Holy Bible

Aionian Edition®

Baibel Mutal ke Kas Kusaie

Kosraean Bible

Holy Bible Aionian Edition ®
Baibel Mutal ke Kas Kusaie
Kosraean Bible

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2025
Source text: eBible.org
Source version: 5/20/2025
Source copyright: Public Domain
Elizabeth Baldwin, 1928

Formatted by Speedata Publisher 5.1.9 (Pro) on 6/3/2025
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
https://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc, https://Nainoia-Inc.signedon.net
All profits are given to https://CoolCup.org

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Kusaiean at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Kusaiean at AionianBible.org/History

06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
10/20/24 - Gospel Primer handout format.
11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.

Table of Contents

OLD TESTAMENT

Genesis 1
Exodus 34
Leviticus 62
Oekyuk 83
Deuteronomy 109
Joshua 133
Mwet Nununku 149
Ruth 166
Sie Samuel 169
Luo Samuel 192
Sie Tokosra 210
Luo Tokosra 231
Sie Chronicle 252
Luo Chronicle 272
Ezra 296
Nehemiah 303
Esther 313
Job 319
Psalm 337
Soakas 378
Ecclesiastes 393
On Lal Solomon 399
Isaiah 402
Jeremiah 436
Eoksra 474
Ezekiel 477
Daniel 511
Hosea 522
Joel 528
Amos 530
Obadiah 534
Jonah 535
Micah 537
Nahum 541
Habakkuk 543
Zephaniah 545
Haggai 547
Zechariah 548
Malachi 554

NEW TESTAMENT

Matthew 559
Mark 583
Luke 598
John 623
Orekma 642
Rome 667
Sie Corinth 678
Luo Corinth 689
Galatia 696
Ephesus 700
Philippi 704
Colossae 707
Sie Thessalonica 710
Luo Thessalonica 713
Sie Timothy 715
Luo Timothy 718
Titua 720
Philemon 722
Hebrew 723
James 731
Sie Peter 734
Luo Peter 737
Sie John 739
Akluo John 742
Tolu John 743
Jude 744
Fwackyuk 745

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

OLD TESTAMENT

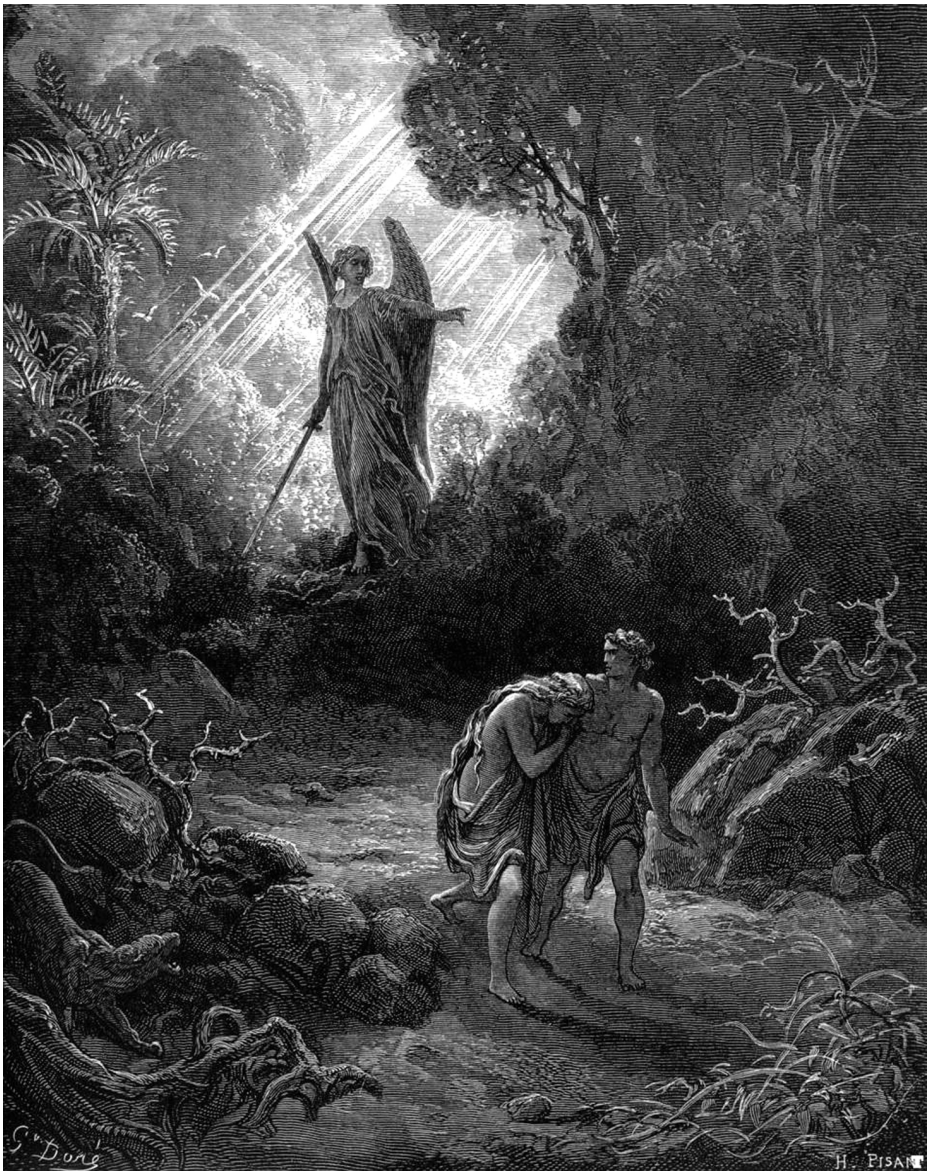

Na ke layen kutulap in ima sac, El likiya cherub luo ac sie cutlass firir su pitukot pitukme nu yen nukewa. Ma inge ma in taran tuh kutena mwet in tia tuku apkuran nu ke sak in sang moul.
Genesis 3:24

Genesis

1 Ke mutawauk, ke God El orala kusrao, faclu, ac ma
nukewa, **2** faclu wangin lumah ac wangin koano.
Lohsr matoltol afunla acn loal uh, ac Ngun lun God
apisya fin kof uh. **3** Na God El fahk, “Lela in oasr kalem”
— ac kalem uh sikyak. **4** God El insewowo ke ma El
liye. Na El sraclik kalem liki lohsr uh, **5** ac El pangon
kalem uh “Len,” ac lohsr uh “Fong.” Ke safla eku sac na
lotutang sikme — pa ingan len se emeet. **6** Ac God El
fahk, “Lela in oasr sie lisrlisr inmasrlon kof uh, in sraclik
kof uh liki kof uh.” **7** Ouinge God El orala lisrlisr se ac
sraclik kof ma oan ye lisrlisr sac liki kof ma oan lucng liki
lisrlisr sac. Na orekla oana. **8** God El pangon lisrlisr sac
“Yen engyeng uh.” Ke safla eku sac na lotutang sikme
— pa ingan len se akluo. **9** Na God El fahk, “Lela kof ye
acn engyeng uh in tukeni nu ke sie acn, tuh acn pao uh
fah sikyak” — na orekla oana. **10** El pangon acn pao uh
“Faclu,” ac kof ma toeni nu sie uh El pangon “Meoa.”
Ac God El liye ma El orala tuh na wo. **11** Na El fahk,
“Lela faclu in akkapye kain in mah nukewa ac kain in sak
nukewa — na sikyak oana. **12** Ouinge faclu akkapyauk
kain in sak nukewa, ac God El liye ma El orala tuh na
wo. **13** Ke safla eku sac na lotutang sikme — pa ingan
len se aktolu. **14** Na God El fahk, “Lela mwe kalem uh
in sikyak yen engyeng uh in sraclik len liki fong, ac in
akkalemye pacl in mutawauk lun len, yac, ac pacl in
akfulat, **15** ac elos fah kalem inkusrao me ac tolak fin
faclu” — ac ouinge orekla oana. **16** Ouinge God El orala
kalem luo ma yohk uh: faht in leumi len, ac malem in
leumi fong; El oayapa orala itu uh. **17** El oakiya kalem
inge inkusrao in tolak fin faclu, **18** in karingin len ac fong,
ac in sraclik kalem liki lohsr. Ac God El liye ma El orala
tuh na wo. **19** Ke safla eku sac na lotutang sikme — pa
ingan len se akakosr. **20** Na God El fahk, “Lela inkof
uh in nwanala ke kain in ma moul puspis, ac lela yen
engyeng uh in sessesla ke won.” **21** Ouinge God El orala
ma moul lulap in meoa uh, kain in ma moul nukewa ma
muta inkof uh, ac kain in won nukewa. Ac God El liye
ma El orala tuh na wo. **22** El akinsewowoyalos nukewa
ac fahk nu sin ma moul ma muta inkof uh elos in isus
ac nwakla meoa, ac El fahk nu sin won in kapak ac
puseni. **23** Ke safla eku sac na lotutang sikme — pa
ingan len se aklimekosr. **24** Na God El fahk, “Lela faclu
in oswe kain in ma orakrak nukewa; ma muna ac ma
lemnak, yohk ac srik” — na orekla oana. **25** Ouinge God
El oralosla nukewa, ac El liye ma El orala tuh na wo. **26**
Na God El fahk, “Inge kut ac fah oru mwet uh: elos ac
oana kut ac lumahlos ac oana lumasr. Ac fah oasr ku
yorolos fin ik, won, ac ma orakrak nukewa, ma muna ac
ma lemnak, ma yohk ac srik.” **27** Ouinge God El orala
mwet uh, ac oralosla oana lumahl. El oralosla mukul ac
mutan, **28** ac akinsewowoyalos, ac fahk, “Kowos in isus
fahko in pus, tuh fwilin tulik nutuwos fah fahsrelik nu fin
faclu nufon ac leumi ma inge. Nga filikowosi in karingin
ma moul nukewa inkof uh, won yen engyeng uh, ac
ma orakrak nukewa ma moul fin faclu.” **29** Na God El
fahk, “Nga akoela kain in mahsrik nukewa ac kain in
fokinsak nukewa kowos in mongo kac, **30** a nu sin ma
orakrak nukewa ac nu sin won nukewa nga akoela mah
ac sra sak nu selos” — na orekla oana. **31** God El liye
ma nukewa ma El orala tuh na wo. Ke safla eku sac na
lotutang sikme — pa ingan len se akonkosr.

2 Ouinge faclu ac kusrao ac ma nukewa loac
aksafyeyukla. **2** Ke len se akitkosr, God El aksafyela
ma El oru ac mongla liki orekma lal. **3** El akinsewowoye
len se akitkosr, ac srela tuh in sie len mutal, mweyen El
aksafyela ma nukewa El oru ac tui ke orekma lal. **4** Pa
ingan luman orekla lun kusrao ac faclu ac ma nukewa
loac. Ke LEUM GOD EL kusrao ac faclu, **5** wangin sak
fin faclu ac wangin mah srunak, mweyen El soenna
supwama af, ac wangin mwet in imai acn uh. **6** Tusruktu
kof uh otyak liki ye fohk uh ac aksroksrokye infohk uh. **7**
Na LEUM GOD El eis kutu fohk liki infohk uh ac lumahla
mwet se kac. El mongyang nu infwen mwet sac ke
momong in moul, ac mwet sac moul. **8** Na LEUM GOD
El orala ima se in Eden, layen kutulap, ac filiya mwet se
El orala inge we. **9** El oru tuh kain in sak kato nukewa in
kap we ac oswe fokinsak na wowo. Ac infulwen ima uh,
oasr pac sak soko tu we ma ac sang moul nu sin mwet
uh, ac oayapa oasr sak soko ma ac sang etauk ke ma
wo ac ma koluk. **10** Infacl srisrik soko soror in Eden ac
aksroksrokye ima sac, ac ke alukela acn Eden sengelik
nu ke infacl akosr. **11** Infacl soko meet ah pa Pishon, su
soror rauni acn Havilah. **12** (Gold na pwaye ac oayapa
ono keng ma sesa, ac eot saok koneyukyak we.) **13**
Infacl soko aklukwa pa Gihon, su soror rauni acn Cush.
14 Infacl soko aktolkwe pa Tigris, su soror ut kutulap in
Assyria, ac infacl soko akakosr pa Euphrates. **15** Na
LEUM GOD El filiya mwet sac in ima Eden tuh elan
yukwi ac karingin. **16** El fahk nu sel, “Kom ku in mongo
ke fokinsak ke kutena sak in ima se inge, **17** sayen sak
soko ma asang etauk ke ma wo ac ke ma koluk. Kom
fah tia kang fokin sak soko ingan. Kom fin kang, kom ac
misa ke len sacnna.” **18** Na LEUM GOD El fahk, “Tia wo
mukul se inge in mukena muta. Nga ac oru sie mwet
in welulang in kasrel.” **19** Ouinge el eis kutu fohk liki
infohk uh, ac lumahla kain in kosro nukewa ac kain won
nukewa. Na El usalosla nu yurin mwet sac elan sang
inelos. Ouinge itukyang inen ma inge nukewa. **20** Ke ma
inge mwet sac sang inen won nukewa ac kosro nukewa,
tusruktu wanginna inmasrlolos fal in welulang in kasrel.
21 Na LEUM GOD El oru mwet sac in motul folosuwosla,
ac pacl se el motul inge El eisla soko sri in pap kacl ac
sifil folokoneni ikwal. **22** El orala mutan se liki sri in pap
soko ah, ac usalu nu yurin mukul sac. **23** Na mukul sac
fahk, “Tufahna pa inge sie su oana nga — Srel itukla liki

srik, ac ikwal liki ikok. Ac pangpang el ‘mutan,’ mweyen
itukla el liki sie mukul.” **24** Pa ingan sripa se oru sie
mukul el som liki papa tumal ac nina kial, ac fulyang nu
sin mutan kial, ac eltal ma sefannala. **25** Mukul sac ac
mutan sac kewana koflufol, tusruktu eltal tiana mwekin.

3 Na serpent pa kutasrik oemeet ke ma orakrak nukewa
ma LEUM GOD El orala. El siyuk sin mutan sac,
“Ku pwayena God El fahk mu kom in tiana kang kutena
fokinsak in ima se inge?” **2** Ac mutan sac fahk, “Kut ku
in kang kutena fokinsak in ima se inge **3** sayen sak soko
ma tu infulwen ima uh. God El fahk nu sesr mu kut in
tiana kang fokin sak soko ah, ac kut in tia pacna pusral.
Kut fin oru, kut ac misa.” **4** Na serpent el fahk, “Tia
pwaye. Kom ac tia misa. **5** God El fahk angan mweyen
El etu lah pacl se na komtal kangla an, komtal ac oana
God in etu lah mea wo ac mea koluk.” **6** Mutan sac liye
lah sak soko ah arulana kato, ac fahko kac uh luman ac
arulana wo ke mongo, ac el sifilpa nunku lah ac fuka
woiya in lalmwetmet. Ke ma inge el eis kutu fahko kac
ac kangla. Na el sang kutu nu sin mukul tumal, ac el
kangla pac. **7** Tukunna eltal kangla ah, na itukyang nu
seltal etauk, ac eltal akilenak lah eltal koflufol. Ouinge
eltal etolla sra ke sak fig ac sang afunultal uh. **8** In eku
sac, eltal lohng ke LEUM GOD El forfor in ima sac, ac
eltal wikla lukel inmasrlon sak uh. **9** Ac LEUM GOD El
pangon mukul sac ac fahk, “Kom aya?” **10** Ac mukul sac
fahk, “Nga lohng kom inima uh, a nga sangeng ac wikla
liki kom, mweyen nga koflufol.” **11** God El siyuk, “Su fahk
nu sum mu kom koflufol an? Ya kom kang fokinsak soko
ma nga tuh fahk mu komtal in tia kang ah?” **12** Mukul
sac fahk, “Mutan se kom filiya yuruk inge tuh se nu sik
fokinsak soko ah, ac nga kangla.” **13** LEUM GOD El
siyuk sin mutan sac, “Efu ku kom oru angan?” Mutan
sac topuk ac fahk, “Serpent soko ah kiapweyula, oru nga
kangla.” **14** Na LEUM GOD El fahk nu sin serpent soko
ah, “Ke sripen kom orala ma se inge, ac fah kalyeiyuk
kom. Kom mukena sin ma orakrak nukewa ac fah eis
selnga se inge: Ingela kom fah orak ke siom, ac kom ac
fah mongo kutkut in moul lom nufon. **15** Nga fah oru tuh
kom ac mutan se inge in arulana akwasui. Tulik natul ac
tulik nutum ac fah alokoaloki pacl nukewa. Fahko lal ac
fah futungya sifom, ac kom ac fah ngalisya kapin nien
tulik natul.” **16** Ac El fahk nu sin mutan sac, “Nga ac fah
akyokye mwe elya lom ke pitutu lom, ac akyokye ngal
lom ke kom ac isus. Finne ouinge, a ac fah srakna oasr
kena lom nu sin mukul tomom, ac el ac fah leum fom.”
17 Ac El fahk nu sin mukul sac, “Kom tuh wela pusren
mutan kiom, ac kangla fokinsak su nga wili nu sum in
tia kang. Ke sripen ma kom oru inge, fohk uh ac fah
selngawiyuki. Kom fah orekma upa in moul lom nufon in
oru tuh fohk uh in ku in asot mwe mongo fal nu sum. **18**
Fohk uh ac fah oswe mah wangin sripa ac mah oasr
otoh, ac kom fah kang sak ma kap wel inimae. **19** Kom
fah fio in kemkatu lom in akwoyela fohk uh tuh in ku in
oswe kutena mwe mongo, nwe ke na kom folokla nu ke
fohk su kom orekla kac. Kom tuh orekla ke fohk uh, ac
kom ac fah sifilpa ekla nu ke fohk.” **20** Adam el sang
inen mutan kial Eve, mweyen el nina kien mwet moul
nukewa. **21** Ac LEUM GOD El orek nuknuk lal Adam ac
mutan kial ke kulun kosro, ac El nokmultalang. **22** Na
LEUM GOD El fahk, “Inge mwet se inge el ekla oana sie
sesr, ac oasr etauk lal ke ma wo ac ke ma koluk.” Enenu
in tia filfilla nu sel in eis fahko ke sak su sang moul, tuh
elan kang ac moul nwe tok. **23** Ouinge LEUM GOD El
supwalla liki Ima Eden ac oru elan pikin fohk uh su el
orekla kac. **24** Na ke layen kutulap in ima sac, El likiya
cherub luo ac sie cutlass firir su pitukot pitukme nu yen
nukewa. Ma inge ma in taran tuh kutena mwet in tia tuku
apkuran nu ke sak in sang moul.

4 Na Adam el ona yurin mutan kial, ac mutan sac
pitutuyak. El oswela wen se ac fahk, “LEUM GOD
El kasreyu ac se wen se nutik.” Ouinge el sang inel
Cain. **2** Tok el oswela pac wen se, Abel. Abel el mwet
liyaung sheep, a Cain el mwet ima se. **3** In kutu pacl
tok, Cain el use kutu fokin ima lal, ac sang tuh in mwe
kisa nu sin LEUM GOD. **4** Na Abel el use sheep fusr
soko ma osweyukla oemeet sin soko sheep natul. El
uniya ac sang ip ma wo emeet kac in mwe kisa. LEUM
GOD El insewowo sel Abel ac ke mwe kisa lal, **5** a El
tia insewowo sel Cain ac mwe kisa lal. Cain el arulana
foloyak, ac ngetnget toasr ke kasrkusrak lal. **6** Na LEUM
GOD El fahk nu sel Cain, “Efu ku kom kasrkusrak? Efu
kom srasrol? **7** Kom funu oru ma wo, kom lukun israsr
na. A ke koluk ma kom oru an, na ma koluk uh tawi
kom na in sruokkomi. El kena leumi kom, tusruktu kom
enenu in kutangulla.” **8** Na Cain el fahk nu sel Abel,
tamulel lal, “Fahsru kital som nu inima uh.” Ke pacl se
eltal sun inima uh, na Cain el forang nu sel Abel ac
unilya. **9** LEUM GOD El siyuk sel Cain, “El aya Abel,
tamulel lom?” El topuk, “Nga nikin. Mea, nga mwet in
liyaung tamulel luk uh?” **10** Na LEUM GOD El fahk,
“Efu ku kom oru ma na koluk se inge? Srahn tamulel
lom pa wowoyak nu sik infohk uh me, oana sie pusra
ma sukok foloksak. **11** Inge kom oan ye sie selnga ac
kom fah tia ku in sifilpa imai fohk uh. Fohk uh numwani
srahn tamulel lom, oana sie oalu su mangelik soano in
numla srahl ke pacl se kom unilya ah. **12** Kom fin srike
in yok sacn, infohk uh ac fah tia oswe kutena ma. Ac fah
wangin acn sum, ac kom fah forfor pukafukwel fin faclu.”
13 Ac Cain el fahk nu sin LEUM GOD, “Kalya se inge
arulana upala nu sik. **14** Kom lisyula liki acn uh in som
loesla liki ye motom. Nga fah sie mwet wangin acn se,
takusrkusr fin faclu, ac kutena mwet fin koneyuyak ac
uniyuwi.” **15** Tusruktu LEUM GOD El fahk, “Mo. Mwet se
fin unikomi, moul lun mwet itkosr fah itukla in aolkomla.”
Ke ma inge LEUM GOD El filiya sie akul facl Cain in
akesmakinye kutena mwet su sonol in tia unilya. **16** Ac
Cain el som liki ye mutun LEUM GOD ac muta in acn

se pangpang “Nod,” su oan kutulap in acn Eden. **17** Oasr wen se natul Cain ac mutan kial, ac eltal sang inel Enoch. Na Cain el musaela siti se ac sang inen wen se natul ah nu kac. **18** Oasr wen se natul Enoch, inel pa Irad, su papa tumal Mehujael. Ac wen se natul Mehujael pa Methushael, su papa tumal Lamech. **19** Oasr mutan luo kial Lamech, eltal pa Adah ac Zillah. **20** Adah el oswella Jabal, su papa matu tumun mwet tohf kosro ac muta in lohm nuknuk. **21** Tamulel se lal Jabal pa Jubal, ac el papa tumun mwet orek on nukewa su srital ke mwe on harp ac flute. **22** Zillah el oswella Tubal Cain, sie mwet su oru kain in kufwen sroasr nukewa ke osra bronze ac iron. Tamtael se lal Tubal Cain pa Naamah. **23** Lamech el fahk nu sin mutan luo kial, “Adah ac Zillah, porongeyu: Nga uniya mwet fusr se mweyen el tuh puokyuwi. **24** Moul lun mwet itkosr fin itukla in aol misa lal Cain, Na mwet itngoul itkosr ac fah itukla moul la, mwet se fin uniyuwi.” **25** Adam ac mutan kial oswela sie pac wen. Na mutan sac fahk, “God El sifilpa ase wen se nutik in aolulla Abel, su Cain el uniya.” Ke ma inge el sang inel Seth. **26** Oasr pac wen se natul Seth, ac el sang inel Enosh. In pacl sac me pa mwet uh mutawauk in orekmakin ine mutal lun LEUM GOD ke alu lalos.

5 Pa inge takin fwilin tulik natul Adam. (Ke God El tuh orala mwet uh, El oralosla in lumahl. **2** El oralosla mukul ac mutan, ac akinsewowoyalos, ac sang inelos “Mwet.”) **3** Ke Adam el yac siofok tolngoul matwal, el oswela wen se oana el, ac el sang inel Seth. **4** Tukun pacl sac, Adam el sifilpa moul yac oalfoko. Oasr pac tulik mukul ac tulik mutan saya natul, **5** ac el misa ke el yac eufoko tolngoul. **6** Ke Seth el yac siofok limekosr, oasr wen se natul pangpang Enosh, **7** ac toko el moul pac ke yac oalfoko itkosr. Oasr pac tulik saya natul, **8** ac el misa ke el yac eufoko singoul luo. **9** Ke Enosh el yac eungoul, oasr wen se natul pangpang Kenan, **10** na toko el moul pac yac oalfoko singoul limekosr. Oasr pac tulik saya natul, **11** ac el misa ke el yac eufoko limekosr. **12** Ke Kenan el yac itngoul, oasr wen se natul pangpang Mahalalel, **13** na toko el moul pac yac oalfoko angngaul. Oasr pac tulik saya natul, **14** ac el misa ke el yac eufoko singoul. **15** Ke Mahalalel el yac onngoul limekosr, oasr wen se natul pangpang Jared, **16** na toko el moul pac yac oalfoko tolngoul. Oasr pac tulik saya natul, **17** ac el misa ke el yac oalfoko eungoul limekosr. **18** Ke Jared el yac siofok onngoul luo, oasr wen se natul pangpang Enoch, **19** na toko el moul pac yac oalfoko. Oasr pac tulik saya natul, **20** ac el misa ke el yac eufoko onngoul luo. **21** Ke Enoch el yac onngoul limekosr, oasr wen se natul pangpang Methuselah. **22** Tukun pacl sac, Enoch el moul in sie sin sie yurin God ke yac tolfoko, ac oasr pac tulik saya natul. **23** El moul sun yac tolfoko onngoul limekosr. **24** El moul in sie sin sie yurin God, na el wanginla mweyen God El usalla. **25** Ke Methuselah el yac siofok oalngoul itkosr, oasr wen se natul pangpang Lamech, **26** na toko el moul pac yac itfoko oalngoul luo. Oasr pac tulik saya natul **27** ac el misa ke el yac eufoko onngoul eu. **28** Ke Lamech el yac siofok oalngoul luo, oasr wen se natul, **29** ac el sang inel Noah. Ac Lamech el fahk, “Tulik se inge ac fah use nu sesr mongla liki orekma upa nukewa lasr, liki fohk se na ma LEUM GOD El tuh filiya sie selnga nu kac.” **30** Na toko Lamech el moul pac yac lumfoko eungoul limekosr. Oasr pac tulik saya natul **31** ac el misa ke el yac itfoko itngoul itkosr. **32** Tukun Noah el yac lumfoko matwal, oasr wen tolu natul pangpang Shem, Ham, ac Japheth.

6 Ke mwet uh fahsrelik nu yen nukewa faclu, ac oasr tulik mutan osweyukla, **2** kutu sin mwet lucng liyauk lah tulik mutan inge oasku, ouinge elos payukyak selos su elos lungse. **3** Na LEUM GOD El fahk, “Nga fah tia fuhlela mwet uh in moul nwe tok — elos mano na sukawil. Ingela elos ac fah tia moul loes liki yac siofok longoul.” **4** In len ingo, aok finne kutu pacl toko, oasr mwet na lulap pisa fin faclu pangpang Nephilim, su ma nutin mutan faclu nu sin mukul lucng. Elos mwet na pwengpeng ac pulaik in pacl so. **5** Ke LEUM GOD El liye lupan koluk lun mwet nukewa fin faclu, ac lupan nunak koluk lalos ke pacl nukewa, **6** El arulana auli lah el oralosla ac fuhlelosi fin faclu. Yohk oela lal, **7** na El fahk, “Nga fah sukela mwet nukewa nga orala inge, wi ma orakrak ac won nukewa, mweyen yohk toasr luk lah nga oralosla.” **8** Tusruktu LEUM GOD El insewowo sel Noah. **9** Pa inge sramsram kacl Noah ac fwilin tulik natul. Noah el moul in sie sin sie yurin God, ac el mukena moul suwohs ac wangin mwatal inmasrlon mwet nukewa in fwil lal. **10** Oasr wen tolu natul Noah, inelos pa Shem, Ham, ac Japheth. **11** Tusruktu mwet nukewa sayal Noah arulana koluk ye mutun God, na lokoalok ac moul sesuwos apunla faclu. **12** God El liye lah faclu arulana kolukla, mweyen moul lun mwet nukewa arulana koluk. **13** God El fahk nu sel Noah, “Nga wotela tari ngan kunausla mwet nukewa. Nga ac sukelosla nufon, mweyen faclu sessesla ke orekma koluk lalos. **14** Musaela soko oak ah okom ke sak na wowo. Orala kutu fukil an loac, ac sroalela acn loac ac acn lik ke tar. **15** Oru in fit angfoko lumngaul lusa, fit itngoul limekosr sralapa, ac fit angngaul limekosr fulata. **16** Sunya oak uh, ac likiya sie masrol ma inch singoul oalkosr inmasrlon susu sacn ac sisken oak uh. Musai tuh in oasr twek tolu ac orala sie srungul an ke siska uh. **17** Nga ac supwama sie sronot ah nu faclu in kunausla ma nukewa ma oasr moul la. Ma nukewa fin faclu ac fah misa, **18** tusruktu nga ac orala sie wuleang inmasrlok kom. Utyak nu in oak uh wi mutan kiom, wen nutum, ac mutan kialos. **19** Kom fah use kais lukwa ke kain in ma orakrak nukewa nu in oak uh, mukul se mutan se, in wi kom moulla. **20** Nu ke ip lun won uh, in fal nu ke kain in won, ac nu ke kosro uh, in fal nu ke kain in kosro, ke ma

orakrak nukewa in fohk uh, in fal nu ke kain in lumah —
kais luo ke kain nukewa fah utyak nu yurum tuh elos fah
moul. 21 Us kain in mwe mongo nukewa in wi kom, ma
ac fal nu sum ac nu selos." 22 Noah el oru ma nukewa
ma God El sapkin.

7 LEUM GOD El fahk nu sel Noah, "Utyak nu in oak uh
wi sou lom nufon. Nga liye tuh kom mukena in faclu
nufon pa oru ma suwohs. 2 Us kais itkosr sianyan ke
kain in kosro ma nasnas in wi kom, tusruktu kais lukwa
na ke kain kosro saya ma tia nasnas. 3 Oayapa us kais
itkosr sianyan ke kain in won. Oru ouinge tuh kain in
kosro ac won nukewa fah moul ac sifilpa isus fin faclu. 4
Tukun len itkosr nga ac supwama af ma ac kahk ke len
angngaul ac fong angngaul, in tuh kunausla ma nukewa
ma oasr moul la ma nga orala." 5 Ac Noah el orala ma
nukewa ma LEUM GOD El sapkin. 6 Noah el yac onfoko
ke sronoti faclu. 7 El, mutan kial, wen natul ac mutan
kialos sroang nu in oak uh in kaingla liki sronot uh. 8
Mukul se ac mutan se ke kain kosro ac won nukewa,
finne ma nasnas ku ma tia nasnas, 9 welul Noah utyak
nu in oak uh, oana ke God El sapkin. 10 Tukun len itkosr
na sronot ah tuku. 11 Ke Noah el yac onfoko matwal, in
len se aksingoul itkosr ke malem se akluo, unon in kof
nukewa ke kof lulap ye faclu fokelik ac kof uh asrma, ac
ikakelik inkusrao pac, 12 ac af uh kahk nu fin faclu ke
len angngal ac fong angngaul. 13 Ke len sacna, Noah ac
mutan kial sroang nu in oak uh, wi wen tolu natultal,
Shem, Ham, ac Japheth, ac mutan kialtal. 14 Kain in
kosro muna ac lemnak, yohk ac srik nukewa, ac kain in
won nukewa welulos utyak nu in oak uh. 15 Mukul se ac
mutan se ke kain in ma moul nukewa welul Noah utyak
nu in oak uh, 16 oana ke God El sap. Na LEUM GOD El
kaleang srungul in oak uh. 17 Sronot uh yokyokelik ke
len angngaul, ac kof uh lapak nwe pahtkakunak oak uh.
18 Kof uh loali, na oak ah pahtpat fin kof uh. 19 Lapak
nwe eol ma fulat oemeet uh afla pac. 20 Sronot uh kiluk
na nu lucng nwe ke na sun fit longoul limekosr lucng
liki mangon eol fulat faclu. 21 Ma oasr moul la nukewa
fin faclu misa — won nukewa, kosro nukewa, ac mwet
nukewa. 22 Ma nukewa ma oasr momong la fin faclu
misa. 23 LEUM GOD El kunausla ma moul nukewa faclu
— mwet, kosro, ac won. Pwayena ma lula pa Noah, sou
lal, ac ma nukewa su welul in oak uh. 24 Kof uh tiana
kiluk nu ten, nwe ke sun len aksiofok lumngaul.

8 God El tia mulkunulla Noah ac kosro nukewa ma
welul in oak uh. El oru tuh sie eng in tuhyak, ac kof uh
mutawauk in folok nu ten. 2 Unon in kof ye faclu oayapa
acn inkusrao kauli. Af uh tui, 3 ac kof uh kakasrisrik folok
nu ten ke len siofok lumngaul. 4 Ke len aksingoul itkosr
in malem akitkosr, oak soko ah mwesia fin mangon soko
sin eol in acn Ararat. 5 Kof uh srakna folok nu ten, ac
ke len se oemeet in malem aksingoul, mangon eol uh
sikyak. 6 Tukun len angngaul Noah el ikasla winto se 7
ac supwala won raven se. Won sac tiana foloko, a el
sohksokna raun nwe ke na mwesla na pwaye. 8 Ke won
sac tiana foloko, Noah el supwala pac wuleoa se in liye
lah sronot uh mwesla ku tia, 9 a ke sripen kof uh srakna
afunla acn uh, wuleoa sac tiana konauk acn elan tuhwi
we. Na el foloko nu ke oak uh, ac Noah el asroela paol
ac oralma nu in oak uh. 10 El tupan len itkosr na el sifilpa
supwala wuleoa sac. 11 Wuleoa sac foloko ke ekela,
ngalisya sra olive na sasu se. Ke ma inge Noah el etu
lah mwesla tari. 12 Ac el sifilpa soano ke len itkosr, na
sifilpa supwala wuleoa sac. Pacl se inge el tiana foloko.
13 Ke Noah el yac onfoko sie matwal, in len se oemeet
in malem se meet, mwesla na pwaye sronot uh. Noah el
ikasak ma sunyen oak uh, ngetot ngetma ac liye lah acn
uh mutawauk in paola. 14 Ke len se aklongoul itkosr in
malem se akluo, faclu paola na pwaye. 15 God El fahk
nu sel Noah, 16 "Oatui liki oak an wi mutan kiom, wen
nutum, ac mutan kialos. 17 Us won ac kosro nukewa in
wi kom tufoki liki oak uh, tuh elos fah ku in isus fahko ac
fahsrelik fin faclu nufon." 18 Ouinge Noah el illa liki oak
uh, wi mutan kial, wen tolu natul ac mutan kialos. 19
Kosro ac won nukewa oatula liki oak uh, fahsr in u fal
nu ke kain in kosro ac won. 20 Noah el musaela loang
se nu sin LEUM GOD. El eis kais soko ke kain kosro
ac won nasnas, ac fonna esukak tuh in mwe kisa fin
loang uh. 21 Foulin ma kisakinyuk inge akinsewowoye
LEUM GOD, ac El fahk nu sel sifacna, "Nga fah tia sifil
selngawi faclu ke sripen ma mwet uh oru. Nga etu lah
nunak lalos nuna koluk na oe ke elos fusr ah me. Nga
ac tia sifilpa kunausla ma moul nukewa, oana ke nga oru
inge. 22 Ke lusenna pacl ma faclu se inge oasr uh, ac
fah oasr na pacl in taknelik ac pacl in kosrani, pacl in
ohu ac pacl in fusrfusr, fol ac mihsrisr, len ac fong."

9 God El akinsewowoyal Noah ac wen tolu natul, ac
fahk, "Kowos isusi, tuh fwilin tulik nutuwos fah puseni
ac nwakla faclu nufon. 2 Kosro ac won ac ik nukewa ac
fah moul in sangeng suwos. Ma inge nukewa ac fah oan
ye ku lowos. 3 Inge kowos ku in kang ma inge, oapana
fokin ma kapak inima uh. Nga sot ma inge nukewa nu
suwos kowos in mongo kac. 4 Ma se na ma kowos fah
tia kang uh pa ikwa ma srakna oasr srah kac, mweyen
moul uh oasr ke srah uh. 5 Kutena mwet su eisla moul
lun sie pac mwet, ac fah anwuki el. Kutena kosro ma
eisla moul lun sie mwet, kalya nu sel pa misa. 6 Mwet
uh orekla in luman God, ke ma inge kutena mwet su
akmuseya sie mwet fah anwuki pac sin mwet. 7 "Enenu
in pukanten tulik nutuwos, tuh fwilin tulik nutuwos fah
apunla fin faclu." 8 God El fahk nu sel Noah ac wen tolu
natul, 9 "Inge nga oru sie wulela inmasrlosr, ac oayapa
yurin fwilin tulik nutuwos, 10 ac yurin won nukewa ac
kosro nukewa — ma nukewa ma wi kowos tufoki liki
oak uh. 11 Ke kas inge nga ac oru wulela luk yuruwos:
nga wulela mu wangin sie pacl nga ac sifilpa kunausla
ma su oasr moul la ke sronot. Faclu ac fah tia sifilpa

kunausyukla ke sronot. **12** Pa inge mwe akpwaye nu ke
wuleang kawil se su nga oru yuruwos ac yurin ma moul
nukewa inge, **13** nga filiya lelakem luk in pukunyeng
uh. Ac fah mwe akul ke wuleang se inmasrlok ac faclu
nufon nwe tok. **14** Kutena pacl ma nga afinya kusrao
ke pukunyeng ac lelakem uh sikyak, **15** nga fah esam
wuleang luk nu suwos ac nu sin kosro nukewa, lah
sronot ac fah tia sifil kunausla ma nukewa ma oasr moul
la. **16** Pacl se lelakem uh sikyak in pukunyeng uh, nga
ac fah liye ac esam wuleang kawil inmasrlok ac ma moul
nukewa faclu. **17** Pa ingan akil lun wulela su nga oru nu
sin ma oasr moul la nukewa." **18** Wen tolu natul Noah
su tufoki liki oak uh pa Shem, Ham, ac Japheth. (Ham
pa papa tumal Canaan.) **19** Wen tolu natul Noah inge
pa papa tumun mwet faclu nufon. **20** Noah, su tuh sie
mwet ima, pa mwet se oemeet ma tuh yukwiya ima in
grape uh. **21** Tukun el numla kutu wain uh, el sruhila,
sarukla nuknuk lal, ac oan koflufolla in lohm nuknuk sel.
22 Ke Ham, papa tumal Canaan, el liyauk lah papa tumal
el koflufolla oan, el illa ac fahkang nu sin tamulel luo
wiel. **23** Na Shem ac Japheth eis nuknuk loeloes se ac
filiya finpisaltal. Eltal kohloli nu in lohm nuknuk sac ac
afinya papa tumaltal. Mutaltal ngetla lukel tuh eltal in tia
liye koflufol lal. **24** Ke sruhi lal Noah uh sarla lukel ac el
etauk ke ma wen se ma fusr natul el oru nu sel, **25** el
fahk, "Sie selnga nu facl Canaan! El ac fah sie mwet
kohs nu sin tamulel lal. **26** Kaksakin LEUM GOD, God
lal Shem! Canaan el ac fah mwet kohs lal Shem. **27** God
Elan akyokyelik acn lal Japheth! Lela fwilin tulik natul in
puseni ac muta yurin mwet lal Shem. Canaan el ac fah
mwet kohs lal Japheth." **28** Tukun sronot sac, Noah el
moul yac tolfoko lumngaul, **29** ac misa ke el yac eufoko
lumngaul matwal.

10 Pa inge fwilin tulik natul Shem, Ham, ac Japheth,
wen tolu natul Noah. Oasr wen nutin mukul tolu
inge tukun sronot ah. **2** Wen natul Japheth pa Gomer,
Magog, Madai, Javan, Tubal, Meshech, ac Tiras —
elos inge pa papa tumun mwet su us inelos. **3** Fwilin
tulik natul Gomer pa mwet in Ashkenaz, Riphath, ac
Togarmah. **4** Fwilin tulik natul Javan pa mwet in acn
Elishah, Tarshish, Cyprus, ac Rhodes. **5** Elos pa papa
tumun mwet ma muta wekof uh ac fin tuka. Elos inge
nukewa mwet in fwil natul Japheth, su muta in kais sie
sruf in kais sie acn, ac kais sie u oasr kas la sifacna. **6**
Wen natul Ham pa Cush, Egypt, Lybia, ac Canaan —
elos pa papa tumun mwet ma us inelos. **7** Fwilin tulik
natul Cush pa mwet Seba, Havilah, Sabtah, Raamah, ac
Sabteca. Fwilin tulik natul Raamah pa mwet Sheba ac
Dedan. **8** Oasr wen se natul Cush pangpang Nimrod, ac
el pa mwet se emeet pwengpeng ke mweun ac kutangla
mutunfacl saya. **9** Ke kasru lun LEUM GOD, el sie
mwet sruh kosro pwengpeng, pa oru mwet uh ac fahk,
"LEUM GOD Elan oru tuh kom in sie mwet sruh kosro
pwengpeng oana Nimrod!" **10** Meet, tokosrai lal uh sisani
acn Babylon, Erech, ac Accad — acn tolu inge kewa
oan Babylonia. **11** Nimrod el som we lac nu Assyria ac
musaela siti Nineveh, Rehoboth Ir, Calah, **12** ac Resen,
su oan inmasrlon Nineveh ac siti pwengpeng Calah. **13**
Fwilin tulik natul Egypt pa mwet Lydia, Anam, Lehab,
Naphtuh, **14** Pathrus, Casluh, ac Crete, su mwet Philistia
tuku kac. **15** Wen luo natul Canaan — Sidon, su matu, ac
Heth — pa papa tumun mwet ma us inelos. **16** Canaan
el oayapa papa tumun mwet Jebus, mwet Amor, mwet
Girgash, **17** mwet Hiv, mwet Ark, mwet Sinit, **18** mwet
Arvad, mwet Zemar, ac mwet Hamath. Kais sie sruf lun
mwet Canaan inge fahsrelik ouinge: **19** masrol lalos
mutawauk Sidon oatui nu eir in Gerar apkuran nu Gaza,
ac srola nu kutulap in Sodom, Gomorrah, Admah, ac
Zeboim, apkuranyang nu Lasha. **20** Pa inge fwilin tulik
natul Ham, su muta in kais sie sruf lalos in kais sie acn
selos, ac kais sie u oasr kas la sifacna. **21** Shem, tamulel
matu lal Japheth, pa papa tumun mwet Hebrew nukewa.
22 Wen natul Shem — Elam, Asshur, Arpachshad, Lud,
ac Aram — elos pa papa tumun mwet ma us inelos. **23**
Fwilin tulik natul Aram pa mwet Uz, mwet Hul, mwet
Gether, ac mwet Meshek. **24** Arpachshad pa papa tumal
Shelah, su papa tumal Eber. **25** Oasr wen luo natul Eber.
Sie pa Peleg, mweyen in pacl lal ah mwet fin faclu tuh
kitakatelik, ac tamulel se lal ah pa Joktan. **26** Fwilin tulik
natul Joktan pa mwet Almodad, mwet Sheleph, mwet
Hazarmaveth, mwet Jerah, **27** mwet Hadoram, mwet
Uzal, mwet Diklah, **28** mwet Obal, mwet Abimael, mwet
Sheba, **29** mwet Ophir, mwet Havilah, ac mwet Jobab.
Elos inge nukewa pa fwil natul Joktan. **30** Acn elos
muta we uh mutawauk na Mesha, fahla nwe Sephar,
acn inging layen nu kutulap. **31** Pa inge fwilin tulik natul
Shem, su muta in kais sie sruf lalos in kais sie acn selos,
ac kais sie u oasr kas la sifacna. **32** Mwet inge nukewa
pa fwilin tulik natul Noah, mutunfacl nu ke mutunfacl,
fal nu ke takin sou lalos kais sie. Tukun sronot sac,
mutunfacl nukewa fin faclu tuku ke wen tolu natul Noah
inge.

11 Ke mutawauk ah, kain kas sefanna lun mwet faclu
nufon, ac mwet uh orekmakin pusra sefanna. **2** Ke
elos forfor layen kutulap, elos sun sie acn tupasrpasr
in acn Babylonia ac oakwuki we. **3** Elos fahk nu sin
sie sin sie, "Fahsru, kut in orek brick ac omunla in ku."
Ouinge elos orek brick mwe musa, ac sang tar folsani
nu sie. **4** Na elos fahk, "Inge kut ac musaela sie siti ac
sie tower ma ac sun acn inkusrao, inesr in mau ku in
pwengpeng, ac kut in tia musalelik nu fin faclu nufon." **5**
Na LEUM GOD El oatula ac liye siti sac ac tower se
ma mwet uh musai, **6** ac El fahk, "Ingena, mwet inge
ma sefanna ac elos sramsram ke kas sefanna. Tufahna
pa inge mutaweyen ma elos ac mau oru uh. Ac tia
paht na elos ac ku in oru kutena ma su elos ac lungse
oru! **7** Fahsru, kut oatula ac akfohsyauk kas lalos, elos

in tia kalem ke kas lun sie sin sie." **8** Ouinge LEUM
GOD El akfahsryeloselik nu fin faclu nufon, ac elos tila
musai siti sac. **9** Siti sac pangpang Babylon, mweyen
LEUM GOD El akfohsyauk kas lun mwet nukewa we, ac
akfahsryeloselik nukewa liki acn we nu fin faclu nufon.
10 Pa inge fwilin tulik natul Shem. Yac luo tukun sronot
ah, ke Shem el yac siofok matwal, oasr wen se natul,
pangpang Arpachshad. **11** Tukun pacl sac el sifilpa moul
ke yac lumfoko, ac oasr pac tulik saya natul. **12** Ke
Arpachshad el yac tolngoul limekosr, oasr wen se natul
pangpang Shelah. **13** Tukun pacl sac el moul ke yac
angfoko tolu, ac oasr pac tulik saya natul. **14** Ke Shelah
el yac tolngoul, oasr wen se natul pangpang Eber. **15**
Tukun pacl sac el moul yac angfoko tolu, ac oasr pac
tulik saya natul. **16** Ke Eber el yac tolngoul akosr, oasr
wen se natul pangpang Peleg. **17** Tukun pacl sac el moul
yac angfoko tolngoul, ac oasr pac tulik saya natul. **18** Ke
Peleg el yac tolngoul, oasr wen se natul pangpang Reu.
19 Tukun pacl sac el moul yac luofoko eu, ac oasr pac
tulik saya natul. **20** Ke Reu el yac tolngoul luo, oasr wen
se natul pangpang Serug. **21** Tukun pacl sac el moul yac
luofoko itkosr, ac oasr pac tulik saya natul. **22** Ke Serug
el yac tolngoul, oasr wen se natul pangpang Nahor. **23**
Tukun pacl sac el moul yac luofoko, ac oasr pac tulik
saya natul. **24** Ke Nahor el yac longoul eu, oasr wen se
natul pangpang Terah. **25** Tukun pacl sac el moul yac
siofok singoul eu, ac oasr pac tulik saya natul. **26** Tukun
Terah el yac itngoul, el oswella Abram, Nahor ac Haran.
27 Pa inge fwilin tulik natul Terah, su papa tumal Abram,
Nahor, ac Haran. Haran pa papa tumal Lot, **28** ac Haran
el misa yen sel in acn Ur in Babylonia, ke papa tumal ah
srakna moul. **29** Abram el payukyak sel Sarai, ac Nahor
el payukyak sel Milcah, acn natul Haran, su oayapa papa
tumal Iscah. **30** Sarai el tia ku in orek tulik. **31** Terah el
eisal Abram wen natul, ac Lot, wen natul Haran ma lel
Abram, ac Sarai acn talupal, su mutan kial Abram, ac
elos welul som liki siti Ur in Babylonia nu in facl Canaan.
Elos som nwe sun acn Haran ac oakwuki we. **32** Terah
el misa we ke el yac luofoko limekosr matwal.

12 LEUM GOD El fahk nu sel Abram, "Tuyak fahla
liki facl sum, mwet inkul sin papa tomom, ac sou
nukewa lom saya, ac som nu ke sie acn ma nga ac
fah akkalemye nu sum. **2** Nga ac fah sot fwilin tulik
puspis nutum, ac elos ac fah mau sie mutunfacl lulap.
Nga ac akinsewowoye kom ac oru inem in pwengpeng.
Ouinge kom ac fah sie mwe insewowo. **3** Nga fah
akinsewowoyalos su akinsewowoye kom, Tusruk nga ac
selngawelos su selngawi kom. Ac nga fah akinsewowoye
mutanfahl nukewa keim." **4** Ke Abram el yac itngoul
limekosr, el mukuila liki acn Haran, oana ke LEUM
GOD El fahk elan oru. Ac Lot el welul som. **5** Abram
el eisal Sarai mutan kial, Lot wen nutin tamulel lal, ac
mwe kasrup nukewa, wi mwet kulansap nukewa su
elos tuh eis ke elos muta Haran, ac mukuiyak som nu
in facl Canaan. Ke elos sun acn Canaan, **6** Abram el
fufahsryesr in acn we nwe ke el sun sak oal Moreh, sie
acn mutal in siti Shechem. (In pacl sac mwet Canaan
srakna muta fin facl sac.) **7** LEUM GOD El sikyang nu
sel Abram ac fahk nu sel, "Pa inge facl se ma nga ac
sang nu sin fwilin tulik nutum." Na Abram el etoak loang
se nu sin LEUM GOD, su tuh sikyang nu sel we, **8** Tukun
pacl sac, el mukuiyak nu eir, nu infulan eol kutulap in siti
Bethel, ac tulokunak lohm nuknuk sel inmasrlon Bethel
layen roto, ac Ai layen kutulap. El oayapa etoak loang
se we ac alu nu sin LEUM GOD. **9** Na el sifilpa fahsr
sun acn puspis ke el fahsr in som nu tafunyen eir in acn
Canaan. **10** Tusruktu oasr sracl lulap se in acn Canaan
su arulana upa, oru Abram el sifil pacna fahsr nu eir nwe
ke na el sun acn Egypt, ac muta in aktuktuk we. **11** Ke el
akola in tupalla masrol nu Egypt, el fahk nu sel Sarai,
mutan kial, "Kom mutan na oasku se. **12** Mwet Egypt ah
fin liye kom, elos ac luma mu ma kiuk pa kom, na elos
ac uniyuwi ac eiskomla. **13** Fahk nu selos mu ma wiuk
pa kom, elos in mau tia uniyuwi, a oru wo nu sik." **14** Ke
el utyak nu in acn Egypt, mwet Egypt elos liye lah mutan
se kial ah arulana oasku. **15** Kutu sin mwet fulat inkul
sin tokosra liyalak ac fahkang nu sel tokosra katoiyen
mutan sac, pwanang utukla el nu inkul fulat sin tokosra.
16 Ke sripal Sarai, tokosra el oru na wo nu sel Abram,
ac kital u in sheep, nani, cow, donkey, camel, ac mwet
kohs mukul ac mutan. **17** Tusruktu ke sripen tokosra el
eisalla Sarai, LEUM GOD El supwama mas keok nu facl
tokosra ac nu fin mwet inkul fulat sel. **18** Na tokosra
el sapla solalma Abram ac siyuk sel, "Mea kom oru nu
sik uh? Efu ku kom tia fahk nu sik lah mutan se inge
ma kiom? **19** Efu ku kom fahk mu ma wiom pa el, oru
nga usalla kiuk? Pa ingan mutan kiom ah. Usal ac tiok
likiyu!" **20** Tokosra el sap mwet lal ah in usalla Abram ac
supwalla liki facl sac, wi mutan kial ac ma lal nukewa.

13 Abram el som liki acn Egypt nu epang, nu tafunyen
eir in acn Canaan, wi mutan kial ac ma nukewa
lal, ac Lot el welul pac som. **2** Abram el arulana kasrup
ke sheep, nani, cow, ac oayapa silver ac gold. **3** Na
el som liki acn we ac fahsr tui in kais sie acn ke el
fahsr in som nu Bethel. El sun acn se inmasrlon Bethel
ac Ai, acn se ma el tuh aktuktuk we **4** ac etoak loang
se we meet. Na el alu nu sin LEUM GOD we. **5** Oasr
pac sheep, nani, ac cow natul Lot, oayapa oasr sou ac
mwet kulansap lal sifacna. **6** Ke ma inge acn in mongo
lun kosro uh sufalla eltal in tukeni orekmakin, mweyen
arulana pukanten kosro natultal. **7** Ouinge oasr amei
inmasrlon mwet liyaung kosro natul Abram ac mwet
liyaung kosro natul Lot. (In pacl sac, mwet Canaan ac
mwet Periz srakna muta fin facl sac.) **8** Na Abram el fahk
nu sel Lot. "Lela nga kom in tia akukuin, oayapa mwet
lom ac mwet luk in tia alein, mweyen kut sou se na. **9**
Yolyak facl se oan ye mutasr inge. Ke ma inge, lela kut

in fahsrelik. Sulela acn ma kom lungse an, ac nga fah
som nu yen lula an." **10** Lot el ngetot ngetma ac liye lah
Infalfal Jordan nufon, fahla na nwe Zoar, arulana yohk
kof we, oana ima lun LEUM GOD ku oana facl Egypt.
(Pacl se inge ma meet liki LEUM GOD El kunausla siti
Sodom ac Gomorrah.) **11** Ouinge Lot el sulela Infalfal
Jordan nufon lal, ac mukuiyak som nu layen kutulap. Pa
ingan luman fahsrelik lal Abram ac Lot. **12** Abram el
mutana in acn Canaan, ac Lot el som oakwuki inmasrlon
siti infalfal uh, ac tulokunak iwen aktuktuk sel fototo na
nu Sodom, **13** yen su mwet we uh koluk ac orekma koluk
lain LEUM GOD. **14** Tukun Lot el som, LEUM GOD El
fahk nu sel Abram, "Ngetla yen se kom tu we ingan, ac
liye akwoye acn nukewa — epang, eir, kutulap ac roto.
15 Acn nukewa ma kom liye ingan, nga ac sot nu sum ac
nu sin fwilin tulik nutum, na ac fah ma na lom nwe tok.
16 Nga ac fah sot tulik na pukanten nutum, su wangin
mwet ac fah ku in oakla. Ac fah fisrasr in oaoala puk fin
faclu liki tulik nutum! **17** Inge fahsr sasla facl se inge
nufon, mweyen nga ac sot lom." **18** Ke ma inge Abram
el srakla iwen aktuktuk lal ac oakiya apkuran nu ke sak
oal sunal Mamre in acn Hebron, ac el etoak loang se we
nu sin LEUM GOD.

14 Tokosra akosr, Amraphel lun Babylonia, Arioch
lun Ellasar, Chedorlaomer lun Elam, ac Tidal lun
Goiim, **2** elos som in mweun lain tokosra limekosr
saya: Bera lun Sodom, Birsha lun Gomorrah, Shinab
lun Admah, Shemeber lun Zeboiim, ac tokosra lun Bela
(ku Zoar). **3** Tokosra limekosr inge toeni orala u se, ac
fahsreni nu Infalfal Siddim, su pa Meoa Misa in pacl inge.
4 Elos tuh muta ye nununku lal Chedorlaomer ke yac
singoul luo, tusruktu in yac se aksingoul tolu elos tuyak
lainul. **5** In yac aksingoul akosr Chedorlaomer ac tokosra
tolu wial tuku wi un mwet mweun lalos ac kutangla
mwet Rephaim in acn Ashtaroth Karnaim, oayapa mwet
Zuzim in acn Ham, mwet Emim in acn tupasrpasr lun
Kiriathaim, **6** ac mwet Hor infulan eol Edom, ukwalos
na nwe Elparan sisken acn mwesis. **7** Na elos forla ac
foloko nu Kadesh (in pacl so pangpang Enmishpat.) Elos
eisla acn nukewa lun mwet Amalek, ac kutangla mwet
Amor su muta Hazazon Tamar. **8** Na Tokosra lun Sodom,
Gomorrah, Admah, Zeboiim, ac Bela elos mokuiyak wi
un mwet mweun lalos in mweun Infalfal Siddim **9** lain
tokosra lun Elam, Goiim, Babylonia, ac Ellasar — tokosra
limekosr lain tokosra akosr. **10** Infalfal sac sessesla ke
lufin tar, ac ke tokosra lun Sodom ac Gomorrah srike in
kaingla liki mweun uh, elos putatyang nu in luf inge, a
tokosra tolu saya uh kaingla nu fineol ah. **11** Tokosra
akosr ah usla ma nukewa in acn Sodom ac Gomorrah,
wi mwe mongo we, ac som. **12** Lot, wen nutin ma lel
Abram, el muta Sodom in pacl sac, ac elos usalla ac ma
lal nukewa. **13** Tusruktu oasr mwet se kaingla ac fahkak
ma sikyak inge nukewa nu sel Abram, mwet Hebrew se
su muta fototo nu ke sak oal sunal Mamre, mwet Amor.
Mamre ac tamulel luo wial, Eshcol ac Aner, elos welul
Abram lac ke pacl in mweun. **14** Ke Abram el lohng lah
sruhu wen nutin mwet lel, el pangoneni mukul nukewa
ke nien aktuktuk lal su etu mweun — mukul tolfoko
singoul oalkosr nufon — ac ukwe na tokosra akosr ah
nwe Dan. **15** Ke elos sun acn we, el kitalik mwet lal ah
nu ke u, ac sroang nu sin mwet lokoalok lalos ke fong,
ac kutangulosla. El ukwalos na nwe Hobah, epang in
Damascus, **16** ac folokonma ma wap nukewa ma elos
tuh usla. El oayapa folokunulma Lot, wen nutin ma lel, wi
ma lal nukewa, weang mutan ac mwet kapir pac saya. **17**
Ke Abram el foloko tukun el kutangulla Chedorlaomer ac
tokosra ma welul, tokosra lun acn Sodom el illa in sonol
Infalfal Shaveh (pangpang pac Infalfal lun Tokosra). **18**
Ac Melchizedek, su tokosra lun acn Salem ac el oayapa
sie mwet tol lun God Fulatlana, el use bread ac wain nu
yorol Abram, **19** ac akinsewowoyal ac fahk, "Lela God
Fulatlana, su orala kusrao ac faclu, in akinsewowoyal
Abram! **20** Lela in kaksakinyuk God Fulatlana, su asot
kutangla nu sum fin mwet lokoalok lom!" Ac Abram el
sang nu sel Melchizedek sie tafu singoul in ma wap
nukewa ma el folokonma. **21** Tokosra lun Sodom el
fahk nu sel Abram, "Sruokya ma wap an lom, tusruktu
folokonma nufon mwet luk an." **22** Na Abram el fahk,
"Nga orala fulahk luk ye mutun LEUM GOD, El su
Fulatlana, su orala kusrao ac faclu, **23** lah nga ac fah
tiana sruokya kutena ma lom, finne turet soko ku soko
mwe lohl fahluk, kom in mau tia ku in fahk mu, 'Nga pa
oru Abram el kasrup.' **24** Nga fah tiana eis kutena ma,
sayen ma mwet luk inge orekmakin tari uh. Tusruktu lela
elos su wiyu inge (Aner, Eshcol, ac Mamre) in eis ip
lalos."

15 Tukun ma inge, oasr aruruma se Abram el liye, ac
el lohng pusren LEUM GOD fahk nu sel, "Abram,
nimet sangeng. Nga ac fah lisring kom liki mwe sensen,
ac sot nu sum sie mwe usru lulap." **2** Tusruktu Abram el
topuk ac fahk, "LEUM GOD Fulatlana, mwe mea nu sik
mwe usru sacn, ke wangin tulik nutik uh? Mwet sefanna
ac usrui ma luk uh, pa Eliezer, mwet Damascus. **3**
Wangin tulik kom ase nutik, a siena sin mwet kulansap
luk fah usrui ma luk." **4** Na el lohng LEUM GOD El
sifilpa kaskas nu sel ac fahk, "Mwet kulansap se inge,
Eliezer, el fah tia usrui ma lom, a wen se nutum sifacna
ac fah mwet usru lom." **5** LEUM GOD El pwanulla nu
likinuma ac fahk, "Ngetak nu inkusrao ac srike in oakla
itu ingo. Fwilin tulik nutum ac fah pus oana itu uh." **6**
Abram el filiya lulalfongi lal in LEUM GOD, ac ke sripa
se inge LEUM GOD El oakulla sie mwet suwoswos. **7**
Na LEUM GOD El fahk nu sel, "Nga LEUM GOD, su
pwenkomme liki acn Ur in facl Babylonia, in asot nu sum
acn se inge tuh in ma lom. **8** Tusruk Abram el siyuk,
"LEUM GOD Fulatlana, ac fuka eteya sik lah ac ma luk?"
9 El topuk ac fahk, "Use soko cow mutan, soko nani
mutan, ac soko sheep mukul, kais soko seltal in yac

tolu matwa, wi sie wule ac sie wuleoa." **10** Abram el use ma inge nu yurin God. El uniya, na fulungya kosro ah nu ke ip luo ac takunla ke tak lukwa, ip luo ke kais sie kain kosro oan tulani nu sie, a el tia fulungya wule ah. **11** Won lulap vulture uh tuhwi nu fin ikwen kosro ac won uh, tusruktu Abram el luselosla. **12** Ke faht uh fahsr in tili, Abram el motulla folosuwosla, na sangeng ac tuninfong tuyang nu sel. **13** Na LEUM GOD El fahk nu sel, "Fwilin tulik nutum ac fah mwetsac in sie facl su tia facl selos. Elos ac fah mwet kohs we, na ac fah arulana orek elos koluk ke lusen yac angfoko. **14** Tusruktu nga ac fah kalyei mutunfacl se ma ac akkohsyelos, na ke elos ac mukuiyak liki facl sac elos ac us mwe kasrup puspis welulos. **15** A funu kom, kom ac muta nwe ke na kom matuoh, na kom fah misa in misla, ac pukpuki. **16** A ac fah sun fwilin tulik akakosr nutum meet liki elos foloko nu in acn se inge, mweyen nga ac tia lusla mwet Amor nwe ke na arulana yokelik ma koluk lalos ac fal in kalyeiyuk elos." **17** Ke faht ah tili, ac lohsrla acn uh, sie tup in e fofosr ac soko srokom in e sikyak ke kitin pacl ah, ac fahla inmasrlon takin ikwen kosro uh. **18** Na in pacl sacna, LEUM GOD El orala wulela se inmasrlol ac Abram, fahkang, "Nga wulela mu nga ac sot facl se inge nufon nu sin fwilin tulik nutum, mutawauk ke masrol lun Egypt nwe ke Infacl Euphrates, **19** weang acn lun mwet Ken, mwet Keniz, mwet Kadmon, **20** mwet Hit, mwet Periz, mwet Rephaim, **21** mwet Amor, mwet Canaan, mwet Girgash, ac mwet Jebus."

16 Sarai, mutan kial Abram, el tiana isus tulik nu sel Abram. Tusruktu oasr mutan kulansap lal, mutan fusr Egypt se pangpang Hagar. **2** Ouinge Sarai el fahk nu sel Abram, "LEUM GOD El tia lela in oasr tulik nutik. Kom ku tia tari ona yurin mutan kulansap luk? Sahp el ac ku in aolyula oswela sie tulik ah." Abram el insese nu ke ma Sarai el fahk nu sel. **3** Ke ma inge Sarai el eisalang Hagar nu sel Abram tuh elan mutan kulansap kial. (Ma se inge sikyak tukun Abram el muta yac singoul in acn Canaan.) **4** Abram el ona yorol Hagar, ac el pitutuyak. Ke Hagar el etauk lah el pitutu, el inse fulatak ac kwaselak Sarai. **5** Sarai el fahk nu sel Abram, "Kom pa pwanang Hagar el srungayu uh. Nga tuh sifacna eisalot nu sum, tuh tukunna el konauk lah el pitutu ah, el nuna kwaseyu na. Lela LEUM GOD Elan aksuwosye lah su kac pwaye se uh — kom ku nga!" **6** Abram el topuk ac fahk, "Lungse na lom. Kom na pa nununkal an. Oru na ma kom lungse oru nu sel an." Ouinge Sarai el oru arulana upa nu sel Hagar, pwanang Hagar el kaingla. **7** Lipufan lun LEUM GOD el sonol Hagar sisken sie unon in kof yen mwesis inkanek nu Shur **8** ac fahk, "Hagar, mutan kulansap lal Sarai, kom tuku oya me, ac kom ac som nu ya?" Ac Hagar el fahk, "Nga kaingla liki mutan kacto luk." **9** Na lipufan sac fahk, "Folokla nu yorol ac kulansap na nu sel." **10** Na lipufan sac sifilpa fahk, "Nga ac fah arulana akpusye fwilin tulik nutum, ac wangin sie mwet ac ku in oakalosla. **11** Kom ac fah oswela wen se, ac kom fah sang inel Ishmael, mweyen LEUM GOD El lipsrala pusren tung ac asor lom. **12** Tusruktu wen nutum el ac fah moul oana donkey lemnak soko. El ac fah lain mwet nukewa, ac mwet nukewa ac fah lainul. El ac fah muta srengla liki sou lal nukewa. **13** Hagar el siyuk sel sifacna, "Ku pwayena lah ngan liye God ac moul na in srumun kac?" Ouinge el pangon LEUM GOD su sramsram nu sel "Sie God Su Liye." **14** Pa inge sripa se oru mwet uh pangon lufin kof se inmasrlon Kadesh ac Bered, "Lufin Kof Lun El Su Moul Ac Liyeyu." **15** Hagar el oswela wen se nu sel Abram, ac Abram el sang inel Ishmael. **16** Abram el yac oalngoul onkosr ke pacl sac.

17 Ke Abram el yac eungoul eu, LEUM GOD El sikyang nu sel ac fahk, "Nga God Kulana. Akosyu ac oru ma suwohs pacl nukewa. **2** Nga ac fah oru sie wuleang inmasrlok kom, ac sot fwilin tulik puspis nutum." **3** Abram el faksufi, ac God El fahk, **4** "Nga oru wuleang se inge inmasrlok ac kom: Nga wuleot mu kom ac fah papa tumun mutunfacl puspis. **5** Ac fah tia sifil pangpang kom Abram, a Abraham, mweyen nga ac oru kom in papa tumun mutunfacl puspis. **6** Nga ac fah sot tulik puspis nutum, ac kutu selos ac fah tokosra. Fwilin tulik nutum ac fah arulana pukanten, pwanang elos ac fah orala mutunfacl puspis. **7** Nga fah karinganang wuleang luk nu sum ac nu sin fwilin tulik nutum in pacl fahsru uh, tuh in sie wuleang nwe tok. Nga fah God lom ac God lun fwil nutum. **8** Nga fah sot nu sum ac nu sin fwilin tulik nutum fahl se inge su kom mwetsac nu fac in pacl inge. Facl Canaan nufon fah ma lun fwil nutum nwe tok, ac nga ac fah God lalos." **9** God El fahk nu sel Abraham, "Kom, ac fwilin tulik nutum nwe tok, enenu in wiyu pac insese in liyaung wuleang se inge. **10** Kom ac fwil nutum nukewa enenu in insese pac in kosrala mukul nukewa inmasrlowos. **11** Kowos fah kosrala kulun ma mukul lowos, na ac fah pa ingan akul lun wuleang se inmasrlok ac kom inge. **12** In fwil nukewa nutum, mukul nukewa inmasrlon mwet lom ac fah kosreyukla ke el sun len oalkosr matwa, wi pac mwet kohs su isusla in lohm sum, oayapa elos su kom molela sin mwetsac su tia ma nutum. **13** Kais sie mukul enenu in kosreyukla, ac ma se inge ac fah sie akul ke monuwos in akkalemye lah wuleang se inmasrlok ac kom inge ma na nwe tok. **14** Kutena mukul su tia kosrkosrla ac fah wotla liki inmasrlon mwet luk, mweyen el kunausla wuleang luk." **15** God El fahk nu sel Abraham, "Kom fah tia sifil pangon mutan kiom Sarai. Ingela inel ac fah pangpang Sarah. **16** Nga ac fah akinsewowoyal, ac nga fah oru tuh elan oswe sie wen nutum. Nga fah akinsewowoyal, ac el fah nina kien mutunfacl puspis. Ac fah oasr tokosra inmasrlon fwilin tulik natul." **17** Abraham el faksufi, tusruktu el mutawauk in israsr ke el nunku, "Mea, sie mukul ac ku in oasr tulik natul ke el yac siofok matu? Ya Sarah el ku in orek tulik ke el yac eungoul?" **18** Ac el siyuk sin God, "Efu ku kom

tia tari sang na Ishmael elan mwet usru luk?" **19** Tuh
God El fahk, "Mo. Sarah mutan kiom el ac oswela wen
se nutum ac kom fah sang inel Isaac. Nga fah sruokyana
wuleang luk yorol ac yurin fwilin tulik natul nwe tok — sie
wuleang su wangin saflaiya. **20** Nga lohng siyuk lom kacl
Ishmael, ke ma inge nga fah akinsewowoyal ac sang
tulik puspis natul ac fwil puspis. El ac fah papa tumun
fisrak singoul luo, ac nga fah oru sie mutunfacl lulap ke
fwil natul. **21** Tusruktu nga fah liyaung wuleang luk yorol
Isaac, wen nutum su Sarah el ac fah oswela ke pacl se
pacna inge in yac fahsru." **22** Ke God El sramsram tari
nu sel Abraham, na El som lukel. **23** In len sac pacna,
Abraham el akos God ac kosralla Ishmael ac mukul
nukewa in lohm sel, wi pac mwet kohs ma isusyang nu
in paol, oayapa elos su el molela ke mani. **24** Abraham
el yac eungoul eu ke el kosrkosrla, **25** ac Ishmael wen
natul el yac singoul tolu. **26** Eltal kewa kosrkosrla ke len
sefanna, **27** wi mwet kulansap nukewa lal Abraham.

18 Na LEUM GOD El sikyang nu sel Abraham ke
insak oal sunal Mamre. Ke Abraham el muta ke
mutunoa in lohm nuknuk sel, ke pacl na fol ke len uh,
2 el ngetak ac liye mwet tolu tu insac. Pacl se na el
liyalosyak, el yula in osun nu selos. El faksufi **3** ac fahk,
"Mwet kacto, nunak munas nimet fahsr aliki lohm sik uh
ac tia tui. Nga inge in kulansupwekowos. **4** Lela ngan
use kutu kof in ohlla niowos. Kowos ku in monglawin
ye lulin sak soko inge. **5** Nga fah use pac kutu mwe
mongo in akkeye kowos, na kowos fah sifilpa fahsr.
Kowos arulana akmwetyeyu ke kowos tuku nu lohm sik
uh. Ke ma inge, fuhlema nga in kulansup nu suwos."
Ac eltal fahk nu sel, "Tarilana. Kut ac wi ma kom fahk
an." **6** Abraham el sulaklak na som nu in lohm nuknuk
uh ac fahk nu sel Sarah, "Aksaye, eis sie pak in flao
wowo an, kasla, ac sang orauk kutu cake ah." **7** Na
el sifilpa yula nu yen un kosro uh muta we, ac sulela
cow fusr na fisrasr ikwa ac factfat soko, ac sang nu sin
mwet kulansap se, su sulaklak na akoela. **8** Ac el us
kutu butter, milk, ac ikwen kosro, ac filiya mwe mongo
inge ye mutun mwet tolu ah. Na el tupan enenu lalos ke
elos mongo ye sak soko ah. **9** Na elos siyuk sel, "El aya
Sarah, mutan kiom?" Ac el fahk, "El a na lohm ah." **10** Na
sie selos fahk, "Malem eu tukun misenge nga ac foloko,
na ac fah oasr wen se natul Sarah, mutan kiom." Sarah
el tu tokol ke mutunoa in lohm nuknuk uh, ac porongo.
11 Abraham ac Sarah arulana matuoh, ac tui musen
mutan lal Sarah. **12** Ouinge Sarah el israsrla ac nunku in
el sifacna, "Inge ke nga matuoh ac wanginla kuiyuk, ya
nga ac srakna pwar in oan yurin mukul tumuk? Saya, el
arulana matuoh pac." **13** Na LEUM GOD El siyuk sel
Abraham, "Efu Sarah el ku israsr ac fahk, 'Ya pwaye
ku in oasr tulik se nutik ke nga arulana matuoh?' **14**
Ya oasr ma LEUM GOD El kofla nu kac? Oana ke nga
fahk tari, tukun malem eu nga fah foloko, na ac fah oasr
wen se natul Sarah." **15** Ke sripen Sarah el sangeng, el
lafwekin ac fahk, "Nga tiana israsr." El topuk, "Pwaye,
kom israsr." **16** Na mwet ah tuyak in som, ac Abraham
el welulos in wilkas nu selos. Na elos som nu ke acn
se ma elos ac ku in ngeti ac liye acn Sodom. **17** Ac
LEUM GOD El fahk insial sifacna, "Nga fah tia okanla
nu sel Abraham ma nga akola in oru. **18** Fwilin tulik
natul ac fah orala sie mutunfacl lulap ac ku, ac nga fah
akinsewowoye mutunfacl nukewa kacl. **19** Nga sulella ke
sripen nga enenu elan ku in sapsap nu sin wen natul ac
fwil nukewa tokol tuh elos in akosyu ac in oru ma pwaye
ac suwohs. Elos fin akosyu, nga fah oru ma nukewa ma
nga wulela tari kac nu sel." **20** Na LEUM GOD El fahk
nu sel Abraham, "Oasr tukak na koluk lain acn Sodom
ac Gomorrah, ac ma koluk lalos arulana yohk. **21** Nga
enenu in oatula ac konauk lah ma tukakinyuk elos kac
inge pwaye ku sutuu." **22** Na mwet luo ah tuyak som
tulanya acn Sodom, tusruktu LEUM GOD El srakna oasr
yorol Abraham. **23** Abraham el kalukyang nu yurin LEUM
GOD ac siyuk, "Ya pwayena kom ac kunausla mwet
wangin mwata wi na mwet koluk uh? **24** Fin oasr mwet
wangin mwata lumngaul in siti uh, ya kom ac kunausla
siti nufon sac? Ya kom ac tia lela in oanna ke sripen
mwet lumngaul uh? **25** Kalem lah kom tia ku in uniya
mwet wangin mwata wi mwet koluk. Ac tia ku in angan!
Kom koflana oru ma sacn. Kom fin oru angan, na mwet
suwohs uh ac fah kalyeiyuk oapana mwet koluk uh.
Tiana ku in angan. El su nununku faclu nufon enenu
na in orekma in suwohs." **26** LEUM GOD El fahk, "Nga
fin konauk mwet suwoswos lumngaul in Sodom, nga
fah tia kunausla siti nufon sac ke sripalos." **27** Abraham
el sifilpa fahk, "LEUM GOD, nunak munas, tuleyula ke
kuinsrim luk in kaskas nu sum. Mwet na lusrongten se
pa nga uh, ac nga kupansuwol in fahk kutena ma. **28** Fin
mwet suwoswos na angngaul limekosr, ac tia lumngaul,
ya kom ac srakna kunausla siti nufon sac mweyen
mwet limekosr pueni?" LEUM GOD El fahk, "Nga fah
tia kunausla siti sac nga fin konauk mwet suwoswos
angngaul limekosr. **29** Ac Abraham el sifilpa fahk, "Ac fin
mwet angngaul na?" LEUM GOD El topuk, "Nga ac tia
pac kunausla fin oasr mwet angngaul." **30** Abraham el
fahk, "LEUM GOD, nunak munas nikmet kasrkusrak,
a nga srakna ke sifilpa kaskas. Fin mwet na tolngoul?
El fahk, "Nga ac tia pac kunausla nga fin konauk mwet
tolngoul." **31** Abraham el fahk, "O Leum, nunak munas
ke nga siayuk in kusen siyuk nu sum uh. Ac fin pa mwet
na longoul koneyukyak we?" El fahk, "Nga ac tia pac
kunausla siti sac, nga fin konauk longoul." **32** Abraham
el fahk, "O Leum, nunak munas nikmet kasrkusrak, ma
na safla se pa nge. Ac fin mwet na singoul koneyukyak?"
Ac El fahk, "Nga fah tia pac kunausla fin oasr mwet
singoul." **33** Tukun el kaskas nu sel Abraham tari, LEUM
GOD El som, ac Abraham el folokla nu acn sel.

19 Ke lipufan luo ah tuku nu Sodom in eku sac, Lot
el muta ke mutunpot in siti uh. Ke pacl se na el

liyaltalak, el tuyak in paingultal. El pasrla ye mutaltal **2** ac fahk, “Mwet kacto, nunak munas fahsru wiyu nu lohm ah. Komtal ku in ohlla niomtal ac mongla yorosr ofong. Lututang komtal fah sa tukakek ac fahsr nu yen komtal ac som nu we.” Tusruktu eltal topuk ac fahk, “Tari, kut ac mongla na pe inkanek uh ofong.” **3** El kwafeltal nwe ke na eltal tari welul som nu lohm sel. Lot el elyai mwet kulansap lal in munanla kutu flao ac akoo sie mongo na yuyu nu sin mwet fahsr inge. Ke akoeyukla tari, na elos mongoi. **4** Meet liki mwet fahsr luo inge motulla, mukul in acn Sodom nukewa tuku raunela lohm sac — kewana mwet fusr ac mwet matu. **5** Elos pangyak nu sel Lot ac siyuk, “Pia mukul luo ma tuku in mongla yurum ofong uh? Usaltalu nu yorosr! Kut ke ona yoroltal.” **6** Lot el illa nu likinuma, ac kaleang srungul ah. **7** El fahk nu selos, “Nunak munas, nga kwafe suwos, nimet oru kain ouiya koluk se inge! **8** Liye, oasr acn luo nutik su soenna etu mwet. Lela ngan usaltalu nu yuruwos, ac kowos ku in oru kutena ma kowos lungse oru nu seltal. Tusruktu nimet kowos oru kutena ma nu sin mukul luo inge. Eltal mwet fahsr nu in lohm sik, ac nga enenu in liyaltalang.” **9** Na elos fahk, “Tiok liki kut! Kom mwetsac se! Su kom an in fahk nu sesr ma kut in oru? Tiok! Kom fin tia som, kut ac oru in upa nu sum lukeltal.” Elos sinukunulla Lot ac kilukyang in kunausla srungul ah. **10** Tusruktu mukul luo ah saplakla ololak Lot nu in lohm ah, ac kaleang srungul ah. **11** Na eltal konela mutun mwet nukewa likinuma, oru elos in tia ku in konauk mutunoa uh. **12** Mukul luo ac fahk nu sel Lot, “Fin oasr kutena mwet lom saya yenu — wen, ku acn, ku wen talupom, ku kutena mwet lom su muta in siti uh — usalosla liki acn se inge, **13** mweyen kut ac kunausla siti se inge. LEUM GOD El lohng tukak na koluk lain mwet in acn se inge, oru El supwekutme in kunausla acn Sodom.” **14** Na Lot el som nu yurin mukul luo ma acn natul ah akola in payuk se, ac fahk, “Tal sulaklak som liki acn se inge. LEUM GOD El ac kunausla acn uh.” Tusruktu eltal nunku mu el aksruksruk. **15** Toang na in lotu se tok ah, lipufan luo ah srike in elyaelak Lot. Eltal fahk, “Aksaye! Eis mutan kiom ac acn luo nutum an ac som, tuh kowos in tia misa ke siti uh ac kunausyukla.” **16** Lot el wetokla, tusruktu LEUM GOD El pakomutal. Ke ma inge mwet luo ah sruokya paol Lot ac mutan kial ac acn luo natul, ac kololosla nu likin siti uh. **17** Na sie sin lipufan ah fahk, “Kasrusr, suk moul lomtal! Nikmet tapulla ac nikmet tui infalfal uh. Kaing nu fin inging uh, tuh kowos in tia misa.” **18** A Lot el fahk, “Mo, nunak munas, tari tia angan. **19** Yohk tari ma kom oru wo nu sik, ac lungkulang lom molela moul luk. Tusruktu inging uh arulana loesla nu inge. Mwe ongoiya ma ac sikyak inge ac ukweyuwi ac uniyuwi meet liki nga ku in sun acn we. **20** Kom liye siti srisrik se ingo? Fototo na. Lela nga in som nu we. Finne acn na srisrik se, nga ac ku in moulla we.” **21** El topuk, “Kwal aok, nga insese. Nga ac tia kunausla siti srisrik sacn. **22** Sulaklak! Kasrusr! Nga tia ku in oru kutena ma nwe ke na kom sun acn we.” Ke sripen Lot el pangon srik siti sac, pwanang pangpang acn we Zoar. **23** Faht ah takak ke pacl se Lot el sun acn Zoar. **24** In kitin pacl ah na LEUM GOD El ukuiya sulfur firir oana af uh nu fin acn Sodom ac Gomorrah **25** ac kunausla acn we, oayapa infalfal uh nufon, wi mwet nukewa we ac ma nukewa ma kapak fin acn we. **26** Tusruktu mutan kial Lot ah tapulla, ac el ekla nu ke sru in sohl soko. **27** Toang na ke lotu toko ah, Abraham el sulaklak na som nu yen se el tuh tu ye mutun LEUM GOD we. **28** El ngeta nu fin acn Sodom ac Gomorrah, ac nu infalfal sac nufon, ac liye kulasr fosryak liki acn we, oana fofosr ke sie funyu lulap. **29** Tusruktu ke God El kunausla siti nukewa infalfal sac yen Lot el muta we, El nunku kacl Abraham, ac lela tuh Lot elan painmoulla. **30** Ac ke sripen Lot el tuh sangeng in muta in acn Zoar, el ac acn luo natul utyak nu fin inging uh ac muta in luf se we. **31** Mutan se ma matu seltal el fahk nu sin tamtael lal, “Papa tumasr el munaslana, a wangin mukul fin faclu nufon in payuk sesr kut in ku in orek tulik. **32** Tari, kut kitalya papa elan sruhila, na kut ona yorol ac orek tulik kacl.” **33** In fong sac eltal kitalya ke wain, ac acn matu sac ona yorol. Tusruktu Lot el tiana etu mweyen el arulana sruhila. **34** Len tok ah, acn matu sac fahk nu sin tamtael lal, “Nga motulla yorol fong. Ofong kut sifilpa orala elan sruhila, na kom ona yorol. Na ac fah oasr fokin papa tumasr uh yorosr kewa.” **35** Ouinge in fong sac eltal sifilpa orala el sruhila, ac tamtael fusr sac ona yorol. Lot el tia pacna etu, mweyen el arulana sruhila. **36** Eltal oru ouinge, na acn luo natul Lot kewana pututuyak sin papa tumaltal ah. **37** Oasr wen se nutin tamtael matu sac, ac el sang inel Moab. El pa papa tumun mwet Moab nwe misenge. **38** Tamtael fusr sac oasr pac wen se natul, su el sang inel Benammi. El pa papa tumun mwet Ammon nwe misenge.

20 Abraham el som liki acn Mamre nu ke sie ipin acn eir in Canaan, ac muta inmasrlon acn Kadesh ac Shur. Tok, ke el muta in acn Gerar, **2** el fahk mu Sarah, mutan kial, el ma loul. Ke ma inge Tokosra Abimelech lun acn Gerar el sap utuku Sarah nu yorol. **3** Sie fong ah, God El sikyang nu sel Abimelech in sie mweme ac fahk, “Kom ac misa, mweyen kom eisla mutan se inge. El payuk tari.” **4** Tusruktu Abimelech el soenna kalukyang nu yurin mutan sac, na el fahk, “Leum God, wangin mwetik! Ya kom ac kunausyula ac mwet luk? **5** Abraham el sifacna fahk mu tamtael se lal pa mutan sac, ac Sarah el fahk oapana. Nga oru ma inge ke nunak nasnas, ac wangin kih luk.” **6** God El topkol in mweme sac, “Aok, nga etu lah kom oru ke nunak na nasnas lom. Ouinge nga tuh karingin kom liki in orekma koluk lainyu, ac tia lela kom in kalukyang nu yorol. **7** Tusruktu inge, kom folokonang mutan sac nu sin mukul tumal. El mwet palu se, ac el ac fah pre keim tuh kom in tia

misa. A kom fin tia folokunulang, nga fahk kom in etu lah
kom ac misa — kom ac mwet lom nukewa." 8 Toang
na in lotu tok ah, Abimelech el pangoneni mwet fulat
lal nukewa ac fahkang nu selos ma sikyak uh, ac elos
arulana tuninfongla ke sangeng. 9 Na Abimelech el
solalma Abraham ac siyuk sel, "Mea kom oru nu sesr
uh? Mea koluk nga orala nu sum pwanang kom use mwe
lokoalok se inge nu fuk ac nu fin tokosrai luk? Tiana wo
kutena mwet in oru lumah se ma kom oru nu sik inge. 10
Efu ku kom oru ouinge?" 11 Abraham el topuk, "Nga tuh
tiana nunku mu ac oasr mwet yenu su etu in sunakin
God, pwanang nga tuh sangeng mu elos ac uniyuwi ac
eisla mutan kiuk uh. 12 Pwayena lah el ma wiuk. Acn
se nutin papa tumuk ah pa el, tusruktu tia nutin nina
kiuk ah, ac nga payukyak sel. 13 Ouinge ke God El
supweyula liki papa tumuk ah nu in facl saya inge, nga
tuh fahk nu sel Sarah, 'Kom ku in akkalemye inse pwaye
lom nu sik ke kom fahk nu sin mwet nukewa lah nga
tamulel lom.'" 14 Na Abimelech el folokunulang Sarah
nu sel Abraham, ac in pacl sac pacna el sang sheep
ac cow natul, ac mwet kulansap lal. 15 El fahk nu sel
Abraham, "Facl se inge nufon ma luk. Mutana yen kom
lungse muta we." 16 El fahk nu sel Sarah, "Nga asang
nu sin tamulel lom sie tausin ipin silver in akpwayei nu
sin mwet lom nukewa lah kom suwosna. Elos nukewa
fah etu lah wangin tafongla lom." 17 Na Abraham el pre
nu sin God, ac God El akkeyalla Abimelech ac oayapa
mutan kial ac mutan kulansap lal nukewa, tuh elos in ku
in isus, 18 mweyen LEUM GOD El tuh kaliya wet lun
mutan nukewa in lohm sel Abimelech ke sripal Sarah,
mutan kial Abraham.

21 LEUM GOD El akinsewowoyal Sarah oana ke El
tuh wulela, 2 ac el pitutuyak ac oswela wen se nu
sel Abraham ke el matuoh. Tulik mukul sac osweyukla ke
pacl se na God El tuh fahk mu el ac isusla. 3 Abraham
el sang inel Isaac, 4 ac ke Isaac el len oalkosr matwal,
Abraham el kosralla, oana ke God El sapkin. 5 Abraham
el yac siofok ke Isaac el isusla. 6 Sarah el fahk, "God El
oru tuh nga in engan ac israsr. Mwet nukewa su lohng
lah nga isusla fah wiyu israsr." 7 Na el sifilpa fahk, "Ku su
mu nga ac sun katiti tulik, ac tafweang nu sel Abraham?
A nga osweang nu sel sie wen ke el arulana matu." 8
Tulik sac matula, ac ke len se el liktitla, Abraham el oru
sie kufwa na lulap. 9 Sie len ah, Ishmael, su Hagar
mutan Egypt sac osweang nu sel Abraham, el welul
Isaac wen natul Sarah, srital. 10 Sarah el liyaltal ac fahk
nu sel Abraham, "Lusak mutan kulansap se inge ac wen
se natul ah. Wen se nutin mutan se inge fah tiana eis
kutena ip ke mwe kasrup lom, su Isaac wen nutik el ac
fah usrui." 11 Ma se inge arulana akfohsyalak Abraham,
mweyen ma pac natul pa Ishmael. 12 Tusruktu God
El fahk nu sel Abraham, "Nik kom elya ke tulik sac ac
Hagar, mutan kulansap lom. Oru oana ma Sarah el fahk
nu sum an, mweyen Isaac pa ac sot fwilin tulik nutum
ma nga wuleot nu sum. 13 Nga fah oayapa sang tulik
puspis nutin wen nutin mutan kulansap sac, tuh elos in
fah orala sie mutunfacl lulap. Ma pac nutum pa el." 14
Toangna in lotu se tok ah, Abraham el tukakek ac eis
kutu mwe mongo ac pak kulun kosro se sessesla ke kof,
ac filiya finpisal Hagar, na el supwalla ac tulik sac. Hagar
el som forfor acn turangang uten Beersheba. 15 Ke kof
nimaltal ah lisr nufon, Hagar el filiya tulik sac ye sak
soko 16 ac som muta srengla sahp ac yact siofok ma liki
tulik sac. El nunku in el, "Nga tia ku in muta ngetang liye
tulik se nutik inge ke ac misa uh." Ke el muta insac, el
mutawauk in tung. 17 God El lohng ke tulik sac tung, ac
lipufan se lun God kaskas nu sel Hagar inkusrao me ac
fahk, "Hagar, mea kom sis an? Nikmet sangeng. God El
lohng tung lun tulik sac. 18 Tuyak, fahla sraklalak, ac
akwoyalla. Nga ac oru sie mutunfacl lulap ke fwilin tulik
natul." 19 Na God El ikasla mutal Hagar, ac el liyauk lufin
kof se. El som ac nwakla pak sac ke kof, ac sang kiteya
tulik sac. 20 God El wi tulik mukul sac ke el matula. El
muta in acn turangang uten acn Paran, ac el sie mwet
sruh kosro na pisrla. 21 Nina kial ah konauk mutan Egypt
se kial Ismael. 22 In pacl sac, Abimelech el welul Phicol,
mwet kol fulat lun un mwet mweun lal, som ac fahk nu
sel Abraham, "God El wi kom in ma nukewa kom oru. 23
Ke ma inge, orala sie wulela na ku an ye mutun God,
lah kom ac tia kiapweyula, ku tulik nutik, ku fwilin tulik
nutik tok ah. Pacl nukewa nga inse pwayena nu sum, ke
ma inge wulema nu sik lah kom ac oayapa inse pwaye
nu sik ac nu sin facl se su kom muta we inge." 24 Na
Abraham el fahk, "Nga wuleot ouingan." 25 Abraham
el tukakin nu sel Abimelech ke lufin kof se ma mwet
kulansap lal Abimelech elos tuh sruokya. 26 Abimelech
el fahk, "Nga tia etu lah su oru an. Kom tiana fahk nu
sik, ac nga tufahna lohng pa inge." 27 Na Abraham el
sang kutu sheep ac cow nu sel Abimelech, ac eltal orala
sie wulela ku inmasrloltal. 28 Abraham el srela sheep
fusr mutan itkosr liki un sheep natul, 29 ac Abimelech
el siyuk sel, "Mea se kom oru ingan?" 30 Abraham el
topuk, "Eis sheep fusr itkosr inge. Ke kom eis ma inge
kom akpwayei lah nga pa mwet se ma pukanak luf se
inge." 31 Ouinge acn sac pangpang Beersheba, mweyen
acn sac pa eltal orala wulela se inmasrloltal inge we
uh. 32 Tukun eltal orala wulela se inmasrloltal in acn
Beersheba, Abimelech ac Phicol folokla nu Philistia.
33 Na Abraham el yukwiya sak tamarisk soko in acn
Beersheba, ac alu nu sin LEUM GOD, God Su Moul Ma
Pahtpat. 34 Abraham el muta Philistia ke pacl na loeloes
se.

22 In kutu pacl tok, God El srikal Abraham. El pangnol,
"Abraham!" Ac Abraham el topuk, "Nga inge." 2
God El fahk, "Eisal Isaac, wen sefanna nutum su kom
arulana kuloi, ac som nwe in facl Moriah. Ke kom ac sun
acn we, na kom fah kisakunulma in mwe kisa firir nu sik

fin soko eol su nga ac akkalemye nu sum." 3 Toangna in
lotu tok ah, Abraham el telak etong mwe orek kisa, ac
sang nu fin donkey natul ah. Na el eisal Isaac ac mwet
kulansap luo welul, ac elos som nu yen se ma God El
fahk mu elan som nu we ah. 4 Ke len se aktolu ah,
Abraham el liyauk acn sac, ohkokme emeeto. 5 Na el
fahk nu sin mwet kulansap luo ah, "Muta inse wi donkey
uh. Nga, ac tulik se nutik inge, ac som nu meet ah in alu,
ac kut ac fah foloko." 6 Abraham el sang Isaac elan us
etong nu ke kisa uh, ac el us mitmit se ac mulut firir mwe
tanak e uh. Ac ke eltal tukeni fahsr, 7 Isaac el kasla ac
fahk, "Papa!" Ac el topuk, "Mea?" Isaac el siyuk, "Efu ku
oasr etong ac mulut kut us, a pia sheep fusr mwe kisa
an?" 8 Ac Abraham el fahk, "God El ac fah ase." Na
eltal tukenina fahsr. 9 Ke eltal tuku nu ke acn se ma
God El fahk nu sel kac, Abraham el etoak loang se ac
takunla etong ah fac. El kapriya wen se natul ah, ac
likilya fin etong ma oan fin loang ah. 10 Na el srukak
mitmit sac in unilya. 11 Tusruktu lipufan lun LEUM GOD
el pang nu sel inkusrao me, "Abraham, Abraham!" Ac el
topuk, "Nga pa inge." 12 Na lipufan sac fahk, "Nimet
kom kahlya tulik sacn ku oru kutena ma nu sel. Inge
nga etu lah kom akfulatye God ac akos ma El sapkin,
mweyen kom tia sruokya wen sefanna nutum an lukel."
13 Abraham el ngetnget nwe liyauk sheep mukul soko,
sremla koacl ke sripin sak se. El som sruokya ac kisakin
tuh in sie mwe kisa firir in aolla wen natul. 14 Abraham
el sang inen acn sac, "LEUM GOD El Ase." Fahsru nwe
misenge, mwet uh srakna fahk ouinge, "Fineol sin LEUM
GOD, El fah ase." 15 Lipufan lun LEUM GOD el pang
nu sel Abraham inkusrao me pacl se akluo 16 ac fahk,
"LEUM GOD El fahk ouinge: 'Nga orala sie wuleang ke
Inek sifacna lah nga fah arulana akinsewowoye kom.
Ke sripen kom tuh oru ma se inge, ac tia seko wen
sefanna nutum, 17 nga wuleot nu sum lah nga ac fah
akpusye fita nutum in pukanten oana itu inkusrao ku
puk wekof uh. Fwilin tulik nutum ac fah kutangla mwet
lokoalok lalos. 18 Mutanfahl nukewa ac fah siyuk sik in
akinsewowoyalos oana ke nga akinsewowoye fita lom.
Ma inge nukewa ma na ke sripen kom tuh akos ma nga
sapkin.'" 19 Abraham el folokla nu yurin mwet kulansap
lal, ac elos tukeni som nu Beersheba, yen Abraham
el muta we. 20 In kutu pacl tok, Abraham el lohngak
lah Milcah el oswela tulik oalkosr nu sel Nahor, tamulel
lal Abraham: 21 Uz wounse, Buz tamulel lal, Kemuel
papa tumal Aram, 22 Chesed, Hazo, Pildash, Jidlaph,
ac Bethuel 23 papa tumal Rebecca. Milcah el oswela
wen oalkosr inge nu sel Nahor, tamulel lal Abraham. 24
Reumah, mutan kulansap kial Nahor, el oswella Tebah,
Gaham, Tahash, ac Maacah.

23 Sarah el moul sun yac siofok longoul itkosr matwal.
2 El misa Hebron in acn Canaan, ac Abraham el
asor yokna kacl. 3 El tuyak liki acn se ma monin mutan
kial oan we, ac som nu yurin mwet Hit, ac fahk, 4 "Nga
mwetsac se muta inmasrlowos inge. Kukakunma sie
ipin acn an nu sik, ngan pikinya mutan kiuk uh we." 5
Elos topuk, 6 "Mwet kacto, porongekut. Kut oek mu
kom mwet kol fulat ac pwengpeng se. Kom ku in pikinya
mutan kiom an ke kulyuk se ma wo emeet lasr uh. Kut
nukewa arulana engan in asot sie kulyuk an nu sum, tuh
kom fah pikinya mutan kiom an kac." 7 Na Abraham
el pasrla ye mutalos 8 ac fahk, "Kowos fin insese in
lela nga in pikinya mutan kiuk uh inge, nunak munas
siyuk sel Ephron, wen natul Zohar, 9 elan kukakunma luf
se Machpelah, su oanna ke sisken acn lal. Siyuk elan
kukakunma nu sik ke molo na pwaye an ye motowos,
ac nga fah molela luk mwe kulyuk." 10 In pacl sac,
Ephron el wi mwet Hit wial muta ke acn in meeting se
ke mutunpot nu in siti uh. Ac el topuk ye mutun mwet
nukewa su muta in acn sac, 11 "Mwet kacto, porongeyu.
Nga fah sot nu sum ipin acn sac nufon wi pac luf se ma
oan we ah. Nga ac sot lom ye mutun mwet luk inge, tuh
kom fah ku in pikinya mutan kiom an we." 12 Tusruktu
Abraham el pasrla ye mutun mwet Hit uh 13 ac fahk nu
sel Ephron tuh mwet nukewa in ku in lohng, "Nga siyuk
kom in nunak munas lohngwin ma nga ac fahk uh. Nga
ac moli ipin acn nufon sac. Sruokya molo uh, tuh nga fah
ku in pikinya mutan kiuk uh we." 14 Ephron el topuk, 15
"Mwet kacto, lupan molin acn uh ipin silver angfoko na
— lupa se ingan ma na pilasr siktal. Pikinya na mutan
kiom an we." 16 Abraham el insese nu kac, ac srikeya
lupa se ma Ephron el fahk ye mutun mwet ah — ipin
silver angfoko, fal nu ke srikasrak ma orekmakinyuk sin
mwet kuka. 17 Pa oru acn sel Ephron in Machpelah,
su oan kutulap in Mamre, tuh lal Abraham lac ah. Ma
Ephron el kitaung uh pa acn ah, luf sac, ac sak nukewa
fin acn sac, utyak na nwe ke masrol lal ah. 18 Eteyuk sin
mwet Hit nukewa su wi muta in pacl sac lah ma lac lal
Abraham pa acn sac. 19 Tukun ma inge, Abraham el
piknilya Sarah, mutan kial, in luf se Machpelah in acn
Canaan. 20 Ouinge ipin acn se su tuh ma lun mwet Hit
ah meet, ac luf se ma oan we, ma lac lal Abraham mwe
kulyuk.

24 In pacl se inge Abraham el arulana matuoh, tuh
LEUM GOD El akinsewowoyal in ma nukewa el
oru. 2 El fahk nu sin mwet kulansap se ma matu oemeet
lal, su karingin ma lal nukewa, "Filiya poum inmasrlon
epuk ac orala sie wulela nu sik. 3 Nga lungse kom in
wulela lnen LEUM GOD, su God lun kusrao ac faclu, lah
kom fah tia sulela sie mutan Canaan kien wen nutik uh.
4 Enenu na kom in folokla nu in facl su nga matula we,
ac eis sie mutan inmasrlon mwet luk tuh in mutan kial
Isaac, wen nutik." 5 A mwet kulansap sac siyuk, "Ac
mutan sac fin tia lungse fahsr liki acn sel in wiyu tuku nu
in acn Canaan? Ya nga ac supwala wen nutum in folokla
nwe yen kom tuku we me an?" 6 Abraham el topuk,
"Liyaung na kom in tia folokunla wen nutik uh nu we!
7 LEUM GOD lun kusrao El usyume liki acn sin papa

tumuk ac liki sou luk, ac El orala wulela na ku se lal nu
sik mu El ac sang acn se inge nu sin fwilin tulik nutik. El
fah supwala lipufan lal meet liki kom, tuh kom fah ku in
konauk sie mutan kien wen nutik uh we. **8** Mutan sac fin
tia lungse wi kom tuku, na kom sukosok liki wulela se
inge. Tusruktu ac fah wangin kutena sripa ac pwanang
kom in folokunla wen nutik uh nu we." **9** Ouinge mwet
kulansap sac el filiya paol inmasrlon epal Abraham, leum
lal, ac wulela in oru oana ma Abraham el fahk nu sel. **10**
Ac mwet kulansap sac el us kain in mwe lung puspis fin
singoul sin camel nutin leum lal, ac som nu ke siti se yen
Nahor el muta we epang in acn Mesopotamia. **11** Ke el
sun acn we, el orala camel uh in muta nu ten sisken lufin
kof se likin siti sac. In pacl se inge ekela, pacl mutan uh
in tuku ut kof. **12** Mwet kulansap sac pre ac fahk, "O
LEUM GOD, God lal Abraham leum luk, akwoye ouiyuk
misenge, ac akpwayei wuleang lom nu sel Abraham,
leum luk. **13** Nga a inge, sisken lufin kof se yen mutan
fusr in siti uh ac tuku ut kof we. **14** Nga fah fahk nu
sin sie selos, 'Nunak munas sruhkya sufa in kof nimom
an nu ten, ac lela ngan nimya.' El fin fahk, 'Nimya, ac
nga fah oayapa ut kof nimen camel nutum uh,' lela tuh
in pa inge mutan se ma kom sulela kial Isaac, mwet
kulansap lom. Ma se inge fin sikyak, na nga ac fah etu
lah kom akpwayei wulela lom nu sin leum luk." **15** Meet
liki safla pre lal, Rebecca el sikla, us sufa in ut kof soko
finpisal. El acn natul Bethuel, su wen natul Nahor ac
Milcah. Nahor el tamulel lal Abraham. **16** El mutan fusr
na kato se su soenna etu mwet. El tufokla nu ke lufin
kof sac, nwakla sufa lal, ac foloko. **17** Mwet kulansap
sac kasrusr nu yorol ac fahk, "Nunak munas, ase ngan
nimya kof in sufa nimom an." **18** Mutan fusr sac fahk,
"Mwet kacto, nimya." Ac el sulaklak na sruhkya sufa lal
nu ten liki finpisal, ac sruokya ke mwet kulansap sac
nim. **19** Ke el nim tari, mutan sac fahk, "Kolya ngan utiya
pac kof nimen camel nutum inge, ac sang eltal in nim na
ke kuiyaltal." **20** Mutan sac el kina okoala sufa in kof
sac nu in mwe nim kof lun kosro uh, ac kasrusr nu ke
lufin kof ah in sifilpa ut kof, nwe ke na el kiteya nufonna
camel nutin mukul sac. **21** Mukul sac tia kas, a el tuni na
mutan fusr sac in liye lah LEUM GOD El akwoye ouiyen
fahsr lal. **22** Ke camel ah nim kof tari, na mwet kulansap
sac srukak ring gold na yohk molo se ac sang nu ke
infwen mutan fusr sac, ac sang pac lohlpo gold luo nu ke
paol. **23** Ac el fahk, "Nunak munas fahk nu sik lah su
papa tomom uh. Ya mwesas lohm sel ah nu sik ac mwet
luk inge in mongla we ofong?" **24** Na mutan sac fahk,
"Papa tumuk pa Bethuel, wen natul Nahor ac Milcah. **25**
Pukanten mah pao ac mongo nun kosro lohm ah, ac
mwesas pac lohm ah kowos in mongla we." **26** Na mwet
kulansap sac sikukmutunte ac alu nu sin LEUM GOD. **27**
El fahk, "Kaksakin LEUM GOD, God lal Abraham, leum
luk, su oaru in akpwayei wuleang lal nu sin leum luk.
LEUM GOD El aksuwoswosye fahsr luk nu yurin sou lun
leum luk." **28** Mutan fusr sac kasrusr nu lohm sin nina
kial, ac srumun ma inge nukewa nu sel. **29** Oasr tamulel
se lal Rebecca pangpang Laban, ac el kasrusr som nu
ke lufin kof sac, nu yen mwet kulansap lal Abraham el
muta we. **30** Laban el tuh liye ring nu infwac se ac lohlpo
ke poun tamtael lal, ac lohng pac ke mutan sac fahkak
ma mwet kulansap sac fahk nu sel. El som nu yurin
mwet kulansap lal Abraham, su tu sisken camel natul pe
lufin kof sac, **31** ac fahk, "Fahsru wiyu nu lohm ah. Kom
sie mwet su LEUM GOD El akinsewowoye. Efu kom ku
tu na inge? Oasr acn akola nu sum lohm ah, ac oasr pac
acn nu sin camel nutum an." **32** Ouinge mukul sac som
nu lohm sac, ac Laban el tella ma fin camel ah, ac sang
mah pao ac mongo nalos. Na el use kof nu yurin mwet
kulansap lal Abraham ac mwet lal, in ohlla nialos. **33**
Ke mongo uh utuku, mukul sac fahk, "Nga koflana eis
mwe kasru inge nwe ke na nga fahkak sripen tuku luk
uh." Laban el fahk, "Srumun ma kom ac fahk an." **34** Na
el fahk, "Nga mwet kulansap lal Abraham. **35** LEUM
GOD El arulana akinsewowoye leum luk, oru el arulana
kasrup. El sang nu sel un kosro puspis ke sheep, nani,
cow, camel ac donkey, oayapa silver, gold, ac mwet
kulansap mukul ac mutan. **36** Sarah, mutan kien leum
luk, el oswela wen se nu sel ke el arulana matu, ac leum
luk el sang ma lal nukewa nu sin wen sac tuh in ma lal.
37 Leum luk el sap nga orala sie wuleang na ku se in
akos ma el sapkin. El fahk, 'Nimet sulela mutan kien wen
nutik inmasrlon mutan in acn Canaan. **38** A som nu yurin
mwet lun papa tumuk ac sou luk, ac sulela sie mutan ah
kial we.' **39** Ac nga siyuk sin leum luk, 'Ac mutan sac fin
tia lungse wiyu tuku?' **40** El topukyu ac fahk, 'LEUM
GOD su nga akos pacl nukewa, El ac fah supu lipufan
lal in wi kom, ac sot wo ouiya nu sum. Kom fah eis sie
mutan ah kien wen nutik inmasrlon mwet luk ac sou lun
papa tumuk. **41** Ma sefanna ac ku in aksukosokye kom
liki wuleang se lom inge pa kom fin som nu yurin sou
luk tuh elos tia lohng siyuk lom.' **42** "Ke nga tuku sun
lufin kof sac misenge, nga pre ac fahk, 'LEUM GOD lal
Abraham leum luk, nunak munas ase wo ouiya nu ke
ma nga fahsr kac uh. **43** Nga pa inge ke lufin kof uh.
Ke pacl se sie mutan fusr ac tuku in ut kof uh, na nga
ac siyuk sel elan ase kof ngan nimya liki sufa lal. **44** El
fin etaten ac kiteyu kof, ac oayapa siyuk elan use kof
nimen camel nutik uh, lela in el pa mutan se kom sulela
tuh in mutan kien wen nutin leum luk!' **45** Meet liki nga
aksafyela pre lun insiuk, Rebecca el sikla us sufa in ut
kof soko finpisal, ac oatui nu ke lufin kof sac in ut kof.
Nga fahk nu sel, 'Nunak munas, se ngan nimya.' **46** El
kina eisya sufa sac liki finpisal ac fahk, 'Nimya, ac nga
ac fah sang pac kof nimen camel nutum uh.' Ouinge nga
nimya, ac el kiteya pac camel ah. **47** Nga siyuk sel, 'Su
papa tomom uh?' Ac el topuk, 'Papa tumuk pa Bethuel,
wen natul Nahor ac Milcah.' Na nga sang ring se nu ke
fwacl ac lohlpo luo nu ke paol. **48** Nga sikukmutunte ac

alu nu sin LEUM GOD. Nga kaksakin LEUM GOD lal
Abraham leum luk, su kolyume na nwe yurin sou lun
leum luk, yen su nga konauk mutan fusr se natulos tuh
in ma kien wen nutin leum luk. **49** Inge, komtal fin akola
in oru ip lomtal nu sin leum luk ac insese nu ke siyuk
lal uh, na komtal nunak munas fahk nu sik. Ac fin tia,
fahk pac, tuh nga in sulela lah mea nga ac oru." **50** Na
Laban ac Bethuel topuk ac fahk, "Ke sripen ma inge ma
sin LEUM GOD me uh, wanginna ma kut ac fahk. **51**
Rebecca el a inge. Usal ac som. Lela tuh elan mutan
kien wen nutin leum lom, in oana ke LEUM GOD El
fahk." **52** Pacl se mwet kulansap lal Abraham el lohng
ma inge, el faksufi ac alu nu sin LEUM GOD. **53** Na el
tella nuknuk ac silver ac mwe yun gold, ac sang nu sel
Rebecca. El oayapa sang mwe kite yohk molo nu sin
tamulel lal ac nu sin nina kial. **54** Na mwet kulansap
lal Abraham ac mwet welul elos mongoi ac motulla we
ke fong sac. Ke elos tukakek ke lotu se tok ah, mwet
kulansap sac fahk, "Nunak munas, filikutla in folokla
nu yurin leum luk." **55** Tusruktu tamulel lal Rebecca ac
nina kial eltal fahk, "Mea, Rebecca el tia ku in mutawin
len singoul ma yorosr, na el fah wi kom som?" **56** A el
fahk, "Nikmet ikol kut in sifilpa muta. LEUM GOD El
akwoye fahsr se luk inge. Fuhlela nga in tari folokla nu
yurin mwet kacto luk." **57** Ac elos fahk, "Pangnolma
Rebecca, kut in lohng lah mea el ac fahk." **58** Ouinge
elos pangnolma Rebecca ac siyuk, "Kom lungse wi mwet
se inge som?" Ac el fahk, "Aok." **59** Ke ma inge elos
fuhlella Rebecca ac mutan kulansap se ma liyalang ke
pacl el tulik ah yak, in wi mwet kulansap lal Abraham ac
mwet lal ah som. **60** Ac elos akinsewowoyal Rebecca ac
fahk, "Lela tuh kom, tamtael wiasr, in nina kien million!
Ac fwilin tulik nutum in kutangla siti lun mwet lokoalok
lalos!" **61** Na Rebecca ac mutan fusr kulansap lal elos
akola ac sroang nu fin camel uh in wi mwet kulansap lal
Abraham. Na elos nukewa mukuiyak som. **62** Isaac el
tuku nu in acn turangang se ke "Lufin Kof Lun El Su Moul
Ac Liyeyu," ac el muta layen eir ke sie ipin acn Canaan.
63 Ke tufahna ekela el illa ac fufahsryesr in polo acn sac,
ac liyauk kutu camel fahfahsru. **64** Ke Rebecca el liyalak
Isaac, el fani liki camel el muta fac **65** ac siyuk sin mwet
kulansap lal Abraham, "Su mwet se fahsru nu yorosr
ingo?" Na mwet kulansap sac topuk, "Pa ingo leum se
luk uh." Ouinge Rebecca el srukak nuknuk in afyuf lal
ac sunya mutal. **66** Mwet kulansap sac srumunang nu
sel Isaac ma nukewa el tuh oru. **67** Na Isaac el usalak
Rebecca nu in lohm nuknuk se ma Sarah nina kial ah
tuh muta we, ac el payukyak sel. Lungse lal Isaac nu sel
Rebecca akwoyela asor lal ke wanginla lun nina kial.

25 Abraham el payukyak sin sie pac mutan, inel pa
Keturah. **2** Keturah el oswela nu sel Abraham:
Zimran, Jokshan, Medan, Midian, Ishbak, ac Shuah.
3 Jokshan pa papa tumal Sheba ac Dedan, ac fwilin
tulik natul Dedan pa mwet Asshurim, mwet Letushim ac
mwet Leummim. **4** Wen natul Midian pa Ephah, Epher,
Hanoch, Abida, ac Eldaah. Elos inge nukewa ma tuku
kacl Keturah. **5** Abraham el filiya ma nukewa lal nu
sel Isaac, **6** tusruktu ke el srakna moul, el sang pac
mwe kite nu sin wen natul ma mutan kulansap kial elos
oswela nu sel. Na el supwala wen natul inge nu in sie
facl layen nu kutulap, tuh elos in muta loes lukel Isaac
wen natul. **7** Pa inge lusen moul lal Abraham: yac siofok
itngoul limekosr. **8** Abraham el sisla mong safla lal ac
misa ke el arulana matuoh. **9** Isaac ac Ishmael, wen
luo natul, eltal piknilya in Luf Machpelah in acn mwesas
kutulap in Mamre, su tuh ma lal Ephron wen natul Zohar,
mwet Hit. **10** Pa inge ipin acn se ma Abraham el tuh
molela sin mwet Hit ah. Abraham ac Sarah, mutan kial,
eltal kewa pukpuki we. **11** Tukun Abraham el misa, God
El akinsewowoyal Isaac wen natul, su muta fototo nu ke
acn se pangpang "Lufin Kof Lun El Su Moul Ac Liyeyu."
12 Pa inge wen natul Ishmael, su Hagar, mutan kulansap
Egypt lal Sarah, el tuh oswela nu sel Abraham. **13** Takla
inelos fal nu ke matwalos: Nebaioth, Kedar, Adbeel,
Mibsam, **14** Mishma, Dumah, Massa, **15** Hadad, Tema,
Jetur, Naphish, ac Kedemah. **16** Elos pa papa tumun
sruf singoul luo, ac inelos itukyang nu ke inen acn elos
muta we ac nien aktuktuk lalos. **17** Ishmael el tuh yac
siofok tolngoul itkosr ke el misa. **18** Fwilin tulik natul
Ishmael muta inmasrlon Havilah ac Shur, layen kutulap
in acn Egypt, ke inkanek nu Assyria. Elos muta srengla
liki tulik natul Abraham saya. **19** Pa inge sramsram kacl
Isaac wen natul Abraham. **20** Isaac el yac angngaul ke
el payukyak sel Rebecca, acn natul Bethuel (sie mwet
Aram ke acn Mesopotamia), ac el ma lohl Laban. **21**
Ke sripen wangin tulik natul Rebecca, Isaac el pre nu
sin LEUM GOD kacl. LEUM GOD El topuk pre lal, ac
Rebecca el pitutuyak. **22** Fak se pa insial, ac meet liki
eltal isusla eltal amei na insien nina kialtal. Rebecca el
fahk, "Efu ku sikyak ange nu sik?" Ouinge el som siyuk
sin LEUM GOD kac. **23** LEUM GOD El fahk nu sel,
"Mutunfacl luo oasr in kom. Kom ac oswela mutunfacl
akwasui luo. Sie ac fah ku liki ma se ngia. El su matu ac
fah kulansupu el su fusr." **24** Ke sun pacl in isus lal ah, el
oswela fak mukul se. **25** Tulik se meet ah srusra manol,
ac kolol arulana unacna oana sie nuknuk manan, ke
ma inge itukyang inel Esau. **26** Tulik se akluo el isusla
tuh na el sruokna kapinnial Esau. Ouinge itukyang inel
Jacob. Isaac el yac onngoul ke eltal isusla. **27** Tulik
mukul luo ah matula, ac Esau el mwet na etu sruh kosro
se, ac el lungsena muta inimae, a Jacob el sukas ac el
mutana in lohm uh. **28** Isaac el kuloel Esau, mweyen el
lungse kang kosro inima ma Esau el muta sruok uh, a
Rebecca el kuloel Jacob. **29** Sie len ah ke Jacob el orek
sup nal, Esau el foloko liki sruh kosro lal. El masrinsralla
30 ac el fahk nu sel Jacob, "Nga ngulla na pwaye. Se
nak kutu mongo srusra kom oru ingan." (Pa ingan sripa
se oru pangpang inel Edom.) **31** Jacob el topkol ac fahk,

"Nga ac kite kom kom fin ase nu sik wal lun wounse
lom." 32 Esau el fahk, "Kwal aok. Nga akura misa —
mwe mea wal sac nu sik?" 33 Ac Jacob el fahk, "Fulahk
nu sik lah kom ac se nu sik wal lom an." Esau el fulahk
ac kitala wal lal nu sel Jacob. 34 Na Jacob el sang kutu
bread ac kutu sup uh nal. El mongoi tari na el tuyak som.
Pa na ingan luman pilesreyen wal se lal Esau ah sel.

26 Tuh oasr pac sie sracl in facl sac sayen sracl se
meet in pacl lal Abraham. Ke ma inge Isaac el
mukuiyak som nu in acn Gerar, nu yorol Abimelech,
tokosra lun mwet Philistia. 2 LEUM GOD El sikyang nu
sel Isaac ac fahk nu sel, "Nimet kom som nu Egypt.
Mutana in facl se inge, ke acn se nga ac fahk nu sum
in muta we. 3 Muta inge, ac nga ac fah wi kom ac
akinsewowoye kom. Nga ac sot facl se inge nufon nu
sum ac nu sin fwilin tulik nutum. Nga ac akpwayeye
wulela se nga tuh orala nu sel Abraham, papa tomom. 4
Nga ac arulana akpusye fwilin tulik nutum ac elos ac
fah oana pusiyen itu inkusrao, ac nga ac sang nu selos
facl se inge nufon. Mutunfacl nukewa ac fah siyuk sik
nga in akinsewowoyalos oana ke nga akinsewowoye
fwil nutum. 5 Nga fah akinsewowoye kom, mweyen
Abraham el tuh akosyu ac liyaung ma sap nukewa ac
ma oakwuk nukewa su nga sapkin." 6 Ouinge Isaac el
mutana Gerar. 7 Ke mukul in acn we elos tuh siyuk ke
mutan kial, el fahk nu selos mu ma loul pa Rebecca. El
tiana fahkak lah mutan kial pa el, mweyen el sensen
mukul we ac unilya ac eisalla Rebecca, mweyen el
arulana oasku. 8 Na ke Isaac el muta we paht kutu,
Tokosra Abimelech el ngeti liki winto lal, ac liyalak Isaac
ke el sritalel Rebecca. 9 Abimelech el sapla solalma
Isaac ac fahk nu sel, "Ma kiom pa mutan sac! Efu ku
kom fahk mu ma loum?" Na Isaac el fahk "Nga sensen
mu nga ac fin fahk mu ma kiuk pa el, na ac anwuki nga."
10 Na Abimelech el fahk, "Mea se kom oru nu sesr inge?
Sie sin mukul luk inge funu ona yurin mutan kiom an,
lukun kom pa pwanma mwatasr." 11 Na Abimelech el
akesmakye mwet nukewa, "Kutena mwet su oru koluk
nu sin mwet se inge, ku mutan kial uh, ac fah anwuki."
12 Isaac el oru ima se lal in facl sac, ac in yac sac el
kosrani pacl siofok yohk liki lupan ma el taknelik, mweyen
LEUM GOD El akinsewowoyal. 13 El kapkapak na in ma
nukewa, oru el sie mwet arulana kasrup. 14 Mweyen
oasr un kosro puspis natul ke sheep ac cow ac mwet
kulansap puspis lal, mwet Philistia elos sokyak sel. 15
Lufin kof nukewa ma mwet kulansap lal Abraham, papa
tumal, tuh pukanak ke el srakna moul, mwet Philistia
elos nwakla ke fohk. 16 Na Abimelech el fahk nu sel
Isaac, "Fahla liki facl sesr uh. Kom arulana ku liki kut
lac." 17 Ouinge Isaac el som ac oakiya nien aktuktuk lal
Infalfal Gerar, ac muta we. 18 El sifilpa pukanak lufin kof
ma Abraham, papa tumal, el tuh pukanak in pacl lal, su
mwet Philistia elos tuh taunya tukun Abraham el misa.
Isaac el sang pacna inen lufin kof inge ke ine ma papa
tumal ah tuh sang nu kac. 19 Mwet kulansap lal Isaac ah
pikin lufin kof se infalfal sac nwe sun unon in kof se. 20
Mwet liyaung kosro in acn Gerar elos alein nu sin mwet
liyaung kosro lal Isaac, ac fahk, "Lufin kof se inge ma
lasr." Ouinge Isaac el sang inen luf sac "Alein." 21 Mwet
kulansap lal Isaac elos sifilpa pukanak sie lufin kof, ac
oasr pac alein kac. Ke ma inge el sang inen luf se inge,
"Akwasui." 22 El som liki acn sac ac sifilpa pukanak
sie luf uh. Wangin alein nu sel ke luf se inge, ouinge
el pangon luf sac, "Sukosok." Ac el fahk, "Inge LEUM
GOD El ase nu sesr sukosok in muta fin acn se inge, ac
kut ac fah kapkapak fin acn se inge." 23 Isaac el tuyak
ac som nu Beersheba. 24 In fong sac LEUM GOD El
sikyang nu sel ac fahk, "Nga God lal Abraham, papa
tomom. Nik kom sangeng. Nga ac wi kom ac nga fah
akinsewowoye kom ac sot fwilin tulik puspis nutum, ke
sripen wuleang luk nu sel Abraham, mwet kulansap luk."
25 Isaac el etoak loang se we ac alu nu sin LEUM GOD.
Na el tulokunak nien aktuktuk lal we, ac mwet kulansap
lal elos sifilpla pukanak lufin kof se. 26 Abimelech el
tuku Gerar me, usal Ahuzzath mwet kasru fulat lal, ac
Phicol leum lun un mwet mweun lal welul, in tuh sonol
Isaac. 27 Ke ma inge Isaac el siyuk, "Efu ku komtal tuku
liyeyu? Komtal tuh srungayula ac lisyula liki facl sumtal
ah." 28 Abimelech el topuk ac fahk, "Inge kut etu lah
LEUM GOD El wi kom, ac kut nunku mu ac wona in oasr
sie wulela na ku inmasrlosr. Kut lungse kom in wulela
29 lah kom ac tia aklokoalokye kut oapana ke kut tuh
tiana aklokoalokye kom ah. Kut tuh kulang na nu sum
ac supwekomla in misla. Inge kalem na sesr lah LEUM
GOD El akinsewowoye kom." 30 Isaac el akoela kufwa
se nu selos, ac elos tukeni mongoi. 31 Toangna in lotu
tok ah, eltal tukakek ac akkeyala wulela inmasrloltal.
Na Isaac el wilkas nu selos, ac elos fahsrelik kawuk na
wowo. 32 Ke len sacna mwet kulansap lal Isaac elos
tuku ac fahkang nu sel ke lufin kof se ma elos pukanak.
Elos fahk, "Kut konauk kof." 33 El sang inen lufin kof sac
"Wuleang Ku." Pa ingan sripa se oru pangpang siti sac
Beersheba. 34 Ke Esau el yac angngaul, el payukyak
sin mutan Hit luo: Judith acn natul Beeri, ac Basemath
acn natul Elon. 35 Mutan luo inge arulana aktoasryal
Isaac ac Rebecca.

27 In pacl se inge Isaac el matuoh ac mutawauk in
sulonginla. El sapla solalma Esau, wen se ma
matu natul, ac fahk nu sel, "Wen nutik!" Esau el topuk,
"Nga inge." 2 Isaac el fahk, "Kom liye lah nga matuoh ac
apkuran in misa. 3 Us mwe pisr nutum an ac sruokma
soko kosro inima an nak. 4 Orauk kain in mongo yuyu
se ma nga lungsena kang ah, ac use nu yuruk. Nga ac
mongo tari, na nga fah akinsewowoyekomla meet liki
nga misa." 5 Ke pacl se Isaac el kaskas nu sel Esau
inge, Rebecca el lohng na. Ouinge ke Esau el illa som
in sruh kosro, 6 Rebecca el fahk nu sel Jacob, "Nga
lohng lah ingena papa tomom fahk nu sel Esau ange:

7 'Use soko kosro inima an ac akmolyela nak. Tukun
nga ac mongo tari, na nga ac akinsewowoye kom ye
mutun LEUM GOD meet liki nga misa.'" 8 Rebecca el
tafwela ac fahk, "Wen nutik, porongo akwoye ac oru
ma nga fahk uh. 9 Fahla nu ke un kosro uh, ac srela
lukwa nani fusr na fact an. Use ngan tuh akmolyela ac
orala kain mongo se ma papa tomom el arulana lungse
yohk ah. 10 Kom ku in usla nu yorol elan kang, elan
mau akinsewowoyekomla meet liki el misa." 11 Tusruktu
Jacob el fahk nu sin nina kial, "Kom etu na lah manol
Esau unacna, a monuk fwel. 12 Papa el ac tuh kahl
monuk ac konauk lah nga kiapwel. Ac fin ange, ac tia
akinsewowoyeyuk nga, a el ac selngaiyuwi." 13 Nina kial
ah fahk, "Wen nutik, lela kutena selnga nu sum an in
oan fuk. Oru na ma nga fahk uh. Fahla use nani an." 14
Ouinge el som sruokya nani uh, ac use nu yurin nina
kial, ac el orala kain mongo se ma papa sac arulana
lungse ah. 15 Na Rebecca el srukak nuknuk se ma
wo emeet lal Esau su oan yorol in lohm uh, ac sang
nokmulang Jacob. 16 El sang kulun nani uh nu fin paol
Jacob, oayapa nu fin acn ma tia unacna ke kawal. 17 Na
el sang mwe mongo yuyu sac, ac bread ma el munanla
nu sel. 18 Na Jacob el som nu yurin papa tumal ah, ac
fahk, "Papa!" El topuk, "Nga inge. Su kac sumtal ingan?"
19 Jacob el fahk, "Nga Esau, wen matu nutum. Ma kom
sap ngan orala nom ah pa inge. Tukakek mongoi, kom
in tari akinsewowoyeyula." 20 Isaac el fahk nu sin wen
natul, "Ku kom oru fuka tuh kom arulana sa konauk?"
Jacob el fahk, LEUM GOD lom El kasreyu konauk."
21 Isaac el fahk nu sel Jacob, "Kaluku ngan kahlkomi.
Pwayena lah kom pa Esau?" 22 Jacob el kalukyang
nu yurin papa tumal ah, na Isaac el kahlilya ac fahk,
"Pusrem oana pusracl Jacob, a poum paol Esau." 23 El
tiana akilenul Jacob, mweyen paol oana paol Esau. El
akola elan akinsewowoyal, 24 na el sifilpa siyuk, "Ku
pwayena kom pa Esau?" Ac el topuk, "Aok, pwaye." 25
Isaac el fahk, "Kolma mongo an nu yuruk ngan kang.
Nga ac mongo tari, na nga fah akinsewowoyekomla."
Jacob el kolang nu yorol, ac el oayapa sang wain nimal.
26 Na papa tumal ah fahk nu sel, "Kaluku, wen nutik, ac
ngokya mutuk." 27 Ac ke el kalukyang in ngok mutal,
Isaac el ngokak nuknuk lal, ouinge el akinsewowoyalla.
Ac el fahk, "Foulin wen nutik uh loslos oana foulin ima
ma LEUM GOD El akinsewowoye. 28 God Elan asot
nu sum aunfong inkusrao me, ac akkasrupye fohkon
acn in ima lom! Ac lela Elan akpusye wheat ac wain
lom! 29 Mutunfacl puspis in kulansap nu sum, ac mwet
uh in faksufi ye motom. Lela kom in leum fin sou lom
nukewa, ac fwilin tulik nutin nina kiom in akfulatye kom.
Lela elos su selngawi kom in selngawiyuk, ac elos su
akinsewowoye kom in akinsewowoyeyuk." 30 Isaac el
akinsewowoyela Jacob tari, na Jacob el tuyak som.
Tia paht na Esau, tamulel lal, el foloko liki sruh kosro
lal. 31 El oayapa akmolyela mwe mongo na yuyu ac
usla nu yurin papa tumal. Ac el fahk, "Papa, tukakek
kang kutu ikwen kosro nga us tuku nom inge, kom in
tari akinsewowoyeyula." 32 Ac Isaac el siyuk, "Ku su
kom an?" Ac Esau el fahk, "Nga Esau, wounse mukul
nutum." 33 Manol Isaac nufon rarrarak, ac el siyuk, "Fin
angan, ac su sruhk uniya kosro soko use nak ah? Nga
mongo tufahna tari na pa kom utyak. Nga sang nufon
mwe insewowo luk nu sel, ac inge ac ma na lal nwe
tok." 34 Ke Esau el lohng ma inge, el liksreni tung ac
wowoyak, ac fahk, "Papa, akinsewowoyeyu pac!" 35
Isaac el fahk, "Tamulel lom el tuku ac kiapweyula. El
eisla tari mwe insewowo lom." 36 Esau el fahk, "Pacl
luola el aklalfonyeyu. Fal in pangpang inel Jacob. El eisla
wal lun wounse luk, ac inge el eisla pac mwe insewowo
luk. Ya wangin na pwaye mwe insewowo lula kom filiya
luk?" 37 Isaac el topuk, "Nga orala tari elan leum fom, ac
tuh mwet wial nukewa fah mwet kulansap lal. Nga sang
nu sel wheat ac wain. Inge, wen nutik, wangin ma nga
ku in oru nu sum!" 38 Esau el sifil pacna kwafe nu sin
papa tumal ah, ac fahk, "Ya mwe insewowo sefanna
lom, papa? Akinsewowoyeyu pac!" Na el sifilpa tung.
39 Na Isaac el fahk nu sel, "Wangin aunfong nu sum
inkusrao me, Wangin acn wo ke ima uh lom. 40 Cutlass
nutum pa ac sot enenu lom, Ac kom fah kulansupu
tamulel lom. Tusruktu kom fin tuyak lainul, Kom ac fah
pisrla liki ye nununku lal." 41 Esau el arulana srungalla
Jacob, mweyen papa tumal ah tuh sang mwe insewowo
ah nu sel. Ac el nunku sel sifacna, "Akuranna sun pacl
in eoksra ke misa lal papa. Fin safla, na nga ac unilya
Jacob." 42 Tusruktu ke Rebecca el lohng ke akoo lal
Esau ah, el sapla solalma Jacob ac fahk nu sel, "Esau
tamulel lom, el akoo in foloksak nu sum ac unikomi. 43
Wen nutik, inge kom oru ma nga fahk uh. Fahla ingena
nwe yorol Laban tamulel luk in acn Haran, 44 ac muta
yorol nwe ke na kasrkusrak lun tamulel lom ohula 45 ac
el mulkunla ma kom oru nu sel inge. Tok nga ac fah
supwaot sie mwet in folokinkomme. Mwe mea wen luo
nutik in tukenina wanginla ke len sefanna?" 46 Rebecca
el fahk nu sel Isaac, "Nga keokla sin mutan Hit kial Esau
inge. Jacob el fin payukyak pac sin sie mutan Hit, ac
mansis pacna ngan tari misa."

28 Isaac el solalma Jacob, paingul ac fahk nu sel,
"Nimet kom payuk sin mutan Canaan inge. 2 A
kom som nu Mesopotamia, nu yen sel Bethuel, papa
matu tomom, ac payukyak sin sie mutan we ah, siena
sin acn natul Laban, su ma lin nina kiom. 3 God Kulana
Elan akinsewowoye payuk lom, ac sot in pus tulik nutum,
tuh kom fah papa tumun mutunfacl puspis! 4 Lela Elan
akinsewowoye kom ac fwilin tulik nutum oana ke El tuh
akinsewowoyal Abraham, tuh facl se su kom muta we
inge, su God El sang lal Abraham, in fah ma lom!" 5 Isaac
el supwalla Jacob nu Mesopotamia, nu yorol Laban,
wen natul Bethuel mwet Aram, su ma lel Rebecca, nina
kial Jacob ac Esau. 6 Esau el lohngak lah Isaac el

akinsewowoyal Jacob ac supwalla nu Mesopotamia in
sokak sie mutan kial we. El oayapa lohng lah ke Isaac el
akinsewowoyal Jacob el sapkin nu sel elan tia payuk
sin mutan Canaan. 7 El lohngak pac lah Jacob el akos
na papa tumal ac nina kial, ac som nu Mesopotamia.
8 Ouinge Esau el akilen lah Isaac, papa tumal, el tia
lungse elan payuk nu sin mutan Canaan. 9 Ke ma inge
Esau el som nu yorol Ishmael, wen natul Abraham, ac
payukyak sel Mahalath, sie acn natul Ishmael, su ma
loul Nebaioth. 10 Jacob el fahsr liki acn Beersheba in
som nu Haran. 11 Ke faht uh tili el sun sie acn mutal ac
aktuktuk we. Ke el ona in motul, el eloangak eot se. 12
El mweme mu el liye nien fan se tuyak faclu yak sun
acn inkusrao, ac lipufan uh fani ac fanyak fac. 13 Ac
LEUM GOD El tu siskal ac fahk, "Nga LEUM GOD lal
Abraham ac Isaac. Nga fah sot nu sum, ac fwilin tulik
nutum, acn se ma kom oan we inge. 14 Elos ac fah
mau arulana pukanten oana puk fin faclu. Elos ac fah
akyokye facl selos nu kutulap, roto, epang ac eir. Ac nga
fah akinsewowoye mutunfacl nukewa keim ac fwilin tulik
nutum. 15 Esam, nga ac fah wi kom ac langoekom yen
nukewa kom som nu we, ac nga ac fah folokinkomme nu
fin acn se inge. Nga ac tiana fahsr liki kom nwe ke na
nga orala ma nukewa nga wuleot nu sum." 16 Jacob el
asmakla ac fahk, "Pwaye na pwaye, LEUM GOD El oasr
in acn se inge a nga tiana etu!" 17 El sangeng ac fahk,
"Acn na oal se pa inge! Tia ana acn, a ma sin God. Ku
pacna in pa inge mutunpot nu in kusrao." 18 Jacob el
toangna tukakek ke lotu tok ah, eis eot se ma el ilung ah,
ac tulokunak tuh in sie mwe esmakin. Na el ukuiya oil in
olive nu fac, in kisakunang nu sin God. 19 El sang inen
acn sac Bethel. (Siti srisrik sac pangpang Luz meet.) 20
Na Jacob el orala wulela se nu sin LEUM GOD, ac fahk
ouinge: "Kom fin wiyu ac karinginyu in fahsr se luk inge,
ac kasreyu ke mwe mongo ac nuknuk, 21 ac nga fin
moul folokla sun acn sin papa tumuk, na kom fah God
luk. 22 Eot in esmakin se su nga oakiya inge ac fah acn
in alu nu sum, ac nga fah asot nu sum sie tafu singoul
ke ma nukewa ma kom ase nu sik."

29 Jacob el fahsr liki acn sac ac som tulanya facl sin
mwet layen nu kutulap. 2 El fahsr nwe liyauk lufin
kof se inimae ac u tolu ke sheep oan mongla siska. Mwet
uh elos kite sheep natulos ke kof in luf se inge. Oasr
eot tupasrpasr lulap se sang afin luf sac. 3 Pacl se ma
un sheep nukewa ac fahsreni uh, mwet karingin sheep
inge ac epusla eot sac ac kiteya sheep natulos. Na toko
elos fah sifil oakeang eot sac in afinya. 4 Jacob el siyuk
sin mwet liyaung sheep uh, "Kowos mwet ya?" Elos
fahk, "Kut mwet Haran." 5 El siyuk selos, "Ku kowos
etal Laban, su ac ma natul Nahor?" Ac elos fahk, "Aok,
kut etal." 6 Na el siyuk, "Ac el fuka?" Elos topuk, "El ku
na. Ngetot liye, tulik mutan se natul pa pwen un sheep
natul fahsru ingo. El pa Rachel." 7 Jacob el fahk, "Liye,
srakna infulwen len, soenna pacl in utukeni sheep uh.
Kowos ku tia kiteya ke kof ac folokunulosla nu inima elos
in mongo we?" 8 Elos fahk, "Kut tia wi oru angan. Ac
soaneyuk nwe ke na un sheep nukewa faseni, ac eot se
inge ipisyukla, na kut fah sang kof nimalos." 9 Ke Jacob
el srakna kaskas nu selos, Rachel el tuku wi un sheep
nutin papa tumal ah. 10 Ke Jacob el liyalak Rachel, el
som nu ke lufin kof uh ac epusla eot sac, na sang kof
nimen sheep natul Laban, su ma loun nina kial. 11 Na
Jacob el ngok mutal Rachel, ac tung ke sripen engan
lal. 12 El fahkang nu sel, "Nga wen natul Rebecca, sou
lun papa tomom." Na Rachel el yula ac fahkang nu sin
papa tumal ah. 13 Ac ke papa sac lohng pweng kacl
Jacob, mukul se nutin ma loul, el kasrusr som in sonol.
El sruokilya ac ngok mutal, na el usalla nu in lohm sel.
Ke Jacob el srumunang nu sel Laban ma nukewa ma
sikyak nu sel ah, 14 Laban el fahk, "Pwaye na pwaye lah
kut srah sefanna." Na Jacob el muta yorol malem se. 15
Laban el fahk nu sel Jacob, "Kut finne sou, kom fah tia
orekma nu sik ke wangin molo. Nga ac akfalye nu sum
fuka?" 16 Oasr acn luo natul Laban — inen ma se ma
matu ah pa Leah, ac ma se ma srik ah pa Rachel. 17
Wo mutal Leah, tusruktu Rachel el arulana oasku ac wo
pac lumahl. 18 Jacob el arulana lungse Rachel, ac el
fahk, "Nga ac orekma nu sum yac itkosr, kom fin usalu
Rachel kiuk." 19 Laban el topuk, "Nga ac lungse eisalot
nu sum liki na in eisalang nu sin kutena mwet saya. Tari,
mutana yuruk." 20 Jacob el orekma yac itkosr elan mau
ku in eisal Rachel, ac ke sripen el lungse el yohk, yac
itkosr sac oana in pacl na fototo se nu sel. 21 Na Jacob
el fahk nu sel Laban, "Sun tari lusen pacl sac. Fuhlela
nga in payukyak sin acn nutum." 22 Ouinge Laban el oru
kufwen marut se ac suli mwet nukewa. 23 Tusruktu in
fong sac, el tia usal Rachel, a el eisalang Leah nu sel
Jacob, ac Jacob el ona yorol. (24 Laban el eisalang
Zilpah, mutan kulansap lal, nu sel Leah, acn natul, tuh
elan mutan kulansap lal.) 25 Jacob el tiana etu nwe ke
lotutang tok ah lah Leah pa oan yorol ah. El som nu
yorol Laban ac fahk, "Efu kom ku oru ange nu sik? Nga
orekma kacl Rachel, na efu kom ku kiapweyula?" 26
Laban el fahk, "Ouiya lasr uh, kut tia ku in sang el su srik
in payukyak meet liki el su matu. 27 Tupan in safla wik in
akfulat lun marut uh, na nga fah eisalot Rachel nu sum,
kom fin sifilpa orekma luk ke yac itkosr." 28 Jacob el
insese nu kac, ac ke safla wik in akfulat ke marut uh,
Laban el eisalang Rachel, acn natul, tuh elan mutan pac
kial. (29 Laban el eisalang Bilhah, mutan kulansap lal,
nu sel Rachel, acn natul, tuh elan mutan kulansap lal.)
30 Jacob el ona yorol Rachel pac, ac el lungse Rachel
yohk lukel Leah. Ouinge el sifilpa orekma nu sel Laban
ke yac itkosr pac. 31 Ke LEUM GOD El liye lah srik
lungse lal Jacob nu sel Leah lukel Rachel, El oru tuh in
oasr tulik natul Leah, a funu Rachel, wangin tulik natul.
32 Leah el pitutuyak ac oswela wen se. El fahk, "LEUM
GOD El liye keok luk, ac inge mukul tumuk uh ac fah

lungsela nga." Ouinge el sang inen tulik sac Reuben.
33 El sifilpa pitutuyak ac oswela pac wen se. El fahk,
"LEUM GOD El ase pac wen se inge nutik, mweyen El
lohng lah srungayuk na nga." Ke ma inge el sang inen
tulik sac Simeon. 34 El sifilpa pitutuyak ac oswela pac
wen se. Na el fahk, "Inge mukul tumuk uh ac arulana
kupasrme nu sik liki na meet ah, mweyen nga osweang
wen tolu nu sel." Ke ma inge el sang inen wen sac Levi.
35 Toko el sifilpa pitutuyak ac oswela wen se. Ac el fahk,
"Inge nga fah kaksakin LEUM GOD." Ouinge el sang
inen wen sac Judah. Na wotyak isus lal uh.

30 Tusruktu wanginna tulik Rachel el osweang nu
sel Jacob, oru el mutawauk in lemtai tamtael lal,
ac fahk nu sel Jacob, "Orala kutu tulik ah nutik. Kom
fin tia, nga ac misa." 2 Jacob el kasrkusrak sel Rachel
ac fahk, "Tia nga pa God — El na pa oru kom in tia
orek tulik uh." 3 Rachel el fahk, "Bilhah, mutan kulansap
luk, el a inge. Ona yorol tuh elan ku in orala sie tulik
ah nutik. Fin ouinge ku in oaoala mu nina se pa nga."
4 Ouinge el eisalang Bilhah nu sin mukul tumal, ac el
ona yorol. 5 Bilhah el pitutuyak ac oswela wen se nu
sel Jacob. 6 Rachel el fahk, "God El oru nununku lal
ac ase enenu luk. El lohng kwafe luk ac ase wen se
nutik." Ouinge el sang inen tulik sac Dan. 7 Bilhah el
sifilpa pitutuyak ac oswela wen se akluo nu sel Jacob.
8 Rachel el fahk, "Nga alein yokna nu sin tamtael luk,
tusruktu inge nga kutangla." Ke ma inge el sang inen
tulik sac Naphtali. 9 Ke Leah el akilenak lah tui orek tulik
lal, el eisalang Zilpah, mutan kulansap lal, nu sel Jacob,
tuh in oana mutan se kial. 10 Na Zilpah el oswela wen
se nu sel Jacob. 11 Leah el fahk, "Wola ouiyuk." Ouinge
el sang inen tulik sac Gad. 12 Zilpah el sifilpa osweang
wen se nu sel Jacob, 13 na Leah el fahk, "Arulana yohk
engan luk! Inge mutan uh ac pangonyu engan." Ouinge
el sang inen tulik sac Asher. 14 Ke pacl in kosrani wheat,
Reuben el som nu inima uh tuh konauk kutu mandrake,
na el us tuku nu yorol Leah, nina kial. Ac Rachel el fahk
nu sel Leah, "Nunak munas, se nak kutu mandrake ma
tulik nutum an us tuku an." 15 Leah el topuk, "Mea tia fal
tari ke kom eisla mukul tumuk ah? A inge kom srike in
eisla mandrake lun wen nutik uh." Na Rachel el fahk,
"Kom fin ase mandrake lun wen nutum an, na kom ku in
ona yorol Jacob ofong." 16 Ke Jacob el foloko liki inima
uh ke ekela, Leah el illa in osun nu sel ac fahk, "Kom
ac motul yuruk ofong, mweyen nga molikomla tari ke
mandrake lun wen nutik." Ke ma inge Jacob el motulla
yorol Leah ke fong sac. 17 God El topuk pre lal Leah,
ac el sifilpa pitutuyak ac osweang nu sel Jacob wen se
aklimekosr. 18 Leah el fahk, "God El ase nu sik sie ma
lacne, mweyen nga sang mutan kulansap luk nu sin
mukul tumuk." Ouinge el sang inen wen se natul inge
Issachar. 19 Leah el sifilpa pitutuyak ac oswela wen se
akonkosr nu sel Jacob. 20 Ac el fahk, "God El ase nu sik
sie mwe kite na wowo. Inge mukul tumuk uh ac eisyu,
mweyen nga osweang nu sel wen onkosr." Ke ma inge
el sang inel Zebulun. 21 Toko el oswela tulik mutan se,
ac sang inel Dinah. 22 Na God El esamulak Rachel. El
topuk pre lal ac oru elan ku in isus. 23 El pitutuyak ac
oswela wen se. Na el fahk, "God El eisla mwekin luk ac
ase wen se nutik." 24 "Finsrak LEUM GOD Elan ku in
sifilpa ase sie wen ah nutik." Ouinge el sang inen tulik
sac Joseph. 25 Tukun isusla lal Joseph, Jacob el fahk
nu sel Laban, "Filiyula nga in folokla nu yen sik. 26 Ase
mutan kiuk ac tulik nutik su nga kulansap nu sum kac,
ac nga fah som. Kom arulana etu woiyen orekma luk ke
nga kulansap nu sum." 27 Laban el fahk nu sel, "Ngan
fahkwin ma se: Nga konauk ke susfa lah LEUM GOD El
akinsewowoyeyu ke sripom. 28 Fahkma sie lupan mol
an nu ke orekma lom, ac nga fah moli kom kac, kom in
mau mutana yuruk." 29 Ac Jacob el fahk, "Kom etu na
ouiyen orekma luk nu sum, ac lupan puseni lun un kosro
nutum ke pacl nga karingin ah. 30 Meet liki nga tuku
ah, supus kosro nutum, ac inge arulana pukanteni. Ac
LEUM GOD El akinsewowoye kom in acn nukewa nga
kulansupwekom we. Inge pacl fal nu sik in suk ma ac
wo nu sik ac sou luk." 31 Na Laban el sifil pacna siyuk,
"Lupa su kom lungse ngan moli kom kac uh?" Ac Jacob
el topuk, "Nga tia lungse kutena kain in moul, tuh nga
ac srakna karingin un kosro nutum kom fin insese nu
ke nunak se luk inge: 32 Fuhlela nga in som ac fahsr
inmasrlon un kosro nutum nukewa misenge, ac srela
sheep fusr sroalsroal nukewa, ac nani fusr ma tuhntun
nukewa. Ac pa na ingan molin orekma luk uh. 33 Ke
pacl fahsru ac fisrasr nu sum in konauk lah nga pwaye in
kulansap luk uh ku tia. Ke pacl kom ac tuku in liye molin
orekma luk uh, fin oasr nani ma tia tuhntun ku sheep ma
tia sroalsroal yuruk, kom ac etu na lah ma pusrla." 34
Laban el fahk, "Wona. Kut ac oru oana ma kom fahk an."
35 Tusruktu, ke len sac pacna Laban el usla nani mukul
ma tuhntun ac ma mutan nukewa ma oasr tuhn fasrfasr
kac. El oayapa usla sheep sroalsroal nukewa, ac el sang
wen natul in liyaung ma inge. 36 Na el som lukel Jacob
wi kosro ma el eisla uh, ac fahsr ke lusa se ma el ac ku
in fahsr ke len tolu. Jacob el mutana karingin ma lula ke
un kosro natul Laban. 37 Jacob el eis kutu lesak moul ke
sak poplar, sak almond, ac sak plane, ac kolosla kutu
kolo ah liki, tuh lesak uh fah oasr koa fasrfasr oan kac.
38 El kaskiya lesak inge ye mutun un kosro uh ke acn in
nim kof lalos. El filiya lesak inge we, mweyen kosro inge
ac tutu we ke pacl elos tuku in nim kof uh. 39 Ouinge
ke nani uh ac forang nu ke lesak inge ke elos afanuki,
fahkolos ac tuhntun. 40 Jacob el taran na sheep uh in
srisrila liki nani uh, ac oru tuh elos in tu ngetang nu yurin
kosro tuhntun ac kosro sroalsroal ke u in kosro natul
Laban uh. Ke el oru ouinge uh, el akpusye un kosro
natul sifacna, ac srela liki ma natul Laban. 41 Ke kosro
ma ku ikwa uh ac afanuki uh, Jacob el ac filiya lesak uh

ye mutalos ke acn in nim kof lalos, kosro inge in mau
tutu in masrlon lesak inge. **42** Tusruktu el tiana filiya
lesak ye mutun kosro ma munas ikwa uh. Ouinge sikyak
tuh na kosro munas nukewa ma natul Laban, ac ma ku
ikwa nukewa ma natul Jacob. **43** Ke ouinge uh, Jacob
el arulana kasrupi. Pukanteni u in kosro natul, mwet
kulansap lal, oayapa camel ac donkey.

31 Jacob el lohngak lah wen natul Laban elos fahk
mu, "Jacob el eisla ma nukewa lun papa tumasr
uh. Kasrup lal uh ma na ke ma lun papa tumasr uh."
2 Jacob el akilenak pac lah Laban el tia sifilpa kulang
oana meet ah. **3** Na LEUM GOD El fahk nu sel, "Folokla
nu yen sin papa tomom ac nu yurin sou lom. Nga ac fah
wi kom." **4** Ke ma inge Jacob el sapla nu sel Rachel ac
Leah, eltal in tuku osun nu sel yen ma un kosro natul uh
muta we. **5** El fahk nu seltal, "Nga liye tuh papa tomomtal
ah tiana sifil kulang nu sik oana meet ah. Tusruktu, God
lun papa tumuk El nuna wiyu na. **6** Komtal kewa etu
na lah nga orekma nu sin papa tomomtal ah ke kuiyuk
nufon. **7** Nwe ouinge, a el kutasrik na nu sik ac ekulla
molin orekma luk uh pacl singoul. Tusruktu God El tiana
lela elan oru kutena mwe ongoiya nu sik. **8** Pacl nukewa
Laban el fin fahk, 'Nani tuhntun ingan pa ac moli orekma
lom,' na kosro nukewa ac oswe natu tuhntun. Ac el fin
fahk, 'Nani kwarmok uh pa ac moli orekma lom,' na
u in kosro nukewa ac oswe natu kwarmok. **9** God El
eisla u in kosro liki papa tomomtal ac use nutik." **10** "Ke
pacl in orek fahko lun un kosro uh nga tuh mwemei ac
liye lah nani mukul ma orek fahko uh ma na kwarmok
ac tuhntun. **11** Na lipufan lun God el kaskas nu sik in
mweme sac ac fahk, 'Jacob!' Ac nga fahk, 'Nga.' **12** Ac
el fahk, 'Liye, nani mukul nukewa ma orek fahko inge ma
kwarmok ac tuhntun. Nga oru in ouinge mweyen nga
liye ma nukewa ma Laban el oru nu sum. **13** Nga pa
God se su tuh sikwot nu sum in acn Bethel, yen se ma
kom tuh ukuiya oil in olive nu fin eot se ac kisakin tuh in
sie mwe esmakin, ac kom tuh orala sie wuleang nu sik
we. Akola kom in folokla nu in facl se ma kom isusla
we.'" **14** Rachel ac Leah topkol Jacob ac fahk, "Wangin
ma lula kut ac usrui sin papa tumasr. **15** El orekut oana
mwetsac uh. El kukakinkutla, ac inge el sisla nufon mani
ma moulyang nu sel kacsr ah. **16** Mwe kasrup nukewa
ma God El eisla liki papa tumasr ah inge, ma lasr ac
tulik natusr. Oru na ma God El fahk kom in oru an." **17**
Ouinge Jacob el tuyak, ac srakang tulik natul ac mutan
kial nu fin camel uh, **18** ac pwanla kosro natul nukewa,
ac ma lal nukewa ma el eis ke orekma lal, ac kosro natul
ma el eis in acn Mesopotamia, na el mukuiyak in som
nu yorol Isaac, papa tumal, in facl Canaan. **19** Laban
el som in kalla sheep natul, ac ke pacl se el wangin
inge, Rachel el usla ma sruloala srisrik ma oan in lohm
sin papa tumal ah. **20** Jacob el sulallal nu sel Laban
ac tia akkalemye nu sel lah el ac som lukel. **21** El us
ma nukewa lal ac sulaklak na mukuiyak som. El tupalla
Infacl Euphrates ac tulanya infulan eol in acn Gilead.
22 Len tolu toko, fwackyang nu sel Laban lah Jacob el
kaingla. **23** Laban el us mwet lal welul ac ukwal Jacob
ke len itkosr, nwe ke el sonol infulan eol in Gilead. **24**
God El sikyang nu sel Laban in sie mweme ke fong sac
ac fahk nu sel, "Taran na kom in tia fahk kutena kas
in aksangeng nu sel Jacob." **25** Laban el ukwal Jacob
nwe sonol infulan eol in Gilead, yen Jacob el aktuktuk
we. Laban ac mwet lal elos oayapa aktuktuk we. **26**
Laban el fahk nu sel Jacob, "Efu ku kom sulallal nu sik
ac usla acn nutik ingan in oana luman mutan ma sruhu
ke mweun? **27** Efu kom ku kutasrik nu sik ac mahsrikme
na tia fahk? Kom funu fahk, nga lukun filikomla ke engan
lulap, ac on alullul wi pusren mwe srital ac harp. **28** Kom
tia pacna lela nga in wilkas nu sin acn nutik, ku ngokya
mutun tulik natultal inge. Ouiya na koluk se pa kom oru
ingan! **29** Oasr ku luk in kai kom, tusruktu God lun papa
tomom El kaskas nu sik fong, ac fahk mu ngan taran na
nga in tia fahk kutena kas in aksangeng nu sum. **30** Nga
etu lah kom tuyak tuku mweyen kom kena tari folok nu
yen sum, a efu kom ku usla ma sruloala srisrik ma oan
in lohm sik ah?" **31** Jacob el topuk, "Nga tuh sangeng,
mweyen nga nunku mu kom ac eisla acn nutum inge
likiyu. **32** Tusruktu kom fin konauk lah god lom an oasr
sin siena sin mwet inge, mwet sacn ac fah anwuki. Inge,
ye mutun mwet lasr kewa, fahsru suk. Fin oasr kutena
ma lom kom konauk yorosr, kom us." Jacob el tiana etu
lah Rachel el pisrala god lal Laban. **33** Laban el som ac
iluhs lohm nuknuk sel Jacob. Toko el som nu in lohm
nuknuk sel Leah, ac lohm nuknuk sin mutan kulansap
luo, tusruktu el tiana konauk god lal ah. Na el som nu
in lohm nuknuk sel Rachel. **34** Rachel pa srukak ma
sruloala ma oan in lohm nuknuk sel Laban, ac sang
nu luin pak se ma ac oan fin camel uh, ac muta fac.
Laban el iluhs lohm nuknuk sac nufon, tusruk el tiana
konauk ma sruloala uh. **35** Rachel el fahk nu sin papa
tumal, "Nimet kom kasrkusrak sik, papa. Nga tia ku in
tuyak, mweyen ingena nga mas mutan." Laban el sukna
ma sruloala lal ah tuh el tiana konauk. **36** Na Jacob el
kasrkusrakak ac siyuk sel Laban, "Mea nga oru koluk?
Ma sap su nga kunausla ku kom ukweyume nwe inse?
37 Inge ke kom iluhsya ma luk nukewa uh, mea kom
konauk mu ma lom oasr yorosr? Srakma filiya inse inge,
mwet lasr uh kewa in tukeni ngetani liye, ac fahk lah
su pwaye se. **38** Nga muta yurum yac longoulla inge,
ac sheep nutum ac nani nutum uh tia tui in isus fahko,
ac nga tiana kangla sokofanna sheep mukul ke u in
kosro nutum uh. **39** Pacl nukewa ma kosro lemnak uh
uniya soko inmasrlon sheep nutum uh, nga tia us tuku
nu ye motom kom in liye, a nga sifacna aolla ke sheep
nutik. Kom sap ngan akfalye kutena ma su pusrla ke
len ku ke fong. **40** Pacl puspis nga keok ke fulen len
ac ohu in fong. Nga tia ku in motul. **41** Pwana ingan
ma nga pulakin ke lusen yac longoul nga muta yurum.

Nga orekma yac singoul akosr in eis acn luo nutum, ac
yac onkosr nu ke un kosro nutik inge. Ne ouinge, a kom
ikil molin orekma luk pacl singoul. **42** God lal Abraham
ac God lal Isaac, papa tumuk, funu tia wiyu, kom lukun
supweyula pisinpo. Tusruktu God El liyena elya luk ac
orekma ma nga orala, ac El kai kom kac fong." **43** Laban
el topkol Jacob ac fahk, "Mutan luo inge ma nutik. Ma
pac nutik pa tulik natultal inge, ac un kosro inge ma
pac nutik. Ma nukewa kom liye inge ma luk. Tusruktu
ke wangin ma nga ku in oru in folokonma acn luo nutik
ac tulik natultal inge, **44** nga akola in oru sie wuleang
inmasrlok kom. Lela kut in orala sie ma in akesmakinye
kut ke wuleang se inge. **45** Ouinge Jacob el eis eot
lulap se ac tulokunak tuh in sie mwe esmakin. **46** El
fahk nu sin mwet lal in orani kutu eot ac elosak. Na elos
mongoi sisken yol in eot sac. **47** Laban el sang inen
yol in eot se inge Jegar Sahadutha, a Jacob el pangon
Galeed. **48** Laban el fahk nu sel Jacob, "Yol in eot se
inge ac fah mwe akesmakinye kut kewa." Pa pwanang
inen acn sac pangpang Galeed. **49** Laban el oayapa
fahk, "Lela LEUM GOD Elan tawikuti ke kut fahsrelik sie
sin sie." Ke ma inge itukyang pac inen acn sac Mizpah.
50 Laban el sifilpa fahk, "Kom fin oru koluk acn nutik
inge, ku payuk pac sin mutan saya, nga finne tia liye,
kom esam lah God El tawikuti na. **51** Pa inge eot ma
nga elosak ac eot lulap se mwe esmakin inmasrlok kom.
52 Yol se inge ac eot in esmakin se inge kewa ma in
akesmakinye kut. Nga fah tia aliki yol se inge in mweuni
kom ac kom fah tia pac alukela ku aliki eot in esmakin
se inge in mweuniyu. **53** God lal Abraham ac God lal
Nahor fah aksuwosye inmasrlosr." Na Jacob el wulela na
ku Inen God su Isaac, papa tumal, el alu nu se, lah el
fah liyaung na wuleang se inge. **54** El uniya kosro soko,
ac sang in mwe kisa fin eol uh, ac el pangoneni mwet lal
elos in mongo. Tukun elos mongo tari, elos mongla fin
eol uh ke fong sac. **55** Toangna in lotu tok ah, Laban
el wilkas nu sin acn luo natul ac ngok mutaltal ac tulik
natulos, na folokla nu yen sel.

32 Ke Jacob el som liki acn sac, oasr kutu lipufan
lun God sonol. **2** Ke el liyalosyak el fahk, "Acn in
aktuktuk se lun God pa inge." Ke ma inge el sang inen
acn sac Mahanaim. **3** Jacob el supwala kutu mwet utuk
kas lal in som meet lukel nu yorol Esau, tamulel lal in facl
Edom. **4** El sap elos in fahk nu sel Esau ouinge: "Nga
Jacob, mwet kulansap lom, tukakinyu nu sum, Esau,
mwet kacto luk, lah nga tuh som muta yorol Laban, ac
nga tuh ikolla pacl in folok luk nwe ke pacl se inge. **5**
Oasr cow, donkey, sheep, ac nani nutik, oayapa mwet
kulansap luk mukul ac mutan. Nga supwaot kas luk nu
sum, mwet kacto luk, ac finsrak mu in oasr kulang lom
nu sik." **6** Ke mwet utuk kas inge foloko nu yorol Jacob
elos fahk, "Kut tuh som nu yorol Esau tamulel lom, ac el
mukuiyak tari in tuku osun nu sum. Oasr mwet angfoko
lal welul." **7** Jacob el sangeng ac fosrnga. El kitalik mwet
ma welul ah nu ke u luo, oayapa sheep, nani, cow, ac
camel natul uh. **8** El nunku sel mu, "Esau el fin tuku ac
mweuni u se meet ah, na u se saya ac ku in kaingla." **9**
Na Jacob el pre, "O God lal Abraham papa matu tumuk,
ac God lal Isaac papa tumuk, porongeyu! LEUM GOD,
kom tuh fahk nu sik mu nga in folokla nu yen sik ac nu
yurin mwet luk, ac kom ac fah akwoye ma nukewa nu
sik. **10** Nga kupansuwol nu ke lupan kulang nukewa ac
oaru lom su kom akkalemye nu sik, mwet kulansap lom.
Ke nga som ah, nga fahsr alukela Infacl Jordan, wangin
ma nga us sayen sikal soko, a inge nga foloko wi u luo
inge. **11** Nga pre nu sum, ac siyuk kom in moliyula lukel
Esau, tamulel luk. Nga sangeng ac sensen mu el ac
tuku mweuni kut ac sikikutla nufon, nwe ke mutan ac
tulik inge. **12** Esam lah kom tuh wulema mu kom ac oru
ma nukewa in fahsr wo nu sik, ac ase fwilin tulik puspis
nutik su wangin mwet ac ku in oakla, mweyen elos ac
pukanten oana puk wekof uh." **13** Ouinge, el motulla
we ke fong sac, ac el srela mwe lung nu sel Esau, ma
lel, liki ma el us welul ah: **14** nani mutan luofoko ac
nani mukul longoul, sheep mutan luofoko ac ma mukul
longoul, **15** camel litop tolngoul ac natu natulos, cow
mutan angngaul ac ma mukul singoul, donkey mutan
longoul ac ma mukul singoul. **16** El kitalik kosro inge
nu ke u, ac filiya kais sie mwet kulansap lal in karingin
kais sie un kosro. El fahk nu selos, "Fahsrot fahsr meet
likiyu, ac oru in oasr masrol ke un kosro nukewa." **17** El
sap nu sin mwet kulansap se ma fahsr oemeet, ac fahk,
"Esau, ma lik, el fin sun kom ac siyuk, 'Su mwet kacto
lom uh? Kom ac som nu ya? Ac nutin su kosro ma kom
pwen inge?' **18** kom fah topuk, 'Ma natul Jacob, mwet
kulansap lom. El supu nu yorol Esau, leum lal, tuh in sie
mwe kite nu sel. Jacob el a fahsru tokosr uh.'" **19** El fahk
oana inge nu sin el su akluo, aktolu, ac nu selos nukewa
saya ma karingin kais sie u in kosro uh. "Pa inge ma
kowos ac fahk nu sel Esau ke pacl se kowos ac sonol.
20 Kowos enenu in fahk, 'Aok, Jacob mwet kulansap lom
el a na tokosr uh.' Jacob el nunku sel sifacna mu, "Nga
ac aklungyal ke mwe kite inge, ac ke pacl se nga ac
osun nu sel uh, sahp el ac nunak munas nu sik." **21** El
supwala mwe kite ingan meet lukel, ac el motulla ke
nien aktuktuk lal ke fong sac. **22** In fong sacna, Jacob el
tukakek, eis mutan luo kial, mutan kulansap luo kial, ac
tulik singoul sie natul, ac fahsr tupalla Infacl Jabbok. **23**
Tukun el supwalosla tupalla infacl ah, el oayapa supwala
ma nukewa lal, **24** a el mukena muta. Na mwet se
tuku apurak nu sel nwe ke na apkuran in lenelik. **25**
Ke mwet sac liye lah el ac kofla kutangulla, el liksreni
tukya fonohl Jacob ac tusrilelik kupasr in fonohl. **26** Na
mwet sac fahk, "Filiyula ngan som. Akuranna lenelik."
Ac Jacob el fahk, "Nga ac tia filikomla nwe ke na kom
akinsewowoyeyula." **27** Na mwet sac siyuk sel, "Su inem
an?" Ac el fahk, "Jacob." **28** Na mwet sac sifilpa fahk,

"Inem ac fah tia sifilpa pangpang Jacob. Kom amei yurin
God ac yurin mwet, ac kom kutangla. Ke ma inge inem
ac fah pangpang Israel." 29 Jacob el fahk, "Ac kom,
su inem an?" Ac mwet sac fahk, "Efu ku kom ke etu
inek?" Na el akinsewowoyalla Jacob. 30 Jacob el fahk,
"Nga liye na pwaye God ke mutuk, ac nga srakna moul."
Ouinge el sang inen acn sac Peniel. 31 Faht ah takak ke
Jacob el som liki acn Peniel, ac el fahsr osak mweyen
ngal fonohl. 32 Fwilin tulik natul Israel uh tia kang ikwa
ma oan fin kupasr ke fonoh nwe misenge, mweyen acn
se inge pa tukyuki kacl Jacob ah.

33 Jacob el liye lah Esau el tuku wi mwet angfoko lal,
ke ma inge el kitalik tulik natul ah inmasrlol Leah,
Rachel, ac mutan kulansap luo kial. 2 El likiya mutan
kulansap kial ac tulik natultal ah meet, na Leah ac tulik
natul ah, na fah Rachel ac Joseph oetok. 3 Jacob el
fahsryak meet lukelos, ac faksufi nwe infohk uh pacl
itkosr ke el fahsryang nu ye mutun tamulel lal. 4 A Esau
el kasrusr nu yorol, kaosulma ac ngok mutal. Ac eltal
tukeni tung. 5 Ke Esau el ngetla ac liye mutan ac tulik
uh, el siyuk, "Su mwet wi kom inge?" Ac Jacob el topuk,
"Mwet kacto luk, tulik inge ma God El kulang ac ase nu
sin mwet kulansap lom." 6 Na mutan kulansap kial uh
tuku wi tulik natultal, ac faksufi nwe infohk uh. 7 Toko
Leah ac tulik natul tuku ac faksufi pac, na Joseph ac
Rachel fahsryak oetok ac faksufi. 8 Ac Esau el siyuk,
"Ma ya sruhk u se nga fahsru sun ah? Mea kalmac?"
Ac Jacob el fahk, "Ma in akfisrasrye nunak lom." 9
Tusruktu Esau el fahk, "Ma lik, fal ma oasr yuruk uh. Tari,
sruokyana ma lom an." 10 Jacob el fahk, "Mo, fin pwaye
lah kom eisyu, nunak munas eis mwe kite luk inge. Nu
sik, ke nga liye motom uh, oana ngan liye mutun God,
ke kom arulana kulang nu sik uh. 11 Nunak munas, eis
mwe kite ma nga us nu yurum inge. God El arulana
kulang nu sik ac ase mwe enenu luk nukewa." Jacob el
sikalani na in kwafe nwe ke na Esau el eis. 12 Esau el
fahk, "Akola kut in som. Nga ac fahsr meet." 13 Jacob el
topuk ac fahk, "Kom etu lah tulik inge munas, ac nga
ac nunku pac ke sheep ac cow wi natu natulos uh. Fin
upala pahtokyalos finne len se, u nufon se inge ac misa.
14 Nunak munas, fahsr meet likiyu, ac nga ac fahsrna
tukum, wi kuiyen fahsr lun un kosro ac tulik inge, nwe ke
nga sun kom in acn Edom." 15 Esau el fahk, "Fin angan,
nga filiya kutu mwet luk inge in wi kom." Tusruktu Jacob
el fahk, "Tari mansis, kulo. Fin wo sum, nimet elya kac."
16 Ouinge Esau el mukuiyak ke len sac in folok nu Edom.
17 Ac Jacob el som nu Sukkoth, musaela lohm se sel
we, ac orala lac lohm nu sin kosro natul. Pa pwanang
pangpang acn sac Sukkoth. 18 Ke Jacob el foloko liki
acn Mesopotamia el sun siti Shechem in acn Canaan.
Wona ouiyal, ac el tulokunak nien aktuktuk lal in sie acn
oan apkuran nu ke siti sac. 19 El molela ipin acn sac
sin fwilin tulik natul Hamor, papa tumal Shechem, ke
ipin silver siofok. 20 El etoak loang se we, ac sang inen
loang sac "El," su God lun Israel.

34 Sie len ah Dinah, acn natul Jacob ac Leah, el som
in mutwata yurin kutu mutan Canaan. 2 Oasr wen
se natul Hamor, mwet Hiv su leumi facl sac. Inen wen
se natul pa Shechem. Ke Shechem el liyalak Dinah, el
sruinkuilya ac usalla akkolukyal. 3 Tusruktu ke Shechem
el liye lah mutan sac arulana oasku, el lungseyak el, ac
el srike in oru mutan sac in lungse pac el. 4 Ac el fahk nu
sin papa tumal, "Nga ke kom in use mutan se inge kiuk."
5 Jacob el lohngak lah acn se natul ah akkolukyeyukla,
tusruktu ke sripen wen natul ah kewa som oasr inimae
yurin kosro natul, el tiana oru kutena ma nwe ke na elos
foloko. 6 Hamor, papa tumal Shechem, el som in pwapa
nu sel Jacob, 7 ke pacl se na ma wen natul Jacob elos
foloko liki inimae. Ke wen natul Jacob inge lohngak
ke ouiya koluk sac, elos lut ac arulana kasrkusrak lah
Shechem el orala ouiya sac, ac aklusrongtenye mwet
Israel ke el sruinkui ac akkolukye acn natul Jacob. 8 Na
Hamor el fahk nu sel Jacob, "Shechem, wen nutik, el
lungseyak acn se nutum ingan. Nunak munas eisalang
kial." 9 Ac el sifilpa fahk, "Wona kut in orala sie pwapa
ah, ac insese tuh in oasr apayuki inmasrlon mwet lasr ac
mwet lowos. 10 Na kowos fah ku in wi kut na muta in
facl sesr uh, ac muta yen na kowos lungse muta we.
Kowos fah sukosok in moli ac in kuka yorosr, ac in oasr
pac acn lowos sifacna inge." 11 Na Shechem el fahk
nu sin papa tumal Dinah ac mwet lel, "Kowos fin oru
enenu se luk inge, na nga ac fah sot kutena ma kowos
lungse. 12 Fahkma nu sik lah mwe kite fuka kowos
lungse, ac sang pac in yohk molin mutan se inge ke lupa
na kowos lungse. Nga ac sot kutena ma kowos siyuk
kac, kowos fin fuhlela nga in payuk sel." 13 Wen natul
Jacob arulana toasr lah Shechem el akkolukyalla Dinah,
tamtael lalos, ouinge elos kikiap in topkol Shechem ac
Hamor, papa tumal. 14 Elos fahk, "Kut koflana fuhlela
ma lousr in payuk sin mwet ma tia kosrala. Ma se ingan
ac akmwekinye kut. 15 Kut ac ku in insesela fin twe
mukul nukewa lowos kosrkosrla oana kut. 16 Ac kut ac
fah oayapa insese in apayuki. Kut ac fah oakwuki muta
inmasrlowos ac in ma sefannala nu suwos. 17 Tusruktu
kowos fin tia insese nu ke ma kut fahk uh ac kosrkosrla,
na kut ac eis ma lousr uh ac som." 18 Kas inge wo sel
Hamor ac Shechem, wen natul, 19 ac mukul fusr sac
sulaklak na in oru ma elos fahk uh, mweyen el arulana
lungse acn natul Jacob. El pa mukul se ma oa emeet
in sou lun papa tumal. 20 Hamor ac Shechem, wen
natul, eltal som nu ke acn in tukeni ke mutunpot in siti uh
ac sramsram nu sin mwet wialtal in acn sac. 21 Eltal
fahk, "Mwet inge elos kulang na. Lela nu selos in wi kut
na muta fin acn uh, ac in sukosok in forfor. Acn sesr
uh yohk, fal pac nu selos. Lela kut in payuk sin mutan
natulos ac sang pac elos in payuk sin mutan natusr
uh. 22 Tusruktu elos ac insese in muta inmasrlosr, ac

ma sefannala nu sesr, mukul nukewa lasr uh fin twe
kosrkosrla oana elos. **23** Ya kosro natulos nukewa ac
ma lalos nukewa saya ac tia ma lac lasr? Ke ma inge
lela kut in insesela mu elos in muta inmasrlosr." **24**
Mwet nukewa ke siti sac insese nu ke pwapa lal Hamor
ac Shechem, ouinge mukul nukewa we kosrkosrla. **25**
Tukun len tolu, ke mukul uh srakna maskin kosrkosrla
lalos, luo sin wen natul Jacob, Simeon ac Levi tamulel
lal Dinah, eltal us cutlass natultal, mahsrikla nu in siti
uh, ac uniya mukul nukewa we, **26** welulang Hamor ac
Shechem, wen natul. Na etal eisal Dinah liki lohm sel
Shechem ac som. **27** Tukun anwukla mwet uh, wen saya
natul Jacob elos utyak nu in siti sac, ac usla ma nukewa
we in foloksak ke akmwekinyeyukla tamtael se lalos. **28**
Elos usla un kosro, cow, donkey, ac ma nukewa saya, in
siti sac ac inimae. **29** Elos eis ma saok nukewa, sruokya
mutan ac tulik nukewa, ac usla ma nukewa in lohm sin
mwet we ah. **30** Jacob el fahk nu sel Simeon ac Levi,
"Komtal ac pwanma ongoiya nu sik. Inge mwet Canaan,
mwet Periz, ac mwet nukewa saya in acn se inge ac fah
srungayula. Tia pus mwet luk, a elos nukewa fin toeni
ac mweuniyu, sou nufon se lasr inge ac sikiyukla!" **31**
Tusruktu elos topuk ac fahk, "Kut tia ku in lela ma lousr
in orek oana sie mutan kosro."

35 God El fahk nu sel Jacob, "Som nu Bethel ingena
ac muta we. Musaela sie loang ah luk we, nga
God se su tuh sikwot nu sum pacl se kom tuh kaing
lukel Esau, tamulel lom." **2** Ouinge Jacob el fahk nu sin
sou lal ac mwet nukewa ma welul, "Sisla god saya ma
oan yuruwos an. Aknasnasyekowosla, ac nokomang
nuknuk nasnas tuh kowos in nasnas ye mutun God. **3**
Kut ac som liki acn se inge nu Bethel, yen su nga ac
fah musaela sie loang nu sin God se su tuh kasreyu in
pacl in ongoiya nu sik, ac su nuna wiyu na yen nukewa
nga fahsr nu we." **4** Ouinge elos sang nu sel Jacob
god sac nukewa ma oasr yorolos, ac oayapa yaring ma
elos orekmakin. El pikinya ma inge ye sak oak soko
apkuran nu Shechem. **5** Ke Jacob ac wen natul nukewa
mukuiyak in som, mwet nukewa su muta in siti srisrik
ma apkuran elos arulana sangeng, ac tiana ukwalos. **6**
Jacob el tuku wi mwet lal nukewa nu Luz, su pangpang
Bethel in pacl inge, in acn Canaan. **7** El etoak loang se
we ac sang Inen God lun Bethel nu kac, mweyen God El
tuh sifacna sikyang nu sel we ke pacl se el tuh kaingkin
tamulel lal ah. **8** Deborah, mutan tutaf lal Rebecca, el
misa ac pukpuki ye sak oak soko layen eir in acn Bethel.
Ouinge acn sac pangpang "Sak Oak in Tung." **9** Ke
pacl se Jacob el foloko liki acn Mesopotamia, God El
sifilpa sikyang nu sel ac akinsewowoyal. **10** God El fahk
nu sel, "Inem pa Jacob, tusruktu ingela inem ac fah
pangpang Israel." Ouinge God El sang inel Israel. **11**
Ac God El fahk nu sel, "Nga God Kulana. Lela tuh in
oasr tulik puspis nutum. Mutunfacl puspis ac fah tuku ke
fwilin tulik nutum, ac kom ac fah papa tumun tokosra
puspis. **12** Nga ac sot nu sum acn ma nga tuh sang nu
sel Abraham ac nu sel Isaac, ac nga fah oayapa sang
nu sin fwilin tulik nutum tok." **13** Na God El som lukel. **14**
Jacob el tulokunak eot in esmakin se in acn se ma God
El kaskas nu sel we inge, ac akmutalyela ke el ukuiya
wain ac oil in olive nu fac. **15** Ac el sang inen acn sac
Bethel. **16** Jacob ac sou lal som liki acn Bethel, ac ke
elos srakna loes liki acn Ephrath, na sun pacl in isus lal
Rachel, ac arulana upa nu sel in isus. **17** Ke pacl se
ma upala na pwaye ngal in isus lal, mutan akisus lal el
akkeyal ac fahk, "Rachel, akkeye kom. Tulik mukul se
pac pa inge." **18** Tusruktu Rachel el munaslana in misa,
ac ke el apkuran in fuhlakinla mong safla lal, el sang
inen tulik se natul uh Benoni, a papa tumun tulik sac
sang inel Benjamin. **19** Ke Rachel el misa, pukpuki el
sisken inkanek nu Ephrath, su pangpang Bethlehem in
pacl inge. **20** Jacob el tulokunak eot in esmakin se we,
ac srakna akilenya kulyuk lal Rachel nwe misenge. **21**
Jacob el sifilpa mukuiyak fahsr nu meet, ac ke el alukela
tower Eder el tulokunak iwen aktuktuk lal we. **22** Ke
Jacob el muta in acn sac, Reuben el ona yorol Bilhah,
sie sin mutan kulansap kien papa tumal. Ke Jacob el
lohngak el arulana foloyak. Oasr wen singoul luo natul
Jacob. **23** Wen natul Leah pa Reuben (wen se omeet
natul Jacob), Simeon, Levi, Judah, Issachar, ac Zebulun.
24 Wen natul Rachel pa Joseph ac Benjamin. **25** Wen
natul Bilhah, mutan kulansap lal Rachel, pa Dan ac
Naphtali. **26** Wen natul Zilpah, mutan kulansap lal Leah,
pa Gad ac Asher. Mukul natul Jacob inge nukewa isusla
Mesopotamia. **27** Jacob el som nu yorol Isaac, papa
tumal, in acn Mamre, apkuran nu Hebron, yen Abraham
ac Isaac tuh muta we. **28** Isaac el moul nwe ke el sun
yac siofok oalngoul, **29** ac el misa ke el arulana matuoh.
Ac Esau ac Jacob, wen luo natul, eltal piknilya.

36 Pa inge fwilin tulik natul Esau, su oayapa pangpang
Edom. **2** Esau el payuk sin mutan Canaan inge:
Adah, acn natul Elon mwet Hit; Oholibamah, acn natul
Anah wen natul Zibeon mwet Hiv; **3** ac Basemath, acn
natul Ishmael ac tamtael lal Nebaioth. **4** Adah el oswella
Eliphaz. Basemath el oswella Reuel. **5** Oholibamah el
oswella Jeush, Jalam, ac Korah. Mukul inge nukewa
isusyang nu sel Esau in acn Canaan. **6** Na Esau el
us mutan kial, wen natul, acn natul, ac mwet nukewa
in lohm sel, wi kosro nukewa natul ac ma lal nukewa
ma el eis in acn Canaan, ac som lukel Jacob, tamulel
lal, nu ke sie pac acn. **7** El som mweyen acn ma el
ac Jacob tukeni orekmakin sufalla nu ke enenu laltal.
Arulana puseni kosro natultal kewa, pwanang eltal tia ku
in tukeni muta. **8** Ouinge Esau el som ac muta infulan
eol in acn Edom. **9** Pa inge fwilin tulik natul Esau, papa
tumun mwet Edom. **10** Inen wen natul Esau pa inge:
Eliphaz wen natul Adah, mutan kial Esau. Reuel wen
natul Basemath, sie pac mutan kial Esau. **11** Wen natul
Eliphaz pa Teman, Omar, Zepho, Gatam ac Kenaz. **12**

(Timna el mutan kulansap se kial Eliphaz, wen natul
Esau, ac el oswella Amalek nu sel Eliphaz.) Elos inge
wen natul Adah, mutan se meet kial Esau. **13** Ac wen
natul Reuel pa Nahath, Zerah, Shammah, ac Mizzah.
Elos inge wen natul Basemath, mutan se akluo kial
Esau. **14** Oholibamah, acn natul Anah wen natul Zibeon,
el oswela wen tolu nu sel Esau, inelos pa Jeush, Jalam,
ac Korah. **15** Pa inge sou lulap ma tuku ke fwilin tulik
natul Esau. Eliphaz, wen se omeet natul Esau, pa sifen
sou lulap inge: Teman, Omar, Zepho, Kenaz, **16** Korah,
Gatam, ac Amalek. Elos inge nukewa ma natul Adah,
mutan se meet kial Esau. **17** Reuel, wen natul Esau,
pa sifen sou lulap inge: Nahath, Zerah, Shammah, ac
Mizzah. Elos inge kewa ma natul Basemath, mutan
se akluo kial Esau. **18** Sou lulap inge ma tuku kacl
Oholibamah, mutan se aktolu kial Esau, su acn natul
Anah: Jeush, Jalam, ac Korah. **19** Sou lulap inge nukewa
tuku ke fwilin tulik natul Esau. **20** Pa inge mukul natul
Seir mwet Hor, su mwet na pwaye lun acn Edom: Lotan,
Shobal, Zibeon, Anah, **21** Dishon, Ezer, ac Dishan. Elos
pa sou lulap lun mwet Hor, su wen natul Seir in acn
Edom. **22** Lotan pa sifen sou lulap lal Hori ac Heman.
(Oasr pac tamtael se lal Lotan pangpang Timna.) **23**
Shobal pa sifen sou lulap lal Alvan, Manahath, Ebal,
Shepho, ac Onam. **24** Oasr wen luo natul Zibeon, inelos
pa Aiah ac Anah. (Pa inge Anah se ma konauk unon in
kof fol se in acn mwesis ke pacl se el liyaung donkey
natul Zibeon, papa tumal.) **25** Oasr mukul se natul Anah,
inel pa Dishon, ac mutan se natul pa Oholibamah. **26**
Ac wen natul Dishon pa Hemdan, Eshban, Ithran, ac
Cheran. **27** Ezer pa papa tumun sou lulap lun Bilhan,
Zaavan, ac Akan. **28** Dishan pa papa tumun sou lulap
lun Uz ac Aran. **29** Pa inge inen sou lulap lun mwet
Hor: Lotan, Shobal, Zibeon, Anah, **30** Dishon, Ezer, ac
Dishan. Pa inge kais sie sou lulap lun mwet Hor in facl
Seir. **31** Pa inge tokosra ma leumi acn Edom, meet liki
mutawauk in oasr tokosra lun mwet Israel: **32** Bela,
wen natul Beor, el leum fin acn Edom. Inen siti sel pa
Dinhabah. **33** Bela el misa, ac Jobab, wen natul Zerah
mwet Bozrah, el aolulla in tokosra. **34** Jobab el misa, ac
Husham, su muta in acn sin mwet Teman, el aolulla in
tokosra. **35** Husham el misa, ac Hadad wen natul Bedad,
su tuh kutangla mwet Midia in acn Moab, el aolulla in
tokosra. Inen siti sel pa Avith. **36** Hadad el misa, ac
Samlah, sie mwet Masrekah, el aolulla in tokosra. **37**
Samlah el misa, ac Shaul mwet Rehoboth, sie siti sisken
Infacl Euphrates, el aolulla in tokosra. **38** Shaul el misa,
ac Baal Hanan, wen natul Achbor, el aolulla in tokosra.
39 Baal Hanan wen natul Achbor el misa, ac Hadar el
aolulla in tokosra. Inen siti sel pa Pau, ac inen mutan
kial uh pa Mehetabel, acn natul Matred, su acn natul
Mezahab. **40** Pa inge inen sifen sou lulap lal Esau, ke
sou lalos ac inen acn selos: Timna, Alvah, Jetheth, **41**
Oholibamah, Elah, Pinon, **42** Kenaz, Teman, Mibzar, **43**
Magdiel, ac Iram. Pa inge sou lulap lal Edom. Edom pa
Esau, su papa tumun Edom, fal nu ke oakwuk lalos in
acn selos.

37 Jacob el mutana in acn Canaan, yen papa tumal
tuh muta we, **2** ac pa inge sramsram ke sou lal
Jacob. Joseph el sie mwet fusr yac na singoul itkosr,
ac el wi mwet lel liyaung sheep ac nani uh. Mwet lel
inge ma natul Bilhah ac Zilpah, mutan kulansap luo kien
papa tumaltal ah. Joseph el tukakin nu sin papa tumal
ma koluk mwet wial inge oru. **3** Jacob el lungse Joseph
yohk liki mwet lel nukewa, mweyen el isusyang nu sel
ke el arulana matu. Jacob el orala sie nuknuk na oa
lal ma loes pao. **4** Ke tamulel lal liye lah papa tumalos
el kuloel Joseph yohk lukelos nukewa, elos arulana
kwasel Joseph, pwanang elos tia ku in kaskas kulang
nu sel. **5** Sie pacl ah Joseph el oru mweme se, ac ke
el srumunang nu sin tamulel lal, elos srungal yohk liki
meet ah. **6** El fahk, “Lohng mweme se nga oru inge. **7**
Kut nukewa muta inima ah, ac kapri kahp in wheat. Na
kahp se luk ah tuyak suwosak nu lucng, a kahp lowos ah
raunela kahp se luk ah, ac pasrla nu kac.” **8** Na tamulel
wial ah siyuk sel, “Ya kom nunku mu kom ac tokosra ac
leum facsr?” Ke ma inge yokelik srunga lalos nu sel liki
meet, ke sripen mweme se lal ah, oayapa ke ma el fahk
kaclos. **9** Tok Joseph el sifilpa oru sie mweme ac fahk
nu sin mwet lel, “Nga oru pac mweme se ac nga liye mu
faht ah, malem ah, ac itu singoul sie pasrla nu sik.” **10** El
fahkang pac mweme sac nu sin papa tumal, ac papa
tumal ah mulat nu sel ac fahk, “Mweme fuka se ingan?
Ya kom nunku mu nga, ac nina kiom ac tamulel lom, in
tuku epasr nu sum?” **11** Tamulel lal Joseph ah kewa
elos sok sel, tusruktu papa tumal ah nunku na ma inge
nukewa. **12** Sie len ah ke tamulel lal Joseph elos som
tari nu Shechem in liyaung un kosro nutin papa tumalos,
13 Jacob el fahk nu sel Joseph, “Nga lungse kom in som
nu Shechem, yen tamulel lom elos liyaung kosro uh we.”
Ac Joseph el topuk, “Kwal nga ac som.” **14** Papa tumal
el fahk nu sel, “Fahsrot liye lah tulik wiom an fuka, ac
kosro natusr ah fuka, na foloko fahk nu sik.” Ouinge papa
tumal ah supwalla, el som liki Infalfal Hebron. Joseph el
sun acn Shechem **15** ac forfor uten acn uh, na mwet se
liyalak ac siyuk sel, “Mea kom suk an?” **16** Ac el fahk,
“Nga suk tamulel luk ma muta liyaung un kosro natulos
uh. Kom ku in fahk nu sik lah eltal oasr ya?” **17** Ac mwet
sac fahk, “Eltal som tari. Nga lohng ke eltal fahk mu eltal
ac som nu Dothan.” Ke ma inge Joseph el som tokoltal
ac konaltalak Dothan. **18** Elos ngetla liyalak ke el fahsr
srakna loes nu yorolos, ac meet liki el sonolos elos orek
pwapa sulal ac wotela mu elos ac unilya. **19** Elos fahk
nu sin sie sin sie, “Mukul mweme ah pa fahsru ingo. **20**
Akola kut in unilya, ac siselang nu in sie luf inge. Kut
fah tuh fahk mu kosro sulallal ah unilya. Kut in liye lah
mweme lal ah ac fuka.” **21** Reuben el lohng pwapa lalos,

ac srike in molella Joseph. El fahk, “Tari kut tia unilya. **22** Kut siselang na nu in sie luf inge, ac tia oru kutena ma nu sel.” El fahk ouinge mweyen el akoo elan molella ac folokunulla nu yurin papa tumal ah. **23** Ke Joseph el tuku sonolos, elos seya nuknuk oa se lal ma loes pao ah, **24** na elos usalla ac siselang nu in luf se wangin kof loac. **25** Ke elos mongo, elos ngetla liyauk un mwet Ishmael se su tuku Gilead me in som nu Egypt. Camel natulos us pak pukanten ma sessesla ke mwe akyuye mongo ac ono keng. **26** Judah el fahk nu sin mwet wial, “Wo fuka se kut ac eis kut fin uniya tamulel se lasr, na tari wikin ma kut oru? **27** Kut kukakunulla nu sin mwet Ishmael inge. Fin ange, na kut ac tia enenu in unilya. Saya na, ma wiasr pa el ac kut srah sefanna.” Tamulel lal elos insese nu kac, **28** ac ke kutu mwet kuka Midian elos fahsryak, na mwet wial Joseph elos amakunulak liki luf sac, ac kukakunulang su sin mwet Ishmael inge ke ipin silver longoul. Na elos usal som nu Egypt. **29** Ke Reuben el foloko nu ke luf sac ac liyauk lah Joseph el wangin we, el seya nuknuk lal ke asor. **30** El folokla nu yurin mwet wial ac fahk, “Tulik sac wanginla in luf sac! Mea nga ac oru uh?” **31** Na elos uniya nani soko ac twenya nuknuk lal Joseph ah ke srahn nani soko ah. **32** Elos usla nuknuk sac nu yurin papa tumalos, ac fahk, “Kut konauk nuknuk se inge. Ya ma lun wen se nutum ah?” **33** El akilenak ac fahk, “Aok, ma lal! Kalem lah kosro sulallal ah unilya. Joseph, wen nutik, el seseyuki!” **34** Jacob el seya nuknuk lal ke asor, ac nokomang nuknuk yohk eoa. El eoksra ke wen natul ah paht na. **35** Wen natul nukewa ac acn natul nukewa elos fahsreni nu yorol in srike in akfisrasrye asor lal, tuh el tia ku in kutongya asor lal, ac el fahk, “Nga ac asor na ke tulik se inge nwe ke na nga misa.” Ouinge el asor na kacl Joseph, kulo natul. **(Sheol h7585)** **36** In pacl sac pacna, mwet Midian elos kukakunulla Joseph in acn Egypt nu sel Potiphar, sie sin mwet fulat lun tokosra lun facl Egypt. El pac pa sifen mwet topang su taran inkul lun tokosra.

38 Ke pacl sac pacna Judah el som liki mwet wial, ac muta yurin mwet se pangpang Hirah, su ma in siti srisrik Adullam. **2** Ke el muta we el sun tulik mutan Canaan se, su ma natul Shua. Na el payukyak sel, **3** ac mutan sac osweang wen se nu sel, ac Judah el sang inen tulik sac Er. **4** Mutan sac sifilpa pitutuyak ac oswela pac wen se, ac sang inel Onan. **5** Na el sifilpa oswela wen se, ac sang inel Shelah. Judah el muta Achzib ke mutan sac oswella Shelah. **6** Judah el konauk mutan se pangpang Tamar kial Er, wen se omeet natul. **7** Elah lal Er arulana koluk ac aktoasrye LEUM GOD, ke ma inge LEUM GOD El unilya. **8** Na Judah el fahk nu sel Onan, tamulel lal Er, “Fahla ona yurin katinmas kien tamulel lom, ac akfalye ma kunom nu sel, tuh in oasr fita nutin ma lim.” **9** Tusruktu Onan el etu lah tulik el ac orala uh ac tia oaoa mu ma natul, ouinge pacl nukewa el ac ona yurin katinmas sac, el ac okoalla nu saya, tuh in wangin tulik nutin tamulel lal. **10** Ma el oru inge aktoasrye LEUM GOD, ac LEUM GOD El unilya pac. **11** Na Judah el fahk nu sel Tamar, acn talupal, “Folokla ac muta yurin papa tomom, ac mutangan katinmas na nwe ke na Shelah, wen nutik, el matula.” El fahk ouinge mweyen el sensen ac anwuki pac Shelah oana tamulel luo lal ah. Ke ma inge Tamar el folokla nu yen sel ah. **12** Tok kutu, na mutan kial Judah ah misa. Ke safla eoksra lal, el ac Hirah, kawuk lal in acn Adullam, som nu Timnah, yen ma kalkul sheep natul uh we. **13** Mwet se fahkang nu sel Tamar lah papa tumun mukul tumal ah el som nu Timnah in kal sheep natul we. **14** Ouinge Tamar el ayaolla liki nuknuk in katinmas lal ma el muta nukum, afinya mutal ke mwe lisrlisr, ac pituki muta ke acn in utyak nu Enaim, sie siti srisrik sisken inkanek nu Timnah. In etu lal uh, Shelah, wen se ma fusr oemeet natul Judah, el matula tari in pacl se inge, a tiana itukyang Tamar elan payukyak sel. **15** Ke Judah el liyalak, el nunku mu sie mutan kosro su eis molin kosro lal pa el, mweyen el afinya mutal. **16** El fahla nwe yorol sisken inkanek ah, ac fahk, “Kwal, lupa su molum?” (Judah el tiana etu lah mutan sac ma talupal.) Tamar el fahk, “Mea kom ac se?” **17** Ac Judah el topuk, “Nga ac supwama soko nani fusr ah liki un kosro nutik.” Na Tamar el fahk, “Kwal, se sie mwe akpwaye an in oan yuruk nwe ke na kom supwama nani an.” **18** Ac Judah el siyuk, “Mea nga ac sot in mwe akpwaye wulela luk?” Ac mutan sac fahk, “Sil se lom ingan wi ah nu kac an, oayapa sikal soko lom ma kom us ingan.” Judah el sang ma inge kewa nu sel, na el ona yorol ac Tamar el pitutuyak sel. **19** Tamar el folokla nu lohm sel, eisla mwe lisrlisr ke mutal, ac sifilpa nokomwang nuknuk in katinmas lal. **20** Judah el supwalla Hirah, kawuk lal, in usla nani uh ac folokonma mwe akpwaye ma el tuh sang nu sin mutan sac. Tusruktu Hirah el tuh tia ku in konalak. **21** El siyuk sin kutu mukul Enaim, “Pia mutan kosro se ma tuh muta pe inkanek uh ah?” Ac elos topuk, “Wanginna mutan kosro yenu.” **22** Hirah el folokla nu yorol Judah ac fahk, “Nga tia ku in konalak. Mukul in acn sac fahk mu soenna oasr mutan kosro in acn sac.” **23** Judah el fahk, “Tari elan eis lal ma yorol an. Kut tia lungse mwet in isrun kut. Nga srike ngan moli nu sel, tuh pa kom tia konalak an.” **24** Ac malem tolu ma tok, mwet se fahk nu sel Judah, “Tamar, acn talupom, el orekma oana mutan kosro se, ac inge el pitutu.” Ac Judah el sap, “Usalla, esukulak elan misa!” **25** Ke elos amakunulla Tamar, el sap elos in fahkang kas inge nu sin papa talupal: “Nga pitutuyak sin mwet se la ma inge. Srike liye lah lun su — sil se inge wi ah soko nu kac uh, ac sikal soko.” **26** Judah el akilenak ma inge ac fahk, “Pwaye sel, wangin mwatal. Nga tafongla ke ma kunuk nu sel. Pwayeiya uh, nga ac eisalang Shelah tumal.” Ac Judah el tiana sifilpa oan yorol. **27** Ke sun pacl in isus lal, koneyukyak lah el ac oswe fak se. **28** Ke pacl se el oswe tulik inge, sie seltal isongla paol nu saya, na mutan

akisus sac sruokya, ac kapriya turet srusra soko kac, ac
fahk, “El uh pa isusla meet uh.” **29** Tusruktu tulik sac
folokonak paol, ac ma se ngia tuh isusla meet lukel. Na
mutan akisus sac fahk, “Ya pa nge luman illa lom uh?
Kom sifacna fokolma inkanek lom.” Ouinge itukyang inen
tulik sac Perez. **30** Na tulik se wial ah isusla, ac turet
srusra soko ah oanna ke paol, na itukyang inel Zerah.

39 Mwet Ishmael elos usalla Joseph nu Egypt ac
kukakunulla nu sel Potiphar, sie sin mwet fulat lal
tokosra, su sifen mwet topang su taran inkul sin tokosra.
2 LEUM GOD El welul Joseph ac oru tuh ma nukewa
el oru fahla wona ouiya. El muta yurin mwet kacto lal,
sie mwet Egypt, **3** su liye tuh na LEUM GOD El welul
Joseph, ac LEUM GOD El oru in wo ouiyal Joseph in ma
nukewa el oru. **4** Potiphar el insewowo sel ac oru tuh
elan mwet tutafpo lal. Ouinge el likilya elan leum fin lohm
sel ac ma nukewa lal. **5** Tukun pacl sac lac, LEUM GOD
El akinsewowoye sou lun mwet Egypt sac ac ma nukewa
in lohm sel ac in ima lal, ke sripal Joseph. **6** Potiphar el
fuhleang ma nukewa lal nu ye karinginyuk lal Joseph, ac
el tia elya ke kutena ma sayen in sulela ma nal sifacna.
Joseph el arulana oasku ac wo lumahl, **7** ac tok kutu,
mutan kien leum sac el mutawauk in lungseyak Joseph
ac siyuk elan som oan yorol. **8** Joseph el srangesr, ac
el fahk nu sin mutan sac, “Nge, wangin elya lun leum
luk ke kutena ma in lohm sel, mweyen el lulalfongiyu.
El se ngan karingin ma nukewa lal. **9** Oasr ku luk in
lohm se inge oana el, ac wangin kutena ma el sruok
nu sik sayom. Fuka tuh ngan oru kain elahwet ingan
ac orekma koluk lain God?” **10** Mutan sac el ne kwafe
nu sel Joseph pingana len elan oan yorol, a Joseph el
tiana som welul oan. **11** Tusruktu sie len ah, ke Joseph
el som in oru orekma lal in lohm sac, wangin mwet
kulansap saya oasr we. **12** Mutan sac sruokya nuknuk
lal Joseph, ac fahk, “Fahsru oan yuruk.” A Joseph el
kaingla nu likin lohm sac, sisla na nuknuk lal ah yurin
mutan sac. **13** Ke mutan sac el liye lah Joseph el sisla
nuknuk lal ah ac kaingla nu lik ah, **14** el pang nu sin
mwet kulansap lal lohm sac, ac fahk, “Ngetma liye ma
se nge! Mwet Hebrew se ma mukul tumuk ah use nu
lohm uh el aklusrongtenye kut. El utyak nu infukil sik ah,
ac srike in sruinkuiyu, tuh nga liksrenina wowoyak ke
kuiyuk. **15** Ke el lohng lah nga wowoyak, na el kaing nu
likinuma, sisla nuknuk se lal inge siskuk.” **16** Mutan sac
sruokya na nuknuk sac nwe ke na leum se lal Joseph ah
tuku. **17** Na el srumunang pac sramsram sac nu sel. El
fahk, “Mwet kohs Hebrew sac, ma kom use nu inge ah,
el utyak nu infukil sik uh ac nunku elan sruinkuiyu. **18**
Tusruktu nga wowoyak, na el kaingla nu likinuma, sisla
nuknuk lal ah siskuk.” **19** Ke leum se lal Joseph el lohng
ma mutan kial ac fahk inge, el foloyak, **20** ac sap sruhu
Joseph ac sisiyang el nu in presin, yen mwet kapir lun
tokosra kapir we. Na el mutana we. **21** Tusruktu LEUM
GOD El welul Joseph ac akinsewowoyal, pwanang mwet
liyaung presin el kulang nu sel. **22** El likilya Joseph elan
sifen mwet kapir nukewa, ac sang elan fosrngakin ma
nukewa ma orek in presin. **23** Mwet liyaung presin el tia
fosrngakin kutena ma su oan ye karinginyuk lal Joseph,
mweyen LEUM GOD El welul Joseph ac oru in wo ouiyal
ke ma nukewa el oru.

40 Kutu pacl tok, sifen mwet okwok wain ac sifen mwet
manman flao lun tokosra Egypt eltal aktoasryal
tokosra. **2** Tokosra el kasrkusrakak sin mwet kol luo inge
3 ac fuhleltal uh in presin, in lohm sin captain lun mwet
liyaung mwet kapir, yen se pacna ma Joseph el kapir we.
4 Eltal muta in kapir ke pacl na loeloes se, ac captain sac
srisrngilya Joseph tuh elan kulansupwaltal. **5** Sie fong
ah, mwet okwok wain sac ac sifen mwet manman flao
sac tukeni mweme in presin, ac mweme laltal tia oana
sie kalmac. **6** Ke Joseph el tuku nu yoroltal ke lotu tok
ah, el liye lah toasr ngetnget laltal. **7** El siyuk seltal, “Efu
ku komtal luman toasr misenge?” **8** Eltal topuk, “Kais sie
sesr mweme, ac wangin sie mwet ku in aketeya lah mea
kalmen mweme inge.” Joseph el fahk, “God mukena pa
ku in fahk nu sin mwet kalmen mweme uh. Fahkma nu
sik mweme lomtal ingan.” **9** Ouinge mwet okwok wain
sac fahk, “In mweme luk ah, oasr oa in grape soko ye
mutuk, **10** ac lah tolu kac. Na ke pacl se na sra kac uh
srunak ah, ros kac farngelik, ac fahko kac uh mwesrla.
11 Ac nga sruok cup lun tokosra, na nga eis grape uh ac
fuleya nu in cup sac ac sang nu sel.” **12** Joseph el fahk,
“Pa inge kalmen mweme sacn: lah tolu an pa len tolu.
13 Tukun len tolu tokosra el ac tulekomla, nunak munas
nu sum, ac folokonot orekma se lom meet ah. Kom ac
fah sifilpa sang cup nimal, oana ke kom oru meet ke
kom tuh liyaung wain nimal. **14** Tusruktu nga siyuk kom
in esamyu ke pacl ma nukewa fahsr wo nu sum, ac
nunak munas esam in sramsramkinyu nu sin tokosra,
elan tuleyula liki kapir luk. **15** Pwayeiya ah, pisreyukla
nga liki facl sin mwet Hebrew, ac finne inge in acn Egypt,
wanginna ma nga orala in pwanang ngan kapiri.” **16** Ke
sifen mwet manman flao sac liye lah aketeyuki mweme
lun mwet okwok wain sac tuh wo, na el fahk nu sel
Joseph, “Oasr pac mweme se luk. Nga mweme mu nga
us fotoh in bread tolu fin sifuk. **17** In fotoh se oelucng ah,
kain in flao manman puspis nun tokosra oan loac, ac
won uh tuku kang.” **18** Joseph el topuk, “Pa inge kalmac:
fotoh tolu an pa len tolu. **19** Tukun len tolu tokosra el ac
tulekomla, ac sang in pakpukla sifom! Na el ac srupusrak
monum fin soko sak, ac won uh fah kang ikom.” **20** Len
tolu tok pa len in isusla lun tokosra, na el oru kufwa se
nu sin mwet kacto lal nukewa. El ikasla mwet okwok
wain lal ac sifen mwet manman flao lal liki presin, ac
usaltalu nu ye mutun mwet kacto lal. **21** El folokonang
orekma lun mwet okwok wain lal oana meet ah, **22** a el
uniya sifa se lun mwet manman flao lal. Ma inge sikyak

oana ma Joseph el tuh fahk. **23** Tusruktu mwet okwok
wain el tiana esamulak Joseph. El mulkunulla na pwaye.

41 Tukun yac luo, tokosra lun Egypt el mweme mu el
tu sisken Infacl Nile, **2** ac cow na fact ac wo lumah
itkosr utyak liki infacl uh ac mutawauk in mongo mah. **3**
Na toko cow itkosr utyak pac, su sripisr ac koluk lumah.
Elos tuku ac tu sisken cow ngia pe infacl ah, **4** ac cow
sripisr ah kangla cow ma fact ah. Na tokosra el asmakla.
5 El sifilpa motulla ac liye sie pac mweme. Ung in wheat
itkosr yohk pisa ac wo lumah, fokla ke sropoh sefanna.
6 Na ung itkosr saya srunak pac, masrinwasr ac mihsasa
sroa ke sripen engyen ma tuku yen mwesis me. **7** Ac
ung masrinwasr itkosr ah kangla ung ma yohk pisa ac
wo lumah ah. Na tokosra el ngutalik ac akilenak lah el
mweme. **8** In lotu tok ah el inse toasr ac fosrnga. Na el
sapla solani mwet orek mwenmen ac mwet lalmwetmet
nukewa in facl Egypt, ac fahk nu selos mweme lal ah.
Tusruktu wangin sie ku in aketeya nu sel kalmac. **9**
Na mwet okwok wain sac fahk nu sel tokosra, "Nga ac
fahkak misenge lah ma na koluk se nga orala. **10** Kom
tuh kasrkusrak sik oayapa sin sifa lun mwet manman
flao, ac filikuti in presin, in lohm sin captain lun mwet
liyaung mwet kapir. **11** Sie fong ah kut kewa tuh mweme,
ac tia oana sie kalmen mweme lasr uh. **12** Oasr mwet
fusr Hebrew se tuh wi kut muta we, su mwet kohs lun
leum lun mwet topang inkul sin tokosra. Kut akkalemye
mweme lasr uh nu sel, ac el fahkma nu sesr kalmac. **13**
Ma nukewa tuh sikyak oana ke el fahk nu sesr ah. Kom
folokinyuyang nu ke orekma luk, a kom srupusrak mwet
manman flao sac." **14** Tokosra el sapla solal Joseph, ac
utuku el liki presin in kitin pacl ah na. Tukun el resala ac
ayaolla, na el tuku nu ye mutal tokosra. **15** Na tokosra el
fahk nu sel, "Nga tuh oru mweme se, a wangin sie mwet
ku in aketeya. Nga lohng mu kom ku in fahkak kalmen
mweme uh." **16** Joseph el topuk, "Leum fulat luk, nga tia
ku — tusruktu God El ac ase sie kalmac na wowo." **17**
Tokosra el fahk, "Nga mweme mu nga tu pe Infacl Nile,
18 na cow na fact ac wo lumah itkosr utyak liki infacl uh
ac mutawauk in kang mah. **19** Na cow itkosr saya utyak
pac, a elos sripisr ac koluk lumah. Nga soenna wi liye
cow purngus ouinge in kutena acn in Egypt. **20** Cow
sripisr inge kangla cow ma fact ah, **21** tusruktu tia ku
in akilenyuk, mweyen elos srakna purngus oana meet
ah. Na nga ngutalik. **22** Nga oayapa mweme mu nga
liye ung in wheat itkosr yohk pisa ac wo lumah, fokla
ke sropoh sefanna. **23** Na ung itkosr saya srunak pac,
masrinwasr ac mihsasa sroa ke sripen engyen ma tuku
yen mwesis me. **24** Na ma masrinwasr inge kangla ma
wo lumah. Nga tuh fahkak mweme inge nu sin mwet
mwenmen, tusruktu wangin sie selos ku in aketeya nu
sik kalmac." **25** Joseph el fahk nu sel tokosra, "Mweme
luo ingan kalmac uh oana sie. God El fahkot nu sin
Tokosra ma God El ac oru. **26** Cow fact itkosr an pa yac
itkosr, ac ung in wheat wo lumah itkosr an yac itkosr
pac — eltal kalmac sefanna. **27** Cow sripisr itkosr ma
tuku tok, ac ung in wheat masrinwasr itkosr ma mihsasa
sroa ke engyen yen mwesis uh, pa yac in sracl itkosr. **28**
Oana ke nga fahk nu sin Tokosra, God El akkalemyeot
ma El ac fah oru. **29** Ac fah oasr yac itkosr ma acn
nukewa in facl Egypt ac fah mut ac pukanten mongo.
30 Tukun pacl sac, yac in sracl itkosr ac fah tuku, na
ac fah tia esamyuk yac wowo inge, mweyen sracl lulap
sac ac akkolukyela facl se inge nufon. **31** Pacl in mut
lulap sac ac fah tiana esamyuk, mweyen sracl se ma ac
sikyak toko uh ac arulana upa. **32** Kalmen kalweniyuk
mweme inge pa wotla tari sin God lah ma inge ac fah
sikyak ke pacl na fototo. **33** "Ke ma inge Tokosra enenu
in sulala sie mwet na lalmwetmet ac pah in nunak, ac
sang elan liyaung facl se inge nufon. **34** Enenu Tokosra
in srisrngiya pac kutu mwet kol in eisani sie tafu limekosr
ke ma mwet uh kosrani ke yac in mut itkosr ah. **35**
Sapkin nu selos in orani mongo nukewa ke yac wo ac
mut ekasr fahsru inge, ac sang ku nu selos in orani
wheat nu in nien filma in siti uh, ac karinganang. **36** Mwe
mongo ingan ac fah sie mwe tweng nu sin acn se inge
ke yac in sracl itkosr ma ac tuku nu fin acn Egypt. Ma
inge fin orek, mwet uh ac tia masrinsral." **37** Tokosra
ac mwet kacto lal elos akkeyala lemlem se inge, **38** ac
tokosra el fahk nu selos, "Kut ac tia ku in konauk sie
mwet su ac wo lukel Joseph — sie mwet su ngun lun
God oasr yoro." **39** Na tokosra el fahk nu sel Joseph,
"God El akkalemye ma inge nukewa nu sum. Ke ma
inge, kalem lah oasr lalmwetmet ac liyaten yurum liki
kutena mwet saya. **40** Nga fah filikomi in liyaung facl sik
uh, ac mwet nukewa luk ac fah akos sap lom. Wangin
sie ac fah fulat liki kom sayuk. **41** Inge nga srisrngikomi
in governor fin facl Egypt nufon." **42** Tokosra el fwacla
ring se ma sroalla sil fulat lal kac liki kufinpaol, ac sang
nu ke kufinpaol Joseph. El filiya pac sie nuknuk linen na
wowo nu facl, ac sang ah gold soko nu ke kwawal. **43**
El sang nu sel chariot lun leum se akluo elan kasrusr
fac, ac mwet soan lun tokosra elos kasrusr meet lukel,
wowo ac fahk, "Sakunla! Sakunla!" Ouinge Joseph el
srisrngiyuki governor fin acn Egypt nufon. **44** Tokosra el
fahk nu sel, "Nga pa tokosra uh, ac wangin sie mwet
in acn Egypt nufon ac fah oru kutena ma kom fin tia
lela." **45** Tokosra el sang ine Egypt se lal Joseph, na
pangpang el Zaphenath-paneah, ac el eisalang Asenath,
acn natul Potiphera mwet tol lun acn On, kial. Ouinge
Joseph el wela oaleum fin acn Egypt. **46** Joseph el yac
tolngoul ke el mutawauk kulansap lal nu sin Tokosra lun
acn Egypt. Ac el illa liki ye mutal tokosra, ac fufahsryesr
rauni acn Egypt nufon ke orekma kunal. **47** Ke lusen yac
in mut itkosr ah, acn we kosrani mwe mongo puspis,
48 su Joseph el eisani ac karingin in siti uh. In kais sie
siti el eisani mwe mongo nukewa ma orekeni ke ima in
acn we. **49** Arulana pus wheat ma orekeni uh, pwanang
Joseph el tila pauni — ma inge pukanten oana puk

wekof uh. **50** Meet liki yac in sracl uh tuku, Asenath
el oswela wen luo nu sel Joseph. **51** Joseph el fahk,
"God El oru nga mulkunla keok nukewa luk, ac sou lun
papa tumuk nukewa." Ke ma inge el sang inen wen se
meet ah Manasseh. **52** El oayapa fahk, "God El ase
tulik nutik in acn nga ongoiya we." Ouinge el sang inen
wen se akluo ah Ephraim. **53** Yac in mut itkosr fin acn
Egypt ah safla, **54** ac yac in sracl itkosr ah mutawauk,
oana ke Joseph el tuh fahk. Facl nukewa saya pulakin
sracl lulap sac, a pukanten mwe mongo in acn Egypt.
55 Pacl mwet Egypt elos ac mutawauk in masrinsral,
na elos ac pang ac siyukyuk mongo sin tokosra. Na
tokosra el ac sap elos in som nu yorol Joseph, ac oru
oana ma el fahk. **56** Sracl sac upala nwe apunla facl sac
nufon, ouinge Joseph el ikasla iwen fil mongo nukewa
ac kukakin wheat uh nu sin mwet Egypt. **57** Mwet uh
tuku liki yen nukewa faclu nu Egypt in moul wheat sel
Joseph, ke sripen sracl sac arulana upala yen nukewa.

42 Ke Jacob el lohngak lah oasr wheat in acn Egypt,
el fahk nu sin wen natul, "Komtal ku mutana
ngetnget? **2** Nga lohng mu oasr wheat in acn Egypt. Tal
fahla nu we ac molema kutu nasr, kut in tia masrinsral
nwe misa." **3** Ouinge tamulel singoul lal Joseph ah
som nu Egypt in moul wheat, **4** tusruktu Jacob el tia
lela Benjamin, tamulel fusr se lal Joseph, elan welulos,
mweyen el sensen ac oasr ma sikyak nu sel. **5** Tulik
mukul natul Jacob elos wi pac mwet puspis saya som in
moul wheat, mweyen sracl sac sun pac acn Canaan. **6**
Ke Joseph pa governor lun acn Egypt ah, el kukakin
wheat uh nu sin mwet yen nukewa fin faclu. Ouinge
tamulel lal Joseph elos tuku ac faksufi ye mutal. **7** Ke
Joseph el liyeak tamulel lal inge, el akilenulos, tusruktu
el oru oana elan tia etalos. El kouyak ac siyuk selos,
"Komtal tuku ya me?" Elos fahk, "Kut tuku Canaan me in
moul mongo." **8** Joseph el ne akilen mwet wial inge, a
elos tiana akilenul. **9** El esamak mweme ma el tuh oru
ah, ac fahk nu seltal, "Komtal mwet kalngeyuk sulallal.
Komtal tuku in konauk lah mea facl sesr uh munas kac
uh." **10** Ac elos topuk, "Leum lasr, tia ouingan. Kut tuku
oana mwet kulansap lom, in moul mongo. **11** Kut inge
nukewa tamulel, ac kut tia mwet kalngeyuk. Kut mwet na
suwohs." **12** Joseph el fahk nu selos, "Mo! Komtal tuku
in suk ac konauk lah mea kut munas kac." **13** Na elos
fahk, "Leum lasr, kut tuh tamulel singoul luo nufon, ac
kut wen nutin papa sefanna in acn Canaan. Sie tamulel
inge misa, ac ma se ma fusr oemeet uh oasr na yurin
papa tumasr ah." **14** Joseph el topuk, "Oana nga fahk
tari ah, komtal mwet kalngeyuk sulallal. **15** Pa inge ma
nga ac oru in konauk lah pwaye ma komtal fahk uh: Nga
fulahk ke inen tokosra, lah komtal ac fah tiana som liki
acn inge nwe ke na tamulel se ma fusr emeet lomtal an
tuku nu yenu. **16** Sie sumtal enenu in som usalu. Mwet
lula an ac fah mutana in presin nwe ke na akpwayeyuk
kas lomtal an. Fin tia ouinge, na oana ke tokosra el
moul, komtal mwet sulallal." **17** Ke el fahk ouinge tari, el
fuhlelosi in presin ke len tolu. **18** Ke len se aktolu ah,
Joseph el fahk nu selos, "Nga mwet etu sangeng sin
God se, ac sripa sefanna pa nga ac ku in tia unikomtal
uh kac. **19** In akpwayei lah komtal pwayena, sie sumtal
ac fah mutana in presin, yen ma komtal muta we ah.
Mwet lula an ku in folokla, us wheat ma komtal molela
ah, nu yurin sou lomtal ma muta masrinsral soanekomtal
an. **20** Na komtal enenu na in tuh foloko use tamulel se
ma fusr oemeet lomtal an nu yuruk. Ma se inge ac fah
akpwayei lah ma komtal fahk an ma pwaye, na nga fah
tia sap in anwuki komtal." Elos insese nu kac **21** ac fahk
nu sin sie sin sie, "Pwayena lah inge kut eis mwatan ma
kut tuh oru nu sin tamulel se lasr ah. Kut tuh liye fosrnga
lulap lal ke el kwafe kut in kasrel, a kut tia lohngol ah. Ma
ingan pa pwanang kut sun ongoiya inge." **22** Ac Reuben
el fahk, "Nga na fahk mu komtal in tia oru kutena ma
nu sin tulik sac, a komtal tiana lohngyu. Ac inge kut eis
mwatan misa lal ah." **23** Joseph el kalem ke ma elos
kaskaskin, tusruktu elos tia etu lah el etu mweyen oasr
mwet se tafu kas lalos nu sel. **24** Joseph el som lukelos
ac mutawauk in tung. Ke el ku in sifil kaskas el foloko,
srella Simeon, ac sap kapiri el ye mutalos. **25** Joseph el
sapkin in nwanala pak lun tamulel lal ah ke wheat, ac in
folokinyukyang mani lun kais sie nu in pak lal sifacna, ac
in itukyang pac mongo ma elos in kang ke elos ac folok
nu yen selos. Ma inge orekla oana ke el fahk ah. **26**
Tamulel ekasr ah nwakani donkey natulos ke wheat ma
elos molela ah, na elos mukuiyak som. **27** Ke elos sun
acn se elos ac mongla we ke fong sac, sie selos ikasla
pak lal ah in kiteya donkey natul uh, tuh konauk lah mani
lal ah oan oelucng in pak lal ah. **28** Ac el wola ac fahk nu
sin tulik wial ah kewa, "Mani luk ah folokinyukme nu sik
— pa oan in pak luk uh inge!" Insialos putat na oelucngi
ke sangeng, ac elos rarrar ke elos asiyuki sie sin sie
ac fahk, "Mea God El oru nu sesr inge?" **29** Ke elos
tuku nu yorol Jacob, papa tumalos in acn Canaan, elos
fahkang nu sel ma nukewa ma sikyak nu selos, ac fahk,
30 "Governor lun acn Egypt el tuh kaskas arulana kou nu
sesr, ac fahk mu kut mwet kalngeyuk sulallal lain facl
sel. **31** Ac kut tuh topkol ac fahk, 'Kut tia mwet sulallal.
Kut mwet na suwohs. **32** Kut tuh tamulel singoul luo
nufon nutin papa sefanna, ac sie sin tamulel inge misa,
ac ma se ma fusr oemeet uh el srakna oasr Canaan
yurin papa tumasr ah.' **33** Ac mwet sac fahk, 'Pa inge
ma se nga ac oru in konauk lah komtal mwet suwohs
uh: sie sumtal ac mutana inge, ac ma lula an ac fah us
wheat uh ac som nu yen sumtal nu yurin sou lomtal ma
masrinsral. **34** Tal tuh use tamulel se ma srik oemeet
lomtal an nu yuruk, na nga fah etu lah komtal mwet
suwohs ac tia mwet sulallal. Nga fah folokunulot tamulel
se lomtal inge nu sumtal, ac komtal fah ku in muta inge,
moul ac kuka.'" **35** Na ke elos okoala pak lalos, elos
nukewa konauk lah mani lalos ah oanna in pak lalos.

Ac ke elos liye mani uh, elos arulana sangengla, ac
Jacob, papa tumalos, el wi pac sangeng. **36** Jacob el
fahk nu selos, “Ya kowos lungse oru tulik nutik uh kewa
in wanginla? Joseph el wanginla, Simeon el wanginla, ac
inge komtal ke usalla pac Benjamin. Nga pa ac keokkin
ma inge uh!” **37** Reuben el fahk nu sin papa tumal, “Nga
fin tia folokunulma Benjamin nu yurum, kom ku in uniya
wen luo nutik uh. Fuhlelma nu sik ngan karinganal, ac
nga fah folokunulma.” **38** Tusruktu Jacob el fahk, “Wen
nutik el ac tia wi komtal som. Tamulel lal el misa, ac el
mukena lula. Ac ku pac in oasr ma sikyak nu sel inkanek
uh. Nga matuoh inge, ac mwe asor komtal oru nu sik
inge ku na in uniyuwi.” **(Sheol h7585)**

43 Sracl in acn Canaan yokyokelik, **2** ac ke sou lal
Jacob kangla nufon wheat ma utuku Egypt me ah,
Jacob el fahk nu sin tulik mukul natul, “Tal sifilpa folokla
ac molema pac kutu mongo ah nasr.” **3** Ac Judah el fahk
nu sel, “Mwet sac fahkma kalem na nu sesr lah kut tia
ku in sifilpa utyak nu ye mutal tamulel se lasr inge fin tia
wi kut. **4** Kom fin lela tamulel se lasr inge in wi kut, na
kut ac som moul mongo. **5** A kom fin tia lela, na kut
tia som, mweyen mwet sac fahkma nu sesr mu ac fah
tiana filfilla kut in utyak ye mutal ma lesr fin tia wi kut.” **6**
Jacob el fahk, “Efu ku komtal fahkang nu sin mwet sac
lah oasr pac tamulel se lomtal, oru arulana upa nu sik?”
7 Elos fahk, “Mwet sac sikalani na in siyuk kacsr ac ke
sou lasr uh. El fahk, ‘Ku papa tomomtal an srakna moul?
Ku oasr pac tamulel lomtal saya?’ Kut enenu na in topuk
kusen siyuk lal inge. Kut ac etu fuka lah el ac sap kut in
us tamulel se lasr inge wi kut?” **8** Judah el fahk nu sin
papa tumal, “Fuhlelma elan wiyu, ac kut ac fah mukuiyak
ingena. Na ac fah wangin sesr misa ke masrinsral. **9**
Nga ac wulewot ke moul luk sifacna, lah ma kunuk in
fosrngakunul ac karinganul tuh in wangin ma el sis nwe
ke na nga folokunulma nu yurum. Fin tia ouinge, lela
mwata in oan fuk nwe tok. **10** Kut funu tia kolokin nwe
inge, kut lukun som folok pacl luo lac tari.” **11** Ac Jacob
el fahk nu selos, “Kwal, fin pa na ‘ngan ma ac orek uh,
tal us kutu fokinsak ma wo emeet ke acn sesr uh in pak
lomtal an, mwe lung nu sel governor: kutu ono keng,
kutu honey, mwe akyu mongo, fiten pistachio ac almond.
12 Utuk mani pac in yohk liki meet ah, mweyen komtal
enenu in folokunla mani ma oan in pak lomtal ah. Sahp
tafongla se pa ma sac. **13** Us tamulel se lomtal inge,
sulaklak fahsrot. **14** Lela God Kulana Elan oru in oasr
pakomuta lun mwet sac nu sumtal, elan ma folokunulot
Benjamin ac tamulel se ngia nu sumtal. Ac funu nga, tulik
nutik uh fin nuna ma ac tuhlac likiyu, na ac fuka oreya.”
15 Ouinge tamulel inge eis mwe lung ac mani pacl luo
yohk liki meet ah, ac mukuiyak nu Egypt, ac Benjamin el
welulos. Ke elos sun acn we, elos utyak na nwe ye mutal
Joseph. **16** Ke Joseph el liyalak Benjamin lah el welulos,
el fahk nu sin mwet kulansap se su taran ma nukewa
lohm sel ah, “Usla mwet inge nu lohm ah. Elos ac wiyu
mongo ke infulwen len uh. Tuh uniya soko kosro ah, ac
akoela.” **17** Mwet kulansap sac oru oana ke sapkin nu
sel. El pwanla tamulel inge nu lohm sel Joseph. **18** Ke
utukla elos nu lohm sac, elos sangeng ac nunku in elos
sifacna, “Utuku kut nu inse inge ke sripen mani ma tuh
oan in pak lasr ke fahsr se lasr meet ah. Elos ac forma
uni kut, eisla donkey natusr uh, ac oru kut in mwet kohs
lun leum sac.” **19** Ouinge ke elos sun acn in utyak nu in
lohm ah, elos fahk nu sin mwet kulansap sac, **20** “Leum
se, nunak munas porongekut. Kut tuh tuku pac nu inge
meet in moul mongo. **21** Ke kut folok nu yen sesr, ac tui
inkanek lasr in mongla ke fongeni, kut konauk mani lasr
ah nufon, oanna oelucng in pak lun kais sie sesr. Pa kut
folokonma inge. **22** Kut oayapa utuk mani saya in tuh sifil
moli kutu mongo ah. Kut tiana etu lah su tuh folokonang
mani ah nu in pak lasr ah.” **23** Mwet kulansap sac fahk,
“Nimet elya kac. Nimet sangeng. Sahp God lowos, God
lun papa tomowos, pa filiya mani an in pak lowos ah.
Nga sruokya tari molin ma kowos eis meet ah.” Na el
usalu Simeon nu yorolos. **24** Mwet kulansap sac usak
tamulel ekasr ah nu in lohm ah. El sang kof nu selos in
ohlla nialos, ac el kiteya donkey natulos. **25** Elos akoela
mwe lung lalos ah, in sang nu sel Joseph ke el ac tuku
ke infulwen len ah, mweyen fwackyang tari nu selos lah
elos ac welul mongo. **26** Ke Joseph el sun lohm ah, elos
us mwe lung lalos uh nu sel, ac pasrla nwe infohk uh ye
mutal. **27** El siyuk selos lah elos fuka, na el sifil fahk,
“Komtal tuh fahk nu sik ke matuoh lun papa tomomtal
ah. El fuka? El srakna moul ac ku na?” **28** Elos fahk,
“Papa tumasr, mwet kulansap lom, el srakna moul ac el
ku na.” Na elos muta liplipi ac pasrla nwe ten ye mutal.
29 Ke Joseph el liyalak Benjamin, ma lel, el fahk, “Ya pa
inge tamulel se ma fusr emeet lomtal, ma komtal srumun
nu sik ah? Ma nutik, God Elan akinsewowoye kom.” **30**
Na Joseph el kina tuyak ac som lukelos, mweyen el
arulana asroela tulik wial inge, ac apkuran elan tungyak.
Ouinge el som nu infukil sel ac tung we. **31** Tukun el
twanla mutal el ilme ac liksreni kutong nunak lal, ac
sapkin in tari yuyui mongo uh. **32** Kitakat Joseph ke sie
tepu uh, ac tamulel lal ah ke sie pacna tepu. Mwet Egypt
ma welulos mongo uh srengla liki mwet inge ac mongo
ke sie pacna tepu, ke sripen elos filiya in nunak lalos
mu mwet Hebrew uh kupansuwol in welulos mongo. **33**
Tamulel inge muta ke tepu se, forang nu yorol Joseph,
tuh na eltal muta tak in na matwa, matu nwe ke fusr. Ke
elos akilen ouiyen mutangalos, elos tukeni angetani ac
arulana fwefela. **34** Mwe mongo uh kitakat nu selos liki
tepu lal Joseph, ac kitakat Benjamin pacl limekosr yohk
liki mwet wial ah nukewa. Ouinge elos welul Joseph
mongo ac nim, nwe ke na elos arulana sruhila.

44 Joseph el sapkin nu sin mwet kulansap se su
taran ma nukewa in lohm sel ah, ac fahk, “Nwakla
pak lun mwet inge ke mwe mongo nwe ke na arulana
sessesla, ac likiya mani lun kais sie oelucng in pak lal an.

2 Filiya cup silver se luk ah oelucng in pak lun tamulel
fusr sac, wi mani in wheat lal an." Ac mwet sac orala
oana ke fwackyang nu sel. 3 Toangna in lotu tok ah
supweyukla tamulel ekasr ah wi donkey natulos. 4 Ke
elos som ac srakna fototo nu ke siti uh, na Joseph el fahk
nu sin mwet kulansap se lal ah, "Sulaklak fahsrot tukun
mwet ekasr ah. Kom fin sonoltal, kom siyuk seltal, 'Efu ku
komtal oru ma koluk sang moli ma wo? 5 Efu ku komtal
pisrala cup silver se lun mwet kacto se luk ah? Cup se
ingan ma el nimnim kac ac orekmakin nu ke susfa lal
ah. Ma na koluk se pa komtal orala inge?'" 6 Ke mwet
kulansap sac sonolos, el fahkang kas inge nu selos. 7
Elos topkol ac fahk, "Leum se, mea kom fahk ingan? Kut
tia etu lah mea kom fahk an. Kut fulahk lah wanginna
kain ouiya ingan kut oru. 8 Kom etu na lah kut folokonma
mani ma kut tuh konauk in pak lasr ah oe Canaan me nu
sum. Na efu ku kut in pisre silver ku gold liki in lohm
sin mwet kacto lom? 9 Leum se, fin koneyukyak ma
ingan sin sie sesr, lela in anwuki mwet sac, ac kut saya
uh ac fah mwet kohs lom." 10 Ac mwet sac fahk, "Nga
insese nu kac, tusruktu mwet se na ma srukak cup sac
ac fah mwet kohs luk, ac kowos su saya an sukosok in
som." 11 Ouinge elos sulaklak na sruhkya pak lalos uh,
ac kais sie selos ikasla pak lal. 12 Mwet kulansap se
lal Joseph ah iluhsya pak lalos inge, mutawauk ke el
su matu nu ke el su fusr, ac cup sac koneoyukyak in
pak lal Benjamin. 13 Tamulel ekasr ah seseya nuknuk
lalos ke asor, srakang pak lalos nu fin donkey natulos,
ac folokla nu in siti ah. 14 Ke Judah ac mwet lel elos
tuku nu lom sel Joseph, Joseph el srakna oasr we. Elos
pasrla ye mutal nwe infohk uh, 15 ac Joseph el fahk,
"Mea komtal oru angan an? Ya komtal nikin lah kain
mwet se nga uh ku in konauk ma komtal oru uh ke
susfa?" 16 Na Judah el fahk, "Leum se, mea kut ku in
fahk nu sum? Kas fuka kut ac fahk in aksuwosye kut?
Kut ac tulekutla fuka? God El akkalemyela ma koluk lasr.
Kut nukewa inge ac fah mwet kohs lom, ac tia el na su
koneyukyak cup sac yoro." 17 Joseph el fahk, "Mo na
mo! Nga tia ku in oru angan! Mwet se na ma cup sac
oan yoro an pa ac mwet kohs luk uh. Ac komtal saya an
ku in folokla nu yurin papa tomomtal in misla." 18 Judah
el kalukyang nu yorol Joseph ac fahk, "Leum luk, nunak
munas, lela nu sik in fahk nunak luk. Nimet kasrkusrak
sik. Kom oapana tokosra. 19 Leum luk, kom tuh kusen
siyuk nu sesr meet ac fahk, 'Ku oasr papa tomomtal, ku
tamulel lomtal saya?' 20 Ac kut topuk ac fahk, 'Aok, oasr
papa tumasr su arulana matuoh, ac tamulel fusr se su
isusyang nu sel ke el matu. Tamulel lun tulik fusr se inge
misa, ac tulik se inge mukena srakna moul sin tulik nutin
nina kial. Papa tumal ah arulana nunkal yohk.' 21 Leum
luk, kom tuh fahk nu sesr mu kut in usalu nu inge kom in
tuh liyal. 22 Ac kut topuk mu tulik sac tia ku in som liki ye
mutun papa tumal ah. El fin som lukel, papa sac ku na
in misa. 23 Na kom tuh fahk, 'Komtal tia ku in sifilpa
utyak nu ye mutuk tamulel fusr se lomtal an fin tia wi
komtal.' 24 "Ke kut tuh folokla nu yurin papa tumasr ah,
kut fahkang nu sel ma kom fahk ah. 25 Na el fahk mu
kut in sifilpa foloko moli kutu mongo. 26 Ac kut topkol
ac fahk, 'Kut tia ku in som, mweyen kut ac tuh kofla
utyak nu ye mutun mwet sac tamulel fusr se lasr inge fin
tia wi kut. El fin twe wi kut, kut fah ku in som.' 27 Na
papa tumasr ah fahk, 'Komtal etu na lah Rachel, mutan
kiuk, el tuh oswela wen luo na nu sik. 28 Sie seltal som
likiyu tari. Sahp el eiyuki sin kosro sulallal, mweyen nga
soenna sifil liyalak tukun el som ah nwe inge. 29 Na
komtal fin usalla pac el uh ac oasr kutu ma sikyak nu sel,
na asor ma komtal orala nu sik uh ac ku na in uniyuwi,
ke nga matuoh inge.' **(Sheol h7585)** 30 "Ke ma inge, leum
luk, nga fin folokla nu yurin papa tumuk, mwet kulansap
lom, ac tulik se inge tia wi kut, na in oana ke moul lal uh
arulana fulyang nu sin tulik se inge uh, 31 el fin liye lah
tulik sac tia wi kut, el ac misa. Ac kut, mwet kulansap
lom inge, pa ac oru tuh papa tumasr su matuoh in pacl
inge elan misa ke asor lal. **(Sheol h7585)** 32 Saya pacna,
nga tuh wuleang ke moul luk nu sin papa tumuk ke tulik
se inge. Nga tuh fahk nu sel mu nga fin tia folokunla tulik
se inge nu yorol, na mwata uh ac fah oan fuk in moul luk
nufon. 33 Ke ma inge, leum luk, nunak munas, lela nu
sik in muta aol tulik se inge mwet kohs lom. Fuhlella elan
wi tamulel lal inge som. 34 Nga ac folokla fuka nu yurin
papa tumuk, tulik mukul se inge fin tia wiyu? Nga tia ku
in ngetang liye ongoiya se inge fin sonol papa."

45 Joseph el tia ku in sifil kutong nunak lal ye mutun
mwet kulansap lal, oru el sapkin nu selos nukewa
in som liki infukil sac. Wangin mwet saya welul Joseph
ke el fahkulak nu sin tulik wial. 2 El wola ke sie pusren
tung lulap, oru mwet Egypt elos lohng, ac pweng kac
uh som sun inkul sel tokosra. 3 Joseph el fahk nu sin
tamulel lal, "Nga pa Joseph. Ku papa el srakna moul?"
Ac ke tamulal lal elos lohng, elos arulana sangeng, oru
elos kofla topkol. 4 Na Joseph el fahk nu selos, "Nunak
munas, kaluku." Elos kalukyang nu yorol ac el fahk,
"Nga Joseph, tamulel se lomtal ma komtal kukakunla nu
Egypt ah. 5 Nimet komtal oela ku likiya mu oasr koluk
lomtal ke sripen komtal tuh kukakinyula nu yenu. God pa
supweyume meet liki komtal, ngan tuh molela moul lun
mwet uh. 6 Sracl se inge tufahna yac akluola fin acn
uh, ac yac limekosr lula ma ac fah wangin taknelik ku
kosrani. 7 God El supweyume meet liki komtal in tuh
molikomtalla ke lumah na usrnguk se inge, ac in tuh
liye lah komtal, ac fwilin tulik nutumtal, in painmoulla. 8
Ouinge tia komtal pa supweyume nu inge, a God. El oru
tuh in nga pa fulat oemeet sin mwet fulat lal tokosra. Nga
pa liyaung mutunfacl se lal inge nufon. Nga leumi Egypt
nufon. 9 Komtal sulaklak folokla nu yorol papa, ac fahk
nu sel lah Joseph, wen natul, el fahk ouinge: 'God El oru
tuh nga in leumi acn Egypt nufon. Sulaklak fahsru nu
yuruk. 10 Kom ku in tuh muta in acn Goshen, yen kom ac

apkuran nu yuruk — kom, tulik nutum, tulik nutin nutum,
sheep nutum, nani nutum, cow nutum, ac ma nukewa
lom saya. **11** Kom fin muta Goshen, nga ku in karingin
kom. Srakna oasr yac in sracl limekosr lula, ac nga tia
lungse kom, sou lom, ac kosro nutum in masrinsral.'"
12 Joseph el tafwelana ac fahk, "Inge komtal nukewa,
ac kom pac Benjamin, ku in liye lah pwayena nga pa
Joseph. **13** Fahk nu sel papa lah arulana yohk ku luk fin
acn Egypt, ac srumun nu sel ma nukewa ma komtal liye
uh. Na komtal sulaklak usalu nu yenu." **14** El kaosulma
Benjamin, ma lel, in paol, ac mutawauk in tung. Benjamin
el oayapa sruokilya ac tung. **15** Joseph el tung na ac
sruok kais sie sin mwet lel ac ngok mutalos. Tukun ma
inge, na tamulel lal fah mutawauk in sramsram nu sel.
16 Ke pweng se inge sun lohm sin tokosra lah tamulel
lal Joseph tuku, na tokosra ac mwet pwapa lal elos
insewowo kac. **17** Tokosra el fahk nu sel Joseph, "Fahk
nu sin mwet wiom an elos in nwakla pak lalos ac sang
nu fin kosro natulos ac folokla nu in facl Canaan. **18**
Sap elos in tuh use papa tumalos ac sou lalos ac foloko
nu yenu. Nga ac fah sang nu selos acn ma wo emeet
in acn Egypt, ac elos ac fah eis fokin acn uh yohk liki
enenu lalos. **19** Fahk pac nu selos elos in us kutu wagon
liki acn Egypt in tuh wanma mutan kialos, tulik srisrik
natulos, ac use pac papa tumalos. **20** Elos in tia seko
ma elos ac kofla us tuku an. Ma wo emeet in acn Egypt
nufon ac fah ma lalos." **21** Wen natul Jacob elos oru
oana ke fwack nu selos. Joseph el sang wagon nu selos,
oana ke tokosra el sapkin, ac mwe mongo nalos nu ke
fahsr lalos. **22** El oayapa sang kais sie nuknuk in ayaol
nu sin kais sie selos, a nu sel Benjamin el sang ac ipin
silver tolfoko ac nuknuk in ayaol limekosr. **23** El supwala
donkey singoul nu sin papa tumal ah sessesla ke ma
wolana in acn Egypt, ac donkey singoul pac sessesla ke
wheat, bread, ac kutu pac mwe mongo saya nu ke fahsr
lalos. **24** Na el supwala tamulel lal ah som, ac ke elos
mukuiyak el fahk nu selos, "Nimet komtal fahsr akukuin."
25 Elos som liki acn Egypt ac folokla nu Canaan, nu yorol
Jacob, papa tumalos. **26** Ac elos fahk nu sel Jacob,
"Joseph el srakna moul. El pa leumi acn Egypt nufon!"
Ac ke Jacob el lohng el arulana lut ac lofongla, ac tia
ku in lulalfongi. **27** Tusruktu ke elos fahkang nu sel ma
nukewa ma Joseph el fahk nu selos ah, ac ke el liye
wagon ma Joseph el supwama in tuh usalla nu Egypt
uh, el asmakla liki lut lulap lal, ac fahk, **28** "Joseph wen
nutik el srakna moul! Pa na 'ngan ma nga ke lohng uh!
Enenu na ngan som liyal meet liki nga misa."

46 Jacob el apweni ma lal nukewa ac som nu
Beersheba, ac orek kisa we nu sin God lal Isaac,
papa tumal. **2** God El kaskas nu sel in sie aruruma ke
fong sac ac pangnol, "Jacob, Jacob!" El topuk, "Nga pa
inge." **3** Ac God El fahk, "Nga pa God, God lun papa
tomom. Nik kom sangeng in som nu Egypt. Nga fah oru
tuh fwilin tulik nutum in sie matunfacl lulap in acn we. **4**
Nga ac wi kom som nu Egypt, ac nga fah folokonma
fwilin tulik nutum nu in facl se inge. Joseph el ac fah
oasr yurum ke pacl se kom ac misa." **5** Jacob el mukuila
liki acn Beersheba. Wen natul ah srakulang Jacob, tulik
srisrik natulos, ac mutan kialos fin wagon ma tokosra
Egypt el supwama. **6** Elos us un kosro natulos ac ma
lalos nukewa ma elos eisani in acn Canaan, ac som
nu Egypt. Jacob el us fwilin tulik natul nukewa welul: **7**
wen natul, wen nutin natul, acn natul, ac acn nutin natul
nukewa. **8** Mwet in sou lal Jacob su welul som nu Egypt
pa Reuben, wen se meet natul, **9** ac wen natul Reuben
nukewa: Hanoch, Pallu, Hezron, ac Carmi. **10** Simeon
ac wen natul kewa: Jemuel, Jamin, Ohad, Jachin, Zohar,
ac Shaul, wen nutin mutan Canaan se. **11** Levi ac wen
natul kewa: Gershon, Kohath, ac Merari. **12** Judah ac
wen natul kewa: Shelah, Perez, ac Zerah. (Wen luo saya
natul Judah, Er ac Onan, eltal misa Canaan.) Wen natul
Perez pa Hezron ac Hamul. **13** Issachar ac wen natul
kewa: Tola, Puah, Jashub, ac Shimron. **14** Zebulun ac
wen natul kewa: Sered, Elon, ac Jahleel. **15** Pa inge
nukewa tulik natul Leah ma el oswela nu sel Jacob in
acn Mesopotamia, welulang Dinah acn sefanna. Fita
natul sel Leah, nufonna mwet tolngoul tolu. **16** Gad ac
wen natul kewa: Zephon, Haggi, Shuni, Ezbon, Eri, Arod,
ac Areli. **17** Asher ac wen natul kewa: Imnah, Ishvah,
Ishvi, Beriah, ac Sarah, tamtael se lalos. Wen natul
Beriah pa Heber ac Malchiel. **18** Mwet singoul onkosr
inge pa fita natul Jacob sel Zilpah, mutan kulansap se
su Laban el sang nu sel Leah, acn natul. **19** Rachel,
mutan kial Jacob, el oswela wen luo na nu sel: Joseph
ac Benjamin. **20** Oasr wen luo natul Joseph: Manasseh
ac Ephraim, su Asenath, acn natul Potiphera mwet tol
lun Heliopolis, el osweang nu sel in Egypt. **21** Kewana
wen natul Benjamin pa Bela, Becher, Ashbel, Gera,
Naaman, Ehi, Rosh, Muppim, Huppin, ac Ard. **22** Mwet
singoul akosr inge pa fita natul Jacob sel Rachel. **23**
Dan ac Hushin, wen natul. **24** Naphtali ac wen natul
kewa: Jahzeel, Guni, Jezer, ac Shillem. **25** Mwet itkosr
inge pa fita natul Jacob sel Bilhah, mutan kulansap se
su Laban el sang nu sel Rachel, acn natul. **26** Pisen tulik
na pwaye natul Jacob su som nu Egypt uh oasr ke mwet
onngoul onkosr. Tia oaoa mutan kien wen natul uh. **27**
Wen luo natul Joseph ma isusyang nu sel in Egypt ah
fin weang pisa lulap se inge, ac oasr tulik itngoul nufon
natul Jacob pa som nu Egypt. **28** Jacob el supwalla
Judah meet lukel in tuh siyuk Joseph elan osun nu selos
in acn Goshen. Ke elos sun acn we, **29** Joseph el sroang
nu fin chariot natul, ac som nu Goshen in osun nu sin
papa tumal. Ke eltal osun, Joseph el kausma papa tumal
ah nu yorol, ac tung ke pacl na loes se. **30** Jacob el
fahk nu sel Joseph, "Inge ke nga liye kom tari ac etu lah
kom srakna moul uh, nga mansis na ngan misa." **31** Na
Joseph el fahk nu sin mwet lel ac mwet saya nukewa in
sou lun papa tumal, "Nga enenu in som ac fahk nu sel

tokosra lah mwet wiuk, ac mwet nukewa in sou lun papa
tumuk su tuh muta Canaan, elos tuku nu yuruk. **32** Nga
ac fahk nu sel lah komtal mwet liyaung sheep ac karingin
un kosro, ac nga ac fahk pac lah komtal us un kosro
nutumtal ac ma lomtal nukewa saya. **33** Ke tokosra el ac
pangon komtal nu yorol ac siyuk lah orekma fuka lomtal,
34 aklohya na fahkang nu sel lah komtal mwet karingin
kosro in moul lomtal nufon, oana mwet matu lomtal meet
ah. Komtal fin fahk ouinge, na el ac lela komtal in muta
in acn Goshen." Joseph el fahk ouinge mweyen mwet
liyaung kosro uh ma srungayuk se sin mwet Egypt.

47 Ke ma inge Joseph el eis limekosr sin mwet lel ac
som nu yorol tokosra. El fahk nu sel tokosra, "Papa
tumuk ac mwet lik nukewa tuku tari liki acn Canaan,
us un kosro natulos ac ma nukewa lalos. Ingena elos
muta oasr in acn Goshen." **2** Na toko el tukakunang
mwet wial nu sel tokosra. **3** Ac tokosra el siyuk selos,
"Orekma su lomtal?" Ac elos topuk, "Leum lasr, kut mwet
shepherd oana mwet matu lasr somla. **4** Kut tuku in
muta in facl se inge, mweyen sracl se inge arulana upa
in acn Canaan, ac wangin mah kosro natusr uh in kang
we. Nunak munas, lela nu sesr in muta in acn Goshen."
5 Tokosra el fahk nu sel Joseph, "Inge ke papa tomom
ac mwet lim nukewa tuku tari, **6** elos sukosok in muta
kutena acn in facl Egypt. Tuh lela elos in oakwuki in
acn Goshen, acn ma wo emeet in facl se inge. Ac fin
oasr mwet pisrla inmasrlolos, sang in karingin un kosro
nutik." **7** Toko Joseph el usalu Jacob, papa tumal, ac
tukakunulang nu sel tokosra. Jacob el akinsewowoyal
tokosra, **8** ac tokosra el siyuk sel, "Kom yac ekasr?"
9 Jacob el topuk, "Nga tuh forot forma liki facl nu ke
facl ke yac siofok tolngoul. Yac in forfor luk inge tiana
pus, tusruktu arulana upa — tia oana yac puspis ma
mwet matu luk elos tuh fufahsryesr kac meet ah." **10**
Jacob el sifilpa akinsewowoyal tokosra na el som liki
inkul sin tokosra. **11** Na Joseph el oakiya papa tumal ac
mwet lel nukewa in Egypt, ac sang acn lalos ke acn ma
wo oemeet, yen ma apkuran nu ke siti lun Rameses,
oana ke tokosra el sap. **12** Joseph el fosrngakin mwe
mongo nun papa tumal, mwet lel kewa, ac mwet saya
nukewa in sou lun papa tumal, weang pac tulik srisrik
nukewa. **13** Sracl sac tuh arulana upa, oru wanginla
mongo in acn nukewa, na mwet Egypt ac mwet Canaan
elos munasla ke masrinsral. **14** Ke elos moli wheat uh,
Joseph el eisani mani nukewa ac usla nu inkul fulat sel
tokosra. **15** Ke lisr mani nukewa in acn Egypt ac Canaan,
mwet Egypt elos tuku nu yorol Joseph ac fahk, "Se kutu
mongo ah nasr! Nimet lela kut in misa. Kasrekut! Lisr
nufon mani lasr uh!" **16** Ac Joseph el fahk, "Use un kosro
nutuwos an. Nga ac sot mwe mongo in sang aol, fin lisr
nufon mani an." **17** Ke ma inge elos use kosro natulos
nu yorol Joseph, ac el sang mwe mongo aolla horse,
sheep, nani, cow, ac donkey natulos uh. Ke yac sac el
sang mwe mongo aol kain in kosro nukewa. **18** Yac toko
ah, elos sifilpa foloko nu yorol ac fahk, "Kut ac tia wikin
nu sum lah pwaye lisr mani lasr uh, ac inge kosro natusr
nukewa ma pac nutum. Wangin ma lula yorosr in sot nu
sum sayen manosr ac acn lasr uh. **19** Nik kom lela kut in
misa. Kasrekut! Nimet lela ima lasr uh in sisila. Molikutla
ac acn lasr uh ke mwe mongo. Kut ac fah mwet kohs lal
tokosra, ac acn lasr uh ac fah ma lal. Se kutu wheat an
nasr kut in tia misa, ac kutu fita an nu sesr kut in yukwiya
in ima lasr uh. **20** Joseph el molela acn nukewa in Egypt
lal tokosra. Ke sripen sracl sac arulana upa, mwet Egypt
nukewa kukakunla acn lalos, ac facl sac nufon ma lac lal
tokosra. **21** Joseph el oru tuh mwet yen nukewa in facl
Egypt elos in mwet kohs lac lal tokosra. **22** Pwayena
acn el tia molela pa acn lun mwet tol. Mwet tol elos tia
enenu in kukakin acn lalos uh, mweyen oasr kasru lun
tokosra nu selos ke mwe mongo pacl nukewa, ac ma
inge pa elos moulkin uh. **23** Joseph el fahk nu sin mwet
uh, "Liye, nga molikowosla ac facl suwos nukewa tari tuh
in ma lal tokosra. Ac fita pa inge, ma kowos in yoki in
ima lowos. **24** Fin sun pacl in kosrani, kowos enenu in
sang sie tafu limekosr lal tokosra. Ma lula an kowos ku
in orekmakin nu ke mwe yok, ac mwe mongo nowos
ac sou lowos an." **25** Ac elos topuk, "Leum lasr, kut ac
fah mwet kohs lal tokosra, mweyen kom oru wo nu sesr
ac molikutla." **26** Ouinge Joseph el orala tuh in sie ma
sap in facl Egypt, tuh sie tafu limekosr ke ma kosrani in
ma lun tokosra. Ma sap se inge srakna orekmakinyuk
nwe misenge. Acn lun mwet tol mukena tia wi oaoala
mu ma lun tokosra. **27** Mwet Israel elos muta Egypt in
acn Goshen, yen ma elos kasrupi we ac pukanteni tulik
natulos. **28** Jacob el muta Egypt yac singoul itkosr, nwe
ke el sun yac siofok angngaul itkosr. **29** Ke el apkuran
in misa, el solalma Joseph, wen natul, ac fahk nu sel,
"Likiya poum inmasrlon epuk ac oru sie wulela na ku an
lah kom ac tia pikinyuwi in acn Egypt. **30** Nga lungse
pukpuki yen na papa tumuk elos pukpuki we. Usyula liki
acn Egypt ac pikinyuwi yen elos pukpuki we." Ac Joseph
el fahk, "Nga ac oru oana kom fahk an." **31** Jacob el
fahk, "Fulahk lah kom ac oru ouingan." Na Joseph el
orala fulahk lal, ac Jacob el oanna fin mwe oan kial, ac
fahk kulo nu sel Joseph.

48 Kutu pacl tok, fwackyang nu sel Joseph lah papa
tumal ah mas. Ke ma inge el us wen luo natul
ah, Manasseh ac Ephraim, ac som in liyal Jacob. **2** Ke
fwackyang nu sel Jacob lah Joseph wen natul el tuku,
Jacob el sang kuiyal nufon ac tukakek muta fin mwe oan
kial. **3** Jacob el fahk nu sel Joseph, "God Kulana El tuh
sikme nu sik in acn Luz in Canaan ac akinsewowoyeyu.
4 El fahk nu sik, 'Nga ac sot tulik puspis nutum, tuh fwil
nutum fah orala mutunfacl puspis. Nga fah sang facl se
inge nu sin fita nutum tuh in ma lalos nwe tok.'" **5** Jacob
el tafwelana ac fahk, "Joseph, wen luo nutum ma isusla
Egypt meet liki nga tuku nu inge, ac ma nutik. Ephraim

ac Manasseh ac fah oaoa in wen nutik oapana Reuben
ac Simeon. 6 Fin ac oasr pac wen nutum tokoltal, elos
ac fah tia oaoa mu ma nutik. Usru lalos uh elos ac
fah eis sel Ephraim ac Manasseh. 7 Nga oru ange ke
sripal Rachel, nina kiom. Yohk asor luk ke el misa in
acn Canaan apkuran nu Ephrath, ke nga tuh folok liki
acn Mesopotamia. Nga puknilya we sisken inkanek nu
Ephrath." (Ephrath pa pangpang Bethlehem in pacl inge.)
8 Ke Jacob el liye wen luo natul Joseph ah, el siyuk,
"Su tulik ingan?" 9 Ac Joseph el fahk, "Pa inge wen luo
nutik ma God El ase nu sik yenu in acn Egypt." Jacob el
fahk, "Usaltalu nu yuruk, nga in akinsewowoyaltalla."
10 Mutawauk in ohkla mutal Jacob ke sripen matuoh
lal, ac el tia arulana liye wo. Joseph el kolla tulik luo ah
nu yorol, ac el kafiseltalma nu yorol ac ngok mutaltal.
11 Jacob el fahk nu sel Joseph, "Nga tiana nunku mu
nga ac sifilpa liye kom, a inge God El oru tuh ngan liye
pac tulik nutum uh." 12 Na Joseph el srakla tulik luo ah
liki finyepal Jacob, ac pasrla nwe infohk uh ye mutal.
13 Joseph el fililya Ephraim ke layen lasa lal Jacob, ac
Manasseh ke layen layot. 14 Tusruktu Jacob el eklalik
paol, ac filiya lac paol layot lal fin sifal Ephraim, finne el
pa fusr seltal, ac lac paol lasa fin sifal Manasseh, su
matu. 15 Na Jacob el akinsewowoyal Joseph ac fahk,
"Lela tuh God, su Abraham ac Isaac papa tumuk tuh
kulansap nu se, Elan akinsewowoye tulik luo inge! Lela
tuh God, su kolyu nwe misenge, Elan akinsewowoyaltal!
16 Lela tuh lipufan se, su moliyula liki ongoiya nukewa,
in akinsewowoyaltal. Lela tuh inek ac inel Abraham ac
Isaac papa tumuk, in esamyuk ke sripen tulik mukul inge!
Lela tuh in pukanten tulik natultal, ac fwilin tulik natulos!"
17 Joseph el toasrla ke el liye lah papa tumal ah filiya
lac paol layot fin sifal Ephraim. Ouinge el sruokya poun
papa tumal in srakla liki fin sifal Ephraim nu fin sifal
Manasseh. 18 El fahk nu sin papa tumal ah, "Tia pa
ingan, papa. Tulik se ma matu ah pa inge. Likiya lac
poum layot fin sifal." 19 Papa tumal ah tia insese kac.
El fahk, "Wen nutik, nga etu. Nga etu lah fwilin tulik
natul Manasseh ac fah oayapa orala sie mutunfacl lulap.
Tusruktu tamulel fusr lal el ac fah yohk lukel, ac fita
natul fah orala mutunfacl lulap puspis." 20 Ouinge el
akinsewowoyaltal ke len sac, ac fahk, "Mwet Israel fah
orekmakin inemtal ke elos ac fahk kas in akinsewowoye
mwet uh. Elos ac fahk, 'God Elan akinsewowoye kom
oana ke El akinsewowoyal Ephraim ac Manasseh.'" Ke
Jacob el oru ouinge uh, el likilya Ephraim meet lukel
Manasseh. 21 Toko Jacob el fahk nu sel Joseph, "Oana
ke kom akilen uh, nga apkuran in misa, tusruktu God El
ac fah wi kom ac El ac fah folokinkomla nu ke facl sin
papa matu tomom. 22 Nga sot nu sum acn Shechem —
acn se ma wo fohk we uh, su nga tuh eisla sin mwet
Amor ke mweun luk. Nga tia sang acn we nu sin tamulel
wiom."

49 Jacob el pangoneni wen natul ac fahk, "Kilukeni
nu yuruk, ac nga fah fahk nu suwos ma ac sikyak
nu suwos ke pacl fahsru uh: 2 "Fahsreni nu sie, wen
natul Jacob, ac porongo. Porongo kas lal Israel, papa
tomowos. 3 "Reuben, wounse mukul nutik, kom pa ku
luk, Kom pa fahko se emeet ke pacl in fusr luk. Kom pa
fwacfa ac watwen sin wen nutik nukewa. 4 Kom oana
sie sronot fokoko, Tusruktu ac tia kom pa yohk sripa
oemeet, Mweyen kom tuh ona yurin mutan kulansap kiuk
Ac aktaekyala mwe oan lun papa tomom. 5 "Simeon ac
Levi eltal tamulel. Eltal orekmakin mwe anwuk natultal in
orek lokoalok sulallal. 6 Nga fah tia welultal in sramsram
lukma laltal, Ac tia pac welultal ke pacl in pwapa laltal,
Mweyen kasrkusrak laltal som nwe ke sun uniya mwet,
Ac eltal aksukapasyela cow mukul oana mwe pwar. 7
Lela in selngawiyuk kasrkusrak laltal, mweyen arulana
upala, Ac nu fin folo laltal, mweyen arulana sulallal. Nga
fah luseloselik fin acn Israel nufon. Nga fah siseloselik nu
inmasrlon mwet Israel. 8 "Judah, mwet lim fah kaksakin
kom. Poum fah iseya kwawen mwet lokoalok lom. Mwet
lim fah pasrla ye motom. 9 Judah el oana soko lion. El
uniya ma el sruokya uh, folokla nu in luf sel, Ac asrosrelik
ona. Wangin mwet pulaik in lusrongol. 10 Scepter lun
tokosra ac fah oanna sel Judah, Ac fwilin tulik natul fah
leum fin mwet Israel pacl nukewa. Mutanfahl ac fah use
mwe takma nu sel, Ac pasrla ye mutal ac aksol. 11 El
kapriya donkey fusr natul nu ke soko oa in grape, Nu
ke oa in grape soko ma wo emeet. El oul nuknuk lal in
wain su srusra oana srah. 12 Atronmutal srusrala ke nim
wain; Ac wihsel fasrfasrla ke nim milk. 13 "Zebulon el ac
fah muta sisken meoa. Molsron in acn sel ac fah acn
in kawuk lun oak lulap, Ac masrol lun acn sel ac fah
sun acn Sidon. 14 Issachar el tia ekla liki soko donkey
fokoko Ma alsrangesr ac oanna inmasrlon mwe utuk lal.
15 A el liye lah acn in mongla uh wona Ac facl sac pwar
na, Ouinge el kuruweni fintokol in us mwe utuk toasr uh,
Ac kumakinyuk el in orekma oana sie mwet kohs. 16
"Dan el ac fah sie mwet kol nu sin mwet lal. Elos ac
fah oana sruf saya lun Israel. 17 Dan el ac fah oana
soko wet ma oan sisken inkanek uh, Soko wet pwasin
pe inkanek srisrik uh, Su sro ac ngalis nien horse uh, Ac
oru tuh mwet muta fin horse uh in usrukyukla. 18 "LEUM
GOD, nga tupan molela lom. 19 "Un mwet pusrapasr
se ac fah anwuk nu sel Gad, Tusruktu el fah forla ac
ukwalos. 20 "Facl sel Asher ac fah oswe fokinsak wowo.
Kain mwe mongo ma fal nu sin tokosra ac fah tuku yorol
me. 21 "Naphtali el oana soko deer lemnak ma kasrusr
sukosok, Su oswe natu fusr na wowo. 22 "Joseph el
oana soko fain na ungung ma kap sisken infacl srisrik
uh, Ac oa kac uh fanukya fin pot uh. 23 Mwet lokoalok lal
ah mweunel upana, Ac ukwal ke mwe pisr ac sukan pisr
natulos. 24 Tusruktu mwe pisr natul uh tiana mukuikui,
Ac paol akkeyeyuk ac aksuwosyeyuk Ke ku lun God
Kulana lal Jacob, Su Mwet Shepherd ac Mwet Loango

lun Israel. **25** God lun papa tomom pa kasrekom, God
Kulana pa akinsewowoye kom Ke mwe insewowo ke
af lucng me Ac ke kof loal ye faclu, Mwe insewowo ke
tulik puspis ac ke un kosro puspis, **26** Mwe insewowo
ke wheat ac ke ros uh, Mwe insewowo ke eol ma oan
oemeet me, Ac ke ma wolana su tuku ke eol srisrik su
ac oan nwe tok. Lela mwe insewowo inge in oan fin sifal
Joseph, Fin mutunsron sie su pisrla inmasrlon mwet
wial. **27** "Benjamin el oana wolf sulallal soko El uniya
ac okomla ma nal ke lotu ac eku." **28** Sruf singoul luo
lun Israel pa inge, ac pa inge kas in wilkas lun papa
tumalos ke el sang kas in akinsewowo lal nu selos, fal
nu sin kais sie selos. **29** Na Jacob el sapkin nu sin wen
natul nukewa, "Inge ke nga ac misa ac som weang mwet
luk somla, komtal fah pukinyuwi yurin papa tumuk in
luf se ma oan ke acn sel Ephron mwet Hit, **30** in acn
Machpelah, kutulap in Mamre in acn Canaan. Abraham
el tuh molela luf sac ac ipin acn sac sel Ephron tuh in sie
acn in kulyuk. **31** Acn se inge pa elos piknilya Abraham
ac Sarah, mutan kial, we. Acn sac pacna pa elos piknilya
Isaac ac Rebecca, mutan kial ah, we, ac pa pac nga
piknilya Leah we ah. **32** Acn sac ac luf se we ah, ma
moulla sin mwet Hit. Pikinyuwi we." **33** Ke safla kas in
wilwil lal nu sin wen natul nukewa, na el topla ona ac
misa.

50 Joseph el putatyang nu fin papa tumal ac tung
ac ngok mutal. **2** Na Joseph el sap mwet ono lal in
unwela papa tumal, manol in oan paht. **3** Elos orekma
kac len angngaul, fal nu ke lusen pacl se eneneyuk tuh
mano se in ku in oan paht. Mwet Egypt elos eoksra
kacl Jacob ke len itngoul. **4** Ke safla pacl in eoksra uh,
Joseph el fahk nu sin mwet pwapa lal tokosra, "Nunak
munas, us kas se inge nu sel tokosra: **5** 'Ke papa tumuk
el apkuran in misa, el sap nga orala wulela se nu sel lah
nga ac piknilya inkulyuk se ma el akoela in acn Canaan.
Ke sripa se inge, nga siyuk kom in nunak munas filiyula
nga in som pikinya we, na nga fah foloko.'" **6** Ac tokosra
el topuk, "Fahsrot pikinya papa tomom an, oana ke kom
tuh wuleang nu sel an." **7** Ouinge Joseph el som in
pikinya papa tumal. Mwet pwapa lal tokosra nukewa,
mwet fulat inkul sel, ac mwet kol nukewa in acn Egypt
elos welul Joseph som. **8** Sou lal, tamulel lal, ac mwet
saya nukewa in sou lun papa tumal elos welul pac som.
Tulik srisrik na natulos, wi sheep, nani, ac cow uh pa
lula in acn Goshen. **9** Mwet kasrusr fin chariot ac mwet
kasrusr fin horse elos oayapa welul som — u na lulap
se. **10** Ke elos tuku nu ke acn in kulkul wheat Atad,
kutulap in Infacl Jordan, elos wowoyak ke tung ke pacl
na loeloes se, ac Joseph el sapkin elos in eoksra len
itkosr. **11** Ke mwet Canaan elos liye mwet ma eoksra in
acn Atad inge, elos fahk, "Ku fuka lupan eoksra se mwet
Egypt inge oru uh!" Pa inge ma se pwanang pangpang
acn sac Abel Mizraim. **12** Ouinge wen natul Jacob elos
oru oana ma el sapkin nu selos. **13** Elos usla manol
nu Canaan ac piknilya in luf se Machpelah, kutulap in
acn Mamre, ke ipin acn se ma Abraham el tuh molela
sel Ephron mwet Hit mwe kulyuk. **14** Tukun Joseph el
pikinya papa tumal, el ac tamulel lal ac mwet nukewa
ma welul som in pukmas ah, elos folokla nu Egypt. **15**
Tukun papa tumalos ah misa, na mwet lel Joseph elos
fahk, "Joseph el ac fin toasr sesr ac akoeyuk foloksak ke
ma nukewa kut tuh oru koluk nu sel ah, na ac fuka?"
16 Ouinge elos sapla nu sel Joseph ac fahk, "Meet liki
papa tumasr ah misa, **17** el tuh fahk nu sesr kut in
siyuk sum ac fahk, 'Nunak munas nu sin tamulel lom
ke ma koluk ma elos tuh orala nu sum ah.' Inge kut
siyuk kom in nunak munas, tulekutla ke ma sufal ma kut,
mwet kulansap lun God lun papa tomom, tuh orala nu
sum ah." Joseph el tung ke pacl se el eis kas inge. **18**
Na tamulel lal elos tuku ac epasrla nwe ten ye mutal
ac fahk, "Kut tuku pa inge nu ye motom in mwet kohs
lom." **19** Tusruktu Joseph el fahk nu selos, "Nikmet
kowos sangeng. Nga tia ku in oru acnu mu God pa
nga. **20** Kowos tuh orek pwapa koluk lainyu, tusruktu
God El furokla nu ke sie ouiya wo, ma in molela moul
lun mwet puspis su moul misenge ke sripen ma su tuh
sikyak. **21** Wangin ma kowos ac sangeng kac. Nga ac
fah liyekowosyang ac tulik nutuwos an." Ouinge el sifil
akkeyalos ke kas na kulang su mokleak insialos. **22**
Joseph el mutana in acn Egypt wi sou lun papa tumal. El
tuh yac siofok singoul ke pacl se el misa ah. **23** El moul
ac liye tulik natul Ephraim, ac tulik nutin natul. El oayapa
moul nwe ke na el eisalos tulik natul Machir, wen natul
Manasseh, nu in sou uh. **24** El fahk nu sin tamulel lal
kewa, "Nga apkuran in misa, tusruktu pwayena God El
ac fah liyekowosyang ac pwenkowosla liki facl se inge nu
in facl se su El wulela ku na kac nu sel Abraham, Isaac,
ac Jacob." **25** Na Joseph el siyuk sin mwet lal in orala
sie fulahk. El fahk, "Wulema nu sik lah ke pacl se God
El ac pwenkowosla nu in facl sac, kowos ac us srik wi
kowos." **26** Ouinge Joseph el misa Egypt ke el yac siofok
singoul. Elos onoela manol ac filiya in box in mas se.

Exodus

1 Wen natul Jacob su welul som nu Egypt, wi sou
lalos pa: **2** Reuben, Simeon, Levi, Judah, **3** Issachar,
Zebulun, Benjamin, **4** Dan, Naphtali, Gad, ac Asher.
5 Pisen mwet inge nukewa su ma in fwil natul Jacob
na suwohs, oasr ke mwet itngoul. Joseph, sie sin wen
natul Jacob, el oasr tari in acn Egypt. **6** Ke pulan pacl
sac, Joseph ac mwet lel ac mwet in fwil sac nufon misa,
7 tusruktu, fahko lun mwet Israel inge arulana puseni
ac kui oru elos oaclik acn nukewa in Egypt. **8** Na oasr
tokosra sasu se mutawauk in leumi acn Egypt, su tia etal
Joseph. **9** El fahk nu sin mwet lal, "Mwet Israel inge
arulana puseni ac kui. Nga luman sensen elos ac ku
liki kut. **10** Fin oasr mweun elos ac mau kupasryang
nu sin mwet lokoalok lasr ac lain kut, ac elos ac ku in
kaingla liki mutunfacl sesr. Kut enenu in akngusrikya suk
sie inkanek in taranulos in tia puseni." **11** Ouinge mwet
Egypt sang kutu mwet kol lalos sifacna in akupayela
orekma lalos. Mwet Israel inge pa musaela siti Pithom
ac Rameses — siti lulap inge kalkalyak tuh in acn in
karingin mongo ac kufwa nukewa nu sin tokosra. **12**
Tusruktu finne yokelik mwe keok ma mwet Egypt sang
aktoasrye mwet Israel kac, a pisen mwet Israel puseni
liki meet ac osralik fin acn uh. Mwet Egypt mutawauk
in sangeng sin mwet Israel, **13** oru elos aktoasryela
orekma lalos. **14** Elos akorekmayalos in orek brick mwe
musa, oayapa kain in orekma nukewa inima uh, ac oru
arulana upa nu selos. **15** Na tokosra Egypt el kaskas
nu sin luo sin mutan akisus ma kasru mutan Hebrew.
Ineltal pa Shiphrah ac Puah. **16** El fahk nu seltal, "Ke
komtal ac akisusye mutan Hebrew uh, fin ac tulik mukul
se, na unilya; fin ac tulik mutan se, lela elan moul." **17**
Tusruktu mutan akisus inge eltal etu in sangeng sin God,
oru eltal tia aksol tokosra, a eltal fuhlela tulik mukul uh in
moul. **18** Ouinge tokosra el sapla nu sin mutan akisus
ah, ac siyuk seltal, "Efu komtal ku oru ange? Efu komtal
ku fuhlela tulik mukul uh moul?" **19** Eltal topuk, "Mutan
Hebrew uh tia oana mutan Egypt uh, mweyen isus uh
ma fisrasr se selos, oru tulik natulos isusla meet liki na
mutan akisus uh sonolos." **20** Ouinge God El oru wo nu
sin mutan akisus inge, ac mwet uh puselik ac arulana
ku. **21** Ke sripen mutan akisus inge mwet sangeng sin
God, oru El sang in oasr pac tulik natultal. **22** Na tokosra
el sapelik nu sin mwet lal nukewa, "Tulik mukul Hebrew
nukewa ma isusla, kowos sisla nu Infacl Nile, a lela tulik
mutan uh in moul."

2 Ke pacl se inge sie mukul ke sruf lal Levi el payukyak
sin sie mutan in sruf sacna, **2** ac mutan sac el oswela
tulik mukul se. Ke el liye lah tulik na wowo se, el okanulla
malem tolu. **3** Na ke el tia ku in sifil okanulla, el orala
fotoh se ke ah, na el itangla ke mwe fulful in tia wohn.
El filiya tulik sac loac ac usla filiya inmasrlon ah sisken
infacl uh. **4** Tulik mutan se wien tulik sac el tu loes kutu
lukel in liye lah mea ac sikyak nu sel. **5** Na acn se
natul tokosra tufoki in yihyih ke infacl soko ah, ac mutan
kulansap lal tuelik sisken infacl ah. Na el liyauk fotoh sac
inmasrlon ac ah, ac el sap sie mutan kulansap lal in som
use. **6** Fisrak sac ikasla ac liyauk tulik mukul srisrik se.
Tulik sac tung, na el pakomutal ac fahk, "Tulik srisrik
Hebrew se pa nge." **7** Na tulik mutan se wien tulik sac
siyuk, "Mea, nga ac tia som konauk sie mutan Hebrew
ah in katiti tulik se inge?" **8** El topuk, "Wona." Ouinge
tulik mutan sac som solama nina na kien tulik sac. **9**
Fisrak sac fahk nu sin nina sac, "Eis tulik se inge ac
liyalang, ac nga fah moli nu sum." Ouinge el us tulik
sac ac liyalang. **10** Tok, ke tulik sac matula, nina sac
el usalla nu yurin acn natul tokosra, su nutella oana
ma na natul. El fahk mu, "Nga fah sang inel 'Moses'
mweyen nga ololak liki inkof uh." **11** Ke Moses el matula,
el som mutwata yurin mwet lal mwet Hebrew, ac el liye
lupan orekma upa ma itukyang elos in oru. El liye pac
ke sie mwet Egypt el uni sie mwet Hebrew wial ah. **12**
Moses el ngetot ngetma in suk lah oasr mwet liyal, na ke
wangin, el uniya mwet Egypt sac ac pikinya manol in
puk uh. **13** Len tok ah, el folokla ac liye ke sie mwet
Hebrew uni sie pac. Na Moses el fahk nu sel, "Efu kom
ku uni mwet Hebrew wiom?" **14** Mwet sac topuk ac fahk,
"Su oru tuh kom in mwet leum ac mwet nununku facsr?
Mea, kom ac uniyuwi oana ke kom uniya mwet Egypt
sac?" Ke Moses el akilen lah mwet uh etu tari ma se el
orala, na el sangeng. **15** Ke pacl se tokosra el lohngak,
el suk in unilya Moses. Tusruktu Moses el kaingla ac
som muta in acn Midian. Sie len ah, ke Moses el muta
pe lufin kof se, **16** na acn itkosr natul Jethro, mwet tol
lun Midian, tuku in ut kof ac oayapa nwek mwe nim kof
nimen sheep ac nani nutin papa tumaltal ah. **17** Na oasr
kutu mwet liyaung sheep ac nani tuku lusak acn natul
Jethro ah. Moses el tuyak ac kasru acn ekasr ah, ac
el sang kof nimen kosro nutin papa tumaltal ah. **18** Ke
elos folokla nu yurin papa sac, el siyuk selos, "Komtak
ku sa folok misenge?" **19** Elos topuk, "Mwet Egypt se
kasrekut ke kutu pac mwet liyaung sheep aklokoalokye
kut, ac el oayapa ut kof lasr ac kiteya pac kosro natusr
ah." **20** El siyuk seltal, "El aya? Komtal ku tia usalu?
Fahla solalma elan wi kut mongo." **21** Ouinge Moses el
sulela elan mutana we. Na Jethro el esalang Zipporah,
acn natul, in mutan kial. **22** Zipporah el oswela wen
se, ac Moses el fahk, "Nga mwetsac se nu fin facl se
inge, ouinge nga fah sang inel Gershom." **23** Tukun
yac pus, tokosra lun acn Egypt el misa, tusruktu mwet
Israel srakna yohk akkohs nu selos, ac elos sasaolana
ke orekma upa lalos. Elos wowoyak ac suk kasru sin
God. **24** Ac God El lohng pusren sasao lalos ac El esam
wuleang lal yorol Abraham, Isaac, ac Jacob. **25** El liye
ac etu ouiyen keok lun mwet Israel, ac El kena kasrelos.

3 Sie len ke Moses el karingin sheep ac nani natul
Jethro, su papa tumun mutan kial ac el mwet tol lun
Midian, el pwanla kosro inge alukela yen mwesis ac sun
eol mutal Sinai. **2** Lipufan se lun LEUM GOD sikyang nu
sel we in luman sie e ma tuku liki infulwen sak srisrik
soko. Moses el lut ke el liye lah sak soko ah firir a tiana
firirla. **3** El nunku sel, "Mea na usrnguk se inge? Efu sak
soko inge ku tia firirla? Nga ac kuhfla nu kac ngan liye."
4 Ke LEUM GOD El liye lah Moses el kalukyang, El pang
nu sel liki infulwen sak soko ah, "Moses! Moses!" El
topuk, "Nga pa inge." **5** Na God El fahk, "Tu na insacn.
Sarukla fahluk lom an, mweyen kom tu fin fohk mutal. **6**
Nga pa God lun papa matu tomom — God lal Abraham,
Isaac, ac Jacob." Ouinge Moses el afinya mutal, mweyen
el arulana sangeng in ngetang nu sin God. **7** Na LEUM
GOD El fahk, "Nga liye lupan keok lun mwet luk fin acn
Egypt. Nga lohng pusren tung lalos ke elos wowoyak
tuh in moliyukla elos liki inpoun mwet su akkohsyelos.
Nga kalem ke lupan keok lalos. **8** Na pa nga oatume in
molelosla liki mwet Egypt ac usalosme liki acn we nu ke
sie facl lulap, sie facl mut ac kasrup fohk we, su mwet
Canaan, mwet Hit, mwet Amor, mwet Periz, mwet Hiv, ac
mwet Jebus muta we inge. **9** Pwayena nga lohng pusren
tung lun mwet luk, ac nga liye lupan sulallal lun mwet
Egypt nu selos. **10** Inge nga ac supwekomla nu yurin
tokosra lun Egypt tuh kom in ku in kolla mwet luk liki
facl sel." **11** Tuh Moses el fahk nu sin God, "Ku su nga
uh, tuh nga in som nu yorol tokosra ac usla mwet Israel
liki acn Egypt?" **12** God El topuk, "Nga ac fah wi kom,
ac pacl se kom use mwet uh liki acn Egypt kowos ac
fah alu nu sik fin eol soko inge. Pa inge mwe akpwayei
lah nga pa supwekomla." **13** Na Moses el fahk nu sin
God, "Ke nga ac som nu yurin mwet Israel ac fahk nu
selos, 'God lun papa tomowos uh pa supweyume nu
yuruwos,' elos ac fah siyuk sik, 'Su inel an?' Na mea
nga ac fahk nu selos?" **14** God El fahk, "Nga Nuna
Nga Ah Na. Kom fah fahk nu selos, 'El su pangpang
NGA, pa supweyume nu yuruwos.' **15** Fahk nu sin mwet
Israel lah nga, LEUM GOD lun papa tumalos somla —
God lal Abraham, Isaac, ac Jacob — pa supwekom nu
yorolos. Pa inge Inek nwe tok, ac fwil nukewa fahsru uh
ac fah pangonyu ouinge. **16** Som ac orani mwet kol lun
Israel nu sie, ac fahk nu selos lah nga, LEUM GOD lun
papa matu tumalos — God lal Abraham, Isaac, ac Jacob
— pa sikwot nu sum. Fahk nu selos lah nga tuku nu
yorolos tari ac nga liye ma mwet Egypt oru nu selos. **17**
Nga sulela tari lah nga ac usalosla liki facl Egypt, yen
akkeokyeyuk elos we, ac nga fah usalos nu in sie facl
mut ac kasrup fohk we — facl sin mwet Canaan, mwet
Hit, mwet Amor, mwet Periz, mwet Hiv, ac mwet Jebus.
18 "Mwet luk elos ac fah porongo ma kom fahk nu selos.
Na kom, ac mwet kol lun mwet Israel, fah som nu yurin
tokosra lun Egypt ac fahk nu sel, 'LEUM GOD lun mwet
Hebrew El sikme nu sesr. Inge lela nu sesr kut in fahsr
ke len tolu nu yen mwesis in oru mwe kisa lasr nu sin
LEUM GOD lasr.' **19** Nga arulana etu lah tokosra lun
Egypt fah tia lela kowos in som nwe ke na po ku lun God
akkeokyal. **20** Tusruktu nga ac orekmakin ku luk in kai
Egypt ke mwe aksangeng lulap. Tukun ma inge el ac
fah filikowosla. **21** "Nga fah oru mwet Egypt in akfulatye
kowos, tuh pacl mwet luk uh ac som elos fah tia pisinpo.
22 Mutan Israel nukewa fah som nu yurin mwet tulan
Egypt lalos, oayapa yurin mutan Egypt su muta in lohm
selos, ac siyuk nuknuk ac mwe yun gold ac silver selos.
Na mwet Israel fah filiya ma inge fin wen ac acn natulos.
Ouinge elos ac fah usla mwe kasrup lun mwet Egypt."

4 Na Moses el topuk LEUM GOD ac fahk, "Tusruktu fin
pa mwet Israel elos tiana lulalfongiyu ac tia porongo
ma nga fahk uh, mea nga ac oru elos fin fahk mu kom
tiana sikme nu sik?" **2** Ouinge LEUM GOD El siyuk sel,
"Mea se inpoum an?" El topuk, "Sikal soko." **3** LEUM
GOD El fahk, "Sisya nu infohk an." Pacl se ke Moses el
sisya ah, sikal soko ah ekla nu ke wet soko, ac Moses el
kaing liki. **4** Na LEUM GOD El fahk nu sel, "Kui, sruokya
pulal ac srukak." Na Moses el asroela paul ac sruokya,
na wet soko ah sifilpa ekla sikal soko. **5** LEUM GOD
El fahk, "Oru ouinge in akpwayei nu sin mwet Israel
lah LEUM GOD lun papa tumalos — God lal Abraham,
Isaac, ac Jacob — El sikyak nu sum." **6** LEUM GOD
El sifilpa kaskas nu sel Moses, "Isongya poum nu luin
nuknuk lom an." Moses el akos; ac ke el eisla paol liki
nuknuk lal ah, mas lepa oan kac, fasrfasr oana snow. **7**
Na LEUM GOD El fahk, "Sifilpa isongya poum nu luin
nuknuk lom an." El oru oana, ac ke el eisla, paol kwela
ac oana meet ah. **8** LEUM GOD El fahk, "Elos fin tiana
porongekom ku lulalfongi mwenmen se meet an, na elos
ac fah lulalfongi ke mwenmen se akluo uh. **9** Na elos
fin tiana lulalfongi ke mwenmen luo inge ac srakna tia
lungse lohng pusrem, kom utiya kutu kof infacl Nile ac
ukuiya infohk ah. Kof ah ac fah ekla nu ke srah." **10** Tuh
Moses el fahk, "O Leum, nunak munas nu sik. Nga nuna
mwet supah in kaskas se, ac inge ke kom sramsram nu
sik, nga srakna supah in kas. Nga pahtlac in nunkauk
ma ngan fahk, ac nga kaskas lohlo." **11** LEUM GOD El
fahk nu sel, "Su orala oalin mwet uh? Su oru mwet se
in koflana kaskas ku sulohngkas? Su orala mwet se in
liyaten ku in kun? Nga, LEUM GOD. **12** Fahsrot! Nga ac
kasrekom in sramsram, ac nga ac fah fahk nu sum ma
kom in fahk." **13** Tuh Moses el fahk, "O Leum, nunak
munas, supwala siena mwet." **14** Na LEUM GOD El
kasrkusrakak sel Moses ac fahk, "Ac Aaron, tamulel Levi
se wiom ah? Nga etu lah el mwet pah in kas se. Inge,
el ac tuku in osun nu sum, ac el ac arulana engan in
liye kom. **15** Kom ku in sramsram nu sel ac fahk ma
elan fahk. Nga ac kasrekomtal kewa in kaskas, ac nga
ac fahk nu sumtal ma komtal in oru. **16** El ac fah mwet
sramsram lom ac aol kom in kaskas nu sin mwet uh.
Na kom ac fah oana God nu sel in fahkang ma elan

fahk. **17** Us sikal soko ingan wi kom — kom ac fah orek
mwenmen kac." **18** Na Moses el folokla nu yorol Jethro,
papa tumun mutan kial, ac fahk nu sel, "Nunak munas,
lela nga in folokla nu yurin sou luk in acn Egypt in liye
lah elos srakna moul." Jethro el insese nu kac ac wilkas
nu sel. **19** Ke Moses el srakna muta Midian, LEUM GOD
El fahk nu sel, "Folokla nu Egypt tuh elos nukewa su suk
in unikomi elos misa." **20** Ouinge Moses el us mutan kial
ac wen natul, fuhleltal uh fin soko donkey ac mukuiyak
nu Egypt. El us sikal soko ma God El fahk nu sel elan
us. **21** LEUM GOD El sifilpa fahk nu sel Moses, "Inge ke
kom ac folokla nu Egypt uh, aklohya in oru mwenmen
nukewa ma nga sot ku nu sum in oru ye mutal tokosra.
Tusruktu nga fah akupaye nunkal tokosra, ac el ac fah
tia fuhlela mwet uh in som. **22** Na kom fah fahk nu sel
lah nga, LEUM GOD, fahk mu, 'Israel pa wen se emeet
nutik. **23** Nga fahk nu sum in fuhlela wen nutik in som
tuh elan ku in alu nu sik, a kom srunga. Inge nga ac
uniya wen se oemeet nutum.'" **24** Ke sie acn in aktuktuk
ke inkanek nu Egypt, LEUM GOD El sonol Moses ac
oru elan unilya. **25** Tuh Zipporah el srukak eot kosroh
se, ac supukla kulun ma mukul lun wen natul, ac sang
pusralla falkal Moses, ac fahk, "Pwayena kom pa mukul
ke srah tumuk." **26** Ouinge LEUM GOD El tila unilya
Moses. Na mutan sac sifilpa fahk, "Kom mukul tumuk in
srah ke sripen kosrala." **27** Na LEUM GOD El fahk nu
sel Aaron, "Som nu yen mwesis in osun nu sel Moses."
Ouinge el som ac sonol pe eol mutal. Ac ke el sonol
el ngok mutal. **28** Na Moses el fahkang nu sel Aaron
ma nukewa ma LEUM GOD El tuh fahk ke El supwal
elan folok nu Egypt. El oayapa srumun ke mwenmen su
LEUM GOD El sapkin elan oru. **29** Ouinge Moses ac
Aaron som nu Egypt ac pangoneni mwet kol lun Israel
nukewa nu sie. **30** Aaron el srumun nu selos ma nukewa
ma LEUM GOD El fahk nu sel Moses, na Moses el oru
mwenmen nukewa ye mutalos. **31** Elos lulalfongi ma
elos liye ac lohng, ac ke elos lohng lah LEUM GOD El
tuku nu yorolos ac liye lupan mwe keok orek nu selos,
elos faksufi ac alu.

5 Na Moses ac Aaron som nu yurin tokosra Egypt ac
fahk, "LEUM GOD lun Israel El fahk, 'Fuhlela mwet
luk in som, tuh elos fah ku in oru sie kufwa in akfulatyeyu
yen mwesis.'" **2** Tokosra el kouyak ac fahk, "Su LEUM
GOD? Efu ku ngan lohngol ac fuhlela mwet Israel in
som? Nga tia etu ke LEUM GOD, ac nga fah tia lela
mwet Israel in som." **3** Moses ac Aaron topkol, "God lun
mwet Hebrew El sikme nu sesr. Lela nu sesr kut in fahsr
ke len tolu nu yen mwesis in oru mwe kisa lasr nu sin
LEUM GOD lasr. Kut fin tia oru, El ac fah unikuti ke mas
ku ke mweun." **4** Tokosra el fahk nu sel Moses ac Aaron,
"Efu komtal ku nunku in tulokinya orekma lun mwet uh?
Mwet kohs ingan in folokla orekma! **5** Kowos arulana
pus liki mwet Egypt uh, a inge kowos lungse mongla, tia
orekma!" **6** Ke len sacna, tokosra el sapkin mwet Egypt
su liyaung mwet kohs, ac mwet Israel su mwet kol lalos
7 in tia sifil sang mah pao nu sin mwet Israel in orek
brick kac, a elos in sifacna som suk. **8** Tusruktu elos
in oru na pisen brick ma elos muta oru meet ah — in
tia pueni. El fahk, "Srikla orekma itukyang nu selos an,
pa sis elos kwafe na sik nga in fuhlelosla in som orek
kisa nu sin God lalos uh! **9** Sang orekma lalos an in
upa liki meet ah, ac oru elos in kafofo, tuh in wangin
pacl lalos in muta porongo kas kikiap inge." **10** Mwet
liyaung mwet kohs ac mwet Israel su kol orekma lalos
elos som ac fahk nu sin mwet Israel, "Tokosra el fahk
mu el ac tia sifilpa supu mah pao nu suwos. **11** El mu
kowos in sifacna som eis yen na kowos ku in konauk we,
tusruk pisen brick kowos ac oru an in pisa se na meet
ah." **12** Ouinge mwet uh fahsrelik yen nukewa fin acn
Egypt sukok mah pao nu ke brick. **13** Mwet liyaung mwet
kohs elos srike na in kalyaelos in oru na pisen brick sac,
oana ke elos tuh orala ke pacl ma itukyang mah pao nu
selos. **14** Mwet liyaung mwet kohs elos sringil mwet kol
orekma lun mwet Israel, su elos srisrngiya in liyaung
orekma uh. Elos kouyak ac siyuk, "Efu komtal ku tia oru
na pisen brick se ma komtal oru meet ah?" **15** Na mwet
kol orekma lun mwet Israel elos som nu yorol tokosra ac
fahk, "Efu tokosra ku oru ange nu sesr? **16** Tia ituku mah
pao nu sesr, a srakna sapkinyuk kut in orek brick! Ac
inge sringsring kut. Ma koluk inge ma lun mwet lom uh."
17 Tokosra el topuk, "Komtal alsrangesr ac tia lungse
orekma, pa pwanang komtal siyuk ngan lela nu sumtal in
som ac orek kisa nu sin LEUM GOD. **18** Folokla orekma!
Wangin mah pao ac itukot nu sumtal, tuh kowos in oru
na pisen brick sac." **19** Mwet kol orekma lun mwet Israel
akilenak lah ac arulana koluk nu selos, ke fwackyang
tari elos in oru na pisen brick se ke len nukewa oana
ke elos muta oru meet ah. **20** Ke elos illa, elos sonol
Moses ac Aaron su tu soanelos. **21** Na elos fahk nu
seltal, "LEUM GOD El liye ma komtal oru nu sesr inge
ac El ac fah kai komtal mweyen ke sripomtal tokosra ac
mwet fulat lal inge srungakut. Komtal sang in oasr sripe
elos in unikuti." **22** Na Moses el sifil kaskas nu sin LEUM
GOD ac fahk, "O Leum, efu kom ku oru koluk mwet lom?
Efu kom ku supweyume nu inge? **23** Ke na pacl se nga
mutawauk fahsr nu yorol tokosra in kaskas nu sel Inem,
el oru arulana koluk nu selos. Ac wanginna ma kom oru
in kasrelos!"

6 Na LEUM GOD El fahk nu sel Moses, "Inge kom ac
fah liye ma nga ac oru nu sel tokosra. Ke po ku luk,
nga ac oru elan fuhlela mwet luk uh in som. Aok, nga ac
oru elan luselosla liki facl sel uh." **2** God El kaskas nu sel
Moses ac fahk, "Nga pa LEUM GOD. **3** Nga tuh sikyang
nu sel Abraham, ac Isaac, ac Jacob, oana ke nga God
Kulana, tusruktu nga tiana fahkyuyak nu selos ke Ine
mutal luk: LEUM GOD. **4** Nga oayapa oakiya wuleang
luk yorolos in sang nu selos facl Canaan, facl se su elos
tuh mutangan mwetsac we. **5** Inge nga lohng sasao lun

mwet Israel, su mwet Egypt akkohsye, ac nga esam na
wuleang luk. 6 Ouinge fahk nu sin mwet Israel lah nga
fahk mu, 'Nga pa LEUM GOD. Nga fah tulekowosla ac
aksukosokyekowos liki moul in kohs lowos yurin mwet
Egypt. Nga fah asroela po kulana luk in use kaiyuk upa
nu faclos, ac nga fah molikowosla. 7 Nga fah oru tuh
komws in mwet luk sifacna, ac nga fah God lowos.
Kowos fah etu lah nga pa LEUM GOD lowos ke pacl se
nga ac aksukosokye kowos liki moul in kohs lowos in
Egypt. 8 Nga ac fah us kowos nu in sie facl su nga orek
wulela ku kac in sang nu sel Abraham, Isaac, ac Jacob.
Ac nga ac sot nu suwos tuh in facl suwos. Nga LEUM
GOD.'" 9 Moses el fahk ma inge nu sin mwet Israel,
tusruktu elos tiana porongel, mweyen wanginla finsrak
lalos ke sripen upala akkohs orek nu selos. 10 Na LEUM
GOD El fahk nu sel Moses, 11 "Som ac fahk nu sel
tokosra lun Egypt elan fuhlela mwet Israel in som liki facl
sel an." 12 Tuh Moses el topuk fahk, "Mwet Israel inge
elos tiana lohngyu, na ac fuka tuh tokosra elan lohngyu?
Nga mwet na supah in kas se." 13 LEUM GOD El fahk
nu sel Moses ac Aaron, "Fahkang nu sin mwet Israel ac
Tokosra Egypt lah nga supwekomtal in kolla mwet Israel
liki facl Egypt." 14 Reuben, wen se emeet natul Jacob,
oasr wen akosr natul: Hanoch, Pallu, Hezron, ac Carmi.
Eltal pa mwet matu mutaweyen sou inge su ekin inelos.
15 Simeon, oasr wen onkosr natul: Jemuel, Jamin, Ohad,
Jachin, Zohar, ac Shaul, wen nutin mutan Canaan se.
Eltal pa mwet matu mutaweyen sou inge su ekin inelos.
16 Levi, oasr wen tolu natul: Gershon, Kohath, ac Merari.
Eltal pa mwet matu mutaweyen sou inge su ekin inelos.
Levi el moul yac siofok tolngoul itkosr. 17 Oasr wen luo
natul Gershon: Libni ac Shimei, ac pukanten fwilin tulik
natulos. 18 Oasr wen akosr natul Kohath: Amram, Izhar,
Hebron, ac Uzziel. Kohath el moul yac siofok tolngoul
tolu. 19 Oasr wen luo natul Merari: Mahli ac Mushi. Pa
inge sou nukewa lal Levi ac takinyen fwilin tulik natulos.
20 Amram el payuk sin mutan se wien papa tumal ah,
Jochebed, su oswella Aaron ac Moses. Amram el moul
yac siofok tolngoul itkosr. 21 Wen tolu natul Izhar: Korah,
Nepheg, ac Zichri. 22 Wen tolu pac natul Uzziel: Mishael,
Elzaphan, ac Sithri. 23 Aaron el payuk sel Elisheba,
acn natul Amminadab ac ma wial Nahshon. El oswella
Nadab, Abihu, Eleazar, ac Ithamar. 24 Wen tolu natul
Korah: Assir, Elkanah, ac Abiasaph. Elos pa mwet matu
mutaweyen sou nukewa natul Korah. 25 Elezar, wen
natul Aaron, el payuk sin sie acn natul Putiel, su oswella
Phinehas. Pa inge sifen sou nukewa ke sruf lun Levi. 26
Aaron ac Moses pa LEUM GOD El fahk nu se, "Kolla
sruf nukewa lun Israel liki facl Egypt." 27 Eltal pa mwet
ma fahkang nu sin tokosra Egypt in aksukosokyela mwet
Israel. 28 Ke LEUM GOD El kaskas nu sel Moses in acn
Egypt, 29 El fahk, "Nga pa LEUM GOD. Fahk nu sin
Tokosra Egypt ma nukewa nga fahk nu sum uh." 30 Tuh
Moses el topuk, "Kom etu lah nga mwet na supah in kas
se. Na ac fuka tuh tokosra elan lohngyu?"

7 LEUM GOD El fahk, "Nga ac oru kom in oana God
nu sel tokosra, ac Aaron, tamulel lom, ac fah kaskas
nu sel oana mwet palu se lom. 2 Fahk nu sel Aaron
ma nukewa nga sapkin nu sum uh, ac el ac fah fahk
nu sel tokosra elan lela mwet Israel in som liki facl sel
uh. 3 Tusruktu nga ac akupaye nunkal tokosra, ac finne
pus mwe aksangeng nga orala in acn Egypt, 4 el ac
fah tiana lohng kom. Na nga fah sang mwe kai na upa
nu fin acn Egypt ac kolla mwet in sruf nukewa luk liki
facl sac. 5 Na mwet Egypt elos tufah etu lah nga pa
LEUM GOD, ke pacl se nga ac srukak pouk lainulos, ac
kolla mwet Israel liki facl selos." 6 Moses ac Aaron oru
oana God El sapkin. 7 Ke pacl se eltal kaskas nu sel
tokosra, Moses el yac oalngoul matwal, ac Aaron el yac
oalngoul tolu. 8 LEUM GOD El fahk nu sel Moses ac
Aaron, 9 "Tokosra el fin sap komtal in oru sie mwenmen
in akpwayeye kas lomtal uh, fahk nu sel Aaron elan
srukak sikal lal ac sisya nu infohk uh ye mutal tokosra,
na ac fah ekla nu ke wet soko." 10 Ouinge Moses ac
Aaron som nu yorol tokosra, ac oru oana LEUM GOD
El sap. Aaron el sisya sikal lal nu ye mutal tokosra ac
mwet fulat lal, ac sikal soko ah ekla nu ke wet soko.
11 Na tokosra el pangonma mwet lalmwetmet ac mwet
orek inutnut lal, ac elos oru oapana. 12 Elos sisya sikal
lalos ah, ac sikal lalos uh ekla wet pac. Tusruktu sikal lal
Aaron ah okomla sikal lalos ah. 13 Ne ouinge, nunak lal
tokosra srakna upa, ac el tiana lohngol Moses ac Aaron,
oana ma LEUM GOD El tuh fahk. 14 Na LEUM GOD El
fahk nu sel Moses, "Arulana upa nunkal tokosra, ac el
tiana lela mwet ah in som. 15 Ouinge fahla ac sonol
lututang ke el ac tufokla nu ke Infacl Nile uh. Us sikal
soko ma tuh ekla nu ke wet soko ah, ac soanel pe infacl
ah. 16 Na kom fahk nu sel tokosra, 'LEUM GOD lun
mwet Hebrew El supweyume in fahkot nu sum kom in
fuhlela mwet lal ah in som, tuh elos in ku in alu nu sel in
acn mwesis. Tuh pa kom tiana akos. 17 Inge, Tokosra,
LEUM GOD El fahk mu kom ac fah etu lah su El uh ke
ma El ac oru. Liye, nga ac sringilya fin kof uh ke sikal
soko inge, na kof uh ac fah ekla nu ke srah. 18 Ik infacl
ah ac fah misa, ac infacl uh ac fah arulana pusrosrak,
oru mwet Egypt ac fah tia ku in nim kof kac.'" 19 LEUM
GOD El fahk nu sel Moses, "Fahkang nu sel Aaron elan
us sikal lal ah ac kolak ac asroela nu fin infacl nukewa,
inyoa ac inlulu nukewa in acn Egypt. Kof uh ac fah ekla
nu ke srah, na ac fah oasr srah yen nukewa, finne luin
tup sak ac mwe neinyuk kof ma orek ke eot." 20 Na
Moses ac Aaron oru oana LEUM GOD El sapkakin. Ye
mutun tokosra ac mwet fulat lal, Aaron el kolak sikal lal
ac sringilya kof infacl ah, ac kof loac ekla nu ke srah. 21
Ik infacl ah misa, ac foul infacl uh arulana pusrosrak,
oru mwet Egypt tiana ku in nim kof kac. Oasr srah yen
nukewa in Egypt. 22 Na mwet inutnut lal tokosra orala

mwenmen lalos ac sikyak oapana, ac nankal tokosra
srakna upa. Oana ke LEUM GOD El tuh fahk, tokosra el
tiana lohngol Moses ac Aaron. **23** El folokla nu inkul
fulat sel, ac tiana lohang nu ke ma sikyak inge. **24** Mwet
Egypt nukewa pikin pe infacl ah in suk kof in nimnim
mweyen elos tia ku in nim kof ke infacl ah. **25** Len itkosr
somla tukun LEUM GOD El sringilya infacl ah.

8 Na LEUM GOD El fahk nu sel Moses, "Utyak nu ye
mutal tokosra ac fahk nu sel lah LEUM GOD El fahk
mu, 'Lela mwet luk ah in som, elos in ku in alu nu sik. **2**
Kom fin srunga, nga ac fah kai mutunfacl sum uh, ac
sang frog in osralik acn nukewa. **3** Infacl Nile ac fah
arulana sessesla ke frog, su ac fah sroak liki infacl ah
ac utyak nu inkul fulat sum, infukil in motul sum, mwe
oan kiom, lohm sin mwet pwapa fulat lom ac mwet lom,
oayapa luin nien manman lom ac ahlu in aryar flao. **4**
Frog inge ac fah sroak nu fom ac nu fin mwet lom, ac
nu fin mwet pwapa fulat lom.'" **5** LEUM GOD El fahk
nu sel Moses, "Fahk nu sel Aaron elan asroela sikal lal
ah nu fin infacl, inyoa, ac inlulu nukewa, ac oru frog uh
in sroak ac afunla fin acn Egypt." **6** Ouinge Aaron el
asroela sikal lal fin kof uh, ac frog uh otyak ac afunla acn
uh. **7** Tusruk mwet orek inutnut elos orekmakin pac ku
lukma lalos ac oru tuh in oasr pac frog utyak nu fin acn
uh. **8** Tokosra el solalma Moses ac Aaron ac fahk nu
seltal, "Pre ac siyuk sin LEUM GOD Elan eisla frog inge
liki acn uh, na nga ac fah fuhlela mwet lowos in som,
elos in ku in orek kisa nu sin LEUM GOD." **9** Moses el
topuk ac fahk, "Nga arulana engan in pre nu sin LEUM
GOD inem. Fahkma pacl nga ac pre keim ac oayapa
inen mwet pwapa fulat lom ac mwet lom, tuh frog uh in
wanginla liki kom ac liki lohm suwos. Ac fah wangin frog
lula sayen ma ke infacl Nile." **10** Tokosra el topuk ac
fahk, "Pre lutu." Moses el fahk, "Nga ac oru oana kom
fahk, na kom ac fah etu lah wangin sie god oana LEUM
GOD, God lasr. **11** Ac fah wanginla frog liki kom ac liki
inkul sum, ac liki mwet pwapa fulat lom ac mwet lom
uh, sayen frog ke infacl Nile mukena." **12** Na Moses ac
Aaron som lukel tokosra, ac Moses el pre nu sin LEUM
GOD Elan eisla frog ma El tuh use in kael tokosra. **13**
LEUM GOD El oru oana Moses el siyuk, ac frog ma
oan in lohm, ku likinum, ku in imae misa kewa. **14** Mwet
Egypt elos elosak frog uh in eol na lulap pukanten, oan
nwe fohlelana acn uh. **15** Ke tokosra el liye lah frog
uh misa tari, el sifilpa akupaye nankal ac tia lohngol
Moses ac Aaron, oana ke LEUM GOD El tuh fahk meet
ah. **16** LEUM GOD El fahk nu sel Moses, "Fahk nu sel
Aaron elan puokya infohk uh ke sikal lal ah, na pukun
kutkut infohk uh fin acn Egypt nufon ac ekla nu ke won
srisrik ngalngul." **17** Ouinge Aaron el puokya infohk uh
ke sikal lal, ac pukun kutkut infohk uh nufon in acn Egypt
ekla nu ke won srisrik ngalngul, su tuhwi fin mwet ac fin
kosro nukewa. **18** Mwet orek inutnut elos srike in orek
mwenmen in use pac won srisrik ngalngul, tuh elos tia
ku. Oasr won srisrik ngalngul yen nukewa, **19** ac mwet
orek inutnut uh fahk nu sel tokosra, "God pa oru ma
inge!" Tusruktu upala nankal tokosra, ac el tia lohngol
Moses ac Aaron, oana ke LEUM GOD El tuh fahk ah. **20**
LEUM GOD El fahk nu sel Moses, "Toangna lutu, fahla
sonol tokosra ke el ac som nu infacl ah, ac fahk nu sel
mu LEUM GOD El fahk, 'Fuhlela mwet luk uh in som,
elos in ku in alu nu sik. **21** Kom fin srangesr fuhlelosla,
na nga ac kai kom ke nga ac supwaot un loang puspis
nu fom ac nu fin mwet fulat lom ac mwet lom nukewa.
Lohm sin mwet Egypt ac fah sessesla ke loang, ac fin
fohk uh ac fah afla pac ke loang. **22** Tusruktu nga ac
srela acn Goshen, yen mwet luk muta we, tuh in wangin
loang we. Nga oru ouinge tuh kom in etu lah nga, LEUM
GOD, nga oasr in facl se inge. **23** Nga fah oru in kalem
lah oasr ekla inmasrlon mwet luk ac mwet lom. Mwe
akul usrnguk se inge ac sikyak lutu.'" **24** LEUM GOD El
supwala un loang na pukanten nu in lohm sin tokosra ac
lohm sin mwet fulat lal. Mutunfacl Egypt nufon musalla
ke loang uh. **25** Na tokosra el solalma Moses ac Aaron
ac fahk, "Som ac oru kisa lowos nu sin God lowos in facl
se na inge." **26** Moses el topuk, "Ac tia fal in ouinge,
mweyen mwet Egypt elos ac srunga ke kut ac kisakin
kosro ma mutal selos nu sin LEUM GOD lasr, na ke kut
ac kisakin kosro inge yen elos ku in liye, elos ac arulana
srunga, pwanang elos ac tungal kut nweke kut misa. **27**
Kut enenu in fahsr len tolu nu yen mwesis in oru kisa nu
sin LEUM GOD lasr, oana El sapkin nu sesr." **28** Tokosra
el fahk, "Nga ac fuhlela kowos in som kisa nu sin LEUM
GOD lowos in acn mwesis, kowos fin tia som loesla. Tal
pre keik." **29** Moses el topuk, "Tukunna nga ac som, nga
ac fah pre nu sin LEUM GOD tuh lutu loang puspis inge
fah som liki kom, ac liki mwet fulat lom ac mwet lom.
Tusruktu, enenu na kom in tia sifil kiapwekut, ku kutong
mwet inge in tia som orek kisa nu sin LEUM GOD." **30**
Moses el illa ac som lukel tokosra, ac pre nu sin LEUM
GOD, **31** ac LEUM GOD El oru oana siyuk lal Moses.
Loang uh som lukel tokosra ac mwet fulat ac mwet lal
nukewa. Wangin sie loang lula. **32** Na tokosra el sifil
pacna akupaye nankal, ac tiana fuhlela mwet uh in som.

9 LEUM GOD El fahk nu sel Moses, "Utyak nu ye mutal
tokosra ac fahk nu sel lah LEUM GOD lun mwet
Hebrew El fahk, 'Lela mwet luk in som, tuh elos in ku in
alu nu sik. **2** Kom fin sifilpa srunga fuhlela elos in som, **3**
nga ac kai kom, ac supwaot sie mas na upa nu fin kosro
nukewa — horse nutum, donkey nutum, camel, cow,
sheep ac nani. **4** Nga fah sraclik kosro nutin mwet Israel
liki kosro nutin mwet Egypt, na ac fah wangin kosro nutin
mwet Israel misa. **5** Nga, LEUM GOD, oakiya tuh lutu
nga fah oru ma inge.'" **6** Len se toko, LEUM GOD El
oru oana El fahk, ac kosro nukewa nutin mwet Egypt
ah misa, a tia soko kosro nutin mwet Israel misa. **7**
Tokosra el sapla siyuk lah mea sikyak, na fwackyang nu
sel lah wangin sokofanna kosro nutin mwet Israel misa.

Tusruktu upa na nankal ac el tia lela mwet ah in som. **8**
Na LEUM GOD El fahk nu sel Moses ac Aaron, "Eis kutu
apat an inpoumtal liki funyu uh, na Moses elan sisak nu
lucng ye mutal tokosra. **9** Ac fah sokelik oana fofosr lun
fohkfok fin acn nukewa lun Egypt, ac yen nukewa ac
sikyak faf su ac orala ruf aryur fin mwet ac fin kosro." **10**
Ouinge eltal eis kutu apat ac tu ye mutal tokosra. Moses
el sisak nu lucng, ac apat uh ekla faf su orala ruf aryur
ke monin mwet ac kosro uh. **11** Mwet orek inutnut uh
koflana tuku nu ye mutal Moses, mweyen manolos wi
afla ke faf, oana mwet Egypt nukewa ngia. **12** Na LEUM
GOD El akupaye nankal tokosra, tuh elan tia lungse
lohngol Moses ac Aaron, oana ke LEUM GOD El tuh
fahk nu sel Moses meet ah. **13** Na LEUM GOD El fahk
nu sel Moses, "Toangna lutu, kom in som tu ye mutal
tokosra ac fahkang nu sel lah LEUM GOD lun mwet
Hebrew El fahk, 'Fuhlela mwet luk in som, tuh elos in
ku in alu nu sik. **14** Pacl se inge nga ac supwaot mwe
ongoiya upa nukewa luk nu fom ac nu fin mwet fulat
lom ac mwet lom, tuh kom fah etu lah wangin sie oana
nga fin faclu nufon. **15** Nga funu srukak pouk in lain
kom ac mwet lom ke mas, kowos lukun wanginla na
pwaye. **16** Tusruktu sripa se sis nga lela kom in moulna,
tuh in fahkak ku luk nu sum, ac inek in pwengelik nu fin
faclu nufon. **17** Ne ouinge, kom srakna inse fulat ac tia
lungse lela mwet luk uh in som. **18** Ke pacl se na inge
lutu, nga fah oru sie af na matol ac af yohk kosra, su
tia liyeyuk oemeet me in acn Egypt. **19** Inge sapkin tuh
kosro nutum ac ma nukewa saya ma muta in imah uh in
utukyak nu in lohm uh. Af yohk kosra ac fah kahki nu fin
mwet ac kosro ma mutana in imae ac tia utukyak nu in
lohm ah, ac elos nukewa fah misa.'" **20** Kutu sin mwet
fulat lal tokosra elos sangeng ke ma LEUM GOD El fahk
inge, oru elos usak mwet kohs lalos ac kosro natulos
nu in lohm ah. **21** A kutu mwet uh tia lohang nu ke ma
LEUM GOD fahk, ac fuhlelana mwet kohs lalos ac kosro
natulos in mutana in imae. **22** Na LEUM GOD El fahk
nu sel Moses, "Sralak poum nu lucng, ac af yohk kosra
fah kahki nu fin mutunfacl Egypt nufon — nu fin mwet,
kosro, ac mwe yok in imae nukewa." **23** Ouinge Moses
el srukak sikal lal ac kolak nu lucng, ac LEUM GOD El
supweya pulahl ac af yohk kosra, ac sarom kasri nu in
fohk uh. LEUM GOD El supweya **24** af na matol ac yohk
kosra, ac oasr sarom yen nukewa. Paka se inge upa
liki kutena paka ma sikyak meet in acn Egypt. **25** Fin
acn Egypt nufon, af upa se inge kunausla ma nukewa
ma oan likinum ac in imae, weang mwet ac kosro —
kunausla mahsrik nukewa ac koteya sak nukewa. **26** Acn
Goshen mukena, yen mwet Israel muta we, pa wangin
af upa we. **27** Tokosra el sapla solalma Moses ac Aaron,
ac fahk nu seltal, "Nga sifacna fahkyuyak inge lah oasr
ma koluk luk. LEUM GOD pa suwohs, ac nga ac mwet
luk uh pa tafongla. **28** Pre nu sin LEUM GOD, mweyen
pulahl ac af yohk kosra inge arulana upala nu sesr! Nga
wuleot in filikowosla in som. Kowos tia enenu in sifilpa
muta yenu." **29** Moses el fahk nu sel, "Pacl se na nga illa
liki siti uh, nga fah sralak pouk in pre nu sin LEUM GOD.
Pulahl ac fah tui, ac ac fah wanginla af upa, tuh kom fah
ku in etu lah faclu ma lun LEUM GOD. **30** Tusruktu nga
etu lah kom ac mwet fulat lom srakna tia sangeng sin
LEUM GOD." **31** Flax ac barley kunausyukla ke af upa
sac, mweyen barley ah mwesrla ac flax ah tufacna fokla.
32 Tusruktu wangin wheat musalla, mweyen soenna
kapak. **33** Moses el som lukel tokosra, illa liki siti uh, ac
sralak paol nu lucng ac pre nu sin LEUM GOD. Na pulahl
wi af yohk kosra ah tui, ac tiana sifilpa af. **34** Ke tokosra
el liye ma sikyak uh, el sifilpa orekma koluk. El ac mwet
fulat lal ah sifilpa akupaye nankalos. **35** Na in oana ke
LEUM GOD El tuh fahk nu sel Moses meet mu tokosra el
ac mau tia lela mwet Israel in som, ouinge el tiana lela.

10 Na LEUM GOD El fahk nu sel Moses, "Fahla ac
utyak nu ye mutal tokosra. Nga oru el ac mwet
fulat lal uh in upa nankalos, ngan ku in oru mwenmen
inge ye mutalos, **2** oayapa tuh kowos in ku in srumun nu
sin tulik nutuwos ac tulik nutin tulik nutuwos ke nga tuh
oru mwet Egypt uh in oana mwet lalfon ke mwenmen ma
nga oru. Na kowos nukewa fah etu lah nga pa LEUM
GOD." **3** Ouinge Moses ac Aaron som nu yorol tokosra
ac fahk nu sel, "LEUM GOD lun mwet Hebrew El fahk,
'Ac puta kac pacl kom ac tia akpusiselye kom nu sik?
Fuhlela mwet luk in som tuh elos in ku in alu nu sik. **4**
Kom fin srangesr na, nga ac use locust puspis nu fin acn
sum lutu. **5** Ac fah arulana pukanten, oru elos ac afunla
fin fohk uh nufon. Elos ac fah kangla ma nukewa ma af
upa sac tia kunausla, finne sak ma lula. **6** Elos ac nwakla
lohm nukewa inkul sum, ac lohm nukewa sin mwet fulat
lom ac mwet nukewa lom. Mwet matu lom nukewa tiana
liye ma koluk ouinge emeet me.'" Na Moses el illa som.
7 Mwet fulat lal tokosra fahk nu sel, "Mwet se inge ac
aklokoalokye kut nwe ngac? Tari fuhlela mwet Israel
inge in som, elos in ku in alu nu sin LEUM GOD lalos.
Ya kom tia liye lah acn Egypt arulana musalla?" **8** Na
folokinyukme Moses ac Aaron nu yorol tokosra, ac el
fahk nu seltal, "Kowos ku in som ac alu nu sin LEUM
GOD lowos. Tusruktu su ngac ac som an?" **9** Moses
el topuk, "Kut nukewa ac som, tulik ac mwet matu wi
pac. Kut ac us wen ac acn natusr, sheep ac nani natusr,
ac cow natusr, mweyen kut enenu in oru sie kufwa in
akfulatye LEUM GOD." **10** Tokosra el fahk, "Nga fulahk
ke LEUM GOD lah nga fah tiana fuhlela kom in us mutan
ac tulik nutuwos! Kalem lah kowos akoo in tuyak lain kut.
11 Mo, tia ouingan! Mukul mukena ku in som ac alu nu
sin LEUM GOD, fin pa ingan ma kowos lungse an." Ke
ma inge, Moses ac Aaron lillilla liki ye mutal tokosra. **12**
Na LEUM GOD El fahk nu sel Moses, "Sralak poum nu
fin acn Egypt in use locust uh. Elos fah tuku kangla ma
nukewa ma kapak, ma tia musalla ke af yohk kosra sac."
13 Ouinge Moses el kolak sikal lal ah, ac LEUM GOD El

oru sie eng in tuhyak kutulap me, in uk acn we ke len ac
fong nufon se. Ke lotutang tok ah, eng uh use locust uh.
14 Elos rirme afunla fin facl sac nufon. Un locust inge
arulana matol liki kutena ma liyeyuk meet me, ku ac fah
tia pac liyeyuk tok. **15** Elos afunla fin fohk uh nwe ke acn
uh sroalsroalla kaclos. Elos kangla ma nukewa ma af
yohk kosra sac tia kunausla — fokinsak nukewa ulun
sak uh wi pac. Tia ma folfolsra se lula ke sak nukewa fin
acn Egypt nufon. **16** Na tokosra el sulaklak pangnolma
Moses ac Aaron ac fahk, "Nga oru ma koluk lain LEUM
GOD lowos ac lain kowos. **17** Ke ma inge, nunak munas
nu sik ke pacl sefanna inge, ac pre nu sin LEUM GOD
lowos Elan eisla mwe misa lulap se inge likiyu." **18**
Moses el som lukel tokosra ac pre nu sin LEUM GOD.
19 Ac LEUM GOD El ekulla eng uh nu ke sie eng na upa
roto me, su orani nufon locust uh ac okla nu in Meoa
Srusra. Tia siefanna locust lula in facl Egypt nufon. **20**
Tusruktu LEUM GOD El akupaye nunkal tokosra, ac
el tia fuhlela mwet Israel in som. **21** Na LEUM GOD
El fahk nu sel Moses, "Sralak poum nu lucng, ac sie
lohsr na matoltol fah sunya acn Egypt, sie lohsr ma ku
in puleyuk." **22** Moses el sralak paol nu lucng, ac sie
lohsr matoltol apneni Egypt nufon ke len tolu. **23** Mwet
Egypt tia ku in liye sie sin sie, ac wangin sie mwet illa liki
lohm sel ke pulan pacl sac. A funu mwet Israel, oasr
kalem yen elos muta we. **24** Tokosra el pangnol Moses
ac fahk nu sel, "Kowos ku in som ac alu nu sin LEUM
GOD. Mutan ac tulik an ku in wi kowos som. Tusruktu
sheep, nani, ac cow nutuwos an ac tia wi." **25** Moses el
topuk, "Fin ouingan, kom enenu in srukak kosro mwe
kisa, ac mwe kisa firir, tuh kut in kisakin nu sin LEUM
GOD lasr. **26** Mo! Kut ac us na kosro natusr uh wi kut —
tia sokofanna ac muta. Kut sifacna pa ac sule kosro ma
fal ke pacl kut alu nu sin LEUM GOD lasr. Kut ac tia
etu lah kosro fuka kut ac kisakin nu sel nwe ke kut sun
acn we." **27** LEUM GOD El akupaye nunkal tokosra,
ac el tiana fuhlelosla in som. **28** El fahk nu sel Moses,
"Tiok liki ye mutuk! Taran ngan tia sifilpa liyekomyak. Len
se nga ac liye komyak uh, kom ac misa!" **29** Moses el
topuk, "Pwaye sum. Kom ac fah tia sifilpa liyeyu."

11 Na LEUM GOD El fahk nu sel Moses, "Mwe
ongoiya sefanna lula nga fah sang nu sel Tokosra
Egypt ac mwet lal. Tukun ma sacn el ac filikowosla in
som. Aok, el ac sap ku nu suwos nukewa in som liki acn
se inge. **2** Inge kaskas nu sin mwet Israel ac fahk nu
selos nukewa, mukul ac mutan, in ngisre sin mwet tulan
lalos ke mwe naweyuk gold ac silver." **3** LEUM GOD
El oru tuh mwet Egypt uh in akfulatye mwet Israel. In
nunak lun mwet fulat ac mwet Egypt nukewa, Moses el
sie mwet kol na fulat. **4** Na Moses el fahk nu sel tokosra,
"LEUM GOD El fahk, 'Ke infulwen fong uh, nga ac fahsr
sasla facl Egypt, **5** ac wounse mukul nukewa in Egypt
fah misa, mutawauk sin wounse natul tokosra, su ac
fah tokosra tukum, nwe ke wounse mukul nutin mutan
kulansap se su muta ke nien itat wheat. Wounse mukul
nutin cow nukewa fah misa pac. **6** Ac fah oasr tung lulap
ngisyak fin acn Egypt nufon, ma tia lohngyuk emeet me,
ac ac fah tia pac sifil lohngyuk tok. **7** A wangin sokofanna
kosro ngalngul ac woi mwet Israel ku kosro natulos. Na
kowos fah etu lah nga, LEUM GOD, pa sraclik mwet
Egypt ac mwet Israel.'" **8** Moses el aksafyela sramsram
lal ke el fahk mu, "Mwet fulat lom nukewa ac fah tuku nu
yuruk ac faksufi ye mutuk, ac elos ac fah kwafe sik in us
mwet luk nukewa som. Toko, nga fah som." Na Moses el
som lukel tokosra ke kasrkusrak lulap. **9** LEUM GOD El
tuh fahk nu sel Moses, "Tokosra el ac tiana lohng kom,
tuh nga fah ku in akpusye mwenmen luk in facl Egypt."
10 Moses ac Aaron orala mwenmen inge nukewa ye
mutal tokosra, tusruktu LEUM GOD El akupaye nankal,
elan tia fuhlela mwet Israel in som liki facl sel.

12 LEUM GOD El kaskas nu sel Moses ac Aaron
in acn Egypt, ac fahk, **2** "Malem se inge kowos
fah oru tuh in malem se emeet ke yac nu suwos. **3**
Sang oakwuk inge nu sin mwet Israel nukewa: Ke len
aksingoul in malem se inge, kais sie mukul enenu in
sulela soko sheep fusr ku soko nani fusr nu sin mwet
in lohm sel in mongo kac. **4** Fin sou lal uh supusla in
kang kosro fon soko, na sou lal ac sou atulani lal ku in
tukeni kac, na elan kitalik in fal nu ke pisen mwet uh ke
lupa ma elos ac ku in kangla. **5** Kom ku in sulela soko
sheep mukul ku soko nani mukul, tusruktu matwa in yac
se, ac in wangin ma koluk ke manol. **6** Na ke eku in
len aksingoul akosr in malem sac, mwet Israel nukewa
fah uniya kosro solla uh. **7** Mwet an fah eis kutu srah
kac ac sang mosrwela sru lukwa ke mutunoa, ac acn
lucng ke mutunoa, ke lohm nukewa ma kosro inge ac
fah mongola we. **8** In fong sac ikwa uh ac fah manman,
na mwet uh fah kang wi mahsrik mwen ac bread wangin
mwe pulol kac. **9** Nikmet kang ikwa inge fin takmwek ku
poel, a enenu in fonna manmanla, wi na sifa, nia, ac
koanonsia. **10** Kowos fah tia filiya kutena ip kac nu ke
lututang. Fin oasr ma lula, kowos fah esukak. **11** Kowos
in nuknukyang ac fahlukyang akola nu ke fahla, ac sikal
lowos in oan inpouwos, na kowos in mongo aksaya. Pa
inge Kufwen Alukela se meet in akfulatyeyu, nga LEUM
GOD. **12** "Ke fong sac nga fah fahsr sasla fin acn Egypt,
ac nga fah uniya wounse mukul nukewa sin mwet ac sin
kosro, ac nga fah kai god nukewa lun acn Egypt. Nga pa
LEUM GOD. **13** Srah fin mutunoa uh pa ac akilenya
lohm ma kowos muta loac. Ke nga ac liye srah, nga fah
aliki kowos ac fah tia oru kutena ma upa nu suwos ke
nga ac kalyei mwet Egypt. **14** Kowos fah akfulatye len se
inge tuh in sie len in kufwa mutal, in akesmakinye kowos
ke ma nga, LEUM GOD, tuh orala. Kowos, ac fwilin
tulik nutuwos nukewa fahsru, in akfulatye len se inge
nwe tok." **15** LEUM GOD El fahk, "Kowos fah tia kang
kutena bread ma oasr mwe pulol kac ke len itkosr —
kang bread ma wangin mwe pulol kac mukena. Kowos

fah sisla mwe pulol nukewa in lohm suwos an ke len se
meet, tuh inmasrlon len itkosr inge fin oasr sie mwet
kang bread orekla ke mwe pulol, mwet sacn ac fah tia
sifilpa oaoa mu mwet luk. **16** Ke len se meet oayapa len
se akitkosr kowos fah tukeni in alu. Wangin orekma in
orek ke len luo ingan, sayen in akoeyuk mwe mongo.
17 Kowos in karinganang ac oru na Kufwen Bread Tia
Akpulol se inge, mweyen pa inge len se nga tuh usla
sruf lowos liki Egypt. In pacl nukewa fahsru, kowos fah
akfulatye len se inge tuh in sie len in orek kufwa. **18**
Mutawauk ke eku in len aksingoul akosr in malem se
meet, nwe ke eku in len aklongoul sie, kowos fah tia
mongo kutena bread ma orek ke mwe pulol. **19** Ac fah
wangin mwe pulol in koneyukyak in lohm suwos ke lusen
len itkosr. Tuh kutena mwet fin mongo ke ma oasr mwe
pulol kac, finne mwetsac se ku sie su isusla fin acn uh,
ac fah wutiyukla el liki walil lun mwet Israel. **20** Kowos
fah tia kang ma oasr mwe pulol kac. In lohm suwos
nukewa, kowos fah kang bread wangin mwe pulol kac."
21 Na Moses el solani mwet kol nukewa lun Israel ac
fahk nu selos, "Kais sie suwos fah sulela soko sheep
fusr ku soko nani fusr ac uniya, tuh sou lowos fah ku in
akfulatye Kufwen Alukela. **22** Eis sie lahn sak hyssop,
isongya nu ke srah ma oan in sie pol, ac sang mosrwela
sru ac sak lucng ke mutunoa in lohm suwos. Wangin
sie suwos fah illa liki lohm suwos nwe ke lututang. **23**
Ke pacl se LEUM GOD El ac fahsr sasla in acn Egypt
in uniya mwet Egypt, El ac fah liye srah ke sru ac acn
lucng ke mutunoa suwos, ac tia fuhlela Lipufan lun Misa
in utyak nu in lohm suwos in unikowosi. **24** Kowos ac
tulik nutuwos fah akos ma sapkinyuk inge nwe tok. **25**
Kowos in oru na kufwa se inge ke pacl se kowos ac ilyak
nu in facl se su LEUM GOD El wuleot in asot in suwos.
26 Ke tulik nutuwos ac siyuk suwos, 'Mea kalmen ma
kowos muta oru ke kufwa se inge?' **27** kowos fah fahk
mu, 'Pa inge mwe kisa lun Alukela in akfulatye LEUM
GOD, mweyen El fahsr alukela lohm nukewa sin mwet
Israel in acn Egypt ke El tuh uniya mwet Egypt, a El tia
unikuti'" Mwet Israel elos epasr ac alu. **28** Na elos som
ac oru oana ma LEUM GOD El sapkin nu sel Moses ac
Aaron. **29** Ke infulwen fong LEUM GOD El onela wounse
mukul nukewa in acn Egypt, mutawauk na ke wounse
nutin tokosra, su ac fah mau tokosra tokol, na nwe ke
wounse mukul nutin mwet ma kaul in presin. Ma soko
isusla oemeet nutin kosro nukewa wi pac anwuki. **30** In
fong sac, tokosra, mwet fulat lal, ac mwet Egypt nukewa
ngutalik. Oasr tung lulap ngisyak in acn Egypt nufon,
mweyen oasr mwet misa in lohm nukewa. **31** In fong
sacna, tokosra el solalma Moses ac Aaron ac fahk nu
seltal, "Komtal ac mwet Israel nukewa, fahla liki acn sik
uh! Fahsrot ac alu nu sin LEUM GOD, oana ke kowos
kwafe an. **32** Us sheep, nani, ac cow nutuwos ac som.
Oayapa pre tuh in akinsewowoyeyuk nga." **33** Mwet
Egypt uh salka mwet uh in sulaklak som liki mutunfacl
sac. Elos fahk, "Kowos fin tia som, kut nukewa ac misa."
34 Ouinge mwet uh nwakla pan in manman lalos ke
flao ma wangin mwe pulol kac, nokmani ke nuknuk,
ac lippisauk ac us. **35** Mwet Israel oru oana Moses el
tuh fahk, ac ngisre sin mwet Egypt ke mwe naweyuk
gold ac silver, ac oayapa nuknuk. **36** LEUM GOD El
oru tuh mwet Egypt in akfulatye mwet uh ac sang nu
selos ma elos siyuk. Ouinge mwet Israel elos us mwe
kasrup lun mwet Egypt ac som. **37** Mwet Israel mukuiyak
ac fahsr liki acn Rameses nu Sukkoth. Ac oasr mukul
onfoko tausin ma, sayen mutan ac tulik. **38** Oasr pac
mwetsac puspis welulos som, wi pac un sheep, nani
ac cow puspis. **39** Elos umunla bread ke flao aryarak
ma elos us tuku Egypt me ma wangin mwe akpulal kac,
mweyen lillilla elos liki acn Egypt ke tia suyak, pa oru
srikla pacl lalos in akoo ma nalos ku sang mwe pulol
nu ke flao. **40** Mwet Israel uh tuh muta yac angfoko
tolngoul in Egypt. **41** Ke na len safla ke yac angfoko
tolngoul, sruf nukewa ke mwet lun LEUM GOD illa liki
facl Egypt. **42** Fong sac pa LEUM GOD El tuh tawi ac
usalosla liki acn Egypt. Na oru mwet Israel elos srela
fong se inge ke yac nukewa tuh elos in tawi ac akfulatye
nu sin LEUM GOD. **43** LEUM GOD El fahk nu sel Moses
ac Aaron, "Pa inge oakwuk ke Kufwen Alukela: Wangin
mwetsac fah kang mwe mongo ke Kufwen Alukela, **44**
tusruktu kutena mwet kohs su kowos molela ke mani, ku
in mongo kac kowos fin kosralosla meet. **45** Wangin
mwet fahsr, ku mwet orekma su eis molo, ku in mongo
kac. **46** Mwe mongo nukewa fah mongola in lohm se na
ma akoeyuk we uh. In tia utukla nu likinuma, ac nikmet
koteya kutena sri ke kosro inge. **47** Mwet Israel nukewa
fah akfulatye kufwa se inge. **48** Fin oasr sie mwetsac
mutala inmasrlowos, ac el lungse wi akfulatye Kufwen
Alukela in sunakin LEUM GOD, lela el ac mukul nukewa
in lohm sel in kosrala meet. Na el ac fah oana sie mwet
isusla in facl Israel, ac el fah ku in wi ipeis ke kufwa uh.
Mwet ma tia kosrala tia ku in wi mongo kac. **49** Ma sap
inge ma nu sin mwet nukewa su isusla mwet Israel, ac
oayapa nu sin mwetsac su mutala inmasrlowos." **50**
Ouinge mwet Israel nukewa elos oru oana ma LEUM
GOD El sapkin nu sel Moses ac Aaron. **51** Ke len sac
LEUM GOD El pwanla sruf nukewa lun Israel liki facl
Egypt.

13 LEUM GOD El fahk nu sel Moses, **2** "Srela wounse
mukul nukewa nu sik, tuh wounse mukul nutin
mwet Israel ac wounse mukul nutin kosro ac fah ma
nutik." **3** Moses el fahk nu sin mwet uh, "Esam len se
inge — len se ma kowos tuh illa liki facl Egypt, acn se
ma kowos tuh mwet kohs we. Pa inge len se ma LEUM
GOD El uskowosme ke ku lulap lal. Kowos fah tia mongo
bread pulol ke len se inge. **4** Kowos ac som liki Egypt ke
len se inge ke malem se meet, malem in Abib. **5** LEUM
GOD El oru sie wulela ku nu sin mwet matu lowos meet

ah mu El ac sot acn sin mwet Canaan, mwet Hit, mwet
Amor, mwet Hiv, ac mwet Jebus tuh in acn suwos. Ke
El ac uskowosla nu in acn sac, sie facl mut ac kasrup
fohk we, kowos fah akfulatye len in kufwa se inge ke
malem se meet in yac nukewa. 6 Ke len itkosr kowos
fah mongo bread wangin mwe pulol kac, ac ke len se
akitkosr kowos fah orek kufwa in akfulatye LEUM GOD.
7 Ke len itkosr kowos fah tia mongo bread ma orekla ke
mwe pulol. Ac fah wangin mwe pulol ku bread pulol in
kutena acn in facl suwos. 8 Ke mutaweyen len in kufwa
uh, kowos in aketeya nu sin wen nutuwos lah kowos oru
ma inge nukewa ke sripen ma LEUM GOD El oru nu
suwos ke kowos illa liki facl Egypt. 9 Len in kufwa se
inge ac fah sie mwe esmakin, oana mwe esmakin ma
kowos kapriya ke pouwos ku ke motonsruwos. Ac fah
akesmakye kowos in kalwenina in fahkak ac luti Ma Sap
lun LEUM GOD, mweyen LEUM GOD El uskowosme liki
facl Egypt ke ku lulap lal. 10 Kowos in oru na kufwa se
inge ke pacl srisrsrisri nu kac ke kais sie yac. 11 "LEUM
GOD El ac uskowosme nu in facl sin mwet Canaan,
oana El tuh orek wulela ku kac nu suwos ac mwet matu
lowos meet ah. Ke El ac sot facl sacn nu suwos, 12
kowos fah srela wounse mukul nukewa nutuwos nu sin
LEUM GOD, oayapa wounse mukul nutin kosro nutuwos
ac fah ma lun LEUM GOD. 13 Kais soko wounse mukul
nutin donkey nutuwos an kowos ac moli ke soko sheep
fusr. Kowos fin tia lungse moli, na koteya kwawal. Kowos
enenu na in molela wounse mukul nukewa nutuwos uh.
14 In pacl fahsru uh, ke wen nutuwos ac siyuk suwos,
'Mea kalmen ma inge?' kowos fah topkolos mu, 'LEUM
GOD El tuh uskutme ke ku lulap lal liki facl Egypt, acn se
ma kut tuh mwet kohs we. 15 Ke pacl se tokosra lun acn
Egypt el akupaye nankal ac tia filikutla in som, LEUM
GOD El uniya wounse mukul nukewa nutin mwet Egypt,
ac wounse mukul nukewa nutin kosro. Pa pwanang kut
kisakin wounse mukul nutin kosro uh nu sin LEUM GOD,
a kut molela wounse mukul natusr uh. 16 Ouiya se inge
ac fah sie mwe esmakin, oana sie ma kapiryang nu ke
pouwos ku nu ke motonsruwos. Ac fah mwe esmakin ke
LEUM GOD El tuh uskutme liki Egypt ke ku lulap lal!'" 17
Pacl se ke tokosra lun Egypt el fuhlela mwet uh in som,
God El tia usalos ke inkanek soko ma ut weacn uh nu
Philistia, finne pa fototo uh. God El fahk mu, "Nga tia
lungse mwet uh in ekulla nunak lalos ac folok nu Egypt
ke elos liye lah elos ac enenu in mweuni mwet lokoalok
lalos." 18 Ouinge El kololos ke inkanek na loeloes in
acn mwesis ma som nu Meoa Srusra. Ke mwet Israel
elos illa liki Egypt elos us kufwen mweun natulos. 19
Moses el us srel Joseph welul, oana ke Joseph el tuh
arulana wili nu sin mwet Israel ac fahk, "Pacl se God El
ac uskowosla liki facl se inge, kowos fah us srik in wi
kowos som." 20 Mwet Israel som liki acn Sukkoth ac
tulokunak lohm nuknuk selos in acn Etham, sisken yen
mwesis. 21 Ke len, LEUM GOD El fahsr meet lukelos ke
sie sru in pukunyeng in akkalemye nu selos acn elos ac
ut we, ac ke fong uh El fahsr meet lukelos ke sie sru
in e, in sang kalem nu selos. Ouinge elos ku in fahsr
ke fong ac ke len. 22 Sru in pukunyeng uh fahsr meet
lukelos pacl nukewa ke len, ac sru in e uh ke fong.

14 Na LEUM GOD El fahk nu sel Moses, 2 "Fahk nu
sin mwet Israel elos in folokla ac tulokunak lohm
nuknuk selos fototo nu Pi Hahiroth, su oan inmasrlon
Migdol ac Meoa Srusra, ac apkuran nu Baal Zephon. 3
Tokosra Egypt el ac nunku mu mwet Israel elos tuhlac
putakusa, ac yen mwesis uh sruokolosi elos tia ku in
sun acn elos fahsr nu we. 4 Nga ac sifilpa akupaye
nankal tokosra, ac el ac fah ukwe kowos. Kutangla luk
nu sel tokosra ac un mwet mweun lal uh fah oru mwet
uh in akfulatyeyu. Na mwet Egypt fah etu lah nga pa
LEUM GOD." Mwet Israel elos oru oana ma sapkinyuk
nu selos. 5 Ke fwackyang nu sin tokosra lun Egypt lah
mwet uh kaingla, el ac mwet fulat lal aolla nunak lalos ac
fahk, "Mea se kut oru ah, ku kut fuhlela mwet Israel in
kaingla, ac inge wangin mwet kohs in orekma nu sesr!"
6 Tokosra el sap in akoeyukla chariot in mweun okoal, ac
un mwet mweun lal in wi pac akola. 7 El mukuiyak ke
chariot onfoko ma arulana wo, wi pac chariot nukewa
saya, ac oasr captain fin chariot inge nukewa. 8 LEUM
GOD El akupaye nunkal tokosra, ac el ukwe mwet Israel
su pulaik in fahsr ye koko lun LEUM GOD. 9 Un mwet
mweun lun Egypt, wi horse ac chariot nukewa ac mwet
kasrusr fac, elos ukwala mwet Israel ac sonolos yen elos
aktuktuk we sisken Meoa Srusra, apkuran nu Pi Hahiroth
ac Baal Zephon. 10 Ke mwet Israel liyauk lah tokosra
Egypt ac un mwet mweun lal takla tuku in lainulos, elos
tuninfongla ac wowoyak nu sin LEUM GOD tuh Elan
kasrelos. 11 Elos fahk nu sel Moses, "Ya wangin kulyuk
in acn Egypt, pa kom uskutme nu yen mwesis kut in
misa we? Efu kom ku oru ouinge nu sesr ac uskutme liki
acn Egypt? 12 Ya kut tuh tia fahk nu sum meet liki kut
mukuiyak ah lah ma inge ac mau sikyak? Kut tuh fahk
kom in tia nunku kacsr — mansis kut in mwet kohs na nu
sin mwet Egypt. Ac wona kut in mwet kohs we liki na in
misa inge yen mwesis uh." 13 Moses el topuk, "Nikmet
sangeng! Tu na ku, ac kowos fah liye ma LEUM GOD El
ac fah oru in molikowos misenge. Kowos fah tia sifilpa
liye mwet Egypt inge. 14 LEUM GOD El ac aol kowos in
mweun, ac wanginna ma kowos ac enenu in oru." 15
LEUM GOD El fahk nu sel Moses, "Efu kom ku kwafe nu
sik nga in kasrekowos? Fahk nu sin mwet uh in fahsr
nu meet. 16 Kolak sikal lom ac asroela nu fin meoa.
Kof uh ac fah fahsrelik, ac mwet Israel fah ku in fahsr
sasla in meoa fin acn pao. 17 Nga fah akupaye nankan
mwet Egypt tuh elos in ukwekowoswot, ac Inek ac fah
pwengpeng ke kutangla luk facl tokosra ac un mwet
mweun lal, wi chariot ac mwet kasrusr fac kewa. 18 Pacl
se nga ac kutangulosla, mwet Egypt fah etu lah nga pa
LEUM GOD." 19 Lipufan lun God, su nuna fahsr meet

liki un mwet mweun lun Israel, el somla ac fahsr tokolos.
Sru in pukunyeng sac mukuila nu **20** inmasrlon mwet
Egypt ac mwet Israel. Pukunyeng sac oru lohsr nu sin
mwet Egypt, a sang kalem nu sin mwet Israel, pwanang
u lulap luo inge koflana apkuraneni nu sie fong nufon se.
21 Moses el asroela paol nu fin meoa, ac LEUM GOD El
oru tuh sie eng upa kutulap me in akfahsryelik kof uh.
Eng sac tuh ke fong fon se, ac ekulla meoa uh nu ke acn
pao. Kof uh fahsrelik **22** ac mwet Israel fahsr sasla meoa
fin acn pao, ac kof uh tuyak lac lac, sinkaeak acn elos
fahsr we. **23** Mwet Egypt ukwalos ac alfokfoklana tokolos
nu in meoa uh, wi horse ac chariot nukewa, ac elos su
kasrusr fac. **24** Meet liki na kusrun len sikyak, LEUM
GOD El ngeti liki sru in e ac pukunyeng sac nu fin un
mwet mweun lun Egypt, ac oru elos arulana sangeng ac
fohsak. **25** El oru tuh wheel in chariot okoalos in fulfuli,
pwanang upa na elos in kasrusr. Mwet Egypt fahk, "Kut
kaingla! LEUM GOD El mweun ke mwet Israel lain kut."
26 LEUM GOD El fahk nu sel Moses, "Asroela poum
nu fin meoa, na kof uh fah folokeni nu fin mwet Egypt
ac chariot okoalos ac mwet su muta fac." **27** Ouinge
Moses el asroela paol nu fin meoa uh, ac ke lenelik kof
uh folokeni in oana meet ah. Mwet Egypt elos srike in
kaingla liki kof uh, tuh LEUM GOD El siselosyang nu in
meoa uh. **28** Kof uh folokeni ac afunla chariot, mwet us
horse uh, ac un mwet mweun lun Egypt su ukwe mwet
Israel nu in meoa uh. Wangin sie selos moul. **29** A mwet
Israel fahsr sasla in meoa fin acn pao, ac kof uh tuyak
lac lac sinkaeak acn elos fahsr we. **30** LEUM GOD El
molela mwet Israel liki mwet Egypt ke len sac, ac mwet
Israel elos liye ke elos alapelik oan misa wekof uh. **31**
Ke mwet Israel liye lah yoklana ku su LEUM GOD El
oru in sang kutangla mwet Egypt, elos tu na in oela sin
LEUM GOD, ac elos lulalfongi LEUM GOD, ac oayapa
Moses mwet kulansap lal.

15 Na Moses ac mwet Israel onkakin on soko inge nu
sin LEUM GOD: "Nga fah on nu sin LEUM GOD
mweyen El kutangla ke sie kutangla wolana; El sisla
horse uh ac mwet kasrusr fac nu in meoa. **2** Leum God
El nien molela na ku luk, El pa moliyula. El God luk, ac
nga fah kaksakunul. El God lun papa tumuk, ac nga fah
onkakin ku fulat lal. **3** LEUM GOD El oana sie mwet
mweun, Inel pa LEUM GOD. **4** "El sisla un mwet mweun
lun Egypt ac chariot uh nu in meoa, Captain ma sumat
emeet elos walomla in Meoa Srusra. **5** Meoa loallana
afnulosla; Elos tili nwe kapin meoa uh oana eot uh. **6**
"LEUM GOD, lac poum layot wolana ac kulana, Lac
poum layot foklalik mwet lokoalok in ip srisrik. **7** Ke
kutangla kulana, kom siselosla su lain kom; Ke follana
lun kasrkusrak lom, kom esukulosyak oana mah pao.
8 Kom uk fin meoa uh ac kof uh ilusyukyak fulat nu
lucng; Tuyak suwohs oana sinka se; Acn loallana meoa
uh kekela. **9** Mwet lokoalok el fahk, 'Nga fah ukwalos
ac sruokolosi. Nga fah kitalik mwe kasrup lalos ac eis
ma nukewa nga lungse; Nga fah fwacla cutlass nutik
uh, ac eisla ma lalos nukewa.' **10** Tusruktu ke mong
sefanna lom, LEUM GOD, na mwet Egypt uh walomla;
Elos tili oana lead in kof pulkulak. **11** "O LEUM GOD,
su inmasrlon god uh oana kom? Su oana kom in mutal
wolana lom? Su ku in oru mwenmen ac orekma kulana
oana kom? **12** Kom asroela lac poum layot, Ac faclu
okomla mwet lokoalok lasr. **13** Ke sripen lungse kawil
lom, kom oaru ac pwanla mwet su kom molela; Ke ku
lom, kom pwanulos nu ke facl mutal sum. **14** Mutanfahl
uh lohng kac, ac elos rarrar ke sangeng; Mwet Philistia
elos keok ke tuninfong lalos. **15** Mwet kol lun Edom elos
wi pac tuninfongla; Mwet kulana lun Moab elos rarrar;
Ac wanginla pulaik lun mwet Canaan. **16** Tuninfong ac
fosrnga putati nu faclos. Ke elos liye po kulana lom, O
LEUM GOD, Elos koflana mukuikui, oana eot uh, Nwe
ke na mwet lom, su kom molela liki kohs, Elos takla fahsr
alukelosla. **17** Kom usalosme ac oakelosi fineol sum,
Acn se su kom, LEUM GOD, sulela in nien muta lom,
Sie acn mutal su kom sifacna musaela. **18** LEUM GOD,
kom ac fah tokosra nwe tok ma pahtpat." **19** Mwet Israel
fahsr sasla in meoa fin acn pao. Tusruktu pacl se chariot
lun Egypt wi horse uh ac mwet kasrusr fac tuh som nu in
meoa uh, LEUM GOD El folokoneni kof uh nu faclos ac
afnulosla. **20** Mutan palu Miriam, su ma wial Aaron, el
eis tambourine natul, ac mutan nukewa wi fahsr tokol.
Elos srital ke tambourine ac onsrosro. **21** Miriam el yuk
soko on in topkolos: "Kowos on nu sin LEUM GOD,
mweyen El kutangla ke sie kutangla wolana. El sisla
horse uh ac mwet kasrusr fac nu in meoa." **22** Na Moses
el pwanla mwet Israel liki Meoa Srusra nu yen mwesis
Shur. Elos fahsr len tolu yen mwesis, ac tiana konauk
kof. **23** Na elos tuku nu ke sie acn pangpang Marah,
tusruktu kof we arulana mwen, oru elos tia ku in nim,
pa sripa se sis acn sac pangpang Marah. **24** Mwet uh
torkaskas nu sel Moses ac siyuk, "Mea kut ac nim uh?"
25 Moses el insianaung in pre nu sin LEUM GOD, ac
LEUM GOD El akkalemye nu sel sie polosak. Na Moses
el sisang nu inkof uh, ac kof uh ekla ku in nimnim. In acn
Marah LEUM GOD El sang ma sap nu selos tuh elos in
moul kac, ac oayapa El srikalos we. **26** El fahk, "Kowos
fin arulana porongeyu, ac oru ma suwohs ye mutuk, ac
liyaung ma nga sapkin, ac akos kas luk, na nga fah tia
kai kowos ke kutena mas upa oana nga tuh oru nu sin
mwet Egypt. Nga LEUM GOD, su akkeye kowos." **27**
Toko elos tuku nu Elim, acn se ma oasr unon singoul luo
ac sak palm itngoul we. Elos tulokunak iwen aktuktuk
selos wekof uh.

16 Na un mwet Israel nukewa mukuiyak liki acn Elim,
ac ke len aksingoul limekosr in malem se akluo
tukun elos illa liki Egypt, elos tuku nu ke yen mwesis Sin,
su oan inmasrlon Elim ac Sinai. **2** Ingo yen mwesis elos
nukewa torkaskas nu sel Moses ac Aaron **3** ac fahk nu

seltal, “LEUM GOD El funu unikuti na Egypt lukun wona.
Kut lukun mutana mongo ikwa ac bread nwe ke na kut
kihpi. A komtal uskutme nu in acn mwesis se inge ac
oru kut in misa ke masrinsral.” **4** LEUM GOD El fahk
nu sel Moses, “Inge nga ac oru mwe mongo in kahkma
inkusrao me nu suwos nukewa. Len nukewa mwet uh
ac fah tufoki ac sifani ma fal nu ke len se. In ouiya se
inge nga fah srikalos in liye lah elos ac oru oana ma nga
sapkin. **5** Ke len se akonkosr elos in use sunun len luo
ac akmolyela.” **6** Ouinge Moses ac Aaron fahk nu sin
mwet Israel nukewa, “Oyeku kowos fah etu lah LEUM
GOD pa uskowosme liki Egypt. **7** Lututang kowos ac liye
kalem wolana su fahkak lah LEUM GOD El oasr yorosr.
El lohng torkaskas lowos lainul — aok lainul ac tia lain
kut, mweyen kut oru na ma El sapkin nu sesr uh.” **8** Na
Moses el fahk, “LEUM GOD pa ac sot ikwa nowos ke
eku, ac lupan bread ma kowos enenu ke lotutang, tuh
El lohng tari lupan torkaskas lowos lainul. Pacl kowos
torkaskas lain kut uh, pwayeiya uh kowos torkaskas lain
LEUM GOD.” **9** Moses el fahk nu sel Aaron, “Fahk nu
sin sruf nukewa lun mwet Israel elos in tuku ac tu ye
mutun LEUM GOD, tuh El lohng tari torkaskas lalos.” **10**
Ke Aaron el kaskas nu sin sruf nukewa, elos ngetla nu
yen mwesis, ac in kitin pacl ah na kalem wolana lun
LEUM GOD sarmelik in pukunyeng se. **11** Na LEUM
GOD El fahk nu sel Moses, **12** “Nga lohng tari torkaskas
lun mwet Israel. Fahk nu selos lah ke eku nukewa ac fah
oasr ikwa nalos, ac ke lotutang nukewa elos ac fah eis
lupan bread ma elos enenu. Na elos ac fah etu lah nga,
LEUM GOD, pa God lalos.” **13** Ke ekela sie u lulap ke
won quail sohkma lucng me, ac afunla acn nukewa ke
nien aktuktuk uh, ac ke lotutang aunfong uh nwakla acn
mwet uh muta we. **14** Ac ke aunfong uh wanginla, oasr
ma na minini ac fisrasrsrasr se oan infohk uh yen mwesis
uh. Arulana fisrasr in mokutkuti. **15** Ke mwet Israel elos
liyauk, elos tiana etu lah mea se, ac elos asiyuki sie sin
sie, “Mea se inge?” Moses el fahk nu selos, “Pa inge
mwe mongo ma LEUM GOD El sot kowos in mongo kac.
16 LEUM GOD El sapkin tuh kais sie suwos in sifani
lupan na ma el enenu — quart luo nu sin kais sie mwet
ke sou se.” **17** Mwet Israel elos oru ouinge — kutu sifani
yohk, ac kutu srik. **18** Ke elos srikeya, mwet ma sifani
yohk uh tia alukela ma fal, ac mwet ma sifani srik tia pac
srik liki ma fal. Kais sie selos sifani fal na nu ke lupan
enenu lalos. **19** Moses el fahk nu selos, “Wangin sie
mwet fah karingin kutu ma inge nu ke len se tok ah.” **20**
A kutu sin mwet uh tia lohngol Moses ac likiya kutu nu
ke len tok ah. Ke lotutang tok ah, ma inge sessesla ke
ulac ac pusrosrak, na Moses el kasrkusrak selos. **21**
Lotutang nukewa kais sie mwet sifauk fal nu ke lupa
el enenu; ac ke faht uh foli ma lula fin fohk uh kofelik.
22 Ke len se akonkosr elos sifani mwe mongo pacl luo
yohk liki len saya uh — quart akosr nu sin kais sie mwet.
Mwet kol ke sruf nukewa lun mwet Israel elos tuku ac
srumun ma inge nu sel Moses, **23** na el fahk nu selos,
“LEUM GOD El sapkin tuh lutu sie len in mongla mutal,
sriyukla in akfulatyal. Omunla ma kowos lungse umin, ac
poeleak ma kowos ke poeli. Kutena ma lula fah orekeni
in oan nu lutu.” **24** Ouinge elos orani ma lula nu ke len
tok ah, in oana ma Moses el sapkin, na tiana pusrosrak
ku ulauk. **25** Moses el fahk, “Kang ma inge misenge
mweyen misenge len Sabbath, sie len sriyukla nu sin
LEUM GOD, ac kowos ac tia konauk kutena mwe mongo
likin acn in aktuktuk uh. **26** Kowos enenu in sifani mwe
mongo ke len onkosr, tusruktu len se akitkosr len in
mongla se, na ac fah wangin mongo sifeyukeni ke len
sac.” **27** Ke len se akitkosr kutu sin mwet uh illa in suk
mwe mongo, a wangin ma elos konauk. **28** Na LEUM
GOD El fahk nu sel Moses, “Putaka pacl kowos mwet uh
ac srangesr in akos ma nga sapkin uh? **29** Esam lah
nga, LEUM GOD, sot sie len in mongla nu suwos, ac ke
sripa se inge ke len akonkosr nukewa nga fah sot mwe
mongo ma fal nu ke len luo. Mwet nukewa in mutana
yen el muta we ke len se akitkosr ac tia som liki lohm
sel.” **30** Ouinge mwet uh tia orekma ke len se akitkosr.
31 Mwet Israel elos pangon mwe mongo sac manna.
Mwe mongo sac oana fita fasrfasr na srisrik se, ac emah
uh oana eman flao minini orekla ke honey. **32** Moses
el fahk, “LEUM GOD El sapkin tuh kut in karinganang
kutu manna inge tuh fwilin tulik natusr in ku in liye mwe
mongo ma El sang kite kut yen mwesis ke El uskutme liki
acn Egypt.” **33** Moses el fahk nu sel Aaron, “Eis sie sufa,
ac sang luo quart in manna nu loac, na filiya ye mutun
LEUM GOD in karinginyukyang nu sin fwil natusr tok uh.”
34 Oana ma LEUM GOD El sapkin nu sel Moses, ouinge
Aaron el filiya sufa sac mutun Tuptup in Wuleang, tuh
in ku in karinginyukyang. **35** Mwet Israel elos mongo
manna ke yac angngaul, nwe ke elos sun sisken facl
Canaan, acn elos oakwuki we. (**36** Mwe srikasrak flao in
pacl meet pangpang “omer,” na omer se oana quart luo.)

17 Sruf nukewa lun mwet Israel som liki yen mwesis
Sin, ac mukuiyak liki sie acn nu ke sie pac acn
oana LEUM GOD El sapkin nu selos. Elos tulokunak
lohm nuknuk selos Rephidim, tusruk wangin kof in
nimnim we. **2** Elos torkaskas nu sel Moses ac fahk, “Se
kof nimasr.” Moses el topuk, “Efu kowos ku torkaskas nu
sik? Efu kowos ku srike LEUM GOD?” **3** A mwet uh
arulana malu ac sikalani na in torkaskas nu sel Moses.
Elos fahk, “Mea, kom uskutme liki acn Egypt in tuh
unikuti, ac tulik natusr ac kosro natusr, ke malu?” **4**
Moses el kwafeang in pre nu sin LEUM GOD ac fahk,
“Mea nga ac ku in oru nu sin mwet inge? Elos akola in
tungalyu pa inge.” **5** LEUM GOD El fahk nu sel Moses,
“Eis kutu sin mwet kol lun Israel wi kom, ac fahla meet
liki mwet uh. Us sikal soko ma kom tuh sang sringilya
Infacl Nile ah. **6** Ke kom fah sun sie eot pe eol Sinai,
nga fah tu fac ye motom. Puokya eot sac, ac kof uh
ac sororma liki, tuh mwet uh in nim kac.” Moses el oru

ouinge ye mutun mwet kol lun Israel. 7 Ac Moses el
sang inen acn sac Massah, mweyen mwet Israel elos tuh
torkaskas. Acn sac pacna el sang ine Meribah, mweyen
mwet uh elos tuh srike LEUM GOD ke elos fahk, "Ya
LEUM GOD El wi kut, ku tia?" 8 Mwet Amalek tuku ac
mweun nu sin mwet Israel in acn Rephidim. 9 Moses el
fahk nu sel Joshua, "Sulela kutu mwet in som ac mweuni
mwet Amalek lutu. Nga fah tu fin inging uh ac sruokya
sikal soko ma God El sap nga in us uh." 10 Joshua el
oru oana Moses el sapkin nu sel, ac illa in mweun lain
mwet Amalek, ke Moses, Aaron, ac Hur fanyak nu fin
mangon inging uh. 11 Lusenna pacl Moses el kolak paol
nu lucng, na mwet Israel ah ku, a ke el eisya paol nu
ten, na mwet Amalek ah ku. 12 Pacl se paol Moses
mutawauk in ulla, Aaron ac Hur use sie eot elan muta
fac, ac eltal tu siskal lac lac, ac kolak paol kewa nu
lucng. Eltal kolak paol nwe ke faht ah tili. 13 Ouinge
Joshua el arulana kutangla mwet Amalek. 14 Na LEUM
GOD El fahk nu sel Moses, "Simusla luman kutangla
se inge tuh in ku in esamyuk. Fahk nu sel Joshua lah
nga ac arulana kunausla mwet Amalek uh." 15 Moses el
etoak loang se ac sang ine, "LEUM GOD El Flag Luk."
16 El fahk, "Kolak flag lun LEUM GOD nu lucng! LEUM
GOD El ac fah mweuni mwet Amalek uh nwe tok!"

18 Jethro, papa tumun mutan kial Moses ac el mwet
tol lun Midian, el tuh lohng ke ma nukewa ma God
El oru kacl Moses ac ke mwet lal mwet Israel ke LEUM
GOD El kololosla liki acn Egypt. 2 Ouinge Jethro el tuku
nu yorol Moses, ac usalu Zipporah, mutan kial Moses su
Moses el tuh folokunulla, 3 oayapa Gershom ac Eliezer,
wen luo natul Zipporah. (Moses el tuh fahk, "Nga sie
mwetsac in sie pacna facl," pa oru el sang inen sie wen
natul ah Gershom. 4 El tuh oayapa fahk, "God lun papa
tumuk El kasreyu moliyula ngan tia anwuki sin tokosra
Egypt," pa oru el sang inen tulik se ngia Eliezer.) 5
Jethro el tuku, us mutan kial Moses ac wen luo natul nu
yen mwesis, yen Moses el mutangan aktuktuk we ke
eol mutal. 6 El supwala kas nu sel Moses lah elos ac
tuku, 7 ouinge Moses el illa som in osun nu sel, pasr ye
mutal ac ngok mutal. Eltal siyuk sin sie sin sie lah moul
laltal fuka, na eltal utyak nu in lohm nuknuk sel Moses. 8
Moses el fahkang nu sel Jethro ma nukewa ma LEUM
GOD El tuh oru nu sin tokosra ac nu sin mwet Egypt in
pwanang moliyukla mwet Israel. El oayapa fahk nu sel
ke ma upa nukewa ma sikyak nu selos inkanek lalos, ac
fuka LEUM GOD El molelosla. 9 Ke Jethro el lohng tari
ma inge nukewa, el engan 10 ac fahk, "Kaksakin LEUM
GOD, su molikowosla liki mwet Egypt ac tokosra lalos!
Kaksakin LEUM GOD, su molela mwet lal liki moul in
mwet kohs! 11 Inge nga etu lah LEUM GOD El fulat
liki god nukewa, mweyen El molela mwet Israel ke pacl
mwet Egypt uh oru koluk nu selos ke sripen angyang
lun insialos." 12 Na Jethro el use soko kosro in fonna
kisakinyuk in mwe kisa firir, wi pac mwe kisa saya in
kisakinyuk nu sin LEUM GOD. Ac Aaron ac mwet kol lun
Israel nukewa welul som mongo ke mwe mongo mutal
inge ye mutun God. 13 Ke len tok ah Moses el kafofo ke
aksuwosye amei inmasrlon mwet uh, su tu ye mutal ke
lotutang nwe ke fongeni. 14 Ke Jethro el liye ma nukewa
Moses el oru nu sin mwet uh, el siyuk, "Meawin kom oru
nu sin mwet uh inge? Efu ku kom mukena oru ma inge,
ke mwet uh tu inge lotutang nwe ke fongeni soano pacl
lalos yurum?" 15 Moses el topuk, "Mweyen mwet uh
tuku nu yuruk in siyuk ke ma lungse lun God. 16 Pacl se
mwet luo ac ameila, eltal ac tuku nu yuruk, ac nga ac
wotela lah su seltal pwaye, ac nga aketeya ma sap ac
oakwuk lun God nu seltal." 17 Na Jethro el fahk, "Tia pa
ingan ma kom ac oru. 18 Kom sifacna akmunasyekomla
ac oayapa mwet lom inge. Orekma se inge arulana toasr
nu sum in mukena oru. 19 Inge, porongo kas in kasru
luk nu sum, ac God El ac fah wi kom. Fal kom in aol
mwet uh ye mutun God, ac sang mwe elya lalos nu sel.
20 Kom enenu in lotelos ma sap lun God, ac aketeya nu
selos lah elos ac moul fuka, ac mea fal elos in oru. 21
Tusruktu, kom enenu in sulela kutu mwet ma fal ac pah
in nunak tuh elos in mwet kol lun mwet uh — mwet kol nu
fin tausin, fin foko, fin lumngaul ac fin singoul. Mwet inge
elos in mwet sangeng sin God, su ku in lulalfongiyuk
ac tia wela eyeinse lun mwet. 22 Lela elos in kulansap
oana mwet nununku nu sin mwet ma elos leum fac uh
ke pacl nukewa. Elos fah use ma upa nukewa nu yurum,
tusruktu elos ku in sifacna wotela elya srisrik nukewa
uh. Fin ouinge, ac fisrasr nu sum ke elos kasrekom in
sruhk orekma toasr kunom inge. 23 Kom fin oru ouinge,
oana ma God El sapkin, kom ac fah tia totola, ac mwet
inge nukewa ac ku in folok nu acn selos ke inse misla
mweyen elya lalos uh akwoyeyukla." 24 Moses el insese
nu ke kas in kasru lal Jethro 25 ac el sulela mwet ma fal
ac pah in nunak sin mwet Israel nukewa tuh elos in mwet
kol fin tausin, foko, lumngaul, ac singoul. 26 In pacl sac
fahla, mwet inge elos oru orekma lun mwet nununku nu
sin mwet Israel. Ma yohk ac upa elos us nu yorol Moses,
ac elos sifacna wotela amei srisrik. 27 Na Moses el
wilkas nu sel Jethro, ac Jethro el folokla nu yen sel ah.

19 Ke len se meet in malem se aktolu tukun mwet
Israel som liki facl Egypt, elos tuku nu yen mwesis
Sinai. 2 Elos som liki Rephidim, ac utyak nu yen mwesis
Sinai, ac tulokunak lohm nuknuk selos sisken Fineol
Sinai. 3 Ac Moses el fanyak nu fineol uh in osun nu sin
God. LEUM GOD El pang nu sel fineol uh me, ac fahk
nu sel tuh elan fahk nu sin mwet Israel, fwilin tulik natul
Jacob: 4 "Kowos liye ma nga, LEUM GOD, tuh oru nu
sin mwet Egypt, ac ke nga tuh srukkowosyak oana sie
won eagle el ac tapukak ma fusr natul fin posohksok
lal, ac nga uskowosme nu yuruk. 5 Kowos fin akosyu
ac liyaung wulela luk, kowos ac fah mwet luk sifacna.
Faclu nufon ma luk, tuh kowos fah mwet solla luk. 6
Kowos sie mutunfacl sriyukla nu sik mukena, ac kowos

fah kulansupweyu oana mwet tol. Moses, kom in fahk
ma inge nu sin mwet Israel." 7 Ouinge Moses el tufokla
ac pangoneni mwet kol lun mwet uh nu sie, ac fahk nu
selos ma nukewa ma LEUM GOD El sapkin nu sel. 8 Na
mwet nukewa tukeni topuk, "Kut fah oru ma nukewa ma
LEUM GOD El fahk," ac Moses el fahkak ma inge nu
sin LEUM GOD. 9 LEUM GOD El fahk nu sel Moses,
"Nga fah tuku nu yurum ke sie pukunyeng matoltol, tuh
mwet uh fah ku in lohng ke nga kaskas nu sum, ac elos
fah lulalfongi kom ingela nu tok." Moses el fahk nu sin
LEUM GOD top lun mwet uh, 10 ac LEUM GOD El fahk
nu sel, "Fahla nu yurin mwet uh ac fahk tuh elos in
akmutalyalos sifacna misenge ac lutu. Elos enenu in
ohlla nuknuk lalos 11 ac in akola nu ke len se aktolu. Ke
len sac nga fah oatui nu Fineol Sinai, acn se ma mwet
nukewa ku in liyeyu we. 12 Akilenya sie masrol rauneak
eol uh tuh mwet uh in tia alukela, ac fahk nu selos in tia
fanyak nu fineol uh, ku tuku fototo nu kac. Kutena mwet
fin longya eol uh, el ac fah anwuki. 13 Ac fah tatngal el
ku pisrkiyuk el, ac in wangin poun mwet kahlilya. Ac orek
ouinge nu sin kewana, mwet ac kosro — elos enenu na
in anwuki. Tusruktu pacl se ukuk uh kas, na mwet uh ku
in kalukyang nu ke eol uh." 14 Na Moses el oatume liki
fineol uh, ac fahk nu sin mwet uh elos in akmutalyalos
ac akola nu ke alu. Ke ma inge elos ohlla nuknuk lalos,
15 ac Moses el fahk nu selos, "Kowos in akola nu ke
len se aktolu, ac kowos in tia oan yurin mutan ke len
tolu inge." 16 Ke lotutang in len se aktolu, oasr pulahl
ac sarom, ac sie pukunyeng matoltol sikyak fineol uh,
ac pusren mwe ukuk na yohk pusra lohngyuk. Mwet
nukewa in nien aktuktuk uh elos rarrar ke sangeng. 17
Na Moses el pwanulosla liki nien aktuktuk selos in osun
nu sin God, ac elos tu pe eol uh. 18 Fineol Sinai nufon
nukla ke kulasr, mweyen LEUM GOD El oatui nu fac ke
e. Kulasr kac fosryak oana kulasr ke funyu lulap, ac eol
soko ah nufon arulana kusrusryak. 19 Pusren mwe ukuk
uh yokyokelik na. Moses el kaskas, ac God El topkol ke
pulahl. 20 LEUM GOD El oatume nu fin mangon Fineol
Sinai, ac pangnol Moses nu fin mangon eol uh. Moses el
fanyak som 21 ac LEUM GOD El fahk nu sel, "Oatula ac
sensenkakin mwet uh in tia alukela masrol sac in tuku
liyeyu. Elos fin oru, pus selos ac misa. 22 Finne mwet tol
su tuku apkuran nu yuruk, elos enenu in akmutalyalos
sifacna, mweyen elos fin tia, nga fah kaelos." 23 Moses
el fahk nu sin LEUM GOD, "Mwet uh tia ku in fanyak,
mweyen kom sapkin nu sesr in akilen mutal lun eol uh,
ac filiya sie masrol ah rauneak." 24 LEUM GOD El topuk,
"Oatula ac usalu Aaron elan wi kom folok. Tusruktu mwet
tol ac mwet uh fah tiana alukela masrol sac in fanyak nu
yuruk. Elos fin oru, nga fah kaelos." 25 Ouinge Moses el
oatula nu yurin mwet uh ac fahkang ma LEUM GOD El
tuh fahk nu sel.

20 Na God El kaskas, ac pa inge kas nukewa El tuh
fahk: 2 "Nga LEUM GOD, su kowos alu nu se, su
uskowosme liki facl Egypt, acn se ma kowos tuh mwet
kohs we. 3 "Nik kom eis siena god sayuk. 4 "Nik kom
oru nu sum kutena ma sruloala, ku kutena luman ma oan
in kusrao lucng, ku ma oan in faclu ten, ku ma oan in kof
ye faclu. 5 Nik kom sifacna epasr nu selos, ku orekma
nu selos; tuh nga LEUM GOD lom, sie God lemta; lahi
ma koluk lun papa tuma nu fin tulik natu, nu ke fwil se
aktolu ac akakosr selos su srungayu. 6 A oru kulang nu
sin siu selos su lungse nga ac liyaung ma sap luk. 7 Nik
kom aklusrongtenye Inen LEUM GOD lom, tuh LEUM
GOD El tia mu wangin mwatan el su aklusrongtenye
Inel. 8 Esamya len Sabbath, in akmutalye. 9 Len onkosr
kom in orekma, ac oru orekma lom nukewa. 10 A len
se akitkosr Sabbath lun LEUM GOD lom. Nik kom oru
kutena orekma — kom, ku wen nutum, ku acn nutum, ku
mwet mukul kulansap lom, ku mwet mutan kulansap
lom, ku kosro nutum, ku mwetsac lom su muta in kalkal
lom. 11 Tuh in len onkosr LEUM GOD El orala kusrao,
ac faclu, ac meoa, ac ma nukewa loac, a mongla len
se akitkosr, tuh ouinge LEUM GOD El akinsewowoye
len Sabbath, ac akmutalye. 12 Sunakin papa tomom
ac nina kiom, tuh len lom in pus fin facl se su LEUM
GOD lom El sot nu sum. 13 Nik kom akmas. 14 Nik kom
kosro. 15 Nik kom pisrapasr. 16 Nik kom kaskas kikiap
lain mwet tulan lom. 17 Nik kom rapkui lohm sin mwet
tulan lom. Nik kom rapkui mutan kien mwet tulan lom, ku
mwet mukul kulansap lal, ku mwet mutan kulansap lal,
ku cow natul, ku ass natul, ku kutena ma lun mwet tulan
lom." 18 Ke mwet uh elos lohng pulahl ac pusren mwe
ukuk, ac liye sarom, ac ke eol uh fosryak, elos rarrar ke
sangeng, ac tu yen loessula. 19 Elos fahk nu sel Moses,
"Kom fin kaskas nu sesr, kut ac porongo; tusruktu God
Elan tia kaskas nu sesr, sahp kut ac misa." 20 Ac Moses
El fahk nu selos, "Nimet sangeng. God El tuku na in
tuh srike kowos, ac oru in yokelik akfulat lowos nu sel,
pwanang kowos in tia orekma koluk." 21 Tusruktu mwet
uh srakna tu loessula, ac Moses mukena kalukyang nu
ke pukunyeng lohsr matoltol uh, yen God El oasr we.
22 LEUM GOD El sapkin nu sel Moses in fahk nu sin
mwet Israel, "Kowos liye ke nga, LEUM GOD, kaskas nu
suwos inkusrao me. 23 Nimet oru kutena kain god ke
silver ku gold tuh kowos in alu nu kac in oana ke kowos
alu nu sik. 24 Oru sie loang ke fohkon acn uh nu sik, ac
kisakin sheep ac cow nutuwos fac tuh in mwe kisa firir ac
in mwe kisa in akinsewowo. In acn nukewa ma nga srela
nu suwos in alu nu sik we, nga ac fah tuku nu yuruwos
ac akinsewowoye kowos. 25 Kowos fin oru sie loang eot
nu sik, nimet sang eot tufahlla oru, mweyen ke kowos
orekmakin chisel in taflela eot uh, kowos akkolukyela. 26
Nimet musai nu sik sie loang ma oasr nien fan nu kac.
Kowos fin oru, kowos ac sifacna fahkak koflufol lowos ke
kowos ac fan kac.

21 "Sang oakwuk inge nu sin mwet Israel: 2 Kom fin
moli sie mukul Hebrew in sie mwet kohs lom, el

ac orekma nu sum ke yac onkosr. Ke yac se akitkosr,
kom fah aksukosokyalla ac el tia enenu in moli kutena
ma nu sum. **3** El fin tia mwet payuk se ke el mutawauk
in kulansap nu sum, el fah tia eis mutan kial welul ke
pacl se el ac som. Tusruktu el fin payuk tari ke pacl
se el mutawauk in kulansupwekom, el ku in us mutan
kial welul. **4** Mwet kacto lal fin sang sie mutan kial ac
mutan sac el oswela wen ku acn, na mutan sac ac tulik
natul eltal ma na lun mwet kacto lal, na mukul sac fah
mukena som. **5** Tusruktu mwet kohs sac fin akkalemye
lah el lungse mwet kacto lal ac mutan kial ac tulik natul,
ac el tia lungse in sukosokla **6** na mwet kacto lal uh
fah usal som nu ke nien alu nu sin God. El ac fah oru
tuh mwet kohs sac in tu ke srungul uh ku ke sukan
srungul uh, ac putala sie pat ah ke insracl. Na mukul sac
fah mwet kohs lal ke lusenna moul lal. **7** Sie mukul fin
kukakin acn natul tuh elan sie mutan kohs, mutan sac
fah tia ku in aksukosokyeyuk oana mukul kohs uh. **8** El
fin kukakinyukla nu sin sie mukul su nunku mu el ac
payuk sel, a tok el tia insewowo sel, na mukul sac el
fah sifilpa kukakunulang nu sin papa tumal. El tia ku in
kukakunulla nu sin mwetsac, mweyen mwet kacto sac el
tuh tia akfalye wulela lal. **9** Sie mukul fin moli sie mutan
kohs in sang nu sin wen natul, el enenu in oru nu sel
oana sie acn natul. **10** Mukul se fin eis sie mutan tuh in
mutan akluo kial, el tia enenu in aksrikyela ma el sang
nu sin mutan se meet kial ke mwe mongo, nuknuk, ac
suwohs lun payuk lal. **11** Mukul sac el fin tia akfalye ma
tolu inge nu sin mutan se meet ah, el enenu in fuhlella
elan sukosokla, ac tia eis kutena mwe moul. **12** "Kutena
mwet su puokya sie mwet ac unilya, el ac fah anwuki. **13**
Tusruktu fin ma ongla ouiya se, ac tia ma el oru in unilya
se, el ku in kaingla nu yen se su nga fah fahkak nu sum,
ac el fah ku in muta in misla we. **14** Tusruktu mwet se fin
foloyak ac uniya sie pac mwet ke el oru na in oaya, na in
anwuki el, el finne kaing nwe ke loang luk in molella. **15**
"Kutena mwet su puokya papa tumal ku nina kial fah
anwuki. **16** "Kutena mwet su pisrala sie mwet, finne in
kukakunulla ku in sruokilya tuh elan mwet kohs se lal,
el ac fah anwuki. **17** "Kutena mwet su selngawi papa
tumal ku nina kial, el ac fah anwuki. **18** "Fin oasr sie
alein ac sie mwet ah srukak eot se tukya mwet se ngia
ku fiskilya, ac mwet sac tiana misa a el oanna maskin,
19 na ac wangin mwatan mwet se ma oru ah. Tok ke
mwet mas sac tukakek ac fahsr likinuma ke sikal lal, na
mwet se ma puokilya ah enenu in moli ke pacl el sisla
in mas lal, ac liyalang nwe ke el kwela. **20** "Sie mwet
kacto fin srukak sak soko ac uni mwet kohs lal, mukul
ku mutan, ac mwet kohs sac misa na in sac, enenu na
in oasr kai nu sin mwet kacto sac. **21** Tusruktu mwet
kohs sac fin tia misa ke len se ku luo, mwet kacto sac tia
enenu in kaiyuk, mweyen mwet kohs sac el oaoa in sie
kufwen mwe orekma lun mwet kacto sac. **22** "Fin oasr
mwet anwuk twe sun sie mutan pitutu, oru tulik natul
putatla tusruk wangin pac acn musalla ke mutan sac,
mwet se ma pwanang ma sikyak nu sel fah moli lupa se
na ma mukul tumal el pakiya, fin akkeyeyukla sin mwet
nununku. **23** Tuh mutan sac fin oasr pac acn musalla
kacl, kaiyuk nu kac uh pa moul molin moul, **24** atronmuta
molin atronmuta, wihs molin wihs, po molin po, nia
molin nia, **25** folla molin folla, kinet molin kinet, futun
molin futun. **26** "Sie mwet kacto fin fiskiya atronmutun
mukul ku mutan kohs lal ac pusisla, mwet kacto sac fah
aksukosokyela mwet kohs sac in sang moli atronmutal.
27 Sie mwet kacto fin fuskela soko wihsen mwet kol lal,
mwet kacto sac fah aksukosokye mwet kohs sac in sang
moli wihs soko ah. **28** "Soko cow mukul fin fakisya sie
mwet in misa, cow soko enenu in tatngal nwe ke misa,
ac ikwal ac tia mongo, ac mwet se natu ah fah tia kaiyuk.
29 Tusruk cow mukul soko ah fin pahlana in fakfuk mwet,
ac fwackyang nu sin mwet se natu ah a el tiana kalilya in
kalkal — na cow soko ah fin fakisya mwet se in misa, el
ac fah tungalyuk nwe ke el misa, ac mwet se natu fah
anwuki pac. **30** Tusruktu, fin wotyang nu sin mwet se
natu ah sie lupan mani elan moli in molela moul lal, na el
enenu in molela nufonna lupa sac. **31** Cow mukul soko
uh fin uniya tulik mukul se ku tulik mutan se, ma sap
sacna pa ac orekmakinyuk nu kac. **32** Cow mukul soko
ah fin uniya sie mwet kohs, mukul ku mutan, mwet se
natu cow soko ah fah moli nu sin mwet se la mwet kohs
sac ke ipin silver tolngoul, ac cow soko ah fah tatngal
nwe ke misa. **33** "Mwet se fin eisla afyuf ke sie luf, ku el
fin pikin sie luf ac tia afinya, ac soko cow mukul ku soko
donkey putatyang nu loac, **34** el enenu in moli kosro
soko ah. El ac fah moli nu sin mwet se natu, ac kosro
misa soko ah fah ma lal. **35** Fin cow mukul soko nutin
mwet se uniya cow mukul soko nutin siena mwet, mukul
luo ac fah kukakunla cow soko ma moul ah, ac kitalik
mani sac. Eltal fah kitalik pac ikwen cow mukul misa
soko ah. **36** Tusruktu fin eteyuk lah cow mukul soko inge
lungsena anwuk, ac mwet se natu ah tiana kalsalak, el
enenu in sang soko cow mukul ma moul in akfalye nu
sin mwet se natu cow soko ma misa ah.

22 "Mwet se fin pisrala soko cow ku soko sheep, ac
uniya ku kukakunla, el enenu elan moli cow soko
ah ke cow limekosr, ku sheep soko ke sheep akosr. **2**
Mwet pisrapasr sac el enenu na in akfalye ma el pisrala.
Fin wangin yorol, na enenu in kukakinyukla el oana sie
mwet kohs, in molela ma el pisrala ah. **3** Fin cow soko
ku donkey soko ku sheep soko koneyukyak srakna oan
yorol tia misa, na el enenu elan moli ma soko ah ke ma
lukwa. **4** Sie mwet pisrapasr fin sruhu ac anwuki ke el
kunauselik sie acn in utyak nu in lohm ke fong, na wangin
mwatan mwet se ma unilya ah. El fin anwuki ke len, na
ac fah oasr mwatan mwet se ma unilya uh ke akmas. **5**
"Sie mwet fin fuhlela kosro natul in mongo mah ke ima in
wheat ku ima in grape lal, ac elos alukela som kangla
fokin ima lun sie pacna mwet, mwet se natu kosro ah el

enenu in akfalye ma musalla ke fokin ima lal sifacna. **6** "Sie mwet fin akosak sie e in ima lal, ac e sac sun mah ngeng kulakelik nu in ima lun siena mwet, ac esukak wheat ma kapak ku ma pakpukla ac ilusyukyak, mwet se ma akosak e sac ac fah moli ma nukewa ma musalla. **7** "Sie mwet fin liyaung mani ku kutu ma saok pac lun siena mwet, ac ma inge pisrapasrla liki lohm sel, mwet se ma pisrala ah fin koneyukyak, el enenu in akfalye ma el pisrala pacl luo. **8** Tusruktu mwet se ma pisrala ah fin tiana koneyukyak, mwet se ma liyaung ma saok uh in utuku nu ke nien alu, ac el enenu in fahkak ye mutun God lah tia el pa pisrala ma lun mwet se ngia. **9** "Fin oasr sie ma tuhlac, ac mwet luo ameila kac fahk mu ma lal pa ma sac, finne ke cow soko, donkey soko, sheep soko, nuknuk, ku kutepacna ma, mwet luo ingan ac tufah utukla nu ke nien alu. Mwet se ma God El akkalemye lah el pa kikiap uh, fah moli pacl luo nu sin mwet se ngia. **10** "Mwet se fin liyaung donkey nutin siena mwet, ku cow, ku sheep, ku kutepacna kosro, ac kosro soko ah misa ku kineta ku pisrapasrla a wanginna mwet liye, **11** mwet se ma liyaung ac fah som nu ke nien alu, ac fahkak ye mutun God lah el tia pisrala kosro nutin mwet sac. Fin pwaye kosro soko ah tiana pisrapasrla, mwet se natu ac fah falkin kas lun mwet se ngia, na mwet se ngia tia enenu in moli nu sel. **12** Tusruktu kosro soko ah fin pisrapasrla, mwet se liyaung ah enenu in moli nu sin mwet se natu ah. **13** Kosro soko ah fin anwuki sin kosro lemnak, mwet se ma liyaung ah in use monin kosro soko ma anwuki ah in mwe akpwaye. El tia enenu in moli ma kosro lemnak uh uniya uh. **14** "Mwet se fin ngisrala kosro soko nutin siena mwet, ac kosro soko ah kineta ku misa ke mwet se natu ah el wangin, mwet se ma ngisrala ah enenu in moli. **15** Tusruktu ma ingan fin sikyak ke mwet se natu ah oasr uh, na mwet se ma ngisrala ah tia enenu in moli. Fin oasr molin orekmakinyen kosro soko ah, molo se ingan pa ac akfalye uh. **16** "Sie mukul fin furokla nunak lun sie mutan fusr su soenna etu mwet ac soenna siyukyukla, ac el oan yorol, na mukul sac el enenu in moli nu sin sou lun mutan sac, na payukyak sel. **17** Tusruktu papa tumun mutan fusr sac fin tiana insese elan payukyak sel, na mukul sac enenu na in moli nu sin papa sac lupa ma fal ke payukyak nu sin sie mutan su soenna etu mwet. **18** "Uniya kutena mutan su orek inutnut. **19** "Uniya kutena mukul su oan yurin soko kosro. **20** "In anwuki kutena mwet su orek kisa nu sin kutena god sayuk, LEUM GOD. **21** "Nimet oru koluk ku akkeokye sie mwetsac. Esam lah kowos tuh mwetsac in facl Egypt. **22** Nimet oru koluk nu sin kutena katinmas ku tulik mukaimtal. **23** Kowos fin oru, nga LEUM GOD fah porongalos ke elos pang nu sik nga in kasrelos, **24** ac nga ac kasrkusrak ac unikowosi ke mweun. Mutan kiowos fah katinmasla, ac tulik nutuwos ac fah wanginla papa tuma. **25** "Fin oasr mwet luk su sukasrup ngisre kom mani, nimet oru oana mwet ngia oru ac sap elan folokin mani lom wi kap kac. **26** Kom fin eisla nuknuk lik lun mwet se ma ngusr mani sum in mwe akpwaye lah el ac folokin mani lom an, kom enenu in folokunang nu sel meet liki faht uh tili, **27** mweyen pwayena ma ac sang akfusrfusryal ke fong uh. Mea, oasr pac ma el ac afinilya kac? Ke pacl el ac pang nu sik in kasrel, nga ac porognal mweyen nga pakoten. **28** "Nik kom kaskas koluk lain God, ac nik kom selngawi sie mwet kol lun mwet lom. **29** "Ase nu sik mwe sang lowos ke wheat, wain, ac oil in olive ke pacl fal. "Ase nu sik wounse mukul nutuwos. **30** Ase nu sik wounse ke cow ac sheep nutuwos. Fuhlela tuh wounse mukul ke kosro uh in mutana yurin nina kia ke len itkosr, ac ke len se akoalkosr kisakunma nu sik. **31** "Kowos mwet luk, ouinge kowos fah tia kang ikwa ke kutena kosro ma kosro lemnak uh uniya, a kowos in sang nun kosro ngalngul.

23 "Nik kom akyokyelik sramsram tia pwaye, ac nik kom kinauk ma sutuu sang kasru sie mwet oasr mwata. **2** Nik kom oru ma sutuu finne pusiyen mwet uh oru, ku welulos kifasla ma suwohs ke pacl in nununku. **3** Ke kom nununku sie mwet sukasrup, nimet akfisrasrye nununku lom nu sel ke sripen sukasrup lal. **4** "Kom fin sun cow soko ku donkey soko ma kaingla nutin mwet lokoalok lom, folokunla nu yorol. **5** Donkey natul fin ikori ye ma toasr oan facl, nikmet fahlana, a kom in kasrel tulokonak donkey natul nwe ke el sifilpa tuyak. **6** "Nimet ikol nununku suwohs nu sin sie mwet sukasrup. **7** Nik kom oru tukak tia pwaye, ac nik kom eisang sie mwet suwoswos nu ke misa, mweyen nga ac fah lusla kutena mwet su oru kain koluk ouinge. **8** Nik kom eis molin eyeinse, tuh molin eyeinse uh akkunye mutun mwet nu ke ma suwohs, ac akkihyela nununku suwohs nu selos su wangin mwata. **9** "Nik kom oru koluk nu sin sie mwetsac. Kom pula pac tari moul in mwetsac uh, mweyen kom tuh sie mwetsac in facl Egypt meet. **10** "Yac onkosr kom in yoki acn sum ac eisani fahko kac. **11** A ke yac se akitkosr lela acn sum in mongla — kom fah tia yoki ac tia pac kosrani. Lela mwet sukasrup uh in kang kutena ma kap we, ac kosro inima uh in kang ma lula. Oru oapana ke ima in grape lowos ac sak olive sunowos. **12** "Kom in orekma len onkosr ke wik se, tusruk nimet oru kutena orekma ke len akitkosr, tuh mwet kohs lowos ac mwetsac su orekma nu suwos, ac finne kosro nutuwos, in ku in mongla. **13** "Porongo ma nukewa ma nga, LEUM GOD, fahk tari nu sum. Nik kom pre nu sin god saya. Finne inelos, kom in tia pac fahk. **14** "Kowos in tukeni ac oru kufwa lulap tolu ke yac se in akfulatyeyu. **15** In malem Abib, malem se ma kowos illa liki Egypt, kowos in akfulatye Kufwen Bread Tia Akpulol ke ouiya ma nga sapkin tari nu suwos. Nimet kang kutena bread orekla ke mwe pulol inmasrlon len itkosr lun kufwa se inge. Nimet tuku in alu nu sik ke wangin mwe sang inpouwos. **16** "Akfulatye Kufwen Kosrani ke kowos mutawauk in kosrani wheat sunowos.

“Akfulatye Kufwen Iwen Aktuktuk ke saflaiyen pacl in
kosrani, ke kowos telani fokin ima in grape ac fokinsak
olive sunowos. 17 In yac nukewa ke pacl in akfulatye
kufwa lulap tolu inge, mukul Israel nukewa in tuku alu nu
sik, LEUM GOD lowos. 18 “Nik kom sang bread ma orek
ke mwe pulol ke kom kisakin soko kosro nu sik. Kiris ke
kosro kisakinyuk nu sik ke pacl in kufwa inge, fah tia oan
nu ke lotutang tok ah. 19 Ke kais sie yac, kom fah use
nu in lohm sin LEUM GOD lom, fahko ma wo emeet ke
kosrani se meet lom. “Nik kom poeli soko sheep fusr, ku
nani fusr, ke sronin titi lun nina kia. 20 “Nga ac supwala
sie lipufan in fahsr meet liki kowos, in karingin kowos
ke fufahsryesr lowos, ac in uskowosla nu ke acn se su
nga akoela. 21 Lohang nu sel ac aksol. Nimet lainul,
mweyen nga pa supwalot, ac kowos fin lainul el ac fah
tia nunak munas nu suwos kac. 22 Tusruktu kowos fin
aksol ac oru ma nukewa nga sapkin, nga fah mweun
lain mwet lokoalok lowos nukewa. 23 Lipufan luk ac fah
fahsr meet liki kowos ac us kowos nu in facl sin mwet
Amor, mwet Hit, mwet Periz, mwet Canaan, mwet Hiv,
ac mwet Jebus, ac nga fah kunauselosla. 24 Nik kowos
epasr nu sin god lalos ku alu nu selos, ac nik kowos etai
ouiyen alu lalos. Kunauselik god lalos ac fukulya loang
eot mutal lalos. 25 Kowos fin alu nu sik, LEUM GOD
lowos, nga ac fah akinsewowoye kowos ke mwe mongo
ac kof ac eisla mas nukewa lowos liki kowos. 26 Ac fah
wangin tulik putatla nutin mutan pitutu, ac ac fah wangin
pac mutan talap in facl suwos. Nga ac fah akloesye moul
lowos. 27 “Nga fah aksangengalos su lain kowos, ac
mwet su kowos mweuni nga fah akfohsyalosyak. Nga
fah oru mwet lokoalok lowos nukewa in forla ac kaing liki
kowos. 28 Nga fah oru tuh mwet lokoalok lowos — su
mwet Hiv, mwet Canaan, ac mwet Hit — in fosrngalana,
ac nga fah ukwalosyak ke kowos fahsr in utyak nu in
facl selos. 29 Nga ac fah tia luselosla ke pulan yac se,
mweyen nga fin oru ouinge, na acn uh ac mwesisla, ac
kosro lemnak uh ac arulana pusla, na kowos tia ku in
lain. 30 Nga fah kais kutu lusla mwet lokoalok lowos,
nwe ke kowos faseni in ku in eisla acn selos. 31 Nga
fah oru masrol lun acn suwos in mutawauk ke Meoa
Srusra fahla nwe ke Meoa Mediteranean, ac oayapa yen
mwesis lac nwe ke Infacl Euphrates. Nga fah sot mwet
in facl sac nu inpouwos, ac kowos fah luselosla ke pacl
kowos utyak nu we. 32 Nik kowos oru kutena oakwuk
ku yorolos, ku yurin god lalos. 33 Nik kowos lela mwet
ingan in muta in facl suwos. Kowos fin lela, elos ac oru
kowos in orekma koluk lainyu. Kowos fin alu nu sin god
lalos, ac fah oana sie sruhf nu suwos.”

24 Na LEUM GOD El fahk nu sel Moses, “Kom ac
Aaron, Nadab, Abihu, ac itngoul sin mwet kol lun
Israel, fanyak fineol uh nu yuruk, ac ke kowos srakna
fahsr loes, kowos in pasrla ac alu. 2 Moses, kom mukena
in tuku apkuran nu yuruk, ac mwet wi kom ingan in tia
tuku apkuran nu yuruk. Ac mwet Israel nukewa saya in
tiana fanyak nu fineol uh.” 3 Moses el som ac fahkang
nu sin mwet uh ma sap nukewa lun LEUM GOD ac kas
lal nukewa, ac mwet nukewa tukeni topuk, “Kut ac fah
oru ma nukewa ma LEUM GOD El fahk.” 4 Moses el
simusla ma sap nukewa lun LEUM GOD. Toangna in
lotu tok ah, el etoak sie loang pe eol uh ac tulokunak eot
singoul luo, kais sie nu ke sruf singoul luo lun Israel. 5
Na el supwala kutu mukul fusr, ac elos esukak mwe kisa
firir nu sin LEUM GOD, ac kisakunla kutu cow tuh in
mwe kisa in akinsewowo. 6 Moses el eisla tafu srahn
cow ac sang nu in kutu pesin; ac tafu el sang osralik
loang uh. 7 Na el eis ma simusla ke wuleang lun LEUM
GOD, ac riti nu sin mwet uh ke pusra lulap. Elos fahk,
“Kut fah akos LEUM GOD ac oru ma nukewa ma El
sapkin.” 8 Na Moses el eis srah in pesin uh ac osrela
mwet uh kac. El fahk, “Pa inge srah su akkeyala wuleang
su LEUM GOD El orala yuruwos ke El sot ma sap inge
nukewa.” 9 Moses, Aaron, Nadab, Abihu ac mwet kol
itngoul lun mwet Israel, elos fanyak nu fineol uh 10 ac
elos liye God lun Israel. Ye nial oasr sie ma fwel ac
tupasrpasr su oana in orekla ke eot sapphire, arulana
kalem ac folfol oana acn inkusrao. 11 Mwet kol inge ne
liye God, a wangin ma upa El oru nu selos. Elos tukeni
mongo ac nim. 12 LEUM GOD El fahk nu sel Moses,
“Fanyak nu fineol uh nu yuruk, ac pacl se kom muta
inge, nga ac sot luo eot tupasrpasr, su ma sap nukewa
simla fac. Nga simusla ma inge tuh in mwe luti nu sin
mwet uh.” 13 Moses ac Joshua, mwet kasru lal, eltal
akola, ac Moses el mutawauk in fanyak nu fineol mutal.
14 Moses el fahk nu sin mwet kol uh, “Soanekut ke acn
in aktuktuk uh nwe ke kut foloko. Aaron ac Hur ac muta
yuruwos. Kutena mwet su oasr alein yoro, ku in som
nu yoroltal in aksuwosyela.” 15 Na Moses el fanyak nu
Fineol Sinai, ac pukunyeng se afunla. 16 Kalem wolana
lun LEUM GOD oan Fineol Sinai, ac pukunyeng sac
afunla fineol uh ke len onkosr. Ke len se akitkosr LEUM
GOD El pang nu sel Moses liki pukunyeng sac. 17 Ke
kalem wolana lun LEUM GOD sikyak in pacl sac, oana
sie e firirelik fin mangon eol uh ke mwet Israel elos liye.
18 Moses el fanyak ke eol uh nu yen pukunyeng sac oan
we. Na el muta ingo len angngaul ac fong angngaul.

25 LEUM GOD El fahk nu sel Moses, 2 “Fahk nu
sin mwet Israel elos in orek mwe sang nu sik. Eis
ma nukewa ma mwet uh insewowo in sang. 3 Mwe
sang inge ku in gold, silver, ac osra bronze; 4 linen srik
eoa; unen sheep ma tuhn folfol, sroninmutuk, ac srusra;
nuknuk orekla ke unen nani; 5 kulun sheep mukul ngosla
srusra; kulun kosro fisrasrsrasr; sak acacia; 6 oil nu
ke lam; mwe keng nu ke oil in akmusra ac nu ke mwe
kisa keng; 7 eot onyx ac eot saok pac saya, in sang
nawela nuknuk lun Mwet Tol Fulat su pangpang ephod,
oayapa nuknuk mwe loeyuk iniwa se. 8 Mwet uh fah oru
sie Lohm Nuknuk Mutal nu sik, tuh nga in ku in muta

inmasrlolos. 9 Orala lohm sac, wi koanon lohm an, in
fal nu ke lemlem su nga ac fah akkalemye nu sum. 10
"Orala sie tuptup ke sak acacia, inch angngaul limekosr
lusa, inch longoul itkosr sralap ac longoul itkosr fulata.
11 Nokomla acn loac ac lik ke gold nasnas, ac kom fah
orala sie patun ke gold rauneak. 12 Orala akosr ring in
tou ke gold, ac oakiya nu ke nia akosr kac, ring luo ke
kais sie siska lac lac. 13 Orala srenenu lukwa ke sak
acacia ac nokomla ke gold 14 ac isongang nu ke ring
ma oan sisken Tuptup an. 15 Srenenu inge fah oanna in
ring uh, ac in tiana itukla liki. 16 Na filiya in Tuptup uh
eot tupasrpasr luo ma nga ac sot nu sum, su ma sap uh
simla oan fac. 17 "Orala sie mwe afyuf ke gold nasnas,
inch angngaul limekosr lusa ac longoul itkosr sralap.
18 Orala luo cherub ke gold tuktuki, 19 sie in oan tafu
ac ma se ngia oan tafu. Cherub inge in orekla ipin na
mwe afyuf sac 20 ac in ngetani nu sie fac, ac posohksok
laltal in elakelik ac afinya mwe afyuf sac. 21 Filiya eot
tupasrpasr luo uh in Tuptup uh, ac sang mwe afyuf sac
nu fac. 22 Nga ac fah osun nu sum ke acn se inmasrlon
cherub luo ah ma muta lucng liki mwe afyuf sac, na liki
acn se ingan nga ac fah sot nu sum ma sap nukewa luk
nu sin mwet Israel. 23 "Orala sie tepu ke sak acacia,
inch tolngoul onkosr lusa, inch singoul oalkosr sralap ac
inch longoul itkosr fulata. 24 Nokomla ke gold nasnas ac
sang sie patun gold rauneak. 25 Kuhlasak fac ah ke
sie patun inch tolu fulata, ac sie mwe naweyuk gold in
oan fin patun sac. 26 Orala akosr ring in tou ke gold, ac
oakeang nu ke sruwasrik akosr, yen ma nia uh oan we.
27 Ring ma srumasriyen srenenu ke tepu uh in oakwuki
apkuran nu ke patun se fin tepu uh. 28 Srenenu nu kac
in orek ke sak acacia, ac nokomla ke gold. 29 Orala
plate, cup, sufa, ac pol in orekmakinyuk ke pacl in kisa
wain. Ma inge nukewa in orekla ke gold nasnas. 30 Tepu
sac fah filiyuki mutun Tuptup in Wuleang, ac bread mutal
ma kisakinyuk nu sik fah oan fin tepu uh pacl nukewa.
31 "Orala sie nien lam ke gold nasnas, in oana luman sak
soko. Orala srupo an ac kapu an ke gold tuktuki. Ipin
gold se na ma sang orala srupo ah in pa sang orala ros
motul ac ros fareng, mwe naweyuk nu kac. 32 Orala lah
onkosr kac — tolu ke la, tolu ke la. 33 Kais sie lah onkosr
inge fah oasr ros in yun tolu kac, ma oana ros almond.
Oru kutu in ros motul ac kutu ros fareng. 34 Srupo ke
nien lam uh in oasr ros in yun akosr kac ma oana luman
ros almond, kutu in ros motul ac kutu in ros fareng. 35
Enenu in oasr sie ros motul ke yen kais luo lah inge
kupasreni nu ke srupo soko ah. 36 Nien lam uh, wi ros
motul mwe naweyuk, ac lah kac ah — nufonna in orek
ke ipin gold nasnas sefanna ma tuktuki. 37 Orala lam
itkosr nu ke nien lam uh, ac oakiya in tolak acn meet. 38
Oru mwe kosrkosr wik ac ahlu nu kac ke gold nasnas.
39 Paun itngoul limekosr ke gold nasnas pa in sang orala
nien lam uh wi kufwa inge nukewa. 40 Karinganang in
orala fal nu ke lemlem su nga fahkak nu sum fineol uh.

26 "Orala acn loac ke Lohm Nuknuk Mutal, nien muta
luk, ke ipin nuknuk linen srik eoa singoul, otwot ke
unen sheep ma ngosla folfol, sroninmutuk ac srusra.
Yunela ke mwe akul in luman cherub uh. 2 Kais sie ipin
nuknuk inge in oana sie lupa — yact singoul akosr lusa
ac yact luo sralap. 3 Twani ip limekosr nu sie, ac oru
oapana nu ke ip limekosr ngia. 4 Orala mwe sremsrem
ke nuknuk folfol, sang nu ke ipin nuknuk se ma oan e
siska ke kais sie nuknuk in lisrlisr inge. 5 Sang mwe
sremsrem lumngaul nu ke ip se meet ke nuknuk in lisrlisr
se meet. Sifilpa sang mwe sremsrem lumngaul oapana
inge nu ke ip se safla ke nuknuk in lisrlisr se akluo.
6 Orala mwe sruh lumngaul ke gold in sang kapsreni
nuknuk in lisrlisr luo inge nu sie. 7 "Orala sie mwe susu
in sunya ke ipin nuknuk singoul sie orekla ke unen nani,
in sang afinya Lohm Nuknuk Mutal. 8 Orala nufonna
in lupa sefanna, yact singoul limekosr lusa ac yact luo
sralapa. 9 Twani ip limekosr nu sie, oayapa twani ip
onkosr lula nu sie. Lumwani ip se akonkosr ah in oan
ke mutun Lohm Nuknuk Mutal. 10 Sang lumngaul mwe
sremsrem nu ke siska se ke ip se ma oan safla ke lisrlisr
se meet ah, ac lumngaul pac ke sisken ip fon se ngia.
11 Orala lumngaul mwe sruh ke bronze, ac sang nu ke
mwe sremsrem kac uh, in orani nuknuk in lisrlisr luo an
nu sie. 12 Sripisrya tafun ip se ma lula ke acn tok ke
Lohm Nuknuk Mutal. 13 Tafun yact ma yolyak ke kais sie
siska inge ac fah sripsripyak in atla afinya sisken Lohm
Nuknuk Mutal. 14 "Orala luo pac afyuf an, sie ke kulun
sheep mukul ngosla srusra, ac ma se ngia ke kulun
kosro fisrasrsrasr, tuh in mwe afyuf lik ah. 15 "Orala frem
nu ke Lohm Nuknuk sac ke sak acacia. 16 Kais sie
frem in oasr fit singoul limekosr lusa, ac longoul itkosr
inch sralap, 17 ac in oasr acn kihlyak luo ke kais sie
frem tuh frem uh in kupasreni nu sie. Frem nukewa in
oasr kihl luo kac. 18 Orala frem longoul nu layen eir, 19
ac angngaul kapin frem ma orekla ke silver in oan ye
frem inge; kapin frem luo nu ke frem se. 20 Orala frem
longoul nu layen epang ke Lohm Nuknuk Mutal, 21 ac
angngaul kapin frem, kais luo ye frem se. 22 Orala frem
onkosr nu ke layen tok ke Lohm Nuknuk Mutal, layen nu
roto, 23 ac frem luo nu ke insruwasrik uh. 24 Frem nu
insruwasrik inge in kupasreni tafunyen ten ac sruokeni
tenyak na nwe lucng. Frem luo ma orala insruwasrik luo
ah enenu na in orek ouinge. 25 Ke ma inge ac oasr frem
oalkosr wi kapin frem silver singoul onkosr, kais luo ye
kais sie frem. 26 "Orala singoul limekosr sukan brace
ke sak acacia — ma limekosr nu ke frem ke lac Lohm
Nuknuk Mutal, 27 ac limekosr nu ke frem ke layen ngia,
ac limekosr nu ke frem siska nu roto, ke acn tok ke lohm
uh. 28 Soko sukan brace ma ac oan infulwen frem uh, in
oan ke sie siska fahla nwe ke siska se ngia. 29 Afunla
frem uh ke gold, ac oakeang ring gold lulap nu kac in
sruok sukan brace uh, ma ac nukumyukla pac ke gold.
30 Tulokunak Lohm Nuknuk Mutal fal nu ke lemlem ma

nga fahkot nu sum fineol uh. **31** "Orala sie mwe lisrlisr
ke ipin nuknuk linen srik eoa, otwot ke unen sheep ma
ngosla folfol, sroninmutuk ac srusra. Yuni ac akilenya ke
luman cherub uh. **32** Srupusrak ke sru in acacia akosr
ma nukumyukla ke gold ac oakwukyang mwe sruh nu
kac, ac oakiya ke kapin sru silver akosr. **33** Likiya mwe
lisrlisr se inge ye tak in mwe sruh ke ma sang afin Lohm
Nuknuk Mutal uh. Tuptup in Wuleang, su eot tupasrpasr
luo oan loac, kom fah filiya tukun lisrlisr uh. Lisrlisr se
inge fah sraclik Acn Mutal liki Acn Mutal Na Mutal. **34**
Sang mwe afyuf nu fin Tuptup in Wuleang, su oan in
Acn Mutal Na Mutal. **35** Likin Acn Mutal Na Mutal kom
fah likiya tepu sac in oan layen epang in Lohm Nuknuk
uh, ac likiya nien lam uh in oan layen eir. **36** "Nu ke
acn in utyak lun Lohm Nuknuk Mutal, oru sie lisrlisr ke
nuknuk linen srik eoa wi turet ke unen sheep ma folfol,
sroninmutuk ac srusra, ac yunela ke naweyuk lun akul.
37 Nu ke mwe lisrlisr se inge orala sru limekosr ke sak
acacia nukla ke gold, ac oakeang mwe sruh gold nu kac.
Orala kapin sru limekosr nu ke sru inge.

27 "Orala sie loang ke sak acacia. Oru in maspang, fit
itkosr tafu lusa, ac fit itkosr tafu sralap, ac in tufah
fit akosr tafu fulata. **2** Orala koac in tuyak fin sruwasrik
akosr ah. Koac inge in orekla ke sak se na ma sang
orala loang uh, ac ma inge nukewa in nukumyukla ke
osra bronze. **3** Orala pan mwe nein apat mosroal, ac
orala saful, pesin, fork, ac pan in neinyuk mulut firir.
Kufwa inge nukewa in orekla ke bronze. **4** Orala sie mwe
liklik ke bronze, ac sang akosr ring in utuk, ma orekla
pac ke bronze, ac oakiya ke sruwasrik akosr ah. **5** Filiya
mwe liklik sac in oan loac tafunyen ten ke loang uh. **6**
Orala srenenu ke sak acacia, ac nokomla ke bronze, **7**
ac isongang nu in ring siska lac lac ke loang uh ke pacl
ac utuk uh. **8** Orala loang uh ke ipinsak, ac acn loac in
oalal, fal nu ke lemlem nga akkalemye nu sum fineol
uh. **9** "Nu ke Lohm Nuknuk Mutal sik, orala sie kalkal in
lisrlisr ke nuknuk linen srik eoa. Mwe lisrlisr nu ke layen
nu eir in tufah yact lumngaul lusa, **10** sikulyukyak ke sru
bronze longoul, ma tuyak luin kapin sru bronze longoul,
wi mwe sruh ac osra orekla ke silver. **11** Oru oapana nu
ke layen epang ke kalkal uh. **12** Layen nu roto in oasr
mwe lisrlisr yact longoul limekosr lusa, wi sru singoul ac
kapin sru singoul. **13** Layen nu kutulap, su nien utyak uh
oan we, kalkal we in oayapa yact longoul limekosr lusa.
14 Mwe lisrlisr ke la sisken nien utyak uh in tufah yact
itkosr tafu, wi sru tolkwe ac kapin sru tolu. **15** Ac layen
ngia in oapana, yact itkosr tafu ke lisrlisr, wi sru tolkwe
ac kapin sru tolu. **16** Nu ke acn in utyak an sifacna, in
tufah sie lisrlisr yact singoul lusa orekla ke linen srik eoa,
otwotla ke unen sheep ngosla folfol, sroninmutuk ac
srusra, ac in naweyukla ke mwe akul. In tufah sripsripyak
ke sru akosr luin kapin sru akosr. **17** Sru nukewa ke
kalkal uh in fah kupasreni ke osra silver, ac mwe sruh
kac fah orekla ke silver, ac kapin sru nu kac orekla ke
bronze. **18** Kalkal uh fah yact lumngaul lusa, ac yact
longoul limekosr sralapa, ac yact luo tafu fulata. Mwe
lisrlisr in tufah orek ke linen srik eoa, ac kapin sru uh in
orek ke bronze. **19** Kufwen mwe orekma nukewa ma
orekmakinyuk nu ke Lohm Nuknuk Mutal, ac kwi nukewa
nu ke Lohm Nuknuk ac nu ke kalkal ma rauneak, in tufah
orekla ke bronze. **20** "Sapkin nu sin mwet Israel in use
nu yurum oil in olive wo ma aknasnasyeyukla tari, tuh
lam uh in ku in firir ke fong nukewa. **21** Aaron ac wen
natul pa in akoela lam uh in Lohm Nuknuk sik likin mwe
lisrlisr su oan mutun Tuptup in Wuleang. Lam uh in firir
ye mutuk ke eku nwe ke lotutang. Ma sap se inge ac
tufah karinginyuk nwe tok sin mwet Israel ac fwilin tulik
natulos.

28 "Solalma Aaron, tamulel lom, ac wen natul —
Nadab, Abihu, Eleazar ac Ithamar. Srelosla liki
mwet Israel uh tuh elos in kulansupweyu ke orekma lun
mwet tol. **2** Orala nuknuk in mwet tol lal Aaron, tamulel
lom, ma in sang akkalemye mutal ac wolana lun orekma
lun mwet tol. **3** Pangoneni mwet pah in orekma nukewa
su nga sang etauk nu se, ac fahk nu selos in orala
nuknuk lal Aaron, tuh elan sriyukla nu sik nu ke kunokon
lun sie mwet tol. **4** Fahk nu selos in orala sie mwe loeyuk
iniwa, sie nuknuk lun mwet tol pangpang ephod, sie
nuknuk loeloes, sie nuknuk loac yunla ke mwe akul, sie
nuknuk in lohl insuf, ac sie mwe lohl infulwa. Elos in orala
nuknuk in mwet tol inge lal Aaron, tamulel lom, ac wen
natul, tuh elos in kulansupweyu ke kunokon lun mwet
tol. **5** Mwet usrnguk in orekma inge fah orekmakin unen
sheep ngosla folfol, sroninmutuk ac srusra, turet gold, ac
linen srik eoa. **6** "Elos in orala nuknuk ephod sac ke
unen sheep ma tuhn folfol, sroninmutuk ac srusra, turet
gold, ac linen srik eoa, naweyuk ke mwe akul. **7** Sang
luo mwe sruh nu finpisa in sruokani siska luo an. **8** Sie
mwe lohl infulwa ma naweyukla arulana wo orekla pacna
ke mwe yun inge in tufah itukyang nu ke ephod sac
in orala lumah sefanna. **9** Eis luo eot onyx ac kihlisya
inen wen singoul luo natul Jacob fac, **10** fal nu ke takin
matwalos — ine onkosr fin sie eot an, ac onkosr fin sie.
11 Sang sie mwet pisrla ke kihlisyen mwe naweyuk in
oru kihl ke inen wen natul Jacob fin eot luo an, ac sang
nu ke frem ma orekla ke gold. **12** Filiya ke mwe sruh
finpisa ke nuknuk ephod sac in mwe esmakinyen sruf
singoul luo lun Israel. In ouiya se inge Aaron el ac fah us
inelos finpisal, tuh nga, LEUM GOD, fah esam mwet luk
pacl nukewa. **13** Orala luo pac frem gold **14** ac lukwa
sein ke gold nasnas, pirakla oana luman fu, ac kapsreni
nu ke frem luo ah. **15** "Orala sie mwe loeyuk iniwa lun
Mwet Tol Fulat, elan ku in orekmakin in akilen ma lungse
lun God. In orekla pacna ke kain mwe naweyuk ma sang
oru nuknuk ephod lun mwet tol, ac in luman mwe akul
sac pacna. **16** Lumwani pacl se in maspangla — inch
eu lusa ac inch eu sralap. **17** Filiya tah akosr ke eot

saok fac: ke tah soko oemeet sang sie eot ruby, sie eot
topaz, ac sie eot garnet. 18 Tah soko aklukwa ah, sie eot
emerald, sie eot sapphire, ac sie eot diamond. 19 Ke
tah soko aktolkwe, sie eot turquoise, sie eot agate, ac
sie eot amethyst. 20 Ac tah soko akakosr ah, sie eot
beryl, sie eot onyx, ac sie eot jasper. Eot inge nukewa in
filiyuki ke frem gold. 21 Eot singoul luo inge in kihlyak
inen kais sie wen natul Jacob fac, in fahkak sruf singoul
luo lun Israel. 22 Orala sein ke gold nasnas, pirakela in
oana luman fu israpla, tuh in oan ke mwe loeyuk iniwa
sac. 23 Orala luo ring gold ac sang nu ke sruwasrik luo
lucng ke mwe loeyuk iniwa sac, 24 ac srupusrang sein
gold lukwa ah nu ke ring luo ah. 25 Kapriya mutun sein
lukwa ah nu ke frem luo uh, ac in lumah se inge kom fah
kapsreni nu ke layen meet ke mwe sruh finpisa ma oan
ke nuknuk ephod sac. 26 Na orala luo ring gold an ac
sang nu ke sruwasrik luo ten ke mwe loeyuk iniwa sac,
in oan layen loac sisken nuknuk ephod uh. 27 Orala pac
luo ring gold ac sang nu ke layen ten ke acn meet ke
mwe sruh luo nu ke finpisa ke nuknuk ephod sac, in oan
apkuran ac lucng kutu liki acn se mwe lohl infulwa sac
kupasryang nu ke ephod uh. 28 Kapriya ring ke mwe
loeyuk iniwa, nu ke ring ke ephod uh ke soko ah folfol,
tuh mwe loeyuk iniwa sac fah oan lucng liki mwe lohl
infulwa uh, tuh in tia putatla liki ephod uh. 29 "Ke pacl
Aaron el ac utyak nu in Acn Mutal, el fah nokomang
mwe loeyuk iniwa se inge su kihlyak ke inen sruf lun
Israel, tuh nga, LEUM GOD, fah esam mwet luk pacl
nukewa. 30 Filiya Urim ac Thummim ke mwe loeyuk
iniwa sac, tuh in oan iniwal Aaron ke pacl el utyak nu
ye mutuk. Pacl nukewa el enenu in nukum mwe loeyuk
iniwa se inge, tuh elan ku in kalem ke ma lungse luk
nu sin mwet Israel. 31 "Nuknuk loeloes se ma oan ye
ephod, in orekla nufonna ke unen sheep ngosla folfol.
32 In oasr kwawa se kac nu ke insifa, ac kwawa se inge
in pwiyukla ke sie pac nuknuk tuh in tia mihsalik. 33
Nu ke pikinnia kom fah sang unen sheep tuhn folfol,
sroninmutuk, ac srusra ma orekla oana luman fokinsak
pomegranate, wi tapweng srisrik gold in oan inmasrlo,
rauneak nufon pikinnien nuknuk sac — 34 tapweng gold
se, pomegranate se, tapweng gold se, pomegranate
se, atupali rauneak pikinnien nuknuk loeloes sac. 35
Aaron elan nukum nuknuk loeloes se inge ke pacl el
oru kulansap lun mwet tol. Pacl el utyak ku illa liki ye
mutuk in Acn Mutal, pusren tapweng inge ac lohngyuk,
na el ac fah tia anwuki. 36 "Orala sie mwe yun ke gold
nasnas, ac kihlisya kas inge fac: 'Kisakinyukyang Nu
Sin LEUM GOD.' 37 Sang soko ah folfol kapriya nu
ke acn meet ke nuknuk in lohl insuf. 38 Aaron elan
sunya motonsrol, tuh mwet Israel fin tafongla ke elos
orek kisa nu sik, mwatalos ac fah oan facl Aaron, ac
nga, LEUM GOD, fah eis mwe kisa lalos nukewa. 39
"Otwela sie nuknuk loac lal Aaron ac sie mwe lohl insuf
ke linen srik eoa, oayapa sie mwe lohl infulwa yuniyukla
ke mwe akul. 40 "Orala nuknuk loac, mwe lohl infulwa,
ac mwe lohl insuf lun wen natul Aaron, in fahkak fulat ac
wolana lalos. 41 Nokmulang Aaron, tamulel lom, ac wen
natul ke nuknuk inge. Na akmusraelosla ac akmutalyalos
ke kom mosrwelosla ke oil in olive, tuh elos fah ku in
kulansupweyu ke orekma lun mwet tol. 42 Orek loeyuk
linen lalos, ke infulwalosi nu finyepalos, tuh elos fah
tia koflufol. 43 Aaron ac wen natul fah nukum ma inge
pacl nukewa ke elos ac ilyak nu ye mutuk nu in Lohm
Nuknuk Mutal, ku ke pacl elos kalukyang nu ke loang uh
in oru kulansap lun mwet tol in Acn Mutal, tuh elos in tia
anwuki ke sripen liyeyuk koflufol lalos. Oakwuk se inge
ma nu sel Aaron ac fwilin tulik natul nwe tok.

29 "Pa inge ma kom ac oru nu sel Aaron ac wen
natul in srelosla ac akmutalyalos nu ke orekma lun
mwet tol in kulansupweyu. Eis soko cow mukul fusr ac
lukwa sheep mukul ma wanginna ma koluk ke manolos.
2 Orekmakin flao na wowo, tusruktu tia orekmakin mwe
pulol, na orala kutu bread orek ke oil in olive, ac kutu in
wangin oil kac, ac kutu in luman flao minini akmusra
ke oil. 3 Sang nu in sie fotoh ac use nu ye mutuk
ke pacl se kom kisakin cow soko ah ac sheep lukwa
ah. 4 "Usalu Aaron ac wen natul nu ke nien utyak nu
ke Lohm Nuknuk Mutal sik, ac twetekunulosla. 5 Na
nokmulang Aaron ke nuknuk in mwet tol — nuknuk loac,
nuknuk loeloes ma oan ye ephod, ephod sac, mwe
loeyuk iniwa sac, ac mwe lohl infulwa. 6 Sunilya ke mwe
lohl suf ac kapriya akul mutal ma kihlyak kas inge fac,
'Kisakinyukyang Nu Sin LEUM GOD.' 7 Na eis oil in
akmusra ac ukuiya nu fin sifal ac akmusraella. 8 "Use
wen natul ac nokmultalang ke nuknuk loac, 9 losya mwe
lohl infulwalos, ac kapriya mwe lohl fin sifalos. Pa ingan
ouiya kom ac oru in akmusrael Aaron ac wen natul. Eltal,
ac fwilin tulik natulos, pa ac kulansupweyu ke orekma
lun mwet tol nwe tok. 10 "Use cow mukul soko uh nu
mutun Lohm Nuknuk Mutal sik, ac fahk nu sel Aaron
ac wen natul in filiya paolos ke sifa ah. 11 Uniya cow
soko uh we, ye mutuk ke nien utyak nu in Lohm Nuknuk
Mutal sik. 12 Twenya kufinpoum ke srahn cow soko ah
ac sang mosrwela koac akosr fin ngoasron loang uh. Na
okoala srah lula an nu ke kapin loang uh. 13 Toko, eis
kiris nukewa ma nokomla kainfohko, ac acn wo oemeet
ke esa, ac kidney luo wi kiris kac, ac furreak fin loang uh
tuh in sie mwe kisa nu sik. 14 A kom in usla ikwen cow
soko ah, wi kolo ac kainfohko nu likin nien aktuktuk uh
ac esukak. Mwe kisa se inge ma in eisla ma koluk lun
mwet tol uh. 15 "Eis soko sin sheep mukul lukwa uh
ac fahk nu sel Aaron ac wen natul in filiya paolos fin
sifa uh. 16 Uniya, ac eisla srah kac ac sang fwela siska
akosr ke loang uh kewa. 17 Sipikya sheep soko ah, ac
ohlla koanonsia ac nia an, na filiya ma inge fin sifa ac
ip nukewa saya. 18 Esukak sheep mukul fon soko uh
fin loang uh tuh in sie mwe kisa firir. Nga insewowo
ke foulin mwe kisa se inge. 19 "Eis sheep mukul soko

aklukwa ah, ac fahk nu sel Aaron ac wen natul in filiya
paolos ke sifa ah. **20** Uniya, ac eis kutu srah kac ac
sang mosrwela acn fisrasrsrasr ke lac srac layot kacl
Aaron ac wen natul, oayapa fin kuf lulap soko ke lac
paolos layot ac kuf lulap soko ke lac nialos layot. Srah
lula an kom fah sang fwela siska akosr ke loang uh. **21**
Na kom fah eis kutu srah ke loang uh ac kurrauk ke oil
in akmusra, ac usrukya facl Aaron ac nuknuk lal, oayapa
usrukya fin wen natul ac nuknuk lalos. Ouinge Aaron ac
wen natul ac nuknuk lalos fah akmutalyeyuk nu sik. **22**
"Ke sripen sheep mukul soko inge ma orekmakinyuk
ke pacl in akmusra, ouinge kom fah supukla kiris kac
wi pula kiris, kiris nokomla koanonsia, acn wo oemeet
ke esa, kidney luo wi kiris kac, ac la epa layot. **23** Liki
fotoh in bread ma utuku nu ye mutuk, eisla soko lof ke
bread ma orek ke oil in olive, soko ma wangin oil kac, ac
sie cake minini. **24** Sang bread inge wi ikwen sheep
mukul soko ah nu in paol Aaron ac wen natul, na eltal in
kolak nu lucng in akkalemye lah ma inge kisakinyukla
nu sik. **25** Toko eisla ma inge selos ac filiya fin sheep
soko ma kisakinyuk meet ah, ac esukak fin loang uh, tuh
in sie pac mwe kisa firir. Nga insewowo ke foulin mwe
kisa inge. **26** "Eis iniwen sheep mukul soko aklukwa
ah, ac kolak nu lucng in akkalemye lah kom kisakin nu
sik. Ip se inge ac fah ma nom. **27** "Kom fah srela ip
luo ke sheep soko ma orekmakinyuk ke pacl sie mwet
el akmusrala nu ke kunokon lun mwet tol. Ip luo inge
pa iniwa ac la epa, su kom fah kolak nu lucng ke kom
kisakin nu sik. Iniwa sac ma nu sel Aaron, ac la epa
sac ma nu sin wen natul. **28** Ke pacl mwet uh ac oru
mwe kisa in akinsewowo, iniwa ac epan sheep soko ma
kisakinyuk uh ac fah ma lun mwet tol. Oakwuk se inge
ac fah oanna nwe tok. Ma inge mwe sang lalos nu sik,
LEUM GOD. **29** "Nuknuk in mwet tol lal Aaron ac tufah
tutafla nu sin wen natul tukun el misa, tuh elos in nukum
ke pacl alu in akmusra. **30** Wen se natul Aaron su aolul
nu ke mwet tol ac su utyak nu in Lohm Nuknuk Mutal sik
in kulansap in Acn Mutal, elan nukum nuknuk inge ke len
itkosr. **31** "Eis ikwen sheep mukul soko ma orekmakinyuk
nu ke akmusra lal Aaron ac wen natul, ac poeli in sie
acn mutal. **32** Aaron ac wen natul in kang ikwa inge wi
bread lula in fotoh uh ke nien utyak nu ke Lohm Nuknuk
Mutal sik. **33** Elos fah kang ma orekmakinyuk ke alu
in siyuk nunak munas ke pacl akmusra lalos uh. Mwet
tol mukena fah ku in kang mwe mongo inge, mweyen
ma mutal. **34** Kutu ikwa ac kutu bread fin tia mongola
nwe lotutang, in firriyukyak ac tia mongo, mweyen ma
mutal. **35** "Oru alu in akmusra kacl Aaron ac wen natul
ke len itkosr, oana ke nga sapkin nu sum. **36** Kais sie
len kom enenu in sang soko cow mukul tuh in sie mwe
kisa in ela ma koluk. Ma inge ac aknasnasye loang uh.
Na mosrwela loang uh ke oil in olive in akmutalye. **37**
Oru ouinge ke lusen len itkosr. Na loang uh fah arulana
mutal, ac kutena mwet, ku kutena ma su pusralla, ac fah
ongoiya ke ku lun mutallana la. **38** "Pa inge ma kom ac
kisakin fin loang uh ke len nukewa nwe tok: sheep fusr
lukwa ma yac se matwa. **39** Kisakin soko sheep inge ke
lotutang, ac ma soko ngia ke eku. **40** Ke sheep fusr soko
meet ah, sang luo paun in flao srik kosra arukak ke sie
quart in oil in olive nasnas. Ukuiya sie quart ke wain tuh
in sie mwe sang. **41** Kisakin sheep soko aklukwa ah
ke ekela, ac sang lupa se pachna ke flao, oil in olive,
ac wain, oana ke lotutang. Foulin mwe kisa firir inge
akinsewowoyeyu. Nga LEUM GOD. **42** Kom, ac fwilin
tulik nukewa nutum ke pacl fahsru, ac fah oru mwe kisa
firir inge ye mutuk ke nien utyak nu in Lohm Nuknuk
Mutal sik. Pa inge acn nga ac fah osun nu sin mwet luk,
ac kaskas nu sum. **43** Nga fah sun mwet Israel we, ac
kalem wolana luk ac fah akmutalye acn sac. **44** Nga fah
oru Lohm Nuknuk ac loang uh in mutal, ac nga fah srella
Aaron ac wen natul tuh elos in kulansapweyu ke orekma
lun mwet tol. **45** Nga fah muta inmasrlon mwet Israel, ac
nga ac fah God lalos. **46** Elos fah etu lah nga pa LEUM
GOD lalos, su usalosme liki facl Egypt tuh nga fah ku in
muta inmasrlolos. Nga pa LEUM GOD lalos.

30 "Orala sie loang ke sak acacia, in mwe kisakin
mwe keng. **2** Oru in maspang, inch singoul oalkosr
lusa ac singoul oalkosr sralap, ac in tufah inch tolngoul
onkosr fulata. Koac ke sruwasrik akosr in orekla ke ipin
sak na kac an. **3** Afinya acn fac, siska akosr ah, ac koac
kac ke gold nasnas, ac sang patun gold soko rauneak. **4**
Orala luo ring gold an nu kac mwe utuk, oakeang nu ye
patun ke siska luo an, tuh in sruok srenenu lukwa ma
ac sang sruhk. **5** Oru srenenu ingan ke sak acacia, ac
nokomla ke gold. **6** Filiya loang se inge likin lisrlisr ma
sripsrip mutun Tuptup in Wuleang. Pa inge acn se ma
nga ac osun nu sum we. **7** Lotutang nukewa, ke pacl
Aaron el ac tuku akoela lam uh, el ac fah esukak mwe
keng fac. **8** El ac fah oru oapana ke pacl el akosak lam
ke ekela. Mwe kisa keng se inge in orek na nwe tok.
9 Nik kom kisakin kutena mwe keng ma tia mutal, ku
kutena kosro, ku kutena mwe kisa ke wheat fin loang se
inge, ac nikmet okoala kutena mwe kisa wain nu fac. **10**
Pacl se in yac nukewa Aaron elan oru alu in aknasnasye
loang uh ke el eis srahn kosro soko ma kisakinyuk nu ke
eela ma koluk, ac sang mosrwela koac akosr uh. Ma se
inge in orek ke yac nukewa ke pacl nukewa fahsru uh.
Loang se inge in tufah arulana mutal, sriyukla nu sik,
LEUM GOD." **11** LEUM GOD El fahk nu sel Moses, **12**
"Ke pacl kom oru sie oaoa lulap ke pisen mwet Israel uh,
kais sie mukul in akfalye nu sik sie lupa in moli moul lal,
tuh in wangin ongoiya sikyak nu sel ke pacl oaoa lulap
se inge ac orek uh. **13** Mwet nukewa ma wi oaoala ke
oaoa lulap se inge enenu in moli lupa fal se ke mani,
pauniya fal nu ke ma oakwuki. Mani se elos moli inge
ac fah sie mwe sang nu sik. **14** Mukul nukewa ma sun
yac longoul matwa, ku matu liki, pa ac moli lupa se inge
nu sik. **15** Mwet kasrup in tia moli yohk liki, ku mwet

sukasrup in tia moli srik liki, ke elos moli lupa se inge nu
ke moul lalos. **16** Eisani mani inge sin mwet Israel, ac
orekmakin in sang akwoye Lohm Nuknuk Mutal sik. Tax
se inge ac fah sang akfalye molin moul lalos, ac nga fah
esam in karingnalosyang." **17** LEUM GOD El fahk nu
sel Moses, **18** "Orala sie pesin bronze, ac mwe loang
nu kac in orekla pac ke bronze. Likiya inmasrlon Lohm
Nuknuk Mutal ac loang uh, ac okoaung kof nu loac. **19**
Aaron ac wen natul in orekmakin kof inge in oul paolos
ac nialos **20** meet liki elos utyak nu in Lohm Nuknuk
Mutal, ku ke elos ac kalukyang nu ke loang uh in kisakin
mwe kisa firir. Na elos ac fah tia anwuki. **21** Elos enenu
in ohlla paolos ac nialos tuh elos in tia misa. Oakwuk se
inge ma nu selos ac nu sin fwilin tulik natulos nwe tok."
22 LEUM GOD El fahk nu sel Moses, **23** "Eis kutu mwe
akkeng su arulana wo — paun singoul luo ke sronin
myrrh, paun onkosr ke cinnemon ma keng fohlo, paun
onkosr ke mah keng, **24** ac paun singoul luo ke cassia
(ma inge nukewa in pauni fal nu ke srikasrak oakwuki).
Sang nu kac sie gallon in oil in olive, **25** ac orala sie oil
in akmusra mutal, kurrauk oana ono keng. **26** Kom fah
mosrwela Lohm Nuknuk Mutal sik kac, oayapa Tuptup in
Wuleang, **27** tepu ac kufwa nukewa nu kac, nien lam ac
kufwa nu kac, loang in esukak mwe keng, **28** loang in
esukak mwe kisa wi pac kufwa nukewa nu kac, ac pesin
in winwin sac wi mwe loangeya. **29** Kisaela ma inge
in lumah se inge, na ac fah arulana mutal, ac kutena
mwet, ku kutena ma su pusralla ac fah ongoiya ke ku
lun mutallana la. **30** Na mosrwella Aaron ac wen natul,
ac akmutalyalos in kulansupweyu ke orekma lun mwet
tol. **31** Fahkang nu sin mwet Israel lah oil in akmusra
mutal se inge ac fah orekmakinyuk ke pacl akmusraiyuk
mwet tol ke pacl nukewa, ingela nwe tok. **32** Ac fah tia
ukuiyuk nu fin kutena mwet sayen mwet tol, ac kowos
fah tia orekmakin srikasrak inge in oru mwe akmusra
lowos. Ma inge mutal, ac kowos fah sunakin fal nu ke
mutaliya. **33** Kutena mwet su orek oil in akmusra oana
srikasrak se inge, ku okoaung nu fin kutena mwet sayen
mwet tol, elos ac fah tia sifil oaoa in mwet luk." **34** LEUM
GOD El fahk nu sel Moses, "Eis lupa sefanna ke kais sie
mwe keng inge: stacte, onycha, galbanum, ac franku
nasnas. **35** Kurrauk ma inge nu sie in orala sie ono keng.
Sang sohl nu kac in oru in nasnas ac mutal. **36** Tuktukya
kutu in mokutkuti, us nu in Lohm Nuknuk Mutal sik, ac
sang osrela mutun Tuptup in Wuleang. Kowos nukewa
in akfulatye mwe keng se inge oana sie ma arulana
mutal. **37** Nik kom orekmakin srikasrak se inge in oru
kutena mwe keng nu sum sifacna. Ma inge arulana mutal
mweyen ma kisakinyukme nu sik. **38** Kutena mwet fin
orek mwe keng ouinge nu sel sifacna, el ac fah tia sifilpa
oaoa in mwet luk."

31 LEUM GOD El fahk nu sel Moses, **2** "Nga sulella
Bezalel, wen natul Uri ac nutin natul Hur, ke sruf
lun Judah, **3** ac nga nwakulla ke ngunik. Nga sang nu
sel etauk, lalmwetmet, ac usrnguk ke kain in orekma
in sroasr nukewa — **4** el pah in lemlem, ac usrnguk in
orala ma inge ke gold, silver ac bronze. **5** El mwet na etu
tufahl eot saok in oan in mwe naweyuk, el etu kihl sak,
ac oayapa kain in sroasr usrnguk nukewa. **6** Nga sulella
pac Oholiab wen natul Ahisamach ke sruf lun Dan, in
welul orekma. Nga sang ku lulap nu sin mwet usrnguk in
orekma nukewa saya, tuh elos in ku in oru ma nukewa
nga sap in orekla inge: **7** Lohm Nuknuk Mutal sik, Tuptup
in Wuleang ac mwe afyuf nu kac, ac kufwa nukewa nu ke
Lohm Nuknuk Mutal, **8** tepu ac kufwa nu kac, nien lam
gold nasnas ac kufwa nukewa nu kac, loang in furreak
mwe keng, **9** loang nu ke mwe kisa ac kufwa nukewa nu
kac, pesin in winwin ac mwe loang nu kac, **10** nuknuk
wolana lun mwet tol ma nu sel Aaron ac wen natul, tuh
elos in nukum ke pacl elos oru orekma lun mwet tol, **11**
oil in akmusra, ac mwe keng nu ke Acn Mutal. Ke elos
oru ma inge nukewa, elos enenu in oru oana ke nga
sapkin nu sum." **12** LEUM GOD El fahk nu sel Moses
13 in fahk nu sin mwet Israel, "Liyaung Sabbath, len in
mongla luk, mweyen mwe akul se inmasrlok ac kowos
nu ke fwil nukewa fahsru uh, in fahkak lah nga, LEUM
GOD, sulekowosla kowos in mwet luk. **14** Kowos fah
liyaung len in mongla se inge mweyen sie len mutal.
Kutena mwet su tia liyaung ac orekma na ke len sac, ac
fah anwuki. **15** Oasr len onkosr kowos ku in oru orekma
lowos, a len se akitkosr sie len in mongla mutal nu sik.
Kutena mwet su oru kutena orekma ke len sac ac fah
anwuki. **16** Ke ma inge mwet Israel in karinganang len
se inge in akfulatye, tuh akilenyen sie wuleang nwe tok.
17 Akul se inge fah oan inmasrlok ac mwet Israel ma
pahtpat, lah nga, LEUM GOD, orala kusrao ac faclu ke
len onkosr, ac ke len se akitkosr nga tui liki orekma, ac
mongla." **18** Ke God El aksafyela sramsram lal nu sel
Moses Fineol Sinai, El sang eot tupasrpasr luo nu sel
ma God El sifacna simusla ma sap fac.

32 Ke mwet uh liye lah Moses el pahtlac in oatui liki
fineol uh, elos toeni nu yorol Aaron ac fahk nu sel,
"Kut tia etu lah mea sikyak nu sin mwet se Moses uh,
su pwenkutme liki acn Egypt. Ke ouinge, orala sie god
an nu sesr in kol kut." **2** Aaron el fahk nu selos, "Eisla
yaring gold ma mutan kiowos, wen nutuwos, ac acn
nutuwos elos yaringkin an, ac use nu sik." **3** Ouinge
mwet nukewa eisla yaring gold lalos ac usla nu yorol
Aaron. **4** El munanak yaring inge nwe ke kofelik, na el
okoala gold uh nu in sie form ma lumahla soko cow
fusr mukul. Na mwet uh fahk, "Israel, pa inge god lasr,
su pwenkutme liki acn Egypt!" **5** Na Aaron el musaela
sie loang ye mutun cow mukul gold soko uh, ac fahkak
"Lutu ac fah orek sie kufwa in akfulatye LEUM GOD." **6**
Toangna ke lotutang se toko ah, elos usani kosro mwe
kisa firir, ac kutu in mwe kisa in akinsewowo. Mwet uh
mutani, ac elos nimnim ac oru ouiya na kupatol. **7** LEUM

GOD El fahk nu sel Moses, “Aksaye tufoki, tuh mwet lom
su kom kolma liki Egypt elos orala sie ma na koluk. **8**
Elos kuhfla liki ouiyen moul ma nga sapkin nu selos.
Elos orala cow mukul soko ke gold ac alu nu kac ac
orek kisa nu kac. Elos fahk mu pa inge god lalos su
pwanulosme liki Egypt. **9** Nga etu lupan likkeke lun mwet
inge. **10** Inge, nik kom srike in ikolyu. Nga kasrkusrak
selos, ac nga ac kunauselosla. Na nga fah oru tuh kom
ac fwil nutum in sie mutunfacl lulap.” **11** Tusruktu Moses
el kwafe sin LEUM GOD lal ac fahk, “LEUM GOD, efu
ku kom in arulana kasrkusrak sin mwet lom, su kom
molelosla liki facl Egypt ke po kulana ac ku lulap lom?
12 Efu ku kom oru mwet Egypt in ku in fahk mu ke kom
pwanla mwet lom liki acn Egypt kom nuna akoo na in
onelosi fineol uh ac kunauselosla nwe ke elos nukewa
wanginla? Tulokinya kasrkusrak lom an. Aolla nunak lom
ac nimet use mwe ongoiya inge nu fin mwet lom. **13**
Esam mwet kulansap lom: Abraham, Isaac ac Jacob.
Esam pac wulela ku lom nu selos lah kom ac oru tuh
fwilin tulik natulos in pus oana itu inkusrao, ac kom fah
sang nu selos acn nukewa su kom wuleang kac tuh in
ma selos nwe tok.” **14** Ke ma inge LEUM GOD El aolla
nunak lal, ac tiana sang mwe ongoiya nu fin mwet lal
oana El tuh akoo in oru. **15** Na Moses el forla ac oatui
liki fineol uh, ac el us eot tupasrpasr luo ma simla ma
sap fac lac lac. **16** God sifacna El orala eot tupasrpasr
luo uh ac kihlisya ma sap uh fac. **17** Joshua el lohng
pusren wowo lun mwet uh ac el fahk nu sel Moses, “Nga
lohng pusren mweun ke nien aktuktuk uh.” **18** Moses el
fahk, “Tia pusren sasa in kutangla pa ingan, ku pusren
tung ke kutangyukla elos, a pusren on.” **19** Ke Moses el
tuku apkuranyang nu nien aktuktuk uh el liye cow mukul
gold soko, ac liye ke mwet uh onsrosro, na el foloyak. El
tolya eot tupasrpasr luo uh nu pe eol uh, na eot luo ah
fokelik. **20** El sruokya cow gold soko elos orala, sang nu
ke e ah nwe ke kofelik, na el itungya nwe ke mokutkuti
oana powder, ac kurrauk ke kof, na el sang mwet Israel
in nim. **21** El fahk nu sel Aaron, “Mea mwet inge oru nu
sum pwanang kom lela nu selos in oru ma na koluk se
inge?” **22** Aaron el topuk, “Nimet kasrkusrak sik. Kom
etu kuinsrim lun mwet inge nu ke ma koluk. **23** Elos fahk
nu sik, ‘Kut tia etu lah mea sikyak nu sin mwet se Moses
uh, su pwenkutme liki acn Egypt. Ke ouinge, orala sie
god an nu sesr in kol kut.’ **24** Nga siyuk elos in use mwe
naweyuk gold lalos nu sik, ac elos su oasr yoro elos
eisla ac use nu sik. Nga sisang mwe naweyuk inge nu
in e ah, na cow mukul soko inge sikyak!” **25** Moses el
liye lah Aaron el fuhlela mwet uh in sukosokla in oru na
lungse lalos ac orekma in mwet lalfon ye mutun mwet
lokoalok lalos. **26** Ouinge Moses el tu ke acn in utyak
nu ke nien aktuktuk ac wowoyak fahk, “Su suwos wi
layen lun LEUM GOD? Fahsru nu in se inge!” Na mwet
Levi nukewa tukeni nu yorol ac raunella, **27** ac el fahk
nu selos, “LEUM GOD lun Israel El sapkin tuh kowos
nukewa in srukak cutlass nutuwos ac filiya pupowos,
ac fahsr sasla ke lohm nuknuk nukewa, mutawauk ke
nien utyak uh sasla e layeno, ac kais sie suwos in uniya
mukul Israel wiowos, mwet kawuk lowos, ac mwet tulan
lowos.” **28** Mwet Levi elos akos, ac uniya akuran tausin
tolu mukul Israel ke len sac. **29** Moses el fahk nu sin
mwet Levi, “Misenge ke kowos uniya wen nutuwos ac
tamulel lowos, kowos sifacna akmutalye kowos in fal nu
ke orekma lun mwet tol nu sin LEUM GOD, na LEUM
GOD El akinsewowoye kowos.” **30** Len tok ah Moses
el fahk nu sin mwet uh, “Kowos tuh orala ma koluk na
yohk se. Tusruktu inge nga ac sifil utyak nu fineol uh nu
yurin LEUM GOD. Sahp nga ku in eis nunak munas nu
ke ma koluk lowos.” **31** Na Moses el folokla nu yurin
LEUM GOD ac fahk, “Mwet inge orala ma koluk na yohk
se. Elos orala god se ke gold ac alu nu kac. **32** Inge
nga kwafe sum in nunak munas ke ma koluk lalos. A
kom fin tia, na kom eela inek liki book se su kom simis
inen mwet lom loac.” **33** LEUM GOD El topuk, “Elos na
su orekma koluk lainyu pa nga fah eela inelos liki book
nutik. **34** Inge fahsrot, kolla mwet uh nu ke acn se nga
tuh fahk nu sum kac. Esam lah lipufan luk ac fah pwen
kom, tusruktu ke pacl fahsru uh nga fah kalyei mwet
inge ke ma koluk lalos.” **35** Ke ma inge LEUM GOD El
supwama sie mas upa nu fin mwet uh, mweyen elos tuh
sap Aaron el orala cow mukul gold soko.

33 LEUM GOD El fahk nu sel Moses, “Fahsr liki acn
se inge, kom ac mwet su kom use liki Egypt,
ac fahsr nu ke facl se su nga wulela in sang nu sel
Abraham, Isaac, ac Jacob, ac nu sin fwil natulos. **2**
Nga ac supwaot sie lipufan in pwen kom, ac nga fah
lusla mwet Canaan, mwet Amor, mwet Hit, mwet Periz,
mwet Hiv, ac mwet Jebus. **3** Kom ac som nu in sie
facl mut ac kasrup fohk we. Tusruktu nga sifacna ac tia
wi kowos, mweyen kowos mwet likkeke, sahp nga ac
kunauskowosla inkanek lowos.” **4** Ke mwet uh lohng
kas inge, elos mutawauk in asor ac tung, ac tia sifilpa
orekmakin mwe naweyuk. **5** Meyen LEUM GOD El tuh
sapkin nu sel Moses in fahk nu selos, “Kowos mwet
likkeke. Nga fin ac wi kowos, finne ke kitin pacl na, nga
ac ku in arulana kunauskowosla. Eisla mwe naweyuk
lowos an inge, ac nga fah nunku lah mea nga ac oru
nu suwos.” **6** Ouinge tukun mwet Israel elos fahsr liki
Eol Sinai, elos tia sifil orekmakin mwe naweyuk. **7** Pacl
nukewa mwet Israel elos tulokunak iwen aktuktuk selos
uh, Moses el ac usla Lohm Nuknuk Mutal ac tulokunak
ke sie acn ma loes kutu liki nien aktuktuk uh. El pangon
lohm nuknuk sac Iwen Tukeni Ye Mutun LEUM GOD.
Kutena mwet su lungse lolngok yurin LEUM GOD ac
illa liki nien aktuktuk ac som nu we. **8** Pacl nukewa
Moses el illa in som nu ke Lohm Nuknuk sac, mwet uh
ac tu ke nien utyak nu ke lohm nuknuk selos ac ngetla
liyal Moses nwe ke el utyak nu loac. **9** Tukun Moses el
utyak, sru in pukunyeng uh ac oatui lucng me ac tu ke

nien utyak nu in Lohm Nuknuk uh, ac LEUM GOD El ac
kaskas nu sel Moses liki pukunyeng uh me. **10** Pacl se
na mwet uh liye sru in pukunyeng ke acn in utyak nu
in Lohm Nuknuk Mutal, elos ac pasrla. **11** LEUM GOD
El ac kaskas nu sel Moses ngetani nu sie, oana ke sie
mwet el sramsram nu sin mwet kawuk lal. Toko Moses el
ac folokla nu nien aktuktuk uh. Tusruktu Joshua, wen
natul Nun, su mwet kasru fusr lal, el mutana in Lohm
Nuknuk Mutal. **12** Moses el fahk nu sin LEUM GOD,
"Pwaye lah kom fahk nu sik in kolla mwet inge nu ke facl
sac, tusruktu kom tiana fahkma nu sik lah su ac wiyu
som. Kom fahk mu kom arulana eteyu ac kom insewowo
sik. **13** Fin pwaye, nga kwafe sum in fahkma nunak
lom, tuh ngan ku in kulansupwekom ac oru na ma ac
akinsewowoye kom. Esam pac lah kom sulela mutanfahl
se inge tuh elos in mwet lom." **14** LEUM GOD El fahk,
"Nga ac wi kom, ac nga fah sot misla nu sum." **15** Moses
el sifil fahk, "Kom fin tia wi kut, nimet oru kut in som liki
acn se inge. **16** Mwet uh ac etu fuka lah kom insewowo
sin mwet lom ac insewowo sik kom fin tia wi kut? Oasr
lom yorosr uh pa ac akkalemye lah kut sie liki mutunfacl
nukewa saya fin faclu." **17** LEUM GOD El fahk nu sel
Moses, "Nga ac oru oana ke kom siyuk, mweyen nga
arulana etekom ac nga insewowo sum." **18** Na Moses
el fahk, "Nunak munas, lela nga in liye kalem wolana
ma akkalemye lah kom oasr yorosr." **19** LEUM GOD El
topuk, "Nga ac oru tuh wolana luk nukewa in fahsr ye
motom, ac nga fah fahkak Ine lukma luk yen kom oasr
we. Nga pa LEUM GOD, ac nga fah fahkak kulang ac
pakoten nu selos su nga sulela in oru nu se. **20** Nga ac
fah tia lela kom in liye mutuk, mweyen wangin mwet ku
in liyeyu ac moul na, **21** tusruktu oasr sie eot inge siskuk
ma kom ku in tu fac. **22** Pacl se kalem wolana luk sun
acn inge, nga fah filikomi ke lufin eot uh ac afinkomi ke
pouk nwe ke nga alukela. **23** Na nga fah eisla pouk, ac
kom fah liye fin tuktuk, a kom fah tia liye mutuk."

34 LEUM GOD El fahk nu sel Moses, "Taflela luo eot
tupasrpasr oana ma meet ah, ac nga fah simusla
fac kas ke eot luo ma kom tuh fukulya ah. **2** Lututang
kom akola ac fanyak nu fin mangon Eol Sinai ac osun nu
sik we. **3** Wangin mwet in wi kom fanyak. Wangin mwet
in liyeyukyak in kutena acn ke eol uh, ac wangin sheep
ku cow in mongo pe eol uh." **4** Ouinge Moses el taflela
eot tupasrpasr luo, ac toangna in lotutang tok ah el us
fanyak nu Fineol Sinai, oana ke LEUM GOD El sapkin.
5 LEUM GOD El oatui in sie pukunyeng ac welul tu we,
ac El fahkak Ine mutal lal, su LEUM GOD. **6** LEUM
GOD El fahla ye mutal Moses ac fahkak, "Nga pa LEUM
GOD, God lun kulang ac pakoten, su tia sa in mulat, ac
sesseslana ke inse pwaye ac lungse kawil. **7** Nga liyaung
wulela luk nu sin tausin fwil, ac nga nunak munas nu
selos su tafongla ac oru ma sutuu ac ma koluk. Tusruk
nga fah tia mulkunla in kai papa ac nina su oru ma koluk,
oayapa tulik natulos ac nutin natulos nu ke fwil aktolu ac
akakosr." **8** Moses el sulaklak faksufi ac alu. **9** El fahk,
"LEUM GOD, fin pwaye kom insewowo sik, nga siyuk
sum in wi kut som. Mwet inge mwet likkeke, tusruktu
nunak munas ke ma sutuu ac ma koluk lasr, ac eis kut
tuh kut in mwet lom." **10** LEUM GOD El fahk nu sel
Moses, "Inge nga oakiya sie wuleang inmasrlok ac mwet
Israel. Nga fah oru ma usrnguk ye mutalos, su soenna
orek kutena acn fin faclu ku inmasrlon kutena mutanfahl.
Mwet nukewa fah liye orekma yohk su nga LEUM GOD
ku in oru, mweyen nga fah oru mwe lut yohk keiwos. **11**
Akos ma sap su nga sot nu suwos misenge. Nga ac fah
lusak mwet Amor, mwet Canaan, mwet Hit, mwet Periz,
mwet Hiv ac mwet Jebus, ke kowos fahsr in utyak nu
yen selos. **12** Nimet orek wulela yurin mwet in mutunfacl
su kowos fahsr nu we, tuh ouiya se inge ac ku in sie
sruhf nu suwos. **13** A ma kowos ac oru uh pa kunausya
loang lalos, fukulya sru eot mutal lalos, ac pakiya ma
akilenyen Asherah, god mutan lalos. **14** "Nik kom alu
nu sin kutena god saya, tuh nga LEUM GOD, sie God
lemta. **15** Nik kom oru kutena wulela yurin mwet in facl
sac, mweyen pacl elos alu nu sin god sutuu lalos ac orek
kisa nu selos, elos ac suli kom in welulos, ac kom ac
fah sruhfla in kang mwe mongo elos kisakin nu sin god
lalos. **16** Sahp wen nutum ac mau ku in payukyak sin
mutansac, su ac pwanulosla tuh elos in tia inse pwaye
nu sik, ac alu nu sin god sutuu lalos. **17** "Nik kom orek
god osra ac alu nu selos. **18** "Liyaung Kufwen Bread Tia
Akpulol. Kom in kang bread wangin mwe pulol kac ke
lusen len itkosr in malem Abib, oana nga tuh sapkin nu
sum, mweyen malem sacn pa kom illa liki acn Egypt. **19**
"Wounse mukul nukewa nutuwos ac wounsien kosro uh
elos ma luk, **20** tusruktu kais soko wounse nutin donkey
nutuwos an kowos ac moli ke soko sheep fusr. Kowos fin
tia lungse moli, na koteya kwawal. Kowos enenu na in
molela wounse mukul nukewa nutuwos uh. "Wangin sie
mwet in tuku nu ye mutuk fin wangin mwe sang in paol.
21 "Oasr len onkosr lom in oru orekma lom, ac nik kom
orekma ke len se akitkosr, finne pacl in taknelik ku pacl
in kosrani. **22** "Karinganang Kufwen Kosrani pacl kom ac
oru kosrani se meet ke wheat, ac karinganang Kufwen
Iwen Aktuktuk ke saflaiyen pacl in kosrani, ke kowos
telani fokinsak sunowos. **23** "Pacl tolu in yac se mukul
Israel nukewa in tuku alu nu sik, LEUM GOD lun Israel.
24 Tukun nga lusla mutanfahl liki ye motom ac akyokyelik
facl sum, wangin mwet fah srike in eisla acn sum ke pacl
in kufwa tolu inge. **25** "Nik kom sang bread orekla ke
mwe pulol pacl kom kisakin soko kosro nu sik. Kutena
ipin kosro ma anwuki ke Kufwen Alukela fah tia oan nu
ke lotutang se tok ah. **26** "Ke kais sie yac, kom fah use
nu in lohm sin LEUM GOD lom fahko ma wo emeet ke
kosrani se meet lom. "Nik kom poeli soko sheep fusr, ku
nani fusr, ke sronin titi lun nina kia." **27** LEUM GOD El
fahk nu sel Moses, "Simusla kas inge, tuh ke kas inge
nga oakiya sie wuleang yurum ac yurin mwet Israel."

28 Moses el muta yurin LEUM GOD ke len angngaul
ac fong angngaul. El tia mongo ac nim kutena ma. El
simis fin eot tupasrpasr inge kas ke wuleang — Ma Sap
Singoul. 29 Ke Moses el us Ma Sap Singoul oatui liki
Fineol Sinai, mutal saromrom mweyen el sramsram yurin
LEUM GOD, a el tiana etu lah saromrom mutal. 30 Aaron
ac mwet nukewa ngetang liyal Moses ac liyauk lah mutal
saromromla, ac elos sangeng in kulukyang nu yorol. 31
A Moses el pangnolos, ac Aaron ac mwet kol nukewa ke
sruf lun Israel elos som nu yorol, ac Moses el kaskas nu
selos. 32 Toko, mwet Israel nukewa tukeni nu yorol, na
Moses el sang nu selos ma sap nukewa ma LEUM GOD
El fahk nu sel Fineol Sinai. 33 Ke Moses ek aksafyela
sramsram lal yorolos, el afinya mutal ke sie nuknuk
minini. 34 Pacl nukewa Moses el ac utyak nu ye mutun
LEUM GOD in Lohm Nuknuk Mutal in sramsram nu sel,
el ac eisla nuknuk minini sac liki mutal. Ke el ac ilme, el
ac fahkak nu sin mwet Israel ma nukewa ma sapkinyuk
elan fahk, 35 ac elos ac liye lah mutal saromrom. Na el
ac sifilpa afinya mutal ke nuknuk minini sac nu ke pacl
se el ac sifilpa som in sramsram nu sin LEUM GOD.

35 Moses el pangoneni mwet ke sruf nukewa lun
Israel ac fahk nu selos, "Pa inge ma LEUM GOD
El sapkin nu suwos in oru: 2 Oasr len onkosr kowos ku
in oru orekma lowos, a len se akitkosr sie len in mongla
mutal nu suwos, sriyukla nu sik, LEUM GOD. Kutena
mwet su oru kutena orekma ke len sacn ac fah anwuki.
3 Kowos fah tia ta e ke len Sabbath ke kutena acn kowos
muta we." 4 Moses el fahk nu sin mwet Israel nukewa,
"Pa inge ma LEUM GOD El sapkin: 5 Kowos in oru sie
sang nu sin LEUM GOD. Mwet nukewa su kena oru
ouinge in use sie mwe sang ke gold, silver ku bronze; 6
linen srik eoa, unen sheep ma tuhn folfol, sroninmutuk,
ac srusra; nuknuk orekla ke unen nani; 7 kulun sheep
mukul ngosla srusra; kulun kosro fisrasrsrasr; sak acacia;
8 oil nu ke lam uh; mwe keng nu ke oil in akmusra ac nu
ke mwe kisa keng fohlo; 9 eot onyx ac wek saok saya in
oakwukyang nu ke ephod lun Mwet Tol Fulat ac nu ke
mwe loeyuk iniwa lal. 10 "Mwet nukewa inmasrlowos
su pah in orekma elos in tuku ac orala ma nukewa ma
LEUM GOD El sapkin: 11 Lohm Nuknuk Mutal, ma in
sang sunya fac ac mwe lisrlisr nu lik, mwe sruh ac frem
nu kac, sukan brace uh, sru nu kac, ac kapin sru uh; 12
Tuptup in Wuleang, srenenu nu kac, mwe afyuf nu kac,
ac nuknuk in lisrlisr in lusrungak; 13 tepu ac srenenu
kac, ac kufwa nukewa nu kac; bread kisakinyukla nu sin
God; 14 nien lam mwe kalem, ac kufwa nu kac; lam uh
wi oil nu kac; 15 loang in kisa mwe keng ac srenenu
kac; oil in akmusra; mwe kisa keng fohlo; nuknuk in
lisrlisr nu ke mutunoa lun Lohm Nuknuk Mutal; 16 loang
nu ke mwe kisa firir, wi mwe liklik bronze itukyang nu
kac, srenenu ac kufwa nukewa nu kac; pesin in winwin
ac ma loangeya; 17 mwe lisrlisr nu ke kalkal nuknuk
rauneak, wi sru ac kapin sru nu kac; mwe lisrlisr nu
ke acn in utyak nu luin kalkal uh; 18 kwi nu ke Lohm
Nuknuk Mutal, ac sucl nu ke Lohm Nuknuk ac kalkal
uh; 19 ac nuknuk wolana ma mwet tol in nukum pacl
elos ac kulansap in Acn Mutal — nuknuk mutal inge
ma lal Aaron, mwet tol, ac wen natul nukewa." 20 Na
mwet Israel nukewa elos illa som, 21 ac elos nukewa su
insewowo in oru mwe sang lalos nu sin LEUM GOD elos
use in sang oru Lohm Nuknuk Mutal sin God. Elos use
kufwa nukewa ma eneneyuk nu ke pacl in alu, oayapa
ma ac sang oru nuknuk mutal lun mwet tol. 22 Mwet
nukewa su lungse, kewana mukul ac mutan, use pin in
naweyuk, ring, yaring, ah in walwal, ac kain in mwe yun
gold nukewa, ac elos kisakunang nu sin LEUM GOD. 23
Elos nukewa su oasr nuknuk linen srik eoa, ku unen
sheep ngosla folfol, sroninmutuk, ku srusra; nuknuk ke
unen nani, kulun sheep mukul ngosiyukla srusra; ku
kulun kosro fisrasrsrasr, elos use. 24 Mwet nukewa su
ku in srukak silver ku bronze elos use ma inge tuh in
mwe sang lalos nu sin LEUM GOD, ac mwet nukewa
su oasr sak acacia yoro ma ku in orekmakinyuk nu ke
kutena kain in orekma, elos use. 25 Mutan pah in israp
nukewa elos usani turet ke linen srik eoa, ac turet folfol,
sroninmutuk, ac srusra, ma elos orala ke unen sheep.
26 Elos oayapa orala turet ke unen nani. 27 Mwet kol
elos use eot onyx ac kutu pac eot saok in oakwukyang
nu ke ephod ac mwe loeyuk iniwa, 28 oayapa mwe
keng ac oil nu ke lam uh, nu ke oil in akmusra, ac nu
ke mwe kisa keng fohlo. 29 Mwet Israel nukewa su
insewowo in oru mwe sang lalos, elos use nu sin LEUM
GOD nu ke orekma ma El sapkin nu sel Moses in orek.
30 Moses el fahk nu sin mwet Israel, "LEUM GOD El
sulella Bezalel, wen natul Uri ac nutin natul Hur ke sruf
lun Judah. 31 God El nwakulla ke ngunal, ac sang nu
sel etauk, lalmwetmet, ac usrnguk ke kain in orekma
in sroasr nukewa — 32 el pah in lemlem, ac usrnguk
in orala ma inge ke gold, silver ac bronze; 33 el mwet
na etu tufahl eot saok in oan in mwe naweyuk; el etu
kihl sak, ac oayapa kain in sroasr usrnguk nukewa. 34
LEUM GOD El sang nu sel, ac oayapa nu sel Oholiab
wen natul Ahisamach ke sruf lun Dan, tuh eltal in ku in
luti mwet ngia ke usrnguk in sroasr laltal. 35 El sang nu
seltal pah in oru kain orekma nukewa lun mwet sroasr,
ac mwet lemlem ke orekma usrnguk, ac mwet otwot
ke nuknuk linen srik eoa; unen sheep ma tuhn folfol,
sroninmutuk, srusra; ac kutepacna kain in nuknuk saya.
Eltal fo in oru kain in orekma nukewa.

36 "Bezalel, Oholiab, ac mwet orekma nukewa saya
su LEUM GOD El sang pah ac lalmwetmet nu se,
su etu in orala ma nukewa ma eneneyuk in sang musai
Lohm Nuknuk Mutal, elos in oru ma nukewa in oana ma
LEUM GOD El sapkin." 2 Moses el pangnol Bezalel ac
Oholiab, wi mwet pah in orekma nukewa saya su LEUM
GOD El sang nu se fo in orekma ac su engan in kasru,

na Moses el fahk elos in mutawauk orekma. 3 Elos
eis sel Moses mwe sang nukewa ma mwet Israel elos
usani in sang musai Lohm Nuknuk Mutal. Ac mwet Israel
elos nuna us na mwe sang lalos ke lotutang nukewa
nu yorol Moses. 4 Na mwet usrnguk in orekma su oru
orekma uh som 5 ac fahkang nu sel Moses, “Ma mwet
uh use arulana alukela ma eneneyuk nu ke orekma ma
LEUM GOD El sapkin in orek.” 6 Ke ma inge, Moses
el supwalik kas nu in nien aktuktuk uh tuh mwet uh
in tia sifil orani mwe sang lalos nu ke Lohm Nuknuk
Mutal. Ouinge mwet uh tia sifil usani mwe sang. 7 Ma
utukeni tari arulana yolyak in aksafyela orekma nukewa.
8 Mukul ma arulana usrnguk inmasrlon mwet orekma
uh pa orala Lohm Nuknuk Mutal sin LEUM GOD. Elos
orala ke ipin nuknuk linen srik eoa singoul, otwotla ke
unen sheep folfol, sroninmutuk, ac srusra, ac akilenyuk
ke luman cherub uh. 9 Kais sie ip oana sie lupa, yact
singoul akosr lusa ac yact luo sralapa. 10 Elos twani ip
limekosr in orala ip loeloes sefanna, ac oru oapana nu
ke ip limekosr ngia. 11 Elos orala mwe sremsrem ke
nuknuk folfol, ac sang nu ke ipin nuknuk se ma oan e
siska ke kais sie nuknuk in lisrlisr. 12 Elos orala mwe
sremsrem lumngaul nu ke ip se meet ke nuknuk in lisrlisr
se meet, oayapa mwe sremsrem lumngaul nu ke ip se
safla ke nuknuk in lisrlisr se akluo. Mwe sremsrem inge
oan lain sie sin sie. 13 Elos orala mwe sruh lumngaul ke
gold, in sang orani lisrlisr loeloes luo in ma sefannala. 14
Na elos orala ipin nuknuk singoul sie ke unen nani in
sang sunya Lohm Nuknuk Mutal. 15 Orekla nufon nu
ke lupa sefanna, yact singoul limekosr lusa ac yact luo
sralap. 16 Elos twani polo nuknuk limekosr nu sie, ac
pola onkosr ngia tutwani pac nu sie. 17 Elos sang mwe
sremsrem lumngaul nu ke sisken ip se safla ke sie pola
ah, ac lumngaul mwe sremsrem ke sisken pola se ngia.
18 Elos orala mwe sruh lumngaul ke bronze in kapsreni
pola luo uh, in orala sie mwe afyuf. 19 Elos orala mwe
afyuf luo pac, sie ke kulun sheep mukul ngosla srusra,
ac ma se ngia ke kulun kosro fisrasrsrasr, tuh in mwe
afyuf nu lik. 20 Elos tulokunak frem ma orekla ke sak
acacia nu ke Lohm Nuknuk Mutal. 21 Kais sie frem fit
singoul limekosr fulata ac inch longoul itkosr sralapa.
22 Oasr acn kihlyak luo ke kais sie frem tuh frem uh in
kupasreni nu sie. Frem nukewa oasr acn kihlyak luo kac.
23 Elos orala frem longoul nu layen eir, 24 ac angngaul
kapin frem ma orekla ke silver in oan ye frem inge —
kapin frem luo nu ke frem se. 25 Elos orala frem longoul
nu layen epang ke Lohm Nuknuk Mutal, 26 ac angngaul
kapin frem, kais luo ye frem se. 27 Elos orala frem
onkosr nu ke layen tok ke Lohm Nuknuk Mutal, layen
nu roto, 28 ac frem luo nu ke sruwasrik uh. 29 Frem
nu insruwasrik inge kupasreni tafunyen ten ac sruokeni
tenyak na nwe lucng. Frem luo ma orala insruwasrik luo
ah orekla in lumah se inge. 30 Ouinge oasr frem oalkosr
wi kapin frem silver singoul onkosr — kais luo ye kais
sie frem. 31 “Elos orala sukan brace singoul limekosr
ke sak acacia — ma limekosr nu ke frem ke la Lohm
Nuknuk Mutal, 32 ac limekosr nu ke frem ke layen ngia,
ac limekosr nu ke frem siska nu roto fintukun lohm uh.
33 Sukan brace soko ma oan infulwen frem uh, oan tafun
lohm uh nwe ke tafu ngia. 34 Elos nokomla frem uh ke
gold, ac oakeang ring gold lulap nu kac in sruok sukan
brace uh, su nukumyukla pac ke gold. 35 “Elos orala sie
mwe lisrlisr ke ipin nuknuk linen srik eoa, otwot ke unen
sheep ma folfol, sroninmutuk ac srusra. Elos yunela ac
akilenya ke luman cherub uh. 36 Elos orala sru akosr ke
sak acacia ac nokomla ke gold, ma in sruok mwe lisrlisr
uh, ac isongang mwe sruh gold nu ke sru uh. Na elos
orala kapin sru akosr ke silver tuh sru uh in oan kac. 37
Nu ke acn in utyak nu in Lohm Nuknuk Mutal, elos orala
mwe lisrlisr se ke linen srik eoa, orekla ke unen sheep
folfol, sroninmutuk ac srusra, ac yunla ke mwe akul. 38
Nu ke mwe lisrlisr se inge elos orala sru limekosr ke sak
acacia nukla ke gold, ac oakeang mwe sruh gold nu kac.
Elos nokomla acn lucng ac osra kac ke gold, ac orala
kapin sru limekosr ke bronze nu ke sru inge.

37 Bezalel el orala Tuptup in Wuleang ke sak acacia,
inch angngaul limekosr lusa, inch longoul itkosr
sralap, ac inch longoul itkosr fulata. 2 El nokomla acn
loac ac lik ke gold nasnas, ac sang patun gold raunela
nufon. 3 El orala ring gold in utuk akosr nu kac ac
oakeang nu ke nia akosr kac, kais luo ke siska lac lac. 4
El orala srenenu nu kac ke sak acacia, ac nokomla ke
gold, 5 ac isongang nu in ring ke sisken Tuptup uh. 6
El orala sie mwe afyuf ke gold nasnas, inch angngaul
limekosr lusa, ac inch longoul itkosr sralap. 7 El orala
cherub luo ke gold tuktuki, 8 sie oan ke tafu ac sie oan
ke tafu se ngia. El orala tuh cherub luo ah in ip sefanna
nu ke mwe afyuf sac. 9 Cherub luo ah ngetani nu sie fin
mwe afyuf sac, ac posohksok lalos asrosrelik ac afinya
fac ah. 10 Bezalel el orala tepu sac ke sak acacia, inch
tolngoul onkosr lusa, singoul oalkosr sralap, ac longoul
itkosr fulata. 11 El nokomla ke gold nasnas ac filiya
patun gold rauneak. 12 El kulasak fac ah ke sie patun
inch tolu fulata, ac sang sie mwe naweyuk orekla ke
gold in oan fin patun sac. 13 El orala ring in utuk akosr
ke gold nu kac, ac sang nu ke sruwasrik akosr ah, yen
nia akosr ah oakiyuki we. 14 Ring in sruh srenenu inge
itukyang apkuran nu ke patun sac. 15 Orekla srenenu nu
kac ke sak acacia ac nukla ke gold. 16 El orala ahlu
nu fin tepu ke gold nasnas: plate, cup, sufa, ac pol in
orekmakinyuk nu ke pacl in kisa wain. 17 Bezalel el orala
sie nien lam ke gold nasnas, in oana luman sak soko. El
orala srupo an ac kahpu an ke gold tuktuki. Ipin gold se
na ma el sang orala srupo uh pa sang orala ros motul ac
ros fareng, mwe naweyuk nu kac. 18 Lah onkosr tula
siska — tolu ke la, ac tolu ke la. 19 Kais sie lah onkosr
inge oasr ros in yun tolu kac ma oana luman ros almond
— kutu ros motul ac kutu ros fareng. 20 Srupo ke nien

lam uh oasr ros in yun akosr kac ma oana luman ros
almond — kutu ros motul ac kutu ros fareng. **21** Oasr ros
motul se oan ye acn ma kais luo lah inge kupasreni we.
22 Nien lam uh, wi ros motul mwe naweyuk, ac lah kac
ah — nufonna orekla ke ipin gold nasnas sefanna ma
tuktuki. **23** El orala lam itkosr nu ke nien lam sac, ac el
orala mwe kosrkosr wik ac ahlu nu kac ke gold nasnas.
24 El orekmakin paun itngoul limekosr ke gold nasnas
in sang oru nien lam uh ac kufwa nukewa nu kac. **25**
Bezalel el orala loang se ke sak acacia, mwe esukak
mwe keng. Maspang acn fac: inch singoul oalkosr lusa,
singoul oalkosr sralap, ac tolngoul onkosr fulata. Koac
ke sruwasrik akosr ah orekla ke ipin sak na ma sang
orala loang uh. **26** El afinya acn fac oayapa siska akosr
an kewa, ac koac kac, ke gold nasnas, ac likiya patun
gold soko rauneak. **27** El orala ring in tou gold luo, ac
sang oan ye patun sac ke siska lac lac, in sruok srenenu
lukwa ma orekla in sang sruhk. **28** El orala srenenu inge
ke sak acacia ac nokomla ke gold. **29** Bezalel el oayapa
orala oil in akmusra mutal ac mwe keng nasnas loslos
fohlo, karkarak oana ono in akkeng.

38 Bezalel el orala sie loang ke sak acacia, nu ke
mwe kisa firir. Maspang acn fac: fit itkosr tafu lusa,
itkosr tafu sralap; ac akosr tafu fulata. **2** El orala koac
in tuyak fin sruwasrik akosr ah. Koac inge orekla ke
sak se na ma sang orala loang uh. El nokomla nufon
ke bronze. **3** El orala pac kufwa nukewa nu ke loang
uh: pan, saful, pesin, fork, ac pan in neinyuk mulut firir.
Kufwa inge nukewa orek ke bronze. **4** El orala mwe
liklik se ke bronze ac oakiya ye patun uh lac nwe ke
infulwen loang uh. **5** El orala ring in utuk akosr ac sang
in oan ke sruwasrik akosr. **6** El orala srenenu ke sak
acacia, nokomla ke bronze, **7** ac isongang nu in ring
ke sisken loang uh lac lac. Loang uh orekla ke ipinsak
ac oalal acn loac. **8** El orala sie pesin ac ma loangeya
ke bronze saromrom ma mutan su kulansap ke nien
utyak nu in Lohm Nuknuk Mutal elos selngunkin. **9** Nu
ke Lohm Nuknuk Mutal, su nien muta lun LEUM GOD,
Bezalel el orala lisrlisr nu ke kalkal uh ke nuknuk linen
srik eoa. Mwe lisrlisr nu layen eir, yact lumngaul lusa, **10**
tulokinyukyak ke sru bronze longoul ma kasiki nu fin
kapin sru bronze longoul, wi mwe sruh ac osra nu kac
orekla ke silver. **11** Kalkal layen nu epang uh orekla
oapana layen nu eir. **12** Layen nu roto, oasr mwe lisrlisr
yact longoul limekosr lusa, ac oasr sru singoul ac kapin
sru singoul, wi me sruh ac osra nu kac orekla ke silver.
13 Nu layen kutulap, yen mutunoa oan we, kalkal uh
oayapa yact longoul limekosr lusa. **14** Mwe lisrlisr nu
ke la mutunoa yact itkosr tafu, ac sru tolkwe wi kapin
sru tolu nu kac. **15** Ac oapana nu ke layen ngia: oasr
mwe lisrlisr yact itkosr tafu ac sru tolkwe wi kapin sru
tolu nu kac. **16** Mwe lisrlisr nukewa ke kalkal uh orekla
ke linen srik eoa. **17** Kapin sru uh orekla ke bronze,
na mwe sruh, osra, ac mangon sru uh orek ke silver.
Bezalel el kapsreni sru nukewa ke kalkal uh ke osra
silver. **18** Mwe lisrlisr nu ke acn in utyak ke kalkal uh
orekla ke linen srik eoa, otwotla ke unen sheep ma tuhn
folfol, sroninmutuk, ac srusra, ac yuniyukla ke mwe akul.
Lusa ac fulata oapana mwe lisrlisr ke kalkal uh — yact
singoul lusa, ac yact luo tafu fulata. **19** Mwe lisrlisr se
inge tulokinyukyak ke sru bronze akosr ma kasiki fin
kapin sru akosr. Mwe sruh nu kac, ac mangon sru uh, ac
osra uh, orekla ke silver. **20** Kwi nukewa nu ke Lohm
Nuknuk Mutal ac nu ke kalkal ma rauneak ah orekla ke
bronze. **21** Pa inge pisa ac lupan osra orekmakinyuk nu
ke Lohm Nuknuk Mutal sin LEUM GOD, acn se ma eot
tupasrpasr luo karinginyuk we su simla Ma Sap Singoul
oan fac. Pisen osra inge ma Moses el sap mwet Levi in
orala, su orekma ye kolyuk lal Ithamar, wen natul Aaron
mwet tol. **22** Bezalel, wen natul Uri ac nutin natul Hur ke
sruf lun Judah, el orala ma nukewa ma LEUM GOD El
sapkin in orekla. **23** Oholiab, mwet kasru lal su wen natul
Ahisamach ke sruf lun Dan, el sie mwet soasr ke kihl,
ke lemlem, ac el sie mwet otwot ke nuknuk linen srik
eoa, oayapa ke unen sheep ma tuhn folfol, sroninmutuk
ac srusra. **24** Gold nukewa ma kisakinyukyang nu sin
LEUM GOD nu ke Lohm Nuknuk Mutal, toasriya paun
luo tausin siofok eungoul limekosr, fal nu ke srikasrak ma
oakwuki in pacl sac. **25** Silver ma orekeni ke oaoa lulap
lun sruf lun Israel nukewa, toasriya paun itkosr tausin
lumfoko lumngaul, fal nu ke srikasrak oakwuki. **26** Lupan
gold ac silver inge nukewa fal nu ke lupan ma mwet
nukewa su oaoala ke oaoa lulap sac elos tuh moli: kais
sie mwet tuh moli ke lupa se ma oakwuki nu sel ac pauni
fal nu ke srikasrak oakwuki. Oasr mukul onfoko tolu
tausin lumfoko lumngaul su yac longoulyak pa oaoala ke
oaoa lulap sac. **27** Paun itkosr tausin lumfoko in silver pa
sang orala kapin sru siofok nu ke Lohm Nuknuk Mutal
oayapa lisrlisr sac. Kais soko kapin sru orekla ke paun
itnoul limekosr. **28** Ke paun lumngaul lula ke silver ah,
Besalel el sang orala osra, mwe sruh ke sru, ac mangon
sru ingan. **29** Bronze ma kisakinyuk nu sin LEUM GOD
orala paun limekosr tausin tolfoko singoul. **30** El sang
bronze inge orala kapin sru nu ke nien utyak lun Lohm
Nuknuk Mutal sin LEUM GOD, oayapa loang bronze wi
mwe liklik bronze nu kac, kufwa nukewa nu ke loang uh,
31 kapin sru nu ke kalkal rauneak ac acn in utyak nu in
kalkal uh, ac kwi nukewa nu ke Lohm Nuknuk Mutal ac
kalkal se rauneak.

39 Ke unen sheep ma ngosyuk folfol, sroninmutuk, ac
srusra, elos orala nuknuk wolana ma mwet tol in
nukum pacl elos ac kulansap in Acn Mutal. Elos orala
nuknuk in mwet tol lal Aaron, oana ke LEUM GOD El
sapkin nu sel Moses. **2** Elos orala nuknuk ephod ke
linen srik eoa, ac unen sheep folfol, sroninmutuk, ac
srusra, ac turet gold. **3** Elos tuktukya gold uh nwe ke
mininila, luseya nu ke koa srisrik ac otwala nu ke linen
srik eoa ac nu ke unen sheep folfol, sroninmutuk, ac

srusra. **4** Elos orala mwe sruh luo nu finpisa ke ephod
uh in sang sruokani siska luo ah. **5** Mwe lohl infulwa,
ma arulana wo otweya ke mwe yun nukewa ma sang
orala ephod sac, elos kapsreni nu ke ephod uh tuh in
ma sefannala, oana ke LEUM GOD El sapkin nu sel
Moses. **6** Akoeyukla eot onyx ac filiyuki in frem gold; ac
elos orek kihl usrnguklana kac ke inen wen singoul luo
natul Jacob. **7** Elos filiya ma inge fin mwe sruh luo ke
finpisa lun ephod uh in fahkak sruf singoul luo lun Israel,
in oana ke LEUM GOD El sapkin nu sel Moses. **8** Elos
orala mwe loeyuk iniwa ke mwe yun pacna ma sang
orala ephod uh, ac ke pacna mwe akul ma sang nawela
ah. **9** Elos lumwani pacl se tuh in maspangla — inch eu
lusa ac eu sralap. **10** Elos filiya tah akosr ke eot saok
fac: tah soko oemeet ah elos sang eot ruby se, topaz
se, ac garnet se. **11** Tah soko aklukwa ah, elos sang
emerald se, sapphire se, ac diamond se. **12** Tah soko
aktolkwe ah: turquoise se, agate se, ac amethyst se.
13 Tah soko akakosr ah: beryl se, onyx se, ac jasper
se. Eot inge takinyukla nu luin kais sie frem gold. **14**
Kais sie ke eot singoul luo inge kihlisyukyak inen kais
sie wen natul Jacob fac, in fahkak sruf singoul luo lun
Israel. **15** Nu ke mwe loeyuk sac, orekla sein kac ke
gold nasnas, pirakla oana luman fu israpla. **16** Elos
orala frem gold luo ac ring gold luo, ac oakeang ring luo
ah nu ke sruwasrik lucng ke mwe loeyuk iniwa uh. **17**
Elos srupsrani sein gold lukwa nu ke ring luo ah, **18** ac
srupsrani muta luo ngia ke sein lukwa ah nu ke frem
luo ah, ouinge elos filiya ke mwe sruh luo lun finpisa
tuh in oan meet ke ephod uh. **19** Elos orala ring gold
luo ac sang nu ke sruwasrik luo ten ke mwe loeyuk
iniwa sac, in oan layen loac sisken nuknuk ephod uh. **20**
Elos orala pac ring gold luo ac sang nu ke layen ten ke
acn meet ke mwe sruh luo ke finpisa ke ephod uh, in
oan apkuran ac lucng kutu liki acn se mwe lohl infulwa
sac kupasryang nu ke ephod uh. **21** Oana ma LEUM
GOD El sapkin nu sel Moses, elos kapriya ring ke mwe
loeyuk iniwa nu ke ring ke ephod uh ke soko ah folfol,
tuh mwe loeyuk iniwa sac fah oan lucng liki mwe lohl
infulwa sac ac tia foroti. **22** Nuknuk loeloes se ma oan
ye ephod uh orekla ke unen sheep ma tuhn folfol nufon.
23 Elos pwela kwawen nuknuk sac ke sie pac nuknuk,
in akkeye in tia mihsalik. **24** Ke pulun nuknuk sac elos
sang kutu ma oana fokinsak pomegranate, ma orekla
ke mwesrem folfol, sroninmutuk ac srusra, ac linen
srik eoa. **25** Oayapa elos orala tapweng srisrik ke gold
nasnas ac filiya inmasrlon pomegranate, rauneak pulun
nuknuk loeloes sac — **26** tapweng se, pomegranate se,
tapweng se, pomegranate se, atupali rauneak pulun
nuknuk loeloes in alu sac, in oana LEUM GOD El sapkin
nu sel Moses. **27** Elos orala nuknuk loac lal Aaron
ac wen natul, **28** ac mwe lohl insuf ac susu, ac tafun
nuknuk linen loac mwe loeyuk, **29** ac mwe lohl infulwa
ke linen srik eoa ac ke mwesrem folfol, sroninmutuk, ac
srusra, yuniyukla ke mwe akul, oana ma LEUM GOD El
sapkin nu sel Moses. **30** Elos orala sie mwe yun mutal
ke gold nasnas, akilenyen ma kisakinyukla, ac kihlisya
kas inge fac: "Kisakinyukyang Nu Sin LEUM GOD." **31**
Elos kapriya mwe yun gold sac ke acn meet ke mwe
lohl insuf uh ke soko ah folfol, in oana ke LEUM GOD
El sapkin nu sel Moses. **32** Orekma nukewa ke Lohm
Nuknuk Mutal sin LEUM GOD sun saflaiya. Mwet Israel
orala ma nukewa oana ma LEUM GOD El sapkin nu
sel Moses. **33** Elos use ma inge nu yorol Moses: Lohm
Nuknuk Mutal ac kufwa nukewa nu kac, mwe sruh, frem,
sukan brace, sru ac kapin sru; **34** mwe afyuf ke kulun
sheep mukul ngosla srusra, mwe afyuf nu lik ke kulun
kosro fisrasrsrasr; lisrlisr in sraclik Acn Mutal liki Acn
Mutal Na Mutal; **35** Tuptup in Wuleang wi eot tupasrpasr
ma oan loac, srenenu nu kac, ac mwe afyuf nu kac; **36**
tepu ac kufwa nukewa kac, wi bread kisakinyuk nu sin
God; **37** nien lam orekla ke gold nasnas, lam nu kac,
kufwa nukewa nu kac, ac oil nu ke lam uh; **38** loang
gold; oil in akmusra; mwe keng; lisrlisr nu ke acn in utyak
nu ke Lohm Nuknuk Mutal; **39** loang bronze wi mwe liklik
bronze, srenenu nu kac ac kufwa nukewa kac; pesin in
winwin ac ma loangeya; **40** lisrlisr nu ke kalkal uh wi sru
ac kapin sru uh; oayapa lisrlisr nu ke nien utyak ke kalkal
uh ac sucl nu kac; kwi nu ke Lohm Nuknuk Mutal; kufwa
nukewa ma ac orekmakinyuk ke Lohm Nuknuk Mutal; **41**
ac nuknuk wolana ma mwet tol ac nukum in Acn Mutal
— nuknuk mutal lal Aaron, mwet tol, ac lun wen natul. **42**
Mwet Israel elos orala orekma nukewa oana ma LEUM
GOD El sapkin nu sel Moses. **43** Moses el arulana tuni
ma nukewa ac liye lah elos orala oana ke LEUM GOD El
tuh sapkin. Ouinge Moses el akinsewowoyalos.

40 LEUM GOD El fahk nu sel Moses, **2** "Ke len se
omeet in malem se meet, tulokunak Lohm Nuknuk
Mutal sik. **3** Filiya Tuptup in Wuleang loac, ma neinyen
Ma Sap Singoul, ac sripisrya mwe lisrlisr uh in lusrungak.
4 Use tepu nu loac ac filiya kufwa nukewa fac. Oayapa
use nien lam uh nu loac ac oakiya lam uh fac. **5** Filiya
loang gold mwe furreak mwe keng mutun Tuptup in
Wuleang, ac sripisrya mwe lisrlisr ke nien utyak nu in
Lohm Nuknuk Mutal. **6** Filiya loang in furreak mwe
kisa, in oan meet liki mutun Lohm Nuknuk Mutal. **7**
Likiya pesin in winwin inmasrlon Lohm Nuknuk Mutal ac
loang uh, ac nwakla ke kof. **8** Tulokunak kalkal in sang
rauneak, ac sripisrya mwe lisrlisr ke acn in utyak nu in
kalkal uh. **9** "Toko kisakin Lohm Nuknuk Mutal ac kufwa
nukewa kac ke kom mosrwela ke oil in akmusra mutal,
na ma nukewa ac fah mutal. **10** Kisakin loang in mwe
kisa firir ac kufwa nukewa kac ke kom mosrwela, na ac
fah arulana mutal. **11** Kisakin pac pesin in winwin ac
ma loangeya in lumah sacna. **12** "Usalu Aaron ac wen
natul nu ke acn in utyak lun Lohm Nuknuk Mutal, ac
twetekunulosla ke sie yihyih mutal. **13** Nokmulang Aaron
ke nuknuk lun mwet tol, ac mosrwella in akmutalyal, tuh

el fah ku in kulansupweyu in oru orekma lun mwet tol.
14 Use wen natul ac nokmulosyang ke nuknuk loeloes
loac. **15** Na mosrwelosla, in oana ke kom mosrwela
papa tumalos, tuh elos in ku in kulansupweyu ke ma
kunen mwet tol. Akmusra se inge ac oru tuh elos, ac
fwil nukewa natulos, in mwet tol nwe tok." **16** Moses el
orala ma nukewa oana ke LEUM GOD El sapkin. **17**
Ouinge ke len se oemeet in malem se meet ke yac se
akluo tukun elos illa liki facl Egypt, tulokinyukyak Lohm
Nuknuk Mutal Sin LEUM GOD. **18** Moses el oakiya kapin
sru uh, tulokunak frem uh, sang sukan brace nu kac, ac
tulokunak sru nu kac. **19** El laknelik mwe afyuf se meet
ac sang sunya fin Lohm Nuknuk Mutal, na el sifil sunya
ke mwe afyuf se akluo, oana ke LEUM GOD El sapkin.
20 Na el eis eot tupasrpasr luo ac sang nu in Tuptup in
Wuleang. El isongang srenenu nu ke ring ke Tuptup uh,
ac sang mwe afyuf uh nu fac. **21** Na el usak Tuptup
uh nu in Lohm Nuknuk Mutal ac srupusrak mwe lisrlisr
in lusrungak Tuptup in Wuleang, oana LEUM GOD El
sapkin. **22** El likiya tepu uh in Lohm Nuknuk Mutal, layen
nu epang likin mwe lisrlisr uh, **23** ac eis bread kisakinyuk
nu sin LEUM GOD ac takunla fac, oana ke LEUM GOD
El sapkin. **24** El filiya nien lam uh in Lohm Nuknuk Mutal,
layen eir in lohm uh, lainang tepu uh, **25** ac el sang lam
uh nu ke nien lam uh, ac akosak ye mutun LEUM GOD,
oana ke LEUM GOD El sapkin. **26** El filiya loang gold in
Lohm Nuknuk Mutal, ke mutun lisrlisr uh, **27** ac el esukak
mwe kisa keng fac, in oana ma LEUM GOD El sapkin.
28 El srupusrak mwe lisrlisr ke acn in utyak nu in Lohm
Nuknuk Mutal, **29** na el oakiya loang nu ke mwe kisa firir
mutun lisrlisr uh. El kisakin mwe kisa firir ac mwe kisa
wheat fac, oana LEUM GOD El sapkin nu sel Moses. **30**
El filiya pesin in winwin inmasrlon Lohm Nuknuk Mutal
ac loang in kisa, ac nwakla ke kof. **31** Moses, Aaron, ac
wen natul ohlla paolos ac nialos kac **32** ke pacl nukewa
elos ac ilyak nu in Lohm Nuknuk Mutal, ku kalukyang nu
ke loang in kisa, in oana ma LEUM GOD El sapkin. **33**
Moses el tulokunak kalkal uh rauneak Lohm Nuknuk
Mutal ac loang uh, ac srupusrak lisrlisr ke acn in utyak
nu ke kalkal uh. Ouinge el aksafyela orekma nukewa.
34 Na pukunyeng se afinya Lohm Nuknuk Mutal, ac
kalem wolana lun LEUM GOD nwakla in lohm uh. **35** Ke
sripa inge, Moses el tia ku in utyak nu in Lohm Nuknuk
Mutal. **36** Mwet Israel elos ac tuleya lohm nuknuk selos
ac mukuila nu ke sie pac acn ke pacl na pukunyeng
sac ac touyak liki Lohm Nuknuk Mutal. **37** Lusenna pacl
pukunyeng sac oanna fin Lohm Nuknuk Mutal, elos ac
tia mokle nien aktuktuk lalos. **38** Ke lusenna pacl mwet
Israel elos fufahsryesr, LEUM GOD El oasr yorolos. Elos
liye pukunyeng lal oan fin Lohm Nuknuk Mutal ke len, ac
elos liye e firirrir in pukunyeng uh ke fong.

Leviticus

1 LEUM GOD El pang nu sel Moses liki Lohm Nuknuk
Mutal sin LEUM GOD su nien muta lal, ac sang nu
sel oakwuk inge, **2** su ma nu sin mwet Israel ke pacl
elos oru kisa lalos. Ke pacl ma sie mwet el kisakin soko
kosro natul, ku in cow soko ku sheep soko ku nani soko.
3 El fin ac sang soko sin cow natul in mwe kisa firir, el ac
enenu in use soko cow mukul ma wangin ma koluk ke
manol. El ac enenu in use nu ke nien utyak ke Lohm
Nuknuk Mutal sin LEUM GOD tuh LEUM GOD Elan
insewowo sin mwet sac. **4** Mwet sac ac enenu in filiya
paol fin sifen cow soko ah, na ac fah pangpang sie mwe
kisa in eela ma koluk lal. **5** El fah uniya cow mukul soko
ah we, ac mwet tol in fwil natul Aaron fah asang srah
kac nu sin LEUM GOD, ac fwela siska akosr ke loang
se ma oan ke acn in utyak nu in Lohm Nuknuk Mutal.
6 Na el fah sukela kulun cow soko ah, ac luseya ikwa
uh, **7** na mwet tol elos fah takunla etong fin loang uh
ac akosak. **8** Elos fah filiya ipin kosro ah fin e uh, wi
pac sifa ac kiris kac uh. **9** Mwet sac fah ohlla koanonsia
ac pukinnien cow uh, na mwet tol se ma oru kisa uh
fah esukak ma inge nukewa fin loang uh. Foulin mwe
mongo ma kisakinyuk inge mwe insewowo nu sin LEUM
GOD. **10** Mwet se fin kisakin soko sin sheep ku nani
natul, ac enenu na in ma mukul soko su wanginna ma
koluk ke manol. **11** El fah uniya ke layen epang ke loang
sac, ac mwet tol fah fwela siska akosr ke loang sac ke
srah. **12** Tukun mwet sac luseya kosro soko ah, na mwet
tol se ma orekma ke kisa uh fah filiya ip nukewa inge fin
e sac, wi sifa ac kiris kac. **13** Mwet sac enenu in ohlla
koanonsia ac pukinnia kewa ke kof, na mwet tol sac fah
sang mwe kisa inge nu sin LEUM GOD, ac esukak ma
nukewa fin loang uh. Foulin mwe mongo ma kisakinyuk
inge mwe insewowo su sin LEUM GOD. **14** Mwet se
fin ac kisakin sie won tuh in mwe kisa firir, enenu na in
wuleoa se ku siena wule. **15** Mwet tol fah use nu ke
loang uh, furala kwawa ac esukak sifa uh fin loang uh.
Srah kac uh ac fah aksororyeyukla nu sisken loang uh.
16 El fah eisla tenguna ac koanonsien won sac, ac sisla
nu layen kutulap ke loang uh, nu ke nien fil apat uh. **17**
El fah sruokya pao luo ah, ac seya mano sac, tusruktu
pao luo ac fah tia ayukla liki mano sac, na el ac esukak
nufonna fin loang uh. Foulin mwe mongo ma kisakinyuk
inge mwe insewowo nu sin LEUM GOD.

2 Kutena mwet su orekmakin wheat in kisa nu sin
LEUM GOD, el enenu in ilya meet nu ke flao. El
enenu in sang oil in olive ac mwe keng nu kac **2** ac
use nu sin mwet tol in sou lal Aaron. Mwet tol se ma
orekma ke kisa uh ac fah lafusak kutu flao uh nu inpaol
wi kutu oil ac nufonna mwe keng an, ac esukak fin loang
uh tuh in sie mwe akul lah ma nukewa kisakinyukyang
nu sin LEUM GOD. Foulin mwe mongo ma kisakinyuk
inge mwe insewowo nu sin LEUM GOD. **3** Luwen mwe
kisa wheat inge ac ma nu sin mwet tol. Ma inge arulana
mutal, mweyen ma itukla liki mwe mongo ma kisayang
nu sin LEUM GOD. **4** Fin mwe kisa uh orekla ke flao ma
umla ke stove, enenu in tia orekmakinyuk mwe pulol
nu kac. Ku in lof matoltol ma orekla ke flao kulamisyak
ke oil in olive, ku cake minini akmusrala ke oil in olive.
5 Fin mwe kisa uh pa bread manman ke pan in furae,
enenu in orek ke flao kulamisyak ke oil in olive, tusruktu
in wangin mwe pulol kac. **6** Kinkinisya ac okoaung oil nu
kac ke kom sang tuh in mwe kisa. **7** Fin mwe kisa uh pa
bread manman ke pan, enenu in orek ke flao ac oil in
olive. **8** Use in mwe kisa nu sin LEUM GOD ac sang nu
sin mwet tol, su ac fah usla nu ke loang uh. **9** Mwet tol
ac fah eis sie ip kac tuh in sie mwe akul lah nufonna
kisakinyukyang tari nu sin LEUM GOD, na el fah esukak
fin loang uh. Foulin mwe mongo kisakinyuk inge mwe
insewowo nu sin LEUM GOD. **10** Ma lula ke mwe kisa
uh ac ma lun mwet tol. Ma inge arulana mutal, mweyen
ma itukla liki mwe mongo ma kisakinyukla nu sin LEUM
GOD. **11** Mwe kisa wheat nukewa su kom kisakin nu sin
LEUM GOD, ac fah tiana orekmakinyuk mwe pulol nu
kac. Kom enenu in tiana orekmakin mwe pulol ku honey
nu ke mwe mongo ma kisakinyuk nu sin LEUM GOD. **12**
Mwe kisa ke fahko se meet ke wheat ma kom kosrani ke
kais sie yac ac fah utuku nu sin LEUM GOD, tusruktu ac
fah tia isisyak fin loang uh. **13** Sang sohl nu ke mwe
kisa wheat nukewa ma kom kisakin uh, mweyen sohl uh
akkalemye wuleang inmasrlom ac God. (Kom enenu in
sang sohl nu ke mwe kisa nukewa lom.) **14** Ke kom us
fahko se meet ke wheat ma kom kosrani in mwe kisa nu
sin LEUM GOD, kom fah kisai wheat manman fin e, ku
wheat ma ilyuki. **15** Sang oil in olive ac mwe keng nu
kac. **16** Mwet tol ac fah esukak mwe keng ah nufon, wi
ipin wheat ac oil su oana sie mwe akul, tuh in mwe kisa
ke mwe mongo nu sin LEUM GOD.

3 Ke pacl se sie mwet ac kisakin soko cow natul in
mwe kisa in akinsewowo, ac enenu in cow mukul
soko ku cow mutan soko ma wanginna ma koluk ke
manol. **2** Mwet sac fah filiya paol fin sifen cow soko ah,
ac uniya ke acn in utyak nu in Lohm Nuknuk Mutal, su
Nien Muta lun LEUM GOD. Mwet tol in sou lal Aaron ac
fah sang srah kac, fwela siska akosr ke loang uh, **3** ac
sang ip ma takinyukla inge in mwe kisa mongo nu sin
LEUM GOD: kiris nukewa ke koanonsia uh, **4** kidney
luo ac kiris kac uh, ac ip se ma wo emeet ke esa uh. **5**
Mwet tol fah esukak ma inge nukewa fin loang uh wi
mwe kisa firir uh. Foulin mwe mongo kisakinyuk inge
mwe insewowo nu sin LEUM GOD. **6** Sie mwet fin use
soko sheep ku soko nani tuh in mwe kisa in akinsewowo,
ac ku in ma mukul soko ku ma mutan soko, tusruktu
enenu in wanginna ma koluk ke manol. **7** Mwet se fin
kisakin soko sheep, **8** el fah filiya paol fin sifen sheep
soko ah, ac uniya sisken mutun Lohm Nuknuk Mutal.

Mwet tol fah fwela siska akosr ke loang uh ke srah **9** ac
srela ip inge kewa in mwe kisa mongo nu sin LEUM
GOD: kiris, ac acn kiris ke pulun sheep soko ah nufon su
ac fah laslasla apkuran nu ke sri in fintokol, oayapa kiris
nukewa ma nokomla koanonsial, **10** kidney luo ac kiris
kac, ac acn ma wo emeet ke esa uh. **11** Mwet tol se ma
orek kisa uh ac fah esukak ma inge nukewa fin loang uh
in mwe kisa mongo nu sin LEUM GOD. **12** Mwet se fin
kisakin soko nani **13** el fah filiya paol fin sifen nani soko
ah, ac uniya sisken mutun Lohm Nuknuk Mutal. Mwet tol
ac fah fwela siska akosr ke loang uh ke srah **14** ac sang
ip inge kewa in mwe kisa mongo nu sin LEUM GOD:
kiris nukewa ke koanonsia uh, **15** kidney luo ac kiris kac,
ac acn ma wo emeet ke esa uh. **16** Mwet tol fah esukak
ma inge nukewa fin loang uh in mwe kisa mongo su ac
akinsewowoye LEUM GOD. Kiris nukewa ma lun LEUM
GOD. **17** Wangin mwet Israel ac fah kang kutena kiris ku
kutena srah. Oakwuk se pa inge, ma in karinginyuk sin
mwet Israel nukewa nwe tok in acn nukewa ma elos
muta we.

4 LEUM GOD El sapkin nu sel Moses **2** elan fahk nu
sin mwet Israel lah kutena mwet su orala sie ma
koluk ac kunausla kutena ma su LEUM GOD El sapkin
ke tia etu lal, el fah enenu in akfalye oakwuk inge. **3**
Fin sie Mwet Tol Fulat pa orala ma koluk sac pwanang
mwet uh wi eis mwata kac, el fah sang soko cow mukul
fusr ma wanginna ma koluk ke mano, ac kisakin nu sin
LEUM GOD ke sripen koluk lal. **4** El ac fah use cow
soko ah nu ke acn in utyak nu in Lohm Nuknuk Mutal,
filiya paol fin sifa uh, ac uniya ye mutun LEUM GOD. **5**
Na Mwet Tol Fulat el fah eis kutu srahn cow soko ah,
ac usak nu in Lohm Nuknuk Mutal. **6** El fah isongya
kufinpaol nu in srah sac, ac usrukya sisken nuknuk in
lisrlisr mutal pacl itkosr. **7** Na el fah sang kutu srah uh
mosrwela koac ke sruwasrik in loang lun mwe keng in
Lohm Nuknuk Mutal. El fah ukuiya srah lula nu pe loang
se ma orekmakinyuk nu ke mwe kisa firir, su oan ke acn
in utyak nu in Lohm Nuknuk Mutal. **8** El ac fah eisla kiris
nukewa ke cow mukul soko ah, kiris ke koanonsia uh, **9**
kidney luo ac kiris kac, ac acn ma wo emeet ke esa uh.
10 Mwet tol fah eis kiris inge ac esukak fin loang ma
orekmakinyuk nu ke mwe kisa firir, oana ke el oru kiris
itukla liki kosro in kisa ma anwuki nu ke mwe kisa in
akinsewowo. **11** Tusruktu el enenu in eis kolo ah, ikwa
nukewa, sifa, nia, koanonsia uh weang pacna kainfohko
uh, **12** ac usla ma inge nukewa nu likin nien aktuktuk, nu
ke sie acn aknasnasyeyukla, yen apat uh okwok we, ac
el fah esukak fin etong uh. **13** Fin mwet Israel nufon pa
orala ma koluk ac kunausla sie sin ma sap lun LEUM
GOD ke tia etu lalos, **14** na pacl se na ma eteyukyak
ma koluk se elos orala uh, mwet in acn sac nufon ac
fah use soko cow mukul fusr in mwe kisa ke ma koluk.
Elos ac fah use nu ke Lohm Nuknuk Mutal, su nien muta
lun LEUM GOD. **15** Ac mwet kol lun acn sac fah filiya
paolos fin sifen cow soko ah, ac uniya insac. **16** Mwet
Tol Fulat el fah usak kutu srahn cow soko ah nu in Lohm
Nuknuk Mutal, **17** isongya kufinpaol nu kac, ac usrukya
kutu nu sisken nuknuk in lisrlisr pacl itkosr. **18** El fah
sang kutu srah uh mosrwela koac ke sruwasrik in loang
lun mwe keng in Lohm Nuknuk Mutal, ac ukuiya srah lula
nu pe loang se ma orekmakinyuk nu ke mwe kisa firir, su
oan ke acn in utyak nu in Lohm Nuknuk Mutal. **19** Na
el fah eis kiris ah nufon ac esukak fin loang uh. **20** El
fah oru cow soko inge oana ke el oru nu ke cow in kisa
nu ke ma koluk. In ouiya se inge el oru kisa nu ke ma
koluk lun mwet uh, na ma koluk lalos fah nunak munas
nu selos. **21** Na el fah usla cow mukul soko ah nu likin
nien aktuktuk uh ac esukak, oana ke el esukak cow in
kisa nu ke ma koluk lal sifacna. Pa inge kisa in sisla ma
koluk lun mwet in acn sac nufon. **22** Fin mwet kol se
pa orekma koluk ac kunausla sie sin ma sap lun LEUM
GOD ke el tia etu, **23** na pacl se na ma fwackyang nu
sel ma koluk sac, el ac fah use soko nani mukul ma
wanginna ma koluk ke mano, in mwe kisa lal. **24** El fah
filiya paol fin sifa uh, ac uniya ke layen epang in loang
uh, yen kosro in kisa firir uh anwuki we. Kisa in eisla ma
koluk se pa inge. **25** Mwet tol el fah isongya kufinpaol ke
srah in kosro soko ah, ac mosrwela koac ke sruwasrik
ke loang uh, ac okoala srah lula uh nu pe loang uh. **26**
Na el fah esukak kiris nukewa kac fin loang uh, oana
ke el esukak kiris ke mwe kisa in akinsewowo. In ouiya
se inge mwet tol el fah oru mwe kisa nu ke ma koluk
lun mwet kol sac, na ma koluk lal fah nunak munas nu
sel. **27** Fin siena sin mwet uh pa orala sie ma koluk ac
kunausla sie sin ma sap lun LEUM GOD ke tia etu lal,
28 na tukunna ma koluk sac akkalemyeyuk nu sel, el fah
use in mwe kisa lal soko nani mutan ma wanginna ma
koluk ke mano. **29** El fah filiya paol fin sifen nani soko
ah, ac uniya ke layen epang in loang sac, yen ma kosro
nu ke mwe kisa firir uh anwuki we. **30** Mwet tol el fah
isongya kufinpaol in srahn kosro soko ah, ac mosrwela
koac ke sruwasrik in loang uh, ac okoala ma lula uh nu
pe loang uh. **31** Na el fah eis kiris nukewa kac, oana
ke kiris nukewa itukla liki kosro ma anwuki nu ke mwe
kisa in akinsewowo, ac el fah esukak fin laong uh tuh
in sie foul mwe akinsewowoye LEUM GOD. In ouiya
se inge mwet tol el fah oru mwe kisa nu ke ma koluk
lun mwet sac, ac ma koluk lal fah nunak munas nu sel.
32 Sie mwet fin use soko sheep tuh in mwe kisa nu ke
ma koluk, enenu na in soko sheep mutan ma wanginna
ma koluk ke mano. **33** El fah filiya paol fin sifa ah, ac
uniya ke layen nu epang sisken loang uh, yen ma kosro
nu ke mwe kisa firir uh anwuki we. **34** Mwet tol el fah
isongya kufinpaol in srahn kosro soko ah, ac mosrwela
koac ke sruwasrik in loang uh, ac okoala srah lula uh
nu pe loang uh. **35** Na el fah eisla kiris nukewa kac,
oana ke kiris uh itukla liki sheep ma anwuki nu ke kisa in
akinsewowo, ac el fah esukak fin loang uh wi mwe kisa

mongo nu sin LEUM GOD. In lumah se inge mwet tol el
fah oru mwe kisa nu ke ma koluk lun mwet sac, ac ma
koluk lal fah nunak munas nu sel.

5 Kisa nu ke ma koluk enenu in orek ke sripa inge.
Sie mwet fin solsol in orek loh ke pacl in nununku
a el tia fahkak nufon ma el liye ku lohng, ac fah oasr
mwatal ac el fah eis kaiyuk kac. **2** Sie mwet fin kahlye
ku pusralla kutena ma su tia nasnas ke tia etu lal, yokna
nu ke ma orakrak ku kosro ma misa, el ac fohkfokla ac
oasr mwatal ke pacl se na el akilenak ma el orala. **3**
Sie mwet fin kahlye kutena ma tia nasnas ke sie pacna
mwet saya ke tia etu lal, el ac eis mwata ke pacl se na el
akilenak ma el orala. **4** Mwet se fin orala sie fulahk oana
ma pilasr, finne nu ke mea se, ac oasr mwatal ke pacl se
na el akilenak ma el orala. **5** Mwet se fin oasr mwatal ke
ouiya inge, el enenu in fahkak ma koluk sac, **6** ac in
mwe kai nu ke ma koluk lal, el fah use nu sin LEUM
GOD soko sheep mutan ku nani mutan tuh in sie mwe
sang. Mwet tol el fah oru kisa nu ke ma koluk lun mwet
sac. **7** Mwet se fin tia ku in srukak soko sheep ku soko
nani, el fah use nu sin LEUM GOD luo wuleoa, ku luo na
wule, in moli ma koluk lal — sie in mwe kisa ke ma koluk
ac ma se ngia nu ke mwe kisa firir. **8** El fah use ma inge
nu sin mwet tol, su ac fah kisakin wule se nu ke kisa ke
ma koluk meet. El ac fah koteya kwawa ac tia eisla sifa
uh liki mano, **9** ac osrokang kutu srah kac nu sisken
loang uh. Srah lula uh nukewa ac fah okwokla nu pe
loang uh. Kisa se inge ma in eisla ma koluk. **10** Na el
fah sang wule se akluo tuh in sie mwe kisa firir, fal nu ke
oakwuk. In ouiya se inge mwet tol el fah oru kisa nu
ke ma koluk lun mwet sac, na ma koluk lal fah nunak
munas nu sel. **11** Mwet se fin tia ku in srukak wuleoa luo
ku wule luo, el fah use luo paun in flao tuh in mwe kisa
ke ma koluk. El fah tia sang kutena oil in olive ku kutena
mwe keng nu kac, mweyen ma inge mwe kisa ke ma
koluk, ac tia mwe kisa wheat. **12** El fah use nu sin mwet
tol, su ac fah eis sie lafluf inpaol tuh in sie mwe akul
lah ma inge kewa kisakinyukyang nu sin LEUM GOD,
ac el fah esukak fin loang uh tuh in sie kisa ke mwe
mongo. Kisa in eisla ma koluk pa inge. **13** In ouiya se
inge mwet tol el fah oru kisa nu ke ma koluk lun mwet
sac, ac ma koluk lal fah nunak munas nu sel. Ma lula ke
flao uh ma lun mwet tol, in oapana ke mwe kisa wheat.
14 LEUM GOD El sang oakwuk inge nu sel Moses. **15**
Mwet se fin oru ma koluk ke tia etu lal ke sripen el tia
akfalye ip kunal ke ma mutal su fal elan sang nu sin
LEUM GOD, el ac fah use soko sheep mukul ku soko
nani mukul su wanginna ma koluk ke mano tuh in mwe
kisa ke ma koluk lukma lal nu sin LEUM GOD. Lupan
ma el ac moli uh ac fah orek fal nu ke ma oakwuki. **16** El
enenu na in akfalyela lupa se ma el pahtle in molela uh,
ac laesla ke percent longoul. El fah sang nu sin mwet
tol, ac mwet tol fah kisakin sheep soko ku nani soko uh
tuh in mwe kisa ke ma koluk lun mwet sac, na ma koluk
lal fah nunak munas nu sel. **17** Sie mwet fin orekma
koluk ac kunausla kutena sin ma sap lun LEUM GOD
ke tia etu lal, ac fah oasr mwatal ac el fah eis kaiyuk
kac. **18** El enenu na in use nu yurin mwet tol soko sheep
mukul ku nani mukul ma wanginna ma koluk ke mano, in
akfalye ma koluk lukma lal. Lupan ma el ac moli uh, ac
fah orek fal nu ke ma oakwuki. Mwet tol el fah oru mwe
kisa nu ke ma koluk lun mwet sac, ac ma koluk lal fah
nunak munas nu sel. **19** Ma se inge sie kisa in akfalyela
ma koluk lukma se su el orala lain LEUM GOD.

6 LEUM GOD El sang oakwuk inge nu sel Moses: **2**
Sie kisa ac fah orek, mwet se fin orekma koluk lain
LEUM GOD ke el srunga in folokin kutena ma su sie
mwet Israel wial sang nu sel elan karingin, ku ke el
pisrala kutena ma lal, ku kiapwella, **3** ku el kaskas kikiap
ke sie ma su tuhlac ac fulahk mu el tiana konauk. **4**
Mwet sac fin oru ma koluk inge ac akilenak tafongla lal,
ac folokonma ma el pisrala, ku kikiap kac, ku ma su
el karingin lun mwet, ku ma tuhlac su el konauk, **5** ku
kutena ma su el fulahk kikiap kac, el fah folokonma ma
inge nukewa ac laesla ke percent longoul. El fah akfalye
ma inge nu sin mwet se la uh, ke len se ma el akilenak
tafongla lal. **6** El fah us nu yurin mwet tol soko sheep
mukul ku nani mukul su wanginna ma koluk ke mano,
tuh in mwe kisa in akfalye ma koluk lukma lal nu sin
LEUM GOD. Lupan ma el ac moli uh, ac fah orek fal nu
ke ma oakwuki. **7** Mwet tol fah orek kisa ke ma koluk lun
mwet sac, ac ma koluk lal ac fah nunak munas nu sel. **8**
LEUM GOD El sapkin nu sel Moses **9** tuh elan fahkang
nu sel Aaron ac wen natul ma sap nu ke mwe kisa firir.
Sie kisa firir ac fah oanna fin loang uh ke fong fon se, ac
e kac ac fah taranyuk in tiana kunla. **10** Na in len tok
an, mwet tol el fah nukum nuknuk oa loeloes ac turasis
fototo loac, su kewana orek ke linen. El fah eisla apat
mosroal su oan fin loang uh ac filiya sisken loang uh. **11**
Na el fah aolla nuknuk lal ac eis apat uh nu likin nien
aktuktuk uh, nu ke sie acn aknasnasyeyukla. **12** E ma
oan fin loang uh ac fah karinginyuk in firirrir na ac tia
filfilla in kunla. Lotutang nukewa mwet tol el fah filiye
etong fac, ac oakiya mwe kisa firir nu fac, ac esukak kiris
ke mwe kisa in akinsewowo. **13** E fin loang uh ac fah
taranyuk in firir pacl nukewa ac tiana filfilla in kunla. **14**
Ma takinyukla inge pa oakwuk nu ke mwe kisa ke wheat:
sie mwet tol in sou lal Aaron ac fah oru kisa ke wheat nu
sin LEUM GOD, ke mutun loang uh. **15** Na el fah lafusak
kutu flao ac oil in olive ac mwe keng ma oan fac inpaol,
ac esukak fin loang uh tuh in sie mwe akul lah nufonna
ma inge kisayang nu sin LEUM GOD. Foulin mwe kisa
inge mwe insewowo nu sin LEUM GOD. **16** Ac ma lula
uh Aaron ac wen natul fah orek bread kac ma wangin
mwe akpulol kac, ac mongo ma inge in sie acn mutal,
in kalkal lun Lohm Nuknuk su nien muta lun LEUM

GOD. **17** Mwe pulol ac fah tia orekmakinyuk in munan
ma inge. LEUM GOD El sang tuh in pa inge ip lalos
ke ma kisakinyuk fin loang uh. Ma inge arulana mutal,
oana mwe kisa ke ma koluk, ku mwe kisa in akfalye ma
koluk lukma. **18** In pacl nukewa fahsru, mukul ke fwil
natul Aaron nukewa fah ku in kang ma inge tuh in ip
lalos ke mwe mongo su kisakinyuk nu sin LEUM GOD.
Kutena mwet saya su pusralla ma inge fah sun ongoiya
ke kuiyen mutal lun ma inge. **19** LEUM GOD El sang
oakwuk inge nu sel Moses **20** nu ke pacl in akmusra
sie mwet in sou lal Aaron nu ke wal lun mwet tol. Len
se el akmusrala, el fah sang ma inge tuh in sie mwe
kisa nu sin LEUM GOD: luo paun in flao (lupa se na ma
kisakinyuk ke len nukewa ke mwe kisa ke wheat) — tafu
ke lotutang ac tafu ke eku. **21** Enenu in aryarak ke oil ac
manman ke pan in furae, na kinkini ac kisakinyuk oana
mwe kisa ke wheat, sie foul mwe insewowo nu sin LEUM
GOD. **22** In pacl nukewa fahsru uh, kisa se inge ac fah
orek sin Mwet Tol Fulat nukewa in fwil natul Aaron. Mwe
kisa inge ac fah isisyak nufonna, tuh in sie mwe kisa nu
sin LEUM GOD. **23** Wangin ip ke mwe kisa wheat su
kisakinyuk sin mwet tol ac fah mongola. Ma nukewa kac
fah isisyak. **24** LEUM GOD El sapkin nu sel Moses **25**
elan sang nu sel Aaron ac wen natul ma sap inge su
ma nu ke mwe kisa ke ma koluk. Kosro in kisa ke ma
koluk ac fah anwuki ke layen epang ke sisken loang
uh, yen ma kosro nu ke kisa firir uh anwuki we. Kisa
na mutal se pa inge. **26** Mwet tol ma oru kisa ke kosro
inge fah mongo kac in sie acn mutal, in kalkal in Lohm
Nuknuk Mutal, su nien muta lun LEUM GOD. **27** Kutena
mwet, ku kutena ma, su pusralla ikwen kosro inge ac
fah sun ongoiya ke kuiyen mutal lun ma inge. Kutena
nuknuk fin sroksroki ke srahn kosro inge, enenu in owola
in sie acn mutal. **28** Kutena tup eot ma orekmakinyuk in
poeli ikwa inge enenu in fukulyuki, ac fin tup osra pa
orekmakinyuk kac, enenu in ililla ac aknasnasyeyukla ke
kof. **29** Kutena mukul ke sou in mwet tol ku in mongo ke
mwe kisa se inge; ma inge arulana mutal. **30** Tusruktu
fin kutena srah ke ma inge utukyak nu in Lohm Nuknuk
Mutal ac orekmakinyuk in acn mutal in eisla ma koluk,
ikwen kosro soko ah fah tia mongo — enenu in isisyak.

7 Oakwuk inge ma nu ke kisa in akfalye ma koluk
lukma, su arulana mutal. **2** Kosro nu ke kisa se inge
ac fah anwuki layen epang ke loang uh, yen ma mwe
kisa nu ke kisa firir uh anwuki we, ac srah kac uh ac
fah sang fwela siska akosr ke loang uh kewa. **3** Kiris
kac uh nukewa ac fah itukla ac kisakinyuk fin loang uh:
pula kiris soko ah, kiris ma nokomla koanonsia, **4** kidney
ac kiris kac, ac ip ma wo emeet ke esa uh. **5** Mwet tol
el fah esukak kiris nukewa fin loang uh tuh in sie mwe
kisa mongo nu sin LEUM GOD. Kisa in akfalye ma koluk
lukma se pa inge. **6** Kutena mukul ke sou in mwet tol
uh ku in kang ma inge, tusruktu enenu in mongo in sie
acn mutal, mweyen ma inge arulana mutal. **7** Oasr sie
oakwuk ma orekmakinyuk nu ke kisa inge kewa: mwe
kisa ke ma koluk ac mwe kisa in akfalye ma koluk lukma.
Pa inge: ikwa kac uh ma nun mwet tol se ma orek kisa
uh. **8** Kolo ke soko kosro ma kisakinyuk nu ke mwe kisa
firir uh ma lun mwet tol se ma orekma ke kisa uh. **9** Mwe
kisa wheat nukewa ma umla in sie stove, ku akmolyeyuk
in sie pan, ku manman fin sie mwe manman, ma inge ma
nu sin mwet tol se su kisakin nu sin God. **10** Tusruktu
mwe kisa wheat takmwek nukewa, finne kulamisyak
ke oil ku pulamlam na, ac ma nu sin mwet tol natul
Aaron nukewa — enenu in kitakatelik oana sie lupa nu
selos nukewa. **11** Ma oakwuk ten inge ma nu ke kisa in
akinsewowo, su itukyang nu sin LEUM GOD. **12** Sie
mwet fin oru kisa se inge tuh in sie mwe kisa in sang
kulo nu sin God, el enenu na in sang, wi kosro ma el ac
kisakin, sie kisa ke bread ma wangin mwe pulol kac:
finne srukwal in flao matoltol ma orek ke flao karak ke oil
in olive, ku cake minini ma akmusrala ke oil in olive, ku
cake ma orek ke flao karak ke oil in olive. **13** Sayen ma
inge, el fah kisakin pac lof in bread ma umla ac oasr
mwe pulol kac. **14** El fah asang kais sie ip ke kain in
bread inge kewa tuh in sie mwe kite srisrila nu sin LEUM
GOD. Ma inge ac ma nu sin mwet tol se ma sang srah in
kosro uh fwela loang uh. **15** Ikwen kosro ma kisakinyuk
inge enenu na in mongola ke len se na ma kisaiyuk uh.
Wangin sie ip kac ac fah oan nu ke lotu tok uh. **16** Sie
mwet fin use sie mwe kisa in akinsewowo in tuh akfalye
sie wuleang, ku in mwe kisa ke lungse na lal sifacna, ac
tia enenu in mongola nufon ke len se kisakinyuk uh —
kutena ma lula kac ku in tufah mongola ke len se tok
uh. **17** Kutena ikwa ma srakna oan nu ke len se aktolu
uh, fah enenu in isisyak. **18** Kutena ip kac fin mongo ke
len se aktolu, God El ac fah tia insewowo ke kisa sac.
Ac fah wangin sripen kisa sac nu sin mwet se ma use
uh, a ac fah pangpang mu tia nasnas, ac el su mongo
kac ac fah oasr mwatal ac el fah eis kaiyuk kac. **19**
Ikwa sac fin tuh pusralla kutena ma su tia nasnas, fah
tia enenu in mongo, a enenu in isisyak. Kutena mwet
su aknasnasyeyukla, el ku in mongo ke ikwa sac, **20**
tusruktu kutena mwet su tia aknasnasyeyuk fin kang, el
fah tia sifil akilenyuk mu el sie sin mwet lun God. **21**
Oayapa, kutena mwet fin kang ikwa ke mwe kisa se inge
tukun el kahlye kutena ma su tia nasnas, finne ma ke
mwet se ku kosro soko, el fah tia sifil akilenyuk mu el
sie sin mwet lun God. **22** LEUM GOD El sang nu sel
Moses oakwuk inge, **23** ma nu sin mwet Israel. Wangin
kiris ke cow, sheep ku nani ac fah mongo. **24** Kiris ke
soko kosro ma sifacna misa ku anwuki sin soko kosro
sulallal fah tiana mongo, tusruktu ku in orekmakinyuk nu
ke kutu sripa saya. **25** Kutena mwet su kang kiris ke
kosro ma ac orekmakinyuk nu ke mwe kisa mongo nu
sin LEUM GOD ac fah tia sifil akilenyuk mu el sie sin
mwet lun God. **26** In kutena acn mwet Israel muta we,
elos fah tiana orekmakin srah ke won ku ke kosro nu

ke mwe mongo. **27** Kutena mwet su kunausla ma sap
se inge fah tiana sifilpa akilenyuk mu el sie sin mwet
lun God. **28** LEUM GOD El sang nu sel Moses oakwuk
inge **29** ma nu sin mwet Israel. Kutena mwet su akoo
in oru kisa in akinsewowo, el enenu in use sie ip kac
tuh in sie mwe kite srisrila nu sin LEUM GOD. **30** El
enenu in sifacna us ma inge in paol, oana sie mwe kisa
mongo. El fah us kiris ke kosro soko ah wi iniwa uh ac
sang tuh in sie mwe kite srisrila nu sin LEUM GOD. **31**
Mwet tol fah esukak kiris uh fin loang uh, tusruktu iniwa
sac fah ma nu sin mwet tol. **32** Lac ne layot ke kosro in
kisa uh fah itukyang tuh in sie mwe kite srisrila **33** nu
sin mwet tol su oru kisa ke srah ac kiris ke mwe kisa in
akinsewowo. **34** Iniwen kosro uh pa sie mwe kite srisrila,
ac lac ne layot tok pa mwe sang srisrila se ma LEUM
GOD El eisla sin mwet Israel ac sang nu sin mwet tol.
Pa inge ma mwet Israel elos enenu in sang nu sin mwet
tol ke pacl nukewa fahsru uh. **35** Pa inge ip se ke mongo
su kisakinyuk nu sin LEUM GOD ma tuh itukyang nu
sel Aaron ac wen natul ke len se akmusrala elos nu
ke mwet tol. **36** Ke len sac LEUM GOD El sapkin nu
sin mwet Israel elos in sang nu selos ip inge ke mwe
kisa uh. Oakwuk se inge ma mwet Israel elos enenu in
akos ke pacl nukewa fahsru uh. **37** Ke ma inge, pa inge
oakwuk ma orekla nu ke kisa firir, kisa ke wheat, kisa ke
ma koluk, kisa in akfalye ma koluk lukma, kisa nu ke
akmusra, ac kisa in akinsewowo. **38** LEUM GOD El sang
ma sap inge nu sel Moses Fineol Sinai in acn mwesis,
ke len se El fahkang nu sin mwet Israel in oru kisa lalos.

8 LEUM GOD El fahk nu sel Moses, **2** "Usalu Aaron ac
wen natul kewa nu ke nien utyak nu in Lohm Nuknuk
Mutal su nien muta luk, ac use nuknuk lun mwet tol, oil
in akmusra, cow mukul fusr soko mwe kisa ke ma koluk,
sheep mukul lukwa, ac sie fotoh in bread wangin mwe
pulol kac. **3** Na kom pangoneni mwet nukewa in acn se
inge in fahsreni nu we." **4** Moses el oru oana ma LEUM
GOD El sapkin, ac ke mwet uh tukeni nu sie, **5** el fahk
nu selos, "Ma su nga ac oru inge ma LEUM GOD El
sapkin." **6** Moses el pwanulak Aaron ac wen natul kewa,
ac sap elos in yihla in aknasnasyalosla fal nu ke ouiya
lalos. **7** El nokmulang Aaron ke nuknukfon lun mwet tol
ac nuknuk oa loeloes se, ac losya infulwal ke sie mwe
lohl. El filiya nuknuk lun mwet tol su pangpang ephod nu
facl, ac kapreni nu ke infulwal ke sie pel otwot na wowo.
8 El sang mwe loeyuk iniwa nu facl, ac filiya Urim ac
Thummim loac. **9** El oakiya sie susu in mwet tol fin sifal,
ac sang sie mwe yun gold in oan meet ke susu sac, ma
in akilen mutal lun akmusra se inge, oana ma LEUM
GOD El sapkin nu sel. **10** Na Moses el eis oil in akmusra
ac osrokang nu fin Lohm Nuknuk Mutal, nien muta lun
LEUM GOD, ac nu fin ma nukewa su oan loac. Ke el
oru ouinge el kisakunang ma inge nukewa nu sin LEUM
GOD. **11** El eis kutu oil uh ac osrokang nu ke loang sac
pacl itkosr wi kufwa nukewa kac, ac nu ke pesin sac ac
ma loangeya, tuh elan kisaela ma inge nukewa nu sin
LEUM GOD. **12** El ukuiya kutu oil in akmusra nu fin sifal
Aaron in akmusraella nu ke mwet tol. **13** Tok, Moses
el kolma wen natul Aaron inge, ac nokmulosyang ke
nuknukfon lun mwet tol, ac losya infulwalos ke mwe lohl,
ac sunya insifalos ke susu in mwet tol, oana ke LEUM
GOD El sapkin. **14** Na Moses el use cow mukul fusr
mwe kisa ke ma koluk, ac Aaron ac wen natul elos filiya
paolos fin sifal. **15** Moses el uniya ac eis kutu srah, sang
kufinpaol nu kac ac sang mosrwela koac ke sruwasrik
in loang uh in kisaela, na el okoala srah lula uh nu pe
loang uh. Ouinge el kisaela ac aknasnasyela loang uh.
16 Moses el eisla kiris nukewa ke koanonsia, ip se ma
wo emeet ke esa, ac kidney wi kiris kac, ac esukak ma
inge nukewa fin loang uh. **17** El eis ma nukewa lula
ke cow soko: kolo, ikwa, ac koanonsia, ac esukak likin
nien aktuktuk, oana ke LEUM GOD El sapkin. **18** Toko,
Moses el use sheep mukul soko nu ke mwe kisa firir, ac
Aaron ac wen natul elos filiya paolos fin sifal. **19** Moses
el uniya ac sang srah uh fwela siska akosr ke loang uh
kewa. **20** Ke sipsipi sheep soko ah tari, na Moses el
esukak sifa ac kiris ac ip lula kac. **21** Ac tukun owola
koanonsia ac nia uh ke kof, Moses el esukak sheep
nufon soko ah fin loang uh, tuh in sie mwe kisa firir, in
oana LEUM GOD El sapkin nu sel. Foulin mwe kisa se
inge mwe insewowo nu sin LEUM GOD. **22** Ac Moses el
use sheep mukul soko aklukwa, su ma nu ke akmusra
lun mwet tol, na Aaron ac wen natul elos filiya paolos fin
sifal. **23** Moses el uniya ac eis kutu srah kac ac filiya ke
acn fisrasrsrasr ke lac srac layot kacl Aaron, fin kufinpo
lulap lac paol layot, ac fin kufinne lulap lac nial layot. **24**
Na el pwanak wen natul Aaron, ac filiya kutu srah ke
acn fisrasrsrasr ke sraclos layot, kutu fin kuf lulap ke lac
po layot selos, ac fin kuf lulap ke lac ne layot kaclos.
Na Moses el fwela siska akosr ke loang uh kewa ke
srah lula uh. **25** El eis kiris uh, pula kiris soko ah, kiris
nukewa ma nokomla koanonsia uh, ip se ma wo emeet
ke esa uh, kidney ac kiris kac, ac lac ne layot uh. **26** Na
el eis soko lof in bread liki fotoh in bread tia akpulol ma
kisakinyukyang nu sin LEUM GOD, soko lof orekla ke
oil, ac sie cake minini, ac el filiya fin kiris ac lac ne layot.
27 El filiya mwe mongo inge nukewa nu inpaol Aaron ac
wen natul, ac elos sang tuh in sie mwe kite srisrila na nu
sin LEUM GOD. **28** Na Moses el eisla mongo inge selos,
ac esukak fin loang uh, lucng liki mwe kisa firir, oana sie
kisa nu ke akmusra ke mwet tol. Kisa in mwe mongo se
pa inge, ac foul kac mwe insewowo nu sin LEUM GOD.
29 Na Moses el eis iniwa sac ac sang tuh in sie mwe
kite srisrila nu sin LEUM GOD. Pa inge ip se itukyang
lal Moses ke sheep in akmusra uh. Moses el orala ma
nukewa oana ke LEUM GOD El sapkin. **30** Moses el
eis kutu oil in akmusra ac kutu srah ma oan fin loang
uh ac osrokang nu facl Aaron ac wen natul uh kewa,
oayapa nu fin nuknuk lalos. Ouinge el aknasnasyalosla

ac nuknuk lalos nu sin LEUM GOD. **31** Moses el fahk nu
sel Aaron ac wen natul, "Us ikwa inge nu ke acn in utyak
nu in Lohm Nuknuk Mutal, nien muta lun LEUM GOD,
poeleak, ac mongo kac we, wi bread su oan in fotoh in
kisa nu ke akmusra, oana LEUM GOD El sapkin. **32**
Esukak kutena ikwa ku bread ma ac lula uh. **33** Komtal
ac fah tiana illa liki Lohm Nuknuk Mutal sac ke len itkosr,
nwe ke na ouiya nukewa ma ac orek ke akmusra lomtal
an safla. **34** LEUM GOD El sapkin kut in oru ma kut oru
misenge, in eela ma koluk lomtal. **35** Komtal enenu in
mutana ke sisken mutunoa in Lohm Nuknuk uh ke len
itkosr ac fong itkosr, ac oru ma LEUM GOD El sapkin
uh. Komtal fin tia, komtal ac fah misa. Pa inge ma LEUM
GOD El sapkin nu sik." **36** Ke ma inge Aaron ac wen
natul eltal oru ma nukewa ma LEUM GOD El sapkin sel
Moses.

9 Len se tukun aksafyeyukla alu in akmusra, Moses
el pangnolma Aaron ac wen natul kewa, ac mwet kol
lun mwet Israel nukewa. **2** El fahk nu sel Aaron, "Eis
soko cow mukul fusr ac soko sheep mukul ma wanginna
ma koluk ke mano, ac kisakunang nu sin LEUM GOD:
cow mukul soko an in mwe kisa ke ma koluk, ac sheep
mukul soko an in mwe kisa firir. **3** Na kom fahkang nu sin
mwet Israel in eis soko nani mukul tuh in mwe kisa ke
ma koluk, ac soko cow fusr yac se matwa ac soko pac
sheep mukul ma yac se matwa, ma wangin ma koluk ke
mano, tuh in mwe kisa firir, **4** ac soko cow mukul ac
soko sheep mukul tuh in mwe kisa in akinsewowo. Elos
in kisakin ma inge nu sin LEUM GOD wi kisa in wheat
ma karyak ke oil. Elos enenu in oru ma inge mweyen
LEUM GOD El ac sikyang nu selos misenge." **5** Elos
usani ma nukewa ma Moses el sapkin inge nu ke mutun
Lohm Nuknuk Mutal, ac mwet in acn sac nufon fahsreni
nu we in alu nu sin LEUM GOD. **6** Ac Moses el fahk,
"LEUM GOD El sapkin kowos in oru ma inge nukewa,
tuh wolana lun kalem lal fah sikme nu suwos." **7** Na el
fahk nu sel Aaron, "Fahla nu ke loang uh ac oru kisa
ke ma koluk ac kisa firir in eela ma koluk lom ac ma
koluk lun mwet uh. Oru kisa inge in eela ma koluk lun
mwet uh, oana LEUM GOD El sapkin." **8** Aaron el som
nu ke loang uh ac uniya cow mukul fusr soko su ma
nu ke kisa in ma koluk lal sifacna. **9** Wen natul elos
use srah nu yorol, ac el isongya kufinpaol nu loac, ac
sang kutu mosrwela koac ke sruwasrik in loang uh, ac
okoala srah lula uh nu pe loang uh. **10** Na el esukak
kiris, ac kidney, ac ip se ma wo emeet ke esa uh fin
loang uh, oana ke LEUM GOD El sapkin nu sel Moses.
11 Tusruktu el esukak ikwe ac kolo uh likin nien aktuktuk
uh. **12** El uniya kosro soko su ac ma nu ke mwe kisa firir
lal sifacna. Wen natul elos use srah uh nu yorol, ac el
sang fwela siska akosr ke loang uh kewa. **13** Elos sang
sifa uh ac ip saya ke kosro soko ah kewa nu sel, na el
esukak fin loang uh. **14** Na el ohlla koanonsia ac nia uh,
ac esukak fin loang uh lucng lik ma nukewa saya nu ke
kisa firir uh. **15** Toko el oru kisa lun mwet uh. El eis nani
soko, su ma ac kisakinyuk nu ke ma koluk lun mwet
uh, uniya, ac kisai oana ke el oru ke kisa in ma koluk
lal sifacna. **16** El oayapa use kosro nu ke kisa firir, ac
kisai oana ke ma oakwuk nu kac. **17** El orala pac mwe
kisa ke wheat ac eis sie lafluf in flao inpaol, ac esukak
fin loang uh. (Ma inge ma sayen na kisa firir su orek
len nukewa.) **18** El uniya cow mukul soko ah, ac sheep
mukul soko ah tuh in mwe kisa in akinsewowo lun mwet
uh. Wen natul elos use srah uh nu sel, ac el sang fwela
siska akosr ke loang uh kewa. **19** Aaron el filiya ip kiris
ke cow soko oayapa ke sheep mukul soko **20** tuh in oan
fin iniwen kosro uh, ac usla nukewa nu fin loang uh. El
esukak kiris uh fin loang uh **21** ac sang iniwa uh kewa,
ac nia leyot uh kewa, tuh in sie mwe sang sriyukla nu sin
LEUM GOD inen mwet tol, oana ke Moses el sapkin. **22**
Ke Aaron el aksaflayela kisa inge nukewa, na el kolak
paol nu fin mwet uh ac akinsewowoyalosla, na el fani liki
acn sac. **23** Moses ac Aaron ilyak nu in Lohm Nuknuk
Mutal, nien muta lun LEUM GOD, ac ke eltal illa, na eltal
akinsewowoye mwet uh, ac kalem saromrom lun LEUM
GOD sikyang nu fin mwet e nukewa. **24** In kitin pacl ah
na LEUM GOD El supwama sie e, esukak mwe kisa firir
ac ip ma kiris nukewa su oan fin loang uh. Ke mwet uh
liye ma inge elos nukewa sala ac faksufi nwe ke mutalos
sun infohk uh.

10 Nadab ac Abihu, wen natul Aaron, eltal eis pan
in ta e laltal, sang mulut firir nu loac, ac sang pac
mwe keng nu kac, na eltal sang nu sin LEUM GOD.
Tusruktu e se inge tiana mutal, mweyen LEUM GOD El
tiana sapkin eltal in oru. **2** In kitin pacl ah na, LEUM GOD
El supwama e, ac esukultalak, na eltal misa na insac ye
mutun LEUM GOD. **3** Na Moses el fahk nu sel Aaron,
"Pa inge kalmen kas lun LEUM GOD ke El fahk mu, 'Elos
nukewa su kulansap nu sik, enenu in sunakin mutal luk.
Nga fah akkalemye wolana luk nu sin mwet luk.'" A Aaron
el mihslana tia kas. **4** Na Moses el pangnolma Mishael
ac Elzaphan, wen luo natul Uzziel, sie sin mwet tumal
Aaron, ac fahk nu seltal, "Fahsru ac usla monin mwet
luo wiomtal inge liki Lohm Nuknuk Mutal, ac fuhleltalu
likin nien aktuktuk uh." **5** Ouinge eltal tuku, ac sruokya
nuknuk lun mano misa luo ah, ac usaltalla nu likin nien
aktuktuk uh, oana Moses el sapkin. **6** Na Moses el fahk
nu sel Aaron ac nu sel Eleazar ac Ithamar, luo pac sin
wen natul, "Nimet komtal tui in kawiya insifomtal, ku seya
nuknuk lomtal an in akkalemye lah komtal muta in asor.
Komtal fin oru ouinge, komtal ac misa, ac LEUM GOD El
ac kasrkusrak sin mwet in acn se inge nufon. Tusruktu
mwet Israel wiowos nukewa elos ku in tungi mwet inge
su misa ke sripen e se su LEUM GOD El supwama. **7**
Nimet komtal tufoki liki acn in utyak lun Lohm Nuknuk
Mutal, tuh komtal fin tufoki komtal ac misa, mweyen
akmutalyeyukla komtal tari ke oil in akmusra lun LEUM
GOD." Ouinge eltal kewa oru oana Moses el fahk. **8**

LEUM GOD El kaskas nu sel Aaron ac fahk, **9** "Kom
ac wen nutum fah tiana nim wain, ku kutena mwe nim
ku, ke pacl ma komtal utyak nu in Lohm Nuknuk Mutal,
nien muta luk, mweyen komtal fin oru ouinge komtal
fah misa. Ma sap se pa inge, ma in karinginyuk sin fwil
nutum nukewa, **10** tuh kom fah ku in akilen inmasrlon ma
lun God ac ma su mwet uh orekmakin in pacl nukewa,
oayapa inmasrlon ma aknasnasyeyukla ac ma su tia
nasnas. **11** Kowos enenu in luti nu sin mwet Israel ma
sap nukewa su nga sang nu sel Moses elan fahk nu
suwos." **12** Moses el fahk nu sel Aaron ac wen luo natul
su lula, Eleazar ac Ithamar, "Eis mwe kisa wheat ma lula
ke mwe mongo ma kisakinyuk nu sin LEUM GOD, sang
orauk kutu bread ma wangin mwe pulol kac, ac mongo
kac sisken loang uh, mweyen kisa se inge arulana mutal.
13 Mongo kac in sie acn mutal; pa inge ip lom ac wen
nutum ke mongo ma kisakinyuk nu sin LEUM GOD. Pa
ingan ma LEUM GOD El sapkin nu sik. **14** Tusruktu kom
ac sou lom ku in kang iniwa se ac nia se ma itukyang tuh
in mwe kite srisrila ac mwe sang srisrila nu sin LEUM
GOD inen mwet tol. Kom ku in kang ma inge in kutena
acn ma aknasnasyeyukla. Mwe sang inge itukot nu sum
ac tulik nutum tuh in pa inge ip lomtal liki mwe kisa in
akinsewowo sin mwet Israel. **15** Elos fah use iniwa sac
ac lac nia uh ke pacl se kiris uh kisakinyuk tuh in sie kisa
mongo nu sin LEUM GOD. Ip inge ma lom ac tulik nutum
mwe tok, oana ke LEUM GOD El sapkin." **16** Moses
el siyuk nani soko nu ke kisa ke ma koluk, ac konauk
lah isisyak tari. Ma se inge pwanang el kasrkusrak sel
Eleazar ac Ithamar, ac el fahk, **17** "Efu komtal ku tia
kangla mwe kisa nu ke ma koluk in sie acn mutal? Ma
se inge arulana mutal, ac LEUM GOD El sot nu sumtal
in tuh sisla ma koluk lun mwet nukewa in acn se inge.
18 Ke sripen srah sac tuh tia utukyak nu in Lohm Nuknuk
Mutal uh, na mu na komtal in kanglana nani soko ah
lik ah, oana ke nga sap ah." **19** Na Aaron el fahk, "Ku
nga funu kangla mwe kisa nu ke ma koluk misenge, ya
LEUM GOD El lukun insewowo kac? Mwet uh oru mwe
kisa nu ke ma koluk lalos nu sin LEUM GOD misenge, ac
elos use pac mwe kisa firir lalos. Ne ouinge, a ongoiya
uh srakna sikyak nu sik." **20** Ke Moses el lohng ma inge,
el misla kac.

11 LEUM GOD El sang nu sel Moses ac Aaron oakwuk
ten inge, **2** su ma nu sin mwet Israel. Kowos ku
in kang kutena kain kosro finmes **3** ma sengelik falka,
su oayapa sifil kontini ma el kangla. **4** Tusruktu kowos
fah tia kang kosro inge: camel, mweyen el finne sifil
kontini ma el kangla, tuh tia sengelik falkal, na pa el tia
nasnas nu suwos; **5** oayapa koni, el finne sifil kontini ma
el kangla, tuh tia sengelik falkal, na pa el tia nasnas nu
suwos; **6** rabbit, el finne sifil kontini ma el kangla, tuh tia
sengelik falkal, na pa el tia nasnas nu suwos. **7** Nimet
kang pig. Finne sengelik falkal, tuh el tia sifil kontini ma
el kangla, na pa el tia nasnas nu suwos. **8** Nimet kang
kain in kosro inge ku pusral mano misa lalos. Elos tia
nasnas. **9** Kowos ku in kang kutena ik ma oasr enga
ac unac, **10** tusruktu kutena ma moul ma muta in kof
su wangin enga ac unac, fah tiana mongo. **11** Kain ma
moul ingan nukewa fac tia nasnas nu suwos. Kowos
fah tiana kang ma inge ku pusral mano misa lalos. **12**
Kowos fah tiana kang kutena ma su muta in kof uh ma
wangin enga ac unac kac. **13** Kain in won inge ac fah
mwe srungayuk nu suwos, ac kowos fah tiana kang:
eagle, kain vulture nukewa, **14** buzzard, falcon, **15** kain
raven nukewa, **16** ostrich, seagull, kain hawk nukewa, **17**
cormorant, kain owl nukewa, **18** pelican, osprey, ibis, **19**
stork, heron, hoopoe, ac fak. **20** Won srisrik ma orakrak
nukewa ma oasr posohksok kac, ma inge tia nasnas, **21**
sayen ma su ku in sro ke nia. **22** Kowos ku in kang srisr
in eku, kwot srisrik, ac kain locust nukewa. **23** Tusruktu
ma srisrik nukewa saya ma oasr posohksok kac, ac ku
pac in orak uh, fah lumweyuk mu tia nasnas nu suwos.
24 Ac ma inge ac fah oru kowos in tia nasnas: kutena
mwet su pusralla monin ma misa in masrlon ma inge,
fah tia nasnas nwe ke ekela. **25** Ac kutena mwet su us
kutena ipin ma misa inge fah ohlla nuknuk lal, tusruk
elos ac tiana nasnas nwe ke ekela. **26** Kosro nukewa
ma sengelik falka ku tia sifil kontini ma el kangla, ac
fah tia nasnas nu suwos. Mwet nukewa su kahl monin
sie sin ma inge fah tia nasnas. **27** Kosro nukewa ma
fahsrkin ye nia ac inpaol, ma inge tia nasnas nu suwos.
Kutena mwet su pusral mano misa lun kutena kosro inge
fah tia nasnas nwe ke ekela, **28** ac mwet se su us mano
misa lun ma inge fah ohlla nuknuk lal, tusruk el fah tia
nasnas nwe ke ekela. Ma inge tia nasnas nu suwos. **29**
Pa inge ma tia nasnas nu suwos inmasrlon ma orakrak
ac pus suna fin faclu: weasel, kisrik in pot, kain kinoul
nukewa, **30** srosrok, crocodile finmes, ac chameleon. **31**
Kutena mwet su pusralla ma inge ku mano misa lalos,
fah tia nasnas nwe ke ekela. **32** Ac kutena ma su mano
misa inge putatla nu fac, ac fah tia nasnas — finne ke
sak, ku nuknuk, ku kulun kosro, ku pak, aok kutena ma
su orekmakinyuk nu ke kutena sripa. Ac fah enenu in
isongyuki nu in kof uh, tusruktu ac fah tia pacna nasnas
nwe ke ekela. **33** Ac manolos fin putatyang nu in sie tup
orekla ke kle, na ma nukewa ma oan in tup sac fah tia
nasnas, ac kowos fah fukulya tup sac. **34** Kutena mwe
mongo ma fal in mongo, tuh okwoki kof liki kain tup sac
nu kac, ac fah tia nasnas, ac kutena ma su ku in nimnim
ma oan in kain tup sac, fah tia pac nasnas. **35** Kutena
ma su mano misa inge putatla nu fac, fah tia nasnas
— fin sie nien manman ku sie mwe um ma orekla ke
kle, enenu na in fokfoki. **36** Tusruktu sie unon in kof ku
sie lufin neinyuk kof ac nasnas na. Ma saya nukewa su
pusralla mano misa inge fah tia nasnas. **37** Sie sin ma
misa inge fin putatla nu fin fita ma akoeyuk in yoki, fita
ingan srakna nasnas. **38** Tusruktu fita ingan fin isosu nu
in kof, ac sie sin ma tia nasnas ingan putatla nu in kof

sac, na fita ingan fah tia nasnas. **39** Kutena kain kosro
ma wo in mongo uh fin misa, na kutena mwet su pusralla
fah tia nasnas nwe ke ekela. **40** Na kutena mwet fin kang
kutena ip ke kosro misa inge, el enenu in ohlla nuknuk
lal, tusruktu el ac fah tia nasnas nwe ke ekela. Ac kutena
mwet su us mano misa sac, el enenu in ohlla nuknuk lal,
tusruktu el ac srakna tia nasnas nwe ke ekela. **41** Kowos
fah tia kang kutena sin ma srisrik ma forfor fin faclu, **42**
finne ma orakrak, ku ma fahsr ke nia akosr, ku ke nia
pus liki akosr. **43** Nimet sifacna akfohkfokye kowos in
kang kutena sin ma inge. **44** Nga pa LEUM GOD lowos,
ac kowos enenu in liyekowosyang sifacna tuh kowos in
mutal, mweyen nga mutal. **45** Nga pa LEUM GOD su
uskowosme liki Egypt tuh nga fah God lowos. Kowos
enenu in mutal, mweyen nga mutal. **46** Na pa inge ma
sap ke kosro ac won, ac ke ma nukewa ma muta in kof
uh, ac ma nukewa ma forfor fin acn uh. **47** Kowos fah
arulana taran tuh kowos in ku in akilen inmasrlon ma su
nasnas ac ma su tia nasnas, inmasrlon kosro ma ac ku
in mongo, ac ma su tia mongo.

12 LEUM GOD El sang nu sel Moses oakwuk inge,
2 su ma nu sin mwet Israel. Ke len itkosr tukun sie
mutan el oswela sie wen, el tia nasnas, oapana ke el tia
nasnas ke pacl in mas mutan lal. **3** Ke len se akoalkosr,
tulik sac fah kosrkosrla. **4** Len tolngoul tolu pac toko, na
mutan sac fah nasnasla liki fahla lun srahn sial. El fah tia
kahlye kutena ma su mutal, ku ilyak nu in Lohm Nuknuk
Mutal nwe ke pacl se aknasnas lal uh safla. **5** Ke len
singoul akosr tukun sie mutan el oswela sie tulik mutan,
el tia nasnas, oapana ke pacl in mas mutan lal. Tukun
len onngoul onkosr pac tok, na el fah nasnas liki fahla
lun srahn sial. **6** Ke safla pacl in aknasnas lal, finne nu
ke tulik mukul se ku nu ke tulik mutan se, mutan sac el
fah use nu yurin mwet tol, nu ke acn in utyak lun Lohm
Nuknuk Mutal nien muta lun LEUM GOD, soko sheep
fusr yac se matwa, tuh in sie mwe kisa firir, ac sie wule
ku sie wuleoa nu ke kisa ke ma koluk. **7** Mwet tol el ac
fah oru kisa lun mutan sac nu sin LEUM GOD, ac oru
alu in eisla ma fohkfok lal lukel, na el fah nasnasla. Pa
inge ma sie mutan el enenu in oru tukun el oswela sie
tulik. **8** Mutan sac fin tia ku in srukak soko sheep fusr, el
fah use luo wule ku luo wuleoa — sie nu ke kisa firir ac
sie nu ke kisa lun ma koluk. Ac mwet tol el fah oru alu in
eisla ma fohkfok lal, na mutan sac fah nasnasla.

13 LEUM GOD El sang nu sel Moses ac Aaron
oakwuk ten inge. **2** Mwet se fin oasr palang se ku
faf se ku ruf se ke manol, su ma ac ku in ekla nu ke
sie mas yohk, ma ac sensenkinyuk, na ac fah utukla el
nu yurin mwet tol in sou lal Aaron. **3** Mwet tol sac fah
lohang ac liye sring se ke manol uh, na unac kac an fin
fasrfasrla ac faf sac aryurla loal liki kolo ma rauneak acn
sac, na kalem lah sie mas na sensen pa oan sel uh, ac
mwet tol el fah fahkelik ac akkalemye lah mwet sac tia
nasnas. **4** Tusruktu sring se ke manol uh fin fasrfasr a
tiana aryurla in loal liki kolo ma rauneak uh, ac unac kac
uh tiana fasrfasrla, na mwet tol sac fah srela mwet uh ke
len itkosr. **5** Mwet tol fah sifilpa liyal ke len se akitkosr,
ac el fin liye mu sring se ke manol uh nuna oaya ah
na, ac tiana yokelik, na el fah srella ke itkosr pac len
uh. **6** Mwet tol el fah sifilpa liyal ke len se akitkosr, ac
sring se kacl uh fin misa in muta uh, ac tiana yokelik,
mwet tol el fah akkalemye lah mwet sac nasnas — sring
se na pa ma sac. Mwet sac fah ohlla nuknuk lal, na el
nasnas. **7** Tusruktu sring sac fin yokelik tukun mwet tol
sac tuh liyal tari ac fahkak mu el nasnas, na mwet sac el
enenu in sifilpa foloko nu ye mutun mwet tol. **8** Mwet tol
el fah sifilpa liyal, ac sring sac fin yokelik, na mwet tol
el fah akkalemye lah el tia nasnas — mas na sensen
se pa oan sel uh. **9** Mwet se fin oasr mas na sensen
se ke manol, ac fah utuku el nu yurin mwet tol, **10** su
ac fah arulana tuni ac liye. Fin oasr palang se momoul
inmuta ke manol, ac orala unac ke manol in fasrfasrla ac
oasr sronin uswanen kac, **11** kalem lah oasr sie mas
sensen yorol. Na mwet tol el fah fahkak lah mwet sac el
tia nasnas. Tia enenu in kauli el, mweyen kalem tari lah
el tia nasnas. **12** Palang sac fin orakelik afinya mwet
sac ke insifali nwe ke nial, **13** mwet tol el ac enenu in
sifil liyal. El fin konauk tuh pwaye mas sac afunla manol
nufon, el fah fahkak lah mwet sac nasnas. Kolo kacl uh
nufon fin ekla fasrfasr, na el nasnas. **14** Tusruktu ke pacl
se na sie palang ke manol uh aryurla, na el tia nasnas.
15 Mwet tol el fah sifilpa liyal, ac el fin liye tuh aryurla ma
se ke manol, na el ac fahkak lah mwet sac tia nasnas.
Kalmen aryurla pa oasr mas sensen yorol, ac mwet sac
tia nasnas. **16** Tusruktu ma se ke manol uh fin mahla ac
sifil fasrfasrla, na mwet sac enenu in som nu yurin mwet
tol, **17** su ac fah sifil liye. Ma se ke manol fin fasrfasrla,
na el nasnas, ac mwet tol el fah fahkulak lah el nasnas.
18 Fin faf se oan ke sie mwet nwe mahla, **19** ac tok kutu,
pulol fasrfasr se, ku tuhn srusra se sikyak ke inken faf se
meet ah, na mwet sac enenu in som nu yurin mwet tol.
20 Mwet tol el ac fah liyal, ac fin acn se ma fasrfasrla
uh luman loali liki ikwa ma rauneak uh, ac unac kac uh
fasrfasrla, na mwet tol el fah fahkulak lah mwet sac el tia
nasnas. Kalem lah mas sensen nu ke kolo se pa sikyak
in faf sac. **21** Tusruktu mwet tol el fin liye, ac konauk lah
unac kac tiana fasrfasrla, ac tia pac loali liki kolo siska
ah a misa inmuta, mwet tol el fah srella elan mukena
muta ke len itkosr. **22** Acn ma tuhnla uh fin orakelik, na
mwet tol el ac fahkulak lah mwet sac tia nasnas. Mas
sensen se pa yorol. **23** Tusruktu fin oanna tia ekla ac tia
pac yokelik, na kalem lah inken faf sacna pa inge, ac
mwet tol el fah fahkak lah mwet sac nasnas. **24** Ke kain
pacl se ma sie mwet el folla, ac acn ma folla kacl uh
fin fasrfasrla ku srusrala inmuta uh, **25** mwet tol el fah
liyal. Fin unen acn sac fasrfasrla ac aryurla loal liki kolo
siska uh, na kalem lah mas sensen nu ke kolo se pa

sikyak ke acn se ma folla, ac mwet tol el fah fahkak lah
mwet sac tia nasnas. **26** Tusruktu unen acn sac fin tiana
fasrfasrla ac tia pac aryurla loal liki kolo siska ah, ac
inmuta uh misa na, na mwet tol sac fah srella ke len
itkosr. **27** Mwet tol el fah sifilpa liyal tukun len itkosr, ac
fin yokelik ma sac na kalem lah mas sensen nu ke kolo
se pa kacl uh, ac mwet tol el fah fahkak lah mwet sac
tia nasnas. **28** Tusruktu acn sac fin tiana ekla, ac tiana
yokelik, ac inmuta uh misa na, na kalem mu tia mas
sensen se. Mwet tol el fah akkalemye lah mwet sac
nasnas, mweyen inken na fol sac pa kacl uh. **29** Fin
mukul se ku mutan se oasr palang se ke sifal ku kapin
oalul, **30** mwet tol el fah liyal ac tuni. Fin palang sac
tuh aryurla loal liki kolo siska uh, ac unac ke acn sac
luman rangrangla ac pueni, na kalem mu mas sensen
nu ke kolo pa sel uh, ac mwet tol el fah akkalemye lah
mwet sac tia nasnas. **31** Ke mwet tol sac el fin liyal,
tuh na ma se ke manol uh tiana luman loali liki kolo
ma rauneak uh, ac srakna wangin unac fokoko kac, na
el fah srella liki inmasrlon mwet uh ke len itkosr. **32**
Mwet tol el fah sifilpa liye ma se ke manol uh ke len
se akitkosr, ac fin tiana yokelik ac wangin pacna unac
luman rangrang kac, ac tia pacna aryurla loal liki siska
uh, **33** na mwet sac fah resaela sifal, sayen acn se ma
palang sac oan kac. Mwet tol el fah sifil srella ke len
itkosr pac. **34** Ke len se akitkosr, mwet tol el fah sifilpa
liye palang se kacl uh. Fin tuh tiana yokelik ac tia pac
luman aryurla loal liki kolo siska uh, na el fah fahkak lah
mwet sac nasnas. Mwet sac ac fah ohlla nuknuk lal uh,
na el fah nasnasla. **35** Tusruktu palang sac fin sifilpa
yokelik tukun akkalemyeyuk mu mwet sac nasnas, **36** na
mwet tol el fah sifilpa liyal. Palang sac fin yokelik, el tia
enenu in suk lah rangrangla unac kac ah. Kalem na lah
mwet sac tia nasnas. **37** Tusruktu fin mwet tol el liye
mu palang sac tiana yokelik, ac unac na fokoko kapak
kac, na kalem lah palang sac mahla, ac mwet tol el fah
fahkak lah mwet sac nasnas. **38** Fin mukul se ku mutan
se oasr tuhn fasrfasr sikyak ke manol, **39** na mwet tol
el ac enenu in liye ac tuni mwet sac. Tuhn sac fin tuh
fasrfasr ef se, na kalem mu tuhn se na ke manol, ac
mwet sac nasnas. **40** Aunsifen sie mwet fin putatla, el
ac musrasrla, tusruktu el nasnas na. **41** Fin tuh putatla
aunsuf ke likinsraclyak nu motonsrol, na motonsrol ac
turangangla, tusruktu el nasnas na. **42** Tusruktu fin oasr
ma fasrfasr srusrsrusra fahsryak ke acn turangangla
inge, na kalem lah mas na sensen nu ke kolo se pa inge.
43 Mwet tol el fah tuni ac liye mwet se inge, ac fin oasr
acn ma luman srusrsrusra ac fasrfasr inmuta kac, **44**
na mwet tol enenu in fahkak lah mwet sac tia nasnas,
ke sripen mas sensen se ma fahsryak ke sifal uh. **45**
Sie mwet su sun mas ma sensenkinyuk nu ke kolo, el
enenu in nukum nuknuk mihsasa, ac fuhlela aunsifal in
mirangak, afinya tafunyen ten ke mutal, wowo ac fahk,
"Nga tia nasnas! Nga tia nasnas!" **46** El fah fohkfok ac
tia nasnas ke lusenna pacl mas sac oan sel, ac el fah
srisrila ac muta likin nien aktuktuk uh, sayen acn mwet
uh muta we. **47** Fin oasr tuhnyohu ke nuknuk, finne
ma orekla ke unen sheep ku ke nuknuk minini, **48** ku
oan ke ipin nuknuk minini, ku ipin nuknuk unen sheep,
ku oan fin kulun kosro ku kutena ma orekla ke kulun
kosro, **49** fin luman tuhn folfolsra lac ku tuhn srusrayak,
na kalem lah tuhnyohu orak se, ac enenu in itukyang
nu sin mwet tol. **50** Mwet tol el fah lohang nu kac ac
srela nu saya ke len itkosr. **51** El fah sifilpa liye ke len
se akitkosr, ac tuhnyohu sac fin orakelik, na ma sac tia
nasnas. **52** Mwet tol el fah esukak, mweyen tuhnyohu
orak se pa inge, ac enenu na in isisyak. **53** Tusruktu,
mwet tol el fin liye tuh na tuhnyohu sac tiana yokelik,
54 el fah sap in owola, ac sifil filiyuki ke len itkosr pac.
55 Na el fah sifilpa liye, ac tuhnyohu sac fin tiana ekla
tuhna, finne tia orakelik, ac srakna tia nasnas. Kowos
enenu in esukak ma sac, finne ip ma kulawi uh oan meet
ku tok. **56** Tusruktu mwet tol sac fin sifil lohang nu kac
tuh liyauk lah tuhn sac efla, na el fah sacla ip sac liki
nuknuk sac ku kulun kosro sac. **57** Na tuhnyohu sac fin
sifilpa sikyak, kalem lah sifilpa orakelik, na mwet se la
ma sac enenu na in esukak. **58** El fin ohlla nuknuk sac
ku kolo sac, na tuhn sac wanginla, el enenu in sifilpa
ohlla, na ma sac fah nasnas. **59** Ac pa inge ma sap nu
ke tuhnyohu ma oan fin nuknuk, finne ma orekla ke unen
sheep ku linen, ku ipin nuknuk linen ku ipin nuknuk unen
sheep, ku kutena ma su orekla ke kulun kosro. Pa inge
ma ac akkalemye ma su nasnas ku tia nasnas.

14 LEUM GOD El sang nu sel Moses **2** oakwuk ten
inge nu ke aknasnas lun sie mwet ma kwela liki sie
mas sensenkinyuk ke manol. Ke len se ma ac fwackyang
mu el nasnasla uh, ac fah utuku el nu yurin mwet tol,
3 ac mwet tol fah usalla nu likin nien aktuktuk uh ac
tuni manol. Mas lal uh fin wanginla, **4** na mwet tol el
fah sap in utuku luo won ma nasnas uh, wi sie ipin
sak cedar, sie polo ah srusra, ac sie lah srisrik ke sak
hyssop. **5** Na mwet tol el fah sap in anwuki sie sin won
luo ah luin sie pol eot ma kof in unon nasnas oan loac. **6**
El fah eis won se ma moul ah, wi ipin sak cedar sac,
polo ah srusra sac, ac sak hyssop sac, ac isongya ma
inge kewa nu in srah ke won se ma anwuki ah. **7** El
fah aksroksrokye mwet se ma ac aknasnasyeyuk liki
mas ke manol pacl itkosr ke srah, na el fah fahkak lah
mwet sac nasnasla. El fah fuhlela won se ma moul ah
in sohkla. **8** Mwet sac fah ohlla nuknuk lal uh, resaela
aunsuf kacl uh nufon, ac yihla; na el fah nasnas. El ac
ku in ilyak nu ke nien aktuktuk uh, tusruktu el enenu in
mutana likin lohm nuknuk sel ke len itkosr. **9** Ke len se
akitkosr el fah sifilpa resaela sifal, altal, inyal, ac unac
nukewa ke manol. El fah ohlla nuknuk lal ac yihla, na el
fah nasnasla. **10** Ke len se akoalkosr el fah use lukwa
sheep fusr mukul ac soko ma mutan ma yac se matwa
su wangin kutena ma koluk ke mano, wi paun limekosr

ke flao ma kulamisyak ke oil in olive, ac sie cup ke oil in
olive. **11** Mwet tol el fah eis mwet sac ac mwe kisa inge
nukewa nu ke acn in utyak nu ke Lohm Nuknuk Mutal,
nien muta lun LEUM GOD. **12** Na mwet tol el fah eis
soko sin sheep fusr mukul inge, wi cup se ke oil in olive,
ac kisakin tuh in sie mwe kisa in akfalye ma koluk lukma.
El fah kisakin ma inge tuh in sie mwe sang sriyukla nu
sin LEUM GOD. **13** El fah uniya sheep fusr soko ah in
acn mutal ma mwe kisa lun ma koluk ac mwe kisa firir
uh anwuki we. El enenu in oru ouinge mweyen kisa in
akfalye ma koluk lukma uh oapana kisa ke ma koluk,
kewana ma lun mwet tol, ac ma inge arulana mutal. **14**
Mwet tol el fah eis kutu srah ke sheep fusr soko ah, ac
sang mosrwela acn fisrasrsrasr ke lac srac layot, fin kuf
lulap lac po layot, ac fin kufinne lulap ke lac ne layot lun
mwet se su ac fah akkalemyeyuk mu el nasnasla. **15**
Ac mwet tol el fah eis kutu oil in olive ac okoaung nu
in paol lasa, **16** isongya soko kufinpaol layot nu loac,
ac usrokya kutu srah inge pacl itkosr ye mutun LEUM
GOD. **17** El fah eis kutu oil ma oan inpaol uh ac kutu
srahn sheep fusr soko ah, ac mosrwela acn fisrasrsrasr
ke lac srac layot, kuflap ke lac po layot, ac kuflap ke
lac ne layot lun mwet se su ac fah akkalemyeyuk mu el
nasnasla. **18** Na el fah sang oil ma lula inpaol uh nu fin
sifen mwet sac. Ke el oru ouinge uh, el orala ouiya lun
aknasnas. **19** Na mwet tol el fah kisakin mwe kisa ke ma
koluk, ac oru ouiya nu ke aknasnas. Toko el fah uniya
sheep fusr soko nu ke kisa firir, **20** ac kisakin wi mwe
kisa wheat fin loang uh. In lumah se inge mwet tol el fah
oru ouiya lun aknasnas, na mwet sac fah nasnasla. **21**
Mwet sac fin sukasrup ac tia ku in akfalye ma inge, el
fah use sokofanna sheep fusr mukul nu ke aknasnas lal,
tuh in mwe kisa ke ma koluk lukma lal, sie mwe kite
sriyukla nu sin LEUM GOD. El fah use paun luo na ke
flao ma karyak ke oil in olive nu ke mwe kisa wheat, ac
sie cup ke oil in olive. **22** El fah oayapa use luo wule
ku luo wuleoa, sie nu ke mwe kisa ke ma koluk, ac sie
nu ke mwe kisa firir. **23** Ke len se akoalkosr ke len in
aknasnas lal, el fah use ma inge nu yurin mwet tol, nu
ke acn in utyak nu ke Lohm Nuknuk Mutal. **24** Mwet tol
el fah eis sheep fusr soko ah, ac oil in olive uh, ac sang
tuh in sie mwe kite srisrila nu sin LEUM GOD. **25** El fah
uniya sheep fusr soko ah, eis kutu srah kac uh, ac sang
mosrwela acn fisrasrsrasr ke lac srac layot, fin kufinpo
lulap ke lac po layot, ac fin kufinne lulap ke lac ne layot
ke mwet sac. **26** Mwet tol el fah ukuiya kutu oil uh nu
inpaol layen lasa, **27** ac sang soko kufinpo ke lac paol
layot, osrokang kutu oil uh pacl itkosr ye mutun LEUM
GOD. **28** El fah sang kutu oil nu fin acn na ma el sang
srah uh nu kac: fin acn fisrasrsrasr layen layot ke insren
mwet sac, fin kuflap ke la paol layot, ac fin kuflap ke
la nial layot. **29** Oil ma lula inpaol uh el fah ukuiya fin
sifen mwet sac, ac ke el oru ouinge el orala ouiya nu ke
aknasnas. **30** Na el fah sang sie sin wule uh ku wuleoa
uh **31** tuh in mwe kisa ke ma koluk, ac ma se saya uh
nu ke mwe kisa firir, wi mwe kisa wheat. In lumah se
inge mwet tol el orala ouiya nu ke aknasnas. **32** Pa inge
ma sap nu ke sie mwet su oasr mas na sensenkinyuk
ke mano, su tia ku in srukak mwe kisa ma ac fal nu ke
aknasnas lal. **33** LEUM GOD El kaskas nu sel Moses ac
Aaron, ac fahk: **34** "Ke kowos fin mau tuku nu in facl
Canaan, su nga ac fah sot tuh in ma lowos, ac nga filiya
tuhnyohu nu ke sie lohm in acn suwos uh, **35** na mwet
se la lohm sac enenu in tuku nu yurin mwet tol ac fahk
nu sel ouinge: 'Nga liye tuh luman oasr tuhnyohu ke
lohm sik uh.' **36** Na mwet tol sac fah sap tuh ma nukewa
in lohm sac in titila nu sayen lohm sac meet liki el som
ac tuni tuhnyohu kac uh. Fin tia ouinge, na ma nukewa
in lohm sac fah fwackyak mu tia nasnas. Na tok mwet tol
el fah som nu ke lohm sac, **37** ac tuni tuhnyohu kac. Fin
oasr acn ma luman tuhn folfolsra ku srusrsrusra kac, ma
luman ac kulweya sinka in lohm sac, **38** na el fah illa liki
lohm sac ac kaliya ke len itkosr. **39** Ke len se akitkosr
el fah folokla ac sifilpa tuni lah fuka. Tuhnyohu sac fin
yokelik, **40** na el fah sap eot ma tuhnyohula inge in itukla
ac sisila nu in sie acn tia nasnas likin siti sac. **41** Toko, el
fah sap sinka loac ke lohm sac nufon in koekoela, ac
kutkut kac nukewa in sisila nu in sie acn tia nasnas likin
siti sac. **42** Na kutu pac eot sasu ac fah orekmakinyuk in
aolla eot ma itukla, ac akmusra sasu fah sang afinya
acn ma koekoela ke sinka ah. **43** "Fin tuhnyohu sac
sifilpa folokyak in lohm sac tukun ayaolla eot ma kolukla
ac koekoela sinka kac ac akmusralla, **44** na mwet tol
el enenu in sifilpa som ac liye. Fin tuhnyohu sac tuh
yokelik, na lohm sac tia nasnas. **45** Enenu na in kunanui
lohm sac, ac eot kac, sak kac, ac fasr kac nukewa fah
utukla nu likin siti uh, nu in sie acn ma tia nasnas. **46**
Kutena mwet su utyak nu in lohm sac ke pacl se kauli
uh, ac fah lumweyuk el tia nasnas nwe ke ekela. **47**
Kutena mwet su ona ku mongo in lohm sac enenu na in
ohlla nuknuk lal. **48** "Ke pacl se ma mwet tol el tuku in
liye uh, tuh na tuhnyohu sac tiana sifil folokyak tukun
lohm sac akwoyeyukla, na el fah fahkak lah lohm sac
nasnas, mweyen tuhnyohu sac wanginla na pwaye. **49**
In aknasnasye lohm sac, el fah us luo won, sie ipin sak
cedar, sie polo ah srusra, ac sie lesak srisrik ke hyssop.
50 El fah uniya sie sin won luo ah fin sie pol eot ma oasr
kof nasnas oan loac. **51** Na el fah eis sak cedar sac,
lesak hyssop sac, polo ah srusra sac, ac won se ma
srakna moul uh, ac isongya ma inge nukewa in srahn
won se ma anwuki ac oan in kof nasnas sac, na sang
aksroksrokye lohm sac pacl itkosr. **52** Ke el oru ma inge
uh el ac aknasnasyela lohm sac ke srahn won sac, kof
nasnas sac, won moul sac, sak cedar sac, lesak hyssop
sac, ac polo ah srusra sac. **53** Na el fah fuhlela won se
ma moul ah in sohkla. Ke el oru ouinge, na el orala ouiya
lun aknasnas nu ke lohm sac, na lohm sac fah nasnasla.
54 "Pa inge ma sap nu ke mas ma sensenkinyuk nu

ke mano: 55 ku nu ke tuhnyohu ma oan ke nuknuk ku
ke lohm, 56 ac nu ke faf, ku acn ma aryurla ke mano,
ku ke tuhn koluk ke mano. 57 Ma sap inge pa fahkak
inmasrlon ma su tia nasnas ac ma su nasnas."

15 LEUM GOD El sang nu sel Moses ac Aaron
oakwuk inge 2 su ma nu sin mwet Israel. Pacl
se ma oasr sroano fahla liki ma lun sie mukul, sroano
sac tia nasnas, 3 finne fahlana, ku fonfon uh ac kofla
fahla. 4 Kutena mwe oan su el muta fac ku oan fac ac
tia nasnas. 5 Kutena mwet su pusralla mwe oan kial, 6
ku muta fin kutena ma su mukul sac muta fac, enenu in
ohlla nuknuk lal ac yihla, na el srakna tia nasnas nwe ke
ekela. 7 Kutena mwet su pusralla mukul se ma oasr
sroano fahla kacl inge, enenu na in owola nuknuk la
uh ac el yihla, tusruktu el ac srakna tia nasnas nwe ke
ekela. 8 Mwet se ma oasr ma fahsr kac inge fin aniya
kutena mwet su nasnas, na mwet se ma aniyuki uh
enenu in ohlla nuknuk ma el nukum ac yihla, tusruktu el
soenna nasnas nwe ke ekela. 9 Kutena mwe muta fin
horse ku mwe muta saya ma mukul se ma oasr sroano
fahsr kac inge el muta fac uh, tia nasnas. 10 Kutena
mwet su pusral ma mukul sac el muta fac inge, el tia
nasnas nwe ke ekela. Kutena mwet su us ma mukul
sac el muta fac inge, enenu in ohlla nuknuk lal ac yihla,
tusruktu el srakna tia nasnas nwe ke ekela. 11 Fin mwet
se ma oasr sroano fahsr ke mano inge pusralla siena
mwet meet liki el ohlla paol uh, na mwet sac enenu in
ohlla nuknuk lal ac yihla, na el ac srakna tia nasnas nwe
ke ekela. 12 Kutena tup eot ma mwet sac pusralla enenu
in fukulyuki, ac kutena pol orekla ke sak ma mwet sac
kahlye uh, enenu in owola. 13 Tukun mukul sac kwela
liki ma fahsr kacl uh, el enenu in soano len itkosr, na
el fah ohlla nuknuk lal ac yihla in kof in unon nasnas,
na el fah nasnasla. 14 Ke len se akoalkosr el fah us
luo wule ku luo wuleoa nu ke acn in utyak nu in Lohm
Nuknuk Mutal sin LEUM GOD, ac sang nu sin mwet
tol. 15 Mwet tol el fah kisai sie tuh in mwe kisa ke ma
koluk, ac ma se saya uh nu ke mwe kisa firir. Ke el oru
ma inge el oru ouiya in aknasnasyela mwet sac. 16 Fin
oasr wui fahla ke sie mukul ke el tia etu, el fah ohlla
manol nufon, tusruktu el soenna nasnas nwe ke ekela.
17 Kutena kain nuknuk ku kulun kosro ma wui kacl uh tuh
pusralla, enenu in owola, tusruktu ac srakna tia nasnas
nwe ke ekela. 18 Tukun mukul se ac mutan se tukeni
oan, eltal kewa enenu in yihla, tusruktu eltal ac srakna
tia nasnas nwe ke ekela. 19 Pacl se ke sie mutan el mas
mutan, el ac fah tia nasnas ke len itkosr. Kutena mwet su
pusralulla el tia nasnas nwe ke ekela. 20 Kutena ma su
mutan sac el muta fac ku oan fac ke pacl el mas mutan
fah tia nasnas. 21 Kutena mwet su pusralla mwe oan
kien mutan sac fah ohlla nuknuk lal ac yihla, tusruktu el
ac srakna tia nasnas nwe ke ekela. 22 Kutena mwet su
pusralla kutena ma su mutan sac muta fac, fah ohlla
nuknuk lal ac yihla, tusruktu el ac srakna tia nasnas nwe
ke ekela; 23 finne mwe oan kien mutan sac, ku kutena
ma mutan sac muta fac, mwet se fin pusralla el fah tia
nasnas nwe ke ekela. 24 Kutena mukul su ona yorol in
pacl in mas mutan lal, fah akfohkfokyeyukla ke sripen
fohkfok lun mutan sac, ac mukul sac fah tia nasnas ke
len itkosr, ac kutena mwe oan su mukul sac oan fac, fah
tia nasnas. 25 Mutan se fin fahsr srah kacl ke len sayen
pacl in mas mutan lal, ku fahsr lun srac kacl fin loes
liki lusen pacl fal nu ke mas mutan lal, el ac tia nasnas
ke lusenna pacl fahsr srah kacl uh, oapana ke pacl in
mas mutan lal uh. 26 Kutena mwe oan ma el oan fac,
ac kutena ma su el muta fac ke pacl ma el tia nasnas
inge, ac fah tia nasnas. 27 Kutena mukul su pusralla
ma inge fah tia nasnas, ac el fah enenu in ohlla nuknuk
lal ac yihla, tusruktu el fah srakna tia nasnas nwe ke
ekela. 28 Tukun pacl se ma tui fahsr lun srah kacl uh,
mutan sac fah soano len itkosr, ac tukun pacl sacn el fah
nasnas. 29 Ke len se akoalkosr el fah us luo wule ku luo
wuleoa nu yurin mwet tol, nu ke acn in utyak nu in Lohm
Nuknuk Mutal sin LEUM GOD. 30 Mwet tol el fah kisakin
sie sin ma inge tuh in mwe kisa ke ma koluk, ac ma se
lula uh nu ke kisa firir, ac ke el oru ma inge el oru ouiya
lun aknasnasyela nu sin mutan sac. 31 LEUM GOD
El fahk nu sel Moses in sensenkakin mwet Israel tuh
ke pacl elos tia nasnas uh elos in tiana apkuran nu ke
Lohm Nuknuk Mutal nien muta lal, su oan infulwen nien
aktuktuk lalos. Elos fin oru ouinge, na elos akfohkfokyela,
ac elos fahanwuki. 32 Pa inge oakwuk nu sin sie mukul
su oasr sroano fahsr kacl, ku wui sororla kacl, 33 ku sie
mutan in pacl in mas mutan lal, ku nu sin sie mukul su
ona yurin sie mutan in pacl mutan sac tia nasnas.

16 LEUM GOD El kaskas nu sel Moses tukun pacl se
anwuki luo sin wen natul Aaron ke sripen eltal tuh
orek kisa nu sin LEUM GOD ke e ma tia mutal. 2 El
fahk, "Fahkang nu sel Aaron, tamulel lom, lah in pacl fal
mukena pa el ac ku in utyak alukela lisrlisr uh nu in Acn
Mutal Na Mutal, mweyen pa ingan acn se ma nga ac
sikyak in sie pukunyeng fin kafa in Tuptup in Wuleang
uh. El fin tia akos, el ac fah anwuki. 3 El fin use soko
cow mukul fusr nu ke kisa ke ma koluk, ac soko sheep
mukul nu ke mwe kisa firir, na el fah ku in ilyak nu in Acn
Mutal Na Mutal." 4 Na LEUM GOD El sang pac oakwuk
ten inge. Meet liki Aaron el ac ilyak nu in Acn Mutal Na
Mutal, el enenu in yihla ac nokomang nuknuk lun mwet
tol: nuknuk oa loeloes ac turasis fototo loac lal ma orek
ke linen, mwe lohl linen, ac susu linen. 5 Mwet Israel ac
fah sang nu sel Aaron nani mukul lukwa nu ke kisa ke
ma koluk, ac soko sheep mukul nu ke mwe kisa firir. 6
Aaron el fah kisakin soko cow mukul tuh in mwe kisa in
eela ma koluk lal sifacna oayapa ma koluk lun mwet
in sou lal. 7 Na el fah usla nani lukwa ah nu ke acn in
utyak nu in Lohm Nuknuk Mutal sin LEUM GOD. 8 Ke
el sun acn sac, na el ac oru sie susfa, ac orekmakin
luo eot: sie simla "Nu sin LEUM GOD", ac sie "Nu sel

Azazel." **9** Aaron el fah eis nani soko ma fa ah tuh sukya
mu nu sin LEUM GOD, ac kisakin tuh in mwe kisa ke ma
koluk. **10** Ac nani soko ma fa ah tuh sukya mu nu sel
Azazel ac fah moul na itukyang nu sin LEUM GOD, ac
lisyukla nu yen mwesis nu yorol Azazel in tuh usla ma
koluk lun mwet uh. **11** Ke Aaron el ac kisakin cow mukul
soko ah tuh in mwe kisa ke ma koluk lal sifacna ac ma
koluk lun sou lal, **12** el fah eis sie pan ma sessesla ke
mulut firir ma itukla liki loang uh, wi luo lafluf in ma keng
srik kosra in paol, ac usla nu in Acn Mutal Na Mutal.
13 Na el fah filiya mwe keng uh nu fin e uh ye mutun
LEUM GOD, na kulasr ke mwe keng uh ac fah kosrala
kafa ke Tuptup in Wuleang uh tuh elan tia liye pwanang
el misa. **14** El fah isongya kufinpaol nu in srah ke cow
mukul soko ah, ac sang aksroksrokye fin kafa in Tuptup
sac, ac sifilpa sang kutu srah uh aksroksrokye acn meet
pac ke Tuptup in Wuleang pacl itkosr. **15** Tukun ma inge,
el fah uniya nani soko nu ke kisa ke ma koluk lun mwet
uh, ac usak srah kac nu in Acn Mutal Na Mutal, ac sang
aksroksrokye kafa ah, oayapa mutun Tuptup in Wuleang
uh, oana ke el oru ke srahn cow mukul soko ah. **16** Ke
el oru ma inge, el orala ouiya lun aknasnasyela Acn
Mutal Na Mutal liki fohkfok lun mwet Israel ac liki ma
koluk nukewa lalos. El enenu in oru ma inge nu ke Lohm
Nuknuk Mutal, mweyen Lohm Nuknuk uh oanna infulwen
nien aktuktuk lun mwet uh, su tia nasnas moul la. **17** Ke
pacl se Aaron el ac ilyak nu in Acn Mutal Na Mutal in oru
ouiya lun aknasnas, nwe ke el illa, enenu na in wangin
kutena mwet in Lohm Nuknuk Mutal. Ke pacl se el oru
ouiya lun aknasnas nu sel sifacna ac nu sin sou lal,
oayapa nu sin mwet nukewa in acn sac, **18** el enenu in
illa ac som nu ke loang in mwe kisa firir ac aknasnasyela.
El enenu in eis kutu srahn cow ac kutu srahn nani ac
filiya fin koac nukewa ke sruwasrik in loang uh. **19** El
fah sang kufinpaol ac aksroksrokye loang uh pacl itkosr
ke srah. Ke el oru ouinge el akmutalyela loang uh ac
aknasnasyela liki ma koluk lun mwet Israel. **20** Tukun
Aaron el aksafyela mukuikui lal in aknasnasyela Acn
Mutal Na Mutal, ac acn saya in Lohm Nuknuk Mutal sin
LEUM GOD, wi loang uh, na el fah sang nu sin LEUM
GOD nani moul soko ma solla nu sel Azazel. **21** El fah
filiya paol kewa fin sifen nani soko ah, ac fahkak ma
sutuu, ma koluk, ac siakos nukewa lun mwet Israel, ac
sang ma inge nukewa nu fin sifen nani soko ah. Na
nani soko ac fah lisyukla nu yen mwesis sin sie mwet
su srisrngiyuki nu kac. **22** Nani soko ah ac fah us ma
koluk nukewa lalos welul nu yen mwesis, yen wangin
mwet muta we. **23** Na Aaron el fah utyak nu in Lohm
Nuknuk Mutal, ac sarukla nuknuk lun mwet tol ma el tuh
nokomang meet liki el ilyak nu in Acn Mutal Na Mutal,
ac filiya we. **24** El enenu in yihla ke sie acn mutal, ac
nokomang nuknuk lal sifacna. Toko, el fah illa ac esukak
mwe kisa firir in eisla ma koluk lal sifacna ac oayapa
ma koluk lun mwet uh. **25** El fah esukak kiris ke kosro
soko ah fin loang uh, tuh in mwe kisa ke ma koluk. **26**
Mwet se ma lusla nani soko ah nu yorol Azazel in acn
mwesis, el enenu in ohlla nuknuk lal ac yihla meet liki
el foloko nu in nien aktuktuk uh. **27** Cow mukul soko
ah, ac nani soko ma orekmakinyuk nu ke kisa ke ma
koluk, su ma srah kac ah tuh utuku nu in Acn Mutal Na
Mutal in eisla ma koluk, fah utukla nu likin nien aktuktuk
lun mwet uh ac isisyak. Kolo, ikwa, ac koanonsia uh ac
fah isisyak nufon. **28** Mwet se ma esukak ma inge el
enenu in ohlla nuknuk lal ac yihla meet liki el foloko nu in
nien aktuktuk lalos. **29** Oakwuk ten inge fah akilenyuk ke
pacl nukewa fahsru uh. Ke len aksingoul ke malem se
akitkosr, mwet Israel ac mwetsac su muta inmasrlolos
fah lalo ac tia oru kutena orekma. **30** Ke len sac, ouiya
lun aknasnasyalos liki ma koluk nukewa lalos ac fah
orek, tuh elos fah nasnasla. **31** Len sac ac fah sie len na
mutal, sie len su elos fah lalo ac tia oru kutena orekma.
Oakwuk inge ac fah akilenyuk ke pacl nukewa fahsru uh.
32 Mwet Tol Fulat se su akmusrala tari fal nu ke ouiya
lalos in tuh aolla papa tumal, pa ac kol alu in aknasnas
uh. El fah nokomang nuknuk lun mwet tol **33** ac oru
ouiya in aknasnasye Acn Mutal Na Mutal, acn saya ke
Lohm Nuknuk Mutal sin LEUM GOD, loang uh, mwet tol
uh, ac mwet nukewa in acn sac. **34** Oakwuk inge ac fah
akilenyuk ke pacl nukewa fahsru. Ouiya lun aknasnas
inge fah orek pacl se ke yac se, in aknasnasyela mwet
Israel liki ma koluk nukewa lalos. Ouinge Moses el oru
oakwuk inge oana LEUM GOD El sapkin.

17 LEUM GOD El sapkin nu sel Moses **2** elan sang
nu sel Aaron ac wen natul, ac mwet Israel nukewa,
oakwuk ten inge. **3** Kutena sin mwet Israel fin uniya
soko cow ku soko sheep ku soko nani mwe kisa nu sin
LEUM GOD ke acn elos aktuktuk we, ku likin acn in
aktuktuk lalos, **4** ac tia use nu ke acn in utyak nu ke
Lohm Nuknuk Mutal sin LEUM GOD tuh elan uniya we,
ac fah oasr mwatal ke akmas. El aksororyela srah, na el
ac fah lisyukla liki inmasrlon mwet lun God. **5** Kalmen
ma sap se inge pa mwet Israel ac fah mutawauk use nu
yurin LEUM GOD kosro ma elos muta uniya in acn saya
uh. Ingela elos ac fah use nu yurin mwet tol, nu ke acn
in utyak nu in Lohm Nuknuk Mutal, ac uniya we tuh in
mwe kisa in akinsewowo. **6** Mwet tol el fah okoaung
srah uh ac fwela siska akosr kewa ke loang se su oan
ke acn in utyak nu in Lohm Nuknuk Mutal, ac esukak
kiris kac uh in orala sie foul ma ac akinsewowoye LEUM
GOD. **7** Mwet Israel elos fah tia sifilpa srike in aklalfonye
LEUM GOD ke elos uniya kosro uh inimae tuh in mwe
kisa nu sin ma sruloala lalos su oana luman nani uh.
Mwet Israel fah arulana liyaung oakwuk se inge ke pacl
nukewa fahsru uh. **8** Kutena mwet Israel, ku mwetsac su
wi muta in acn selos, su oru kisa firir ku kutena kain kisa
saya **9** nu sin LEUM GOD in kutena acn sayen acn in
utyak nu in Lohm Nuknuk Mutal, fah tia sifilpa oekyuk
mu el sie sin mwet lun God. **10** Kutena mwet Israel,

ku kutena mwetsac su muta inmasrlolos, fin kang ikwa
ma srakna oasr srah kac, LEUM GOD El ac fah ngetla
lukel, ac mwet sac fah tia sifilpa oekyuk mu el sie sin
mwet lal. **11** Moul lun ma oasr moul la nukewa oasr ke
srah, ac pa ingan sripen LEUM GOD El sapkin tuh srah
nukewa fah okwokla nu fin loang uh in eisla ma koluk lun
mwet uh. Srah, su sang moul, el eisla ma koluk. **12** Pa
ingan sripen LEUM GOD El fahk mu finne mwet Israel
ku mwetsac su muta yorolos, elos in tiana kang ikwa ma
srakna oasr srah kac. **13** Kutena sin mwet Israel, ku
mwetsac su muta inmasrlolos, fin sruokya soko kosro ku
sie won ma nasnas ac ku in mongo, el enenu in okoala
srah kac nu infohk uh ac pikinya. **14** Moul lun ma moul
nukewa oasr ke srah kaclos, pa pwanang LEUM GOD El
fahkang nu sin mwet Israel mu elos in tiana kang kutena
ikwa ma srakna oasr srah kac, ac kutena mwet su kang,
fah tia sifilpa oekyuk mu el sie sin mwet lun God. **15**
Kutena mwet, finne mwet Israel ku mwetsac, su kang
ikwen kosro ma sifacna misa, ku ma anwuki sin kosro
lemnak, enenu in ohlla nuknuk lal, yihla, ac soano nwe
ke ekela, na el fah nasnas. **16** El fin tia oru ouinge, na
ac fah oasr mwatal ac el fah eis kaiyuk kac.

18 LEUM GOD El fahk nu sel Moses **2** elan fahkang
nu sin mwet Israel, "Nga pa LEUM GOD lowos. **3**
Nik kowos oru ouiya lun mwet Egypt, yen ma kowos
tuh muta we meet, ku ouiya lun mwet in acn Canaan,
yen su nga ac us kowos nu we. **4** Akos ma sap luk,
ac oru ma nga sapkin. Nga pa LEUM GOD lowos. **5**
Fahsr tukun oakwuk ac ma sap su nga sot nu suwos.
Kowos fin oru ouinge, kowos ac fah moul. Nga pa LEUM
GOD." **6** Nikmet orek kosro nu sin kutena mwet in sou
lowos. **7** Nikmet akmwekinye papa tomom ke kom orek
kosro nu sin nina kiom. Kom fah tiana akmwekinye nina
kiom sifacna. **8** Nikmet akmwekinye papa tomom ke
kom orek kosro nu sin kutena sin mutan kial saya. **9**
Nik kom orek kosro nu sin tamtael lom, ku nu sin acn
nutin papa tomom ku nina kiom saya — el finne wi kom
matula in lohm sum, ku tia. **10** Nikmet orek kosro nu sin
acn nutin wen nutum ku acn nutin acn nutum — ma inge
ac fah sie mwe akmwekin nu sum. **11** Nikmet orek kosro
nu sin acn nutin mutan kien papa tomom — el ma pacna
wiom. **12** Kom fah tiana orek kosro nu sin tamtael lun
papa tomom, mweyen el ikwen pacna papa tomom. **13**
Kom fah tiana orek kosro nu sin tamtael lun nina kiom,
mweyen el ikwen pacna nina kiom. **14** Nik kom orek
kosro nu sin mutan kien tamulel lun papa tomom — el
oapana nina se kiom. **15** Nik kom orek kosro nu sin
mutan kien wen nutum, **16** ku nu sin mutan kien tamulel
lom. **17** Nik kom orek kosro nu sin sie mutan nutin sie
mutan su kom orek kosro nu se meet, ku nu sin tulik
nutin natu. Sahp elos ac sou lom — ac tuh pwanang kom
orek pukasr. **18** Nik kom payuk sin tamtael lun mutan
kiom, ke lusenna pacl mutan kiom el srakna moul. **19**
Nik kom orek kosro nu sin kutena mutan su oasr ke
musen malem lal, mweyen el tia nasnas. **20** Nik kom
orek kosro nu sin mutan kien siena mwet. Ma se inge ac
fah akfohkfokye kom. **21** Nikmet sang kutena sin tulik
nutum in kisakinyuk nu sin god Molech, mweyen ouiya
sacn ac aklusrongtenye Inen LEUM GOD. **22** Wangin
sie mukul ac fah oru inkanek in kosro nu sin siepah
mukul — God El kwase ouiya sacn. **23** Wangin mukul
ku mutan ac fah orek kosro nu sin kutena ma orakrak.
Kain in elah fohkfok inge ac fah akfohkfokye kom. **24**
Nik kowos akfohkfokye kowos sifacna ke kain in ouiya
inge, tuh pa inge ouiya ma akfohkfokye mwet pegan
su muta in acn inge meet liki kowos, su LEUM GOD El
ac lusak tuh kowos in ku in utyak nu in acn selos. **25**
Orekma lalos akfohkfokyela acn uh, ouinge LEUM GOD
El kalyei acn uh, ac oru tuh acn uh in wotela mwet su
tuh muta we. **26** Tusruktu kowos, mwet Israel oayapa
mwetsac nukewa su muta inmasrlowos, fah liyaung ma
nga sapkin ac oakwuk luk, ac tia oru kutena sin ouiya
koluk inge. **27** (Mweyen mwet ma tuh muta fin acn se
inge meet liki kowos, elos tuh oru ouiya koluk inge,
pwanang kolukla acn se inge.) **28** Fin ouinge, acn uh
ac fah tia siskowosla, oana ke el tuh sisla mwet pegan
su muta we meet liki kowos. **29** Kowos etu lah kutena
mwet su oru kutena sin ouiya koluk inge ac fah tia sifil
pangpang sie sin mwet lun God. **30** Ac LEUM GOD El
fahk, "Akos oakwuk ma nga sot, ac tia fahsr tukun ouiya
lun mwet su tuh muta fin acn se inge meet liki kowos, ac
nikmet oru kutena sin ma inge in akfohkfokye kowos
sifacna. Nga LEUM GOD lowos."

19 LEUM GOD El fahk nu sel Moses **2** elan fahk
nu sin mwet Israel nukewa, "Kowos in mutal, tuh
nga, LEUM GOD lowos, nga mutal. **3** Kais sie suwos
fah akfulatye nina kial ac papa tumal, ac el enenu in
karinganang len Sabbath oana nga tuh sapkin. Nga
LEUM GOD lowos. **4** "Nikmet ngetla likiyu ac alu nu
sin ma sruloala. Nikmet orala kutena god ke osra ac
alu nu kac. Nga pa LEUM GOD lowos. **5** "Ke kowos
uniya soko kosro nu ke mwe kisa in akinsewowo, kowos
karinganang oakwuk ma nga sot nu suwos, ac nga fah
insewowo ke mwe kisa lowos. **6** Ikwa kac fah mongola
na ke len se ma anwuki kosro soko ah, ku ke len se
toko an. Kutena ikwa ma lula nu ke len se aktolu fah
isisyak, **7** mweyen ac tila nasnas. Kutena mwet fin kang
ma inge, nga ac fah tia insewowo in eis mwe kisa sac. **8**
Kutena mwet su mongo kac ac fah oasr mwatal ke el oru
ma kisakinyuk nu sik oana ma pilasr, ac el ac fah tia
sifil pangpang mu el sie sin mwet luk. **9** "Ke pacl kom
kosrani ima lom, nik kom telani wheat ma oan sisken
ima an, ac nik kom folokla ac telani nufon ma lula uh. **10**
Nik kom folokla nu in ima grape lom in orani grape ma
sisila, ku in telak grape ma putatla. Filiya nu sin mwet
sukasrup ac nu sin mwetsac. Nga LEUM GOD lom. **11**

“Nikmet pisrapasr, ku kutasrik, ku kikiap. **12** Nikmet orek
wulela ke Inek kom fin ac tia liyaung wulela lom; ma inge
ac aklusrongtenye Inek. Nga pa LEUM GOD lom. **13**
“Nikmet aklalfonye kutena mwet, ku pisre ma lal. Nikmet
sruokya molin mwet orekma lom paht liki len se. **14**
Nikmet selngawi mwet sulohngkas, ku filiya kutena ma
ye mutun sie mwet kun in tuh oru elan ikori. Akosyu.
Nga LEUM GOD lom. **15** “Ke pacl in nununku, kom in
pwayena ac suwosna ke pacl kom ac wotela mau. Nik
kom wiwimwet nu sin mwet sukasrup, ku sangeng sin
mwet kasrup. **16** Nik kom usalik kas kikiap ke kutena
mwet, ac ke pacl sie mwet el nununkeyuk nu ke ma
su ac ku in eisla moul lal, fahk ma kom etu kac fin ma
ac kasrel. Nga LEUM GOD. **17** “Nik kom kolla mulat
lom lain kutena mwet, a kom in akwoyela ma komtal tia
insese kac, tuh kom in tia orala sie ma koluk ke sripal.
18 Nik kom orek foloksak nu sin kutena mwet, ku sruokya
srunga lom nu sel in oan paht, a kom in lungse mwet
tulan lom oana ke kom lungse kom sifacna. Nga LEUM
GOD. **19** “Akos ma sap luk. Nik kom oru kosro nutum in
orek fahko nu sin siena kain kosro. Nik kom yoki kain in
fita luo in ima se na. Nik kom nukum nuknuk ma otwotla
ke kain in turet luo. **20** “Fin akilenyuk mu sie mutan foko
el mutan kulansap kien sie mukul a soenna moliyukla el
elan sukosokla, na siena mukul fin orek kosro nu sel,
eltal ac fah kaiyuk, tusruk ac tia anwuki eltal mweyen
mutan sac el sie mutan kohs. **21** Mukul sac fah use soko
sheep mukul nu ke acn in utyak nu in Lohm Nuknuk
Mutal sik tuh in mwe kisa in akfalye ma koluk lukma
lal. **22** Ac mwet tol el fah oru alu in aknasnas ke sheep
soko inge in eisla ma koluk lun mukul sac, ac God El fah
nunak munas nu sel. **23** “Ke pacl se kowos utyak nu
in acn Canaan ac yukwiya kutena kain sak ma ac isus
fahko, filiya in nunak lowos mu fokinsak inge tia nasnas
ke yac tolu emeet uh. Ke lusen pacl sacn kowos fah
tia kang fokinsak inge. **24** Ke yac se akakosr, fokinsak
nukewa fah kisakinyukla in oana sie mwe kisa in fahkak
kulo lowos nu sik, LEUM GOD. **25** Tusruktu ke yac se
aklimekosr kowos ku in kang fokinsak uh. Kowos fin oru
ma inge nukewa, na sak sunowos uh fah oswe fahko
puspis. Nga pa LEUM GOD lowos. **26** “Nik kowos kang
kutena ikwa ma srakna oasr srah kac. Nik kowos orek
susfa. **27** Nik kowos koala aunsuf ke likintupowos, ku
nawu alut lowos an, **28** ku orek srisring ku sipik monuwos
in orek eoksra ke mwet misa. Nga LEUM GOD. **29** “Nik
kowos akmwekinye acn nutuwos ke kowos oru tuh elos
in kosro ac eis moul kac in lohm alu saya uh. Kowos fin
oru ouinge, kowos ac fah forla nu sin god saya, na facl
se inge ac fah sesseslana ke ouiya fohkfok. **30** Liyaung
len Sabbath, ac sunakin acn ma mwet elos alu nu sik
we. Nga LEUM GOD. **31** “Nik kowos som ac suk kas in
kasru sin mwet su sramsram nu sin ngunin mwet misa.
Kowos fin oru ma inge, kowos ac fah tia nasnas. Nga
LEUM GOD lowos. **32** “Akkalemye sunak lowos nu sin
mwet matu, ac akfulatyelos. Kowos in akfulatyeyu, ac
akos ma sap luk. Nga LEUM GOD. **33** “Nik kowos oru
koluk mwetsac su muta in acn suwos. **34** Oru wo nu
selos oana ke kom oru nu sin mwet Israel wiom, ac
lungse elos oana ke kom lungse kom sifacna. Esam lah
meet kowos tuh mwetsac in facl Egypt. Nga LEUM GOD
lowos. **35** “Nik kowos orek kutasrik nu sin kutena mwet
ke kowos orekmakin mwe srikasrak kikiap: ke lusa, ke
toasriya, ku ke pisa. **36** Orekmakin mwe paun suwohs,
lupan toasran in pwaye, ac mwe srikasrak an in suwohs.
Nga LEUM GOD, God lowos, ac nga uskowosme liki facl
Egypt. **37** Akos ma sap nukewa luk ac ma nukewa nga
sapkin nu suwos. Nga LEUM GOD.”

20 LEUM GOD El fahk nu sel Moses **2** elan fahkang
nu sin mwet Israel, “Kutena suwos, ku kutena
mwetsac su muta inmasrlowos, su asang tulik natu in
kisakinyukla nu sin god Molech, ac fah tatngal el sin
mwet in acn se inge nufon nwe ke el misa. **3** Kutena
mwet su sang sie sin tulik natul nu sel Molech ac oru tuh
Lohm Nuknuk Mutal sik in fohkfokla ac aklusrongtenye
Ine mutal luk, nga fah lainul, ac tia sifil oekul mu el sie
sin mwet luk. **4** Tusruktu mwet in acn sac fin pilesru ma
mwet sac orala uh ac tia unilya, **5** nga ac fah sifacna
forang lainul, ac sou lal nufon, ac mwet nukewa ma
welul in tia inse pwaye nu sik a elos alu nu sel Molech.
Nga fah tia sifilpa oakalos mu elos mwet luk. **6** “Fin
oasr kutena mwet ma forla ac suk kasru sin mwet su
sramsram nu sin ngun fohkfok, nga fah forang lainul
ac tia sifilpa oakal mu el sie sin mwet luk. **7** Sifacna
liyekowosyang tuh kowos in mutal, tuh nga pa LEUM
GOD lowos. **8** Akos ma sap luk, mweyen nga LEUM
GOD lowos, su akmutalyekowosla.” **9** LEUM GOD El
sang pac oakwuk ten inge nu selos. Kutena mwet su
selngawi papa tumal ku nina kial fah anwuki. El sifacna
pa sang mwatan misa lal. **10** Sie mwet fin orek kosro nu
sin mutan kien sie pac mwet Israel, kewana mukul se
ac mutan se ma orek kosro fah anwuki. **11** Sie mukul
su orek kosro nu sin sie sin mutan kien papa tumal,
el akmwekinye papa tumal, ke ma inge mukul sac ac
mutan sac kewa ac fah anwuki. Eltal na pa sifacna oru in
anwuki eltal. **12** Mukul se fin kosro nu sin mutan kien sie
sie wen natul, el ac mutan sac kewa fah anwuki. Eltal
oru ouiya na koluk se, ac sifacna pwanang in anwuki
eltal. **13** Mukul se fin orek inkanek in kosro nu sin sie
pac mukul, eltal orala sie ouiya ma arulana srungayuk.
Ke ma inge, ac fah anwuki eltal. Eltal sifacna pwanang
in anwuki eltal. **14** Sie mukul fin payukyak sin sie mutan
ac oayapa nina kien mutan sac, eltal kewa fah isisyak in
misa, ke sripen lumah na koluk se ma eltal orala uh.
Kain ouiya se inge fah tia filfilla in orek inmasrlowos. **15**
Mukul se fin orek kosro nu sin soko ma orakrak, mukul
sac ac ma orakrak soko an fah anwuki. **16** Mutan se
fin suk inkanek in orek kosro nu sin soko ma orakrak,
mutan sac ac kosro soko ah kewa ac fah anwuki. Ma

na eltal oru pa misa laltal. **17** Mukul se fin payukyak
sin tamtael se lal, ku nu sin acn se nutin papa tumal ku
nina kial saya, na eltal fah akmwekinyeyuk ye mutun
mwet uh, ac lillilla liki acn mwet uh muta we. El orek
kosro nu sin ma loul, ouinge ac fah kaiyuk el oana ma
fal in orek nu sel. **18** Mukul se fin orek kosro nu sin sie
mutan ke pacl mutan sac el mas mutan, eltal kewa fah
lisyukla liki inmasrlon mwet uh, mweyen eltal kunausla
oakwuk ke ma su tia nasnas. **19** Mukul se fin orek kosro
nu sin sie sin mutan wien papa tumal ku mutan wien
nina kial, eltal na kewa fah eis kaiyuk ma fal in orek
nu seltal ke sripen pukasr laltal uh. **20** Mukul se fin
orek kosro nu sin mutan kien tamulel lun papa tumal
ku nina kial, el akmwekinye tamulel sac. Ke ma inge
el ac mutan sac fah eis mwata kac; kewana seltal ac
fah wangin tulik natu. **21** Mukul se fin eisla mutan kien
tamulel lal, eltal kewa ac fah wangin tulik natultal. El
orala sie ma na tia nasnas, ac akmwekinyala tamulel lal.
22 LEUM GOD El fahk, "Liyaung ma sap luk ac oakwuk
luk nukewa, tuh acn Canaan su nga ac us kowos nu we
fah tia siskowosla. **23** Nimet oru facsin lun mwet su muta
we. Nga ac lusak mwet pegan liki acn we tuh kowos
fah ku in utyak nu we. Nga arulana kwase ouiya koluk
lalos. **24** Tusruktu nga wuleot tari nu suwos ke facl se
inge, sie acn mut ac kasrup fohk we, tuh in ma lowos, ac
nga fah sot nu suwos. Nga LEUM GOD lowos, ac nga
srikowosla tari liki inmasrlon mutunfacl nukewa saya. **25**
Ke ma inge, kowos fah arulana oru in kalem inmasrlon
kosro ac won ma nasnas ac ma su tia nasnas. Nimet
kowos kang kosro ku won ma nga akkalemye tari mu tia
nasnas. Kowos fin kang ma inge, na ac oru kowos tia
nasnas. **26** Kowos fah mutal ac fah ma luk mukena,
mweyen nga LEUM GOD, ac nga mutal. Nga srikowosla
liki mutunfacl saya tuh kowos fah ma luk mukena. **27**
"Kutena mukul ku mutan su sramsram nu sin ngunin
mwet misa ac fah tatngal el nwe ke el misa; ac kutena
mwet su oru ouinge uh, el sifacna oru elan misa."

21 LEUM GOD El sapkin nu sel Moses elan fahkang
nu sin mwet tol in fwil natul Aaron, ac fahk, "Wangin
mwet tol fah sifacna oru elan tia nasnas ke sripen el
wi orekma ke mas misa ke pacl sie mwet in sou lal ah
misa, **2** sayen nina kial, papa tumal, wen se natul, acn
se natul, tamulel se lal, **3** ku tamtael lolap se lal su muta
in lohm sel. **4** El fah tia akfohkfokyal sifacna ke misa lun
mwet su kupasr nu sel ke sripen payuk. **5** "Wangin mwet
tol ac fah resai kutena ip ke sifal, ku kalla sisken alut lal,
ku sipik manol in akkalemye lah el asor. **6** Enenu elan
mutal na ac tia aklusrongtenye Inek. El oru kisa ke mwe
mongo nu sik, ke ma inge el enenu in mutal. **7** Sie mwet
tol fah tiana payuk sin sie mutan kosro su eis molin
kosro lal, ku sie mutan su tia virgin, ku sie su mukul
tumal sisella. Sie mwet tol el mutal. **8** Enenu mwet uh in
akilen mu mwet tol el sie mwet mutal, mweyen el oru
kisa ke mwe mongo nu sik. Nga pa LEUM GOD. Nga
mutal ac nga oru mwet luk in mutal. **9** Fin acn nutin sie
mwet tol el orek kosro in eis moul kac, el akmwekinye
papa tumal, na enenu in isisyak el nwe ke el misa. **10**
"Oil in akmusra okwokyang tari nu fin sifen Mwet Tol
Fulat, ac el akmutalyeyuk in nukum nuknuk lun mwet tol.
Ke ma inge tia enenu in miraung sifal, ac el tia enenu in
seya nuknuk lal in akkalemye lah el asor. **11** El fah tia
som nu yen mano misa oan we — finne papa tumal ku
nina kial, el fah tia akkolukyal kac. **12** Oil in akmusra lun
God lal oan facl, ke ma inge el fah tia akfohkfokye Lohm
Nuknuk Mutal sik ke el illa liki in som nu ke mas misa.
Nga LEUM GOD. **13** El fah payuk sin sie virgin, **14** ac tia
sie katinmas ku sie mutan su mukul tumal sisella, ku sie
mutan kosro su eis molin kosro lal. El fah payukna sin
sie virgin in sruf lal sifacna. **15** El fin tia oru ma inge, tulik
natul, su fal in mutal, ac fah tia nasnas. Nga LEUM GOD,
ac nga srella tari tuh elan Mwet Tol Fulat." **16** LEUM
GOD El sapkin nu sel Moses, ac fahk, **17** "Fahkang
nu sel Aaron, wangin sie mwet inmasrlon sou lom su
oasr kutena acn sukapas ke mano fah ase nu sik mwe
kisa mongo. Oakwuk se inge ac fah ma nwe tok. **18**
Wangin sie mwet su sukapas in mano fah orek kisa: tia
sie su kun, ku ul, ku musalla mano, ku fihkala; **19** tia
sie su ulla pao ku nia; **20** tia sie su foingyak ku sie su
srikac; tia sie su maskin muta ku mas ke kolo; ac tia sie
eunuch. **21** Wangin mwet in fwil natul Aaron, mwet tol,
su oasr acn musalla in mano fah oru kisa mwe mongo
nu sik. **22** Kain mwet se inge ku in kang mwe mongo
ma kisakinyuk nu sik, kewana mongo mutal ac mongo
arulana mutal, **23** tusruktu ke sripen el sukapas in mano,
el fah tia kalukyang nu ke lisrlisr mutal, ku tuku apkuran
nu ke loang uh. El fah tiana akkolukye ma mutal inge,
mweyen nga LEUM GOD, ac nga oru tuh ma inge in
mutal." **24** Pa inge ma Moses el fahk nu sel Aaron, nu
sin wen natul Aaron, ac mwet Israel nukewa.

22 LEUM GOD El sapkin nu sel Moses **2** elan fahk
nu sel Aaron ac wen luo natul, "Kowos fah tia
akpusiselye Ine mutal luk, ke ma inge kowos fah aklosye
kowos sifacna ke kowos ac orekma ke mwe kisa mutal
ma mwet Israel elos kisakin nu sik. Nga LEUM GOD. **3**
Kutena sin fwil nutuwos fin tia nasnas ac el tuku apkuran
nu ke mwe kisa mutal su mwet Israel elos kisakin nu sik,
na mwet sacn el tia ku in sifilpa kulansap ke loang uh.
Oakwuk se inge ac fah ma nu ke pacl nukewa fahsru.
Nga LEUM GOD. **4** "Wangin sie sin mwet tol in fwil natul
Aaron su oasr mas sensenkinyuk ke mano, ku sroano
koluk soror kacl, fah kang kutena mwe kisa mutal nwe
ke na el nasnasla. Kutena mwet tol el fah tia nasnas el
fin kahlye kutena ma su tia nasnas ke sripen el pusralla
monin ma misa, ku fin oasr sroano koluk fahsr kacl, **5** ku
el fin pusralla soko kosro ku sie mwet ma tia nasnas. **6**
Ouinge, kutena mwet tol su tia nasnas el fah mutana in
tia nasnas lal nwe ke ekela, ac finne ekela el fah tiana

kang kutena mwe kisa mutal nwe ke na el yihla. 7 Tukun
faht uh tili, na el fah nasnasla ac el ku in kang mwe kisa
mutal, su pa ingan mwe mongo nal. 8 El fah tia kang
ikwen kutena kosro ma sifacna misa ku anwuki sin kosro
lemnak; ma inge ac oru el tia nasnas. Nga LEUM GOD.
9 "Mwet tol nukewa fah liyaung oakwuk ma nga orala
inge. Elos fin tia liyaung, na ac fah oasr mwatalos ac
elos ac misa, ke sripen elos seakos oakwuk mutal luk.
Nga LEUM GOD, ac nga akmutalyalos. 10 "Mwet in
sou lun mwet tol mukena fah ku in mongo ke mwe kisa
mutal; wangin sie mwet saya ku in kang — finne mwet
su mutwata walil, ku mwet ma el moli nu se in orekma
lal. 11 Tusruktu sie mwet foko lun mwet tol, su el molela
ke mani lal sifacna, ku su ma isusla in lohm sel, fah ku
in mongo ke mwe mongo ma itukyang nun mwet tol.
12 Sie acn nutin mwet tol su payuk sin sie mwet su tia
mwet tol, fah tia ku in kang kutena mwe kisa mutal. 13
Tusruktu sie acn nutin mwet tol ma wangin tulik natu
ac el katinmasla, ku su ma mukul tuma uh sisla, ac el
foloko in tuh muta inpoun papa tumal in lohm sel, el ku
in kang mongo itukyang nun papa tumal ke sripen el sie
mwet tol. Mwet na in sou lun mwet tol mukena pa ku in
kang ma inge. 14 "Kutena mwet su tia ma in sou lun
mwet tol fin mongo ke mwe kisa mutal ke tia etu lal, el
fah moli nu sin mwet tol molin ma el kangla, ac laesla ke
percent longoul. 15 Mwet tol el fah tia aklusrongtenye
mwe kisa mutal, 16 ke el lela kutena mwet su tia fal in
mongo kac in kang. Ouiya se inge ac fah sang mwata ac
kalya nu sin kain mwet se inge. Nga LEUM GOD, ac nga
oru kisa inge in mutal." 17 LEUM GOD El sapkin nu sel
Moses 18 elan sang nu sel Aaron, wen natul kewa, ac
nu sin mwet Israel nukewa oakwuk inge. Pacl se kutena
sin mwet Israel, ku mwetsac su muta in facl Israel, oru
sie kisa firir, finne ma in akfalye sie wulela, ku ke engan
na lal in oru, kosro mwe kisa uh ac fah tia oasr kutena
ma koluk ke manol. 19 In oru tuh mwe kisa uh in ohi sin
God, enenu in kosro mukul soko su wanginna ma koluk
ke mano. 20 Kom fin kisakin kutena kosro su oasr ma
koluk ke mano, LEUM GOD El ac tia insewowo kac. 21
Mwet se fin oru sie kisa in akinsewowo nu sin LEUM
GOD, finne ma in akfalye sie wulela, ku sie mwe sang
ke insewowo na lal, kosro in kisa uh fah tia oasr kutena
ma koluk ke mano, in mau wo sin LEUM GOD. 22 Nimet
kisakin nu sin LEUM GOD kutena kosro ma kunla muta,
ku sukapasla, ku kanteyuki, ku oasr sronin faf kac, ku
aryurla, ku turupweni mano. Nimet kisakin kain kosro
ingan fin loang uh nu ke mwe kisa mongo. 23 Tusruktu
fin mwe kisa ke lungse na lom, kom ku in sang soko
kosro ma isusla tuh sufas mano, ku matkang, a tia ma in
akfalye sie wulela. 24 Nimet sang nu sin LEUM GOD
kutena kosro ma atrol itatu, ku mihsalik, ku futunla, ku
laslasla. Ma inge tia lela in kisakinyuk in facl suwos. 25
Nimet sang kutena kosro ma kowos eis sin mwetsac tuh
in mwe kisa in mwe mongo. Kain kosro ingan lumweyuk
mu oasr ma koluk ke manol ac God tia insewowo kac.
26 LEUM GOD El fahk nu sel Moses, 27 "Ke pacl se
osweyukla soko cow ku soko sheep ku soko nani, kosro
fusr soko ah enenu in mutana yurin nina kial ke len itkos,
ac ke len se akoalkosr fahla, el fah ku in ituk nu ke mwe
kisa firir nu sin LEUM GOD. 28 Nimet kisakin soko cow
ac cow fusr natul, ku soko sheep ac sheep fusr natul, ku
soko nani ac nani fusr natul ke len sefanna. 29 Ke pacl
kom oru sie kisa in sang kulo nu sin LEUM GOD, oru
in fal nu ke oakwuk ma orekla nu kac an, tuh kisa lom
in fah mwe insewowo nu sel: 30 kangla ke len sacna,
ac tia filiye kutu nu ke len tok an." 31 LEUM GOD El
fahk, "Akos ma nga sapkin. Nga LEUM GOD. 32 Nimet
aklusrongtenye Ine mutal luk. Mwet Israel nukewa enenu
in akilen lah nga mutal. Nga LEUM GOD, ac nga oru
kowos in mutal; 33 ac nga uskowosme liki acn Egypt tuh
nga fah God lowos. Nga LEUM GOD."

23 LEUM GOD El sang nu sel Moses 2 oakwuk ten
inge nu ke len in kufwa lulap ke mwet Israel elos
fah fahsreni in alu. 3 Oasr len onkosr nu suwos in oru
orekma lowos, a esam lah len se akitkosr len Sabbath,
sie len in mongla. Ke len sacn kowos fah tia orekma, a
kowos fahsreni in alu. Sabbath uh ma lun LEUM GOD
in kutena acn ma kowos muta we. 4 Sulkakinelik len
in kufwa inge nu ke pacl ma srisrngiyuki nu kac uh. 5
Kufwen Alukela uh ma orek in akfulatye LEUM GOD,
mutawauk ke faht uh ac tili ke len se aksingoul akosr in
malem se meet. 6 Ke len se aksingoul limekosr Kufwen
Bread Tia Akpulol mutawauk, ac ke lusen len itkosr
kowos fah tia kang kutena kain in bread ma oasr mwe
pulol kac. 7 Ke len se oemeet ke len inge kowos fah
tukeni nu sie in alu, ac tia oru kutena orekma ma kowos
oru ke len saya uh. 8 Sang kisa in mwe mongo lowos
nu sin LEUM GOD ke len itkosr. Ke len se akitkosr uh
kowos fah sifilpa tukeni in alu, tusruktu kowos fah tia
oru kutena orekma ma kowos oru len nukewa. 9 LEUM
GOD El fahk nu sel Moses, 10 "Kaskas nu sin mwet
Israel ac fahk nu selos, 'Ke kowos utyak nu in facl se su
nga ac sot nu suwos, ac kowos kosrani fokin ima uh,
kowos fah use kahp in fahko se meet nu sin mwet tol.
11 El fah sang tuh in sie mwe kisa mutal nu sin LEUM
GOD, tuh God El fah insewowo keiwos. Mwet tol el fah
oru kisa se inge ke len se tukun Sabbath uh. 12 Ke
len se kowos use mwe kisa ke wheat uh, kowos fah
oayapa kisakin soko sheep fusr mukul yac se matwa
su wanginna acn koluk ke mano, tuh in sie mwe kisa
firir. 13 Sang pac paun akosr ke flao ma aryarak ke
oil in olive in wi, tuh in sie kisa in mwe mongo. Foulin
kisa se inge ac fah akinsewowoye LEUM GOD. Kowos
sang pac cup akosr ke wain in wi kisa se inge. 14 Nimet
kowos kang kutena wheat ma tufahna kinkinla uh, finne
takmwek, ku manmanla, ku umla nu ke bread, nwe ke na
kowos use kisa se inge nu sin God. Oakwuk se inge ac
fah akilenyuk sin fwil nutuwos nukewa ke pacl nukewa

fahsru uh.'" **15** Oakla wik fon itkosr, mutawauk ke len se
tukun Sabbath se ma kowos use kahp in wheat in tuh
itukyang nu sin LEUM GOD. **16** Ke len se aklumngaul,
len se tukun Sabbath se akitkosr, kowos sifilpa sang nu
sin LEUM GOD sie pac kisa sasu ke wheat. **17** Kais sie
sou fah use lukwa lof in bread ac sang nu sin LEUM
GOD tuh in sie mwe kite srisrila. Kais soko lof fah orekla
ke paun in flao akosr ma oasr mwe pulol kac, na umla
ac itukyang nu sin LEUM GOD tuh in sie kisa ke fahko
se meet ke wheat ma kowos kosrani. **18** Ac kowos fah
sang bread inge wi sheep fusr itkosr yac se matwa, soko
cow mukul, ac lukwa sheep mukul, ac ma inge nukewa
fah wanginna ma koluk ke mano. Ma inge ac itukyang
tuh in sie mwe kisa firir nu sin LEUM GOD wi pac sie
kisa wheat ac sie kisa wain. Foulin mwe kisa inge fah
akinsewowoye LEUM GOD. **19** Oayapa kisakin soko
nani mukul tuh in sie kisa ke ma koluk, ac lukwa sheep
fusr mukul yac se matwa tuh in sie kisa in akinsewowo.
20 Mwet tol el fah sang bread wi sheep fusr lukwa tuh
in sie mwe kite srisrila nu sin LEUM GOD, su ac ma
nu sin mwet tol. Kisa inge kewa ma mutal. **21** Ke len
sac kowos fah tia oru kutena orekma ma kowos oru len
nukewa, a kowos in pangoneni mwet uh in alu. Fwil
nutuwos nukewa ac fah akfulatye oakwuk se inge ke
pacl nukewa fahsru, in kutena acn elos muta we. **22** Ke
kowos kosrani ima lowos uh, nik kowos sunala wheat
ma oan ke sisken ima uh, ac tia pac folokla in kunesla
ma lula in ima uh. Filiya ma inge nu sin mwet sukasrup
ac mwetsac. LEUM GOD El God lowos. **23** LEUM GOD
El fahk nu sel Moses, **24** "Kaskas nu sin mwet Israel ac
fahk, 'Ke len se oemeet in malem se akitkosr kowos
fah akfulatye sie len in mongla, sie len in esmakin su
sulkakinyuk ke pusren mwe ukuk in pangon mwet uh in
fahsreni nu ke alu. **25** Sang sie kisa in mwe mongo nu
sin LEUM GOD, ac tia oru kutena orekma ma kowos oru
len nukewa.'" **26** LEUM GOD El kaskas nu sel Moses ac
fahk, **27** "Len aksingoul in malem se akitkosr pa len in
eela ma koluk. Ac fah sie len in tukena mutal lowos in
alu. In len sac kowos fah lalo ac tia kang kutena ma,
ac kowos in oru sie kisa in mwe mongo nu sin LEUM
GOD. **28** Nimet kowos oru kutena orekma ke len sac,
mweyen len in oru ouiya mutal nu ke eela ma koluk. **29**
Mwet se fin kang kutena ma ke len sac el fah tia sifil
akilenyuk mu el sie sin mwet lun God. **30** Ac mwet se
fin oru kutena orekma ke len sac, LEUM GOD El fah
sifacna oru mwet sac in misa. **31** Oakwuk se inge ma nu
sin fwil nutuwos nukewa, in kutena acn ma elos muta
we. **32** Mutawauk ke pacl se faht uh ac tili ke len se
akeu in malem sac, nwe ke faht uh tili ke len aksingoul,
kowos akfulatye len se inge tuh in sie len srisrila nu ke
mongla, su mwet uh in tiana kang kutena ma." **33** LEUM
GOD El kaskas nu sel Moses ac fahk, **34** "Fahkang nu
sin mwet Israel, 'Ke len aksingoul limekosr in malem se
akitkosr, kowos fah oru Kufwen Iwen Aktuktuk nu sin
LEUM GOD ke lusen len itkosr. **35** In len se oemeet
ke len inge, kowos fah tukeni in alu, ac tia oru kutena
orekma ma kowos oru len nukewa. **36** Kais sie len ke
len itkosr inge kowos fah oru kisa ke mwe mongo. Ke
len se akoalkosr, kowos sifilpa tukeni in alu ac oru sie
kisa ke mwe mongo. Len in alu se pa inge, ac kowos fah
tia oru kutena orekma.'" (**37** Pa inge len in kufwa mutal
su kowos fah akfulatye LEUM GOD kac, ac tukeni in alu,
ac usani mwe kisa ke mwe mongo, mwe kisa firir, mwe
kisa wheat, mwe kisa wain, ac mwe kisa saya, oana
ma oakwuk nu suwos ke kais sie len. **38** Len in kufwa
inge ac orek pacna sayen oakwuk lun len Sabbath uh,
ac kisa inge ac weang pacna mwe sang lowos, ac kisa
in akfalye wuleang, ac kisa ma orek na ke insewowo
lowos sifacna, ma kowos sang nu sin LEUM GOD uh.)
39 Tukun kowos kosrani ima lowos uh, kowos akfulatye
kufwa se inge ke len itkosr, mutawauk ke len aksingoul
limekosr in malem se akitkosr. Ac len se oemeet an ac
fah srisrila mu sie len in mongla. **40** In len sacn, kowos
eis kutu fokinsak ma wo emeet ke sak in ima lowos an,
us kutu lesak palm ac kutu lesak ma ungung insroa, ac
mutawauk in oru kufwa in akfulatye LEUM GOD lowos.
41 Oru akfulat lowos an ke len itkosr. Oakwuk se inge ac
fah karinginyuk sin fwil nutuwos nukewa nwe tok. **42**
Mwet Israel nukewa fah mutana in lohm in aktuktuk inge
ke len itkosr, **43** tuh fwilin tulik nutuwos fah etu lah LEUM
GOD El tuh oru mwet Israel in mutana ke iwen aktuktuk
ke El kololosme liki facl Egypt. El pa LEUM GOD lowos.
44 Ouinge Moses el sang nu sin mwet Israel oakwuk ma
elos in oru nu ke kufwa mutal inge in akfulatye LEUM
GOD.

24 LEUM GOD El fahkang nu sel Moses **2** elan sang
oakwuk ten inge nu sin mwet Israel: "Use oil in
olive nasnas ma wo oemeet nu ke lam in Lohm Nuknuk
Mutal, tuh kalmen lam uh fah oanna firirrir wo. **3** Ke eku
nukewa Aaron el fah akosak lam uh ye mutun LEUM
GOD, ac liyaung tuh in oanna firir nwe ke lenelik, likin
lisrlisr uh ke mutun Tuptup in Wuleang su oan in Acn
Mutal Na Mutal. Oakwuk se inge ac fah karinginyuk in
pacl nukewa fahsru. **4** Aaron el ac fah karingin lam uh
fin sukan lam su orek ke gold nasnas, ac liyaung tuh in
firirrir pacl nukewa ye mutun LEUM GOD." **5** Eis paun
longoul akosr ke flao ac munanak singoul lukwa lof in
bread. **6** Takunla lof inge nu ke tak lukwa, kais onkosr ke
tak soko, fin tepu ma akmusrala ke gold nasnas ac oan
ye mutun LEUM GOD. **7** Sang kutu mwe keng nasnas
ke kais soko tak, srulun mwe kisa mongo nu sin LEUM
GOD, in eis acn sin bread uh. **8** Ke len Sabbath nukewa
in pacl fahsru uh, bread inge fah filiyuki ye mutun LEUM
GOD. Pa inge ma kunen mwet Israel nwe tok. **9** Bread
inge ma nal Aaron ac fwil natul, ac elos fah mongo kac
in sie acn mutal, tuh pa inge sie ip su arulana mutal ke
mwe mongo su kisakinyuk nu sin LEUM GOD, ma nun
mwet tol. **10** Oasr sie mukul su nina kial mwet Israel ac

papa tumal mwet Egypt. El som nu yen mwet Israel muta
we, na el ac sie mwet Israel uh akukuinla we. **11** Na wen
se nutin mutan Israel sac kaskas enum ac selngawi Inen
LEUM GOD, ac elos usalla nu yorol Moses. Inen nina
kial pa Shelomith, su ma natul Dibri, sie mwet in sruf lal
Dan. **12** Na elos fililya nu in kapir, ac soano tuh LEUM
GOD Elan akkalemye nu selos ma in orek nu sel. **13**
LEUM GOD El fahk nu sel Moses, **14** "Usla mwet sacn
liki nien aktuktuk uh. Mwet nukewa ma lohng selnga lal
fah filiya pao fin sifal in orek loh lainul lah oasr mwatal,
na mwet in acn sac nufon fah tanglal nwe ke el misa. **15**
Na kom fahkak nu sin mwet Israel lah kutena mwet su
selngawi God, fah eis mwata fal nu ke selnga lal — **16**
ac fah anwuki el. Kutena sin mwet Israel, ku mwetsac su
muta inmasrlon mwet Israel, ma selngawi LEUM GOD
ac fah tatngal sin mwet in acn sac nwe ke el misa. **17**
"Kutena mwet su orek akmas, fah anwuki pac el, **18**
ac kutena mwet su uniya kosro nutin siena mwet, fah
enenu elan aolla. Kalmac pa: moul sang moli moul. **19**
"Kutena mwet fin kunausla monin sie mwet, ma na el oru
inge ac fah orek pac nu sel. **20** El fin koteya soko sri,
soko sri kacl fah koteyuki; el fin tipalla sie atronmuta,
sie atronmutal fah tipulyukla; el fin tokla soko wihs, na
soko wihsel fah tuktukla. Kutena ma el kunausla ke sie
mwet, ac fah folokinyuk pac nu sel. **21** Kutena mwet
su uniya soko kosro fah aolla, tusruktu kutena mwet
su uniya sie mwet fah anwuki. **22** Ma sap se inge ma
nu suwos nukewa, mwet Israel ac mwetsac su muta
inmasrlowos, mweyen nga LEUM GOD lowos." **23** Tukun
Moses el fahkak ma inge nu sin mwet Israel, elos usla
mwet sac nu likin nien aktuktuk uh ac tanglal nwe ke el
misa. Ouinge mwet Israel elos oru oana ma LEUM GOD
El sapkin nu sel Moses.

25 LEUM GOD El kaskas nu sel Moses fin eol Sinai
ac sap elan **2** sang oakwuk inge nu sin mwet
Israel. "Pacl se kowos utyak nu in facl se su LEUM GOD
El ac sot nu suwos, kowos fah akfulatye LEUM GOD ke
kowos tia yoki facl sac ke yac akitkosr nukewa. **3** Kowos
fah yukwi ima lowos, aknasnasye lah ke grape sunowos,
ac kosrani fahko kac ke yac onkosr. **4** Tusruktu yac
se akitkosr ac fah yac in na mongla se nu ke facl sac,
sie yac su kisayang nu sin LEUM GOD. Nimet kowos
yukwi ima lowos ku aknasnasye lah in grape sunowos
an. **5** Kowos fah tia pacna kosrani wheat ma sifacna
kapak, ac tia sifani fahko ke grape sunowos ma kowos
tia aknasnasye ah. Yac in na mongla se lun acn nukewa
in facl sac pa inge. **6** Acn uh finne tia imaiyuk ke pulan
yac sacn, ac srakna ku in asot mwe mongo nowos ac
nun mwet foko lowos, ac mwet kowos moli in orekma
lowos, ac mwetsac su muta inmasrlowos, **7** oayapa
kosro muna nutuwos, ac kosro lemnak su muta inimae.
Ma nukewa ma kap ke facl sac fah ku in mongo. **8**
"Oakla yac itkosr pacl itkosr, pa toeni orala yac angngaul
eu. **9** Na in len se aksingoul ke malem se akitkosr, su
Len in Eela Ma Koluk, kowos supwala sie mwet in ukya
sie mwe ukuk ke el fahsr sasla fin acn sac nufon. **10** In
ouiya se inge kowos fah srela yac se aklumngaul, ac
sulkakin mu ac sie pacl in sukosok nu sin mwet nukewa
su muta in fahl sac. Ke yac se inge acn nukewa su
tuh kukakinyukla fah folokyang nu sin mwet su la acn
inge meet, ku nu sin fwil natul, ac kutena mwet su tuh
kukakinyukla in mwet kohs, fah folokla nu yurin sou lal.
11 Kowos fah tia yukwi ima lowos, ku telani fahko ma
sifacna kapak, ku sifani fahko ke ima in grape lowos ma
tia kifwiyukla. **12** Yac nufon sac ac fah mutal nu suwos;
kowos fah mongo na ke ma sifacna kapak in ima lowos.
13 "Ke yac se inge acn nukewa ma kukakinyukla fah
folokyang nu sin mwet la meet ah. **14** Ke ma inge, kowos
fin kukakin acn lowos nu sin mwet Israel wiowos, ku
moul acn selos, nik kowos orek inkanek kutasrik. **15**
Molin acn sacn ac fah oakwuk fal nu ke pisen yac ma
acn sacn ac ku in oswe fahko meet liki Yac in Folokyang
se tok ah. **16** Fin ac yac pus, molo an enenu in yohk, ac
fin yac na pu, na molo an enenu in srik, mweyen ma ac
kukakinyukla uh ac wiwi pisa ku lupan fahko ma ac tuku
ke acn sac. **17** Nimet orek kutasrik nu sin mwet Israel
wiowos, a kowos in akos LEUM GOD lowos. **18** "Akos
ma sap ac ma oakwuk nukewa lun LEUM GOD, tuh
kowos fah ku in muta in misla fin facl se inge. **19** Facl
se inge ac fah isus fahko, ac kowos fah mutana in mut
ac wangin fosrnga lowos. **20** "Tusruktu, sahp ac oasr
mwet fah siyuk lah mea ac mongo ke yac se akitkosr,
ke wangin ma ac yoki ac wangin fahko sifeyukyak. **21**
LEUM GOD El ac fah akinsewowoye acn uh ke yac se
akonkosr, tuh ima lowos fah oswe mwe mongo ma ac fal
nu ke yac tolu. **22** Ke kowos yukwi ima lowos ke yac se
akoalkosr, kowos ac srakna kang mwe mongo ma lula
ke ma kowos sifani ke yac se akonkosr ah, su ac fal nu
suwos in mongo kac nwe ke kowos kosrani ma kowos
yukwi ke yac sacn. **23** "Acn lowos fah tiana kukakinyukla
in tuh lun sie mwet nwe tok, mweyen tia ma lowos —
ma lun God, ac kowos oana mwetsac su ma filfilyang in
orekmakin acn uh. **24** "Ke pacl se kukakinyukla sie acn
uh, enenu in akilenyuk lah oasr suwohs lun mwet se ma
la acn sac meet in sifilpa molela. **25** Fin sie mwet Israel
sukasrupla tuh pwanang elan kukakunla acn lal uh, ac
enenu in mwet se ma fototo oemeet nu sel in sou lal pa
in molela uh. **26** Mwet se ma wangin sou lal in sifil moli
acn sac, sahp ac tok oasri ma lal ac el ku in sifacna
sifilpa molela. **27** Fin ouinge, el enenu in moli nu sin
mwet se ma tuh molela acn sac ke sie lupa ma ac fal nu
ke lusen pacl lula nu ke Yac in Folokyang se tok uh,
mweyen pa inge pacl se acn sac ac nuna folokyang nu
sel. **28** Tusruktu fin tia fal lupan mani yorol in sifil molela
acn sac, na ac oanna ye karinginyuk lun mwet se ma
molela sel ah nwe ke sun Yac in Folokyang se tok uh.
Ke pacl sacn ac fah folokyang nu sin mwet se la acn sac
meet ah. **29** "Sie mwet fin kukakin lohm sel in sie siti ma

kalkalak, oasr suwohs lal in sifilpa molela ke yac fon
se tukun len se kukala uh. **30** Tusruktu el fin tia sifilpa
molela ke yac sac, ac wanginla suwohs lal in sifil moli,
na lohm sac ac ma lac sin mwet se ma molela uh, ku
fwil natul nwe tok. Na ac fah tia folokyang nu sin mwet
se meet ah ke Yac in Folokyang sac. **31** Tusruktu lohm
ma oan ke inkul ma tia kalkalak uh ac fah orek oana ima
uh — mwet se ma la na pwaye meet ah, oasr suwohs
lal in sifil molela, ac enenu in folokyang nu sel ke Yac
in Folokyang. **32** Tusruktu, oasr suwohs lun mwet Levi
in sifil molela lohm selos ke siti ma srisrngiyuki elos in
muta we, ke kutena pacl. **33** Fin sie lohm in siti inge tuh
kukakinyukla sin sie mwet Levi ac el tia sifil molela, na
ac enenu in folokyang nu sel ke Yac in Folokyang sac,
mweyen lohm sin mwet Levi ma oan in siti selos uh ac
ma na selos nwe tok. **34** Tusruktu acn in ima ma oan
raunla siti lun mwet Levi, ac fah tiana kukakinyuk. Acn
inge ma na selos nwe tok. **35** "Sie mwet Israel wiom
su muta apkuran nu yurum fin sukasrupla ac tia ku in
konauk inkanek in kasru nu sel, kom fah sang kasru
nu sel oana ke kom oru nu sin mwet su kom moli in
orekma lom, tuh el fah ku in mutana apkuran nu yurum.
36 Nik kom eis kutena ma laesla sel, a akos God, ac
lela mwet Israel wiom in mutana apkuran nu yurum. **37**
Nimet kom oru elan moli ma ac laesla lupan mani ma
kom kasrel kac, ac nimet orek kapak ke mwe mongo ma
kom kukakin nu sel. **38** Pa inge ma LEUM GOD lowos El
sapkin, El su uskowosme liki facl Egypt in tuh sot facl
Canaan lowos, ac in tuh God lowos. **39** "Sie sin mwet
Israel wiom su muta apkuran nu yurum fin sukasrupla ac
sifacna kukakunulot nu sum oana sie mwet foko, kom fah
tia sang elan oru orekma lun sie mwet kohs. **40** El fah
muta yurum oana sie mwet kom moli nu se, ac kulansap
nu sum nwe ke sun Yac in Folokyang se tok uh. **41** In
pacl sac, el ac tulik natul fah som liki kom, ac folokla nu
yurin sou lal ac nu ke acn sin mwet matu lal su somla.
42 Mwet Israel elos mwet kohs nu sin LEUM GOD, ac
El usalosme liki facl Egypt. Elos fah tia kukakinyuk nu
ke mwet kohs. **43** Nimet kom oru upa nu selos, a kom
in akos God lom. **44** Kom fin enenu mwet foko, kom
ku in moli sin mutanfahl ma raunikomla. **45** Kom ku
pac in moli tulik nutin mwetsac su muta inmasrlowos.
Tulik inge ma isusla in facl suwos elos ku in ma lowosla,
46 ac kom ku in eisalosyang in mwe usru nu sin tulik
mukul nutum, su elos ac kulansupu ke lusen moul lalos
nufon. A kom fah tiana oru in upa nu sin kutena mwet
Israel wiom. **47** "Fin fahsr nwe sie mwetsac su muta
yurum el ekla sie mwet kasrup, ac sie mwet Israel wiom
el sukasrupla ac sifacna kukakunulang tuh elan mwet
foko nu sin mwetsac sac, ku nu sin sou lun mwetsac
sac, **48** srakna oasr suwohs lun mwet Israel sac in sifilpa
moliyukla el tukun kukala el uh. Sie sin tamulel lal, **49** ku
mukul wien papa ku nina kial, ku mwet nutin tamulel ku
tamtael lun papa ku nina kial, ku sie pacna su sou fototo
lal, ku in sifil molella. Ku el sifacna, fin oasri mani lal ma
ac fal in molella, el ku in sifacna molella elan sukosokla.
50 El enenu in aetuila nu sin mwet se ma molella ah,
ac eltal fah oakla pisen yac ma el kukakunulla sifacna
kac me nu ke Yac in Folokyang se tok uh, ac oaki molin
sukosokla lal fal nu ke lupan moul ma orekmakinyuk nu
sin mwet ma orekma ac moul nu se. **51** "Fin srakna pus
yac lula uh, molin sukosokla lal uh ac fah oekyuk fal nu
ke pisen yac lula, na pisa se inge ac fah folokinyuk nu
sin mwet se ma molella ah. **52** A fin yac na pu pa lula
nu ke Yac in Folokyang se tok uh, el fah akfalye molin
sukosokla lal uh fal nu ke molin yac lula inge, **53** oana
ke el fin orekma ac moul nu sel ke oakwuk lun molin
yac. Leum se ma el orekma nu se uh fah tia oru in upala
nu sel. **54** El fin tiana aksukosokyeyukla ke kutena sin
ouiya inge, na el, ac tulik natul, fah aksukosokyeyukla ke
Yac in Folokyang se tok uh. **55** Sie mwet Israel tia ku in
orekma in mwet kohs nwe tok, mweyen mwet Israel elos
mwet kulansap nu sin LEUM GOD. El usalosme liki facl
Egypt. El pa LEUM GOD lalos."

26 LEUM GOD El fahk, "Nimet kowos orala kutena
god lusrongten, ku tulokunak kutena ma sruloala,
ku sru eot, ku taflela kutena eot kowos in alu nu kac.
Nga LEUM GOD lowos. **2** Karinganang len in kufwa
mutal nukewa, ac sunakin acn se su mwet uh alu nu
sik we. Nga LEUM GOD. **3** "Kowos fin moul fal nu ke
ma sap luk ac akos ma nga sapkin, **4** nga fah supu af
nu suwos ke pacl fal, tuh facl suwos fah oswe fahko,
ac sak in imae fah isus fahko. **5** Sacn sunowos ac fah
arulana ungung, oru kowos ac srakna kosrani ke wheat
a sun pacl in sifani grape; kowos ac srakna sifani grape
a sun pacl in yok wheat. Kowos ac fah mutkin kain mwe
mongo nukewa, ac kowos fah mutana in misla fin acn
suwos. **6** "Nga fah sot nu suwos misla in facl suwos, ac
kowos fah motul ac tia sangeng sin kutena mwet. Nga
fah oru in wanginla kosro sulallal fin acn uh, na ac fah
wanginla pac mweun we. **7** Kowos ac fah kutangla mwet
lokoalok lowos: **8** mwet limekosr na suwos ac ku in
kutangla mwet siofok, ac mwet siofok ac ku in kutangla
tausin singoul. **9** Nga fah akinsewowoye kowos ac sot in
pukanten tulik nutuwos. Nga fah liyaung na ip kunuk ke
wuleang su nga orala nu suwos. **10** Kosrani lowos ac fah
arulana yohk, pwanang ac fah oasr wheat ke yac nufon
se. Aok kowos ac enenu in sisla ma lula ke luwen ma
meet ah in sakunla acn nu ke ma sasu uh. **11** Nga fah
muta inmasrlowos in Lohm Nuknuk Mutal sik, ac nga fah
tiana ngetla liki kowos. **12** Nga fah wi kowos. Nga fah
God lowos, ac kowos fah mwet luk. **13** Nga LEUM GOD
lowos. Nga uskowosme liki facl Egypt tuh kowos in tia
sifilpa mwet kohs. Nga kunausla ku se ma toankowosi,
ac oru tuh kowos in tia sifil fahsr suwoli." **14** LEUM GOD
El fahk, "Kowos fin tia akos ma nga sapkin, kowos ac
fah kalyeiyuk. **15** Kowos fin srunga akos ma sap luk ac
oakwuk luk, ac kunausla wuleang su nga orala yuruwos,

16 nga fah kalyei kowos. Nga fah use ongoiya inge nu
fowos: kain mas su tia ku in akkeyeyukla, ac folla lun
monuwos su ac fah akkunye motowos ac oru moul lowos
in munaslana. Kowos ac yoki ima lowos, tusruktu ac fah
wangin sripa nu suwos mweyen mwet lokoalok lowos ac
fah kutangkowosla ac kangla ma kowos yukwiya uh. 17
Nga fah foroht lain kowos tuh in kutangyukla kowos sin
mwet lokoalok lowos, ac elos su srungakowos fah leumi
kowos. Ac kowos fah arulana tuninfongla, oru kowos ac
kaing finne wangin mwet ukwe kowos. 18 "Ma upa inge
finne sikyak nu suwos a kowos srakna tia akosyu, na
nga ac fah akyokyelik kalya luk nu suwos pacl itkosr. 19
Nga fah koteya nunak fulat lowos an. Ac fah wanginla af,
ac facl suwos ac fah paola ac kekela oana osra. 20 Ac
fah wangin sripen orekma upa lowos an, mweyen facl
suwos ac fah tia isus fahko, ac sak sunowos ac fah tia
fokla. 21 "Kowos fin srakna lainyu ac tia akosyu, nga
fah sifilpa akyokyelik kalya luk nu suwos pacl itkosr. 22
Nga fah supwaot kutu kosro sulallal nu inmasrlowos, ac
elos ac fah uniya tulik nutuwos, kunausla kosro nutuwos,
ac oru tuh in mwet ekasriana lula suwos, na inkanek
lowos ac fah wangin mwet forfor fac. 23 "Mwe keok
inge nukewa fin orek nu suwos ac kowos srakna tiana
porongeyu, a nuna lainyu, 24 na nga ac fah foroht ac
akkeokye kowos in upa liki meet ah pacl itkosr. 25 Nga
fah lela in mweuniyuk kowos in tuh kalyei kowos ke
kowos kunausla wulela inmasrlosr. Ac kowos fin fahsreni
nu in siti suwos in suk moul lowos, nga fah supwaot kutu
kain in mas nu inmasrlowos ma tia ku in akkeyeyukla, su
ac fah akkwacoye kowos ac oru kowos in filikowosyang
nu inpoun mwet lokoalok lowos. 26 Nga fah tulokinya
mwe mongo liki kowos, tuh mutan singoul in fah tukeni
orekmakin stove sefanna in akmolye flao nukewa ma
oan yorolos. Elos fah kitalik nu suwos, ac ke kowos ac
kangla nufon tari, kowos ac srakna masrinsral. 27 "Fin
ma inge nukewa sikyak tari nu suwos a kowos srakna
lainyu ac tia lungse akosyu, 28 na kasrkusrak luk ac fah
oru nga in foroht ac sifilpa oru kalya luk nu suwos in
upala liki meet ah pacl itkosr. 29 Masrinsral lowos ac
fah arulana upa, oru kowos ac fah kangla tulik nutuwos
sifacna. 30 Nga fah kunausla acn in alu lowos fin tohktok
uh, kunausya loang in kisa mwe keng lowos, ac sisang
mano misa lowos nu fin ma sruloala lowos su topla
oan infohk uh. Ke nga arulana kwase kowos 31 nga
fah kunausla siti lowos in mwesri, kunausla acn in alu
lowos, ac tia eis mwe kisa lowos. 32 Nga fah kunausla
acn suwos in arulana musalsalu, tuh mwet lokoalok
lowos su ac utyak nu we ac fah arulana fwefela ke lupan
musalla lun acn uh. 33 Nga fah use mweun nu fowos ac
liskowoselik nu in mutunfacl saya. Acn suwos ac fah
wanginla mwet fac, ac siti lowos fah arulana musalla. 34
Na facl sac ac fah engankin yac akitkosr nukewa, ac
mongla ke lusenna pacl wangin mwet muta we, mweyen
kowos som muta in facl lun mwet lokoalok lowos. 35
Ke lusenna pacl ma wangin mwet muta we, facl sac ac
fah mongla ac engankin yac akitkosr nukewa su kowos
tuh tia akfalye ke kowos muta we uh. 36 "Nga fah oru
tuh kowos su muta in sruoh in arulana tuninfongla, tuh
pusren sra sak ma eng uh mokle ac fah oru kowos in
sangeng ac kaing. Kowos ac fah kaing oana in ukohk
kowos ke mweun, ac kowos fah ikori finne wangin mwet
lokoalok apkuran nu yuruwos. 37 Kowos ac fah tukulkul
ac atoatoai ke wanginna mwet ukwe kowos, ac kowos
ac fah tia ku in tuyak lain kutena mwet lokoalok lowos.
38 Kowos ac fah mwet sruoh ac misa in mutunfacl saya,
ac ukumyukla sin acn lun mwet lokoalok lowos. 39 Mwet
pu na suwos, su ac painmoulla in facl sin mwet lokoalok
lowos, ac fah arulana munasla ke sripen ma koluk lowos
sifacna, ac ke ma koluk lun mwet matu lowos meet ah.
40 "Tusruktu fwilin tulik nutuwos ac fah fahkak ma koluk
lalos, ac ma koluk lun mwet matu lalos su tuh arulana
likkeke nu sik ac tuyak lainyu, 41 pwanang nga tuh forla
lainulos ac eisalosyang nu in sruoh in facl sin mwet
lokoalok lalos. Na pa inge, ke fwilin tulik nutuwos uh
sifacna akpusiselyalos ac eis tari kaiyuk ke ma koluk ac
seakos lalos, 42 nga fah esam wulela luk inmasrlok ac
Jacob, inmasrlok ac Isaac, ac inmasrlok ac Abraham, ac
nga fah aksasuye wuleang luk in sang facl se inge nu
sin mwet luk. 43 Tusruktu, meet liki ma inge ac orek,
enenu mwet nukewa su muta in facl sac in wanginla,
tuh facl sac fah ku in engankin yac in mongla lal, ac
mwet uh fah eis kaiyuk ke elos tuh pilesru ma sap luk ac
oakwuk luk. 44 Ac finne ouinge, ke pacl ma elos srakna
muta in acn sin mwet lokoalok lalos nga fah tia arulana
siselosla ku kunauselosla. Nga fin oru ouinge ac tuh
pwanang wuleang luk yorolos uh in tia akpwayeiyuk. Nga
pa LEUM GOD lalos. 45 Nga ac fah aksasuye wuleang
su nga tuh orala yurin mwet matu lalos ke pacl se nga
tuh akkalemye nu sin mutunfacl nukewa lupan ku luk,
ac use mwet luk liki facl Egypt, in oru tuh nga, LEUM
GOD, fah God lalos." 46 Ma inge nukewa pa ma sap ac
oakwuk su LEUM GOD El tuh sang nu sel Moses Fineol
Sinai, tuh in ma nu sin mwet Israel.

27 LEUM GOD El sang nu sel Moses 2 oakwuk
ten inge nu sin mwet Israel. Pacl se sie mwet el
kitaung sie pacna mwet nu sin LEUM GOD in akfalye
sie wuleang ku, mwet se ma kitakatyang uh ku in
aksukosokyeyukla fin moulla sie sin lupan mani ten inge
3 fal nu ke srikasrak ma oakwuki. Lupan moul ma sie
mukul su matwa oasr ke yac longoul nu ke onngoul, pa
ipin silver lumngaul. 4 Fin mutan se, lupan ma kom ac
moli uh pa ipin silver tolngoul. 5 Fin matwen mwet se
oasr ke yac limekosr yak nu ke longoul — ipin silver
longoul ke mukul, ac singoul ke mutan. 6 Fin tulik ma
malem seyak nu ke yac limekosr matwa — ipin silver
limekosr ke mukul, ac tolu ke mutan. 7 A fin mwet se
oasr ke yac onngoul yak nu lucng — ipin silver singoul
limekosr ke mukul, ac singoul ke mutan. 8 Mwet se

ma orala wuleang sac fin arulana sukasrup ac tia ku in
moli lupan mani ma oakwuk inge, na ac fah utuku el nu
yurin mwet tol, na mwet tol fah orala sie moul fisrasr
kutu, fal nu ke kuiyen mwet sac elan ku in moli. **9** Fin
wuleang sac ma nu ke soko kosro, su ac wo ac fal nu ke
mwe kisa nu sin LEUM GOD, na mwe kite se ma orekla
nu sin LEUM GOD uh mutal, **10** ac mwet se ma orala
wuleang sac fah tia aolla nu ke soko na kosro. El fin
aolla, na kosro lukwa kewa ac ma lac lun LEUM GOD.
11 Tusruktu wulela sac fin ma nu ke soko kosro ma tia
nasnas, su ac tia wo in kisakinyuk nu sin LEUM GOD,
na mwet sac enenu in usla kosro soko ah nu sin mwet
tol. **12** Na mwet tol sac fah orala sie lupan mol nu kac,
fal nu ke woiya ku kolukiyen kosro soko ah, na ac fah pa
ingan lupan molin kosro soko ah. **13** Mwet sac fin ke
sifilpa molela, na el fah moli lupan mol sac ac laesla pac
ke percent longoul. **14** Mwet se fin kisakin lohm sel nu
sin LEUM GOD, mwet tol el ac fah orala sie lupan moul
ma ac fal nu ke woiya ku kolukiyen lohm sac, na ac pa
ingan lupan molo uh. **15** Mwet se ma kisakunla lohm sac
fin lungse sifil molela, el enenu in moli moul fon sac ac
laesla pac ke percent longoul. **16** Mwet se fin kisakin sie
ipin acn lal nu sin LEUM GOD, molo uh ac fah oakwuk
fal nu ke lupan barley ma ac yoki fin acn sac — ipin
silver singoul ke kahp in barley se. **17** El fin ac sa na
kisakunla acn sac tukunna Yac in Folokyang sac, na
moul na fon ke acn sac ac fah orekmakinyuk. **18** A el fin
kisakin acn sac ke kutu pacl tok, na mwet tol el ac fah
motkwala sie lupan moul ma ac fal nu ke pisen yac lula
nu ke Yac in Folokyang se tok ah, ac aksrikye kutu molo.
19 Mwet se ma kisakunla acn sac fin ke sifilpa molela, na
el ac enenu in moli moul na fon sac ac laesla ke percent
longoul. **20** El fin soenna molela acn sac sin LEUM GOD
a el sifilpa kukakin nu sin siena mwet, na ac wangin
suwohs lal in sifilpa moli. **21** Ke Yac in Folokyang se tok
ah, ima sac ac fah ma lac lun LEUM GOD nwe tok, na
ac fah som nu sin mwet tol. **22** Mwet se fin molela ima
se ac kisakin nu sin LEUM GOD, **23** na mwet tol el ac
fah orala sie lupan moul ma ac fal nu ke pisen yac lula
nu ke Yac in Folokyang se tok uh, ac mwet sac enenu in
molela ke len sacna; na mani kac uh ac ma lun LEUM
GOD. **24** Ke ac sun Yac in Folokyang sac, ima sac ac
fah folokyang nu sin mwet se la acn sac meet ah, ku nu
sin fwil natul uh. **25** Lupan moul nukewa ac fah wi na ma
oakwuki tari. **26** Wounse nutin ma orakrak nukewa nuna
ma lun LEUM GOD, ke ma inge mwet uh tia ku in kisakin
ma inge nu sin LEUM GOD in mwe sang ma orek ke
insewowo na lalos. Soko cow fusr ku sheep fusr, ku nani
fusr, nuna ma lun LEUM GOD. **27** Tusruktu wounsien
soko kosro su tia nasnas ac ku in sifilpa moulla ke moul
ma oakwuki tari, wi percent longoul. Fin tia sifilpa moulla,
ac ku in kukakinyukla nu sin kutena mwet ke lupan moul
ma oakwuki tari uh. **28** Wangin sie mwet fah kukakin,
ku sifil moli, kutena ma su kisakinyukyang tuh in ma
na lun LEUM GOD nwe tok— finne mwet se, ku kosro
soko, ku acn se. Ma inge ma na lun LEUM GOD nwe
tok. **29** Finne mwet se ma kisaiyang tari tuh in ma na
lun LEUM GOD nwe tok, fah tia ku in sifil moliyukla; ac
enenu in anwuki el. **30** Sie tafu singoul in fahko nukewa
ke acn uh, finne wheat ku fokinsak, ac ma lun LEUM
GOD. **31** Mwet se fin lungse sifilpa molela kutena sin
ma inge, el enenu in moli ke moul ma oakwuki nu kac
ac laesla ke percent longoul. **32** Kais soko inmasrlon
kosro muna singoul nukewa ma lun LEUM GOD. Pacl se
ma oekyuk kosro uh, ma soko aksingoul nukewa ac ma
nu sin LEUM GOD. **33** Mwet se ma natu kosro uh fah
tia takunla in tuh kosro ma koluk lumah uh solla, ac el
fah tia pac aolelik. El fin sang soko kosro aolla soko
pacna kosro, na kosro lukwa ah kewa ac ma lac lun
LEUM GOD, na ac fah tia ku in sifilpa moliyuk. **34** Pa
inge oakwuk ma LEUM GOD El tuh sang nu sel Moses
Fineol Sinai, tuh in ma nu sin mwet Israel.

Oekyuk

1 Ke len se oemeet ke malem se akluo in yac se akluo tukun mwet Israel illa liki acn Egypt, LEUM GOD El kaskas nu sel Moses in Lohm Nuknuk Mutal sel yen mwesis Sinai. El fahk, **2** "Kom ac Aaron in oru sie oaoa lulap ke sruf ac sou nukewa lun mwet Israel. Simusla inen mukul nukewa **3** yac longoulyak matwa, su ku in wi mweun. **4** Sie mwet kol ke kais sie sruf in kasrekomtal." **5** Pa inge inen mwet su ac fah kasreyomtal: Sruf Mwet Kol Reuben Elizur wen natul Shedeur Simeon Shelumiel wen natul Zurishaddai Judah Nashon wen natul Amminadab Issachar Nethanel wen natul Zuar Zebulun Eliab wen natul Helon Ephraim Elishama wen natul Ammihud Manasseh Gamaliel wen natul Pedahzur Benjamin Abidan wen natul Gideoni Dan Ahiezer wen natul Ammishaddai Asher Pagiel wen natul Ochran Gad Eliasaph wen natul Deuel Naphtali Ahira wen natul Enan Pa inge mwet ma solla liki inmasrlon mwet uh in oru oaoa se inge. Elos mwet kol ke kais sie sruf lalos. **17** Mwet singoul luo inge elos kasrel Moses ac Aaron **18** solani mwet uh nu sie ke len se meet in malem se akluo. Elos simusla inen mwet uh ke sruf lalos ac sou lun papa matu tumalos, ke inen mukul nukewa ma yac longoulyak matwa, **19** oana ke LEUM GOD El sapkin nu sel Moses. Ouinge el oakalosla in acn mwesis in Sinai. **20** Simla inen mukul nukewa ma yac longoulyak matwa ma ku in wi mweun, fal nu ke sruf ac sou lalos, mutawauk ke sruf lal Reuben, su matu emeet sin tulik natul Israel. Pa inge takla lun sruf ac pisalos: Sruf Pisalos Reuben 46,500 Simeon 59,300 Gad 45,650 Judah 74,600 Issachar 54,400 Zebulun 57,400 Ephraim 40,500 Manasseh 32,200 Benjamin 35,400 Dan 62,700 Asher 41,500 Naphtali 53,400 Pisa lulap: mukul onfoko tolu tausin ac lumfoko lumngaul. **47** Tusruktu, mwet Levi elos tuh tia wi simla inelos in oana sruf saya uh, **48** mweyen LEUM GOD El fahk nu sel Moses, **49** "Ke pacl se kom oru oaoa lulap ke inen mukul ma fal in wi mweun, nimet sang sruf lal Levi nu kac. **50** A kom fah sang sruf Levi in fosrngakin Lohm Nuknuk Mutal sik ac kufwa nukewa nu kac. Elos fah us ma inge nukewa, ac elos pa ac kulansap loac. Elos in tulokunak iwen aktuktuk selos rauneak. **51** Kutena pacl kowos ac mukuila nu ke sie pacna acn, ma kunen mwet Levi in tuleya Lohm Nuknuk Mutal sik, ac sifilpa tulokunak ke nien aktuktuk sasu. Kutena mwet saya su tuku apkuran nu ke Lohm Nuknuk Mutal ac fah anwuki. **52** Sruf nukewa sayen sruf lal Levi fah tulokunak lohm nuknuk selos fal nu ke kais sie u lalos, ac in oasr kais sie flag lun kais sie u. **53** A mwet Levi fah tulokunak lohm nuknuk selos rauneak Lohm Nuknuk Mutal sik tuh elos in karingin in wangin sie fah tuku apkuran nu kac ac pwanak kasrkusrak luk uh in putati fin mwet Israel nukewa." **54** Ke ma inge mwet Israel elos oru ma nukewa oana ma LEUM GOD El sapkin nu sel Moses.

2 LEUM GOD El fahkang oakwuk inge nu sel Moses ac Aaron. **2** Ke pacl mwet Israel uh aktuktuk uh, kais sie mwet fah muta ye flag lun sruf lal, ac ke mwe akul lun sou lal. Lohm nuknuk nukewa ac fah tulokyak rauneak Lohm Nuknuk Mutal. **3** Elos su tulokinya nien aktuktuk selos layen kutulap, yen faht uh takak we, ac fah mwet ye flag lun u lulap lal Judah, ke kais sie u lalos. Mwet kol lun u tolu uh pa takla ten inge: Sruf Mwet Kol Pisalos Judah Nahshon wen natul Amminadab 74,600 Issachar Nethanel wen natul Zuar 54,400 Zebulun Eliab wen natul Helon 57,400 Pisa lulap: mukul siofok oalngoul onkosr tausin ac angfoko. U lulap lal Judah inge pa ac fahsr meet uh. **10** Nu layen nu eir, elos su wi muta ye flag lun u lulap lal Reuben fah mutangan aktuktuk in u tolu lalos, ye koko lun mwet kol lalos inge: Sruf Mwet Kol Pisalos Reuben Elizur wen natul Shedur 46,500 Simeon Shelumiel wen natul Zurishaddai 59,300 Gad Eliasaph wen natul Deuel 45,650 Pisa lulap: mukul tausin siofok lumngaul sie ac angfoko lumngaul. U lulap lal Reuben pa ac fahsr akluo uh. **17** Na, inmasrlon u lulap luo meet ac u lulap luo tok ah, mwet Levi in fahsr us Lohm Nuknuk Mutal uh. Kais sie u ac fah fahsr fal nu ke takinyen mutangalos. Elos nukewa fah fahsr in u lalos ye flag lalos. **18** Nu layen nu roto, elos su wi muta ye flag lun u lulap lal Ephraim fah mutangan aktuktuk in u tolu lalos, ye koko lun mwet kol lalos inge: Sruf Mwet Kol Pisalos Ephraim Elishama wen natul Ammihud 40,500 Manasseh Gamaliel wen natul Pedahzur 32,200 Benjamin Abidan wen natul Gideoni 35,400 Pisa lulap: mukul siofok oalkosr tausin ac siofok. U lulap lal Ephraim pa ac fahsr aktolu uh. **25** Nu layen nu epang, elos su wi muta ye flag lun u lulap lal Dan fah mutangan aktuktuk in u tolu lalos, ye koko lun mwet kol lalos inge: Sruf Mwet Kol Pisalos Dan Ahiezer wen natul Ammishaddai 62,700 Asher Pagiel wen natul Ochran 41,500 Naphtali Ahira wen natul Enan 53,400 Pisa lulap: mukul siofok lumngaul itkosr tausin ac onfoko. U lulap lal Dan pa ac fahsr oetok uh. **32** Pa inge pisen mwet Israel nukewa ke oaoala tari kais sie u: oasr mwet onfoko tolu tausin lumfoko lumngaul. **33** Oana ke LEUM GOD El tuh sapkin nu sel Moses, mwet Levi uh tia wi oaoala lun mwet Israel uh. **34** Mwet Israel elos oru ma nukewa oana LEUM GOD El tuh sapkin nu sel Moses. Elos mutangan aktuktuk ye flag lalos, ac ke elos mukuiyak elos fahsr fal nu ke takinyen sou lun papa tumalos.

3 Pa inge fwilin tulik natul Aaron ac Moses ke pacl se LEUM GOD El tuh kaskas nu sel Moses Fineol Sinai. **2** Oasr wen akosr natul Aaron: Nadab pa matu emeet, na Abihu, Eleazar, ac Ithamar. **3** Elos akmusrala ac akmutalyeyukla nu ke orekma lun mwet tol. **4** Tusruktu Nadab ac Abihu eltal misa ke sripen eltal tuh orek kisa

nu sin LEUM GOD yen mwesis Sinai, ke sie e ma tia
mutal. Wangin tulik natultal, ke sripa se inge Eleazar
ac Ithamar eltal oru orekma lun mwet tol ke lusen pacl
Aaron el moul. **5** LEUM GOD El fahk nu sel Moses, **6**
"Kuhlma sruf lal Levi nu meet uh, ac srisrngelosi tuh
elos in mwet kulansap lal Aaron mwet tol. **7** Elos ac fah
oru orekma ma eneneyuk nu ke Lohm Nuknuk Mutal
sik, ac kulansupu mwet tol oayapa mwet Israel nukewa.
8 Elos ac fah karingin kufwen mwe orekma nukewa
ke Lohm Nuknuk Mutal, ac oru orekma ke inen mwet
Israel nukewa. **9** Pwayena ma kunen mwet Levi pa in
kulansupal Aaron ac wen natul. **10** Kom fah srisrngilya
Aaron ac wen natul in oru orekma lun mwet tol; kutena
mwet saya su srike in orekma kac ac fah anwuki." **11**
LEUM GOD El fahk nu sel Moses, **12** "Inge nga eis mwet
Levi liki inmasrlon mwet Israel tuh elos in eis acn sin
wounse nukewa nutin mwet Israel. Ouinge mwet Levi
nukewa elos ma nutik, **13** tuh wounse nukewa ma nutik.
Ke nga tuh uniya wounse mukul nukewa nutin mwet
Egypt, na nga akmutalye wounse mukul nukewa nutin
mwet Israel tuh in ma nutik — kewana mwet ac kosro;
elos fah ma nutik. Nga, LEUM GOD." **14** In acn Mwesis
Sinai LEUM GOD El sapkin nu sel Moses **15** elan oakla
mwet Levi fal nu ke kais sie sifen sou lulap lalos, ac elan
simusla inen mukul nukewa ma malem seyak matwa. **16**
Na Moses el oru oana ma LEUM GOD El sapkin. **17**
Pa inge inen wen tolu natul Levi: Gershon, Kohath, ac
Merari. Elos pa matu in sou lulap lalos, su fwilin tulik
natulos ekin. **18** Oasr wen luo natul Gershon: Libni ac
Shimei. **19** Oasr wen akosr natul Kohath: Amram, Izhar,
Hebron, ac Uzziel. **20** Oasr wen luo natul Merari: Mahli
ac Mushi. Elos inge pa matu in sou lalos, su fwilin tulik
natulos ekin, ac elos nukewa ma ke sruf lun Levi. **21**
Fwilin tulik natul Libni ac fwilin tulik natul Shimei pa orala
sou lulap se pangpang Gershon. **22** Pisa lulap ke mukul
su malem seyak matwa in sou lulap se inge oasr ke
tausin itkosr ac lumfoko. **23** Sou lulap se inge pa ac
tulokunak lohm nuknuk selos tukun Lohm Nuknuk Mutal,
layen roto. **24** Eliasaph wen natul Lael pa mwet kol lun
sou lulap se inge. **25** Ma kunen mwet in sou lulap lal
Gershon pa in karinganang Lohm Nuknuk Mutal, mwe
afyuf loac, mwe afyuf lik, ac lisrlisr nu ke acn in utyak
uh, **26** oayapa mwe lisrlisr ke inkul uh su rauneak Lohm
Nuknuk Mutal ac loang uh, ac lisrlisr nu ke nien utyak
nu inkul uh. Elos pa ac fosrngakin orekma nukewa ma
kupasr nu ke ma inge. **27** Fwil in tulik natul Amram, ac
fwilin tulik natul Izhar, ac fwilin tulik natul Hebron, ac
fwilin tulik natul Uzziel pa orala sou lulap se pangpang
Kohath. **28** Pisa lulap ke mukul malem seyak matwa
in sou lulap se inge oasr ke tausin oalkosr ac onfoko.
29 Elos inge pa ac tulokunak lohm nuknuk selos layen
eir ke Lohm Nuknuk Mutal, **30** ac Elizaphan wen natul
Uzziel pa mwet kol lun sou lulap se inge. **31** Ma kunen
mwet in sou lulap lal Kohath in karinganang Tuptup in
Wuleang, tepu, sukan lam, loang uh, ahlu nukewa ma
mwet tol elos orekmakin in Acn Mutal, ac mwe lisrlisr
ke acn in utyak nu ke Acn Mutal Na Mutal. Elos pa ac
fosrngakin orekma nukewa ma kupasr nu ke ma inge.
32 Sifen mwet Levi nukewa pa Eleazar wen natul Aaron
mwet tol. El pa kololos su oru orekma in Acn Mutal.
33 Fwilin tulik natul Mahli ac fwilin tulik natul Mushi pa
orala sou lulap se pangpang Merari. **34** Pisa lulap ke
mukul su malem seyak matwa oasr ke tausin onkosr
ac luofoko. **35** Elos inge pa ac tulokunak lohm nuknuk
selos layen epang ke Lohm Nuknuk Mutal, ac Zuriel
wen natul Abihail pa mwet kol lun sou lulap se inge. **36**
Ma kunen mwet in sou lulap lal Merari in karinganang
frem ke Lohm Nuknuk Mutal, sukan brace uh, sru uh,
kapin sru uh, ac kufwen mwe orekma nukewa nu kac.
Elos pa ac fosrngakin orekma nukewa ma kupasr nu
ke ma inge. **37** Oayapa elos pa ac fosrngakin sru uh,
kapin sru uh, kwi ac sucl nu ke kalkal lik ah. **38** Moses,
Aaron ac wen natul pa ac tulokunak lohm nuknuk selos
mutun Lohm Nuknuk Mutal, layen kutulap. Ma kunalos in
oru orekma nukewa in Acn Mutal nu sin mwet Israel.
Kutena mwet saya su srike in oru orekma inge ac tufah
anwuki. **39** Pisa lulap ke mukul Levi nukewa su malem
seyak matwa, su Moses el oakla ke kais sie sou lulap,
fal nu ke ma LEUM GOD El tuh sapkin, oasr ke tausin
longoul luo. **40** Na LEUM GOD El fahk nu sel Moses:
"Oakla wounse mukul nukewa nutin mwet Israel ma
malem seyak matwa, ac simusla inelos. **41** Tusruktu, in
aol wounse nukewa inge, nga fah eis mwet Levi tuh in
ma nutik. Nga LEUM GOD. Ac nga fah eis kosro nutin
mwet Levi in aol wounsien kosro nukewa nutin mwet
Israel." **42** Ouinge Moses el oru oana ma LEUM GOD
El sapkin, ac oakla wounse mukul nukewa **43** malem
seyak matwa. Pisalos nukewa oasr ke tausin longoul luo
ac luofoko itngoul tolu. **44** LEUM GOD El fahk nu sel
Moses, **45** "Kom fah eis mwet Levi tuh elos in ma nutik in
aol wounsien mwet Israel nukewa, ac eis kosro nukewa
nutin mwet Levi in ma nutik, aoliyen wounsien kosro
nukewa nutin mwet Israel. Nga LEUM GOD fahk ouinge.
46 Ke sripen wounsien mwet Israel pus liki mwet Levi ke
mwet luofoko itngoul tolu, kom enenu in moli nu sik lupa
yolyak sac. **47** Molin kais sie selos pa ipin silver limekosr,
fal nu srikasrak oakwuki nu kac. **48** Kom fah sang mani
inge nu sel Aaron ac wen natul." **49** Ouinge, Moses el
akos ac eisani **50** ipin silver tausin sie ac tolfoko onngoul
limekosr **51** ac sang nu sel Aaron ac wen natul, fal nu ke
kas ma LEUM GOD El tuh sapkin nu sel Moses.

4 LEUM GOD El fahk nu sel Moses **2** elan oru sie oaoa
ke sou lulap lal Kohath in sruf Levi, fal nu ke kais sie
sou ac fwilin tulik natulos. **3** Elan simusla inen mukul
nukewa su oasr ke yac tolngoulyak nu ke lumngaul, su
fal in orekma in Lohm Nuknuk Mutal sin LEUM GOD.
4 Ma kunalos pa in orekma ke ma mutal na mutal. **5**
LEUM GOD El sang oakwuk inge nu sel Moses: meet liki

pacl in mukuiyak lun mwet Israel nukewa, Aaron ac wen
natul ac ilyak nu in Lohm Nuknuk Mutal ac eisya lisrlisr
ke mutun Tuptup in Wuleang ac sang afinya Tuptup sac.
6 Elos fah sifilpa afinya ke sie kulun kosro fisrasrsrasr,
ac laknelik sie nuknuk folfolnem oan fac, ac isongang
srenenu nu kac. **7** Elos fah laknelik sie nuknuk folfolnem
fin tepu lun bread ma kisakinyuk nu sin LEUM GOD, ac
filiya ma inge fac: ahlu, pol in nein mwe keng, pol in
kisa, ac sufa mwe nein wain in kisa uh. Enenu na in oasr
bread fin tepu sac pacl nukewa. **8** Elos in laknelik sie
nuknuk srusra fin ma inge nukewa, filiya sie kulun kosro
fisrasrsrasr in afinya, na isongang srenenu nu kac. **9** Elos
fah eis sie nuknuk folfolnem ac afinya nien lam wi lam
uh, mwe kosrkosr wik ac ahlu nu kac, ac mwe neinyuk oil
in olive nukewa. **10** Elos fah nokmani ma inge nukewa
ke sie kulun kosro fisrasrsrasr, ac likiya fin sie pah in
utuk. **11** Na toko elos fah laknelik sie nuknuk folfolnem
fin loang gold sac, sang sie kulun kosro fisrasrsrasr in
afinya, ac isongang srenenu nu kac. **12** Elos fah us
kufwen mwe orekma nukewa ma orekmakinyuk in Acn
Mutal, afinya ke sie nuknuk folfolnem, sang sie kulun
kosro fisrasrsrasr in oan fac, ac likiya fin sie pah in utuk.
13 Elos fah eisla apat kiris uh liki loang uh, ac laknelik sie
nuknuk sroninmutuk oan fac. **14** Elos fah filiya fac kufwen
mwe orekma nukewa ma orekmakinyuk ke loang uh: pan
in neinyuk mulut firir, mwe sruh, saful, ac pesin. Toko
elos fah filiya sie ipin kulun kosro fisrasrsrasr afinya, ac
isongang srenenu nu kac. **15** Ke pacl in mukui lun mwet
uh, ac Aaron ac wen natul elos apweni tari kufwen mwe
orekma mutal inge nukewa, na mwet in sou lal Kohath
fah tuku srukak. Tusruktu elos in tiana pusralla ma mutal
inge, mweyen elos ac misa. Pa inge ma kunen sou lal
Kohath pacl nukewa Lohm Nuknuk Mutal uh mokleyuk
uh. **16** Eleazar, wen natul Aaron mwet tol, fah fosrngakin
Lohm Nuknuk Mutal, ac oil nu ke lam uh, mwe keng uh,
wheat in kisa, oil in akmusra, ac ma nukewa saya in
Lohm Nuknuk Mutal ma akmutalyeyukla nu sin LEUM
GOD. **17** LEUM GOD El fahk nu sel Moses ac Aaron, **18**
"Nikmet lela tuh sou lal Kohath **19** in misa ke sripen elos
tuku apkuran nu ke ma mutal na mutal inge. In karingin
tuh ma se inge in tia sikyak, Aaron ac wen natul fah
ilyak ac sang ma kunen kais sie mukul, ac fahkang ma
elan us. **20** Tusruktu mwet Kohath fin ilyak nu in Lohm
Nuknuk Mutal ac liye ke mwet tol uh akoo ma mutal
inge, finne ke kitin pacl na, elos ac misa." **21** LEUM
GOD El fahk nu sel Moses **22** elan oru sie oaoa ke sou
lulap lal Gershon in sruf Levi, fal nu ke kais sie sou ac
fwilin tulik natulos. **23** Elan simusla inen mukul nukewa
su oasr ke yac tolngoulyak nu ke lumngaul; su fal in
orekma in Lohm Nuknuk Mutal sin LEUM GOD. **24** Elos
fah fosrngakin usyen ma inge: **25** Lohm Nuknuk Mutal,
nuknuk se ma afinya, wi mwe afyuf se akluo ma orek ke
kulun kosro fisrasrsrasr ma oan fac, lisrlisr nu ke nien
utyak, **26** mwe lisrlisr ac sucl nu ke kalkal ma rauneak
Lohm Nuknuk Mutal ac loang uh, mwe lisrlisr nu ke acn
in utyak lun kalkal uh, ac kufwen orekma nukewa nu
kac. Elos fah oru orekma nukewa ma eneneyuk nu ke
ma inge. **27** Moses ac Aaron enenu in liye lah mwet
Gershon uh orala orekma nukewa kunalos, ac lah elos
us ma nukewa ma Aaron ac wen natul uh kuneya nu
selos. **28** Pa inge ma kunen mwet in sou lal Gershon in
Lohm Nuknuk Mutal. Elos ac fah oru ma inge ye koko lal
Ithamar wen natul Aaron mwet tol. **29** LEUM GOD El
fahk nu sel Moses elan oru sie oaoa ke sou lulap lal
Merari in sruf Levi, fal nu ke kais sie sou ac fwilin tulik
natulos. **30** Elan simusla inen mukul nukewa su oasr ke
yac tolngoulyak nu ke lumngaul su fal in orekma in Lohm
Nuknuk Mutal sin LEUM GOD. **31** Elos ac fah fosrngakin
in us frem uh, sukan brace uh, sru uh, ac kapin sru nu
ke Lohm Nuknuk Mutal, **32** oayapa sru, kapin sru, kwi ac
sucl nu ke kalkal rauneak Lohm Nuknuk Mutal, wi kufwa
nukewa ma orekmakinyuk nu kac. Kais sie mukul fah
fosrngakin in us ma na itukyang kunal. **33** Pa inge ma
kunen mwet in sou lal Merari in Lohm Nuknuk Mutal.
Elos ac fah oru ma inge ye koko lal Ithamar wen natul
Aaron mwet tol. **34** Ke ma inge Moses ac Aaron ac
mwet kol ke sruf nukewa elos oakla pisen mwet ke sou
lulap lal Kohath, fal nu ke kais sie sou ac fwilin tulik
natulos. **35** Elos simusla inen mukul nukewa su oasr
ke yac tolngoulyak nu ke lumngaul su fal in orekma in
Lohm Nuknuk Mutal sin LEUM GOD. **36** Pisa lulap ke
sou inge kewa oasr ke tausin luo ac itfoko lumngaul. **37**
Pa inge pisen mwet ke sou lulap Kohath, elos nukewa
su kulansap ke Lohm Nuknuk Mutal, su Moses ac Aaron
oakla fal nu ke ma sap lun LEUM GOD nu sel Moses. **38**
Pisen mwet ke sou lulap lal Gershon, fal nu ke kais sie
sou ac fwilin tulik natulos, **39** mukul nukewa su oasr ke
yac tolngoulyak nu ke lumngaul su fal in orekma in Lohm
Nuknuk Mutal, **40** pisalos oasr ke tausin luo ac onfoko
tolngoul. **41** Pa inge pisen mwet ke sou lulap Gershon,
elos nukewa su kulansap ke Lohm Nuknuk Mutal, su
Moses ac Aaron oakla fal nu ke ma sap lun LEUM GOD
nu sel Moses. **42** Pisen mwet ke sou lulap lal Merari,
fal nu ke kais sie sou ac fwilin tulik natulos, **43** mukul
nukewa su oasr ke yac tolngoulyak nu ke lumngaul su
fal in orekma in Lohm Nuknuk Mutal, **44** pisalos oasr
ke tausin tolu ac luofoko. **45** Pa inge pisen mwet ke
sou lulap Merari, su Moses ac Aaron oakla fal nu ke
ma sap lun LEUM GOD nu sel Moses. **46** Elos nukewa
su oaoala sin mwet Levi, su Moses ac Aaron ac mwet
kol lun Israel oakla fal nu ke kais sie sou ac fwilin tulik
natulos, **47** mukul nukewa su oasr ke yac tolngoulyak nu
ke lumngaul su fal in kulansap oayapa in utuk ma ke
Lohm Nuknuk Mutal, **48** pisa lulap lalos oasr ke tausin
oalkosr ac lumfoko oalngoul. **49** Simla inen kais sie
mukul oana LEUM GOD El sapkin nu sel Moses; oayapa
simla orekma kunen kais sie ac srisrngiyuki ma kais sie

mwet in us, fal nu ke oakwuk lun LEUM GOD nu sel
Moses.

5 LEUM GOD El fahk nu sel Moses, **2** "Sapkin nu
sin mwet Israel elos in sisla liki nien aktuktuk uh
kutena mwet ma wi musen lepa, oayapa elos su oasr
sroano koluk soror ke manolos, ku kutena su fohkfokla
ke sripen elos pusral monin ma misa. **3** Kom fah lusla
mukul ac mutan nukewa ma tia nasnas inge, tuh elos in
tia akfohkfokye nien aktuktuk, yen nga muta inmasrlon
mwet luk uh we." **4** Mwet Israel elos akos ac siselosla
nukewa liki nien aktuktuk uh, oana ma LEUM GOD El
sapkin nu sel Moses. **5** LEUM GOD El sang oakwuk
inge nu sel Moses **6** tuh mwet Israel in fahsr kac: Pacl se
kutena mwet el lafwekin LEUM GOD ke sripen el orala
sie ma koluk lain sie pac mwet, **7** el enenu in fahkak ma
koluk el orala uh, ac akfalye nufon molin ma koluk sac,
ac laesla pac ke sie tafu limekosr nu sin mwet se el orala
ma koluk sac nu se uh. **8** Tusruktu mwet sac fin misa ac
wangin sou fototo lal in ku in moulyang nu se, na ac fah
itukyang nu sin LEUM GOD tuh in ma lun mwet tol. Moul
se inge ma sayen na sheep mukul soko ma mwet sac el
ac srukak in kisakinyuk mwe aknasnasyela ma koluk
lal. **9** Mwe sang nukewa ma mwet Israel uh sang nu sin
LEUM GOD ac fah ma lun mwet tol se su elos sang nu
se. **10** Kutena mwe sang ma itukyang nu sin sie mwet
tol, ac fah ma na lal. **11** LEUM GOD El sapkin nu sel
Moses **12** in fahkang oakwuk inge nu sin mwet Israel.
Sie mukul fin sifacna fweni mu mutan kial aklalfonyal **13**
ke el orek kosro yurin sie pacna mukul, tusruk mukul
tumal el tia etu na pwaye, mweyen sahp mutan kial uh
okanla, ac wangin mwet liye in orek loh kac, **14** na mukul
sac ku in lemtai mutan kial ke ouiya se inge. Ku mukul
tumal ku pac in lemtai mutan kial, mutan sac finne tia
orek kosro. **15** Ke lumah luo inge kewa, mukul sac fah
pwanla mutan kial nu yurin mwet tol, ac use mwe kisa
oakwuki nu kac, su paun in flao luo ma orek ke barley,
tusruk el fah tia okoaung kutena oil in olive nu fac, ku
sang kutena mwe keng nu fac, mweyen mwe kisa se
inge ma sin mukul lemta sac, in oru in kalem ma pwaye
kac uh. **16** Mwet tol uh fah fahk nu sin mutan sac in
tuyak ye mutun loang uh. **17** Mwet tol el fah ukuiya kutu
kof mutal nu in sie pol orek ke kle, ac eis kutu fohkfok su
oan fin falful in Lohm Nuknuk Mutal, ac filiya in kof uh
tuh in akmwenye kof uh. **18** Na el fah tulalik aunsifen
mutan sac, ac filiya mwe kisa flao in paol. Mwet tol sac
fah sifacna sruokya pol se ma kof mwen sac oan loac,
ma in oru sie selnga. **19** Toko mwet tol sac fah sap tuh
mutan sac in insese nu ke fulahk su ac fwackyak sin
mwet tol, su fahk ouinge: "Kom fin tiana orek kosro, kom
fah tia ongoiya ke selnga se su kof se inge ac use. **20**
Tusruktu kom fin tuh orek kosro **21** lela LEUM GOD Elan
oru tuh inem in sie mwe selnga inmasrlon mwet lom uh.
Lela Elan oru acn in orek tulik lom in tulakeni, ac insiom
in mutyak. **22** Lela kof se inge in utyak nu insiom ac
oru in mutyak, ac nien orek tulik lom in tulakeni." Na
mutan sac fah fahk, "Nga insese; lela LEUM GOD Elan
oru oana." **23** Na mwet tol el fah simusla kas in selnga
inge ac fweang nu in pol in kof mwen sac. **24** Meet liki
el ac sang mutan sac in nim kof sac, su ac ku in oru
elan waiok upa, **25** mwet tol el ac fah eis flao in kisa
liki inpoun mutan sac, ac kolak in kisakin nu sin LEUM
GOD, ac filiya fin loang uh. **26** Toko el fah lafusak kutu
tuh in sie mwe kisa in esmakin, ac furreak fin loang uh.
Tukun ma inge nukewa, el fah sang mutan sac in numla
kof sac. **27** Fin pwaye mutan sac el tuh orek kosro, kof
sac ac pwanak ngal upa nu sel; insial ac mutyak, ac
nien tulik lal ac tulakeni. Inel ac fah sie mwe selnga in
masrlon mwet lal. **28** Tusruktu el fin pwayena ac wangin
mwatal, ac fah wangin keok nu sel, ac el ac ku in sifil
orek tulik. **29** Pa inge ma sap nu ke lemta, ke pacl sie
mukul el sifacna fweni mu mutan kial uh orek kosro. **30**
Mutan sac fah enenu in tu ye mutun loang uh, na mwet
tol el fah oru ouiya inge nukewa nu sin mutan sac. **31**
Mukul sac ac fah wangin mwatal, a mutan sac fin kosro,
el ac fah sifacna us mwatal.

6 LEUM GOD El sapkin nu sel Moses **2** elan sang
oakwuk inge nu sin mwet Israel: Kutena mukul ku
mutan su orala sie wuleang ku in moul oana sie Nazirite
ac kisakunulang sifacna nu sin LEUM GOD **3** fah srella
liki mwe nim ku ac mwe sruhi. El fah tia nim kutena
mwe nim ma orekla ke sronin grape, ku kang grape ku
raisin. **4** Ke lusenna pacl ma el oaoa mu el sie mwet
Nazirite, el fah tia kang kutena ma su tuku ke oa in
grape, finne ke fita ku ke kulun grape. **5** Ke lusenna pacl
el muta ye wuleang lun Nazirite, el fah tia kalla aunsifal
ku resaela alut lal. El kapiri ke wuleang sac ke lusenna
pacl el kisakunulang nu sin LEUM GOD, ac el fah fuhlela
aunsifal ac alut lal uh in kapna. **6** In len nukewa ma el
srella nu sin LEUM GOD, el fah tia apkuran nu ke sie
mano misa. **7** Finne misa papa tumal ku nina kial, ku
tamulel ac tamtael lal, el enenu na elan tia apkuran nu ke
manolos ac akfohkfokyal sifacna. Aunsifal pa akkalemye
lah el sriyukla nu sin God. **8** Ke lusen pacl el sie mwet
Nazirite el sriyukla ac akmutalyeyuk nu sin LEUM GOD.
9 Fin fohkfokla aunsuf ma mutal lun sie Nazirite ke sripen
oasr mwet se misa in kitin pacl ah na siskal, el enenu in
soano len itkosr, na resaela aunsifal ac alut lal; ac ouinge
el fah sifilpa nasnasla. **10** Ke len se akoalkosr uh, el ac
fah use luo wuleoa ku luo na wule nu sin mwet tol ke
nien utyak lun Lohm Nuknuk Mutal sin LEUM GOD. **11**
Mwet tol el fah kisakin sie tuh in mwe kisa ke ma koluk,
ac sie tuh in mwe kisa firir, in aknasnasyalla ke sripen
el pusral mano misa se. Ke len sacna, mwet sac fah
sifilpa akmutalye aunsifal, **12** ac elan sifilpa kisakunang
pacl lal nu sin LEUM GOD, fal nu ke sie mwet Nazirite.
Pacl meet ah tia oaoa, mweyen aunsuf mutal lal meet ah
fohkfokla. Ac nu ke kisa in akfalye ma koluk lukma, el
fah use soko sheep mukul yac sie matwa. **13** Pa inge ma

oakwuk nu sin sie Nazirite su aksafyela tari wuleang lal.
El fah som nu ke acn in utyak lun Lohm Nuknuk Mutal
14 ac kisakin tolkwe kosro ma wangin ma koluk ke mano
nu sin LEUM GOD; soko sheep mukul yac se matwa nu
ke mwe kisa firir, ac soko sheep mutan yac se matwa in
mwe kisa ke ma koluk, ac soko ma mukul nu ke mwe
kisa in akinsewowo. **15** El fah oayapa sang sie fotoh in
bread ma wangin mwe pulol kac: lof matoltol orekla ke
flao karyak ke oil in olive, ac cake minini akmusrala ke
oil in olive. Ma inge ac weang mwe sang ke flao ac wain.
16 Mwet tol fah sang ma inge nukewa nu sin LEUM GOD
ac oru mwe kisa ke ma koluk ac mwe kisa firir. **17** El fah
kisakin sheep mukul soko ah nu sin LEUM GOD tuh in
mwe kisa in akinsewowo, ac kisakin wi fotoh in bread
sac; el fah oayapa oru mwe kisa ke mwe mongo ac ke
wain. **18** Mwet Nazirite sac fah resaela aunsifal ke acn in
utyak nu in Lohm Nuknuk Mutal uh, ac sang nu fin e se
ma kisa in akinsewowo firriyukyak fac. **19** Na ke pacl
se poelyak tari ikwa se ke finpisen sheep mukul soko
ah, mwet tol sac fah eisla wi lof matoltol soko ac sie
cake minini uh liki fotoh sac, ac sang nu inpoun Nazirite
sac. **20** Toko, mwet tol el ac fah sang ma inge tuh in
sie mwe sang sriyukla nu sin LEUM GOD. Ma inge sie
mwe sang mutal nu sin mwet tol sac, in weang iniwa
ac nien sheep mukul soko ah, su ke oakwuk lun ma
sap uh ac ma lun mwet tol sac. Tukun ma inge, mwet
Nazirite sac ac ku in nim wain. **21** Pa inge ma sap nu sin
mwet Nazirite uh. Tusruktu sie Nazirite fin wulela in sang
yohk liki ma sap nu sel uh, el fah akfalye in oana ke el
wulela uh. **22** LEUM GOD El sapkin nu sel Moses **23**
tuh elan fahk nu sel Aaron ac wen natul in orekmakin
kas inge ke elos akinsewowoye mwet Israel: **24** LEUM
GOD Elan akinsewowoyekowos ac karingin kowos. **25**
LEUM GOD Elan kulang ac pakoten nu suwos. **26** LEUM
GOD Elan ngeti nu fowos ke lungse, ac sot misla nu
suwos. **27** Ac LEUM GOD El fahk, "Elos fin fahkak Inek
in mwe akinsewowo nu fin mwet Israel uh, na nga fah
akinsewowoyalos."

7 Ke len se Moses el tulokunak tari Lohm Nuknuk
Mutal sin LEUM GOD, el mosrwela ac kisaela Lohm
Nuknuk sac wi kufwen orekma nukewa kac, oayapa
loang uh wi kufwen orekma nukewa nu kac. **2** Na sifen
sou lulap nukewa su mwet kol in sruf lun Israel, nuna
mwet na ma fosrngakin oaoa lulap se ke pisen mwet
uh, **3** elos use mwe sang lalos inge nu sin LEUM GOD:
wagon onkosr ac cow mukul singoul lukwa, wagon soko
sin kais luo mwet kol, ac cow soko sin kais sie mwet kol.
Tukun elos sang ma inge, **4** LEUM GOD El fahk nu sel
Moses, **5** "Eis mwe sang inge in orekmakinyuk nu ke ma
ac orek ke Lohm Nuknuk Mutal. Sang nu sin mwet Levi
uh fal nu ke orekma ma elos ac oru." **6** Ouinge Moses
el sang wagon ac cow mukul uh nu sin mwet Levi. **7**
El sang lukwa wagon uh ac akosr cow uh nu sin mwet
lal Gershon, **8** ac wagon akosr ac cow oalkosr nu sin
mwet lal Merari. Orekma nukewa lalos orek ye kolyuk lal
Ithamar wen natul Aaron. **9** Tusruktu wangin wagon ku
cow Moses el sang nu sin mwet in sou Kohath, mweyen
kufwen orekma mutal ma elos karingin uh enenu na in
utuk finpisalos. **10** Na mwet kol elos oayapa use mwe
kisa lalos in akfulatye kisala lun loang uh. Ke elos akola
in sang mwe kite lalos mutun loang uh, **11** LEUM GOD
El fahk nu sel Moses, "Fahkang nu selos lah in kais
sie len ke lusen len singoul luo, kais sie mwet kol fah
srukak mwe kite lal nu ke kisaiyen loang uh." **12** Na
elos use mwe kisa lalos uh oana ke takla ten inge: Len
Sruf Mwet Kol len se meet Judah Nahshon, wen natul
Amminadab Akluo Issachar Nethanel, wen natul Zuar
Aktolu Zebulun Eliab, wen natul Helon Akakosr Reuben
Elizur, wen natul Shedur Aklimekosr Simeon Shelumiel,
wen natul Zurishaddai Akonkosr Gad Eliasaph, wen natul
Deuel Akitkosr Ephraim Elishama, wen natul Ammihud
Akoalkosr Manasseh Gamaliel, wen natul Pedahzur
Akeu Benjamin Abidan, wen natul Gideoni Aksingoul Dan
Ahiezer, wen natul Ammishaddai Aksingoul sie Asher
Pagiel, wen natul Ochran Aksingoul luo Naphtali Ahira,
wen natul Enan Mwe sang ma kais sie selos tuh use
inge oana sie: sie pesin silver su toasriya oasr ke ounce
lumngaul, ac sie pol silver su toasriya ounce tolngoul,
fal nu ke srikasrak ma oakwuki, kewana sessesla ke
flao karyak ke oil in olive nu ke mwe kisa wheat; sie
ahlu gold su toasriya ounce akosr, sessesla ke mwe
keng; cow mukul fusr soko, sheep mukul soko, ac sheep
fusr mukul soko yac se matwa, nu ke mwe kisa firir;
nani soko nu ke kisa ke ma koluk; cow mukul lukwa,
sheep mukul limekosr, nani limekosr, sheep fusr limekosr
yac se matwa nu ke kisa in akinsewowo. **84** Pa inge
pisen mwe kisa ma mwet kol singoul luo ah orani nu ke
pacl se ac kisaiyuk loang uh: — pol silver singoul luo ac
pesin silver singoul luo, toasriya oasr ke paun onngoul —
ahlu gold singoul luo, toasriya ounce angngaul oalkosr,
sessesla ke mwe keng — cow mukul singoul lukwa,
sheep mukul singoul lukwa, sheep fusr mukul singoul
lukwa yac se matwa, wi mwe kisa wheat nu kac tuh in
mwe kisa firir — nani mukul singoul lukwa tuh in mwe
kisa ke ma koluk — cow mukul longoul akosr, sheep
mukul onngoul, nani mukul onngoul, sheep fusr mukul
onngoul yac se matwa. Ma inge ma nu ke mwe kisa in
akinsewowo **89** Ke Moses el ilyak nu in Lohm Nuknuk
Mutal in kaskas nu sin LEUM GOD, el ac lohng pusren
LEUM GOD kaskas nu sel inmasrlon cherub luo ma oan
fin mwe afyuf ke Tuptup in Wuleang uh.

8 LEUM GOD El kaskas nu sel Moses ac fahk, **2** "Fahk
nu sel Aaron lah pacl se el filiya lam itkosr fin nien
lam uh, elan oakiya tuh in tolak acn meet." **3** Aaron el
oru oana, ac oakiya lam uh tuh kalem kac in tolak mutun
nien lam uh. **4** Orekla nien lam uh ke gold tuktuki, lucngi

na nwe ten, fal nu ke lumah se su LEUM GOD El fahk nu
sel Moses. **5** LEUM GOD El fahk nu sel Moses, **6** "Srela
mwet Levi uh liki mwet Israel ngia, ac aknasnasyalosla **7**
in ouiya se inge: sroksrokunulosyak ke kof in aknasnas,
ac sap elos in resaela manolos nufon, ac ohlla nuknuk
lalos uh. Na elos ac fah nasnasla. **8** Na elos fah eis
soko cow mukul fusr, ac lupan flao karyak ke oil in olive
ma eneneyuk nu ke mwe kisa wheat; ac kom fah eis
soko pac cow mukul nu ke mwe kisa ke ma koluk. **9**
Toko kom orani mwet Israel nukewa ac sap mwet Levi
in tuyak ye mutun Lohm Nuknuk Mutal, su pa acn nga
muta we. **10** Na mwet Israel elos fah filiya paolos fin
sifen mwet Levi uh, **11** ac Aaron el fah kisakunma mwet
Levi uh nu sik oana sie mwe sang sriyukla sin mwet
Israel uh, tuh elos in oru orekma luk. **12** Na mwet Levi
fah filiya paolos fin sifen cow mukul lukwa; soko ac fah
mwe kisa ke ma koluk, ac ma soko ngia nu ke mwe
kisa firir. Ouiya se inge in orek ke alu in aknasnas lun
mwet Levi. **13** "Kisakunma mwet Levi uh oana sie mwe
sang sriyukla nu sik, ac sang tuh Aaron ac wen natul in
liyalosyang. **14** In lumah se inge kom fah srela mwet Levi
uh liki mwet Israel saya, na elos fah ma nutik. **15** Tukun
kom aknasnasyela ac kisakunla mwet Levi uh, elos ac
fah fal in orekma in Lohm Nuknuk Mutal. **16** Nga eisalos
in aolla wounse mukul nukewa nutin mwet Israel, ac
elos ma na nutik. **17** Ke nga tuh onela wounse nukewa
nutin mwet Egypt uh, nga tuh akmutalye wen se ma
matu oemeet in kais sie sou in Israel, ac wounsien kosro
nukewa, tuh in ma nutik sifacna. **18** Inge nga eis mwet
Levi in aolla wounse nukewa nutin mwet Israel, **19** ac
nga sang kunal Aaron ac wen natul elos in liyaung mwet
Levi oana sie mwe kite sin mwet Israel, tuh elos fah
orekma in Lohm Nuknuk Mutal nu sin mwet Israel, ac in
loango mwet Israel liki ongoiya ma ac ku in sonolos elos
fin tuku apkuranla nu ke Acn Mutal." **20** Ouinge Moses,
Aaron ac mwet Israel nukewa kisakunla mwet Levi, oana
ke LEUM GOD El sapkin nu sel Moses. **21** Mwet Levi
elos aknasnasyalos sifacna ac ohlla nuknuk lalos, ac
Aaron el kisakunulos oana sie mwe kite sriyukla nu sin
LEUM GOD. El oayapa oru alu in aknasnas nu selos.
22 Mwet Israel akfalye ma nukewa ma LEUM GOD El
sapkin nu sel Moses elan oru ke mwet Levi. Ouinge
mwet Levi elos fal in oru orekma in Lohm Nuknuk Mutal
ye koko lal Aaron ac wen natul. **23** LEUM GOD El fahk
nu sel Moses, **24** "Kais sie mwet Levi su yac longoul
limekosryak matwa, ac fah oru orekma kunal in Lohm
Nuknuk Mutal sik, **25** na el ac mongla liki orekma kunal
ke el sun yac lumngaul matwa. **26** Tukun pacl sacn, el ku
in kasru mwet Levi wial in oru orekma kunalos in Lohm
Nuknuk Mutal, tusruktu el tia ku in sifacna orekma. Pa
inge ma kom ac oakiya nu ke kulansap lun mwet Levi."

9 LEUM GOD El kaskas nu sel Moses yen Mwesis
Sinai ke malem se meet lun yac se akluo tukun mwet
Israel elos illa liki facl Egypt. El fahk, **2** "Lela mwet Israel
in liyaung Kufwen Alukela ke pacl pakiyuki nu kac. **3** Ke
eku in len aksingoul akosr ke malem se inge, kowos
fah liyaung fal nu ke ma sap ac oakwuk nukewa nu
kac." **4** Ke ma inge Moses el fahkang nu sin mwet uh
elos in akfulatya Kufwen Alukela. **5** Ouinge ke eku in
len aksingoul akosr in malem se meet elos oru akfulat
lalos in acn Mwesis Sinai. Mwet uh oru ma nukewa oana
ke LEUM GOD El sapkin nu sel Moses. **6** Tusruktu
oasr kutu mukul ma tia nasnas ke sripen elos pusralla
monin mwet misa se, oru elos tia ku in akfulatye Kufwen
Alukela ke len sac. Elos som nu yorol Moses ac Aaron
7 ac fahk, "Kut tia nasnas mweyen kut kahlye mano
misa se. Tusruktu efu ku in sriyukla kut liki mwet Israel
saya in tia wi sang mwe kite lasr nu sin LEUM GOD?"
8 Moses el topuk, "Soano nga in eis kas in kasru sin
LEUM GOD." **9** LEUM GOD El fahkang nu sel Moses **10**
elan fahk nu sin mwet Israel, "Pacl se kutena suwos, ku
tulik nutuwos uh, tia nasnas ke sripen el pusralla sie
mano misa, ku ke fufahsryesr nu yen loessula, a kowos
srakna lungse wi akfulatye Kufwen Alukela, **11** ac ku in
lela nu suwos in akfulatye ke malem se toko, ke eku
in len aksingoul akosr in malem se akluo. Kowos fah
akfulatye ke bread tia akpulol ac mahsrik mwen. **12**
Nimet filiya kutena luwen mongo uh nu ke lotu se tok uh,
ac tia kotalik kutena sri ke kosro uh. Akfulatye Kufwen
Alukela fal nu ke ma sap nukewa nu kac. **13** Tusruktu
kutena mwet su nasnas na ac tia fufahsryesr nu yen
saya, a el tia wi akfulatye Kufwen Alukela, fah tia sifil
oaoa mu el mwet luk, mweyen el tia akfalye in use mwe
sang lal nu sik ke pacl fal. El fah eis mwatan ma koluk
se lal uh. **14** "Fin oasr mwetsac muta inmasrlowos su
lungse wi akfulatye Kufwen Alukela, el enenu in oru
oana ma sap ac oakwuk nukewa nu kac. Ma sap se inge
ma nu sin mwet nukewa, finne mwetsac ku mwet na
in acn sacn." **15** Ke len se ma Lohm Nuknuk Mutal uh
tulokinyukyak, sie pukunyeng afunla. Mutawauk ke ekela
nu ke lotutang toko, pukunyeng sac liyeyuk oana luman
e uh. **16** Pacl nukewa ouinge: pukunyeng sac afunla ke
len, ac e uh liyeyuk ke fong. **17** Pacl nukewa pukunyeng
sac mukuiyak liki fin Lohm Nuknuk Mutal uh, na mwet
Israel elos ac mukuiyak. Ke acn se ma pukunyeng sac
ac tuhwi we uh, na mwet Israel elos ac aktuktuk we. **18**
Ke sap lun LEUM GOD mwet Israel elos fahsr, ac ke
sap lun LEUM GOD mwet Israel elos tui in aktuktuk.
Ke lusenna pacl pukunyeng sac okak fin Lohm Nuknuk
Mutal, elos ac oakwuk na in nien aktuktuk selos. **19**
Pukunyeng sac finne oan paht fin Lohm Nuknuk Mutal,
mwet Israel elos ac liyaung na sap lun LEUM GOD, ac
tia mukuila. **20** Kutu pacl uh pukunyeng sac ac oan fin
Lohm Nuknuk Mutal ke len na pu, na in oana sap lun
LEUM GOD, elos ac mutana okak ke nien aktuktuk uh.
Elos ac mukuiyak ku mutana, fal nu ke sap lun LEUM
GOD. **21** Kutu pacl uh pukunyeng sac ac oanna ke ekela

nu ke lotutang na mukuiyak; na pacl se pukunyeng sac
mukuiyak, mwet uh mukuiyak pac. 22 Finne len luo ku
malem se ku yac se ku paht liki, lusenna pacl pukunyeng
sac oanna fin Lohm Nuknuk Mutal, mwet Israel elos
ac mutana yen elos aktuktuk we. Tusruktu ke pacl se
pukunyeng sac mukuiyak, na elos ac mukuila pac. 23
Elos ac tuleya nien aktuktuk uh ac sifil tulokunak in fal
nu ke sap lun LEUM GOD su El sang nu sel Moses.

10 LEUM GOD El fahk nu sel Moses, 2 "Orala luo
mwe ukuk ke silver tuktuki, in orekmakinyuk in
pangoneni mwet uh nu sie, ac in sulkakin pacl in tuleya
nien aktuktuk uh. 3 Pacl se ac loes ukyen mwe ukuk luo
an kewa, na sruf nukewa lun Israel fah fahsreni nu yurum
ke nien utyak lun Lohm Nuknuk Mutal sik. 4 Tusruktu ke
pacl siena sin mwe ukuk inge kas, na mwet kol mukena
lun sou lulap uh fah tukeni nu yurum. 5 Pacl se pusren
ukuk uh kasla wotwot uh, sruf ma muta layen kutulap fah
mukuiyak in fahsr. 6 Pusren ukuk uh fin kasla wotwot
pacl se akluo, na sruf layen eir fah mukuiyak. Ouinge,
pusren ukuk uh fin pisrpisr ac wotwot, ma in akkalemye
pacl in tuleyuki nien aktuktuk uh. 7 Tusruktu in pangoneni
sruf nukewa nu sie, na ukuk uh ac asla pusra. 8 Mwe
ukuk inge ac fah ukuk sin wen natul Aaron, mwet tol.
Oakwuk inge in karinginyukyang in pacl nukewa fahsru.
9 Ke pacl kowos ac mweun in lain mwet lokoalok su
utyak nu in facl suwos in mweuni kowos, ukya mwe ukuk
inge, mwe sensenkakin mwet uh lah ac oasr mweun. Na
nga LEUM GOD lowos, fah kasrekowos ac molikowosla
liki mwet lokoalok lowos. 10 Oayapa ke pacl in aengani
lowos — ke Kufwen Malem Sasu ac kutena kufwen
akfulat ke alu lowos — kowos fah ukya mwe ukuk pacl
se kowos oru mwe kisa firir ac mwe kisa in akinsewowo.
Na nga ac fah kasrekowos. Nga LEUM GOD lowos." 11
Ke len se aklongoul in malem se akluo in yac se akluo
tukun mwet Israel illa liki facl Egypt, pukunyeng se ma
oan fin Lohm Nuknuk Mutal sin LEUM GOD mukuiyak,
12 na mwet Israel uh mutawauk fufahsryesr lalos liki yen
Mwesis Sinai. Pukunyeng sac tuku ac tui yen mwesis
Paran. 13 Elos mutawauk in fahsr, fal nu ke ma LEUM
GOD El sapkin nu sel Moses. 14 Pacl nukewa ma elos
ac mukuiyak, elos ac takla oana ma oakwuk nu selos.
Elos su oasr ye flag lun u ke sruf lal Judah pa ac fahsr
meet uh, kais sie u nu ke u, ac Nahshon wen natul
Amminadab pa leumi u inge kewa. 15 Nethanel wen
natul Zuar pa leumi u ke sruf lal Issachar, 16 ac Eliab
wen natul Helon pa leumi u ke sruf lun Zebulun. 17
Na Lohm Nuknuk Mutal fah tuleyuki, ac sou lulap lal
Gershon ac Merari pa ac us fahsr meet. 18 Toko, elos su
oasr ye flag lun u ke sruf lal Reuben pa ac mukuiyak,
kais sie u nu ke u, ac Elizur wen natul Shedeur pa leumi
u inge kewa. 19 Shelumiel wen natul Zurishaddai pa
leumi u ke sruf lal Simeon, 20 ac Eliasaph wen natul
Deuel pa leumi u ke sruf lal Gad. 21 Na mwet Levi ke sou
lal Kohath elos fah mukuiyak ac us ma mutal. Ke elos ac
sun sie pac acn in aktuktuk sasu, Lohm Nuknuk Mutal
uh tulokinyukyak tari. 22 Toko, elos su oasr ye flag lun u
ke sruf lal Ephraim fah mukuiyak, kais sie u nu ke u, ac
Elishama wen natul Ammihud pa leumi u inge kewa.
23 Gamaliel wen natul Pedahzur pa leumi u ke sruf lal
Manasseh, 24 ac Abidan wen natul Gideoni pa leumi u
ke sruf lal Benjamin. 25 U ma fahsr etok, su karingin
tuh in wangin mwe lokoalok tuku tok ah me, pa u se ye
flag lun sruf lal Dan, kais sie u nu ke u, ac Ahiezer wen
natul Ammishaddai pa leumi u inge kewa. 26 Pagiel wen
natul Ochran pa leumi u ke sruf lal Asher, 27 ac Ahira
wen natul Enan pa leumi u ke sruf lal Naphtali. 28 Pa
inge takla lun fahsr lun mwet Israel, u nu ke u, ke pacl
nukewa elos ac tuleya iwen aktuktuk selos in mukuiyak.
29 Moses el fahk nu sel Hobab, wen natul Jethro mwet
Midian, su matu liki mutan kial su, "Kut akola in som nu
in facl se ma LEUM GOD El fahk mu El ac ase sesr. El
tuh wulema in akinsewowoye mwet Israel u. Ke ma inge,
fahsru wi kut ac kut fah oru tuh kom in wi ipeis ke mwe
insewowo inge." 30 Hobab el topuk ac fahk, "Tari, nga
ac tia wi. Nga ac folokla nu yurin mwet luk in facl sik."
31 Moses el fahk, "Nunak munas, nik kom som liki kut.
Kom etu acn fal kut ku in aktuktuk we in acn mwesis uh,
ac kom ku in atol kut nu we. 32 Kom fin wi kut, kut ac
oru tuh kom in wi ipeis ke mwe insewowo nukewa su
LEUM GOD El ac ase nu sesr." 33 Ke mwet uh fahsr liki
eol mutal Sinai, elos fahsr len tolu. Pacl nukewa Tuptup
in Wuleang lun LEUM GOD pa fahsr meet lukelos in
akkalemye acn elos ac aktuktuk we. 34 Ke elos ac fahsr
liki kais sie acn elos aktuktuk we, pukunyeng lun LEUM
GOD oan faclos ke len uh. 35 Pacl nukewa ke Tuptup
in Wuleang ac mukuiyak uh, Moses el ac fahk, "LEUM
GOD, tuyak ac akfahsryelik mwet lokoalok lom, ac oru
tuh elos su srungakom in kaingelik!" 36 Na pacl nukewa
ac tui uh, el ac fahk, "LEUM GOD, foloko nu yurin mwet
tausin puspis su sou lun Israel."

11 Mwet uh mutawauk in torkaskas nu sin LEUM GOD
ke ma upa ma sikyak nu selos. Ke LEUM GOD El
lohng torkaskas lalos, El kasrkusrakak ac supweya e
nu fin mwet uh. E sac firir inmasrlolos ac esukak sie
siska ke nien aktuktuk uh. 2 Mwet uh wowoyak nu sel
Moses, na el pre nu sin LEUM GOD, ac e sac kunla. 3
Ke ma inge acn sac pangpang Taberah, mweyen pa
inge acn se e lun LEUM GOD firir inmasrlolos. 4 Oasr
mwetsac wi mwet Israel in fahsr lalos. Oasr nikaru na
yohk lalos ke ikwa, ac finne mwet Israel sifacna elos
mutawauk in torkaskas ac fahk, "Ke nasr kutu ikwa ah!
5 Esamak ik pukanten kut tuh kang in acn Egypt, ma
wangin molo. Esam pac cucumber, watermelon, leek,
onion, ac garlic kut kang we ah. 6 A inge kut ngulngul ke
wangin na pwaye ma kut in kang sayen manna se inge
len nukewa!" (7 Manna uh oana luman fita srisrik se, ac
tuhna uh rangrang mulala. 8 Mwet uh ac illa ac sifani, na
ilya, ku tuktukya, ac poeleak ac orek cake kac. Emah uh

oana eman flao umla ke oil in olive. **9** Ke aunfong uh
apunla nien aktuktuk uh ke fong, manna uh putati pac.)
10 Moses el lohngak torkaskas lun mwet uh ke elos
tukeni mutun lohm nuknuk selos uh. El arulana toasrla
mweyen LEUM GOD El kasrkusrak selos, **11** ac el fahk
nu sin LEUM GOD, "Efu kom ku oreyu ouinge? Efu kom
ku toasr sik? Efu kom ku filiya in nga pa fosrngakin mwet
inge nukewa? **12** Mea, nga pa oralosla ku oswela mwet
inge uh? Efu kom ku siyuk ngan orekma oana sie mwet
to ac kafsalosyak oana tulik srakna titi, ac usalos nwe
ke facl se ma kom tuh wulela kac nu sin mwet matu
lalos meet ah? **13** Nga ac konauk oya ikwa ma ac fal
nu sin mwet inge nukewa? Elos sasao na ac siyukyuk
ikwa. **14** Nga tia ku in sifacna fosrngakin mwet inge
nukewa; arulana upala nu sik! **15** Fin pa inge ma kom ac
oru nu sik, tari uniyuwi tuh nga in tia pula mwe keok
kom oru inge." **16** LEUM GOD El fahk nu sel Moses,
"Eisani itngoul mwet kol matu ma ohi sin mwet uh, ac
pwanulosme nu yuruk ke Lohm Nuknuk Mutal sik, ac
fahk elos in wi kom tu ingo. **17** Nga fah oatume ac
kaskas nu sum we, ac nga fah eis kutu ngun su nga filiya
fom ac filiya faclos. Na elos ac fah ku in kasrekom lippise
kutu fosrnga lom ke mwet inge, ac kom fah tia mukena
in polong. **18** Inge fahk nu sin mwet uh, 'Aknasnasye
kowos sifacna nu lutu. Ac fah oasr ikwa nowos. LEUM
GOD El lipsre sasao lowos ke kowos mu kowos kena
in oasr ikwa nowos, ac ke kowos mu wo nu suwos ke
kowos srak muta Egypt. Inge LEUM GOD El fah asot
ikwa nowos, ac kowos fah mongo kac. **19** Ac fah tia
nu ke len se na ku luo, ku len limekosr, ku singoul, ku
longoul, a kowos fah kang **20** ke malem na fon se, nwe
ke kowos srungala ngok fohlo, ac maskunak. Ma se inge
ac sikyak mweyen kowos ngetla liki LEUM GOD su muta
inmasrlowos, ac kowos torkaskas nu sel mu kowos in na
tia tuku liki acn Egypt.'" **21** Moses el fahk nu sin LEUM
GOD, "Mwet onfoko tausin pa wiyu inge, ac kom fahk
mu kom ac sang ikwa fal nu selos ke malem na fon se?
22 Cow ac sheep nukewa fin anwuki, ya ac fal nu selos?
Ya ik nukewa in meoa uh fin sruhu, ya ac ku in sang
kitalos?" **23** LEUM GOD El topuk, "Ya oasr saflaiyen ku
luk uh? Ac tia paht kom ac fah liye lah ma nga fahk uh
ac sikyak, ku tia!" **24** Ke ma inge Moses el illa ac fahk nu
sin mwet uh ma LEUM GOD El fahk. El eisani itngoul sin
mwet kol ac oakelosi apunla Lohm Nuknuk Mutal uh. **25**
Na LEUM GOD El oatui in pukunyeng uh ac kaskas nu
sel. El eisla kutu sin ngun ma El tuh filiya facl Moses, ac
sang nu fin mwet kol itngoul uh. Ke pacl se ngun inge
oan faclos, elos mutawauk in sasa oana mwet palu uh,
tusruktu ke kitin pacl na. **26** Eldad ac Medad, luo sin
mwet kol itngoul, eltal mutana in nien aktuktuk uh ac tia
wi som nu ke Lohm Nuknuk Mutal. Na ngun sac tuku nu
faclos in nien aktuktuk, ac elos wi pac sasa oana mwet
palu. **27** Mwet fusr se kasrusr som fahk nu sel Moses
ma Eldad ac Medad oru uh. **28** Na Joshua wen natul
Nun, su nuna mwet kasru nu sel Moses oe ke el fusr ah
me, el fahk nu sel Moses, "Leum luk, sap eltal in tui!" **29**
Na Moses el topuk, "Ya kom nunku mu ku in oasr ma
ac sikyak nu sik ke ma eltal oru uh? Nga kena LEUM
GOD Elan sang ngun lal nu sin mwet lal nukewa, ac
oru elos nukewa in sasa oana mwet palu!" **30** Ouinge
Moses ac mwet kol itngoul lun Israel elos folokla nu in
nien aktuktuk uh. **31** Tia paht na LEUM GOD El oru sie
eng in tuhyak ac use won quail meoa me. Elos sohk fit
tolu fulata fin fohk uh yak, ac putati fin nien aktuktuk
uh, oayapa rauneak mael nu ke mael apunla. **32** Ke len
sac nufon, fong fon sac, ac len se toko ah nufon, mwet
uh kafofona ke sruh quail. Wangin mwet telani supus
liki fotoh lumngaul, na elos oralik yen nukewa ke nien
aktuktuk uh in oayuk ke faht. **33** Ke srak yolyak ikwa
nalos, LEUM GOD El kasrkusrakak sin mwet uh, ac oru
tuh sie mas upa in sikyak inmasrlolos. **34** Elos pikinya
mwet oasroasr in mongo ikwa we, na elos pangon acn
sac Kibroth Hataavah, oana fahk mu "Kulyuk Lun Mwet
Oasroasr In Mongo Ikwa." **35** Mwet uh mukuiyak liki acn
sac nu Hazeroth, ac tulokunak nien aktuktuk selos we.

12 Moses el tuh payukyak sin sie mutan Cush. Miriam
ac Aaron kaskas in akkolukyal Moses kac. **2** Eltal
fahk, "Mea, LEUM GOD El kaskas nu sin mwet uh sel
Moses mukena? Ya El tia kaskas pac kacsr?" LEUM
GOD El lohng ma eltal fahk. (**3** Moses el mwet na
fakpap se, yohk liki kutena mwet fin faclu.) **4** In kitin
pacl ah na LEUM GOD El fahk nu sel Moses, Aaron, ac
Miriam, "Nga lungse komtal kewa in tuku nu ke Lohm
Nuknuk Mutal sik." Na eltal som, **5** ac LEUM GOD El
oatui in sie sru in pukunyeng, ac tu ke nien utyak lun
Lohm Nuknuk Mutal. El pangnol Aaron ac Miriam, na
eltal kalukyang, **6** ac LEUM GOD El fahk, "Lohng ma
nga ac fahk inge! Ke pacl oasr mwet palu inmasrlowos,
nga sifacna fahkyuyak nu selos ke aruruma, ac nga
kaskas nu selos in mweme. **7** Tusruktu tia ouinge ke nga
kaskas nu sel Moses, mwet kulansap luk. Nga srisrngilya
elan kol mwet Israel nukewa luk. **8** Ke ma inge pacl nga
kaskas nu sel kut ngetani na sramsram lemtulauk, ac tia
ke kas lukma. El liye tari lumuk! Na fuka tuh komtal ku in
kaskas lainul Moses, mwet kulansap luk?" **9** LEUM GOD
El kasrkusrakak seltal; ouinge ke El som lukeltal **10** ac
pukunyeng sac sowak liki Lohm Nuknuk Mutal, Miriam el
musen lepayak, ac manol fasrfasrla oana snow. Na ke
Aaron el ngetang liye lah Miriam el lepa lac, **11** el fahk nu
sel Moses, "Leum luk, nunak munas, nimet kalyei kut ke
ma koluk lalfon se lasr. **12** Nikmet lela Miriam elan oana
sie tulik su isusla misa, su tafu ikwal mongola." **13** Ke
ma inge Moses el wowoyak tung nu sin LEUM GOD ac
fahk, "O God, akkeyala mutan se inge!" **14** LEUM GOD
El topuk, "Papa tumal funu aniya mutal, na el lukun muta
in mwekin lal len itkosr. Ke ma inge lela elan muta likin
nien aktuktuk uh len itkosr, na toko ac ku in folokinyukme
el." **15** Miriam el muta likin nien aktuktuk len itkosr, ac

mwet uh tiana mukuiyak nwe ke na folokinyukme el.
16 Toko elos fahsr liki acn Hazeroth, ac tulokunak nien
aktuktuk selos in acn mwesis lun Paran.

13 LEUM GOD El fahk nu sel Moses, 2 "Sulela kais
sie mwet kol ke sruf singoul luo ah, ac supwalosla
in som kalngeyuk ke luman acn Canaan, su nga ac fah
sang nu sin mwet Israel." 3 Ke ma inge Moses el oru
oana, ac supwala mwet kol liki acn mwesis lun Paran,
fal nu ke sap lun LEUM GOD, oana ma takla ten inge:
4 Sruf Mwet Kol Reuben Shammua wen natul Zaccur
Simeon Shaphat wen natul Hori Judah Caleb wen natul
Jephunneh Issachar Igal wen natul Joseph Ephraim
Hoshea wen natul Nun Benjamin Palti wen natul Raphu
Zebulun Gaddiel wen natul Sodi Manasseh Gaddi wen
natul Susi Dan Ammiel wen natul Gemalli Asher Sethur
wen natul Michael Naphtali Nahbi wen natul Vophsi
Gad Geuel wen natul Machi Pa inge mwet kalngeyuk
su Moses el supwala in tuni ouiyen acn sac. El ekulla
inel Hoshea wen natul Nun nu ke Joshua. 17 Pacl se
Moses el supwalos in som, el fahk nu selos, "Utyak ke
inkanek nu epang, ac fahla nu layen eir lun acn Canaan,
na fanyak nu in acn oasr eol we. 18 Som ac liye lah acn
we acn fuka se, ac liye lah pus ku pu mwet we. Liye pac
lah mwet we elos mwet ku ku munas. 19 Kowos in liye
lah acn sac wo ku koluk, ac acn mwet uh muta we lah
nien na aktuktuk, ku siti ma kuhlusyukyak ke pot ku.
20 Liye pac lah fohkon acn we wo, ac pus sak we. Ac
ke kowos foloko, kowos in esam in use kutu fokinsak
we." (Pacl se inge grape uh mutawauk in mwesrla.) 21
Ke ma inge mwet ah utyak nu epang ac tuni acn uh,
mutawauk yen mwesis lun Zin, layen eir lac na nwe
Rehab, su oan apkuran nu Innek In Utyak Nu Hamath,
layen epang. 22 Elos utyak meet nu layen eir ac tuku nu
Hebron. (Siti se inge musaiyukyak yac itkosr meet liki
Zoan in acn Egypt.) In acn Hebron elos liye sou lulap
tolu lun Ahiman, Sheshai, ac Talmai, ma ke sou lun
mwet na lulap pisa pangpang mwet Anak. 23 Elos tuku
nu Infahlfal Eshcol, ac pakela lah se su ungin grape na
toasr se oan kac. Ke sripen arulana toasr, enenu mwet
luo in polongya us ke soko srenenu. Elos oayapa us
kutu pomegranate ac fig. (24 Elos sang inen acn sac
Infahlfal Eshcol ke sripen ungin grape se mwet Israel
pakela we.) 25 Tukun elos forfor ac oru kalngeyuk lalos
in acn sac ke len angngaul, na elos folokla 26 nu yorol
Moses, Aaron, ac sruf nukewa lun Israel in acn Kadesh
ke yen mwesis lun Paran. Elos srumun ma elos liye ac
sang nu sin mwet uh fokinsak ma elos us tuku. 27 Elos
fahk nu sel Moses, "Kut som tuni facl sac ac konauk lah
acn na mut ac kasrup fohk we. Pa inge kutu fokinsak we.
28 Tusruktu mwet ma muta we mwet na fokoko, ac siti
selos uh arulana yohk ac potiyukyak ku. Sayen ma inge,
kut tuh liye kutu koht we, ma ke fwilin tulik natul Anak.
29 Mwet Amalek elos muta layen eir ke acn we. Mwet
Hit, mwet Jebus, ac mwet Amor muta fineol uh, ac mwet
Canaan muta sisken Meoa Mediterranean ac sisken
Infacl Jordan." 30 Caleb el akmisyela mwet su lainul
Moses, ac fahk, "Kut som ingena ac eisla acn we. Kut ku
in kutangulosla." 31 A mwet ma welul Caleb som elos
fahk, "Mo, kut tia ku in lainulos, mweyen mwet we uh
arulana ku liki kut." 32 Ouinge elos srumunelik kas sutuu
ke acn se elos kalngeyuk we inmasrlon mwet Israel.
Elos fahk mu, "Fokin acn we tia fal in sang kite mwet we.
Mwet nukewa kut liye we mwet na loeska, 33 ac kut liye
pac kutu mwet na lulap pisa we, pangpang Nephilim, su
papa matu tumun mwet Anak. Ke kut liyalos kut oana
koht srisrik sohksok uh nu selos."

14 Na mwet uh tung fong nufon sac ke sripen nikanla
ac fosrnga lalos. 2 Elos torkaskas lainul Moses ac
Aaron, ac fahk, "Lukun wona kut funu misa na Egypt, ku
finne inge yen mwesis uh! 3 Efu ku LEUM GOD Elan
uskutla nu in acn sac tuh kut in misa ke mweun, ac
mutan kiasr ac tulik natusr uh ac muta in sruoh. Mea,
ac tia wo kut in folokla nu Egypt?" 4 Ouinge elos fahk
nu sin sie sin sie, "Wona kut in sulela sie mwet kol
nu sesr sifacna, ac folokla nu Egypt!" 5 Na Moses ac
Aaron faksufi ye mutun mwet nukewa. 6 Ac Joshua
wen natul Nun, ac Caleb wen natul Jephunneh, luo sin
mwet kalngeyuk uh, eltal seya nuknuk laltal ke sripen
asor laltal 7 ac fahk nu sin mwet uh, "Facl se su kut
kalngeyuk we ah, acn na wowo se. 8 LEUM GOD fin
insewowo sesr, El ac uskutla nu we ac ase nu sesr
facl na mut ac kasrup fohk we sac. 9 Nik kowos lain
LEUM GOD, ac nimet sangeng sin mwet we uh. Ac
arulana fisrasr kut in kutangulosla. LEUM GOD El wi kut,
ac El kutangla tari god su karinganulos. Ke sripa inge
nik kowos sangeng." 10 Na u sac nufon nunku elos in
tanglaltal nwe ke na eltal misa. Tusruktu in kitin pacl
ah na mwet uh liye kalem wolana ma akkalemye sikme
lun LEUM GOD oan fin Lohm Nuknuk Mutal. 11 LEUM
GOD El fahk nu sel Moses, "Mwet inge ac pilesreyu nwe
ngac? Putaka elos ac srangesr lulalfongiyu, nga ne orala
mwenmen puspis inmasrlolos? 12 Nga fah supwama sie
mas upa in onelosla, tusruktu nga fah oru kom in papa
tumun sie mutunfacl yohk ac ku lukelos!" 13 Na Moses
el fahk nu sin LEUM GOD, "Kom tuh use mwet inge liki
acn Egypt ke ku lom. Pacl se mwet Egypt elos ac lohng
ke ma kom oru nu sin mwet lom, 14 elos ac srumun nu
sin mwet su muta in facl se inge. Mwet inge lohng tari
lah kom, LEUM GOD, kom wi kut, ac kom sikyak ac
liyeyuk kalem ke pacl se pukunyeng lom tuhwi facsr.
Elos lohng pac lah kom fahsr meet liki kut in sie sru in
pukunyeng ke len, ac ke sie sru in e ke fong. 15 Inge
kom fin onela mwet lom nukewa, na mutanfahl su lohng
pweng keim, elos fah fahk lah 16 kom onela mwet lom in
acn mwesis ke sripen kom tia ku in usalosla nu in facl se
su kom wuleang mu kom ac sang nu selos. 17 Ouinge,
LEUM GOD, nga pre ac siyuk tuh kom in akkalemye ku

lom nu sesr, ac oru ma kom wulela kac ke kom fahk
mu, **18** 'Nga LEUM GOD, nga tia sa in mulat, ac nga
fahkak lungkulang, oaru, ac nunak munas ke ma koluk
ac ma sutuu lun mwet uh. Tusruk nga fah tia mulkunla in
kai papa ac nina su oru ma koluk, oayapa tulik natulos
ac nutin natulos nu ke fwil aktolu ac akakosr.' **19** Inge,
LEUM GOD, fal nu ke lungse lulap lom su tiana ekyek,
nga kwafe sum, sisla koluk lun mwet inge, oana ke kom
nuna nunak munas nu selos oe ke pacl se elos illa liki
acn Egypt me!" **20** LEUM GOD El topuk, "Nga fah nunak
munas nu selos, oana ke kom siyuk. **21** Tusruktu, in
oana ke nga moul, ac ku luk ac wolana luk oasr yen
nukewa faclu nufon, **22** nga wulela mu wangin sie sin
mwet inge ac fah moul in wi utyak nu in facl sac. Elos
liye tari kalem wolana luk ac mwenmen ma nga tuh
oru in facl Egypt ac yen mwesis. Ne ouinge, elos nuna
srikeyu na, ac pusla pacl elos tia akosyu. **23** Elos ac fah
tiana utyak nu in facl se su nga wulela nu sin mwet matu
lalos. Wangin sie selos su pilesreyu fah liye acn we. **24**
Tusruktu ke sripen nunak lal Caleb, mwet kulansap luk,
sie liki na mwet ngia, ac el srakna oru ma lungse luk ke
inse pwaye, nga fah usalla nu in facl sac su el tuh wi
kalngeyuk we, ac fwilin tulik natul fah eis lalos acn we.
25 In pacl inge mwet Amalek ac mwet Canaan elos muta
infahlfal lun acn we, ouinge kowos in forla ac som nu yen
mwesis ke inkanek nu Meoa Srusra." **26** LEUM GOD El
fahk nu sel Moses ac Aaron, **27** "Mwet koluk inge ac
torkaskas lainyu nwe ngac? Fal tari lohngyen torkaskas
inge sik. **28** Sang top luk inge nu selos: "Nga fulahk lah
in oana ke nga moul, nga fah oru nu suwos oana ke
kowos siyuk. Nga LEUM GOD pa kaskas. **29** Kowos fah
misa, ac mano misa lowos ac fah afunla yen mwesis uh.
Mweyen kowos torkaskas na lainyu, tia sie suwos su yac
longoul matwayak fah wi utyak nu in facl sac. **30** Nga tuh
wulela mu nga ac oru tuh kowos in muta we, tuh pa tia
sie suwos ac sun, sayal Caleb ac Joshua. **31** Kowos tuh
fahk mu tulik nutuwos ac mau mwet sruoh, tusruktu nga
ac usalosme nu in facl se su kowos sifacna liskowosla
liki, ac facl sac fah ma selos. **32** A funu kowos, kowos
fah misa yen mwesis se inge. **33** Tulik nutuwos ac fah
forfor yen mwesis yac angngaul, ac keok ke sripen ma
koluk lowos, nwe ke mwet safla se ke fwil se inge misa.
34 Mwatan ma koluk lowos uh ac oru kowos in keok ke
yac angngaul — yac se nu ke kais sie len kowos tuh
oru kalngeyuk lowos in acn sac. Kowos ac fah arulana
pulakunak luman lain luk nu suwos. **35** Nga fulahk lah
nga ac oru ouinge nu sin mwet koluk nukewa su tukeni
nu sie lainyu. Kais sie suwos fah misa yen mwesis se
inge. Nga LEUM GOD pa kaskas!" **36** Mwet su Moses
el tuh supwala in oru kalngeyuk lalos ke facl sac, ke
elos foloko elos tuh fahkak kas tia pwaye ke acn sac,
pa pwanang mwet Israel nukewa torkaskas lain LEUM
GOD. **37** Ke sripa se inge, LEUM GOD El sang sie mas
upa ac onela mwet kalngeyuk inge. **38** Joshua ac Caleb
mukena moul inmasrlon mwet kalngeyuk singoul luo ah.
39 Ke Moses el fahkang nu sin mwet Israel ma LEUM
GOD El fahk nu sel uh, elos tung ac arulana asor. **40**
Toangna in lotu tok ah elos mukuiyak in utyak ac eisla
acn nu fineol uh. Elos fahk, "Inge kut akola in utyak
nu fin acn se su LEUM GOD El kaskas nu sesr kac.
Pwaye lah kut tuh oru ma koluk." **41** Tusruktu Moses
el fahk, "Na efu kowos ku srakna fahsr sayen ma sap
lun LEUM GOD? Ma kowos oru inge ac tia ku in wo
ouiya! **42** Nik kowos som. LEUM GOD El tia wi kowos,
ac mwet lokoalok lowos ac fah kutangkowosla. **43** Ke
kowos ac tuyang in lain mwet Amalek ac mwet Canaan
uh, kowos ac misa ke mweun. LEUM GOD El ac tia wi
kowos, ke sripen kowos tia lungse fahsr tokol." **44** Ne
ouinge elos kwafeang na in utyak nu fineol uh, finne
Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD ac Moses srakna
muta in nien aktuktuk uh. **45** Na mwet Amalek ac mwet
Canaan su muta fineol uh elos sroang mweunelos ac
kutangulosla, ac ukwalos na nwe ke sun acn Hormah.

15 LEUM GOD El sang nu sel Moses **2** oakwuk inge
tuh elan fahkang nu sin mwet Israel in oru fin facl
se su El ac sang in ma lalos. **3** Soko cow mukul, ku
soko sheep mukul, ku soko sheep, ku nani, ac ku in
kisakinyuk nu sin LEUM GOD oana sie mwe kisa firir, ku
oana sie kisa in akpwaye wuleang, ku sie mwe sang ke
engan na lun mwet se in oru, ku sie mwe sang ke pacl in
kufwa uh. Foulin mwe kisa inge mwe akinsewowoye
LEUM GOD. **4** Na kutena mwet su use soko sheep ku
soko nani in sie mwe kisa firir nu sin LEUM GOD, fah
oayapa use sie mwe kisa wheat, ma orek ke luo paun in
flao wowo karyak ke akosr cup ke oil in olive, **5** oayapa,
akosr cup in wain tuh in okwokyang nu fin loang uh. **6**
Pacl se ke soko sheep mukul kisaiyukla, paun akosr ke
flao karyak ke cup onkosr ke oil in olive in tufah itukyang
oana sie kisa wheat, **7** weang cup onkosr ke wain ma
ac okwokyang nu fin loang uh. Foulin mwe kisa inge
mwe akinsewowoye LEUM GOD. **8** Pacl se ke soko
cow mukul kisakinyukyang nu sin LEUM GOD tuh in
sie mwe kisa firir, ku in sie kisa in akpwayei wuleang,
ku in sie kisa in akinsewowo, **9** sie mwe kisa wheat
ke paun onkosr ke flao karyak ke cup oalkosr ke oil in
olive in tufah itukyang pac in wi, **10** weang cup in wain
oalkosr. Foulin mwe kisa se inge mwe akinsewowoye
LEUM GOD. **11** Pa ingan ma eneneyuk in itukyang wi
kais soko cow mukul, sheep mukul, sheep, ku nani. **12**
Ke pacl se ma ac kisakinyuk kosro pus liki ma soko, na
ma oakwuki nu kac enenu in lalela fal nu ke pisa ma
kisakinyuk. **13** Mwet nukewa su isusla mwet Israel fah
oru ouinge ke elos ac kisakin ma inge ke e, su fohlo
mwe akinsewowoye LEUM GOD. **14** Fin oasr mwetsac
su muta inmasrlowos, finne ke kitin pacl na ku muta
oakwuk, el fin lungse oru sie mwe kisa ke mwe mongo,
su fohlo mwe akinsewowoye LEUM GOD, el fah oru

oapana ke kowos oru uh. **15** Kowos, ac mwetsac su
muta inmasrlowos, enenu in orekmakin oakwuk inge
ke pacl nukewa fahsru uh. Kowos ac elos oana sie ye
mutun LEUM GOD. **16** Ma sap ac oakwuk nukewa nu
suwos ac ma pac nu selos. **17** LEUM GOD El sang nu
sel Moses **18** oakwuk inge tuh elan fahkang nu sin mwet
Israel in oru fin facl se su El ac sang in ma lalos. **19**
Kutena pacl kowos kang fokin acn uh, srela kutu nu saya
tuh in mwe sang nu sin LEUM GOD. **20** Pacl kowos
manman flao, lof soko oemeet ke bread orek ke wheat
sasu in tufah itukyang oana sie mwe sang sriyukla nu sin
LEUM GOD. Ma se inge ac tufah orek oana mwe sang
sriyukla su kowos oru ke wheat ma aknasnasyeyukla ke
nien kulkul wheat. **21** Ingela nwe tok, mwe sang sriyukla
inge in itukyang na nu sin LEUM GOD liki bread kowos
munan uh. **22** Ac fuka, sie mwet fin kunausla kutu sin
ma oakwuk inge su LEUM GOD El sang nu sel Moses,
ke tia ma el nunkala elan oru? **23** Ku ac fuka fin mau
tok, mwet Israel nukewa elos tia akfalye ma nukewa
ma LEUM GOD El sapkin nu sel Moses? **24** Tafongla
ouinge fin orek ke sripen elos nukewa tia kalem kac, na
elos fah kisakin soko cow mukul in sie mwe kisa firir,
ma fohlo mwe akinsewowoye LEUM GOD, wi mwe kisa
wheat ac mwe kisa wain fal nu kac. Sayen ma inge, elos
in kisakin pac soko nani mukul tuh in sie mwe kisa ke
ma koluk. **25** Mwet tol el fah oru alu in aknasnas nu
sin mwet Israel nukewa, ac elos fah eis nunak munas,
mweyen tafongla lalos uh tia ma srunenyak elos in oru,
oayapa mweyen elos use mwe kisa ke ma koluk lalos
oana mwe kisa mongo nu sin LEUM GOD. **26** Mwet
Israel nukewa, oayapa mwetsac su muta inmasrlolos, ac
fah eis nunak munas mweyen mwet nukewa oru tafongla
sac ke tia etu. **27** Sie mwet fin orala sie ma koluk ke el
tia nunku in oru, el fah sang soko nani mutan yac sie
matwa tuh in sie mwe kisa ke ma koluk. **28** Mwet tol el
fah oru alu in aknasnas ke loang uh in eela ma koluk
lun mwet se inge, na ac fah nunak munas nu sel. **29**
Oakwuk sefanna in orekmakinyuk nu sin kutena mwet su
orala ma koluk ke tia nunku in oru, el fin sie mwet isusla
mwet Israel, ku sie mwetsac su muta inmasrlowos. **30**
Tusruktu kutena mwet su akoo in oru ma koluk ac orala,
el finne mwet isusla mwet Israel ku sie mwetsac, oasr
mwatal ke sripen el aklusrongtenye LEUM GOD, na ac
fah anwuki el **31** mweyen el pilesru kas lun LEUM GOD,
ac el kunausla sie sin ma sap lun God ke etu lal. Sripen
misa lal, ma el sifacna oru. **32** Sie pacl ah, ke mwet
Israel srakna muta yen mwesis, koneyukyak mwet se
lah el ti etong ke len Sabbath. **33** Na utukla el nu yorol
Moses ac Aaron, ac nu yurin mwet Israel nukewa, **34**
ac elos sang sie mwet in liyalang, mweyen tia kalem
lah mea fal in orek nu sel. **35** Na LEUM GOD El fahk
nu sel Moses, "Enenu mwet se inge in anwuki. Mwet
Israel nukewa in tanglal likin nien aktuktuk uh nwe ke el
misa." **36** Ke ma inge mwet Israel nukewa usalla nu likin
nien aktuktuk uh, ac tanglal nwe ke na el misa, oana ke
LEUM GOD El sapkin. **37** LEUM GOD El sapkin nu sel
Moses **38** in fahk nu sin mwet Israel: "Orala mwe yun
ke turet in oan atla ke pulun nuknuk lowos uh, ac sang
soko ah folfol an kapriya kais sie mwe yun inge. Kowos
fah oru ouinge ke pacl nukewa fahsru. **39** Mwe yun
inge ac fah mwe akesmakinye kowos, tuh kais sie pacl
kowos liye uh kowos fah esamak ma sap luk nukewa
ac akos; na kowos fah tia forla likiyu ac fahsr tukun
lungse ac kena lowos sifacna. **40** Mwe yun inge ac fah
akesmakinye kowos in liyaung ma sap luk nukewa, ac
kowos fah kisakinyukla tuh kowos in mwet luk na pwaye.
41 Nga LEUM GOD lowos. Nga pa uskowosme liki acn
Egypt tuh nga in God lowos. Nga LEUM GOD."

16 Inge Korah wen natul Izhar ke sou lulap lal Kohath
in sruf lal Levi, welul Dathan ac Abiram (wen luo
natul Eliab) oayapa On (wen natul Peleth) su mwet ke
sruf lal Reuben, elos eis **2** luofoko lumngaul mukul,
mwet na eteyuk su solla in mwet kol lun mwet Israel, na
elos tuyang nu sel Moses. **3** Elos toeni ye mutal Moses
ac Aaron ac fahk nu seltal, "Komtal arulana alukela!
Mwet Israel nukewa ma lun LEUM GOD, ac El wi kut
nukewa. Na efu komtal ku sifacna oru komtal in fulat liki
un mwet lun LEUM GOD?" **4** Ke Moses el lohng kas
inge, el putati nu infohk uh ac pre. **5** Na el fahk nu sel
Korah ac mwet welul uh, "Lututang LEUM GOD El ac fah
akkalemye nu sesr lah su kac mwet lal uh. Mwet se ma
mutal su El sulela, pa God El ac fah lela in kalukyang nu
yorol nu ke loang uh. **6** Korah ac mwet nukewa in u lom
uh, pa inge ma kowos in oru: us pan in neinyuk mulut
firir, **7** ac lutu, filiya e nu loac ac likiya mwe keng nu
fac ye mutun LEUM GOD. Na kut ac fah liye lah su kac
sesr pa suleyukla sin LEUM GOD. Kowos mwet Levi
pa arulana alukela!" **8** Na Moses el sifil kaskas nu sel
Korah. "Kowos mwet Levi, porongeyu! **9** Ya kowos nunku
mu ma pilasr se suwos tuh LEUM GOD El srikowosla liki
mwet Israel nukewa tuh kowos in ku in kalukyang nu
yorol in oru ma kunowos in Lohm Nuknuk Mutal sel, ac
tuyak ye mutun mwet Israel wiowos in kulansupwalos?
10 El oru tuh kom ac mwet Levi nukewa saya in oru
kunokon fulat se inge, a inge kowos srike in eis pac
wal lun mwet tol! **11** Ke kowos torkaskas lainul Aaron,
pwayena lah kom ac mwet wi kom uh tunyuna lain LEUM
GOD." **12** Na Moses el sapla solal Dathan ac Abiram, a
eltal fahk mu, "Kut ac tia fahsrot! **13** Mea, tia fal ke kom
uskutme liki facl na mut ac kasrup fohk we Egypt, in tuh
unikuti inge yen mwesis? Ya kom ac orekma in funmweti
kut pac? **14** Kalem na lah tiana facl wowo se pa kom
uskutme nu we inge, ac wangin pac acn in ima, ku ima
in grape, kom se lasr, a inge kom srike in kiapwekut pac.
Kut ac tiana fahsrot!" **15** Moses el kasrkusrakak ac fahk
nu sin LEUM GOD, "Nimet kom eis kutena mwe kisa ma
mwet inge ac fah use. Wanginna ma nga oru koluk nu

selos — finne donkey soko natulos, nga tiana eis." **16**
Moses el fahk nu sel Korah, "Lutu kom, ac mwet luofoko
lumngaul ma wi kom an, in tuku nu ke Lohm Nuknuk
Mutal sin LEUM GOD. Aaron el ac wi pac muta we. **17**
Kais sie suwos fah us pan in neinyuk mulut firir lal, filiya
mwe keng fac, na kisakin nu sin LEUM GOD ke loang
uh." **18** Ouinge mwet nukewa elos us pan in neinyuk
mulut lalos, sang mulut firir nu loac ac mwe keng nu fac,
ac welul Moses ac Aaron tu ke nien utyak nu ke Lohm
Nuknuk Mutal. **19** Na Korah el pangoneni mwet Israel
nukewa, ac elos tu ngetang nu sel Moses ac Aaron
ke nien utyak nu ke Lohm Nuknuk Mutal. In kitin pacl
ah, kalem wolana lun LEUM GOD sikyak nu sin mwet
nukewa. **20** Ac LEUM GOD El fahk nu sel Moses ac
Aaron, **21** "Kiluki liki mwet inge, ac nga fah kunauselosla
ingena." **22** Tusruktu Moses ac Aaron faksufi ac fahk, "O
God, moul lun ma nukewa tuku sum me. Mwet sefanna
fin oru ma koluk, ya kom ac kasrkusrak sin mwet nukewa
in acn sac?" **23** LEUM GOD El fahk nu sel Moses, **24**
"Fahkang nu sin mwet ingan in kalukla liki lohm nuknuk
sel Korah, Dathan, ac Abiram." **25** Na Moses, ac mwet
kol lun Israel elos tukeni som nu yorol Dathan ac Abiram.
26 El fahk nu sin mwet uh, "Kalukot liki lohm nuknuk
sin mwet koluk inge, ac nikmet kahlye kutena ma lalos.
Kowos fin tia lohng, kowos ac welulos na sikiyukla ke
ma koluk nukewa lalos." **27** Ouinge elos kalukla liki lohm
nuknuk sel Korah, Dathan, ac Abiram. Dathan ac Abiram
ilme ac tu ke mutunoa in lohm nuknuk selos, wi mutan
kialos ac tulik natulos. **28** Moses el fahk nu sin mwet uh,
"Pa inge ma ac akkalemye nu suwos lah LEUM GOD pa
supweyume in oru ma inge nukewa, ac nga tia oru ke
lungse luk sifacna. **29** Mwet inge fin misa ke pacl fal
la ac tia ke sripen kalyei sin God me, na kalem lah tia
LEUM GOD pa supweyume uh. **30** Tusruktu LEUM GOD
El fin orala sie ouiya na sasu, ac infohk uh mangelik ac
okomulosla wi ma lalos nukewa, ac elos moul na tili nu
in facl lun mwet misa, na kowos fah etu lah mwet inge
pilesru LEUM GOD." **(Sheol h7585)** **31** El tufahna fahkla
ma inge, na infohk uh srasrelik yal Dathan ac Abiram **32**
ac okomulosla wi sou lalos, oayapa mwet nukewa ma
welul Korah wi ma lalos nukewa. **33** Ouinge elos moul
na tilla nu in facl lun mwet misa, wi ma lalos nukewa. Na
infohk uh folokeni nu faclos, ac elos wanginla. **(Sheol
h7585)** **34** Mwet Israel nukewa ma oasr we elos kaing ke
elos lohng pusren tung lalos. Elos wowoyak ac fahk,
"Kaing! Faclu ac ukumkuti pac!" **35** Na LEUM GOD
El supweya e se ac esukla mwet luofoko lumngaul su
kisakin mwe keng uh. **36** Na LEUM GOD El fahk nu
sel Moses, **37** "Fahk nu sel Eleazar wen natul Aaron
mwet tol, elan eisla pan in neinyuk mulut, ma orekla ke
bronze, liki mwet firiryak misa uh, ac sisalik mulut liki
pan uh nu ke sie pacna acn, mweyen pan inge mutal. **38**
Pan uh tuh akmutalyeyukla ke pacl se utuku nu ke loang
lun LEUM GOD. Ke ma inge eis pan lun mwet inge su
anwuki ke sripen koluk lalos, ac tuktukya in mininila,
ac orala sie mwe afyuf nu ke loang uh kac. Ma inge ac
fah mwe akul nu sin mwet Israel." **39** Ouinge Eleazar
mwet tol el orani pan uh ac sap tuktuki nwe ke mininila
in orala sie mwe afyuf nu ke loang uh. **40** Ma se inge
mwe sensenkakin mwet Israel lah wangin kutena mwet
sayen mwet ke fwilin tulik natul Aaron fah kalukyang nu
ke loang uh in akosak mwe keng nu sin LEUM GOD.
Mwet se fin tia akos, na ac anwuki el oana Korah ac
mwet lal. Ma inge nukewa orekla oana LEUM GOD El
sapkin nu sel Eleazar sel Moses. **41** Len tok ah mwet
Israel nukewa torkaskas lainul Moses ac Aaron ac fahk,
"Komtal uniya kutu sin mwet lun LEUM GOD." **42** Tukun
mwet uh tukeni in lainul Moses ac Aaron, eltal ngetla
nu ke Lohm Nuknuk Mutal ac liye lah pukunyeng sac
afunla Lohm Nuknuk Mutal, ac kalem wolana lun LEUM
GOD sikyak pac we. **43** Moses ac Aaron som ac tu
mutun Lohm Nuknuk Mutal, **44** ac LEUM GOD El fahk
nu sel Moses, **45** "Kaluki liki mwet inge, ac nga fah
kunauselosla in acn se na elos tu we an!" Eltal tukeni
faksufi, **46** na Moses el fahk nu sel Aaron, "Us pan in
neinyuk e lom an, sang kutu mulut firir liki loang uh nu
loac, ac sang kutu mwe keng nu fin mulut uh, na sulaklak
usla nu yurin mwet uh ac oru alu in aknasnas kaclos.
Aksaye! Kasrkusrak lun LEUM GOD tayak tari, ac sie
mas na upa mutawauk pac tari." **47** Aaron el akos. El eis
pan in e lal ac kasrla nu inmasrlon mwet uh. Ke el liye
lah mas keok sac mutawauk tari, el sang mwe keng nu
fin mulut uh ac oru alu in aknasnas ke mwet uh. **48** Ma
inge tulokinya mas keok sac, ac el mukena tu inmasrlon
mwet moul ac mwet misa. **49** Pisen mwet ma misa uh
oasr ke mwet singoul akosr tausin itfoko, tia oaoa elos
su misa ke pacl in tunyuna lal Korah. **50** Ke pacl se
mas keok sac tui, Aaron el folokla nu yorol Moses nu ke
mutunoa lun Lohm Nuknuk Mutal.

17 LEUM GOD El fahk nu sel Moses, **2** "Fahk nu
sin mwet Israel elos in sot nu sum singoul lukwa
sikal, kais soko sin mwet kol lun kais sie sruf. Simusla
inen kais sie mwet ke sikal lal, **3** na simusla inel Aaron
ke sikal soko lun sruf Levi. Ac fah oasr sikal soko sin
kais sie mwet kol lun sruf. **4** Usla sikal inge nu in Lohm
Nuknuk Mutal sik, ac filiya mutun Tuptup in Wuleang,
yen nga osun nu sum we. **5** Na sikal soko lun mwet se
su nga sulela uh fah srunak. In ouiya se inge nga fah
tulokinya torkaskas lun mwet Israel ma elos oru na lain
kom." **6** Ke ma inge Moses el kaskas nu sin mwet Israel,
ac kais sie mwet kol lalos sang sikal soko nu sel — sikal
soko ke kais sie sruf, ma singoul lukwa nufon — ac sikal
lal Aaron oan pac kac. **7** Na Moses el filiya sikal nukewa
in Lohm Nuknuk Mutal ye mutun Tuptup in Wuleang
lun LEUM GOD. **8** Len tok ah, ke Moses el utyak nu
in Lohm Nuknuk Mutal el liyauk lah sikal lal Aaron, ma
aolyen sruf lun Levi, srunak tari. Oasr ros motul, ros

fareng ac fokla almond mwesr! 9 Moses el srukak sikal
nukewa ac sang nu sin mwet Israel. Elos liye ma sikyak,
ac kais sie mwet kol srukak sikal lal sifacna. 10 LEUM
GOD El fahk nu sel Moses, “Folokonla sikal lal Aaron nu
ye mutun Tuptup in Wuleang. In karinginyukyang tuh in
mwe sensenkakin mwet Israel nukewa su tunyuna, lah
elos ac misa elos fin tia tui ke torkaskas lalos.” 11 Moses
el oru oana LEUM GOD El sapkin. 12 Mwet Israel elos
fahk nu sel Moses, “Kut tuhlac na pwaye. Kut nukewa ac
wanginla! 13 Mwet se fin kalukyang nu ke Lohm Nuknuk
Mutal na el ac misa — kalem lah kut nukewa ac misa!”

18 LEUM GOD El fahk nu sel Aaron, “Kom, ac wen
nutum ac mwet Levi, fah kaiyuk ke kutena tafongla
ma sikyak ke pacl kowos orekma in Lohm Nuknuk Mutal
sik; tusruktu kom ac wen nutum mukena pa ac kaiyuk ke
kutena tafongla ma orek ke kunokon lun mwet tol. 2 Use
mwet in sou lom ke sruf lun Levi in wi kom orekma ac
kasrekom pacl kom, ac wen nutum, orekma in Lohm
Nuknuk Mutal. 3 Elos enenu in akfalye ma kunalos nu
sum ac oayapa fosrngakin orekma kunalos ke Lohm
Nuknuk Mutal uh, tusruktu elos in tia kahl kutena ma
akmutalyeyukla in Acn Mutal ku ke loang uh. Elos fin
kahlya, komtal kewa fah anwuki. 4 Elos in wi kom orekma
ac akfalye ma kunalos nukewa in Lohm Nuknuk Mutal,
tusruktu wangin mwet su tia fal in wi orekma ke ma
inge fah wi kom orekma. 5 Kom ac wen nutum mukena
fah akfalye orekma ke Acn Mutal ac ke loang uh, tuh
kasrkusrak luk fah tia sifilpa tayak lain mwet Israel. 6
Nga pa sulela mwet Levi wiowos liki inmasrlon mwet
Israel tuh in oana sie mwe kite nu sum. Akmutalyeyukla
elos nu sik, tuh elos in ku in oru orekma kunalos in Lohm
Nuknuk Mutal. 7 Tusruktu kom ac wen nutum mukena
fah akfalye kunokon nukewa lun mwet tol su ma nu ke
loang uh ac nu ke ma su oan in Acn Mutal Na Mutal.
Ma inge ma kunowos, mweyen nga sot nu suwos wal
lun mwet tol oana sie mwe kite. Kutena mwet su tia fal
in wi orekma ke ma inge su kalukyang apkuran nu ke
ma mutal uh ac fah anwuki.” 8 LEUM GOD El fahk nu
sel Aaron, “Esam lah nga sot nu sum mwe sang mutal
nukewa ma ituku nu sik ac tia isisyak. Nga sot ma inge
nu sum ac nu sin fwilin tulik nutum tuh in ip lowos nwe
tok. 9 Pa inge ip lom ke mwe sang su arulana mutal su
tia firriyuk fin loang uh: mwe kisa wheat, mwe kisa ke
ma koluk, ac mwe kisa in akfalye ma koluk lukma. Ma
nukewa ma ituku nu sik tuh in sie kisa mutal, ma lom ac
lun wen nutum. 10 Kowos fah kang ma inge in sie acn
mutal, ac mukul mukena fah ku in mongo kac. Kowos in
eis mu ma inge ma na mutal. 11 “Sayen ma inge, kutena
mwe sang mutal su mwet Israel elos use nu sik ac fah
ma lom. Nga sot ma inge nu sum, ac nu sin wen ac acn
nutum tuh in ma lowos nwe tok. Mwet nukewa in sou
lom su aknasnasyeyukla, elos ku in mongo kac. 12 “Nga
sot nu sum ma su wo emeet ke fahko se meet ma mwet
Israel elos use nu sik ke kais sie yac: oil in olive, wain,
ac wheat. 13 Ma inge nukewa ma lom. Mwet nukewa in
sou lom su aknasnasyeyukla ku in mongo kac. 14 “Ma
nukewa in Israel ma kisakinyukme na pwaye nu sik ma
lom. 15 “Wounse ke tulik ac kosro nukewa ma mwet
Israel ase nu sik, ma nutum. Tusruktu kom fah eis molin
sifil molela ke tulik wounse nukewa, ac oayapa eis molin
sifil molela ke wounse ke kosro nukewa ma tia nasnas.
16 Tulik uh enenu in sifil moliyukla ke elos sun malem sie
matwa, ke lupan moul se ma oasr ke ipin silver limekosr,
fal nu ke lupa oakwuki tari. 17 Tusruktu wounsien cow,
sheep, ac nani uh ac fah tia sifil moliyukla; ma inge ma
na luk, ma in kisakinyuk. Fwela loang uh ke srahn ma
inge ac esukak kiris kac tuh in sie mwe kisa mongo, sie
foul su akinsewowoyeyu. 18 Ikwa ke ma inge ma nom,
oapana iwa ac nia layen layot ke mwe kisa sriyukla. 19
“Mwe sang mutal nukewa su mwet Israel use nu sik,
nga sot nu sum ac nu sin wen ac acn nutum ke pacl
nukewa fahsru uh. Sie wuleang na kawil pa nga orala
inge nu sum ac nu sin fwilin tulik nutum.” 20 LEUM GOD
El fahk nu sel Aaron, “Ac fah wangin acn kom fah usrui,
oayapa ac fah wangin ip ke acn lun Israel fah itukot lom.
Nga, LEUM GOD, ac fah mwe usru lom ac ip lom.” 21
LEUM GOD El fahk, “Nga sang nu sin mwet Levi sie tafu
singoul nukewa ma mwet Israel use nu sik. Ma inge ma
in moli orekma lalos ke elos karinganang Lohm Nuknuk
Mutal sik. 22 Mwet Israel saya fah tia sifilpa kalukyang
nu ke Lohm Nuknuk Mutal, mweyen elos fin oru, ma
inge ac sang mwatalos in misa. 23 Inge fahla, mwet
Levi mukena ac fah karingin Lohm Nuknuk Mutal ac oru
kunokon nukewa nu kac. Sie oakwuk kawil pa inge, su
ac ma pac nu sin fwilin tulik nutuwos. Ac fah wangin acn
itukyang nu sin mwet Levi in Israel, 24 mweyen nga sang
nu selos sie tafu ngoul ke mwe sang sriyukla ma mwet
Israel elos use nu sik. Ma inge nga sang tuh in ma lun
mwet Levi. Pa ingan sripa se oru nga fahk nu sin mwet
Levi mu ac fah wangin acn itukyang nu selos in Israel.”
25 LEUM GOD El sapkin nu sel Moses 26 in fahk nu
sin mwet Levi: “Ke kowos eis sin mwet Israel tafu ngoul
lalos ma LEUM GOD El asot nu suwos tuh in ma lowos,
kowos fah sang sie tafu singoul kac tuh in sie mwe sang
sriyukla nu sin LEUM GOD. 27 Mwe sang sriyukla se
inge ac fah oaoala mu oana mwe kisa ma mwet ima uh
oru ke wheat sasu ac wain sasu. 28 In ouiya se inge
kowos wi pac sang mwe sang sriyukla se lun LEUM
GOD inge liki sie tafu singoul nukewa su kowos eis sin
mwet Israel. Kowos fah sang mwe sang sriyukla inge
lun LEUM GOD nu sel Aaron mwet tol. 29 Sang ma wo
oemeet ke ma kowos eis uh. 30 Tukun kowos use ip
ma wo oemeet kac, kowos ku in orekmakin ma lula an,
oana ke mwet ima uh ac sruokya ma lula tukun el oru
mwe sang lal uh. 31 Oana sie acn ma kowos, ac sou
lowos uh, ku in kang ma lula inge we, mweyen ma inge
molin orekma lowos ke kulansap lowos in Lohm Nuknuk

Mutal. **32** Kowos fin akfalye in sang ma wo emeet kac
uh nu sin LEUM GOD, na ac fah wangin mwatuwos
kowos fin kang ma lula an. Tusruktu taranna kowos in tia
akkupatolye mwe sang mutal lun mwet Israel ke kowos
kang kutena sin mwe sang inge meet liki itukyang ip
wowo kac uh. Kowos fin oru, kowos ac fah anwuki."

19 LEUM GOD El sapkin nu sel Moses ac Aaron
2 in fahkak oakwuk se inge nu sin mwet Israel:
Use soko cow mutan srusra fohkfok ma wangin ma
musalla ke manol ac soenna orekmakinyuk. **3** Na komtal
in sang nu sel Eleazar mwet tol, tuh in utukla nu likin
nien aktuktuk ac anwuki ye mutal. **4** Na Eleazar elan
isongya kufinpaol nu ke srah uh, ac osrokla pacl itkosr
layen nu ke Lohm Nuknuk Mutal. **5** Kolo, ikwa, srah, ac
koanfohko ke cow soko ah in firriyukyak nufon ye mutun
mwet tol. **6** Toko mwet tol el fah eis kutu ipin sak cedar,
sie lahn hyssop, ac soko fu srusra, ac sisang nu in e
sac. **7** Tukun ma ingan, elan ohlla nuknuk lal ac ukuiya
kof nu facl, na el fah ku in utyak nu in nien aktuktuk;
tusruktu el srakna lumweyuk mu el tia nasnas nwe ke
ekela. **8** Mwet se ma esukak cow soko ah enenu pac in
ohlla nuknuk lal ac ukuiya kof nu facl sifacna, tusruktu el
oayapa lumweyuk mu el tia nasnas nwe ke ekela. **9**
Na sie mwet su lumweyuk el nasnas elan orani apat ke
cow uh ac likiya in sie acn aknasnasyeyukla likin nien
aktuktuk. Apat inge in karinginyuk nu sin sruf nukewa lun
Israel tuh elos in orekmakin nu ke akoeyen kof nu ke
aknasnas. Ouiya se inge orek in eela ma koluk. **10** Mwet
se ma orani apat uh enenu in ohlla nuknuk lal, tusruktu
el srakna lumweyuk mu el tia nasnas nwe ke ekela.
Oakwuk se inge ma na nwe tok, nu sin mwet Israel ac
oayapa nu sin mwetsac su muta inmasrlolos. **11** Kutena
mwet su pusralla monin sie mwet misa, el tia nasnas ke
lusen len itkosr. **12** El enenu in sifacna aknasnasyal ke
kof in aknasnas ke len se aktolu ac len se akitkosr, na el
fah nasnasla. Tusruktu el fin tia aknasnasyal sifacna ke
len se aktolu oayapa len se akitkosr, el ac tia nasnas.
13 Kutena mwet su pusralla monin sie mwet misa ac
tia sifacna aknasnasyalla, fah lumweyuk el srakna tia
nasnas, mweyen kof in aknasnas sac tiana ukuiyuki nu
facl. El akfohkfokyela Lohm Nuknuk sin LEUM GOD, ac
el ac fah tia sifilpa oaoa mu el sie mwet lun God. **14** Fin
oasr sie mwet misa in sie lohm nuknuk, na kutena mwet
su oasr we in pacl sac, oayapa kutena mwet su fah utyak
pac nu we fah lumweyuk elos tia nasnas ke len itkosr.
15 Sufa nukewa ku tup nukewa in lohm nuknuk sac ma
wangin mwe afyuf kac fah tia pac nasnas. **16** Mwet se fin
muta likinum uh, ac pusralla sie mwet su anwuki, ku sie
mwet su misa ke pacl in na misa lal, ku el fin kahlye soko
srin mwet, ku kulyuk se, fah lumweyuk el tia nasnas ke
lusen len itkosr. **17** Pa inge ma ac orek in aknasnasye
ma ouinge uh: kutu apat ke cow srusra fohkfok soko ma
isisyak mwe eela ma koluk, fah itukla ac filiyuki in sie tup,
na kof ma tuku ke unon in itukyang pac nu loac. **18** Nu ke
ouiya se meet ah: sie mwet su nasnasla elan eis sie lahn
hyssop, ac isongya in kof sac, na sang aksroksrokye
lohm nuknuk sac, wi ma nukewa oan loac ac mwet ma
oasr we. Nu ke ouiya se akluo ah: sie mwet su nasnasla
elan eis kof sac ac aksroksrokye mwet se ma pusralla
srin mwet, ku mano misa, ku kulyuk. **19** Ke len se aktolu
ac len se akitkosr, mwet se ma nasnas uh elan sang
kof sac aksroksrokye mwet se ma tia nasnas. Ke len
se akitkosr an, elan aknasnasyela mwet sac, na tukun
mwet sac ohlla nuknuk lal ac ukuiya kof nu facl sifacna,
el fah nasnasla ke ekela. **20** Kutena mwet su tia nasnas
ac tia sifacna aknasnasyalla, fah lumweyuk el srakna tia
nasnas, mweyen kof in aknasnas sac tiana ukuiyuki nu
facl. El akfohkfokyela Lohm Nuknuk sin LEUM GOD, ac
el ac fah tia sifilpa oaoa mu el sie mwet lun God. **21**
Oakwuk inge ma na nwe tok. Mwet se ma aksroksrokye
sie pac mwet ke kof in aknasnas, el enenu in oayapa
ohlla nuknuk lal sifacna. Ac kutena mwet su pusral kof
sac fah tia nasnas nwe ke ekela. **22** Sie mwet su tia
nasnas fin pusralla kutena ma, na ma se el pusralla uh
ekla tia nasnas, ac kutena mwet su pusralla ma sac fah
tia pac nasnas nwe ke ekela.

20 Ke malem se meet, sruf nukewa lun Israel tuku nu
yen mwesis Zin ac tulokunak lohm nuknuk selos
in acn Kadesh. Na Miriam el misa ac pukpuki we. **2**
Wangin kof ke acn elos aktuktuk we. Ke ma inge mwet
uh tukeni nu yorol Moses ac Aaron **3** ac torkaskas fahk,
"Kut funu wi mwet Israel wiasr misa na ye mutun Lohm
Nuknuk Mutal sin LEUM GOD, lukun wona! **4** Efu komtal
ku uskutme nu yen mwesis se inge? Mea, tuh kut ac
kosro natusr uh in misa we? **5** Efu komtal ku uskutme
liki acn Egypt nu yen na koluk se inge? Wangin ma ku in
kapak fin acn se inge. Wangin wheat, ku fig, ku grape,
ku pomegranate — finne kof in nimnim, wangin pac!" **6**
Moses ac Aaron som liki mwet uh ac tu ke acn in utyak
lun Lohm Nuknuk Mutal. Eltal faksufi, ac kalem wolana
lun LEUM GOD sikyak nu selos. **7** Na LEUM GOD El
fahk nu sel Moses, **8** "Srukak sikal soko ma oan ke
mutun Tuptup in Wuleang, na kom ac Aaron pangoneni
un mwet Israel nukewa. Ye mutalos nukewa komtal fah
sap nu ke eot se meet oh ingo, na kof uh fah sororma
liki eot sac. In lumah se inge kom fah sang kof liki eot
sac nimen mwet uh ac oayapa kosro natulos." **9** Moses
el som ac eis sikal soko ah oana LEUM GOD El sapkin.
10 Na el ac Aaron pangoneni mwet Israel nukewa nu ke
mutun eot sac, ac Moses el fahk, "Porongeyu, kowos
mwet tunyuna! Ya kut ac oru tuh kof uh in tuku liki eot se
inge nu suwos?" **11** Moses el kolak sikal soko ah, ac
sang sringilya eot sac pacl luo, na kof na lulap se asrma,
ac mwet nukewa, wi kosro uh, nim. **12** Tusruktu LEUM
GOD El sang kas in kai nu sel Moses ac Aaron. El fahk,
"Ke sripen srikla lulalfongi lomtal in fahkak kalem ke ku
mutal luk ye mutun mwet Israel, komtal ac tia kololos nu

in acn se ma nga wuleang in sang lalos." **13** Ma inge
sikyak Meribah, yen se mwet Israel uh torkaskas lain
LEUM GOD we, ac yen se LEUM GOD El akkalemye nu
selos lah El mutal. **14** Moses el supwala mwet utuk kas
Kadesh lac nu yurin tokosra lun acn Edom. Elos fahk,
"Siyuk se inge ma sin mwet wiom, mwet Israel. Kom
etu lupan mwe keok ma sikyak nu sesr uh, **15** ke mwet
matu lasr tuh som nu Egypt, acn se kut tuh muta we ke
yac puspis. Mwet Egypt uh orekut ac mwet matu lasr uh
arulana koluk. **16** Na kut wowoyak tung nu sin LEUM
GOD ac siyuk ke kasru. El lohng tung lasr ac supwama
lipufan se, su pwenkutme liki acn Egypt. Inge kut oasr
Kadesh, sie acn ma oan sisken masrol nu ke facl sum
uh. **17** Nunak munas, lela nu sesr in fahsr sasla in acn
sum. Kut, ac cow natusr, fah tia kuhfla liki inkanek lulap
in utyak nu in ima lom ku ima in grape sunom, ac kut ac
fah tia nim kof ke lufin kof lowos uh. Kut ac fahsr na
fin inkanek lulap ah, nwe ke kut alukela facl sum uh."
18 Tokosra lun mwet Edom el topuk ac fahk, "Nga tia
lelu kowos in fahsr sasla facl sesr uh! Kowos fin srike in
oru, kut ac illa mweuni kowos." **19** Na mwet Israel uh
fahk, "Kut ac fahsr na ke innek lulap uh, na kut, ku kosro
natusr uh, fin nim kutena kof ke facl sum, kut fah moli.
Pwayena ma kut enenu pa kut in fahla sasla facl sum
uh." **20** Na tokosra sac sifilpa fahk, "Mo! Kut tiana lela!"
Na mwet Edom elos illa ke un mwet mweun na lulap ac
ku se in mweuni mwet Israel. **21** Ke sripen mwet Edom
uh tia lela mwet Israel in fahla fin acn selos, na mwet
Israel forla ac ut ke sokona inkanek. **22** Mwet Israel
nukewa mukuiyak liki acn Kadesh ac tuku nu Fineol Hor,
23 nu ke masrol lun acn Edom. Ac LEUM GOD El fahk
nu sel Moses ac Aaron, **24** "Aaron el ac tia wi ilyak nu in
facl se su nga wulela in sang nu sin mwet Israel. El ac
misa ke sripen komtal tuh lain ma nga sapkin in acn
Meribah. **25** Eisal Aaron ac Eleazar wen natul, ac utyak
nu Fineol Hor. **26** Na sarukla nuknuk loeloes lun mwet
tol lal Aaron we, ac sang nokmulang Eleazar. Aaron el
ac misa ingo." **27** Moses el oru oana ke LEUM GOD El
sapkin. Eltal fanyak nu Fineol Hor ye mutun mwet Israel
nukewa. **28** Ac Moses el sarukla nuknuk in mwet tol lal
Aaron ac sang nokmulang Eleazar. Na Aaron el misa
ingo fin mangon eol uh, ac Moses ac Eleazar tufoki liki
fineol uh. **29** Ke mwet Israel elos lohngak lah Aaron el
misa, elos nukewa tung ac eoksra kacl ke len tolngoul.

21 Ke tokosra lun acn Arad, su oan layen eir in acn
Canaan, el lohngak lah mwet Israel elos tuku sun
acn Atharim, el som mweunelos ac sruokya kutu selos.
2 Na mwet Israel elos orala sie wulela na ku nu sin
LEUM GOD: "Kom fin lela kut in kutangla mwet inge,
kut ac kisakunuloswot nu sum oayapa siti selos, ac kut
ac fah kunauselosla." **3** LEUM GOD El lohngolos ac
kasrelos kutangla mwet Canaan. Ouinge mwet Israel
arulana sukelosla ac siti selos, ac sang inen acn sac
Hormah. **4** Mwet Israel som liki Fineol Hor, ac ut ke
inkanek ma som nu ke Meoa Srusra, tuh elos in ut
na sisken facl sin mwet Edom. Tusruktu ke elos srak
fahsr, mwet uh semutengla **5** ac kaskas lain God ac
Moses. Elos torkaskas ac fahk, "Efu kom ku uskutme liki
acn Egypt kut in tuh misa in acn mwesis se inge, yen
wanginna mongo ac kof we? Kut tasak ke mwe mongo
koluk inge!" **6** Na LEUM GOD El supwala serpent pwasin
nu inmasrlon mwet uh, ac mwet Israel puspis ngalnguli
ac misa. **7** Ac mwet uh tuku nu yorol Moses ac fahk,
"Kut orekma koluk ke kut kaskas lain LEUM GOD ac lain
kom. Pre nu sin LEUM GOD Elan usla serpent inge." Ke
ma inge Moses el pre ke mwet uh. **8** Na LEUM GOD
El fahk nu sel Moses elan orala soko serpent osra, ac
likiya mutun soko sak ah, tuh kutena mwet su ngalnguli
fin ngetak nu kac, elos fah moul ac tia misa. **9** Ouinge
Moses el orala soko serpent ke bronze ac likiya fin soko
sak. Na kutena mwet su ngalnguli, elos ac ngetak nu ke
serpent bronze soko ah, ac moul. **10** Mwet Israel elos
sifil mukuiyak ac tulokunak lohm nuknuk selos in acn
Oboth. **11** Toko elos som liki acn sac, ac tulokunak nien
aktuktuk selos ke mahnum lun Abarim in acn mwesis
kutulap in facl Moab. **12** Na elos sifilpa mukuiyak liki
acn we ac aktuktuk ke infahlfal Zered. **13** Elos sifilpa
mukuiyak liki acn we ac tuku nu layen epang in Infacl
Arnon ac aktuktuk we, ke yen mwesis se su fahla nwe ke
facl sin mwet Amor. (Infacl Arnon pa masrol lun facl sin
mwet Moab ac mwet Amor.) **14** Pa sis [Book In Mweun
Lun] LEUM GOD sramsramkin "...siti srisrik Waheb ke
ipin acn lun Suphah, ac infahlfal uh, ac Infacl Arnon, **15**
ac acn oatu ke infahlfal se ma fahla nwe ke siti srisrik Ar,
ac suwosang nwe ke masrol lun acn Moab." **16** Liki acn
we elos som na nwe ke sie acn pangpang Lufin Kof,
acn se ma LEUM GOD El fahk nu sel Moses, "Usani
mwet uh nu sie, ac nga ac fah sang kof nu selos." **17**
In pacl sac mwet Israel uh yuk on soko inge: "Lufin
kof uh, unonak; Kut ac fah onkakin kom ke soko on.
18 Lufin kof pukpukyak sin leum uh, Ac sin mwet kol
lun mwet uh; Pukpukyak ke soko scepter lun tokosra,
Oayapa ke sikal lun mwet kol lalos." Elos mukuiyak liki
yen mwesis nu Mattanah, **19** ac liki acn we elos som na
nwe Nahaliel, ac liki acn Nahaliel me nu Bamoth, **20** ac
liki acn Bamoth nu infahlfal in acn lun mwet Moab, ye
mangon eol Pisgah, su oan ngeta nu fin acn mwesis. **21**
Na mwet Israel supwala mwet utuk kas nu sel Sihon,
tokosra lun mwet Amor, ac fahk: **22** "Nunak munas, lela
nu sesr in fahsr sasla in acn sum. Kut, ac cow natusr,
fah tia kuhfla liki inkanek lulap in utyak nu in ima lom ku
ima in grape sunom, ac kut ac fah tia nim kof ke lufin kof
lowos uh. Kut ac fahsrna fin inkanek lulap ah, nwe ke
kut alukela facl sum uh." **23** Tusruktu Tokosra Sihon el
tiana fuhlela mwet Israel in fahla fin acn sel. El orani un
mwet mweun lal ac illa som nu Jahaz in acn mwesis, ac
mweuni mwet Israel. **24** Tusruktu mwet Israel elos onela
mwet puspis sin mwet lokoalok lalos ke mweun sac, ac

sruokya acn selos, mutawauk ke Infacl Arnon nwe ke
Infacl Jabbok layen epang, aok nwe ke sun masrol lun
mwet Ammon uh, mweyen masrol se ingan musaiyukla
arulana ku! 25 Na mwet Israel uh kutangla siti nukewa
sin mwet Amor, weang Heshbon ac inkul nukewa ma
oan apkuran nu we, na elos oakwuki we. 26 Heshbon
pa capital siti lal Tokosra Sihon lun mwet Amor, su tuh
mweun lain tokosra lun mwet Moab meet, ac eisla acn
lal nukewa fahla na nwe Infacl Arnon. 27 Pa oru mwet
ma yuk pas uh onkakin mu, "Fahsru nu Heshbon, siti sel
Tokosra Sihon! Kut kena liye in sifilpa musaiyukyak ac
akwoyeyukla. 28 Sie pacl ah, in siti se inge Heshbon, Un
mwet mweun lal Sihon illa oana sie e. Elos kunausla siti
Ar in acn Moab Ac sukela inging sisken infacl Arnon.
29 We nu suwos, mwet Moab! Kowos su alu nu sin
Chemosh, kowos arulana musalla! God lowos uh oru tuh
mukul we uh in mwet kakaing, Ac mutan we elos mwet
sruoh lal Tokosra Sihon lun mwet Amor. 30 Tusruktu
fwilin tulik natulos kunausyukla, Mutawauk Heshbon lac
na nwe Dibon, Liki acn Nashim nwe Nophah, apkuran
nu Medeba." 31 Ouinge mwet Israel oakwuki in acn
lun mwet Amor, 32 ac Moses el supwala kutu mwet
kalngeyuk nu ke siti Jazer in konauk lah elos ac mweuni
fuka acn we. Mwet Israel elos sruokya siti sac wi inkul
nukewa ma oan apkuran nu we, ac lusak mwet Amor su
muta we. 33 Toko mwet Israel forla ac ut ke inkanek nu
Bashan, ac tokosra Og lun Bashan el illa us un mwet
mweun lal in mweunelos in acn Edrei. 34 LEUM GOD El
fahk nu sel Moses, "Nik kom sangeng sel. Nga ac oru
tuh kom in kutanulla, ac mwet lal nukewa ac acn sel. Oru
nu sel oana ma kom tuh oru nu sel Sihon, tokosra lun
mwet Amor, su leumi acn Heshbon." 35 Ouinge mwet
Israel elos unilya Tokosra Og, ac wen natul ac mwet lal
nukewa — wangin mwet painmoulla — na elos oakwuki
in acn sel.

22 Mwet Israel mukuiyak som ac tulokunak lohm
nuknuk selos yen tupasrpasr in acn Moab, layen
kutulap in Infacl Jordan ma tulanang Jericho. 2 Ke Balak
wen natul Zippor, su tokosra lun Moab, el lohng ke ma
mwet Israel oru nu sin mwet Amor ac pisen mwet Israel
ma oasr we, 3 el, ac mwet lal nukewa, mutawauk in
sangeng ac rarrar. 4 Mwet Moab fahk nu sin mwet kol
lun mwet Midian, "Ac tia paht un mwet se inge ac sukela
ma nukewa raunikutyak inge, oana ke soko cow mukul
kangla nufon mah ke ima uh." Ouinge Tokosra Balak 5
el supwala mwet utuk kas in solalma Balaam wen natul
Beor, su muta Pethor apkuran nu Infacl Euphrates in acn
Amaw. Elos us kas inge sel Balak nu sel Balaam: "Nga
ke akkalemye nu sum lah mutunfacl nufon se tuku Egypt
me. Mwet inge osralik yen nukewa, ac nunku in eisla
acn sik uh. 6 Elos ku liki kut, ke ma inge nunak munas
fahsru fahkla sie kas in selnga nu faclos keik. Na sahp
kut fah ku in kutangulosla ac luselosyak liki acn uh. Nga
etu lah ke kom akinsewowoye sie mwet, el insewowo, ac
ke kom selngawi sie mwet, el selngawiyuk." 7 Ouinge
kewana mwet kol lun mwet Moab ac lun mwet Midian
elos us mani in moli selnga, ac som nu yorol Balaam,
ac fahkang kas lal Balak nu sel. 8 Balaam el fahk nu
selos, "Mongla yorosr ofong, ac lutu nga fah fahkak
nu suwos kutena ma LEUM GOD El fahk nu sik." Na
mwet kol lun mwet Moab elos muta yorol Balaam. 9
God El tuku nu yorol Balaam ac siyuk sel, "Su mwet
muta yurum inge?" 10 El topuk, "Tokosra Balak lun mwet
Moab el supwalosme in fahk nu sik 11 lah mutunfacl
se tuku Egypt me ac oalik fin acn uh nufon. El lungse
nga in selngawelos kacl, tuh elan ku in mweunelos ac
luselosla." 12 God El fahk nu sel Balaam, "Nik kom wi
mwet inge som. Nga akinsewowoye tari mwet Israel,
na pa kom in tia selngawelos." 13 Lotutang tok ah,
Balaam el som nu yurin mwet lal Balak ac fahk, "Folokla
nu yen suwos. LEUM GOD El tia lela nga in wi kowos
som." 14 Ouinge elos folokla nu yorol Balak ac fahkang
nu sel lah Balaam el srangesr welulos. 15 Na Balak
el supwala sie u in mwet kol pus liki u se meet ah, ac
fulat lukelos. 16 Elos som nu yorol Balaam ac fahkang
kas lal Balak inge: "Nga kwafe kom in tuku na! Nimet
sang kutena ma in ikolkomi. 17 Nga ac moli nu sum ke
sie lupa na yohk. Ma nukewa kom fahk an nga ac oru.
Nunak munas, fahsru ac selngawiya mwet inge keik." 18
Tusruktu Balaam el topkolos ac fahk, "Balak el finne ase
luk silver ac gold nukewa in lohm sel, nga enenu na in
oru oana ma LEUM GOD luk El sapkin nu sik. Nga tia
ku in akyokyela ku aksrikyela sap lal. 19 Ke ma inge,
nunak munas mongla yorosr ofong oana u se meet ah,
na nga fah ku in etu lah ac oasr pac ma LEUM GOD El
ac fahk nu sik." 20 Ke fong sac God El tuku nu yorol
Balaam ac fahk, "Mwet inge fin siyuk kom in welulos
som, akola kom in welulos. Tusruktu oru na ma nga fahk
nu sum uh." 21 Ouinge Balaam el tukakek ke lotutang
tok ah, akoela donkey natul ah, ac wi mwet kol Moab ah
som. 22 God El kasrkusrak lah Balaam el wi som, na ke
Balaam el kasrusr lin donkey natul, ac mwet kulansap
luo lal atlol, lipufan lun LEUM GOD tuyak kosrala inkanek
uh. 23 Ke donkey soko ah liyauk lipufan se tu we ac
sruok cutlass se, el kuhfla liki inkanek uh ac som nu
inimae. Balaam el sringil donkey soko ah ac tolokunulma
nu inkanek uh. 24 Na lipufan sac tui ke soko inkanek
oasriksrik inmasrlon ima in grape luo, ac oasr pot fulat
siska lac lac. 25 Ke donkey soko uh liyauk lipufan sac,
el kalukyang nu ke sisken soko pot uh ac itungya nial
Balaam nu kac. Balaam el sifilpa sringil donkey natul
uh. 26 Na lipufan sac sifilpa kilukyak nu meet, tui ke
sie acn iktok ma wangin na pwaye acn mwet ku in aikil
we. 27 Na ke donkey soko ah liye lipufan sac, el ona
infohk ah. Balaam el foloyak ac sifilpa srunglul ke sak
soko sel. 28 Na LEUM GOD El sang ku nu sin donkey
ah in sramsram, na el fahk nu sel Balaam, "Mea nga

oru koluk nu sum? Efu ku kom uniyu pacl tolu lac?" **29** Balaam el topuk, "Mweyen kom oru oana ngan arulana lalfon! Funu oasr cutlass sik, nga lukun unikomi na." **30** Donkey el sifilpa fahk, "Ya tia nga na pa donkey soko ma kom nuna kasrusr fac in moul lom nufon? Mea, oasr pacl nga oru ouinge nu sum meet?" El topuk, "Wangin." **31** Na LEUM GOD El oru tuh Balaam elan ku in liyauk lipufan sac ke el tu sruok cutlass natul; ac Balaam el faksufi nu infohk uh. **32** Lipufan sac siyuk sel, "Efu ku kom uni donkey nutum ouinge pacl tolu lac? Nga tuku in tuh kosrekomla, mweyen kom tia enenu in orala fahsr se lom inge. **33** A donkey nutum uh liyeyuyak ac kuhfla liki inkanek uh pacl tolu. El funu tia kuhfla, nga lukun unikomi ac molella." **34** Balaam el topuk, "Nga orekma koluk. Nga tiana etu lah kom tu inkanek uh in kosreyula. Tusruktu inge kom fin nunku mu tia wo nga in som, na tari nga ac folokla nu yen sik." **35** A lipufan sac fahk nu sel, "Wi na mwet inge som, tusruktu kom fah fahk na ma nga ac sap kom in fahk uh." Ouinge Balaam el wi mwet uh som. **36** Ke Balak el lohngak lah Balaam el tuku, el som in osun nu sel in acn Ar, sie siti su oan sisken Infacl Arnon ke masrol lun Moab. **37** Balak el fahk nu sel, "Efu kom tia tuku ke nga tuh suli kom meet ah? Ya kom nunku mu nga tia ku in moli wo nu sum?" **38** Balaam el topuk, "Liye, nga pa inge. Tusruktu, ku fuka se luk an? Ma na God El sapkin uh pa nga ac fahk uh." **39** Ouinge Balaam el welul Balak som nu ke siti srisrik Huzoth, **40** yen Balak el kisakin cow ac sheep we, ac sang kutu ikwen ma inge nu sel Balaam ac mwet kol su welul. **41** In lotu tok ah, Balak el usalak Balaam nu Bamoth Baal, sie acn su Balaam el ac ku in ngetla ac liye kutu sin mwet Israel ah we.

23 Balaam el fahk nu sel Balak, "Etoak itkosr loang an luk inse inge, ac use itkosr cow mukul ac itkosr sheep mukul." **2** Balak el oru oana ma fwack nu sel, na el ac Balaam kisakin cow mukul soko ac sheep mukul soko fin kais sie loang inge. **3** Na Balaam el fahk nu sel Balak, "Tu ke kisa firir lom inge soaneyu ngan fahla ac liye lah LEUM GOD El ac osun nu sik ku tia. Nga ac fah fahk nu sum ma nukewa ma El ac akkalemye nu sik." Ouinge el mukena utyak nu fin inging uh, **4** ac God El osun nu sel. Balaam el fahk nu sel, "Nga etoak tari loang itkosr, ac kisakin cow mukul soko ac sheep mukul soko fin kais sie loang." **5** LEUM GOD El fahkang nu sel Balaam ma elan fahk, ac folokunulla nu yorol Balak. **6** Ouinge el folokla ac liye lah Balak el srakna tu sisken mwe kisa firir lal wi mwet kol nukewa lun Moab. **7** Na Balaam el fahkak kas in palu inge: "Balak, tokosra lun Moab, el usyume Liki acn Syria, liki eol kutulap. El fahk, 'Fahsru, kaskas keik. Selngawiya mwet Israel.' **8** Nga ac selngawi fuka elos su God El tia selngawi, Ku fahk kas in lusla LEUM GOD El fin tia fahk? **9** Nga ku in tu fin eot fulat uh liyalos; Nga ku in tu fin inging uh intoeinulos. Sie mutunfacl su mukena muta pa elos; Elos etu lah akinsewowoyuk elos yohk liki kutena mutunfacl saya. **10** Fwilin tulik nutin Israel uh pus oana kutkut uh, Arulana pusla, tia ku in oaoala. Lela len safla luk uh in oana len safla un mwet lun God; Ac lela nga in misa oana sie mwet suwoswos." **11** Na Balak el fahk nu sel Balaam, "Mea se kom oru nu sik inge? Nga uskomme kom in tuh selngawi mwet lokoalok luk, a kom akinsewowoyalos mukena." **12** El topuk, "Ma na LEUM GOD El sap nga in fahk pa nga ku in fahk uh." **13** Na Balak el fahk nu sel Balaam, "Fahsru wiyu nu ke sie pac acn ma kom ku in liye kutu pac sin mwet Israel uh. Na kom fah selngawelos we keik." **14** El usal nu ke ima lun Zophim fin mangon Eol Pisgah. El etoak pac loang itkosr we ac kisakin cow mukul soko ac sheep mukul soko fin kais sie loang uh. **15** Balaam el fahk nu sel Balak, "Tu sisken mwe kisa firir lom inge soaneyu, ac nga ac som osun nu sin God inse ingo." **16** LEUM GOD El sonol Balaam, ac fahkang nu sel ma elan fahk, na el folokunulla nu yorol Balak. **17** Ouinge el folokla ac liye lah Balak el srakna tu sisken mwe kisa firir lal uh, wi mwet kol lun Moab. Balak el siyuk lah mea LEUM GOD El fahk, **18** ac Balaam el fahkak kas in palu inge: "Balak, wen natul Zippor, fahsru Ac porongo ma nga ac fahk uh. **19** God El tia oana mwet uh in kaskas kikiap, Tia mwet se pa El in ikil nunak lal, Kutena ma El wulela kac El ac orala na; El kaskas, ac ma El fahk uh orekla. **20** Fwackme nu sik mu nga in akinsewowoye, Ac God El fin akinsewowoye, nga tia ku in folokunla. **21** Nga akilen mu wangin ma ac akkolukye ku aklokoalokye Moul lun mwet Israel ke pacl fahsru. LEUM GOD lalos El welulos; Elos fahkak kalem lah El pa tokosra lalos. **22** God El usalosme liki acn Egypt; El mweun kaclos oana soko cow mukul lemnak. **23** Wangin susfa ac wangin inutnut Ku in orek lain mutunfacl Israel. Inge mwet uh ac fahk ke Israel, 'Liyewin ma God El oru!' **24** Mutunfacl Israel el oana soko lion na fokoko; El tia mongla nwe ke el eiya, kangla, Ac numla srah ke ma el uniya uh." **25** Na Balak el fahk nu sel Balaam, "Kom finne srunga selngawi mwet Israel, tuh nimet kom akinsewowoyalos!" **26** Balaam el topuk, "Ya nga tuh tia fahkot nu sum lah ma na LEUM GOD El fahk nu sik pa nga ac oru uh?" **27** Tokosra Balak el fahk, "Fahsru wiyu, ac nga ac fah uskomla nu ke sie pacna acn. Sahp God El ac lela kom in selngawelos liki acn we nu sik." **28** Ouinge el usalak Balaam nu fin mangon Eol Peor, su el ku in ngeta we lac nu fin acn mwesis. **29** Balaam el fahk nu sel, "Etoak itkosr loang an nu sik inge, ac use itkosr cow mukul ac itkosr sheep mukul nu yuruk." **30** Balak el oru oana ke fwack nu sel, ac el kisakin cow mukul soko ac sheep mukul soko fin kais sie loang.

24 In pacl se inge, Balaam el etu tari lah LEUM GOD El lungse elan akinsewowoye mwet Israel, ke ma inge el tia enenu in sukok kasru ke susfa, oana el muta oru meet ah. El ngetla nu yen mwesis **2** ac liye mwet Israel lah elos mutangan aktuktuk ke kais sie sruf lalos.

Ngun lun God tuku ke ku nu facl, **3** na el fahk kas in palu
inge: “Kas inge ma sel Balaam wen natul Beor, Kas lun
sie mwet su ku in liye arulana kalem, **4** Su ku in lohng
ma God El fahk uh. Mutuk ngetnget na ac oana ngan liye
Sie aruruma sin God Kulana. **5** Lohm nuknuk sin mwet
Israel uh arulana kato, **6** Oana tak na loeloes ke sak
palm, Ku ima puspis ma oan sisken soko infacl, Oana
sak aloes ma LEUM GOD El yukwiya, Ku sak cedar
sisken kof uh. **7** Ac fah arulana yohk af nu faclos Ac elos
ac yukwiya fita sunalos ke fohk ma aksroksrokyeyuk.
Tokosra lalos ac fah fulat lukel Agag, Ac tokosrai lal ac
fah fahsrelik nu yen loessula. **8** God El usalosme liki acn
Egypt; El mweun kaclos oana soko cow mukul lemnak.
Elos kontonauk mwet lokoalok lalos, Itungya srelos, ac
kotkoteya sukan pisr natulos. **9** Mutunfacl se inge oana
soko lion kulana; Ke el motul, wangin sie mwet ac pulaik
in oaksalak. Kutena mwet su akinsewowoye Israel ac
fah akinsewowoyeyuk. Ac kutena mwet su selngawel
Israel ac fah selngawiyuk.” **10** Tokosra Balak el isani
paol ke kasrkusrak ac fahk nu sel Balaam, “Nga tuh
pangonkomme kom in selngawi mwet lokoalok luk, a
pacl tolula kom akinsewowoyalos ac tiana selngawelos.
11 Tari, folokot nu yen sum an! Nga tuh wulela mu nga
ac moli yohk nu sum, tuh pa LEUM GOD El kosrala kom
in tia eis mwe moul nu sum uh.” **12** Balaam el topuk,
“Nga tuh fahkang nu sin mwet kom supwama ah mu **13**
kom finne ase nufon silver ac gold inkul fulat sum an luk,
nga ac tia ku in seakos ma sap lun LEUM GOD nu sik
ac sifacna oru kutena ma. Nga ac fahk na ma LEUM
GOD El sap ngan fahk mukena.” **14** Balaam el fahk nu
sel Balak, “Inge nga ac folokla nu yurin mwet luk uh,
tusruktu meet liki nga som, nga ac fahkot ma mwet Israel
uh ac mau oru nu sin mwet lom ke pacl fahsru uh.” **15**
Na el fahk kas in palu inge: “Kas inge ma sel Balaam
wen natul Beor, Kas lun sie mwet su ku in liye arulana
kalem, **16** Su ku in lohng ma God El fahk uh Ac eis etauk
su tuku sin El su Fulatlana. Mutuk ngetnget na ac nga
liye Sie aruruma sin God Kulana. **17** Ke nga ngetla liye
pacl fahsru, Nga liye mutunfacl Israel. Sie tokosra ac fah
sikyak in facl sac, oana sie itu, Sie tokosra ku ac fah tuku
liki facl Israel. El fah sringilya mwet kol lun acn Moab Ac
kunausla mwet Seth nukewa. **18** El fah kutangla mwet
lokoalok lal in acn Edom. Ac eisla acn lalos uh tuh in ma
lal. Ke pacl se inge, Israel ac nuna kutangla acn puspis
saya. **19** Mutunfacl Israel fah fotongolosi nu infohk uh Ac
sukela mwet nukewa ma srakna moul.” **20** Na Balaam el
liye mwet Amalek, ac el fahk kas in palu inge: “Amalek
pa mutunfacl se ma ku liki nukewa, Tusruktu saflaiyal
el fah wanginla ma pahtpat.” **21** In aruruma lal el liye
pac mwet Ken, ac el fahk kas in palu inge: “Acn se ma
kowos muta we oakwuki arulana ku, Oana sie ahng oan
yen fulat fin fulu uh. **22** Tusruktu kowos mwet Ken ac
fah kunausyukla, Ke mwet Assyria ac fah uskowosla nu
in sruoh.” **23** Na Balaam el fahk kas in palu inge: “Su
mwet ma fahsreni in acn epang inge? **24** Mwet mweun
ac fah kal tuku Cyprus me; Elos ac kutangla acn Assyria
ac acn Eber Tusruktu, elos sifacna ac fah wanginla ma
pahtpat.” **25** Na Balaam el mukuiyak ac folokla nu yen
sel, ac Balak el oayapa som nu yen sel.

25 Ke mwet Israel elos aktuktuk ke Infahlfal Acacia,
kutu sin mukul Israel mutawauk in orek kosro yurin
mutan Moab su muta we. **2** Mutan inge suli mukul uh nu
ke kufwen akfulatye god lun mwet Moab. Mwet Israel
elos kang mwe mongo ma kisakinyukla ac wi alu nu
ke god se pangpang **3** Baal lun Peor. Ouinge LEUM
GOD El kasrkusrak selos **4** ac fahk nu sel Moses, “Kom
in akosyu in lumah se inge: eis mwet kol nukewa lun
mwet Israel ac fakselosi yen mwet nukewa ku in liye,
na nga fah tila kasrkusrak sin mwet uh.” **5** Moses el
fahk nu sin mwet kol fulat lun sruf uh, “Kais sie suwos
in uniya mwet nukewa in sruf lowos ma wela alu nu
sin Baal lun Peor.” **6** Sie sin mwet Israel uh eis sie sin
mutan Midian ac usalak nu in lohm nuknuk sel ye mutal
Moses ac mwet Israel nukewa ke pacl se elos muta
mwemelil ke nien utyak nu in Lohm Nuknuk Mutal sin
LEUM GOD. **7** Ke Phinehas, wen natul Eleazar, wen
natul Aaron mwet tol, el liye ma inge, el tuyak ac som
liki u sac. El srukak osra in fakfuk soko, **8** na el fahsr
tukun mukul sac ac mutan sac nu in lohm nuknuk sac,
ac kaskeang nu kacltal kewa. In ouiya se inge mas upa
se ma arulana akkolukye Israel uh tui, **9** tusruktu mas se
inge uniya tari tausin longoul akosr sin mwet Israel. **10**
LEUM GOD El fahk nu sel Moses, **11** “Ke sripen ma se
Phinehas el orala uh, nga tila mulat sin mwet Israel. El
koflana muteng in liye ke mwet uh alu nu sin kutena god
sayuk, na pa ingan sripa se oru nga tia kunauselosla ke
kasrkusrak luk uh. **12** Ke ma inge kom fahkang nu sel
lah nga ac orala sie wuleang inmasrlok el su fah oanna
nwe tok. **13** El, ac fwilin tulik natul, ac fah mwet tol nwe
tok. Ke sripen el ngalkinyu, pa oru nga nunak munas
ke ma koluk lun mwet uh.” **14** Inen mukul Israel se su
anwuki wi mutan Midian sac pa Zimri wen natul Salu.
Zimri el sifen sie sou lulap in sruf lal Simeon. **15** Inen
mutan sac pa Cozbi, acn natul Zur, su pa leum lun sie u
lun sou lulap in acn Midian. **16** Na LEUM GOD El sapkin
nu sel Moses, **17** “Tuyak ac mweuni mwet Midian ac
kunauselosla, **18** ke sripen ma koluk elos oru nu suwos
ke elos tuh kiapwekowosla in acn Peor — ac ke sripal
Cozbi, su tuh anwuki ke pacl se mas upa sac sikyak in
acn Peor.”

26 Tukun mas upa sac, LEUM GOD El fahk nu sel
Moses ac Eleazar wen natul Aaron, **2** “Oru sie
oaoa lulap ke pisen mwet uh ke sou nukewa in kais sie
sruf lun Israel, ke mukul nukewa yac longoulyak matwa
su fal in wi mweun.” **3** Moses ac Eleazar pangon mukul
nukewa in toeni in acn mwesis lun Moab, kutulap in
Infacl Jordan, tulanang Jericho. Eltal fahk nu selos, **4**

“Kowos in oakla mukul nukewa ma yac longoulyak,”
oana LEUM GOD El sapkin nu sel Moses. Pa inge
mwet Israel su tuku liki facl Egypt: **5** Sruf lal Reuben
pa inge (Reuben pa wounse mukul natul Jacob): sou
lulap lal Hanoch, lal Pallu, **6** lal Hezron, ac lal Carmi. **7**
Pisen mukul ke sou lulap inge kewa oasr ke angngaul
tolu tausin itfoko tolngoul. **8** Fwilin tulik natul Pallu pa
Eliab, **9** ac wen natul inge: Nemuel, Dathan, ac Abiram.
(Dathan ac Abiram pa tuh solla in mwet kol lun mwet
uh. Eltal tuh lainul Moses ac Aaron ke eltal srola wela
mwet ke u lal Korah ke pacl se elos tunyuna lain LEUM
GOD. **10** Infohk uh mangelik ac okomulosla, ac elos
misa welul Korah ac mwet lal ke pacl se e uh onela
mwet luofoko lumngaul. Lumah se inge tuh sie mwe akul
in sensenkakin mwet Israel nukewa. **11** Tusruktu wen
natul Korah tiana anwukla.) **12** Sruf lal Simeon pa inge:
sou lulap lal Nemuel, lal Jamin, lal Jachin, **13** lal Zerah,
ac lal Shaul. **14** Pisen mukul ke sou lulap inge kewa oasr
ke longoul luo tausin luofoko. **15** Sruf lal Gad pa inge:
sou lulap lal Zephon, lal Haggi, lal Shuni, **16** lal Ozni, lal
Eri, **17** lal Arod, ac lal Areli. **18** Pisen mukul ke sou lulap
inge kewa oasr ke angngaul tausin lumfoko. **19** Sruf lal
Judah pa inge: (Wen luo natul Judah pa Er ac Onan, tuh
eltal misa na in acn Canaan.) **20** Sou lulap lal Shelah,
lal Perez, ac lal Zerah. **21** Fwilin tulik natul Perez pa
tulik natul Hezron, ac tulik natul Hamul. **22** Pisen mukul
ke sou lulap inge kewa oasr ke itngoul onkosr tausin
lumfoko. **23** Sruf lal Issachar pa inge: sou lulap lal Tola,
lal Puah, **24** lal Jashub, ac lal Shimron. **25** Pisen mukul
ke sou lulap inge kewa oasr ke onngoul akosr tausin
tolfoko. **26** Sruf lal Zebulun pa inge: sou lulap lal Sered,
lal Elon, ac lal Jahleel. **27** Pisen mukul ke sou lulap inge
kewa oasr ke onngoul tausin lumfoko. **28** Sruf luo lal
Joseph, pa Manasseh ac Ephraim, wen luo natul. **29** Sruf
lal Manasseh pa inge: Machir wen natul Manasseh pa
papa tumal Gilead, ac sou lulap takla inge, takme tokol
Gilead, su papa matu tumalos: **30** sou lulap lal Iezer, lal
Helek, **31** lal Asriel, lal Shechem, **32** lal Shemida, ac
lal Hepher. **33** Zelophehad wen natul Hepher, wangin
wen natul, a acn mukena — inelos pa Mahlah, Noah,
Hoglah, Milcah, ac Tirzah. **34** Pisen mukul ke sou lulap
inge kewa oasr ke lumngaul luo tausin ac itfoko. **35**
Sruf lal Ephraim pa inge: sou lulap lal Shuthelah, lal
Becher, ac lal Tahan. **36** Sou lulap lal Eran mutawauk
yorol Shuthelah. **37** Pisen mukul ke sou lulap inge kewa
oasr ke tolngoul luo tausin ac lumfoko. Sou lulap inge
kewa ma tuku kacl Joseph. **38** Sruf lal Benjamin pa
inge: sou lulap lal Bela, lal Ashbel, lal Ahiram, **39** lal
Shephupham, ac lal Hupham. **40** Sou lulap lal Ard ac lal
Naaman mutawauk kacl Bela. **41** Pisen mukul ke sou
lulap inge kewa oasr ke angngaul limekosr tausin ac
onfoko. **42** Sruf lal Dan pa inge: sou lulap lal Shuham.
43 Pisen mukul ke sou lulap se inge oasr ke onngoul
akosr tausin ac angfoko. **44** Sruf lal Asher pa inge: sou
lulap lal Imnah, lal Ishvi, ac lal Beriah. **45** Sou lulap lal
Heber ac lal Malchiel mutawauk kacl Beriah. **46** Oasr
acn se natul Asher, inel pa Serah. **47** Pisen mukul ke sou
lulap inge kewa oasr ke lumngaul tolu tausin ac angfoko.
48 Sruf lal Naphtali pa inge: sou lulap lal Jahzeel, lal
Guni, **49** lal Jezer, ac lal Shillem. **50** Pisen mukul ke
sou lulap inge kewa oasr ke angngaul limekosr tausin
ac angfoko. **51** Pisen mukul Israel nukewa toeni orala
tausin onfoko sie ac itfoko tolngoul. **52** LEUM GOD El
fahk nu sel Moses, **53** “Kitalik acn uh nu sin sruf nukewa,
fal nu ke pisen mwet ke kais sie sruf. **54** Nu sin sie sruf
lulap kom fah sang sie acn yohk tuh in acn selos, ac
nu sin sie sruf srisrik kom fah sang sie acn srisrik tuh
in acn selos. Sang nu sin sruf nukewa sie acn fal nu
ke pisalos. **55** Tusruktu acn an ac fah kitakatelik ke fa;
fal nu ke inen papa tumun kais sie sruf. **56** Sruf lulap
ac fah usrui acn lulap, ac sruf srisrik ac fah usrui acn
srisrik. **57** Sruf lal Levi pa inge: sou lulap lal Gershon, lal
Kohath, ac lal Merari. **58** Fwilin tulik natulos pa ke sou
lal Libni, lal Hebron, lal Mahli, lal Mushi, ac lal Korah.
Kohath pa papa tumal Amram, **59** su tuh payukyak sel
Jochebed, acn natul Levi. Jochebed el tuh isusla in acn
Egypt, ac el osweang nu sel Amram wen luo: Aaron ac
Moses, ac acn se, Miriam. **60** Oasr wen akosr natul
Aaron: inelos pa Nadab, Abihu, Eleazar, ac Ithamar. **61**
Nadab ac Abihu eltal misa ke sripen eltal tuh orek kisa
nu sin LEUM GOD ke sie e tia mutal. **62** Pisen mukul
in sruf lal Levi su malem seyak matwa, oasr ke tausin
longoul tolu. Elos oaoala sayen mwet Israel nukewa, ke
sripen wangin acn itukyang lalos ke acn lun Israel. **63**
Sou lulap inge nukewa simla sel Moses ac Eleazar pacl
se elos eis oaoa lulap ke mwet Israel in acn mwesis lun
Moab, su oan layen nu kutulap ke Infacl Jordan tulanang
Jericho. **64** Wangin siefanna mukul lula ke oaoa se meet
ma Moses ac Aaron tuh oru yen mwesis Sinai. **65** LEUM
GOD El tuh fahk mu elos nukewa ac misa yen mwesis,
sayal Caleb wen natul Jephunneh, ac Joshua wen natul
Nun.

27 Mahlah, Noah, Hoglah, Milcah, ac Tirzah pa acn
natul Zelophehad, wen natul Hepher su wen natul
Gilead, wen natul Machir, wen natul Manasseh, wen
natul Joseph. **2** Elos som ac tu ye mutal Moses ac
Eleazar mwet tol, oayapa ye mutun mwet kol ac sruf
nukewa lun mwet Israel ke acn in utyak nu ke Lohm
Nuknuk Mutal sin LEUM GOD ac fahk, **3** “Papa tumasr
el tuh misa yen mwesis, a wangin wen natul. El tia sie
sin mwet welul Korah su tunyuna lain LEUM GOD. El
misa ke ma koluk lal sifacna. **4** Ya mweyen na wangin
wen natul papa, pa in wanginla inel liki mwet Israel? Ase
ip lasr ke acn lun sou lun papa tumasr.” **5** Na Moses el
sang mwe siyuk lalos nu sin LEUM GOD **6** ac LEUM
GOD El fahk nu sel, **7** “Pwaye ma acn natul Zelophehad
inge siyuk uh. Sang ip lalos ke acn lun sou lun papa

tumalos. Lela usru lun papa tumalos in itukyang nu
selos. **8** Fahk nu sin mwet Israel lah kutena mukul su
misa ac wangin wen natul, na acn natul fah usrui ma
lal. **9** Fin wangin acn natul, na tamulel lal fah usrui acn
sel. **10** Fin wangin pac tamulel lal, tamulel lun papa
tumal pa ac eis usru sac. **11** Fin wangin tamulel wien
papa tumal, na sie mwet in sou sac ma fototo emeet nu
sel pa ac eis usru lal oana ma lal sifacna. Mwet Israel
uh in karingin oakwuk ku se inge oana ke nga, LEUM
GOD, sapkin nu sum." **12** LEUM GOD El fahk nu sel
Moses, "Fanyak nu Fineol Abarim ac ngetla nu fin facl se
ma nga ac sang nu sin mwet Israel. **13** Tukun kom liye
tari, kom ac misa, oana Aaron tamulel lom, **14** mweyen
komtal kewa utuk nunak lain ma nga sapkin yen mwesis
Zin. Ke pacl se mwet in sruf nukewa elos torkaskas
lainyu Meribah, komtal srunga akkalemye ku mutal luk
ye mutalos." (Meribah pa unon in kof se Kadesh in acn
mwesis Zin.) **15** Na Moses el pre ac fahk, **16** "O LEUM
GOD, moul lun ma moul nukewa tuku sum me. Nga pre
tuh kom in srisrngiya sie mwet su ku in kol mwet inge, **17**
ac su ku pac in kololos in pacl in mweun, tuh mwet inge
nukewa fah tia oana sheep su wangin mwet shepherd
la." **18** LEUM GOD El fahk nu sel Moses, "Eisal Joshua
wen natul Nun, ac filiya poum fin sifal, mweyen Ngun lun
God oan in el. **19** Sap elan tu ye mutal Eleazar mwet
tol, oayapa ye mutun mwet Israel nukewa, na kom fah
akkalemye nu selos nukewa lah el pa ac aol kom. **20**
Sang nu sel kutu ku ac wal lom sifacna, tuh sruf nukewa
lun mwet Israel fah aksol. **21** El ac fah tupanul Eleazar
mwet tol, su ac fah suk lungse luk ke el ac orekmakin
Urim ac Thummim. In ouiya se inge, Eleazar el ac fahk
nu sel Joshua ac mwet Israel nukewa ma elos ac oru."
22 Moses el oru oana ma LEUM GOD El sapkin nu sel.
El oru tuh Joshua elan tu ye mutal Eleazar mwet tol ac
ye mutun sruf nukewa lun Israel. **23** Na Moses el filiya
paol fin sifal Joshua, oana ma LEUM GOD El sapkin, ac
el fahkak lah Joshua pa ac aolul.

28 LEUM GOD El fahk nu sel Moses, **2** elan sapkin
nu sin mwet Israel in sang mwe mongo ma fal
in kisakinyuk nu sin God ke pacl pakiyuki nu kac, su
fohlo uh akinsewowoyal. **3** Pa inge mwe mongo ma fal
in kisakinyuk nu sin LEUM GOD: kais sie len, kisakin
sheep fusr mukul lukwa yac se matwa su wangin kutena
ma koluk ke mano. **4** Kisakin soko sheep fusr inge ke
lotutang, ac ma soko ngia ke ekela. **5** Ke kais soko
sheep inge, sang pac paun in flao luo ma karkarak ke
cup akosr ke oil in olive wowo tuh in mwe kisa wheat.
6 Pa inge mwe kisa firir ma eneneyuk in orek ke len
nukewa, su tuh mutawauk orek Fineol Sinai — sie mwe
kisa mongo ma orek ke e, su fohlo uh akinsewowoye
LEUM GOD. **7** Okoala cup akosr ke wain sisken loang
uh tuh in weang sheep fusr soko meet ah. **8** Ke ekela,
kisakin sheep fusr soko aklukwa in lumah se na ma
orek ke mwe kisa ke lotutang, wi kisa wheat ac kisa
wain nu kac. Kisakin ma inge oana sie mwe kisa mongo
orek ke e, su fohlo uh akinsewowoye LEUM GOD. **9**
Ke len Sabbath, kisakin lukwa sheep fusr mukul yac se
matwa su wangin kutena ma koluk ke mano, wi paun in
flao akosr karak ke oil in olive tuh in mwe kisa wheat,
oayapa mwe kisa ke wain. **10** Mwe kisa firir se inge
ac orek ke len Sabbath nukewa, in weang pacna mwe
kisa lun len nukewa wi mwe kisa wain uh. **11** Ke len se
emeet ke malem nukewa, kisakin sie mwe kisa firir nu
sin LEUM GOD ke cow mukul fusr lukwa, sheep mukul
soko, itkosr sheep fusr mukul yac sie matwa, ac kewana
in wangin kutena ma koluk ke mano. **12** In akfalye mwe
kisa wheat, sang onkosr paun in flao karyak ke oil in
olive in wi kais soko cow mukul, ac paun akosr ke flao in
wi sheep mukul soko; **13** ac paun luo ke flao in wi kais
soko sheep fusr. Mwe kisa firir inge pa sie mwe kisa
mongo ma orek ke e, su fohlo uh akinsewowoye LEUM
GOD. **14** Srikasrak nu ke mwe kisa wain uh pa quart luo
in wi kais soko cow mukul, quart se tafu in wi sheep
mukul soko, ac quart se in wi kais soko sheep fusr.
Pa inge oakwuk nu ke mwe kisa firir ke len se emeet
ke malem nukewa in yac se. **15** In weang mwe kisa
firir lun kais sie len wi mwe kisa wain uh, kisakin soko
nani mukul tuh in sie mwe kisa ke ma koluk. **16** Kufwen
Alukela uh ma orek in akfulatye LEUM GOD ac fah orek
ke len aksingoul akosr ke malem se meet. **17** Na ke len
aksingoul limekosr in malem sac, sie pac kufwa ac fah
orek ke lusen len itkosr. In len inge kewa, ma ac mongo
uh pa bread wangin mwe pulol kac. **18** Ke len se emeet
lun kufwa se inge kowos fah tukeni in alu, ac tia oru
kutena orekma. **19** Oru sie mwe kisa firir nu sin LEUM
GOD, su sie mwe kisa mongo ma orek ke e. Kisakin
cow mukul fusr lukwa, sheep mukul soko, ac sheep fusr
mukul itkosr, yac sie matwa — nufonna in wangin kutena
ma koluk ke mano. **20** Mwe kisa wheat in orek ke flao
karkar ke oil in olive: paun onkosr in wi kais soko cow
mukul, paun akosr in wi sheep mukul soko, **21** ac paun
luo in wi kais soko sheep fusr. **22** Kisakin pac soko nani
mukul in mwe kisa ke ma koluk, ac in ouiya se inge kom
fah oru alu in aknasnas ke mwet uh. **23** Oru ma inge
in weang mwe kisa firir ma orek ke lotutang nukewa.
24 In lumah sacna, ke len itkosr kowos in kisakin mwe
kisa mongo ma orek ke e, su fohlo uh akinsewowoye
LEUM GOD. Oru ma inge in weang mwe kisa firir ke len
nukewa, ac mwe kisa wain. **25** Ke len se akitkosr kowos
in tukeni alu, ac tia oru kutena orekma. **26** Ke len in
kisakin fahko se meet lun kosrani, ke kowos sang mwe
kisa ke wheat sasu nu sin LEUM GOD, kowos in tukeni
in alu, ac tia oru kutena orekma. **27** Oru sie mwe kisa
firir, su fohlo uh mwe akinsewowoye LEUM GOD: lukwa
cow fusr mukul, soko sheep mukul, ac itkosr sheep fusr
mukul yac se matwa — kewana in wangin kutena ma
koluk ke mano. **28** Akfalye srikasrak ke mwe kisa wheat,
ma orek ke flao karyak ke oil in olive: paun onkosr in

wi kais soko cow mukul, paun akosr in wi sheep mukul
soko ah, **29** ac paun luo in wi kais soko sheep fusr. **30**
Kisakin pac soko nani mukul in mwe kisa ke ma koluk,
ac in ouiya se inge kom fah oru alu in aknasnas ke mwet
uh. **31** Kisakin ma inge oayapa mwe kisa wain, in weang
mwe kisa firir lun len nukewa ac mwe kisa wheat.

29 Ke len se emeet in malem se akitkosr, kowos fah
tukeni in alu, ac tia oru kutena orekma. Ke len sac
kowos in uk mwe ukuk uh. **2** Kisakin sie mwe kisa firir nu
sin LEUM GOD, su fohlo uh mwe akinsewowoyal: soko
cow fusr mukul, soko sheep mukul, ac itkosr sheep fusr
mukul yac se matwa — kewana in wangin kutena ma
koluk ke mano. **3** Akfalye srikasrak ke mwe kisa wheat,
ma orek ke flao karyak ke oil in olive: paun onkosr in wi
cow mukul soko, paun akosr in wi sheep mukul soko ah,
4 ac paun luo in wi kais soko sheep fusr. **5** Kisakin pac
soko nani mukul in mwe kisa ke ma koluk, ac in ouiya se
inge kom fah oru alu in aknasnas ke mwet uh. **6** Kisakin
ma inge in weang mwe kisa firir lun len se oemeet lun
malem, wi mwe kisa wheat nu kac, oayapa mwe kisa firir
ke len nukewa wi mwe kisa wheat ac wain nu kac. Foulin
mwe kisa mongo inge ma orek ke e uh akinsewowoye
LEUM GOD. **7** Ke len se aksingoul in malem akitkosr uh,
kowos in tukeni ac alu. Kowos in tia kang kutena mwe
mongo, ku oru kutena orekma. **8** Kisakin sie mwe kisa
firir nu sin LEUM GOD, su fohlo uh mwe akinsewowoyal:
soko cow fusr mukul, soko sheep mukul, ac itkosr sheep
fusr mukul yac se matwa — kewana in wangin kutena
ma koluk ke mano. **9** Akfalye srikasrak ke mwe kisa
wheat, ma orek ke flao karyak ke oil in olive: paun
onkosr in wi cow mukul soko, paun akosr in wi sheep
mukul soko ah, **10** ac paun luo in wi kais soko sheep
fusr. **11** Kisakin pac soko nani mukul in mwe kisa ke ma
koluk, in weang pacna nani soko ma kisakinyuk ke alu
in aknasnas ke mwet uh, oayapa mwe kisa firir ke len
nukewa wi mwe kisa wheat ac wain nu kac. **12** Ke len
se aksingoul limekosr in malem akitkosr uh, kowos in
tukeni ac alu. Oru sie kufwa in akfulatye LEUM GOD ke
lusen len itkosr, ac tia oru kutena orekma. **13** Ke len
se emeet, oru sie mwe kisa mongo ma orek ke e nu
sin LEUM GOD, su fohlo uh mwe akinsewowoyal: cow
mukul fusr singoul tolkwe, sheep mukul lukwa, ac sheep
fusr mukul singoul akosr yac se matwa — kewana ma
inge in wangin kutena ma koluk ke mano. **14** Akfalye
srikasrak ke mwe kisa wheat, ma orek ke flao karyak ke
oil in olive: paun onkosr in wi kais soko cow mukul, paun
akosr in wi kais soko sheep mukul, **15** ac paun luo in
wi kais soko sheep fusr, wi mwe kisa wain ma oakwuk
nu kac. **16** Kisakin pac soko nani mukul in mwe kisa
ke ma koluk. Oru ma inge in weang mwe kisa firir ke
len nukewa wi mwe kisa wheat ac mwe kisa wain nu
kac. **17** Ke len se akluo, kisakin cow fusr mukul singoul
lukwa, sheep mukul lukwa, ac sheep fusr mukul singoul
akosr, yac se matwa. Ma inge nukewa in wangin kutena
ma koluk ke mano. **18** Oru pac mwe kisa ke wheat ac
mwe kisa wain ke kais soko cow mukul, sheep mukul, ac
sheep fusr, fal nu ke pisalos, oana ma akkalemyeyuk.
19 Oayapa soko nani mukul in mwe kisa ke ma koluk,
oapana ma orek ke len se meet ah. **20** Ke len se aktolu,
kisakin cow fusr mukul singoul soko, sheep mukul lukwa,
ac sheep fusr mukul singoul akosr yac se matwa. Ma
inge nukewa in wangin kutena ma koluk ke mano. **21**
Oru pac mwe kisa ke wheat ac mwe kisa wain ke kais
soko cow mukul, sheep mukul, ac sheep fusr, fal nu ke
pisalos, oana ma akkalemyeyuk. **22** Oayapa soko nani
mukul in mwe kisa ke ma koluk, oapana ma orek ke
len se emeet ah. **23** Ke len se akakosr, kisakin cow
fusr mukul singoul, sheep mukul lukwa, ac sheep fusr
mukul singoul akosr yac se matwa. Ma inge nukewa in
wangin kutena ma koluk ke mano. **24** Oru pac mwe kisa
ke wheat ac mwe kisa wain ke kais soko cow mukul,
sheep mukul, ac sheep fusr, fal nu ke pisalos, oana ma
akkalemyeyuk. **25** Oayapa soko nani mukul in mwe kisa
ke ma koluk, weang pacna kain kisa nukewa ma orek
fahfahsru ke len se oemeet ah. **26** Ke len se aklimekosr,
kisakin cow fusr mukul eu, sheep mukul lukwa, ac sheep
fusr mukul singoul akosr yac se matwa. Ma inge nukewa
in wangin kutena ma koluk ke mano. **27** Oru pac mwe
kisa ke wheat ac mwe kisa wain ke kais soko cow mukul,
sheep mukul, ac sheep fusr, fal nu ke pisalos, oana ma
akkalemyeyuk. **28** Oayapa soko nani mukul in mwe kisa
ke ma koluk, weang pacna kain kisa nukewa ma orek
fahfahsru ke len se oemeet ah. **29** Ke len se akonkosr,
kisakin oalkosr cow fusr mukul, sheep mukul lukwa, ac
sheep fusr mukul singoul akosr yac se matwa. Ma inge
nukewa in wangin kutena ma koluk ke mano. **30** Oru pac
mwe kisa ke wheat ac mwe kisa wain ke kais soko cow
mukul, sheep mukul, ac sheep fusr, fal nu ke pisalos,
oana ma akkalemyeyuk. **31** Oayapa soko nani mukul in
mwe kisa ke ma koluk, weang pacna kain kisa nukewa
ma orek fahfahsru ke len se oemeet ah. **32** Ke len se
akitkosr, kisakin itkosr cow fusr mukul, sheep mukul
lukwa, sheep fusr mukul singoul akosr yac se matwa.
Ma inge nukmewa in wangin kutena ma koluk ke mano.
33 Oru pac mwe kisa ke wheat ac mwe kisa wain ke
kais soko cow mukul, sheep mukul, ac sheep fusr, fal nu
ke pisalos, oana ma akkalemyeyuk. **34** Oayapa soko
nani mukul in mwe kisa ke ma koluk, weang pacna kain
kisa nukewa ma orek fahfahsru ke len se oemeet ah.
35 Ke len se akoalkosr, kowos in tukeni ac alu, ac tia
oru kutena orekma. **36** Oru sie kisa firir tuh in sie mwe
kisa mongo orek ke e nu sin LEUM GOD, su fohlo uh
mwe akinsewowoyal: soko cow fusr mukul, soko sheep
mukul, ac sheep fusr mukul itkosr yac se matwa. Ma
inge nukewa in wangin kutena ma koluk ke mano. **37**
Oru pac mwe kisa ke wheat ac mwe kisa wain ke kais
soko cow mukul, sheep mukul, ac sheep fusr, fal nu ke

pisalos, oana ma akkalemyeyuk. **38** Oayapa soko nani
mukul in mwe kisa ke ma koluk, weang pacna kain kisa
nukewa ma orek fahfahsru ke len se oemeet ah. **39**
Pa inge oakwuk nu ke mwe kisa firir, mwe kisa wheat,
mwe kisa wain, ac kisa in akinsewowo ma kowos ac
oru nu sin LEUM GOD ke pacl in kufwa ma oakwuki
nu suwos. Ma inge in weang mwe sang kowos sang in
akfalye wuleang uh, ac mwe sang ke engan na lun kais
sie mwet in sang. **40** Ouinge Moses el fahk nu sin mwet
Israel ma nukewa ma LEUM GOD El sapkin nu sel.

30 LEUM GOD El fahk nu sel Moses elan sang
oakwuk inge nu sin mwet kol lun sruf lun Israel. **2**
Ke sie mukul el oru sie wuleang in sang kutena ma nu
sin LEUM GOD, ku orek fulahk mu el ac tui liki kutena
ma, elan tia kunausla wulela lal, a elan oru ma nukewa
ma el fahk mu el ac oru. **3** Ke sie mutan fusr su srakna
muta in lohm sin papa tumal, el orala sie wuleang in
sang sie ma nu sin LEUM GOD, ku wuleang in tui liki sie
ma, **4** el enenu in oru ma nukewa ma el wulela kac ku
fulahk kac, sayen papa tumal fin srukak kas in lain ke el
lohng kac. **5** Papa tumal fin tia insese nu ke wuleang lun
acn natul ke el lohng kac, na mutan sac tia enenu in
akfalye wuleang lal. LEUM GOD El fah nunak munas nu
sel, ke sripen papa tumal tia lela elan oru. **6** Sie mutan
lolap fin orala sie wuleang ke nunak na pwaye lal, ku el
finne orala ke el tia nunkala wo, oayapa el fin wuleang in
tui liki sie ma, na toko el payukyak, **7** el enenu in orala
ma el wulela ku fulahk kac, sayen mukul tumal fin srukak
kas in lain ke el lohng kac. **8** Mukul tumal fin lohng kac
ac tia insese nu ke wulela sac, na mutan sac tia enenu
in akfalye. LEUM GOD El ac fah nunak munas nu sin
mutan sac. **9** Sie katinmas ku sie mutan su mukul tumal
el sisella, el enenu in liyaung wuleang nukewa el orala,
oayapa ma nukewa ma el wulela mu el ac tui kac. **10** Sie
mutan payuk fin orala sie wuleang, ku fulahk ke kutena
ma in tui kac, **11** na el enenu in oru ma nukewa el wulela
kac, mukul tumal fin lohngak ac tia fahk kas in lain nu sel.
12 Tusruktu mukul tumal fin lohng ac sap elan tia akfalye,
na mutan kial uh fah tia enenu in akfalye wuleang lal.
LEUM GOD El ac nunak munas nu sel, mweyen mukul
tumal ah kutongilya elan tia akfalye wuleang sac. **13**
Oasr suwohs lun mukul tumal in akkeye, ku tia akkeye,
kutena wuleang ma mutan kial uh orala. **14** Tusruktu ke
len se tukun el lohng ke wuleang sac, a wangin kas in
lain lal nu kac, na mutan sac enenu in orala ma nukewa
ma el wulela kac. Mukul tumal el akkeye kas in wulela
lun mutan kial ke el tia srukak kas in kutong ke len se el
lohng kac. **15** Tusruktu el fin lain wuleang inge tukun len
se el lohng kac, na el pa ac eis mwata ke sripen wuleang
sac tia akfalyeyuk. **16** Pa inge ma LEUM GOD El sapkin
nu sel Moses ke kas in wuleang ma sie mutan lolap el
oru ke el srakna muta in lohm sin papa tumal, ku ma sie
mutan payuk el oru ke el muta yurin mukul tumal.

31 LEUM GOD El fahk nu sel Moses, **2** "Folokin nu
sin mwet Midian ke ma elos tuh oru nu sin mwet
Israel. Toko, na kom fah misa." **3** Ouinge Moses el fahk
nu sin mwet uh, "Akola nu ke mweun, tuh kowos fah
ku in tuyak lain mwet Midian ac kalyaelos ke sripen
ma elos oru nu sin LEUM GOD. **4** Kowos in supwala
kais sie tausin mwet mweun ke kais sie sruf lun Israel."
5 Ouinge sie tausin mwet solla liki kais sie sruf, orala
pisa lulap se ke mwet singoul luo tausin su akola nu
ke mweun. **6** Moses el supwalosla nu ke mweun ye
koko lal Phinehas, wen natul Eleazar mwet tol, su us
kufwa ke lohm nuknuk mutal ac mwe ukuk in sulkakin
pacl in mweun. **7** Elos mutawauk mweuni mwet Midian
oana LEUM GOD El sapkin nu sel Moses, ac onela
mukul nukewa, **8** weang tokosra limekosr lun Midian
inge: Evi, Rekem, Zur, Hur, ac Reba. Elos oayapa unilya
Balaam wen natul Beor. **9** Mwet Israel elos sruokya
mutan Midian ac tulik natulos, oayapa cow ac un sheep
ac nani natulos, ac usla ma lalos nukewa. **10** Elos
esukak siti nukewa selos, ac nien aktuktuk selos. **11**
Elos eis ma wap nukewa, wi mwet sruoh ac kosro uh, **12**
ac use ma inge nu yorol Moses ac Eleazar ac mwet
Israel nukewa su muta in nien aktuktuk se in acn mwesis
lun Moab, kutulap in Infacl Jordan, tulanang Jericho. **13**
Moses, Eleazar, ac mwet kol nukewa saya lun mwet
Israel elos illa liki nien aktuktuk in osun nu sin mwet
mweun. **14** Moses el kasrkusrakak sin mwet kol lun un
mwet mweun, captain lun tausin ac captain lun foko, su
foloko liki mweun uh. **15** El siyuk selos, "Efu kowos ku
lela mutan inge nukewa in moul na? **16** Esam lah mutan
inge pa tuh ukwe na ma Balaam el fahk nu selos, na in
acn Peor elos kolla mwet uh in tia pwaye nu sin LEUM
GOD. Pa sis mwe lokoalok upa sac tuh sikyak nu sin
mwet lun God. **17** Ke ma inge, uniya tulik mukul nukewa,
oayapa mutan nukewa su etu mukul tari, **18** tusruktu
karinganang nu suwos tulik mutan nukewa ac mutan
su soenna etu mukul. **19** Inge kowos nukewa su uniya
kutena mwet, ku pusralla kutena mano misa, enenu in
muta likin nien aktuktuk uh ke len itkosr. Ke len se aktolu
ac len se akitkosr, kowos in aknasnasye kowos sifacna
ac mutan ma sruhu ke mweun. **20** Kowos oayapa enenu
in aknasnasye nuknuk lowos nukewa ac ma nukewa
ma orekla ke kulun kosro, unen nani, ku ma orekla ke
sak." **21** Eleazar mwet tol el fahk nu sin mukul nukewa
su foloko liki mweun, "Pa inge ma LEUM GOD El sapkin
nu sel Moses: **22** Gold, silver, bronze, osra, tin, ac lead
— **23** ma nukewa ma tia motok e, ac fah aknasnasyeyuk
in e uh. Tusruktu enenu pac in aknasnasyeyuk ke kof in
aknasnas. Ac kutena ma su motok e, ac fah isosyang
nu in kof sac. **24** Ke len se akitkosr kowos fah ohlla
nuknuk lowos, na kowos fah nasnasla, ac kowos fah ku
in ilyak nu in nien aktuktuk." **25** LEUM GOD El fahk nu
sel Moses, **26** "Kom ac Eleazar, wi mwet kol saya lun
mwet Israel, in oakla ma nukewa ma utuku ke mweun,

wi mwet sruoh ac un kosro. **27** Kitalik ma utukeni nu
ke ip luo, na sang tafu lun mwet mweun, ac tafu lun
mwet Israel ngia. **28** Ke ip lun mwet mweun an, kom
fah srela sie liki inmasrlon kais lumfoko nukewa tuh in
mwe takma nu sin LEUM GOD— ke mwet sruoh, ac
ke un cow, donkey, sheep ac nani. **29** Sang ma ingan
nu sel Eleazar mwet tol, tuh in sie mwe sang mutal nu
sin LEUM GOD. **30** Ke ip lun mwet nukewa saya, kom
fah srela sie liki kais lumngaul nukewa ke mwet sruoh,
ac oru oapana nu ke un cow, donkey, sheep, ac nani.
Sang ma inge nu sin mwet Levi su liyaung Lohm Nuknuk
Mutal sin LEUM GOD." **31** Moses ac Eleazar oru oana
ma LEUM GOD El sapkin. **32** Pisen ma wap nukewa
ma un mwet mweun uh sruokya oasr ke onfoko itngoul
limekosr tausin sheep ac nani, **33** itngoul luo tausin cow,
34 onngoul sie tausin donkey, **35** ac tolngoul luo tausin
mutan su tia etu mukul. **36** Ip lun mwet mweun uh, oasr
ke tolfoko tolngoul itkosr tausin lumfoko sheep ac nani,
37 ac ip kac ma itukyang nu sin LEUM GOD oasr ke
onfoko itngoul limekosr sheep ac nani. **38** Pisen cow uh
oasr ke tausin tolngoul onkosr, ac ip lun LEUM GOD kac
oasr ke itngoul luo. **39** Pisen donkey uh oasr ke tolngoul
tausin lumfoko, ac ip lun LEUM GOD kac oasr onngoul
soko. **40** Pisen mutan fusr uh oasr ke tausin singoul
onkosr, ac ip lun LEUM GOD kac uh pa mutan tolngoul
luo. **41** Moses el sang nu sel Eleazar takma inge, su sie
mwe sang mutal nu sin LEUM GOD, oana ke LEUM
GOD El sapkin. **42** Ac ip se lun mwet Israel, ma Moses
el srela liki ma lun un mwet mweun uh, **43** oasr tolfoko
tolngoul itkosr tausin lumfoko sheep ac nani, **44** tolngoul
onkosr tausin cow, **45** tolngoul tausin lumfoko donkey, **46**
ac singoul onkosr tausin mutan fusr. **47** Liki ip lun mwet
Israel, Moses el eisla kais sie liki lumngaul nukewa, ke
mwet sruoh ac ke kosro uh, ac el sang ma inge nu sin
mwet Levi su karingin Lohm Nuknuk Mutal sin LEUM
GOD, oana LEUM GOD El sapkin. **48** Toko mwet kol su
karingin un mwet mweun elos som nu yorol Moses **49** ac
fahk, "Leum se, kut oakla mwet mweun lasr, ac wangin
sie selos tuhlac. **50** Ke ma inge kut use mwe yun gold,
mwe lohlpo, sein gold, ring, yaring, ah in walwal, ma kais
sie sesr sifani. Kut sang ma inge nu sin LEUM GOD tuh
in mwe srui lasr ke El molikutla." **51** Moses ac Eleazar
eis mwe naweyuk inge nukewa ma orekla ke gold. **52**
Toasriyen ma inge nukewa ma mwetkol lun mwet mweun
orani, alukela paun angfoko. **53** Elos su tia oaoa in mwet
kol lun mwet mweun elos sruokya na ma wap lalos uh.
54 Ouinge Moses ac Eleazar usla gold uh nu in Lohm
Nuknuk Mutal, tuh LEUM GOD Elan loango mwet Israel.

32 Arulana pus cow nutin sruf lal Reuben ac Gad.
Na ke elos liye lah wo acn Jazer ac Gilead nu
ke tohf cow **2** elos utyak nu yorol Moses, Eleazar, ac
mwet kol saya lun mwet Israel ac fahk, **3** "Acn Ataroth,
Dibon, Jazer, Nimrah, Heshbon, Elealeh, Sibmah, Nebo,
ac Beon **4** LEUM GOD El tuh kasrekut eisla. Acn inge
wona nu ke tohf kosro, ac arulana pus kosro natusr
uh. **5** Nunak munas ase acn inge in ma lasr, ac tia
sap kut in alukela Infacl Jordan in muta layen roto." **6**
Tusruktu Moses el topuk ac fahk, "Ya ma liwos ac som
mweun, a kowos ac mutana inge? **7** Efu kowos ku srike
in akmunasye nunkun mwet Israel tuh elos in tia lungse
fahsr aliki Infacl Jordan nu in facl se su LEUM GOD El
sang nu selos? **8** Pa ingan ma papa tomowos ah tuh oru
ke nga supwalosla liki Kadesh Barnea in kalngeyuk nu in
acn sac. **9** Elos som nwe sun Infahlfal Eshcol ac liye
facl sac, tusruktu ke elos foloko, elos akmunasye mwet
uh in tia utyak nu in facl se su LEUM GOD El sang nu
selos. **10** LEUM GOD El tuh kasrkusrakak ke len sac,
ac orala wulela se inge: **11** 'Nga fulahk lah, mweyen
elos tia inse pwayena nu sik, wangin sie sin mwet su
matwa yac longoulyak su illa liki acn Egypt fah utyak nu
in facl se su nga wuleang kac nu sel Abraham, Isaac
ac Jacob.' **12** Kas inge ma nu sin mwet nukewa, sayal
Caleb wen natul Jephunneh mwet Ken, ac Joshua wen
natul Nun. Eltal mukena inse pwayena nu sin LEUM
GOD. **13** LEUM GOD El kasrkusrakak sin mwet uh ac
oru elos in forfor yen mwesis ke yac angngaul, nwe ke
na fwil nufon se ma oru ma koluk ye mutal ah misa. **14**
Ac inge kowos sie fwil sasu su aolla papa matu tomowos
in oru ma koluk, ac akyokye kasrkusrak lun LEUM GOD
nu fin Israel. **15** Mwet Reuben ac Gad, kowos fin forla
lukel inge, El ac sifilpa fahsr liki mwet inge nukewa yen
mwesis uh, na mwatan ma koluk ma ac sikyak inge ac
fah oan fowos." **16** Na elos kalukyang nu yorol Moses ac
fahk, "Kut siyuk tuh kut in etoak kutu kalkal eot nu ke
sheep natusr uh, ac musai kutu siti ke pot ku nu sin sou
lasr uh. **17** Na kut ac fah akola in wi mwet Israel wiasr
som nu ke mweun, ac kut fah fahsr meet in kololos nwe
ke kut oakelosi fin acn su ac fah ma lalos. In pacl ingan,
sou lasr uh fah muta inge in siti kalkalyak ke pot ku, ac
tia sensen ke mwet in facl se inge. **18** Kut fah tia foloko
nu yen sesr nwe ke mwet Israel nukewa elos oakwuki in
acn ma itukyang nu selos. **19** Kut fah tia eis kutena acn
sesr layen roto in Infacl Jordan, mweyen kut eis tari ip
lasr inge layen kutulap in Infacl Jordan." **20** Moses el
topuk, "Fin pwayena ma kowos fahk, na inge ye mutun
LEUM GOD, kowos akola in som nu ke mweun. **21**
Mwet mweun lowos nukewa in fahsr sasla Infacl Jordan,
na ye koko lun LEUM GOD elos in mweun lain mwet
lokoalok lasr nwe ke LEUM GOD El kutangulosla **22** ac
eis acn sac. Toko kowos ac ku in foloko, mweyen kowos
akfalyela tari ma kunowos nu sin LEUM GOD ac nu sin
mwet Israel wiowos. Na LEUM GOD El fah akkalemye
lah acn se inge kutulap in Infacl Jordan ma lowos. **23**
Tusruktu kowos fin tia oru oana ma kowos wulela inge,
nga akkalemye nu suwos lah kowos orekma koluk lain
LEUM GOD. Kowos in arulana etu lah ac fah kaiyuk
kowos ke ma koluk lowos. **24** Ke ma inge, musai siti nu

sin sou lowos ac kalkal nu ke sheep ac nani nutuwos an,
tusruktu kowos in oru na ma kowos wulela kac!" **25** Na
mukul ke sruf lal Gad ac Reuben elos fahk, "Moses, kut
ac oru oana kom sapkin. **26** Mutan kiasr, tulik natusr,
cow natusr, ac sheep natusr fah mutana inge ke siti in
acn Gilead. **27** A kut nukewa ac akola in som nu ke
mweun ye kolyuk lun LEUM GOD. Kut ac fahla alukela
Infacl Jordan ac mweun, oana ke kom fahk." **28** Ouinge
Moses el sang ma sap inge nu sel Eleazar, Joshua, ac
mwet kol saya lun mwet Israel: **29** "Mukul ke sruf lun
Gad ac Reuben fin fahsr aliki Infacl Jordan ac akola nu
ke mweun ke sap lun LEUM GOD, ac kowos fin eisla
acn sac ke sripen kasru lalos, na kowos fah sang nu
selos acn Gilead tuh in ma lalos. **30** Tusruktu elos fin tia
fahla alukela Infacl Jordan ac wi kowos mweun, elos ac
fah eis na acn selos inmasrlowos fin acn Canaan." **31**
Mukul ke sruf lun Gad ac Reuben elos topuk, "Kut ac oru
oana ma LEUM GOD El sapkin. **32** Ye kolyuk lal, kut fah
fahla aliki nu in facl Canaan ac mweun, tuh acn inge
kutulap in Infacl Jordan in ma lasr." **33** Ouinge Moses el
oakiya acn nukewa ke facl sel Tokosra Sihon lun acn
Amor, ac facl sel Tokosra Og lun acn Bashan, weang siti
srisrik ac acn nukewa ma raunela, tuh in ma lun sruf lun
Gad ac Reuben ac tafu sruf lal Manasseh. **34** Sruf lun
Gad sifil musaela pot ku in siti Dibon, Ataroth, Aroer, **35**
Atroth, Shophan, Jazer, Jogbehah, **36** Beth Nimrah, ac
Beth Haran. **37** Sruf lun Reuben sifil musaela Heshbon,
Elealeh, Kiriathaim, **38** Nebo, Baal Meon (ayaolla inen
acn se inge), ac Sibmah. Elos sang ine sasu nu ke siti
ma elos sifil musaela. **39** Sou lulap lal Machir, wen natul
Manasseh, mweun ac eisla acn Gilead, ac elos lusla
mwet Amor su muta we. **40** Ke ma inge Moses el sang
acn Gilead nu sin sou lal Machir, ac elos muta we. **41**
Jair, ke sruf lal Manasseh, el mweun ac sruokya kutu siti
srisrik we, ac sang ine sasu se inge nu kac: "Siti Srisrik
lun Jair." **42** Nobah el mweun ac sruokya acn Kenath ac
siti srisrik raunela, ac sang inel sifacna nu ke acn inge:
Nobah.

33 Ma simla inge fahkak inen acn ma mwet Israel
aktuktuk we tukun elos fahsr liki acn Egypt ke sruf
lalos ye kolyuk lal Moses ac Aaron. **2** Moses el simusla
inen kais sie acn ma elos tulokunak lohm nuknuk selos
we, oana ma LEUM GOD El sapkin. **3** Mwet Israel elos
som liki Egypt ke len aksingoul limekosr in malem se
meet in yac, len se tukun Kufwen Alukela se oemeet. Ye
karinginyuk lun LEUM GOD elos illa liki siti Rameses ye
mutun mwet Egypt, **4** su pikin wounse mukul natulos
ma LEUM GOD El uniya. LEUM GOD El oru ouinge in
akkalemye lah El arulana ku liki god lun acn Egypt. **5**
Mwet Israel som liki acn Rameses ac tulokunak nien
aktuktuk lalos Sukkoth. **6** Nien aktuktuk lalos akluo pa in
acn Etham sisken yen mwesis. **7** Liki acn sac elos folokla
nu Pi Hahiroth, kutulap in Baal Zephon, ac aktuktuk
apkuran nu Migdol. **8** Elos mukuila liki Pi Hahiroth ac
fahsr sasla in Meoa Srusra nu in acn mwesis lun Shur.
Tukun fahsr ke len tolu elos aktuktuk in acn Marah. **9**
Liki acn we elos som nu Elim ac aktuktuk we, mweyen
oasr unon in kof singoul luo ac sak palm itngoul we.
10 Elos fahsr liki Elim ac aktuktuk apkuran nu ke Meoa
Srusra. **11** Acn in aktuktuk se lalos toko pa yen mwesis
lun Sin. **12** Na toko elos aktuktuk Dophkah, **13** ac toko
in acn Alush, **14** ac toko in acn Rephidim, acn se ma
wangin kof elos in nim we. **15** Elos mukuiyak liki acn
Rephidim ac som aktuktuk in acn mwesis lun Sinai. **16**
Elos som liki acn we nu in acn Kibroth Hattaavah. **17** Tok
elos som ac aktuktuk in kais sie acn inge: Hazeroth, **18**
Rithmah, **19** Rimmon Perez, **20** Libnah, **21** Rissah, **22**
Kehelathah, **23** Eol Shepher, **24** Haradah, **25** Makheloth,
26 Tahath, **27** Terah, **28** Mithkah, **29** Hashmonah, **30**
Moseroth, **31** Bene Jaakan, **32** Hor Haggidgad, **33**
Jotbathah, **34** Abronah, **35** Ezion Geber, **36** acn mwesis
lun Zin (pa ingan acn Kadesh), **37** ac Eol Hor, sisken na
facl Edom. **38** Aaron mwet tol el fanyak nu fin mangon
Eol Hor, oana ke LEUM GOD El sapkin nu sel, ac el
misa we ke len se oemeet in malem se aklimekosr ke
yac akangngaul tukun mwet Israel elos illa liki acn Egypt.
39 Aaron el yac siofok longoul tolu ke el misa Fineol Hor.
40 Tokosra lun Arad, su oan layen eir in acn Canaan,
el lohngak lah mwet Israel apkuranme. **41** Mwet Israel
elos mukuiyak liki Eol Hor ac aktuktuk Zalmonah. **42**
Na toko elos aktuktuk ke kais sie acn inge: Punon, **43**
Oboth, **44** mahnum Abarim in acn Moab, **45** Dibon Gad,
46 Almon Diblathaim, **47** Fineol Abarim, apkuran nu
Fineol Nebo, **48** ac in acn tupasrpasr Moab su oan layen
kutulap in Infacl Jordan tulanang Jericho, **49** inmasrlon
Beth Jeshimoth na nwe infahlfal Acacia in acn mwesis
lun Moab. **50** In acn mwesis lun Moab sisken Infacl
Jordan tulanang acn Jericho, LEUM GOD El kaskas nu
sel Moses ac fahk, **51** "Kaskas nu sin mwet Israel, ac
fahk nu selos: Pacl se kowos fahsr alukela Infacl Jordan
ac utyak nu in facl Canaan, **52** kowos in lusak mwet
nukewa we. Kunausla ma sruloala lalos nukewa — ma
orekla ke eot ac ma orekla ke osra — wi acn in alu lalos
nukewa. **53** Sruokya facl sac ac oakwuki we, mweyen
nga sot acn we tuh in ma suwos. **54** Kitalik acn we ke fa,
nu sin sruf ac sou lowos nukewa. Sang ipin acn ma yohk
nu sin sruf ma yohk, ac ipin acn ma srik nu sin sruf ma
srik. **55** Kowos fin tia lusla mwet nukewa su muta we, na
mwet lula uh ac fah arulana aklokoalokye kowos, oana
kutkut in atronmotowos, ku oana sak ma oasr otoh kac
inpupowos, na tok elos ac foroht lain kowos. **56** Kowos
fin tia luselosla, na nga ac kunauskowosla oana ke nga
akoo in kunauselosla."

34 LEUM GOD El kaskas nu sel Moses ac fahk, **2**
"Sang oakwuk inge nu sin mwet Israel: Ke kowos
ac utyak nu Canaan, facl se ma nga asot nu suwos,
pa inge masrol nu ke acn lowos. **3** Masrol ke layen

eir ac som nwe ke yen mwesis Zin wi na masrol nu
Edom. Siska kutulap pa mutawauk e ke layen eir ke
Meoa Misa. 4 Na ac fah kuhfla nu eir nu ke Innek In
Utyak Nu Akrabbim, ac som sasla acn Zin na nwe ke
sun eir in acn Kadesh Barnea. Na ac fah kuhfwak nu
roto epang nu Hazar Addar ac fahla nwe Azmon, 5 yen
se ma ac kuhfla nu infahlfal nu ke masrol lun Egypt,
ac safla ke Meoa Mediterranean. 6 "Masrol layen nu
roto pa Meoa Mediterranean. 7 "Masrol layen nu epang
uh ac fah suwosme Meoa Mediterranean nwe Fineol
Hor 8 ac ut we lac ke Innek In Utyak Nu Hamath, na
sifil fahla nwe Zedad 9 ac nu Ziphron, na fahla safla ke
acn Hazar Enan. 10 "Masrol layen nu kutulap ac fah
mutawauk Hazar Enan fahla nwe Shepham. 11 Na ac
fah oatui nu eir som nwe Harbel, kutulap in acn Ain, ac
suwoslana nu infulan eol kutulap in Lulu Galilee, 12 na
fahla eir lac ke Infacl Jordan nwe ke Meoa Misa. "Pa
inge masrol akosr lun acn suwos uh." 13 Na Moses el
fahk nu sin mwet Israel, "Pa inge facl se su kowos ac eis
ke susfa, ma LEUM GOD El sang nu sin sruf eu tafu
lun Israel. 14 Sruf lal Reuben ac sruf lal Gad ac tafu
sruf lal Manasseh eis tari acn selos, kitakatelik fal nu
ke lupan sou lalos, 15 layen kutulap in Infacl Jordan,
tulanang Jericho." 16 LEUM GOD El fahk nu sel Moses,
17 "Eleazar mwet to, ac Joshua wen natul Nun, fah kitalik
acn uh nu sin mwet uh. 18 Eis pac kais sie mwet kol
ke kais sie sruf in kasrelos kitalik." 19 Pa inge mwet su
LEUM GOD El sulela: Sruf Mwet Kol Judah Caleb, wen
natul Jephunneh Simeon Shelumiel, wen natul Ammihud
Benjamin Elidad, wen natul Chislon Dan Bukki, wen
natul Jogli Manasseh Hanniel, wen natul Ephod Ephraim
Kemuel, wen natul Shiphtan Zebulun Elizaphan, wen
natul Parnach Issachar Paltiel, wen natul Azzan Asher
Ahihud, wen natul Shelomi Naphtali Pedahel, wen natul
Ammihud 29 Pa inge mwet ma LEUM GOD El srisrngiya
in kitalik acn nu sin mwet Israel in facl Canaan.

35 In acn mwesis lun Moab sisken Infacl Jordan
tulanang acn Jericho, LEUM GOD El fahk nu sel
Moses, 2 "Fahk nu sin mwet Israel lah elos enenu in
sang kutu siti in acn ma elos eis lalos nu sin mwet Levi
tuh elos in muta we, wi pac acn tupasrpasr ma raunela
ac yohk mah we. 3 Siti inge ac fah ma lun mwet Levi, ac
elos fah muta we. Acn ma yohk mah we inge ac fah
nien tohf cow ac kain kosro nukewa natulos. 4 Acn in
tohf kosro uh ac mutawauk sisken pot lun siti uh fahla
yact lumfoko ke siska akosr kewa. 5 Na ac orala sie acn
maspang ma srikasrak kac uh oasr ke sie tausin yact ke
siska kewa, ac siti uh ac oan infulwa. 6 Kom fah sang
onkosr siti nu sin mwet Levi tuh in siti in molela, tuh sie
mwet fin uniya sie pac mwet ke ongla ouiya, elan ku in
kaing nu we. In weang siti inge, sang pac angngaul luo
siti an nu selos, 7 wi acn tupasrpasr ac yohk mah we
ma oan raunela. Siti angngaul oalkosr nufon fah ma lun
mwet Levi. 8 Pisen siti in acn lun kais sie sruf ma ac
itukyang nu sin mwet Levi fah lumweyuk fal nu ke lupan
acn lun sruf sac." 9 LEUM GOD El fahk nu sel Moses,
10 elan fahk nu sin mwet Israel: "Pacl se kowos alukela
infacl Jordan nu in acn Canaan, 11 kowos fah srela kutu
siti uh in nien molela, ma sie mwet el ac ku in kaing nu
we el fin uniya sie mwet ke el tia oru in oaya. 12 Ke el
muta in acn se inge, el ac tia sangeng sin sou lun mwet
misa sac su suk in foloksak. Mwet se fin tukakyak ke
akmas, fah tia anwuki meet liki nununkeyuk el ye mutun
mwet uh. 13 Sulela siti in molela onkosr: 14 tolu siti uh in
oan kutulap in Infacl Jordan, ac tolu siti fin acn Canaan.
15 Siti onkosr inge ac fah acn in wikla lun mwet Israel,
oayapa mwetsac su mutangan aktuktuk yuruwos uh, ku
mwetsac su ac muta inmasrlowos nwe tok. Kutena mwet
su uniya mwet ke ongla ouiya, ac ku in kaing nu in sie
sin siti inge. 16 "Tusruktu sie mwet fin sringil sie mwet ke
soko polo osra ac mwet sac misa, el mwet akmas. Sie
mwet akmas enenu in anwuki. 17 Ku kutena mwet su
tukya sie mwet ke sie eot inpaol ac mwet sac misa, el
mwet akmas. Sie mwet akmas enenu in anwuki. 18 Ku
sie mwet su sringilya siena mwet ke soko mwe anwuk
orekla ke sak, ac mwet sac misa, na el sie mwet akmas.
Sie mwet akmas enenu in anwuki. 19 Ma kunen sou se
ma fototo emeet nu sin mwet misa sac, in uniya mwet
akmas sac. El fin konalak, elan unilya. 20 "Mwet se fin
srunga sie mwet ac unilya ke sinukunulla nu ten, ku
tungalilya, 21 ku fiskilya, oasr mwatal ke akmas, ac el ac
fah anwuki. Ma kunen sou se ma fototo emeet nu sin
mwet misa sac, in uniya mwet akmas sac. El fin konalak,
elan unilya. 22 "Tusruktu fin pa mwet se el sinukunla
sie mwet nu ten, ku tungalilya na el misa, a mwet se
ma oru ah el tia srungal ku oru in oaya. 23 Ku fin pa
mwet se el sis eot se tuh uniya mwet se su el tia liye,
ac el tia pac mwet lokoalok lal uh, na fuka? 24 Ke ac
nununkeyuk lumah ouinge uh, na mwet uh in wi layen
lun mwet se ma orala misa sac, ac tia wi sou lun mwet
misa sac su suk in foloksak. 25 Mwet uh in molela mwet
se ma akmas liki sou lun mwet misa sac, ac elos fah
folokunulla nu in siti in molela se ma el tuh kaingla nu
we. El fah muta we nwe ke Mwet Tol Fulat se in pacl sac
el misa. 26 Mwet se ma akmas ah fin illa liki siti in molela
se ma el kaing nu we, 27 ac sou lun mwet misa sac fin
konalak ac unilya, na foloksak se inge ac tia oaoa in
akmas. 28 Mwet se ma akmas el enenu in mutana in
siti in molela nwe ke na Mwet Tol Fulat sac misa, na
toko el fah ku in folokla nu in acn sel sifacna. 29 Ma sap
inge ma nu suwos ac fwilin tulik nutuwos yen nukewa
kowos muta we. 30 "Sie mwet fin tukakyak ke akmas,
na enenu in oasr mwet loh luo ku pus liki, tuh in ku in
koneyukyak lah oasr mwatal, ac fal elan misa. Mwet loh
sefanna tiana fal in akpwayeye tukak lun akmas. 31 Sie
mwet akmas enenu in anwuki. El tia ku in kaingkunla
mwe kai se inge el finne sang mani in moli. 32 Mwet se
fin kaingla nu in sie siti in molela, nikmet lela nu sel elan

sang mani molel in folok nu acn sel meet liki Mwet Tol
Fulat el misa. **33** Kowos fin oru lumah se inge, kowos
ac akfohkfokyela facl ma kowos muta we uh, mweyen
akmas uh el akfohkfokyela acn. Mwet akmas sac fin tia
misa, na wangin pac sie inkanek in aknasnasyela acn se
ma sie mwet el anwuki we. **34** Nikmet akfohkfokyela facl
se ma kowos muta we uh, tuh nga LEUM GOD, ac nga
muta inmasrlon mwet Israel."

36 Mwet nukewa su sifen sou ke sou lulap lun Gilead,
wen natul Machir ac nutin natul Manasseh wen
natul Joseph, elos som nu yorol Moses ac mwet kol
saya. **2** Elos fahk, "LEUM GOD El sap kom in kitalik facl
se inge nu sin mwet Israel ke fa. El oayapa sapkin nu
sum in sang acn lun Zelophehad, mwet wiasr, nu sin
acn natul. **3** Tusruktu, esam lah elos fin payukyak sin
mukul in siena sruf, na acn lalos ac fah ma lac lun sruf
sac, ac lupa nufon se ituku lasr inge ac srikeni. **4** Ke
Yac in Folokyang — pacl se ma acn nukewa ma tuh
kukakinyukla ac enenu in sifilpa utukeni nu yurin mwet
ma la meet ah — na mwe usru lun acn natul Zelophehad
ac tuh weang acn lun sruf ma elos payuk nu se nwe tok,
na ac fah wanginla liki acn lasr uh." **5** Ke ma inge Moses
el fahk nu sin mwet Israel ma LEUM GOD El sapkin
inge. El fahk, "Ma mwet in sruf lal Manasseh inge fahk
uh pwaye. **6** Ouinge LEUM GOD El fahk mu acn natul
Zelophehad elos sukosok in payuk sin kutena mwet elos
lungse, tusruktu inmasrlon na mwet in sruf lalos sifacna.
7 Acn sin mwet Israel nukewa ac fah karinginyuk tuh in
oanna ke sruf lal. **8** Mutan nukewa ma oasr mwe usru lal
ke sie sruf lun Israel, enenu na in payuk sin sie mukul in
sruf sacn. In ouiya se inge kais sie mwet Israel fah usrui
acn lun papa matu tumal. **9** Na acn uh ac tia som liki sie
sruf nu ke sie pacna sruf. Kais sie sruf ac fah sruokyana
acn lal uh." **10** Acn natul Zelophehad elos oru oana ma
LEUM GOD El sapkin nu sel Moses. **11** Ouinge Mahlah,
Tirzah, Hoglah, Milcah, ac Noah, eltal payukyak sin wen
nutin tamulel lun papa tumalos. **12** Elos payuk sin mwet
in sruf lun fwilin tulik natul Manasseh wen natul Joseph,
ac acn selos uh oanna in sruf lun papa tumalos. **13** Pa
inge ma sap ac ma oakwuk ma LEUM GOD El sapkin nu
sel Moses, su ma nu sin mwet Israel, in acn mwesis lun
Moab sisken infacl Jordan tulanang acn Jericho.

Deuteronomy

1 Pa inge kas lal Moses nu sin mwet Israel ke pacl
se elos oasr yen mwesis, kutulap in Infacl Jordan.
Elos muta ke Infahlfal lun Jordan tulanang acn Suph,
inmasrlon siti Paran ac siti Tophel, Laban, Hazeroth, ac
Dizahab. (**2** Mwet uh fahsr ut ke fulan eol Edom ke lusen
len singoul sie, Fineol Sinai nu Kadesh Barnea.) **3** Ke
len se emeet in malem aksingoul sie ke yac akangngaul
tukun elos illa liki acn Egypt, Moses el fahkang nu sin
mwet uh ma nukewa ma LEUM GOD El sapkin elan
fahk nu selos. **4** Ma se inge sikyak tukun LEUM GOD
El kutangulla Tokosra Sihon lun mwet Amor su leumi
siti Heshbon, ac Tokosra Og lun Bashan su leumi siti
Ashtaroth ac Edrei. **5** Mwet uh srakna muta kutulap
in Infacl Jordan in facl sin mwet Moab ke Moses el
mutawauk in aketeya ac luti ke ma sap lun God. El fahk,
6 "Ke kut srakna muta ke Eol Sinai, LEUM GOD lasr El
fahk nu sesr, 'Fal tari muta lowos ke eol soko inge. **7**
Tuleya lohm nuknuk suwos an ac mukuiyak. Fahsr nu
infulan eol lun mwet Amor ac nu ke acn nukewa ma
raunela — nu Infahlfal Jordan, nu infulan eol uh ac acn
tupasrpasr uh, nu ke acn ma oan layen eir, ac nu ke
weacn Meoa Mediterranean. Fahsr nu in facl Canaan ac
alukeot pac Eol Lebanon, som na nwe ke Infacl lulap
Euphrates. **8** Acn inge nukewa pa nga, LEUM GOD,
wulela kac in sang nu sin papa matu tomowos: Abraham,
Isaac, ac Jacob, ac nu sin fwilin tulik natulos. Fahla ac
eis lowos.'" **9** Moses el fahk nu sin mwet uh, "Ke kut
srakna muta Eol Sinai nga tuh fahk nu suwos, 'Arulana
upala nu sik in kol u lulap se inge. Nga tia ku in mukena
oru. **10** LEUM GOD lowos El oru kowos in arulana pus,
oana itu inkusrao uh. **11** Lela LEUM GOD lun papa matu
tomowos Elan akpusye kowos pacl tausin yohk liki inge,
ac akinsewowoye kowos, oana ke El tuh wulela kac!
12 Tusruktu nga ac mukena aksuwosye alein lowos uh
fuka? **13** Sulela kutu mwet lalmwetmet, mwet etauk ac
mwet pah, liki kais sie sruf lowos, ac nga ac fah oru
tuh elos in mwet kol lowos.' **14** Na kowos tuh insese
mu wona in orek ouinge. **15** Ke ma inge nga eis mwet
lalmwetmet ac pah ma kowos tuh sulela in sruf lowos
uh, ac nga oru tuh elos in mwet kol lowos. Kutu selos
leum fin tausin, kutu leum fin foko, kutu fin lumngaul,
ac kutu fin singoul. Nga oayapa srisrngiya kutu mwet
pwapa saya in sruf nukewa. **16** "In pacl sac nga tuh
fahk nu selos, 'Porongo alein ma ac sikyak inmasrlon
mwet lowos. Oru nununku lowos ke alein inge nukewa in
suwohs, finne ma sin mwet lowos sifacna, ku ma sin
mwetsac su muta inmasrlowos. **17** Nimet wiwi mwet
ke wotela lowos an. Kowos in nununku mwet nukewa
oana sie ac nimet suk lah su. Nimet tupwek sin kutena
mwet, mweyen ma kowos wotela uh ma sin God me.
Fin oasr alein upala nu suwos, use nu yuruk ac nga fah
wotela.' **18** In pacl sacn pacna, nga tuh sot nu suwos
kas in luti nu ke ma nukewa saya ma kowos in oru.
19 "Kut orala ma LEUM GOD El sapkin nu sesr. Kut
som liki Eol Sinai ac fahsr sasla yen mwesis na lulap
sac su oasr mwe aksangeng puspis we, ke kut ut ke
inkanek ke fulan eol lun mwet Amor. Na ke kut sun acn
Kadesh Barnea, **20** nga tuh fahk nu suwos, "Kowos
sun tari fulan eol sin mwet Amor, su LEUM GOD lasr
El ase nu sesr. **21** Liye, LEUM GOD lowos El asot facl
se inge lowos. Utyak oakikowosi we, oana LEUM GOD
lun papa matu tumasr El wulela kac. Nikmet sangeng
ku alolo.' **22** "A kowos tuku nu yuruk ac fahk, 'Wona
kut in supwala kutu mukul ah in som meet liki kut in
kalngei acn sac, elos in mau fahk nu sesr lah siti fuka
ingo, ac pia inkanek fal kut in ut we.' **23** "Nga insese
nu ke nunak sac, na nga sulela mwet singoul luo, kais
sie ke kais sie sruf. **24** Elos som nu infulan eol uh nwe
ke elos sun Infahlfal Eshcol, ac irong acn we nukewa.
25 Elos foloko us kutu fokinsak ma elos konauk we, ac
fahkak lah facl se su LEUM GOD lasr El ase in sesr
ingo arulana wo fohk we. **26** "A kowos utuk nunak lain
ma LEUM GOD lowos El sapkin, ac kowos srangesr
utyak nu in facl sac. **27** Kowos torkaskas in lohm nuknuk
suwos ac fahk, 'LEUM GOD El srungakut. El uskutme
liki acn Egypt in tuh eiskutyang nu inpoun mwet Amor
inge, elos in unikuti. **28** Efu ku kut in som nu we? Kut
sangeng. Mwet ma kut supwala nu ingo fahk nu sesr lah
mwet we elos arulana ku ac loes liki kut, oayapa pot in
siti ma elos muta we uh arulana fulat nwe lucng. Elos
liye pac mwet na yohk pisa we!' **29** "Tusruktu nga fahk
nu suwos, 'Nimet sangeng sin mwet ingo. **30** "LEUM
GOD lowos El ac fah kol kowos, ac El ac fah mweun
keiwos, oana ke kowos liye ke El tuh oru in facl Egypt
31 ac yen mwesis. Kowos liye na lah fuka El uskowosme
ac karingin kowos nwe ke kowos sun acn se inge, oana
ke sie papa el kafisak wen natul.' **32** Tusruktu nga ne
fahk ouinge, kowos srakna tia lulalfongi LEUM GOD, **33**
El ne fahsr meet liki kowos in pacl nukewa in suk acn
ma kowos ac aktuktuk we. In akkalemye innek lowos, El
fahsr meet liki kowos in sie sru in e ke fong, ac in sie sru
in pukunyeng ke len. **34** "LEUM GOD El lohng torkaskas
lowos ac kasrkusrakak. Ouinge El fulahk mu, **35** 'Wangin
sie suwos ke fwil koluk se inge ac fah ilyak nu in facl
se ma wo fohk we su nga tuh wulela in sang nu sin
papa matu tomowos. **36** Caleb, wen natul Jephunneh,
mukena ac fah utyak nu we. El srakna inse pwaye nu
sik, ac nga fah sang acn ma el kalngeyuk we nu sel, ac
nu sin fwilin tulik natul.' **37** Ke sripowos LEUM GOD
El oayapa kasrkusrak sik ac fahk, 'Moses, kom ac fah
tia pac ilyak nu in facl sac. **38** Joshua, wen natul Nun,
mwet kasru lom, pa ac kol mwet Israel in eisla facl sac
ac muta we. Na kom in akkeyal.' **39** "LEUM GOD El fahk
nu sesr nukewa, 'Tulik nutuwos, su srakna srikla in etu
inmasrlon ma wo ac ma koluk, elos pa ac utyak nu in facl
sac — tulik ma kowos tuh fahk mu ac sruhu sin mwet

lokoalok lowos. Nga fah sang facl sac nu selos, ac elos
fah eisla ac muta fac. 40 A funu kowos, forla ac folokla
nu yen mwesis ke inkanek nu Meoa Srusra.' 41 "Na
kowos topuk ac fahk nu sik, 'Moses, kut orekma koluk
lain LEUM GOD. Tusruktu inge kut ac som mweun, in
oana ke LEUM GOD lasr El sapkin.' Na kais sie suwos
tuh akola in mweun, ac nunku mu ac fisrasr in utyak
eisla fulan eol uh. 42 "Tusruktu LEUM GOD El fahk nu
sik, 'Fahk nu selos elos in tia som mweun, mweyen nga
ac tia welulos, ac mwet lokoalok lalos ac kutangulosla!'
43 Nga tuh fahk nu suwos ma LEUM GOD El fahk, a
kowos tiana lungse lohng. Kowos utuk nunak lainul, ac
ke nunak keke lowos kowos utyak na nu infulan eol uh.
44 Na mwet Amor su muta infulan eol uh elos ilme lain
kowos oana un loang in eir uh. Elos ukwe kowos na
nwe Hormah, ac kutangkowosla infulan eol Edom. 45
Na kowos tuh foloko ac wowoyak nu sin LEUM GOD in
suk kasru, tusruktu El tiana porongekowos ku lohwot nu
suwos. 46 "Ouinge, tukun kut tuh muta Kadesh ke sie
pacl na loeloes,

2 kut forla ac folokla nu yen mwesis, ke inkanek nu
inalok ke Meoa Srusra, oana LEUM GOD El sapkin,
ac kut sisla pacl loeloes in foroht forma infulan eol lun
Edom. 2 Na LEUM GOD El fahk nu sik mu 3 fal tari
pacl kut forfor infulan eol ingo, ac kut enenu in som nu
epang. 4 El fahk nu sik ngan sot nu suwos kas inge:
'Kowos akuranna fahsr sasla infulan eol Edom, facl
sin fwilin tulik natul Esau, su mwet liwos. Elos ac fah
sangeng suwos, 5 tusruktu nik kowos aklokoalokyalos,
mweyen nga fah tia sot kutu srisrik acn lalos nu suwos,
finne square foot se. Nga sang tari acn Edom tuh in
ma lun mwet ke fwilin tulik natul Esau. 6 Kowos ku in
moul mongo nowos ac kof nimowos selos.' 7 "Esam
lah LEUM GOD lowos El akinsewowoye kowos in ma
nukewa kowos oru. El karingin kowos in forfor lowos yen
mwesis lulap se inge. El wi kowos ke yac angngaul inge,
ac sot ma nukewa kowos enenu. 8 "Na kut mukuiyak ac
som liki inkanek ma som liki siti Elath ac Eziongeber nu
ke Meoa Misa, na kut kuhfla nu kuta epang in som nu
Moab. 9 LEUM GOD El fahk nu sik, 'Nimet aklokoalokye
mwet Moab, su fwilin tulik natul Lot, ac nimet mweun nu
selos. Nga sang tari siti Ar nu selos, ac nga ac tia sot nu
suwos kutena acn selos.'" (10 Sie un mwet na yohk pisa
pangpang mwet Emim muta in acn Ar meet. Elos mwet
na loeska oana mwet Anak, sie pacna un mwet yohk
pisa. 11 Kutu mwet uh pangon mwet Emim ac mwet
Anak ke e se inge: Rephaim. Tusruktu mwet Moab uh
pangnolos Emim. 12 Mwet Hor elos tuh muta Edom
in pacl meet, tusruktu fwilin tulik natul Esau luselosla,
kunausla mutunfacl selos, ac oakwuki we, oapana ma
mwet Israel elos tuh oru tok ke elos lusla mwet lokoalok
lalos liki acn ma LEUM GOD El tuh sang selos.) 13 "Na
kut alukeot Infacl Zered, oana LEUM GOD El sapkin nu
sesr. 14 Ma inge sikyak yac tolngoul oalkosr tukun kut
tuku liki acn Kadesh Barnea. Mwet mweun nukewa in
fwil sac misa nufon, oana ma LEUM GOD El tuh fahk. 15
LEUM GOD El nuna lainulos na nwe ke El kunauselosla
nukewa. 16 "Tukun elos nukewa misa, 17 LEUM GOD
El fahk nu sesr, 18 'Misenge kowos ac fahsr sasla acn
lun mwet Moab ke inkanek nu Ar. 19 Na kowos ac
fah apkuran nu ke facl sin mwet Ammon, su fwilin tulik
natul Lot. Nikmet aklokoalokyalos ku mweun nu selos,
mweyen nga ac tia sot kutena acn lowos ke acn ma nga
sang tari nu selos.'" (20 Facl se inge oayapa eteyuk
mu facl sin mwet Rephaim, inen mwet ma tuh muta
we meet, a mwet Ammon uh pangnolos Zamzummim.
21 Elos arulana loes, oana mwet Anak. Oayapa elos
arulana pus, ac sie un mwet na fokoko. Tusruktu LEUM
GOD El kunauselosla, tuh mwet Ammon in eisla acn
selos ac oakwuki fac. 22 LEUM GOD El tuh oru ouiya se
pacna inge nu sin mwet Edom, fwilin tulik natul Esau, su
muta infulan eol lun Edom. El kunausla mwet Hor, ac oru
tuh mwet Edom in eisla acn selos ac oakwuki we, ac
elos srakna muta we nwe inge. 23 Acn ma oan weacn
Meoa Mediterranean oakwuki tari sin mwet tuku liki tuka
Crete. Elos onela mwet Avvim, su mwet na pwaye we,
ac eisla acn nukewa lalos, som na nwe siti Gaza in acn
eir.) 24 "Tukun kut fahla sasla Moab, LEUM GOD El
fahk nu sesr, 'Inge, fahsrot alukela Infacl Arnon. Nga ac
eisalot Sihon, tokosra lun mwet Amor ke siti Heshbon,
nu inpouwos wi pac facl sel. Kowos in mweunel, ac
mutawauk in muta fin acn sel. 25 Misenge lac, nga ac oru
mutanfahl nukewa in sangeng suwos. Mwet nukewa fah
rarrar ac sangeng ke elos ac lohng keiwos.' 26 "Na nga
supwala kutu mwet utuk kas yen mwesis Kedemoth lac
nu yorol Tokosra Sihon lun Heshbon, ke kas in akmisye
inmasrlosr inge: 27 'Lela nu sesr in fahsr sasla acn sum
uh. Kut ac fahsrna ke inkanek lulap uh, ac tiana kuhfla
liki. 28 Kut ac moli mwe mongo nasr ac kof nimasr. Ma
sefanna kut enenu uh pa kut in fahla fin acn sum an, 29
nwe ke kut alukela Infacl Jordan nu in facl se LEUM
GOD El ase in lasr. Tulik natul Esau su muta Edom,
ac mwet Moab su muta Ar, elos lela kut in alukela facl
selos.' 30 Tusruktu Tokosra Sihon el tia lela kut in fahsr
sasla fin facl sel. LEUM GOD lowos El akupaye insial
in lain kowos, kut in mau ku in kutangulla ac eisla facl
sel, su kut srakna muta fac nwe misenge. 31 "Na LEUM
GOD El fahk nu sik, 'Liye, nga oru tuh Tokosra Sihon ac
acn sel uh in munas suwos. Sruokya acn sel an ac muta
fac.' 32 Tokosra Sihon el tufokme wi mwet lal nukewa
in mweuni kut apkuran nu ke siti Jahaz, 33 tusruktu
LEUM GOD lasr El eisalosme nu inpaosr, ac kut unilya,
wi wen natul ac mwet lal nukewa. 34 In pacl sac pacna,
kut sruokya ac kunausla siti nukewa, ac uniya mwet
nukewa: mukul, mutan, ac tulik. Wangin mwet moul. 35
Kut usla kosro nukewa ac ma saok nukewa in siti lalos.
36 LEUM GOD lasr El kasrekut in sruokya siti nukewa,
mutawauk Aroer sisken Infahlfal Arnon, wi siti se ma oan

infulwen infahlfal uh, som na nwe Gilead. Wangin siti
ma kalkalyak ku, upa nu sesr in eisla. **37** Tusruktu kut
tia som apkuran nu ke acn lun mwet Ammon, ku nu ke
pe Infacl Jabbok, ku nu ke siti infulan eol uh, ku nu ke
kutena acn ma LEUM GOD El sap kut in tia som nu we.

3 "Toko, kut mukuiyak ac som nu epang ke inkanek
nu Bashan, ac Tokosra Og el tufokme wi mwet lal
nukewa in mweuni kut apkuran nu ke siti Edrei. **2**
Tusruktu LEUM GOD El fahk nu sik, 'Nimet sangeng sel.
Nga ac eisalot, mwet lal, ac acn lal nukewa nu inpoum.
Oru nu sel oana ke kom oru nu sel Tokosra Sihon lun
mwet Amor su leum in Heshbon.' **3** "Ouinge LEUM GOD
El eisalma Tokosra Og nu inpaosr pac, ac kut onelosla
nukewa. **4** Kut sruokya siti lal nukewa in pacl sac —
wangin sie acn lal kut tia eisla. Oasr siti onngoul kut
sruokya — acn Argob nufon, su Tokosra Og lun Bashan
el leumi. **5** Siti inge nukewa orekla ku ke pot fulat, ac
ipinsak na lulap pa sang laki srungul ke mutunpot uh, ac
oasr pac siti srisrik ma wangin pot kac. **6** Kut kunausla
siti nukewa ac onela mukul, mutan, ac tulik nukewa,
oana ke kut tuh oru nu ke siti lal Tokosra Sihon lun
Heshbon. **7** Kut usla kosro nukewa ac ma saok nukewa
in siti lalos. **8** "In pacl sac, kut eisla sin tokosra luo lun
mwet Amor inge, acn nukewa kutulap in Infacl Jordan,
mutawauk Infacl Arnon lac nwe ke Eol Hermon. (**9** Mwet
Sidon elos pangon Eol Hermon "Eol Sirion" ac mwet
Amor elos pangon "Eol Senir.") **10** Kut eisla acn nukewa
sel Tokosra Og lun Bashan: siti nukewa yen tupasrpasr
uh, wi acn nukewa lun Gilead ac Bashan, som na nwe
ke siti Salecah ac Edrei, su oan kutulap." (**11** Tokosra
Og pa safla ke mwet ma pangpang Rephaim. Box in
misa lal orekla ke eot, fit onkosr sralap ac apkuran in fit
singoul akosr lusa, fal nu ke srikasrak oakwuki in pacl
sac. Box sac srakna ku in liyeyuk in siti Rabbah lun
mwet Ammon.) **12** "Ke kut eisla acn inge, nga sang nu
sin sruf lal Reuben ac sruf lal Gad acn nukewa epang in
siti Aroer apkuran nu Infacl Arnon, ac kutu ipin acn ke
fulan eol lun Gilead, wi siti we. **13** Nga sang nu sin tafu
sruf lal Manasseh acn lula Gilead ac oayapa acn Bashan
nufon, acn ma Tokosra Og el tuh leumi, aok, nufonna acn
Argob." (Eteyuk acn Bashan mu acn sin mwet Rephaim.
14 Jair, sie mwet in sruf lal Manasseh, el eis acn Argob,
nufon — acn inge pa Bashan, som na nwe ke masrol
lun Geshur ac Maacah. El sang inel sifacna nu ke acn
inge, na srakna pangpang acn we "Siti Srisrik lal Jair.")
15 "Nga sang Gilead nu sin sou lal Machir in sruf lal
Manasseh. **16** Ac nu sin sruf lal Reuben ac sruf lal Gad
nga sang acn nukewa inmasrlon Gilead lac nu Infacl
Arnon. Infulwen infacl soko ah pa masrol lalos nu layen
eir, ac masrol layen nu epang pa Infacl Jabbok, su sie
ip kac pa masrol lun mwet Ammon. **17** Ke layen nu
roto, acn selos fahla na nwe Infacl Jordan, layen epang
mutawauk meoa Galilee ac putati nwe Meoa Misa nu eir,
na fahla nu pe eol Pisgah layen kutulap. **18** "In pacl sac
pacna, nga sapkin nu selos mu, 'LEUM GOD lasr El
sot facl kutulap in Infacl Jordan tuh in ma lowos. Inge
sang kufwen mwe mweun nu sin mwet mweun lowos, ac
supwalosla in fahsr sasla Infacl Jordan meet liki sruf
lun Israel ngia, in kasrelos eis facl sac lalos. **19** Mutan
kiowos, tulik nutuwos, ac kosro nutuwos fah tia wi som,
a elos in mutana ke siti ma nga sot nu suwos. Nga
etu lah pukanten kosro nutuwos. **20** Kasru mwet Israel
wiowos nwe ke elos eis acn selos ma LEUM GOD El ac
sang lalos ke layen roto in Infacl Jordan, nwe ke LEUM
GOD El oakelosi in muta in misla, oana ke El oru tari nu
suwos inge. Na toko, kowos fah ku in foloko nu yenu,
nu ke acn ma nga sot lowos.' **21** "Na nga fahkang nu
sel Joshua: 'Kom liye tari ma nukewa ma LEUM GOD
lom El oru nu sel Tokosra Sihon ac Tokosra Og, ac El
ac fah oru oapana nu sin tokosra nukewa ke acn ma
kom ac mweuni uh. **22** Nimet sangeng selos, tuh LEUM
GOD lom El ac fah mweun keim.' **23** "In pacl sac, nga
kwafeang in pre ac fahk, **24** 'O LEUM GOD Fulatlana,
nga etu lah kom tufahna mutawauk in akkalemye nu sik
lupan ku lom ac fulat lom. Wangin sie god inkusrao ku fin
faclu su ku in oru orekma kulana oana ma kom orala! **25**
LEUM GOD, lela nu sik in fahsr alukela Infacl Jordan, ac
liye facl wo se layeno ingo, oayapa fulan eol kato we ac
fineol lun acn Lebanon.' **26** "Tusruktu ke sripowos, LEUM
GOD El mulat sik ac tia lungse porongeyu. A El fahk,
'Tari! Nimet sifilpa fahk! **27** Fanyak nu fin mangon Eol
Pisgah ac ngetla nu epang ac nu eir, nu kutulap ac nu
roto. Liye akwoya, mweyen kom ac koflana alukela Infacl
Jordan. **28** Sang kas in kasru nu sel Joshua ac akkeye
nunak lal, mweyen el pa ac kol mwet uh in alukela Infacl
Jordan ac oakwuki in acn ma kom ngetot liye ingo.' **29**
"Ouinge kut mutana infahlfal se tulanang siti Bethpeor."

4 Na Moses el fahk nu sin mwet uh, "Akos ma sap ac
oakwuk nukewa ma nga luti kowos kac, na kowos fah
ku in moul ac muta fin facl se su LEUM GOD lun papa
tomowos El sot nu suwos. **2** Nik kowos laesla kutena
ma nu ke ma nga sapkin nu suwos, ac nik kowos eisla
kutena ma liki. Akos ma sap nukewa lun LEUM GOD
lowos ma nga sot nu suwos. **3** Kowos sifacna liye ma
LEUM GOD El tuh oru Fineol Peor. El onelosla nukewa
su alu nu sel Baal we, **4** a kowos nukewa su inse
pwaye nu sin LEUM GOD lowos, kowos srakna moul
nwe misenge. **5** "Nga tuh luti kowos ma sap nukewa,
oana ke LEUM GOD luk El fahk ngan oru. Kowos in
akos ma sap inge in facl se su kowos apkuran in mweuni
in eisla lowos. **6** Ke kowos oaru in liyaung ma sap
inge, ac fah akkalemye nu sin mwet in mutunfacl saya
lupan lalmwetmet lowos. Ke pacl elos ac lohng ma sap
inge, elos ac fahk, 'Seyal yohk lalmwetmet ac etauk lun
mutunfacl lulap se inge!' **7** "Wangin kutena mutunfacl,
finne arulana yohk, oasr god se su apkuran nu selos ke
pacl elos enenu, in oana LEUM GOD lasr El apkuran nu
sesr. El topuk kut pacl nukewa kut pang nu sel. **8** Wangin

kutena mutunfacl, finne yohk, oasr ma sap lalos arulana
suwohs, oana ma sap nga luti nu suwos misenge. **9**
Kowos in arulana taran ac karinganang tuh kowos in tia
mulkunla ma kowos sifacna liye ke motowos, ke lusen
moul lowos nufon. Srumun nu sin tulik nutuwos ac nu sin
tulik nutin tulik nutuwos. **10** ke len se kowos tuh tu ye
mutun LEUM GOD lowos Fineol Sinai, ke El fahk nu sik,
'Eisani mwet uh nu sie. Nga lungse elos in lohng ma
nga ac fahk uh, ouinge elos ac fah ku in lutlut in akosyu
ke lusen moul lalos, ac oapaya loteang tulik natulos in
akosyu.' **11** "Srumun nu sin tulik nutuwos ke pacl se
kowos tuh som tu pe eol soko ah, su nukla ke kulasr
matoltol ac lohsr, ac e uh firir nwe lucng. **12** Srumun
nu selos lah LEUM GOD El tuh kaskas nu suwos liki
e sac, ac kowos lohng pusracl a tiana liyal in kutena
lumah. **13** El fwackot nu suwos ma kowos enenu in oru
in karinganang wuleang ma El orala inmasrlowos —
kowos in akos Ma Sap Singoul, su El simusla fin eot
tupasrpasr luo. **14** LEUM GOD El fahk nu sik nga in
luti kowos ma sap nukewa su kowos enenu in akos in
facl se su kowos apkuran in mweuni, eisla, ac oakwuki
we. **15** "Pacl se LEUM GOD El tuh kaskas nu suwos liki
e sac Fineol Sinai, kowos tiana liyal in kutena lumah.
Ouinge kowos in arulana karinganang **16** tuh kowos in
tia oru ma koluk ke kowos orala nu suwos sifacna sie
ma sruloala in kutena lumah — tia ke luman mukul ku
mutan, **17** kosro ku won sohksok, **18** ma orakrak ku ik.
19 Ke kowos ngetak nu inkusrao ac liye faht, malem,
ac itu uh, nik kowos tafongla in alu ac orekma nu kac.
LEUM GOD lowos El orala ma inge nu sin mwet nukewa
faclu. **20** A kowos pa mutanfahl se su El molela liki facl
Egypt, su oana sie funyu ma arulana fol mwe manman
osra. El uskowosme liki acn we in oru tuh kowos in mwet
lal sifacna, oana ke kowos oasr kac misenge. **21** Ke
sripowos, LEUM GOD El kasrkusrak sik ac orala fulahk
lah nga ac fah tia alukela Infacl Jordan in utyak nu in
facl se ma wo fohk we, su El asot nu suwos. **22** Nga
ac misa in acn se inge ac tia wi aliki infacl soko uh,
tusruktu kowos apkuran in alukeot ac utyak muta fin acn
wowo sac. **23** Karinganangna tuh kowos in tia mulkunla
wuleang ma LEUM GOD El orala yuruwos. Akos ma El
sapkin, ac tia oru kutena kain in ma sruloala nu suwos
sifacna, **24** mweyen LEUM GOD lowos El oana sie e
firir; El tia lungse in oasr kutena god sayal. **25** Tukun
yac puspis, ke kowos okaki tari in facl sac ac oasr tulik
nutuwos oayapa tulik nutin tulik nutuwos, nimet orekma
koluk in orala ma sruloala nu suwos sifacna in kutena
kain in lumah. Ma se inge sie ma koluk lulap ye mutun
LEUM GOD, ac El ac fah arulana kasrkusrak kac. **26** Nga
pangon kusrao ac faclu in orek loh lain kowos misenge
lah kowos fin seakosyu, kowos ac sa na wanginla liki
facl se ma kowos ac alukela Infacl Jordan in eis. Kowos
ac tia muta paht we, a kowos fah arulana sikiyukla. **27**
LEUM GOD El ac fah akfahsryekowoselik inmasrlon
mutunfacl saya, yen mwet na pu suwos ac painmoulla.
28 In acn ingo, kowos ac kulansupu god su orekla ke
poun mwet — god sak ac eot, god su tia ku in liye ku
lohng, su tia ku in mongo ku ngok ma uh. **29** Kowos
ac fah suk LEUM GOD lowos we, ac kowos fin sokol
ke insiowos nufon, kowos fah konalak. **30** Pacl kowos
sun mwe ongoiya, ac ma upa ingan sikyak nu suwos,
na tok kowos ac fah forla nu sin LEUM GOD ac aksol.
31 El sie God pakoten. El ac fah tia kunauskowosla ku
fahsr liki kowos, ac El ac fah tia mulkunla wuleang se su
El sifacna orala yurin mwet matu lowos meet ah. **32**
"Suk ke sramsram matu, ke pacl loeloes somla, meet
liki kowos isusla, ke God El tufahna orala mwet faclu.
Suk pac fin faclu nufon. Ku nu oasr ma yohk oana inge
sikyak meet? Nu oasr mwet lohng kutena ma ouinge?
33 Ya nu oasr mwet moul na tukun elos lohng sie god
sramsram nu selos liki sie e, oana kowos? **34** Ya nu
oasr kutena god su srike in som eis sie un mwet liki sie
pacna mutunfacl ac oru tuh elos in mwet lal sifacna,
oana ke LEUM GOD lowos El oru nu suwos in Egypt?
El orekmakin ku lulap ac fulat lal ye motowos. El use
mwe lokoalok ac mweun, El orek mwenmen ac usrnguk,
ac oru tuh mwe aksangeng puspis in sikyak. **35** LEUM
GOD El fahkak ma inge nu suwos, in akpwaye nu suwos
lah El mukena pa God, ac wangin pac sie sayal. **36** El
oru tuh kowos in lohng pusral inkusrao me, tuh Elan ku
in luti kowos; ac fin faclu El oru kowos in liye e firir mutal
lal, ac El kaskas nu suwos liki e sac. **37** Ke sripen El
lungse papa matu tomowos meet ah, El sulekowosla ac
El sifacna uskowosme liki Egypt ke ku lulap lal. **38** El
lusla mutunfacl lulap ac ku liki kowos meet liki kowos
tuku sun acn ingan, tuh Elan ku in uskowosme ac asot
facl sac nu suwos — facl se su srakna ma suwos nwe
misenge. **39** Ke ma inge, misenge kowos in esam ac
nimet mulkunla lah LEUM GOD El God lun kusrao ac
faclu. Wangin sie god saya. **40** Akos ma sap lal nukewa
ma nga asot nu suwos misenge, na ma nukewa ac fah
wo nu suwos ac nu sin fwilin tulik nutuwos. Ac fah loes
pacl lowos in muta fin facl se su LEUM GOD lowos El
asot nu suwos in lowos nwe tok." **41** Na Moses el srela
tolu siti kutulap in Infacl Jordan **42** tuh sie mwet in ku
in kaingla ac moulla we el fin uniya mwet se ke el tia
oru in oaya, ac mwet sac el tia mwet lokoalok lal. El
ku in kaing nu in sie siti inge, na ac tia anwuki el. **43**
Siti Bezer, su oan yen mwesis ke yen fulat tupasrpasr,
ma nu sin sruf lal Reuben; siti Ramoth in acn Gilead,
ma nu sin sruf lal Gad; ac siti Golan in acn Bashan, ma
nu sin sruf lal Manasseh. **44** Moses el sang ma sap
lun God nu sin mwet Israel, wi mwe luti saya. **45** Pa
inge kas in luti ac ma sap ac ma oakwuk ma Moses el
fahk nu sin mwet Israel tukun elos ilme liki Egypt, **46**
ke elos muta infahlfal kutulap in Infacl Jordan, tulanang
Bethpeor. Acn se inge tuh ma lal Tokosra Sihon lun mwet
Amor, su leumi Heshbon, a Moses ac mwet Israel elos

tuh kutangulla ke elos tuku liki Egypt. **47** Elos eisla acn
lal ac acn lal Tokosra Og lun Bashan, sie pac tokosra
lun mwet Amor su muta kutulap in Infacl Jordan. **48**
Acn se inge mutawauk ke siti Aroer, ke sisken Infacl
Arnon, utyak epang nwe ke Eol Sion, su pangpang pac
Fineol Hermon, **49** ac sisani acn nukewa kutulap in Infacl
Jordan som eir lac nu ke Meoa Misa, ac nu kutulap nu
pe Eol Pisgah.

5 Moses el pangoneni mwet Israel nukewa ac fahk
nu selos, "Mwet Israel, kowos in porongo ma sap
ac oakwuk nukewa ma nga ac sot nu suwos misenge.
Kowos in lutlut kac ac arulana akos. **2** LEUM GOD lasr
El tuh orala sie wuleang Fineol Sinai, **3** tia inmasrlol
ac papa tumasr mukena, a inmasrlol ac kut nukewa su
moul misenge. **4** LEUM GOD El tuh kaskas nu suwos
ngetani na, liki e fineol soko ah. **5** In pacl sac nga tuh
tu inmasrlowos ac LEUM GOD in fahk nu suwos ma
El fahk, mweyen kowos sangeng ke e uh, ac srangesr
utyak nu fineol uh. "LEUM GOD El fahk, **6** Nga pa LEUM
GOD lowos, su uskowosme liki facl Egypt, acn se kowos
tuh mwet kohs we. **7** "Nik kom eis siena god sayuk. **8**
"Nik kom oru nu sum kutena ma sruloala, ku kutena
luman ma oan inkusrao lucng, ku ma oan in faclu ten,
ku ma oan in kof ye faclu. **9** Nik kom sifacna epasr nu
selos, ku orekma nu selos; tuh nga LEUM GOD lom, sie
God lemta; lahi ma koluk lun papa tuma nu fin tulik natu,
nu ke fwil se aktolu ac akakosr selos su srungayu. **10** A
nu selos su lungse nga ac liyaung ma sap luk, nga fah
fahkak lungse kawil luk nu sin tausin fwil natulos. **11** "Nik
kom aklusrongtenye Inen LEUM GOD lom, tuh LEUM
GOD El tia mu wangin mwatan el su aklusrongtenye Inel.
12 "Esamya len Sabbath in akmutalye, oana LEUM GOD
lom El sapkin nu sum. **13** Len onkosr kom in orekma, ac
oru orekma lom nukewa. **14** A len se akitkosr Sabbath
lun LEUM GOD lom. Nik kom oru kutena orekma — kom,
ku wen nutum, ku acn nutum, ku mwet mukul kulansap
lom, ku mwet mutan kulansap lom, ku cow nutum ac
donkey nutum, ku kutena kosro nutum, ku mwetsac su
muta in kalkal lom. Mwet kulansap lom nukewa enenu in
mongla oana kom. **15** Esam lah kom tuh mwet kohs in
facl Egypt, ac LEUM GOD lom El uskomme ke ku fulat
ac po asroela. Ke ma inge LEUM GOD lom El sapkin nu
sum in liyaung len Sabbath. **16** "Sunakin papa tomom ac
nina kiom oana LEUM GOD lom El sapkin nu sum, tuh
len lom in pus, ac tuh ac fah wo nu sum in facl se su
LEUM GOD lom El asot nu sum. **17** "Nik kom akmas.
18 "Nik kom kosro. **19** "Nik kom pisrapasr. **20** "Nik kom
kaskas kikiap lain mwet tulan lom. **21** "Nik kom rapkui
mutan kien mwet tulan lom. Nik kom mwel lohm sin
mwet tulan lom, ku ima lal, ku mwet mukul kulansap lal,
ku mwet mutan kulansap lal, cow natul, donkey natul,
ku kutena ma lun mwet tulan lom. **22** "Pa inge ma sap
su LEUM GOD El sot nu suwos nukewa ke pacl se
kowos tuh tukeni pe eol soko ah. Ke pacl sac El tuh
kaskas ke sie pusra kulana liki e sac, ac liki pukunyeng
matoltol sac. El sot ma sap inge ac wangin pac ma saya,
na El simusla fin eot tupasrpasr luo ac ase nu sik. **23**
"Pacl se eol nufon soko ah firirrir, ac kowos lohng pusra
sac tuku liki lohsr uh me, mwet kol lowos ac sifen sruf
lowos uh tuku nu yuruk **24** ac fahk, 'LEUM GOD lasr El
akkalemye fulat lal ac wolana lal nu sesr ke pacl se kut
lohng pusracl kaskas in e uh me! Misenge kut liye lah
sie mwet el ku in moul na, God El finne kaskas nu sel.
25 Tusruktu efu ku kut in pilesrala moul lasr? E na lulap
se ingan ac kunauskutla. Pwayena kut ac misa kut fin
lohng ke LEUM GOD El ac sifil kaskas. **26** Ya nu oasr
sie mwet su painmoul tukun el lohng God moul kaskas
in e uh me, oana ke kut tuh lohngol? **27** Folokot, Moses,
ac lohng ma nukewa ma LEUM GOD lasr El fahk uh.
Na kom foloko ac fahk nu sesr ma El fahk nu sum. Kut
ac fah porongo ac akos.' **28** "Ke LEUM GOD El lohng
ma inge, El fahk nu sik, 'Nga lohng ma mwet inge fahk
uh, ac pwaye selos. **29** Saok in ouinge nunak lalos pacl
nukewa! Nga kena elos in sunakinyu pacl nukewa ac
akos ma sap luk nukewa. Fin ouinge, na ma nukewa
ac wo nu selos ac nu sin fwilin tulik natulos nwe tok.
30 Fahla ac fahk nu selos in folokla nu in lohm nuknuk
selos. **31** Tusruktu kom, Moses, muta yuruk inge, ac nga
fah sot nu sum ma sap luk ac oakwuk luk nukewa. Luti
ma inge nu sin mwet uh, tuh elos fah akos in facl se su
nga fah sang nu selos.' **32** "Mwet Israel, kowos aklohya.
Oru ma nukewa ma LEUM GOD lowos El sapkin nu
suwos. Nimet seakos kutena ma sap lal. **33** Akos ma sap
inge nukewa, tuh ma nukewa in wo nu suwos ac kowos
fah ku in muta paht fin facl se su kowos ac oakwuki we.

6 "Pa inge ma sap nukewa LEUM GOD lowos El sapkin
nu sik in luti kowos kac. Akos ma sap inge fin facl
se su kowos akola in utyak ac muta we. **2** Ke lusenna
moul lowos, kowos ac fwilin tulik nutuwos an in akfulatye
LEUM GOD lowos, ac akos ma sap nukewa lal ma nga
sot nu suwos, tuh kowos in ku in muta paht fin facl sac.
3 Mwet Israel, kowos in lohng ma sap inge, ac akos! Na
ma nukewa ac fah wo nu suwos, ac kowos fah ekla sie
mutunfacl na ku, ac kowos fah muta in sie facl mut ac
kasrup fohk we, in oana ke LEUM GOD lun papa tumasr
El tuh wulela kac. **4** "Lohng, O Israel! LEUM GOD, God
lasr, El God sefanna. **5** Kom fah lungse LEUM GOD
lom ke insiom kewa, ke ngunum kewa, ac ke ku lom
kewa. **6** Nimet mulkunla ma sap inge su nga sot nu sum
misenge. **7** Luti kas inge nu sin tulik nutum. Alken in luti
pacl kom oasr in lohm sum, pacl kom fufahsryesr, pacl
kom mongla, ac pacl kom orekma. **8** Kapriya kas inge
ke poum ac ke motonsrum, tuh in mwe akesmakinye
kom. **9** Simusla kas inge ke kosrusru in mutunoa ke
lohm sum, ac ke nien utyak lun kalkal lom. **10** "Oana
ke LEUM GOD lowos el wuleang nu sin papa matu
tomowos — Abraham, Isaac, ac Jacob — El ac fah sot
nu suwos sie facl ma siti we uh yohk ac sessesla ke

mwe kasrup, su kowos tia musaiak. **11** Lohm we ac
fah sessesla ke ma wo, su tia ma kowos likiya loac.
Ac fah oasr lufin kof su tia ma kowos pukanak. Ac fah
oasr ima in grape ac olive ma kowos tia yukwiya. Na
ke pacl se LEUM GOD El ac pwenkowosla nu in facl
sac, ac kowos mongo ac kihp, **12** taranna kowos in tia
mulkunla LEUM GOD su pwenkowosme liki facl Egypt,
yen kowos tuh mwet kohs we. **13** Akfulatye LEUM GOD
lowos, ac alu nu sel mukena, ac oru wulela lowos ke Inel
mukena. **14** Nimet alu nu sin kutena god saya, god lun
mwet su raunikowosla. **15** Kowos fin alu nu sin god ngia,
kasrkusrak lun LEUM GOD fah tayak lain kowos oana e
uh, na ac fah arulana kunauskowosla, mweyen LEUM
GOD lowos su muta inmasrlowos El tia lungse in oasr
kutena god sayal. **16** "Nimet srike LEUM GOD lowos,
oana ke kowos tuh oru in acn Massah. **17** Kowos in
arulana oaru in akos ma sap ac oakwuk nukewa ma El
sot nu suwos. **18** Oru ma suwohs ac wo ye mutun LEUM
GOD, ac ma nukewa ac fah wo nu suwos. Kowos ac fah
ku in eis facl mut ac wo fohk we su LEUM GOD El tuh
wulela kac nu sin papa matu tomowos, **19** ac kowos fah
lusak mwet lokoalok lowos, oana El tuh wuleot nu suwos.
20 "Ke pacl fahsru uh, tulik nutuwos ac fah siyuk suwos,
'Efu ku LEUM GOD lasr El tuh sapkin nu sesr in akos ma
sap inge nukewa?' **21** Na kowos ac fah fahk nu selos,
'Kut tuh mwet kohs lun tokosra lun acn Egypt, ac LEUM
GOD El molikutla ac aksukosokye kut ke ku lulap lal.
22 Kut sifacna liye ke mutasr mwenmen El oru wi mwe
aksangeng lulap nu sin mwet Egypt ac nu sin tokosra
lalos ac mwet fulat nukewa lal. **23** El aksukosokyekutla
liki facl Egypt ac uskutme nu inge, ac ase lasr facl se
inge, oana ke El tuh wulela nu sin papa matu tumasr. **24**
Na LEUM GOD lasr El tuh sapkin nu sesr in akos ma
sap inge nukewa, ac in akfulatyal. Kut fin oru ouinge, El
ac fah karingin mutunfacl sesr ac oru in kapkapak pacl
nukewa. **25** Kut fin oaru in akos ma nukewa ma God El
sapkin nu sesr, El ac fah insewowo sesr.'

7 "LEUM GOD lowos El fah uskowosla nu in facl se su
kowos ac oakwuki we, ac El ac fah lusak mutunfacl
puspis liki acn we. Ke kowos ac apkuranyang nu we, El
ac fah lusak mutunfacl itkosr su yohk liki kowos ac ku
liki kowos: mwet Hit, mwet Girgash, mwet Amor, mwet
Canaan, mwet Periz, mwet Hiv, ac mwet Jebus. **2** Ke
LEUM GOD lowos El ac eisaloswot nu inpouwos ac
kowos kutangulosla, kowos in onelosla nukewa. Nik
kowos orek kupasr yorolos ku pakomutalos. **3** Nik kowos
payuk sin kutena selos, ac nik kowos fuhlela wen ac acn
nutuwos in payuk sin kutena selos. **4** Mweyen elos ac
mau furokla tulik nutuwos an liki LEUM GOD in alu nu
sin god ngia. Fin sikyak ouiya se inge, LEUM GOD El
ac kasrkusrakak suwos ac sikikowosla pacl sefanna. **5**
Ke ma inge, kowos in kunausya loang lalos, ac fukulya
sru eot mutal selos, pakiya ma akilenyen god mutan
Asherah, ac esukak ma sruloala lalos. **6** Oru ma inge
mweyen kowos mutanfahl mutal lun LEUM GOD lowos.
Inmasrlon mwet fin faclu nufon, El sulekowosla in mwet
saok lal sifacna. **7** "LEUM GOD El tia lungse kowos ac
sulekowosla ke sripen kowos pus liki mutunfacl ngia
— kowos pa mutunfacl se ma srik oemeet fin faclu.
8 Tusruktu LEUM GOD El lungse kowos ac kena in
karinganang wulela ma El tuh orala yurin papa matu
tomowos, pa sis El tuh molikowosla ke ku lulap lal, ac
aksukosokye kowos liki moul in kohs lowos ye poun
tokosra lun Egypt. **9** Esam lah LEUM GOD lowos El
mukena pa God, ac El oaru. El ac fah liyaung wulela
lal, ac fahkak lungse kawil lal nu sin tausin fwil selos
su lungse El ac akos ma sap lal. **10** Tusruktu El ac tia
pahtlac in kalyaelos su srungal. **11** Ke ma inge, akos ma
lutiyuk nu suwos. Akos ma sap ac oakwuk nukewa ma
nga asot nu suwos misenge. **12** "Kowos fin porongo
ma sap inge ac oaru in akos, na LEUM GOD lowos El
ac fah karinganang na wulela lal nu suwos, ac fahkak
lungse kawil lal nu suwos, oana El tuh wuleang nu sin
papa matu tomowos meet ah. **13** El fah lungse kowos
ac akinsewowoye kowos, na kowos fah puseni ac oasr
tulik puspis nutuwos. El ac akinsewowoye ima lowos in
pus wheat, wain, ac oil in olive; ac El ac fah akpusye
cow ac sheep nutuwos. El ac fah asot nu suwos mwe
insewowo inge nu kewa in facl se ma El tuh wulela nu sin
papa matu tomowos mu El ac sot nu suwos. **14** Wangin
mutunfacl fin faclu ac fah insewowo yohk liki kowos.
Wangin suwos, mukul ku mutan ku kosro nutuwos, ac
fah talap. **15** LEUM GOD El ac fah kosrala liki kowos
kain in mas nukewa, ac kowos fah tia sifil maskin kutena
mas upa ma kowos tuh pula in acn Egypt, tusruktu El
ac fah sang mas inge nu sin mwet lokoalok lowos. **16**
Kunausla mutunfacl nukewa su LEUM GOD lowos El
asot nu inpouwos, ac nik kowos pakomutalos. Nik kowos
alu nu ke god lalos, tuh ma inge oana sie mwe kwasrip
nu suwos. **17** "Nik kowos sifacna nunku mu mwet inge
elos pus liki kowos, ac kowos tia ku in luselosla. **18**
Nimet sangeng selos. Esam ma LEUM GOD lowos
El tuh oru nu sin tokosra lun acn Egypt ac mwet lal
nukewa. **19** Esam mwe lokoalok yohk ma kowos tuh
sifacna liye ke motowos, ac mwenmen ac ma usrnguk ac
ku lulap su LEUM GOD lowos El aksukosokyekowosla
kac. In ouiya se na ma El tuh kunausla mwet Egypt, El
ac kunausla mwet nukewa su kowos sangeng se inge.
20 El ac oayapa akfohsyauk mwet lokoalok lowos, ac
El ac fah kunauselosla su kaing in wikwik. **21** Ouinge,
nimet sangeng sin mwet inge. LEUM GOD lowos El
wi kowos. El sie God fulat, su fal mwet uh in sangeng
se. **22** El ac fah kais kutu srisrik lihs mutanfahl inge ye
motowos. Kowos ac fah tia ku in kunauselosla nukewa
pacl sefanna, mweyen kowos fin oru ouinge, kosro
lemnak uh ac mau puseni, na ac fah sie mwe sensen
lulap nu suwos. **23** LEUM GOD El ac fah asot mwet
lokoalok lowos nu inpouwos, ac akfohsyalosyak nwe

ke elos kunausyukla. **24** El ac fah sot tokosra lalos
nu inpouwos. Kowos ac fah onelosi, ac elos ac fah
mulkinyukla. Wangin mwet fah ku in sikulkowosi. Kowos
ac fah onelosla nukewa. **25** Esukak ma sruloala lalos.
Nik kowos mwel silver ku gold ma oan kac, ku eis lowos.
Kowos fin oru, kowos ku in sruhfla kac, mweyen LEUM
GOD El kwase ma inge. **26** Nik kowos use kutena sin
ma srungayuk inge nu in lohm suwos, tuh selnga se
ma oan faclos ac oan fowos. Kowos in arulana srunga
ac kwase ma sruloala inge, mweyen LEUM GOD El
selngawi ma inge.

8 "Kowos in oaru in akos ma sap nukewa nga sot nu
suwos misenge, tuh kowos fah ku in moul ac puseni
ac utyak eis facl se su LEUM GOD El wulela kac nu sin
papa matu tomowos. **2** Esam kolyuk lun LEUM GOD
lowos in fufahsryesr loeloes lowos sasla yen mwesis ke
yac angngaul somla. El supu ma upa in srike kowos, tuh
Elan ku in etu ma oan insiowos, ac lah pwaye kowos ac
akos ma sap lal. **3** El tuh oru kowos in masrinsral, na El
kite kowos ke manna, sie mwe mongo ma kowos, ac
papa matu tomowos, soenna kang meet. El oru ma inge
in luti kowos lah mwet uh tia moul ke bread mukena, a
ke kas nukewa ma LEUM GOD El fahk. **4** Ke lusen yac
angngaul inge, nuknuk lowos tiana mahi, ac niowos tia
pac fafwak. **5** Esam lah LEUM GOD lowos El aksuwosye
kowos ac kai kowos, oana ke sie papa el kai tulik natul.
6 Ke ma inge, oru oana LEUM GOD El sapkin nu suwos!
Moul fal nu ke ma sap lal ac arulana akfulatyal. **7** LEUM
GOD lowos El uskowosme nu in sie facl wo — sie acn
pus infacl ac unon in kof we, oayapa oasr kwakof ye
fohk uh ma soror nu infahlfal uh ac infulan eol uh; **8** sie
acn ma oasr wheat, barley, grape, fig, pomegranate,
olive ac honey we. **9** Kowos ac tiana masrinsral we, ku
enenu kutena ma. Eot we uh oasr iron loac, ac kowos ku
in pukanak copper ke eol srisrik we. **10** Ac fah pukanten
mwe mongo nowos, ac kowos fah sang kulo nu sin
LEUM GOD lowos ke facl na wowo El sot nu suwos. **11**
"Kowos in arulana karinganang tuh kowos in tia mulkunla
LEUM GOD lowos; a kowos in arulana akos ma sap ac
oakwuk nukewa lal su nga sot nu suwos misenge. **12** Ke
pacl se pukanten mwe mongo nowos, ac kowos musaela
lohm wowo suwos ac muta loac, **13** ac ke puseni cow ac
sheep nutuwos, silver ac gold lowos, ac kutepacna ma
saya lowos, **14** taranna tuh kowos in tia inse fulatak ac
mulkunla LEUM GOD lowos su uskowosme liki Egypt,
acn se ma kowos tuh mwet kohs we. **15** El pwen kowos
sasla yen mwesis lulap ac aksangeng sac, yen oasr
wet pwasin ac scorpion we. El oru kof in sororma liki
sie eot wen nu suwos in acn pulamlam ac wangin kof
we. **16** In acn mwesis uh El kite kowos ke manna, sie
mwe mongo ma papa matu tomowos uh tiana kang
meet. El oru in upa nu suwos in srike kowos, tuh Elan
ku in akinsewowoye kowos tok ke ma wo. **17** Ouinge,
kowos in tiana nunku mu kasrup lowos uh ma ke ku ac
etauk lowos sifacna. **18** Esam lah LEUM GOD lowos pa
sot ku nu suwos in kasrupi. El oru ouinge mweyen El
srakna karingin wulela lal nwe misenge ma El orala yurin
papa matu tomowos. **19** Kowos in tiana mulkunla LEUM
GOD lowos, ku forla nu sin god ngia in alu ac orekma
nu selos. Kowos fin oru ouinge, na nga fahk nu suwos
misenge lah pwayena kowos ac kunausyukla. **20** Kowos
fin tia akos LEUM GOD, na kowos ac kunausyukla, oana
mutunfacl ingo su El ac kunausla meet liki na kowos
ilyak nu in facl selos.

9 "Mwet Israel, kowos in porongo! Misenge kowos ac
fahsr alukela Infacl Jordan ac eis acn sin mutunfacl
ma yohk liki kowos ac ku liki kowos. Siti selos arulana
yohk, ac pot kac uh fulat nwe lucng. **2** Mwet we uh mwet
na loeska ac fokoko. Elos ma nutin mwet Anak su mwet
na yohk pisa, ac kowos lohng kaclos lah wangin mwet ku
in lainulos. **3** Tusruktu inge kowos ac fah sifacna liye lah
LEUM GOD lowos El ac fahsr meet liki kowos oana sie e
na ngeng. El ac kutangulosla ke kowos fahsryak nu we,
na kowos ac ukwalosyak ac sa na kunauselosla, oana El
wulela. **4** "Tukun LEUM GOD lowos El luselosla keiwos,
kowos in tia nunku mu El uskowosme ac sot lowos acn
se inge ke sripen kowos mwet suwohs. Mo. LEUM GOD
El ac lusla mwet inge keiwos mweyen elos mwet koluk.
5 Tia mweyen kowos wo ac oru ma suwohs pa El lela nu
suwos in eis acn selos. El ac luselosla mweyen elos
koluk, ac mweyen El kena akpwayeye wuleang lal ma El
tuh oru nu sin papa matu tomowos — Abraham, Isaac,
ac Jacob. **6** Kowos in arulana etu lah LEUM GOD El tia
sot lowos acn wowo se inge mweyen kowos pa fal in eis.
Mo, kowos mwet likkeke. **7** "Nimet mulkunla ke kowos
tuh oru LEUM GOD lowos El kasrkusrak yen mwesis.
Mutawauk oe ke len se kowos illa liki acn Egypt nwe
ke len se kowos sun acn inge, kowos nuna utuk nunak
lainul. **8** Finne ke Eol Sinai, kowos tuh akkasrkusrakye
LEUM GOD— lupan kasrkusrak lal fal na in anwuki
kowos. **9** Nga utyak nu fineol ah in eis eot tupasrpasr
ma wuleang inmasrlowos ac LEUM GOD tuh simla fac.
Nga tuh muta we len angngaul ac fong angngaul, ac tia
mongo ku nim kutena ma. **10** Na LEUM GOD El ase
nu sik eot tupasrpasr luo su El sifacna simusla fac ke
kufinpaol ma El tuh fahk nu suwos liki e sac ke len se
ma kowos tuh tukeni pe eol soko ah. **11** Aok, tukun len
angngaul ac fong angngaul, LEUM GOD El ase nu sik
eot tupasrpasr luo ma El simusla wuleang lal fac. **12** "Na
LEUM GOD El fahk nu sik, 'Sulaklak tufokla, mweyen
mwet lom su kom kolma liki Egypt elos oru ma na koluk.
Elos forla liki ma nga sapkin nu selos, ac orala sie ma
sruloela nu selos sifacna.' **13** "LEUM GOD El oayapa
fahk nu sik, 'Nga etu lupan likkeke lun mwet inge. **14**
Nimet srike in kutongyuwi. Nga akoo in kunauselosla tuh
in wangin mwet fah sifil esamulos nwe tok. Na nga fah

oru tuh fwilin tulik nutum in sie mutunfacl yohk ac ku
lukelos.' 15 "Na nga forla ac fani liki eol uh, ac nga us
inpouk eot tupasrpasr luo ma simla wuleang uh fac. In
pacl sac e na lulap se firirrir fineol uh. 16 Nga liye lah
kowos seakos tari sap lun LEUM GOD nu suwos, ac
kowos orekma koluk lainul ke kowos sifacna orala sie
ma sruloela osra nu suwos in luman soko cow mukul.
17 Ke ma inge, nga sisya eot tupasrpasr uh nu infohk
uh ye motowos, na fokelik nu ke ip srisrik. 18 Na nga
sifil oankiyuki ye mutun LEUM GOD ke len angngaul ac
fong angngaul, ac tia mongo ku nim kutena ma. Nga
oru ouinge mweyen kowos orekma koluk lain LEUM
GOD ac akkasrkusrakyal. 19 Nga tuh sangeng ke mulat
upa lun LEUM GOD, mweyen lupan kasrkusrak lal fal
na in kunauskowosla; tusruktu LEUM GOD El sifilpa
porongeyu. 20 LEUM GOD El oayapa kasrkusrak sel
Aaron ac oru Elan unilya, ouinge nga pre pac kacl Aaron
in pacl sac pac. 21 Nga eisla ma koluk se kowos orala
— cow mukul osra soko ah — ac sisang nu in e uh.
Na nga fukulya ac ililya in mwesri, ac sisla kutkut uh
nu luin infacl soko ma soror fineol uh me. 22 "Kowos
tuh oayapa akkasrkusrakye LEUM GOD lowos ke pacl
se kowos muta in acn Taberah, Massah, ac Kibroth
Hattaavah. 23 Oayapa ke pacl se El supwekowosla
liki Kadesh Barnea ac sap kowos in som ac eisla facl
se ma El asot nu suwos, a kowos utuk nunak lainul.
Kowos tiana lulalfongel ku aksol. 24 Kowos nuna utuk
nunak na lain LEUM GOD oe ke nga tufahna etekowosla
ah. 25 Ouinge nga oankiyuki ye mutun LEUM GOD ke
len angngaul ac fong angngaul mweyen nga etu lah
El akoo in kunauskowosla. 26 Ac nga pre, 'O LEUM
GOD Fulatlana, nimet kunausla mwet lom inge, su kom
molelosla ac usalosme liki facl Egypt ke ku lulap lom. 27
Esamul Abraham, Isaac, ac Jacob, mwet kulansap lom,
ac nimet lohang nu ke likkeke, kutasrik ac orekma koluk
lun mwet inge. 28 Kom fin kunausla mwet lom, na mwet
Egypt uh ac fahk mu kom kofla usla mwet lom nu in facl
se kom tuh wulela nu selos kac. Elos ac fahk mu kom
usla mwet lom nu yen mwesis in onelosi we, mweyen
kom srungalos. 29 Pwayeiya uh, mwet inge pa kom tuh
sulela in ma lom, ac su kom usalosme liki Egypt ke po
kulana lom!

10 "Na LEUM GOD El fahk nu sik, 'Taflela luo eot
tupasrpasr oana ma meet ah, ac orala sie tuptup
sak in sang nwanak. Na fanyak nu yuruk fineol uh, 2 ac
nga fah sifil simusla ma nga tuh simusla fin eot ma kom
fukulya ah, na kom fah filiya in tuptup an.' 3 "Ouinge
nga orala sie tuptup ke sak acacia, ac taflela luo eot
tupasrpasr oana ma meet ah, ac usak nu fineol ah. 4 Na
LEUM GOD El sifil simusla fin eot luo inge kas na ma El
tuh simusla meet ah — Ma Sap Singoul ma El tuh sot
nu suwos ke pacl se El kaskas liki e sac, ke len se ma
kowos tukeni pe eol soko ah. LEUM GOD El ase nu
sik eot tupasrpasr luo ah, 5 ac nga forla ac tufoki. Na,
in oana ke LEUM GOD El sapkin, nga filiya in tuptup
se ma nga orala — na oanna loac nwe misenge." (6
Mwet Israel uh mukuiyak liki acn ma lufin kof lun mwet
Jaakan oan we, ac som nu Moserah. Aaron el misa ac
pukpuki we, na Eleazar, wen natul, el aolulla in mwet
tol. 7 Liki acn we elos som nu Gudgodah, na suwosla
nu Jotbathah, sie acn pus sungan infacl we. 8 Na in
pacl sac, LEUM GOD El srisrngiya mukul in sruf lal Levi
tuh elos in liyaung Tuptup in Wuleang, in orekma nu
sel oana mwet tol, ac in akinsewowoye mwet uh Inen
LEUM GOD. Srakna pa inge orekma kunalos. 9 Pa inge
sripa se oru sruf lal Levi tia wi eis acn selos in oana sruf
ngia. Mwe insemowo lalos pa elos mukena ku in mwet
tol lun LEUM GOD, oana LEUM GOD lowos El wulela
kac.) 10 "Nga tuh mutana fineol ah len angngaul ac fong
angngaul, oana ke nga oru meet ah. LEUM GOD El
sifilpa porongeyu ac insese in tia kunauskowosla. 11 Na
El sap nga in som ac kol kowos, tuh kowos in ku in eis
lowos facl se ma El tuh wulela kac mu El ac sang lun
papa matu tomowos. 12 "Inge, mwet Israel, lohng ma
LEUM GOD lowos El enenu suwos: kowos in akfulatye
LEUM GOD ac oru ma nukewa ma El sap. Lungse El ac
kulansupwal ke insiowos nufon, 13 ac akos ma sap lal
nukewa, su nga asot nu suwos misenge tuh in fah wo nu
suwos. 14 Finne acn fulatlana inkusrao, ma lun LEUM
GOD. Faclu pac ma lal, ac ma nukewa fac. 15 Ke sripen
lungse lun LEUM GOD nu sin papa matu tomowos tuh
arulana ku, oru El sulekowosla ac tia kutena mwet saya,
na kowos srakna mwet solla lal. 16 Ouinge, mutawauk
inge fahla, kowos in akos LEUM GOD, ac tia sifil moul in
likkeke. 17 LEUM GOD lowos El God lun god uh, ac
El Leum lun leum uh. El God fulatlana ac kulana, su
fal mwet uh in aksol. El tia wiwikas, ac El tia eis mwe
eyeinse. 18 El taranna tuh tulik mukaimtal ac katinmas
uh in karinginyuk wo; El lungse pac mwetsac su muta
inmasrlosr, ac El kitalos mongo ac nuknuk. 19 Ouinge
kowos in akkalemye pac lungse lowos nu sin mwetsac
uh, mweyen sie pacl ah kowos tuh mwetsac in facl
Egypt. 20 Kowos in akfulatye LEUM GOD lowos ac
alu nu sel mukena. In pwaye insiowos nu sel, ac oru
wuleang lowos ke Inel mukena. 21 Kaksakunul tuh El
God lowos, ac kowos sifacna liye ke motowos ma yohk
ac ma usrnguk El oru keiwos. 22 Ke mwet matu lowos
ah tuh som nu Egypt, elos mwet na itngoul. A inge LEUM
GOD lowos El akpusyekowoselik, oana itu inkusrao.

11 "Lungse LEUM GOD lowos, ac akos ma sap lal
nukewa, in pacl nukewa. 2 Esamya misenge ma
kowos sifacna pulakin ac lotela ke LEUM GOD. Kowos
pa tuh pula kaiyuk lal, ac tia tulik nutuwos. Kowos liye
lupan fulat lal, ku lal ac wal lal, 3 ac orekma usrnguk lal.
Kowos liye pac ma El tuh oru nu sin tokosra lun Egypt
ac nu sin mutunfacl sac nufon. 4 Kowos liye ke LEUM
GOD El sukela nufon un mwet mweun lun Egypt, wi
horse natulos ac chariot okoalos, ac ke El tilmakunulosi

in Meoa Srusra ke pacl se elos ukwe kowos. **5** Kowos
etu ma LEUM GOD El oru nu suwos yen mwesis meet
liki kowos sun acn inge. **6** Kowos esam pac ma El tuh
oru nu sel Dathan ac Abiram, wen luo natul Eliab ke
sruf lal Reuben. Ye mutun mwet nukewa, faclu ikakelik
ac okomulosla wi sou lalos, lohm nuknuk selos, mwet
kulansap lalos, ac kosro natulos nukewa. **7** Pwaye,
kowos pa liye ma yohk inge nukewa ma LEUM GOD
El orala. **8** "Akos ma nukewa nga sapkin nu suwos
misenge. Na kowos ac fah ku in alukeot Infacl Jordan, ac
eis suwos facl se ma kowos apkuran in utyak nu we. **9**
Na kowos fah ku in moul paht fin facl mut ac kasrup fohk
we ma LEUM GOD El wuleang in sang nu sin papa matu
tomowos ac filin tulik natulos. **10** Facl se kowos apkuran
in utyak nu we inge tia oana facl Egypt, yen kowos tuh
muta we meet ah. Ingo ke kowos yukwiya sacn sunowos,
kowos tuh enenu in orekma upa in nweki kof nu inima
lowos. **11** A facl se kowos apkuran in utyak nu we inge,
oasr fineol ac infahlfal we, sie facl aksroksrokyeyuk ke af.
12 LEUM GOD lowos El karingin facl se inge ac suiyana,
ke mutun yac nwe ke saflaiyen yac. **13** "Ouinge, kowos
in akos ma sap nukewa ma nga sot nu suwos misenge;
lungse LEUM GOD lowos ac kulansupwal ke insiowos
nufon. **14** Kowos fin oru ouinge, El ac fah supwama af
nu fin acn suwos in pacl fal la — af se meet ke pacl in
taknelik, ac af se tok ke pacl in kosrani — tuh in oasr
wheat, wain, ac oil in olive nu suwos, **15** ac mah nun cow
nutuwos. Ac fah oasr kain in mwe mongo puspis nowos.
16 Nimet lela kutena ma in pwenkowosla liki LEUM GOD,
ac alu ac orekma nu sin god saya. **17** Kowos fin oru
ouinge, LEUM GOD El ac kasrkusrak suwos, ac sruokya
af uh. Na fohk in acn suwos ac fah pulamlamla nu ke ma
sunowos, ac kowos ac sa misa we, finne acn na wowo
se pa El sot nu suwos inge. **18** "Esam ma sapkakinyuk
inge ac aksaokye. Kapriya kas inge ke pouwos ac ke
motonsruwos, tuh in mwe akesmakinye kowos. **19** Luti
nu sin tulik nutuwos. Sramsram kac ke pacl kowos muta
in lohm suwos ac ke pacl kowos fufahsryesr, ke pacl
kowos mongla ac ke pacl kowos orekma. **20** Simusla
kas inge ke kosrusru in mutunoa ke lohm suwos, ac
ke nien utyak lun kalkal lowos. **21** Na kowos, ac tulik
nutuwos, ac fah moul paht fin facl se LEUM GOD lowos
El wulela kac nu sin papa matu tomowos. Kowos ac
muta we ke lusenna pacl acn engyeng uh oan lucng liki
faclu. **22** "Kowos in oaru in akos ma nukewa ma nga
sapkin nu suwos. Lungse LEUM GOD lowos, oru ma
nukewa El sapkin, ac kowos in pwayena nu sel. **23** Na El
fah lusla mutunfacl ingo nukewa ke kowos apkuranyang
nu we, ac kowos fah eis acn sin mutunfacl ma yohk liki
kowos ac ku liki kowos. **24** Acn nukewa kowos fahla fac
ac fah ma lowos. Mutunfacl suwos ac fah mutawauk
ke yen mwesis layen eir, nu Fineol Lebanon nukewa
layen epang, ac liki Infacl Euphrates layen nu kutulap, nu
Meoa Mediterranean layen roto. **25** Yen nukewa kowos
ac som nu we in facl sac, LEUM GOD lowos fah oru
mwet uh in sangeng suwos, oana ma El tuh wulela kac,
na wangin mwet ac fah ku in sikulkowosi. **26** "Misenge
nga sot nu suwos tuh kowos in sulela inmasrlon mwe
insewowo ac mwe selnga. **27** Kowos fin akos ma sap
lun LEUM GOD lowos su nga sot nu suwos misenge,
na ac fah mwe insewowo nu suwos. **28** A kowos fin tia
akos ma sap inge ac forla in alu nu sin god saya su
kowos tia wi alu nu se meet, na ac fah mwe selnga nu
suwos. **29** Ke pacl se LEUM GOD El uskowosme nu in
facl se su kowos ac oakwuki we, kowos in sulkakin mwe
insewowo liki Fineol Gerizim, ac mwe selnga liki Fineol
Ebal. (**30** Kowos etu lah fineol lukwa inge oasr layen
roto ke infacl Jordan, ke facl sin mwet Canaan su muta
infahlfal Jordan. Fineol inge oan nget nu roto, ac tia loes
liki sak oal Moreh, fototo nu ke siti Gilgal.) **31** Kowos
apkuran in fahsr sasla infacl Jordan ac muta fin facl se
LEUM GOD lowos El asot nu suwos. Ke kowos ac eisla
ac oakwuki we, **32** kowos in esamna in akos ma sap
nukewa nga sot nu suwos misenge.

12 "Pa inge ma sap ac ma oakwuk su kowos in akos
ke lusen pacl kowos moul muta fin facl se su
LEUM GOD lun papa matu tomowos El asot nu suwos.
2 Ke kowos ac lusla mwet in mutunfacl sac, kowos in
kunausla acn nukewa ma mwet uh alu nu sin god lalos
uh we — fineol uh, fin inging uh, ac ye sak folfol uh. **3**
Kunausla loang lalos nukewa, ac fukulya sru eot lalos in
muliplipi. Esukak mwe akul nukewa ke Asherah, god
mutan lalos, ac pakpakiya ma sruloala lalos, tuh mwet
uh fah tia ku in sifil alu nu kac fin acn ingan. **4** "Nimet
alu nu sin LEUM GOD lowos in ouiya ma mwet inge
oru ke elos alu nu sin god lalos. **5** LEUM GOD El ac
fah sulela sie sin acn inmasrlon sruf nukewa lowos,
tuh mwet uh in tuku nu ye mutal ac alu nu sel we. **6**
Kowos ac fah oru mwe kisa firir lowos we, oayapa mwe
kisa lowos saya: sie tafu singoul liki ma lowos, ac mwe
sang lowos, mwe kite ma kowos wuleang nu sin LEUM
GOD kac, mwe kisa ke engan na lun mwet se in oru, ac
wounse ke cow ac sheep nutuwos. **7** Na ingo, ye mutun
LEUM GOD lowos su akinsewowoye kowos, kowos ac
sou lowos fah mongo ac engankin orekma wo kowos
orala. **8** "In pacl sac, kowos in tia oru oana kowos oru
meet ah. Nwe ke pacl se inge kowos nukewa alu oana
lungse lowos, **9** mweyen kowos soenna ilyak nu in facl
se su LEUM GOD lowos El asot nu suwos, yen kowos
ac mutana we in misla. **10** Ke pacl se kowos ac fah
alukela Infacl Jordan, LEUM GOD El ac lela kowos in
eis facl sac ac muta we. El ac fah karingin kowos liki
mwet lokoalok lowos nukewa, ac kowos fah muta in
misla. **11** LEUM GOD El ac fah sulela siena acn kowos
in alu nu sel we, na ingo kowos ac fah use nu yorol ma
nukewa ma nga sapkin: mwe kisa firir lowos ac oayapa
mwe kisa lowos saya, sie tafu singoul lowos, mwe sang
lowos, ac mwe kite mutal lowos ma kowos wuleang kac

nu sin LEUM GOD. 12 Kowos in engan we ye mutal,
wi tulik nutuwos, mwet kulansap lowos, ac mwet Levi
su muta in siti suwos. Esam lah wangin acn lun mwet
Levi sifacna. 13 Kowos fah tia oru mwe kisa lowos ke
acn kowos sifacna sulela; 14 a kowos fah oru ke acn
sefanna ma LEUM GOD El sulela: sie acn ke sie sin sruf
lowos. Acn sac mukena pa kowos fah oru mwe kisa firir
lowos we, ac oru pac ma nukewa nga sapkin nu suwos.
15 "Tusruktu kowos sukosok in uniya ac kang kosro
nutuwos yen nukewa kowos muta we. Kowos ku in kang
pisa na kowos lungse, fal nu ke ma LEUM GOD El sot
nu suwos. Kowos nukewa — mwet ma aknasnasyeyukla
ac mwet ma tia aknasnasyeyukla — ku in kang, oana
ke kowos kang ikwen deer ku antelope. 16 Tusruktu
kowos fah tiana kang srah kac uh. Kowos fah okoala
nu infohk uh oana kof uh. 17 Nimet kang kutena ma
kowos kisakin nu sin LEUM GOD ke acn kowos muta we
— tia mwe sang ke sie tafu singoul ke wheat lowos,
wain lowos, ku oil in olive lowos; tia pac wounsien cow
ac sheep nutuwos, ku mwe kite ma kowos wuleang
kac nu sin LEUM GOD, ku mwe sang kowos oru ke
engan na lowos in oru, ku kutena mwe sang saya. 18
Kowos ac tulik nutuwos, wi mwet kulansap lowos ac
mwet Levi su muta in siti suwos, fah mongo ma inge
ye mutun LEUM GOD lowos mukena, in acn in alu se
na ma LEUM GOD lowos El sulela. Ac kowos in engan
we ke orekma nukewa ma kowos orala. 19 Esam pac
in tia pilesru mwet Levi ke lusenna pacl kowos muta
in fahl suwos. 20 "Ke pacl se LEUM GOD lowos El ac
akyokyelik acn suwos uh, oana ke El tuh wulela kac,
kowos ku in mongo ikwa ke pacl na kowos lungse. 21
Fin acn in alu sac arulana loesla, na kutena pacl ma
kowos lungse, kowos ku in uniya soko sin cow ku sheep
ma LEUM GOD El sot nu suwos, ac kowos ku in kang
ikwa kac in acn suwos, oana ke nga tuh fahk nu suwos.
22 Kutena mwet — elos su aknasnasyeyukla ku elos
su tia nasnasyeyukla — ku in kang ikwa inge, oana ke
el kang ikwen deer ku antelope. 23 Ma sefanna, nimet
kang ikwa ma srakna oasr srah kac, mweyen moul uh
oasr ke srah uh, na kowos fah tia kang moul sac wi ikwa
sac. 24 Nimet orekmakin srah nu ke mwe mongo, a
okoala nu infohk uh oana kof uh. 25 Kowos in tia kang
srah, na ma nukewa ac fah wo nu suwos ac nu sin fwilin
tulik nutuwos, mweyen kowos oru ma suwohs ye mutun
LEUM GOD. 26 Kowos in us mwe sang lowos ac mwe
kite ma kowos wuleang kac nu ke acn in alu sefanna ma
LEUM GOD El fah sulela. 27 Kisakin ingo mwe kisa ma
enenu in firirla nufon fin loang lun LEUM GOD. Oayapa
mwe kisa su kowos ac kang ikwa kac uh ac okoala srah
kac fin loang uh. 28 Oaru in akos ma nukewa nga sapkin
nu suwos, ac ma nukewa fah wo nu suwos ac fwilin tulik
nutuwos nwe tok, mweyen kowos oru ma suwohs ac
ma su akinsewowoye LEUM GOD lowos. 29 "LEUM
GOD lowos fah kunausla mutunfacl nukewa kowos fah
mweuni, ac kowos ac fah eis facl selos ac oakwuki we.
30 Tukun LEUM GOD El kunausla mutunfacl inge, na
kowos in arulana karinganang tuh kowos in tia sruhfla
ke alu lalos. Kowos in tia srike in konauk lah elos alu
fuka nu sin god lalos tuh kowos in etaelos. 31 Nimet alu
nu sin LEUM GOD lowos in ouiya ma elos alu nu sin
god lalos, tuh ke elos alu nu sin god lalos elos oru ma
nukewa ma srungayuk yurin LEUM GOD. Elos kisakin
pac tulik natulos in e fin loang lalos. 32 "Oru ma nukewa
ma nga sapkin nu suwos. Nimet laesla kutena ma nu
kac, ku eisla kutena ma liki.

13 "Sie mwet palu, ku sie mwet su aketeya kalmen
mweme uh, fin wulela mu el ac oru sie mwenmen
ku sie ma usrnguk 2 tuh elan pwenkowosla kowos in alu
ac orekma nu sin kutu god su kowos soenna alu nu se
meet, na finne sikyak oana ma el wulela kac, 3 nimet
kowos lohang nu sel. LEUM GOD lowos El orekmakunul
in srike kowos, in liye lah kowos lungse LEUM GOD ke
insiowos nufon. 4 Fahsr tukun LEUM GOD mukena,
ac arulana akfulatyal. Aksol ac liyaung ma nukewa El
sapkin. Alu nu sel ac inse pwaye nu sel. 5 A kowos in
uniya kutena mwet su aketeya mweme, ku mwet palu
su fahk kowos in lain LEUM GOD— El su molikowosla
liki acn Egypt, yen kowos tuh mwet kohs we. Kutena
mwet su oru ma inge el koluk ac el srike in kifuskowosla
liki moul se ma LEUM GOD El sap kowos in moulkin.
Enenu na in anwuki el, tuh ma koluk se inge in wanginla
liki inmasrlowos. 6 "Finne tamulel lom, ku wen nutum,
ku acn nutum, ku mutan kiom su saok sum, ku kawuk
fototo lom, elos ku in kwafe nu sum in lukma tuh kom in
alu nu sin god saya, god su kom ac papa matu tomom
tia wi alu nu se meet. 7 Sie selos ac ku in kwafe sum
kom in alu nu sin god lun mwet ma muta apkuran nu
yurum, ku god lun mwet ma muta loesla liki kom. 8
Tusruktu nik kom lela elan kifuskomla; tia pac lohngol.
Nik kom kulang nu sel ku pakomutal, ac nik kom loangel.
9 Unilya! Oru in kom pa mwet se oemeet tanglal, na fah
sang mwet saya nukewa in wi pac tanglal. 10 Tanglal
nwe ke na el misa, mweyen el oru elan kifuskomla liki
LEUM GOD lom, su uskomme liki Egypt, acn kom tuh
mwet kohs we. 11 Na mwet Israel nukewa fah lohng ke
ma sikyak inge, ac elos ac fah sangeng, na wangin sie
fah sifilpa oru ma koluk ouinge. 12 "Ke pacl se kowos
muta in siti ma LEUM GOD El asot nu suwos, kowos ac
mau lohng 13 lah kutu sin mwet lusrongten in mutunfacl
suwos uh aktafongyela mwet in siti selos tuh elos in
alu nu sin god su kowos soenna alu nu se meet. 14
Kowos fin lohng ke sramsram ouingan, lohlla akwoya.
Fin pwaye lah ma koluk se inge sikyak, 15 na uniya
mwet nukewa in siti sac, wi kosro nukewa, ac kunausla
ma nukewa we. 16 Orani ma nukewa lun mwet su muta
in siti sac, ac elosak ke acn in tukeni lalos. Na esukak
siti sac ac ma nukewa loac, in oana sie mwe kisa nu sin

LEUM GOD lowos. Acn sac fah tia sifilpa musaiyuk, a in
mahnum se na nwe tok. 17 Nimet eis lowos kutena ma
su sapkinyuk in kunausyukla, na LEUM GOD El fah forla
liki kasrkusrak lulap lal, ac akkalemye pakoten lal nu
suwos. El ac fah pakomutowos ac oru kowos in puseni,
oana ma El wulela nu sin papa matu tomowos, 18 kowos
fin akos sap lal nukewa ma nga sot nu suwos misenge,
ac oru ma El kena kowos in oru.

14 "Kowos mwet lun LEUM GOD lowos. Ouinge ke
pacl kowos asor ke mwet misa se, nimet sipik
monuwos sifacna ku resaela motonsruwos, oana kutu
mwet uh oru. 2 Kowos ma lun LEUM GOD lowos.
Inmasrlon mwet nukewa su muta fin faclu, El sulela tuh
kowos in mwet lal sifacna. 3 "Nimet kang kutena ma su
LEUM GOD El akkalemye mu tia nasnas. 4 Kowos ku in
kang kosro inge: cow, sheep, nani, 5 deer, sheep inima,
nani inima, ku antelope — 6 kutena kosro ma sengelik
falkal ac el sifil kontini ma el kangla. 7 Tusruktu kosro
nukewa ma tia sengelik falka ac tia pac sifil kontini ma el
kangla, kowos fah pangon tia nasnas nu suwos. Kowos
fah tia kang camel, rabbit, ku badger, mweyen elos ne
sifil kontini ma elos kangla, a tia sengelik falkalos. 8
Nimet kang pig, mweyen tia nasnas. Pig uh sengelik
falka, tusruktu elos tia sifil kontini ma elos kangla. Kowos
in tia kang kutena sin kosro inge, ac tia pac pusral mano
misa lalos. 9 "Kowos ku in kang kutena kain in ik ma
oasr enga ac unac kac, 10 tusruktu kutena ma moul in
kof uh ma wangin enga ac unac kac, kowos fah tia kang.
Ma inge tia nasnas nu suwos. 11 "Won nasnas nukewa
kowos ku in kang. 12 Tusruktu won kowos ac tia kang
pa inge: eagle, vulture, osprey, 13 buzzard, kutena kain
in kait, 14 kutena kain in raven, 15 ostrich, hawk in fong,
seagull, kutena kain in sik; 16 owl srisrik, owl lulap, ac
owl oasr koac kac, 17 oayapa owl yen mwesis, crow,
cormorant, 18 stork, kutena kain in heron, hoopoe, ac
fak. 19 "Won srisrik nukewa ma oasr po sohksok la tia
nasnas nu suwos ac kowos in tia kang. 20 Kowos ku in
kang won srisrik nasnas nukewa saya. 21 "Nimet kang
kutena kosro ma muta nwe sifacna misa. Kowos ku in
sang mwetsac su muta inmasrlowos in kang, ku kowos
ku in kukakin nu sin kutu mwetsac saya. A funu kowos,
kowos sie mutunfacl mutal nu sin LEUM GOD lowos.
"Kowos in tia akmolye sheep fusr ku nani fusr ke sronin
titi lun nina kial uh. 22 "Srela sie tafu singoul ke ma
nukewa kowos kosrani ke kais sie yac. 23 Kowos in som
nu ke acn se ma LEUM GOD lowos El sulela kowos in
alu nu sel we. Kowos fah kang sie tafu singoul in wheat,
wain, oil in olive, ac wounsien cow ac sheep nutuwos ye
mutal we. Oru ouinge tuh kowos in luti in etu in akfulatye
LEUM GOD lowos pacl nukewa. 24 Acn in alu sac fin
loessula nu lohm suwos pwanang upa kowos in us sie
tafu singoul ke ma LEUM GOD El akinsewowoye kowos
kac, na pa inge ma kowos fah oru: 25 Kukakunla ma
kowos kosrani, ac us mani kac nu ke acn in alu sac. 26
Orekmakunla nu ke kutena ma kowos lungse — ikwen
cow, sheep fusr, wain, ku mwe nim ku. Na kowos ac sou
lowos fah tukeni engan ac kang ma inge we, ye mutun
LEUM GOD lowos. 27 "Kowos in tia pilesru mwet Levi su
wi kowos muta in acn suwos, mweyen wangin acn selos
sifacna. 28 Ke saflaiyen yac aktolu nukewa, use sie tafu
singoul ke ma nukewa ma kowos kosrani, ac orani tuh in
karinginyuk in siti suwos uh. 29 Mwe mongo inge ma nu
sin mwet Levi ke sripen wangin acn selos, ac nu sin
mwetsac, tulik mukaimtal, ac katinmas su muta in siti
suwos uh. Elos in tuku ac eis ma nukewa elos enenu.
Oru ma inge, ac LEUM GOD lowos fah akinsewowoye
kowos ke ma nukewa kowos oru.

15 "Ke yac akitkosr nukewa, kowos fah sisla soemoul
lalos nukewa su soemoul nu suwos ke mani. 2
Kowos ac oru ouinge: Kutena mwet su sang mani nu sin
sie mwet Israel wial, elan sisla soemoul sac; el fah tia
srike in eisla sel, mweyen LEUM GOD El fahk tari in
sisila soemoul uh. 3 Kowos ku in sap mwetsac nukewa
in folokonot soemoul lalos nu suwos, tusruktu kowos
tia enenu in eis soemoul lun mwet Israel wiowos. 4
"LEUM GOD lowos El ac fah akinsewowoye kowos in
facl se su El sot nu suwos. Wangin sie suwos ac fah
sukasrup, 5 kowos fin aksol ac arulana karinganang in
oru ma nukewa nga sapkin nu suwos misenge. 6 LEUM
GOD El fah akinsewowoye kowos, oana ke El wulela.
Kowos fah sang mani nu sin mutunfacl puspis su elos ac
fah enenu in folokonot, tusruktu kowos fah tia enenu in
ngusr mani selos. Kowos fah leumi mutunfacl puspis,
tusruktu wangin mutunfacl ac fah leum fowos. 7 "Fin
oasr sie mwet Israel muta in enenu in kutena siti ke facl
se ma LEUM GOD lowos El asot nu suwos, kowos in tia
nunku keiwos sifacna, a kowos in kasrel. 8 Kowos in
kulang ac engan in sang kutena enenu lal, na el ac fah
folokonot tok. 9 Kowos in tia srangesr sang mwe enenu
lal an mweyen yac se akitkosr — yac in sisila soemoul
uh — apkuranme. Nimet lela nunak koluk ouinge in
oan in kowos. Kowos fin srunga sang enenu lun sie
mwet Israel wiowos, el ac pang nu sin LEUM GOD lain
kowos, ac kowos ac eis mwata. 10 Sang enenu lal an
ke inse engan, tia ke inse toasr, na LEUM GOD El fah
akinsewowoye kowos ke ma nukewa kowos oru. 11 Pacl
nukewa ac oasr kutu mwet Israel su sukasrup ac muta in
enenu, pa sis nga sapkin kowos in kulang nu selos ac
kasrelos. 12 "Sie mwet Israel wiom, mukul ku mutan, fin
sifacna kukakunul nu sum tuh elan mwet kohs lom, kom
tufah fuhlella tukun el kulansupwekom ke yac onkosr.
Ke sun yac se akitkosr, kom enenu in aksukosokyalla.
13 Na ke kom fuhlella elan sukosokla, nimet supwalla
pisinpo. 14 Sang nu sel sheep ac nani, wheat ac wain,
fal nu ke lupan ma LEUM GOD El akinsewowoye kom
kac. 15 Esam lah kowos tuh mwet kohs in Egypt, ac
LEUM GOD lowos El molikowosla, pa oru nga sot ma
sap se inge nu suwos. 16 "Tusruktu mwet kohs lom an

fin lungse kom ac sou lom, sahp el ac tia lungse som
liki kom, a el ac kena mutana yurum. **17** Fin ouinge,
usalla nu ke srungul in lohm sum, ac putala sie pat ah
ke sracl, na el ac fah mwet kohs lom ke lusenna moul
lal. Oru oapana nu sin mutan kohs lom. **18** Nik kom
inse toasr ke kom aksukosokyela sie mwet kohs lom,
mweyen ke yac onkosr el tuh orekma nu sum ke tafunna
molin sie mwet kulansap. Oru ouinge, na LEUM GOD
El fah akinsewowoye kom in ma nukewa kom oru. **19**
"Srela nu sin LEUM GOD lowos wounse mukul ke cow
ac sheep nutuwos. Nimet sang cow inge in orekma, ac
nimet kal unen sheep inge. **20** Ke kais sie yac, kowos
ac sou lowos in kang ma inge ye mutun LEUM GOD
ke acn sefanna ma El sulela kowos in alu nu sel we.
21 Tusruktu kosro inge fin ul, ku kun, ku oasr kutena
ma koluk yohk ke manolos, kowos fah tia kisakin nu sin
LEUM GOD lowos. **22** Kowos ku in kang kosro ouinge in
lohm suwos. Finne mwet ma aknasnasyeyukla ku tia,
kowos nukewa ku in kang, oana ke kowos kang deer ku
antelope. **23** Tusruktu nimet kang srah kac — kowos in
okoala nu infohk uh oana kof uh.

16 "Kowos in oru Kufwen Alukela in malem Abib in
akfulatye LEUM GOD lowos, mweyen sie fong ke
malem Abib pa El tuh molikowosla liki facl Egypt. **2** Som
nu ke acn se LEUM GOD El sulela kowos in alu we, ac
uniya soko sheep, ku cow ingo tuh in mwe mongo ke
Kufwen Alukela in akfulatye LEUM GOD lowos. **3** Ke
kowos kang mongo se inge, nimet kang bread orekla
ke mwe pulol. Ke len itkosr kowos fah kang bread ma
wangin mwe pulol kac, oana ke kowos tuh oru pacl se
kowos sulaklak illa liki Egypt. Kang bread se inge — ac
fah pangpang bread in keok — tuh in lusen moul lowos
kowos fah esam len se kowos ilme liki Egypt, facl in
keok sac. **4** Ke lusen len itkosr, wangin mwet in facl
suwos uh fah oasr kutena mwe pulol in lohm sel. Ac
ikwen kosro soko ma anwuki ke eku in len se meet,
fah mongola ke fong sacna. **5** "Kowos in tia oru kisa
in Alukela lowos in kutena siti ma LEUM GOD lowos
El asot nu suwos. **6** Acn se na ma LEUM GOD lowos
El ac fah sulela tuh mwet uh in alu nu sel we, pa acn
sefanna kowos fah oru kisa in Alukela we. Oru ke ekela,
pacl se faht uh tili, mweyen pa inge pulan pacl se ke
len se kowos tuh mukuiyak liki acn Egypt. **7** Akmolyela
ikwa sac ac kang ke acn se na ma LEUM GOD El ac
sulela kowos in alu nu sel we. Lotutang tok an kowos
folokla nu yen suwos. **8** Ke len onkosr toko kowos fah
mongo bread ma wangin mwe pulol kac, ac ke len se
akitkosr, kowos tukeni in alu nu sin LEUM GOD lowos,
ac tia oru kutena orekma. **9** "Oakma wik itkosr tukun
pacl se kowos mutawauk kosrani wheat, **10** na oru
Kufwen Kosrani in akfulatye LEUM GOD lowos. Use
nu yorol mwe kisa ke engan na lun kais sie mwet, fal
nu ke lupan ma God El akinsewowoye kowos kac. **11**
Kowos in arulana engan ye mutun LEUM GOD, wi tulik
nutuwos, mwet kulansap lowos, ac mwet Levi, mwetsac,
tulik mukaimtal, ac katinmas su muta in siti suwos an.
Oru ma inge ke acn se na ma LEUM GOD El sulela
kowos in alu nu sel we. **12** Esamna in akos ma sap inge;
nimet mulkunla lah kowos tuh mwet kohs in facl Egypt.
13 "Tukun kowos sisla kulun wheat nukewa lowos, ac
itungya grape nukewa nu ke wain, kowos in akfulatye
Kufwen Iwen Aktuktuk ke lusen len itkosr. **14** Engankin
kufwa se inge wi tulik nutuwos, mwet kulansap lowos, ac
mwet Levi, mwetsac, tulik mukaimtal, ac katinmas su
muta in siti suwos uh. **15** Akfulatye LEUM GOD lowos ke
kowos oru kufwa se inge, ac oru ke len itkosr in acn se
ma El sulela kowos in alu nu sel we. Kowos in arulana
engan, mweyen LEUM GOD El akinsewowoye kosrani
lowos ac orekma lowos. **16** "Mukul nukewa in mutunfacl
suwos fah tuku in alu nu sin LEUM GOD pacl tolu ke yac
se, ke acn in alu se ma solla tari: ke Kufwen Alukela,
Kufwen Kosrani, ac Kufwen Iwen Aktuktuk. Kais sie
mukul fah use sie mwe sang, **17** fal nu ke lupan ma
LEUM GOD lowos El akinsewowoyal kac. **18** "Kowos
sulela kutu mwet nununku ac mwet kol in siti nukewa
ma LEUM GOD lowos El sot nu suwos. Mwet inge in
nununku mwet ke suwohs ac tia wiwimwet. **19** Elos in tia
sesuwos ku fahkak srisri in nununku lalos uh; ac elos
in tia eis molin eyeinse, mweyen molin eyeinse uh ku
in aklosrye mutun mwet lalmwetmet ac mwet suwohs,
pwanang elos orala nununku tia suwohs. **20** Kowos in
oru ma fal ac suwohs pacl nukewa, tuh kowos fah ku
in oakwuki in facl se su LEUM GOD lowos El sot nu
suwos. **21** "Pacl kowos oru sie loang nu sin LEUM GOD
lowos, nimet filiya mwe akul sak ke god mutan Asherah
in oan sisken loang uh. **22** Ac nimet kowos tulokunak
kutena sru eot in alu nu kac. LEUM GOD El srunga.

17 "Nimet kisakin nu sin LEUM GOD lowos, kutena
cow ku sheep ma oasr kutena ma koluk ke mano.
Ma inge mwe srungayuk sel. **2** "Kowos fin lohng lah oasr
in sie sin siti suwos, sie mwet — mukul ku mutan —
su orekma koluk lain LEUM GOD ac kunausla wuleang
lal **3** ke el alu ku orekma nu sin god saya, ku nu ke
faht, malem ku itu, ac ma inge lain ma sap lun LEUM
GOD. **4** Kowos fin lohng kain in pweng inge, kowos
sokak akwoya. Fin pwaye lah ma koluk se inge sikyak in
Israel, **5** na usla mwet sac nu likin siti uh, ac tanglal nwe
ke el misa. **6** Tusruktu, el ac anwuki fin oasr mwet loh
luo ku pus liki, su lainul; el fah tia anwuki fin oasr mwet
loh sefanna. **7** Mwet loh inge pa ac tanglal meet uh,
toko na mwet ngia fah wi tanglal. Pa inge ma ac oru
lumah koluk se inge in wanginla. **8** "Kutu pacl uh, ac
upa nu sin mwet nununku in sie siti in orala wotela lalos
in konauk ma pwaye ke kain in sripa inge: suwohs ke
ma lun mwet ke acn, ku ke musalla lun mano, ku ke
misa se lah ma ke ongla ouiya ku akmas akola se. Pacl
lumah ouinge sikyak, kowos in som nu ke acn in alu se
ma LEUM GOD lowos El sulela kowos in alu we, **9** ac

sang sripa lowos nu sin mwet Levi su mwet tol, ac nu sin
mwet nununku se su orekma in pacl sac, elos in wotela.
10 Elos ac orala wotela lalos, na kowos fah oru oana
ma elos fahk. 11 Kowos in insese nu ke konauk lalos,
ac fahsr fal nu ke ma nukewa elos sapkin. 12 Kutena
mwet su seakos ma mwet nununku sac ku mwet tol
se su orekma ke pacl sacn wotela uh, fah anwuki. In
ouiya se inge kowos ac fah sisla ma koluk se inge liki
Israel. 13 Mwet nukewa fah lohng kac ac sangengla, na
wangin mwet ac sifil pulaik in oru lumah inge. 14 "Tukun
kowos ac eisla facl se LEUM GOD lowos El ac sot nu
suwos ac kowos oakwuki tari we, na kowos ac lungse
in oasr sie tokosra lowos, in oana mutunfacl nukewa
su raunikowosla. 15 Karinganang tuh mwet se kowos
ac sulela in tokosra elan mwet se ma LEUM GOD El
sulela. El enenu elan siena sin mwet Israel wiowos. Nik
kowos oru sie mwetsac in tokosra lowos. 16 Tia enenu
in pukanten horse nutin un mwet mweun lal tokosra,
ac elan tia supwala mwet nu Egypt in moul horse we,
mweyen LEUM GOD El fahk tari mu mwet lal in tia sifil
folok nu we. 17 In tia pus mutan kien tokosra, mweyen
elos ac ku in kifasulla liki LEUM GOD; ac elan tia sifacna
akkasrupyal ke silver ac gold. 18 Pacl se el ac tokosrala,
enenu in oasr yorol sie ma simusla ke book in ma sap ac
kas in luti lun God, ma simla oana book limlim emeet ah
ma karinginyuk sin mwet tol Levi. 19 Book se inge elan
karingin in oanna siskal, ac elan riti in moul lal nufon tuh
elan lutlut in arulana akfulatye LEUM GOD, ac in oaru in
akos ma nukewa ma sapkinyuk loac. 20 Ma inge ac fah
oru elan tia nunku mu el wo liki mwet Israel wial, oayapa
elan tia seakos ma sap lun LEUM GOD in kutena ouiya.
Na el fah leum ke yac puspis, ac fwilin tulik natul ac fah
leumi Israel ke fwil puspis tokol.

18 "Mwet tol ac mwet nukewa ke sruf lal Levi ac fah
wangin ip lalos ke facl lun mwet Israel; a elos ac
moulkin mwe sang ac mwe kisa saya ma itukyang nu sin
LEUM GOD. 2 Ac fah wangin acn selos, tia oana sruf
ngia. Ip lalos pa elos mukena sriyukla in oru orekma
lun mwet tol lun LEUM GOD, oana ke LEUM GOD El
wulela. 3 "Pacl nukewa ac kisakinyuk cow ku sheep,
na in itukyang nu sin mwet tol finpisa, likintupa luo, ac
fotowa. 4 Elos ac fah eis pac ip se emeet ke wheat,
wain, oil in olive ac unen sheep. 5 Inmasrlon sruf lowos
nukewa, LEUM GOD El srela sruf lal Levi in kulansupwal
in oru orekma lun mwet tol nwe tok. 6 "Kutena mwet
Levi su lungse in kulansap in mwet tol, el ku in tuku liki
kutena siti el muta we in Israel, ac som nu ke acn se ma
LEUM GOD El sulela mwet uh in alu nu sel we, 7 ac
kulansap we fal nu ke sie mwet tol lun LEUM GOD lal,
oana mwet Levi saya su wi orekma we. 8 El ac fah eis
lupa se na ma mwet tol ngia eis ke mwe mongo, sayen
ma sou lal uh supu nu sel." 9 "Pacl se kowos utyak nu
in facl se ma LEUM GOD lowos El asot nu suwos uh,
nimet etai ouiya na koluk lun mwet in mutunfacl we, su
mwe srungayuk. 10 Nimet kisakin tulik nutuwos fin e ke
loang lowos, ac nik kowos lela mwet lowos in orek susfa,
ku orek fweni ke ma ac sikyak in pacl fahsru, ku inutnut,
11 ku lulalfongi ke inpucl, ac nimet lela elos in lolngok nu
sin ngunin mwet misa. 12 LEUM GOD lowos El srunga
mwet su oru lumah koluk inge, pa oru El lusak mutunfacl
ingo ke kowos apkuran in utyak nu in facl selos. 13
Kowos in arulana pwayena nu sin LEUM GOD." 14 Na
Moses el fahk, "In facl se su kowos apkuran in eis, mwet
we lulalfongi kas lun mwet susfa ac fweni lalos, tusruktu
LEUM GOD lowos El tia lela nu suwos in oru ma inge.
15 A El fah supwaot sie mwet palu liki inmasrlon mwet
lowos, su oana nga, na kowos in aksol. 16 "Ke len se
kowos tuh toeni pe Eol Sinai, kowos tuh kwafe kowos in
tia sifil lohng pusren LEUM GOD, ku sifil liye e na lulap
sac, mweyen kowos tuh nunku mu kowos ac misa. 17
Ouinge LEUM GOD El fahk nu sik, 'Elos orala sulela
na lalmwetmet se. 18 Nga ac supwala nu yorolos sie
mwet palu oana kom liki inmasrlon mwet lalos. Nga fah
fahkang nu sel ma elan fahk, ac el fah fahk nu sin mwet
uh ma nukewa nga sapkin. 19 El fah kaskas inek, ac
nga fah kai kutena mwet su tia aksol. 20 Tusruktu fin
oasr sie mwet palu su nunku in sulkakin sie kas inek
ke nga tia sapkin elan fahk, el fah misa kac, na ac fah
oapana nu sin mwet palu su fahkak ke inen god saya!
21 "Sahp kowos ac suk lah kowos ac etu fuka lah ma sie
mwet palu el fahk tia ma tuku sin LEUM GOD. 22 Sie
mwet palu fin kaskas ke Inen LEUM GOD ac ma el fahk
uh tia sikyak oana, na kas lal tia ma sin LEUM GOD me.
Mwet palu sac el kaskas ke ku na lal sifacna, na kowos
fah tia sangeng sel.

19 "Tukun LEUM GOD lowos el kunausla mwet ma
la acn El ac asot nu suwos, ac tukun kowos eis siti
selos ac lohm selos ac oakwuki we, 2 kowos fah srela
tolu siti an ke facl se su LEUM GOD lowos El asot nu
suwos. 3 Kowos fah srikeya facl sac, ac kitalik nu ke ip
tolu — kais sie ip inge in oasr siti in molela se we ma ac
firsrasr nu sin sie mwet in kaing nu we. Na fin sie mwet
el uniya sie pacna mwet, el ac ku in kaing ac moulla
we. 4 "Sie mwet fin ongla ouiya uniya sie mwet su tia
mwet lokoalok lal, na el ku in kaing nu in sie sin siti inge
ac moulla. 5 Fin pa mwet luo tukeni som nu insak uh
in pakpuk sak, na sie seltal paki sak soko, ac mutun
tuhla ah tufwacla liki fung ah, ac uniya mwet se ngia,
el ku in kasrusr nu in sie sin siti tolu an ac moulla. 6
Fin siti sefanna, ac ku in arulana loesla, pwanang mwet
se ma suk in foloksak ke misa sac ac ku in sruokilya,
ac in kasrkusrak lal el uniya sie mwet wangin mwata.
Wangin mwatal mweyen el tia oru in ouiya, ac mwet
sac tia pac mwet lokoalok lal. 7 Pa inge sripa se sis
nga sapkin kowos in srela siti in molela tolu. 8 "Pacl
LEUM GOD lowos El ac akyokyelik facl suwos, oana ke
El tuh fahk nu sin papa matu tomowos mu El ac oru,
ac sot nu suwos acn nukewa El tuh wulela kac, 9 na

kowos fah sulela tolu pac siti an. (El ac sot nu suwos facl
inge kowos fin oru ma nukewa ma nga sapkin nu suwos
misenge, ac kowos fin lungse LEUM GOD lowos, ac
moul fal nu ke mwe luti lal.) **10** Oru ma inge, tuh mwet su
wangin mwata fah tia misa, ac in wangin pac mwatuwos
ke sripen mwet se ma wangin mwata tiana anwuki in facl
se ma LEUM GOD El sot nu suwos. **11** "Tusruktu, fin
pa sie mwet el nuna oru elan akmuseya mwet lokoalok
se lal, ac el kaing nu in sie siti ingo elan moulla. **12** Ke
lumah ouinge, na mwet kol lun siti sel sifacna ac fah
sap in utuku el, ac eisalang nu inpoun mwet foloksak ke
akmas, tuh elan anwuki. **13** Kowos fah tia pakomutal.
Sisla mwet akmas se inge liki Israel tuh ma nukewa in
wo nu suwos. **14** "Kowos in tia mokle masrol ke acn lun
mwet tulan lowos, ma oakwuki in pacl oemeet me in facl
se su LEUM GOD lowos El asot nu suwos. **15** "Mwet loh
sefanna tia fal in akkeyala lah oasr mwatan sie mwet ke
kutena ma koluk ku ma sutuu. Enenu na in oasr mwet
loh luo, ku pus liki, in akpwayeye lah oasr mwatan mwet
se. **16** Sie mwet fin srike in akkolukye sie pac mwet ke
el orek loh kikiap mu mwet sac orala ma koluk se, **17**
eltal na kewa enenu in som nu ke acn in alu se ma solla,
tuh in nununkeyuk eltal sin mwet tol ac mwet nununku
su orekma in pacl sac. **18** Mwet nununku elos fah sokak
akwoya lah mea sripen tukak sac. Mwet se ma tukak
lain mwet Israel se wial fin sutuu, **19** el pa ac eis kaiyuk
ma akoeyuk nu sin mwet tukakyak sac. In ouiya se inge
kowos ac fah sisla ma koluk se inge liki inmasrlowos. **20**
Na mwet nukewa fah lohng ke ma sikyak inge, ac elos
ac fah sangengla ac wangin mwet ac fah sifil oru ouiya
koluk se inge. **21** Kowos in tiana pakomuta. Kaiyuk nu
ke ouiya sie inge pa: moul molin moul, atronmuta molin
atronmuta, wihs molin wihs, pao molin pao, nia molin
nia.

20 "Pacl kowos illa in mweun lain mwet lokoalok
lowos, ac kowos liye chariot ac horse ac sie un
mwet mweun su pus liki kowos, kowos, in tia sangeng
selos. LEUM GOD lowos, su molikowosla ac uskowosme
liki facl Egypt, El ac fah wi kowos. **2** Meet liki kowos
mutawauk mweun, sie mwet tol fah fahsryak nu meet uh
ac fahk nu sin un mwet mweun, **3** 'Mukul Israel, porongo!
Misenge kowos ac som mweun. Nikmet sangeng sin
mwet lokoalok lowos, a kowos in pulaik ac tia sensen ku
fosrnga. **4** LEUM GOD lowos El ac wi kowos, ac El ac
sot kutangla nu suwos.' **5** "Na mwet kol lun un mwet
mweun uh ac fah fahk nu sin mwet uh, 'Su suwos tufahna
musaela lohm se sel ma soenna kisakunla? Fin oasr, na
elan folokla nu lohm sel uh, mweyen el fin tuh anwuki ke
mweun uh, siena mwet ac tuh kisaela lohm sel uh. **6**
Su suwos tufahna yukwiya sie ima in grape, a soenna
kosrani fahko kac? Fin oasr, elan folokla, mweyen el fin
tuh misa ke mweun uh, siena mwet ac tuh kang fahko
kac. **7** Su suwos akoo in payukyak a soenna alula? Fin
oasr, elan folokla nu yen sel, mweyen el fin tuh misa ke
mweun uh, siena mwet ac payukyak sin mutan se el ako
se uh.' **8** "Mwet kol fah oayapa fahk nu sin mwet uh,
'Su suwos munasla nanka ac sangeng? Fin oasr, elan
folokla, mweyen el fin wi kut, el ac akmunasyela nunkun
mwet mweun wial uh.' **9** Ke mwet kol elos sramsram tari
nu sin un mwet mweun uh, elos fah pakiya mwet in kol
kais sie u." **10** "Ke kowos som in mweuni sie siti, ma se
meet kowos in oru pa in akkalemye nu sin mwet we ke
inkanek in orek misla. **11** Elos fin insese in suk misla, na
elos nukewa fah mwet kohs lowos ac oru kutena orekma
kowos sapkin nu selos. **12** Tusruktu mwet in siti sac fin
tia insese in suk misla, a elos sulela in mweun, kowos
fah kuhlusya in mweunelos. **13** Na ke LEUM GOD lowos
El oru tuh kowos in kutangla siti sac, kowos fah uniya
mukul nukewa we. **14** Tusruktu, kowos ku in eis mutan,
tulik, kosro, ac ma nukewa saya tuh in ma wap lowos.
Kowos in insewowokin ma nukewa lun mwet lokoalok
lowos, su LEUM GOD El sot nu suwos. **15** Pa inge ma
kowos ac oru nu ke siti nukewa ma oan loessula liki acn
kowos ac muta we. **16** "Tusruktu, ke kowos ac kutangla
siti in facl se su LEUM GOD lowos El asot nu suwos,
kowos in onela mwet ac kosro nukewa. **17** Kunausla
mwet nukewa: mwet Hit, mwet Amor, mwet Canaan,
mwet Periz, mwet Hiv ac mwet Jebus, oana LEUM GOD
El sapkin nu suwos. **18** Onelosla nukewa elos in tia luti
kowos ouiya ma srungayuk ma elos oru ke elos alu nu
sin god lalos, ma pwanang kowos orekma koluk lain
LEUM GOD. **19** "Ke pacl kowos srike in sruokya sie siti,
kowos in tia pakiya sak ma oasr fahko kac, kowos finne
kuhlusya acn sac ke pacl na loes. Kang fokinsak kac,
tusruk nimet pakela sak uh. Mwet lokoalok lowos pa
mwet we, tia sak we. **20** Kowos ku in pakiya sak nukewa
ma wangin fahko kac, in orek nien fan nu in siti sacn
nwe ke kowos sruokya.

21 "Fin pa koneyukyak sie mwet su anwuki oan in
sie ima in facl se ma LEUM GOD lowos El asot nu
suwos, a kowos tia etu lah su unilya uh, **2** na mwet kol
lowos ac mwet nununku fah som nu ke acn se ma mano
sac oan we, ac srikeya lusen acn sac nu ke kais sie siti
srisrik ma oan apkuran nu we. **3** Mwet kol lun siti se ma
fototo emeet nu ke acn se ma mano sac oan we ah, fah
sulela soko cow fusr mutan ma soenna orekmakinyuk. **4**
Elos in pwanla cow soko ah nu ke sie acn apkuran nu ke
soko infacl srisrik ma oasr kof we pacl nukewa, ac fohk
we uh soenna pukpuk ku imaiyuk, na elos fah koteya
inkwawen cow soko ah we. **5** Mwet tol Levi elos fah wi
pac som nu we, mweyen elos pa ac wotela ma fal in
orek ke kutena akukuin ma oasr anwuk kac. LEUM GOD
lowos El sulelosla in kulansupwal, ac in fahkak kas in
akinsewowo Inel. **6** Na mwet kol nukewa ke siti se ma
fototo nu ke acn se ma koneyukyak mwet anwuki sac
we, elos in ohlla paolos fin cow soko ah **7** ac fahk, 'Tia
kut pa uniya mwet se inge, ac kut tia pac etu lah su orala
uh. **8** O LEUM GOD, nunak munas nu sin mwet Israel

lom, su kom molelosla liki facl Egypt. Nunak munas nu
sesr, ac tia filiya facsr mwatan misa lun mwet wangin
mwata se inge!' 9 Ouinge, ke kowos oru oana ma LEUM
GOD El sapkin, na kowos fah tia eis mwatan akmas sac.
10 "Ke kowos som in mweuni mwet lokoalok lowos, ac
LEUM GOD lowos El sot kutangla nu suwos, ac kowos
eisalos in mwet sruoh, 11 sahp kom ac liye inmasrlolos
sie mutan oasku su kom lungse ac kena payuk se. 12
Usalla nu in lohm sum, ac mutan sac ac fah kalla sifal ac
tokinpaol, 13 ac aolla nuknuk lal. Mutan sac fah muta
lohm sum ac tungi papa tumal ac nina kial ke lusen
malem se; tukun pacl sacn, kom ku in payukyak sel.
14 Toko, kom fin tila lungse el, kom fah fuhlella elan
sukosokla. Ke sripen kom tuh sap ku elan wi kom oan,
ouinge kom tia ku in kukakunulla oana sie mwet kohs.
15 "Fin pa sie mukul oasr mutan luo kial, ac eltal na kewa
oswela kais sie wen nu sel, tusruktu wen se ma isusla
meet ah el tia ma nutin mutan se ma el lungse yohk. 16
Na ke pacl se papa sac el nunku in kitalik usru lal nu sin
tulik natul, el tia enenu in srisri ac sang ip lun wounse nu
sin mukul se nutin mutan se ma el lungse. 17 Mwe usru
lun wounse enenu in yohk pacl luo liki mwe usru lun tulik
ngia, finne wounse natul tia ma nutin mutan se ma el
lungse. Papa se enenu in akilen wounse natul, ac sang
nu sel lupan usru lal fal nu ke oakwuk lun ma sap. 18
"Fin oasr sie wen likkeke ac utuk nunak, su seakos papa
tumal ac nina kial eltal finne kael. 19 Na papa ac nina
kial fah usalla nu ke nien nununku, ye mutan mwet kol
lun siti se ma el muta we. 20 Eltal ac fahk nu sin mwet
kol uh, 'Wen se natusr inge el likkeke ac utuk nunak, ac
el tia lungse akos kut. El kainmongo ac lungse sruhsrui!'
21 Na mwet in siti sac fah tanglal nwe ke na el misa. Pa
inge lumah se ma ac oru ouiya koluk se inge in wanginla.
Mwet Israel nukewa fah lohng ke ma sikyak inge, ac
fah sangengla kac. 22 "Sie mukul fin anwuki ke el orala
sie ma koluk yohk, ac manol sripsripyak ulun soko sak,
23 na mano sac fah tia oan we ke fong fon se. Enenu
in pukpuki ke len sacna, mweyen sie mano misa ma
sripsrip ulun soko sak ac pwanang God Elan selngawi
acn sac. Pikinya mano sac, kowos in mau tia akkolukye
facl se su LEUM GOD lowos El asot nu suwos.

22 "Kom fin liye cow ku sheep nutin mwet Israel wiom
forfor likin kalkal, nimet kom pilesru. Sruokya ac
folokunla nu yurin mwet natu ah. 2 Tusruktu mwet se
natu fin tuh muta loesla, ku kom fin nikin lah nutin su, na
tari kom usla nu inkul sum sifacna. Ke mwet se natu
ah tuku suk, na kom sang nu sel. 3 Oru oapana inge
kom fin konauk soko donkey, ku nuknuk se, ku kutena
ma saya ma tuhlac ku nikinyukla sin mwet Israel wiom.
4 "Fin soko donkey ku soko cow nutin sie mwet Israel
wiom ikori inkanek uh, nik kom pilesru. Kasrel ac welul
tulokunak. 5 "Mutan uh in tia nukum nuknuk in mukul,
ac mukul in tia nukum nuknuk in mutan. Lumah ouinge
uh mwe srungayuk yurin LEUM GOD lowos. 6 "Kom
fin konauk ahng lun sie won ulun sak uh ku infohk uh
ke kientop sac apis atro ku won fusr natul, kom fah tia
usla kientop sac. 7 Kom ku in us won fusr uh, tusruk
kom enenu in filiya kientop sac, tuh moul lom fah loes
ac insewowo. 8 "Ke kom musai sie lohm sasu, esam
in orala sie kalkal rauneak mangon lohm uh, na mwet
fin putatla liki mangon lohm uh ac misa, ac fah wangin
koluk lom kac. 9 "Nik kom yukwi sie pac kain in sacn
ke ima in grape sunom. Kom fin oru ouinge, ac fah oal
nu sum in orekmakin kewana — grape uh ac fahko ke
sacn saya. 10 "Nik kom kapreni cow mukul soko ac
donkey soko in tukeni amakin plao nutum. 11 "Ke kom
orek nuknuk, kom fah tia sisani turet ma orekla ke unen
sheep ac turet orekla ke flax in oan ke nuknuk sefanna.
12 "Orala mwe yun ke turet in oan atla ke sruwasrik
akosr ke polo nuknuk afinyom. 13 "Fin pa sie mukul el
payuk sin sie mutan fusr, na tok mukul sac el srungalla,
14 na el kinauk kas kikiap lainul, ac fahk mu ke eltal
payukyak el konauk tuh na mutan sac el tia virgin se. 15
"Fin sikyak ouiya se inge, papa ac nina kien mutan fusr
sac fah us sie mwe akpwaye lah mutan fusr se natultal
ah virgin se, ac eltal fah us nu ke acn in nununku, tuh
mwet kol lun siti sac in liye. 16 Papa tumun mutan fusr
sac fah fahk nu selos, 'Nga sang acn nutik in payukyak
sin mukul se inge, a inge mukul sac el srungalla. 17 El
kinauk kas kikiap lainul ke el fahk mu mutan se inge tia
virgin se ke pacl se eltal marutla. Tusruktu oasr mwe
akpwaye lah acn nutik el tuh virgin se. Liye, pa inge
mwe akpwaye.' Na el fah laknelik kaot in marut laltal
ye mutalos. 18 Na mwet kol lun siti sac fah eis mukul
tumun mutan sac ac srunglul. 19 Elos fah oayapa sap
elan moli ipin silver siofok ac sang nu sin papa tumun
mutan fusr sac, mweyen mukul sac el tuh akkolukye
inen sie mutan virgin lun Israel. Sayen ma inge, mutan
sac el ac srakna ma kien mukul sac, ac mukul sac fah
tia ku in sisulla ke lusenna moul lal. 20 "Tusruktu, fin
pwaye tukak lun mukul sac, ac wangin mwe akpwaye
lah mutan sac el tuh virgin se, 21 na elos fah usla mutan
sac nu ke mutunoa in lohm sin papa tumal, na mukul in
siti sac fah tanglal nwe ke el misa, mweyen el orala sie
mwe mwekin in facl Israel ke el oan yurin mukul meet
liki el payuk, ke el srakna muta in lohm sin papa tumal.
Ouinge kowos fah sisla ouiya koluk se inge liki Israel. 22
"Mukul se fin koneyukyak ke el oan yurin mutan kien sie
pacna mukul, eltal na kewa fah anwuki. Ouinge kowos
fah sisla ouiya koluk se inge liki Israel. 23 "Mukul se fin
koneyukyak in sie siti ke el oan yurin sie mutan fusr su
ako nu sin siena mukul, 24 kowos fah usaltalla nu likin
siti uh ac tanglaltal nwe ke eltal misa. Mutan fusr sac in
misa mweyen el tia wowoyak in suk kasru, sruhk el muta
in siti uh yen mwet uh ac ku in lohng pusracl. Ac mukul
sac elan misa mweyen el oan yurin mutan fusr se su ako
nu sin siena mukul. Pa inge ma kowos in oru tuh ouiya
koluk inge in tia sifil sikyak inmasrlowos. 25 "Sie mukul

fin sruinkuiya mutan fusr se su ako nu sin siena mukul ke
eltal muta likin siti uh, na mukul sac mukena fah anwuki.
26 Wangin ma ac orek nu sin mutan fusr sac, mweyen
el tia orala ma koluk ma fal nu ke misa. Ouiya se inge
oana ke sie mukul el anwuk nu sin sie pac mukul ac
unilya. 27 Ke sripen eltal muta likin siti uh, mutan sac el
ne wowoyak in kasreyuk el, wangin mwet we in kasrel.
28 "Mukul se fin koneyukyak ke el sruinkui sie mutan
fusr su soenna oasr mwet ako nu sel, 29 na mukul sac
fah moli nu sin papa tumun mutan sac ke ipin silver
lumngaul, fal nu ke molin payuk se. Na mutan fusr sac
fah payukyak sel, mweyen mukul sac el akkohsyel elan
oan yorol. Mukul sac fah tia ku in sisella ke lusenna moul
lal. 30 "Wangin sie mukul fah akmwekinye papa tumal ke
orek kosro yurin kutena sin mutan kien papa tumal.

23 "Wangin sie mukul su twatala, ku sie su laslasla
ma mukul lal fah oaoa mu el sie sin un mwet lun
LEUM GOD. 2 "Wangin temti, ku kutena sin fwilin tulik
natul nu ke fwil aksingoul, fah ku in oaoala nu ke mwet
lun LEUM GOD. 3 "Wangin mwet Amon ku mwet Moab,
ku kutena sin fwilin tulik natulos nwe ke fwil aksingoul, ku
in oaoala nu ke mwet lun LEUM GOD, 4 mweyen elos
tuh srunga kite kowos mwe mongo ac kof ke fufahsryesr
lowos ke kowos ilme liki facl Egypt, ac elos moleang
nu sel Balaam wen natul Beor, liki siti Pethor in acn
Mesopotamia, elan selngawi kowos. 5 Tusruktu LEUM
GOD lowos El tia porongal Balaam, a El ekulla mwe
selnga sac nu ke sie mwe insewowo, ke sripen El lungse
kowos. 6 Ke lusen pacl kowos oaoa in sie mutunfacl,
kowos in tia oru kutena ma in kasru mutunfacl luo inge,
ku oru elos in kapkapak. 7 "Nimet srunga mwet Edom,
mweyen elos sou lowos. Oayapa nimet srunga mwet
Egypt, mweyen sie pacl ah kowos tuh muta fin acn selos.
8 Mutawauk ke fwil se aktolu me, fwilin tulik natulos ac
ku in oaoayang nu inmasrlon mwet lun LEUM GOD. 9
"Ke pacl kowos mutangan aktuktuk ke pacl in mweun uh,
kowos fah karingin kowos liki kutena ouiya fohkfok. 10
Mukul se fin tia nasnas ke sripen el sororia ke mweme
koluk lal ke fong, el enenu in illa liki nien aktuktuk ac
muta lik ah. 11 Ke apkuran ekela ke len tok ah el fah
oululla, ac ke faht uh tili el ku in foloko nu in nien aktuktuk
uh. 12 "Akola sie acn likin nien aktuktuk in orekmakin
oana sie nien fahsr. 13 Us soko sak in pukpuk wi kom,
tuh ke pacl se kom enenu in fahsr tok, kom fah pukanak
sie luf ac afinya. 14 Liyaung tuh nien aktuktuk suwos
in nasnas pacl nukewa, mweyen LEUM GOD lowos El
wi kowos in nien aktuktuk suwos, in loange kowos ac
sot kutangla nu suwos fin mwet lokoalok lowos. Kowos
in tia oru kutena lumah fohkfok ma ac pwanang LEUM
GOD lowos Elan forla liki kowos. 15 "Fin oasr mwet kohs
kaingla liki mwet kacto lalos ac tuku nu yuruwos tuh
kowos in loangelosla, nik kowos folokunulosla. 16 Elos
ku in muta in kutena siti suwos ma elos sulela, ac kowos
in tia sulallal nu selos. 17 "Wangin mwet Israel, mukul ku
mutan, fah orek kosro in eis moul kac oana ma mwet
pegan elos oru in tempul lalos. 18 Oayapa, wangin mani
kowos eis ke ouiya se inge fah utuku nu in lohm sin
LEUM GOD lowos in akfalye sie wuleang. LEUM GOD
El srunga mwet su muta in nien alu lun mwet pegan ac
orek kosro in eis moul kac. 19 "Pacl se kom sang mani,
ku mwe mongo ku kutena ma, nu sin sie mwet Israel
wiom, kom in tia eis ma laesla. 20 Kom ku in siyuk ma
laesla ke ma kom sang nu sin sie mwetsac, a tia ke ma
kom sang nu sin mwet Israel wiom. Akos oakwuk se
inge, ac LEUM GOD lom fah akinsewowoye ma nukewa
kom oru fin facl se ma kom ac utyak ac oakwuki we. 21
"Ke kom oru sie wulela ku nu sin LEUM GOD lom, nik
kom pahtlac in akfalye ma kom wulela kac. LEUM GOD
El ac soano tuh kom in akfalye wuleang lom. Kom fin tia
akfalyela, kom orekma koluk. 22 Tia ma koluk se kom fin
tia orek wulela nu sin LEUM GOD, 23 tusruktu kom fin
sifacna lungse oru sie wuleang, esam na lah kom enenu
na in akfalye. 24 "Ke kom fahsr sasla inima in grape lun
siena mwet, kom ku in kang grape uh ke na lungse lom.
Tusruktu kom fin illa liki, nimet us kutena grape ke mwe
neinyuk lom. 25 Ke kom fahsr sasla inima in wheat lun
siena mwet, kom ku in kang kutena fiten wheat ma kom
olela ke poum, tusruktu kom fah tia sang mitmit nutum
an pakela wheat an.

24 "Mukul se fin payuk sin sie mutan, na tok el
srungalla mweyen el konauk lah oasr ma sufal lun
mutan sac, ouinge el simusla sie pwepu in fahsrelik,
sang nu sin mutan sac, ac supwalla liki lohm sel. 2 Na
mutan sac fin sifil payukyak sin siena mukul, 3 ac mukul
se akluo tumal el oayapa srungalla, ac el orala pac
pwepu in fahsrelik, sang nu sin mutan sac, ac supwalla
liki lohm sel ah. Ku fin pa mukul se tumal akluo ah misa.
4 Na ke sripen mutan sac el oan tari yurin mukul akluo
timal, el tia ku in sifil payuk nu sin mukul tumal meet ah.
Lumah se inge LEUM GOD El arulana srunga. Nik kowos
aktaekye facl se LEUM GOD lowos El asot nu suwos. 5
"Ke sie mukul el payuk sasu, ac fah tia supweyukla el nu
ke mweun, ku kuneyuk el nu ke kutena kain in kunokon
lun acn uh. El sukosokla liki kutena kunokon ke yac fon
se, tuh elan ku in mutana in lohm sel ac insewowo yurin
mutan kial. 6 "Pacl kom ac sang enenu lun sie mwet
su ngisre sum, kom fah tia eis kewana eot in ilil wheat
lal in oan yurum nu ke pacl se el fah akfalye ngusr lal.
Mweyen pa na ingan ma sou sacn moulkin. 7 "Kutena
mwet fin pisrala sie sin mwet Israel wial ac oru tuh elan
mwet kohs lal, ku el kukakunulla tuh in mwet kohs lun
kutena mwet, mwet pisrapasr sacn enenu in anwuki.
Ma inge ac oru tuh ma koluk se inge in wanginla liki
inmasrlowos. 8 "Kom fin maskin musen lepa, ku kutena
mas upa ke kolo, kom enenu in oru ma nukewa mwet tol
Levi elos sap kom in oru. Oru oana kas in luti ma nga
sang nu selos. 9 Esam ma LEUM GOD lom El tuh oru
nu sel Miriam ke kowos tuku liki acn Egypt. 10 "Ke kom

sang sie ma nu sin sie mwet ke sripen ngusr lal nu sum,
nik kom utyak nu in lohm sel in eis nuknuk se ma el ac
sot in mwe akpwaye soemoul lal. **11** Mutana likinima ac
soano elan sifacna usot. **12** El fin mwet sukasrup se, nik
kom sruokya nuknuk sac ke fong uh. **13** Folokunla nu
sel ke ekela, elan mau ku in nukum ke el motul. Na el ac
arulana sang kulo, ac LEUM GOD lom El ac insewowo
sum. **14** "Nik kom kutasrik ac sruokya kutu molin mwet
kulansap lom su sukasrup ac enenu, el finne mwet Israel
se ku mwetsac se su muta in siti in facl sum. **15** Len
nukewa meet liki faht uh tili, moleang molin orekma lal.
El enenu mani sac, ac el lulalfongi lah el ac eis. Kom fin
tia moli nu sel, el ac fah wowoyak lain kom nu sin LEUM
GOD, na kom ac eis mwata kac. **16** "Papa ac nina ac
fah tia anwuki ke sripen ma koluk lun tulik natulos, ac
tulik uh ac fah tia anwuki ke ma koluk lun papa tumalos
ac nina kialos. Mwet se fah anwuki ke sripen na ma
koluk lal sifacna. **17** "Nimet oru nununku sesuwos lain
mwetsac ac tulik mukaimtal, oayapa nimet eis nuknuk
lun sie katinmas in mwe akpwaye lah oasr soemoul lal
sum. **18** Esam lah kowos tuh mwet kohs in facl Egypt, ac
LEUM GOD lowos El tuh molikowosla, pa sis nga asot
ma sap se inge nu suwos. **19** "Ke pacl kom kosrani fokin
ima lom ac kom sisla kutu wheat ma kom kosrala, nimet
folokla in eis. Filiya na tuh in ma lun mwetsac, mwet
mukaimtal ac katinmas. Ouinge LEUM GOD lom El ac
fah akinsewowoye kom ke ma nukewa kom oru. **20** Ke
kom tungasla tari fokin olive sunom pacl se, nimet folokla
ac eis ma lula kac. Ma lula an in ma nu sin mwetsac,
mwet mukaimtal, ac katinmas. **21** Ke kom kosrani grape
sunom pacl se meet, nik kom folokla in til pacl se akluo.
Grape lula an in ma nu sin mwetsac, mwet mukaimtal
ac katinmas. **22** Kowos in tiana mulkunla lah kowos
tuh mwet kohs in Egypt, pa oru nga sapkin ma inge nu
suwos uh.

25 "Fin pa mwet Israel luo som nu ke acn in nununku in
aksuwosye sie alein inmasrloltal, na akkalemyeyuk
lah sie seltal wangin mwatal, ac sie oasr mwata. **2**
Na fin fal mwet se ma sutuela in kaiyuk ke sringsring,
mwet nununku sac fah sap elan oankiyuki in sringsring
el. Pisen sringsring nu sel enenu in fal nu ke lupan
ma koluk el orala. **3** Ku in sringsring el pacl angngaul,
tuh in tia alukela. Fin pus liki, na ac fah arulana mwe
akmwekinyal. **4** "Nik kom kapriya oalin soko cow mukul
ke kom orekmakunul in lolongya wheat uh. **5** "Tamulel
se fin tukeni muta ke acn sefanna, ac sie seltal misa
a wangin wen natul, na katinmas sac fah tia payuk nu
sin mwet sayen sou sac. Ma kunen tamulel lun mwet
misa sac in payuk sel. **6** Wen se emeet natultal ac fah
oaoa mu ma nutin tamulel misa sac, tuh takin sou lal fah
tutaflana in Israel. **7** Tusruktu tamulel lun mukul misa
sac fin tia lungse payuk sel, na mutan sac fah som nu ye
mutun mwet kol lun siti sac ke nien nununku ac fahk,
'Tamulel lun mukul tumuk el tia akfalye ma kunal; el
srunga in sang tuh in oasr fita lun tamulel lal inmasrlon
mwet Israel.' **8** Na mwet kol lun siti sac fah solama mukul
sac ac sramsram nu sel. El fin srakna srunga payuk sel,
9 na katinmas kien tamulel lal fah kalukyang nu yorol ye
mutun mwet kol lun siti uh, sarukla la fahluk lun mukul
sac, aniya mutal ac fahk, 'Pa inge ma sikyak nu sin sie
mukul su tia lungse sang fita lun tamulel lal.' **10** Sou
lal fah eteyuk yurin mwet Israel mu 'sou lun mukul se
su sarukyukla fahluk lal.' **11** "Mukul luo fin anwuk, ac
mutan kien sie srike in kasru mukul tumal ke el iseya ma
mukul lun mwet se ngia, **12** nimet pakomutun mutan
sac. Pakela la paol. **13** "Kowos in tia kiapu mwet ke
kowos orekmakin kain in mwe paun luo — sie nu ke
moli ma sin mwet, ac sie nu ke kukakunla ma nu sin
mwet. **14** Ac kowos in tia pac orekmakin mwe srikasrak
luo ma tia oana sie — sie nu ke ma kom moli, ac sie nu
ke ma kom kukakunla. **15** Orekmakin mwe paun ac mwe
srikasrak suwohs ac pwaye, tuh kowos in moul paht fin
facl se LEUM GOD lowos El asot nu suwos. **16** LEUM
GOD El kwase kutena mwet su kutasrik ac sesuwos. **17**
"Esam ma mwet Amalek tuh oru nu suwos ke kowos
tuku Egypt me. **18** Elos tiana sangeng sin God, ac elos
tuku tukuwos ke pacl kowos totola ac munasla, ac onela
mwet nukewa su fahsr tok ah. **19** Na ke LEUM GOD
lowos El asot nu suwos facl sac, ac oru kowos moulla
liki mwet lokoalok lowos nukewa su muta raunikowosla,
kowos in onela mwet Amalek nukewa, tuh in wangin
mwet sifil esamulos. Nik kowos mulkunla!

26 "Tukun kowos muta tari fin facl se su LEUM GOD
lowos El asot nu suwos ac oakwuki we, **2** kais sie
suwos enenu in filiya fahko se meet ke kosrani lowos nu
in sie fotoh, ac kowos fah usla ke kowos som nu ke acn
sefanna LEUM GOD lowos El sulela tuh mwet uh in alu
nu sel we. **3** Som nu yurin mwet tol su orekma in pacl
sac ac fahk nu sel, 'Inge nga lungse fahkak nu sin LEUM
GOD luk lah nga utyak nu in facl se su El wuleang nu sin
papa matu tumasr mu El ac ase nu sesr.' **4** "Na mwet tol
sac el fah eis fotoh sac, ac likiya ye mutun loang lun
LEUM GOD lom. **5** Na kom fah fahk kas inge ye mutun
LEUM GOD: 'Papa matu tumuk el sie mwet Aram su
takusrkasr ac usla sou lal nu Egypt in muta we. Elos
tuh mwet na pu ke pacl se elos som nu we, na tok elos
orala sie mutunfacl na lulap ac ku. **6** Mwet Egypt uh
orekut arulana koluk ac sap ku nu sesr in orekma oana
mwet kohs. **7** Na kut wowoyak ac suk kasru sin LEUM
GOD lun papa matu tumasr. El porongekut ac liye lupan
keok, orekma upa, ac ongoiya lasr. **8** Ke ku lulap lal El
molikutla liki Egypt. El orala mwenmen ac ma usrnguk,
oayapa mwe aksangeng puspis. **9** El uskutme ac ase
sie facl mut ac kasrup fohk we. **10** Inge nga use nu sin
LEUM GOD fahko se meet ke kosrani ma El ase nu sik.'
"Na filiya fotoh sacn ye mutun LEUM GOD ac alu nu sel
we. **11** Kaksakin ma wo nukewa ma LEUM GOD lom El

sot nu sum ac sou lom; ac lela mwet Levi ac mwetsac
su muta inmasrlowos in wi kowos akfulatyal. 12 "Yac
tolu nukewa kom in sang sie tafu singoul ke ma kom
kosrani nu sin mwet Levi, mwetsac, mwet mukaimtal, ac
katinmas, tuh in acn nukewa elos muta we elos fah ku
in akfalye enenu lalos ke mwe mongo. Ke kom orala
tari, 13 na kom fah fahk nu sin LEUM GOD, 'Wangin
ma lula ke sie tafu singoul ma mutal su srakna oan in
lohm sik. Nga sang nu sin mwet Levi, mwetsac, mwet
mukaimtal, ac katinmas, oana ke kom sapkin nu sik.
Nga tiana seakos ku mulkunla kutena ma kom sapkin ke
sie tafu singoul. 14 Nga tia kangla kutena ma kac ke
pacl nga eoksra. Nga tia usla kutena ma kac liki lohm
sik ke pacl nga tia nasnas, ac nga tia sang kutena ma
kac tuh in sie mwe kisa nu ke mwet misa. LEUM GOD,
nga akos kom na. Nga oru ma nukewa kom sapkin in
orek ke sie tafu singoul in ma luk. 15 Ngeta liki acn
mutal sum inkusrao, ac akinsewowoye mwet lom, mwet
Israel. Akinsewowoye pac facl wolana ac kasrup fohk
we ma kom ase nu sesr, oana kom tuh wuleang nu sin
papa matu tumasr meet ah. 16 "Misenge LEUM GOD
lowos El sapkin nu suwos tuh kowos in akos ma sap
lal nukewa. Ouinge kowos in oaru in akos ke insiowos
nufon. 17 Misenge kowos fahkak tari lah LEUM GOD El
God lowos. Kowos wulela pac in aksol, in liyaung ma sap
lal nukewa, ac in oru ma nukewa El sapkin. 18 Misenge
LEUM GOD El eis kowos tuh kowos in mwet lal sifacna,
oana ke El tuh wuleot nu suwos; ac El sapkin tuh kowos
in akos ma sap lal nukewa. 19 El fah akfulatye kowos
yohk liki kutena mutunfacl saya ma El orala, ac kowos
fah oru tuh Inel in kaksakinyuk ac sunakinyuk. Kowos
fah mwet lal sifacna, oana ma El wulela."

27 Na Moses el tu yurin mwet kol lun mwet Israel,
ac fahk nu sin mwet uh, "Akos kas in luti nukewa
ma nga sapkin nu suwos misenge. 2 Ke len se kowos
ac alukela Infacl Jordan ac utyak nu fin facl se LEUM
GOD lowos El asot nu suwos, kowos fah tulokunak kutu
eot lulap, ac mosrwela ke fasr, 3 na simusla ma sap ac
mwe luti inge nukewa fac. Pacl se kowos ilyak nu in
facl mut ac kasrup fohk we, ma LEUM GOD lun papa
matu tomowos El wuleot nu suwos, 4 ac kowos sun
lefahlo ke Infacl Jordan, tulokunak eot inge Fineol Ebal,
oana ke nga fahkot misenge, ac mosrwela ke fasr. 5
Etoak sie loang we ke eot ma tia tafleyuk ke kufwen
sroasr osra, 6 mweyen kutena loang kowos etoak nu
sin LEUM GOD lowos, enenu in orek ke eot tia tufahl.
Kowos fah oru mwe kisa we ma enenu in firirla nufon. 7
Na kowos fah orek kisa in akinsewowo ac mongo kac, ac
kowos fah engan ye mutun LEUM GOD lowos. 8 Kowos
in simusla kas nukewa ke ma sap lun God in arulana
kalem fin eot ma mosrweyukla tari ke fasr." 9 Na Moses
el tu yurin mwet tol Levi uh, ac fahk nu sin mwet Israel
nukewa, "Kowos misla ac porongeyu. Misenge kowos
mwet lac lun LEUM GOD lowos. 10 Ouinge kowos in
aksol ac liyaung ma sap lal nukewa ma nga asot nu
suwos misenge." 11 Na ke len sacna, Moses el fahk nu
sin mwet Israel, 12 "Tukun kowos alukela Infacl Jordan,
ke pacl se ma mwe akinsewowo uh ac fwackyak nu fin
mwet uh, sruf inge pa ac tu Fineol Gerizim: Simeon,
Levi, Judah, Issachar, Joseph, ac Benjamin. 13 Ac ke
pacl se ac fwackyak mwe selnga, sruf inge pa ac tu
Fineol Ebal: Reuben, Gad, Asher, Zebulun, Dan, ac
Naphtali. 14 Na mwet Levi fah fahk kas inge ke sie pusra
lulap: 15 "'Selnga lun God in oan fin kutena mwet su
orek ma sruloala ke eot, sak, ku osra, ac alu nu kac in
lukma. Alu nu ke ma sruloala uh mwe srungayuk yurin
LEUM GOD.' "Na mwet nukewa fah fahk, 'Amen!' 16
"'Selnga lun God in oan fin kutena mwet su pilesru papa
tumal ku nina kial.' "Na mwet nukewa fah fahk, 'Amen!'
17 "'Selnga lun God in oan fin kutena mwet su mokle
masrol lun mwet tulan lal!' "Na mwet nukewa fah fahk,
'Amen!' 18 "'Selnga lun God in oan fin kutena mwet su
kolla sie mwet kun liki inkanek lal.' "Na mwet nukewa
fah fahk, 'Amen!' 19 "'Selnga lun God in oan fin kutena
mwet su ikolya nununku suwohs liki mwetsac, mwet
mukaimtal, ac katinmas.' "Na mwet nukewa fah fahk,
'Amen!' 20 "'Selnga lun God in oan fin kutena mwet su
orek kosro yurin sie sin mutan kien papa tumal. Ouiya
se inge akkalemye lah el oru sie mwe mwekin nu sin
papa tumal.' "Na mwet nukewa fah fahk, 'Amen!' 21
"'Selnga lun God in oan fin kutena mwet su orek kosro
yurin kutena kain in kosro.' "Na mwet nukewa fah fahk,
'Amen!' 22 "'Selnga lun God in oan fin kutena mwet su
orek kosro yurin tulik mutan wial, ku tulik mutan nutin
papa tumal sin siena nina, ku tulik mutan nutin nina kial
sin siena papa.' "Na mwet nukewa fah fahk, 'Amen!' 23
"'Selnga lun God in oan fin kutena mukul su orek kosro
yurin nina kien mutan kial.' "Na mwet nukewa fah fahk,
'Amen!' 24 "'Selnga lun God in oan fin kutena mwet
su orek akmas in lukma!' "Na mwet nukewa fah fahk,
'Amen!' 25 "'Selnga lun God in oan fin kutena mwet su
eis mani in uniya sie mwet su wangin mwata." "Na mwet
nukewa fah fahk, 'Amen!' 26 "'Selnga lun God in oan fin
kutena mwet su tia akos ma sap ac mwe luti nukewa lun
God!' "Na mwet nukewa fah fahk, 'Amen!'

28 "Kowos fin akos LEUM GOD lowos ac oaru in
liyaung ma sap nukewa lal ma nga sot nu suwos
misenge, El ac fah oru kowos in yohk ac fulat liki
mutunfacl nukewa fin faclu. 2 Akos LEUM GOD lowos,
na mwe insewowo inge nukewa fah ma lowos: 3 "LEUM
GOD El fah akinsewowoye siti suwos ac ima lowos. 4
"LEUM GOD El fah akinsewowoye kowos ke El ac oru in
puseni tulik nutuwos, fokin ima lowos, ac cow ac sheep
nutuwos. 5 "LEUM GOD El fah akinsewowoye ima in
wheat lowos, ac oayapa mwe mongo ma kowos orala
ke wheat uh. 6 "LEUM GOD El fah akinsewowoye ma
nukewa kowos oru. 7 "LEUM GOD El fah kutangla mwet
lokoalok lowos ke elos ac tuku in mweuni kowos. Elos

ac tukeni tuku ke inkanek sokofanna, tusruktu elos fah
kaing liki kowos ke inkanek puspis. **8** "LEUM GOD El fah
akinsewowoye orekma lowos, ac nwakla nien filma lowos
ke wheat. El fah akinsewowoye kowos in facl se su El
asot nu suwos. **9** "Kowos fin akos LEUM GOD lowos, ac
oru ma nukewa El sapkin, El fah oru tuh kowos in mwet
lal sifacna, oana El tuh wulela kac. **10** Na mwet fin faclu
nufon fah liye lah LEUM GOD El sulekowosla tuh kowos
in mwet lal sifacna, ac elos ac fah sangeng suwos. **11**
LEUM GOD El ac sot tulik puspis nutuwos, cow puspis,
ac fokin ima yoklana in facl se ma El wulela kac nu sin
papa matu tomowos in sot nu suwos. **12** El fah supu
af ke pacl fal la liki acn El karingin mwe kasrup lal we
inkusrao. El fah akinsewowoye orekma lowos nukewa,
tuh kowos fah ku in sang kasrpowos nu sin mutunfacl
puspis, ac kowos fah tia enenu in ngusr selos. **13** LEUM
GOD lowos El ac fah oru tuh kowos, mwet Israel, fah
mwet kol fin mutunfacl puspis, ac tia mwet kulansap nu
selos. Kowos fin oaru in akos sap lal nukewa su nga sot
misenge, na kowos ac fah kapkapak in pacl nukewa, ac
fah tiana munasla. **14** Tusruktu kowos in tiana kunausla
ma sap inge in kutena ouiya, ku alu ac kulansupu god
saya. **15** "Tusruktu kowos fin seakos LEUM GOD lowos,
ac tia oaru in liyaung ma sap ac oakwuk lal nukewa ma
nga asot misenge, mwe selnga inge nukewa ac fah tuku
nu fowos: **16** "LEUM GOD El ac fah selngawi siti suwos
ac ima lowos. **17** "LEUM GOD El ac fah selngawi ima in
wheat lowos, ac oayapa mwe mongo ma kowos orala ke
wheat uh. **18** "LEUM GOD El ac fah selngawi kowos ke
El ac oru in supuseni tulik nutuwos, fokin ima lowos,
oayapa cow ac sheep nutuwos. **19** "LEUM GOD El ac
fah selngawi ma nukewa kowos oru. **20** "Kowos fin oru
ma koluk ac lain LEUM GOD, El ac use mwe ongoiya nu
fowos, ac akfohsyekowosyak, ac aklokoalokye orekma
lowos nukewa, nu ke kowos sa na in kunausyukla. **21** El
ac fah tia tui in supwama mas upa nu fowos nwe ke na
wangin sie suwos lula fin facl se su kowos apkuran in
oakwuki we. **22** LEUM GOD El ac sot mas upa nu suwos,
wi faf ac fol mano. El ac sruokya af ac oru usren faht uh
in kunausla fokinsak sunowos. Mwe ongoiya inge ac oan
yuruwos nwe ke kowos misa. **23** Ac fah wangin af kakla,
ac infohk uh ac fah kekela oana osra uh. **24** LEUM GOD
El ac fah tulokinya af, ac supwama eng upa in use puk
ac dust in fosrelana acn uh nwe ke kowos kunausyukla.
25 "LEUM GOD El ac fah oru tuh mwet lokoalok lowos in
kutangkowosla. Kowos fah tukeni tuku in mweunelos ke
inkanek soko na, tusruktu kowos ac fah kaing lukelos
ke inkanek puspis, ac mwet nukewa fin faclu ac fah
sangeng ke elos ac liye ma sikyak nu suwos. **26** Pacl se
kowos ac misa, won ac kosro lemnak ac fah tuku ac
kangla monuwos, na ac fah wangin mwet in luselosyak.
27 LEUM GOD El ac fah oru in faf monuwos oana ke
El tuh oru nu sin mwet Egypt. El ac oru monuwos in
afla ke palang ac srolot wi sring, na wangin ma ac ku in
unwela. **28** LEUM GOD El ac fah oru kowos in wella,
fohsak, ac kunla motowos. **29** Kowos ac fah kahlimin
acn uh ke infulwen len oana sie mwet kun, ac kowos ac
fah tia ku in konauk innek lowos. Kowos ac fah tia ku in
kapak ke kutena ma kowos oru. Ac fah akkohsyeyuk
kowos ac pisreyuk ma lowos, na ac fah wangin mwet in
kasrekowos. **30** "Kom ac fah ako nu sin sie mutan fusr, a
siena mwet fah payukyak sel. Kom ac musaela sie lohm,
a kom fah tia muta loac. Kom ac fah yukwiya sie ima in
grape, a kom fah tia kang fahko. **31** Cow nutum ac fah
anwuki ye motom, a kom fah tiana kang kutena ikwa
kac. Donkey nutum ac fah amakinyukla ke kom ngetang
na liye, a wangin sie mwet fah folokonot nu sum. Sheep
nutum uh ac fah itukyang nu sin mwet lokoalok lom, na
ac fah wangin sie mwet in kasrekom. **32** Ac fah utukla
wen ac acn nutum in mwet kohs nu sin mwetsac ke kom
ngetang na liye. Len nukewa kom ac ngetnget suk lah
tulik nutum uh ac foloko ngac. **33** Siena mutunfacl saya
ac fah eis fokin ima lom su kom arulana kemkatu kac, ac
wangin ma kom fah eis kac sayen orekma sulallal ac
mwe akkohs ma mutunfacl saya ac oru nu sum. **34** Kom
ac fah wella ke mwe keok ma orek nu sum. **35** LEUM
GOD El ac fah afunla niom ke ruf mwaiok ma koflana
mahla, ac faf ac fah afunla niom yak nwe ke sifom. **36**
"LEUM GOD El ac fah uskowosla, oayapa tokosra lowos,
nu in sie mutunfacl saya — sie facl ma kowos, ac papa
matu tomowos, soenna muta we meet. Kowos ac fah
kulunsupu kutu god ma orekla ke sak ac eot. **37** Mwet in
acn ma LEUM GOD El ac akfahsryekowoselik nu we
fah arulana lut ke ma sikyak nu suwos. Elos ac isrun
kowos ac aksruksrukye kowos. **38** "Kowos ac yukwiya
fita puspis, a kosrani ma na pu, mweyen locust ac fah
kangla fokin ima lowos uh. **39** Kowos fah yukwiya ima in
grape ac karinganang, tusruk kowos ac fah tia kosrani
fahko ku nim wain kac, mweyen wet uh ac kangla oa
in grape. **40** Sak olive uh ac fah kap yen nukewa fin
acn suwos, tusruktu ac fah wangin oil in olive lowos,
mweyen olive uh ac mwella. **41** Ac fah oasr wen ac
acn nutuwos, tusruktu elos ac fah wanginla liki kowos,
mweyen ac utukla elos oana mwet sruoh ke mweun. **42**
Un won srisrik uh ac fah kangla sak sunowos ac sacn
nukewa sunowos. **43** "Mwetsac su muta in facl suwos uh
ac yokelik ku lalos, a ku lowos uh ac fah sriksrikeni. **44**
Ac fah oasr mani lalos ma kowos ku in ngisre, a ac fah
wangin mani lowos elos in ngisre. Na ke saflaiya uh,
elos ac fah leum fowos. **45** "Mwe selnga inge nukewa
ac fah tuku nu suwos, ac fah oan fowos nwe ke na
kowos kunausyukla, mweyen kowos tia akos LEUM
GOD lowos, ac tia liyaung ma sap lal nukewa ma El sot
nu suwos. **46** Ma inge akilenyen ke nununku lun God nu
suwos ac nu sin fwilin tulik nutuwos nwe tok. **47** LEUM
GOD El tuh akinsewowoye kowos in ma nukewa, a
kowos tuh tiana kulansupwal ke inse engan. **48** Ouinge,
kowos ac fah kulansupu mwet lokoalok su LEUM GOD

El ac supwama in lain kowos. Kowos ac fah masrinsral,
malu, ac koflufolla, ac kowos fah enenu ma nukewa.
LEUM GOD El ac fah akkohsye kowos nwe ke na kowos
kunausyukla. **49** LEUM GOD El ac use sie mutunfacl yen
loesla me in lain kowos — sie mutunfacl su kowos tia etu
kas la. Elos ac sohkma nu fowos oana sie eagle. **50** Ac
fah wangin pakomuta lalos, ac elos ac fah tia akfulatye
kutena mwet matu ku mwet fusr. **51** Elos ac kangla cow
nutuwos ac fokin ima lowos, ac kowos fah apkuran in
misa ke masrinsral. Elos ac fah tia likiya kutena ma
nowos, ke wheat, ku wain, ku oil in olive, cow ac sheep,
na kowos ac fah misa. **52** Elos ac mweuni siti nukewa in
facl se su LEUM GOD El ac sot nu suwos, na pot fulat
ma kuhlusya siti lowos, ma kowos lulalfongi kac, fah
ikori. **53** "Ke pacl se mwet lokoalok lowos kuhlusya siti
suwos, kowos ac arulana fosrngala ke sripen masrinsral,
pwanang kowos ac kangla tulik nutuwos sifacna ma
LEUM GOD lowos El asot nu suwos. **54** Finne mukul na
kulang se ma isusla ke sou leum, el ac fah srangesr
kite tamulel lal sifacna, ku mutan saok kial, ku tulik lula
natul **55** ke ikwen tulik ma el kang, mweyen wangin
kutepacna mwe mongo saya, ke sripen kuhlusyuki siti
nukewa arulana paht. **56** Finne mutan na oawe su tuku
ke sou oaleum — ac ke sripen el kasrup el tia fahsr ke
nial nu ke kutena acn — el fah srangesr kite mukul tumal
su saok sel, oayapa wen natul ku acn natul sifacna. **57**
Ke mwet lokoalok elos ac kuhlusya siti se mutan sac
muta we, el ac arulana fosrngala ke masrinsral, oru el
kangla tulik natul ma el tufahna oswela ac oayapa fuht
kac in lukma, mweyen wangin pac kutena mongo saya.
58 "Kowos fin tia oaru in akos mwe luti nukewa lun God
ma simla in book se inge, ac kowos fin tia sunakin Ine
wolana ac mangol lun LEUM GOD lowos, **59** El ac fah
supwama mas upa ma tia ku in akkeyeyukla nu fowos
ac nu fin tulik nutuwos — aok, mas lulap ma fisrasr in
fahsrelik ac koflana tulokinyuki. **60** El ac sifilpa use nu
fowos kain in mas keok nukewa ma kowos tuh pulakin
ke kowos muta Egypt, ac kowos ac tiana ku in kwela.
61 El ac oayapa supwama kain in mas lulap nukewa
ma tia simla in book in ma sap ac mwe luti lun God,
ac kowos ac fah kunausyukla ke mas inge. **62** Kowos
finne puseni oana itu inkusrao, a mwet na pu suwos fah
painmoulla, mweyen kowos tuh tia akos LEUM GOD
lowos. **63** Oana ke LEUM GOD El tuh engan in oru tuh
kowos in kapkapak ac puseni, ouinge El fah engan pac
in kunauskowosla wi ma lowos nukewa. Kowos ac fah
fifyak liki facl se ma kowos apkuran in utyak nu we. **64**
"LEUM GOD El ac akfahsryekowoselik nu inmasrlon
mutunfacl nukewa apunla faclu nufon, ac ingo kowos
fah kulansupu god ma orekla ke sak ac eot — god ma
kowos, ac papa matu tomowos, tiana wi alu nu kac meet.
65 Kowos ac tia konaok mongla wo ku misla in kutena
acn. Kowos fah mwet mukaimtal ac wangin acn suwos.
LEUM GOD El ac nwekkowosla ke inse fosrnga ac ke
asor, na ac fah wanginla finsrak lowos. **66** Kowos fah
moul in sensen pacl nukewa. Len ac fong kowos ac
fah inse rarrar, ac kowos ac fah tia tui in sangeng ke
misa. **67** Insiowos ac fah kihmkim ke sangeng ke ma
nukewa kowos liye. Lotutang nukewa kowos ac kena in
tari ekela. Ac eku nukewa kowos ac kena in tari lenelik.
68 LEUM GOD El ac folokinkowosla nu Egypt fin oak uh,
El ne fahk tari mu kowos ac tia sifil som nu we. Kowos
ac fah srike in kukakinkowosla nu sin mwet lokoalok
lowos we oana mwet kohs, tusruktu wangin mwet ac
lungse molikowos in mwet kohs lalos."

29 Pa inge kwanon oakwuk ke wuleang ma LEUM
GOD El sapkin nu sel Moses in oakiya yurin mwet
Israel in acn Moab. Ma inge nukewa ma in weang
wuleang ma LEUM GOD El oakiya inmasrlol ac mwet uh
pe Eol Sinai. **2** Moses el pangoneni mwet Israel nukewa
ac fahk nu selos, "Kowos sifacna liye ma LEUM GOD
El tuh oru nu sin tokosra lun Egypt, wi mwet fulat lal
ac mutunfacl sac nufon. **3** Kowos liye mwe ongoiya
lulap, ac mwenmen, ac ma usrnguklana ma LEUM GOD
El tuh oru. **4** Tusruktu nwe misenge, El tiana lela nu
suwos in kalem ke ma kowos sifacna pulakin in moul
lowos. **5** LEUM GOD El pwen kowos fahsr yen mwesis
ke yac angngaul, ac nuknuk lowos tia mahi ac fahluk
lowos tia musalla. **6** Wangin bread kowos in kang, ac
wangin pac wain ku mwe nim ku kowos in nim, tusruktu
LEUM GOD El asot mwe enenu lowos, in luti kowos lah
El God lowos. **7** Na ke kut sun acn se inge, Tokosra
Sihon lun Heshbon ac Tokosra Og lun Bashan, eltal
ilme in mweun lain kut. Tusruktu kut kutangulosla, **8** ac
sruokya acn selos, ac kitalik inmasrlon sruf lal Reuben
ac sruf lal Gad, ac tafu sruf lal Manasseh. **9** Kowos in
oaru in akos oakwuk nukewa ke wuleang se inge, tuh
kowos fah ku in kapkapak in ma nukewa kowos oru.
10 "Misenge kowos nukewa tu ye mutun LEUM GOD
lowos — mwet leum lowos ac mwet kol lowos, mukul,
11 mutan, tulik, ac mwetsac su muta inmasrlowos ac ti
etong ac ut kof lowos. **12** Kowos tukeni misenge ac akola
in akfahsrye wuleang se inge ma LEUM GOD lowos
El oakiya inmasrlol ac kowos. Ac kowos in akfalye ip
kunowos kac, **13** tuh LEUM GOD Elan ku in akpwayeye
lah kowos mwet lal, ac El God lowos, oana ke El wulela
nu suwos ac nu sin papa matu tomowos — Abraham,
Isaac, ac Jacob. **14** Tia kowos mukena pa LEUM GOD El
oru wuleang se inge yoro, wi ma eneneyuk in karinginyuk
kac. **15** El oru nu sesr nukewa su tu ye mutal misenge,
ac oayapa yurin fwilin tulik natusr su soenna isusla.
16 "Kowos esam na ouiyen moul lowos in facl Egypt,
oayapa luman fahsru lowos fin acn lun mutunfacl saya.
17 Kowos tuh liye ma sruloala lalos ma orekla ke sak, eot,
silver, ac gold, su ma inge ma srungayuk. **18** Liyaung
akwoya tuh in wangin mukul, mutan, sou, ku sruf ma tu
inse inge misenge, fah forla liki LEUM GOD lasr in wi alu

nu sin god lun mutunfacl saya. Fin ouinge, na ac oana
soko okan sak ma kapak tuh mwen ac pwasin fahko
kac. **19** Liyaung akwoya tuh in wangin sie mwet su lohng
oakwuk na oa inge, su sifacna nunku mu ma nukewa fah
wo nu sel el finne likkeke ac oru lungse lal sifacna. Fin
sie suwos oru ouinge, na mwet nukewa ac kunausyukla
— mwet wo ac mwet koluk oana sie. **20** LEUM GOD El
ac tia nunak munas nu sin sie mwet ouinge. Kasrkusrak
lulap lun LEUM GOD ac fah tayak lainul, ac mwe selnga
nukewa in book se inge ac fah oan facl nwe ke LEUM
GOD El kunausella. **21** LEUM GOD El ac oru tuh mwet
se inge in oana sie mwe srikasrak ye mutun sruf Israel
nukewa, ac El fah sang mwe ongoiya nu facl, fal nu
ke selnga nukewa ma takinyukla ke wuleang se ma
simla in book in ma sap lun LEUM GOD. **22** "In pacl
fahsru, fwilin tulik nutuwos ac mwetsac liki acn loessula
fah liye mwe lokoalok ac mwe keok ma LEUM GOD
El ac supwama nu fin acn suwos. **23** Ima nukewa ac
fah mwelalla, afyufla ke sulfur ac sohl. Wangin ma ac
yukwiyuk fac — finne mah, ac fah tia pac ku in kap
we. Facl suwos ac fah oana siti lun Sodom, Gomorrah,
Admah ac Zeboiim, ma LEUM GOD El kunausla ke El
tuh arulana tayak ke kasrkusrak. **24** Na faclu nufon ac
fah siyuk, 'Efu LEUM GOD El ku oru ouinge nu ke facl
selos? Mea se sripauk kasrkusrak lulap lal uh?' **25** Na
pa inge top nu kac uh: 'Ke sripen mwet lun LEUM GOD
elos tia liyaung wulela ma elos tuh oru yurin God lun
papa matu tumalos ke El usalosme liki facl Egypt. **26**
Elos kulansupu god saya ma elos soenna alu nu kac
meet, ma su LEUM GOD El tia lela elos in alu nu kac.
27 Na pa LEUM GOD El kasrkusrakak sin mwet lal uh,
ac use mwe selnga nukewa simla in book se inge nu fin
facl selos. **28** LEUM GOD El foloyak, na ke kasrkusrak
lulap lal El fusulosyak liki acn selos ac siselosla nu in
sie acn sac, ac elos oasr we nwe misenge.' **29** "Oasr
kutu ma su LEUM GOD lasr El sruokya tuh in ma lukma;
tusruktu El akkalemye Ma Sap lal, na kut, ac fwilin tulik
natusr uh, enenu in akos nwe tok.

30 "Inge nga sot nu suwos tuh kowos in sulela
inmasrlon mwe insewowo ac mwe selnga. Ke pacl
se ma inge nukewa ac sikyak nu suwos, ac kowos
muta inmasrlon mutunfacl yen LEUM GOD lowos El
akfahsryekowoselik nu we, kowos ac esamak sulela
se inge ma nga sot nu suwos. **2** Kowos, ac fwilin
tulik nutuwos, fin foloko nu yurin LEUM GOD ac akos
ma sap lal su nga sot nu suwos misenge ke insiowos
nufon, **3** na LEUM GOD lowos fah pakomutowos.
El ac fah folokinkowosme liki mutunfacl nukewa El
akfahsryekowoselik nu we, ac El ac sifilpa folokonak
moul in insewowo lowos meet ah. **4** Kowos finne fahsrelik
nu yen loessula faclu, LEUM GOD lowos El ac fah
eiskowoseni nu sie ac folokinkowosme **5** kowos in mau
ku in sifilpa eis suwos facl se ma mwet matu lowos tuh
muta we meet ah. Oayapa El ac fah oru tuh kowos in
kasrup liki, ac pus liki, fwil lun papa matu tomowos meet
ah. **6** LEUM GOD lowos El ac sot nu suwos ac fwilin
tulik nutuwos inse akosten, tuh kowos in lungse El ke
insiowos nufon, ac kowos fah mutana in facl sac. **7** El ac
fah furokla mwe selnga inge nukewa tuh in ma nu sin
mwet lokoalok lowos, su tuh srungakowos ac akkeokye
kowos. **8** Na kowos fah sifilpa aksol ac liyaung ma sap
lal nukewa ma nga sot nu suwos misenge. **9** LEUM GOD
El ac fah akinsewowoye kowos in ma nukewa kowos oru
— ac fah puseni tulik nutuwos ac cow nutuwos, ac ima
lowos ac fah isus fahko puspis. El ac fah arulana engan
in oru tuh kowos in kapkapak oana ke El tuh oru nu sin
papa matu tomowos. **10** Tusruktu kowos ac enenu in
aksol ac liyaung ma sap nukewa ma simla in book in ma
sap lal inge. Kowos fah enenu in forla nu sel ke insiowos
nufon. **11** "Ma nga sapkin nu suwos misenge tia upala
nu suwos, ku ma kowos ac koflana in oru. **12** Tia oasr
oe inkusrao. Kowos tia enenu in siyuk, 'Su fah utyak ac
usya ma sap inge nu yorosr, kut in ku in lohng kac ac
akos?' **13** Tia pac oan lac meoa ingo. Kowos tia enenu
in siyuk, 'Su fah som fin kof uh lac ac use nu yorosr, kut
in ku in lohng kac ac akos?' **14** Mo, oasr na yuruwos
inge. Kowos etu kac, ac ku na in fahk ke oaluwos.
Ouinge kowos in akos. **15** "Misenge nga sot tuh kowos
in sulela inmasrlon ma wo ac ma koluk; inmasrlon moul
ac misa. **16** Nga sapkin nu suwos misenge tuh kowos in
lungse LEUM GOD lowos, ac aksol, ac liyaung ma sap
lal, oakwuk lal, ac nununku lal nukewa, na kowos ac
fah kapkapak ac orala sie mutunfacl lulap. LEUM GOD
lowos fah akinsewowoye kowos in facl se su kowos
apkuran in oakwuki we. **17** "Tusruktu kowos fin seakos
ac srangesr lohng kas, ac fahsr tokolos su alu nu ke
god saya, **18** nga fahkak kalem nu suwos lah kowos
ac fah kunausyukla. Kowos ac tia moul paht fin facl se
ingo ma kowos apkuran in alukela Infacl Jordan in utyak
ac oakwuki we. **19** Inge nga sot tuh kowos in sulela
inmasrlon moul ac misa, inmasrlon insewowo lun God
ac selnga lun God, ac nga pang nu sin kusrao ac faclu
in orek loh ke sulela lowos. Kowos in sulela moul. **20**
Lungse LEUM GOD lowos, ac aksol, ac kowos in inse
pwaye nu sel, na kowos, ac fwilin tulik nutuwos, fah moul
paht fin facl se su El tuh wulela kac mu El ac sang nu
sin papa matu tomowos — Abraham, Isaac, ac Jacob."

31 Moses el sifil kaskas nu sin mwet Israel **2** ac fahk,
"Inge nga yac siofok longoul matwuk, ac nga tia ku
in sifil mwet kol nu suwos. Sayen ma inge, LEUM GOD
El fahk nu sik mu nga fah tia alukela Infacl Jordan. **3**
LEUM GOD lowos El ac fah som meet liki kowos ac
kunausla mutunfacl ingo tuh kowos in ku in eisla acn
selos. Na Joshua el fah mwet kol lowos, oana LEUM
GOD El fahk. **4** LEUM GOD El fah kunausla mwet ingo
in oana ke El kutangulla Sihon ac Og, tokosra lun mwet
Amor, ac kunausla facl selos. **5** LEUM GOD El ac fah

oru tuh kowos in kutangulosla, na kowos in oru nu selos
oana ke nga sapkin nu suwos. 6 Kowos in ku ac pulaik
na. Nimet sangeng selos. LEUM GOD lowos El ac fah wi
kowos. El fah tiana som liki kowos, a El ac fah wi kowos
in kasrekowos." 7 Na Moses el pangnolma Joshua ac
fahk nu sel ye mutun mwet Israel nukewa, "Kom in ku ac
pulaik na. Kom pa ac kolla mwet inge in eis facl se ma
LEUM GOD El wulela kac nu sin papa matu tumalos. 8
LEUM GOD El ac fah wi kom in kol kom. El ac fah tia
siskomla ku fahsr liki kom. Ke ma inge nik kom fosrnga
ku sangeng. 9 Ke ma inge Moses el simusla Ma Sap lun
God ac sang nu sin mwet tol Levi su karingin Tuptup in
Wuleang lun LEUM GOD, ac nu sin mwet kol lun Israel.
10 El sapkin nu selos, "Ke saflaiyen yac itkosr nukewa,
ke pacl se yac in tulala soemoul apkuranme, kowos
riti kas inge nu sin mwet uh ke pacl in Kufwen Iwen
Aktuktuk. 11 Riti nu sin mwet Israel ke elos ac tuku in alu
nu sin LEUM GOD lowos ke acn in alu sefanna El sulela
tuh elos in alu nu sel we. 12 Pangoneni mwet nukewa
nu sie — mukul, mutan, tulik, ac mwetsac su muta in
siti suwos, tuh mwet nukewa fah ku in lohng ac lotela
in akfulatye LEUM GOD lowos, ac in oaru in akos kas
in luti lal. 13 Ke kowos oru ouinge, fwilin tulik nutuwos
su soenna lohng ke Ma Sap lun LEUM GOD lowos fah
lohng kac. Ac elos fah lutlut in aksol ke lusenna pacl
elos muta in facl se su kowos apkuran in alukela Infacl
Jordan in oakwuki we." 14 Na LEUM GOD El fahk nu sel
Moses, "Apkuranme pacl in misa lom. Solalma Joshua
ac usalu nu ke Lohm Nuknuk Mutal, tuh nga in sang ma
kunal." Na Moses ac Joshua som nu ke Lohm Nuknuk
Mutal, 15 ac LEUM GOD El sikyang nu seltal we in
sie sru in pukunyeng su tu sisken mutunoa lun Lohm
Nuknuk Mutal. 16 LEUM GOD El fahk nu sel Moses, "Ac
tia paht kom ac misa, na tukun kom misa mwet uh ac
mutawauk in alu nu sin god puspis lun facl se elos ac
utyak nu we. Elos fah sisyula ac kunausla wuleang ma
nga orala yorolos. 17 Ke pacl se ma ingan ac sikyak,
nga ac kasrkusrak selos. Nga fah fahsr lukelos, ac elos
ac fah kunausyukla. Mwe ongoiya puspis ac fah tuku
nu faclos, na elos ac fah akilenak lah ma inge sikyak
nu selos mweyen nga, God lalos, tila welulos. 18 Na
nga ac fah tia kasrelos, mweyen elos orekma koluk ac
alu nu sin god saya. 19 "Inge, simusla on soko inge,
ac luti nu sin mwet Israel tuh in mwe loh lainulos. 20
Nga fah usalos nu in facl mut ac kasrup fohk we inge,
oana nga tuh wuleang nu sin papa matu tumalos. Ac fah
arulana pukanten mongo nalos, oru elos arulana kihp ac
insewowo. Tusruktu elos ac fah forla likiyu ac alu nu sin
god saya. Elos ac fah pilesreyu ac kunausla wuleang
luk yorolos, 21 na mwe ongoiya puspis ac fah tuku nu
faclos. Tusruktu elos, ac filin tulik natulos, fah onkakin
on soko inge, su ac fah sie mwe loh lainulos. Finne
meet liki nga usalos nu in facl se ma nga wulela in sang
lalos, nga nuna etu na ma oan in nunak lalos." 22 Ke
len sacna, Moses el simusla on soko ah, ac luti nu sin
mwet Israel. 23 Na LEUM GOD El kaskas nu sel Joshua
wen natul Nun ac fahk, "Kom in ku ac pulaik na. Kom ac
fah kol mwet Israel nu in facl se ma nga wuleang nu
selos kac, ac nga ac fah wi kom." 24 Moses el simusla
Ma Sap nukewa lun God in sie book limlim. 25 Ke el
aksafyela, el fahk nu sin mwet tol Levi su liyaung Tuptup
in Wuleang lun LEUM GOD, 26 "Eis book in Ma Sap se
inge, ac usla filiya sisken Tuptup in Wuleang lun LEUM
GOD lowos, tuh in oanna we in sie mwe loh lain mwet
lal. 27 Nga etu lah elos arulana likkeke ac utuk nunak.
Elos tunyuna lain LEUM GOD ke pacl nga moul, ac
tukun nga ac misa elos ac fah tunyuna yohk liki na. 28
Eisani mwet kol lun sruf nukewa ac mwet fulat nu ye
mutuk, tuh nga fah ku in fahk ma inge nu selos. Nga fah
pangon kusrao ac faclu in orek loh luk lainulos. 29 Nga
etu lah tukun nga ac misa, mwet inge ac fah mutawauk
in oru ma koluk ac pilesru ma nga luti nu selos. Na in
pacl fahsru, elos ac fah sun mwe ongoiya, mweyen elos
akkasrkusrakye LEUM GOD ke elos oru ma El sap elos
in tia oru." 30 Na Moses el fahk kas ke on soko ah nufon
ke mwet Israel nukewa elos lohng.

32 "Faclu ac yen engyeng uh, lohng kas luk, Lohng
akwoya ma nga ac fahk inge. 2 Mwe luti luk fah
putat oana tulin af, Ac sikyak fin faclu oana aunfong.
Kas luk fah putat oana af sringsring nu fin sacn ma
tufahna srunak, Oana af loang nu fin mah srisrik uh.
3 Nga fah kaksakin Inen LEUM GOD, Ac mwet lal fah
fahkak fulatlana lal. 4 "LEUM GOD El nien molela kulana
lowos, El suwohs ac pwaye in ma nukewa El oru; God
lowos El oaru ac pwaye; El suwoswos ac El oru ma
suwohs. 5 A kowos tia pwaye nu sel; kowos tia fal in
mwet lal, Sie mutanfahl koluk ac kutasrik. 6 Kowos mwet
lalfon ac selalkung, Ya kowos ac moli kulang lun LEUM
GOD ouinge? El papa tomowos; El pa orekowosla, El
oru tuh kowos in sie mutunfacl. 7 "Nunku ke pacl meet
ah, ke fwilin mwet somsomla; Siyuk papa tomowos in
srumun nu suwos lah mea sikyak meet, Siyuk sin mwet
matu in srumun ke pacl somla. 8 El su Fulatlana El
oakiya acn nu sin kais sie mutunfacl; El kitalik acn, ac
srisrngiya masrol nu ke acn in muta lun mwet uh. El
sang lipufan in karingin kais sie mutunfacl. 9 A El sulela
fwilin tulik natul Jacob nu sel sifacna. 10 "El konalosyak
ke elos raraun yen mwesis, Sie acn wangin mwet muta
we, a pusren ngirngir na lun eng uh. El loangelosla ac
karinganulosyang, Mweyen elos arulana saok sel. 11
Oana ke sie eagle el luti ma fusr natul in sohksok ke
el ac sinukla liki ang uh, Na el ukwalos in molelosla
ac srakalosyak fin posohksok lal, Ouinge LEUM GOD
El liyaung Israel tuh elan tia putatla. 12 LEUM GOD
mukena kolma mwet lal, Ac wangin kasru sin god saya.
13 "El lela nu selos in leumi fulan eol uh, Ac elos kang ma
kapak inimae. Elos konauk honey inmasrlon eot uh; Sak

olive sunalos kapak wo in acn eoteot uh. **14** Cow ac nani
natulos arulana sroanom tetelos; Un sheep ac nani ac
cow natulos pa wo oemeet; Wheat ac wain lalos arulana
yu. **15** "Mwet lun LEUM GOD elos kasrupi, tusruktu elos
orek likkeke lain God; Elos fatelik ke kainmongo lalos.
Elos forla liki God su oralosla Ac pilesru Mwet Lango ku
lalos. **16** Alu lalos nu ke ma sruloala oru LEUM GOD El
lemta; Orekma koluk lalos akkasrkusrakyal. **17** Elos orek
kisa nu sin kutu god ma tia pwaye, God sasu ma papa
matu tumalos tiana etu kac, Kutu god ma mwet Israel
soenna wi alu nu kac. **18** Elos mulkunla God lalos su
langoelos ke ku lulap lal, El su sang moul nu selos. **19**
"Ke LEUM GOD El liye ma inge, El arulana kasrkusrak,
Ac sisla wen ac acn nukewa natul. **20** El fahk, 'Nga
ac fah tia sifil kasrelos, Na nga fah liye lah mea ac
sikyak nu selos, Elos mwet likkeke ac soaru. **21** Elos
akkasrkusrakyeyu ke ma sruloala lalos, Ac oru nga in
lemta ke sripen god lusrongten lalos, Kutu god su tia god
pwaye. Ke ma inge nga fah oru sie mutunfacl lusrongten
in akkasrkusrakyalos. Nga fah oru tuh elos in lemtai sie
mutunfacl lalfon. **22** Kasrkusrak luk ac fah ngutyak oana
sie e Ac esukak faclu wi ma nukewa ma kapak fac. Ac
fah sun acn loallana ke facl lun misa, Ac esukla kapin
eol uh. **(Sheol h7585)** **23** "Nga fah sang nu faclos mwe
ongoiya wangin saflaiya, Ac orekmakin mwe pisr nukewa
nutik lainulos. **24** Elos ac fah misa ke masrinsral ac ke
musen fol ke mano; Elos ac misa ke mas na keok. Nga
ac fah supwama kosro lemnak in anwuk nu selos, Ac
wet pwasin in ngalselosi. **25** Mweun ac fah oru mwet uh
misa inkanek uh; Mwet muta in lohm uh ac tuninfongla.
Mukul fusr ac mutan fusr fah misa; Wangin tulik fusr
ku mwet matu ac fah moul. **26** Nga nunku in sukelosla
nukewa, In wangin mwet sifil esamulos. **27** Tusruktu nga
tia lungse mwet lokoalok lalos in konkin Mu elos kutangla
mwet luk, Ke nga sifacna pa kunauselosla.' **28** "Israel el
sie mutunfacl wangin nanka; Wangin na pwaye etu lalos.
29 Elos tiana akilenak lah efu ku kutangyukla elos. Elos
tia kalem kac lah efu ma inge sikyak. **30** Efu ku tausin se
in kutangyukla sin mwet sefanna, Ac singoul tausin sin
mwet luo na? Mweyen LEUM GOD lalos El som lukelos;
God kulana lalos El siselosla. **31** Mwet lokoalok lalos
etu na lah god lalos sifacna arulana munas, Tiana ku
oana God lun Israel. **32** Mwet lokoalok lalos kolukla,
oana Sodom ac Gomorrah. Elos oana fain in grape ma
fokkakin grape mwen ac pwasin, **33** Ac wain nimalos
oana pwasin ma tuku ke oalin wet uh. **34** "LEUM GOD
El esam ma mwet lokoalok lalos tuh oru; Ac El tupan
sie pacl fal in kaelos kac. **35** LEUM GOD El ac fah oru
foloksak lal ac kaelos; Oasr pacl se ac tuku ke elos ac
ikori, Len in ongoiya lalos apkuranme. **36** LEUM GOD El
ac fah molela mwet lal Ke pacl se El liye lah ku lalos
wanginla. El ac pakomutalos su kulansupwal Ke El ac
liye lupan munasla lalos. **37** Na LEUM GOD El ac fah
siyuk sin mwet lal, 'Pia god kulana lowos ma kowos
lulalfongi uh? **38** Kowos kitalos ke mwe mongo yuyu ke
mwe kisa lowos Ac sang wain ma kisakinyuk elos in nim.
Inge, lela god ingan in tuku kasrekowos, Ac molikowosla.
39 "'Liye, nga mukefanna pa God; Wangin pac sie god
sayuk. Nga uniya ac nga sang moul, nga kanteya ac nga
akkeyala, Ac wangin sie ku in lain ma nga oru. **40** In
oana ke nga pa God moul, Nga sralak pouk ac wulela ku
41 Lah nga fah tamla cutlass saromrom nutik Ac liyaung
tuh nununku suwohs in orek. Nga fah foloksak nu sin
mwet lokoalok luk Ac kaelos su srungayu. **42** Sukan
pisr nutik fah tultul ke srah kaclos, Ac cutlass nutik fah
onelosi nukewa su lainyu. Nga fah tia likiya moul lun
kutena mwet su lainyu; Finne mwet pakpuki ke cutlass,
wi mwet sruoh ke mweun, elos nukewa fah misa.' **43**
"Kowos mutanfahl uh, kowos in kaksakin mwet lun LEUM
GOD— El kalyaelos nukewa su onelosla. El foloksak nu
fin mwet lokoalok lal, Ac El nunak munas ke ma koluk
lun mwet lal." **44** Moses ac Joshua, wen natul Nun, eltal
fahkak kas ke on soko inge tuh mwet Israel nukewa in
ku in lohng. **45** Ke Moses el aksafyela luti lal ke kas lun
God nu sin mwet uh **46** el fahk, "Aklohya in akos sap
inge nukewa ma nga sot nu suwos misenge. Kalweni nu
sin tulik nutuwos tuh elos in ku in oaru ac akos mwe luti
nukewa lun God. **47** Mwe luti inge tia kas lusrongten —
a moul na lowos. Akos ma inge ac kowos fah moul paht
fin facl se lefahl ingo Infacl Jordan ma kowos apkuran
in oakwuki we." **48** In len sacna LEUM GOD El fahk
nu sel Moses, **49** "Fahla nu Fineol Abarim in acn Moab
tulanang siti Jericho. Fanyak Fineol Nebo ac ngetla liye
facl Canaan ma nga akola in sang nu sin mwet Israel. **50**
Kom ac fah misa fineol soko an oana ke Aaron, tamulel
lom, el misa Fineol Hor, **51** mweyen komtal kewa tuh
fahsr sayen ma nga sapkin nu sumtal ye mutun mwet
Israel. — Pacl se komtal tuh muta ke kof in acn Meribah,
apkuran nu ke siti Kadesh in acn mwesis Zin, komtal tuh
tia akfulatyeyu ye mutun mwet uh. **52** Kom ac ngetla liye
facl sac ke oan loessula, tusruktu kom ac tia ilyak nu in
facl sac su nga ac sang nu sin mwet Israel."

33 Pa inge kas in akinsewowo ma Moses, mwet lun
God, el akinsewowoye mwet Israel kac meet liki
el misa. **2** LEUM GOD El tuku Eol Sinai me; El takak
oana fact uh fin acn Edom, Ac sreya mwet lal liki Eol
Paran. Oasr singoul tausin lipufan welul Ac sie e firir
oan lac paol layot. **3** LEUM GOD El lungse mwet lal.
Ac loangelos su ma lal. Ouinge kut pasrla sisken nial
Ac akos ma El sapkin. **4** Kut akos Ma Sap ma Moses
el ase nu sesr, Sie ma saoklana lun mutunfacl sesr. **5**
LEUM GOD El tokosrala lun mwet Israel Ke pacl sruf
nukewa ac mwet kol lalos tuh tukeni nu sie. **6** Moses el
fahk ke sruf lal Reuben: "Lela mwet Reuben in tiana
wanginla, Elos finne mwet na pu." **7** Ke sruf lal Judah el
fahk: "LEUM GOD, porongo pusren tung ac kwafe lalos,
Sifilpa oraloseni nu yurin sruf wialos. Mweun kaclos,

LEUM GOD, Ac kasrelos in lain mwet lokoalok lalos." **8** Ke sruf lal Levi el fahk: "LEUM GOD, akkalemye lungse lom nu sin mwet kulansap oaru lom, mwet Levi, Ke Urim ac Thummim; Kom tuh sang mwe srike nu selos in acn Massah, Ac konauk inse pwaye lalos sisken kof Meribah. **9** Elos akkalemye inse pwaye lalos nu sum Yohk liki na nu sin papa, nina, mwet wialos, ku tulik natulos. Elos akos ma sap lom, Ac elos arulana liyaung wuleang lom. **10** Elos ac fah luti mwet lom in akos Ma Sap ac oakwuk lom; Elos ac fah oru mwe kisa keng ac mwe kisa firir fin loang lom. **11** LEUM GOD, kasru sruf lalos in kapak ac ku; Kom in engan ke ma elos oru. Itungya mwet lokoalok lalos nukewa; Tia lela elos in sifil tuyak." **12** Ke sruf lal Benjamin el fahk: "Pa inge sruf se LEUM GOD El lungse ac loango; El liyalosyang ke len na fon, Ac El muta inmasriolos." **13** Ke sruf lal Joseph el fahk: "Lela LEUM GOD Elan akinsewowoye facl selos ke af, Ac ke kof ye faclu yak. **14** Lela acn selos in insewowo ke fokinsak mwesrla ye fact uh, Ac kasrup ke fokinsak ma wo emeet ke kais sie pulan pacl. **15** Lela eol ma oan oemeet me in afla ke fokinsak wowo. **16** Lela acn selos in nwanala ke ma wo nukewa, Ac akinsewowoyeyuk ke wolana lun LEUM GOD Su kaskas liki kupo firir sac. Lela mwe insewowo inge in tuku nu ke sruf lal Joseph, Mweyen el pa tuh mwet kol inmasrlon tamulel wial. **17** Ku lal Joseph oana ku lun soko cow mukul, Ac oana koen soko cow mukul lemnak. Koac inge pa mwet lal Manasseh, su pus liki tausin, Oayapa mwet lal Ephraim, su pus liki ngoul tausin. El sang koac inge fakis mutunfacl uh, Ac sinukunulos nu ke saflaiyen faclu." **18** Ke sruf lal Zebulun ac sruf lal Issachar el fahk: "Lela mwet Zebulun in kapkapak ke elos ac oru kuka lalos nu ke facl saya. Ac lela kasrup lal Issachar in yokyokelik in acn sel sifacna. **19** Elos suli mwetsac nu fineol selos, Ac oru mwe kise pwaye we. Elos eis kasrpalos meoa me, Ac liki puk weacn uh." **20** Ke sruf lal Gad el fahk: "Kaksakin God, su oru facl selos in yohk. Sruf lal Gad el soano oana soko lion In olela lac pao, ku sukela kulun sifa. **21** Elos eisla acn ma wo emeet tuh in ma lalos sifacna; Ip lun sie mwet kol srisrngiyuki nu selos. Elos akos ma sap ac oakwuk lun LEUM GOD Ke mwet kol lun Israel elos tuh tukeni nu sie." **22** Ke sruf lal Dan el fahk: "Dan el soko lion fusr; Ma sroma Bashan me." **23** Ke sruf lal Naphtali el fahk: "Yoklana mwe insewowo lal Naphtali ke sripen lungkulang lun LEUM GOD nu sel. Acn sel oasr roto in Lulu Galilee ac som pac nu eir." **24** Ke sruf lal Asher el fahk: "Akinsewowoyeyuk sruf lal Asher yohk liki sruf saya. Lela in el pa ohi yurin tamulel lal, Ac lela facl sel in kasrup ke sak olive. **25** Srungul ke mutunpot nukewa ke siti sel in orekla ke osra, Ac elan muta in misla pacl nukewa." **26** Mwet Israel, wangin sie god oana God lowos. El kasrusrsrusr in wolana lal yen engyeng uh, El kasrma fin pukunyeng uh me in kasrekowos. **27** God El nuna nien molela lowos oemeet me, El kafiskowosyak ke po kawil lal. El lusak mwet lokoalok lowos meet liki kowos utyak nu yen selos, Ac fahk nu suwos in kunauselosla nukewa. **28** Ouinge fwilin tulik natul Jacob elos muta in misla, Ac okaki in sie facl sessesla ke wheat ac wain, Yen aunfong inkusrao me aksroksrokye fohk uh. **29** Israel, fuka lupan engan lom! Wangin sie oana kom, Sie mutunfacl moliyukla sin LEUM GOD. LEUM GOD sifacna pa mwe loang lom ac cutlass nutum In loange kom ac sot kutangla nu sum. Mwet lokoalok lom fah tuku putati ye motom, Ac kom fah fotongolosi nu infohk uh.

34 Moses el utyak liki acn tupasrpasr lun Moab nu Fineol Nebo, nu fin mangon Eol Pisgah, kutulap in acn Jericho, ac ingo LEUM GOD El fahkak facl sac nufon nu sel: facl sin Gilead lac nu epang, nwe ke siti lun Dan; **2** facl sin Naphtali nufon; facl sin Ephraim ac facl sin Manasseh; facl sin Judah fahla nu roto nwe ke sun Meoa Mediterranean; **3** layen eir ke facl sin Judah; ac acn tupasrpasr Zoar lac nwe Jericho, siti se ma pukanten sak palm we. **4** Na LEUM GOD El fahk nu sel Moses, "Pa inge facl se ma nga tuh wulela kac nu sel Abraham, Isaac, ac Jacob mu nga ac sang nu sin fwilin tulik natulos. Nga lela kom in liye, tusruktu nga ac tia lela kom in som nu we." **5** Ouinge Moses, mwet kulansap lun LEUM GOD, el misa in facl Moab, oana ke LEUM GOD El tuh fahk. **6** LEUM GOD El piknilya in sie infahlfal in acn Moab, tulanang siti Bethpeor, tusruktu nwe misenge wangin mwet etu na pwaye acn el pukpuki we. **7** Moses el yac siofok longoul matwa ke el misa. El tuh srakna ku in mano, ac mutal srakna ku in liye. **8** Mwet Israel elos mutana ke acn tupasrpasr Moab, ac tung ac eoksra kacl Moses len tolngoul, fal nu ke ouiya lalos. **9** Joshua, wen natul Nun, el sessesla ke ngun in lalmwetmet, mweyen Moses el tuh filiya paol facl. Mwet Israel elos aksol Joshua, ac liyaung na ma sap su LEUM GOD El tuh sang nu selos kacl Moses. **10** Oe in pacl sac me, wangin sie mwet palu in Israel oana Moses. LEUM GOD El tuh kaskas nu sel ngetani nu sie. **11** Wangin mwet palu saya orek mwenmen ac ma usrnguk oana ma LEUM GOD El supwalla Moses elan oru lain tokosra lun Egypt, ac mwet fulat lal ac facl sac nufon. **12** Wangin pac mwet palu saya ku in oru ma yohk ac mwe aksangeng in oana ma Moses el tuh oru ye mutun mwet Israel nukewa.

Joshua

1 Tukun Moses, mwet kulansap lun LEUM GOD, el
misa, LEUM GOD El kaskas nu sel Joshua, wen natul
Nun su tuh mwet kasru lal Moses, ac fahk, **2** "Moses
mwet kulansap luk el misa. Inge kom tuyak ac us mwet
inge ac fahla sasla Infacl Jordan, nu ke acn se nga ac
sang nu selos mwet Israel. **3** Yen nukewa kowos ac fahsr
we uh nga sot tuh in ma lowos, oana nga tuh fahk nu sel
Moses. **4** Pa inge masrol ke acn lowos uh: mutawauk
yen mwesis eir utyak sun Fineol Lebanon epang, sifilpa
mutawauk infacl lulap Euphrates kutulap, fahsr sasla
acn lun mwet Hit ac safla ke Meoa Mediterranean roto.
5 Joshua, wangin mwet ac fah kutangkomla ke lusen
moul lom. Nga ac fah wi kom oana nga tuh welul Moses.
Nga fah tia fahsr liki kom ac nga ac fah wi kom pacl e
nukewa. **6** Kom in ku ac pulaikna, tuh kom pa mwet
kol lun mwet inge ke elos ac fah eis facl se su nga tuh
wuleang nu sin papa tumalos mu nga ac fah sang tuh in
acn selos. **7** Ma se na, kom in ku ac pulaikna. Kom in
karinganang ac akos ma sap nukewa ma Moses, mwet
kulansap luk, el sapkin nu sum. Nik kom kuhfla liki ma
inge, na kom ac fah akinsewowoyeyuk yen nukewa kom
som nu we uh. **8** Book in Ma Sap se inge ac fah tia tui
srumunya sum, ac kom fah nunku kac ke len ac fong.
Kom in liyaung ma nukewa ma simla loac an, na moul
lom ac fah kapkapak ac kom fah insewowo. **9** Esam lah
nga fahk tari nu sum tuh kom in ku ac pulaikna. Nik kom
sangeng ku fuhleak, tuh nga, LEUM GOD lom, ac fah wi
kom yen nukewa kom fahsr we." **10** Ouinge Joshua el
sapkin nu sin mwet kol **11** tuh elos in fahsrelik nu yurin
mwet lalos inmasrlon lohm nuknuk nukewa selos ac
fahk, "Kowos in ako mongo nowos an, mweyen tukun
len tolu kowos ac fahsr sasla Infacl Jordan nu ke sie
facl sasu su LEUM GOD El ac fah sot tuh in mwe usru
lowos." **12** Na Joshua el fahk nu sin mwet in sruf lal
Reuben, sruf lal Gad, ac tafu sruf lal Manasseh, **13**
"Kowos in esam lah Moses, mwet kulansap lun LEUM
GOD, el tuh fahk nu suwos lah LEUM GOD lowos El ac
fah sot facl se inge, su oan kutulap liki Infacl Jordan, tuh
in acn suwos. **14** Mutan kiowos, tulik nutuwos ac kosro
nutuwos ac fah muta in acn se inge. Na mwet mweun
lowos, wi mwe mweun natulos, ac fahsr sasla Infacl
Jordan meet liki mwet Israel wialos, in loangelos **15** nwe
ke na elos sruokya lefahl roto in Infacl Jordan, su LEUM
GOD lowos El sang nu selos. Tukun God El oru tuh sruf
nukewa lun mwet Israel in muta ke misla ac okaki in acn
selos, na kowos fah ku in foloko ac oakwuki in acn se
inge kutulap in Infacl Jordan, su Moses, mwet kulansap
lun LEUM GOD, el tuh sot nu suwos." **16** Na elos topkol
Joshua ac fahk, "Kut fah oru ma nukewa kom sapkin nu
sesr, ac som nu yen nukewa kom supwekut nu we. **17**
Kut fah akos kom oana ke kut tuh aksol Moses, ac kut
finsrak tuh LEUM GOD lom el fah wi kom oana el tuh
welul Moses! **18** Kutena mwet su lain ma sap lom ku
seakos kas lom ac fah anwuki. Ma se na, kom in ku ac
pulaikna!"

2 Na Joshua el supwala mwet luo liki acn Shittim in
lukma, tuh elos in kalngeyuk in acn Canaan, yokna
ke siti Jericho. Ke elos sun siti sac, elos utyak nu in lohm
sin sie mutan kosro su eis molin kosro lal, tuh elos in
mongla we ke fong sac. Inen mutan sac pa Rahab. **2**
Tokosra lun Jericho el lohngak lah oasr mwet Israel tuku
in fong sac in kalngeyuk in acn Canaan, **3** na el sapla nu
sel Rahab ac fahk, "Mwet ma tuku nu in lohm sum an
ingan elos tuku in kalngei facl se inge! Supwaltalma!" **4**
A mutan sac el tuh usla mwet luo ac okanultalla. Na el
fahk, "Pwaye oasr mwet tuku nu lohm uh, tuh nga tia
etu lah elos tuku oya me. **5** Tusruk elos som meet liki
kauli mutunpot lun siti uh ke eku. Nga tia pac etu lah
elos som nu oya. Kowos fin sa ukwalos kowos ku in
sonolos." **6** Sruhk el usalosyak okanulosla ye kahp in
sak flax ma el filiya fin mangon lohm sel ah. **7** Ke mwet
lun tokosra inge illa in ukwe mwet luo ah, na mutunpot
ah kauli. Elos ukwe mwet kalngeyuk luo ah nwe ke elos
sun sisken Infacl Jordan. **8** Meet liki mwet kalngeyuk luo
ah motulla in fong sac, Rahab el fanyak nu yoroltal nu fin
lohm ah. **9** El fahk nu seltal, "Nga etu tuh LEUM GOD
El sot nu suwos facl se inge. Mwet nukewa in facl se
inge elos arulana sangeng suwos. **10** Kut lohng ke ma
usrnguk LEUM GOD El tuh orala ke El akpaoyela kof ke
Meoa Srusra ye motowos ke kowos illa liki Egypt. Kut
lohng pac lah kowos uniya tokosra luo lun mwet Amor —
Sihon ac Og — su muta kutulap in Infacl Jordan. **11** Ke
kut lohngak ah kut arulana sangeng suwos, ac insiasr
foroti. LEUM GOD lowos El God lun kusrao ac fin faclu.
12 Inge fulahk nu sik ke Inen LEUM GOD lah kowos
fah oru kulang nu sin sou luk, oana nga tuh oru kulang
nu suwos. Ase sie mwe akul tuh ngan ku in lulalfongi
komtal. **13** Wulela nu sik lah komtal ac molela papa
tumuk ac nina kiuk, oayapa tamulel ac tamtael wiuk ac
sou lalos nukewa, ac molikutla liki misa!" **14** Na eltal
fahk nu sel, "Kom fin tia fahkak ma kut oru inge, kut
wulela nu sum lah ke God El ac fah ase facl se inge nu
sesr, kut ac fah oru in wo nu suwos. Lela kut in misa kut
fin tia oru oana ma kut fahk inge." **15** Lohm sel Rahab
oanna sisken pot in siti uh. Ke ma inge el koela mwet
inge liki winto lal ke sucl soko. **16** Na el fahk nu selos,
"Kaingyak nu fineol uh, tuh mwet ukwe kowos ingan in
tia konekowosyak. Wikwik we len tolu nwe ke na mwet
ingan foloko, na kowos tufah som inkanek lowos." **17** Ac
eltal fahk nu sel, "Kut fah karinganang wulela lasr nu
sum, fal nu ke enenu lom nu sesr. **18** Pa inge ma kom
enenu in oru. Ke pacl se kut ac foloko mweuni facl se
inge, kom fah kapriya fu srusra soko inge ke winto se
kom kwikutla we ah. Na kom fah eisani papa tomom
ac nina kiom ac tamulel lom ac mwet nukewa in sou

lun papa tomom nu in lohm uh. **19** Kutena mwet fin illa
liki lohm uh ac misa likinum uh, mwata ac fah oan facl
sifacna ac wangin ip lasr kac. Tuh fin oasr mwet sun
ongoiya ke elos mutana yurum lohm uh, oasr ip lasr
kac, ac mwata ac fah oan facsr. **20** Tusruktu, kom fin
fahkak nu sin kutena mwet ma kut oru inge, kut ac fah
tia karingin wulela se su kom sap kut in wulela nu sum
kac." **21** Rahab el insesela nu seltal ac supwaltalla. Ke
eltal som, el kapriya fu srusra soko ah ke winto uh. **22**
Mwet kalngeyuk inge eltal som nu fineol uh ac wikla we.
Mwet lun tokosra elos sokoltal in facl sac nufon ke lusen
len tolu, tuh elos tiana konaltalak. Na elos folokla nu
Jericho. **23** Na mwet kalngeyuk luo ah tufoki liki fineol uh
ac fahsr sasla Infacl Jordan ac folokla nu yorol Joshua.
Eltal srumun nu sel ma nukewa ma tuh sikyak nu seltal.
24 Ac eltal fahk mu, "Pwayena LEUM GOD El ase facl
sac nufon nu inpaosr. Mwet nukewa we arulana sangeng
sesr."

3 Toang na ke len tok ah, Joshua ac mwet Israel
nukewa elos tuyak ac fahsr liki acn elos muta we in
acn Shittim, ac som nu Infacl Jordan. Elos tulokunak
lohm nuknuk selos we ac tupan pacl in som lalos. **2** Len
tolu toko, mwet kol lalos elos fahsr sasla lohm nuknuk
nukewa **3** ac fahk nu sin mwet uh, "Pacl se na kowos
liye mwet tol su mwet Levi srukak Tuptup in Wuleang lun
LEUM GOD ac fahsr, na kowos lumwani lohm nuknuk
suwos ac fahsr tokolos. **4** Acn inge sasu nu suwos,
ke ma inge elos ac fah akkalemye inkanek lowos an.
Tusruktu kowos in tia fahsr apkuran nu ke Tuptup in
Wuleang. Kowos in fahsr ke lusen tafun mael toko." **5**
Joshua el fahk nu sin mwet uh, "Kowos in akmutalye
kowos mweyen lutu LEUM GOD El fah oru ku sakirik
lal inmasrlowos." **6** Ac Joshua el fahk nu sin mwet tol,
"Srukak Tuptup in Wuleang ac us fahsr meet liki mwet
uh." Na elos oru oana el fahk. **7** Na LEUM GOD El fahk
nu sel Joshua, "Ke mwet Israel nukewa elos liye ma nga
fah oru misenge, elos ac fah mutawauk in akfulatye kom
ac akilen lah nga muta yurum oana nga tuh muta yorol
Moses. **8** Kom in fahk nu sin mwet tol su us Tuptup in
Wuleang tuh ke elos sun infacl soko ah, elos in tui wekof
uh." **9** Na Joshua el fahk nu sin mwet Israel, "Fahsru ac
lohng kas lun LEUM GOD lowos. **10** Ke kowos ac fahla,
God El ac fah lusak mwet Canaan, mwet Hit, mwet Hiv,
mwet Periz, mwet Girgas, mwet Amor ac mwet Jebus.
Na kowos fah etu lah God moul El muta inmasrlowos **11**
ke Tuptup in Wuleang lun God lun faclu nufon ac fah
fahsr sasla Infacl Jordan meet liki kowos. **12** Ke ma inge
kowos sulela mwet singoul luo, kais sie ke sruf singoul
luo lun Israel. **13** Ke pacl se nien mwet tol su us Tuptup
in Wuleang lun LEUM GOD lun faclu nufon fah pusralla
Infacl Jordan, na kof uh ac tui insacn, ac kof ma tuku
lucng me uh ac fah lapak oana fulatan soko eol." **14**
Ouinge ke mwet uh lumwani lohm nuknuk selos ac akola
in fahsr sasla Infacl Jordan, mwet tol elos fahsr meet ac
us Tuptup in Wuleang. **15** Ke pacl in kosrani uh, pacl in
sronot lun Infacl Jordan. Na ke pacl se nien mwet su us
Tuptup in Wuleang sun kof uh, **16** kof ma tuku lucng ah
me tui ac lapak oana fulatan soko eol, nwakla acn uh
nwe sun siti srisrik Adam su oan sisken siti Zarethan.
Na kof ma soror nu ten nu in Meoa Misa lisr na pwaye,
pwanang mwet uh elos ku in fahsr sasla infacl soko ah
apkuranyang nu Jericho. **17** Ac mwet tol su us Tuptup in
Wuleang lun LEUM GOD elos tu in acn pao infulwen
infacl ah nwe ke na mwet nukewa sroak liki infacl ah nu
finmes uh.

4 Tukun mwet Israel nukewa utyak tari nu finmes ah liki
Infacl Jordan, LEUM GOD El fahk nu sel Joshua, **2**
"Sulela mwet singoul luo, mwet se sin kais sie sruf, **3** ac
sap elos in srukak kais sie eot liki infacl an yen mwet
tol elos tu we, ac us welulos ac oakiya yen kowos ac
mongla we ofong an." **4** Ouinge Joshua el pangonma
mwet singoul luo liki inmasrlon mwet uh su el srisrngiya
liki inmasrlon kais sie sruf, **5** ac fahk nu selos, "Fahsrot
nu infulwen Infacl Jordan. Fahsr meet liki Tuptup in
Wuleang lun LEUM GOD lowos, ac srukak kais sie eot
nu finpisowos, fal nu ke pisen sruf lun Israel. **6** Lela tuh
ma inge in mwe akul nu suwos nu ke pacl tulik nutuwos
uh ac mau siyuk in pacl tok uh lah mea kalmen eot inge,
7 na kowos fah akkalemye nu selos lah kof ke Infacl
Jordan tuh tui nwe ke Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD
utukyak liki infacl ah. Eot inge ac fah mwe asmakin nu
sin mwet Israel ke ma inge nwe tok." **8** Na elos oru oana
ke Joshua el sapkin nu selos. Elos srukak eot singoul
luo liki infacl uh, fal nu ke pisen sruf lun Israel, oana ma
LEUM GOD El sapkin nu sel Joshua, ac elos us eot inge
nwe ke acn elos mongla we, ac filiya we. **9** Ac Joshua el
oayapa oakiya eot singoul luo ke infulwen Infacl Jordan,
yen ma mwet tol su us Tuptup in Wuleang elos tuh tu
we ah, ac eot inge oasr na we nu misenge. **10** Mwet
tol inge tuh tu na infulwen Infacl Jordan nwe ke na ma
nukewa ma LEUM GOD El sapkin nu sel Joshua tuh
elan fahk nu sin mwet uh ac safla, oapana ke Moses el
tuh sapkin nu sel Joshua. Ouinge mwet uh fahsr sulaklak
in sun finmes uh. **11** Ac tukun mwet nukewa utyak tari nu
finmes, na mwet tol su us Tuptup in Wuleang lun LEUM
GOD elos utyak ac sifil fahsr meet liki mwet uh. **12** Ac
mukul ke sruf lal Reuben, ac sruf lal Gad, ac tafu sruf lal
Manasseh, elos us mwe mweun ac fahsr meet liki mwet
uh, oana ke Moses el tuh sapkin nu selos. **13** Apkuran in
tausin angngaul pisen mwet su akola nu ke mweun pa
utyak ye mutun LEUM GOD nu yen tupasrpasr sisken
acn Jericho. **14** LEUM GOD El akfulatyal Joshua ke
mwenmen ma el sang Joshua el oru ye mutun mwet
Israel nukewa in len sac, ac mwet Israel nukewa elos
oayapa akfulatyal Joshua ke lusen moul lal nufon, oana
ke elos tuh akfulatyal Moses in pacl lal ah. **15** Na LEUM
GOD El fahk nu sel Joshua, **16** "Fahkang nu sin mwet

tol su us Tuptup in Wuleang tuh elos in utyak liki Infacl
Jordan." 17 Na Joshua el oru oana. 18 Ouinge ke pacl
se mwet tol elos tufahna sroak liki infacl ah nu finmes
ah, na kof ke infacl ah sifilpa soror ac sronoti oana meet
ah. 19 Mwet uh elos tuh fahsr sasla Infacl Jordan ke len
aksingoul in malem se meet, ac elos tulokunak lohm
nuknuk selos in acn Gilgal, kutulap in Jericho. 20 Na eot
singoul luo ma elos tuh us liki Infacl Jordan, Joshua el
oakiya in acn Gilgal. 21 Ac el fahk nu sin mwet Israel,
"In pacl fahsru, tulik nutuwos fin siyuk suwos lah mea
kalmen eot inge, 22 na kowos fah srumun nu selos,
ke pacl se mwet Israel tuh fahsr sasla Infacl Jordan
elos fahsr ke acn pao. 23 Fahkang nu selos lah LEUM
GOD lowos el tuh akpaoyela Infacl Jordan nwe ke na kut
nukewa fahsr sasla infacl ah, oana El tuh oru nu sin
mwet matu lasr meet ah ke El akpaoyela Meoa Srusra.
24 El tuh oru ma inge tuh mwet in faclu nufon elos in etu
ke ku lulap lun LEUM GOD, ac tuh kowos fah etu in
akfulatye ac sunakin LEUM GOD lowos ma pahtpat."

5 Tokosra nukewa lun mwet Amor su muta roto liki
Infacl Jordan, ac tokosra nukewa lun mwet Canaan
su muta sisken Meoa Mediterranean elos lohng lah
LEUM GOD El akpaoyela Infacl Jordan nwe ke na mwet
Israel elos fahsr sasla. Elos mutawauk in sangeng ac
insialos foroti ke sripen mwet Israel ah. 2 Na LEUM
GOD El fahk nu sel Joshua, "Orala kutu mitmit kosroh
an ke eot keke, ac sifil sang kosrala mwet Israel." 3 Na
Joshua el oru oana ma LEUM GOD El sapkin nu sel, ac
el kosrala mwet Israel in sie acn pangpang Fineol in
Kosrala. 4 Pa inge sripa se sis Joshua el kosralosla,
mweyen mukul nukewa ma fal matwalos in wi mweun
ke elos illa liki Egypt, elos misa tari. 5 Mukul nukewa
ma wi illa liki acn Egypt, elos kosrkosrla tari, ac mukul
nukewa ma tufah isusla tukun illa sac, elos nukewa
soenna kosrla. 6 Mwet Israel elos tuh forfor yen mwesis
ke yac angngaul, nwe ke mwet mweun ma wi illa liki acn
Egypt ah nufon misa ke sripen elos tia akos LEUM GOD.
LEUM GOD El tuh wulela nu sin papa matu tumasr meet
lah El ac ase nu sesr sie facl mut ac kasrup fohk we,
tuh ke sripen seakos lalos uh LEUM GOD El fulahk nu
selos tuh elos ac fah tia sun facl sac. 7 Tulik natulos su
soenna kosrala pa fwil sasu se ma Joshua el kosrala uh.
8 Ac tukun mwet nukewa kosrkosrla tari, elos mutana in
lohm nuknuk selos nwe ke na kinet kaclos ah mahla. 9
Na LEUM GOD El fahk nu sel Joshua, "Misenge nga
sisla liki kowos mwe mwekin lowos ke kowos tuh moul in
mwet kohs in acn Egypt." Pa inge sripa se sis pangpang
acn sac Gilgal, ac ine se inge srakna orekmakinyuk nwe
misenge. 10 Ke eku in len se aksingoul akosr ke malem
sac, ke mwet Israel elos srakna muta in acn tupasrpasr
apkuran nu Jericho, elos oru Kufwen Alukela in lohm
nuknuk selos. 11 In len tok ah, pa inge len se emeet
elos mutawauk mongo ke fokin acn Canaan. Ma elos
kang pa bread wangin mwe pulol kac, ac fiten wheat
manman. 12 In len sac me manna tia sifil sikyak, ac
mwet Israel elos mongo ke fokin acn Canaan. 13 Ke
Joshua el apkuran nu Jericho, el ngetak ac liye mwet se
tu ye mutal, ac cutlass natul fwafeyak inpaol. Joshua el
kalukyang nu yorol ac fahk, "Ya kom sie sesr, ku kom
mwet lokoalok lasr?" 14 Ac mwet sac fahk, "Nga tia wi
kewa. Nga pa captain lun un mwet mweun lun LEUM
GOD." Na Joshua el putati nu infohk uh ac alu nu sel ac
fahk, "Nga mwet kulansap lom. Mea kom lungse nga
in oru?" 15 Na captain lun un mwet mweun lun LEUM
GOD el fahk nu sel, "Sarukla fahluk lom an, tuh acn se
kom tu we an acn mutal se." Na Joshua el oru oana ma
el fahk ah.

6 In pacl se inge mutunpot Jericho kaul na ke sripen
mwet Israel inge. Wangin mwet oatui, ac wangin
mwet utyak nu we. 2 Na LEUM GOD El fahk nu sel
Joshua, "Liye, nga ac sot acn Jericho nu inpoum, wi
pacna tokosra ac mwet mweun watwen lun acn we. 3
Kom ac mwet mweun lom in fahsr rauneak acn we pacl
se ke len se. Oru ouinge ke len onkosr. 4 Sap mwet tol
itkosr in fahsr meet liki Tuptup in Wuleang ac us mwe
ukuk orekla ke koen kosro. Ke len se akitkosr kowos
fahsr rauni pacl itkosr, ac mwet tol elos in uk mwe ukuk
natulos an. 5 Kowos fin lohng pacl se elos ukya mwe
ukuk natulos ke sie pusra na loes, na mwet nukewa in
sala ke sie pusra lulap, na pot uh ac fah raki, ac mwet
nukewa fah utyak nu in siti sac." 6 Ouinge Joshua el
pangoneni mwet tol uh ac fahk nu selos, "Srukak Tuptup
in Wuleang, ac itkosr mwet tol an in fahsr meet liki ac
us mwe ukuk natulos." 7 Na el fahk nu sin mwet ah,
"Fahsr, rauni siti an, ac ekasr mwet mweun an in fahsr
meet liki Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD." 8 Ke
Joshua el fahkla ma inge nu sin mwet ah, na mwet tol
itkosr ma utuk mwe ukuk ah fahsryak ac uk mwe ukuk
natulos, ac Tuptup in Wuleang fahsr tokolos. 9 Kutu sin
mwet mweun fahsr meet liki mwet tol su uk mwe ukuk
natulos uh, ac mwet mweun lula ah elos fahsr tukun
Tuptup sac. In pacl se inge mwe ukuk ah nuna ukuk na.
10 Tusruktu Joshua el fahkang nu sin mwet uh, "Nimet
kowos sasa ku wowon. Nimet kaskas nwe ke na len
se nga fahk mu kowos in sala. In pacl sacn na kowos
tufah sala!" 11 Na el sap Tuptup in Wuleang in utuk
rauneak siti ah ke pacl se. Na mwet uh folokla nu in
lohm nuknuk selos ac mongla ke fong sac. 12 Joshua el
toang ngutalik ke len se tok ah, ac mwet tol elos srukak
Tuptup in Wuleang sac. 13 Mwet tol itkosr ma us mwe
ukuk itkosr ah fahsryak ac fahsr meet liki Tuptup sac
ac uk mwe ukuk natulos. Kutu mwet mweun ah fahsr
meet liki Tuptup sac ac kutu toko. In pacl se inge, mwe
ukuk ah na ukuk na. 14 Ouinge ke len se akluo ah elos
rauneak pac siti sac pacl se, na elos folokla nu lohm
nuknuk selos. Elos oru na ouinge ke len onkosr. 15

Len se akitkosr ah elos ngutalik ke srakna toang ac
fahsr rauni siti sac pacl itkosr oana ke elos oru meet ah,
sayen ke len se akitkosr elos raun pacl itkosr. **16** Ke
mwet tol elos ukya mwe ukuk ah ke raun se akitkosr ah,
Joshua el fahk nu sin mwet uh, “Sala, tuh LEUM GOD El
asot nu suwos siti se inge! **17** Siti sac ac ma nukewa
loac ac fah kunausyukla. Rahab, mutan kosro sac, ac
mwet nukewa in lohm sel elos mukena ac fah tia anwuki
mweyen el tuh okanla mwet kalngeyuk su kut supwala
nu we ah. **18** Tusruk karinginkowosyang tuh kowos in tia
srukak kutena ma fal in kunausyukla. Kowos fin srukak,
na kowos ac fah sang mwata nu fin mwet Israel nukewa.
19 Gold ac silver, ac ma orek ke osra bronze ac iron
nukewa ac fah srisrila nu sin LEUM GOD. Ma inge fah
utukla nu ke nien filma lun LEUM GOD.” **20** Pacl se ma
mwe ukuk uh kasla mwet nukewa sala, ac ke pusren
ukuk ah kasla ac mwet uh sala, na pot uh mukukla; oru
mwet nukewa yuyang ac eisla siti sac. **21** Elos onela ma
nukewa ke cutlass — mukul, mutan, tulik, mwet matu ac
kain in kosro nukewa in siti sac. **22** Joshua el fahk nu sin
mwet luo ma tuh som kalngeyuk in siti sac, “Fahla nu in
lohm sin mutan kosro sac ac usalu, wi mwet nukewa
in lohm sel an, in fal nu ke wulela lomtal nu sel.” **23**
Ouinge, mwet luo ah som ac usalu Rahab, papa tumal,
nina kial, tamulel wial ac mwet nukewa in lohm sel. Elos
use nufon mwet in sou lal, ac oakelosi in sie acn sisken
acn mwet Israel elos muta we. **24** Na elos esukak siti
sac nufon ac ma nukewa ma oan loac. Tusruktu gold ac
silver ac ma orekla ke bronze ac iron nukewa utukla
nu nien filma lun LEUM GOD. **25** Tusruktu Joshua el
molella Rahab, mutan kosro sac, wi sou lal nukewa,
mweyen Rahab el tuh okanla mwet kalngeyuk luo ah; na
sou sac elos srakna muta inmasrlon mwet Israel nwe
misenge. **26** Ke pacl sac Joshua el orala sie fulahk ac
fahk, “Kutena mwet fin srike in sifil musaeak siti Jericho,
el ac fah selngawiyuk sin LEUM GOD. Mwet se fin sifil
oakiya pwelung lun siti uh, Wen se oemeet natul ac fah
misa. Mwet se fin musai mutunpot lun siti uh, Wen se
oetok natul ac fah misa.” **27** Ouinge LEUM GOD El welul
Joshua, ac pweng kacl fahsrelik nu fin facl sac nufon.

7 LEUM GOD El sapkin nu sin mwet Israel tuh elos in
tia eis kutena ma liki acn Jericho, a elos in kunausla
ma nukewa we. Tusruktu Achan, wen natul Carmi, su
ma natul Zabdi in sou lal Zerah ke sruf lal Judah, el tia
akos. Ke ma inge LEUM GOD El kasrkusrak sin mwet
Israel ke sripen seakos lal Achan. **2** Joshua el supwala
mwet ekasr Jericho lac nu Ai, su oan kutulap in acn
Bethel sisken Bethaven, ac sapkin tuh elos in utyak ac
kalngei in siti sac. **3** Ke elos foloko elos fahk nu sel
Joshua, “Tia enenu mwet pus in som mweuni acn sac.
Lela tausin luo ku tolu na in som mweun, mweyen siti na
srisrik se.” **4** Akuran tausin tolu na mwet Israel pa som
mweun, tusruktu elos kuf. **5** Mwet Ai inge elos ukwe
mwet Israel, mutawauk na e mutunpot lalos ah me nu
nien fokfok eot. Elos uniya mwet tolngoul onkosr ke elos
oatui fineol uh. Ke sripa se inge mwet Israel elos arulana
sangeng ac munasla nunkalos. **6** Joshua ac mwet kol
lun Israel elos salik nuknuk lalos ac filiya kutkut nu fin
sifalos in akkalemye asor ac lalo lalos. Elos faksufi nu
infohk uh sisken Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD nwe
ke ekela. **7** Ac Joshua el fahk, “O LEUM GOD Fulat, efu
ku kom uskutme liki lefahlyat Jordan ac eiskutyang nu
inpoun mwet Amor tuh elos in kunauskutla? Efu kut ku
tia mutana lefahlyat Jordan? **8** O Leum, mea nga ac
fahk, ke mwet Israel elos forla inge ac kaing liki mwet
lokoalok lalos? **9** Mwet Canaan ac mwet nukewa in
facl se inge elos fin lohng ke ma inge, na elos ac fah
raunikutla ac unikutla nukewa! Mea kom fah oru tuh Ine
pwengpeng lom in tia pilesreyuk?” **10** Ac LEUM GOD El
fahk nu sel Joshua, “Tukakek! Efu kom ku faksufi nu
infohk uh ouingan? **11** Mwet Israel elos orekma koluk.
Elos kunausla wulela luk su nga sapkin nu selos. Elos
kikiap, ac pisrapasr, ac eis kutu ma tia lela in ituk, ac elos
filiya ma inge inmasrlon ma lalos. **12** Pa inge sripa se
ma oru mwet Israel ingan kuf ac kofla lain mwet lokoalok
lalos an. Elos kaing lukelos mweyen elos sifacna oru tuh
elos in kunausyukla. Nga ac fah tia sifil muta yuruwos
kowos fin tia kunausla ma nga tia lela in oan yuruwos
ingan. **13** Tukakek! Akmutalye mwet uh ac sap elos in
akola ac tuku nu ye mutuk lutu, tuh nga, LEUM GOD lun
Israel fahk mu: ‘Israel, oasr ma inmasrlon ma lowos an
su nga tuh fahk mu in kunausyukla! Kowos koflana lain
mwet lokoalok lowos nwe ke na kowos sisla ma kowos
pisrala ingan liki kowos!’ **14** Ke ma inge fahkang nu selos
tuh ke lututang mwet nukewa in toeni ac muta in sruf. Ac
sruf se su nga fah srisrngiya ac fah kalukyak nu meet, na
muta in sou lulap. Ac sou lulap se su nga fah srisrngiya
ac fah kalukyak nu meet, na muta in sou srisrik. Ac sou
srisrik se su nga fah srisrngiya ac fah kalukyak nu meet,
na kais sie mukul in sou sac fah kalukyak nu meet. **15**
Ac el su nga srisrngiya, ac koneyukyak ma inge yorol, el
ac fah isisyak ke e wi sou lal ac ma lal nukewa, mweyen
el oru mwe mwekin lulap nu sin mwet Israel ac kunausla
wulela luk.” **16** In lotu tok ah, Joshua el usani mwet
Israel nukewa, ac elos mutangan sruf. Ac sruf lal Judah
sulosolla. **17** El usak sruf lal Judah nu meet. Na sou
lulap lal Zerah in sruf lal Judah sulosolla. Na elos usak
sou lulap lal Zerah nu meet. Na sou lal Zabdi liki sou
lulap lal Zerah sulosolla. **18** Na el usak sou lal Zabdi
nu meet, kais sie mukul, ac Achan wen natul Carmi,
su ma natul Zabdi sulosolla. **19** Na Joshua el fahk nu
sel, “Wen nutik, fahkkomyak nu sik ke kas pwaye ye
mutun LEUM GOD lun Israel, ac fahkak ma kom oru
inge. Nikmet okanla likiyu.” **20** Achan el topuk nu sel
Joshua ac fahk, “Pwaye nga oru ma koluk lain LEUM
GOD lun Israel, ac pa inge ma nga oru. **21** Inmasrlon ma
kut sruokya, nga liye nuknuk Babylonia na kato se, ac
sunun paun limekosr ke silver, ac ipin gold se su toasr

liki paun se. Nga lungse yohk ma inge, oru nga srukak.
Nga pikinya ma inge oasr infulwen lohm nuknuk sik, ac
silver kac ah pa oan e ten." 22 Na Joshua el supwala
kutu mwet in kasrusr nu ke lohm nuknuk sel Achan, ac
elos konauk lah ma inge pukpuki oan we, ac silver kac
ah oan e ten. 23 Elos use ma inge nu yorol Joshua ac
mwet Israel nukewa, ac filiya ma inge ye mutun LEUM
GOD. 24 Joshua ac mwet Israel nukewa elos sruokilya
Achan, ac elos us silver, ac nuknuk sac, ipin gold se, ac
tulik natul mukul ac mutan, cow, donkey, sheep, lohm
nuknuk sel, ac ma lal nukewa, ac elos usla nu infahlfal
se pangpang Infahlfal in Ongoiya. 25 Ac Joshua el fahk,
"Efu kom ku ase mwe ongoiya inge nu facsr? LEUM
GOD El ac fah asot mwe ongoiya nu fom!" Na mwet
nukewa tanglal Achan nwe ke el misa. Elos oayapa
tungal ac esukak sou lal ac ma lal nukewa. 26 Elos
etoak yol in eot se facl Achan, ac yol in eot se inge oan
we nwe misenge. Pa inge sripa se sis pangpang acn se
inge nwe misenge "Infahlfal in Ongoiya." Na LEUM GOD
El ohula liki kasrkusrak lal.

8 Na LEUM GOD El fahk nu sel Joshua, "Nimet kom
sangeng ku sensen. Fahla ac us mwet mweun lom
nukewa utyak nu Ai. Nga fah oru tuh kom fah kutangla
tokosra lun Ai ac nga fah usot facl sac ac ma nukewa
we tuh in ma lowos. 2 Ma nukewa kom tuh oru in acn
Jericho ac nu sin tokosra we kom in oru oapana in acn
Ai ac nu sin tokosra we. Tusruktu, ma lalos nukewa
wi kosro natulos kowos ku in eis lowos. Akola kowos
in mweunelos in lukma, tukun siti ah yak." 3 Ouinge
Joshua ac mwet mweun lal elos akola in mweuni mwet
Ai. El sulela tausin tolngoul mwet pisrla ke mweun ac
supwalosla ke fong, 4 ac fahk nu selos, "Kowos som
ac wikwik akngusrikya tukun siti ah, ac tupan pacl in
mweun. Nimet som loesla liki siti ah. 5 Nga ac mwet
mweun lula uh ac fah kalukyang nu ke mutunpot in siti
uh. Ke pacl se ma mwet Ai elos ac ilme in lain kut oana
elos oru meet ah, na kut fah forla ac kaingkunulos. 6
Elos fah ukwe kut nwe ke na kut pwanulosla loes liki
siti sac. Elos ac nunku mu kut kaingkunulos oana kut
tuh kaingkunulos meet ah. 7 Na kowos fah tuyak liki
acn kowos wikwik we, ac utyak ac sruokya siti sac.
LEUM GOD lowos el ac fah sot nu inpouwos. 8 Tukun
kowos sruokya siti sac, kowos esukak, oana ke LEUM
GOD El sapkin. Pa ingan sap ku kowos in fahsr kac." 9
Ouinge Joshua el supwalosla, ac elos som nu yen elos
ac wikwik we inmasrlon acn Bethel ac Ai, layen roto in
Ai. Ac Joshua el mutana in lohm sin mwet mweun in
fong sac. 10 Toang na ke lotu tok ah, Joshua el tukakek
ac pangon mwet mweun ah nu sie. Na el ac mwet kol
lun mwet Israel kololosla nu Ai. 11 Na mwet mweun ma
welul ah elos kalukyang apkuran nu ke mutunpot lun
siti sac ac tulokunak lohm nuknuk selos layen nu eir
in Ai, ac oasr sie infahlfal inmasrlolos ac Ai. 12 El eis
apkuran in mwet tausin limekosr ac sap elos in wikla
inmasrlon Bethel ac Ai, layen roto in Ai. 13 Na mwet
mweun elos akola nu ke mweun. Pusiyen mwet uh elos
muta eir, ac mwet lula ah elos muta roto. Ac Joshua el
mongla in fong sac infahlfal sac. 14 Ke tokosra Ai el liye
mwet mweun lal Joshua, el sa in mukuila. El ac mwet lal
nukewa fahla suiya Infahlfal Jordan in mweuni mwet
Israel, acn se na ma elos tuh mweun we meet ah. Ac el
tia etu lah oasr pac mwet mweun akola in tuku tokolos
ac lainulos. 15 Joshua ac mwet mweun lal elos oru acnu
mu elos kaingkunulos ac elos kaing nu yen mwesis. 16
Suliyuk mwet nukewa in siti sac in tuku ac ukwe mwet lal
Joshua, ac ke elos ukwal Joshua, elos loeselik liki siti
sac. 17 Mwet Ai nukewa elos som ukwe mwet Israel, ac
mutunpot in siti sac ikakelik na ac wangin mwet lula in
karingin. 18 Na LEUM GOD El fahk nu sel Joshua, "Kolla
osra soko inpoum an nu Ai, tuh nga ac sot siti sac nu
sum." Na Joshua el oru oana ke fwack nu sel. 19 Ke pacl
se na ma el kolla osra soko ah, na mwet ma wikwik likin
siti ah elos sulaklak na tuyak ac kasrusr nu ke siti sac.
Elos utyak sruokya siti sac ac esukak. 20 Ke mwet Ai
elos tapulla elos liye lah fosryak siti ah. Tusruktu, wangin
acn elos ku in kaingla nu we mweyen mwet Israel su
kaing nu yen mwesis ah elos forla ac lainulos. 21 Ke
Joshua ac mwet lal ah liye lah mwet wialos ah eisla ac
esukak siti sac, elos forla ac mutawauk in uni mwet Ai
ah. 22 Na mwet Israel ma esukak siti sac elos tufoki
ac wi mweuni mwet Ai. Elos raunelosla ac onelosla ac
wangin sie selos moulla ku kaingla, 23 sayen tokosra
Ai. Sruhu el ac utukla nu yorol Joshua. 24 Ke mwet
Israel elos onela kewa mwet Ai ah yen mwesis ma elos
ukwalosla nu we ah, na elos folokla nu in siti lun mwet Ai
ac onela mwet nukewa ma lula we. 25 Pisen mwet Ai,
mukul ac mutan, pa singoul luo tausin, ac elos nukewa
anwuki in len sac. 26 Joshua el kolla na osra soko inpaol
ah nwe ke na mwet nukewa in Ai anwukla. 27 Mwet
Israel elos eis kosro ac ma nukewa lun mwet Ai tuh
in ma lalos, in oana ke LEUM GOD El tuh fahk nu sel
Joshua. 28 Ouinge Joshua el esukak acn Ai ac wanginla
ma fac nwe misenge. 29 Joshua el unilya tokosra lun
acn Ai ac srupsrulak ke sak soko, na el sripsrip we nwe
ke na ekela. Ke faht ah tili, Joshua el sap elos eisya
manol ac sisya mutunpot in siti uh. Ac elos elosak yol in
eot se nu facl, su oanna nwe misenge. 30 Na Joshua el
etoak sie loang Fineol Ebal nu sin LEUM GOD lun Israel.
31 El orala oana Moses, mwet kulansap lun LEUM GOD,
el tuh sapkin nu sin mwet Israel. El oru fal nu ke lumah
ma aketeyuki in book in Ma Sap lal Moses — "sie loang
orekla ke eot ma tia akfwelyeyuk ke kutena osra." Elos
orekmakin loang se inge nu ke mwe kisa firir ac mwe
kisa in akinsewowo lalos nu sin LEUM GOD. 32 Joshua
el simusla ma sap fin eot ah ye mutun mwet nukewa, in
oana ke Moses el tuh simusla meet ah. 33 Mwet kol,
mwet matu, mwet nununku, ac mwet Israel nukewa,
wi mwetsac su muta inmasrlolos, elos takla tu sisken

Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD. Tafu selos tu pe
Fineol Gerizim ac tafu selos tu pe Fineol Ebal, ac ngetani
nu yurin mwet tol Levi su us Tuptup sac inmasrlolos,
oana ke Moses, mwet kulansap lun LEUM GOD, el tuh
sap elos in oru ke pacl in eis mwe insewowo. **34** Tukun
ma inge Joshua el riteak nukewa kas in Ma Sap ah,
kas in akinsewowo ac kas in selnga, oana ke simla in
book in Ma Sap. **35** Ma sap nukewa lal Moses Joshua el
riteak nu sin mwet nukewa su tukeni ah, weang pacna
mutan ac tulik ac mwetsac su muta inmasrlolos.

9 Kutangla lun mwet Israel inge pwengpengelik nu
sin tokosra nukewa lun mwet Hit, mwet Amor, mwet
Canaan, mwet Periz, mwet Hiv, ac mwet Jebus, su
facl selos oan roto in Infacl Jordan, fahla sasla fineol
uh, ac pe eol uh, nwe ke sun acn tupasrpasr sisken
Meoa Mediterranean ac utyak nu tafunyen lucng sun
acn Lebanon. **2** Elos nukewa tukeni insesela in mweun
lainul Joshua ac mwet Israel. **3** Tuh ke mwet Gibeon,
su mwet Hiv, elos lohng ke ma Joshua el tuh oru in
acn Jericho ac Ai, **4** na elos nunkauk in orek kikiap
nu sel. Elos som ac orani mongo nu luin mahn pak ac
nwakang nu fin kosro donkey natulos, wi pak in neinyuk
wain ma mihsasa ac punla. **5** Elos nokomang mahn
nuknuk ac falkeang mahn fahluk pun, ac bread ma elos
us pulamlamla ac suckak. **6** Na elos som nu Gilgal, nu
nien aktuktuk lun mwet Israel, ac fahk nu sel Joshua ac
mwet Israel, "Kut tuku yen loesla me, ac kut kena tuh
kowos in orala sie wulela nu sesr." **7** Ac mwet Israel elos
fahk, "Efu ku kut in orek wulela nu suwos? Kowos acnu
muta fototo nu yorosr." **8** Na elos fahk nu sel Joshua,
"Kut tuku in kulansupwekom." Ac Joshua el siyuk selos,
"Su kowos an? Ac kowos tuku oya me?" **9** Na elos fahk
nu sel, "Kut tuku yen loesla me, ke sripen kut lohng ke
LEUM GOD lowos, oayapa kut lohng ke ma nukewa
El oru in acn Egypt, **10** ac ma El oru nu sin tokosra
luo lun mwet Amor, su muta kutulap in Infacl Jordan —
tokosra Sihon lun acn Heshbon, ac tokosra Og lun acn
Bashan su muta in acn Ashtaroth. **11** Mwet kol lasr ac
mwet nukewa in facl sesr elos fahk tuh kut in eis ma
nasr ac akola in tuku sun kom. Elos fahk nu sesr tuh kut
in tuku ac eiskutwot tuh in mwet kulansap lom, ac siyuk
tuh kom in oru sie wulela nu sesr. **12** Liye bread nasr
inge. Ke kut mukuiyak in tuku liki acn sesr ah, bread
inge srakna fusrfusr. A liye, inge pulamlamla ac suckak.
13 Ke kut tuh nwakla mwe neinyuk wain inge, sasu na. A
liye, mihsasa uh. Nuknuk lasr ac fahluk lasr mihsasa uh
ke sripen loesla fahsr lasr uh." **14** Mwet Israel elos eis ac
kang kutu mwe mongo selos inge, tusruktu elos tiana
lolngok yurin LEUM GOD meet. **15** Joshua el orala sie
wulela nu sin mwet Gibeon tuh elos fah ku in moul ac
muta in misla. Ac mwet matu lun mwet Israel elos wi pac
oru wuleang lalos in karingin wulela se inge. **16** Len tolu
tukun orekla wulela se inge, mwet Israel elos konauk lah
pwayeiya uh mwet inge elos mutana apkuran nu yorolos.
17 Ke ma inge mwet Israel elos mutawauk in sifil fahsr,
ac tukun len tolu elos sun acn sin mwet inge — Gibeon,
Chephirah, Beeroth, ac Kiriath Jearim. **18** Tusruktu mwet
Israel elos kofla in onelosla, mweyen mwet kol lalos inge
elos tuh orala sie wulela ku nu selos ke Inen LEUM
GOD lun Israel. Ke sripen wulela se inge, mwet Israel
nukewa torkaskas lain mwet kol lalos. **19** Na mwet kol
lun mwet Israel elos topuk, "Kut orala wulela se tari nu
selos ke Inen LEUM GOD lun Israel. Ouinge, kut tia ku
in oru kutena ma nu selos. **20** Kut enenu in lela elos in
moul ke sripen wulela sac. Kut fin tia, God El ac fah kai
kut. **21** Lela elos in moul, tusruktu elos ac fah mwet in ti
etong ac ut kof lasr." Pa inge nunak lun mwet kol ah. **22**
Ac Joshua el sap tuh mwet Gibeon in tuku nu yorol, ac
el siyuk selos, "Efu kowos ku kiapwekutla ac fahk mu
kowos tuku yen loesla me, a kowos mutana fototo nu
yorosr? **23** Ke sripa se inge, God El selngawikowosi.
Kowos ac mwet lowos fah mwet kohs nwe tok. Kowos
ac fah mwet in ti etong ac ut kof nu ke lohm sin God
luk." **24** Ac elos topuk, "Aok, kut oru ke sripen kut etu tuh
pwaye LEUM GOD lowos El sapkin nu sel Moses, mwet
kulansap lal, tuh elan asot acn nukewa su kowos fah
utyak nu we, ac kunausla mwet nukewa su muta fin acn
ingan. Kut oru ouingan mweyen kut arulana sangeng
suwos ac nunku mu kowos ac unikutla. **25** Inge kut muta
inpoum. Oru nu sesr ma kom nunku mu fal in orek nu
sesr." **26** Pa inge ma Joshua el oru, el karingnalosyang
ac el tia lela mwet Israel in onelosla. **27** In len sacna,
el orala tuh elos in mwet kohs. Elos in ti etong ac ut
kof nu sin mwet Israel ac nu ke loang lun LEUM GOD.
Elos srakna oru orekma se inge nwe misenge, in acn ma
LEUM GOD El sulela tuh mwet in alu su sel we.

10 Ke pacl se inge Adonizedek el tokosra lun acn
Jerusalem. El lohng lah Joshua el eisla acn Ai ac
arulana kunausla acn we, ac uniya tokosra lun acn we
oana ke el tuh oru nu ke acn Jericho ac tokosra we. El
oayapa lohng lah mwet Gibeon elos insesela yurin mwet
Israel ac elos muta misla inmasrlolos. **2** Na el ac mwet
lal elos arulana fosrnga ke pweng se inge, mweyen acn
Gibeon yohk oana siti saya su oasr tokosra la, ac yohk
liki acn Ai, ac mwet we nukewa mwet wo ke mweun.
3 Ouinge Tokosra Adonizedek el sapla nu sel Tokosra
Hoham lun Hebron, Tokosra Piram lun Jarmuth, Tokosra
Japhia lun Lachish, ac Tokosra Debir lun Eglon, ac fahk,
4 "Fahsru kasreyu mweuni acn Gibeon, mweyen mwet
we elos orala wulela in misla nu sel Joshua ac mwet
Israel." **5** Ouinge tokosra limekosr inge lun mwet Amor,
su tokosra lun Jerusalem, Hebron, Jarmuth, Lachish, ac
Eglon, elos orani mwet mweun lalos in som raunela acn
Gibeon, ac mweuni mwet we. **6** Mwet Gibeon elos sapla
nu sel Joshua nu yen elos mutangan aktuktuk we in acn
Gilgal, ac fahk, "Nimet ngetla liki kut! Fahsru aksaye nu
yorosr! Kasre kut ac molikutla, mweyen tokosra Amor
nukewa su muta fulan eol uh pa toeni lain kut inge!" **7**

Ouinge Joshua ac mwet mweun lal nukewa wi mwet
pisrla ke mweun, elos mukuiyak liki acn Gilgal. **8** LEUM
GOD El fahk nu sel Joshua, “Nimet kom sangeng selos.
Nga eisaloswot tari nu inpoum. Wangin sie selos ac
fah ku in lain kom.” **9** Joshua ac mwet mweun lal elos
fahsr fong nufon se liki acn Gilgal nu Gibeon, na elos sa
na sruokya mwet Amor meet liki elos akola. **10** LEUM
GOD El akfohsyauk mwet Amor ye mutun mwet Israel,
ac mwet Israel elos onela kutu sin mwet Amor in acn
Gibeon, ac elos ukwe mwet lula an ac oatula ke inkanek
oasriksrik soko inmasrlon eol in Beth Horon. Na elos
oru na anwuk lalos som na nwe sun acn Azekah ac
Makkedah, su oan eir in Beth Horon. **11** Ke mwet Amor
elos kaingkin mwet Israel ke innek soko ah, LEUM GOD
El supweya af yohk kosra nu faclos ac onelosla. Pus
mwet misa ke af yohk kosra liki mwet misa ke cutlass
nutin mwet Israel. **12** Ke len se LEUM GOD El sang
mwet Amor inge nu inpoun mwet Israel, Joshua el fahk
nu sin LEUM GOD ye mutun mwet Israel nukewa, “Faht,
tui fin acn Gibeon; Ac malem, tui na Infahlfal Aijalon.”
13 Na faht ah tui, ac malem ah tia mukuila nwe ke na
facl sac onelosla su mweun lainulos. Ma inge simla in
[Book In Jashar]. Faht ah tui infulwen kusrao ac tia tili
ke lusen len nufon se. **14** Soenna oasr sie len sikyak
ouinge omeet me ku tukun pacl sac me, LEUM GOD
Elan topuk pusren mwet ke ouiya se inge. LEUM GOD
El mweun ke inen mwet Israel! **15** Na Joshua ac mwet
mweun lal elos folokla nu nien aktuktuk lalos Gilgal. **16**
Tusruktu, tokosra Amor limekosr ah kaingla ac wikla in
luf se in acn Makkedah. **17** Mwet se konalosyak, ac
fwackyang nu sel Joshua acn elos wikwik we. **18** El
fahk mu, “Epusang kutu eot lulap an in fonosya mutun
luf sacn, ac filiya kutu mwet in taran. **19** Tusruktu nik
kowos muta we paht. Ukweya mwet lokoalok lowos an
ac onelosla, mutawauk na tokyak fahsrot. Nimet lela
elos in sun siti lalos an, mweyen LEUM GOD lowos El
eisaloswot tari nu inpouwos.” **20** Joshua ac mwet Israel
elos uniya pusialos, tuh ekasr na selos moulla utyak nu
in kalkal lun siti selos. **21** Ke ma inge mwet mweun lal
Joshua nukewa elos moul folokla nu ke nien aktuktuk
selos in Makkedah. Wanginna mwet in acn sac fahkla
kutena ma lain mwet Israel. **22** Na Joshua el fahk, “Ikasla
luf sacn ac pwanma tokosra limekosr an nu yuruk.” **23**
Na elos ikasla mutun luf sac, ac tokosra lun Jerusalem,
Hebron, Jarmuth, Lachish, ac Eglon elos ilme. **24** Ke elos
pwanma tokosra limekosr ah nu yorol Joshua, na Joshua
el pangonma mwet Israel nukewa ac fahk nu sin mwet
kol lun mwet mweun su welul ah, “Fahsru ac longya
kwawen tokosra inge.” Ac elos oru oana. **25** Na Joshua
el fahk nu selos, “Nik kowos sangeng ku alolo. Kowos in
ku ac pulaikna, mweyen pa inge ma LEUM GOD El ac
oru nu sin mwet lokoalok nukewa lowos.” **26** Na Joshua
el uniya tokosra inge ac srupsralosyak ulun sak limekosr,
ac manolos sripsrip na nwe ke ekela. **27** Ke faht ah tili,
Joshua el sap in ituki elos ac sisiyang nu in luf se ma
elos tuh wikwik loac ah. Elos sang eot lulap fonosya
mutun luf sac, ac eot inge srakna oan nwe misenge. **28**
Joshua el mweun ac sruokya acn Makkedah ac tokosra
lun acn we ke len sac. El onela mwet nukewa in siti sac,
ac wangin mwet lula. El oru nu sin tokosra Makkedah
oana ke el tuh oru nu sin tokosra Jericho ah. **29** Tukun
ma inge, Joshua ac mwet mweun lal elos som liki acn
Makkedah nu Libnah ac mweun lain acn we. **30** LEUM
GOD El oayapa sang kutangla nu sin mwet Israel fin siti
se inge ac tokosra lun acn we. Elos onela mwet nukewa
in siti sac ac wangin mwet lula. Elos oru nu sin tokosra
we oana ke elos tuh oru nu sin tokosra Jericho ah. **31**
Tukun ma inge, Joshua ac mwet mweun lal nukewa elos
som liki acn Libnah nu Lachish, ac raunela acn we ac
mweun lainulos. **32** LEUM GOD El sang acn Lachish
nu inpoun mwet Israel. Joshua el sruokya acn we ke
len se akluo ah. Elos onela mwet nukewa in siti sac ac
wangin mwet lula, oana ke elos tuh oru in acn Libnah.
33 Pacl se inge tokosra Horam lun Gezer el tuku in kasru
acn Lachish, tuh Joshua el kutangulla ac mwet mweun
lal pac, ac wangin sie selos moul. **34** Toko, Joshua ac
mwet mweun lal elos som liki acn Lachish nu Eglon,
ac raunela acn we ac mweun lainulos. **35** Elos eisla
acn we ke len sacna, ac onela mwet nukewa we oana
ke elos tuh oru in acn Lachish. **36** Na toko, Joshua ac
mwet mweun lal elos som liki acn Eglon ac fanyak nu
Hebron ac mweuni pac acn we. **37** Elos eisla siti sac ac
onela mwet nukewa we, wi tokosra lun acn we ac acn
nukewa oan apkuran nu we, ac wangin sie moul. Joshua
el arulana kunausla acn we oana ke el tuh oru in acn
Eglon. **38** Na Joshua ac mwet mweun lal elos forla som
nu Debir ac mweuni **39** ac sruokya acn we. Elos onela
mwet we ac mwet in acn nukewa oan apkuran nu we.
Joshua el oru nu in acn Debir ac nu sin tokosra we oana
ma el tuh oru in acn Hebron ac in acn Libnah ac nu sin
tokosra we. **40** Ouinge Joshua el kutangla in pola sac
nufon. El sruokya tokosra inge nukewa — elos su muta
fineol uh, acn oatu nu kutulap, oayapa pe eol nu roto,
ac yen mwesis nu epang. Wangin sie selos moul. El
onelosla nukewa oana ke LEUM GOD lun Israel El tuh
sapkin. **41** Joshua el kutangla acn nukewa, mutawauk
Kadesh Barnea tafun yen nu epang, nwe ke acn Gaza
sisken meoa wi acn Goshen nufon, utyak nwe Gibeon
layen nu eir. **42** Joshua el kutangla tokosra inge nukewa
ac sruokya acn lalos ke fwilin mweun sefanna, mweyen
LEUM GOD lun mwet Israel El welulos ke mweun lalos.
43 Tukun ma inge Joshua ac mwet mweun lal elos folokla
nu nien aktuktuk lalos in acn Gilgal.

11 Ke pweng ke kutangla lun Israel inge sonol Tokosra
Jabin lun acn Hazor, el sapla nu sel Tokosra Jobab
lun mwet Madon, ac nu sin tokosra lun acn Shimron
ac acn Achshaph, **2** ac nu sin tokosra nukewa fin acn
tohktok in acn epang, ac Infahlfal Jordan eir in Lulu

Galilee, ac pe eol uh, ac sisken meoa apkuran nu Dor.
3 El oayapa supwala kas nu sin mwet Canaan lefahl
kutulap ac roto Infacl Jordan, ac nu sin mwet Amor, ac
nu sin mwet Hit, ac nu sin mwet Periz, ac nu sin mwet
Jebus su muta fineol uh, ac nu sin mwet Hiv su muta
pe Fineol Hermon in acn Mizpah. 4 Elos tuku wi mwet
mweun puspis lalos, ac pisalos pus oana puk weacn
uh. Oayapa pus horse ac chariot natulos. 5 Tokosra
inge nukewa wi mwet mweun lalos elos tukeni tuku ac
tulokunak lohm nuknuk selos sisken infacl srisrik Merom,
ac akola in mweun lain mwet Israel. 6 LEUM GOD El
fahk nu sel Joshua, "Nik kom sangeng selos, tuh pacl
se inge lutu, nga fah onelosla nufon ke sripen Israel.
Kom fah pakiya alko ke nien horse natulos, ac esukak
chariot natulos." 7 Na Joshua ac mwet lal nukewa sa na
sruokolosi meet liki elos akola sisken infacl srisrik Merom.
8 LEUM GOD El sang kutangla nu sin Israel fin mwet
inge. Mwet Israel lainulos ac ukwalos nwe Misrephoth
Maim ac Sidon nu eir, oayapa nwe ke Infahlfal Mizpah
nu kutulap. Elos mweunelos nwe ke na wangin sie moul.
9 Joshua el oru nu selos oana ma LEUM GOD El sapkin
— el pakela alko ke nien horse natulos ac esukak chariot
natulos. 10 Na Joshua el forla sruokya acn Hazor, ac
uniya tokosra se lun acn we. (In pacl sac acn Hazor
pa ku fin mutunfacl ingo kewa.) 11 Elos onelosla nufon
mwet in acn sac. Wangin sie mwet lula. Na elos esukak
siti sac. 12 Joshua el sruokya siti ingo kewa, oayapa
tokosra lalos. El onelosla nufon, oana ma Moses, mwet
kulansap lun LEUM GOD, el tuh sapkin. 13 Tusruktu,
mwet Israel elos tia esukak kutena siti su musala fin
pwelung matu, sayen Hazor mukena, su Joshua el tuh
esukak. 14 Mwet Israel elos eis mwe kasrup ac kosro
nut nukewa liki siti inge tuh in ma lalos. A elos uniya
mwet nukewa, ac wangin sie lula. 15 LEUM GOD El tuh
sang ma sap lal nu sel Moses, mwet kulansap lal, ac
Moses el sang nu sel Joshua, ac Joshua el akos. El oru
ma nukewa oana ma LEUM GOD El tuh sapkin nu sel
Moses. 16 Joshua el sruokya kewa acn inge, acn fineol
uh ac pe eol uh, epang ac eir, oayapa acn Goshen nufon
ac acn mwesis nu eir, ac Infahlfal Jordan. 17 Lupan
mutunfacl se inge mutawauk ke Fineol Halak nu eir
apkuran nu Edom, fahla nwe ke acn Baalgad nu epang,
ke Infahlfal Lebanon su oan eir in Fineol Hermon. 18
Joshua el tuh mweuni tokosra lun acn inge ke pulan pacl
na loes se. Tusruktu, el sruokolosi kewa ac el onelosla.
19 Siti sefanna ma tuh orala misla yurin mwet Israel pa
Gibeon, su pa inge acn se ma kutu sin mwet Hiv muta
we. Siti nukewa saya sruhu ke mweun. 20 LEUM GOD
El pirik insien mwet inge tuh elos in lungse mweun lain
mwet Israel, elos in mau arulana sikiyukla ac anwuki
nufon, in kalem lah wangin pakomuta nu selos. Pa inge
ma LEUM GOD El tuh sapkin nu sel Moses. 21 In pacl
se inge Joshua el som ac onelosla mwet yohk pisa
ac ku su pangpang Anakim su muta fineol uh in acn
Hebron, Debir, Anab, ac infulan eol in Judah ac Israel.
Joshua el kunauselosla nukewa wi siti selos. 22 Wangin
mwet Anakim lula in facl sin mwet Israel. Tusruktu mwet
ekasrna selos lula in acn Gaza, Gath, ac Ashdod. 23
Joshua el sruokya facl sac nufon in oana ma LEUM
GOD El tuh sapkin nu sel Moses. Ac Joshua el sang facl
sac tuh in mwe usru nu sin mwet Israel, ac kitalik fal nu
ke kais sie sruf lalos. Na mwet uh mongla liki mweun.

12 Mwet Israel elos kutangla tari ac sruokya layen
nu kutulap in Infacl Jordan, mutawauk Infahlfal
Arnon utyak nu Infahlfal Jordan nwe Fineol Hermon nu
eir. Elos kutangla tokosra luo. 2 Sie selos pa Sihon,
tokosra lun mwet Amor su leumi acn Heshbon. Tafu
acn Gilead oan in tokosrai lal, mutawauk Aroer sisken
Infahlfal Arnon ac siti se infulwen infahlfal sac, fahla nwe
ke Infacl Jabbok, su pa masrol nu sin mwet Ammon; 3
oayapa Infahlfal Jordan, mutawauk ke Lulu Galilee fahla
nu Beth Jeshimoth nu kutulap in Meoa Misa, oatula nu
pe Fineol Pisgah. 4 Tokosra se ngia pa Tokosra Og lun
Bashan, su sie sin mwet kol safla lun mwet Rephaim.
El pa leumi acn Ashtaroth, Edrei 5 ac Salecah, ac acn
Bashan nufon fahla nwe sisken acn Geshur ac Maacah,
oayapa Fineol Hermon ac tafu acn Gilead, fahla nwe
ke acn lal Tokosra Sihon lun Heshbon. 6 Moses, mwet
kulansap lun LEUM GOD, ac mwet Israel elos kutangla
tokosra luo inge. Na Moses el sang acn lun tokosra luo
ah nu sin sruf lal Reuben ac sruf lal Gad ac tafu sruf lal
Manasseh tuh in ma lalos. 7 Joshua ac mwet Israel elos
kutangla tokosra nukewa su muta roto in Infacl Jordan,
mutawauk Baalgad ke infahlfal in acn Lebanon, fahla
nwe Fineol Halak nu eir apkuran nu Edom. Ac Joshua
el kitalik acn inge ac sang nu sin sruf lun Israel tuh in
ma lalos. 8 Acn inge pa acn tohktok, pe eol nu roto,
Infahlfal Jordan ac pe eol we, yen oatu kutulap, ac yen
mwesis nu epang. Acn inge tuh ma lun mwet Hit, mwet
Amor, mwet Canaan, mwet Periz, mwet Hiv, ac mwet
Jebus. 9 Mwet Israel elos kutangla tokosra lun acn
nukewa ma takla inge: Jericho, Ai (apkuran nu Bethel),
10 Jerusalem, Hebron, 11 Jarmuth, Lachish, 12 Eglon,
Gezer, 13 Debir, Geder, 14 Hormah, Arad, 15 Libnah,
Adullam, 16 Makkedah, Bethel, 17 Tappuah, Hepher, 18
Aphek, Lasharon, 19 Madon, Hazor, 20 Shimron Meron,
Achshaph, 21 Taanach, Megiddo, 22 Kedesh, Jokneam
(in acn Carmel), 23 Dor (sisken meoa), Goiim (in acn
Galilee), 24 ac Tirzah. Tokosra tolngoul sie nufon pa elos
kutangla.

13 In pacl se inge Joshua el matuoh, ac LEUM GOD
El fahk nu sel, "Inge kom matuoh, tusruktu srakna
yohk acn enenu in itukla. 2 Acn lula inge pa acn nukewa
lun mwet Philistia ac mwet Geshur, 3 oayapa facl Avvim
nu epang. (Acn ma oan ke infacl srisrik Shihor su oan ke
masrol Egypt, som nwe ke masrol lun acn Ekron, oekyuk
mu ma lun mwet Canaan. Tokosra limekosr lun mwet

Philistia inge elos muta Gaza, Ashdod, Ashkelon, Gath, ac Ekron.) **4** Kowos soenna eis acn Canaan nufon ac Mearah (su ma lun mwet Sidon) fahla nwe Aphek, su pa ingan masrol lun mwet Amor, **5** ac facl sin mwet Gebal ac facl Lebanon nufon nu kutulap, liki Baalgad su oan eir in Fineol Hermon, nwe ke Innek In Utyak Nu Hamath. **6** Mwet Sidon nukewa su muta in eol uh inmasrlon fineol in acn Lebanon ac Misrephoth Maim, nga fah luselosyak ye mutun mwet Israel ke elos utyak nu we. Kom fah kitalik acn inge nu sin mwet Israel oana ke nga tuh sapkin nu sum. **7** Ke ma inge, kitalik acn inge nu sin sruf eu lula an ac tafu sruf lal Manasseh, tuh in ma lalos." **8** Sruf lal Reuben ac sruf lal Gad ac tafu sruf lal Manasseh elos eis tari acn selos sel Moses, mwet kulansap lun LEUM GOD. Acn selos inge oasr layen kutulap in Infacl Jordan, **9** mutawauk Aroer (sisken Infahlfal Arnon) ac siti se infulwen infahlfal sac, wi acn fulat ma tupasrpasr fac nufon Medeba lac nwe Dibon, **10** fahla nwe sun masrol lun mwet Ammon, wi Heshbon ac siti nukewa ma Sihon, tokosra lun mwet Amor, el leumi, **11** oayapa acn Gilead, ac acn Geshur ac Maacah, ac eol Hermon nufon, ac acn Bashan nufon nwe Salecah, **12** wi pac tokosrai lal Og, su mwet kol safla lun mwet Rephaim, ac el tuh leumi acn Ashtaroth ac Edrei. Moses el tuh kutangla mwet inge nukewa ac luselosla. **13** Tusruktu, mwet Israel elos tuh tiana lusla mwet Geshur ac mwet Maacah. Mwet inge elos srakna muta inmasrlon mwet Israel. **14** Wangin acn Moses el tuh sang nu sin sruf lal Levi, mweyen LEUM GOD El tuh fahk nu sel tuh elos fah eis ma lalos ke ipin mwe kisa firir fin mwe loang lun LEUM GOD lun Israel. **15** Moses el tuh sang ipin acn se nu sin sou ke sruf lal Reuben tuh in ma lalos. **16** Facl se ingan pa fahla liki acn Aroer (sisken Infahlfal Arnon) ac ke sie siti infulwen infahlfal sac, weang acn fulat ma tupasrpasr fac nufon raunela Medeba, **17** oayapa Heshbon ac siti inge nukewa ma oan acn fulat ma tupasrpasr fac Dibon, Bamoth Baal, Beth Baalmeon, **18** Jahaz, Kedemoth, Mephaath, **19** Kiriathaim, Sibmah, Zereth Shahar fin tohktok infahlfal uh, **20** Bethpeor, yen oatu pe eol Pisgah, ac Beth Jeshimoth, **21** wi siti nukewa yen tupasrpasr ac tokosrai nufon lun Sihon, tokosra lun mwet Amor su leumi acn Heshbon. Moses el tuh kutangulla, wi mwet leum lun mwet Midian inge — Evi, Rekem, Zur, Hur, ac Reba. Elos nukewa leumi facl ingan ye nununku lal Tokosra Sihon. **22** Inmasrlon mwet ma mwet Israel elos uniya, sie pa Balaam, wen natul Beor. El mwet susfa se. **23** Infacl Jordan pa masrol layen nu roto ke acn lal Reuben. Ac pa ingan siti ac acn ma itukyang nu sin sou ke sruf lal Reuben tuh in ma lalos. **24** Moses el tuh oayapa sang ipin acn se nu sin sou ke sruf lal Gad tuh in ma lalos. **25** Acn selos an pa Jazer, siti Gilead nukewa, tafu acn Ammon ac fahla nwe Aroer su oan kutulap in acn Rabbah, **26** fahla Heshbon lac nwe Ramath Mizpeh ac Betonim, liki acn Mahanaim nu ke masrol lun Lodebar. **27** Acn ke Infahlfal Jordan pa Beth Haram, Bethnimrah, Sukkoth, ac Zaphon, ac ma lula nukewa ke tokosrai lal Sihon, su tokosra lun Heshbon. Masrol lalos nu roto pa Infacl Jordan, ac nu epang pa Lulu Galilee. **28** Pa ingan siti ac acn ma itukyang nu sin sou ke sruf lal Gad tuh in ma lalos. **29** Moses el tuh sang ipin acn se nu sin tafu sruf lal Manasseh tuh in ma lalos. **30** Facl selos pa fahla Mahanaim lac sasla Bashan nufon, ac tokosrai lal Og nufon, su tokosra lun Bashan, ac kewana siti onngoul lun Jair in Bashan, **31** ac tafu facl Gilead weang Ashtaroth ac Edrei, (pa inge siti luo ma fulat ke tokosrai lal Og in Bashan.) Acn inge nukewa itukyang nu sin tafu sou ma tuku kacl Machir wen natul Manasseh. **32** Pa inge luman kitalik lal Moses ke layen kutulap in acn Jericho ac Infacl Jordan ke el tuh muta acn tupasrpasr Moab. **33** Tusruktu wangin acn ma Moses el srisrngiya nu sin sruf lal Levi. El fahk nu selos mu mwe usru lalos uh pa elos ac wi ipeis ke mwe kisa lun mwet nu sin LEUM GOD lun Israel.

14 Pa inge acn ma mwet tol Eleazar, ac Joshua wen natul Nun, ac mwet kol lun kais sie sou elos kitalik nu sin sruf lun mwet Israel tuh in ma lalos. Acn inge oan Canaan, lefahl roto in Infacl Jordan. **2** Kitakatelik lun acn inge nu sin sruf eu tafu lefahl roto in Infacl Jordan orekla ke fa, oana ma LEUM GOD El tuh sapkin nu sel Moses. **3** Moses el nuna sang tari lefahl kutulap in Infacl Jordan nu sin sruf luo tafu, tusruktu wangin acn el sang nu sin sruf lal Levi. **4** Tulik natul Joseph tuh kitakatelik nu ke sruf luo — Manasseh ac Ephraim. A tulik natul Levi tuh tia wi eis acn, sayen acn in muta ac acn in tohf kosro natulos. **5** Ouinge mwet Israel elos tuh kitalik acn uh oana ma LEUM GOD El tuh sapkin nu sel Moses. **6** Sie len ah kutu mwet ke sruf lal Judah elos tuku nu yorol Joshua nu in acn Gilgal. Sie selos pa Caleb, wen natul Jephunneh mwet Keniz. El fahk nu sel Joshua, "Kom etu tari ma LEUM GOD El tuh fahk nu sel Moses in acn Kadesh Barnea keiktal. **7** Nga yac angngaul ke pacl se Moses, mwet kulansap lun LEUM GOD, El tuh supweyu Kadesh Barnea lac in kalngei facl se inge. Ke nga tuh foloko nga fahkak nufon nunak luk ke ma nga tuh liye we ah. **8** Tusruktu mwet ma tuh wiyu som ah, elos tuh fahk na kas in akmunasye nunak lun mwet ah. Ne ouinge, nga tuh tu na ku ke lulalfongi luk in LEUM GOD luk. **9** Ke sripa se inge Moses el tuh wulela mu acn nukewa nga fahla fac, ac fah ma luk ac tulik nutik. **10** Inge yac akangngaul limekosr lac tukun pacl se LEUM GOD El tuh fahk ma inge nu sel Moses. In pacl sac mwet Israel elos srakna fufahsryesr yen mwesis. Na LEUM GOD El sruokya moul luk oana el tuh wulela, ac liye, misenge nga yac oalngoul limekosr. **11** Nga srakna ku misenge, oapana nga tuh ku ke pacl se Moses el tuh supweyula ah. Nga srakna ku in mweun ku oru kutena ma. **12** Ke ma inge, ase nu sik acn fineol uh, oana ke LEUM GOD El tuh wulema nu sik ke len se nga ac mwet wiyu tuh fahkak ke ma kut liye ah. Kut tuh fahk nu sum lah mwet

na yohk pisa ac ku, pangpang mwet Anakim, elos muta
we, ac siti selos arulana yohk ac kuhlusyukyak. Sahp
LEUM GOD El ac fah wiyu, ac nga fah ku in ukwalosyak
oana ke LEUM GOD El tuh fahk ah." 13 Joshua el
akinsewowoyal Caleb, wen natul Jephunneh, ac sang
siti Hebron tuh in ma lal. 14 Siti se inge srakna ma lun
tulik natul Caleb, wen natul Jephunneh su mwet Keniz,
mweyen Caleb el tuh tu na ku ke lulalfongi lal in LEUM
GOD lun Israel. 15 Tuh pangpang acn se inge siti sel
Arba meet liki itukyang lal Caleb. (Arba pa mwet se
pwengpeng emeet sin mwet Anakim.) Na acn we mongla
liki mweun.

15 Lupan acn se itukyang nu sin sou nukewa in sruf
lal Judah pa ac akkalemyeyuk inge: Acn se inge
tufoki som nu epang, fahla nwe sun yen mwesis Zin, su
pa inge masrol nu Edom. 2 Masrol nu eir fahla eir in
Meoa Misa, 3 fahla nu eir in Innek In Utyak Nu Akrabbim
lac nu Zin, ac fahla pacna nu eir in acn Kadesh Barnea,
alukela Hezron ac utyak nu Addar, ac kuhfla nu Karka, 4
ac fahla nu Azmon, ac ukwala infacl srisrik oan inmasrol
nu Egypt nwe ke sun Meoa Mediterranean. Pa ingan
saflaiyen masrol se inge, su masrol eir lun acn lal Judah.
5 Ac masrol nu kutulap an pa Meoa Misa, utyak na
nwe kapin Infacl Jordan. Masrol nu epang mutawauk
insacn, 6 tutafla nu lucng nu Beth Hoglah, ac fahsr nu
epang nu fin ngarngar su tu ngeti nu Infahlfal Jordan. Na
utyak twe sun Eot lal Bohan (su wen natul Reuben),
7 liki Infahlfal in Ongoiya utyak nu Debir, na kuhfla nu
epang in Gilgal su oan tulanang Innek In Utyak Nu
Adummim su oan eir nu infahlfal uh. Na fahla na nwe
sun unon in kof se Enshemesh, ac fahla nu Enrogel, 8
ac utyak sasla Infahlfal Hinnom nu eir in sisken eol uh,
su siti lun mwet Jebus pangpang Jerusalem oan we. Na
masrol sac utyak pacna nu lucng nu fin tohktok layen
roto ke Infahlfal Hinnom, safla layen epang ke Infahlfal
Rephaim. 9 Liki acn sacn sifilpa fahla na nwe ke unon in
kof Nephtoah, ac fahla nu in siti uh apkuran nu ke eol
Ephron, na kuhfla nu Baalah (ku Kiriath Jearim), 10 ac
fahsr rauni acn Baalah nu roto ac fahla nu acn tohktok in
Edom, sifil fahsr nu epang in eol Jearim (ku Chesalon),
na tufokla nu Beth Shemesh ac nu Timnah. 11 Masrol uh
fahla epang in Fineol Ekron, na forla fahsr nu Shikkeron,
alukela Fineol Baalah, ac som nu Jamnia. Safla ke Meoa
Mediterranean, 12 su pa ingan masrol nu roto uh. Pa
ingan masrol ma akkalemye lupan facl su mwet in sruf
lal Judah elos muta we. 13 In oana ke LEUM GOD El tuh
fahk nu sel Joshua, sie ipin facl sin Judah tuh itukyang
nu sel Caleb, wen natul Jephunneh, in sruf lal Judah. El
eis acn Hebron, siti sel Arba, papa tumal Anak. 14 Ac
Caleb el lusla tulik natul Anak liki siti sac (sou lulap lal
Sheshai ac Ahiman ac Talmai.) 15 Na el som liki acn
sac, ac mweuni mwet muta in Debir (tuh pangpang siti
se inge meet Kiriath Sepher). 16 Caleb el fahk, "Nga ac
fah eisalang Achsah, acn nutik, elan payuk sin mukul se
ma ac ku in mweuni ac sruokya acn Kiriath Sepher." 17
Othniel, wen natul Kenaz su ma lel Caleb, el sruokya
siti sac. Na Caleb el eisalang Achsah, acn natul, tuh
elan mutan kial Othniel. 18 In len in marut laltal, Othniel
el kwafe sel Achsah elan siyuk sie ipin acn sin papa
tumal. Na ke Achsah el srola liki donkey natul, Caleb el
siyuk sel lah mea el lungse. 19 Na Achsah el topuk,
"Nga lungse kutu acn ma oasr lufin kof we, mweyen acn
ma kom ase nu sik acn na pao." Na Caleb el sang nu sel
unon in kof lucng ac ten. 20 Pa inge acn ma sou in sruf
lun Judah elos eis tuh in ma lalos. 21 Siti lalos inge,
su oan loeslana nu eir apkuran nu ke masrol nu Edom
pa Kabzeel, Eder, Jagur, 22 Kinah, Dimonah, Adadah,
23 Kedesh, Hazor, Ithnan, 24 Ziph, Telem, Bealoth,
25 Hazor Hadattah, Kerioth Hezron (ku Hazor), 26
Amam, Shema, Moladah, 27 Hazar Gaddah, Heshmon,
Bethpelet, 28 Hazar Shual, Beersheba, Biziothiah, 29
Baalah, Iim, Ezem, 30 Eltolad, Chesil, Hormah, 31
Ziklag, Madmannah, Sansannah, 32 Lebaoth, Shilhim,
Ain, ac Rimmon — siti longoul eu nufon, wi inkul nukewa
ma raunela siti inge. 33 Ac siti su oan pe eol uh
pa Eshtaol, Zorah, Ashnah, 34 Zanoah, Engannim,
Tappuah, Enam, 35 Jarmuth, Adullam, Socoh, Azekah,
36 Shaaraim, Adithaim, Gederah, ac Gederothaim —
siti singoul akosr nufon, wi inkul nukewa ma raunela
siti inge. 37 Oayapa Zenan, Hadashah, Migdalgad, 38
Dilean, Mizpah, Joktheel, 39 Lachish, Bozkath, Eglon,
40 Cabbon, Lahmam, Chitlish, 41 Gederoth, Bethdagon,
Naamah, ac Makkedah — siti singoul onkosr nufon
wi inkul nukewa ma raunela siti inge. 42 Ac oayapa
Libnah, Ether, Ashan, 43 Iphtah, Ashnah, Nezib, 44
Keilah, Achzib, ac Mareshah — siti eu nufon wi inkul
nukewa ma raunela siti inge. 45 Ac Ekron, wi acn ac inkul
nukewa ma raunela, 46 oayapa inkul ac acn nukewa
ma oan apkuran nu Ashdod, Ekron me nwe ke Meoa
Mediterranean. 47 Ashdod ac Gaza, wi inkul ac acn
nukewa ma raunela, fahla sun infacl srisrik su masrol
nu Egypt, oayapa acn sisken Meoa Mediterranean. 48
Pa inge siti ma oan fineol uh: Shamir, Jattir, Socoh, 49
Dannah, Kiriath Sepher (ku Debir), 50 Anab, Eshtemoa,
Anim, 51 Goshen, Holon, ac Giloh — siti singoul sie
nufon, wi inkul nukewa ma raunela. 52 Oayapa Arab,
Dumah, Eshan, 53 Janim, Beth Tappuah, Aphekah,
54 Humtah, Hebron, ac Zior — siti eu nufon wi inkul
nukewa ma raunela. 55 Maon, Carmel, Ziph, Juttah, 56
Jezreel, Jokdeam, Zanoah, 57 Kain, Gibeah, ac Timnah
— siti singoul wi inkul nukewa ma raunela. 58 Halhul,
Bethzur, Gedor, 59 Maarath, Bethanoth, ac Eltekon. Siti
onkosr wi inkul nukewa ma raunela. 60 Kiriath Baal (ku
Kiriath Jearim) ac Rabbah — siti luo wi inkul nukewa ma
raunela. 61 Siti selos yen mwesis an pa Beth Arabah,
Middin, Secacah, 62 Nibshan, Siti Sohl, ac Engedi.
Siti onkosr wi inkul nukewa ma raunela. 63 Tuh mwet
Judah elos koflana lusak mwet Jebus liki acn Jerusalem,

pwanang mwet Jebus elos srakna muta inmasrlon mwet
Judah nwe misenge.

16 Masrol layen nu eir ke acn sin tulik natul Joseph
ah mutawauk Infacl Jordan apkuran nu Jericho,
ke sie acn kutulap in unon in kof Jericho, srola nu yen
mwesis na utyak nu yen fulat fahla nwe Bethel. **2** Fahla
Bethel lac nu Luz, ac srola nwe Ataroth Addar, su acn
sin mwet Arch, **3** oatula nu roto ke acn lun mwet Japhlet,
som nwe ke sun Beth Horon Ten, fahla nwe Gezer, ac
safla sisken Meoa Mediterranean. **4** Tulik natul Joseph,
su sruf lal Ephraim ac sruf lal Manasseh Roto, elos eis
acn inge tuh in ma lalos. **5** Pa inge acn lun sou ke sruf
lal Ephraim. Masrol lalos mutawauk Ataroth Addar, fahla
nu kutulap nu Beth Horon Lucng, **6** ac safla ke Meoa
Mediterranean. Michmethath el oan layen eir. Masrol nu
kutulap fahla kuhfla nu acn Taanath Shiloh, fahla we lac
nu kutulap in acn Janoah, **7** na oatula Janoah lac nwe
Ataroth ac Naarah, ut sisken acn Jericho ac fahla safla
ke Infacl Jordan. **8** Masrol nu roto fahla liki acn Tappuah
nu infacl srisrik Kanah ac safla ke Meoa Mediterranean.
Pa inge acn ma itukyang nu sin sou in sruf lal Ephraim
tuh in ma lalos. **9** Acn inge weang pacna acn ac inkul
ma oan luin acn lun Manasseh, tusruktu itukyang nu sin
mwet Ephraim. **10** Mwet Ephraim elos tuh tiana lusak
mwet Canaan ma muta in acn Gezer. Ke ma inge mwet
Canaan elos srakna muta inmasrlon mwet Ephraim nwe
misenge, tusruktu elos orekma oana mwet kohs nu sin
mwet Ephraim.

17 Sie ipin acn roto in Infacl Jordan tuh itukyang nu sin
kutu sou in sruf lal Manasseh, su tulik se oemeet
natul Joseph. Na Machir, papa tumal Gilead, el wen
se oemeet natul Manasseh ac el mwet pwengpeng ke
mweun se, pa sis acn Gilead ac Bashan su oan kutulap
in Infacl Jordan itukyang lal. **2** Acn roto in Infacl Jordan
itukyang nu sin sou lula lal Manasseh: Abiezer, Helek,
Asriel, Shechem, Hepher, ac Shemida. Pa inge mukul
lula natul Manasseh wen natul Joseph, ac elos sifen kais
sie sou. **3** Na Zelophehad, su ma natul Hepher, natul
Gilead, natul Machir, natul Manasseh, wangin mukul
natul — mutan mukena, ac inelos pa Mahlah, Noah,
Hoglah, Milcah, ac Tirzah. **4** Elos som nu yorol Eleazar
mwet tol, ac nu yorol Joshua wen natul Nun, ac nu yurin
mwet kol ac fahk, "LEUM GOD El tuh sapkin nu sel
Moses elan ase ipin acn lasr in oapana ke mukul wiasr
inge eis acn lalos." Na elos sang acn sin mutan inge,
in oana ma LEUM GOD El sapkin. **5** Pa inge sripa se
sis tuh oasr pac ip singoul itukyang nu sin Manasseh in
weang acn Gilead ac Bashan su oan kutulap in Infacl
Jordan, **6** mweyen itukyang acn sin mukul oayapa mutan
natul Manasseh. Acn Gilead itukyang nu sin mwet lula
nukewa in sruf lal Manasseh. **7** Facl sel Manasseh pa
som Asher lac nwe sun acn Michmethath, kutulap in
acn Shechem. Na masrol sac fahla eir lac nu ke acn
lun mwet Entappuah. **8** Acn ma raunela siti Tappuah
ma lal Manasseh, tusruktu siti se inge Tappuah ma oan
fin masrol an, ma lun tulik natul Ephraim. **9** Na masrol
an putati som nwe ke infacl srisrik Kanah. Siti nukewa
ma oan eir in infacl srisrik soko ah ma lun tulik natul
Ephraim, finne siti inge oan in facl lal Manasseh. Masrol
lal Manasseh uh fahla epang sisken infacl srisrik soko
ah nwe safla Meoa Mediterranean. **10** Acn eir ma lal
Ephraim, ac acn epang ma lal Manasseh, ac masrol
lalos nu roto pa Meoa Mediterranean. Ac masrol nu
roto epang ke acn lal Manasseh sun acn lal Asher, ac
masrol nu kuta epang ke acn lal Manasseh sun acn
lal Issachar. **11** Luin acn sel Issachar ac Asher, acn
ekasr inge oan loac, tuh ma lal Manasseh: Beth Shan ac
Ibleam ac inkul nukewa ma raunela, oayapa acn Dor
(su oan sisken Meoa Mediterranean), Endor, Taanach,
Megiddo, ac inkul nukewa ma raunela. **12** Tusruktu,
mwet Manasseh elos koflana lusak mwet in siti ingo,
oru mwet Canaan elos mutana we. **13** Finne pacl se
ma mwet Israel elos arulana kui, elos tiana luselosla,
tusruktu elos sang orekma upa nu faclos. **14** Na tulik
natul Joseph fahk nu sel Joshua, "Efu kom ku ase ipin
acn sefanna tuh in ma lasr? Kut arulana pus, mweyen
LEUM GOD El akinsewowoye kut." **15** Ac Joshua el fahk
nu selos, "Kowos fin arulana pus, ac fineol Ephraim fin
srikla nu suwos, na kowos utyak nu insak uh ac sifacna
sakunla nu suwos kutu acn sin mwet Periz ac mwet
Rephaim." **16** Ac elos topuk, "Facl sesr fineol uh tia fal nu
sesr, tuh mwet Canaan su muta acn tupasrpasr uh oasr
chariot osra natulos, kewana elos su muta Beth Shan ac
elos su muta Infahlfal Jezreel ac acn nukewa ma raunela
acn ingan." **17** Joshua el fahk nu sin sruf lal Ephraim
ac Manasseh Roto, "Pwaye kowos arulana pus ac ku.
Fal in pus liki ipin acn se na lowos. **18** Fineol uh ma
lowos. Finne acn ingan insak, kowos ac fah sakunla ac
fah ma lowos nufon. Ac nu ke mwet Canaan an, kowos
ac fah luselosla, elos finne mwet ku ac oasr chariot osra
natulos."

18 Tukun elos eisla acn inge, mwet Israel nufon tukeni
in acn Shiloh, ac tulokunak Lohm Nuknuk sin
LEUM GOD in acn we. **2** Tusruktu itkosr sin sruf lun
Israel soenna itukyang acn selos. **3** Ouinge Joshua el
fahk nu sin mwet Israel, "Kowos ac soano nwe ngac
in som eis acn ma LEUM GOD lun papa tomowos El
sot lowos inge? **4** Supwama mwet tolu ke kais sie sruf,
ac nga ac fah supwalosla elos in som liye acn inge
nufon, ac sruloala luman acn su elos lungse tuh in ma
lalos, na elos fah foloko nu yuruk. **5** Acn inge ac fah
kitakatelik nu ke ip itkosr. Judah el ac fah eis layen nu
eir tuh in ma lal, ac Joseph el ac fah eis layen nu epang.
6 Sruloala luman ipin acn itkosr inge ac use nu yuruk,
ac nga ac fah aol kowos in susfa kac ye mutun LEUM
GOD lasr. **7** Tusruktu, ac fah wangin ip lun mwet Levi

inmasrlowos, mweyen orekma mutal lun LEUM GOD
ac fah mwe usru lalos. A sruf lun Gad, Reuben, ac
Manasseh Kutulap elos eis tari acn lalos layen kutulap in
Infacl Jordan. Moses, mwet kulansap lun LEUM GOD,
el tuh sang lalos." **8** Meet liki mwet ah som in sruloala
luman acn ingo, Joshua el fahk nu selos, "Kowos som nu
in acn ingan nufon, sruloala, na kowos foloko nu yuruk.
Na inge, in acn Shiloh, nga ac fah aol kowos in susfa
ke acn ingan ye mutun LEUM GOD." **9** Ouinge mwet
ah som nu fin acn inge nufon ac sruloala ac kitalik nu
ke ip itkosr wi inen kais sie siti we. Na elos folokla nu
yorol Joshua ke nien aktuktuk Shiloh. **10** Na Joshua el
kitalik acn uh nu sin sruf lula lun mwet Israel ke susfa
ye mutun LEUM GOD in acn Shiloh. **11** Acn lun sou
in sruf lal Benjamin pa itukyang emeet. Acn lalos ah
oan inmasrlon acn lal Judah ac Joseph. **12** Masrol lalos
layen nu epang mutawauk Infacl Jordan utyak ke acn
oatu se epang in acn Jericho ac fahla roto lac nu fineol
uh, ac utyak na nwe sun yen mwesis in Bethaven. **13**
Na masrol an fahla nu ke acn oatui se eir in acn Luz
(su pangpang pac Bethel), na fahla nu Ataroth Addar
su oan fineol eir in Beth Horon Ten. **14** Na masrol sac
kuhfla som nu layen eir liki siska roto ke fineol soko ah,
ac fahla nu Kiriath Baal (ku Kiriath Jearim), su ma lun
sruf lal Judah. Pa inge masrol nu roto. **15** Masrol layen
nu eir ah mutawauk sisken acn Kiriath Jearim ac fahla
sun unon in kof Nephtoah, **16** sifilpa oatui nu pe eol
ma oan ngetang nu Infahlfal Hinnom su oan epang in
Infahlfal Rephaim, fahla pac sasla Infahlfal Hinnom eir in
pe eol Jebus nwe ke sun acn Enrogel. **17** Insac lac el
kuhfwak nu epang, fahsryak nu in acn Enshemesh, som
na nwe Geliloth su oan ngetang nu ke Innek In Utyak Nu
Adummim, sifilpa oatula nu ke Eot lal Bohan (su wen
natul Reuben), **18** ac fahla ut epang in mutun eol se ma
ngetang nu Infahlfal Jordan, na oatula nu infahlfal ah. **19**
Na masrol sac utyak we lac nwe ke acn oatu tafunyen
epang in acn Beth Hoglah, ac safla inalok in Meoa Misa
ke kapin Infacl Jordan. Pa inge masrol layen nu eir. **20**
Infacl Jordan pa masrol nu kutulap. Pa inge masrol ma
akilenya acn su itukyang nu sin sou in sruf lal Benjamin
tuh in ma lalos. **21** Pa inge siti lun kais sie sou ke sruf lal
Benjamin: Jericho, Beth Hoglah, Emek Keziz, **22** Beth
Arabah, Zemaraim, Bethel, **23** Avvim, Parah, Ophrah,
24 Chepharammoni, Ophni, ac Geba — siti singoul luo
nufon, wi inkul nukewa ma raunela. **25** Oayapa Gibeon,
Ramah, Beeroth, **26** Mizpah, Chephirah, Mozah, **27**
Rekem, Irpeel, Taralah, **28** Zela, Haeleph, siti lun Jebus
(acn Jerusalem), Gibeah, ac Kiriath Jearim — siti singoul
akosr nufon, wi inkul nukewa ma raunela. Pa inge acn
ma itukyang nu sin sou in sruf lal Benjamin tuh in ma
lalos.

19 Kitakat se akluo som nu sin sou in sruf lal Simeon.
Acn lalos uhc oasr pana luin acn lun sruf lal Judah.
2 Acn inge pa Beersheba, Sheba, Moladah, **3** Hazar
Shual, Balah, Ezem, **4** Eltolad, Bethul, Hormah, **5** Ziklag,
Beth Marcaboth, Hazar Susah, **6** Beth Lebaoth, ac
Sharuhen — siti singoul tolu nufon, wi inkul nukewa ma
raunela. **7** Oayapa Ain, Rimmon, Ether, ac Ashan — siti
akosr, wi inkul nukewa ma raunela, **8** weang pacna acn
nukewa raunela siti inge nwe Baalath Beer (ku Ramah),
su oan nu eir. Pa inge acn ma itukyang nu sin sou in sruf
lal Simeon tuh in ma lalos. **9** Ke sripen acn lal Judah
yohk liki ma elos enenu, oru itukyang sie ip lalos inge nu
sin sruf lal Simeon. **10** Kitakat se aktolu som nu sin sou
in sruf lal Zebulun. An se elos eis inge fahla na nwe sun
acn Sarid. **11** Liki acn sacn, masrol an fahla roto lac
nu Mareal, ac pusralla acn Dabbesheth ac infacl srisrik
soko kutulap in acn Jokneam. **12** Ke layen kutulap in
acn Sarid, masrol an fahla nu kutulap nu ke masrol nu
Chisloth Tabor, na sifilpa fahla nu Daberath ac utyak
nu Japhia. **13** Sifilpa fahla liki acn sacn nu kutulap nwe
sun Gath Hepher ac Ethkazin, ac kuhfla nu Neah ke
inkanek nu Rimmon. **14** Ke masrol epang an, el kuhfla
nu Hannathon, fahla safla Infahlfal Iphtahel. **15** Acn inge
pa Kattath, Nahalal, Shimron, Idalah, ac Bethlehem—
siti singoul luo nufon, wi inkul nukewa ma raunela. **16**
Siti inge wi acn ma raunela, oan in acn ma itukyang nu
sin sou in sruf lal Zebulun tuh in ma lalos. **17** Kitakat se
akakosr som nu sin sou in sruf lal Issachar. **18** Acn inge
pa Jezreel, Chesulloth, Shunem, **19** Hapharaim, Shion,
Anaharath, **20** Rabbith, Kishion, Ebez, **21** Remeth,
Engannim, Enhaddah, ac Bethpazzez. **22** Masrol in
acn Issachar fahla pusralla Tabor, Shahazumah, Beth
Shemesh, ac safla Infacl Jordan — siti singoul onkosr
nufon, wi inkul nukewa ma raunela. **23** Siti inge wi acn
ma raunela, oan in acn ma itukyang nu sin sou in sruf lal
Issachar tuh in ma lalos. **24** Kitakat se aklimekosr som
nu sin sou in sruf lal Asher. **25** Acn inge pa Helkath, Hali,
Beten, Achshaph, **26** Allam Melech, Amad, ac Mishal.
Masrol nu roto an pusralla Carmel ac Shihor Libnath.
27 Ac nu kutulap, masrol an fahla sun acn Bethdagon,
pusralla acn Zebulun ac Infahlfal Iphtahel nu epang nu
Bethemek ac Neiel, na fahla na nwe epang nu Cabul,
28 Ebron, Rehob, Hammon, ac Kanah nwe ke sun acn
Sidon. **29** Na masrol an kuhfla nu Ramah, ac sun Tyre
(sie siti rauniyukla ke pot fulat) na sifil kuhfla nu Hosah,
ac fahla safla ke Meoa Mediterranean. Siti inge oasr
pac we: Mahalab, Achzib, **30** Ummah, Aphek, ac Rehob
— siti longoul luo nufon, wi inkul nukewa ma raunela.
31 Siti inge wi acn ma raunela, oan in acn ma itukyang
nu sin sou in sruf lal Asher tuh in ma lalos. **32** Kitakat
se akonkosr som nu sin sou in sruf lal Naphtali. **33**
Masrol ke acn se inge fahla Heleph lac nu ke sak oak
in Zaanannim ac fahla nu Adaminekeb ac nu Jamnia,
ac fahla nwe Lakkum ac safla ke Infacl Jordan. **34** Na
masrol sacn kuhfla nu roto som nu Aznoth Tabor, ac liki
acn sacn fahla nu Hukkok pusralla Zebulun nu eir, ac

Asher nu roto, ac Infacl Jordan nu kutulap. **35** Siti inge
nukewa rauniyukla ke pot fulat: Ziddim, Zer, Hammath,
Rakkath, Chinnereth, **36** Adamah, Ramah, Hazor, **37**
Kedesh, Edrei, Enhazor, **38** Yiron, Migdalel, Horem,
Bethanath, ac Beth Shemesh — siti singoul eu nufon wi
inkul nukewa ma raunela. **39** Siti inge wi acn ma raunela,
oan in acn ma itukyang nu sin sou in sruf lal Naphtali tuh
in ma lalos. **40** Kitakat se akitkosr som nu sin sou in
sruf lal Dan. **41** Acn inge pa Zorah, Eshtaol, Irshemesh,
42 Shaalbim, Aijalon, Ithlah, **43** Elon, Timnah, Ekron,
44 Eltekeh, Gibbethon, Baalath, **45** Jehud, Beneberak,
Gathrimmon, **46** Mejarkon, ac Rakkon, ac acn nukewa
raunela Joppa. **47** Ke itukla acn sin tulik natul Dan inge,
elos som nu Laish ac mweuni. Elos sruokya ac onela
mwet we, ac eisla acn sac lalos. Elos oakwuki we ac
ekulla inen siti sac liki Laish nu ke Dan, in oana inen
papa tumun sruf lalos. **48** Siti inge wi acn ma raunela,
oan in acn ma itukyang nu sin sou in sruf lal Dan tuh in
ma lalos. **49** Ke mwet Israel elos kitalik tari acn nukewa,
elos sang ipin acn se nu sel Joshua wen natul Nun tuh
in ma lal. **50** In oana ma LEUM GOD El tuh sapkin, elos
sang siti se el tuh siyuk ah: Timnath Serah, su oan fineol
uh in Ephraim. Joshua el sifil musaela siti se inge ac
muta we. **51** Eleazar mwet tol, Joshua wen natul Nun,
ac mwet kol lun kais sie sou in sruf lun Israel, elos kitalik
acn inge ke fa ye mutun LEUM GOD in acn Shiloh,
ke mutunoa in Lohm Nuknuk sin LEUM GOD. Pa inge
saflaiyen kitakatelik lun acn inge.

20 Na LEUM GOD El fahk nu sel Joshua, **2** "Fahk nu
sin mwet Israel elos in sulela siti in molela oana ke
nga tuh fahk Moses elan fahkot nu sum. **3** Fin oasr mwet
se uniya sie mwet ke tia ma el akoo in orala a ma ke
ongla ouiya, elan ku in kaingla nu we ac suk molela liki
mwet se ma suk in foloksak nu sel an. **4** El fin kaingla nu
in sie siti inge, el enenu in tui ke acn in nununku ke acn
in utyak an, ac fahkak ma se el orala an nu sin mwet kol
in siti sacn. Na elos fah ku in eisal nu in siti sac ac sang
sie acn elan muta we. **5** Mwet sukok foloksak inge fin
ukwal nu in acn sac, na mwet in siti sac elos tia ku in
eisalang nu sel mweyen inkanek in ongla ouiya se pa el
tuh eisla moul lun mwet sac kac ah, ac tia ma el akola
sel in oru. **6** Mwet sac enenu in mutana in siti sac nwe
ke na orekla nununku nu sel sin mwet kol in acn sac,
ac nwe ke na Mwet Tol Fulat se lun Israel in pacl sac
el misa. Tukun pacl se inge, na mwet sacn fah ku in
folokla nu in acn sel ma el kaingla we me." **7** Ouinge
elos sulela acn Kedesh in Galilee ke fineol in acn lal
Naphtali, ac Shechem ke fineol in acn lal Ephraim, ac
Hebron (Kiriath-arba) ke fineol in acn lal Judah. Siti inge
kewa oan roto in Infacl Jordan. **8** Elos sulela Bezer in
acn mwesis lal Reuben, ac Ramoth in Gilead in acn lal
Gad, ac Golan in Bashan in acn lal Manasseh. Siti inge
kewa oan kutulap in Infacl Jordan ke acn tupasrpasr
ke fineol kutulap in Jericho. **9** Kutena sin mwet Israel,
ku mwetsac su muta inmasrlolos, fin eisla moul lun sie
mwet ke ongla ouiya, el ku in kaingla nu in sie sin siti
inge, na ac tia anwuki el sin mwet ma suk in foloksak nu
sel meet liki nununkeyuk el yurin mwet kol in acn sac.

21 Mwet kol in sruf lal Levi elos som nu yorol Eleazar
mwet tol, ac Joshua wen natul Nun, ac nu yurin
mwet kol lun sruf nukewa lun Israel. **2** Ingo, in Shiloh in
acn Canaan, elos fahk, "LEUM GOD El tuh sapkin nu sel
Moses tuh in oasr siti ituku nu sesr kut in muta we wi acn
tupasrpasr nien mongo lun kosro natusr." **3** Ouinge mwet
Israel elos sang nu sin mwet Levi ke acn lalos sifacna
kutu siti wi acn oasr mah we, in fal nu ke ma LEUM GOD
El sapkin. **4** Ac sou ke sou lulap lal Kohath in sruf lal
Levi pa eis emeet acn la. Oasr siti singoul tolu itukyang
nu sin sou ma tuku kacl Aaron mwet tol, su acn inge oan
in acn lal Judah, Simeon, ac Benjamin. **5** Ac sou lula sin
sou lulap lal Kohath itukyang siti singoul, su acn inge
oan in acn lal Ephraim, Dan, ac Manasseh Roto. **6** Oasr
siti singoul tolu itukyang nu sin sou lulap lal Gershon, ke
acn lal Issachar, Asher, Naphtali, ac Manasseh Kutulap.
7 Oasr siti singoul luo itukyang nu sin sou in sou lulap lal
Merari, ke acn lal Reuben, Gad, ac Zebulun. **8** Mwet
Israel elos sang ke fa acn in muta, ac acn in mongo lun
kosro, nu sin mwet Levi, in oana ma LEUM GOD El tuh
sapkin nu sel Moses. **9** Pa inge inen acn ma itukla ke
acn lal Judah ac Simeon, **10** ac itukyang nu sin tulik natul
Aaron, ke sou lulap lal Kohath. Elos pa eis acn selos
oemeet sin sruf lal Levi. **11** Itukyang nu selos siti Arba
(Arba se inge papa tumal Anak) a inge pangpang inen
acn sac Hebron, oan ineol Judah, weang acn ma elos
tufahla kosro natulos we. **12** Tusruktu acn likin siti uh, wi
inkul nukewa ma raunela, tuh itukyang tari nu sel Caleb,
wen natul Jephunneh, tuh in ma lal. **13** In weang Hebron
(sie siti in molela), siti itukyang nu sin tulik natul Aaron
mwet tol pa takla inge: Libnah, **14** Jattir, Eshtemoa, **15**
Holon, Debir, **16** Ain, Juttah, ac Beth Shemesh, weang
acn ma elos tufahla kosro natulos we. Oasr siti eu ke
sruf lal Judah ac Simeon. **17** Ac liki acn lal Benjamin,
itukyang siti akosr inge: Gibeon, Geba, **18** Anathoth, ac
Almon, weang acn ma elos tufahla kosro natulos we. **19**
Oasr siti singoul tolu nufon, weang acn ma oasr mah we
nien tohf kosro, pa itukyang nu sin mwet tol su fwilin
tulik natul Aaron. **20** Sou lula ke sou lulap lal Kohath in
sruf lal Levi, oasr siti ekasr itukyang nu selos in facl lal
Ephraim. **21** Siti akosr itukyang nu selos: Shechem, su
sie sin siti in molela oan fineol in acn Ephraim, ac Gezer,
22 Kibzaim, ac Beth Horon. Kais sie siti inge oasr acn
tupasrpasr nien mongo lun kosro. **23** Ac liki acn lal Dan,
oasr siti akosr itukyang nu selos: Eltekeh, Gibbethon, **24**
Aijalon, ac Gathrimmon, ac weang pacna acn tupasrpasr
nien mongo lun kosro. **25** Ac liki acn lal Manasseh Roto,
oasr siti luo itukyang nu selos: Taanach, ac Gathrimmon,
weang acn tupasrpasr nien mongo lun kosro. **26** Sou
in sou lulap lal Kohath inge oasr siti singoul itukyang

nu selos, weang pacna acn tupasrpasr nien mongo lun
kosro. 27 Ac sie pac u in sruf lal Levi su ma ke sou
lulap lal Gershon, elos eis siti luo liki acn lun Manasseh
Kutulap. Pa inge: Golan, su oasr in Bashan (sie sin siti
in molela) ac Beeshterah, weang acn tupasrpasr nien
mongo lun kosro. 28 Liki acn lal Issachar, elos eis siti
akosr: Kishion, Daberath, 29 Jarmuth, ac Engannim,
weang pacna acn tupasrpasr nien mongo lun kosro. 30
Ac liki acn lal Asher, elos eis siti akosr: Mishal, Abdon,
31 Helkath, ac Rehob, weang pacna acn tupasrpasr nien
mongo lun kosro. 32 Ac liki acn lal Naphtali, elos eis siti
tolu: Kedesh (sie sin siti in molela su oan in Galilee),
Hammoth Dor, ac Kartan, weang pacna acn tupasrpasr
nien mongo lun kosro. 33 Sou nukewa ke sou lulap lal
Gershon inge elos eis siti singoul tolu nufon, weang
acn tupasrpasr nien mongo lun kosro. 34 Ac sou lula
ke sruf lal Levi, su ma ke sou lulap lal Merari, elos
eis siti akosr liki acn lal Zebulun: Jokneam, Kartah, 35
Dimnah, ac Nahalal, weang acn tupasrpasr nien mongo
lun kosro. 36 Liki acn lal Reuben, elos eis siti akosr:
Bezer, Jahaz, 37 Kedemoth, ac Mephaath, weang acn
tupasrpasr nien mongo lun kosro. 38 Liki sruf lal Gad,
elos eis siti akosr: Ramoth (sie sin siti in molela su oan
in Gilead), Mahanaim, 39 Heshbon, ac Jazer, weang
pacna acn tupasrpasr nien mongo lun kosro. 40 Ouinge
oasr siti singoul luo itukyang nu sin sou lulap lal Merari.
41 Oasr siti angngaul oalkosr nufon itukyang nu sin mwet
Levi liki acn nukewa lun mwet Israel. 42 Siti inge kewa
oasr acn tupasrpasr nien mongo lun kosro oan raunela.
43 Ke ma inge LEUM GOD El sang acn nukewa nu sin
mwet Israel su El tuh wulela kac nu sin papa tumalos.
Ke elos eis acn selos inge tari, na elos oakwuki we. 44
Na LEUM GOD El sang misla nu fin acn selos nufon,
oana ke El tuh wulela nu sin mwet matu lalos ah. Wangin
sie sin mwet lokoalok lalos tuh ku in lainulos, mweyen
LEUM GOD El tuh sang kutangla nu sin Israel. 45 LEUM
GOD El arulana karinganang wulela nukewa ma El tuh
orala nu sin mwet Israel.

22 Na Joshua el pangoneni mwet in sruf lal Reuben,
ac sruf lal Gad, ac sruf lal Manasseh Kutulap 2 ac
fahk nu selos, "Kowos aksafyela tari ma Moses, mwet
kulansap lun LEUM GOD, el sapkin, ac kowos akos ma
nukewa nga fahk nu suwos. 3 Ke lusen pacl sac nwe
misenge kowos tiana ngetla liki mwet Israel wiowos,
ac kowos akos na ma LEUM GOD lowos El sapkin nu
suwos. 4 Inge, ke LEUM GOD lowos El sang tari misla
nu sin mwet wiowos inge oana ma El wulela kac, kowos
folokla nu in acn suwos su oan kutulap in Infacl Jordan,
ma Moses, mwet kulansap lun LEUM GOD, el tuh sot
lowos. 5 Tusruktu, kowos liyaung ac akos ma sap ma
Moses, mwet kulansap lun LEUM GOD, el tuh sot nu
suwos, in lungse LEUM GOD lowos, in oru ma lungse
lal, in akos ma sap nukewa lal, in oaru nu sel, ac in
kulansupwal ke insiowos ac ngunuwos kewa." 6 Ouinge
Joshua el akinsewowoyalos ac supwalosla, na elos
folokla nu yen selos. 7 Nu sin tafun sruf lal Manasseh,
Moses el sang ipin acn se lalos in acn Bashan, ac nu sin
tafu sruf sac Joshua el sang ipin acn se layen roto in
Infacl Jordan, inmasrlon mwet Israel wialos. Ke Joshua
el supwalosla nu yen selos ah, el akinsewowoyalosla
meet 8 ac fahk, "Folokla nu yen suwos wi mwe kasrup su
kowos eisla sin mwet lokoalok lowos — kosro nutuwos,
silver, gold, bronze, osra, oayapa nuknuk pukanten —
ac kitalik ma inge inmasrlon mwet wiowos." 9 Na mwet
in sruf lal Reuben, sruf lal Gad, ac sruf lal Manasseh
Kutulap elos fahsr liki mwet Israel in acn Shiloh in
Canaan, ac folokla nu Gilead, acn selos su elos eis
oana ma LEUM GOD El fahk nu sel Moses. 10 Ke sruf
lal Reuben, sruf lal Gad, ac sruf lal Manasseh Kutulap
elos tuku sun acn Geliloth, su oan apkuran nu Infacl
Jordan, elos tulokunak sie loang na lulap sisken infacl
ah. 11 Na sulkakinyuk nu sin mwet Israel saya nukewa,
"Kowos in lohng, tuh sruf lal Reuben, Gad, ac Manasseh
Kutulap elos tulokunak sie loang in acn Geliloth, ke layen
lasr sisken Infacl Jordan!" 12 Ke mwet Israel elos lohng
ma inge, elos nukewa toeni nu Shiloh, su oan roto in
Infacl Jordan, tuh elos in mweuni sruf su muta layen
nu kutulap. 13 Na mwet Israel elos supwalla Phinehas,
wen natul Eleazar mwet tol, nu sin sruf lal Reuben, Gad,
ac Manasseh Kutulap in acn Gilead, lefahl kutulap in
Infacl Jordan. 14 Ac elos supwala pac singoul sin mwet
kol lalos welul Phinehas, kais sie ke sruf singoul ah, ac
mwet inge pa sifen sou in kais sie sou lulap. 15 Elos
tuku sun acn Gilead nu yurin mwet lun Reuben, Gad, ac
Manasseh Kutulap, 16 na ke inen mwet lun LEUM GOD
nukewa, elos fahk nu selos, "Efu kowos ku orek pwapa
koluk ac forla liki God lun Israel? Ke kowos orala loang
se inge nu suwos sifacna, kowos lain LEUM GOD! 17 Ya
kowos tia esam ma koluk lasr in acn Peor, ke LEUM
GOD El akkeokye mwet lal ke mas upa? Kut srakna
keok ke ma inge. Ya soenna fal orekma koluk lasr nu
sin LEUM GOD? 18 Na mea, kowos ac forla liki LEUM
GOD? Kowos fin forla liki LEUM GOD misenge, El ac fah
arulana kasrkusrak sin mwet Israel nukewa lutu. 19 Ke
ma inge, acn lowos an fin tia fal in orek alu we, fahsru
nu in acn sin LEUM GOD, yen Lohm Nuknuk sin LEUM
GOD oan we, ac eis kutu acn lasr uh lowos. Nimet
kowos lain LEUM GOD ac oru tuh kut in wi pac lain
God, ke kowos sifil musai sie pac loang sayen loang lun
LEUM GOD lasr. 20 Kowos in esamul Achan, wen natul
Zerah, ke el tuh seakos ac tia kunausla ma sapkinyuk in
kunausyukla, na tia el mukena pa misa ke sripen ma
koluk lal ah, a mwet Israel nukewa wi pulakin keok." 21
Na mwet ke sruf lal Reuben, Gad, ac Manasseh Kutulap
elos topuk sifen sou lun mwet Israel su muta lefahl roto
in Infacl Jordan, ac fahk, 22 "El Su Fulatlana, LEUM
GOD, El God! El Su Fulatlana, LEUM GOD, El God!

El etu lah efu ku kut oru ma inge, ac kut ke kowos in
etu pac! Fin ma kut oru inge lainul ac kunausla wulela
lasr nu sel, lela in anwuki kut! **23** Ac kut fin tia akos
LEUM GOD ac musai loang lasr in orek mwe kisa firir,
ku mwe kisa wheat, ku mwe kisa in akinsewowo, na
lela LEUM GOD Elan nununkekut kac. **24** Mo! Kut oru
ma inge mweyen kut sensen mu ac mau sie len tulik
nutuwos uh ac ku in fahk nu sin tulik natusr uh, 'Mea
lomtal nu ke LEUM GOD lun Israel? **25** God El orala
tuh Infacl Jordan in srikutla liki kowos, mwet Reuben
ac Gad! Wangin ip lomtal nu sin LEUM GOD!' Na fin
ouinge, tulik nutuwos an ac mau oru tulik natusr uh in tila
alu nu sin LEUM GOD. **26** Na pa kut orala loang se, tuh
tia ma nu ke mwe kisa firir ku kutena kain kisa. **27** Tia pa
ingan sripa lasr uh. Kut oru tuh in mwe akul inmasrlosr
ac kowos ac oayapa fwil tokosr uh, kut in mau ku in
alu nu sin LEUM GOD ye mutun Lohm Nuknuk Mutal
sel, wi kisa lasr inge ke mwe kisa firir ac mwe kisa in
akinsewowo. Fin ouinge, na tulik nutuwos uh ac fah tia
ku in fahk mu, 'Wangin ip lowos sin LEUM GOD.' **28**
Nunak lasr uh pa fin fahsr nwe tok tulik nutuwos elos
fahk kas ouinge, na tulik natusr uh ac ku in fahk mu,
'Liye, mwet matu lasr ah orala loang se oana loang lun
LEUM GOD. Tia loang in mwe kisa firir ku kutena kain in
kisa, a tuh in sie mwe akul inmasrlosr ac kowos.' **29**
Wangin in nunak lasr kut in lain LEUM GOD, ku forla
lukel misenge ke kut musaeak loang se nu ke mwe kisa
firir, ku mwe kisa wheat, ku kutena kain in kisa. Kut tia
lungse musaela kutena loang sayen loang lun LEUM
GOD lasr su oan ye mutun Lohm Nuknuk Mutal sel." **30**
Ke Phinehas mwet tol, ac mwet kol singoul ke sruf lun
Israel su muta layen nu roto, elos lohng ma mwet ke
sruf lun Reuben, Gad ac Manasseh Kutulap elos fahk
inge, na elos insewowo kac. **31** Na Phinehas, wen natul
Eleazar mwet tol, el fahk nu selos, "Inge kut etu lah
LEUM GOD El wi kut mweyen kowos tia oru kutena ma
in lainul ke ma kowos oru inge. Ouinge kowos molela
Israel liki kaiyuk lun LEUM GOD." **32** Na Phinehas wen
natul Eleazar, ac mwet kol lun mwet Israel, elos som liki
mwet lal Reuben ac Gad in acn Gilead, ac folokla nu
Canaan nu yurin mwet Israel, ac fahkak ma inge nukewa
nu selos. **33** Mwet Israel elos insewowo ke ma elos
lohng ac kaksakin God. Elos tila sramsramkin in som
mweun ac kunausla acn sin mwet Reuben ac mwet Gad.
34 Ac mwet Reuben ac mwet Gad elos fahk, "Loang se
inge sie mwe loh nu sesr nukewa lah LEUM GOD El
God." Ouinge elos sang inen loang sac "Mwe Loh."

23 Tukun pacl loeloes, LEUM GOD El sang misla nu
sin mwet Israel liki mwet lokoalok lalos. In pacl
sac, Joshua el arulana matuoh. **2** Na el pangoneni mwet
Israel nukewa, mwet matu, mwet kol, mwet nununku,
mwet leum lalos, ac fahk nu selos, "Nga arulana matuoh
inge, ac pacl luk apkuranme. **3** Kowos liye tari ma
nukewa ma LEUM GOD lowos El oru nu sin mutunfacl
inge nukewa keiwos. LEUM GOD lowos El mweun
keiwos. **4** Liye, nga kitalik tari nu sin sruf lun Israel
mutunfacl nukewa su nga sruokya ke mweun oayapa
mutunfacl su soenna sruhu, mutawauk Infacl Jordan su
oan kutulap, fahla nwe Meoa Mediterranean, su oan
roto. **5** LEUM GOD lowos El ac fah oru tuh elos in
kaingkin kowos, ac El fah luselosyak liki ye motowos.
Kowos ac fah eis facl selos, oana LEUM GOD lowos El
tuh wulela nu suwos. **6** Ke ma inge, kowos in arulana
karinganang ac akos ma nukewa ma simla in book in Ma
Sap lal Moses, ac nik kowos kuhfla liki. **7** Kowos fah tia
asruoki yurin mwetsac su lula in masrlowos, ku fahk inen
god lalos, ku fulahk ke inen god lalos, ku epasr nu selos.
8 A kowos in arulana oaru nu sin LEUM GOD, oana ke
kowos oru oemeet me nwe misenge. **9** Tuh LEUM GOD
El lusla mutunfacl yohk ac ku ye motowos, ac wangin sie
selos tuh ku in tu lain kowos. **10** Siefanna suwos ku in
ukwauk sie tausin selos, ke sripen LEUM GOD lowos El
mweun keiwos, oana El tuh wulela nu suwos. **11** Ke
ma inge kowos in sismouk keiwos sifacna tuh kowos in
lungse LEUM GOD lowos. **12** Kowos fin soaru ac kupasr
nu sin mutunfacl su muta inmasrlowos an, ac payuk nu
selos, **13** kowos in kalem kac lah LEUM GOD lowos El
ac fah tia lusak mutunfacl inge liki kowos in oana ke El
oru nu suwos meet. A elos ac fah mwe sensen nu suwos
oana mwe kwasrip ku luf, na ac fah ngal oana mwe
sringsring nu fintukuwos ku otoh nu in motowos. Ma inge
ac orek nu suwos nwe ke na wangin sie suwos lula fin
acn wowo se ma LEUM GOD lowos El sot nu suwos.
14 "Inge nga akola in misa. Kais sie suwos sifacna etu
insiowos ac in ngunuwos lah LEUM GOD lowos El sot
ma wolana nukewa El tuh wulela kac. Wulela lal nukewa
akpwayeyuk; wangin sie tafongla. **15** Tusruktu, in oana
ke LEUM GOD lowos El akpwayeye ma wo nukewa El
tuh wulela kac nu suwos, El ac fah usot pac nu fowos ma
koluk nukewa nwe ke na El unikowosla liki facl wolana
se su LEUM GOD lowos El sot nu suwos. **16** Kowos
fin tia karinganang wulela se ma LEUM GOD lowos El
sapkin nu suwos, ac kowos fin kulansap ac alu nu sin
god saya, na mulat lun God ac fah tayak lain kowos, na
ac tia paht, ac fah wangin sie suwos lula ke facl wolana
se inge su El asot nu suwos."

24 Na Joshua el sapkin sruf nukewa lun Israel in
tukeni nu Shechem. El pangoneni mwet matu,
mwet kol, mwet nununku, ac mwet leum lun Israel, ac
elos tukeni ye mutun God. **2** Joshua el fahk nu sin mwet
uh, "Pa inge kas ma LEUM GOD lun Israel El fahk,
'In pacl meet ah, papa matu tomowos muta kutulap in
Infacl Euphrates ac alu nu sin god saya. Sie selos pa
Terah, papa tumal Abraham ac Nahor. **3** Na nga tuh
usalu Abraham, papa matu tomowos, liki acn we, ac
kolol sasla in acn Canaan nufon. Ac nga sang fwilin
tulik puspis natul. Nga eisalang Isaac nu sel, **4** ac nu
sel Isaac nga eisalang Jacob ac Esau. Nga sang acn

fineol uh in acn Edom nu sel Esau tuh in ma lal. A funu
Jacob, papa matu tomowos, el ac tulik natul tuh som
nu Egypt. **5** Tok nga supwalla Moses ac Aaron, ac nga
aklokoalokye mwet Egypt, tusruktu nga uskowosme liki
acn we. **6** Ke nga use mwet matu lowos liki acn Egypt,
mwet Egypt elos ukwalos ke chariot ac ke mwet kasrusr
fin horse. Ke mwet matu lowos elos sun Meoa Srusra, **7**
elos wowoyak nu sik ac siyuk kasru, na nga orala sie
ohk inmasrlolos ac mwet Egypt. Ac nga oru tuh kof uh in
sifil folokeni nu faclos mwet Egypt, ac akwalomyalosla.
Kowos etu ma nga tuh oru in acn Egypt. "'Na kowos
tuh muta in acn mwesis ke pacl na loeloes se. **8** Nga
uskowosme nu in acn lun mwet Amor su muta kutulap
in Infacl Jordan. Elos tuh mweun lain kowos, tuh nga
usot kutangla nu suwos. Kowos eisla acn selos, ac nga
kunauselosla ye motowos. **9** Na Balak wen natul Zippor,
tokosra lun acn Moab, el tuyak lain kowos, ac el sapla
nu sel Balaam, wen natul Beor, elan tuh selngawi kowos.
10 Tuh nga tia lohngol Balaam, ouinge el akinsewowoye
kowos. Pa inge luman molela luk nu suwos liki inpaol
Balak. **11** Na kowos fahsr sasla Infacl Jordan ac tuku nu
Jericho. Mwet kol in acn Jericho elos tuh mweun lain
kowos oana ke mwet Amor, mwet Periz, mwet Canaan,
mwet Hit, mwet Girgash, mwet Hiv, ac mwet Jebus
tuh lain kowos, tuh nga sifil pacna oru tuh kowos in
kutangulosla nufon. **12** Ke kowos utyak nu in acn we,
nga akfohsyalosyak in tuh ukwauk tokosra luo lun mwet
Amor. Kutangla lowos tia ma ke cutlass ac mwe pisr
nutuwos. **13** Ouinge nga sot nu suwos sie acn su kowos
tia taknelik fac, ac siti ma kowos tia musaela. Inge kowos
muta we ac mongo ke fokin grape ac olive, su ma kowos
tia yukwiya.'" **14** Na Joshua el sifil fahk nu selos, "Kowos
in akfulatye LEUM GOD, ac kulansap nu sel ke oaru ac
inse pwaye. Sisla kutena god su ma mwet matu lowos
elos tuh alu nu se in acn Mesopotamia ac Egypt, ac
kulansupu LEUM GOD mukena. **15** Kowos fin tia lungse
kulansupu LEUM GOD, kowos sulela misenge lah su
kowos ac kulansupu, lah ac god su mwet matu lowos
elos tuh alu nu se in acn Mesopotamia, ku god lun mwet
Amor su kowos muta in acn selos misenge. Funu nga ac
mwet in lohm sik, kut ac fah kulansupu LEUM GOD." **16**
Na mwet ah topuk ac fahk, "Kut ac fah tiana ku in sisla
LEUM GOD ac kulansupu kutena god saya! **17** LEUM
GOD lasr pa uskutme, oayapa mwet matu lasr, liki acn
Egypt, acn su kut tuh moul in kohs we. Kut liye pac
mwenmen puspis El orala. El karingin kut ke fufahsryesr
lasr inmasrlon facl puspis. **18** Ke kut utyak nu in acn
ingan, LEUM GOD El lusla mwet Amor su muta we. Ke
ma inge, kut ac fah wi pac kulansupu LEUM GOD, tuh El
God lasr." **19** Ac Joshua el fahk nu sin mwet uh, "Sahp
kowos ac tia ku in kulansupu LEUM GOD. El sie God
mutal, ac El sie God loloik. El ac tia nunak munas ke
seakos lowos ac ma koluk lowos. **20** Kowos fin forla
lukel ac kulansap nu sin god saya, El ac fah forla liki
kowos ac akkeokye kowos ac kunauskowosla, finne El
tuh arulana wo nu suwos meet." **21** Na mwet uh fahk
nu sel Joshua, "Mo! Kut ac kulansap na nu sin LEUM
GOD." **22** Na Joshua el fahk, "Kowos mwet loh lowos
sifacna ke kowos fahk mu kowos sulela tuh kowos in
kulansupu LEUM GOD." Ac elos fahk, "Aok, kut ac mwet
loh lasr sifacna." **23** Na Joshua el fahk nu selos, "Fin
pwaye, kowos sisla liki kowos god saya nukewa ma oan
yuruwos an, ac sang insiowos in pwayena nu sin LEUM
GOD lun Israel." **24** Na mwet ah fahk nu sel Joshua,
"Kut ac fah kulansap nu sin LEUM GOD lasr, ac akos
ma sap lal." **25** Ke len sac Joshua el orala sie wulela nu
sin mwet uh in acn Shechem, ac el sang nu selos ma
sap ac ma oakwuk elos in fahsr kac. **26** Ac Joshua el
simusla ma inge in book in Ma Sap Lun God. Na el eis
sie eot lulap ac tulokunak ye sak oak soko sisken Lohm
Nuknuk sin LEUM GOD. **27** Ac Joshua el fahk nu sin
mwet uh, "Liye, eot se inge ac fah mwe loh lasr. El lohng
kas nukewa ma LEUM GOD El fahk nu sesr. El ac fah
mwe loh lain kowos tuh kowos in tia lain God lowos." **28**
Na Joshua el supwalik mwet uh, ac elos nukewa folokla,
kais sie nu in acn sel sifacna. **29** Tukun ma inge, mwet
kulansap lun LEUM GOD, Joshua wen natul Nun, el
misa ke el yac siofok singoul matwal. **30** Na elos piknilya
in acn sel in Timnath Serah su oan fineol uh in acn
Ephraim, su oasr epang in Fineol Gaash. **31** Mwet Israel
elos kulansupu LEUM GOD ke lusen moul lal Joshua
nufon, ac tukun el misa ah, elos tafwelana ke lusen moul
lun mwet kol lalos su liye ma nukewa ma LEUM GOD El
oru nu sin Israel. **32** Ac srel Joseph, su mwet ah use
liki acn Egypt, elos pikinya Shechem ke ipin acn se ma
Jacob el tuh molela ke ipin silver siofok sin tulik natul
Hamor, su papa tumal Shechem. Tok ipin acn se inge
tuh itukyang tuh in mwe usru lun tulik natul Joseph. **33**
Ac Eleazar, wen natul Aaron, el misa ac pukpuki in acn
Gibeah ke ipin acn se fineol in acn Ephraim, ma tuh
itukyang lal Phinehas, wen natul.

Mwet Nununku

1 Tukun misa lal Joshua, mwet Israel elos siyuk sin
LEUM GOD, “Su inmasrlon sruf inge ac tufah fahsr
meet in mweun lain mwet Canaan?” **2** Ac LEUM GOD El
topuk, “Sruf lal Judah pa ac fahsr meet. Nga ac sang tuh
in elos pa nununku acn we.” **3** Mwet in sruf lal Judah
elos fahk nu sin mwet in sruf lal Simeon, “Fahsru wi
kut som nu in acn se ituku nu sesr, kut tukeni mweuni
mwet Canaan, na kut fah wi kowos pac nu ke acn se
itukot nu suwos.” Na sruf lal Simeon **4** ac sruf lal Judah
elos tukeni som mweun. LEUM GOD El sang kutangla
nu selos fin mwet Canaan ac mwet Periz, ac oayapa
elos kutangla singoul tausin mwet in acn Bezek. **5** Elos
konalak Adonibezek ingo ac mweunel. **6** El kaingla,
tusruktu elos ukwal nwe sruokilya ac pakela kuf lulap
ke paol ac ke nial ah kewa. **7** Ac Adonibezek el fahk,
“Tokosra itngoul su kufla kuf lulap ke paolos ac nialos,
elos tuh eis kutkut in mongo ye tepu luk. Na pa inge
God El furokma nu sik ma nga tuh oru nu selos.” Ac
elos usalla nu Jerusalem ac el misa we. **8** Mwet in sruf
lal Judah elos mweuni acn Jerusalem ac sruokya. Elos
uniya mwet we, ac esukak siti sac. **9** Tukun ma inge
elos som mweuni mwet Canaan su muta fineol uh ac pe
eol uh ac acn mwesis nu eir. **10** Elos fahsryak lain mwet
Canaan su muta in siti se pangpang Hebron, su mwet
meet ah pangon Kiriath Arba. Elos kutangla ota tolu
inge: Sheshai, Ahiman, ac Talmai. **11** Tukun ma inge,
mwet in sruf lal Judah elos som ac mweuni siti Debir, su
pangpang Kiriath Sepher in pacl sac. **12** Sie sin mwet
ingan, su pangpang Caleb, el fahk, “Nga ac elsalang
Achsah, acn se nutik, tuh elan payuk nu sin mukul se
ma ac sruokya siti Kiriath Sepher.” **13** Othniel, wen natul
Kenaz su tamulel fusr wial Caleb, el kutangla acn Debir,
na Caleb el eisalang Achsah tuh elan mutan kial. **14** In
len in marut laltal ah, Othniel el kwafe sel Achsah elan
siyuk sin papa tumal ah ke sie ipin acn. Na ke Achsah el
fani liki donkey natul, Caleb el siyuk sel lah oasr ma
el lungse. **15** Na Achsah el fahk, “Nga lungse kutu luf
in kof. Acn ma kom ase luk meet ah acn na pao.” Na
Caleb el sang lal unon in kof su oan lucng ac ten in acn
Gulloth. **16** Mwet Ken, su sou lun papa tumun mutan
kial Moses, elos wi mwet Judah som liki acn Jericho,
siti in sak palm, nu yen mwesis nu eir, su oan sisken
acn Arad in Judah. Ingo elos oakwuki muta inmasrlon
mwet Amalek. **17** Mwet Judah elos wi mwet Simeon
som mweuni mwet Canaan su muta in siti Zephath.
Elos selngawiya siti sac, ac kunausla, ac sang inen acn
sac Hormah. **18** Mwet Judah elos sruokya acn Gaza
ac Ashkelon ac Ekron wi acn nukewa ma oan raunela
acn inge. **19** LEUM GOD El kasrelos mwet Judah, ac
elos sruokya acn fineol uh, tusruktu elos koflana lusak
mwet ma muta acn tupasrpasr, mweyen oasr chariot
osra natulos. **20** In oana ma Moses el tuh sapkin ah, acn
Hebron tuh itukyang lal Caleb su tuh lusak sou tolu natul
Anak ah. **21** Tusruktu mwet in sruf lal Benjamin elos tuh
tiana lusak mwet Jebus ma muta Jerusalem, oru mwet
Jebus inge srakna muta inmasrlon sruf lal Benjamin nwe
misenge. **22** Sruf lal Ephraim ac sruf lal Manasseh elos
som ac lain acn Bethel, ac LEUM GOD El welulos. **23**
Elos supwala mwet kalngeyuk nu Bethel (inen siti sacn
meet pa Luz). **24** Ac ke mwet kalngeyuk inge liye sie
mwet illa liki siti uh, elos fahk nu sel, “Fahkma nu sesr lah
kut ac utyak fuka nu in siti uh, na kut ac kulang nu sum.”
25 Na mwet sac fahkang nu selos, na mwet Ephraim ac
mwet Manasseh inge elos uniya mwet nukewa in siti
sac sayen mwet se ma kasrelos ah ac sou lal ah. **26**
Tok mwet sac som nu in acn sin mwet Hit ac musaeak
siti se we, ac pangon acn sac Luz. Srakna pangpang
acn sac Luz nwe misenge. **27** Sruf lal Manasseh tuh
tiana lusak mwet ma muta in siti Beth Shan, Taanach,
Dor, Ibleam, Megiddo, ac acn ma oan apkuran nu in acn
inge. Oru mwet Canaan elos mutana in facl sac. **28** Ke
mwet Israel elos kui, na elos sang orekma na upa nu sin
mwet Canaan inge, tusruktu elos tiana luselosla. **29** Sruf
lal Ephraim elos tiana lusak mwet Canaan su muta in siti
Gezer, oru mwet inge elos mutana inmasrlolos. **30** Sruf
lal Zebulun tuh tiana lusak mwet muta in siti Kitron ac
Nahalal, oru mwet Canaan inge elos srak pacna mutana
inmasrlolos, tusruktu akkohsyeyuk elos in orekma nu sin
mwet Zebulun. **31** Sruf lal Asher tuh tiana lusla mwet
muta in siti Acco, Sidon, Ahlab, Achzib, Helbah, Aphek,
ac Rehob. **32** Mwet ke sruf lal Asher elos tuh wi na mwet
Canaan inge muta, ke sripen elos tiana luselosla. **33**
Sruf lal Naphtali tiana lusla mwet ma muta in siti Beth
Shemesh ac Bethanath. Mwet Naphtali inge wi na mwet
Canaan inge muta, tusruktu elos akkohsyelos in orekma
nu selos. **34** Mwet Amor elos lusak mwet in sruf lal Dan
nu fineol uh, ac tia lela elos in tuku nu yen tupasrpasr
uh. **35** Mwet Amor elos mutana in Aijalon, Shaalbim, ac
Fineol Heres, tusruktu sruf lal Ephraim ac Manasseh
elos leum faclos ac akkohsyelos in orekma nu selos.
36 Masrol ke acn Edom ac Ephraim mutawauk ke acn
Sela fahsryak nu epang ac sasla ke Innek In Utyak Nu
Akrabbim.

2 Sie lipufan lun LEUM GOD som Gilgal lac nu Bochim
ac fahk nu sin mwet Israel, “Nga uskowosme liki facl
Egypt nu in sie facl su nga tuh wulela nu sin mwet matu
lowos ah. Nga tuh fahk mu nga fah tiana kunausla wulela
luk nu suwos. **2** Kowos in tia oru kutena wulela yurin
mwet su muta in acn se inge. Kowos enenu in lipikya
loang lalos. Tuh pa kowos tiana oru ma nga fahk nu
suwos, a kowos oru siena! **3** Inge nga fahk nu suwos,
nga fah tia lusla mwet inge liki acn se inge ke kowos
utyak in eis acn selos. Elos ac fah mwet lokoalok lowos,
ac alu lowos nu sin god lalos uh ac fah mwe tukulkul nu
suwos.” **4** Ke lipufan sac fahk ma inge tari, mwet Israel
nukewa elos mutawauk in wowoyak. **5** Ke sripa se inge

elos sang inen acn sac Bochim. ac elos orek kisa nu sin
LEUM GOD we. 6 Joshua el sap mwet Israel in folokla,
na kais sie selos som okaki in acn se itukyang tuh in ma
lal. 7 Mwet Israel nukewa elos orekma nu sin LEUM
GOD ke lusen moul lal Joshua, na tukun el misa ah, elos
srakna orekma nu sin LEUM GOD ke mwet kol tokol
Joshua elos srakna moul, su tuh sifacna liye orekma
yohk lun LEUM GOD nu sin mwet Israel ke mutalos. 8
Joshua, mwet kulansap lun LEUM GOD, su wen natul
Nun, el misa ke el yac siofok singoul. 9 El pukpuki in
acn sel sifacna su pangpang Timnath Serah, su oan
yen tohktok in acn Ephraim, epang in Fineol Gaash. 10
Ke mwet nukewa in fwil sac misa, na fwil se tokolos
elos mulkunla LEUM GOD ac ma nukewa El tuh oru
nu sin mwet Israel. 11 Mwet Israel elos orekma koluk
ye mutun LEUM GOD ac elos mutawauk in kulansupu
god pukanten pangpang Baal. 12 Elos tia sifil alu nu sin
LEUM GOD lun mwet matu lalos, su tuh usalosme liki
facl Egypt, a elos mutawauk in alu nu sin god saya, god
lun mwet Canaan su muta inmasrlolos. Elos epasr nu
sin god inge, ac aktoasrye LEUM GOD. 13 Elos forla liki
LEUM GOD, ac orekma nu sin Baal ac Astarte. 14 Na
LEUM GOD El arulana mulat sin mwet Israel, ac El lela
tuh mwet lokoalok lalos in tuku pisre ma lalos. El fuhlela
tuh mwet lokoalok su raunelosla in ku lukelos, ac mwet
Israel elos koflana lainulos. 15 Pacl nukewa mwet Israel
uh fin som in mweun, LEUM GOD El ac tia welulos, a
El ac lainulos in oana ke El tuh fahk nu selos ah. Inge
mwet Israel elos muta in ongoiya lulap. 16 Na LEUM
GOD El pakiya mwet nununku in molela mwet Israel
liki mwet lokoalok lalos. 17 Tusruktu, mwet Israel elos
tiana porongo mwet kol lalos inge. Elos pilesru LEUM
GOD ac alu nu sin god saya. Mwet matu lalos ah tuh
akos ma sap lun LEUM GOD, tusruktu fwil sasu se inge,
elos tiana. 18 Pacl nukewa ma LEUM GOD El ac srukak
sie mwet nununku in kol mwet Israel, El ac kasrel ac
molela mwet Israel liki mwet lokoalok lalos ke lusenna
moul lun mwet nununku sac. LEUM GOD El pakomuta
mwet Israel ke sripen sasao lalos ke keok ac ongoiya nu
selos. 19 Tusruktu ke pacl se ma mwet nununku se inge
ac misa uh, na mwet inge ac sifilpa folokla nu ke moul
matu lalos uh, ac orekma koluk yohk liki na mwet matu
lalos ah. Elos ac kulansupu ac alu nu sin god saya,
ac likkekelana in oru ouiya koluk lalos. 20 Na LEUM
GOD El ac arulana kasrkusrak sin mwet Israel ac fahk,
"Mutunfacl se inge elos kunausla wulela se su nga tuh
sapkin nu sin mwet matu lalos elos in karingin ah. Ke
sripen elos tia akosyu, 21 nga ac fah tia lusla mutunfacl
su tuh muta in acn se inge oe in pacl se ma Joshua el
misa ah me. 22 Nga ac fah orekmakin mutunfacl saya
inge in srike mwet Israel lah elos ac fahsr tukuk in oana
mwet matu lalos ah, ku tia." 23 Ouinge LEUM GOD El
lela tuh mutunfacl inge in mutana acn elos muta we.
El tuh tia sang kutangla nu sel Joshua fin mwet inge,
oayapa El tia sa in luselosla tukun Joshua el misa ah.

3 Ke ma inge LEUM GOD El fuhlela tuh kutu mutunfacl
in mutana in facl sac in srike mwet Israel su tia wi
pulakin mweun in acn Canaan. 2 El oru ouinge ke sripa
sefanna, in luti kais sie fwil lun mwet Israel ke ouiyen
mweun, ac yokna nu selos su soenna wi mweun. 3
Mwet lula in acn we pa leum limekosr lun mwet Philistia,
oayapa mwet Canaan ac mwet Sidon ac mwet Hiv su
muta fineol uh in acn Lebanon, liki Fineol Baal Hermon
lac nwe ke Innek In Utyak Nu Hamath. 4 Ma inge orek
nu sin mwet Israel in srikalos lah elos ac akos ma LEUM
GOD El tuh sapkin nu sin mwet matu lalos ah, in pacl lal
Moses. 5 Na mwet Israel elos oakwuki muta inmasrlon
mwet Canaan, mwet Hit, mwet Amor, mwet Hiv, mwet
Periz, ac mwet Jebus. 6 Mwet Israel elos payuk nu sin
mwet inge ac alu nu sin god lalos. 7 Mwet Israel elos
mulkunla LEUM GOD lalos. Elos orekma koluk ye mutal
ac alu nu ke ma sruloala lal Baal ac Asherah. 8 Ke
ma inge, LEUM GOD El mutawauk in kasrkusrak sin
mwet Israel, ac El lela tuh Tokosra Cushan Rishathaim
lun acn Mesopotamia elan kutangulosla. Mwet Israel
elos orekma nu sel yac oalkosr. 9 Na mwet Israel elos
wowoyak nu sin LEUM GOD, ac el supwala sie mwet
in aksukosokyalos. Mwet se inge pa Othniel wen natul
Kenaz, su tamulel srik lal Caleb. 10 Ngun lun LEUM
GOD tuku nu fin mwet se inge, ac el mutawauk in kol
mwet Israel. Ke Othniel el som mweun, LEUM GOD El
sang kutangla nu sel fin tokosra lun mwet Mesopotamia.
11 Oasr misla in facl Israel ke lusen yac angngaul, na
Othniel el misa. 12 Mwet Israel elos sifilpa orekma koluk
ye mutun LEUM GOD. Ke sripa se inge, LEUM GOD El
oru tuh Tokosra Eglon lun Moab in ku liki mwet Israel. 13
Tokosra Eglon el wi mwet Ammon ac mwet Amalek lain
mwet Israel ac kutangulosla. Elos sruokya acn Jericho,
su siti in sak palm. 14 Mwet Israel elos orekma nu sel
Tokosra Eglon yac singoul oalkosr. 15 Na mwet Israel
elos sifil wowoyak nu sin LEUM GOD, na El sifil supwala
mwet se in molelosla. Mwet se inge pa Ehud, sie mwet
lasa, wen natul Gera ke sruf lal Benjamin. Mwet Israel
elos supwalla Ehud nu yorol Tokosra Eglon lun Moab, wi
mwe takma nu sel. 16 Ehud el tuh sifacna orala cutlass
se natul, fit se tafu lusa ac kosroh lac lac, ac el losya fin
pupal layen layot ye nuknuk lal uh. 17 Na el us mwe
takma ac som nu yorol Tokosra Eglon, su sie mwet na
fact. 18 Ke Ehud el sang mwe takma nu sel Tokosra
Eglon tari, na el fahk nu sin mwet ma us ma inge ah in
folokla nu acn selos. 19 Ac Ehud el welulos, na ke elos
sun eot tufahlla ekasr apkuran nu Gilgal, Ehud mukena
el forla folok nu yorol Eglon ac fahk, "O Tokosra, oasr
sie kas lukma nga ke fahk nu sum." Na tokosra sac
fahk nu sin mwet kulansap lal, "Kowos illa!" Na mwet lal
inge kewa tufoki. 20 Ke tokosra sac mukena muta ke
infukil oyohu se fin lohm sel ah, Ehud el kalukyang nu

yorol ac fahk, “Oasr kas sin God me yuruk in fahk nu
sum.” Na tokosra el tuyak. **21** Ehud el faisak cutlass
natul ah ke lac paol lasa liki pupal layot, ac kaskeang nu
insien tokosra. **22** Cutlass sac wi fung ah tilyang nu insial
tokosra, ac kiris uh nokomla nufon. Ehud el tiana faesla
cutlass sac lukel, ac mutun cutlass sac sasla fonohl. **23**
Na Ehud el tufokla nu lik ac kaliya srungul uh ac lakiya,
24 na el som. Ke mwet kulansap elos tuku ac liye tuh
srungul uh kaul ac lak, elos nunku mu tokosra el oasr
na in lohm fahsr ah. **25** Mwet inge mutana soano nwe
arulana pahtlac. Na ke tokosra sac tiana ikasla srungul
uh, elos use key uh sang ikasla, ac elos liye tuh leum
lalos el misa oan fin falful uh. **26** Ehud el kaingla ke
pacl se mwet inge srakna muta soano in ikakla. El som
alukela eot tufahlla ekasr ah, ac kaingla nu Seirah. **27**
Ke el sun fineol uh in facl Ephraim, el ukya mwe ukuk
in pangoneni mwet Israel nu ke mweun. El kololos ac
tufoki fineol uh me. **28** El fahk nu selos, “Fahsr tukuk!
LEUM GOD El sot kutangla nu suwos fin mwet lokoalok
lowos, mwet Moab.” Na elos tufoki ac fahsr tokol Ehud,
ac elos sruokya acn se ma mwet Moab elos muta we
ac akola in tupalla Infacl Jordan. Elos tia lela siefanna
mwet in alukela infacl ah. **29** Pisen mwet elos uniya ke
len sac sun akuran singoul tausin mwet mweun su ku
emeet lun mwet Moab. Wangin sie selos kaingla. **30** In
len sac mwet Israel kutangla mwet Moab, ac oasr misla
in facl Israel ke lusen yac oalngoul. **31** Mwet kol se tok
an pa Shamgar, wen natul Anath. El wi pac molela mwet
Israel, ke el sang sak kosroh muta soko mwe lillil kosro
ox, ac uniya mwet Philistia onfoko.

4 Tukun Ehud el misa, mwet Israel elos sifilpa orekma
koluk ye mutun LEUM GOD. **2** Ke ma inge, LEUM
GOD El eisalosyang nu inpaol Jabin, sie tokosra lun
mwet Canaan su leumi siti Hazor. Mwet se ma kol mwet
mweun lal an pa Sisera, su muta in acn se pangpang
Harosheth-lun-mwet-Gentile. **3** Oasr chariot osra eufoko
natul Jabin, ac el leumi mwet Israel ac akkeokyalos ke
lusen yac longoul. Na mwet Israel elos wowoyak nu sin
LEUM GOD ac siyuk kasru sel. **4** In pacl sac Deborah,
mutan kial Lappidoth, sie mutan palu, el oayapa mwet
nununku se lun mwet Israel. **5** El ac muta ye sak palm
soko, pangpang Palm lal Deborah, inmasrlon Ramah
ac Bethel fineol uh in facl Ephraim, ac mwet Israel elos
ac tuku nu yorol tuh elan oru nununku lal kaclos. **6** Sie
len ah el sapla nu sel Barak, wen natul Abinoam, nu
in siti Kedesh in Naphtali ac fahk nu sel, “LEUM GOD
lun Israel el sapkin nu sum ac fahk ouinge, ‘Eis singoul
tausin mwet sin sruf lal Naphtali ac sruf lal Zebulun,
ac kololos nu Fineol Tabor. **7** Nga ac fah usalu Sisera,
captain lun mwet mweun lal Jabin, in mweuni kom ke
Infacl Kishon. El ac us chariot ac mwet mweun lal an,
tusruktu nga fah asot kutangla nu sum.”’ **8** Na Barak el
topuk ac fahk, “Nga ac som kom fin wiyu, tuh kom fin
tia wiyu, nga ac fah tia som.” **9** Ac Deborah el fahk nu
sel Barak, “Aok, nga ac wi kom, tusruktu kom ac fah tia
akfulatyeyuk ke kutangla se inge, mweyen LEUM GOD
El ac eisalang Sisera nu inpoun sie mutan.” Na Deborah
el welul Barak ac som nu Kedesh. **10** Barak el pangonma
mwet in sruf lal Naphtali ac sruf lal Zebulun nu Kedesh,
ac oasr tausin singoul mwet welul. Ac Deborah el welul
som. **11** In pacl se inge Heber mwet Ken el tulokunak
lohm nuknuk sel apkuran nu Kedesh, fototo nu ke sak
oak soko in acn Zanannim. El tuh srengla liki mwet Ken
wial ah, su fwil natul Hobab, sou lun mutan kial Moses.
12 Ke Sisera el lohng mu Barak el fahsryak nu Fineol
Tabor, **13** el pangoneni chariot osra eufoko ac mwet lal
nukewa, ac supwalosla liki acn Harosheth-lun-mwet-
Gentile nu Infacl Kishon. **14** Na Deborah el fahk nu sel
Barak, “Fahsrot tuh LEUM GOD El kol kom. Misenge El
asot kutangla nu sum facl Sisera.” Na Barak el tufoki
Fineol Tabor me wi tausin singoul mwet mweun lal. **15**
Ke Barak ac mwet mweun lal elos mweun, LEUM GOD
El arulana akfohsyalak Sisera ac mwet mweun lal wi
chariot natulos. Na Sisera el srola liki chariot natul ac
kasrusr kaing. **16** Barak el ukwe chariot inge ac mwet
mweun inge nwe ke na sun acn Harosheth-lun-mwet-
Gentile, ac mwet lal Sisera nukewa anwuki ac wangin
sie lula. **17** Sisera el kaing nwe sun lohm nuknuk sel
Jael, mutan kial Heber mwet Ken, mweyen oasr aetui
inmasrlol Tokosra Jabin ac sou lal Heber. **18** Jael el
illa in sonol Sisera ac el fahk nu sel, “Utyak, leum se.
Utyak nu in lohm nuknuk sik, ac nimet sangeng.” Na
Sisera el utyak, ac Jael el okanulla ye nuknuk se. **19**
Sisera el fahk nu sel Jael, “Nga malu. Nunak munas
ase kutu kof an nimuk.” Jael el ikasla sie pak orekla ke
kulun kosro mwe neinyuk milk, ac sang Sisera el nimya,
na el sifil okanulla. **20** Ac Sisera el fahk nu sel Jael,
“Tu na mutunoa an. Fin oasr mwet tuku ac siyuk lah
oasr mwet inge, kom fah fahk mu wangin.” **21** Sisera el
arulana totola, oru el topla na motulla. Jael el eis sie
hammer ac soko kwi ma sang sruok lohm nuknuk ah, na
el mahsrikyak nu yorol. El sang kwi soko ah patikya ke la
sifal Sisera nwe ke sasla ke layen saya ke sifal nu infohk
uh. Na el misa. **22** Ke Barak el tuku in sokol Sisera, Jael
el tufoki in sonol ac fahk nu sel, “Fahsru, nga ac fahkak
mwet se su kom suk an.” Na Barak el welul utyak, ac
liyal Sisera ke el misa oan infohk uh, ac kwi soko ah
sasla ke sifal. **23** In len sac, God El sang kutangla nu sin
Israel facl Jabin, tokosra lun mwet Canaan. **24** Mwet
Israel elos kui ac arulana liksreni lainul Jabin, tokosra
lun mwet Canaan, nwe ke na elos kunausulla.

5 In len sac Deborah ac Barak, wen natul Abinoam, yuk
on soko inge: **2** Kaksakin LEUM GOD! Mwet Israel
elos akola na, Ac sifacna eisalosyang in wi mweun. **3**
Porongo, O kowos tokosra! Lohang, kowos mwet leum!
Nga ac on ac srital ke mwe on Nu sin LEUM GOD, su

God lun Israel. **4** LEUM GOD, ke kom tuku liki Fineol
Seir, Ke kom tuku liki facl Edom, Faclu kusrusr, ac af
kahkla inkusrao me. Aok, kof uh tuku in pukunyeng uh
me. **5** Eol uh kusrusr ye mutun LEUM GOD lun Sinai,
Ye mutun LEUM GOD lun Israel. **6** In len lal Shamgar,
wen natul Anath, In pacl lal Jael, Wanginla un mwet wi
ap lalos sifil fufahsryesr in acn se inge, Supuseni mwet
forfor, ac elos ut na inkanek srisrik wut uh. **7** Deborah,
wanginla mwet muta fin acn lun mwet Israel. Acn inge
oanna wangin koano nwe ke na kom tuku, Ac kom tuku
oana sie nina nu sin Israel. **8** Na sifilpa oasr mweun in
acn we Ke mwet Israel elos sifil sulela in oasr god sasu
lalos. Inmasrlon tausin angngaul mwet mweun lun Israel,
Ya oasr mwet utuk mwe loeyuk ku osra? **9** Insiuk engan
sin mwet kol lun un mwet mweun lun Israel, Ac selos su
sifacna eisalosyang in mweun. Kaksakin LEUM GOD! **10**
Srumun ma inge, kowos su muta fin donkey fasrfasr, Su
muta fin mwe loeyuk wolana, Ac kowos su fahsr inkanek
uh. **11** Porongo! Wowon lun un mwet su muta raunela
luf in kof uh, Elos srumun ke kutangla lun LEUM GOD,
Ac ke kutangla lun mwet Israel. Na mwet lun LEUM
GOD elos fahsr oatui liki siti selos. **12** Fahsr nu meet,
Deborah, fahsrot na! Fahsrot, yuk soko on ac fahsr nu
meet! Fahsrot, Barak wen natul Abinoam, Pwanuloswot
mwet sruoh lom an! **13** Na mwet suwoswos su lula elos
oatui nu yurin mwet kol lalos; Pa inge mwet lun LEUM
GOD su tuku nu yorol ac akola nu ke mweun. **14** Mwet
inge tuku Ephraim me nu infahlfal uh, Elos fahsr tukun
mwet in sruf lal Benjamin. Mwet kol elos tuku Machir me,
Mwet leum lun mwet mweun elos tuku Zebulun me. **15**
Mwet kol lun mwet Issachar elos welul Deborah tuku.
Aok, Issachar ac Barak tuku pac, Ac elos fahsr tokol
nu infahlfal uh. Tusruktu sruf lal Reuben elos tia nunak
se. Elos kofla wotela lah elos ac wi tuku. **16** Efu elos
ku mutana yurin sheep natulos? Ya in lohng ke mwet
shepherd elos pangon sheep uh? Aok, sruf lal Reuben
elos tia nunak se. Elos kofla wotela lah elos ac wi tuku.
17 Sruf lal Gad elos muta lefahl kutulap in Infacl Jordan.
Sruf lal Dan elos mutana ke oak uh. Sruf lal Asher elos
mutana wekof uh. **18** A funu ke mwet in sruf lal Zebulun
ac Naphtali Elos asang moul lalos in mweun. **19** In acn
Taanach, sisken infacl srisrik Megiddo, Tokosra elos tuku
ac mweun; Tokosra lun mwet Canaan elos mweun sie
sin sie, Tusruktu, wangin silver elos usla we lac. **20**
Itu uh mweun inkusrao me Lainul Sisera Ke elos fahsr
inkanek lalos yen engyeng uh. **21** Sie sronot lulap ke
Infacl Kishon pahtkakunulosla — Aok, asr upa ke Infacl
Kishon. Nga ac fah fahsr, fahsrna nu meet, ke ku! **22**
Na horse uh srosroyak tuku, Ac futung infohk uh ke
nialos. **23** Sie lipufan lun LEUM GOD El selngawi acn
Meroz ac fahk, "Sang kas in selnga nu fin mwet su muta
we. Elos tuh tia wi tuku kasru LEUM GOD, In mweuni
mwet lokwalok kulana." **24** Jael, mutan kial Heber, Pa
insewowo emeet inmasrlon mutan uh, El pa wo nu se
oemeet sin mutan nukewa ma muta in lohm nuknuk uh.
25 Sisera el siyuk ke kof, a Jael el sang milk; Jael el sang
milk nu sel luin sie ahlu wolana. **26** Ke lac paol lasa Jael
el sruokya soko osra in lohm nuknuk, Ac ke lac paol
layot el sruokya sie hammer lulap lun mwet orekma.
El faksilya Sisera ac fukulya ahlunsifal; El patikya osra
soko ah sasla insifal. **27** Sisera el putati nu ke intwel, El
putatla nu infohk uh sisken nial Jael ac tia mukuikui.
Sisera el putati nu ke intwel sisken nial Jael; El putatla
nu infohk uh ac misa. **28** Nina kial Sisera ah yorla liki
winto ah; El wowoyak in winto ah lac ac siyuk, "Efu
ku chariot natul Sisera ah pahtlac fuk in tuku? Efu ku
horse natul ah sumui fuk in foloko?" **29** Mutan kasru
lalmwetmet lal elos topuk nu sel, Tusruktu el kalwenina
kas inge insial sifacna: **30** "Sahp elos srakna kite ma elos
sruokya ke mweun ah inmasrlolos — Mutan se ku luo nu
sin kais sie mwet mweun, Nuknuk wowo ac fah ma lal
Sisera, Mwe yun kato ac fah nawela inkwawen kasra."
31 O LEUM GOD, lela tuh mwet lokoalok lom nukewa in
misa ouingan, A mwet kawuk lom in saromrom oana faht
ke takak uh! Ouinge oasr misla in acn we ke lusen yac
angngaul.

6 Mwet Israel elos sifilpa orekma koluk ye mutun LEUM
GOD, na LEUM GOD El eisalosyang nu inpoun mwet
Midian ke lusen yac itkosr. **2** Mwet Midian elos ku liki
mwet Israel, ke ma inge mwet Israel elos wikwik in luf
ku kutepacna acn elos ku in wikla we fineol uh. **3** Pacl
nukewa ma mwet Israel inge ac yukwi sacn sunalos uh,
mwet Midian ac mwet Amalek ac mwet ma muta yen
mwesis uh elos ac tuku ac orek lokoalok nu selos. **4**
Mwet inge ac tuku tulokinya lohm nuknuk selos uh in
acn elos imai inge, ac kunausla ima ac sacn sunalos
uh. Elos ac kunausla acn inge som na nwe eir apkuran
nu Gaza. Elos ac oayapa sruok sheep, cow, ac donkey
natulos, ac tia filiya kutena ma nu sin mwet Israel. **5**
Ke mwet inge ac tuku wi ma orakrak natulos ac lohm
nuknuk selos uh, elos arulana pus oana pusiyen locust
uh. Mwet inge, weang camel natulos uh, elos arulana
pusla, tia ku in oaoala. Elos ac fahsrot kunausla acn na
lulap, **6** ac wangin ma mwet Israel ku in oru nu selos. Na
mwet Israel elos wowoyak nu sin LEUM GOD tuh Elan
kasrelos. **7** Ke mwet Israel elos wowoyak nu sin LEUM
GOD ke sripen mwet Midian inge, **8** na LEUM GOD El
ac supwama sie mwet palu nu yurin mwet Israel, ac el ac
fahk nu selos, "LEUM GOD El fahk, Nga God lun Israel,
su uskowosme liki sruoh lowos in acn Egypt. **9** Nga
molikowosla liki mwet Egypt, oayapa liki mwet su lain
kowos in facl se inge. Nga lusak mwet lokoalok lowos ye
motowos ac eisla facl selos ac asot tuh in ma lowos. **10**
Nga tuh fahk nu suwos lah nga LEUM GOD lowos, ac
kowos in tia alu nu sin god lun mwet Amor su kowos
muta fin acn selos inge. Tuh pa kowos tiana porongeyu."
11 Na sie lipufan lun LEUM GOD El tuku nu Ophrah ac

muta ye sak oak soko sunal Joash, sie mwet in ota lal
Abiezer. Gideon, wen natul, el wikla muta tuktuk wheat
ke nien fut wain, mwet Midian inge in tia liyal. **12** Na
lipufan sac sikyang nu sel ac fahk, "LEUM GOD El wi
kom. Kom sie mwet ku ac pulaik!" **13** Na Gideon el fahk
nu sel, "Oasr sie ma nga kena siyuk sum. LEUM GOD El
fin wi kut, efu ku ma inge sikyak ouinge nu sesr— Pia
sruhk ma wowo mwet matu lasr meet ah tuh srumun nu
sesr mu LEUM GOD El tuh oru wo nu selos ke El tuh
usalosme liki acn Egypt ah— Pacl inge LEUM GOD El
siskutla ac filikuti ye poun mwet Midian inge." **14** Na
LEUM GOD El fahk nu sel Gideon, "Fahsrot ke ku lom
kewa, ac molela mwet Israel liki mwet Midian. Nga pa
supwekom uh." **15** Ac Gideon el topuk ac fahk, "O LEUM
GOD, nga ac molela Israel fuka— Ota luk uh pa munas
emeet ke sruf lal Manasseh, ac nga pa pilasr emeet in
sou luk uh." **16** LEUM GOD El fahk nu sel, "Kom ku in
oru mweyen nga ac fah kasrekom. Kom ac fah itungya
mwet Midian inge arulana fisrasr, oana in mwet sefanna."
17 Ac Gideon el topuk, "Nga fin ohi sum, nga siyuk tuh
kom in ase sie mwe akul in akpwayeye lah kom pa
LEUM GOD. **18** Nunak munas, nikmet som nwe ke nga
use kutu mwe mongo nu sum." Na lipufan sac fahk, "Nga
ac mutana nwe ke kom foloko." **19** Na Gideon el som nu
in lohm sel ah, ac akmolyela nani fusr soko, ac el eis sie
bushel in flao ac munanla bread wangin mwe pulol kac.
El sang ikwa sac nu in fotoh se ac sup ah nu in tup se,
ac use ma inge nu yurin lipufan lun LEUM GOD su muta
ye sak oak soko ah, ac el sang nu sel tuh elan mongo.
20 Ac lipufan sac fahk nu sel, "Filiya ikwa ac bread an fin
eot se inge, ac okoaung sup an nu fac." Gideon el oru
oana. **21** Na lipufan lun LEUM GOD el asroela sak soko
oan inpaol ah, ac pusralla ikwa ac bread inge ke mutun
sak soko ah. Na e se sikyak ke eot sac twe esukak ikwa
ac bread inge. Na lipufan sac wanginla. **22** Ke ma inge
Gideon el akilen lah lipufan lun LEUM GOD pa el liye ah.
Na Gideon el sangeng ac fahk, "O LEUM GOD Fulat,
nga liye na pwaye lipufan lom — kut angetani sie sin
sie!" **23** A LEUM GOD El fahk nu sel, "Misla nu sum, ac
nikmet sangeng. Kom ac fah tia misa." **24** Ac Gideon
el etoak sie loang nu sin LEUM GOD in acn sac, ac el
pangon loang sac "LEUM GOD El Misla." (Loang se inge
srakna oan Ophrah nwe misenge. Acn sac ma lun ota lal
Abiezer.) **25** In fong sacna LEUM GOD El fahk nu sel
Gideon, "Eis cow mukul nutin papa tomom an, ac soko
pac ma yac itkosr matwa, ac kunausya loang lun Baal su
papa tomom el orala, ac pakpakiya ma sruloala kacl god
Asherah, su ma oanna siska an. **26** Etoak sie loang na
wowo an nu sin LEUM GOD lom fin tohktok se inge. Ac
eis cow soko aklukwa ma yac itkosr an, ac oru sie kisa
firir an kac, ac etongkin kutkut in sak ma kom pakpakiya
ke ma sruloala kacl Asherah." **27** Na Gideon el eis mwet
singoul sin mwet kulansap lal ac oru oana ma LEUM
GOD El fahk nu sel. El arulana sangeng sin sou lal ah,
ac sin mwet in siti uh, pwanang el kofla oru ma inge
ke len, a el oru ke fong. **28** Ke mwet in siti uh toang
tukakek in lotu tok ah, elos liye tuh loang lal Baal ac
ma sruloala kacl Asherah ah musalsalu, ac cow soko
aklukwa ah kisakinyuk tari fin loang se su musaiyukyak.
29 Mwet uh asiyuki sie sin sie ac fahk, "Su oru ma se
inge?" Elos suk nwe konauk tuh na Gideon, wen natul
Joash, pa oru ma sac. **30** Na elos fahk nu sel Joash,
"Use wen nutum nu inge tuh kut in unilya! El kunausla
loang lal Baal ac pakpakiya ma sruloala lal Asherah
su oan siska." **31** Ac Joash el fahk nu selos su tuku in
lainul, "Ya kowos ac welul Baal lac— Ya kowos ac eis
acn sel— Kutena mwet fin welul, el ac fah anwuki meet
liki lututang. Baal el fin sie god, lela elan sifacna molella.
Ma lal pa loang se ma kunausyukla ah." **32** Tukun pacl
se inge, pangpang Gideon "Jerubbaal," ke sripen Joash
el fahk mu, "Lela Baal elan sifacna molella. Ma lal pa
loang se ma kunausyukla ah." **33** Na mwet Midian, mwet
Amalek, ac mwet yen mwesis uh elos toeni, ac fahsr
sasla Infacl Jordan ac tulokunak lohm nuknuk selos ke
Infahlfal Jezreel. **34** Ngunin LEUM GOD tuku nu facl
Gideon, ac el ukya mwe ukuk uh in pangon mwet in
ota lal Abiezer tuh elos in fahsr tokol. **35** El supwala
mwet utuk kas in fahsr sasla acn lun mwet Manasseh
Roto ac mwet Manasseh Kutulap kewa elos in tuku fahsr
tokol. El supwala pac mwet utuk kas nu sin sruf lal Asher
ac Zebulun ac Naphtali, na elos tuku pac welul. **36** Na
Gideon el fahk nu sin LEUM GOD, "Kom fahk mu kom
suleyula tuh kom in orekmakinyu in molela mwet Israel.
37 Liye, nga ac filiya kutu unen sheep fin fohk uh in nien
kulkul wheat uh. Lututang nga fah liye, fin oasr aunfong
ke unen sheep uh a wangin fin fohk uh, na nga fah etu
lah pwaye kom ac orekmakinyu in molela mwet Israel."
38 Na sikyak oana ma el siyuk ah. Ke Gideon el toang
tukakek in lotu tok ah, el fulala unac sac na kof kac ah
nwakla pol se. **39** Na Gideon el fahk nu sin God, "Nikmet
mulat sik, mweyen nga ke fahkak pac sie ma. Nunak
munas, lela nu sik tuh nga in srike siyuk sie pac ma ke
unen sheep uh. Ke pacl se inge, oru tuh unen sheep uh
in pao, ac fin fohk uh in sroksrok." **40** Ke fong sac God
El oru oana. Ke lututang ah unen sheep sac pao na, a
fin fohk uh sroksrok ke aunfong.

7 Sie len ah Gideon ac mwet lal nukewa toang tukakek
ac tulokinya lohm nuknuk selos sisken Unon in Kof
Harod. Ac mwet Midian elos muta infahlfal uh nu epang
in Eol Moreh. **2** LEUM GOD El fahk nu sel Gideon,
"Mwet ma wi kom inge arulana pusla nu ke kutangla se
nga ac sang nu selos fin mwet Midian inge. Sahp ac
tuh oru elos nunku mu elos sifacna pa oru kutangla se
inge, ac elos tiana akilenyu kac. **3** Fahk nu sin mwet
an, 'Fin oasr mwet sangeng, in folokla nu yen selos
an, ac kut ac mutana in acn se inge ke Fineol Gilead.'"
Na tausin longoul luo selos folokla, ac tausin singoul
na muta. **4** Na LEUM GOD El sifil fahk nu sel Gideon,

“Srakna pusla mwet an. Pwanulosla nu infacl ah, ac
nga ac fah sraclik mwet an we. Nga fin fahk mu mwet
se ac fal in wi, na el wi. Ac nga fin mu mwet se tia fal
in wi, na el tia wi.” 5 Na Gideon el usya mwet uh nu
infacl ah. Ac LEUM GOD El fahk nu sel, “Srela mwet
nukewa ma nim kof ke lohulos oana kosro ngalngul uh
liki mwet nukewa su sikukmutunte ke elos nim kof an.” 6
Oasr mwet tolfoko na su yucukak kof inpaolos ac nim ke
lohulos, a mwet saya nukewa elos sikukmutunte ac nim
kof. 7 Na LEUM GOD El fahk nu sel Gideon, “Nga ac fah
molikomla ac sot kutangla nu sum fin mwet Midian inge
ke mwet tolfoko na ma nim kof ke lohulos inge. Fahkang
mwet nukewa saya an in som nu yen selos an.” 8 Na
Gideon el supwala mwet Israel nukewa nu yen selos
an, sayen mwet tolfoko su el sap in orani mwe mongo
ac mwe ukuk nukewa ma oasr. Mwet Midian elos muta
ke infahlfal se oan ten ah. 9 In fong sac LEUM GOD
El sapkin nu sel Gideon, “Tuyak ac mweunelos in nien
aktuktuk lalos an. Nga sot kutangla nu sum. 10 Tusruk
kom fin sangeng in lainulos, kom ac mwet kulansap se
lom an Purah tufokla nu nien aktuktuk lalos an. 11 Kom
ac fah lohng ma elos srumun an, ac ke kom ac lohng an
kom ac fah kui ac pulaik in lainulos.” Na Gideon ac mwet
kulansap se lal inge, Purah, eltal oatula nu sisken nien
aktuktuk lun mwet lokoalok lalos. 12 Mwet Midian, mwet
Amalek, ac mwet forfor yen mwesis elos oalik infahlfal
uh oana pusiyen locust, ac pusiyen camel natulos pus
oana puk weacn uh. 13 Ke Gideon el sun acn ma mwet
lokoalok inge aktuktuk we, el lohng sramsram lun sie
mwet ke el srumun mweme se lal nu sin kawuk se
lal. El fahk ouinge, “Nga mweme mu srukwal in bread
barley se ipipme nu nien aktuktuk sesr uh twe tukya sie
lohm nuknukuh. Na lohm sac ikori ac oankiyuki infohk
uh.” 14 Na kawuk se lal ah fahk, “Cutlass nutin mwet
Israel se pa ingan — Gideon, wen natul Joash! Pa inge
kalmen mweme sacn, wangin pac sie kalmac saya!
God El sang kutangla nu sel Gideon fin mwet Midian ac
mwet mweun wiasr nukewa!” 15 Ke Gideon el lohng
mweme se lun mwet se inge, ac kalmen mweme sac, el
sikukmutunteyak ac alu nu sin LEUM GOD. Na el folokla
nu nien aktuktuk lun mwet Israel ac fahk, “Tukakek!
LEUM GOD El asot kutangla nu suwos fin mwet mweun
lun Midian!” 16 El kitalik mwet tolfoko lal inge nu ke u
tolu, ac sang nu sin kais sie mwet sie mwe ukuk ac pisin
sufa soko ma fulack firir soko oan loac. 17 Ac el fahk nu
selos, “Ke pacl se nga ac sun sisken nien aktuktuk lalos,
kowos liyeyu ac oru oana ke nga ac oru uh. 18 Ke pacl
se nga ac u luk uh ac ukya mwe ukuk uh, na kowos
ukya mwe ukuk an ac raunela nien aktuktuk lalos an, ac
sasa ac fahk, ‘Kut oru ma inge ke Inen LEUM GOD ac
ke inel Gideon!’” 19 Ac Gideon ac mwet siofok lal elos
tuku nu nien aktuktuk uh meet kutu liki infulwen fong,
tukunna mwet soan we ah ayaol. Na elos ukya mwe
ukuk ac fukul pisin sufa elos us uh. 20 Ac u luo saya ah
elos oru oapana. Elos sruok fulack firir lalos uh in lac
paolos lasa, ac mwe ukuk uh ke lac po layot, ac sasa.
Elos wowoyak fahk, “Cutlass uh ma nu sin LEUM GOD
ac nu sel Gideon!” 21 Mwet nukewa tu raunela nien
aktuktuk lun mwet lokoalok, ac mwet lokoalok elos wowo
ac kaing. 22 Ke mwet lal Gideon inge tuh uk mwe ukuk
tolfoko natulos, LEUM GOD El oru tuh mwet lokoalok
inge in sifacna forani aacnwuki ke cutlass natulos. Elos
kaing ke inkanek nu Zarethan nwe ke elos sun acn Beth
Shittah, ke siti lun Abel Meholah su apkuran nu Tabbath.
23 Na suliyukme mwet in sruf lal Naphtali, ac sruf lal
Asher, ac sruf luo lun Manasseh kewa, ac elos ukwe
mwet Midian inge. 24 Ac Gideon el supwala mwet utuk
kas in som sasla fineol in facl Ephraim ac fahk, “Tufoki
ac mweuni mwet Midian. Kowos kosrala acn ke Infacl
Jordan nwe sun acn Bethbarah, mwet Midian inge in tia
tupalla.” Na mwet Ephraim elos toeni ac kosrala Infacl
Jordan nwe sun acn Bethbarah. 25 Mwet Israel elos
sruokya mwet kol luo lun mwet Midian, Oreb ac Zeeb.
Elos unilya Oreb sisken eot lulap pangpang Eot lal Oreb.
Ac elos unilya Zeeb ke Nien Fut Wain lal Zeeb. Na elos
sifilpa ukwe mwet Midian. Ac elos use sifal Oreb ac sifal
Zeeb nu yen Gideon el muta we kutulap in Infacl Jordan,
ac sang nu sel.

8 Na mwet Ephraim elos fahk nu sel Gideon, “Efu
ku kom tia pangon kut ke kom som mweuni mwet
Midian? Efu kom ku orekut ouinge?” Elos arulana multikin
nu sel Gideon. 2 Na el fahk nu selos, “Ma nga tuh orala
tia apkuran nu ke ma kowos orala. Finne ma na srisrik
kowos mwet in sruf lal Ephraim orala an, yohk liki na
ma nukewa mwet in ota lal Abiezer elos orala. 3 Saya
pacna, ke ku lun God kowos tuh uniya leum luo lun
mwet Midian ah, Oreb ac Zeeb. Mea nga tuh orala yohk
liki ma kowos orala inge?” Ke el fahkla ma inge, elos tila
toasr sel. 4 In pacl se inge, Gideon ac mwet tolfoko lal
ah tuku nu Infacl Jordan ac fahsr alukela. Elos arulana
totola, tusruktu elos srakna ukwe mwet lokoalok lalos. 5
Ke elos sun acn Sukkoth, Gideon el fahk nu sin mwet
in acn sac, “Nunak munas, sang kutu bread an nu sin
mwet luk inge. Elos arulana totola, ac nga srakna ukwe
tokosra luo lun mwet Midian: Zebah ac Zalmunna.” 6 Na
mwet kol lun acn Sukkoth elos fahk nu sel, “Efu ku kut in
sang mongo nu sin mwet mweun lom an? Kom soenna
sruokilya Zebah ac Zalmunna.” 7 Na Gideon el topuk nu
selos, “Fin ouingan, LEUM GOD El fin ase Zebah ac
Zalmunna nu inpouk, nga ac fah use kokul ac mah fakfuk
yen mwesis uh ac sang sringil kowos.” 8 Na Gideon el
som nu Penuel ac ngisre mwet we oana ke el tuh ngisre
mwet Sukkoth ah, ac mwet we elos topkol oapana mwet
Sukkoth ah. 9 Na Gideon el fahk nu sin mwet Penuel,
“Ke nga ac kutangla foloko, nga ac kunausya tower se
inge!” 10 Zebah ac Zalmunna eltal muta in acn Karkor wi
mwet mweun laltal. Siofok longoul tausin mwet mweun
lalos misa, ac singoul limekosr na tausin srakna moul.

11 Gideon el ut sisken yen mwesis kutulap in Nobah ac
Jogbehah, ac mweuni mwet lokoalok lalos inge in lukma.
12 Zebah ac Zalmunna, tokosra luo lun mwet Midian,
elos kaing, tusruktu Gideon el ukwaltal ac sruokoltal
uh, na mwet mweun nukewa laltal ah fohsak. 13 Ke
Gideon el folok liki mweun ah, el ut ke Innek In Utyak Nu
Heres. 14 In pacl se inge el sruokya mwet fusr Sukkoth
se ac siyuk inen mwet kol lun acn Sukkoth. Na mwet
fusr sac simusla inen mwet itngoul itkosr ac sang nu sel
Gideon. 15 Na Gideon el folokla nu yurin mwet Sukkoth
ac fahk, "Kowos esam ke kowos tuh srunga kasreyu?
Kowos tuh fahk mu kowos ac tia ase mwe mongo nu sin
mwet luk inge, ke sripen nga soenna sruokilya Zebah ac
Zalmunna. Liye, eltal a inge!" 16 Na el eis kokul ac mwe
fakfuk in acn mwesis uh sang akkeokye mwet kol lun
Sukkoth. 17 El oayapa kunausya tower in acn Penuel ac
uniya mwet we. 18 Na Gideon el siyuk sel Zebah ac
Zalmunna, "Fuka luman mwet komtal tuh uniya in acn
Tabor ah?" Eltal topuk nu sel ac fahk, "Elos oana kom.
Elos nukewa oana luman wen nutin tokosra uh." 19 Na
Gideon el fahk, "Elos ma wiuk, ma nutin nina kiuk ah.
Nga fulahk nu sumtal, komtal funu tia onelosi, nga lukun
tia pac uni komtal uh." 20 Na el forang nu sel Jether, wen
se omeet natul ah, ac fahk, "Oneltalu!" Tusruktu tulik sac
tiana faisak cutlass natul ah, mweyen el srakna fusr,
oru el sangeng. 21 Na Zebah ac Zalmunna fahk nu sel
Gideon, "Fahsru sifacna unikuti. Fal sie mukul in orekma
in mukul." Na Gideon el oneltalu, ac eisla mwe naweyuk
liki inkwawen camel natultal ah. 22 Tukun ma inge, mwet
Israel elos fahk nu sel Gideon, "Kom in leum facsr —
kom ac fwil nutum an — mweyen kom molikutla liki mwet
Midian." 23 Ac Gideon el fahk nu selos, "Nga ac fah tia
leum fowos, oayapa wen nutik ac fah tia leum fowos.
LEUM GOD El fah leum fowos." 24 Na el sifilpa fahk,
"Nga ke siyuk ma se suwos. Kais sie suwos in ase nu sik
yaring ma kowos eisla sin mwet Midian." (Mweyen mwet
Midian elos oana mwet forfor yen mwesis wialos uh, elos
sracsra yaring.) 25 Ac elos topuk nu sel, "Kut insewowo
in asot ma inge nu sum." Elos laknelik nuknuk se, ac
kais sie selos sang ma oasr sel. 26 Toasriyen yaring gold
ma orekeni inge yohk liki paun angngaul, sayen na mwe
naweyuk ac walwal ac nuknuk sroninmutuk lun tokosra
luo ah, ku mwe yun ke kwawen camel natultal ah. 27 Na
Gideon el orala sie ma sruloala ke gold ma el eisani
inge, ac el filiya in acn sel sifacna, Ophrah. Mwet Israel
nukewa elos forla liki God, ac elos som ac alu nu ke ma
sruloala se inge, su kwasrip se nu sel Gideon ac sou lal.
28 Ouinge mwet Israel elos kutangla mwet Midian, ac
mwet Midian elos tia sifil orek lokoalok nu selos. Acn
Israel muta in misla ke lusen yac angngaul, nwe ke pacl
se Gideon el misa. 29 Gideon el folokla nu in acn sel
ac muta we. 30 Oasr wen itngoul natul, mweyen pus
mutan kial. 31 Oasr pac mutan kulansap se kial in acn
Shechem, ac el oswela pac wen se nu sel Gideon, ac
Gideon el sang inel Abimelech. 32 Gideon, wen natul
Joash, el misa ke el arulana matu, ac elos piknilya yurin
papa tumal in acn Ophrah, acn sin ota lal Abiezer. 33
Tukun Gideon el misa, mwet Israel elos sifilpa forla liki
God ac alu nu sin Baal. Elos eisal Baal-lun-Wuleang tuh
elan god lalos. 34 Elos tia sifil kulansap nu sin LEUM
GOD lalos, su tuh molelosla liki mwet lokoalok nukewa
lalos su raunelosla. 35 Ac elos tia pac akilen sou lal
Gideon ke orekma wo puspis el tuh oru nu selos ah.

9 Abimelech, wen natul Gideon, el som nu Shechem,
yen sou lun nina kial ah muta we, ac fahk nu selos 2
elos in siyuk sin mwet Shechem, "Pia kac ma wo suwos:
wen itngoul kewa natul Gideon in mwet kol lowos, ku
siena selos in leum fowos? Esam lah Abimelech el sou
na pwaye lowos." 3 Sou lun nina kial Abimelech elos
aolul in sramsramkin ma inge yurin mwet Shechem, na
mwet Shechem elos wotela mu elos ac eisal Abimelech
tuh elan mwet kol lalos, mweyen el sou na pwaye lalos.
4 Elos sang ipin silver itngoul liki tempul lal Baal-lun-
Wuleang nu sel Abimelech, na el sang moli kutu mwet
lusrongten in acn we tuh elos in welul. 5 Ac el som
nu in acn sin papa tumal ah in acn Ophrah, ac uniya
tamulel itngoul wial fin sie eot lulap. Tusruktu Jotham,
su srik emeet natul Gideon, el mukena tia anwuki, ke
sripen el wikla. 6 Na mwet nukewa in Shechem ac
Bethmillo elos toeni ac som nu sisken sak oak mutal
in acn Shechem, ac oru tuh Abimelech elan tokosra
lalos. 7 Ac ke Jotham el lohng ma inge el som fanyak nu
fin mangon Eol Gerizim ac wowoyak ac fahk nu selos,
"Porongeyu, kowos mwet in Shechem, ac sahp God El
ac fah porongekowos! 8 Sie pacl ah, sak nukewa som
ac suk soko sak in tuh tokosra lalos. Elos fahk nu sin
sak olive, 'Kom fah tokosra lasr.' 9 Sak olive el topuk ac
fahk, 'Nga fin leum fowos, na enenu ngan tila orek oil,
su mwe akfulatye god uh ac mwet uh.' 10 Na sak inge
elos sifil som ac fahk nu sin sak fig, 'Fahsru tuh kom in
tokosra lasr.' 11 Ac sak fig el topuk ac fahk, 'Nga fin leum
fowos, na enenu ngan tia sifil isus fahko emwem ac wo.'
12 Na sak inge elos sifil som ac fahk nu sin oa in grape
soko, 'Fahsru tokosrala lasr.' 13 Na oa soko ah topuk ac
fahk, 'Nga fin leum fowos, na enenu ngan tila orek wain,
su mwe akpwarye god uh ac mwet uh.' 14 Na sak inge
sifil som ac fahk nu sin kokul, 'Fahsru tokosrala lasr.' 15
Na kokul el topuk ac fahk, 'Fin pwaye kowos lungse tuh
nga in tokosra lowos, fahsru ac muta ye lulik. Kowos fin
tia, na e ac fah sikyak ke ma fakfuk keik uh ac esukak
sak cedar nukewa in acn Lebanon.'" 16 Na Jotham el
sifilpa fahk, "Inge, ke kowos sulella Abimelech tuh elan
tokosra lowos, ya kowos oru ke nunak na pwaye lowos?
Ya kowos akfulatye orekma wo ma Gideon el oru nu
suwos, ac oru wo nu sin sou lal? 17 Esam lah papa
tumuk el tuh mweun keiwos. El pilesrala moul lal sifacna
in molikowosla liki poun mwet Midian. 18 Na misenge

kowos forla lain sou lun papa tumuk. Kowos uniya wen
itngoul natul fin eot sefanna. Na ke na sripen Abimelech
el ac ma wiowos, mweyen el wen natul Gideon ac mutan
kulansap se kial, na kowos oral tuh elan tokosra lun
acn Shechem. **19** Inge, fin ma kowos oru misenge nu
sel Gideon ac sou lal an kowos oru ke inse pwaye ac
wo, na lela kowos in engan kacl Abimelech, ac lela tuh
elan engan pac keiwos. **20** A fin tia pwaye, lela e in
sikyak kacl Abimelech ac esukak mwet Shechem ac
mwet Bethmillo. Oayapa lela e in sikyak yurin mwet
Shechem ac mwet Bethmillo ac esukulak Abimelech." **21**
Na Jotham el kaingla nu Beer ac muta we, mweyen el
sangeng sel Abimelech, tamulel lal ah. **22** Abimelech el
kol acn Israel ke yac tolu. **23** Na God El oru tuh mwet
Shechem ac Abimelech in asrungai, na mwet Shechem
elos tuyak lainul Abimelech. **24** Ma inge sikyak in akfalye
ma koluk ma Abimelech ac mwet Shechem elos tuh oru
nu sin wen itngoul natul Gideon ma elos uniya ah. **25**
Mwet Shechem elos sap kutu mwet lalos in som wikla fin
mangon eol uh tuh elos in sruokilya Abimelech, ac mwet
inge elos pisre ma lun mwet nukewa su forfor in acn sac.
Pweng ke ma inge sonol pac Abimelech. **26** Inge, Gaal
wen natul Ebed, ac mwet lel elos tuku nu Shechem, ac
mwet Shechem elos filiya lulalfongi lalos facl. **27** Elos
nukewa illa nu in ima uh ac eisani grape, elos orala nu
ke wain, ac orek engan. Na elos utyak nu in tempul
lun god lalos, ac mongo ac nimnim we ac aksruksrukel
Abimelech. **28** Ac Gaal el fahk, "Ku kut mwet fuka in acn
Shechem inge? Efu ku kut in orekma nu sel Abimelech?
Ku su win el uh? Ya tia ma natul Gideon? Zebul el
orekma nu sel, tusruktu efu ku kut in kulansupwal?
Kowos in orekma na nu sel Hamor, mwet matu lowos su
el pa sifen ota lowos uh! **29** Nga ke in nga pa kol mwet
inge! Nga lukun lusulla Abimelech! Nga lukun sap elan
akola mwet mweun lal ac ilme kut in mweun." **30** Ke
Zebul, mwet kol lun siti sac, el lohng kas lal Gaal inge, el
arulana kasrkusrak kac. **31** El supwala mwet utuk kas nu
yorol Abimelech nu in Arumah ac fahk, "Gaal, wen natul
Ebed, ac tamulel lal elos tuku nu Shechem ac oru eltal in
tia lela kom in utyak nu in siti uh. **32** Inge kom ac mwet
lom an tuku ke fong ac wikwik in imae soano. **33** Ke
lututang, ke faht uh tufahna takak, kom tuyak ac lain
siti uh. Ac Gaal ac mwet lal fin illa in mweun, kom fah
oneltalla nufon!" **34** Na Abimelech ac mwet lal nukewa
elos tuku ac wikwik sisken acn Shechem in fong ah —
elos kitakatelik nu ke u akosr. **35** Na ke Abimelech ac
mwet lal elos liye ke Gaal el illa tu ke nien utyak nu in
siti uh, Abimelech ac mwet lal elos tuyak liki acn elos
wikwik we uh. **36** Ke Gaal el liye mwet inge, el fahk nu
sel Zebul, "Ngetla liye! Mwet pa tufoki fineol an me!"
Zebul el fahk, "Mo, tia mwet. Lullul in eol uh pa kowos
liye an." **37** Na Gaal el sifilpa fahk, "Liye, mwet pa tuku
fineol an me ingan, ac sie u ah tuku ke innek soko sisken
sak oak ma mwet susfa muta we ah!" **38** Na Zebul el
fahk nu sel, "Pia kusen tungak lom ah inge? Kom pa
tuh fahk mu, 'Su win Abimelech uh ku kut in orekma nu
sel?' Pa ingan mwet ma kom tuh aksruksruki ah. Fahla
mweunelos." **39** Na Gaal el us mwet Shechem ac som
mweunel Abimelech. **40** Abimelech el mutawauk ukwal
Gaal, ac el kaing. Pukanten mwet kinet ke inkanek ah,
som na nwe sun mutunpot in siti ah. **41** Abimelech el
muta in acn Arumah, ac Zebul el lusulla Gaal ac tamulel
lal ah liki acn Shechem, tuh elos in tia muta we. **42** In
len tok ah Abimelech el lohngak lah mwet Shechem inge
elos pwapa in som nu in ima ah. **43** Na el eis mwet lal
ac kitalik nu ke u tolu, na elos wikwik in imae soano
mwet ah. Ke Abimelech el liye ke mwet inge ilme liki
siti uh, el tuyak liki nien wikwik uh ac onelosla. **44** Ke
Abimelech ac u se lal ah yuyak in taran mutunpot in
siti uh, u luo ngia elos mweuni mwet su muta in ima
ah, ac onelosla nufon. **45** Mweun uh orek ke len nufon
sac. Abimelech el sruokya siti sac ac onela mwet we. El
kunausya siti sac ac afinya fin fohk uh ke sohl. **46** Ke
mwet kol lun acn Shechem su muta ke tower lun mwet
mweun ah elos lohng ke ma inge, elos suk nien wikla ku
lalos ke tempul lal Baal-lun-Wuleang. **47** Ke Abimelech
el lohng lah mwet inge elos wikwik in acn sac, **48** na el
ac mwet lal elos fanyak nu Fineol Zalmon. El eis tula
soko ac pakela lesak se ac filiya finpisal, ac fahk nu sin
mwet lal elos in oru oana. **49** Ouinge mwet nukewa elos
pakela kais sie lesak lalos ac fahsr tokol Abimelech.
Elos yolsani lesak uh ke acn in wikla ku sac, ac esukak.
Mwet uh mutana loac, ac elos nukewa misa — sahp
oasr sie tausin mukul ac mutan we. **50** Na Abimelech
el som nu Thebez, kuhlusya acn we ac sruokya. **51**
Oasr sie tower na ku in acn se inge, ac mwet nukewa in
acn sac, mukul ac mutan ac mwet kol lalos, elos kaing
nu we. Elos sifacna lakelosi ac fanyak nu fin mangon
tower sac. **52** Ke Abimelech el tuku nu ke tower sac tuh
elan sruokya, el kalukyang nwe ke srungul uh tuh elan
esukak. **53** Na sie mutan el sisya eot in ilil na lulap se
nu fin sifal twe foklalik ahlunsifal. **54** Na Abimelech el
sulaklak pangonma mwet fusr se su us mwe mweun
natul ah, ac fahk, "Faisak cutlass nutum an ac uniyuwi,
tuh nga tia lungse mwet in fahk mu mutan se pa uniyuwi
uh." Na mukul fusr sac faksilya ke cutlass natul ah, na el
misa. **55** Ke mwet Israel elos liye lah Abimelech el misa,
elos folokelik nu acn selos. **56** Ouinge God El folokin nu
sel Abimelech ma koluk se el tuh oru nu sin papa tumal
ke el tuh uniya tamulel itngoul wial ah. **57** Ac God El
oayapa folokin ma koluk lun mwet Shechem nu faclos
sifacna, fal nu ke ma Jotham, wen natul Gideon, el fahk
ke el selngawelos ah.

10 Tukun misa lal Abimelech, Tola, wen natul Puah
su ma natul Dodo, el tuyak in aksukosokyela mwet
Israel. El mwet in sruf lal Issachar ac el muta in acn
Shamir infulan eol in Ephraim. **2** El kol mwet Israel
ke lusen yac longoul tolu. Na el misa, ac pukpuki el

in acn Shamir. **3** Tokol Tola, Jair, sie mwet Gilead, el
kol mwet Israel yac longoul luo. **4** Oasr wen tolngoul
natul, ac oasr donkey tolngoul natulos elos kasrusr fac.
Oasr siti tolngoul selos in acn Gilead, ac siti inge srakna
pangpang siti sel Jair. **5** Jair el misa, ac pukpuki el in acn
Kamon. **6** Mwet Israel elos sifilpa oru ma koluk ye mutun
LEUM GOD ke elos alu nu sin Baal ac Astarte, oayapa
god lun mwet Syria, mwet Sidon, mwet Moab, mwet
Ammon, ac mwet Philistia. Elos forla liki LEUM GOD ac
tia sifil alu nu sel. **7** Na LEUM GOD El kasrkusrakak sin
mwet Israel, ac El eisalosyang nu inpoun mwet Philistia
ac mwet Ammon. **8** Ke lusen yac singoul oalkosr mwet
inge elos akkeokye ac akongoiya mwet Israel su muta
in facl lun mwet Amor kutulap in Infacl Jordan in acn
Gilead. **9** Na mwet Ammon elos fahsr sasla Infacl Jordan
ac mweuni pac mwet in sruf lal Judah, sruf lal Benjamin,
ac sruf lal Ephraim. Ouinge mwet Israel elos muta in
ongoiya lulap. **10** Mwet Israel elos wowoyak nu sin
LEUM GOD ac fahk, "Kut orekma koluk ye motom ke kut
forla liki kom, God lasr, ac alu nu sin Baal." **11** Pa inge
ma LEUM GOD El fahk nu selos, "Mwet Egypt, mwet
Amor, mwet Ammon, mwet Philistia, **12** mwet Sidon,
mwet Amalek, ac mwet Maon elos akkeokye kowos in
pacl somla, ac kowos tuh wowoyak nu sik. Ya nga tuh
tia molikowosla lukelos? **13** A kowos tuh forla likiyu ac
alu nu sin god saya. Ke ma inge, nga ac fah tia sifil
moli kowos. **14** Fahla ac wowoyak nu sin god kowos
sulela ingan. Lela elos in moli kowos ke pacl kowos
sun ongoiya." **15** A mwet Israel elos fahk nu sin LEUM
GOD, "Pwaye, kut orekma koluk. Oru kutena ma kom
lungsum in oru nu sesr, tusruktu nunak munas, molikutla
misenge." **16** Na elos sisla god lun mutunfacl saya su
elos tuh alu nu se, ac elos alu nu sin LEUM GOD. Na
El arulana pakomutalos mwet Israel, lah elos muta in
ongoiya lulap. **17** Na mwet Ammon elos akoo in mweuni
mwet Israel, ac elos tulokunak lohm nuknuk selos in acn
Gilead. Mwet Israel elos fahsreni ac muta in acn Mizpah
in acn Gilead pacna. **18** Na mwet kol lun mwet Israel in
kais sie sruf elos asiyuki sie sin sie ac fahk, "Su ac fah
mwet kol lasr ke mweun se inge lain mwet Ammon?
Mwet se na ma ac kol mweun se inge, el pa ac kol mwet
nukewa in acn Gilead."

11 Jephthah el sie mwet mweun Gilead su ku ac
pulaik. Nina kial uh sie mutan kosro su eis molin
kosro lal, ac papa tumal pa Gilead. **2** Oasr pac wen natul
Gilead sin mutan kial ah, na ke tulik mukul inge matula
elos lusulla Jephthah liki lohm sin papa tumalos ac
fahk, "Kom ac fah tia usrui kutena ma lun papa tumasr,
mweyen kom ma nutin siena mutan." **3** Na Jephthah el
kaingla liki tamulel lal ac som muta in acn Tob. Ac ke el
muta we, un mwet lusrongten se tuku nu yorol ac welul
forfor in acn sac. **4** Tok kutu, na mwet Ammon elos tuku
in mweuni mwet Israel. **5** Ke ma inge sikyak ah, mwet
kol lun acn Gilead elos som in folokunulma Jephthah liki
acn Tob. **6** Elos fahk nu sel, "Fahsru kol kut, tuh kut in
ku in mweuni mwet Ammon." **7** A Jephthah el fahk nu
selos, "Kowos tuh lisyula liki lohm sin papa tumuk ke
sripen kowos tuh arulana srungayu. Na efu kowos ku
sukyu inge ke kowos sun ongoiya?" **8** Elos fahk nu sel
Jephthah, "Kut sifilpa foroht nu sum inge mweyen kut
lungse kom in wi kut mweuni mwet Ammon, ac kol mwet
Gilead nukewa." **9** Jephthah el topuk ac fahk, "Kowos fin
folokinyu nu yen sik tuh nga in mweuni mwet Ammon,
ac LEUM GOD El fin ase kutangla nu sik, na nga fah
mwet kol lowos." **10** Ac elos topuk ac fahk, "Kut insese
ke ma kom fahk an, ac LEUM GOD El mwet loh lasr."
11 Na Jephthah el wi mwet kol lun mwet Gilead inge,
ac mwet uh elos akfulatyal ac oru tuh elan mwet kol
lalos ac leum faclos. Ac Jephthah el fahkak nunak lal
nukewa ye mutun LEUM GOD in acn Mizpah. **12** Na
Jephthah el supwala mwet utuk kas nu yurin tokosra lun
mwet Ammon ke kas se inge, "Sripa fuka se kom tuku
lain kut kac an— Efu kom utyak nu in acn sesr uh?" **13**
Ac tokosra lun mwet Ammon el topuk mwet utuk kas
lal Jephthah ac fahk, "Ke mwet Israel elos tuku liki acn
Egypt elos tuku twe eisla facl sik, mutawauk ke Infacl
Arnon fahla nwe Infacl Jabbok ac sun Infacl Jordan. Inge
kowos enenu in folokonma acn inge nufon ke misla."
14 Na Jephthah el sifil supwala mwet utuk kas nu yurin
tokosra lun mwet Ammon, **15** ke kas se inge, "Tia pwaye
lah mwet Israel elos eisla facl Moab ku facl Ammon.
16 Pa inge ma tuh sikyak ah. Ke mwet Israel elos tuku
liki acn Egypt elos fahsr sasla yen mwesis nwe ke elos
sun inalok ke Meoa Srusra ac tuku nu Kadesh. **17** Na
elos supwala mwet utuk kas nu yurin tokosra lun mwet
Edom in siyuk tuh elan fuhlela elos in fahla sasla facl sel
ah. Tuh tokosra sac el tuh tia fuhlela. Na elos siyuk pac
sin tokosra lun mwet Moab, tuh el tia pacna lela elos
in fahla in acn sel. Ouinge mwet Israel elos mutana in
acn Kadesh. **18** Na elos fahsrna ke yen mwesis, ac ut
sisken facl Edom ac Moab nwe ke elos sun kutulap in
Moab, nu lefahl eir in Infacl Arnon. Elos tui we, tia tupalla
Infacl Arnon mweyen pa ingan masrol nu Moab. **19** Na
mwet Israel elos supwala mwet utuk kas nu yorol Sihon,
tokosra lun mwet Amor in acn Heshbon, ac siyuk elan
lela elos in fahsr sasla facl sel nu in acn selos sifacna.
20 Na Sihon el tia pac lela mwet Israel in fahsr sasla
facl sel. El sap mwet mweun lal nukewa in fahsreni ac
muta in acn Jahaz, na elos mweun lain mwet Israel. **21**
Tusruktu LEUM GOD lun Israel El oru tuh mwet Israel in
kutangulla Sihon ac mwet mweun lal. Na mwet Israel
elos eisla acn nukewa sin mwet Amor su muta in facl
sac tuh in ma lalos. **22** Elos sruokya facl sin mwet Amor
nukewa, mutawauk Infacl Arnon su masrol nu eir, utyak
nwe ke Infacl Jabbok layen nu epang, ac liki yen mwesis
su masrol kutulap, fahla nwe ke Infacl Jordan layen nu
roto. **23** LEUM GOD lun Israel pa tuh lusak mwet Amor
inge ac sang facl sac nu sin mwet Israel, mwet lal. **24** Ya

kom ac srike in sifilpa eis facl se inge tuh in ma lom—
Kom ku in sruokya kutena acn ma Chemosh, god lom, el
tuh sot nu sum. A kut, kut ac sruokya acn nukewa ma
LEUM GOD lasr El eisla in ma lasr. **25** Mea, kom nunku
mu kom fas lukel Balak, wen natul Zippor, tokosra lun
mwet Moab— Ya oasr pacl Balak el akukuin lain mwet
Israel, ku mweun lain kut? **26** Oasr yac tolfoko lac mwet
Israel elos sruokya acn Heshbon ac Aroer ac inkul ma
oan raunela, oayapa siti nukewa su oan sisken Infacl
Arnon. Efu ku kom tia eisla acn inge ke pacl na loeloes
se ingan? **27** Tia nga pa orekma koluk nu sum uh. Kom
pa orekma koluk ke kom mweun lainyu. Misenge LEUM
GOD El ac fah oru nununku lal inmasrlon mwet Israel ac
mwet Ammon." **28** Tusruktu, tokosra lun mwet Ammon el
tia lohang nu ke kas inge ma Jephthah el supwala nu
yorol. **29** Na ngunin LEUM GOD tuku nu facl Jephthah.
El fahsr sasla in acn Gilead ac Manasseh, ac folokla
nu Mizpah in acn Gilead ac som nu Ammon. **30** Ac
Jephthah el orala sie wulela nu sin LEUM GOD ac fahk,
"Kom fin oru tuh nga in kutangla mwet Ammon, **31** na
mwet se emeet su ilme liki lohm sik ac sunyu ke nga
ac kutangla foloko, nga ac fah kisakin nu sum, tuh in
mwe kisa firir." **32** Ouinge Jephthah el fahla sasla Infacl
Arnon in mweuni mwet Ammon, ac LEUM GOD El sang
kutangla nu sel. **33** El tuh mweunelos, mutawauk in acn
Aroer fahla rauneak acn Minnith, su oasr siti longoul we,
nwe ke el sun acn Abel Keramim. Mwet puspis anwuki
ke mweun se inge, na mwet Israel elos kutangla mwet
Ammon. **34** Ke Jephthah el folok nu yen sel in acn
Mizpah, acn se natul ah el illa in sonol. El srital ke sie
tambourine ac onsrosro. El tulik sefanna natul, wangin
pac tulik saya. **35** Ke Jephthah el liyal el arulana asor ac
seya nuknuk lal, ac fahk, "We, acn nutik! Sripom pa oru
ngan pula keok upa nu in ngunik inge! Foroti na pwaye
insiuk keim, mweyen nga tuh orala wulela na ku se nu
sin LEUM GOD ac nga tia ku in kunausla!" **36** Ac tulik
mutan sac fahk nu sel, "Kom fin orala tari sie wulela
nu sin LEUM GOD, oru nu sik ma kom wulela kac an,
mweyen LEUM GOD El tuh kasrekom in foloksak nu sin
mwet lokoalok lom, mwet Ammon uh. **37** Tusruktu, oasr
sie ma nga enenu sum: filiyula nga in wi kawuk luk som
mutwata fineol uh malem luo, in asorkin lah nga ac misa
tia payuk." **38** Na Jephthah el fahk elan som ke lusen
malem luo. Na acn sac wi mutan kawuk lal elos som nu
fineol uh, ac tung mweyen el ac misa ac tia payuk ku
isus tulik. **39** Tukun malem luo el foloko nu yurin papa
tumal. Jephthah el oru nu sel oana ma el tuh wulela nu
sin LEUM GOD, na mutan sac el misa, tiana payuk. Pa
inge mutaweyen facsin se inge, **40** ma mutan Israel uh
ac som liki lohm selos ke lusen len akosr pacl se ke yac
nukewa, in asor ac oru mwe esmakin lalos ke acn natul
Jephthah, mwet Gilead.

12 Mwet Ephraim elos akola in mweun, na elos fahla
sasla Infacl Jordan ac som nu Zaphon ac fahk nu
sel Jephthah, "Efu ku kom som mweuni mwet Ammon ac
tia suli kut? Kut ac esukak lohm sum an nu fom!" **2** Na
Jephthah el topuk ac fahk nu selos, "Nga ac mwet luk uh
tuh oru alein na yohk se nu sin mwet Ammon, ac kut
pangon kowos, tuh kowos tiana tuku kasrekut. **3** Ke nga
akilenak lah kowos ac tia kasreyu, nga pilesrala moul luk
ac sifacna som ainulos, ac LEUM GOD El ase kutangla
nu sik. Na efu ku kowos tuku in mweuniyu misenge?" **4**
Ke ma inge Jephthah el pangoneni mwet Gilead nukewa
ac elos som mweuni mwet Ephraim ac kutangulosla.
(Mweyen mwet Ephraim elos tuh fahk ouinge, "Kowos
mwet Gilead su muta in acn Ephraim ac Manasseh,
kowos mwet kaing liki kut tari!") **5** Mwet Gilead elos
sruokya acn nukewa ma mwet uh muta ut we in alukela
Infacl Jordan, tuh mwet Ephraim elos in kofla kaing ut
we. Mwet Ephraim se fin srike in kaingla ac siyuk elan
fahla ke sie sin acn inge, na mwet Gilead elos ac siyuk
sel, "Kom mwet Ephraim se?" Na el fin fahk mu "Mo,"
6 na elos ac sap elan fahk kas se inge, "Shibboleth."
Tuh el fin fahk "Sibboleth," (ke sripen mwet Ephraim
uh kofla fahkla suwohs kas sac) na mwet Gilead elos
ac sruokya mwet sac ac unilya na insacn, ke soko sin
inkanek in foroht forma ke Infacl Jordan. Mwet Ephraim
angngaul luo tausin pa anwuki in pacl sac. **7** Jephthah el
kol mwet Israel ke yac onkosr. Na el misa, ac pukpuki el
inkul sel sifacna in acn Gilead. **8** Tokol Jephthah, Ibzan
mwet Bethlehem el kol Israel. **9** Oasr wen tolngoul ac
acn tolngoul natul. El sang acn natul inge in payuk sin
mwet sayen sruf lal uh, ac use mutan fusr tolngoul liki
sruf saya in payuk sin wen natul ah. Ibzan el tuh kol
mwet Israel ke yac itkosr, **10** na el misa, ac pukpuki el in
acn Bethlehem. **11** Tokol Ibzan, Elon mwet Zebulun, el
kol mwet Israel ke yac singoul. **12** Na Elon el misa, ac
pukpuki el in acn Aijalon in facl sin mwet Zebulun. **13**
Tokol Elon, Abdon, wen natul Hillel mwet Pirathon, el
kol mwet Israel. **14** Oasr wen angngaul natul, ac wen
tolngoul nutin wen natul su kasrusr fin donkey itngoul. El
kol mwet Israel ke yac oalkosr. **15** Na Abdon el misa,
ac pukpuki el in acn Pirathon in facl sin mwet Ephraim,
infulan eol ma mwet Amalek elos muta we.

13 Mwet Israel elos sifilpa oru ma koluk ye mutun
LEUM GOD, ke ma inge LEUM GOD El lela tuh
mwet Philistia in leum faclos yac angngaul. **2** In pacl
sac oasr sie mwet in siti Zorah su pangpang Manoah,
sin sruf lal Dan, ac mutan kial ah el sie mutan talap. **3**
Na lipufan lun LEUM GOD sikyang nu sin mutan sac
ac fahk, "Soenna oasr tulik nutum mweyen kom talap,
tusruktu ac tia paht kom ac pitutu, ac oswela sie wen. **4**
Karinganang tuh kom in tia nim wain ku kutena mwe
nim ku, ac nik kom kang kutena mongo ma oal. **5** Na
tukun wen se nutum an el isusla, kom in tia kal aunsifal,
mweyen len se na ma el isusla ah fahla el fah sriyukla
nu sin God oana sie mwet Nazirite. El pa ac molela
mwet Israel liki inpoun mwet Philistia." **6** Na mutan sac

som ac fahk nu sin mukul tumal, “Sie mwet lun God
tuku nu yuruk. Arulana aksangeng lumahl, oana elan sie
lipufan lun God. Nga tiana siyuk lah el tuku ya me, ac
el tia pacna fahk inel nu sik. 7 Tusruktu el fahk nu sik
lah nga ac fah pitutu ac oswela sie wen. Ac el fahk pac
mu nga in tiana nim wain ku kutena mwe nim ku, ku
kang kutena mongo oal, mweyen tulik sac ac fah sie
mwet Nazirite nu sin God ke lusen moul lal nufon.” 8 Na
Manoah el pre nu sin LEUM GOD ac fahk, “O LEUM
GOD, nunak munas, lela tuh mwet lun God se su kom
supwama meet ah in sifil foloko nu yorosr ac fahk nu
sesr lah mea kut ac oru nu sin tulik se inge ke el ac
isusla uh.” 9 God El oru oana ma Manoah el siyuk ah.
Lipufan lun God sifilpa foloko nu yurin mutan sac ke el
muta in ima ah, tusruktu mukul tumal el wangin in pacl
sac. 10 Na mutan sac sulaklak som ac fahk nu sin mukul
tumal, “Liye, mwet se ma tuh tuku nu yuruk ah el sifilpa
sikyak nu sik!” 11 Manoah el tuyak ac fahsr tukun mutan
kial ah, ac ke el sun mwet sac, el siyuk sel, “Ku kom
pa mwet se ma sramsram nu sin mutan kiuk ah?” Na
lipufan sac fahk, “Aok.” 12 Na Manoah el fahk, “Na inge,
ke pacl se ma kas lom inge akpwayeyeyuk, mea tulik se
inge ac oru? Moul fuka el ac moulkin?” 13 Na lipufan lun
LEUM GOD el fahk, “Mutan kiom an el enenu in liyaung
ma nukewa nga fahk nu sel ah. 14 El tia enenu in kang
kutena ma su tuku ke fokin grape, ku nim kutena wain,
ku mwe nim ku, ku kang kutena mongo oal. El enenu in
oru ma nukewa ma nga sapkin nu sel ah.” 15 Manoah
el fahk nu sin lipufan lun LEUM GOD, “Nunak munas,
nimet kom sa som. Soano kut in akmolyela soko nani
fusr kom in mongo.” 16 Na lipufan lun LEUM GOD el
fahk nu sel Manoah, “Kom finne ikolyuwi, nga ac tia
kang mongo kom oru an. Tusruktu kom fin lungse oru,
kom kisakin nu sin LEUM GOD.” 17 Na Manoah el fahk,
“Su inem an, tuh kut fah ku in akfulatye kom ke pacl
se kas lom inge ac akpwayeyuk.” 18 Na lipufan sac el
siyuk, “Efu ku kom ke etu inek? Inek sie ine lukma.” 19
Na Manoah el eis soko nani fusr ac kutu wheat, ac el
kisakin ma inge fin sie eot nu sin LEUM GOD su oru ma
usrnguk. 20 Ke pacl se e sac firiryak liki loang sac, na
lipufan lun LEUM GOD el weak firir sac nu inkusrao. Ke
Manoah ac mutan kial ah ngetang liye ma inge, eltal
putati ac faksufi nu infohk uh. 21 Lipufan lun LEUM GOD
el tia sifil sikyak nu sel Manoah ac mutan kial ah, na
Manoah el tufah akilenak lah lipufan lun LEUM GOD
pa mwet sac. 22 Manoah el fahk nu sin mutan kial ah,
“Pwayena lah kut ac misa, mweyen kut liyalak God!” 23
Na mutan kial ah topuk ac fahk, “LEUM GOD El funu
lungse unikuti, El lukun tia insewowo ke mwe kisa kut
orala, ac El lukun tia pac akkalemye ma inge nu sesr,
ku fahkak kas ouinge nu sesr ke pacl se inge.” 24 Na
mutan sac oswela wen se, ac sang inel Samson. Ac tulik
sac el kapak, ac LEUM GOD El akinsewowoyal. 25 Ac
ku lun LEUM GOD mutawauk in akkeyal ke el muta ke
iwen aktuktuk lun mwet Dan in masrlon acn Zorah ac
acn Eshtaol.

14 Sie len ah Samson el tufoki som nu Timnah, ac
el liyauk sie mutan fusr Philistia we. 2 Ke el folokla
nu yen sel ah el fahk nu sin papa tumal ac nina kial,
“Nga tuh liyauk mutan fusr Philistia se in acn Timnah.
Usalu ngan payukyak sel.” 3 Na papa tumal ac nina kial
eltal siyuk sel, “Efu ku kom suk sie mutan pegan kiom
yurin mwet Philistia— Mea wanginna mutan inmasrlon
mwet in ota lasr uh kom in eis kiom?” Ac Samson el fahk
nu sin papa tumal, “Usalu! El na pa nga lungse uh.” 4
Papa tumal ac nina kial Samson tiana akilen lah LEUM
GOD pa kolol Samson ke sulela se lal inge, ke sripen
LEUM GOD El suk sie pacl wo in mweuni mwet Philistia.
Mweyen ke pacl se inge, mwet Philistia elos leum fin
mwet Israel ah. 5 Na Samson el tufoki nu Timnah wi
papa tumal ac nina kial. Ke elos fahsr ke ima in grape
in acn Timnah, Samson el lohngak pusren lion soko
ngutngut. 6 Na ngun lun LEUM GOD sa na sikyang in
el ac sang ku lulap nu sel, na el sang na paol ac eiya
lion soko ah oana in nani fusr soko. Tusruktu el tiana
akkalemye ma el oru inge nu sin papa tumal ku nina
kial. 7 Na el som ac sramsram nu sin mutan sac, ac el
arulana insewowo sel. 8 Kutu len toko, Samson el sifilpa
som nu we tuh elan payuk sin mutan sac. Ke el srakna
fahsr nu we, el srola liki inkanek ah tuh elan liye lion
soko ma el uniya ah. Na el lut ke el liye loanginyeir ac
honey ke monin lion soko ah. 9 Na el lafusak honey inge
nu inpaol, ac el fahsr kang inkanek ah. Ke el sun papa
tumal ac nina kial ah, el sang kutu naltal, tusruktu el
tiana fahk nu seltal lah ma el eis liki monin lion soko ma
misa ah. 10 Na papa tumal ah som nu lohm sin mutan
fusr sac, ac Samson el orala sie kufwa we, tuh mukul
fusr elos oru ouinge in pacl sac. 11 Ke mwet Philistia
elos liyal Samson, elos supwala mukul fusr tolngoul
in muta yorol. 12 Na Samson el fahk nu seltal, “Nga
ac fahk ma se inge, na kowos palye. Kowos fin ku in
konauk kalmac meet liki safla len in kufwa itkosr uh, nga
ac sot polo nuknuk linen tolngoul ac nuknuk in ayaol
na kato tolngoul. 13 A kowos fin tia konauk kalmac, na
kowos ase nu sik polo nuknuk linen tolngoul ac nuknuk
in ayaol na kato tolngoul.” Na elos fahk nu sel, “Fahk kas
in palye sacn kut in lohng.” 14 Na el fahk nu selos, “Liki
el su mongo, mwe mongo sikyak, Liki el su fokoko, ma
emwem sikyak.” Ke len nufon tolu elos tia ku in konauk
kalmac. 15 Ke len se akakosr, elos fahk nu sin mutan
kial Samson, “Kwafe nu sin mukul tomom an tuh elan
fahk kalmen kas in palye lal nu sum. Kom fin tia, na kut
ac isikkomyak ac lohm sin papa tomom. Mea, komtal
sulikutme komtal in tuh sruokani ma lasr?” 16 Na mutan
sac el som nu yorol Samson ac tung ye mutal ac fahk
nu sel, “Kom kikiap in lungse nga. Kom srungayu! Kom
fahkak kas in palye nu sin mwet kawuk luk, a kom tiana
fahkak kalmac nu sik!” Na Samson el fahk, “Nga tia

pacna fahk kalmac nu sin papa tumuk ac nina kiuk! Efu
ku nga in fahk nu sum?" 17 Mutan kial ah tung ke len
itkosr nufon ma kufwa ah orek ah. Tusruktu ke len se
akitkosr ah na Samson el fahkang kalmen ma sac nu sel
mweyen el na kwafe na nu sel. Na mutan sac som ac
fahkak kalmac ah nu sin mwet Philistia ah. 18 Ouinge,
meet liki faht ah tili ke len se akitkosr ah, mukul in siti sac
fahk nu sel Samson, "Mea emwem liki honey? Ac mea
ku liki lion?" Na Samson el fahk nu selos, "Komtal funu
tia orekmakin cow mutan nutik in akfisrasrye infohk uh,
Komtal lukun tia ku in konauk kalmac." 19 In kitin pacl ah
na, ku lun LEUM GOD sikyang in el, na el oatula nu
Ashkelon ac uniya mukul tolngoul we. El sarukla nuknuk
wowo lalos ac sang lun mwet ma palyeak kas in palu
sac. Na el arulana kasrkusrak na folok nu in lohm sin
papa tumal ah. 20 Na mutan kial Samson ah itukyang nu
sin mukul se ma tafwel Samson ke alu in marut lal ah.

15 Tok kutu, ke pacl in kosrani lun wheat, Samson el
us nani fusr soko ac som in osun nu sin mutan kial
ah. El fahk nu sin papa talupal, "Nga lungse utyak nu ke
infukil lun mutan kiuk ah." Tusruktu papa sac tia lela.
2 El fahk nu sel Samson, "Nga pangon kom srungalla
na pwaye, oru nga eisalang nu sin kawuk se lom ah.
Tusruktu tamtael fusr se wial inge el kato lukel. Kom
ku in eisal elan aolulla." 3 Na Samson el fahk, "Inge,
nga finne oru kutu ma upa nu sin mwet Philistia, ac fah
wangin mwetik kac." 4 Na el som ac sruokya kosro fox
tolfoko ac kapriya pulalos kais lukwa, ac sang kahp in
e nu kac. 5 Na el akosak kahp inge ac fuhlelosla in
ima in wheat lun mwet Philistia ah. Ouinge wheat ma
elos kosrani tari ac wheat ma srakna kapak in ima ah,
firiryak nufon, oayapa sak olive wi pac folla. 6 Ke mwet
Philistia elos siyuk lah su oru ma inge, na fwackyang nu
selos lah Samson pa oru uh, mweyen papa talupal el tuh
eisalang mutan kial Samson nu sin kawuk se lal Samson
ah. Ouinge mwet Philistia elos som ac esukak lohm
sin papa sac, na mutan sac ac sou lal nufon misa. 7
Samson el fahk nu selos, "Fin pa inge orekma lowos uh,
nga fulahk lah nga fah tiana tui nwe ke na nga aksafyela
foloksak luk nu suwos!" 8 El oru sie mweun na upa, ac
onela mwet puspis selos. Na el som ac muta in luf se ke
eot fulat in Etam. 9 Mwet Philistia elos tuku ac tulokunak
lohm nuknuk selos in acn Judah, ac elos mweuni acn
Lehi. 10 Mwet Judah elos siyuk selos, "Efu ku kowos
tuku mweuni kut?" Na elos fahk, "Kut tuku in sruokilya
Samson in folokin nu sel ma el oru nu sesr." 11 Na tausin
tolu sin mwet Judah inge som nu ke luf se ke eot fulat in
Etam ac fahk nu sel Samson, "Ya kom nikin lah mwet
Philistia elos pa leum facsr uh— Mea se kom oru nu sesr
inge?" Na el topuk ac fahk nu selos, "Ma na elos oru nu
sik ah pa nga oru oapana nu selos." 12 Na elos fahk
nu sel, "Kut tuku in kaprikomi tuh kut in eiskomyang nu
inpaolos." Na Samson el fahk, "Fulahk nu sik lah kowos
ac tia sifacna uniyuwi." 13 Na elos fahk, "Aok, kut ac tia
unikomi. Kut ac kaprikomi na, ac eiskomyang nu selos."
Ouinge elos kaprilya ke sucl sasu lukwa ac pwanulak liki
eot fulat sac. 14 Ke el sun acn Lehi, mwet Philistia elos
sasa ac kasrusr tuku nu yorol. In kitin pacl ah na, ku lun
LEUM GOD putati nu facl, ac el wotyalik sucl ma kapriya
paol oana luman turet ma firirla tari, ac mwe kapir putatla
liki paol. 15 Na el konauk srin oalin donkey soko ma
tufahna misa, ac el srukak ac sang onela sie tausin mwet
kac. 16 Na Samson el on ac fahk, "Ke srin oalin donkey
soko, nga uniya sie tausin mwet; Ke srin oalin donkey
soko, nga elosak yolin mwet." 17 Tukun ma inge, el sisla
sri soko ah, na pangpang acn se ma inge sikyak we ah
Ramath Lehi. 18 Na Samson el arulana malu, ouinge el
pang nu sin LEUM GOD ac fahk, "Kom ase kutangla na
lulap se inge nu sik. Ya pwaye nga ac misa ke sripen
malu, ac putatyang nu inpoun mwet pegan?" 19 Na God
El ikaselik sie acn oalal infohk uh in acn Lehi, ac kof
unonak kac me. Ke Samson el nimkofi ngunal folokyang,
na el sifilpa kui. Ouinge unon in kof se inge pangpang
En-Hakkore, ac srakna oasr in acn Lehi nwe misenge.
20 Samson el tuh nununku mwet Israel yac longoul, ke
pacl se mwet Israel elos muta ye poun mwet Philistia.

16 Sie len ah Samson el som nu Gaza, sie siti lun
mwet Philistia. Ingo el liyauk sie mutan kosro su
eis molin kosro lal, ac el utyak ac motulla yorol ke fong
sac. 2 Ke mwet Gaza elos lohng lah Samson el oasr we,
elos som raunela acn sac ac soanel ke mutunpot lun siti
sac. Elos misla ke fong nufon sac ac fahk, "Soano nu ke
lenelik, na kut fah unilya." 3 Tusruktu Samson el oan
nwe infulwen fong, na el tukakek, tulakunla srungul ke
mutunpot sac, wi sru lukwa ac sukan kaul mutunoa. El
lippisauk ma inge ac usak nwe ke mangon eol soko oan
ngeti nu Hebron. 4 Tukun ma inge, Samson el lungseyak
sie mutan su muta Infahlfal Sorek. Inen mutan sac pa
Delilah. 5 Leum limekosr lun mwet Philistia elos som nu
yurin mutan sac ac fahk, "Srike lah kom ac ku in oru
elan fahkot lah mea oru ku se lal inge, ac mea kut ku in
oru tuh kut in kutangulla ac kaprilya ac kunausla kuiyal.
Kais sie sesr ac fah sot nu sum sie tausin siofok ipin
silver." 6 Na Delilah el som ac fahk nu sel Samson,
"Fahkma nu sik lah mea se oru ku se lom ingan. Mwet
se fin lungse kaprikomi ac kunausla kuiyom, el ac oru
fuka?" 7 Ac Samson el fahk, "Mwet se fin kapriyuwi
ke ah in pisr itkosr su srakna sasu ac soenna paola,
na nga ac munasla oana mwet nukewa." 8 Na leum
lun mwet Philistia elos use ah in pisr na sasu itkosr su
soenna paola, ac sang nu sel Delilah, ac el sang kaprilya
Samson. 9 Delilah el tuh okanla kutu mwet ke sie pac
infukil, na el wowo ac fahk, "Samson, mwet Philistia pa
tuku inge!" Na Samson el wotyalik ah in pisr inge oana
ke turet soko ac wotelik ke ac pusralla e uh. Ouinge elos
tiana konauk lah ku lal tuku ya me. 10 Na Delilah el fahk
nu sel Samson, "Liye, kom tiana kaskas pwaye nu sik, a

kom aklalfonyeyu! Nunak munas, fahk nu sik lah ac orek
fuka in kapiri kom." 11 Na Samson el fahk mu, "Mwet
fin kapriyuwi ke sucl sasu ma soenna orekmakinyuk,
na nga ac munasla oana mwet nukewa." 12 Ouinge
Delilah el sang kutu sucl sasu kaprilya. Na el wowo ac
fahk, "Samson, mwet Philistia pa tuku inge!" (Oasr na
mwet soano ke sie pac infukil.) Na Samson el sifilpa
wotyalik sucl ekasr ah oana turet uh. 13 Na Delilah el
sifilpa fahk nu sel Samson, "Kom srakna aklalfonyeyu ac
kikiap nu sik. Fahkma lah ac orek fuka in kapiri kom."
Samson el topuk ac fahk nu sel, "Kom fin orani aunsuf
nu ke srup itkosr ac sang otwela nu ke sie mwe orek
nuknuk, ac sang sak in mwe otwot soko ah, ac itungya,
na nga ac munasla oana mwet nukewa." 14 Na Delilah
el oru tuh Samson elan motulla, na el orani aunsifal nu
ke srup itkosr, ac otwela nu ke mwe orek nuknuk, ac
itungya ke sak in mwe otwot sac, na el wowo ac fahk,
"Samson, mwet Philistia pa tuku inge!" Na Samson el
ngutalik ac tulakunla aunsifal liki mwe orek nuknuk sac.
15 Na Delilah el fahk nu sel, "Efu ku kom fahk mu kom
lungse nga, a kom tiana fahk ke insiom na pwaye—
Kom kiapweyula pacl tolu, a kom tiana akkalemye lah
mea oru ku se lom ingan." 16 El kwafe ouinge nu sel
len nukewa, nwe ke na Samson el arulana ulla sel, 17
ac el tari na fahk na pwaye ma el siyuk sel ah. El mu,
"Wangin sie pacl insifuk kalkulla. Ke nga isusla elos
sriyula nu sin God tuh nga in sie mwet Nazirite. Fin
kalkulla sifuk, na ku luk uh ac wanginla, ac nga ac fah
munasla oana mwet nukewa." 18 Ke Delilah el akilen lah
Samson el kaskas pwaye nu sel, na el sapla nu sin leum
lun mwet Philistia ac fahk, "Sifilpa foloko. El akkalemye
na pwaye ma nukewa nu sik." Ouinge elos tuku ac us
mani inpaolos. 19 Delilah el akmotulyal Samson finyepal,
na el sap sie mwet ah in kalla sripin aunsuf itkosr ke
sifal. Na Delilah el mutawauk in akkasrkusrakyal, ac ku
lal Samson mutawauk wanginla lukel. 20 Na mutan sac
wowo ac fahk, "Samson, mwet Philistia pa tuku inge!" Ke
el ngutalik, el nunku mu el ac sukosok oana meet ah.
Tusruktu el tiana etu lah LEUM GOD El som lukel. 21
Mwet Philistia elos sruokilya, ac tipalla atronmutal, ac
usalla nu Gaza. Elos kaprilya ke mwe kapir bronze ac
usalla tuh elan orekma ke mwe ilil se in presin ah. 22 Na
aunsifal sifilpa mutawauk in kapak. 23 Leum lun mwet
Philistia elos fahsreni tuh elos in engan ac kisakin mwe
kisa lulap nu sel Dagon, god lalos. Elos on ac fahk, "God
lasr el eisalma Samson, mwet lokoalok lasr, nu inpaosr."
24 Ke mwet ah liyal, elos kaksakin god lalos ac fahk,
"Mwet lokoalok lasr su kunausla acn sesr ac uniya mwet
puspis lasr, god lasr el eisalma nu inpaosr." 25 Ke yohk
engan lalos ah, elos wowoyak ac fahk, "Usalu Samson
elan akpwarye kut." Na elos usalu Samson liki presin ac
sap elan tu inmasrlon sru lulap ah, ac akpwaryalos. 26
Samson el fahk nu sin tulik se ma pwanul ah, "Pwenyula
nu yen ma nga ac ku in kahlya sru ma loango lohm uh
ngan mau ku in fungla kac." 27 Lohm sac tingtingi ke
mukul ac mutan. Leum lun mwet Philistia kewa muta pac
we, ac apkuran in tolu tausin mukul ac mutan elos muta
fin mangon lohm ah ngeti liye ma Samson el oru ah. 28
Na Samson el pre ac fahk, "O LEUM GOD Fulatlana,
nunak munas esamyu. O God, nga kwafe sum tuh kom
in sifilpa ase ku nu sik ke pacl sefanna lula inge, tuh
nga fah ku in foloksak nu sin mwet Philistia inge ke
po sefanna, ke sripen atronmutuk." 29 Na Samson el
saplakang nu ke sru lulap lukwa ma oan infulwa mwe
loango lohm sac. El filiya la paol ke soko, ac la nu ke
soko, ac mutawauk in sinukun, 30 ac el wowoyak ac
fahk, "Lela nga in misa wi mwet Philistia inge!" Na el
sang kuiyal nufon sinukun sru ah, na lohm sac putati nu
fin leum limekosr ac mwet saya nukewa. Ouinge, pisen
mwet el uniya ke el misa ah alukela pisen mwet el tuh
uniya ke pacl el moul ah. 31 Tamulel lal ac mwet nukewa
in sou lun papa tumal ah elos tuku in eis manol. Elos
folokunla ac piknilya ke kulyuk lal Manoah, papa tumal
ah, inmasrlon Zorah ac Eshtaol. Samson el tuh mwet
nununku lun mwet Israel ke yac longoul.

17 Sie pacl ah oasr sie mwet pangpang Micah su
muta fineol uh in acn Ephraim. 2 El fahk nu sin
nina kial, "Ke mwet se pisrala sie tausin siofok ipin silver
yurum ac, nga sifacna lohng ke kom tuh fahk kas in
selnga lain mwet sac. Liye, pa inge mani sac. Nga pa
srukak." Na nina kial ah fahk, "Wen nutik, LEUM GOD
Elan akinsewowoye kom." 3 Na ke Micah el akola in
folokunla mani sac nu sin nina kial ah, na nina sac fahk,
"Inge nga sifacna kisakin silver inge nu sin LEUM GOD,
tuh kas in selnga nga tuh fahk ah in tia putati nu fin wen
nutik. Silver inge fah nokomla sie ma sruloala orek ke
sak." 4 Na wen sac el folokonang ipin silver inge nu
sin nina kial ah, ac nina sac eisla luofoko ipin silver ac
sang nu sin sie mwet etu orekma ke silver, su taflela
sie ma sruloala ke sie sak, ac sang silver in nokomla
nufon, na utukla ma se inge nu in lohm sel Micah. 5
Oasr nien alu se lal Micah sifacna. El tuh orala kutu
ma sruloala, oayapa sie nuknuk lun mwet tol pangpang
ephod, na el sulela sie sin mukul natul ah in mwet tol lal.
6 In pacl se inge wangin tokosra lun mwet Israel. Kais
sie mwet sifacna oru ma el nunku mu suwohs ye mutal
sifacna. 7 In pacl sac pacna oasr sie mwet fusr ke sruf
lal Levi su muta Bethlehem in acn Judah. 8 El som liki
acn Bethlehem in suk sie pac acn elan muta we, na el
tuku ac sun lohm sel Micah su oan infulan eol uh in acn
Ephraim. 9 Micah el siyuk sel, "Kom tuku ya me?" Na
el topuk ac fahk, "Nga sie mwet Levi ac nga tuku liki
Bethlehem in acn Judah. Nga suk sie acn tuh ngan muta
we." 10 Na Micah el fahk nu sel, "Fahsru muta yuruk.
Nga lungse kom in oana sie papa nu sik ac mwet tol luk,
ac nga fah moli nu sum ke ipin silver singoul ke yac se,
oayapa sot nuknuk lom ac kite kom." 11 Mwet fusr Levi
sac el insese in muta yorol, ac Micah el oral oana in ma

natul. 12 Micah el sang tuh elan orekma in mwet tol nu
sel, ac el muta in lohm sel Micah. 13 Ac Micah el fahk,
“Inge nga etu lah LEUM GOD El ac akinsewowoyeyu
mweyen mwet Levi se pa mwet tol luk uh.”

18 In pacl se inge wangin tokosra lun mwet Israel.
Oayapa in pacl se inge mwet in sruf lal Dan elos
suk pac sie acn elos in oakwuki we, mweyen soenna
oasr acn itukyang nu selos tuh in ma lalos inmasrlon sruf
lun Israel. 2 Ouinge mwet Dan elos sulela mwet pulaik
limekosr inmasrlon sruf sac nufon, ac elos supwalosla liki
acn Zorah ac Eshtaol ac sap elos in som ac tuni luman
acn sac nufon oana mwet kalngeyuk. Ke elos sun infulan
eol uh in acn Ephraim elos tuh muta ke lohm sel Micah.
3 Ke elos muta we elos lohng ahyen sramsram lun mwet
fusr Levi sac lah siena, na elos kalukyang nu yorol ac
fahk, “Mea kom oru inge uh, ac su uskomme nu inge?”
4 Na el fahk nu selos, “Micah el srukyuyak ngan orekma
lal, ac el moli nu sik tuh nga in mwet tol lal.” 5 Na elos
fahk nu sel, “Nunak munas siyuk sin God ke fahsr se
lasr inge lah ac wo ouiya.” 6 Na mwet tol sac fahk, “Nik
kowos fosrnga, tuh LEUM GOD El ac fah karingin kowos
ke fahsr lowos ingan.” 7 Ouinge mwet limekosr ah som
ac tuku nu in acn Laish, ac elos liye tuh mwet we elos
muta in misla, oana mwet Sidon. Elos tiana akukuin yurin
kutena mwet saya, ac arulana misla nunak lalos. Oayapa
elos fas ke ma nukewa, wangin ma elos enenu. Elos
muta loes liki acn mwet Sidon elos muta we, ac elos tia
asruoki yurin kutena mutunfacl saya. 8 Ke mwet limekosr
ah folokla nu in acn Zorah ac Eshtaol, mwet wialos elos
siyuk selos, “Fuka ma kowos som kac ah?” 9 Ac elos
fahk, “Fahsru, kut som mweuni acn Laish. Kut liye tuh
acn we arulana wo. Nikmet pahtlac. Sulaklak! Kowos
som eisla acn we! 10 Kowos fin sun acn we, kowos fah
liye lah mwet we ah tiana akoeyuk mweun ma, ac acn
na lulap se pa inge ac wangin ma elos kwaco kac. God
El sot tari tuh in ma lowos.” 11 Ouinge mwet onfoko sin
sruf lal Dan elos som liki acn Zorah ac Eshtaol, ac akola
in mweun. 12 Elos utyak nu in acn Kiriath Jearim in acn
Judah ac tulokunak lohm nuknuk selos we. Pa inge sripa
se oru pangpang acn se inge Nien Aktuktuk lal Dan
nwe misenge. 13 Na elos som we lac nwe ke elos tuku
sun lohm sel Micah ke fulan eol in acn Ephraim. 14 Na
mwet limekosr ma tuh som in tuni acn Laish elos fahk nu
sin mwet wialos, “Ya kowos etu lah sie sin lohm inge
oasr sie ma sruloala orek ke sak ac nukumyukla nufon
ke silver— Ma sruloala saya ac sie nuknuk in mwet tol
pangpang ephod oasr pac we. Kowos nunku tuh mea
wo kut in oru?” 15 Na elos utyak nu in lohm sel Micah,
nu yen mwet fusr Levi sac muta we, ac elos siyuk sel
lah el fuka. 16 In pacl sac pacna, mwet Dan onfoko su
akola in mweun elos tu ke mutunpot in siti sac. 17 Mwet
kalngeyuk limekosr elos utyak na nu in lohm sac ac
usla ma sruloala se ma orek ke sak ac nukumyukla ke
silver, oayapa ma sruloala ngia ac nuknuk ephod sac.
Na mwet tol sac el tu na ke mutunpot yurin mwet mweun
onfoko su akola nu ke mweun. 18 Ke mwet inge elos
utyak nu in lohm sel Micah ac usla nuknuk ephod sac
ac ma sruloala se ma orekla ke sak ac nukumyukla ke
silver, oayapa ma sruloala saya ma oan in lohm sac,
mwet tol sac el siyuk selos, “Mea kowos oru ingan?” 19
Elos fahk nu sel, “Misla! Nimet kaskas. Fahsru wi kut,
mweyen kut lungse kom in mwet tol lasr, ac oana sie
papa nu sesr. Pia kac ma wo uh — kom in mwet tol lun
mwet sefanna ac sou lal, ku kom in mwet tol lun mwet
nukewa ke sie sin sruf lun mwet Israel?” 20 Mwet tol sac
el arulana engan ke kas se inge, na el eis nuknuk ephod
sac ac ma sruloala se ma orekla ke sak ac nukumyukla
ke silver, oayapa ma sruloala saya liki lohm sac, ac el wi
mwet Israel ah som. 21 Na elos forla ac mutawauk fahsr,
ac tulik natulos, kosro natulos, ac ma lalos nukewa fahsr
meet lukelos. 22 Ke elos som loes liki lohm sel Micah,
na Micah el pangoneni mwet tulan lal in ukwalos. Ac ke
elos sun mwet Dan inge, 23 elos wo elos. Na mwet Dan
elos forla ac siyuk sel Micah, “Mea se inge— Mwe mea
u na lulap se ingan?” 24 Na Micah el topuk ac fahk,
“Mea kowos fahk an, ku kowos fahsrot ac usla mwet tol
se luk oayapa god nukewa ma nga orala, na mea lula
luk?” 25 Na mwet Dan elos fahk nu sel, “Taran, kom fin
sifil fahk kutu ma na mwet inge ac foloyak ac lain kom.
Ku na in anwuki kom ac sou lom an nufon.” 26 Na mwet
Dan elos sifilpa fahsr som. Ke Micah el akilen lah mwet
inge arulana ku lukel, el forla ac folokla nu acn sel ah.
27 Na mwet Dan elos us mwet tol sac ac ma nukewa
Micah el tuh orala, na elos som ac mweuni mwet Laish.
Mwet in acn se inge elos muta in misla. Mwet Dan elos
uniya mwet we, ac esukak acn we. 28 Wangin mwet in
molelosla, mweyen acn Laish oan loesla liki acn Sidon
ke infahlfal se Bethrehob oan we, oayapa mwet Laish
elos tia wi asruoki nu sin kutena mutunfacl saya. Mwet
Dan elos sifil musaela acn we ac oakwuki we. 29 Elos
ekulla e se inge Laish, ac sang inen acn sac Dan, ke
inen papa matu tumalos Dan, sie sin wen natul Jacob.
30 Mwet Dan elos tulokunak ma sruloala sac mwet uh in
alu nu kac. Na Jonathan, wen natul Gershom su ma
natul Moses, el mwet tol lalos nwe ke na utukla elos nu
ke sruoh. 31 Ma sruloala lal Micah oanna we ke lusen
pacl ma Lohm Nuknuk Mutal lun God oan in acn Shiloh.

19 In len ingo, ke soenna oasr tokosra lun mwet
Israel, oasr sie mwet Levi su muta infulan eol in
acn Ephraim. El eis sie mutan fusr Bethlehem in acn
Judah tuh elan mutan kulansap se kial. 2 Tusruktu tok
mutan sac el kosro nu saya, pwanang el folokla nu in
lohm sin papa tumal ah in acn Bethlehem, ac muta we
malem akosr. 3 Na mukul sac nunkauk in ukwalla ac
srike in folokunulla nu yorol. Ke ma inge el us mukul
kulansap se lal ac donkey lukwa welul. Ke mutan fusr
sac liyalak el pwanulak nu in lohm sin papa tumal, na ke

papa sac liyal el arulana engan in paingul. **4** Papa sac el
kwafe tuh mukul Levi sac in mutana, na el muta len tolu
we, mongo, nim ac motul. **5** Ke lututang se akakosr,
eltal toang na ngutalik ac akola in som. Na papa tumun
mutan sac fahk nu sin mwet Levi sac, “Mongoi meet,
kom fah som.” **6** Na mukul luo ah tukeni muta mongo ac
nim. Ac papa tumun mutan sac fahk, “Sifilpa motulla
lohm uh ofong tuh kom in mongla wo.” **7** Mwet Levi sac
el tuyak in som, tuh papa sac el sifil kwafe elan muta, na
el tari na motulla we ke fong sac. **8** Toang na ke len se
aklimekosr, el sifilpa mukui, na papa tumun mutan sac
fahk, “Mongoiwin. Soano nu ke tafun len tok.” Ouinge
mukul luo ah sifil tukeni mongoi. **9** Ke mukul sac ac
mutan kulansap se kial, ac mwet kulansap se pac lal,
eltal sifil mukuiyak in som, na papa sac el fahk, “Liye,
akuranna ekela. Wona kom in tari motulla pac ofong. Ac
lohsrani pa inge. Mutawin pwar inge. Lutu kom fah toang
na tukakek ac som nu yen sum an.” **10** Tuh mukul sac
tia lungse sifilpa motulla, na el ac mutan kulansap kial,
wi mukul kulansap sac ac donkey lukwa ma oasr mwe
muta fac, elos tuyak som. **11** Tafun len tok elos sun acn
Jebus (Jerusalem). Na mukul kulansap sac fahk nu sin
mwet Levi sac, “Efu kut tia kuhfwak motulla in siti se
inge?” **12** Tusruktu mwet kacto lal ah fahk, “Kut ac tia
muta ke kutena siti ma mwet we tia mwet Israel, a kut
ac fahsrna in sun acn Gibeah.” **13** Na el fahk nu sin
mwet kulansap lal, “Fahsru, kut ac srike in sun sie sin
siti inge, Gibeah ku Ramah, ac motulla we.” **14** Ouinge
elos fahsr alukela acn Jebus. Elos sun acn Gibeah in
acn lun sruf lal Benjamin ke ekela ah. **15** Elos kuhfla liki
inkanek ah elos in som ac muta we ke fong sac. Elos
utyak nu in siti sac ac muta ke acn in toeni lun mwet
uh, tusruktu wanginna mwet solalos nu in lohm selos
ah. **16** Ke elos srakna muta insac, oasr sie mwet matu
foloko liki orekma lal in ima lal. Mwet se inge el mwet
fineol in acn Ephraim, tusruk el tuku ac oakwuki in acn
Gibeah. Inkaiyen mwet in acn se inge ma in sruf lal
Benjamin. **17** Ke mwet matu sac akilen lah elos mwet
fahsr nu in acn sac, el siyuk selos, “Kowos tuku ya me,
ac kowos ac som nu ya?” **18** Na mwet Levi sac fahk,
“Kut muta Bethlehem in acn Judah, ac inge kut fahsr in
folokla nu acn sesr, su oan fineol in acn Ephraim. Tuh pa
wangin mwet lohma nu sesr. **19** Kut utuk mwe mongo ac
mah pao nun kosro natusr, oayapa bread ac wain fal nu
sik mutan kulansap kiuk ac mukul kulansap luk. Oasr
yorosr ma nukewa kut enenu.” **20** Na mwet matu sac
fahk, “Kowos ku in mongla in lohm sik ah! Nga ku in
karingin kowos; ac kowos tia enenu in motul likinum uh
ke nien toeni lun siti uh.” **21** Ouinge el pwanulosla nu
lohm sel, ac el kiteya kosro natulos. Elos ohlla nialos ac
mongo yorol. **22** Ke elos srakna muta aengani yorol,
na un mukul koluk se in siti sac elos tuku raunela lohm
sac, ac puok srungul in lohm ah. Elos fahk nu sin mukul
matu se ma se lohm sac, “Sap mukul se ma wi kom
utyak nu lohm an in ilme! Kut lungse orek ma koluk nu
sel!” **23** Tusruktu mwet matu sac el illa nu yorolos ac
fahk nu selos, “Mwet lili luk, mo! Nunak munas, nimet
kowos nunku in oru kain ouiya koluk ingan! Mwet se
inge el mutwata yuruk — nga pa solal nu in lohm sik
uh. **24** Liye, tulik mutan virgin se nutik pa inge, oayapa
mutan kulansap se kien mukul sac pa inge. Nga ac
usaltalu, ac komtal ku in oru ma na komtal lungse oru nu
seltal, tusruk nimet oru kain ouiya koluk ingan nu sin
mukul se inge!” **25** El ne fahk ouinge, tuh mukul ekasr
ah tia lungse lohngol. Ouinge mwet Levi sac sruokya
mutan kulansap se kial ah, ac sinukunulla nu likinuma
nu yoroltal. Elos sruinkuilya ac akkolukyal fong nufon
sac nwe ke lenelik. **26** Toang na ke lutu sac, mutan sac
tuku nu lohm sin mwet matu sac, yen mukul tumal ah
muta we ah, na el topla ke mutunoa. El oan insac nwe
ke lenelik. **27** Ke mukul tumal ah tukakek ke lutu sac, el
ikasla srungul ah elan som inkanek lal ah, na el liyauk
tuh na mutan kulansap kial ah topla oan insac ac paol
saplakang nu ke srungul in lohm sac. **28** Na mukul sac
fahk, “Tukakek, kut som.” Tuh el tiana topkol. Na mukul
sac sraklalak ac fililya fin donkey natul ah, ac folokla nu
in acn sel ah. **29** Ke el sun acn we el utyak nu in lohm
ah, ac eis mitmit se. Na el us monin mutan kulansap se
kial, ac sipikya nu ke ip singoul luo, ac supwalik kais sie
ip nu sin kais sie sruf lun mwet Israel. **30** Mwet nukewa
su liye ma sac elos fahk, “Kut soenna lohng ke kain
ouiya se inge oemeet me! Wangin kain lumah inge nu
orek oe ke mwet Israel elos illa liki acn Egypt! Enenu na
in oasr ma kut oru kac, tuh mea kut ac oru uh?”

20 Mwet Israel nukewa, mutawauk Dan me layen nu
eir, nwe Beersheba layen nu epang, oayapa Gilead
layen nu kutulap, elos fahsreni fal nu ke pang nu selos.
Elos toeni nu sie ye mutun LEUM GOD in acn Mizpah. **2**
Mwet kol lun sruf nukewa lun Israel elos wi toeni se inge.
Pisen mukul wo matwa nu ke mweun sun mwet angfoko
tausin. **3** In pacl se inge mwet in sruf lal Benjamin elos
lohngak lah mwet Israel nukewa saya elos oru tukeni se
inge in acn Mizpah. Na mwet Israel elos siyuk, “Fahkma
lah fuka nwe ma koluk lulap se inge sikyak?” **4** Na mwet
Levi se ma anwuki mutan kulansap kia el topuk ac fahk,
“Nga ac mutan kulansap kiuk ah som in tuh motulla
in acn Gibeah, yen sin sruf lal Benjamin. **5** Mukul in
acn Gibeah elos tuku in tuh sruokyuwi, ac elos kuhlasla
lohm sac in fong sac. Elos tuh nunku in uniyuwi, tuh pa
elos sruokya mutan kulansap se kiuk ah, ac akkolukyal
nwe el misa. **6** Na nga eis manol, ac sipikya nu ke ip
singoul luo, ac supwalik kais sie ip nu sin sruf lun Israel.
Mwet Gibeah inge elos orala ma koluk na fohkfok se
inmasrlosr. **7** Kowos nukewa ma toeni inge, kowos mwet
Israel. Mea kut ac oru ke ma se inge uh?” **8** Na mwet
nukewa elos tukeni tuyak ac fahk, “Wangin sie sesr
ac folokla nu lohm sel ah, finne elos su muta in lohm

nuknuk ku elos su muta in lohm na pwaye. **9** Pa inge ma
kut ac oru uh: kut ac fah susfa, ac sulela kutu sesr in
som mweuni acn Gibeah. **10** Sie tafu singoul sin mwet
Israel ac fah fosrngakin mongo nun mwet mweun, ac
mwet lula nukewa ac fah som mweuni acn Gibeah ke
sripen ouiya koluk se elos orala in Israel inge." **11** Ke ma
inge mukul nukewa in acn Israel elos nunak sefanna in
mweuni acn we. **12** Mwet in sruf lun Israel elos supwalik
mwet in utuk kas nu in acn lun sruf lal Benjamin nufon ac
fahk, "Ma koluk fuka se kowos orala inge? **13** Fuhlema
mwet ma oru ma koluk se in acn Gibeah inge nu sesr
tuh kut in onelosla, tuh ma koluk se inge in wanginla liki
acn Israel." Tusruktu mwet in sruf lal Benjamin elos tiana
lohang nu ke mwet Israel wialos. **14** Ouinge mwet in siti
nukewa in acn Benjamin elos fahsreni nu Gibeah ac
akola in mweun lain mwet wialos in sruf lun Israel. **15**
In len sac mwet Benjamin elos pangon tausin longoul
onkosr mwet mweun liki siti nukewa, in weang mwet
Gibeah. **16** Inmasrlon mwet inge nukewa oasr mwet
itfoko selos solla, ac mwet inge nukewa mwet lasa.
Kais sie selos arulana oalel. Finne aunsuf soko, tia ku
in oalla. **17** Mwet Israel nukewa, sayen mwet in sruf
lal Benjamin, elos solani angfoko tausin mwet pisrla
ke mweun. **18** Mwet Israel elos som nu ke acn in alu
lalos in acn Bethel, ac elos siyuk sin God, "Su sin sruf
inge fal in som meet in lain mwet Benjamin?" Na LEUM
GOD El fahk, "Sruf lal Judah." **19** Ouinge mwet Israel
elos mukuiyak som ke lutu tok ah, ac tulokunak lohm
nuknuk selos apkuran nu ke siti Gibeah. **20** Elos som in
lain mwet mweun lun Benjamin, ac oakiya solse lalos
in acn ma ngetang nu ke siti ah. **21** Mwet mweun lun
mwet Benjamin elos oatula liki siti selos, ac elos uniya
mwet mweun longoul luo tausin sin mwet Israel meet
liki fongeni. **22** Na mwet Israel elos folokla nu ke acn
in alu lalos, ac tung mwemelil ye mutun LEUM GOD
nwe ke ekela. Elos siyuk sin LEUM GOD, "Ya fal kut
in sifil mweuni mwet wiasr in sruf lal Benjamin?" Na
LEUM GOD El fahk, "Aok." **23** Ouinge kui nunkalos
mwet mweun lun Israel, ac elos sifil oakiya solse lalos
yen na elos tuh tu we ke len meet ah. **24** Ac elos sifilpa
som lain mwet mweun Benjamin pacl se akluo. **25** Ac
mwet Benjamin elos sifilpa oatula liki Gibeah pacl se
akluo, ac onela tausin singoul oalkosr sin mwet pisrla
ke mweun lun mwet Israel. **26** Na mwet Israel nukewa
elos som nu Bethel ac tung mwemelil. Elos muta we ye
mutun LEUM GOD ac elos tia mongo nwe ke ekela. Ac
elos kisakin mwe kisa in akinsewowo ac mwe kisa firir
ye mutun LEUM GOD. **27** Ac mwet Israel elos siyuk
sin LEUM GOD (tuh Tuptup in Wuleang lun God oan
in acn Bethel in pacl sac, **28** ac Phinehas, wen natul
Eleazar su ma natul Aaron, pa karingin tuptup sac in pacl
sac.) Na mwet elos siyuk sin LEUM GOD, "Ya fal kut in
sifil som lain mwet Benjamin wiasr, ku kut ac tia som?"
Ac LEUM GOD El topuk ac fahk, "Kowos som. Lutu
nga ac sot kutangla nu suwos." **29** Ouinge mwet Israel
elos okanla kutu solse lalos ac raunela acn Gibeah.
30 Pacl se inge len se aktolu elos som in lain mwet
mweun Benjamin, ac elos oakiya solse lalos ke acn ma
oan ngetang nu Gibeah, oana ke elos oru meet ah. **31**
Mwet Benjamin sifilpa oatula in mweun, ac som loesla
liki siti selos. Elos mutawauk in onela kutu sin mwet
Israel ah yen tupasrpasr ke inkanek nu Bethel, oayapa
ke inkanek nu Gibeah, oana elos tuh oru ke len meet ah.
Elos uniya akuran mwet tolngoul sin mwet Israel. **32** Na
mwet Benjamin elos fahk, "Kut sifilpa kutangulosla oana
meet ah." Tusruktu mwet Israel elos oru pwapa lukma se
tuh elos in folok nu tok in pwanma mwet Benjamin liki
siti selos ah nu ke inkanek uh. **33** Ouinge ke inkaiyen
mwet mweun lun Israel elos kohloli ac sifil tukeni in acn
Baaltamar, mwet Israel ma raunela acn Gibeah elos tuku
liki in eot uh, yen elos wikwik we. **34** Mwet Israel singoul
tausin su pisrla ke mweun elos mweuni acn Gibeah,
ac upana mweun lalos we. Mwet Benjamin elos tiana
akilen lah ac kunausyukla elos. **35** LEUM GOD El sang
kutangla nu sin mwet Israel fin mwet Benjamin. Mwet
Israel elos uniya longoul limekosr tausin siofok sin mwet
lokoalok lalos ke len sac. **36** Ouinge mwet Benjamin elos
akilenak lah kutangyukla elos. Inkaiyen mwet mweun lun
Israel elos kohloli nu tok liki mwet Benjamin, mweyen
elos lulalfongi solse ma elos okanla raunela acn Gibeah.
37 Mwet inge elos sulaklak na yuyang nu in acn Gibeah;
elos fahsrelik nu in siti sac ac uniya mwet nukewa su
muta we. **38** Oasr akul se ma inkaiyen mwet Israel ac
mwet ma wikla elos tukeni aetui kac. Pa inge — ke pacl
se elos ac liye kulasr lulap fosryak liki siti sac, **39** na
mwet Israel ma kohlol nu tok acn elos mweun we ah,
elos ac forla. Ke pacl se inge mwet Benjamin elos onela
tari mwet solse tolngoul lun mwet Israel, na elos fahk nu
selos sifacna mu, "Kut sifilpa onelosla oana ke kut oru
meet ah." **40** Na ke pacl se inge akul sac sikyak — fosr
se fosryak liki siti sac. Mwet Benjamin elos tapulla ac
arulana lut ke elos liye siti nufon sac firiryak. **41** Na mwet
Israel elos forla, ac mwet Benjamin arulana fosrngala
mweyen elos akilenak lah elos ac kutangyukla. **42** Elos
kaing liki mwet Israel ac srike in sun acn turangang,
tusruk elos tia ku in kaingla. Sruhu elos inmasrlon un
mwet mweun lulap lun mwet Israel ac elos su tuku liki
siti ah me, ac kunausyukla elos. **43** Mwet Israel elos
kosrala mwet lokoalok lalos inge, ac ukwalos nwe in acn
se layen nu kutulap in Gibeah, ac elos uni na mwet uh
ke inkanek lalos. **44** Singoul oalkosr tausin sin mwet fo
ke mweun sin mwet Benjamin anwuki ke len se inge. **45**
Ac mwet lula ah elos forla ac kaing nu yen turangang,
nwe ke eot se pangpang Eot Rimmon. Limekosr tausin
selos anwukla inkanek uh. Na mwet Israel elos ukwe pac
mwet lula ah nwe Gidom, ac elos uniya pac luo tausin
selos we. **46** Toeni nufon mwet misa inge, oasr tausin
longoul limekosr mwet Benjamin pa anwuki ke len sac —

elos nukewa mwet mweun na pulaik. 47 Tusruktu onfoko
selos tuh kaingla nu ke Eot Rimmon yen turangang,
ac tia wi anwuki. Na elos muta we malem akosr. 48
Mwet Israel elos forla ac onela nufon mwet lula sin mwet
Benjamin, mwet mukul, mutan, tulik ac oayapa kosro
natulos. Elos esukak siti srisrik nukewa in polo acn sac.

21 Ke mwet Israel elos tuh toeni in acn Mizpah, elos
orala sie wulela ku inmasrlolos nu sin LEUM GOD
ac fahk, "Wangin sie sesr ac fah fuhlela mwet Benjamin
in payuk sin acn natusr." 2 Ke ma inge mwet Israel elos
som nu Bethel ac muta we ye mutun God nwe ke ekela.
Elos tung ac mwemelil ac fahk, 3 "O LEUM GOD lun
Israel, efu ku ma inge sikyak nu sesr— Efu ku sruf lal
Benjamin in wanginla liki Israel?" 4 Toang in lutu tok
ah mwet uh tukakek ac tulokunak sie loang we. Elos
orek mwe kisa in akinsewowo ac mwe kisa firir. 5 Ac
elos siyuk, "Ya oasr sie inmasrlon sruf lun Israel inge tia
wi tukeni ye mutun LEUM GOD in acn Mizpah?" (Elos
tuh wulela mu kutena mwet su tia wi som nu ke toeni
se orek Mizpah ah, ac fah anwuki.) 6 Mwet Israel elos
arulana pakomuta mwet wialos in sruf lal Benjamin, ac
elos fahk, "Misenge, sie sin sruf lun Israel wanginla. 7
Mea kut ac oru tuh in oasr mutan kien mukul lula ke sruf
lal Benjamin— Kut tuh wulela nu sin LEUM GOD lah
kut ac fah tiana lela acn natusr in payuk selos." 8 Ke
elos tuh suk lah oasr mwet Israel tia wi toeni se orek
in acn Mizpah, elos konauk tuh wangin mwet Jabesh
in acn Gilead wi som nu ke tukeni sac. 9 Ke pacl in
pang inen mwet mweun ma som ah, wangin mwet liki
acn Jabesh topuk. 10 Ke ma inge elos supwala singoul
luo tausin mwet mweun na pulaik lalos nu Jabesh, ac
fahk nu selos, "Fahla ac onela mwet nukewa in acn
Jabesh, wi pac mutan ac tulik nukewa. 11 Uniya mukul
nukewa oayapa mutan nukewa, sayen mutan virgin."
12 Na elos konauk mutan fusr virgin angfoko inmasrlon
mwet Jabesh, na elos usalosla nu ke nien aktuktuk lalos
in acn Shiloh in facl Canaan. 13 Na mwet nukewa su
toeni ah elos sapla nu sin mwet in sruf lal Benjamin su
muta ke Eot Rimmon ac fahk, "Kut lungse tuh in oasr
misla inmasrlosr." 14 Na mwet Benjamin elos foloko ke
pacl sac, ac mwet Israel ke sruf ngia elos sang nu selos
mutan ma elos tia onela sin mwet in acn Jabesh, tusruktu
mutan inge puelac nu selos. 15 Mwet ah pakomuta sruf
lal Benjamin mweyen LEUM GOD El kunausla akupasri
lun sruf Israel. 16 Ouinge mwet matu inmasrlon toeni sac
elos fahk, "Ke wangin mutan lula in sruf lal Benjamin, kut
ac konauk fuka mutan kien mwet lula inge? 17 Tia wo in
wanginla sie sin sruf lun Israel uh. Kut enenu na in suk
oreya tuh in folokonak sruf lal Benjamin. 18 Tusruktu kut
tia ku in sang acn natusr in payuk selos mweyen kut
tuh orala sie fulahk fahk mu ac fah mwe selnga nu sin
mwet se su fuhlela tuh sie mukul Benjamin in payuk sin
acn natusr." 19 Na elos esamak lah sie pacl in kufwa
nu sin LEUM GOD in acn Shiloh apkuranme. (Acn se
inge oasr eir in acn Bethel, ac epang in acn Lebonah, ac
kutulap in innek soko inmasrlon Bethel ac Shechem.) 20
Ouinge elos fahk nu sin mwet Benjamin, "Kowos som ac
wikwik in ima grape we 21 ac soano. Ke tulik mutan in
acn Shiloh ac ilme in wi onsrosro ke pacl in kufwa uh, na
kowos ilme liki ima grape, ac kais sie suwos eis kais sie
mutan tuh in ma kiowos ac usalos som nu in acn suwos
an. 22 Papa tumalos ac mukul wialos fin tuku lain kowos
kac, na kowos fahk nu selos, 'Nunak munas, fuhlelosme
nu sesr, mweyen kut tia sruokolosi ke mweun sac tuh
elos in ma kiasr. Na ke sripen tia kowos pa usalosme nu
sesr uh, wangin mwatuwos ke wulela se ma kowos tuh
orala.'" 23 Pa inge ma mwet Benjamin elos oru: ke pacl
se mutan inge onsrosro, kais sie mukul Benjamin elos
sruokya kais sie mutan ac usalosla tuh in ma kialos.
Ouinge elos folokla nu yen selos ac sifilpa musaeak siti
srisrik in acn we ac muta we. 24 In pacl sac pacna, mwet
Israel nukewa saya elos folokelik, kais sie mwet nu in
sruf lal ac sou lal ac acn sel sifacna. 25 In pacl se inge
wangin tokosra lun mwet Israel. Kais sie mwet sifacna
oru ma el nunku mu suwohs ye mutal sifacna.

Ruth

1 In pacl ma mwet nununku tuh kol fin acn Israel, oasr
sie sracl lulap sikyak. Ouinge, sie mwet Bethlehem in
acn Judah, wi mutan kial ac wen luo natul, elos som
nu Moab in tuh muta we kitin pacl. **2** Inen mukul sac
pa Elimelech, mutan kial pa Naomi, ac inen wen luo
natul ah pa Mahlon ac Chilion. Elos mwet Ephrath, ac
elos muta in acn Bethlehem lun Judah. Na elos som nu
Moab in tuh muta we. Ke elos muta we **3** Elimelech el
misa, ac Naomi ac wen luo natul ah mukena muta. **4**
Tok, eltal payukyak sin mutan Moab luo — sie pa Orpah
ac sie pa Ruth. Elos muta we apkuran in yac singoul,
5 na Mahlon ac Chilion kewa misa pac, ac Naomi el
mukelana muta. Wanginla mukul tumal ac wen luo natul
ah. **6** Kutu pacl tok, Naomi el lohngak lah LEUM GOD
El kasru mwet in acn sel ke El akwoye fokin ima lalos
ac sang mwe mongo nu selos. Na Naomi ac mutan luo
talupal ah akola in som liki acn Moab, **7** ac mutawauk in
fahsr nu Judah. **8** Naomi el fahk nu sin mutan luo natul
ah, "Wona komtal in folokla nu yurin nina kiomtal ah,
ac lela tuh LEUM GOD Elan kulang nu sumtal oana ke
komtal tuh kulang nu sik ac nu sin mukul tomomtal ma
misa. **9** Lela tuh LEUM GOD Elan kasrekomtal in ku
in konauk luo mukul ah tomomtal komtal in muta wo
yoro." Na Naomi el wilkas ac ngok mutaltal. Tusruktu
eltal mutawauk in tung **10** ac fahk, "Mo! Kut ac wi kom
na som nu yurin mwet lom an." **11** Na Naomi el fahk nu
seltal, "Komtal enenu in folokot. Efu komtal ku lungse
wiyu? Mea, komtal nunku mu nga ac ku in sifil oswela
tulik mukul komtal in payuk nu se? **12** Folokot nu yen
sumtal an mweyen nga matuoh ac nga tia ku in sifil
payuk. Nga finne nunkauk mu nga in sifil payukyak ofong
ac oswela kutu wen, **13** mea, komtal ac soano na eltal in
matula? Ya sripa se inge in pwanang komtal in tia payuk
nu sin kutepacna mukul? Mo, acn nutik, komtal etu na
lah tia ku in ouinge. LEUM GOD El ngetla likiyu, ac nga
arulana pakomutomtal." **14** Ac eltal sifilpa mutawauk in
tung. Na Orpah el ngokya mutun nina sac, ac folokla nu
yen sel ah, a Ruth el sripsriplana nu sin nina sac ac
tiana fahsr lukel. **15** Na Naomi el fahk nu sel, "Ruth,
mutan se wiom ah pa folokla nu yurin mwet lal ac god
lal. Fahla welul." **16** Tusruktu Ruth el fahk, "Nimet kom
kafwe nga in som liki kom! Lela nga in wi kom na. Tuh
yen kom som nu we, nga fah som pac nu we. Yen kom
ac muta we, nga ac fah muta pac we. Mwet lom fah
mwet luk, ac God lom fah God luk. **17** Yen kom misa we,
nga ac fah misa we, ac nga ac fah pukpuki pac we. Lela
LEUM GOD Elan arulana ase mwe keok yohk nu fuk nga
fin fahsr liki kom meet liki nga misa!" **18** Ke Naomi el
akilen lah Ruth el wotela na ku sel mu el ac welul ah, el
tia sifilpa fahk kutena ma. **19** Eltal fahsr nwe ke na eltal
sun acn Bethlehem. Ke eltal sun acn we, mwet in acn
sac elos arulana lut, ac kutu sin mutan in acn sac fahk
ouinge, "Ku pwayena lah Naomi pa inge?" **20** Na Naomi
el fahk nu selos, "Kowos in tia sifil pangonyu Naomi, a
kowos in pangonyu Marah mweyen LEUM GOD El ase
sie moul na asor nu sik. **21** Ke nga tuh som liki acn yenu
ah, pukanten ma luk, tuh pa LEUM GOD El folokinyume
pisinpo. Mwe mea kowos in pangonyu Naomi ke LEUM
GOD Kulana El akkeokyeyu ac supwama mwe ongoiya
nu fuk?" **22** Ouinge Naomi el foloko liki acn Moab, ac
Ruth, mutan Moab se talupal welul. Ke eltal sun acn
Bethlehem, tufahna mutawauk pacl in kosrani barley in
acn we.

2 Oasr mwet se sou nu sel Naomi, el pa Boaz. El sie
mwet kasrup ac yohk pac ku lal. El ma in sou lal
Elimelech, mukul tumal Naomi ah. **2** Sie len ah Ruth el
fahk nu sel Naomi, "Lela nga in som nu in ima ah, ac
telani kutu barley ma mwet orekma tia telak ah. Nga
lulalfongi mu oasr mwet ac lela ngan ku in fahsr toko."
Na Naomi el fahk nu sel, "Fahsrot, acn nutik." **3** Ouinge
Ruth el som nu in ima ah, ac fahsr tukun mwet orekma,
ac telani ma elos sisla tia orani ah. Falyang lah ima se
ma el som nu kac ah ma lal Boaz. **4** Ke pacl se inge
Boaz el tuku Bethlehem me ac el paing mwet orekma
ac fahk, "LEUM GOD Elan wi kowos!" Na elos topuk
ac fahk nu sel, "LEUM GOD Elan akinsewowoye kom!"
5 Na Boaz el siyuk sin mwet se ma kol mwet orekma
ah, "Su mutan fusr se ingo?" **6** Na mwet kol sac fahk,
"Mutan sac se ma welul Naomi foloko Moab me ah. **7** El
tuh siyuk ngan lela elan fahsr tukun mwet orekma inge
ac sifeni ma elos sisla uh. El nuna orekma na oe ke
lututang ah me nwe tufahna oru elan mongla pa inge." **8**
Na Boaz el fahk nu sel Ruth, "Kolya ngan fahk nu sum,
wona kom in tia som nu ke kutena ima sayen ima se
inge. Wi na mutan inge orekma. **9** Liye na acn elos
kinkin we an ac welulos. Nga fahkang tari mwet luk inge
in tia akkolukye kom. Ac pacl kom malu an kom fahla
nim kof ke sufa ma elos nwekla ingo." **10** Na Ruth el
pasrlana nwe ten ac fahk nu sel Boaz, "Mea sis kom
arulana fosrngakinyu an? Efu ku kom in arulana kulang
nu sin mwetsac se?" **11** Na Boaz el fahk, "Nga lohng tari
ma nukewa kom oru nu sin nina kien mukul tomom oe
ke na mukul tomom ah misa ah me. Nga etu pac lah
kom fahsr liki papa tomom ac nina kiom ac acn sum, ac
tuku muta inmasrlon mwet su kom tia etu. **12** Lela tuh
LEUM GOD Elan folokin nu sum orekma wo lom ingan.
Lela tuh kom in eis mwe insewowo yohk sin LEUM GOD
lun Israel, su kom tuku suk karinginyuk ye lulin paol!" **13**
Na Ruth el topuk ac fahk nu sel, "Kom arulana kulang
nu sik. Insiuk misla na pwaye ke sripen kas fisrasr lom
nu sik inge, nga finne pusisel liki mwet kulansap lom
ingan." **14** Ke pacl in mongo ah, Boaz el fahk nu sel
Ruth, "Fahsru eis nom sie ipin bread inge ac twanla
ke mwe anut inge." Na el muta yurin mwet orekma, ac
Boaz el sang nu sel kutu mongo manman ah, ac Ruth el

mongo nwe ke na el kihpi, ac srakna oasr mongo lula
yorol. **15** Na ke el tuyak in som in sifil telani barley ah,
Boaz el fahk nu sin mwet orekma lal ah, “Lela elan tiltil
in acn nukewa, finne ke acn ma yolani barley an we tari,
ac nimet kutongol. **16** Ac kowos in faesla kutu barley
liki kap orekeni ingan ac filiya elan telani.” **17** Ke ma
inge Ruth el til barley in ima sac nwe ke na ekela, ac
ke el tokla ma inge el liye tuh na sunun paun longoul
limekosr pa el orani ah. **18** El us ma inge folokla nu in
siti uh, ac sang Naomi elan liye lupan ma el telani ah. El
oayapa sang luwen mongo nal ah nu sel. **19** Na Naomi
el siyuk sel, “Kom eis oya ma kom telani misenge inge?
Lun su ima kom som orekma we ah? Lela God Elan
akinsewowoye mwet se ma kulang nu sum ingan!” Na
Ruth el fahkang nu sel Naomi lah el wi orekma in ima
lun mwet se pangpang Boaz. **20** Na Naomi el fahk, “Lela
LEUM GOD Elan akinsewowoyal Boaz! Pacl nukewa
LEUM GOD El akpwayeye wulela lal nu sin mwet moul
ac oayapa nu sin mwet misa.” Na el sifilpa fahk, “Mukul
sac sou na fototo nu sesr, ac el pa sie sin mwet fal in
fosrngakin ac karingin kut uh.” **21** Na Ruth el fahk, “Boaz
el fahk pac mu nga ku in wi na mwet lal ah orekma nwe
ke na safla pacl in kosrani ke ima sac.” **22** Na Naomi el
fahk nu sel Ruth, “Aok, wona kom in wi na mutan ingan
orekma in ima lal Boaz an. Sahp kom fin som nu in ima
lun sie pacna mwet, ac tuh akkolukyeyuk kom.” **23** Ke
ma inge Ruth el welulos na orekma nwe ke na lisr barley
ac wheat in ima sac. Ac el mutana yorol Naomi.

3 In kutu pacl tok, Naomi el fahk nu sel Ruth, “Nga
enenu in konauk sie mukul ah tomom, tuh in wo
ouiyom ac in oasr acn sum sifacna. **2** Esam lah Boaz,
mwet se ma kom wi mutan ingan orekma la inge, el sou
nu sesr. Porongo ma nga ac fahk uh. Oyeku el ac fah
aknasnasye barley lal ah. **3** Fahla yihla, ac fwikomla ke
ono keng, ac nokomang nuknuk se ma wo emeet lom
an. Na kom som nu yen el orekma we, tusruktu nimet
kom oru elan liye kom nwe ke na el mongo ac nim tari.
4 Liye akwoye acn el ac oan we an, ac el fin motulla, na
kom utyak ikasak kaot lal an ac ona ke nial. El ac fah
fahk nu sum ma kom in oru.” **5** Na Ruth el fahk, “Nga ac
fah oru ma nukewa kom fahk an.” **6** Ouinge Ruth el som
nu nien aknasnasye barley, ac oru oana ma Naomi el
fahk ah. **7** Ke Boaz el mongoi ac nim tari, el arulana
mwesasla nunkal. El som nu ke acn ma barley ah yol
oan we ah, ac ona in motulla. Na Ruth el mahsrikyak nu
in acn el oan we, ikasak kaot lal ah, ac ona ke nial. **8** In
fong sac Boaz el ngutalik ac ikla, na el lut na pwaye lah
mutan se oan ke nial. **9** Na el siyuk, “Su kom an?” Na
el topuk ac fahk, “Nga Ruth. Mweyen kom pa sie sou
fototo nu sesr uh, laknelik kaot lom an ac afinyuwi.” **10**
Na Boaz el fahk, “LEUM GOD Elan akinsewowoye kom,
acn nutik. Ma se kom oru inge akkalemye lupan nunak
pwaye lom nu sin sou lasr uh yohk liki na orekma wo
nukewa ma kom oru nu sin nina talupom. Kom ku pacna
in som suk sie mwet fusr su kasrup ku sukasrup, tuh pa
kom tiana. **11** Ke ma inge, Ruth, nimet kom fosrnga. Nga
ac srike in oru ma nukewa ma kom siyuk an, mweyen
mwet nukewa in acn se inge elos etu lah kom sie mutan
wo. **12** Pwaye lah nga sou fototo nu sum, ac fal nga in
karingin kom, tusruktu oasr pac mukul se sou fototo nu
sum likiyu. **13** Mutana inge ofong, ac lututang kut fah liye
lah mukul sac ac lungse in karingin kom. El fin lungse,
wo. Tuh el fin tia, na nga fulahk ke Inen LEUM GOD
moul lah nga ac fah karingin kom. Inge ona ac motulla
nwe ke lenelik.” **14** Na Ruth el motulla ke nial, tusruktu el
tukakek meet liki kalmelik ah, mweyen Boaz el tia lungse
in oasr mwet etu lah Ruth el tuku nu we. **15** Na Boaz el
fahk nu sel, “Eisla nuknuk se ma sang afin kom ingan
ac laknelik insacn.” Ke el laknelik ah Boaz el okoaung
sunun paun lumngaul ke barley nu loac, ac kasrel srukak
nu finpisal. Na Ruth el us folokla nu in acn el muta we
ah. **16** Ke el utyak nu lohm ah, Naomi el siyuk sel, “Acn
nutik, fuka som lom ah?” Na Ruth el fahkang ma nukewa
ma Boaz el oru nu sel. **17** Na el sifilpa fahk, “El mu nga
in tia pisinpo foloko nu yurum, na pa el se barley inge
nga in us tuku.” **18** Na Naomi el fahk nu sel, “Ruth, kom
in muteng nwe ke kalem ma nukewa. Boaz el ac tia ku
in mongla misenge nwe ke el aksafyela ma se inge.”

4 Boaz el som nu in acn in toeni ke mutunpot in siti
uh ac muta we. Na mwet se ma Boaz el fahk mu
fototo oemeet nu sel Elimelech ah fahsryak, na Boaz el
pangnol ac fahk nu sel, “Mwet kawuk luk, fahsru ac muta
in se inge.” Na mwet sac som ac pituki yorol. **2** Na Boaz
el eis singoul sin mwet kol in siti sac ac fahk elos in wi
pac muta insac. Ke elos pituki, **3** el fahk nu sin sou se
lal ah, “Inge ke Naomi el foloko liki acn Moab uh, el ke
kitala ipin acn se lal Elimelech, sou se lasr ah, **4** ac nga
mu sahp kom ac enenu in etu. Inge, kom fin lungse,
kom enenu in molela ye mutun mwet ma muta inge. A
kom fin tia lungse, kom akkalemye, mweyen ma lom pa
suwohs in molela uh oasr se meet likiyu.” Na mwet sac
fahk ouinge, “Nga ac molela.” **5** Na Boaz el mu, “Wona,
kom fin ac moli acn sac kom ac enenu in molella pac
Ruth, mutan Moab sac, ipin acn sac in mau oanna sin
sou lun mwet se ma misa ah.” **6** Na mwet sac fahk, “Fin
ouingan, nga ac tari kitala suwohs se luk in molela acn
sacn, mweyen kalmac uh pa tulik nutik sifacna uh ac
tia ku in usrui acn sacn. Molela kom. Tari nga ac tila
eis.” **7** Ouinge ma orek in pacl sac ah, in orala ayaol
ke acn ku in molela sie ipin acn, mwet se ma ac kitala
acn uh enenu in sarukla fahluk lal uh ac sang nu sin
mwet se ma ac molela acn sac uh. Ouiya se inge fin
orekla, na mwet Israel uh ac etu lah oasr ma orekla ke
ipin acn sacn. **8** Ouinge ke mwet sac fahk nu sel Boaz,
“Molela kom,” el sarukla fahluk lal ah, ac sang nu sel
Boaz. **9** Na Boaz el fahk nu sin mwet kol inge ac mwet
sayalos su wi muta in acn sac, “Kowos nukewa mwet loh
kac misenge lah nga molela nu sel Naomi ma nukewa

lal Elimelech, ac wen luo natul, Chilion ac Mahlon. **10**
Sayen ma inge, Ruth, mutan Moab se kial Mahlon ah,
ac tufah mutan kiuk. Ma se inge ac fah oru tuh acn lun
mwet se ma misa in oanna in sou lal uh in nien muta
lalos uh. Kowos mwet loh nu ke ma inge misenge." **11**
Na mwet kol ac mwet saya ma wi muta insac ah fahk,
"Aok, kut mwet loh kac. Lela LEUM GOD Elan oru tuh
mutan se kiom ingan in oana Rachel ac Leah, su oswela
tulik pukanten natul Jacob. Finsrak kom in ku in kasrup
in sruf Ephrath ac pwengpeng in acn Bethlehem. **12** Lela
tulik nutum ma LEUM GOD El ac sot nu sum sin mutan
fusr se kiom ingan in oru tuh sou lom an in oana sou lal
Perez, wen natul Judah ac Tamar." **13** Ouinge Boaz el
usal Ruth som nu lohm sel tuh elan mutan kial. LEUM
GOD El akinsewowoyal, ac el pitutuyak ac oswela tulik
mukul se. **14** Na mutan in acn sac fahk nu sel Naomi,
"Kaksakin LEUM GOD! El asot nu sum sie wen misenge
in karingin kom. Lela tuh tulik sacn in pwengpeng fin
Israel! **15** Acn talupom el lungse kom, ac oru ma wowo
pus nu sum yohk liki ma wen itkosr ku in oru. Ac inge el
asot nu sum sie wen, su ac fah asot moul sasu nu sum
ac akwoye moul lom ke pacl kom ac matuoh." **16** Naomi
el srukak tulik sac, sruokilya nu iniwal, ac karinganulang.
17 Mutan in acn sac sang inen tulik sac Obed. Ac elos
fahk nu sin mwet nukewa lah, "Wen se isusyang nu
sel Naomi!" Obed el papa tumal Jesse, su papa tumal
David. **18** Pa inge takin sou sac wal Perez nwe kacl
David: Perez papa tumal Hezron, **19** Hezron papa tumal
Ram, Ram papa tumal Amminadab, **20** Amminadab
papa tumal Nahshon, Nahshon papa tumal Salmon, **21**
Salmon papa tumal Boaz, Boaz papa tumal Obed, **22**
Obed papa tumal Jesse, ac Jesse papa tumal David.

Sie Samuel

1 Oasr sie mwet su pangpang Elkanah in sruf lal
Ephraim, su muta in Ramah in eol Ephraim. El wen
natul Jeroham, su ma natul Elihu ac ma in sou lal
Tohu, su ma in ota lal Zuph. **2** Oasr mutan luo kial
Elkanah: ineltal pa Hannah ac Peninnah. Oasr tulik
natul Peninnah, a wangin tulik natul Hannah. **3** Yac
nukewa Elkanah el ac som liki acn Ramah nu Shiloh in
alu ac orek kisa nu sin LEUM GOD Kulana. Hophni ac
Phinehas, wen luo natul Eli, eltal mwet tol lun LEUM
GOD we. **4** Kais sie pacl Elkanah el oru mwe kisa lal, el
ac sang ip se nu sel Peninnah ac kais sie ip nu sin wen
ac acn natul. **5** Elkanah el ne arulana lungse Hannah
yohk, tuh el ac sang ip sefanna nu sel ke sripen LEUM
GOD El kaliya insial tuh in wangin tulik natul. **6** Peninnah
el lungse angnol Hannah ke sripen God El aktalapyal,
oru arulana toasr insial Hannah kac. **7** Lumah se inge
orek yac nu ke yac — pacl nukewa ma elos ac som
nu in lohm sin LEUM GOD, Peninnah el ac aktoasryal
Hannah, oru el tung ac tia pac lungse mongo. **8** Elkanah,
mukul tumal, el ac fahk, "Hannah, efu ku kom tung?
Efu ku kom tia mongo? Efu ku kom toasr pacl nukewa?
Ya nga tia wo liki wen singoul nu sum?" **9** Sie pacl ah
tukun elos mongo ac nim tari in lohm sin LEUM GOD
in acn Shiloh, Hannah el tuyak ac fahkulak sifacna ye
mutun LEUM GOD. Eli, mwet tol, el muta ke nien muta
lal sisken sru in mutunoa ke tempul lun LEUM GOD. **10**
Hannah el arulana supwar, ac el arulana tung ac pre nu
sin LEUM GOD. **11** Na el oru sie wulela na ku ac fahk,
"LEUM GOD kulana, liyeyu, mwet kulansap lom! Liye
mwe keok luk ac esamyu! Nikmet mulkinyula! Kom fin
ase sie wen nutik, nga ac fah kisakunulot nu sum tuh
elan sie mwet Nazirite in moul lal nufon. El ac fah tia
nim wain ku kutena mwe nim ku, oayapa ac fah tiana
kalkulla insifal." **12** Hannah el pre ke pacl na loes se,
ac Eli el ngetang liye oalul. **13** Hannah el pre ke insial.
Ngoasrol mukuikui a wangin pusracl, oru Eli el nunku
mu Hannah el sruhi. **14** Ac Eli el fahk nu sel Hannah,
"Kom ac sruhi nwe ngac? Tui. Nimet sifilpa nimnim."
15 Hannah el fahk, "Leum se, nga tia nimnim ac nga
tia sruhi. Nga keoklana, ac nga pre ac asang ngunik
nufon nu sin LEUM GOD ke mwe keok luk. **16** Nikmet
nunku mu nga sie mutan koluk. Nga pre ke sripen nunak
keok lun insiuk." **17** Na Eli el fahk, "Som in misla, ac lela
tuh God lun Israel Elan asot mwe siyuk lom an." **18** Ac
Hannah el fahk, "Lela tuh kulang lom in ouinge nu sik
pacl e nukewa." Ouinge el som ac eis mwe mongo, ac el
tia sifil toasr. **19** Toangna in lotu tok ah Elkanah ac sou lal
elos tukakek, ac tukun elos alu nu sin LEUM GOD, elos
folokla nu lohm selos in acn Ramah. Elkanah el motul
yorol Hannah, mutan kial, ac LEUM GOD El topuk pre
lal Hannah. **20** Na Hannah el pitutuyak ac el oswela sie
wen. Ac el sang inel Samuel, ac fahk, "Mweyen nga tuh
siyuk sin LEUM GOD kacl." **21** Ke sun pacl fal, Elkanah
ac sou lal elos sifil som nu Shiloh in oru mwe kisa lal
nu sin LEUM GOD oana ke el oru in yac nukewa, ac
oayapa in kisakin ma el wulela kac. **22** Tusruktu Hannah
el tia wi som se ingan. El fahk nu sin mukul tumal, "Ke
pacl se na ma tulik se inge liktitla, na nga fah usalla nu in
lohm sin LEUM GOD, ac el ac fah mutana we in moul lal
nufon." **23** Elkanah el fahk nu sel, "Oru oana kom nunku
mu fal. Muta nwe ke kom liktitella tufah kom usalla. Ma
se na, lela LEUM GOD Elan oru tuh kom in akpwayeye
wulela lom." Na Hannah el muta liyaung tulik sac nwe
ke el liktitella. **24** Ke tulik sac liktitla, Hannah el usalla
nu Shiloh, wi cow mukul yac tolu matwa, ac sie pak in
flao, ac sie pak orekla ke kulun kosro sessesla ke wain.
El usal Samuel ke el srakna fusr, ac som nu in lohm
sin LEUM GOD in acn Shiloh. **25** Ac ke elos uniya cow
soko ah, elos usalla Samuel nu yorol Eli. **26** Na Hannah
el fahk nu sel Eli, "Leum se, ya kom esamyu? Nga pa
mutan se kom tuh liye tu inse inge ac pre nu sin LEUM
GOD. **27** Nga tuh siyuk sel ke tulik se inge, na pa El ase
ma nga siyuk sel. **28** Ke ma inge nga kisakunulang nu
sin LEUM GOD. El ac fah ma lun LEUM GOD in moul lal
nufon." Na elos alu nu sin LEUM GOD we.

2 Hannah el pre ac fahk: "LEUM GOD El nwakla insiuk
ke engan; Nga arulana insewowo ke ma El orala.
Nga isrun mwet lokoalok luk; Yohk engan luk ke sripen
kasru lun God nu sik! **2** Wangin sie su mutal oana LEUM
GOD; Wangin sie oana El, Wangin sie mwet lango oana
God lasr. **3** Nikmet sifil kaskas filang; Misla liki kaskas
fulat lom. Tuh LEUM GOD El sie God su etu ma nukewa,
Ac El nununku orekma nukewa lun mwet uh. **4** Mwe pisr
nutin mwet mweun ku, kaptelik, A mwet munas kapkapak
ku lalos. **5** Elos su kihp meet, Elos sukok orekma in
moli ma nalos, A elos su masrinsral meet, elos tia sifil
masrinsral. El su talap el oswela tulik itkosr, A el su pus
tulik natu meet, tok wanginla tulik natul. **6** LEUM GOD El
uniya ac El sifil akmoulyauk; El supwala mwet nu infulan
misa, Ac El sifilpa folokunulosyak. **(Sheol h7585)** **7** LEUM
GOD El oru tuh kutu mwet uh sukasrup ac kutu kasrup.
El akpusiselye kutu ac akfulatye kutu. **8** El srukak mwet
sukasrup liki kutkut, Ac El tulokunak mwet enenu liki
nien sisi kutkut. El oru tuh elos in sie sin sie yurin mwet
leum, Ac muta yorolos ke nien muta fulat. Pwelung lun
faclu ma lun LEUM GOD, Ac El musaeak faclu fac. **9**
"El karingin moul lun mwet oaru lal, A mwet koluk elos
tuhlac in lohsr uh. Sie mwet el tia ku in kutangla ke
ku lal sifacna. **10** Mwet lokoalok lun LEUM GOD fah
kunausyukla; El ac fah lainulos ke pulahl inkusrao me.
LEUM GOD El ac fah nununku faclu nufon. El ac fah
sang ku nu sin tokosra lal. El ac fah sang kutangla nu
sin tokosra se su El sulela." **11** Na Elkanah el folokla nu
Ramah, a tulik Samuel el mutana in Shiloh ac kulansap
nu sin LEUM GOD ye koko lal mwet tol Eli. **12** Wen natul
Eli elos elah koluk. Elos tia akilen LEUM GOD **13** ac elos

tia pac akilen oakwuk lun mwet tol ke ma fal elos in oru
nu sin mwet uh. Pa inge ouiya ma elos oru nu sin mwet
ma tuku in orek kisa. Pacl ma sie mwet el orek kisa, na
mwet kulansap lun mwet tol inge ac tuku, us fork ma
oasr wihs tolkwe kac. Ke pacl ma ikwa uh srakna poel,
14 el ac isongya fork uh nu in tup uh, ac kutena ikwa ma
sremla ke fork sac, pa inge ma nun mwet tol uh. Wen
luo inge oru ouinge nu sin mwet Israel nukewa ma tuku
in orek kisa. **15** Oayapa meet liki na kiris uh itukla liki
ikwa uh in firriyukyak, mwet kulansap lun mwet tol uh ac
tuku ac fahk nu sin mwet orek kisa uh, “Ase kutu ikwa
an nu sin mwet tol elan sifacna munan. El tia enenu ma
poelyak. El lungse in takmwek na.” **16** Ac mwet orek kisa
sac fin fahk, “Lela kut in fahsr fal nu ke ma oakwuk, kut
in esukak kiris uh meet tufah kom eis enenu lom tok,” na
mwet kulansap lun mwet tol el ac fahk, “Mo! Ase nu sik
ingena! Kom fin tia, nga ac fah eis ke ku!” **17** Ma koluk
lun mwet fusr luo inge arulana koluk ye mutun LEUM
GOD, mweyen elos oru mwe kisa nu sin LEUM GOD
oana ma pilasr. **18** In pacl se inge Samuel el oru na
orekma in kulansap lal nu sin LEUM GOD, ac el nukum
sie nuknuk in mwet tol orekla ke nuknuk linen. **19** In yac
nukewa nina kial ac oru sie nuknuk srisrik lal Samuel,
ac usla nu yorol ke el ac wi mukul tumal som in orek
kisa ke yac sac. **20** Na Eli el ac akinsewowoyal Elkanah
ac mutan kial ac fahk, “Lela LEUM GOD Elan asot pac
sie tulik nu sin mutan se kiom an, in aol tulik se komtal
kisakunang nu sel inge.” Tukun ma inge, eltal ac folok
nu yen seltal. **21** LEUM GOD El akinsewowoyal Hannah
ac sang pac tulik mukul tolu, ac tulik mutan luo natul. Ac
tulik Samuel el kapak ac kulansap nu sin LEUM GOD.
22 In pacl se inge Eli el arulana matu, ac el lohng na
ma wen luo natul ah oru nu sin mwet Israel, oayapa lah
eltal motul yurin mutan su orekma ke nien utyak nu in
Lohm Nuknuk sin LEUM GOD. **23** Na Eli el fahk nu sin
wen luo natul, “Efu ku komtal oru ma koluk inge? Mwet
puspis kaskaskin nga lohng. **24** Wen nutik, nimet sifil oru
ouingan! Arulana koluk ma mwet lun LEUM GOD elos
fahk keimtal uh! **25** Sie mwet fin orekma koluk lain sie
mwet, God El ku in kasrel. A su ku in kasru sie mwet
el fin orekma koluk lain LEUM GOD?” Tusruktu wen
luo inge tiana porongo pusren papa tumaltal, mweyen
LEUM GOD El sulela tari in oneltal uh. **26** Tulik Samuel
el kapkapak ac ohi ye mutun LEUM GOD ac mwet uh.
27 Sie mwet palu tuku nu yorol Eli ac fahkak kas inge sin
LEUM GOD, “Ke pacl se Aaron, papa matu tomom, ac
sou lal elos tuh mwet kohs ye tokosra Egypt, nga tuh
sifacna fahkyuyak nu sel Aaron. **28** Liki sruf nukewa lun
Israel, nga sulela sou lal tuh in mwet tol luk, in kulansap
ke mwe loang luk, in oru mwe kisa firir, ac nokomang
nuknuk in ephod lun mwet tol in suk ma lungse luk. Ac
nga oakiya tuh elos in ku in eis sie ip ke mwe kisa firir fin
loang uh. **29** Na efu kowos ku ngetnget in rapkui mwe
kisa ac mwe sang ma nga sap mwet luk in oru nu sik?
Eli, efu ku kom akfulatye wen nutum inge yohk likiyu,
ke kom lela eltal in akfatyeltal ke ip wowo ma mwet uh
kisakin nu sik uh? **30** Nga LEUM GOD lun Israel, nga
tuh wulela meet mu sruf lom ac sou lom pa ac orekma in
mwet tol nu sik nwe tok. Tusruktu, nga fahk inge lah ac
fah tia sifil ouinge! Nga fah akfulatyalos su akfulatyeyu,
ac pilesralos su pilesreyu. **31** Lohng akwoya — ac tia
paht nga ac fah uniya mukul fusr nukewa in sruf lom ac
sou lom, tuh in wangin mukul fusr in sou lom sun matwa
matu. **32** Kom ac fah pulakin ongoiya ac inse koluk ke
kom ac liye ma nga ac fah oru in akinsewowoye mwet
Israel saya, a funu mwet in sou lom, wangin sie selos
ac fah moul sun matwa. **33** Tusruktu, nga ac fah filiya
sie mwet sin fwil nutum, ac el fah kulansap nu sik ke ip
lun mwet tol. Tusruk ac fah kunla mutal, ac wanginla
finsrak yorol, ac fwil nutum nukewa saya ac fah misa
ke misa keok. **34** Ke wen luo nutum inge, Hophni ac
Phinehas, eltal ac tukeni misa ke len sefanna, ma se
inge fah akkalemye nu sum lah ma nukewa nga fahk
inge ac akpwayeyuk. **35** Nga ac fah sulela sie mwet
tol su ac fah pwaye nu sik, ac oru ma nukewa ma nga
lungse. Nga fah sang fita lal, su ac fah kulansap nu sik in
pacl nukewa ye mutun tokosra su nga sulela. **36** Kutena
sin fita lom ku fwil nutum su moul na, elos ac fah som nu
yurin mwet tol sac ac ngusr mani ac mwe mongo, ac
elos ac fah kwafe sel elos in kasru mwet tol, elos in mau
konauk mwe mongo nalos.”

3 In pacl se ke tulik Samuel el kulansupu LEUM GOD
ye koko lal Eli, tia pus pacl LEUM GOD El sramsram
nu sin mwet, ku sikyang nu sin mwet in aruruma. **2**
Sie fong ah Eli, su apkuran elan kunla mutal, el motul
infukil sel sifacna. **3** Ac Samuel el motul in acn mutal,
acn ma Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD oan we.
Meet liki lenelik, ke lam uh srakna firir, **4** LEUM GOD
El pangnol Samuel. Ac Samuel el topuk, “Nga inge!” **5**
ac el kasrusr nu yorol Eli ac fahk, “Nga inge, tuh kom
pangonyu.” A Eli el fahk, “Nga tia pangon kom. Folokla
motulla.” Na Samuel el folokla ac motulla. **6** Ac LEUM
GOD El sifil pang, “Samuel!” Samuel el sifil tukakek ac
som nu yorol Eli ac fahk, “Nga inge, tuh kom pangonyu.”
A Eli el fahk, “Nga tia pangon kom. Folokla motulla.”
7 Samuel el tiana akilen lah LEUM GOD pa pangnol,
mweyen soenna oasr pacl LEUM GOD El kaskas nu
sel. **8** LEUM GOD El sifilpa pangnol Samuel ke pacl se
aktolu. Na Samuel el tukakek ac som nu yorol Eli ac
fahk, “Nga inge, tuh kom pangonyu.” Na Eli el akilenak
lah LEUM GOD pa pangnol uh. **9** Na Eli el fahk nu sel
Samuel, “Folokla motulla, ac El fin sifil pangon kom, na
kom fahk, ‘LEUM GOD, kaskas, tuh mwet kulansap lom
el porongo.’” Na Samuel el folokla ac motulla. **10** Ac
LEUM GOD El tuku tuyang, ac pangnol oana ke El oru
meet ah, “Samuel! Samuel!” Na Samuel el topuk ac
fahk, “Kaskas, tuh mwet kulansap lom el porongo.” **11**

Ac LEUM GOD El fahk nu sel, “Sie pacl nga ac fah oru
sie ma na upa in Israel, ac elos nukewa su lohng ac
fah arulana lut ac oela kac. 12 In len sac nga ac fah
oru ma nukewa ma nga fahk mu nga ac oru lain sou
lal Eli, mutawauk nwe ke safla. 13 Nga fahk nu sel tari
lah nga ac fah kai sou lal ma pahtpat, ke sripen wen
natul kaskas koluk lainyu. Eli el etu ma eltal oru a el tia
kutongoltal. 14 Ouinge nga fahkak kalem nu sin sou lal
Eli lah ac fah wangin mwe kisa ku mwe sang fah ku
in molelosla liki ma koluk lalos inge.” 15 Ac Samuel el
oanna nwe ke lenelik, na el tukakek ac ikasla srungul in
lohm sin LEUM GOD. El sangeng in fahkak aruruma
sac nu sel Eli. 16 Ac Eli el pangnol Samuel ac fahk,
“Samuel, wen nutik!” Na Samuel el topuk, “Nga inge.”
17 Eli el siyuk sel, “Mea LEUM GOD El fahk nu sum?
Nikmet okanla kutena ma. God El ac arulana kai kom,
kom fin tia fahk ma nukewa nu sik.” 18 Na Samuel el
fahkak ma nukewa nu sel Eli. El tia okanla kutena ma.
Eli el fahk, “El pa LEUM GOD. Lela Elan oru fal nu ke
lungse lal.” 19 Ke Samuel el kapkapak, LEUM GOD El
welul ac oru tuh ma nukewa Samuel el fahk in pwaye.
20 Ouinge mwet Israel nukewa, mutawauk na e Dan me
fahsru nwe Beersheba, elos etu tuh Samuel el mwet
palu suwoswos lun God. 21 Pacl pus LEUM GOD El
sikyak in acn Shiloh, acn se ma El tuh sramsram nu sel
Samuel we. Pacl nukewa Samuel el ac sramsram uh,
mwet Israel nukewa porongo.

4 In pacl se inge mwet Philistia elos fahsreni in som
ac mweun lain mwet Israel, ac mwet Israel elos akola
pac in lainulos. Mwet Israel elos tulokunak iwen aktuktuk
selos in acn Ebenezer, ac mwet Philistia elos tulokunak
iwen aktuktuk selos in acn Aphek. 2 Mwet Philistia elos
mutawauk lain mwet Israel, ac tukun mweun upa lalos,
mwet Philistia elos kutangla mwet Israel, ac uniya akuran
akosr tausin mwet Israel yen elos mweun we. 3 Ke mwet
lula sin mwet Israel elos foloko nu nien aktuktuk lalos,
mwet kol lalos asiyuki ac fahk, “Efu ku LEUM GOD El
lela mwet Philistia inge in kutangkutla misenge? Wona
kut in som use Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD Shiloh
me, tuh Elan kasrekut ac molikutla liki mwet lokoalok
lasr.” 4 Na elos supwala kutu mwet nu Shiloh in tuh
use Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD Kulana, su nien
muta lal oan fin cherub lukwa. Wen luo natul Eli, Hophni
ac Phinehas, eltal wi na Tuptup in Wuleang tuku. 5 Ke
Tuptup in Wuleang tuku sun nien aktuktuk, mwet Israel
nukewa elos sala ke pusren engan lulap, oru infohk uh
kusrusryak. 6 Ke mwet Philistia elos lohng pusren sasa
elos fahk, “Mea kalmen sa lulap se ma tuku liki nien
aktuktuk lun mwet Israel inge?” Ke elos lohng lah Tuptup
in Wuleang lun LEUM GOD sun acn we, 7 elos sangeng
ac fahk, “Sie god el tuku oasr nien aktuktuk lalos ah! Kut
ac wanginla! Tufahna pacl se in sikyak lumah ouinge
nu sesr oemeet me! 8 Su ku in molikutla liki god ku
lalos inge? Pa inge god lalos ma tuh uniya mwet Egypt
yen mwesis ah! 9 Mwet Philistia, kowos in pulaikna!
Kowos in mweun oana mukul. Kowos fin tia, na kowos
ac tufah mwet kohs nu sin mwet Hebrew, oana ke elos
tuh mwet kohs nu sesr ah. Ke ma inge, kowos mweun
oana mukul!” 10 Mwet Philistia elos mweun arulana upa,
ac elos kutangla mwet Israel, ac mwet Israel elos kaing
nu acn selos. Mwet puspis anwuki. Oasr tausin tolngoul
mwet mweun lun Israel misa. 11 Tuptup in Wuleang lun
LEUM GOD sruhu, ac anwuki pac Hophni ac Phinehas,
wen luo natul Eli. 12 Sie mukul in sruf lal Benjamin el
kasrusr tuku liki nien mweun uh nu Shiloh, ac sun acn
we ke len sacna. El seya nuknuk lal ac sang kutkut nu
fin sifal in akkalemye asor lal. 13 Eli el nunku yohk ke
Tuptup in Wuleang, ac el mutana ngetnget fin mwe muta
lal sisken inkanek ah. Ke mwet sac el tuku ac sulkakin
pweng inge nu in siti uh, na mwet nukewa elos wowoyak
ke sangeng. 14 Ke Eli el lohng pusren mwet uh el siyuk,
“Mea kalmen wowon ingan?” Na mwet sac sulaklak nu
yorol ac fahkak ma sikyak nu sel. (15 Eli el yac eungoul
oalkosr in pacl se inge, ac apkuran in kunla na pwaye
mutal.) 16 Na mwet sac fahk, “Nga kaingla liki nien
mweun uh, ac kasrusr na oe we me misenge.” Ac Eli el
siyuk sel, “Wen nutik, fuka mweun ah?” 17 Mwet sac fahk
nu sel, “Mwet Israel elos kaing liki mwet Philistia. Kut kuf
na pwaye! Oayapa anwuki wen luo nutum, Hophni ac
Phinehas, ac Tuptup in Wuleang lun God sruhu!” 18
Ke pacl se mwet sac fahk ke Tuptup in Wuleang, na
Eli el topla nu tok liki mwe muta lal sisken mutunpot
in siti uh. El arulana matu ac toasr ke lupal, pwanang
kaptelik inkawal ac el misa. El mwet kol fin Israel ke
lusen yac angngaul. 19 Mutan kial Phinehas, wen natul
Eli, el pitutu ac apkuran in isusla. Ke el lohng lah sruhu
Tuptup in Wuleang lun God, ac ke papa talupal oayapa
mukul tumal ah tukeni misa, na ngal in isus lal tuyang,
ac el isusla. 20 Ke el keok ac apkuran in misa, mutan in
akisus lal elos fahk nu sel, “Akkeye kom, tuh kom oswela
tari wen se!” Tusruktu el tiana lohang, ku topkolos. 21
El sang inen tulik sac Ichabod, su kalmah “Wolana lun
God som liki Israel,” ke sripen sruhu Tuptup in Wuleang,
oayapa papa talupal ac mukul tumal tukenina misa. 22
El fahk mu, “Wolana lun God fahsr liki Israel mweyen
Tuptup in Wuleang lun God sruhu.”

5 Tukun mwet Philistia sruokya Tuptup in Wuleang
elos usla liki acn Ebenezer nu Ashdod, siti selos
sifacna. 2 Elos usak nu in tempul lun god Dagon, ac
filiya sisken ma sruloala se kacl sifacna. 3 Ke mwet
Ashdod elos toang tukakek in lutu tok ah, elos liye tuh
ma sruloala kacl Dagon putatla oankiyuki ye mutun
Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD. Na elos srukak ma
sruloala sac ac sifilpa folokonak nu yen se oan we ah. 4
Toang in lutu tok ah, elos sifilpa liye tuh ma sruloala sac
putatla ac oankiyuki ye mutun Tuptup in Wuleang. Pacl

se inge sifa ac poun ma sruloala sac kipatla ac putatla
oan ke mutunoa. Manol mukena oan sisken Tuptup in
Wuleang. 5 (Ke sripa se inge, mwet tol lal Dagon, ku
kutena mwet su utyak in alu nu sel in acn Ashdod, elos
ac tupalot acn sac ac tia longya ye srungul uh. Ma inge
orek na nwe misenge.) 6 LEUM GOD El akkeokye mwet
Ashdod arulana upa ac aksangengyalos. El sang kai
nu selos ac oayapa mwet su muta raunelosla. El oru
tuh in oasr mahlap in manolos. 7 Ac ke mwet Ashdod
elos liye ma sikyak inge, elos fahk, "God lun Israel
El akkeokye kut ac god lasr Dagon. Kut tia ku in lela
Tuptup in Wuleang in oan paht yorosr." 8 Ouinge elos
supwalik mwet in pangoneni tokosra limekosr lun mwet
Philistia ac siyuk selos, "Mea kut ac oru ke Tuptup in
Wuleang lun God lun Israel?" Ac elos topuk ac fahk,
"Usla nu Gath." Na elos usla nu Gath, sie pac siti lun
mwet Philistia. 9 Ac tukun elos usla Tuptup sac nu Gath,
LEUM GOD El kai pac siti sac ac oru tuh mwet we in
arulana fohsak. El akkeokyalos ke mahlap in manolos
— sikyak nu sin mwet nukewa in siti sac, mwet matu
oayapa mwet fusr. 10 Ke ma inge elos supwala Tuptup
in Wuleang nu Ekron, sie pac siti lun mwet Philistia. Na
ke pacl se sun acn se inge, mwet we elos wowoyak ac
fahk, "Elos use Tuptup in Wuleang lun God lun Israel in
tuh unikutla!" 11 Na mwet inge sifilpa supwala mwet in
pangonma tokosra limekosr lun mwet Philistia ac fahk,
"Folokunla Tuptup in Wuleang lun God lun Israel nu in
acn se sifacna, tuh in tia unikutla ac sou lasr." Mwet
nukewa in siti sac arulana fohsak mweyen upana kaiyuk
lun God nu selos. 12 Finne elos su tiana misa, oasr
mahlap sikyak in manolos ac elos pang nu sin god lalos
ac kwafe tuh elos in kasrelos.

6 Tukun Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD oan yurin
mwet Philistia ke lusen malem itkosr, 2 mwet uh
pangoneni mwet tol lalos ac mwet inutnut lalos ac siyuk
selos, "Mea kut ac oru ke Tuptup in Wuleang lun LEUM
GOD? Kut ac fin supwala nu in acn se na pwaye uh,
mea enenu kut in sang in wela?" 3 Mwet inge topuk ac
fahk, "Kowos ac fin supwala Tuptup in Wuleang lun God
lun Israel, kowos enenu in oasr mwe lung in wi, ma in
sang moli ma koluk lowos. Kowos tia ku in folokunla ac
wangin mwe lung wi. Fin oasr mwe lung wi som, kowos
ac fah kwela liki mas lowos an, ac kowos ac fah etu lah
efu ku El akkeokye kowos na." 4 Na mwet uh siyuk,
"Mwe lung fuka kut ac fah sang nu sel?" Ac elos topuk,
"Ipin gold limekosr in oana luman mahlap, oayapa ipin
gold limekosr in oana luman kisrik in pot, kais sie nu
sin tokosra limekosr lun mwet Philistia, mweyen kain
mwe lokoalok sefanna pa supweyuk nu fowos nukewa
ac oayapa nu fin tokosra lowos. 5 Kowos enenu in oru
ma sruloala ke mahlap, ac ma sruloala ke kisrik in pot su
kunausla facl suwos an, ac kowos enenu in akfulatye
God lun Israel. Sahp El ac fah tia sifil akkeokye kowos ku
god lowos ac facl suwos an. 6 Efu ku kowos in akupaye
insiowos oana mwet Egypt ac tokosra we ah? Esam lah
God El tuh akfohsyalos nwe ke na elos fuhlela tuh mwet
Israel in ku in som liki acn we. 7 Ke ma inge, kowos
akoo soko wagon sasu ac lukwa cow mutan su soenna
pula srenenu, ac kaprelosi nu ke wagon uh, a folokunla
cow fusr natultal nu ke acn lun cow uh. 8 Eis Tuptup
in Wuleang lun LEUM GOD ac filiya fin wagon uh, ac
filiya sie box srisrik sisken Tuptup sac, ac nwakla ke ma
sruloala gold su kowos sang tuh in moli ma koluk lowos
an. Na patokak wagon an ac lela in sifacna yuwot. 9 Ac
kowos in lohang nu ke wagon soko an lah ac fahsr nu
oya. Fin fahsr nu layen nu Beth Shemesh, na kalem
lah pwaye God lun Israel pa oru mwe keok inge nu
sesr. A fin tia fahsr nu we, na kut etu lah tia El pa oru
ma inge — ma na sifacna sikyak se." 10 Mwet uh oru
oana ma fwack nu selos. Elos eis cow lukwa, kapriya
nu ke wagon, ac kaliya cow fusr natultal ke nien muta
laltal. 11 Ac elos filiya Tuptup in Wuleang nu fin wagon
uh, wi box srisrik neinyen ma sruloala ke kisrik in pot
gold ac ma sruloala ke mahlap gold. 12 Ac cow lukwa
fahsr suwoslana nu Beth Shemesh ac tiana kuhfla liki
innek uh. Ke eltal fahsr eltal wowo ke pusracltal. Tokosra
limekosr lun mwet Philistia elos fahsr tukun cow inge
nwe ke na sun masrol nu Beth Shemesh. 13 Mwet Beth
Shemesh elos oru kosrani lalos in ima in wheat lalos
infahlfal uh. Ke elos ngetak elos liye Tuptup in Wuleang,
na elos arulana enganak ke ma elos liye. 14 Wagon
soko ah tuku nwe sun ima se su ma lal Joshua, su sie
mwet Beth Shemesh, na tui inse inge sisken eot lulap
se. Mwet uh elos kunausya wagon soko ah, ac uniya
cow lukwa, ac kisakin tuh in mwe kisa firir nu sin LEUM
GOD. 15 Mwet Levi elos eisla Tuptup in Wuleang lun
LEUM GOD, ac box srisrik se su oan siska ma nein ma
sruloala gold, ac filiya fin eot lulap sac. Ac mwet Beth
Shemesh elos kisakin mwe kisa firir ac kisakin mwe
sang nu sin LEUM GOD in len sac. 16 Tokosra limekosr
lun mwet Philistia elos liye ma mwet inge oru ah, na
elos folok nu Ekron in len sacna. 17 Mwet Philistia elos
supwala ma sruloala ke mahlap gold limekosr nu sin
LEUM GOD tuh in mwe lung in sang moli ma koluk lalos,
kais sie ke siti limekosr inge: Ashdod, Gaza, Ashkelon,
Gath, ac Ekron. 18 Elos supwala pac kisrik in pot gold,
fal nu ke pisen siti lun Philistia su kolyuk sin tokosra
limekosr inge. Kutu siti uh oasr pot fulat raunela, ac
kutu siti uh srik, wangin pot we. Eot lulap se su oan in
ima lal Joshua, mwet Beth Shemesh sac, su elos tuh
filiya Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD fac, eot se inge
srakna oasr we nwe misenge, mwe akpwaye. 19 LEUM
GOD El uniya mwet itngoul sin mwet Beth Shemesh inge
ke sripen elos ngetang nu luin Tuptup in Wuleang. Ac
mwet uh mwemelil ke sripen LEUM GOD El oru ma na
upa se inge. 20 Ke ma inge mwet Beth Shemesh elos
fahk, "Su ku in tu ye mutun LEUM GOD, God mutal se
inge? Kut ac fah supwalla nu oya tuh Elan som liki kut?"

21 Ac elos supwala mwet utuk kas nu yurin mwet Kiriath
Jearim ac fahk, “Mwet Philistia elos folokonma Tuptup in
Wuleang lun LEUM GOD. Kowos fahsru ac usot.”

7 Ke ma inge, mwet Kiriath Jearim elos tuku ac eis
Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD, ac usla nu in lohm
sel Abinadab, su muta fineol uh. Ac elos aknasnasyal
Eleazar, wen natul, tuh elan liyaung Tuptup sac. 2
Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD oan in acn Kiriath
Jearim in pacl na loes se, akuran yac longoul. In pacl
se inge mwet Israel nukewa elos pang nu sin LEUM
GOD tuh Elan kasrelos. 3 Na Samuel el kaskas nu sin
mwet Israel ac fahk, “Fin pwaye lah kowos ac fah foloko
nu yurin LEUM GOD ke insiowos kewa, na kowos in
sisla god saya nukewa ac ma sruloala kacl god mutan
Astarte. Kowos in eiskowosyang nu sin LEUM GOD
ke inse pwaye, ac alu nu sel mukena, na el ac fah
molikowosla liki inpoun mwet Philistia.” 4 Ke ma inge,
mwet Israel elos sisla ma sruloala kacl Baal ac Astarte,
ac elos alu nu sin LEUM GOD mukena. 5 Na Samuel el
sap mwet Israel nukewa in fahsreni nu in acn Mizpah,
ac el fahk, “Nga ac fah pre nu sin LEUM GOD keiwos
we.” 6 Na mwet nukewa elos tukeni nu Mizpah. Elos ut
kof ac okoala tuh in mwe kisa nu sin LEUM GOD, ac
elos lalo len sac nufon. Ac elos fahk, “Kut orekma koluk
lain LEUM GOD.” (Acn Mizpah pa acn se ma Samuel el
muta we ke el aksuwosye fohs inmasrlon mwet Israel.)
7 Ke mwet Philistia elos lohng lah mwet Israel elos
tukeni nu Mizpah, na tokosra limekosr lun mwet Philistia
elos mukuiyak wi mwet lalos in tuh mweun lain mwet
Israel. Ke mwet Israel elos lohng ma inge, elos arulana
sangeng, 8 ac fahk nu sel Samuel, “Nikmet tui in pre nu
sin LEUM GOD lasr tuh Elan molikutla liki inpoun mwet
Philistia.” 9 Samuel el eis soko sheep fusr ac kisakin tuh
in mwe kisa firir nu sin LEUM GOD. Ac Samuel el pre nu
sin LEUM GOD tuh Elan kasru mwet Israel. Ac LEUM
GOD El topuk pre lal. 10 Ke Samuel el srakna oru kisa
lal, mwet Philistia elos fahsryang in lainulos. Tusruktu,
in pacl sacna LEUM GOD El oru pulahl lulap inkusrao
me in lain mwet Philistia, ac elos arulana fohsak kac
ac kaing. 11 Mwet Israel elos illa liki Mizpah ac ukwe
mwet Philistia inge. Elos onelosla inkanek lalos nwe
ke elos apkuran nu Bethcar. 12 Na Samuel el eis sie
eot, ac oakiya inmasrlon acn Mizpah ac Shen, ac el
fahk, “LEUM GOD El kasrekut ke ma nukewa nwe ke
len se inge.” Ac el sang inen eot sac “Ebenezer.” 13
Ouinge, mwet Philistia kutangyukla, ac poun LEUM GOD
lainulos ac elos koflana sifil utyak nu in facl sin mwet
Israel ke lusenna moul lal Samuel. 14 Siti nukewa ma
mwet Philistia elos tuh sruokya inmasrlon acn Ekron ac
Gath, elos folokonang nu sin mwet Israel. Ke ma inge
acn nukewa lun mwet Israel folokyang nu selos. Oasr
pac misla inmasrlon mwet Israel ac mwet Canaan. 15
Samuel el kol mwet Israel in moul lal nufon. 16 Ke yac
nukewa el ac fahsr rauni acn Bethel, Gilgal, ac Mizpah,
ac aksuwosye fohs inmasrlon mwet uh. 17 Na el ac
folokla nu Ramah, acn sel, ac sifilpa oru nununku lal we.
Ac el etoak sie loang nu sin LEUM GOD in acn Ramah.

8 Ke Samuel el matuoh, el oru tuh wen natul in mwet
nununku fin mwet Israel. 2 Inen wen se ma matu pa
Joel, ac ma se akluo pa Abijah. Eltal mwet nununku in
acn Beersheba. 3 Tusruktu eltal tia fahsr tukun oakwuk
lun papa tumaltal. Eltal nunku na ke mani, oru eltal tia
nununku suwohs, a eltal wi na lungse lun mwet su moli
yohk nu seltal. 4 Na mwet kol nukewa lun mwet Israel
elos toeni ac som nu yorol Samuel in acn Ramah, 5 ac
fahk nu sel, “Kom matuoh inge, a wen luo nutum eltal
tiana fahsr ke oakwuk lom. Ke ma inge, sulela nu sesr
sie tokosra in kol kut, tuh kut in oana mutunfacl saya.” 6
Samuel el tia insewowo ke siyuk se inge tuh in oasr sie
tokosra, na el pre kac nu sin LEUM GOD. 7 Ac LEUM
GOD El fahk nu sel, “Porongo ma nukewa ma mwet inge
fahk nu sum an. Tia kom pa elos sisla, a nga pa elos
sisla tuh nga in tia tokosra faclos. 8 E ke pacl se nga tuh
usalosme liki acn Egypt nwe misenge, elos nuna sissisyu
ac alu nu sin god saya. Inge elos oru nu sum oana ma
elos oru nu sik pacl nukewa. 9 Ke ma inge, porongo
ma elos fahk an, tusruktu kom in sensenkakinulos ac
akkalemye ke ouiya nukewa ma sie tokosra el ac mau
oaki nu selos uh.” 10 Samuel el fahkang kas nukewa lun
LEUM GOD nu sin mwet su tuku siyuk ke sie tokosra. 11
El fahk, “Pa inge kutu oakwuk ma tokosra el ac oru nu
suwos. El ac eis wen nutuwos tuh elos in mwet mweun
— kutu selos fah kasrusr ke chariot in mweun natul, ac
kutu selos fah kasrusr fin horse natul, ac kutu selos fah
kasrusr meet liki chariot natul. 12 El ac fah sulela kutu
selos in mwet kol fin tausin ac kutu fin lumngaul. Kutu
sin wen nutuwos ac fah orekma in ima lal, ac kosrani in
ima lal, ac orek kufwen mwe mweun ac mwe sroasr nu
ke chariot natul. 13 Acn nutuwos an ac fah enenu in
orek mwe akmusra keng nu sel, ac orek mongo nal, ac
manman flao nal. 14 El ac fah eis ima wo emeet lowos,
oayapa ima in grape ac ima in olive lowos, ac el ac fah
sang nu sin mwet pwapa lal. 15 El ac fah eis sie tafu
singoul in wheat ac grape sunowos, ac sang nu sin mwet
kol lun un mwet mweun lal ac mwet pwapa lal. 16 El ac
fah eisla mwet kulansap lowos mukul ac mutan, ac cow
ac donkey nutuwos su wo emeet, tuh elos in orekma nu
sel. 17 El ac fah eisla sie tafu singoul ke sheep ac goat
nutuwos, ac kowos sifacna fah mwet kohs lal. 18 Ke pacl
se ma inge ac sikyak, kowos ac fah arulana torkaskas
ke sripen tokosra lowos, su kowos tuh sifacna sulela.
Tusruktu LEUM GOD El ac fah tia porongekowos.” 19
Tusruktu mwet inge tiana lohang nu ke kas lal Samuel.
Elos fahk, “Mo! Kut lungse in oasr sie tokosra lasr 20
tuh kut in oana mutunfacl saya, na tokosra lasr el fah
nununkekut ac kol kut ke pacl in mweun, ac mweun
kacsr.” 21 Samuel el porongo ma nukewa elos fahk, na

el som ac fahkak ma inge nu sin LEUM GOD. **22** Ac
LEUM GOD El topuk ac fahk, “Oru ma elos fahk an ac
sang sie tokosra nu selos.” Na Samuel el fahk nu sin
mwet Israel, “Kowos nukewa folokla nu yen suwos an.”

9 Oasr sie mwet pwengpeng ac kasrup in sruf lal
Benjamin. Inel pa Kish. El wen natul Abiel, su ma
natul Zeror, ke sou lal Becorath in sou lal Aphiah. **2** Oasr
wen se natul pangpang Saul. El mukul fusr na wo finsroa
se. Wangin sie sin mwet Israel oasku oana el, ac el fulat
liki mwet nukewa finpisalyak. **3** Kutu donkey natul Kish
uh kaingla, na Kish el fahk nu sel Saul, “Eis sie sin mwet
kulansap in wi kom, ac komtal som suk donkey tuhlac
inge.” **4** Eltal fahsr sasla infulan eol Ephraim nu in acn
Shalishah, tuh eltal tiana konauk. Na eltal fahsr sasla
pac in acn Shaalim, tuh donkey uh wangin pac we. Na
eltal fahsr sasla pac in acn Benjamin, tuh eltal tia pacna
konauk. **5** Ke eltal tuku nu in acn Zuph, Saul el fahk
nu sin mwet kulansap lal, “Tari kut folokla, mweyen ke
kut pahtlac, papa el ku na in tila nunku ke donkey uh,
a el mutawauk in fosrnga kacsr.” **6** Na mwet kulansap
sac fahk, “Kolyawin. Oasr mwet na mutal se in siti se
inge. Mwet uh arulana sunakunul mweyen ma nukewa el
fahk uh pwayena. Wona kut in som nu yorol. Sahp el
ac ku in fahkma nu sesr acn donkey uh muta we.” **7**
Ac Saul el fahk, “Kut ac fin som nu yorol, mea kut ac
sang nu sel? Wangin mwe mongo lula in pak lasr uh.
Ya oasr pac ma kut ku in sang nu sel?” **8** Na mwet
kulansap sac fahk nu sel, “Oasr ipin silver se yuruk. Nga
ac sang nu sin mwet mutal sac, na el ac fahkak nu sesr
lah donkey uh oasr ya.” **9** (In pacl meet ah in Israel,
fin oasr mwet lungse siyuk kutena ma sin God, el ac
fahk ouinge, “Fahsru, kut som nu yurin sie mwet liyaten,”
mweyen elos pangon mwet palu “mwet liyaten.”) **10** Saul
el fahk nu sin mwet kulansap sac, “Wona, kut som.” Na
eltal fahsr nu ke siti se yen mwet mutal sac muta we.
11 Ke eltal ututyak ke inkanek nu in siti uh, eltal sun
kutu mutan fusr su tuku liki siti sac in ut kof. Na eltal
siyuk sin mutan inge, “Ya mwet liyaten sac oasr ingan?”
12 Ac mutan inge topuk, “Aok, el oasr we. El a meet
an ingan. Sulaklak, el tufahna sun acn inge misenge,
mweyen mwet uh ac orek kisa ke loang se fineol uh. **13**
Pacl se na komtal utyak nu in siti uh komtal fah liyal
meet liki el utyak nu yen fulat in mongo we. Tuh mwet
solsol nu ke mongo se inge fah tia mongo nwe ke na
el akinsewowoye mwe kisa uh. Sulaklak utyak komtal
in tuh sonol.” **14** Na Saul ac mwet kulansap sac utyak
nu in siti uh. Ke eltal utyak nu we eltal liyal Samuel, el
fahsru suwosma nu yoroltal ke el fahsr nu ke nien alu
uh. **15** In len meet ah, LEUM GOD El tuh fahk nu sel
Samuel, **16** “Ke aur se inge lutu, nga ac fah supwaot sie
mukul su ma in sruf lal Benjamin. Kom fah mosrwella tuh
elan mwet kol lun mwet Israel, mwet luk, ac el ac fah
molelosla liki inpoun mwet Philistia. Tuh nga liye keok
lun mwet luk, ac nga lohng pusren pang lalos nu sik.”
17 Ke Samuel el liyalak Saul, LEUM GOD El fahk, “Pa
inge mwet se nga fahk nu sum ah. El pa ac kol mwet
luk.” **18** Na Saul el kalukyang nu yorol Samuel sisken
mutunpot ah, ac fahk nu sel, “Fahkma nu sik lah mwet
liyaten sac muta oya?” **19** Ac Samuel el topuk, “Nga pa
mwet liyaten sac. Fahsr meet likiyu nu ke nien alu uh.
Komtal kewa ac fah wiyu mongo misenge. Lututang nga
fah fahkak ma nukewa ma komtal siyuk an, tufah komtal
som inkanek lomtal an. **20** A funu nu ke donkey nutumtal
ma tuhlac len tolu somla, nimet komtal nunku kac, tuh
koneyukyak tari. Tusruktu, acnu su mwet se mwet Israel
elos soano ac kena liye uh? Kom pa mwet sac! Kom, ac
sou lun papa tomom an.” **21** Ac Saul el fahk, “Nga ma in
sruf lal Benjamin, sruf se srik emeet in Israel, ac sou luk
uh pa pilasr emeet in sruf se inge. Efu kom ku kaskas
ouinge nu sik?” **22** Na Samuel el pwanulak Saul ac mwet
kulansap se lal nu in sie fukil lulap, ac sang eltal in muta
ke mutun tepu uh yurin mwet suliyukme, su akuran mwet
tolngoul. **23** Samuel el fahk nu sin mwet orek mongo uh,
“Use ipin ikwa se ma nga tuh sot nu sum ac fahk mu
kom in srela ah.” **24** Na mwet orek mongo sac srakma ip
se yu emeet ke nia, ac filiya ye mutal Saul. Ac Samuel el
fahk, “Liye, ip se inge touyak tuh in ma nom. Mongo.
Nga tuh srukak kom in tuh mongo ke pacl se inge wi
mwet ma nga suli inge.” Ac Saul el welul Samuel mongo
in len sac. **25** Ke elos tufoki liki nien alu ah nu in siti
sac, elos akoela nien motul lal Saul fin mangon lohm se,
26 ac Saul el motulla we. Toang ke lututang, Samuel el
pangnol Saul fin mangon lohm uh ac fahk, “Tukakek, tuh
nga nga in supwekomla inkanek lom.” Saul el tukakek,
ac welul Samuel illa nu inkanek uh. **27** Ke eltal fahsr
nwe sun sisken siti uh, Samuel el fahk nu sel Saul, “Sap
mwet kulansap lom elan fahsr nu meet ac soanekut.” Na
mwet kulansap sac fahla, ac Samuel el fahk nu sel Saul,
“Tui inse inge ke kitin pacl, nga in fahk nu sum ma God
El fahk nu sik.”

10 Na Samuel el eis sufa in oil in olive ac ukuiya fin
sifal Saul ac ngok mutal ac fahk, “LEUM GOD
El mosrwekomla tuh kom fah leum fin mwet lal, mwet
Israel. Kom fah leum faclos ac karinganulos liki mwet
lokoalok lalos. Na pa inge mwe akpwayeye nu sum lah
LEUM GOD pa sulekomla tuh kom in leum fin mwet lal:
2 Ke kom ac fahsr likiyu misenge, kom ac fah sun mukul
luo sisken kulyuk lal Rachel in acn Zelzah in facl lun
Benjamin. Eltal ac fah fahk nu sum lah koneyukyak tari
donkey ma komtal suk an. Na papa tomom el tila nunku
kac, a el nunku keim, ac el na siyuk na ac fahk, ‘Mea
nga ac oru ke wen nutik uh?’ **3** Ke kom ac som liki acn
sac, kom ac fahsr nwe sun sak oal soko in acn Tabor, ac
kom ac fah sun mukul tolu su fahsr in som nu Bethel in
oru mwe kisa lalos nu sin God we. Sie selos el pwen
nani fusr tolkwe, ac sie selos el us lof in bread tolkwe,
ac mukul se aktolu an el us pak in wain se nwanala ke
wain. **4** Elos ac fah paing kom, ac asot lukwa lof an nu

sum, na kom fah eis. **5** Na kom fah som nu ke Fineol lun
God in acn Gibeah, yen mwet mweun lun mwet Philistia
elos muta we. Ke nien utyak nu in siti uh kom ac fah sun
u in mwet palu su oatui liki nien loang lalos fineol uh —
elos srital ke harp, drum, flute, ac lyre. Elos ac onsrosro
ac sasa. **6** In kitin pacl ah, ngunin LEUM GOD ac tuku
ke ku nu fom, ac kom ac fah welulos ke tacn in alyalu
ac sasa lalos, ac kom ac fah ekla sie mwet sasu. **7** Ke
pacl se ma inge sikyak nu sum uh, kutena ma God El
akkalemye nu sum, kom in oru. **8** Kom fah som meet
likiyu nu Gilgal. Nga ac fah sun kom we, ac kisakin mwe
kisa firir ac mwe kisa in akinsewowo. Kom fah soaneyu
we len itkosr, nu ke pacl nga tuku ac fahkak nu sum ma
kom in oru." **9** Ke Saul el forla in fahsr lukel Samuel,
God El sang sie ouiyen moul sasu nu sel Saul. Ac ma
nukewa ma Samuel el fahk nu sel ah, sikyak in len sac.
10 Ke Saul ac mwet kulansap lal sun acn Gibeah, un
mwet palu se tuku osun nu sel. In kitin pacl ah ngunin
God tuku ke ku nu facl ac el wi mwet palu inge ke tacn
ac sasa in alyalu lalos. **11** Ac ke mwet su etal Saul meet
elos liye ma el oru inge, elos asiyuki sie sin sie, "Ku mea
sikyak nu sin wen se natul Kish inge? Ya Saul el ekla sie
mwet palu?" **12** Ac sie mukul in acn sac el fahk, "Ac
fuka mwet palu saya inge? Kowos nunku mu su papa
tumalos an?" Na pa inge mutaweyen soakas se ma fahk
mu, "Ku pwaye lah Saul el ekla sie mwet palu pac?"
13 Ke Saul el oru tacn ac sasa in alyalu lal tari, na el
som nu ke nien loang fineol uh. **14** Sie mukul wien papa
tumal Saul el liyal Saul ac mwet kulansap lal, ac el siyuk
seltal, "Komtal muta ya tuku?" Saul el fahk, "Kut suk
donkey tuhlac ah. Ke kut kofla konauk, na kut som nu
yorol Samuel." **15** Na papa sac siyuk, "Ac mea Samuel
el fahk nu sumtal?" **16** Na Saul el fahk, "El fahk mu
koneyukyak tari." Tusruktu el tiana fahk ma Samuel el
fahk kacl lah el ac tokosrala. **17** Samuel el pangoneni
mwet uh nu ye mutun LEUM GOD in acn Mizpah, **18** ac
el fahk nu selos, "LEUM GOD lun Israel el fahk, 'Nga
uskowosme liki facl Egypt ac molikowosla liki inpoun
mwet Egypt ac liki mwet saya nukewa su akkeokye
kowos. **19** Nga God lowos, su molikowosla liki ongoiya
ac ma upa nu suwos, tuh pa misenge kowos sisyula ac
siyuk ke sie tokosra. Ouinge kowos toeni in sruf lowos ac
in sou lowos, ac utyak nu ye mutun LEUM GOD.'" **20** Na
Samuel el sap kais sie sruf in kilukyak, ac LEUM GOD
el sulela sruf lal Benjamin. **21** Na Samuel el sap kais
sie sou in sruf lal Benjamin in kilukyak, na sou lal Matri
sulosolla. Na kais sie mukul in sou lal Matri kilukyak, na
Saul, wen natul Kish, el solla. Elos sokol tuh elos kofla
konalak. **22** Na elos siyuk sin LEUM GOD, "Ya oasr pac
sie sayal?" Ac LEUM GOD El topuk, "Saul el a wikwik
ingo inmasrlon kufwen sroasr." **23** Ac elos kasrusr ac
usalu nu yurin mwet uh, ac ke el tuyak inmasrlon mwet
uh, el fulat lukelos nukewa finpisalyak. **24** Ac Samuel el
fahk nu sin mwet uh, "Pa inge mwet se su LEUM GOD
El sulela! Wangin sie inmasrlosr oana el." Ac mwet uh
nukewa wowoyak ac fahk, "In paht moul lal tokosra!" **25**
Na Samuel el aketeya nu sin mwet uh ke kunokon ac
suwohs lun sie tokosra. El simusla ma inge in sie book,
ac filiya in sie acn mutal. Na el supwalik mwet uh nu in
acn selos. **26** Ac Saul el folokla pac nu yen sel in acn
Gibeah. God El pirik insien kutu mwet pulaik ac ku, ac
elos welul Saul som. **27** Tusruktu kutu mwet lusrongten
elos fahk, "Mea, oasr ma wo mwet se inge el ku in oru
nu sesr?" Elos pilesral ac tia use kutena mwe lung nu
sel. Tuh Saul el mislana.

11 Sahp malem se tukun ma inge, Nahash, tokosra
lun mwet Ammon, el us mwet mweun lal ac som
kuhlusya acn Jabesh su oan in facl Gilead. Na mwet in
acn Jabesh elos fahk nu sel Tokosra Nahash, "Orala
sie oakwuk ku inmasrlosr, na kut fah orekma nu sum."
2 Tokosra Nahash el fahk, "Nga ac oru oakwuk se
inmasrlosr, tuh meet liki, nga ac tipalla atronmotowos
layen layot tuh in mwe akmwekin nu sin mwet Israel
nukewa." **3** Mwet kol lun mwet Jabesh elos fahk, "Soano
len itkosr tuh kut in supwalik kas nu fin acn Israel nufon.
Fin wanginna mwet ku in kasrekut, na kut ac fah filikutwot
nu inpoum." **4** Na ke mwet utuk kas elos tuku nu Gibeah,
acn ma Saul el muta we, ac fahkak ma inge, mwet
uh mutawauk tung ac asor. **5** Ke pacl se inge Saul el
tufahna folok inimae me, wi cow natul, ac el siyuk sin
mwet uh, "Mea se? Efu ku mwet uh tung?" Na elos fahk
nu sel ma mwet Jabesh elos fahk ah. **6** Ke Saul el lohng
ma inge, ngunin God tuku ke ku nu facl ac el arulana
foloyak. **7** Saul el eis lukwa cow uh ac sipsipikya nu
ke ip srisrik pukanten, ac sang mwet utuk kas in usalik
nu in facl Israel nufon. Ac elos akkalemye nu sin mwet
nukewa, fahk ouinge, "Kutena mwet fin tia welul Saul
ac Samuel nu ke mweun uh, ac fah orek ouinge nu ke
cow natul uh!" Mwet Israel elos sensen ke ma LEUM
GOD El ac oru uh, pwanang elos nukewa fahsreni ke
inse sefanna. **8** Pisen mwet su toeni nu yorol Saul in
acn Bezek, oasr tolfoko tausin mwet Israel ac tolngoul
tausin mwet Judah. **9** Ac elos fahk nu sin mwet utuk kas
Jabesh me, "Kowos som ac fahk nu sin mwet lowos an
lah meet liki infulwen len lutu, elos ac fah moliyukla."
Ke mwet Jabesh elos lohng kas inge, elos engan ma
lulap, **10** ac elos fahk nu sel Tokosra Nahash, "Lutu
kut ac fah srasrapo nu sum, ac kom ku in oru kutena
ma kom lungse oru nu sesr." **11** Ke fong sac, Saul el
kitalik mwet mweun lal nu ke u tolu. Toang in len tok
ah, elos utyak nu nien aktuktuk lun mwet Ammon uh ac
mweunelos nwe ke sun infulwen len, ac elos onelosla.
Mwet su painmoulla sin mwet Ammon elos kaingelik,
kais sie ke inkanek lal sifacna. **12** Na mwet Israel elos
fahk nu sel Samuel, "Ku pia mwet ma fahk mu Saul el tia
fal in tokosra facsr uh? Usalosme ac kut fah onelosla!"
13 A Saul el fahk, "Wangin mwet ac fah anwuki misenge,

tuh pa inge len se LEUM GOD El molela mwet Israel.”
14 Na Samuel el fahk nu sin mwet uh, “Lela kut nukewa
in som nu Gilgal, ac sifilpa fahkak lah Saul el tokosra
lasr.” 15 Ke ma inge elos nukewa som nu Gilgal, ac
fahkak in acn mutal we lah Saul el tokosra lalos. Elos
oru mwe kisa in akinsewowo, ac Saul ac mwet nukewa
elos arulana engan ac akfulatye len sac.

12 Samuel el fahk nu sin mwet Israel, “Nga oru tari
ma kowos siyuk sik nga in oru. Nga sot nu suwos
sie tokosra in leum fowos, 2 ac inge el pa ac kol kowos.
Funu nga, nga matuoh ac fiaya, ac wen nutik eltal muta
yuruwos. Nga tuh mwet kol lowos ke nga fusr ah me
nwe misenge. 3 Ac inge, nga pa inge. Fin oasr kutena
ma nga oru sufal nu suwos, kowos in tukakinyu inge
ye mutun LEUM GOD ac ye mutun tokosra se inge su
El sulela. Ya oasr pacl nga eisla cow ku donkey nutin
sie suwos? Ya oasr pacl nga kutasrik ku akkeokye sie
suwos? Ya oasr pacl nga tia oru nununku suwohs ke
sripen sie mwet el moli nu sik? Fin oasr mwetik ke sie
sin lumah inge, nga ac akfalye nu suwos.” 4 Na mwet
uh elos topuk ac fahk, “Mo, kom tiana kiapwekut ku
akkeokye kut. Wanginna ma kom eisla sin sie sesr.” 5
Ac Samuel el fahk nu selos, “LEUM GOD ac tokosra se
su El sulela inge elos mwet loh kac misenge lah wangin
ma nga sufalla kac.” Ac elos fahk, “Pwaye, LEUM GOD
pa orek loh kacsr uh.” 6 Samuel el sifil tafwela ac fahk,
“LEUM GOD pa tuh sulella Moses ac Aaron, ac El pa
use mwet matu lowos liki facl Egypt. 7 Inge kowos tu na
acn kowos tu we an, ac nga ac fah fahkkowosyak ye
mutun LEUM GOD, ac akesmakinye kowos ke orekma
ku su LEUM GOD El oru in molikowosla ac oayapa mwet
matu lowos. 8 Ke Jacob ac sou lal tuh som muta in acn
Egypt, mwet Egypt elos tuh akkeokyalos, na mwet matu
lowos elos pang nu sin LEUM GOD tuh Elan kasrelos.
Na God El supwalla Moses ac Aaron, su usalosme liki
facl Egypt ac sang tuh elos in muta in facl se inge. 9 Tuh
pa mwet uh mulkunulla LEUM GOD lalos. Ke ma inge El
fuhlela tuh mwet Philistia, ac tokosra lun facl Moab, ac
Sisera su mwet kol lun un mwet mweun lun siti Hazor,
elos in mweun lain mwet matu lowos ac kutangulosla.
10 Na elos pang nu sin LEUM GOD ac fahk, ‘Kut orekma
koluk, mweyen kut forla liki kom, LEUM GOD, ac alu nu
ke ma sruloala lal Baal ac Astarte. Molikutla liki mwet
lokoalok lasr, ac kut fah alu nu sum.’ 11 Na LEUM
GOD El supwalma Gideon, Barak, Jephthah, ac nga,
Samuel. Kais sie sesr tuh molikowosla liki mwet lokoalok
lowos, ac kowos moul in misla. 12 Na ke kowos liye tuh
Tokosra Nahash lun mwet Ammon el apkuran in mweuni
kowos, kowos tuku fahk nu sik, ‘Kut lungse sie tokosra
in leum facsr.’ Ke kowos oru ouinge kowos pilesralla
LEUM GOD, su tokosra na pwaye lowos. 13 “Pa inge
tokosra se su kowos sulela. Kowos tuh siyuk kac, ac
inge LEUM GOD El eisalot nu suwos. 14 Ma nukewa ac
fah fahsr wona kowos fin akfulatye LEUM GOD lowos,
ac kulansupal, porongal, ac akos ma sap lal, oayapa
kowos ac tokosra lowos fin fahsr tukun God. 15 A kowos
fin tia porongo LEUM GOD, ac tia akos ma sap lal, El
ac fah lain kowos ac tokosra lowos an. 16 Ke ma inge,
kowos tu yen kowos tu we an, ac liye ma sakirik se su
LEUM GOD El ac oru inge. 17 Pacl in wangin af pa inge,
pwaye? Liye, nga ac fah pre, ac LEUM GOD El ac fah
supwama pulahl ac af. Ke ac sikyak ma inge, na kowos
fah akilen lah kowos orala sie ma koluk lulap lain LEUM
GOD ke kowos tuh siyuk sel ke sie tokosra.” 18 Na
Samuel el pre, ac in len sac LEUM GOD El supweya
pulahl ac af. Na mwet nukewa elos sangeng sin LEUM
GOD ac sel Samuel, 19 ac elos fahk nu sel Samuel,
“Nunak munas, pre nu sin LEUM GOD lom kacsr, tuh
kut in tia misa. Inge kalem sesr lah sayen ma koluk
puspis pac lasr, kut oayapa oru ma koluk se inge ke
kut siyuk tuh in oasr sie tokosra lasr.” 20 Ac Samuel
el fahk nu sin mwet uh, “Nimet kowos sangeng kowos
finne oru ma koluk yohk se inge. Kowos in tia forla liki
LEUM GOD, a kowos in kulansupal ke insiowos kewa.
21 Nik kowos fahsr tukun god lusrongten. Elos tia ku
in kasrekowos, ku molikowosla, mweyen elos tia ma
pwaye. 22 LEUM GOD El orala tari sie wulela mutal, ac
El fah tia siskowosla, mweyen El sulela tari tuh El ac
fah oru tuh kowos in sie mutunfacl nu sel sifacna. 23 A
funu keik, LEUM GOD Elan tia lela tuh nga in oru ma
koluk lainul ke nga ac tia sifil pre keiwos. Nga fah luti
kowos ma wo ac ma suwohs kowos in oru. 24 Kowos
in akos LEUM GOD ac oaru in kulansupal ke insiowos
nufon. Esam orekma yohk nukewa El oru nu suwos.
25 A kowos fin sifilpa oru ma koluk, na kowos oayapa
tokosra lowos an ac fah kunausyukla.”

13 Saul el yac ... matu ke el mutawauk in tokosra, ac
el leum fin mwet Israel ke lusen yac ... ac luo. 2
Saul el sulela tolu tausin mwet Israel, ac el sruokya luo
tausin selos in muta yorol in acn Michmash ac infulan eol
Bethel, na el supwalla Jonathan, wen natul, ac sie tausin
selos nu Gibeah, siti se in facl sin sruf lal Benjamin.
Mwet nukewa lula el supwalik nu acn selos. 3 Jonathan
el uniya captain lun mwet Philistia in acn Geba, ac mwet
Philistia nukewa elos lohngak. Na Saul el supwalik mwet
utuk kas tuh elos in som ac ukya mwe ukuk in facl sac
nufon in pangoneni mwet Hebrew nu ke mweun. 4
Fwackyuk nu sin mwet Israel nukewa lah Saul el uniya
captain lun mwet Philistia, ac mwet Philistia elos arulana
kwaselos. Ke ma inge, mwet Israel elos insesela in som
osun nu sel Saul in acn Gilgal. 5 Mwet Philistia elos
toeni nu sie in mweun lain mwet Israel. Oasr chariot in
mweun tolngoul tausin natulos, ac onkosr tausin mwet
kasrusr fin horse, ac pisen mwet mweun lalos pus oana
puk weacn uh. Elos utyak nu Michmash, kutulap in acn
Bethaven, ac tulokinya lohm nuknuk selos we. 6 Na elos
oru mweun na upa se lain mwet Israel. Ke mwet Israel
elos arulana fosrnga, kutu selos wikla in luf srisrik ac luf

lulap pe eol uh, ac inmasrlon eot lulap, ac in laf, ac luin
luf in kof. 7 Ac kutu selos kaing sasla Infacl Jordan nu
in acn Gad ac Gilead. Saul el srakna muta Gilgal, ac
mwet su welul elos sangeng ac rarrar. 8 Saul el muta
soanel Samuel ke len itkosr in oana ma Samuel el tuh
sapkin, tusruktu Samuel el soenna tuku nu Gilgal. Na
mwet su welul Saul inge mutawauk in fahsrelik. 9 Na
Saul el fahk nu sin mwet uh, "Use mwe kisa firir, ac mwe
kisa in akinsewowo." Na el kisakin mwe kisa firir. 10
Ke el tufahna tari, Samuel el tuku. Saul el illa in osun
nu sel ac paingul. 11 Ac Samuel el fahk, "Mea se kom
oru an?" Ac Saul el topuk, "Mwet uh mutawauk som
likiyu, ac kom tia tuku ke pacl se kom tuh fahk ah. Sayen
ma sacn, mwet Philistia elos toeni tari nu Michmash.
12 Nga sifacna nunku tuh mwet Philistia elos ac tuku
lainyu inge in Gilgal, ac nga soenna srike in siyuk tuh
LEUM GOD Elan akinsewowoyeyu. Na pa nga nunku
mu nga enenu na in oru sie mwe kisa." 13 Ac Samuel el
fahk, "Ma na lalfon se pa kom oru an. Kom tiana akos
ma LEUM GOD lom El sapkin nu sum. Kom funu akos,
El lukun sot tuh kom ac fwil nutum in leum fin mwet
Israel nwe tok. 14 Tuh inge, kom ac fah tia tokosra paht.
Ke sripen kom tia akos, LEUM GOD El ac fah suk sie
mwet ma sun insial, ac oru tuh elan leum fin mwet lal."
15 Ac Samuel el fahsr liki acn Gilgal ac som inkanek
lal. Mwet lula nukewa welul Saul som in weang mwet
mweun lal. Elos som liki acn Gilgal nu Gibeah in acn lun
Benjamin. Saul el oek mwet lula lal inge tuh na oasr
mwet onfoko ma. 16 Saul ac Jonathan, wen natul, ac
mwet su welulos elos tulokinya nien aktuktuk lalos in
Geba in fahl Benjamin. Nien aktuktuk lun mwet Philistia
oasr in Michmash. 17 Mwet mweun lun mwet Philistia
elos illa liki lohm nuknuk selos in u tolu, in oru mweun
lukma lalos. Sie u ah som ke innek nu Ophrah, su oasr
in facl Shual. 18 Sie u ah som ke innek nu Beth Horon,
ac sie u ah som nu fineol ma ngeti nu Infahlfal Zeboim
ac yen mwesis uh. 19 Wangin mwet orekma ke osra
fin acn Israel nufon, mweyen mwet Philistia elos tiana
lela mwet Hebrew in orek osra in fakfuk ku cutlass. (20
Mwet Israel elos enenu na elos in som nu yurin mwet
Philistia in tete mwe kulkul, mwe pukpuk, tuhla, ac mitmit
in imom natulos. 21 Molin tete tuhla ac mitmit pa ipin
mani se. Molin tete mwe kulkul ac mwe pukpuk pa ipin
mani luo.) 22 Ouinge, ke len in mweun lalos ah, wangin
mwet Israel oasr osra in fakfuk ku cutlass natulos, sayal
Saul ac Jonathan. 23 Mwet Philistia elos supwala un
mwet mweun in karingin Innek in Utyak nu Michmash.

14 Sie len ah Jonathan el fahk nu sin mwet fusr se su
us mwe mweun lal, "Fahsru, kut som nu ke nien
aktuktuk lun mwet Philistia layeno." Tuh Jonathan el
tiana fahk nu sel Saul, papa tumal. 2 Saul el mutangan
aktuktuk ye sak pomegranate soko in acn Migron,
apkuran nu Gibeah. Akuran mwet mweun onfoko welul.
3 (Mwet tol se su us nuknuk se pangpang ephod in pacl
sacn pa Ahijah, wen natul Ahitub su ma lel Ichabod.
Ahitub el ma natul Phinehas natul Eli, mwet tol lun LEUM
GOD in acn Shiloh.) Mwet uh tiana etu lah Jonathan el
som tari. 4 Ke Innek in Utyak nu Michmash, su Jonathan
el enenu in ut we tuh elan sun acn mwet Philistia elos
muta we, oasr eot ngarngar na lulap luo mutun acn sac
— sie oan lac, ac sie oan lac. Sie eot inge pangpang
Bozez, ac sie pangpang Seneh. 5 Sie eot ah oan nu
epang, layen nu Michmash, ac sie oan nu eir, layen nu
Geba. 6 Na Jonathan el fahk nu sin mwet fusr se su
welul ah, "Fahsru, kut som nu ke nien aktuktuk lun mwet
pegan ingo. Sahp LEUM GOD El ac kasrekut, na fin
pwaye, wanginna ma ac ikolya Elan ase kutangla nu
sesr, kut finne mwet pu." 7 Na mwet fusr sac fahk, "Ma
na kom oru an, nga ac wi." 8 Ac Jonathan el fahk, "Wona.
Kut fahsr sasla innek ah, mwet Philistia in liye kut. 9
Elos fin mu kut in tui ac soano elos in tuku nu yorosr, na
kut ac tuina yen sac. 10 A elos fin fahk kut in som nu
yorolos, na kut ac som, mweyen pa ingan akul se ma
akkalemye lah LEUM GOD El ase tari kutangla nu sesr."
11 Ouinge eltal sifacna oru mwet Philistia ah in liyaltalak.
Na mwet Philistia elos fahk, "Liye, kutu mwet Hebrew
pa otyak liki lufin wikwik selos ah!" 12 Elos pangnol
Jonathan ac mwet fusr sac ac fahk, "Fanyak nu yorosr.
Oasr ma kut ke fahk nu sumtal." Na Jonathan el fahk nu
sin mwet fusr sac, "Fahsr tukuk. LEUM GOD El sang
kutangla nu sin Israel fin mwet inge." 13 Jonathan el
kulakak ke paol ac intwel, ac mwet fusr sac fanyak tokol.
Jonathan el sruokya mwet Philistia ekasr ac siseltali nu
ten. Na mwet fusr sac onelosi. 14 Ke anwuk se meet
inge, Jonathan ac mwet fusr sac uniya akuran mwet
longoul ke acn na srisrik se, sahp tafun eka lupa. 15
Mwet Philistia nukewa in acn sac arulana sangeng. Mwet
mweun su kasrusr meet oayapa mwet mweun su muta
ke nien aktuktuk lalos uh elos kewa sangeng ac rarrar.
Faclu kusrusrsrusr, ac oasr fohsak lulap. 16 Mwet soan
lal Saul su muta Gibeah in facl lal Benjamin elos liye
ke mwet Philistia elos yuwot yume in fohsak lalos. 17
Na Saul el fahk nu sin mwet lal, "Oakla mwet mweun
an ac suk lah su wangin." Na elos oakla ac liye tuh na
Jonathan ac mwet fusr se ma us mwe mweun lal pa
wangin uh. 18 Saul el fahk nu sel Ahijah mwet tol, "Use
ephod nu inge." (In len sac Ahijah el us nuknuk sac
ac fahsr ye mutun mwet Israel.) 19 Ke Saul el srakna
kaskas nu sin mwet tol sac, fohsak lun mwet in nien
aktuktuk lun mwet Philistia yokelik liki meet ah. Na Saul
el fahk nu sel, "Wangin pacl in siyuk kasru sin LEUM
GOD!" 20 Na Saul ac mwet lal nukewa elos fahsryang in
mweun lain mwet Philistia, su sifacna forani ac aacnwuki
sie sin sie ke sripen fohsak lalos. 21 Kutu sin mwet
Hebrew ma tuh wi mwet Philistia muta ke nien aktuktuk
lalos, elos sifil forla ac welulla Saul ac Jonathan. 22
Oasr pac mwet Hebrew su wikwik in eol in Ephraim. Ke
elos lohngak lah mwet Philistia elos kaingelik, na elos

wi pac tuku ukwalos ac onelosla, **23** fahla nwe alukela
acn Bethaven. LEUM GOD El molela mwet Israel ke len
sac. **24** Mwet Israel elos tuh arulana masrinsralla ke len
sac, ke sripen Saul el tuh fulahk nu selos ac fahk, "Mwet
se fin kang sie mwe mongo misenge meet liki nga oru
foloksak nu sin mwet lokoalok luk, fah selngawiyuk el."
Ouinge wangin mwet eis kutena mwe mongo len sac
nufon. **25** Na elos tuku sun insak uh, ac liye tuh arulana
pukanten honey we. **26** Sessesla lesak uh ke honey
nwe tultul pac nu infohk uh, tusruk wangin mwet kang,
mweyen elos nukewa sangeng ke kas in selnga lal Saul.
27 A Jonathan el tuh tia lohng ke papa tumal el fahk kas
in selnga lal nu sin mwet uh, na pa el asroela polosak
soko ma oan inpaol, ac isongya nu ke sie nien honey
ac mongo kac. In kitin pacl ah na el pulakunak ku in
el. **28** Na sie mukul el fahk nu sel, "Kut nufon arulana
masrinsralla, mweyen papa tomom el fahk kas na upa
nu sesr mu, 'Mwet se fin kang sie mwe mongo misenge,
fah selngawiyuk el.'" **29** Jonathan el fahk, "Arulana koluk
ma se papa tumuk el oru nu sin mwet lasr uh! Liye,
nga sa na pulakunak ku in ikok ke nga kang honey
ah! **30** Fuka lupan woiya misenge, mwet uh funu kang
mongo elos eisla ke elos kutangla mwet lokoalok lalos
ah. Pisen mwet Philistia anwukla lukun pus liki na nge!"
31 In len sac mwet Israel elos kutangla mwet Philistia.
Elos tuh mweunelos mutawauk in acn Michmash som
nwe Aijalon. Toko, mwet Israel elos munasla ke sripen
masrinsralla lalos. **32** Na elos sulaklak som sruokya
ma elos eisla sin mwet lokoalok lalos. Elos eis sheep
ac cow, ac uniya yen se na elos sruokya we ah, ac
kang ke srakna srahsra. **33** Fwackyang ma inge nu sel
Saul, "Liye, mwet uh orekma koluk lain LEUM GOD.
Elos kang ikwa ke srakna srahsra." Saul el wowoyak ac
fahk, "Kowos mwet kutasrik! Epusak sie eot lulap an nu
ye mutuk in se inge." **34** Na el sifilpa sapkin nu selos,
"Kowos fahsrelik nu inmasrlon mwet uh ac fahk tuh elos
nukewa in usani cow ac sheep natulos nu in se inge.
Elos in uniya ac mongo inge. Elos in tia orekma koluk
lain LEUM GOD ke elos kang ikwa ke srakna srahsra."
Ouinge in fong sac, mwet nukewa elos use cow natulos
ac uni in acn sac. **35** Na Saul el etoak sie loang nu sin
LEUM GOD. Loang se omeet el etoak pa inge. **36** Saul
el fahk nu sin mwet lal, "Lela kut in oatula ac mweuni
mwet Philistia ke fong, eisla ma lalos nukewa nwe ke
lenelik, ac onelosla nufon." Ac mwet uh elos topuk ac
fahk, "Oru oana ma kom nunku mu wo sum." A mwet tol
sac fahk nu sel, "Lela kut in siyuk kasru sin God meet."
37 Na Saul el siyuk sin God, "Ya nga ac mweuni mwet
Philistia? Ya kom ac ase kutangla nu sesr?" Tuh God El
tiana topuk in len sac. **38** Na Saul el fahk nu sin mwet
kol lun mwet uh, "Fahsru ac konauk lah ma koluk se su
orekla misenge. **39** Nga fulahk ye mutun LEUM GOD
moul, su ase kutangla nu sin mwet Israel, lah mwet se
su koneyukyak ke ma koluk se inge, ac fah anwuki, finne
wen se nutik inge, Jonathan." Na wanginna mwet kas.
40 Na Saul el fahk nu sin mwet uh, "Kowos nukewa tu
inse ingo, ac nga Jonathan ac tu inse inge." Na mwet
uh fahk, "Oru oana ma kom nunku mu wo sum." **41** Na
Saul el fahk nu sin LEUM GOD lun Israel, "O LEUM
GOD, efu kom tia topukyu misenge? LEUM GOD lun
Israel, topukyu ke eot mutal inge. Ma koluk se inge fin
ma luk ku ma lal Jonathan, kom akkalemye ke Urim. A
ma koluk se inge fin ma lun mwet Israel, mwet lom, na
kom akkalemye ke Thummim." Na pa kalem tuh koluk
sac ma lal Jonathan ac Saul, ac wangin mwatan mwet
uh kac. **42** Na Saul el fahk, "Akkalemye lah su koluk uh,
nga ku Jonathan?" Na akkalemyeyuk tuh na Jonathan
pa koluk uh. **43** Na Saul el siyuk sel Jonathan, "Mea kom
oru nge?" Jonathan el topuk, "Nga kangla kutu srisrik
honey ke polosak soko nga sruok. Nga inge — nga
akola in misa." **44** Ac Saul el fahk nu sel, "Lela God Elan
uniyuwi, fin tia anwuki kom!" **45** A mwet uh fahk nu sel
Saul, "Mea pwaye in anwuki Jonathan, mwet se su oru
kutangla lulap nu sin Israel? Tia ku! Kut fulahk ke Inen
LEUM GOD moul, tuh ac fah tia tuhlac soko aunsifal. Ma
el oru misenge ma ke koko lun God." Ouinge mwet uh
molella Jonathan liki misa. **46** Tukun ma inge, Saul el tila
ukwe mwet Philistia, na elos folokla nu yen selos. **47**
Tukun Saul el mutawauk in tokosra fin mwet Israel, el
mweuni mwet lokoalok lal in acn nukewa: mwet Moab,
mwet Ammon, mwet Edom, tokosra in acn Zobah, ac
mwet Philistia. Acn nukewa el mweun we, el kutangla.
48 El arulana pulaik ke mweun. Finne mwet Amalek,
el kutangulosla pac. El molela mwet Israel liki inpoun
mwet nukewa su lainulos. **49** Pa inge wen natul Saul:
Jonathan, Ishvi, ac Malchishua. Acn se natul ma matu
pa Merab, ac acn se natul ma srik uh pa Michal. **50**
Mutan kial uh pa Ahinoam, acn natul Ahimaaz. Captain
lun un mwet mweun lal uh pa Abner wen natul Ner, su
ma wien papa tumal Saul. **51** Papa tumal Saul pa Kish,
ac papa tumal Abner pa Ner, ac eltal ma natul Abiel.
52 Ke lusen moul lal Saul nufon, oasr mweun na yohk
inmasrlon mwet Israel ac mwet Philistia. Ke ma inge,
pacl nukewa Saul el konauk sie mwet pulaik ac ku, el ac
eisalang tuh elan wi un mwet mweun lal.

15 Samuel el fahk nu sel Saul, "Nga pa mwet se
LEUM GOD el supwama in mosrwekomla tuh kom
in tokosra lun mwet Israel. Inge, porongo ma LEUM GOD
Kulana El fahk. **2** El ac fah kai mwet Amalek ke sripen
mwet matu lalos tuh aklokoalokye mwet Israel ke elos
tuku liki facl Egypt. **3** Fahla ac mweuni mwet Amalek
ac kunausla ma lalos nukewa. Nikmet filiya kutena ma.
Uniya mwet nukewa: mukul, mutan, tulik srisrik, tulik
fusr, oayapa cow, sheep, camel, ac donkey." **4** Ouinge
Saul el pangoneni mwet mweun lal ac oakalosla in acn
Telem. Oasr mukul luofoko tausin sin mwet Israel ac
mukul singoul tausin sin mwet Judah. **5** Na Saul ac mwet
lal som nu ke siti lun mwet Amalek ac wikwik soano

ke infacl paola soko. **6** El supwala kas in sensenkakin
mwet Ken, mweyen mwet matu lalos tuh kulang nu sin
mwet Israel ke elos tuku liki facl Egypt. El sapkin ouinge,
"Kowos in som liki inmasrlon mwet Amalek, tuh nga in
tia unikowosi ke nga ac mweuni mwet Amalek." Ouinge,
mwet Ken elos som liki inmasrlon mwet Amalek. **7** Saul
el kutangla mwet Amalek. El mweunelos, mutawauk in
acn Havilah fahla nu Shur, su oan kutulap in acn Egypt.
8 El sruokilya Agag, tokosra lun mwet Amalek, ke el
srakna moul, ac el uniya mwet nukewa sayal. **9** Tusruktu
Saul ac mwet lal elos tiana unilya Tokosra Agag. Elos
tia pac uniya sheep ac cow wowo, oayapa cow fusr ac
sheep fusr, ku kutena ma wo saya. Elos kunausla ma
wangin sripa ac ma tia ku in sifil orekmakinyuk. **10** LEUM
GOD El fahk nu sel Samuel, **11** "Nga auli lah nga tuh oru
Saul el tokosra. El forla likiyu ac el tia akos ma sap luk."
Samuel el arulana kasrkusrak, ac el kwafe nu sin LEUM
GOD ke fong nufon se. **12** Toangna in len tok ah el som
sokol Saul. El lohng mu Saul el som nu Carmel, acn se
ma el tuh tulokunak sie mwe esmakin kacl sifacna, na
tok el som nu Gilgal. **13** Samuel el utyak nu yorol Saul,
ac Saul el paingul ac fahk, "Samuel, LEUM GOD Elan
akinsewowoye kom! Nga akos na ma sap lun LEUM
GOD." **14** Na Samuel el siyuk, "Na efu nga ku lohng
pusren cow ac pusren sheep?" **15** Saul el topuk ac fahk,
"Ma mwet luk elos use yurin mwet Amalek me. Elos srela
sheep wowo ac cow wowo tuh elos in kisakin nu sin
LEUM GOD lom, ac funu ma nukewa saya, kut kunausla
nufon." **16** Na Samuel el fahk, "Kolya ngan fahk nu sum
ma LEUM GOD El fahk nu sik fong." Ac Saul el fahk,
"Fahkma nu sik." **17** Samuel el fahk, "Kom finne pusisel
in nunak lom sifacna, tusruktu kom pa mwet kol lun sruf
nukewa lun Israel. LEUM GOD El mosrwekomla tuh kom
in tokosra lun Israel, **18** ac el supwekomla ac sapkin nu
sum tuh kom in kunausla mwet koluk, mwet Amalek.
El tuh fahk nu sum kom in mweunelos nwe ke na kom
onelosla nufon. **19** Na efu ku kom tia aksol? Efu kom ku
oasroasr in eis ma wap ac oru ma in aktoasrye LEUM
GOD?" **20** Ac Saul el fahk, "Nga akos LEUM GOD. Nga
som oana El supweyula, ac nga usalu Tokosra Agag ac
onela mwet Amalek nufon. **21** Tusruktu mwet luk elos
tia onela sheep ac cow wowo ma elos sruokya, a elos
use ma inge nu Gilgal in orek mwe kisa nu sin LEUM
GOD lom." **22** Na Samuel el fahk, "Pia kac ma God El
lungse uh — akosten, ku mwe sang ac mwe kisa? Liye,
akos wo liki mwe kisa, ac porongo wo liki sheep fact. **23**
Orekma in lain God, koluk oana inutnut; ac inse fulat
koluk oana alu nu ke ma sruloala. Ke sripen kom lain ma
sap lun LEUM GOD, El oayapa lain kom, ac sisla wal
in tokosra liki kom." **24** Ac Saul el fahk, "Pwaye, nga
orekma koluk. Nga tia akos ma sap lun LEUM GOD,
oayapa kas lom. Nga sangeng sin mwet luk inge ac nga
wi na lungse lalos. **25** Tusruktu inge, nga kwafe sum,
nunak munas nu sik ke ma koluk luk, ac wiyu folokla,
tuh nga fah ku in alu nu sin LEUM GOD." **26** Samuel el
topuk ac fahk, "Nga ac fah tia wi kom folok. Kom tuh
pilesru ma sap lun LEUM GOD, na El oayapa pilesrekom
ac siskomla tuh kom in tia tokosra lun mwet Israel." **27**
Ke Samuel el forla in folok, Saul el sruokya nuknuk lal
Samuel ah twe mihsalik. **28** Na Samuel el fahk nu sel
Saul, "LEUM GOD El seya tokosrai lun Israel liki kom
misenge, ac sang nu sin sie mwet su wo liki kom. **29**
Tuh God Fulat lun Israel El tia kikiap ku ekyek nunak lal.
El tia mwet — El tia ikikil nunak lal uh." **30** Saul el fahk,
"Pwaye nga orekma koluk, tusruktu nga siyuk kom in
nunak munas sunakinyu ye mutun mwet kol lun mwet
luk ac mwet Israel nukewa. Wiyu folok tuh nga fah ku in
alu nu sin LEUM GOD lom." **31** Ouinge Samuel el welul
folokla, ac Saul el alu nu sin LEUM GOD. **32** Samuel
el fahk, "Usalu Tokosra Agag nu yuruk." Na Tokosra
Agag el fahsr nu yorol ac el rarrar ke sangeng. In nunak
lal sifacna el mu, "Pwaye lah ma na mwen se pa misa
uh!" **33** Ac Samuel el fahk, "Oana ke cutlass nutum an
oru nina puspis in wanginla tulik natu, ouinge nina kiom
sifacna ac fah wanginla pac tulik natul." Ac Samuel el
pakpakilya Tokosra Agag nu ke ip pukanten ye mutun
loang uh in Gilgal. **34** Na Samuel el som nu Ramah, ac
Tokosra Saul el folok nu yen sel in acn Gibeah. **35** In
lusenna moul lal Samuel tukun pacl se ingela, el tia sifil
liyal Tokosra Saul, tusruktu el arulana asor kacl. LEUM
GOD El auli lah El tuh oru Saul el tokosra fin Israel.

16 LEUM GOD El fahk nu sel Samuel, "Kom ac asor
kacl Saul nwe ngac? Nga eisalla tari liki wal lun
tokosra lun Israel. Inge eis kutu oil in olive ac som nu
Bethlehem nu yurin mwet se pangpang Jesse, mweyen
nga sulela sie sin wen natul tuh elan tokosra." **2** Ac
Samuel el siyuk, "Nga ac oru fuka? Saul el fin lohngak
el ac uniyuwi!" LEUM GOD El topuk, "Eis soko cow
fusr, ac kom fah fahk mu kom tuku in orek kisa nu sin
LEUM GOD. **3** Kom fah solal Jesse nu ke kisa uh, ac
nga ac fah fahk ma kom in oru. Kom ac fah mosrwela
mwet se nga ac fahk nu sum uh tuh elan tokosra." **4**
Samuel el oru oana ma LEUM GOD El fahk nu sel, ac
el som nu Bethlehem. Mwet kol in siti sac elos rarrar
ke elos tuku in osun nu sel Samuel, ac elos siyuk sel,
"Ku tuku se lom inge tuku ke misla?" **5** Ac Samuel el
fahk, "Aok, nga tuku in orek kisa nu sin LEUM GOD.
Kowos sifacna aknasnasye kowos, ac fahsru wiyu." El
oayapa fahk nu sel Jesse ac wen ekasr natul elos in
aknasnasyalosla, ac el solalos nu ke kisa uh. **6** Ke elos
sun acn sac, Samuel el ngetang liyal Eliab, sie sin wen
natul Jesse, ac el sifacna nunku insial, "Pwaye lah mwet
se inge su tu ye mutun LEUM GOD, pa mwet se God El
sulela." **7** A LEUM GOD El fahk nu sel Samuel, "Nik kom
lohang nu ke fulatal ku lumahl. Nga tia eisal, mweyen
ouiyen sulela luk uh tia oana ouiyen sulela lun mwet uh.
Mwet uh elos liye luku, a nga liye insien mwet uh." **8** Na

Jesse el pangnol Abinadab, sie pac sin wen natul, ac
pwanulak nu yorol Samuel. Tusruktu Samuel el fahk,
“Mo, LEUM GOD El tia pac sulella el an.” 9 Na Jesse el
usalu Shammah. Ac Samuel el fahk, “Mo, LEUM GOD
El tia pac sulella el an.” 10 In lumah se na inge, Jesse
el use wen itkosr natul nu yorol Samuel. Ac Samuel el
fahk nu sel, “Mo, LEUM GOD El tiana sulela sie selos.”
11 Na Samuel el siyuk sel Jesse, “Oasr pac wen lula
nutum?” Jesse el topuk, “Wen se ma fusr emeet pa lula,
tuh el muta liyaung sheep uh inimae.” Ac Samuel el fahk,
“Solalma elan tuku. Kut ac fah tia oru kisa nwe ke na el
tuku.” 12 Na Jesse el sapla solalma David. El sie mwet
fusr fokoko ac oasku, ac atronmutal saromrom. LEUM
GOD El fahk nu sel Samuel, “Pa inge mwet sac. Tuyak
ac mosrwella!” 13 Samuel el eis oil in olive ac mosrwella
David ye mutun tamulel lal. In kitin pacl ah na ngun lun
LEUM GOD tuku ke ku nu facl David, ac welul in len sac
fahla. Na Samuel el folokla nu Ramah. 14 Inge ngun lun
LEUM GOD wanginla lukel Saul, ac sie ngun koluk sin
LEUM GOD aklokoalokyal. 15 Mwet kulansap lal Saul
elos fahk nu sel, “Kut etu tuh sie ngun koluk sin God pa
aklokoalokye kom uh. 16 Leuwa, supwekut tuh kut in
suk sie mwet ma etu srital ke harp, tuh ke pacl se ngun
koluk se inge ac utyak nu in kom, mwet sac fah srital ke
harp natul, na ac fah akinsewowoye kom.” 17 Saul el
sapkin nu selos, “Sokma sie mwet sumat ke srital, ac
usalu nu yuruk.” 18 Sie sin mwet kulansap lal ah fahk nu
sel, “Oasr wen se natul Jesse mwet Bethlehem, ac nga
liye el arulana etu srital ke mwe on. El sie mukul pulaik
ac wo lumahl, el sie mwet etu mweun ac el lalmwetmet
ke sramsram. LEUM GOD El welul.” 19 Ke ma inge Saul
el supwala mwet utuk kas nu yorol Jesse, ac elos fahk,
“Supwalma David, wen nutum ma liyaung sheep uh.”
20 Na Jesse el supwalla David nu yorol Saul, wi nani
fusr soko, ac donkey soko nwanala fintokol ke bread, ac
sie pak in neinyuk wain nwanala ke wain. 21 David el
tuku nu yorol Saul ac mutawauk in kulansupwal. Saul el
arulana lungse el, ac el sulella tuh in el pa mwet se us
mwe mweun natul uh. 22 Na Saul el sapla nu sel Jesse
ac fahk, “Nga arulana lungse David. Lela elan mutana
inge in kulansupweyu.” 23 In pacl sac fahla, pacl nukewa
ma ngun koluk se sin God ac utyak nu in Saul, na David
el ac eis harp natul ac srital kac. Na ngun koluk sac ac
som lukel Saul, ac el ac mongi ac sifilpa wola.

17 Mwet Philistia elos solani un mwet mweun lalos
nu Socoh, sie siti srisrik in acn Judah, ac akola nu
ke mweun. Elos tulokinya lohm nuknuk selos in acn se
pangpang Ephes Dammim, su oan inmasrlon Socoh ac
Azekah. 2 Saul ac mwet Israel elos toeni ac tulokinya
lohm nuknuk selos Infahlfal Elah, na elos akoo pac in
mweun lain mwet Philistia. 3 Mwet Philistia elos takla
tu ke soko eol uh, ac mwet Israel ke soko pac eol, ac
infahlfal se oan inmasrlolos. 4 Oasr sie mwet pangpang
Goliath, el mwet in siti Gath. El illa liki nien aktuktuk
lun mwet Philistia ac solsol anwuk nu sin mwet Israel.
Lusal alukela fit eu, 5 ac el nukum nuknuk orek ke
osra bronze, toasriya akuran sun paun siofok longoul
limekosr, ac mwe susu lal orek pac ke osra bronze. 6
Nial nukla pac ke osra bronze, ac el us osra in fakfuk
soko finpisal. 7 Fungin osra soko natul yohk oana sak
ke mwe otwot nuknuk, ac mutun osra soko ah orek ke
osra iron su toasriya akuran paun singoul limekosr. Sie
mwet mweun el fahsr meet lukel ac us mwe loang lal
uh. 8 Goliath el tu ac wowo nu sin mwet Israel ac fahk,
“Mea kowos oru ingan? Ya kowos takla akola in mweun?
Nga sie mwet Philistia, ac kowos mwet kohs lal Saul!
Sulela sie mwet lowos an in tuku lainyu. 9 El fin kutangla
ac uniyuwi, na kut ac fah mwet kohs lowos. A nga fin
kutangla ac unilya, na kowos ac fah mwet kohs lasr. 10
Inge misenge nga tuyak ac akola in lain un mwet mweun
lun mwet Israel. Nga tia sensen in fahkot: sulela sie
mwet an nga el in anwuk!” 11 Ke Saul ac mwet lal elos
lohng kas inge, elos arulana sangeng. 12 David el wen
natul Jesse, sie mwet Ephrathah su muta Bethlehem in
acn Judah. Oasr wen oalkosr natul Jesse, ac in pacl
se Saul el tokosra, Jesse el arulana matuoh. 13 Wen
tolu natul Jesse ma matu eltal welul Saul oasr ke nien
mweun uh. Ma se ma matu uh pa Eliab, ma se akluo
uh pa Abinadab, ac aktolu pa Shammah. 14 David pa
fusr emeet, ac ke pacl tamulel tolu ma matu uh welul
Saul, 15 na David el ac folok nu Bethlehem kais kutu
pacl in karingin sheep nutin papa tumal. 16 Goliath el
kusen mukul nu sin mwet Israel lotutang ac eku nukewa
ke lusen len angngaul. 17 Sie len ah Jesse el fahk nu
sel David, “Us tafun bushel in fiten wheat manman inge
ac lof singoul inge, ac sulaklak nu yurin tamulel wiom
in nien aktuktuk uh. 18 Ac us ipin cheese singoul inge
nu sin captain lun un mwet mweun an. Srike liye lah
tamulel lom ah fuka, na kom fah foloko ac use sie ma
in akpwayeye lah kom sonoltal ac lah eltal ku na. 19
Tokosra Saul, ac tamulel lom, ac mwet Israel nukewa
elos muta Infahlfal Elah ac mweuni mwet Philistia.” 20
Len tok ah David el toangna tukakek ac el sap sie pac
mwet in muta karingin sheep uh. Na el eis mwe mongo
ma akoeyuk, ac som oana Jesse el tuh fahk nu sel. Ke
el sun nien aktuktuk lun mwet mweun Israel, falyang
na nu ke pacl se elos sasa, illa ac takla in mweun. 21
Un mwet mweun lun mwet Philistia ac mwet Israel elos
tuyak ac ngetani nu sie akola nu ke mweun. 22 David el
filiya mwe mongo el us yurin mwet se ma liyaung kufwen
mwe mweun, na el kasrusr nu ke acn se mwet mweun
takla we ah, ac suk mwet wial ah. Na el siyuk seltal lah
eltal fuka. 23 Ke el srakna sramsram nu seltal, Goliath el
fahsryak nu meet, ac el sifilpa kusen mukul nu sin mwet
Israel oana ke el oru meet ah. Ac David el lohng ma
Goliath el fahk inge. 24 Ke mwet Israel elos liyal Goliath
elos sangeng ac kaing. 25 Elos fahk nu sin sie sin sie,
“Liyalwin! Lohng kusen mukul lal ingan! Tokosra Saul el

wulela mu el ac sang moul na yohk nu sin mwet se su
ac uniya mwet Philistia sacn. El ac sang acn natul in
payukyak sin mukul sac, ac sou lun papa tumun mukul
sac ac tia enenu in moli mwe takma lalos." **26** David el
siyuk sin mwet ma tu siskal ah, "Mea ac orek nu sin
mwet se su uniya mwet Philistia se ingo, ac tulala mwet
Israel liki mwe mwekin se inge? Ac su win mwet Philistia
pegan se ingan, ku elan orek tungak nu sin mwet mweun
lun LEUM GOD moul?" **27** Na elos fahk nu sel David
ma ac tufah orek nu sin mwet se ac unilya Goliath. **28**
Eliab, tamulel matu se wial David, el lohng sramsram lal
David nu sin mwet inge, na el kasrkusrak sel ac fahk,
"Mea kom tuku oru uh? Ac su muta liyaung sheep ekasr
nutum oe yen mwesis ah? Kom ekak! Kom akna kom in
intoein mweun uh, pa sis kom tuku an!" **29** Na David el
fahk, "Ku mea nga oru? Ya nga kofla in kusen siyuk?" **30**
David el forla nu sin sie pac mwet ac siyuk kusen siyuk
sac pacna, ac pacl nukewa el ac siyuk ma sac, na top
sefanna mwet uh ac topkol kac. **31** Kutu mwet inge lohng
ma David el tuh fahk, na elos som fahk nu sel Saul, ac
Saul el sapla solal. **32** Na David el fahk nu sel Saul, "O
Tokosra, wangin sripa mwet uh in sangeng sin mwet
Philistia se inge! Nga fah som anwuk nu sel." **33** Ac Saul
el fahk, "Ku kom ac lainul fuka? Kom srakna tulik, a funu
el, el nuna mwet mweun se in moul lal nufon!" **34** Ac
David el fahk, "O Tokosra, nga pa liyaung sheep nutin
papa tumuk. Pacl nukewa lion soko ku bear soko fin
tuku sruokya sheep fusr soko ac usla liki un sheep uh,
35 nga ac ukwal ac onel, ac molela sheep uh liki inwalul.
Na lion soko ku bear soko fin forma nu sik, nga sruokya
inkwawal ac puokol nwe ke el misa. **36** Nga uniya lion ac
bear tari, ac nga ac oru oapana nu sin mwet Philistia
pegan se inge, su tuku funmwet nu sin mwet mweun lun
God moul. **37** LEUM GOD El moliyula liki lion ac bear,
ac El ac fah moliyula liki mwet Philistia se pac inge. Na
Saul el fahk, "Wona. Fahsrot, ac LEUM GOD Elan wi
kom." **38** Saul el sang mwe loeyuk lal sifacna nu sel
David elan nokomang: mwe susu osra se el sang nu fin
sifal David, oayapa nuknuk osra se. **39** David el kapriya
cutlass natul Saul nu ke nuknuk osra sac, ac el srike in
fahsr tuh el tia ku, mweyen el supah kac. Na el fahk nu
sel Saul, "Nga tia ku in mweun ke ma inge oan keik uh.
Nga supah kac." Na el sarukla nufon. **40** El srukak sikal
soko natul, ac el sulela eot fwel limekosr infacl ah, ac
isongya nu in pak lal ah. El akola fuht natul ah inpaol, na
el som in sonol Goliath. **41** Mwet Philistia sac mutawauk
in fahsr nu yorol David, ac mwet us mwe loang natul ah
fahsr meet lukel. Ke fototoeni inmasrloltal **42** Goliath el
ngetla liyal David, ac el israsrinkusrael mweyen David el
tulik na kulang ac kato se. **43** Ac Goliath el fahk nu sel
David, "Mwe mea sak soko an? Kom nunku mu kosro
ngalngul soko pa nga?" Na el pang nu sin god lal tuh
elan selngawel David. **44** Goliath el kusen mukul nu sel
David ac fahk, "Fahsru na, ac nga fah sang monum
tuh won yen engyeng uh ac kosro lemnak in kang."
45 Ac David el fahk, "Kom tuku lainyu ke cutlass ac
osra ac mwe fakfuk, a nga tuku lain kom ke Inen LEUM
GOD Kulana, God lun un mwet mweun lun Israel, su
kom orek funmwet nu se. **46** Misenge LEUM GOD El
ac fah eiskomme nu inpouk, ac nga fah unikomi ac
pakela sifom. Nga fah sang monin mwet mweun lun
mwet Philistia tuh won yen engyengu ac kosro lemnak in
kang. Na faclu nufon fah etu tuh oasr sie God in Israel.
47 Ac mwet nukewa inge fah liye lah LEUM GOD El tia
enenu cutlass ku osra in molela mwet lal. Kutangla se
inge ma na lal, ac El ac fah filikowosme nu inpaosr."
48 Goliath el mutawauk in sifil fahsr nu yorol David, ac
David el kasrusr nu ke lain in mweun lun mwet Philistia
tuh elan lainul. **49** David el isongya paol nu in pak lal
ah, olak sie eot loac ah, furokang nu kacl Goliath. Eot
sac sunna motonsrol twe fukulya ahlunsifal Goliath, na
el ikori oankiyuki infohk ah. **50** Ouinge wangin cutlass
inpaol David a el kutangulla Goliath ac unilya ke fuht se
ac eot srisrik se! **51** David el yuyang nu yorol Goliath
ac fanyak tu facl. El eisla cutlass natul Goliath liki mwe
neinyuk la ah, ac sang pakela sifal ac unilya. Ke mwet
Philistia elos liye lah mwet se elos finsrak kac el misa,
elos kaing. **52** Mwet Israel ac Judah elos sasa ac ukwe
mwet Philistia nwe ke elos sun acn Gath ac mutunpot in
Ekron. Mwet Philistia elos ikor ac kinetneta inkanek ma
fahla nu Shaaraim, nwe ke sun acn Gath ac Ekron. **53**
Ke mwet Israel elos folok ke ukok lalos, elos tui ke nien
aktuktuk lun mwet Philistia, ac eisani ma wap nukewa
we. **54** David el usla sifal Goliath nu Jerusalem, a el
sruokya mwe mweun natul Goliath in lohm nuknuk sel
sifacna. **55** Ke Saul el liyal David ke el fahla in mweunel
Goliath, el siyuk sel Abner, captain lun un mwet mweun
lal, ac fahk, "Abner, nutin su tulik se ingan?" Abner el
fahk, "O Tokosra, nga tiana etu." **56** Na Saul el fahk,
"Fahla siyuk lah nutin su." **57** Ke David el folok nu ke
nien aktuktuk uh tukun el unilya Goliath, Abner el usalla
nu yorol Saul. David el srakna us sifal Goliath. **58** Saul el
siyuk sel David, "Mwet fusr, nutin su kom an?" David el
topuk, "Nga ma nutin mwet kulansap lom, Jesse, mwet
Bethlehem se."

18 Ke tari sramsram lal Saul ac David, na Jonathan,
wen natul Saul, el mutawauk in arulana lungse
David. Lungse lal Jonathan nu sel David arulana yohk,
oana ke el lungse el sifacna. **2** Mutawauk ke len sac
fahla, Saul el sap David elan mutana yorol ac tia fuhlella
elan som nu yen sel ah. **3** Jonathan el orala fulahk lal
tuh el David ac fah kawuk nwe tok, mweyen el lungse
David na pwaye. **4** Jonathan el sarukla nuknuk lal ac
sang nu sel David, wi nuknuk in mweun lal, ac cutlass
natul, ac pisr natul, ac pel lal. **5** Ma nukewa Saul el
supwal David nu kac el orala ke insianaung ac wo ouiya.
Ke ma inge Saul el oru tuh David elan sie mwet kol lun
un mwet mweun lal, ac mwet pwapa ac mwet kulansap

nukewa lal Saul elos insewowo kacl. **6** Ke David el foloko
tukun el unilya Goliath, ac ke mwet mweun elos wi pac
foloko nu yen selos, mutan in siti nukewa in acn Israel
elos tuku in paingul Tokosra Saul. Elos engan ac on, ac
elos tacn ac srital ke mwe srital tambourine ac lyre. **7**
Kutu kas ke on in kaksak lalos an fahk ouinge, "Saul el
uniya tausin, a David el uniya ngoul tausin." **8** Saul el
tia lungse kas inge, ac el mutawauk in kasrkusrak. El
fahk, "Mwet uh fahk mu David el uniya ngoul tausin a
nga tausin na. Ac tia paht na elos ac oru David elan
tokosra!" **9** In len sac me, Saul el sok ac sensen na
sel David. **10** In len tok ah, sie ngun koluk sin God me
sifil sikyang nu sel Saul, ac el kasrkusrak ac kunaus
lohm sel oana mwet wel se. David el muta srital ke harp,
oana ke el muta oru len nukewa. Ac Saul el sruok osra
soko inpaol. **11** Saul el sifacna nunku insial, "Nga ac
faksilya David nu ke pesinka in lohm uh." Na el faksel
David ke osra soko ah pacl luo, a David el iwalla kewa.
12 Saul el sangeng sel David mweyen LEUM GOD El
welul David a El som lukel Saul. **13** Na Saul el supwalla
David ac sapkin tuh elan mwet kol fin sie tausin mwet
mweun. David el kol mwet lal inge nu ke mweun, **14** ac
wo ouiyen ma nukewa el oru, mweyen LEUM GOD El
welul. **15** Ke Saul el liye lah David el orala ma nukewa
wo, el sifil sangeng sel yohk liki meet. **16** Tusruktu mwet
nukewa in Israel ac Judah elos lungse David ke sripen el
mwet kol na wowo se. **17** Na Saul el fahk nu sel David,
"Acn se nutik ma matu pa inge. El pa Merab. Nga ac
eisalot tuh elan mutan kiom. Tuh ma se na, wulela nu
sik lah kom ac fah kulansupweyu ke pwaye ac pulaik,
oayapa kom fah mweun ke mweun lun LEUM GOD."
(Saul el oru nunak se inge tuh mwet Philistia in mau
unilya David, ac in tia el pa sifacna unilya.) **18** Ac David
el fahk, "Ku su nga uh, ac su sou luk uh, ku nga in wen
talupan tokosra?" **19** Tusruktu, ke pacl fal tuh Merab
elan itukyang nu sel David, Saul el eisalang nu sin sie
pacna mukul pangpang Adriel, sie mwet Meholah. **20**
Sie pac acn natul Saul uh pa Michal, ac el lungse David.
Ke Saul el lohng, el engan kac. **21** El sifacna fahk insial,
"Nga ac eisalang Michal kial David. Nga fah oru tuh elan
sie mwe kwasrip nu sel David, ac David el ac fah anwuki
sin mwet Philistia." Pa inge pacl se akluo Saul el fahk nu
sel David, "Kom ac fah wen talupuk." **22** Ac Saul el sap
mwet pwapa lal in som sramsram lukma nu sel David ac
fahk nu sel, "Tokosra el insewowo sum, ac mwet pwapa
nukewa elos lungse kom. Inge pacl na wo nu sum tuh
kom in payukyak sin acn se natul tokosra." **23** Na mwet
inge elos fahkang kas se inge nu sel David. Ac David el
topuk, "Tia ma pilasr se tuh sie mwet in payuk sin acn
nutin tokosra. Sie mwet lusrongten ac sukasrup oana
nga, ac tuh arulana kupansuwol." **24** Na mwet pwapa
elos tafweang kas lal David inge nu sel Saul, **25** ac Saul
el sapkin tuh elos in fahkang nu sel David, "Pwayena ma
tokosra el enenu sum in sang moli acn se natul ah, pa
kulun ma lun mukul siofok ma misa lun mwet Philistia,
tuh in mwe foloksak lal nu sin mwet lokoalok lal." (Saul
el oru pwapa lukma se inge tuh mwet Philistia in mau
unilya David.) **26** Ke mwet pwapa lal Saul elos fahkang
kas lal inge nu sel David, na David el engan lah el ac
wen talupal tokosra. Meet liki len in marut, **27** David el
eis mwet lal som ac uniya mwet Philistia luofoko. El eisla
kulun ma mukul kaclos ac usla nu yorol tokosra, ac oakla
nufon ye mutal in akfalye tuh elan wen talupal. Ke ma
inge, Saul el enenu na elan eisalang Michal, acn natul,
tuh elan payuk sel David. **28** Saul el akilen na lah LEUM
GOD El welul David, oayapa el akilen lah Michal, acn
natul, el lungse David. **29** Ke ma inge, Saul el arulana
sangeng sel David yohk liki meet, ac el mwet lokoalok lal
David in lusen moul lal tok nufon. **30** Ke un mwet mweun
lun mwet Philistia elos ac tuku mweun, pacl nukewa
David el ac kutangulosla yohk liki na mwet kol saya lal
Saul uh. Ke sripa se inge, David el mutawauk in arulana
pwengpeng.

19 Saul el fahk nu sel Jonathan, wen natul, ac nu
sin mwet pwapa lal nukewa lah el akoo elan unilya
David. Tusruktu, Jonathan el arulana lungse David, **2**
na pa el fahkang nu sel David, "Papa tumuk el akoo
elan unikomi. Nga kwafe sum tuh kom in arulana taran
kom lututang. Som wikla ke sie acn lukma ac mutana
we. **3** Nga ac fah som tu sisken papa tumuk ke ima
se kom wikwik we an, ac nga fah sramsram nu sel
keim. Fin oasr ma kalem, nga tufah fahk nu sum." **4**
Jonathan el kaksakunul David nu sel Saul ac fahk, "Lela
tokosra elan tia oru kutena ma koluk nu sel David, mwet
kulansap lom, mweyen el soenna oru ma koluk nu sum.
Ma nukewa el oru mwe kasru yohk nu sum. **5** El pilesrala
moul lal ke el tuh unilya Goliath, ac LEUM GOD El sang
kutangla lulap nu sin Israel. Ke kom liye ah, kom engan.
Na efu ku kom lungsum in oru ma koluk nu sin mwet se
inge su wangin mwatal, ac unilya ke wangin sripa?" **6**
Saul el auliyak ke sripen ma Jonathan el fahk ah, ac el
oru sie wulela ku Inen LEUM GOD lah el ac fah tia unilya
David. **7** Na Jonathan el pangnolma David ac fahkang
ma nukewa nu sel. Na el usalla David nu yorol Saul, ac
David el kulansap nu sel Saul oana meet ah. **8** Mwet
Philistia elos sifil tuku mweun. David el tuyak ac lainulos
ac kutangulosla, ac elos kaing. **9** Sie len ah ngun koluk
se sin LEUM GOD sifil sikyang nu sel Saul. El muta in
lohm sel, ac osra soko oan inpaol. David el muta yorol ac
srital ke harp natul. **10** Saul el srike elan faksulang David
nu pesinka uh ke osra soko ah. Tuh David el iwalla, ac
osra soko ah kasiki na nu pesinka ah. Na David el illa ac
kaingla. **11** In fong sacna, Saul el supwala kutu mwet
soan nu lohm sel David, elos in unilya ke lenelik. Michal,
mutan kial David, el sensenkakinul ac fahk, "Kom fin
tia kaingla ofong, na lutu kom ac anwuki." **12** Michal el
koella David ke winto se, ac el kaingla. **13** Na Michal el

eis sie ma sruloala ac filiya fin bed kial David ah, ac
sang sie ilul ma orek ke unen nani ac filiya ke sifa ah, na
el sang kaot se afinya. **14** Ke mwet lal Saul tuku in eisal
David, Michal el fahk nu selos mu David el mas. **15** Na
Saul el sifil folokunulosla tuh elos in sifacna liyal David
ke mutalos, ac el sapkin nu selos, “Usalu na fin bed kial
an, ac nga fah unilya.” **16** Na elos utyak nu in lohm
sel David ac liye tuh na ma sruloala se pa oan fin bed
sac, ac ilul se ma orek ke unen nani oan ke sifa ah. **17**
Saul el siyuk sel Michal, “Efu ku kom kiapweyu ouinge,
pwanang mwet lokoalok luk kaingla?” Michal el topuk,
“El fahk mu el ac uniyuwi nga fin tia kasrel elan kaingla.”
18 David el kaingla nu yorol Samuel in acn Ramah, ac
fahkang ma nukewa ma Saul el oru nu sel. Na David ac
Samuel som nu Naioth ac muta we. **19** Saul el lohngak
lah David el oasr Naioth in Ramah, **20** na el supwala
kutu mwet in som ac sruokilya David. Na elos liye un
mwet palu tacn ac sasa, ac Samuel el kololos. Na ngun
lun God tuku ke ku nu fin mwet lal Saul inge, na elos wi
pac tacn ac sasa. **21** Ke Saul el lohngak lah ouinge, na
el sifil supwala kutu mwet lal. Ke mwet inge elos tuku,
elos wi pac tacn ac sasa. Na Saul el sifilpa supwala fwil
se aktolu, ac elos oru oapana. **22** Na Saul sifacna el
mukuiyak in som nu Ramah. Ke el sun lufin kof lulap in
acn Secu, el siyuk lah pia acn se Samuel ac David muta
we. Fwackyang nu sel mu eltal oasr Naioth. **23** Ke el
fahsr in som nu Naioth, ngun lun God tuku ke ku nu facl,
ac el fahsr tacn ac sasa nwe ke na el sun acn Naioth. **24**
El sarukla nuknuk lal ac tacn ac sasa ye mutal Samuel,
ac el koflufolla oan in len sac nufon ac fong sac nufon.
(Pa inge mutaweyen soakas se fahk mu, “Mea pwaye
lah Saul el wela mwet palu?”)

20 David el kaingla liki acn Naioth in Ramah ac som
nu yorol Jonathan. El siyuk sel Jonathan, “Ku mea
nga oru? Ma koluk fuka nga orala? Ya oasr ma nga oru
in lain papa tomom pwanang el suk elan uniyuwi?” **2**
Jonathan el topuk ac fahk, “Ac tia ouinge! Kom fah tia
misa! Ma nukewa papa tumuk el oru el muta fahk nu sik,
ma srisrik nu ke ma yohk, na pa el tia ku in okanla ma
se inge likiyu. Tiana ku in ouinge!” **3** Ac David el fahk,
“Papa tomom el etu na lupan lungse lom nu sik, na pa
el sulela elan tia fahk nu sum ma el akoo in oru inge,
mweyen el etu lah kom ac arulana toasr kac. Nga fulahk
nu sum ke Inen LEUM GOD moul lah kutu srisrik na
ngan misa!” **4** Jonathan el fahk, “Kutena ma kom lungse
nga in oru, nga ac oru.” **5** Na David el fahk, “Kufwen
Malem Sasu pa ac orek lutu, na ac fal nga in muta yurin
tokosra ke pacl in mongo. Tusruktu fin wo sum, nga ac
som wikla inimae nwe ke eku in ulela. **6** Papa tomom el
fin akilen lah nga wangin ke tepu lal an, kom fah fahk nu
sel mu nga tuh kwafe sum nga in sulaklak som nu acn
sik uh Bethlehem, mweyen pa inge pacl se sou luk nufon
elos orek kisa ke yac se inge. **7** Na el fin fahk mu ‘Wona,’
na wangin ma nga ac fosrnga kac. A el fin kasrkusrak,
na kom fah etu na lah oasr ma upa el akoo in oru nu sik.
8 Nga siyuk kom in nunak munas ac sruokyana wulela
mutal kom tuh oru inmasrlok kom. Tusruktu fin oasr
mwetik, na kom sifacna uniyuwi. Mwe mea kom in usyula
nu yurin papa tomom in tuh anwuki nga?” **9** Jonathan el
fahk, “Nimet kom nunak ouingan! Nga funu etu na pwaye
lah papa tumuk el akoo in oru ma upa nu sum, ya nga ku
in tia fahk nu sum?” **10** Na David el siyuk, “Papa tomom
el fin kasrkusrak topuk kom, na su ac fahkma nu sik?”
11 Na Jonathan el fahk, “Fahsru kut som nu inimae.” Na
eltal som, **12** ac Jonathan el fahk nu sel David, “Lela
tuh LEUM GOD lun Israel Elan orek lou inmasrlosr. Ke
pacl se inge lutu, oayapa ulela, nga fah kusen siyuk sin
papa tumuk. Nunak lal fin wo keim, na nga a akkalemye
nu sum. **13** Tuh el fin nunku in akkolukye kom, lela tuh
LEUM GOD Elan uniyuwi nga fin tia akkalemye nu sum
tuh kom in ku in kaingla. Lela LEUM GOD Elan wi kom
oana ke El tuh welul papa tumuk ah. **14** Ac nga fin moul
na, kom fah nunak munas sruokya wulela mutal lom nu
sik, ac kom in pwayena nu sik. A nga fin misa, **15** na
kom in akkalemye kulang lom nu sin sou luk nwe tok. Ac
LEUM GOD El fin kunausla mwet lokoalok lom nukewa,
16 lela tuh wulela se inmasrloktal in tiana musalla. Fin
musalla, LEUM GOD El ac fah kai kom.” **17** Na Jonathan
el sifilpa sap David elan wulela mu el ac lungse na el,
mweyen Jonathan el lungse na pwaye David oana ke el
lungse el sifacna. **18** Ac Jonathan el fahk nu sel David,
“Kalem lah kom fin wangin liki tepu in mongo lutu, ac
fah akilenyuk, mweyen Kufwen Malem Sasu lutu. **19** Ac
ulela kom fin wangin pac, ac arulana akilenyuk lah kom
wangin. Ke ma inge, wona kom in sifil som wikla acn se
na ma kom tuh wikla we meet ah, tukun yol in eot sac.
20 Na nga fah pusrkaot sukan pisr tolkwe nu ke yol in eot
sac, in mu nga pisr in akoalel. **21** Na nga ac supwaot
sie mwet kulansap luk in fahsrot suk. Nga fin fahk nu
sel, ‘Liye, sukan pisr uh oan layenu liki kom. Fahla use,’
kalmac pa ma nukewa wo, ac kom ku in ilme. Nga fulahk
ke LEUM GOD moul lah wangin mwe fosrnga nu sum.
22 A nga fin fahk nu sin mwet kulansap luk mu, ‘Sukan
pisr uh oan layeno liki kom,’ na kom fah kaing, mweyen
LEUM GOD pa supwekom inge. **23** Ac nu ke wulela
se kital orala inmasrloktal uh, LEUM GOD El ac fah
oru tuh in oan ma pahtpat.” **24** Na David el som wikla
inimae. Ke pacl in Kufwen Malem Sasu, Tokosra Saul
el tuku nu ke tepu uh **25** ac el muta ke nien muta lal
sisken pesinka uh. Abner el muta siskal, ac Jonathan el
muta ke la tepu uh ngetang nu yoroltal. Acn in muta lal
David uh oalalla. **26** Wangin ma Saul el fahk kac ke len
sac, mweyen el nunku mu sahp oasr sripa se sikyak
ac David el tia nasnas fal nu ke alu lalos. **27** Ke len se
akluo ah, len se tukun Kufwen Malem Sasu, nien muta
lal David ke tepu uh srakna oalal, ac Saul el siyuk sel
Jonathan, “Efu ku David el tia tuku nu ke tepu uh ekea,
sifilpa misenge?” **28** Jonathan el topuk ac fahk, “El tuh

kwafe sik ngan fuhlella elan som nu Bethlehem. **29** El
fahk ouinge nu sik, 'Nunak munas filiyula ngan som, tuh
sou luk elos orek kisa ke acn sesr uh, ac tamulel luk el
sap nga in som welulos. Na pa kom fin mwet kawuk
luk, filiyula nga in som nu yurin sou luk.' Pa inge sripa
se sis el wangin liki nien mutal lal ke tepu lun tokosra."
30 Saul el foloyak sel Jonathan ac fahk nu sel, "Kom
wen nutin sie mutan likkeke ac seakos! Inge nga etu na
lah kom welul David lac, ac kom sifacna akmwekinye
kom ac nina kiom ah! **31** Mea, kom nikin lah ke lusenna
moul lal David, kom ac tia ku in tokosra fin facl se inge?
Fahla ingena ac usalu. El enenu na elan misa!" **32** Ac
Jonathan el siyuk, "Ku efu ku elan misa? Mea el orala?"
33 Na Saul el kipakin osra natul ah nu kacl Jonathan in
unilya, ac Jonathan el fah kalem lah Saul el nunku na
pwaye elan unilya David. **34** Ac Jonathan el kasrkusrak
ac tuyak liki tepu ah, ac el tia mongo in len sac nufon —
len se akluo ke Kufwen Malem Sasu. El arulana asor
kacl David ke sripen Saul el fahk kas na upa kacl. **35**
Lotutang in len tok ah, Jonathan el som nu inimae in
sonol David, in oana ma eltal tuh aetuila kac. El us tulik
mukul fusr se welul, **36** na el fahk nu sel, "Yuwot ac
suk sukan pisr nga ac pusrkaot inge." Tulik sac kasrusr
yula, ac Jonathan el pusrkala pisr soko ah alukela tulik
sac. **37** Ke tulik sac sun acn se ma sukan pisr soko ah
putati we ah, Jonathan el wowo nu sin tulik sac ac fahk,
"Sukan pisr soko ah pa oemeeto! **38** Nimet tu na insacn!
Sulaklak!" Tulik sac el srukak sukan pisr soko ah, ac el
use nu yurin mwet kacto lal. **39** Tulik sac tiana etu lah
mea kalmen ma inge. Jonathan ac David mukena pa
kalem kac uh. **40** Na Jonathan el sang kufwen mwe pisr
natul nu sin tulik sac, ac sap elan us som nu in siti uh.
41 Tukun tulik sac som, David el tuyak liki yol in eot se el
wikwik we, ac el sikukmutunte ac faksufi pacl tolu. Na el
Jonathan tukeni tung ac angokmwet sie sin sie, ac asor
lal David tuh yohk liki asor lal Jonathan. **42** Ac Jonathan
el fahk nu sel David, "God Elan wi kom. LEUM GOD El
ac fah oru tuh kom ac fwil nutum, oayapa nga ac fwil
nutik, in sruokyana wulela mutal se su nga kom orala
inmasrloktal tuh in oan ma pahtpat." Na David el som, ac
Jonathan el folok nu in siti uh.

21 David el som nu yorol Ahimelech, mwet tol in
acn Nob. Ahimelech el rarrar ke el illa in sonol
David, ac el siyuk sel David, "Efu ku kom mukena tuku
nu inge?" **2** Ac David el fahk, "Nga tuku ke sap lal
tokosra. El mu nga in tia fahk nu sin kutena mwet ma el
supweyu in oru uh. A funu mwet luk uh, oasr sie acn
nga fahkang nu selos elos in sunyu we. **3** Na fuka, oasr
mwe mongo yurum? Ase limekosr lof in bread an, ac
kutepacna ma oasr yurum." **4** Na mwet tol sac fahk,
"Wangin bread yuruk sayen bread mutal mukena. Tuh
kom ku in eis, mwet lom ingan fin tia muta yurin mutan
ke pacl fototo somla." **5** Ac David el fahk, "Ke mukuikui
nukewa lasr, mwet luk inge elos taranulos tuh elos in
nasnas fal nu ke alu lasr, ac inge elos oru yohk liki,
mweyen kut fahsr ke sie sripa na yohk!" **6** Ke ma inge
mwet tol sac sang bread mutal nu sel David, ke sripen
wangin pac bread saya yorol, a bread inge ma sriyukla
nu sin God, su tufahna itukla liki tepu mutal ac ayaolla
ke bread sasu. **7** (Doeg, sie mwet Edom su sifen un
mwet liyaung kosro natul Saul, el muta ingo in len sac
ke sripen el enenu in akfalye sie ma kunal ke alu.) **8**
David el siyuk sel Ahimelech, "Oasr osra in fakfuk ku
cutlass yurum kom ku in se nu sik? Elya lal tokosra nu
sik oru nga tiana us cutlass nutik ah, ku kutena mwe
mweun luk." **9** Ac Ahimelech el topuk, "Cutlass se natul
Goliath, mwet Philistia se kom tuh uniya Infahlfal Elah
ah, pa oasr yuruk. Pa nukla oan tukun nuknuk ephod
se lun mwet tol ingo. Kom fin lungse, kom eis, tuh pa
na ingan ma oasr inge." Na David el fahk, "Ase nu sik.
Wangin pac sie cutlass wo liki!" **10** Na David el som. El
kaing lukel Saul ac som nu yorol Achish, tokosra lun
Gath. **11** Mwet pwapa lal Tokosra Achish elos fahk nu
sel, "Ku tia David pa inge, tokosra lun mutunfacl sel ah?
Pa inge mwet se ma mutan uh onkakin ac fahk, 'Saul el
uniya tausin, a David el uniya ngoul tausin.'" **12** Kas
lalos inge arulana mokle nunak lal David, oru el arulana
sangeng sel Tokosra Achish. **13** Na pa pacl nukewa
mwet inge fin tuku apkuran nu yorol David, el ac orala
lumahl oana in mwet wel se. Elos fin srike in kutongilya
el ac lofongla. El ac muta kulaus mutunpot in siti uh, ac
ani lal uh pasrkeya alut lal uh. **14** Na Tokosra Achish
el fahk nu sin mwet pwapa lal, "Liye, mwet se inge el
wel! Efu kowos ku usalu nu yuruk? **15** Ya tia oasr tari
mwet wel yenu, na mwe mea kowos in sifilpa use sie in
orekma lofong ac aklokoalokyeyu inkul sik sifacna?"

22 David el kaingla liki siti Gath ac som nu ke luf
se su oan apkuran nu Adullam. Ke tamulel lal ac
mwet in sou lal kewa elos lohngak lah el oasr we, elos
som nu yorol. **2** Na mwet su muta in ongoiya, oayapa
mwet soemoul sin mwet, ac mwet supwar, elos som
pac nu yorol. Sahp oasr mwet angfoko ke u se inge, na
David el mwet kol lalos. **3** David el som liki acn sac ac
tuku nu Mizpah in acn Moab, ac fahk nu sin tokosra we,
"Nunak munas lela tuh papa tumuk ac nina kiuk in muta
yurum nu ke nga konauk lah mea God El ac fah oru nu
sik." **4** Na David el likiya papa tumal ac nina kial yurin
tokosra lun Moab, ac eltal muta yorol ke lusenna pacl ma
David el wikwik in luf sac. **5** Na Gad, sie mwet palu, el
tuku nu yorol David ac fahk, "Nik kom muta inge. Tuyak
ac fahsr nu in facl Judah." Ke ma inge, David el som ac
ilyak nu insak Hereth. **6** Sie len ah Saul el muta Gibeah,
ye sak tamarisk soko fin tohktok se, ac osra natul oan
inpaol. Mwet kol lal nukewa tu raunella. Na fwackyang
nu sel lah koneyukyak David ac mwet lal uh. **7** Ac Saul
el fahk nu sin mwet lal inge, "Kowos mwet Benjamin,
porongeyu! Ya kowos nunku mu David el ac sot ima in
grape ac ima pac saya nu suwos nukewa, ac oru tuh

kowos nukewa in mwet kol lun un mwet mweun lal? **8** Ya pa ingan sripa se oru kowos pwapa in lainyu an? Wangin sie suwos tuku akkalemye nu sik lah wen nutik sifacna el asruoki nu sel David. Wanginna mwet nunku keik, ku akkalemye nu sik lah David, su sie sin mwet luk, el suk pacl lal in uniyuwi, ac wen se nutik el kasrel!" **9** Doeg el wi mwet lal Saul inge tu insac, ac el fahk, "Nga tuh liyal David ke el som nu yorol Ahimelech, wen natul Ahitub, in acn Nob. **10** Ahimelech el tuh siyuk sin LEUM GOD lah mea fal David elan oru, na el sang kutu mwe mongo nu sel David, oayapa cutlass se natul Goliath, mwet Philistia sac." **11** Na Tokosra Saul el sapla solalma Ahimelech, mwet tol, ac sou lal kewa, su elos mwet tol pac in Nob, ac elos tuku nu yorol. **12** Ac Saul el fahk nu sel Ahimelech, "Ahimelech, porongeyu!" Ac Ahimelech el topuk, "O Tokosra, nga pa inge." **13** Ac Saul el siyuk sel, "Efu ku kom ac David pwapa in lainyu? Efu kom ku sang mwe mongo nu sel ac cutlass sac, oayapa siyuk kasru sin God kacl David? Na inge el forma lainyu, ac el tupan pacl wo lal in uniyuwi." **14** Ahimelech el topuk, "David pa oaru emeet sin mwet pwapa lom! El wen talupom, el captain lun mwet soan lom, ac mwet nukewa inkul sum elos arulana akfulatyal. **15** Aok, pwaye nga tuh siyuk kasru sin God kacl, tuh tia pacl se emeet nga oru pa inge. Ac funu ke kas se ma fahk mu nga pwapa lain kom, O Tokosra, nimet sis nu fuk, ku nu sin kutena mwet in sou luk, mweyen wanginna ma nga etu ke ma se inge!" **16** Ac tokosra el fahk, "Ahimelech, kom ac sou lom nukewa enenu in misa." **17** Na tokosra el fahk nu sin mwet mweun su tu siskal, "Uniya mwet tol lun LEUM GOD inge! Elos welul David nunak se, ac elos etu na lah David el kaingla, a elos tia fahk nu sik!" Tusruktu, mwet mweun inge elos tiana srukak paolos nu fin mwet tol lun LEUM GOD. **18** Ke ma inge, Saul el fahk nu sel Doeg, "Kom, oneltalu!" Na Doeg el onelosla nukewa. In len sac el uniya mwet tol oalngoul limekosr su fal in nukum ephod lun mwet tol. **19** Saul el oayapa sap in anwukla mwet nukewa in acn Nob, su siti lun mwet tol — mukul, mutan, tulik srisrik ac tulik fusr, cow, donkey, sheep — ma inge nukewa anwukla. **20** Tusruktu Abiathar, sie sin wen natul Ahimelech, el kaingla ac som welul David. **21** El fahk nu sel David lah Saul el uniya mwet tol lun LEUM GOD. **22** David el fahk nu sel Abiathar, "Ke nga tuh liyal Doeg in len sac, nga etu na lah el ac fahkak nu sel Saul ma orek ah. Ke ma inge, misa lun mwet nukewa in sou lom, oan fuk. **23** Mutana yuruk ac nikmet sangeng. Saul el lungse unikuti na kewa, tuh kom fin muta yuruk, kom ac fah moul."

23 David el lohngak lah mwet Philistia elos mweun lain acn Keilah ac pisre wheat ke kosrani sasu lalos. **2** Ke ma inge el siyuk sin LEUM GOD, "Ya fal nga in som ac mweun lain mwet Philistia?" Ac LEUM GOD El fahk, "Aok, mweun lainulos ac molela mwet Keilah." **3** A mwet lal David elos fahk nu sel, "Liye, kut arulana sangeng yenu ke kut muta fin acn Judah, a kut fin som nu Keilah ac lain mwet Philistia, kut ac sangeng yohk liki na!" **4** Na David el sifilpa siyuk kasru sin LEUM GOD, ac LEUM GOD El fahk nu sel, "Fahla nu Keilah ac mweun, tuh nga ac fah asot kutangla nu sum fin mwet Philistia." **5** Na David ac mwet lal elos som nu Keilah ac mweun lain mwet Philistia. Elos uniya mwet pus selos, ac elos eisla kosro natulos. Ouinge David el molela siti sac. **6** Ke Abiathar, wen natul Ahimelech, el tuh kaingla ac tuku nu yorol David in acn Keilah, el us nuknuk ephod lun mwet tol welul. **7** Ke Saul el lohng lah David el som nu Keilah, el fahk, "God El eisalma nu inpouk. David el sifacna oru in sruhu el ke el utyak nu in sie siti kuhlusyuki ke pot fulat, ac mutunpot we kauli ku." **8** Ke ma inge, Saul el pangon mwet mweun lal in som mweun lain acn Keilah ac in sruokilya David ac mwet lal. **9** Ke David el lohng lah Saul el akoo in tuku lainul, el fahk nu sin mwet tol Abiathar, "Use nuknuk ephod uh nu inge." **10** Na David el fahk, "LEUM GOD lun Israel, nga lohng mu Saul el akoo elan tuku ac kunausla acn Keilah ke sripuk, mwet kulansap lom. **11** Ya mwet Keilah elos ac eisyuyang nu inpaol Saul? Ya pwaye Saul el ac tuku, oana ke nga lohng uh? LEUM GOD lun Israel, nga kwafe sum tuh kom in topukyu!" Ac LEUM GOD El fahk, "Saul el ac fah tuku." **12** Ac David el sifil siyuk, "Ya mwet Keilah elos ac eisyuyang ac mwet luk inge nu inpaol Saul?" LEUM GOD El topuk, "Aok." **13** Ke ma inge, David ac mwet onfoko lal inge tuyak som liki acn Keilah ac takusrkusr infulan acn uh. Ke Saul el lohngak lah David el kaingla liki acn Keilah, na el fuhleak akoo se lal ah. **14** David el muta wikwik fineol uh, in acn mwesis apkuran nu Ziph. Pacl nukewa Saul el srike elan konalak David, tuh LEUM GOD El tia eisalang David nu inpaol. **15** Ac David el liye tuh Saul el sukna elan unilya. David el muta Horesh, in acn mwesis apkuran nu Ziph. **16** Ac Jonathan el som nu yorol ac sang kas in akkeyal ac akesmakinyal lah God El karinganul na. **17** El fahk nu sel David, "Nikmet sangeng. Saul, papa tumuk, el tia ku in oru kutu ma in akkolukye kom. El etu na pwaye lah kom pa ac tokosra fin mwet Israel, ac nga pa ac akluo uh." **18** Na eltal tukeni orala sie wulela mutal inmasrloltal tuh eltal in kawuk na pwaye. Na David el mutana Horesh, ac Jonathan el som nu in acn sel. **19** Kutu mwet Ziph elos som nu yorol Saul in acn Gibeah ac fahk nu sel, "David el wikwik oasr in acn sesr Horesh ke Fineol Hachilah, su oan eir in acn mwesis Judea. **20** O Tokosra, kut etu lupan kena lom tuh kom in sruokilya David. Ke ma inge, fahsru nu yen sesr, ac kut fah kasrekom in sruokilya." **21** Saul el fahk, "LEUM GOD Elan akinsewowoye kowos ke kulang lowos nu sik uh! **22** Kowos sifilpa folokot suk akwoye, ac konauk na pwaye acn el muta we, oayapa su liyal we. Nga lohng mu el arulana ngusrik in nunak. **23** Sokak na pwaye acn el muta wikwik we an, ac sulaklak

sapma fahk nu sik. Na nga fah wi kowos fahsrot, ac
el fin srakna oasr ingan, nga ac fah sokol nwe ke nga
konalak, nga finne enenu in sokol in facl Judah nufon.”
24 Na mwet inge folok nu Ziph meet lukel Saul. David
ac mwet lal elos muta in acn mwesis in Maon, ke sie
infahlfal wangin ma fac su oan nu eir in yen mwesis lun
Judea. **25** Saul ac mwet lal elos som in sokol David. Ke
David el lohngak, el som nu ke eol eoteot in acn mwesis
Maon ac muta we. Ke Saul el lohng ma inge, el som
tokol David. **26** Na Saul ac mwet lal elos muta lac eol
uh, ac David ac mwet lal elos muta lac eol uh. David
ac mwet lal elos sulaklak kaingkunul Saul ac mwet lal,
mweyen elos apkuranyang in sruokolosi. **27** In kitin pacl
ah na sie mwet utuk kas el tuku ac fahk nu sel Saul,
“Sulaklak foloko! Mwet Philistia elos utyak tari in sruokya
facl sesr!” **28** Ke ma inge, Saul el tila ukwal David, a
el folokla mweun lain mwet Philistia. Pa inge sripa se
pangpang fineol soko ah Fineol In Sralik. **29** David el
som liki acn we, ac fahsr nu acn se pangpang “Engedi,”
ac el muta wikwik we.

24 Ke Saul el folok liki mweun lal nu sin mwet Philistia,
fwackyang nu sel lah David el muta yen mwesis
se apkuran nu Engedi. **2** Saul el eis tolu tausin mwet
mweun na ku sin mwet Israel, ac som sokol David ac
mwet lal kutulap in acn se pangpang Eot in Nani Lemnak.
3 Saul el tuku nu ke luf se su apkuran nu ke sie kalkal
in sheep, na el utyak nu loac in akola we. Falyang na
lah luf se inge pa David ac mwet lal elos wikwik we e
ke kapin luf uh. **4** Na mwet lal David elos fahk nu sel,
“Pacl wo lom pa inge! LEUM GOD El tuh fahk nu sum
lah El ac fah asot mwet lokoalok lom nu inpoum, ac
kom fah ku in oru kutena ma kom lungse oru nu sel.”
Na David el orakla ac lusala sie ipin nuknuk lal Saul,
a Saul el tiana etu. **5** Na toko, David el mutawauk in
auli insial, **6** ac el fahk nu sin mwet lal, “LEUM GOD
Elan ikolyuwi tuh nga in tia oru kutena ma koluk lain
leum luk, su LEUM GOD El sulela tuh in tokosra. Nga
enenu na nga in tiana akkolukyal, mweyen el tokosra se
su sulosolla sin LEUM GOD.” **7** Ke ma inge, David el
arulana akkalemye nu sin mwet lal tuh elos in tia oru
kutena ma nu sel Saul. Na Saul el tuyak ac illa liki luf
sac, ac mutawauk in fahsr inkanek lal. **8** Na David el illa
tokol ac pangnol, “Tokosra, leum luk!” Na Saul el tapulla,
ac David el srimi nwe ten in akfulatyal. **9** David el fahk,
“Efu ku kom lohng kas lun mwet uh ke elos fahk mu nga
suk kom in akkolukye moul lom? **10** Kom ku in sifacna
liye lah misenge LEUM GOD El eiskomme nu inpouk ke
kom muta in luf se inge. Kutu sin mwet luk inge elos tuh
fahk nu sik mu ngan unikomi, tuh nga pakomutom ac
fahk lah nga ac fah tia oru kutena ma nu sum, mweyen
kom pa sulosolla sin LEUM GOD tuh kom in tokosra.
11 Ngetma, Papa. Liye ipin nuknuk se inpouk inge! Ma
ke nuknuk kom nukum an. Nga ku na in unikomi, tuh
nga tiana. Nga lusala mukena ipin nuknuk se inge in
akpwayeye nu sum lah wangin nunak koluk luk in lain
kom, ku in akkolukye moul lom. Kom sukyu in uniyuwi,
finne wangin ma koluk nga oru nu sum. **12** LEUM GOD
Elan nununku inmasrloktal, lah su kac tafongla uh! Lela
tuh Elan oru kai lal nu sum ke ma kom oru in lainyu,
tuh nga ac fah tia oru kutena ma in akkolukye moul
lom. **13** Kom esam soakas se ma fahk mu, ‘Ma koluk
uh sikyak sin mwet koluk mukena.’ Ke ma inge, nga ac
fah tiana oru ma koluk lain kom. **14** Liyewin, mea se
tokosra lun Israel el suk in uniya uh? Liye lah mea se
el ukwe uh! Kosro ngalngul misa soko! Kitin kuut! **15**
LEUM GOD El ac fah oru nununku lal, ac El fah konauk
lah su sesr sutuela uh. Lela God Elan suiya ma inge ac
karinginyu, ac moliyula liki inpoum.” **16** Ke tari sramsram
lal David, na Saul el fahk, “David, wen nutik, ku pwayena
lah kom pa ingan?” Ac Saul el mutawauk tung. **17** Na el
fahk nu sel David, “Pwayena sum, ac nga pa sutuela
uh. Kom arulana wo nu sik, a nga oru koluk nu sum!
18 Misenge kom akkalemye wo lom nu sik, ke kom tia
uniyuwi, LEUM GOD El finne eisyuwot nu inpoum. **19** Ya
oasr pacl sikyak ouinge, tuh mwet se in sruokya mwet
lokoalok lal na fuhlella elan som in misla ac wangin ma
koluk el oru nu sel? LEUM GOD Elan akinsewowoye
kom ke ma kom oru nu sik misenge! **20** Inge nga etu
suwohs lah kom ac fah tokosra fin Israel, ac tokosrai ac
fah oanna ye koko lom. **21** Tusruktu wulema nu sik ke
Inen LEUM GOD tuh kom fah tia kunausla fita luk, tuh
inek ac inen sou luk fah tia mulkinyukla.” **22** David el
wulela oana siyuk lal Saul. Na Saul el folok nu acn sel,
ac David ac mwet lal som nu nien wikwik lalos.

25 Samuel el misa, ac mwet Israel nukewa tukeni
nu sie ac asor kacl. Na elos piknilya in acn sel in
Ramah. Tukun ma inge, David el som nu yen mwesis in
Paran. **2** Oasr sie mukul in acn Maon su oasr acn lal in
acn Carmel. Mwet se inge el arulana kasrup. Oasr tolu
tausin sheep natul, ac sie tausin nani. In pacl se inge el
muta Carmel ac kalkul sheep natul. **3** Inen mukul se inge
pa Nabal, ac mutan kial ah pa Abigail. Mutan se inge el
lalmwetmet ac oasku, a mukul sac el mwet na kou ac
likkeke se. El ma in sou lal Caleb. **4** Ke David el muta
yen mwesis uh, el lohng lah Nabal el kalkul sheep natul,
5 na David el supwala mukul fusr singoul nu Carmel, ac
sap elos in sokol Nabal, ac us lung lal nu sel. **6** David el
sapkin tuh elos in fahk ouinge nu sel Nabal, “David el
paing kom, ac el mu kut in tuh fahk lung lal nu sum ac
sou lom, ac ma lom nukewa. **7** El lohng lah kom kalkul
sheep, ac el ke kom in etu lah mwet lom ma liyaung
sheep nutum elos tuh muta yorosr, ac wangin kutena ma
koluk kut oru nu selos. Kut tia pisre kutena ma lalos ke
elos muta yorosr in acn Carmel. **8** Kom ku in siyuk selos
ac elos fah fahk. Kut tuku ke len in kufwa se, ac David el
siyuk tuh kom in kulang nu sesr. Nunak munas, kasrekut
ke ma kom ku in se nu sesr ac nu sel David, mwet kawuk

lom." **9** Mwet lal David elos tafwela kas inge nu sel
Nabal ke inel David, na elos mutana soano. **10** Ke Nabal
el topuk el fahk, "Su David? Su mwet sacn? Nga soenna
lohng ke mwet se ingan! In len inge pukanten mwet kohs
kaingelik in facl se inge! **11** Nga tia ku in sang bread ac
kof ac ikwa ma nga akoo nu sin mwet kalkul sheep nutik
uh nu sin mwet su nga tia etu lah elos tuku ya me!" **12**
Na mwet lal David elos folokla ac fahkang nu sel ma
Nabal el fahk ah. **13** Ac David el sapkin nu sin mwet lal,
"Losya cutlass nutuwos an!" Na elos nukewa oru oana el
sapkin, ac David el oayapa losya cutlass natul, ac el us
mwet angfoko lal som, ac filiya mwet luofoko in muta
liyaung ma lalos. **14** Sie sin mwet kulansap lal Nabal el
fahk nu sel Abigail, mutan kial, "Ku kom lohng? David el
supwama kutu mwet utuk kas yen mwesis me nu yorol
Nabal, in fahkak kas in painguk lal nu sel, tuh pa Nabal el
kaskas kou nu selos. **15** Sruk David ac mwet lal elos tuh
arulana wo nu sesr. Elos tiana orek lokoalok nu sesr, ac
ke pacl nukewa ma kut muta yorolos inimae, wangin ma
lasr pisrapasrla. **16** Ke lusen pacl kut muta inmasrlolos
ac liyaung sheep natusr uh, elos tuh karingin kut len
ac fong. **17** Nunak munas nunku ke ma inge, ac suk
lah mea fal in orek. Lumah se inge ku in orala sie mwe
fosrnga lulap nu sel Nabal ac nu sin sou lal nukewa. El
arulana srangesroa, ac tia lungse lohng kutena mwet."
18 Na Abigail el sulaklak na orani lof in bread luofoko, ac
pak in wain luo nwanala, sheep lumko manman tari, foto
luo in wheat manman, tun in grape pao siofok, ac cake
fig luofoko, ac el sang ma inge nukewa nu fin donkey
ekasr. **19** Na el fahk nu sin mwet kulansap lal, "Komtal
fahsr meet, ac nga fah fahsr tukumtal." A wangin ma el
fahk nu sin mukul tumal ah. **20** Ke el kasrusr fin donkey
natul ah, el rauni kuru se sisken eol uh, na David ac
mwet lal elos fahsru suwosma nu yorol. **21** David el tuh
fahsr ac sifacna nunku insial, "Efu ku nga tuh liyaung
ma lun mwet se ingan yen mwesis ah? Wanginna ma
lal pisrapasrla. Ya pa inge molin kasreyuk luk nu sel
uh? **22** God Elan uniyuwi nga fin tia uniya mwet ingan
nufon meet liki lenelik!" **23** Ke Abigail el liyalak David,
el sa na srola liki donkey natul, ac faksufi nu infohk uh
24 sisken nial David, ac fahk nu sel, "Leum luk, nunak
munas porongeyu! Lela tuh mwatan ma se inge in oan
fuk ac tia oan facl Nabal. **25** Nunak munas, nimet nunku
kacl Nabal, tuh el tia mwet pwaye! El mwet lalfon, oana
kalmen ine se lal ah! Nga tuh wangin ke pacl se mwet
kulansap lom tuku nu yorol ah. **26** LEUM GOD pa oru
tuh kom in tia foloksak ac uniya na mwet lokoalok lom.
Inge nga fulahk nu sum ke LEUM GOD moul lah mwet
lokoalok lom, ac mwet nukewa su srike in akkolukye
kom, fah kaiyuk elos oana Nabal. **27** Leum luk, nunak
munas eis mwe lung ma nga use inge, ac sang nu sin
mwet lom ingan. **28** Leum luk, kom fah nunak munas,
sisla koluk luk fin oasr kutena ma sufal nga oru. LEUM
GOD El ac fah oru tuh kom in tokosra, ac oayapa fwil
nukewa nutum, mweyen kom mweun ke mweun lal. Ac
kom ac fah tia oru ma koluk ke lusen moul lom. **29**
Fin oasr kutena mwet lain kom, ku srike in unikomi,
LEUM GOD lom El ac fah karinginkomyang, oana ke sie
mwet el karingin mwe kasrup saok. A funu nu sin mwet
lokoalok lom, El ac fah siselosla, oana ke sie mwet el
sisla eot ke fuht natul. **30** Ac ke LEUM GOD El ac oru
ma wo nukewa su El tuh wulela nu sum kac, ac oru tuh
kom in tokosra fin Israel, **31** na kom ac fah tia enenu
in asor ku fosrnga mu kom tuh uniya mwet su wangin
mwata, ku sifacna foloksak nu sin mwet. Ac ke pacl se
LEUM GOD El akinsewowoye kom, O leum luk, nga
siyuk tuh kom in tia mulkinyula." **32** Ac David el fahk nu
sel, "Kaksakin LEUM GOD lun Israel, su supwekomme
in osun nu sik misenge! **33** Kulo nu sin God ke nunak wo
lom, ac ke ma kom oru misenge, tuh ma inge sruokyuwi
liki nunak in akmas su nga tuh akoo tuh in mwe foloksak
luk sifacna. **34** LEUM GOD El ikolyuwi tuh nga in tia oru
kutu ma koluk nu sum. Tuh nga fulahk ye mutun God
moul lun Israel, lah kom funu tia sulaklak in tuku sunyu,
lukun misa mukul nukewa lal Nabal meet liki lenelik lutu
uh!" **35** Na David el insewowo in eis ma mutan se inge
use nu sel, ac el fahk nu sel, "Folokot nu lohm sum an,
ac nimet kom fosrnga. Nga ac oru oana ma kom siyuk
an." **36** Na Abigail el folokla nu yorol Nabal, su muta in
lohm sel ac oru sie kufwa lulap, oana kufwa lun tokosra.
El arulana sruhi ac pwar, oru Abigail el tiana fahk kutena
ma nu sel nu ke lutu tok ah. **37** Tukun Nabal el sarla liki
sruhi lal, na Abigail el fahkang ma nukewa nu sel. In
pacl sac mas se sikyak nu sel Nabal, ac manol nufon
ulla, el kofla mukuikui. **38** Na len singoul ma toko, LEUM
GOD El unilya Nabal ac el misa. **39** Ke David el lohng
tuh Nabal el misa, na el fahk, "Kaksakin LEUM GOD,
tuh El foloksak nu sel Nabal ke sripen kaskas kou lal
nu sik. Oayapa God El ikolyuwi, mwet kulansap lal, tuh
nga in tia oru ma sufal. LEUM GOD El oru tuh koluk lal
Nabal in putati facl sifacna." Na David el supwala kas
nu yorol Abigail in akkalemye lah el lungse payuk sel.
40 Mwet kulansap lal David elos som nu yorol Abigail
in acn Carmel, ac fahk nu sel, "David el supwekutme
in eis kom nu yorol, tuh kom in mutan kial." **41** Na
Abigail el faksufi ac fahk, "Nga mwet kulansap lal, ac nga
akola in oul nien mwet kulansap lal." **42** Na el sulaklak
na tuyak ac sroang nu fin donkey natul. El us mutan
kulansap limekosr welul, ac elos wi mwet kulansap lal
David som, ac el payukyak sel David. **43** David el payuk
sel Ahinoam, sie mutan Jezreel, ac inge el payuk pac sel
Abigail. **44** In pacl sac pacna Saul el eisalang Michal,
acn se natul ma tuh payuk sel David ah, tuh elan payuk
nu sel Palti wen natul Laish, sie mwet Gallim.

26 Kutu mwet Ziph tuku nu yorol Saul in acn Gibeah,
ac fahk nu sel lah David el wikwik oasr Fineol
Hachilah, su oan sisken yen mwesis Judea. **2** In kitin
pacl ah na Saul el tuyak ac eis tolu tausin mwet mweun

lun Israel su arulana pulaik, ac som nu yen mwesis in
Ziph in sokol David. 3 Saul ac mwet lal elos tulokinya
lohm nuknuk selos ke sisken inkanek soko oan Fineol
Hachilah. David el srakna muta yen mwesis uh, ac ke
el lohng lah Saul el tuku sokol, 4 el supwala mwet
kalngeyuk ac elos konauk tuh pwaye, Saul el oasr we. 5
In kitin pacl ah, David el som ac konauk acn se ma Saul
ac Abner motul we. (Abner el wen natul Ner, ac captain
lun mwet mweun lal Saul.) Saul el motul infulwen nien
aktuktuk, ac mwet lal elos raunella. 6 Na David el siyuk
sel Ahimelech mwet Hit, ac Abishai su ma wial Joab
(nina kialtal pa Zeruiah), ac fahk, "Su kac sumtal ac wiyu
som nu nien aktuktuk lal Saul?" Abishai el topuk, "Nga
ac wi kom." 7 Na in fong sac, David ac Abishai som ac
utyak nu nien aktuktuk lal Saul, ac konalak ke el motul
infulwen nien aktuktuk uh, ac osra natul ah kasiki oan
sisken sifal. Abner ac mwet mweun elos motul raunella.
8 Ac Abishai el fahk nu sel David, "God El asot mwet
lokoalok lom nu inpoum ofong. Lela nga in faksilya inge
ke osra natul sifacna. Nga ac faksilya nu infohk uh ke
fakfuk sefanna — ac tia enenu in pacl luo!" 9 Tusruktu
David el fahk, "Nik kom akkolukyal! LEUM GOD El ac
kai kutena mwet su akkolukye moul lun tokosra se su El
sulela." 10 Na David el sifil fahk, "Ke Inen LEUM GOD
moul, nga etu tuh LEUM GOD El ac fah sifacna unilya
Saul — finne ke misa lal in pacl fal lal, ku ke misa lal in
pacl mweun. 11 LEUM GOD Elan ikolyuwi tuh nga in
tia akkolukye moul lun mwet se su El sulela in tokosra!
Tari kut eis osra natul, ac sufa in neinyuk kof nimal, ac
som." 12 Ouinge David el eis osra in fakfuk natul Saul ac
sufa in neinyuk kof nimal su oan sisken sifal, na el ac
Abishai som. Wangin mwet liyaltal, ku etu ma orek inge.
Wangin pac selos ngutalik, mweyen LEUM GOD El oru
tuh elos in folosuwosla ke motul lalos. 13 Na David el
som tupalla infahlfal uh nu lac eol laco, ac fanyak nu fin
tohktok se loes kutu liki acn Saul ac mwet lal uh muta
we, 14 ac el wowoyak ac pang nu sin mwet lal Saul
ac nu sel Abner. El fahk, "Abner, kom ku in lohngyu?"
Na Abner el fahk, "Ku su wowon, oru oaksalak tokosra
uh?" 15 Ac David el fahk, "Abner, ya tia kom pa mwet se
ma pwengpeng emeet fin Israel uh? Na efu ku kom tia
karingin tokosra lowos ingan? Oasr mwet se ilyak pianga
nu in nien aktuktuk lowos an in tuh uniya leum se lowos
an. 16 Kom tiana oru kunokon lom, Abner! Nga fulahk
ye mutun LEUM GOD moul lah fal kowos nukewa in
misa, mweyen kowos tiana karingin leum lowos an, el su
sulosolla sin LEUM GOD tuh elan tokosra. Liye, pia osra
in fakfuk natul tokosra ah? Ac pia sufa in kof se ma oan
sisken sifal ah?" 17 Saul el akilenak pusracl David, ac el
siyuk, "David, wen nutik, ku kom pa ingan?" David el
topuk, "Aok, nga pa inge, Leum luk." 18 Na el sifil tafwela
ac fahk, "O Leum luk, efu ku kom srakna ukweyu, mwet
kulansap lom? Mea nga orala? Ma koluk fuka nga orala?
19 O tokosra, lohng ma nga fahk inge. Fin LEUM GOD
pa pirik kom tuh kom in lainyu, na mwe kisa nu sel ac ku
in ekulla nunak lal. A fin mwet pa pirik kom, mwe selnga
sin LEUM GOD in oan faclos, ke sripen elos lisyula liki
facl sin LEUM GOD, nu in sie facl nga enenu na in alu nu
sin god saya we. 20 Nikmet lela tuh nga in anwuki in sie
facl saya, su loes liki LEUM GOD luk. Efu ku tokosra lun
Israel el suk in uniya sie mwet lusrongten oana kuut se?
Efu ku el lungse sukyu, oana in won lemnak se pa nga?"
21 Na Saul el topuk, "Pwaye nga orekma koluk. Foloko,
David, wen nutik! Nga ac fah tia sifil akkolukye kom,
ke sripen kom tiana eisla moul luk ofong. Nga arulana
lalfon, ac ma na koluk se pa nga oru uh!" 22 David el
fahk, "Pa inge osra nutum ah, Leum luk. Supwama sie
mwet lom ingan in tuku eis. 23 LEUM GOD El sang
ma lacne nu sin mwet su oaru ac suwoswos. Misenge
el eiskomme nu inpouk, tuh nga tia lungse akkolukye
kom, mweyen kom pa LEUM GOD El sulela tuh kom in
tokosra. 24 In oana ke nga molikomla ac tia unikomi
misenge, lela tuh LEUM GOD Elan oru oapana nu sik, ac
moliyula liki mwe ongoiya nukewa!" 25 Ac Saul el fahk
nu sel David, "God Elan akinsewowoye kom, wen nutik!
Kom fah kutangla fin ma nukewa kom oru!" Na David el
som inkanek lal, ac Saul el folokla nu in acn sel.

27 David el sifacna nunku insial, "Sie len Saul el ac
mau uniyuwi. Wona nga in kaingla nu Philistia,
na Saul el ac tia sifil sukyu in facl Israel, ac nga fah
moul in misla." 2 Ke ma inge, David ac mwet onfoko lal
elos tuyak ac som nu yorol Achish, wen natul Maoch,
su tokosra fin acn Gath. 3 David ac mwet lal wi sou
lalos, elos oakwuki muta in facl Gath. El us mutan luo
kial welul: Ahinoam mutan Jezreel se, ac Abigail mutan
Carmel se su katinmas kial Nabal. 4 Ke Saul el lohng lah
David el kaingla nu Gath, el tila sokol. 5 David el fahk nu
sel Tokosra Achish, "Fin pwaye lah nga kom kawuk, ase
sie siti srisrik nga in muta we. Nga tia enenu nga in wi
kom muta in siti lun tokosra." 6 Ouinge Tokosra Achish
el sang siti srisrik se Ziklag nu sel, ac pa inge sripa
se sis acn Ziklag ma na lun tokosra lun mwet Judah
nwe misenge. 7 David el muta in facl lun mwet Philistia
malem singoul onkosr. 8 In pulan pacl sac, David ac
mwet lal elos mweun lain mwet Geshur, mwet Girzi,
ac mwet Amalek. Mwet inge elos nu muta inge in pacl
loeloes somla nwe in pacl se inge. David el mweuni acn
inge som na nwe sun acn Shur, ac fahla pac nwe Egypt,
9 ac onela mukul ac mutan, ac sruokya sheep, cow,
donkey, camel, ac oayapa nuknuk. Na elos ac folok nu
yorol Tokosra Achish, 10 ac el ac siyuk sel David, "Ku
kom som mweun oya misenge?" Ac David el ac fahk nu
sel lah elos som layen nu eir in acn Judah, ku el ac fahk
mu elos som nwe in facl sin sou lal Jerahmeel, ku nu in
facl sin mwet Ken. 11 David el ac onela mwet nukewa,
mukul ac mutan. El oru ouinge in mau wangin mwet
folok nu Gath ac srumun ma el, ac mwet lal inge, oru uh.
David el oru na lumah se inge ke lusen pacl se el muta

Philistia ah. 12 Tuh Tokosra Achish el lulalfongel David,
ac el sifacna nunku insial, “David el srungayuk na pwaye
sin mwet lal sifacna, mwet Israel. Ke ma inge el ac fah
enenu elan kulansupweyu in moul lal nufon.”

28 In kutu pacl tok, mwet Philistia elos toeni in mweun
lain mwet Israel, ac Tokosra Achish el fahk nu sel
David, “Kom kalem kac lah kom ac mwet lom ingan ac
fah wiyu lac ke mweun luk?” 2 David el topuk, “Aok,
nga kalem kac. Nga mwet kulansap lom, ac kom ac fah
sifacna liye ma nga ku in oru.” Na Achish el fahk, “Wona!
Nga ac fah oru tuh kom in mwet se ma tu siskuk in pacl
e nukewa nwe tok.” 3 In pacl se inge Samuel el misa
tari, ac mwet Israel nukewa elos arulana asor kacl, ac
elos piknilya in acn sel in Ramah. Saul el lusak mwet
inutnut ac mwet susfa nukewa liki acn Israel. 4 Mwet
mweun Philistia elos toeni ac tulokinya nien aktuktuk
lalos apkuran nu siti se pangpang Shunem. Ac Saul el
eisani mwet mweun lun Israel ac tulokinya nien aktuktuk
lalos Fineol Gilboa. 5 Ke Saul el liye un mwet mweun
lun mwet Philistia, el arulana sangeng, 6 ac el siyuk sin
LEUM GOD lah mea el ac oru. Tuh LEUM GOD El tiana
topkol, finne ke mweme, ku ke eot Urim ac Thummim,
ku ke pusren mwet palu. 7 Na Saul el sapkin nu sin
mwet pwapa lal, “Sokak sie mutan inutnut, ac nga fah
som nu yorol ac siyuk kasreyuk sel.” Na elos topuk ac
fahk, “Oasr sie mwet inutnut in acn Endor.” 8 Na Saul el
sifacna ekulla lumahl. El nokomang siena kain nuknuk,
ac ke lohsrani tari, el us luo pac mukul in welul som
nu yurin mutan inutnut sac. El fahk nu sin mutan sac,
“Sramsram nu sin ngunin mwet misa keik, ac fahk nu
sik lah mea ac sikyak. Pangonma ngunin mwet se su
nga ac fahk inel nu sum.” 9 Ac mutan sac topuk, “Nga
mu kom arulana etu ma Tokosra Saul el oru ke el lusak
mwet inutnut ac mwet susfa liki Israel. Na efu kom ku
srifeyu, pwanang ac ku in anwuki nga?” 10 Na Saul el
orala sie wulela na ku ac fahk, “Inen LEUM GOD moul,
nga wulela nu sum lah kom ac fah tia kaiyuk ke kom
ac oru ma se inge.” 11 Na mutan sac siyuk sel Saul,
“Su kom lungse ngan pangonak nguna uh?” Ac Saul
el fahk, “Samuel.” 12 Ke mutan sac liyalak Samuel, el
wowoyak ke pusra lulap ac fahk nu sel Saul, “Efu ku kom
kiapweyula? Kom pa Tokosra Saul!” 13 Na tokosra el
fahk nu sel, “Nikmet sangeng! Mea kom liye?” Ac mutan
sac fahk, “Nga liye sie ngun utyak liki infohk uh.” 14 Ac
Saul el siyuk, “Fuka luman ngun sacn?” Ac mutan sac
fahk, “Mukul matu se pa utyak, ac el nukum sie nuknuk
loeloes.” Na Saul el etu lah Samuel pa mwet sac, ac
Saul el faksufi in akfulatyal. 15 Na Samuel el fahk nu
sel Saul, “Efu kom tukasru nu sik ac oru nga foloko?”
Na Saul el topuk ac fahk, “Nga arulana fosrnga! Mwet
Philistia elos mweuniyu, ac God El ngetla likiyu. El tia
sifil topukyu, finne ke pusren mwet palu ku ke mweme.
Na pa nga pangon kom tuh kom in fahk nu sik lah mea
nga enenu in oru.” 16 Ac Samuel el fahk, “Efu ku kom
pangonyu, ke LEUM GOD El ngetla liki kom ac ekla
mwet lokoalok lom? 17 LEUM GOD El oru nu sum oana
ma El tuh sap ngan fahk nu sum ah. El eisla tokosrai
uh liki kom, ac sang nu sel David. 18 Kom tuh seakos
ma God El sapkin nu sum ke El mu kom in kunausla
mwet Amalek nukewa ac ma lalos nukewa. Pa inge sripa
se sis LEUM GOD El oru ouinge nu sum. 19 El ac fah
eiskomyang ac mwet Israel nu inpoun mwet Philistia.
Lutu, kom ac wen nutum ac fah wiyuyang, ac LEUM
GOD El ac fah asang mwet mweun lun Israel nu inpoun
mwet Philistia.” 20 In kitin pacl ah na, Saul el putati
asrosrelik fin fohk uh, ke sripen el arulana sangeng ke
ma Samuel el fahk ah. El munasla ke sripen el tiana
mongo ke len fon sac ac fong fon sac. 21 Na mutan sac
kalukyang nu yorol ac liye lah el arulana sangeng, ac el
fahk nu sel Saul, “Leum luk, nga pilesrala moul luk ke
nga oru ma kom siyuk ah. 22 Inge, nga siyuk kom in
porongeyu. Lela nga in orala kutu mwe mongo nom.
Kom enenu in mongo tuh in kui monum, na kom fah ku
in som inkanek lom.” 23 Saul el tia lungse. El fahk mu el
ac tiana mongo. Mwet pwapa lal elos kwafel tuh elan
eis kutu mwe mongo. Tok kutu, na el tari wi na ma elos
fahk. El tukakek liki infohk uh ac muta fin bed se. 24 Ac
mutan sac sulaklak na uniya cow fusr soko ma el muta
kite in fatelik, ac el use flao ac manman bread wangin
mwe pulol kac. 25 Mutan sac takunla mwe mongo inge
ye mutal Saul ac mwet pwapa lal, ac elos mongoi. Na
elos som liki acn sac in fong sacna.

29 Mwet Philistia elos pangoneni mwet mweun lalos
nukewa nu Aphek, ac mwet Israel elos tulokinya
nien aktuktuk lalos sisken unon in kof se ke Infahlfal
Jezreel. 2 Tokosra limekosr lun mwet Philistia elos takla
fahsr wi kais siofok ac kais tausin mwet mweun lalos.
David ac mwet lal elos welul Tokosra Achish fahsr tok. 3
Na captain lun un mwet mweun Philistia elos liyalos ac
siyuk, “Mea mwet Hebrew inge oru uh?” Tokosra Achish
el topuk, “David pa inge. El sie mwet pwapa lun un mwet
mweun lal Saul, tokosra lun mwet Israel. El muta yuruk
paht kutu, ac wanginna ma nga liye el oru koluk, ke len
se el tuku wiyula nwe inge.” 4 Tusruktu captain lun mwet
Philistia inge elos mulat sel Tokosra Achish, ac fahk nu
sel, “Folokunla mwet se ingan nu ke siti se ma kom sang
lal ah. Nimet fuhlela elan wi kut mweun. Sahp el ac tuh
forma lain kut ke mweun uh. Mea wo mwet se inge el
ku in oru in akwoyalla nu sin leum lal sayen mwet lasr
inge in misa? 5 Esam lah David pa inge, mwet se na
ma mutan uh onkakin ac onsrosro kac ac fahk, ‘Saul
el uniya tausin, a David el uniya ngoul tausin.’” 6 Na
Tokosra Achish el pangnolma David ac fahk nu sel, “Nga
fulahk ye mutun God moul lun Israel lah kom arulana
pwaye nu sik, ac nga arulana insewowo tuh kom in wiyu
som mweun inge. Nga soenna konauk kutena ma sufal
in kom, e ke na len se ma kom tuku nu yuruk ah nwe
misenge. Tusruktu, tokosra wiuk inge elos alolo sum. 7

Tari, kom folokla nu in acn sum in misla, ac nimet oru
kutena ma in aktoasryalos." 8 David el topuk, "Leum
luk, ku mea nga oru sufal? Fin pwaye lah kom soenna
konauk kutena ma sufal yuruk ke nga mutawauk in
kulansupwekom nwe misenge, oana ma kom fahk inge,
na efu ku nga kofla in wi mweuni mwet lokoalok lom, lah
kom pa leum luk ac tokosra luk?" 9 Tokosra Achish el
topuk, "Aok, pwaye sum. Nga akilen mu suwohs lom
oana suwohs lun sie lipufan lun God. Tusruktu, tokosra
wiuk inge elos fahk tari mu kom tia ku in wi kut mweun.
10 Na pa lututang kowos nukewa su tuku lukel Saul nu
yuruk, kowos toang tukakek ac folokla nu yen suwos
ke tufahna kalmelik." 11 Ouinge David ac mwet lal elos
toang tukakek ke lotu tok ah, ac folok nu yen selos in
acn Philistia, ac mwet Philistia elos fahlana nu Jezreel.

30 Tukun len luo, David ac mwet lal elos sun acn
Ziklag. Mwet Amalek elos mweuni acn eir in acn
Judah, ac elos utyak tari nu Ziklag. Elos esukak acn
we, 2 ac sruokya mutan nukewa. Elos tia uniya kutena
mwet, tusruk elos usla mwet nukewa welulos ke elos
som liki acn we. 3 Ke David ac mwet lal tuku, elos liye
tuh na siti sac firiryak, na sruhu ac utukla mutan kialos
ac tulik natulos, mukul ac mutan. 4 David ac mwet lal
elos mutawauk in tung, ac elos tung nwe mas na. 5
Finne Ahinoam ac Abigail, su eltal mutan kial David, elos
utukla pac. 6 David el muta in fosrnga lulap, mweyen
mwet lal elos toasr na pwaye lah utukla tulik natulos,
pwanang elos oru elos in tanglal David. Tusruktu David
el ngetak nu sin LEUM GOD tuh Elan akkeyal. 7 David
el fahk nu sin mwet tol Abiathar, wen natul Ahimelech,
"Use nuknuk ephod lun mwet tol," na Abiathar el use ac
sang nu sel. 8 Na David el siyuk sin LEUM GOD, "Ya fal
nga in som ukwe mwet su aklokoalokye kut? Nga ac ku
in sruokolosi?" Na LEUM GOD El topuk, "Aok, ukwalos!
Kom ac fah sruokolosi, ac kom fah molela mwet ma
sruhu." 9 Ouinge David ac mwet onfoko lal elos som in
ukwalos, ac ke elos sun Infacl srisrik Besor, kutu selos
mutana we. 10 David ac mwet angfoko lal sifilpa som.
Mwet luofoko saya elos arulana totola ac tia ku in wi
tupalla Infacl soko ah, oru elos mutana tia wi som. 11
Mwet ma welul David elos konauk tulik mukul Egypt se
yen mwesis ah, na elos usalu nu yorol David. Elos sang
kutu bread nal ac kof nimal, 12 ac fig paola, ac tun in
grape pao luo. Ke el mongo tari na el kui. El tuh tia
mongo ku nim ke lusen len tolu. 13 David el siyuk sel,
"Ku su leum lom uh, ac kom mwet oya?" Tulik sac fahk
nu sel, "Nga mwet Egypt. Nga mwet kohs lun sie mwet
Amalek. Leum luk ah som likiyu len tolu lac pa inge,
mweyen nga luman mas kutu. 14 Kut tuh som mweuni
acn lun mwet Chereth ma oan eir in acn Judah, oayapa
acn lun mwet in sou lal Caleb, ac kut esukak pac acn
Ziklag." 15 Na David el siyuk sel, "Kom ku in pwen kut nu
yurin u se ingan?" Tulik sac topuk, "Aok, kom fin wulela
nu sik ye mutun God lah kom ac tia uniyuwi, ku usyula
nu yurin leum luk." 16 Ac el pwanul David nu yurin u
se ma orek lokoalok. Mwet inge elos oalik acn se elos
muta we ah. Elos mongo ac nimnim ac orek engan in
akfulatye lah arulana pus ma elos sruokya in facl lun
mwet Philistia ac Judah. 17 Toang in len tok ah, David el
mweun lainulos. El mweunelos nwe ke na ekela. Oasr
mwet angfoko sroang nu fin camel natulos ac kaingla, a
funu mwet nukewa saya uh elos tiana kaingla. 18 David
el molela mwet nukewa ac ma nukewa ma mwet Amalek
elos tuh usla, wi mutan luo kial sifacna. 19 Wangin ma
tuhlac. David el folokonma tulik mukul ac tulik mutan
nukewa nutin mwet lal ah, oayapa ma nukewa mwet
Amalek elos tuh usla. 20 El oayapa folokonma un sheep
ac cow ma utukla. Mwet lal elos oru kosro inge fahsr
meet lukelos, ac elos fahk, "Ma inge nukewa ma lal
David!" 21 Na David el folokla nu yurin mwet luofoko ma
tuh mutana Infacl srisrik Besor ke sripen elos arulana
munas ac kofla welul. Elos tuyak in osun nu sel ac mwet
lal, ac David el paingulos ke kas kulang. 22 Tusruktu,
kutu mukul srangesroa ac lusrongten sin mwet ma welul
David som ah, elos fahk, "Mwet inge tiana wi kut som,
na pa kut ac tiana sang nu selos ma kut eis inge. Elos in
eis mutan kialos ac tulik natulos, ac fahla liki kut." 23 A
David el fahk, "Ma lik, kowos tia ku in oru ouinge nu ke
ma LEUM GOD El ase nu sesr! El molikutla, ac El ase
kutangla nu sesr fin mwet lokoalok lasr. 24 Wanginna
mwet ku in insese nu ke ma kowos fahk inge! Mwet
nukewa in eis oana sie. Ip se lun mwet su muta taran
ma lasr, ac fah oana ip se lun mwet ma som wi mweun."
25 David el oakiya ma sap se inge, ac mwet Israel elos
fahsrna kac nwe misenge. 26 Ke David el folokla nu
Ziklag, el supwala kutu ma wap inge nu sin mwet kawuk
lal, su mwet kol in acn Judah, wi kas inge, "Mwe lung nu
suwos inge, ma kut eisla sin mwet lokoalok lun LEUM
GOD." 27 El supu ma inge nu sin mwet su muta Bethel,
ac mwet su muta Ramah su oan eir in Judah, ac nu sin
mwet su muta Jattir, 28 Aroer, Siphmoth, Eshtemoa,
29 ac Racal; ac nu sin sou lal Jerahmeel, ac nu sin
mwet Ken, 30 ac nu sin mwet su muta in siti Hormah,
Borashan, Athach, 31 ac Hebron. El supu ma inge nu in
acn nukewa ma el, ac mwet lal, elos tuh fufahsryesr we.

31 Mwet Philistia elos mweun lain mwet Israel fin
Fineol Gilboa. Mwet Israel pukanten elos misa
in acn sac, ac mwet lula sin mwet Israel, welulang
Tokosra Saul ac wen natul, elos kaingla. 2 Tusruktu
mwet Philistia elos ukwalos, ac uniya wen tolu inge natul
Saul: Jonathan, Abinadab, ac Malchishua. 3 Mweun sac
arulana upa nu facl Saul, ac el pisrkiyuki ke pisr nutin
mwet lokoalok lal, ac arulana yohk kinet kacl. 4 Saul el
fahk nu sin mwet fusr se su us mwe mweun natul ah,
"Faisak cutlass nutum an ac uniyuwi, tuh mwet Philistia
pegan ingan in tia konkin lah elos uniyuwi." Tuh mwet
fusr sac arulana sangeng ac kofla orala. Ke ma inge
Saul el srukak cutlass natul sifacna, ac putatyang nu fac.

5 Ke mwet fusr sac liye lah Saul el misa, na el oayapa
putatyang nu fin cutlass natul ah, ac welul Saul misa. **6**
Na pa ingan luman misa lal Saul ac wen tolu natul, ac
mwet fusr sac. Mwet nukewa su welul Saul elos misa
ke len sac. **7** Ke mwet Israel su muta lefahlo Infahlfal
Jezreel, ac elos su muta lefahlyat Infacl Jordan, elos
lohng lah un mwet mweun lun mwet Israel elos kaing, ac
Saul ac wen natul elos misa, elos fahsr liki siti selos ac
kaingla. Na mwet Philistia elos tuku ac muta we. **8** In
len se tukun mweun upa sac, mwet Philistia elos som
in suk ma wap ke mwet misa, na elos konauk manol
Saul ac wen tolu natul oan Fineol Gilboa. **9** Elos pakela
sifal Saul, ac sarukla mwe loeyuk lal, ac supwalik ma
inge yurin mwet utuk kas nu in facl Philistia nufon, in
fahkak pweng wo se inge nu sin ma sruloala lalos ac nu
sin mwet lalos. **10** Elos filiya mwe mweun natul Saul
in tempul lun god mutan se pangpang Astarte, ac elos
patikya manol Saul nu ke pot uh in siti Beth Shan. **11** Ke
mwet Jabesh in Gilead elos lohng ma mwet Philistia oru
nu sel Saul, **12** na mwet pulaik inmasrlolos elos fahla
fong nufon se nwe ke elos sun Beth Shan. Elos eisya
manol Saul ac wen natul liki pot uh, ac usla nu Jabesh
ac esukak we. **13** Na elos orani sri uh, ac pikinya ye sak
tamarisk soko in siti uh, ac elos lalo ke len itkosr.

Luo Samuel

1 Tukun Saul el misa, David el foloko ke el tuh kutangla
mwet Amalek, na el muta in acn Ziklag ke len luo. **2**
Ke len toko ah, mwet fusr se tuku liki nien aktuktuk lal
Saul. El tuh seya nuknuk lal ac sang fohkfok nu fin sifal in
akkalemye asor lal. El som nu yorol David ac srimi nwe
infohk uh in akfulatyal. **3** David el siyuk sel, "Kom tuku ya
me?" El topuk, "Nga kaingla liki nien aktuktuk lun mwet
Israel." **4** David el fahk, "Fahk nu sik lah mea sikyak." Na
el topuk, "Mwet mweun lasr ah kaingla liki mweun ah,
ac pukanten mwet lasr anwuki. Saul ac Jonathan wen
natul, wi pac misa." **5** Na David el fahk, "Kom etu fuka
lah Saul ac Jonathan misa?" **6** El topuk, "Nga tuh muta
Fineol Gilboa, ac nga liye ke Saul el fungyang nu fin osra
natul ah, na chariot ac mwet kasrusr fin horse lun mwet
lokoalok ah apkuranyang nu yorol. **7** Na el forma twe
liyeyuyak, ac el pangonyu. Na nga fahk, 'Mea?' **8** Na el
siyuk lah su nga uh, na nga fahk lah nga mwet Amalek.
9 Na el fahk, 'Fahsru ac uniyuwi! Nga arulana kineta, ac
nga apkuran in misa.' **10** Ouinge nga kalukyang nu yorol
ac unilya, mweyen nga etu lah el ac na misa na el fin
putatyang nu fac. Na nga eisla tefuro lal liki sifal, ac mwe
naweyuk ke paol, pa nga use nu sum inge." **11** David el
arulana asor ac seya nuknuk lal, ac mwet lal nukewa
oru oapana. **12** Elos asor ac tung ac eoksra nwe ke
ekela kacl Saul ac Jonathan, oayapa ke Israel, mwet lun
LEUM GOD, mweyen arulana pukanten mwet anwuki ke
mweun ah. **13** Na David el siyuk sin mwet fusr se su use
pweng se inge nu sel, "Kom mwet ya?" El topuk, "Nga
mwet Amalek, tusruktu nga muta facl sum uh." **14** David
el siyuk sel, "Kom ku tia sangeng in uniya tokosra se su
sulosolla sin LEUM GOD?" **15** Na David el pangonma
sie mwet lal ac fahk, "Unilya!" Ac mwet sac sringilya
mwet Amalek sac, ac el misa. **16** Ac David el fahk nu
sin mwet Amalek sac, "Misa lom ma sum sifacna. Kom
sifacna sot mwatum ke kom fahkak lah pwaye kom uniya
sie su LEUM GOD El sulela in tokosra." **17** David el
onkakin on in eoksra se inge kacl Saul ac Jonathan, **18**
ac el sapkin in lutiyuk nu sin mwet Judah. (Simla tari
in [Book in Jashar].) **19** "Fin tohktok lun Israel, mwet
kol lasr misa we! Mwet mweun pulaiklana lasr elos ikori
we! **20** Nimet fahkak nu in acn Gath, Ku ke inkanek in
Ashkelon. Nimet oru tuh mutan Philistia in pwar; Nimet
lela tuh an nutin mwet pegan in enganak. **21** "Lela in
wangin af ku aunfong putat nu fin tohktok Gilboa; Lela in
wangin fokin ima we pacl nukewa! Mwe mwekin se lah
mwe loang lun mwet pulaik lasr in oan we; Mwe loang lal
Saul tia sifil mosrweyuk. **22** Pisr natul Jonathan uniya
mwet lokoalok puspis, Osra natul Saul tia etu pakoten —
Sringilya mwet fokoko, ac uniya mwet lokoalok. **23** "Saul
ac Jonathan, wolana ac saok; Tukeni ke moul, tukeni ke
misa; Mui liki eagle, fokoko liki lion. **24** "Mutan Israel,
kowos in mwemelil kacl Saul! El nukumkowosyang ke
nuknuk srusra yohk molo, Ac nawekowos ke mwe yun
ac gold. **25** "Mwet mweun pulaik ikori tari, Anwuki elos
ke mweun. Jonathan el misa oan fin tohktok uh. **26** "Nga
arulana asor keim, Jonathan, ma lik; Kom tuh arulana
saok sik! Fuka lupan woiyen lungse lom nu sik, Wo liki
lungse lun sie mutan. **27** "Mwet mweun pulaik ikori tari,
Mwe mweun natulos sisila ac wanginla sripa."

2 Tukun ma inge, David el lolngok nu sin LEUM GOD,
"Ku nga ac som sruokya sie siti in acn Judah?" LEUM
GOD El topuk, "Aok." David el siyuk, "Acn ya se?" LEUM
GOD El fahk, "Hebron." **2** Ouinge David el som nu
Hebron, ac el us mutan luo kial: Ahinoam sie mutan
Jezreel, ac Abigail sie mutan Carmel su katinmas kial
Nabal. **3** El oayapa us mwet lal wi sou lalos, ac elos
muta ke siti srisrik raunela acn Hebron. **4** Na mwet
Judah elos tuku nu Hebron ac mosrwella David elan
tokosra lun Judah. Ke David el lohng lah mwet Jabesh in
Gilead elos piknilya Saul, **5** el supwala kutu mwet nu
we wi kas inge: "Lela LEUM GOD Elan akinsewowoye
kowos ke kowos akkalemye nunak pwaye lowos nu sin
tokosra lowos ac piknilya. **6** Ac inge lela LEUM GOD
Elan kulang ac oaru in liyekowosyang. Nga pac, nga
fah oru wo nu suwos ke sripen ma kowos oru inge. **7**
Kowos in ku ac pulaik! Saul, tokosra lowos, el misa,
ac mwet Judah elos mosrweyula in tokosra lalos." **8**
Abner wen natul Ner, su captain lun un mwet mweun
lal Saul, el eisal Ishbosheth wen natul Saul, ac kaingla
tupalla Infacl Jordan nu Mahanaim. **9** In acn se inge
Abner el orala Ishbosheth elan tokosra lun acn Gilead,
Asher, Jezreel, Ephraim, ac Benjamin — aok lun Israel
nufon. **10** Ishbosheth el yac angngaul ke pacl se el
tokosrala lun Israel, ac el leum faclos ke yac luo. A sruf
lun Judah srakna orekma nu sel David, **11** ac el leum in
acn Hebron fin mwet Judah ke yac itkosr tafu. **12** Abner
ac mwet pwapa lal Ishbosheth elos som liki Mahanaim
nu in siti Gibeon. **13** Joab, su nina kial ah pa Zeruiah,
ac mwet pwapa saya lal David elos osun nu selos ke
lulu in kof in acn Gibeon. Elos nukewa muta in acn sac
— sie u ah muta ke la lulu sac, ac u se ngia muta ke
layen ngia. **14** Na Abner el fahk nu sel Joab, "Kut srukak
kutu mwet fusr ke u luo inge elos in akutun anwuk."
Joab el fahk, "Wona." **15** Ouinge mwet singoul luo sin
mwet lal Ishbosheth ac sruf lal Benjamin, elos lain mwet
singoul luo sin mwet lal David. **16** Kais sie mwet sruokya
mwet se lainul ke sifal, ac kaskeang cutlass natul ah nu
in pupal. Ouinge mwet longoul akosr ah nufon putatla
misa. Na pa pangpang acn se inge in acn Gibeon "Ima
in Cutlass." **17** Na mweun na upa se srola, ac David ac
mwet lal elos kutangulla Abner ac mwet Israel. **18** Wen
tolu natul Zeruiah oasr kac: Joab, Abishai, ac Asahel.
Asahel, su kasrusr mui oana deer inima soko, **19** el
ukwal Abner suwosyang tokol. **20** Abner el tapulla siyuk,
"Asahel, ya kom pa ingan?" El topuk, "Aok, nga." **21**
Na Abner el fahk, "Nimet ukweyu! Ukwe na sie mwet

mweun saya an ac eisla ma el us an." A Asahel el ukwal
na. 22 Na Abner el sifil fahk nu sel, "Tui! Nimet ukweyu!
Kom ku oru ngan unikomi? Nga ac ngetnget fuka nu sel
Joab, ma lim?" 23 Tuh Asahel el tiana tui. Na Abner el
fakfuk nu tok ac fakisya insial Asahel, ac osra soko ah
sasla fintokol. Asahel el putatla nu infohk uh ac misa.
Ac mwet nukewa su tuku nu yen se el oan we ah elos
tui in acn sac. 24 Na Joab ac Abishai eltal mutawauk
ukwal Abner, ac ke faht uh tili eltal sun fineol srisrik
Ammah, su oan nu kutulap in acn Giah ke inkanek nu
yen mwesis lun Gibeon. 25 Mwet in sruf lal Benjamin
sifilpa fahsreni in welul Abner, ac elos tu na akola fin
eol soko. 26 Na Abner el pangla nu yorol Joab ac fahk,
"Ku kut ac kollana mweun lasr uh nwe ngac? Mea, kom
tia akilen lah saflaiya uh kut ac arulana asrungai? Kut
mutunfacl sefanna. Kut ac soano nwe ngac kom in sap
mwet lom an in tui tila ukwe kut?" 27 Ac Joab el fahk,
"Nga fulahk Inen God moul, lah kom funu tia kasla, mwet
luk uh lukun ukwe kowos na nwe lututang." 28 Na Joab
el ukya mwe ukuk tuh mwet lal ah in tui ac tila ukwe
mwet Israel ah. Ouinge mweun sac tui. 29 Abner ac
mwet lal elos fahsr sasla Infahlfal Jordan in fong fon sac.
Elos tupalla Infacl Jordan, ac tukun fahsr lalos in lotu se
tok ah nufon, elos sun acn Mahanaim. 30 Ke Joab el
tulokinya mwet lal ah, el konauk tuh na mwet singoul eu
wanginla, sayal Asahel. 31 Mwet lal David uniya mwet
tolfoko onngoul sin mwet lal Abner ke sruf lal Benjamin.
32 Joab ac mwet lal elos us manol Asahel ac pikinya
inkulyuk lun sou lal ah in acn Bethlehem. Na elos fahsr
in fong sac nufon nwe sun acn Hebron in lotu tok ah.

3 Arulana paht mweun se inmasrlon mwet mweun
kasreyen sou lal Saul ac mwet mweun kasreyal
David. In pacl se inge ku lal David yokyokelik, a ku lun
mwet lainul sriksrikeni. 2 Wen onkosr natul David inge
takla ke matwalos, elos isusla in acn Hebron: Amnon
— nina kial pa Ahinoam, mutan Jezreel; 3 Chileab —
nina kial pa Abigail, mutan Carmel katinmas kial Nabal;
Absalom — nina kial pa Maacah, acn natul Talmai,
tokosra lun Geshur; 4 Adonijah — nina kial pa Haggith;
Shephatiah — nina kial pa Abital; 5 Ithream — nina kial
pa Eglah. Wen natul inge kewa isusla in acn Hebron. 6
Ke mweun uh srakna orek inmasrlon mwet mweun lal
David ac mwet mweun kasreyen sou lal Saul, Abner el
kui na kui inmasrlon mwet mweun lal Saul. 7 Sie len ah,
Ishbosheth wen natul Saul, el akkolukyal Abner fahk mu
el motul yorol Rizpah, mutan kulansap kial Saul, su acn
natul Aiah. 8 Ma se inge oru Abner el kasrkusrak ac
fahk, "Ku kom nunku mu nga ku in oru koluk nu sel Saul?
Mea pwaye lah kom pangon mu nga kulansupu mwet
Judah? Oemeet me nga nuna pwayena nu sel Saul,
papa tomom, oayapa mwet wial ac kawuk lal, ac nga
pa pwanang kom tia kutangyukla sel David. A misenge
kom akkolukyeyu ke sripen mutan se? 9 Lela God Elan
sringilyuwi ngan misa, nga fin tia akpwayeye ma nga
fahk inge: nga fah oru oana wulela lun LEUM GOD nu
sel David, 10 in eisla tokosrai lukel Saul ac fita lal, ac
sang nu sel David tuh elan tokosra fin acn Israel ac
Judah, mutawauk e Dan nu epang fahla nwe Beersheba
nu eir!" 11 Ishbosheth el arulana sangeng sel Abner, oru
el tia ku in fahkla sie kas. 12 Abner el supwala mwet
utuk kas nu yorol David, su muta Hebron in pacl sac,
tuh elos in siyuk, "Su ac leumi facl se inge uh? Kom fin
orala sie wulela nu sik, na nga ac fah kasrekom eisla
acn Israel nufon lom." 13 David el fahk, "Wona. Nga ac
orala sie wulela nu sum kom fin orala ma se inge: usalu
Michal, acn natul Saul, ke kom ac tuku." 14 Ac David el
oayapa supwala mwet utuk kas nu yorol Ishbosheth ac
fahk, "Folokunulma Michal, mutan kiuk. Nga molella tari
ke siofok kulun ma mukul lun mwet Philistia, tuh elan
mutan kiuk." 15 Na Ishbosheth el sap utuku mutan sac
lukel Paltiel, mukul tumal, wen natul Laish. 16 Paltiel el
fahsr na tung tokol nwe ke siti srisrik Bahurim. Tusruktu
ke Abner el sap elan folokla, na Paltiel el folokla. 17
Abner el som nu yurin mwet kol lun Israel ac fahk nu
selos, "Kowos tuh kena David elan tokosra lowos ke
pacl na loes. 18 Inge pacl wo lowos. Esam lah LEUM
GOD El tuh fahk, 'Nga ac orekmakunul David, mwet
kulansap luk, tuh elan molela mwet luk Israel liki mwet
Philistia ac liki mwet lokoalok lalos saya nukewa.'" 19
Abner el kaskas pac nu sin mwet in sruf lal Benjamin, na
el som nu Hebron in fahkang nu sel David ma mwet in
sruf lal Benjamin ac mwet Israel insesela in oru. 20 Ke
Abner el tuku nu yorol David in acn Hebron wi mwet
longoul, David el orala kufwa se nu selos. 21 Abner el
fahk nu sel David, "Leuwa, inge nga ac som ac eisani
mwet Israel nukewa in mwet lom. Elos ac fah eis kom
in tokosra lalos, na kom ac fah leum fin mutunfacl sac
nufon, fal nu ke lungse lom." David el wulela na ku nu
sel Abner lah el ac muta in misla, na el supwalla inkanek
lal. 22 Tok, Joab ac mwet pwapa saya lal David elos
folokla liki mweun, ac elos us ma wap pukanten welulos.
Tusruktu Abner el tila muta Hebron yorol David, mweyen
David el supwalla wi sie wulela ke misla. 23 Ke Joab ac
mwet lal ah sun acn we, fwackyang nu sel lah Abner
el tuku nu yorol Tokosra David, ac supweyukla el tari,
wi wulela ke misla. 24 Ouinge Joab el som nu yurin
tokosra ac siyuk sel, "Mea se kom orala uh? Abner el
tuku nu yurum, ac efu ku kom fuhlella elan som? 25 Nga
lulalfongi lah kom etu na lah el tuku in na kiapwekom,
ac in etu ke ma nukewa kom oru uh ac yen nukewa
kom fahsr nu we!" 26 Tukun Joab el som lukel David, el
supwala mwet in tuh usalu Abner, ac elos folokunulma
liki luf in Kof Sirah. Tusruktu David el tia etu kac. 27
Ke Abner el sun acn Hebron, Joab el kololla nu sisken
mutunpot lun siti sac oana elan ke sramsram lukma nu
sel. Na Joab el fakisya insial Abner. Ouinge akmuseyuki
Abner mweyen el tuh unilya Asahel, tamulel lal Joab. 28

Ke David el lohngak pweng sac, el fahk, "LEUM GOD El
etu lah wangin mwetik ac mwet luk ke misa lal Abner. **29**
Lela tuh folokinyen ma koluk se inge in oan facl Joab
ac sou lal nufon. Lela in oasr mukul se in fwil nukewa
in sou lal weak mas koluk, ku musen leper, ku elahn
mutan, ku misa ke mweun, ku sufal mongo nal." **30**
Ouinge Joab ac Abishai tamulel lal, eltal foloksak ac
unilya Abner ke sripen el tuh unilya Asahel tamulel se
laltal, ke mweun in acn Gibeon. **31** Na David el sap
Joab ac mwet lal ah in salik nuknuk lalos, ac nokomang
nuknuk yohk eoa in akkalemye asor lalos kacl Abner. Ke
pacl in pukmas, Tokosra David sifacna el fahsr tukun
box in mas sac. **32** Abner el pukpuki Hebron, ac tokosra
el tung ke pusra lulap ke kulyuk ah, ac mwet nukewa wi
pac tung. **33** David el onkin on in eoksra soko inge kacl
Abner: "Efu ku Abner elan misa oana mwet lalfon se?
34 Paol tia kapiri, Ac nial tiana losyukeni. El misa oana
misa lun sie mwet anwuki sin mwet koluk!" Na mwet uh
sifilpa tung kacl. **35** In len sac nufon, mwet uh srike in
oru David elan kangla kutu mongo, tuh el na orala sie
wulela na ku mu, "Lela Leum God Elan sringilyuwi ngan
misa nga fin kangla kutena ma meet liki fongeni!" **36** Ke
mwet uh elos liye ma inge elos insewowo kac. Aok, ma
nukewa tokosra el oru, mwet uh insewowo kac. **37** Mwet
lal David nukewa ac mwet Israel nukewa kalem kac lah
wangin ip lal Tokosra David ke misa lal Abner. **38** Ac
tokosra el fahk nu sin mwet pwapa lal, "Mea, kowos tia
akilen lah sie mwet kol fulat lun Israel el misa misenge?
39 Nga finne tokosra su sulosolla sin Leum God, tuh nga
pulakin munas misenge. Wen ekasr natul Zeruiah inge
upala lokoalok lalos in nunak luk. Lela LEUM GOD Elan
kalyaelos fal nu ke orekma koluk elos oru inge!"

4 Ke Ishbosheth, wen natul Saul, el lohng lah Abner
el anwuki in acn Hebron, el arulana sangeng, ac
mwet Israel nukewa elos fosrnga. **2** Oasr mwet luo lal
Ishbosheth su kol un mwet orek lokoalok. Inen mwet
luo inge pa Baanah ac Rechab, wen natul Rimmon
mwet Beeroth in sruf lal Benjamin. (Acn Beeroth oaoa
nu ke ip lun Benjamin. **3** Mwet muta we meet ah elos
tuh kaingla nu Gittaim, ac elos mutana we in pacl sac
me.) **4** Sie pac mwet ke fita lal Saul pa Mephibosheth,
wen natul Jonathan. El yac limekosr ke pacl se Saul ac
Jonathan anwuki. Ke pacl se pweng ke misa laltal ah
tuku Jezreel me, na mutan se ma liyalang el sraklalak ac
kaing. Tuh ke sripen sulaklak lal, tulik sac putatla liki
inpaol, pwanang el sukapasla. **5** Rechab ac Baanah
som nu lohm sel Ishbosheth ac sun acn we ke infulwen
len, falyang nu ke pacl el eis mongla infulwen len lal. **6**
Mutan se su muta liklik wheat ke mutunoa el mwetkeli
ac motulla, na Rechab ac Baanah imyak nu in lohm
ah. **7** Eltal som nu ke nien motul lal Ishbosheth ke el
motul folosuwosla, ac unilya. Na eltal pakela sifal ac us
welultal, ac eltal fahsr Infahlfal Jordan fong nufon sac. **8**
Eltal sang sifal nu sel Tokosra David in acn Hebron, ac
fahk, "Pa inge sifal Ishbosheth wen natul Saul, mwet
lokoalok lom, su tuh srike in unikomi. Misenge LEUM
GOD El orala foloksak lom nu sel Saul ac fita lal." **9**
David el topuk nu seltal, "Inge nga orala fulahk luk ke
Inen LEUM GOD moul, su moliyula liki ongoiya nukewa!
10 Mwet utuk kas se su tuku nu yuruk in acn Ziklag ac
fahkma lah Saul el misa, el nunku mu el us pweng wo
se. Tuh nga sruokilya ac sap in anwuki el. Pa ingan ma
nga sang moli pweng se el us ah! **11** A faska ma ac
fah sikyak nu sin mwet koluk inge su uniya sie mwet
wangin mwatal ke el motul in lohm sel sifacna! Inge
nga fah foloksak nu sumtal ke komtal unilya ah, ac
nga ac ikomtalla liki faclu." **12** David el sap mwet lal in
unilya Rechab ac Baanah, ac lusala paoltal ac nialtal, ac
srupusrak apkuran nu ke lufin kof in acn Hebron. Elos
usla sifal Ishbosheth ac pikinya inkulyuk lal Abner in acn
Hebron.

5 Na sruf nukewa lun Israel som nu yorol David in acn
Hebron ac fahk nu sel, "Kut mwet srahm na pwaye,
ac kut ikwa sefanna. **2** In pacl somla ke Saul el srakna
tokosra, kom pa kol mwet Israel ke mweun, ac LEUM
GOD El wuleot nu sum lah kom ac fah kol mwet lal ac
leum faclos." **3** Ouinge mwet kol nukewa lun Israel tuku
nu yorol David in acn Hebron. El orala sie wulela na ku
yorolos, ac elos mosrwella tuh elan tokosra lun Israel. **4**
David el yac tolngoul ke el mutawauk in tokosra, ac el
leum yac angngaul. **5** El muta Hebron ac leum fin acn
Judah yac itkosr tafu, ac el muta Jerusalem ac leum
fin Israel ac Judah nufon ke yac tolngoul tolu. **6** Sie
pacl ah Tokosra David ac mwet lal elos akola in mweuni
acn Jerusalem. Mwet Jebus su muta we elos nunku mu
David el ac tia ku in kutangla siti sac. Ouinge elos fahk
nu sel, "Kom ac tiana ku in utyak nu inge. Finne mwet
kun, ku mwet ul, elos ku in kosrekomla." **7** (Tusruktu
David el sruokyana pot ku lalos Zion, ac mutawauk in
pangpang acn sac "Siti sel David.") **8** In len sac David el
fahk nu sin mwet lal, "Ku oasr mwet kwase mwet Jebus
yohk oana nga, ac nunku mu fal in anwukla elos? Fin
oasr, elos in utyak ke laf in kof an, ac onela mwet kun
ac mwet ul ingan. (Pa inge sripa se pwanang fwack
mu, "Mwet kun ac mwet ul tia ku in utyak nu in lohm
sin LEUM GOD.") **9** Tukun David el sruokya pot ku
sac, el muta we ac pangon acn we "Siti sel David." El
musaela sie siti raunela acn sac, mutawauk ke acn se
ma koaneyukla layen kutulap in eol soko we. **10** Pacl
nukewa el kapkapak ac kui mweyen LEUM GOD Kulana
El welul. **11** Tokosra Hiram lun acn Tyre el supwala
un mwet orekma nu yorol David. El sang sak cedar wi
mwet musa ac mwet tufahl eot, in musai sie lohm sin
tokosra. **12** Ouinge David el akilen lah LEUM GOD El
oakilya elan tokosra lun Israel, ac oru tuh tokosrai lal in
kapkapak ke sripen Israel, mwet lal. **13** Tukun David el
som liki acn Hebron nu Jerusalem, el sifilpa srukak kutu
mutan kulansap kial ac oayapa mutan kial, na puseni

wen natul ac acn natul. **14** Tulik inge isusla nu sel in
Jerusalem: Shammua, Shobab, Nathan, Solomon, **15**
Ibhar, Elishua, Nepheg, Japhia, **16** Elishama, Eliada, ac
Eliphelet. **17** Mwet Philistia elos lohngak lah David el
tokosrala lun Israel, na mwet mweun lalos illa in som
sruokilya. Ke David el lohngak, el tufokla nu ke sie acn
kuhlusyuki. **18** Mwet Philistia elos utyak nu Infahlfal
Rephaim ac muta we. **19** David el siyuk sin LEUM GOD,
"Ku nga ac mweuni mwet Philistia? Kom ac se kutangla
nu sik?" LEUM GOD El fahk, "Aok, mweunelos! Nga ac
sot kutangla nu sum!" **20** Ouinge David el som nu Baal
Perazim ac el kutangla mwet Philistia in acn we. Ac el
fahk, "LEUM GOD El kunauselik mwet lokoalok luk oana
sronot se." Ouinge acn sac pangpang Baal Perazim. **21**
Ke mwet Philistia kaingla, elos sisla god lalos som, na
David ac mwet lal srukak ac usla ma inge. **22** Na mwet
Philistia elos folokla nu Infahlfal Rephaim ac sifilpa muta
we. **23** David el sifil lolngok yurin LEUM GOD, ac LEUM
GOD El topuk ac fahk, "Nimet ut insacn ke kom ac
mweunelos. Fahla nu layen laco ac akola in mweunelos
apkuran nu ke acn sak balsam oan we. **24** Ke pacl se
kom lohng pusren un mwet fahsr insroan sak uh, na kom
tuyak mweun, mweyen nga ac fahsr meet liki kowos
in kutangla un mwet mweun Philistia." **25** David el oru
oana ma LEUM GOD El sapkin, pwanang el tuh ukwauk
mwet Philistia liki acn Geba nwe ke sun acn Gezer.

6 David el sifilpa orani mwet mweun ma wo emeet in
Israel, ac pisalos oasr ke mwet tolngoul tausin. **2** El
kololos nu Baalah in acn Judah, tuh elos in use Tuptup
in Wuleang lun God liki acn we, su Inen LEUM GOD
Kulana oan kac, ac nien muta fulat lal oan fin cherub
lukwa ma oan fac. **3** Elos use liki lohm sel Abinadab fin
tohktok ah, ac filiya fin sie mwe wiwa sasu. Uzzah ac
Ahio, wen natul Abinadab, pa us mwe wiwa soko ah, **4**
ac Ahio el fahsr meet. **5** David ac mwet Israel nukewa
fahsr tacn ac on ke kuiyalos nufon in akfulatye LEUM
GOD. Elos srital ke harp, lyre, drum, rattle, ac cymbal. **6**
Ke elos tuku sun acn in kulkul wheat lal Nacon, cow uh
tukulkulyak, na Uzzah el saplakyang sruokya Tuptup
in Wuleang. **7** In pacl sacna, LEUM GOD El mulat sel
Uzzah ac unilya ke sripen el kahlya Tuptup in Wuleang
sac, na Uzzah el misa sisken na Tuptup in Wuleang. **8**
Ouinge acn sac pangpang Perez Uzzah in pacl sac me.
David el arulana toasr lah LEUM GOD El sang kaiyuk
nu sel Uzzah ke kasrkusrak. **9** Na David el sangeng
sin LEUM GOD ac fahk, "Inge nga ac usla fuka Tuptup
in Wuleang tuh in wiyu?" **10** Ouinge el wotela elan tia
us welul nu Jerusalem, a el kuhfla liki inkanek ah, usla
nu lohm sel Obed Edom, sie mwet in siti lun Gath. **11**
Tuptup sac oanna we ke malem tolu, ac LEUM GOD El
akinsewowoyal Obed Edom ac sou lal. **12** Tokosra David
el lohng lah LEUM GOD El akinsewowoye sou lal Obed
Edom ac ma lal nukewa ke sripen Tuptup in Wuleang
sac. Ouinge David el eis Tuptup in Wuleang sac liki
lohm sel Obed, tuh elan usla nu Jerusalem ke engan ac
akfulat lulap. **13** Ke mwet us Tuptup in Wuleang elos
tufahna fahsryak fahluk onkosr, David el sap elos in
tui, ac el oru sie mwe kisa nu sin LEUM GOD ke cow
mukul soko ac cow fusr fact soko. **14** El laflafyang ke
ipin nuknuk linen se ac tacn ke kuiyal nufon in akfulatye
LEUM GOD. **15** Ouinge David ac mwet Israel nukewa
elos sasa ke engan ac uk mwe ukuk ke elos us Tuptup
in Wuleang ac fahsryak nu Jerusalem. **16** Ke Tuptup sac
utuku nu in siti ah, Michal, acn natul Saul, el ngetla liki
winto ah, ac liye ke Tokosra David el tacn ac srosro in
akfulatye LEUM GOD, na Michal el arulana toasrla sel.
17 Elos us Tuptup sac ac likiya in Lohm Nuknuk se David
el tuh akoela nu kac. Na David el orek kisa ac mwe kisa
in akinsewowo nu sin LEUM GOD. **18** Ke el orek kisa
tari, el akinsewowoye mwet uh Inen LEUM GOD Kulana,
19 ac el kitalik mwe mongo nu selos nukewa. El sang nu
sin kais sie mukul ac mutan in Israel kais soko lof in
bread, kais sie ipin ikwa manman, ac kutu raisin. Na
mwet nukewa folokla nu yen selos. **20** Tukun ma inge,
ke Tokosra David el som nu yen sel in paing sou lal
ah, Michal el illa in osun nu sel ac fahk, "Seyal kutu,
tokosra lun Israel el arulana yukunul sifacna misenge!
El sifacna ikasulla oana sie mwet lalfon ye mutun tulik
mutan kulansap lun mwet pwapa lal!" **21** David el topuk,
"Nga tacn in akfulatye LEUM GOD, su suleyula, ac tia
papa tomom ku sou lal, tuh nga in mwet kol nu sin mwet
lal, mwet Israel. Ac nga ac sifil pacna tacn in akfulatye
LEUM GOD, **22** ac nga fah akpusiselye lumuk yohk liki
inge. Sahp kom nunku mu nga lusrongten, a tulik mutan
ingo elos ac arulana akfulatyeyu!" **23** Na wanginna tulik
Michal, acn natul Saul, el oswela nwe ke na el misa.

7 Tokosra David el muta okak in lohm sin tokosra, ac
LEUM GOD El karinganulang liki mwet lokoalok lal
nukewa. **2** Na tokosra el fahk nu sel Nathan mwet palu,
"Inge nga muta in sie lohm musala ke sak cedar, a
Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD oan in lohm nuknuk
se!" **3** Nathan el topuk, "Oru ma nukewa ma kom nunku
an, mweyen LEUM GOD El wi kom." **4** Tusruk in fong
sac LEUM GOD El fahk nu sel Nathan, **5** "Fahla fahk nu
sel David mwet kulansap luk, lah nga fahk, 'Tia kom
pa mwet se ac musai sie tempul nu sik nga in muta
loac. **6** Oe ke pacl se nga molela mwet Israel liki facl
Egypt ah me nwe inge, nga soenna muta in sie tempul.
Nga fufahsryesr na ac mutana in lohm nuknuk. **7** In
fufahsryesr luk nukewa yurin mwet Israel, wanginna pacl
nga tuh siyuk sin mwet kol su nga sulela ah lah efu ku
elos tia musaela sie tempul ma orek ke sak cedar ah
sik.' **8** "Ouinge fahk nu sel David mwet kulansap luk, lah
nga, LEUM GOD Kulana, fahk nu sel, 'Nga eiskomla
liki liyaung sheep inimae, ac oru tuh kom in leum fin
mwet luk, mwet Israel. **9** Nga tuh wi kom yen nukewa
kom fahla nu we, ac nga tuh kutangla mwet lokoalok lom
nukewa ye motom. Nga fah oru kom in pwengpeng oana

mwet kol fulatlana fin faclu. **10** Nga tuh sulela sie acn nu
sin mwet luk mwet Israel, ac oakelosi we tuh elos in ku
in muta ke acn selos sifacna, ac tia sifil aklokoalokyeyuk.
Mwet koluk fah tia sifil akkeokyalos oana meet **11** ke
pacl lun mwet nununku ah me, su nga tuh pakiya tuh
elos in kol mwet luk mwet Israel. Nga wulela nu sum
lah nga ac karingin kom liki mwet lokoalok lom nukewa,
oayapa nga fah oru in oasr tulik nutum. **12** Ke kom ac
misa ac pukpuki yurin mwet matu lom, nga ac oru sie sin
wen nutum in tokosra, ac nga ac fah liyaung tokosrai lal
in ku. **13** El pa mwet se su ac musai sie tempul nu sik,
ac nga fah oru fita lal in leum ma pahtpat. **14** Nga fah
papa tumal ac el fah wen nutik. El fin oru kutena ma
sufal, nga ac fah kael oana sie papa su kai tulik natul.
15 Tusruktu nga ac fah tia tulokinya kasru luk nu sel
oana nga tuh oru nu sel Saul, su nga sisella tuh kom in
tokosrala. **16** Ac fah oasr tulik nutum in fwil nukewa, ac
nga ac fah oru tuh tokosrai lom in oan ma pahtpat. Ac
fah wangin saflaiyen tokosrai lom nwe tok.'" **17** Nathan el
fahkang nu sel David ma nukewa ma God El akkalemye
nu sel. **18** Na Tokosra David el som nu in Lohm Nuknuk
sin LEUM GOD, ac el muta nu ten ac pre, "O LEUM
GOD Fulatlana, nga ac sou luk arulana kupansuwol ke
ma kom oru nu sesr tari. **19** Ac inge kom sifilpa oru yohk
liki. LEUM GOD Fulatlana, kom orek wulela pac tari ke
tulik nutik nwe ke yac yac fahsru. Ac kom oru tuh sie
mwet in ku in liye ma inge, O LEUM GOD Fulatlana!
20 Mea pac nga ku in fahk nu sum! Kom eteyu, mwet
kulansap lom. **21** Ma inge nukewa orek ke sripen lungse
lom ac oakwuk lom. Kom orala ma yohk inge nukewa
tuh in mwe luti nu sik. **22** Fuka yokiyen fulat lom, LEUM
GOD Fulatlana! Wangin sie oana kom. Kut nuna etu
oemeet me lah kom mukefanna pa God. **23** Wangin pac
sie mutunfacl fin faclu oana Israel, su kom molelosla liki
kohs lalos tuh elos in mwet lom sifacna. Orekma yohk
ac wolana su kom oru nu selos ah, oru tuh pwengpeng
lom in fahsrelik nu yen nukewa faclu. Kom tuh lusak
mutunfacl saya oayapa god lalos ye mutun mwet lom,
aok, mwet su kom aksukosokyela liki facl Egypt tuh in
ma lom. **24** Kom orala Israel in mwet lom ma pahtpat, ac
kom, LEUM GOD, pa God lalos. **25** "Inge, LEUM GOD,
oru tuh wuleang se su kom wulela keik ac ke tulik nutik
in akpwayeyuk nwe tok, ac oru oana ma kom fahk mu
kom ac oru. **26** Pweng keim ac fah arulana yohk, ac
mwet uh ac fah fahk nwe tok, 'LEUM GOD Kulana, El
God lun Israel.' Ac kom fah karinganang tuh fita luk in
leum in fwil nukewa. **27** LEUM GOD Kulana, God lun
Israel! Nga pulaik in pre nu sum ouinge, mweyen kom
akkalemye ma inge nukewa nu sik, mwet kulansap lom,
ac kom fahk pac nu sik lah kom ac oru fwil nutik nukewa
in tokosra. **28** "Ac inge, LEUM GOD Fulatlana, kom
pa God. Kom karinganang wuleang lom pacl nukewa,
ac kom oru wuleang wolana se inge nu sik. **29** Nga
siyuk sum in akinsewowoye fita luk, tuh elos in engankin
lungkulang lom pacl e nukewa. LEUM GOD Fulatlana,
kom pa orala wulela se inge, ac mwe akinsewowo lom
ac fah oan fin fita luk ma pahtpat."

8 In kutu pacl tok, Tokosra David el sifilpa mweuni
mwet Philistia, ac kutangulosla ac aksafyela ku lalos
fin facl sac. **2** Na el kutangla pac mwet Moab. El sap
mwet kapir nukewa in ona infohk ah, na inmasrlon mwet
tolu nukewa, el uniya luo selos. Ouinge mwet Moab elos
mutawauk in orekma nu sel ac sang takma nu sel. **3**
Na el sifilpa kutangulla Hadadezer, wen natul Rehob.
Hadadezer el tokosra lun Zobah, sie ipin acn lun Syria,
ac in pacl se inge el fahsr in tuh sifilpa folokonak ku lal
fin facl se su oan tafunyen lucng ke Infacl Euphrates. **4**
David el sruokya foko singoul itkosr sin mwet kasrusr
fin horse lal Hadadezer, ac longoul tausin sin mwet
mweun su fahsr na. El sruokya pisen horse fal nu ke
chariot siofok, ac horse nukewa saya el kunausla nialos.
5 Ke mwet Syria in acn Damascus elos supwala un
mwet mweun in kasrel Tokosra Hadadezer, David el
mweunelos ac uniya mwet longoul luo tausin. **6** Na el
oakiya acn in muta lun mwet mweun lal in acn selos,
ac mwet Syria elos mutawauk in orekma nu sel ac
sang takma nu sel. LEUM GOD El oru tuh David elan
kutangla yen nukewa. **7** David el eisla mwe loang gold
liki poun mwet fulat lal Hadadezer, ac el us ma inge nu
Jerusalem. **8** El oayapa eisla ma puspis su ma orekla ke
osra bronze liki acn Betah ac Berothai, siti su Hadadezer
el leum fac. **9** Tokosra Toi lun Hamath el lohng lah David
el kutangla mwet mweun nukewa lal Hadadezer. **10**
Ouinge el supwalla Joram wen natul, in paingul Tokosra
David ac kaksakunul ke kutangla lal facl Hadadezer,
su Toi el tuh lain pacl puspis. Joram el us mwe lung
nu sel David ma orekla ke gold, silver ac bronze. **11**
David el srela ma inge tuh in orekmakinyuk ke pacl in
alu mukena, weang pac gold ac silver ma el tuh sruokya
liki mutunfacl el kutangla inge: **12** Edom, Moab, Ammon,
Philistia, ac Amalek, weang pac kutu ma wap el tuh eisla
sel Hadadezer. **13** Sifilpa yokelik pwengpeng lal David
ke el foloko tukun el uniya singoul oalkosr tausin mwet
Edom ke Infahlfal Sohl. **14** El oakiya acn in muta lun
mwet mweun in acn Edom nufon, na mwet we elos ma
lac lal. LEUM GOD El oru tuh David elan kutangla yen
nukewa. **15** David el leum fin acn Israel nufon, ac el
arulana karinganang tuh ma orek nu sin mwet lal in fahsr
fal ac suwohs pacl nukewa. **16** Joab, su nina kial pa
Zeruiah, el pa captain lun un mwet mweun. Jehoshaphat
wen natul Ahilud, pa karinganang ma simla. **17** Zadok
wen natul Ahitub, ac Ahimelech wen natul Abiathar, eltal
mwet tol. Seraiah el mwet sim inkul lun tokosra. **18**
Benaiah wen natul Jehoiada, pa liyaung un mwet mweun
su karinganul David sifacna. Ac wen natul David elos
mwet tol.

9 Sie len ah David el siyuk, “Ya oasr mwet lula in sou
lal Saul? Fin oasr, nga lungse fahkak kulang nu sel
ke sripal Jonathan.” **2** Oasr sie mwet kulansap lal Saul,
el pa Ziba, na fwackyang nu sel elan som nu yorol
David. Ke el som, tokosra el siyuk, “Ku kom pa Ziba?”
Na el topuk, “Aok, nga tupan enenu lom.” **3** Tokosra
el siyuk sel, “Ku oasr mwet lula in sou lal Saul su nga
ac ku in kasru ac fahkak kulang nu sel, oana nga tuh
wulela nu sin LEUM GOD mu nga ac oru?” Ac Ziba el
fahk, “Sie sin wen natul Jonathan el srakna moul, tuh
el sukapasla.” **4** Na tokosra el siyuk, “El aya?” Ziba el
fahk, “El oasr lohm sel Machir wen natul Ammiel, in acn
Lodebar.” **5** Ouinge Tokosra David el sapla solal. **6** Ke
Mephibosheth, wen natul Jonathan natul Saul, el tuku
el srimi ye mutal David in akfulatyal. Na David el fahk,
“Mephibosheth.” Ac el topuk, “Nga pa inge, nga tupan
enenu lom.” **7** David el fahk, “Nikmet sangeng. Nga ac
fah kulang nu sum ke sripal Jonathan, papa tomom. Nga
fah folokonot acn nukewa lal Saul, papa matu tomom, ac
pacl nukewa kom arulana sukosok in tuku nu ke tepu
luk uh.” **8** Mephibosheth el sifilpa srimi ac fahk, “Efu
kom oru arulana wo nu sik, sruhk nga tia wo liki kosro
ngalngul misa soko?” **9** Na tokosra el pangnol Ziba,
mwet kulansap lal Saul, ac fahk, “Nga ac folokonang
ma nukewa lal Saul, leum lom, ac lun sou lal, nu sel
Mephibosheth, wen nutin natul Saul. **10** Kom, ac wen
nutum ac mwet kulansap lom, ac fah imai acn inge nu
sin sou lal Saul, leum lom. Kowos in orani fokin kosrani
ac sang kitalos. Tusruktu Mephibosheth sifacna el ac fah
sukosok nu ke tepu luk pacl nukewa.” (Oasr wen singoul
limekosr natul Ziba, ac mwet kulansap longoul lal.) **11**
Na Ziba el fahk, “O Tokosra, nga fah oru ma nukewa
ma kom sapkin.” Ouinge Mephibosheth el wi mongo
ke tepu lun tokosra, oapana sie tulik nutin tokosra. **12**
Oasr sie wen fusr natul Mephibosheth pangpang Mica.
Mwet nukewa in sou lal Ziba elos mwet kulansapla lal
Mephibosheth. **13** Ouinge Mephibosheth, su ulla nial
kewa, el mutana Jerusalem ac mongo yurin tokosra ke
pacl in mongo nukewa.

10 Kutu pacl tok, Tokosra Nahash lun Ammon el misa,
ac Hanun wen natul, el tokosrala. **2** Tokosra David
el fahk, “Nga enenu in akkalemye nunak in kawuk pwaye
luk nu sel Hanun, oana ke Nahash papa tumal, el tuh
oru nu sik.” Ouinge David el supwala mwet utuk kas
in fahkak nunak in pakomuta lal ke misa papa tumal
ah. Ke elos sun acn Ammon, **3** mwet kol lun mwet
Ammon elos fahk nu sin tokosra, “Ku kom nunku mu
David el akfulatye papa tomom, pa sis el supwama mwet
inge in fahkak kas in pakomuta lal nu sum? Sutuu na
sutuu! El supwaltalma in tuh tuni siti uh, elan mau ku in
eisla sesr!” **4** Na Hanun el sruokya mwet utuk kas lal
David, ac resaela alut lalos, ac wotela nuknuk lalos ah
ke finyepalos, ac supwalosla. **5** Elos arulana mwekin in
folokla nu yen selos. Ke David el lohng ke ma sikyak ah,
el sapla nu yorolos tuh elos in mutana Jericho ac tia
foloko nwe ke alut lalos ah kapak. **6** Ke mwet Ammon
elos akilen lah elos sifacna oru tuh David elan mwet
lokoalokla lalos, na elos som moli longoul tausin mwet
mweun Syria in acn Bethrehob ac Zobah, ac singoul
luo tausin mwet Tob, oayapa tokosra lun Maacah wi sie
tausin mwet. **7** David el lohngak, na el supwalla Joab ac
un mwet mweun lal nukewa. **8** Mwet Ammon elos fahsr
som nu ke nien utyak nu Rabbah, siti fulat lalos, ac tu
na akola we. Mwet nukewa saya — mwet Syria, mwet
Tob, ac mwet Maacah — elos som nu yen turangang
ac akola pac in mweun we. **9** Joab el liye tuh mwet
lokoalok lalos ac mweunelos meet ah me ac tokolos me.
Ouinge el sulela mwet ma wo emeet ke mweun sin mwet
Israel, ac oakelosi in lain mwet Syria. **10** Ac el sang
Abishai, tamulel lal, in kol mwet mweun lula nukewa, na
Abishai el oakelosi in lain mwet Ammon. **11** Joab el fahk
nu sel, “Kom fin liye tuh mwet Syria ac kutangyula, na
kom tuku kasreyu. Ac nga fin liye tuh mwet Ammon ac
kutangkomla, na nga ac fahsrot kasrekom. **12** Kom in ku
ac pulaik! Lela kut in sang kuiyasr nufon in mweun ke
mwet lasr ac ke siti nukewa lun God lasr. Finsrak tuh in
fahsr ou ma lungse lun LEUM GOD!” **13** Joab ac mwet
lal elos fahsryak nu ke mweun, ac mwet Syria elos kaing.
14 Ke mwet Ammon elos liye lah mwet Syria kaing, na
elos kaingla lukel Abishai, ac foloki nu in siti uh. Na Joab
el forla sisla mweun lal yurin mwet Ammon, ac folokla nu
Jerusalem. **15** Mwet Syria elos akilen lah mwet Israel
elos kutangulosla, na elos pangoneni mwet mweun lalos
nukewa nu sie. **16** Tokosra Hadadezer el sapla nu sin
mwet Syria su muta layen kutulap in Infacl Euphrates, ac
elos tuku nu Helam, ye kolyuk lal Shobach, captain lun
un mwet mweun lal Tokosra Hadadezer lun Zobah. **17**
Ke David el lohngak ma inge, el orani mwet mweun lun
Israel ac tupalla Infacl Jordan ac som nu Helam, yen
mwet Syria elos akola soanel we. Mweun uh mutawauk,
18 na mwet Israel elos ukwauk mwet mweun Syria.
David ac mwet lal ah uniya mwet itfoko su kasrusr ke
chariot, ac angngaul tausin mwet kasrusr fin horse, ac
elos kantelya Shobach, captain lun un mwet mweun
su lainulos, ac el misa na yen mweun ah orek we. **19**
Ke tokosra ekasr su fahsr tokol Hadadezer elos akilen
lah kutangyukla elos, na elos orek misla yurin mwet
Israel, ac mutawauk orekma nu selos. Ac mwet Syria
elos sangeng in sifilpa kasru mwet Ammon.

11 Yac tok ah, ke pacl sak uh mutawauk in srun tukun
pacl in mihsrisr, ac tokosra uh wacna som nu ke
mweun, David el supwalla Joab ac un mwet mweun lun
Israel wi mwet kol lalos. Elos kutangla mwet Ammon, ac
sruokya siti Rabbah. A David el mutana Jerusalem. **2**
Sie len ah ke tafun len tok, David el tukakek liki pacl in
mongla lal, ac som nu ke sawalsrisr se lucng ke lohm
sin tokosra. Ke el forfor we, el liye sie mutan yihyih in
lohm sel, ac mutan sac arulana kato. **3** David el supwala

mwet se in siyuk lah su mutan sac, na fwackyang nu
sel, “El pa Bathsheba, acn natul Eliam ac mutan kial
Uriah mwet Hit.” 4 Na David el supwala kutu mwet in
usalu. Elos usalu nu yorol, na David el ona yorol. (Mutan
sac tufahna aksafyela aknasnas lal ke malem.) Na el
folokla nu lohm sel. 5 Tok kutu el konauk lac el pitutu, ac
sapla fahk nu sel David. 6 Na David el supwala kas nu
sel Joab, “Supwalma Uriah mwet Hit nu yuruk.” Ouinge
Joab el supwalla nu yorol David. 7 Ke Uriah el sun
acn we, David el siyuk sel lah Joab ac mwet mweun lal
ah fuka, oayapa fuka mweun ah. 8 Na el fahk nu sel
Uriah, “Fahla mongla lohm sum ah.” Na Uriah el som ac
David el supwala pac sie mwe lung nu lohm sel ah. 9
Tusruktu Uriah el tiana som nu lohm sel ah. El motullana
ke mutunpot nu ke lohm sin tokosra yurin mwet topang
lun tokosra. 10 Ke David el lohng lah Uriah el tiana som
nu lohm sel ah, el siyuk sel, “Kom tufahna foloko tukun
pacl loes kom wanginla, ac efu ku kom tia som nu lohm
sum ah?” 11 Na Uriah el fahk, “Mwet Israel ac Judah
elos oasr ke nien mweun, ac Tuptup in Wuleang oasr
pac yorolos. Joab, captain luk, ac mwet kol nukewa su
welul elos muta ke iwen aktuktuk e yen mwesis. Na fuka
tuh ngan som nu lohm sik ac mongo, nim, ac motul yurin
mutan kiuk ah? Nga fulahk ke ma mutal nukewa lah nga
tia ku in oru ouingan!” 12 Na David el fahk, “Muta inge
misenge, ac lutu nga ac fah folokinkomla.” Ouinge Uriah
el muta Jerusalem ke len sac ac ke len se tok ah. 13
David el solal elan welul mongo in eku, ac oru el sruhila.
Tusruktu Uriah el tia pac som nu lohm sel fong sac, a el
motulla fin kaot lal ah yurin mwet topang lun tokosra. 14
Lotutang in len tok ah, David el simusla leta se nu sel
Joab, ac sang Uriah el us. 15 El sim ouinge: “Likilya
Uriah ke tak soko emeet an, yen ma upa mweun we ah,
na foloki lukel in mau anwuki el.” 16 Ouinge ke Joab
el raunela siti sac, el supwalla Uriah nu yen se el etu
lah mwet na fokoko inmasrlon mwet lokoalok lalos ac
mweun we. 17 Un mwet mweun uh illa liki siti uh ac
mweuni mwet lal Joab. Kutu sin mwet mweun fulat lal
David ah anwuki, ac Uriah pa sie. 18 Na Joab el supwala
kas nu yorol David in fahk ke luman mweun sac, 19 ac el
fahk nu sin mwet se ma us kas sac, “Tukun kom srumun
ke mweun uh nu sel tokosra, 20 sahp el ku in kasrkusrak
ac siyuk sum, ‘Efu komtal ku som arulana fototo nu ke
siti uh in mweunelos? Mea, komtal nikin lah elos ac pisrki
komtal in pot ah me? 21 Mea, komtal mulkunla ke luman
misa lal Abimelech, wen natul Gideon? Ma sac orek in
acn Thebez, ke mutan se sisya eot in ilil se fin pot ah
twe unilya. Na pa efu ku komtal som arulana apkuran
nu ke pot ah?’ Tokosra el fin siyuk ma inge sum, kom
fah fahk nu sel, ‘Uriah, sie sin captain lom ah, wi pac
anwuki!’” 22 Ouinge mwet utuk kas sac som nu yorol
David ac fahk ma nukewa Joab el sapkin elan tuh fahk
ah. 23 El fahk, “Mwet lokoalok lasr ah tuh ku liki kut na.
Elos illa liki siti ah, ac mweuni kut yen turangang, tusruk
kut ukwalosyak nwe ke mutunpot in siti ah. 24 Na elos
pisrik kut ke pot uh me, ac kutu sin captain lun mwet
mweun lun tokosra elos anwuki. Uriah, sie sin captain
lom an, el wi pac anwuki.” 25 David el fahk nu sin mwet
utuk kas sac, “Sang kas in akkeyal Joab, ac fahk nu
sel elan tia toasrla, mweyen kut tia ku in etu lah su ac
misa ke mweun uh. Fahk nu sel elan sifilpa mweuni siti
sac ku liki meet, ac eisla.” 26 Ke Bathsheba el lohngak
lah mukul tumal ah misa, el arulana tung kacl. 27 Ke
safla pacl in asor lal ah, David el sap in utuku Bathsheba
nu in lohm sin tokosra. El payukyak sel, ac Bathsheba
el oswela wen se nu sel. Tusruktu, LEUM GOD El tia
insewowo ke ma David el oru inge.

12 LEUM GOD El supwalla mwet palu Nathan nu
yorol David. Na Nathan el som ac fahk nu sel,
“Oasr mwet luo muta in siti sefanna. Sie seltal kasrup, a
ma se ngia sukasrup. 2 Mwet se ma kasrup ah, pukanten
sheep ac cow natul, 3 a mwet se ma sukasrup ah, sheep
fusr sokofanna natul, ma el tuh molela. El karinganang
sheep fusr soko ah in lohm sel sifacna, ac el wi na tulik
natul ah kapak. Mukul sac el kital ke mongo nal sifacna,
ac sang el nimnim ke cup na lal, ac el muta sruokol
finyepal. El oakoaki sheep fusr soko ah oana in tulik
mutan se natul. 4 Sie len ah mwet fufahsryesr se tuku
nu in lohm sin mwet kasrup sac. Na mwet kasrup sac tia
lungse uniya soko sin kosro natul ah in orala sie mongo
ah nal, a el usla sheep fusr soko nutin mwet sukasrup
sac ac sang orala mongo se nu sin mwet mutwata se lal
ah.” 5 David el arulana kasrkusrak sin mwet kasrup sac,
ac fahk, “Nga fulahk Inen LEUM GOD moul, lah fal na
mwet se ma orala ma se inge in misa! 6 Ke sripen lumah
na sulallal se el oru ingan, el enenu na elan akfalye
molin ma el eisla pacl akosr yohk liki!” 7 Nathan el fahk
nu sel David, “Kom pa mwet sac! Na pa inge ma LEUM
GOD lun Israel El fahk: ‘Nga oru tuh kom in tokosra lun
Israel, ac nga molikomla lukel Saul. 8 Nga sot tokosrai
lal ac mutan kial nu sum, ac nga oru tuh kom in tokosra
lun Israel ac Judah. Funu sufalla ma inge, nga lukun
sot pacl luo yohk liki na. 9 Na efu kom ku seakos ma
nga sapkin uh? Efu kom ku oru ma koluk se inge? Kom
oru Uriah elan anwuki ke mweun ah — kom lela tuh
mwet Ammon ah in unilya, na kom eisla mutan kial ah!
10 Inge, in fwil nukewa tok uh, kutu sin tulik nutum uh
ac fah misa ke ouiyen misa na keok mweyen kom tuh
seakosyu ac eisla mutan kial Uriah ah. 11 Nga fulahk nu
sum lah nga ac oru tuh sie mwet in sou lom sifacna in
pwanma mwe tukulkul nu fom. Kom ac fah liye ke nga
ac eisla mutan kiom an ac sang nu sin sie pacna mukul,
ac el ac fah oan yorolos ye mutun mwet uh. 12 Kom tuh
oru ma koluk yen lukma, a nga ac fah oru tuh ma inge in
sikyak yen na kalem, tuh mwet Israel nukewa in liye.’”
13 David el fahk, “Nga orekma koluk lain LEUM GOD.”
Ac Nathan el fahk, “LEUM GOD El nunak munas nu
sum. Kom ac tia misa. 14 Tusruktu, ke sripen kom tuh

arulana pilesru LEUM GOD ac oru ma inge uh, tulik se
nutum inge ac misa." **15** Na Nathan el som nu lohm sel
ah. LEUM GOD El oru tuh tulik se mutan kial Uriah ah
oswela nu sel David in arulana mas. **16** David el pre nu
sin God tulik sac in kwela. El tiana lungse mongo, ac
fong nukewa el ac utyak nu infukil sel ac motullana in
fohk uh. **17** Mwet pwapa fulat lal ac som nu yorol ac
srike in oru elan tukakek tuh el srangesr, ac el tia pac
lungse mongo yorolos. **18** Wik se tok ah tulik sac misa,
ac mwet pwapa lal ah sangeng in fahk nu sel. Elos mu,
"Ke pacl se tulik sac srakna moul, David el tia lungse
topuk kut ke kut kaskas nu sel uh. Kut ac fahk fuka lah
tulik se natul ah misa? Kut sensen el ac oru sie ma upa
nu sel sifacna!" **19** Ke David el liye lah elos mahma nu
sin sie sin sie, el akilen lah tulik sac misa. Na el siyuk
selos, "Ku tulik sac misa?" Ac elos fahk, "Aok, el misa."
20 David el tukakek liki infohk uh, ac el yihla, ayaolla, ac
kawia sifal. Na el som nu in lohm sin LEUM GOD ac alu.
Ke el folokla nu lohm sel ah, el siyukyuk mongo, ac pacl
se na itukyang nu sel el mutawauk mongo. **21** Mwet
pwapa lal ah fahk nu sel, "Kut tiana kalem ke ma kom
oru inge. Ke tulik sac srakna moul ah, kom tung kacl ac
srunga mongo. Na inge el tufahna misa a kom tukakek
ac mongo!" **22** David el topuk ac fahk, "Aok, nga tuh lalo
ac tung ke tulik sac srakna moul. Nga tuh nunku mu
sahp LEUM GOD El ac pakoten nu sik, ac tia lela tulik
sac in misa. **23** A inge, ke el misa tari, efu ku ngan lalo?
Ya nga ku in folokonma tulik sac elan moulyak? Sie len
nga ac fah som nu yen el oasr we, tuh el tia ku in foloko
nu yuruk." **24** Na David el akpwaryal Bathsheba, mutan
kial, ac el oan yorol, na mutan sac el oswela sie wen, ac
David el sang inel Solomon. LEUM GOD El lungse tulik
mukul sac, **25** ac El sapkin nu sel Nathan, mwet palu,
elan sang inen tulik mukul sac Jedidiah, mweyen LEUM
GOD El lungse el. **26** In pacl se inge Joab el srakna
mweun lain acn Rabbah, su siti fulat lun acn Ammon, ac
el apkuran in sruokya. **27** El supwala mwet utuk kas
in tuh fahk nu sel David, "Nga utyak ac mweuni acn
Rabbah, ac nga sruokya tari acn se kof lalos ah tuku
we me. **28** Inge kom orani mwet mweun lula lom an,
ac fahsru nu Rabbah, kom in sifacna sruokya siti uh.
Nga tia lungse in fwack mu nga pa eisla uh." **29** Ouinge
David el orani mwet mweun lal ac som nu Rabbah. El
mweuni acn we ac kutangla. **30** David el eisla tefuro
gold se liki sifen ma sruloala se pangpang Molech, god
lun mwet Ammon. Toasriyen tefuro sac akuran paun
itngoul limekosr. Oasr sie eot saok kac, su David el eisla
sang nu ke tefuro lal sifacna. El oayapa usla ma wap
pukanten liki siti sac. **31** El sap mwet we ah in fahsr
orekma ke tahta, ac mwe pukpuk osra, oayapa tuhla
osra, ac el akkohsyelos in orek brick. El oayapa oru
lumah se inge nu sin mwet in siti srisrik nukewa in acn
Ammon. Na el, ac mwet lal ah, folokla nu Jerusalem.

13 Oasr sie tamtael lal Absalom, wen natul David, su
arulana kato ac el soenna payuk. Inel pa Tamar.
Amnon, sie pac sin wen natul David, el arulana lungse
Tamar. **2** Yoklana lungse lal nu sel, oru el masak mweyen
el nunku mu Tamar el ac koflana muta yorol. Na mweyen
Tamar el virgin se, tia filfilla elan ku in osun nu sin mukul.
3 Tusruktu oasr kawuk se lal Amnon, su mwet na kutasrik
in nunak. El pa Jonadab wen natul Shammah, tamulel lal
David. **4** Jonadab el fahk nu sel Amnon, "Kom wen sruhk
nutin tokosra, a len nukewa nga liye tuh kom ngetnget in
asor. Mea se sis an?" Na Amnon el topuk, "Nga arulana
lungse Tamar, tamtael lal Absalom, a nga Absalom papa
sefanna, nina luo." **5** Jonadab el fahk nu sel, "Fahla ona
ke bed kiom an, in mu kom mas. Ke papa tomom el
tuku in liye kom, na kom fahk nu sel, 'Nunak munas,
sap Tamar tamtael luk, elan tuku kiteyu mongo. Nga
lungse elan tuku orala ma nak uh yen nga ac ku in liyal
we uh, ac elan sifacna kiteyuwi pac.'" **6** Na Amnon el
oru mu el mas, ac el som ona ke bed kial ah. Tokosra
David el som in liyal, ac Amnon el fahk nu sel, "Nunak
munas, supwalma Tamar elan tuku orala ekasr cake
ah nak inge yen nga ac ku in liyal we, ac elan sifacna
kiteyuwi." **7** Ouinge David el supwala kas inge nu yorol
Tamar, su muta in lohm sin tokosra, "Fahla nu lohm sel
Amnon ac orala kutu mongo nal." **8** El som nu we, tuh na
Amnon el oan ke bed kial ah. Na Tamar el eis kutu flao
takmwek ac sang orauk kutu cake yen Amnon el ku in
liyal we. El munanla cake ah, **9** ac eisla liki pan ah, sang
elan mongo, tuh el srangesr. Amnon el fahk, "Sap mwet
nukewa in illa." Ac elos nukewa som. **10** Na el fahk nu
sel Tamar, "Use cake an nu ke bed kiuk uh ac kiteyuwi."
Na Tamar el eis cake ah, ac som nu yorol. **11** Ac ke el
sang nu sel, Amnon el sruokilya ac fahk, "Fahsru wiyu
oan." **12** Na Tamar el fahk, "Mo! Nimet akkohsyeyu in
oru kain ouiya fohkfok sacn! Arulana koluk! **13** Ku nga
ac ngetnget fuka nga fin forfor ye mutun mwet uh? Ac
kom, kom ac fah arulana oakasla in facl Israel. Nunak
munas, kaskas nu sel tokosra. Nga lulalfongi mu el ku in
eisyuwot nu sum." **14** A Amnon el tia lohng ma el fahk,
na mweyen el ku lukel, el sruinkuilya ac oan yorol. **15** Na
Amnon el srungalla na upa. Srunga lal kacl uh alukela
lungse lal kacl meet ah, ac el fahk nu sel, "Tiok!" **16**
Tamar el fahk, "Mo. Kom fin lisyula ouingan, koluk se
inge ac tuh yohk liki na ma koluk se kom tufahna orala
ah." Tusruktu Amnon el tiana lohngol. **17** El pangon mwet
kulansap se lal sifacna ac fahk, "Usla mutan se inge liki
ye mutuk! Tolulla nu likinum uh ac lakiya srungul an!" **18**
Mwet kulansap sac sisella ac lakiya srungul sac. Tamar
el nukum nuknuk loeloes se ac loes pac pao ah. In pacl
ingo, pa inge nuknuk lun sie mutan fisrak su soenna
payuk. **19** El sang apat nu fin sifal, ac seseya nuknuk
loeloes lal, ac afinya mutal ke paol, ac fahsr na tung
som. **20** Ke Absalom tamulel lal, el liyalak el siyuk, "Ya
Amnon el akkolukye kom? Nunak munas, ma louk, nimet

sang in arulana aktoasrye kom. El ma pac wiom, na pa
kom in tia fahk nu sin kutena mwet kac." Ouinge Tamar
el muta in lohm sel Absalom, ac el asor ac mukaimtal. **21**
Ke Tokosra David el lohng ke ma sikyak inge, el foloyak.
22 Ac Absalom el arulana srungalla Amnon ke sripen
el orekma koluk nu sel Tamar ma loul, na el tiana sifil
kas nu sel. **23** Yac luo toko ah, Absalom el sang sheep
natul ah in kalkul in acn Baal Hazor, apkuran nu ke siti
Ephraim. Na el suli mukul nukewa nutin tokosra tuh elos
in som nu we. **24** El som nu yorol Tokosra David ac fahk,
"O leum luk, nga sang sheep nutik uh in kalkulla, na
nga siyuk lah kom, ac mwet pwapa lom an ku in tuku
nu ke pacl in kufwa ah?" **25** Na tokosra el topuk, "Mo,
wen nutik. Ac fah yokla elya lom kacsr kut nukewa fin
fahsrot." Absalom el kwafe na, tuh tokosra el tiana wi ma
el siyuk ah, ac el sap Absalom elan som. **26** Na Absalom
el fahk, "Kwal, fin upa, kom ku in nunak munas fuhlella
Amnon tamulel luk, elan tuku?" Ac tokosra el siyuk, "Efu
ku elan wi?" **27** Na Absalom el kwafe nwe ke na tokosra
el tari lela Amnon ac mukul wial nukewa in welul som.
Absalom el akoo mongo na lulap se, fal nu sin tokosra.
28 Ac el fahk nu sin mwet kulansap lal ah, "Liye na, tuh
ke pacl se Amnon el nimnim nwe sruhila, nga fah fahkla
sap se, na komtal unilya. Nimet sangeng. Ma na luk in
fosrngakin ma se inge. Komtal in pulaik ac tia sensen."
29 Ouinge mwet kulansap lal Absalom elos oru oana ma
el sapkin, ac unilya Amnon. Wen nukewa natul David
saya elos sroang nu fin kosro natulos, ac kaingla. **30** Ke
elos srakna fahsr inkanek lalos in folok nu yen selos ah,
fwackyang nu sel David mu, "Absalom el uniya nufon
wen nutum ah. Tia sie selos lula!" **31** Tokosra el tuyak ac
seya nuknuk lal ke el arulana asor, ac el putati nu infohk
uh. Mwet kulansap lal ma welul in pacl sac elos seya
pac nuknuk lalos. **32** A Jonadab wen natul Shammah,
tamulel lal David, el fahk, "Leum fulat, elos tia uniya
nufon wen nutum ah. Amnon mukena pa misa. Kalem
na lah Absalom el tuh akoo nunak se lal inge e in len se
ma Amnon el akkolukyalla Tamar, ma lohl. **33** Na pa
nimet kom lulalfongi pweng se ma fahk mu wen nutum
nukewa misa ah. Amnon mukena anwuki." **34** In pacl se
na ingan Absalom el kaingla. Na mwet mweun se su
topang in acn sac, el liye u na lulap se oatui fineol uh
me, ke inkanek nu Horonaim. El som nu yorol tokosra
ac fahkak ma el liye. **35** Jonadab el fahk nu sel David,
"Wen nutum an pa tuku ingan, oana ke nga fahk ah."
36 Ke el tufahna safla in fahk ma inge, na wen natul
David ah utyak, ac elos mutawauk in tung, ac David ac
mwet pwapa lal ah wi pac tung na upa. **37** Na Absalom
el kaingla ac som nu yurin Tokosra Talmai, wen natul
Ammihud, lun acn Geshur. David el tung kacl Amnon,
wen natul, pacl na loeloes. **38** Absalom el muta in acn
Geshur ke yac tolu. **39** Na ke David el tila asor ke misa
lal Amnon, el arulana ke liyalak Absalom, wen natul.

14 Joab el etu lah Tokosra David el asor yohk kacl
Absalom, **2** ouinge el sapla nu sin sie mutan
ma etu nunak su muta in acn Tekoa. Ke mutan sac
tuku, Joab el fahk nu sel, "Oru lumom in mu kom asor.
Nokomang nuknuk in asor, ac nimet kawiya sifom. Oru
oana sie mutan su muta asor pacl na loeloes. **3** Na kom
som nu yorol tokosra ac fahk nu sel ma nga ac fahk nu
sum uh." Na Joab el fahkang nu sel ma elan tuh fahk. **4**
Mutan sac som nu yorol tokosra ac srimi nwe infohk ah
in akfulatyal, ac fahk, "O tokosra, kasreyu!" **5** Tokosra el
siyuk sel, "Mea kom lungse?" Ac mutan sac fahk, "Leum
luk, mukul tumuk ah misa, ac inge nga mukaimtalla. **6**
Tuh oasr wen luo nutik, na sie len ah eltal akukuinla in
ima ah, ac wangin mwet in eisaltalelik, na sie seltal uniya
ma se ngia. **7** Ac inge sou luk nukewa ngetla likiyu, ac
kwafe ngan sang wen se lula nutik inge nu selos elos in
unilya ke sripen el uniya tamulel lal ah. Elos fin oru ma
se inge, na ac wanginla wen nutik. Elos ac kunausla
finsrak safla se luk, ac oru tuh in wanginla tulik in us inen
mukul tumuk ah nwe tok." **8** Tokosra el topuk, "Folokla
nu lohm sum, ac nga ac fah fosrngakin elya sac." **9**
Na mutan sac fahk, "Leum luk, kutena ma kom ac oru,
nga ac sou luk ac fah eis mwata. Ac fah wangin ma
sufal lom ac sou fulat lom kac." **10** Ac tokosra el topuk,
"Fin oasr kutena mwet aksangengye kom, kom usalu nu
sik, ac el ac fah tia ku in sifilpa aklokoalokye kom." **11**
Mutan sac fahk, "Leum luk, nunak munas pre nu sin
LEUM GOD lom, tuh mwet se in sou luk su akoeyuk
foloksak ke misa lun wen nutik ah in tia akyokye ma
koluk lal ke el uniya pac wen se lula nutik inge." David
el topuk, "Nga wulela ke Inen LEUM GOD moul, lah
wanginna ma koluk ac fah sun wen nutum an." **12** Ac
mutan sac sifilpa fahk, "Nunak munas, leum fulat, oasr
ma sefanna lula nga lungse fahk nu sum." Na David el
fahk, "Kwal, fahk." **13** Na mutan sac fahk nu sel, "Efu ku
kom orala sie tafongla na yohk nu sin mwet lun God,
ke kom tia fuhlela tuh wen nutum sifacna in foloko liki
sruoh? Ke ma inge kom sifacna tukakin tafongla lom ke
ma kom fahk ingena ah. **14** Kut nukewa ac misa. Kut
oana kof kahkla nu fin fohk uh ma tia ku in sifil orekeni.
Finne God sifacna, El tia folokonma mwet misa nu ke
moul. Tusruktu tokosra se el ku in konauk inkanek in
folokonma sie mwet liki sruoh. **15** Inge, leum fulat, sripa
se pwanang nga tuku in sramsram nu sum uh pa ke
mwet uh aksangengyeyu. Na pa nga fahk nu sik sifacna
mu nga ac sramsram nu sum, mweyen nga finsrak na
mu kom ac oru ma nga siyuk sum uh. **16** Nga tuh etu na
lah kom ku in lohng ma nga siyuk, ac moliyula liki sie su
srike in uniyuwi ac wen nutik ac siskutla liki facl se su
God El sang nu sin mwet lal. **17** Nga nunku sik sifacna
mu wulela lom ac oru tuh nga in moul ac tia sensen,
mweyen tokosra el oana sie lipufan lun God, su ku in
akilen inmasrlon ma wo ac ma koluk. Lela LEUM GOD
Elan wi kom!" **18** Tokosra el fahk, "Nga ac siyuk kusen

siyuk se sum, ac kom fahkma ma na pwaye an." Ac
mutan sac fahk, "Leum luk, kom ku in siyuk ma nukewa
kom ke siyuk an." **19** Na David el siyuk sel, "Ku Joab pa
sap kom in fahk ma ingan uh?" Na el topuk, "Leum luk,
nga fulahk ke ma mutal nukewa, lah wangin inkanek nga
in ku in kaingkunla mwe siyuk lom an. Ma na pwaye se
lah Joab, captain lom an, pa fahk nu sik ma ngan oru
ac ma ngan fahk. **20** Tuh el oru in aksuwosyela nufon
fohs se inge. Leum fulat luk, kom arulana lalmwetmet
oana lipufan lun God, su etu ma nukewa ma sikyak." **21**
Tok kutu, tokosra el fahk nu sel Joab, "Nga sulela mu
nga ac oru ma kom lungse an. Fahla ac folokunulma
Absalom nu yenu." **22** Joab el putati nu infohk uh ye
mutal David in akfulatyal, ac fahk, "Leum fulat, God Elan
akinsewowoye kom! Inge nga etu lah kom insewowo sik,
mweyen kom ase nu sik enenu luk uh." **23** Na el tuyak
ac som nu Geshur, ac usalu Absalom nu Jerusalem.
24 Tusruktu tokosra el fahk mu Absalom elan tia muta
inkul sin tokosra. El fahk, "Nga tia lungse liyal." Ouinge
Absalom el muta in lohm sel sifacna, ac tiana sikyak
nu ye mutun tokosra. **25** Wangin sie mwet in acn Israel
nufon pwengpeng ke oasku lal oana Absalom. Wanginna
kutu ma koluk ke manol, insifali nwe ke kufinnial. **26**
Aunsifal matol, ac el muta kalkul pacl se ke yac se ke
sripen ac arulana loes ac toasr. Fin pauni ac oasr ke
paun limekosr ma, fal nu ke srikasrak lun mwet leum uh.
27 Oasr wen tolu natul Absalom, ac sie acn pangpang
Tamar, su arulana kato. **28** Absalom el muta Jerusalem
yac luo ac el tiana liyal tokosra. **29** Na el sapla solal Joab
elan som nu yurin tokosra kacl, tuh Joab el tiana tuku.
Absalom el sifilpa solal, a Joab el tiana lungse tuku. **30**
Ke ma inge, Absalom el fahk nu sin mwet kulansap lal,
"Liye, ima se lal Joab pa sisken ima luk ah, ac barley
pa kapak kac. Fahla esukak." Na elos som esukak ima
sac. **31** Joab el som nu lohm sel Absalom, ac siyuk, "Efu
ku mwet kulansap lom ah esukak ima luk ah?" **32** Na
Absalom el fahk, "Mweyen kom tia tuku ke nga sapla suli
kom. Nga tuh ke kom in som nu yorol tokosra ac siyuk
kas inge keik: 'Efu ku nga tuh tuyak liki acn Geshur ac
tuku nu yenu? Nga funu mutana we lukun wo liki.'" Na
Absalom el sifilpa fahk, "Nga ke kom in sakunla in oasr
pacl luk yurin tokosra. Fin oasr ma koluk luk, na lela elan
uniyuwi." **33** Ouinge Joab el som nu yurin Tokosra David
ac fahkang nu sel ma Absalom el fahk ah. Na tokosra el
sapla solal Absalom, ac Absalom el som nu yorol ac
srimi nwe infohk ah ye mutal. Ac tokosra el paingul ac
ngok mutal.

15 Tukun ma inge Absalom el akoela chariot se ac
horse ekasr nu sel sifacna, oayapa mwet lumngaul
in atlol. **2** El ac toang tukakek ac som tu pe inkanek
ah ke mutunpot lun siti ah. Na pacl nukewa mwet se
fin tuku in fahkak sie fohs ku alein ma el lungse tuh
tokosra elan aksuwosye, na Absalom el ac pangonma
mwet sac ac siyuk lah el tuku ya me. Tukun mwet sac el
fahk lah el tuku ke sruf ya me, **3** na Absalom el ac fahk,
"Liye, ma sap uh wi kom lac, tusruktu wangin aolyal
tokosra in lohng ke tukak lom uh." **4** Ac el ac sifilpa fahk,
"Saok ngan mwet nununku se! Lukun kutena mwet su
oasr amei ku tukak yorol, ku in tuku nu yuruk ac nga
sang nununku suwohs nu sel." **5** Mwet sac fin kalukyang
nu yorol Absalom in srimi ye mutal, na Absalom el ac
saplakot sruokilya ac ngokya mutal. **6** Absalom el oru
ouinge nu sin mwet Israel nukewa su tuku nu yurin
tokosra in suk nununku suwohs, ouinge mwet nukewa
insewowo sel. **7** Tukun yac akosr Absalom el fahk nu sel
Tokosra David, "Leum luk, lela ngan som nu Hebron,
ac akfalye wulela se nga wuleang nu sin LEUM GOD
kac. **8** Ke pacl se nga muta in acn Geshur in acn Syria,
nga tuh wulela nu sin LEUM GOD mu El fin folokinyula
nu Jerusalem, nga ac alu nu sel in acn Hebron." **9** Na
tokosra el fahk, "Fahsr in misla." Ouinge Absalom el som
nu Hebron. **10** Tusruktu el supwala mwet utuk kas nu
sin sruf nukewa Israel in fahk, "Pacl se kowos lohngak
pusren mwe ukuk uh, kowos sala ac fahk, 'Absalom el
tokosrala in acn Hebron!'" **11** Absalom el tuh suli mwet
luofoko in acn Jerusalem in welul som. Elos tiana etu
ke pwapa lukma se el akoo — elos fahsrna ke sripen
elos lulalfongel. **12** Ke pacl Absalom el oru kisa lal, el
supwala pac mwet nu in acn Gilo elos in solal Ahithophel,
su sie sin mwet pwapa fulat lal Tokosra David. Pwapa
se lal Absalom in lain tokosra inge kui, ac pisen mwet
lal yokyokelik. **13** Sie mwet utuk kas el som fahk nu
sel David, "Mwet Israel elos wulela lah elos ac welulla
Absalom." **14** Ouinge David el fahk nu sin mwet pwapa
nukewa lal su welul muta Jerusalem, "Kut enenu in som
liki acn Jerusalem ingena, kut fin lungse kaingla lukel
Absalom! Aksaye! El akura tuku nu inge, kutangkutla ac
uniya mwet nukewa in siti uh!" **15** Na elos fahk, "Aok,
leum fulat lasr. Kut akola in oru ma nukewa kom fahk."
16 Na tokosra el mukuila wi sou lal nukewa, ac mwet
pwapa lal, sayen mutan kulansap singoul kial ma el filiya
in karingin lohm sin tokosra. **17** Ke tokosra ac mwet lal
nukewa som liki siti uh, elos tui ke lohm se safla. **18**
Mwet pwapa lal nukewa elos tu siskal ke mwet mweun
karinginyal elos fahsr ye mutal. Mwet mweun onfoko ma
welulma liki acn Gath elos oayapa fahla ye mutal. **19** Ac
tokosra el fahk nu sel Ittai, mwet kol lun mwet Gath inge,
"Efu ku kom wi kut som? Folokla muta yurin tokosra
sasu sac. Kom sie mwetsac ac kom kaingla liki facl sum
sifacna. **20** Kom tufahna tuku muta yenu kitin pacl na, na
efu ku ngan lela kom in wiyu forfor? Nga sifacna, nga
tia etu lah nga ac som nu ya. Folokla, ac us mwet lom
ingan in wi kom. Lela LEUM GOD Elan kulang ac pwaye
nu suwos." **21** A Ittai el topuk, "Leum fulat, nga fulahk nu
sum inen LEUM GOD lah yen nukewa kom forfor nu we,
nga ac wi kom in pacl nukewa, finne nu ke misa." **22**
David el topuk, "Wona. Fahsr nu meet!" Na Ittai el fahsr
nu meet wi mwet lal ac sou lalos nukewa. **23** Mwet uh

tung ma lulap ke David ac mwet lal ah som. Tokosra el
tupalla Infacl srisrik Kidron, ac mwet lal elos fahsr tokol.
Na elos tukeni oatula in som nu yen mwesis. **24** Zadok,
mwet tol, el muta in acn sac, ac mwet Levi su us Tuptup
in Wuleang elos muta pac yorol. Elos filiya tuptup sac ac
tia sifil srukak nwe ke na mwet nukewa illa liki siti ah.
Abiathar, mwet tol, el oasr pac we. **25** Na tokosra el fahk
nu sel Zadok, "Folokunla Tuptup in Wuleang uh nu in
siti uh. LEUM GOD El fin insewowo sik, El ac fah lela
nga in foloko ac liye, oayapa liye acn oan we uh. **26** A
El fin tia insewowo sik, lela Elan oru nu sik fal nu ke
lungse lal." **27** Na el sifilpa fahk nu sel Zadok, "Usalla
Ahimaaz wen nutum, ac Jonathan wen natul Abiathar,
ac folokla nu in siti ah in misla. **28** A nga ac muta
soanekom ke acn in tupalla infacl uh ke yen mwesis,
nwe ke na nga eis kas sum me." **29** Ouinge Zadok ac
Abiathar us Tuptup in Wuleang folokla nu in Jerusalem
ac mutana we. **30** David el fahsryak nu Fineol Olive,
ac el tung. El tia fahluk, ac el sunya sifal in akkalemye
asor lal. Mwet nukewa su fahsr tokol elos afinya pac
sifalos ac tung pac. **31** Ke fwackyang nu sel David lah
Ahithophel el welulla Absalom ac elos su lainul, el pre ac
fahk, "O LEUM GOD, nunak munas oru tuh kas in kasru
lal Ahithophel in ekla kas lusrongten!" **32** Ke David el
sun fin tohktok uh, acn se ma acn in alu se oan we,
Hushai mwet Arch, kawuk se lal David su el lulalfongi
yohk, el tuku sonol, ac nuknuk lal ah mihsalik, ac fohkfok
oan fin sifal. **33** Ac David el fahk nu sel, "Kom ac fah
tia mwe kasru nu sik kom fin wiyu inge. **34** Tusruktu
kom ku in kasreyu kom fin folokla nu in siti ah, ac fahk
nu sel Absalom lah inge kom ac kulansupal ke insiom
na pwaye, oana ke kom tuh kulansupu papa tumal. Ac
oru ma nukewa kom ku in oru in lain kas in kasru lal
Ahithophel nu sel. **35** Mwet tol Zadok ac Abiathar eltal
ac muta we. Fahkang nu seltal ma nukewa kom lohng
in lohm sin tokosra ah. **36** Wen natultal, Ahimaaz ac
Jonathan, eltal oasr yoroltal, ac kom ku in supwaltalma
nu yuruk in fahk nu sik ma nukewa ma kom lohng." **37**
Ouinge Hushai, kawuk lal David, el folok nu in siti ah, in
pacl se na ma Absalom el utyak nu we.

16 Ke David el fahsr sasla mangon tohktok uh, el sa
na sonol Ziba, mwet kulansap lal Mephibosheth.
Ziba el us donkey lukwa nwanala fintokoltal ke bread
luofoko, tun in raisin siofok, ung in fokinsak siofok, ac sie
pak orekla ke kulun kosro sessesla ke wain. **2** Tokosra
David el siyuk sel, "Mea kom ac oru ke ma ingan uh?"
Ziba el fahk, "Leum luk, donkey inge ma kom ac sou
lom an in kasrusr fac, na bread ac fokinsak inge ma
mwet uh in kang, ac wain uh ma elos in nim ke elos ac
totola yen mwesis." **3** Na tokosra el siyuk sel, "El aya
Mephibosheth, wen se nutin natul Saul, leum lom?" Ac
Ziba el fahk, "El muta oasr Jerusalem, mweyen oasr
lulalfongi lal mu inge mwet Israel elos ac folokonang nu
sel tokosrai lal Saul, papa matu tumal." **4** Tokosra el
fahk nu sel Ziba, "Ma nukewa su ma lal Mephibosheth,
inge ma lom." Ac Ziba el fahk, "Nga mwet kulansap
lom, leum fulat luk, ac nga finsrak nga in akinsewowoye
kom in pacl nukewa!" **5** Ke Tokosra David el sun acn
Bahurim, sie mwet in sou lal Saul, su inel Shimei wen
natul Gera, el illa in osun nu sel. El selngawel David ke
el fahsr. **6** Shimei el mutawauk tanglal David ac mwet
pwapa lal ah, David el ne kuhlusyukla ke mwet lal ac
mwet mweun karinginyal. **7** Shimei el selngawel ac fahk,
"Tiok! Fahsrot! Kom mwet akmas! Kom mwet koluk!
8 Kom eisla tokosrai lal Saul, ac inge LEUM GOD El
kai kom mweyen kom uniya mwet pukanten in sou lal
Saul. LEUM GOD El sang tokosrai nu sel Absalom, wen
nutum. Inge wanginla sripom, mweyen kom sie mwet
akmas!" **9** Abishai, su nina kial pa Zeruiah, el fahk nu
sel tokosra, "Leum luk, efu kom ku lela kosro ngalngul
soko ingan in selngawi kom? Lela ngan fahla pakela
sifal!" **10** Tokosra el fahk nu sel Abishai ac Joab, tamulel
lal, "Wangin ma lomtal ke ma se inge. El fin selngawiyu
mweyen LEUM GOD El sap elan oru, na su ku in siyuk
lah efu ku el oru?" **11** Ac David el fahk nu sel Abishai
ac mwet pwapa nukewa lal, "Wen nutik sifacna el srike
elan uniyuwi, na efu kowos ku lut ke mwet Benjamin se
inge? LEUM GOD El fahk tuh elan selnga, na pa lela
elan oru. **12** Sahp LEUM GOD El ac liye keok luk, ac
ase kutu mwe insewowo in sang aol kas in selnga lal
uh." **13** Ouinge David ac mwet lal elos sifil fahsr inkanek
lalos. Shimei el ukwalos na fahsr, tuh el ut pe eol uh. El
fahsr na selngawelos ac tanglalos ke eot ac fohk. **14**
Tokosra ac mwet lal nukewa arulana totola ke elos sun
Infacl Jordan, na elos mongla we. **15** Absalom ac mwet
Israel nukewa ma welul elos utyak nu Jerusalem, ac
Ahithophel el welulos. **16** Ke Hushai, kawuk se su David
el lulalfongi, el osun nu sel Absalom, el wowoyak ac
fahk, "In paht moul lal tokosra! In paht moul lal tokosra!"
17 Na Absalom el siyuk sel, "Mea sis kom tila insese nu
sel David, mwet kawuk lom? Efu ku kom tia welul?" **18**
Hushai el topuk, "Nga ac welul fuka? Nga ac wi na mwet
se su suleyukla sin LEUM GOD ac sin mwet inge ac
mwet Israel nukewa. Nga ac wi kom na. **19** Ku su win
ngan orekma nu se, fin tia wen nutin leum luk uh? Inge,
nga fah kulansupwekom oana nga tuh kulansupu papa
tomom meet." **20** Na Absalom el forang nu sel Ahithophel
ac siyuk sel, "Inge ke kut sun acn inge, mea kom nunku
mu fal kut in oru?" **21** Na Ahithophel el fahk, "Fahla orek
kosro nu sin mutan kulansap kien papa tomom, su el tuh
filiya in liyaung lohm sin tokosra. Na mwet Israel nukewa
ac fah etu lah papa tomom el nunku keim oana sie mwet
lokoalok lal, ac ma se inge ac fah arulana akkeye insien
mwet su fahsr tukum inge." **22** Ouinge elos tulokunak sie
lohm nuknuk nu sel Absalom fin lohm sin tokosra. Na
mwet nukewa liye na ke Absalom el utyak ac orek kosro
nu sin mutan kulansap kien papa tumal ah. **23** Kas in
kasru nukewa su tuku sel Ahithophel in len ingo, mwet

uh insese nu kac oana in ma tuku sin God me. David ac
Absalom eltal tukeni na fahsr kac.

17 Tia paht toko, Ahithophel el fahk nu sel Absalom,
"Lela ngan sulela singoul luo tausin mwet, na kut
ac som ukwal David ofong. **2** Nga ac fah mweunel ke
pacl el totola ac munasla nunkal. El ac fah sangeng, ac
mwet lal nukewa ac fah kaingla. Tokosra mukena pa
nga ac uniya, **3** na nga ac folokonma mwet lal nukewa
nu yurum, oana ke sie mutan pisrla el foloko nu yurin
mukul tumal. Moul lun mwet sefanna pa kom suk an, na
mwet saya nukewa fah moul in misla." **4** Kas in kasru
inge wo sel Absalom ac sin mwet kol nukewa lun mwet
Israel. **5** Na Absalom el fahk, "Pangnolma Hushai ac
lela kut in lohng lah mea el ac fahk uh." **6** Ke Hushai el
tuku, Absalom el fahk nu sel, "Pa inge kas in kasru lal
Ahithophel nu sesr uh. Fuka, kut ac wi na? Fin tia, kom
fahk lah mea kut ac oru." **7** Na Hushai el fahk, "Kas in
kasru lal Ahithophel nu sum ke pacl se inge uh tiana wo.
8 Kom etu na lah David, papa tomom, ac mwet lal elos
arulana fokoko ke mweun, ac sulallal lalos oana sulallal
lun soko bear mutan ma pusrla ma natul lukel. Papa
tomom el mwet na fas ke mweun, ac el tia wi muta yurin
mwet lal ah ke fong uh. **9** Inge sahp el ana wikwik oasr
in luf se, ku kutu pacna acn saya. Ke pacl se na David el
ac lain mwet lom an, kutena mwet fin lohng kac elos
ac fahk mu mwet lom an kuf tari. **10** Na finne mwet su
arulana pulaik ac nikin sangeng oana lion uh, elos ac
sangeng mweyen mwet Israel nukewa etu na lah papa
tomom el sie mwet mweun pwengpeng, ac mwet lal ah
arulana fokoko ke mweun. **11** Kas in kasru luk nu sum
uh pa kom in orani mwet Israel nukewa, mutawauk na
oe epang oatula nwe eir, ac pisalos in oana puk weacn
uh, na kom in sifacna kololos nu ke mweun uh. **12** Kut
ac konalak David yen el oasr we, ac mweunel meet liki
el etu lah mea sikyak. Na el ac mwet lal nukewa ac fah
misa, wangin sie ac fah moul. **13** El fin kaingyak nu in
sie siti, na mwet lasr uh ac use sucl in amakinya siti
sac nu ten nu infahlfal uh. Wangin sie eot ac fah oan fin
tohktok we uh." **14** Absalom ac mwet Israel nukewa elos
fahk, "Kas in kasru lal Hushai wo liki kas lal Ahithophel."
LEUM GOD El tuh wotela mu mwet uh in tia eis kas in
kasru wo lal Ahithophel, pwanang ongoiya ac tuku nu
facl Absalom. **15** Na Hushai el fahkang nu sel mwet tol
Zadok ac Abiathar ke kas in kasru ma el sang nu sel
Absalom ac mwet kol lun mwet Israel, oayapa ke kas
in kasru lal Ahithophel nu selos. **16** Na el sifilpa fahk,
"Sulaklak, sapla nwe yorol David elan tia motulla ke
acn in tupalla infacl ah yen mwesis, a elos in tupalla
na Infacl Jordan ofong, tuh el ac mwet lal in tia tukeni
sruoh ac anwuki." **17** Jonathan wen natul Abiathar, ac
Ahimaaz wen natul Zadok, eltal muta soano ke unon in
kof se pangpang Enrogel su oan likin pot in Jerusalem,
mweyen eltal tia lungse mwet uh in liyaltal eltal fin utyak
nu in siti uh. Oasr sie tulik mutan kulansap su muta fahsr
nu yoroltal ac fahkang nu seltal ma orek uh, na eltal
ac som fahk nu sel Tokosra David. **18** Sie len ah tulik
mukul se liyaltalak ac som fahk nu sel Absalom. Na
eltal kaingla ac wikla ke lohm sin sie mukul Bahurim.
Oasr lufin kof se apkuran nu lohm sel ah, na eltal tili nu
loac. **19** Mutan kien mukul sac usla mwe afyuf se sang
afinya luf sac, na el sisalik fita in wheat nu fac in mau tia
akilenyuk lah oasr ma loac. **20** Mwet pwapa lal Absalom
elos tuku nu yurin mutan sac ac fahk, "El aya Ahimaaz
ac Jonathan?" Ac mutan sac topuk, "Eltal srooht infacl
an wot." Mwet uh sokoltal tuh tia ku in konaltalak, na
elos folokla nu Jerusalem. **21** Tukun mwet ah folokla,
Ahimaaz ac Jonathan fanyak liki luf sac, ac som fahkak
nu sel Tokosra David ke ma Ahithophel el akoo in oru
lainul David. Eltal fahk, "Sulaklak tupalla infacl ah." **22** Ke
ma inge David ac mwet lal mutawauk in srola liki Infacl
Jordan, ac ke lenelik elos nukewa tupalla tari. **23** Ke
Ahithophel el liye lah mwet uh elos tiana oru oana kas in
kasru lal nu selos, na el filiya mwe muta fin donkey natul,
ac folokla nu in acn sel. Tukun el oakiya ma lal nukewa
in wo, na el sifacna loksakla. El misa ac pukpuki ke
kulyuk lun sou lal ah. **24** Ke pacl se Absalom ac mwet lal
ah tupalla Infacl Jordan, David el sun tari acn Mahanaim.
(**25** Absalom el eisalang Amasa elan captain lun un
mwet mweun, aolul Joab. Amasa el wen natul Jether
mwet Ishmael, ac nina kial pa Abigail acn natul Nahash,
ac tamtael lal Zeruiah, nina kial Joab.) **26** Absalom ac
mwet lal elos tulokinya lohm nuknuk selos in acn Gilead.
27 Pacl se David el sun acn Mahanaim, mwet tolu inge
tuku sonol: Shobi wen natul Nahash, sie mwet in siti
Rabbah in acn Ammon; ac Machir wen natul Ammiel, sie
mwet Lodebar; ac Barzillai, sie mwet Rogelim in acn
Gilead. **28** Eltal use mwe oan, pesin, ahlu orek ke kle,
oayapa mwe mongo inge nal David ac mwet lal: wheat,
barley, flao, fita manman, bean, pea, **29** honey, cheese,
cream, ac kutu sheep. Eltal etu lah David ac mwet lal ah
masrinsral ac malu ac totola yen mwesis.

18 Tokosra David el eisani mwet lal nukewa ac kitalik
nu ke u — ke kais tausin, ac kais foko, ac sang
mwet kol in sapsap nu selos. **2** Na el supwalosla ke u
tolu. Captain lun kais sie u inge pa Joab, ac Abishai
tamulel lal Joab, ac Ittai mwet Gath. Ac tokosra el fahk
nu sin mwet lal inge, "Nga sifacna ac wi kowos pac."
3 Na elos fahk nu sel, "Tia fal kom in wi kut som. Kut
nukewa fin forla kaingla, ac wangin kalmac nu sin mwet
lokoalok lasr. Ku tafu sesr fin misa, ac fah ma pilesr pac
selos. Kom mukefanna saok liki singoul tausin sesr, na
pa wo kom in mutana in siti uh ac supu mwe kasru nu
sesr." **4** Tokosra el topuk, "Ma na kowos wotela an, nga
ac wi na." Na el tuyak ke mutunpot in siti sac ke mwet
lal ah illa ke u lalos, kais tausin ac kais foko ke u se.
5 El sapkin nu sel Joab, Abishai ac Ittai, ac fahk, "Ke
sripuk, nimet oru kutena ma koluk nu sin mwet fusr sac,
Absalom." Mwet mweun nukewa elos lohng ke David

el sapkin nu sin captain tolu lal. **6** Mwet mweun lal
David elos illa nu inimae, ac mweuni mwet Israel ke
insak Ephraim. **7** Mwet Israel elos kutangyukla sin mwet
lal David. Arulana upa mweun sac. Oasr mwet longoul
tausin misa in len sac. **8** Mweun sac fahsrelik in polo
acn sac nufon, ac pisen mwet misa insak ah pus liki
mwet anwuki ke mweun ah. **9** Na Absalom el sun kutu
mwet lal David. Absalom el muta fin miul soko, ac ke el
kasrusr ye sak oak lulap soko, insifal sremla ke lesak ah.
Miul soko ah kasrusr na, a Absalom el atlana ke sak oak
soko ah. **10** Sie sin mwet lal David ah liyalak ac fahkang
nu sel Joab, "Nga liyalak Absalom el oan atla ke sak
oak soko!" **11** Ac Joab el fahk, "Fin pwaye kom liyal, efu
kom ku tia unilya na we? Nga lukun sifacna sot singoul
ipin silver ac sie pel lom." **12** Mwet sac fahk, "Kom finne
ase sie tausin ipin silver, a nga tia ku in srukak soko
kufinpouk in lain wen natul tokosra. Kut nukewa lohng
ke tokosra el sapkin nu sum Abishai ac Ittai, ac fahk,
'Ke sripuk, nimet oru kutena ma koluk nu sin mwet fusr
sac, Absalom.' **13** Tusruktu nga funu seakos tokosra ac
unilya Absalom, tokosra el lukun lohngak kac mweyen el
lohng ma nukewa, na kom lukun tiana kasreyu." **14** Joab
el fahk, "Nga ac tia sifil sisla pacl luk yurum." Na el us
osra tolkwe ac sang fakisya iniwal Absalom ke el srakna
moul oan atla ke sak oak soko ah. **15** Ac singoul sin
mwet mweun lal Joab elos apnulla Absalom ac faksilya
nwe ke el misa. **16** Joab el sap elos in ukya mwe ukuk in
tui mweun ah, na mwet lal ah foloko ac tila ukwe mwet
Israel. **17** Elos us manol Absalom, ac sisya in sie luf
na loal insak ah, ac sisang yol in eot na lulap in afinya.
Mwet Israel nukewa elos kaingla, kais sie mwet nu yen
sel. **18** Ke Absalom el tuh srakna moul, el tulokunak
soko sru lulap ke Infahlfal Tokosra, in tuh sie mwe esmak
kacl sifacna, mweyen wangin tulik natul in us inel tuh
in tia wanginla. Ouinge el sang inel sifacna nu ke sru
soko ah, na srakna eteyuk sru soko ah nwe misenge
mu Mwe Esmakin Lal Absalom. **19** Na Ahimaaz, wen
natul Zadok, el fahk nu sel Joab, "Lela ngan kasrusr
nu yorol tokosra ac us pweng wo se inge lah LEUM
GOD El molella liki mwet lokoalok lal ah." **20** Na Joab
el fahk, "Mo! Kom fah tia us kutena pweng misenge.
Kom ku in us ke sie na len, tuh tia misenge, mweyen
wen nutin tokosra el misa." **21** Na el fahk nu sin mwet
kohs se lal su sie mwet Ethiopia, "Fahla fahk nu sin
tokosra ma kom liye ah." Na mwet kohs sac srimi ac
kasrusr som. **22** Na Ahimaaz el sifil kwafe ac fahk, "Nga
mansis ma nukewa, tuh nga siyuk nunak munas, lela
ngan wi pac usyen pweng sacn." Joab el siyuk, "Wen
nutik, efu ku kom lungse us pweng sacn, ke ac wangin
molo nu sum?" **23** Na Ahimaaz el sifilpa fahk, "Finne
mea ma ac sikyak, nga srakna lungse wi kom." Joab el
fahk, "Kwal, fahla." Ouinge Ahimaaz el kasrusr tufoki
inkanek soko ke Infahlfal Jordan, ac el alukella mwet
kohs sac. **24** Oasr pot luo raunela siti sac, ac David el
muta inmasrlon mutunpot se lik ac mutunpot se loac. Sie
mwet topang el fanyak nu fin pot uh, ac tu fin mutunpot
sac. Ke el ngetla el liyauk mwet se mukena yume. **25** El
pang ac fahk nu sin tokosra, ac tokosra el fahk, "El fin
mukena, el us pweng wo." Mwet kasrusr sac el yume na.
26 Na mwet topang sac liyauk sie pac mwet su mukena
kasrusr, na el ngeti ac pang nu sin mwet se liyaung
mutunoa, "Ngetla liye! Mwet se pa pac yume uh!" Na
tokosra el fahk, "El us pac pweng wo." **27** Mwet topang
sac fahk, "Nga liye tuh mwet se meet ah kasrusr oana
Ahimaaz." Tokosra el fahk, "El mwet na wo se, ac el us
pweng wo." **28** Ahimaaz el wola ac paing nu sin tokosra,
ac el putati nu infohk ah ye mutal ac fahk, "Leum luk,
kaksakin LEUM GOD lom su asot kutangla nu sum fin
mwet lokoalok lom!" **29** Tokosra el siyuk, "Ya Absalom
nutik ah ku na?" Ahimaaz el topuk, "Ke Joab, captain
lom, el supweyume, nga tuh liye oasr mukuikui yohk se
orek tuh nga tia ku in etu lah mea se." **30** Tokosra el
fahk nu sel, "Fahsrot tu inse ingo." Ac el fahla nu insac
ac tu we. **31** Na mwet Ethiopia sac el tuku, ac fahk nu
sin tokosra, "Leum fulat, oasr pweng wo se nga us nu
sum! Misenge LEUM GOD El asot kutangla nu sum fin
mwet nukewa su tuyak lain kom!" **32** Ac tokosra el siyuk,
"Ya Absalom nutik ah ku na?" Mwet kohs sac fahk, "O
Tokosra, leum luk, nga kena tuh ma sikyak nu sel ah in
sikyak nu sin mwet lokoalok lom nukewa, oayapa nu
sin mwet nukewa su lain kom." **33** Ac insien tokosra
sessesla ke asor. El fanyak nu ke infukil se oan lucng ke
mutunpot ah, ac tung. Ke el tung el fahk, "We, wen nutik!
Wen nutik, Absalom! Absalom nutik! Nga ke in nga pa
misa ac tia kom, wen nutik! Absalom nutik!"

19 Fwackyang nu sel Joab lah Tokosra David el tung
ac arulana asor kacl Absalom. **2** Ke ma inge,
enganak lun mwet mweun nukewa lal David ke sripen
kutangla lalos in len sac, ekla nu ke asor ac supwar,
mweyen elos lohng lah tokosra el arulana asor ke wen
natul. **3** Elos mahsrikyak nu in siti ah, oana luman
mwet mweun su ac mwekin elos fin kaing liki mweun
uh. **4** Tokosra el nokomla mutal ac tung ke pusra lulap,
"We, wen nutik! Wen nutik, Absalom! Absalom nutik!"
5 Joab el som nu lohm sin tokosra ac fahk nu sel,
"Misenge kom arulana akmwekinye mwet lom, aok elos
su tuh molikomla oayapa molela wen nutum, acn nutum,
mutan kiom ac mutan kulansap kiom. **6** Kom lain mwet
su lungse kom, ac akkeye mwet su srungekom! Kom
arulana akkalemye lah mwet pwapa lom ac mwet mweun
lom wangin sripalos nu sum. Nga liye tuh kom lukun
arulana engan misenge funu Absalom pa moul a kut
nukewa misa. **7** Inge, fahla ac sang kutu kas in akkeye
insien mwet lom an. Nga fulahk Inen LEUM GOD lah kom
fin tia oru, na lututang wangin siefanna selos ac fah wi
kom. Ma koluk se inge ac tuh alukela ma koluk nukewa
ma sikyak nu sum in pacl oemeet me nu misenge." **8** Na
tokosra el tukakek ac som muta apkuran nu ke mutunpot

in siti ah. Mwet lal ah lohngak lah el oasr we, na elos
nukewa som muta yorol. In pacl se ingan, mwet Israel
nukewa folokla tari nu yen selos kais sie. **9** In facl sac
nufon elos mutawauk akukuin inmasrlolos sifacna ac
fahk, "Tokosra David el molikutla liki mwet lokoalok lasr.
El loangekutla liki mwet Philistia, a inge el kaingla lukel
Absalom ac som liki facl se inge. **10** Kut tuh mosrwella
Absalom elan tokosra lasr, a anwuki el ke mweun. Na
efu ku wangin mwet som srike in folokunulma Tokosra
David?" **11** Pweng ke ma mwet Israel elos fahk inge
sonol Tokosra David, na el supwalla Zadok mwet tol,
ac Abiathar in siyuk sin mwet kol lun Judah, "Efu ku in
kowos pa etok in folokunulla tokosra nu in lohm sel? **12**
Kowos sou luk. Kut srah sefanna ac ikwa sefanna. Efu
ku in tuh kowos pa etok in folokinyume an?" **13** David
el oayapa sap elos in fahk nu sel Amasa, "Kom sou
luk. Nga sulekomla in aolulla Joab kol mwet mweun luk
ingela. Lela LEUM GOD Elan sringilyuwi ngan misa, nga
fin tia oru oana nga fahk uh!" **14** Mwet Judah nukewa
elos arulana insewowo ke kas lal David inge, ac elos
sapla nu yorol elan foloko wi mwet pwapa lal nukewa.
15 Ke tokosra el folok ah, mwet Judah elos tuku sonol ke
Infacl Jordan. Elos tuh tuku nu Gilgal in atlol ke el tupalla
infacl ah. **16** In pacl sacna, Shimei mwet Benjamin, su
wen natul Gera mwet Bahurim, el sulaklak som nu Infacl
Jordan in osun nu sel David. **17** El us sie tausin mwet in
sruf lal Benjamin welul. Ac Ziba, mwet kulansap lun sou
lal Saul, el oayapa tuku wi wen singoul limekosr natul
ac longoul mwet kulansap, ac elos sun Infacl Jordan
meet liki tokosra. **18** Elos tupalla infacl ah in atlol tokosra
ac sou lal ah, ac in oru ma nukewa ma tokosra el ac
lungse elos in oru. Ke tokosra el akola elan tupalla infacl
ah, Shimei el putati nu infohk uh ye mutal, **19** ac fahk,
"Leum luk, nunak munas mulkunla ma koluk nga orala
ke len se kom tuh som liki Jerusalem. Nimet nununkeyu,
ku sifil nunku kac. **20** Nga sifacna etu lah nga orala ma
koluk se, pa sis nga pa mwet se emeet sin sruf in acn
epang in tuku osun nu sum misenge." **21** Abishai, wen
natul Zeruiah, el kasla fahk mu, "Fal in anwuki Shimei,
mweyen el tuh selngawi el su LEUM GOD El sulela tuh
elan tokosra." **22** Tusruktu David el fahk nu sel Abishai
ac Joab, tamulel lal ah, "Su siyuk nunak lomtal an? Ya
komtal ac orek lokoalok nu sik? Inge nga pa tokosra lun
Israel, na wangin mwet Israel ac fah anwuki misenge."
23 Na el fahk nu sel Shimei, "Nga wuleot nu sum lah
kom ac fah tia anwuki." **24** Na Mephibosheth, wen nutin
natul Saul, el tufokla in osun nu sin tokosra. El tuh tiana
olla nial, ku nawela alut lal, ku olla nuknuk lal ah oe ke
pacl se tokosra el som liki acn Jerusalem nwe ke el
kutangla foloko. **25** Ke Mephibosheth el tuku liki acn
Jerusalem in osun nu sin tokosra, na tokosra el fahk nu
sel, "Mephibosheth, kom tuh tia wiyu som. Efu?" **26** El
topuk, "Leum luk, kom kalem kac lah nga mwet ul se.
Nga tuh fahkang nu sin mwet kulansap luk elan akoela
donkey nutik ah ngan kasrusr fac wikomla, tuh el tiana
orala. **27** El kaskas kikiap keik nu sum, leum fulat luk.
Tusruktu kom oana sie lipufan lun God. Ke ma inge, oru
ma kom nunku mu fal kom in oru. **28** Lukun fal tuh kom
in uniya nufon mwet in sou lun papa tumuk ah, tuh pa
kom tuh lela nu sik in wi mongo ke tepu lom uh. Wangin
suwohs luk in siyuk kutepacna ma sum, leum fulat luk."
29 Tokosra el topuk, "Kom tia enenu in sifilpa fahk kutena
ma, mweyen nga wotela tari lah kom, ac Ziba, pa ac
tukeni ipeis ke acn lal Saul uh." **30** Ac Mephibosheth el
topuk, "Lela Ziba elan eis lal nufon. Nga tia enenu kutena
ma sayen lah kom foloko nu acn sum uh ke wo ouiya."
31 Barzillai mwet Gilead, el oayapa tufoki Rogelim me in
tuh atlol tokosra ke el tupalla Infacl Jordan. **32** Barzillai
el arulana matu. El yac oalngoul. El arulana kasrup, ac
el tuh sang mwe mongo nun tokosra ke pacl el muta
Mahanaim. **33** Tokosra el fahk nu sel, "Fahsru wiyu
som nu Jerusalem, ac nga ac fah karingin kom." **34**
Tuh Barzillai el fahk, "Nga ac tia moul paht. Mwe mea
ngan wi tokosra som nu Jerusalem? **35** Nga sun yac
oalngoul tari, ac wanginna ma nga sifil engan kac pacl
inge. Nga tia ku in ema ma nga kang ac nim, ac nga tia
ku in lohng pusren mwet on. Nga ac tuh akkemkatuye
kom, leum luk. **36** Nga kupansuwol nu ke kulang lulap
lom uh. Tari, nga ac wi kom na alukela infacl ah kutu
srisrik, **37** na nga siyuk nga in folokla nu lohm sik ah,
ac misa apkuran nu ke kulyuk lun papa tumuk ac nina
kiuk. Wen se nutik pa inge, Chimham. Eisal in wi kom
tuh elan kulansupwekom. Kom fah oru nu sel oana ma
kom lungsum, leum fulat luk." **38** Tokosra el topuk, "Nga
ac usal elan wiyu, ac oru nu sel oana ma kom lungse.
Oayapa nga ac oru nu sum kutena ma kom siyuk." **39**
Na David ac mwet lal nukewa tupalla Infacl Jordan. El
ngok mutal Barzillai ac sang kas in akinsewowoyal, na
Barzillai el folokla nu yen sel. **40** Ke tokosra el tupalla
Infacl Jordan wi mwet Judah nukewa ac tafu sin mwet
Israel su atlol, el fahsr nu Gilgal, ac Chimham el welul.
41 Na mwet Israel nukewa som nu yorol tokosra ac fahk
nu sel, "Leum lasr, efu ku mwet Judah wiasr elos tuh
nunku mu oasr suwohs lalos in eiskomla ac atol kom ac
sou lom ac mwet lom ke kowos tupalla Infacl Jordan?"
42 Na mwet Judah elos topuk ac fahk, "Kut oru mweyen
tokosra el sie sesr. Na efu ku ma se inge in aktoasrye
kowos? El soenna moli mwe mongo nasr, ku ase kutena
ma nu sesr." **43** Mwet Israel elos fahk, "Oasr suwohs
lasr pacl singoul yohk liki suwohs lowos kacl Tokosra
David, el finne sie suwos. Efu kowos ku pilesrekut?
Nimet kowos mulkunla lah kut pa sramsramkin meet in
folokinyukme tokosra uh!" Tusruktu pusren mwet Judah
arulana upa liki pusren mwet Israel ke akukuin se inge.

20 In pacl se inge oasr sie mwet lusrongten in acn
Gilgal — inel pa Sheba wen natul Bikri, ac el ma
in sruf lal Benjamin. El ukya mwe ukuk ac wowoyak
ac fahk, "Sisella David! Kut ac tia welul! Mwet Israel

nukewa, kut som nu yen sesr ah!" **2** Ouinge mwet Israel
elos sisella David, ac welulla Sheba. A mwet Judah elos
insese na yorol David, ac elos welul fahla Infacl Jordan
lac nu Jerusalem. **3** Ke David el tuku nu lohm sin tokosra
in acn Jerusalem, el orani mutan kulansap singoul kial
ma el tuh filiya in liyaung inkul sel ah, ac eisalosyang
nu inpoun mwet topang uh. El sang enenu lalos, tuh el
tia oan yorolos. Elos muta kaul ac moul oana mutan
katinmas ke lusen moul lalos. **4** Ac tokosra el fahk nu
sel Amasa, "Pangoneni mwet Judah ac welulos foloko
nu inse inge ulela." **5** Amasa el som in pangnolos, tuh el
tia foloko ke pacl se tokosra el tuh fahk nu sel ah. **6**
Na tokosra el fahk nu sel Abishai, "Sheba el ac orek
lokoalok nu sesr yohk lukel Absalom. Us mwet luk an ac
fahsrot ukwal, elan ma tia utyak nu in siti oasr pot ku we
pwanang kut ac kofla sruokilya." **7** Ke ma inge, mwet
lal Joab ac mwet topang oayapa mwet mweun nukewa
saya, elos welul Abishai som liki acn Jerusalem in ukwal
Sheba. **8** Ke elos sun eot lulap se in acn Gibeon, Amasa
el sonolos. Joab el nukum nuknuk in mweun, ac cutlass
se oan ke ma neinya sripsrip ke pel lal. Ke el fahsr nu
meet, cutlass sac putatla. **9** Joab el fahk nu sel Amasa,
"Ma lik, kom fuka?" ac el sruokya alut lal ah ke lac po
layot tuh elan ngok mutal. **10** Amasa el tiana akola nu
ke cutlass se ma Joab el sruokya ke lac paol lasa, na
Joab el fakisya insial ac koanonsial raki nu infohk uh.
Na el misa na insac, pwanang Joab el tia enenu in
faksilya pacl luo. Na Joab ac Abishai tamulel lal, som in
ukwal Sheba. **11** Sie sin mwet lal Joab ah tui ke manol
Amasa ac wola fahk, "Mwet nukewa su ma lal Joab ac
David, fahsr tokol Joab!" **12** Manol Amasa afla ke srah
ac oanna inkanek ah. Sie mwet lal Joab liye lah mwet
uh fahsr tui ke mano sac, na el amakunla liki innek ah
nu inimae, ac afinya ke kaot se. **13** Tukun mano sac
mokleyukla liki innek ah, na mwet nukewa fahsr tokol
Joab in ukwal Sheba. **14** Sheba el fahsr alukela acn
sin sruf nukewa lun Israel, ac tuku nu ke siti Abel Beth
Maacah, ac mwet nukewa in sou lal Bikri elos toeni ac
fahsr tokol nu in siti uh. **15** Mwet lal Joab elos lohng lah
Sheba el oasr we, na elos fahsreni kuhlusya siti sac.
Elos sang fohk musaeak nien fanyak lalos nu fin pot
we, ac mutawauk in pikin ye pot uh in raki. **16** Oasr
mutan lalmwetmet se in siti sac, su wowoyak fin pot ah,
ac fahk, "Koasrlong! Lohng! Sap Joab elan fahsru. Nga
ke sramsram nu sel." **17** Na Joab el som nu yorol, ac
mutan sac siyuk, "Ku kom pa Joab?" Na Joab el fahk,
"Aok, nga." Na mutan sac fahk, "Lohng ma nga ac fahk
uh." Na Joab el fahk, "Nga ac lohng." **18** Mutan sac
fahk, "Oasr kas se lun mwet in pacl somla fahk mu,
'Fahla eis top lom an in siti lun Abel' — na pa ingan ma
elos tuh oru. **19** Siti se sesr inge siti na pwengpeng se.
Yohk misla ac insese lasr nu sin tokosra lasr inmasrlon
siti Israel nukewa. Efu kom ku srike in kunausla? Ku
kom lungse akkolukyela ma lun LEUM GOD?" **20** Na
Joab el topuk, "Mo! Tiana ku! Nga tia ku in akkolukye ku
kunausla siti lowos uh! **21** Tia pa ingan ma kut akoo.
Oasr sie mukul, inel pa Sheba wen natul Bikri, el tuku liki
eol uh in facl Ephraim, ac el mutawauk sie alein lainul
Tokosra David. Usalu mwet se ingan, na nga fah som liki
siti lowos uh." Na mutan sac fahk, "Kut ac sisot sifal fin
pot uh wot nu sum." **22** Na el som nu yurin mwet in siti
sac ac fahkak nunak lal nu selos, na elos pakela sifal
Sheba ac sisla fin pot uh lac nu sel Joab. Joab el ukya
mwe ukuk in akkalemye nu sin mwet lal elos in som liki
siti uh, na elos folokla nu yen selos. Ac Joab el folokla
nu Jerusalem nu yorol tokosra. **23** Joab el captain lun un
mwet mweun lun Israel. Benaiah wen natul Jehoiada,
pa liyaung un mwet topang lal David. **24** Adoniram pa
liyaung orekma lun mwet kohs. Jehoshaphat wen natul
Ahilud, pa karinganang ma simla. **25** Sheva pa mwet
sim inkul lun tokosra. Zadok ac Abiathar pa mwet tol. **26**
Ac Ira, sie mwet liki siti Jair, el oayapa sie sin mwet tol
lal David.

21 In we lal Tokosra David, oasr sracl na upa se, yac
tolu lusa. Na David el lolngok nu sin LEUM GOD
kac, ac LEUM GOD El fahk, "Oasr mwatal Saul ac sou
lal ke akmas. El tuh uniya mwet in acn Gibeon." (**2**
Mwet Gibeon elos tia mwet Israel — elos mwet Amor,
sie u srisrik su mwet Israel elos tuh wulela mu elos ac
karinganulos, tuh pa Saul el tuh srike elan kunauselosla
ke sripen moniyuk lal in nunku ke mwet Israel ac mwet
Judah.) **3** Na David el solani mwet Gibeon ac fahk nu
selos, "Mea nga ku in oru nu suwos? Nga ke akwoyela
ma koluk se ma orekla nu suwos, tuh kowos in ku in
akinsewowoye mwet lun LEUM GOD." **4** Elos topuk
ac fahk, "Amei lasr nu sel Saul ac sou lal ah tia ku in
akwoyeyukla ke silver ku gold. Kut tia pac lungse uniya
kutena mwet Israel." Ac David el siyuk, "Na mea kowos
nunku mu fal nga in oru nu suwos?" **5** Elos fahk, "Saul
el tuh lungse elan kunauskutla ac tia likiya siefanna
sesr in moul in facl Israel nufon. **6** Ouinge ase itkosr
mukul in sou lal an, tuh kut fah srupsralosyak ye mutun
LEUM GOD in acn Gibeah, siti sel Saul, tokosra se
sulosolla sin LEUM GOD." Tokosra el topuk, "Nga ac
eisaloswot nu suwos." **7** A ke sripen wulela mutal ma
el ac Jonathan, wen natul Saul, tuh orala inmasrloltal,
David el sruokilyana Mephibosheth, wen natul Jonathan
natul Saul, elan tia wi anwuki. **8** Na el eisalang Armoni
ac Mephibosheth, wen luo su Rizpah acn natul Aiah,
el oswela nu sel Saul, oayapa wen limekosr pac natul
Merab acn natul Saul, su el oswela nu sel Adriel wen
natul Barzillai, sie mwet Meholah. **9** David el eisaltalang
nu sin mwet Gibeon, ac elos srupsralosyak fineol ah ye
mutun LEUM GOD, ac mwet itkosr inge tukenina misa.
Pacl se elos anwuki, apkuran pacl in kosrani barley tukun
pacl in mihsrisr. **10** Na Rizpah, mutan kulansap kial Saul
su acn natul Aiah, el orala kitin lohm nuknuk ke nuknuk

yohk eoa, ac muta loac, fin eot se monin mwet misa ah
oan we, na el muta in acn sac ke mutaweyen pacl in
kosrani ah nwe ke pacl in af tukun pacl in fol. Ke len uh
el muta lusla won yen engyeng uh liki mano uh, ac ke
fong uh el lusla kosro inima uh lukelos. **11** Ke David el
lohng ma Rizpah el oru inge, **12** el som eis srel Saul
ac Jonathan wen natul, liki mwet Jabesh in acn Gilead.
(Elos tuh pisrala liki nien toeni lun mwet uh in acn Beth
Shan, yen mwet Philistia elos srupusrak mano luo ah we
ke len se elos unilya Saul fin Fineol Gilboa.) **13** David el
us srel Saul ac Jonathan, ac el oayapa orani srin mwet
itkosr ma sripsripyak ah. **14** Na elos pikinya srel Saul ac
Jonathan ke kulyuk lal Kish, papa tumal Saul, in acn
Zela in facl lun Benjamin, ac elos oru ma nukewa ma
tokosra el sapkin. Tukun ma inge, God El topuk pre
lalos ke mutunfacl sac. **15** Oasr pac sie mweun lulap
inmasrlon mwet Philistia ac mwet Israel, na David ac
mwet lal elos som mweuni mwet Philistia. Ke sie sin
mweun inge, David el totola. **16** Sie mwet yohk pisa
pangpang Ishbibenob el us osra bronze soko paun itkosr
tafu toasriya, ac cutlass sasu se sripsrip manol. El nunku
mu el ku in unilya David. **17** Tusruk Abishai wen natul
Zeruiah, el tuku kasrel David. El faksilya mwet yohk pisa
sac ac unilya. Na mwet lal David elos fahk nu sel David
elan wulela nu selos mu el ac tiana sifilpa welulos illa nu
ke mweun. Elos fahk, "Kom pa mwe finsrak lun Israel,
ac kut tia lungse kom in wanginla." **18** Tukun ma inge
oasr pac sie mweun lain mwet Philistia in acn Gob. Ke
mweun se inge, Sibbecai mwet Hushah, el uniya sie pac
mwet yohk pisa pangpang Saph. **19** Na oasr pac sie
mweun lain mwet Philistia in acn Gob, ac Elhanan wen
natul Jair mwet Bethlehem, el unilya Goliath, mwet Gath.
Fungin osra natul Goliath ah yohk oana sak ke mwe
otwot nuknuk. **20** Ac oasr pac sie mweun orek Gath,
acn se oasr sie mwet yohk pisa muta we su lungsena
anwuk. Oasr kufinpo onkosr ke paol kewa, ac kufinne
onkosr ke nial kewa. **21** El funmwet nu sin mwet Israel,
ac Jonathan wen natul Shammah, tamulel lal David, el
unilya. **22** Mwet lulap akosr inge elos ma nutin mwet
yohk pisa lun acn Gath, ac elos anwuki sel David ac
mwet lal.

22 Ke LEUM GOD El molella David liki inpaol Saul ac
mwet lokoalok pac saya, na David el onkakin on
soko inge nu sin LEUM GOD: **2** LEUM GOD El eot ku
luk, nien wikla luk, Ac Mwet Lango luk. **3** God luk El mwe
loang luk, Ke nga muta yorol nga inse misla. El loangeyu
oana sie mwe loeyuk; El lain mwet lokoalok luk ac ase
misla nu sik. El mwet lango luk; El loangeyu ac moliyula
liki mwe lokoalok. **4** Nga pang nu sin LEUM GOD, Ac El
moliyula liki mwet lokoalok luk. Kaksakin LEUM GOD! **5**
Noa lun misa apinyula; Noa lun kunausten toki nu fuk.
6 Mwe kapir lun misa srumasryula, Ac kulyuk akola in
sruokyuwi. **(Sheol h7585)** **7** In keok luk, nga pang nu sin
LEUM GOD; Nga pang nu sin God luk tuh Elan kasreyu.
In tempul lal el lohng pusrek; El porongo ke nga pang
Elan kasreyu. **8** Na faclu rarrar ac usrusryak; Pwelung
yen engyeng uh mukuikui ac kusrusrsrusr Mweyen God
El kasrkusrak! **9** Kulasr fofosryak liki infwacl, Sie e in
kunausten ac mulut fol sikyak liki oalul. **10** El seya acn
lucng ac tufoki, Wi sie pukunyeng lohsr ye nial. **11** El
sohksok mui fin cherub; El pwesroul ke poun eng uh. **12**
El nokmulla ke lohsr; Pukunyeng matoltol sessesla ke
kof raunella. **13** Mulut fol firiryak liki sarom su oan ye
mutal. **14** Na LEUM GOD El ngirngir yen engyengu me,
Ac pusren God Kulana lohngyuk. **15** El pisrik pisr natul,
ac mwet lokoalok lal fahsrelik; Ke kalmelik lun sarom
El oru elos kaingelik. **16** Ke LEUM GOD El kai mwet
lokoalok lal Ac ngirla nu selos ke kasrkusrak, Acn loal in
meoa wanginla koano, Ac pwelung lun faclu ikakelik.
17 LEUM GOD El saplaki lucng me ac sruokyuwi; El
amakinyuyak liki inkof loal. **18** El moliyula liki mwet
lokoalok kulana luk, Ac liki elos nukewa su srungayu.
Elos arulana ku likiyu. **19** Ke nga muta in mwe ongoiya,
elos lainyu, Tusruktu LEUM GOD El loangeyula. **20**
El kasreyu ac srukyuyak liki mwe fosrnga; El moliyula
mweyen el insewowo sik. **21** LEUM GOD El ase lacnen
orekma suwohs luk; El akinsewowoyeyu mweyen wangin
ma koluk luk. **22** Nga akos na ma sap lun LEUM GOD;
Nga tiana forla liki God luk. **23** Nga karinganang ma
sap lal nukewa, Nga tia seakos ma El sapkin. **24** El etu
lah wangin ma sutuu luk, Ac nga sifacna liyeyuyang tuh
nga in tia oru ma koluk. **25** Ouinge El ase mwe mol nu
sik mweyen nga oru ma suwohs, Mweyen El etu lah
wangin mwetik. **26** O LEUM GOD, kom oaru nu selos
su oaru nu sum, Ac kom arulana wo nu selos su moul
suwohs. **27** Kom nasnas nu selos su nasnas, A kom
kwaselos su koluk. **28** Kom molelos su inse pusisel,
A kom akpusiselyalos su inse fulat. **29** LEUM GOD,
kom kalem luk; Kom sisla lohsr likiyu. **30** Kom akkeyeyu
tuh nga in lain mwet lokoalok luk Ac ase ku nu sik in
kutangla loang lalos. **31** Suwoswoslana orekma lun God
se inge, Kas lal arulana pwaye ac fal in lulalfongiyuk! El
oana sie mwe loang Nu sin mwet nukewa su suk molela
sel. **32** LEUM GOD mukena El God; God mukena El
mwe loang lasr. **33** God se inge El nien molela ku luk; El
oru inkanek luk in misla ac wo. **34** El akkeye niuk in
suwohs oana soko deer; El karinginyu fineol uh. **35** El
akpahyeyu nu ke mweun Tuh nga in ku in orekmakin
mwe pisr kulana. **36** O LEUM GOD, kom karinginyu ac
moliyula; Kasru lom oru nga in pwengpeng. **37** Kom
karinginyu tuh nga in tia sruoh, Ac nga soenna ikori. **38**
Nga ukwe mwet lokoalok luk ac kutangulosla; Nga tia tui
nwe ke na nga kunauselosla. **39** Nga srunglulosi, ac
elos tia ku in tuyak; Elos kutangyukla oan ye mutuk. **40**
Kom akkeyeyu nu ke mweun Ac ase kutangla fin mwet
lokoalok luk. **41** Kom oru mwet lokoalok luk in kaing
likiyu; Nga kunauselosla su srungayu. **42** Elos suk mwet
in kasrelos, a wangin mwet molelosla; Elos pang nu

sin LEUM GOD, a El tiana topuk. **43** Nga toanelosi, ac
elos ekla oana kutkut; Nga itungulosi oana fohk furarrar
inkanek uh. **44** Kom moliyula liki mwet alein nu sik, Ac
oakiya tuh nga in leum fin mutunfacl uh; Mwet ma nga
tia etu, inge elos orekma nu sik. **45** Mwetsac elos srim
ye mutuk; Ke elos lohng pusrek, elos akos. **46** Pulaik
lalos wanginla Ac elos rarrar ke elos tuku liki pot ku lalos.
47 LEUM GOD El moul! Kaksakin El su nien molela
luk! Fahkelik pwengpeng lun God ku su moliyula! **48**
El ase kutangla fin mwet lokoalok luk; El akpusiselye
mutunfacl su muta ye kolyuk luk **49** Ac moliyula liki mwet
lokoalok luk. O LEUM GOD, kom ase kutangla fin mwet
lokoalok luk Ac liyeyuyang liki mwet sulallal. **50** Ouinge
nga kaksakin kom inmasrlon mutunfacl uh; Nga onkakin
on in kaksak nu sum. **51** God El sang kutangla lulap nu
sin tokosra lal; El akkalemye lungse kawil lal nu sel su el
sulela, Aok, nu sel David ac fita lal ma pahtpat.

23 David, wen natul Jesse, el pa mwet se su God El
oru in pwengpeng, su God lal Jacob el sulella tuh
elan tokosra, oayapa el pa mwet orek on wolana lun
mwet Israel. Pa inge kas safla lal David: **2** Ngun lun
LEUM GOD kaskas nu sik tuh nga in fahk nu suwos;
Kas lal oan in oalik. **3** God lun Israel El kaskas tari; El su
karinganang Israel El fahk nu sik, "Tokosra se su leum
ke nununku suwohs, Su akos God ke el leumi mwet uh,
4 El oana kalmen faht ke sie lotutang wangin pukunyeng,
Faht se su oru mah uh saromrom tukun af uh." **5** Pa
inge ouiyen akinsewowo lun God nu sin fita luk, Mweyen
El orala sie wulela nu sik su fah oan ma pahtpat, Sie
oakwuk su ac fah tia kunausyukla, Sie wulela su ac
fah tia ikilyukla. Pwayena ma nga lungse. Pa inge mwe
kutangla luk, Ac God El ac fah oru tuh in sikyak ouinge.
6 A mwet tia etu ke God elos oana otonmu ma mwet
uh sisla; Wangin mwet ku in kahlye fin tia nukla pao. **7**
Kom enenu in orekmakin kufwen sroasr osra, ku osra in
fakfuk; Mwet inge ac fah firiryak nufon. **8** Pa inge inen
mwet mweun pwengpeng lal David: mwet se meet uh
pa Josheb Basshebeth mwet Tachemon, ac el mwet
kol lun u se pangpang "Mwet Tolu" ah. El anwuk kin
osra natul lain mwet oalfoko, ac uniya nufon ke mweun
sefanna. **9** Mwet se akluo ke mwet pwengpeng tolu inge
pa Eleazar, wen natul Dodo in sou lal Ahoh. Sie len ah,
el ac David lain mwet Philistia su fahsreni in mweun.
Mwet Israel elos foloki, **10** a el tu na lain mwet Philistia
nwe ke na paol tulakyak ac el tia ku in fuhlela cutlass
natul ah. LEUM GOD El oru kutangla na yohk se in len
sac. Tukun tari mweun ah, mwet Israel elos folokla nu
yorol Eleazar ac elos sarukla mwe mweun liki monin
mwet misa. **11** Mwet se aktolu ke mwet pwengpeng tolu
ah pa Shammah, wen natul Agee, mwet Harar. Mwet
Philistia elos tuh fahsreni nu Lehi, acn se ma oasr ima in
pea se we. Mwet Israel elos kaing liki mwet Philistia, **12**
a Shammah el tia kaing. El tu na in ima sac ac loangela,
ac uniya mwet Philistia. LEUM GOD El oru kutangla na
yohk se in len sac. **13** Ke apkuranyang pacl in kosrani
ah, tolu sin u se pangpang "Mwet Tolngoul" eltal tufokla
nu ke Luf Adullam, acn David el tuh muta we. In pacl sac
pacna oasr un mwet Philistia su muta ke nien aktuktuk
ke Infahlfal Rephaim. **14** Ke pacl se ingan David el
muta ke sie tohktok ma kuhlusyukyak, ac sie pac un
mwet Philistia elos sruokya acn Bethlehem ac muta
we. **15** David el srounfusryak ac fahk, "Nga ke sie mwet
in use kutu kof ah nimuk ke lufin kof se ke mutunpot
Bethlehem." **16** Mwet mweun pwengpeng tolu ah elos
fokoko na sifacna utyak sasla nien aktuktuk lun mwet
Philistia, na utiya kof ke lufin kof sac, ac usla nu yorol
David. Tusruktu el tiana nimya, a el okoala nu infohk
uh tuh in mwe kisa nu sin LEUM GOD. **17** El fahk, "O
LEUM GOD, nga koflana nim kof se inge, mweyen ac
oana ngan nim srahn mwet su pilesrala moul lalos inge!"
Ouinge el srangesr nim. Na pa ingan orekma pulaik lun
mwet mweun pwengpeng tolu ah. **18** Abishai, tamulel lal
Joab (nina kialtal pa Zeruiah) el pa mwet kol lun "Mwet
Pwengpeng Tolngoul." El anwukkin osra natul lain mwet
tolfoko, ac uniya nufon. Na el mutawauk in pwengpeng
inmasrlon "Mwet Tolngoul" ah. **19** El pa pwengpeng
emeet sin "Mwet Tolngoul," ac el mwet kol lac lalos,
tusruktu el tia arulana pwengpeng oana "Mwet Tolu" ah.
20 Benaiah, wen natul Jehoiada mwet Kabzeel, el sie
pac mwet mweun pwengpeng, ac pus ma pulaik el orala.
Sie pacl ah el uniya mwet mweun na ku luo lun mwet
Moab. Oayapa sie len ma yohk snow ah, el tufoki nu in
luf se ac uniya lion soko. **21** El uniya pac sie mwet Egypt
na lulap su sruokya osra soko, a Benaiah el lainul ke
sikal soko. El tulakunla osra liki poun mwet Egypt sac,
ac sang unilya. **22** Pa ingan orekma pulaik lal Benaiah
su sie sin "Mwet Tolngoul" ah. **23** Arulana eteyuk el
inmasrlolos, tusruktu el tia pwengpeng oana "Mwet Tolu"
ah. David el sang tuh elan mwet kol fin mwet mweun
karinginyal sifacna. **24** Mwet inge elos wi pac oasr ke un
"Mwet Tolngoul": Asahel, ma wial Joab Elhanan wen
natul Dodo, mwet Bethlehem **25** Shammah ac Elika,
mwet Harod **26** Helez, mwet Pelet Ira wen natul Ikkesh,
mwet Tekoa **27** Abiezer, mwet Anathoth Mebunnai,
mwet Hushah **28** Zalmon, mwet Ahoh Maharai, mwet
Netophah **29** Heleb wen natul Baanah, mwet Netophah
Ittai wen natul Ribai, mwet Gibeah in acn Benjamin
30 Benaiah, mwet Pirathon Hiddai, mwet ke infahlfal
apkuran nu Gaash **31** Abialbon, mwet Arabah Azmaveth,
mwet Bahurim **32** Eliahba, mwet Shaalbon Wen ekasr
natul Jashen Jonathan **33** Shammah, mwet Harar Ahiam
wen natul Sharar, mwet Harar **34** Eliphelet wen natul
Ahasbai, mwet Maacah Eliam wen natul Ahithophel,
mwet Gilo **35** Hezro, mwet Carmel Paarai, mwet Arab **36**
Igal wen natul Nathan, mwet Zobah Bani, mwet Gad **37**
Zelek, mwet Ammon Naharai, mwet Beeroth, su mwet
utuk mwe mweun lal Joab wen natul Zeruiah **38** Ira ac

Gareb, mwet Jattir **39** Uriah, mwet Hit Mwet tolngoul
itkosr inge nufon elos mwet mweun pwengpeng.

24 Sie pac pacl ah, LEUM GOD El kasrkusrak sin mwet
Israel, ac El oru tuh David elan aklokoalokyalos.
LEUM GOD el fahk nu sel, "Fahla oakla mwet Israel ac
mwet Judah." **2** Na David el sapkin nu sel Joab, captain
lun un mwet mweun lal, "Fahla, us mwet pwapa lom ac
fahsr sasla acn lun sruf nukewa in facl Israel, mutawauk
e epang me oatula safla eir, ac oakla pisen mwet uh.
Nga lungse etu lah elos mwet ekasr nufon." **3** A Joab
el topuk nu sin tokosra, "Leum fulat, lela LEUM GOD
lom Elan oru mwet Israel in pus pacl siofok liki pisalos
misenge, ac lela tuh kom in moul ac liye na ke el oru an.
Tusruktu, efu ku kom ke in oekyuk elos?" **4** Na tokosra
el sap Joab ac mwet pwapa lal in akos na ma sap lal. Ac
elos illa liki ye mutal ac som in oek mwet Israel. **5** Elos
tupalla Infacl Jordan ac tulokinya lohm nuknuk selos eir
in Aroer, siti se infulwen infahlfal se in acn Gad. Na elos
sifil fahla liki acn we ac ut epang lac som nu Jazer, **6**
oayapa nu Gilead ac nu Kadesh, in acn lun mwet Hit. Na
elos som nu Dan, ac tok elos som liki Dan, ut roto lac nu
Sidon. **7** Na elos ut eir lac nu Tyre, sie siti oasr kalkal
rauneak, ac tafwela pac nu in siti nukewa lun mwet Hiv
ac mwet Canaan, ac safla na e Beersheba, su oan eir in
acn Judah. **8** Ouinge, elos fufahsryesr in mutunfacl sac
nufon, ac tukun malem eu ac len longoul elos folokla nu
Jerusalem. **9** Elos akkalemye nu sin tokosra pisen mukul
nukewa su ku in wi mweun, tuh na oasr oalfoko tausin
mwet Israel ac lumfoko tausin mwet Judah. **10** Ke David
el orala oaoa sac tari, el luman oela kac, na el fahk nu
sin LEUM GOD, "Nga orala ma koluk na yohk se. Nunak
munas, sisla koluk luk. Ma na lalfon se pa nga orala." **11**
Ke David el tukakek ke lotutang, LEUM GOD El fahk
nu sel Gad, mwet palu lal David, **12** "Fahla fahk nu sel
David lah nga fah sang nu sel ke mwe sulela tolu, ac
el enenu in sulela sie. Nga ac fah oru ma se ma el ac
sulela an." **13** Na Gad el som nu yorol David ac fahk
oana ma LEUM GOD El tuh fahk, na el siyuk sel, "Ma ya
kac kom lungse uh? In oasr sracl fin facl sum ke yac
tolu, ku kom in kaing liki mwet lokoalok lom ke malem
tolu, ku in oasr mas upa se rauni facl sum ke len tolu?
Inge nunku akwoye, na kom fah fahk topuk lom an nu
sik, nga in folokla fahk nu sin LEUM GOD." **14** Na David
el fahk, "Nga arulana fohsak ac nikinyula! Tusruktu nga
tia lungse ngan kalyeiyuk sin mwet uh. Lela in LEUM
GOD na pa orek kaiyuk nu sesr, tuh El pakoten." **15**
Ouinge, LEUM GOD El supwala mas na upa se nu fin
facl Israel, mutawauk ke lotutang sac nwe ke pacl se El
sulela in tui. Mwet Israel itngoul tausin misa, mutawauk
ke tafunyen epang me nwe eir. **16** Ke pacl se lipufan lun
LEUM GOD akola in kunausla acn Jerusalem, na LEUM
GOD El aolla nunak lal ke kaiyuk se el akola in oru nu
sin mwet uh, ac el fahk nu sin lipufan se ma uniya mwet
ah, "Tui! Tari fal!" Lipufan sac el muta ke acn in kulkul
wheat lal Araunah, mwet Jebus. **17** David el liye lipufan
se ma uniya mwet uh, ac el fahk nu sin LEUM GOD,
"Nga pa mwet se ma orala ma koluk se inge. Nga pa
oasr mwata ke tafongla sac. Mea mwet inge orala? Fal
kom in kaiyu ac sou luk uh." **18** In len sacna, Gad el som
nu yorol David ac fahk nu sel, "Utyak nu ke acn in kulkul
wheat lal Araunah, ac musaela sie loang nu sin LEUM
GOD we." **19** David el akos sap lun LEUM GOD, ac el
som oana ma Gad el fahk nu sel. **20** Araunah el ngeti ac
liyal tokosra ac mwet pwapa lal ke elos fahsr in utyak
nu yorol. El putati nu infohk uh ye mutal David **21** ac
siyuk, "Leum fulat, efu ku kom tuku?" David el topuk,
"Nga tuku in molela acn in kulkul wheat lom uh, ac etoak
sie loang nu sin LEUM GOD, in tulokinya mas upa se
orek inge." **22** Na Araunah el fahk, "O leum fulat, eis
na lom, ac kisakin kutena ma kom lungse nu sin LEUM
GOD. Cow mukul pa inge — kom ku in orek mwe kisa
firir kac fin loang an, ac srenenu lalos ac ipinsak ke acn
in kulkul wheat uh ku in orekmakinyuk mwe etong." **23**
Araunah el sang ma inge nukewa nu sin tokosra ac
fahk nu sel, "Lela LEUM GOD lom Elan insewowo ke
mwe kisa lom." **24** A tokosra el topuk, "Mo. Nga ac moli
nu sum ke ma inge. Nga tia ku in sang nu sin LEUM
GOD luk mwe kisa ma tuku nu sik ke wangin molo."
Na el molela acn in kulkul wheat sac ac cow mukul uh
ke ipin silver lumngaul. **25** Ac el etoak sie loang nu sin
LEUM GOD, ac kisakin mwe kisa firir, ac mwe kisa in
akinsewowo. Ac LEUM GOD El topuk pre lal, ac mas
upa se in acn Israel ah wanginla.

Sie Tokosra

1 In pulan pacl se inge Tokosra David el arulana
matuoh. Mwet kulansap lal finne katelya ke kaot
fusrfusr, a el tiana fusrfusr. **2** Ouinge mwet kulansap
lal elos fahk nu sel, “Leum lasr, lela kut in sokak sie
mutan fusr in muta yurum in karingin kom. El ac fah oan
apkuran nu yurum, in akfusrfusrye kom.” **3** Sukok se inge
orek in acn Israel nufon, nwe ke elos konauk sie mutan
na oasku in acn Shunem, su pangpang Abishag, ac
elos usalu nu yorol tokosra. **4** Mutan se inge el arulana
oasku. El muta yurin tokosra ac kulansupwal, tusruktu
tokosra el tiana oru kutu ma nu sel. **5** Inge, Adonijah
wen natul David sel Haggith, el sifacna akfulatyalak ac
fahk, “Nga pa ac tokosra.” El akoela chariot ac mwet
kasrusr fin horse, ac sulela mwet lumngaul in atlol. **6** El
mukul na oasku se, ac el pa matu sin mukul natul David
ma srakna moul. Wanginna pacl David el multikin nu
sel ke ma el oru. **7** Adonijah el pwapa nu sel Joab (su
nina kial pa Zeruiah) ac nu sel Abiathar mwet tol, ac
eltal insese in kasrel ke pwapa lal. **8** Tusruktu Zadok
mwet tol, ac Benaiah wen natul Jehoiada, ac Nathan
mwet palu, Shimei, Rei, ac mwet mweun karinginyal
David, elos nukewa tia insese nu sel Adonijah. **9** Sie
len ah Adonijah el orek kisa ke sheep, cow mukul, ac
cow fusr na fact, in acn se pangpang Eot in Serpent,
ma apkuran nu ke unon in kof Enrogel. El suli kutu sin
tamulel lal su wen pac natul David, wi pac mwet kacto
lun tokosra su mwet Judah, elos in tuku nu ke kufwa in
kisa se inge. **10** Tusruktu el tia solal Solomon, sie pac
tamulel lal, ku Nathan mwet palu, ku Benaiah, ku mwet
mweun karinginyal tokosra. **11** Na Nathan el som nu
yorol Bathsheba, nina kial Solomon, ac siyuk sel, “Ku
kom soenna lohng lah Adonijah, wen natul Haggith, el
sifacna akwalyalak nu ke tokosra? Ac Tokosra David el
tiana etu. **12** Kom fin lungse loangela moul lal Solomon,
wen nutum, oayapa moul lom sifacna, kasru luk nu sum
pa inge: **13** kom in aksaye som nu yorol Tokosra David
ac siyuk sel, ‘Leum Fulat, ya kom tuh tia wulela nu
sik Inen LEUM GOD mu Solomon, wen nutik, pa ac
tokosra in aol kom? Fuka tuh Adonijah el tokosrala?’” **14**
Ac Nathan el sifilpa fahk, “Kom ac srakna sramsram
nu sel Tokosra David, na nga ac utyak ac akkeye ma
kom srumun an.” **15** Ouinge Bathsheba el som in osun
nu sin tokosra infukil in motul sel. Tokosra el arulana
matuoh, ac Abishag, mutan fusr Shunem sac, el muta
infarol karinganul. **16** Bathsheba el pasrla nu ye mutun
tokosra, ac tokosra el siyuk sel, “Mea kom lungse?” **17**
Bathsheba el topuk, “Leum Fulat, kom tuh wulela na ku
nu sik Inen LEUM GOD lom mu Solomon, wen nutik, pa
ac aol kom in tokosra. **18** Tuh pa Adonijah el tokosrala
tari, ac kom tiana etu. **19** El kisakin mwe kisa na pus
ke cow mukul, sheep, ac cow fusr na fact, ac suli wen
nutum an, ac Abiathar mwet tol, ac Joab captain lun un
mwet mweun lom nu ke kufwa uh, a el tia solal Solomon,
wen nutum. **20** Leum fulat, mwet Israel nukewa tawi kom
in fahk nu selos lah su ac aol kom in tokosra. **21** Kom fin
tia akkalemye inge, na pacl se na kom ac misa, nga ac
Solomon, wen nutik, ac fah oaoala mwet lokoalok lain
tokosra.” **22** El srakna sramsram, na Nathan el sun lohm
sin tokosra. **23** Fwackyang nu sin tokosra lah mwet palu
el a inge, na Nathan el utyak ac pasrla yetun tokosra. **24**
Na el fahk, “Ya kom fahkla tari lah Adonijah pa ac aol
kom in tokosra uh? **25** Misenge na el som ac kisakin
mwe kisa pukanten ke cow mukul, sheep, ac cow fusr na
fact. El suli wen nutum nukewa, ac Joab captain lun un
mwet mweun lom, ac Abiathar mwet tol, ac ingena elos
tukeni mongo, sasa, ac fahk, ‘In paht moul lal Tokosra
Adonijah!’ **26** Tusruktu el tiana suliyu, ku Zadok mwet tol,
ku Benaiah, ku Solomon. **27** Ya kom insese nu kac, ac
tiana fahk nu sin mwet pwapa lom lah su ac aol kom in
tokosra?” **28** Ac Tokosra David el fahk, “Sap Bathsheba
elan foloko.” Ac el foloko ac tu ye mutal. **29** Na tokosra
el fahk nu sel, “Nga wuleot nu sum Inen LEUM GOD
moul, su tuh moliyula liki ongoiya luk nukewa, **30** lah
misenge nga srakna sruokya wulela se ma nga tuh orala
nu sum Inen LEUM GOD lun Israel: lah Solomon, wen
nutum, pa ac aolyu in tokosra.” **31** Bathsheba el pasrla
nwe ten ac fahk, “Lela tokosra, leum luk, in moul ma
pahtpat!” **32** Na Tokosra David el sapla nu sel Zadok,
Nathan, ac Benaiah. Ke elos tuku, **33** el fahk nu selos,
“Us mwet kacto luk in wi kowos, ac sang Solomon, wen
nutik, elan kasrusr fin kosro miul nutik sifacna, ac pwanul
nwe ke Unon in kof Gihon, **34** yen ma Zadok ac Nathan
ac fah akmusraella we tuh elan tokosrala lun Israel. Na
kowos ukya mwe ukuk ac sasa ac fahk, ‘In paht moul
lal Tokosra Solomon!’ **35** Kowos welul na foloko nwe
ke na el muta fin tron luk uh. El fah aolyu in tokosra,
mweyen el pa nga sulela in leumi Israel ac Judah.” **36**
Benaiah el topuk, “Ac fah ou lungse lom, ac lela LEUM
GOD lom Elan akkeye! **37** Leum Fulat, oana ke LEUM
GOD El wi kom, lela Elan welul pac Solomon, ac oru
tuh tokosrai lal in akinsewowoyeyuk yohk liki tokosrai
lom.” **38** Ouinge Zadok, Nathan, ac Benaiah, ac mwet
mweun karinginyal tokosra, elos eisalang Solomon nu
fin miul natul Tokosra David, ac pwanul nwe ke Unon
in kof Gihon. **39** Zadok el srukak oil in olive se ma el
use liki Lohm Nuknuk sin LEUM GOD ac mosrwella
Solomon. Elos ukya mwe ukuk ac mwet nukewa sala ac
fahk, “In paht moul lal Tokosra Solomon!” **40** Ouinge
Solomon el folokla, ac mwet nukewa fahsr tokol, ac
sasa ke engan. Pusren mwe ukuk natulos arulana yohk,
pwanang infohk uh kusrusryak. **41** Ke Adonijah ac mwet
welul elos aksafye mongo lalos, elos lohngak pusra
sac. Ac ke Joab el lohng pusren mwe ukuk el siyuk,
“Efu ku siti uh arulana ngisyak?” **42** El srakna kaskas a
Jonathan wen natul mwet tol Abiathar, el tuku. Adonijah
el fahk, “Utyak. Ke kom mwet wo se, kalem lah oasr

pweng wo kom us." **43** Jonathan el topuk ac fahk, "Tia
wo ma! Tokosra David, leum lasr, el sraklalak Solomon
elan tokosra. **44** El supwalla Zadok, Nathan, Benaiah,
ac mwet mweun karinginyen tokosra in pwanul. Elos
sang el kasrusr fin miul natul tokosra, **45** na Zadok ac
Nathan akmusraella ke Unon in kof Gihon. Na elos ilyak
nu in siti uh ac sasa, ac mwet nukewa tukeni wonak
ke engan. Pa ingan pusra se kowos lohng ah. **46** Inge
Solomon el tokosra. **47** Oayapa mwet kacto lun tokosra
elos utyak nu yorol Tokosra David ac fahk, 'Lela God lom
Elan oru tuh Solomon elan pwengpeng yohk liki kom,
ac tokosrai lal in akinsewowoyeyuk yohk liki tokosrai
lom.' Na Tokosra David el pasrla fin mwe oan kial **48**
ac pre ac fahk, 'Lela kut in kaksakin LEUM GOD lun
Israel, su orala tuh sie sin wen nutik in aolyula in tokosra
misenge, oayapa ke El lela nga in moul nwe ke nga
liye!'" **49** Na mwet welul Adonijah elos sangeng, ac elos
nukewa tuyak ac folokelik nu yen selos. **50** Adonijah el
arulana sangeng sel Solomon, ac el som nu in Lohm
Nuknuk sin LEUM GOD, ac sruokya koac ke loang uh.
51 Fwackyang nu sel Tokosra Solomon lah Adonijah el
sangeng sel, ac el sruokya koac ke loang sac ac fahk,
"Nga kena Tokosra Solomon elan fulahk nu sik meet lah
el ac tia sap in anwuki nga." **52** Solomon el topuk, "El fin
pwaye nu sik, tia sokofanna aunsifal fah pusralyukla, a el
fin tia pwaye nu sik, el ac misa." **53** Na Tokosra Solomon
el sapla in utuki Adonijah liki loang sac. Adonijah el som
nu yorol tokosra, ac pasrla ye mutal, ac tokosra el fahk,
"Kom ku in som nu lohm sum."

2 Ke David el apkuran in misa, el pangnol Solomon,
wen natul, ac sang kas in kasru safla lal nu sel: **2**
"Pacl in misa luk apkuranme. Kom in ku ac pulaik na, **3**
ac oru ma LEUM GOD lom El sapkin nu sum. Akos ma
sap ac ma oakwuk lal nukewa, oana ma simla ke ma
sap lal Moses, tuh yen nukewa kom som nu we kom
fah wo ouiyom in ma nukewa kom oru. **4** Kom fin akos
LEUM GOD, El ac akpwayeye wulela lal nu sik ke El
fahk mu fwilin tulik nutik ac fah leumi Israel nwe tok,
ke lusenna pacl elos liyaung ac akos ma nga sapkin
nu selos ke insialos ac ngunalos nufon. **5** "Sayen ma
inge, oasr sie pac ma. Kom esam ma Joab el tuh oru nu
sik ke el uniya mwet kol fulat luo lun un mwet mweun
lun Israel, Abner wen natul Ner, ac Amasa wen natul
Jether. El akmuseltalu ke pacl in misla, ke sripen el ke
foloksak ke mwet eltal uniya ke mweun. El uniya mwet
ma wangin ma koluk la, ac inge nga eis mwatan ma el
oru ac keok kac. **6** Kom etu na ma fal kom in oru. Nimet
lela elan misa ke pacl fal lal, a kom in unilya. **(Sheol
h7585)** **7** "Ac nu sin wen natul Barzillai, kom in oru kulang
nu selos ac liyalosyang, mweyen elos tuh kulang nu sik
ke nga kaingkunul Absalom, tamulel lom. **8** "Ac nu sel
Shimei, wen natul Gera mwet Bahurim in acn Benjamin,
el tuh selngawiyu ke kas na mwen ke len se nga som nu
Mahanaim. Tusruktu ke el tuh sunyu Infacl Jordan, nga
tuh wulela na ku nu sel ke Inen LEUM GOD lah nga ac
tia sap in anwuki el. **9** Tuh kom in tia fuhlela in wangin
kalya nu sel. Kom etu na ma fal kom in oru. Nimet lela
elan misa ke pacl fal lal, a kom in unilya." **(Sheol h7585)**
10 David el misa, ac pukpuki el in Siti sel David. **11** El
tuh tokosra lun Israel ke yac angngaul. El muta Hebron
ke yac itkosr, ac Jerusalem ke yac tolngoul tolu. **12**
Solomon el aolulla David, papa tumal, in tokosra, ac
tokosrai lal oakwuki arulana ku. **13** Na Adonijah, su nina
kial pa Haggith, el som nu yorol Bathsheba, nina kial
Solomon. Bathsheba el siyuk, "Ya kom tuku ke misla?"
Adonijah el topuk, "Aok." **14** Na el sifilpa fahk, "Oasr ma
se nga ke siyuk sum." Bathsheba el siyuk, "Mea se?" **15**
El topuk, "Kom etu lah nga lukun tokosrala, ac mwet
Israel nukewa nunku mu ac ouinge. Tuh pa sikyak tuh
na tamulel se luk pa tokosrala, mweyen pa inge lungse
lun LEUM GOD. **16** A inge oasr enenu se luk. Nunak
munas, nimet srunga." Bathsheba el siyuk, "Ku mea se?"
17 El topuk, "Nunak munas, siyuk sel Tokosra Solomon
tuh nga in payukyak sel Abishag, mutan fusr Shunem
sac. Nga etu lah el tia ku in folokunla ngusr lom uh." **18**
Bathsheba el topuk, "Wona. Nga ac tafwekomla nu sel
tokosra." **19** Ouinge Bathsheba el som nu yorol tokosra
in tafwella Adonijah nu sel. Ac tokosra el tuyak in paing
nina kial, ac pasrla nu sel. Na el muta fin tron lal ac sap
in utuku pac sie tron nu layen layot sel, nina kial elan
muta fac. **20** Na Bathsheba el fahk, "Oasr enenu srisrik
se luk nga ke siyuk sum. Nunak munas nimet folokin."
Tokosra Solomon el siyuk, "Nina, mea se? Nga ac tia
folokin ngusr lom an." **21** Na nina kial ah fahk, "Eisalang
Abishag kial Adonijah, tamulel lom." **22** Tokosra el siyuk,
"Efu kom ku siyuk ngan eisalang Abishag nu sel? Ac
kom ku tia siyuk pacna ngan sang tokosrai luk nu sel, lah
el tamulel matu luk, ac oayapa nu sel Abiathar mwet tol,
ac Joab su welul lac?" **23** Na Solomon el orala wulela
ku se lal Inen LEUM GOD ac fahk, "Nga fin tia unilya
Adonijah ke sripen siyuk kutasrik se lal inge, lela LEUM
GOD Elan uniyuwi! **24** LEUM GOD El oakiyuwi ku fin
tron lal David, papa tumuk, ac El akpwayeye wulela lal
ac ase tokosrai nu sik, ac nu sin tulik nutik. Nga fulahk
Inen LEUM GOD lah Adonijah el ac anwuki na misenge!"
25 Ouinge Tokosra Solomon el sapkin nu sel Benaiah, ac
el som unilya Adonijah. **26** Na Tokosra Solomon el fahk
nu sel Abiathar mwet tol, "Folokla nu acn sum in acn
Anathoth. Fal na in anwuki kom, tuh nga ac tia lela in
sa anwuki kom, ke sripen kom tuh liyaung Tuptup in
Wuleang lun LEUM GOD, oayapa kom tuh welul David,
papa tumuk, in mwe elya nukewa ma sikyak nu sel." **27**
Ouinge Solomon el sisella Abiathar liki orekma lun mwet
tol lun LEUM GOD, ac ma inge akpwayeyela kas lun
LEUM GOD su El tuh fahk in acn Shiloh kacl Eli mwet
tol ac fwilin tulik natul. **28** Joab el lohng ke ma sikyak
inge. (El tuh kasrel Adonijah, ac tia kasrel Absalom.)
Ouinge el kaingla nwe ke Lohm Nuknuk sin LEUM GOD,

ac sruokya sruwasrik in loang sac. **29** Ke fwackyang nu
sel Tokosra Solomon lah Joab el kaingla nu ke Lohm
Nuknuk sin LEUM GOD ac tu sisken loang sac, na
Solomon el supwala mwet se in siyuk sel lah efu el ku
kaingla nu ke loang sac. Na Joab el topuk mu, “Nga
kaingla nu yurin LEUM GOD mweyen nga sangeng sel
Solomon.” Na Tokosra Solomon el supwalla Benaiah
elan som unilya Joab. **30** El som nwe ke Lohm Nuknuk
sin LEUM GOD ac fahk nu sel Joab, “Tokosra el sap kom
in tufokla.” Joab el topuk, “Mo, nga ac misa na inse.”
Na Benaiah el folokla nu yorol tokosra, ac tafweang ma
Joab el fahk. **31** Solomon el fahk, “Oru oana el fahk
an. Unilya ac piknilya, tuh nga, ku kutena sin tulik natul
David, fah tia eis mwatan ma Joab el oru ke el uniya
mwet su wangin mwata. **32** LEUM GOD El ac fah sang
kalya nu sel Joab ke akmas el tuh orala a wangin eteya
sel David, papa tumuk. Joab el uniya mwet luo su wo
lukel na ac wangin mwata: Abner, mwet kol fulat lun un
mwet mweun lun Israel, ac Amasa, mwet kol fulat lun un
mwet mweun lun Judah. **33** Mwatan akmas ingan ac fah
putatyang nu facl Joab, ac nu fin fwilin tulik natul nwe
tok. A LEUM GOD El ac sang wo ouiya nu sin tulik natul
David, su ac muta fin tron lal.” **34** Ouinge Benaiah el
som nu ke Lohm Nuknuk sin LEUM GOD, ac unilya Joab
ac piknilya in acn sel yen mwesis. **35** Tokosra el oru tuh
Benaiah elan mwet kol fulat lun mwet mweun in aolul
Joab, ac sang acn lal Abiathar, mwet tol, nu sel Zadok.
36 Na tokosra el solalma Shimei ac fahk nu sel, “Musaela
sie lohm ah sum in Jerusalem. Muta loac, ac tia illa liki
siti uh. **37** Kom fin fahsr alukela infacl srisrik Kidron, na
pwayena kom ac fah misa, ac koluk kac uh fah ma lom
sifacna.” **38** Shimei el topuk, “Wona, Leum fulat. Nga ac
oru oana kom fahk an.” Ouinge el mutana Jerusalem ke
len puspis. **39** Tusruktu, yac tolu tok, luo sin mwet kohs
lal kaingla nu yorol Achish wen natul Maacah, su tokosra
lun acn Gath. Ke Shimei el lohng lah eltal oasr Gath, **40**
el akoela donkey natul, ac som nu yorol Tokosra Achish
nu Gath, in suk mwet kohs lal ah. Ke el konaltalak el
folokunultalma nu lohm sel. **41** Ke Solomon el lohng ma
Shimei el oru, **42** el solalma ac fahk nu sel, “Nga tuh oru
kom wulela Inen LEUM GOD mu kom ac tiana illa liki
acn Jerusalem, ac nga sensenkakin kom mu kom fin illa,
pwayena kom ac misa. Ku kom tuh tia insese nu kac, ac
fahk mu kom ac akosyu? **43** Na efu ku kom kunausla
wulela lom, ac tia akos ma nga sapkin? **44** Kom arulana
etu ma koluk nukewa ma kom tuh orala nu sel David,
papa tumuk. LEUM GOD El ac kalyei kom kac. **45** A El
ac akinsewowoyeyu, ac El ac akkeye tokosrai lal David
nwe tok.” **46** Na tokosra el sapkin nu sel Benaiah, ac
el som unilya Shimei. Inge ku nukewa ke tokosrai oan
inpaol Solomon.

3 Solomon el kupasryang nu sin tokosra Egypt ke el
payukyak nu sin acn se natul. El use mutan sac nu in
Siti sel David elan muta we nwe ke el aksafyela musa
lal ke lohm sin tokosra, ac Tempul, ac pot rauneak acn
Jerusalem. **2** Soenna oasr tempul musala nu sin LEUM
GOD, ke ma inge mwet uh srakna orek kisa fin loang
pus. **3** Solomon el lungse LEUM GOD, ac el fahsrna ke
mwe luti lal David, papa tumal. Ma sefanna, el oayapa
uniya kosro ac orek kisa ke loang pus. **4** Sie pacl ah, el
som nu Gibeon in orek kisa we, ke sripen loang se we
ah arulana pwengpeng. Arulana pus mwe kisa firir el oru
in acn sac meet. **5** In fong sac LEUM GOD El sikyak
nu sel in sie mweme ac siyuk sel, “Mea kom lungse
ngan sot nu sum?” **6** Solomon el topuk, “Pacl nukewa
kom akkalemye lungse lom nu sin mwet kulansap lom,
David, papa tumuk, ac el tuh wo ac inse pwaye ac
suwohs nu sum. Ac kom srakna akkalemye lungse lulap
ac kawil lom nu sel ke kom sang sie wen su aolul in
leum misenge. **7** O LEUM GOD luk, kom lela ngan aolla
papa tumuk in tokosra, nga finne srakna fusr ac tia etu in
kol. **8** Nga inge, inmasrlon mwet su kom sulela tuh in
mwet lom, sie mutunfacl lulap su tia ku in oaoala. **9** Ke
ma inge, ase nu sik lalmwetmet, tuh nga fah ku in kol
mwet lom ke suwohs, ac in etu inmasrlon ma wo ac ma
koluk. Fin tia ouinge, nga ac leumi mwet puspis lom inge
fuka?” **10** LEUM GOD El insewowo lah Solomon el siyuk
ke ma se inge, **11** na El fahk nu sel, “Mweyen kom siyuk
ke lalmwetmet in leumi mwet uh ke suwohs, ac tia siyuk
ke moul loes nu sum sifacna, ku ke mwe kasrup, ku
ke mwet lokoalok lom in misa, **12** nga ac fah sot ma
kom siyuk kac. Nga ac sot lalmwetmet ac etauk yohk liki
mwet nukewa meet liki kom, oayapa elos su ac fah tuku
tukum. **13** Nga fac oayapa sot ma kom tia siyuk kac: in
moul lom nufon kom ac kasrup ac fulat, yohk liki tokosra
nukewa saya. **14** Ac kom fin akos ac liyaung ma sap ac
oakwuk luk nukewa, in oana David papa tomom, nga ac
fah akloesye moul lom.” **15** Solomon el ngutalik ac akilen
lah LEUM GOD El kaskas nu sel in mweme sac, na el
som nu Jerusalem ac tu mutun Tuptup in Wuleang lun
LEUM GOD ac orek kisa firir ac mwe kisa in akinsewowo
nu sin LEUM GOD. Toko el orala kufwa se nu sin mwet
kacto lal nukewa. **16** Sie len ah, mutan kosro luo tuku
ac utyak nu ye mutal Tokosra Solomon. **17** Sie seltal
fahk, “Leum fulat, nga ac mutan se inge muta in lohm
sefanna, ac nga oswela tulik mukul se ke mutan se inge
el muta yuruk. **18** Len luo tukun nga oswela wen se nutik
ah, el oswela pac tulik mukul se. Kut mwet luo na pa
muta in lohm sac, ac wangin mwet saya. **19** Na sie fong
ah el motul folosuwosla toanya tulik natul ah, na tulik sac
misa. **20** El tukakek ke infulwen fong, ac use tulik misa
natul ah nu yuruk, ac el usla tulik nutik ah nu yorol ke
nga srakna motul. **21** In lotu tok ah nga ngutalik ac oru
ngan katiti tulik se nutik ah, tuh na el misa. Ac ke nga
lohang nu kacl, nga akilen tuh na tia ma nutik.” **22** A
mutan se ngia fahk, “Mo! Tulik se ma moul uh ma nutik,
ac ma se ma misa ah ma nutum!” Mutan se meet ah

topuk, “Mo! Tulik se ma misa ah ma nutum, ac ma se
ma moul uh ma nutik!” Ouinge eltal akukuinla ye mutal
tokosra. **23** Na Tokosra Solomon el fahk, “Komtal kewa
fahk mu ma natul pa tulik se ma moul uh, ac ma se ma
misa ah ma nutin mutan se ngia.” **24** Tokosra el sap in
utuku sie cutlass, na ke utuku **25** el fahk, “Fulungya tulik
se ma moul an in ip luo, ac sang la nu sin sie, ac la nu
sin sie.” **26** Mutan se ma natu tulik se ma moul ah, ke
yohk pakomuta ac lungse lal nu sin tulik sac, el fahk
nu sin tokosra, “Leum fulat, nunak munas nimet unilya!
Eisalang nu sel!” A mutan se ngia fahk, “Nimet eisalu nu
sesr kewa. Fulungilya in ip luo.” **27** Na Solomon el fahk,
“Nimet uniya tulik sacn! Sang nu sin mutan se meet an.
El pa nina na pwaye kial an.” **28** Ke pacl se mwet Israel
lohng ke nununku se lal Solomon inge, elos nukewa
arulana akfulatyal, mweyen elos etu lah LEUM GOD El
sang lalmwetmet nu sel elan oru nununku fal ac suwohs.

4 Solomon el tokosra lun Israel nufon, **2** ac mwet wal
fulat yal pa: Mwet tol: Azariah, wen natul Zadok **3**
Mwet sim inkul lun tokosra: Elihoreph ac Ahijah, wen
natul Shisha Mwet liyaung ma simla: Jehoshaphat, wen
natul Ahilud **4** Mwet kol fulat lun un mwet mweun:
Benaiah, wen natul Jehoiada Mwet tol: Zadok ac Abiathar
5 Leum fin mwet suksuk ke kais sie acn: Azariah, wen
natul Nathan Mwet kasru fulat nu sin tokosra: mwet
tol Zabud, wen natul Nathan **6** Mwet kol lun mwet
kulansap ke inkul fulat: Ahishar Mwet kol fin mwet
kumakinyuk: Adoniram, wen natul Abda **7** Solomon el
srisrngiya mwet suksuk singoul luo fin acn Israel nufon.
Ma kunalos in fosrngakunma mwe mongo nu inkul sin
tokosra liki acn selos — kais mwet suksuk karingin
malem se ke yac se. **8** Pa inge inelos ac acn elos
karingin: Benhur: infulan eol Ephraim **9** Bendeker: siti
lun Makaz, Shaalbim, Beth Shemesh, Elon, ac Beth
Hanan **10** Benhesed: siti lun Arubboth, ac Socoh ac acn
Hepher nufon **11** Benabinadab, su payuk sin Taphath,
acn se natul Solomon: acn Dor nufon **12** Baana, wen
natul Ahilud: siti Taanach ac Megiddo, ac acn nukewa
apkuran nu Beth Shan ma apkuran nu ke siti srisrik
Zarethan, eir in siti srisrik Jezreel, fahla nwe ke siti
Abel Meholah ac Jokmeam **13** Bengeber: siti Ramoth
in acn Gilead, ac acn srisrik nukewa in acn Gilead ma
lun sou lal Jair, su ma in fwil natul Manasseh, ac acn
Argob in acn Bashan. Oasr siti lulap onngoul, ac kewana
potyak, ac mwe sruh ke mutunpot uh orekla ke osra
bronze **14** Ahinadab, wen natul Iddo: acn lal Mahanaim
15 Ahimaaz, su payukyak sel Basemath, sie pac sin
acn natul Solomon: acn lal Naphtali **16** Baana, wen
natul Hushai: acn lal Asher ac siti srisrik Bealoth **17**
Jehoshaphat, wen natul Paruah: acn lal Issachar **18**
Shimei, wen natul Ela: acn lal Benjamin **19** Geber, wen
natul Uri: acn Gilead, facl se ma Sihon (tokosra lun mwet
Amor) ac Og (tokosra lun Bashan) eltal leumi. Sayen
mwet singoul luo inge, oasr sie mwet suksuk fulat solla
in karingin facl sac nufon. **20** Pusiyen mwet Judah ac
Israel oana puk weacn uh. Elos mongo ac nim ac engan.
21 Tokosrai lal Solomon sisani facl nukewa e ke Infacl
Euphrates me nwe ke acn Philistia, ac masrol nu Egypt.
Mwet inge nukewa moli tax nu sel, ac orekma nu sel ke
lusen moul lal nufon. **22** Enenu lal Solomon nu inkul sin
tokosra ke kais sie len pa: pak in flao srik kosra siofok
lumngaul, ac pak in flao yohk kosra tolfoko, **23** cow muta
in kalkal singoul, ac cow forfor saya longoul, ac sheep
siofok, sayen na kosro deer, gazelle, roebuck, ac won.
24 Solomon el leumi facl nukewa roto in Infacl Euphrates,
liki acn Tiphsah ke infacl Euphrates, nwe ke siti Gaza
nu roto. Tokosra nukewa roto in Infacl Euphrates elos
orekma nu sel, ac oasr misla ke facl nukewa ma oan
raunella. **25** Ke lusen moul lal Solomon, mwet nukewa
in acn Judah ac Israel elos mutana in misla ac wangin
mwe fosrnga. Kais sie sou oasr ima in grape ac sak fig
sunalos. **26** Oasr angngaul tausin nien muta lun horse in
chariot natul Solomon, ac singoul luo tausin horse in
mweun natul. **27** Mwet suksuk singoul luo lal inge, elos
akoo mwe mongo nun Tokosra Solomon ac mwet welul
ke tepu lal, kais sie mwet ke malem lal. Elos fosrngakin
mwe enenu nukewa. **28** Kais sie mwet suksuk ac srukak
pac ma kunal ke barley ac mah nu yen ma eneneyuk we.
Ma inge ma nun horse ac kosro saya ma orekmakinyuk.
29 God El sang nu sel Solomon lalmwetmet, ac lemlem,
ac etauk yoklana — alukela ma ku in srikeyuki. **30**
Ouinge Solomon el lalmwetmet liki mwet lalmwetmet lun
acn kutulap, oayapa mwet lalmwetmet lun Egypt. **31** El
lalmwetmet liki mwet nukewa: el lalmwetmet lukel Ethan
mwet Ezrah, ac Heman, Calcol, ac Darda, wen tolu natul
Mahol. Pweng kacl fahsrelik nu in facl nukewa ma oan
apkuran nu we. **32** El orala soakas tolu tausin, ac kinala
on pus liki sie tausin. **33** El sramsram pac ke sak, ac
mwe yokyok, mutawauk ke sak cedar lun Lebanon nwe
ke sak hyssop su kap pe pot uh; ac el sramsram pac
ke kosro, won, wet lulap, ac ik uh. **34** Tokosra nukewa
fin faclu lohng ke lalmwetmet lal inge, ac elos supwala
mwet in lohng sramsram lalmwetmet lal.

5 Tokosra Hiram lun acn Tyre el nuna mwet kawuk lal
David, ac ke el lohng lah Solomon el aolul David,
papa tumal, in tokosra, na el supwala mwet kacto aolyal
nu yorol. **2** Na Solomon el supwala kas inge nu sel
Hiram: **3** “Kom etu lah ke sripen mweun puspis ma
David, papa tumuk, el tuh oru lain mwet lokoalok in facl
ma raunella, pwanang el tuh tia ku in musai sie lohm alu
nu sin LEUM GOD lal, nwe ke na LEUM GOD El sang
elan kutangla mwet lokoalok lal nukewa. **4** Tuh pa inge
LEUM GOD luk El ase misla nu sik yurin mutunfacl su
rauniyula. Wangin mwet lokoalok luk, pwanang wangin
mwe fosrnga nu sik. **5** LEUM GOD El tuh wuleang nu sel
David, papa tumuk, ac fahk, ‘Wen nutum, su nga ac fah
srisrngiya in tokosra aol kom, pa ac fah musai sie tempul
nu sik.’ Ac inge nga sulela nga in musaela tempul se

inge tuh in iwen alu nu sin LEUM GOD luk. **6** Ke ma
inge, kom supwala mwet lom an nu Lebanon in pakiya
kutu sak cedar ah luk. Mwet luk ac welulos orekma, ac
nga ac moli mwet lom ingan ke lupa na kom fahk an.
Kom etu lah mwet luk inge tia etu pakpuk sak oana
mwet lom ingan." **7** Hiram el arulana insewowo ke el
lohng kas lal Solomon, ac el fahk, "Kaksakin LEUM GOD
misenge ke El sang nu sel David wen na lalmwetmet se
natul, in aolul tokosra fin mutunfacl lulap se ingan!" **8** Na
Hiram el supwala kas inge nu sel Solomon: "Nga eis tari
kas lom, ac nga akola in oru ma kom siyuk an. Nga ac
srukak sak cedar ac sak pine. **9** Mwet luk uh ac usya
sak inge Lebanon lac nu wekof ah, ac kapreni nu sie in
ku in pakinyuk nu ke acn kom sulela an. Fin sun acn
ingan, na mwet luk uh ac tulalik ac mwet lom an fah
fosrngakin. Ac nu sum, nga lungse kom in kite mwet
luk inge mongo." **10** Ouinge Hiram el supwala nu sel
Solomon sak cedar ac sak pine nukewa ma el enenu. **11**
Ac Solomon el sang nu sel Hiram million akosr paun in
wheat, ac siofok singoul limekosr tausin gallon in oil in
olive nasnas ke yac nukewa, in sang kite mwet lal. **12**
LEUM GOD El sang lalmwetmet nu sel Solomon, oana
ke El wuleang nu sel. Oasr misla inmasrlol Hiram ac
Solomon, ac eltal orala sie wulela na ku inmasrloltal. **13**
Tokosra Solomon el orani mukul tolngoul tausin liki acn
Israel nufon elan kumakin ke sap ku lal, **14** ac eisalang
Adoniram elan mwet kol lalos. El kitalik mwet inge nu
ke u tolu, mwet singoul tausin ke kais sie u, ac kais
sie u inge ac muta in acn Lebanon ke malem se, ac
malem luo in acn selos. **15** Oasr pac mwet oalngoul
tausin lal Solomon muta uten eol uh orekma ke tufahl
eot, ac mwet itngoul tausin mwe utuk. **16** Solomon el
srela mwet tolu tausin tolfoko in liyalosyang ac fahk ma
elos in oru. **17** Ke sap lal Tokosra Solomon, elos taflela
eot lulap na wowo nu ke pwelung in Tempul uh. **18** Mwet
orekma lal Solomon ac Hiram, ac mwet su tuku liki siti
Gebal, elos akoela pac eot ac ipinsak in musai Tempul.

6 Yac angfoko oalngoul tukun mwet Israel elos illa liki
acn Egypt, in yac akakosr ma Solomon el tokosra
fin acn Israel, ke malem akluo su malem Ziv, Solomon
el mutawauk in musai Tempul. **2** Luin lohm sac, oasr
fit eungoul lusa ac fit tolngoul sralap, ac fit angngaul
limekosr fulata. **3** Infukil in utyak oasr fit singoul limekosr
lusa, ac fit tolngoul sralap oana sralapan inkain lohm
ah. **4** Oasr winto ke sinka in Tempul, oasriksrik luku ah
liki acn loac. **5** Oasr pac lale se orekla ke siska luo ke
Tempul ac tukun Tempul. Lale inge oasr twek tolu kac,
ac fulatan kais sie twek inge fit itkosr tafu. **6** Kais sie
fukil ke twek se oeten ah fit itkosr tafu sralap, ac ke twek
se infulwa ah fit eu sralap, ac twek se oelucng ah fit
singoul tafu sralap. Sinka ke kais sie twek inge minini liki
twek se ten liki, ouinge infukil inge ku in oan fin pesinka
ah finne wangin sak in loang. **7** Eot ma musaela Tempul
uh tufahlla ke nien tufahl eot, pwanang wangin pusren
hammer, ku tuhla, ku kutena kain kufwen sroasr osra
lohngyuk ke pacl musaiyuk Tempul. **8** Nien utyak ke
twek se oeten ke lale se inge, oan layen eir ke Tempul,
ac oasr nien fanyak nu ke twek luo lucng ah. **9** Ouinge
Tokosra Solomon el aksafyela musaiyen Tempul. Tempu
ac loeyuk nu ke siling uh orekla ke sak cedar. **10** Lale se
laesyen Tempul ma twek tolu, su fit itkosr tafu fulatan
kais sie twek, oakwukyang nu pesinka lik ke Tempul, ac
sak cedar pa sruokani nu ke Tempul. **11** LEUM GOD El
fahk nu sel Solomon, **12** "Kom fin akos ma sap ac ma
oakwuk luk nukewa, na nga ac oru nu sum oana nga tuh
wuleang nu sel David, papa tomom. **13** Nga ac fah muta
yurin mwet Israel in Tempul se ma kom musai inge, ac
nga ac fah tiana fahsr lukelos." **14** Ouinge Solomon el
aksafyela musaiyen Tempul sac. **15** Sinka luin lohm uh
afyufi ke ipinsak cedar ke falfuluyak nwe ke siling, ac
falful uh orekla ke sak pine. **16** Sie infukil in lohm sac,
su pangpang Acn Mutal Na Mutal, musala oan etok in
Tempul. Oasr fit tolngoul lusa, ac otolyuk kac orekla ke
ipinsak cedar, fin falfulayak nwe ke siling. **17** Infukil ma
oan meet liki Acn Mutal Na Mutal, oasr fit onngoul lusa.
18 Ac ipinsak cedar inge kihlyak nu ke luman ros ac
fokin mahsrik. In lohm uh nufon afyufla ke sak cedar,
oru tia ku in liyeyuk eot ke sinka ah. **19** Infukil se ma
musaiyukla oan etok luin Tempul uh, pa yen ma Tuptup
in Wuleang lun LEUM GOD in oan we. **20** Infukil se in
lohm uh inge fit tolngoul lusa, tolngoul sralap, ac tolngoul
fulata, ac afyufla ke gold na pwaye. Loang sac afyufla
ke sak cedar. **21** Luin Tempul uh akmusrala ke gold,
ac sein gold sripsripyak ke nien utyak nu infukil se loac
ah, su oayapa akmusrala ke gold. **22** In lohm ah nufon
akmusrala, weang pac loang su oan in Acn Mutal Na
Mutal. **23** Cherub luo orekla ke sak olive ac likiyuki in
Acn Mutal Na Mutal, kais sie fit singoul limekosr fulata.
24 Lusen kais sie posohksok lun cherub se fit itkosr
tafu, pwanang posohksok luo tukeni orala fit singoul
limekosr. **25** Cherub se ngia oapana, oasr fit singoul
limekosr lusen posohksok luo kacl. Cherub luo inge oana
sie ke lupa ac lumah. **26** Fulatan sie cherub inge fit
singoul limekosr, ac ma se ngia oapana. **27** Cherub luo
inge tu asroelik paoltal in Acn Mutal Na Mutal. La paoltal
apusrali infulwen infukil sac, ac layen ngia pusralla sinka
ah. **28** Cherub luo inge akmusrala pac ke gold. **29** Sinka
ke infukil lulap, oayapa infukil luin lohm ah, naweyukla
ke sroal kihlyak nu ke luman cherub, sak palm, ac ros.
30 Finne ke falful in lohm uh, akmusrala pac ke gold. **31**
Srungul ip luo se orekla ke sak olive, oakwuki nu ke
nien utyak nu ke Acn Mutal Na Mutal. Sifen mutunoa ah
orekla raraun. **32** Srungul uh naweyukla ke ma kihlyak
oana cherub, sak palm, ac ros. Srungul uh, sak palm, ac
cherub akmusrala ke gold. **33** Sukan frem in srungul nu
ke infukil lulap ah orekla ke sak olive. **34** Oasr srungul
limlim luo orekla ke sak pine, **35** ac naweyukla ke ma
kihlyak nu ke luman cherub, sak palm, ac ros. Ma inge

kewa akmusrala ke gold. **36** Solomon el musaela sie
kalkal oan likin mutun Tempul uh. El kuhlasak ouinge:
kais sie tak in sak cedar inmasrlon fwilin eot tolu nukewa,
rauneak. **37** Pwelung in Tempul uh oakwuki ke malem
akluo, su malem Ziv, in yac akakosr ma Solomon el
tokosra. **38** In malem se akoalkosr, su malem Bul, in
yac aksingoul sie ma Solomon el tokosra, safla nufon
orekma ke Tempul, oana ma lumweyukla. Solomon el
musaela Tempul ke yac itkosr.

7 Solomon el musaela sie inkul fulat sel sifacna, ac el
musai ke yac singoul tolu. **2** Infukil lulap se pangpang
Insak Lebanon, oasr fit siofok lumngaul lusa, fit itngoul
limekosr sralap, ac fit angngaul limekosr fulata, musala
fin takin sru cedar akosr, ac loeyukla ke sak cedar ma
oan fin sru inge. **3** Susui ke sak cedar su oan fin pokwosr
angngaul limekosr, kais singoul limekosr ke kais soko
tak, su oan fin sru uh. **4** Oasr takin winto tolkwe ke sinka
lac lac ke lohm sac. **5** Mutunoa ac winto uh orekla ke
frem maspang, ac takin winto tolkwe oan ngetani. **6**
Infukil lulap, su pangpang Infukil Sru, oasr fit itngoul
limekosr lusa ac fit angngaul limekosr sralap. Sawalsrisr
se kac uh susui ac oasr pac sru loangeak. **7** Infukil
se pangpang Infukil Tron, su oayapa pangpang Infukil
in Nununku, mweyen pa inge acn se Solomon el oru
nununku lal we, sinkayak ke ipinsak cedar, fin falfulayak
nwe lucng. **8** Iwen muta lal Solomon, su oan ke kalkal se
tukun Infukil in Nununku sac, orekla oana lohm saya. El
musaela kain lohm sac pacna sin mutan kial ah, su ma
nutin tokosra Egypt. **9** Lohm inge kewa, weang kalkal
lulap sac, orekla ke eot na wowo, ke pwelung ah yak
nwe ke sun pulun fahsu ah. Eot inge akoeyukla ke nien
orek eot, ac tafleyukla fal nu ke srikasrak nu kac, ac
akfwelyeyuk siska loac ac lik ke tahta. **10** Pwelung uh
orekla ke eot lulap, su tafleyukla ke nien orek eot, kutu
fit singoul luo lusa, ac kutu fit singoul limekosr. **11** Oasr
pac kutu eot fili fin eot inge, tufahlla fal nu ke srikasrak
la, oayapa tempu cedar. **12** Kalkal ke iwen muta lal
Solomon, ac kalkal se ke mutun Tempul, ac infukil in
utyak nu in Tempul, sinkayak ke fwilin sak cedar se
inmasrlon fwilin eot tufahlla tolu nukewa. **13** Tokosra
Solomon el sapla suli mukul se pangpang Huram, mwet
na usrnguk se in orekma ke osra bronze, su muta in siti
Tyre. **14** Papa tumal, su misa tari, el mwet Tyre ac el
tuh usrnguk pac ke orekma ke bronze. Nina kial ma in
sruf lal Naphtali. Huram el mwet na lalkung ac pah in
orekma se. El insewowo ke pang lal Tokosra Solomon
nu sel elan kol orekma nukewa ke bronze. **15** Huram el
munanak osra bronze in sang sroasriya sru lulap lukwa.
Kais soko sru inge oasr fit longoul itkosr fulata, ac fit
singoul oalkosr lupa. El tulokunak sru inge ke acn in
utyak nu in Tempul. **16** El oayapa orala sifen sru inge ke
bronze, ac kais sie fit itkosr tafu fulata, na el filiya sifa luo
inge in oan fin sru lukwa ah. **17** Acn lucng ke sru lukwa
inge naweyukla ke sein pirakla, **18** ac oasr tak lukwa
ke fokinsak pomegranate ma orekla pac ke bronze. **19**
Sifen sru inge oana luman kiuf uh, fit onkosr fulata, **20**
ac likiyuki in acn raraun se ma oan lucng liki naweyuk ke
sein pirak soko ah. Oasr pomegranate luofoko ke tak
lukwa ma rauneak kais soko sifen sru inge. **21** Huram
el tulokinya sru lukwa inge ke mutun acn in utyak nu
in Tempul. Ma soko ma oan layen nu eir ah pangpang
Jachin, ac ma soko ma oan layen epang ah pangpang
Boaz. **22** Sifen sru ma orekla ke bronze nu ke luman kiuf
inge, filiyuki fin sru lukwa ah. Ouinge, orekma ke sru ah
safla. **23** Huram el orala tacng raun se ke bronze, fit
itkosr tafu loal, ac fit singoul limekosr siska nu ke siska,
ac fit angngaul limekosr rauneak. **24** Ke ngoasron tacng
sac nufon oasr tak lukwa ke luman fokin mahsrik ma
orekla ke bronze, su manmanyak wi na inkain tacng sac
rauneak. **25** Tacng sac oan fintukun cow mukul singoul
lukwa ma orekla ke bronze, ac tu ngetalik nu likin tacng
sac — tolkwe nu epang, tolkwe nu eir, tolkwe nu kutulap,
ac tolkwe nu roto. **26** Matoltoliyen tacng sac inch tolu, ac
ngoasro oana ngoasron cup se, elakelik oana sra kiuf uh.
Tacng se inge nwanak singoul tausin gallon. **27** Huram el
oayapa orala mwe wiwa singoul ke bronze, ac kais soko
fit onkosr lusa, fit onkosr sralap, ac fit akosr tafu fulat.
28 Orekla ma inge ke ipinsak maspang, ma itukyang
nu ke frem uh, **29** ac oasr luman lion, cow mukul ac
cherub oan ke ipinsak inge. Oasr pac mwe yun kihlyak
ke bronze in oana luman sucl, su oan lucng ac ten liki
petsa ke lion ac cow mukul ingan. **30** Kais soko mwe
wiwa inge oasr wheel akosr kac, ac osra in sruokani
wheel uh orekla pac ke bronze. In sruwasrik akosr uh,
oasr osra in loango pesin se. Mwe loang inge naweyuk
ke ma kihlyak oana luman sucl. **31** Oasr frem raun se
lucng nu ke pesin sac. Ma se inge fulatak nu lucng ke
inch singoul oalkosr fin mwe wiwa inge, ac inch itkosr nu
loac. Oasr pac ma kihlyak rauneak. **32** Wheel kac uh
inch longoul limekosr fulata oan ye ipinsak uh, ac osra in
sruokani wheel uh fulyang na nu ke monin mwe wiwa
inge. **33** Wheel inge orekla oana wheel in chariot, ac ip
nukewa kac orekla ke bronze. **34** Ac oasr mwe loang ke
sruwasrik akosr ten ke kais soko mwe wiwa inge, su
fulyang na nu ke monin mwe wiwa uh. **35** Oasr osra
raun se inch eu lupa, sang rauneak acn lucng ke kais
soko mwe wiwa inge. Mwe loang ac ipinsak kac fulyang
na nu ke monin mwe wiwa inge. **36** Mwe loang inge ac
ipinsak inge naweyukla ke petsa in cherub, lion, ac sak
palm ke yen nukewa ma ku in sroalla ma inge kac, ac
yunla ke mwe naweyuk kihlyak oana luman sucl. **37** Pa
inge luman orekla lun mwe wiwa inge: lumah sefanna ac
lupa sefanna. **38** Huram el oayapa orala pesin singoul,
kais sie nu ke kais soko mwe wiwa. Kais sie pesin inge
fit onkosr lupa siska nu ke siska, ac ku in nwanak gallon
luofoko. **39** El filiya limekosr sin mwe wiwa inge layen eir
in Tempul, ac ma limekosr ngia oan layen nu epang, ac

el oakiya tacng sac in oan ke sruwasrik nu kuta eir. **40**
Huram el oayapa orala tup, saful, ac pesin. Ouinge el
aksafyela ma nukewa el oru lal Tokosra Solomon nu
ke Tempul lun LEUM GOD. Pa inge ma el orala uh:
41 Sru lulap lukwa Sifen sru su oana luman pol ma ac
oan fin sru lukwa Mwe yun su pirakla oana luman sein
nu ke sifen sru lukwa **42** Angfoko pomegranate orekla
ke bronze, tak lukwa raunela kais soko sru, kais siofok
ke tak **43** Mwe wiwa singoul Pesin singoul **44** Tacng
se Cow mukul singoul lukwa tapukyen tacng sac **45**
Tup, saful, ac pol Ma nukewa ma Huram el orala lal
Tokosra Solomon nu ke Tempul inge, orekla ke bronze
ma aksaromromyeyukla. **46** Tokosra el tuh sap orekla ma
inge nukewa ke acn in orek osra inmasrlon acn Sukkoth
ac Zarethan ke Infahlfal Jordan. **47** Solomon el tuh tiana
eis toasriyen ma orekla ke bronze inge, mweyen arulana
pusla, pwanang tiana eteyuk toasriya. **48** Solomon el
oayapa sap tuh ma ac orekmakinyuk in Tempul inge
in orekla ke gold: loang se, tepu neinyen bread ma
kisakinyuk nu sin God, **49** kain nien lam singoul ma tu
mutun Acn Mutal Na Mutal (limekosr oan layen nu eir
ac limekosr oan layen nu epang), ros, lam, sruhf in tou
ma fol, **50** cup, mwe kunkun lam, pol, ahlu nu ke mwe
keng, ac pan mwe utuk mulut fol, ac hinge nu ke srungul
lun Acn Mutal Na Mutal oayapa nu ke srungul nu likin
Tempul. Koanon lohm uh nukewa orekla ke gold. **51**
Ke Tokosra Solomon el aksafyela orekma nukewa ke
Tempul, el usak silver, gold, ac ahlu nukewa ma David,
papa tumal, el tuh kisakunla nu sin LEUM GOD, ac filiya
ma inge in nien filma in Tempul.

8 Na Tokosra Solomon el pangonma mwet kol nukewa
lun sruf ac ota lun Israel nu yorol nu Jerusalem, elos
in tuh usla Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD liki acn
Zion, Siti sel David, nu in Tempul. **2** Elos nukewa fahsreni
ke pacl in Kufwen Iwen Aktuktuk ke malem akitkosr, su
malem Ethanim. **3** Ke mwet kol uh nukewa fahsreni, na
mwet tol elos srukak Tuptup in Wuleang **4** ac usla nu in
Tempul. Mwet Levi ac mwet tol elos oayapa moklela
Lohm Nuknuk sin LEUM GOD ac kufwa nukewa kac, nu
in Tempul. **5** Tokosra Solomon ac mwet Israel nukewa
tukeni nu ye mutun Tuptup in Wuleang, ac kisakin sheep
ac cow arulana pus, tia ku in oaoala. **6** Na mwet tol elos
usla Tuptup in Wuleang nu in Tempul, ac likiya in Acn
Mutal Na Mutal ye cherub luo. **7** Posohksok lun cherub
inge asrosrelik ac sunya tuptup sac ac srenenu usyen
tuptup sac. **8** Mwet se fin tu suwosna nu mutun Acn
Mutal Na Mutal, el ac ku in liye pukun srenenu inge,
tusruktu el tia ku in liye el fin tu ke kutena acn saya.
(Srenenu inge oasr na we nwe misenge.) **9** Wangin ma
oan in Tuptup in Wuleang sayen eot luo ma Moses el tuh
likiya loac Fineol Sinai, ke LEUM GOD El orala wulela
se yurin mwet Israel tukun elos illa liki acn Egypt. **10**
Ke mwet tol elos illa liki Tempul uh, na kitin pacl ah na
pukunyeng se nwakla in Tempul uh, **11** ac kalem kac
sarmelik ke wolana lun LEUM GOD, pwanang elos tia ku
in folokyak in oru ma kunalos. **12** Na Solomon el pre ac
fahk, "LEUM GOD, kom orala faht uh, A kom sulela in
muta in acn lohsr matoltol. **13** Inge, nga musaela sie
tempul wolana nu sum, Sie acn kom in muta we nwe
tok." **14** Ke mwet uh tu insac, Tokosra Solomon el forang
nu selos, ac el siyuk tuh God Elan akinsewowoyalos. **15**
El fahk, "Kaksakin LEUM GOD lun Israel! El oru oana
wuleang ma El orala nu sel David, papa tumuk, ke El tuh
fahk nu sel, **16** 'Oe ke pacl se nga tuh use mwet luk liki
acn Egypt nwe misenge, nga tiana sulela sie siti in acn
Israel nufon in musaela sie tempul, yen mwet uh in alu
nu sik we. A nga tuh sulekomla, David, in leum fin mwet
luk.'" **17** Ac Solomon el tafwela ac fahk, "David, papa
tumuk, el tuh nunku elan musai sie tempul tuh in nien
alu nu sin LEUM GOD lun Israel, **18** tuh pa LEUM GOD
El fahk nu sel, 'Pwaye sum in lungse musaela sie tempul
nu sik, **19** tusruktu kom ac tiana musai, a wen se nutum
su ma nutum na pwaye, pa ac musai sie tempul sik.'
20 "Ac inge LEUM GOD El akpwayeye wulela lal. Nga
aolla papa tumuk in tokosra lun Israel, ac nga musaela
Tempul uh tuh in nien alu nu sin LEUM GOD lun Israel.
21 Ac nga oayapa akoela sie acn in Tempul nu ke Tuptup
in Wuleang, su nein eot luo ma simla wuleang su LEUM
GOD El orala yurin mwet matu lasr ke El usalosme liki
acn Egypt." **22** Na Solomon el som ac tu mutun loang
sac ye mutun mwet Israel nukewa, ac el sralak paol **23**
ac pre ac fahk, "O LEUM GOD lun Israel, wangin sie
god oana kom in kusrao lucng ku fin faclu ten! Kom
liyaung wuleang lom nu sin mwet lom, ac akkalemye
lungse lom nu selos ke pacl elos akos kom ke insialos
nufon. **24** Kom sruokyana wulela lom nu sel David, papa
tumuk, ac misenge kas nukewa akpwayeyuk. **25** Ac
inge, LEUM GOD lun Israel, nga pre tuh kom in oayapa
liyaung wulela se saya ma kom tuh orala nu sin papa
tumuk ke kom fahk nu sel mu sie sin tulik natul pa ac
tokosra fin acn Israel in pacl nukewa, elos fin oaru na in
akos kom oana el tuh oru. **26** Ouinge, O LEUM GOD lun
Israel, lela ma nukewa ma kom tuh wulela nu sin mwet
kulansap lom, David papa tumuk, in akpwayeyuk. **27**
"Tusruktu, LEUM GOD, ya pwaye kom ku in muta fin
faclu? Finne yohk acn inkusrao a koflana neinkomyak,
na fuka tuh Tempul se nga musaela inge in fal nu sum?
28 LEUM GOD luk, nga mwet kulansap lom. Porongo
pre luk, ac topuk mwe siyuk luk nu sum misenge. **29**
Karingin Tempul se inge ke len ac fong, acn se su kom
sulela mwet uh in alu nu sum we. Porongeyu ke nga
ac forang nu ke Tempul se inge ac pre. **30** Lohng pre
luk, ac pre lun mwet lom ke elos ac forang nu ke acn
se inge ac pre. Porongekut ke kom muta in acn sum
inkusrao, ac nunak munas nu sesr. **31** "Fin oasr fahkya
mu sie mwet el orala ma koluk nu sin sie pac mwet, ac
utuku el nu ye mutun loang lom in Tempul se inge tuh

elan orala fulahk lal lah wangin mwatal, **32** O LEUM
GOD, lohng inkusrao me. Nununku mwet kulansap lom
inge. Sang kalyei nu sel su fal in kalyeiyuk ke sripen ma
koluk el orala, ac aksukosokyela mwet se su wangin
mwatal. **33** "Ke pacl mwet lom Israel kutangyukla sin
mwet lokoalok lalos ke sripen elos oru ma koluk lain
kom, na elos fin forla ac auliyak, ac tuku nu ke Tempul
se inge ac pre nu sum ke inse pusisel tuh kom in nunak
munas nu selos, **34** nga siyuk tuh kom in lohng mwe
siyuk lalos inkusrao me. Nunak munas ke ma koluk lun
mwet lom, ac folokunulosme nu in acn se ma kom tuh
sang nu sin mwet matu lalos. **35** "Ke pacl kom sruokya
af lom mweyen mwet lom oru ma koluk lain kom, na
elos fin auliyak ac forma nu ke Tempul se inge ac pre
nu sum ke inse pusisel tuh kom in nunak munas nu
selos, **36** lipsre pre lalos inkusrao me. Nunak munas
ke ma koluk lun tokosra ac lun mwet Israel, ac luti nu
selos in oru ma suwohs. Na kom, O LEUM GOD, fah
supwama af nu fin facl se sum inge, su kom sang nu sin
mwet lom tuh in mwe usru lalos nwe tok. **37** "Ke pacl in
sracl, ku mas upa sikyak fin acn uh, ku fokin acn uh
musalla ke eng ac fol upa ac un locust, ku ke pacl mwet
lokoalok elos mweuni mwet lom, ku elos maskin mas
keok, **38** porongo pre lalos. Fin oasr inmasrlon mwet lom
mwet Israel, su pulakunak asor na pwaye, ac asroeot
paolos nu ke Tempul se inge ac pre nu sum, **39** lohng
pre lalos. Porongalos in acn sum inkusrao, ac nunak
munas nu selos ac kasrelos. Kom mukena pa etu nunak
su oan insien mwet uh. Oru nu sin kais sie mwet fal nu
ke orekma lal, **40** tuh mwet lom fah ku in akos kom in
pacl nukewa ke elos muta fin facl se su kom sang nu sin
mwet matu lasr. **41** "Ac oayapa, ke pacl sie mwetsac el
tuku liki sie acn loessula ke sripen pweng keim, **42** ac el
forma nu ke Tempul se inge ac pre nu sum, mweyen el
lohng ke Ine kulana lom ac ma sakirik puspis kom oru
nu sin mwet lom, **43** lohng pre lal. Lohng mwe siyuk lal
yen kom muta we inkusrao, na mwet nukewa faclu fah
etekom ac akos kom, oana ke mwet Israel lom elos oru.
Na elos fah etu lah Tempul se nga musaela inge pa acn
mwet uh in alu nu sum we. **44** "Ke pacl kom sapkin nu
sin mwet lom in som nu ke mweun lain mwet lokoalok
lalos, ac elos pre nu sum in kutena acn elos oasr we,
ac elos forma nu ke siti se inge su kom sulela, ac nu
ke Tempul se inge su nga musaela nu sum, **45** lohng
pre lalos. Porongalos inkusrao me, ac sang kutangla
nu selos. **46** "Ke pacl mwet lom oru ma koluk lain kom
(aok, wangin sie mwet tia oru ma koluk) na ke sripen
kom kasrkusrak selos kom sang mwet lokoalok lalos in
kutangulosla ac usalosla in mwet kapir nu in facl saya,
facl sac finne oan loesla, **47** porongo pre lun mwet lom.
Elos finne muta in acn sacn, a elos fin auliyak ac pre
nu sum ac fahkak lupan koluk lalos su arulana yohk, O
LEUM GOD, lohng pre lalos. **48** In facl se ingo, elos fin
auliyak ke inse pwaye ac pre nu sum, ac forma nu ke
facl se inge su kom sang nu sin mwet matu lasr, aok siti
se inge su kom sulela, ac Tempul se su nga musaela
nu sum inge, **49** na lohng pre lalos. Porongalos yen
sum inkusrao, ac pakoten nu selos. **50** Nunak munas
nu selos ke ma koluk lalos ac ma nukewa elos oru lain
kom, ac oru tuh mwet lokoalok lalos in kulang nu selos.
51 Elos mwet na lom, su kom use liki acn Egypt, sie
acn su arulana fol, oana sie funyu. **52** "LEUM GOD
Fulatlana, lela kom in ngetnget kulang nu sin mwet lom
Israel ac tokosra lalos in pacl nukewa, ac lohng pre lalos
ke pacl nukewa elos pang nu sum tuh kom in kasrelos.
53 Kom sulelosla liki inmasrlon mwet nukewa tuh elos in
mwet lom sifacna, oana ke kom akkalemye nu selos sel
Moses, mwet kulansap lom, in pacl se kom use mwet
matu lasr liki acn Egypt." **54** Tukun Solomon el aksafyela
pre lal nu sin LEUM GOD, el tuyak mutun loang sac, yen
se na ma el tuh sikukmutunte ac sralak paol we. **55** El
siyuk ke sie pusra lulap tuh God Elan akinsewowoye
mwet nukewa su tukeni in acn sac. El fahk, **56** "Kaksakin
LEUM GOD, su asang misla nu sin mwet lal oana El tuh
wulela kac. El liyaung na wulela wolana lal nukewa su El
tuh fahkak nu sel Moses, mwet kulansap lal. **57** Lela
LEUM GOD lasr in wi kut na, oana ke El tuh wi mwet
matu lasr. Lela Elan tia fahsr liki kut, ku siskutla. **58** Lela
Elan oru kut in aksol, tuh kut in ku in moul fal nu ke ma
lungse lal pacl nukewa, ac kut in moulkin ac liyaung ma
sap lal ac oakwuk lal su el sang nu sin mwet matu lasr.
59 Lela tuh LEUM GOD lasr in esam pre se inge, oayapa
mwe siyuk luk nu sel inge in pacl nukewa. Lela tuh Elan
pakoten nu sin mwet Israel ac nu sin tokosra lalos, fal
nu ke mwe enenu lalos len na len. **60** Na mutunfacl uh
nufon fah etu lah LEUM GOD mukena pa God pwaye, ac
wangin sie sayal. **61** Lela kowos, mwet lal, in pwayena
nu sin LEUM GOD lasr pacl nukewa, ac akos ma sap ac
oakwuk nukewa lal, oana ke kowos oru misenge." **62**
Na Tokosra Solomon ac mwet nukewa su welul, elos
orek kisa nu sin LEUM GOD. **63** El kisakin longoul luo
tausin cow ac siofok longoul tausin sheep, tuh in mwe
kisa in akinsewowo. Ouinge tokosra ac mwet nukewa
kisaela Tempul. **64** In len sac pacna el oayapa akmutalye
ipin acn se infulwen kalkal se ke mutun Tempul, na el
kisakin mwe kisa firir, ac mwe kisa wheat, ac kiris ke
kosro ma kisakinyuk nu ke kisa in akinsewowo we. El
oru ma inge, mweyen loang bronze sac srikla lac nu
ke mwe kisa inge nukewa. **65** Ke inkul in Tempul uh,
Solomon ac mwet Israel nukewa elos akfulatye Kufwen
Iwen Aktuktuk ke len itkosr. Oasr un mwet na lulap se
su tuku yen loessula, oe ke Innek In Utyak Nu Hamath
epang nwe ke masrol nu Egypt in acn eir. **66** Ke len se
akoalkosr, Solomon el supwalik mwet uh nu yen selos.
Elos nukewa kaksakunul ac som nu yen selos ke engan,
ke sripen mwe insewowo nukewa ma LEUM GOD El
sang nu sel David, mwet kulansap lal, ac nu sin mwet
Israel, mwet lal.

9 Tukun Tokosra Solomon el aksafyela musa lal ke
Tempul, oayapa inkul fulat sel ac ma nukewa saya su
el ke musai, **2** LEUM GOD El sifilpa sikyang nu sel oana
ke El tuh sikyang nu sel in acn Gibeon. **3** Ac LEUM GOD
El fahk nu sel, “Nga lohng tari pre lom. Nga akmutalyela
Tempul se inge su kom musaela tuh mwet uh fah alu nu
sik we ma pahtpat. Nga ac liyaung ac karingin na ke
pacl nukewa. **4** Kom fin kulansupweyu ke inse pwaye ac
suwohs, oana David, papa tomom, el oru, oayapa kom
fin akos ma sap luk ac ma nukewa su nga sapkin nu
sum, **5** nga ac fah karinginna wulela ma nga orala nu sel
David, papa tomom, ke nga fahk nu sel mu fwilin tulik na
natul pa ac fah leum fin Israel nwe tok. **6** Tusruktu kom,
ku wen nutum, fin forla likiyu ac tila fahsr tukuk, a seakos
ma sap luk ac ma nga sapkin, ac alu nu sin god saya, **7**
na nga ac fah lusla mwet Israel liki facl se nga sang selos
inge, ac nga ac fah oayapa tuyak ac som liki Tempul
se nga akmutalyela tuh in nien alu nu sik. Mwet in acn
nukewa ac fah isrun mwet Israel ac aklusrongtenyalos. **8**
Tempul se inge ac fah ekla sie yol in ma sisila, ac mwet
nukewa su fufahsryesr we ac fah lut ac fwefela kac ac
fahk, ‘Efu ku LEUM GOD El oru acn se inge ac Tempul
se inge ouinge?’ **9** Na mwet uh ac fah topuk ac fahk,
‘Mweyen elos sisla LEUM GOD lalos su use mwet matu
lalos liki acn Egypt. Elos forang orek asruoki nu sin god
saya ac alu nu selos, pa pwanang LEUM GOD El use
ongoiya inge nu faclos.’” **10** Solomon el musai Tempul
ac inkul fulat sel ke yac longoul. **11** Tokosra Hiram lun
acn Tyre el tuh sang sak cedar ac pine nukewa wi gold
nukewa ma Solomon el enenu nu ke orekma sac. Tukun
safla orekma sac, Solomon el sang siti srisrik longoul in
acn Galilee nu sel Hiram. **12** Hiram el som in liye acn
inge tuh el tiana lungse. **13** Na el fahk nu sel Solomon,
“Ma lik, ku pa inge siti ma kom se luk uh?” Ke sripa se
inge, acn inge srakna pangpang Cabul. **14** Hiram el tuh
supwala apkuran in singoul tausin paun ke gold nu sel
Solomon. **15** Tokosra Solomon el orekmakin mwet in
kumak lal in musai Tempul ac inkul fulat sin tokosra, ac
in koanela layen nu kutulap in Jerusalem, ac orala pot
kuhlusyen siti uh. El orekmakunulos pac in akwoyela siti
Hazor, Megiddo, ac Gezer. (**16** Tokosra lun Egypt el tuh
mweuni acn Gezer ac sruokya. El onela mwet we ac
furreak siti sac. Na el sang nu sin acn se natul tuh in mwe
kite lal nu sel ke el payukyak nu sel Solomon. **17** Na tok,
Solomon el sifilpa musaela.) El orekmakin pa mwet in
kumak lal, ac sifil musaela Beth Horon Ten, **18** Baalath,
Tamar ma oan yen turangang uten acn Judah, **19** ac siti
nukewa ma kufwa lal oan we, oayapa siti nukewa ma
horse ac chariot natul oan we, ac kutu pac ma saya ma
el ke musai in acn Jerusalem, Lebanon, ac acn pac saya
in tokosrai lal. **20** Mwet nukewa ma lula sin mwet Amor,
mwet Hit, mwet Periz, mwet Hiv, ac mwet Jebus, su tia
mwet Israel — **21** fwil natulos su srakna muta in acn
inge, su mwet Israel tuh tia ku in kunauselosla nufon —
mwet inge Solomon el eisaloseni ke ku lal tuh elos in
mwet kohs, ac elos srakna orekma in kohs nwe misenge.
22 Solomon el tuh tia orekmakin mwet Israel nu ke mwet
kohs, a el orekmakunulos in mwet mweun, leum lun
mwet mweun, mwet kol fulat lun un mwet mweun, mwet
utuk chariot, ac mwet kasrusr fin horse. **23** Oasr mwet kol
lumfoko lumngaul ma karinganang mwet kumakinyuk in
oru kain in musa nukewa ma Solomon el sapkin in orek.
24 Solomon el koanela layen kutulap ke siti uh, tukun
mutan kial su ma nutin tokosra Egypt el tuh mukuila liki
Siti sel David nu ke lohm se ma Solomon el musaela sel.
25 Pacl tolu in yac se Solomon el orek kisa firir ac kisa in
akinsewowo fin loang su el musaela nu sin LEUM GOD,
ac el oayapa akosak mwe keng nu sin LEUM GOD.
Ouinge safla musa lal ke Tempul. **26** Tokosra Solomon
el oayapa musaela sie un oak in acn Eziongeber, su oan
apkuran nu Elath ke weacn in Meoa Srusra in acn Edom.
27 Tokosra Hiram el supwala kutu mwet pah ke kalkal ke
un oak okwal sifacna, elos in wi mwet kalkal lal Solomon.
28 Elos oayak som nu Ophir, ac ke elos foloko elos use
paun in gold tolngoul luo tausin nu sel Solomon.

10 Kasra lun acn Sheba el lohng ke pwengpeng lal
Solomon, ac el som nu Jerusalem in srikal ke
kutu mwe siyuk upa. **2** El us mwet kulansap puspis
welul, oayapa mwe akyuye mongo, wek saok, ac lupa na
yohk pac ke gold fin camel natul uh. Ke el ac Solomon
osun, el siyuk sel kain mwe siyuk nukewa ma el ku in
nunkauk. **3** Solomon el topokla nufon. Wanginna ma el
kofla aketeya. **4** Kasra lun Sheba el lohng lalmwetmet lal
Solomon, ac liye inkul fulat sel ma el musaela. **5** El liye
pac kain in mongo ma oan fin tepu lun tokosra, ac nien
muta lun mwet pwapa lal, ac ouiyen oakwuk lal nu sin
mwet orekma lal ac naweyuk lalos, ac mwet kulansupwal
ke pacl in mongo, ac mwe kisa ma el kisakin in Tempul.
Kasra el arulana fwefela ke el liye ma inge. **6** El fahk
nu sel Tokosra Solomon, “Ma nga lohng in facl sik ah
keim, ac ke lalmwetmet lom, pwayena! **7** Nga tuh tiana
lulalfongi nwe ke na nga tuku ac liye ke mutuk sifacna.
Ma nga lohng ah tia sun tafun kasrup ac lalmwetmet
lom, su arulana alukela ma fwack nu sik. **8** Seyal wo nu
sin mutan kiom uh! Insewowo pac mwet kulansap lom
su muta yurum in pacl nukewa ac lohng kas lalmwetmet
lom! **9** Kaksakin LEUM GOD lom! El akkalemye lupan
insewowo lal sum ke El oakikomi in tokosra lun Israel.
Ke sripen lungse kawil lal nu sin Israel, El oru kom in
tokosra faclos, tuh kom in karinganang tuh ma sap ac
nununku suwohs in fahsr na.” **10** Kasra el sang nu sel
Tokosra Solomon mwe lung ma el us tuku: apkuran nu
ke paun singoul tausin ke gold, ac oasr pac mwe akyuye
mongo ac wek saok arulana pus. Lupan mwe akyuye
mongo ma el sang nu sel inge arulana yohk liki ma
mwet uh sang nu sel Tokosra Solomon in kutena pacl
meet. **11** (Un oak okoal Hiram ma tuh use gold Ophir
me, elos oayapa use lupa na yohk ke sak juniper ac

wek saok we me. **12** Solomon el orekmakin sak inge
in orala kalkal ke nien fan ke Tempul ac ke lohm sin
tokosra, oayapa el sang in orek harp ac lyre nutin mwet
on. Sak juniper inge pa wo emeet ke sak ma utuku nu
Israel, ac wangin pac ma sifilpa liyeyuk in oana ma inge.)
13 Tokosra Solomon el sang nu sel Kasra lun Sheba
ma nukewa ma el siyuk, sayen mwe sang na yohk ma
tokosra el sifacna lungse sang lal. Na kasra sac ac mwet
kulansap lal folokla nu Sheba. **14** In yac nukewa Tokosra
Solomon el eis yohk liki lumngaul tausin paun ke gold,
15 sayen tax ma moliyuk sin mwet kuka, ac ma kapak ke
ma kukala, ac mwe takma ma tuku sin tokosra lun acn
Arabia, ac sin governor in acn nukewa lun Israel. **16**
Solomon el orala luofoko mwe loeyuk lulap, ac mosrwela
kais sie ke apkuran in paun singoul limekosr ke gold. **17**
El oayapa orala mwe loeyuk tolfoko ma srik kutu, ac
mosrwela kais sie ke apkuran in paun akosr ke gold. El
likiya ma inge nukewa infukil lulap se pangpang Insak
Lebanon. **18** Oasr pac sie tron lulap el sap in orekla.
Sie ip kac yunla ke ivory, ac acn saya mosrweyukla ke
gold na wowo. **19** Oasr step onkosr nu ke tron sac.
Acn tok fin tron sac orekla raun, ac kais sie siska ke
tron sac oasr mwe loang po kac, ac oasr lion tafleyukla
lukwa tu ke sisken mwe loang po inge. **20** Oasr pac kais
lukwa lion tu fin kais sie step, soko lac soko lac ke step
onkosr inge, orala lion singoul lukwa. Wangin tron orekla
ke lumah inge in kutena tokosrai oemeet me. **21** Cup
in nimnim lal Solomon nukewa orekla ke gold, ac ahlu
nukewa infukil lulap se pangpang Insak Lebanon orekla
pac ke gold na pwaye. Wangin silver orekmakinyuk, ke
sripen tia sekoeyuk in pacl lal Solomon. **22** Oasr un oak
in kalkal meoa se lal Solomon, su kalkal wi oak okoal
Hiram. Ke yac tolu nukewa un oak se lal inge ac foloko,
ac utuk gold, silver, ivory, sako lulap ac sako srisrik. **23**
Tokosra Solomon el kasrup ac lalmwetmet liki kutena
tokosra saya, **24** pwanang mwet faclu nufon lungse tuku
in liye ac lohng lalmwetmet lal su God El sang nu sel. **25**
Mwet nukewa su tuku nu yorol uh ac utuk mwe lung
nu sel ke silver, gold, nuknuk lik na oa, kufwen mweun,
mwe akyuye mongo, horse, ac kosro miul. Ma inge orek
na ke yac nukewa. **26** Solomon el musaeak tausin se
angfoko chariot in mweun lal, ac singoul luo tausin horse
in mweun. Kutu sin ma inge oanna Jerusalem, ac ma
saya uh el supwalik nu in siti saya. **27** Wacl Solomon,
silver uh arulana pukanten oana eot uh, ac pukanten sak
cedar oana pisen sak sycamore pe eol in acn Judah. **28**
Mwet lal tokosra pa karingin supweyen horse liki acn
Musri ac Cilicia, **29** oayapa pisen chariot ma tuku Egypt
me. Elos kukakin horse ac chariot nu sin tokosra lun acn
Hit ac Syria. Molin chariot soko pa ipin silver onfoko, ac
molin horse soko pa ipin silver siofok lumngaul.

11 Solomon el lungse mutan sac puspis. Sayen acn
se nutin tokosra Egypt, el oayapa payuk sin mutan
Hit, ac mutan Moab, Ammon, Edom, ac Sidon. **2** El
payuk nu selos el ne etu lah LEUM GOD El tuh fahk
nu sin mwet Israel, ‘Kowos fah tiana apayuki nu sin
mwet in mutunfacl saya, mweyen mwet ingan ac mau
kifuskowosla in alu nu sin god lalos.’ **3** Solomon el
tuh payuk sin mutan fisrak itfoko, ac oasr pac mutan
kulansap tolfoko kial. Mutan inge elos furokolla liki LEUM
GOD, **4** ac ke pacl se el matuoh, elos kifasulla nu ke
alu nu sin god saya. El tia oana David, papa tumal, su
arulana inse pwaye nu sin LEUM GOD lal. **5** Solomon el
tuh alu nu sin Astarte, god mutan lun Sidon, oayapa nu
sin Molech, god na srungayuk se lun mwet Ammon. **6**
El oru ma koluk lain LEUM GOD, ac tiana inse pwaye
nu sel, in oana inse pwaye lal David, papa tumal. **7**
El musaela sie acn in alu nu sel Chemosh (god na
srungayuk se lun mwet Moab), ac sie pac acn in alu nu
sel Molech (god na srungayuk lun mwet Ammon), fin eol
soko oan kutulap in Jerusalem. **8** El oayapa musaela
nien alu puspis nu sin mutan sac nukewa kial, tuh elos in
ku in akosak mwe keng ac orek kisa nu sin god lalos we.
9 Ke ma inge, LEUM GOD El kasrkusrak sel Solomon,
mweyen insial tuh forla liki LEUM GOD lun Israel, su
sikyang nu sel pacl luo **10** ac fahk nu sel ke ouiya se
inge mu elan tia alu nu sin god saya. A Solomon el
tia akos ma LEUM GOD El sapkin nu sel. **11** Ke ma
inge LEUM GOD El fahk nu sel, “Ke sripen kom sifacna
sulela tuh kom in kunausla wulela lom yuruk, ac kom
tia akos ma nga sapkin nu sum, nga wuleot nu sum
inge lah nga ac eisla tokosrai liki kom ac sang nu sin
sie sin mwet pwapa fulat lom. **12** Tusruktu, ke sripal
David, papa tomom, nga ac tia oru ma inge in pacl lom,
a ac fah sikyak in pacl lun wen nutum. **13** Ac nga fah
tia eisla tokosrai uh nufon lukel. Nga fah srela sie sruf
tuh in ma lal ke sripal David, mwet kulansap luk, ac
ke sripen Jerusalem, siti se su nga sulela tuh in acn
sik.” **14** Ouinge LEUM GOD El purakak insial Hadad,
su ma in sou in leum lun acn Edom, tuh elan tuyak
lainul Solomon. **15** Mweyen ke David el muta Edom,
Joab, mwet kol fulat lun un mwet mweun lal, el som in
pikinya mwet misa ke mweun, tuh el laesla ac uniya
mukul nukewa in acn Edom. **16** (Joab ac mwet Israel
nukewa su welul elos muta Edom ke malem onkosr, nwe
ke na elos uniya nufon mukul in acn Edom.) **17** Tusruktu
Hadad ac kutu sin mwet Edom su mwet kulansap lun
papa tumal ah, elos kaingla nu Egypt. (Ke pacl se ingan,
Hadad el srakna tulik.) **18** Elos som liki acn Midian nu
Paran, ac oasr kutu mwet welulosyang we. Na elos som
nu Egypt nu yurin tokosra lun Egypt, su sang acn lal
Hadad, ac sie lohm, ac kasrel ke mwe mongo. **19** Hadad
el arulana ohi sin tokosra sac, pwanang tokosra el sang
tamtael se wien Kasra Tahpenes, mutan kial ah, tuh in
mutan kial Hadad. **20** Mutan sac el oswela sie wen nu
sel Hadad, inel pa Genubath, ac kasra el tufahlla wi tulik
mukul nutin tokosra ke inkul fulat sin tokosra. **21** Ke

Hadad el lohngak in acn Egypt lah Tokosra David ac
Joab, mwet kol fulat lun un mwet mweun, eltal misa, na
el fahk nu sin tokosra Egypt, “Nunak munas, filiyula nga
in folokla nu yen sik ah.” 22 Na tokosra el siyuk sel, “Efu?
Ya oasr ma nga sufalla kac ac tia sot nu sum, pa sis
kom lungse folokla nu yen sum ah?” Na Hadad el topuk
nu sel tokosra, “Wangin, tuh nga siyuk kom in filiyula
ngan som.” Na el folokla nu yen sel. 23 God El oayapa
oru Rezon, wen natul Eliada, elan forla lainul Solomon.
Rezon el sie mwet kulansap lal Tokosra Hadadezer lun
Zobah, na el kaingla lukel. 24 Tok el ekla sifen sie un
mwet pwapa sulal. (Ma inge sikyak tukun pacl se David
el kutangulla Hadadezer, ac uniya mwet mweun lun acn
Syria, su welul lac.) Toko, Rezon ac u se lal ah som
muta Damascus, na mwet welul ingan elos akwalyalak
tuh elan tokosra lun Syria. 25 El mwet lokoalok se lun
mwet Israel ke lusenna moul lal Solomon, oana Hadad
ke el tuh arulana lain mwet Israel ac kwaselos ke pacl se
el tuh tokosra lun acn Edom. 26 Sie pac sin mwet ma
forla lainul Tokosra Solomon pa Jeroboam, wen natul
Nebat mwet Zeredah in acn Ephraim. Jeroboam el siena
sin mwet pwapa fulat lal Solomon. Nina kial pa Zeruah,
katinmas se. 27 Pa inge sramsram ke alein se inge:
Solomon el tuh koano layen kutulap in acn Jerusalem,
ac akwoye acn musalla ke pot uh. 28 Jeroboam el mukul
fusr na fas se, ac ke Solomon el liye lah el arulana alken
ke orekma, el sulella tuh elan karingin orekma nukewa
lun mwet ma el kumakin nu ke orekma lal in acn lun
sruf Manasseh ac Ephraim. 29 Sie len ah ke Jeroboam
el mukena fahsr liki acn Jerusalem, Ahijah, mwet palu
Shiloh, el sonol inkanek ah yen mwesis likin siti uh. 30
Ahijah el sarukla nuknuk lik na oa ac sasu se el nukum,
ac seseya nu ke ip singoul luo. 31 Ac el fahk nu sel
Jeroboam, “Eis singoul ip kac in ma lom, mweyen LEUM
GOD lun Israel El fahk nu sum mu, ‘Nga ac eisla tokosrai
lukel Solomon, ac nga fah sot nu sum singoul sruf uh.
32 Solomon el ac fah sruokyana sie sruf ke sripal David,
mwet kulansap luk, ac ke sripen Jerusalem, siti se su
nga sulela inmasrlon facl Israel nufon tuh in ma luk. 33
Nga ac oru ma inge mweyen Solomon el sisyula, ac
alu nu sin god inge lun mutunfacl saya: Astarte (god
mutan lun acn Sidon), Chemosh (god lun acn Moab), ac
Molech (god lun acn Ammon). Solomon el tia akosyu. El
tia oana David, papa tumal, a el oru ma sutuu ac tia
karinganang ma sap luk ac oakwuk luk. 34 Tusruktu,
nga ac fah tia eisla nufon tokosrai uh lukel Solomon, a
nga fah sang tuh elan leum ke lusenna moul lal. Nga ac
fah oru ouinge ke sripen mwet kulansap luk David, su
nga tuh sulela ac el tuh akos ma sap luk ac oakwuk
luk. 35 Nga ac eisla tokosrai liki wen natul Solomon, ac
sot sruf singoul nu sum, 36 tusruktu nga ac sang sie
sruf uh nu sin sie wen natul Solomon, tuh sie sin fita lal
David, mwet kulansap luk, fah leumi acn Jerusalem nwe
tok — siti se su nga sulela tuh mwet uh in alu nu sik
we. 37 Jeroboam, nga ac oru tuh kom fah tokosra lun
Israel, ac kom ac fah leum fin acn nukewa kom lungse.
38 Kom fin akosyu in ma nukewa, ac moul fal nu ke ma
sap luk, ac akinsewowoyeyu ke kom oru ma nga sapkin,
oana ke mwet kulansap luk David el oru, na nga ac fah
wi kom pacl nukewa. Nga fah akwalyekomyak tuh kom
in tokosra lun Israel, ac wen nutum elos fah tokosra
tukum, oana nga tuh oru nu sel David. 39 Ke sripen
ma koluk lal Solomon, nga fah kalyei mwet in fwil natul
David, tusruktu ac fah tia nwe tok.’” 40 Ouinge Solomon
el srike in unilya Jeroboam, a Jeroboam el kaingla nu
yorol Tokosra Shishak lun Egypt, ac el muta we nwe
ke Solomon el misa. 41 Ma nukewa saya ma Solomon
el orala, ke orekma lal ac lalmwetmet lal, simla oasr in
[Sramsram Matu Kacl Solomon]. 42 El muta Jerusalem
ac tokosra fin acn Israel nufon ke yac angngaul. 43 El
misa ac pukpuki in Siti sel David, na Rehoboam, wen
natul, el aolul in tokosra.

12 Rehoboam el som nu Shechem, yen mwet nukewa
in sruf epang elos fahsreni nu we in akwalyalak
nu ke tokosra. 2 Ke Jeroboam wen natul Nebat, su tuh
kaingkunul Solomon ac som nu Egypt, el lohng ke pweng
se inge, na el foloko liki acn Egypt. 3 Mwet in sruf in
acn epang sapla solalma, ac elos nukewa som nu yorol
Rehoboam, ac fahk nu sel, 4 “Solomon, papa tomom, el
tuh arulana akkeokye kut ac filiya mwe utuk toasr facsr.
Kom fin akmulalaye mwe utuk inge ac akfisrasryela nu
sesr, na kut ac fah kulansupwekom ke inse pwaye.” 5
El topkolos ouinge, “Kowos foloko tukun len tolu, na
nga fah sot top luk nu suwos.” Na elos som. 6 Tokosra
Rehoboam el som in eis nunak sin mwet matu su tuh
mwet kasru fulat lal Solomon, papa tumal. El siyuk selos,
“Top fuka kowos nunku mu fal nga in sang topuk mwe
siyuk lun mwet uh?” 7 Ac elos fahk, “Kom fin lungse
kasru mwet inge, kom sang sie top ma elos ac insewowo
kac, na pacl nukewa elos ac kulansupwekom ke inse
pwaye.” 8 Tusruktu Rehoboam el pilesru kas in kasru lun
mwet matu, ac som nu yurin mwet fusr su matwalna ac
welul kapkapak, ac inge elos mwet kasru lal. 9 El siyuk
selos, “Kasru fuka lowos nu sik? Mea nga ac sang topuk
mwet ma siyuk nga in akmulalaye mwe utuk lalos?” 10
Ac elos fahk, “Pa inge ma kom ac fahk nu selos uh: ‘Kuf
srisrik soko ke pouk uh, yohk liki infulwen papa tumuk.’
11 Fahk pac nu selos mu, ‘Papa tumuk el tuh filiya mwe
utuk toasr nu fowos, a nga ac oru in toasr liki. El tuh
puok kowos ke mwe sringsring, a nga ac sringil kowos
ke mwe sringsring oasr osra kac!’” 12 Tukun len tolu,
Jeroboam ac mwet nukewa folokla nu yorol Tokosra
Rehoboam, oana ke el tuh fahk nu selos. 13 Tokosra el
pilesru kas in kasru lun mwet matu, ac el kaskas na toasr
nu sin mwet uh, 14 in oana ma mwet fusr uh fahk su sel.
El fahk, “Papa tumuk el filiya mwe utuk toasr nu fowos,
a nga ac oru in toasr liki na. El puok kowos ke mwe
sringsring, a nga ac sringil kowos ke mwe sringsring

oasr osra kac!" **15** Ma lungse lun LEUM GOD pa inge,
tuh in sikyak oana ma El tuh fahk nu sel Jeroboam, wen
natul Nebat, in kas lun Ahijah, mwet palu Shiloh. Pa inge
sripa se sis tokosra el tiana lohang nu sin mwet uh. **16**
Ke mwet uh liye lah tokosra el tiana lohngolos, na elos
wowoyak ac fahk, "Tolulla David ac sou lal! Wanginna
sripaltal nu sesr! Mwet Israel, kut folokelik nu yen sesr!
Sang Rehoboam elan sifacna fosrngakunul!" Ouinge
mwet Israel elos forla lainul tokosra, **17** na pwanang
Rehoboam el tokosra lun mwet na ma muta in acn
Judah mukena. **18** Na Tokosra Rehoboam el supwalla
Adoniram, su kol orekma lun mwet kohs, elan som nu
yurin mwet Israel, na elos tanglal nwe ke el misa. Ke
sripa se inge Rehoboam el sulaklak na sroang nu fin
chariot natul, ac kaingla nu Jerusalem. **19** In pacl sac me,
mwet in sruf nukewa epang in Israel, elos alein na nu sin
mwet leum in fwil natul David. **20** Ke pacl se mwet Israel
lohngak lah Jeroboam el foloko Egypt me, elos solalma
nu ke tukeni lalos, ac elos akwalyalak elan tokosra lalos
mwet Israel. Sruf lal Judah mukena pa srakna orekma
nu sin mwet in fwil natul David. **21** Ke Rehoboam el
sun acn Jerusalem el pangoneni siofok oalngoul tausin
mwet pisrla ke mweun in sruf lal Judah ac Benjamin.
El nunku elan som mweuni sruf in acn epang, elan sifil
folokonak ku lal in leum faclos. **22** Tusruktu God El fahk
nu sin mwet palu Shemaiah **23** elan sang kas inge nu
sel Rehoboam ac nu sin mwet nukewa in sruf lal Judah
ac Benjamin: **24** "Nimet mweuni mwet Israel wiowos.
Kowos nukewa folokelik nu yen suwos an. Ma sikyak
inge ma lungse luk!" Na elos nukewa akos ma LEUM
GOD El sapkin, ac folokelik nu yen selos. **25** Tokosra
Jeroboam el kuhlasak siti srisrik Shechem infulan eol in
acn Ephraim, ac muta we ke kitin pacl. Na el som liki
acn we ac kuhlasak pac siti srisrik Penuel. **26** El sifacna
motkwe mu, "Inge tokosrai uh ku na in mau folokyang nu
sin mwet in fwil natul David. **27** Mwet inge fin fahsrna nu
Jerusalem in orek kisa nu sin LEUM GOD ke Tempul, na
insialos ac ku na in sifil forla nu sel Tokosra Rehoboam,
leum lalos in Judah, na elos ac uniyuwi." **28** Tukun el
nunku ke ma inge, na el orala ma sruloala gold in luman
cow mukul lukwa, ac fahk nu sin mwet lal, "Fal tari pacl
ma kowos foroht forma nwe Jerusalem in alu we. Mwet
Israel, pa inge god lowos, su uskowosme liki acn Egypt!"
29 Na el filiya sie ma sruloala inge in acn Bethel, ac ma
se ngia in acn Dan. **30** Ma inge sie ma koluk, lah mwet
uh elos alu nu sin ma sruloala inge in acn Bethel ac
Dan. **31** Jeroboam el oayapa musaela acn in alu fineol
uh, ac el sulela mwet tol su tia ma in sruf lun Levi. **32**
Jeroboam el oayapa oakiya sie len in kufwa nu selos, su
oasr ke len aksingoul limekosr in malem akoalkosr, in
oapana len in kufwa in acn Judah. El som nu Bethel ac
orek kisa fin loang we nu sin ma sruloala gold in luman
cow mukul lukwa ma el orala. Ac el filiya mwet tol in oru
ma kunalos ke nien alu ma el tuh musaela in acn Bethel.
33 Ac ke len aksingoul limekosr in malem akoalkosr, len
se ma el sifacna oakiya, el som nu Bethel ac orek kisa
fin loang uh, in akfulatye len in kufwa se su el oakiya nu
sin mwet Israel.

13 Ke sap lun LEUM GOD, sie mwet palu in acn Judah
el som nu Bethel ac sun acn we ke Jeroboam
el tu ke loang sac ac akola in kisakin mwe kisa lal. **2**
In oana ma LEUM GOD El sapkin, mwet palu sac el
fahkak kas in lain loang sac ac fahk, "O loang, loang,
pa inge ma LEUM GOD El fahk: Sie tulik, su ac fah
pangpang Josiah, el ac fah isusla in sou lal David. Mwet
tol su kulansap ke nien alu lun mwet pegan ac orek kisa
fom, Josiah el ac fah onelosi pac fom, oayapa el ac
fah esukak srin mwet misa fom." **3** A mwet palu sac
tafwelana in fahk, "Loang se inge ac fah fokelik, ac apat
kac ac sohkelik, na kowos fah etu lah LEUM GOD El
kaskas ke oalik." **4** Ke pacl se Tokosra Jeroboam el
lohng ma inge el asroela paol ac srisrngiya mwet paclu
sac, ac fahk, "Sruokilya!" In kitin pacl ah na paol tokosra
efla, ac el kofla kotani. **5** Loang sac fokelik, ac apat
kac rakelik ac oaclik infohk uh oana ma mwet palu sac
palye Inen LEUM GOD. **6** Tokosra Jeroboam el fahk
nu sin mwet palu sac, "Nunak munas, pre keik nu sin
LEUM GOD lom, ac siyuk Elan akkeyala pouk!" Mwet
palu sa el pre nu sin LEUM GOD, ac paol tokosra kwela.
7 Na tokosra el fahk nu sin mwet palu sac, "Fahsru wiyu
mongo in lohm sik. Nga ac akfalye nu sum ke ma kom
oru inge." **8** Na mwet palu sac topuk, "Kom finne use
tafu mwe kasrup lom an, nga ac tiana wi kom som, ku
kang ac nim kutena ma yurum. **9** LEUM GOD El sapkin
nu sik ngan tiana kang ku nim kutena ma, oayapa ngan
tia folok ke innek soko nga ut kac tuku ah." **10** Ouinge el
som ke soko pacna inkanek, ac tia ke innek soko el tuku
kac me. **11** In pacl sac, oasr mwet palu matu se muta in
acn Bethel. Wen natul eltal tuku nu yorol ac fahk nu sel
ma mwet palu se lun Judah el oru in acn Bethel ke len
sac, ac ma el tuh fahk nu sel Tokosra Jeroboam. **12** Ac
mwet palu matu sac siyuk seltal, "Inkanek ya el ut we ke
el folokla?" Eltal srusrngaung inkanek soko ah. **13** Na el
sap eltal in akoela donkey natul ah, ac eltal orala, na el
som. **14** El ukwe mwet palu Judah sac, ac konalak ke
el muta ye sak oak soko. Ac el siyuk sel, "Ku kom pa
mwet palu se lun Judah?" Mwet palu sac topuk, "Aok,
nga." **15** Mwet sac fahk, "Fahsru wiyu mongo lohm sik
ah." **16** Ac mwet palu lun Judah el fahk, "Nga koflana
wi kom nu in lohm sum, ku eis mwe kulang sum. Ac
nga fah tia mongo ku nim kutena ma yurum in acn se
inge, **17** mweyen LEUM GOD El sapkin ngan tiana kang
ku nim kutena ma, ac nga in tia folok ke inkanek soko
nga ut we tuku." **18** Na mwet palu matu se lun Bethel
el fahk nu sel, "Nga pac, nga mwet palu se oana kom,
ac LEUM GOD El sap sie lipufan in fahk nu sik ngan
eis kom in wiyu nu lohm sik ah, ac kite kom ke mwe
mongo ac mwe nim." Tusruktu mwet palu matu sac el

kikiap nu sel. **19** Ouinge mwet palu lun Judah el wi mwet
palu matu sac folokla, ac mongo yorol in lohm sel. **20**
Ke eltal muta ke tepu lal, kas lun LEUM GOD tuku nu
sin mwet palu matu sac, **21** ac el liksreni na fahk nu
sin mwet palu lun Judah, "LEUM GOD El fahk lah kom
seakos ac tia oru ma El sapkin nu sum. **22** A kom tuh
foloko ac mongo acn ma El wuli kom in tiana mongo
we. Ke ma inge kom ac anwuki, ac monum ac fah tia
pukpuki inkulyuk lun sou lom." **23** Tukun eltal mongo tari,
mwet palu matu sac akoela donkey natul ah nu sin mwet
palu lun Judah, **24** na el sroang nu fac ac som. Ac ke el
kasrusr inkanek uh, lion soko sonol ac unilya. Na manol
oanna inkanek ah, ac donkey soko ac lion soko ah tu na
kac. **25** Oasr kutu mwet fahsryak in acn sacn, ac liye
mano sac oanna inkanek ah, ac lion soko ah tu siska.
Elos alukela ac som na nu Bethel, ac fahkak ma elos
liye ah. **26** Ke mwet palu matu sac lohng ma fwack inge,
el fahk, "Pa ingan mwet palu se ma tia akos ma LEUM
GOD El sapkin, na pa LEUM GOD El supwala lion soko
in sruokilya ac unilya, in oana ma LEUM GOD El fahk
kac." **27** Na el fahk nu sin wen natul, "Akoela donkey
nutik." Ac eltal akoela, **28** na el som ac konauk mano
sac oan inkanek ah, ac donkey soko ac lion soko ah
srakna tu siska. Lion soko ah tiana kangla mano sac, ku
anwuk nu sin donkey soko ah. **29** Mwet palu matu sac
srukak mano sac nu fin donkey natul, ac folokunla nu
Bethel in asor kac, ac pikinya. **30** El pikinya inkulyuk lun
sou lal sifacna, na el ac wen natul asor kacl ac fahk, "O,
ma lik, ma lik!" **31** Tukun pukpuki mwet sac, mwet palu
matu sac fahk nu sin wen natul, "Nga fin misa, komtal
pikinyuwi na inkulyuk se inge, ac filiyuwi siskal. **32** Kas
ma el fahk lain loang se in acn Bethel, ac lain nien alu
nukewa in siti srisrik in acn Samaria, oana ma LEUM
GOD El sapkin, pwayena lah ma inge nukewa ac fah
akpwayeyuk." **33** Tokosra Jeroboam lun Israel el tiana
forla liki ouiyen moul koluk lal, a el srakna sulela mwet
tol lal sin kutena sou tuh elos in kulansap ke loang ma
el musaela. Ac el mosrwela kutena mwet su lungse in
mwet tol. **34** Ma koluk se lal inge pa kunausla mwet lal,
ac ikruiya tokosrai lal.

14 In pacl sacn Abijah, wen natul Tokosra Jeroboam,
el mas. **2** Jeroboam el fahk nu sin mutan kial,
"Ekulla lumom in tia akilenyuk kom, ac fahla nwe Shiloh,
nu yen mwet palu Ahijah el muta we, mwet se ma tuh
fahk lah nga pa ac tokosra lun Israel. **3** Us singoul
srukwal in flao, kutu cake, ac soko sufa in honey nu sel,
ac siyuk lah mea ac sikyak nu sin wen se nutiktal inge,
na el ac fahkot." **4** Ouinge mutan sac som nu Shiloh, nu
yen sel Ahijah. Ahijah el tia ku in liye mweyen el matuoh.
5 LEUM GOD El fahkang nu sel Ahijah lah mutan kial
Jeroboam ah tuku in siyuk sel ke wen se natul su mas.
Ac LEUM GOD El fahk nu sel Ahijah ma elan fahk. Ke
mutan kial Jeroboam ah sun acn we, el oru in mu siena
mutan pa el. **6** Tuh ke Ahijah el lohng ke el utyak ke
mutunoa, el fahk nu sel, "Utyak. Nga etu lah mutan kial
Jeroboam pa kom. Efu ku kom oru in mu siena mwet pa
kom? Oasr pweng koluk nu sum. **7** Folokot fahk nu sel
Jeroboam lah pa inge ma LEUM GOD lun Israel El fahk
nu sel: 'Nga sulekomla inmasrlon mwet uh, ac oakikomi
in leum fin mwet luk Israel. **8** Nga eisla tokosrai liki fwilin
tulik natul David ac usot nu sum, tuh pa kom tiana ou
David, mwet kulansap luk, su arulana inse pwaye nu
sik ac akos ma sap luk ac oru ma nga insewowo kac
mukena. **9** Ma koluk kom orala uh arulana koluk liki
ma mwet nukewa su tokosra meet liki kom orala. Kom
sisyula ac akkasrkusrakyeyu ke ma sruloala pukanten
kom orala, ac ke mwe alyalu ma orekla ke osra. **10** Ke
sripa inge, nga ac fah kunausla fwilin tokosrai lom, ac
uniya mukul nukewa nutum — mwet matu ac mwet fusr
oana sie. Nga ac fah sukela sou lom, oana ke mwet
uh puokla fohkon kosro. **11** Kutena mwet in sou lom su
ac misa in siti uh, ac fah mongola sin kosro ngalngul,
ac kutena su misa likin siti uh, ac fah mongola sin won
vulture. Nga, LEUM GOD, fahk ouinge.'" **12** Ac Ahijah
el sifilpa fahk nu sin mutan kial Jeroboam, "Folokot nu
yen sum. Pacl se na kom utyak nu in siti srisrik sac,
wen nutum el ac misa. **13** Mwet Israel nukewa ac fah
asor kacl ac piknilya. El mukefanna sin sou lal Jeroboam
pa ac wo ouiya pukpuki, mweyen el mukena pa LEUM
GOD lun Israel El insewowo sel. **14** LEUM GOD El ac
oakiya sie tokosra lun Israel su ac fah wotela tokosrai
lun Jeroboam. **15** LEUM GOD El ac fah kalyei Israel, ac
Israel ac fah kusrusrsrusr oana soko loa in soko infacl
srisrik. LEUM GOD El ac fah fusak mwet Israel liki facl
wowo se su El sang nu sin mwet matu lalos, ac El ac
fah akfahsryeloselik nwe yen loessula alukela Infacl
Euphrates, mweyen elos purakak kasrkusrak lal ke elos
orala ma sruloala ke god mutan Asherah. **16** LEUM GOD
El ac fah sisla mwet Israel mweyen Jeroboam el orekma
koluk, ac el kolla pac mwet Israel in oru ma koluk." **17**
Mutan kial Jeroboam el folokla nu Tirzah. Pacl se na ma
el utyak nu in lohm sel ah, na wen se natul ah misa.
18 Mwet Israel elos asor na kacl ac piknilya, oana ma
LEUM GOD El fahk ke pusren mwet kulansap lal, Ahijah
mwet palu. **19** Ma nukewa saya ma Tokosra Jeroboam
el orala, ke mweun lal ac ouiyen kolyuk lal, ma inge
nukewa simla oasr in [Sramsram Matu Ke Tokosra Lun
Israel]. **20** Jeroboam el tokosra yac longoul luo. El misa
ac pukpuki, ac Nadab, wen natul, el aolul in tokosra. **21**
Rehoboam, wen natul Solomon, el yac angngaul sie ke
el tokosrala lun Judah, ac el leum ke yac singoul itkosr
in acn Jerusalem, siti se su LEUM GOD El tuh sulela
inmasrlon acn nukewa lun Israel tuh in acn se mwet
uh in alu nu sel we. Nina kial Rehoboam pa Naamah,
sie mutan Ammon. **22** Mwet Judah elos oru ma koluk
lain LEUM GOD, ac oru ma su purakak kasrkusrak lal
lainulos yohk liki ma mwet matu lalos nukewa tuh oru
meet lukelos. **23** Elos musaela nien alu nu sin god sutuu,

ac tulokunak sru eot, oayapa ma sruloala kacl Asherah,
tuh elos in alu nu kac fineol uh ac ye lulin sak uh. **24** Ma
se ma koluk liki nukewa uh pa oasr mukul ac mutan su
muta in nien alu lun mwet pegan ac orek kosro ac eis
moul kac sin mwet su utyak nu we. Mwet Judah elos oru
kain in mwe akmwekin yohk nukewa, su tuh orek sin
mwet ma LEUM GOD El tuh lusla liki facl sac ke pacl
se mwet Israel elos utyak nu we. **25** In yac aklimekosr
ke pacl Rehoboam el tokosra, na Tokosra Shishak lun
Egypt el tuku mweuni acn Jerusalem. **26** El usla mwe
kasrup nukewa in Tempul ac in lohm sin tokosra, weang
pac mwe loeyuk gold ma Solomon el tuh orala. **27** Na
Tokosra Rehoboam el orala pac kutu mwe loeyuk ke
bronze in aolla ma inge, ac el sang nu sin mwet mweun
su topang mutunoa nu ke inkul fulat sin tokosra tuh elos
in liyaung. **28** Pacl nukewa ma tokosra el ac som nu in
Tempul, mwet topang uh ac us mwe loeyuk inge, na
sifilpa folokunla nu infukil sin mwet topang uh. **29** Ma
nukewa ma Tokosra Rehoboam el orala simla oasr in
[Sramsram Matu Ke Tokosra Lun Judah]. **30** In pacl se
inge nufon, Rehoboam ac Jeroboam nuna amweuni sie
sin sie. **31** Rehoboam el misa ac pukpuki inkulyuk lun
tokosra in Siti sel David, ac Abijah wen natul, el aolul in
tokosra.

15 In yac aksingoul oalkosr ma Tokosra Jeroboam
el leum lun Israel, Abijah el tokosrala lun Judah, **2**
ac el leum yac tolu in Jerusalem. Nina kial pa Maacah,
acn natul Absalom. **3** El oru pacna kain ma koluk ma
papa tumal ah tuh oru, ac el tia arulana inse pwaye nu
sin LEUM GOD lal in oana David, papa tumun papa
tumal ah. **4** Tusruktu ke sripal David, LEUM GOD lal
El tuh sang wen se natul Abijah in tuh leum tokol in
Jerusalem, ac in karinganang tuh in oasr misla in acn
Jerusalem. **5** LEUM GOD El oru ma inge mweyen
David el tuh oru ma El insewowo kac, ac tiana seakos
ke ma El sapkin, sayen ma el oru nu sel Uriah, mwet
Hit. **6** Mweun ma tuh mutawauk inmasrlol Rehoboam
ac Jeroboam, orek pacna ke lusen moul lal Abijah. **7**
Ac ma nukewa saya ma Abijah el orala, simla oasr in
[Sramsram Matu Ke Tokosra Lun Judah]. **8** Abijah el
misa ac pukpuki in Siti sel David, ac Asa wen natul, el
aolul in tokosra. **9** In yac aklongoul ke pacl in leum lal
Tokosra Jeroboam lun Israel, Asa el tokosrala lun Judah,
10 ac el leum ke yac angngaul sie in Jerusalem. Nina
matu kial pa Maacah, acn natul Absalom. **11** Asa el oru
ma akinsewowoye LEUM GOD, oana David, papa matu
tumal, el tuh oru. **12** El lusla liki facl sac mukul ac mutan
nukewa su orek kosro in nien alu lun mwet pegan, ac el
tolla ma sruloala nukewa ma orekla sin tokosra meet
lukel. **13** El eisla wal lun kasra lukel Maacah, nina matu
kial ah, mweyen Maacah el orala ma sruloala fohkfok
se in lumahl Asherah, sie god mutan. Asa el kunausla
ma sruloala se inge ac esukak ke Infahlfal Kidron. **14**
Asa el finne tia kunausla nufon nien alu lun mwet pegan
uh, tuh el srakna inse pwaye nu sin LEUM GOD in
moul lal nufon. **15** El likiya in Tempul kufwa nukewa ma
papa tumal ah tuh kisakunla nu sin God, weang pac ma
orekla ke gold ac silver ke ma el sifacna kisakunla. **16**
Tokosra Asa lun Judah, ac tokosra Baasha lun Israel,
eltal amweuni ke lusen pacl eltal tokosra. **17** Baasha el
utyak mweuni acn Judah, ac mutawauk in kuhlusya acn
Ramah in kosrala inkanek in ilyak ac illa liki acn Judah.
18 Ouinge Tokosra Asa el eis silver ac gold nukewa
ma lula in Tempul ac in lohm sin tokosra, ac supwala
kutu sin mwet kol lal in us som nu Damascus nu yorol
Tokosra Benhadad lun Syria, wen natul Tabrimmon, wen
natul Hezion, wi kas inge: **19** "Lela in oasr kupasr na ku
inmasrlok kom, in oana akupasri inmasrlon papa tumuk
ac papa tomom. Eis silver ac gold ingan mwe lung luk nu
sum. Inge kunausla kupasr lom nu sel Tokosra Baasha
lun Israel, tuh elan folokunla mwet mweun lal liki acn
sik." **20** Tokosra Benhadad el insese nu ke enenu lal
Asa, ac supwala mwet kol fulat lun mwet mweun, ac un
mwet mweun lalos, in som mweuni siti lun Israel. Elos
sruokya acn Ijon, acn Dan, acn Abel Beth Maacah, acn
apkuran nu ke Meoa Galilee, ac acn Naphtali nufon. **21**
Ke Tokosra Baasha el lohng ke ma sikyak inge, el tila
poti acn Ramah, ac el som nu Tirzah. **22** Na Tokosra
Asa el supwalik sap ku nu in acn Judah nufon tuh mwet
nukewa in kasru ac tella nufon eot ac sak ma Baasha el
orekmakin in sang kuhlasak acn Ramah — wangin mwet
ac tia wi. Asa el sang ma inge in kuhlasak acn Mizpah ac
acn Geba. Geba pa sie siti in acn lun Benjamin. **23** Ma
nukewa saya ma Tokosra Asa el orala, orekma pulaik lal
ac siti srisrik ma el kuhlasak, ma inge nukewa simla oasr
in [Sramsram Matu Ke Tokosra Lun Judah]. Tusruktu
ke el matuoh, el sukapasla ke sie mas su sikyak ke
nial. **24** Asa el misa ac pukpuki inkulyuk lun tokosra in
Siti sel David, ac Jehoshaphat, wen natul, el aolul in
tokosra. **25** In yac akluo ke pacl in leum lal Tokosra Asa
in acn Judah, Nadab, wen natul Tokosra Jeroboam, el
tokosrala lun Israel, ac el leum ke yac luo. **26** Nadab
el orekma koluk lain LEUM GOD, ac kolla pac mwet
Israel in oru ma koluk, oana papa tumal el oru meet
lukel. **27** Baasha, wen natul Ahijah in sruf lal Issachar,
el pwapa sulal lainul Nadab, ac unilya ke Nadab ac
mwet mweun lal elos kuhlusya ac akola in mweuni siti
Gibbethon in acn Philistia. **28** Ma inge sikyak ke yac
aktolu in yac in leum lal Tokosra Asa lun Judah. Ouinge
Baasha el aolulla Nadab in tokosra lun Israel. **29** In pacl
se na el tokosrala el mutawauk in onela mwet nukewa
in sou lal Jeroboam. In oana ma LEUM GOD El tuh
fahk nu sin mwet kulansap lal, Ahijah mwet palu Shiloh,
mwet nukewa in sou lal Jeroboam anwuki, ac tiana sie
lula. **30** Sikyak ouinge mweyen Jeroboam el tuh purakak
kasrkusrak lun LEUM GOD lun Israel ke ma koluk el
orala, ac ke ma koluk ma el kolla mwet Israel in oru.
31 Ma saya nukewa ma Nadab el orala, simla oasr in

[Sramsram Matu Ke Tokosra Lun Israel]. **32** Tokosra Asa
lun Judah ac Tokosra Baasha lun Israel eltal amweuni
sie sin sie ke lusen na pacl eltal tokosra. **33** In yac aktolu
ke pacl in leum lal Tokosra Asa lun Judah, Baasha, wen
natul Ahijah, el tokosrala lun Israel nufon, ac el leum
in Tirzah ke yac longoul akosr. **34** El oru ma koluk lain
LEUM GOD, ac kolla mwet Israel in oru pac ma koluk, in
oana ke Tokosra Jeroboam el oru meet lukel.

16 LEUM GOD el kaskas nu sel mwet palu Jehu, wen
natul Hanani, ac sang nu sel kas inge elan fahk nu
sel Baasha: **2** "Kom tuh mwet na lusrongten se, a nga
srukkomyak in leum fin mwet luk Israel. Ac inge kom oru
ma koluk oana Jeroboam, ac kolla mwet luk inge in oru
ma koluk. Ma koluk lalos inge purakak kasrkusrak luk, **3**
ouinge nga ac oru nu sum ac sou lom oana ma nga tuh
oru nu sel Jeroboam. **4** Kutena mwet lom su misa in
siti uh ac fah mongola sin kosro ngalngul, ac kutena su
misa likin siti uh ac fah mongola sin won vulture." **5** Ma
nukewa saya ma Baasha el orala, ac orekma pulaik lal
nukewa, simla oasr in [Sramsram Matu Ke Tokosra Lun
Israel]. **6** Baasha el misa ac pukpuki Tirzah, ac Elah
wen natul, el aolul in tokosra. **7** Kas lun LEUM GOD su
lainul Baasha ac sou lal inge, tuh tutafyang nu sel sin
mwet palu Jehu, ke sripen ma koluk ma Baasha el orala
lain LEUM GOD. Baasha el tuh purakak kasrkusrak lun
LEUM GOD, tia ke sripen ma koluk el orala mukena,
oana ke Tokosra Jeroboam el tuh oru meet lukel, a
mweyen el uniya pac mwet nukewa in sou lal Jeroboam.
8 In yac aklongoul onkosr ke pacl Asa el tokosra lun
Judah, Elah wen natul Baasha, el tokosrala lun Israel,
ac el leum in acn Tirzah ke yac luo. **9** Zimri, sie sin
mwet pwapa fulat lal Elah, su leum fin tafu un chariot
natul tokosra, el orek pwapa sulal lainul. Sie len ah, in
acn Tirzah, Elah el sruhila in lohm sel Arza, su leum fin
mwet karingin inkul fulat sin tokosra. **10** Zimri el utyak
nu in lohm sac ac unilya Tokosra Elah, ac aolulla in
tokosra. Ma inge sikyak ke yac aklongoul itkosr, in pacl
Asa el tokosra lun Judah. **11** Zimri el tufahna tokosrala,
na el uniya mwet in sou lal Baasha nufon. Anwuki mukul
nukewa in sou lal oayapa kawuk lal. **12** Ouinge in fal nu
ke ma LEUM GOD El tuh fahk lainul Baasha sin mwet
palu Jehu, Zimri el uniya nufon mwet in sou lal Baasha.
13 Baasha ac wen natul Elah eltal akkasrkusrakye LEUM
GOD lun Israel, mweyen eltal alu nu ke ma sruloala, ac
oayapa kolla mwet Israel in oru ma koluk. **14** Ma nukewa
saya ma Tokosra Elah el oru, simla oasr in [Sramsram
Matu Ke Tokosra Lun Israel]. **15** In yac aklongoul itkosr
ke pacl Tokosra Asa el leum lun Judah, Zimri el leum
fin Israel in acn Tirzah ke len itkosr. Mwet mweun lun
Israel elos kuhlusya siti Gibbethon in acn Philistia. **16**
Ac ke elos lohng lah Zimri el orek pwapa sulal lainul
tokosra ac unilya, na elos nukewa fahkla na in pacl sac
mu Omri, mwet kol fulat lun un mwet mweun lalos, pa
ac tokosra lun Israel. **17** Omri ac mwet mweun lal elos
som liki acn Gibbethon, ac kuhlusya acn Tirzah. **18** Ke
Zimri el liye lah siti sac kutangyukla, na el som nu in
acn se ma potiyukyak ku na ke inkul fulat sin tokosra,
ac esukak, ac el misa ke fulen e uh. **19** Ma se inge
sikyak ke sripen ma koluk lal lain LEUM GOD. El oapana
Jeroboam su tokosra meet lukel, ke el aktoasrye LEUM
GOD ke orekma koluk lal sifacna, oayapa ke el kolla
mwet Israel in oru ma koluk. **20** Ma nukewa saya ma
Zimri el orala, wi pac pwapa sulal ma el oru, simla oasr
in [Sramsram Matu Ke Tokosra Lun Israel]. **21** Mwet
Israel uh nunak luoelik: kutu selos lungse Tibni wen natul
Ginath, elan tokosra, a mwet lula lungse in Omri. **22**
Saflaiya uh, tuh wi lungse lun mwet ma ke in Omri pa
tokosra. Tibni el misa, ac Omri el tokosrala. **23** Ouinge in
yac aktolngoul sie ke pacl in leum lal Tokosra Asa lun
Judah, Omri el tokosrala lun Israel, ac el leumi acn we
ke yac singoul luo. Yac onkosr meet ah el leum in acn
Tirzah, **24** na el molela eol srisrik soko in acn Samaria ke
ipin silver onkosr tausin, sin mwet se pangpang Shemer.
Omri el kuhlasak eol soko inge, ac musaela sie siti srisrik
we, ac sang inen siti sac Samaria, in oana inen mwet
se ma la acn we meet ah: Shemer. **25** Omri el orekma
koluk lain LEUM GOD yohk liki tokosra nukewa meet
lukel. **26** El oapana Jeroboam su tokosra meet lukel,
in akkasrkusrakye LEUM GOD lun Israel ke orekma
koluk lal, ac ke el kolla mwet uh in oru ma koluk ac alu
nu ke ma sruloala. **27** Ma nukewa saya ma Omri el
orala ac oakwuk lal nukewa, simla oasr in [Sramsram
Matu Ke Tokosra Lun Israel]. **28** Omri el misa ac pukpuki
Samaria, ac Ahab wen natul, el aolul in tokosra. **29** n
yac aktolngoul oalkosr ke pacl in leum lal Tokosra Asa
lun Judah, Ahab wen natul Omri, el tokosrala lun Israel,
ac el leum in acn Samaria ke yac longoul luo. **30** El oru
ma koluk lain LEUM GOD yohk liki tokosra nukewa meet
lukel. **31** El tiana falkin ma koluk yohk ma el oru oana
Tokosra Jeroboam, a el sifilpa laesla ke el payukyak sel
Jezebel, acn se natul Tokosra Ethbaal lun Sidon, ac el
oayapa alu nu sin Baal. **32** El musaela tempul se nu sel
Baal in acn Samaria, ac orala loang se nu sel, ac filiya in
tempul sac. **33** El oayapa tulokunak sie ma sruloala in
luman god mutan Asherah. El akkasrkusrakye LEUM
GOD lun Israel yohk liki tokosra nukewa lun Israel meet
lukel. **34** Ke pacl Ahab el tokosra, Hiel mwet Bethel, el
sifil musaela pot lun Jericho. In oana LEUM GOD El
tuh fahk nu sel Joshua, wen natul Nun, Abiram, wen se
ma matu natul Hiel, el misa ke pacl se Hiel el oakiya
pwelung uh, ac Segub, wen se ma fusr natul Hiel, el
misa ke pacl se Hiel el oakiya srungul ke pot uh.

17 Sie mwet palu Tishbe in acn Gilead su inel pa
Elijah, el fahk nu sel Tokosra Ahab, "Inen LEUM
GOD moul lun Israel su nga kulansupu, nga fahk nu
sum lah ac fah wangin aunfong ku af ke yac luo ku tolu,
nwe ke pacl se nga fahk in af." **2** Na LEUM GOD El

fahk nu sel Elijah, **3** "Fahla liki acn se inge nu kutulap,
ac wikla apkuran nu ke infacl srisrik Cherith, kutulap in
Infacl Jordan. **4** Infacl srisrik soko inge ac fah sot kof
nimom, ac nga sap tari won raven in utuk mongo nom
nu we." **5** Elijah el akos sap lun LEUM GOD, ac som ac
muta apkuran nu ke Infacl srisrik Cherith. **6** El nim kof ke
infacl soko ah, na won raven utuk bread ac ikwa nal ke
lotu ac eku nukewa. **7** Tia paht toko, infacl srisrik soko
ah paola, mweyen wanginla af. **8** Na LEUM GOD El
fahk nu sel Elijah, **9** "Inge kom som nu ke siti srisrik
Zarephath, apkuran nu Sidon, ac muta we. Nga sapkin
tari nu sin katinmas se we in kite kom." **10** Ouinge Elijah
el som nu Zarephath, ac ke el tuku nu ke nien utyak
nu in siti srisrik sac, sie katinmas el ti etong we. Na
Elijah el fahk nu sel, "Nunak munas, use kutu kof an
nimuk." **11** Ac ke el fahsr in eis, Elijah el sifilpa fahk,
"Nunak munas, tuh use pac sie ipin flao an nak." **12** Ac
katinmas sac topuk ac fahk, "Inen LEUM GOD lom, God
moul, nga fulahk lah wangin ipin flao yuruk. Pwayena
ma oasr yuruk pa kitin flao takmwek oan in pol srisrik
se, ac kitin kiris in sufa soko. Nga tuku ti etong in tuh
munanla kitinmah lula inge nasr. Ac pa inge mongo safla
lasr uh, na kut ac masrinsral nwe ke na kut misa." **13** Na
Elijah el fahk nu sel, "Nimet fosrnga. Fahla orala mongo
nomtal an, tusruktu oralawin sie srukwal in flao an nak
meet ac use nu sik, na kom fah orala ma lula an nomtal.
14 Tuh pa inge ma LEUM GOD lun Israel El fahk: 'Pol
sac ac fah tia pisala ke flao, ku sufa soko ah ke kiris,
meet liki len se ma nga, LEUM GOD, ac supwama af.'"
15 Na katinmas sac som oru oana ma Elijah el fahk nu
sel ah, na oasr na mongo nalos ke len nukewa. **16** Oana
ma LEUM GOD El wulela kac nu sel Elijah, pol sac tiana
pisala ke flao, oayapa sufa soko ah tiana pisala ke kiris.
17 In kutu pacl tok, wen se nutin katinmas sac masak, ac
el arulana keoki, na el misa. **18** Katinmas sac fahk nu
sel Elijah, "Mwet lun God, efu kom ku oru ouinge nu sik?
Ya kom tuku nu inge in tuh oru God Elan esamak ma
koluk luk, in pwanang wen nutik elan misa?" **19** Elijah
el fahk, "Usalu nu sik." Na el eisla tulik mukul sac liki
inpoun nina kial, ac usalak nu fin twek ah, nu infukil se el
muta we, ac likilya fin mwe oan kial. **20** Na el pre ke
sie pusra lulap ac fahk, "O LEUM GOD luk, efu kom ku
filiya mwe ongoiya na upa se nu fin katinmas se inge?
El kulang na nu sik ac liyeyuyang, a inge kom uniya
wen natul." **21** Elijah el ona ac asrosrelik fin tulik sac
pacl tolu ac pre, "O LEUM GOD luk, akmoulyauk tulik
se inge!" **22** LEUM GOD El porongo pre lal Elijah, ac
mongin tulik sac folokyak ac el sifil moulla. **23** Elijah el
usya tulik sac nu ten nu yurin nina kial, ac fahk nu sel,
"Liye, tulik nutum uh moul!" **24** Nina sac fahk, "Inge nga
etu lah kom sie mwet lun God, ac pwayena lah kas lom
uh ma sin LEUM GOD me!"

18 Tukun yac aktolu ma wanginla af, LEUM GOD
El fahk nu sel Elijah, "Fahla nu ye mutal Tokosra
Ahab, ac nga fah supwama af." **2** Na Elijah el mukuiyak
ac som. Sracl in acn Samaria upa na pwaye. **3** Ouinge
Ahab el solalma Obadiah, su mwet kol fin mwet karingin
inkul fulat sin tokosra. (Obadiah el sie mwet su akfulatye
LEUM GOD ke inse pwaye. **4** Ke Jezebel el mutawauk
in uniya mwet palu lun LEUM GOD, Obadiah el okanla
siofok selos in luf luo, kais lumngaul ke luf se, ac
kitalos mwe mongo ac mwe nim.) **5** Ahab el fahk nu sel
Obadiah, "Nga kom som rauneak acn uh kewa, suk lah
oasr mah ke infacl srisrik ac unon in kof ma ac fal in
kite kosro horse ac miul natusr, tuc elos in moulla ac tia
misa. Kut fin konauk, na kut tia enenu in uniya kosro
natusr inge." **6** Eltal insesela ke acn kais sie seltal ac
fahsr nu we, na eltal fahsrelik. **7** Ke Obadiah el fahla, el
sa na sonol Elijah. El akilenulak, ac faksufi ye mutal ac
siyuk, "Ya pwayena lah kom pa ingan, Elijah?" **8** Elijah el
topuk, "Aok, nga. Fahla fahkang nu sin leum lom lah
nga oasr inge." **9** Obadiah el fahk, "Ma koluk fuka nga
orala, ku kom in kena eisyuyang nu inpaol Tokosra Ahab
elan uniyuwi? **10** Ke Inen LEUM GOD lom, God moul,
nga fulahk lah tokosra el orala sukok se lal keim in acn
nukewa fin faclu. Kutena pacl leum lun sie facl fin fahk
mu kom wangin in facl sel uh, na Ahab el ac sap leum
sac in fulahk lah tia ku in koneyukyak kom we. **11** Ac
inge kom lungse ngan som fahk lah kom oasr inge? **12**
Ac nga fin tufahna fahla, na Ngun lun LEUM GOD lom el
uskomla nu ke sie acn nga tia etu, na ke nga ac fahk nu
sel Ahab mu kom oasr inge, ac el fin tia konekomyak,
na el ac sap in anwuki nga. Esam na lah nga nuna
akfulatye LEUM GOD ke inse pwaye oe ke nga tulik ah
me. **13** Ya kom tiana lohng lah ke Jezebel el mutawauk
in uniya mwet palu lun LEUM GOD, nga tuh okanla mwet
siofok selos in luf luo, kais lumngaul ke luf se, ac kitalos
mwe mongo ac mwe nim? **14** Na efu ku kom supweyu
ngan som fahk nu sel tokosra lah kom oasr inge? El ac
uniyuwi!" **15** Elijah el fahk, "Ke Inen LEUM GOD moul ac
Kulana su nga kulansupu, nga wulela lah nga ac som
sonol tokosra misenge." **16** Ouinge Obadiah el som nu
yorol Tokosra Ahab ac fahkang nu sel, ac Ahab el tuyak
ac som in sonol Elijah. **17** Ke Ahab el liyalak el fahk,
"Kom pa ingan, mwet se ma orek lokoalok yohk emeet in
Israel!" **18** Ac Elijah el fahk, "Tia nga pa orek lokoalok —
kom ac papa tomom. Kom seakos ma sap lun LEUM
GOD, ac alu nu ke ma sruloala puspis kacl Baal. **19**
Inge, kom pangonma mwet Israel nukewa in osun nu sik
Fineol Carmel. Use mwet palu angfoko lumngaul lun
Baal, ac mwet palu angfoko lun god mutan Asherah,
su Kasra Jezebel el kasru." **20** Ouinge Ahab el pangon
mwet Israel nukewa ac mwet palu lun Baal in fahsreni
nu Fineol Carmel. **21** Elijah el utyak nu yurin mwet uh ac
fahk, "Kowos ac tia orala sulela lowos an nwe ngac? Fin
LEUM GOD pa God, na kowos alu nu sel, a fin Baal,
kowos alu nu sel!" Na mwet uh tiana kas. **22** Na Elijah
el fahk, "Nga mukena pa lula sin mwet palu lun LEUM

GOD, a oasr mwet palu angfoko lumngaul lal Baal. **23** Use lukwa cow mukul an. Mwet palu lal Baal in eis soko, uniya ac sipsipikya, ac filiya fin etong an, tusruktu nimet akosak. Ac ma soko ngia, nga ac oru oapana. **24** Na lela mwet palu lal Baal in pre nu sin god lalos, ac nga fah pre nu sin LEUM GOD, ac el su topuk ac supwama e, el pa God pwaye." Na mwet uh arulana insese nu kac. **25** Na Elijah el fahk nu sin mwet palu lal Baal, "Ke kowos arulana pukanten uh, kowos eis soko sin cow an ac akoela meet. Pre nu sin god lowos an, tusruktu nimet sang e nu kac." **26** Elos eis cow soko ma utuku nu selos, ac akoela ac pre nu sel Baal nwe ke infulwen len. Elos wowoyak ac fahk, "Baal, topuk kut!" Ac elos fohngfong na rauni loang se ma elos musaela, a tiana topukyuk pre lalos. **27** Ke sun infulwen len ah, Elijah el mutawauk in aksruksrukelos ac fahk, "Liksreni pre! El god se! El acnu muta ngetngetla nunak, ku el acnu fahla nu ke lohm fahsr ah, ku el acnu mutwata, ku el acnu motulla ac kowos enenu in oaksalak!" **28** Ouinge mwet palu inge elos wowoyak pre, ac sipik manolos ke mitmit lulap ac mitmit srisrik fal nu ke lia lalos, nwe ke elos srahfon. **29** Elos wowo ac fohngfong nwe sun tafun len tok; tuh wanginna topken pre lalos, ac wanginna pusra lohngyuk. **30** Na Elijah el fahk nu sin mwet uh, "Kowos kilukeni nu yuruk," ac elos nukewa kilukeni raunella. El mutawauk akwoyela loang lun LEUM GOD ma tuh kunausyukla. **31** El eis eot singoul luo, fal nu ke pisen sruf ma ekin inen tulik natul Jacob, mwet se ma LEUM GOD El tuh sang inel Israel. **32** El sang eot inge in sifil musaela loang se mwe alu nu sin LEUM GOD. El pukanak laf soko raunela loang sac, su lupa uh ku in nwanak sunun gallon akosr ke kof. **33** Na el takunla etong uh fin loang sac, ac sipsipikya cow soko ah, ac likiya fin etong uh, ac fahk, "Nwakla sufa akosr ke kof ac ukuiya fin mwe kisa ac etong uh." Na elos orala. **34** Ac el fahk, "Sulpa," ac elos sifilpa fwela. "Sulpa sie," na elos sifilpa fwela pacl se aktolu. **35** Na kof ah asrla ke loang ah twe nwakla laf soko ah. **36** Ke sun pacl in orek kisa ke tafun len tok, Elijah mwet palu el kilukyang nu ke loang sac ac pre ac fahk, "O LEUM GOD, God lal Abraham, Isaac, ac Jacob, akpwayei inge lah kom pa LEUM GOD lun Israel, ac lah nga mwet kulansap lom su orala ma inge nukewa ke sap lom. **37** Topukyu, LEUM GOD. Topukyu, tuh mwet inge in etu lah kom, LEUM GOD, pa God, ac etu pac lah kom furokla nunkalos nu sum." **38** LEUM GOD El supweya e, ac esukak mwe kisa, etong uh, eot uh, infohk uh, ac akpaoyela kof in laf soko ah. **39** Ke mwet uh liye ma inge, elos putati nu infohk uh ac fahk, "LEUM GOD El God. El mukena pa God!" **40** Elijah el sap ke ku, "Sruokya mwet palu lal Baal! Nimet lela kutena selos in kaingla." Ac mwet uh sruokolosi nufon, ac Elijah el pwanulosi nu ke Infacl srisrik Kishon, ac onelosla we. **41** Na Elijah el fahk nu sel Tokosra Ahab, "Inge som ac mongoi. Pusren af na matol pa kahkme nga lohng uh." **42** Ke Ahab el som in mongo, Elijah el fanyak nu fin mangon eol Carmel, ac el pasrla nwe ke intwel. **43** El fahk nu sin mwet kulansap lal, "Fahla ac ngetla nu meoa." Mwet kulansap se lal ah som ac ke el foloko el fahk, "Wanginna ma nga liyauk." Pacl itkosr pa Elijah el supwal elan som liye. **44** Ke pacl se akitkosr el foloko ac fahk, "Nga liyauk kitin pukunyeng fin kof uh, lupanna inpoun mwet se." Elijah el sifil fahk nu sin mwet kulansap se lal ah, "Fahla ac fahk nu sel Tokosra Ahab elan sroang nu fin chariot natul ah, ac folokla nu yen sel meet liki af uh sruokilya." **45** In kitin pacl ah na, acn lucng nukla ke pukunyeng sroalsroal, ac eng uh tuhyak, ac af na matol mutawauk in kahkla. Ahab el sroang nu fin chariot natul in folok nu Jezreel. **46** Ac ku lun LEUM GOD tuku nu facl Elijah. El losani nuknuk lal infulwal, ac kasrusr na meet lukel Ahab nwe ke na el sun acn Jezreel.

19 Tokosra Ahab el srumun nu sel Jezebel, mutan kial, ke ma nukewa ma Elijah el oru, ac ke el tuh uniya nufon mwet palu lal Baal. **2** Na Jezebel el sapla nu sel Elijah ac fahk, "Nga fin tia folokin nu sum, ke pacl se inge lutu, ke ouiya se na ma kom oru nu sin mwet palu ma kom uniya ah, lela god uh in uniyuwi ngan misa!" **3** Elijah el sangeng ac kaing in suk moul lal. El eis mwet kulansap se lal ac som nu Beersheba in acn Judah. El filiya mwet kulansap sac we, **4** ac el fahsr ke len fon se uten acn uh. El muta mongla ye lulin sak soko ac kena elan misa. El pre ac fahk, "LEUM GOD, arulana upala! Eisla moul luk! Fal na ngan misa!" **5** El ona ye sak soko ac motulla. In kitin pacl ah na sie lipufan lun LEUM GOD kahlilya ac fahk, "Tukakek mongo." **6** El ngutalik, ngetot ngetma nwe liyauk srukwal in flao se manman fin eot fol, ac sufa in kof soko oan apkuran nu ke sifal. El mongoi ac nimkofi ac sifilpa ona. **7** Lipufan sac el sifil foloko, ac oaksalak pacl se akluo ac fahk, "Tukakek mongoi, mweyen kom fin tia, ac arulana upa nu sum in fahsr." **8** Elijah el tukakek ac mongoi ac nimkofi, na mongoi lal ah sang ku lal in fahsr len angngaul nu fineol mutal Sinai. **9** Ke el sun acn we, el utyak nu in sie luf in motulla we ke fong se. In pacl sac na, LEUM GOD El kaskas nu sel ac fahk, "Elijah, mea kom oru inge uh?" **10** El topuk, "LEUM GOD Kulana, kom mukena pa nga kulansupu in pacl nukewa. Tusruktu mwet Israel elos pilesrala wulela lalos yurum, ac kunausla loang lom uh, ac uniya mwet palu lom nukewa. Nga mukena pa lula sin mwet palu uh, ac elos suk pac in uniyuwi!" **11** LEUM GOD El fahk nu sel, "Illa ac tu ye mutuk fin mangon eol uh." Ouinge LEUM GOD El fahla alukela, ac supwama eng na upa se, ac fulungya eol uh ac fukulya eot uh, a LEUM GOD El wangin in eng uh. Ke eng uh tui, na kusrusr se sikyak, tuh LEUM GOD El wangin pac in kusrusr sac. **12** Tukun kusrusr sac, na oasr e se, tuh LEUM GOD El wangin in e sac. Ac tukun e sac, oasr pusra na srisrik ac fisrasr se. **13** Ke Elijah el lohng, el afinya mutal ke nuknuk lik lal,

ac el illa ac tu ke mutun luf sac. Na pusra se fahk nu
sel, “Elijah, mea kom oru inge uh?” **14** El topuk, “LEUM
GOD Kulana, kom mukena pa nga kulansupu in pacl
nukewa. Tusruktu mwet Israel elos pilesrala wulela lalos
yurum, ac kunausla loang lom uh, ac uniya mwet palu
lom nukewa. Nga mukena pa lula sin mwet palu uh,
ac elos suk pac in uniyuwi.” **15** LEUM GOD El fahk,
“Folokla nu yen turangang uten acn Damascus, ac utyak
nu in siti uh, ac mosrwella Hazael elan tokosra lun Syria.
16 Mosrwella Jehu wen natul Nimshi elan tokosra lun
Israel, ac mosrwella Elisha wen natul Shaphat mwet
Abel Meholah tuh elan mwet palu aol kom. **17** Kutena
mwet su kaingla ac tia anwuki sel Hazael ac fah anwuki
sel Jehu, a mwet su kaingla lukel Jehu, ac fah anwuki sel
Elisha. **18** Tusruktu nga ac fah likiya mwet itkosr tausin
in moulna fin acn Israel, aok elos nukewa su inse pwaye
nu sik ac tia alu nu sel Baal, ku ngok mutun ma sruloala
lal.” **19** Elijah el som tuh konalak Elisha ke el kihling ima
lal ke plau. Oasr u in ox singoul sie fahsr meet lukel,
kais lukwa ox ke u se, ac Elisha el orekmakin u se ma
fahsr oetok. Elijah el eisla nuknuk se afinyal ac filiya facl
Elisha. **20** Elisha el filiya ox natul, ac kasrusr tokol Elijah
ac fahk, “Kom ku in soaneyu ngan som wilkas nu sel
papa ac nina, na nga fah tuku wi kom.” Ac Elijah el fahk,
“Wona. Folokot, nga tia ikol kom!” **21** Na Elisha el som
nu ke ox lukwa natul ac uniya, ac etongkin mwe palpal
kac in sang akmoulyela ikwa uh, na el sang kiteya mwet
uh. Toko el som welul Elijah in mwet kasru lal.

20 Tokosra Benhadad lun Syria el orani un mwet
mweun nukewa lal. Oasr kasreyal sin tokosra
tolngoul luo ke mutunfacl saya, wi horse ac chariot
natulos. Elos fahsryak kuhlusya acn Samaria ac mweuni.
2 Tokosra Benhadad el supwala mwet utuk kas lal nu in
siti uh nu yorol Tokosra Ahab lun Israel, in fahk, “Tokosra
Benhadad el fahk ke sap ku lal **3** mu kom in fuhleang
silver ac gold lom nu sel, wi mutan kiom ac tulik nukewa
nutum ma ku in mano.” **4** Ac Ahab el topuk ac fahk,
“Folokot ac fahk nu sel Tokosra Benhadad, leum luk,
lah nga ac oru oana ma el fahk. El ku in eisyu ac ma
nukewa luk.” **5** Tok kutu, mwet utuk kas uh sifilpa foloko
nu yorol Ahab ac us pac soko sap sel Benhadad su fahk
ouinge: “Nga sapot tari nu sum kom in supwama silver,
gold, mutan ac tulik. **6** A inge, nga ac supwaot mwet
kol fulat lun mwet mweun luk in iluhsya kewa koanon
inkul sum, oayapa lohm sin mwet kol fulat lom, ac eis
ma nukewa ma elos pangon mu ma saok. Elos ac sun
acn ingan pacl se pacna inge lutu.” **7** Tokosra Ahab
el pangoneni mwet kol nukewa lun facl sac ac fahk,
“Kowos liye ke mwet se inge sukna in kunauskutla uh?
El supwama kas nu sik ac sap ngan supwala mutan
kiuk, tulik nutik, silver ac gold, ac nga tuh wi na sap
lal.” **8** Na mwet kol ac mwet uh topuk, “Nimet lohng ma
el fahk ingan. Nimet kom munasla.” **9** Ouinge Ahab
el fahk nu sin mwet utuk kas lal Benhadad, “Fahkang
nu sel tokosra, leum luk, lah nga ac oru sap soko lal
meet ah, tusruktu sap soko tok an nga tia ku in lela.”
Mwet utuk kas inge som twe sifilpa foloko ke soko pac
sap **10** sel Benhadad, fahk mu, “Nga ac fahsrot ac us
pisen mwet ma ac ku in kunausla siti sum an, ac usla
nufon ipin eot mokutkuti inpaolos. Lela god uh in uniyuwi
ngan misa, nga fin tia orala!” **11** Tokosra Ahab el topuk,
“Fahkang nu sel Tokosra Benhadad lah mwet mweun
pwaye se oru konkin lal tukun mweun, tia meet liki.”
12 Benhadad el eis top lal Ahab ke pacl se ma el, ac
tokosra saya ma welul ah, nimnim in lohm nuknuk selos.
El sapkin nu sin mwet mweun lal in akola in mweuni siti
sac, na elos fahsryang nu yen elos ac mweun we. **13** In
pacl sac, mwet palu se som nu yorol Tokosra Ahab ac
fahk, “LEUM GOD El fahk, ‘Nikmet sangeng sin un mwet
mweun lulap se ingan. Nga ac sot kom in kutangulosla
misenge, na kom fah etu lah nga pa LEUM GOD.’” **14**
Ahab el siyuk, “Su ac us mweun uh?” Ac mwet palu
sac fahk, “LEUM GOD El fahk mu mwet mweun fusr
su kolyuk sin kais sie governor in acn Israel pa ac us
mweun uh.” Na tokosra el siyuk, “Ac su ac sapsap nu sin
mwet nukewa?” Mwet palu sac fahk, “Kom.” **15** Ouinge
tokosra el pangoneni mwet mweun fusr nukewa su muta
ye kolyuk lun governor lun kais sie acn in facl Israel, su
pisalos mwet luofoko tolngoul luo nufon. Na el pangonak
un mwet mweun lun Israel, su pisalos mwet itkosr tausin.
16 Mweun sac mutawauk ke infulwen len, ke Benhadad
ac tokosra tolngoul luo su welul elos sruhila in lohm
nuknuk selos. **17** Mwet mweun fusr Israel elos fahsr
meet. Benhadad el tuh supwala mwet kalngeyuk lal in
liye acn meeto, ac elos foloko ac fahk nu sel lah un
mwet mweun se pa tuku Samaria me. **18** Benhadad
el sapkin, “Elos finne tuku in mweun ku in suk misla,
sruokolosi a nimet onelosla.” **19** Mwet mweun fusr uh
pa us mutun mweun uh, ac un mwet mweun lun Israel
fahsr tokolos. **20** Kais sie sin mwet mweun lun Israel
inge uniya mwet se ma el anwuk nu se. Mwet Syria elos
kaing, ac mwet Israel ukwalos na. A Benhadad el kaingla
fin horse natul, wi pac kutu mwet mweun lal su kasrusr
fin horse. **21** Tokosra Ahab el som nu yen mweun uh
orek we, ac sruokya horse ac chariot, ac orala kutangla
na lulap se fin mwet Syria. **22** Na mwet palu sac som nu
yorol Tokosra Ahab ac fahk, “Folokla ac musaeak un
mwet mweun lom an, akola akwoye, mweyen tokosra
lun Syria el ac sifil foloko mweuni kom meet liki infulwen
yac fahsru.” **23** Mwet kol fulat lal Tokosra Benhadad
elos fahk nu sel, “God lun mwet Israel ingan elos god
fineol, pa pwanang mwet Israel elos kutangkutla. Tuh
kut lulalfongi na yohk lah kut ac kutangulosla kut fin
mweunelos yen tupasrpasr. **24** Inge kom eisla tokosra
tolngoul luo liki kunokon lalos, ac sang mwet kol ma
pisrla ke mweun yen tupasrpasr in aolulos. **25** Na kom
pangoneni mwet mweun lom an in pus oana pisen mwet
ma tuh kaingkinkomla, ac sokak horse ac chariot in oana

pisen ma wanginla. Kut ac mweuni mwet Israel yen
tupasrpasr, ac kut ac fah kutangulosla ke fwil se inge."
Tokosra Benhadad el insese ke kas in kasru lalos inge,
ac el oru oana. **26** Meet liki infulwen yac se tok ah, el
pangoneni mwet lal ac welulos som nwe ke siti Aphek in
mweuni mwet Israel. **27** Mwet Israel uh pangonyukeni
ac akola kufwen mwe mweun natulos, ac som nu nien
aktuktuk lalos, ac orekelik nu ke u luo, ac tu forang nu
sin mwet Syria. Mwet Israel inge elos oana u srisrik luo
ke nani fin lumweyuk elos nu ke pisen mwet Syria, su
fahsrelik ac nwakla in polo acn sac nufon. **28** Sie mwet
palu som nu yorol Tokosra Ahab ac fahk, "Pa inge ma
LEUM GOD El fahk: 'Mweyen mwet Syria elos fahk mu
nga sie god fineol uh ac tia god nu yen tupasrpasr, nga
ac sot kom in kutangla un mwet mweun lulap se inge, na
kom ac mwet lom nukewa fah etu lah nga pa LEUM
GOD.'" **29** Mwet Syria ac mwet Israel elos mutana in
acn elos aktuktuk we ac ngetani nu sie ke len itkosr.
Ke len se akitkosr elos mutawauk in mweun, ac mwet
Israel elos uniya siofok tausin mwet mweun lun Syria. **30**
Mwet Syria ma lula elos kaingla nu in siti Aphek, twe pot
we ah topla ac toanya pac longoul itkosr tausin selos.
Benhadad el kaingla pac nu in siti uh ac wikla in sie fukil
oan etok ke sie lohm. **31** Mwet pwapa fulat lal ah som
nu yorol ac fahk, "Kut lohng mu tokosra lun mwet Israel
elos mwet na kulang. Filikutla kut in losya infulwasr ke
nuknuk yohk eoa ac pwelah insifasr ke sucl, ac som nu
yorol tokosra lun Israel. Na sahp el ac nunak munas nu
sum ac tia unikomi." **32** Ouinge elos losya infulwalos ke
nuknuk yohk eoa, ac pwelah inkwawalos ke sucl, ac som
nu yorol Ahab ac fahk, "Benhadad, mwet kulansap lom,
el kwafe nu sum tuh kom in lela elan moul." Ac Ahab el
fahk, "Ku el srakna moul? Wona! El oana tamulel se nu
sik!" **33** Mwet pwapa fulat lal Benhadad elos tupan lah
oasr akul wo elos ac liye, ac ke Ahab el fahk "tamulel"
na elos sulaklak na fahk, "Pwaye sum, Benhadad el
tamulel lom!" Na Ahab el sap, "Usalu nu yuruk." Ke
Benhadad el sun acn we, Ahab el solal elan fanyak welul
fin chariot natul uh. **34** Benhadad el fahk nu sel, "Nga ac
folokonot siti nukewa ma papa tumuk ah tuh eisla sin
papa tomom ah, ac kom fah orala sie acn in kuka ah lom
in acn Damascus, oana ke papa tumuk el tuh oru in acn
Samaria." Ahab el topuk, "Ke sripen ma kital aetuila kac
inge, nga ac aksukosokyekomla." Na el orala sie wulela
ku inmasrloltal, ac aksukosokyalla. **35** Ke sap lun LEUM
GOD, sie mwet palu inmasrlon un mwet palu el sap sie
pac selos in puokilya. Tusruktu el srangesr oru. **36** Na
mwet se ma sapkin el fahk nu sel, "Mweyen kom tia akos
ma LEUM GOD El sapkin, lion soko ac unikomi ke kom
ac tufahna fahla likiyu." Na ke el tufahna fahla lukel, lion
soko fahsryak twe unilya. **37** Na mwet palu sac sifilpa
som nu yurin sie pac mwet ac fahk, "Puokyuwi!" Na el
oru oana el fahk — el liksrenina puokilya na el kineta.
38 Mwet palu sac pwela mutal ke nuknuk se tuh in tia
akilenyuk el, ac el som tu inkanek ah, soano tokosra
Israel elan tuku. **39** Ke pacl se tokosra el tuku, na mwet
palu sac wola ac fahk, "Leum fulat, ke nga tuh muta
ke mweun ah, sie sin mwet mweun ah use sie mwet
lokoalok ma el tuh sruokya, ac fahk nu sik, 'Taranul el
uh. El fin kaingla, mwata ac oan fom: fin tia anwuki kom,
kom ac moli ke tolu tausin ipin silver.' **40** Tusruk nga tuh
kafofo ke kutepacna ma saya, na mwet sac kaingla."
Tokosra el fahk, "Kom sifacna pakiya mwe kalya nu sum
uh, ac kom fah akkeokyeyuk fal nu kac." **41** Mwet palu
sac tulakunla ipin nuknuk sac liki mutal, na tokosra el
akilenulak lah sie sin mwet palu ah pa el. **42** Na mwet
palu sac fahk nu sel tokosra, "Pa inge kas sin LEUM
GOD: 'Mweyen kom tuh lela mwet se nga sap in anwuki
in kaingla, kom ac fah moli ke moul lom, ac un mwet
mweun lom ac fah kunausyukla mweyen elos lela un
mwet mweun lal in kaingla.'" **43** Tokosra el folokla nu in
acn sel Samaria, ac el fosrnga ac inse toasr.

21 Oasr ima in grape se lun mwet se pangpang
Naboth, oan apkuran nu ke inkul fulat sel Tokosra
Ahab in acn Jezreel. **2** Sie len ah Ahab el fahk nu
sel Naboth, "Use luk ima in grape se lom an. Ke oan
apkuran nu ke lohm sik uh, nga lungse orekmakin nu
ke ima in mahsrik. Nga ac sot sie ima in grape ma wo
liki, ku kom fin lungse nga in molela, na nga ac sot sie
moul fal nu kac." **3** Naboth el fahk, "Ima in grape se inge
usru se luk sin mwet matu luk ah. LEUM GOD El tia ku
in lela ngan sot lom." **4** Tokosra Ahab el som nu lohm
sel, ac el kasrkusrak ac arulana supwar ke ma Naboth
el fahk nu sel. El ona fin mwe oan kial, ac forang nu
pesinka ac tiana mongo. **5** Jezebel, mutan kial, el som
nu yorol ac siyuk sel, "Mea aktoasrye kom an? Efu ku
kom tia mongo?" **6** Ac Ahab el fahk, "Nga toasrkin kas
ma Naboth el fahk nu sik ah. Nga oru ngan molela ima
in grape se lal, ku fin wo sel nga in sang sie pac ima in
grape aolla ima lal ah, tuh pa el fahk mu nga tia ku in eis
ima se lal." **7** Jezebel el fahk, "Na mea, tia tokosra se pa
kom? Tukakek, mongoi ac enganak. Nga ac eisla ima in
grape se lal Naboth ac sot lom!" **8** Na Jezebel el simusla
kutu leta, ac sainiya inel Ahab kac, siliya ke sil lal ah, ac
supwalik nu sin mwet pwapa fulat ac mwet kol in acn
Jezreel. **9** Leta ingan fahk ouinge: "Sulkakinelik sie len in
lalo ac pangoneni mwet uh, na sang Naboth elan muta
ke acn in muta fulat. **10** Sokak luo mwet koluk elah an in
orek loh kikiap lainul ye mutal ac fahk mu el selngawi
God oayapa tokosra. Na kowos usalla nu likin siti uh, ac
tanglal nwe ke el misa." **11** Mwet pwapa fulat ac mwet
kol in acn Jezreel elos orala ma Jezebel el sapkin. **12**
Elos fahkelik len in lalo sac, ac pangoneni mwet uh, ac
sang nien muta fulat sac nu sel Naboth. **13** Mwet koluk
elah luo ah kikiap ac fahk ye mutun mwet uh mu Naboth
el selngawi God ac tokosra. Ouinge utukla el nu likin
siti uh, ac tatngal el nwe ke na el misa. **14** Na kas kacl
supweyukla nu sel Jezebel fahk mu, "Naboth el anwuki

tari." 15 Ke na pacl se kas inge sonol Jezebel, el fahk nu
sel Ahab, "Naboth el misa. Fahla eis lom ima in grape se
ma el tuh srunga kom in molela." 16 In pacl sac na Ahab
el som nu ke ima sac, in eisla lal. 17 Na LEUM GOD El
fahk nu sel Elijah, mwet palu Tishbe, 18 "Fahla nu yorol
Ahab, tokosra Samaria. Kom ac konalak in ima in grape
lal Naboth, su el akola in sruokya lal. 19 Fahk nu sel lah
nga, LEUM GOD, fahk ouinge, 'Ya tukun kom akmuseya
mwet sac tari an, kom ac eisla pac acn sel an?' Fahkang
nu sel lah nga fahk ouinge: 'In acn se na ma kosro
ngalngul uh lohi srah kacl Naboth we, elos ac lohela pac
srah keim uh we!'" 20 Ke Ahab el liyalak Elijah, el fahk,
"Mwet lokoalok luk, ya kom sifilpa koneyuyak?" Elijah
el topuk, "Aok, nga konekomyak. Ke sripen kom sang
nufon kuiyom in oru ma koluk ye mutun LEUM GOD, 21
ouinge LEUM GOD El fahk nu sum, 'Nga ac fah sot mwe
ongoiya lulap nu fom. Nga ac kunauskomla ac onela
mukul nukewa in sou lom, mwet fusr ac mwet matu oana
sie. 22 Sou lom ac fah oana sou lal Tokosra Jeroboam,
wen natul Nebat, ac oapana sou lal Tokosra Baasha,
wen natul Ahijah, mweyen kom akkasrkusrakyeyu ke
kom kolla mwet Israel in oru ma koluk.' 23 A funu kacl
Jezebel, LEUM GOD El fahk mu kosro ngalngul ac fah
kangla manol in siti Jezreel. 24 Kutena mwet in sou lom
su misa in siti uh, ac fah mongola sin kosro ngalngul,
ac kutena su misa likin siti uh, ac fah mongola sin won
vulture." (25 Wangin sie mwet su sang insial nufon in
oru ma koluk ye mutun LEUM GOD oana Ahab, ac el oru
ouinge ke sripen Jezebel, mutan kial ah, el akkeye ma el
oru. 26 El tuh oru mwe mwekin na yohk ke el alu nu ke
ma sruloala, oana ma mwet Amor elos oru, aok elos
su LEUM GOD El lusla liki facl sac ke mwet Israel elos
utyak nu we.) 27 Ke Elijah el kaskas tari, Ahab el salik
nuknuk lal ac sarukla, ac nokomang nuknuk yohk eoa
se. El srangesr mongo, ac el motul ke nuknuk yohk eoa,
ac ke el forfor el asor ac toasr. 28 LEUM GOD el fahk nu
sel Elijah, mwet palu, 29 "Ku kom tuni ac liye ke Ahab el
arulana sisilya ye mutuk uh? Ke el oru ouinge uh, nga ac
tila sang ongoiya nu sel ke pacl el moul. Ongoiya ac fah
tuku nu fin sou lal Ahab ke pacl lun wen natul."

22 Oasr misla inmasrlon Israel ac Syria ke yac
luo kutu, 2 tusruktu, in yac se aktolu, Tokosra
Jehoshaphat lun Judah el som in osun nu sel Tokosra
Ahab lun Israel. 3 Ahab el siyuk sin mwet pwapa fulat lal,
"Efu ku wanginna ma kut oru in folokonma acn Ramoth
in Gilead liki tokosra lun Syria? Siti sac ma lasr!" 4 Na
Ahab el siyuk sel Jehoshaphat, "Kom ac ku in wiyu som
mweuni acn Ramoth?" Ac Jehoshaphat el fahk, "Pacl na
kom akola nga akola pac, oayapa mwet mweun luk ac
mwet kasrusr fin horse luk elos akola pac. 5 Tusruk,
kut in siyuk sin LEUM GOD meet." 6 Ouinge Ahab el
pangoneni mwet palu lal, su sahp ac oasr mwet angfoko
selos, ac el siyuk selos, "Ku nga ac som mweuni acn
Ramoth, ku tia?" Elos topuk mu, "Mweuni. LEUM GOD
El ac sot kutangla nu sum." 7 A Jehoshaphat el siyuk,
"Ku wangin pac sie mwet palu saya ma kut ac ku in siyuk
se in tafwekut nu sin LEUM GOD?" 8 Na Ahab el fahk,
"Oasr pac sie: Micaiah, wen natul Imlah, tuh nga srungal
na mweyen el soenna oru palu wo nu sik. Pacl nukewa
ac ma na koluk." Ac Jehoshaphat el fahk, "Meet fahk
ouingan." 9 Na Ahab el pangonma sie sin mwet fulat
inkul sel ac fahk nu sel elan sulaklak som usalu Micaiah.
10 Tokosra luo ah naweyukla ke nuknuk in leum laltal, ac
muta fin tron laltal ke acn in kulkul wheat su oanna likin
mutunpot in Samaria, ac mwet palu nukewa elos fahk
kas in palu ye mutaltal. 11 Sie selos, Zedekiah wen natul
Chenaanah, el mwet orek koac osra, ac el fahk nu sel
Ahab, "Pa inge ma LEUM GOD El fahk: 'Mweunkin koac
inge ac kom fah sukela nufon mwet Syria.'" 12 Mwet
palu saya elos wi pac fahk, "Fahla mweuni acn Ramoth,
ac kom ac kutangla. LEUM GOD El ac sot kutangla nu
sum." 13 In pacl se ingan, mwet kol fulat se ma som in
solal Micaiah el fahk nu sel, "Micaiah, mwet palu nukewa
sayom elos palu fahk mu ac wo ouiyal tokosra ke mweun
uh, na wona kom in fahk oapana elos." 14 Micaiah el
fahk, "Ke Inen LEUM GOD moul, nga wulela mu nga
ac fahk na ma El sap nga in fahk uh!" 15 Ke pacl se
el tuku ac tu ye mutal Tokosra Ahab, tokosra el siyuk
sel, "Micaiah, ku ac wo nga ac Tokosra Jehoshaphat
in som mweuni acn Ramoth, ku tia?" Micaiah el topuk,
"Fahla, mweun! Pwaye kom ac kutangla. LEUM GOD
El ac sot kom in kutangla." 16 Tusruk Ahab el topuk
ac fahk, "Nga nuna kalweni na in fahk nu sum lah kom
fin kaskas nu sik Inen LEUM GOD, fahk ma pwaye
an!" 17 Micaiah el topuk, "Nga ku in liye mwet mweun
lun Israel oalik fineol uh oana sheep su wangin mwet
shepherd yorolos. Ac LEUM GOD El fahk ouinge, 'Mwet
inge wangin mwet kol lalos. Lela elos in folokla nu yen
selos in misla.'" 18 Ahab el fahk nu sel Jehoshaphat,
"Ya nga tia fahk tari nu sum lah wangin pacl el palu wo
keik? Pacl nukewa ma na koluk!" 19 Na Micaiah el sifilpa
fahk, "Inge, lohng ma LEUM GOD El fahk! Nga liye ke
LEUM GOD El muta fin tron lal inkusrao, ac lipufan lal
nukewa tu siskal — kutu layen layot ac kutu layen lasa.
20 LEUM GOD El siyuk, 'Su ac kiapwella Ahab elan som
in tuh anwuki el in acn Ramoth?' Kutu sin lipufan uh fahk
sie ma, ac kutu fahk pacna sie ma, 21 nwe ke na sie
ngun uh fahsryak nu meet, ac kalukyang nu yurin LEUM
GOD ac fahk, 'Nga ac kiapwella.' 22 Na LEUM GOD El
siyuk, 'Kom ac kiapwel fuka?' Na ngun sac fahk, 'Nga
ac som ac oru mwet palu lal Ahab nukewa in fahk kas
kikiap.' LEUM GOD El fahk, 'Fahla kiapwella. Kom ac
ku in orala.'" 23 Na Micaiah el aksafye sramsram lal
ke kas inge: "Sikyak tari ma inge. LEUM GOD El oru
mwet palu lom inge in fahk kas kikiap nu sum. A El nu
wotela sel tari mu kom ac sun ongoiya lulap!" 24 Na
mwet palu Zedekiah el fahsryak nu yorol Micaiah, ac
puokya mutal ac siyuk sel, "Ku ngac ngun lun LEUM

GOD fahsr likiyu ac kaskas nu sum?” **25** Na Micaiah el
fahk, “Ac fah kalem sum ke kom ac som wikla ke sie
fukil oan tok ke sie lohm.” **26** Na Tokosra Ahab el sap,
“Sruokilya Micaiah, ac usalla nu yorol Amon, governor
lun siti uh, ac nu yorol Fisrak Joash. **27** Fahkang eltal in
siselang nu in presin, ac sang na flao ac kof elan kang
nwe ke na nga fin wo ouiya foloko.” **28** Micaiah el fahk,
“Kom fin moul foloko, na kalem lah tia LEUM GOD pa
supweyu in fahk ma inge!” El tafwelana in fahk, “Kowos
nukewa porongo ma nga fahk uh!” **29** Na Tokosra Ahab
lun Israel ac Tokosra Jehoshaphat lun Judah som in
mweuni acn Ramoth in Gilead. **30** Ahab el fahk nu sel
Jehoshaphat, “Ke kut ac som nu ke mweun uh, nga ac
ekulla lumuk, a kom nukum na nuknuk in leum lom.”
Ouinge tokosra lun Israel el ekulla lumahl ke el som nu
ke mweun ah. **31** Tokosra lun Syria el sap mwet leum
lun chariot tolngoul luo lal in tia mweuni kutena mwet
saya, a elos in sukna tokosra Israel mukena. **32** Ouinge
ke elos liyalak Tokosra Jehoshaphat elos nukewa nunku
mu tokosra Israel pa el, na elos forang in mweunel. Tuh
ke el wola, **33** elos akilenak lah tia tokosra lun Israel, na
elos tui tila mweunel. **34** Tusruktu sie sin mwet mweun
lun Syria el ana pusrkala pisr natul ah tuh pa falyang
faksilya Tokosra Ahab ke kupasr ke nuknuk in mweun lal
ah. Na el wola nu sin mwet utuk chariot lal ac fahk, “Nga
kineta! Forla ac usyula liki mweun uh!” **35** Ke mweun uh
srakna upa, Tokosra Ahab el fungla na muta fin chariot
natul ac forang nu sin mwet Syria. Srah ke kinet kacl
ah sorori nwakla kapin chariot natul ah. Ke ekela na el
misa. **36** Ke faht ah apkuran in tili, kas se inge fwackelik
nu sin mwet mweun nukewa lun Israel: “Mwet nukewa
folokelik nu in facl sel ku siti sel.” **37** Ouinge Tokosra
Ahab el misa. Utukla manol ac pukpuki Samaria. **38**
Chariot natul ah owola ke lulu in kof Samaria, yen kosro
ngalngul uh lohila srah ma sororla kacl uh we, ac mutan
kosro su eis molin kosro lalos elos yihyih we, in oana ma
LEUM GOD El tuh fahk mu ac sikyak. **39** Ma nukewa
saya ma Tokosra Ahab el orala, weang pac sramsram ke
lohm sel su naweyukla ke ivory, wi pac siti nukewa ma el
musaela, simla oasr in [Sramsram Matu Ke] Tokosra
Lun Israel. **40** Ac ke el misa, Ahaziah wen natul, el aolul
in tokosra. **41** In yac akakosr ke pacl Tokosra Ahab el
leumi Israel, Jehoshaphat wen natul Asa, el tokosrala
lun Judah **42** ke el yac tolngoul limekosr, ac el leum in
Jerusalem ke yac longoul limekosr. Nina kial pa Azubah,
acn natul Shilhi. **43** El oru ma suwohs ye mutun LEUM
GOD, oana Asa papa tumal meet lukel. Tusruktu acn in
alu nu ke ma sruloala tiana kunausyukla, ac mwet uh
fahsr na orek kisa ac esukak mwe keng in acn inge. **44**
In pacl lal Jehoshaphat oasr misla inmasrlol ac tokosra
lun Israel. **45** Ma nukewa saya ma Jehoshaphat el orala,
ke pulaik lal ac mweun lal, simla oasr in [Sramsram
Matu Ke] Tokosra Lun Judah. **46** El sisla nufon mukul ac
mutan ma orek kosro ac eis moul kac ke elos kulansap
ke loang lun mwet pegan, ma srakna lula tukun pacl
lal Asa, papa tumal. **47** Wangin tokosra lun acn Edom,
tusruktu oasr mwet se srisrngiyuki sin tokosra lun Judah
in karingin acn we. **48** Tokosra Jehoshaphat el musai
oak in kalkal meoa in som nu Ophir in ituk gold, tuh
pa musalla in acn Eziongeber ac tiana kalkal. **49** Na
Tokosra Ahaziah lun Israel el ngisre mwet lal in wi mwet
lal Jehoshaphat kalkal, tuh Jehoshaphat el tia lungse. **50**
Jehoshaphat el misa ac pukpuki inkulyuk lun tokosra in
Siti sel David, ac Jehoram, wen natul, el aolul in tokosra.
51 In yac aksingoul itkosr ke pacl in leum lal Tokosra
Jehoshaphat lun Judah, Ahaziah wen natul Ahab, el
tokosrala lun Israel, ac el leum in acn Samaria ke yac
luo. **52** El oru ma koluk lain LEUM GOD, ac fahsrna
tukun ouiya koluk lun Ahab papa tumal, ac Jezebel nina
kial, oayapa Tokosra Jeroboam su kolla mwet Israel in
oru ma koluk. **53** El alu nu sel Baal ac kulansupwal, ac
el akkasrkusrakye LEUM GOD, God lun Israel, oana
papa tumal.

Luo Tokosra

1 Tukun Tokosra Ahab lun Israel el misa, acn Moab
tuyak ac alein nu sin Israel. **2** Tokosra Ahaziah lun
Israel el putatla ke sawalsrisr fulat in lohm sel in acn
Samaria ac arulana musalla manol. Ouinge el supwala
kutu mwet lal in som lolngok yorol Baalzebub, god lun
acn Ekron, sie siti in acn Philistia, in konauk lah el ac
kwela ku tia. **3** A sie lipufan lun LEUM GOD sapkin
nu sel Elijah, mwet palu in acn Tishbe, elan som osun
nu sin mwet lal Tokosra Ahaziah ac siyuk selos, "Efu
kowos ku som lolngok yorol Baalzebub, god lun Ekron?
Ya mweyen kowos nunku mu wangin god lun Israel? **4**
Fahk nu sel tokosra lah LEUM GOD El fahk, 'Kom ac fah
tia kwela. Kom ac misa!'" Elijah el oru oana ma LEUM
GOD El sapkin, **5** ac mwet ma supweyuk sel tokosra
inge folokla nu yorol. Na tokosra el siyuk, "Efu kowos ku
sa na foloko?" **6** Elos topuk, "Kut sun mwet se su fahk
nu sesr kut in foloko fahk nu sum mu LEUM GOD El
fahk nu sum ouinge, 'Efu kom ku supweyuk mwet in som
lolngok yorol Baalzebub, god lun Ekron? Ya mweyen
kom nunku mu wangin god lun Israel? Kom ac tia kwela.
Kom ac misa!'" **7** Ac tokosra el siyuk, "Fuka luman mwet
sacn?" **8** Ac elos topuk, "El nukum nuknuk lik se orekla
ke unen kosro, ac losya infulwal ke pel se orekla ke
kulun kosro." Na tokosra el fahk, "Elijah pa mwet sacn!"
9 Na el supwala sie mwet leum lun mwet mweun wi
mwet lumngaul lal in som usalu Elijah. Mwet leum sac
konalak ke el muta fin inging soko ac el fahk nu sel
Elijah, "Mwet lun God, tokosra el sap kom in oatui." **10**
Elijah el topuk, "Nga fin mwet lun God, lela e in tuku
inkusrao me unikomi ac mwet lom ingan!" In pacl sacna,
e tuku inkusrao me ac uniya leum sac ac mwet lal ah. **11**
Tokosra el supwala pac sie leum wi mwet lumngaul lal,
su som ac fahk nu sel Elijah, "Mwet lun God, tokosra el
sap kom in oatui ingena!" **12** Elijah el topuk, "Nga fin
mwet lun God, lela e in tuku inkusrao me unikomi ac
mwet lom ingan!" In pacl sacna, e lun God tuku lucng
me ac uniya leum sac ac mwet lal ah. **13** Na tokosra el
sifilpa supwala sie pac leum wi mwet lumngaul lal. El
utyak nu fin inging soko ah, sikukmutunteyak ye mutal
Elijah ac kwafe sel, "Mwet lun God, pakoten nu sik ac
mwet luk inge. Nimet unikuti! **14** Leum luo meet ah wi
mwet laltal ah anwuki ke e inkusrao me. A nga siyuk
kom in nunak munas ac pakoten nu sik!" **15** Lipufan lun
LEUM GOD fahk nu sel Elijah, "Oatui welul ac nimet
sangeng." Ouinge Elijah el wi mwet leum sac som nu
yorol tokosra **16** ac fahk nu sel, "Pa inge ma LEUM GOD
El fahk, 'Mweyen kom supwala mwet in som lolngok
yorol Baalzebub, god lun Ekron, srulukin wangin god
lun Israel kom in lolngok se, na pa kom ac tia kwela.
Kom ac misa!'" **17** Ahaziah el misa oana ma LEUM GOD
El fahkak sel Elijah. Wangin wen natul Ahaziah, na pa
Joram tamulel lal, el aolul in tokosra ke yac akluo ke pacl
in leum lal Jehoram wen natul Jehoshaphat, tokosra lun
Judah. **18** Ma nukewa saya ma Tokosra Ahaziah el orala,
simla oasr in [Sramsram Matu Ke Tokosra Lun Israel.]

2 Sun pacl fal tuh LEUM GOD Elan usalak Elijah nu
inkusrao in sie fohru. **2** Ke eltal fahsr, Elijah el fahk
nu sel Elisha, "Muta inse inge. LEUM GOD El sap ngan
som nu Bethel." Tusruktu Elisha el topuk, "Nga fulahk ke
inse pwaye luk nu sin LEUM GOD moul, ac nu sum, lah
nga ac fah tiana som liki kom." Ouinge eltal tukeni som
nu Bethel. **3** Sie un mwet palu su muta we elos som nu
yorol Elisha ac siyuk sel, "Ku kom etu lah LEUM GOD El
ac usla mwet kacto lom liki kom misenge?" Elisha el
topuk, "Aok, nga etu. Tuh tari, kut tia sramsramkin." **4**
Na Elijah el fahk nu sel Elisha, "Muta inse inge. LEUM
GOD El sap ngan som nu Jericho." A Elisha el topuk,
"Nga fulahk ke inse pwaye luk nu sin LEUM GOD moul,
ac nu sum, lah nga ac fah tiana som liki kom." Ouinge
eltal tukeni som nu Jericho. **5** Sie un mwet palu su muta
we elos som nu yorol Elisha ac siyuk sel, "Ku kom etu
lah LEUM GOD El ac usla mwet kacto lom liki kom
misenge?" Elisha el topuk, "Aok, nga etu. Tuh tari, kut tia
sramsramkin." **6** Na Elijah el fahk nu sel Elisha, "Inge,
kom muta inse. LEUM GOD El sap ngan som nu Infacl
Jordan." Tuh Elisha el topuk, "Nga fulahk ke inse pwaye
luk nu sin LEUM GOD moul, ac nu sum, lah nga fah
tiana som liki kom." Ouinge eltal fahla na, **7** ac mwet
palu lumngaul fahsr tokoltal nwe ke Infacl Jordan. Elijah
ac Elisha tui ke infacl ah, ac mwet palu lumngaul ah
tu loes kutu lukeltal. **8** Na Elijah el sarukla nuknuk lik
lal, lumla ac sang sringilya kof ah. Na kof ah fahsrelik,
na el ac Elisha fahla nu lefahlo fin acn pao. **9** Ke eltal
sun lefahlo, Elijah el fahk nu sel Elisha, "Fahk nu sik lah
mea kom lungse ngan oru nu sum meet liki utukla nga."
Elisha el topuk, "Ase nu sik ngan usrui ip luo ke ku lun
ngunum, in akkalemye lah nga pa ac aol kom." **10** Elijah
el fahk, "Siyuk se ingan upana in orekla. Tusruktu kom
ac fah eis kom fin liyeyu ke pacl se utukla nga liki kom.
A kom fin tia liyeyu, kom fah tia eis." **11** Eltal fahsr na
sramsram, ac in kitin pacl ah na, chariot e se, amakinyuk
sin horse e, yuyak inmasrloltal twe eisal na Elijah, ac
usalak nu inkusrao weak fohru se. **12** Elisha el liye ac
wola nu sel Elijah ac fahk, "Papa, papa! Mwet loango
kulana lun Israel, kom wanginla!" Ac el tiana sifilpa liyal
Elijah. Elisha el seya nuknuk lik se lal nu ke ip luo, ke
sripen asor lal. **13** Na el srukak nuknuk lik lal Elijah ma
putatla lukel, ac folokla tu pe Infacl Jordan. **14** El sang
nuknuk lik se lal Elijah ac sringilya kof ah, ac fahk, "El
aya LEUM GOD, God lal Elijah?" Na el sifilpa sringilya
kof ah, ac kof ah fahsrelik, na el fahla nu lefahl ngia. **15**
Mwet palu lumngaul lun acn Jericho liyalak ac fahk, "Ku
lal Elijah oan facl Elisha!" Elos som in osun nu sel, ac
faksufi ye mutal, **16** ac fahk, "Kut mwet lumngaul oasr
inge, ac kut mwet na ku. Kut ku in som suk mwet kacto

lom ah. Sahp ngun lun LEUM GOD usalla likilya fin eol
uh ku ke infahlfal uh." Elisha el topuk, "Mo. Nimet kowos
som." **17** Tuh elos kwafe nwe ke na el fuhlelosla elos
som. Mwet lumngaul inge som sokol Elijah yen nukewa
ke len tolu, tuh elos tiana konalak. **18** Na elos folokla nu
yorol Elisha, su muta soanelos in acn Jericho, ac el fahk
nu selos, "Ya nga tia fahk mu kowos in tia som?" **19**
Oasr kutu mwet Jericho som nu yorol Elisha ac fahk,
"Kom liye na lah siti se inge siti na wowo se, tusruktu
kof uh koluk, pwanang oasr na mutan pitutu ac musalla
pitutu la." **20** Elisha el fahk, "Sang kutu sohl an nu in
sie pol sasu ac use nu sik." Elos use sang nu sel, **21**
na el som nu ke unon in kof se we, ac sisang sohl ah
nu in kof ah, ac fahk, "Pa inge ma LEUM GOD El fahk,
'Nga aknasnasyela kof se inge, na ac fah tia sifilpa orala
kutena mwet in misa ku kunausla pitutu lun mutan uh.'"
22 Ac kof sac nasnasla oe in pacl sac me, oana ma
Elisha el fahk uh. **23** Elisha el som liki acn Jericho nu
Bethel. Ke el fahsr inkanek ah, kutu tulik mukul tuku
liki sie siti srisrik ac aksruksrukel. Elos wowo ac fahk,
"Tiok liki acn inge, kom mangsrasra!" **24** Elisha el forla
kororyak sueltalu, ac selngaweltal Inen LEUM GOD. Na
bear mutan lukwa tuku inima uh me twe seseya monin
angngaul luo sin tulik mukul inge. **25** Na Elisha el fahla
na som nwe Fineol Carmel, ac tok el folokla nu Samaria.

3 In yac aksingoul oalkosr ke pacl in leum lal Tokosra
Jehoshaphat lun Judah, Joram wen natul Ahab, el
tokosrala lun Israel, ac el leum in Samaria ke yac singoul
luo. **2** El oru ma koluk lain LEUM GOD, tuh tia oana
lupan koluk lun papa tumal ku Jezebel, nina kial. El
kunausla ma sruloala ma papa tumal ah orala mwe alu
nu sel Baal. **3** Tusruktu el oapana Tokosra Jeroboam
wen natul Nebat, su tokosra meet lukel — el tiana tui
in kolla mwet Israel in oru ma koluk. **4** Tokosra Mesha
lun Moab el tohf sheep, ac ke yac nukewa el ac supu
siofok tausin sheep fusr ac oayapa unen sheep matu
tausin siofok nu sin tokosra lun Israel tuh in mwe takma
lal nu sel. **5** Tusruktu ke Tokosra Ahab lun Israel el
misa, Tokosra Mesha el tuyak lain acn Israel. **6** In pacl
sacna, Tokosra Joram el som liki acn Samaria, ac orani
un mwet mweun nukewa lal. **7** El supwala kas nu sel
Tokosra Jehoshaphat lun Judah ac fahk, "Tokosra lun
acn Moab el tuyak lainyu. Kom ku in tuku wiyu mweun
lainul?" Tokosra Jehoshaphat el topuk, "Aok, nga ac wi
kom! Nga filiyuwot nu sum, oayapa mwet luk ac horse
nutik. **8** Kut ac ut ya nu ke mweun uh?" Joram el topuk,
"Kut ac ut ke inkanek loeloes, fahla sasla acn turangang
uten acn Edom." **9** Ouinge Tokosra Joram ac tokosra
lun Judah ac Edom elos mukuiyak. Tukun elos fahsr
len itkosr, lisr kof ah, na wangin ma nimen mwet uh
oayapa kosro in utuk natulos. **10** Tokosra Joram el fahk,
"Kut ac lalna! LEUM GOD El asang tokosra tolu inge nu
inpoun tokosra lun Moab!" **11** Tokosra Jehoshaphat el
siyuk, "Ku oasr sie mwet palu inge ma ac ku in tafwekut
ac lolngok nu sin LEUM GOD?" Sie sin mwet leum lun
mwet mweun lal Tokosra Joram el topuk, "Elisha wen
natul Shaphat el oasr inge. El tuh mwet kasru lal Elijah."
12 Tokosra Jehoshaphat el fahk, "El mwet palu na pwaye
se." Ouinge tokosra tolu ah som nu yorol Elisha. **13**
Elisha el fahk nu sel tokosra lun Israel, "Efu ku ngan
kasrekom? Fahla lolngok sin mwet palu ma papa tomom
ac nina kiom ah muta lolngok nu se ah." Joram el topuk,
"Mo. LEUM GOD pa eiskutyang, tokosra tolu inge, nu
inpoun tokosra lun acn Moab uh." **14** Elisha el topuk,
"Inen LEUM GOD moul su nga kulansupu, nga fulahk lah
nga lukun tiana kasrekom nga funu tia akfulatyal Tokosra
Jehoshaphat lun Judah, su wi kom ingan. **15** Inge, sap
sie mwet orek on an in tuku nu yuruk." Ke mwet sac
srital ke harp natul ah, na ku lun LEUM GOD tuku nu facl
Elisha. **16** Na Elisha el fahk, "Pa inge ma LEUM GOD
El fahk, 'Pukanak laf pukanten yen nukewa ke infacl
soko ma paola inge. **17** Kowos finne tia liye af ku eng, a
infacl soko inge ac sessesla ke kof, na kowos, ac kosro
nutuwos nukewa, ac fah mut ke kof.'" **18** Ac Elisha el
sifilpa fahk, "Tuh ma inge ma na fisrasr sin LEUM GOD
in oru. El ac fah oayapa sot tuh kowos in kutangla mwet
Moab. **19** Kowos fah kutangla fin siti oasku nukewa lalos
ma potiyukla. Ac kowos fah pakiya sak nukewa sunalos
ma oasr fahko, ac fonosya unon in kof nukewa lalos, ac
kunausla acn in ima nukewa lalos ma infohk uh wo nu ke
yok uh, ke kowos nwakla ke eot." **20** Lotu se tok ah, ke
pacl in kisa in lotutang, kof uh sororma layen nu Edom
me, ac afunla infohk uh. **21** Ke mwet Moab elos lohngak
lah tokosra tolu ah tuku in mweunelos, mukul nukewa
ma ku in utuk mwe mweun, sin mwet matu emeet nwe ke
mwet fusr emeet, elos pangonyukeni in som tu ke masrol
uh. **22** Ke elos tukakek ke lotu se tok ah faht ah sreya fin
kof ah, oru kof uh srusrala oana srah. **23** Elos lut ac
fahk, "Srah pa ngi! Kalem lah mwet mweun lun u tolu ah
forani aacnwuki nwe sifacna onelosi. Kut som tella ma
lalos liki nien aktuktuk lalos uh!" **24** Tusruktu ke elos
sun nien aktuktuk lun mwet Israel ah, mwet Israel elos
sroang mweunelos ac folokunulosla. Mwet Israel elos
ukwe na mwet Moab nwe onelosla, **25** ac kunausla siti
selos. Ke mwet Israel inge ac fahsr ke acn in ima wowo
uh, kais sie selos ac srukak eot se ac sisang nu ke ima
sac, nwe ke na eot ah afunla ima nukewa. Elos oayapa
fonosya unon in kof uh, ac pakiya sak oasr fahko kac.
Fahsr nwe siti sefanna lula, siti fulat selos su pangpang
Kir Heres, na mwet utuk fuht elos kuhlasla ac mweuni.
26 Ke pacl se tokosra lun acn Moab ah akilenak lah ac
kutangyukla el, na el us mwet itfoko su mwet mweun
ke cutlass in welul, ac el srike na elan sasla inmasrlon
mwet lokoalok inge ac kaingla nu yurin tokosra lun Syria,
tuh el tiana orala. **27** Ouinge el eis mukul matu se natul
su ac aolul in tokosra, ac kisakunulla fin pot lun siti sac
nu sin god lun acn Moab. Mwet Israel elos arulana rarla
kac, na elos foloki liki siti sac ac folokla nu facl selos.

4 Sie katinmas kien sie sin mwet ke un mwet palu se el
som nu yorol Elisha ac fahk nu sel, “Leum luk, mukul
tumuk ah misa. Kom etu lah el mwet na etu in sangeng
sin God se, tusruktu oasr mwet se el tuh soemoul nu
se, ac inge mwet sac el tuku in usla wen luo nutik tuh
eltal in mwet kohs nu sel, in akfalye misa lun mukul
tumuk ah.” **2** Elisha el siyuk, “Mea kom lungse nga in
oru nu sum? Fahk nu sik lah mea oasr in lohm sum ah?”
Katinmas sac topuk, “Wangin na pwaye, sayen kitin sufa
in oil in olive.” **3** Elisha el fahk nu sel, “Fahla nu yurin
mwet tulan lom nukewa, ac ngisrala pisin sufa an selos
in arulana pukanten. **4** Na kom ac wen luo nutum an
utyak nu in lohm an, kaliya srungul an, ac mutawauk
nwek sufa an ke oil ah. Pacl se na ma nwanala soko
sufa an, srela nu saya.” **5** Ouinge mutan sac ac wen luo
natul ah utyak nu lohm ah, kaliya srungul ah, eis sufa in
oil srisrik soko ah, ac nwek oil uh nu in sufa inge ke pacl
se ma wen natul ah sang nu sel. **6** Ke eltal nwakla nufon
sufa uh, mutan sac siyuk lah srakna oasr sufa lula. Sie
sin wen natul ah topuk, “Pa na ingan ma safla uh.” Na
oil in olive ah tui, tila soror. **7** Na katinmas sac folokla
nu yorol mwet palu Elisha, su fahk nu sel, “Kukakunla
oil in olive an, sang molela misa lom an nukewa, ac
mani ma yolyak ac fal in karingin kom ac wen nutum.” **8**
Sie len ah Elisha el som nu Shunem, acn se ma sie
mutan kasrup muta we. Mutan sac tuh solal elan welul
mongo. Tukunna pacl sac me, pacl nukewa Elisha el ac
som nu Shunem uh el ac som mongo in lohm sin mutan
sac. **9** Na mutan sac fahk nu sin mukul tumal ah, “Nga
lulalfongi na mu mwet se ma fahsri kut na inge el mwet
mutal lun God se. **10** Wona kut in musaela sie fukil in
oan lucng ke lohm uh, ac kut filiya sie mwe oan ah, sie
tepu, sie mwe muta, ac sie lam ah loac, elan ku in muta
we pacl nukewa el ac tuku nu yorosr uh.” **11** Sie len ah
Elisha el folokla nu Shunem, ac el fanyak nu ke infukil se
sel inge in tuh mongla. **12** El fahk nu sel Gehazi, mwet
kulansap lal, elan som ac pangonma mutan sac. Ke el
tuku ah, **13** Elisha el fahk nu sel Gehazi, “Siyuk sel lah
mea nga ku in oru in akfalye kemkatu yohk lal ke mwe
kasru lal nu sesr inge. Sahp acnu oasr enenu lal ma
nga ku in tafweang nu sel tokosra, ku mwet kol fulat
lun un mwet mweun.” Mutan sac topuk ac fahk, “Mwe
enenu luk nukewa nga ku na in konauk yurin mwet luk
inge.” **14** Elisha el siyuk sel Gehazi, “Na fin ouingan,
mea nga ac ku in oru nu sel?” Gehazi el topuk, “Kom
mu fuka, wangin wen natul, a mukul tumal uh matuoh
na.” **15** Elisha el fahk, “Sap elan fahsru.” Na mutan sac
tuku twe tu ke mutunoa, **16** ac Elisha el fahk nu sel,
“Pacl se na inge ke yac fahsru uh kom ac sruok wen
se nutum inpoum.” Na mutan sac fahk, “We! Leum luk,
nunak munas nimet kiapweyu. Kom sie mwet lun God!”
17 Na pacl sacna ke yac tok ah, mutan sac oswela tulik
mukul se, oana ke Elisha el fahk ah. **18** In kutu yac tok,
ke pacl in kosrani, tulik sac som ke sie lotutang in tuh
wi papa tumal, su muta inimae yurin mwet orekma ke
kosrani uh. **19** In kitin pacl ah, tulik mukul sac wola nu
sin papa tumal ac fahk, “Ngal insifuk! Ngal insifuk!” Papa
sac fahk nu sin sie mwet kulansap lal ah, “Usla tulik se
inge nu yurin nina kial ah.” **20** Mwet kulansap sac usla
tulik sac nu yurin nina kial ah. Nina sac sruokol finyepal
nwe ke sun infulwen len, na el misa. **21** Nina sac usalak
nu infukil sel Elisha ah, likilya fin mwe oan sac, na el
illa ac kaliya srungul ah. **22** Na el pangon mukul tumal,
ac fahk nu sel, “Sap sie mwet kulansap an in use soko
donkey an nu yuruk. Nga ke som nu yorol Elisha, mwet
palu. Nga ac sa na foloko.” **23** Mukul tumal ac siyuk, “Efu
ku kom in som na misenge, ke tia len Sabbath ku len in
Kufwen Malem Sasu?” Mutan kial ah fahk, “Mansis.” **24**
Ouinge mutan sac sap in akoeyukla donkey soko ah,
ac el fahk nu sin mwet kulansap lal ah, “Oru donkey
soko an in kasrusr ke kuiyal nufon, ac nimet oru elan
kakasrisrikla nga fin tia fahk.” **25** Ouinge el mukuiyak ac
som nu Fineol Carmel, yen Elisha el muta we. Elisha el
liyalak ke el srakna fahsr loes liki acn el muta we, ac
el fahk nu sel Gehazi, mwet kulansap lal, “Liye, mutan
Shunem sac pa tuku ingo! **26** Sulaklak yula nu yorol
ac siyuk lah el, ac mukul tumal ac wen natul ah fuka.”
Mutan sac fahk nu sel Gehazi mu ma nukewa wona, **27**
tusruktu ke el tuku nu yorol Elisha, el pasria ye mutal ac
sruokya nial. Gehazi el oru elan sinukunulla lukel, tuh
Elisha el fahk, “Fuhlella. Kom tia liye lah el arulana asor
ac fosrnga insial? A LEUM GOD El tiana fahk kutena ma
nu sik kac.” **28** Mutan sac fahk nu sel, “Leum luk, ku oasr
siyuk luk nu sum ke sie wen? Ya nga tuh tia fahk mu
kom in tia kiapweyu?” **29** Elisha el forla nu sel Gehazi
ac fahk, “Sulaklak, eis sikal luk uh ac som. Nimet tui in
paing kutena mwet kom osun nu se, ac fin oasr mwet
paing kom nimet topuk. Fahsr suwosna nu ke lohm sac,
ac sang sikal luk an sukya mutun tulik sac.” **30** Mutan
sac fahk nu sel Elisha, “Nga fulahk ke inse pwaye luk
nu sin LEUM GOD moul, ac oayapa nu sum, lah nga
fah tiana som liki kom!” Ouinge eltal tukeni mukuiyak in
folok. **31** Gehazi el som na meet lukeltal, ac el sang
na sikal lal Elisha sukya mutun tulik sac, tuh wanginna
pusra ku kutena akul lah tulik sac moul. Na el folokla,
sonol Elisha ac fahk, “Tulik sac tiana ngutalik.” **32** Ke
Elisha el sun lohm sac, el mukena utyak nu infukil ah, ac
liye lah tulik sac misa oan fin mwe oan ah. **33** El kaliya
srungul ah, ac pre nu sin LEUM GOD. **34** Na el ona fin
tulik mukul sac, ac oakeang oalul nu ke oalul, mutal nu
ke mutal, ac paol nu ke paol. Ke el asrosrelik oan fin
tulik sac, na monin tulik sac mutawauk in fusrfusryak.
35 Elisha el tukakek ac forfor infukil sac, ac sifilpa som
ona fin tulik sac. Ac tulik sac sinacla pacl itkosr, na el
ngutalik. **36** Elisha el pangnol Gehazi ac fahk nu sel elan
som pangonma nina kien tulik sac. Ke nina sac el utyak,
Elisha el fahk nu sel, “Wen nutum uh pa inge.” **37** Mutan
sac putati nu ke nial Elisha, ac mutal sun infohk uh. Na

el us tulik mukul se natul, ac som. **38** Sie pacl ah, ke
oasr sracl lulap in facl sac nufon, Elisha el folokla nu
Gilgal. Ke pacl se el luti sie un mwet palu, el fahk nu sin
mwet kulansap se lal ah in sang sie tup lulap nu fin e
ah, ac orauk sie sup nalos. **39** Sie selos som nu inimae
in ituk mahsrik. El liyauk mah orak soko, na el kunesla
fahko na pukanten kac. El foloko twe sipsipikya sang
nu ke sup sac ac tia etu lah mea se. **40** Yuyula sup ah
mwet ah in kang, na ke elos tufahna ema elos fahk nu
sel Elisha, "Ma inge pwasin!" Ac elos tiana kang. **41**
Elisha el siyuk in utuku kutu flao ma yohk kosra, na el
okoaung nu in tup sac, ac fahk, "Yakang kutu pac sup
an nalos." Na elos kang tuh wona. **42** Sie pac pacl ah,
mwet se tuku Baal Shalishah me ac el use nu sel Elisha
srukwal longoul ke bread barley su orekla ke kosrani
se meet ke barley in yac sac, oayapa fiten wheat su
tufahna kinkinla. Elisha el fahk nu sin mwet kulansap lal
elan kiteya un mwet palu sac ke ma inge, **43** na mwet
kulansap sac siyuk, "Ku mea, kom nunku mu ma inge ac
fal nu sin mwet siofok?" Elisha el topuk, "Sang elos in
mongo, mweyen LEUM GOD El fahk mu elos ac mongo,
na ac srakna oasr luwa." **44** Ouinge mwet kulansap sac
sang mongo inge nu ye mutalos, ac elos nukewa mongoi
ac srakna oasr ma lula, oana ma LEUM GOD El fahk.

5 Naaman el mwet kol fulat lun un mwet mweun lun
Syria, su arulana akfulatyeyuk ac akilenyuk yohk sin
tokosra lun Syria, mweyen ke sripal Naaman LEUM
GOD El tuh sang kutangla nu sin un mwet mweun lun
Syria. El mwet mweun na pwengpeng se, tusruktu el
weak musen lepa. **2** Ke sie fwil in orek lokoalok lalos nu
sin mwet Israel, mwet Syria ah tuh usla sie tulik mutan
Israel, ac sang tuh elan mutan kulansap lun mutan kial
Naaman. **3** Sie len ah, tulik mutan sac fahk nu sin mutan
kacto lal, "Saok leum luk elan som nu yurin mwet palu se
su muta Samaria. El ku in akkeyalla ke mas lal uh." **4** Ke
Naaman el lohngak, el som nu yurin tokosra ac fahkang
nu sel ma tulik mutan sac fahk inge. **5** Na tokosra el
fahk, "Fahla nu yurin tokosra lun Israel ac us leta se inge
nu sel." Na Naaman el mukuiyak, ac el us tolngoul tausin
ipin silver, onkosr tausin ipin gold, ac singoul nuknuk in
ayaol wowo. **6** Ac koanon leta se el us ah fahk ouinge:
"Leta se inge ma fahkyal Naaman, mwet leum lun mwet
mweun luk. Nga ke kom in akkeyalla ke mas lal uh." **7**
Ke tokosra lun Israel el riti leta sac, el arulana fosrnga ac
salik nuknuk lal ac fahk, "Ku tokosra Syria el nunku ngan
akkeyala mwet se inge fuka? Mea, el nunku mu nga pa
God, ac oasr ku luk in sang moul ac misa? Kalem lah el
ke suk in oasr alein inmasrlosr!" **8** Ke Elisha mwet palu
el lohng ke ma sikyak inge, el sapla nu sel tokosra ac
fahk, "Efu ku kom fohs? Supwama mwet sacn nu yuruk,
ac nga fah oru in kalem sel lah oasr mwet palu se in
Israel!" **9** Ouinge Naaman el som wi horse ac chariot
natul, ac tui ke mutunoa in lohm sel Elisha. **10** Elisha el
supwala sie mwet kulansap lal ah in som fahkang elan
som nu Infacl Jordan ac yihla pacl itkosr, na el ac fah
arulana kwela liki mas lal ah. **11** Tuh Naaman el foloyak
folokla, ac el fahk, "Nga nunku mu el ac ilme nu yuruk ac
pre nu sin LEUM GOD lal, ac srukak paol nu fin acn ma
nga maskin inge ac akkeyeyula. **12** Mea, infacl Abana
ac Pharpar in acn Damascus tia wo liki infacl nukewa
in Israel? Nga lukun yihlana we, ac kwela!" **13** Mwet
kulansap lal elos kalukyang nu yorol ac fahk, "Leuwa,
mwet palu sac funu fahk kom in oru sie ma na upa, kom
lukun orala na. Na efu kom ku tia yihlana oana ke el
fahk an, kom in kwela?" **14** Ouinge Naaman el oatui nu
Infacl Jordan, ipatokla otyak pacl itkosr, oana ke Elisha
mwet palu el fahk, na el kwela na pwaye. Manol sifil
fonla ac fwella oana monin tulik fusr. **15** El folokla nu
yorol Elisha wi mwet lal nukewa ac fahk, "Inge nga etu
lah wangin siena god sayen God lun Israel. Ke ma inge,
nunak munas eis mwe lung nga sot inge." **16** Elisha el
topuk, "Ke Inen LEUM GOD moul su nga kulansupu,
nga fulahk lah nga ac tia eis kutena mwe lung sum."
Naaman el kwafe nu sel elan eis, tuh el tiana eis. **17** Ke
ma inge Naaman el fahk, "Kom fin tia lungse eis mwe
lung inge, kom lela nu sik in eis luo kal in fohk in acn
sum nu yen sik fin miul lukwa nutik, mweyen ingela nga
ac tia sifilpa orek kisa ku mwe kisa firir nu sin kutena
god sayen LEUM GOD. **18** Nga finsrak mu LEUM GOD
El ac nunak munas nu sik nga fin atlol tokosra luk nu in
Tempul lun Rimmon, god lun Syria, ac welul pasrla ke el
alu nu sel. Nga lulalfongi lah LEUM GOD El ac nunak
munas nu sik!" **19** Elisha el fahk, "Fahsr in misla." Ac
Naaman el som. El fahla, ac srakna fototo acn el fahla
we, na **20** Gehazi, mwet kulansap lal Elisha, el nunkauk
sel sifacna, "Leum se luk inge el lela Naaman elan som
ac tia moli nu sel kutena ma! El enenu na elan sruokya
kutu ma mwet Syria sac el eis nu sel. Ke Inen LEUM
GOD moul, nga ac yula tokol ac eisla kutu ma sel ah."
21 Ouinge el yula tokol Naaman. Ke Naaman el liye lah
mwet se yume tokol, el srola liki chariot natul in osun nu
sel, ac el siyuk, "Mea oasr ma kom elya kac?" **22** Gehazi
el topuk, "Wangin, tuh leum se luk ah supweyume in
fahk nu sum lah luo sin mwet palu su muta in eol in
acn Ephraim tufahna tuku nu yorol, pa el ke kom in
sang tolu tausin ipin silver an, ac luo nuknuk in ayaol
wowo an laltal." **23** Naaman el topuk, "Nunak munas, us
onkosr tausin ipin silver an." El kwafe na sel elan eis,
ac el kapreni silver inge in nuk luo, wi nuknuk in ayaol
wowo luo, ac sang nu sin luo sin mwet kulansap lal, ac
supwaltalla meet lukel Gehazi. **24** Ke elos sun eol soko
Elisha el muta we, Gehazi el eisla nuk luo ah, usla nu in
lohm ah, ac folokunla mwet kulansap luo lal Naaman
ah. **25** Ac el folokyak nu in lohm ah, ac Elisha el siyuk
sel, "Kom muta ya tuku?" Gehazi el topuk, "Wangin, nga
mutana inge." **26** A Elisha el fahk, "Ku ngunik tia wi kom
na ke pacl se mukul sac srola liki chariot natul in osun
nu sum ah? Tia pacl in eis mani ac nuknuk, ima in olive

ac ima in grape, sheep ac cow, ku mwet kulansap! **27**
Inge, mas lal Naaman ac fah tuku nu fom, na kom, ac
fwilin tulik nutum nukewa, ac fah maskin nwe tok!" Ke
Gehazi el som lukel Elisha, el weak mas sac, ac manol
fasrfasrla oana snow.

6 Sie len ah un mwet palu se ma Elisha el leum fac
elos torkaskas ac fahk nu sel, "Acn se kut muta we
inge arulana srikla! **2** Kut siyuk sum kut in som nu ke
Infacl Jordan ac pakiya kutu sak ah kut in musaela sie
pac lohm ah sesr." Elisha el topuk, "Wona." **3** Sie selos
kwafe tuh Elisha elan welulos som, ac el insese nu sel,
4 na elos tukeni mukuiyak. Ke elos sun Infacl Jordan,
elos mutawauk orekma. **5** Ke sie selos tufahna paki sak
soko, na sifen tula soko ah putatla nu inkof ah. El fahk nu
sel Elisha, "Leum luk, mea nga ac oru? Tula soko inge
ma ngusrla!" **6** Elisha el siyuk, "Putatla ya?" Mukul sac
srisrngiya nu sel acn sac, na Elisha el pakela polosak se
ac sisla nu insac, na sifen tula soko ah pahtak. **7** El sap,
"Sruokya." Na mukul sac saplakla srukak. **8** Tokosra lun
Syria el mweun lain Israel. El pwapa yurin mwet leum
lun mwet mweun lal, ac sulela sie acn elos in aktuktuk
we. **9** Tuh Elisha el supwala kas nu sin tokosra lun Israel
in sensenkunul elan tia som apkuran nu in acn sac,
mweyen mwet mweun lun Syria elos wikwik soanelos
we. **10** Ouinge tokosra lun Israel el fahkang ma inge nu
sin mwet Israel su muta in acn sac, elos in ngusrikyak ac
akola. Ouiya se inge sikyak pacl pus. **11** Tokosra Syria
el arulana kasrkusrak ke lumah se inge. El pangoneni
mwet leum lun un mwet mweun lal ac siyuk selos, "Su
kac suwos wi layen lun tokosra Israel uh?" **12** Sie selos
topuk, "Tia sie sesr. Mwet palu Elisha pa muta fahk nu
sin tokosra lun Israel ma nukewa ma kom fahk uh, finne
ma fwack in lukma infukil sum an." **13** Na tokosra el
sapkin, "Sokolak lah el oasr ya, nga in sruokilya." Ke
fwackyang nu sel lah Elisha el oasr in acn Dothan, **14**
tokosra el supwala un mwet mweun na lulap se nu we wi
horse ac chariot. Elos sun acn we ke fong, ac kuhlusya
acn sac. **15** Toang na ke lotu se tok ah, mwet kulansap
se lal Elisha illa liki lohm ah, ac liye lah un mwet mweun
lun Syria wi horse ac chariot natulos raunela siti uh. El
folokla ac fahk nu sel Elisha, "Pakomuta, kut ac lalna!
Mea kut ac oru?" **16** Elisha el topuk, "Nimet sangeng.
Pus mwet wi kut lukelos." **17** Na el pre, "O LEUM GOD,
ikasla mutal elan ku in liye!" LEUM GOD El topuk pre lal,
ac mwet kulansap lal Elisha el ngetak ac liye lah pe eol
uh sessesla ke horse ac chariot e, raunella Elisha. **18**
Ke mwet Syria elos oatui in lainulos, Elisha el pre, "O
LEUM GOD, konela mutun mwet inge." LEUM GOD El
topuk pre lal, ac konela mutalos. **19** Na Elisha el som
nu yorolos ac fahk, "Tafongla inkanek lowos an. Tia pa
inge siti se kowos suk an. Fahsr tukuk ac nga fah pwen
kowos nu yurin mwet se kowos suk an." Ac el kololosla
nu Samaria. **20** Pacl se na ma elos utyak nu in siti ah,
Elisha el pre ac fahk, "LEUM GOD, ikasla mutalos elos
in liye." LEUM GOD El lohng pre lal, ac ikasla mutalos
ac elos liye tuh na elos oasr in acn Samaria. **21** Ke pacl
se tokosra lun Israel el liye mwet Syria inge, el siyuk
sel Elisha, "Ku nga ac uniya mwet Syria inge? Nga ac
onelosi?" **22** El topuk, "Mo. Finne mwet mweun su kom
sruokya ke mweun, kom ac tia uniya. Sang kutu ma elos
in kang ac nim, ac lela elos in folokla nu yurin tokosra
lalos." **23** Ouinge tokosra Israel el orala kufwa na yohk se
nu selos, na tukun elos mongo ac nim tari, el supwalosla
nu yurin tokosra Syria. Tukun pacl sac me, mwet Syria
tia sifil orek lokoalok nu sin mwet Israel. **24** In kutu pacl
tok, Tokosra Benhadad lun Syria el us mwet mweun lal
nukewa in lain Israel, ac kuhlusya siti Samaria. **25** Ke
sripen kuhlusyuki se inge, arulana sufalla mwe mongo
nu sin mwet in siti uh, oru sifen donkey soko kukala
ke ipin silver oalngoul, ac tafun paun ke koanonsien
wuleoa kukala ke ipin silver limekosr. **26** Tokosra lun
Israel el forfor fin pot in siti uh ke mutan se wola nu sel
ac fahk, "O Tokosra, kasreyu!" **27** Ac tokosra el topuk,
"LEUM GOD El fin tia kasrekom, kasru fuka nga ac ku in
oru nu sum? Ku mea, oasr wheat ku wain yuruk? **28**
Mea elya lom an?" Mutan sac topuk, "In kutu len somla
mutan se inge pwapa nu sik kut in kangla tulik se nutik,
na len tok ah kut fah kangla tulik natul ah. **29** Na kut
akmolyela wen se nutik ac kangla, na len tok ah nga
fahk nu sel kut in kangla wen natul ah, a el okanulla!" **30**
Ke tokosra el lohng ma inge, el arulana toasrla ac salik
nuknuk lal, ac mwet ma muta fototo nu ke pot ah ku
in liye lah el nukum nuknuk yohk eoa se ye nuknuk lal
ah. **31** Tokosra el liksreni fahk, "Lela LEUM GOD Elan
uniyuwi ngan misa, fin tia tahtla kwawal Elisha meet liki
fongeni!" **32** Ac el supwala mwet se in tuh usalu Elisha.
In pacl sacna, Elisha el muta inkul sel wi mwet matu
su tuku nu yorol. Meet liki mwet se ma tokosra el supu
ah sun acn we, Elisha el fahk nu sin mwet matu inge,
"Mwet akmas sac ac supwama mwet se in tuh uniyuwi.
El fin sun acn inge, kowos kaliya srungul an, ac nimet
lela elan utyak. Tokosra el ac sa na tuku tokol." **33** El
tufahna fahkla ma inge na tokosra el sun acn we, ac
fahk, "LEUM GOD pa use mwe lokoalok inge nu facsr
uh! Mea pac kut ac soanel nu kac an?"

7 Elisha el topuk, "Lohng ma LEUM GOD El fahk uh!
Pacl se inge lutu, in acn Samaria kom ac ku in moli
paun singoul ke wheat wowo ku paun longoul ke barley
ke ipin silver sefanna." **2** Mwet tutafpo fulat lun tokosra
el fahk nu sel Elisha, "Ma ingan tia ku in sikyak, LEUM
GOD El finne sifacna supwama wheat ingena!" Elisha el
fahk, "Kom ac fah liye ke ma ingan ac sikyak, tusruktu
kom ac tia ku in wi mongo kac." **3** Mwet akosr su musen
lepa, ac muta likin mutunpot nu Samaria, elos fahk nu
sin sie sin sie, "Mwe mea kut in mutana inse inge soan
misa? **4** Wangin sripa kut in som nu in siti uh, mweyen
kut ac tuh masrinsral ac misa we. Ac kut fin mutana inge
kut ac misa pacna. Tari kut som nu yen mwet mweun

Syria elos aktuktuk we. Sahp elos ac pakomutasr na
kut ac moul, tuh elos fin tia, na kut ac nuna misa na."
5 Ouinge ke mutawauk in lohsrani, elos som nu nien
aktuktuk lun mwet Syria ah, tusruktu ke elos sun acn we
tia mwet se we. 6 LEUM GOD El tuh oru mwet Syria
elos lohng pusra se ma oana pusren un mwet mweun
puspis wi horse ac chariot, na mwet Syria elos nunku
mu tokosra Israel el moli su sin mwet mweun lun tokosra
Hit ac tokosra Egypt in mweunelos. 7 Na ke ekela, mwet
Syria elos tuh kaingla in suk moul lalos, ac sisla lohm
nuknuk selos oayapa horse ac donkey natulos, ac som
liki nien aktuktuk lalos, ac ma nukewa oanna yen oan
we. 8 Ke mwet akosr ah sun sisken nien aktuktuk sac
elos utyak nu in sie lohm nuknuk, kangla ac numla ma
oan we, ac srukak silver, gold ac nuknuk ma elos konauk
we, ac usla okanla. Na elos sifilpa folokyak nu in sie
pac lohm nuknuk, ac oru oapana ma elos oru meet ah.
9 Na elos asmakla ac fahk nu sin sie sin sie, "Tia wo
kut in oru ouinge! Oasr pweng wo sesr, ac tia wo kut in
okanla. Kut fin soano in lenelik na kut fah fahkak, kalem
lah ac kalyeiyuk kut. Kut som ingena ac fahkak nu sin
mwet fulat lun tokosra!" 10 Ouinge elos som liki nien
aktuktuk lun mwet Syria, folokla nu Samaria ac pangyak
nu sin mwet topang ke mutunpot, ac fahk, "Kut som nu
ke nien aktuktuk lun mwet Syria tuh na wangin mwet kut
liye we ac wangin pac pusren mwet kut lohng. Horse ac
donkey ah tia pac tuleyukla, ac lohm nuknuk ah oanna
oana ke mwet Syria som liki ah." 11 Mwet topang uh
fahkak pweng sac, na srumunyukelik inkul sin tokosra.
12 Srakna fong, a tokosra el tukakek liki motul lal ac
fahk nu sin mwet pwapa lal, "Ngan fahk nu suwos lah
mea se mwet Syria elos ako in oru inge. Elos etu ke
sracl se yenu inge, pa elos som liki acn elos mutangan
aktuktuk we ac wikla insak uten acn uh. Elos nunku mu
kut ac som liki siti uh in sukok mwe mongo, na elos ac
sapmoulikuti ac eisla siti uh." 13 Sie sin mwet pwapa lal
ah fahk, "Mwet in siti se inge ac nuna misa pacna, oana
mwet ma misa tari. Ke ma inge kut supwala kutu mwet
uh wi horse limekosr sin horse ma lula uh kut in mau ku
in konauk lah mea sikyak." 14 Elos sulela mwet ekasr, ac
tokosra el supwala mwet inge fin chariot lukwa, ac sang
kas nu selos mu elos in som suk lah mea sikyak nu sin
mwet mweun Syria ah. 15 Mwet inge som na nwe sun
Infacl Jordan, ac elos liye na nuknuk ac kufwen orekma
ma mwet Syria elos sisla inkanek ah ke elos kaing. Na
elos folokla ac fahkak ma inge nu sin tokosra. 16 Mwet
Samaria elos yuyak ac orani ma wap ke nien aktuktuk
lun mwet Syria. Na oana ke LEUM GOD El tuh fahk,
paun in wheat wowo singoul ku paun in barley longoul
kukakinyukla ke ipin silver sefanna. 17 Sikyak tuh na
tokosra lun Israel el sang taranyen mutunpot lun siti uh
nu ye kolyuk lun mwet tutafpo fulat se lal ah. Na mwet
sac tuh lolongyuki sin mwet uh, ac el misa ke mutunpot
ah, oana ke Elisha el palye ac fahk ke pacl se tokosra el
tuh som nu yorol. 18 Elisha el tuh fahk nu sin tokosra lah
in pacl sacna ke len se tok ah, paun singoul ke wheat
wowo ku paun longoul ke barley ac fah kukala ke ipin
silver sefanna in Samaria, 19 na ke Elisha el tuh fahk
ouinge, leum sac tuh fahk, "Ma ingan tia ku in sikyak,
LEUM GOD El finne sifacna supwama wheat ingena!"
Ac Elisha el tuh topuk mu, "Kom ac fah liye ke ma ingan
ac sikyak, tusruktu kom ac tia ku in wi mongo kac." 20
Na pa ingan ma sikyak nu sel — lolongyuki el nwe ke el
misa ke mutunpot nu in siti ah.

8 Na Elisha el tuh fahk nu sin mutan se ma muta
Shunem, su el tuh akmoulyauk wen se natu ah, lah
LEUM GOD El ac supwama sracl se nu fin acn uh ke
lusen yac itkosr, ac mutan sac in som liki acn uh wi
sou lal, ac muta in siena acn saya. 2 Mutan sac tuh wi
na ma fwackyang nu sel ah, na el ac sou lal ah som
muta Philistia ke yac itkosr. 3 Ke safla yac itkosr ah, el
foloko nu Israel, ac el som nu yorol tokosra ac siyuk tuh
lohm sel ac acn sel in folokyang nu sel. 4 Ke el utyak,
tokosra el sramsram nu sel Gehazi, mwet kulansap lal
Elisha. Tokosra el lungse etu ke mwenmen lal Elisha. 5
Ke pacl se Gehazi el srumun nu sel tokosra ke luman
ma Elisha el oru ke el akmoulyauk sie mwet misa, na
mutan sac sang pac siyuk lal nu sel tokosra. Gehazi
el fahk nu sel, "Leum fulat, pa ingan mutan sac, ac pa
ingan wen se natul ma Elisha el akmoulyauk ah!" 6
Ke tokosra el kusen siyuk kac, mutan sac el akkeyala
ma Gehazi el fahk. Na tokosra el pangonma sie mwet
pwapa lal ac fahkang elan folokonang ma nukewa lun
mutan sac nu sel, weang pac molin fokin ima ke acn sel
ke lusen yac itkosr ma el muta ke siena facl. 7 Elisha el
som nu Damascus ke pacl se ma Tokosra Benhadad lun
Syria el mas. Ke fwackyang nu sel tokosra lah Elisha el
oasr we, 8 tokosra el fahk nu sel Hazael, sie sin mwet
pwapa lal ah, "Us sie mwe lung an sang nu sin mwet
palu sac, ac sap elan lolngok nu sin LEUM GOD lah
nga ac kwela ku tia." 9 Na Hazael el nwakla kain in ma
wo nukewa in acn Damascus nu fin camel angngaul,
ac som nu yorol Elisha. Ke Hazael el sonol el fahk,
"Tokosra Benhadad, mwet kulansap lom, el supweyume
ngan tuh siyuk sum lah el ac ku in kwela liki mas lal ah
ku tia." 10 Elisha el topuk, "LEUM GOD El akkalemye
nu sik mu el ac misa. Tusruktu folokot nu yorol ac fahk
nu sel mu el ac kwela." 11 Na Elisha el ngetang na
suilya ke sie ngetnget na fosrnga, nwe ke na Hazael el
sensenak. Kitin pacl ah na soror sroninmutal Elisha. 12
Hazael el siyuk, "Leum luk, efu ku kom tung?" Elisha el
topuk, "Mweyen nga etu ke ma na koluk kom ac oru nu
sin mwet Israel uh. Kom ac esukak pot ku lalos, onela
mukul fusr wowo natulos ke cutlass, sringil tulik natulos
nwe ke elos misa, ac tiyala insien mutan pitutu lalos."
13 Hazael el siyuk, "Ku fuka tuh ngan ku in oru ma na
yohk angan? Nga tia mwet pwaye se!" Elisha el topuk,
"LEUM GOD El akkalemye nu sik lah kom pa ac tokosra

lun Syria." 14 Hazael el folokla nu yorol Benhadad, su
siyuk sel, "Mea Elisha el fahk?" Hazael el topuk, "El fahk
nu sik mu pwayena lah kom ac kwela." 15 Tusruktu
ke len se tok ah, Hazael el eis blanket se, isongya in
kof ah, na sang nokomla mutal tokosra, nwe el malak
misa. Na Hazael el aolulla Benhadad in tokosra lun acn
Syria. 16 In yac aklimekosr ke Joram, wen natul Ahab, el
tokosra lun Israel, Jehoram wen natul Jehoshaphat el
tokosrala lun Judah. 17 Jehoram el yac tolngoul luo in
pacl sac, ac el leum in acn Jerusalem ke yac oalkosr. 18
Mutan kial ah ma natul Ahab, ac Jehoram el oru oana
sou lal Ahab — el fahsr tukun ouiya koluk lun tokosra
lun Israel. El oru ma koluk lain LEUM GOD, 19 tusruktu
LEUM GOD El tia lungse kunausla acn Judah, mweyen
El tuh wulela nu sel David, mwet kulansap lal, mu fwilin
tulik natul ac fah leumi mwet lal nwe tok. 20 In pacl in
leum lal Jehoram, acn Edom tuyak lain acn Judah, ac
mutawauk in sifacnala. 21 Ouinge Jehoram el us chariot
lal nukewa ac som nu Zair, yen mwet mweun lun Edom
elos raunelosla we. In fong sac, el ac mwet leum lun
chariot uh mahsrikla twe kaingla, ac mwet mweun lal ah
fahsrelik nu yen selos. 22 In pacl sac me, acn Edom tila
oan ye ku lun Judah. Ac in pacl sac pacna, siti Libnah
tuyak pac ac orek alein nu sin Judah. 23 Ma nukewa
saya ma Jehoram el orala simla oasr in [Sramsram Matu
Ke Tokosra Lun Judah.] 24 Jehoram el misa ac pukpuki
inkulyuk lun tokosra in Siti sel David, ac Ahaziah, wen
natul, el aolul in tokosra. 25 In yac aksingoul luo ke pacl
Joram wen natul Ahab el tokosra lun Israel, Ahaziah
wen natul Jehoram el tokosrala lun Judah 26 ke el yac
longoul luo, ac el leum in Jerusalem ke yac se. Nina kial
pa Athaliah, acn se natul Tokosra Ahab, su ma natul
Tokosra Omri lun Israel. 27 Ahaziah el ac sou nu sel
Tokosra Ahab ke sripen nina kial, ac el oru ma koluk lain
LEUM GOD oana ke sou lal Tokosra Ahab tuh oru. 28
Tokosra Ahaziah el welul Tokosra Joram lun Israel in
mweun lainul Tokosra Hazael lun Syria. Mwet mweun
lalos sroani mweun in acn Ramoth in Gilead, ac Joram
el kineta ke mweun ah. 29 El folokla nu in siti Jezreel in
tuh mahla kinet kacl ah, ac Ahaziah el som nu we in
osun nu sel.

9 In pacl se inge mwet palu Elisha el pangonma sie
sin mwet palu fusr, ac fahk nu sel, "Akola kom in som
nu Ramoth in Gilead. Us sufa in oil in olive soko inge
wi kom, 2 ac kom fin sun acn we kom sokolak Jehu,
wen natul Jehoshaphat ac nutin natul Nimshi. Usalak
nu in sie fukil ma oan loes liki acn mwet ma welul an
muta we, 3 okoaung oil in olive se inge nu fin sifal ac
fahk, 'LEUM GOD El akkalemye lah El mosrwekomla in
tokosra lun Israel.' Na kom sulaklak som liki acn we." 4
Ouinge mwet palu fusr sac som nu Ramoth, 5 ac sun
lah mwet kol lun mwet mweun elos oru meeting se we.
Ac el fahk, "Leum fulat, oasr sap soko nga us nu sum."
Jehu el siyuk, "Su kac sesr kom kaskas nu se uh?" El
topuk, "Nu sum, leum fulat." 6 Na eltal utyak nu in lohm
ah, na mwet palu fusr sac okoaung oil in olive sac nu
fin sifal Jehu, ac fahk nu sel, "LEUM GOD lun Israel El
fahk ouinge: 'Nga mosrwekomla in tokosra lun mwet luk,
mwet Israel. 7 Kom in tuh uniya tokosra, leum lom, wen
natul Ahab, tuh nga in ku in folokin nu sel Jezebel ke
akmas lal nu sin mwet palu luk oayapa mwet kulansap
luk saya. 8 Sou lal Ahab ac fwil natul nukewa enenu
na in misa. Nga ac fah onela nufon mukul in sou lal,
mwet matu nwe ke tulik. 9 Nga fah oru nu sin sou lal
oana ma nga tuh oru nu sin sou lal Tokosra Jeroboam
lun Israel, ac oayapa nu sin sou lal Tokosra Baasha lun
Israel. 10 Jezebel el ac fah tia pukpuki, a manol ac fah
mongola sin kosro ngalngul in acn lun Jezreel.'" Tukun
mwet palu fusr sac fahkla ma inge, na el illa liki fukil sac
ac kaingla. 11 Jehu el folokla nu yurin mwet leum wial,
su siyuk sel, "Mea, oasr ma fohs? Mea mwet wel sac
lungse sum an?" Jehu el topuk, "Kowos etu pacna ma el
lungse uh." 12 Elos fahk, "Mo, kut tia etu! Fahk nu sesr
lah mea el fahk ah!" "El fahk nu sik mu LEUM GOD El
fahk ouinge: 'Nga mosrwekomla tokosra lun Israel.'" 13
In pacl sacna, mwet leum wial Jehu elos laknelik nuknuk
lalos ac filiya fin step se elucng ke nien fan ah Jehu elan
tu fac, ac elos ukya mwe ukuk ac sala fahk, "Jehu el
tokosra!" 14 Ouinge Jehu, wen natul Jehoshaphat su
wen natul Nimshi, el orek pwapa lukma in lainul Tokosra
Joram. Joram ac mwet mweun Israel nufon elos akola na
muta Ramoth Gilead in lainul Tokosra Hazael lun Syria.
15 Tusruktu Tokosra Joram el tuh folokla nu Jezreel in
unwela kinet kacl su mwet Syria kanteya ke el mweun
lainul Tokosra Hazael. Ouinge Jehu el fahk nu sin mwet
leum wial ah, "Fin pa inge kena lowos an, kowos taran
na tuh in wangin mwet illa liki siti uh ac som fahkak
pweng se inge in acn Jezreel." 16 Na Jehu el sroang nu
fin chariot natul, ac mukuiyak in som nu Jezreel. Joram
el soenna kwela ke kinet kacl, ac Tokosra Ahaziah lun
Judah el som in mutwata yorol. 17 Sie mwet topang
su tu ke tower in soan in acn Jezreel el liyalak Jehu
ac mwet lal ke elos kasrusr nu we. El wola ac fahk,
"Mwet pa nga liye yume uh!" Joram el fahk, "Supwala
sie mwet kasrusr fin horse an in liye lah mwet ingan
tuku ke misla." 18 Mwet se ma supweyuk ah yula fin
horse natul nu yorol Jehu ac fahk nu sel, "Tokosra el
ke etu lah kom tuku in misla?" Jehu el topuk, "Wangin
sripom nu kac! Yume tukuk." Mwet topang se ma muta
ke tower in soan ah el fahk lah mwet se ma supweyukla
ah sun tari un mwet sac, tuh el tiana foloko. 19 Sifilpa
supweyukla sie mwet ah in siyuk sel Jehu kusen siyuk
sac pacna. Ac Jehu el sifilpa topuk, "Wangin sripom nu
kac! Yume tukuk." 20 Mwet topang sac sifilpa fahk lah
mwet se ma supweyuk tok ah sun pac tari un mwet sac,
tuh el tia pacna foloko. Na el tafwela ac fahk, "Mwet
se ma kol u sac pa us chariot natul ac yume arulana
mui, oana wel se. Atal na Jehu!" 21 Tokosra Joram

el sap, “Akoela chariot nutik an.” Na ke akoeyukla, el
ac Tokosra Ahaziah tukeni yula in sonol Jehu, kais sie
sifacna kasrusr ke chariot natul. Eltal sonol Jehu ke ima
lal Naboth. **22** Joram el siyuk, “Ya kom tuku in misla?”
Jehu el topuk, “Misla fuka se, ke inutnut ac alu nu ke ma
sruloala, ma Jezebel nina kiom ah tuh oakiya, pa srakna
orek inge?” **23** Joram el wola ac fahk, “Tunyuna se pa
inge, Ahaziah!” ac el furokla chariot natul ac kaing. **24**
Jehu el olalik pisr natul ke kuiyal nufon, ac pusrukla osra
in pisr natul twe fakisya fintokol Joram ac sasla iniwal.
Na Joram el putatla misa fin chariot natul ah. **25** Ac Jehu
el fahk nu sel Bidkar, mwet kasru se lal ah, “Fahsrot
srukak manol ac sisla nu inima se lal Naboth ah. Esam
lah ke nga kom tukeni kasrusr tokol Ahab papa tumal
Tokosra Joram, LEUM GOD El tuh fahk kas inge lainul
Ahab: **26** ‘Nga liye ke akmuseyuki Naboth ac wen natul
ekea, ac nga tuh wulela mu nga ac fah folokin nu sum ke
ma kom oru ingan inima se pacna inge.’ Ke ma inge, us
manol Joram ac sisla inima se lal Naboth, in akpwayeye
ma LEUM GOD El wulela kac.” **27** Tokosra Ahaziah
el liye ma sikyak, ouinge el kaing fin chariot natul ac
som nu ke siti srisrik Beth Haggan. Ac Jehu el ukwal
ac fahk nu sin mwet lal, “Unilya pac!” Ac elos faksilya
ke el kasrusr fin chariot natul ke inkanek utyak nu Gur,
apkuran nu ke siti srisrik Ibleam. Tusruktu el kwafel nwe
ke na el sun siti Megiddo, na el fah misa we. **28** Ac mwet
mweun lal elos folokunla manol nu Jerusalem fin chariot
soko, ac piknilya inkulyuk lun tokosra in Siti sel David.
29 Ahaziah el tokosrala lun Judah ke yac aksingoul sie
ma Joram, wen natul Ahab, el tokosra in acn Israel. **30**
Jehu el sun acn Jezreel. Jezebel el lohng ma sikyak, na
el tuhnala mutal ac nawela aunsifal, ac tu ke sie winto in
lohm sin tokosra ac ngeti nu ke inkanek ah. **31** Ke Jehu
el yuyak ke mutunpot ah, Jezebel el wola ac fahk, “Kom
Zimri! Kom mwet akmas! Mea kom tuku oru an?” **32**
Jehu el ngetak, wola ac fahk, “Su ac wiyu lac?” Luo ku
tolu sin mwet liyaung inkul sin tokosra ngeta ke winto se
liyal, **33** ac Jehu el fahk nu selos, “tolulla Jezebel!” Elos
sisella Jezebel nu ten twe srah kacl ah pisrelik osrela pot
ah ac horse ah. Jehu el yula facl ke horse ac chariot
natul, **34** na el ilyak nu in lohm sin tokosra ac mongoi
we. Tukun el mongoi el tufah fahk, “Eis monin mutan
selngawiyuki se ingan ac piknilya, mweyen na el ma
nutin tokosra.” **35** Tusruktu mwet ma som in piknilya
elos suk manol tuh na sri in ahlunsifal ac sri ke paol ac
nial mukena pa elos konauk ah. **36** Ke elos fahkang
ma inge nu sel Jehu, na el fahk, “Pa inge ma LEUM
GOD El tuh fahk nu sel Elijah, mwet kulansap lal, mu ac
sikyak: ‘Kosro ngalngul ac fah kangla manol Jezebel in
acn Jezreel. **37** Manol ac fah osralik acn uh oana fohkon
kosro, ac wangin mwet ac ku in akilen lah su.’”

10 Oasr tulik itngoul ke fwilin tulik natul Tokosra Ahab
su muta in siti Samaria. Jehu el simusla leta se ac
supwalik nu sin kais sie mwet leum lun siti uh, nu sin
un mwet matu, ac nu sin mwet ma karingin fwilin tulig
natul Ahab. Pa inge koanon leta sac: **2** “Kowos pa mwet
liyaung fwilin tulik natul tokosra, ke ma inge chariot,
horse, mwe mweun, ac siti ma potyak, oan inpouwos.
Ouinge, pacl se na ma kowos riti leta se inge, **3** kowos
sulela mwet se ma fal emeet sin wen nukewa natul
tokosra, ac kowos in akleumyal, na kowos in mweun
in loangella.” **4** Mwet leum lun Samaria elos arulana
sangeng. Elos fahk, “Kut ac lainul Jehu fuka, ke Tokosra
Joram ac Tokosra Ahaziah tuh tia ku in lainul?” **5** Ouinge
mwet kol se su liyaung inkul sin tokosra, ac mwet kol
se su liyaung siti uh, weang pac mwet matu, ac mwet
karingin sou lal Ahab, elos supwala kas inge nu sel Jehu:
“Kut mwet kulansap lom, ac kut akola in oru kutena ma
kom fahk an. Tusruktu kut tia ku in srukak kutena mwet
in tokosra. Oru na ma kom nunku mu ac wo sum an.” **6**
Jehu el sifilpa simusla sie leta nu selos su fahk: “Kowos
fin wiyu lac, ac akola in oru ma nga sapkin, kowos use
sifen mwet nukewa in sou lal Tokosra Ahab nu yuruk in
acn Jezreel ke pacl se pacna inge lutu.” Tulik itngoul ke
fwilin tulik natul Tokosra Ahab elos muta yurin mwet matu
Samaria, su tufahlosla. **7** Ke pacl se mwet matu inge eis
leta lal Jehu, na elos twacla kwawen tulik itngoul in sou
lal Ahab ah nufon, sang sifalos nu in fotoh, ac supwala
nu sel Jehu in acn Jezreel! **8** Ke fwackyang nu sel Jehu
lah sifen tulik natul Ahab nukewa utuku, el sap elos in
yolsani nu ke yol luo ke mutunpot nu in siti uh, ac filiya in
oanna we nu ke lotu tok ah. **9** In lotu tok ah, el som nu
ke mutunpot sac, ac fahk nu sin mwet su muta we, “Nga
pa mwet se ma orek tunyuna ac unilya Tokosra Joram.
Wangin mwatuwos kac. A su uniya nufon mwet inge uh?
10 Ma inge akpwayei lah ma nukewa ma LEUM GOD El
fahk mu ac sikyak nu sin fwilin tulik natul Ahab uh ac
pwayena. LEUM GOD El oru oana ma El wulela kac in
kas lal Elijah, mwet palu lal.” **11** Na Jehu el onela nufon
mwet lula in sou lal Ahab su muta in Jezreel, ac leum
nukewa lun mwet mweun, ac mwet kawuk na pwaye lal,
ac mwet tol kewa — wangin sie selos tia anwuki. **12** Jehu
el som liki acn Jezreel nu Samaria. Ke el sun acn se
pangpang “Nien Aktuktuk lun Mwet Liyaung Sheep” **13**
el sun kutu mwet in sou lal Tokosra Ahaziah lun Judah,
ac siyuk selos, “Su kowos an?” Elos topuk, “Kut sou
lal Ahaziah. Kut fahsr nu Jezreel in oru akfulat lasr nu
sin tulik natul Kasra Jezebel ac nu sin oaleum saya.”
14 Jehu el sap nu sin mwet lal, “Sapmoulelosi!” Elos
sruokolosi ac el onelosla ke acn se apkuran nu ke luf
se we. Elos mwet angngaul luo nufon, ac wangin sie
selos moul. **15** Jehu el sifilpa mukuiyak in som inkanek
lal, na el sonol Jonadab, wen natul Rechab, su fahsr in
osun nu sel. Jehu el paingul ac fahk, “Nunak luk kom
uh oana sie. Kom lungse wiyu kasreyu?” Jonadab el
topuk, “Nga lungse.” Ac Jehu el fahk, “Fin pwaye, kom
se poum.” Eltal asruokpola, na Jehu el kasrelak nu fin

chariot natul ah, **16** ac fahk, “Fahsru wiyu, ac sifacna liye
lupan inse pwaye luk nu sin LEUM GOD.” Ac eltal tukeni
kasrusr nwe Samaria. **17** Ke eltal sun acn we, Jehu el
uniya nufon sou lal Ahab, ac tia likiya siefanna. Pa inge
ma LEUM GOD El tuh fahk nu sel Elijah mu ac sikyak.
18 Jehu el pangoneni mwet Samaria ac fahk nu selos,
“Tokosra Ahab el tuh kulansupu god Baal kutu srisrik, a
nga ac kulansupal arulana yohk lukel. **19** Pangoneni
mwet palu lal Baal nukewa, mwet alu nu sel nukewa, ac
mwet tol lal nukewa. Ac fah wangin mwet tia wi tukeni se
inge. Nga ac oru sie kisa na yohk nu sel Baal, ac mwet
se fin tia tuku, ac fah anwuki.” (Ma se inge kikiap se lal
Jehu, mweyen el oru elan uniya mwet nukewa ma alu
nu sel Baal.) **20** Na Jehu el sapkin ac fahk, “Oakiya ac
sulkakinelik sie len in alu in akfulatyal Baal!” Oakwuk sac
orekla ac solyak, **21** ac Jehu el supwalik kas nu in acn
nukewa Israel. Mwet nukewa su alu nu sel Baal elos
tuku, ac wangin sie selos tia tuku. Elos nukewa utyak
nu in tempul lal Baal, ac nwakla in lohm sac nufon. **22**
Na Jehu el sap mwet tol se ma liyaung nuknuk mutal,
elan use nuknuk uh sang nu sin mwet ac alu uh. **23**
Tukun ma inge Jehu ac Jonadab wen natul Rechab, eltal
som nu in tempul sac, ac Jehu el fahk nu sin mwet su
muta we, “Liyaung na tuh in mwet na ma alu nu sin Baal
mukena pa utyak, ac wangin mwet alu nu sin LEUM
GOD in wi utyak.” **24** Ouinge Jehu ac Jonadab utyak in
kisakin mwe kisa ac mwe kisa firir nu sel Baal. Jehu el
tuh oakiya mwet oalngoul likinuma ac fahk nu selos,
“Onela nufon mwet inge! Mwet se fin fuhlela sie sin mwet
inge in kaingla ac tia anwuki, na ac fah anwuki el!” **25**
Tukunna Jehu el orala kisa inge, na el sap nu sin mwet
mweun ac mwet kol lalos, “Tal utyak ac onela nufon
mwet inge! Nimet lela siefanna in kaingla!” Elos faisak
cutlass natulos, utyak ac onelosla nufon, ac amakunla
manolos nu likinuma. Na elos sifil utyak nu infukil se oan
oe luin tempul sac, **26** ac usya sru oal soko ma oan we
ac esukak. **27** Na elos kunausla sru oal soko, ac tempul
sac, ac ekulla tempul sac nu ke lohm fahsr se, su oanna
nwe misenge. **28** Pa inge ma Jehu el oru in kunausla alu
nu sel Baal in acn Israel nufon. **29** Tusruktu el etai ma
koluk lal Tokosra Jeroboam, su tuh kolla mwet Israel
in oru ma koluk ke elos alu nu ke ma sruloala gold in
luman cow mukul srisrik, su el oakiya in acn Bethel ac
Dan. **30** LEUM GOD El fahk nu sel Jehu, “Ma nukewa
ma nga lungse kom in oru nu sin fwilin tulik natul Ahab,
kom orala nufon. Ouinge nga wulela nu sum lah wen
nutum ac fah tokosra lun Israel nwe ke fwil se akakosr.”
31 Tusruktu Jehu el tia akos ma sap lun LEUM GOD lun
Israel ke insial nufon, a el fahsrna tukun srikasrak koluk
lal Jeroboam, su kolla mwet Israel in oru ma koluk. **32** In
pacl sac LEUM GOD El mutawauk in aksrikyela lupan
acn lun Israel. Tokosra Hazael lun Syria el sruokya acn
nukewa lun Israel **33** ma oan kutulap in Infacl Jordan,
fahla nu layen eir nwe ke siti srisrik Aroer ke Infacl Arnon
— acn inge weang pac acn lun Gilead ac Bashan, yen
ma sruf lal Gad, Reuben, ac Manasseh Kutulap muta
we. **34** Ma nukewa saya ma Jehu el orala, weang pac
orekma pulaik lal, simla oasr in [Sramsram Matu Ke
Tokosra Lun Israel.] **35** El misa ac pukpuki in Samaria,
ac Jehoahaz wen natul, el aolul in tokosra. **36** Jehu el
tokosra lun Israel, ac leum in Samaria ke yac longoul
oalkosr.

11 Ke na pacl se Athaliah, nina kial Tokosra Ahaziah,
el lohngak lah akmuseyuki wen se natul ah, el
sap in anwukla nufon mwet in sou in leum uh. **2** Joash,
wen natul Ahaziah mukena kaingla. El lukunna wi mwet
ngia anwuki, tuh pa moliyukla el sel Jehosheba, ma loul
Tokosra Ahaziah papa tumal ah, ac ma natul Tokosra
Jehoram. Jehosheba el usalla ac mutan to se lal nu
infukil in motul se in Tempul, ac okanulla lukel Athaliah,
pwanang el tia wi anwuki. **3** Jehosheba el okanulla in
Tempul ke yac onkosr ac karinganulang ke pacl Athaliah
el kasra ac leum fin acn uh. **4** Tusruktu in yac se akitkosr,
Jehoiada mwet tol el sapla nu sin mwet kol lun mwet
mweun karinginyal tokosra ac un mwet topang inkul sin
tokosra, ac fahk elos in tuku nu in Tempul, ac fulahk
we lah elos ac insese nu ke ma su el akola in oru.
El kololma Joash, wen natul Tokosra Ahaziah, nu ye
mutalos **5** ac sapkin nu selos: “Ke pacl se kowos ac oru
orekma kunowos ke len Sabbath, sie tafu tolu suwos ac
fah karingin inkul fulat sin tokosra, **6** ac sie tafu tolu ac
fah karingin Mutunpot Sur, ac sie tafu tolu ac liyaung
mutunpot se ma oan tukun mwet topang ngia. **7** U luo
ma tia orekma ke len Sabbath an elos ac liyaung Tempul
in karinganul tokosra. **8** Kowos sruok na cutlass nutuwos
an inpouwos ke kowos karinganulang Tokosra Joash, ac
welul yen nukewa el fahsr nu we. Kutena mwet fin tuku
apkuran nu yuruwos, kowos uniya.” **9** Mwet kol inge elos
akos sap lal Jehoiada, ac use mwet lalos nu yorol —
kewana mwet ma orekma tari ke len Sabbath, ac mwet
ma tuku in aolulos. **10** El sang nu sin mwet kol inge osra
in fakfuk ac mwe loeyuk natul Tokosra David, su ma
tuh karinginyuk in Tempul, **11** ac el oakiya mwet inge
yen selos ke cutlass natulos akola, ac elos tu raunela
mutun Tempul in karinganul tokosra. **12** Na Jehoiada el
pwenilya Joash nu likin Tempul uh, oakiya tefuro nu fin
sifal, ac sang nu sel ma simusla ke ma oakwuk nu ke
tokosra. Ouinge Joash el mosrweyukla ac fwackyak lah
el pa tokosra. Na mwet uh paspasla ac wowoyak ac
fahk, “In paht moul lal tokosra!” **13** Kasra Athaliah el
lohngak pusren wowon lun mwet topang ac mwet ah,
na el sulaklak som nu ke Tempul, yen mwet uh tukeni
we. **14** Ac el liyauk tokosra sasu se tu ke sru soko ke
nien utyak nu in Tempul, in oana facsin lalos. Tokosra el
rauniyukla sin mwet kol lun mwet mweun ac mwet ukuk,
ac mwet nukewa sasa ke engan lulap, ac uk mwe ukuk
natulos. Athaliah el foloyak, seseya nuknuk lal, wowoyak
ac fahk, “Tunyuna! Tunyuna!” **15** Jehoiada el tia lungse

in anwuki Athaliah inkul lun Tempul, ouinge el sapkin nu
sin mwet kol lun mwet mweun, “Usal fahla inmasrlon
takin mwet mweun an nu likin kalkal uh, ac uniya kutena
mwet ma srike in molella.” **16** Elos sruokilya, usalla nu
inkul sin tokosra, ac unilya ke Mutunpot Horse. **17** Mwet
tol Jehoiada el oru tuh Tokosra Joash ac mwet uh in
orala sie wulela lalos yurin LEUM GOD, lah elos ac mwet
na lun LEUM GOD. El oayapa orala sie wulela inmasrlon
tokosra ac mwet uh. **18** Na mwet uh som nu ke tempul
lun Baal ac kunausya. Elos fukulya loang ac ma sruloala
we, ac unilya Mattan, su mwet tol lun Baal, ye mutun
loang uh. Jehoiada el sang in oasr mwet topang su forfor
taran Tempul, **19** na el, oayapa leum lun mwet mweun,
wi mwet mweun su karinganul tokosra ac mwet karingin
inkul sin tokosra, elos pwenilya tokosra liki Tempul nu ke
inkul fulat sel, ac mwet nukewa fahsr tokolos. Tokosra
Joash el utyak ke Mutunpot lun Mwet Topang ac muta
fin tron lal. **20** Mwet nukewa sessesla ke engan, ac siti
sac misla ke sripen Athaliah el tuh anwuki ke inkul sin
tokosra. **21** Joash el tokosrala lun Judah ke el yac itkosr.

12 In yac akitkosr ke pacl Jehu el tokosra lun acn
Israel, Joash el tokosra lun Judah, ac el leum in
Jerusalem ke yac angngaul. Nina kial pa Zibiah, sie
mutan ke siti Beersheba. **2** In moul lal nufon el oru ma
LEUM GOD El insewowo kac mweyen mwet tol Jehoiada
el lotel. **3** Tusruktu tiana kunausyukla nien alu lun mwet
pegan, ac mwet uh srakna orek kisa ac akosak mwe
keng we. **4** Joash el pangoneni mwet tol ac sap elos in
liyaung na mani ma orekeni ke pacl in kisa ke Tempul,
kewana mani ma pakpuki nu ke kisa, ac mani ma mwet
uh sang ke insewowo. **5** Ma kunen kais sie mwet tol
in liyaung mani ma orekeni sin mwet el karingin. Mani
inge ma ac orekmakinyuk nu ke akwoyeyen acn musalla
ke Tempul, ke pacl eneneyuk uh. **6** Tusruktu ke yac
aklongoul tolu ke pacl in leum lal Joash, mwet tol ah
soenna orala kutu orekma in akwoyela acn musalla ke
Tempul. **7** Ouinge Joash el pangnol Jehoiada ac mwet
tol sayal ac siyuk selos, “Efu ku kowos tiana akwoye acn
musalla ke Tempul uh? Ingela, kowos fah tia sifil liyaung
mani kowos orani uh. Use in sang akwoyela Tempul.” **8**
Mwet tol elos insese in tia sifil sruok mani uh, ac elos
insese pac tuh elos ac tia mukuikui ke akwoye Tempul
uh. **9** Na Jehoiada el eis box se ac orala pat se ke kafa
ah, ac likiya pe loang se ma oan ke layen layot ke mwet
uh ac utyak nu in Tempul uh. Mwet tol su orekma ke
mutunoa uh ac sang mani nukewa ma orekeni sin mwet
alu uh nu in box se inge. **10** Pacl nukewa ma ac yohk
mani orekeni nu in box sac, na mwet sim lun tokosra ac
mwet Tol Fulat ac tuku ac munanla silver uh in kofelik, ac
pauniya. **11** Tukun elos simusla lupan mani silver inge,
na ac itukyang nu sin mwet ma kol orekma ke Tempul
an, ac ma inge ac sang moli kamtu, mwet musa, **12**
mwet akmusra, mwet tufahl eot, ac molela sak ac eot
ma orekmakinyuk, ac in moli ma nukewa ma eneneyuk
saya. **13** Tusruktu mani inge tia orekmakinyuk in sang
moli mwet orek cup silver, pol, mwe ukuk, ku kufwa in
akwoye lam, ku kutena kain ma orek ke silver ku gold.
14 Orekmakinyukla nufon in moli mwet orekma, ac in
moli kufwa nu ke akwoye lohm. **15** Mwet karingin orekma
uh elos arulana suwohs ke orekma lalos, pwanang tia
eneneyuk elos in akpwayei ouiyen orekma lalos ke mani.
16 Mani ma orekeni ke mwe kisa in akfalye ma koluk
lukma, ku mwe kisa ke ma koluk, tia wi itukyang nu in
box sac, mweyen ma inge ma lun mwet tol. **17** In pacl
sac, Tokosra Hazael lun Syria el mweuni siti Gath ac
eisla acn we, na el wotela mu el ac mweuni pac acn
Jerusalem. **18** Tokosra Joash lun Judah el orani mani in
kisa nukewa ma tuh orekeni ac kisaiyukla nu sin LEUM
GOD sel Jehoshaphat, Jehoram, ac Ahaziah, su tokosra
meet lukel, ac sang ma inge weang mwe sang lal sifacna
wi gold nukewa ma oan in nien fwil mwe kasrup in
Tempul ac in lohm sin tokosra, ac supwala nufon ma
inge in mwe lung nu sel Tokosra Hazael. Na Hazael
el us mwet mweun lal ac som liki acn Jerusalem. **19**
Ma nukewa saya ma Tokosra Joash el orala simla oasr
in [Sramsram Matu Ke Tokosra Lun Judah]. **20** Mwet
pwapa lal Joash elos orala pwapa lukma lalos ac unilya
ke lohm se ke acn koaneyukla kutulap in Jerusalem ke
inkanek soko ma oatula nu Silla. **21** Jozacar wen natul
Shimeath, ac Jehozabad wen natul Shomer, pa sringlilya
el misa. Joash el pukpuki inkulyuk lun tokosra in Siti sel
David, ac Amaziah wen natul, el aolul in tokosra.

13 In yac aklongoul tolu ma Joash wen natul Ahaziah
el tokosra lun Judah, Jehoahaz wen natul Jehu el
tokosrala lun Israel, ac el leum in Samaria ke yac singoul
itkosr. **2** El oana Jeroboam su tokosra meet lukel, in oru
ma koluk lain LEUM GOD, ac kolla mwet Israel in oru ma
koluk, ac el tiana fuhleak ouiya koluk lal inge. **3** Ouinge
LEUM GOD El kasrkusrak sin mwet Israel, ac El lela
Tokosra Hazael lun Syria ac Benhadad, wen natul, in
kutangla Israel pacl na pus. **4** Na Jehoahaz el pre nu sin
LEUM GOD, ac ke LEUM GOD El liye lah tokosra lun
Syria el arulana akkeokye mwet Israel, na El topuk pre
lal. **5** LEUM GOD El supwala sie mwet kol nu sin mwet
Israel in aksukosokyalosla liki mwet Syria. Ouinge mwet
Israel muta in misla oana meet. **6** Tusruktu elos tiana
fuhleak luman ma koluk su Tokosra Jeroboam el tuh
kololosla in oru, a elos srakna oru ma koluk inge, ac ma
sruloala ke god mutan Asherah srakna oan in Samaria.
7 Wangin un mwet mweun lula lal Jehoahaz sayen mwet
kasrusr fin horse lumngaul, chariot singoul, ac singoul
tausin mwet mweun ma fahsrna, mweyen tokosra Syria
el kunausla inkaiyalos, ac longolosi oana kutkut uh. **8** Ma
nukewa saya ma Jehoahaz el orala, ac orekma pulaik lal,
simla oasr in [Sramsram Matu Ke Tokosra Lun Israel]. **9**
El misa ac pukpuki Samaria, ac Jehoash wen natul, el
aolul in tokosra. **10** In yac aktolngoul itkosr ke pacl in
leum lal Tokosra Joash in Judah, Jehoash wen natul

Jehoahaz el tokosrala lun Israel, ac el leum in Samaria
ke yac singoul onkosr. 11 El oayapa oru ma koluk lain
LEUM GOD ac fahsr tukun srikasrak koluk lal Tokosra
Jeroboam su kolla mwet Israel nu ke ma koluk. 12 Ma
nukewa saya ma Jehoash el orala, weang pulaik lal ke
el mweun lainul Tokosra Amaziah lun Judah, simla oasr
in [Sramsram Matu Ke Tokosra Lun Israel]. 13 Jehoash
el misa ac pukpuki inkulyuk lun tokosra in Samaria, ac
Jeroboam Akluo, wen natul, el aolul in tokosra. 14 Mwet
palu Elisha el mas ke sie mas keok ma el ac tia kwela
kac, ac ke el apkuran in misa Tokosra Jehoash lun Israel
el som in yorol. El tung ac fahk, "Papa, Papa! Kom pa
mwet se ma ku oemeet in loangela Israel!" 15 Elisha el
sapkin nu sel, "Use sie mwe pisr an ac kutu osra in pisr
nu kac." Jehoash el use ma inge, 16 na Elisha el fahk nu
sel elan akola in pisrik. Ac tokosra el oru oana ma fwack
nu sel, na Elisha el filiya paol fin paol tokosra. 17 Na
tokosra el ikasla winto se ma oan nget nu Syria, oana
ma mwet palu sac fahk nu sel. Elisha el sap, "Pusrukla
pisr an!" In pacl se na ma tokosra el pusrukla osra in pisr
soko ah, na mwet palu sac fahk, "Kom pa osra in pisr
soko nutin LEUM GOD su El ac fah sang in kutangla
Syria. Kom ac fah mweuni mwet Syria in acn Aphek
nwe ke kom kutangulosla." 18 Na Elisha el fahk nu sel
tokosra elan eis osra in pisr lula ac sang sringilya infohk
ah, ac tokosra el sringilya infohk ah pacl tolu, na el tui.
19 Ma se inge oru Elisha el kasrkusrak ac fahk nu sel
tokosra, "Kom ku tia sringilya pacl limekosr ku onkosr,
kom lukun kutangla na pwaye acn Syria, a inge kom ac
kutangla pacl tolu na." 20 Elisha el misa ac pukpuki.
Meet liki infulwen yac nukewa, un mwet Moab ac utyak
in orek lokoalok in acn Israel. 21 Sie pacl ah, pukmas se
orek na liyeyukyak sie un mwet lokoalok inge. Mwet ah
sisla mwet se ma misa ah nu in luf kial Elisha ac kaingla.
Pacl se na mano sac pusralla sri kacl Elisha ah, na
mwet sac moulyak ac tuyak. 22 Tokosra Hazael lun Syria
el akkeokye mwet Israel in pacl in leum lal Jehoahaz
nufon, 23 tusruktu LEUM GOD El kulang ac pakoten nu
selos. El tia lela in kunausyukla elos, a El kasrelos ke
sripen wuleang lal nu sel Abraham, Isaac, ac Jacob. El
tiana mulkunla mwet lal. 24 Ke Tokosra Hazael lun Syria
el misa, na Benhadad wen natul, el tokosrala. 25 Na
Tokosra Jehoash lun Israel el kutangulla Benhadad pacl
tolu, ac sifilpa folokonma siti nukewa ma Benhadad el
tuh sruokya ke pacl in leum lal Jehoahaz, papa tumal
Jehoash.

14 In yac akluo ke pacl Jehoash wen natul Jehoahaz
el tokosra in Israel, Amaziah wen natul Joash el
tokosrala lun Judah 2 ke el yac longoul limekosr, ac
el leum in Jerusalem ke yac longoul eu. Nina kial pa
Jehoaddin, sie mutan Jerusalem. 3 Amaziah el oru
ma LEUM GOD El insewowo kac, tusruktu el tia oana
Tokosra David, papa matu tumal ah, a el oru oana ma
Joash, papa tumal, el tuh oru. 4 El tiana ikruiya nien
alu lun mwet pegan, ac mwet uh srakna orek kisa ac
akosak mwe keng we. 5 Ke Amaziah el eis tari ku
nukewa in tokosrai lal, el onela mwet pwapa ma tuh
uniya papa tumal, su tokosra in pacl sac. 6 Tusruktu el
tiana onela tulik natulos, a el fahsr tukun ma LEUM GOD
El sapkin in Ma Sap lal Moses su fahk: "Papa ac nina
ac fah tia anwuki ke ma koluk lun tulik natulos, ac tulik
ac fah tia anwuki ke ma koluk lun papa ku nina. Mwet
se ac fah anwuki ke ma koluk ma el sifacna orala." 7
Amaziah el uniya singoul tausin mwet mweun lun Edom
Ke Infahlfal Sohl, ac el sruokya siti Sela ke mweun. El
pangon inen siti sac Joktheel, ac ine se inge srakna
orekmakinyuk nwe misenge. 8 Na Amaziah el supwala
mwet utuk kas nu yorol Tokosra Jehoash lun Israel in
purakul elan mweun. 9 Tusruktu Tokosra Jehoash el
supwala top se inge nu sel: "Sie pacl ah, soko sak kokul
ma kapak Fineol Lebanon el supwala sie kas nu sin sak
cedar soko ac fahk, 'Use acn nutum an in marut nu sin
wen nutik uh.' Na kosro lemnak soko fahsryak in acn
sac, ac lolongya kokul soko ah, ac kunausla. 10 Inge
Amaziah, kom kutangla mwet Edom, ac kom arulana
insefulatak kac. Lela kom in falkin wo ouiya nu sum, ac
mutana in acn sum an. Efu ku kom orek purakak su ma
ac kunauskomla ac mwet lom an?" 11 Tuh Amaziah el
srangesr lohng, ouinge Tokosra Jehoash ac mwet lal ah
illa in mweun lainul in acn Beth Shemesh in Judah. 12
Mwet mweun lal Amaziah kutangyukla, ac elos nukewa
kaingla nu yen selos. 13 Jehoash el sruokilya Amaziah
ac usalla sie mwet sruoh, na el utyak nu Jerusalem ac
rakinya pot ke siti uh, mutawauk ke Mutunpot Ephraim
lac nwe ke Mutunpot Insruwasrik. Lusen acn musalla
inge oasr ke yact luofoko. 14 El eis silver ac gold nukewa
ma el ku in konauk, ac kufwa nukewa in Tempul, ac mwe
kasrup nukewa inkul sin tokosra, ac elos us ma inge
folokla nu Samaria. Ac el oayapa us mwet ma el sruokya
ke mweun ah welul. 15 Ma nukewa saya su Jehoash
el orala, weang pulaik lal ke el mweun lainul Tokosra
Amaziah lun Judah, simla oasr in [Sramsram Matu Ke
Tokosra Lun Israel]. 16 Jehoash el misa ac pukpuki
inkulyuk lun tokosra in Samaria, ac Jeroboam Akluo, wen
natul, el aolul in tokosra. 17 Tokosra Amaziah lun Judah
el moul yac singoul limekosr tukun misa lal Tokosra
Jehoash lun Israel. 18 Ma nukewa saya ma Amaziah el
orala simla oasr in [Sramsram Matu Ke Tokosra Lun
Judah]. 19 Oasr sie pwapa lukma orek in acn Jerusalem
in anwuki Amaziah, na el kaingla nu ke siti Lachish, ac
mwet lokoalok lal ukwalla nwe we ac unilya. 20 Manol
folokinyukla nu Jerusalem fin horse soko, ac pukpuki
inkulyuk lun tokosra in Siti sel David. 21 Na mwet Judah
elos akleumyalak Uzziah, wen natul Amaziah, tuh elan
tokosrala ke el yac singoul onkosr. 22 Tukun papa tumal
ah misa, Uzziah el sruokya siti Elath ac sifilpa musaela.
23 In yac aksingoul limekosr ke pacl Amaziah, wen

natul Joash, el tokosra lun Judah, Jeroboam wen natul
Jehoash el tokosrala lun Israel, ac el leum in Samaria ke
yac angngaul sie. 24 El orekma koluk lain LEUM GOD.
ac fahsr tukun srikasrak koluk lal Tokosra Jeroboam wen
natul Nebat, su tokosra meet lukel ac su kolla mwet
Israel in oru ma koluk. 25 El sifilpa sruokya acn nukewa
ma tuh lun Israel meet, su fahla ke Innek In Utyak Nu
Hamath layen nu epang lac nwe ke Meoa Misa layen nu
eir. Pa inge ma LEUM GOD lun Israel El tuh wuleang
kac nu sin mwet kulansap lal, Jonah wen natul Amittai,
su mwet palu in Gath Hepher. 26 LEUM GOD El liye
keok upa lun mwet Israel, ac wanginna sie mwet ku in
kasrelos. 27 Tusruktu tia ma lungse lun LEUM GOD pa
in arulana kunausla Israel nwe tok, ouinge El molelosla
kacl Tokosra Jeroboam Akluo. 28 Ma nukewa saya ma
Jeroboam Akluo el orala, wi pulaik lal ke mweun, ac ke el
folokonang acn Damascus ac Hamath nu sin Israel, ma
inge nukewa simla oasr in [Sramsram Matu Ke Tokosra
Lun Israel]. 29 Jeroboam el misa ac pukpuki inkulyuk lun
tokosra, ac Zechariah wen natul, el aolul in tokosra.

15 In yac aklongoul itkosr ke pacl Jeroboam Akluo
el tokosra lun Israel, Uzziah wen natul Amaziah
el tokosrala lun Judah 2 ke el yac singoul onkosr, ac
el leum in Jerusalem ke yac lumngaul luo. Nina kial
pa Jecoliah, sie mutan Jerusalem. 3 Uzziah el oru ma
su akinsewowoye LEUM GOD, mweyen el fahsr tukun
srikasrak lun papa tumal. 4 Tusruktu nien alu lun mwet
pegan tiana kunausyukla, ac mwet uh srakna orek kisa
ac akosak mwe keng we. 5 Ac LEUM GOD El sang
musen lepa nu sel, su oan in el nwe ke na el misa.
El srengla muta in siena lohm, ac itukla orekma kunal
nukewa, na Jotham wen natul, el liyaung facl sac. 6 Ma
nukewa saya ma Uzziah el oru, simla oasr in [Sramsram
Matu Ke Tokosra Lun Judah]. 7 Uzziah el misa ac
pukpuki inkulyuk lun tokosra in Siti sel David, ac Jotham
wen natul, el aolul in tokosra. 8 In yac aktolngoul oalkosr
ke pacl Tokosra Uzziah el leum in Judah, Zechariah wen
natul Jeroboam Akluo, el tokosrala lun Israel, ac el leum
in Samaria ke malem onkosr. 9 El oana mwet meet lukel
in oru ma koluk lain LEUM GOD. El fahsr tukun srikasrak
koluk lal Jeroboam wen natul Nebat, su kolla mwet Israel
nu ke ma koluk. 10 Shallum wen natul Jabesh, el orek
pwapa lukma in lainul Tokosra Zechariah, ac unilya in
acn Ibleam, na el aolulla in tokosra. 11 Ma nukewa saya
ma Zechariah el oru, simla oasr in [Sramsram Matu Ke
Tokosra Lun Israel]. 12 Ouinge akpwayeyuk wulela se
ma LEUM GOD El tuh orala nu sel Tokosra Jehu, su
fahk, “Tulik nutum ac fah tokosra lun Israel nwe ke fwil
se akakosr.” 13 In yac aktolngoul eu ke pacl Tokosra
Uzziah el leum in Judah, Shallum wen natul Jabesh, el
tokosrala lun Israel, ac el leum in Samaria ke malem
se. 14 Menahem wen natul Gadi, el som Tirzah lac nu
Samaria. El unilya Shallum, ac aolulla in tokosra. 15 Ma
nukewa saya ma Shallum el orala, weang sramsram
ke pwapa lukma lal, simla oasr in [Sramsram Matu
Ke Tokosra Lun Israel]. 16 Ke Menahem el som liki
acn Tirzah, el arulana kunausla siti Tappuah ac mwet
we, oayapa acn ma raunela acn we, mweyen mwet
Tappuah tiana lungse srasrapo nu sel. El oayapa tiyala
insien mutan pitutu nukewa. 17 In yac aktolngoul eu
ke pacl Tokosra Uzziah el leum lun Judah, Menahem
wen natul Gadi, el tokosrala lun Israel, ac el leum in
Samaria ke yac singoul. 18 El oru ma koluk lain LEUM
GOD nwe ke na len se el misa, mweyen el tuh fahsrna
tukun srikasrak koluk lal Tokosra Jeroboam wen natul
Nebat, su kolla mwet Israel nu ke ma koluk. 19 Tiglath
Pileser, Tokosra Fulat lun Assyria, el utyak in mweuni
acn Israel, ac Menahem el sang paun in silver itngoul
onkosr tausin nu sel in suk kasru lal in akyokyelik ku lal
Menahem fin facl sac. 20 Menahem el konauk mani inge
ke sripen el sap ku nu sin mwet kasrup lun Israel tuh kais
sie selos in srukak ipin silver lumngaul. Ouinge Tiglath
Pileser el folokla nu in facl sel sifacna. 21 Ma nukewa
saya ma Menahem el orala, simla oasr in [Sramsram
Matu Ke Tokosra Lun Israel]. 22 El misa ac pukpuki,
ac Pekahiah wen natul, el aolul in tokosra. 23 In yac
aklumngaul ke pacl Tokosra Uzziah el leum lun Judah,
Pekahiah wen natul Menahem, el tokosrala lun Israel,
ac el leum in Samaria ke yac luo. 24 El oru ma koluk
lain LEUM GOD ke el fahsr tukun ma koluk lal Tokosra
Jeroboam wen natul Nebat, su kolla mwet Israel in oru
ma koluk. 25 Pekah, wen natul Remaliah, sie sin mwet
kol ke un mwet mweun lal Pekahiah, el orek pwapa
lukma nu sin mwet Gilead lumngaul, ac unilya Pekahiah,
oayapa Argob ac Arieh, ke kalkal se oan oe luin inkul sin
tokosra in acn Samaria. Na Pekah el aolulla Pekahiah
in tokosra. 26 Ma nukewa saya ma Pekahiah el orala,
simla oasr in [Sramsram Matu Ke Tokosra Lun Israel].
27 In yac aklumngaul luo ke pacl Tokosra Uzziah el leum
in acn Judah, Pekah wen natul Remaliah, el tokosrala
lun Israel, ac el leum in Samaria ke yac longoul. 28 El
oru ma koluk lain LEUM GOD ke el fahsr tukun srikasrak
koluk lal Tokosra Jeroboam wen natul Nebat, su kolla
mwet Israel in oru ma koluk. 29 In pacl se ma Pekah el
tokosra inge, pa Tiglath Pileser, su Tokosra Fulat lun
Assyria, el sruokya siti Ijon, Abel Beth Maacah, Janoah,
Kedesh, ac Hazor, oayapa acn lun Gilead, Galilee, ac
Naphtali. Na el usla mwet in acn inge nu ke sruoh in
acn Assyria. 30 In yac aklongoul ma Jotham wen natul
Uzziah, el tokosra lun Judah, Hosea wen natul Elah, el
orek pwapa lukma lainul Tokosra Pekah, ac unilya, na
el aolulla in tokosra. 31 Ma nukewa saya ma Pekah el
orala, simla oasr in [Sramsram Matu Ke Tokosra Lun
Israel]. 32 In yac akluo ma Pekah wen natul Remaliah, el
tokosra lun Israel, Jotham wen natul Uzziah, el tokosrala
lun Judah 33 ke el yac longoul limekosr, ac el leum in
Jerusalem ke yac singoul onkosr. Nina kial pa Jerusha,
acn natul Zadok. 34 Jotham el fahsr tukun srikasrak

lal Uzziah papa tumal, ac el oru ma LEUM GOD El
insewowo kac. 35 Tusruktu el tiana kunausla nien alu
lun mwet pegan, ac mwet uh srakna orekmakin acn inge
nu ke orek kisa ac akosak mwe keng we. Jotham pa tuh
musaela Mutunpot Epang ke Tempul. 36 Ma nukewa
saya ma Jotham el orala, simla oasr in [Sramsram Matu
Ke Tokosra Lun Judah]. 37 In pacl se ma el tokosra inge
pa LEUM GOD El supwalla Tokosra Rezin lun Syria ac
Tokosra Pekah lun Israel in som mweuni acn Judah. 38
Jotham el misa ac pukpuki inkulyuk lun tokosra in Siti sel
David, ac Ahaz wen natul, el aolul in tokosra.

16 In yac aksingoul itkosr ke pacl Tokosra Pekah wen
natul Remaliah, el leum in Israel, Ahaz wen natul
Jotham, el tokosrala lun Judah 2 ke el yac longoul, ac el
leum in Jerusalem ke yac singoul onkosr. El tiana fahsr
tukun srikasrak wo lun Tokosra David papa matu tumal,
a el fahsr tukun ma su tia akinsewowoye LEUM GOD lal,
3 ac el fahsr tukun ouiya koluk ma tokosra Israel elos
oru. El sifacna kisakunla pac wen se natul in mwe kisa
firir nu sin ma sruloala, ac etai lumah koluk lun mwet su
LEUM GOD El tuh lusla liki acn inge ke pacl se mwet
Israel elos utyak nu we. 4 Ahaz el orek kisa ac akosak
mwe keng ke nien alu lun mwet pegan, su oan fin inging
uh ac ye sak lul nukewa. 5 Tokosra Resin lun Syria ac
Tokosra Pekah lun Israel eltal mweuni acn Jerusalem,
ac kuhlusya acn we, tuh tiana ku in kutangulla Ahaz. 6
(In pacl sac pacna tokosra lun Edom el sifilpa eisla siti
Elath, ac lusla mwet Judea su muta we. Mwet Edom elos
oakwuki in siti Elath ac elos srakna muta we.) 7 Ahaz el
supwala mwet nu yorol Tiglath Pileser, Tokosra Fulat lun
Assyria, ac fahk kas inge: “Nga mwet kulansap oaru
lom. Fahsru moliyula liki tokosra lun Syria ac Israel su
mweun lainyu.” 8 Ahaz el eis gold ac silver liki Tempul
ac liki nien fil mwe kasrup inkul sin tokosra, ac supwala
in mwe lung nu sin Tokosra Fulat sac. 9 Tiglath Pileser
el illa wi mwet mweun lal in oana siyuk lal Ahaz. El
mweuni ac sruokya acn Damascus, na el unilya Tokosra
Rezin, ac usla mwet Damascus nu Kir in mwet sruoh
we. 10 Ke Tokosra Ahaz el som nu Damascus in osun
nu sel Tokosra Fulat Tiglath Pileser, el tuh liye loang se
we, na el sruloala luman loang se inge, ac srikeya ip
srisrik nukewa kac, ac supwala nu sel Uriah, mwet tol.
11 Ouinge Uriah el musaela sie loang oana luman loang
sac, ac aksafyela meet liki Ahaz el foloko. 12 Ke Ahaz el
foloko liki acn Damascus el liye lah loang sac safla tari,
13 na el esukak mwe kisa firir ac mwe kisa wheat fin
loang sac, ac el okoaung pac mwe kisa wain oayapa
srah ke mwe kisa in akinsewowo nu fac. 14 Loang
bronze se ma kisakinyukla tari nu sin LEUM GOD ah
oan inmasrlon loang sasu sac ac Tempul. Ouinge Ahaz
el moklela nu layen epang in loang sasu se lal ah. 15 Na
el sapkin nu sel Uriah ac fahk, “Orekmakin loang lulap se
luk inge in orek mwe kisa firir ke lotutang, ac mwe kisa
wheat ke ekela, oayapa nu ke mwe kisa firir ac mwe kisa
wheat lun tokosra ac lun mwet uh, ac nu ke mwe kisa
wain. Okoaung srahn kosro kisakinyukla nukewa nu fac.
Tusruktu likiya loang bronze sac ngan orekmakin nu ke
alyalu luk sifacna.” 16 Na Uriah el oru oana ma tokosra
el sapkin. 17 Tokosra Ahaz el tuleya mwe wiwa ma
orekla ke bronze su orekmakinyuk in Tempul, ac eisla
pesin nukewa ma oan fac. El oayapa eisla tacng bronze
se ma oan fintukun cow mukul bronze singoul lukwa, ac
oakiya fin pwelung se orekla ke eot. 18 In akinsewowoye
Tokosra Fulat lun Assyria, Ahaz el oayapa moklela nien
tu se ma oan in Tempul su ma nu ke tron lun tokosra, ac
kaliya nien utyak se lal tokosra nu in Tempul. 19 Ma
nukewa saya ma Tokosra Ahaz el orala, simla oasr in
[Sramsram Matu Ke Tokosra Lun Judah]. 20 Ahaz el
misa ac pukpuki inkulyuk lun tokosra in Siti sel David, ac
Hezekiah wen natul, el aolul in tokosra.

17 In yac se aksingoul luo ke pacl Tokosra Ahaz
el leum lun Judah, Hoshea wen natul Elah, el
tokosrala lun Israel, ac el leum in Samaria ke yac eu. 2
El oru ma koluk lain LEUM GOD, tuh tia arulana yohk
oana tokosra su leumi acn Israel meet lukel. 3 Tokosra
Fulat Shalmaneser lun Assyria el orek mweun lainul, na
Hoshea el srasrapo nu sel Shalmaneser ac moli takma
nu sel ke yac nukewa. 4 Tuh ke sie yac ah Hoshea el
supwala mwet nu yorol Tokosra So lun Egypt in siyuk
sel elan kasrel, ac el tia moli takma ke yac sac nu
sin Assyria. Ke Shalmaneser el lohngak ma inge, el
sap in sruhu Hoshea ac sisiyang el nu in presin. 5 Na
Shalmaneser el utyak nu fin acn Israel ac kuhlasla acn
Samaria. In yac se aktolu ke kuhlusyuki acn we — 6 su
pa ke yac akeu ma Hoshea el tokosra — Tokosra Fulat
lun acn Assyria el sruokya acn Samaria, ac usla mwet
Israel nu Assyria in mwet sruoh. El likiya kutu selos in
siti Halah, ac kutu in muta yen apkuran nu ke Infacl
Habor in acn Gozan, ac kutu ke siti in acn Media. 7 Acn
Samaria ikori mweyen mwet Israel elos oru ma koluk
lain LEUM GOD lalos, su tuh molelosla liki tokosra lun
Egypt, ac kololosla liki acn Egypt. Elos alu nu sin god
saya, 8 ac fahsr tukun ouiya lun mutunfacl su LEUM
GOD El tuh lusla liki acn inge ke mwet lal elos utyak nu
we, ac elos moulkin facsin su orekmakinyuk sin tokosra
lun Israel. 9 Mwet Israel elos oru ma su LEUM GOD
lalos El tia insese nu kac. Elos musaela nien alu pus lun
mwet pegan in siti lalos nukewa, acn srik nwe ke siti
lulap. 10 Elos tulokunak sru eot ac ma sruloala ke god
mutan Asherah fin inging nukewa ac ye sak lul nukewa,
11 ac elos akosak mwe keng fin loang nukewa lun mwet
pegan, ac etai ouiya lun mutanfahl su LEUM GOD El
tuh lusla liki acn inge. Elos akkasrkusrakye LEUM GOD
ke orekma koluk lalos nukewa, 12 ac elos tia akos ma
LEUM GOD El sapkin nu selos, in tia alu nu ke ma
sruloala. 13 LEUM GOD El tuh supwala mwet utuk kas
ac mwet palu lal in sensenkakin mwet Israel ac mwet

Judah, ac fahk nu selos, “Sisla ouiya koluk lowos, ac
akos ma nga sapkin su oan in Ma Sap ma nga sang nu
sin mwet matu lowos somla, ac su nga sot nu suwos ke
pusren mwet palu, mwet kulansap luk.” **14** Tuh elos tia
akos. Elos likkeke oana mwet matu lalos somla su tia
lulalfongi ke LEUM GOD lalos. **15** Elos tia lungse akos
kas in luti lal nu selos, elos tia karinganang wuleang ma
El orala yurin mwet matu somla lalos, ac elos pilesru kas
in sensenkakin lal. Elos alu nu ke ma sruoala lusrongten,
pwanang elos ekla pac mwet lusrongten. Elos oru ouiya
lun mutanfahl ma raunelosla, ac seakos ma sap lun
LEUM GOD su fahk mu elos in tia etawelos. **16** Elos
kunausla nufon ma sap lun LEUM GOD lalos, ac elos
orala ma sruloala osra luo ke luman cow mukul tuh elos
in alu nu kac. Elos oayapa orala sie ma sruloala ke god
mutan Asherah. Elos alu nu ke itu uh, ac kulansap nu sin
god Baal. **17** Elos sang wen ac acn natulos in mwe kisa
firir nu sin god lun mwet pegan, ac elos suk kasru sin
mwet sramsram nu sin inut ac mwet susfa, ac elos sang
insialos nufon in oru ma sesuwos ye mutun LEUM GOD,
ac arulana akkasrkusrakyal. **18** Ke ma inge LEUM GOD
El kasrkusrak sin mwet Israel ac luselosla liki ye mutal,
ac tokosrai lun Judah mukena lula. **19** Tusruktu finne
mwet Judah, elos tia pac akos ma sap lun LEUM GOD
lalos, ac elos etai facsin ma mwet Israel elos eisla saya.
20 LEUM GOD El ngetla liki mwet nukewa lun Israel ac
akkeokyalos, ac eisalosyang nu inpoun mwet lokoalok
sulallal, nwe ke El luselosla liki ye mutal. **21** Tukun LEUM
GOD El srela mwet Israel liki mwet Judah, mwet Israel
elos sraklalak Jeroboam wen natul Nebat in tokosra
lalos. Jeroboam el oru tuh elos in sisla LEUM GOD,
ac el kololosla in oru ma koluk na lulap. **22** Elos fahsr
tokol Jeroboam ac nuna oru na kain in ma koluk nukewa
ma el tuh oru, **23** nwe ke na LEUM GOD El luselosla
liki ye mutal, oana ke El tuh sensenkakinulos sin mwet
kulansap lal, mwet palu, mu El ac oru. Ouinge mwet
Israel utukla mwet sruoh nu Assyria, yen elos srakna
oasr we. **24** Tokosra Fulat lun Assyria el use mwet in
siti Babylon, Cuth, Ivvah, Hamath, ac Sepharvaim, ac
oakelosi in siti lun acn Samaria, in aolla mwet Israel su
som nu in sruoh. Elos utyak nu in siti inge ac oakwuki we.
25 Ke elos tufahna oakwuki in acn inge elos tia alu nu sin
LEUM GOD, ouinge El supwala lion pus ac uniya kutu
selos. **26** Fwackyang nu sin Tokosra Fulat lun Assyria
lah mwet el likiya in siti lun acn Samaria elos tia etu ma
sap lun god lun facl sac, na pa god sac tuh supwala
lion ac onelosi. **27** Ke ma inge Tokosra Fulat el sapkin:
“Supwala sie sin mwet tol ma kut tuh use liki acn we,
elan folokla muta we ac luti mwet uh ke ma sap lun god
lun facl sac.” **28** Ouinge sie mwet tol lun Israel su utuku
liki acn Samaria el som ac muta Bethel, yen el luti mwet
uh in etu ouiyen alu nu sin LEUM GOD. **29** Tusruktu
mwet su muta Samaria inge elos srakna oru ma sruloala
lalos, ac likiya in nien alu su mwet Israel tuh musaela.
Kais sie u inge orala ma sruloala in siti ma elos muta we:
30 mwet Babylon elos orala ma sruloala ke god Succoth
Benoth, ac mwet Cuth orala ma sruloala ke Nergal, ac
mwet Hamath orala ma sruloala ke Ashima, **31** ac mwet
Ivvah orala ma sruloala ke Nibhaz ac Tartak, ac mwet
Sepharvaim elos orek kisa firir ke tulik natulos nu sin
god Adrammelech ac Anammelech. **32** Mwet inge elos
oayapa alu nu sin LEUM GOD, ac elos sulela inmasrlon
mwet lalos oana sie kain in mwet tuh in mwet tol lalos
ke nien alu lun mwet pegan, ac in orek kisa kaclos we.
33 Ouinge elos alu nu sin LEUM GOD, ac elos oayapa
alu nu sin god lalos, fal nu ke facsin lun kais sie facl
elos tuku we me. **34** Elos srakna oru facsin matu lalos
nwe in len inge. Elos tia alu nu sin LEUM GOD, ac elos
tia pac akos ma sap ac oakwuk su El tuh sang nu sin
fwil natul Jacob, mwet se El sang inel Israel. **35** LEUM
GOD El tuh orala sie wulela yorolos, ac sapkin nu selos:
“Nik kowos alu nu ke god saya. Nikmet epasr nu selos,
ku kulansapwalos, ku orek kisa nu selos. **36** Kowos in
akosyu, LEUM GOD, su uskowosme liki acn Egypt ke ku
lulap ac po kulana. Kowos in epasr nu sik ac orek kisa
nu sik. **37** In pacl nukewa, kowos in akos ma sap ac
oakwuk luk ma nga simusla nu suwos. Nik kowos akos
kutena god sayuk, **38** ac nik kowos mulkunla wuleang su
nga tuh orala yuruwos. **39** Kowos in akosyu, LEUM GOD
lowos, ac nga fah molikowosla liki mwet lokoalok lowos.”
40 Tusruktu mwet inge tiana porongo ma El fahk, a elos
sruokyana facsin matu lalos. **41** Ouinge mwet ingo elos
alu nu sin LEUM GOD, tusruktu elos alu pacna nu ke ma
sruloala lalos, ac fwilin tulik natulos elos srak pacna oru
oana mwet matu lalos su somla nwe in pacl inge.

18 In yac aktolu ke pacl Hoshea wen natul Elah el
tokosra lun Israel, Hezekiah wen natul Ahaz, el
tokosrala lun Judah **2** ke el yac longoul limekosr, ac
el leum in Jerusalem ke yac longoul eu. Nina kial pa
Abijah, acn natul Zechariah. **3** Hezekiah el oru ma su
akinsewowoye LEUM GOD, oana ouiya lal Tokosra
David, papa matu tumal. **4** El kunausla acn in alu lun
mwet pegan, kunausya sru eot, ac pakiya ma sruloala
ke god mutan Asherah. El oayapa kotkoteya serpent
bronze soko su pangpang Nehushtan ma Moses el tuh
orala. Mwet Israel elos srakna akosak mwe keng in
akfulatye serpent soko inge nwe in pacl sac. **5** Hezekiah
el lulalfongi LEUM GOD lun Israel. Wangin tokosra
lun mwet Judah meet lukel ku tok lukel oana el. **6** El
inse pwaye nu sin LEUM GOD, ac wangin pacl el tia
aksol. El arulana karinganang ma sap nukewa su LEUM
GOD El sang nu sel Moses. **7** Ouinge LEUM GOD El
welul, ac wo ouiyal in ma nukewa el oru. El tuyak lain
Tokosra Fulat lun Assyria, ac tiana eisalang nu sel. **8** El
kutangla mwet Philistia ac utyak eisla ma lalos in acn
srisrik nwe ke siti lulap, weang acn Gaza ac acn ma
raunela. **9** In yac akakosr ke pacl Hezekiah el tokosra
— su yac akitkosr ma Hoshea el leumi acn Israel —

Tokosra Fulat Shalmaneser lun Assyria el utyak mweuni
acn Israel ac kuhlusya Samaria. **10** Ke yac aktolu ma
kuhlusyuki acn we, Samaria ikori. Ma inge sikyak ke
yac akonkosr ma Hezekiah el tokosra, ac yac akeu ma
Hoshea el tokosra. **11** Tokosra Fulat lun Assyria el usla
mwet Israel in mwet sruoh in acn Assyria, ac oakiya
kutu selos in siti Halah, ac kutu apkuran nu ke Infacl
Habor in acn Gozan, ac kutu in siti lun Media. **12** Acn
Samaria ikori, mweyen mwet Israel elos tia akos LEUM
GOD lalos, a elos kunausla wulela ma El orala yorolos,
ac seakos ma sap nukewa ma Moses mwet kulansap
lun LEUM GOD el tuh sang nu selos. Elos tiana lungse
porongo, ac tiana akos. **13** In yac aksingoul akosr ke
Tokosra Hezekiah el leum, Tokosra Fulat Sennacherib
lun Assyria el mweuni siti ma potiyukyak lun Judah ac
eisla acn inge. **14** Hezekiah el sapla nu sel Sennacherib
su muta Lachish, ac fahk, “Tafongla ma nga oru. Nunak
munas, tui ac tia mweuniyu, ac nga ac fah akfalye lupa
na kom fahk nga in moli.” Ac Tokosra Fulat el topuk mu
Hezekiah elan supwala longoul tausin paun in silver ac
luo tausin paun in gold. **15** Na Hezekiah el supwala
silver nukewa ma oan in Tempul ac ma oan in nien
filma saok inkul sin tokosra. **16** El oayapa takusla gold
nukewa ma sang yunela srungul ke Tempul, ac gold ma
el sifacna sang nawela sukan srungul, ac supwala ma
inge nufon nu sel Sennacherib. **17** Na Tokosra Fulat lun
Assyria el supwala un mwet mweun na yohk se lal liki
acn Lachish nu Jerusalem in tuh mweunel Hezekiah, su
kolyuk sin mwet tolu ma fulat emeet sin mwet leum lun
mwet mweun lal. Ke elos sun acn Jerusalem elos tui ke
innek soko ma mwet owo nuknuk orekma we sisken
na laf soko ma use kof ke lulu se ma oan lucng ah. **18**
Na elos sapla solal Tokosra Hezekiah ac tolu sin mwet
leum lal, ac som in osun nu selos. Elos inge pa Eliakim,
wen natul Hilkiah su mwet liyaung inkul sin tokosra;
Shebna, mwet sim ke inkul lun tokosra; ac Joah wen
natul Asaph, su liyaung ma simusla. **19** Sie sin mwet
fulat lun acn Assyria inge fahkang nu selos lah Tokosra
Fulat el ke etu lah mea Tokosra Hezekiah el kukin uh. **20**
El fahk ouinge, “Ku kom nunku mu kas uh ku in sang lain
ku lulap ac pisrla ke mweun? Su kom lulalfongi mu ac
kasrekom lain acn Assyria? **21** Kom lulalfongi mu Egypt
ac kasrekom, tuh fin ouinge, ac oana ke kom sikalkin loa
soko — ac kaptelik twe kanteya poum. Pa ingan luman
tokosra Egypt nu sin mwet su tupan kasru sel uh.” **22** Ac
mwet leum sac lun Assyria tafwela ac fahk, “Ku kom ac
fahk nu sik lah kom ac lulalfongi na LEUM GOD lom
an? Nien alu ac loang lun LEUM GOD pa Hezekiah el
kunausla ke el tuh fahk nu sin mwet Judah ac Jerusalem
elos in alu ke loang se in Jerusalem ah mukena. **23** Nga
ac oru sie pwapa nu sum ke inen Tokosra Fulat. Nga ac
sot nu sum tausin luo ke horse kom fin ku in konauk
pisen mwet ma ac fal in kasrusr fac! **24** Finne mwet ma
srik emeet wal la sin mwet leum lun Assyria, kom tia fal
in lain, sruk kom lulalfongi mu mwet Egypt ac supwama
chariot ac mwet kasrusr fin horse nu sum! **25** Ya kom
nunku mu nga mweuni facl sum an ac kunausla sayen
kasru sin LEUM GOD? LEUM GOD sifacna El fahk nu
sik mu ngan mweuni ac kunausla acn uh.” **26** Na Eliakim,
Shebna, ac Joah fahk nu sin mwet leum sac, “Kaskas nu
sesr ke kas Aramaic. Kut kalem kac. Nimet kas Hebrew,
mweyen mwet nukewa fin pot uh elos lohng pac ma kom
fahk an.” **27** Ac el topuk, “Ku komtal nunku mu komtal
na ac tokosra mukena pa Tokosra Fulat el supweyume
ngan fahk ma inge nu se uh? Mo, nga tuku in fahk pac
nu sin mwet ma muta fin pot an, su ac fah kang fohkoltal
ac nim kifwaltal, oana komtal.” **28** Na mwet leum se
inge tuyak ac sala ke kas Hebrew ac fahk, “Lohng ma
Tokosra Fulat lun Assyria el fahk nu sumtal inge. **29** El
mu komtal in taran Hezekiah elan tia kiapwekomtalla.
Hezekiah el tia ku in molikomtalla. **30** Ac nimet lela elan
kifus komtal in filiya lulalfongi lomtal in LEUM GOD, mu
El ac molikomtalla ac tulokinya mwet mweun lasr uh in
tia sruokya siti sumtal an. **31** Nimet lohng ma Hezekiah
el fahk. Tokosra Fulat lun Assyria el sapkin nu sumtal
in illa liki siti an ac srasrapo nu sel. Na el ac fah lela
tuh kais sie sumtal in mongo ke fokin ima grape lal ac
fokinsak fig sunal, ac nim kof ke luf in kof lal sifacna,
32 nwe ke Tokosra Fulat el sifilpa oakikomtal uh in sie
facl su apkuran in oana facl sumtal, yen ma oasr ima in
grape we in orek wain, ac oasr pac wheat in orek bread
— sie facl oasr olive, ac oil in olive ac honey we. Komtal
fin oru ma el sapkin inge komtal ac tia misa, a komtal
ac moulna. Nimet lela Hezekiah elan kiapwekomtal mu
LEUM GOD El ac molikomtalla. **33** Ku oasr god lun
kutena facl ma molela facl selos liki Tokosra Fulat lun
Assyria? **34** God lun Hamath ac Arpad eltal oasr ya
inge? Ac pia god lun Sepharvaim, Hena, ac Ivvah? Ku
oasr sie nu molela acn Samaria? **35** Pia pacl ma god lun
facl nukewa inge molela facl selos liki Tokosra Fulat lasr
uh? Na mea oru komtal nunku mu LEUM GOD El ac ku
in molela Jerusalem uh?” **36** Mwet uh mihselik, oana ma
Tokosra Hezekiah el tuh fahk nu selos, ac elos tiana
fahkla sie kas. **37** Na Eliakim, Shebna, ac Joah eltal
asor ac seya nuknuk laltal, ac eltal folokla ac fahkang nu
sin tokosra ma mwet leum se lun Assyria el fahk ac.

19 Ke na pacl se Tokosra Hezekiah el lohng ma
elos fahk nu sel, el asor ac seya nuknuk lal ac
nokomang nuknuk yohk eoa, ac som nu in Tempul lun
LEUM GOD. **2** El supwalla Eliakim, mwet liyaung inkul
sin tokosra, Shebna, mwet sim lun inkul fulat, ac mwet
ma matu inmasrlon mwet tol, nu yorol mwet palu Isaiah
wen natul Amoz. Elos oayapa nukum nuknuk yohk eoa.
3 Pa inge kas ma el sap elos in fahk nu sel Isaiah:
“Misenge sie len in keok. Kalyeiyuk ac akmwekinyeyuk
kut. Kut oana sie mutan su akola in isus, tuh munas ac
tia ku in orala. **4** Tokosra Fulat lun Assyria el supwama
leum lun mwet fulat lal in tuh fahk kas in angon LEUM

GOD moul. Finsrak LEUM GOD lom Elan lohng kas in
angonkas lalos inge ac sang kai nu selos su fahk ma
inge uh. Ke ma inge, pre nu sin God ke mwet lasr su
painmoulla." **5** Ke Isaiah el eis kas sel Tokosra Hezekiah
inge **6** el topkol ouinge: "LEUM GOD El fahk nu sum mu
kom in tia lela mwet Assyria in aksangengye kom ke
elos fahk mu El ac tia ku in molikomla. **7** LEUM GOD El
ac oru Tokosra Fulat elan lohng sie sramsram su ac oru
elan folokla nu in facl sel sifacna, ac LEUM GOD El ac
fah oru tuh in anwuki el we." **8** Mwet leum se lun Assyria
el etauk lah Tokosra Fulat el som liki acn Lachish, ac
mweuni siti Libnah su oan apkuran nu Lachish. Ouinge
el som in sramsram nu sel. **9** Kas se sun mwet Assyria
lah mwet mweun lun acn Egypt, kolyuk sin Tokosra
Tirhakah lun Ethiopia, ac tuku in mweunelos. Ke Tokosra
Fulat el lohng ma inge el supwala leta se nu sel Tokosra
Hezekiah lun Judah **10** in tuh fahk nu sel, "God se ma
kom lulalfongi El fahk nu sum mu kom ac tia sruhu sik,
tusruktu nimet kom lela ma inge in kiapwekomla. **11**
Kom lohng tari ma Tokosra Fulat lun Assyria el oru nu
sin facl nukewa su el nunkauk elan kunausla. Ku kom
nunku mu kom ku in kaingkunla? **12** Mwet matu luk ma
somla elos tuh kunausla siti Gozan, Haran, ac Rezeph,
ac onela pac mwet in acn Betheden su muta Telassar, ac
wangin sie sin god lalos ku in molelosla. **13** Pia tokosra
lun siti Hamath, Arpad, Sepharvaim, Hena, ac Ivvah?"
14 Tokosra Hezekiah el eisla leta sac sin mwet ma use
ah, ac riti. Na el som nu in Tempul ac likiya leta sac ye
mutun LEUM GOD, **15** ac pre, "O LEUM GOD lun Israel,
su muta fin tron lom ma oan lucng liki cherub luo, kom
mukena pa God su leum fin tokosrai nukewa faclu. Kom
orala kusrao ac faclu. **16** A inge, LEUM GOD, liye ma
sikyak nu sesr uh. Porongo ma nukewa su Sennacherib
el fahk in angon kom, Leum God moul. **17** O LEUM
GOD, kut nukewa etu lah tokosra fulat lun acn Assyria
elos sukela facl puspis, **18** ac esukak god lalos, su tia
god pwaye a ma sruloala ma poun mwet orala ke sak ac
eot. **19** Ke ma inge, LEUM GOD lasr, molikutla liki mwet
Assyria, tuh mutanfahl nukewa fah etu lah kom mukena,
O LEUM GOD, pa God." **20** Na Isaiah el supwala kas nu
sel Tokosra Hezekiah in fahk lah lohngyuk pre lal, **21** ac
LEUM GOD el fahk ouinge: "Sennacherib, siti Jerusalem
isrun kom ac orek tafunkas keim. **22** Su kom nunku mu
kom angon ac isrun an? Kom tiana sunakinyu, su LEUM
GOD mutal lun Israel. **23** Kom supwama mwet utuk kas
lom in tungak nu sik mu chariot puspis nutum oru kom
fanukya fineol ma fulat liki nukewa in acn Lebanon. Kom
konkin pac mu kom pakiya sak cedar ma loes emeet
ac sak cypress ma wo emeet, ac kom sun acn ma loal
emeet insak uh. **24** Kom konkin pac mu kom pukanak luf
in kof ke mutunfacl saya ac nim ke kof we, oayapa falken
mwet mweun lom futfutungya Infacl Nile pulamlamla. **25**
"Ya kom soenna lohng lah nga nuna akoela ma inge
ke pacl loeloes somla? Ac inge nga orala tari. Nga tuh
sot ku nu sum kom in kunausla siti ma potiyukyak nu
ke yol in kutkut. **26** Mwet ma muta in acn ingo wangin
ma elos ku in oru. Elos sangengla ac tuninfongla. Elos
oana mah inimae, ku mah ma kapak fin lohm uh ke pacl
eng fol kutulap me tuhyak ac okla. **27** "Tuh nga etu ma
nukewa keim — ma kom oru ac acn kom som nu we.
Nga etu lupan kasrkusrak lom sik. **28** Nga lohng tari
pungen kasrkusrak lom ac inse fulat lom, ac inge nga
ac sang sie ring srumasrla infwem, ac soko osra nu ke
oalum, ac amakin kom folokla inkanek soko na kom tuku
kac me." **29** Na Isaiah el fahk nu sel Tokosra Hezekiah,
"Pa inge sie akul ke ma ac fah sikyak. Yac se inge, ac
yac fahsru uh, kom ac fah mongona ke wheat inima,
tusruktu ke yac se toko an kom ac fah ku in yukwiya
wheat sunom ac kosrani pac kac, ac yukwiya fain ac
mongo grape kac. **30** Elos su painmoulla in acn Judah
elos ac kapak oana sak ma kapla okah loal nu infohk
uh, ac rukruk fahko. **31** Ac fah oasr mwet in Jerusalem
ac Fineol Zion su ac fah painmoulla, mweyen LEUM
GOD El wotela tari sel mu ac ouinge. **32** "Ac pa inge ma
LEUM GOD El fahk ke Tokosra Fulat lun Assyria: 'El
ac fah tia utyak nu in siti se inge ku pisrikya sokofanna
osra in pisr natul nu kac. Wangin mwet mweun su us
mwe loeyuk ac fah tuku apkuran nu ke siti uh, oayapa ac
fah wangin ma ac etoatyak elos in fanyak kac nu in siti
uh. **33** El ac fah folokla ke inkanek sokona el ut we tuku
ac, ac tiana utyak nu in siti se inge. Nga, LEUM GOD,
fahkla ouinge. **34** Nga ac loango siti se inge ac liyaung
ke sripen Inek sifacna, ac ke sripen wuleang su nga tuh
orala nu sel David mwet kulansap luk.'" **35** In fong sac
sie lipufan lun LEUM GOD som nu yen mwet mweun lun
mwet Assyria elos aktuktuk we, ac uniya mwet mweun
siofok oalngoul limekosr tausin. Toangna ke lotu se tok
ah elos nukewa alapla oan misa! **36** Na Sennacherib,
Tokosra Fulat lun acn Assyria, el tui ke mweun ah, ac
folokla nu Nineveh. **37** Sie len ah ke el alu in tempul
lal Nisroch, god lal, luo sin wen natul, Adrammelech ac
Sharezer, eltal sang cutlass natultal unilya, ac kaingla nu
in facl Ararat. Na Esarhaddon, sie pac sin wen natul ah,
aolulla in Tokosra Fulat.

20 In pacl se inge Tokosra Hezekiah el masak ac
apkuran in misa. Mwet palu Isaiah wen natul Amoz,
el som nu yorol in fahk nu sel, "LEUM GOD El fahk nu
sum kom in akoela ma nukewa in wo, mweyen kom ac tia
kwela. Kom ac misa." **2** Hezekiah el forang nu pesinka
ac pre, **3** "LEUM GOD, esam lah nga kulansupwekom
ke inse pwaye ac suwohs, ac pacl nukewa nga srike na
nga in oru ma lungse lom." Na el tungyak arulana upa. **4**
Isaiah el som lukel tokosra, tuh meet liki el alukela nien
tukeni se infulwen inkul fulat lun tokosra, LEUM GOD El
fahk nu sel **5** elan folokla nu yorol Hezekiah, su leumi
mwet lun LEUM GOD, ac fahk nu sel, "Nga, LEUM GOD
lal David papa matu tomom, lohng pre lom, ac nga liye
sroninmotom. Nga ac akkeyekomla, ac tukun len tolu

kom fah som nu in Tempul. **6** Nga ac sifilpa akloesye
moul lom ke yac singoul limekosr. Nga ac molikomla
ac siti Jerusalem lukel Tokosra Fulat lun Assyria. Nga
ac fah loango siti se inge ke sripen Inek sifacna ac ke
sripen wuleang su nga tuh orala nu sel David, mwet
kulansap luk." **7** Na Isaiah el fahk nu sin mwet tutafpo lal
tokosra elos in apisya ono se orekla ke fokinsak fig nu
ke faf kacl ah, na el ac fah kwela. **8** Tokosra Hezekiah
el siyuk, "Akul fuka se ac akkalemye nu sik lah LEUM
GOD El ac akkeyeyula ac tukun len tolu nga ac ku in
som nu in Tempul?" **9** Isaiah el topuk, "LEUM GOD El
ac fah sot sie akul in akkalemye nu sum lah El ac oru
oana wulela lal. Inge, kom lungse lul se ke nien fan uh in
kilukyak nu meet ke fahluk singoul, ku in foloki ke fahluk
singoul?" **10** Hezekiah el topuk, "Ac fisrasr lul se ingan in
kilukyak nu meet fwaluk singoul! Tari, oru in foloki ke
fwaluk singoul." **11** Isaiah el pre nu sin LEUM GOD, ac
LEUM GOD El oru lul sac foloki fwaluk singoul ke nien
fan se ma orekla sel Tokosra Ahaz. **12** In pacl sac pacna,
Merodach Baladan, tokosra lun acn Babylonia su wen
natul Baladan, el lohng lah Tokosra Hezekiah el mas, na
el supwala leta se wi mwe kite se nu sel. **13** Hezekiah el
paing mwet tutafpo inge nu in lohm sel, ac sang elos in
liye lupan mwe kasrup lal inge: silver ac gold lal, mwe
akyuye mwe mongo ac ono keng lal, ac kufwen mwe
mweun nukewa lal. Wangin kutena ma ke nien filma lal,
ku in kutena acn in tokosrai lal, su el tia sang elos in
liye. **14** Na mwet palu Isaiah el som nu yorol Tokosra
Hezekiah ac siyuk sel, "Mwet inge tuku ya me, ac mea
elos fahk nu sum ah?" Hezekiah el topuk, "Elos tuku
Babylonia me, sie facl su oan yen loessula." **15** Ac Isaiah
el siyuk, "Mea elos liye ke inkul sin tokosra?" Hezekiah el
topuk, "Elos liye ma nukewa. Wangin kutena ma in nien
filma su nga tia sang elos liye." **16** Na Isaiah el fahk nu
sel tokosra, "LEUM GOD Kulana El fahk mu **17** pacl se
ac fah tuku ke ma nukewa inkul sum uh, ac ma nukewa
ma mwet matu lom elos tuh elosak nwe misenge, ac fah
utukla nu Babylonia. Wangin ma ac fah oan. **18** Kutu sin
tulik na pwaye ke fwilin tulik nutum ac fah utukla in orekla
mwet eunuch, tuh elos in kulansap ke inkul sin tokosra
lun acn Babylonia." **19** Tokosra Hezekiah el eis ma inge
mu kalmac pa ac oasr misla ac wangin lokoalok in pacl
lal uh, ouinge el fahk, "Wona kas ma kom fahk nu sik sin
LEUM GOD me inge." **20** Ma nukewa saya ma Tokosra
Hezekiah el tuh oru, orekma pulaik lal, ac sramsram ke
musaela lal ke sie luf in kof, ac soko laf ma usya kof
in luf sac nu in siti uh, ma inge nukewa simla oasr in
[Sramsram Matu Ke Tokosra Lun Judah.] **21** Hezekiah el
misa, ac Manasseh wen natul, el aolul in tokosra.

21 Manasseh el yac singoul luo ke el tokosrala lun
Judah, ac el leum in Jerusalem ke yac lumngaul
limekosr. Nina kial pa Hephzibah. **2** Manasseh el oru ma
koluk lain LEUM GOD, in oana ouiyen alu fohkfok lun
mutanfahl se LEUM GOD El lusla liki facl sac ke mwet lal
elos fahsr in utyak nu we. **3** Manasseh el sifilpa musai
nien alu lun mwet pegan, su Hezekiah papa tumal el tuh
kunausla. El musaela loang mwe alu nu sel Baal, ac
orala sie ma sruloala ke god mutan Asherah, oana ma
Tokosra Ahab lun Israel el tuh oru. Manasseh el oayapa
alu nu ke itu uh. **4** El musaela loang lun mwet pegan in
Tempul, yen ma LEUM GOD El tuh fahk mu acn mwet uh
in alu nu sel we. **5** In nien tukeni luo ma oan in kalkal in
Tempul uh, el musaela loang we in mwe alu nu ke itu uh.
6 El kisakunla wen se natul in mwe kisa firir, ac el orek
alyalu ac inutnut, oayapa el suk kasru lal sin mwet susfa
ac mwet sramsram nu sin inut. El oru ma koluk yoklana
lain LEUM GOD ac purakak kasrkusrak lal. **7** El oakiya
ma sruloala ke god mutan Asherah in Tempul, acn su
LEUM GOD El tuh fahk nu sel David ac Solomon wen
natul mu, "In Tempul se inge in acn Jerusalem, pa acn
se ma nga sulela inmasrlon acn nukewa lun sruf singoul
luo in Israel tuh in acn se mwet uh in alu nu sik we. **8** Ac
mwet Israel elos fin akos ma nukewa nga sapkin, ac
karinganang ma sap nukewa su Moses mwet kulansap
luk el sang nu selos, na nga ac fah tia lela in lillilla elos
liki acn inge su nga tuh sang nu sin mwet matu lalos
somla." **9** Tuh pa mwet Judah elos tiana akos LEUM
GOD, ac Manasseh el kololosla in oru ma koluk yohk
liki ma su orekla sin mutunfacl saya ma LEUM GOD El
tuh lusla liki acn inge ke mwet lal elos utyak nu we. **10**
LEUM GOD El fahk in kas lun mwet kulansap lal, mwet
palu, **11** "Tokosra Manasseh el orala ma na srungayuk
su koluk liki na ma mwet Canaan elos oru, ac el kolla
mwet Judah nu ke ma koluk ke sripen ma sruloala lal.
12 Ouinge nga, LEUM GOD lun Israel, ac fah arulana
kunausla acn Jerusalem ac Judah, ac mwet nukewa su
lohng ke ma inge ac fah arulana fwefela kac. **13** Nga ac
fah kalyei Jerusalem oana ke nga tuh kalyei Samaria,
ac oana ke nga tuh oru nu sel Tokosra Ahab lun Israel
ac fwilin tulik natul. Nga ac fah pukulla acn Jerusalem
in wanginla mwet muta we, in nasnasla oana sie ahlu
su ila ac oankiyuki. **14** Nga ac fah sisla mwet lula, ac
eisalosyang nu inpoun mwet lokoalok lalos, su ac fah
kutangulosla ac utyak kunausla acn selos. **15** Nga ac oru
ma inge nu sin mwet luk uh, mweyen elos tuh oru ma
koluk lainyu, ac purakak kasrkusrak luk oe ke pacl se na
ma papa matu tumalos illa liki acn Egypt nwe misenge."
16 Manasseh el uniya mwet na pukanten su wangin
mwata, oru srah in asrla fin inkanek Jerusalem. Sayen
ma inge, el pwanla mwet Judah in alu nu ke ma sruloala,
pwanang elos oru ma koluk lain LEUM GOD. **17** Ma
nukewa saya ma Manasseh el orala, weang orekma
koluk el oru, simla oasr in [Sramsram Matu Ke Tokosra
Lun Judah.] **18** Manasseh el misa ac pukpuki ke ima se
lal Uzza inkul sin tokosra, ac Amon wen natul, el aolul in
tokosra. **19** Amon el yac longoul luo ke el tokosrala lun
Judah, ac el leum in Jerusalem ke yac luo. Nina kial ah
pa Meshullemeth, acn natul Haruz mwet in siti srisrik

Jotbah. **20** Amon el oru ma koluk lain LEUM GOD, oana
Manasseh papa tumal ah. **21** El etai orekma lal, ac alu
nu ke ma sruloala ma papa tumal ah tuh alu nu kac.
22 El fahsr liki LEUM GOD lun mwet matu lal somla,
ac tia akos ma LEUM GOD El sapkin. **23** Mwet pwapa
lal Amon elos pwapa lukma lainul, ac unilya inkul sin
tokosra. **24** Mwet Judah elos uniya mwet ma unilya
Amon, ac sraklalak Josiah wen natul, in tokosra aolul.
25 Ma nukewa saya ma Amon el orala simla oasr in
[Sramsram Matu Ke Tokosra Lun Judah.] **26** Amon el
pukpuki in kulyuk in ima lal Uzza, ac Josiah wen natul, el
aolul in tokosra.

22 Josiah el yac oalkosr ke el tokosrala lun Judah,
ac el leum in Jerusalem ke yac tolngoul sie. Nina
kial pa Jedidah acn natul Adaiah, sie mwet in siti srisrik
Bozkath. **2** Josiah el oru ma LEUM GOD El insewowo
kac. El fahsr tukun ma Tokosra David, papa matu tumal,
el oru ke el arulana akos ma sap nukewa lun God. **3** In
yac aksingoul oalkosr ke Josiah el tokosra, el supwalla
Shaphan, mwet sim inkul lun tokosra su wen natul
Azaliah ac nutin natul Meshullam, nu in Tempul ac fahk
ouinge nu sel, **4** "Fahla nwe yorol Mwet Tol Fulat Hilkiah,
ac siyuk sel ke lupan mani ma mwet tol ma orekma
ke nien utyak nu in Tempul uh orani sin mwet uh. **5**
Fahkang nu sel elan sang mani an nu sin mwet ma kol
onon ke Tempul ah. Elos in sang molela **6** mwet kamtu,
mwet musa, mwet akmusra, oayapa moli sak ac eot ma
orekmakinyuk ke onon lalos ah. **7** Mwet karingin orekma
uh elos arulana suwohs ke orekma lalos, pwanang tia
eneneyuk elos in aketeya orekmakinyen mani uh selos."
8 Shaphan el usla sap soko lal tokosra inge nu sel
Hilkiah, ac Hilkiah el fahkang nu sel lah el konauk Book
in Ma Sap ah in Tempul. Hilkiah el sang book sac nu sel,
ac Shaphan el riti. **9** Na el folokla nu yurin tokosra ac
fahk nu sel, "Mwet kulansap lom elos usla tari mani ma
oan in Tempul, ac sang nu sin mwet kol orekma in onon
sac." **10** Ac el sifilpa fahk, "Book se pa Hilkiahel se nu
sik inge." Na el riti nu sel tokosra. **11** Ke tokosra el lohng
ke ritiyuk book sac, el fosrnga kac ac salik nuknuk lal,
12 na el sapla nu sel Hilkiah mwet tol, nu sel Ahikam
wen natul Shaphan, nu sel Achbor wen natul Micaiah,
nu sel Shaphan mwet sim inkul sin tokosra, ac nu sel
Asaiah mwet tutafpo fulat lun tokosra, ac fahk ouinge:
13 "Fahla aolyu ac mwet nukewa lun Judah, ac siyuk sin
LEUM GOD lah mea kalmen mwe luti in book se inge.
LEUM GOD lah mea kalmen mwe luti in book se inge.
LEUM GOD El kasrkusrak sesr mweyen mwet matu lasr
meet ah elos tiana oru ma book se inge fahk in orek." **14**
Hilkiah, Ahikam, Achbor, Shaphan, ac Asaiah elos som
in lolngok yurin mutan palu se pangpang Huldah, su
muta in acn lalela sasu in Jerusalem. (Mukul tumal pa
Shallum, wen natul Tikvah ac nutin natul Harhas. El pa
liyaung nuknuk in alu lun Tempul.) Elos aketeya nu sel
Huldah ma sikyak uh, **15** na el sap elos in folokla nu
yorol tokosra, ac fahkak nu sel **16** kas inge sin LEUM
GOD: "Nga ac fah kalyei acn Jerusalem ac mwet nukewa
we, oana ma simla in book se tokosra el riti. **17** Elos
sisyula ac oru kisa lalos nu sin god saya, ac purakak
kasrkusrak luk ke ma nukewa elos oru. Kasrkusrak luk
arulana yohk lain Jerusalem, na ac fah tiana wanginla.
18 Nu sin tokosra sifacna, pa inge ma nga, LEUM GOD
lun Israel, fahk uh: Kom lohng ma simla in book sac, **19**
ac kom auliyak ac sifacna akpusiselye kom ye mutuk, ac
seya nuknuk lom ac tung ke kom lohng lah nga akola in
kalyei Jerusalem ac mwet su muta we. Nga ac fah oru
tuh acn Jerusalem in sie mwe aksangeng nu sin mwet in
liye. Mwet uh ac fah orekmakin inen acn we oana sie
kas in selnga. Tusruktu nga lohng pre lom an, **20** ac
mwe akkeok su nga akola in oru nu sin Jerusalem ac tia
orekla nwe ke tukun kom misa. Nga ac fah lela kom in
misa in misla." Na mwet inge elos us kas inge ac folokla
nu yorol Tokosra Josiah.

23 Tokosra Josiah el pangoneni mwet kol nukewa lun
Judah ac Jerusalem, **2** ac elos tukeni som nu in
Tempul, wi pac mwet tol ac mwet palu ac mwet nukewa
saya — mwet kasrup ac mwet sukasrup oana sie.
Tokosra el riti nufon book in wuleang se ma koneyukyak
in Tempul ye mutalos nukewa. **3** El tu sisken sru soko
lun leum uh, ac oru sie wulela yurin LEUM GOD lah el
ac fah aksol ac liyaung ma sap ac oakwuk lal ke insial
kewa ac ngunal kewa, ac el ac fah moulkin kas nukewa
ma oan ke wuleang sac, oana ke simla in book sac.
Ac mwet nukewa wulela in wi pac liyaung wuleang sac.
4 Na Josiah el sapkin Mwet Tol Fulat Hilkiah ac mwet
tol ma kasrel, oayapa mwet topang ke nien utyak nu
in Tempul, elos in usla ma nukewa ma oan in Tempul
sac ma tuh orekmakinyuk ke alu nu sel Baal ac nu ke
god mutan Asherah ac nu ke itu uh. Tokosra el esukak
ma inge nukewa likin siti uh, apkuran nu ke Infahlfal
Kidron, na el sapkin in utukla apat kac nu Bethel. **5** El
eisla orekma lun mwet tol su tokosra lun Judah elos tuh
mosrwela in orek kisa ke loang lun mwet pegan in siti in
acn Judah ac in acn ma oan apkuran nu Jerusalem,
aok mwet tol nukewa su orek kisa nu sin Baal, nu ke
faht, malem, planet, ac itu uh. **6** El moklela ma sruloala
ke god mutan Asherah liki Tempul, ac usla liki siti uh
nu ke Infahlfal Kidron. El esukak ac tuktukya nwe ke
apatla, ac sisalik yen kulyuk lun mwet uh oan we. **7** El
kunausla nien muta in Tempul ma orekmakinyuk sin
mukul ac mutan ma eis molin kosro lalos. (Pa inge acn
se mutan uh ac tolongla nuknuk oa ma orekmakinyuk nu
ke alu lun Asherah.) **8** El use mwet tol su tuh muta in
siti lun Judah nu Jerusalem, ac in acn nukewa in facl
sac el aktaekye loang ma elos orek kisa kac. El oayapa
kunausla loang ma sriyukla nu ke alu nu ke ma sruloala
in luman nani uh, ma oan apkuran nu ke mutunpot su
Joshua, governor lun siti uh, el tuh orala, su oan layen
lasa ke mutunpot lulap ke mwet uh ac utyak nu in siti

uh. **9** Tia lela mwet tol inge in kulansap in Tempul,
tusruktu elos ku in kang bread tia akpulol ma orekla
nu sin mwet tol wialos. **10** Tokosra Josiah el oayapa
aktaekyala Topheth, nien alu lun mwet pegan ke Infahlfal
Hinnom, tuh mwet uh in tia sang wen ku acn natulos in
mwe kisa firir nu sin god Molech. **11** El oayapa moklela
horse ma tokosra lun Judah elos tuh kisakunla in mwe
alu nu ke faht, ac el esukak chariot ma orekmakinyuk ke
alu sac. (Ma inge oan ke inkul lun tempul apkuran nu
ke mutunpot we, ac tia loes liki nien muta lal Nathan
Melech, sie mwet pwapa fulat.) **12** Tokosra Josiah el
kunausla loang ma tokosra lun acn Judah tuh musaela
fin lohm sel Tokosra Ahaz ke inkul fulat lun tokosra, wi
pac loang ma Tokosra Manasseh el tuh musaela luin
kalkal luo ke Tempul. El lipikya loang inge nu ke ip srisrik,
ac sisla nu Infahlfal Kidron. **13** Josiah el akkolukyela
pac loang ma Tokosra Solomon el tuh musaela kutulap
in acn Jerusalem layen eir in Fineol Olive, tuh in mwe
alu nu ke ma sruloala Astarte, god mutan srungayuk
lun Sidon, ac Chemosh god lun acn Moab, ac Molech
god lun acn Ammon. **14** Tokosra Josiah el kunausya sru
eot uh nu ke ip srisrik, ac pakiya ma sruloala nukewa
ke god mutan Asherah, na el afunla acn ma inge tu
we meet ke srin mwet. **15** Josiah el oayapa kunausya
nien alu in Bethel ma musaiyukla sel Tokosra Jeroboam
wen natul Nebat, su tuh kolla mwet Israel in oru ma
koluk. Josiah el rakinya loang sac, kunausya eot kac nu
ke ip srisrik, ac tuktukya nwe ke mokutkuti. El oayapa
esukak ma sruloala kacl Asherah. **16** Na Josiah el ngetot
ngetma nwe liyauk kutu kulyuk ma oan fin inging, ac
El sap in pukpukyak sri kac, ac isisyak fin loang ah. El
oru lumah se inge in aktaekyala loang sac, ac oru ma
mwet palu tuh palyeak ke pacl loeloes meet ah, ke pacl
in kufwa se ma Tokosra Jeroboam el tu pe loang sac.
Tokosra Josiah el ngetnget nwe liyauk kulyuk se lun
mwet palu se ma tuh palyeak ma inge. **17** El siyuk, "Lun
su kulyuk se ingan?" Na mwet Bethel elos topuk ac fahk,
"Ma lun mwet palu se ma tuku Judah me, ac palye ma
kom oru nu ke loang se inge uh." **18** Na Josiah el fahk,
"Filiyana in oan. Sri kacl an ac tia wi mokleyuk." Ouinge
sri kacl ah tiana mokleyuk, ac tia pac mokleyuk sri ke
mwet palu se ma tuku Samaria me. **19** In siti lun Israel
nukewa, Tokosra Josiah el rakinya nien alu nukewa lun
mwet pegan su tuh musala sin tokosra lun Israel ac
akkasrkusrakye LEUM GOD. El oru nu ke loang nukewa
ingan oana ma el tuh oru in acn Bethel. **20** El uniya
mwet tol nukewa lun mwet pegan fin loang ma elos tuh
orek kisa kac, ac el esukak srin mwet uh fin loang inge
nukewa. Na el folokla nu Jerusalem. **21** Tokosra Josiah
el sapkin mwet uh in oru akfulat lun Kufwen Alukela in
akfulatye LEUM GOD lalos, oana ma simla in book in
wuleang. **22** Wangin sie Kufwen Alukela akfulatyeyuk
oana kufwa se inge sin kutena tokosra lun Israel ku lun
Judah oe in pacl se ma mwet nununku elos tuh leumi
mutunfacl sac nwe misenge. **23** Ouinge, Kufwen Alukela
tufahna sifilpa akfulatyeyuk in acn Jerusalem, ke yac
aksingoul oalkosr ma Tokosra Josiah el leum. **24** In
akkeye ma sap su simla in book se ma Mwet Tol Fulat
Hilkiah el tuh konauk in Tempul, Tokosra Josiah el orani
mwet sramsram nu sin inut, mwet susfa, ma sruloala,
mwe alyalu srisrik in lohm sin mwet, ac kutena ma saya
ma mwet pegan elos alyalu nu kac, ac sisla ma inge
nukewa liki acn Jerusalem ac liki facl Judah nufon. **25**
Wangin sie tokosra oana el oemeet me, su kulansupu
LEUM GOD ke insial ac ngunal ac ku lal nufon, ac akos
ma sap nukewa lal Moses, oayapa wangin pac sie tokol
oana el. **26** Tusruktu ke sripen ma koluk nukewa Tokosra
Manasseh el tuh oru meet, kasrkusrak lulap lun LEUM
GOD lain Judah srakna oan ac soenna wanginla. **27**
LEUM GOD El fahk, "Nga ac oru nu sin Judah oana
ke nga tuh oru nu sin Israel: Nga ac lusla mwet Judah
liki ye mutuk, ac nga ac sisla acn Jerusalem, siti se
nga tuh sulela, oayapa Tempul, acn se su nga tuh fahk
mu mwet uh in alu nu sik we." **28** Ma nukewa saya ma
Tokosra Josiah el tuh orala, simla oasr in [Sramsram
Matu Ke Tokosra Lun Judah.] **29** Ke pacl ma Josiah el
tuh tokosra, Tokosra Neco lun Egypt el kol un mwet
mweun lal som nwe ke Infacl Euphrates in tuh kasrel
Tokosra Fulat lun Assyria. Tokosra Josiah el tuh srike
in sikulya mwet mweun lun Egypt e Megiddo, tuh pa
anwuki el ke mweun sac. **30** Mwet pwapa fulat lal elos
filiya manol fin chariot soko ac folokunla nu Jerusalem,
ac pukpuki el ke inkulyuk lun tokosra. Mwet Judah elos
sulella Joahaz wen natul Josiah, ac mosrwella elan
tokosra. **31** Joahaz el yac longoul tolu ke el tokosrala
lun Judah, ac el leum in Jerusalem ke malem tolu. Nina
kial pa Hamutal acn natul Jeremiah, su mwet in siti
Libnah. **32** El fahsr tukun srikasrak koluk lun mwet matu
lal somla, ac oru ma koluk lain LEUM GOD. **33** Pacl
in leum lal safla ke pacl se Tokosra Neco lun Egypt
el sruokilya ac kaprilya in siti Riblah in facl Hamath.
Tokosra Neco el sap tuh facl Judah in moli takma nu
sel ke paun itkosr tausin lumfoko ke silver, ac paun
itngoul limekosr ke gold. **34** Tokosra Neco el sraklalak
Eliakim, wen natul Josiah, elan tokosrala lun Judah in
aolul Josiah, ac ekulla inel Eliakim nu ke Jehoiakim.
Tokosra Neco el usalla Joahaz nu Egypt, ac Joahaz el
misa we. **35** Tokosra Jehoiakim el eisani mani in tax sin
mwet uh fal nu ke kasrup lun kais sie, in orala lupan
mani se ma tokosra Egypt el sap in orekeni nu ke takma.
36 Jehoiakim el yac longoul limekosr ke el tokosrala lun
Judah, ac el leum in Jerusalem ke yac singoul sie. Nina
kial pa Zebidah acn natul Pedaiah, sie mwet in siti srisrik
Rumah. **37** Jehoiakim el oru ma koluk lain LEUM GOD,
oana ouiya koluk lun mwet matu lal somla.

24 Ke pacl se Jehoiakim el tokosra, Tokosra
Nebuchadnezzar lun Babylonia el utyak ac mweuni

acn Judah. Akkohsyeyuk Jehoiakim, ac el muta ye
oakwuk lal Nebuchadnezzar ke yac tolu, na toko el tuyak
lainul. 2 LEUM GOD El supwala un mwet lokoalok su us
mwe anwuk liki acn Babylonia, Syria, Moab, ac Ammon
in lainul Jehoiakim, ac in kunausla acn Judah, oana El
tuh fahkak nu sin mwet palu, mwet kulansap lal, mu El
ac oru. 3 Ma inge orekla ke sap lun LEUM GOD, tuh
Elan lusla mwet Judah liki ye mutal ke sripen ma koluk
nukewa su Tokosra Manasseh el tuh oru, 4 ac yokna ke
sripen mwet wangin mwata nukewa ma el tuh uniya.
LEUM GOD El tia ku in nunak munas nu sel Manasseh
ke ma inge. 5 Ma nukewa ma Jehoiakim el orala simla
oasr in [Sramsram Matu Ke Tokosra Lun Judah.] 6
Jehoiakim el misa, ac Jehoiachin wen natul, el aolul in
tokosra. 7 Tokosra lun Egypt ac un mwet mweun lal tia
sifilpa illa liki acn Egypt, mweyen tokosra Babylonia pa
leumi acn nukewa su tuh oan ye Egypt meet, tuku e ke
Infacl Euphrates lac nwe ke masrol lun Egypt nu epang.
8 Jehoiachin el yac singoul oalkosr ke el tokosrala lun
Judah, ac el leum in Jerusalem ke malem tolu. Nina kial
pa Nehushta acn natul Elnathan, sie mwet Jerusalem. 9
Jehoiachin el fahsr tukun ouiya lun papa tumal, ac oru
ma koluk lain LEUM GOD. 10 Ke pacl in leum lal ah,
mwet kol fulat lal Tokosra Nebuchadnezzar elos us un
mwet mweun lun Babylonia som in lain acn Jerusalem
ac kuhlusya siti uh. 11 Ke pacl se elos kuhlusya acn we,
Nebuchadnezzar sifacna el tuku nu Jerusalem, 12 ac
Tokosra Jehoiachin ac nina kial, tulik natul, mwet pwapa
lal, ac mwet fulat inkul sin tokosra, elos srasrapo nu
sin mwet Babylonia. In yac akoalkosr ke pacl in leum
lal Nebuchadnezzar, el usalla Jehoiachin elan mwet
sruoh. 13 El usla mwe kasrup nukewa in Tempul ac in
lohm sin tokosra nu Babylon, ac el fukulya nufon ahlu
gold su Tokosra Solomon el tuh orala in orekmakinyuk
in Tempul, oana ke LEUM GOD El tuh fahkak meet.
14 Nebuchadnezzar el usla nu in sruoh fisrak nukewa,
mwet kol nukewa, mwet usrnguk ke orekma, weang pac
mwet orekma ke osra — mwet singoul tausin nufon sin
mwet Jerusalem pa el usla uh. Mwet sukasrup mukena
pa lula in acn Judah. 15 Nebuchadnezzar el usalla
Jehoiachin mwet sruoh nu Babylon, wi pac nina kial,
mutan nukewa kial, mwet pwapa lal, ac mwet fulat lun
Judah. 16 Nebuchadnezzar el usla mwet yohk sripa
nukewa lun Judah nu Babylonia — mwet itkosr tausin
nufon — ac sie tausin mwet usrnguk ke orekma weang
mwet orekma ke osra, ac mwet inge nukewa mwet na
fas mano, wo nu ke mweun. 17 Nebuchadnezzar el
sraklalak Mattaniah, su ac papa se tumal Jehoiachin,
elan tokosra lun Judah, ac el ekulla inel nu ke Zedekiah.
18 Zedekiah el yac longoul sie ke el tokosrala lun Judah,
ac el leum in Jerusalem yac singoul sie. Nina kial pa
Hamutal acn natul Jeremiah, su sie mwet in siti Libnah.
19 Tokosra Zedekiah el oru ma koluk lain LEUM GOD,
oana ma Tokosra Jehoiakim el oru. 20 LEUM GOD
El arulana kasrkusrak sin mwet Jerusalem ac Judah,
pwanang El luselosla liki ye mutal.

25 Zedekiah el tuyak lainul Tokosra Nebuchadnezzar
lun acn Babylonia. Ke ma inge Nebuchadnezzar
el tuku wi mwet mweun lal nukewa in mweuni acn
Jerusalem ke len aksingoul ke malem aksingoul ke yac
akeu ke pacl Zedekiah el leum. Elos orala nien aktuktuk
lalos likin siti uh, ac musaela mwe fan raunela pot ah. 2
Elos kuhlusya nwe ke yac aksingoul sie ma Zedekiah el
tokosra. 3 In len akeu ke malem akakosr ke yac sacna,
ke sracl sac srakna upa ac wanginla mongo nun mwet
uh, 4 mwet Babylonia elos fukulya pot uh. Elos nwe
raunela siti sac, a mwet mweun nukewa in siti uh kaingla
in fong sac. Elos ut yen ima lun tokosra oan we, ac
sasla ke mutunpot se ma pot luo fahsreni we, na elos
kaingla ut layen nu ke Infahlfal Jordan. 5 Tusruktu mwet
mweun Babylonia elos ukwal Tokosra Zedekiah nwe
sruokilya in acn tupasrpasr apkuran nu Jericho, ac mwet
mweun lal ah nukewa sisella kaingelik. 6 Utukla Tokosra
Zedekiah nu yorol Tokosra Nebuchadnezzar, su muta
in siti Riblah, acn su Nebuchadnezzar el wotela ma ac
orek nu sel. 7 Elos uniya kewa wen natul Zedekiah ye
mutal, ac tipalla atronmutal, na elos kaprilya ke sein, ac
usalla nu Babylon. 8 In len akitkosr ke malem aklimekosr
in yac aksingoul eu ke pacl Tokosra Nebuchadnezzar
el leum lun Babylonia, Nebuzaradan su mwet kasru
lal tokosra ac oayapa el mwet kol fulat lun un mwet
mweun lal, el utyak nu Jerusalem. 9 El esukak Tempul,
inkul sin tokosra, ac lohm sin mwet fulat nukewa in
Jerusalem, 10 ac mwet lal elos rakinya pot in siti ah. 11
Na Nebuzaradan el usla nu Babylonia mwet ma lula in
siti sac, elos su usrnguk ke orekma ac oayapa elos su
sifacna kaingla nu yurin mwet Babylonia. 12 Tusruktu el
filiya kutu sin mwet ma arulana sukasrup, ac sang tuh
mwet inge in orekma ke ima in grape, ac imaela acn
Judah. 13 Mwet Babylonia elos kunausya sru bronze
lukwa nu ke ip srisrik, ac mwe wiwa ma oan in Tempul,
weang pac tacng bronze lulap sac, ac elos usla bronze
inge nukewa nu Babylon. 14 Elos oayapa usla saful ac
mwe neinyuk apat, ma orekmakinyuk in aknasnasye
loang uh, kufwa in akwoye lam ah, ac pol mwe nein srah
ma sororla ke pacl in kisa, ac pol in isis mwe keng, ac
ma nukewa saya ma orekla ke bronze su orekmakinyuk
in Tempul. 15 Elos usla nufon ma su orekla ke gold
ku silver, weang pac pol srisrik ac pan ma sang us
mulut firir. 16 Ma orekla ke bronze nukewa ma Tokosra
Solomon el sap in orekla nu ke Tempul — sru lukwa,
mwe wiwa, ac tacng lulap sac — ma inge arulana toasrla
in pauniyuk. 17 Sru lukwa ah oana sie lumah: kais soko
oasr ke fit longoul itkosr fulata, wi sifen sru se ma orekla
oan fac su oasr fit akosr tafu fulata, ac oasr pac yun sang
rauneak sifen sru inge su orekla in luman sein pirakla,
naweyuk ke fokinsak pomegranate, ac ma inge nukewa
orekla ke bronze. 18 Sayen ma inge, Nebuzaradan mwet

kol fulat lun un mwet mweun lun Babylonia, el usalla
Mwet Tol Fulat Seraiah, ac Zephaniah su mwet tol akluo
yal, ac mwet tolu pac saya su mwet kol in Tempul. **19**
Ac sin mwet in siti uh el usla mwet se ma tuh kol un
mwet mweun, ac limekosr sin mwet kasru lun tokosra su
srakna muta in siti uh, ac mwet kasru se lun mwet kol
fulat su liyaung ma simla lun mwet mweun, ac mwet
fulat onngoul pac saya. **20** Nebuzaradan el usalosla nu
yurin tokosra lun Babylonia, su oasr in siti Riblah **21** ke
acn Hamath. Tokosra el sap in sringsring ac anwuki elos
we. Ouinge met Judah elos utukla liki acn selos nu in
srou. **22** Tokosra Nebuchadnezzar lun acn Babylon el
oru Gedaliah wen natul Ahikam ac nutin natul Shaphan,
elan governor lun acn Judah, ac oru elan kol mwet
nukewa ma tia utukla nu Babylonia. **23** Ke mwet kol
lun un mwet mweun lun Judah, ac mwet mweun lalos
su tuh tiana srasrapo, elos lohng ke ma se inge, na
elos som welulang Gedaliah in acn Mizpah. Mwet kol
inge pa Ishmael wen natul Nethaniah, Johanan wen
natul Kareah, Seraiah wen natul Tanhumeth sie mwet
in siti srisrik Netophah, ac Jezaniah mwet Maacah. **24**
Gedaliah el fahk nu selos, “Nga fulahk nu suwos, kowos
tia enenu in sangeng sin mwet kol lun mwet Babylonia.
Kowos oakwuki in facl se inge ac kulansupu tokosra
lun Babylonia, na ma nukewa ac fah wo nu suwos.” **25**
Tusruktu ke malem akitkosr in yac sac, Ishmael wen
natul Nethaniah su wen natul Elishama, sie sin mwet in
sou in leum uh, el us mwet singoul som nu Mizpah, onel
Gedaliah nwe unilya. El oayapa uniya mwet Israel ac
mwet Babylonia su welul muta in acn sac. **26** Na mwet
Israel nukewa — mwet fulat ac mwet pusisel oana sie
— weang pac mwet kol lun mwet mweun, elos fahsr
liki acn we ac som nu Egypt, ke sripen sangeng lalos
sin mwet Babylonia. **27** Ke yac se ma Evilmerodach
el tokosrala lun Babylonia, el kulang nu sel Tokosra
Jehoiachin lun acn Judah ac ikasulla liki kapir. Ma se
inge sikyak ke len aklongoul itkosr ke malem aksingoul
luo ke yac aktolngoul itkosr tukun utukla Jehoiachin nu
in sruoh. **28** Evilmerodach el kaskas kulang nu sel, ac
akfulatyal liki tokosra nukewa su welul sruoh in acn
Babylonia. **29** Ouinge, filfilla nu sel Jehoiachin elan ku in
ayaolla liki nuknuk in kapir lal ah, ac in welul tokosra
mongo ke tepu lal ke lusenna moul lal. **30** Kais sie len,
itukyang nu sel lupan mwe kasru ma fal in kasrel ke
enenu lal, nwe ke el misa.

Sie Chronicle

1 Adam pa papa tumal Seth, ac Seth pa papa tumal
Enosh, ac Enosh pa papa tumal Kenan. **2** Kenan
pa papa tumal Mahalalel, ac Mahalalel pa papa tumal
Jared. **3** Jared pa papa tumal Enoch, su papa tumal
Methuselah. Methuselah pa papa tumal Lamech, **4** su
papa tumal Noah. Oasr wen tolu natul Noah: Shem,
Ham, ac Japheth. **5** Wen natul Japheth pa Gomer,
Magog, Madai, Javan, Tubal, Meshech, ac Tiras. Tulik
natulos kais sie ac fwil nukewa tokolos elos ekin papa
matu tumalos ingan. **6** Fwil natul Gomer pa mwet in acn
Ashkenaz, Riphath, ac Togarmah. **7** Fwil natul Javan
pa mwet in acn Elishah, Spain, Cyprus, ac Rhodes. **8**
Wen natul Ham pa Cush, Egypt, Libya, ac Canaan. Tulik
natulos kais sie, ac fwil nukewa tokolos elos ekin papa
matu tumalos ingan. **9** Fwil natul Cush pa mwet in acn
Seba, Havilah, Sabtah, Raamah, ac Sabteca. Fwil natul
Raamah pa mwet in acn Sheba ac Dedan. **10** (Oasr
wen se natul Cush su pangpang Nimrod, ac el pa mwet
se emeet su watwen ke mweun fin fahlu.) **11** Fwil natul
Egypt pa mwet in acn Lydia, Anam, Lehab, Naphtuh, **12**
Pathrus, Casluh, ac Crete. (Mwet in acn Crete pa papa
tumun mwet Philistia.) **13** Wen se meet natul Canaan pa
Sidon, ac wen se akluo pa Heth. Tulik natultal kais sie,
ac fwil nukewa tokoltal, elos ekin papa matu tumaltal
ingan. **14** Fwil natul Canaan pa mwet Jebus, mwet Amor,
mwet Girgash, **15** mwet Hiv, mwet Ark, mwet Sin, **16**
mwet Arvad, mwet Zemar, ac mwet Hamath. **17** Wen
natul Shem pa Elam, Asshur, Arpachshad, Lud, Aram,
Uz, Hul, Gether, ac Meshek. Tulik natulos kais sie, ac
fwil nukewa tokolos, elos ekin papa matu tumalos ingan.
18 Arpachshad pa papa tumal Shelah, su papa tumal
Eber. **19** Oasr wen luo natul Eber: inen sie pa Peleg,
ke sripen in pacl lal ah mwet fin faclu tuh fahsrelik.
Inen tulik se wial ah pa Joktan. **20** Fwil natul Joktan pa
mwet in acn Almodad, Sheleph, Hazarmaveth, Jerah, **21**
Hadoram, Uzal, Diklah, **22** Ebal, Abimael, Sheba, **23**
Ophir, Havilah, ac Jobab. **24** Pa inge fwil natul Shem
fahla nwe kacl Abram: Shem, Arpachshad, Shelah,
25 Eber, Peleg, Reu **26** Serug, Nahor, Terah, **27** ac
Abram (su oayapa pangpang Abraham). **28** Oasr wen
luo natul Abraham: elos pa Isaac ac Ishmael. **29** Wen
natul Ishmael elos sifen sruf singoul luo inge: Nebaioth
(el pa wounse se), Kedar, Adbeel, Mibsam, **30** Mishma,
Dumah, Massa, Hadad, Tema, **31** Jetur, Naphish, ac
Kedemah. **32** Oasr mutan kulansap se kial Abraham su
inel pa Keturah, ac el oswela wen onkosr natul Abraham:
elos pa Zimran, Jokshan, Medan, Midian, Ishbak, ac
Shuah. Oasr wen luo natul Jokshan: elos pa Sheba ac
Dedan. **33** Oasr wen limekosr natul Midian: elos pa
Ephah, Epher, Hanoch, Abida, ac Eldaah. **34** Abraham
pa papa tumal Isaac. Oasr wen luo natul Isaac: elos pa
Esau ac Jacob. **35** Wen natul Esau pa Eliphaz, Reuel,
Jeush, Jalam, ac Korah. **36** Eliphaz pa papa tumun sruf
inge: Teman, Omar, Zephi, Gatam, Kenaz, Timna, ac
Amalek. **37** Reuel pa papa tumun sruf inge: Nahath,
Zerah, Shammah, ac Mizzah. **38** Wen natul Seir pa
Lotan, Shobal, Zibeon, Anah, Dishon, Ezer, ac Dishan.
39 Wen natul Lotan pa Hori ac Homam. Tamtael lal Lotan
pa Timna. **40** Wen natul Shobal pa Alvan, Manahath,
Ebal, Shephi, ac Onam. Wen natul Zibeon pa Aiah ac
Anah. **41** Wen natul Anah pa Dishon, ac wen natul
Dishon pa Hamran, Eshban, Ithran, ac Cheran. **42** Wen
natul Ezer pa Bilhan, Zaavan, ac Jaakan. Ac wen natul
Dishan pa Uz ac Aran. **43** Pa inge inen tokosra su leum
fin acn Edom meet liki oasr tokosra lun mwet Israel:
Bela, wen natul Beor, su siti sel uh pa Dinhabah. **44** Ke
Bela el misa, Jobab wen natul Zerah in acn Bozrah el
aolul. **45** Ke Jobab el misa, Husham, sie mwet in acn
Teman, el aolul. **46** Ke Husham el misa, Hadad wen
natul Bedad, su kutangla mwet Midian in facl Moab,
el aolul. Inen siti sel pa Avith. **47** Ke Hadad el misa,
Samlah, sie mwet in acn Masrekah, el aolul. **48** Ke
Samlah el misa, Shaul, sie mwet in acn Rehoboth sisken
Infacl Euphrates, el aolul. **49** Ke Shaul el misa, Baal
Hanan wen natul Achbor el aolul. **50** Ke Baal Hanan el
misa, Hadad el aolul. Inen siti sel pa Pau, ac inen mutan
kial pa Mehetabel acn natul Matred, ac Matred acn natul
Mezahab. **51** Na Hadad el misa. Inen sruf in acn Edom
pa Timna, Alvah, Jetheth, **52** Oholibamah, Elah, Pinon,
53 Kenaz, Teman, Mibzar, **54** Magdiel, ac Iram.

2 Oasr wen singoul luo natul Jacob: elos pa Reuben,
Simeon, Levi, Judah, Issachar, Zebulun, **2** Dan,
Joseph, Benjamin, Naphtali, Gad, ac Asher. **3** Oasr wen
limekosr natul Judah. Bathshua, mutan kial su sie mutan
Canaan, el oswela tolu selos: Er, Onan, ac Shelah. Er
pa matu seltal uh, tuh ke sripen el orekma na koluk, God
El unilya. **4** Tamar, mutan kien sie sin wen natul Judah,
el oswela pac wen luo natul Judah. Eltal pa Perez ac
Zerah. **5** Oasr wen luo natul Perez: elos pa Hezron ac
Hamul. **6** Oasr wen limekosr natul Zerah, tamulel lal
Perez. Elos pa Zimri, Ethan, Heman, Calcol, ac Darda. **7**
Achan, wen natul Carmi su ma ke fwil natul Zerah, el oru
tuh ongoiya in sikyak nu sin mwet Israel ke sripen el tuh
eisla ma kisakinyukyang nu sin God. **8** Oasr wen se
na natul Ethan, el pa Azariah. **9** Oasr wen tolu natul
Hezron: elos pa Jerahmeel, Ram, ac Caleb. **10** Pa inge
takin fwil lal Ram me nu kacl Jesse: Ram, Amminadab,
Nahshon (sie mwet pwengpeng in sruf lal Judah), **11**
Salmon, Boaz, **12** Obed, ac Jesse. **13** Oasr wen itkosr
natul Jesse. Takin matwalos pa inge, matu nu ke srik:
Eliab, Abinadab, Shammah, **14** Nethanel, Raddai, **15**
Ozem, ac David. **16** Oasr pac acn luo natul Jesse: elos
pa Zeruiah ac Abigail. Zeruiah, sie sin acn natul Jesse
inge, oasr wen tolu natul: elos pa Abishai, Joab, ac
Asahel. **17** Acn se akluo natul Jesse el payuk sel Jether,
sie mwet in fwil natul Ishmael, ac oasr wen se natultal,

su inel pa Amasa. **18** Caleb, wen natul Hezron, el payuk
sel Azubah, su oswela sie acn natultal pangpang Jerioth,
su oswela wen tolu: elos pa Jesher, Shobab, ac Ardon.
19 Tukun Azubah el misa, Caleb el payukyak sel Ephrath
su oswela wen se, inel pa Hur. **20** Oasr wen se natul
Hur pa Uri, ac wen natul Uri pa Bezalel. **21** Ke Hezron
el yac onngoul el payuk sin acn se natul Machir, papa
tumal Gilead, ac oasr wen se natultal su inel pa Segub.
22 Oasr wen se natul Segub: el pa Jair. Jair el leum fin
siti longoul tolu in facl Gilead. **23** Tusruktu tokosrai lun
Geshur ac Aram sruokya siti onngoul wi pacna siti srisrik
luo Jair ac Kenath ac acn nukewa ma oan apkuran
nu we. Mwet nukewa in acn inge elos ma in fwil natul
Machir su papa tumal Gilead. **24** Tukun Hezron el misa,
Caleb, wen natul, el payuk sel Ephrath, katinmas kien
papa tumal. Oasr wen se natultal: el pa Ashhur, ac el
pa musaela acn Tekoa. **25** Jerahmeel, wen se meet
natul Hezron, oasr wen limekosr natul: Ram pa matu, na
Bunah, Oren, Ozem, ac Ahijah. **26** Oasr mutan se pac
kial Jerahmeel, el pa Atarah, ac el oswella Onam. **27**
Wen se emeet natul Jerahmeel pa Ram, su papa natul
Maaz, Jamin, ac Eker. **28** Wen natul Onam pa Shammai
ac Jada, ac ma natul Shammai pa Nadab ac Abishur.
29 Abishur el payuk sin mutan se pangpang Abihail, ac
oasr wen luo natultal: Ahban ac Molid. **30** Oasr wen
luo natul Nadab, tamulel lal Abishur: elos pa Seled ac
Appaim. Tusruktu Seled el misa ac wangin tulik natul.
31 Appaim pa papa tumal Ishi, ac Ishi pa papa tumal
Sheshan, ac Sheshan pa papa tumal Ahlai. **32** Oasr wen
luo natul Jada, tamulel lal Shammai: elos pa Jether ac
Jonathan. Tusruktu Jether el misa ac wangin tulik natul.
33 Oasr wen luo natul Jonathan: elos pa Peleth ac Zaza.
Mwet inge nukewa elos fwil natul Jerahmeel. **34** Wangin
mukul natul Sheshan — mutan mukena. Oasr sie mwet
kulansap lal Sheshan. El pa Jarha, sie mwet Egypt. **35**
Sheshan el asang sie sin acn natul tuh elan payuk sel
Jarha, na oasr wen se natultal, inel pa Attai. **36** Pa inge
fwil natul Attai fahla nwe kacl Elishama: Attai, Nathan,
Zabad, **37** Ephlal, Obed, **38** Jehu, Azariah, **39** Helez,
Eleasah, **40** Sismai, Shallum, **41** Jekamiah, ac Elishama.
42 Wen se meet natul Caleb, tamulel lal Jerahmeel,
pa Mesha. Ma natul Mesha pa Ziph, ac ma natul Ziph
pa Mareshah, ac ma natul Mareshah pa Hebron. **43**
Oasr wen akosr natul Hebron: elos pa Korah, Tappuah,
Rekem, ac Shema. **44** Shema pa papa tumal Raham, ac
papa matu tumal Jorkeam. Rekem, tamulel lal Shema,
pa papa tumal Shammai, **45** su papa tumal Maon, ac
Maon pa papa tumal Bethzur. **46** Oasr mutan kulansap
se kial Caleb, su inel pa Ephah. Mutan se inge el oswela
wen tolu nu sel Caleb: elos pa Haran, Moza, ac Gazez.
Oasr pac wen se natul Haran pangpang Gazez. **47** (Sie
mukul pangpang Jahdai, oasr wen onkosr natul: elos pa
Regem, Jotham, Geshan, Pelet, Ephah, ac Shaaph.)
48 Oasr pac mutan kulansap se kial Caleb pangpang
Maacah. Mutan se inge el oswela wen luo pac natul
Caleb: elos pa Sheber ac Tirhanah. **49** Tok, el sifilpa
oswela wen luo: Shaaph, su musaeak acn Madmannah;
ac Shevah, su musaeak acn Machbenah ac Gibea.
Oayapa oasr acn se natul Caleb, su inel pa Achsah. **50**
Inen kutu pac mwet in fwil natul Caleb pa inge: Hur pa
wen se meet natul Caleb ac mutan kial, Ephrath. Wen se
natul Hur pa Shobal, el pa musaela acn Kiriath Jearim.
51 Wen se akluo natul Hur pa Salma, el pa musaela acn
Bethlehem. Ac wen se aktolu natul pa Hareph, el pa
musaela acn Bethgader. **52** Shobal, su musaela acn
Kiriath Jearim, pa papa tumun mwet in acn Haroeh,
oayapa tafun mwet su muta Menuhoth, **53** ac sruf inge
su muta Kiriath Jearim: mwet Ithra, mwet Puth, mwet
Shumath, ac mwet Mishra. (Oayapa mwet in siti Zorah
ac Eshtaol elos ma pac in sruf inge.) **54** Salma, su pa
musaeak acn Bethlehem, el pa papa tumun mwet in acn
Netophath ac acn Atroth Beth Joab, oayapa mwet Zor,
su elos pa sie sin sruf luo lun Manahath. **55** (Mwet in
sruf ekasr ten inge, su arulana etu sim ac karinganang
ma simusla, elos muta in acn Jabez: mwet Tirath, mwet
Shimeath, ac mwet Sucath. Mwet inge elos mwet Ken, a
elos tuh payuk yurin mwet Rechab.)

3 Pa inge wen natul David su isusla ke el muta in
acn Hebron: Amnon, el pa matu ac nina kial pa
Ahinoam, sie mutan Jezreel. Akluo pa Daniel, nina kial
pa Abigail, sie mutan Carmel. **2** Aktolu pa Absalom, nina
kial pa Maacah, acn natul Tokosra Talmai mwet Geshur.
Akakosr pa Adonijah, nina kial pa Haggith. **3** Aklimekosr
pa Shephatiah, nina kial pa Abital. Akonkosr pa Ithream,
nina kial pa Eglah. **4** Tulik onkosr inge kewa isusla in
acn Hebron ke lusen yac itkosr tafu ma David el leum in
acn we. David el tuh leum in acn Jerusalem ke lusen yac
tolngoul tolu, **5** ac pus pac wen isusla nu sel in acn we.
Bathsheba, mutan kial David su ma natul Ammiel, el
oswela wen akosr natul David: elos pa Shimea, Shobab,
Nathan, ac Solomon. **6** Oasr pac wen eu natul David:
elos pa Ibhar, Elishua, Elpelet, **7** Nogah, Nepheg, Japhia,
8 Elishama, Eliada, ac Eliphelet. **9** Sayen wen natul
David inge, oasr pac wen natul sin mutan kulansap
kial. Oasr pac sie acn natul David, el pa Tamar. **10** Pa
inge takin wen natul Tokosra Solomon, fwil nu ke fwil:
Solomon, Rehoboam, Abijah, Asa, Jehoshaphat, **11**
Jehoram, Ahaziah, Joash, **12** Amaziah, Uzziah, Jotham,
13 Ahaz, Hezekiah, Manasseh, **14** Amon, ac Josiah.
15 Oasr wen akosr natul Josiah: elos pa Johanan,
Jehoiakim, Zedekiah, ac Joahaz. **16** Oasr wen luo natul
Jehoiakim: elos pa Jehoiachin ac Zedekiah. **17** Pa inge
fwil natul Tokosra Jehoiachin, su tuh sruhu sin mwet
Babylonia. Oasr wen itkosr natul Jehoiachin: elos pa
Shealtiel, **18** Malchiram, Pedaiah, Shenazzar, Jekamiah,
Hoshama, ac Nedabiah. **19** Oasr wen luo natul Pedaiah:
elos pa Zerubbabel ac Shimei. Oasr pac wen luo natul
Zerubbabel: elos pa Meshullam ac Hananiah, oayapa

acn se, el pa Shelomith. **20** Oasr pac wen limekosr natul
Zerubbabel saya: elos pa Hashubah, Ohel, Berechiah,
Hasadiah, ac Jushab Hesed. **21** Oasr wen luo natul
Hananiah: elos pa Pelatiah ac Jeshaiah. Jeshaiah pa
papa tumal Rephaiah, su papa tumal Arnan, su papa
tumal Obadiah, su papa tumal Shecaniah. **22** Oasr wen
se natul Shecaniah ac el pa Shemaiah, na oasr wen
limekosr natul Shemaiah: elos pa Hattush, Igal, Bariah,
Neariah, ac Shaphat. **23** Oasr wen tolu natul Neariah:
elos pa Elioenai, Hizkiah, ac Azrikam. **24** Oasr wen
itkosr natul Elioenai: elos pa Hodaviah, Eliashib, Pelaiah,
Akkub, Johanan, Delaiah, ac Anani.

4 Pa inge inen kutu mwet in fwil natul Judah: Perez,
Hezron, Carmi, Hur, ac Shobal. **2** Shobal pa papa
tumal Reaiah, su papa tumal Jahath, su papa tumal
Ahumai ac Lahad, su papa matu tumun mwet su muta in
siti Zorah. **3** Pa inge wen natul Etam: Jezreel, Ishma,
ac Idbash, ac inen mutan se wialtal pa Hazzelelponi. **4**
Penuel pa musaela acn Gedor, ac Ezer pa musaela acn
Hushah. Mwet inge ma natul Hur, wounsial Ephrath su
mutan kial Caleb, ac elos pa musaela acn Bethlehem. **5**
Ashhur, mwet se ma musaela siti Tekoa, oasr mutan luo
kial: elos pa Helah ac Naarah. **6** Naarah el oswela wen
akosr: elos pa Ahuzzam, Hepher, Temeni ac Haahashtari.
7 Helah el oswela wen tolu: elos pa Zereth, Izhar, ac
Ethnan. **8** Koz pa papa tumal Anub ac Zobebah, ac
el pa papa matu tumun sruf lal Aharhel, su wen natul
Harum. **9** Oasr sie mwet pangpang Jabez, su arulana
akfulatyeyuk in sou lal. Nina kial uh sang inel Jabez,
mweyen upala ngal ke el isusla ah. **10** Jabez el pre nu
sin God lun Israel ac fahk, “O God, akinsewowoyeyu, ac
ase in yohk acn sik. Muta yuruk ac karinginyu liki kutena
ma koluk su ku in oru nga pulakin ngal.” Ac God El sang
nu sel oana ma el tuh pre kac. **11** Caleb, tamulel lal
Shuhah, el papa tumal Mehir, su papa tumal Eshton. **12**
Oasr wen tolu natul Eshton: elos pa Bethrapha, Paseah,
ac Tehinnah. Tehinnah pa musaela siti se pangpang
Nahash. Fwil nutin mwet inge elos pa muta in acn
Recah. **13** Oasr wen luo natul Kenaz: elos pa Othniel ac
Seraiah. Oasr wen luo pac natul Othniel: elos pa Hathath
ac Meonothai. **14** Meonothai pa papa tumal Ophrah.
Seraiah pa papa tumal Joab, ac Joab pa musaela acn se
pangpang Infahlfal lun Mwet Tufahl. Mwet nukewa in acn
sac elos mwet usrnguk ke orekma uh. **15** Caleb, wen
natul Jephunneh, oasr wen tolu natul: elos pa Iru, Elah,
ac Naam. Elah pa papa tumal Kenaz. **16** Oasr wen akosr
natul Jehallelel: elos pa Ziph, Ziphah, Tiria, ac Asarel.
17 Wen natul Ezrah pa Jether, Mered, Epher, ac Jalon.
Mered el payuk sel Bithiah, acn natul tokosra lun Egypt,
na Bithiah el oswela acn se, inel pa Miriam, ac wen
luo: elos pa Shammai ac Ishbah. Ishbah pa musaela
acn Eshtemoa. **18** Mered el oayapa payuk sin mutan
se in sruf lal Judah, ac oasr wen tolu natultal: elos pa
Jered su musaela acn Gedor, ac Heber su musaela acn
Soco, ac Jekuthiel su musaela acn Zanoah. **19** Hodiah
el payuk sin mutan se wial Naham. Tulik natultal nu ke
fwil fwil tok an pa orala sruf luo inge: mwet Garm su
muta in acn Keilah, ac mwet Maacath su muta in acn
Eshtemoa. **20** Oasr wen akosr natul Shimon: elos pa
Amnon, Rinnah, Benhanan, ac Tilon. Oasr wen luo natul
Ishi: elos pa Zoheth ac Benzoheth. **21** Shelah el sie sin
wen natul Judah. Pa inge inen kutu sin mwet in fwil
tokol: Er su musaela acn Lecah; Laadah su musaela
acn Mareshah, sruf lun mwet orek nuknuk su muta in
Beth Ashbea; **22** Jokim ac mwet su muta in acn Cozeba;
Joash ac Saraph, su tuh payuk sin mutan Moab na
muta in acn Bethlehem. (Sramsram inge ma oemeet.)
23 Mwet inge elos mwet kulansap lun tokosra, ac elos
mwet orek ahlu ke fohk kle. Elos muta in acn Netaim
ac Gederah. **24** Oasr wen limekosr natul Simeon: elos
pa Nemuel, Jamin, Jarib, Zerah, ac Shaul. **25** Wen
se natul Shaul pa Shallum, papa tumal Mibsam, papa
tumal Mishma, **26** papa tumal Hammuel, papa tumal
Zaccur, papa tumal Shimei. **27** Oasr wen singoul onkosr
ac acn onkosr natul Shimei, tusruktu supus tulik nutin
sou lun tamulel lal Shimei, pwanang sruf lal Simeon uh
tiana puselik oana sruf lal Judah. **28** Meet liki pacl wacl
Tokosra David, mwet in sruf lal Simeon elos tuh muta in
acn ekasr inge: Beersheba, Moladah, Hazarshual, **29**
Bilhah, Ezem, Tolad, **30** Bethuel, Hormah, Ziklag, **31**
Beth Marcaboth, Hazarsusim, Bethbiri, ac Shaaraim. **32**
Oasr pac acn limekosr saya elos tuh muta we: Etam, Ain,
Rimmon, Tochen, ac Ashan, **33** oayapa inkul nukewa
ma oan raunela acn inge, fahla nwe roto eir ac sun
acn Baalath. Pa inge ma elos tuh simusla ke takin sou
lalos ac acn elos tuh muta we. **34** Meshobab, Jamlech,
Joshah wen natul Amaziah, Joel, **35** Jehu (wen natul
Joshibiah, wen natul Seraiah, su wen natul Asiel), **36**
Elioenai, Jaakobah, Jeshohaiah, Asaiah, Adiel, Jesimiel,
Benaiah, **37** Ziza (wen natul Shiphi, wen natul Allon, su
ma in fwil natul Jedaiah, Shimri, ac Shemaiah). **38** Mwet
inge nukewa elos mwet kol in sou lalos, ac sruf lalos an
kapkapak na **39** ac fahsrelik nu layen roto apkuranyang
nu Gerar. Elos us sheep natulos in mongo ke sie acn
yohk mah we layen kutulap in infahlfal se ma siti se inge
oasr we. **40** Pukanten acn wowo elos konauk nu ke
kosro natulos, ke sie acn tupasrpasr ac yohk ac misla.
Mwet ma tuh muta in acn se inge meet elos ma in sou
lal Ham. **41** Ke pacl lal Tokosra Hezekiah lun Judah,
mwet ma takinyukla inelos lucng elos tuh som nu Gerar,
ac kunausla lohm nuknuk ac nien muta lun mwet we.
Elos ukwauk mwet inge liki acn selos ac aolulosla in
muta we, mweyen arulana wo acn mahma ingo nu ke
sheep natulos. **42** Oasr mwet lumfoko sin sruf lal Simeon
elos som nu kutulap nu Edom. Wen natul Ishi inge pa
kololos: Pelatiah, Neariah, Rephaiah, ac Uzziel. **43** Elos
som twe onela mwet Amalek su muta in acn sac, ac elos
oakwuki we oe in pacl sac me.

5 Pa inge fil natul Reuben, wen se emeet natul Jacob.
(Ke sripen oasr tafongla lal Reuben yurin sie sin
mutan kulansap kien papa tumal ah, oru itukla wal lun
wounse se lukel ac itukyang nu sel Joseph. **2** Tusruktu
tok, sruf lal Judah tuh ku liki nukewa, ac sie leum fin sruf
nukewa tuh sikyak in sruf lal uh.) **3** Oasr wen akosr natul
Reuben, wen se ma matu natul Jacob: elos pa Hanoch,
Pallu, Hezron, ac Carmi. **4** Pa inge inen mwet in fwil natul
Joel ke kais sie fwil: Shemaiah, Gog, Shimei, **5** Micah,
Reaiah, Baal, **6** ac Beerah. Tokosra Fulat Tiglath Pileser
lun Assyria el sruokilya Beerah, su sie mwet kol in sruf
sac, ac el supwalla nu in sruoh. **7** Pa inge takin mwet kol
in sou se inge ke sruf lal Reuben: Jeiel, Zechariah, **8**
ac Bela wen natul Azaz, su ma natul Shema, in sruf lal
Joel. Sruf se inge muta Aroer oayapa in facl ma oan
epang lac nwe Nebo ac Baal Meon. **9** Arulana pus un
sheep natulos in acn Gilead, oru yohk acn elos sruokya
lalos fahla nu ke yen mwesis se ma sun acn e sisken
Infacl Euphrates nu kutulap. **10** In pacl lal Tokosra Saul,
sruf lal Reuben inge elos mweun lain mwet Hagar, ac
onelosi ke mweun, ac sruokya acn inge su oan kutulap
in acn Gilead, ac muta we. **11** Sruf lal Gad muta layen
nu epang in sruf lal Reuben, in acn Bashan fahla nwe
sun acn Salecah nu kutulap. **12** Joel pa sifen sou se
ma yohk emeet, ac Shapham pa sifen sou se akluo.
Janai ac Shaphat pa sifen sou saya in acn Bashan. **13**
Mwet nukewa saya in sruf se inge elos ma ke sou lulap
inge: Michael, Meshullam, Sheba, Jorai, Jacan, Zia, ac
Eber. **14** Mwet ingan elos fwilin tulik natul Abihail, wen
natul Huri, wen natul Jaroah, wen natul Gilead, wen
natul Michael, wen natul Jeshishai, wen natul Jahdo,
wen natul Buz. **15** Ahi, wen natul Abdiel su wen natul
Guni, pa sifen sou lulap ingan. **16** Mwet ingan elos muta
in acn Bashan ac acn Gilead. Elos muta in siti uh, ac
oayapa in acn tupasrpasr nukewa in acn Sharon. **17**
(Ma inge simla ac oakwuki in pacl lal Tokosra Jotham
lun Judah, ac Tokosra Jeroboam Akluo lun Israel.) **18**
In sruf lal Reuben, sruf lal Gad, ac sruf lal Manasseh
Kutulap, oasr mwet mweun angngaul akosr tausin itfoko
onngoul. Mwet inge elos fas ke orekmakinyen mwe
loeyuk, cutlass, ac mwe pisr. **19** Elos som mweuni sruf
tolu lun mwet Hagar pangpang Jetur, Naphish, ac Nodab.
20 Elos lulalfongi God ac pre nu sel tuh Elan kasrelos, ac
God El topuk pre lalos ac sang kutangla nu selos fin
mwet Hagar ac mwet nukemwa su welulos mweun. **21**
Ma elos sruokya sin mwet lokoalok lalos inge pa camel
lumngaul tausin, sheep luofoko lumngaul tausin, donkey
luo tausin, oayapa mwet sruoh siofok tausin. **22** Elos
uniya mwet lokoaok puspis, mweyen elos mweun fal
nu ke ma lungse lun God. Ac elos oakwuki in acn ingo
nwe ke sun pacl in sruoh ah. **23** Mwet in sruf Tafun
Manasseh Kutulap elos oakwuki in acn Bashan fahla
nu epang nwe Baal Hermon, Senir, ac Fineol Hermon.
Mwet inge kapkapak ac arulana puseni. **24** Pa inge inen
mwet su sifen sou lulap lalos: Epher, Ishi, Eliel, Azriel,
Jeremiah, Hodaviah, ac Jahdiel. Mwet kol inge kewa
elos mwet mweun na pwengpeng, ac akilenyuk in sou
lalos. **25** Tusruktu insien mwet uh tia pwaye nu sin God
lun papa tumalos, ac elos forla lukel in alu nu sin god lun
mutunfacl su God El tuh luselosla liki facl sac. **26** Ouinge
God El sang tuh Tokosra Fulat Pul lun Assyria (sie pac
inel pa Tiglath Pileser) elan utyak nu in facl selos in
mweunelos. Tokosra se inge el lusak mwet in sruf lal
Reuben, ac sruf lal Gad, ac sruf lal Manasseh Kutulap,
ac usalosla ac oakelosi in acn Halah, Habor, ac Hara,
oayapa sisken Infacl Gozan.

6 Oasr wen tolu natul Levi: elos pa Gershon, Kohath,
ac Merari. **2** Oasr wen akosr natul Kohath: elos pa
Amram, Izhar, Hebron, ac Uzziel. **3** Oasr wen luo natul
Amram: elos pa Aaron ac Moses, ac acn se wialtal pa
Miriam. Oasr wen akosr natul Aaron: elos pa Nadab,
Abihu, Eleazar, ac Ithamar. **4** Pa inge inen wen natul
Eleazar, su takla fwil nu ke fwil: Phinehas, Abishua, **5**
Bukki, Uzzi, **6** Zerahiah, Meraioth, **7** Amariah, Ahitub, **8**
Zadok, Ahimaaz, **9** Azariah, Johanan, **10** Azariah (mwet
se inge pa kulansap in Tempul se Tokosra Solomon
el musaela in acn Jerusalem), **11** Amariah, Ahitub,
12 Zadok, Shallum, **13** Hilkiah, Azariah, **14** Seraiah,
Jehozadak. **15** Tokosra Nebuchadnezzar el supwalla
pac Jehozadak yurin mwet Judah ac mwet Jerusalem
su LEUM GOD El luselosla nu ke sruoh. **16** Oasr wen
tolu natul Levi: elos pa Gershon, Kohath, ac Merari.
17 Kais sie selos oasr pac wen natulos. Gershon pa
papa tumal Libni ac Shimei. **18** Kohath pa papa tumal
Amram, Izhar, Hebron, ac Uzziel. **19** Merari pa papa
tumal Mahli ac Mushi. **20** Pa inge inen mwet in fwil natul
Gershon, su takla fwil nu ke fwil: Libni, Jahath, Zimmah,
21 Joah, Iddo, Zerah, Jeatherai. **22** Pa inge inen mwet in
fwil natul Kohath, su takla fwil nu ke fwil: Amminadab,
Korah, Assir, **23** Elkanah, Ebiasaph, Assir, **24** Tahath,
Uriel, Uzziah, Shaul. **25** Oasr wen luo natul Elkanah:
elos pa Amasai ac Ahimoth. **26** Pa inge inen mwet in
fwil natul Ahimoth, su takla fwil nu ke fwil: Elkanah,
Zophai, Nahath, **27** Eliab, Jeroham, Elkanah. **28** Oasr
wen luo natul Samuel: Joel pa matu, ac Abijah pa fusr
uh. **29** Pa inge inen mwet in fwil natul Merari, su takla
fwil nu ke fwil: Mahli, Libni, Shimei, Uzzah, **30** Shimea,
Haggiah, Asaiah. **31** Pa inge inen mwet su Tokosra
David el oakiya tuh elos in taran on ke nien alu lalos in
acn Jerusalem tukun pacl se utukyak Tuptup In Wuleang
nu we. **32** Oasr pacl lalos kais sie in on ke Lohm Nuknuk
Mutal sin LEUM GOD in pulan pacl se meet liki Tokosra
Solomon el musaela Tempul ah. **33** Takla lun sou ma
itukyang kunokon se inge nu selos pa inge: Ke sou lulap
lal Kohath: Heman wen natul Joel, pa mwet kol un mwet
on se meet. Takin sou lal an pa inge: Heman, wen natul
Joel, wen natul Samuel, **34** wen natul Elkanah, wen natul
Jeroham, wen natul Eliel, wen natul Toah, **35** wen natul

Zuph, wen natul Elkanah, wen natul Mahath, wen natul
Amasai, **36** wen natul Elkanah, wen natul Joel, wen natul
Azariah, wen natul Zephaniah, **37** wen natul Tahath,
wen natul Assir, wen natul Ebiasaph, wen natul Korah,
38 wen natul Izhar, wen natul Kohath, wen natul Levi,
wen natul Jacob. **39** Asaph pa mwet kol un mwet on se
akluo uh. Takin sou lal an pa inge: Asaph, wen natul
Berechiah, wen natul Shimea, **40** wen natul Michael,
wen natul Baaseiah, wen natul Malchijah, **41** wen natul
Ethni, wen natul Zerah, wen natul Adaiah, **42** wen natul
Ethan, wen natul Zimmah, wen natul Shimei, **43** wen
natul Jahath, wen natul Gershon, wen natul Levi. **44**
Ethan, su ma ke sruf lal Merari, pa mwet kol un mwet
on se aktolu uh. Takin sou lal uh pa inge: Ethan, wen
natul Kishi, wen natul Abdi, wen natul Malluch, **45** wen
natul Hashabiah, wen natul Amaziah, wen natul Hilkiah,
46 wen natul Amzi, wen natul Bani, wen natul Shemer,
47 wen natul Mahli, wen natul Mushi, wen natul Merari,
wen natul Levi. **48** Mwet Levi saya elos kuneyuki nu
ke orekma nukewa saya ke nien alu uh. **49** Aaron ac
fwil natul pa orekma ke mwe kisa keng, ac kisakin mwe
kisa firir fin mwe loang uh. Elos pa karingin ma nukewa
ke pacl in alu in Acn Mutal Na Mutal in Tempul uh, ac
in orek kisa nu sin God tuh Elan nunak munas ke ma
koluk lun mwet Israel. Elos oru ma inge fal nu ke oakwuk
lal Moses, mwet kulansap lun God. **50** Pa inge inen
mwet in fwil natul Aaron: Eleazar, wen natul Phinehas,
wen natul Abishua, **51** wen natul Bukki, wen natul Uzzi,
wen natul Zerahiah, **52** wen natul Meraioth, wen natul
Amariah, wen natul Ahitub, **53** wen natul Zadok, wen
natul Ahimaaz. **54** Pa inge acn se itukyang nu sin mwet
in fwil natul Aaron ke sruf lal Kohath. Elos pa eis ipin
acn lalos emeet ke acn ma itukyang lun mwet Levi.
55 Sie ipin acn inge pa Hebron in facl Judah, oayapa
acn tupasrpasr nien mongo lun kosro ma raunela. **56**
Tusruktu ima ac siti srisrik su ma lun Hebron tuh itukyang
lal Caleb, wen natul Jephunneh. **57** Siti in molela takla
inge tuh itukyang nu sin fwil natul Aaron: Hebron, Libnah
wi acn tupasrpasr ma raunela, Jattir, Eshtemoa wi acn
tupasrpasr ma raunela, **58** Hilen wi acn tupasrpasr ma
raunela, Debir wi acn tupasrpasr ma raunela, **59** Ashan
wi acn tupasrpasr ma raunela, ac Beth Shemesh wi acn
tupasrpasr ma raunela. **60** Pa inge inen siti srisrik in acn
lun Benjamin, wi acn tupasrpasr nien mongo lun kosro
ma raunela, su itukyang pac nu sin fwil natul Aaron:
Geba, Alemeth, ac Anathoth. Pisen siti srisrik itukyang
tuh elos in muta we pa singoul tolu nufon. **61** Oasr siti
srisrik singoul in acn lun Tafun Manasseh Roto itukyang
nu sin sou nukewa lula lal Kohath, ac kais sie sou elos
eis acn selos ke susfa. **62** Itukyang siti srisrik singoul
nu sin kais sie sou ke sou lulap lal Gershon, in acn lal
Issachar, Asher, Naphtali, ac Tafun Manasseh Kutulap in
acn Bashan. **63** In lumah se pacna inge, oasr siti srisrik
singoul luo in acn lal Reuben, Gad, ac Zebulun itukyang
nu sin kais sie sou in sou lulap lal Merari. **64** Ouinge
mwet Israel elos sang acn sin mwet Levi tuh elos in muta
we, wi acn tupasrpasr nien mongo lun kosro ma raunela
acn ingan. **65** (Siti srisrik in acn lal Judah, Simeon, ac
Benjamin ma fwack tari lucng itukyang pac ke susfa.)
66 Inen siti srisrik in acn lal Ephraim ma itukyang nu
sin kutu sou in sou lulap lal Kohath wi acn tupasrpasr
nien mongo lun kosro pa inge: **67** Shechem, su siti in
molela in acn fineol uh in Ephraim, oayapa Gezer, **68**
Jokmeam, Beth Horon, **69** Aijalon, ac Gath Rimmon. **70**
In acn lun Tafun Manasseh Roto, itukyang nu selos siti
srisrik luo inge, Aner ac Bileam, wi acn tupasrpasr nien
mongo lun kosro ma raunela acn ingan. **71** Itukyang
nu sin sou in sou lulap lal Gershon siti srisrik inge wi
acn tupasrpasr ma raunela: Ke acn lun Tafun Manasseh
Kutulap: Golan in Bashan, ac Ashtaroth. **72** Liki acn
lun Issachar: Kedesh, Daberath, **73** Ramoth, ac Anem.
74 Liki acn lun Asher: Mashal, Abdon, **75** Hukok, ac
Rehob. **76** Liki acn lun Naphtali: Kedesh in Galilee,
Hammon, ac Kiriathaim. **77** Ac nu sin sou lula in sou
lulap lal Merari, pa inge siti srisrik ac acn tupasrpasr
nien mongo lun kosro ma itukyang nu selos: Liki acn lal
Zebulun: Rimmono ac Tabor. **78** Liki acn lal Reuben,
kutulap in Infacl Jordan sasla acn Jericho: Bezer, su
oan acn fulat ma tupasrpasr fac, oayapa Jahzah, **79**
Kedemoth, ac Mephaath. **80** Liki acn lal Gad: Ramoth in
Gilead, Mahanaim, **81** Heshbon, ac Jazer.

7 Oasr wen akosr natul Issachar: elos pa Tola, Puah,
Jashub, ac Shimron. **2** Oasr wen onkosr natul Tola:
elos pa Uzzi, Rephaiah, Jeriel, Jahmai, Ibsam, ac
Shemuel. Elos inge sifen kais sie sou in sou lulap lal
Tola, ac elos mwet mweun pwengpeng. In wel lal Tokosra
David ah, pisalos oasr ke longoul luo tausin onfoko. **3**
Oasr wen sefanna natul Uzzi: inel pa Izrahiah. Izrahiah
ac wen akosr natul inge: Michael, Obadiah, Joel, ac
Isshiah, elos kewa sifen kais sie sou. **4** Ke sripen pus
mutan kialos ac tulik natulos, oru elos mukena ku in
srukak pisen mwet mweun tolngoul onkosr tausin. **5**
In ma simusla ke sou nukewa in sruf lal Issachar, oasr
mukul oalngoul itkosr tausin su fal matwalos ac akola in
wi mweun. **6** Oasr wen tolu natul Benjamin: elos pa Bela,
Becher, ac Jediael. **7** Oasr wen limekosr natul Bela: elos
pa Ezbon, Uzzi, Uzziel, Jerimoth, ac Iri. Elos sifen sou
in sou lulap lalos, ac elos mwet mweun pwengpeng.
Oasr longoul luo tausin tolngoul akosr mukul inmasrlolos
su fal matwalos ac akola in wi mweun. **8** Oasr wen eu
natul Becher: elos pa Zemirah, Joash, Eliezer, Eleoenai,
Omri, Jeremoth, Abijah, Anathoth, ac Alemeth. **9** In ma
simusla ke sou lalos, oasr mukul longoul tausin luofoko
inmasrlolos su fal matwalos ac akola in wi mweun. **10**
Oasr wen sefanna natul Jediael: el pa Bilhan. Oasr
wen itkosr natul Bilhan: elos pa Jeush, Benjamin, Ehud,
Chenaanah, Zethan, Tarshish, ac Ahishahar. **11** Elos

sifen sou lalos in sou lulap lalos uh, oayapa elos mwet
mweun pwengpeng. Oasr mukul singoul itkosr tausin
luofoko inmasrlolos su fal matwalos ac akola in wi
mweun. **12** Shuppim ac Huppim eltal ma pac in sruf se
inge. Oasr wen sefanna natul Dan: el pa Hushim. **13**
Oasr wen akosr natul Naphtali: elos pa Jahziel, Guni,
Jezer, ac Shallum. (Elos tuku kacl Bilhah me.) **14** Oasr
wen luo natul Manasseh sin mutan kulansap se kial, su
sie mutan Aram: elos pa Ariel ac Machir. Machir pa papa
tumal Gilead. **15** Machir el konauk sie mutan kial Huppim
ac sie kial Shuppim. Inen tamtael se lal Machir pa
Maacah. Inen wen se akluo natul Machir pa Zelophehad,
a tulik mutan na pa natul Zelophehad. **16** Maacah, mutan
kial Machir, el oswela wen luo, ac eltal sang inelos
Peresh ac Sheresh. Oasr wen luo natul Peresh: elos pa
Ulam ac Rakem, **17** na oasr wen se natul Ulam, su inel
pa Bedan. Mwet inge nukewa ma in fwil natul Gilead,
wen natul Machir, su wen natul Manasseh. **18** Oasr wen
tolu natul Hammolecheth, tamtael lal Gilead: elos pa
Ishod, Abiezer, ac Mahlah. **19** (Oasr wen akosr natul
Shemida: elos pa Ahian, Shechem, Likhi, ac Aniam.) **20**
Pa inge fwil natul Ephraim, fwil nu ke fwil: Shuthelah,
Bered, Tahath, Eleadah, Tahath, **21** Zabad, Shuthelah.
Oasr wen luo pac natul Ephraim sayal Shuthelah: elos
pa Ezer ac Elead. Anwuki eltal ke sripen eltal tuh srike
in pisre kosro nutin mwet su muta in acn Gath meet
lukelos. **22** Papa tumaltal, Ephraim, el tuh asor kaclos
ke len na pus, ac sou lal elos tuku nu yorol in akwoyal.
23 Na el sifil utyak nu yurin mutan kial, ac el pitutuyak
ac oswela sie wen. Eltal sang inel Beriah, ke sripen
mwe lokoalok ma sikyak nu sin sou sac. **24** Oasr acn se
natul Ephraim su inel pa Sheerah. El pa musaeak Beth
Horon Ten ac Beth Horon Lucng, oayapa acn Uzzen
Sheerah. **25** Oasr pac wen se natul Ephraim: inel pa
Rephah. Pa inge inen mwet in fwil natul Rephah, su
takla fwil nu ke fwil: Resheph, Telah, Tahan, **26** Ladan,
Ammihud, Elishama, **27** Nun, Joshua. **28** Acn ma elos
sruokya ac oakwuki we an pa: Bethel ac inkul nukewa
ma oan raunela, fahla nwe Naaran nu kutulap, ac fahla
nwe Gezer nu roto, wi inkul nukewa ma oan raunela
Gezer. Oayapa acn Shechem ac acn Ayyah, ac inkul
nukewa ma oan raunela. **29** Fwil natul Manasseh pa
leum ke siti inge: Beth Shan, Taanach, Megiddo ac Dor,
wi inkul ma oan raunela. Acn inge nukewa pa acn ma
mwet in fwil natul Joseph, wen natul Jacob, elos muta
we. **30** Pa inge inen mwet in fwil natul Asher. Oasr wen
akosr natul: elos pa Imnah, Ishvah, Ishvi, ac Beriah.
Oasr acn se pac natul, pa Serah. **31** Oasr wen luo
natul Beriah: elos pa Heber ac Malchiel. (Malchiel pa
musaeak siti se pangpang Birzaith.) **32** Oasr wen tolu
natul Heber: elos pa Japhlet, Shomer, ac Hotham, ac
oasr acn se pac natul, pa Shua. **33** Oayapa oasr wen
tolu natul Japhlet: elos pa Pasach, Bimhal, ac Ashvath.
34 Oasr wen tolu natul Shomer, tamulel lal Japhlet: elos
pa Rohgah, Jehubbah, ac Aram. **35** Oasr wen akosr
natul Hotham, tamulel lal Japhlet: elos pa Zophah, Imna,
Shelesh, ac Amal. **36** Inen mwet in fwil natul Zophah pa:
Suah, Harnepher, Shual, Beri, Imrah, **37** Bezer, Hod,
Shamma, Shilshah, Ithran, ac Beera. **38** Inen mwet in
fwil natul Jether pa: Jephunneh, Pispa, ac Ara. **39** Inen
mwet in fwil natul Ulla pa: Arah, Hanniel, ac Rizia. **40**
Mwet ingan nukewa ma in fwil natul Asher. Elos sifen
kais sie sou ac elos mwet mweun pwengpeng, oayapa
elos mwet kol su eteyuk. Inmasrlon mwet in fwil natul
Asher, oasr mukul longoul onkosr tausin su fal matwalos
ac akola in wi mweun.

8 Oasr wen limekosr natul Benjamin. Takin matwalos pa
inge, matu nu ke srik: Bela, Ashbel, Aharah, **2** Nohah,
ac Rapha. **3** Fwil natul Bela pa: Addar, Gera, Abihud,
4 Abishua, Naaman, Ahoah, **5** Gera, Shephuphan, ac
Huram. **6** Sifen kais sie sou in fwil natul Ehud su muta
in Geba lilliyak elos, na elos som muta in sruoh in acn
Manahath. **7** Elos pa: Naaman, Ahijah, ac Gera. Gera,
su papa tumal Uzza ac Ahihud, pa kololos ke mukuila
sac. **8** Shaharaim el sisla mutan luo kial: Hushim ac
Baara. Tok ke el muta in facl Moab, **9** el payuk nu sel
Hodesh, su oswela wen itkosr natul: elos pa Jobab,
Zibia, Mesha, Malcam, **10** Jeuz, Sachia, ac Mirmah.
Wen natul inge nufon elos sifen kais sie sou. **11** Oasr
pac wen luo natul yorol Hushim: elos pa Abitub ac
Elpaal. **12** Oasr wen tolu natul Elpaal: elos pa Eber,
Misham, ac Shemed. Shemed pa musaela siti Ono ac
Lod, oayapa inkul ma raunela acn ingan. **13** Beriah ac
Shema pa sifen sou ma som twe oakwuki in siti Aijalon
ac lusak mwet su muta in siti Gath. **14** Inen kutu mwet
in fwil natul Beriah pa: Ahio, Shashak, Jeremoth, **15**
Zebadiah, Arad, Eder, **16** Michael, Ishpah, ac Joha.
17 Inen kutu mwet in fwil natul Elpaal pa: Zebadiah,
Meshullam, Hizki, Heber, **18** Ishmerai, Izliah, ac Jobab.
19 Inen kutu mwet in fwil natul Shimei pa: Jakim, Zichri,
Zabdi, **20** Elienai, Zillethai, Eliel, **21** Adaiah, Beraiah,
ac Shimrath. **22** Inen kutu mwet in fwil natul Shashak
pa: Ishpan, Eber, Eliel, **23** Abdon, Zichri, Hanan, **24**
Hananiah, Elam, Anthothijah, **25** Iphdeiah, ac Penuel. **26**
Inen kutu mwet in fwil natul Jeroham pa: Shamsherai,
Sheharіah, Athaliah, **27** Jaareshiah, Elijah, ac Zichri. **28**
Pa ingan inen mwet su sifen kais sie sou oayapa mwet
fulat in fwil lalos uh, su muta in Jerusalem. **29** Jeiel el
musaela acn Gibeon ac oakwuki we. Inen mutan kial
uh pa Maacah, **30** ac wen se meet natul pa Abdon.
Inen wen natul saya pa: Zur, Kish, Baal, Ner, Nadab, **31**
Gedor, Ahio, Zechariah, **32** ac Mikloth, su papa tumal
Shimeah. Fwil natulos uh muta Jerusalem apkuran nu
yurin sou su ma pac in sou lulap lalos. **33** Ner pa papa
tumal Kish, ac Kish pa papa tumal Tokosra Saul. Oasr
wen akosr natul Saul: elos pa Jonathan, Malchishua,
Abinadab, ac Ishbosheth. **34** Jonathan pa papa tumal
Mephibosheth, su papa tumal Micah. **35** Oasr wen akosr

natul Micah: elos pa Pithon, Melech, Tarea, ac Ahaz. **36** Ahaz pa papa tumal Jehoaddah, ac Jehoaddah pa papa tumun wen tolu: elos pa Alemeth, Azmaveth, ac Zimri. Zimri pa papa tumal Moza. **37** Moza pa papa tumal Binea, su papa tumal Raphah, su papa tumal Eleasah; ac Eleasah pa papa tumal Azel. **38** Oasr wen onkosr natul Azel: elos pa Azrikam, Bocheru, Ishmael, Shearіah, Obadiah, ac Hanan. **39** Oasr wen tolu natul Eshek, tamulel lal Azel: elos pa Ulam, Jeush, ac Eliphelet. **40** Wen natul Ulam elos mwet mweun pwengpeng ac elos oalel ke pisr. Pisen wen natul ac wen pac natulos sun siofok lumngaul nufon. Mwet nukewa ma takinyukla inelos lucng ingan, elos ma in sruf lal Benjamin.

9 Mwet Israel nukewa simla inelos fal nu ke kais sie sou lalos, ac ma simusla inge oakwuk in [Book In Tokosra Lun Israel.] Mwet Judah tuh lillilyak som nu Babylon ke sripen ma koluk lalos. **2** Mwet su foloko emeet nu in siti selos tukun sruoh pa mwet tol, mwet Levi, mwet kulansap in Tempul ac mwet Israel pac saya. **3** Kutu mwet in sruf lal Judah, Benjamin, Ephraim, ac Manasseh elos som ac oakwuki in Jerusalem. **4** Uthai, wen natul Ammihud natul Omri, pa mwet kol lun mwet in fwil natul Perez, wen natul Judah. Inen luo sin papa matu tumal Uthai pa Imri ac Bani. **5** Asaiah, wen natul Judah, pa mwet kol lun mwet in fwil natul Shelah, wen natul Judah. Asaiah pa sifen sou lal uh. **6** Jeuel pa mwet kol lun fwil lal Zerah, wen natul Judah. Pisen sou in sruf lal Judah su muta Jerusalem pa sou onfoko eungoul. **7** Mwet takla ten inge elos ma in sruf lal Benjamin: Sallu, wen natul Meshullam, natul Hodaviah, natul Hassenuah **8** Ibneiah, wen natul Jeroham Elah, wen natul Uzzi, natul Michri Meshullam, wen natul Shephatiah, natul Reuel, natul Ibnijah **9** Sou eufoko lumngaul onkosr in sruf lal Benjamin pa muta Jerusalem. Mwet nukewa simla inelos lucng elos sifen sou. **10** Mwet tol inge elos muta Jerusalem: Jedaiah, Jehoiarib, ac Jachin **11** Azariah, wen natul Hilkiah (su mwet pwapa fulat in Tempul); inen kutu pac papa matu tumaltal pa Meshullam, Zadok, Meraioth, ac Ahitub **12** Adaiah, wen natul Jeroham; inen kutu pac papa tumaltal pa Pashhur ac Malchijah Maasai, wen natul Adiel; inen kutu pac papa tumaltal pa Jahzerah, Meshullam, Meshillemith, ac Immer **13** Pisen mwet tol su sifen sou pa mwet sie tausin itfoko onngoul. Mwet inge kewa elos arulana etu orekma nukewa ke Tempul. **14** Mwet Levi su muta Jerusalem pa: Shemaiah, wen natul Hasshub; inen kutu pac papa tumaltal pa Azrikam ac Hashabiah, ke sou lulap lal Merari **15** Bakbakkar, Heresh, ac Galal Mattaniah, wen natul Mica; inen kutu pac papa tumaltal pa Zichri ac Asaph **16** Obadiah, wen natul Shemaiah; inen kutu pac papa tumaltal pa Galal ac Jeduthun Berechiah, wen natul Asa natul Elkanah, su muta ke acn lun siti srisrik Netophah **17** Pa inge inen mwet topang ke Tempul su muta in Jerusalem: Shallum, Akkub, Talmon, ac Ahiman. Shallum pa mwet kol lalos. **18** Meet, mwet ke sou lulap inge elos muta topang ke Mutunoa lun Tokosra, layen nu kutulap. Papa matu tumalos pa mwet topang ke nien utyak nu ke iwen aktuktuk lun mwet Levi uh. **19** Shallum, wen natul Kore natul Ebiasaph, wi mwet wial in sou lulap lal Korah, pa mwet topang ke nien utyak nu ke Lohm Nuknuk lun LEUM GOD, oana ke mwet matu lalos elos oru meet ke elos tuh liyaung iwen aktuktuk sin LEUM GOD. **20** Phineas, wen natul Eleazar, el tuh kololos ke sie pacl ah, ac LEUM GOD El welul. **21** Zechariah, wen natul Meshelemiah, el oayapa sie mwet topang ke mutunoa in Lohm Nuknuk Mutal sin LEUM GOD. **22** Mwet luofoko singoul luo pa suliyukla tuh elos in mwet topang ke nien utyak uh oayapa ke mutunpot uh. Simla inelos fal nu ke kais sie siti srisrik ma elos muta we. Tokosra David ac mwet palu Samuel pa oakiya tuh mwet matu lalos inge in fosrngakin orekma yohk sripa inge kunalos. **23** Mwet inge ac fwil natulos elos tafwelos in oru orekma lun mwet topang ke mutunpot lun Tempul. **24** Oasr mutunpot akosr: sie oan nget nu epang, sie nu eir, sie nu kutulap ac sie nu roto. Oasr sie mwet topang fulat ke kais sie mutunpot inge. **25** Sou lun mwet topang fulat inge elos muta ke acn ma fototo nu ke mutunpot kunalos, na elos ac tuku eis pacl lalos in wi pac topang ke len itkosr. Tukun len itkosr nukewa elos ayaol. **26** Mwet topang fulat akosr elos mwet Levi, ac ma kunalos in liyaung ma nukewa. Elos karingin pac fukil ma oan in Tempul, oayapa kufwen orekma nukewa ma oan in fukil inge. **27** Elos muta fototo nu ke Tempul mweyen ma kunalos in karinganang, ac ikasla mutunpot ke lotutang nukewa. **28** Oasr mwet Levi saya, ac elos pa karinganang kufwen ma orekmakinyuk ke pacl in alu uh. Elos pa oek ma itukla, na sifilpa oek ma folokinyukme ke pacl nukewa orekmakinyuk uh. **29** Ac kutu selos pa karingin kufwen orekma mutal, oayapa flao, wain, oil in olive, mwe keng, ac mwe akyu mwe mongo. **30** Tusruktu ma kunen mwet tol in arukak mwe akyu an. **31** Sie mwet Levi su inel pa Mattithiah, wen se meet natul Shallum ke sou lulap lal Korah, el pa karingin akoeyen mwe kisa manman. **32** Ma kunen mwet in sou lal Kohath in akoo bread mutal ma orekmakinyuk in Tempul ke len Sabbath nukewa. **33** Kutu sou in sruf lal Levi pa karingin on in Tempul. Sifen sou in on inge elos muta in kutu lohm inkul lun Tempul uh, ac elos tia oru kutena orekma saya mweyen elos akola nu ke pang nu selos len ac fong. **34** Mwet ma takinyukla inelos lucng pa sifen kais sie sou lun mwet Levi, fal nu ke fwil lun mwet matu lalos an. Elos mwet kol su muta Jerusalem. **35** Jeiel pa musaeak siti Gibeon ac oakwuki we. Inen mutan kial uh pa Maacah. **36** Wen se meet natul pa Abdon, na wen saya natul pa Zur, Kish, Baal, Ner, Nadab, **37** Gedor, Ahio, Zechariah, ac Mikloth, **38** su papa tumal Shimeah. Fwilin tulik natulos muta Jerusalem apkuran nu yurin mwet wialos in sou lulap lalos an. **39** Ner pa papa tumal Kish, ac Kish pa

papa tumal Saul. Oasr wen akosr natul Saul: elos pa
Jonathan, Malchishua, Abinadab, ac Ishbosheth. **40**
Jonathan pa papa tumal Mephibosheth, su papa tumal
Micah. **41** Oasr wen akosr natul Micah: elos pa Pithon,
Melech, Tarea, ac Ahaz. **42** Ahaz pa papa tumal Jarah.
Oasr wen tolu natul Jarah: elos pa Alemeth, Azmaveth,
ac Zimri. Zimri pa papa tumal Moza, **43** su papa tumal
Binea, su papa tumal Rephaiah, su papa tumal Eleasah,
su papa tumal Azel. **44** Oasr wen onkosr natul Azel: elos
pa Azrikam, Bocheru, Ishmael, Shearіah, Obadiah, ac
Hanan.

10 Mwet Philistia elos mweun lain mwet Israel Fineol
Gilboa. Pus mwet Israel misa we. Mwet lula selos,
oayapa Tokosra Saul ac wen natul uh, elos kaingla.
2 Tusruktu, mwet Philistia elos ukwalos ac uniya wen
tolu natul Saul: Jonathan, Abinadab, ac Malchishua. **3**
Mweun sac arulana upa ke acn Saul el muta we, na
pisrkiyuki el ke pisr nutin mwet lokoalok lal ac yohk kinet
kacl. **4** Saul el fahk nu sin mwet fusr se su us mwe
mweun natul ah, "Faesak cutlass nutum an ac uniyuwi,
tuh mwet Philistia pegan ingan in tia konkin keik." Tuh
mwet fusr sac el arulana sangeng ac kofla orala. Ke ma
inge Saul el srukak cutlass natul sifacna ac putatyang
nu fac. **5** Ke mwet fusr sac liye lah Saul el misa, na
el sifacna putatyang nu fin cutlass natul ah, ac misa
pac. **6** Ke ma inge Saul ac wen tolu natul tukenina
misa, ac wangin sin fwil natul leum fin acn Israel. **7** Ke
mwet Israel su muta Infahlfal Jezreel lohng lah un mwet
mweun lalos kaing, ac Saul ac wen natul elos misa, elos
sisla acn selos ac kaingla. Na mwet Philistia elos tuku ac
muta we. **8** In len se tukun mweun sac, mwet Philistia
elos som in suk ma wap ke mwet misa, na elos koneak
manol Saul ac wen natul ah oan Fineol Gilboa. **9** Elos
pakela sifal Saul, ac sarukla mwe loeyuk lal, na elos
supwalik ma inge yurin mwet utuk kas nu in facl Philistia
nufon in fahkak pweng wo se inge nu ke ma sruloala
lalos ac nu sin mwet lalos. **10** Elos filiya mwe mweun
natul Saul in sie sin tempul lalos, ac srupusrak sifal Saul
in tempul lal Dagon, god lalos. **11** Ke mwet Jabesh in
Gilead elos lohng ma mwet Philistia oru nu sel Saul,
12 na mwet pulaik lalos som ac eisya manol Saul ac
wen natul, ac usla nu Jabesh. Elos pikinya manoltal ye
sak oak soko, ac elos lalo ke len itkosr. **13** Saul el misa
mweyen el tia inse pwaye nu sin LEUM GOD. El seakos
ma sap lun LEUM GOD, ac el suk kasreyuk lal yurin
ngunin mwet misa. **14** El tuh tia eis kasru lal sin LEUM
GOD. Ouinge LEUM GOD El lela tuh elan misa, ac El
sang tokosrai sac nu inpaol David, wen natul Jesse.

11 Mwet Israel nukewa elos som nu yorol David in
acn Hebron ac fahk nu sel, "Kut mwet srahm na
pwaye ac kut ikwa sefanna. **2** In pacl somla, finne Saul
pa tokosra lasr ah, kom pa kol mwet Israel ke mweun,
ac LEUM GOD lom el wuleot nu sum lah kom ac fah
leum fin mwet Israel ac karingin kut oana sie mwet
shepherd." **3** Ouinge mwet kol nukewa lun Israel elos
tuku nu yorol David in acn Hebron. David el orala sie
wulela na ku yorolos, ac elos mosrwella tuh elan tokosra
lun Israel, oana ma LEUM GOD El tuh wulela kac in kas
lal Samuel. **4** Tokosra David ac mwet Israel nukewa elos
utyak nu Jerusalem ac mweuni siti sac. In pacl se ingo
inen siti sac pa Jebus, ac mwet na pwaye lun an we —
mwet Jebus — elos srakna muta we. **5** Mwet Jebus elos
tuh fahk nu sel David mu el ac tiana ku in utyak nu in
siti sac. Tusruktu David el sruokya pot ku lalos Zion,
na mutawauk in pangpang acn sac "Siti sel David." **6**
David el fahk, "Mwet se emeet su uniya sie mwet Jebus,
el ac fah captain lun un mwet mweun!" Na Joab, su
nina kial pa Zeruiah, el pa fahsryak emeet in mweun,
ouinge el pa captain lun un mwet mweun lal David. **7**
Ke sripen David el som muta ke pot sac, acn sac tufah
pangpang "Siti sel David." **8** David el sifil musaela siti
sac, mutawauk ke acn se ma koaneyukla layen kutulap
in eol soko we. Ac Joab el aksasuye acn lula ke siti sac.
9 David el kapkapak ac kui, mweyen LEUM GOD Kulana
El welul. **10** Inen mwet mweun pwengpeng lal David pa
takinyukla inge. U se inge, weang mwet Israel nukewa
saya, elos kasrel David tuh elan tokosrala in oana ma
LEUM GOD El tuh wulela, ac elos oru tuh tokosrai lal
in ku na. **11** Mwet se meet an pa Jashobeam, ke sou
lulap lal Hachmon. El mwet kol lun u se pangpang "Mwet
Tolu" ah. El anwukkin osra natul lain mwet tolfoko, ac
uniya nufon ke mweun sefanna. **12** Mwet se akluo sin
mwet pwengpeng tolu inge pa Eleazar, wen natul Dodo
in sou lal Ahoh. **13** El welul David mweun lain mwet
Philistia ke mweun se in Pas Dammim. El tuh muta
in ima in barley se ke mwet Israel elos mutawauk in
kaing. **14** Eleazar ac mwet lal elos tiana kaing, a elos
tu na infulwen ima sac ac mweun lain mwet Philistia.
LEUM GOD El sang kutangla na yohk se nu sel. **15**
Sie len ah, tolu sin mwet mweun pwengpeng tolngoul
som nu ke acn se David el muta we sisken sie eot ma
apkuran nu ke Luf Adullam. In pacl sac pacna oasr un
mwet Philistia mutangan aktuktuk ke Infahlfal Rephaim.
16 Ke pacl se ingan, David el muta ke sie tohktok ma
kuhlusyukyak, ac sie pac un mwet Philistia elos sruokya
acn Bethlehem ac muta we. **17** David el srounfusryak
ac fahk, "Nga ke sie mwet in use kutu kof ah nimuk ke
lufin kof se ke mutunpot Bethlehem!" **18** Mwet mweun
pwengpeng tolu ah elos fokoko na sifacna utyak sasla
nien aktuktuk lun mwet Philistia, na utia kof ke lufin kof
sac ac usla nu yorol David. Tusruktu el tiana nimya, a
el okoala nu infohk uh tuh in mwe kisa nu sin LEUM
GOD. **19** El fahk, "Nga koflana nim kof se inge, mweyen
ac oana ngan nim srahn mwet su pilesrala moul lalos
inge!" Ouinge el srangesr nim. Na pa ingan orekma
pulaik lun mwet mweun pwengpeng tolu ah. **20** Abishai,
tamulel lal Joab, el pa mwet kol lun u se pangpang

“Mwet Pwengpeng Tolngoul.” El anwukkin osra natul in
lain mwet tolfoko, ac el onelosi nufon. Na el mutawauk
in pwengpeng inmasrlon “Mwet Tolngoul” ah. **21** El pa
pwengpeng emeet sin “Mwet Tolngoul” ah, ac el mwet
kol lac lalos, tusruktu el tia arulana pwengpeng oana
“Mwet Tolu” ah. **22** Benaiah, wen natul Jehoiada mwet
Kabzeel, el sie mwet mweun pwengpeng, ac el oru ma
watwen pus. Sie pacl ah el uniya mwet mweun na ku
luo lun mwet Moab. Oayapa sie len ma yohk snow ah,
el tufoki nu in luf se ac uniya lion soko. **23** El oayapa
uniya mukul Egypt se — sie mwet yohk pisa ac fit itkosr
tafu fulatal, ac el sruokya osra na lulap soko. Benaiah
el lainul ke sikal soko. El tulakunla osra soko liki poun
mwet Egypt sac, ac sang unilya. **24** Pa ingan kutu ma
watwen Benaiah el oru, su sie sin “Mwet Tolngoul” ah.
25 El pisrla inmasrlon “Mwet Tolngoul” ah, tusruktu el
tia pwengpeng oana “Mwet Tolu” ah. Na David el sang
tuh Benaiah elan mwet kol fin mwet mweun karinginyal
sifacna. **26** Pa inge inen mwet saya su pisrla ke mweun
uh: Asahel, tamulel lal Joab Elhanan wen natul Dodo,
mwet Bethlehem **27** Shammoth mwet Harod Helez mwet
Pelet **28** Ira wen natul Ikkesh, mwet Tekoa Abiezer mwet
Anathoth **29** Sibbecai mwet Hushah Ilai mwet Ahoh
30 Maharai mwet Netophah Heled wen natul Baanah,
mwet Netophah **31** Ithai wen natul Ribai, mwet Gibeah
in sruf lal Benjamin Benaiah mwet Pirathon **32** Hurai,
su muta infahlfal apkuran nu Gaash Abiel mwet Arbah
33 Azmaveth mwet Bahurum Eliahba mwet Shaalbon
34 Hashem mwet Gizon Jonathan wen natul Shagee,
mwet Harar **35** Ahiam wen natul Sachar, mwet Harar
Eliphal wen natul Ur **36** Hepher mwet Mecherah Ahijah
mwet Pelon **37** Hezro mwet Carmel Naarai wen natul
Ezbai **38** Joel tamulel lal Nathan Mibhar wen natul Hagri
39 Zelek mwet Ammon Naharai mwet Beeroth, su utuk
mwe mweun lal Joab wen natul Zeruiah **40** Ira ac Gareb,
mwet Jattir **41** Uriah mwet Hit Zabad wen natul Ahlai **42**
Adina wen natul Shiza (sie mwet fulat ke sruf lal Reuben,
ac oasr mwet mweun tolngoul welul) **43** Hanan wen
natul Maacah Joshaphat mwet Mithan **44** Uzzia mwet
Ashterah Shamma ac Jeiel, wen natul Hotham mwet
Aroer **45** Jediael ac Joha, wen natul Shimri mwet Tiz **46**
Eliel mwet Mahavah Jeribai ac Joshaviah, wen natul
Elnaam Ithmah mwet Moab **47** Eliel, Obed, ac Jaasiel,
mwet Zobah

12 David el muta Ziklag, acn el tuh som nu we ke el
kakaingkunul Tokosra Saul. Pus mwet mweun fas
ac oaru elos tuh welulang in pacl sac. **2** Mwet ingan
ma ke sruf lal Benjamin, sruf pac lal Saul. Elos fin pisr,
ku orekmakin fuht natulos, elos ku in orekmakin paolos
kewa, layot ac lasa. **3** Captain lun u se inge pa Ahiezer
ac Joash, wen luo natul Shemaah, mwet Gibeah. Inen
mwet mweun wialos pa inge: Jeziel ac Pelet, wen luo
natul Azmaveth Beracah ac Jehu, mwet Anathoth **4**
Ishmaiah mwet Gibeon, sie mwet mweun pwengpeng
su sie sin mwet kol lun “Mwet Tolngoul” Jeremiah,
Jahaziel, Johannan, ac Jozabad, mwet Gederah **5**
Eluzai, Jerimoth, Bealiah, Shemariah, ac Shephatiah,
mwet Hariph **6** Elkanah, Isshiah, Azarel, Joezer, ac
Jashobeam, mwet Korah **7** Joelah ac Zebadiah, wen
natul Jeroham mwet Gedor **8** Pa inge inen mwet mweun
pwengpeng ac fas in sruf lal Gad su weang un mwet lal
David ke el tuh muta ke pot se yen mwesis ah. Elos
arulana etu orekmakin mwe loeyuk ac osra. Ngetnget
lalos sulallal oana mutun lion, ac elos irpit oana deer
fineol uh. **9** Pa inge takin wal lalos: Ezer pa emeet,
Obadiah akluo, Eliab aktolu, **10** Mishmannah akakosr,
Jeremiah aklimekosr, **11** Attai akonkosr, Eliel akitkosr,
12 Johanan akoalkosr, Elzabad akeu, **13** Jeremiah
aksingoul, ac Machbannai aksingoul sie. **14** Kutu sin
mwet in sruf lal Gad inge elos captain fulat fin tausin, ac
kutu elos mwet kol fin foko. **15** Ke malem se meet in yac
se ma Infacl Jordan tuh sronot lulap, mwet inge elos
fahsr sasla infacl ah, ac ukweak mwet nukewa su muta
ke infahlfal nu kutulap, oayapa infahlfal nu roto. **16** Sie
pacl ah sie u sin mwet Benjamin ac mwet Judah elos
fahla nu ke pot se David el muta we. **17** David el som in
sonolos ac el fahk nu selos, “Kowos fin tuku ke misla tuh
kowos in kasreyu, nga engan in paing kowos. Fahsru,
wikutyang! A kowos fin nunku in tukakinyuyak nu sin
mwet lokoalok luk, sruhk wangin ma nga oru koluk nu
suwos, God lun papa tumasr El etu, ac El ac fah sot
kaiyuk nu suwos.” **18** Na ngun lun God tuku ke ku nu
fin sie selos, Amasai, su tok el pa captain lun “Mwet
Tolngoul” ah, ac el fahk ke pusra lulap, “David, wen
natul Jesse, kut mwet lom! Insewowo nu sum ac nu
selos nukewa su kasrekom! God El wi kom lac.” David el
paingulos ac eisalos tuh elos in captain lun un mwet
mweun lal. **19** Kutu mwet mweun in sruf lal Manasseh
elos tuh welulang David ke pacl se el wi mwet Philistia
som in mweunel Tokosra Saul. Tusruktu David el tuh
tiana kasru mwet Philistia in pacl sac, ke sripen tokosra
lalos elos sensen mu David el ac tuh forla welul Saul
lainulos, oru elos folokunulla David nu Ziklag. **20** Pa inge
inen mwet mweun lun Manasseh su welulang David
ke pacl el folok ah: Adnah, Jozabad, Jediael, Michael,
Jozabad, Elihu, ac Zillethai. Kais sie mwet inge elos tuh
captain fin mwet mweun sie tausin in acn Manasseh. **21**
Elos kulansupwal David ac kol mwet mweun lal, mweyen
elos nukewa mwet na fas ke mweun. Tok, elos captain
lun un mwet mweun lun Israel nufon. **22** Apkuran in len
nukewa oasr mwet sasu welulang David, pwanang un
mwet mweun lal ah sa na in kui ac arulana yohk. **23** Ke
David el tuh muta Hebron, mwet mweun puspis elos tuku
weang un mwet mweun lal in kasrel tuh elan aolulla Saul
ac tokosra, oana ma LEUM GOD El tuh wulela kac. **24**
Pisen mwet Judah ma utuk mwe loang ac osra pa mwet
onkosr tausin oalfoko. **25** Pisen mwet Simeon su akola
nu ke mweun pa mwet itkosr tausin siofok. **26** Pisen

mwet Levi pa mwet akosr tausin onfoko: **27** mwet lal
Jehoiada in fwil lal Aaron, oasr mwet tolu tausin itfoko,
28 mwet in sou lal Zadok, su sie mwet fusr pulaik, oasr
mwet kol longoul luo. **29** Pisen mwet Benjamin (sruf
lal Saul sifacna) pa mwet tolu tausin — pusiyen mwet
Benjamin elos tuh welul na Saul. **30** Pisen mwet Ephraim
pa mwet longoul tausin oalfoko su pwengpeng in sou
lalos sifacna. **31** Pisen mwet in Tafun Manasseh Roto
pa mwet singoul oalkosr tausin su sulosolla in som ac
akleumyal David. **32** Pisen mwet Issachar pa mwet kol
luofoko, weang pac mwet lalos uh. (Mwet inge kewa etu
ma fal mwet Israel in oru, oayapa ke pacl fal in mukuikui
kac). **33** Pisen mwet Zebulun pa mwet lumngaul tausin
su alken ke orekma ac arulana pwaye insialos, oayapa
elos etu orekmakinyen mwe mweun nukewa. **34** Pisen
mwet Naphtali pa sie tausin mwet kol, weang pac mwet
tolngoul itkosr tausin su utuk mwe loeyuk ac osra. **35**
Pisen mwet Dan pa mwet longoul oalkosr tausin onfoko
su akpah tari nu ke mweun. **36** Pisen mwet Asher pa
mwet angngaul tausin su akola nu ke mweun. **37** Pisen
mwet Reuben ac Gad ac Tafun Manasseh Kutulap, (sruf
inge kewa muta kutulap in Infacl Jordan) oasr mwet
siofok longoul tausin, ac elos nukewa pahla ke utuk kain
in mwe mweun nukewa. **38** Mwet mweun inge nukewa
elos akola nu ke mweun ke elos som nu Hebron ke sripa
sifanna: in akleumyal David tuh elan tokosra fin Israel
nufon. Ac mwet Israel nukewa wialos insese pac nu kac.
39 Mwet mweun inge elos muta yorol David ke lusen len
tolu, ac elos mongo ac nim ma mwet Israel wialos tuh
akoo nu selos. **40** Finne mwet su muta loesla nu epang
— oana mwet in sruf lun Issachar, Zebulun, ac Naphtali
— elos utuk mwe mongo fin donkey, camel, miul, ac cow
natulos. Pukanten flao, fig, tun in raisin, wain, ac oil in
olive. Elos usla pac cow ac sheep, elos in uniya mwe
mongo pac. Ma inge nukewa mwe akkalemye lupan
engan lun mwet Israel yen nukewa.

13 Tokosra David el pwapa yurin captain lun un mwet
mweun lal — elos su kol fin tausin ac elos su kol
fin foko. **2** Na el fahkak nu sin mwet Israel nukewa, “Fin
wo suwos, ac fin ou lungse lun LEUM GOD lasr, lela kut
in sulkakinelik nu sin mwet nukewa wiasr, ac nu sin mwet
tol ac mwet Levi in acn elos muta we, tuh elos in toeni
yorosr in acn se inge. **3** Na kut fah som ac folokonma
Tuptup in Wuleang lun God lasr, ma kut tuh pilesrala ke
pacl Saul el tokosra ah.” **4** Mwet uh elos insewowo ac
insese nu ke nunak se inge. **5** Ouinge David el eisani
mwet nukewa in Israel, mutawauk in acn eir ke masrol
nu Egypt, fahla nwe ke sun Innek In Utyak Nu Hamath
nu epang, tuh elos in use Tuptup in Wuleang liki acn
Kiriath Jearim nu Jerusalem. **6** Na David ac mwet uh
som nu ke siti Baalah (su pangpang pac Kiriath Jearim)
in facl Judah, tuh elos in eisla Tuptup in Wuleang lun
God, su Inen LEUM GOD simla oan kac, ac tron lal oan
fin posohksok lun cherub lukwa ah. **7** Elos eisla Tuptup
in Wuleang liki lohm sel Abinadab ac filiya fin soko mwe
wiwa sasu. Uzzah ac Ahio pa us mwe wiwa soko uh. **8**
Ke pacl se inge David ac mwet nukewa elos onsrosro
ke kuiyalos nufon in akfulatye God. Elos on ac srital ke
mwe on inge: harp, drum, cymbal, ac trumpet. **9** Ke
elos tuku sun nien kulkul wheat in acn Chidon, cow ma
ul mwe wiwa uh tukulkulyak, ac Uzzah el saplakla ac
sruokya Tuptup in Wuleang. **10** In kitin pacl ah, LEUM
GOD El mulat sel Uzzah, ac unilya ke sripen el kahlye
Tuptup sac. El misa insacn ye mutun God. **11** Ke ma
inge acn sac pangpang Perez Uzzah in pacl sac me.
David el arulana toasr lah LEUM GOD. El sang kaiyuk
nu sel Uzzah ke kasrkusrak. **12** Ke ma inge David el
sangeng sin God ac fahk, “Inge nga ac usla fuka Tuptup
in Wuleang tuh in wiyu?” **13** Ke ma inge David el tia
us Tuptup sac in welul nu Jerusalem, a el filiya in lohm
sin sie mwet pangpang Obed Edom, in siti Gath. **14**
Tuptup sac oanna we ke malem tolu, ac LEUM GOD El
akinsewowoye sou lal Obed Edom ac ma lal nukewa.

14 Tokosra Hiram lun acn Tyre el supwala un mwet
orekma nu yorol David. El sang sak cedar wi mwet
musa ac mwet tufahl eot, in musai sie lohm sin tokosra.
2 Ouinge David el akilen lah LEUM GOD El oakilya elan
tokosra lun Israel, ac oru tuh tokosrai lal in kapkapak ke
sripen Israel mwet lal. **3** In acn Jerusalem, David el sifil
payuk nu sin mutan pus, na puseni wen natul ac acn
natul. **4** Tulik inge isusla nu sel in Jerusalem: Shammua,
Shobab, Nathan, Solomon, **5** Ibhar, Elishua, Elpelet,
6 Nogah, Nepheg, Japhia, **7** Elishama, Beeliada, ac
Eliphelet. **8** Ke mwet Philistia elos lohng lah David el
tokosra fin facl Israel nufon, na un mwet mweun lalos
som in sruokilya. Na David ac mwet lal elos fahsr nu
yorolos in osun nu selos. **9** Mwet Philistia elos sun
Infahlfal Rephaim ac mutawauk in pisrala ma nukewa
we. **10** Ac David el siyuk sin God, “Ya nga in mweuni
mwet Philistia? Ya kom ac fah ase kutangla nu sik?”
LEUM GOD El topuk ac fahk, “Aok, fahla mweun! Nga ac
fah asot kutangla nu sum!” **11** Ke ma inge David el tuyak
mweun lainulos in acn Baal Perazim ac kutangulosla.
Ac el fahk, “God El orekmakinyu in kunauselik mwet
lokoalok luk, oana sronot se.” Ouinge acn sac pangpang
Baal Perazim. **12** Ke mwet Philistia elos kaing, elos sisla
ma sruloala lalos ac som, na David el sap in isisyak ma
inge. **13** Tia paht toko, mwet Philistia elos sifil folok nu
infahlfal sac ac mutawauk in sifil pisrapasr. **14** David el
sifilpa siyuk kasru sin God, ac God El topuk ac fahk,
“Nimet ut insacn ke kom ac mweunelos. Fahla nu layen
laco ac akola in mweunelos apkuran nu ke insak balsam
uh. **15** Ke pacl se kom lohng pusren un mwet fahsr
insroan sak uh, na kom tuyak mweun, mweyen nga
ac fahsr meet liki kowos in kutangla un mwet mweun
Philistia.” **16** David el oru oana ma LEUM GOD El sapkin,
pwanang el tuh ukweak mwet Philistia liki acn Gibeon

nwe ke sun acn Gezer. **17** Pweng kacl David fahsrelik
nu yen nukewa, ac LEUM GOD El oru tuh mutunfacl
nukewa in sangeng sel David.

15 David el musaela kutu lohm in Siti sel David tuh
in lohm sel sifacna. El oayapa akoo sie acn nu ke
Tuptup in Wuleang lun God, ac el tulokunak sie lohm
nuknuk nu kac. **2** Na David el fahk, "Mwet Levi mukena
pa fal in us Tuptup in Wuleang, mweyen elos pa sulosolla
sin LEUM GOD tuh elos in us, ac in kulansap nu sel nwe
tok." **3** Ouinge David el pangoneni mwet Israel nukewa
nu Jerusalem, tuh elos in use Tuptup in Wuleang nu ke
acn se el akoela nu kac. **4** Tukun ma inge David el sapla
nu sin mwet in fwil natul Aaron ac mwet Levi. **5** Ke sou
lulap lal Kohath in sruf lun mwet Levi, Uriel el mwet kol,
ac mwet siofok longoul in sou lal welul. **6** Sin sou lal
Merari, Asaiah el mwet kol, ac mwet luofoko longoul in
sou lal welul. **7** Sin sou lal Gershon, Joel el mwet kol,
ac mwet siofok tolngoul in sou lal welul. **8** Sin sou lal
Elizaphan, Shemaiah el mwet kol, ac mwet luofoko in
sou lal welul. **9** Sin sou lal Hebron, Eliel el mwet kol, ac
mwet oalngoul in sou lal welul. **10** Sin sou lal Uzziel,
Amminadab el mwet kol, ac mwet siofok singoul luo
in sou lal welul. **11** David el solani mwet tol Zadok ac
Abiathar, ac mwet Levi onkosr inge: Uriel, Asaiah, Joel,
Shemaiah, Eliel, ac Amminadab. **12** El fahk nu sin mwet
Levi, "Kowos pa mwet kol lun sou lulap lun mwet Levi.
Kowos in aknasnasye kowos oayapa mwet Levi wiowos,
tuh kowos in ku in use Tuptup in Wuleang lun LEUM
GOD lun Israel nu in acn se nga akoela nu kac. **13** Ke
sripen kowos wangin ke pacl se meet ma kut tuh srike in
use, na pa LEUM GOD lasr El tuh kai kut mweyen kut
tuh tia oru akfulat su fal in orek nu sel." **14** Na mwet tol
ac mwet Levi elos aknasnasyalos tuh elos in mau ku in
moklema Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD lun Israel.
15 Mwet Levi elos us Tuptup uh finpisalos ke srenenu,
in oana ke LEUM GOD El tuh sapkin nu sel Moses.
16 David el sap mwet kol lun mwet Levi in sulela kutu
mwet lalos in on, ac kutu in srital ke harp ac cymbal, in
fahkak pusren engan lulap. **17** Ouinge mwet Levi elos
sulela mwet inge liki sou lun mwet on: Heman wen natul
Joel, oayapa sie mukul in sou lal, su Asaph wen natul
Berechiah; ac Ethan wen natul Kushaiah, su ma wialos
ke sou lal Merari; **18** na mukul wialtal in fwil se akluo:
Zechariah, Jaaziel, Shemiramoth, Jehiel, Unni, Eliab,
Benaiah, Maaseiah, Mattithiah, Eliphelehu, Mikneiah, ac
mwet luo su liyaung mutunpot: Obed Edom ac Jeiel.
19 Mwet in srital ke cymbal orek ke bronze pa Heman,
Asaph, ac Ethan. **20** Mwet in srital ke harp ma fulat
pusra uh pa Zechariah, Jaaziel, Shemiramoth, Jehiel,
Unni, Eliab, Maaseiah ac Benaiah. **21** Mwet inge pa
srital ke harp ma toasr pusra uh: Mattithiah, Eliphelehu,
Mikneiah, Obed Edom, Jeiel, ac Azaziah. **22** Elos sulella
Chenaniah in kol mwet on inge nukewa lun mwet Levi,
mweyen yohk etu lal ke on. **23** Mwet in taran Tuptup
in Wuleang pa Berechiah, Elkanah, **24** Obed Edom,
ac Jehiah. Mwet in fahsr meet liki Tuptup uh ac ukya
mwe ukuk pa mwet tol inge: Shebaniah, Joshaphat,
Nethanel, Amasai, Zechariah, Benaiah, ac Eliezer. **25**
Tokosra David, ac mwet kol lun mwet Israel, ac captain
lun un mwet mweun, elos tukeni som in use Tuptup in
Wuleang lun LEUM GOD liki lohm sel Obed Edom, ac
elos engan ma lulap. **26** Elos kisakin cow mukul itkosr
ac sheep mukul itkosr mwe akpwayeye lah God El ac
fah kasru mwet Levi su us Tuptup in Wuleang. **27** David
el nukum sie nuknuk loeloes orek ke linen wowo. Mwet
on nukewa, ac Chenaniah su mwet kol lalos, oayapa
mwet Levi su us Tuptup uh, elos nukewa nukum nuknuk
linen oana David. David el oayapa nukum sie ephod lun
mwet tol orekla ke linen. **28** Na mwet Israel nukewa elos
welulos fahsr ac usak Tuptup in Wuleang nu Jerusalem
ke pusren engan ac sasa, oayapa pusren mwe ukuk,
trumpet, cymbal, ac harp. **29** Ke Tuptup sac utyak nu in
siti uh, na Michal, acn natul Saul, el ngetla liki winto uh
ac liyal Tokosra David ke el tacn ac onsrosro ke engan
lulap, na Michal el arulana toasr sel kac.

16 Elos usla Tuptup in Wuleang nu in lohm nuknuk se
David el akoela nu kac, ac elos filiya loac. Na elos
orek kisa ac mwe kisa in akinsewowo nu sin God. **2**
Tukun David el orek kisa tari, el akinsewowoye mwet uh
Inen LEUM GOD, **3** ac el kitalik mwe mongo nu selos
nukewa. El sang nu sin kais sie mukul ac mutan in Israel
kais soko lof in bread, ipin ikwa manman se, ac kutu
raisin. **4** David el sulela kutu mwet in sruf lal Levi tuh
elos in kol alu lalos nu sin LEUM GOD lun Israel, ac
elos on ac kaksakunul ye mutun Tuptup in Wuleang. **5**
Asaph pa sulosolla tuh elan mwet kol, ac Zechariah el
mwet kasru lal. Jeiel, Shemiramoth, Jehiel, Mattithiah,
Eliab, Benaiah, Obed Edom, ac Jeiel pa ac srital ke harp.
Asaph pa srital ke cymbal, **6** ac ma kunen mwet tol luo,
Benaiah ac Jahaziel, in uk mwe ukuk ye mutun Tuptup
in Wuleang ke len nukewa. **7** Pa inge pacl se emeet
David el sang kunokon se inge nu sel Asaph ac mwet
Levi wial, tuh in elos pa on ac kaksakin LEUM GOD. **8**
Sang kulo nu sin LEUM GOD, ac fahkak fulat lal; Fahkak
orekma lal nu sin mutanfahl uh. **9** On ac kaksakin LEUM
GOD; Fahkak orekma wolana ma El orala. **10** Kut in
engan lah kut ma lal; Lela mwet nukewa su alu nu sel
in arulana engan! **11** Ngetak nu sin LEUM GOD tuh
Elan kasrekowos, Alu nu sel pacl e nukewa. **12** Esam
orekma sakirik El orala, Mwenmen lal ac nununku lal su
El fahkla. **13** Kowos fwil natul Jacob, mwet kulansap lal,
Tulik nutin Israel, su God El sulela. **14** LEUM GOD El
God lasr; Ma sap lal ma nu sin faclu nufon. **15** Nikmet
mulkunla wuleang lun God, Su El orala tuh in oan ma
pahtpat, **16** Wuleang su El oakiya inmasrlol ac Abraham,
Aok, wulela lal nu sel Isaac. **17** LEUM GOD El orala sie

wulela yorol Jacob, Sie wulela su fah oan ma pahtpat.
18 El fahk, “Nga ac fah asot facl Canaan nu sum. Ac fah
mwe usru lom sifacna.” **19** Mwet lun God elos mwet pu,
Elos tuh mwetsac in facl Canaan. **20** Elos forfor liki sie
mutunfacl nu ke sie pac mutunfacl, Liki sie tokosrai nu ke
sie pacna tokosrai. **21** Tuh God El tia lela kutena mwet
in akkeokyalos; El karingnalos ke El kai tokosra saya
ac fahk, **22** “Nik kowos aklokoalokye mwet kulansap
sulosolla luk; Nik kowos kalyei mwet palu luk.” **23** On nu
sin LEUM GOD, kowos mwet faclu nufon! Fahkak pweng
wo ke len nukewa lah El molikutla. **24** Fahkak wolana
lal nu sin mutanfahl uh, Fahkak orekma ku lal nu sin
mwet nukewa. **25** LEUM GOD El fulat, ac fal in arulana
kaksakinyuk El; Lela in akfulatyeyuk El yohk liki god
nukewa. **26** Tuh god lun mutunfacl saya kewa elos ma
sruloala na, A LEUM GOD El orala kusrao. **27** Wolana
ac sunak apnulla, Ku ac insewowo nwakla Tempul lal. **28**
Mwet nukewa fin faclu, kowos in kaksakin LEUM GOD,
Kaksakin wolana lal ac ku lal. **29** Kaksakin Ine wolana lun
LEUM GOD; Fahsru nu in Tempul lal ac use mwe sang
lowos nu sel. Epasr ye mutun El su Mutal ke El sikyak;
30 Rarrar ye mutal, kowos faclu nufon! Faclu oakwuki
ku, ac tia ku in mokleyuk. **31** Kusrao ac faclu, kowos in
enganak! Fahkak nu sin mutanfahl uh lah LEUM GOD El
tokosra. **32** Meoa ac ma nukewa loac in ngirngir; Lela
inima uh ac ma nukewa we in enganak! **33** Sak insak uh
elos fah sasa ke engan Ke LEUM GOD El ac tuku in
leumi faclu. **34** Sang kulo nu sin LEUM GOD, mweyen El
wo; Lungse lal oan ma pahtpat. **35** Kowos in fahk nu sel,
“O God, Mwet Lango lasr, molikutla; Uskuteni nu sie, ac
molikutla liki mutunfacl saya, Tuh kut fah ku in sang kulo
Ac kaksakin Ine mutal lom.” **36** Kaksakin LEUM GOD,
God lun Israel! Kaksakunul inge ac nu tok ma pahtpat!
Na mwet nukewa elos fahk, “Amen,” ac elos kaksakin
LEUM GOD. **37** Tokosra David el sang tuh in ma kunal
Asaph ac mwet Levi wial ah tuh elos in liyaung alu in
acn se ma Tuptup in Wuleang oan we. Na elos in oru
orekma lalos we ke len nukewa nwe tok. **38** Obed Edom
wen natul Jeduthun, ac mwet onngoul oalkosr in sou lal
pa mwet kasru lalos. Ma kunen Hosah ac Obed Edom in
topang ke mutunpot. **39** Tusruktu ma kunen mwet tol
Zadok ac mwet tol wial, in karingin alu nu sin LEUM
GOD ke nien alu in acn Gibeon. **40** Ke lotutang ac eku
nukewa, elos oru mwe kisa firir fin loang uh, fal nu ke
ma simusla in Ma Sap su LEUM GOD El tuh sang nu
sin Israel. **41** Sayen mwet tol inge, Heman ac Jeduthun
oelulos, ac oayapa kutu pac mwet su sulosolla tuh elos
in on in kaksakin LEUM GOD ke sripen lungse lal su
oan ma pahtpat. **42** Ma kunen Heman ac Jeduthun in
karinganang trumpet ac cymbal ac oayapa mwe on saya
ma orekmakinyuk ke pacl on in kaksak inge orek uh. Ma
kunen mwet in sou lal Jeduthun in topang ke mutunpot
uh. **43** Na mwet nukewa folokla nu acn selos, ac David
el folokla pac nu acn sel nu yurin sou lal.

17 Inge Tokosra David el muta okak in lohm sin
tokosra. Sie len ah el sapla nu sel Nathan mwet
palu, ac fahk, “Inge nga muta in sie lohm orekla ke
sak cedar, a Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD oan in
lohm nuknuk se!” **2** Ac Nathan el fahk, “Oru ma nukewa
ma kom nunku an, mweyen God El wi kom.” **3** Tusruk
in fong sac, God El fahk nu sel Nathan, **4** “Fahla ac
fahk nu sel David mwet kulansap luk, lah nga fahk, ‘Tia
kom pa mwet se ac musai sie tempul nu sik ngan muta
loac. **5** Oe ke pacl se nga tuh molela mwet Israel liki
inpoun mwet Egypt ah nwe misenge nga soenna muta
in sie tempul. Pacl nukewa nga muta in lohm nuknuk
ac mukuiwot mukuime, acn nu ke acn. **6** In fufahsryesr
luk nukewa yurin mwet Israel, wanginna pacl nga tuh
siyuk sin mwet kol su nga sulela ah, lah efu ku elos tia
musaela sie tempul ma orek ke sak cedar ah sik.’ **7**
“Ke ma inge, fahk nu sel David mwet kulansap luk, lah
nga, LEUM GOD Kulana fahk nu sel, ‘Nga eiskomla liki
liyaung sheep inimae, ac oru tuh kom in leum fin mwet
luk, mwet Israel. **8** Nga tuh wi kom yen nukewa kom
fahla nu we, ac nga tuh kutangla mwet lokoalok lom
nukewa ye motom. Nga fah oru kom in pwengpeng oana
mwet kol fulatlana fin faclu. **9** Nga tuh sulela sie acn nu
sin mwet luk mwet Israel, ac oakelosi we tuh elos in ku
in muta ke acn selos sifacna, ac tia sifil aklokoalokyeyuk.
Mwet koluk fah tia sifil akkeokyalos oana meet **10** ke
pacl lun mwet nununku ah me, su nga tuh pakiya tuh
elos in kol mwet luk, mwet Israel. Nga wulela nu sum
lah nga ac karingin kom liki mwet lokoalok lom nukewa,
oayapa nga fah oru in oasr tulik nutum. **11** Ke kom ac
misa ac pukpuki yurin mwet matu lom, nga ac oru sie sin
wen nutum in tokosra, ac nga ac fah liyaung tokosrai lal
in ku. **12** El pa mwet se su ac musai sie tempul nu sik, ac
nga ac fah oru fita lal in leum ma pahtpat. **13** Nga ac fah
papa tumal ac el fah wen nutik. Nga ac fah tia tulokinya
kasru luk nu sel oana nga tuh oru nu sel Saul, su nga
sisella tuh kom in tokosrala. **14** Nga ac fah fililya tuh elan
kol mwet luk ac tokosrai luk ma pahtpat. Ac fah wangin
saflaiyen tokosrai lal nwe tok.’” **15** Nathan el fahkang nu
sel David ma nukewa ma God El akkalemye nu sel. **16**
Na Tokosra David el som nu in Lohm Nuknuk Mutal sin
LEUM GOD, ac el muta nu ten ac pre, “O LEUM GOD,
nga ac sou luk kupansuwol in eis ma nukewa ma kom
oru tari nu sik. **17** Ac inge, LEUM GOD, kom sifilpa oru
yohk liki: kom orek wulela tari ke tulik nutik nwe ke yac
yac fahsru, ac kom sifacna oru nu sik oana ngan sie
mwet fulat. **18** Mea pac nga ku in fahk nu sum! Kom
arulana eteyu, a kom akfulatyeyu, mwet kulansap lom.
19 Ma inge nukewa orek ke sripen lungse lom ac oakwuk
lom, tuh kom in akkalemye nu sik ke ouiyen fulat luk
tok. **20** LEUM GOD, wangin sie oana kom. Kut nuna etu
oemeet me lah kom mukefanna pa God. **21** Wangin pac
sie mutunfacl fin faclu oana Israel, su kom molelosla liki
kohs lalos tuh elos in mwet lom sifacna. Ma usrnguk ac

wolana su kom oru nu selos, oru tuh Inem in pwengpeng
fin faclu nufon. Kom tuh molela mwet lom liki facl Egypt,
ac lusak mutunfacl saya ke mwet lom elos fahsr nu meet.
22 Kom oru tuh mwet Israel in mwet lom ma pahtpat, ac
kom, LEUM GOD, pa God lalos. 23 “Ac inge, LEUM
GOD, oru tuh wuleang se su kom wulela keik ac ke tulik
nutik in akpwayeyuk nwe tok, ac oru oana ma kom fahk
mu kom ac oru. 24 Pweng keim ac fah arulana yohk, ac
mwet uh ac fah fahk nwe tok, ‘LEUM GOD Kulana, El
God lun Israel.’ Ac kom fah karinganang tuh fita luk in
leum in fwil nukewa. 25 Nga pulaik in pre nu sum ouinge,
O God luk, mweyen kom akkalemye ma inge nukewa nu
sik, mwet kulansap lom, ac kom fahk pac nu sik lah kom
ac oru fwil nutik nukewa in tokosra. 26 Kom, O LEUM
GOD, kom pa God, ac kom orala wuleang wolana se
inge nu sik. 27 Nga siyuk sum tuh kom in akinsewowoye
fwil nutik, tuh elos in engankin lungkulang lom pacl e
nukewa. O LEUM GOD, kom akinsewowoyalos tari, ac
mwe insewowo lom ac fah oan faclos nwe tok.”

18 In kutu pacl tok, Tokosra David el sifilpa mweuni
mwet Philistia ac kutangulosla. El eisla selos siti
Gath wi inkul ma oan raunela. 2 El oayapa kutangla
mwet Moab, ac elos mutawauk in orekma nu sel ac sang
takma nu sel. 3 Toko, David el mweun lainul Hadadezer,
tokosra lun Zobah in Syria. El mweunul apkuran nu in
acn Hamath, mweyen Hadadezer el srike elan eisla acn
we, su oan tafunyen lucng ke Infacl Euphrates. 4 David
el sruokya sie tausin chariot, itkosr tausin mwet kasrusr
fin horse, ac longoul tausin sin mwet mweun su fahsrna.
El sruokya pisen horse fal nu ke chariot siofok, ac horse
nukewa saya el kunausla nialos. 5 Ke mwet Syria in
acn Damascus elos supwala un mwet mweun in kasrel
Tokosra Hadadezer, David el mweunelos ac uniya mwet
longoul luo tausin. 6 Na David el oakiya nien muta lun
mwet mweun lal fin acn Syria ac Damascus, ac mwet in
facl inge mutawauk in orekma nu sel David, ac sang
takma nu sel. LEUM GOD El oru tuh David elan eis
kutangla in acn nukewa. 7 David el eisla mwe loang
gold liki poun mwet mweun fulat lal Hadadezer, ac el us
ma inge nu Jerusalem. 8 El oayapa eisla ma puspis
ma orekla ke osra bronze liki acn Tibhath ac Kun, su
siti lal Hadadezer. (Tok Solomon el orekmakin bronze
inge in orala sie nien kof lulap, oayapa sru ac kufwen
mwe orekma lun Tempul.) 9 Tokosra Toi lun Hamath el
lohng lah David el kutangla mwet mweun nukewa lal
Hadadezer. 10 Ouinge el supwalla Joram, wen natul, in
paingul Tokosra David ac kaksakunul ke kutangla lal facl
Hadadezer, su Toi el tuh lain pacl puspis. Joram el us
mwe lung nu sel David ma orekla ke gold, silver ac osra
bronze. 11 David el srela ma inge tuh in orekmakinyuk
ke pacl in alu mukena, weang pac gold ac silver ma el
tuh sruokya liki mutunfacl el kutangla inge: Edom, Moab,
Ammon, Philistia, ac Amalek. 12 Abishai, su nina kial
pa Zeruiah, el kutangla mwet Edom ke sie mweun in
Infahlfal Sohl, ac el uniya mwet singoul oalkosr tausin.
13 El oakiya un mwet mweun lal fin acn Edom nufon,
ac mwet we elos mutawauk in orekma nu sel Tokosra
David. LEUM GOD El oru tuh David elan eis kutangla in
acn nukewa. 14 David el leum fin acn Israel nufon, ac el
arulana karinganang tuh ma orek nu sin mwet lal in fahsr
fal ac suwohs pacl nukewa. 15 Joab, tamulel lal Abishai,
pa captain lun un mwet mweun. Jehoshaphat, wen natul
Ahilud, pa karinganang ma simla. 16 Zadok wen natul
Ahitub, ac Ahimelech wen natul Abiathar, elos mwet
tol. Seraiah el mwet sim inkul lun tokosra. 17 Benaiah
wen natul Jehoiada, pa kol mwet mweun karinginyal
tokosra. Wen natul Tokosra David elos muta ke wal fulat
inmasrlon mwet pwapa fulat lal.

19 Kutu pacl tok, Tokosra Nahash lun Ammon el misa,
ac Hanun wen natul, el tokosrala. 2 Tokosra David
el fahk, “Nga enenu in akkalemye nunak in kawuk pwaye
luk nu sel Hanun, oana ke Nahash papa tumal, el tuh
oru nu sik.” Ouinge David el supwala mwet utuk kas
in fahkak nunak in pakomuta lal ke misa papa tumal
ah. Ke elos sun acn Ammon, ac utyak nu yorol Tokosra
Hanun, 3 mwet kol lun mwet Ammon elos fahk nu sin
tokosra, “Ku kom nunku mu David el akfulatye papa
tomom, pa sis el supwama mwet inge in fahkak kas in
pakomuta lal nu sum? Sutuu na sutuu! El supwalosme in
tuh tuni siti uh, elan mau ku in eisla sesr!” 4 Hanun el
sruokya mwet utuk kas lal David, ac resaela alut lalos,
ac wotela nuknuk lalos ah ke finyepalos, ac supwalosla.
5 Elos arulana mwekin in folokla nu yen selos. Ke David
el lohng ke ma sikyak ah, el sapla nu yorolos tuh elos
in mutana Jericho ac tia foloko nwe ke alut lalos ah
kapak. 6 Tokosra Hanun ac mwet Ammon elos akilen
lah elos sifacna oru tuh David elan mwet lokoalok lac
lalos. Ke ma inge elos sang apkuran in oalngoul tausin
paun in silver nu sin mwet in acn Mesopotamia Lucng,
oayapa mwet Maacah ac Zobah in acn Syria, tuh elos
in moli chariot ac mwet in utuk chariot. 7 Oasr chariot
tolngoul luo tausin elos srukak, ac mwet mweun lal
Tokosra Maacah elos tuku ac tulokunak nien aktuktuk
lalos apkuran nu Medeba. Mwet Ammon elos wi pac
tuku liki siti nukewa selos, ac elos akola in mweun. 8 Ke
David el lohng ma sikyak inge, el supwalla Joab ac mwet
mweun lal nukewa. 9 Mwet Ammon elos fahsr som nu ke
nien utyak nu Rabbah, siti fulat lalos, ac tu na akola we.
Na tokosra su tuku in welulos ke mweun, elos som nu
yen turangang ac akola pac we. 10 Joab el liye tuh mwet
lokoalok lalos ac mweunelos meet ah me ac tokolos me.
Ouinge el sulela mwet ma wo emeet ke mweun sin mwet
Israel, ac oakelosi in lain mwet Syria. 11 Na el sang
Abishai, tamulel lal, in kol mwet mweun lula nukewa, ac
Abishai el oakelosi in lain mwet Ammon. 12 Joab el fahk
nu sel, “Kom fin liye tuh mwet Syria ac kutangyula, na
kom tuku kasreyu, ac nga fin liye tuh mwet Ammon ac

kutangkomla, na nga ac fahsrot kasrekom. **13** Kom in
ku ac pulaik! Lela kut in sang kuiyasr nufon in mweun
ke mwet lasr ac ke siti nukewa lun God lasr. Finsrak
tuh in fahsr ou ma lungse lun LEUM GOD!" **14** Joab ac
mwet lal fahsryak nu meet in mweun, ac mwet Syria
elos kaing. **15** Ke mwet Ammon elos liye lah mwet Syria
kaing, na elos kaingkunul Abishai, ac foloki nu in siti
uh. Na Joab el folokla nu Jerusalem. **16** Mwet Syria
elos akilen lah mwet Israel elos kutangulosla, na elos
use un mwet mweun Syria su muta layen kutulap in
Infacl Euphrates, ac eisalosyang nu inpaol Shobach,
captain lun un mwet mweun lal Tokosra Hadadezer lun
Zobah. **17** Ke David el lohngak ma inge, el orani mwet
mweun lun Israel ac tupalla Infacl Jordan, ac oakelosi
in lain mwet Syria. Mweun uh srola, **18** na mwet Israel
elos ukwauk mwet mweun Syria. David ac mwet lal
ah uniya mwet itkosr tausin su kasrusr ke chariot, ac
angngaul tausin mwet kasrusr fin horse. Elos oayapa
unilya Shobach, captain lun mwet mweun Syria ah. **19**
Ke tokosra kewa su orekma nu sel Hadadezer elos
akilen lah kutangyukla elos sin mwet Israel, na elos orek
misla yorol David, ac mutawauk in orekma nu sel. Mwet
Syria elos tia sifil lungse kasru mwet Ammon.

20 Yac tok ah, ke pacl sak uh mutawauk in srun tukun
pacl in mihsrisr, ac tokosra uh wacna som mweun,
Joab el us un mwet mweun ac som nu ke facl lun mwet
Ammon. A Tokosra David el mutana Jerusalem. Na elos
kuhlusya ac sruokya siti Rabbah, ac kunausla acn we. **2**
Ma sruloala se lun mwet Ammon su pangpang Molech,
oasr tefuro gold se kac, paun itngoul limekosr toasriya.
Na oasr sie eot saok fin tefuro se inge, ac David el
eisla ac filiya fin tefuro lal sifacna. El oayapa usla ma
wap pukanten liki siti sac. **3** David el usla mwet in siti
sac, ac oru tuh elos in orekma ke tahta, mwe pukpuk
osra, ac tuhla. El oru ouinge nu sin mwet nukewa ma
el sruokya ke siti lun mwet Ammon. Na el ac mwet lal
folokla nu Jerusalem. **4** Tok, oasr pac mweun srola lain
mwet Philistia in acn Gezer. Ma se inge sikyak ke pacl
se Sibbecai, sie mwet Hushah, el unilya Sippai, mwet
na yohk pisa se, ac mwet Philistia elos kutangyukla. **5**
Na oasr pac sie mweun lain mwet Philistia, ac Elhanan
wen natul Jair, el unilya Lahmi, tamulel lal Goliath, mwet
Gath. Fungen osra natul Goliath a yohk oana sak ke
mwe otwot nuknuk. **6** Sie pac mweun an tuh orek in acn
Gath. Oasr mwet na yohk pisa se we ma oasr kufinpo
onkosr ke paol kewa ac kufinnia onkosr ke nial kewa.
Mwet se inge el ma in sou lun mwet yohk pisa emeet
ah. **7** El funmwet nu sin mwet Israel, as Jonathan wen
natul Shammah, tamulel lal David, el unilya. **8** Mwet tolu
inge su anwuki sel David ac mwet lal inge, elos ma nutin
mwet yohk pisa lun acn Gath.

21 Satan el tuh lungse elan aklokoalokye mwet Israel,
na pa el oru tuh David elan nunkeak elan oakla
pisen mwet uh. **2** David el sapkin nu sel Joab ac mwet
pwapa lal saya, "Kowos fahla ac sasla nu in facl Israel
nufon, mutawauk e epang me oatula safla eir, ac oakla
pisen mwet uh. Nga lungse etu lah elos mwet ekasr
nufon." **3** Na Joab el fahk, "Finsrak LEUM GOD Elan oru
tuh mwet Israel in puseni pacl siofok liki pisalos misenge!
Leum Fulat, elos nukewa mwet kulansap lom. Na efu
ku kom lungsum in oru ma se inge, ac sang mwatan
mutunfacl se inge nufon?" **4** Tusruktu, nunak lal tokosra
ku lukel Joab, pwanang Joab el illa ac fahsr sasla in
facl Israel nufon, na el folok nu Jerusalem. **5** El fahkak
nu sel Tokosra David pisen mukul nukewa ma fal in wi
mweun: oasr sie million siofok tausin mwet Israel, ac
mwet angfoko itngoul tausin mwet Judah. **6** Ke sripen
Joab el tiana insese nu ke sap se lal tokosra inge, el
tiana oakla mwet in sruf lal Levi ac Benjamin. **7** God El
tia insewowo ke ma orek inge, na pa El sang kai upa nu
fin mwet Israel. **8** Ac David el fahk nu sin God, "Nga
orala ma koluk na yohk se. Nunak munas, sisla koluk
luk. Ma na lalfon se pa nga orala." **9** Na LEUM GOD El
fahk nu sel Gad, mwet palu lal David, **10** "Fahla fahk nu
sel David lah nga fah sang nu sel ke mwe sulela tolu,
ac el enenu in sulela sie. Nga ac fah oru ma se ma el
ac sulela an." **11** Gad el som ac fahk nu sel David ma
LEUM GOD El fahk, na el siyuk sel, "Ma ya kac kom
lungse uh? **12** In oasr sracl fin facl sum ke yac tolu? Ku
kom in kaing liki un mwet mweun lun mwet lokoalok lom
ke malem tolu? Ku LEUM GOD Elan mweuni kom ke
cutlass natul ac supwama mas upa, ac sie lipufan in use
misa nu fin acn Israel nufon ke len tolu? Mea nga ac
fahk in topuk LEUM GOD?" **13** Na David el fahk nu sel
Gad, "Nga arulana fohsak ac nikinyula! Tusruktu nga tia
lungse ngan kalyeiyuk sin mwet uh. Lela in LEUM GOD
na pa orek kaiyuk nu sesr, tuh El pakoten." **14** Na LEUM
GOD El supwala mas na upa se nu fin mwet Israel,
ac mwet itngoul tausin selos misa. **15** Na El supwala
sie lipufan in kunausla acn Jerusalem, tusruktu El sifil
ekulla nunak lal ac fahk nu sin lipufan sac, "Tui! Tari fal!"
Lipufan sac el tuyak ke acn in kulkul wheat lal Araunah,
mwet Jebus. **16** David el liye lipufan sac ke el tu yen
engyeng uh ac el sruok cutlass natul inpaol ac akola in
kunausla acn Jerusalem. David ac mwet kol lun mwet
Israel elos nokomang nuknuk in eoksra, ac elos srimi
nwe ten ac mutalos pusral fin fohk uh. **17** Ac David el
pre ac fahk, "O God, nga pa oru ma koluk se inge. Nga
pa sapkin in oaoala mwet uh. Mea mwet inge orala?
LEUM GOD luk, fal kom in kaiyu ac sou luk, ac fuhlela
mwet lom inge." **18** Na lipufan lun LEUM GOD el fahk nu
sel Gad elan sapkin nu sel David tuh elan som ac etoak
sie loang in acn in kulkul wheat lal Araunah. **19** David el
akos sap lun LEUM GOD ac som, oana ma Gad el tuh
fahk nu sel. **20** Ke nien kulkul wheat ah, Araunah ac wen
akosr natul elos muta kulkul wheat. Ke elos liye lipufan
sac, wen ekasr ah kaing ac wikla. **21** Ke pacl se Araunah

el liyalak Tokosra David ke el fahsru ac apkuranme, el
som liki nien kulkul wheat uh, ac srimi nwe ten ac mutal
pusral infohk uh. 22 David el fahk nu sel, “Kukakunma
nien kulkul wheat lom uh, tuh nga in etoak sie loang
nu sin LEUM GOD, in tulokinya mas upa se orek inge.
Nga lungse molela nufon.” 23 Ac Araunah el fahk, “O
Tokosra, eis na lom ac orekmakin nu ke enenu lom. Cow
mukul pa inge, kom ku in orek mwe kisa firir kac fin
loang an, ac ipin sak ke acn in kulkul wheat uh ku in
orekmakinyuk mwe etong, oayapa wheat tuh in mwe
sang lom. Ma inge kewa nga sot nu sum.” 24 Tusruktu
tokosra el topuk, “Mo, nga ac moli nufon ma inge. Nga
ac tia kisakin nu sin LEUM GOD ma su ma lom, ma tuku
nu sik ke wangin molo.” 25 Na el sang ipin gold onfoko
nu sel Araunah, molin acn in kulkul wheat sac. 26 David
el etoak sie loang nu sin LEUM GOD we, ac kisakin mwe
kisa firir, ac mwe kisa in akinsewowo. El pre, ac LEUM
GOD El topuk pre lal, ac supweya e lucng me in akosak
mwe kisa fin loang uh. 27 LEUM GOD El fahk nu sin
lipufan sac tuh elan filiya cutlass natul ah, ac lipufan sac
akos. 28 Ke David el liye ma inge el akilen lah LEUM
GOD El topuk pre lal, na el oru mwe kisa lal fin loang uh
ke acn in kulkul wheat lal Araunah. 29 Lohm Nuknuk sin
LEUM GOD su Moses el tuh orala yen mwesis, oayapa
loang se mwe kisa uh orek fac, srakna oan ke nien alu
in acn Gibeon in pacl se inge. 30 Tusruktu David el tia
ku in som alu nu sin God we, mweyen el sangeng ke
cutlass se nutin lipufan lun LEUM GOD.

22 Ke ma inge David el fahk, “Pa inge acn se ma
Tempul lun LEUM GOD ac fah oan we. Pa inge
loang se su mwet Israel ac tufah oru mwe kisa lalos fac.”
2 Tokosra David el sap mwetsac nukewa su muta in facl
Israel in toeni, ac el sang orekma kunalos. Kutu selos
tufahl eot lulap in sang musai Tempul uh. 3 David el sap
in utuku osra lulap mwe orek osra in patput ac osra in
kapsreni polosak ke mutunpot, ac oayapa osra bronze
na lulap-wangin mwet ku in etu toasriya. 4 El sap mwet
Tyre ac mwet Sidon in use polosak cedar pukanten. 5 In
nunak lal David el nunku mu, “Tempul se su wen nutik
Solomon el ac musai inge enenu in arulana oasku ac
pwengpeng nu fin faclu nufon. Tuh inge el srakna fusr ac
supah ke orekma, na pa nga enenu in akoo kufwen mwe
orekma nukewa nu kac.” Ouinge David el akoela kufwen
sroasr puspis meet liki el misa. 6 El sapla solalma
Solomon, wen natul, ac sapkin nu sel tuh elan musai sie
tempul nu sin LEUM GOD lun Israel. 7 David el fahk
nu sel, “Wen nutik, nga tuh kena musaela sie tempul in
akfulatye LEUM GOD luk. 8 Tusruktu, LEUM GOD El
fahk nu sik lah pusle mwet nga uniya, ac pusle mweun
nga oru. Na ke sripen yokla srah nga aksororyela, God
El ac tia lela ngan musai sie tempul nu sel. 9 Tusruktu
El oru sie wulela nu sik ac fahk, ‘Ac fah oasr sie wen
nutum su ac fah leum ke pacl in misla, mweyen nga ac
fah akmisye inmasrlol ac mwet lokoalok lal. Inel ac fah
pangpang Solomon, mweyen in pacl el leum, nga ac fah
oru tuh mwet Israel in okak ac muta in misla. 10 El ac fah
musai sie tempul nu sik. El ac fah wen nutik, ac nga ac
fah papa tumal. Fwilin tulik natul ac fah tokosra fin mwet
Israel ma pahtpat.’” 11 Na David el sifilpa fahk, “Wen
nutik, lela tuh LEUM GOD lom in wi kom, ac finsrak in
pwaye wulela lal keim tuh kom in ku in musaela sie
tempul nu sel. 12 Oayapa lela tuh LEUM GOD lom Elan
asot etauk ac lalmwetmet nu sum, tuh kom fah ku in kol
mwet Israel fal nu ke ma sap lal. 13 Kom fin akos ma
sap nukewa ma LEUM GOD El sang nu sel Moses in kol
mwet Israel, na kom ac fah kapkapak in ma wo. Kom
in ku ac pulaik. Nikmet sangeng ke kutena ma. 14 Ac
funu nu ke Tempul uh, sahp sun akosr tausin tuhn in
gold oayapa apkuran angngaul tausin tuhn in silver nga
sifacna fosrngakin in sang musaela. Sayen ma ingan,
arulana pukanten osra bronze ac iron akoeyuk pac tari.
Nga orala pac in oasr sak ac eot, tuh kom fah enenu in
sifil sokak ma inge in weang pac. 15 Pukanten mwet
orekma lom. Oasr mwet in tufahl eot, ac mwet orekma
ke cement ac mwet sroasr, oayapa pus mwet usrnguk
ke kain in orekma nukewa 16 ke gold, silver, bronze, ac
iron. Inge kom in mutawauk ke orekma se inge, ac lela
tuh LEUM GOD Elan wi kom.” 17 David el sapkin nu sin
mwet kol nukewa in Israel tuh elos in kasrel Solomon.
18 El fahk mu, “LEUM GOD lowos El tuh wi kowos in
pacl e nukewa, ac El oru tuh in oasr misla yen nukewa
apunla facl suwos. El oru tuh nga in ku in kutangla mwet
nukewa su muta in acn inge meet, ac inge elos muta
ye pouwos ac ye poun LEUM GOD. 19 Inge kowos in
kulansupu LEUM GOD lowos ke insiowos kewa ac ke
ngunuwos kewa. Kowos in mutawauk musai Tempul an,
tuh kowos in ku in filiya Tuptup in Wuleang lun LEUM
GOD loac, oayapa ma mutal nukewa ma orekmakinyuk
ke pacl kowos alu nu sel.”

23 Ke David el matuoh el oru tuh Solomon, wen
natul, elan tokosra fin Israel. 2 Tokosra David el
pangoneni mwet kol nukewa lun mwet Israel, oayapa
mwet tol ac mwet Levi. 3 El oakla pisen mukul nukewa
sin mwet Levi su oasr ke yac tolngoulyak, ac sun mwet
tolngoul oalkosr tausin. 4 Na tokosra el sulela longoul
akosr tausin sin mwet inge in fosrngakin orekma lun
Tempul, ac onkosr tausin in karingin ma simusla nukewa,
oayapa nununku fohsak inmasrlon mwet uh, 5 akosr
tausin in mwet topang, ac akosr tausin in kaksakin
LEUM GOD ke mwe on ma tokosra el sang nu selos in
orekmakin nu ke sripa se inge. 6 Tokosra David el kitalik
mwet Levi nu ke u tolu, fal nu ke sou lulap inge: Gershon,
Kohath, ac Merari. 7 Oasr wen luo natul Gershon: elos
pa Ladan ac Shimei. 8 Oasr wen tolu natul Ladan: elos
pa Jehiel, Zetham, ac Joel, 9 ac elos sifen sou ke fwil
natul Ladan. (Oasr wen tolu natul Shimei: Shelomoth,
Haziel, ac Haran.) 10 Oasr wen akosr natul Shimei,

ac pa inge inelos, takla fal nu ke matwalos: Jahath,
Zina, Jeush, ac Beriah. **11** Tia pus wen natul Jeush ac
Beriah, na pa elos oaoala oana sou sefanna. **12** Oasr
wen akosr natul Kohath: elos pa Amram, Izhar, Hebron,
ac Uzziel. **13** Amram el wounse, ac el pa papa tumal
Aaron ac Moses. (Aaron ac fwil natul elos sriyukla in
karinganang ma mutal ke Tempul ma pahtpat, oayapa
elos in akosak mwe kisa keng ke pacl in alu nu sin LEUM
GOD, ac kulansupwal, ac akinsewowoye mwet uh Inel.
14 Tusruktu wen natul Moses [mwet se su pangpang
mwet lun God] elos oaoa in mwet Levi.) **15** Oasr wen luo
natul Moses: elos pa Gershom ac Eliezer. **16** Inmasrlon
wen natul Gershom, Shebuel pa mwet kol selos uh. **17**
Wen sefanna natul Eliezer: el pa Rehabiah, ac pukanten
mwet in fwil natul Rehabiah. **18** Izhar, wen se akluo natul
Kohath, oasr wen se natul: inel pa Shelomith, su el pa
sifen sou sac. **19** Hebron, wen se aktolu natul Kohath,
oasr wen akosr natul: elos pa Jeriah, Amariah, Jahaziel,
ac Jekameam. **20** Uzziel, wen se akakosr natul Kohath,
oasr wen luo natul: elos pa Micah ac Isshiah. **21** Oasr
wen luo natul Merari: elos pa Mahli ac Mushi. Oasr pac
wen luo natul Mahli: elos pa Eleazar ac Kish, **22** tusruktu
Eleazar el misa ac wangin wen natul, a acn mukena.
Acn natul inge elos payuk sin wen natul Kish, su ma
wien papa tumaltal. **23** Mushi, wen se akluo natul Merari,
oasr wen tolu natul: elos pa Mahli, Eder, ac Jeremoth. **24**
Pa ingan fwil natul Levi, ac kais sie selos simla inelos fal
nu ke takin sou lalos. Na elos nukewa su yac longoulyak
oasr ip kunalos ke orekma in Tempul lun LEUM GOD.
25 David el fahk, "LEUM GOD lun Israel El sang misla nu
sin mwet lal, ac El ac fah sifacna muta in Jerusalem ma
pahtpat. **26** Ke ma inge, mwet Levi elos tia sifil enenu in
us Lohm Nuknuk sin LEUM GOD ac ma orekmakinyuk
ke pacl in alu." **27** Ke sripen oakwuk safla lal David inge,
mwet Levi nukewa elos enenu in simla inelos ac akola
nu ke moul in kulansap ke elos sun yac longoul. **28**
Orekma kunalos pa inge: in kasru mwet tol ke fwil natul
Aaron ke pacl in alu, in karinganang inkalkal lun Tempul
ac infukil nukewa we, ac taran tuh ma mutal nukewa in
nasnas ac tia fohkfok. **29** Ma kunalos pac in akoo bread
ma kisakinyuk nu sin God, ac flao ma orekmakinyuk
ke mwe kisa, ku lof srisrik wangin mwe pulol kac, ac
mwe kisa manman, ac flao ma kulamisyuk ke oil in olive,
oayapa elos pa srikeya ac pauni mwe sang nukewa ma
utuku nu in Tempul uh. **30** Elos pa oru on in kaksak nu
sin LEUM GOD ke lotutang ac eku nukewa, **31** oayapa
ke pacl nukewa ma mwe kisa firir orek nu sin LEUM
GOD ke len Sabbath, ke Malem Sasu, ac ke kufwa saya.
Oasr ma sap oakwuki in fahkak pisen mwet Levi ma
eneneyuk nu ke orekma inge ke kais sie pacl. Ma kunen
mwet Levi in karingin pacl in alu nu sin LEUM GOD nwe
tok. **32** Elos pa karinganang Lohm Nuknuk sin LEUM
GOD oayapa Tempul, ac elos pa kasru mwet tol wialos
in fwil natul Aaron, ke pacl in alu in Tempul.

24 Pa inge u ma tuku ke fita lal Aaron. Oasr wen
akosr natul Aaron: elos pa Nadab, Abihu, Eleazar
ac Ithamar. **2** Nadab ac Abihu eltal misa meet liki
papa tumaltal, ac wangin tulik natultal, na pa Eleazar
ac Ithamar eltal mwet tol. **3** Tokosra David el oakiya
wen natul Aaron nu ke kais sie u, fal nu ke orekma
kunalos. Mwet luo ma kasrel ke oakwuk se inge pa
Zadok in fwil natul Eleazar, ac Ahimelech in fwil natul
Ithamar. **4** Mwet in fwil natul Eleazar elos oakwuki nu
ke u singoul onkosr, ac mwet in fwil natul Ithamar elos
oakwuki nu ke u oalkosr. Orek ouinge ke sripen pus
mukul su sifen sou in fwil natul Eleazar. **5** In fwil natul
Eleazar ac fwil natul Ithamar kewa, oasr mwet pwapa
nu ke orekma lun Tempul oayapa mwet kol ke moul in
ngun, na pa elos eis kunalos ke susfa. **6** Mwet in fwil
natul Eleazar ac natul Ithamar elos kais sie fahsr susfa.
Na toko simla inelos yurin mwet sim lun mwet Levi,
su el pa Shemaiah wen natul Nethanel. Mwet loh ke
ma inge pa tokosra ac mwet pwapa lal, oayapa Zadok
mwet tol, Ahimelech wen natul Abiathar, ac sifen sou lun
mwet tol, ac sifen sou lun mwet Levi. **7** Fa se meet an
oayang nu sel Jehoiarib, akluo nu sel Jedaiah, **8** aktolu
nu sel Harim, akakosr nu sel Seorim, **9** aklimekosr nu sel
Malchijah, akonkosr nu sel Mijamin, **10** akitkosr nu sel
Hakkoz, akoalkosr nu sel Abijah, **11** akeu nu sel Jeshua,
aksingoul nu sel Shecaniah, **12** aksingoul sie nu sel
Eliashib, aksingoul luo nu sel Jakim, **13** aksingoul tolu
nu sel Huppah, aksingoul akosr nu sel Jeshebeab, **14**
aksingoul limekosr nu sel Bilgah, aksingoul onkosr nu sel
Immer, **15** aksingoul itkosr nu sel Hezir, aksingoul oalkosr
nu sel Happizzez, **16** aksingoul eu nu sel Pethahiah,
aklongoul nu sel Jehezkel, **17** aklongoul sie nu sel
Jachin, aklongoul luo nu sel Gamul, **18** aklongoul tolu nu
sel Delaiah, ac aklongoul akosr nu sel Maaziah. **19** Simla
inen mwet inge fal nu ke kunokon ma itukyang nu selos
in kulansap lalos in tempul. Ma inge oakiyuki nu selos
sel Aaron, papa matu tumalos, ke el akos ma LEUM
GOD lun Israel El sapkin. **20** Pa inge kutu pac sifen sou
ke fita lal Levi: Jehdeiah, fita natul Amram kacl Shebuel;
21 Isshiah, fita natul Rehabiah; **22** Jahath, fita natul
Izhar kacl Shelomith; **23** Jeriah, Amariah, Jehaziel, ac
Jekameam, wen natul Hebron, takla fal nu ke matwalos;
24 Shamir, fita natul Uzziel kacl Micah; **25** Zechariah, fita
natul Uzziel kacl Isshiah, tamulel lal Micah; **26** Mahli,
Mushi, ac Jaaziah, fita natul Merari. **27** Oasr wen tolu
natul Jaaziah: elos pa Shoham, Zaccur, ac Ibri. **28** Oasr
wen luo natul Mahli: sie pa Eleazar, tuh wangin wen
natul, **29** ac sie pa Kish, su wen natul pa Jerahmeel.
30 Oasr wen tolu natul Mushi: elos pa Mahli, Eder, ac
Jeremoth. Pa ingan mwet in sou lun mwet Levi. **31** Kais
sie sifen sou, wi sie sin tamulel fusr lal, elos ac susfa nu
ke kunokon lalos, in oana ke sou lalos kacl Aaron elos
tuh oru. Ac Tokosra David, Zadok, Ahimelech, ac kais

sie sifen sou lun mwet tol ke sruf Levi elos tuh mwet loh kac.

25 Tokosra David ac mwet kol lun mwet Levi elos sulela kutu sin sou lal Levi tuh elos in kol ke pacl in alu. Mwet in sou lal Asaph, Heman, ac Jeduthun pa mwet in fahkak ke kas lun God, wi pusren mwe on ke harp ac cymbal. Pa inge takin mwet ma solla in karingin pacl in alu, wi orekma kunalos kais sie: **2** Wen akosr natul Asaph: Zaccur, Joseph, Nethaniah, ac Asharelah. Elos muta ye koko lal Asaph, su fahkak kas lun God ke pacl ma tokosra el sapkin. **3** Wen onkosr natul Jeduthun: Gedaliah, Zeri, Jeshaiah, Shimei, Hashabiah, ac Mattithiah. Elos muta ye koko lun papa tumalos in fahkak kas lun God wi pusren mwe on ke harp, ac elos onkakin on in kaksak ac sang kulo nu sin LEUM GOD. **4** Wen singoul akosr natul Heman: Bukkiah, Mattaniah, Uzziel, Shebuel, Jerimoth, Hananiah, Hanani, Eliathah, Giddalti, Romamti Ezer, Joshbekashah, Mallothi, Hothir, ac Mahazioth. **5** God El tuh sang nu sel Heman, mwet liyaten lun tokosra, wen singoul akosr inge oayapa acn tolu oana El tuh wulela kac, tuh in sang ku nu sel Heman. **6** Wen nukewa natul elos mwet srital ke cymbal ac harp ye koko lun papa tumalos ke pacl in alu in Tempul. Asaph, Jeduthun, ac Heman elos orekma ye koko lal tokosra. **7** Mwet longoul akosr inge kewa mwet na pisrla ke on. Mwet Levi wialos elos mwet lutlut on ac pah in srital ke mwe on-mukul luofoko oalngoul oalkosr nufon. **8** Mwet inge nukewa elos susfa in koneak kunokon lalos, finne elos matu ku fusr, finne mwet pah ku mwet tufahna lutlut. **9** Fa se emeet oayang nu sel Joseph in sou lal Asaph. Akluo nu sel Gedaliah wi tamulel lal ac wen natul, mukul singoul luo. **10** Aktolu nu sel Zaccur wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **11** Akakosr nu sel Izri wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **12** Aklimekosr nu sel Nethaniah wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **13** Akonkosr nu sel Bukkiah wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **14** Akitkosr nu sel Jesarelah wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **15** Akoalkosr nu sel Jeshaiah wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **16** Akeu nu sel Mattaniah wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **17** Aksingoul nu sel Shimei wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **18** Aksingoul sie nu sel Azarel wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **19** Aksingoul luo nu sel Hashabiah wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **20** Aksingoul tolu nu sel Shubael wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **21** Aksingoul akosr nu sel Mattithiah wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **22** Aksingoul limekosr nu sel Jeremoth wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **23** Aksingoul onkosr nu sel Hananiah wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **24** Aksingoul itkosr nu sel Joshbekashah wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **25** Aksingoul oalkosr nu sel Hanani wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **26** Aksingoul cu nu sel Mallothi wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **27** Aklongoul nu sel Eliathah wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **28** Aklongoul sie nu sel Hothir wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **29** Aklongoul luo nu sel Giddalti wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **30** Aklongoul tolu nu sel Mahazioth wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo. **31** Aklongoul akosr nu sel Romamti Ezer wi wen natul ac tamulel lal, mukul singoul luo.

26 Pa inge kunokon ma itukyang nu sin mwet Levi su oru orekma in topang ke Tempul. Ke sruf lal Korah, Meshelemiah, wen natul Kore, su ma in sou lal Asaph. **2** Oasr wen itkosr natul, ac pa inge inelos, takla fal nu ke matwalos: Zechariah, Jediael, Zebadiah, Jathniel, **3** Elam, Jehohanan, ac Eliehoenai. **4** Oayapa Obed Edom, su God El akinsewowoyal ac sang wen oalkosr natul. Pa inge inelos, takla fal nu ke matwalos: Shemaiah, Jehozabad, Joah, Sachar, Nethanel, **5** Ammiel, Issachar, ac Peullethai. **6** Shemaiah, wen se meet natul Obed Edom, oasr wen natul su yohk sripa nu ke sou lalos mweyen elos ku ac pulaik. **7** Elos pa Othni, Rephael, Obed, Elzabad, Elihu, ac Semachiah. Elihu ac Semachiah eltal mwet na pisrla inmasrlolos. **8** In sou lal Obed Edom oasr mukul onngoul luo su arulana fas nu ke orekma se inge. **9** In sou lal Meshelemiah oasr mukul singoul oalkosr ma ku ac fas in kulansap. **10** Hosah, ke sruf lal Merari, oasr wen akosr natul: elos pa Shimri (papa tumal el sang tuh el pa leumi sou sacn finne tia el pa matu), **11** Hilkiah, Tebaliah, ac Zechariah. Oasr mwet singoul tolu nufon in sou lal Hosah su mwet topang ke Tempul. **12** Kitakatelik mwet topang ke Tempul nu ke u, fal nu ke sou lalos, ac itukyang orekma kunalos ke Tempul oana mwet Levi saya. **13** Kais sie sou, finne srik ku yohk, elos susfa lah su ac taran kais sie mutunpot inge. **14** Shelemiah el sukya fa tuh el pa ac taran mutunpot se oan nu kutulap, ac Zechariah (wen natul, su pacl nukewa kas in kasru lal uh arulana wo) el sukya fa tuh el pa taran mutunpot se nu epang. **15** Obed Edom el sukya fa nu ke mutunpot se nu eir, ac wen natul elos sukya fa tuh elos pa taran iwen filma. **16** Itukyang nu sel Shuppim ac Hosah mutunpot se nu roto oayapa Mutunpot Shallecheth, su oan inkanek soko lucng ah. Orekma lun mwet taran mutunpot inge oakwuki nu ke kais sie u. Fin tari sie u ah, na u se toko ac mutawauk. **17** Len nukewa oasr mwet topang onkosr layen nu kutulap, akosr nu epang, ac akosr nu eir. Mwet topang akosr pac tu sisken iwen filma ke len nukewa, kais luo ke acn se. **18** Apkuran nu ke sawalsrisr se nu roto, oasr mwet topang akosr tu sisken inkanek uh, ac luo ke sawalsrisr sac. **19** Pa ingan kunokon ma itukyang nu sin sou lal Korah ac sou lal Merari ke ip lun mwet topang. **20** Kutu sin mwet wialos in sruf lal Levi pa karingin nien mwe kasrup ke Tempul, oayapa infukil in karinganang ma

kisakinyukla nu sin God. **21** Sie sin wen natul Gershon pa Ladan, su papa matu tumun sou pukanten, weang pacna sou ma tuku kacl Jehiel, wen se natul. **22** Oasr pac wen luo saya natul Ladan: elos pa Zetham ac Joel. Eltal pa karinganang nien mwe kasrup ac nien fwilma ke Tempul. **23** Oasr pac kunokon itukyang nu sin fwilin tulik natul Amram, Izhar, Hebron, ac Uzziel. **24** Shebuel, sie mwet in sou lal Gershom natul Moses, el pa mwet kol fulat in karingin mwe kasrup nukewa lun Tempul. **25** Eliezer, tamulel lal Gershom, el sosou lal Shebuel, ke sripen Eliezer el papa tumal Rehabiah, papa tumal Jeshiah, papa tumal Joram, papa tumal Zichri, papa tumal Shelomith. **26** Shelomith ac mwet in sou lal pa karingin mwe lung nukewa ma kisakinyuk nu sin God sel Tokosra David, ac sin mwet kol in kais sie sou ac kais sie sruf, oayapa sin leum lun un mwet mweun. **27** Mwet inge elos usla kutu ma wap ma elos sruokya ke mweun, ac kisakunang tuh in orekmakinyuk ke Tempul. **28** Shelomith ac sou lal pa liyaung ma nukewa ma kisakinyukla in orekmakinyuk in Tempul uh. Kutu ma inge pa mwe sang sel Samuel mwet palu, ac mwe sang sel Tokosra Saul, ac sel Abner wen natul Ner, ac sel Joab wen natul Zeruiah. **29** Chenaniah ac wen natul, su ma in fwilin tulik natul Izhar, itukyang orekma fulat inge kunalos: in karinganang ma simla, oayapa in akmisye fohs inmasrlon mwet Israel. **30** Inmasrlon fwilin tulik natul Hebron, Hashabiah wi sie tausin itfoko mwet in sou lal, elos nukewa mwet na fas, itukyang tuh elos in liyaung oakwuk nukewa ke ip lun alu nu sin LEUM GOD, oayapa oakwuk nu ke ip lun office lun mwet Israel su muta layen nu roto in Infacl Jordan. **31** Jeriah pa mwet kol lun fwilin tulik natul Hebron. In yac se akangngaul ma David el tokosra, oasr sukok se orek nu sin fwilin tulik natul Hebron, na koneyukyak lah oasr mwet pwengpeng ke mweun in sou se inge su muta in acn Jazer in facl Gilead. **32** Tokosra David el sulela luo tausin itfoko mwet na fas su sifen kais sie sou ke sou lal Jeriah, ac sang tuh elos in karingin oakwuk nukewa ke ip lun alu ac ip lun office in acn Israel layen kutulap in Infacl Jordan, ke acn lun mwet in sruf lal Reuben, Gad, ac Tafun Manasseh Kutulap.

27 Pa inge takin mwet Israel su mwet kol ke kais sie sou ac ota, wi mwet pwapa lalos su oru orekma in karingin tokosrai uh. Kitakatelik mwet kol inge nu ke u singoul luo, fal nu ke malem singoul luo in yac se. Pisen mwet ke kais sie u inge pa mwet longoul akosr tausin, na kais sie u ac muta ye koko lun kais sie captain lun un mwet mweun. **2** Jashobeam, wen natul Zabdiel, pa karingin u se ke malem se meet. Oasr mwet longoul akosr tausin in u sac. **3** El ma ke fwil in tulik natul Perez, ac el pa sifen mwet kol lun mwet mweun nukewa nu ke malem se meet. **4** Dodai, sie mwet in fwil natul Ahohi, pa karingin u se ke malem akluo. Oasr pac mwet longoul akosr tausin in u sac. Mikloth pa akluo yal ke u se inge. **5** Benaiah, wen natul Jehoiada mwet tol, pa karingin u se ke malem aktolu. Oasr mwet longoul akosr tausin in u sac. **6** Mwet se inge Benaiah pa tuh kol u se pangpang "Mwet Tolngoul." Ammizabad wen natul, pa aolul in kol u se inge. **7** Asahel wial Joab pa karingin u se ke malem akakosr. Zebadiah, wen natul, pa kol tokol. Oasr mwet longoul akosr tausin in u sac. **8** Shamhuth, sie mwet in fwil natul Izhar, pa karingin u se ke malem aklimekosr. Oasr mwet longoul akosr tausin in u sac. **9** Ira, wen natul Ikkesh mwet Tekoa, pa karingin u se ke malem akonkosr. Oasr mwet longoul akosr tausin in u sac. **10** Helez, mwet Pelon ke sruf lal Ephraim, pa karingin u se ke malem akitkosr. Oasr mwet longoul akosr tausin in u sac. **11** Sibbecai, mwet Hushah, pa karingin u se ke malem akoalkosr. El sie mwet in sou lal Zerah ke sruf lal Judah. Oasr mwet longoul akosr tausin in u sac. **12** Abiezer pa karingin u se ke malem akeu. El sie mwet Anathoth in acn lun sruf lal Benjamin. Oasr mwet longoul akosr tausin in u sac. **13** Maharai, mwet Netophah, pa karingin u se ke malem aksingoul. El sie mwet in sou lal Zerah. Oasr mwet longoul akosr tausin in u sac. **14** Benaiah pa karingin u se ke malem aksingoul sie. El mwet Pirathon in acn lun sruf lal Ephraim. Oasr mwet longoul akosr tausin in u sac. **15** Heldai, mwet Netophath, pa karingin u se ke malem aksingoul luo. El pa sie mwet in fwil natul Othniel. Oasr mwet longoul akosr tausin in u sac. **16** Pa inge mwet kol fin kais sie sruf lun Israel: Sruf Mwet Kol Reuben Eliezer wen natul Zichri Simeon Shephatiah wen natul Maacah **17** Levi Hashabiah wen natul Kemuel Aaron Zadok **18** Judah Elihu, su sie sin tamulel lal David Issachar Omri wen natul Michael **19** Zebulun Ishmaiah wen natul Obadiah Naphtali Jerimoth wen natul Azriel **20** Ephraim Hoshea wen natul Azaziah Tafun Manasseh Joel wen natul Roto Pedaiah **21** Tafun Manasseh Iddo wen natul Kutulap Zechariah Benjamin Jaasiel wen natul Abner **22** Dan Azarel wen natul Jeroham Pa ingan mwet kol fin sruf lun Israel. **23** Tokosra David el tia oakla pisen mwet ma fusr liki yac longoul, mweyen LEUM GOD El tuh wulela mu El ac fah oru tuh mwet Israel in pus oana itu in kusrao. **24** Joab, su nina kial pa Zeruiah, el mutawauk in simis pisen mwet uh, tusruktu el tiana aksafyela. God El akkeokye mwet Israel ke sripen oaoa se inge. Ke ma inge, pisa lulap ke oaoa se inge tuh tiana simla ke book in sramsram lal Tokosra David. **25** Pa inge mwet kol su karingin ma nukewa lun tokosra: Iwen fil ma saok lun tokosra: Azmaveth wen natul Adiel Iwen fil ma nukewa saya ma oan in siti lulap ac siti srisrik ac tower: Jonathan wen natul Uzziah **26** Mwet orekma ke imae: Ezri wen natul Chelub **27** Mwet orekma ke grape: Shimei, sie mwet Ramah Nien fil wain: Zabdi, mwet Shepham **28** Sak olive ac sak sycamore pe eol Shephelah: Baal Hanan, mwet Geder Nien fil oil in olive: Joash **29** Cow ke acn tupasrpasr Sharon: Shitrai, mwet Sharon Cow ke infahlfal uh: Shaphat, wen natul Adlai **30**

Un camel: Obil, mwet Ishmael Un donkey: Jehdeiah,
mwet Meronoth Un sheep ac nani: Jaziz, mwet Hagar
31 Mwet inge nukewa elos mwet karingin ma nukewa
lal Tokosra David. 32 Jonathan, tamulel lun papa tumal
Tokosra David, el sie mwet yohk etu la ac pah in sang
kas in kasru. El, ac Jehiel wen natul Hachmoni, pa luti
wen natul tokosra. 33 Ahithophel el mwet pwapa lal
tokosra, ac Hushai mwet Arch el kawuk se lal tokosra,
ac el mwet pwapa se pac lal. 34 Tukun Ahithophel el
misa, na Abiathar ac Jehoiada wen natul Benaiah eltal
aolulla in mwet pwapa fulat lun tokosra. Joab pa captain
lun un mwet mweun lun tokosra.

28 Tokosra David el sapkin tuh mwet kol lun Israel
nukewa in toeni nu Jerusalem. Ke ma inge mwet
kol ke sruf nukewa, mwet fulat su karingin oakwuk ac
orekma lun tokosrai uh, sifen kais sie sou lulap, mwet
liyaung ima ac kosro nutin tokosra ac wen natul — aok,
mwet kol nukewa inkul sin tokosra, ac captain lun un
mwet mweun, ac mwet fulat nukewa — elos tukeni
nu Jerusalem. 2 David el tuyak ye mutalos ac fahk,
"Porongeyu, mwet wiuk ac mwet luk. Nga tuh kena
musaela sie lohm tuh Tuptup in Wuleang in oakwuki we,
su loangeyen nien LEUM GOD lasr. Ac nga akola tari in
musai sie tempul in akfulatyal. 3 Tusruktu, El tia lela
nu sik in oru, mweyen nga sie mwet mweun ac yokla
srah nga aksororyela. 4 LEUM GOD, su God lun Israel,
El suleyula ac tulik nutik in tokosra fin mwet Israel nwe
tok. El sulela sruf lal Judah tuh elos in mwet kol, ac liki
inmasrlon mwet Judah El sulela sou lun papa tumuk. Na
liki inmasrlon sou sac nufon El tuh insewowo in eisyu ac
oru tuh nga in tokosra fin Israel nufon. 5 El ase wen
pus nutik, ac liki inmasrlolos nufon El sulella Solomon
tuh elan leum fin Israel, tokosrai lun LEUM GOD. 6
"LEUM GOD El fahk nu sik, 'Solomon, wen nutum, pa ac
musaela Tempul luk. Nga sulella tari tuh el fah wen nutik,
ac nga ac fah papa tumal. 7 Nga ac fah oru tuh tokosrai
lal in oan ma pahtpat el fin oaru na in akos ma sap luk,
oana ke el oru inge.' 8 "Ke ma inge, mwet luk, ye mutun
God lasr ac ye mutun walil se lun Israel inge, su mwet
lun LEUM GOD, nga sap ku nu suwos tuh kowos in
arulana karinganang ma nukewa ma LEUM GOD lasr
El sapkin nu sesr, kowos in mau ku in mutana in acn
wowo se inge, ac filiya tuh in mwe usru nu sin fwilin
tulik nutuwos nwe tok." 9 Na el fahk nu sel Solomon,
"Wen nutik, nga sap ku nu sum tuh kom in etu ac akilen
God lun papa tomom, ac kulansupwal ke insewowo ac
nunak pwaye. El etu nunak lasr ac lungse lasr nukewa.
Kom fin sokol, El ac fah liyekomyang, a kom fin forla
lukel, El ac fah siskomla nwe tok. 10 Kom in akilen lah
LEUM GOD El sulekomla tuh kom in musai Tempul
mutal lal. Inge kom in orala, ac oru ke kuiyom nufon."
11 David el sang plan nukewa ke inkul lun Tempul uh
nu sel Solomon — nu ke nien filma ac infukil nukewa
saya, oayapa nu ke Acn Mutal na Mutal, su nien eis
nunak munas ke ma koluk. 12 El oayapa sang nu sel
Solomon plan nukewa ma el oakiya nu ke likinum in
Tempul ac lohm nukewa rauneak likinum uh, oayapa
fukil in karinganang kufwen mwe orekma lun Tempul
ac mwe sang ma kisakinyukla nu sin LEUM GOD. 13
David el oayapa sang nu sel oakwuk lal ke kunokon lun
mwet tol ac mwet Levi, nu ke orekma lalos in Tempul,
oayapa nu ke karinganang kufwen mwe orekma nukewa
in Tempul uh. 14 El fahkang pac lupan silver ac gold ma
fal in sang orala ahlu ma ac orekmakinyuk ke pacl in alu,
15 oayapa nu ke kais sie lam ac sukan lam uh, 16 ac
nu ke tepu silver, ac nu ke kais sie tepu gold ma bread
kisakinyuk nu sin God ac fah oan fac. 17 El oayapa
fahkang lupan gold nasnas ma ac orekmakinyuk in sang
orala fork, bowl, ac sufa, oayapa lupan silver ac gold in
sang orek ahlu saya, 18 ac lupan gold nasnas in sang
orala loang in kisakin mwe kisa keng, oayapa chariot in
us cherub uh su po sohksok lalos ac fah asrosrelik ac
sunya Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD. 19 Tokosra
David el fahk, "Ma inge nukewa oasr ke plan se ma
simla fal nu ke ma LEUM GOD El sifacna akkalemye ac
ase nu sik in tafwela." 20 Tokosra David el fahk nu sel
Solomon, wen natul, "Kom in ku ac pulaik na. Mutaweak
orekma an, ac nimet lela kutena ma in kutongya. LEUM
GOD, su nga kulansupu, El ac fah wi kom. El ac fah tia
siskomla, a El ac fah muta yurum nwe ke kom aksafyela
orekma nukewa nu ke Tempul uh. 21 Itukyang tari ma
kunen mwet tol ac mwet Levi, ma elos in oru in Tempul
uh. Mwet orekma ke kain sroasr nukewa elos akola in
kasrekom, ac mwet nukewa wi mwet kol lalos elos muta
ye sapsap lom."

29 Tokosra David el fahk nu sin u lulap se ma tukeni,
"Solomon nutik pa God El sulela, tusruktu el srakna
fusr ac supah. Orekma su kut akola in oru inge sie
orekma arulana yohk, ke sripen lohm se inge tia ma sin
mwet, a tempul lun LEUM GOD. 2 Nga sang kuiyuk
nufon in akoo kufwa nu ke tempul se inge: gold, silver,
bronze, osra, sak, kain in eot saok pukanten, eot in yun,
ac eot marble mwe musa. 3 Sayen ma inge nukewa ma
nga srukak in kasru, nga sang pac gold ac silver luk
sifacna, ke sripen lungse lulap luk nu ke Tempul lun God.
4 Nga srukak siofok singoul limekosr tuhn in gold ma wo
emeet, oayapa luofoko onngoul limekosr tuhn in silver
nasnas, ma in sang nawu sinka ke Tempul uh, 5 ac ma
nukewa ma mwet sroasr elos ac fah orala. Inge, su ac
wi pac engan in sang mwe lung na yohk nu sin LEUM
GOD?" 6 Na mwet kol ke kais sie sou lulap ac mwet kol
lun kais sie sruf, captain lun un mwet mweun, ac mwet
pwapa fulat lun tokosra elos insewowo in sang 7 ma
inge nu ke orekma ke Tempul uh: tuhn siofok eungoul ke
gold, tuhn tolfoko oalngoul ke silver, tuhn onfoko itngoul
limekosr ke bronze, ac tuhn tolu tausin itfoko lumngaul
ke osra. 8 Elos su oasr eot saok yorolos elos sang nu ke
nien filma ke Tempul, su ma inge karinginyuk sel Jehiel,

sie mwet Levi in sou lal Gershon. **9** Mwet uh insewowo in
sang nu sin LEUM GOD, ac elos arulana engan lah pus
ma orekeni. Tokosra David el oayapa arulana engan. **10**
Ingo ye mutun walil sac Tokosra David el kaksakin LEUM
GOD ac fahk, “O LEUM GOD lal Jacob, papa tumasr,
lela tuh Inem in kaksakinyuk nwe tok ma pahtpat. **11**
Kom fulat ac ku, wolana ac pwengpeng, ac mangol in ma
nukewa. Ma lom ma nukewa in kusrao ac fin faclu. Kom
pa tokosra, ac kom leum fin ma nukewa. **12** Mwe kasrup
nukewa ma tuku sum me. Kom nununku ma nukewa
ke wal ac ku lom, ac kom ku in oru tuh kutena mwet in
pwengpeng ac ku. **13** Inge, God lasr, kut sot kulo nu
sum, ac kut kaksakin Ine wolana lom. **14** “Tusruktu, nga
ac mwet luk, koflana asot kutena ma nu sum, mweyen
ma nukewa ma kom ase nu sesr ke lung, ac kut folokin
nu sum ma su nuna ma lom. **15** Kom etu, O LEUM GOD,
lah kut moul oana mwet takusrkusr ac mwetsac, oapana
moul lun mwet matu lasr somla. Len lasr oana sie lul su
ac sa na wanginla, ac kut koflana kaingkunla misa. **16** O
LEUM GOD lasr, kut orani mwe kasrup inge nukewa tuh
in sang musaeak sie tempul in akfulatye Ine mutal lom,
tusruktu ma inge nukewa nuna ma lom ac tuku sum me.
17 Nga etu tuh kom srike insien kais sie mwet, ac kom
insewowo sin mwet suwoswos. Nga engan in asot ma
inge nukewa nu sum ke inse suwohs ac pwaye, ac nga
liye lupan engan lun mwet lom su tukeni inge ke elos
asot mwe lung lalos nu sum. **18** O LEUM GOD lun papa
matu tumasr Abraham, Isaac, ac Jacob, oru tuh ouiya se
inge ac nunak wo inge ke insien mwet lom in oanna nwe
tok, ac kololos tuh elos in pwayena ac oaru nu sum. **19**
Asang nu sel Solomon, wen nutik, tuh elan akos ma sap
lom nukewa ke insial nufon, ac oayapa tuh elan musai
Tempul se su nga akoo inge.” **20** Na David el sapkin nu
sin mwet uh, “Kowos in kaksakin LEUM GOD lowos!”
Ac u sac nufon kaksakin LEUM GOD, God lun mwet
matu lalos, ac elos pasrlana nwe ten in akfulatye LEUM
GOD oayapa tokosra lalos. **21** In len tok ah elos uniya
kosro ac kisakin nu sin LEUM GOD, na elos sang nu
sin mwet uh elos in mongo kac. Sayen ma inge elos
kisakin sie tausin cow mukul, sie tausin sheep mukul,
ac sie tausin sheep fusr su fonna ac firiryak fin loang
uh. Elos oayapa use wain tuh in mwe sang lalos. **22**
Ouinge in len sac elos arulana engan ke elos mongo ac
nim ye mutun LEUM GOD. Elos fahkak pacl se akluo
lah Solomon el tokosra lalos. Ke Inen LEUM GOD elos
mosrwella tuh elan leum lalos. Elos oayapa mosrwella
Zadok tuh elan mwet tol. **23** Ke ma inge Solomon el
eis acn sel David, papa tumal, fin tron su LEUM GOD
El tuh oakiya. El sie togusra na wowo, ac mwet Israel
nukewa elos aksol. **24** Mwet pwapu ac mwet mweun
nukewa, oayapa wen nukewa natul David elos wulela
mu elos ac insese nu sel Tokosra Solomon. **25** LEUM
GOD El oru tuh mutunfacl sac nufon in arulana akfulatyal
Solomon, ac El oru tuh elan pwengpeng yohk liki kutena
tokosra lun Israel. **26** David, wen natul Jesse, el leum
fin Israel nufon **27** ke lusen yac angngaul. El leum in
acn Hebron ke yac itkosr, ac in acn Jerusalem ke yac
tolngoul tolu. **28** El arulana matu ke el misa, ac el kasrup
ac akfulatyeyuk sin mwet uh. Solomon, wen natul, el
aolul in tokosra. **29** Sramsram matu kacl Tokosra David,
ke mutawauk nwe ke safla, simla oasr in ma simusla lun
mwet palu tolu: Samuel, Nathan, ac Gad. **30** Ma simusla
inge fahkak ouiyen kolyuk lal, ac lupan ku lal, ac ma
nukewa ma sikyak nu sel ac nu sin Israel, oayapa nu sin
tokosrai ma oan raunelosla.

Luo Chronicle

1 Solomon, wen natul Tokosra David, el leumi tokosrai
Israel ke ku, ac LEUM GOD El akinsewowoyal ac
arulana akkeyal. **2** Tokosra Solomon el supwalik kas
nu sin mwet fulat su kol fin tausin, fin foko, oayapa
mwet kol nukewa lun government, sifen sou nukewa,
ac mwet nukewa saya, **3** ac sap tuh elos nukewa in
welul som nu in nien alu in acn Gibeon. Elos som nu
we mweyen Lohm Nuknuk Mutal sin LEUM GOD oan
we, ma Moses mwet kulansap lun LEUM GOD, el tuh
orala yen mwesis. **4** (Tusruktu Tuptup in Wuleang oan
Jerusalem, in sie lohm nuknuk ma Tokosra David el tuh
tulokunak ke pacl se el use Tuptup sac liki acn Kiriath
Jearim.) **5** Loang se orekla ke osra bronze ma orekla
sel Bezalel, wen natul Uri wen natul Hur, oan pac in
acn Gibeon, ke mutun Lohm Nuknuk Mutal sin LEUM
GOD. Tokosra Solomon ac mwet nukewa elos alu nu
sin LEUM GOD we. **6** In acn sac, tokosra el alu nu sin
LEUM GOD ac kisakin mwe kisa lal fin loang bronze
sac. Oasr sie tausin kosro anwuki ac kisakinyuk fac.
7 In fong sac God el sikyak nu sel Solomon ac siyuk,
"Mea kom lungse nga in sot nu sum?" **8** Solomon el
fahk, "Kom tuh akkalemye lung lulap lom nu sel David
papa tumuk pacl nukewa, ac inge kom oru tuh nga in
aolul in tokosra. **9** O LEUM GOD, akpwayeye wulela
se kom tuh orala nu sin papa tumuk. Kom orala nga in
tokosra fin mwet puspis su tia ku in oekyukla. **10** Ke ma
inge ase nu sik lalmwetmet ac etauk, su nga enenu in
sang kololos. Kom fin tia oru ouinge, nga ac kol fuka
mutunfacl lulap se lom inge?" **11** God El topuk nu sel
Solomon, "Suwohs sulela lom an. Kom tia siyuk ke mwe
kasrup ku ma saok, ku ke pwengpeng, ku in anwuki
mwet lokoalok lom, ku ke moul loeloes lom sifacna. A
kom siyuk ke lalmwetmet ac etauk, tuh kom in ku in sang
kol mwet luk su nga oru kom in tokosra faclos. **12** Nga
ac fah sot nu sum lalmwetmet ac etauk. Ac sayen ma
inge, nga fah sot mwe kasrup, ma saok, ac pwengpeng
tuh in yohk liki na tokosra nukewa su meet liki kom, ku
su ac fah tuku tukum." **13** Ouinge Solomon el som liki
nien alu sac in acn Gibeon, yen Lohm Nuknuk Mutal sin
LEUM GOD oan we, ac folokla nu Jerusalem. Acn se
inge pa nien muta lal Solomon ke el tokosra fin mwet
Israel. **14** El akpusye chariot lal ke sie tausin angfoko, ac
pisen horse ke singoul uo tausin nu sin mwet mweun
lal. Kutu sin ma inge el filiya in oan Jerusalem, ac ma
saya el supwala in oan ke siti saya. **15** In pacl se ke el
tokosra ah, mwet Jerusalem elos pangon silver ac gold
ma pilasr oana eot, ac sak cedar su wangin suna we
meet, inge arulana pukanten oana sak sycamore su kap
pe eol in acn Judah. **16** Mwet kulansap fulat lun tokosra
pa nununku pisen horse ma tuku Musri ac Cilicia me, **17**
ac oayapa pisen chariot ma tuku Egypt me. Elos kitala
horse ac chariot nu sin tokosra lun mwet Hit ac tokosra
lun acn Syria. Molin chariot se pa ipin silver onfoko, ac
molin horse soko pa ipin silver siofok lumngaul.

2 Tokosra Solomon el wotela in musai sie tempul tuh
in nien alu nu sin LEUM GOD, ac oayapa in musaela
sie inkul fulat nu sel sifacna. **2** El sang itngoul tausin
mwet in wun kufwen orekma, ac oalngoul tausin mwet
in tufahl eot fineol uh. Mwet tolu tausin onfoko pa kol
orekma sac. **3** Solomon el supwala kas nu sel Tokosra
Hiram lun acn Tyre ac fahk, "Nga ke kom in oru nu
sik oana ke kom tuh oru nu sel Tokosra David, papa
tumuk, ke kom tuh kukakin sak cedar nu sel elan sang
musai inkul fulat sel ah. **4** Nga ac musai sie tempul in
akfulatye LEUM GOD luk. Ac fah sie acn mutal, acn ma
nga ac mwet luk ac fah alu nu sel we, ke kut akosak
mwe keng ac ma wo fohlo, ac sang bread mutal nu sel
ke pacl nukewa. Acn se inge kut ac fah oayapa esukak
mwe kisa firir ke lotutang ac eku nukewa, oayapa ke len
Sabbath ac Kufwa lun Malem Sasu ac len mutal saya, in
akfulatye LEUM GOD lasr oana ke El sapkin nu sin mwet
Israel tuh elos in oru nwe tok. **5** Nga akoo in musaela
sie tempul na lulap, mweyen God lasr El fulat liki god
nukewa saya. **6** Tusruktu wanginna sie mwet ac ku in
musaela sie tempul sin God, mweyen finne ke yoklana
lun acn inkusrao, tia ku in nwanulak. Ma sefanna nga ku
in oru pa in orala sie acn in orek kisa nu sin God. **7**
Inge supwama sie mwet su yohk etu lal ke tufahl eot, ac
orekma ke gold, silver, osra bronze, ac iron, oayapa el ku
in orala tuhn wowo ke nuknuk tuh in folfol, sroninmutuk,
ac srusra. Mwet se inge el ac wi mwet musa lun Judah
ac Jerusalem su David, papa tumuk, el tuh sulela. **8**
Nga etu lah yohk etu lun mwet lom ingan ke orekma
ke sak. Ke ma inge supwama sak cedar, cypress, ac
juniper Lebanon me. Nga akola in supwaot mwet luk
inge in wi mwet lom, **9** in akoela sak pukanten, mweyen
tempul se nga ac musai uh ac arulana yohk ac wolana.
10 Nga ac supwaot siofok tausin bushel in wheat, siofok
tausin bushel in barley, siofok singoul tausin gallon in
wain, ac siofok singoul tausin gallon in oil in olive in
kasru mwet orek sak lom ingan." **11** Tokosra Hiram el
supwala leta se in topuk nu sel Solomon. El simusla kas
inge: "Ke sripen LEUM GOD El lungse mwet lal, El oru
tuh kom in tokosra faclos. **12** Kaksakin LEUM GOD lun
Israel, su orala kusrao ac faclu! El sang nu sel Tokosra
David sie wen lalmwetmet, su yohk etauk ac usrnguk
lal, su akola in musai sie tempul nu sin LEUM GOD, ac
sie inkul fulat nu sel sifacna. **13** Nga ac supwaot sie
mwet orekma ke osra su arulana lalmwetmet ac usrnguk
ke musa — inel pa Huram. **14** Nina kial ma in sruf lal
Dan, ac papa tumal sie mwet Tyre. El ku in oru kutena
ma ke gold, silver, bronze, osra, eot, ac sak. El ku pac
in orala nuknuk ke tuhn folfol, sroninmutuk, ac srusra,
oayapa nuknuk linen. El etu pac taflela kutena lumah ma
mwet uh ac fahk nu sel. Lela elan wi mwet musa lom
ingan, oayapa mwet orekma lal Tokosra David, papa

tomom. **15** Ke ma inge, supwama wheat, barley, wain,
ac oil in olive ma kom wulela kac. **16** In acn Lebanon kut
ac fah pakela sak cedar nukewa ma kom enenu an, ac
kapriya nu ke raft, ac pahkin nwe ke sun acn Joppa. Na
mwet lom fah usla we lac nu Jerusalem." **17** Tokosra
Solomon el orala sie oaoa lulap ke mwetsac nukewa su
muta in acn lun Israel, oapana oaoa se ma David, papa
tumal, el tuh orala. Pisen mwetsac muta we oasr ke
mwet siofok lumngaul tolu tausin onfoko. **18** Na el sap
itngoul tausin selos in wiwa, ac oalngoul tausin selos in
fokfok eot fineol ah. El sulela mwet tolu tausin onfoko in
liye orekma inge tuh in orekla wo.

3 Tokosra David, papa tumal Solomon, el akola tari sie
acn tuh Tempul in musa we, pa Fineol Moriah ke acn
Jerusalem, acn se ma LEUM GOD El tuh sikyak nu sel
David we, ke acn in sisla kulun wheat lal Araunah, mwet
Jebus. Tokosra Solomon el sap mwet lal in mutawauk
musa **2** ke len akluo in malem akluo in yac akakosr
tukun el tokosrala. **3** Tempul se ma Tokosra Solomon el
musaela oasr fit eungoul lusa ac fit tolngoul sralap. **4**
Fukil in utyak ah oana sralap in Tempul uh — fit tolngoul
— ac oasr fit siofok oalngoul fulata, ac luin fukil se inge
mosrweyukla ke gold nasnas. **5** Infukil se ma yohk emeet
sinkayak ke sak cedar ac mosrweyukla ke gold wowo,
ma kihlyak nu ke luman sak palm ac sein. **6** Tokosra
el nawela Tempul ke eot saok, ac ke gold ma tuku liki
facl Parvaim. **7** El orekmakin gold inge in sang mosrwe
sinka in Tempul, ac sak lucng, ac nien utyak, ac srungul
uh. Mwet musa elos sruloala luman cherub ke sinka uh.
8 Oasr sie infukil toko, su pangpang Acn Mutal Na Mutal,
oasr fit tolngoul lusa ac tolngoul sralap, oana sralapiyen
Tempul uh. Lumngaul tausin paun ke gold sang nawela
sinka ke infukil sac. **9** Ounce longoul ke gold sang
mosrwela osra in patput, na sinka ke infukil oan lucng uh
naweyukla pac ke gold. **10** Tokosra el sap mwet orekma
lal in orala luo cherub ke osra, ac mosrwela ke gold, ac
likiya ke Acn Mutal Na Mutal. **11** Lusen posohksok akosr
lun cherub luo ah sun fit tolngoul: sie posohksok lun
cherub se meet ah, fit itkosr lusa, pusralla sie sinka ah,
na posohksok se akluo lal asrosrla fit itkosr ac sun poun
cherub se akluo infulwen fukil sac, **12** na posohksok
lun cherub se akluo ah sifilpa fit itkosr lusa, pusralla
pac sinka se lac ah, ac posohksok se akluo lal fit itkosr
pusralla poun cherub se meet ah infulwen infukil sac. **13**
Sralapan posohksok akosr kewa sun fit tolngoul. Cherub
luo ah tukeni tuyak ac ngetang nu ke infukil lulap ah.
14 Sie mwe lisrlisr nu ke Acn Mutal Na Mutal orekla ke
nuknuk linen, wi pac nuknuk saya ma tuhniyukla ke tuhn
folfol, sroninmutuk, ac srusra. Oasr luman cherub sroalla
ke nuknuk inge. **15** Tokosra el sap in orekla sru lukwa,
fit lumngaul luo lusen kais soko, na tulokyak ke mutun
Tempul ah. Sifen sru lukwa inge oasr fit itkosr tafu fulata.
16 Itulyukeni luman pomegranate siofok ma orekla ke
bronze, sang yunela sifen sru inge, **17** ac sru lukwa inge
oan siska luo ke nien utyak nu in Tempul. Sru soko oan
ke layen nu eir pangpang Jachin, ac ma soko ngia oan
layen nu epang pangpang Boaz.

4 Tokosra Solomon el sap in orekla loang bronze se
su oasr square fit tolngoul kac, ac fit singoul limekosr
fulata. **2** El oayapa sap in orekla tacng raun se ke
bronze, su oasr fit itkosr loal, ac fit singoul limekosr
sralupa, ac fit angngaul limekosr rauneak. **3** Raunyak
ke likin tacng se inge oasr tak in naweyuk lukwa —
soko oan lucng liki ma soko ngia. Naweyuk kac inge
orekla ke luman cow mukul ma fulfulyang nu ke monin
tacng sac. **4** Tacng sac oan fintukun cow mukul singoul
lukwa ma orekla ke bronze ac nget nu likin tacng sac —
tolkwe nget nu eir, tolkwe nu kutulap, tolkwe nu epang,
ac tolkwe nu roto. **5** Monin tacng sac inch tolu matoltol,
ac siska se lucng kac ah oana acn lucng ke cup se,
maelik oana fareng ke kiuf uh. Tacng se inge oasr gallon
singoul limekosr tausin oan loac. **6** Na el oayapa sap in
orekla pesin singoul — limekosr oan layen eir in Tempul,
ac limekosr oan layen epang, ma in twanla ipin kosro
ma ac isisyak ke mwe kisa. Kof in tacng lulap sac ma
mwet tol ac orekmakin in ohlla paolos ac nialos kac. **7**
El sap in orekla sukan lam singoul ke gold, fal nu ke
srikasrak kac, na elos likiya ke Tempul — limekosr oan
layen nu eir ac limekosr layen nu epang. **8** El orala pac
tepu singoul ac filiya ke Tempul — limekosr oan layot ac
limekosr oan lasa. Ac el orala pol siofok ke gold. **9** El
orala sie acn nu sin mwet tol in lohm uh, ac sie pac oan
likin lohm uh. Srungul inmasrlon acn luo inge nukla ke
bronze. **10** Tacng sac oan apkuran nu ke insruwasrik nu
kuta eir in Tempul. **11** Huram el oayapa orala tup, saful,
ac pesin. El orala ma nukewa ma el wulela kac nu sel
Tokosra Solomon tuh in mwe orekma lun Tempul: **12**
Sru lukwa Sifen sru lukwa oana luman pol Luman sein
pirak ma oan fin kais soko sru **13** Angfoko pomegranate
orekla ke bronze rauneak sifen sru lukwa ke tak lukwa
14 Mwe wiwa singoul Pesin singoul **15** Tacng lulap sac
Cow mukul singoul lukwa ma tu ye tacng sac **16** Tup,
saful, ac fork Huram el orala ma inge nukewa ke bronze
na saromrom, ac sang nu sel Tokosra Solomon tuh in
mwe orekma in Tempul lun LEUM GOD. **17** Ac tokosra
el sap elos in oru ma inge nukewa ke nien orek bronze
inmasrlon acn Sukkoth ac Zeredah ke Infahlfal Jordan.
18 Arulana pukanten ma orekla we, pwanang wangin sie
etu lah paun ekasr ke bronze orekmakinyukla nu kac.
19 Tokosra Solomon el oayapa sap kufwa inge nu ke
Tempul in orekla pac ke gold: loang in orek kisa, tepu nu
ke bread itukyang nu sin God; **20** sukan lam, ac lam
ke gold wowo su ac fah firir ye mutun Acn Mutal Na
Mutal, fal nu ke ma oakwuk; **21** ros mwe yun, lam, mwe
tou; **22** mwe kunkun lam, pol, ahlu nu ke mwe keng,
pan in neinyuk mulut firir. Ma inge nukewa orekla ke

gold nasnas. Srungul lik ke Tempul, ac srungul nu in Acn
Mutal Na Mutal akmusrala pac ke gold.

5 Ke Tokosra Solomon el aksafyela orekma nukewa ke
Tempul, el filiya ma nukewa ma David, papa tumal, el
tuh kisakunla nu sin LEUM GOD (silver, gold, ac ma pac
saya) tuh in oan in nien filma in Tempul. **2** Na Tokosra
Solomon el pangon mwet kol nukewa lun sruf ac sou
lulap lun Israel tuh elos in tukeni nu Jerusalem, tuh elos
in us Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD liki Zion, Siti
sel David, nu in Tempul. **3** Elos nukewa fahsreni ke
pacl in Kufwen lwen Aktuktuk. **4** Ke pacl se mwet kol
nukewa fahsreni, na mwet Levi elos srukak Tuptup in
Wuleang, **5** ac us nu ke Tempul. Mwet tol ac mwet Levi
elos oayapa moklela Lohm Nuknuk Mutal sin LEUM
GOD ac ma nukewa kac, nu ke Tempul uh. **6** Tokosra
Solomon ac mwet Israel nukewa elos toeni sisken na
Tuptup in Wuleang, ac elos kisakin sheep ac cow na
pukanten su kofla in oaoala. **7** Na mwet tol elos us
Tuptup in Wuleang lun LEUM GOD nu in Tempul, ac
likiya in Acn Mutal Na Mutal, ye cherub luo. **8** Posohksok
lalos asrosrla ac afinya Tuptup sac oayapa sak usyen
Tuptup sac. **9** Pukun sak inge ku in liyeyuk mwet se fin
tu suwohs nu kac ke mutun Acn Mutal Na Mutal, tuh tia
ku in liyeyuk ke kutena acn saya. (Sak inge srakna oasr
we nwe misenge.) **10** Wangin kutena ma in Tuptup in
Wuleang sac sayen eot sim luo ma Moses el tuh filiya
loac Fineol Sinai, ke LEUM GOD El tuh orala wuleang
yurin mwet Israel ke elos tuku liki acn Egypt. **11** Ke mwet
tol elos illa liki acn mutal uh (mwet tol nukewa su oasr in
acn sac elos tuh akmutalyalos sifacna, mansis u se su
lalos, **12** ac mwet on nukewa lun mwet Levi — Asaph,
Heman, Jeduthun, ac wen natulos ac sou lalos — los
nukewa nukum nuknuk linen. Mwet Levi elos tu apkuran
nu ke layen kutulap in loang sac, wi cymbal ac harp
natulos, ac oayapa wi mwet tol siofok longoul su uk
mwe ukuk.) **13** Mwet on elos tukeni ke pusra sifanna in
kaksakin ac sang kulo nu sin LEUM GOD. Ac ke pusren
on uh ngisyak, wi pusren mwe ukuk ac cymbal ac kutu
pac kain in mwe on, elos on ac fahk: "Kaksakin LEUM
GOD mweyen El wo, Ac lungse lal oan ma pahtpat,"
na lohm sac, lohm sin LEUM GOD, sessesla ke sie
pukunyeng. **14** Ouinge mwet tol elos koflana tafwela alu
lalos ke sripen pukunyeng sac, tuh wolana lun LEUM
GOD nwakla in lohm sac.

6 Na Tokosra Solomon el pre ac fahk, "LEUM GOD,
kom sulela tuh kom in muta ke pukunyeng ac yen
lohsr. **2** Inge nga musaela sie tempul wolana nu sum,
Sie acn kom in muta we ma pahtpat." **3** Mwet Israel
nukewa elos tu we, ac tokosra el forang nu selos ac
akinsewowoyalos. **4** El fahk, "Kaksakin LEUM GOD
lun Israel! El liyaung na wulela El orala nu sel David,
papa tumuk, ke El tuh fahk, **5** 'Oe ke pacl se nga use
mwet luk liki acn Egypt nwe misenge, nga tiana sulela
kutena siti in facl Israel tuh in musala sie tempul mwet
in alu nu sik we, oayapa nga tiana sulela sie mwet in
kol mwet luk mwet Israel. **6** Tuh pa inge, nga sulela
acn Jerusalem tuh in acn se mwet uh fah alu nu sik
we, ac David elan leumi mwet luk.'" **7** Ac Solomon el
tafwela ac fahk, "David, papa tumuk, el tuh nunku elan
musai sie tempul in nien alu nu sin LEUM GOD lun
Israel, **8** tusruktu LEUM GOD El fahk nu sel, 'Wo lah
kom lungse musai sie tempul nu sik, **9** tusruktu tia kom
pa ac musai, a wen nutum — wen na pwaye se nutum
— pa ac musai tempul in akfulatye Inek.' **10** "Inge LEUM
GOD El akpwayeye wuleang lal: nga aolla David, papa
tumuk, in tokosra lun Israel, ac nga musaela sie tempul
tuh mwet uh in alu we nu sin LEUM GOD lun Israel.
11 Ac nga likiya in Tempul, Tuptup in Wuleang, su nein
eot luo ma simla wuleang su LEUM GOD El orala yurin
mwet Israel." **12** Ouinge, ye mutun mwet uh Solomon el
som ac tu mutun loang uh, ac sralak paol ac pre. **13**
(Solomon el tuh orala sie loang mwe tu ke bronze, ac
filiya infulwen nien tukeni ke mutun Tempul. Mwe tu se
inge fit oalkosr lusa, oalkosr sralap, ac limekosr fulat.
Na el fanyak nu fin mwe tu sac ac sikukmutunteyak ac
sralak paol nu lucng ac pre yen mwet nukewa ku in liyal
we.) **14** El pre ac fahk, "LEUM GOD lun Israel, wangin
sie god oana kom inkusrao ac fin faclu. Kom akpwayeye
wuleang lom yurin mwet lom, ac kom akkalemye lungse
lom nu selos ke elos akos kom ke insialos nufon. **15**
Kom karinganang wulela lom nu sel David, papa tumuk.
Misenge akpwayeyuk kas nukewa oana ma kom fahkla.
16 Inge, LEUM GOD lun Israel, liyaung pac wulela se
ngia ma kom tuh orala nu sin papa tumuk ke kom tuh
fahk nu sel mu sie sin tulik natul ac fah tokosra fin acn
Israel in pacl e nukewa, elos fin arulana akos ma sap
lom oana el. **17** Ouinge, LEUM GOD lun Israel, lela ma
nukewa in akpwayeyuk oana wulela lom nu sel David,
mwet kulansap lom. **18** "Tusruktu, ya pwaye kom, God,
ac ku in muta inmasrlon mwet faclu? Finne yohk lun
kusrao, sufalla kom in muta we, na ac fuka Tempul se
nga musaela inge in tuh fal lupa nu sum? **19** LEUM GOD
luk, nga mwet kulansap lom. Porongo pre luk, ac topuk
mwe siyuk luk nu sum. **20** Karinganang Tempul se inge
ke len ac fong. Kom wulela mu pa inge acn mwet uh
in alu nu sum we. Ouinge, lohngyu ke pacl nga forang
nu ke Tempul se inge ac pre. **21** Lohng pre luk oayapa
pre lun mwet Israel, mwet lom, ke elos forang nu ke
acn se inge ac pre nu sum. Lohng pre lasr liki acn sum
inkusrao, ac nunak munas nu sesr. **22** "Fin utukyak sie
mwet nu ye mutun loang in Tempul lom tuh elan oru
fulahk lal lah wangin mwatal, ac nunkeyuk mu el orala
ma koluk lain sie pac mwet, **23** O LEUM GOD, lohng
inkusrao me, ac nununku mwet kulansap lom inge. Sang
kalya fal nu sin kutena mwet su orala ma koluk, ac tulala
mwet su wangin ma koluk lalos. **24** "Ke pacl mwet Israel
lom elos kutangyukla sin mwet lokoalok lalos ke sripen

elos oru ma koluk lain kom, na elos fin forla nu sum ac
tuku nu ke Tempul se inge ke inse pusisal ac pre nu
sum in siyuk ke nunak munas, **25** porongo mwe siyuk
lalos inkusrao me. Nunak munas ke ma koluk lun mwet
lom, ac folokunulosme nu ke facl se su kom tuh sang nu
selos ac nu sin mwet matu lalos. **26** "Ke kom sruokya af
lom ke sripen mwet lom elos orekma koluk lain kom, na
ke elos auliyak ac forang nu ke Tempul se inge ac pre
nu sum ke inse pusisel, **27** O LEUM GOD, porongalos
inkusrao me, ac nunak munas nu sin mwet kulansap lom
mwet Israel, ac luti nu selos in oru ma suwohs. Na kom,
O LEUM GOD, fah supwama af nu fin facl se inge su
kom sang nu sin mwet lom tuh in mwe usru lalos nwe
tok. **28** "Ke pacl in sracl, ku mas upa sikyak fin acn uh,
ku fokin acn uh musalla ke eng ac fol upa ac un locust,
ku ke pacl mwet lokoalok elos mweuni mwet lom, ku
elos maskin mas keok, **29** porongo pre lalos. Fin oasr
inmasrlon mwet lom mwet Israel, pulakunak asor lun
insialos, ac kolma paolos nu ke Tempul se inge ac pre
nu sum, **30** lohng pre lalos. Porongo mwe siyuk lalos yen
sum inkusrao, ac nunak munas nu selos. Oru nu sin kais
mwet oana ma fal nu sel, tuh kom mukena etu nunak lun
mwet uh. **31** Na mwet lom ac fah akfulatye kom ac akos
kom pacl e nukewa ke elos muta in facl se su kom sang
nu sin mwet matu lasr. **32** "Oayapa ke pacl mwetsac su
muta in sie acn loesula lohng ke pwengpeng ac ku lom,
ac lah kom akola pacl nukewa in kasru, elos ac tuku in
pre ke Tempul se inge, **33** porongo pac pre lalos. Lohng
kas lalos yen kom muta we inkusrao, ac oru ma elos
siyuk kac, na mwet nukewa fin faclu fah etekom ac akos
kom, oana mwet Israel lom elos oru. Na elos fah etu lah
Tempul se nga musaela inge pa acn se mwet uh in alu
nu sum we. **34** "Ke pacl kom sapkin nu sin mwet lom in
som mweuni mwet lokoalok lalos, ac ke elos pre nu sum
in kutena acn elos oasr we, ac forma nu ke siti se inge
yen kom sulela, ac nu ke Tempul se ma nga musaela nu
sum inge, **35** porongo pre lalos. Lohng pusralos yen sum
inkusrao, ac sang kutangla nu selos. **36** "Ke pacl mwet
lom orala ma koluk lain kom — aok, wangin sie mwet tia
oru ma koluk — na ke sripen kasrkusrak lom kom lela
mwet lokoalok lalos in kutangulosla ac usalosla tuh elos
in mwet kapur nu in kutu acn saya, finne acn sac oan
loesula, **37** porongo pre lun mwet lom. Elos fin auliyak ac
pre nu sum ke elos srakna muta ingo, ac fahkak lupan
ma koluk ma elos orala, O LEUM GOD, lohng pre lalos.
38 Elos fin auliyak ke pwaye yen elos muta we, ac pre nu
sum ke elos forma nu ke facl se inge su kom sang nu
sin mwet matu lasr, oayapa nu ke siti se inge su kom
sulela, ac nu ke Tempul se inge su nga musaela nu sum,
39 na kom in porongo pre lalos. Lohngolos in acn sum
inkusrao, ac pakoten nu selos, ac sisla ma koluk lun
mwet lom nukewa. **40** "Inge, O God luk, ngeta nu facsr,
ac porongo pre nukewa su orek in acn se inge. **41** Ke
ma inge, LEUM GOD, tuyak wi Tuptup in Wuleang su
mwe akul lun ku lom, ac utyak nu in Tempul se inge
ac muta we ma pahtpat. Akinsewowoye mwet tol in ma
nukewa elos oru, ac lela mwet lom nukewa in engankin
wolana lom nu selos. **42** LEUM GOD, nikmet ngetla liki
tokosra su kom sulela. Esam lungse lom nu sel David,
mwet kulansap lom."

7 Ke safla pre lal Tokosra Solomon, e se tuku inkusrao
me ac esukak mwe kisa nukewa ma akoeyukla, ac
sie kalem saromrom nwakla Tempul, in fahkak lah LEUM
GOD El oasr we. **2** Ke sripen Tempul nwanala ke kalem
saromrom sac, mwet tol elos tia ku in utyak nu we. **3** Ke
mwet Israel elos liye e se oatui inkusrao me ac kalem
sac nwakla Tempul, elos faksufi nu fin falful uh ac alu nu
sin LEUM GOD ac kaksakunul ke wolana lal ac lungse
kawil lal. **4** Na Solomon ac mwet nukewa kisakin mwe
kisa nu sin LEUM GOD. **5** El kisakin cow longoul luo
tausin, ac sheep siofok longoul tausin tuh in mwe kisa
in akinsewowo. Ouinge el, ac mwet nukewa, kisaela
Tempul sac. **6** Mwet tol elos tu yen ma akoeyukla nu
selos, ac mwet Levi elos tu ngetang nu selos ac kaksakin
LEUM GOD wi pusren mwe on ma Tokosra David el
tuh sang nu selos, ac elos onkin on soko ma fahk mu
"Lungse Lal Oan Ma Pahtpat," oana ma David el sapkin
tuh elos in oru. Mwet tol elos ukya mwe ukuk, ac mwet
nukewa tuyak. **7** Solomon el akmutalyela ipin acn se
infulwa ke mutun Tempul, na el kisakin mwe kisa firir we,
ac mwe kisa wheat, ac fact ke mwe kisa in akinsewowo.
El oru ouinge mweyen loang bronze se el tuh orala tari,
srikla nu ke mwe kisa inge nukewa. **8** Solomon ac mwet
Israel nukewa elos akfulatye Kufwen Iwen Aktuktuk ke
len itkosr. Oasr mwet na pukanten su tuku yen loessula,
oe ke Innek In Utyak Nu Hamath epang, nwe ke masrol
nu Egypt in acn eir. **9** Elos mutangla len itkosr in kisakin
loang sac, ac sifilpa tafwela ke len itkosr nu ke kufwa ah.
Ke len se safla elos oru akfulat safla. **10** Len se toko,
ke len aklongoul tolu ke malem akitkosr, Solomon el
supwalik mwet uh nu yen selos. Elos engan ke mwe
insewowo nukewa su LEUM GOD El oru nu sel David,
nu sel Solomon, ac nu sin mwet Israel mwet lal. **11**
Tukun Tokosra Solomon el aksafyela Tempul ac inkul
fulat sin tokosra, ac ma nukewa orekla arulana wo, oana
oakwuk lal nu kac, **12** na LEUM GOD El sikyang nu sel
Solomon ke fong, ac fahk nu sel, "Nga lohng tari pre
lom, ac nga insese tuh Tempul se inge in pa acn se
mwet uh in orek kisa nu sik we. **13** Kutena pacl nga
sruokya in tia af, ku supwala locust in kunausla fokin
ima, ku sang mas upa nu fin mwet luk, **14** elos fin pre nu
sik ac auliyak ac forla liki ma koluk ma elos oru, na nga
fah lohngolos inkusrao me, ac nunak munas nu selos,
ac sifilpa akwoyela acn selos. **15** Nga ac fah karinginna
Tempul se inge, ac akola in lohng pre nukewa ma ac
orek we, **16** mweyen nga sulela acn se inge, ac nga
akmutalyela tuh in acn se mwet uh fah alu nu sik we

ma pahtpat. Nga ac taran Tempul uh, ac karinganang
pacl nukewa. 17 Kom fin oaru in kulansapweyu oana
David, papa tomom, el oru, ac akos ma sap luk ac oru
ma nukewa nga sapkin nu sum, 18 nga ac fah esamna
wuleang nga tuh oru nu sel David, papa tomom, ke nga
fahkang nu sel lah fita lal pa ac leum fin mwet Israel nwe
tok. 19 Tusruktu kom, ac mwet lom, fin seakos ma sap
luk ac ma nga sapkin nu suwos, ac alu nu sin god saya,
20 na nga ac fah siskowosla liki facl se su nga tuh sot
nu suwos, ac nga fah som liki Tempul se inge su nga
akmutalyela tuh in nien alu nu sik. Mwet in acn nukewa
ac fah isrun ac akkolukye. 21 "Tempul se inge arulana
akfulatyeyuk inge, tusruktu in pacl sac, mwet nukewa su
fahsr alukela ac fah lut ac siyuk, 'Efu ku LEUM GOD El
oru ouinge nu ke facl se inge ac Tempul se inge?' 22
Na mwet uh fah topuk mu, 'Mweyen elos sisla LEUM
GOD lalos, su use mwet matu lalos liki acn Egypt. Elos
tuh lulalfongi ke god saya, ac orekma nu selos oayapa
alu nu selos. Pa inge sripa se sis LEUM GOD El use
ongoiya inge nu faclos.'"

8 Solomon el musai Tempul ac lohm sin tokosra ke
yac longoul. 2 El oayapa sifil musaela siti su Tokosra
Hiram el sang lal, ac el supwala mwet Israel in tuh muta
we. 3 El mweun ac sruokya acn Hamath ac Zobah, 4
ac el kuhlasak Palmyra, sie siti in acn mwesis. El sifil
musaela siti nukewa in acn Hamath, su pa nien filma
lalos. 5 Solomon el oayapa sifil musaela Beth Horon
Lucng ac Beth Horon Ten (siti luo inge oasr kalkal we, ac
mutunpot we ku in kauli), 6 oayapa siti se pangpang
Baalath, ac siti nukewa su ma lalos oan we, ac siti ma
horse ac chariot natulos oan we. El aksafyela oakwuk
nukewa lal nu ke acn Jerusalem ac Lebanon ac in
acn nukewa ma el leum fac. 7 Mwet lula nukewa sin
tulik nutin mwet Hit, mwet Amor, mwet Periz, mwet
Hiv ac mwet Jebus, su tia mwet Israel. 8 Solomon el
akkohsyelos nukewa su mwet Israel elos tia uniya, ac
elos srakna mwet kohs nwe in pacl inge. 9 Tusruktu el
tiana akkohsye mwet Israel, a el sang tuh elos in mwet
mweun, mwet pwapa, mwet kol fin mwet kasrusr ke
chariot, ac mwet kasrusr fin horse. 10 Oasr mwet kol
luofoko lumngaul su Tokosra Solomon el sang in liyaung
kutena kain in musa. 11 Solomon el srakla mutan se
kial su acn natul tokosra Egypt, liki Siti sel David nu
ke lohm se el musaela sel, ac el fahk, "Mutan se inge
ac fah tia muta in lohm sel Tokosra David lun Israel,
mweyen kutena acn Tuptup in Wuleang oan we, acn
mutal." 12 Solomon el kisakin mwe kisa nu sin LEUM
GOD fin loang se el tuh orala ke mutun Tempul ah. 13
El kisakin mwe kisa firir, fal nu ke ma sap Moses el
oakiya nu ke kais sie len fulat inge: len Sabbath, Kufwen
Malem Sasu, oayapa len in kufwa tolu in yac nukewa, su
Kufwen Bread Tia Akpulol, Kufwen Kosrani, ac Kufwen
Iwen Aktuktuk. 14 El oakiya orekma kunen mwet tol
ke kais sie len, oana ma David, papa tumal, el sapkin,
oayapa ma kunen mwet Levi su kasru mwet tol ke on
ac orekma pac saya lalos. El oayapa oakiya un mwet
karingin kais sie nien utyak nu ke Tempul, fal nu ke ma
David, mwet lun God, el sapkin. 15 Oakwuk nukewa ma
David el tuh sang nu sin mwet tol ac mwet Levi nu ke
lohm in filma ac kutena ma saya, orekla nufon oana ma
sapkinyuk. 16 Ke ma inge, safla orekma nukewa ma
Solomon el orala, mutawauk ke oakiyen pwelung nu ke
Tempul lun LEUM GOD, nwe ke safla musa sac, ac ma
nukewa wona. 17 Na Solomon el som nu Eziongeber ac
Elath, nien oai sisken Meoa Srusra in facl Edom. 18
Tokosra Hiram el supwala kutu oak nu yorol, wi mwet
fulat lal sifacna ac mwet su yohk etu la ke kalkal. Elos wi
mwet fulat lal Solomon oayak ac kal nu in acn Ophir, ac
elos use akuran tolngoul luo tausin paun in gold ac sang
nu sel Solomon.

9 Kasra lun acn Sheba el lohng ke pwengpeng lal
Tokosra Solomon, na el som nu Jerusalem in srikal
ke kutu mwe siyuk upa. El us mwet kulansap puspis
welul, oayapa mwe akyu mongo ac wek saok ac gold
pukanten fin camel natul, Ke eltal osun, kasra el siyuk ma
nukewa ma el akola in siyuk sel, 2 ac Tokosra Solomon
el topokla nufon. Wanginna ma upa nu sel in aketeya. 3
Kasra lun acn Sheba el lohng lalmwetmet lal Solomon,
ac liye lohm sin tokosra el musaela. 4 El liye pac mongo
ma akoeyuk ke tepu lal, ac nien muta lun mwet pwapa
lal, ac ouiyen oakwuk lal nu sin mwet orekma lal ac
naweyuk lalos, ac nuknuk lun mwet kulansap lal ke pacl
in mongo, oayapa mwe kisa su el kisakin in Tempul, ac
el arulana fwefela ke el liye ma inge. 5 El fahk nu sel
Tokosra, "Ma nga lohng keim ac ke lalmwetmet lom uh in
facl sik ah, pwaye nufon! 6 Nga tuh tiana lulalfongi nwe
ke nga tuku ac sifacna liye. Ma nga lohng uh tiana sun
tafun lalmwetmet lom. Kom lalmwetmet yohk liki na ma
mwet uh srumun uh. 7 Seyal wo nu sin mwet kulansap
lom su muta yurum in pacl nukewa ac insewowo in lohng
kas lalmwetmet lom. 8 Kaksakin LEUM GOD lom! El
akkalemye lupan insewowo lal keim ke El oru tuh kom in
tokosra ac leum fin mwet uh Inel. Ke sripen El lungse
mwet Israel mwet lal, ac kena liyalosyang nwe tok, El oru
tuh kom in tokosra faclos, tuh kom in karingin ma sap ac
nununku suwohs." 9 Kasra el sang mwe sang nukewa
ma el use nu sel Tokosra Solomon: apkuran in singoul
tausin paun ke gold, ac oasr lupa na yohk ke mwe
akyuye mongo ac wek saok. Soenna oasr mwe akyuye
mongo su wo liki ma Kasra lun acn Sheba el sang nu sel
Tokosra Solomon inge. 10 (Mwet lal Tokosra Hiram ac
mwet lal Tokosra Solomon su use gold Ophir me, elos
oayapa use sak juniper ac wek saok. 11 Solomon el
orekmakin sak inge nu ke nien fan nu ke Tempul, ac nu
ke lohm sin tokosra, oayapa el sang in orek harp ac lyre
nutin mwet on. Tufahna liyeyuk ma ouinge in acn Judah
omeet me.) 12 Tokosra Solomon el sang nu sin Kasra
lun acn Sheba ma nukewa ma el siyuk kac, ac el oayapa

sang mwe lung nu sel in aol ma kasra sac sang lal. Na
kasra ac mwet kulansap lal ah folokla nu in acn Sheba.
13 Lupan gold ma ituku nu yorol Tokosra Solomon ke
yac nukewa alukela lumngaul tausin paun, **14** weang
pac tax ma mwet kuka ac mwet business moli nu sel.
Tokosra nukewa lun mwet Arabia, ac governor lun acn
nukewa Israel, elos wi pac sang silver ac gold nu sel. **15**
Solomon el orala mwe loang lulap luofoko, ac kais sie
mosrweyukla ke paun singoul limekosr ke gold tuktuki.
16 El orala pac tolfoko mwe loang srik kutu, ac kais sie
mosrweyukla ke paun oalkosr ke gold tuktuki. El sap
in likiyuki ma inge nukewa in fukil lulap se pangpang
Insak Lebanon. **17** Tokosra el oayapa sap in orekla sie
tron na lulap. Sie ip kac yunla ke ivory, ac acn saya kac
yunla ke gold nasnas. **18** Step onkosr orekla nu ke tron
sac, ac oasr mwe loang nia se oan kac akmusraiyukla
ke gold. Oasr pac mwe loang pao sisken tron sac, ac
lion tafleyukla lukwa tu we, soko lac ac ma soko lac.
19 Lion singoul lukwa tafleyukla, kais lukwa ke kais sie
step, soko lac ac soko lac. Wangin sie tron nu orekla
ouinge omeet me ke kutena tokosrai. **20** Cup in nimnim
nukewa lal Tokosra Solomon orekla ke gold, ac ahlu
nukewa in fukil se pangpang Insak Lebanon, orekla ke
gold nasnas. In pacl lal Solomon, silver uh tiana oaoa
mu ma saok se. **21** Oasr un oak lulap okwal Solomon,
wi pac un oak okwal Tokosra Hiram kalkal meoa. Ke
yac tolu nukewa oak inge ac foloko ac utuk gold, silver,
ivory, sako, ac won peacock. **22** Tokosra Solomon el
kasrup ac lalmwetmet yohk liki tokosra nukewa fin faclu.
23 Elos nukewa sokol in lohng lalmwetmet ma God El
sang nu sel. **24** Kais sie selos use mwe lung nu sel
Solomon ma orekla ke silver ac gold, oayapa nuknuk
loeloes, kufwen mweun, mwe akyu mongo, horse ac
miul. Elos oru ouinge ke yac nu ke yac. **25** Tokosra
Solomon el oayapa orala akosr tausin fukil lun chariot
ac horse natul, ac oasr pac singoul luo tausin horse in
mweun. Kutu mutana Jerusalem, ac ma saya el kitalik
in muta ke kutu pac siti saya. **26** El pa leum fulat lun
tokosra nukewa, mutawauk ke Infacl Euphrates nwe
acn Philistia ac masrol nu Egypt. **27** In we lal Solomon,
silver uh ma pilasr oana eot uh in acn Jerusalem, ac
sak cedar uh pukanten oana sak sycamore fin tohktok
in acn Judah. **28** Solomon el ituk horse Egypt me, ac
oayapa ke facl nukewa saya. **29** Ma saya ke sramsram
matu kacl Solomon, ke mutawauk nu ke safla, simla
ke [Book in Sramsram Matu lal Nathan Mwet Palu], ac
oayapa ke [Kas in Palu lal Ahijah Mwet Shiloh,] ac ke
[Aruruma lal Iddo Mwet Palu], su oayapa fahkak ke pacl
in leum lal Tokosra Jeroboam lun Israel. **30** Solomon el
muta Jerusalem ac leum fin acn Israel nukewa ke yac
angngaul. **31** El misa ac pukpuki in Siti sel David, ac
Rehoboam, wen natul, el aolulla in tokosra.

10 Rehoboam el som nu Shechem, yen mwet nukewa
epang in Israel elos fahsreni nu we in oru tuh
elan tokosrala. **2** Ke Jeroboam, wen natul Nebat, su
tuh som nu Egypt in kaing lukel Tokosra Solomon, el
lohng pweng se inge, na el folokla nu yen sel. **3** Mwet
in sruf epang elos sapla solal, ac elos nukewa tukeni
som nu yorol Rehoboam ac fahk nu sel, **4** "Papa tomom
ah tuh use mwe utuk na toasr nu facsr. Tusruktu kom
fin akfusrasryela mwe utuk inge, na kut ac fah mwet
kulansap pwaye nu sum." **5** Na Rehoboam el fahk,
"Se nu sik len tolu nga in nunku kac, na kowos fah sifil
foloko." Ouinge mwet uh som. **6** Tokosra Rehoboam el
siyuk sin mwet matu su tuh mwet kasru lal Solomon,
papa tumal, ac fahk, "Top fuka kowos nunku mu fal nga
in sang topuk siyuk lun mwet inge?" **7** Elos topuk ac fahk,
"Kom fin kulang nu sin mwet ingan ac akinsewowoyalos
ac sulela sie top wowo an nu selos, na elos ac fah
oaru in kulansupwekom pacl nukewa." **8** Tusruktu el
pilesru kas in kasru lun mwet matu, ac som nu yurin
mwet fusr su nuna welul ke elos tulik ah me, ac inge el
oru mu elos pa mwet kasru lal. **9** El siyuk selos, "Mea
kowos nunku mu wo nga in oru? Ke mwet uh siyuk ngan
akmulalaye enu lalos uh, mea nga ac fahk nu selos?" **10**
Elos topuk, "Pa inge ma kom ac fahk nu selos an: 'Kuf
srisrik soko ke pouk uh yohk liki infulwen papa tumuk
ah.' **11** Fahk nu selos mu, 'Papa tumuk el sot enu toasr
nu fowos, a nga ac sot in toasr liki. El puok kowos ke
mwe sringsring, a nga fah sringil kowos ke scorpion!'"
12 Tukun len tolu, Jeroboam ac mwet nukewa folokla
nu yorol Rehoboam, oana ke el tuh fahk nu selos ah.
13 Tokosra el pilesru kas in kasru lun mwet matu, a el
kaskas upa nu sin mwet uh. **14** El fahk oana ke mwet
fusr wial elos fahk, "Papa tumuk el sot enu toasr nu
fowos, a nga ac sot in toasr liki! El puok kowos ke mwe
sringsring, a nga ac sringil kowos ke sucl lulap!" **15** Pa
ingan ma lungse lun LEUM GOD in akpwayeye ma El tuh
fahk nu sel Jeroboam, wen natul Nebat, in kas lun mwet
palu Ahijah mwet Shiloh. Pa inge sripa se sis tokosra el
tiana lohang nu sin mwet uh. **16** Ke mwet uh liye tuh
tokosra el tiana lohngolos, na elos wowoyak ac fahk,
"Tolulla David ac sou lal! Mea elos nu orala nu sesr?
Mwet Israel, kut som nu yen sesr! Lela Rehoboam elan
sifacna liyalang!" Ouinge mwet Israel elos orek alein,
17 pwanang Rehoboam el tokosra lun mwet ma muta
Judah mukena. **18** Na Tokosra Rehoboam el supwalla
Adoniram, su kol orekma lun mwet kohs, elan som nu
yurin mwet Israel, a elos tanglal nwe ke el misa. Ke ma
inge, Rehoboam el sulaklak sroang nu fin chariot natul,
ac kaingla nu Jerusalem. **19** In pacl sac me, mwet epang
in Israel elos alein na nu sin mwet nukewa su leum sin
fwilin tulik natul David.

11 Ke Tokosra Rehoboam el sun acn Jerusalem, el
pangoneni siofok oalngoul tausin mwet pisrla ke
mweun ke sruf lal Benjamin ac Judah. El akoo elan som
mweuni sruf lun layen epang in Israel, in folokonak ku
lal in leum faclos. **2** Tusruktu LEUM GOD El fahkang

nu sel mwet palu Shemaiah **3** elan sang kas se inge
nu sel Tokosra Rehoboam ac mwet nukewa in sruf lal
Judah ac Benjamin: **4** "Nik kowos som lain mwet Israel
wiowos. Kowos nukewa folokla nu yen suwos an. Ma
sikyak ingan ma lungse luk." Elos akos ma LEUM GOD
El sapkin, ac tia som mweunel Jeroboam. **5** Rehoboam
el mutana Jerusalem ac sap in kuhlusyukyak siti in acn
Judah ac Benjamin inge: **6** Bethlehem, Etam, Tekoa,
7 Bethzur, Soco, Adullam, **8** Gath, Mareshah, Ziph, **9**
Adoraim, Lachish, Azekah, **10** Zorah, Aijalon, ac Hebron.
11 El oru tuh siti inge in arulana ku, ac el sulela kais sie
mwet kol fulat nu in kais sie siti, ac supwala pac mwe
mongo ac oil in olive ac wain nu in siti inge nukewa, **12**
ac oayapa mwe loang ac osra. Ouinge el sruokya na
acn Judah ac Benjamin in oan ye ku lal. **13** Mwet tol
ac mwet Levi tuku liki acn nukewa Israel nu Judah in
acn eir. **14** Mwet Levi elos sisla ima lalos ac acn saya
pac selos, ac som nu Judah ac Jerusalem, mweyen
Tokosra Jeroboam lun Israel ac mwet kol tokol elos tia
lela elos in oru orekma in mwet tol lun LEUM GOD. **15**
Jeroboam el srisrngiya mwet tol lal sifacna, in orekma
ke nien alu lun mwet pegan, oayapa elos in alu nu
sin demon ac ma sruloala ma el orala in oana luman
cow mukul. **16** Mwet ke kais sie sruf lun Israel su kena
yohk in alu nu sin LEUM GOD lun Israel elos wi mwet
Levi som nu Jerusalem, tuh elos in ku in orek kisa
nu sin LEUM GOD lun papa tumalos. **17** Ma se inge
akkeye tokosrai lun Judah, ac ke yac tolu mwet inge elos
akkeyal Rehoboam, wen natul Solomon, ac elos moul
oana ke elos moul ye koko lal Tokosra David ac Tokosra
Solomon. **18** Rehoboam el payukyak sel Mahalath, su
papa tumal pa Jerimoth wen natul David, ac nina kial pa
Abihail, acn natul Eliab su nutin natul Jesse. **19** Oasr
wen tolu natultal: Jeush, Shemariah, ac Zaham. **20** Tok
kutu el payukyak sel Maacah, acn natul Absalom, ac
oasr wen akosr natultal: Abijah, Attai, Ziza, ac Shelomith.
21 Oasr mutan singoul oalkosr kial, ac mutan kulansap
onngoul kial, ac el papa tumun wen longoul oalkosr ac
acn onngoul. Inmasrlon mutan kial ac mutan kulansap
kial, el lungse yohk Maacah. **22** El kuloel Abijah, wen
natul Maacah, yohk liki nukewa wen natul saya, ac el
sulella mu el pa ac aolul in tokosra. **23** Rehoboam el
lalmwetmet ke el sang orekma kunen wen natul inge, ac
oakelosi ke siti nukewa ma el kuhlasak in acn Judah ac
Benjamin. Pukanten ma el sang nu selos, ac el oayapa
sulela mutan pus kialos.

12 Tukunna Rehoboam el oakiya ku lun tokosra lal, el
ac mwet lal nukewa mutawauk in ngetla liki Ma Sap
lun LEUM GOD. **2** In yac aklimekosr ma Rehoboam el
tokosra, kaiyuk elos ke sripen elos pilesrala LEUM GOD.
Tokosra Shishak lun Egypt el utyak lain acn Jerusalem.
3 Pisen chariot ke un mwet mweun lal uh sun sie tausin
luofoko, oayapa onngoul tausin mwet kasrusr fin horse,
ac pisen mwet mweun lal uh tia ku in oaoala, weang pac
mwet mweun lun acn Libya, Sukkiim, ac Ethiopia. **4** El
sruokya siti ma kuhlusyukyak lun acn Judah, ac som na
nwe Jerusalem. **5** Shemaiah mwet palu el som nu yorol
Tokosra Rehoboam ac mwet kol lun acn su tukeni in acn
Jerusalem ke elos kaingkunul Shishak. El fahk nu selos,
"Pa inge kas lun LEUM GOD nu suwos, 'Kowos sisyula
tari, na pa nga ac eiskowosyang nu inpaol Shishak.'" **6**
Na tokosra ac mwet kol lal elos fahkak lah pwaye elos
orekma koluk, ac elos fahk, "Ma LEUM GOD El oru
inge fal." **7** Ke LEUM GOD El liye ma inge, El sifilpa
kaskas nu sel Shemaiah ac fahk, "Mweyen elos fahkak
ma koluk lalos, nga ac fah tia kunauselosla nukewa.
Ke Shishak el ac mweunelos, mwet pu na selos ac fah
moul. Acn Jerusalem ac fah tia pulakin nufon kasrkusrak
luk, **8** ac Shishak el ac kutangulosla, na elos ac fah
akilenak lah oasr ekla inmasrlon moul in kulansap nu
sik ac moul in kulansap nu sin mwet kol lun faclu." **9**
Tokosra Shishak el tuku nu Jerusalem ac usla ma saok
liki Tempul ac liki lohm sin tokosra. El usla ma nukewa,
weang pac mwe loang gold ma Tokosra Solomon el tuh
orala. **10** In aolla ma inge, Rehoboam el orala mwe
loang bronze, ac sang nu sin mwet kol su topang ke
mutunpot nu inkul sin tokosra. **11** Pacl nukewa tokosra
el ac som nu ke Tempul, mwet topang inge ac us mwe
loang uh welul, na elos ac sifil folokunla nu infukil sin
mwet topang uh. **12** Ke sripen Rehoboam el sifacna
akpusiselyal nu sin LEUM GOD, pwanang kasrkusrak
lun LEUM GOD forla lukel ac tia arulana kunausulla, ac
ma nukewa sifilpa wola nu sin Judah. **13** Rehoboam el
leum in acn Jerusalem, ac yokyokelik ku lun tokosra
lal. El yac angngaul sie ke el mutawauk in tokosra, ac
el tokosra in acn Jerusalem ke yac singoul itkosr. Pa
inge siti se ma LEUM GOD El tuh sulela inmasrlon acn
nukewa Israel tuh mwet uh in alu nu sel we. Nina kial
Rehoboam pa Naamah, sie mutan in acn Ammon. **14**
Rehoboam el oru ma koluk, mweyen el tia srike in suk
ma lungse lun LEUM GOD. **15** Orekma lal Rehoboam ke
mutawauk nwe ke safla, oayapa ma simla ke sou lal uh,
oasr in [Sramsram Matu lal Shemaiah Mwet Palu,] ac
ke [Sramsram Matu lal Iddo, Mwet Liaten.] Rehoboam
ac Jeroboam eltal amweuni sie sin sie pacl nukewa. **16**
Rehoboam el misa ac pukpuki inkulyuk lun tokosra in
Siti sel David. Abijah, wen natul, el aolulla in tokosra.

13 In yac se aksingoul oalkosr lal Tokosra Jeroboam
lun Israel, Abijah el tokosrala lun Judah. **2** El leum
in Jerusalem ke yac tolu. Nina kial pa Micaiah, acn natul
Uriel, sie mwet in siti Gibeah. Mweun se srola inmasrlol
Abijah ac Jeroboam. **3** Abijah el srukak mwet mweun
angfoko tausin, ac Jeroboam el lainul ke mwet mweun
oalfoko tausin. **4** Un mwet mweun inge osun infulan eol
in acn Ephraim. Tokosra Abijah el utyak Fineol Zemaraim
ac pangla nu yorol Jeroboam ac mwet Israel, ac fahk,
"Porongo ma nga ac fahk uh! **5** Ya kowos nikin lah

LEUM GOD lun Israel El tuh orala wulela se nu sel David
su tia ku in musalla, mu el ac tulik natul ac fah tokosra
fin Israel nwe tok? 6 Jeroboam, wen natul Nebat, el tuh
orek lokoalok lainul Solomon, tokosra lal. 7 Toko, el
orani sie un mwet lusrongten, ac elos pahtok lungse
lalos nu facl Rehoboam, wen natul Solomon, su srakna
fusr ac mwalna ke inkanek in lainulos. 8 Ac inge kowos
ako in mweun lain tokosrai se su LEUM GOD El sang
nu sin fita lal David. Oasr un mwet mweun lulap lowos,
ac oasr pac yuruwos cow mukul fusr orekla ke gold,
ma Jeroboam el orala tuh in god lowos. 9 Kowos lusla
mwet tol lun LEUM GOD, su ma in fwil natul Aaron, ac
kowos lusla pac mwet Levi. Na kowos srisrngiya mwet in
aolulos, oana ouiya su orek in mutunfacl saya. Kutena
mwet su use soko cow mukul, ku sheep itkosr, el ku
in sifacna oru tuh elan sie mwet tol lun ma su kowos
pangon god lowos ingan. 10 "A funu kut, kut srakna
kulansupu LEUM GOD lasr, ac kut tiana fahsr lukel.
Mwet tol su ma in fita lal Aaron, elos srakna oru ma
kunalos, ac mwet Levi kasrelos. 11 Lotutang nukewa ac
eku nukewa elos esukak mwe keng nu sel, ac oru mwe
kisa ke kosro ma fonna isisyak. Elos sang mwe kisa
bread nu fin sie tepu aknasnasyeyukla fal nu ke oakwuk
lun alu. Ac eku nukewa elos akosak lam uh fin sukan
lam gold. Kut oru na ma LEUM GOD El sapkin, a kowos
sisella. 12 God sifacna El mwet kol lasr, ac mwet tol
lal elos wi kut inge. Elos sruokya mwe ukuk ac akola
in ukya in pangon kut nu ke mweun lain kowos. Mwet
Israel, nimet kowos mweun lain LEUM GOD lun papa
tomowos! Kowos ac tia ku in kutangla!" 13 In pacl sac
pacna, Jeroboam el tuh supwala kutu sin mwet mweun
lal ah in kasrik ut tukun mwet Judah, na mwet lula elos
tu meet ac ngetang nu selos. 14 Mwet Judah elos tapulla
ac liye tuh na rauniyukla elos, na elos pang nu sin LEUM
GOD Elan kasrelos, ac mwet tol elos ukya mwe ukuk. 15
Na mwet Judah elos sala ke pusra lulap, ac Abijah el kol
mwet inge ke mweun lalos. God El kutangulla Jeroboam
ac mwet mweun lun Israel. 16 Mwet Israel elos kaing liki
mwet Judah, ac God El oru tuh mwet mweun lun Judah
in arulana ku lukelos. 17 Abijah ac mwet mweun lal orala
kutangla na yohk fin mwet Israel. Mwet lumfoko tausin
sin mwet ma pisrla ke mweun lun mwet Israel pa anwuki
ke mweun sac. 18 Ouinge mwet Judah elos kutangla
mwet Israel, mweyen elos filiya finsrak lalos in LEUM
GOD lun papa tumalos. 19 Abijah el ukwe mwet mweun
lal Jeroboam ac sruokya siti lal inge: Bethel, Jeshanah,
ac Ephron, oayapa inkul ma oan apkuran nu ke kais sie
siti inge. 20 Ke lusen pacl Abijah el leum, Jeroboam el
tiana sifil ku. Saflaiyel LEUM GOD El unilya, ac el misa.
21 Ouinge Abijah el yokyokelik ke ku lal. Oasr mutan
singoul akosr kial, ac el papa tumun wen longoul luo ac
acn singoul onkosr. 22 Ma nukewa saya ke sramsram
matu kacl Abijah, ma el fahk ac ma el oru, simla ke
[Sramsram Matu lal Iddo Mwet Palu.]

14 Tokosra Abijah el misa ac pukpuki inkulyuk lun
leum in Siti sel David. Asa, wen natul, el aolulla
in tokosra, ac in pacl in leum lal Asa mwet uh elos
insewowokin moul misla ke lusen yac singoul. 2 Asa
el akinsewowoye LEUM GOD lal ke el oru ma wo ac
ma suwohs. 3 El moklela loang lun mwet saya, ac nien
alu lun mwet pegan, ac kunausya sru eot oal lalos, ac
pakiya ma sruloala kacl god mutan Asherah. 4 El sap
mwet Judah in oru ma lungse lun LEUM GOD lun papa
tumalos, ac in akos mwe luti ac ma sap lal. 5 Ke sripen
el kunausla nien alu lun mwet pegan ac loang in esukak
mwe keng in siti nukewa lun Judah, ouinge tokosrai lal
muta in misla in pacl lal. 6 El musaela mwe akkeye siti
lun Judah in pacl sac, na wangin mweun orek we ke yac
puspis, mweyen LEUM GOD El sang misla nu sel. 7
El fahk nu sin mwet Judah, "Lela kut in akkeyala siti
inge, ac musaela pot ac tower, oayapa mutunpot su ku
in kauli ku. Acn uh srakna oan ye ku lasr mweyen kut
oru ma lungse lun LEUM GOD lasr. El karinginkutme ac
El oru tuh in oasr misla inmasrlosr ac mwet nukewa su
apinkutla." Ke ma inge, elos musa ac arulana kapkapak.
8 Oasr mwet mweun tolfoko tausin lal Tokosra Asa sin
mwet Judah su us mwe loang ac osra, oayapa mwet
mweun luofoko oalngoul tausin sin mwet Benjamin su
us mwe loang ac mwe pisr. Elos nukewa mwet pulaik
ac pisrla ke mweun. 9 Oasr mwet mweun se lun acn
Ethiopia su pangpang Zerah. El tuh us sie million mwet
mweun ac tolfoko chariot, ac utyak ke ku nu in acn
Judah. Elos sun siti se pangpang Mareshah. 10 Asa el
illa in mweunel, na u luo inge kewa tueni ac akola in
mweun ke Infahlfal Zephathah, apkuran nu Mareshah. 11
Asa el pre nu sin LEUM GOD lal ac fahk, "O LEUM GOD,
kom ku in kasru un mwet mweun munas oapana un
mwet mweun na ku. Kasrekut inge, O LEUM GOD lasr,
mweyen finsrak lasr oan in kom, ac ke Inem kut illa in
mweun lain un mwet mweun lulap se inge. LEUM GOD,
kom God lasr. Wangin sie mwet ac finsrak mu el ku in
kutangkomla." 12 LEUM GOD El kutangla mwet Ethiopia
ke Asa ac mwet mweun meunelos. Mwet Ethiopia elos
kaingla, 13 na Asa ac mwet lal ukwalos nwe ke sun acn
Gerar. Pukanten na mwet Ethiopia anwuki, pwanang
upa nu selos in sifil mweun. Elos toanyuki sin LEUM
GOD ac mwet mweun lal, ac mwet Judah elos eis ma
wap puspis lalos. 14 Na elos kunausla siti ma rauneak
acn Gerar, mweyen mwet we elos arulana sangeng sin
LEUM GOD. Mwet mweun elos kunausla siti nukewa we
ac sruokya ma wap puspis. 15 Elos oayapa lain un mwet
shepherd, ac eisla sheep ac camel pukanten. Na elos
folokla nu Jerusalem.

15 Ngun lun God tuku nu facl Azariah wen natul
Oded, 2 ac el som in osun nu sel Tokosra Asa. El
pangla nu yorol ac fahk, "Tokosra Asa, ac kowos mwet
Judah ac mwet Benjamin nukewa, lohng ma nga ac
fahk uh! LEUM GOD El wi kowos ke lusen pacl kowos

welul. Kowos fin sokol, El ac lela kowos in konalak. A
kowos fin forla lukel, El ac fah ngetla liki kowos. **3** In
pacl na loeloes se, mwet Israel elos tuh moul sayen God
pwaye, ac wangin mwet tol in lotelos, ac wangin pac ma
sap yorolos. **4** Tusruktu ke pacl oasr mwe lokoalok nu
selos, na elos forla nu sin LEUM GOD lun Israel. Elos
sokol ac elos konalak. **5** In len ingo wangin mwet ku in
forot forma ac wangin ma sikyak nu selos, mweyen oasr
mwe ongoiya ac lokoalok sikyak in acn nukewa. **6** Kais
sie mutunfacl akkeokye mutunfacl saya, ac kais sie siti
akkeokye siti saya, mweyen God El sang mwe ongoiya
ac mwe asor nu faclos. **7** Tusruktu kowos in ku na ac
tia fuhleak. Ac fah oasr lacnen orekma lowos." **8** Ke
Asa el lohng kas in palu ma Azariah wen natul Oded
el fahk inge, kui nunkal. Na el kunausla ma sruloala
nukewa in acn Judah ac Benjamin, oayapa ma sruloala
nukewa in siti ma el sruokya infulan eol Ephraim. El
oayapa aksasuyela loang lun LEUM GOD ma oan in
kalkal in Tempul. **9** Pukanten mwet welulang Asa su tuku
Ephraim, Manasseh, ac Simeon me ac inge elos muta in
tokosrai lal, mweyen elos liye lah LEUM GOD El welul.
Asa el pangoneni mwet inge nukewa, wi mwet Judah ac
mwet Benjamin. **10** Elos tukeni nu Jerusalem in malem
se aktolu in yac aksingoul limekosr ma Asa el tokosra.
11 In len sac elos orek kisa nu sin LEUM GOD ke ma
wap ma elos use ke elos foloko liki mweun. Oasr cow
itfoko ac tausin itkosr ke sheep. **12** Elos orala sie wulela
ac elos insesela kac mu elos ac alu na nu sin LEUM
GOD lun papa tumalos ke insialos ac ngunalos kewa. **13**
Kutena mwet sin mwet fusr ku mwet matu, mukul ku
mutan, su tia alu nu sel, ac fah anwuki. **14** Elos orala
fulahk ku lalos ke pusra lulap Inen LEUM GOD lah elos
ac karinganang na wulela se inge. Na elos sasa ac ukya
mwe ukuk. **15** Mwet Judah nukewa elos engan ke sripen
elos tuh orala wulela se inge ke insialos kewa. Elos
insewowo in alu nu sin LEUM GOD, ac El insewowo
selos ac sang tuh in oasr misla inmasrlolos ac mwet
nukewa su muta raunelosla. **16** Tokosra Asa el eisla wal
lun kasra lukel Maacah, nina matu kial, mweyen el tuh
orala sie ma sruloala fohkfok ke god mutan se pangpang
Asherah. Asa el pakiya ma sruloala sac ac pakpukiya ac
furreak Infahlfal Kidron. **17** Asa el ne tia kunausla nufon
nien alu lun mwet pegan in facl sel, tusruktu el oaru na
nu sin LEUM GOD in moul lal nufon. **18** Ma nukewa ma
Abijah, papa tumal, el tuh kisakunang nu sin God, Asa el
likiya nufon in Tempul, weang pac ma orek ke gold ac
silver ma el sifacna kisakunang. **19** Wanginla mweun
nwe ke sun yac aktolngoul limekosr in pacl el tokosra.

16 In yac aktolngoul onkosr ma Tokosra Asa el leum
lun Judah, Tokosra Baasha lun Israel el utyak
ke ku lal nu fin acn Judah, ac mutawauk in kuhlasak
acn Ramah, in tulokinya utyak ac illa lun mwet uh in
facl Judah. **2** Ke ma inge, Asa el eis silver ac gold liki
nien fwil ma saok in Tempul ac in lohm sin tokosra, ac
supwala nu Damascus nu sel Benhadad, tokosra lun
Syria, wi kas inge: **3** "Lela nga kom in akasrui, oana papa
tumasr. Eis silver ac gold ingan mwe lung luk nu sum.
Inge, kunausla kupasr lom nu sel Tokosra Baasha lun
Israel, tuh elan usla mwet lal liki acn sik." **4** Benhadad
el insesela nu ke pusra se lal Asa inge, ac el supwala
captain lun un mwet mweun lal, wi mwet mweun lalos, in
mweuni siti lun Israel. Elos sruokya siti lun Ijon, Dan,
Abel Beth Maacah, ac siti nukewa in acn Naphtali, yen
kufwen mweun lalos oan we. **5** Ke Tokosra Baasha el
lohng ma sikyak inge, el tui ke musa se Ramah, ac el
tiana aksafyela. **6** Na Tokosra Asa el orani mwet in acn
nukewa in Judah, ac sap elos in usla eot ac sak nukewa
ma Baasha el orekmakin in acn Ramah, ac elos sang
kuhlasak siti lun Geba ac Mizpah. **7** In pacl se ingan
mwet palu Hanani el som nu yorol Tokosra Asa ac fahk,
"Ke sripen kom nget nu sin tokosra lun Syria ac tia filiya
finsrak lom in LEUM GOD, pwanang mwet mweun lun
tokosra Israel elos kaingla liki inpoum. **8** Ya tia puslana
mwet mweun lun Ethiopia ac Libya, oayapa pukanten
pac chariot ac mwet kasrusr fin horse? Tuh mweyen
kom filiya finsrak lom sin LEUM GOD, pa oru El tuh sot
kutangla nu sum. **9** LEUM GOD El arulana suiya faclu
nufon in sang ku nu selos su pwaye insialos nu sel. Kom
orala ouiya na lalfon, na pa ingela tokosrai lom ac fah
mweun pacl nukewa." **10** Kas inge oru Asa el kasrkusrak
sin mwet palu sac, ac sapkin in kapuri el. In pacl se
pacna inge Asa el mutawauk in akkeokye kutu mwet uh.
11 Ma sikyak nukewa ke pacl Asa el tokosra, mutawauk
nwe ke safla, simla oasr ke [Sramsram Matu ke Tokosra
lun Judah ac Israel.] **12** In yac aktolngoul eu ke Asa el
tokosra, nial ulla ke sie mas upa. Ne ouinge, el tiana
forla in nget nu sin LEUM GOD in eis kasru sel, a el suk
kasru sin mwet orek ono. **13** Yac luo toko na el misa, **14**
ac el pukpuki inkulyuk eot se ma el taflela lal sifacna in
Siti sel David. Elos mosrwela manol ke mwe akkeng ac
oil keng in akoella nu ke pukpuki, ac elos tanak sie e
lulap in akfulatyal.

17 Jehoshaphat el aolulla Asa, papa tumal, in tokosra,
ac el akkeyala tokosrai lun Judah in lain Israel.
2 El oakiya mwet mweun in siti kuhlusyukyak in acn
Judah, oayapa musaela acn in muta lalos uten acn
Judah ac in siti ma Asa el sruokya in acn Ephraim. **3**
LEUM GOD El akinsewowoyal Jehoshaphat mweyen el
fahsr in falken papa tumal ke tafun moul lal meet, ac tia
alu nu sin Baal. **4** El kulansupu God lun papa tumal, ac
fahsr tukun ma sap lun God, ac tia oru oana ma tokosra
lun mwet Israel oru. **5** LEUM GOD El oakiya ku lulap nu
facl Jehoshaphat in leumi tokosrai lun Judah, ac mwet
nukewa use mwe lung nu sel. Ouinge el kasrupi, ac
arulana akfulatyeyuk el. **6** El insewowo in kulansupu
LEUM GOD ac el kunausla nien alu nukewa lun mwet
pegan in acn Judah, oayapa ma sruloala ke god mutan

Asherah we. 7 In yac se aktolu ma el tokosra, el supwalik
mwet fulat inge tuh elos in luti in siti lun Judah: Benhail,
Obadiah, Zechariah, Nethanel, ac Micaiah. 8 Mwet Levi
eu ac mwet tol luo welulos. Pa inge inen mwet Levi:
Shemaiah, Nethaniah, Zebadiah, Asahel, Shemiramoth,
Jehonathan, Adonijah, Tobijah, ac Tobadonijah. Inen
mwet tol luo pa: Elishama ac Jehoram. 9 Elos us book
in Ma Sap lun LEUM GOD ac fahsr nu inkul nukewa in
acn Judah ac luti mwet uh ke ma sap. 10 LEUM GOD
El oru tuh tokosrai nukewa ma raunela acn Judah in
sangeng in som mweunel Tokosra Jehoshaphat. 11 Kutu
sin mwet Philistia elos use mwe lung na yohk ke silver ac
mwe lung pac saya nu sel Jehoshaphat. Ac kutu mwet
Arabia elos use sheep itkosr tausin itfoko ac nani itkosr
tausin itfoko. 12 Ouinge yokelik na ku lal Jehoshaphat. El
kuhlasak siti puspis in acn Judah nufon, oayapa musaiak
siti 13 in nwauk mwe mongo puspis we. El filiya mwet
pisrla ke mweun in acn Jerusalem, 14 fal nu ke ota lalos.
Adnah pa captain lun un mwet mweun ke ota nukewa in
Judah, ac oasr mwet mweun tolfoko tausin ye kolyuk lal.
15 Akluo in wal yal Adnah pa Jehohanan, ac oasr mwet
mweun luofoko oalngoul tausin ye kolyuk lal. 16 Aktolu in
wal pa Amasiah wen natul Zichri, ac oasr mwet mweun
luofoko tausin ye kolyuk lal. (Amaziah el tuh sifacna
eisalang in kulansupu LEUM GOD.) 17 Captain lun un
mwet mweun ke ota nukewa in Benjamin pa Eliada,
sie mwet mweun pwengpeng. El leum fin mwet mweun
luofoko tausin su us mwe loang ac mwe pisr. 18 Mwet
kol se akluo yal pa Jehozabad, ac oasr mwet mweun
siofok oalngoul tausin lal, su akoeyukla fal nu ke mweun.
19 Mwet inge kulansap nu sin tokosra in acn Jerusalem,
ac el oayapa filiya kutu pac mwet in siti kuhlusyukyak
pac saya in acn Judah.

18 Ke Tokosra Jehoshaphat lun Judah el kasrupi ac
pwengpeng, el akoo sie marut inmasrlon sie mwet
in sou lal ac sie in sou lal Tokosra Ahab lun Israel. 2 In
kutu yac tok, Jehoshaphat el som nu in siti Samaria in
mutwata yorol Ahab. Na Ahab el sap in anwuki sheep ac
cow puspis in orala sie kufwa in akfulatyal Jehoshaphat
ac mwet ma welul. Ac el eyeinse nu sel Jehoshaphat
elan welul mweuni acn Ramoth in Gilead. 3 El siyuk sel,
“Kom ac ku in wiyu mweuni acn Ramoth?” Jehoshaphat
el topuk, “Pacl na kom akola, nga ac mwet luk uh akola
pac. Kut ac wi kom.” 4 Na el tafwelana in fahk, “Tusruktu,
kut in suk nunak lun LEUM GOD meet.” 5 Ouinge Ahab
el pangonma mwet palu lal, pisalos akuran sun mwet
angfoko, na el siyuk selos, “Ku fal nga in som mweuni
acn Ramoth, ku tia?” Elos topuk, “Fahla, mweun. God El
ac fah sot kutangla nu sum.” 6 Tusruktu Jehoshaphat
el siyuk, “Ya wangin pac sie mwet palu kut ku in siyuk
lungse lun LEUM GOD se?” 7 Ahab el topuk, “Oasr pac
mwet se, ac inel pa Micaiah, wen natul Imlah. Tusruktu
nga srungal mweyen el tiana wi palu wo nu sik. Pacl
nukewa el fahk ma na koluk.” Na Jehoshaphat el fahk,
“Tia wo kom in fahk ouingan!” 8 Ouinge Ahab el suli
sie mwet kol ke inkul lun tokosra, ac sap elan sulaklak
som solalma Micaiah. 9 Tokosra luo inge nuknukyang ke
nuknuk in tokosra, ac muta fin tron laltal ke acn in sisla
kulun wheat likin na mutunpot lun Samaria, ac mwet
palu nukewa oru palu lalos ye mutaltal. 10 Sie selos
pa Zedekiah, wen natul Chenaanah. El orala kutu koac
osra, ac el fahk nu sel Ahab, “Pa inge ma LEUM GOD
El fahk, ‘Kom fah us koac inge ac sang mweuni mwet
Syria, ac kom ac arulana kutangulosla.’” 11 Mwet palu
nukewa saya fahk oana, “Fahsr lain acn Ramoth, ac
kom ac fah kutangla. LEUM GOD El ac asot kutangla nu
sum.” 12 In pacl sac pacna, mwet kol se su som in eisal
Micaiah el fahk nu sel, “Mwet palu nukewa sayom palye
ma ac wo nu sin tokosra. Na pa wo kom in fahk oana.”
13 A Micaiah el topuk, “Ke Inen LEUM GOD moul, ma
God luk El fahk, nga fah fahk!” 14 Ke el utyak nu ye
mutal Tokosra Ahab, na tokosra el siyuk sel, “Micaiah,
ku fal nga ac Tokosra Jehoshaphat in som mweuni acn
Ramoth, ku tia?” Micaiah el topuk, “Fahla mweun. Kowos
ac kutangla! LEUM GOD El ac sot kutangla nu suwos.”
15 Tusruktu Ahab el fahk nu sel, “Ke kom kaskas ke
Inen LEUM GOD, fahk na ma pwaye! Pacl ekasr nga
enenu nga in fahk ma se inge nu sum?” 16 Na Micaiah
el topuk fahk, “Nga liye mwet mweun lun Israel oalik
fineol uh oana sheep su wangin mwet shepherd lalos. Ac
LEUM GOD El fahk, ‘Wangin mwet kol lun mwet inge.
Lela elos in folokla nu yen selos in misla.’” 17 Ahab el
fahk nu sel Jehoshaphat, “Nga fahk tari nu sum lah el
tia wi palye ma ac wo nu sik, a pacl nukewa ma koluk
mukena!” 18 Na Micaiah el tafwela ac fahk, “Inge lohng
ma LEUM GOD El fahk! Nga liye LEUM GOD El muta fin
tron lal inkusrao, ac lipufan nukewa lal elos tu siskal. 19
LEUM GOD El siyuk, ‘Su ac fah kiapwella Ahab elan
som in tuh anwuki el in acn Ramoth?’ Kutu sin lipufan
fahk sie kas, ac kutu fahk sie pac, 20 nwe ke na sie
ngun fahsryak nu meet, suwosyang nu sin LEUM GOD
ac fahk, ‘Nga ac kiapwella.’ LEUM GOD El siyuk, ‘Kom
ac oru fuka?’ 21 Na ngun sac fahk, ‘Nga ac som oru
mwet palu nukewa lal Ahab in kikiap.’ Na LEUM GOD El
fahk, ‘Fahla kiapwella. El ac lukukla wela ma kom fahk.’”
22 Na Micaiah el aksafyela kas lal ac fahk, “Ma na nga
fahk uh pa sikyak inge. LEUM GOD El oru tuh mwet
palu lom in kiapwekom. A El sifacna akoekomla in sun
ongoiya!” 23 Na mwet palu Zedekiah el kalukyang nu
yorol Micaiah, ac puokya likintupal ac siyuk, “Ku ngac
ngun lun LEUM GOD som likiyu ac kaskas nu sum?” 24
Micaiah el topuk, “Kom ac fah konauk ke pacl se kom ac
som in wikla ke sie infukil ma oan tok ah.” 25 Na Tokosra
Ahab el sap nu sin sie sin leum lal, “Kaprilya Micaiah ac
usalla nu sel Amon, governor lun siti uh, ac nu sel Fisrak
Joash. 26 Fahkang mu eltal in siselang nu in presin, ac
sang na bread ac kof kital, nwe ke pacl nga moul foloko.”
27 Micaiah el fahk, “Kom fin moul foloko, na kalem lah tia

LEUM GOD pa supweyu in fahk ma inge!" El tafwelana
in fahk, "Kowos nukewa porongo ma nga fahk uh!" 28
Na Tokosra Ahab lun Israel ac Tokosra Jehoshaphat lun
Judah eltal som in mweuni siti Ramoth in acn Gilead. 29
Ahab el fahk nu sel Jehoshaphat, "Ke kut ac som nu ke
mweun uh, nga ac fah tia nukum nuknuk in tokosra luk,
a kom nukum na nuknuk in tokosra lom." Ouinge tokosra
lun Israel el ekulla lumahl ke el som nu ke mweun. 30
Tokosra lun Syria el sap nu sin captain lun chariot lal uh
in tia mweuni kutena mwet sayen tokosra lun Israel. 31
Ouinge ke elos liyal Tokosra Jehoshaphat elos nunku mu
el pa tokosra lun Israel, ac elos forang in mweunel. Na
Jehoshaphat el liksreni wola, ac LEUM GOD El molella,
ac folokunla mwet ukwal ah. 32 Captain lun chariot elos
liye tuh tia tokosra Israel pa el, ouinge elos tila ukwal. 33
Tusruktu sie sin mwet mweun lun Syria el pusrkala pisr
natul ac tiana etu lah ac sonol Tokosra Ahab, tuh pa
pisrkilya ke kupasr lun mwe loang kacl. Ahab el wola
nu sin mwet se us chariot natul ah, "Nga kineta! Forla,
kaing!" 34 Ke mweun uh srakna upa, Tokosra Ahab el
fungla na muta in chariot natul, ac ngetla nu yurin mwet
Syria. Na ke faht ah tili, el misa.

19 Tokosra Jehoshaphat lun acn Judah el moul foloko
nu in lohm sin tokosra in acn Jerusalem. 2 Mwet
palu Jehu, wen natul Hanani, el som in osun nu sin
tokosra ac fahk nu sel, "Ku kom nunku mu wo in kasru
mwet koluk, ac in wi layen lun mwet su kwase LEUM
GOD? Ma kom oru inge pa pwanang kasrkusrak lun
LEUM GOD in tuku nu fom. 3 Tuh finne ouinge, oasr na
ma wo in kom. Kom kunausla ma sruloala nukewa kacl
god mutan Asherah su mwet uh alu nu kac, ac kom sang
insiom in fahsr tukun ma lungse lun God." 4 Tokosra
Jehoshaphat el finne muta in acn Jerusalem, el forfor
pacl nukewa inmasrlon mwet lal, mutawauk Beersheba
in acn eir, nwe ke sisken infulan eol in acn Ephraim nu
epang, tuh elan folokonma mwet uh nu sin LEUM GOD
lun papa tumalos. 5 El srisrngiya mwet nununku nu
in kais sie siti kuhlusyukyak in acn Judah, 6 ac fahk
nu selos, "Karinganang ma kowos wotela ke pacl in
nununku lowos uh. Kowos tia orekma ke ku lun mwet, a
ke ku lun LEUM GOD. El ac wi kowos in orala nununku
suwohs. 7 Akfulatye LEUM GOD ac taran orekma lowos,
mweyen LEUM GOD lasr El tia lela in oasr kutasrik, ku
wiwikas, ku eis mol sin mwet orek eyeinse." 8 In acn
Jerusalem Jehoshaphat el srisrngiya mwet Levi, mwet
tol, ac sifen sou, in mwet nununku ke pacl oasr lainyen
ma sap lun LEUM GOD, ku ke amei inmasrlon mwet in
siti sac. 9 El fahk suwoswos nu selos, "Ke kowos oru
orekma lowos, kowos enenu in oru in akfulatye LEUM
GOD, ac kowos in oaru in aksol in ma nukewa kowos
oru. 10 Kutena pacl mwet liwos fin tuku liki siti selos ac
use tukak ke akmas, ku ke kutena lumah ma lain ma
sap ac ma oakwuk, kowos enenu in akkalemye nu selos
ouiya fal elos in oru ke pacl in nununku, tuh elos in tia
tafongla ac oru ma koluk lain LEUM GOD. Kowos fin tia
oru ouinge, kowos ac mwet liwos ac fah pula kasrkusrak
lulap lun LEUM GOD. A kowos fin oru ma kunowos in
wo, na ac fah wangin mwatuwos. 11 Amariah, Mwet
Tol Fulat, pa ac oru nununku safla ke ip lun alu, ac
Zebadiah wen natul Ishmael, governor lun Judah, pa ac
oru nununku safla ke ip lun government. Ma kunen mwet
Levi in liye tuh ma wotla nukewa ke pacl in nununku in
fahla oana ma wotla. Kowos in pulaik na in karingin ma
inge, ac lela LEUM GOD Elan wi layen ma suwohs!"

20 In kutu pacl tok un mwet mweun lun acn Moab
ac Ammon, wi mwet Meunim su welulosyang,
elos tuku mweuni acn Judah. 2 Oasr mwet utuk kas
tuku ac fahk nu sel Tokosra Jehoshaphat, "Sie un mwet
mweun lulap lun acn Edom tuku lafalyat ke Meoa Misa
in mweuni kom. Elos sruokya tari acn Hazazon Tamar."
(Sie pac inen acn se ingan pa Engedi.) 3 Jehoshaphat
el sangeng, ac el pre nu sin LEUM GOD in suk kasru.
Na el sap mwet in mutunfacl sac nufon in lalo. 4 Mwet in
siti nukewa lun Judah elos sulaklak tuku nu Jerusalem
in siyuk kasru sin LEUM GOD. 5 Na mwet Jerusalem
ac mwet nukewa tuku saya me elos tukeni nu ke acn
in tukeni sasu oan likin Tempul. Tokosra Jehoshaphat
el som tu ye mutalos, 6 ac el pre, "O LEUM GOD lun
papa tumasr, kom muta inkusrao ac leum fin mutunfacl
nukewa. Kom arulana fulat ac ku; ac wangin mwet ku in
lain kom. 7 Kom God lasr. Ke mwet lom Israel tuku nu
in acn se inge, kom lusla mwet su muta inge, ac sang
acn uh nu sin fita lal Abraham, mwet kawuk lom, in ma
lalos ma pahtpat. 8 Elos nuna muta inge ac musaela
sie tempul in akfulatye kom, ke sripen elos etu 9 lah fin
oasr mwe lokoalok lulap sikyak nu selos — ke mweun,
ku mas upa, ku sracl — na elos ac ku in tuku ac tu ke
mutun Tempul se inge, yen mwet uh alu nu sum we.
Elos ac pre nu sum ke mwe lokoalok sikyak nu selos, na
kom ac porongalos ac molelosla. 10 "Inge mwet Ammon,
mwet Moab, ac mwet Edom elos mweuni kut. Ke pacl se
papa tumasr elos ilme liki acn Egypt, kom tia lela elos in
utyak nu in acn ingan. Na papa tumasr elos kuhfla liki
acn selos inge, ac tia kunauselosla. 11 Na inge elos
folokin nu sesr ke ouiya se inge — elos tuku in liskutla
liki acn se inge, su kom tuh ase nu sesr. 12 Kom God
lasr! Sang kai fal nu selos, mweyen kut tia ku in lain un
mwet mweun na lulap se su mweuni kut inge. Kut tia
etu lah mea kut ac oru, na pa kut nget nu sum in kasre
kut." 13 Mukul nukewa in acn Judah, wi mutan kialos
ac tulik natulos, elos tu ke mutun Tempul. 14 Ngun lun
LEUM GOD ilyak nu in sie mwet Levi su muta inmasrlon
u lulap sac. Inel pa Jahaziel, wen natul Zechariah. El
sie sin mwet in sou lal Asaph, mweyen el ma in fwil
natul Mattaniah, Jeiel, ac Benaiah, su fita lal Asaph.
15 Jahaziel el fahk, "Leum Fulat, ac mwet nukewa lun

Judah ac Jerusalem, LEUM GOD El fahk tuh kowos in
tia fosrnga ku sangeng in lain un mwet mweun na pus
se inge. Mweun uh oan inpoun God, ac tia inpouwos. **16**
Mweunelos lutu, ke elos ac tuku ke Innek In Utyak Nu
Ziz. Kowos ac sonolos ke saflaiyen infahlfal se ma fahla
nwe uten acn ma oan apkuran nu Jeruel. **17** Kowos ac
fah tia mweun ke mweun se inge. Akola na ac soano;
kowos ac liye ke LEUM GOD El ac asot kutangla nu
suwos. Mwet Judah ac mwet Jerusalem, kowos in tia
alolo ku sangeng. Fahsrot na nu ke mweun an, ac LEUM
GOD El ac wi kowos!" **18** Na Tokosra Jehoshaphat el
srimi nwe ten ac mutal sun infohk ah, ac mwet nukewa
welul srimi ac alu nu sin LEUM GOD. **19** Mwet Levi in
sou lal Kohath ac Korah elos tuyak ac wola ke sie pusra
lulap, ac kaksakin LEUM GOD lun Israel. **20** Toang na ke
lotutang se tok ah, mwet uh som nu wut in acn apkuran
nu Tekoa. Ke elos mukuiyak, Jehoshaphat el fahk kas
inge nu selos: "Mwet Judah ac mwet Jerusalem, kowos
filiya lulalfongi lowos in LEUM GOD lowos, ac kowos
fah tiana mukuikui. Lulalfongi ma mwet palu lal an fahk
nu suwos, na ac fah wo ouiya nu suwos." **21** Tukun
tokosra el pwapa yurin mwet uh, el sap kutu mwet on
in nokomang nuknuk loeloes ma elos nukum ke pacl
in akfulat lalos, ac fahsr meet liki mwet mweun, ac on,
"Kaksakin LEUM GOD, tuh lungse lal oan ma pahtpat!"
22 Ke elos mutawauk in on, LEUM GOD El arulana
akfohsyauk mwet mweun ma tuku in lainulos. **23** Mwet
Ammon ac mwet Moab elos forang lain mwet Edom,
ac onelosla nufon. Na elos forani amweuni inmasrlolos
sifacna. **24** Ke mwet mweun lun Judah elos sun sie
tower su oan yen mwesis, elos ngetla nu yen mweun
orek we ac liye tuh na mwet nukewa topelik infohk ah
misa, ac wanginna sie selos kaingla. **25** Jehoshaphat
ac mwet lal ah fahsryak in eis ma wap, ac elos liye
lah pukanten cow, mwe mongo, nuknuk, ac kutu pac
ma yohk sripa. Elos sisla len tolu in orani ma wap, ac
ke arulana pukanten elos tia ku in us nufon. **26** In len
se akakosr, elos tukeni Infahlfal Beracah ac kaksakin
LEUM GOD ke ma nukewa El orala. Pa inge sripa se sis
pangpang infahlfal se inge "Beracah." **27** Jehoshaphat
el kol un mwet mweun lal ac folokla nu Jerusalem ke
engan lulap, mweyen LEUM GOD El kutangla fin mwet
lokoalok lalos. **28** Ke elos sun siti uh, elos alla na nwe
ke Tempul, wi pusren on ke harp ac mwe ukuk. **29**
Mutunfacl nukewa su lohng ke LEUM GOD El kutangla
mwet lokoalok lun mwet Israel, elos arulana sangeng. **30**
Ouinge Jehoshaphat el leum in misla, ac God El oru
in oasr misla inmasrlol ac facl nukewa su apnulla. **31**
Jehoshaphat el tokosrala fin acn Judah ke el yac tolngoul
limekosr, ac el leum in Jerusalem ke lusen yac longoul
limekosr. Inen nina kial ah pa Azubah, acn natul Shilhi.
32 Jehoshaphat el oru ma suwohs ye mutun LEUM GOD,
oana ke Asa, papa tumal, el oru. **33** Tusruktu nien alu
lun mwet pegan tiana kunausyukla. Mwet uh tiana forla
ke insialos nufon in alu nu sin LEUM GOD lun papa
tumalos. **34** Ma nukewa saya ma Jehoshaphat el oru,
ke mutaweyen pacl el tokosra nwe ke safla, simla ke
[Sramsram Matu lal Jehu Wen Natul Hanani,] su oasr in
[Sramsram Matu ke Tokosra lun Israel.] **35** Sie pacl ah
Tokosra Jehoshaphat el orala sie pwapa in akupasri nu
sel Ahaziah, tokosra lun acn Israel, su oru ma koluk na
pus. **36** Eltal musaela oak in kalkal meoa ke nien oai in
siti Eziongeber. **37** Tusruktu Eliezer wen natul Dodavahu,
sie mwet Mareshah, el sensenkakinul Jehoshaphat ac
fahk, "Ke sripen kom kupasr nu sel Ahaziah, LEUM GOD
El ac kunausla ma kom musaela." Ouinge, oak inge
nukewa musalla ac tiana orekmakinyuk.

21 Jehoshaphat el misa ac pukpuki inkulyuk lun mwet
leum in Siti sel David, ac Jehoram wen natul, el
aolulla in tokosra. **2** Jehoram wen natul Jehoshaphat,
tokosra lun Judah, oasr tamulel onkosr wial: Azariah,
Jehiel, Zechariah, Azariahu, Michael, ac Shephatiah. **3**
Papa tumalos ah sang nu selos lupa na yohk ke silver,
gold, ac kutu pac ma saok. El oayapa sang tuh kais sie
selos in leumi siti ma kuhlusyukyak in acn Judah. Tuh ke
sripen Jehoram pa matu emeet, Jehoshaphat el sang in
el pa aolul. **4** Ke Jehoram el ku na pwaye fin tokosrai
sac, el sap in anwuki tamulel lal ah kewa, oayapa kutu
mwet pwapa fulat lun Israel. **5** Jehoram el tokosrala ke
el yac tolngoul luo, ac el leum in Jerusalem ke lusen yac
oalkosr. **6** El fahsr tukun ouiya koluk lal Tokosra Ahab ac
tokosra pac saya lun Israel, mweyen el payuk sin sie
sin acn natul Ahab. El orekma koluk lain LEUM GOD,
7 tusruktu LEUM GOD El tia lungse kunausla tokosra
in sou lal David, mweyen El tuh orala wulela se nu sel
David mu tulik natul pa ac tokosra nwe tok. **8** In pacl
Jehoram el tokosra, acn Edom tuyak lain ac Judah, ac
srengla lukelos ac srukak sie tokosra lalos sifacna. **9**
Ouinge Jehoram ac captain lun mwet mweun lal ah elos
kasrusr ke chariot ac som mweuni mwet Edom. Mwet
mweun lun Edom raunelosla, tusruktu mwet Judah elos
konoiak inkanek in kaingla ke fong. **10** In pacl sac me,
mwet Edom tila muta ye ku lun mwet Judah. In pacl sacn
pacna, siti Libnah tuyak pac lain acn Judah, mweyen
Jehoram el pilesru LEUM GOD lun mwet matu lal. **11** El
musai pac nien alu lun mwet pegan infulan eol in Judah,
ac el kol mwet Judah ac mwet Jerusalem in oru ma koluk
lain LEUM GOD. **12** Mwet palu Elijah el supwala leta se
nu sel Jehoram, ac pa inge ma simla loac: "LEUM GOD
lal David, papa matu tomom, el lain kom mweyen kom tia
fahsr ke ouiya lun Tokosra Jehoshaphat, papa tomom,
ku Tokosra Asa, papa matu tomom. **13** A kom fahsr ke
lumah lun tokosra Israel ac kolla mwet Judah ac mwet
Jerusalem tuh elos in tia inse pwaye nu sin LEUM GOD,
oana Ahab ac mwet kol tokol tuh kol mwet Israel in tia
pwaye nu sin LEUM GOD. Kom oayapa uniya tamulel
lom, sruhk elos wo liki kom. **14** Ke sripa inge, LEUM
GOD El ac sang kalya upa nu sin mwet lom ac tulik

nutum ac mutan kiom, ac El ac fah kunausla ma nukewa
lowos. 15 Ac kom sifacna ac fah keok ke mas lun insiom,
ac mas se inge ac fah yokyokelik ke len na len." 16
Kutu mwet Philistia ac mwet Arabia muta apkuran nu
yen ma mwet Ethiopia muta we sisken meoa. LEUM
GOD El oru tuh elos in som mweunel Jehoram. 17 Elos
utyak nu in acn Judah, ac usla mwe kasrup nukewa inkul
sin tokosra, wi mutan nukewa kial oayapa tulik mukul
nukewa natul sayal Ahaziah, su fusr oemeet sin tulik
natul uh. 18 Na tukun ma inge nukewa, LEUM GOD El
sang nu sin tokosra mas upa ke insial su el arulana keok
kac. 19 Mas se lal inge yokyokelikna apkuran in yac luo,
na el keoki nwe ke el misa. Mwet lal ah tiana tanak e
in eoksra kacl, oana ke elos oru nu sin mwet matu lal
meet ah. 20 Jehoram el mutawauk in tokosra ke el yac
tolngoul luo, ac el leum in Jerusalem ke yac oalkosr.
Wanginna mwet asor ke el misa. Elos piknilya in Siti sel
David, tusruktu tia ke inkulyuk lun mwet leum.

22 Kutu mwet Arabia tuku orek lokoalok, ac uniya wen
natul Tokosra Jehoram nukewa sayal Ahaziah,
su fusr oemeet. Ouinge mwet Jerusalem elos sraklalak
Ahaziah tuh elan tokosra aol papa tumal ah. 2 Ahaziah
el yac longoul luo ke el mutawauk in tokosra, ac el leum
in Jerusalem ke lusen yac se. Nina kial pa Athaliah, acn
nutin natul Tokosra Omri lun Israel. 3 Ahaziah el oayapa
fahsr tukun ouiya lun mwet in sou lal Tokosra Ahab, ke
sripen nina kial ah sang kas in kasru koluk nu sel. 4
El oru ma koluk ye mutun LEUM GOD, mweyen tukun
papa tumal ah misa, el sulela kutu mwet in sou lal Ahab
tuh elos in mwet pwapa lal, na kas in kasru lalos kolol
nu ke kunausten. 5 Ke sripen kas lalos nu sel, el tuh
welulang Tokosra Joram lun Israel, ac mweun nu sel
Tokosra Hazael lun Syria. U luo inge amweuni upa na in
acn Ramoth in Gilead, na Joram el kineta ke mweun ah.
6 El folokla nu in siti Jezreel in tuh kwela liki kinet kacl
ah, ac Ahaziah el som nu we in osun nu sel. 7 God El
oru tuh mutwata se lal Ahaziah nu yorol Joram inge in
oru tuh Ahaziah in munaslana. Ke el muta yorol Joram,
oasr mwet se som in osun nu seltal, ac inel pa Jehu, wen
natul Nimshi. LEUM GOD El sulella Jehu tuh in el pa
kunausla fwilin mwet leum ke sou lal Ahab. 8 Ke Jehu el
fahsr in oru ma God El supwalla nu kac inge, el sun un
mwet kol se lun mwet Judah, wi kutu wen nutin tamulel
lal Ahaziah su welul Ahaziah ke fahsr se ine. Jehu el
onelosla nukewa. 9 Sukok Ahaziah nwe koneyukyak
tuh el nu wikwik Samaria. Elos usalla nu yorol Jehu ac
unilya. Tusruktu elos pikinya manol ke sripal Tokosra
Jehoshaphat, papa matu tumal, su sang kuiyal nufon in
orekma nu sin LEUM GOD. Ouinge wanginla mwet in
sou lal Ahaziah in leumi tokosrai sac tokol. 10 In pacl se
na Athaliah, nina kial Tokosra Ahaziah, el lohngak lah
wen se natul ah anwuki, el sap in anwukla nufon sou lun
leum fin acn Judah. 11 Oasr sie mutan wial Ahaziah, su
inel pa Jehosheba, ac el payuk sel Jehoiada, sie mwet
tol. Mutan se inge el som in lukma ac eisal Joash, sie sin
wen natul Ahaziah, ac usalla liki fisrak wial su akoeyuk in
anwuki. El usalla fililya ke sie infukil in Tempul, wi mutan
to se lal. Ke sripen el okanulla ouinge, pwanang tulik sac
moul, ac Athaliah el tia unilya. 12 Joash el wikinyukla we
ke yac onkosr, ke pacl Athaliah el leumi acn we.

23 Tukun yac onkosr, Jehoiada mwet tol, el wotela
mu pacl fal in oasr ma orek. El orala sie pwapa
yurin captain limekosr lun un mwet mweun inge: Azariah
wen natul Jeroham, Ishmael wen natul Jehohanan,
Azariah wen natul Obed, Maaseiah wen natul Adaiah,
ac Elishaphat wen natul Zichri. 2 Elos fahsrelik nu in
siti nukewa lun Judah, ac usani mwet Levi ac sifen
sou nukewa nu Jerusalem. 3 Elos nukewa tukeni nu in
Tempul, ac elos orala sie wulela yorol Joash, wen natul
tokosra. Jehoiada el fahk nu selos, "Pa inge wen nutin
tokosra se ma tufahna misa ah. El ac tokosrala inge, in
oana ke LEUM GOD El tuh wulela mu mwet in sou lal
David pa ac tokosra. 4 Pa inge ma kut ac oru. Ke mwet
tol ac mwet Levi elos ac tuku in oru ma kunalos ke len
Sabbath, na sie tafu tolu selos ac taran mutunoa nu ke
Tempul, 5 ac sie tafu tolu selos ac taran lohm sin tokosra,
ac mwet lula ac fah som nu ke Mutunpot Pwelung. Na
mwet nukewa ac fah toeni ke nien tukeni likin Tempul uh.
6 Wangin mwet ac fah utyak nu in Tempul sayen mwet tol
ac mwet Levi, su oasr ma kunalos we. Elos ku in utyak
mweyen elos aknasnasyeyuk tari, ac mwet nukewa saya
enenu in akos na ma LEUM GOD El sapkin, ac muta
likinum uh. 7 Mwet Levi elos ac tu raunella tokosra, ac
sruok na cutlass natulos, ac elos ac fah welul tokosra nu
yen nukewa el ac som nu we. Kutena mwet su srike
in utyak nu in Tempul ac fah anwuki." 8 Mwet Levi ac
mwet Judah elos oru oana ma Jehoiada, mwet tol, el
sapkin. Kais sie un mwet inge tiana filfilla in som finne
safla pacl in orekma lalos in Tempul. Ke ma inge, u sasu
se ma ac tuku, ac u se ma safla pacl la, elos ac tukenina
muta akola nu ke sap lun captain lun mwet mweun. 9
Jehoiada el sang osra, ac mwe loeyuk yohk ac mwe
loeyuk srik, su ma natul Tokosra David ma oanna in
Tempul, nu sin captain lun un mwet mweun uh. 10 El
kitalik mwet mweun ma sruok cutlass natulos in tu yen
nukewa mutun Tempul uh, in taranul tokosra. 11 Na
Jehoiada el pwanulla Joash nu likinuma, ac sang tefuro
se nu fin sifacl, oayapa sie ma simla ke ma oakwuk nu
sin sie tokosra. Ouinge Joash el tokosrala. Jehoiada
mwet tol, ac wen natul, elos mosrwella Joash, na mwet
nukewa sala, "Lela in paht moul lal tokosra!" 12 Athaliah
el lohngak ke mwet uh sasa in akfulatyal tokosra, na el
sulaklak som nu ke Tempul, yen mwet uh tukeni we. 13
Na el ngetla liye tokosra sasu sac ke nien utyak nu in
Tempul, su tu ke sru soko ma srisrila nu sin tokosra,
rauniyukla sin captain lun mwet mweun ac mwet ukuk.
Mwet nukewa sasa ke engan ac ukya mwe ukuk, ac

mwet on lun Tempul elos srital ke mwe on natulos ac
kol akfulat ma orek inge. Athaliah el foloyak ac seya
nuknuk lal, ac wowoyak ac fahk, “Sulallal! Sulallal!” **14**
Jehoiada el tia lungse in anwuki Athaliah sisken Tempul
uh. Ouinge el pangon captain lun un mwet mweun ac
fahk nu selos, “Usalla inmasrlon tak lun mwet mweun
an, ac uniya kutena mwet su srike in molella.” **15** Elos
sruokilya ac usalla nu lohm sin tokosra, ac elos unilya
sisken Mutunpot Horse. **16** Jehoiada, mwet tol, el orala
sie wulela tuh el, ac Tokosra Joash, ac mwet uh, ac fah
mwet lun LEUM GOD. **17** Na elos nukewa som nu ke
tempul lal Baal ac kunausla. Elos fukulya loang we ac
ma sruloala we, ac unilya Mattan, mwet tol lun Baal,
sisken loang we. **18** Jehoiada el sang orekma nukewa
in Tempul in oan inpoun mwet tol ac mwet Levi. Elos
in oru oana oakwuk lal Tokosra David nu selos ac in
furreak ma ac kisakinyuk nu sin LEUM GOD, fal nu ke
Ma Sap lal Moses. Ma pac kunalos in karingin on ac
pacl in akfulat. **19** Jehoiada el oayapa filiya mwet topang
ke mutunoa in Tempul, tuh kutena mwet su tia nasnas
fal nu ke oakwuk lun alu, in tia utyak nu we. **20** Captain
lun un mwet mweun, sifen sou, mwet kacto, ac mwet
nukewa saya, elos welul Jehoiada pwanulla tokosra liki
Tempul nu ke lohm sin tokosra. Elos utyak ke mutunpot
se ma oa emeet, na tokosra el som muta fin tron lal ah.
21 Insien mwet nukewa sessesla ke engan, ac siti sac
muta misla tukun Athaliah el anwuki.

24 Joash el mutawauk in tokosra fin acn Judah ke
el yac itkosr, ac el leum in Jerusalem ke yac
angngaul. Nina kial ah pa Zibiah, sie mutan Beersheba.
2 Joash el oru mwe insewowo nu sin LEUM GOD in
pacl Jehoiada, mwet tol, el moul. **3** Jehoiada el sulela
mutan luo kial Tokosra Joash, ac eltal oswela wen ac
acn nu sel. **4** Tukun el tokosrala ke kutu yac, Joash
el nunkauk in akwoyela Tempul. **5** El sap mwet tol ac
mwet Levi in som nu in siti nukewa lun Judah, ac orani
lupan mani sin mwet uh ma ac fal in akwoyela acn ma
musalla ke Tempul ke yac sac. El fahk mu elos in oru in
sa, tuh pa mwet Levi inge pahtlac. **6** Na el pangnolma
Jehoiada, mwet kol lalos, ac multikin nu sel ac fahk, “Efu
ku kom tia taran mwet Levi ingan in orani mani in tax sin
mwet Judah ac Jerusalem, in oana ma Moses, mwet
kulansap lun LEUM GOD, el tuh oakiya mwet uh in moli
in sang kasru Lohm Nuknuk Mutal sin LEUM GOD **7**
Mwet ma welulla Athaliah, mutan koluk sac, elos tuh
aktaekyala Tempul, ac orekmakin kutu ma mutal we nu
ke alu lalos nu sin Baal. **8** Tokosra el sap mwet Levi in
orala sie box in sang, ac filiya ke mutunoa in Tempul.
9 Elos supwalik kas nu in acn nukewa in Jerusalem
ac Judah, tuh kais sie mwet in use tax lalos, oana ma
Moses, mwet kulansap lun LEUM GOD, el tuh mutawauk
oru yen mwesis. **10** Mwet uh, oayapa mwet kol lalos,
elos insewowo ke ma se inge, ac elos usani tax lalos ac
nwakla box sac. **11** Len nukewa mwet Levi elos ac usla
box sac nu sin mwet roso lun tokosra su liyaung box
sac. Fin sessesla, na mwet sim lun tokosra ac sie mwet
aolyen mwet Tol Fulat ac usla ac okoala mani uh, na sifil
folokunla box sac nu yen oan we uh. Ouinge lupan mani
na yohk se ac orekeni. **12** Tokosra ac Jehoiada ac sang
mani inge nu sin mwet kol orekma ke Tempul, ac elos ac
sang moli mwet tufahl eot, mwet kamtu, ac mwet orekma
pac ke osra, tuh elos in sang orala kutena acn musalla
ke Tempul. **13** Mwet nukewa moniyuk na in orekma,
ac elos akwoyela Tempul arulana ku, oana ke tufahna
orekla ah. **14** Ke pacl se tari orekma sac, ma lula ke gold
ac silver itukyang nu sin tokosra ac Jehoiada, ac eltal
sang ma inge orala ahlu ku kutu pac mwe orekmak ma
ac eneneyuk nu ke Tempul. Ke lusen pacl Jehoiada el
moul, kisa uh orek in Tempul fal nu ke pacl la. **15** Tukun
el arulana matu ac sun yac siofok tolngoul, na el misa.
16 Elos piknilya inkulyuk lun mwet leum in Siti sel David,
in asmakin orekma wo el oru nu sin mwet Israel, nu sin
God, ac nu ke Tempul. **17** Tusruktu tukunna Jehoiada el
misa, mwet kol lun Judah elos kifasulla Tokosra Joash
elan wela pwapa lalos uh. **18** Ouinge mwet uh tia sifil alu
in Tempul lun LEUM GOD, su God lun papa tumalos, a
elos mutawauk alu nu ke ma sruloala kacl god mutan
Asherah ac ma sruloala pac saya. Mwatalos ke ma
koluk lalos inge pa pwanang kasrkusrak lun LEUM GOD
tuku nu fin acn Judah ac Jerusalem. **19** LEUM GOD El
supwala mwet palu in akesmakinyalos elos in forla nu
sel, a mwet uh srunga lohng. **20** Na ngun lun God tuku
nu facl Zechariah, wen natul Jehoiada mwet tol. El tu
yen mwet uh ku in liyal we, ac wowoyak ac fahk, “LEUM
GOD El siyuk lah efu ku kowos tia akos ma El sapkin,
ac kowos use mwe ongoiya nu fowos sifacna! Kowos
sisella, na pa El siskowosla!” **21** Tokosra Joash el weak
mwet uh in lainul Zechariah, ac ke sap lal tokosra, mwet
uh tanglal Zechariah ke nien tukeni inkul lun Tempul. **22**
Tokosra el mulkunla orekma kulang ma Jehoiada, papa
tumal Zechariah, el tuh oru nu sel, ac el sap anwuki
Zechariah. Meet liki na Zechariah el ac misa, el wola
ac fahk, “Lela LEUM GOD Elan liye ma kom oru an,
ac kalyei kom!” **23** Ke apkuran in safla yac sac, mwet
mweun lun Syria mweuni acn Judah ac Jerusalem. Elos
uniya mwet kol nukewa, ac usla ma wap puspis ke elos
folokla nu Damascus. **24** Mwet mweun lun Syria tia
pus, tusruktu LEUM GOD El sang kutangla nu selos
fin mwet mweun pus lun Judah, mweyen mwet Judah
elos ngetla liki LEUM GOD lun papa tumalos. Pa inge
kaiyuk ma orek nu sel Tokosra Joash. **25** El arulana
kinetneta, ac ke mwet lokoalok lal som tari, na luo sin
mwet pwapa lal sifacna eltal orek pwapa sulallal, ac
unilya fin mwe oan kial, in aol ke el tuh akmuseya wen
natul Jehoiada, mwet tol. Pukpuki el in Siti sel David,
tusruktu tia ke inkulyuk lun mwet leum. **26** Mwet ma
pwapa sulal ac unilya inge pa Zabad, wen nutin mutan

Ammon se pangpang Shimeath, ac Jehozabad, wen
nutin mutan Moab se pangpang Shimrith. 27 Sramsram
ke mukul natul Joash, ac kas in palu lainul, oayapa ma
simla ke orekma lal in akwoyela Tempul, oasr in [Book in
Akkalemye Koanon Book In Tokosra]. Amaziah, wen
natul, pa aolul in tokosra.

25 Amaziah el tokosrala ke el yac longoul limekosr, ac
el leum in Jerusalem ke yac longoul eu. Nina kial
pa Jehoaddin, sie mutan Jerusalem. 2 Amaziah el oru
ma su akinsewowoye LEUM GOD, tusruktu el tia oru ke
insial nufon. 3 Ke pacl se ku lun tokosrai lal oan inpaol,
el uniya mwet pwapa luo ma uniya papa tumal ah. 4
Tusruktu el tiana uniya tulik natultal, a el fahsrna ke ma
LEUM GOD El sapkin in Ma Sap lal Moses ma fahk mu,
"Papa ac nina ac fah tia anwuki ke ma koluk lun tulik
natulos, ac tulik uh ac fah tia anwuki ke ma koluk lun
papa ku nina. Sie mwet ac fah anwuki ke ma koluk su el
sifacna orala." 5 Tokosra Amaziah el sap mukul nukewa
in sruf lun Judah ac Benjamin ma yac longoulyak in
kitakatelik nu ke kais sie un mwet mweun, fal nu ke sou
lulap lalos. El sang in oasr captain fin tausin ac fin foko.
Oasr mwet tolfoko tausin su solla ac akola nu ke mweun,
ac elos mwet na sasla ke anwuk ke osra ac mwe loang.
6 Sayen mwet inge, el srukak pac mwet mweun siofok
tausin sin mwet Israel, ac lupan silver ma el sang moli
nu selos akuran sun oalkosr tausin paun. 7 A sie mwet
palu som nu yorol tokosra ac fahk nu sel, "Nimet us
mwet mweun lun Israel inge in wi kom. LEUM GOD
El tia wi mwet inge su ma in Tokosrai Epang. 8 Sahp
kom ac nunku mu elos ac oru tuh kom in kui ke pacl in
mweun, tusruktu ku lun God mukena pa ac sot kutangla
ku tia kutangla uh, na El ac lela mwet lokoalok lom in
kutangkomla." 9 Amaziah el siyuk sin mwet palu sac, "Na
ac fuka mani na yohk nga sang molelosla tari ah?" Mwet
palu sac topuk ac fahk, "LEUM GOD El ku in folokonot
yohk liki ma ingan!" 10 Ouinge Amaziah el supwala
un mwet se el moli ah, ac sap elos in folokla nu yen
selos. Na elos folokla ac arulana kasrkusrak sin mwet
Judah. 11 Amaziah el sifacna oru elan pulaik, ac kolla
mwet lal ah nu Infahlfal Sohl. Elos mweun we ac uniya
singoul tausin mwet mweun lun Edom, 12 ac sruokya
pac mwet singoul tausin saya. Elos pwanla mwet mweun
inge nwe fin fulu se in siti Sela, ac siselosla nwe ten, ac
elos misa ke eot ma oan ten. 13 In pacl se inge, mwet
mweun Israel ma Amaziah el tia lela in welul ah, elos
mweuni siti lun Judah ma oan inmasrlon Samaria ac
Beth Horon. Elos uniya mukul tolu tausin, ac eisla ma
wap pukanten. 14 Ke Amaziah el kutangla mwet Edom
ac foloko nu yen sel, el use ma sruloala lalos, oakiya ke
acn se, alu nu kac, ac el akosak pac mwe keng nu kac.
15 Ma inge aktoasrye LEUM GOD, ouinge El supwala
mwet sie palu nu yorol Amaziah. Na mwet palu sac siyuk
suwoswosang nu sel, "Efu ku kom alu nu sin god saya
su tia ku in molela mwet lalos sifacna liki ku lom?" 16 Ke
mwet palu sac srakna kaskas Amaziah el kutongol ac
fahk, "Kut orala ngac mu kom pa ac fahk nu sin tokosra
ma el ac oru? Nimet sifilpa kas, nga unikomi!" Mwet palu
sac tui, tusruktu el fahkla kas se inge, "Inge nga etu
lah LEUM GOD El wotela tari mu El ac kunauskomla,
mweyen kom oru ma inge ac tia lohng ma nga fahk uh."
17 Tokosra Amaziah lun Judah ac mwet pwapa lal elos
pwapani in lain mwet Israel. Na Amaziah el supwala
kas nu sel Tokosra Jehoash lun Israel, su wen natul
Jehoahaz ac nutin natul Jehu, ac el srike in purakulak
in mweun lainul. 18 Jehoash el supwala top lal nu sel
Amaziah ac fahk, "Sie pacl ah, sak kokul soko Fineol
Lebanon el supwala kas se nu sin sak cedar soko ac
fahk, 'Ase acn nutum an in payuk sin wen nutik uh.' Na
kosro lemnak soko fahsryak lolongya sak kokul soko ah.
19 Inge, Amaziah, kom konkin mu kom kutangla mwet
Edom, tuh nga fahk nu sum, wo kom in mutana yen
sum. Efu kom ku purakak mwe tukulkul ma ac oru tuh
kom ac mwet lom in musalla kac?" 20 Tusruktu Amaziah
el tia lungse lohng. Ma inge oakwuk lun LEUM GOD
nu sel Amaziah, tuh in kutangyukla el mweyen el alu
nu sin ma sruloala lun mwet Edom. 21 Ouinge Tokosra
Jehoash lun Israel el som in mweuni Tokosra Amaziah
lun Judah. Elos osun in Beth Shemesh in acn Judah.
22 Un mwet mweun lun Judah kutangyukla, ac elos
kaingla nu yen selos. 23 Jehoash el sruokilya Amaziah
ac usalla nu Jerusalem. Na Jehoash el kunausya pot lun
siti uh inmasrlon Mutunpot Ephraim nwe ke Mutunpot
in Sruwasrik. Lusen acn se ma musalla inge oasr ke
yact luofoko. 24 El usla gold ac silver nukewa ma oan in
Tempul, oayapa kufwa lun Tempul su karinginyuk sin tulik
natul Obed Edom, wi pac ma saok in lohm sin tokosra,
ac el us ma inge nukewa ac folokla nu Samaria. El usla
pac kutu mwet sruoh welul. 25 Yac singoul limekosr pa
Tokosra Amaziah lun Judah el moul loes lukel Tokosra
Jehoash lun Israel. 26 Ma nukewa saya ma Amaziah
el orala ke pacl el tokosra, ke mutawauk nwe ke safla,
simla oasr in [Sramsram Matu Ke Tokosra Lun Judah Ac
Israel]. 27 Ke pacl se na ma Amaziah el oru ma koluk
lain LEUM GOD ah me, oasr na pwapa koluk orek lainul
in Jerusalem, pwanang el tuh kaingla nu in siti Lachish.
Tusruktu mwet lokoalok lal ukwalla nwe we ac unilya. 28
Utukla manol nu Jerusalem fin horse soko, ac pukpuki el
inkulyuk lun mwet leum in Siti sel David.

26 Mwet Judah nukewa elos sulella Uzziah wen natul
Amaziah, su yac singoul onkosr matwal, tuh elan
tokosra in aol papa tumal ah. 2 Tukun Amaziah el misa,
Uzziah el sruokya siti Elath, ac sifilpa musaela. 3 Uzziah
el tokosrala ke el yac singoul onkosr, ac el leum in
Jerusalem ke yac lumngaul luo. Nina kial pa Jecoliah,
sie mutan Jerusalem. 4 El fahsr tukun ouiya lun papa
tumal, ac oru ma su akinsewowoye LEUM GOD. 5 Ke
lusen na moul lal Zechariah, su luti nu sel tuh elan etu

in sangeng sin God, Uzziah el oaru na in kulansupu
LEUM GOD, ac God El akinsewowoyal. 6 Uzziah el som
mweuni mwet Philistia. El kunausya pot in siti lun Gath,
Jamnia, ac Ashdod, ac el musaela ac kuhlasak kutu siti
apkuran nu Ashdod, ac oayapa in acn saya lun Philistia.
7 God El kasrel in kutangla mwet Philistia, mwet Arab
ma muta Gurbaal, ac mwet Meunim. 8 Mwet Ammon
elos sang takma nu sel Uzziah, pwanang el arulana kui,
ac pweng kacl som nwe ke sun acn Egypt. 9 Uzziah el
musaela kais sie tower ke Mutunpot In Sruwasrik, ke
Mutunpot Infahlfal, ac ke yen ma pot uh kuhfla we, in
akkeyala pot ke acn Jerusalem. 10 El oayapa musaela
tower ke yen mwesis ac kuhlasak ke pot, ac el pukanak
lufin kof pukanten, mweyen pukanten un kosro natul
pe eol ac in acn tupasrpasr layen nu roto. Ke sripen
el lungse orekma ke ima, el akkeye mwet uh in yoki
ima in grape fin acn tohktok uh, ac orek ima yenwo
fohk we. 11 Oasr un mwet mweun na yohk se lal su
akola nu ke mweun. Ma simusla ke mwet mweun inge
karinginyuk sel Jeiel ac Maaseiah, mwet sim luo lal su
orekma ye kolyuk lal Hananiah, sie sin mwet pwapa lun
tokosra. 12 Mwet mweun lal uh kolyuk sin mwet kol
luo tausin onfoko. 13 Oasr mwet mweun tolfoko itkosr
tausin lumfoko su akola in mweun kacl tokosra in lain
mwet lokoalok lal. 14 Uzziah el sang kufwen mweun nu
sin mwet mweun inge, ke mwe loeyuk, osra in fahkfuk,
mwe susu, nuknuk in mweun osra, pisr ac sukan pisr,
oayapa eot nu ke fuht. 15 Mwet usrnguk in kinauk ma
sasu elos muta Jerusalem ac orala kufwen mwe pisr,
oayapa mwe sis eot lulap liki tower ac liki sruwasrik
ke pot in siti uh. Pweng kacl Uzziah fahsrelik nu yen
nukewa, ac el arulana kui ke sripen kasru lun God nu
sel. 16 Tusruktu ke Tokosra Uzziah el mutawauk in kui,
na el inse fulatyak, ac ma inge kololla nu ke musalla. El
aklusrontenye LEUM GOD lal ke el som nu in Tempul ac
sifacna akosak mwe keng fin loang lun mwe kisa keng.
17 Azariah, mwet tol, ac mwet tol ku ac pulaik oalngoul
sayal, welul utyak tokol tokosra 18 in kutongol, ac elos
fahk nu sel, “Uzziah! Wangin suwohs lom in akosak
mwe keng nu sin LEUM GOD. Mwet tol in fita lal Aaron
mukena pa akmutalyeyukla in oru ma inge. Fahla liki acn
mutal se inge. Kom oru ma koluk lain LEUM GOD, ke
ma inge El ac fah tia sifil akinsewowoye kom.” 19 Uzziah
el srakna tu sisken loang sac in Tempul, ac sruok mwe
neinyuk mwe keng se. El kasrkusrakak sin mwet tol inge,
ac in kitin pacl ah na musen lepa sikyak ke motonsrol.
20 Azariah ac mwet tol wial elos suiya motonsrol tokosra
ac arulana lut, na elos lusulla liki Tempul. El sulaklak
na illa mweyen LEUM GOD El kalyael. 21 In pacl sac
lac nwe ke el misa, tokosra el tia ku in sifil utyak nu in
Tempul ke sripen mas se lal inge. Ke ma inge el srengla
mutana in lohm sel sifacna, ac itukyang nu sel Jotham,
wen natul, elan kol mutunfacl sac. 22 Mwet palu Isaiah
wen natul Amoz, el simusla ma nukewa ma Tokosra
Uzziah el orala ke pacl in leum lal ah. 23 Uzziah el misa,
ac pukpuki ke acn lun leum, tuh ke sripen mas lal ah el
tia pukpuki inkulyuk lun mwet leum. Jotham, wen natul,
el aolul in tokosra.

27 Jotham el tokosrala ke el yac longoul limekosr, ac
el leum in Jerusalem ke yac singoul onkosr. Nina
kial pa Jerushah, acn natul Zadok. 2 Jotham el oru ma
LEUM GOD El insewowo kac, oana papa tumal, tuh el
tia akosak mwe keng in Tempul, oana papa tumal el tuh
oru. Tusruktu, mwet uh elos oru na ma koluk. 3 Jotham
pa musaela Mutunpot Epang lun Tempul, ac el oayapa
aksasuye pot ke acn se pangpang Ophel in Jerusalem.
4 El musaela siti ke fineol in acn Judah, ac musaeak
tower ac pot ku ke insak uh. 5 El mweuni tokosra lun
Ammon ac un mwet mweun lal, ac kutangulosla. Na el
akkohsye mwet Ammon in moli takma inge nu sel ke kais
sie yac, ke lusen yac tolu: oalkosr tausin paun ke silver,
lumngaul tausin bushel in wheat, ac lumngaul tausin
bushel in barley. 6 Jotham el arulana kui mweyen el oaru
in akos LEUM GOD lal. 7 Ma nukewa ma sikyak ke pacl
Jotham el tokosra, ke mweun ac oakwuk pac lal, simla
in [Sramsram Matu Ke Tokosra Lun Israel Ac Judah].
8 Jotham el yac longoul limekosr ke el mutawauk in
tokosra, ac el leum in Jerusalem ke yac singoul onkosr.
9 El misa ac pukpuki in Siti sel David, ac Ahaz wen natul,
el aolul in tokosra.

28 Ahaz el tokosrala ke el yac longoul, ac el leum in
Jerusalem ke yac singoul onkosr. El tia fahsr tukun
srikasrak wowo lal Tokosra David, papa matu tumal, a el
oru ma su tia akinsewowoye LEUM GOD, 2 ac fahsr
tukun srikasrak koluk lun tokosra lun Israel. El sap in
orekla ma sruloala kacl Baal ke osra, 3 ac el akosak
mwe keng Infahlfal Hinnom. El oayapa kisakin wen natul
sifacna in mwe kisa nu sin ma sruloala ke el etai ouiya
koluk lun mwet su LEUM GOD El lusla liki facl sac ke
mwet Israel elos utyak nu we. 4 Ahaz el orek kisa ac
akosak mwe keng ke nien alu lun mwet pegan, ac fineol
uh, ac ye sak lul nukewa. 5 Ke ma inge, LEUM GOD lal
El lela tuh tokosra Syria in kutangulla Tokosra Ahaz, ac
usla mwet puspis liki acn Judah nu Damascus in mwet
sruoh. LEUM GOD El oayapa eisalang Ahaz nu inpoun
tokosra Israel, su arulana onela mwet Judah. 6 Tokosra
Pekah lun Israel, wen natul Remaliah, el uniya mwet
siofok longoul tausin sin mwet Judah ke len sifanna,
mweyen elos ngeta liki LEUM GOD lun papa tumalos,
a mwet inge mwet na pulaik ke mweun. 7 Sie mwet
mweun lun Israel, su inel pa Zichri, el unilya Maaseiah
wen natul Tokosra Ahaz. El oayapa unilya Azrikam, mwet
kol su liyaung inkul sin tokosra, ac Elkanah, su akluo
in leum yal tokosra. 8 Mwet Judah finne ma wialos,
a mwet Israel elos sruokya luofoko tausin mutan ac
tulik lun mwet Judah, ac usalosla nu Samaria, wi pac
ma wap puspis. 9 Sie mwet palu lun LEUM GOD su

pangpang Oded el muta in siti Samaria. El osun nu sin
mwet mweun Israel ke elos foloko ac us mwet sruoh
lalos ac akola in utyak nu in siti uh. Na el fahk, “LEUM
GOD lun papa tomowos El kasrkusrak sin mwet Judah,
pwanang El lela kowos in kutangulosla. Tusruktu inge El
lohng ke luman anwuk sulallal ma kowos oru nu selos.
10 Ac inge kowos akoo in oru tuh mukul ac mutan lun
Jerusalem ac Judah inge in mwet kohs lowos. Ku kowos
tiana etu lah kowos oru pac ma koluk lain LEUM GOD
lowos? **11** Porongo ma nga fahk uh! Mwet sruoh inge ma
na wiowos. Lela elos in folokla. Kowos fin tia fuhlelosla,
na LEUM GOD El ac kai kowos ke kasrkusrak lal.” **12**
Mwet akosr sin mwet kol lun Tokosrai Epang elos wi pac
tia insese nu ke ma mwet mweun elos oru inge. Inelos
pa Azariah wen natul Jehohanan, Berechiah wen natul
Meshillemoth, Jehizkiah wen natul Shallum, ac Amasa
wen natul Hadlai. **13** Elos fahk, “Nimet use mwet sruoh
ingan nu inge. Ma koluk ma kut orala fal tari LEUM GOD
Elan kasrkusrak sesr kac. Ac inge kowos lungse oru
kutu ma su ac akyokyela koluk lasr?” **14** Ke ma inge,
mwet mweun uh sang mwet sruoh ac ma wap uh nu sin
mwet uh ac mwet kol lalos. **15** Itukyang kunen mwet
akosr inge in kitalik nuknuk ke ma wap nu sin mwet
sruoh. Elos sang nuknuk ac fahluk nu selos, ac lupa fal
ke mwe mongo ac mwe nim, ac elos sang mwe akmusra
in unwela kinet kaclos. Mwet ma munas ac kofla fahsr,
elos srakalosyang nu fin donkey, na mwet sruoh inge
nukewa folokinyukla nu in acn Judah, ke siti Jericho su
siti in sak palm. Na mwet Israel elos folokla nu yen selos
in Samaria. **16** In pacl se inge, Tokosra Ahaz el supwala
kas nu sel Tiglath Pileser, Tokosra Fulat lun Assyria, ac
siyuk kasru sel, **17** mweyen mwet Edom elos sifil tuku
mweuni mwet Judah, ac kutangulosla ac uslalosla nu in
sruoh. **18** In pacl sacn pacna, mwet Philistia elos utyak
pac lain siti srisrik pe eol layen nu roto oayapa layen
eir lun Judah. Elos sruokya siti Beth Shemesh, Aijalon,
ac Gederoth, oayapa siti Soco, Timnah, ac Gimzo, wi
ikul ma raunelosla, na elos oakwuki ac muta we. **19**
Ke sripen Ahaz, tokosra lun Israel el akyokye ma koluk
in acn Judah ac lain LEUM GOD, ouinge LEUM GOD
El sang ma upa nu fin acn Judah. **20** Tiglath Pileser,
Tokosra Fulat lun Assyria, el tia kasrel Ahaz, a el lainul
ac oru ma upa nu sel. **21** Na Ahaz el eisla gold liki
Tempul ac liki lohm sin tokosra, oayapa liki lohm sin
mwet kol lun mwet uh, ac sang nu sel Tokosra Fulat. El
ne oru ouinge, a tiana kasreyuk el. **22** Ke mwe lokoalok
upala nu sel Ahaz, el orekma koluk lain LEUM GOD
yohk liki na meet. **23** El orek kisa nu sin god lun mwet
Syria, su tuh kutangulla. El fahk, “God ingan lun mwet
Syria elos kasru tokosra lun Syria, na nga fin orek kisa
nu selos, elos ac ku in kasreyu pac.” Tusruktu ma el
oru inge use mwe ongoiya nu sel ac nu sin mutunfacl
sel. **24** Sayen ma inge, el usla pac kufwen mwe orekma
nukewa lun Tempul, ac kunausya in ip srisrik. El kaliya
Tempul, ac tulokunak loang in acn nukewa in Jerusalem.
25 In siti nukewa in acn Judah, el musaela nien alu lun
mwet pegan, yen mwe keng uh ac isisyak we nu sin god
ngia. Sripe inge oru el sifacna pwanma kasrkusrak lun
LEUM GOD lun papa tumal nu facl. **26** Ma nukewa su el
orala ke el tokosra, mutawauk nwe ke safla, simla in
[Sramsram Matu Ke Tokosra Lun Israel Ac Judah]. **27**
Tokosra Ahaz el misa ac pukpuki in Jerusalem, tusruktu
tia inkulyuk lun mwet leum. Hezekiah wen natul, el aolul
in tokosra.

29 Hezekiah el tokosrala fin acn Judah ke el yac
longoul limekosr, ac el leum in Jerusalem ke yac
longoul eu. Nina kial pa Abijah, acn natul Zechariah. **2** El
fahsr tukun srikasrak lal Tokosra David, papa matu tumal,
ac el oru ma LEUM GOD El insewowo kac. **3** In malem se
meet ke yac se tukun Hezekiah el tokosrala, el sifil ikasla
mutunoa lun Tempul, ac sap in akwoyeyukla. **4** El solani
sie un mwet tol ac mwet Levi ke nien tukeni se layen
kutulap in Tempul, **5** ac kaskas nu selos we. El fahk,
“Kowos mwet Levi, akmutalye kowos ac aknasnasyela
Tempul lun LEUM GOD lun papa tomowos. Sisla liki
Tempul ma nukewa ma akfohkfokye. **6** Papa matu
tumasr elos tiana pwaye nu sin LEUM GOD lasr, ac elos
oru ma El tia insewowo kac. Elos ngetla lukel ac fahsr
liki yen El muta we. **7** Elos kaliya mutunoa lun Tempul
ac fuhlela lam we in kunla. Elos tia akosak mwe keng ku
kisakin mwe kisa firir in Tempul lun God lun Israel. **8**
Ke sripa inge, LEUM GOD El kasrkusrak sin Judah ac
Jerusalem, ac ma El oru nu selos arulana mwe lut ac
mwe aksangeng nu sin mwet nukewa. Kowos sifacna
liye ma inge ke motowos. **9** Papa tumasr elos anwuki ke
mweun, ac utukla mutan kiasr ac tulik natusr nu in sruoh.
10 “Inge nga akola in orala sie wulela yurin LEUM GOD
lun Israel, tuh Elan tia sifil kasrkusrak sesr. **11** Wen nutik,
nik kowos sisla pacl. Kowos pa LEUM GOD El sulela in
akosak mwe keng nu sel, ac in kol mwet uh in alu nu
sel.” **12** Na mwet Levi inge elos tuyak: Liki sou lulap lal
Kohath: Mahath wen natul Amasai, ac Joel wen natul
Azariah Liki sou lulap lal Merari: Kish wen natul Abdi, ac
Azariah wen natul Jehallelel Liki sou lulap lal Gershon:
Joah wen natul Zimmah, ac Eden wen natul Joah **13** Liki
sou lulap lal Elizaphan: Shimri ac Jeuel Liki sou lulap
lal Asaph: Zechariah ac Mattaniah **14** Liki sou lulap lal
Heman: Jehuel ac Shimei Liki sou lulap lal Jeduthun:
Shemaiah ac Uzziel **15** Mwet inge elos solani mwet
Levi wialos, ac elos nukewa aknasnasyalos sifacna. Na
elos oru oana ma tokosra el sapkin nu selos, ac elos
mutawauk in oru Tempul uh in nasnas, fal nu ke Ma Sap
lun LEUM GOD. **16** Mwet tol elos utyak nu in Tempul in
aknasnasyela, ac ma nukewa we ma tia nasnas elos
usla liki Tempul nu ke nien tukeni likinum in Tempul. Na
mwet Levi elos us ma inge nukewa we lac nu Infahlfal
Kidron likin siti uh. **17** Orekma se inge mutawauk ke len
se meet ke malem se meet, ac ke len akoalkosr elos

aksafyela ma nukewa, weang pac infukil in utyak nu in
Tempul. Na elos sifil orekma len oalkosr toko, nwe ke
len aksingoul onkosr ke malem sac tuh elos in akoo
Tempul nu ke alu. **18** Mwet Levi elos fahkak koanon
orekma lalos nu sel Tokosra Hezekiah. Elos fahk, "Kut
aknasnasyela tari acn nukewa in Tempul, weang pac
loang in orek kisa, tepu neinyen bread mutal, ac kufwen
mwe orekma nukewa. **19** Kut oayapa folokonma kufwa
nukewa ma Tokosra Ahaz el usla ke pacl ma el tuh tia
pwaye nu sin LEUM GOD, ac kut sifil akmutalyela nufon.
Ma inge nukewa oasr mutun loang lun LEUM GOD." **20**
Tokosra Hezekiah el sulaklak na pangoneni mwet kol lun
siti uh, ac elos tukeni som nu ke Tempul. **21** Elos srukak
cow mukul itkosr, sheep itkosr, sheep fusr itkosr, ac nani
itkosr in mwe kisa in aknasnasye ma koluk lun sou in
leum uh ac mwet Judah, ac in aknasnasye Tempul. Na
tokosra el fahk nu sin mwet tol, su ma in sou lal Aaron,
in orekmakin kosro inge in mwe kisa fin loang uh. **22**
Mwet tol elos uniya cow mukul uh meet, na sheep uh
toko, na fah sheep fusr, ac elos aksroksrokye loang uh
ke srahn ma inge ke kais sie pacl ma kisaiyuk kosro
inge. **23** Tukun ma inge nukewa elos usla nani uh nu
yorol tokosra ac mwet ma wi alu uh, ac elos filiya paolos
fin nani inge. **24** Na mwet tol elos uniya nani uh, ac
ukuiya srah kac nu fin loang uh tuh in mwe kisa nu ke
eela ma koluk lun mwet nukewa, mweyen tokosra el
sap tuh mwe kisa firir, ac mwe kisa in eela ma koluk, in
orek ke mwet Israel nukewa. **25** Tokosra el oru oana ma
LEUM GOD El sapkin nu sel Tokosra Davi — ma David
el eis sel Gad, mwet liaten lun tokosra, oayapa sel mwet
palu Nathan. Tokosra el oakiya acn sin mwet Levi in
Tempul, wi harp ac cymbal, **26** kain mwe on ma Tokosra
David el tuh orekmakin. Mwet tol elos oayapa tu we wi
mwe ukuk natulos. **27** Hezekiah el sap in mutawauk
orek mwe kisa firir, ac ke kisa uh mutawauk, mwet uh on
ac kaksak nu sin LEUM GOD, ac mwet srital ke mwe
on elos mutawauk ukya mwe ukuk ac mwe on nukewa
pac saya. **28** Mwet nukewa su muta we elos wi alu, na
pusren on lun mwet uh ac mwe on saya orek nwe ke
firirla nukewa mwe kisa uh. **29** Na Tokosra Hezekiah
ac mwet nukewa sikukmutunte ac alu nu sin God. **30**
Tokosra ac mwet kol lun mutunfacl sac elos fahk nu sin
mwet Levi in onkakin on in kaksak ma David el simusla,
oayapa ma Asaph mwet palu el simusla. Ouinge mwet
nukewa on ke engan lulap ke elos sikukmutunte ac alu
nu sin LEUM GOD. **31** Hezekiah el fahk nu sin mwet uh,
"Inge ke kowos nasnasla tari, use mwe kisa tuh in mwe
sang kulo nu sin LEUM GOD." Na elos akos, ac kutu
selos sifacna use kosro natulos ke insewowo lalos, tuh
in mwe kisa firir. **32** Elos use cow mukul itngoul, sheep
siofok, ac sheep fusr luofoko, in mwe kisa firir nu sin
LEUM GOD. **33** Elos oayapa use cow mukul onfoko,
ac tolu tausin sheep tuh in mwe kisa ma mwet uh in
kang. **34** Ke puelac mwet tol in mukena uniya kosro
inge kewa, na mwet Levi elos kasrelos nwe ke na tari
orekma kac. In pacl sacn oasr pac mwet tol su sifacna
aknasnasyalosla. Mwet Levi elos oaru liki mwet tol in
oru lumah fal nu ke aknasnas lalos uh. **35** Sayen mwe
kisa ma fonna firiryak, ma kunen mwet tol in esukak kiris
ke ma kisakinyukla ke ma mwet uh kangla, oayapa in
okoala wain ma wi na mwe kisa firir utuku. Ouinge alu in
Tempul uh sifilpa mutawauk. **36** Tokosra Hezekiah ac
mwet uh elos engan, mweyen God El kasrelos oru ma
inge nukewa ke sie pacl na fototo.

30 Hezekiah el supwalik kas nu fin acn Israel ac
Judah nufon, ac el oayapa simusla leta ac supwala
nu sin sruf lal Ephraim ac sruf lal Manasseh, tuh elos in
tuku nu ke Tempul in Jerusalem, in oru Kufwen Alukela
nu sin LEUM GOD lun Israel. **2** Tokosra ac mwet pwapa
lal, ac mwet nukewa su tukeni in acn Jerusalem, elos
insesela tuh Kufwen Alukela in orek ke malem se akluo.
3 Elos tuh tia ku in oru ke pacl fal, ke sripen supus mwet
tol su aknasnasyeyukla, ac oayapa supus mwet toeni nu
Jerusalem. **4** Tokosra ac mwet uh insewowo ke oakwuk
se elos orala inge. **5** Ke ma inge, elos suli mwet Israel
nukewa, liki Dan in acn epang nwe Beersheba in acn eir,
tuh elos in tukeni nu Jerusalem ac akfulatye Kufwen
Alukela in fal nu ke Ma Sap. Enenu in pus mwet tukeni in
pacl se inge liki pacl nukewa meet. **6** Tokosra ac mwet
pwapa lal elos supwala mwet utuk kas nu yen nukewa in
Judah ac Israel. Pa inge ma elos sulkakin: "Mwet Israel,
kowos moulla liki poun mwet Assyria ke elos tuh mweuni
ac kutangla facl sesr. Inge kowos foloko nu yurin LEUM
GOD lal Abraham, Isaac, ac Jacob, ac El ac fah folokot
nu yuruwos. **7** Nimet oana papa tomowos ac mwet Israel
wiowos su tia pwaye nu sin LEUM GOD lalos. Kowos
sifacna liye lah El sang kai upa nu selos. **8** Nik kowos
likkeke oana elos, a kowos in akos LEUM GOD. Fahsru
nu ke Tempul in acn Jerusalem, yen LEUM GOD lowos
El orala in mutal nwe tok, ac alu nu sel, tuh Elan tia sifil
kasrkusrak suwos. **9** Kowos fin foloko nu yurin LEUM
GOD na mwet su usla mwet wiowos nu in sruoh elos ac
fah pakomutalos ac folokunulos nu yen selos. LEUM
GOD lowos El kulang ac pakoten, ac kowos fin foloko nu
yorol, El ac fah tia ngetla liki kowos." **10** Mwet utuk kas
elos som nu in siti nukewa in acn lun sruf lal Ephraim ac
Manasseh, ac elos som na nwe layen epang nu ke sruf
lal Zebulun, a mwet we isrunulos ac aksruksrukelos.
11 Tusruktu oasr na mwet in sruf lal Asher, Manasseh,
ac Zebulun, su lungse tuku nu Jerusalem. **12** God El
oayapa oru tuh mwet in acn Judah in nunak sefanna ac
engan in oru ma lungse lal ke elos akos ma tokosra ac
mwet pwapa lal sapkin nu selos. **13** Mwet puspis tukeni
nu Jerusalem in malem akluo in akfulatye Kufwen Bread
Tia Akpulol. **14** Elos usla loang nukewa in Jerusalem
su tuh orekmakinyuk nu ke kisa ac nu ke akosak ma
keng, ac sisla Infahlfal Kidron. **15** Ac ke len aksingoul
akosr in malem sac, elos uniya sheep fusr nu ke Kufwen

Alukela. Mwet tol ac mwet Levi su tia aknasnasla elos
mwekin, na elos sifacna kisakunulosyang nu sin LEUM
GOD, na toko elos fah ku in kisakin mwe kisa firir in
Tempul. **16** Elos tu ke acn selos in Tempul, fal nu ke ma
oakwuk in Ma Sap lal Moses, mwet lun God. Mwet Levi
elos sang nu sin mwet tol srah ke ma kisakinyukla, tuh
elos in sang aksroksrokye loang uh. **17** Na ke sripen
pus mwet uh tia aknasnasla, elos tia ku in uniya sheep
fusr nu ke Kufwen Alukela. Ouinge mwet Levi elos
aolulos in orala, ac kisakunla sheep fusr inge nu sin
LEUM GOD. **18** Sayen ma inge, pus sin mwet su tuku
in sruf lal Ephraim, Manasseh, Issachar, ac Zebulun,
tiana aknasnasla, tusruktu elos wi mongo ke kufwa uh,
ac ma inge sie liki ma oakwuk in ma simusla. Tokosra
Hezekiah el pre kaclos ac fahk, **19** "O LEUM GOD
lun papa matu tumasr, ke lungkulang lulap lom, nunak
munas nu selos inge su alu nu sum ke insialos kewa,
elos finne tia aknasnasyalos." **20** LEUM GOD El lohng
pre lal Hezekiah, ac El nunak munas nu selos. **21** Mwet
su tukeni in acn Jerusalem, elos akfulatye Kufwen Bread
Tia Akpulol ke len itkosr ac elos engan ma lulap. Len nu
len mwet Levi ac mwet tol elos kaksakin LEUM GOD ke
kuiyalos nufon. **22** Hezekiah el kaksakin mwet Levi ke
elos arulana pah in kol alu nu sin LEUM GOD. Tukun len
itkosr ma elos oru kisa in kaksak lalos nu sin LEUM GOD
lun mwet matu lalos meet ah, **23** na elos nukewa insese
in sifilpa oru akfulat lalos ke len itkosr pac, ouinge elos
tafwela akfulat lalos wi engan lulap. **24** Tokosra Hezekiah
el sang sie tausin cow mukul ac itkosr tausin sheep
tuh mwet uh in uniya ac mongo kac. Ac mwet pwapa
lal srukak pac sie tausin cow mukul ac singoul tausin
sheep. Sie u na lulap sin mwet tol elos aknasnasyalosla
sifacna. **25** Ouinge mwet nukewa engan — mwet Judah,
mwet tol, mwet Levi, mwet su tuku in acn epang me,
oayapa mwetsac su mutana in acn Israel ac Judah. **26**
Siti Jerusalem sessesla ke engan, mweyen soenna oasr
pacl ma ouiya inge orek oe ke pacl lal Tokosra Solomon,
wen natul David, nwe inge. **27** Mwet tol ac mwet Levi
siyuk ke akinsewowo lun LEUM GOD nu sin mwet uh.
LEUM GOD El muta in acn sel inkusrao ac lohng pre
lalos, ac El insese nu kac.

31 Tukun safla kufwa uh, mwet Israel nukewa som
nu in kais sie siti lun Judah, ac fukulya sru eot, ac
kunausla ma sruloala ma orekla in luman god mutan
Asherah, oayapa loang ac acn in alu lun mwet pegan.
Elos oru ouinge in acn nukewa saya lun Judah, ac in acn
lun Benjamin, Ephraim, ac Manasseh. Na elos nukewa
folokla nu yen selos. **2** Tokosra Hezekiah el sifilpa nawu
oakwuk lun mwet tol ac mwet Levi, fal nu ke orekma
kunen kais sie u lalos. Ma kunalos inge pa: in kisakin
mwe kisa firir ac mwe kisa in akinsewowo, in oru ip
kunalos ke alu in Tempul, ac fahkak kaksak ac kulo
ke kais sie acn in Tempul. **3** Tokosra Hezekiah el use
sheep ac cow mukul natul sifacna tuh in mwe kisa firir ke
lotutang ac eku nukewa, oayapa nu ke ma kisakinyuk ke
len Sabbath ac ke Kufwen Malem Sasu, ac ke kufwa
saya ma eneneyuk in orek fal nu ke Ma Sap lun LEUM
GOD. **4** Sayen ma inge, tokosra el sap mwet in acn
Jerusalem in use pac mwe kite lalos nu sin mwet tol
ac mwet Levi fal nu ke ma oakwuk, tuh elos in ku in
sang pacl lalos nufon in akfalye orekma nukewa ma
akkalemyeyuk ke Ma Sap lun LEUM GOD. **5** Tukunna
sapkinyuk ma inge, na mwet Israel elos use fahko se
meet ke fokin ima lalos, wain, oil in olive, honey, ac kutu
pac fokin sacn sunalos, oayapa sie tafu singoul ke ma
lalos nukewa. **6** Mwet Israel ac mwet Judah nukewa su
muta in siti lun Judah elos use sie tafu singoul ke cow ac
sheep natulos, ac elos oayapa use mwe sang puspis
su elos srela tuh in ma lun LEUM GOD lalos. **7** Elos
mutawauk in orani mwe sang inge ke malem se aktolu,
na elos sifilpa elosak ma utukeni nwe ke malem akosr
pac toko. **8** Ke Tokosra Hezekiah ac mwet pwapa lal
elos liye lupan ma orekeni inge, elos kaksakin LEUM
GOD ac kaksakin mwet lal, mwet Israel. **9** Tokosra el
sramsramkin mwe kite inge nu sin mwet tol ac mwet
Levi, **10** na Azariah, mwet Tol Fulat su ma in sou lal
Zadok, el fahk nu sel, "Ke pacl se na mwet uh mutawauk
in usani mwe sang lalos nu in Tempul, arulana yohk mwe
mongo nasr. Kalem lah LEUM GOD El akinsewowoye
mwet lal, pwanang yolyak pac ma oan inge." **11** Na
Tokosra Hezekiah el sap elos in akoela kutu nien filma
in Tempul, ac elos oru, **12** ac likiya mwe sang ac sie
tafu singoul nukewa in karinginyuk we. Elos sulela mwet
Levi se pangpang Conaniah in karingin ma inge, ac
Shimei, tamulel se lal, in mwet kasru lal. **13** Mwet Levi
singoul srisrngiyuki in orekma yoroltal, ac pa inge inelos:
Jehiel, Azaziah, Nahath, Asahel, Jerimoth, Jozabad,
Eliel, Ismachiah, Mahath, ac Benaiah. Ma inge nukewa
orekla ke sap lal Tokosra Hezekiah ac Azariah, Mwet
Tol Fulat. **14** Ma kunal Kore wen natul Imnah, sie mwet
Levi su sifen mwet topang su taran Mutunpot Kutulap ke
Tempul, in eisani mwe sang ma orekeni nu sin LEUM
GOD, ac kitalik nu sin mwet tol ac mwet Levi. **15** In siti
saya, yen oasr mwet tol muta we, mwet Levi inge pa
mwet kasru lal Kore: Eden, Miniamin, Jeshua, Shemaiah,
Amariah, ac Shecaniah. Elos arulana oaru in kitalik mwe
mongo nu sin mwet Levi wialos, ke lupa ma fal nu ke
orekma kunalos, **16** ac tia ke sou. Elos sang ma nun
mukul nukewa yac toluyak, su oasr orekma kunalos ke
kais sie len in Tempul, fal nu ke ma kuneyuk elos nu
kac. **17** Mwet tol uh itukyang orekma kunalos fal nu ke
sou lalos, ac mwet Levi su yac longoulyak, itukyang ma
kunalos fal nu ke u in orekma lalos. **18** Simla inelos
nukewa wi mutan kialos ac tulik natulos ac mwet saya
su muta ye karinginyuk lalos, mweyen elos enenu na
in akola pacl nukewa in oru orekma mutal kunalos. **19**
Inmasrlon mwet tol su muta in siti ma itukyang nu sin
sou lal Aaron, ku mwet su muta ke acn in tohf kosro lun

siti ingan, oasr mwet oaru ma kuneyuki in kitalik mwe
mongo nu sin mukul nukewa in sou lun mwet tol, ac
nu sin mwet nukewa su simla inelos ke sou lun mwet
Levi. **20** In acn Judah nufon, Tokosra Hezekiah el oru
ma suwohs ac ma LEUM GOD lal insewowo kac. **21** El
kapkapak mweyen ma nukewa el oru nu ke Tempul, ku
akosten lal nu ke Ma Sap, el oru ke inse pwaye ac ke
lungse pwaye lal nu sin God lal.

32 Tukun ouiya wo su Tokosra Hezekiah el oru ke
kulansap oaru lal nu sin LEUM GOD, Sennacherib,
Tokosra Fulat lun Assyria, el utyak mweuni acn Judah.
El kuhlusya siti ma akkeyeyukla, ac sap nu sin mwet
mweun lal in fokolak pot uh ac utyak nu in siti uh. **2** Ke
Hezekiah el akilen lah Sennacherib el akoo in mweuni
pac acn Jerusalem, **3** na el sramsram yurin mwet pwapa
lal ac mwet mweun watwen lal, tuh elos in kunausla
unon in kof ma oan likin siti uh. Na elos kasrel ke pwapa
sac. **4** Mwet puspis fahsreni, ac elos tulokinya unon in
kof ac sungan infacl srisrik ma oasr in acn sac. Elos
fahk, "Lela in wanginna kof nu sin mwet Assyria elos fin
sun acn inge." **5** Ac tokosra el akkeyala ma loangeyen
siti uh ke el akwoyela pot we, ac musaela tower fin
pot uh, ac musaela sie pac pot nu likin pot uh. Sayen
ma inge el aksasuyela pac acn ma musaiyuk ke acn
se ma koaneyukla layen nu kutulap in Siti sel David.
El oayapa sap in orekla osra in fakfuk ac mwe loeyuk
pukanten. **6** El oakiya mwet nukewa in siti uh ye kolyuk
lun captain lun mwet mweun, ac sap elos in tukeni ke
nien tukeni se ke mutunpot lun siti uh. Ac el fahk nu
selos, **7** "Kowos in ku ac pulaik na. Nikmet sangeng
sin Tokosra Fulat lun Assyria ac mwet mweun pus lal.
Oasr ku yorosr lukel. **8** El kukin ku lun mwet, a LEUM
GOD pa wi kut ac kasrekut ke mweun lasr." Ac mwet
uh pulaikla ke kas lun tokosra lalos. **9** In kutu pacl
tok, ke Sennacherib ac mwet mweun lal srakna oasr
Lachish, el supwala kas inge nu sel Hezekiah ac mwet
Judah su welul muta Jerusalem: **10** "Nga, Sennacherib,
Tokosra Fulat lun Assyria, siyuk lah mea kowos lulalfongi
pwanang kowos mutana Jerusalem, ke nga akola in
mweuni kowos uh? **11** Hezekiah el fahk mu LEUM GOD
lowos El ac molikowosla liki ku lasr, tusruktu Hezekiah el
kiapwekowos. El ac oru kowos in misa ke masrinsral ac
malu. **12** El pa kunausla nien alu ac loang lun LEUM
GOD, ac fahk nu sin mwet Judah ac Jerusalem mu elos
in alu ac akosak mwe keng ke loang sefanna. **13** Mea,
kowos tia etu ma nga ac papa tumuk oru nu sin mwet in
mutunfacl saya? Ya god lun mutunfacl saya molela mwet
lalos liki Tokosra Fulat lun Assyria? **14** Nu oasr pacl god
lun mutunfacl saya molelosla liki kut? Na mea se oru
kowos nunku mu god lowos el ac ku in molikowosla
kac? **15** Nimet lela Hezekiah elan kiapwekowos ac
aktafongyekowosla. Nimet lulalfongel! Wangin sie god
lun kutena mutunfacl ku in molela mwet lal liki Tokosra
Fulat lun Assyria. Kalem na lah god lowos el tia pac
ku in molikowosla!" **16** Mwet pwapa lun mwet Assyria
elos fahk ma koluk na yohk ke LEUM GOD ac kacl
Hezekiah, mwet kulansap lun LEUM GOD. **17** Tokosra
Fulat lun Assyria el supwala leta se su arulana akkolukye
LEUM GOD lun Israel. Pa inge kas ke leta sac: "God
lun mutunfacl saya tiana molela mwet lalos liki ku luk.
Ouinge, god lal Hezekiah el tia pac ku in molela mwet lal
likiyu." **18** Mwet pwapa lal elos wowoyak ke fahkyen kas
inge in kas Hebrew, in aksangengye mwet ma muta fin
pot lun siti uh elos in sepulaikla, na ac fisrasr in sruhu
siti sac. **19** Elos kaskas ke God lun Jerusalem oana ke
elos kaskas ke god lun mutunfacl saya, su ma sruloala
orekla ke poun mwet. **20** Na Tokosra Hezekiah ac mwet
palu Isaiah, wen natul Amoz, eltal pre nu sin God ac
pang in suk kasre sel. **21** LEUM GOD El supwala sie
lipufan su uniya mwet mweun Assyria oayapa mwet
kol lalos. Na Tokosra Fulat sac mwekinla ac folokla nu
Assyria. Sie len ah, ke el muta in tempul lun god lal,
kutu sin wen natul elos unilya ke cutlass natulos. **22**
Ouinge LEUM GOD El molella Tokosra Hezekiah ac
mwet Jerusalem liki ku lal Sennacherib, Tokosra Fulat lun
Assyria, oayapa liki mwet lokoalok lalos saya. El oru in
oasr misla inmasrlon mwet Judah ac mutunfacl nukewa
su raunelosla. **23** Mwet puspis tuku nu Jerusalem, ac
use mwe sang lalos nu sin LEUM GOD, ac mwe lung nu
sel Hezekiah. Ouinge ke pacl se inge fahla, mutunfacl
nukewa akfulatyal Hezekiah. **24** In pacl se inge Tokosra
Hezekiah el masak ac el apkuran in misa. El pre, ac
LEUM GOD El sang sie mwe akul nu sel lah el ac
kwela. **25** Tusruktu Hezekiah el inse fulatak ac tia lungse
akkalemye srui lal ke ma LEUM GOD El oru nu sel,
pwanang acn Judah ac Jerusalem akkeokyeyuk kac.
26 Na tok, Hezekiah ac mwet Jerusalem elos sifacna
akpusiselyalos, ouinge LEUM GOD El tia kalyaelos nwe
ke na Hezekiah el misa. **27** Tokosra Hezekiah el arulana
kasrupi, ac mwet nukewa akfulatyal. El sap in orekla
nien filma nu ke gold, silver, eot saok, mwe akyuye
mongo, mwe loeyuk, ac kutu pac ma saok. **28** El sap
pac in musaiyuk lohm in neinyuk fokin ima, wain, oil in
olive, oayapa lohm sin cow, ac kalkal in sheep. **29** Sayen
ma inge nukewa, God El sang pukanten sheep ac cow
natul, wi pac mwe kasrup lulap, pwanang el musaela siti
na pukanten. **30** Tokosra Hezekiah pa kosrala Unon in
Kof Gihon, ac orala laf soko tuh kof uh in ut ye pot uh
yak nu in siti Jerusalem. Hezekiah el kapkapak in ma
nukewa el oru. **31** Finne ke pacl se mwet roso sin leum
lun Babylonia elos tuku in lolngok ke ouiya usrnguk se
ma tuh sikyak in facl sac, God El lela nu sel Hezekiah in
fahsrna ke sulela lal sifacna, tuh Elan srikal ac etu lah
fuka ouiyen nunak na pwaye lal. **32** Ma nukewa saya ma
Tokosra Hezekiah el orala, ac lungse lal nu sin LEUM
GOD, simla in book se pangpang [Aruruma Lun Mwet
Palu Isaiah, Wen Natul Amoz], oayapa ke [Sramsram
Matu Ke Tokosra Lun Judah Ac Israel]. **33** Hezekiah

el misa ac pukpuki ke ipin acn se oan lucng ke kulyuk
lun mwet leum. Mwet nukewa lun Judah ac Jerusalem
arulana akfulatyal ke pacl se el misa, ac Manasseh, wen
natul, el aolul in tokosra.

33 Manasseh el yac singoul luo ke el tokosrala lun
Judah, ac el leum in Jerusalem ke yac lumngaul
limekosr. **2** Manasseh el oru ma koluk lain LEUM GOD,
in oana ouiya fohkfok lun mutanfahl su LEUM GOD
El luselosla liki facl sac ke pacl mwet lal ah akola in
utyak nu we. **3** El sifilpa musaela acn in alu lun mwet
pegan ma Hezekiah, papa tumal, el tuh kunausla. Ac el
musaela loang in alu nu sel Baal, ac orala ma sruloala ke
god mutan Asherah, ac el alu nu ke itu uh. **4** El musaela
loang lun mwet pegan in Tempul, acn se na ma LEUM
GOD El fahk mu mwet uh in alu nu sel we nwe tok. **5** Ke
nien tukeni luo inkul lun Tempul, el musaela loang in
alu nu ke itu uh. **6** El kisakunla wen natul in mwe kisa
firir ke Infahlfal Hinnom. Oayapa el sramsram nu sin
ngun fohkfok ac orek mwenmen in kiapu mwet. El som
nu yurin mwet inutnut, mwet susfa, ac mwet sramsram
nu sin mwet misa. El oru ma koluk na yohk lain LEUM
GOD, ac akkasrkusrakyal. **7** El likiya sie ma sruloala
in Tempul, acn se ma LEUM GOD El tuh fahk kac nu
sel David ac nu sel Solomon wen natul, mu, "In acn se
inge Jerusalem, ac in Tempul se inge, pa acn se ma
nga sulela inmasrlon acn nukewa lun sruf singoul luo
in Israel, tuh in pa acn se mwet uh in alu nu sik we.
8 Ac mwet Israel fin akos ma nukewa nga sapkin nu
selos, ac karinganang Ma Sap nukewa su Moses, mwet
kulansap luk, el sang nu selos, na nga ac fah tia lela in
lisyukla elos liki facl se su nga sang nu sin papa matu
tumalos." **9** Manasseh el kolla mwet Judah in oru ma
koluk yohk liki ma koluk lun mutunfacl saya ma LEUM
GOD El tuh lusla liki acn ma mwet lal elos fahsryak nu
we. **10** LEUM GOD El sensenkakunul Manasseh ac
mwet lal, a elos tia lungse lohng. **11** Ouinge LEUM GOD
El lela mwet kol fulat lun mwet mweun lun Assyria in
utyak ac mweuni acn Judah. Elos sruokilya Manasseh,
sang ka uh srumasrla manol ac kaprilya ac usalla nu
Babylon. **12** Keok lulap lal akpusiselyal, ac el forla nu sin
LEUM GOD lal, ac kwafe tuh Elan kasrel. **13** Ac God El
insese nu ke mwe siyuk lal, ac lela tuh elan folokla nu
Jerusalem ac sifilpa leumi mwet uh. Ma inge akkalemye
nu sel Manasseh lah LEUM GOD El God. **14** Tukun ma
inge Manasseh el sifilpa laesla fulatan pot se lik ma oan
kutulap in Siti sel David, mutawauk ke sie acn ke infahlfal
se apkuran nu ke Unon in Kof Gihon, ac fahla nu epang
nu ke Mutunpot Ik, ke ipin acn se ke siti uh ma pangpang
Ophel. In kais sie siti in acn Judah ma oasr pot ku we, el
supwala un mwet mweun in muta we wi captain lalos.
15 El srakla god lun mutunfacl saya liki Tempul, ac ma
sruloala se ma el tuh filiya we, oayapa loang lun mwet
pegan ma oan ke inging soko Tempul ah oan we, ac
in kutu pacna acn saya in acn Jerusalem. El usla ma
inge nukewa nu likin siti uh, ac sisla we. **16** El oayapa
akwoyela loang se ma mwet uh alu nu sin LEUM GOD
we, ac el kisakin mwe kisa in akinsewowo ac mwe kisa
in sang kulo fac. El sapkin nu sin mwet Judah nukewa in
alu nu sin LEUM GOD lun Israel. **17** Mwet uh finne orek
kisa in kutu pac acn in alu saya, tuh kisa lalos uh ma na
nu sin LEUM GOD mukena. **18** Ma nukewa saya ma
Manasseh el oru, wi pac pre lal nu sin LEUM GOD ac
kas lun mwet palu su kaskas nu sel Inen LEUM GOD lun
Israel, ma inge nukewa simla in [Sramsram Matu Ke
Tokosra Lun Israel]. **19** Pre lun tokosra, ac top lun LEUM
GOD nu sel, ac srumunyen ma koluk el orala meet liki
el auliyak — aok, orekma koluk lal, ac acn in alu lun
mwet pegan su el musaela, ac ma sruloala in luman god
mutan Asherah ma el orala, ac ma sruloala saya ma
el alu nu kac — simla nufon ke [Sramsram Matu Lun
Mwet Palu]. **20** Manasseh el misa ac pukpuki ke lohm
sin tokosra, ac Amon wen natul, el aolul in tokosra. **21**
Amon el yac longoul luo ke el tokosrala lun Judah, ac el
leum in Jerusalem ke yac luo. **22** El oru ma koluk lain
LEUM GOD, oana Manasseh, papa tumal ah oru, ac el
alu pac nu ke ma sruloala ma papa tumal el tuh alu nu
kac. **23** Tusruktu el tia oana papa tumal ah, mweyen el
tiana akpusiselyal ac forla nu sin LEUM GOD, ac ma
koluk lal uh yohk liki na papa tumal ah. **24** Mwet pwapa
lal Amon elos orek pwapa koluk lainul, ac unilya in lohm
sin tokosra. **25** Ac mwet Judah elos uniya mwet ma tuh
unilya Amon, ac srakulak Josiah, wen natul, in tokosra.

34 Josiah el yac oalkosr ke el mutawauk in tokosra,
ac el leum in Jerusalem ke yac tolngoul sie. **2** El
oru ma su LEUM GOD El insewowo kac, ac fahsrna
tukun srikasrak lal Tokosra David, papa matu tumal,
ac arulana karinganang in akos ma sap nukewa lun
God. **3** In yac se akoalkosr ma Josiah el tokosra, ke
el srakna mwet fusr, el mutawauk in alu nu sin God lal
Tokosra David, papa matu tumal. Tukun yac akosr el
mutawauk in kunausla acn in alu lun mwet pegan, ac ma
sruloala ke god mutan Asherah, ac ma sruloala nukewa
saya. **4** El sap pac mwet lal in fukulya loang ma mwet
uh alu nu sel Baal we, ac kunausla loang in kisakin mwe
keng su oan apkuran nu ke ma inge. Elos tuktukya ma
sruloala kacl Asherah ac ma sruloala nukewa saya, nwe
ke mokutkuti, na elos sisalik kutkut inge nu fin kulyuk lun
mwet su tuh orek kisa nu ke ma inge. **5** El esukak srin
mwet tol lun mwet pegan fin loang uh, yen elos tuh alu
we. Ke el oru ma inge nukewa, el oru tuh acn Judah ac
Jerusalem in sifilpa nasnasla. **6** El oru ouiya inge in siti
saya pac, ac in acn nukewa ma akkolukyeyukla in acn
Manasseh, Ephraim, ac Simeon, fahla nwe ke sun acn
Naphtali in acn epang. **7** In acn nukewa ke Tokosrai
Epang, el fukulya loang ac ma sruloala kacl Asherah, ac
tuktukya ma sruloala nwe ke mokutkuti, ac lipikya loang
lun mwe keng. Na el folokla nu Jerusalem. **8** In yac
se aksingoul oalkosr ma Tokosra Josiah el leum, tukun

el kunausla alu lun mwet pegan in tuh aknasnasyela
facl sac ac Tempul, el supwala mwet tolu in akwoyela
Tempul lun LEUM GOD. Inelos pa Shaphan wen natul
Azaliah, Maaseiah governor lun acn Jerusalem, ac Joah
wen natul Joahaz, sie mwet pwapa fulat. **9** Mani ma
mwet Levi su topang ke mutunpot elos eis in Tempul,
itukyang nu sel Hilkiah, mwet Tol Fulat. (Mani inge ma
orekeni sin mwet Ephraim ac Manasseh, ac mwet in
acn saya ke Tokosrai Epang, oayapa sin mwet Judah,
mwet Benjamin, ac mwet Jerusalem.) **10** Na mani inge
itukyang nu sin mwet tolu ma kol mwet su orekma in
akwoyela Tempul, ac elos sang nu sin **11** kamtu ac mwet
musa in moli eot ac sak ma orekmakinyuk in akwoyela
lohm nukewa ma tokosra lun Judah fuhlela nwe kulawi.
12 Mwet orekma inge elos arulana suwohs ac pwaye
ke ma elos oru. Mwet Levi akosr pa kol orekma se
inge: Jahath ac Obadiah ke sou lal Merari, ac Zechariah
ac Meshullam ke sou lal Kohath. (Mwet Levi nukewa
arulana pisrla ke srital mwe on.) **13** Kutu mwet Levi elos
mwet kol ke wiwa kako ac karingin mwet su oru kutu pac
orekma saya, ac kutu selos mwet sim ac mwet topang
mutunpot uh. **14** Ke pacl se utukla mani liki iwen filma,
Hilkiah el konauk book in Ma Sap lun LEUM GOD— Ma
Sap su God El tuh sang nu sel Moses. **15** El fahk nu
sel Shaphan, "Nga konauk book in Ma Sap se inge in
Tempul," ac el sang book sac nu sel Shaphan, **16** ac
Shaphan el usla nu yurin tokosra ac fahk, "Kut orala
tari ma nukewa ma kom sapkin. **17** Kut usla mani ma
orekeni oan in Tempul, ac sang nu sin mwet orekma ac
mwet kol lalos." **18** Na el sifilpa fahk, "Book se pa Hilkiah
el se nu sik inge." Ac el riti nu sin tokosra. **19** Ke tokosra
el lohng ma ritiyuk in book sac, el oela ac seya nuknuk
lal. **20** Ac el sapla nu sel Hilkiah, ac Ahikam wen natul
Shaphan, ac Abdon wen natul Micaiah, ac Shaphan
mwet sim inkul lun tokosra, ac Asaiah mwet tutafpo fulat
lal tokosra, ac fahk ouinge: **21** "Kowos som inek ac inen
mwet su srakna muta in Israel ac Judah, ac siyuk sin
LEUM GOD lah mea kalmen mwe luti su oan in book se
inge. LEUM GOD El kasrkusrak sesr, mweyen mwet
matu lasr elos tia akos kas lun LEUM GOD, ac elos tia
oru ma book se inge fahk in orek." **22** Ke sripen sap se
lal tokosra inge, Hilkiah ac mwet welul elos som lolngok
nu sin mutan palu se pangpang Huldah, su muta in acn
sasu in Jerusalem. (Mukul tumal pa Shallum wen natul
Tikvah, wen natul Harhas, ac el pa liyaung nuknuk mutal
in Tempul.) Elos aketeya nu sin mutan sac ke ma sikyak,
23 na el fahk nu selos mu elos in folokla nu yurin tokosra
ac sang **24** kas lun LEUM GOD inge nu sel, su fahk,
"Nga fah kalyei Jerusalem ac mwet nukewa we ke mwe
selnga su simla ke book se ma ritiyuk nu sel tokosra.
25 Elos ngetla likiyu ac orek kisa nu sin god saya, ac
ouinge elos akkasrkusrakyeyu ke ma nukewa elos orala.
Kasrkusrak luk tayak lain Jerusalem, na ac fah tia kunla.
26 Ac nu sel tokosra, pa inge ma nga, LEUM GOD lun
Israel, ac fahk: Kom tuh lohng ma simla in book sac, **27**
ac kom auliyak ac akpusiselye kom ye mutuk. Kom salik
nuknuk lom ac tung ke kom lohng ma nga akola in oru in
kalyei Jerusalem ac mwet we. Nga lohng pre lom, **28**
ouinge mwe kalya se su nga akoo nu sin Jerusalem,
ac fah tia orek nwe ke tukun kom misa. Nga fah lela
tuh kom in misa in misla." Na mwet inge us kas inge
ac folokla nu yorol Tokosra Josiah. **29** Tokosra Josiah
el pangon mwet kol nukewa lun Judah ac Jerusalem,
30 ac elos tukeni welul som nu ke Tempul. Mwet tol ac
mwet Levi ac mwet nukewa saya, mwet kasrup ac mwet
sukasrup oana sie, elos nukewa wi som. Ye mutun mwet
inge nukewa, tokosra el riti book in wuleang sac nufon,
ma tuh koneyukyak in Tempul. **31** El tu ke sru soko ma
sriyukla nu sin tokosra, ac orala sie wulela yurin LEUM
GOD, in aksol ac karinganang ma sap ac oakwuk lal
ke insial kewa ac ke ngunal kewa, ac in moulkin ma
nukewa ma oan ke wulela sac, oana ke simla in book
sac. **32** El oru tuh mwet Benjamin ac mwet nukewa saya
su wi tukeni in Jerusalem, elos in wulela tuh elos fah
karinganang wuleang se inge. Ouinge mwet Jerusalem
elos akos ma nukewa ma oakwuki ke wuleang se ma
elos orala yurin God lun papa tumalos. **33** Tokosra Josiah
el kunausla nufon ma sruloala fohkfok ma oan in acn lun
mwet Israel. Na ke lusen pacl el moul, el sapkin mwet uh
in kulansupu LEUM GOD lun papa matu tumalos.

35 Tokosra Josiah el oru Kufwen Alukela in acn
Jerusalem in akfulatye LEUM GOD. Ke len se
aksingoul akosr ke malem se meet, elos uniya kosro nu
ke kufwa. **2** El srisrngiya mwet tol nu ke kunokon lalos
ma elos in oru in Tempul, ac el akkeyalos ac fahk elos in
oru ma inge in arulana wo. **3** El oayapa aketeya nu sin
mwet Levi, su mwet luti lun mwet Israel ac su arulana
eisalosyang nu sin LEUM GOD, ac fahk, "Kowos in
filiya Tuptup in Wuleang mutal in Tempul se ma Tokosra
Solomon, wen natul David, el musaela. Kowos in tia
sifilpa usot use, a kowos in kulansupu LEUM GOD lowos,
oayapa mwet Israel mwet lal. **4** Kowos in oakikowosi ke
acn suwos in Tempul ke ip lun sou, in oana ma kuneyuk
kowos nu kac sel Tokosra David ac Tokosra Solomon,
wen natul. **5** Kowos orala oakwuk lowos tuh in oasr
mwet su akola in kasru kais sie sou lun mwet Israel. **6**
Kowos pa ac uniya sheep fusr ac nani nu ke Kufwen
Alukela. Inge kowos in aknasnasye kowos ac akoo mwe
kisa uh, tuh mwet Israel wiowos in akfalye oakwuk su
LEUM GOD El sot nu suwos sel Moses." **7** Tokosra
Josiah el srukak tausin tolngoul ke sheep, sheep fusr, ac
nani sin kosro natul sifacna, oayapa tausin tolu ke cow
mukul tuh mwet uh in orekmakin nu ke Kufwen Alukela.
8 Mwet pwapa lal elos wi pac srukak ma kunalos tuh in
orekmakinyuk sin mwet uh, mwet tol, ac mwet Levi. Ac
Hilkiah Mwet Tol Fulat, Zechariah, ac Jehiel, su mwet kol
in Tempul, elos sang luo tausin onfoko ke sheep fusr ac
nani fusr, ac tolfoko cow mukul nu sin mwet tol tuh elos

in kisakin ke pacl in kufwa. **9** Mwet kol lun mwet Levi
inge — Conaniah, Shemaiah, Nethanel (su tamulel lal
Shemaiah), Hashabiah, Jeiel, ac Jozabad — elos srukak
tausin limekosr ke sheep fusr ac nani fusr, ac lumfoko
cow mukul nu sin mwet Levi, tuh in mwe kisa lalos. **10** Ke
ma nukewa akola tari nu ke Kufwen Alukela, mwet tol ac
mwet Levi elos tu yen selos, oana ma tokosra el sapkin.
11 Tukun sheep fusr ac nani uh anwuki, mwet Levi elos
sukela, ac mwet tol elos sang srah kac osrela loang sac.
12 Na elos kitalik kosro ma ac kisakinyuk in mwe kisa firir,
ac sang nu sin kais sie sou, tuh elos in ku in orek kisa fal
nu ke ma oakwuk in Ma Sap lal Moses. **13** Mwet Levi
elos munanla mwe kisa lun Kufwen Alukela inge fin e uh,
fal nu ke oakwuk nu kac, ac poeleak mwe sang mutal in
tup lulap, tup osra, ac pan, na elos sulaklak ac kitalik nu
sin mwet uh. **14** Tukun ma inge orekla, mwet Levi elos
srukak ikwa nu selos sifacna oayapa mwet tol su ma
natul Aaron, mweyen mwet tol uh kafofo nwe ke fongeni
ke fureak kosro ma ac fonna firiryak, ac kiris ke ma
kisala. **15** Mwet on lun mwet Levi inge in sou lal Asaph,
elos tu ke acn srisrngiyuki nu selos sel Tokosra David:
Asaph, Heman, ac Jeduthun mwet liaten lun tokosra.
Mwet topang mutunpot lun Tempul elos tia enenu in som
liki acn elos tu we, mweyen mwet Levi saya elos aolulos
in akoo Kufwen Alukela. **16** Ouinge orekla ma nukewa
ma Tokosra Josiah el sapkin ke len sac, nu ke alu nu sin
LEUM GOD, nwe ke akfulatye Kufwen Alukela, ac nu ke
kisakin mwe kisa firir fin loang uh. **17** Mwet Israel nukewa
su oasr we elos akfulatye Kufwen Alukela ac Kufwen
Bread Tia Akpulol ke len itkosr. **18** Tufahna akfulatyeyuk
Kufwen Alukela ouinge oe ke pacl lal Samuel mwet palu
me. Wangin sie tokosra oemeet me akfulatye Kufwen
Alukela oana ma se ma akfulatyeyuk inge in pacl lal
Tokosra Josiah, wi mwet tol, mwet Levi, mwet Judah,
mwet Israel, ac mwet Jerusalem, **19** ke yac se aksingoul
oalkosr ma Josiah el leum. **20** Tukun Tokosra Josiah el
orala ma inge nukewa nu ke Tempul, Tokosra Neco lun
Egypt el us mwet mweun lal in mweuni acn Carchemish
sisken Infacl Euphrates. Josiah el srike in tulokunul, **21**
tuh Neco el supwala kas inge nu sel, “Mweun se nga oru
inge tia ma nu sum, Tokosra lun Judah. Nga tia tuku in
mweuni kom, a in mweuni mwet lokoalok luk, ac God El
fahk nu sik nga in sulaklak. God El wiyu, na pa kom in
tia tulokinyu, tuh Elan tia kunauskomla.” **22** Tusruktu ku
na sel Josiah mu el ac mweun. El srunga lohng ma God
El fahk nu sel Tokosra Neco, na el ekulla lumahl ac som
mweun ke acn tupasrpasr in acn Megiddo. **23** In mweun
sac, pisr nutin mwet mweun lun Egypt faksilya Tokosra
Josiah, na el fahk nu sin mwet kulansap lal ah, “Usyula.
Nga arulana kineta!” **24** Elos sraklalla liki chariot natul
ah, eisalang nu fin chariot soko pac natul ma oan we, ac
usalla nu Jerusalem. El misa we ac pukpuki ke inkulyuk
lun mwet leum. Mwet Judah ac Jerusalem nukewa
eoksra ke misa lal ah. **25** Jeremiah, mwet palu, el orala
on in eoksra soko lal kacl Tokosra Josiah. Na mwet
Israel elos oakiya tuh in sie lia lalos tuh mwet on, mukul
ac mutan, in alullulkin on soko inge ke elos eoksra kacl
Josiah. On soko inge ku in koneyukyak inmasrlon ma
simla nu ke eoksra. **26** Ma nukewa ma Josiah el orala,
ke moul in kulansap wowo lal nu sin LEUM GOD, ac
ke akosten lal ke Ma Sap, **27** ac srumunyal, mutawauk
nwe ke safla, simla ke [Sramsram Matu Ke Tokosra Lun
Israel Ac Judah.]

36 Mwet Judah elos sulella Joahaz wen natul Josiah,
elan tokosra, ac mosrwella in Jerusalem. **2** Joahaz
el yac longoul tolu ke el tokosrala lun Judah, ac el
leum in Jerusalem ke malem tolu. **3** Tokosra Neco lun
Egypt el usalla nu in sruoh, ac sap acn Judah in moli
paun tausin itkosr lumfoko ke silver, ac paun itngoul
limekosr ke gold in mwe takma. **4** El sraklalak Eliakim,
tamulel lal Joahaz, elan tokosrala lun Judah, ac el ekulla
inel nu ke Jehoiakim, na el usalla Joahaz nu Egypt. **5**
Jehoiakim el yac longoul limekosr ke el tokosrala, ac el
leum in Jerusalem ke yac singoul sie. El oru ma koluk
lain LEUM GOD lal. **6** Tokosra Nebuchadnezzar lun
Babylonia el utyak ac mweuni acn Judah, ac sruokilya
Jehoiakim, kaprilya ke sein ac usalla nu Babylonia.
7 Nebuchadnezzar el usla kutu ma saok lun Tempul,
ac filiya inkul fulat sel in Babylon. **8** Ma nukewa ma
Jehoiakim el tuh oru, ke moul fohkfok lal ac ma koluk yohk
el orala, simla ke [Sramsram Matu Ke Tokosra Lun Israel
Ac Judah]. Jehoiachin wen natul, el aolulla in tokosra.
9 Jehoiachin el yac singoul oalkosr ke el tokosrala lun
Judah, ac el leum in Jerusalem ke malem tolu ac len
singoul. El wi pac oru ma koluk lain LEUM GOD. **10**
Ke fahsr in safla pacl ohu, Tokosra Nebuchadnezzar
el usalla Jehoiachin nu in sruoh in Babylonia, ac el
usla pac ma saok lun Tempul. Nebuchadnezzar el oru
tuh Zedekiah, tamulel lal Jehoiachin, elan tokosra lun
Judah ac Jerusalem. **11** Zedekiah el yac longoul sie ke
el tokosrala lun Judah, ac el leum in Jerusalem ke yac
singoul sie. **12** El oru ma koluk lain LEUM GOD, ac
tia pusisel in lohng ma mwet palu Jeremiah el fahkak
ke kas lun LEUM GOD. **13** Zedekiah el forla ac lainul
Tokosra Nebuchadnezzar, su akkohsyel elan fulahk Inen
LEUM GOD lah el ac pwayena nu sel. El likkekelana ac
tiana auliyak ku forla nu sin LEUM GOD lun Israel. **14**
Sayen ma inge, mwet kol lun Judah, mwet tol, ac mwet
uh elos fahsr ke ouiya koluk lun mutunfacl raunelosla, ac
alu nu ke ma sruloala. Ouinge elos akfohkfokye Tempul
su LEUM GOD El sifacna akmutalyela. **15** LEUM GOD
lun papa matu tumalos El supu mwet palu pacl puspis
in sensenkakin mwet lal, mweyen El pakomutalos ac
kena tuh elos in tia tuhlac, ac Tempul in tia musalla.
16 Tusruktu, elos aksruksruki mwet su God El supu
nu yorolos, ac pilesru kas lal, ac isrun mwet palu lal,
nwe ke pacl se kasrkusrak lun LEUM GOD arulana

upala lainulos, ac elos tia ku in kaingkunla. **17** Ouinge
LEUM GOD El use tokosra lun Babylonia in mweunelos.
Tokosra sac el uniya mwet fusr lun Judah, elos finne
muta in Tempul. Wangin pakoten lal nu sin mwet uh —
mwet fusr ku mwet matu, mukul ku mutan, mwet mas
ku mwet ku. God El eisalosyang nukewa nu inpaol. **18**
Tokosra Babylonia el wapi Tempul, ac iwen fil ma saok
lun Tempul, ac mwe kasrup lun tokosra ac mwet pwapa
lal, ac usla ma inge nukewa nu Babylon. **19** El esukak
Tempul ac siti uh, wi pac lohm nukewa sin tokosra ac
mwe kasrup we, ac kunausya pot lun siti uh. **20** El usla
mwet nukewa ma tia misa ke mweun nu Babylonia, yen
elos ac mwet kohs nu sel ac tulik natul we, nwe ke pacl
se Tokosrai Persia tuyak. **21** Ouinge akpwayeyuk kas
ma LEUM GOD El tuh fahk nu sel Jeremiah mwet palu,
ke El fahk, "Acn uh ac fah musalla oan ke yac itngoul, in
aolla Yac in Sabbath nukewa ma mwet uh tia akfulatye."
22 In yac se meet ma Cyrus lun Persia el Tokosra Fulat,
kas lun LEUM GOD su tutafme sel Jeremiah mwet
palu, akpwayeiyukla. God El aknunakyal Cyrus tuh elan
supwalik sie ma simla, in tuh ritiyuk in tokosrai nukewa
ma el leum fac, su fahk: **23** "Pa inge ma sap sel Cyrus,
Tokosra Fulat lun Persia. LEUM GOD lun kusrao El oru
tuh nga in leum fin faclu nufon, ac El srisrngiyuwi tuh nga
in musai sie Tempul nu sel in Jerusalem in facl Judah.
Inge, kowos nukewa su mwet lun God, kowos folokla nu
we, ac lela tuh LEUM GOD lowos in wi kowos."

Ezra

1 In yac se meet ke Tokosra Cyrus lun Persia el
mutawauk in tokosra fulat, LEUM GOD El oru tuh
kas ma El tuh fahk nu sel mwet palu Jeremiah in
akpwayeyuk. El aknunakyal Cyrus elan simusla sie ma
sap ac supwalik tuh in ritiyuk akyokye yen nukewa in
tokosrai lal: **2** "Pa inge sap soko lal Cyrus, Tokosra Fulat
lun Persia. LEUM GOD lun Kusrao El orala tuh nga in
leumi faclu nufon, ac El se nu sik in musai sie tempul
nu sel in Jerusalem in acn Judah. **3** Lela God Elan wi
kowos nukewa su mwet lal. Kowos som nu Jerusalem ac
sifil musaela Tempul lun LEUM GOD, su God lun Israel,
aok God su mwet uh alu nu se in Jerusalem. **4** Kutena
mwet lal su muta in sruoh fin enenu kasru nu ke folok,
mwet tulan lalos in kasrelos ke silver, gold, mwe mongo
ac nuknuk, kosro in utuk ma lalos, oayapa mwe lung tuh
in mwe sang lalos in Tempul lun God in acn Jerusalem."
5 Na sifen sou in sruf lun Judah ac sruf lun Benjamin,
oayapa mwet tol ac mwet Levi, ac elos nukewa saya
su God El purakak nunak lalos, elos akola in som ac
sifil musaela Tempul lun LEUM GOD in Jerusalem. **6**
Mwet tulan lalos nukewa kasrelos ac sang ma puspis nu
selos: ahlu silver, gold, mwe mongo ac nuknuk, kosro in
utuk ma lalos, kutu pac ma saok, oayapa mwe sang
nu ke Tempul. **7** Tokosra Fulat Cyrus el folokonang nu
selos ahlu ac cup ma Tokosra Nebuchadnezzar el tuh
usla liki Tempul in Jerusalem ac likiya in tempul lun god
lal. **8** El sang ma inge nu sel Mithredath, mwet karingin
mwe kasrup lun mwet Israel, na Mithredath el oakla ac
simusla pisen kais sie ma, ac sang nu sel Sheshbazzar,
governor lun Judah. **9** Pa inge koanon oaoa sac: ahlu
gold mwe neinyuk mwe sang 30 ahlu silver mwe neinyuk
mwe sang 1,000 ahlu saya 29 **10** ahlu gold srisrik 30 ahlu
silver srisrik 410 ahlu saya 1,000 **11** Ma inge nukewa
toeni orala 5,400 ahlu gold ac silver ac kutu pac ma saya
ma Sheshbazzar el us ke el ac mwet sruoh wial elos illa
liki Babylon ac som nu Jerusalem.

2 Mwet puspis sin mwet sruoh elos som liki acn Babylon
ac folokla nu Jerusalem ac Judah, kais sie nu yen
sel sifacna. Sou lalos elos tuh muta in sruoh in acn
Babylonia na e tukun pacl se King Nebuchadnezzar
el tuh sruokolosi ac usalosla nu we. **2** Mwet kol lalos
pa Zerubbabel, Joshua, Nehemiah, Seraiah, Reelaiah,
Mordecai, Bilshan, Mispar, Bigvai, Rehum, ac Baanah.
Pa inge inen sou lulap nukewa lun Israel, wi pisen mwet
ke kais sie sou su folok liki sruoh: **3** Sou lal Parosh
— mwet 2,172 **4** Sou lal Shephatiah — 372 **5** Sou lal
Arah — 775 **6** Sou lal Pahath Moab (fwil nutin Jeshua
ac Joab) — 2,812 **7** Sou lal Elam — 1,254 **8** Sou lal
Zattu — 945 **9** Sou lal Zaccai — 760 **10** Sou lal Bani
— 642 **11** Sou lal Bebai — 623 **12** Sou lal Azgad —
1,222 **13** Sou lal Adonikam — 666 **14** Sou lal Bigvai —
2,056 **15** Sou lal Adin — 454 **16** Sou lal Ater (pangpang
pac Hezekiah) — 98 **17** Sou lal Bezai — 323 **18** Sou
lal Jorah — 112 **19** Sou lal Hashum — 223 **20** Sou lal
Gibbar — 95 **21** Mwet su papa matu tumalos tuh muta in
acn takla ten inge elos wi pac folokla: Mwet Bethlehem
— 123 **22** Mwet Netophah — 56 **23** Mwet Anathoth —
128 **24** Mwet Azmaveth — 42 **25** Mwet Kiriath Jearim,
Chephirah, ac Beeroth — 743 **26** Mwet Ramah ac Geba
— 621 **27** Mwet Michmash — 122 **28** Mwet Bethel ac Ai
— 223 **29** Mwet Nebo — 52 **30** Mwet Magbish — 156 **31**
Mwet Elam se ngia — 1,254 **32** Mwet Harim — 320 **33**
Mwet Lod, Hadid, ac Ono — 725 **34** Mwet Jericho —
345 **35** Mwet Senaah — 3,630 **36** Pa inge inen sou in
mwet tol su folokla liki sruoh: Sou lal Jedaiah (in fwil
natul Jeshua) — mwet 973 **37** Sou lal Immer — 1,052
38 Sou lal Pashhur — 1,247 **39** Sou lal Harim — 1,017
40 Sou lun mwet Levi su folok liki sruoh: Sou lal Jeshua
ac Kadmiel (in fwil natul Hodaviah) — mwet 74 **41** Mwet
on ke Tempul (in fwil natul Asaph) — 128 **42** Mwet
topang su forfor taran Tempul (in fwil natul Shallum, Ater,
Talmon, Akkub, Hatita, ac Shobai) — 139 **43** Inen sou
lulap ke mwet orekma ke Tempul su folok liki sruoh:
Ziha, Hasupha, Tabbaoth, **44** Keros, Siaha, Padon, **45**
Lebanah, Hagabah, Akkub, **46** Hagab, Shamlai, Hanan,
47 Giddel, Gahar, Reaiah, **48** Rezin, Nekoda, Gazzam, **49**
Uzza, Paseah, Besai, **50** Asnah, Meunim, Nephisim, **51**
Bakbuk, Hakupha, Harhur **52** Bazluth, Mehida, Harsha,
53 Barkos, Sisera, Temah, **54** Neziah, ac Hatipha **55** Inen
sou in mwet kulansap lal Solomon su folok liki sruoh:
Sotai, Hassophereth, Peruda, **56** Jaalah, Darkon, Giddel,
57 Shephatiah, Hattil, Pochereth Hazzebaim, ac Ami **58**
Pisa lulap lun mwet in fwil nutin mwet orekma ke Tempul
oayapa mwet kulansap lal Solomon su folokla liki sruoh
pa mwet 392. **59** Mwet saya inge, su tuku liki acn Tel
Melah, Tel Harsha, Cherub, Addan, ac Immer, elos tia ku
in akpwayeye lah elos mwet in fwil nutin mwet Israel: **60**
Sou lal Delaiah, Tobiah, ac Nekoda — elos mwet 652.
61 Sou lal Habaiah, sou lal Hakkoz, ac sou lal Barzillai,
su sou in mwet tol, tia koneyukyak inelos in ma simusla,
na pa tia kalem lah su mwet matu lalos. (Papa matu
tumun sou in mwet tol Barzillai, el tuh payuk sin sie
mutan ke sou se pangpang Barzillai in acn Gilead, na el
tuh ekin ine lun sou lun papa talupal.) **62** Ke sripen elos
koflana akpwayeye lah su mwet matu lalos, pwanang
tiana lela tuh elos in wi mwet tol. **63** Governor lun mwet
Jew el fahkang nu selos lah elos tia ku in mongo ke ma
kisakinyuk nu sin God nwe ke na oasr sie mwet tol su ku
in orekmakin Urim ac Thummim. **64** Pisa lulap lun mwet
su folokla liki sruoh — mwet 42,360 **65** Mwet kulansap
lalos, mukul ac mutan — mwet 7,337 Mwet on, mukul ac
mutan — mwet 200 **66** Horse — 736 Miul — 245 **67**
Camel — 435 Donkey — 6,720 **68** Ke mwet sruoh elos
sun Tempul lun LEUM GOD in acn Jerusalem, kutu sin
mwet kol lun sou uh elos sang mwe sang ke insewowo

tuh Tempul in ku in sifil musaiyukyak fin mahnum lun
Tempul. **69** Elos sang ke kuiyalos nu ke orekma sac,
ac orala lupa inge: sie tausin tolngoul paun ke gold,
limekosr tausin itfoko angngaul paun ke silver, ac siofok
nuknuk lun mwet tol. **70** Mwet tol, mwet Levi, ac kutu sin
mwet uh oakwuki in acn Jerusalem ku acn apkuran nu
we. Mwet on, mwet orekma, ac mwet topang su forfor
taran Tempul elos oakwuki in siti srisrik apkuran pac nu
we. Mwet Israel nukewa lula elos oakwuki in acn ma
mwet matu lalos ah tuh muta we.

3 Tukun malem itkosr, mwet Israel elos oakwuki in
acn selos. Na elos nukewa toeni Jerusalem. **2** Ac
Joshua wen natul Jehozadak, oayapa mwet tol wial, ac
Zerubbabel wen natul Shealtiel wi sou lal, elos tukeni
sifilpa musai loang lun God lun Israel, tuh elos fah ku in
orek kisa firir fac fal nu ke ouiya ma simla in Ma Sap
lal Moses, mwet lun God. **3** Mwet su foloko liki sruoh
elos finne sangeng sin mwet muta fin acn ah, elos sifil
pacna musaela loang in kisa fin acn se na ma oan we
meet ah. Na elos sifilpa mutawauk in kisakin mwe kisa
in lotutang ac mwe kisa in eku ke len nukewa. **4** Elos
akfulatye Kufwen Iwen Aktuktuk, fal nu ke ma oakwuk.
Ke kais sie len elos sang mwe kisa fal nu ke ma oakwuki
nu ke len sac. **5** Ac sayen ma inge, elos oru pac mwe
kisa firir ma enenu in fonna kisakinyuk, ac mwe kisa ke
Kufwa lun Malem Sasu ac ke toeni nukewa su mwet uh
alu nu sin LEUM GOD, oayapa elos sang mwe sang ke
insewowo nu sin LEUM GOD. **6** Mwet uh finne soenna
mutawauk in musai Tempul, a ke len se emeet in malem
se akitkosr elos mutawauk in orek kisa firir nu sin LEUM
GOD. **7** Mwet uh sang mani in moli mwet orekma ke
eot ac mwet kamtu, ac elos sang mwe mongo, mwe
nim, ac oil in olive tuh in supweyukla nu in siti Tyre ac
Sidon, mwe ayaol nu ke sak cedar Lebanon me. Sak
inge ac pahkinyuk ut meoa nu Joppa. Tokosra Fulat
Cyrus lun Persia pa fuhlela tuh ma inge nukewa in orek.
8 Ouinge elos mutawauk orekma ke malem se akluo in
yac se tukun elos foloko nu ke acn se Tempul tuh oan we
Jerusalem. Zerubbabel, Joshua, ac mwet wialos, oayapa
mwet tol, ac mwet Levi, aok mwet nukewa su folok liki
sruoh nu Jerusalem, elos tukeni kasru ke orekma. Mwet
Levi nukewa yac longoul matwa ku matu liki, pa itukyang
in kol orekma in sifil musai Tempul uh. **9** Jeshua mwet
Levi, ac wen natul nukewa ac sou lalos, oayapa Kadmiel
ac wen natul nukewa (elos ma in sou lal Hodaviah) elos
tukeni kol orekma ke sifilpa musa lun Tempul. (Oasr pac
kasreyuk nu selos sin mwet Levi in sou lal Henadad.)
10 Ke mwet musa elos mutawauk in oaki pwelung lun
Tempul uh, mwet tol elos nokomang nuknuk in alu lalos,
ac tu yen srisrngiyuk nu selos wi mwe ukuk in paolos, na
mwet Levi in sou lal Asaph elos sruok cymbal natulos ac
wi pac tuyak. Elos kaksakin LEUM GOD fal nu ke ma
fwack nu selos tutafme in pacl lal Tokosra David me. **11**
Ke elos on ac kaksakin LEUM GOD, elos kalweni kas
inge: "LEUM GOD El wo, ac lungse lal nu sin Israel oan
ma pahtpat." Mwet nukewa elos sala ke kuiyalos nufon,
ac kaksakin LEUM GOD, mweyen orekma in oakiya
pwelung lun Tempul uh srola. **12** Mwet matu puspis sin
mwet tol ac mwet Levi ac sifen sou, elos tuh liye Tempul
se meet ah, na ke elos liye oakwuki lun pwelung ke
Tempul se inge, elos wowoyak ac tung. A mwet saya su
wi tukeni sac elos sasa ke engan. **13** Wangin mwet ku
in akilen inmasrlon wowo ke engan ac wowo ke tung,
mweyen pusren ngisyak lalos orala pusra na lulap su ku
in lohngyuk yen loessula.

4 Mwet lokoalok lun mwet Judah ac mwet Benjamin
lohngak lah mwet su foloko liki sruoh elos sifil musai
Tempul lun LEUM GOD lun Israel. **2** Ouinge elos som
nu yorol Zerubbabel ac sifen sou uh ac fahk, "Fuhlela
kut in wi kowos musai Tempul. Kut alu nu sin God se
na kowos alu nu se an, ac kut nuna orek kisa nu sel
oe in pacl se Tokosra Fulat Esarhaddon lun Assyria
el tuh supwekutme in muta yenu ah nwe misenge." **3**
Zerubbabel, Joshua, ac sifen sou elos fahk nu selos,
"Kut tia enenu kasru lowos in musai sie Tempul nu sin
LEUM GOD lasr. Kut ac sifacna musai, oana ke Tokosra
Fulat Cyrus lun Persia el sapkin nu sesr." **4** Na mwet ma
muta fin acn ah elos tuh srike in akmunasye mwet Jew
ac aksangengyalos tuh elos in tia musa. **5** Elos oayapa
eyeinse nu sin mwet fulat lun Persia tuh elos in wi pac
lainulos. Elos oru na ouiya se inge in pacl lal Tokosra
Fulat Cyrus ah nwe ke pacl lal Tokosra Fulat Darius. **6**
Ke mutaweyen we lal Tokosra Fulat Ahasuerus, mwet
lokoalok lun mwet su muta Judah ac Jerusalem elos
som nu yorol tokosra ac us pwepu in alein lalos. **7** Sifilpa
ke pacl se Artaxerxes el tokosra fulat fin acn Persia,
na Bishlam, Mithredath, Tabeel, ac mwet wialos elos
simusla sie leta nu sel Tokosra Fulat Artaxerxes. Leta
sac sim ke kas Aramaic, na tufah lungasyukla ke pacl
ritiyuk. **8** Oayapa Rehum, su governor, ac Shimshai, su
mwet sim lun polo acn sac, eltal simusla pac leta se inge
nu sel Tokosra Fulat Artaxerxes, ac sramsram ke acn
Jerusalem: **9** "Leta se inge ma sel Rehum, governor,
oayapa sel Shimshai, mwet sim lun acn uh, ac sin mwet
wialos, mwet nununku, ac mwet pwapa nukewa saya su
in pacl meet elos tuh muta in acn Erech in facl Babylon,
oayapa Susa in facl Elam, **10** weang pac mwet nukewa
su leum fulat Ashurbanipal el tuh moklela liki acn selos
ac oakelosi in siti Samaria ac acn saya pac ke acn Roto-
in-Euphrates." **11** Pa inge kas in leta sac: "Nu sin Tokosra
Fulat Artaxerxes, sin mwet kulansap lal, mwet Roto-in-
Euphrates. **12** "Kut lungse tuh Tokosra Fulat lasr elan
etu lah mwet Jew su tuku nu yenu liki acn saya pac lom
elos oakwuki in Jerusalem, ac inge elos sifilpa musai siti
koluk ac tunyuna sac. Elos mutawauk tari in sifil musai
pot uh, na tia paht ac safla. **13** O Tokosra Fulat, siti se
inge fin sifil musaiyuk, ac pot la uh aksafyeyukla, mwet

we uh ac tia sifil moli tax lalos nu sum, na kasrup lom
ac fah srikeni. 14 Inge, ke sripen kut muta ye poum in
kulansupwekom, kut tia lungse ma inge in sikyak. Ke ma
inge kut srukak nunak in kasru lasr, 15 tuh kom in sapkin
in sukok ke book in sramsram matu lun mwet lom somla
meet. Kom fin oru ouinge, kom ac konauk lah siti se
inge nuna utuk na. Oemeet me, mwet we elos oru na
elya nu sin tokosra pus ac mwet kol pus lun acn uh.
Pacl nukewa mwet we uh elos lain na mwet liyalosyang.
Pa ingan sripa se pwanang kunausyukla siti sac. 16
Ke ma inge kut nunak sela mu siti se inge fin sifilpa
musa ac aksafyeyukla pot we uh, ac fah wanginla ku
lom fin acn Roto-in-Euphrates." 17 Na tokosra fulat el
topuk ouinge: "Nu sum, Governor Rehum, ac nu sum,
Shimshai, mwet sim lun acn, ac nu sin mwet wiowos su
muta Samaria ac acn saya ke acn Roto-in-Euphrates.
Paing kowos. 18 "Leta lowos ah sunyu. Lungasyukla
ac ritiyuk nu sik tari. 19 Nga sapkakin tuh mwet luk in
suk aklohya ke ma simusla, na koneyukyak lah pwaye,
oemeet me acn Jerusalem lungse lain ku lun tokosra, ac
acn we sessesla ke mwet koluk ac mwet orek lokoalok.
20 Tokosra na ku puspis elos tuh leumi acn we oayapa
nununku acn nukewa in acn Roto-in-Euphrates, ac eisani
tax ac mani in kasru saya. 21 Ke ma inge kowos in
sapla ac fahk tuh mwet ingan in tui ke musaiyen siti sacn
nu ke pacl se nga sifil fahk ma in orek. 22 Kowos in
aksaye, tuh in tia sifil oasr mwe lokoalok nu ke ma luk
ku acn sik." 23 Ke leta se lal Tokosra Fulat Artaxerxes
rityak nu sel Rehum, Shimshai, ac mwet wialos, elos
sulaklak na som nu Jerusalem ac ikol mwet Jew in tui,
tia sifil musai siti sac. 24 Orekma ke Tempul ah tui na,
ac wanginna ma orek nu kac nwe ke yac se akluo ke
Darius el Tokosra Fulat lun Persia.

5 In pacl sac mwet palu luo, Haggai ac Zechariah
wen natul Iddo, eltal mutawauk in kaskas ke Inen
God lun Israel nu sin mwet Jew su muta in Judah ac
Jerusalem. 2 Ke Zerubbabel wen natul Shealtiel, ac
Joshua wen natul Jehozadak, eltal lohng kas laltal, eltal
mutawauk in sifil musai Tempul Jerusalem, ac mwet palu
luo ah kasreltal. 3 Na Governor Tattenai lun acn Roto-in-
Euphrates, ac Shethar Bozenai, ac mwet pwapa wialos,
elos sulaklak tuku nu Jerusalem ac kouyak fahk, "Su sap
kowos in musai Tempul se inge ac sang kufwa nu kac?"
4 Elos oayapa siyuk inen mukul nukewa su wi musai
Tempul sac. 5 Tusruktu God El tawi na mwet kol lun
mwet Jew, ac mwet pwapa Persia elos sulela mu elos ac
tia mukuikui kac nwe ke elos sim nu sin Tokosra Fulat
Darius ac eis kas sel. 6 Pa inge kas ma elos supwala
nu sel tokosra fulat: 7 "Nu sin Tokosra Fulat Darius,
lela tokosrai lom in misla. 8 "Kut ke kom in etu lah kut
som nu in acn Judah ac konauk lah Tempul lun God
fulat sifil musaiyuk inge ke eot maspang lulap ac ke
sak maspang lulap oakwuki in sinka uh. Arulana oaru
oreyen orekma uh, ac fahsr na ku. 9 "Kut tuh siyuk sin
mwet kol lalos in fahk nu sesr lah su sapkin tuh elos in
sifil musai Tempul sac ac sang kufwa nu kac. 10 Kut
oayapa siyuk selos inen mwet kol orekma uh kut in mau
ku pac in akkalemye nu sum. 11 "Elos topuk ac fahk,
'Kut mwet kulansap lun God lun kusrao ac faclu, ac
kut sifil musai Tempul se su nuna musala ac itukyang
kufwa nu kac yac puspis somla sin sie tokosra na ku
lun Israel. 12 Tuh ke sripen mwet matu lasr meet ah
akkasrkusrakye God lun Kusrao, El fuhlela elos in sruoh
sin Tokosra Nebuchadnezzar lun Babylonia, sie sin leum
lun Chaldea. Tempul sac tuh kunausyukla, ac utukla
mwet uh nu in sruoh Babylonia. 13 Na in yac se meet ke
Tokosra Fulat Cyrus el leumi acn Babylonia, el sapkin
tuh Tempul uh in sifil musaiyuk. 14 El sifil folokunla
ahlu gold ac silver ke Tempul su Nebuchadnezzar el
tuh usla liki Tempul Jerusalem ac filiya in tempul in
Babylon. Tokosra Fulat Cyrus el folokonang ma inge nu
sin mwet se pangpang Sheshbazzar, su el srisrngiya in
governor lun Judah. 15 Tokosra Fulat el fahkang nu sel
elan us ma inge ac folokunla nu in Tempul Jerusalem,
oayapa elan sifil musaeak Tempul fin acn se ma tu we
meet ah. 16 Ouinge Sheshbazzar el som ac oakiya
pwelung la. Na musa sac tutafla in pacl sac me nwe inge,
tusruktu soenna safla.' 17 "Inge, O Tokosra Fulat, fin ou
lungse lom, sap in sukok in ma simla ke sramsram matu
Babylon, tuh in kalem lah pwaye ku sutuu lah Tokosra
Fulat Cyrus pa sapkin tuh Tempul se in Jerusalem inge
in sifilpa musaiyuk. Na kom fah akkalemye nu sesr lah
mea kom nunku mu fal in orek ke sripa se inge."

6 Ouinge Tokosra Fulat Darius el sapkin in sukok in
ma simla ke sramsram matu su karinginyuk in acn
Babylon. 2 Tusruk, koneyukyak sie limlim in ma simusla
in siti Ecbatana in acn Media, ma fahk ouinge: 3 "In
yac se meet ke Tokosra Cyrus el mutawauk in Tokosra
Fulat, el sapkin tuh Tempul Jerusalem in sifil musaiyuk
tuh in sie acn mwet uh ku in sang mwe sang lalos ac
kisakin mwe kisa lalos we. Tempul sac in fit eungoul
fulata ac fit eungoul sralupa. 4 Musaiyen sinka uh in
ouinge: fwilin sak se in oan fin fwilin eot tolu nukewa.
Molin ma nukewa ac fah akfalyeyuk ke nien mani lun
tokosra. 5 Oayapa ahlu gold ac silver nukewa ma
Tokosra Nebuchadnezzar el tuh use nu Babylon liki
Tempul Jerusalem ac folokinyukla nu yen fal in oan we
in Tempul Jerusalem." 6 Na Tokosra Fulat Darius el
supwala topuk lal ouinge: "Nu sum, Tattenai, governor
lun acn Roto-in-Euphrates, ac Shethar Bozenai ac mwet
pwapa wiowos in acn Roto-in-Euphrates. "Kowos tuyak
liki Tempul sacn 7 ac nimet lusrong orekma kac an.
Fuhlela governor lun Judah ac mwet kol lun mwet Jew in
sifil musai Tempul lun God in acn na ma oan we meet ah.
8 Inge, nga sapkin nu suwos tuh kowos in kasrelos sifil
musaela. Molin ma ac orekmakinyuk an in sa na molla,
ac in tuku ke mani lun tokosra, su ac itukla ke tax lun
Roto-in-Euphrates, tuh orekma sacn in tia lusrongyukla.

9 Len nu len kowos in aklohya in sang nu sin mwet tol in
Jerusalem kutena ma elos fahk mu elos enenu: oana
cow mukul fusr, ku sheep, ku sheep fusr mwe orek kisa
firir nu sin God lun Kusrao, ku flao, sohl, wain ku oil in
olive. 10 Ma inge in orek tuh elos in ku in sang mwe
kisa ma fal nu sin God lun Kusrao, ac elos in pre tuh
Elan akinsewowoyeyu oayapa wen nutik. 11 Nga tafwela
pac sap soko inge tuh kutena mwet fin seakos ma nga
sapkin, na in fifyak soko sak maspang lulap liki lohm
sel, ac tetela sie muta, ac sang fakisya sasla manol. Na
lohm sel fah orek oana sie yol in kutkut. 12 Lela God
su sulela tuh Jerusalem in acn se mwet uh in alu nu
sel we uh, Elan sisla kutena tokosra ku mutanfahl su
sikul ma sap se inge ac srike in kunausla Tempul sac.
Nga, Darius, pa sapkin in ouinge. Ma sap luk fah arulana
akosyuk." 13 Na Governor Tattenai, Shethar Bozenai,
ac mwet fulat wialos elos oru ma nukewa oana tokosra
fulat el sapkin. 14 Mwet kol lun mwet Jew elos oru tuh
orekma in musa ke Tempul in fahla arulana wo, ac mwet
palu Haggai ac Zechariah eltal akkeyalos. Elos aksafyela
Tempul fal nu ke ma God lun Israel El sapkin, ac oayapa
ma sap sin tokosra fulat tolu lun Persia: Cyrus, Darius,
ac Artaxerxes. 15 Elos aksafyela Tempul ke len se
aktolu in malem Adar, ke yac se akonkosr wacl Tokosra
Fulat Darius. 16 Na mwet tol, mwet Levi, ac mwet
Israel nukewa su folok liki sruoh, elos kisaela Tempul
ke engan na lulap. 17 Elos kisakin cow mukul siofok,
sheep luofoko, ac sheep fusr angfoko, na elos sang nani
singoul luo tuh in mwe kisa ke ma koluk, kais soko nu ke
sruf lun Israel. 18 Elos oayapa oakiya orekma kunen
mwet tol ac mwet Levi nu ke Tempul in Jerusalem, fal nu
ke ma simusla in book lal Moses. 19 Ke len se aksingoul
akosr in malem se meet in yac tok ah, mwet su foloko
liki sruoh elos akfulatye Kufwen Alukela. 20 Mwet tol ac
mwet Levi nukewa elos aknasnasyalos sifacna tuh elos
in nasnas fal nu ke oakwuk lun alu lalos. Mwet Levi elos
uniya kosro tuh in mwe kisa ke Kufwen Alukela ke mwet
nukewa su foloko liki sruoh, ac ke mwet tol, ac kaclos
sifacna. 21 Mwet Israel nukewa su foloko liki sruoh elos
mongo ke ma kisakinyukla. Oayapa mwet nukewa su
sisla moul pegan lun mwet saya su muta in facl sac ac
forla in wi pac alu nu sin LEUM GOD lun Israel, elos wi
pac mongo kac. 22 Ke len itkosr, elos engan ac akfulatye
Kufwen Bread Tia Akpulol. Arulana yohk engan lalos ke
sripen LEUM GOD El oru tuh Tokosra Fulat lun Assyria
elan kulang nu selos, ac kasrelos ke orekma lalos in sifil
musai Tempul lun God lun Israel.

7 Yac puspis toko, ke Artaxerxes el tuh tokosra fulat
lun acn Persia, oasr mwet se pangpang Ezra. El
lohlla mwet matu lal folok nwe kacl Aaron, Mwet Tol
Fulat, ouinge: Ezra el wen natul Seraiah, su wen natul
Azariah, su wen natul Hilkiah, 2 su wen natul Shallum,
su wen natul Zadok, su wen natul Ahitub, 3 su wen natul
Amariah, su wen natul Azariah, su wen natul Meraioth, 4
su wen natul Zerahiah, su wen natul Uzzi, su wen natul
Bukki, 5 su wen natul Abishua, su wen natul Phinehas,
su wen natul Eleazar, su wen natul Aaron. 6 Ezra el
tuh sie mwet lutlut su arulana yohk etu lal ke Ma Sap
su LEUM GOD lun Israel El tuh sang nu sel Moses.
Ke sripen LEUM GOD El akinsewowoyal Ezra, ouinge
tokosra fulat el sang nu sel ma nukewa el siyuk kac.
Ezra el som liki acn Babylonia 7 in yac se akitkosr tukun
Artaxerxes el mutawauk in leum fin acn we, na el som
nu Jerusalem wi kutu sin mwet Israel ac kutu mwet
tol, mwet Levi, mwet on, mwet topang su forfor taran
mutunpot, ac mwet orekma lun Tempul. 8 Elos utyak
nu Jerusalem ke malem se meet in yac se akitkosr lun
tokosra fulat sac. 9 Elos mukuiyak liki acn Babylon ke
len se meet in malem se meet, na ke kasreyuk lun God
elos sun acn Jerusalem ke len se meet in malem se
aklimekosr. 10 Ezra el sang insial in lutlut ke Ma Sap
lun LEUM GOD ac in moulkin, oayapa el luti ma sap ac
oakwuk nukewa kac nu sin mwet Israel. 11 Tokosra Fulat
Artaxerxes el sang leta se inge nu sel Ezra, su sie mwet
tol ac mwet lutlut su arulana yohk etu lal ke ma sap ac
oakwuk ku su LEUM GOD El tuh sang nu sin Israel: 12
"Ma sel Tokosra Fulat Artaxerxes, nu sel Ezra, mwet tol
ac mwet lutlut yohk ke Ma Sap lun God lun Kusrao. 13
"Nga sapkin nu yen nukewa in tokosrai luk tuh kutena
mwet Israel, ku mwet tol ac mwet Levi, su lungse wi kom
som nu Jerusalem, elos ku in som. 14 Nga ac mwet
pwapa itkosr luk, kut supwekom in som liye ouiyen acn
Jerusalem ac Judah, in liye lah fuka akosyen Ma Sap lun
God lom, su El asot nu sum in karingin. 15 Kom in us
mwe sang orek ke gold ac silver su nga ac mwet pwapa
luk lungse in sang nu sin God lun Israel, su Tempul la
oan in Jerusalem. 16 Kom fah oayapa us silver ac gold
nukewa su kom orani in acn nukewa lun Babylon, ac
mwe sang pac su mwet Israel ac mwet tol lalos elos sang
nu ke Tempul lun God lalos in Jerusalem. 17 "Kom fah
oaru in orekmakin mani inge in moli cow mukul, sheep
mukul, sheep fusr, wheat, ac wain, na kom fah kisakin
ma inge fin loang lun Tempul in Jerusalem. 18 Kom ku in
orekmakin silver ac gold ma lula nu ke kutena ma su
kom ac mwet lom fah sulela, fal nu ke lungse lun God
lom. 19 Kom fah sang nu sin God in acn Jerusalem ahlu
nukewa ma itukot nu sum in orekmakinyuk in Tempul ke
pacl in alu. 20 Ac fin oasr kutena ma saya su kom enenu
pac nu ke Tempul, kom fah eis liki iwen filma lun tokosra.
21 "Nga sapkin nu sin mwet nukewa su karingin mwe
kasrup in acn Roto-in-Euphrates, tuh kowos in aksaye
sang nu sel Ezra, su mwet tol ac mwet lutlut ke Ma Sap
lun God lun Kusrao, ma nukewa el siyuk kac. 22 Aok, in
tia alukela paun itkosr tausin lumfoko ke silver, bushel
lumfoko ke wheat, gallon lumfoko lumngaul ke wain,
gallon lumfoko lumngaul ke oil in olive, ac lupan sohl ma
el ac enenu. 23 Kowos enenu in arulana oaru in sang
ma nukewa su God lun Kusrao El enenu nu ke Tempul

lal. Ouinge kowos fah oru tuh El fah tiana kasrkusrak sik
ku selos su ac fah leum tukuk. **24** Nga sapkin tuh in
wangin sie suwos eisani tax sin mwet tol, mwet Levi,
mwet on, mwet topang ke mutunpot, mwet orekma, ku
kutena mwet saya su kupasr nu ke Tempul se inge. **25**
"Kom, Ezra, ke lalmwetmet su God lom El asot nu sum,
kom in sulela mwet kol ac mwet nununku in liyaung
mwet nukewa Roto-in-Euphrates su moul ye Ma Sap
lun God lom. Kom in luti Ma Sap inge nu sin kutena
mwet su tia etu. **26** Kutena mwet fin seakos ma sap lun
God lom, ku ma sap lun tokosrai luk, eneneyuk tuh in
sa na kalyeiyuk elos ouinge: ke misa, ku nu ke sruoh,
ku ke eisla ma lalos, ku ke kauli in presin." **27** Ezra el
fahk, "Kaksakin LEUM GOD lun mwet matu lasr! El oru
tuh tokosra fulat elan insewowo in akfulatye Tempul
lun LEUM GOD in Jerusalem in ouiya se inge. **28** Ke
lungkulang lun God, nga ku in eis kulang sin tokosra
fulat, oayapa sin mwet pwapa lal, ac mwet nukewa lal su
fulat ac ku. LEUM GOD luk El akpulaikyeyu, pwanang
nga tuh ku in aknunakye sifen sou puspis lun Israel in
wiyu folok."

8 Pa inge inen sifen sou su muta in sruoh in Babylonia
ac welul Ezra folokla nu Jerusalem ke pacl Artaxerxes
el tokosra fulat: **2** Gershom ke fwil natul Phinehas Daniel
ke fwil natul Ithamar Hattush, wen natul Shecaniah, ke
fwil natul David **3** Zechariah ke fwil natul Parosh wi mwet
150 ke sou lulap lal (simisyukla inen mwet in sou lalos
ke sramsram matu) **4** Eliehoenai, wen natul Zerahiah,
ke fwil natul Pahath Moab, wi mukul 200 **5** Shecaniah,
wen natul Jahaziel, ke fwil natul Zattu, wi mukul 300 **6**
Ebed, wen natul Jonathan, ke fwil natul Adin, wi mukul
50 **7** Jeshaiah, wen natul Athaliah, ke fwil natul Elam,
wi mukul 70 **8** Zebadiah, wen natul Michael, ke fwil
natul Shephatiah, wi mukul 80 **9** Obadiah, wen natul
Jehiel, ke fwil natul Joab, wi mukul 218 **10** Shelomith,
wen natul Josiphiah, ke fwil natul Bani, wi mukul 160
11 Zechariah, wen natul Bebai, ke fwil natul Bebai, wi
mukul 28 **12** Johanan, wen natul Hakkatan, ke fwil natul
Azgad, wi mukul 110 **13** Eliphelet, Jeuel, ac Shemaiah
ke fwil natul Adonikam, wi mukul 60, (elos folokla ke
sie pacl tok) **14** Uthai ac Zaccur ke fwil natul Bigvai, wi
mukul 70 **15** Nga orani u nufon sac nu pe inyoa soko
ma sasla nu Ahava, ac kut aktuktuk we len tolu. Nga
konauk lah oasr mwet tol in u sac, a wangin mwet Levi.
16 Nga sapla suli eu sin mwet kol lalos: Eliezer, Ariel,
Shemaiah, Elnathan, Jarib, Elnathan, Nathan, Zechariah,
ac Meshullam, oayapa luo mwet luti: Joiarib ac Elnathan.
17 Nga supwalosla nu yorol Iddo, su leumi acn Casiphia,
in siyuk sel ac mwet kasru lal su orekma ke Tempul, tuh
elos in supwama mwet in kulansap nu sin God in Tempul.
18 Ke lungkulang lun God, elos supwalma Sherebiah, sie
mwet fas, su mwet Levi se in fwil natul Mahli; ac mukul
singoul oalkosr sin wen natul ac tamulel lal welul tuku.
19 Elos oayapa supwalma Hashabiah ac Jeshaiah ke
fwil natul Merari, wi mwet longoul sin mwet laltal. **20**
Sayen mwet inge, oasr luofoko longoul mwet orekma ke
Tempul su mwet matu lalos tuh srisrngiyuki sel Tokosra
David ac mwet pwapa lal tuh elos in kasru mwet Levi.
Simisyukla inelos kais sie. **21** Ingo sisken Inyoa Ahava,
nga sapkin tuh kut nukewa in lalo ac akpusiselye kut ye
mutun God lasr, ac siyuk sel tuh Elan kol kut ke fahsr
lasr ac lisringkuti ac tulik natusr ac ma lasr nukewa. **22**
Nga lukun mwekin in siyuk sin tokosra fulat ke sie u in
mwet mweun ma kasrusr fin horse in karingin kut ke
fufahsryesr lasr liki kutena mwet lokoalok, mweyen nga
fahk nu sel tari lah God lasr El akinsewowoyalos nukewa
su lulalfongi El, a El lain ac kalyei kutena su forla lukel.
23 Ouinge kut lalo ac pre tuh God Elan karingin kut,
ac El topuk pre lasr. **24** Inmasrlon mwet tol su fulat,
nga tuh sulella Sherebiah, Hashabiah, ac mwet singoul
saya. **25** Na nga pauniya silver, gold ac ahlu in kulansap
ma tokosra fulat, mwet pwapa ac mwet fulat lal oayapa
mwet Israel nukewa elos tuh sang in orekmakinyuk in
Tempul, ac nga sang nu sin mwet tol. **26** Pa inge ma nga
sang nu selos: silver — ton 25 100 ahlu silver, kufwen
mwe orekma — paun 150 gold — paun 7,500 **27** 20
ahlu gold — paun 16 tafu 2 ahlu bronze wowo — lupan
molo uh oana molin ahlu gold. **28** Nga fahk nu selos,
"Kowos mutal ye mutun LEUM GOD lun mwet matu
lowos, ac oayapa ahlu silver ac gold su itukyang nu sel
ke insewowo, ma inge mutal pac. **29** Kowos karinganang
akwoya nwe ke kowos sun Tempul. Kowos pauniya ma
inge infukil lun mwet tol, ac sang nu sin mwet kol lun
mwet tol ac mwet Levi, ac nu sin mwet kol lun Israel in
Jerusalem." **30** Ke ma inge mwet tol ac mwet Levi elos
eis ac fosrngakin silver, gold, ac kufwen mwe orekma, ac
elos usla nu in Tempul Jerusalem. **31** Len se aksingoul
luo ke malem se meet pa kut mukuiyak liki Inyoa Ahava
in som nu Jerusalem. God lasr El wi kut ac karingin kut
liki mwet lokoalok ac liki mwet su akola in kasriki kut
inkanek ah. **32** Ke kut sun acn Jerusalem, kut muta
mongla len tolu. **33** Na len se akakosr kut som nu ke
Tempul, pauniya silver, gold, ac kufwen mwe orekma, na
kut sang nu sel Meremoth mwet tol, wen natul Uriah.
Mwet tolu welul pa: Eleazar wen natul Phinehas, ac
mwet Levi luo, Jozabad wen natul Jeshua, ac Noadiah
wen natul Binnui. **34** Ma nukewa oaoala ac paunyuki,
ac simla in pacl sac pacna. **35** Na mwet nukewa su
foloko liki sruoh elos use mwe sang lalos tuh in mwe
kisa firir nu sin God lun Israel. Elos sang cow mukul 12
ke Israel nufon, wi sheep mukul 96, ac sheep fusr 77.
Elos oayapa sang nani 12 mwe aknasnasyalos liki ma
koluk. Ma inge nukewa mwe kisa firir nu sin LEUM GOD.
36 Elos oayapa usla leta se ma tokosra fulat el tuh sang
nu selos ac sang nu sel governor ac mwet pwapa lun
acn Roto-in-Euphrates, na mwet inge elos oru pac kasru
lalos nu sin mwet uh ac nu ke alu in Tempul.

9 Tukun ma inge orekla, kutu sin mwet kol lun mwet
Israel tuku ac fahk nu sik lah mwet uh, mwet tol uh,
ac mwet Levi elos tiana sifacna srelosla liki mutunfacl
su oan apkuran nu Israel: Ammon, Moab, ac Egypt, ku
oayapa liki mwet Canaan, mwet Hit, mwet Periz, mwet
Jebus, ac mwet Amor. Elos oru pacna ma srungayuk ma
mwet inge oru uh. **2** Mukul Jew uh payuk sin mutan
sac, pwanang mwet mutal lun God elos fohkfokla. Mwet
kol ac mwet pwapa elos pa kunaus ma sap uh oemeet
uh. **3** Ke nga lohngak ma inge, nga seya nuknuk luk ke
nga arulana supwar, ac nga siki aunsifuk ac altuk ac
muta oela ke asor na lulap. **4** Nga mutana asor nwe ke
sun pacl in orek kisa in eku uh, na mwet uh mutawauk
fahsreni nu yuruk — aok elos nukewa su tuninfong ke
sripen kas se God lun Israel El tuh fahk ke ma koluk
lalos su foloko liki sruoh. **5** Ke pacl in kisa in eku, nga
tuyak liki mutangan asor luk. Nga srakna nukum nuknuk
mihsalik luk, na nga sikukmutunte in pre, ac nga asroela
pouk nu sin LEUM GOD luk. **6** Nga fahk, "O God, nga
arulana mwekin in keyak sifuk ye motom. Ma koluk lasr
yolyak oan lucng liki sifasr, ac fulat oana kusrao. **7** Kut,
su mwet lom, yoklana ma koluk kut orala oe in pacl lun
mwet matu lasr me nwe misenge. Ke sripen ma koluk
lasr, kut, ac tokosra lasr, ac mwet tol lasr, putatyang nu
inpoun tokosra sac, ac anwuk kut, pisreyuk kut, ac utukla
kut tuh kut in mwet kapir. Arulana akpusiselyeyuk kut in
pacl somla, oana ma orek nu sesr nwe misenge. **8** Ke
kitin pacl fototo inge, O LEUM GOD lasr, kom pakoten
nu sesr ac fuhlela kutu sesr in sukosokla liki moul in
mwet kohs, ac tuku muta in misla ke acn mutal se inge.
Kom orala inkanek in kaingla lasr liki kapir, ac ase moul
sasu nu sesr. **9** Kut tuh mwet kohs, a kom tia filikutla nu
ke moul in kohs. Kom oru tuh tokosra fulat in acn Persia
in kulang nu sesr, ac elos lela tuh kut in moul na ac sifil
musai Tempul lom, su musalsalu, ac in konauk misla
in acn Judah ac Jerusalem. **10** "Tusruktu inge, O God,
mea kut ku in fahk tukun ma inge nukewa su sikyak?
Kut sifilpa seakos ma sap **11** su kom se nu sesr sin
mwet palu su mwet kulansap lom. Elos fahkma nu sesr
tuh acn se su kut ac som ac oakwuki we sie acn taek,
mweyen mwet su muta we elos moulkin moul fohkfok ac
oru mwe mwekin yen nukewa, ke tafu acn uh lac nwe
ke tafu. **12** Mwet palu elos tuh fahk nu sesr mu kut in
tiana apayuki yurin mwet we, ac in tiana kasrelos nu
ke kapkapak, ku in sun finsrak lalos, kut fin lungse in
engankin acn sac ac tafwela nu sin tulik natusr nwe tok.
13 Finne ma puspis sikyak tari in kalyei kut ke sripen ma
koluk ac tafongla lasr, kut etu tuh kaiyuk lom nu sesr srik
liki ma fal nu sesr. Ac kom, God lasr, kom se nu sesr tuh
kut in ku in moul na ac tia misa. **14** Na mea, pwaye lah
kut ac sifil pilesrala ma sap lom ac apayuki yurin mwet
koluk inge? Kut fin oru, kom ac arulana mulat ac kom
ac fah kunauskutla nukewa, ac tia lela sie in moul. **15**
LEUM GOD lun Israel, kom suwoswos, tusruktu kom
lela kut moul. Kut fahkak nu sum ma sufal lasr, ac kut
kupansuwol in tuku nu ye motom."

10 Ke pacl se Ezra el suwoli ac pre ye mutun Tempul,
ac tung ac fahkak ma koluk inge nukewa, sie
u lulap lun mwet Israel, (mukul, mutan, ac tulik) elos
fahsreni raunella ke tung mwemelil. **2** Na Shecaniah
wen natul Jehiel, sin fwil natul Elam, el fahk nu sel Ezra,
"Kut sifacna kunausla inmasrlosr ac God ke kut payuk
nu sin mutan sac. Tusruktu finne ouinge, srakna oasr
finsrak lun Israel. **3** Inge kut enenu in orala sie wulela ku
nu sin God lasr lah kut ac supwalik mutan inge ac tulik
natulos in som liki kut. Kut fah oru ma kom, ac elos ngia
su sunakin ma sap lun God, fahk nu sesr in oru. Kut ac
oru oana ma sapkinyuk nu sesr in Ma Sap lun God. **4**
Ma kunom in oru ouinge. Kut ac wi kom na, ke ma inge
tuyak ac oru ma kom ac oru an." **5** Ouinge Ezra el tuyak
ac sapkin tuh mwet kol inmasrlon mwet tol ac mwet
Levi, ac mwet Israel nukewa saya, in fulahk tuh elos
fah oru oana kas lal Shecaniah. **6** Na el som liki mutun
Tempul ac utyak nu ke infukil lal Jehohanan wen natul
Eliashib, ac muta we fong fon se, ac tungi orekma koluk
lun mwet sruoh. El tia mongo ku nim kutena ma. **7** Sie
kas supweyukelik nu yen nukewa in acn Jerusalem ac
Judah, tuh elos nukewa su foloko liki sruoh fah osun in
Jerusalem, **8** fal nu ke sap ku lun mwet kol lun mwet uh.
Fin oasr kutena su tia tuku ke lusen len tolu, ma lalos
nukewa fah itukla lukelos, ac elos fah tia sifil sie sin mwet
in u se inge. **9** Inmasrlon len tolu ah, ke len aklongoul in
malem akeu, mukul nukewa su muta in acn lun Judah
ac Benjamin elos tuku nu Jerusalem ac toeni in acn
mwesas lun Tempul. Len sac af na upa, ac mwet nukewa
rarrar ke sripen oyohu len an, oayapa ke sripa na yohk
se lun tukeni sac. **10** Ezra mwet tol el tuyak ac kaskas
nu selos. El fahk, "Kowos mwet tia pwaye in lulalfongi
la, ac ke kowos payuk nu sin mutan sac kowos sang
mwata nu sin Israel. **11** Inge, fahkak ma koluk lowos
nu sin LEUM GOD lun mwet matu lowos, ac oru ma El
insewowo kac. Srikowosla liki mwetsac su muta in acn
sesr, ac sisla mutan sac kiowos." **12** Mwet uh wowoyak
ac topuk, "Kut ac oru ma nukewa ma kom fahk an." **13**
Tusruktu elos tafwela ke kas inge, "Pusla mwet ke u se
inge, ac af uh upa. Kut tia ku in tu ouinge likinum uh. Ma
se inge tia ma ac ku in orekla ke len se ku luo, mweyen
puslana sesr oasr ke ma koluk se inge. **14** Lela mwet kol
lasr inge in muta Jerusalem ac orekma ke elya se inge.
Na lela kutena mwet su oasr mutan sac se kia in tuku ke
pacl se oakwuk nu sel, wi mwet kol ac mwet nununku
lun siti sel. Fin ouinge, na mulat lun God ke ouiya se
inge ac fah forla liki kut." **15** Wangin sie lain lemlem
sac, sayal Jonathan wen natul Asahel, ac Jahzeiah
wen natul Tikvah, su eis kasreyuk sel Meshullam ac
Shabbethai, sie mwet Levi. **16** Mwet nukewa su foloko
liki sruoh elos insese nu ke lemlem sac. Ouinge Ezra
mwet tol el srisrngiya mwet inmasrlon sifen sou uh, ac

simusla inelos kais sie. Ke len se meet in malem se
aksingoul, elos mutawauk in mukuikui ke sukok lalos, **17**
na inmasrlon malem tolu, elos konauk mukul nukewa
su oasr mutan sac kia. **18** Pa inge inen mukul su oasr
mutan sac kia: [Mwet tol], simla ke sou: Ke sou lulap lal
Joshua ac tamulel wial, wen natul Jehozadak: Maaseiah,
Eliezer, Jarib, ac Gedaliah. **19** Elos wulela in sisla mutan
kialos, ac elos sang sheep mukul soko in mwe kisa ke
ma koluk lalos. **20** Ke sou lal Immer: Hanani ac Zebadiah
21 Ke sou lal Harim: Maaseiah, Elijah, Shemaiah, Jehiel,
ac Uzziah **22** Ke sou lal Pashhur: Elioenai, Maaseiah,
Ishmael, Nethanel, Jozabad, ac Elasah **23** [Mwet Levi]:
Jozabad, Shimei, Kelaiah (su pangpang pac Kelita),
Pethahiah, Judah, ac Eliezer **24** [Mwet on]: Eliashib
[Mwet topang su forfor taran Tempul]: Shallum, Telem, ac
Uri **25** [Mwet saya]: Ke sou lal Parosh: Ramiah, Izziah,
Malchijah, Mijamin, Eleazar, Malchijah, ac Benaiah **26**
Ke sou lal Elam: Mattaniah, Zechariah, Jehiel, Abdi,
Jeremoth, ac Elijah **27** Ke sou lal Zattu: Elioenai, Eliashib,
Mattaniah, Jeremoth, Zabad, ac Aziza **28** Ke sou lal
Bebai: Jehohanan, Hananiah, Zabbai, ac Athlai **29**
Ke sou lal Bani: Meshullam, Malluch, Adaiah, Jashub,
Sheal, ac Jeremoth **30** Ke sou lal Pahath Moab: Adna,
Chelal, Benaiah, Maaseiah, Mattaniah, Bezalel, Binnui,
ac Manasseh **31** Ke sou lal Harim: Eliezer, Isshijah,
Malchijah, Shemaiah, Shimeon, **32** Benjamin, Malluch, ac
Shemariah **33** Ke sou lal Hashum: Mattenai, Mattattah,
Zabad, Eliphelet, Jeremai, Manasseh, ac Shimei **34** Ke
sou lal Bani: Maadai, Amram, Uel, **35** Benaiah, Bedeiah,
Cheluhi, **36** Vaniah, Meremoth, Eliashib, **37** Mattaniah,
Mattenai, ac Jaasu **38** Ke sou lal Binnui: Shimei, **39**
Shelemiah, Nathan, Adaiah, **40** Machnadebai, Shashai,
Sharai, **41** Azarel, Shelemiah, Shemariah, **42** Shallum,
Amariah, ac Joseph **43** Ke sou lal Nebo: Jeiel, Mattithiah,
Zabad, Zebina, Jaddai, Joel, ac Benaiah. **44** Mukul
inge nukewa oasr mutan sac kia. Elos tari selos ac
supwalosla wi tulik natulos.

Nehemiah

1 Pa inge takinyen orekma yohk su Nehemiah, wen
natul Hacaliah, el orala. Ke malem in Kislev in yac
aklongoul ma Artaxerxes el tokosra fulat lun Persia,
nga, Nehemiah, muta Susa, siti fulat lun acn Persia. **2**
Hanani, sie sin tamulel luk, el wi u se tuku Judah me, ac
nga siyuk selos ke acn Jerusalem ac ke mwet Jew wiasr
su folokla liki sruoh in acn Babylonia. **3** Elos fahk nu sik
lah mwet su painmoulla ac folokla muta yen selos ah,
arulana upa moul lalos, ac mwetsac su muta apkuran nu
yorolos elos aklusrongtenyalos. Na elos fahk pac nu sik
lah pot Jerusalem srakna musalla oan, oayapa mutunpot
uh soenna orekla tukun pacl se firiryak ah. **4** Ke nga
lohng ma inge nukewa, nga putati ac tung. Nga asor ke
len na pus, ac nga tiana mongo. Nga pre nu sin God
ac fahk, **5** "LEUM GOD lun Kusrao! Kom fulat, ac kut
arulana sangeng sum. Kom oaru na in karingin wuleang
lom nu selos su lungse kom ac oru ma kom sapkin.
6 Ngetma liyeyu, LEUM GOD, ac porongo pre luk, ke
nga siyuk len ac fong ke mwet kulansap lom, mwet
Israel. Nga fahkak lah kut, mwet Israel, orekma koluk.
Nga ac mwet matu luk orekma koluk. **7** Kut arulana
aktoasrye kom, ac tia oru ma kom sapkin. Kut tia liyaung
ma sap lom ma kom sang nu sel Moses mwet kulansap
lom elan ase nu sesr. **8** Inge, esam ke kom fahk nu
sel Moses, 'Kowos mwet Israel fin tia pwaye nu sik,
nga ac akfahsryekowoselik inmasrlon mutunfacl ngia. **9**
Tusruktu kowos fin foloko nu yuruk ac oru ma nga sapkin
nu suwos, nga ac folokinkowosme nu yen nga sulela
tuh mwet uh in alu nu sik we, kowos finne fahsrelik nu
yen saflaiyen faclu.' **10** "O Leum, mwet inge elos mwet
kulansap lom ac mwet lom sifacna. Kom molelosla ke ku
yoklana lom. **11** Lipsre mwe siyuk luk inge, oayapa pre
lun mwet kulansap lom nukewa ngia su kena akfulatye
kom. Ase wo ouiya nu sik misenge, ac oru tuh tokosra
fulat elan pakoten nu sik." In len ingo, nga tuh mwet
okwok wain lun tokosra fulat.

2 Sie len, tukun malem akosr, ke Tokosra Fulat
Artaxerxes el mongo, nga us wain nu yorol. El tia wi
liye ngan ngetnget in asor ouinge meet, **2** oru el siyuk,
"Efu kom ku ngetnget in asor ouingan? Kom tia mas.
Kalem lah kom supwar." Nga lut **3** ac nga fahk, "Finsrak
in paht moul lal Tokosra! Ac fuka nga in tia ngetnget in
asor, ke siti se ma mwet matu luk pukpuki we uh musalla,
ac mutunpot uh firiryak?" **4** Na tokosra fulat el siyuk,
"Mea kom enenu an?" Nga pre nu sin God lun Kusrao, **5**
na nga fahk nu sin tokosra fulat, "Nga fin ohi ye motom,
ac kom fin insewowo in porongo mwe siyuk luk, lela tuh
nga in som nu in acn Judah, nu ke siti se mwet matu
luk pukpuki we, tuh nga in ku in sifilpa musaeak acn
we." **6** Na tokosra fulat el insese nu ke siyuk luk, ac
kasra el muta siskal. Tokosra fulat el siyuk sik lusen pacl
nga ac som ac nga ac foloko ngac, ac nga fahkang
nu sel. **7** Na nga siyuk sel elan nunak munas ase leta
nu sin governor nukewa lun acn Roto-in-Euphrates, in
fahk nu selos elos in fuhlela tuh nga in fahla na nwe
Judah. **8** Nga oayapa siyuk ke sie leta nu sel Asaph,
mwet karingin insak lun tokosra, in akkalemye nu sel tuh
elan kasreyu ke sak, ma in sang orala srungul ke pot ma
karingin Tempul, oayapa pot lun siti uh, ac in musai sie
lohm nga in muta loac. Tokosra fulat el se nu sik ma
nukewa nga siyuk kac, mweyen God El wiyu. **9** Tokosra
fulat el sap kutu captain lun un mwet mweun, wi sie un
mwet kasrusr fin horse, in wiyu, na nga mukuiyak som
nu Roto-in-Euphrates. Nga sang leta lal tokosra fulat nu
sin governor nukewa we. **10** Tuh Sanballat, sie mwet liki
siti srisrik Beth Horon, ac Tobiah, sie mwet pwapa in acn
Ammon, eltal lohng lah oasr mwet se tuku in oru sie
orekma su ac wo nu sin mwet Israel, na elos arulana
sulungkin. **11** Nga som na nwe Jerusalem, ac ke len tolu
12 nga tia fahk nu sin kutena mwet ma God El pirikyu in
oru ke acn Jerusalem. Na ke infulwen fong, nga tukakek
ac tufoki, ac us kutu selos su wiyu. Kosro soko na pa kut
us, pa donkey soko nga muta fac. **13** Srakna fong ke kut
illa liki siti sac ke Mutunpot Infahlfal, layen roto, ac fahla
nu eir aliki Nien Kof Dragon, nu ke kut sun Mutunpot
Kutkut. Ke nga fahsr, nga tuni pot mukukla lun siti sac ac
mutunpot ma musalla ke e. **14** Na ke layen kutulap in siti
sac, nga fahla nu epang, nu ke Mutunpot Unon, ac Lulu
lun Tokosra. Donkey soko nga muta fac kofla konauk
acn elan ut we inmasrlon eot mukukla ah, **15** na nga tari
na tufokla nu Infahlfal Kidron ac fahfahla intoein pot uh.
Na nga folok ke pacna inkanek nga tuku kac, ac sifil
utyak nu in siti ah ke Mutunpot Infahlfal ah. **16** Wangin
mwet fulat in siti sac etu yen nga som nu we, ku mea
nga oru. In pacl sac nga soenna fahk kutena ma nu sin
kutena mwet Jew saya — finne mwet tol, ku mwet kol,
ku mwet pwapa, ku kutepacna mwet su ac wi oasr ip la
ke orekma ah. **17** Tuh pa inge, nga fahkang nu selos,
"Liye elya se kut oasr kac inge ke sripen Jerusalem
musalla ac mutunpot we uh kunanula! Lela kut in sifil
musaeak pot lun siti uh, tuh in tia sifil sununteiyuk kut."
18 Ac nga srumun nu selos ouiya nukewa ma God El tuh
wiyu ac kasreyu kac, oayapa ke kas lun tokosra fulat nu
sik. Elos topuk ac fahk, "Nokwal, kut sifilpa mutawauk
musaela!" Ac elos akola in mutawauk orekma sac. **19** Ke
Sanballat, Tobiah, ac sie mwet Arab pangpang Geshem
elos lohng ma kut lumahla in oru inge, elos isrun kut ac
fahk, "Mea se komtal nunkeyuk oru ingan? Ya kowos ac
orek keke lainul tokosra fulat?" **20** Nga topkolos, "God
lun Kusrao fah ase wo ouiya nu sesr. Kut mwet kulansap
lal, ac kut ac mutawauk musa se inge. A funu komtal,
wanginna acn lomtal in Jerusalem, ac wangin ip lomtal
yorosr oemeet me."

3 Pa inge luman musaiyen pot lun siti sac. Mwet Tol
Fulat Eliashib ac mwet tol wial sifil musai Mutunpot

Sheep. Elos kisaela, ac sang srungul nu ke acn se.
Elos kisaela pot uh fahla na nwe ke Tower lun Foko
ac Tower lun Hananel. 2 Mwet Jericho musai ip se
toko. Zaccur, wen natul Imri, musai ip se tokoyang. 3
Sou lulap lal Hassenaah pa musai Mutunpot Ik. Elos
kaskiya sru ac mutunpot nu yen se, ac sang osra in
sruok, ac sak lulap mwe laki mutunpot uh. 4 Meremoth,
wen natul Uriah su ma natul Hakkoz, pa musai pola se
tokoyang. Meshullam, wen natul Berechiah su ma natul
Meshezabel, pa musai pola se toko. Zadok, wen natul
Baana, musai pola se tokoyang. 5 Mwet Tekoa musai
pola se toko, tusruktu mwet kol lun acn sac srunga oru
orekma lun pao ma srisrngiyuk nu selos sin mwet kol lun
orekma. 6 Joiada, wen natul Paseah, ac Meshullam,
wen natul Besodeiah, pa sifil musai Mutunpot Jeshanah.
Elos kaskiya sru ac mutunpot nu yen se, ac sang osra in
sruok, ac sak lulap mwe laki mutunpot uh. 7 Melatiah,
sie mwet Gibeon, ac Jadon, sie mwet Meronoth, wi mwet
Gibeon ac Mizpah pac musai pola se tokoyang fahla
nwe ke lohm sel governor lun acn Roto-in-Euphrates. 8
Uzziel, mwet orekma ke gold se, wen natul Harhaiah,
pa musai pola se tokoyang. Hananiah, sie mwet orek
ono keng, pa musai pola se tokoyang fahla na nwe ke
Pot Sralap. 9 Rephaiah, wen natul Hur, su leumi tafu
acn Jerusalem, pa musai pola se tokoyang. 10 Jedaiah,
wen natul Harumaph, pa musai pola se tokoyang, su
oan fototo nu lohm sel sifacna. Hattush, wen natul
Hashabneiah, pa musai pola se tokoyang. 11 Malchijah,
wen natul Harim, ac Hasshub, wen natul Pahath Moab,
pa musai pola se toko oayapa Tower in Funyu. 12
Shallum, wen natul Hallohesh, su leumi tafunyen lula
Jerusalem, pa musai pola se toko. (Acn natul wi pac
kasru orekma sac.) 13 Hanun ac mwet muta in acn
Zanoah pa sifil musai Mutunpot Infahlfal. Elos sang
mutunpot nu yen se, ac sang osra in sruok, ac sak lulap
mwe laki mutunpot uh, na aksasuye sie tausin lumfoko
fit ke pot uh, fahla nwe ke sun Mutunpot in Sisi Kutkut.
14 Malchijah, wen natul Rechab, su leum lun an Beth
Haccherem, pa sifil musai Mutunpot Kutkut. El sang
mutunpot nu yen se, a sang osra in sruok a sak lulap
mwe laki mutunpot uh. 15 Shallum, wen natul Colhozeh,
su leum lun acn Mizpah, pa sifil musai Mutunpot Unon.
El afinya mutunpot sac, ac sang srungul nu yen se, na
sang osra ac sak nu kac. El musai pot sisken na ima
mahsrik lun tokosra ke Lulu Shelah, fahla na nwe ke nien
fani liki Siti sel David. 16 Nehemiah, wen natul Azbuk, su
leumi tafu acn Bethzur, pa musai pola se tokoyang, fahla
na nwe ke kulyuk lal David, ac lulu se we oayapa lohm
in muta lun un mwet mweun. 17 Mwet Levi inge pa sifil
musai pola ekasr tokoyang ke pot uh: Rehum, wen natul
Bani, el musai pola se tokoyang; Hashabiah, su leumi
tafu acn Keilah, el musai pola se toko, ke inen acn sel.
18 Bavvai, wen natul Henadad, su leumi tafun acn lula
ke acn Keilah, el musai pola se tokoyang. 19 Ezer, wen
natul Jeshua, leum lun Mizpah, el musai pola se toko ye
mutun na iwen mwe mweun, fahla na nwe ke acn pot
ah kuhfla we. 20 Baruch, wen natul Zabbai, el musai
pola se toko, fahla na nwe ke acn in utyak nu ke lohm
sin Mwet Tol Fulat Eliashib. 21 Meremoth, wen natul
Uriah su ma natul Hakkoz, el musai pola se tokoyang,
fahsryak na nwe ke saflaiyen lohm sel Eliashib. 22 Mwet
tol inge wi sifil musai kutu pola ke pot uh: Mwet tol ke
acn raunela acn Jerusalem elos musai pola se toko.
23 Benjamin ac Hasshub pa musai pola se toko, su
oan mutun lohm seltal. Azariah, wen natul Maaseiah,
su ma natul Ananiah, el musai pola se toko, su oan
mutun lohm sel. 24 Binnui, wen natul Henadad, el musai
pola se toko, mutawauk ke lohm sel Azariah nwe ke
insruwasrik in pot ah. 25 Palal, wen natul Uzai, el musai
pola se toko, mutawauk ke insruwasrik in pot uh, ac
tower layen lucng in acn sin tokosra, apkuran nu ke
inkalkal lun mwet topang mutunpot lun Tempul. Pedaiah,
wen natul Parosh 26 el musai pola se toko, fahla nwe ke
sie acn nu kutulap lainang Mutunpot Kof ac tower se
ma karingin Tempul. (Acn se inge apkuran nu ke ipin
acn se ke siti uh pangpang Ophel, yen mwet orekma ke
Tempul elos muta we.) 27 Mukul Tekoa elos musai pola
se tokoyang, ip se akluo kunalos, mutawauk ke acn se
lainyen tower lulap karinginyen Tempul, fahla nwe ke
pot apkuran nu Ophel. 28 U in mwet tol se elos musai
pola se toko, mutawauk ke Mutunpot Horse fahsryak
nu epang. Kais sie musai pot lainang lohm sel sifacna.
29 Zadok, wen natul Immer, el poti pola se tokoyang,
su oan lainang lohm sel sifacna. Shemaiah, wen natul
Shecaniah, su karingin Mutunpot Kutulap, el poti pola se
toko. 30 Hananiah, wen natul Shelemiah, ac Hanun,
wen se akonkosr natul Zalaph, eltal poti pola se toko, ip
se akluo kunaltal. Meshullam, wen natul Berechiah, el
poti pola se toko, su oan lainang lohm sel sifacna. 31
Malchijah, sie mwet orekma ke gold, el poti pola se toko,
fahla nwe ke lohm se orekmakinyuk sin mwet orekma ke
Tempul ac mwet kuka, su oan lainang Mutunpot Miphkad
nu ke Tempul, apkuran nu ke infukil se ma oan lucng ke
insruwasrik kuta-epang in pot ah. 32 Mwet orekma ke
gold ac mwet kuka elos poti pola se safla, mutawauk
ke infukil se ke sruwasrik ah, fahla nwe ke Mutunpot
Sheep.

4 Ke Sanballat el lohng lah kut mwet Jew mutawauk
tari in sifil musai pot uh, el kasrkusrak ac mutawauk
in sufan kut. 2 El fahk ye mutun mwet lal ac un mwet
mweun lun Samaria, “Mea mwet Jew afon inge oru uh?
Ya elos nunku in sifil musai siti uh? Ya elos nunku mu
ke sripen mwe kisa elos oru inge, ac ku in tari ke len
sefanna? Ya elos ku in orek eot in musa ke yol in eot
firirla ac mokutkuti?” 3 Tobiah el tu siskal na el fahk,
“Pot fuka se elos ac ku in orala? Finne fox soko, el ac
ku in rakinya!” 4 Nga pre ac fahk, “O God, lohng kas

in aksruksruk lalos kacsr inge. Lela angonkas lalos in
folokyang nu faclos sifacna. Lela tuh ma lalos nukewa
in pisreyukla, ac in utukla elos oana luman mwet kapir
nu in sie mutunfacl ma elos mwetsac nu we. **5** Nikmet
nunak munas ke ma koluk elos oru, ac nikmet mulkunla
ma koluk lalos, ke sripen elos akkolukye kut su musa." **6**
Ouinge kut orekma na ke pot uh. Tia paht na sun tafu
fulata, ke sripen mwet uh arulana insewowo in orekma.
7 Sanballat, Tobiah, ac mwet Arabia, mwet Ammon, ac
mwet Ashdod elos lohngak lah kilkilukyakna orekma lasr
ke pot Jerusalem, ac acn ma soenna kupasreni ke pot
ah fahsr in fonfonla, na elos kasrkusrakak. **8** Ouinge
elos nukewa pwapa in tukeni tuku fusauk orekma uh, ac
mweuni Jerusalem. **9** Tusruktu kut pre nu sin God lasr,
ac filiya mwet in topangi mwet lokoalok ke len ac fong.
10 Mwet Judah elos onkakin on in asor soko inge: "Kut
munasla in us ma toasr, Ac puslana kutkut in utukla. Kut
ac musai pot uh fuka?" **11** Mwet lokoalok lasr nunku
mu kut ac tia liyalos ku etu ma elos akoo nwe ke elos
sun kut ac unikuti, in pwanang orekma lasr uh in tui. **12**
Tusruktu pacl pus, mwet Jew su muta inmasrlon mwet
lokoalok lasr, elos fahsr fahk nu sesr ma elos akoo in oru
lain kut. **13** Ouinge nga sang cutlass, osra, ac pisr nu sin
mwet lasr, ac oakelosi in sou, tuh elos in tu sisken pot
uh nu loac, ke acn nukewa ma patpat ac srakna pusisel.
14 Nga akilen lah mwet uh fosrnga, ouinge nga fahk nu
selos, ac nu sin mwet kol ac mwet pwapa, "Nik kowos
sangeng sin mwet lokoalok lasr. Esam lupan fulat ac ku
sakirik lun LEUM GOD, ac kowos in mweun ke mwet
wiowos, tulik nutuwos, mutan kiowos, ac acn suwos."
15 Mwet lokoalok lasr elos lohng lah kut etu tari pwapa
lalos, ac elos akilen tuh God El sikulya lemlem lalos. Na
kut nukewa folokla in sifil musai pot uh. **16** In pacl sac
me, tafu mwet luk uh orekma ke musa, ac tafu topangi
mwet lokoalok. Elos nukum nuknuk in mweun ac sruokya
osra, mwe loeyuk, ac pisr natulos. Ac mwet kolyasr
elos arulana sang ku lalos in akpulaikye mwet **17** su
musai pot uh. Finne elos su til kufwen mwe orekma, elos
orekma ke la paolos ac ke lac po ngia elos sruok mwe
anwuk natulos. **18** Ac mwet musa nukewa elos sripisrya
cutlass natulos ke pupalos. Mwet se ma ac sulkakin pacl
in mweun ke pusren mwe ukuk el tu na siskuk. **19** Nga
fahk nu sin mwet uh ac mwet pwapa ac mwet kol lalos,
"Ke sripen orekma uh arulana yohk, kut ac muta loes
inmasrlosr sie sin sie fin pot uh. **20** Kowos fin lohng
pusren ukuk, aksaye fahsreni nu yuruk. God lasr uh ac
fah mweun kacsr." **21** Ouinge len nukewa, mutawauk ke
kusrun len uh nwe ke itu uh takak ke fong, tafu sesr
orekma ke pot uh, ac tafu tu sruok osra in mweun ac
topang mwet lokoalok uh. **22** Ke pacl se inge, nga fahk
nu sin mwet kol orekma uh lah elos, ac mwet kasru lalos
nukewa, in mutana Jerusalem ke fong uh, tuh kut in ku
in forfor taran siti uh ke fong, ac orekma ke len. **23** Nga
tiana sarukla nuknuk luk uh, finne ke fong, ac mwet wiyu
su kulansupweyu ac karinginyu elos oru oapana. Ac kut
nukewa sruok na mwe mweun natusr inpaosr.

5 In kutu pacl tok pus na sin mwet uh, mukul ac mutan,
mutawauk in torkaskas lain mwet Jew wialos. **2** Kutu
selos fahk mu, "Arulana yohk sou lasr uh. Kut enenu
wheat kut in mongo kac tuh kut in moul." **3** Kutu pac
selos fahk mu, "Kut kitala ima lasr, nien grape lasr, ac
lohm sesr in eis wheat fal nu sesr tuh kut in tia misa ke
masrinsral." **4** Oasr pac kutu selos fahk, "Kut enenu in
ngusr mani in akfalye tax lasr nu sin tokosra ke ima lasr
ac nien grape lasr. **5** Kut oana mwet Jew wiasr, srah
sefanna. Tulik natusr uh oapana tulik natulos. A inge, kut
oru tuh tulik natusr uh in mwet kohs. Kutu sin acn natusr
uh kukakinyukla tari nu ke mwet kohs. A wangin ma kut
ku in oru mweyen ima lasr ac nien grape lasr itukla liki
kut." **6** Ke nga lohng torkaskas lalos, nga kasrkusrak, **7**
ac nunkauk ma nga in oru kac. Na nga sang kas in kai
nu sin mwet kol ac mwet pwapa lun mwet uh ac fahk,
"Kowos akkeokye mwet wiowos sifacna ke kowos eis ma
laesla yohk liki ma fal." Nga pangon sie tukeni lulap nu
sin mwet uh, in pwapa ke elya se inge. **8** Na nga fahk,
"Ke kuiyasr nufon kut tuh molela mwet Jew wiasr su tuh
sifacna kukakunulosla nu sin mwetsac. A inge kowos oru
tuh mwet na wiowos in kukakunulosla sifacna nu suwos,
mwet Jew." Ouinge wanginna ma mwet kol elos ku in
fahk, na elos tia kas. **9** Na nga fahk, "Ma kowos oru an
tia wo! Kowos enenu in akos God ac oru ma suwohs. Fin
ouinge, kowos fah tia oru kutena sripa tuh mwet lokoalok
lasr, mwet pegan, in ku in akkolukye kut. **10** Nga lela nu
sin mwet uh elos in ngusr mani ac mwe mongo sik, na
mwet wiyu ac mwet orekma luk elos oru oana nga oru.
Inge lela kut nukewa in sisla eisyen ma laesla selos.
11 Sisla soemoul nukewa lalos nu suwos: finne mani,
ku wheat, ku wain, ku oil in olive. Mesinge kowos in
folokonang nu selos ima lalos, nien grape lalos, insak
olive, ac lohm selos!" **12** Mwet kol elos topuk, "Kut ac
oru oana ma kom fahk. Kut ac folokonang ma lalos, ac
kut ac tia eis soemoul lalos." Nga pangoneni mwet tol,
ac sap tuh mwet kol in oru fulahk lalos ye mutalos tuh
elos fah oru oana ma elos wulela kac inge. **13** Na nga
sarukla mwe lohl liki infulwuk, ac osrokla ac fahk, "God
El fah osrokla kutena suwos su ac tia karingin wulela la,
oana ma kowos liye nga oru inge. God El fah eisla lohm
suwos ac ma lowos nukewa, ac tia filiya kutena ma nu
suwos." Mwet nukewa su wi tukeni sac fahk, "Amen!" ac
kaksakin LEUM GOD. Ac mwet kol elos karinganangna
wuleang lalos. **14** In yac singoul luo ke nga governor lun
acn Judah, mutawauk ke yac aklongoul nwe ke yac se
aktolngoul luo ma Artaxerxes el tokosra fulat, nga ac
sou luk tiana eis kitakat ke mwe mongo su fal nu sin sie
governor in eis. **15** Governor nukewa meet likiyu, elos
sang sap toasr nu sin mwet uh tuh elos in akfalye ipin
silver angngaul ke len se, nu ke mwe mongo ac wain.
Finne mwet kulansap lun governor, elos oayapa oru upa

nu sin mwet uh. Tusruktu nga oru siena, mweyen nga
akfulatye God. **16** Nga sang kuiyuk nufon in sifil musai
pot uh, ac tia suk in eis kutena acn nu sik sifacna. Mwet
kulansap luk nukewa elos wi pac orekma ke musa uh.
17 Len nukewa mwet Jew siofok lumngaul wi mwet kol
lalos elos mongo ke tepu luk, sayen pacna mwet su tuku
liki mutunfacl ma apinkutla. **18** Kais sie len nga srukak
cow soko, sheep na wowo onkosr, ac won na pus, ac len
singoul nukewa nga srukak pac wain sasu nimen mwet
uh. Tuh ke sripen nga etu lah toasr ma mwet uh enenu
in akfalye, oru nga tiana suk ke ma fal nga in eis ke
wal lun governor. **19** Nga siyuk sum, O God, tuh kom in
esamyu ac akinsewowoyeyu ke ma nukewa ma nga oru
nu sin mwet inge.

6 Sanballat, Tobiah, Geshem, ac mwet lokoalok lasr
saya elos lohngak lah kut aksafyela tari pot uh, ac
wangin acn lula ma soenna fonfon uh, tusruktu soenna
tulokyak srungul nu ke mutunpot uh. **2** Ouinge Sanballat
ac Geshem sapma nu sik tuh nga in osun yoroltal in sie
siti ke acn tupasrpasr in acn Ono. Kutasrik se laltal pa
inge, tuh eltal in orek lokoalok nu sik. **3** Nga supwala
mwet utuk kas in fahk nu seltal, "Nga kafofo ke sie
orekma na yohk sripa, ac nga tia ku in fahsrot. Nga ac
tia tulokinya orekma uh tuh nga in tufoki nu yurumtal."
4 Pacl akosr eltal supu kas sacna, ac ke kais sie pacl nga
topkolos ke top sacna. **5** Na Sanballat el supwama sie
sin mwet kulansap lal nu yuruk ke sap soko aklimekosr,
ac ma se inge tuku ke sie leta ma tia kauli. **6** Pa inge
kas kac uh: "Geshem el fahk nu sik mu oasr kas se
srumunyuk inmasrlon mutanfahl raunikutla inge lah kom
ac mwet Jew akola in tuyak lain kut, pa pwanang kowos
sifil musai pot an. El fahk pac mu kom sifacna nunku in
oru tuh kom in tokosra faclos, **7** ac kom sapkin nu sin
kutu mwet palu tuh elos in sulkakin in acn Jerusalem
lah kom pa tokosra lun Judah. Kalem lah Tokosra Fulat
Artaxerxes el ac lohng ke ma inge, na pa nga ngisre
tuh nga kom in osun ac aetuila ke ma inge nukewa." **8**
Nga supwala top se inge nu sel: "Wangin kas pwaye
ke ma kom fahk an. Ma na kom sifacna kinauk." **9**
Elos srike na in aksangengye kut in tulokinya orekma
uh. Na nga pre ac fahk, "Inge, O God, oru tuh nga in
ku!" **10** Ke pacl se inge, nga tuh tufokla in mutwata
yorol Shemaiah su tia ku in illa liki lohm sel — el wen
natul Delaiah, wen natul Mehetabel. El fahk nu sik,
"Nga kom enenu in som ac tukeni wikla in Acn Mutal
ke Tempul, ac lakiya srungul uh, mweyen elos ac tuku
in unikomi. Siena sin fong inge elos ac tuku unikomi."
11 Na nga topuk ac fahk, "Nga tia kain mwet se ma
kaing ac wikwik. Ya kom nunku mu nga ac som wikla in
Tempul in molela moul luk? Nga fah tiana." **12** Ke nga
nunku kac, nga akilen tuh God El tiana kaskas nu sel
Shemaiah, a Tobiah ac Sanballat tuh moli nu sel elan
fahk nu sik kas in sensenkakin inge. **13** Eltal moleang nu
sel elan aksangengyeyu nga in oru ma koluk, eltal in
mau akkolukyela inek, ac aklusrongtenyeyu. **14** Nga pre,
"O God, esamya ma Tobiah ac Sanballat eltal orala, ac
sang kaiyuk nu seltal. Esam pac mutan sac Noadiah ac
mwet palu saya nukewa su tuh srike in aksangengyeyu."
15 Ke len aklongoul limekosr ke malem Elul, tukun len in
orekma lumngaul luo, nufonna pot sac aksafyeyukla. **16**
Ke mwet lokoalok lasr in mutunfacl ma apinkutla lohng
kac, elos pulakunak lah elos mwekinla, mweyen mwet
nukewa etu na lah orekma sac orekla ke kasreyuk lun
God. **17** In pulan pacl sac nufon, leta puspis supweyuk
inmasrlon mwet kol lun mwet Jew ac Tobiah. **18** Mwet
puspis in Judah tuh welul lac, mweyen papa talupal
Tobiah pa Shecaniah, sie mwet Jew, wen natul Arah.
Wikin pac lah Jehohanan, wen natul Tobiah, el payuk sin
acn se natul Meshullam, wen natul Berechiah. **19** Mwet
uh kaskas na ye mutuk in srumun orekma wo nukewa
Tobiah el orala, ac elos fahk pac nu sel ma nukewa ma
nga fahk. A el nuna supweyuk leta nu sik in srike in
aksangengyeyu.

7 Inge musa ke pot uh safla, ac mutunpot nukewa
oaki acn se, ac itukyang orekma lun mwet topang
su forfor taran Tempul, oayapa ma kunen un mwet on
ac mwet Levi saya. **2** Nga sang mwet luo in leum fin
acn Jerusalem: sie pa Hanani, tamulel luk, ac sie pa
Hananiah, captain lun un mwet mweun ke pot fulat lun
siti uh. Hananiah el arulana akfulatye God in moul lal,
oayapa lulalfongiyuk el yohk liki mwet saya nukewa. **3**
Nga fahkang eltal in tia fuhlela mutunpot lun Jerusalem
in ikak ke lotutang nwe ke faht uh takak, na in kauli
ac srumasryukla meet liki mwet topang elos som liki
kunokon lalos ke faht uh tili. Nga oayapa fahk tuh eltal
in pakiya mwet topang ke mutunpot uh liki inmasrlon
mwet su muta Jerusalem. Kutu selos kuneyuk in taran
kais sie acn, ac mwet saya in foroht forma taran lohm
selos sifacna. **4** Jerusalem sie siti na lulap, tusruktu
tiana pus mwet muta we, ac soenna pus pac lohm
musaiyuk we. **5** God El pirikyu nga in orani mwet uh
wi mwet kol ac mwet fulat lalos, ac lohang nu ke ma
simla ke takin sou lalos. Nga konauk ma simla kaclos
su foloko emeet liki sruoh, ac pa inge ma kalem ke ma
nga konauk uh: **6** Pus sin mwet sruoh elos som liki acn
Babylon ac foloko nu Jerusalem ac Judah, kais sie nu
in acn sel sifacna. Sou lalos elos tuh muta in sruoh
Babylonia oe in pacl se Tokosra Nebuchadnezzar el tuh
usalosla nu we. **7** Mwet kol lalos pa Zerubbabel, Joshua,
Nehemiah, Azariah, Raamiah, Nahamani, Mordecai,
Bilshan, Mispereth, Bigvai, Nehum, ac Baanah. **8** Pa
inge inen sou lulap lun Israel ac pisen mwet in kais sie
sou su foloko liki sruoh: Parosh — 2,172 **9** Shephatiah
— 372 **10** Arah — 652 **11** Pahath Moab (in fwil natul
Jeshua ac Joab) — 2,818 **12** Elam — 1,254 **13** Zattu —
845 **14** Zaccai — 760 **15** Binnui — 648 **16** Bebai —
628 **17** Azgad — 2,322 **18** Adonikam — 667 **19** Bigvai

— 2,067 **20** Adin — 655 **21** Ater (su pangpang pac
Hezekiah) — 98 **22** Hashum — 328 **23** Bezai — 324 **24**
Hariph — 112 **25** Gibeon — 95 **26** Mwet su mwet matu
lalos tuh muta in siti inge wi pac foloko: mwet Bethlehem
ac Netophah — 188 **27** mwet Anathoth — 128 **28** mwet
Beth Azmaveth — 42 **29** mwet Kiriath Jearim, Chephirah
ac Beeroth — 743 **30** mwet Ramah ac Geba — 621 **31**
mwet Michmash — 122 **32** mwet Bethel ac Ai — 123
33 mwet Nebo se ngia — 52 **34** mwet Elam se ngia —
1,254 **35** mwet Harim — 320 **36** mwet Jericho — 345 **37**
mwet Lod, Hadid, ac Ono — 721 **38** mwet Senaah —
3,930 **39** Pa inge inen sou lun mwet tol su foloko liki
sruoh: Jedaiah (fwil natul Jeshua) — 973 **40** Immer —
1,052 **41** Pashhur — 1,247 **42** Harim — 1,017 **43** Sou
lun mwet Levi su foloko liki sruoh: Jeshua ac Kadmiel
(fwil natul Hodaviah) — 74 **44** Mwet on lun Tempul, (fwil
natul Asaph) — 148 **45** Mwet topang ke mutunpot lun
Tempul (fwil natul Shallum, Ater, Talmon, Akkub, Hatita,
ac Shobai) — 138 **46** Sou lun mwet orekma ke Tempul
su foloko liki sruoh: Ziha, Hasupha, Tabbaoth, **47** Keros,
Sia, Padon, **48** Lebana, Hagaba, Shalmai, **49** Hanan,
Giddel, Gahar, **50** Reaiah, Rezin, Nekoda, **51** Gazzam,
Uzza, Paseah, **52** Besai, Meunim, Nephushesim, **53**
Bakbuk, Hakupha, Harhur, **54** Bazlith, Mehida, Harsha,
55 Barkos, Sisera, Temah, **56** Neziah, ac Hatipha. **57**
Sou lun mwet kulansap lal Solomon su foloko liki sruoh:
Sotai, Sophereth, Perida, **58** Jaalah, Darkon, Giddel, **59**
Shephatiah, Hattil, Pochereth, Hazzebaim, ac Amon.
60 Pisa lulap ke mwet in fwil nutin mwet orekma ke
Tempul ac mwet kulansap lal Solomon su foloko liki
sruoh pa mwet tolfoko eungoul luo. **61** Oasr mwet foloko
liki acn Tel Melah, Tel Harsha, Cherub, Addon, ac Immer,
tusruktu elos tia ku in akpwayeye lah elos ma nutin
mwet Israel. **62** Pisen mwet in fwil natul Delaiah, Tobiah,
ac Nekoda, pa mwet onfoko angngaul luo. **63** Oayapa
oasr mwet in sou lun mwet tol inge: fwil natul Hobaiah,
Hakkoz ac Barzillai. (Papa matu tumun sou lal Barzillai
el tuh payuk sin sie mutan ke sou lal Barzillai, sie mwet
Gilead, na el tuh eis inen sou lun papa talupal.) **64** Mwet
inge tuh suk inelos ke takin mwet matu lalos, tuh tiana
konauk. Ke ma inge elos kofla in oaoayang nu ke mwet
tol. **65** Governor lun mwet Jew fahk nu selos lah elos fah
tia ku in ipeis ke mwe mongo mutal ma itukyang nu sin
God nwe ke oasr sie mwet tol su ku in orekmakin Urim
ac Thummim. **66** Pisa lulap ke mwet foloko liki sruoh
— 42,360. **67** Mukul ac mutan kulansap lalos — 7,337
Mwet on mukul ac mutan — 245 **68** Horse — 736 Miul
— 245 **69** Camel — 435 Donkey — 6,720 **70** Mwet
puspis elos orani mwe kasru in sang moli orekma in sifil
musaeak Tempul: Governor 270 ounce in gold 50 pol
lulap in alu 530 nuknuk loeloes lun mwet tol **71** Sifen sou
337 paun in gold 3,215 paun in silver **72** Mwet lula 337
paun in gold 2,923 paun in silver 67 nuknuk loeloes lun
mwet tol **73** Mwet tol, mwet Levi, mwet topang ke pot lun
Tempul, mwet on, mwet puspis sin mwet saya, mwet
orekma lun Tempul, ac mwet Israel nukewa, elos oaki in
acn in walil lun Judah.

8 Ke malem se akitkosr mwet Israel nukewa elos okaki
in acn selos. In len se omeet in malem sac elos
nukewa fahsreni nu Jerusalem, ke acn in toeni lun mwet
uh sisken na Mutunpot Kof. Elos siyuk sel Ezra, su
mwet tol ac mwet sasla ke Ma Sap, tuh elan use book
in Ma Sap ma LEUM GOD El tuh sang nu sin mwet
Israel sel Moses. **2** Ouinge Ezra el use nu yen mwet
uh tukeni we — mukul, mutan, ac tulik su matwa fal in
kalem kac. **3** Na el riti Ma Sap nu selos in acn se sisken
mutunpot sac, mutawauk ke lututang nwe ke infulwen
len, ac mwet nukewa arulana lohang nu kac. **4** Ezra el
tuyak fin sie acn fulat orekla ke sak, ma musaiyukla nu
ke toeni sac. Mwet inge tu siskal layen layot: Mattithiah,
Shema, Anaiah, Uriah, Hilkiah, ac Maaseiah; ac mwet
inge tu siskal layen lasa: Pedaiah, Mishael, Malchijah,
Hashum, Hashbaddanah, Zechariah, ac Meshullam. **5**
Ke Ezra el tu in acn sac, fulat liki mwet uh, elos nukewa
suilya na. Ke el ikasla book sac, elos nukewa tuyak. **6**
Ezra el fahk, "Kaksakin LEUM GOD, God fulat!" Mwet
nukewa kolak paolos nu lucng ac topuk, "Amen! Amen!"
Na elos sikukmutuntei ac faksufi in alu. **7** Na elos tuyak,
ac mwet Levi inge aketeya Ma Sap uh nu selos: Jeshua,
Bani, Sherebiah, Jamin, Akkub, Shabbethai, Hodiah,
Maaseiah, Kelita, Azariah, Jozabad, Hanan ac Pelaiah.
8 Elos lungasla Ma Sap lun God ac aketeya tuh mwet
uh in ku in kalem kac. **9** Ke mwet uh lohng ac kalem
ke ma oakwuk in Ma Sap elos in oru, arulana purakak
insialos ac elos mutawauk in tung. Ouinge Nehemiah su
governor, ac Ezra su mwet tol ac mwet sasla ke Ma Sap,
ac mwet Levi su aketeya ke Ma Sap, elos fahk nu sin
mwet nukewa, "Len se inge mutal nu sin LEUM GOD
lowos. Ouinge kowos in tia asor ac tung. **10** Inge kowos
som nu acn suwos ac orek kufwa. Kite mongo nowos
ac wain nu selos su tia fal yoro. Len se inge mutal nu
sin Leum lasr, ke ma inge nikmet asor. Inse engan su
LEUM GOD El sot nu suwos, ac fah akkeye kowos." **11**
Mwet Levi elos forfor inmasrlon mwet uh ac akmisyelos,
ac fahk tuh elos in tia asor ke len mutal ouinge. **12** Na
mwet nukewa folokla nu yen selos ac arulana engan ke
elos mongo ac nim, ac elos kite ma oasr yorolos nu sin
mwet saya, mweyen elos kalem ke ma ritiyuk nu selos.
13 Len se tok ah, sifen sou oayapa mwet tol ac mwet
Levi elos som nu yorol Ezra in lutlut ke ma aketeyuki in
Ma Sap. **14** Elos konauk tuh Ma Sap, su LEUM GOD El
akkalemye sel Moses, sapkakin tuh mwet Israel in muta
in iwen aktuktuk ke pacl in Kufwa lun Iwen Aktuktuk.
15 Ouinge elos sang kas inge in sulkakinyukelik in acn
Jerusalem ac siti lulap ac siti srisrik in acn saya, ac fahk,
"Kowos som nu fineol uh ac use kutu lesak pine, lesak
olive, lesak myrtle, lesak palm ac kutu pac lesak saya

ma ungung, in sang orek iwen aktuktuk, fal nu ke ma
simla in Ma Sap." **16** Ouinge mwet uh use lesak uh ac
orala iwen aktuktuk ke acn tupasrpasr fin lohm selos ac
likinum selos, oayapa in kalkal lun Tempul, ac ke acn
in toeni lun mwet uh sisken Mutunpot Kof ac sisken
Mutunpot Ephraim. **17** Mwet nukewa su foloko liki sruoh
elos orala iwen aktuktuk ac muta loac. Pacl se oemeet
orekla ouiya se inge tukun pacl lal Joshua wen natul
Nun, ac mwet nukewa arulana pirikyukyak ac engan. **18**
Elos riti kais sie ip ke Ma Sap lun God ke len nukewa,
mutawauk na ke len se oemeet lun kufwa ah nwe ke
safla. Elos orek akfulat ke len itkosr. Ke len se akoalkosr
elos oru sie tukeni in aksaf, fal nu ke oakwuk lun Ma
Sap.

9 Ke len se aklongoul akosr in malem sacna, mwet
Israel elos toeni in lalo. Elos nokomang nuknuk yohk
eoa ac filiya fohkfok fin sifalos, mwe akkalemye asor lalos
ke ma koluk lalos. **2** Na elos su ma in fwil nutin Israel na
pwaye, elos srelosla liki mwetsac nukewa, ac elos tuyak
ac fahkak ma koluk lalos ac ma koluk lun mwet matu
lalos meet ah. **3** Ke elos tu na, Book in Ma Sap lun LEUM
GOD lalos ritiyuk nu selos ke lusen ao tolu, ac ke ao tolu
tokoyang elos fahkak ma koluk lalos ac alu nu sin LEUM
GOD lalos. **4** Oasr acn se loangyak nu sin mwet Levi,
na mwet inge elos tuyak fac: Jeshua, Bani, Kadmiel,
Shebaniah, Bunni, Sherebiah, Bani ac Chenani. Elos pre
ke pusra lulap nu sin LEUM GOD lalos. **5** Mwet Levi
inge: Jeshua, Kadmiel, Bani, Hashabneiah, Sherebiah,
Hodiah, Shebaniah, ac Pethahiah, elos ikasla pacl in
alu ac fahk, "Tuyak ac kaksakin LEUM GOD lowos;
Kaksakunul nwe tok ma pahtpat! Lela mwet nukewa in
kaksakin Inel wolana Finne kaksak lasr tia ku in sun
lupan kaksak fal nu sel." **6** Na mwet Israel elos pre ac
fahk: "O kom, LEUM GOD kom mukefanna LEUM GOD.
Kom orala kusrao ac itu nukewa inkusrao. Kom orala
finmes ac ma nukewa fac, oayapa meoa ac ma nukewa
loac. Kom asang moul nu sin ma nukewa. Ku nukewa
ma oan inkusrao pasrla ac alu nu sum. **7** Kom, LEUM
GOD, sulella Abram Ac pwanulla liki acn Ur in Babylonia.
Kom ekulla inel nu ke Abraham. **8** Kom konauk lah el
inse pwaye nu sum, Ac kom orala sie wulela inmasrlom
el. Kom wulela tuh kom fah sang facl lun mwet Canaan,
Ac facl lun mwet Hit ac mwet Amor, Facl lun mwet Periz,
mwet Jebus, ac mwet Girgas, Nu sel, tuh fwil natul in
muta we. Kom oru oana wuleang lom, mweyen kom
suwohs. **9** "Kom liye lupan keok lun mwet matu lasr in
acn Egypt. Kom lohng ke elos pang nu sum sisken Meoa
Srusra. **10** Kom orala mwenmen usrnguk lain tokosra,
Lain mwet fulat lal ac mwet in facl sel, Mweyen kom
etu lupan akkeokyeyen mwet lom. Pwengpeng lom in
pacl sac srakna oan nwe misenge. **11** Kom sralik inkof
uh ye mutalos Ac pwanulos sasla fin acn pao. Mwet su
ukwalos elos walomla in kof loal Oana sie eot tilla in
meoa pulkulak. **12** Kom pwanulos ke sie pukunyeng
ke len, Ac ke fong kom tolak inkanek lalos ke e. **13**
Kom tufoki liki inkusrao nu fineol Sinai. Kom sramsram
nu sin mwet lom Ac sang nu selos ma sap wowo ac
mwe luti suwohs. **14** Kom luti nu selos in liyaung len
Sabbath mutal lom, Ac kom sang ma sap lom ac oakwuk
lom nu selos sel Moses, mwet kulansap lom. **15** "Ke
elos masrinsral, kom kitalos bread inkusrao me. Ke elos
malu, kom aksororye kof nimalos ke eot uh me. Ac kom
fahk tuh elos in eis selos facl se su kom Wuleang tuh
kom fah sang nu selos. **16** Tusruktu mwet matu lasr
meet ah elos inse fulatak ac likkeke Ac tia lungse akos
ma sap lom. **17** Elos tiana akos. Elos mulkunla Orekma
usrnguk nukewa kom tuh oru. Ke sripen inse fulat lalos
elos sulela sie mwet kol In folokunulosla nu ke moul in
mwet kohs in acn Egypt. Tuh kom sie God su nunak
munas. Kom kulang ac pakoten, ac tia sa in kasrkusrak.
Yoklana lungkulang lom, ac kom tiana siselosla. **18** Elos
orala sie ma sruloala in luman soko cow mukul fusr, Ac
fahk mu el pa god se su kololos me liki Egypt! Ke elos
oru ouinge elos arulana akkasrkusrakye kom, LEUM
GOD! **19** Tuh kom tiana siselosla ingo in acn mwesis,
Tuh pakoten lom yoklana. Kom tiana eisla pukunyeng
ac e, Su akkalemye inkanek lalos ke len ac ke fong.
20 Ke ngun wo lom, kom fahkang nu selos ma elos in
oru. Kom kitalos manna, ac sang kof nimalos. **21** Ke
yac angngaul lalos in acn mwesis Kom sang enenu
lalos nukewa: Nuknuk lalos tiana kulawi, Ac nialos tiana
fafwak. **22** "Kom sang kutangla nu selos fin mutunfacl ac
tokosrai puspis, Ke acn su oan siskalos. Elos eisla acn
Heshbon, yen Sihon el leum we, Ac acn Bashan, yen Og
el tokosra we. **23** Kom sang tulik puspis natulos, oana
itu inkusrao, Ac oru tuh elos in eisla ac muta fin acn Su
kom tuh wuleang nu sin mwet matu lalos mu kom ac
sang nu selos. **24** Elos eisla acn Canaan. Kom kutangla
fin mwet su muta we. Kom sang ku nu sin mwet lom in
oru kutena ma elos lungse oru Nu sin mwet Canaan ac
tokosra nukewa lalos. **25** Mwet lom elos sruokya siti
kuhlusyukyak ke pot ku, Oayapa acn wo fohk we, ac
lohm we sessesla ke mwe kasrup, Ac lufin kof pukpukyak
tari, Sak olive, sak oswe fokinsak, ac ima in grape. Elos
mongo nwe ke na elos kihpi ac fatelik. Elos engankin ma
wo nukewa kom sang nu selos. **26** "A mwet lom elos
seakos ac lain kom. Elos ngetla liki Ma Sap lom. Elos
uniya mwet palu su fahkak kas in sensenkakinulos, Su
fahk nu selos in foloko nu yurum. Pacl puspis elos fahk
kas in akkolukye kom, **27** Pwanang kom fuhlela tuh mwet
lokoalok lalos in kutangulosla ac leum faclos. Ke pacl
upa nu selos, elos pang nu sum tuh kom in kasrelos,
Ac kom topkolos inkusrao me. Ke pakoten lulap lom
kom supwama mwet kol nu yorolos, Su molelosla liki
mwet lokoalok lalos. **28** Ke sifil oasr misla inmasrlolos,
elos sifilpa oru ma koluk, Ac kom sifilpa fuhlelosyang nu
inpoun mwet lokoalok lalos. Sruk ke pacl elos auliyak

ac siyuk kom in molelosla, Kom lohng inkusrao me, ac
pacl nu ke pacl Kom molelosla ke pakoten lulap lom. **29**
Kom sensenkakinulos tuh elos in akos mwe luti lom,
A ke nunak fulat lalos, elos likinsai ma sap lom, Sruk
karinganang Ma Sap lom pa inkanek in moul. Ke keke
in nunak ac likkeke lalos, elos tiana akos. **30** Yac nu
ke yac, kom mongfisrasr in akesmakinyalos. Kom pirik
mwet palu lom in kaskas nu selos, A mwet lom elos tiana
lohng, Ouinge kom eisalosyang nu inpoun mutunfacl
saya. **31** Ne ouinge, ke sripen yokna pakoten lom Kom
tiana siselosla ku kunauselosla. Kom sie God kulang ac
pakoten! **32** "O God, kom God lasr, su arulana fulat Ac
mangol, ac yoklana ku lom! Kom akpwayeye wuleang ac
lungkulang lom. Oe in pacl se tokosra lun acn Assyria
elos akkeokye kut Nwe misenge, arulana yohk keok lasr!
Tokosra lasr, mwet kol lasr, mwet palu ac mwet tol lasr,
Mwet matu lasr meet ah, ac mwet lasr nukewa wi sun
keok. Esam na keok lulap lasr! **33** Fal na lah kom kalyei
kut. Kom suwosna, kut ne oru ma koluk. **34** Mwet matu
lasr meet, oayapa tokosra lasr, mwet kol ac mwet tol
lasr Elos tiana liyaung Ma Sap lom. Elos tiana porongo
ma kom sapkin ac kas in sensenkakin lom. **35** Kom tuh
akinsewowoye tokosra su leum fin mwet lom Ke elos
muta ke sie acn yohk ac wo fohk we, ma kom sang nu
selos; Tusruktu elos tiana forla liki orekma koluk lalos in
kulansupwekom. **36** Na inge kut mwet kohs in facl se
kom tuh ase nu sesr, Aok, in acn wowo se inge su kite
kut mwe mongo. **37** Kutena ma kosrani ke acn uh, ma
na nu sin tokosra uh, Su kom oakiya facsr ke sripen kut
orekma koluk. Elos oru oana lungse lalos nu sesr ac nu
sin kosro natusr, Ac kut muta in ongoiya lulap!" **38** Ke
sripen ma sikyak inge nukewa, kut mwet Israel insese in
simusla sie wuleang ku, na mwet kol lasr ac mwet Levi
ac mwet tol lasr elos filiya sil lalos kac.

10 Mwet se emeet in filiya mutun paol kac pa Governor
Nehemiah, wen natul Hacaliah. Akluo pa Zedekiah,
na mwet inge elos wi pac sainiya: Mwet tol: **2** Seraiah,
Azariah, Jeremiah, **3** Pashhur, Amariah, Malchijah,
4 Hattush, Shebaniah, Malluch, **5** Harim, Meremoth,
Obadiah, **6** Daniel, Ginnethon, Baruch, **7** Meshullam,
Abijah, Mijamin, **8** Maaziah, Bilgai, ac Shemaiah.
Mwet Levi: **9** Jeshua wen natul Azaniah, Binnui ke
sou lal Henadad, Kadmiel, **10** ac mwet kasru lalos:
Shebaniah, Hodiah, Kelita, Pelaiah, Hanan, **11** Mica,
Rehob, Hashabiah, **12** Zaccur, Sherebiah, Shebaniah,
13 Hodiah, Bani, ac Beninu. Mwet Kol lun mwet uh: **14**
Parosh, Pahath Moab, Elam, Zattu, Bani, **15** Bunni,
Azgad, Bebai, **16** Adonijah, Bigvai, Adin, **17** Ater,
Hezekiah, Azzur, **18** Hodiah, Hashum, Bezai, **19** Hariph,
Anathoth, Nebai, **20** Magpiash, Meshullam, Hezir, **21**
Meshezabel, Zadok, Jaddua, **22** Pelatiah, Hanan, Anaiah,
23 Hoshea, Hananiah, Hasshub, **24** Hallohesh, Pilha,
Shobek, **25** Rehum, Hashabnah, Maaseiah, **26** Ahiah,
Hanan, Anan, **27** Malluch, Harim, ac Baanah. **28** Kut,
mwet Israel, wi mwet tol, mwet Levi, mwet topang ke
mutunpot lun Tempul, mwet on lun Tempul, mwet orekma
ke Tempul ac mwet nukewa su srelosla sifacna liki
mwetsac su muta in acn sesr, fal nu ke Ma Sap lun God,
aok kut inge kewa, oayapa mutan kiasr ac tulik natusr
kewa su matwa fal in kalem, **29** kut wi pac mwet kol
lasr inge in orala sie wuleang ku, tuh kut fah moul fal nu
ke Ma Sap lun God, su God El tuh sang nu sel Moses,
mwet kulansap lal, ac tuh kut fah akos ma nukewa su
LEUM GOD lasr El sapkin nu sesr, ac kut fah liyaung ma
sap ac oakwuk lal nukewa. Kut fin kunausla wuleang
se inge, ac fah sie mwe selnga nu sesr. **30** Kut fah tia
apayuki yurin mwetsac su muta in acn sesr. **31** Mwet
sac fin use mwe mongo ku kutena ma in kukakin nu sesr
ke len Sabbath, ku kutena len mutal saya, kut ac fah tia
moli ma yorolos. Yac se akitkosr nukewa kut fah tia imai
acn uh, ac kut fah sisla soemoul nukewa. **32** Ke yac
nukewa, kais sie sesr fah asang sie tafu oalkosr in sie
ounce ke silver, in kasru moli mwe enenu lun Tempul. **33**
Na pa inge ma kut fah sang in orekmakinyuk ke pacl
in alu ke Tempul: bread mutal, mwe kisa wheat ke len
nukewa, kosro nu ke mwe kisa firir ke kais sie len, mwe
sang mutal lun len Sabbath ac Kufwa lun Malem Sasu
ac len fulat saya, oayapa mwe sang mutal saya, mwe
sang in sisla ma koluk lun mwet Israel, ac kutena ma ac
eneneyuk pac nu ke Tempul. **34** Kut mwet uh, ac mwet
tol ac mwet Levi, ac fah susfa ke kais sie yac in fahkak
sou su ac sruk etong in isik mwe kisa nu sin LEUM GOD
lasr, fal nu ke oakwuk lun Ma Sap. **35** In kais sie yac kut
fah us nu ke Tempul sie mwe kisa ke fahko se meet ke
ima lasr, oayapa ke fokinsak mwesrla emeet ulun sak
sunasr. **36** Wen se oemeet isus me nu sin kais sie sesr
kut fah usla nu yurin mwet tol in Tempul, ac kisakunulang
nu sin God we, fal nu ke ma oakwuk in Ma Sap. Kut fah
oayapa kisakunang cow mukul fusr soko isusla oemeet
sin kais soko cow natusr, ac wounsien kais soko sheep
ac nani natusr ma mukul. **37** Kut fah usla nu sin mwet
tol in Tempul flao ma orekla ke kosrani se oemeet lun
wheat ke kais sie yac, oayapa mwe kisa lasr saya ke
wain, oil in olive, ac kain in fokinsak nukewa. Kut fah
usla sie tafu singoul ke fokin ima lasr ac sang nu sin
mwet Levi su orani sie tafu singoul in siti srisrik, acn ima
lasr oan we. **38** Eneneyuk tuh mwet tol su ma in fita lal
Aaron me, in wi mwet Levi muta ke pacl in orekeni sie
tafu singoul inge. Na mwet Levi fah usla sie tafu singoul
in ma orekeni inge nukewa nu ke nien filma ke Tempul,
tuh in orekmakinyuk in Tempul. **39** Mwet Israel ac mwet
Levi fah eis ma orekeni nukewa ke wheat ac wain ac oil
in olive, ac filiya ke nien filma yen kufwen mwe orekma
lun Tempul oan we, su pa inge fukil in muta lun mwet tol
su eis kunokon lalos, ac mwet topang ke mutunpot lun
Tempul ac mwet on lun Tempul elos muta pac we. Kut
fah tia pilesru lohm sin God lasr.

11 Mwet kol elos oakwuki in Jerusalem, ac mwet saya
elos susfa in sulela sie sou inmasrlon sou singoul
nukewa in som ac wi muta in siti mutal Jerusalem. A
sou lula nukewa elos muta in siti srisrik ac siti lulap
saya. **2** Mwet uh kaksakin pac kutena mwet saya ma
sifacna lungse muta in Jerusalem. **3** In siti srisrik ac
siti lulap saya ah, mwet Israel, mwet tol, mwet Levi,
mwet orekma lun Tempul, ac mwet in sou lun mwet
kulansap lal Solomon, elos muta yen selos sifacna in siti
selos sifacna. Pa inge inen mwet kol ke kais sie ipin acn
lun Judah su muta in Jerusalem: **4** [Mwet in sruf lun
Judah]: Athaiah, wen natul Uzziah, wen natul Zechariah.
Mwet matu saya in sou lal pa Amariah, Shephatiah, ac
Mahalalel, su fwilin tulik natul Perez, wen natul Judah.
5 Maaseiah, wen natul Baruch, wen natul Colhozeh.
Mwet matu saya in sou lal pa Hazaiah, Adaiah, Joiarib,
ac Zechariah, su fwilin tulik natul Shelah, wen natul
Judah. **6** Mwet pulaik angfoko onngoul oalkosr sin fwilin
tulik natul Perez, elos muta in Jerusalem. **7** [Mwet in
sruf lun Benjamin]: Sallu, wen natul Meshullam, wen
natul Joed. Mwet matu saya in sou lal pa Pedaiah,
Kolaiah, Maaseiah, Ithiel, ac Jeshaiah. **8** Gabbai ac
Sallai, sou fototo nu sel Sallu. Pisen mwet Benjamin
nukewa su muta in Jerusalem pa eufoko longoul oalkosr.
9 Joel, wen natul Zichri, pa mwet kol lalos, ac Judah,
wen natul Hassenuah, pa akluo yal in kol siti sac. **10**
[Mwet Tol]: Jedaiah, wen natul Joiarib, ac Jachin. **11**
Seraiah, wen natul Hilkiah, wen natul Meshullam. Mwet
matu saya in sou lal pa Zadok, Meraioth, ac Ahitub, su
Mwet Tol Fulat. **12** Inmasrlon sou se inge, mwet oalfoko
longoul luo pa kulansap in Tempul. Adaiah, wen natul
Jeroham, wen natul Pelaliah. Mwet matu saya in sou lal
pa Amzi, Zechariah, Pashhur, ac Malchijah. **13** Mwet
luofoko angngaul luo in sou lulap se inge elos sifen sou.
Amashsai, wen natul Azarel, wen natul Ahzai. Mwet
matu saya in sou lal pa Meshillemoth ac Immer. **14**
Mwet siofok longoul oalkosr in sou se inge elos mwet
mweun pulaik. Mwet kol lalos pa Zabdiel, wen nutin sie
sou pwengpeng. **15** [Mwet Levi]: Shemaiah, wen natul
Hasshub, wen natul Azrikam. Mwet matu saya in sou
lal pa Hashabiah ac Bunni. **16** Shabbethai ac Jozabad,
mwet Levi eteyuk ac elos pa liaung orekma likin Tempul.
17 Mattaniah, wen natul Mica, wen natul Zabdi, sie mwet
in fita lal Asaph. El kol mwet on lun Tempul ke elos
alullul ke pre in sang kulo. Bakbukiah, su mwet kasru
lal Mattaniah. Abda, wen natul Shammua, wen natul
Galal, sie mwet in fwilin tulik natul Jeduthun. **18** Pisen
mwet Levi nukewa su muta in siti mutal Jerusalem pa
luofoko oalngoul akosr. **19** [Mwet topang ke mutunoa
lun Tempul]: Akkub, Talmon, ac mwet wialos, elos mwet
siofok itngoul luo nufon. **20** Mwet lula sin mwet Israel,
ac mwet lula sin mwet tol ac mwet Levi, elos muta yen
selos sifacna in siti srisrik ac siti lulap saya in Judah.
21 Mwet orekma lun Tempul elos muta ke ipin acn se
Jerusalem pangpang Ophel, ac orekma ye kolyuk lal
Ziha ac Gishpa. **22** Mwet se ma liyaung mwet Levi su
muta in Jerusalem pa Uzzi, wen natul Bani, wen natul
Hashabiah. Mwet matu saya in sou lal pa Mattaniah ac
Mica, ac el ma in sou lulap lun Asaph. Sou se inge pa
fosrngakin on ke pacl in alu ke Tempul. **23** Oasr oakwuk
fulat orekla tuh kais sie sou in kol on ke Tempul ke kais
sie len. **24** Pethahiah, wen natul Meshezabel, in sou lal
Zerah ac sruf lun Judah, el mwet aolyen mwet Jew nu
sin tokosra Persia. **25** Pus mwet muta ke acn apkuran
nu ke ima lalos. Elos su ma in sruf lal Judah muta Kiriath
Arba, Dibon, ac Jekabzeel, ac ke inkul ma oan apkuran
nu ke acn inge. **26** Elos oayapa muta in siti lun Jeshua,
Moladah, Bethpelet, **27** ac Hazarshual, ac in Beersheba
ac inkul ma rauneak acn we. **28** Elos muta in siti Ziklag,
ac in Meconah ac inkul ma apkuran nu Meconah, **29**
in Enrimmon, Zorah, Jarmuth, **30** Zanoah, Adullam, ac
inkul ma apkuran nu ke acn inge. Elos muta in Lachish
ac ke ima ma apkuran nu we, ac in Azekah ac inkul
ma rauneak. Kalmac pa mwet Judah elos muta ke acn
inmasrlon Beersheba layen eir nwe ke Infahlfal Hinnom
layen epang. **31** Mwet in sruf lun Benjamin elos muta in
Geba, Michmash, Ai, Bethel, ac inkul ma apkuran nu we,
32 Anathoth, Nob, Anaiah, **33** Hazor, Ramah, Gittaim, **34**
Hadid, Zeboim, Neballat, **35** Lod, ac Ono, ac ke Infahlfal
lun Mwet Tufahl. **36** Kutu u lun mwet Levi su tuh muta
in acn lun Judah mokleyukla elos in muta yurin mwet
Benjamin.

12 Pa inge inen mwet tol ac mwet Levi su foloko liki
sruoh welul Zerubbabel wen natul Shealtiel, ac
oayapa Mwet Tol Fulat Joshua: **2** [Mwet Tol]: Seraiah,
Jeremiah, Ezra, Amariah, Malluch, Hattush, **3** Shecaniah,
Rehum, Meremoth, **4** Iddo, Ginnethoi, Abijah, **5** Mijamin,
Maadiah, Bilgah, **6** Shemaiah, Joiarib, Jedaiah, **7** Sallu,
Amok, Hilkiah, ac Jedaiah. Mwet inge mwet kol inmasrlon
mwet tol wialos in len lal Joshua. **8** [Mwet Levi]: Mwet
inge pa fosrngakin alullul ke on in sang kulo: Jeshua,
Binnui, Kadmiel, Sherebiah, Judah, ac Mattaniah. **9**
Mwet inge pa yuk on in asupangi: Bakbukiah, Unno, ac
mwet Levi wialtal. **10** Joshua pa papa tumal Joiakim,
su papa tumal Eliashib, su papa tumal Joiada, **11** su
papa tumal Jonathan, su papa tumal Jaddua. **12** Ke pacl
se Joiakim el Mwet Tol Fulat, mwet inge pa mwet kol
lun kais sie sou in mwet tol: Meraiah in sou lal Seraiah,
Hananiah in sou lal Jeremiah, **13** Meshullam in sou lal
Ezra, Jehohanan in sou lal Amariah, **14** Jonathan in sou
lal Malluchi, Joseph in sou lal Shebaniah, **15** Adna in
sou lal Harim, Helkai in sou lal Meraioth, **16** Zechariah in
sou lal Iddo, Meshullam in sou lal Ginnethon, **17** Zichri in
sou lal Abijah, ... in sou lal Miniamin, Piltai in sou lal
Moadiah, **18** Shammua in sou lal Bilgah, Jehonathan in
sou lal Shemaiah, **19** Mattenai in sou lal Joiarib, Uzzi in
sou lal Jedaiah, **20** Kallai in sou lal Sallai, Eber in sou lal
Amok, **21** Hashabiah in sou lal Hilkiah, Nethanel in sou

lal Jedaiah. **22** Simisyukla inen mwet nukewa su sifen
sou lun mwet Levi ac sou lun mwet tol ke pacl Mwet
Tol Fulat inge srakna moul: Eliashib, Joiada, Jonathan
ac Jaddua. Ma simusla se inge tufah aksafyeyukla
ke pacl se Darius el leum fulat lun Persia nufon. **23**
Tusruktu, inen sifen sou lun mwet Levi tuh filiyuki in ma
simusla fulat nwe ke na pacl lal Jonathan, wen nutin
natul Eliashib. **24** Ye kolyuk lal Hashabiah, Sherebiah,
Jeshua, Binnui, ac Kadmiel, mwet Levi elos kitakatelik
nu ke u. Kais luo u elos oru on in asupangi in kaksakin
God ac sang kulo nu sel, fal nu ke oakwuk ma tuh orekla
sel Tokosra David, mwet lun God. **25** Pa inge inen mwet
topang ke mutunpot lun Tempul su liyaung infukil in
filma sisken mutunpot lun Tempul: Mattaniah, Bakbukiah,
Obadiah, Meshullam, Talmon, ac Akkub. **26** Mwet inge
moul in pacl lal Joiakim, wen natul Joshua, wen natul
Jehozadak, ac in pacl sac Nehemiah el governor, ac
Ezra, mwet sasla ke Ma Sap, el mwet tol. **27** Ke pacl se
pot lun siti Jerusalem kisaiyukla, utukeni mwet Levi liki
acn nukewa elos muta we, tuh elos in wi akfulatye len in
kisa ke pusren on in sang kulo oayapa ke pusren cymbal
ac harp. **28** Sou in on lun mwet Levi elos fahsreni liki
acn elos oakwuk we rauneak Jerusalem, ac liki inkul
ma rauneak acn Netophah, **29** oayapa liki Bethgilgal,
Geba, ac Azmaveth. **30** Mwet tol ac mwet Levi elos
aknasnasyalos sifacna, oayapa elos aknasnasye mwet
uh, mutunoa uh, ac pot lun siti uh, fal nu ke oakwuk lun
alu lalos. **31** Nga pangoneni mwet kol lun Judah nu fin
pot uh, ac sap tuh elos in kol u lulap luo in fahsr rauni siti
uh, ac sang kulo nu sin God. U se meet ut layen layot fin
pot uh ac fahsr nu ke Mutunpot Kutkut. **32** Hoshaiah el
fahsr tukun mwet on, ac tafu mwet kol lun Judah fahsr
tokol. **33** Mwet tol Azariah, Ezra, Meshullam, **34** Judah,
Benjamin, Shemaiah, ac Jeremiah, **35** elos fahsr tokolos
ac uk mwe ukuk. Na Zechariah, wen natul Jonathan,
wen natul Shemaiah, wen natul Mattaniah, wen natul
Micaiah, wen natul Zaccur in sou lun Asaph, **36** oayapa
mwet wial inge: Shemaiah, Azarel, Milalai, Gilalai, Maai,
Nethanel, Judah, ac Hanani, elos nukewa us kain in mwe
on ma Tokosra David, mwet lun God, el tuh sritalkin.
Ezra, mwet sasla ke Ma Sap, el fahsr meet liki u se
inge ke elos takla fahsr. **37** Sisken Mutunpot Unon elos
fanyak ke step ma utyak nu ke Siti sel David, aliki inkul
fulat sel Tokosra David, ac folok nu ke kalkal sisken
Mutunpot Kof, layen kutulap ke siti ah. **38** U se akluo sin
mwet su fahsr ac sang kulo elos ut layen lasa fin pot uh,
ac nga fahsr tokolos wi tafu mwet uh. Kut takla fahsr
alukela Tower lun Funyu nu ke Pot Sralap, **39** ac liki
acn sac kut fahsr alukela Mutunpot Ephraim, Mutunpot
Jeshanah, Mutunpot Ik, Tower lun Hananel, ac Tower lun
Foko, nu ke Mutunpot Sheep. Kut aksafye fahsr lasr
apkuran nu ke mutunpot nu ke Tempul. **40** Ou inge u luo
kewa su sang kulo nu sin God elos sun acn ma Tempul
oan we. Sayen mwet kol su wiyu, **41** oasr pac mwet tol
ke u se luk inge, su uk mwe ukuk: Eliakim, Maaseiah,
Miniamin, Micaiah, Elioenai, Zechariah, ac Hananiah; **42**
na mwet fahsr tokolos pa Maaseiah, Shemaiah, Eleazar,
Uzzi, Jehohanan, Malchijah, Elam, ac Ezer. Mwet on
elos on ke pusra lulap, ac Jezrahiah el mwet kol lalos.
43 Ke len sac, mwet uh kisakin mwe kisa puspis, ac
elos sessesla ke engan mweyen God El oru tuh elos
in arulana engan. Mutan ac tulik elos wi pac akfulat,
ac pusren mwet nukewa arulana yohk, ku in lohngyuk
oe yen loessula. **44** In pacl sac itukyang kutu mukul in
fosrngakin infukil in filma, yen mwe sang ma orekeni lun
Tempul karinginyuk we, weang sie tafu singoul in mwe
kosrani lalos, ac fahko se meet ke kais sie yac ke wheat
ac fokinsak. Ma kunen mukul inge in eisani ma orekeni
nu sin mwet tol ac mwet Levi, liki ima in kais sie siti, fal
nu ke ma oakwuki in Ma Sap. Mwet Judah nukewa elos
insewowo ke mwet tol ac mwet Levi, **45** mweyen elos
orala alu in aknasnas ac oakwuk saya ke alu lalos su
God El sapkin. Mwet on lun Tempul ac mwet karingin
mutunpot lun Tempul elos oayapa orala ma kunalos fal
nu ke oakwuk orekla sel Tokosra David ac Solomon,
wen natul. **46** Mutawauk oe in pacl lal Tokosra David ac
Asaph, oasr mwet in kol on in kaksak ac sang kulo nu
sin God. **47** In pacl lal Zerubbabel ac oayapa pacl lal
Nehemiah, mwet Israel nukewa sang mwe lung ke kais
sie len in mwe kasru nu sin mwet on ac mwet karingin
mutunpot lun Tempul. Mwet uh sang mwe sang mutal nu
sin mwet Levi, ac mwet Levi elos sang ip ma oakwuki
tuh in ma lun mwet tol.

13 Ke pacl se Ma Sap lal Moses ritiyuk nu sin mwet
uh, elos rit nwe sun acn se ma fahk mu wangin
mwet Ammon ku mwet Moab fah filfilla in kupasryang nu
sin mwet lun God nwe tok, **2** ke sripen mwet Ammon
ac mwet Moab elos tuh tia sang mongo ac kof nu sin
mwet Israel ke elos illa liki Egypt, a elos moli nu sel
Balaam tuh elan selngawi mwet Israel. Tusruktu God
lasr El furokla selnga sac nu ke sie mwe insewowo. **3**
Ke mwet Israel elos lohng ma sap se inge ke ritiyukla,
elos srela mwetsac nukewa liki inmasrlolos. **4** Mwet
tol Eliashib, su ma kunal in liyaung infukil in filma lun
Tempul, el tuh kawuk nu sel Tobiah ke pacl na loes. **5**
Na el fuhlela Tobiah elan orekmakin sie infukil lulap su
ma na nu ke karinginyen mwe sang ke wheat ac mwe
keng ac kufwen orekma lun Tempul, oayapa mwe sang
nu sin mwet tol, ac sie tafu singoul ke wheat, wain, ac
oil in olive ma itukyang nu sin mwet Levi, mwet on lun
Tempul, ac mwet karingin mutunpot lun Tempul. **6** Ke
pacl ma inge orek uh, nga wangin Jerusalem, mweyen
ke yac se aktolngoul luo ma Artaxerxes el tokosra lun
Babylon, nga tuh folokla in akkalemye nu sel ma sikyak
in Jerusalem. Tukun kutu len, nga siyuk sin tokosra **7**
tuh nga in sifil folokla nu Jerusalem. Ke nga sun acn
we nga tuh arulana lut ke nga konauk tuh Eliashib el
fuhlela Tobiah elan orekmakin sie fukil in Tempul. **8** Nga

kasrkusrak ac sisla ma nukewa lal Tobiah. **9** Nga sap tuh
fukil inge in aknasnasyeyukla fal nu ke oakwuk lun alu
lasr, ac kufwa nukewa lun Tempul ac mwe kisa wheat ac
mwe keng in sifil folokyang nu loac. **10** Nga lohng pac
lah mwet on lun Tempul ac mwet Levi saya elos som
liki acn Jerusalem ac folokla nu ke ima lalos, mweyen
mwet uh tia kitalos ke ma fal nu selos in moulkin. **11**
Nga mulat nu sin mwet kol lah elos fuhlela in pilesreyuk
Tempul uh. Ac nga folokonma mwet Levi ac mwet on nu
in Tempul, ac sap elos in sifil oru orekma kunalos. **12**
Na mwet Israel nukewa sifilpa mutawauk in use sie tafu
singoul lalos ke wheat, wain, ac oil in olive nu infukil
in filma in Tempul. **13** Nga sulela mwet inge in liyaung
infukil in filma: Shelemiah su sie mwet tol, Zadok su sie
mwet sasla ke Ma Sap, ac Pedaiah su sie mwet Levi.
Hanan, wen natul Zaccur su wen natul Mattaniah, pa
mwet kasru lalos. Nga etu lah nga ku in lulalfongi mwet
inge in kitalik ma utukeni nu sin mwet orekma wialos ke
inkanek suwohs. **14** O God luk, esam ma inge nukewa
su nga oru nu ke Tempul lom, ac nu ke alu in lohm sum.
15 In pacl sac nga liye mwet in acn Judah elos fut grape
in wain ke len Sabbath. Ac kutu mwet uh til wheat, wain,
grape, fig, ac kutu ma saya nu fin donkey natulos, ac us
utyak nu Jerusalem. Na nga fahkang elos in tia kukakin
kutena ma ke len Sabbath. **16** Oasr pac kutu mwet
Tyre tuku muta Jerusalem, ac elos use ik ac kain in ma
nukewa nu in siti uh in kukakin nu sin mwet lasr ke len
Sabbath. **17** Nga mulat nu sin mwet kol lun mwet Jew ac
fahk nu selos, “Liye ma koluk kowos oru ingan! Kowos
akkolukyela len Sabbath! **18** Pa inge sripa se oru God El
kalyei mwet lowos meet ah, ac oru tuh in kunausyukla
siti se inge. A kowos srakna oru tuh kasrkusrak lun God
in yokelik nu fin Israel ke kowos aklusrongtenye len
Sabbath.” **19** Ouinge nga sapkin tuh mutunpot in siti uh
in kaul ke mutaweyen len Sabbath nukewa, ke tufahna
ekela na kauli ac tia sifil ikakla nwe ke safla len Sabbath.
Nga filiya kutu sin mwet luk in tu sisken mutunpot, in liye
tuh in wangin ma utukyak nu in siti uh ke len Sabbath.
20 Oasr pacl se ku luo, mwet kuka ke kutena kain mwe
kuka, elos sisla fong in Friday nufon se likin pot lun siti
uh. **21** Nga fahk nu selos, “Wangin sripa kowos in muta
ingan ac soano in lenelik. Kowos fin sifil oru, nga ac lain
kowos ke ku luk.” Tukun pacl sac me elos tia sifil tuku ke
len Sabbath. **22** Nga sapkin tuh mwet Levi in sifacna
aknasnasyalos, ac som taran mutunpot, ac karingin tuh
in akmutalyeyuk na len Sabbath. O God, esamyu pac ke
ma se inge, ac moliyula ke sripen yokna lungkulang lom.
23 In pacl sac, nga konauk pac lah pus mukul Jew payuk
nu sin mutan Ashdod, Ammon, ac Moab. **24** Tafu tulik
natulos kaskaskin kas Ashdod ku kutu pac kas saya, ac
nikin kas lasr uh. **25** Nga mulat nu selos, ac selngawelos,
ac puokolos ac siki aunsifalos. Na nga oru tuh elos in
fulahk Inen God tuh elos, ac tulik natulos, ac fah tia
sifilpa apayuki yurin mwetsac. **26** Nga fahk nu selos,
“Mutan sac pa pwanang koluk lal Tokosra Solomon. El
fulat liki tokosra nukewa lun mutunfacl saya, ac God El
lungse el ac oru tuh elan tokosra fin Israel nufon. Finne
ouinge, a mutan sac uh akkolukyalla. **27** Ya kut ac ukwe
srikasrak lowos ac seakos God lasr, ac payuk nu sin
mutan sac?” **28** Joiada el wen natul Eliashib, Mwet Tol
Fulat. Na sie sin wen natul Joiada el payuk sin acn natul
Sanballat, sie mwet Beth Horon. Ouinge nga supwalla
Joiada elan som liki Jerusalem. **29** O God, esam lah
mwet inge elos akkolukye orekma fulat lun mwet tol,
oayapa wulela ma kom tuh orala yurin mwet tol ac mwet
Levi. **30** Nga aknasnasye mwet uh liki ma nukewa su
tuku saya me, ac nga oakiya ma sap nu sin mwet tol ac
mwet Levi, tuh kais sie selos in etu orekma kunalos. **31**
Nga orala oakwuk nu ke etong ma ac orekmakinyuk nu
ke mwe kisa firir in utuku ke pacl fal, oayapa tuh mwet
uh in use fahko se meet ke wheat ac ke fokinsak. Esam
ma inge nukewa, O God, ac akwoyeyu kac.

Esther

1 Ma inge sikyak in pacl lal Ahasuerus, su tuh leum fin
facl siofok longoul itkosr, India me na nwe Ethiopia. **2**
In len ingo Tokosra Ahasuerus el muta ke tron lal in acn
pot kulana in acn Susa. **3** In yac se aktolu ma el tokosra,
el orala kufwa se nu sin mwet leum ac mwet fulat lal
nukewa. Un mwet mweun lun Persia ac Media elos wi,
oayapa governor ac mwet fulat lun facl nukewa el leumi.
4 Ke lusen malem onkosr el akkalemye lupan kasrup
lal nu selos, ac el konkin ke fulat lal ac wolana lun acn
sel. **5** Toko, tokosra el oru sie pac kufwa nu sin mukul
nukewa in siti fulat Susa, mwet kasrup ac mwet sukasrup
oana sie. Orek ke wik nufon se ke inkul lun tokosra su
yokla ke ros ac sak. **6** Naweyukla inkul sac ke mwe
lisrlisr folfol ac fasrfasr, kapiri ke mwe srem sroninmutuk
linen srik eoa, ac kapiryang ke ring silver nu ke sru
marble. Mwe muta orekla ke gold ac silver takinyukla ke
likinum ke inkul sac, su loeyukla ke eot fwel ac saok
inge: marble fasrfasr, srusra, folfol, ac eot saromrom. **7**
Mwet uh nimnim ke cup gold ma orekla ke kain in lumah
puspis, ac tokosra el kulang ac sang elos nim yokna ke
wain lal sifacna. **8** Wangin lupa se sikulyen mwe nimnim
— tokosra el sapkin nu sin mwet kulansap lal tuh in filfilla
nu sin mwet nukewa in eis lupa na mwet lungse. **9** In
pacl sac pacna, Kasra Vashti el oru sie kufwa in lohm
sin tokosra, nu sin mutan uh. **10** Ke len se akitkosr lun
kufwa lal tokosra, el nimnim ac pulakin pwar lal. Ouinge
el solani eunuch itkosr su mwet kulansap lal sifacna:
Mehuman, Biztha, Harbona, Bigtha, Abagtha, Zethar, ac
Carkas. **11** El sap nu selos elos in usalu Kasra Vashti, ac
elan sonang tefuro lun kasra. Kasra el mutan na oasku
se, ac tokosra el ke konkin katoiyal nu sin mwet fulat ac
mwet nukewa ma wi kufwa sac. **12** Tusruktu ke mwet
kulansap uh fahkang nu sel Kasra Vashti sap lun tokosra,
el tia lungse som. Ma se inge oru tokosra el foloyak.
13 In pacl ma oasr mwe siyuk ke ma sap ac oakwuk,
tokosra el ac pangoneni mwet pwapa lal, mweyen elos
pa etu ouiya ma fal in orek. **14** Elos su el kwacna siyuk
kasru se pa Carshena, Shethar, Admatha, Tarshish,
Meres, Marsena, ac Memucan — mwet fulat itkosr lun
Persia ac Media su wal fulat oemeet in tokosrai lal. **15** El
fahk nu sin mwet inge, “Nga, Tokosra Ahasuerus, nga
tuh supwala mwet kulansap luk nu yorol Kasra Vashti ke
sie sap ku, a el tia lungse akos sap sac! Mea ma sap uh
akkalemye mu kut in oru nu sel?” **16** Na Memucan el
akkalemye nu sin tokosra ac mwet fulat lal: “Ma koluk se
ma Kasra Vashti el oru inge tia ma nu sum mukena, a
ma nu sin mwet fulat lom ac oayapa mukul nukewa in
tokosrai uh! **17** Mutan nukewa in tokosrai uh fin lohng
ma kasra el oru inge, na elos ac mutawauk in pilesru
pac mukul tumalos. Elos ac mu, ‘Tokosra Ahasuerus el
sap solal Kasra Vashti nu yorol, a el srangesr som.’ **18**
Ke mutan kien mwet fulat Persia ac Media elos ac lohng
ke ma kasra el oru inge, elos ac srumun misenge pacna
nu sin mukul tumalos. Mutan payuk yen nukewa ac fah
tila akfulatye mukul tumalos, ac mukul tumalos ac fah
sulung sin mutan kialos. **19** Fin wo sin Tokosra, orala
sie mwe fahkak sin tokosra lah Vashti el fah tia sifilpa
sikyak ye mutun tokosra. Sang in simla ke ma sap lun
Persia ac Media, tuh in fah tiana ku in ikilyukla. Na toko,
sang wal lun kasra nu sin sie mutan ma wo lukel. **20** Ke
pacl se mwe fahkak lom sulkakinyuk sasla fin tokosrai
lulap se inge, mutan nukewa ac fah akpusiselyalos nu
sin mukul tumalos, elos finne kasrup ku sukasrup.” **21**
Tokosra ac mwet fulat lal nukewa insese nu ke nunak
sac, ac tokosra el oru oana ma Memucan el fahk. **22**
El supwalik mwe fahkak sac nu sin kais sie facl ma el
leumi, ke kas lalos ac ouiyen sim lalos, fahk mu kais sie
mukul in leum in lohm sel sifacna.

2 Tok, kasrkusrak lal Tokosra Ahasuerus ne ohula, el
srakna nunku ke ma Vashti el tuh oru ah, ac ke mwe
fahkak se ma el tuh supwalik lainul Vashti. **2** Ouinge kutu
sin mwet pwapa lun tokosra su fototo nu sel elos fahk nu
sel, “Efu Tokosra ku tia sap in sukok kutu mutan fusr
virgin kato? **3** Tokosra el ku in srisrngia mwet kol in facl
nukewa in tokosrai lal uh, tuh elos in usani mutan fusr
oasku nukewa nu in lohm sin mutan in siti fulat Susa.
Fuhlelosi inpaol Hegai, mwet eunuch se su karinganang
un mutan kien tokosra, tuh elang asang mwe akmusra
in aknasnas nu selos. **4** Na tokosra fah eis mutan fusr
se ma akinsewowoyal emeet, ac oru tuh elan kasrala
in aolul Vashti.” Tokosra el nunku tuh kas in kasru na
wowo se pa inge, ke ma inge el oru oana. **5** Oasr sie
mwet Jew su muta Susa pangpang Mordecai, wen natul
Jair, su ma natul Kish su ma natul Shimei in sruf lal
Benjamin. **6** Ke pacl se Tokosra Nebuchadnezzar lun
Babylon el usalla Tokosra Jehoiachin lun Judah nu in
sruoh liki acn Jerusalem, wi un mwet sruoh, Mordecai el
inmasrlolos. **7** Oasr sie mutan fusr pangpang Esther,
su inel in kas Hebrew pa Hadassah. El ma nutin mukul
se wien papa tumal Mordecai. El mutan na kato se, ac
wona atal. Ke sripen papa tumal ac nina kial ah misa,
Mordecai el nutella ac oru oana acn natul sifacna. **8** Ke
sap lun tokosra sulkakinyukelik, ac mutan fusr puspis
utukeni nu Susa, Esther el inmasrlolos. El wi pac filiyuki
nu in karinginyuk lal Hegai, su liyaung lohm sin mutan
inkul fulat sin tokosra. **9** Hegai el arulana insewowo
sel Esther, pwanang el sa na in sang mwe akmusra nu
sel oayapa mwe mongo ma fal nu ke manol. El sang
acn se ma wo oemeet in lohm sin mutan nu sel, ac
pakiya mutan fusr itkosr ma solla in lohm sin tokosra in
kulansupwal. **10** Fal nu ke kas in kasru lal Mordecai,
Esther el tiana fahkak nu sin kutena mwet lah el sie
mwet Jew. **11** Len nukewa Mordecai el forfor likinum in
mutun lohm sin mutan, elan ku in etu lah fuka mutangal,
ac mea ac sikyak nu sel. **12** Pacl in naweyuk lun sie
mutan muta orek ke yac nufon se. Akmusra ke oil myrrh

orek ke malem onkosr, ac mwe akmusra ke ono keng
orek ke malem onkosr pac. Tukun pacl sacn, oasr pacl
lun kais sie mutan fusr inge in utukyak nu yorol Tokosra
Ahasuerus. **13** Pacl se el ac som liki lohm sin mutan nu
in lohm fulat sin tokosra, el ku in sulela kutena nuknuk
ku mwe yun elan nukum. **14** El ac som nu we ke eku,
ac ke lotu tok ah ac utukla el nu in sie pacna lohm
sin mutan, nu inpaol Shaashgaz, mwet eunuch se ma
liyaung mutan kulansap kien tokosra. El fah tia sifilpa
folok nu yorol tokosra, sayen tokosra el fin enenal ku
sifacna pangnol ke inel. **15** Pacl lal Esther in som nu
yorol tokosra. Esther el acn natul Abihail ac ma nutin
tamulel lun papa tumal Mordecai, su nutella tuh elan acn
se natul. Lungkinyuk Esther sin mwet nukewa ma liyal
uh. Ke sun pacl lal, el nokomang na ma Hegai, mwet
eunuch se ma karingin lohm sin mutan ah, fahk nu sel
elan nukum. **16** Ouinge ke yac se akitkosr lal Ahasuerus
in tokosra, ke malem aksingoul, malem in Tebeth, utuku
Esther nu yorol tokosra nu in lohm sel. **17** Tokosra el
lungse el yohk liki kutena mutan saya, ac el arulana
engan sel yohk liki mutan fusr ngia kewa. Tokosra el
sunya sifal Esther ke tefuro lun kasra, ac oru tuh elan
aolulla Vashti. **18** Na tokosra el oru sie kufwa lulap in
akfulatyal Esther, ac el suli mwet fulat ac mwet leum
lal nukewa. El oakiya len sac tuh in sie len lulap nu sin
mutunfacl nukewa ma el leumi, ac el kitalik mwe sang
yohk ma fal nu ke ouiya lun sie tokosra. **19** In pacl sac
pacna, tokosra el srisrngilya Mordecai nu ke sie orekma
fulat. **20** Esther el soenna akkalemye lah el sie mwet
Jew. Mordecai el tuh fahk nu sel elan tiana fahk nu sin
kutena mwet, na Esther el aksol ke ma se inge oana ke
el tuh oru ke el srakna srik ac muta yorol. **21** In pacl se
Mordecai el oru orekma lal inkul sin tokosra, Bigthana
ac Teresh, luo sin mwet eunuch ke lohm sin tokosra su
karingin mutunoa in utyak nu infukil sin tokosra, eltal eltal
srungal Tokosra Ahasuerus, ac suk inkanek in unilya. **22**
Mordecai el lohngak ac el fahkang nu sel Kasra Esther,
na Esther el fahk nu sel tokosra ma Mordecai el fahk nu
sel ah. **23** Oasr sukiyen ma se inge, ac koneyuyak tuh
na pwaye. Ouinge mukul luo ah kewa loksakeyuki ke
acn in loksak ah. Tokosra el sapkin in simla ma inge in
book in sramsram oa lun tokosrai sac.

3 Kutu pacl tok, Tokosra Ahasuerus el kilukunak mwet
se pangpang Haman nu ke wal se ma fulat liki mwet
leum nukewa sayal. Haman el wen natul Hammedatha,
su sie mwet in fwilin tulik natul Agag. **2** Tokosra el sapkin
mwet leum nukewa su kulansapwal in akfulatyal Haman,
ac elos in putati ac pasrla nu sel. Elos nukewa oru sayal
Mordecai, su tia wi putati ac epasr nu sel. **3** Mwet leum
sayal uh elos siyuk sel lah efu el ku tia akos ma sap
lun tokosra. **4** Len nu ke len elos kwafel elan sroang
wi, tuh el tiana porongelos. El fahk mu, “Nga sie mwet
Jew, ac nga tia ku in epasr nu sel Haman.” Ke ma inge
elos fahkang nu sel Haman ma se inge, in suk lah el
ac ku in muteng ouiya se lal Mordecai inge. **5** Haman
el foloyak ke el etauk lah Mordecai el tia wi putati ac
epasr nu sel, **6** ac ke el lohng lah Mordecai el sie mwet
Jew, el nunkauk elan oru sie kai na yohk, tia nu sel
Mordecai mukena, a el lumahla in sukela mwet Jew
nukewa in tokosrai lun Persia. **7** In yac aksingoul luo
wacl Tokosra Ahasuerus, in malem se meet, malem
in Nisan, Haman el sapkin in orek susfa (elos pangon
“purim”) in konauk len su in malem su el ac oru pwapa
sulallal se lal inge. Len aksingoul tolu in malem aksingoul
luo, malem Adar, pa sikyak. **8** Ouinge Haman el fahk nu
sel Tokosra Ahasuerus, “Oasr un mwet se fahsrelik ac
muta ke mutunfacl nukewa in tokosrai lom uh. Facsin
lalos uh sie liki na facsin lun mwet nukewa. Ac elos tia
pac wi akos ma sap lun tokosrai se inge. Ke ma inge, ac
wanginna sripa wo nu sin tokosra kom fin lela elos in
mutana. **9** Fin ou lungse lun Tokosra Fulat, supwalik sie
sap ku tuh elos in sikiyukla. Kom fin oru ouinge, nga ac
srukak tuhn in silver tolfoko itngoul limekosr nu in nien fil
mani lun tokosra, in kasru mukuikui nukewa lun tokosrai
uh.” **10** Oasr sie ring lun tokosra ma orekmakinyuk in
stami kutena ma simusla ku sin tokosra. Na tokosra el
eisla ring sac liki kufinpaol, ac sang nu sel Haman, mwet
lokoalok lun mwet Jew, su wen natul Hammedatha, in
fwilin tulik natul Agag. **11** Tokosra el fahk nu sel Haman,
“Mwet ingan ac mani lalos ma lom. Oru oana lungse
lom.” **12** Ouinge ke len se aksingoul tolu ke malem se
meet, Haman el solani mwet sim nukewa lun tokosra, ac
akkalemye sie mwe fahkak nu selos, elos in lungasla
nu ke kas nukewa ac in simusla ke kain in sim nukewa
ma orekmakinyuk in tokosrai sac. Mwe fahkak se inge
in supweyukelik nu sin mwet leum nukewa, governor
nukewa, ac mwet fulat nukewa. Ma inge tuh orekla inel
Tokosra Ahasuerus ac stamiyuki ke ring lal. **13** Mwet
utuk kas elos usalik mwe fahkak inge nu in mutunfacl
nukewa lun tokosrai sac. Kas kac uh fahk mu in len
sefanna, len aksingoul tolu in malem Adar, mwet Jew
nukewa — mukul, mutan, ac tulik — in anwuki. Elos
in tufah akmuseyuki ke wangin pakomuta, ac ma lalos
nukewa in itukla in ma wap. **14** Mwe fahkak ke ma sap
ku sac enenu in sulkakinyukelik nu in mutunfacl nukewa,
tuh mwet nukewa in akola nu ke len sac. **15** Fal nu ke
sap lun tokosra, mwe fahkak sac sulkakinyuk kalem nu
sin mwet nukewa in siti fulat Susa, ac mwet utuk kas uh
sa na in usalik nu in facl nukewa. Mwet nukewa in siti
Susa elos arulana fohsak, a tokosra ac Haman mutana
nimnim.

4 Ke Mordecai el lohng ke ma nukewa orek inge,
el seya nuknuk lal ke inse toasr. Na el nokomang
nuknuk yohk eoa ac sang apat nu fin sifal, ac fahsr sasla
in siti sac, wowoyak ke pusra lulap ac arulana asor,
2 nwe ke el sun mutunoa nu ke lohm sin tokosra. El
tiana ilyak nu loac, mweyen tia filfilla mwet in utyak nu
we elos fin nukum nuknuk yohk eoa. **3** In facl nukewa

ma mwe fahkak lun tokosra akkalemyeyuk we, oasr
tung mwemelil inmasrlon mwet Jew. Elos lalo, tung,
ac wowoyak ke asor lulap, ac pus selos nokomang
nuknuk yohk eoa ac oan in apat. **4** Ke mutan kulansap
ac mwet eunuch lal Kasra Esther fahk nu sel ouiya ma
Mordecai el oru, el liksreni na supwarla. El supwala kutu
nuknuk nu sel Mordecai elan sang aolla nuknuk yohk
eoa, a el tiana eis. **5** Na Esther el solalma Hathach, sie
sin mwet eunuch ke inkul lun tokosra su pakpuki sel
tokosra tuh elan mwet kulansap lal kasra, ac el sap elan
som nu yorol Mordecai ac siyuk lah mea se sikyak ac
mea sripauk. **6** Hathach el som nu yorol Mordecai ke
nien toeni lun mwet uh ke mutun lohm sel tokosra. **7**
Mordecai el fahkang nu sel ma nukewa ma sikyak nu
sel, ac oayapa ke lupan mani se ma Haman el wulela in
srukak nu ke nien fil mani lun tokosra fin susakla mwet
Jew nukewa. **8** El sang nu sel Hathach mwe fahkak se
ma simla ac supweyukelik in acn Susa, su sapkakin in
sikiyukla mwet Jew. Mordecai el siyuk sel elan usla nu
sel Esther, ac akkalemye ouiya inge nu sel, ac siyuk elan
utyak nu yorol tokosra ac kwafe sel elan nunak munas
nu sin mwet lal, mwet Jew. **9** Hathach el oru oana, **10**
ac Esther el fahk elan folokla ac fahk kas inge nu sel
Mordecai: **11** "Kutena mwet, mukul ku mutan, fin utyak
nu in kalkal se oan loac in lohm sin tokosra ke tia solsol
el, mwet sacn ac enenu in misa. Ma sap se pa inge.
Mwet nukewa etu ke ma se inge, mutawauk ke mwet
pwapa fulat lun tokosra nwe ke mwet in mutunfacl saya
pac. Inkanek sefanna sie mwet el ku in kaingkunla ma
sap se inge: pa tokosra el fin kolang scepter gold lal nu
sel, na mwet sacn ac tia anwuki. Tusruktu ac malem se
lac tokosra el soenna suliyu." **12** Ke Mordecai el lohng
kas inge sel Esther, **13** el supwala kas in top lal nu sel,
"Nik kom nunku mu kom mukena inmasrlon mwet Jew
ac ku in kaingkunla ouiya se inge ke sripen na kom muta
inkul fulat sin tokosra. **14** Kom fin mihsla ac tia kas ke
pacl ouinge uh, inkanek in kasru fah tuku lucng me nu
sin mwet Jew, ac elos ac fah moliyukla, tusruktu kom ac
misa, ac sou lun papa tomom fah wanginla. Na su etu,
sahp ma na orek tuh kom in kasrala nu ke pacl se inge!"
15 Esther el supwala kas in top inge nu sel Mordecai:
16 "Fahla ac eisani mwet Jew nukewa in Susa nu sie.
Kowos lalo ac pre keik. Nik kowos mongo ku nim kutena
ma ke len tolu ac fong tolu. Nga, ac mutan kulansap luk,
fah oru oapana. Tukun ma inge, nga fah som nu yorol
tokosra, finne lain ma sap. Nga fin oru tuh misa, na nga
misa." **17** Na Mordecai el som, ac oru ma nukewa ma
Esther el sap elan oru.

5 Ke len in lalo se aktolu, Esther el nokomang nuknuk
in kasra lal ac som ac tu inkalkal se oan loac ke lohm
sel tokosra, ac ngetang nu ke infukil lun tron. Tokosra el
muta infukil sac fin tron lal, ac ngetang nu ke nien utyak
ah. **2** Ke pacl se tokosra el liyalak Kasra Esther lah el
tu lik ah, insial insewowo sel, ac el asroeang scepter
gold soko ah nu sel. Na Kasra Esther el utyak ac kahlya
mutun scepter gold soko ah. **3** Tokosra el siyuk, "Kasra
Esther, mea kom lungse— Fahk nu sik lah mea kom
enenu, na ac fah itukot nu sum, finne tafu tokosrai luk."
4 Esther el topuk ac fahk, "Fin wo sin tokosra, nga kena
suli tokosra ac Haman nu ke sie kufwa nga akoo nu
suwos oyeku." **5** Na tokosra el sapla nu yorol Haman
elan sulaklak tuku, eltal in som fal nu ke solsol lal Esther.
Ouinge tokosra ac Haman som nu ke kufwa se Esther el
akoela nu selos. **6** Ke pacl se eltal nim wain, tokosra el
siyuk sel Esther, "Fahk nu sik ma kom lungse, ac nga ac
fah sot nu sum. Kom finne siyuk ke tafu tokosrai luk,
ac fah itukot nu sum." **7** Esther el topuk, **8** "Fin wo sin
Tokosra, ac Tokosra fin insewowo in lohng mwe siyuk
luk, nga kena tuh Tokosra ac Haman in tuku nu ke sie
pac kufwa nga akoo nu suwos lutu. In pacl sacn nga ac
fah fahk nu sin Tokosra ma nga enenu." **9** Ke Haman
el tuyak liki kufwa uh, el arulana engan ac insewowo.
Tusruktu el liyalak Mordecai ke nien utyak nu ke inkul
sin tokosra, ac ke Mordecai el tiana tuyak ku akkalemye
sunakinyal ke el alukella, Haman el foloyak sel. **10**
Tusruktu el tiana akkalemye toasr lal, ac el folokla nu
lohm sel. Na el pangoneni mwet kawuk lal nu in lohm
sel, ac solalma Zeresh, mutan kial, elan tuku welulos.
11 El konkin nu selos ke lupan kasrup lal, pusiyen wen
natul, ac ke tokosra el tuh kilukunulak nu ke sie kunokon
fulat, ac ke arulana yohk sripal liki leum saya lun tokosra.
12 Haman el tafwela mu, "Sayen ma inge, Kasra Esther
el tuh akoo sie kufwa, tia nu sin kutena mwet, a nu sik
ac tokosra mukena, na el sifilpa suli kut nu lutu. **13**
Tusruktu ma inge nukewa ma pilasr sik ke nga srakna
liyel Mordecai, mwet Jew sac, muta ke nien utyak nu
inkul fulat sin tokosra." **14** Ke ma inge, mutan kial ac
mwet kawuk lal elos fahk nu sel, "Efu kom ku tia sap
in musaiyukla sie nien loksak, ke fit itngoul limekosr
fulata— Lututang kom ku in siyuk sel tokosra elan sapkin
tuh Mordecai elan sripsripyak kac, na kom ac engan ac
som nu ke kufwa ah." Haman el eis mu nunak na wowo
se, ouinge el sapkin in musala nien loksak se.

6 In fong sacna, tokosra el tia ku in motulla, ouinge
el sap in utuku book in sim mwe esmakin lun tokosrai
uh, ac ritiyuk nu sel. **2** Ipin mwe rit se elos riti ah ma ke
sramsram kacl Mordecai, ke el tuh konauk sie inkanek
sulallal in akmuselya tokosra. Nunak sulallal sac orek sel
Bigthana ac Teresh, luo sin mwet eunuch su karingin
mutunoa in utyak nu infukil sel tokosra. **3** Na tokosra
el siyuk, "Akfulat fuka ac srui fuka kut tuh oru nu sel
Mordecai ke ma el orala inge?" Mwet kulansap lal topuk
mu, "Wanginna ma orekla nu sel." **4** Na tokosra el siyuk,
"Su sin mwet fulat luk oasr inkul uh?" In pacl sacna
Haman el utyak inkalkal sin tokosra. El tuku in siyuk sel
tokosra tuh Mordecai elan sripsripyak ke nien loksak se
ma akoeyukla tari. **5** Ouinge mwet kulansap elos topuk,

“Haman el oasr inge. El ke osun nu sum.” Tokosra el
fahk, “Sap elan utyak.” 6 Ouinge Haman el utyak, ac
tokosra el fahk nu sel, “Oasr mwet se nga arulana ke
akfulatye. Mea fal in orek nu sin mwet se inge?” Haman
el nunku sel sifacna, “Acna su tokosra el ke akfulatye
inge— Kalem na lah nga.” 7 Ouinge Haman el fahk
nu sel tokosra, “Nu sin mwet se su tokosra el lungse
akfulatye, 8 lela in utuku nuknuk lun tokosra sifacna, ac
soko horse ma tokosra el muta fac tari, ac tefuro lun
tokosra in oan fin sifen horse soko ah. 9 Na sang nu
sin sie mwet wal fulat lom in nokmulang ke nuknuk lun
tokosra inge, ac pwen mwet sac ke el muta fin horse,
elan fahsr sasla in kalkal lun siti uh. Mwet fulat sac in
fahsr sulkakin inkanek uh, ‘Liye luman akfulat lun tokosra
nu sin sie su el lungse akfulatye!’” 10 Na tokosra el fahk
nu sel Haman, “Aksaye ac akoela nuknuk lun tokosra ac
soko horse, ac oru mwe akfulat inge nu sel Mordecai,
mwet Jew. Oru ma nukewa nu sel oana ke kom fahk an.
Kom ac konalak el muta ke acn in utyak nu inkul sin
tokosra.” 11 Ke ma inge Haman el eis nuknuk uh ac
horse soko ah, ac nokmulang Mordecai. Mordecai el
sroang nu fin horse uh, ac Haman el pwanul fahsr sasla
inkanek lun siti uh, ac sulkakin, “Liye luman akfulat lun
tokosra nu sin sie su el lungse akfulatye!” 12 Tukun ma
inge, Mordecai el folokla nu ke nien utyak nu ke inkul
sin tokosra. A Haman el afinya mutal ke mwekin lal ac
sulaklak folokla nu lohm sel. 13 El fahk nu sin mutan kial
ac kawuk lal kewa ke ma nukewa ma sikyak nu sel. Na
mutan kial ac mwet kawuk lalmwetmet lal fahk nu sel,
“Mutawauk in munasla ku lom sel Mordecai. El mwet
Jew se, ac kom tia ku in kutangulla. Pwayena lah el ac
kutangkomla.” 14 Ke elos srakna kaskas, mwet eunuch
lun inkul sin tokosra tuku, ac salkal Haman nu ke kufwa
su Esther el akoela.

7 Ouinge tokosra ac Haman som in mongo yorol Esther
2 ke pacl se akluo. Ke pacl eltal nim wain, tokosra el
sifilpa siyuk, “Kasra Esther, fahk nu sik ma kom lungse,
ac nga ac fah sot nu sum. Kom finne siyuk ke tafu
tokosrai luk, ac fah itukot nu sum.” 3 Kasra Esther el
topuk, “Fin oh lungse lun Tokosra, ac el fin insewowo in
porongo mwe siyuk luk, pa inge ma nga kena kac, tuh
nga in ku in moul, wi pac mwet srahk. 4 Nga ac mwet
srahk kukakinyukla tari in anwuki. Funu kukakinyukla
kut nu ke mwet kohs, nga lukun misla na ac tia lusrong
tokosra. Tusruktu akoeyuk in sikiyukla kut — kut nukewa
ac wanginla!” 5 Na Tokosra Ahasuerus el siyuk sel Kasra
Esther, “Su enum se ku in oru ouinge— Pia mwet sacn?”
6 Esther el topuk, “Mwet lokoalok lasr, su akola in kalyei
kut, pa mwet koluk se inge Haman!” Haman el ngetang
nu sel tokosra ac kasra, ac el rarrar ke sangeng. 7
Tokosra el arulana foloyak ac tuyak som liki kufwa uh, ac
illa nu likinuma nu ke ima ros lun inkul fulat. Haman el
akilen lah tokosra el akola in sang kalya na yohk nu sel
ke ma se inge, oru el mutana in kwafe sel Kasra Esther
elan molella. 8 El tufahna fungyang nu fin mwe oan se
Esther el muta fac in kwafe elan nunak munas nu sel, ke
pacl se tokosra el sifilpa utyak nu in lohm uh liki imae.
Tokosra el wola, “Ya mwet se inge ac sruinkuel kasra ye
mutuk in lohm uh?” Ke pacl se tokosra el fahkla kas inge,
mwet eunuch uh afinya mutal Haman. 9 Na sie sin mwet
eunuch lal tokosra pangpang Harbona el fahk, “Sie pac
ma Haman el oru pa el musaela sie nien loksak fit itngoul
limekosr fulata pe lohm sel elan srupsrulak Mordecai kac,
el su tuh molela moul lun tokosra!” Tokosra el sapkin,
“Srupsrulak Haman olo!” 10 Ouinge sripsripyak Haman
ke nien loksak se su el musaela nu sel Mordecai. Na
tufah ohula kasrkusrak lal tokosra.

8 In len sacna Tokosra Ahasuerus el sang nu sel Kasra
Esther ma nukewa su ma lal Haman, mwet lokoalok
lun mwet Jew. Esther el fahkang nu sel tokosra lah
Mordecai el sou nu sel, ac tukun pacl sac fahla, filfilla
Mordecai elan ku in utyak nu ye mutun tokosra. 2
Tokosra el eisla ring se lal ma sil lal oan kac (ring se
ma el tuh eisla sel Haman) ac sang nu sel Mordecai.
Esther el sang tuh Mordecai elan nununku ma nukewa
lal Haman. 3 Na Esther el faksufi sisken nial tokosra,
tung ac kwafe sel elan oru sie inkanek in sikulya pwapa
sulallal ma Haman, su ma in fwilin tulik natul Agag, el
orala tari in lain mwet Jew. 4 Tokosra el asroela scepter
gold lal nu sel, ouinge Esther el tuyak ac fahk, 5 “Fin wo
ac suwohs ye mutun Tokosra, ac el fin nunku keik ac
pakomutuk, lela in simla sie pac mwe fahkak in sikulya
ma sap lal Haman, wen natul Hammedatha su ma ke
fwilin tulik natul Agag, ma fahk mu in sikiyukla mwet
Jew nukewa in tokosrai uh. 6 Nga ac mutangla fuka ma
koluk lulap se inge fin tuku nu fin mwet luk, ac sou luk
sefacna elos anwuki?” 7 Na Tokosra Ahasuerus el fahk
nu sel Kasra Esther ac Mordecai, mwet Jew, “Liye, nga
srupsrulak Haman ke sripen pwapa sulallal lal lain mwet
Jew, ac nga sang lal Esther ma lal nukewa. 8 Tusruktu
kutena mwe fahkak ma supweyukelik inen tokosra ac sil
lun tokosra oan kac tia ku in tulokinyuki. Finne ouinge,
komtal ku in simis kutena ma komtal lungse nu sin mwet
Jew, ac komtal ku in simusla inek kac, ac siliya ke ring
lun tokosra.” 9 Ma se inge sikyak ke len aklongoul tolu
in malem aktolu, malem lun Sivan. Mordecai el solani
mwet sim nukewa lun tokosra. El kaskas ac elos sim
leta nu sin mwet Jew ac nu sin governor, mwet leum ac
mwet fulat nukewa lun mutunfacl siofok longoul itkosr,
mutawauk India me na nwe Ethiopia. Leta inge simla
ke kas lun kais sie acn, ac ke luman sim lun kais sie
acn, oayapa nu sin mwet Jew in kas lalos ac ouiyen sim
lalos. 10 Leta nukewa simla inel Tokosra Ahasuerus ac
siliyuki ke ring lun tokosra. Utukelik sin mwet kasrusr fin
horse na mulac, ma tohfla mwe kulansap lal tokosra.
11 Leta inge akkalemye lah tokosra el lela mwet Jew
in siti nukewa in tukeni pwapa in sifacna loangelos.
Mwet mweun lun kutena mutunfacl ku kutena acn fin

tuku mweun nu selos, tulik natulos, ku mutan kialos, na
mwet Jew elos ku in lainulos ac onelosla. Elos ku in
sukelosla ac eis ma lalos nukewa tuh in ma wap. **12**
Ma sap se inge ac fah mutawauk orekmakinyuk fin acn
Persia nufon, fal nu ke len se oakwuki in anwuki mwet
Jew, len aksingoul tolu in malem aksingoul luo, malem in
Adar. **13** Enenu in sulkakinyuk oana sie ma sap, ac in
akkalemyeyuk nu sin mwet nukewa in mutunfacl nukewa,
tuh mwet Jew nukewa fah akola in foloksak nu sin mwet
lokoalok lalos ke len sac. **14** In oana oakwuk lal tokosra,
mwet utuk kas elos kasrusr fin horse nutin tokosra, ac
elos kasrusr ke mui na safla lalos. Ma sap sac oayapa
sulkakinyuk in siti Susa. **15** Mordecai el illa liki inkul
sin tokosra, ac el nukum nuknuk folfol ac fasrfasr lun
tokosra, ac nuknuk lik orek ke linen sroninmutuk srik
eoa, ac el puela sifal ke sie nuknuk yunla ke gold. Na
inkanek Susa ah ngisyak ke sasa ac pusren engan
lulap. **16** Mwet Jew elos arulana enganak ac mongi; elos
insewowo ac pulakin mu elos ac kutangla. **17** In siti ac
mutunfacl nukewa, ku kutena acn ma mwe fahkak lun
tokosra ritiyuk we, mwet Jew elos oru tuh in sie len lulap
lalos, ke elos orek kufwa ac arulana engan. Ma inge
pwanang mwet puspis saya weang mwet Jew, ke sripen
elos mutawauk in sangeng sin mwet Jew.

9 Ke sun len aksingoul tolu in malem aksingoul luo,
malem Adar, len se ma sap lun tokosra ac fah
mau akpwayeyuk, ac mwet lokoalok lun mwet Jew
elos finsrak mu elos fah leum faclos, tusruktu tiana
ouinge — mwet Jew pa tuh leum fin mwet lokoalok
lalos. **2** In acn sin mwet Jew in siti nukewa ke mutunfacl
nukewa lal tokosra Ahasuerus, mwet Jew elos tukeni
ac akola in mweuni kutena mwet su srike in anwuk nu
selos. Mwet yen nukewa sangeng selos, ac wangin
mwet ku in kutangulosla. **3** Pa oru mwet fulat nukewa
— governor, mwet leum ac mwet tutaf lun tokosra —
mwet inge elos sroang kasru mwet Jew ke sripen elos
nukewa sangeng sel Mordecai. **4** Pungal Mordecai
fahsrelik nu yen nukewa in tokosrai sac, lah arulana
yohk ku lal inkul sin tokosra, ac ku lal yokyokelik na. **5**
Ke ma inge mwet Jew elos ku in oru kutena ma elos
lungse oru nu sin mwet lokoalok lalos. Elos anwuk nu
selos ke cutlass ac onelosla. **6** In Susa, siti fulat sac
sifacna, mwet Jew we onela mwet lumfoko. **7** Elos unilya
Parshandatha, Dalphon, Aspatha, **8** Poratha, Adalia,
Aridatha, **9** Parmashta, Arisal, Aridai, ac Vaizatha —
10 mwet inge pa wen singoul natul Haman wen natul
Hammedatha, mwet lokoalok lun mwet Jew. Tusruktu
mwet uh tiana eisla kutena ma in ma wap lalos. **11** Ke
len sacna, pisen mwet anwuki in Susa fwackyang nu sel
tokosra. **12** Ke ma inge tokosra el fahk nu sel Kasra
Esther, "In siti Susa mukena, mwet Jew elos onela mwet
lumfoko, weang wen singoul natul Haman. Na faska in
mutunfacl saya ah! Inge, oasr pac ma kom enenu—
Ac itukot nu sum. Fahkma lah mea pac kom lungse,
ac kom ac fah eis." **13** Esther el topuk ac fahk, "Fin
wo ye mutun Tokosra, lela nu sin mwet Jew in Susa
tuh ma elos oru misenge in sifilpa orek lutu. Ac sap
tuh monin wen singoul natul Haman in sripsripyak ke
nien loksak sac." **14** Tokosra el sapkin ma inge in orek,
ac sap soko inge sulkakinyukelik in Susa. Monin wen
singoul natul Haman sripsripyak ye mutun mwet nukewa.
15 Ke len aksingoul akosr in malem Adar, mwet Jew su
muta in Susa toeni ac sifilpa uniya mwet tolfoko su muta
in siti uh. Tusruktu elos tia eis kutena ma wap. **16** Mwet
Jew in mutunfacl saya elos tukeni ac sifacna loangelos.
Elos suk in sukosokla liki mwet kwaselos, ouinge elos
uniya mwet itngoul limekosr tausin mwet lokoalok lalos.
Tusruktu elos tia eis kutena ma wap. **17** Ma inge elos
oru ke len aksingoul tolu in malem Adar. Len se toko
ah, len aksingoul akosr, elos mongla ac oru tuh in sie
len in engan ac orek kufwa. **18** Tusruktu mwet Jew in
acn Susa, elos oru len aksingoul limekosr in sie len in
engan ac orek kufwa, ke sripen elos uniya mwet lokoalok
lalos ke len aksingoul tolu ac singoul akosr. **19** Pa inge
sripa se pwanang mwet Jew su muta in siti srisrik ma tia
kulusyukyak ke pot uh elos akfulatye len aksingoul akosr
in malem Adar oana sie len lulap nu selos in aengani ac
orek kufwa ac akitakati ke mwe mongo. **20** Mordecai el
sapkin in simla ma nukewa ma sikyak inge, ac supwalik
leta nu sin mwet Jew nukewa su muta yen apkuran
ac oayapa yen loessula apneni mutunfacl nukewa in
Tokosrai lun Persia, **21** ac fahkang nu selos in akfulatye
len aksingoul akosr ac singoul limekosr in malem Adar,
tuh in len lulap lalos in yac nukewa. **22** Pa inge len ma
mwet Jew elos tuh aksukosokyalosla liki mwet lokoalok
lalos. Pa inge malem se ma moul in keok ac asor lalos
tuh ekla nu ke engan ac insewowo. Fwackyang nu selos
elos in akfulatye len luo inge ke orek kufwa ac aengani,
oayapa elos in sang mwe kite ke mwe mongo nu sin
sie sin sie ac nu sin mwet sukasrup. **23** Ke ma inge
mwet Jew elos oru oana ma Mordecai el sapkakin nu
selos, ac elos mutawauk in akfulatye len inge ke yac
nukewa. **24** Haman, wen natul Hammedatha in fwilin
tulik natul Agag su kwase mwet Jew nukewa, el tuh
orek susfa (pangpang "purim") in konauk len se ma ac
sikiyukla mwet Jew. El tuh nunku in sukelosla nukewa.
25 Tusruktu ke tokosra el etauk ke pwapa sulallal sac, el
supwalik leta in sapkin tuh ma Haman el akoo in oru
lain mwet Jew fah folokyang nu sel sifacna, na el, ac
wen natul, sripsripyak ke nien loksak sac. **26** Pa inge
sripa oru pangpang len lulap inge Purim, (kalmeya pa
"susfa"). Ke sripen leta lal Mordecai, ac ke sripen ma
nukewa ma sikyak nu selos, **27** mwet Jew elos orala
sie ma sap nu selos sifacna, oayapa nu sin fwilin tulik
natulos ac kutena mwet su ac fah wela mwet Jew, tuh
len luo inge in akfulatyeyuk ke sun pacl fal la ke yac
nukewa, in fal nu ke oakwuk ma Mordecai el oakiya. **28**
Akkeyeyukla tuh sou lun mwet Jew in fwil nukewa, ac in

mutunfacl nukewa ac siti nukewa, fah esam ac akilen
len lun Purim nwe tok. **29** Na Kasra Esther, acn natul
Abihail, el simusla pac leta se weang leta lal Mordecai,
ac sang ku nukewa lal in akkeye sramsram ke Purim,
oapana ma Mordecai el simusla tari. **30** Leta sac ma nu
sin mwet Jew nukewa, ac supweyukelik nu in mutunfacl
siofok longoul itkosr in Tokosrai lun Persia. Leta inge
fahkak mwe finsrak nu sin mwet Jew tuh elos in moul in
misla ac tia fosrnga, **31** ac oayapa oakiya tuh elos, ac
fwil natulos, in akfulatye len lun Purim ke pacl fal, oana
ke elos oakiya pac akilenyen pacl in lalo ac eoksra. Ma
se inge sapkinyuk sel Mordecai ac Kasra Esther. **32**
Ma sap lal Esther, ma akkeye oakwuk nu ke Purim, tuh
simla in sie book limlim.

10 Tokosra Ahasuerus el sapkakin nu sin mwet su
muta ke mutunfacl lulap lun Persia wi mwet muta
fin tuka uh, elos in akfalye takma nu sel. **2** Orekma
yohk ac wolana nukewa el orala, ac oayapa sramsram
ke el akwalyalak Mordecai nu ke kunokon fulat, simla
ke book in sramsram oa lun tokosra Persia ac Media.
3 Mordecai, mwet Jew, el leum akluo yal Tokosra
Ahasuerus. Akfulatyeyuk ac lungkinyuk el sin mwet Jew
nukewa. El orekma in akwoye mwet lal, ac tuh fwilin tulik
natulos in okak ac moul in misla.

Job

1 Oasr mwet se pangpang Job, su muta in acn Uz. El
sie mwet su alu nu sin God, ac el arulana inse pwaye
nu sel. El sie mwet na wo, ac el arulana karinganang
tuh elan tia oru kutena ma koluk. **2** Oasr wen itkosr
ac acn tolu natul. **3** Oasr pac itkosr tausin sheep, tolu
tausin camel, cow tausin se, ac donkey lumfoko natul.
Oayapa oasr mwet kulansap puspis lal, ac el kasrup liki
mwet nukewa ke facl ma oan kutulap in acn Canaan. **4**
Kais sie wen itkosr natul Job inge ac muta orek kufwa,
na tamulel uh kewa ac tuku nu kac, ac pacl nukewa
elos ac suli pac tamtael tolu wialos in wi pac tuku nu
kac. **5** Ke lotu se tukun pacl in kufwa nukewa, Job el ac
toangna tukakek ac orek kisa lun kais sie tulik inge in
aknasnasyalosla. El oru ouinge mweyen el mu sahp sie
selos tuh kaskas koluk lain God ke seasmak lal uh. **6** Ke
sun pacl se ma lipufan uh ac tuku nu ye mutun LEUM
GOD, Satan el wi pac tuku. **7** Na LEUM GOD El siyuk
sel, "Kom muta ya tuku?" Na Satan el topuk ac fahk,
"Nga forfor na, rarauni faclu." **8** Na LEUM GOD El fahk,
"Ya kom liyal Job, mwet kulansap luk ah? Wangin sie
mwet fin faclu wo ac inse pwaye nu sik oana el. El alu
nu sik ac arulana taran elan tia orala kutena ma koluk."
9 Na Satan el fahk, "Ya Job el alu nu sum ke wangin?
10 Kom nuna karinganul wi sou lal ac ma nukewa lal.
Kom akinsewowoye ma nukewa el oru, ac kom sang
cow na pus natul, ekoslana acn uh. **11** Tusruktu kom
fin eisla ma lal inge nukewa lukel, el ac ngetot nu sum
ac selngawikomi!" **12** Na LEUM GOD El fahk nu sel
Satan, "Kwal, ma nukewa lal Job oan inpoum, tusruktu
taranna kom in tia oru kutena ma nu ke manol Job."
Ouinge Satan el som. **13** Sie len ah ke tulik natul Job
elos tukeni ac orek kufwa in lohm sin wen se ma matu
oemeet wialos ah, **14** na mwet utuk kas se kasrusr tuku
nu ke lohm sel Job ac fahk, "Kut tuh orekmakin ox uh in
kihling acn ah, ac donkey ah muta inima se ma apkuran
nu yen kut orekma we. **15** Na mwet Sabea elos tuku
orek lokoalok, ac pisrala nufon kosro inge. Elos uniya
nufon mwet kulansap lom, ac nga mukena kaingla ngan
tuh fahkot nu sum." **16** Meet liki safla ma el fahk uh, sie
pac mwet kulansap ah tuku ac fahk, "Sarom ah uniya
sheep ac mwet karingin ah nufon. Nga mukena kaingla
ngan tuh fahkot nu sum." **17** Na meet liki safla sramsram
lal ah, sie pac mwet kulansap ah tuku ac fahk, "U tolu
sin mwet Chaldea elos tuku orek lokoalok nu sesr ac
usla camel uh, ac uniya mwet kulansap lom nukewa
sayuk. Nga mukena kaingla ngan tuh fahkot nu sum." **18**
El srakna sramsram, na sie pac mwet kulansap ah tuku
ac fahk, "Tulik nutum ah orek kufwa in lohm sin wen
matu se nutum ah, **19** na polo eng na upa se tuhme yen
mwesis ah me. Eng sac ikruiya lohm sac twe onelosla
nufon. Nga mukena kaingla tuku ngan tuh fahkot nu
sum." **20** Na Job el tuyak ac seya nuknuk lal ah ke
asor. El kalla nufon aunsifal ac putati oankiyuki nu infohk
uh. **21** Ac el fahk, "Nga isusla pisinpo, ac nga ac misa
pisinpo. LEUM GOD El tuh ase, na pa inge El sifil eisla.
Lela Inel in kaksakinyuk!" **22** Ma upa inge nukewa ne
sikyak nu sel Job, a el tiana tafongla ac sis nu fin God
koluk uh.

2 Ke sun len se ma lipufan inkusrao uh enenu in sifilpa
tuku ye mutun LEUM GOD, Satan el sifilpa welulos
tuku. **2** Na LEUM GOD El siyuk sel, "Kom muta ya
tuku?" Na Satan el fahk, "Nga foroht na forma rarauni
faclu." **3** Na LEUM GOD El siyuk sel, "Ac kom tuh liyal
Job, mwet kulansap luk? Wangin sie mwet fin faclu
wo ac inse pwaye nu sik oana el. El alu nu sik, ac
arulana karinganang elan tia orala kutena ma koluk.
Kom tuh kifusyu nwe nga lela nu sum in akupaye nu
sel ke wangin, tusruktu Job el srakna inse pwayena nu
sik oana meet ah." **4** Na Satan el fahk, "Mwet se ac ku
na in pilesrala ma nukewa lal elan mau ku in moul. **5**
Tusruktu kom ac fin akkolukyela manol, el ac ngetot nu
sum ac selngawikomi!" **6** Ouinge LEUM GOD El fahk nu
sel Satan, "Kwal, inge el oan inpoum, tusruktu nimet
kom unilya." **7** Na Satan el fahsr lukel LEUM GOD ac
oru tuh faf puspis in sikyak ac nokomla nufon manol Job.
8 Job el som ac muta ke nien sisi kutkut, ac sang ipin
ahlu fokelik se srike in koala faf kacl inge. **9** Na mutan
kial ah fahk nu sel, "Kom srakna sruokyana lulalfongi
lom an oana meet ah. Efu ku kom tia tari selngawi God
ac misa?" **10** Na Job el topuk ac fahk, "Kom kaskas
oana mwet na lalfon se. Ke God El ase ma wo nu sesr,
kut insewowo kac. Na efu ku kut in torkaskas El fin ase
ma upa nu sesr?" Job el ne arulana keok, a el tiana
torkaskas lain God. **11** Tolu sin mwet kawuk lal Job
uh pa Eliphaz sie mwet in siti Teman, Bildad sie mwet
Shuah, ac Zophar sie mwet Naamah. Ke elos lohngak
lah Job el arulana keok, elos nunkauk elos in som ac
akpwaryal. **12** Ke elos srakna fahsr loes lukel Job, elos
liyalak, tusruktu elos tiana akilenul. A ke pacl se elos
akilenulak elos mutawauk in wowoyak ke tung, ac seya
nuknuk lalos ke asor, ac sisak fohkfok nu lucng ah nu fin
sifalos. **13** Na elos pituki welul muta fin fohk uh ke len
itkosr ac fong itkosr. Elos tia fahkla kutena kas mweyen
elos liye lupan keok lal Job.

3 Tukun wik sac, na Job el fah kasla ac selngawi len
se ma osweyukla el. **2** El fahk, **3** "O God, selngawiya
fong se ma srimetak nga ah; Ac len se ma osweyukla
nga! **4** O God, ekulla len sac nu ke lohsr lulap. Nimet
kom sifil esam len sac; Ac tia pac lela tuh in oasr kalem
tolak len sac. **5** Oru tuh in sie len ohkok ac lohsr matoltol;
Afinya ke pukunyeng, ac kosrala kalmen faht uh liki. **6**
Eela fong sac liki yac uh, Ac tia lela in sifil oekyuk. **7** Oru
tuh in wangin koanon fong sac, Sie fong wangin pusren
engan lohngyuk. **8** Lela tuh mwet inutnut in selngawi len
sac, Elos su etu in pirakak kosro sulallal Leviathan. **9**

Lela tuh itu Nasren in tia tolak, Ac oru tuh lohsr lun fong
sac in lohsr na, ac tia sifil kalmelik. 10 Selngawiya fong
sac lah pwanang nga isusla, Ac oru nga pula ma upa ac
keok. 11 "Nga ke ngan misa na insien nina kiuk ah, Ku
ke pacl se na ma osweyukla nga ah. 12 Mwe mea nina
kiuk ah in sruokyuwi finyepal? Mwe mea elan katitiyu?
13 Nga funu misa na in pacl sac, nga lukun mongla na in
pacl inge, 14 Oanna motul oana tokosra, ku mwet leum
Su sifil musaela inkul matu sin mwet leum uh. 15 Nga
lukun motul na oana fisrak Su nwakla lohm selos ke
gold ac silver, 16 Ku motul oana sie tulik fusr ma misa
na meet liki el isusla uh. 17 In kulyuk uh, mwet koluk
ac tila orekma koluk, Ac mwet orekma su totola elos
eis pacl in mongla lalos ke elos oan in kulyuk uh. 18
Mwet sruoh ma misa tari elos muta in misla, Ac elos
sukosok liki pusren sapsap ac kas kou. 19 Mwet nukewa
ac sun misa — mwet pwengpeng oayapa mwet tia eteyu
— Ac mwet foko elos sukosokla. 20 "Efu ku kom oru
tuh mwet uh in mutana in moul keok? Efu ku kom sang
kalem in tolak mwet asor? 21 Elos tupanna elos in misa,
a elos tiana misa. Elos lungse kulyuk uh liki kutena mwe
kasrup. 22 Elos ac tiana engan nwe ke na elos misa
ac pukpuki. 23 God El okanlana ma ac sikyak nu selos
tok uh, Ac El kosralosla tuh elos in tia ku in oru kutena
ma. 24 Nga tia mongo — nga tung na, Ac nga tia ku in
kutongya sasao luk. 25 Ma nukewa ma nga sangeng ac
sensen kac uh sikyak. 26 Wangin misla nu sik, wangin
mongla luk, Ac wangin saflaiyen mwe lokoalok nu sik."

4 Na Eliphaz el fahk, "Job, ku kom ac toasrla nga fin
sramsram? 2 Nga koflana misla ac tia fahk nunak luk.
3 Kom luti mwet puspis tari, Ac akkeye poun mwet su
munas. 4 Ke pacl sie mwet el munasla ac tukulkul, Kas
lom tuh akkeyal elan tuyak. 5 Na inge ke kom pa sun
ongoiya uh, Kom arulana lofongla kac. 6 Kom tuh alu nu
sin God, ac moul lom arulana suwohs; Ke ma inge fal na
in oasr lulalfongi ac finsrak lom. 7 Srike esam lah acnu
oasr pacl se sie mwet suwoswos el sun ongoiya, Ku sie
mwet wangin mwata el wotla liki sou lal? 8 Nga liye tari
ke mwet uh ac taknelik orekma sesuwos, In ima lun ma
koluk; Na elos ac kosrani pac sesuwos ac ma koluk. 9 In
kasrkusrak lun God, El kunauselosla oana sie paka. 10
Mwet koluk elos kou ac wowo oana lion uh, Tuh God El
kutongulosi ac kotala wihselos. 11 Oana luman lion su
wangin ma elan uniya ac kang, Elos ac misa, ac tulik
natulos nukewa fahsrelik. 12 "Sie pacl ah oasr kas se
tuku kakasrisrikna; Aok arulana srikla pusra, apkuranna
ngan tia ku in lohng. 13 Pusra se inge lusrongla motul
luk ah oana sie mweme koluk. Nga rarrar, 14 Ac monuk
nufon usrusryak ke sangeng. 15 Sie engyeng na srisrik
ukya mutuk, Ac monuk nufon tuninmihsrisrla ke sangeng.
16 Nga liye lah oasr ma se tu insac; A nga ne ngetang
nu kac, nga tia ku in akilen lah mea se. Mihsna in pacl
sac, ac nga lohng sie pusra kasla, fahk mu: 17 'Ya sie
mwet ku in suwoswos ye mutun God? Ya mwet se ku in
nasnasna ye mutun El su oralla? 18 God El tia lulalfongi
mwet kulansap lal inkusrao. Finne lipufan uh, El konauk
lah oasr pac ma elos sufalla kac. 19 Kom nunku mu
El ku in lulalfongi sie ma su orekla ke fohk kle, Sie ma
orekla ke fohk, su fisrasr in itungyuki oana sie srenyuhu?
20 Sahp sie mwet ac ku in moul ke lotutang uh, A ekela
na el misa, wangin eteya. 21 Ma lal nukewa ac itukla
lukel; El ac misa, a srakna wangin etauk in el.'

5 "Job, srike pang ac liye lah oasr mwet ac topuk kom.
Ya oasr lipufan kom ac ku in nget nu se? 2 Sie mwet
el fin inse koluk ac sruokyana mulat lal, El lalfon, mweyen
ouiya inge ku in unilya. 3 Oasr kutu mwet na lalfon nga
liye oana in mutana okak, Tusruktu nga pangon mu
selngawiyuki lohm selos. 4 Tulik natulos tia ku in konauk
acn elos in wikla we; Ac wangin mwet tuyak in kasrelos
ke pacl nununkeyuk elos. 5 Mwet masrinsral ac fah
kangla fokin ima lun mwet lalfon inge — Finne ma su
kapak inmaslon kokul uh — Ac mwet malu elos fah sok
selos ke sripen kasrup lalos. 6 Ma koluk uh tia kapak
infohk uh, Ku mwe lokoalok tuku ye fohk uh me. 7 Mo na
mo! Mwet uh sifacna orala mwe lokoalok nu selos, Oana
ke kosran e uh ac pisryak liki e uh. 8 "Funu nga pa kom,
nga lukun forla nu sin God Ac fahkyuyak nu sel. 9 Kut
tia ku in kalem ke orekma usrnguk lal uh, Ac mwenmen
ma El oru inge, wangin safla kac. 10 El supwama af nu
fin acn uh, Ac aksroksrokyauk infohk uh. 11 Aok, pwaye
lah God El akmwetyalos su pusisel, Ac akpwaryalos
nukewa su muta in asor. 12 El kunausla pwapa sulal
lun mwet kutasrik, Ac oru tuh paolos in tiana orala ma
elos ke oru. 13 El sruokya mwet orek lalmwetmet ke ma
elos sifacna nunkauk, Pwanang ako sulallal lalos sa na
fosla; 14 Finne infulwen len, a elos ac kahlimin acn uh in
lohsr. 15 Tusruktu God El molela mwet sukasrup uh liki
misa, Ac karingin mwet enenu uh liki mwe keok. 16 El
sang finsrak nu sin mwet sukasrup ac kaliya oalin mwet
koluk. 17 "Insewowo mwet se su God El kai! Nimet kom
srunga El fin kai kom. 18 God El sifacna losya kinet su
El kanteya; Paol fin kantekomi, na paol ac sifil pacna
akkeyekomla. 19 In pacl na pus El ac molikomla liki mwe
ongoiya; 20 Ke pacl in sracl El ac fah karingin moul lom,
Ac in pacl in mweun El ac fah liyekomyang liki misa. 21
God El ac fah loangekom liki kas kikiap lun mwet keim;
Ac molikomla ke pacl mwe kunausten lulap sikyak. 22
Ke pacl ongoiya ac sracl tuku, kom ac fah israsr na kac,
Ac kom ac fah tia sangeng ke kosro lemnak. 23 Acn ma
kom pikin nu ke ima lom, ac fah wangin eot we; Kosro
lemnak ac fah tiana anwuk nu sum. 24 Na kom ac fah
muta in misla in lohm nuknuk sum; Ac ke kom ac som
liye un sheep nutum, wangin ma koluk sikyak nu selos.
25 Ac fah arulana pus tulik nutum Oana pusiyen mah
inima uh. 26 Kom ac fah moul nwe ke na kom matuoh,
Oana wheat su oan nwe matula ke pacl in kosrani. 27
Job, kut etu ma inge mweyen kut lutlut kac ke pacl na

loes. Wona kom in lulalfongi, mweyen ma inge ma na
pwaye."

6 Na Job el topuk ac fahk, **2** "Fin mwe keok ac asor luk
inge pauniyuki ke sie mwe paun, **3** Ac fah toasr liki
puk in meoa, Ouinge lela kas toasr luk in tia mwe lut
nu sum. **4** God Fulatlana El pisrikyuwi ke osra in pisr,
Ac pwasin kac uh fahsrelik nu in monuk nufon. God El
takunma mwe aksangeng puspis lainyu. **5** "Soko donkey
el insewowo ke el mongo mah, Ac soko cow el misla
ke el kang mah uh. **6** A su ku in kang mongo emyohu
ma wangin sohl kac? Ya oasr eman acn fasrfasr ke sie
atro? **7** Nga tiana ke kang kain mongo ouinge uh, Ac ma
nukewa nga kang uh nga wohtwot kac. **8** "Efu ku God El
tia ase nu sik ma nga siyuk uh? Efu ku El tia topuk pre
luk uh? **9** Nga ke Elan tari uniyuwi na! **10** Nga fin etu
mu El ac uniyuwi, nga lukun sro nwe lucng ke engan
uh, Finne upa ngal luk uh. Nga etu lah God El mutal;
Nga soenna wi lain ma El sapkin uh. **11** Ma ya ku se luk
ngan moul na muta ange? Mwe mea nga in moul fin
wanginna finsrak luk? **12** Mea, nga orekla ke eot? Mea,
monuk orekla ke bronze? **13** Wanginla ku luk in sifacna
moliyula; Wangin sie acn nga ku in suk kasru luk we. **14**
"Ke pacl in keok ouinge uh nga arulana enenu mwet
kawuk na pwaye, Finne nga ngetla liki God, ku tia. **15** A
komtal, mwet kawuk luk, komtal kiapweyu oana soko
infacl Ma paola ke pacl wangin af uh. **16** Infacl uh fonani
ke snow ac ice, **17** Tusruktu fin fusrfusryak, na ac kofelik
ac wanginla, Ac infacl uh pisala oan — paola ac wangin
ma loac. **18** Un mwet fufahsryesr fin camel uh elos ac
kuhfla liki inkanek lalos in sukok kof; Na elos ac tuhlac
ac misa yen mwesis uh. **19** Un mwet fufahsryesr liki acn
Sheba ac Tema elos sukok kof, **20** Tusruktu wanginla
finsrak lalos ke elos ac sun sisken infacl ma paola inge.
21 Komtal oana kain infacl se ingan nu sik — Komtal liye
ongoiya nu sik inge, na komtal ac sangeng ac kohloli
likiyu. **22** Mea, oasr ngusr luk komtal in orek lung nu
sik, Ku in sang molin eyeinse nu sin mwet ke sripuk, **23**
Ku in moliyula liki inpoun mwet lokoalok, ku sie leum
kou? **24** "Kwal, tal lutiyu. Fahkma ma sufal luk an. Nga
ac misla ac porongekomtal. **25** Kaskas suwohs uh ac
ku in lulalfongiyuk, Tusruktu wangin kalmen ma komtal
fahk an. **26** Komtal mu wangin kalmen ma nga fahk uh,
mwe na eng tuhtuh; Na efu ku komtal topuk kas ma nga
fahk ke keok luk inge? **27** Komtal ku pacna in susfa in
eisla tulik mukaimtal nutin mwet foko uh Ac akkasrupye
komtal ke ma lun mwet kawuk na pwaye lomtal uh! **28**
Ngetma liye mutuk. Nga ac tia kikap. **29** Fal tari ma
komtal oru nu sik an. Nimet sifil orekma sesuwos. Nimet
fahk kutena kas in akkolukyeyu. Wangin ma sufal luk. **30**
A komtal pangon mu nga kikiap — Komtal nunku mu
nga tia ku in akilen inmasrlon ma wo ac ma koluk.

7 "Moul lun mwet uh oana sie mwet mweun su
akkohsyeyuk ye ma sap upa nu sel — Oana moul
lun sie mwet ma kemkatu ke oru orekma toasr lun pao,
2 Oana sie mwet foko su kena mongla in acn lul uh;
Ac oana sie mwet orekma su soano pacl in eis molin
orekma lal. **3** Malem nu ke malem, wanginna sripa nga
in moul; Ac fong nu ke fong nga asor na. **4** Ke nga ona
in motulla, pacl uh arulana sumui; Nga oanna pikpik fong
fon se ac kena in tari lenelik. **5** Monuk sessesla ke wet;
Afla ke kolo keke; Ac sroano koluk sororla ke faf keik uh.
6 Len luk uh somla ac wangin finsrak kac, Ac fahsr la uh
mui liki kutap lun sie mwet tatu nwek. **7** "O God, esam
lah moul luk uh oana sie mong, Ac wanginla tari pwar
luk. **8** Kom liyeyu inge, tusruktu kom ac fah tia sifil liyeyu
tok. Kom fin ac sukyu, tuh nga nu somla tari. **9** Oana sie
pukunyeng ac sarla ac wanginla, Ouinge sie mwet misa
fah tiana sifil foloko; **(Sheol h7585)** **10** Mwet nukewa ma
etal meet ah, ac tia sifil esamul. **11** Ke ma inge, nga tia
ku in tila kaskas! Nga kasrkusrak ac mwen insiuk. Enenu
na nga in fahkla nunak luk uh. **12** "Efu ku kom sap in
taranyuk nga? Mea, kom nunku mu nga pa soko ma
sulallal in meoa uh? **13** Nga ona ac srike ngan mongla;
Nga sukok ma in lusrongla ngal keik uh. **14** A kom —
kom aksangengyeyu ke mweme; Ac supwama aruruma
ac mweme na koluk **15** Nwe ke na apkuran ngan ke in
isasu kwawuk ngan misa, Liki nga in muta in mano keok
se inge. **16** Nga fuhleak finsrak luk; nga totola ke moul
muta uh. Tari fahla likiyu; wanginla sripen moul luk. **17**
"Efu ku kom oru mu yohk sripen mwet uh nu sum? Efu
ku kom lohang nu ke ma el oru uh? **18** Kom tonel ke
lotutang nukewa Ac srikal ke minit nukewa. **19** Mea, kom
tia ku in ngetla likiyu ke kitin pacl Ngan ku in ukumya
sronin oalik? **20** Ya kom keok ke ma koluk luk, kom su
liyaung mwet kapir? Efu ku kom tungalyu oana in sie
mwe akoalel lom? Mea, nga mwe toasr se na lom? **21**
Mea, kom ac tiana nunak munas nu sik ke ma koluk luk
nwe tok? Kom tiana ku in tulala ma sufal nga orala uh?
Nga akuranna misa, pukpuki, Ac kom ac sukyu tuh na
nga wanginla."

8 Na Bildad el fahk, **2** "Safla sramsram in eng tuhtuh
lom an? **3** God El tia wi kifasla nununku suwohs lal
uh; El tia ku in tia oru ma pwaye. **4** Sahp oasr ma koluk
tulik nutum ah tuh oru lain God. Pwanang El sang kaiyuk
fal nu selos. **5** Inge wona kom in forla ac siyuk sin God
Kulana Elan kasrekom; **6** Fin pwaye lah kom suwohs
ac nasnas na, Na God El ac kasrekom. Ac folokonot
mwet in lohm sum ac mwe kasrup lom nukewa tuh in
mwe srui nu sum. **7** Mwe kasrup nukewa ma El eisla liki
kom Ac tia apkuran nu ke ma El ac sifilpa folokonot nu
sum. **8** "Srike liye luman lalmwetmet in pacl meet ah; Ac
nunku ke ma pwaye su mwet lasr meet ah elos etala.
9 Moul lasr uh fototo, ac wanginna ma kut etu; Kut ac
wanginla oana ke lul uh sa na in wanginla. **10** A lela
mwet matu lalmwetmet lasr meet ah in luti kom; Porongo
ma elos fahk uh: **11** "Loa uh tia ku in kapak yen wangin
kof we; Tia ku in koneyukyak sayen acn furarrar uh. **12**

Fin wanginla kof, na loa uh pa ac uli emeet, Ke srakna
mangosr ac soenna fal in orekmakinyuk. 13 Mwet ma
forla liki God uh elos oana loa inge; Finsrak lalos uh
ac wanginla ke pacl se na ma elos mulkunla God. 14
Elos sulela ahng lun pwepenu uh tuh in nien wikla lalos.
15 Ku elos fin fungyang ke sie ang inge, ya ac ku in
tapkulosyak? Ac elos fin sruok soko koa ke ang inge, ya
ac ku in kasrelos tuyak? 16 "Mwet koluk uh elos furarak
in ima uh, Oana pulah su furarak ye faht uh. 17 Okah
kaclos uh ac punla eot uh, Ac sruokani ku eot nukewa.
18 Na fin fifyak elos, Ac wangin inkelos yen elos tuh oan
we meet. 19 Aok, pwana inge luman engan lun mwet
koluk uh; Oasr pac mwet saya ac sifil tuku ac aolulosla.
20 "Tusruktu God El tia ku in ngetla liki mwet su inse
pwaye nu sel, Ac El tia ku in kasru mwet koluk uh. 21 El
ac fah lela kom in sifilpa israsr ac sasa, 22 Tusruktu El
ac fah aklusrongtenye mwet su srungakom, Ac lohm sin
mwet koluk uh ac fah wanginla."

9 Na Job el topuk ac fahk, 2 Aok, nga lohng nufon
ma ingan tari. Tusruktu ma ya mwet se ac ku in eis
kutangla el fin lain God in pacl in nununku? 3 Kut ac alein
fuka nu sel? El ku in siyuk tausin mwe siyuk Ma mwet
uh tiana ku in topokla. 4 God El arulana lalmwetmet
ac kulana; Wangin mwet ku in alein nu sel. 5 El ku in
moklela na eol uh in kitin pacl, ac wangin eteya, Ac
kunausla eol inge ke ku lun kasrkusrak lal. 6 God El
supwama kusrusr lulap ac mokleak infohk uh; El osrokak
sru lulap ma loangeak faclu. 7 El ku in sikulya faht uh in
tia takak, Ac oru itu uh in tia kalem ke fong. 8 Wangin
mwet tuh wi God laknelik kusrao, Ku futungya fintukun
ma sulallal inkof uh. 9 God El oakiya kais sie u in itu
inkusrao — su orala petsa ke luman Bear Lulap soko,
Mwet Sru Kosro se, ac Tamtael itkosr, oayapa itu nu
epang. 10 Kut tia ku in kalem ke orekma usrnguk lal uh,
Ac mwenmen ma El oru inge wangin safla kac. 11 "God
El fufahsryesr ye mutuk, a nga tia ku in liyal. 12 El eis
ma El lungse, ac wangin mwet ku in kutongilya; Wangin
mwet ku in fahk, 'Mea kom oru an?' 13 Kasrkusrak lun
God uh tia ku in ekla. El kunausla mwet lokoalok lal Su
kasrel Rahab, ma sulallal inkof uh, ke Rahab el lainul.
14 Ke ma inge, nga ac konauk fuka kas in sang topkol?
15 Finne wangin ma sufal luk, pwayena ma nga ku in oru
Pa nga in siyuk ke pakoten sin God, su nununkeyu. 16
Tusruktu, El finne lela nga in kaskas, Nga tia lulalfongi
mu El ac porongeyu. 17 El supwama paka upa in tuh
sringilyu ac kanteya monuk, Ke na wangin sripa. 18 El
tia ase pacl in momong luk; A El nwakla moul luk ke
mwe keok upa. 19 Ya nga ac srike in lainul? Ku nga ku
in lain God? Ya nga ac usalak nu ke nununku? Mea,
oasr mwet ku in oru Elan som? 20 Moul luk uh nasnasna
ac nga inse pwayena nu sel, tusruktu kas luk uh oru
oana in oasr koluk luk, Ac oana in ma nukewa nga fahk
uh ma ac akkolukyeyu. 21 Wangin ma sufal luk, tuh nga
mansis na. Nga arulana srungala moul luk. 22 Wangin
sripen ma nukewa. God El ac kunauskutla, finne oasr
ma koluk lasr ku wangin. 23 Fin mwet wangin ma sufal
la se misa in kitin pacl na, Na God El ac isrun. 24 God El
sang faclu nu inpoun mwet sulallal. El oru mwet nununku
uh kewa in sulongunla. Fin tia El pa oru ouinge uh, na
su? 25 "Len luk uh kainglana, ac wangin sie sin len
inge wo. 26 Moul luk uh kasrusr mui oana oak soko ma
mui oemeet uh, Oana luman mui lun sie eagle ke el ac
pwesrouli nu fin soko rabbit. 27 Nga fin ac fahk mu nga
ac mulkunla ma nga toasr kac uh, Ac srike in ekulla
ngetnget asor luk in pwar; 28 Tusruktu nga esamak mwe
keok nukewa luk ac nga sangeng Mweyen nga etu lah
God El srakna pangon mu oasr ma sufal luk. 29 Ke
nunkeyuk mu oasr ma sufal luk uh, na mwe mea nga in
suk? 30 Wangin soap ac ku in ohlla ma koluk luk uh. 31
God El sisyuyang nu in sie luf na fohkfok, Ne nuknuk
nga nukum inge, a mwekyekinyu pac. 32 Funu mwet se
pa God, nga lukun ku in topkol, Usalak nu in nununku
ac oru aksuwos lasr uh we. 33 Tusruktu wangin mwet
ku in tu inmasrlosr Ac nununkekut kewa. 34 Tari, nimet
nununkeyu, O God! Sruokya mwe aksangeng lom an
likiyu! 35 Nga tia sangeng. Nga ac kaskas, Mweyen nga
etu insiuk sifacna.

10 "Nga totola ac srungala moul. Lohng pusren
torkaskas toasr luk. 2 O God, nimet wotela in koluk
nu sik. Fahkma nu sik la mea se nununkeyuk nga kac
uh? 3 Mea, wo ke kom arulana akkeokyeyu, Ac kwase
ma kom sifacna orala, Na tari kom israsr ke pwapa sulal
ma mwet koluk elos oru? 4 Ku liye lom u oana liye lasr
uh? 5 Ya moul lom uh fototo oana moul lun mwet uh? 6
Efu ku kom ke kom in sokani na ma koluk nga oru uh Ac
iluseni na ma koluk luk uh? 7 Kom etu la wangin ma
sufal luk Ac kom etu pac la wangin mwet ku in moliyula
liki kom. 8 "Poum pa lumayula ac oreyula, A inge po
na ma oreyula ingan pa kunausyula. 9 Esam lah kom
oreyula ke fohk kle; Ya kom ac ilyuwi nga in sifilpa folok
nu ke fohk? 10 Kom tu sang ku nu sin papa tumuk elan
oreyula; Kom akkapyeyuyak insien nina kiuk. 11 Kom
lumahla monuk ke sri ac alko, Ac nokomla sri uh ke ikwa
ac kolo. 12 Kom ase nu sik moul ac lungse kawil, Ac
karinginyuk lom pa oru nga moul na. 13 Tusruktu inge
nga etu lah kom ne oru ma inge, A kom nuna akoo na in
lukma mu kom ac akkeokyeyu. 14 Kom mutana tawi lah
nga ac orala kutena ma koluk Kom in mau tiana nunak
munas nu sik. 15 Nga ac tufahna orala ma koluk se, na
kom ase mwe ongoiya nu sik, Ac pacl nga oru ma wo
uh, wanginna akilenya. Nga arulana keok, ac yoklana
mwekin luk. 16 Fin tufahna oasr ma se nga orala tuh wo
ouiya, Kom ac sukyu oana lion soko; Kutu pacl uh kom
ac oru ma usrnguk in tuh akkeokyeyu. 17 Pacl nukewa
kom oru in oasr mwet loh lom in lainyu; Kasrkusrak lom
sik uh nuna yokyokelik na; Pacl nukewa kom ac suk
ouiya sasu in sang lainyu. 18 "O God, efu ku kom tuh
lela in osweyukla nga? Saok ngan tuh misa na meet liki

mwet uh liyeyu ah. **19** Nga funu suwoslana liki insien
nina kiuk ah nwe ke inkulyuk uh, lukun wona Ac funu
tiana osweyukla nga lukun wo pacna. **20** Mea, moul luk
uh ac tia apkuran in safla? Tari, fahla likiyu! Lela nga
in insewowokin kitin pacl lula luk uh. **21** Nga akuranna
som, ac nga ac tia sifil foloko — Som nu ke sie acn su
lohsr ac yohk asor we, **22** Sie acn su lohsr ac lullul ac
yohk fohs we, Acn se su kalem we uh lohsr pac."

11 Na Zophar el fahk, **2** "Mea, wanginna mwet ac
topuk kas lusrongten inge? Ya mwet se fin kaskas
pusla, na ac oru in pwaye sel? **3** Job, ya kom nunku
mu kut tia ku in topuk kom? Ya kom nunku mu kas in
aksruksruk lom ingan ac oru in wanginla ma kut ku in
fahk? **4** Kom fahk mu ma kom fahk an pwayena; Kom
sifacna fahk mu kom nasnas ye mutun God. **5** Seyal nga
ke God Elan topuk kom! **6** El lukun fahkot nu sum lah
oasr kain in lalmwetmet pus; Ac oasr kutu ma su arulana
loalla nu ke ma mwet uh ku in kalem kac. Akkeok lun
God nu sum uh srikla liki ma fal kom in keok kac. **7** "Ku
kom ku in sifacna konauk lupa ac saflaiyen Ku ac fulat
lun God uh? **8** Lupan ku lun God uh tia safla na yen
engyeng uh, A srakna oan loes liki lusen acn ma kom ku
in sun uh. God El oayapa etu facl sin mwet misa uh, A
kom tia etu. **(Sheol h7585)** **9** Fulat lun God uh sralap liki
faclu Ac yohk liki meoa uh. **10** God El fin sruokkomi ac
uskomyak nu ke nununku, Su ac ku in kutongilya? **11**
God El etu lah su mwet ma wangin sripa uh; El liye ma
koluk nukewa ma elos oru uh. **12** Mwet sulalkung uh ac
ekla lalmwetmet Ke pacl se ma donkey uh ac isusla tuh
mwet. **13** "Job, wo kom in tari auliyak, ac asroela poum
in pre nu sin God. **14** Sisla ma koluk ac ma sutuu liki in
lohm sum. **15** Na kom ac fah pulaik ac fwacfa ye mutun
mwet. **16** Fin ouinge, na kom ac fah tia sifil esam mwe
keok lom nukewa, Oana sie sronot su somla ac tia sifil
esamyuk. **17** Na moul lom uh ac fah kalem liki kalmen
faht ke infulwen len, Ac lohsr lulap lun moul uh ac fah
kalemla oana kalem ke lotutang uh. **18** Kom ac fah moul
in misla ac sessesla ke finsrak; God El ac fah karingin
kom ac sot mongla nu sum. **19** Kom ac fah tia sangeng
sin mwet lokoalok lom; Ac mwet puspis ac fah siyuk
kom in kasrelos. **20** Tusruktu mwet koluk uh fah ngetot
ngetma ke fohsak lalos Ac konauk lah elos tia ku in
kaingla. Mwe finsrak sefanna lalos pa elos in sa misa."

12 Na Job el fahk, **2** "Aok, komtal aolla pusren mwet
uh. Komtal fin misa, na lalmwetmet ac fah wi
komtal na misa. **3** Tusruktu oasr pacna ma nga etu oana
komtal; Wanginna ma nga ten liki komtal kac; Mwet
nukewa etu ma komtal fahk an. **4** Finne mwet kawuk
luk, elos isrunyu pac in pacl inge; Nga ne suwoswosna
ac wangin mwetik, a elos isrun yu pacna; Tusruktu, oasr
pacl God El tuh topuk pre luk. **5** Komtal tiana pula ma
upa, a komtal isrunyu; Komtal sringilya mwet se ma
apkuran in ikori uh. **6** Mwet pisrapasr ac mwet koluk
elos mutana in misla, A pwayena god lalos pa ku lalos
sifacna. **7** "Finne won ku kosro lemnak uh, oasr pac ma
elos ku in luti nu sumtal; **8** Siyuk lalmwetmet sin ma
orakrak fin faclu ac ik in meoa uh. **9** Elos nukewa etu
lah poun God pa oralosla uh. **10** God pa kol moul lun
ma El orala inge; Moul lun mwet nukewa oan ye ku lal.
11 Tusruktu, insremtal engan in lohng kas uh, Oana ke
loumtal lungse ema mwe mongo. **12** "Lalmwetmet oasr
sin mwet matu uh, Ke elos matuoh, yohk etauk lalos.
13 Tusruktu God El sisani kewa lalmwetmet ac ku; El
liyaten ac sessesla ke lalmwetmet. **14** God El fin ikruiya
sie ma, su ku in sifilpa tulokunak? God El fin kapriya sie
mwet, su ac ku in tulala? **15** Faclu ac paola God El fin
tulokinya af uh; Sronot uh tuku ke El fuhlela af upa uh.
16 "God El ku ac El kutangla pacl nukewa; Mwet kikiap
ac mwet ma kiapweyukla kewa oan ye ku lal. **17** El eisla
nunak lalmwetmet lun mwet leum, Ac oru mwet kol uh
in orekma oana mwet lalfon. **18** El sisla tokosra uh liki
nien muta fulat lalos, ac oru tuh elos in mwet kapir; **19**
El akpusiselye mwet tol ac mwet ma oasr wal la uh.
20 El kaliya oalin mwet lulalfongiyuk uh in tia kaskas,
Ac El eisla lalmwetmet lun mwet matu lukelos. **21** El
akmwekinye mwet leum uh Ac tulokinya ku lun mwet kol
uh. **22** El tolak yen lohsr, aok yen lohsr lun misa. **23**
El oru kutu mutunfacl uh in yohk ac pwengpeng, Na El
sifilpa kutangulosla ac kunauselosla. **24** El oru mwet
leum lalos in lalfonla Ac fuhlela elos forfor oana mwet
fohsak ac tuhlac; **25** Elos kahlimin acn lohsr uh, ac
tukulkul oana mwet sruhi uh.

13 "Mutuk liye ma ing nukewa tari; Insrek lohng pac
tari, ac kalem kac. **2** Ma komtal etu an nga etu
pac. Wangin ma nga ten liki komtal kac. **3** Tusruktu
alein luk uh ma nu sin God, tia ma nu sumtal; Nga ke
fahkak ye mutal lah wangin mwetik. **4** Komtal sang kas
kikiap kosrala nikin lomtal ingan; Komtal oana mwet
ono ma tia ku in akkeyala kutena mwet mas uh. **5**
Komtal fin tia kaskas, sahp ac oasr mwet nunku mu
komtal lalmwetmet. **6** "Porongo ke nga ac srumun kas in
aksuwos luk. **7** Efu ku komtal kikiap in kaskas? Ya komtal
nunku mu God El ac wokin kikiap lomtal an? **8** Mea, ke
pacl in nununku, komtal ac loangel? Ya komtal ac kaskas
in kasrel? **9** God El fin liksreni lohwot nu sumtal, ya oasr
ma wo El ku in konauk keimtal? Mea, komtal pangon
komtal ac ku in kiapu God oana ke komtal kiapu mwet
uh? **10** Komtal finne oru srisri lomtal an in lukma, El ac
srakna kai komtal kac, **11** Ac ku lal uh ac fah arulana
aksangengye komtal. **12** Soakas lomtal uh wangin sripa,
oana apat uh; Ac alein lomtal uh munas oana fohk kle.
13 Tal misla, ac se pacl luk nga in kaskas, Ac fokin fahk
luk uh, ma na luk. **14** "Nga akola in pilesralana moul luk
uh. **15** Finsrak luk nukewa wanginla, na mea sunakin
God El fin uniyuwi? Nga ac fahklana ma nga nunku nu
sel. **16** Sahp, pulaik luk uh ac ku in moliyula, Mweyen
wanginna mwet koluk ku in lain God. **17** Srike lohng kas

in aketeya luk uh. **18** Nga akola in fahk ma nga pulakin
uh, Mweyen nga etu lah pwaye sik. **19** "O God, ya kom
ac tuku in fahk mu oasr ma sutuu luk? Fin ouingan, nga
akola in mihslana ac misa. **20** Ma luoiyana nga ke siyuk
sum; kom fin insese nu kac, Na nga fah tia srike in wikla
liki kom: **21** Ma se meet, kom in tia sifil akkeokyeyu;
akluo, tia sifilpa aksangengyeyu. **22** "Kaskas meet, O
God, ac nga fah topuk kom. Fin tia ouinge, lela nga in
sramsram, ac kom fah topukyu. **23** Mea ngac ma koluk
luk uh? Ma sufal fuka nga orala uh? Ma koluk fuka kom
nununkeyu kac uh? **24** "Efu ku kom kaingkinyu? Efu ku
kom oreyu oana mwet lokoalok se lom? **25** Ya kom srike
in aksangengyeyu? Wangin sripuk, nga oana sra se;
Kom alein nu sin mah paola soko. **26** "Kom srukak ma
koluk na lulap lainyu, Wi pac ma nga tuh oru ke nga
mwet fusr. **27** Kom filiya niuk ke mwe kapir; Kom tawiya
fahluk nukewa luk, Ac lol pac falkuk yen nukewa nga
fahsr nu we. **28** Ke sripa se inge, nga mwesri oana sie
polosak kulawi, Oana sie nuknuk ma waten uh kangla.

14 "Kut nukewa isusla tuh munas ac tia ku in sifacna.
Moul lasr nukewa fototo ac sessesla ke mwe
ongoiya. **2** Kut kapak na sa na in uli oana ros uh; Ac kut
wanginla oana lul uh. **3** O God, ya kom ku in ngetma
ac nunku ke kain mwet se nga uh, Ku eisyuyang nu in
nununku? **4** Wangin ma nasnas ku in tuku Liki sie ma su
arulana fohkfok oana mwet uh. **5** Lusen moul lal nuna
oakwuki na meet — Aok, pisen malem ma el ac moul
uh. Kom orala tari oakwuk lom, ac tia ku in ikilyukla. **6**
Ngetla lukel ac nimet lusrongol. Lela elan engankin moul
upa se inge, el fin ku. **7** "Oasr finsrak ke soko sak ma
pakpuki tari — Mweyen ac ku in sifil srunak ac moul. **8**
Okah uh finne matuoh, Ac srua uh misa infohk uh, **9** Fin
oasr kof pusralla na ac sifilpa kapak oana soko sak fusr.
10 A mwet se fin misa, na fuka? Ke el misa uh, pa na
ingan saflaiyal. **11** "Oana sie lulu su paola, Ac soko infacl
su tila soror, **12** Ouinge mwet uh ac misa, ac tia sifil
moulyak. Nwe ke pacl se kusrao ac fah wanginla, elos
fah tia ngutalik; Ku mukuila liki motul lalos. **13** "Nga ke
kom in wikinyula in facl sin mwet misa; Lela in wikinyukla
nga nwe ke na kasrkusrak lom uh wanginla, Ac kom
oakiya sie pacl an in esamyu. **(Sheol h7585)** **14** Ku mwet
se fin misa, ya el ku in sifil moulyak? Tusruktu, nga ac
soano in oasr pacl wo se, Ke pacl koluk se inge ac
wanginla. **15** Na kom fah pang ac nga ac topuk kom,
Ac kom fah insewowo keik, su ma orekla lun poum. **16**
Na kom fah karingin fahluk nukewa luk, A kom fah tia
oakla ma koluk luk. **17** Kom ac fah nunak munas kac, ac
mulkunla ma inge; Kom ac fah eela ma sufal nukewa ma
nga orala. **18** "Sie pacl eol uh ac mokukla, Ac fulu uh
ac mokleyukla. **19** Kof uh ac fah kangla eot uh, Ac af
upa ac fah pahtkakunla fohkon acn uh; Ouinge kom fah
kunausla finsrak lun mwet uh ke moul lalos. **20** Kom
kunausla ku lun sie mwet ac lusulla ma pahtpat; Ac mutal
irelik in misa lal. **21** Wen natul uh ac fah sunakinyuk, a el
ac tia ku in etu, Ke ac akmwekinyeyukla tulik natul, ac
tia pac akkalemyeyuk nu sel. **22** El ac pula na ngal lun
manol, Ac asor lun nunak lal mukena."

15 Na Eliphaz el topkol ac fahk, **2** "Kaskas wel, Job.
Kom kaskas wel! **3** Wangin mwet lalmwetmet ku
in fahk kain kas ma kom fahk ingan, Ku sifacna loangel
ke kain kaskas lalfon ingan; **4** Fin ac wi nunak lom an,
na wangin mwet ac sangeng sin God; Wangin pac mwet
ac pre nu sel. **5** Moul koluk lom an kalem ke luman
sramsram lom ingan; Kom srike na in sifacna molikomla
ke kas usrnguk lom ingan. **6** Tia enenu nga in akkolukye
kom; Kas nukewa lom ingan sifacna fahkkomyak. **7**
"Mea, kom nunku mu kom pa mwet se ma isusla oemeet
uh? Mea, kom oasr ke pacl se God El orala fineol ah? **8**
Ya kom tuh lohng ma God El akoo Elan oru ah? Mea,
lalmwetmet lun mwet uh ma lom mukena? **9** Kut etu
nufon ma kom etu an. **10** Kut eis etauk lasr sin mwet ma
fiayala aunsifa — Su isusla meet liki papa tomom ah. **11**
"God El ke akwoye kom; efu kom ku srangesr lohng?
Kut sramsram in Inen God ke pusra na wo ac kulang.
12 A kom folak ac ngetnget in kasrkusrak nu sesr. **13**
Kom kasrkusrakak sin God, ac fahk kas na upa lainul.
14 "Mea oasr mwet ku in arulana mutal? Ya oasr mwet
suwohs ye mutun God? **15** Finne lipufan lun God uh, El
tia pacna lulalfongelos; Aok, elos tia pac mutal ye mutun
God. **16** Ac mwet uh nim ma koluk uh oana kof uh; Aok
pwaye, mwet uh arulana fohkfok, ac wangin sripa. **17**
"Inge Job, wona kom in porongeyu ke ma nga etu uh. **18**
Mwet lalmwetmet elos luti nu sik ke ma pwaye Su elos
eis sin papa tumalos meet ah, Ac wanginna ma lukma
elos okanla. **19** Wangin mwetsac muta in facl selos;
Pwanang wangin mwet in pwanulosla liki God. **20** "Sie
mwet koluk su akkeokye mwet saya uh Ac fah mutana in
keok ac mwaiok ke lusen moul lal nufon. **21** Pusra in
aksangeng ac fah woi insracl, Ac mwet pisrapasr ac fah
pisre ma lal ke pacl el nunku mu el mutana in misla. **22**
Wangin finsrak lal in kaingla liki lohsr uh, Mweyen oasr
cutlass se oanna akola in unilya, **23** Ac won vulture uh
soano na in kangla manol. El etu lah pacl fahsru lal uh
ac lohsr; **24** Ongoiya oan soanel in sruokilya, Oana sie
tokosra su akola nu ke mweun. **25** "Pa inge safla lun sie
mwet Su srisrngi paol nu in mutun God, Ac kena lain
El su Kulana. **26** Mwet se ingan el ac likkekelana Ac
us mwe loang natul, ac yuyang in lain God, **27** El finne
arulana yohk Ac ratratla ke mwe kasrup. **28** "Pa ingan
mwet se ma tuh sruokya siti pus, Ac eisla lohm ma mwet
la uh kaingla liki; Tusruktu mweun ac fah kunausla siti ac
lohm inge. **29** Kasrup lal uh ac tia oan paht; Wangin
kutena sin ma lal inge ac fah oan nwe tok. Finne ngunal
sifacna, ac fah wanginla pac, **30** Ac el ac fah tia ku in
kaingla liki lohsr uh. El ac fah oana soko sak Su lah
kac uh firiryak ke e, Ac ros kac uh ukukla ke eng uh.
31 El fin wella ac lulalfongi ke ma koluk, Na el ac fah

kosrani ke ma koluk. 32 Meet liki el sun pacl in safla
lal, el ac uli; El ac uli oana sie lesak, ac tia ku in sifil
folfolla insroa. 33 El ac fah oana soko fain ma fahko
kac uh mangosr na putatla; Ac oana soko sak olive ma
putatla ros kac uh. 34 Ac fah wangin fwilin tulik nutin un
mwet ma tia akfulatye God, Ac e ac fah furreak lohm
ma musaiyukla ke mani in eyeinse. 35 Mwet inge pa
muta akoo in oru mwe lokoalok ac ma koluk; Ac insialos
sessesla ke kutasrik pacl nukewa."

16 Na Job el topuk ac fahk, 2 "Nga lohng tari kain
sramsram ingan meet; Ac kas in kasru lomtal
ingan mwe na akkeok. 3 Mea, komtal ac sramsram na
nwe tok? Ya komtal lungse in komtal na pa aksafye
sramsram uh pacl nukewa? 4 Funu komtal pa nga, ac
nga pa komtal, Nga lukun ku pac in fahk ma nukewa
komtal fahk ingan. Nga lukun usruk pac sifuk oana ngan
pakomutomtal, Ac fahkot kas puspis in lain kowos. 5
Nga lukun akkeye komtal ke kas in kasru, Ac srumun
pacna kutu kas saya in akwoye komtal. 6 "Tusruktu
kas nga fahk uh tiana kasreyu, Ac nga fin mutana tia
kas, ac tia pacna aksrikyela mwaiok luk uh. 7 O God,
kom oru nga arulana foroti; Kom tuh lela sou luk in
anwukla. 8 Kom kapriyuwi. Kom mwet lokoalok luk.
Inge nga sri na kolo, Ac mwet uh pangon mu ma inge
akpwayei lah oasr ma koluk luk. 9 "In kasrkusrak lal,
God El eya kupasr nukewa ke monuk, El foloyak ac
suiyuwi. 10 Mwet uh isrunyu; Elos kahkeni nu yuruk ac
puok likintupuk. 11 God El eisyuyang nu inpoun mwet
koluk. 12 Nga tuh muta in misla, Na God El sruokya
kwawuk; El puokyu nwe itungyuwi. El oreyu oana sie
mwe lutlut pisr, 13 Ac pisrik sukan pisr nu keik liki acn
nukewa — Sukan pisr inge fakisyu ac kanteyuwi; Ne
ouinge, el tiana luman pakomutuk. 14 El nuna fakisyu
na Oana sie mwet mweun ma wella ke srunga lal uh.
15 "Nga asor ac nokomang nuknuk yohk eoa, Ac nga
pituki na muta infohk uh, lip na pwaye. 16 Nga tung nwe
srusrala atronmutuk, Ac kulun mutuk fafwak ac inken
tungla. 17 Tusruktu nga tiana oru kutena ouiya sulallal,
Ac nga pre nu sin God ke inse na pwaye. 18 "O Faclu,
nimet okanla ma koluk ma orek nu sik! Nimet tulokinya
pang luk ke nga suk nununku suwohs! 19 Aok pwayena,
oasr mwet se inkusrao Su ac fah tuyak wiyu lac, ac
kasreyu. 20 Mwet kawuk luk inge elos aksruksrukeyu;
Ac sronin mutuk kahkla nu sin God. 21 Nga ke sie mwet
ah in kwafe sin God keik, Oana ke sie mwet el kwafe ke
mwet kawuk lal. 22 Yac luk somsomlana, Ac nga fahsr
ke soko inkanek ma nga tia ku in foloko we me.

17 "Inge moul luk uh apkuran in safla. Arulana upa
nu sik in momong; Wangin ma lula nu sik sayen
kulyuk luk, su akoeyukla soaneyu. 2 Nga liye lah mwet
nukewa arulana aksruksrukeyu. 3 Nga kaskas pwayena,
O God. Nunak munas, lulalfongi kas luk. Wangin mwet
ac ku in iweyula fin tia kom. 4 Kom kaliya nunak lalos,
pwanang elos tia ku in nunkauk kutena ma pwaye; Nimet
lela elos in kutangyula inge. 5 Soakas matu se fahk mu
sie mwet fin kiapwela mwet kawuk lal ke sripen mani, Na
tulik natul fah eis mwata ac keok kac. 6 Ac inge mwet uh
orekmakin soakas se inge in lainyu; Elos tuku ac acni nu
in mutuk. 7 Asor luk apkuranna in konela mutuk; Pouk ac
niuk arulana minini oana lul uh. 8 Mwet ma sifacna nunku
mu elos suwos uh elos lut, Ac elos nukewa kasrkusrak
ac fahk mu nga tia lulalfongi God. 9 Elos su sifacna
pangon mu elos mwet suwoswos, Yokyokelikna nunkeya
selos mu pwaye selos. 10 Tusruktu elos nukewa fin
tuku ac tu ye mutuk, Nga lukun tia ku in konauk mu
oasr siefanna selos lalmwetmet. 11 "Len luk uh somla;
ako luk uh tia orekla; Ac finsrak luk uh wanginla. 12 A
mwet kawuk luk uh fahk mu fong uh kalem; Elos fahk
mu kalem uh apkuranme, Tusruk nga etu lah nga srakna
muta in lohsr. 13 Finsrak sefanna luk pa facl sin mwet
misa, Yen su nga ac fah ona ac motul in lohsr uh. **(Sheol
h7585)** 14 Nga ac fah pangon kulyuk uh pa papa tumuk,
Ac wet ma ac kangyula uh, Nga ac fah pangon mu nina
kiuk ac tamtael luk. 15 Pia mwe finsrak luk uh? Su ku in
liyauk lah oasr oya? 16 Finsrak uh ac fah tia ku in wiyu
som Ke nga ac oatui nu in facl sin mwet misa." **(Sheol
h7585)**

18 Na Bildad el fahk, 2 "Job, ku kain in mwet se kom
an tiana ku in misla? Kom fin tuiwin ac lohng ma
kut fahk uh, kut ac ku in sramsram nu sum. 3 Mea
sis kom nunku mu kut lalfon oana cow uh? 4 Kom
sifacna akkeokye kom ke kasrkusrak lom an. Mea, ku in
wanginla mwet fin faclu kom fin kasrkusrak? Mea, God
Elan mokle eol uh in tuh akinsewowoye kom? 5 "Kalem
lun mwet koluk uh ac nuna kunlana; Firir kac uh ac fah
tia ku in sifil kalem. 6 Lam in lohm nuknuk sel uh ac fah
lohsrla. 7 Meet, el fahsr ku na, a inge el fahsr tukulkul;
Kas in luti lal sifacna, oru el ikori. 8 El fahsryang nu in
sie nwek, ac nial sremla; 9 Sie sruhf srumasrla kapinnial
ac sruokilya. 10 Sie sruhf wikla oanna infohk uh; Sie pac
sruhf uh oakwuki ke acn el fahsr we. 11 Mwe aksangeng
apnulla yen nukewa; Ac welul yen nukewa el fahsr we.
12 Meet el kasrup, a inge el masrinsral; Mwe ongoiya
oanna siskal soanel. 13 Sie mas na upa su ku in unilya
kanglana manol, Ac kulweya paol ac nial. 14 Amala
el liki lohm nuknuk su el tuh muta insewowo loac, Ac
kokola el nu ye mutun Tokosra lun Misa. 15 Inge kutena
mwet ku in utyak ac muta in lohm nuknuk sel — Tukun
aknasnasyeyukla ke sulphur! 16 Okah ac lah kacl uh uli
ac paola. 17 El tila pwengpeng in acn sel, oayapa in
acn nukewa saya! Wangin mwet sifilpa esamul. 18 El
ac fah lisyukla liki facl sin mwet moul, Ac ukohkyak el
liki kalem nu ke lohsr uh. 19 Wangin fwilin tulik natul,
nufonna misa. 20 Mwet nukewa in acn kutulap lac nwe
roto su lohng pweng kacl Elos sangeng ac rarrar. 21 Pa
inge saflaiyen moul lun mwet koluk uh. Pa inge ma ac
sikyak nu sin mwet su tia lulalfongi ke God."

19 Na Job el fahk, **2** "Efu ku komtal akkeokyeyu na ke
kas lomtal an? **3** Pacl puspis komtal akkolukyeyu,
Ac tia mwekin ke ma upa komtal oru nu sik ingan. **4**
Finne oasr ma koluk nga orala, Mea lomtal nu kac? **5**
Komtal pangon mu komtal wo likiyu, Ac nunku mu mwe
keok nu sik inge akpwayei lah oasr koluk luk. **6** Mea,
komtal tiana akilen lah God pa oru ma inge? El oakiya
sie sruhf in sruokyuwi. **7** Nga arulana lain ma upa El oru
inge, Tuh wanginna mwet porongeyu; Nga kwafe in oasr
nununku suwohs orek nu sik, tuh wanginna mwet lohng.
8 God El kosrala inkanek uh, ac nga tia ku in kaingla; El
sang lohsr uh kosrala inkanek luk. **9** El eisla nufon mwe
kasrup luk, Ac akkolukyela inek. **10** El sringil monuk
oana sie mwet su kunausya sie lohm. El fusak finsrak
su oan in nga, Ac filiyuwi nga in uli ac misa. **11** God El
kasrkusrak ac arulana foloyak sik; El oreyu oana mwet
lokoalok se lal ma El kwase oemeet uh. **12** El supwama
un mwet mweun lal in lainyu; Elos koaneak sisken pot
luk, in mweuniyu yen nga muta we. **13** "God El oru mwet
wiuk in ngetla likiyu; Nga oana sie mwetsac nu sin mwet
ma eteyu meet ah. **14** Sou luk ac mwet kawuk luk elos
som likiyu. **15** Mwet fahsr su tuh mutwata in lohm sik
elos mulkinyula; Mutan kulansap luk elos oru oana elos
in tia eteyu. **16** Nga fin pangon sie mwet kulansap luk, ku
kwafe elan kasreyu, El ac tiana topukyu. **17** Mutan kiuk
uh tia ku in muteng foulin momong luk uh, Ac tamulel
na pwaye luk elos tia lungse kiluku nu yuruk. **18** Tulik
uh elos aksruksrukeyu ac isrunyu ke pacl elos liyeyu
uh. **19** Mwet kawuk na pwaye luk uh angyang sik ke
pacl elos liyeyu uh; Elos su nga arulana lungse yohk
meet elos forla lainyu. **20** Kolo ke monuk uh arosrosak
ac atla liki sri in monuk; Ac kutu srisrik na ngan misa.
21 Komtal mwet kawuk luk! Tal pakomutuk! Poun God
arulana sringilyuwi. **22** Efu ku komtal akkeokyeyu oana
ke God El oru uh? Mea, tia fal tari lupan keok ma orek nu
sik uh? **23** "Nga ke sie mwet ah in esamya kas luk inge
Ac oakiya ke ma simusla in sie book ah! **24** Ku in kihlyak
kas luk inge ke sie eot In mau oanna nwe tok. **25** "Tuh
nga etu lah oasr sie inkusrao Su ac fah mau tuku in tuh
moliyula. **26** Finne tukun mas luk uh kangla kolo keik uh,
Ke nga srakna oan in mano se inge, nga ac fah liye God.
27 Nga fah liyal ke mutuk sifacna, Ac El ac fah tia sie
mwetsac nu sik. "Nunak luk uh munasla mweyen komtal
fahk mu, **28** 'Kut ac akkeokyal fuka?' Komtal sukok sripa
komtal in lainyu. **29** A inge, komtal in sangeng na ke
cutlass Cutlass se ma ac use kasrkusrak lun God ke ma
koluk uh, Tuh komtal fah etu lah oasr sie su nununku."

20 Na Zophar el fahk, **2** "Job, kom arulana
aktoasryeyu. Inge nga semutengla, ac kena tari
topuk kom. **3** Ma kom fahk ah kas in na pirakak, Tusruktu
nga etu lah nga ac topuk fuka. **4** "Kom etu na lah
oemeet me, Ke mutawauk in fili mwet uh fin faclu ah, **5**
Wangin sie mwet koluk ku in engan paht. **6** Sahp el ac
ku in kapak in mwet na fulat se, Nwe ke na insifal sun
pukunyeng uh, **7** Tusruktu el ac ukyukla oana kutkut uh.
Mwet ma etal meet ah, Ac suk lah el som nu ya. **8** El ac
wanginla oana sie mweme, oana sie aruruma ke fong,
Ac tiana sifil liyeyuk. **9** El ac wanginla liki acn ma el tuh
muta we meet ah; **10** Ac tulik natul ac fah akfalyela ma
lun mwet sukasrup ma el tuh pisrala ah. **11** Meet, manol
fusr ac el arulana fokoko, Tusruktu ac tia pat, ac fah ekla
nu ke kutkut. **12** "Ma koluk uh finne oana sie ma emwem
nu ke oalul, Ac el finne okanla oan ye lohul, **13** Ac tia
lungse sisla, a kena in oanna inwalul elan engankin ema
uh. **14** Tusruktu mongo inge ac ekla mwen ke sun insial
— Mwen oana pwasin uh. **15** Mwet koluk uh wihtacla
mwe kasrup ma el pisrala uh; Ac God El ac eisla sel,
finne oan insial. **16** Ma su mwet koluk se ukumya uu
oana pwasin; Ac fah unilya oana ngalngul lun soko wet
pwasin uh. **17** El ac fah tia moul in liye infacl ma oil in
olive soror we uh, Ku infacl srisrik ma oasr milk ac honey
soror kac. **18** El ac enenu in fuhleak nufon ma el kemkatu
kac meet ah; Ac fah wangin pacl elan insewowokin mwe
kasrup lal, **19** Mweyen el tuh akkeokye ac pilesru mwet
sukasrup, Ac eisla lohm ma siena mwet musaela. **20**
Rapku lal uh oru el tia ku in muti. **21** Ke pacl el mongo
uh, wanginna luwa, Ac inge, pacl in mut lal uh safla. **22**
Ke pacl se el sun na pwaye kasrpal, Na toasriyen mwe
keok ma el oru inge nufon ac fah putatyang nu facl ac
toanilya. **23** Lela elan kang ma nukewa ma el ke kang
uh! God El ac fah kael ke kasrkusrak ac folo lal. **24** El fin
srike elan kaingkunla cutlass osra uh, Na soko osra in
pisr, su muta uh orekla ke bronze, ac fah faksilya. **25**
Soko osra in pisr ac fah sasla ke manol; Ac srah kacl uh
ac fah tultul ke acn saromrom ke mutun osra uh, Ac el
ac arulana tuninfongla. **26** Ma lal nukewa ma el elosak,
ac fah kunausyukla; Sie e su tia ma tayak ke poun mwet
Ac fah esukulak wi mwet nukewa in lohm sel. **27** Kusrao
ac akkalemyela koluk lun mwet se inge, Ac faclu fah
orek loh lainul. **28** Sie sronot ac fah pokla mwe kasrup
lal nukewa Ke len se ma God El nununku mwet koluk
in kasrkusrak lal. **29** "Pa inge safla lun mwet koluk uh,
Safla se ma God El nuna akoela nu selos."

21 Na Job el fahk, **2** "Porongo ma nga fahk uh;
Pwayena ma nga siyuk komtal in akwoyeyu kac.
3 Fuhlema kitin pacl luk in kaskas, ac nga fin tari, Na
komtal ku in isrunyu, komtal fin lungse. **4** "Alein luk uh
tia ma in lain mwet; Oasr sripen semuteng luk uh. **5**
Ngetma liyeyu. Ya lumuk tia fal In oru komtal in lut ac
kofla kaskas ke komtal suiyuwi uh? **6** Ke nga nunku ma
sikyak nu sik uh, Nga arulana oela, ac rarak ke sangeng.
7 "Efu ku God El lela mwet koluk uh in moul, Nwe ke na
elos matuoh, ac wona nu selos? **8** Oasr tulik natulos ac
nutin natulos, Ac elos moulna muta nwe ke na elos liye
ke tulik inge matula uh. **9** God El tiana sang ongoiya nu
ke lohm selos uh; Ac elos tia wi pula mwe aksangeng
uh. **10** Aok, cow mukul natulos orek fahko, wo ouiya pacl
nukewa, Ac cow mutan uh oswela ma natulos wanginna

ma misa. **11** Tulik natulos uh kasrusrsrusr na srital oana
sheep fusr uh, **12** Ac onsrosro nu ke pusren mwe on
harp ac flute. **13** Elos moul ke moul na misla Ac pacl in
misa lalos uh, elos ac misa na in misla ac tiana keok.
(Sheol h7585) **14** "Mwet koluk uh fahk nu sin God, 'Fahsr
liki kut! Mansis kut in tia etu ma kom lungse. **15** Su Ku
liki Ku inge tuh kut in orekma nu sel? Mea, ac oasr ma
wo nu sesr kut fin pre nu sel?' **16** Elos fahk mu wo ouiya
lalos uh ma na ke ku lalos sifacna, Tusruktu nga tia
ku in insese nu ke luman nunak lalos inge. **17** "Ku nu
oasr pacl ma kuniyukla kalem lun mwet koluk uh? Ku nu
oasr sie selos pula mwe ongoiya? Nu oasr pacl God El
kai mwet koluk uh ke kasrkusrak **18** Ac okulosla oana
mah uh ke eng upa, Ku oana kutkut ma sohkla ke pacl
in paka uh? **19** "Komtal fahk mu God El akkeokye sie
tulik ke sripen ma koluk lun papa tumal uh. Mo! Lela
God Elan akkeokye na mwet se ma orekma koluk an;
Lela in kalem selos lah God El oru ouinge ke sripen
koluk ma elos sifacna oru. **20** Lela mwet koluk uh in
sifacna us mwatan ma koluk lalos an; Lela elos in pula
kasrkusrak lun God Kulana. **21** Moul lun sie mwet fin
safla, Mea pwaye lah ac oasr nunak lal ke tulik natul, lah
elos engan ku tia? **22** Mea, mwet uh ku in luti God, Su
nununku mwet nukewa, finne elos su muta yen fulat? **23**
"Sie kain mwet ac misa ke pacl na ma yohk wo ouiya nu
sel, Ac el mutana okak ac misla. **24** Manol factfat na wo,
ac koanon sri kacl uh srakna ku. **25** A sie kain mwet
uh wangin na pwaye engan lal; El inse toasr na ke el
moul nwe ke na el misa. **26** Tusruktu elos kewa ac oana
sie: elos ac misa, pukpuki, Ac manolos afla ke wet. **27**
"Nga etu nunak koluk lomtal ingan. **28** Komtal fahk, 'Pia
lohm sin leum sac inge; Mwet se ma mutana oru ma
koluk?' **29** "Ku komtal soenna wi sramsram nu sin mwet
ma muta forfor nu saya uh? Komtal tiana etu kain mwe
sramsram ma elos ac som nwe foloko srumun uh? **30**
Ke len ma God El ac kasrkusrak ac akkeokye mwet uh,
Mwet koluk uc wacna tia pula ma upa. **31** Wanginna
mwet muta tukakin mwet koluk uh, Ku folokin nu sel ke
ma koluk nukewa ma el orala. **32** Ke el ac utukla nu ke
kulyuk uh, Nu ke luf kial su arulana taranyuk wo, **33**
Mwet puspis ac fah wi fahsr nu ke pukmas uh, Ac finne
fohkon acn uh, ac fah arulana mulala nu facl. **34** "A
komtal! Komtal srike in akwoyeyu ke kas lusrongten! Top
lomtal an kikiap nufon!"

22 Na Eliphaz el fahk, **2** "Ku oasr sie mwet, finne
mwet ma lalmwetmet emeet uh, Su oasr sripa nu
sin God? **3** Ku orekma lom fin arulana suwohs, ya ac
akwoye God? Kom fin tia oru kutena ma koluk, ya ac
ku in kasrel? **4** Tia ke sripen kom sangeng sin God
Pa oru Elan kai kom, ku nununkekom an. **5** Mo, ma
ke sripen arulana yokla ma koluk lom; Oayapa ke ma
koluk nukewa ma kom oru an. **6** Ke kom oru tuh sie
mwet lim in akfalyela mani ma el ngisrala sum uh, Oana
kom in sarukla nuknuk ma el nukum uh ac oru tuh elan
koflufolla. **7** Kom tuh srunga sang kof nimen mwet su
totola, Ac sranga pac sang mwe mongo nu selos su
masrinsral. **8** Kom tuh orekmakin ku lom ac wal lom In
eisla acn uh nufon. **9** Kom tia falkin lah kom tia wi kasru
katinmas, A kom oayapa pisre ma lun tulik mukaimtal,
ac oralos koluk. **10** Ke ma inge sruhf puspis raunikomla
ac akola in sruokkomi, Ac inge kom muta in sangeng na
lulap. **11** Arulana yokla lohsr ingena, oru kom tia ku in
liye, Ac sie sronot lulap afinkomla. **12** "Ya God El tia
muta yen fulatlana inkusrao Ac ngeti nu fin itu uh, finne
itu uh oan yen fulat? **13** A kom siyuk, 'Mea God El etu?
Pukunyeng uh okanulla, na El ac nununkekut fuka?' **14**
Kom nunku mu pukunyeng matoltol uh kosrala mutal
Elan tia liye, Ke El forfor fin acn engyeng uh. **15** "Ya
kom wotela sum tari mu kom ac fahsrna ke inkanek Ma
mwet koluk uh fahsr kac pacl nukewa uh? **16** Meet liki
na pacl in misa lalos, Elos pahtkakinyukla tari ke sie
sronot. **17** Mwet inge mwet pilesru God, Ac elos nunku
mu wangin ma El ku in oru nu selos. **18** Sruhk God
pa tuh akinsewowoyalos ke kasrpalos — Nga tia ku in
kalem ke nunak lun mwet koluk uh. **19** Mwet wo uh
engan, ac mwet wangin mwata elos israsr Ke elos liye
lah kalyeiyuk mwet koluk uh. **20** Ma nukewa lun mwet
koluk uh kunausyukla, Ac e uh esukak kutena ma su
lula. **21** "Inge, Job, akmisye kom nu sin God, Ac nimet
oral oana sie mwet lokoalok; Kom fin suk misla, na El ac
akinsewowoye kom. **22** Eis mwe luti ma El sot uh; Ac
filiya kas lal insiom. **23** Aok, kom enenu in siskomi, ac
foloko nu yurin God, Oru in safla ma koluk nukewa Ma
orek in lohm sum an. **24** Sisla gold lom an; Sisla nufon
gold wowo lom an nu ke kapin infacl paola ingan. **25** Lela
tuh in God Kulana pa gold lom uh, Ac Elan oana silver
lom su yolyak oan yurum an. **26** Na kom fah lulalfongi
God pacl nukewa, Ac kom fah etu lah mwe insewowo
lom nukewa tuku sel me. **27** Ke kom pre El ac topuk
kom, Ac kom fah liyaung wulela nukewa ma kom orala
nu sel an. **28** Na ac fah wo ouiyom ke ma nukewa kom
oru, Ac kalem ac fah tolak inkanek lom. **29** God El sisya
mwet inse fulat, Ac molela mwet pusisel. **30** God El ac
fah molikomla fin wangin ma sufal lom, Ac fin pwaye
orekma lom."

23 Na Job el fahk, **2** "Nga srakna torkaskas ac lain
God; Nga tia ku in kutongya sasao luk. **3** Seyal
nga ke etu lah nga ac konalak ya, Ac lah nga ac ut ya nu
yen El muta we. **4** Nga lukun fahkang na nunak luk nu
sel Ac takunang nufon ma nga pulakin mu pwaye sik. **5**
Nga ke etu lah mea El ac fahk, Ac lah El ac topukyu fuka.
6 Ya God El ac lainyu ke ku lal nufon? Mo, El ac porongo
na ke nga ac kaskas uh. **7** In pacl sac El ac engan
in lohng sramsram luk, mweyen nga inse pwayena nu
sel; Na El ac fah akkalemye lah El tuleyula, ingela nwe
tok. **8** "Nga tuh sokol kutulap, tuh El wangin we; Nga tia
pacna konalak ke nga sokol roto ah. **9** El tuh orekma na
epang ac eir, Tuh nga tia pacna liyal we. **10** Ne ouinge a

God El etu nufon acn nga forfor we; El fin srikeyu, El ac
konauk lah nga nasnasna. 11 Nga oaru na in fahsr ke
inkanek ma El sulela nu sik uh, Ac tiana kuhfla liki. 12
Nga oru na ma El sapkin pacl nukewa; Nga fahsrna ke
ma lungse lal ac tia lungse luk sifacna. 13 "God El tiana
ekyek. Wangin mwet ku in kifasulla, Ku tulokinilya liki ma
El lungse oru uh. 14 El ac oralana ma El akou in oru nu
sik; Ako se lal inge siena sin ma pus ma El ke oru nu sik
uh. 15 Nga arulana rarrar ac sangeng ye mutal. 16 God
pa arulana akmunasyela nunak luk uh. El su Kulana
El arulana aksangengyeyu. 17 Finne lohsr uh kosrala
mutuk, Nga tiana misla in fahk nunak luk uh.

24 "Efu ku God El tia oakiya sie pacl in nununku?
Efu ku mwet ma oaru in oru lungse lal tiana liye
Elan kai mwet koluk uh? 2 "Mwet uh mokle masrol lalos
in akyokye acn lalos uh; Ac pisre sheep uh in akyokye
un sheep natulos sifacna. 3 Elos pisrala donkey nutin
tulik mukaimtal uh, Ac sruokya ox nutin mutan katinmas
uh, na soano elan molela soemoul lal. 4 Elos ikol tuh
mwet sukasrup in tia ku in eis suwohs lalos, Ac oru tuh
mwet enenu in kaing ac wikla. 5 "Ouinge mwet sukasrup
elos suk mwe mongo nalos yen mwesis Oana donkey
inima uh; Wangin acn elos ku in konauk mongo nun
tulik natulos we. 6 Elos enenu in kosrani ke ima su
tia ma lalos, Ac sifani grape ke ima lun mwet koluk. 7
Ke fong uh elos mihsrisr, mweyen wangin ma elos in
kateya; Elos koflufol na motul. 8 Elos ac wohlak na ke af
ma kahkla fineol uh me, Ac lokeni oan sisken eot uh in
lusrungulosyak. 9 "Mwet koluk elos tulakunla tulik mukul
fusr ma misa papa tuma liki nina kia, tuh elos in mwet
foko lalos, Ac eis tulik nutin sie mwet sukasrup in akfalye
soemoul lal. 10 A mwet sukasrup elos ac illa ac wangin
nuknuk in karingin manolos; Elos ac masrinsral na ke
elos telani fokin wheat uh. 11 Elos fuleya olive in orek
oil, ac grape in orek wain, A elos ac malu na. 12 Mwet
kinet ac mwet apkuran in misa in siti uh elos wowoyak
nu sin God, Tusruktu God El tiana porongo pre lalos. 13
"Oasr kutu mwet koluk ma kwase kalem uh; Elos nikin
kalmeya, ac tia ke fahsr nu yen kalem uh kololos nu we.
14 Ke tafun lotu uh, mwet akmas el illa In uniya mwet
sukasrup uh, Ac ke fong uh, el som pisrapasr. 15 Sie
mwet kosro el ac soano in tari ekela; El ac afinya mutal,
mwet uh in tia akilenul. 16 Ke fong uh mwet pisrapasr
elos ac sifacna utyak nu in lohm uh, A ke lenelik elos ac
wikla ac tia lungse muta ke kalem uh. 17 Elos sangeng
ke kalem lun len uh, A lohsr uh tiana aksangengyalos."
18 "Sie mwet koluk ac fah pokyukla ke sronot uh, Ac acn
sel fah selngawiyuki sin God; El ac tia sifil som orekma
ke ima in grape lal uh. 19 Oana ke snow uh ac wanginla
ke pacl fol ac ke pacl wangin af uh, Ouinge sie mwet
koluk ac fah wanginla liki facl sin mwet moul uh. **(Sheol h7585)** 20 Finne nina kial uh, ac tia pac esamul; Wet uh
ac kangulla, ac el musalla oana soko sak ma ikori. 21
Ma inge sikyak nu sel mweyen el akkeokye katinmas, Ac
tia kulang nu sin mutan su wangin tulik natu. 22 Ke ku
lun God, El kunausla mwet funmwet; God El fin mukuila,
mwet koluk sac ac misa. 23 God El ku pac in oru tuh
mwet sac in tia sun ongoiya, Tusruktu El ac taranna ma
el oru pacl nukewa. 24 Mwet koluk se ku in sun wo ouiya
ke kitin pacl, Na el ac uli oana soko mah wangin sripa,
Oana sie sripin mahsrik ma pakpuki. 25 Ya oasr mwet
se ku in lafwekin mu tia ouinge? Oasr mwet ku in orek
loh ac fahk mu kas luk inge tia pwaye?"

25 Na Bildad el topuk ac fahk, 2 "God El arulana ku;
lela mwet nukewa in sangeng sel ac akfulatyal. El
oru tuh tokosrai lal inkusrao in misla. 3 Ya oasr mwet ku
in oakla pisen lipufan su kulansap nu sel? Ya oasr acn
ma kalem lal ah tia tolak? 4 Ya oasr mwet ku in arulana
suwoswos ac mutal ye mutun God? 5 Yurin God, malem
uh tiana saromrom, Ac itu uh tia pac nasnas. 6 Fin
ouinge, na faska mwet uh, Su oana ulac ku lawani uh ye
mutal!"

26 Na Job el fahk, 2 "Ku pwaye kutu kasru uh —
Nga sukasrup ac munas, a kom fahk ma ingan! 3
Saok kas in kasru na wowo Ac luti lalmwetmet lom an
nu sin mwet lalfon se nga uh! 4 Kom nunku mu su ac
lohng kas lom ingan? Su pirikkomyak kom in kaskas
ouingan uh?" 5 "Ngunin mwet misa uh Rarrar in kof ye
faclu. 6 Facl sin mwet misa uh ikakelik oan ye mutun
God; Ac wangin mwe afyuf kosrala ma inge liki ye mutal.
(Sheol h7585) 7 God El asroelik acn engyeng in epang,
Ac srupusrak faclu yen wangin ma oan we. 8 God pa
nwakla pukunyeng uh ke kof, Ac liyaung in tia fokelik ke
toasriya uh. 9 El sang sie pukunyeng kosrala malem uh
ke fong in Mwesr. 10 El filiya pekusra uh raunela faclu In
sraclik kalem liki lohsr uh. 11 Ke el kai sru ma loango
acn lucng, Sru uh ac kusrusryak ac rarrar ke sangeng.
12 Ku lal uh pa kutangla meoa uh; Ac ke usrnguk lal
El kunausla Rahab — ma sulallal soko ma muta inkof
uh. 13 Momong lal uh pa oru acn engyeng uh in kalem,
Ac paol pa uniya kosro sulallal su srike in kaingla uh.
14 Tusruktu ma inge akkalemye kutu srisrik na kuiyal,
Mahma na lal uh pa kut lohng inge. Su ku in etu lupan
fulat ac ku lun God uh?"

27 Na Job el fahk, 2 "Nga fulahk ke Inen God moul
su Kulana, Su tia lela nununku suwohs in orek nu
sik, a El ase nu sik sie moul na upa — 3 Ke lusenna
pacl ma God El ase momong nu sik, 4 Ngoasrok ac
fah tiana fahk kutena ma koluk, Ac louk ac fah tiana
kikiap. 5 Nga tiana ku in fahk mu pwaye sumtal; Nga ac
sruokyana ku in fahk mu moul luk uh nasnas, nwe ke na
nga misa. 6 Nga fah tiana munasla in fahk lah moul luk
uh suwosna; Nunak lun insiuk mwesas na. 7 "Lela tuh
mwet nukewa su lainyu ac lokoalok nu sik uh In kaiyuk
oana mwet ma koluk ac sesuwos moul la uh. 8 Finsrak
fuka lun mwet ma tia etu God Ke pacl se El ac eis moul

lalos uh? 9 Ke pacl upa ac sikme, ya God El ac lohng
pang lalos? 10 Elos funu sulela in eis engan ma El tuh
ke sang nu selos ah, lukun wona. Elos funu oaru na in
pre nu sel, lukun wo pac. 11 "Lela nga in luti nu sumtal
ke lupan ku lun God uh, Ac akketeya ma God Kulana El
akoo. 12 Tusruktu, pwayeiya uh komtal sifacna liye tari;
Na efu ku komtal kaskas lalfon angan?" 13 Na Zophar el
fahk, "Pa inge luman akkeok ma God El oru Nu sin mwet
ma koluk ac sulallal uh. 14 Finne pus wen natulos, A
elos nukewa ac fah anwukla ke mweun; Pacl nukewa
ac sufalla mwe mongo nun tulik natulos. 15 Elos su
painmoulla liki mweun, ac fah misa ke mas upa, Ac finne
mutan katinmas kialos uh, ac tia pac asor kaclos. 16 Sie
mwet koluk ac ku in oasr ipin silver puspis lal liki ma el
ku in oakla, Ac pukanten nuknuk lal liki ma el enenu; 17
Tusruktu, kutuna mwet wo sayel pa ac nukum nuknuk
inge, Ac kutuna mwet suwoswos pa ac eis silver inge.
18 Mwet koluk uh ac musai lohm selos munasna, oana
ahng lun pwepenu uh, Ku oana lac lohm sin mwet foko
ma karingin ima uh. 19 Tusruktu pacl se in moul lalos
elos ac mau ona in kasrpalos, A ke elos ac ngutalik,
kasrup lalos uh wanginla. 20 Mwe aksangeng fah toki nu
faclos oana sie sronot; Ac sie paka fah tuhyak ke fong
ac okulosla. 21 Eng kutulap ac fah pokolosla liki lohm
selos; 22 Ac fah tuyang nu faclos arulana upa Ke elos ac
srike ke kuiyalos in kaingla. 23 Eng uh ac fah ngirngir ac
isrunulos ke elos kasrusr, Ac aksangengyalos lucng me.

28 "Oasr luf ma silver uh pukpukyak we; Oasr pac
acn ma gold uh aknasnasyeyuk we. 2 Mwet uh
pukanak osra liki ye fohk uh Ac munanla copper uh in
kofelik ac sororla liki eot uh. 3 Mwet uh suk pac acn
ma lohsr oemeet in konauk ma oan we. Elos suk in acn
loal lun faclu Ac pukanak yen lohsr uh in konauk eot
uh. 4 Loes liki acn ma mwet uh muta we — Acn ma
falken mwet uh soenna fahsr we — Mwet uh pikin laf ye
eol uh, Yen ma elos ac mukena orekma we. Elos ac
atla na ke sucl uh ke elos ac orekma in luf uh. 5 Mwe
mongo kapak infohk uh yak, A ye pacna infohk se inge
Ma nukewa itungyuki ac musalsalu. 6 Eot infohk uh oasr
wek sapphire kac, Ac kutkut in faclu oasr gold kac. 7
Won hawk uh tia ku in liye inkanek nu ke lufin puk ma
saok uh, Won vulture tia pac wi sohksok fin acn inge. 8
Wangin lion ku kutena kosro sulallal Wi forfor ke inkanek
muku inge. 9 "Mwet uh pikin eot ma arulana keke, Ac
ikruiya eol uh ke elos pukanla pe eol uh. 10 Ke elos
ac putala lufin eot uh, Elos konauk wek na saok. 11
Elos ac pikin nwe sun acn ma infacl uh soror we me, Ac
oru tuh ma wikla oan yen lohsr uh in ku in liyeyuk. 12
Tusruktu, pia acn ma lalmwetmet uh ku in koneyukyak
we? Kut ac luti ya kut in etala? 13 "Lalmwetmet uh tia
ma ac ku in koneyukyak yurin mwet uh; Wangin mwet
etu lupan saokiya. 14 Yen loal in meoa uh, ku inkof uh
Fahk mu lalmwetmet uh tia koneyukyak we. 15 Silver
ac gold tia ku in sang moli. 16 Gold ma wo oemeet, ku
wek ma arulana saok, Tia ku in saok oana lalmwetmet
uh. 17 Lalmwetmet uh saok liki gold, Ac saok liki sufa
orekla ke gold, ku glass ma wo emeet uh. 18 Saok lun
lalmwetmet uh yohk liki Ma saok inkof uh, ku wek crystal
ac ruby. 19 Wek topaz ac gold ma wo oemeet uh Tia
ku in lumweyuk nu ke saok lun lalmwetmet uh. 20 "Fin
angan, na pia mutaweyen lalmwetmet? Kut ac luti ya kut
in etala? 21 Wangin ma oasr moul la ku in liye, Finne
won ke pacl el sohksok uh el tia pac liye. 22 Finne misa,
ku mwe kunausla, Eltal fahk mu eltal lohng mukena ke
srumunyuk. 23 "God mukena pa etu inkanek nu we, Ac
etu lah lalmwetmet uh ac koneyukyak oya, 24 Mweyen
El liye acn nukewa faclu, Ac liye ma nukewa ma oan ye
kusrao. 25 Ke God El sang ku nu sin eng uh, Ac wotela
lah ac pia lupan meoa uh; 26 Ke pacl se God se sulela
lah af uh ac kahkla oya, Ac inkanek ma pukunyeng in
pulahl uh ac fahsr kac; 27 Pa ingan pacl se ma God
El liye lalmwetmet, ac srikeya lupan woiya uh, Na El
akkeyala. 28 "God El fahk nu sin mwet uh, 'Kowos fin ke
lalmwetmet, kowos enenu in sunakin Leum. Ac kowos
fin lungse etauk, kowos enenu in forla liki ma koluk.'"

29 Na Job el sifil mutawauk in kaskas: 2 "Saok moul
luk uh in ku in sifil folokla Oana ke pacl se God
El tuh karinginyu ah. 3 In pacl sac God El tuh wiyu na
pacl nukewa, Ac ase kalem nu sik ke nga fufahsryesr
in lohsr uh. 4 In len ingo pa nga tuh arulana fokoko,
Ac asruoki lun God nu sik arulana karingin inkul sik
wo. 5 God Kulana El tuh arulana wiyu, Ac tulik nutik
nukewa elos muta yuruk. 6 Yohk sronin titi lun cow ac
nani nutik, Ac eot in itat olive nu ke oil, yohk oil soror
kac. 7 Pacl nukewa ma mwet matu in siti uh ac toeni,
Ac nga eis acn sik inmasrlolos uh, 8 Mwet fusr uh ac
sa na sekinyula elos fin liyeyuyak, Ac mukul matu elos
tuyak in akkalemye akfulat lalos nu sik. 9 Mwet kol uh
ac tui pac tila sramsram; 10 Finne mwet ma fulat selos
uh, ac misla pac. 11 "Mwet nukewa su liyeyu meet, ku
lohng sramsram keik, Elos ac kaksakinyu, ac srumunna
woiyen orekma luk. 12 Ke mwet sukasrup elos tuh ngusr,
nga kasrelos; Nga kasru pac tulik mukaimtal ma wangin
mwet in kasrelos. 13 Mwet ma muta in ongoiya elos
kaksakinyu, Ac katinmas uh elos arulana engankin kasru
nga oru nu selos. 14 Pacl nukewa nga oru na ma suwohs
ac pwaye. 15 Nga oana atronmuta nu sin mwet kun, Ac
oana nia nu sin mwet ma tia ku in fahsr. 16 Nga oana sie
papa nu sin mwet sukasrup, Ac nga tuh kasru mwetsac
uh in kutena mwe ongoiya nu selos. 17 Nga kunausla ku
lun mwet sulallal, Ac molela mwet ma elos akkeokye uh.
18 "Pacl nukewa nga tuh nunku mu moul luk ac loes na,
Ac nga ac misa na in misla yurin tulik nutik, in lohm sik
sifacna. 19 Nga tuh oana soko sak ma oasr kof ke okah
uh in pacl nukewa, Ac lah kac uh aksroksrokyeyuk pacl
nukewa ke aunfong uh. 20 Mwet nukewa tiana tui in

kaksakinyu, Ac ku luk aksasuyeyuk pacl e nukewa. **21**
Pacl nga sang kas in luti uh, mwet uh ac misla Ac lohma
in lohng ma nga fahk uh; **22** Na ke safla sramsram luk
uh, wanginna ma elos ac ku in sifilpa fahk. Kas luk ac
tili nu in elos oana tulin af nu fin fohk pao; **23** Mwet uh
ac arulana engan in eis kas luk uh Oana ke mwet ima
uh engan ke ac sifil afi. **24** Nga israsr srisrik nu selos
ke pacl wanginla finsrak lalos; Ac ngetnget kulang luk
akkeyalos. **25** Nga pa kololos, ac wotela ma elos in oru;
Nga tuh kololos oana sie tokosra su kol un mwet mweun
lal, Ac nga akwoyalos ke pacl elos asor.

30 "Tusruktu, mwet ma fusr likiyu elos orek tafunkas
keik in pacl inge! Papa tumalos uh nuna mwet
na wangin sripa emeet me, Oru nga tia pac lela elos
in wi kosro ngalngul uh karingin sheep nutik. **2** Un
mwet na wanginla ku la, Elos arulana munas ac tia ku
in oru kutena orekma luk. **3** Elos arulana sukasrup ac
masrinsral, Oru elos ac kontini okan sak pulamlamla uh
— Ke fong, in acn na koluk ac wangin mwet we. **4** Elos
ac fusak ac kang mah yen mwesis uh Wi pacna okah
ma wangin ema ke sak broom uh! **5** Mwet nukewa ac
wowoyak ac luselosla Oana ke elos woi mwet pusrapasr
uh. **6** Elos mutana in luf, Ac in acn ma pukpukla pe
eol uh. **7** In acn mwesis uh elos ac wowo oana kosro
lemnak uh, Ac tukeni lokeni muta ye sak inima uh. **8** Sie
un mwet na lusrongten, wangin sripa, ac wangin akilenya
pa inge! Ukohkyak elos liki fin acn uh. **9** "Inge elos foloko
isrunyu; Nga pilasrla — oana sie mwe aksruksruk nu
selos. **10** Elos arulana kwaseyu, Ac pangon mu elos wo
likiyu. Elos ac tuku pac ani nu in mutuk. **11** Mweyen God
El arulana akmunasyeyula ac nga tia ku in sifacna, Oru
elos forma lainyu ke folo lalos nufon. **12** Un mwet se
inge arulana suwoswos in oru alein lalos nu sik; Elos
ukweyu nga kaing; ac elos akola in kunausyula. **13** Elos
kosrala acn in kaing luk, ac srike in uniyuwi; Ac wangin
mwet in kutongolosi. **14** Elos ac fokolak kalkal ma nga
wikwik we, Ac putatme nu fuk ac toanyuwi nu infohk
uh. **15** Sangeng luk nwekyula. Nga tila orek mukul, a
nga oana sie fosr in eng, Ac kasrpuk sohkla oana sie
pukunyeng. **16** "Inge nga apkuran in misa, Ac wangin
ma in akfisrasrye keok luk. **17** Ke fong uh sri keik uh
nufon waiok, Ac ngal lulap su ngalngalisyu tiana tui. **18**
God El sruokya kala in nuknuk luk Ac furokya nwe ke na
tingilya kwawuk. **19** El kipakinyuwi nu yen furarrar uh;
Ac nga oana fohk furarrar ye mutal. **20** "Nga pang nu
sum, O God, tuh kom tiana topukyu; Ac ke pacl nga pre,
kom tia lohma nu sik. **21** Kom arulana sulallal nu sik, Ac
akkeokyeyu ke kuiyom nufon. **22** Kom lela eng uh in
ukyula; Ac kom sisyuwot sisyume ke eng upa uh. **23**
Nga etu lah kom ac usyula nu ke misa, Nu ke ouiya su
akola nu sin mwet nukewa. **24** Efu ku kom uni sie mwet
ma arulana musalla tari, Su wangin ma ku in oru sayen
ngisre ke pakomuta? **25** Ya nga tuh tia wi tung yurin
mwet su sun ongoiya, Ac pakomutalos su enenu? **26**
Nga tuh finsrak in oasr engan ac kalem yuruk, A ongoiya
ac lohsr pa sunyu. **27** Insiuk arulana kuelik ke fosrnga ac
waiok; Nga muta in keok len nu ke len. **28** Nga foroht
forma in lohsr matoltol, yen wangin kalmen faht we; Nga
tuyak in walil uh ac siyuk ke kasru. **29** Pusrek asor ac
supwar, Oana pusren tung lun soko kosro fox, ku sie
won ostrich. **30** Monuk sroalsroalla; ac nga folla ke fifa.
31 Sie pacl ah nga tuh lohng pusren on engan, A inge
nga lohng pusren asor ac tung mukena.

31 "Nga orala tari sie wulela na ku In tia ngetnget in
mwel nu sin sie mutan fusr. **2** Mea God Kulana El
oru nu sesr uh? El akfalye fuka orekma lun mwet uh? **3**
El supwama ongoiya ac mwe kunausla Nu sin mwet su
oru ma sesuwos. **4** God El etu ma nukewa nga oru uh;
Ac El suiya fahluk nukewa luk. **5** "Nga fulahk lah wangin
pacl nga oru ma koluk, Ac nga tia wi srike in aklalfonye
mwet saya. **6** Lela God Elan pauniyu ke sie mwe paun
suwohs, Na El ac fah liye lah wangin ma sufal luk. **7**
Nga fin kuhfla liki inkanek pwaye, Ku lela in kifusyukla
nga nu ke ma koluk; Ac pouk fin tunla ke ma koluk, **8**
Na lela sacn sunuk uh in kunausyukla, Ku lela mwet
saya uh in kangla mwe mongo ma nga yukwi uh. **9** "Nga
fin tuh ngetnget in mwel nu sin mutan kien mwet tulan
luk, Ac wikla soanel likin lohm sel uh, **10** Na lela mutan
kiuk uh in orek mongo nun sie pacna mukul, Ac motul in
mwe oan kien sie pacna mwet. **11** Kain sulallal ouinge
enenu in kaiyuk ke kalya na upa. **12** Ac fah oana sie e
ma kunausla ma nukewa, Ac esukak ma nukewa luk. **13**
"Ke pacl sie sin mwet kulansap luk, mukul ku mutan, ac
suk suwohs lal yuruk, Nga ac akfulatye suk lal uh, ac
srike in akwoyela. **14** Nga fin tia oru in wo nu sel, na nga
ac ngetnget fuka nu sin God? Mea nga ac ku in fahk ke
God El ac tuku in nununkeyu? **15** God se na ma oreyula
uh, Pa orala pac mwet kulansap luk uh. **16** "Wangin sie
pacl nga srangesr kasru mwet sukasrup uh; Nga tia wi
lela katinmas uh in muta in ongoiya, **17** Ku lela tulik
mukaimtal uh in masrinsral ke nga mongo uh. **18** In moul
luk nufon, nga mutana kasru mwet ouinge. **19** "Nga fin
konauk sie mwet in oasr enenu lal, Su arulana sukasrup,
ac tia ku in moli nuknuk lal, **20** Na nga ac kital nuknuk
ma orekla ke unen sheep Su tuku ke un sheep nutik
sifacna. Na el ac kaksakinyu ke insial nufon. **21** "Fin
oasr pacl ma nga kutasrik nu sin kutena tulik mukaimtal,
Ke nga etu lah fin sun nununku, nga ac kutangla, **22** Na
lela in kotkot uh pouk; Ku lela pouk in ayukla liki finpisuk.
23 Ke sripen nga sangeng ke kaiyuk lun God, Nga tia ku
in oru ouiya inge. **24** "Wanginna pacl nga lulalfongi ke
mwe kasrup **25** Ku inse fulat ke mwe kasrup luk. **26**
Wangin pac pacl nga alu nu ke kalmen faht uh, Ku nu ke
katwen malem uh. **27** Soenna oasr pacl kifusyukla nga in
akfulatye ma inge, Ku ngan pasrla in akkalemye sunak
luk nu selos. **28** Kain ma koluk ouinge fal in kaiyuk sin
nununku, nu ke misa; Mweyen ma inge aklusrongtenye

God Kulana. **29** "Nga tia wi engankin pacl mwet lokoalok
luk elos keok, Ku pwarkin pacl elos sun ongoiya; **30**
Wangin pacl nga akfohkfokyela oalik ke sripen nga pre
tuh elos in misa. **31** Mwet orekma luk nukewa etu lah
Pacl nukewa nga insewowo in paing mwetsac nu in lohm
sik. **32** Nga solama pac mwet fahsr nu in lohm sik, Ac tia
lela elos in motul inkanek uh. **33** "Kutu mwet uh srike in
okanla ma koluk lalos, Tusruktu nga tia wi okanla ma
koluk luk uh. **34** Nga tia wi muta misla ku wikla in lohm
sik Mweyen nga motok kas lun mwet, Ku sangeng ke
kas in akkoluk lalos uh. **35** "Mea, wanginna mwet ac ku
in porongo ma nga fahk inge? Nga fulahk lah kas inge
nufon kas na pwaye. Lela God Kulana Elan topukyu.
"Fin simla kas ma mwet alein nu sik inge sang lainyu uh
Ngan ku in liye, **36** Nga lukun tia sensen in srupusrak in
oan finpisuk, Ac filiya fin sifuk oana sie tefuro. **37** Nga ac
fahkak nu sin God ma nukewa ma nga oru uh, Ac tia
tupwek in tu ve mutal. **38** "Fin acn ma nga imai inge ma
nga pisrala, Ku eisla sin mwet su ma la na pwaye uh —
39 Ac nga fin kang mwe mongo ma kapak fin acn inge, A
nga fuhlela mwet ma imaela uh in masrinsral — **40** Na
lela tuh in tia wheat ac barley pa kapak we, A in pulac
na ac kokul." Pa inge saflaiyen kas lal Job.

32 Ke sripen Job el tu na ku in nunku mu wangin
ma koluk lal, oru mwet tolu ah tui ac tila srike in
topkol. **2** Tusruktu Elihu, sie mwet su tu apkuran nu
yoroltal, el koflana kutongya kasrkusrak lal, mweyen Job
el sifacna pangon mu el wo ac el sis koluk uh nu sin
God. (Elihu el wen natul Barakel, sie sin mwet in sruf lal
Buz, ac el ma in sou lun Ram.) **3** El oayapa kasrkusrak
sin mwet kawuk tolu lal Job, mweyen wanginna ma eltal
ku in sang topkol Job, oru oana in tuh sutuu sin God.
4 Na ke sripen Elihu pa fusr emeet sin mwet ma tu in
acn sac, oru el soano nwe ke na mwet nukewa tari ke
sramsram uh. **5** Ke el liye lah mwet tolu ah tia ku in
topkol Job, el arulana kasrkusrakak, **6** ac mutawauk
in kaskas. Pa inge kas lal: [Elihu] "Nga fusr, ac komtal
matu, Oru nga tuh sangeng in fahk nunak luk uh. **7** Nga
sifacna fahk mu fal komtal in tukeni asramsrami, Ac
fahk nunak lalmwetmet lomtal an, lah komtal pa matu. **8**
Tusruktu Ngun lun God Kulana Pa ac tuku nu sin mwet
uh ac sang lalmwetmet nu selos. **9** Tia matwen mwet
uh pa oru elos in lalmwetmet, Ku kasrelos in etu ma
pwaye. **10** Ke ma inge, nga ke komtal in lohngyu, Ac
lela ngan fahk nu sumtal ma nga nunku uh. **11** "Nga
tuh mislana ac porongo ke komtal sramsram, Oayapa
nga tupan ke komtal sukok kas lalmwetmet komtal in
orekmakin. **12** Ke nga lohang nu kac ah, nga konauk lah
komtal munasla sel; Komtal tiana aksutueyela ma Job el
fahk ah. **13** Efu ku komtal ku in fahk mu komtal konauk
lalmwetmet? Enenuyuk God Elan topkol Job, mweyen
komtal tuh koflana topkolla. **14** Job el tuh kaskas nu
sumtal, ac tia nu sik, Tusruktu nga tiana ku in topkol
oana ke komtal oru ah. **15** "Job, wanginla ma eltal ku in
fahk; Wanginna ma eltal ku in sang topuk kom. **16** Mea,
nga ac srakna tupan ke eltal misla tila sramsram uh?
Eltal tu na ac wanginla ma eltal ku in sifilpa fahk. **17** Mo.
Nga ac sot top luk sifacna nu sum, Ac fahkot ma nga
nunku uh. **18** Nga arulana elyala ngan tari sramsram;
Nga kofla kutongya kas luk uh. **19** Nga fin tia eis pacl luk
in sramsram, Nga ac fokelik oana sie pak in neinyuk
wain ma sessesla ke wain sasu. **20** Nga kofla muteng;
enenu na nga in kaskas. **21** Nga ac fah tia wiwi mwet ke
alein se inge; Nga ac tia yukin sie. **22** Nga tia wi yukin
mwet, Ac nga fin oru, God El ac sa na in kaiyu.

33 "Inge, Job, lohng akwoya Ma nukewa nga ac fahk
nu sum uh. **2** Nga akola in fahk ma oan in nunak
luk uh. **3** Kas luk inge nukewa ma ke nunak na pwaye
luk, Ac nga ac kaskas na pwaye nu sum. **4** Ngun lun
God pa oreyula, ac ase nu sik moul. **5** "Topukyu kom fin
ku. Akoela kas in alein lom an. **6** Nga kom oana sie ye
mutun God, Kut kewa orekla ke fohk kle. **7** Ke ma inge
wangin sripa kom in sangeng sik; Nga ac tia funmweti
kom. **8** "Pa inge ma nga lohng kom fahk ah: **9** Kom fahk
mu, 'Wangin ma koluk luk; wangin ma sufal nga orala.
Nga nasnas ac wangin mwetik. **10** A God El sifacna
sokak sripa lal in akkeokyeyu, Ac oreyu oana sie mwet
lokoalok lal. **11** El kapriya niuk ke mwe kapir, Ac tawi
mukuikui nukewa luk.' **12** "Tuh nga fahk nu sum Job,
kom tafongla. God El fulat liki kutena mwet. **13** Efu ku
kom akkolukye God Ac fahk mu El tiana topuk tukak lun
mwet uh? **14** God El ne kaskas na kaskas, A wanginna
mwet lohang nu ke ma El fahk uh. **15** Ke mwet uh ac
motul ke fong uh, God El ac sramsram nu selos ke
mweme ac oayapa ke aruruma. **16** El oru elos in lohng
ma El fahk, Ac elos sangeng ke kas in sensenkakin lal
nu selos uh. **17** God El kaskas in tuh kutongya orekma
koluk lalos Ac in molelosla elos in tia inse fulat. **18** El ac
fah tia lela in kunausyukla elos; El molelos liki misa. **19**
God El aksuwosye sie mwet ke El sang mas nu sel Ac
nwakla manol ke waiok. **20** Sie mwet mas ac srungala
mongo, Finne mongo ma arulana yu, a ac akkolukye
ikwal. **21** Manol ac srila nwe Kom ac ku in liye sri nukewa
kacl uh; **22** Ac tia paht el ac som nu in facl sin mwet
misa. **23** "Sahp ac oasr lipufan tuku kasrel — Sie sin
lipufan tausin lun God, Su akesmakinye mwet uh ke ma
kunalos. **24** Ke sripen pakomuta lal, lipufan sac ac fahk,
'Fuhlella, El ac tia som nu in facl sin mwet misa. Pa inge
molin aksukosokyal uh.' **25** Manol ac fah sifil fusri, ac
kui; **26** Ke el pre, God El ac fah topkol; El ac fah alu nu
sin God ke engan; God El ac fah oru tuh ma nukewa
in sifil wola nu sel. **27** El ac fahk ye mutun mwet uh,
'Nga orekma koluk. Nga tia oru ma wo, tusruktu God El
sruokyuwi na ac tia sisyula. **28** El sruokyuwi tuh nga in
tia som nu in facl sin mwet misa, Ac inge nga srakna
moul.' **29** "God El nuna oru na ouinge pacl nukewa; **30**
El ac molela moul lun sie mwet Ac sang nu sel tuh elan

arulana engan lah el moul. 31 “Inge, Job, porongo ma
nga fahk uh; Misla ac lela ngan kaskas. 32 Tuh fin oasr
ma kom lungse fahk, kom fahk nga in lohng; Fin tuh
pwaye ma kom fahk an, nga fah insewowo in fahk mu
pwaye sum. 33 A fin wangin ma kom ac fahk, kom misla
ac porongeyu, Ac nga ac fah luti nu sum in lalmwetmet.”

34 Na Elihu el sifilpa fahk: 2 “Lohng kas luk uh,
komtal su oru mu komtal lalmwetmwet, Ac ikasla
insremtal in lohngyu, komtal su pangon mu komtal etu
ma nukewa. 3 Komtal etu mongo yu uh ke komtal ac
ema uh, Tusruktu komtal tiana akilen kas lalmwetmet
ke komtal lohng uh. 4 Lela kut in tukeni sulela lah pia
ma pwaye uh; Ac lela kut in sifacna nunku lah pia ma
wo uh. 5 Mweyen Job el sifacna fahk mu wangin ma
koluk lal, Ac el fahk pac mu God El tiana orek nununku
suwohs nu sel. 6 El siyuk ac fahk, ‘Ac fuka ngan kikiap
mu oasr ma koluk luk? Nga arulana musalla ke kinet
keik, tusruktu wanginna ma koluk luk.’ 7 “Nu oasr mwet
komtal liye oana mwet se Job uh? El oru aksruksruk lal
uh ma na fisrasr, oana ke el nim kof uh. 8 El lungse
asruoki nu sin mwet orekma koluk, Ac wi mwet koluk
fufahsryesr. 9 El fahk kut finne srike in fahsr tukun ma
lungse lun God, Wanginna ma ac wo nu sesr kac. 10
“Porongeyu, komtal su nunku mu oasr etauk la! Ya God
Kulana El ku in oru ma sesuwos? 11 El akinsewowoye
mwet uh fal nu ke orekma lalos, Ac folokin nu selos fal
nu ke ouiyen moul lalos. 12 God Kulana El tiana oru ma
koluk; Wangin pacl El oru ma sesuwos nu sin mwet uh.
13 Mea, God El eis ku lal sin sie na? Ya oasr pac sie su
sang ku nu sel in liyaung faclu? 14 God El fin sulela sel
Elan eisla ngunal ac mongol liki mwet uh, 15 Na mwet
nukewa ma moul uh ac misa Ac sifilpa folokla nu ke
kutkut. 16 “Inge, komtal fin lalmwetmet, komtal lohng ma
nga ac fahk uh. 17 Ya komtal fahk mu oasr mwatan God
su suwoswoslana? Ya komtal nunku mu El su kulana El
lain nununku suwohs? 18 God El ku in fahkak mwatan
tokosra ac mwet leum uh Ke pacl elos oru ma koluk, ac
fin wangin sripalos. 19 El tia wi mwet leum uh lac, Ku oru
in wo nu sin mwet kasrup liki mwet sukasrup, Mweyen El
pa orala mwet nukewa. 20 Sie mwet el ku in misa in kitin
pacl na ke fong. God El sringilya mwet uh na elos misa;
El uniya mwet ku uh oana ma wangin. 21 El taran ma
mwet uh oru in pacl nukewa. 22 Wanginna acn ma lohsr
matoltol Ku in okanla mwet koluk uh liki God. 23 God El
tia enenu in pakiya pacl Lun sie mwet in som tuh Elan
nununku. 24 El tia enenu in oasr sukok se orek Tuh Elan
sisla mwet kol uh ac aolulosla. 25 Mweyen El etu ma
elos oru uh. El ac siselosla ac itungulosi ke fong uh. 26
El akkeokye mwet koluk uh yen mwet nukewa ac ku in
liye, 27 Mweyen elos tila fahsr tokol, Ac elos pilesrala
ma sap lal nukewa. 28 Ke sripalos mwet sukasrup elos
wowoyak ac pang nu sin God, Tuh Elan kasrelos, ac
God El lohng pusren pang lalos. 29 “God El fin sulela
Elan tiana oru kutu ma, Wangin mwet ac ku in fahk mu
oasr ma sutuu sel. El fin okanla mutal, wangin ma mwet
uh ac ku in oru. 30 Wangin ma mutanfahl uh ac ku in oru
In ikolya mwet ma tia etu God uh in tia leum faclos. 31
“Job, ku kom fahkak tari ma koluk lom an nu sin God, Ac
wulela kom in tia sifil orekma koluk? 32 Kom nu siyuk
God Elan akkalemye nu sum ma kom sufalla kac uh, Ac
insese mu kom ac tia sifilpa orekma koluk? 33 Ke kom
lain ma God El oru uh, Ya kom liye mu El ac ku in oru
ma kom lungse uh? Sulela uh ac ma na lom, tia ma luk;
Fahkma nu sesr ingena ma kom nunku an. 34 “Kutena
mwet ma kalem in nunak uh, ac ku in insese nu sik; Ac
kutena mwet lalmwetmet ma lohng kas luk uh, ac ku in
fahk lah 35 Job el kaskas ke lalfon lal, Ac lah wangin
kalmen ma el fahk uh. 36 Nunku akwoya ke ma nukewa
ma Job el fahk uh; Komtal ac akilen lah el kaskas oana
sie mwet koluk. 37 El sang seakos in laesla ma koluk lal
uh; El aksruksruki God ye mutasr nukewa.”

35 Na Elihu el sifilpa fahk: 2 “Ku kom nunku mu ma
se inge suwohs Ke kom fahk mu, ‘Nga suwohs ye
mutun God.’ 3 Ku ke kom siyuk sin God, ‘Nga fin tia oru
ma koluk, mea ac wo nu sik?’ 4 Nga ac topuk kom, ac
mwet kawuk lom ingan pac. 5 “Ngetak liye acn lucng!
Liye fulatiyen pukunyeng uh! 6 Kom fin orekma koluk,
God El tiana akkolukyeyuk kac. Kom fin oru ma koluk
pacl pus, ya ma inge ac aklokoalokyal? 7 Ya kom kasru
God kom fin arulana orek suwohs? Wangin ma God El
enenu sum. 8 Mwet uh pa ac keok ke ma koluk kom oru
uh, Ac ma wo kom oru uh ac kasru pac mwet. 9 “Ke
akkeokyeyuk mwet uh, elos ac sasao; Ac elos pang tuh
in oasr mwet kasrelos. 10 Tuh elos tia ngetang nu sin
God su oralosla, Su sang soko on in finsrak nu selos ke
pacl upa nu selos. 11 Elos tia nget nu sin God su ase
etauk nu sesr, Etauk liki kutena kosro, ku won. 12 Elos
pang in suk kasru, tuh God El tiana topkolos, Mweyen
elos mwet koluk ac inse fulat. 13 Wangin sripen pang
lalos uh; God Kulana El tiana liyalos, ku lohng pusralos.
14 “Job, kom fahk mu kom tia ku in liye God; Tusruktu,
kom in mongfisrasr ac tupan. Top lal nu sum uh oasr
yorol. 15 In nunak lom kom mu God El ac tiana kalyei
mwet, Ac kom mu El tia arulana lohang nu ke ma koluk
uh. 16 Wangin sripa kom in nuna kaskas na; Kalem tari
lah kom tia etu ma kom fahk an.”

36 Ac Elihu el sifilpa fahk: 2 “Sifilpa mongfisrasr
kitin pacl ac lohng Kas ma nga ac aolla God ac
fahk. 3 Yohk ma nga kalem kac; nga ac orekmakin
ma kalem sik uh In akkalemye lah God, su oreyula, El
suwosna. 4 Wangin kas kikiap ke ma nga ac fahk nu
sum inge; Kom liye sie mwet na lalmwetmet ye motom.
5 “Arulana yohk ku lun God! Wangin sie mwet El srunga;
Wangin kutena ma El tia kalem kac. 6 El tia lela mwet
koluk uh in moul na, Ac El oru ma suwohs nu sin mwet
sukasrup in pacl nukewa. 7 El loangelos su suwosna

moul la; Ac lela tuh elos in leumi oana tokosra, Ac oru
in akfulatyeyuk elos nwe tok. 8 Tusruktu mwet uh fin
kapiri ke sein, Ac keok ke sripen ma koluk elos orala,
9 God El akkalemye nu selos ma koluk lalos ac inse
fulat lalos. 10 El oru elos in lohng kas in sensenkakin
lal nu selos Tuh elos in forla liki orekma koluk. 11 Elos
fin akos God ac kulansupal, Na elos ac insewowokin
moul lalos uh in misla ac wo ouiya. 12 A elos fin tia akos
ac kulansupu God, na elos ac anwuki ke cutlass, Ac
misa in nikin lalos. 13 "Mwet su tia etu God uh elos ac
mutana in kasrkusrak lalos, Ac finne akkeokyeyuk elos,
elos tia pre in suk kasru. 14 Elos ac srakna fusr na elos
misa, Eli ke sie moul lusrongten. 15 Tusruktu God El luti
mwet uh ke mwe keok nu selos, Ac ikasla mutalos ke
mwe ongoiya. 16 "God El ke folokinkomme liki ongoiya,
Nu ke sie acn mwesas, yen wangin ma ikus kom; Ac
tepu lom uh sessesla ke mwe mongo yuyu. 17 Tusruktu,
inge akkeokyeyuk kom oana ma fal in orek nu sum. 18
Taranna kom in tia lela molin eyeinse in kiapwekomla,
Ku mwe kasrup in aktafongyekomla. 19 Kom finne pang
ke kuiyom nufon in suk kasru, ac fah wangin sripa; Ku
lom nufon tia ku in akwoye kom inge. 20 Nimet kom
ke in tari fongeni, In sun pacl ma mutunfacl lulap uh ac
fah wanginla. 21 Karinganang kom in tia forla nu ke ma
koluk; Mwe keok lom inge ma tuku in tuh sruokkomi liki
ma koluk. 22 "Esam lupan yokiyen ku lun God uh; Su sie
mwet luti oana El? 23 Wangin mwet ku in fahk nu sin
God ma Elan oru, Ku fahk mu koluk ma El oru uh. 24
Nuna kaksakinyuk El pacl nukewa ke ma El oru; Enenu
na kom in wi pac kaksakunul. 25 Mwet nukewa liye tari
ma El orala; Tusruktu kut ac tu na oe saya liye. 26 Kut tia
ku in etu na pwaye lupan fulat lal uh, Ku oakla pisen yac
lal uh. 27 "God pa orauk kof uh liki faclu, Ac ekulla nu ke
tulin af uh. 28 El oru tuh kof uh in kahkla liki pukunyeng
uh Ac afi nu fin mwet nukewa. 29 Wangin mwet etu lah
pukunyeng uh mukuikui fuka, Ku lah fuka tuh pulahl uh
ngirngir In acn engyeng uh yen God El muta we. 30 El
supu sarom nu in acn nukewa yen engyeng uh, Tusruktu
acn loal in meoa uh nuna lohsr na. 31 Pa inge luman
kiteyen mwet uh sel, Ac El sang mwe mongo puspis nun
mwet uh. 32 El sang paol sruokya sarom uh, Ac sap
tuh in tungalya acn El ac fahk uh. 33 Pusren pulahl uh
sulkakin lah paka se ac tuku, Ac un cow uh etu lah ac
pakala.

37 Eng upa uh oru insiuk kihmkim arulana upa. 2
Kowos nukewa porongo pusren God, Ac lohng
pusren pulahl su tuku ke oalul me. 3 El supu sarom uh
sasla in acn engyeng uh, Liki tafun faclu nwe ke tafun
yen ngia. 4 Na ngirngir lun pusracl lohngyukyak, Pusra
ku ac fulat lun pulahl uh Ac sarom uh wi pacna fahsr.
5 Ke sap ku lun God, ma na usrnguk sikyak, Ma na
yohk su kut tia ku in kalem kac. 6 El sap snow uh in
putati nu faclu, Ac supu af na matol in kurrauk faclu. 7 El
tulokinya orekma lun mwet uh; El oru in kalem selos ma
El ku in oru. 8 Kosro lemnak uh som nu in luf kialos. 9
Eng in paka tuku eir me, Ac ohu na upa tuku epang me.
10 Momong lun God orala kof uh in kekela, Ac ekulla
kof uh nu ke ice matoltol. 11 Sarom uh ac sarmelik liki
pukunyeng uh, 12 Ke ac mukuiyak oana ma lungse lun
God. Sarom uh ac oru ma nukewa ma God El sapkin
uh, In acn nukewa fin faclu. 13 God El supwama af in
aksroksrokye faclu; Sahp El supwama in kai mwet uh,
Ku in akkalemye insewowo lal. 14 "Job, mislawin ac
porongo; Srike nunku ke orekma usrnguk God El oru
uh. 15 Ya kom etu lah God El sapsap fuka Ac oru tuh
sarom uh in sarmelik liki pukunyeng uh? 16 Ya kom etu
lah pukunyeng uh sohksok fuka yen engyeng uh, Su
ma orek ke ku sakirik lun God? 17 Mo, kom ac arulana
fol, Ke pacl se eng fol lun acn eir uh tuhme. 18 Mea,
kom ku in kasru God laknelik acn lucng Ac oru tuh in ku
oana sie osra ma tuktuki ac akfwelyeyukla? 19 Luti nu
sesr ma kut in fahk nu sin God; Kut lohsrla; wanginla
ma kut ku in fahk. 20 Nga ac tia suk ngan kaskas nu
sin God; Mwe mea ngan sang pacl lal in kunausyula?
21 "Ac inge, kalem lucng me uh arulana saromrom;
Upala kalem kac uh, kut tia ku in ngetang nu kac; Ac
eng uh aknasnasyela yen engyeng uh. 22 Sie kalem
na saromrom liyeyuk epang me, Ac wolana lun God
arulana aksangengyekutla. 23 Ku lun God uh arulana
yokla — kut tia ku in kalukyang nu yorol; El suwoswos
ac pwayena ke ma El oru nu sin mwet uh. 24 Ke ouinge
uh, ac tia sukok lah efu ku mwet uh sangeng sel, Ac lah
efu ku El tia lohang nu selos su sifacna oru mu elos
lalmwetmet."

38 Na LEUM GOD El kaskas nu sel Job in paka uh
me, ac fahk: 2 "Su kom an ku kusen siyuk nu ke
lalmwetmet luk uh Ke kas na lalfon ac wangin kalmac
lom ingan? 3 Fin mukul se pa kom, tuyak inge Ac topuk
ma nga ac siyuk sum uh. 4 Ku kom tuh muta ke nga
orala faclu ah? Fin arulana yohk etu lom an, kwal srumun
ngan lohng. 5 Su tuh wotela mu in pa inge lupan faclu
ah? Su tuh asroelik lain in srikasrak uh nu fac ah? Ku
kom etu nufon top nu ke ma inge? 6 Mea sruokya sru
ma loangeak faclu uh? Su tuh oakiya eot in sruwasrik
lun faclu? 7 Ke tafun lotu in len sac, itu uh tuh tukeni on,
Ac lipufan uh sala ke engan. 8 "Su tuh kaliya mutunpot
ma sikulya meoa ah Ke kof uh pisrme liki kapin faclu ah?
9 Nga pa tuh afinya inkof uh ke pukunyeng Ac nokomla
ke lohsr lulap ah. 10 Nga tuh akilenya masrol se lun
inkof uh, Ac filiya oan tukun mutunpot ma srumasryukla
arulana ku. 11 Ac nga fahk nu sin meoa uh, 'Safla na
insacn! Kuiyen noa lom an ac fah tui na inse.' 12 Job, ku
nu oasr len se in moul lom uh Ma kom sap faht uh in
takak? 13 Nu oasr pacl kom sap tafun lotu uh in sruokya
faclu Ac osrokak mwet sulallal uh liki acn in wikwik lalos
uh? 14 Kalmen len uh oru tuh fineol uh ac infahlfal uh in
arulana kohn — Oana ikwikeni ke sie nuknuk, Kalem

oana inken sie sil ma itungyuki fin fohk kle uh. **15** Kalem
lun len uh arulana saromrom nu sin mwet koluk, Pa
ikololosi liki anwuk sulallal. **16** "Ku nu oasr pacl kom som
nu ke unon in kof ma oan in acn loal meoa? Nu oasr
pacl kom fahsr fin kapin meoa uh? **17** Nu oasr mwet
akkalemye nu sum mutunpot Su karingin acn lohsr lun
facl sin mwet misa? **18** Mea, kalem sum lah faclu lupa
kac? Topukyu kom fin etu. **19** "Kom etu lah kalem uh
tuku ya me, Ku lah pia acn ma lohsr uh mutawauk we
uh? **20** Ya kom ku in srisrngiya acn kalem uh ac lohsr uh
in tui we, Na sifilpa folokunultalma nu yen seltal uh? **21**
Sahp kom ac ku, mweyen kom arulana matu, Ac kom
tuh isusla oe ke faclu orekla ah! **22** "Kom nu utyak nu in
acn in filma Su nga filiya snow ac af yohk kosra uh we?
23 Nga filiyana oan akola nu ke pacl elya ac sikyak, Ac
nu ke len in lokoalok ac mweun. **24** Kom nu som nu ke
acn faht ah takak we, Ku acn ma eng kutulap uh tuh we
me uh? **25** "Su pukanak inyoa ma af uh ac kahkla kac,
Ac sakunla inkanek lun pusren pulahl in pacl in paka?
26 Su oru tuh af uh in kahkla yen wangin mwet muta
we? **27** Su aksroksrokye acn ma pulamlamla ac arulana
enenu kof, Tuh mah uh in ku in srunak we? **28** Ku oasr
papa tumun af uh ku aunfong uh? **29** Su oswela ice ac
aunfong ma kekela uh, **30** Ma oru tuh kof in ekla oana
eot, Ac orala fin kof uh in tipenmarla? **31** "Ya kom ku in
kapriya un itu Pleiades nu sie, Ku tulala mwe lohl ma
kapriya un itu Orion uh? **32** Kom ku in pakiya mukuikui
lun itu uh ke pacl la, Ac kol un itu ma petsaela Mwe Yuyu
Lulap se ac Mwe Yuyu Srisrik sac uh? **33** Ku kom etu
ma sap ma karingin acn engyeng uh, Ac kom ku in oru
tuh ma sap inge in orekmakinyuk pac faclu? **34** "Kom
ku in wowoyak ac sapsap nu sin pukunyeng uh Ac oru
tuh elos in fwikomla in wolak ke af? **35** Ac kom fin sap
sarom uh in sarmelik, Ya ac ku in tuku nu yurum ac fahk,
'Kut a inge. Mea pac kut in oru?' **36** Su fahk nu sin won
ibis lah Infacl Nile ac sronoti, Ku su fahk nu sin won wa
mukul uh lah ac afi? **37** Su oasr etauk yoro, ac ku in
oakla pukunyeng uh, Ac eklulosyak in kahkinya af uh —
38 Af su folsani fohkfok uh ac srukoalela? **39** "Ku kom
pa sokak mongo nun lion uh, Ac akkihpye lion fusr su
masrinsral **40** Ke elos ac wikwik in luf lalos uh, Ku oan in
luf kialos soan ma elos in uniya uh? **41** Su sang mongo
nu sin won raven uh Ke pacl elos forfor masrinsral, Ac ke
pacl won fusr natulos uh pang nu sik in sukok mongo?

39 Ku kom etu ke pacl nani lemnak fineol uh ac
isusla? Kom nu liye ke deer lemnak uh isus uh? **2**
Kom etu lah eltal ac pitutu malem ekasr elos fah isusla?
Ac kom etu pacl in isus lalos uh? **3** Kom etu ke pacl elos
ac kuruweni Ac oswela natu natulos uh nu faclu? **4** Natu
natulos uh ac kapak ac arulana fokokoi inima uh; Elos
ac som ac tia sifil foloko. **5** "Su ikasla donkey lemnak
uh? Su fuhlela eltal in forfor sukosok? **6** Nga sang acn
mwesis uh tuh in acn in muta lalos, Ac lela elos in muta
yen wangin mwet muta we, ac wangin mah ku in kapak
we. **7** Elos muta yen loes liki oraru lun siti uh, Ac wangin
mwet ku in akmunayalosla ac sap elos in orekma. **8**
Fineol uh pa acn mahsrik ma elos mongo we, Ac suk ma
folfolsra elos in kang. **9** "Ya soko cow lemnak ac ku in
orekma lom? Ku el ac lungse motul in lohm sin kosro
nutum uh? **10** Ku kom ku in kapriya soko ke sucl ac
oru elan pikin ima lom uh? Ku oru elan amakin mwe
kulkul inima lom uh? **11** Kom ku in lulalfongi ke fokoko
lun manol, Ac finsrak mu elan oru orekma toasr lom uh?
12 Ya kom lulalfongi elan usani fokin ima ma kom kosrani
uh Ac orani wheat uh nu ke acn in kulkul wheat lom
uh? **13** "Posohksok lulap lun ostrich finne pisrpisr ke
pikpik uh, Tuh ostrich uh tia ku in sohk oana stork uh.
14 Ostrich uh filiya atro natulos ah fin fohk uh, Fusrfusr
lun fohk uh in mau ku in fisrik atro uh. **15** El tia nunku
lah nia se ku in longya, Ku kosro lemnak ac fukulya.
16 El oru oana in tia ma natul pa atro uh. El tia nunku
lah ac wangin sripen kemkatu lal uh. **17** Nga pa tuh oru
elan lalfon, Ac tia sang etauk nu sel uh. **18** Tusruktu
el fin mukuiyak elan kasrusr El ac isrun na soko horse
ac mwet ma kasrusr fac uh. **19** "Job, ku kom pa oru
horse uh in fokoko, Ac sang unac fin kwawalos in srosro
uh? **20** Ku kom pa oru elos in sro oana locust uh, Ac
aksangengye mwet uh ke mongin fwaclos uh? **21** Elos
ac rarala ac kihling infohk infahlfal uh; Elos ac yuyang nu
ke mweun ke kuiyalos nufon. **22** Elos tia etu sangeng, Ac
wangin cutlass ku in oru elos in foloki. **23** Kufwen mweun
ma mwet kasrusr faclos uh us Ac erarrar ac saromrom
ke kalmen faht uh. **24** Elos ac rarak ke tufal uh, ac sroak
kasrusr nu meet. Pacl mwe ukuk uh kasla, elos tia ku in
oakwuki. **25** Pacl nukewa mwe ukuk uh ac kas uh elos
ac ngorla; Elos ku in ngokak mweun uh meet liki elos
apkuranyang nu kac, Ac elos lohng pusren sapsap lun
mwet kol lun mwet mweun uh. **26** "Ya won hawk uh lutlut
sohksok sum Ke el ac asroelik posohksok lal nu eir uh?
27 Ku eagle uh soano sapsap lom Tuh elan orala ahng
lal uh yen fulat fineol uh? **28** El ac orala acn in muta lal
uh fin eot ma oan yen fulat oemeet fineol uh, Ac oru acn
tohktok fineol uh in nien wikla ku lal. **29** El ac muta we
ac ngetnget liye acn loes ac acn apkuran, In konauk ma
elan uniya ac kang. **30** Eagle uh ac toeni raunela monin
ma misa, Ac eagle fusr uh ac nim srah kac uh."

40 Na LEUM GOD El fahk nu sel Job: **2** "Job, kom
orek alein nu sin God Kulana. Mea, kom ac tari
misla, ku kom akola in topukyu?" **3** Na Job el topuk
LEUM GOD ac fahk, Nga tuh fahk kas na lalfon. Mea
nga ac sang topuk kom uh? **4** Nga ac tia sifil srike
in fahk kutena ma. **5** Kas luk ah alukela tari ma fal
ngan fahk." **6** Na, LEUM GOD El sifilpa kaskas nu sel
Job liki eng upa sac me, ac fahk: **7** "Tuyak oana sie
mukul, Ac topuk mwe siyuk luk inge. **8** Ya kom srike in
akkalemye mu nga sesuwos — In tuh sutuu sik, a kom
pa pwaye uh? **9** Ya kuiyom oana ku luk? Ya pusrem
ku in ngirngir in pulahl, oana pusrek? **10** Fin pwaye,

tuyak yunikomla ke pwengpeng ac fulat; Nuknukyang ke
wal ac ke wolana. 11 Ngetla liye mwet inse fulat uh;
Okoaung kasrkusrak lom nu faclos ac akpusiselyalos. 12
Aok, liyalos akwoya, ac kilukunulosi nwe ten; Itungya
mwet sulallal uh ingena yen elos tu we an. 13 Puknulosi
nufon ye fohk uh; Ac kaprelosi nu in facl sin mwet misa.
14 Na ac nga pa oemeet ac kaksakin kom uh, Ac fahkak
lah kom kutangla ke ku lom sifacna. 15 "Nunkuwin ke
kosro sulallal Behemoth; Nga pa oralla, ac nga pac pa
orekomla. El mongo mah oana cow uh, 16 Tusruktu
arulana yohk kuiyal, Ac yohk musul ke manol! 17 Pulal
tuyak nu lucng oana soko sak cedar, Ac ku lun nial uh
arulana yokla. 18 Sri kacl uh ku oana osra bronze, Ac
nial oana polo iron uh. 19 "El pa nga tuh orala oemeet
inmasrlon ma orakrak uh! Wanginna ma ku in kutangulla
sayen El su oralla. 20 Mah ma el kang uh kap fineol,
Yen kosro lemnak uh srital we. 21 El ac oan ye sak ma
oasr otoh, Ac wikwik ye loa in acn furarrar uh. 22 El ac
wiklana oan ye lulin sak ma oasr otoh, Ac sak willow
ma oan pe infacl uh. 23 El tia sangeng ke asrasr lun
infacl uh; Ac el ac oakwuk na ke Infacl Jordan ac fwela
mutal. 24 Su ac ku in aklohsryela mutal ac sruokilya? Ku
sruokya infwacl ke sruhf uh?

41 "Fuka, kom ac ku in sruokilya Leviathan ke soko
ka in ahya, Ku kapriya oalul ke soko sucl? 2 Kom
ac ku in isongang soko sucl nu ke infwacl, Ku srumasrla
kapin oalul ke soko ka in ahya? 3 Ya el ac ku in kwafe
kom in tulalla? Ya el ac ku in fahk kas in aklung nu
sum kom in pakomutal? 4 Ya el ku in orek pwapa in
insese nu sum Ac wulela mu el ac kulansapwekom nwe
tok? 5 Ya kom ac kaprilya oana sie won ma kom nutl
Ac pwanul fahsr ye mutun tulik mutan kulansap lom in
akpwaryaltal? 6 Ya mwet patur uh ac tuku pwapa nu
sum ke sie moul fal in molella? Ya mwet kuka uh ac
sipikilya nu ke ip srisrik ac kukakunul? 7 Kom ac ku in
nwakla kolo kacl uh ke osra in fakfuk, Ku putala sifal ke
soko osra in ngoe? 8 Kahlilya pacl se, ac kom fah tia
lungse in sifilpa srike; Kom ac tia ku in mulkunla amai
se lom el u! 9 "Kutena mwet ma liyel Leviathan uh Ac
munasla nunka, ac putatla nu infohk uh. 10 Ke pacl se
mokleyukyak el uh, el ac arulana sulallal; Wangin mwet
ac ku in tu ye mutal. 11 Su ku in anwuk nu sel ac moul
na? Wanginna sie mwet fin faclu ku. 12 "Kolya ngan
srumun nu sum ke nial Leviathan, Ac fahk lupan yokiyal
ac kuiyal. 13 Wangin mwet ku in seya kolo lik ma el
nukum uh, Ku putala loeyuk se loac ke manol, su oana
nuknuk in loeyuk ma orekla ke osra. 14 Su ku in oru
elan mangelik Ke oalul rauniyukla ke wihs na aksangeng
uh? 15 Fintokol orekla ke takin mwe loeyuk Su kapreni
nu sie, ac keke oana eot uh. 16 Kais sie kupasryang
arulana ku nu ke ma oan siska uh, Oru finne kitin eng,
tia pac ku in sasla inmasrlo. 17 Ma inge nukewa arulana
fulfuleni nu sie, Oru wangin kutena ma ku in sraclik.
18 El fin sinacla, na kalem uh ac sasma liki infwacl;
Atronmutal saromrom oana faht uh ke takak. 19 Firir in e
uh sroma liki inwalul, Ac kosran e uh sohkelik. 20 Kulasr
uh fofosrme ke infwacl Oana kulasr ke e ma tawin sie
tup in sup lulap. 21 Mongol ku in tanak e in firiryak; Ac e
uh atula ke inwalul. 22 Inkwawal arulana fokoko, Oru
mwet nukewa ma sonol uh ac rarrarlana sel. 23 Wangin
kutena acn ma munas ke kolo kacl uh; Arulana keke
oana osra, ac tia ku in kotkot uh. 24 Nunak likkeke lal
oru el tia etu sangeng. El ku oana sie tapweng eot, ma
tia ku in fokelik. 25 Pacl se el ac tuyak uh, finne mwet
ma fokoko oemeet uh elos sangeng pac sel; Ke sripen
sangeng lalos, elos tia ku in oru kutena ma. 26 Wangin
cutlass ku in kantelya; A mwet uh finne orekmakin osra
in fakfuk, osra in pisr, ku kutena kain mwe fakfuk saya,
tia ku in fakisya manol. 27 Nu sel, osra uh munas oana
mah paola, Ac bronze uh fisrasryasr oana sak kulawi uh.
28 Wangin osra in pisr ku in oru elan kaing, Ac eot ma
sang tanglal uh oana ipin sra uh. 29 Nu sel, soko sak in
anwuk uh oana pwe es uh, Ac ke mwet uh ac faksel
ke osra in fakfuk uh, el ac israsr na. 30 Unac in ik ma
oan ke sial uh oana ipin ahlu kle ma fokelik ac arulana
kosroh; Unac inge ac kunkunausya infohk furarrar uh
oana osra in pukpuk uh. 31 El ac arukak kapin meoa
oana kof uh ke ac boel uh, Ac oru in pulollol oana tup in
mwe akmusra fol se. 32 Inkacl ah orala soko inkanek na
saromrom tokol, Ac el furokak meoa uh wiawala. 33
Wangin kutena ma fin faclu ku in lumweyuk nu kacl;
Inmasrlon ma orakrak nukewa, el tia etu sangeng. 34 El
tia oek kosro ma yohk lukel uh; El oana sie tokosra nu
sin kain kosro lemnak nukewa."

42 Na Job el topuk LEUM GOD ac fahk, 2 "LEUM
GOD, nga etu lah ku nukewa oasr sum, Ac kom
ku in oru ma nukewa kom lungse. 3 Kom siyuk lah fuka
tuh nga kusen siyuk ke lalmwetmet lom Ke wangin ma
nga etu. Nga tuh kaskas ke ma su nga tia kalem kac, Ke
ma usrnguk su yoklala nu sik in etu kac. 4 Kom tuh fahk
mu nga in porongo ke kom ac sramsram, Ac in srike in
topuk mwe siyuk lom uh. 5 In pacl meet ah, ma na mwet
uh fahk nu sik pa nga etu uh, Tuh pa inge, nga liye kom
ke mutuk sifacna. 6 Ke ma inge nga arulana mwekin
ke ma nukewa nga tuh fahk ah, Ac nga akkalemye auli
luk ke nga muta inmasrlon kutkut ac apat." 7 Tukun
LEUM GOD El kaskas nu sel Job tari, na El fahk nu
sel Eliphaz, "Nga toasr sum ac sin mwet kawuk luo lom
ingan, mweyen komtal tia fahk kas pwaye keik, oana
ke Job, mwet kulansap luk, el oru. 8 Inge, kom fahla
ac us itkosr cow mukul ac itkosr sheep mukul an nu
yorol Job, ac sang nu sel in mwe kisa lomtal nu sel. Job
el ac fah pre keimtal, na nga fah lohng pre lal, ac tia
aklusrongtenye komtal oana ma fal in orek nu sumtal.
Komtal tuh tia fahk ma pwaye keik oana ke el oru ah." 9
Eliphaz, Bildad, ac Zophar oru ma LEUM GOD El fahk
eltal in oru ah, na LEUM GOD El lohng pre lal Job. 10

Na tukun Job el pre ke kawuk tolu lal ah, LEUM GOD
El sifilpa folokonang mwe kasrup lal in pacl luo yohk
liki meet ah. **11** Mwet lel Job ac mwet loul, wi mwet
kawuk lal nukewa meet, elos tuku nu yorol Job ac welul
orek kufwa in lohm sel ah. Elos fahk kas in akwoyal ac
akkalemye pakomuta lalos, ke ma nukewa LEUM GOD
El tuh akkeokyal kac. Kais sie selos sang mani ac ring
gold se nu sel. **12** LEUM GOD El akinsewowoye tafun
moul lal Job tok yohk liki na tafun moul lal meet ah.
Oasr tausin singoul akosr sheep, tausin onkosr camel,
tausin luo cow, ac tausin se ke donkey natul. **13** Oayapa
oasr wen itkosr ac acn tolu sasu natul. **14** El sang inen
mutan se ma matu ah Jemimah, ac acn se akluo ah
pa Keziah, ac acn se ma srik ah Keren Happuch. **15**
Wangin mutan fin faclu nufon kato oana acn natul Job
inge. Papa tumaltal el tuh sang mwe usru laltal oapana
ke el oru nu sin mukul natul ah. **16** Tukun ma inge, Job el
tuh sifil moul ke lusen yac siofok angngaul, ac lusen pacl
se inge oru el ku in liye fwilin tulik nutin natul, oayapa
nutin nutin natul. **17** Na el misa ke el arulana matuoh.

Psalm

1 Insewowo mwet se su Tia fufahsryesr in pwapa lun
mwet koluk, Ku ukwe inkanek lun mwet sutuu, Ku
muta inmasrlon mwet su aksruksrukye God. **2** A el
engankin ma sap lun LEUM GOD, Ac el nunku kac ke
len ac fong. **3** El ac fah oana soko sak yoki sisken infacl,
Su isus fahko la in pacl la, Ac sra kac tiana paola, Ac
ma nukewa el oru fah kapkapak. **4** Mwet koluk elos tia
ouinge, A elos oana kulun wheat ma eng uh okla. **5** Ke
ma inge mwet koluk elos ac fah tia tu in nununku Ku
mwet sutuu in walil lun mwet suwoswos. **6** Tuh LEUM
GOD El etu inkanek lun mwet suwoswos, A inkanek lun
mwet koluk fah wanginla.

2 Efu mutanfahl uh ku suk inkanek in alein? Efu ku
mwet uh oru nunak lusrongten lalos? **2** Tokosra lalos
elos tuyak in alein, Ac mwet kol lalos tukeni pwapa in lain
LEUM GOD Ac tokosra se su El sulela. **3** Elos fahk, "Lela
kut in srikutla lukelos. Lela kut in srola liki koko lalos."
4 LEUM GOD El muta inkusrao isrun Ac aksruksruki
pwapa munas lalos. **5** Na El akesmakyalos ke mulat
lal, Ac aksangengyalos ke kasrkusrak lal. **6** El fahk,
"Fin Zion, eol mutal sik, Nga oakiya tari tokosra luk." **7**
Ac tokosra el fahk, "Nga fah fahkak ma LEUM GOD El
sapkin. El fahk nu sik, 'Kom wen nutik; Misenge nga
papa lac tomom. **8** Siyuk, ac nga ac fah asot mutunfacl
nukewa nu sum; Faclu nufon ac fah ma lom. **9** Kom ac
fah kunauselosla ke osra soko; Kom ac fah foklolosi nu
ke ip srisrik, oana sie ahlu orek ke fohk kle.'" **10** Inge,
kowos tokosra uh, porongo kas in sensenkakin inge.
Kowos mwet kol lun faclu, lutlut ke mwe luti se inge.
11 Kulansupu LEUM GOD ke sangeng; Rarrar **12** ac
epasr nu sel. Kowos fin tia, na kasrkusrak lal ac fah sa
in sikyak, Ac kowos ac fah misa. Insewowo elos nukewa
su suk nien wikla yorol.

3 [Psalm lal David, ke el Kaingkunul Absalom, Wen
natul] O LEUM GOD, puslana mwet lokoalok luk,
Pusenina mwet tuyak lainyu! **2** Elos kaskas keik ac
fahk, "God El ac tia kasrel." **3** Tusruktu, O LEUM GOD,
kom mwe loang luk liki ongoiya in pacl e nukewa. Kom
ase nu sik kutangla, Ac akpulaikyeyu. **4** Nga pang nu
sin LEUM GOD tuh elan kasreyu, Ac El topukyu liki
eol mutal sel. **5** Nga ona ac motulla, Ac LEUM GOD
El karinginyu nwe ke nga ngutalik. **6** Nga tia sangeng
sin tausin mwet lokoalok Su rauniyula yen nukewa. **7**
Fahsru, LEUM GOD! Moliyula, God luk! Kom kai mwet
lokoalok luk nukewa Ac akmunasyalos, na wangin ku
lalos in aklokoalokyeyu. **8** Kutangla tuku sin LEUM
GOD— Lela tuh Elan akinsewowoye mwet lal.

4 [Psalm lal David] O God, su loangeyu, Topukyu ke
nga pre. Ke nga muta in ongoiya, kom kasreyu.
Pakomutuk, ac lohng pre luk. **2** Putaka kowos ac
akkolukye inek? Putaka kowos ac lungse ma lusrongten
Ac suk ma kikiap? **3** Esam lah LEUM GOD El sulela
mwet suwoswos tuh elos in ma lal, Ac El lohngyu ke nga
pang nu sel. **4** Kowos in rarrar ke sangeng, ac tia sifil
oru ma koluk; Nunku akloalya ke ma se inge Ke kowos
oan in misla fin mwe oan kiowos. **5** Kisakin mwe kisa fal
nu sin LEUM GOD, Ac filiya lulalfongi lowos in El. **6**
Oasr mwet puspis su pre ac fahk, "O LEUM GOD, saok
kom in sifilpa akinsewowoye kut, Ac ngetnget kulang
lom in srekuti!" **7** Tusruktu, engan su kom ase nu sik
Yohk liki na engankinyen mut lalos Ke wheat ac wain. **8**
Ke nga ona, nga motulla in misla; Mweyen kom mukena,
LEUM GOD, ku in karinginyu wo. s

5 [Psalm lal David] Porongo kas luk, O LEUM GOD,
Ac lohng sasao luk. **2** Lohng pusren tung luk ke nga
pang nu sum, O God luk ac tokosra luk! Nga pre nu sum,
O LEUM GOD. **3** Kom lohng pusrek ke lotutang, Ke
faht uh takak nga oru pre luk Ac soano top lom. **4** Kom
tia sie God su insewowo ke ma koluk, Ac kom tia lela
mwet koluk in muta yurum. **5** Kom tia lela mwet enum
in kaskas in tu ye motom, Ac kom srunga mwet koluk
nukewa. **6** Kom kunausla mwet nukewa su kaskas kikiap
Ac kom kwase mwet akmas ac mwet sulallal. **7** Tuh ke
sripen lungse yohk lom Nga ku in utyak nu in lohm sum.
Nga ku in alu in Tempul mutal sum Ac epasr nu sum
ke nga sunakin kom. **8** LEUM GOD, arulana pukanten
mwet lokoalok luk! Kolyu tuh nga in oru ma lungse lom.
Oru tuh in kalem sik inkanek lom nga in fahsr kac. **9** Kas
ma mwet lokoalok luk elos fahk, tia ku in lulalfongiyuk;
Elos lungsena kunausla. Kas lalos emwem ac aklukuk,
Tusruktu ma inge mwe na kolla mwet nu ke misa. **10** O
God, sang mwatalos ac kaelos; Lela tuh pwapa koluk
lalos in kunauselosla sifacna. Luselosyak liki ye motom
Ke sripen ma koluk pus lalos Ac ke sripen elos lain kom.
11 A elos nukewa su konauk molela yurum fah enganak;
Elos in on ac engan pacl nukewa. Karinganulosyang su
lungse kom; Ke sripom elos arulana engan. **12** O LEUM
GOD, kom akinsewowoyalos su akos kom; Lungse lom
karinganulos oana sie mwe loeyuk.

6 [Psalm lal David] O LEUM GOD, nik kom kutongyu
in mulat lom, Ku kaiyu in kasrkusrak lom. **2** O LEUM
GOD, pakomutuk tuh nga arulana totola. Ase ku nu sik
tuh nga munaslana, **3** Ac ngunik arulana foroti. O LEUM
GOD, kom ac tupan putaka? **4** LEUM GOD, fahsru ac
moliyula; Loangeyula liki misa, ke lungkulang lom. **5**
In facl sin mwet misa wangin esamyom. Wangin mwet
ac kaksakin kom ingo. **(Sheol h7585)** **6** Nga totola ke
sripen asor luk; Fong nukewa mwe oan kiuk sroksrok ke
sroninmutuk, Ac ilul luk uh sroksroki ke tung luk. **7** Nga
koflana ngetnget wo; Mutuk fafwak Ke tungiyen orekma
lun mwet lokoalok luk. **8** Fahsr likiyu, kowos mwet
orekma koluk! LEUM GOD El lohng pusren tung luk; **9**
El lipsre pusren kwafe luk, Ac El ac fah topuk pre luk. **10**

Mwet lokoalok luk elos ac fah pulakin mwekin lulap ke
kutangyukla elos; Elos fah sa na in akfohsyeyukyak ac
lillilla.

7 [Psalm lal David, su el Onkakin nu sin LEUM GOD,
ke sripal Cush, sie Mwet Benjamin] O LEUM GOD,
God luk, nga tuku nu yurum tuh kom in karinginyu;
Langoeyula ac moliyula lukelos nukewa su ukweyu. **2**
Kom fin tia, elos ac tulakinyula ac sreyuwi Oana soko
lion sulallal, Yen wangin mwet ac fah ku in moliyula. **3**
O LEUM GOD luk, fin pwaye lah nga oru kutena sin
ma inge: Pouk fin oru ma tafongla, **4** Ku nga fin orala
ma koluk nu sin mwet kawuk luk, Ku kunausla mwet
lokoalok luk ke wangin sripa, **5** Na lela mwet lokoalok luk
in ukweyu ac sruokyuwi. Lela elos in sisyuwi nu infohk
uh ac uniyuwi, Ac filiyuwi ngan oan misa infohk uh. **6** O
LEUM GOD, tuyak ke kasrkusrak lom, Ac lain folo lun
mwet lokoalok luk! Mukuiyak ac kasreyu! Kom lungsum
nununku suwohs, **7** Ke ma inge, orani mwet nukewa nu
yurum, Tuh kom in nununkalos lucng me. **8** Kom pa
nununku mwet nukewa. O LEUM GOD, wiyu lac ke kom
nununkeyu, Mweyen kom etu lah wangin mwetik. **9** Kom
sie God suwoswos Ac kom nununku nunak lasr ac ma
lungse lasr. Kutongya orekma lun mwet koluk Ac sang
ma lacne nu sin mwet wo. **10** God El mwe loeyuk luk. El
molelos su aksol. **11** God El oru nununku suwoswos Ac
El kwase mwet koluk. **12** Elos fin tia auliyak, Na God El
ac fah tamla cutlass natul, Ac akoela mwe pisr natul.
13 El srukak mwe mweun natul Ac ngasla mwe pisr
firir natul. **14** Liye ke mwet koluk elos lungse sramtauk
pwapa koluk; Elos purakak lokoalok ac kiapu mwet. **15**
Tusruktu mwe kwasrip elos akoo nu sin mwet saya, Elos
sifacna sremla kac. **16** Ke ma inge elos akkeokyeyuk
ke ma koluk lalos sifacna, Ac akngalyeyuk ke sulallal
lalos. **17** Nga sang kulo nu sin LEUM GOD ke nununku
suwohs lal; Nga on ac kaksakin LEUM GOD Fulatlana.

8 [Psalm lal David] O LEUM GOD, kom Leum lasr;
Fulat lom akilenyuk fin faclu nufon! Kaksakinyom
sowak sun kusrao, **2** Onkakinyuk sin tulik srisrik ac tulik
fusr. Kom oakiya sie pot ku in kosrala mwet lokoalok lom
Tuh kom in tulokinya kutena mwet su lain kom. **3** Ke
nga ngetak ac liye kusrao su kom orala, Malem ac itu,
su kom oakiya in acn selos, **4** Mea mwet, tuh kom in
nunku kacl; Ac mea se mwet uh, tuh kom in saokkin?
5 Nwe ouinge, kom oru tuh elos in pusisel kutu srisrik
liki kom, Ac sonelosi ke wolana ac sunak. **6** Kom oru
tuh elos in leum fin orekma nukewa lun poum; Ac filiya
ma nukewa ye nialos: **7** Sheep ac cow, oayapa kosro
nukewa inimae, **8** Won yen engyeng uh, ac ik in meoa,
Ac ma moul nukewa inkof uh. **9** O LEUM GOD, kom
Leum lasr, Fulat lom akilenyuk fin faclu nufon!

9 [Psalm lal David] Nga fah kaksakin kom, LEUM
GOD, ke insiuk nufon; Nga fah fahkak ke ma wolana
nukewa kom orala. **2** Nga ac fah on ac engan ke sripom.
Nga fah on ac kaksakin kom, tuh kom God Kulana. **3**
Mwet lokoalok luk elos folokla ke pacl ma kom sikyak;
Elos putatla ac misa. **4** Kom suwoswos ac pwaye in
nununku lom, Ac kom wiyu lac ke kom nununkeyu. **5**
Kom nununku lain mwet pegan Ac kom kunausla mwet
koluk; Inelos ac fah tia sifil esamyuk. **6** Mwet lokoalok
lasr fah wanginla ma pahtpat, Tuh kom kunausla siti
selos, Ac elos tiana sifil esamyuk. **7** Tusruktu LEUM
GOD El tokosra ma pahtpat; El oakiya tron lal tuh in nien
nununku. **8** El leumi faclu ke suwoswos; El nununku
faclu ke nununku suwohs. **9** LEUM GOD El nien molela
nu sin mwet akkeokyeyuk, El nien wikla in pacl upa. **10**
LEUM GOD, elos su etekom ac fah lulalfongi kom; Ac
kom tia sisla kutena mwet su tuku nu yurum. **11** Yuk on
in kaksak nu sin LEUM GOD, su muta ac leum in Zion!
Fahkak nu sin mutunfacl nukewa ma El orala. **12** God
El esamulos su keok; El tia mulkunla tung lalos, Ac El
kaelos su oru koluk nu selos. **13** O LEUM GOD, pakoten
nu sik! Liye mwe keok su mwet lokoalok luk elos oru nu
sik! LEUM GOD, moliyula liki misa, **14** Tuh nga fah tu ye
mutun mwet Jerusalem Ac fahkak nu selos ma nukewa
su nga kaksakin kom kac. Nga ac fah arulana engan
mweyen kom moliyula. **15** Mwet pegan elos sifacna
pukanak luf se ac putatyang nu loac; Elos sruhu ke sruhf
lalos sifacna. **16** LEUM GOD El sifacna akkalemyal nu
selos ke nununku suwoswos lal, Ac mwet koluk elos
sremla ke orekma koluk lun paolos sifacna. **17** Misa
pa saflaiyen mwet koluk nukewa, Aok, elos nukewa su
ngetla liki God. **(Sheol h7585)** **18** Mwet enenu ac fah tia
mulkinyuklana nwe tok, Ac finsrak lun mwet sukasrup
ac fah tia pilesreyuk nwe tok. **19** Fahsru, LEUM GOD!
Nikmet lela kutena mwet in ku liki nununku lom! Use
mwet pegan nu ye motom Ac orala nununku lom nu
selos. **20** Oru tuh elos in sangeng, O LEUM GOD; Oru
tuh elos in etu lah elos mwet sukawil moul la.

10 O LEUM GOD, efu kom muta loesla? Efu kom
wikinkomla liki kut in pacl upa nu sesr? **2** Mwet
koluk elos filang ac akkeokye mwet sukasrup; Sruokolosi
ke mwe kwasrip ma elos sifacna orala. **3** Mwet koluk
elos filangkin lungse koluk lalos; Mwet rapku elos fahk
kas in selnga ac pilesru LEUM GOD. **4** Mwet koluk elos
tia nunku ke LEUM GOD; Ke inse fulat lalos elos nunku
mu God El wangin sripa. **5** Mwet koluk elos eis wo ouiya
in ma nukewa. Elos tia ku in kalem ke nununku lun God;
Elos israsrinkusrai mwet lokoalok lalos. **6** Elos sifacna
nunku insialos mu, "Kut fah tiana sun koluk ouiya; Kut
fah tiana muta in ongoiya." **7** Sramsram lalos sessesla
ke kas in selnga, kas kikiap, ac kas in aksangeng; Elos
sa in fahk kas koluk ma srungayuk. **8** Elos wikwik in
siti srisrik, Ac soano in akmuseya mwet wangin mwata.
Elos kasriki mwet munas; **9** Elos wikwik in nien wikwik
lalos oana lion uh. Elos muta soano mwet sukasrup;
Elos sruokolosi ke mwe kwasrip lalos ac amakunulosla.

10 Mwet sulallal elos atuyang nu fin mwet munas Ac
toasriyalos toanelosi na elos itungyuki oan. 11 Mwet
koluk elos sifacna nunku insialos, “God El pilesru ma
inge! El kaliya mutal ac El tia ku in liye!” 12 O LEUM
GOD, sang kaiyuk nu sin mwet koluk ingan! Esamulos
su akkeokyeyuk! 13 Fuka tuh mwet koluk uh ku in pilesru
God Ac fahk insialos sifacna mu, “El ac fah tia kai kut”?
14 Tusruktu kom liye na. Kom akilen na ongoiya ac keok
lun mwet, Ac kom akola in kasru pacl e nukewa. Mwet
munas elos eisaloswot nu sum; Kom kasrelos su enenu
in pacl e nukewa. 15 Kunausla ku lun mwet koluk ac
mwet sulallal; Kaelos ke ma koluk elos oru Nwe ke elos
tia sifil oru. 16 LEUM GOD El tokosra nu tok ma pahtpat.
Elos su alu nu sin kutena god saya Ac fah wanginla liki
facl sin God. 17 O LEUM GOD, kom fah porongo pre
lun mwet fakpap; Kom fah akpulaikyalos. 18 Kom ac
fah lohng tung lun mwet mwemelil ac mwet mukaimtal;
Nununku lom ac fah wo nu selos, Tuh mwet faclu fah tia
sifil aksangengyalos.

11 [Psalm lal David] Nga lulalfongi tuh LEUM GOD El
nien molela luk. Fuka lupan nikin lom ke kom fahk
nu sik, “Sohkla oana sie won sohksok nu fineol uh, 2
Mweyen mwet koluk elos kifusya mwe pisr natulos ac
ngasla sukan pisr natulos Liki acn lohsr tuh elos in pisrki
mwet suwoswos. 3 Mea pac sie mwet suwoswos ku in
oru, Pwelung uh fin kunausyukla?” 4 LEUM GOD El
muta in Tempul mutal sel; Tron lal oasr inkusrao. El liye
mwet nukewa in acn nukewa Ac El etu lah mea elos
oru. 5 El srike na kewa mwet wo ac mwet koluk; Ac El
arulana kwase mwet su lungse oru ma sulallal. 6 El fah
kahkin mulut ngeng ac fofosr in sulfur nu fin mwet koluk;
El ac akkeokyalos ke eng follana. 7 Tuh LEUM GOD El
suwoswos ac El lungse orekma wo; Elos su oru ma wo,
elos mutana yorol.

12 [Psalm lal David] O LEUM GOD, kasrekut! Wangin
sie mwet wo lula, Ac mwet suwoswos tia ku in
sifilpa koneyukyak. 2 Mwet nukewa kikiap nu sin sie sin
sie; Elos kiapu sie sin sie ke kaskas in aklukuk. 3 O
LEUM GOD, kutongya loh ma kaskas in aklukuk inge,
Ac kaliya oalin mwet filang su fahk mu, 4 “Ke kas na lasr
kut eis ma kut lungse. Kut ac fahk na ma kut lungse
fahk, Ac wangin mwet ku in kutongkuti.” 5 LEUM GOD El
fahk, “Inge nga ac fah tuyak, Ke sripen mwet enenu elos
akkeokyeyuk, Ac mwet kalyeiyuk elos keoklana. Nga ac
sang molela nu selos oana elos kena kac.” 6 Wulela lun
LEUM GOD nasnas ac fal in lulalfongiyuk; Wulela lal
nasnas oana silver Ma liklikiyuki pacl itkosr ke funyu in
aknasnas. 7 LEUM GOD, kom fah karinginkutme; Kom
fah liyekutyang liki kain mwet inge. 8 Mwet koluk uh oasr
yen nukewa Ac mwet nukewa kaksakinna ma koluk uh.

13 [Psalm lal David] LEUM GOD, kom ac mulkinyula
putaka? Ya kom ac mulkinyula ma pahtpat? Kom
ac wikinkomla likiyu nwe ngac? 2 Putaka nga ac muteng
mwe keok nu sik? Ac putaka insiuk ac toasrkin ma inge ke
len ac fong? Putaka mwet lokoalok luk ac kutangyula? 3
Ngetma nu sik, O LEUM GOD luk, ac topukyu. Folokonak
ku luk, ac tia lela nga in misa. 4 Nikmet lela tuh mwet
lokoalok luk in fahk, “Kut kutangulla.” Nikmet lela elos
in isrunyu ke munasla luk. 5 Nga lulalfongi na lungse
pwaye lom; Nga ac fah insewowo mweyen kom ac fah
moliyula. 6 Nga ac fah on nu sum, O LEUM GOD,
Mweyen kom nuna wo nu sik.

14 [Psalm lal David] Mwet lalfon elos fahk insialos,
“Wangin God!” Elos nukewa koluklana, Ac elos oru
ma na srungayuk; Wangin sie selos oru ma suwohs. 2
LEUM GOD El muta inkusrao ac ngeti nu fin mwet uh In
liye lah oasr mwet lalmwetmet, Ku oasr mwet alu nu sel.
3 Tusruktu, elos nukewa kuhfla liki inkanek pwaye; Mwet
nukewa oana sie ke koluk lalos. Wangin sie selos oru
ma suwohs, Tia siefanna. 4 LEUM GOD El siyuk, “Ya
elos tia etu? Ya pwaye mwet orekma koluk inge nukewa
wangin nanka? Elos moulkin ma elos pisre sin mwet luk,
Ac elos tiana pre nu sik.” 5 Tusruk elos ac fah muta in
sangeng lulap, Mweyen God El welulos na su aksol.
6 Mwet orekma koluk elos akfohsye pwapa lun mwet
pusisel, Tusruktu LEUM GOD El nien molela lalos. 7
Nga arulana pre tuh kutangla In tuku nu sin mwet Israel
Zion me. Ac fuka lupan engan lun mwet Israel Ke LEUM
GOD El ac sifilpa akkasrupyalos!

15 [Psalm lal David] LEUM GOD, ku su fal in utyak
nu in lohm sum in alu nu sum? Su ac ku in alu nu
sum fin acn Zion, eol mutal sum? 2 El su akos God in
ma nukewa Ac oru ma suwohs pacl e nukewa. El kaskas
suwohs ac pwaye, 3 Ac el tia fahk kas in akkolukye
mwet ngia. El tia oru ma sufal nu sin mwet kawuk lal
Ku lesriki mwet tulan lal. 4 El kwase mwet su God El
srunga, Ac el akfulatye mwet su akos LEUM GOD. El
akfalye wulela lal pacl nukewa, Finne arulana upa. 5 El
sang mani lal in kasru mwet, ac tia eis laesla kac, Ac el
tia lela mwet in moli nu sel tuh elan fahk kas kikiap lain
mwet wangin mwata. El su oru ouinge, el ac fah arulana
oakwuk ac tia mukuikui.

16 [Psalm lal David] Karinginyume, O God; nga
lulalfongi kom tuh kom nien molela nu sik. 2 Nga
fahk nu sin LEUM GOD, “Kom Leum luk; Ma wo nukewa
yuruk, ma tuku sum me.” 3 Fuka woiyen mwet su inse
pwaye nu sin LEUM GOD! Mwe engan lulap nu sik tuh
nga in welulos. 4 Elos su kena suk god saya, Elos use
mwe ongoiya pus nu faclos sifacna. Nga ac fah tiana
welulos in oru mwe kisa lalos; Nga ac fah tia alu nu sin
god lalos. 5 Kom, LEUM GOD, kom mukena God luk,
ac mwe usru luk, Kom ase mwe enenu luk nukewa;
Moul luk uh oan inpoum. 6 Arulana wo mwe kite lom nu
sik; Yoklana woiyen ma inge! 7 Nga kaksakin LEUM
GOD, mweyen El kol inkanek luk, Ac ngun su oan in nga

lutiyu ke fong. **8** Nga pula na mu LEUM GOD El oasr
yuruk pacl e nukewa; El apkuran, ac wangin ma ac fah
mokleyu. **9** Ke ma inge nga arulana engan ac sang kulo,
Ac nga muta in moul misla, **10** Ke sripen kom karinginyu
liki ku lun misa. Nga oaru na in kulansupwekom, Ac kom
ac fah tia sisyula in facl lun mwet misa. **(Sheol h7585)**
11 Kom ac fah akkalemye nu sik inkanek in moul; Ke
kom apkuran nu sik, insiuk arulana engan — Ac mwe
insewowo nu sik nwe tok ma pahtpat.

17 [Sie Pre Lal David] O LEUM GOD, porongo ke
nga kwafe sum ke nununku suwohs; Lipsre pang
luk ke nga suk kasru sum! Porongeyu ke nga pre ke inse
nasnas. **2** Lela tuh nununku lom in wo nu sik Mweyen
kom etu ma pwaye. **3** Kom etu na insiuk. Kom sikme
nu sik ke fong. Kom arulana suk ouiyuk Ac kom tia
konauk kutena nunak koluk in nga. Nga tia fahk kutena
ma koluk, **4** oana ke mwet saya oru; Nga akos na ma
sap lom Ac nga tia fahsr ke inkanek lun mwet sulallal.
5 Nga fahsr ke inkanek lom in pacl nukewa, Ac tiana
kuhfla liki. **6** Nga pre nu sum, O God, mweyen kom
topukyu; Ke ma inge, forma nu sik ac porongo kas luk. **7**
Akkalemye lungse wolana lom ac moliyula; Ke nga muta
siskom nga moulla liki mwet lokoalok luk. **8** Karinginyu
oana ke kom karingin atronmotom sifacna; Wikinyula ye
lulin poum, **9** Liki anwuk lun mwet koluk. Mwet lokoalok
akmas elos rauniyula; **10** Wangin pakomuta lalos ac
elos kaskas filang. **11** Elos rauniyula yen nukewa nga
forla nu we, Ac elos suk na pacl wo lalos in uniyuwi. **12**
Elos soaneyu oana kosro lion, Ac kena sreyuwi nu ke ip
srisrik. **13** Fahsru, O LEUM GOD! Lain mwet lokoalok
luk ac kutangulosla! Moliyula liki mwet koluk ke cutlass
nutum; **14** Moliyula lukelos su eis insewowo lalos in moul
se inge. Kaelos ke ongoiya su kom elosak nu selos; Oru
in yohk tuh in sun pac tulik natulos, Ac in oasr pac ma
lula nu sin tulik nutin tulik natulos! **15** A funu nga, nga ac
fah liye kom, mweyen nga tia oru ma koluk; Ac ke nga
ngutalik, nga fah arulana engan ke sripen kom muta
yuruk.

18 [Kas ma David, mwet kulansap lun Leum God,
el tu onkakin nu sin Leum ke len se ma Leum
God El molella lukel Saul a kutu pa mwet lokoalok lal.]
Nga arulana lungse kom, LEUM GOD! Kom ku luk. **2**
LEUM GOD El eot ku luk, El nien wikla luk. God luk
El mwe loeyuk luk, Ke nga muta yorol nga moul. El
lisringyu oana sie mwe loeyuk; El loangeyu tuh nga in
moul. **3** Nga pang nu sin LEUM GOD, Ac El moliyula
liki mwet lokoalok luk. Kaksakin LEUM GOD! **4** Mwe
fosrnga lun misa apinyula, Ac noa lun kunausten toki nu
fuk. **5** Mwe fosrnga lun misa rauniyula, Ac mwe kwasrip
lun kulyuk sruokyuwi. **(Sheol h7585)** **6** In ongoiya luk, nga
pang nu sin LEUM GOD; Nga pang nu sin God luk Elan
kasreyu. In Tempul lal El lohng pusrek, Ac El porongo
pusren tung in kwafe luk. **7** Na faclu rarrar ac usrusryak;
Pwelung lun eol uh mukuikui ac kusrusrsrusr, Mweyen
God El kasrkusrak. **8** Kulasr fofosryak liki infwacl. Sie e
in kunausten ac mulut fol sikyak liki oalul. **9** El ikaselik
yen engyeng uh ac oatui Wi sie pukunyeng lohsr ye
nial. **10** El sohksok mui fin sie cherub, Ac eng uh okulla
arulana mui, oana sohk lun sie won. **11** El nokmulla ke
lohsr; Pukunyeng matoltol, su sesesla ke kof, raunella.
12 Af yohk kosra ac e firir Tuku liki sarom uh ye mutal Ac
kunauselik pukunyeng lohsr matoltol uh. **13** Na pusren
LEUM GOD ngirla oana pusren pulahl inkusrao me, Ac
pusren El su Fulatlana lohngyuk. **14** El pusrukla pisr
natul, ac akfahsryelik mwet lokoalok lal; Ke sarmelik lun
sarom, El oru elos kaingelik. **15** Kapin meoa uh wanginla
ma oan fac, Ac pwelung in faclu ikakelik, Ke kom mulat
nu sin mwet lokoalok lom, O LEUM GOD, Ac ngirla nu
selos ke kom kasrkusrak. **16** LEUM GOD El saplakme
lucngi ac sruokyuwi; El amakinyuyak liki inkof loal. **17** El
moliyula liki mwet lokoalok kulana luk Ac lukelos nukewa
su srungayu — Elos arulana kula nu sik. **18** Ke nga
muta in ongoiya, elos lainyu, Tusruktu LEUM GOD El
loangeyula. **19** El eisyula liki mwe fosrnga; El moliyula
mweyen El insewowo sik. **20** LEUM GOD El ase lacnen
orekma suwohs luk; El akinsewowoyeyu mweyen wangin
mwetik. **21** Nga akos na ma sap lun LEUM GOD; Nga
tiana forla liki God luk. **22** Nga karinganang ma sap lal
nukewa; Nga tia seakos ma El sapkin. **23** El etu lah
wangin ma sutuu luk, Ac lah nga sifacna taranyu tuh nga
in tia oru ma koluk. **24** Ke ma inge El ase lacnen orekma
suwohs luk; Mweyen El etu lah wangin mwetik. **25** O
LEUM GOD, kom oaru nu selos su oaru nu sum; Kom
arulana wo nu selos su moul suwohs. **26** Kom nasnas
nu selos su nasnas, A kom kwaselos su koluk. **27** Kom
molelos su inse pusisel, Ac kom akpusiselyalos su inse
fulat. **28** O LEUM GOD, kom ase kalem nu sik; Kom
sisla lohsr likiyu. **29** Kom ase ku luk in lain mwet lokoalok
luk, Ac akkeyeyu in fanyak ac sasla pot ku lalos. **30** God
se inge — ma nukewa El oru arulana suwohs! Kas lal
uh arulana fal in lulalfongiyuk! El oana sie mwe loeyuk
Nu selos nukewa su suk molela sel. **31** LEUM GOD El
mukena God; El mukena mwe molela nu sesr. **32** El pa
God su oru tuh nga in ku, El oru inkanek luk in misla ac
wo. **33** El oru falkuk in okak oana falken kosro deer; El
karinginyu ke nga fahsr fineol. **34** El akpahyeyu nu ke
mweun, Tuh nga in ku in orekmakin mwe pisr kulana. **35**
O LEUM GOD, kom karinginyu ac moliyu, Ac ku lom
sruokyuwi in misla. Kasru lom akmwetyeyu. **36** Kom
karinginyu tuh in tia sruhu nga, Ac nga soenna ikori. **37**
Nga ukwe mwet lokoalok luk ac sruokolosi; Nga tia tui
nwe ke na nga kunauselosla. **38** Nga srunglulosi ac elos
tia ku in tuyak; Elos kutangyukla ac oan alapla ye mutuk.
39 Kom ase ku luk in mweun, Ac se kutangla nu sik fin
mwet lokoalok luk. **40** Kom oru tuh mwet lokoalok luk in
kaing likiyu; Nga kunauselosla su srungayu. **41** Elos tung
ac siyuk kasru, a wangin mwet molelosla; Elos pang nu

sin LEUM GOD, a El tiana topuk. **42** Nga itungulosi, ac
elos ekla oana kutkut Su eng uh okla. Nga fotongolosi
oana fohk furarrar inkanek uh. **43** Kom moliyula liki mwet
su lainyu Ac kom oru tuh nga in kol mutanfahl uh; Mwet
su nga tia etu meet, inge elos orekma nu sik. **44** Mwetsac
elos epasr ye mutuk; Ke elos lohng pusrek elos akos. **45**
Pulaik lalos wanginla Ac elos rarrar ke elos tuku liki pot
ku lalos. **46** LEUM GOD El moul! Kaksakin El su nien
molela luk! Sulkakinelik pwengpeng lun God su moliyula.
47 El ase kutangla fin mwet lokoalok luk; El akpusiselye
mutunfacl su oan ye ku luk, **48** Ac moliyula liki mwet
lokoalok luk. O LEUM GOD, kom ase kutangla nu sik fin
mwet lokoalok luk, Ac moliyula liki mwet sulallal. **49** Ke
ma inge nga kaksakin kom inmasrlon mutunfacl uh; Nga
onkakin on in kaksak nu sum. **50** God El sang kutangla
lulap nu sin tokosra lal; El akkalemye lungse kawil lal nu
sel su El sulela, Aok, nu sel David ac fwil natul nwe tok.

19 [Psalm lal David] Kusrao fahkak ke wolana lun
God, Ac yen engyeng uh fahkak ke orekma lun
paol. **2** Len na len fahkak wolana lal Ac fong nu ke
fong akkalemye lalmwetmet lal. **3** Wangin sramsram ac
wangin pac kas; Wangin pusra lohngyuk, **4** Tusruktu,
kas lalos fahsrelik nu fin faclu nufon Ac lohngyuk in acn
nukewa fin faclu. God El orala acn sin faht uh inkusrao;
5 El sikme ke lotutang oana sie mwet pisrla, Ac oana
sie mwet kasrusr su engan ac akola in kasrusr. **6** El
mutawauk ke tafun faclu, Ac som nwe ke tafunyen ngia;
Wangin ma ku in wikla liki fol kac. **7** Ma sap lun LEUM
GOD suwosna, Pa sang ku sasu nu sin mwet. Sap lun
LEUM GOD pwayena, Pa sang lalmwetmet nu sin mwet
nikin. **8** Ma oakwuk lun LEUM GOD suwohs, Ac mwet
su akos elos engan. Ma sap lun LEUM GOD suwoswos,
Ac sang etauk nu sin mwet. **9** Ma wo se pa in sangeng
sin LEUM GOD; Ma inge ac fah oan nwe tok. Nununku
lun LEUM GOD suwohs Ac wo pacl nukewa. **10** Ma inge
nukewa wo liki na gold oa, Ac emwem liki na honey.
11 Elos ase etauk nu sik, mwet kulansap lom. Ke nga
akos, nga eis mwe insewowo lulap. **12** Su ku in sifacna
akilen tafongla lal? Aknasnasyeyu liki ma sufal su nga tia
akilen. **13** Oayapa sruokyuwi liki ma koluk su nga orala
ke filang lun insiuk; Nikmet lela ma inge in kutangyula,
Na nga ac fah suwohs Ac nasnas liki ma koluk lulap. **14**
Lela kas in oalik, ac nunak insiuk in wo ye motom, O
LEUM GOD, eot ku luk ac Mwet Lango luk.

20 [Psalm lal David] Lela tuh LEUM GOD Elan topuk
kom in pacl kom muta in ongoiya! Lela tuh God
lal Jacob Elan karingin kom. **2** Lela tuh Elan supwaot
kasru lal nu sum liki Tempul lal Ac kasrekom liki Eol
Zion. **3** Lela tuh Elan engan in eis mwe sang lom Ac
insewowo ke mwe kisa lom nukewa. **4** Lela tuh Elan
asot nu sum ma kom kena kac Ac oru tuh pwapa lom
nukewa in wo ouiya. **5** Na kut ac fah sasa ke engan ke
sripen kutangla lom, Ac kut fah kaksakin God lasr ke
kut akfulatye kutangla lom. Lela tuh LEUM GOD Elan
topuk mwe siyuk lom nukewa. **6** Inge nga etu tuh LEUM
GOD El asang kutangla nu sin tokosra se su El sulela;
El topkol liki acn mutal sel inkusrao me, Ac ke ku lal
El asang kutangla lulap nu sel. **7** Kutu mwet uh filiya
lulalfongi lalos ke chariot Ac kutu ke horse natulos, A
funu kut, kut filiya lulalfongi lasr ke ku lun LEUM GOD
lasr. **8** Mwet ma ouinge uh elos ac tukulkul ac ikori, A
funu kut, kut ac tu na ac tia mukuikui. **9** O LEUM GOD,
sang kutangla nu sin tokosra; Topuk kut ke kut pang.

21 [Psalm lal David] O LEUM GOD, tokosra el engan
mweyen kom sang ku nu sel; El enganak mweyen
kom oru tuh elan kutangla. **2** Kom asang ma su el kena
kac, Ac ma el siyuk kom tia sruokya lukel. **3** Kom tuku
nu yorol ke mwe insewowo lulap Ac filiya sie tefuro gold
fin sifal. **4** El siyuk ke moul, ac kom asang nu sel, Aok
sie moul na loes. **5** Yohk wolana lal ke sripen kasru
lom; Kom asang nu sel pwengpeng ac wal. **6** Kom oru
tuh mwe insewowo lom in oan yorol ma pahtpat, Ac el
sessesla ke engan ke sripen kom apkuran nu sel. **7**
Tu tokosra el filiya lulalfongi lal sin LEUM GOD Kulana;
Ac ke sripen lungse pwaye lun LEUM GOD El ac fah
muta in misla in pacl nukewa. **8** Ac tokosra el ac fah
sruokya mwet lokoalok lal nukewa; El ac fah sruokya
mwet nukewa su srungal. **9** El ac fah kunauselosla
oana sie e firir Ke pacl el sikyak. LEUM GOD El ac fah
kunauselosla in kasrkusrak lal, Ac elos ac fah firiryak ke
e. **10** Wangin sin tulik natulos ac fah moulla; Tokosra el
ac fah onelosla nufon. **11** Elos oru pwapa sulallal lalos in
lainul, Tusruktu elos tia ku in orala nunak lalos an. **12** El
ac fah pusrkalos ke pisr natul Ac oru tu elos in forla ac
kaing. **13** Kut kaksakin kom, O LEUM GOD, ke ku lulap
lom! Kut ac fah on ac kaksakin ku lom.

22 [Psalm lal David] God luk, God luk, efu kom ku
fahsr likiyu? Nga tung ke insiuk nufon in suk kasru
A wangin kasru tuku. **2** Ke len uh nga pang nu sum,
God luk, A kom tia topuk; Nga pang ke fong A nga tia
ku in mongla. **3** Tusruktu kom muta fin tron lom oana
El su Mutal, Su mwet Israel elos kaksakin. **4** Mwet
matu lasr meet ah elos filiya lulalfongi lalos in kom; Elos
lulalfongi kom, ac kom molelosla. **5** Elos tuh pang nu
sum, ac kom molelosla liki mwe sensen; Ac ke elos
lulalfongi kom, elos tiana akmwekinyeyuk. **6** A inge nga
tia sifilpa mwet se; nga oana wet soko, Mwet nukewa
srungayu ac aksruksrukyeyu. **7** Elos nukewa su liyeyu
elos aksruksrukyeyu; Elos yayaiyu ac isrunyu. **8** Elos
fahk nu sik, “Kom lungsena lulalfongi LEUM GOD, Efu
El ku tia molikomla? Fin pwaye LEUM GOD El lungse
kom, Efu ku El tia kasrekom?” **9** Kom pa akisusyeyula
liki insien nina kiuk, Ac karinginyu ke nga katitiiyuk. **10**
Nga nuna lulalfongi kom e ke len se nga isusla ah me,
Ac kom nuna God luk. **11** Nik kom loesla likiyu! Mwe
ongoiya apkuranme Ac wangin mwet in kasreyu. **12**

Mwet lokoalok puspis apinyula oana cow mukul; Elos
rauniyula yen nukewa Oana cow mukul sulallal in acn
Bashan. 13 Elos mangelik oana lion Su ngutngut ac
kena kunausyula. 14 Ku luk wanginla, Wanginla oana kof
ma kahkla nu infohk uh. Sri nukewa keik tufwaclik; Insiuk
kofelik oana kiris. 15 Kapinsrulyuk pulamlamla oana
kutkut, Ac louk fulfuli nu ke lac oalik lucng. Kom sisyula
oana mwet misa se infohk uh. 16 Sie un mwet koluk
rauniyula, Oana sie un kosro ngalngul su kuhlusyuwi Ac
ngalis pouk ac niuk. 17 Sri keik nukewa pisryak — ku in
liyeyuk. Mwet lokoalok luk elos ngetma ac suiyuwi. 18
Elos susfa ke nuknuk luk Ac kitalik inmasrlolos. 19 O
LEUM GOD, nik kom muta loesla likiyu. Fahsru aksaye
ac kasreyu! 20 Moliyula liki cutlass; Molela moul luk liki
kosro ngalngul inge. 21 Moliyula liki lion inge; Wangin ku
luk in lain cow mukul lemnak inge. 22 Nga fah fahkak
Inem nu sin mwet luk, Nga ac fah kaksakin kom ke pacl
in tukeni lalos: 23 "Kowos mwet kulansap lun LEUM
GOD, kowos in kaksakunul! Mwet in fwil natul Jacob,
kowos in akfulatyal! Mwet Israel, kowos in alu nu sel! 24
El tia pilesru mwet sukasrup ku ngetla liki keok lalos; El
tia forla lukelos, A El topuk ke elos pang in suk kasru
sel." 25 Nga ac fah kaksakin orekma lom inmasrlon walil
uh; Ye mutalos su alu nu sum Nga ac fah oru mwe
kisa su nga wulela kac. 26 Mwet enenu elos ac fah
mongo nwe ke na elos kihpi; Elos su suk LEUM GOD
elos fah kaksakunul. Lela tuh in wo ouiyalos nu tok ma
pahtpat! 27 Mutunfacl nukewa ac fah esam LEUM GOD.
Liki acn nukewa fin faclu elos ac fah forla nu sel; Kain
tuhn nukewa fin faclu fah alu nu sel. 28 LEUM GOD
El tokosra, Ac El leumi mutunfacl uh nufon. 29 Mwet
nukewa su ku in mano fah mongo ac pasrla nu sel. Mwet
nukewa su misa tari fah oayapa putati nu ye mutal, Aok,
mwet nukewa su sukawil moul lalos. 30 Fwil tok uh ac
fah kulansap nu sel; Elos ac fah kaskas ke Leum nu sin
mwet in fwil tokolos. 31 Ac fah srumunyuk nu sin mwet
su soenna isusla Lah LEUM GOD El molela mwet lal.

23 [Psalm lal David] LEUM GOD El mwet shepherd
luk; Wanginna ma nga ac kena kac. 2 El oru nga
in ona in ima folfol insroa; El kolyula nu sisken kof mihs.
3 El akkeyala ngunik. El kolyu inkanek suwoswos ke
Inel. 4 Nga finne fufahsryesr infahlfal lun ngunin misa
Nga ac fah tia sangeng ke kutena ma koluk; Tuh kom
wiyu. Sak lom ac sikal lom akwoyeyu. 5 Kom akoo sie
tepu nu sik Ye mutun mwet lokoalok luk. Kom mosrwela
sifuk ke oil; Cup luk kahkla. 6 Pwaye wo ac lungkulang
fah wiyu in len nukewa in moul luk; Ac nga ac fah muta
in lohm sin LEUM GOD ma pahtpat.

24 [Psalm lal David] Faclu ac koano ma lun LEUM
GOD; Faclu ac elos nukewa su muta fac ma pac
lun LEUM GOD. 2 El tulokinya fin kof lulap ye faclu,
Ac oakiya ke acn loal meoa. 3 Su ac fah ku in fanyak
nu fineol sin LEUM GOD? Ac su ac ku in utyak nu in
acn mutal sel? 4 El su nasnas pao ac mutal insia; El tia
alu nu ke ma sruloala Ku orek wulela kikiap. 5 LEUM
GOD, su langoella, El ac fah akinsewowoyal ac fahkak
lah wangin mwatal. 6 Mwet ouinge pa elos su sokol,
Su suk in tuku nu ye mutun God lal Jacob. 7 Keyak
sifowos, O kowos mutunpot; Ac srukak na nu lucng,
kowos mutunpot omeet me, Tuh Tokosra lun wolana
Elan utyak. 8 Su Tokosra lun wolana? LEUM GOD su ku
ac kulana, LEUM GOD su kutangla ke mweun. 9 Keyak
sifowos, O kowos mutunpot; Ac srukak na nu lucng,
kowos mutunpot omeet me, Tuh Tokosra lun wolana
Elan utyak. 10 Su Tokosra lun wolana? LEUM GOD lun
un mwe mweun — El pa Tokosra lun wolana!

25 [Psalm lal David] O LEUM GOD, nga sot insiuk
nufon nu sum; 2 God luk, nga lulalfongi kom.
Nikmet lela in akmwekinyeyuk nga. Nikmet lela mwet
lokoalok luk in aksruksrukyeyu! 3 Elos su tupan kom
fah tia akmwekinyeyuk, A elos na su tuyak lain kom fah
mwekin. 4 Fahkak inkanek lom nu sik, O LEUM GOD,
Luti nu sik innek lom. 5 Lutiyu in moul fal nu ke ma
pwaye lom, Tu kom God luk su moliyula. Nga lulalfongi
kom pacl e nukewa. 6 O LEUM GOD, esam pakoten
ac lungse kawil lom Su kom akkalemye oemeet me. 7
Nimet esam ma sutuu ac ma koluk luk in len in fusr luk.
A esamyu, O LEUM GOD, Fal nu ke lungse kawil ac
pakoten lom. 8 Ke sripen LEUM GOD el suwohs ac wo,
El luti mwet koluk ke inkanek elos in fahsr kac. 9 El
kol mwet inse pusisel nu ke inkanek pwaye Ac lotelos
ke ma lungse lal. 10 Ke oaru ac lungse, El kololos su
Karinganang wuleang lal ac akos ma sap lal. 11 LEUM
GOD, nunak munas ke ma koluk luk, fal nu ke Inem, Tuh
ma koluk luk arulana pus. 12 Elos su sunakin LEUM
GOD El ac fah luti nu selos inkanek su fal elos in fahsr
kac. 13 Elos ac fah kapkapak, Ac fwil natulos ac fah
usrui facl selos. 14 LEUM GOD El mwet kawuk lalos su
sunakunul Ac El ac fah akpwayeye wulela lal nu selos.
15 Nga suk kasru sin LEUM GOD in pacl nukewa, Ac El
moliyu liki mwe sensen. 16 LEUM GOD, ngetma nu sik
ac pakomutuk, Tuh nga muku ac munas. 17 Akfisrasrye
mwe fosrnga nu sik Ac moliyula liki mwe ongoiya. 18
Akilen fosrnga ac keok luk Ac nunak munas ke ma koluk
luk nukewa. 19 Liye pusiyen mwet lokoalok luk, Ac
ke lupan srunga sulallal lalos nu sik. 20 Karinginyu ac
moliyula: Nikmet lela in akmwekinyeyuk nga, Tuh nga
tuku in moulla yurum. 21 Lela ma wo ac suwohs luk in
akwoyeyu, Mweyen nga lulalfongi in kom. 22 O God,
molela Israel, mwet lom, Liki mwe ongoiya lalos nukewa.

26 [Psalm lal David] O LEUM GOD, akkalemye lah
wangin mwetik, Mweyen nga oru ma suwohs Ac
nga lulalfongi kom ke insiuk nufon. 2 Tuniyu ac srikeyu,
LEUM GOD; Liye insiuk ac nunak luk. 3 Tuh lungse
kawil lom atolyu; Ac oaru lom kolyu pacl e nukewa. 4
Nga tia asruoki yurin mwet lusrongten; Wangin ip luk

yurin mwet wosounkas. **5** Nga tia lungse asruoki nu sin
mwet koluk, Ac nga fahsr liki mwet sulallal. **6** LEUM
GOD, nga ohlla pouk in akkalemye lah nga nasnas na,
Ac nga fahsr rauni loang lom. **7** Nga yuk soko on in sang
kulo, Ac nga fahkak ke orekma wowo lom nukewa. **8**
LEUM GOD, nga lungsik lohm su kom muta we, Acn su
wolana lom oan we. **9** Nikmet uniyuwi yurin mwet koluk;
Moliyula liki ouiyen misa lun mwet akmas, **10** Mwet su
orekma koluk in pacl e nukewa Ac akola in eis mwe
moul kutasrik. **11** A funu nga, nga oru ma suwoswos.
Pakomutuk ac moliyula! **12** Nga muta in misla liki mwe
ongoiya nukewa; Nga fah kaksakin LEUM GOD ke nga
muta inmasrlon mwet lal.

27 [Psalm lal David] LEUM GOD El kalem luk ac
lango luk; Su nga ac fah sangeng se? LEUM GOD
El pot ku nu ke moul luk, Su nga ac fah sangeng se? **2**
Ke mwet koluk elos tuku in lainyu ac suk in uniyuwi,
Elos tukulkul ac ikori. **3** Finne sie un mwet mweun tuku
rauniyula, Nga fah tiana sangeng; Finne mwet lokoalok
tuku lainyu, Nga fah lulalfongi na God. **4** Nga siyuk sin
LEUM GOD ke ma se, Ac ma sefanna nga lungsik: Tuh
nga in muta in lohm sin LEUM GOD in moul luk nufon,
In liye kasrpen wolana lal, Ac in siyuk ke koko lal. **5** In
pacl in ongoiya, El fah lisringyuyak; El fah karinginyu in
Tempul lal Ac oru tuh nga in moulla fin sie eot fulat. **6**
Tuh nga fah kutangla mwet lokoalok su rauniyula. Nga
fah orek kisa in lohm sel ke pusren engan lulap; Nga
fah on, ac nga fah kaksakin LEUM GOD. **7** Lohngyu,
O LEUM GOD, ke nga pang nu sum! Pakomutuk ac
topukyu! **8** Ke kom fahk, "Fahsru ac alu nu sik," Na nga
topuk, "Aok, LEUM GOD, nga ac fahsrot." **9** Nikmet
wikinkomla likiyu! Nikmet kasrkusrak sik; Nikmet supwala
mwet kulansap lom liki kom. Kom nuna mwet kasru luk;
Nikmet fahsr likiyu ku sisyula, O God, Mwet Lango luk.
10 Sahp papa tumuk ac nina kiuk elos ku in sisyula,
Tusruktu LEUM GOD El fah karinginyu. **11** LEUM GOD,
luti nu sik ma kom lungsum tuh nga in oru, Ac kolyu ke
inkanek wo lom, Mweyen pus mwet lokoalok luk. **12**
Nikmet sisyula nu inpoun mwet lokoalok luk Su lainyu ke
kas kikiap ac kas in aksangeng. **13** Nga etu tuh nga
fah moul ac liye Woiyen LEUM GOD in moul se inge.
14 Lulalfongi in LEUM GOD. Lulalfongi, ac tia fuhleak.
Lulalfongi na in LEUM GOD.

28 [Psalm lal David] O LEUM GOD su langoeyu, nga
pang nu sum. Lohng tung luk! Kom fin tia topukyu,
Nga ac fah welulos su tufokla nu infulan misa. **2** Lohngyu
ke nga pang in suk kasru sum, Ke nga asroeak pouk nu
ke Tempul mutal sum. **3** Nikmet nununkeyu yurin mwet
koluk, Yurin mwet su oru ma koluk — Mwet su kulang na
likin pusraclos, A insialos sessesla ke srunga. **4** Sang kai
nu selos ke orekma koluk lalos, Ke ma koluk elos orala.
Kaelos ke ma nukewa elos oru. Sang nu selos topken
orekma koluk lalos! **5** Elos tiana lohang nu ke ma LEUM
GOD El oru Ku nu ke orekma lun paol. Ke ma inge El ac
fah kaelos Ac kunauselosla nwe tok. **6** Kaksakin LEUM
GOD, Tuh El lohng pusren kwafe luk. **7** LEUM GOD El
karinginyu ac kasreyu; Nga lulalfongi in El. El kasreyu ac
akenganyeyu; Nga kaksakunul ke pusren on in engan. **8**
LEUM GOD El karingin mwet lal; El kasru ac molela
tokosra su El sulela. **9** LEUM GOD, molela mwet lom,
Ac akinsewowoyalos su ma lom. Kom in mwet shepherd
lalos, Ac karinganulos nwe tok ma pahtpat.

29 [Psalm lal David] Kaksakin LEUM GOD, kowos
lipufan inkusrao; Kaksakin wolana lal ac ku lal.
2 Kaksakin Ine wolana lun LEUM GOD; Epasrla ye
mutun El su Mutal ke El sikme in wolana lal. **3** Pusren
LEUM GOD lohngyuk fin kof uh. Ke God lun wolana El
kaskas, pusracl oana pusren pulahl Ngirngir fin meoa
uh. **4** Pusren LEUM GOD lohngyuk — Pusra kulana ac
fulatlana. **5** Pusren LEUM GOD koteya sak cedar, Finne
sak cedar in Lebanon. **6** El oru fineol in acn Lebanon
in srosro oana ke soko cow fusr el srosro, Oayapa tuh
Fineol Hermon in srosro oana soko cow mukul. **7** Pusren
LEUM GOD oru tuh sarom in sarmelik. **8** Pusracl oru
tuh acn mwesis uh in kusrusr; El osrokak acn mwesis
in Kadesh. **9** Pusren LEUM GOD osrokak sak oak Ac
osrokla sra nukewa insak uh, Ac elos nukewa su muta in
Tempul lal elos wowoyak ac fahk, "Wolana nu sin God!"
10 LEUM GOD El leum fin kof loal, El leum oana sie
tokosra nwe tok ma pahtpat. **11** LEUM GOD El sang ku
nu sin mutanfahl sel, Ac akinsewowoyalos ke misla.

30 [Psalm lal David, In Onkakinyuk ke Kisaiyuk
Tempul] Nga kaksakin kom, LEUM GOD, mweyen
kom moliyula Ac tia lela tuh mwet lokoalok luk in
aksruksrukyeyu. **2** Ke nga tung ac pang nu sum, LEUM
GOD luk, Kom akkeyeyula. **3** Kom sruokyuwi liki misa.
Nga tufokfokla nu in luf loallana, A kom folokinyume nu
ke moul. **(Sheol h7585)** **4** On ac kaksakin LEUM GOD,
Kowos mwet sulela lal! Esam ma El su Mutallana El
oru, Ac sang kulo nu sel. **5** Mulat lal oan ke kitin pacl
na, A wo lal oan ma pahtpat. Sahp ac oasr tung ke
fong, Tusruktu, engan fah sikyak ke lotutang. **6** Nga
pula inse misla, ac fahk nu sik sifacna, "Nga fah tiana
kutangyukla." **7** LEUM GOD, kom arulana wo nu sik,
Kom tuh karinginyume oana sie pot ku fineol uh. Na tok
kom wikinkomla likiyu, Oru nga sangeng. **8** Nga tuh
pang nu sum, LEUM GOD; Nga siyuk ke kasru lom, ac
fahk: **9** "Nga fin misa, ac mea nu sum? Nga fin som nu
inkulyuk, mea ac wo nu sum kac? Ya mwet misa elos ku
in kaksakin kom? Ya elos ac ku in fahkak ke lupan wo
lom? **10** Lohngyu, LEUM GOD, ac pakomutuk! LEUM
GOD, kasreyu!" **11** Kom ekulla asor luk nu ke engan ac
onsrosro. Kom usla supwar likiyu Ac rauniyula ke engan.
12 Ke ma inge nga fah tiana misla in kaksakin kom; Nga
fah yuk on in kaksak nu sum. LEUM GOD, kom God luk;
Nga fah sot kulo nu sum ma pahtpat.

31 [Psalm lal David] Nga tuku nu yurum, LEUM GOD,
in wikla yurum; Tia lela in kutangyukla nga. Kom
sie God suwoswos; Nga pre nu sum tuh kom in moliyula!
2 Lohngyu, ac moliyula inge! Kom in eot ku luk, yen nga
in wikla we, Sie pot ku in loangeyu. **3** Kom nien wikla luk
ac mwe loango luk; Pwenyu ac kolyu in oana wulela
lom. **4** Karinginyu liki mwe kwasrip akoeyukla nu sik;
Lisringyuyak liki mwe ongoiya. **5** Nga sifacna eisyuwot
nu inpoum. Kom fah moliyula, LEUM GOD, Tuh kom sie
God oaru. **6** Kom srungalos su alu nu sin god kikiap, A
nga lulalfongi in kom. **7** Nga fah engan ac kaksak Ke
sripen lungse kawil lom. Kom liye luman keok luk, Ac
kom etu mwe ongoiya nu sik. **8** Kom tia lela tuh mwet
lokoalok luk in sruokyuwi; Kom ase sukosok nu sik in
fahsr nu yen nga lungse fahsr nu we. **9** LEUM GOD,
pakomutuk, Tuh nga muta in ongoiya; Mutuk fafwak ke
tung luk; Nga arulana totola. **10** Nga foroti ke asor, Ac
tung luk akfototoyela moul luk. Nga munasla ke sripen
mwe akfohs puspis nu sik; Finne sri keik uh munasla
pac. **11** Mwet lokoalok luk nukewa, ac yokna mwet
tulan luk, Elos orek angonkas nu sik; Elos su eteyu elos
sangeng sik; Ke elos liyeyu inkanek uh, elos kaing. **12**
Mwet nukewa elos mulkinyula, oana nga in misa tari.
Nga oana sie ma sisila. **13** Nga lohng ke mwet lokoalok
luk elos mahma; Mwe aksangeng rauniyula. Elos orek
pwapa in lainyu, Ac suk in uniyuwi. **14** Tusruktu lulalfongi
luk uh oasr in kom, LEUM GOD; Kom God luk. **15** Moul
luk nufon oan inpoum; Moliyula liki poun mwet lokoalok
luk, Liki elos su akkeokyeyu. **16** Ngetnget in kulang nu
sin mwet kulansap lom; Moliyula ke lungse kawil lom.
17 Nga pang nu sum, LEUM GOD, Tia lela tuh nga in
akmwekinyeyuk. Lela tuh mwet koluk in akmwekinyeyuk;
Lela tuh elos in mislana som nu in facl sin mwet misa.
(Sheol h7585) **18** Kaliya oalin mwet kikiap — Elos su filang
ac inse fulat, Su kaskas in akkolukye mwet suwoswos.
19 Fuka yokiyen ma wo su kom elosak Nu selos su
sunakin kom! Mwet nukewa etu lupan wo kom, Ac ouiyen
karinginyuk ku lom nu selos su lulalfongi kom. **20** Kom
okanulosla yurum Liki pwapa koluk lun mwet; Ac in sie
acn misla kom okanulosla Liki kas in akkoluk lun mwet
lokoalok lalos. **21** Kaksakin LEUM GOD! Fuka lupan
woiya ke El akkalemye lungse lal nu sik, Ke pacl mwet
lokoalok luk rauniyula in mweuniyu! **22** Nga tuh sangeng
ac nunku mu El sisyula liki ye mutal. Tusruktu El lohng
pusren tung luk Ke nga pang nu sel in kasreyu. **23**
Lungse LEUM GOD, kowos mwet oaru lal nukewa, Tuh
LEUM GOD El karinganang mwet oaru, A El arulana
kaelos su filang. **24** Kowos in ku na, ac pulaik na, Kowos
nukewa su oasr finsrak lowos in LEUM GOD.

32 [Psalm lal David] Insewowo elos su ma koluk
lalos nunak munas nu selos, Su ma koluk lalos
tuleyukla. **2** Insewowo el su LEUM GOD El tia esam
orekma tafongla lal Ac su wangin kutasrik in el. **3** Ke
nga tuh tia fahkak ma koluk luk, Nga foroti ke nga tung
len nufon. **4** LEUM GOD, kom kaiyu ke len ac fong; Ku
luk wanginla na pwaye, Oana ke aunfong uh wanginla
ke pacl fol. **5** Na nga fahkak ma koluk luk nu sum; Nga
tia okanla orekma koluk luk. Nga sulela in fahkak nu
sum, Ac kom nunak munas ke ma koluk luk nukewa. **6**
Ke ma inge, lela mwet inse pwaye lom nukewa in pre
nu sum in pacl in enenu; Tuh in pacl ma koluk tuku
oana sronot, Ac fah tia ku in sonolos. **7** Kom nien wikla
luk; Kom ac fah moliyu in pacl in ongoiya. Nga onkakin
molela lom ke pusra lulap Tuh kom karinginyu. **8** LEUM
GOD El fahk, "Nga fah lun kom inkanek kom in fahsr
kac; Nga fah aketeya nu sum ac kasrekom. **9** Nik kom
lalfon oana soko horse ku soko miul, Su enenu sie mwe
kapir inwalulos Ac soko sucl in kifasulos." **10** Fal mwet
koluk in keok, A elos su lulalfongi in LEUM GOD Elos
karinginyuk ke lungse kawil lal. **11** Kowos su suwoswos,
kowos in engan ac insewowo Ke sripen orekma lun
LEUM GOD. Kowos su aksol, kowos in sasa ke engan!

33 Kowos su suwoswos, Kowos in sasa a engan
ke ma LEUM GOD El oru; Kaksakunul, kowos
nukewa su aksol. **2** Sang kulo nu sin LEUM GOD ke
pusren harp, Ac on nu sel ke pusren mwe on! **3** Yuk
soko on sasu nu sel, Sritalkin harp oana ke etu lom,
ac sasa ke engan! **4** Kas lun LEUM GOD pwaye, Ac
orekma lal nukewa lulalfongiyuk. **5** LEUM GOD El lungse
ma suwoswos ac pwaye; Lungse kawil lal nawkla faclu.
6 LEUM GOD El orala kusrao ke sap na lal; El orala
faht, malem, ac itu ke kas lal. **7** El eisani kof nukewa
nu sie; El kaliya acn loal meoa ke nien filma lal. **8** Alu
nu sin LEUM GOD, faclu nufon! Akfulatyal, mwet faclu
nufon. **9** Ke El kaskas, faclu orekla; Ac ke sap lal, ma
nukewa sikyak. **10** LEUM GOD El akfohsyauk pwapa lun
mutunfacl uh; El oru tuh elos in tia ku in aksafyela. **11** A
pwapa lun God oan ma pahtpat, Ac nunak lal oan nwe
tok. **12** Insewowo mutunfacl se su LEUM GOD El God
lalos; Insewowo elos su God El sulela tu elos in mwet
lal. **13** LEUM GOD El ngeti inkusrao me Ac liye mwet
nukewa. **14** El ngeta liki nien muta fulat lal, Ac liyalos
nukewa su muta fin faclu. **15** El lumahla nunak lalos
nukewa Ac El etu ma nukewa elos oru. **16** Sie tokosra
el tia kutangla ke sripen mwet mweun ku lal; Sie mwet
mweun el tia kutangla ke sripen ku lal sifacna. **17** Horse
in mweun uh, wangin sripa nu ke kutangla; Ku lulap lalos
tia ku in molela. **18** LEUM GOD El liyalosyang su aksol,
Elos su filiya lulalfongi lalos ke lungse kawil lal. **19** El
molelosla liki misa; El sruokyana moul lalos in pacl in
sral. **20** Kut filiya finsrak lasr in LEUM GOD; El mwe
lango ac mwe kasru lasr. **21** Ke sripal kut engan; Kut
lulalfongi in Inel mutal. **22** LEUM GOD, lela tuh lungse
kawil lom in wi kut, Ke sripen kut filiya finsrak lasr in
kom.

34 [Psalm lal David, Ke El Oru Lumahl Oana Sie Mwet
Wel Ye Mutal Abimelech, Pwanang Abimelech El

Supwalla] Nga ac fah sang kulo nu sin LEUM GOD
pacl e nukewa; Nga ac fah tiana tui in kaksakunul. **2**
Nga ac fah kaksakunul ke ma nukewa El orala; Lela tuh
elos su pulakin keok in lohng ac in enganak! **3** Kom in
wiyu fahkak pwengpeng lun LEUM GOD; Ac lela kut in
tukeni kaksakin Inel! **4** Ke nga pre nu sin LEUM GOD, El
topukyu; El aksukosokyeyu liki sangeng luk nukewa.
5 Mwet su keok elos nget nu sel ac enganak; Elos ac
fah tiana supwarla insialos. **6** Mwet munas elos pang
nu sel, ac El topkolos. El molelosla liki mwe ongoiya
lalos nukewa. **7** Lipufan lun LEUM GOD karinganulos su
akfulatyal Ac molelosla liki mwe fosrnga nu selos. **8** Kom
in sifacna akilenak lupan woiyen LEUM GOD. Insewowo
elos su konauk misla in El. **9** Akfulatye LEUM GOD,
kowos mwet lal; Elos su aksol elos eis mwe enenu lalos
nukewa. **10** Finne lion, elos ac masrinsral ke wangin
mongo nalos, A elos su akos LEUM GOD, ma wo elos
enenu tia ku in wangin. **11** Fahsru, mwet fusr nutik, ac
porongeyu, Ac nga ac fah luti kowos in akfulatye LEUM
GOD. **12** Ya kowos lungse engankin moul lowos? Ya
kowos lungse moul paht ac engan? **13** Na taran kowos
liki kas fohkfok Ac kas kikiap. **14** Forla liki ma koluk ac
oru ma wo; Sang insiowos nufon in suk moul misla.
15 Mutun LEUM GOD suiya mwet suwoswos, Ac sracl
porongo tung lalos. **16** A El lainulos su oru ma koluk,
Ke ma inge elos fin misa, ac sa na in mulkinyukla elos.
17 Ke mwet suwoswos elos pang nu sin LEUM GOD,
El porongalos; El molelosla liki ongoiya lalos nukewa.
18 LEUM GOD El apkuran nu selos su inse musalla,
Ac El molelos su wanginla finsrak la. **19** Mwet wo elos
keok ke mwe ongoiya pus, Tusruktu LEUM GOD El
molelos liki ma inge nukewa. **20** LEUM GOD El arulana
karinganulos; Tia sokofanna sri kaclos fah kaptelik. **21**
Ma koluk fah uniya mwet koluk; Elos su srunga mwet
suwoswos ac fah kalyeiyuk. **22** LEUM GOD El ac fah
molela mwet lal; Elos su fahsr nu yorol in suk moul, fah
karinginyuk.

35 [Psalm lal David] LEUM GOD, lainulos su lainyu,
Ac mweunelos su mweun lainyu! **2** Srukak mwe
loeyuk ac mwe loang lom Ac fahsru moliyula. **3** Srukak
osra ac tula in mweun nutum Ac lainulos su ukweyu.
Wulema nu sik lah kom ac moliyula. **4** Lela tuh elos su
suk in uniyu Elos in kutangyukla ac akmwekinyeyuk!
Lela tuh elos su kinauk pwapa koluk in lainyu Elos in
folokinyukla ac akfohsyeyukyak! **5** Lela tuh elos in oana
loa su eng uh okla Ke lipufan lun LEUM GOD ukwalos.
6 Lela tuh inkanek lalos in lohsr ac musresre Ke lipufan
lun LEUM GOD srunglulosi! **7** Elos filiya mwe kwasrip
in sruokyu ke wanginna sripa, Ac elos pukanak luf loal
tuh in sruokyu. **8** Tusruktu kunausten ac fah sruokolosi
meet liki elos etu; Elos ac fah sremla in kwasrip lalos
sifacna Ac putatyang nu in kunausten. **9** Na nga ac
fah engan ke sripen LEUM GOD; Nga ac fah engan
mweyen El moliyula. **10** Ke insiuk nufon nga ac fah
fahk nu sin LEUM GOD, "Wangin sie oana kom. Kom
loangulosla su munas, liki elos su ku, Ac mwet sukasrup,
liki poun mwet funmwet." **11** Mwet koluk elos orek loh
lainyu Ac akkolukyeyu ke ma koluk su wangin etu luk
kac. **12** Elos folokin nu sik ma koluk ke ma wo, Ac
forteya nunak luk. **13** A ke elos mas, nga nuknukyang
ke nuknuk in asor; Nga lafwekinyu sifacna ac tia eis
mwe mongo; Nga kui nwe ten ke nga pre, **14** Oana
ngan pre ke sie mwet kawuk luk, ku sie tamulel wiuk.
Nga fahsr kui ke asor luk, Oana mwet se su asor ke
nina kial sifacna. **15** A ke nga muta in ongoiya, elos
nukewa engan Ac fahsreni in aksruksrukyeyu; Mwetsac
elos puokyu Ac sringilyu. **16** Elos sracsralik nu sik ke
kasrkusrak, Oana sie mwet funmwet el aksruksruki sie
mwet sukapas. **17** Leum, putaka kom ac suiyuwi ac tia
kasreyu? Karinginyu liki mwet su orek lokoalok nu sik;
Moliyula liki lion inge! **18** Na nga fah fahk kulo nu sum in
walil lun mwet lom; Nga ac fah kaksakin kom ye mutalos
nukewa. **19** Nikmet lela mwet lokoalok luk, su kikiap, In
engankin munas luk. Nikmet lela elos su srungayu ke
wangin sripa In pwarkin asor luk. **20** Tuh elos tia kaskas
in kulang; A elos kinauk kain in kikiap nukewa ke mwet
su lungse suk misla. **21** Elos akkolukyeyu ac fahk, "Kut
liye na ma kom oru!" **22** Tusruktu, LEUM GOD, kom
liye na ma inge. Nikmet misla, Leum; Nik kom loesla
likiyu. **23** Mukuiyak, O Leum God, ac kasreyu; Tuyak,
Leum God luk, ac oru tuh nununku suwohs in wiyu. **24**
LEUM GOD, kom suwoswos, ke ma inge akkalemye lah
wangin mwetik; Nikmet lela tuh mwet lokoalok luk elos
in aksruksrukyeyu. **25** Nikmet lela elos in fahk insialos
mu, "Kut kunausulla! Sun na pwaye lungse lasr!" **26**
Finsrak tuh elos nukewa su engankin keok luk In arulana
kutangyukla ac akfohsyeyukyak; Lela tuh elos su fahk
mu elos wo likiyu In akmwekinyeyuk ac akpusiselyeyuk.
27 Lela tuh elos su wiyu lac, In sasa ke engan ac fahk,
"LEUM GOD El fulatlana! El insewowo ke kutangla
lun mwet kulansap lal." **28** Na nga ac fah fahkak ke
suwoswos lom, Ac nga ac fah kaksakin kom len nufon.

36 [Psalm lal David, Mwet Kulansap lun LEUM GOD]
Ma koluk uh tilyang nu insien sie mwet koluk ac
kaskas nu sel. El pilesru God ac tia sangeng sel. **2** Ke
sripen nunak fulat lal kacl sifacna El nunku mu God El
ac tia etu ke ma koluk lal ac akkolukyal kac. **3** Kaskas
lal uh koluk ac sessesla ke kikiap; El tia sifil oru ma
lalmwetmet ac wo. **4** El akoo nunak kutasrik lal ke el
oan fin mwe oan kial; Wangin ma wo el oru, Ac el tia
fahsr liki ma koluk. **5** LEUM GOD, lungse kawil lom sun
kusrao; Oaru lom sun pukungeng yen engyeng uh. **6**
Suwoswos lom fulat oana soko eol; Nununku lom loal
oana acn loal meoa. Kom karinganang mwet ac ma
orakrak. **7** O God, fuka saokiyen lungse kawil lom! Kut
konauk nien wikla lasr ye lulin poum. **8** Kut mutkin mwe
mongo puspis su kom ase nu sesr; Kom ase ma wo

puspis nu sesr, oana soror lun infacl uh. **9** Tuh kom pa
mutaweyen moul nukewa, Ac ke sripen kalem lom kut ku
in liye kalem. **10** Tia fuleak in lungse elos su etekom Ac
in oru wo nu selos su suwohs insialos. **11** Nikmet lela
tuh mwet inse fulat elos in lainyu Ku mwet koluk in oru
tuh nga in kaing. **12** Liye mwet koluk oan ingo — Sisila
elos nu ten, ac elos tia ku in sifil tukakek.

37 [Psalm lal David] Nikmet elya ke ma mwet koluk
elos oru; Ac nik kom sok selos su oru ma sufal. **2**
Tuh elos ac fah sa in wanginla oana mah, Ac uli oana
mahsrik. **3** Lulalfongi in LEUM GOD ac oru ma wo;
Tuh kom fah ku in moul ac misla fin facl se inge. **4**
Suk engan lom in LEUM GOD, Ac El ac fah asot ma
lungse lun insiom. **5** Eiskomyang sifacna nu sin LEUM
GOD; Lulalfongel, ac El ac fah kasrekom. **6** El ac fah
oru suwoswos lom in arulana kalem, Oana kalmen faht
ke infulwen len. **7** Kom in mongfisrasr ac tupan ma
LEUM GOD El fah oru; Nikmet elya kaclos su kapkapak,
Ku elos su eis woiyen pwapa kutasrik lalos. **8** Nik kom
eiskomyang in fosrnga ku kasrkusrak; Ma inge mwe
kolla nu ke ongoiya. **9** Elos su lulalfongi LEUM GOD
fah usrui acn uh, A mwet koluk fah lisyukla. **10** Ac tia
paht mwet koluk fah wanginla; Kom finne sokolos, kom
ac tia konalosyak. **11** A mwet fakpap ac fah usrui acn
uh, Ac elos fah engankin mwe insewowo ac misla. **12**
Mwet koluk elos pwapa in lain mwet wo; Elos suelosi
ke kasrkusrak. **13** Tusruktu Leum El isrun mwet koluk,
Mweyen El etu lah elos ac fah sa in kunausyukla. **14**
Mwet koluk elos faisak cutlass natulos ac akola pisr
natulos In uniya mwet sukasrup ac mwet enenu, In
onelosi su oru ma suwohs; **15** Tusruktu elos ac fah
anwuki ke cutlass natulos sifacna, Ac pisr natulos fah
kotkot uh. **16** Finne pu ma su oan yurin sie mwet wo, A
yohk sripa liki na mwe kasrup puspis su oan yurin mwet
koluk nukewa, **17** Mweyen LEUM GOD El ac fah eisla
ku lun mwet koluk, Ac karinganulos su wo. **18** LEUM
GOD El karinganulos su aksol, Ac acn uh fah ma lalos
nwe tok. **19** Elos ac fah tia keok in pacl koluk; Elos ac
fah kihp in pacl sracl. **20** A mwet koluk elos ac fah misa;
Mwet lokoalok lun LEUM GOD elos ac fah wanginla
oana ros inimae; Elos fah wanginla oana kulasr. **21** Mwet
koluk elos ngusr ac tia folokin, A mwet wo elos sang ke
kulang. **22** Elos su akinsewowoyeyuk sin LEUM GOD
fah usrui acn uh, A elos su selngawiyuk sel fah lisyukla.
23 LEUM GOD El kol mwet uh ke inkanek fal elos in
fahsr kac, Ac El karinganulos su akinsewowoyal. **24**
Elos fin ikori, elos ac fah tia mutana ten, Mweyen LEUM
GOD El ac tulokunulosyak. **25** Nga matuoh inge; nga
moul paht na, Tusruktu nga soenna liye sie mwet wo
in pilesreyuk sin LEUM GOD, Ku tulik natul in ngusr
mwe mongo. **26** In pacl nukewa el insewowo in sang
mwe kite nu sin mwet, ac tia tupan in eis molo, Ac tulik
natul elos mwe insewowo. **27** Forla liki ma koluk ac oru
ma wo, Na fwil nutum elos ac fah mutana fin facl se
inge; **28** Tuh LEUM GOD El lungse ma suwohs, Ac El tia
pilesralos su oaru nu sel. El karinganulos nwe tok, A fwil
nutin mwet koluk fah lisyukla. **29** Mwet suwoswos fah
usrui acn uh, Ac elos ac fah muta fac ma pahtpat. **30**
Kas lun sie mwet wo, kas lalmwetmet, Ac ma el oru uh
suwohs pacl nukewa. **31** El sruokya ma sap lun God lal
ke insial Ac tiana fahsr liki. **32** Sie mwet koluk el tawi
mwet wo Ac suk in unilya. **33** Tusruktu LEUM GOD El ac
tia eisalang nu ye ku lun mwet lokoalok lal, Ac El ac tia
lela in itukyang mwatal ke pacl in nununku nu sel. **34**
Filiya finsrak lom in LEUM GOD ac akos ma sap lal; El
ac fah akfulatye kom ke El asot sie facl tuh in mwe usru
lom, Ac kom ac fah liye ke mwet koluk elos lisyukyak. **35**
Sie pacl ah nga liye sie mwet koluk su arulana sulallal;
El fulat liki mwet nukewa, oana soko sak cedar in acn
Lebanon, **36** Tusruktu tok ke nga fahsryak we el wangin;
Nga sokol a nga tia ku in konalak. **37** Liye mwet wo,
ac tuni mwet suwoswos; Oasr fwilin tulik nutin mwet su
moul in misla, **38** A mwet koluk elos kunausyukla, Ac
fwilin tulik natulos sikiyukla. **39** LEUM GOD El molela
mwet suwoswos Ac El karinganulos in pacl in ongoiya.
40 El kasrelos ac molelosla; El loangelos liki poun mwet
koluk Mweyen elos sokol in wikla yorol.

38 [Psalm lal David] O LEUM GOD, nimet kaiyu in
mulat lom! **2** Kom kanteyuwi ke pisr nutum, Ac
kom puokyuwi. **3** Ke sripen kasrkusrak lom, nga muta in
keok lulap; Monuk nufon mas ke sripen ma koluk luk.
4 Nga walomla in sronot lun ma koluk luk, Su arulana
toasr nu sik in us. **5** Kinet keik pusrosr ac kulawi Ke
sripen ma lalfon nga oru. **6** Nga itungyuki ac kuruweni;
Nga mwemelil ke len fon. **7** Arulana folla monuk ke mas
luk Ac nga apkuran in misa. **8** Nga totola ac arulana
itungyuki; Insiuk keok na, ac nga sasaola ke ngal luk. **9**
O Leum, kom etu lah mea nga kena kac; Kom lohng
sasao luk nukewa. **10** Insiuk kihmkim, ku luk wanginla,
Ac mutuk ohkla. **11** Mwet kawuk ac mwet tulan luk elos
tila tuku apkuran nu yuruk Ke sripen ruf keik; Finne sou
luk, elos tila fahsriyu. **12** Elos su suk in uniyuwi elos filiya
kwasrip nu sik, Ac elos su kena akngalyeyu elos fahk mu
elos ac kunausyula. Elos tiana tui in orek pwapa koluk
lainyu. **13** Nga oana sie mwet sulohngkas — nga tia ku
in lohng, Nga oana sie mwet kofla kaskas, na nga tia
kaskas. **14** Nga oana mwet se su tia ku in topuk ma uh
Ke sripen el tia ku in lohng. **15** Tusruktu nga lulalfongi in
kom, O LEUM GOD, Kom, Leum God luk, fah topukyu.
16 Nikmet lela mwet lokoalok luk in engan ke nga sun
mwe ongoiya; Nikmet lela elos in tungak ke nga ikori. **17**
Nga apkuran in ikori, Ac nga waiok pacl e nukewa. **18**
Nga fahkak ma koluk luk; Tuh ma inge oru nga arulana
fosrnga. **19** Mwet lokoalok luk elos arulana ku in mano;
Pukanten mwet srungayu ke wangin sripa. **20** Elos su
folokin ma koluk ke ma wo Elos lainyu mweyen nga srike
in oru ma suwohs. **21** Nikmet sisyula, O LEUM GOD;

Nikmet fahsr likiyu, God luk. 22 Kasreyu inge, O Leum
su langoeyu!

39 [Psalm lal David] Nga fahk, "Nga fah karinganang
ma nga oru Ac tia lela tuh louk in aktafongyeyula;
Nga fah tia fahk kutena ma Ke pacl mwet koluk elos
muta apkuran." 2 Nga mislana, ac tia fahk kutena kas,
Finne ke ma wo, nga tia pac kaskas. Tusruktu keok luk
yokyokelik, 3 Ac fosrnga uh kutangyula. Ke nga srike in
nunku ma inge, na upala fohs luk, Pwanang nga tia ku in
misla in siyuk, 4 "LEUM GOD, nga ac moul putaka?
Nga ac misa ngac? Fahk nu sik lah moul luk uh ac safla
ngac." 5 Kom orala moul luk arulana fototo! Lusen moul
luk ye motom oana ma wangin. Pwayena lah lusen moul
lun mwet se oana momong na fototo se. 6 El sarla oana
lul se. Ma nukewa el oru wangin sripa; El akpusye mwe
kasrup lal, ac tia etu lah su ac mau eis. 7 O Leum, mea
nga ku in finsrak nu kac? Nga filiya finsrak luk in kom. 8
Moliyula liki ma koluk luk nukewa, Ac nikmet lela tuh
mwet lalfon in aksruksrukyeyu. 9 Nga ac mutana misla;
nga ac fah tiana fahk sie kas, Mweyen kom pa oru nga
keok ouinge uh. 10 Nikmet sifil akkeokyeyu, Tuh nga
apkuran in misa ke sringsring lom! 11 Kom sang kas in
kai nu sin sie mwet ke sripen ma koluk lal, Na, oana sie
watil, kom kunausla ma el lungse yohk. Aok, moul lun
mwet uh oana momong na fototo se. 12 O LEUM GOD,
lohng pre luk, Porongo tung luk; Ase kasru lom nu sik ke
pacl nga tung. Nga oana sie mwetsac su mutwata yurum
ke kitin pacl na, Oana mwet matu nukewa luk somla ah.
13 Fahla likiyu, nga in mau ku in engan kutu srisrik Meet
liki nga som ac wanginla.

40 [Psalm lal David] Nga mongfisrasr in tupan kasru
sin LEUM GOD, Na El porongeyu ac lohng tung
luk. 2 El ulyuyak liki sie lufin ongoiya, Liki fohk furarrar
ac fulful ma ac ku in tulakinyuwi. El oakiya niuk fin sie eot
wen Ac moliyula. 3 El lutiyu in yuk soko on sasu, Soko
on in kaksakin God lasr. Mwet puspis su liye ma inge
elos ac fah esmakla, Ac elos fah filiya lulalfongi lalos
in LEUM GOD. 4 Insewowo elos su lulalfongi LEUM
GOD, Su tia forla nu ke ma sruloala Ku welulos su alu
nu ke god sutuu uh. 5 Kom oru ma puslana nu sesr,
O LEUM GOD lasr; Wangin sie oana kom! Kom oru
oakwuk wolana puspis nu sesr. Nga koflana srumun
nufon — Arulana pusla! 6 Kom tia enenu mwe kisa ku
mwe lung; Kom tia siyuk ke ma orakrak in kisakinyuk fon
fin loang lom, Oayapa kom tia siyuk ke mwe kisa in eela
ma koluk. A kom ase insrek tuh nga in ku in lohng kom.
7 Ke ma inge nga fahk, "Nga inge; Mwe luti lom nu sik
oasr in book in Ma Sap. 8 Nga arulana lungse in oru ma
lungse lom, God luk! Nga sruokya mwe luti lom insiuk."
9 LEUM GOD, in walil lulap lun mwet lom Nga fahkak
pweng wo ke molela lom nu sesr. Kom etu lah nga fah
tiana tui in srumun ma inge. 10 Nga tia sruokya pweng
ke molela nu sik sifacna; In pacl nukewa nga sramsram
ke oaru lom ac kasru lom. In walil lun mwet lom nga tiana
misla in srumun Ke oaru lom ac lungse kawil lom. 11
LEUM GOD, nga etu lah kom fah tiana tui in pakoten nu
sik. Lungse ac oaru lom fah karinginyu in pacl e nukewa.
12 Mwe ongoiya puspis rauniyula — Pus liki ma ku in
oekyuk! Ma koluk luk ukweyuwi nwe sunyu, Ac nga tila
ku in liye; Ma inge pus liki aunsifuk, Na wanginla pulaik
luk. 13 Kasreyu, LEUM GOD, moliyula inge! 14 Lela tuh
elos su srike in uniyuwi Elos in arulana kutangyukla ac
akfohsyeyukyak. Lela tuh elos su engan ke mwe ongoiya
nu sik In ukohkyak elos ac akpusiselyeyuk. 15 Lela tuh
elos su isrunyu In arulana mangolngolla ke kutangyukla
elos. 16 Lela tuh elos nukewa su suk kom Elos in engan
ac pwar. Lela tuh elos su kaksakin molela lom In fahk
pacl nukewa, "LEUM GOD El fulatlana!" 17 O Leum,
nga munas ac sukasrup, Tusruktu kom tiana mulkinyula.
Kom God luk ac kom moliyula — Sulaklak kasreyu!

41 [Psalm lal David] Insewowo elos su nunku ke mwet
sukasrup; Tuh LEUM GOD El ac fah kasrelos
in pacl elos sun ongoiya. 2 LEUM GOD El ac fah
karinganulos ac liyaung moul lalos; El ac fah oru tuh
elos in engan fin facl selos; El ac fah tia fuhlelosyang nu
inpoun mwet lokoalok lalos. 3 LEUM GOD El ac fah
kasrelos in pacl in mas lalos Ac akkeyalosla. 4 Nga fahk,
"Nga oru ma koluk lain kom, LEUM GOD; Pakomutuk ac
akkeyeyula." 5 Mwet lokoalok luk elos fahk kas upa keik.
Elos kena tuh nga in misa ac in mulkinyukla. 6 Elos su
tuku liyeyu tia pwaye insialos; Elos porongo sramsram
sutuu puspis keik Na elos som srumun yen nukewa. 7
Elos su srungayu elos mahma nu sin sie sin sie keik,
Elos kinauk ma na koluk ac finsrak mu in sikyak nu sik.
8 Elos fahk, "Mas in na misa se pa lal inge; El ac fah tia
ku in sifil tukakek liki mwe oan kial uh." 9 Finne mwet
kawuk na wowo luk, el su nga lulalfongi oemeet, Su wiyu
ipeis ke mwe mongo nak, El forla likiyu. 10 Pakomutuk,
LEUM GOD, ac akkeyeyula, Na nga fah foloksak nu sin
mwet lokoalok luk. 11 Elos ac fah tia kutangyula, Ac
nga fah etu lah kom insewowo sik. 12 Kom ac kasreyu
mweyen nga oru ma suwohs; Kom ac fah sruokyuwi
yurum nwe tok. 13 Kaksakin LEUM GOD, God lun Israel!
Kaksakunul inge ac nu tok ma pahtpat! Amen! Amen!

42 [Psalm lun Tulik natul Korah] Oana ke soko deer
el kena sun soko infacl oyohu, Ouinge nga kena
apkuran nu sum, O God. 2 Nga malukin kom, O God
moul. Ngac nga fah ku in som ac alu ye motom? 3 Nga
tung ke len ac fong, Ac sroninmutuk na pa mwe mongo
nak; Pacl nukewa mwet lokoalok luk elos siyuk sik, "Ku
pia God lom an?" 4 Insiuk asor ke nga ac esamak pacl
meet ah, Ke nga ac wi un mwet fahsr nu in lohm sin God
Ac kololos ke elos fahsr; Sie u na engan su on ac sasa
ke elos kaksakin God. 5 Efu ku nga arulana supwar? Efu
ku nga arulana fohs? Nga ac fah filiya finsrak luk in God,
Ac nga fah sifilpa kaksakunul, Mwet Lango luk 6 ac God

luk. Ngunik arulana toasr, Ke ma inge nga esamkomyak
Sisken Infacl Jordan ac Fineol Hermon, Oayapa Fineol
Mizar. 7 El supwama noa lulap nu fuk, Ac mwe keok toki
fuk oana sronot lulap, Oana ngirngir lun kof putat. 8 Lela
tuh LEUM GOD in akkalemye lungse kawil lal ke len,
Tuh in oasr soko on yuruk ke fong Ac sie pre nu sin God
lun moul luk. 9 Nga fahk nu sin God, mwet kasru luk,
"Efu kom ku mulkinyula? Efu ku nga enenu in keok na
Ke sulallal lun mwet lokoalok luk?" 10 Nga keoklana ke
kas in akkoluk lalos, Ke elos nuna siyuk na sik kas se
inge, "Pia God lom an?" 11 Efu ku nga arulana supwar?
Efu ku nga arulana fohs? Nga ac filiya finsrak luk in God,
Ac nga fah sifilpa kaksakunul, God luk, su langoeyu.

43 O God, fahkak lah wangin mwetik, Ac kasreyu
ke sripa su mwet ma tia etu God elos lainyu kac;
Moliyula liki mwet kikiap ac mwet koluk. 2 Kom pa God
su langoeyula; Efu kom ku sisyula? Efu ku nga in keok
na Ke sulallal lun mwet lokoalok luk? 3 Supwama kalem
lom ac pwaye lom; Lela tuh in mwe kolyu Ac folokinyume
nu Zion, fineol mutal sum, Ac nu in Tempul lom yen kom
muta we. 4 Na nga ac fah som nu ke loang lom, O God;
Tuh engan luk tuku sum me. Nga ac fah srital ke harp
nutik ac on in kaksakin kom, O God, God luk. 5 Efu ku
nga arulana supwar? Efu ku nga arulana fohs? Nga ac
filiya finsrak luk in God, Ac nga fah sifilpa kaksakunul,
Mwet Lango luk ac God luk.

44 [Psalm lun Tulik natul Korah] O God, kut tuh lohng
ke insresr sifacna Ma mwet matu lasr elos fahk nu
sesr Ke orekma yohk su kom oru nu selos in pacl lalos
Ke pacl loeloes somla: 2 Ke kom sifacna lusla mwet
koluk liki facl selos Ac oakiya mwet lom in acn selos; Ac
ke kom kai pac mutunfacl saya Ac oru tuh mutunfacl lom
in kapkapak. 3 Mwet lom elos tia sruokya acn inge ke
cutlass natulos, Elos tia kutangla ke ku lalos sifacna, A
ke ku lulap lom, Ac ke kom welulos. Ma inge akkalemye
lah kom lungse elos. 4 Kom tokosra luk ac God luk;
Kom sang kutangla nu sin mwet lom, 5 Ac ke ku lom
kut kutangla mwet lokoalok lasr. 6 Nga tia lulalfongi ke
mwe pisr nutik Ku ke cutlass nutik in moliyula. 7 A kom
pa molikutla liki mwet lokoalok lasr Ac kutangulosla su
srungakut. 8 Kut ac fah kaksakin kom pacl e nukewa Ac
sot kulo nu sum nwe tok ma pahtpat. 9 Tuh pa inge kom
siskutla ac lela tuh in kutangyukla kut; Kom tia sifil wi
mwet mweun lasr fahsr nu ke mweun. 10 Kom tuh oru
kut kaingkin mwet lokoalok lasr, Na elos eisla ma lasr
tuh in ma lalos. 11 Ac kom lela tuh in anwuki kut oana
sheep; Kom akfahsryekutelik in facl sin mwetsac. 12
Kom kukakunla mwet lom ke moul na srik Oana elos in
ma na pilasr. 13 Ke mwet tulan lasr liye ma kom oru
nu sesr inge, Elos aksruksrukye kut ac isrun kut. 14
Kom orekut in mwe tafunkas inmasrlon mutanfahl uh;
Ac mwet uh usruk sifalos kacsr in aksruksrukye kut.
15 Akpusiselyeyuk nga pacl nukewa; Ac arulana yohk
mwekin luk 16 Ke nga lohng pusren aksruksruk ac kas in
akkoluk Lun mwet lokoalok luk, su srungayu. 17 Ma inge
nukewa sikyak nu sesr Kut finne tiana mulkinkomla Ku
kunausla wulela su kom oakiya inmasrlosr ac kom. 18
Kut tiana pilesrekomla; Kut tiana seakos ma sap lom. 19
Ne ouinge kom filikuti inmasrlon kosro lemnak; Ac kom
siskutla in nien lohsr matoltol. 20 Kut funu tui ac tila alu
nu sin God lasr A kut alu nu sin god saya, 21 Kom lukun
konauk tari, Mweyen kom etu na pwaye nunak lukma
lasr. 22 Tuh ke sripom, kutu sesr anwuki len nukewa;
Orek kut oana sheep su kokola nu ke misa. 23 O Leum,
ngutalik! Efu kom ku motul? Tukakek! Nikmet siskutla
nwe tok! 24 Efu kom ku wikla liki kut? Nikmet mulkunla
keok ac ongoiya lasr! 25 Kut itungyuki nu fin fohk uh;
Kut kutangyukla oan infohk uh. 26 Fahsru ac kasrekut!
Molikutla ke lungse kawil lom!

45 [Kusen On lun Tulik natul Korah su Onkakin
Lungse] Kas wolana oan in nunak luk Ke nga
kinala on soko inge nu sin tokosra. Louk akola tari nu ke
on soko inge, Oana pen in sim nutin sie mwet etu sim. 2
Kom pa oasku emeet inmasrlon mukul uh. Kom mwet na
pah in sramsram se. God El akinsewowoye kom pacl e
nukewa. 3 Tokosra kulana, losya cutlass nutum pupom;
Kom wolana ac fulatlana. 4 Kasrusr nu meet in wal fulat
lom, nu ke kutangla, Tuh kom in karinganang ma pwaye
ac suwoswos! Ku lom ac fah asot kutangla lulap! 5 Mwe
pisr nutum an kosroh, Elos fakisya insien mwet lokoalok
lom; Mutunfacl elos putatla nu ye niom. 6 Tokosrai su
God El sot nu sum Ac fah oan nwe tok ma pahtpat.
Kom leum fin mwet lom ke suwoswos; 7 Kom lungse
ma suwohs ac srunga ma koluk. Ke sripa se inge God,
su God lom, El sulekomla Ac okoaot mwe engan nu
fom Yohk liki kutena tokosra saya. 8 Nuknuk lom keng
ke foulin myrrh ac aloes; Mwet srital ke mwe on elos
akpwarye kom in lohm su yunla ke ivory. 9 Inmasrlon
mutan fusr su muta inkul sum, oasr acn nutin tokosra, Ac
kasra el tu layen layot ke tron lom Ac naweyukla ke mwe
yun gold. 10 O kom, mutan pisrla kien tokosra, porongo
ma nga fahk uh. Mulkunla mwet lom ac sou lom. 11
Oasku lom ac fah oru tuh tokosra elan lungse kom; El
leum lom, ke ma inge kom enenu in aksol. 12 Mwet
in acn Tyre elos ac fah use mwe lung nu sum; Mwet
kasrup elos ac fah suk ohi ye motom. 13 Fisrak mutan el
muta in lohm sin tokosra — el arulana oasku! Nuknuk lal
orekla ke turet gold. 14 El nuknukyang ke sie nuknuk na
kato, ac kokola el nu yurin tokosra. Mutan kulansap lal
su welul Elos oayapa utukyak nu yurin tokosra. 15 Ke
engan ac insewowo elos tuku Ac utyak nu in lohm sin
tokosra. 16 Ac kom, O Tokosra, ac fah pus wen nutum
Tuh elos in aol mwet matu lom in tokosra, Ac kom ac
fah oru tuh elos in mwet kol fin faclu nufon. 17 On soko
inge ac fah oru tuh inem in esamyuk nwe tok, Ac mwet
nukewa ac fah kaksakin kom ma pahtpat.

46 [Psalm Lun Tulik Natul Korah] God El nien molela
lasr ac ku lasr, Su arulana apkuran nu sesr ke
pacl in keok in kasrekut. **2** Ke ma inge kut ac fah tiana
sangeng Finne kusrusr faclu ac eol uh mokukla nu in
acn loal meoa. **3** Meoa finne ngirngir ac pulkulak, Ac
eol uh finne rarrar ke kusrusr la. **4** Oasr soko infacl su
ase mwe engan nu ke siti lun God, Nu in lohm mutal
sin El Su Fulatlana. **5** God El muta in siti sac, ouinge
ac fah tiana kunausyukla; El ac fah tuku kasru siti sac
ke srakna toang. **6** Mutanfahl uh sangeng, tokosrai uh
usrusryak; God El kouyak ke pusren pulahl, ac faclu
kofelik. **7** LEUM GOD Kulana El wi kut; God lal Jacob
El nien molela lasr. **8** Fahsru ac liye ma LEUM GOD
El orala; Liye ma sakirik El oru fin faclu. **9** El tulokinya
mweun fin faclu nufon; El koteya mwe pisr, kunausla
osra, Ac esukak mwe loang uh. **10** Ac El fahk, "Kowos in
tia sifil mweun, ac etu lah nga God, Nga fulat inmasrlon
mutunfacl uh, Nga fulatlana fin faclu." **11** LEUM GOD
Kulana El wi kut; God lal Jacob El nien molela lasr.

47 [Psalm Lun Tulik Natul Korah] Paspas ke engan,
kowos mwet nukewa! On ac kaksakin God ke
pusra lulap! **2** LEUM GOD, El Su Fulatlana, fal mwet
in sangeng sel; El sie tokosra kulana, su leumi faclu
nufon. **3** El ase kutangla nu sesr fin mwet uh; El oru
tuh kut in kol mutanfahl uh. **4** El sulela facl se kut in
muta we, ac kut insewowo kac, Kut tulik natul Jacob, su
God El lungse. **5** God El fahsryak nu ke tron lal. Mwet
uh wowoyak ke engan, ac yohk pusren mwe ukuk Ke
LEUM GOD El utyak. **6** Yuk on in kaksak nu sin God;
On kaksak nu sin tokosra lasr! **7** God El tokosra fin faclu
nufon; Kaksakunul ke on! **8** God El muta fin tron mutal
lal; El leum fin mutunfacl uh. **9** Mwet kol lun mutunfacl
uh elos tukeni Nu yurin mwet lun God lal Abraham. El ku
liki un mwet mweun nukewa; El fulat liki leum nukewa.

48 [Psalm lun Tulik natul Korah] LEUM GOD El fulat,
ac fal in arulana kaksakinyuk El In siti sin God lasr,
fineol mutal sel. **2** Zion, eol sin God, el arulana fulat ac
kato; Siti sin tokosra fulat ase engan nu fin faclu nufon.
3 God El akkalemye lah oasr nien moul misla yorol In
pot ku lun siti sac. **4** Tokosra puspis, wi mwet mweun
lalos, elos fahsreni Ac tuku in mweuni Fineol Zion. **5**
Tusruktu ke elos liye Fineol Zion, elos arulana fwefela;
Elos sangeng ac kaingla. **6** Elos sangeng ac arulana
tuninfongla ingo, Oana sie mutan su akola in isus, **7**
Ku oana oak palang su musalla ke sie paka lulap. **8**
Kut lohng tari ke ma God El orala Ac inge kut liye In
siti lun God lasr, LEUM GOD Kulana; El ac fah karingin
siti sac nwe tok ma pahtpat. **9** Ke kut muta in Tempul
lom, O God, Kut nunku ke lungse kawil lom. **10** Mwet uh
kaksakin kom in acn nukewa, Ac pungom fahsrelik nu fin
faclu nufon. Kom kol mwet uh ke suwoswos. **11** Lela
mwet in Zion in enganak! Tuh kom oru nununku suwohs;
Lela in oasr engan in siti nukewa in Judah! **12** Mwet lun
God, kowos fahsr rauni acn Zion ac oek tower fulat we;
13 Liye kalkal we, ac lohang nu ke pot ku we, Tuh kowos
in mau ku in srumun nu sin fwil tok ouinge: **14** "God se
inge El God lasr nu tok ma pahtpat; El ac fah kol kut in
pacl nukewa fahsru."

49 [Psalm Lun Tulik Natul Korah] Lohng ma inge,
kowos nukewa! Porongo, kowos mwet in acn
nukewa — **2** Mwet fulat ac mwet srisrik oana sie, Mwet
kasrup ac oayapa mwet sukasrup. **3** Nunak luk ac fah
kalem; Nga ac fah kaskas ke kas in lalmwetmet. **4** Nga
fah nunku ke soakas uh, Ac aketeya kalmac ke nga srital
ke harp uh. **5** Nga tia sangeng in pacl in ongoiya Ke
mwet lokoalok elos rauniyula, **6** Ku ke mwet koluk, su
lulalfongi na ke mwe kasrup lalos, Elos ac konkin ke ma
puspis lalos. **7** Sie mwet tia ku in sifacna molella; El tia
ku in moli nu sin God ke moul lal, **8** Mweyen molin moul
lun sie mwet arulana yokla. Ma el ac sang moli an tia ku
in fal **9** In sang molella liki misa, Tuh elan ku in moul
nwe tok. **10** Mwet nukewa ku in liye pac lah finne mwet
lalmwetmet, elos ac misa pac, Oapana mwet lalfon ac
mwet lofong. Elos nukewa ac misa ac filiya mwe kasrup
lalos nu sin fwilin tulik natulos. **11** Kulyuk lalos pa lohm
selos nu tok ma pahtpat; Pa ingan nien muta lalos nwe
tok, Finne tuh oasr acn lalos sifacna meet. **12** Fulat lun
sie mwet tia ku in sruokilya liki misa; El ac misa pacna,
oana ma orakrak nukewa. **13** Liye ma sikyak nu selos su
lulalfongi kaclos sifacna, Liye saflaiyalos su pwayekin
mwe kasrup lalos — **14** Elos ac misa pac oana sheep
uh, Na Misa pa ac fah shepherd lalos. Mwet suwoswos
elos fah kutangulosla, Ke manolos sa na kulawi In facl
lun mwet misa, loesla liki acn selos. **(Sheol h7585)** **15**
Tusruktu God El ac fah moliyula; El fah moliyula liki ku
lun misa. **(Sheol h7585)** **16** Nik kom supwarla sie mwet el
fin kasrupi, Ku mwe kasrup lal fin yokelik na; **17** El tia
ku in us ma ingan ke el misa; Mwe kasrup lal tia ku in
welul. **18** Mwet se finne insewowo in moul lal pacl inge,
Ac kaksakinyuk el ke sripen el mwet eteyuk se, **19** El ac
fah weang pacna mwet matu lal su misa meet, Ac som
nu in acn lohsr ma pahtpat. **20** Fulat lun sie mwet tia ku
in sruokilya liki misa; El ac nuna misa pacna, oana ma
orakrak nukewa.

50 [Psalm lal Asaph] LEUM GOD, God Kulana, El
kaskas; El pangon faclu nufon, mutawauk kutulap
na nwe roto. **2** Kalem lun God saromrom Zion me, Siti
se su oaskulana in woiya. **3** God lasr El tuku, tuh El
tia tuku misla; Sie e lulap fah fahsr meet lukel, Ac sie
eng upa raunella. **4** El pangon kusrao ac faclu elos in
orek loh kac, Ac liye ke El ac nununku mwet lal. **5** El
fahk ouinge, "Eisani mwet oaru luk nu yuruk, Elos su tuh
orek wulela yuruk ke mwe kisa." **6** Kusrao fahkak lah
God El suwoswos, Ac El sifacna pa Mwet Nununku. **7**
"Porongo, kowos mwet luk, ac nga ac fah kaskas; Nga
fah kaskas lain kom, Israel. Tuh nga God, God lom. **8** Ke

nga kai kom, tia ma ke sripen mwe kisa lom Ku ke mwe
kisa firir su kom use nu sik pacl e nukewa. 9 Tusruktu
nga tia enenu cow mukul liki ima lom, Ku nani liki un
kosro nutum. 10 Kosro nukewa insak uh ma nutik, Ac
oayapa cow su muta fin tausin inging. 11 Won lemnak
nukewa ma nutik Ac ma moul nukewa in imae. 12 "Nga
fin masrinsral, nga ac tia siyuk sum ke mwe mongo,
Mweyen faclu ac koano nufon ma luk. 13 Ya nga kang
ikwen cow mukul uh, Ku nim srahn nani uh? 14 Nga
God Fulatlana! Pa inge mwe kisa ma nga enenu sum:
In sang kulo ke insiom, ac in akfalye ma kom wulela
kac. 15 Pre nu sik ke pacl mwe ongoiya sikyak; Nga ac
fah molikomla, Ac kom fah kaksakinyu." 16 A God El
fahk nu sin mwet koluk, "Efu ku kom in fahkak ma sap
luk? Efu ku kom in sramsram ke wulela luk? 17 Kom tia
lungse nga in aksuwosye kom; Kom pilesru ma sap luk.
18 Kom asruoki nu sin mwet pisrapasr nukewa kom liye,
Ac kom insese yurin mukul ac mutan su tia karinganang
wulela in marut la. 19 "Pacl nukewa kom akola in kaskas
koluk, Ac kom tia tupwek in kaskas kikiap. 20 Kom akola
in akkolukye mwet lom sifacna, Ac suk mwatan mwet
lim. 21 Kom oru ma inge nukewa, ac nga tia fahk kutena
ma, Pwanang kom nunku mu nga oana kom. Tusruktu
inge nga kai kom kac Tuh in kalem sum. 22 "Porongo
ma inge, kowos su pilesreyu. Kowos fin tia, nga fah
kunauskowosla, Na wangin sie ac fah molikowosla. 23
Sang kulo pa mwe kisa se ma akfulatyeyu, Ac nga fah
molelosla nukewa su akosyu."

51 [Psalm lal David, Tukun Mwet Palu Nathan el
Kaskas nu sel ke Tafongla lal yorol Bathsheba]
Pakoten nu sik, O God, Ke sripen lungse kawil lom! Ke
pakoten lulap lom, Eela ma koluk luk! 2 Ohlla ma koluk
luk nukewa Ac aknasnasyeyula liki ma koluk luk! 3 Nga
akilen tafongla luk, Ac ma koluk luk oan in nunak luk pacl
e nukewa. 4 Nga oru ma koluk lain kom, aok lain kom
mukena, Ac oru ma su tia wo ye motom. Ke ma inge fal
kom in nununkeyu. Oasr suwohs lom in lisyula. 5 Nga
nuna koluk oe ke len se nga isusla ah me; Liki pacl se
nga srimetak, nga nuna mwet koluk. 6 Orekma suwohs
ac inse pwaye pa kom lungsum; Nwakla nunak luk ke
lalmwetmet lom. 7 Aknasnasyeyu ke sak hyssop, ac nga
fah nasnasla; Oulyula ac nga fah fasrfasr liki snow. 8
Lela nga in lohng pusren engan ac insewowo; Finne
kom tuh itungyuwi ac kunausyula, Nga ac sifil pacna
enganak. 9 Afinya motom liki ma koluk luk Ac eela ma
koluk luk nukewa. 10 Kom in oru insiuk in nasnas, O
God, Ac ase sie ngun sasu ac pwaye in nga. 11 Nikmet
lisyula liki ye motom; Nikmet eisla ngun mutal lom likiyu.
12 Sifilpa ase nu sik engan su tuku ke molela lom, Ac oru
tuh nga in insewowo in akos kom. 13 Na nga fah luti
mwet koluk ke ma kom sapkin, Ac elos ac fah foloko nu
yurum. 14 Sruokya moul luk, O God, ac moliyula, Ac
nga fah engan in fahkak ke suwoswos lom. 15 Leum,
kasreyu tuh nga in ku in kaskas, Ac nga fah kaksakin
kom. 16 Kom tia lungse mwe kisa; Kom funu lungse, nga
lukun orek kisa; Kom tiana insewowo ke mwe kisa firir.
17 O God, mwe kisa luk uh pa inse pusisel — Kom ac tia
pilesru sie inse pusisel su auliyak. 18 O God, kulang nu
sin Zion ac kasrel; Sifilpa musaeak pot Jerusalem. 19
Na kom fah insewowo ke mwe kisa pwaye Ac ke mwe
kisa firir lasr; Ac cow mukul fah kisakinyuk fin loang lom.

52 [Psalm lal David, ma Simla tukun Doeg, Mwet
Edom, el som nu yorol Saul ac Fahk nu sel lah
David el Som tari nu lohm sel Ahimelech.] O mwet fulat
se, efu kom ku konkin ke ma koluk lom? Lungkulang lun
God uh oan nwe tok. 2 Kom suk inkanek in akkolukye
mwet saya. Loum oana sie resa kosroh. Kom kinauk
kikiap in pacl nukewa. 3 Kom lungse ma koluk yohk
liki ma wo, Ac ma sutuu yohk liki ma pwaye. 4 Kom
lungsena akngalye mwet ke kas lom, kom mwet kikiap!
5 Ke ma inge God El ac fah kunauskomla nwe tok; El
ac fah sruokkomi ac tulakinkomla liki lohm sum; El ac
fah moklekomla liki facl sin mwet moul. 6 Ke mwet
suwoswos elos ac liye ma inge elos ac fah sangeng;
Na elos ac fah isrun kom ac fahk, 7 "Liye, pa inge sie
mwet su tia suk kasru sin God, A el lulalfongi na ke mwe
kasrup yohk lal sifacna, Ac suk moul misla nu sel ke
inkanek in sulallal." 8 A funu nga, nga oana soko sak
olive su kapak in lohm sin God; Nga ac lulalfongi ke
lungse kawil lal nwe tok. 9 Nga ac fah kulo nu sum pacl
nukewa, O God, ke orekma lom; Ye mutun mwet lom
Nga ac fah fahkak tuh kom wo.

53 [Psalm lal David] Mwet lalfon elos fahk insialos,
"Wangin God!" Elos nukewa koluklana, Ac elos
oru ma na srungayuk; Wangin sie selos oru ma suwohs.
2 God El muta inkusrao ac ngeti nu fin mwet uh In liye
lah oasr mwet lalmwetmet, Ku oasr mwet alu nu sel. 3
Tusruktu, elos nukewa kuhfla liki inkanek pwaye; Mwet
nukewa oana sie ke koluk lalos. Wangin sie selos oru
ma suwohs, Tia siefanna. 4 God El siyuk, "Ya elos
tia etu? Ya pwaye mwet orekma koluk inge nukewa
wangin nanka? Elos moulkin ma elos pisre sin mwet
luk, Ac elos tiana pre nu sik." 5 Tusruk elos ac fah
arulana tuninfongla Yohk liki ke kutena pacl somla, Ke
sripen God El ac fah sisalik srin mwet lokoalok lun mwet
lal. God El siselosla, Ke ma inge Israel ac fah arulana
kutangulosla. 6 Nga arulana pre tuh kutangla In tuku nu
sin mwet Israel Zion me. Ac fuka lupan engan lun mwet
Israel Ke God El ac sifilpa akkasrupyalos!

54 [Psalm lal David tukun mwet tuku Ziph me nu yorol
Saul a fahk nu sel la David el wikwik oan in acn
selos.] O God, moliyula ke ku lom; Aksukosokyeyu ke ku
lulap lom! 2 Lohng pre luk, O God; Porongo kas luk. 3
Mwet inse fulat elos tuku in lainyu, Ac mwet sulallal elos
srike in uniyuwi — Mwet su tia akfulatye God. 4 Tusruk
God El mwet kasru luk. Leum El mwe loango luk. 5 Lela

tuh God Elan lain mwet lokoalok luk ke ma koluk lalos
sifacna. El ac fah kunauselosla mweyen El oaru. 6 Nga
ac fah engan in oru mwe kisa nu sum, O LEUM GOD;
Nga fah sot kulo nu sum Mweyen kom wo. 7 Tuh kom
moliyula liki ongoiya luk nukewa, Ac nga liye ke mwet
lokoalok luk elos kutangyukla.

55 [Psalm lal David] Lohng pre luk, O God; Nikmet
forla liki mwe siyuk luk! 2 Porongeyu ac topukyu,
Tuh nga arulana totola ke fosrnga luk. 3 Nga arulana
sangeng ke kas in aksangeng lun mwet lokoalok luk; Nga
keok ke mwet koluk uh akfosrngayeyu. Elos use mwe
ongoiya nu fuk; Elos srungayu ac kasrkusrak sik. 4 Nga
arulana sangeng, Ac mwe fosrnga lun misa toanyuwi. 5
Nga arulana sangeng ac rarrar; Nga tuninfong na pwaye.
6 Nga ke tuh in oasr posohksok keik oana wule. Nga
lukun sohkla ac suk nien mongla. 7 Nga lukun sohkla
nu yen loesla Ac oru nien muta luk yen mwesis. 8 Nga
lukun sulaklak ac konauk nien wikla luk Liki eng upa
ac paka. 9 O Leum, akfohsyauk sramsram lun mwet
lokoalok luk! Nga liye mwet uh oru ma sulallal ac alein
yohk in siti uh — 10 Raunela ke len ac fong. Ma koluk
lulap ac mwe lokoalok oasr yen nukewa in siti sac. 11
Oasr ma musalla in acn nukewa; Inkanek uh sessesla
ke mwe akkeok ac ma kikiap. 12 Fin mwet lokoalok se
luk pa aksruksrukyeyu, Nga ac ku in muteng; Fin mwet
lainyu se pa tungak nu sik uh, Nga ac ku in wikla lukel.
13 Tuh pa kom pa oru — mwet na wiuk se, Mwet na nga
etu se, ac kawuk na wowo luk. 14 Kut arulana sukosok in
sramsram nu sin sie sin sie Ac kut tukeni alu in Tempul.
15 Finsrak tuh mwet lokoalok luk in misa meet liki pacl fal
lalos; Finsrak elos in moulna som nu infulan misa! Tuh
ma koluk oasr in lohm selos ac insialos. **(Sheol h7585)** 16
A funu nga, nga pang nu sin LEUM GOD in suk kasru,
Ac El ac fah moliyula. 17 Ke lotutang, infulwen len, ac
eku Pusren torkaskas ac sasao luk sowak nu yorol Ac El
ac lohng pusrek. 18 El ac fah moliyula ac folokinyume
Liki mweun su nga oasr kac Ke nga lain mwet lokoalok
puspis luk. 19 God, su nuna leum ke mutawauk me, El ac
fah lohngyu ac kutangla mwet lokoalok luk, Mweyen elos
srangesr ekulla ouiyen moul lalos, Ac elos tia sangeng
sel. 20 Mwet se ma kasreyu meet, el forla lain mwet
kawuk lal; Ac el kunausla wulela lal. 21 Meet, sramsram
lal fwel oana kiris, Tusruktu yohk srunga insial; Kas lal
musresre oana kaki in akmusra, Tusruktu fakfuk oana
cutlass. 22 Filiya mwe fosrnga lom yurin LEUM GOD, Ac
El ac fah loangekom; Tuh El tiana lela mwet suwoswos
in kutangyukla. 23 A kom, O God, fah use mwet akmas
ac mwet kikiap nu inkulyuk lalos Meet liki na elos sun
infulwen moul lalos. A funu nga, nga ac lulalfongi kom
na.

56 [Psalm lal David, Tukun Mwet Philistia Sruokol in
acn Gath] Pakomutuk, O God, Tuh mwet lokoalok
luk elos ukweyu, Elos kalyeiyu in pacl e nukewa. 2 Mwet
su srungayu elos lainyu len fon; Arulana pus mwet anwuk
lainyu inge. 3 Ke pacl nga pula sangeng, O LEUM GOD
Kulana, Nga filiya lulalfongi luk in kom. 4 Nga lulalfongi
God, ac tiana sangeng; Nga kaksakunul ke wulela lal nu
sik. Mea mwet ac ku in oru nu sik? 5 Mwet lokoalok luk
aklokoalokyeyu ke len fon; Pacl nukewa elos suk na ma
in akkolukyeyu! 6 Elos tukeni ke nien wikwik Ac tawi ma
nukewa nga oru, Ac kena uniyuwi. 7 Kaelos, O God, ke
ma koluk lalos inge; Ac kutangulosla in kasrkusrak lom!
8 Kom etu lupan fosrnga luk; Kom etu lupan tung luk. Ya
ma inge tia simla in book nutum? 9 Ke len se nga pang
nu sum uh, Mwet lokoalok luk elos ac folokelik likiyu. Ma
se na nga etu uh pa God El wiyu — 10 Aok, LEUM GOD
su nga kaksakin wulela la. 11 Nga lulalfongi in El, ac nga
ac fah tiana sangeng. Mea mwet ac ku in oru nu sik? 12
O God, nga ac fah asot nu sum ma su nga wulela kac;
Nga ac fah oru mwe kisa in fahkak kulo luk nu sum,
13 Mweyen kom moliyula liki misa Ac sruokyuwi tuh in
tia kutangyukla nga. Inge nga fahsr ye mutun God Ke
kalem su sang moul nu sin mwet uh.

57 [Psalm lal David, Tukun el Kaing lukel Saul in
Luf se] Pakomutuk, O God, pakomutuk, Tuh nga
tuku nu yurum in moulla. Ye lulin poum nga konauk
misla Nwe ke pacl se paka lun ma koluk uh wanginla. 2
Nga pang nu sin God, El Su Fulatlana, Su ase mwe
enenu luk nukewa. 3 El ac fah topukyu inkusrao me
ac moliyula; El ac fah kutangulosla su akkeokyeyu.
God El ac fah akkalemye nu sik lungse kawil ac oaru
lal. 4 Mwet lokoalok elos rauniyula. Elos oana lion su
mongo mwet. Wihselos oana osra in fakfuk ac sukan
pisr; Lohulos kosroh oana cutlass. 5 O God, akkalemye
fulat lom yen engyeng uh, Ac wolana lom fin faclu nufon.
6 Mwet lokoalok luk elos oakiya sie mwe kwasrip in
sruokyu; Fosrnga apinyula. Elos pukanak sie luf inkanek
luk, Tusruktu elos sifacna putatyang nu loac. 7 Arulana
pulaik insiuk, O God; Nga fah on ac kaksakin kom! 8
Ngutalik, O ngunik! Ngutalik, harp ac lyre nutik! Nga
ac fah okasak faht uh. 9 Nga fah sot kulo nu sum, O
Leum, inmasrlon mutunfacl uh. Nga fah kaksakin kom
inmasrlon mwet uh. 10 Lungse kawil lom sun inkusrao,
Ac oaru lom sun pukunyeng uh. 11 O God, akkalemye
fulat lom yen engyeng uh, Ac wolana lom fin faclu nufon.

58 [Psalm lal David] Kowos leum lun faclu, ya oasr
pacl kowos oru nununku suwohs? Ya kowos oru
nununku lowos fal nu sin mwet nukewa? 2 Mo, kowos
nunku na ke ma koluk kowos in oru, Ac orekma sulallal
fin acn uh. 3 Mwet koluk elos oru ma sufal in moul lalos
nufon; Elos nuna kikiap oe ke elos isusla ah. 4 Elos
nwanala ke pwasin, oana wet uh; Elos fonosya insraclos
in sulohngkas oana wet cobra 5 Su tia lohng pusren
on lun mwet akmunayalos, Ku pusren pas lun mwet
orek mwenmen. 6 O God, kotalik wihsen lion sulallal
inge. 7 Finsrak tuh elos in wanginla oana kof ma sororla

nwe wanginla; Lela tuh elos in itungyuki oana mah su
oan inkanek uh. 8 Lela elos in oana ful finmes uh ma
ekla nu ke ma fulful ke ac misa; Lela tuh elos in oana
sie tulik fusr su isusla ke pacl sufal la ac misa ac tiana
liye kalem uh. 9 Meet liki elos esmakla, in pakpukla
elos oana mah pilasr; Elos in srakna moul A God Elan
okulosla in kasrkusrak lal. 10 Mwet suwoswos elos ac
fah engan ke elos liye lah kaiyuk mwet koluk uh; Elos ac
fah fahsr sasla in srahn mwet koluk. 11 Ouinge mwet
elos fah fahk, "Mwet suwoswos elos eis lacnen orekma
wo lalos; Pwayena lah oasr God se nununku faclu."

59 [Psalm lal David, Tukun Saul el Supwala Mwet
in Tawi Lohm sel David tuh elos in Unilya] God
luk, moliyula liki mwet lokoalok luk; Langoeyula lukelos
su tuyak lainyu! 2 Moliyula liki mwet koluk inge; Ac
langoeyula liki mwet akmas! 3 Liye, elos soano in
uniyuwi; Mwet ingunyar elos fahsreni in lainyu. Tia ke
sripen oasr ma koluk ku ma sufal luk, 4 Oayapa tia
ke kutena tafongla luk, LEUM GOD, Pa pwanang elos
kasrusr nu yen elos akola in lainyu we. 5 Tukakek, LEUM
GOD Kulana, ac fahsru kasreyu; God lun Israel, sifacna
liye! Tukakek ac kai mwet pegan inge; Nik kom pakomuta
mwet kutasrik inge! 6 Ke ekela elos ac foloko nu in
siti uh Ac forfor kou, oana kosro ngalngul uh. 7 Lohng
pusren kas in akkoluk ac aksangeng lalos. Lohulos oana
cutlass inwalulos, A elos nunku mu wangin mwet lohng
pusraclos. 8 A kom, LEUM GOD, kom isrunulos; Kom
aksruksruke mwet pegan nukewa. 9 Nga lulalfongi ke
ku lom; Tuh kom nien wikla luk, O God. 10 God luk El
lungse nga, ac El ac fah tuku nu yuruk; El ac fah lela tuh
nga in liye ke mwet lokoalok luk elos ac kutangyukla.
11 Nikmet onelosi, O God, tuh mwet srahk elos in tia
mulkunulosla. A kutangulosla ke ku lom, ac oru elos in
fahsrelik. Kom Leum lasr ac mwe loeyuk lasr. 12 Ma
koluk oan fin ngoasrolos; kas lalos nukewa koluk; Lela
tuh elos in sruhu ke filang lalos! Ke sripen elos selnga ac
kikiap, 13 Kunauselosla in kasrkusrak lom; Kunauselosla
nufon! Na mwet nukewa fah etu lah God El kol Israel, Ac
kolyuk lal uh ma pac nu fin faclu nufon. 14 Mwet lokoalok
luk elos foloko ke ekela, Elos wowo oana kosro ngalngul
ke elos forfor in siti uh, 15 Oana kosro ngalngul ke elos
forfor in suk mongo nalos Ac kou elos fin tia konauk
fal nu ke lungse lalos. 16 Tuh nga ac fah onkakin ku
lom; Lotutang nukewa nga ac fah srukak pusrek in on
kaksakin lungse kawil lom, Kom nien wikla luk, Sie nien
lango luk in pacl in ongoiya. 17 Nga fah kaksakin kom,
mwet kasru luk. God, su lungse nga, El nien wikla luk.

60 [Psalm lal David, In Sie Mwe Luti, Ke El Mweuni
Mwet Aramea Ac Joab El Folokla Ac Uniya Singoul
Luo Tausin Mwet Edom Ke Infahlfal Sohl] Kom tuh
siskutla, O God, ac kutangkutla; Kom tuh mulat sesr,
tusruktu inge sifilpa foloko nu yorosr. 2 Kom tuh oru
faclu in rarrar, ac srasrelik; Inge kom in fonosya acn
ma srasrelik, tuh acn uh musalsalu. 3 Kom tuh arulana
akkeokye mwet lom; Kut fahsr tukulkul oana mwet sruhi.
4 Kom sensenkunulos su sangeng sum, Tuh elos in ku in
kaingla meet liki elos kunausyukla. 5 Molikutla ke ku
lom, ac topuk pre lasr, Tuh mwet su kom lungse fah
ku in moliyukla. 6 Liki acn mutal sel, God El fahk, "Ke
sripen nga kutangla, nga fah kitalik acn Shechem Ac
oralik Infahlfal Sukkoth nu sin mwet luk. 7 Ma luk pa
acn Gilead, oayapa acn Manasseh; Acn Ephraim mwe
loeyen sifuk, Ac acn Judah pa scepter luk. 8 A nga fah
orekmakin acn Moab oana ahlu in winwin luk, Ac nga
fah sisang fahluk luk nu fin acn Edom In akkalemye lah
ma luk pa acn we. Ya mwet Philistia elos nunku mu elos
ac sasa fuk ke sripen elos kutangyula?" 9 O God, su ac
usyula nu in siti se su kuhlusyukla ke pot ku? Su ac fah
pwenyula nu Edom? 10 Ya pwaye lah kom siskutla? Ya
kom ac tia wi mwet mweun lasr ke elos takla fahsr nu ke
mweun? 11 Kasrekut lain mwet lokoalok lasr — Kasru
sin mwet uh wangin sripa. 12 Ke God El wi kut lac, kut
ac fah kutangla; El ac fah kutangla mwet lokoalok lasr.

61 [Psalm lal David] Lohng tung luk, O God; Porongo
pre luk! 2 Nga pang nu sum Ke nga muta loesla
liki acn sik ac nga fuhleak finsrak luk. Usyu nu ke sie
acn in molela, 3 Tuh kom nien wikla luk, Ac mwet kasru
ku luk in lain mwet lokoalok luk. 4 Lela nga in muta in
lohm mutal sum in moul luk nufon; Lela nga in konauk
nien molela luk ye lulin poum. 5 Tuh kom lohng wulela
luk, O God, Ac kom ase nu sik mwe usru lun mwet su
sunakin kom. 6 Akloesye moul lun tokosra; Lela tuh elan
moul paht! 7 Lela tuh elan leum ma pahtpat ye motom,
O God; Karinganul ke lungse kawil ac oaru lom. 8 Ke
ma inge nga fah on ac kaksakin kom pacl e nukewa,
Oana ke nga oru mwe kisa luk nu sum len nukewa, fal
nu ke wulela luk.

62 [Psalm lal David] Nga muteng in tupan molela lun
God nu sik; El mukena nga lulalfongi. 2 Tuh El
mukena eot ku luk ac mwe loango luk; El tower fulat luk
su moliyula, Ac nga ac fah tiana kutangyukla. 3 Putaka
kowos ac lain sie mwet Su munas oana sie kalkal ma
musalla? 4 Kowos lungsena tuh kowos in eisilya liki
nien muta fulat lal; Kowos engan in orek kikiap. Kowos
akinsewowoyal ke kas lowos, A insiowos selngawel. 5
Nga lulalfongi God mukena; Nga filiya finsrak luk in El. 6
Tuh El mukena eot ku luk ac mwe loango luk; El tower
fulat luk su moliyula, Ac nga ac fah tiana kutangyukla.
7 Lango luk ac wolana luk oan inpoun God; El mwe
loeyuk kulana luk; El nien wikla luk. 8 Mwet luk, kowos
in lulalfongi God pacl e nukewa. Fahkang mwe fosrnga
lowos nukewa nu sel, Tuh El nien molela lasr. 9 Mwet uh
mulala oana mongin mwet se; Kut ac fin fuhlelosi fin
sie mwe paun, ac fah wangin toasriyalos; Mwet fulat
ac mwet pusisel elos kewa ma pilasr. Elos mulala liki
momong se na. 10 Nikmet lulalfongi ke moul in sulallal;

Nikmet finsrak in eis kutena ma ke pisrapasr; Mwe
kasrup lom finne yokyokelik, Nikmet filiya lulalfongi lom
kac. **11** Pus pacl nga lohng ke God El fahk Lah ku
nukewa ma lal, **12** Ac lungse lal uh lungse kawil. O
Leum, kom sifacna asang ma lacne nu sin mwet nukewa
fal nu ke orekma lalos.

63 [Psalm lal David ke el Muta Yen Mwesis in Judea]
O God, kom God luk, Ac nga kena apkuran nu
sum. Nga suk kom ke insiuk nufon; Ngunik malukin kom
Oana sie acn paola ac pulamlamla ke sripen wangin kof
we. **2** Lela tuh nga in liye kom in lohm mutal; Lela nga in
liye lupan ku ac wolana lom. **3** Tuh lungse kawil lom wo
liki na moul lun mwet uh, Ke ma inge nga fah kaksakin
kom. **4** Nga fah sot kulo nu sum ke lusenna moul luk;
Ac nga ac fah sralak pouk in pre nu sum. **5** Ngunik ac
fah kihp, oana sie mwet su mongo ke sie kufwa. Ac
nga ac fah onkakin on engan ac kaksak nu sum. **6** Ke
nga oan fin mwe oan kiuk, nga esam kom; Nga nunku
keim ke fong fon, **7** Ke sripen kom mwe kasru luk in
pacl nukewa. Ye lulin poum, nga on ke engan. **8** Nga
fungwot nu sum, Ac kom karinginyu ke po ku lom. **9**
Elos su suk in uniyuwi Ac fah oatula nu infulan misa. **10**
Elos ac fah misa ke mweun, Ac kosro wolf ac fah kangla
manolos. **11** Tokosra el ac fah engan Mweyen God El
sang kutangla nu sel. Elos su oru wulela ke Inen God
elos fah kaksakunul, A oalin mwet kikiap fah kauli.

64 [Psalm lal David] O God, porongo pre luk, tuh nga
muta in ongoiya! Moliyula tuh nga sangeng sin
mwet lokoalok luk! **2** Langoeyula liki pwapa lukma lun
mwet sulallal, Ac liki u lulap lun mwet koluk. **3** Elos teim
lohulos oana cutlass, Ac akoo in pisrik kas kutasrik lalos
oana sukan pisr. **4** Elos sa na in fahkelik kaskas kikiap
lalos; Elos kunausla mwet wo ke kaskas in akkoluk lalos.
5 Elos akkeye sie sin sie ke pwapa lukma lalos; Elos
pwapani lah elos ac filiya oya mwe kwasrip lalos, Ac
fahk, "Wangin mwet ac ku in liye." **6** Elos oru pwapa
koluk lalos ac fahk, "Lemlem na wowo se pa kut orala
inge!" Nunak ac insien mwet uh ma lukma! **7** Tusruktu
God El pisrki pisr natul nu kaclos Ac elos kineta in pacl
sa na. **8** El ac fah kunauselosla ke sripen kas lalos;
Mwet nukewa su liye ma inge elos fah usruk sifalos. **9**
Elos nukewa ac fah sangeng; Elos ac nunku yohk ke
ma God El oru inge Ac srumun ma El orala. **10** Mwet
suwoswos nukewa elos ac fah enganak Ke sripen ma
LEUM GOD El oru. Elos ac fah konauk moul misla in El;
Mwet wo nukewa elos ac fah kaksakunul.

65 [Psalm lal David] O God, fal kut in kaksakin kom
in Zion Ac karingin wulela lasr nu sum, **2** Mweyen
kom topuk pre. Mwet in acn nukewa ac fah tuku nu
yurum **3** Ke sripen ma koluk lalos. Ma sutuu lasr uh
kutangkutla, Tusruktu kom nunak munas nu sesr kac. **4**
Insewowo elos su kom sulela, Su kom use in muta in
acn mutal sum. Kut ac fah insewowokin ma wo su oan in
lohm sum, Oayapa ke mwe insewowo in Tempul mutal
lom. **5** Kom topuk kut ke kom ase kutangla nu sesr,
Ac kom oru pac ma wolana in molikutla. Mwet fin faclu
nufon, Ac yen loeslana in meoa, elos wi pac lulalfongi in
kom. **6** Kom oakiya eol uh ke ku lom, Su mwe akkalemye
ku lulap lom. **7** Kom akmisye ngirngir in meoa uh Ac
pusren noa uh; Kom akmisye pac fohsak lulap lun mwet
uh. **8** Faclu nufon fwefela in liye Ma usrnguk su kom
oru. Orekma lom oru tuh mutanfahl nukewa In sasa ke
engan, liki acn kutulap na nwe roto. **9** Kom supwama af
nu faclu in akkalemye lah kom karingin acn uh. Kom
akkasrupye fokin acn uh in isus fahko wo. Kom nwakla
infacl uh ke kof, Ac kom sang tuh in oasr fokin acn uh.
Pa inge oreya sum: **10** Kom supwama af na matol nu in
imae Ac sroksrokunak infohk uh; Kom akfisrasrye fohk
uh ke af srisrik, Ac oru tuh sacn srisrik in kapak. **11** Fuka
kasrupiyen kosrani lulap su kom oru inge! Acn nukewa
kom som nu we, pukanten ma we. **12** Inimae nwanala
ke un kosro; Ac pe eol uh sessesla ke engan. **13** Inimae
nwanala ke sheep; Ac infahlfal uh sessesla ke wheat.
Ma inge nukewa on ac sasa ke engan.

66 Kaksakin God ke pusren engan lulap, kowos mwet
faclu nufon! **2** Onkakin Ine wolana lal, Akfulatyal
ke pusren kaksak wolana! **3** Kowos in fahk nu sin God,
"Fuka lupan wolana lun ma kom oru! Ku lom arulana
yohk, Oru mwet lokoalok lom elos sangeng ac putati ye
motom. **4** Mwet nukewa fin faclu elos alu nu sum; Elos
on kaksakin kom, Ac yuk on in kaksak nu ke Inem." **5**
Fahsru ac liye ma su God El orala, Orekma wolana lal
inmasrlon mwet uh. **6** El ekulla meoa nu ke facl pao.
Mwet matu lasr elos tuh fahsr sasla infacl uh ke nialos.
Kut arulana engan ingo ke sripen ma El oru uh. **7** El
leum ma pahtpat ke ku lal, Mutal ngeta liye mutunfacl
uh. Lela in wangin mwet tuyak lainul. **8** Kaksakin God
lasr, kowos mutanfahl nukewa; Lela in lohngyuk pusren
kaksak lowos. **9** El karingin moul lasr Ac tia lela kut in
ikori. **10** O God, kom srike kut — Oana ke silver ac
liklikiyuki ke e, Ouinge kom srike kut. **11** Kom lela tuh kut
in putatyang nu in kwasrip Ac filiya ma toasr finpisasr. **12**
Kom lela tuh mwet lokoalok lasr in longkuti; Kut fahsr
sasla in e ac in sronot, A inge kom sifil uskutme nu in sie
acn misla. **13** Nga ac fah tuku nu in lohm sum wi mwe
kisa firir; Nga ac fah sot nu sum ma nga wulela kac. **14**
Nga ac fah asot nu sum ma nga tuh fahk mu nga ac oru
Ke pacl nga tuh muta in ongoiya. **15** Nga ac fah sang
sheep tuh in mwe kisa firir fin loang lom; Nga ac fah
kisakin cow mukul ac nani Ac kulasr kac fah sowak nu
lucng. **16** Fahsru ac lohng, kowos nukewa su sunakin
God, Ac nga ac fah fahk nu suwos ma El oru nu sik. **17**
Nga pang in suk kasru sel, Ac nga kaksakunul ke on. **18**
Nga funu pilesru in fahkak ma koluk luk nu sel, Leum El
lukun tia lohngyu. **19** Tuh pwayena lah God El lohngyu;

El lohng pre luk. **20** Nga kaksakin God, Mweyen El tia
pilesru pre luk, Ku sruokya lungse kawil lal likiyu.

67 O God, pakomutasr a akinsewowoye kut; Ngeta
nu facsr ke kulang, **2** Tuh faclu nufon in akilen ma
lungse lom; Ac mutanfahl uh in etu ke molela lom. **3**
Lela tuh mwet uh in kaksakin kom, O God; Lela mwet
nukewa in kaksakin kom! **4** Lela tuh mutanfahl uh in
insewowo ac on ke engan Tuh kom nununku mwet uh
ke suwoswos Ac kom kol mutunfacl uh nufon. **5** Lela tuh
mwet uh in kaksakin kom, O God; Lela mwet nukewa in
kaksakin kom! **6** Faclu kosrani tari fahko la; God, aok
God lasr, El akinsewowoye kut. **7** God El akinsewowoye
kut; Lela mwet nukewa in an nukewa in akfulatyal.

68 [Psalm lal David] God El tuyak ac akfahsryelik
mwet lokoalok lal. Elos su srungal elos kutangyukla
ac kaingelik. **2** Oana ke kulasr uh ukukla, ouinge God El
luselosla. Oapana ke wax uh kofelik ke e uh, Ouinge
mwet koluk elos wanginla ye mutun God. **3** A mwet
suwoswos elos insewowo ac engan ye mutal; Elos
insewowo ac sasa ke engan. **4** On nu sin God, yuk on in
kaksak nu sel; Kowos srukak pusren on ac akfulatye
El su kasrusr fin pukunyeng uh! Inel pa LEUM GOD—
kowos in engan ye mutal! **5** God, su muta in Tempul
mutal sel, El nunku ke tulik mukaimtal, ac El karinganang
katinmas. **6** El sang acn in muta lun mwet mukaimtal,
Ac el kolla mwet kapir nu ke sukosok ac engan, A elos
su lainul fah muta ke acn na turangangla. **7** O God, ke
kom tuh kol mwet lom, Ac fahsr sasla yen mwesis, **8**
Faclu kusrusrsrusr, ac af kahkla inkusrao me Ke sripen
tuku lun God lun Sinai, Su God lun Israel. **9** Kom oru
tuh af matol in putat nu faclu Ac aksroksrokyauk acn
su munaslana. **10** Mwet lom elos orala acn in muta
lalos ingo; Ke pakoten lom, kom sang mwe kasru nu
sin mwet sukasrup. **11** Leum El oru sap lal, Ac mutan
puspis elos usalik pweng se inge: **12** "Tokosra uh wi
mwet mweun lalos elos kaingelik!" Na mutan su mutana
acn selos elos kitalik ma wap inge: **13** Luman wule uh
ma afla ke silver, Ac posohksok lalos saromrom ke gold
nasnas. (Efu ku kutu suwos muta in kalkal lun sheep uh
ke len in mweun?) **14** Ke God Kulana El akfahsryelik
tokosra uh Fineol Zalmon, El oru tuh snow in putat we.
15 Fuka kuiyen Fineol Bashan, Soko eol su pukanten
tohktok fac! **16** Efu ku kowos ngetnget koluk liki tohktok
fulat kowos muta we Nu ke eol soko su God El sulela
tuh Elan muta we? LEUM GOD El ac fah muta we ma
pahtpat! **17** Ke tausin chariot fokoko natul, Leum El tuku
Sinai me nu in acn mutal sel. **18** El utyak nu yen fulat
Ac us mwet sruoh puspis welul; El eis mwe sang sin
mwet su lainul. LEUM GOD El ac fah muta ingo. **19**
Kaksakin Leum, Su us ma toasr lasr len na len; El pa
God su molikutla. **20** God lasr, El God su molela; El
pa LEUM GOD, Leum lasr, Su loangekut liki misa. **21**
Pwayena lah God El ac fah fukulya sifen mwet lokoalok
lal, Elos su suk na in mutana in ma koluk lalos. **22** Leum
El fahk, "Nga ac fah folokonma mwet lokoalok lowos liki
Bashan, Nga fah folokunulosma liki acn loal meoa, **23**
Tuh kowos fah fahsr in srah kaclos, Ac kosro ngalngul
nutuwos in lohi srah kaclos nwe kena elos muti." **24**
O God, mwet nukewa elos liye fahsr in kutangla lom,
Aok utyak lun God, Tokosra luk, nu in acn mutal sel.
25 Mwet on elos fahsr meet, ac mwet srital ke mwe on
elos fahsr tok, Ac mutan fusr elos fahsr infulwa ac srital
ke tambourine natulos. **26** "Kaksakin God in walil lulap
lun mwet lal. Kaksakin LEUM GOD, kowos fwil natul
Jacob!" **27** Benjamin, sruf se ma srik emeet, elan fahsr
meet; Toko, mwet kol lun Judah wi mwet lalos, Na tufah
mwet kol lun Zebulun ac Naphtali. **28** Akkalemye ku lom,
O God; Ku se su kom orekmakin kacsr **29** Liki Tempul
lom in Jerusalem, Yen tokosra uh elos use mwe lung
nu sum we. **30** Kael Egypt, su oana kosro lemnak su
muta inmasrlon loa uh; Kai mutunfacl uh, su oana un
cow mukul wi cow fusr, Nwe ke na elos nukewa suwoli
ac asot silver lalos nu sum. Akfahsryeloselik su lungse
orek mweun! **31** Mwet fulat aolyen facl Egypt fah tuku;
Ac mwet Ethiopia elos ac fah asroeak paolos in pre nu
sin God. **32** On nu sin God, tokosrai lun faclu, Onkin on
in kaksak nu sin Leum, **33** Nu sel su kasrusr inkusrao
— Kusrao su oan oemeet me. Porongo, el sala ke sie
pusra ku. **34** Kowos fahkak ku lun God; Tuh fulat lal
oan fin Israel, Ac ku lal oan inkusrao. **35** Arulana yohk
mangoliyen God ke El ac illa liki acn mutal sel — God
lun Israel! El sang ku wolana nu sin mwet lal. Kaksakin
God!

69 [Psalm lal David] Moliyula, O God; Tuh kof uh
lapak sun inkwawuk. **2** Nga tili in acn furarrar
na loal, Ac wangin acn nga in tu fac. Nga oasr in kof
loallana, Ac noa uh apkuran in utiyuwi. **3** Nga totola in
tung; Kapinsrulyuk paola. Mutuk munasla Ke nga tupan
kasru lom. **4** Elos su srungayu ke wangin sripa Elos
pus liki na aunsifuk. Mwet lokoalok luk fahk kas kikiap
lainyu; Elos arulana fokoko ac kena in uniyuwi. Elos oru
nga folokonang ma su nga tia pisrala. **5** O God, ma
koluk luk tiana wikla liki kom, Kom etu lupan nikin luk. **6**
Nikmet lela tuh nga in akmwekinyalos su lulalfongi kom,
O LEUM GOD Kulana. Nikmet lela in nga pa pwanang
pilesreyuk elos su alu nu sum, O God lun Israel. **7**
Ke sripom nga akkolukyeyuk, Ac mwekin apinyula. **8**
Nga oana sie mwet tia eteyuk sin mwet lik, Ac oana sie
mwetsac in sou luk. **9** Moniyuk luk nu ke Tempul lom
firirrir in nga oana sie e; Ac kas in akkoluk lun mwet keim
putati nu fuk. **10** Nga sifacna akpusiselyeyu ke lalo luk,
Ac mwet uh fahk kas in akkolukyeyu. **11** Nga nokomang
nuknuk in asor Ac elos isrunyu. **12** Elos sramsramkinyu
inkanek uh, Ac mwet sruhi elos kinala on keik. **13** A
funu nga, LEUM GOD, nga ac pre nu sum; Topukyu,
O God, in pacl kom sulela, Topukyu ke lungse yohk

lom, Ke sripen kom akpwayeye wulela lom in molela. **14** Moliyula tuh nga in tia tili yen furarrar, Langoeyula liki mwet lokoalok luk, Ac liki inkof loal. **15** Tia lela sronot in afinyula, Nikmet lela nga in walomla yen loal Ku tili nu in kulyuk. **16** Topukyu, O LEUM GOD, ke wolana lun lungse kawil lom; Ke pakoten lom, kom in forma nu sik. **17** Nikmet okanla motom liki mwet kulansap lom, Nga muta in ongoiya lulap — topukyu inge! **18** Kaluku nu yuruk ac moliyula. Moliyula liki mwet lokoalok luk. **19** Kom etu lupan kas koluk lun mwet uh keik, Ac lupan akmwekin ac aklusrongten orek nu sik. Kom liye mwet lokoalok luk nukewa. **20** Kas in akkoluk lalos kunausla insiuk, Ac nga muta in ongoiya. Nga finsrak mu ac oasr pakomuta nu sik, tuh pa wangin, Nga nunku mu ac oasr mwet tuku akwoyeyu, a wangin. **21** Ke nga masrinsral, elos se pwasin, Ac ke nga malu, elos se vinegar nimuk. **22** Lela tepu lalos in ekla mwe kwasrip nu selos; Lela kufwa mutal lalos in mwe lusla nu selos. **23** Oru tuh mutalos in kunla, Ac oru tuh fintokolos in munas pacl e nukewa. **24** Okoaung mulat lom nu faclos; Ac lela kasrkusrak lom in ukwalos ac sruokolosi. **25** Lela iwen aktuktuk lalos in pisala, Ac in wangin mwet moul lula in lohm nuknuk selos. **26** Elos kalyaelos su kom kai, Ac elos kaskas ke keok lun mwet su kom kanteya. **27** Kom in simusla ma koluk lalos nukewa, Ac tia lela elos in wi eis molela sum. **28** Lela tuh inelos in iyukla liki book in moul, Ac lela elos in tia wi sikyak inmasrlon mwet suwoswos lom. **29** A nga muta in keok ac ongoiya, Srukyuyak, O God, ac moliyula! **30** Nga ac fah kaksakin God ke soko on; Nga ac fah akkalemye fulat lal ke nga sang kulo nu sel. **31** Ma inge mwe akinsewowoye LEUM GOD, yohk liki in kisakin cow, Aok, yohk liki kisakin cow mukul ma matula ac oasr koac kac. **32** Ke mwet su muta in ongoiya elos ac liye ma inge, elos ac engan; Ac fah mwe akkeye insien mwet su alu nu sin God. **33** LEUM GOD El porongalos su muta in enenu Ac El tia mulkunulosla su muta in presin. **34** Kaksakin God, kusrao ac faclu, Meoa ac ma nukewa loac. **35** Tuh God El fah molela Jerusalem Ac sifil musaeak siti in Judah. Mwet lun God elos ac fah muta we, ac acn we ac fah ma lalos. **36** Tuh fwilin tulik nutin mwet kulansap lal fah usrui acn inge, Ac elos su lungse El, fah muta we.

70 [Psalm lal David, Soko On in Asor] Moliyula, O God! LEUM GOD, kasreyu inge! **2** Lela tuh elos su srike in uniyuwi In fohsak ac kutangyukla. Lela tuh elos su pwarkin keok luk In folokinyukla ac aklusrongtenyeyuk. **3** Lela tuh elos su isrunyu, In mwekinla ke kutangyukla elos. **4** Lela tuh elos nukewa su suk kom, Elos in engan ac insewowo. Lela elos nukewa su sang kulo ke molela lom In fahk pacl e nukewa, "God El fulatlana!" **5** Nga munas ac sukasrup; Aksaye nu yuruk, O God! Kom kasreyu ac moliyula. O LEUM GOD, aksaye in kasreyu!

71 LEUM GOD, nga tuku in wikla yurum; Nikmet lela in kutangyukla nga. **2** Ke suwoswos lom, kom in kasreyu ac loangeyu. Porongeyu ac moliyula. **3** Kom fah eot in molela luk, Ac nien wikla ku luk in langoeyu, Tuh kom eot ku ac nien muta ku luk. **4** O God luk, moliyula liki poun mwet koluk, Liki ku lun mwet sesuwos ac mwet sulallal. **5** LEUM GOD Kulana, nga filiya finsrak luk in kom; Nga nuna lulalfongi kom oe ke pacl nga srakna tulik. **6** Nga nuna lulalfongi kom in moul luk nufon. Kom karinginyu na oe ke nga isusla ah me. Nga ac fah kaksakin kom pacl e nukewa. **7** Moul luk sie mwe srikasrak nu sin mwet pus, Mweyen kom mwet kasru ku luk. **8** Ke len nufon nga kaksakin kom Ac fahkak wolana lom. **9** Nikmet sisyula inge ke nga matuoh; Ac nikmet ngetla likiyu inge ke nga munasla. **10** Mwet lokoalok luk lungse in uniyuwi, Elos kaskas keik ac pwapa in lainyu. **11** Elos fahk, "God El sisella tari. Kut som sruokilya, Tuh wangin mwet ac molella." **12** O God, nikmet muta loesla likiyu, God luk, aksaye kasreyu. **13** Lela tuh elos su lainyu In kutangyukla ac kunausyukla. Lela tuh elos su suk in akkolukyeyu In akmwekinyeyuk ac akkolukyeyuk. **14** Nga ac fah filiya finsrak luk in kom pacl e nukewa; Nga fah kalwenina in akyokye pusren kaksak luk nu sum. **15** Nga ac fah fahkak wolana lom — Ke lusenna len uh nga fah sramsram ke molela lom, Finne yohk liki na ma nga ku in kalem kac. **16** Nga ac fah fahsr ke ku lun LEUM GOD, Nga fah fahkak wolana lom, tuh kom mukena wo. **17** God, kom lutiyu ke nga tulik me, Ac nga srakna fahkak orekma wolana lom. **18** Inge ke nga matuoh ac fiaya, O God, nik kom fahsr likiyu. Wiyu ke nga fahkak ku lulap lom Nu sin fwil nukewa su ac fah tuku. **19** Suwoswos lom, O God, sowak ac sun kusrao, Tuh kom oru ma usrnguk; Wangin sie oana kom. **20** Kom tuh supwama mwe ongoiya ac mwe keok nu fuk, Tusruktu kom ac fah sifil folokonma ku luk. Kom ac fah sruokyuwi liki inkulyuk uh. **21** Kom ac fah oru tuh nga in fulat liki meet, Ac kom fah sifil akwoyeyu. **22** Pwaye nga ac fah kaksakin kom ke pusren harp; Nga ac fah kaksakin oaru lom, God luk. Nga fah sritalkin harp nutik in on nu sum, Kom su Mutallana lun Israel. **23** Nga ac fah wowoyak ke engan ke nga srital nu sum; Ke moul luk nufon nga ac fah on, Mweyen kom moliyula. **24** Nga ac fah kaskas ke suwoswos lom ke lusen len nufon, Mweyen elos su srike in akkolukyeyu Elos kutangyukla ac aklusrongtenyeyukla.

72 [Psalm lal Solomon] O God, luti nu sin tokosra tuh elan nununku ke suwohs lom. Sang nu sel suwoswos lom **2** Tuh el fah kol mwet lom ke nununku suwohs, Ac kasru mwet akkeokyeyuk ke suwoswos. **3** Lela tuh acn uh in engankin kapkapak, Ac in pulakin suwoswos. **4** Lela tuh tokosra in oru nununku suwohs nu sin mwet sukasrup; Lela elan kasru mwet enenu Ac kutangulosla su akkeokyalos. **5** Lela tuh mwet lom in alu nu sum ke lusenna pacl faht uh tolak, Ac ke lusenna pacl

malem uh ase kalem la, in fwil nukewa fahsru. 6 Lela
tuh tokosra elan oana af nu fin acn uh, Oana aunyaf
ma aksroksrokye ima uh. 7 Lela tuh moul suwoswos
in kapkapak ke pacl el tokosra, Ac mwe akinsewowo
sin God me in yokyokelik ke lusenna pacl malem uh
kalem. 8 Tokosrai lal ac fah sasla liki sie meoa nu ke
sie pac meoa, Ac liki Infacl Euphrates nu ke saflaiyen
faclu. 9 Mwet su muta yen mwesis uh fah tuku ac epasr
nu sel, Ac mwet lokoalok lal elos fah faksufi ye mutal.
10 Tokosra Spain, oayapa tokosra ke tuka srisrik we,
elos fah sang mwe sang lalos nu sel; Tokosra lun acn
Sheba ac acn Seba elos fah wi pac use mwe lung lalos.
11 Tokosra nukewa ac fah epasr nu sel, Ac mutunfacl
nukewa fah kulansap nu sel. 12 El molela mwet sukasrup
su pang nu sel, Ac oayapa elos su enenu ac pilesreyuk.
13 El pakomutalos su munas ac sukasrup, El molela
moul lalos su enenu. 14 El molelosla liki inpoun mwet su
akkeokyalos ac su oru ma sulallal nu selos; Moul lalos
saok sel. 15 Lela in loes moul lun tokosra! Lela tuh gold
lun Sheba in itukyang nu sel, Ac mwet uh in pre kacl pacl
e nukewa; Lela tuh mwe insewowo lun God in oan facl
pacl e nukewa. 16 Finsrak tuh in pukanten wheat fin acn
uh; Ac inging uh in afla ke fokinsak, Oana ma kapak fin
inging Lebanon. Lela tuh siti nukewa in nwanala ke mwet
Oana mah in ima uh. 17 Lela tuh inen tokosra in tiana
mulkinyukla, Ac pwengpeng lal in oan paht oana faht
uh. Lela tuh mutanfahl nukewa in siyuk tuh God Elan
akinsewowoyalos Oana ke El akinsewowoyal tokosra.
18 Kaksakin LEUM GOD, God lun Israel! Tuh El mukena
ku in oru ma wolana inge. 19 Kaksakin Ine wolana lal
ma pahtpat! Lela tuh wolana lal in nwakla faclu nufon.
Amen! Amen! 20 Pa inge saflaiyen pre lal David, wen
natul Jesse.

73 [Psalm lal Asaph] Pwaye God El kulang nu sin
Israel, Aok, nu selos su nasnas insialos. 2 Tusruktu
apkuran nga in fuhleak, Ac lulalfongi luk apkuran in
wanginla. 3 Ke nga liye wo ouiya nu sin mwet koluk, Nga
srangesroayak kaclos. 4 Elos tia pula ngal, Manolos ku
na ac fokoko. 5 Elos tiana keok oana kutu mwet uh,
Ac elos tia wi pulakin mwe lokoalok su sun mwet saya.
6 Arulana kalem filang lalos oana soko ah in walwal,
Ac sulallal lalos oana nuknuk elos nukum. 7 Insialos
sessesla ke nunak koluk, Ac nunkalos kafofo ke sukyen
pwapa sulallal. 8 Elos isrun mwet ngia, ac kaskas ke ma
koluk, Elos inse fulat ac elos pwapa in akkeokye mwet
saya. 9 Elos kaskas koluk ke God inkusrao, Ac sap keke
nu sin mwet fin faclu ke inse fulat lalos. 10 Oru, finne
mwet lun God, elos forang pac nu selos, Ac lulalfongi ma
nukewa elos fahk. 11 Elos fahk, “God El tia ku in etu; El
su Fulatlana tia ku in konauk!” 12 Pa inge ouiyen mwet
koluk uh. Pus ma lalos, ac pacl nukewa fisrasrna elos in
sifilpa konauk kutu. 13 Mea pwaye lah wanginna sripa ke
nga srike in moul nasnas Ac tia oru kutena ma koluk? 14
O God, kom akkeokyeyu len nufon; Ke lotutang nukewa
kom kaiyu. 15 Nga fin fahk kain kas inge, Na ma nga oru
uh ac oana ngan tia sie sin mwet lom. 16 Nga srike in
nunku ke ouiya se inge Tuh arulana upa nga in kalem
kac, 17 Nwe ke nga som nu in lohm mutal sin God.
Toko nga fah kalem kac lah mea ac sikyak nu sin mwet
koluk uh. 18 Kom ac fah fuhlelosi in acn musresre, Ac
oru tuh elos in putatyang nu in ongoiya lulap. 19 Elos
sa na in kunausyukla, Ac saflaiyalos elos ac misa ke
misa na koluk. 20 Elos oana sie mweme su wanginla ke
lotutang. Ke kom tukakek, O Leum, na elos wanginla. 21
Ke nunak luk uh upa Ac insiuk keok, 22 Nga lalfonla
oana soko kosro, Ac nga tia ku in kalem ke nunak lom.
23 Tusruktu, nga apkuran nu yurum pacl e nukewa; Ac
kom sruokya pouk. 24 Kom kolyu ke oakwuk lom, Ac tok
kom fah eisyu nu yurum ke sunak. 25 Mea pac nga fah
enenu inkusrao sayom? Ac ke kom oasr yuruk, mea pac
nga enenu fin faclu? 26 Sahp nunak luk, ac monuk, ac
munasla, Tusruktu God El ku luk; El mukefanna pa nga
enenu. 27 Pwayena lah elos su siskomla elos ac fah
tuhlac; Kom fah kunauselosla su tia pwaye nu sum. 28 A
funu nga, fuka woiya ke nga apkuran nu sin God, In
konauk molela yurin LEUM GOD Fulat, Ac in fahkak ma
nukewa El oru!

74 [Psalm lal Asaph] O God, efu kom ku siskutla
ouinge? Ya kom ac mulat sin mwet lom nwe tok?
2 Esam mwet lom su kom sulela in pacl loeloes somla
tuh elos in mwet lom, Su kom folokonma liki sruoh tuh
elos in sruf lom. Esam Fineol Zion, su nien muta lom
meet. 3 Fanyak ac liye acn musalla inge. Mwet lokoalok
lasr elos kunausla ma nukewa in Tempul uh. 4 Mwet
lokoalok lom elos wowoyak ke kutangla lalos; In lohm
mutal sum elos tulokunak flag in akilen kutangla lalos. 5
Elos oana mwet pakpuk sak Su paki sak ke tula lalos. 6
Elos lipikya sak nukewa lac lohm uh Ke tula ac hammer
lulap natulos. 7 Elos kunausya acn mutal sum ac esukak
ke e, Ac elos akfohkfokye acn mwet uh alu nu sum we. 8
Elos arulana ke kunausla mwet lom, Ac elos esukak acn
mutal nukewa in acn sesr. 9 Mwe akul mutal nukewa
wanginla; Wangin pac mwet palu lula, Ac wangin mwet
etu lah ma inge ac safla ngac. 10 O God, mwet lokoalok
lasr inge ac isrun kom nwe ngac? Ya elos ac akkolukye
Inem ma pahtpat? 11 Efu kom ku srunga kasrekut? Efu
kom ku srakla poum nu tukum? 12 Kom tuh tokosra lasr
omeet me, O God. Kom molikutla ke pacl na pus. 13 Ke
ku lulap lom, kom tuh sraclik meoa uh Ac kom fukulya
sifen ma sulallal inkof uh. 14 Kom fukulya insifen kosro
lulap Leviathan Ac sang manol tuh in mwe mongo nun
kosro yen mwesis uh. 15 Kom orala infacl srisrik ac
unon in kof uh in soror, Kom akpaoyela infacl lulap. 16
Kom orala len ac fong, Kom oakiya faht ac malem in acn
selos. 17 Kom oakiya masrol lun acn uh, Ac kom oru
tuh in oasr pacl fol ac pacl mihsrisr. 18 Tusruktu, esam,
O LEUM GOD, lah mwet lokoalok lom elos isrun kom;
Elos srungakom ac wangin god lalos. 19 Nikmet fuhlela

mwet munas lom nu inpoun mwet lokoalok lalos, Nikmet
mulkunla mwet lom su akkeokyeyuk! **20** Esam wulela su
kom tuh orala yorosr. Oasr lokoalok orek in acn lohsr
nukewa fin faclu. **21** Nikmet lela mwet sefunmwet in
akmwekinyeyuk, Lela tuh mwet sukasrup ac mwet enenu
in kaksakin kom. **22** Tuyak, O God, ac aketeya oakwuk
lom, Esam lah mwet tia etu God elos aksruksrukye kom
ke len nufon. **23** Nikmet mulkunla pusren kasrkusrak lun
mwet lokoalok lom, Pusren wowon lun mwet lokoalok
lom su tiana tui.

75 [Psalm lal Asaph] Kut sot kulo nu sum, O God,
kut sot kulo nu sum! Kut fahkak lupan ku lulap lom
Ac srumun orekma sakirik lom. **2** God El fahk, "Nga
oakiya tari pacl in nununku, Ac nga ac fah nununku ke
suwoswos. **3** Ma moul nukewa finne rarrar, Ac faclu
kusrusryak, Nga ac fah oru tuh pwelung lun faclu in okak
na. **4** Nga fahk nu sin mwet filang elos in tia sifacna
yukunulos, **5** Ac nu sin mwet koluk elos in tia tungak."
6 Nununku ac fah tia tuku kutulap me, ku roto me, Ac
tia tuku epang me, ku eir me; **7** Tuh God pa ac sang
nununku. El ac fah kalyei kutu selos, ac aksukosokye
kutu. **8** Oasr sie cup inpoun LEUM GOD, Su nwanala ke
wain kulana lun kasrkusrak lal. El okoala, ac mwet koluk
nukewa elos nim; Elos numla nwe ke na lisr. **9** Tusruk
nga ac fah tiana tui in sramsramkin God lal Jacob, Ac
yuk on in kaksak nu sel. **10** El ac fah kunausla ku lun
mwet koluk, A ku lun mwet suwoswos fah yokyokelik.

76 [Psalm lal Asaph] God El eteyuk in Judah,
Inel akfulatyeyuk in Israel. **2** Lohm sel oasr in
Jerusalem, Ac El muta Fineol Zion. **3** Ingo El kotalik
sukan pisr nutin mwet lokoalok, Oayapa mwe loang ac
cutlass natulos, aok, mwe mweun nukewa natulos. **4**
Fuka lupan wolana lom, O God, Fuka akfulatyeyom ke
kom foloko liki eol uh Yen kom kutangla mwet lokoalok
lom we. **5** Ma nukewa lun mwet mweun pulaik lalos itukla
lukelos, Ac inge elos topelik misa, oana mwet motul;
Wanginla sripen ku ac pah in mweun lalos. **6** Ke kom
aksangengyalos, O God lal Jacob, Horse uh ac elos su
muta fac elos nikanulosla ac misa. **7** A kom, LEUM GOD,
mwet nukewa sangeng sum. Wangin sie ku in tu ye
motom In pacl kom kasrkusrak. **8** Kom oru nununku lom
in kalem inkusrao me, Ac faclu sangeng kac ac mihslana
9 Ke kom tuyak in oru nununku lom In molelosla nukewa
su akkeokyeyuk fin faclu. **10** Kasrkusrak lun mwet uh
oru tuh in yokelik kaksak nu sum. Elos su painmoulla
tukun mweun, elos ac fah wi alu nu sum ke len fulat
lom. **11** Sang nu sin LEUM GOD lom ma kom wulela nu
sel. Use mwe sang nu sel, kowos mutunfacl nukewa su
apkuran. Tuh God El oru mwet nukewa in sangeng sel
— **12** El akpusiselye fisrak, Ac aksangengye tokosra
pwengpeng.

77 [Psalm lal Asaph] Nga wowoyak tung nu sin God,
Nga tung ke pusra lulap ac El porongeyu. **2** In
pacl in ongoiya, nga pre nu sin Leum, Ke fong nufon
nga sralak pouk in pre, Tusruktu nga tia ku in konauk
misla. **3** Ke nga esamak God, nga oela, Ac ke nga nunku
yohk kacl, insiuk munasla. **4** El oru tuh ngan ngetnget
ke fong fon. Yokna mwe tukulkul in nunak luk, ac nga
tia etu lah mea nga ac fahk. **5** Nga nunku ke len pus
somla, Ac esamak yac puspis in pacl oemeet ah. **6** Nga
ngetnget ke fong nufon ke sripen nunak luk. Nga nunak,
ac pa inge ma nga siyuk sik sifacna: **7** "Ya Leum El ac
siskutlana? Ya El ac fah tiana sifil insewowo sesr? **8** Ya
El tila lungse kut? Ya El ac tiana akpwayeye wuleang
lal nu sesr? **9** Ya God El mulkunla in pakoten? Ya
kasrkusrak eisla acn sin pakoten?" **10** Na nga fahk, "Ma
se nga nunku yohk emeet uh pa inge: Lah ku lun God uh
in wanginla." **11** Nga ac fah esam na orekma yohk lom,
O LEUM GOD, Nga ac fah esamak orekma sakirik lom
in pacl meet ah. **12** Nga ac fah nunku ke ma nukewa
kom tuh oru, Ac nga fah nunku yohk ke orekma ku lom.
13 O God, ma nukewa kom oru, mutal. Wangin pac sie
god oana kom. **14** Kom pa God se su orek mwenmen.
Kom akkalemye ku lom inmasrlon mutunfacl uh. **15** Ke
ku lom kom molela mwet lom, Fwil natul Jacob ac natul
Joseph. **16** Ke kof uh liye kom, O God, elos sangeng, Ac
acn loal in meoa uh rarrar. **17** Pukunyeng uh okoala af,
Pulahl kas yen engyeng uh, Ac sarom sarmelik nu yen
nukewa. **18** Pusren pulahl lulap lom ngirla, Ac kalmen
sarom sarmelik fin faclu, Ac faclu rarrar ac kusrusrsrusr.
19 Kom fahsr sasla in noa uh Ac tupalla kof loal meoa, A
falkom tiana ku in liyeyuk. **20** Ke kolyuk lun Moses ac
Aaron, Kom kolla mwet lom oana sie shepherd.

78 [Psalm lal Asaph] Mwet luk, porongo mwe luti luk,
Ac lohang nu ke ma nga fahk. **2** Nga ac orekmakin
kas lalmwetmet In aketeya ma lukma in pacl somla, **3**
Ke ma su kut lohng ac etu, Su mwet matu lasr elos
srumun nu sesr. **4** Kut ac fah tia okanla ma inge liki tulik
natusr; Kut ac fah fahkak nu sin fwil tok uh Ke ku lun
LEUM GOD ac orekma yohk lal Ac ma wolana su El
oru. **5** El sang ma sap nu sin mwet Israel Ac ma sap
ku nu sin fwil natul Jacob. El sapkin nu sin mwet matu
lasr Tuh elos in luti ma sap lal nu sin tulik natulos. **6**
Tuh fwil se tok uh in etu ke ma inge Ac elos in tafwela
pac nu sin tulik natulos. **7** Fin ouinge, elos fah oayapa
filiya lulalfongi lalos in God Ac tia mulkunla orekma lal,
A elos fah akos ma sap lal pacl e nukewa. **8** Elos ac
fah tia oana mwet matu lalos meet ah, Su seakos ac
likkeke, Ac lulalfongi lalos tiana ku, Ac elos tia nunak
pwaye nu sin God. **9** Mwet Ephraim elos tuh us pisr
ac sukan pisr natulos A elos kaingla in len in mweun.
10 Elos tia liyaung wuleang lalos nu sin God, Ac elos
srangesr akos ma sap lal. **11** Elos mulkunla orekma lal,
Oayapa mwenmen su El oru ye mutalos. **12** God El oru
ma usrnguk ye mutun mwet matu lalos In acn Zoan in
facl Egypt. **13** God El oralik meoa ac lela tuh elos in

fahsr sasla; El oru tuh kof uh in tuyak oana eol. **14** Ke
len uh El kololos ke sie pukunyeng, Ac ke fong uh ke
kalem ke e. **15** El foklalik eot uh yen mwesis Ac sang kof
nimalos liki acn loal. **16** El oru tuh soko infacl srisrik in
tuku ke eot uh me, Ac orala tuh kof uh soror oana soko
infacl. **17** Tusruktu, elos srakna orekma koluk lain God,
Ac elos lain El Su Fulatlana yen mwesis. **18** Elos ke
pacna srike God Ke elos sapkin tuh Elan kitalos ke mwe
mongo elos lungse. **19** Elos kaskas lain God ac fahk,
"Ya God El ku in ase mwe mongo in acn mwesis uh? **20**
Pwaye lah El puokya eot uh Ac kof uh kahkma. Na fuka,
El ku pac in ase bread nasr Ac kite mwet lal ke ikwa?"
21 Ke ma inge LEUM GOD El kasrkusrak ke El lohng
kas lalos. El akkeokye mwet lal ke e, Ac kasrkusrak lal
kaclos yokelik, **22** Mweyen wangin lulalfongi lalos in El,
Ac elos tia lulalfongi lah El ac ku in molelosla. **23** Na
God El kaskas nu yen engyeng uh Ac sapkin tuh srungul
we in ikakelik; **24** El sang wheat inkusrao me Ke El
supwama manna nalos. **25** Ouinge, mwet uh mongo ke
mwe mongo nun lipufan, Ac God El supwama fal nu
ke enenu lalos. **26** El oayapa oru tuh eng kutulap in
tuhyak, Ac ke ku lal El purakak eng eir me. **27** Na El
supweya won nu sin mwet lal, Pus oana puk weacn uh.
28 Won inge putati infulwen na nien aktuktuk lalos, Ac
raunela lohm nuknuk selos. **29** Ouinge mwet uh mongo
ac arulana kihp, Tuh God El sang nu selos fal nu ke
enenu lalos. **30** Tusruktu, elos soenna muti ke kena
lalos, Ac elos srakna mongo **31** Ke God El kasrkusrak
selos Ac uniya mukul su fokoko emeet lalos; Aok, mukul
fusr su wo emeet sin mwet Israel. **32** Ne ouinge elos
srakna oru ma koluk God El finne orek mwenmen nu
selos, ac elos srakna tia lulalfongel. **33** Ke ma inge God
El aksafye len lalos oana lusen mong se; In kitin pacl
na El arulana kunausla moul lalos. **34** Pacl nukewa ma
God El ac onela kutu selos Na mwet lula uh ac forla
nu sel, Elos ac auliyak ac pre ke kuiyalos nufon. **35**
Elos esamak lah God El nien molela lalos, Ac El Su
Kulana El tuku kasrelos. **36** Tusruktu kas nukewa lalos
kikiap — Tiana pwaye ma elos fahk. **37** Elos tia nunak
pwaye nu sel; Elos tia inse pwaye nu ke wuleang lalos
nu sel. **38** Tusruktu, God El pakomuta mwet lal. El nunak
munas ke ma koluk lalos Ac tia kunauselosla. Pacl pus
El sruokya mulat lal lukelos, Ac kutongya kasrkusrak lal.
39 El esam lah mwet inge elos mwet moul in ikwa, Moul
lalos oana eng uh ke ac tuhwot ac tia folok. **40** Pus na
pacl elos aktoasrye God yen mwesis, Oayapa pus na
pacl elos aksupwaryal. **41** Pus na pacl elos srike God Ac
akkeokye insien God Mutal lun Israel. **42** Elos mulkunla
ku lulap lal Ac len se El tuh molelosla liki mwet lokoalok
lalos, **43** Ac orala ma ku ac usrnguk In acn Zoan in
facl Egypt. **44** El ekulla infacl we nu ke srah Na wangin
kof mwet Egypt in nim. **45** El supwala un loang nu
inmasrlolos, mwe akkeokyalos, Ac frog in kunausla acn
selos. **46** El supwala locust in kangla fokinsak sunalos
Ac in kunausla ima lalos. **47** El kunausla ima grape lalos
ke af yohk kosra, Ac kunausla sak fig ke aunfong oyohu.
48 El uniya cow natulos ke af yohk kosra, Ac un kosro
natulos ke sarom. **49** El srunglulos Ke kasrkusrak ac
mulat lal, Oana sie un lipufan su tuku in use misa. **50** El
tia sruokya mulat lal Ku molela moul lalos, A El onelos
ke mwe akkeok. **51** El uniya wounse nukewa In sou
nukewa lun mwet Egypt. **52** Na El kolla mwet lal oana sie
shepherd, Ac pwanulos sasla yen mwesis. **53** El kololos
in misla ac elos tia sangeng, A meoa tuku ac afunla
mwet lokoalok lalos. **54** El kololos nu ke acn mutal sel,
Nu ke eol we su El sifacna eisla. **55** El lusak mwet in facl
sac ke mwet lal elos utyak Ac El kitalik acn selos nu sin
sruf lun Israel, Ac sang lohm sin mwet we nu sin mwet
lal. **56** Tusruktu, elos tuyak lain God Kulana, Ac kena
sifilpa srikal. Elos tia akos ma sap lal, **57** A elos forla
liki God ac tia pwaye nunak lalos nu sel, oapana mwet
matu lalos meet ah; Elos sesuwos oana soko sukan pisr
kururu. **58** Elos arulana akkasrkusrakye God ke nien alu
lalos Ac ke ma sruloala lalos. **59** God El arulana mulat
ke El liye ma inge, Ac El sisla na pwaye mwet Israel. **60**
God El som liki lohm nuknuk sel in Shiloh, Lohm se su
El muta loac inmasrlosr. **61** El lela tuh mwet lokoalok
lasr in sruokya Tuptup in Wuleang, Su akilenyen ku ac
wolana lal. **62** El arulana toasr sin mwet lal Ac El lela tuh
elos in anwuki sin mwet lokoalok lalos. **63** Mukul fusr
elos misa ke mweun, Ac mutan fusr uh wangin mwet
elos in payuk se. **64** Mwet tol elos anwuki, Na tia lela tuh
katinmas kialos in eoksra. **65** Na Leum El sifil ngutalik
oana mwet se su motul ngutalik — El oana sie mukul
fokoko su pirikyukyak ke sripen wain. **66** Na El ukwauk
mwet lokoalok ac kutangulosla, Pwanang elos mwekinla
nwe tok. **67** Tusruk El sisla sruf lal Joseph, Ac El tia
sulela sruf lal Ephraim. **68** A El sulela sruf lal Judah,
Oayapa Eol Zion, su El arulana lungse. **69** El musaela
Tempul lal ingo, In oana lohm sel inkusrao. El oru in
okak ac ku, oana faclu, Su oakwuki nwe tok. **70** God El
sulella David, mwet kulansap lal, Su El usalu liki inima,
71 Acn el muta liyaung sheep we, Ac El oru tuh elan
tokosra fin Israel — Elan oana sie mwet shepherd lun
mwet lun God. **72** Ouinge David el liyalosyang ke inse
pwaye Ac ke pah in nunak lal, el kololos.

79 [Psalm lal Asaph] O God, mwet pegan elos tuku
utyak nu in acn sum. Elos akfohkfokye Tempul
mutal lom, Ac arulana kunausla acn Jerusalem. **2** Elos
filiya mano misa lun mwet lom tuh won vulture in kangla,
Ac monin mwet kulansap lom tuh in mwe mongo nun
kosro lemnak. **3** Elos okoalik srahn mwet lom oana
kof; Srah soror oana kof in acn Jerusalem nufon, Ac
wangin mwet lula we in puknelosi. **4** Mutunfacl nukewa
su raunikutla elos kaskas koluk kacsr; Elos isrun kut ac
aksruksruki kut. **5** LEUM GOD, ya kom ac mulat sesr
nwe tok? Ya kasrkusrak lom ac fah srakna firir oana e?
6 Furokla kasrkusrak lom nu fin mutunfacl saya su tia

etekom, Nu faclos su tia pre nu sum. 7 Tuh elos onela
mwet lom Ac kunausla facl sum. 8 Nikmet akkeokye
kut ke sripen ma koluk lun mwet matu lasr. Pakomutasr
inge. Wanginla na pwaye finsrak lasr. 9 Kasrekut, O
God, ac molikutla. Tulekutla ac nunak munas ke ma
koluk lasr Fal nu ke Inem. 10 Efu ku mutunfacl saya
in siyuk sesr, "Ku pia God lowos an?" Lela kut in liye
foloksak lom nu sin mutunfacl Su aksororye srahn mwet
kulansap lom. 11 Lohng pusren sasao lun mwet kapir,
Ac ke ku lulap lom, aksukosokyalosla su wotyang nu ke
misa. 12 O Leum, oru foloksak lom nu sin mutunfacl
ingan pacl itkosr Ke kas in akkoluk su elos fahk keim uh.
13 Na kut, mwet lom, su sheep lun un kosro nutum, Fah
sot kulo nu sum ma pahtpat, Ac kaksakin kom nwe tok.

80 [Psalm lal Asaph] Porongekut, O Shepherd lun
Israel, Lohng kut, kom su kol un sheep nutum;
Kom su muta lucng liki posohksok lun cherub. 2
Fahkkomyak nu sin sruf lal Ephraim, Benjamin, ac
Manasseh. Akkalemye ku lom nu sesr; Fahsru ac
molikutla! 3 Folokinkutme, O God! Akkalemye pakoten
lom nu sesr ac kut tufah moulla. 4 O LEUM GOD Kulana,
Putaka kom ac mulat ke pre lun mwet lom? 5 Kom
ase asor oana mwe mongo nasr, Ac sie cup lulap ke
sroninmuta tuh kut in nim. 6 Kom oru tuh mutunfacl
su raunikutla in mweun ke acn lasr, Ac mwet lokoalok
lasr elos akkolukye kut. 7 Folokinkutme, O God Kulana!
Akkalemye pakoten lom nu sesr, ac kut tufah moulla.
8 Kom use soko fain in grape Egypt me, Kom lusla
mutunfacl liki acn selos ac yukwiya fain soko inge in
acn selos. 9 Kom sakunla acn se tuh elan yoki we Ac
okah kac kapla loal, ac fain soko ah orakelik nu in acn
sac nufon. 10 Lulin fain soko ah luliya inging ah, Ac lah
kac uh luliya sak cedar lulap. 11 Lah kac ah lahelik som
sun Meoa Mediterranean, Oayapa fahla nwe ke sun
Infacl Euphrates. 12 Efu ku kom kunausya kalkal ma oan
raunela? Oru mwet nukewa su fahsr aliki elos kinis fahko
kac. 13 Pig inima elos longya Ac kosro lemnak elos kang.
14 Sifilpa forma nu sesr, O God Kulana! Ngeti inkusrao
me nu facsr, Fahsru ac molela mwet lom. 15 Fahsru
ac molela fain grape soko su kom yukwiya inge; Fain
fusr soko su kapak arulana fokoko. 16 Mwet lokoalok
lasr elos pakiya ac furreak, Liyalos ke kasrkusrak lom,
ac kunauselosla. 17 Sruokya ac karingin mwet su kom
sulela inge, Mutunfacl se su kom oru in arulana ku. 18
Kut ac fah tia sifil forla liki kom; Karinganang moul lasr,
ac kut ac fah kaksakin kom. 19 Folokinkutme, O LEUM
GOD Kulana! Akkalemye pakoten lom nu sesr, ac kut
tufah moulla.

81 [Psalm lal Asaph] Srukak pusren engan nu sin
God, su loangekut, Yuk on in kaksak nu sin God lal
Jacob! 2 Mutawauk on, ac srital ke tambourine, Sritalkin
pusra wowo lun harp ac lyre. 3 Ukya mwe ukuk ke pacl
in kufwa — Ke pacl in alwut, ac ke pacl in mwesr. 4 Pa
inge ma sap in acn Israel, Ma oakwuk sin God lal Jacob.
5 El sang ma sap inge nu sin mwet Israel Ke El mweuni
facl Egypt. Nga lohng sie pusra nga tia etu su fahk, 6
"Nga eisla ma toasr liki finpisowos; Nga aksukosokye
pouwos liki orekma upa. 7 Ke kowos muta in ongoiya
kowos pang nu sik, ac nga molikowosla; Nga topuk
kowos liki nien muta lukma luk ke paka, Ac nga srike
kowos ke unon in kof Meribah. 8 Mwet luk, porongo
kas in sensenkakin luk, O Israel, nga kena tuh kowos
in porongeyu! 9 Kowos in tiana alu nu sin kutena god
saya. 10 Nga LEUM GOD lowos, Su uskowosme liki acn
Egypt. Oalngelik oaluwos ac nga fah kite kowos. 11 "Tuh
mwet luk elos tiana porongeyu. Israel tiana akosyu. 12
Ke ma inge nga fuhlela elos in fahsrna ke moul likkeke
lalos uh, Ac oru oana lungse lalos. 13 Nga arulana ke
mwet luk in porongeyu, Ac akosyu. 14 Na nga fah sa in
kutangla mwet lokoalok lalos Ac nga fah sruokya mwet
lainulos nukewa. 15 Elos su srungayu fah sangeng ac
epasr ye mutuk, Kai luk nu selos fah oan ma pahtpat. 16
Tusruktu nga ac fah kite kowos ke wheat na wowo, Ac
akkihpye kowos ke honey inima uh."

82 [Psalm lal Asaph] God El muta fin tron lal ye
mutun mwet kulansap mutal lal inkusrao; Ke tukeni
lalos El akkalemye wotela lal ouinge: 2 "Nik kowos
sifil oru nununku sesuwos; Ac kowos in tia sifil insese
yurin mwet koluk! 3 Oru nununku suwohs nu sin mwet
sukasrup ac mwet mukaimtal, Ac oru suwohs nu sin
mwet enenu ac mwet munas. 4 Molelosla liki poun
mwet sulallal. 5 "Yohk lupan nikin ac lohsr lowos! Kowos
arulana koluk, Ac nununku suwohs wanginla fin faclu. 6
Na nga fahk, 'Kowos god uh, Kowos nukewa wen nutin
El Su Fulatlana.' 7 Tusruktu, kowos ac misa oana mwet
uh, Ac moul lowos ac safla oana sie fisrak." 8 Fahsru, O
God, ac nununku faclu, Tuh mutunfacl nukewa ma lom.

83 [Psalm lal Asaph] O God, nik kom misla, Nik kom
sukas ac tia sramsram. 2 Liye! Mwet lokoalok
lom elos alein, Ac elos su srungakom elos orek fohs. 3
Elos orek pwapa lukma in lain mwet lom; Elos pwapa in
lainulos su kom karingin. 4 Elos fahk, "Fahsru, lela kut in
kunausla mutunfacl selos, Tuh inen Israel in mulkinyukla
nwe tok." 5 Elos insese ke pwapa lalos Ac tukeni orala
oakwuk se in lain kom. 6 Elos mwet Edom ac mwet
Ishmael, Mwet Moab ac mwet Hagar, 7 Mwet Gebal,
Ammon ac Amalek, Ac mwet Philistia ac Tyre. 8 Mwet
Assyria oayapa welulosyang, Elos arulana asruoki ku nu
sin mwet Ammon ac mwet Moab, su ma in fwil natul Lot.
9 Oru nu selos oana kom tuh oru nu sin mwet Midian, Ac
nu sel Sisera ac Jabin sisken Infacl Kishon. 10 Kom
kutangulosla in acn Endor, Ac manolos kulawi fin fohk
uh. 11 Oru nu sin mwet kol lalos oana kom tuh oru nu
sel Oreb ac Zeeb. Kutangla mwet kol lalos nukewa,
oana ma sikyak nu sel Zebah ac Zalmunna, 12 Su tuh
fahk, "Acn inge, su ma lun God, Kut ac eisla lasr." 13

O God, siseloselik oana kutkut — Oana kulun wheat
su ukukla ke eng uh. 14 In oana ke e uh esukak insak
uh, Ac furreak eol uh, 15 Ukwalosyak ke paka lom, Ac
aksangengyalos ke eng upa lom. 16 O LEUM GOD,
afinya mutalos ke mwekin, Ac oru tuh elos in akfulatye
ku lom. 17 Lela elos in kutangyukla ac sangengla nwe
tok. Lela misa lalos in sie mwe mwekin lulap. 18 Lela
elos in etu lah kom mukena pa LEUM GOD— Kom pa
Leum fulatlana fin faclu nufon.

84 [Psalm Lun Tulik Natul Korah] Yoklana lungse luk
nu ke Tempul lom, O LEUM GOD Kulana! 2 Nga
kena ma lulap in muta we. Ngunik asroela ac mulalla
ke nunkeyen inkul sin LEUM GOD. Ke insiuk ac kuiyuk
nufon nga on ke engan Nu sin God moul. 3 Finne won
sparrow elos orala ahng lalos we, Ac won swallow elos
konauk sie acn selos. Elos karingin won fusr natulos
apkuran nu ke loang lom, O LEUM GOD Kulana, Tokosra
luk ac God luk. 4 Fuka lupan engan lalos su muta in
Tempul lom. Elos on ac kaksakin kom pacl e nukewa. 5
Fuka lupan insewowo lun mwet su ku lalos tuku sum
me, Su kena oru fufahsryesr lalos nu Fineol Zion. 6 Ke
elos fahsr sasla infahlfal pao in Baca, Acn we ekla nu ke
sie acn oasr unon we, Ac ke pacl in af uh, sessesla acn
uh ke lulu in kof. 7 Ke elos fahsr, ku lalos yokyokelik, Ac
elos ac fah liye God lun god uh in Zion. 8 Lohng pre luk,
O LEUM GOD Kulana. Porongeyu, O God lal Jacob. 9
Akinsewowoye tokosra lasr, O God — Tokosra se su
kom sulela. 10 In muta len sefanna in lohm sum Wo liki
na in muta ke tausin len in kutena acn saya. Nga lungse
in tu na ke mutunpot in lohm sin God luk Liki na nga in
muta in lohm sin mwet koluk. 11 LEUM GOD El mwe
loeyuk lasr ac Tokosra wolana lasr, Su akinsewowoye
kut ke lungkulang ac sunak. El tiana sruokya kutena ma
wo Lukelos su oru ma suwohs. 12 LEUM GOD Kulana,
fuka lupan insewowo lalos su lulalfongi kom!

85 [Psalm Lun Tulik Natul Korah] LEUM GOD, kom
pakoten nu sin facl sum; Kom oru tuh Israel in
sifilpa kapkapak. 2 Kom nunak munas nu sin mwet lom
ke ma koluk lalos Ac kom eela ma sutuu lalos nukewa.
3 Kom sisla sulung lom nukewa lukelos Ac forla liki folak
lun mulat lom. 4 Sifil furokkutwot, O God, Mwet Lango
lasr, Ac tulokinya sulung lom nu sesr. 5 Ya kom ac mulat
sesr nwe tok? Ya kasrkusrak lom ac tiana tui? 6 Oru tuh
kut in sifil kui, Na kut su mwet lom, fah kaksakin kom. 7
Akkalemye nu sesr lungse kawil lom, O LEUM GOD,
Kasrekut ac molikutla. 8 Nga porongo na ma LEUM
GOD El fahk, Tuh El wulema misla nu sesr, mwet lal,
Kut fin tia sifil folokla nu ke inkanek lalfon lasr meet. 9
Pwayena lah El akola in molelosla nukewa su akfulatyal,
Ac wolana lal, su mwe loango nu sesr, fah oanna in facl
sesr. 10 Lungkulang ac oaru ac fah osun; Suwoswos ac
misla ac fah asruoki. 11 Oaru lun mwet uh fah sowak liki
faclu nu lucng, Ac suwoswos lun God fah ngeti inkusrao
me. 12 LEUM GOD El ac fah oru tuh kut in kapkapak,
Ac facl sesr fah isus fahko wo. 13 Suwoswos fah fahsr
meet liki LEUM GOD Ac akoo inkanek lal.

86 [Psalm lal David] Lipsreyu, O LEUM GOD, ac
topukyu, Tuh nga munas ac enenu. 2 Moliyula
liki misa tuh nga inse pwaye nu sum, Moliyula, tuh nga
mwet kulansap lom ac nga lulalfongi kom. 3 Kom God
luk, ke ma inge pakoten nu sik; Nga pre nu sum ke len
nufon. 4 Oru tuh mwet kulansap lom in engan, O Leum,
Tuh pre luk sowak nu yurum. 5 Kom arulana wo nu sesr
ac kom nunak munas nu sesr, Yoklana lungkulang lom
nu selos nukewa su pre nu sum. 6 Porongo pre luk, O
LEUM GOD, Lohng ke nga tung in suk kasru sum. 7 Nga
pang nu sum in pacl in ongoiya Mweyen kom topuk pre
luk. 8 O Leum, wangin sie god oana kom, Wangin sie ku
in oru orekma su kom oru. 9 Mutunfacl nukewa su kom
orala Ac fah tuku ac epasr nu sum, Ac elos fah kaksakin
fulat lom. 10 Kom kulana ac kom oru ma sakirik. Kom
mukena pa God. 11 Luti nu sik, O LEUM GOD, lah mea
kom lungse nga in oru, Ac nga ac fah akos kom ke insiuk
nufon. Luti nu sik in kulansupekom ke inse pwaye. 12
Nga fah kaksakin kom ke insiuk nufon, O LEUM GOD
luk, Ac nga fah fahkak ke fulat lom nwe tok. 13 Fuka
lupan lungse kawil lom nu sik! Kom moliyula liki lufin
misa. **(Sheol h7585)** 14 O God, mwet filang elos tuyak
lainyu, Ac sie un mwet sulallal kena uniyuwi — Mwet su
tia lohwot nu sum. 15 A kom, O Leum, kom sie God
sessesla ke lungse ac pakoten; Kom mongfisrasr, kulang
ac pwaye pacl e nukewa. 16 Forma nu sik ac pakomutuk;
Ase ku lom nu sik ac moliyula, Tuh nga kulansupwekom
oana nina kiuk el tuh oru. 17 LEUM GOD, oru sie ma in
akpwayeye wo lom nu sik Tuh mwet su srungayu in liye
ac mwekin kac, Mweyen kom kasreyu ac akwoyeyu.

87 [Psalm Lun Tulik Natul Korah] LEUM GOD El
musaela siti sel fineol mutal. 2 El lungse siti
Jerusalem Yohk liki kutena acn saya in Israel. 3 Porongo,
O kowos su mwet in siti lun God, Ke ma wolana ma
El fahk keiwos: 4 “Nga ac fah oakla acn Egypt ac
Babylonia Ke nga takunla inen mutunfacl su akosyu;
Mwet Philistia, Tyre, ac Ethiopia Nga ac fah oakalos pac
inmasrlon mwet su muta Jerusalem.” 5 Ac mwet uh
fah fahk Tuh mutanfahl nukewa elos mwet Zion, Ac El
su Kulana fah oru tuh Zion in ku. 6 LEUM GOD El ac
simusla inen mwet inge, Ac oakalosyang nukewa nu ke
mwet Jerusalem. 7 Elos ac fah onsrosro ac fahk, “Mwe
insewowo lasr nukewa tuku Zion me.”

88 [Psalm Lun Tulik Natul Korah; Ac Heman, Mwet
Ezra] O LEUM GOD su langoeyu, nga wowoyak
ac tung len fon, Ac ke fong nga tuku nu ye motom. 2
Lohng pre luk, Lipsre tung luk in suk kasru! 3 Tuh mwe
keok puspis putati nu fuk Ac nga apkuran in misa. **(Sheol
h7585)** 4 Nga oana elos nukewa su apkuran in misa;

Wanginla ku luk. **5** Sisila nga inmasrlon mwet misa, Nga
oana mwet su anwuki ac pukpuki in kulyuk uh — Oana
elos su kom tiana sifil esam, Su kom fah tia ku in sifilpa
kasru. **6** Kom sisyula nu in lufin mas loallana, Nu in luf
se su arulana lohsr ac loal. **7** Mulat lom putati toasr
nu fuk Ac nga itungyuki ye noa in kasrkusrak lom. **8**
Kom oru tuh mwet kawuk luk in sisyula, Ac oru tuh nga
in oana mwe srungayuk selos. Nga kauli ac tia ku in
kaingkunla. **9** Mutuk losrla ke keok luk, LEUM GOD,
nga sralak pouk Ac pre nu sum len nukewa. **10** Ya kom
ac oru ma sakirik usrnguk nu sin mwet misa? Ya elos
ac tukakek ac kaksakin kom? **11** Ya lungse kawil lom
srumunyuk in kulyuk uh? Ya oaru lom srumunyuk ke
acn in kunausten? **12** Ya mwenmen lom liyeyuk in acn
lohsr uh, Ku wo lom liyeyuk ke acn sin mwet mulkinyukla
uh? **13** LEUM GOD, nga pre nu sum in kasreyu. Nga
pre nu sum ke lotutang nukewa. **14** Efu ku kom sisyula,
LEUM GOD? Efu ku kom ngetla likiyu? **15** Nga nuna
keok ac apkuran nu ke misa e ke nga srikyak, Nga
totola ke ma toasr su kom kaiyu kac. **16** Mulat upa lom
itungyuwi — Mwe aksangeng lom kunausyula. **17** Ma
inge apinyula oana sronot ke len nufon, Ac kuhlusyuwi
ke siska nukewa. **18** Finne kawuk fototo luk, kom oru
elos sisyula, Ac lohsr mukena pa nga liye uh.

89 [Psalm lal Ethan, Mwet Ezra] O LEUM GOD, nga
ac fah onkakin lungse kawil lom pacl e nukewa.
Nga ac fah fahkak oaru lom nwe tok. **2** Nga etu lah
wangin saflaiyen lungse lom, Ac oaru lom oakwuki
ku, oana kusrao. **3** Kom fahk, "Nga orala sie wulela
inmasrlok ac sie su nga sulela. Pa inge ma nga tuh
wulela nu sel David, mwet kulansap luk: **4** 'Sie sin mwet
in fwil nutum ac fah tokosra in pacl nukewa; Nga fah
oakiya tuh tokosrai lom in oan nwe tok.'" **5** Kusrao
onkakin ma wolana kom oru, Elos su mutal fah onkakin
oaru lom, LEUM GOD. **6** Wangin sie inkusrao oana
kom, O LEUM GOD; Wangin inmasrlon mwet inkusrao
ku in lumweyuk nu sum. **7** Inmasrlon u mutal lom, elos
sangeng sum; Elos nukewa pasrla ye motom. **8** LEUM
GOD Kulana, wangin sie su ku oana kom, Tuh kom oaru
in ma nukewa, O LEUM GOD. **9** Kom leum fin ku lun
meoa, Kom akmisye noa lulap we. **10** Kom itungya kosro
lulap Rahab, ac unilya; Ke ku lulap lom kom kutangla
mwet lokoalok lom. **11** Kusrao ac faclu ma lom, Kom
orala faclu ac ma nukewa loac. **12** Kom orala epang
ac eir, Fineol Tabor ac Fineol Hermon on nu sum ke
engan. **13** Fuka lupan ku lom! Fuka pwengpengiyen
ku lulap lom! **14** Tokosrai lom oakwuk fin suwoswos
ac nununku pwaye, Lungse ac oaru akkalemyeyuk in
ma nukewa kom oru. **15** Fuka lupan insewowo lalos su
alu nu sum ke on, Su moul ke kalmen kulang lom! **16**
Ke sripom elos engan ke len nufon, Ac elos kaksakin
kom ke wolana lom. **17** Kom ase kutangla yohk nu
sesr, Ac ke lungse lom kom oru tuh kut in kutangla. **18**
Kom, O LEUM GOD, kom sulela mwet in loangekut; Ac
kom, God Mutal lun Israel, ase tokosra lasr. **19** Kom
kaskas nu sin mwet kulansap oaru lom in sie aruruma
in pacl meet ah, ac fahk, "Nga sang kasru nu sin sie
mwet mweun pwengpeng, Nga akleumye sie su nga
sulela liki inmasrlon mwet uh. **20** Nga oru tuh David,
mwet kulansap luk, elan tokosra Ke nga mosrwella ke
mwe akmusra mutal. **21** Ku luk fah welul pacl e nukewa,
Ac ku luk fah oru elan ku. **22** Mwet lokoalok lal fah
tia kutangulla, Ac mwet koluk fah tia ku facl. **23** Nga
ac fah itungya mwet lokoalok lal Ac onelosi nukewa
su srungal. **24** Nga ac fah lungse el ac pwaye nu sel,
Nga ac fah oru tuh elan ku fin mwet lokoalok lal pacl e
nukewa. **25** Nga ac fah tafwela tokosrai lal, Mutawauk
Meoa Mediterranean lac nwe Infacl Euphrates. **26** David
el ac fah fahk nu sik, 'Kom papa tumuk ac God luk, Kom
eot ku luk ac lango luk.' **27** Nga fah oayapa oru tuh elan
wounse mukul nutik, El pa fulat liki tokosra nukewa.
28 Nga fah karingin wuleang luk nu sel, Ac wulela luk
fah welul nwe tok. **29** Tokosrai lal ac fah oakwuki ku
oana kusrao. Sie sin mwet in fwil natul ac fah tokosra
in pacl nukewa. **30** "Tusruktu, mwet in fwil natul fin tia
akos ma sap luk, Ac tia moul fal nu ke oakwuk luk,
31 Elos fin seakos mwe luti luk Ac tia karingin ma sap
luk, **32** Na nga ac fah srunglulos ke sripen ma koluk
lalos; Nga ac fah akkeokyalos ke ma sutuu lalos. **33**
Tusruktu, lungse luk nu sel David ac fah tia tui, Oayapa
nga fah tia mulkunla wulela luk nu sel. **34** Nga ac fah
tiana kunausla wulela inmasrlok el, Ku sisla siefanna ma
nga tuh wuleang nu sel. **35** "Wulela sefanna nga fah
orala ke Inek: Nga fah tiana kikiap nu sel David. **36** Ac
fah oasr na fwil natul, Ac nga fah karingin tokosrai lal ke
lusenna pacl faht uh kalem. **37** Ac fah sie ma oakwuk
oana malem uh Su liye ma nukewa inkusrao me." **38**
Tuh pa inge kom kasrkusrak sin tokosra su kom sulela;
Kom fahsr lukel ac sisella. **39** Kom kunausla wulela lom
nu sin mwet kulansap lom Ac sisla tefuro lal nu infohk
uh. **40** Kom kunausya kalkal in siti sel Ac filiya pot ku lal
in musalsalu. **41** Elos nukewa su fahsr we, elos pisre ma
lal, Ac mwet tulan lal nukewa elos isrunul. **42** Kom sang
kutangla nu sin mwet lokoalok lal; Kom oru tuh elos
nukewa in engan. **43** Kom oru tuh in wangin sripen mwe
mweun natul, Ac kom lela in kutangyukla el ke mweun
uh. **44** Kom eisla scepter lal lukel Ac ikruiya tron lal nu
infohk uh. **45** Kom oru tuh elan matuoh meet liki pacl fal
lal, Ac afinilya ke mwekin. **46** O LEUM GOD, ya kom fah
wikinkomla nwe tok? Putaka mulat lom uh fah firir oana
sie e? **47** Esam lah moul luk arulana fototo, Esam lah
kom orekutla, moul lasr in sukawil. **48** Su ku in moul ac
tia misa? Mea mwet uh ku in oru in kaingkunla kulyuk
uh? **(Sheol h7585)** **49** Leum, ku pia akpwayeyen lungse
lom su kom akkalemye meet ah? Pia wulela kom tuh oru
nu sel David? **50** Nik kom mulkunla lah akkolukyeyuk
nga, mwet kulansap lom, Ac nga muteng kas in selnga
nukewa lun mwet pegan nu sik. **51** Mwet lokoalok lom

elos aksruksrukye tokosra su kom sulela, O LEUM GOD!
Elos akkolukyal yen nukewa el fahsr we. **52** Kaksakin
LEUM GOD nwe tok ma pahtpat! Amen! Amen!

90 [Pre lal Moses, Mwet lun God] O Leum, kom nuna
nien muta lasr. **2** Meet liki kom oru tuh inging
uh in sikyak, Ku oakiya faclu, Kom nuna God oemeet
me, Oayapa nu tok ma pahtpat. **3** Kom sap mwet uh
in folokla nu ke fohk, Kom ekululosla nu ke kutkut, ma
elos orekla kac. **4** Sie tausin yac oana len se nu sum;
Oana ekea, su somla tari, Oana sie ao fototo ke fong. **5**
Oana sie sronot, kom pahtkakinkutla; Moul lasr tia loes
liki sie mweme. Kut oana mah ma srunak ke lotutang **6**
Ac kapak ac farngelik, Na paola ac misa ke ekela. **7** Kut
kunausyukla ke mulat lom, Kut fosrngala ke kasrkusrak
lom. **8** Kom filiya ma koluk lasr ye motom, Ac ma koluk
lukma lasr yen kom ku in liye. **9** Moul lasr akfototoyeyuk
ke kasrkusrak lom, Ac wanginla oana sie osfek. **10**
Lusen moul lasr yac itngoul na — Ac kut fin ku na, ac
sun yac oalngoul, Tuh wanginna ma kut liye kac sayen
mwe lokoalok ac asor. Moul lasr uh sa na safla, ac kut
wanginla. **11** Su nu pula kuiyen sulung lom? Su etu lupan
sangeng ma ac tuku ke kasrkusrak lom? **12** Luti nu sesr
in etu fototoiyen moul lasr Tu kut fah ku in lalmwetmet.
13 Kom ac mulat nwe ngac? O LEUM GOD, pakomuta
mwet kulansap lom! **14** Nwekkutla ke lungse kawil lom
ke kais sie lotutang, Tuh kut fah ku in on ac insewowo in
moul lasr nufon. **15** Akenganye kut inge, in oana lupan
asor su kom tuh ase nu sesr In yac puspis su kom tuh
akkeokye kut kac. **16** Lela kut, mwet kulansap lom, in
liye orekma ku lom; Lela fwil natusr tok in liye ku wolana
lom. **17** O LEUM GOD lasr, lela mwe insewowo lom in wi
kut. Ase nu sesr wo ouiya in ma nukewa kut oru!

91 El su som nu yurin LEUM GOD in suk misla, Su
muta ye lulin poun God Kulana, **2** El ku in fahk nu
sel, "Kom mwe loeyuk ac lango luk. Kom God luk, ac
nga lulalfongi in kom." **3** El fah karingin kom liki mwe
ongoiya su oan in lukma, Ac liki kutena mas keok. **4**
El fah afinkomi ke posohksok lal. Kom fah moulla ke
karinginyuk lal. Pwaye lal ac fah mwe loeyuk lom ac
mwe karingin lom. **5** Kom fah tia sangeng ke kutena
mwe sensen ke fong Ku ke mwe ngal ke len, **6** Ku ke
mwe misa in lohsr uh, Ku ke ma koluk su sikyak ke len.
7 Sahp sie tausin ac fah misa siskom Ku ngoul tausin
raunikomla, Tusruktu kom ac fah tia sis kutena ma. **8**
Kom fah ngetang ac liye Ouiyen kaiyuk nu sin mwet
koluk. **9** Kom oru tuh LEUM GOD Elan mwe loango lom,
El su Fulatlana El nien muta lom. **10** Ke ma inge wangin
ma koluk fah tuku nu fom, Wangin mwe kunausla fah
apkuran nu inkul sum. **11** God El fah sap lipufan lal in
liyekomyang Ac karingin kom yen nukewa kom fahsr
nu we. **12** Elos fah kafiskomyak inpaolos Tuh niom fah
tia ngalyak fin eot uh. **13** Kom ac fah lolongya lion ac
wet, Aok, lion sulallal ac wet pwasin. **14** God El fahk,
"Nga ac fah molelos su lungse nga, Ac karinganulos su
akilenyu lah nga LEUM GOD. **15** Ke elos pang nu sik,
nga fah topkolos; Ke elos sun mwe ongoiya, nga fah
muta yorolos, Nga fah molelosla ac akfulatyalos. **16** Nga
ac fah sang moul loes nu selos Ac molelosla."

92 [Soko On Nu Ke Len Sabbath] Fuka woiya in sang
kulo nu sum, O LEUM GOD, In on ac akfulatye
kom, O God Fulatlana. **2** In fahkak lungse kawil lom
ke lotu nukewa Ac pwaye lom ke fong nukewa, **3** Wi
pusren on ke mwe srital su oasr ah kac, Ac ke pusra
wolana lun harp. **4** Orekma kulana lom, O LEUM GOD,
akenganyeyu. Ke sripen ma kom oru, nga on ke engan.
5 Fuka lupan orekma lom, O LEUM GOD. Fuka loaliyen
nunak lom! **6** Mwet lalfon tia ku in etu ma inge, Ac
mwet yohk nikin la elos tia ku in kalem kac. **7** Sahp
mwet koluk elos ac kapak oana mah, Sahp elos su oru
ma koluk fah kapkapak, Tusruktu, elos ac fah arulana
kunausyukla, **8** Mweyen kom, O LEUM GOD, kom leum
fulat ma pahtpat. **9** Kut etu lah mwet lokoalok lom ac fah
misa, Ac mwet koluk nukewa ac fah kutangyukla. **10**
Kom oru tuh nga in arulana ku, oana soko cow mukul
kasrkusrak; Kom akinsewowoyeyu ke engan lulap. **11**
Nga liye ke kutangyukla mwet lokoalok luk Ac lohng
pusren tung lun mwet koluk. **12** Mwet suwoswos elos ac
fah farngelik oana sak palm; Elos ac kapak oana sak
cedar ke inging Lebanon. **13** Elos oana sak yoki in lohm
sin LEUM GOD— Su farngelik in Tempul lun God, **14** Su
srakna isus fahko ke elos matuoh, Ac folfol insroa ac
ku in pacl e nukewa. **15** Ma inge akkalemye lah LEUM
GOD El nununku suwohs, Ac wanginna ma sufal in El su
loangeyu.

93 LEUM GOD El tokosra, El nuknukyang ke wal a
ku. Faclu oakwuki ku, Ac fah tiana mukuikui. **2**
Tron lom, LEUM GOD, nuna oakwuki ku oe ke mutawauk
me, A kom nuna muta meet liki mutaweyen pacl u. **3**
Yen loal meoa srukak pusralos, O LEUM GOD, Elos
srukak pusralos a ngirngir. **4** LEUM GOD El leum fulat
inkusrao, El fulat liki ngirngir lun meoa, A ku liki noa in
meoa u. **5** Ma sap lom oan nwe tok, LEUM GOD, A
Tempul lom arulana mutal, Ma pahtpat a ma pahtpat.

94 LEUM GOD, kom sie God su kai ma koluk; Fahkak
mulat lom! **2** Kom mwet nununku lun mwet nukewa
faclu; Tuyak ac oru nu sin mwet filang ma fal nu selos! **3**
Mwet koluk inge ac engan putaka? LEUM GOD, elos ac
konkin nwe ngac? **4** Mwet orekma koluk elos ac inse
fulat Ac tungakkin ma koluk lalos nwe ngac? **5** Elos
itungya mwet lom, LEUM GOD, Ac akkeokye mwet su
ma lom. **6** Elos uniya katinmas ac tulik mukaimtal, Ac
akmuseya mwetsac su muta in facl sesr. **7** Elos fahk,
"LEUM GOD El tia liye kut; God lun Israel El tia akilen
ma inge." **8** Mwet luk, efu ku kowos arulana lalfon?
Kowos ac etala ngac? **9** God El orala insrasr — ya El
ku in tia lohng? El orala mutasr — ya El ku in tia liye?

10 El mulat nu sin mutunfacl — ya el ac tia kaelos? El
su luti mwet nukewa — ya pwaye wangin etu lal? 11
LEUM GOD El etu ma elos nunku; El etu lah wangin
kalmen nunak lalos. 12 O LEUM GOD, insewowo mwet
se su kom luti, El su kom luti ke ma sap lom. 13 Kom
sang mongla nu sel ke len in ongoiya, Nwe ke pacl se
pukpukyak sie luf in sruokya mwet koluk. 14 LEUM GOD
El ac fah tia sisla mwet lal, Ac El ac fah tia som lukelos.
15 Ac fah sifil koneyukyak nununku suwohs ke iwen
nununku; Ac mwet suwoswos nukewa ac fah akkeye.
16 Ku su ac tuyak keik in lain mwet koluk? Ac su ac
wiyuyak lain elos su orek ma koluk? 17 LEUM GOD El
funu tia kasreyu Na ngunik lukun sa na som nu ke facl
se wangin pusra lohngyuk we. 18 Nga fahk, "Nga ikori,"
Na lungse kawil lom, O LEUM GOD, tapukyuyak. 19 Ke
pacl nga fohsak ke nunak pus insiuk, Kom akwoyeyu ac
akenganye ngunik. 20 Kom tia welulos su oru nununku
sesuwos, Su oru mu ma koluk uh wo — 21 Su pwapa
sulallal lain mwet suwohs Ac wotela tuh mwet wangin
mwata in anwuki. 22 A LEUM GOD El loangeyu; God luk
El nien moul luk. 23 El ac fah kaelos ke koluk lalos, Ac
kunauselosla ke ma koluk lalos; LEUM GOD lasr El ac
fah kunauselosla.

95 O fahsru, lela kut in kaksakin LEUM GOD, Lela
kut in on ke engan nu sin God su langoekut. 2
Lela kut in tuku nu ye mutal ke kulo, Ac yuk on in engan
ke kaksak. 3 Tuh LEUM GOD El sie God ku, El sie
tokosra kulana fin god nukewa. 4 El Leum fin faclu
nufon, Liki yen loal in luf uh nu yen fulat in eol uh. 5 El
Leum fin meoa, su El orala, Oayapa faclu su El lumahla.
6 Fahsru, lela kut in epasr ac alu nu sel, Lela kut in
sikukmutunte ye mutun LEUM GOD, su orekutla! 7 Tuh
El God lasr, Ac kut mwet su El nunku kac, Ac un sheep
natul su El karingin. Misenge, porongo ma El fahk: 8
"Nik kowos srangesr lohng kas, oana mwet matu lowos
ke elos muta in Meribah, Oana ke len se elos muta yen
mwesis Massah. 9 Elos tuh srikeyu we, Elos ne liye ma
nga oru nu selos. 10 Nga tuh arulana toasr selos yac
angngaul, Ac nga fahk, 'Mwet inge arulana likkeke! Elos
tia lungse in akos ma sap luk.' 11 Nga tuh kasrkusrak ac
orala wulela na ku se, fahk mu, 'Kowos ac fah tiana ilyak
nu in acn in mongla se Nga tuh akoo in sot nu suwos.'"

96 Yuk soko on sasu nu sin LEUM GOD. On nu sin
LEUM GOD, faclu nufon. 2 On nu sin LEUM GOD,
ac kaksakunul. Fahkak pweng wo ke len nukewa lah El
molikutla. 3 Fahkak wolana lal nu sin mutanfahl uh, Ac
orekma sakirik lal nu sin mwet nukewa. 4 LEUM GOD El
fulat, ac arulana fal in kaksakinyuk Ac akfulatyeyuk El
yohk liki god nukewa. 5 Tuh god lun mutunfacl saya
nukewa ma sruloala na, A LEUM GOD El pa orala
kusrao. 6 Wolana ac wal fulat raunella, Ku ac oasku
nwakla Tempul lal. 7 Kaksakin LEUM GOD, kowos mwet
nukewa fin faclu, Kaksakin wolana ac ku lal. 8 Kaksakin
wolana lun Inen LEUM GOD; Us mwe sang lowos ac
utyak nu in Tempul lal. 9 Epasrla ye mutun El su Mutal
ke El sikyak in wolana lal, Ac rarrar ye mutal, kowos
mwet faclu nufon! 10 Fahk nu sin mutunfacl nukewa,
"LEUM GOD El tokosra. Faclu oakwuki ku in acn se,
ac tia ku in mukuikui; El fah nununku mwet nukewa ke
nununku suwohs." 11 Lela kusrao ac faclu in engan! Lela
meoa ac ma nukewa loac in ngirngir. 12 Lela inima uh ac
ma nukewa fac in engan. Sak nukewa insak uh in sasa
ke engan 13 Ke LEUM GOD El tuku in leumi faclu. El ac
fah nununku mwet fin faclu Ke suwoswos ac pwaye.

97 LEUM GOD El tokosra! Lela faclu in engan! Lela
tuka in meoa uh in arulana insewowo! 2 Pukunyeng
ac lohsr apnulla; El nununku ke suwoswos ac pwaye.
3 E uh fahsr meet lukel Ac esukak mwet lokoalok lal
su apnulla. 4 Sarom lal kalmeak faclu, Ac faclu liye
ac rarrar. 5 Eol uh kofelik oana kiris ye mutun LEUM
GOD, Ye mutun LEUM GOD lun faclu nufon. 6 Kusrao
fahkak suwoswos lal, Ac mutunfacl nukewa liye wolana
lal. 7 Elos nukewa su alu nu ke ma sruloala, elos
akmwekinyeyuk, Ac god nukewa lun faclu epasr nu sin
LEUM GOD. 8 Mwet in Zion elos insewowo, Ac siti
nukewa in acn Judah elos engan Ke sripen nununku
suwoswos lom, O LEUM GOD. 9 LEUM GOD Kulana,
kom leum fin faclu nufon, Kom arulana fulat liki god
nukewa. 10 LEUM GOD El lungse elos su kwase ma
koluk. El karingin moul lun mwet lal. El molelosla liki ku
lun mwet koluk. 11 Kalem uh sreya mwet suwoswos, Ac
insewowo tuku nu sin mwet wo. 12 Kowos nukewa su
suwohs in enganak Ke sripen ma LEUM GOD El oru!
Esam ma God mutal El oru, Ac sang kulo nu sel.

98 Yuk soko on sasu nu sin LEUM GOD, Tu El oru
ma wolana! Ke ku lal a ke mutal lal El eis kutangla.
2 LEUM GOD El fahkak kutangla lal, El fahkak ku in
molela lal nu sin mutanfahl uh. 3 El esam wulela lal nu
sin mwet Israel Ke inse pwaye ac lungse kawil lal nu
selos. Mwet in acn nukewa elos liye kutangla lun God
lasr. 4 On ke engan nu sin LEUM GOD, faclu nufon;
Kaksakunul ke pusren on, ac sasa ke engan. 5 On ac
kaksakin LEUM GOD. Fahkak pusren on ke harp u. 6
Uk mwe ukuk, A sasa ke engan nu sin LEUM GOD,
su tokosra lasr. 7 Lela meoa in ngirngir, a ma nukewa
loac, Faclu in on, a elos su muta fac! 8 Lela infacl u in
paspas, A eol u in tukeni on ke engan ye mutun LEUM
GOD, 9 Mweyen El tuku in leumi faclu. El ac fah leum
fin mwet faclu Ke suwoswos ac wo.

99 LEUM GOD El tokosra, Ac mwet uh rarrar. El
muta fin tron lal lucng liki cherub uh, Ac faclu
kusrusrsrusr. 2 LEUM GOD El ku in acn Zion, Ac El fulat
liki mutunfacl nukewa. 3 Mwet nukewa in kaksakin Ine
fulat ac ku lal. El mutal! 4 Tokosra kulana, kom lungse
ma suwohs; Kom oakiya nununku suwohs in Israel, Ac

kom ase suwoswos ac ma wolana. 5 Kaksakin LEUM
GOD lasr, Alu nu sel ye mutun tron lal. El mutal! 6 Moses
ac Aaron eltal mwet tol lal, Ac Samuel el sie su pre nu
sel. Elos pang nu sin LEUM GOD, ac El topkolos. 7 El
kaskas nu selos liki sru in pukunyeng. Elos akos ma sap
ac ma oakwuk lal su El sang nu selos. 8 O LEUM GOD
lasr, kom topuk mwet lom. Kom akkalemye nu selos lah
kom sie God su nunak munas, Kom finne kaelos ke ma
koluk lalos. 9 Kaksakin LEUM GOD lasr, Ac alu nu sel
ke eol mutal sel! LEUM GOD lasr El mutal.

100 [Soko On in Sang Kulo] Fahkak pusren engan
nu sin LEUM GOD, kowos facl nukewa. 2
Kulansupu LEUM GOD ke engan, Kowos in tuku nu ye
mutal ke on. 3 Kowos in etu lah LEUM GOD El God. El
pa orekutla, ac kut ma lal, Kut mwet srahl, ac sheep
lun ima lal. 4 Utyak nu in mutunoa sel ke kulo, Ac nu
in kalkal lal ke kaksak. Sang kulo nu sel ac kaksakin
Inel. 5 Tuh LEUM GOD El wo, Lungkulang lal oan ma
pahtpat, Ac oaru lal nu sin fwil nukewa.

101 [Psalm Lal David] Nga fah onkakin oaru ac
suwohs, Ac nga fah on nu sum, LEUM GOD. 2
Ouiyen moul luk ac fah suwosna. Kom ac tuku nu yuruk
ngac? Nga fah moulkin moul nasnas in lohm sik. 3 Nga
fah tia misla ke kutena ma koluk. Nga kwase orekma lun
mwet su forla liki God; Ac fah wangin ip luk yorolos. 4
Nga fah tiana oru kutena ma sesuwos Ac nga fah tia
kupasr nu ke kutena ma koluk. 5 Nga fah lusla kutena
mwet Su lesriki sie pac mwet, Ac nga fah tia muteng
kutena mwet Su filang ac inse fulat. 6 Nga fah insese nu
selos su pwaye nu sin God Ac lela elos in muta inkul
fulat sik. Elos su suwosna Nga fah lela in kulansap nu
sik. 7 Wangin mwet kikiap fah muta ke inkul fulat sik;
Wangin mwet kutasrik fah muta yuruk. 8 Len nu ke len
nga fah kunausla Mwet koluk in acn sesr; Nga fah lusla
mwet koluk nukewa Liki siti lun LEUM GOD.

102 [Pre lun sie Mwet Totola, su Fahkak Mwe Keok
lal nu sin LEUM GOD] Porongo pre luk, O
LEUM GOD, Ac lohng tung luk ke nga suk kasru sum! 2
Nikmet ngetla likiyu In pacl in ongoiya nu sik. Lipsreyu,
Ac sa in topukyu ke nga pang nu sum. 3 Moul luk fahsr
in wanginla oana kulasr, Ac monuk folla oana sie e
firir. 4 Futungyuki nga oana mah paola, Ac wanginla
pwar luk in mongo. 5 Nga sasao ke pusra lulap, Ac
wanginla ma keik sayen sri na kolo. 6 Nga oana sie
won lemnak yen mwesis, Ac oana sie won owl yen
ma musalla ac wangin ma fac. 7 Nga oanna tia motul;
Nga oana sie won mukaimtal su muta fin mangon sie
lohm. 8 Mwet lokoalok luk elos akkolukyeyu ke len
fon; Elos su aksruksrukyeyu elos orekmakin inek oana
sie mwe selnga. 9 Nga mongo apat oana bread, Ac
karyak ma nimuk ke sroninmutuk. 10 Ke sripen sulung
ac mulat lom Oru kom srukyuyak ac sisyula. 11 Moul luk
oana lul in eku, Ac nga mongeni oana mah paola. 12
Tusruktu kom, O LEUM GOD, fah tokosra ma pahtpat,
Ac fwil nukewa fah esam kom. 13 Kom ac fah tuyak ac
pakomuta Zion, Tuh pacl fal kom in pakomutal — Nuna
pacl fal la pa inge. 14 Mwet kulansap lom elos lungse el,
Finne kunausyukla el. Elos pakomutal, Finne el musalla.
15 Mutunfacl uh fah sangeng sin LEUM GOD; Tokosra
nukewa fin faclu fah sangeng ke ku lal. 16 Ke LEUM
GOD El sifil musaeak Zion, El ac fah akkalemye fulat lal.
17 El ac fah porongo pusren mwet sisila lal, Ac lohng pre
lalos. 18 Simusla ma LEUM GOD El oru inge nu sin fwil
tok uh, Tuh mwet ma soenna isusla in mau wi kaksakin
LEUM GOD. 19 LEUM GOD El ngeti liki acn mutal sel
lucng, El ngeti inkusrao me nu faclu. 20 El lohng sasao
lun mwet kapir Ac tulalosla su wotyang nu ke misa. 21
Ouinge Inel ac fah fwackyuk in Zion; Ac fah kaksakinyuk
El in Jerusalem 22 Ke mutanfahl uh ac tokosrai nukewa
ac fah tukeni Ac alu nu sin LEUM GOD 23 LEUM GOD
El oru nga munasla ke nga srakna fusr; El akfototoyela
moul luk. 24 O God, nikmet eisyula inge Meet liki nga
matuoh. O LEUM GOD, kom moul ma pahtpat. 25 In
pacl loeloes somla kom orala faclu, Ac ke poum sifacna
kom orala kusrao. 26 Ma inge ac wanginla, a kom fah
mutana; Ma inge ac mahi oana nuknuk; Kom fah sisla
oana nuknuk, Na elos fah wanginla. 27 A kom ac nuna
oaya ah, Ac moul lom ac tiana safla. 28 Tulik natusr elos
ac fah moul in misla; Na ke karinginyuk lom Fwil natulos
ac fah oakwuki in misla.

103 [Psalm lal David] Kaksakin LEUM GOD, O
ngunik! Ma nukewa in nga, in kaksakin Ine
mutal lal! 2 Kaksakin LEUM GOD, O ngunik, Ac tia
mulkunla lupan kulang lal. 3 El nunak munas ke ma
koluk luk nukewa Ac akkeyala mas luk nukewa. 4 El
moliyula liki misa Ac akinsewowoyeyu ke lungse ac
pakoten. 5 El akkihpye moul luk ke ma wo Tuh nga in
fusr na ac ku oana sie won eagle. 6 LEUM GOD El oru
nununku lal in wi layen lun mwet akkeokyeyuk, El oru
tuh nununku suwohs in orek nu selos. 7 El akkalemye
inkanek lal nu sel Moses Ac lela tuh mwet Israel in liye
orekma kulana lal. 8 LEUM GOD El kulang ac pakoten,
El tia sa in mulat, ac yoklana lungkulang lal. 9 El ac tia
kaiyuk pacl nukewa, El tia kolla mulat lal nwe tok. 10 El
tia kai kut fal nu ke ma koluk lasr, Ku ase nu sesr ma
fal nu ke orekma koluk lasr. 11 Tuh lungse lun God nu
selos su sunakunul Oana fulatan kusrao nu faclu. 12 El
usla ma koluk lasr loes liki kut, Oana lusen kutulap lac
nwe roto. 13 LEUM GOD El pakomutalos su akfulatyal,
Oana ke sie papa el pakomuta tulik natul. 14 God El
etu lah mea kut orekla kac, El esam lah kut orekla ke
kutkut. 15 A funu mwet uh, moul lasr uh oana mah. Kut
kapak ac farngelik oana ros inimae, 16 Na eng tuhyak
nu faclos ac elos wanginla Ac tia sifil liyeyuk. 17 A nu
selos su sangeng sin LEUM GOD, lungse lal oan nu tok
ma pahtpat, Ac suwoswos lal nu sin fwil nu ke fwil — 18

Nu selos su karinganang wuleang lal Ac oaru in akos
ma sap lal. 19 LEUM GOD El oakiya tron lal inkusrao;
El tokosra fin ma nukewa. 20 Kaksakin LEUM GOD,
kowos lipufan kulana lal, Su akos sap ku lal, Ac porongo
kas lal. 21 Kaksakin LEUM GOD, kowos un mwet ku lal
inkusrao, Kowos mwet kulansap lal, su oru lungse lal. 22
Kaksakin LEUM GOD, kowos su ma orekla lal In acn
nukewa el leumi. Kaksakin LEUM GOD, O ngunik!

104 Kaksakin LEUM GOD, O ngunik. O LEUM GOD
luk, kom fulatlana! Kom nuknukyang ke sunak
ac wolana. 2 Kom afinkomi ke kalem. Kom laknelik
kusrao oana sie lohm nuknuk, 3 Ac musaela nien muta
fulat lom fin kof uh lucng liki kusrao. Kom orekmakin
pukunyeng uh oana chariot nutum Ac kasrusr fin eng uh.
4 Kom oru tuh eng uh in mwe utuk kas lom, Ac sarmelik
lun sarom uh oana mwet kulansap lom. 5 Kom oakiya
faclu fin pwelung ku la — Ac fah tiana mukuikui. 6 Kom
filiya meoa uh fac oana sie nuknuk, Ac kof uh afinya eol
uh. 7 Ke kai lom, kof uh kaingelik, Ac ke pusren sap
lom, elos sa na kaing. 8 Kof uh sororla fineol uh me nu
infahlfal uh, Nu yen kom orala nu selos. 9 Kom oakiya
sie masrol ma elos tia ku in alukela, Tuh elos in tia sifil
afinya faclu. 10 Kom oru tuh infacl srisrik in sororma
infahlfal uh, Ac infacl lulap in ut inmasrlon inging uh. 11
Kof inge orala mwe nim nimen kosro nukewa inimae,
Ac kosro donkey nimnim we ac tila malu. 12 Won yen
engyeng uh elos oru ahng lalos Ac on ulun sak sisken
infacl. 13 Kom supwama af inkusrao me nu fineol uh,
Ac faclu sessesla ke mwe insewowo sum me. 14 Kom
akkapye mah nu sin cow uh, Ac sacn nu sin mwet uh
Tuh elos in yukwiya ac konauk mongo nalos kac, 15 Ac
in orala wain in akenganyalos, Ac oil in olive tuh in mwe
akmusra, Ac mwe mongo in sang ku nu sin mwet. 16
Yokna af in aksroksrokye sak cedar ke inging Lebanon
— Sak sunun LEUM GOD, ma El sifacna yukwiya. 17
Won elos orek ahng lalos olo, Won stork elos oru ahng
lalos ulun sak fir. 18 Nani lemnak elos muta fineol fulat,
Ac kosro coney elos wikwik ye fulu uh. 19 Kom orala tuh
malem uh in mwe akilen kais sie malem; Ac faht uh etu
na pacl in tili la. 20 Kom orala fong, na ke pacl lohsr
Kosro lemnak ac oatume. 21 Lion fusr elos ngutngut ke
elos forfor In suk ma nalos su God El akoo nu selos.
22 Na ke faht uh takak, elos ac folokla Ac ona ke luf
lalos. 23 Mwet uh ac som nu ke orekma lalos Ac elos ac
orekma nwe ke ekela. 24 LEUM GOD, puslana ma kom
orala! Ke lalmwetmet lom kom orala ma inge nukewa!
Faclu sessesla ke ma kom orala. 25 Meoa uh pa ingo,
yohk ac sralap, Yen kain in ma moul puspis muta we —
Kewana ma yohk ac ma srihk. 26 Oak palang uh kasrusr
fac, Ac Leviathan, wet lulap soko ma kom orala, el srital
we. 27 Ma inge nukewa elos filiya lulalfongi lalos in kom
Tuh kom fah sang mwe mongo nalos ke pacl fal. 28 Kom
sang ma nalos ac elos mongo kac, Kom kitalos ac elos
kihpkin. 29 Ke pacl kom ngetla lukelos, elos sangeng;
Ke kom tulokinya momong lom lukelos, elos misa Ac
folokla nu ke kutkut ma elos orekla kac. 30 Tuh ke kom
sang ngunum, elos orekla ma moul; Kom sang moul
sasu nu fin fohk uh. 31 Lela wolana lun LEUM GOD in
oan ma pahtpat! Lela tuh LEUM GOD Elan engan ke ma
El orala! 32 El ngetang nu ke faclu, na faclu rarrar; El
kahlye fineol uh, na fosryak. 33 Nga fah on nu sin LEUM
GOD ke moul luk nufon; Nga fah onkakin on in kaksak
nu sin God luk ke lusenna moul luk. 34 Finsrak tuh on
luk in mwe akinsewowoyal, Mweyen engan luk tuku sel
me. 35 Lela tuh mwet koluk in kunausyukla liki faclu.
Lela elos in wanginla nwe tok. Kaksakin LEUM GOD, O
ngunik! Kaksakin LEUM GOD!

105 Sang kulo nu sin LEUM GOD, ac fahkak fulat
lal, Fahkak orekma lal nu sin mutanfahl uh. 2
On ac kaksakin LEUM GOD, Fahkak orekma wolana
ma El orala. 3 Kut in engan lah kut ma lal, Lela mwet
nukewa su alu nu sel in arulana engan. 4 Ngetak nu
sin LEUM GOD tuh Elan kasrekowos, Alu nu sel pacl e
nukewa. 5 Esam orekma sakirik El orala; Mwenmen
lal, oayapa nununku lal su El fahkla. 6 Kowos fwil natul
Abraham, mwet kulansap lal, Ac tulik natul Jacob, mwet
sulosolla lun God. 7 LEUM GOD El God lasr, Ma sap lal
ma nu sin faclu nufon. 8 El fah karinganang wuleang
lal ma pahtpat — El oru wulela lal tuh in ma nu sin sie
tausin fwil, 9 Aok, wuleang su El oakiya inmasrlol ac
Abraham, Ac wulela lal nu sel Isaac. 10 LEUM GOD
El orala sie wulela yorol Jacob, Sie wulela su fah oan
ma pahtpat. 11 El fahk, “Nga ac fah asot facl Canaan
nu sum. Ac fah mwe usru lom sifacna.” 12 Mwet lun
God elos mwet na pu, Elos tuh mwetsac in facl Canaan.
13 Elos forfor liki sie facl nu ke sie pac facl — Liki sie
tokosrai nu ke sie pacna tokosrai. 14 Tuh God El tia lela
kutena mwet in akkeokyalos, El karinganulos ke El fahk
nu sin tokosra saya, 15 “Nik kowos aklokoalokye mwet
kulansap sulosolla luk; Nik kowos kahlye mwet palu luk.”
16 LEUM GOD el supwama sracl nu fin acn selos Ac
eisla ma nalos nukewa. 17 Tusruktu El supwala sie
mukul meet lukelos; Joseph, su kukakinyukla el tuh elan
sie mwet kohs. 18 Nial kapiri ke sein, Ac osra raunela
inkwawal 19 Nwe ke kas lal akpwayeyuk. Kas lun LEUM
GOD ma Joseph el fahkak akpwayeyuk. 20 Na tokosra
lun Egypt el tulalla, Aok, mwet kol lun mutunfacl sac el
aksukosokyalla. 21 Tokosra el sang tuh elan kol mwet
nukewa in facl sac, Ac elan leum fin acn nukewa lal —
22 El ku in sapsap nu sin mwet pwapa lun tokosra, Ac
luti mwet kasru lal ke lalmwetmet. 23 Tok, Jacob el som
nu Egypt, Ac muta in acn we. 24 LEUM GOD El sang
tulik puspis nu sin mwet lal, Ac oru elos in ku liki mwet
lokoalok lalos. 25 God El oru mwet Egypt in srunga mwet
lal Ac elos in akkolukye ac aklalfonye mwet kulansap lal
inge. 26 Na God El supwalla Moses, su mwet kulansap
lal, Oayapa Aaron, su el sulela. 27 Elos oru orekma
kulana lun God Ac orala mwenmen in acn Egypt. 28 God

El supwala lohsr nu fin acn Egypt, Tusruktu mwet Egypt
elos tiana akos sap lun God. **29** El ekulla infacl lalos nu
ke srah Ac onela ik nukewa. **30** Facl selos sessesla ke
frog; Finne inkul fulat lun tokosra, nwanala pac kac. **31**
God El kaskas, na kain in loang puspis ac won srisrik
ngalngul rirme, Ac nwakla facl sac nufon. **32** El tulokinya
af uh, A El supwama af yohk kosra oayapa sarom nu fin
facl selos. **33** El kunausla ima grape ac sak fig Ac koteya
sak nukewa yen selos. **34** El sap na, ac won locust tuku,
Puslana, tia ku in oaoala. **35** Elos kangla kain in sak
nukewa in facl sac, Ac fokinsak nukewa. **36** El uniya
wounse mukul In sou nukewa lun mwet Egypt. **37** Na
El kolla mwet Israel liki facl sac; Elos us gold ac silver,
Ac elos nukewa ku na, ac wo finsroa. **38** Mwet Egypt
elos sangeng selos Ac engan lah elos som lukelos. **39**
God El asroelik sie pukunyeng in sonelosi, Ac sie e in
tololos ke fong. **40** Elos siyuk, ac El supwama won quail;
El kitalos inkusrao me, tuh elos in kihp. **41** El ikaselik
sie eot, ac kof uh kahkme; Sororla pac nu yen mwesis
oana soko infacl. **42** El esam wulela mutal lal Nu sel
Abraham, mwet kulansap lal. **43** Ouinge El kolla mwet
sulela lal, Ac elos on ac sasa ke engan. **44** El sang nu
selos acn sin mutanfahl saya Oayapa ima pac lalos,
45 Tuh mwet lal in akos ma sap lal Ac karingin sap lal
nukewa. Kaksakin LEUM GOD!

106 Kaksakin LEUM GOD! Sang kulo nu sin LEUM
GOD, tuh El wo, Ac lungkulang lal oan ma
pahtpat. **2** Su ku in fahk ke ma wo nukewa ma El oru?
Su ku in fahk lupan kaksak su fal nu sel? **3** Insewowo
elos su liyaung ma sap lal, Su oru ma suwohs pacl e
nukewa. **4** Esamyu, LEUM GOD, ke kom kasru mwet
lom; Oekyu ke kom ac molela mwet lom. **5** Lela tuh nga
in liye kapkapak lun mwet lom Ac wi engan lun mutanfahl
lom, Tuh nga in welulos su konkin in pangpang mwet
lom. **6** Kut orekma koluk oana mwet matu lasr somla;
Kut mwet koluk ac sesuwos. **7** Mwet matu lasr elos tia
kalem ke orekma wolana lal in acn Egypt, Elos tia esam
pacl puspis ma El akkalemye lungse lal nu selos, Ac elos
lain El su Kulana ke sisken Meoa Srusra. **8** Tusruktu
El molelosla oana El tuh wulela kac, In akkalemye ku
lulap lal. **9** El sang sap lal nu sin Meoa Srusra, Na mu
paola; El kolla mwet lal fahla fin acn pao. **10** El molelosla
liki inpoun mwet su srungalos; El aksukosokyalos liki
mwet lokoalok lalos. **11** A mwet lokoalok lalos walomla
in kof uh; Wangin sie selos lula. **12** Na mwet lal elos
tufah lulalfongi wuleang lal Ac elos on ac kaksakunul. **13**
Tusruktu, elos sa na mulkunla ma El oru; Elos orekma
na, tia tupan kas lal. **14** Nunkunma nwakulosla yen
mwesis, Ac elos srike God we. **15** Ke ma inge El sang
ma elos siyuk kac, Tusruk El supwala pac sie mas upa
nu inmasrlolos. **16** In acn mwesis, elos sok sel Moses
Ac Aaron, mwet kulansap mutal lun LEUM GOD. **17** Ke
ma inge faclu mangelik ac okmulla Dathan, Ac piknilya
Abiram ac sou lal. **18** Oayapa e tuku lucng me Ac esukak
un mwet koluk su welulos. **19** Elos sang gold ac orala
soko cow fusr kac in acn Sinai, Ac elos alu nu ke ma
sruloala sac. **20** Ouinge elos aolla wolana lun God Ke
luman soko kosro su mongo mah. **21** Elos mulkunla God
su molelosla Ke orekma kulana lal in acn Egypt. **22** Fuka
lupan wolana ke ma El oru we, Ac mwe lut lulap su
El oru sisken Meoa Srusra! **23** Ke God El fahk mu El
ac kunausla mwet lal, Na Moses, mwet kulansap su El
sulela, el tuyak lainul kac, Ac el sikulya mulat lun God tuh
Elan tia kunauselosla. **24** Na elos sisla facl wowo sac,
Mweyen elos tia lulalfongi wulela lun God. **25** Elos muta
torkaskas in lohm nuknuk selos, Ac tia porongo pusren
LEUM GOD. **26** Ke ma inge El fulahk nu selos Lah El ac
oru tuh elos in misa yen mwesis uh, **27** Ac akfahsryelik
fwil natulos nu inmasrlon mwet pegan, Ac lela elos in
misa in acn sin mwetsac. **28** Na in acn Peor elos sifacna
eisalosyang in wi alu nu sel Baal, Ac kang mongo ma
kisakinyuk nu sin god misa uh. **29** Ouinge elos arulana
purakak kasrkusrak lun LEUM GOD ke ma elos oru, Na
mas na upa se sikyak inmasrlolos. **30** Na Phinehas el
tuyak ac sang kai nu selos su oru ma koluk, Ac mas sac
wanginla. **31** Ma se inge mwe esmakin na yohk kacl,
Oayapa nu sin fwil nu ke fwil tok uh. **32** Mwet uh sifilpa
akkasrkusrakye LEUM GOD sisken kof Meribah, Ac ma
inge aktukulkulyel Moses. **33** Elos oru Moses el arulana
kasrkusrak Pwanang el kaskas ac tia nunku ke ma el
fahk. **34** Elos tiana onela mwet pegan In oana ma LEUM
GOD El fahk nu selos. **35** A elos payuk nu selos Ac oru
ouiya lun mwet pegan. **36** Mwet lun God elos alu nu ke
ma sruloala, Na ma inge kunauselosla. **37** Elos kisakin
wen ac acn natulos Tuh in mwe kisa nu sin ma sruloala in
facl Canaan. **38** Elos uniya tulik natulos su wangin koluk
la, Ac acn we kolukla ke srahn akmas inge. **39** Ouinge
elos akfohkfokyalos ke orekma koluk lalos Ac elos tia
inse pwaye nu sin God. **40** Ke ma inge LEUM GOD El
mulat sin mwet lal; Ac El srungalosla. **41** El fuhlelosyang
nu inpoun mwet pegan, Ac mwet lokoalok lalos elos
leum faclos. **42** Mwet lokoalok lalos akkeokyalos Ac elos
muta ye nununku lalos. **43** Pacl puspis LEUM GOD El
molela mwet lal, Tusruktu elos sikalani in lainul Pwanang
elos tili in ma koluk. **44** Tusruktu, LEUM GOD El akilen
keok lalos Ac porongalos ke elos wowoyak nu sel. **45** Ke
sripalos, El esam wuleang lal, Ac ke sripen lungse yohk
lal nu selos El pakomutalos ac auliyak. **46** El oru tuh
elos su akkohsyelos In pakomutalos. **47** Molikutla, O
LEUM GOD lasr, Ac uskutme liki inmasrlon mutunfacl
uh, Tuh kut fah fahkak kulo lasr nu sum Ac kaksakin Ine
mutal lom. **48** Kaksakin LEUM GOD, God lun Israel;
Kaksakunul inge ac nwe tok. Lela mwet nukewa in fahk,
"Amen." Kaksakin LEUM GOD!

107 "Sang kulo nu sin LEUM GOD mweyen El wo,
Lungkulang lal oan ma pahtpat!" **2** Kalweni in
fahkak kas inge in kaksakin LEUM GOD, Kowos nukewa
su El tuh molela. El tuh molikowosla liki mwet lokoalok

lowos, **3** Ac folokinkowosme liki mutunfacl saya, Liki
acn kutulap ac roto, liki acn epang ac eir. **4** Kutu selos
tuh forfor yen wangin inkanek we in acn mwesis Ac tia
ku in konauk inkanek nu ke sie siti elos in muta we. **5**
Elos masrinsral ac malu Ac elos fuhleak finsrak lalos. **6**
In ongoiya lalos, elos pang nu sin LEUM GOD Ac El
molelosla liki keok lalos. **7** El kololosla ke soko inkanek
suwohs Nu ke sie siti, yen elos ku in muta we. **8** Fal elos
in sang kulo nu sin LEUM GOD ke lungse kawil lal, Ac
ke ma wolana El oru nu selos. **9** El sang ma nimalos
su malu, Ac akkihpyalos su masrinsral ke ma wo. **10**
Kutu selos muta in acn lohsr matoltol; Kapiri elos ke
mwe kapir osra **11** Mweyen elos lain sap ku lun God
Kulana Ac pilesru mwe luti lal. **12** Elos totola ke orekma
upa lalos. Elos ikori a wangin mwet kasrelos. **13** Na
in ongoiya lalos, elos pang nu sin LEUM GOD, Ac El
molelosla liki keok lalos. **14** El usalosme liki acn lohsr
matoltol, Ac wotyalik mwe kapir kaclos. **15** Fal elos in
sang kulo nu sin LEUM GOD ke lungse pwaye lal, Ac
ke ma wolana El oru nu selos. **16** El kunausya srungul
orekla ke osra bronze, Ac koteya polo osra srumasriyen
srungul uh. **17** Kutu selos mwet lalfon, elos keok ke
sripen ma koluk lalos, Ac ke ma sufal lalos. **18** Elos tia
lungse liye kutena kain in mongo Ac elos apkuran in
misa. **19** Na ke elos sun ongoiya, elos pang nu sin LEUM
GOD Ac El molelosla liki keok lalos. **20** El akkeyalosla
ke sap ku lal, Ac molelosla liki misa. **21** Fal elos in sang
kulo nu sin LEUM GOD ke lungse pwaye lal, Ac ke ma
wolana El oru nu selos. **22** Lela elos in sang kulo nu
sel ke mwe kisa firir, Ac fahkak orekma nukewa lal ke
pusren on. **23** Kutu selos kalkal in meoa In suk mwe
kasru nu selos ke elos orekma fin oak uh. **24** Mwet inge
liye ma LEUM GOD El ku in oru, Ac ma usrnguk El oru
in meoa uh. **25** El kaskas na, ac eng uh tuhyak upalana
Ac mokleak noa uh yokelik. **26** Oak uh touyak nwe lucng
Ac sifil putati nwe ten. Ke sripen mwe sensen inge, mwet
fin oak uh fosrngalana. **27** Elos tukulkul ac fahsr toptop
oana mwet sruhi. Wanginla sripen etu lalos. **28** Na ke
ongoiya inge sonolos, elos pang nu sin LEUM GOD Ac
El molelosla liki keok lalos. **29** El akmisyela paka uh,
Ac noa uh mihsla. **30** Elos enganak mweyen mihsla,
Ac El kololosla nu yen elos akwot in oai we. **31** Lela
elos in sang kulo nu sin LEUM GOD ke lungse pwaye
lal, Ac ke ma wolana El oru nu selos. **32** Lela elos in
fahkulak in walil uh Ac kaksakunul ye mutun un mwet
kol lalos. **33** LEUM GOD El akpaoyela infacl uh, Ac El
tulokinya unon in kof in tia soror. **34** El ekulla fohk wowo
in oana acn mwesis, yen wangin sak ku in kapak we,
Ke sripen ma koluk lun mwet su muta we. **35** El ekulla
acn mwesis nu ke lulu in kof Ac acn pao nu ke unon in
kof. **36** Ac El lela tuh mwet su masrinsral in muta we,
Na elos musaeak sie siti tuh elos in muta loac. **37** Elos
taknelik ima, ac yukwiya nien grape, Na ke elos kosrani,
arulana pus fahko. **38** El akinsewowoye mwet lal, ac
akpusye tulik natulos. El oayapa oru tuh cow natulos in
tia pueni. **39** Ke pacl mwet lun God elos kutangyukla ac
akpusiselyeyuk Ke mwe keok ac moul upa sin mwet
lokoalok lalos, **40** God El fahkak sulung lal nu sin mwet
su akkeokyalos Ac oru tuh elos in forfor yen wangin
inkanek we in acn mwesis uh. **41** Tusruktu El molela
mwet ongoiya liki moul in keok lalos Ac oru tuh sou lalos
in arulana puseni. **42** Ke mwet suwoswos elos liye ma
inge elos engan, A mwet koluk nukewa wanginla ma
elos ku in fahk. **43** Lela mwet lalmwetmet in nunku ke
ma inge; Lela elos in nunku ke lungse pwaye lun LEUM
GOD.

108 [Psalm lal David] Arulana pulaik insiuk, O God!
Nga fah on ac kaksakin kom. Ngutalik, O ngunik!
2 Ngutalik, harp nutik ac lyre nutik! Nga ac fah okasak
faht uh. **3** Nga fah sot kulo nu sum, O LEUM GOD,
inmasrlon mutunfacl uh. Nga fah kaksakin kom inmasrlon
mwet uh. **4** Lungse kawil lom sowak fulat liki kusrao;
Oaru lom sun pukunyeng uh. **5** O God, akkalemye fulat
lom yen engyeng uh, Ac wolana lom fin faclu nufon. **6**
Molikutla ke ku lom. Topuk pre luk, Tuh mwet su kom
lungse fah ku in moliyukla. **7** Liki acn mutal sel, God
El fahk, “Ke sripen nga kutangla, nga fah kitalik acn
Shechem Ac oralik Infahlfal Sukkoth nu sin mwet luk.
8 Ma luk pa acn Gilead, oayapa acn Manasseh; Acn
Ephraim, mwe loeyen sifuk, Ac acn Judah pa scepter
luk. **9** A nga fah orekmakin acn Moab oana sie ahlu in
winwin luk; Nga fah sisang fahluk luk nu fin acn Edom
In akkalemye lah ma luk pa acn we. Nga fah sala ke
kutangla luk fin mwet Philistia.” **10** O God, su ac fah
usyula nu in siti se oasr pot we? Su ac fah kolyula nu
Edom? **11** Ya kom siskutla na pwaye? Ya kom ac tia wi
mwet mweun lasr uh illa? **12** Kasrekut lain mwet lokoalok
lasr, Mweyen kasru sin mwet uh wangin sripa. **13** Ke
God El wi kut lac, kut ac fah kutangla; El ac fah kutangla
mwet lokoalok lasr uh.

109 [Psalm lal David] Nga kaksakin kom, O God;
nikmet mutana misla! **2** Mwet koluk ac mwet
kikiap elos lainyu. Elos fahk kas kikiap keik, **3** Ac elos
fahk kas koluk keik — Elos lainyu ke wangin sripa. **4**
Nga ne lungse elos ac pre kaclos A elos nu srungayu
na. **5** Elos folokin orekma wo luk ke orekma koluk,
Ac srungayu ke nga lungse elos. **6** Sulela sie mwet
nununku sesuwos in nununku mwet lokoalok luk, Ac lela
sie mwet su srungal in tafwel. **7** Lela in nununkeyuk
el ac koneyukyak tuh na oasr mwatal. Lela God Elan
akilen lah kas in pre lal uh oana sie ma koluk. **8** Lela
tuh in fototo moul lal; Ac lela siena mwet in eis acn
sel! **9** Lela tuh tulik natul in mukaimtal, Ac mutan kial in
katinmas! **10** Lela tulik natul in mwet takusrkusr ac mwet
ngusr; Lela tuh elos in lililyak liki mahnum in lohm elos
muta loac. **11** Lela tuh mwet el orek soemoul yoro in
eisla ma lal nukewa, Ac lela tuh mwetsac in eis woiyen

orekma lal. 12 Lela in wangin mwet sifilpa kulang nu sel
Ac in wangin pac mwet lohang nu sin tulik mukaimtal
natul uh. 13 Lela tuh fwil natul nukewa in misa, Ac in
mulkinyukla inel ke fwil se tokol. 14 Lela tuh LEUM GOD
Elan esam na ma koluk lun papa tumal Ac tia nunak
munas nu ke ma koluk lun nina kial. 15 Lela tuh LEUM
GOD Elan esam ma koluk lalos pacl e nukewa, A elos
sifacna in iyuklana ac tiana sifil esamyuk! 16 Mweyen
mwet se ingan el tiana nunkauk elan moul in kulang;
El akkeokye ac uniya mwet sukasrup, Mwet enenu, ac
mwet munas. 17 El lungse selngawi mwet — lela in
selngawiyuk el! El srunga in akinsewowoye mwet —
lela in wangin mwet akinsewowoyal! 18 El oru selnga
uh fisrasr oana nuknukyang uh; Lela manol in toki ac
arulana sroksroki ke selnga lal, Ac in tilyang nu in sri kacl
oana mwe akmusra. 19 Lela selnga lal uh in nokmulla
oana nuknuk Ac in losilya oana sie mwe lohl. 20 LEUM
GOD, kalyei mwet lokoalok luk in lumah ingan — Elos su
fahk kas koluk lainyu. 21 Tusruktu, O LEUM GOD Fulat
luk, kasreyu oana ke kom wulela, Ac moliyula ke wolana
lun lungse lom. 22 Tuh nga mwet sukasrup ac enenu;
Mwe keok luk arulana fakisya insiuk, 23 Ac nga apkuran
in wanginla, oana lullul in eku — Ukukla nga, oana sie
won srisrik. 24 Intik munasla ke wanginla loalok, Ac nga
sri na kolo. 25 Ke mwet elos liyeyu, elos isrunyu; Elos
niwurwur sik ac usruk sifalos. 26 O LEUM GOD luk,
kasreyu; Moliyula ke lungse pwaye lom. 27 Oru tuh mwet
lokoalok luk in etu Lah kom pa moliyula uh. 28 Sahp
elos ac selngawiyu, tusruktu kom fah akinsewowoyeyu.
Lela tuh elos su akkeokyeyu in kutangyukla, Ac lela tuh
nga, su mwet kulansap lom, in engan. 29 Lela mwet
lokoalok luk in nukla ke mwekin; Lela elos in nokomang
mwekin lalos oana sie nuknuk. 30 Nga fah sang kulo nu
sin LEUM GOD ke pusra lulap; Nga fah kaksakunul in
walil uh, 31 Mweyen El kasru el su sukasrup, Ac molella
liki poun mwet su kena eisalang nu ke misa.

110 [Psalm lal David] LEUM GOD El fahk nu sin
tokosra, su leum luk, "Muta siskuk layot Nwe ke
nga filiya mwet lokoalok lom ye niom." 2 LEUM GOD El
fah oru tuh ku lom in fahla Zion lac nu saya. El fahk,
"Kom fah leum fin mwet lokoalok lom." 3 In len se kom
ac mweuni mwet lokoalok lom, Mwet srahm elos ac fah
engan in sifacna eisalosyang in wi mweun. Mwet fusr
lom ac fah tuku nu yurum nu fineol mutal, Oana sikyak
lun aunfong ke lotutang. 4 LEUM GOD El orala wulela
ku lal, su El ac fah tia ekulla. El fahk ouinge: "Kom ac
fah sie mwet tol nwe tok In oana Melchizedek." 5 LEUM
GOD El tu siskom layot; Ke pacl El kasrkusrak, El ac
kutangla tokosra uh. 6 El ac fah nununku mutunfacl
uh Ac oru tuh nien mweun in sessesla ke monin mwet
misa; El ac fah kutangla tokosra yen nukewa fin faclu. 7
Tokosra el ac fah nim kof ke infacl srisrik sisken inkanek
uh, Ac el fah eis ku lal kac, ac keyak ac kutangla.

111 Kaksakin LEUM GOD! Ke insiuk nufon nga fah
sang kulo nu sin LEUM GOD In walil lun mwet
lal. 2 Fuka woiyen orekma lun LEUM GOD! Elos nukewa
su engan kac elos ke etu kalmeya. 3 Ma nukewa El oru
uh fahkak ke ku ac wal fulat lal. Suwoswos lal ac fah
oan ma pahtpat. 4 LEUM GOD El tia lela kut in mulkunla
orekma wolana lal; El kulang ac pakoten. 5 El sang mwe
mongo nu selos su akfulatyal; El tiana mulkunla wuleang
lal. 6 El akkalemye ku lal nu sesr, mwet lal, Ke El ase
nu sesr acn sin mwet in mutunfacl saya. 7 El oaru ac
suwoswos in ma nukewa El oru. Sap lal nukewa fal in
lulalfongiyuk. 8 Sap lal inge oakwuki na nwe tok, Ituku
ke pwaye ac suwoswos. 9 El aksukosokye mwet lal Ac
oru sie muleang kawil yorolos. El mutallana ac kulana.
10 Sangeng sin LEUM GOD pa mutaweyen lalmwetmet.
Nu selos nukewa su akos ma sap lal, El sang elos in etu
in oru sulela wo. Fal in kaksakinyuk El ma pahtpat.

112 Kaksakin LEUM GOD! Insewowo el su sunakin
LEUM GOD, Su arulana engan in akos ma sap
lal. 2 Tulik nutin sie mwet wo fah ku in facl Israel; Fwil
natul fah akinsewowoyeyuk. 3 Sou lal ac fah arulana
kasrup, Mwe insewowo lal ac fah yokyokelik nwe tok. 4
Kalem tolak in lohsr uh nu sin mwet wo, Aok, yorolos su
kulang, pakoten, ac suwoswos. 5 Insewowo mwet se su
engan in sangwin mwe kasru nu sin mwet, Ac su oru
orekma lal ke pwaye ac suwohs. 6 Sie mwet suwoswos
el fah tu na ku. El ac fah esamyuk in pacl nukewa. 7 El
tia motok in lohng pweng koluk; Lulalfongi lal oakiyuki ku
in LEUM GOD. 8 El tia fosrnga ku sangeng; El etu na lah
el ac liye ke mwet lokoalok lal ah kutangyukla. 9 El sang
yohk nu sin mwet enenu, Ac kulang lal tiana srikeni; El
ac fah ku, ac ac fah akfulatyeyuk el. 10 Mwet koluk elos
liye ma inge ac kasrkusrak; Elos suilya in srunga lalos,
ac tilelik; Finsrak lalos nukewa wanginla pac.

113 Kaksakin LEUM GOD! Kowos mwet kulansap
lun LEUM GOD, Kaksakin Inel. 2 Lela tuh Inel
in kaksakinyuk Inge ac nu tok ma pahtpat. 3 Liki kutulap
nu roto Lela Inen LEUM GOD in kaksakinyuk. 4 LEUM
GOD El leum fin mutunfacl nukewa; Ac wolana lal oan
lucng liki kusrao. 5 Wangin sie oana LEUM GOD lasr. El
muta lucng yen fulat, 6 Tusruktu El ngeta nu ten Tuh
Elan liye kusrao ac faclu. 7 El tulokunak mwet sukasrup
liki nien sisi kutkut; El srukak mwet enenu liki infohk uh
8 Ac oru tuh elos in mwet kawuk lun fisrak, Aok, mwet
fisrak lun mwet lal. 9 El akfulatye mutan talap in lohm
sel sifacna, Ac akenganyal ke El sang in oasr tulik natul.
Kaksakin LEUM GOD!

114 Ke mwet Israel elos som liki acn Egypt, Ke tulik
natul Jacob elos som liki mutunfacl lun mwetsac,
2 Mwet Judah elos tufah mwet mutal lun God, Ac mwet
Israel elos tokosrai lal. 3 Meoa Srusra liye ac kaingla;
Ac Infacl Jordan tui tila soror. 4 Fineol uh srosro oana

nani, Ac tohktok uh srooht sroma oana sheep fusr uh. **5** Meoa, mea sis kom kaing an? Ac kom, Infacl Jordan, efu kom ku tui tila soror? **6** Kowos fineol uh, efu kowos ku srosro oana nani? Kowos acn tohktok uh, efu ku kowos srola oana sheep fusr? **7** Faclu, kom in rarrar ke tuku lun LEUM GOD, Ye mutun God lal Jacob, **8** Su ekulla eot nu ke lulu in kof, Ac eot in acn oatu nu ke unon in kof.

115 Nu sum mukena, O LEUM GOD, nu sum mukena Pa fal wolana in itukyang nu se, ac tia nu sesr, Ke sripen lungse pwaye lom ac oaru lom. **2** Efu ku mutunfacl uh in siyuk sesr, "Ku pia God lowos an?" **3** God lasr El oasr inkusrao; El oru na ma El lungse oru. **4** A god lalos orekla ke silver ac gold, Ma na orekla ke poun mwet. **5** Oasr inwalulos, tuh tia ku in kaskas, Oasr pac mutalos, tuh tia ku in liye. **6** Oasr insraclos, tuh tia ku in lohng, Oasr pac infwaclos, tuh tia ku in ngok. **7** Oasr paolos, tuh tia ku in pula, Oasr nialos, tuh tia ku in fahsr; Wanginna pusraclos. **8** Lela tuh elos nukewa su orala ma inge ac lulalfongi kac, In ekla oana ma sruloala ma elos orala uh. **9** O Israel, kowos in lulalfongi LEUM GOD, Tuh El kasrekowos ac karingin kowos. **10** Lulalfongi LEUM GOD, kowos mwet tol lun God, Tuh El kasrekowos ac karingin kowos. **11** Lulalfongi LEUM GOD, kowos kewa su alu nu sel, Tuh El kasrekowos ac karingin kowos. **12** LEUM GOD El esam kut, ac El ac fah akinsewowoye kut; El ac fah akinsewowoye mwet Israel Ac mwet tol nukewa lun God. **13** El fah akinsewowoyalos nukewa su alu nu sel — Mwet fulat ac mwet srisrik, oana sie. **14** Lela tuh LEUM GOD Elan akpusye tulik nutuwos Ac nutin fwil nutuwos. **15** Lela tuh kowos in akinsewowoyeyuk sin LEUM GOD Su orala kusrao ac faclu! **16** Kusrao ma lun LEUM GOD mukena, A funu faclu, El sang nu sin mwet uh. **17** Kutena mwet su oatula tari nu yen wangin kaskas we Elos tia kaksakin LEUM GOD. **18** A kut, su moul, kut fah sang kulo nu sel Inge ac nu tok ma pahtpat. Kaksakin LEUM GOD!

116 Nga lungse LEUM GOD mweyen El lohngyu; El porongo pre luk. **2** El lohngyu Ke pacl nukewa nga pang nu sel. **3** Mwe kwasrip lun misa rauniyula, Ac mwe keok lun Hades kapriyuwi. Nga sangeng ac fosrngalana. **(Sheol h7585)** **4** Na nga pang nu sin LEUM GOD, ac fahk, "Nga kwafe sum, LEUM GOD, moliyula!" **5** LEUM GOD El kulang ac wo; God lasr El pakoten. **6** LEUM GOD El karinganulos su selalkung; Ke nga muta in mwe sensen El moliyula. **7** O ngunik, mongla ac inse misla, Mweyen LEUM GOD El arulana wo nu sik. **8** LEUM GOD El moliyula liki misa, El tulokinya sroninmutuk Ac sruokyuwi liki ikori. **9** Ouinge nga fahsr ye mutun LEUM GOD In facl lun mwet moul. **10** Nga srakna sruokya lulalfongi luk, Nga finne fahk mu, "Nga keoklana," **11** Oayapa ke nga sangeng ac fahk, "Wangin mwet ku in lulalfongiyuk." **12** Mea nga ac ku in sang nu sin LEUM GOD Ke ma wo nukewa El ase nu sik? **13** Nga fah use cup in wain ac kisakin nu sin LEUM GOD In sang kulo nu sel ke El moliyula. **14** Nga ac fah akfalye wulela luk nu sin LEUM GOD Ye mutun mwet lal nukewa. **15** Fuka lupan asor lun LEUM GOD Ke sie sin mwet lal misa. **16** Nga mwet kulansap lom, LEUM GOD; Nga kulansupwekom oana ke nina kiuk el oru. Kom moliyula liki misa. **17** Nga fah asot nu sum mwe kisa in sang kulo, Ac nga fah pre nu sum. **18** Nga fah akfalye wulela luk nu sin LEUM GOD Ye mutun mwet lal nukewa, **19** Ke elos tukeni ke inkul lun Tempul Lun LEUM GOD in Jerusalem. Kaksakin LEUM GOD!

117 Kaksakin LEUM GOD, kowos mutanfahl nukewa! Kaksakunul, kowos mwet nukewa. **2** Tuh lungse pwaye lal nu sesr arulana yohk, Ac oaru lal oan ma pahtpat. Kaksakin LEUM GOD!

118 Sang kulo nu sin LEUM GOD, tuh El wo, Ac lungkulang lal oan ma pahtpat. **2** Lela mwet Israel in fahk, "Lungkulang lal oan ma pahtpat." **3** Lela mwet tol lun God in fahk, "Lungkulang lal oan ma pahtpat." **4** Lela elos nukewa su alu nu sel in fahk, "Lungkulang lal oan ma pahtpat." **5** In ongoiya luk nga pang nu sin LEUM GOD. El topukyu ac aksukosokyeyula. **6** LEUM GOD El wiyu, nga fah tia sangeng; Mea mwet uh ku in oru nu sik? **7** LEUM GOD pa kasreyu, Ac nga fah liye ke mwet lokoalok luk kutangyukla. **8** Wo in lulalfongi LEUM GOD Liki in lulalfongi mwet uh. **9** Wo in lulalfongi LEUM GOD Liki in lulalfongi mwet kol faclu. **10** Mwet lokoalok pus rauniyula, Tusruktu nga kunauselosla ke ku lun LEUM GOD! **11** Elos apinyula ke siska nukewa, Tusruktu nga kunauselosla ke ku lun LEUM GOD! **12** Elos rirme apinyula oana bee uh, Tusruktu elos firiryak ac sa na wanginla, oana firirla lun mah pao; Nga kunauselosla ke ku lun LEUM GOD. **13** Elos mweuniyu arulana upa, ac nga apkuran in kutangyukla, Tusruktu, LEUM GOD El kasreyu. **14** LEUM GOD El oru tuh nga in ku ac fokoko; El moliyula. **15** Porongo pusren sasa in engan ke kutangla in lohm nuknuk sin mwet lun God, "Ku lulap lun LEUM GOD pa oru ma inge! **16** Ku lal pa ase kutangla nu sesr, Aok ku lal in pacl in mweun." **17** Nga fah tia misa, a nga ac moul Ac fahkak ke ma LEUM GOD El oru. **18** El arulana kaiyu upa, Tusruktu El tiana lela nga in misa. **19** Ikasla mutunpot lun Tempul nu sik. Nga ac fah utyak ac sang kulo nu sin LEUM GOD! **20** Pa inge mutunpot lun LEUM GOD; Mwet suwoswos mukena ku in utyak we. **21** Nga kaksakin kom, LEUM GOD, tuh kom lohngyu, Ac ase kutangla nu sik. **22** Eot se su mwet musa elos sisla, Sikyak tuh pa inge eot se ma yohk sripa oemeet. **23** Ma inge ma LEUM GOD El oru; Fuka lupan woiya ke kut liye! **24** Pa inge len se su LEUM GOD El orala; Lela kut in engan ac akfulatye! **25** Molikutla, LEUM GOD, molikutla! Ase wo ouiya nu sesr, LEUM GOD! **26** Lela God Elan akinsewowoye el su tuku ke Inen LEUM GOD!

Liki Tempul lun LEUM GOD kut akinsewowoye kom. **27** Tuh LEUM GOD El God, El ase kalem nu sesr. Ke lesak inpouwos kowos in mutawauk pacl in akfulat Ac fahsr rauni loang uh. **28** Kom God luk, ac nga sot kulo nu sum; Nga fah fahkak fulat lom. **29** Sang kulo nu sin LEUM GOD, tuh El wo Ac lungkulang lal oan ma pahtpat.

119 Insewowo elos su wangin mwatalos, Su moul fal nu ke ma sap lun LEUM GOD. **2** Insewowo elos su fahsr ke ma sap lal, Su aksol ke insialos nufon. **3** Elos tiana oru ma koluk; A elos fahsr fal nu ke ma lungse lun LEUM GOD. **4** LEUM GOD, kom ase tari ma sap lom Ac kom sapkin tuh kut in arulana akos. **5** Saok ngan ku in arulana oaru In liyaung mwe luti lom! **6** Nga fin liyaung ma sap lom nukewa, Na nga fah tia akmwekinyeyuk. **7** Ke nga lutlut ke nununku suwoswos lom Nga fah kaksakin kom ke inse nasnas. **8** Nga fah akos ma sap lom; Nikmet sisyula. **9** Sie mwet fusr ac liyaung fuka tuh in nasnas moul lal? Pa inge: el fin akos ma sap lom. **10** Ke insiuk nufon nga srike in kulansupwekom; Nik kom lela nga in seakos ma sap lom. **11** Nga likiya ma sap lom insiuk, Tuh nga in tia orekma koluk lain kom. **12** Nga kaksakin kom, O LEUM GOD, Lutiyu inkanek lom. **13** Nga fah kaskaskin Ma sap nukewa ma kom oakiya. **14** Nga engan in fahsr ke ma sap lom Liki na in eis mwe kasrup yohk. **15** Nga lutlut ke oakwuk lom; Nga lohang nu ke mwe luti lom. **16** Nga insewowo ke ma sap lom, Nga fah tiana mulkunla kas lom. **17** Nga mwet kulansap lom, kom in kulang nu sik Tuh nga fah ku in moul ac akos mwe luti lom. **18** Ikasla mutuk tuh nga fah ku in akilen Wolana lun mwe luti pwaye lom. **19** Nga muta fin faclu ke kitin pacl na fototo; Nikmet okanla ma sap lom likiyu. **20** Insiuk kena ma lulap In liye nununku lom pacl e nukewa. **21** Kom kai mwet filang; Elos su tia akos ma sap lom elos selngawiyuk. **22** Eisla kaskou ac aksruksruk lalos likiyu, Tuh nga liyaung na ma sap lom. **23** Mwet leum elos tukeni ac pwapa koluk lainyu, Tusruktu nga fah lutlut ke mwe luti lom. **24** Kas in luti lom akinsewowoyeyu Ac oana mwet kasru nu sik. **25** Nga putatla nu infohk uh ke kutangyukla nga, Tukasyuyak, oana kom tuh wulela kac. **26** Nga fahkyuyak nu sum, ac kom topukyu; Luti nu sik inkanek lom. **27** Kasreyu tuh nga in kalem ke ma sap lom, Ac nga fah nunku yohk ke kas in luti wolana lom. **28** Insiuk munasla ke asor; Akkeyeyu, oana kom tuh wulela kac. **29** Sruokyuwi liki inkanek tafongla; Ke kulang lom, luti nu sik ke ma sap lom. **30** Nga sulela tuh nga in akosten; Nga lohang nu ke nununku lom. **31** LEUM GOD nga liyaung na mwe luti lom, Nikmet lela tuh nga in akmwekinyeyuk. **32** Nga arulana engan in akos ma sap lom, Mweyen kom ac fah akyokye etauk luk. **33** O LEUM GOD, luti nu sik kalmen ma sap lom, Na nga fah akos in pacl e nukewa. **34** Aketeya ma sap lom nu sik, ac nga fah akos; Nga fah liyaung ke insiuk nufon. **35** Oru tuh nga in fahsr fal nu ke ma sap lom, Tuh nga konauk insewowo kac. **36** Oru tuh nga in lungse akos ma sap lom Yohk liki na tuh nga in kasrup. **37** Furokla mutuk liki ma lusrongten; Liyeyume oana kom tuh wulela kac. **38** Nga mwet kulansap lom, akfalye wulela lom nu sik, In oana wulela su kom oru nu selos su akos kom. **39** Moliyula liki kaskas kou su nga sangeng kac; Fuka woiyen nununku lom! **40** Nga kena akos ma sap lom; Ase moul sasu nu sik, tuh kom suwoswos. **41** LEUM GOD, akkalemye lupan lungse lom nu sik, Ac moliyula oana kom wulela kac. **42** Na nga fah ku in topkolos su kaskas kou keik, Mweyen nga lulalfongi ke kas lom. **43** Oru tuh nga in ku in kaskas pwaye pacl e nukewa, Tuh finsrak luk oan in nununku lom. **44** Nga ac fah liyaung ma sap lom pacl e nukewa, Nu tok ma pahtpat. **45** Nga fah muta in sukosok pwaye, Mweyen nga srike in akos kas in luti lom. **46** Nga fah fahkak nu sin tokosra uh ma kom sapkin, Ac nga fah tia akmwekinyeyuk. **47** Nga pulakin insewowo ke nga akos ma sap lom, Mweyen nga arulana lungse kas lom. **48** Nga sunakin ac lungse ma sap lom, Ac nga fah nunku yohk ke mwe luti lom. **49** Esam wulela lom nu sik, mwet kulansap lom, Tuh ma inge ase finsrak nu sik. **50** Finne in pacl in keok luk, nga akwoyeyuk Mweyen wulela lom ase moul nu sik. **51** Mwet filang elos aksruksrukiyu pacl nukewa, Tusruktu nga tiana fahsr liki ma sap lom. **52** Nga esam nununku lom in pacl oemeet, Ac ma inge akwoyeyu, O LEUM GOD. **53** Ke nga liye mwet koluk ke elos lain ma sap lom, Nga arulana kasrkusrak. **54** In pacl fototo luk fin faclu Nga kinala on ke sap lom. **55** Ke fong uh nga esam kom, O LEUM GOD, Ac nga nunku ke ma sap lom. **56** Nga pulakin insewowo Ke nga akos ma sap lom. **57** O LEUM GOD, kom na pa nga enenu, Ac nga wulela tuh nga fah akos ma sap lom. **58** Nga siyuk sum ke insiuk nufon Tuh kom in pakomutuk, in oana wulela lom. **59** Ke nga nunku ke ouiyen moul luk, Nga wulela nga in sifil forla ac fahsr tukun mwe luti lom. **60** Nga sulaklak, ac tia tuptupan In akos ma kom sapkin. **61** Mwet koluk elos filiya mwe kwasrip nu sik, Tusruktu nga tiana mulkunla ma sap lom. **62** Ke infulwen fong nga tukakek Ac kaksakin kom ke nununku suwoswos lom. **63** Nga mwet kawuk lun mwet nukewa su kulansupwekom, Aok, elos nukewa su akos ma sap lom. **64** LEUM GOD, faclu sessesla ke lungkulang lom; Lutiyu ke ma sap lom. **65** LEUM GOD, kom oru wo nu sik, mwet kulansap lom, Fal nu ke wulela lom. **66** Ase etauk ac lalmwetmet nu sik, Tuh nga lulalfongi ke sap lom. **67** Meet liki kom tuh kaiyu, nga fahsr sayen ma sap lom, A inge nga akos kas lom. **68** Kom arulana wo ac arulana kulang! Lutiyu ke sap lom. **69** Mwet filang elos tuh fahk kas kikiap keik, Tusruktu nga akos mwe luti lom ke insiuk nufon. **70** Wanginna kalem lun mwet inge, A funu nga, nga insewowo ke ma sap lom. **71** Kaiyuk lom nu sik mwe akwoyeyu, Mweyen ke sripa sac nga lutlut ke ma sap lom. **72** Ma sap su kom ase nu sik,

yohk kalmac nu sik Liki mani nukewa fin faclu. **73** Kom
oreyula ac karinginyu; Ase etauk nu sik tuh nga fah luti
ma sap lom. **74** Elos su akfulatye kom elos ac engan ke
elos liyeyu, Mweyen nga lulalfongi ke wulela lom. **75**
LEUM GOD, nga etu tuh nununku lom suwohs, Ac kom
kaiyu mweyen kom inse pwaye. **76** Lela lungse kawil
lom in akwoyeyu, Oana kom tuh wulela nu sik, mwet
kulansap lom. **77** Pakomutuk, ac nga fah moul, Tuh nga
insewowo ke ma sap lom. **78** Lela mwet filang in mwekin
lah elos akkolukyeyu ke kikiap; A funu nga, nga fah
arulana nunku ke kas in luti lom. **79** Lela tuh elos su
akfulatye kom in tuku nu yuruk — Elos nukewa su etu ke
ma sap lom. **80** Lela nga in akos na pwaye ma sap lom
Tuh nga fah tia akmwekinyeyuk. **81** LEUM GOD, nga
totola in soano molela lom nu sik; Nga filiya lulalfongi luk
ke kas lom. **82** Mutuk totola in tupan ma kom tuh wulela
kac, Ac nga fahk, “Kom ac kasreyu ngac?” **83** Nga oana
sie pak in neinyuk wain ma sisila ac wanginla sripa,
Tusruktu nga tiana mulkunla ma sap lom. **84** Nga ac
soano putaka? Kom ac kai mwet su akkeokyeyu ngac?
85 Mwet filang su tia akos ma sap lom, Elos pukanak luf
in sruokyuwi. **86** Ma sap lom nukewa fal in lulalfongiyuk;
Mwet elos akkeokyeyu ke kas kikiap — kasreyu! **87** Elos
apkuranna in uniyuwi, Tusruk nga tiana pilesrala ma sap
lom. **88** Ke lungse kawil lom, oru wo nu sik, Tuh nga
fah akos ma sap lom. **89** Kas lom, O LEUM GOD, oan
ma pahtpat, Aok, oan ma pahtpat inkusrao. **90** Oaru
lom oanna ke fwil nukewa; Kom tuh oakiya faclu, ac
faclu srakna oan. **91** Ma nukewa oanna nwe misenge ke
sripen sap lom, Ac ma nukewa kulansapwekom. **92** Ma
sap lom funu tia ase insewowo nu sik, Nga lukun misa
tari ke mwe keok nu sik. **93** Nga fah tiana pilesru kas in
luti lom; Tuh ke ma inge kom moliyula. **94** Nga ma lom
— moliyula! Nga srike na in akos ma sap lom. **95** Mwet
koluk elos soano in uniyuwi, Tusruktu nga fah arulana
nunku ke ma sap lom. **96** Nga etu tari lah oasr saflaiyen
ma nukewa; Tusruktu ma sap lom wangin saflaiya. **97**
Arulana yohk lungse luk ke ma sap lom! Nga nunku kac
ke len nufon. **98** Ma sap lom wiyu pacl e nukewa Ac oru
nga lalmwetmet liki mwet lokoalok luk. **99** Nga kalem
kac yohk liki mwet luti luk nukewa, Mweyen nga arulana
nunku ke kas in luti lom. **100** Yohk lalmwetmet luk liki
mwet matu, Mweyen nga akos ma sap lom. **101** Nga
taranyu liki orekma koluk nukewa, Mweyen nga lungse
akos kas lom. **102** Nga tiana pilesrala kas in luti lom,
Mweyen kom na pa lutiyu. **103** Kas in luti lom arulana
emwem, Aok, emwem liki na honey nu ke oalik! **104** Nga
eis lalmwetmet ke ma sap lom, Ke ma inge nga srunga
inkanek koluk nukewa. **105** Kas lom lam nu ke niuk
Ac kalem nu ke inkanek luk. **106** Nga orala sie wulela
na ku Tuh nga in akos kas in luti suwoswos lom. **107**
LEUM GOD, pwayena lah mwe keok luk arulana upa;
Sruokya moul luk, oana ke kom wulela. **108** Eis pre in
sang kulo luk, O LEUM GOD, Ac lutiyu ke ma sap lom.
109 Nga akola pacl nukewa in pilesrala moul luk, Tuh
nga tiana mulkunla ma sap lom. **110** Mwet koluk elos
filiya mwe kwasrip nu sik, Tuh nga tiana pilesrala ma sap
lom. **111** Ma sap lom mwe usru luk nwe tok, Aok, mwe
engan lun insiuk. **112** Nga sulela tari tuh nga in akos ma
sap lom Nwe ke na nga misa. **113** Nga srungalos su
tia inse pwaye nu sum, A nga lungse ma sap lom. **114**
Kom nien wikla luk ac lango luk; Nga filiya finsrak luk in
wuleang lom. **115** Mwet koluk, kowos fahla likiyu. Nga
ac fah akos ma sap lun God luk. **116** Akkeyeyu, oana
kom wulela, ac nga fah moul; Nikmet lela tuh nga in
toasrla ke sripen tia sun mwe finsrak luk! **117** Sruokyuwi
tuh nga fah tu na ku, Ac nga fah lohang nu ke ma sap
lom pacl e nukewa. **118** Kom ngetla liki mwet nukewa
su seakos ma sap lom; Pwapa kutasrik lalos wangin
sripa. **119** Kom oru mwet koluk nukewa oana kutkut, Ke
ma inge nga lungse kas in luti lom. **120** Ke sripom nga
sangeng; Nga arulana sangeng ke sripen nununku lom.
121 Nga oru ma suwohs ac pwaye; Nikmet filiyula nu
inpoun mwet lokoalok luk. **122** Wulela nu sik lah kom
ac kasru mwet kulansap lom; Nikmet lela mwet inse
fulat in akkeokyeyu. **123** Mutuk totola in soano molela
lom nu sik Su kom tuh wulela kac. **124** Oru nu sik fal
nu ke lungse kawil lom, Ac luti nu sik sap ku lom. **125**
Nga mwet kulansap lom; ase etauk nu sik Tuh nga fah
etu kas in luti lom. **126** LEUM GOD, pacl fal kom in
kai mwet uh, Mweyen elos seakos ma sap lom. **127**
Nga lungse ma sap lom yohk liki gold, Yohk liki gold ma
arulana nasnas. **128** Ke ma inge nga fahsr ke inkanek in
luti lom nukewa; Ac nga srunga inkanek sutuu nukewa.
129 Kas in luti lom wolana; Nga akos ke insiuk nufon.
130 Aketeyen mwe luti lom ase kalem, Ac sang etauk
nu sin mwet nikin. **131** In kena luk nu ke sap ku lom
Nga mangelik na ke malak luk. **132** Forma nu sik ac
pakomutuk, Oana kom oru nu selos nukewa su lungse
kom. **133** Sruokyuwi nga in tia ikori, fal nu ke wulela lom,
Ac tia lela tuh ma koluk in kutangyula. **134** Moliyula liki
mwet su akkeokyeyu, Tuh nga fah akos sap lom. **135**
Kom in akinsewowoyeyu ke kalem lun motom, Ac lutiyu
ke oakwuk lom. **136** Sroninmutuk sororla oana soko
infacl Mweyen mwet uh elos tia akos ma sap lom. **137**
LEUM GOD, kom suwoswos, Ac ma sap lom suwosna.
138 Oakwuk ma kom ase tari Arulana fal ac suwohs. **139**
Kasrkusrak luk tayak in nga oana sie e, Mweyen mwet
lokoalok luk elos tia akilen ma sap lom. **140** Wulela lom
pwayena! Nga arulana lungse! **141** Nga mwet lusrongten,
ac kwaseyuk nga, Tusruktu nga tia pilesru kas in luti
lom. **142** Suwoswos lom ac fah oan ma pahtpat, Ac
ma sap lom pwaye pacl e nukewa. **143** Nga arulana
keok ac fosrnga, Tusruktu ma sap lom akinsewowoyeyu.
144 Kas in luti lom suwosna in pacl e nukewa; Ase nu
sik etauk ac nga fah moul. **145** Nga pang nu sum ke
insiuk nufon. Topukyu, O LEUM GOD, ac nga fah akos
ma sap lom. **146** Nga pang nu sum, Moliyula, ac nga

fah liyaung ma sap lom. **147** Meet liki lenelik nga pang
nu sum in kasreyu; Nga filiya finsrak luk in wulela lom.
148 In fong nufon se nga oanna ngetnget, Ac nunku
yohk ke kas in luti lom. **149** Lohngyu, O LEUM GOD, ke
sripen lungse lom kawil; Pakomutuk ac moliyula. **150**
Mwet su akkeokyeyu elos apkuranme, Aok, elos su tiana
karinganang ma sap lom. **151** Tusruk kom apkuran nu
yuruk, LEUM GOD, Ac ma sap lom nukewa oanna nwe
tok. **152** In pacl loeloes somla nga lutlut ke mwe luti lom,
Tuh kom oakiya in oan ma pahtpat. **153** Liye keok luk, ac
moliyula, Mweyen nga tiana pilesru ma sap lom. **154**
Loangeyu ac aksukosokyeyu; Moliyula, oana kom tuh
wulela. **155** Mwet koluk ac fah tia moliyukla, Mweyen
elos tia akos ma sap lom. **156** A pakoten lom yoklana,
LEUM GOD. Akkalemye pakoten lom ac moliyula. **157**
Pus mwet lokoalok luk ac mwet kalyeiyu, Tusruktu nga
tiana mulkunla in akos ma sap lom. **158** Ke nga liye
mwet kutasrik inge, nga arulana toasr selos, Mweyen
elos tia liyaung sap lom. **159** LEUM GOD, liye lupan
lungse luk nu ke kas in luti lom. Lungse lom uh tiana
ekyek, ke ma inge moliyula! **160** Kas nukewa in ma
sap lom arulana pwaye, Ac nununku suwoswos nukewa
lom oan ma pahtpat. **161** Mwet leum elos kalyeiyu ke
wangin mwetik, Tusruktu nga akfulatye ma sap lom. **162**
Nga arulana engan ke wuleang lom Oana sie mwet su
konauk mwe kasrup yohk lal. **163** Nga srunga ac kwase
ma kikiap nukewa, A nga lungse ma sap lom. **164** Pacl
itkosr in len se nga fahkak kulo luk nu sum, Ke sripen
nununku suwohs lom. **165** Elos su lungse ma sap lom
elos muta in misla wo, Ac wangin kutena ma ac fah
aktukulkulyelos. **166** LEUM GOD, nga soano kom in
moliyula, Ac nga oru ma kom sapkin. **167** Nga akos kas
in luti lom, Ac lungse ma inge ke insiuk nufon. **168** Nga
akos ma sap lom ac mwe luti lom; Kom liye ma nukewa
nga oru. **169** Lela pusren pang luk nu sum in sun kom,
LEUM GOD! Ase etauk nu sik, oana kom tuh wulela.
170 Porongo pre luk, Ac moliyula, fal nu ke wulela lom!
171 Nga fah kaksakin kom pacl e nukewa, Mweyen kom
lutiyu ke ma sap lom. **172** Nga fah onkakin ma sap lom,
Mweyen ma sap lom suwohs. **173** Akola pacl nukewa in
kasreyu, Tuh nga sulela in fahsr tukun ma sap lom. **174**
O LEUM GOD, nga kena eis kasru sum in moliyula. Nga
konauk engan in ma sap lom. **175** Lela nga in moul,
tuh nga fah ku in kaksakin kom; Lela tuh mwe luti lom
in kasreyu. **176** Nga nikinyula in fufahsryesr luk oana
soko sheep tuhlac; Ke ma inge fahsru ac sukyu, mwet
kulansap lom, Mweyen nga tiana pilesru ma sap lom.

120 Ke nga muta in ongoiya, nga pang nu sin LEUM
GOD A El topukyu. **2** LEUM GOD moliyula Liki
mwet kikiap a mwet kutasrik. **3** Kowos, mwet kikiap,
mea God El a oru nu suwos? El a kai kowos fuka? **4** Ke
sukan pisr kosro nutin sie mwet mweun, A mulut firir! **5**
Ke nga muta inmasrlowos, arulana koluk oana nga in
muta in acn Meshech Ku muta inmasrlon mwet Kedar. **6**
Loesla pacl nga muta Inmasrlon mwet su srunga misla. **7**
Ke pacl nga sramsram ke misla, Elos ac lungse mweun.

121 [Soko On in Utyak] Nga fah ngetak nu fineol uh,
Kasru luk ac fah tuku ya me? **2** Kasru luk tuku
sin LEUM GOD me, Su orala kusrao ac faclu. **3** El ac
fah tia lela niom in mukuikui; El su liyekomyang fah tia
motulla. **4** Liye, El su liyaung Israel Fah tiana motul ku
folosuwosla. **5** LEUM GOD El mwet liyaung lom; LEUM
GOD El mwe lul lom lac poum layot. **6** Faht uh ac fah tia
unikom ke len, Ku malem ke fong. **7** LEUM GOD El ac
fah liyekomyang liki ma koluk nukewa, El ac fah liyaung
moul lom. **8** LEUM GOD El ac fah liyaung illa lom ac
ilyak lom, Ingela ac nu tok ma pahtpat.

122 [Psalm lal David] Nga engan ke elos fahk nu sik,
"Lela kut in som nu in lohm sin LEUM GOD." **2**
Ac inge kut utyak tari Nu in kalkal lom, O Jerusalem!
3 Jerusalem, sie siti su sifil musaiyukla, Ac arulana
naweyukla wo. **4** Pa inge acn ma sruf uh tuku nu we,
Sruf lun Israel, In sang kulo nu sin LEUM GOD Fal nu
ke ma El sapkin. **5** Pa inge acn se tokosra lun Israel
Elos muta we in kol mwet lalos ke suwoswos. **6** Pre
tu Jerusalem in misla: "Lela tu elos su lungse kom in
kapkapak. **7** Lela tu in oasr misla in kalkal lom, A in
wangin ma aklokoalokye inkul fulat we." **8** Ke sripen
mwet in sou luk a mwet kawuk luk Nga fahk nu sin
Jerusalem, "Mutana in misla." **9** Ke sripen lohm sin
LEUM GOD lasr Nga pre tu in wo ouiyom.

123 LEUM GOD nga ngetak nu sum, Nu inkusrao
yen kom leum we. **2** Oana sie mwet kulansap
su likiya lulalfongi lal sin leum lal, A oana sie mutan
kulansap su likiya lulalfongi lal sin mutan kaato lal,
Ouinge kut nget nu sum pacl nukewa, O LEUM GOD
lasr, Nwe ke kom akkalemye pakomuta lom nu sesr.
3 Pakomutasr, LEUM GOD, pakomutasr, Tuh yoklana
kwaseyasr. **4** Loesla pacl aksruksrukyeyuk kut sin mwet
kasrup, A akkeokyeyuk kut sin mwet inse fulat.

124 [Psalm lal David] LEUM GOD El funu tia wi
kut la, lukun fuka? O Israel, kowos in topuk! **2**
"LEUM GOD El funu tia wi kut le, Ke mwet lokoalok elos
mweun lain kut **3** Kut lukun moul na elos ukumkutla Ke
sripen kasrkusrak lulap lalos sesr; **4** Na sronot u pokkutla,
Kof u afwinkutla, **5** A kof pulkulak akwalomyekutla." **6**
Lela kut in sang kulo nu sin LEUM GOD, Su tia filikutyang
nu in poun mwet lokoalok lasr. **7** Kut tu kaingla oana sie
won su kaingla liki sruf lun mwet sru won; Sruf u musalla
a kut sukosokla! **8** Kasru lasr tuku sin LEUM GOD, Su
orala kusrao ac faclu.

125 Elos su lulalfongi in LEUM GOD, elos oana
Fineol Zion, Su koflana mukuikui, ac tia ku in
mokleyuk. **2** Oana ke eol uh rauneak acn Jerusalem,
Ouinge LEUM GOD El rauneak mwet lal Ingela ac nwe

tok. 3 Mwet koluk fah tia leumi acn sin mwet suwoswos
pacl nukewa; Fin ouinge, sahp mwet suwoswos ac ku
pac in oru ma koluk. 4 LEUM GOD, oru wo nu selos su
oru wo, Nu selos su akos sap lom. 5 A ke kom kai mwet
koluk, Kom in oayapa kaelos su fahsr liki inkanek lom.
Lela tuh Israel in muta in misla!

126 Ke LEUM GOD El folokinkutme nu Jerusalem,
Oana kut in mweme! 2 Kut israsr, ac kut on ke
engan! Na mutunfacl saya elos fahk, "LEUM GOD El
oru ma na yohk nu selos." 3 Aok pwaye, El oru ma na
yohk nu sesr; Kut tuh arulana engan kac! 4 LEUM GOD,
sifilpa folokonak kasrpasr in oana meet, Oana ke af uh
sifilpa use kof nu ke infacl ma paola. 5 Lela tuh elos
su tung ke pacl elos taknelik, Elos in kosrani ke engan!
6 Elos su tung ke elos fahla ac us fita in taknelik Fah
foloko ke pusren on in engan Ke elos us fokin kosrani
lalos.

127 [Psalm lal Solomon] LEUM GOD El fin tia musai
lohm se, Na elos su musai fah orekma ke
wangin sripa. LEUM GOD El fin tia karingin siti se, Na
wangin sripa mwet soan in tu karingin acn sac. 2 Wangin
sripen kemkatu lowos In toang som orekma, ac pahtlac
in eis pacl in mongla. Tuh LEUM GOD El sang mwe
enenu nu selos su El lungse Ke pacl elos motul. 3 Tulik
uh mwe usru sin LEUM GOD me; Elos mwe insewowo.
4 Tulik mukul nutin sie mwet ke pacl el fusr uh Elos oana
sukan pisr inpoun sie mwet mweun. 5 Insewowo mwet
se su pus sukan pisr natul. El ac fah tiana kutangyukla
Ke el osun nu sin mwet lokoalok lal ke acn in nununku.

128 Insewowo elos nukewa su akos LEUM GOD,
Su moul fal nu ke lungse lal. 2 Orekma lom ac
fah asot mwe enenu lom. Kom fah engan ac kapkapak.
3 Mutan kiom el fah oana soko sak ma isus fahko pus nu
in lohm sum, A tulik nutum fah oana sak olive fusr su
apunla tepu lom. 4 Mwet se su akos LEUM GOD El fah
akinsewowoyeyuk ouinge. 5 Lela tuh LEUM GOD Elan
akinsewowoye kom Zion me! Lela kom in liye kapkapak
lun acn Jerusalem In len nukewa in moul lom. 6 Lela tuh
kom in moul ac liye tulik nutin tulik nutum! Lela tuh Israel
in muta in misla!

129 Israel, srumun luman akkeok lun mwet lokoalok
nu suwos Oe ke kowos fusr ah me. 2 "Oe ke nga
fusr ah me nwe inge, Mwet lokoalok luk elos akkeokyeyu
arulana upa, Tusruktu elos tiana kutangyula. 3 Elos
kanteya fintukuk arulana loal Oana ke elos pikin acn in
orek ima lalos uh. 4 Tusruktu LEUM GOD, su arulana
suwoswos, El aksukosokyeyula liki moul in kohs." 5
Lela tuh elos nukewa su srunga Zion In kutangyukla
ac lillilyak. 6 Lela tuh elos in oana mah su yoki oan fin
mangon lohm uh, Su paola ac tia ku in kapak. 7 Wangin
mwet sifelosyak inpaolos, Ku losani ac usla. 8 Wangin
mwet su fahsr alukela acn se inge fah fahk, "Lela God
Elan akinsewowoye kom! Kut akinsewowoye kom ke
Inen LEUM GOD."

130 Liki acn loal in moul in keok luk, nga pang nu
sum, LEUM GOD. 2 Lohng tung luk, LEUM
GOD; Porongo pusren mwe siyuk luk tuh kom in kasreyu!
3 Kom fin oakla ma koluk lasr in ma simusla lom, Su ac
ku in kaingkunla nununku nu sel? 4 A kom nunak munas
nu sesr, Ouinge fal tuh kut in arulana akfulatye kom. 5
Nga tupan kasru sin LEUM GOD ke insiuk nufon, Ac
lulalfongi luk oan in kas lal. 6 Nga soano LEUM GOD
Yohk liki na mwet san su kena in lenelik, Aok, yohk liki
na mwet san su ke in tari lenelik. 7 Israel, kowos in
lulalfongi LEUM GOD, Mweyen lungse lal kawil, Ac pacl
nukewa El engan in molela. 8 El ac fah molela Israel,
mwet lal, Liki ma koluk lalos nukewa.

131 [Psalm lal David] LEUM GOD, nga fuhleak
nunak fulat luk Ac forla liki inse filang luk. Nga
tia nunku ke kutena ma pwengpeng, Ku ma su upa nu
sik in kalem kac. 2 A nga falkin moul luk ac inse misla.
Oana sie tulik fusr su muta inpoun nina kial, Ouinge
ngunik misla in nga. 3 Israel, lulalfongi in LEUM GOD
Ingela ac nu tok ma pahtpat!

132 LEUM GOD, nik kom mulkunulla David Ac ma
upa nukewa el tuh mutangla. 2 LEUM GOD,
esam ma el tuh wulela kac, Wulela ku su el oru nu sum,
God Kulana lal Jacob: 3 "Nga ac fah tia utyak nu in lohm
sik, ku oan fin mwe oan kiuk, 4 Nga ac fah tia mongla
ku motulla, 5 Nwe ke na nga orala sie acn in muta lun
LEUM GOD, Sie lohm sin God Kulana lal Jacob." 6 In
acn Ephrathah kut tuh lohng ke Tuptup in Wuleang, Ac
kut tuh konauk in acn Jearim. 7 Ac kut fahk, "Lela kut
in som nu in lohm sin LEUM GOD; Lela kut in alu ye
mutun tron lal." 8 LEUM GOD, fahsru nu ke Tempul uh,
wi Tuptup in Wuleang Su akilenyen ku lom, Ac muta we
nwe tok. 9 Lela mwet tol lom in oru ma suwohs pacl
e nukewa; Lela mwet lom in sasa ke engan! 10 Kom
orala sie wulela nu sel David, mwet kulansap lom; LEUM
GOD, nikmet sisla tokosra se su kom sulela. 11 Kom
tuh orala sie wulela ku nu sel David — Sie wulela ma
kom fah tia sifil ekulla, su fahk: "Nga fah oru tuh sie sin
wen nutum in tokosra, Ac el ac fah leum tukum. 12 Wen
nutum fin pwaye insialos nu ke wuleang luk Ac nu ke ma
sap luk su nga sang nu selos, Na wen natulos ac fah
oayapa eis acn sum in tokosra nwe tok." 13 LEUM GOD
El sulela Zion; El lungse orala tuh in nien muta lal: 14
"Pa inge nien muta luk nwe tok. Pa inge acn su nga
lungse leum we. 15 Nga fah akkasrupye Zion ke mwe
enenu lal nukewa; Nga fah akkihpye mwet sukasrup lal
ke mwe mongo. 16 Nga fah akinsewowoye mwet tol
lal in ma nukewa elos oru, Ac mwet lal fah on ac sasa
ke engan. 17 In acn se inge nga fah oru tuh sie sin

fita lal David elan sie tokosra fulat; In acn se inge nga
fah akloesye pacl in leum lun tokosra se su nga sulela.
18 Nga fah nokomla mwet lokoalok lal ke mwekin, A
tokosrai lal fah kapkapak ac yokyokelik."

133 [Psalm lal David] Fuka woiya ac fuka
insewowoiya Ke mwet lun God elos tukeni muta
ac inse sefanna. 2 Ma inge oana woiyen oil in akmusra
saok Ma sorori ke sifal Aaron nu ke alut lal, Nwe ke
sun kala in nuknuk in mwet tol lal. 3 Ma inge oana
aunfong Fineol Hermon, Ma putati nu fineol srisrik in acn
Zion. Pa ingan acn se ma LEUM GOD El oru wulela in
akinsewowo lal — Aok ke moul su wangin saflaiya.

134 Fahsru, kaksakin LEUM GOD, kowos mwet
kulansap lal nukewa, Kowos nukewa su
kulansap in Tempul lal ke fong. 2 Sralak pouwos ke
kowos pre in Tempul uh, Ac kaksakin LEUM GOD! 3
Lela tuh LEUM GOD, su orala kusrao ac faclu, Elan
akinsewowoye kowos Zion me!

135 Kaksakin LEUM GOD! Kaksakin Inen LEUM
GOD, kowos mwet kulansap lal, 2 Su tu in lohm
sin LEUM GOD, In Tempul lun God lasr. 3 Kaksakin
LEUM GOD, mweyen El wo; Yuk on in kaksak nu ke Inel,
tuh El kulang. 4 El sulella Jacob nu sel sifacna, Ac mwet
Israel tuh elos in mwet lal. 5 Nga etu tuh LEUM GOD El
fulat, El fulat liki god nukewa. 6 El oru kutena ma El
lungse oru In kusrao ac fin faclu, In meoa uh ac acn loal
ye kof uh. 7 El use pukunyeng in paka liki kapinkusra
uh; El orala sarom nu ke paka uh, Ac El use eng liki
nien filma lal. 8 El uniya wounse nukewa in acn Egypt,
Nutin mwet oayapa nutin kosro. 9 El oru mwenmen ac
ma sakirik in acn we In kai tokosra lun acn we ac mwet
pwapa lal nukewa. 10 El kunausla mutunfacl puspis Ac
uniya tokosra pwengpeng inge: 11 Sihon, tokosra lun
mwet Amor, Og, tokosra lun mwet Bashan, Ac tokosra
nukewa in acn Canaan. 12 God El sang acn sin mwet
inge nu sin mwet lal; El sang tuh in mwe usru lalos,
mwet Israel. 13 LEUM GOD, ac fah sulkakinyuk Inem
nwe tok; Fwil nukewa fah esam kom. 14 LEUM GOD El
fah karingin mwet lal; El fah pakomuta mwet kulansap
lal. 15 Tuh god lun mutunfacl saya orekla ke silver ac
gold; Elos ma orekla ke poun mwet. 16 Oasr oalulos,
a elos tia ku in kaskas, Ac oasr mutalos, a elos tia ku
in liye. 17 Oasr sraclos, a elos tia ku in lohng, Elos tia
pacna ku in momong. 18 Lela tuh elos nukewa su orala
ma inge ac lulalfongi kac In ekla oana ma sruloala ma
elos orala! 19 Kowos mwet Israel, kowos in kaksakin
LEUM GOD; Kaksakunul, kowos mwet tol lun God! 20
Kaksakin LEUM GOD, kowos mwet Levi; Kaksakunul,
kowos nukewa su alu nu sel! 21 Kaksakin LEUM GOD in
Zion, In Jerusalem, acn sel. Kaksakin LEUM GOD!

136 Sang kulo nu sin LEUM GOD, tuh El wo, Tuh
lungkulang lal oan ma pahtpat. 2 Sang kulo nu
sin God lun god uh, Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
3 Sang kulo nu sin Leum lun leum uh, Tuh lungkulang lal
oan ma pahtpat. 4 El mukena orala ma usrnguk lulap,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat. 5 Ke lalmwetmet lal
El orala kusrao, Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat. 6 El
musaeak faclu fin kof loal, Tuh lungkulang lal oan ma
pahtpat. 7 El orala faht ac malem, Tuh lungkulang lal oan
ma pahtpat. 8 Faht el leum ke len uh, Tuh lungkulang
lal oan ma pahtpat. 9 Malem ac itu uh elos leum ke
fong, Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat. 10 El uniya
wounse mukul nutin mwet Egypt, Tuh lungkulang lal
oan ma pahtpat. 11 El kolla mwet Israel liki acn Egypt,
Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat. 12 Ke po ku, ac po
asroela lal, Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat. 13 El
sraclik Meoa Srusra, Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
14 El kol mwet lal tuh elos in fahsr sasla, Tuh lungkulang
lal oan ma pahtpat. 15 A El akwalomyela tokosra Egypt
ac mwet mweun lal, Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
16 El kolla mwet lal sasla yen mwesis, Tuh lungkulang
lal oan ma pahtpat. 17 El uniya tokosra kulana, Tuh
lungkulang lal oan ma pahtpat. 18 El uniya tokosra
pwengpeng, Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat. 19
Sihon, tokosra lun mwet Amor, Tuh lungkulang lal oan
ma pahtpat. 20 Ac Og, tokosra lun acn Bashan, Tuh
lungkulang lal oan ma pahtpat. 21 El sang facl selos
nu sin mwet lal, Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat. 22
El sang acn inge nu sin Israel, mwet kulansap lal, Tuh
lungkulang lal oan ma pahtpat. 23 El tia mulkinkutla in
pacl kutangyukla kut, Tuh lungkulang lal oan ma pahtpat.
24 El molikutla liki mwet lokoalok lasr, Tuh lungkulang
lal oan ma pahtpat. 25 El sang mwe mongo nu sin
ma nukewa ma oasr moul la, Tuh lungkulang lal oan
ma pahtpat. 26 Sang kulo nu sin God lun kusrao, Tuh
lungkulang lal oan ma pahtpat.

137 Ke kut muta sisken infacl Babylon, Kut tung
we ke kut esamak Zion. 2 Kut srupusrak harp
natusr Ulun sak willow su tu siskasr. 3 Elos su sruokkuti
elos sap kut in on; Elos sap kut in akpwaryalos, Ac fahk,
"Yuk soko on ke acn Zion kut in lohng." 4 Kut ac on fuka
soko on nu sin LEUM GOD In sie facl sac? 5 Lela tuh
nga in tia sifil ku in srital ke harp Nga fin mulkinkomla,
Jerusalem! 6 Lela nga in tia sifil ku in on Nga fin tia
esam kom, Nga fin tia nunku mu kom pa mwe insewowo
yohk emeet luk uh! 7 O LEUM GOD, esam ma mwet
Edom elos tuh oru Ke len se sruhu acn Jerusalem. Esam
lah elos tuh fahk, "Sukella! Sukella nwe ke musalsalu fin
fohk uh!" 8 Babylon, kom ac fah kunausyukla. Insewowo
elos su fah folokin nu sum Ma kom tuh oru nu sesr — 9
Su ac fah eisla tulik fusr nutuwos Ac sakunulos fin eot
uh.

138 [Psalm lal David] Nga sot kulo nu sum, LEUM
GOD, ke insiuk nufon, Nga on kaksakin kom ye
mutun god uh. 2 Nga forla nu ke Tempul mutal sum,

Ac pasrla, ac kaksakin Inem Ke sripen lungse kawil ac
pwaye lom, Oayapa ke kom akkalemye lah Inem, ac sap
lom, fulat liki ma nukewa. 3 Kom topukyu ke nga tuh
pang nu sum; Ke ku lom, kom tuh akkeyeyu. 4 Tokosra
nukewa fin faclu elos fah kaksakin kom, LEUM GOD,
Mweyen elos lohng wulela lom. 5 Elos ac fah onkakin
orekma lom Ac ke wolana yohk lom. 6 Kom finne muta
yen fulat, A kom nunku kaclos su pusisel, Ac kom suiya
mwet filang yen loesla me. 7 Ke pacl mwe lokoalok
rauniyula Kom karingyume. Kom lain kasrkusrak lun
mwet lokoalok luk Ac kom moliyula ke po ku lom. 8 Kom
fah oru ma nukewa ma kom wulela kac; LEUM GOD,
lungse lom oan ma pahtpat. Aksafyela orekma su kom
mutawauk oru.

139 [Psalm lal David] LEUM GOD, kom liyeyu ac
eteyu. 2 Kom etu ma nukewa nga oru; Kom
ne muta loes likiyu, kom etu nunak luk nukewa. 3 Kom
liyeyu lah nga orekma, ku nga mongla; Kom etu mukuikui
luk nukewa. 4 Meet liki na nga kaskas, Kom etu tari lah
mea nga ac fahk. 5 Kom apinyula ke siska nukewa, Kom
karinginyu ke ku lom. 6 Etu lom keik uh arulana yohk,
Yohk liki ma nga ku in kalem kac. 7 Nga ac som nu ya in
kaingla liki kom? Nga ac kaing nu ya liki ye motom?
8 Nga fin som nu inkusrao, kom oasr we; Nga fin ona
infulan misa, kom oasr pac we. **(Sheol h7585)** 9 Nga finne
sokla loesla liki kutulap, Ku muta yen loeslana nu roto,
10 Kom ac oasr pac we in pwenyu, Kom ac oasr pa ingo
in kasreyu. 11 Nga ku in siyuk lohsr uh in wikinyula Ku
kalem su rauniyula in ekla nu ke fong, 12 Tusruktu, lohsr
uh el tia lohsr nu sum, Ac fong uh arulana kalem nu
sum, oana len. Lohsr ac kalem oana sie nu sum. 13
Kom lumahla ip nukewa ke monuk; Kom oakiyuwi insien
nina kiuk. 14 Nga kaksakin kom mweyen fal mwet uh in
sangeng sum. Ma nukewa kom oru, usrnguk ac wolana,
Nga etu ouinge ke insiuk nufon. 15 Ke mutawauk in
lumweyuk sri keik uh, Ac oakiyuki wo insien nina kiuk,
Ke nga kapkapak ingo in lukma, Kom nuna etu lah nga
oasr we. 16 Kom tuh liyeyu meet liki nga isusla. Pisen
len ma oakiyuki nu sik tuh nga in moul Simla tari in book
nutum Meet liki na kais sie ma inge mutawauk. 17 O
God, arulana pus nunak lom, Ac arulana upa nu sik in
kalem kac. 18 Nga fin oek, pisalos ac pus liki puk uh. Ke
nga ngutalik, nga srakna muta yurum. 19 O God, nga
kena tuh kom in uniya mwet koluk! Nga arulana kena tuh
mwet sulallal in fahsr likiyu. 20 Elos fahk ma koluk keim;
Elos fahk kas na koluk lain Inem. 21 O LEUM GOD,
nga arulana srungalos su srungakom! Nga kwaselos
su tuyak lain Kom. 22 Nga srungalos na pwaye; Nga
oakalos mwet lokoalok luk. 23 Liyeyu, O God, ac etu
insiuk; Srikeyu, ac konauk nunak luk. 24 Suk lah oasr
kutena ma sufal in nga Ac kolyu ke inkanek kawil nu tok.

140 [Psalm lal David] LEUM GOD, moliyula liki
mwet koluk; Langoeyula liki mwet sulallal. 2
Pacl nukewa elos pwapa in oru ma koluk; Elos purakak
akukuin in pacl e nukewa. 3 Lohulos oana serpent
sulallal; Kas lalos oana pwasin ke wet cobra. 4 LEUM
GOD, moliyula liki ku lun mwet koluk; Langoeyula liki
mwet sulallal Su kena tuh nga in ikori. 5 Mwet filang elos
kena sruokyuwi; Elos oakiya mwe kwasrip lalos, Ac filiya
sruhf pe inkanek uh in sruokyu. 6 Nga fahk nu sin LEUM
GOD, “Kom God luk.” LEUM GOD, porongeyu ke nga
pang in suk kasru sum! 7 LEUM GOD Fulatlana luk, ke
ku lom Kom langoeyula in pacl in mweun. 8 LEUM GOD,
nikmet sang nu sin mwet koluk ma lungse lalos; Nikmet
akfahsrye pwapa koluk lalos. 9 Nikmet sang kutangla
nu sin mwet lokoalok luk, Lela tuh ma koluk elos akoo
nu sik in folokyang nu faclos. 10 Lela tuh mulut firir in
putati faclos; Lela in sisila elos nu in luf loal ma elos
tia ku in sifil illa liki. 11 Lela mwet su kinauk kas sutuu
ke mwet saya in tia akilenyuk, A ma koluk in ukweya
na mwet sulallal ac kunauselosla. 12 LEUM GOD, nga
etu lah kom loango sripa lun mwet sukasrup Ac orala
nununku suwohs nu sin mwet enenu. 13 Pwayena lah
mwet suwoswos elos fah kaksakin kom. Elos fah muta
ye motom.

141 [Psalm lal David] Nga pang nu sum, LEUM
GOD. Kasreyu inge! Lipsreyu ke nga pang nu
sum. 2 Eis pre luk in oana mwe kisa keng, Ac ke nga
sralak pouk, eis in oana mwe kisa in eku. 3 LEUM GOD,
filiya sie mwe karinginyen oalik, Ac mwe taran srungul
lun ngoasrok. 4 Ikolyuwi tuh nga in tia lungse oru ma
koluk, Ac in tia wi mwet koluk ke ma elos oru. Lela nga
in tiana ipeis ke kufwa lalos. 5 Sie mwet wo el ku in
kaiyu ac aksuwosyeyu ke kulang lal, Tusruktu nga fah
tia lela mwet koluk in akfulatyeyu, Mweyen nga pre in
lain orekma koluk lalos pacl e nukewa. 6 Ke mwet kol
lalos sisyukla liki fulu in eot uh, Na mwet uh ac fah etu
lah kas luk pwaye. 7 Oana sak su lipikyuki nu ke ip
srisrik, Ouinge sri kaclos ac fah oan oaclik sisken kulyuk
uh. **(Sheol h7585)** 8 Tusruktu nga nuna lulalfongi kom,
LEUM GOD Kulana. Nga suk molela lom; Nikmet lela
nga in misa! 9 Moliyula liki mwe kwasrip su elos orala in
sruokyu, Ac liki sruhf lun mwet orekma koluk. 10 Lela
tuh mwet koluk in putatyang nu in sruhf lalos sifacna A
nga fahla na siska, ac tia sruoh.

142 [Psalm lal David ke el muta in luf sac] Nga
pang nu sin LEUM GOD Elan kasreyu; Aok,
nga kwafe nu sel. 2 Nga use mwe torkaskas luk nukewa
nu yorol, Nga fahkak ongoiya nukewa luk nu sel. 3 Ke
nga apkuran in fuhleak, El etu lah mea fal nga in oru. Ke
inkanek su nga fahsr kac Mwet lokoalok luk elos okanla
mwe kwasrip in sruokyuwi. 4 Ke nga ngetnget nu siskuk,
Nga liye tuh wanginna mwet in kasreyu. Wangin mwet in
karinginyu, Wanginna mwet nunku keik. 5 LEUM GOD,
nga pang nu sum tuh kom in kasreyu; Kom nien molela
luk, LEUM GOD. Kom mukena pa nga enenu in moul se

inge. 6 Porongo ke nga pang, Tuh nga arulana muta in
ongoiya. Moliyula liki mwet lokoalok luk; Elos arulana ku
likiyu. 7 Aksukosokyeyu liki mwe keok luk, Na nga fah
kaksakin kom in walil lun mwet lom Ke sripen orekma
wo lom nu sik.

143 [Psalm lal David] LEUM GOD, lohng pre luk; Ke
suwoswos lom, porongo mwe siyuk luk; Ke oaru
lom, topukyu! 2 Nik kom nununkeyu, mwet kulansap lom.
Wangin sie mwet suwoswos ye motom. 3 Mwet lokoalok
luk elos ukweyu Nwe ke na elos kutangyula. Elos filiyuwi
in sie presin lohsr, A nga oana elos su nu misa pacl
loeloes somla. 4 Ke ma inge nga akola in fuhleak finsrak
luk; Insiuk arulana toasrla. 5 Nga esamak ke pacl meet
ah; Nga nunku ke ma nukewa kom oru, Ac nga esamak
orekma lom nukewa. 6 Nga asroeak pouk nu sum ke
nga pre; Ngunik malu keim, oana ke infohk uh paolana.
7 Topukyu inge, LEUM GOD, Wanginla finsrak luk. Nik
kom wikinkomla likiyu, Ac pwanang nga in welulosla su
oatula nu infulan misa. 8 Akesmakinyeyu ke lungkulang
lom ke lututang nukewa, Tuh nga filiya lulalfongi luk in
kom. Pre luk sowak nu yurum. Akkalemye nu sik inkanek
nga in fahsr kac. 9 LEUM GOD, nga kaing nu yurum
tuh kom in karinginyu; Moliyula liki mwet lokoalok luk.
10 Lutiyu nga in oru ma lungse lom, Tuh kom God luk.
Oru wo nu sik, ac kolyu ke inkanek wo. 11 LEUM GOD,
moliyula oana kom tuh wulela. Ke wolana lom, moliyula
liki mwe ongoiya nu sik. 12 Ke sripen lungse lom nu sik,
uniya mwet lokoalok luk, Ac kunausla mwet nukewa su
akkeokyeyu, Mweyen nga mwet kulansap lom.

144 [Psalm lal David] Kaksakin LEUM GOD, eot ku
luk! El lutiyu in anwuk, Ac akoeyu nu ke mweun.
2 El eot ku luk ac mwe loeyuk luk, Nien molela luk su
langoeyula, Su nga filiya lulalfongi luk se. El akpusiselye
mutanfahl nu ye niuk. 3 LEUM GOD, mea mwet uh, tuh
kom in akilenulos? Mwet uh ma pilasr, na kom ku lohang
nu selos? 4 Mwet uh oana polo eng se ma tuhwot tuhme;
Lusen len lalos oana ohk, su sa na wanginla. 5 O LEUM
GOD, ikaselik kusrao ac oatume; Kahlye eol uh, ac elos
fah fosryak. 6 Supweya sarom in akfahsryelik mwet
lokoalok lom; Pusrkama pisr nutum, ac oru elos in kaing.
7 Asroema poum lucng me. Srukyuyak liki kof loal, ac
moliyula. Moliyula liki inpoun mwetsac, 8 Su tia fahk kas
pwaye, Ac elos kaskas kikiap elos finne fulahk. 9 Nga
fah onkin soko on sasu nu sum, O God, Nga fah srital ke
harp ac on nu sum. 10 Kom pa oru tuh tokosra in eis
kutangla, Ac kom molella David, mwet kulansap lom. 11
Moliyula liki mwet lokoalok sulallal luk; Moliyula liki ku lun
mwetsac, Su tia fahk kas pwaye, Ac elos kaskas kikiap
elos finne fulahk. 12 Lela tuh wen natusr, su srakna
mwet fusr, In oana sak sunasr ma kapak arulana ku. Lela
tuh acn natusr in oana sru loeloes Ma tu ke sruwasrik
in lohm sin tokosra. 13 Lela tuh nien fil fokin ima lasr
in nwanala Ke kain in fahko nukewa. Lela tuh sheep
in ima lasr In oswe tausin ac ngoul tausin. 14 Lela tuh
cow natusr in isus pus Ac in wangin ma isus tuh misa.
Lela tuh in wangin pusren asor ke inkanek lasr uh. 15
Insewowo mutunfacl se su sikyak ouinge nu selos; Aok,
insewowo mutunfacl se su LEUM GOD El God lalos!

145 [Psalm lal David] Nga fah fahkak fulatlana lom,
God luk a tokosra luk; Nga fah sot kulo nu sum
nu tok ma pahtpat. 2 Nga fah sot kulo nu sum len
nukewa; Nga fah kaksakin kom nu tok ma pahtpat. 3
LEUM GOD El fulat, ac fal in arulana kaksakinyuk; Fulat
lal arulana yohk liki ma kut ku in kalem kac. 4 Orekma
lom ac fah kaksakinyuk sin fwil nu ke fwil; Elos ac fah
fahkak orekma ku lom. 5 Elos ac fah srumun ke wolana
ac wal lom, Ac nga fah nunku yohk ke orekma wolana
lom. 6 Mwet uh ac fah srumun ke orekma ku lom; Ac
nga fah fahkak ke fulat lom. 7 Elos ac fah sulkakin
yokiyen wo lom, Ac onkakin kulang lom. 8 LEUM GOD El
kulang ac pakoten, El paht in mulat ac el sesseslana ke
lungkulang. 9 El wo nu sin mwet nukewa Ac pakoten lal
oan fin ma nukewa El orala. 10 O LEUM GOD, ma orekla
lom nukewa fah kaksakin kom, Ac mwet lom nukewa fah
sot kulo nu sum. 11 Elos fah kaskaskin wolana ke ku lun
tokosrai lom, Ac fahkak ku lom, 12 Tuh mwet nukewa
fah etu ke orekma ku lom Ac ke wolana ac fulat lun
tokosrai lom. 13 Tokosrai lom oan ma pahtpat, Ac kom
tokosra nwe tok. LEUM GOD El oaru nu ke wuleang lal;
El pakoten in ma nukewa El oru. 14 El kasrelos nukewa
su muta in ongoiya; Ac El tulokunulosyak nukewa su
munasla. 15 Ma moul nukewa nget nu sum in finsrak
lalos, Ac kom sang nu selos mwe mongo in pacl elos
enenu. 16 Kom sang fal nu selos Ac kom akfalye enenu
lun ma nukewa su moul. 17 LEUM GOD El suwoswos in
ma nukewa El oru, Ac kulang in orekma lal nukewa. 18
El apkuran nu selos nukewa su pang nu sel, Su pang nu
sel ke inse pwaye. 19 El akfalye enenu lalos nukewa
su akfulatyal; El lohng pusren tung lalos ac molelosla.
20 El karinganulos nukewa su lungse El, Ac El ac fah
kunausla mwet koluk. 21 Nga fah kaksakin LEUM GOD
in pacl e nukewa. Lela ma orekla lal nukewa in kaksakin
Ine mutal lal nwe tok.

146 Kaksakin LEUM GOD! Kaksakin LEUM GOD,
O ngunik! 2 Nga fah kaksakin LEUM GOD in
moul luk nufon; Nga fah on ac kaksakin God luk ke
lusenna moul luk. 3 Nik kom filiya lulalfongi lom fin mwet
kol lun faclu. Wangin mwet ku in molikomla. 4 Ke elos
misa, elos folokla nu ke kutkut; In len sacnna akoo lalos
nukewa wanginla. 5 Insewowo mwet se su eis God lal
Jacob tuh Elan kasrel, Ac su filiya lulalfongi lal in LEUM
GOD lal, 6 Su orala kusrao, ac faclu, ac meoa, Ac ma
nukewa loac. El karingin wulela lal pacl e nukewa. 7
El oru nununku suwohs nu sin mwet su akkeokyeyuk,
Ac El sang mwe mongo nu selos su masrinsral. LEUM
GOD El tulala mwet kapir, 8 Ac El sang liyaten nu sin

mwet kun. El tulokunulosyak su ikori. El lungse mwet
suwoswos lal. 9 El karingin mwetsac su muta in facl
sesr; El kasru mwet mukaimtal ac katinmas, Ac El usla
mwet koluk nu ke kunausten. 10 LEUM GOD El tokosra
ma pahtpat. God lom, O Zion, fah leum ke fwil nu ke fwil.
Kaksakin LEUM GOD!

147 Kaksakin LEUM GOD! Wo in yuk on in kaksak
nu sin God lasr; Ma fal ac mwe insewowo
in kaksakinyuk El. 2 LEUM GOD El sifilpa musaeak
Jerusalem; El sifilpa folokonma mwet sruoh. 3 El akkeye
inse su musalla Ac pwelah kinet kaclos. 4 El pakiya
pisen itu uh Ac El sang inen kais sie selos. 5 Leum lasr
El fulat ac ku; Lalmwetmet lal tia ku in srikeyuki. 6 El
tulokunulosyak su pilesreyuk, Ac itungya mwet koluk
nu infohk uh. 7 Yuk on in kaksak nu sin LEUM GOD;
Srital ke harp nu sin God lasr. 8 El asroelik pukunyeng
inkusrao; El supwama af nu faclu Ac El oru tuh mah
in kap fin inging uh. 9 El sang nu sin kosro ma nalos,
Ac kite won raven fusr ke elos pang. 10 LEUM GOD
El tia insewowo ke horse ku, El tia pac engankin mwet
mweun pulaik; 11 Ac El insewowo selos su akfulatyal,
Ac lulalfongi ke lungse kawil lal. 12 Kaksakin LEUM
GOD, O Jerusalem! Kaksakin God lom, O Zion! 13 El
akkeye mutunpot lom, Ac El akinsewowoye mwet lom.
14 El taran masrol ke facl sum tuh in misla; El akkihpye
kom ke wheat na wowo. 15 El sang sie sap ku nu sin
faclu, Ac ma El fahk uh sa in orekla. 16 El oralik snow
oana sie kaot, Ac El oralik aunfong oana kutkut. 17 El
supwama af yohk kosra oana fikar; Wangin mwet ku in
muteng mihsrisr kac. 18 Na El sang sap ku lal, ac ice uh
kofelik; El supwama eng, ac kof uh asrla. 19 El fahkak
kas lal nu sin mwet lal — Mwe luti lal ac ma sap lal nu
sin Israel. 20 El tia oru ouinge nu sin kutena mutunfacl
saya. Elos tia etu ma sap lal. Kaksakin LEUM GOD!

148 Kaksakin LEUM GOD! Kaksakin LEUM GOD
inkusrao me, Kowos su muta yen fulat lucng.
2 Kaksakunul, lipufan lal nukewa Ac un mwet ku lal
inkusrao. 3 Faht ac malem, kowos in kaksakunul, Itu
saromrom, kowos in kaksakunul. 4 Kaksakunul, acn
fulatlana inkusrao, Oayapa kof su oan lucng liki kusrao.
5 Lela elos nukewa in kaksakin Inen LEUM GOD! God El
sapsap na, ac ma inge orekla. 6 Ke sap ku lal, ma inge
oakiyuki yen selos ma pahtpat, Ac elos tia ku in srola liki.
7 Kaksakin LEUM GOD fin faclu me, Kowos ma sulallal
lulap inkof uh, oayapa yen loal nukewa meoa; 8 Sarom
ac af yohk kosra, snow ac pukunyeng uh, Paka su akos
pac sap lal. 9 Kaksakunul, kowos eol ac inging uh, Insak
uh, ac sak ma isus fahko, 10 Kosro lemnak, ac kosro
muna, Ma orakrak ke sia, ac won sohksok nukewa. 11
Kaksakunul, kowos tokosra uh, ac mutanfahl nukewa,
Mwet leum, ac mwet kol nukewa fin faclu, 12 Mutan fusr
ac mukul fusr, Mwet matu ac oayapa tulik. 13 Lela elos
nukewa in kaksakin Inen LEUM GOD! Tuh Inel fulat
liki ine nukewa saya. Wolana lal oan lucng liki faclu ac
kusrao. 14 El oru tuh facl sel in ku, Tuh mwet lal nukewa
in kaksakunul — Aok mwet Israel, su arulana saok sel.
Kaksakin LEUM GOD!

149 Kaksakin LEUM GOD! Yuk soko on sasu nu sin
LEUM GOD; Kaksakunul in walil lun mwet su
inse pwaye nu sel! 2 Israel, kowos in engan ke sripen El
su orekowosla; Enganak, kowos mwet Zion, ke sripen
tokosra lowos! 3 Kaksakin Inel ke onsrosro; Srital ke
harp ac drum ke kowos kaksakunul. 4 LEUM GOD El
insewowo ke mwet lal. El akfulatye mwet pusisel ke El
sang kutangla nu selos. 5 Lela mwet lun God in enganak
ke kutangla lalos, Ac on ke engan ke fong nufon. 6
Ke elos kaksakin God, lela elos in sasa ke pusra lulap,
Oayapa elos in sruok cutlass kosro natulos in paolos 7
Tuh elos in kutangla mutunfacl Ac in kai mwet we. 8
Elos in kapriya tokosra lalos ke sein, Oayapa mwet kol
lalos ke sein osra, 9 In kai mutanfahl uh in oana ma God
El sapkin. Pa inge kutangla lun mwet lun God. Kaksakin
LEUM GOD!

150 Kaksakin LEUM GOD! Kaksakin LEUM GOD
in Tempul lal! Kaksakin ku lal inkusrao! 2
Kaksakunul ke orekma ku su El orala. Kaksakin fulatlana
lal. 3 Kaksakunul ke pusren mwe ukuk. Kaksakunul
ke pusren harp ac lyre. 4 Kaksakunul ke pusren drum
ac ke onsrosro. Kaksakunul ke pusren harp ac flute. 5
Kaksakunul ke pusren cymbal. Kaksakunul ke cymbal
yohk pusra. 6 Kaksakin LEUM GOD, kowos ma orekla
nukewa su oasr moul la! Kaksakin LEUM GOD!

Soakas

1 Soakas lal Solomon, wen natul David ac tokosra
lun Israel. **2** Soakas uh ma ac ku in kasrekom in ku
in akilen lalmwetmet ac kas in kasru wowo, oayapa in
kalem ke kas na loal kalmac. **3** Ku in luti kom ke moul in
etauk, tuh moul lom in pwaye, suwohs, ac fal. **4** Ku in
sang etauk nu sin sie mwet srik etu la, ac luti mwet fusr
in pah in nunak. **5** Soakas inge ku pac in akyokyelik
etauk lun mwet lalmwetmet, ac sang inkanek pwaye nu
sin mwet etauk **6** tuh elos in ku in etu kalmac lukma lun
soakas, ac kalmen pupulyuk lun mwet lalmwetmet. **7**
Sangeng sin LEUM GOD pa mutaweyen etauk. Mwet
lalfon uh pilesru lalmwetmet, ac srunga suk etauk. **8** Tulik
nutik, lohng kas in luti lun papa tomom ac nina kiom. **9**
Mwe luti lalos uh ac mwe nawu moul lom oana sie mwe
yun nu fin sifom, ku sie mwe walwal nu inkwawom. **10**
Tulik nutik, mwet koluk fin kwafe kom, nik kom wi. **11**
Elos fin fahk, "Fahsru kut som kasriki sie mwet ah, ku
kutu mwet wangin mwata, ac uniya mwe na pwar. **12**
Sahp pacl se kut ac sonolos elos ac moul na fokoko,
tusruktu pacl se kut tari selos elos ac misa! **(Sheol h7585)**
13 Kut ac konauk mwe kasrup pus ac nwakla lohm sesr
ke ma kut pisrala. **14** Fahsru wi kut. Kut ac kitalik ma
nukewa in oana sie nu sesr kewa." **15** Tulik nutik, nimet
wi mwet ouinge uh. Fahla lukelos. **16** Elos rarala in oru
ma koluk. Elos akola pacl nukewa in akmas. **17** Tia wo
in akoo sie sruhf, ke won se ma kom ke sruokya uh el tu
na liye, **18** mweyen mwet oru ouinge uh sifacna akoo
mwe kwasrip nu selos, sie mwe kwasrip ma elos ac misa
kac. **19** Pacl nukewa, pisrapasr uh ac eisla moul lun
mwet rapku — pa inge ma ac sikyak nu sin kutena mwet
su moulkin moul sulallal. **20** Porongo! Lalmwetmet el
pang inkanek uh ac in iwen kuka uh. **21** El wowoyak ke
mutunoa in siti uh, ac in acn nukewa mwet uh tukeni
we: **22** "Mwet lalfon, kowos ac lungse in lalfon putaka?
Kowos ac pwarkin in aksruksruki etauk uh nwe ngac? Ya
kowos ac tiana lutlut in etu mau? **23** Lohng ke pacl nga
kai kowos. Nga ac sot kas in kasru wo ac oayapa etauk
luk nu suwos. **24** Nga tuh pangon kowos ac suli kowos
in tuku, a kowos tia lungse lohng. Kowos likinsaiyu. **25**
Kowos pilesru kas in kasru luk nukewa, ac tia lungse nga
in aksuwosye kowos. **26** Ouinge ke pacl kowos ac sun
ongoiya, nga fah isrun kowos. Nga ac fah aksruksruki
kowos ke pacl mwe aksangeng uh sikyak — **27** pacl se
ac tuku nu fowos oana paka, ac use mwe ongoiya oana
sie eng na upa, ac kowos muta in keok ac waiok. **28** Na
kowos ac fah pang nu ke lalmwetmet, tuh nga ac tia
topuk. Kowos ac sukyu yen nukewa, tuh kowos ac tia
ku in koneyuyak. **29** Wanginna pacl kowos lohang nu
ke etauk, ac pacl nukewa kowos srunga akos LEUM
GOD. **30** Kowos tiana lungse eis kas in kasru luk, ku
porongo pacl nga aksuwosye kowos uh. **31** Ke ma
inge, kowos ac fah kosrani fal nu ke orekma lowos, ac
pwapa koluk lowos ac tingilkowosi ac pwanang kowos
maskin. **32** Mwet selalkung uh misa ke sripen elos pilesru
lalmwetmet. Mwet lalfon uh kunausyukla ke nunak in
aksrikyaten lalos. **33** Tusruktu, kutena mwet su lohngyu
fah muta in misla. Moul lal ac fah wo, ac el ac fah tia
enenu in sangeng ke kutena ma."

2 Tulik nutik, lutlut ke ma nga luti nu sum, ac tia
mulkunla ma nga fahk kom in oru. **2** Lohng kas in
lalmwetmet, ac srike kom in kalem kac. **3** Aok, ngisre
in oasr etauk lom, ac kwafe tuh kom in liyaten. **4** Suk
aklohya, in oana ke kom ac suk silver ku kutu ma saok
su oan wikla. **5** Kom fin oru ouinge na kom fah etu lah
mea kalmen sangeng sin LEUM GOD, ac konauk in
etu ke God. **6** LEUM GOD pa ase lalmwetmet; etauk
ac kalem tuku sel me. **7** El sang kasru nu sin mwet
suwohs, ac El karinganang mwet moul pwaye. **8** El
karinganulos su oru wo nu sin mwet ngia, ac taranulos
su inse pwaye nu sel. **9** Kom fin porongeyu, kom ac etu
ma pwaye, suwohs, ac wo. Na kom ac etu lah mea fal
kom in oru. **10** Kom ac lalmwetmet, ac etauk lom ac fah
mwe insewowo nu sum. **11** Liyaten ac kalem lom ac
loangekom — **12** ac sruokkomi kom in tia oru ma sutuu.
Ma inge ac fah srikomla liki mwet su purakak lokoalok ke
kas lalos — **13** mwet su fahsr liki moul suwohs, ac som
nu ke moul in lohsr, **14** mwet su engan in oru ma koluk,
ac insewowokin moul lusrongten ac sesuwos, **15** mwet
kutasrik su tia ku in lulalfongiyuk. **16** Kom ac fah ku in
kaingkunla kutena mutan koluk su ac srike in srife kom
ke kas emwem lal, **17** su tia pwaye nu sin mukul tumal,
ac tia esam wuleang el oru ye mutun God. **18** Kom fin
som nu lohm sel, kom fahsr nu ke inkanek in misa. Kom
fin som nu we, kom suwoswos nu ke facl sin misa. **19**
Wangin sie mwet su utyak nu yorol nu foloko. El tiana
foloko nu ke inkanek in moul. **20** Ouinge kom in etai
moul lun mwet wo, ac moulkin moul suwoswos. **21** Mwet
suwoswos — elos su pwaye in ma nukewa — ac fah
muta in facl sesr uh. **22** Tuh God El ac tulakunla mwet
koluk uh liki acn uh, ac fusulosyak su orekma koluk.

3 Tulik nutik, nimet mulkunla ma nga luti nu sum. Esam
ma nukewa ma nga fahk nu sum in oru. **2** Mwe luti
luk ac fah akloesye moul lom ac akinsewowoye. **3** Nimet
lela kulang ac inse pwaye in wanginla liki kom. Kapriya
inkwawom, ac simusla insiom. **4** Kom fin oru ouinge,
kom ac fah ohi yurin God ac mwet uh. **5** Lulalfongi
LEUM GOD ke insiom kewa. Nimet lulalfongi etu lom
sifacna. **6** Esam LEUM GOD in ma nukewa kom oru, ac
El ac fah akkalemye inkanek suwohs nu sum. **7** Nimet
sifacna nunku mu kom arulana fas in lalmwetmet lom;
akos LEUM GOD ac fahsr liki ma koluk. **8** Kom fin oru
ouinge, ac fah akkeye monum, ac sot ku nu sum. **9**
Akfulatye LEUM GOD ke mwe sang lom nu sel ke mwe
kasrup lom, ac ke fahko se meet ke ima lom. **10** Kom fin
oru ouinge, nien filma lom ac fah nwanala ke wheat,

ac nien wain lom ac fah kahkkakla ke wain. **11** Tulik
nutik, nimet pilesru kas in kai lun LEUM GOD nu sum, a
lohang nu kac ac eis mu mwe sensenkakin kom. **12**
LEUM GOD El kaelos su El lungse, oana ke sie papa
kai tulik su el insewowo kac. **13** Insewowo mwet se
su konauk lalmwetmet, ac su sun etauk. **14** Ma laesla
kac yohk liki ma laesla ke silver, ac yohk sripa nu sum
liki gold. **15** Lalmwetmet el saok liki wek saok. Wangin
kutena ma kom lungse ku in lumweyuk nu kac. **16**
Lalmwetmet uh ac akloesye moul lom, akkasrupye kom,
ac oru in sunakinyuk kom. **17** Inkanek lun lalmwetmet
uh ac mwe engan nu sum, ac kol kom nu ke moul in
misla. **18** Lalmwetmet uh oana sak in moul nu selos
su eisal, ac mwe insewowo nu selos su akfulatyal. **19**
LEUM GOD El orala faclu ke lalmwetmet lal, Ke etu lal
El oakiya ma oan inkusrao. **20** Lalmwetmet lal uh oru kof
ye faclu in unonak, Ac pukunyeng uh in kahkunma af nu
fin faclu. **21** Tulik nutik, sruokya ku liyaten, ac lohang in
wo nu ke ma kom oru. **22** Ma inge ac sot moul wo ac
insewowo nu sum. **23** Kom ac fah fahsr ke inkanek in
misla, ac tiana tukulkul. **24** Kom ac fah tia sangeng ke
kom motul, ac kom ac fah motul folosowosla ke fong uh.
25 Kom ac tia sensen ke mwe fosrnga su ac sa sikyak,
oana paka ma sun mwet koluk uh. **26** LEUM GOD El ac
karingin kom. El ac fah tia lela niom in sremla. **27** In
pacl nukewa ma kom ku, kom in kasrelos su fal in eis
kasru, ac tia sruokya ma wo lukelos. **28** Nimet fahk nu
sin mwet tulan lom in soano nu ke len tok ah, kom fin
ku in kasrel ingena. **29** Nimet akoo kutena ma ac tuh
akkolukye mwet tulan lom; el muta siskom ac lulalfongi
kom. **30** Nimet akukuin nu sin sie mwet ke wangin sripa,
fin wangin ma el oru in akkolukye kom. **31** Nimet mwel
ma lun mwet sulallal, ku nunkauk in oru oana elos oru,
32 mweyen LEUM GOD El srunga mwet orekma koluk, a
El insraelak nu sin mwet suwoswos. **33** Mwe selnga
lun LEUM GOD oan fin lohm sin mwet koluk, a mwe
insewowo lal oan fin lohm sin mwet suwoswos. **34** El
tiana lohang nu sin mwet inse fulat, a El kulang nu sin
mwet pusisel. **35** Mwet lalmwetmet uh ac akfulatyeyuk, a
mwet lalfon uh ac yokelik mwekin lalos.

4 Tulik nutik, kowos in porongo mwe luti lun papa
tomowos. Arulana lohang nu kac, na ac fah oasr
etauk lowos. **2** Nga luti kowos ke inkanek wo. Nimet
kowos pilesru. **3** Ke nga srakna tulik srisrik, wen sefanna
nutin papa ac nina, **4** papa el ac fahk, “Esamya ma
nga fahk inge, ac nimet mulkunla. Oru in oana ke nga
fahk uh, na kom fah moul. **5** Eis lalmwetmet ac liyaten!
Nimet mulkunla ku pilesru ma nga fahk uh. **6** Nimet sisla
lalmwetmet, na el ac loangekom. Lungse el, ac el fah
liyekomyang wo. **7** Ma se ma yohk sripa emeet nu sum
pa in suk lalmwetmet. Kutena ma kom ac sifil suk saya,
kom in suk etauk. **8** Lungse lalmwetmet, ac el ac fah oru
kom in fulat. Apsilya ku, ac el ac fah oru in kaksakinyuk
kom. **9** El ac fah oana sie tefuro wolana nu fin sifom.”
10 Lohngyu, tulik nutik. Nunku akwoye ma nga fahk nu
sum uh, na ac fah loes moul lom. **11** Nga luti nu sum
lalmwetmet ac ouiyen moul pwaye kom in fahsr kac.
12 Wangin ma ac kosrala inkanek lom kom fin fahsr in
lalmwetmet, ac kom ac tia tukulkul ke pacl kom kasrusr.
13 Esam ma kom luti uh pacl nukewa. Lutlut lom uh pa
moul lom — liyaung akwoya. **14** Nimet fahsr nu yen mwet
koluk uh fahsr nu we. Nimet ukwe ouiyen moul lalos. **15**
Fahsr liki ma koluk! Nimet apkuranyang nu kac! Kuhfla
liki ac fahsrot ke inkanek lom. **16** Mwet koluk uh tia ku
in motulla nwe ke na elos orala sie ma koluk. Elos ac
ngetnget na elos fin tia orala mwe lokoalok nu sin mwet.
17 Ma koluk ac sulallal uh oana mwe mongo ac mwe nim
nu selos. **18** Inkanek lun mwet suwoswos uh oana takak
lun faht uh, ma kais kutu kalmwelik nwe ke na lenelik. **19**
Inkanek lun mwet koluk uh lohsr matoltol. Elos ikori tuh
elos tia ku in liye lah mea se oru elos ikori uh. **20** Tulik
nutik, lohng akwoya ma nga fahk uh. **21** Esam kas luk
ac karinganang in tia wanginla liki kom. **22** Kas inge ac
sang moul ac ku lun mano nu sin kutena mwet su kalem
kac. **23** Arulana karinganang nunak lom an — mweyen
moul lom ac sikyak oana ma kom nunku. **24** Nimet fahk
kutena ma su tia pwaye, ac tia orekmakin kas kikiap ku
kutena ouiya ma ac kiapu mwet uh. **25** Ngetot suwohs
nu meeto ke inse pulaik. Nimet ngetnget in tonong. **26**
Akola akwoye ma kom ac oru an, na ma nukewa kom
oru ac ku in orekla wo. **27** Kaingkin ma koluk ac fahsr
suwohs nu meeto. Nimet kuhfla liki inkanek pwaye.

5 Wen nutik, lohng kas in lalmwetmet luk ac porongo
etauk luk. **2** Na ouiyen moul lom ac fah suwohs,
ac kas lom ac fahkak lah oasr etu lom. **3** Ngoasron
mutan kien siena mukul ac ku in emwem oana honey,
ac oalul fwel oana oil in olive, **4** tusruktu ke safla pwar
nukewa, mwe keok mukena pa ac tuku kac. **5** Mutan
sac ac kolkomla nu in facl in misa. Inkanek ma el fahsr
kac pa inkanek nu ke misa. **(Sheol h7585)** **6** El kuhfla ac
alfokfokla liki inkanek in moul, ac el tia akilen acn el
fahsr we. **7** Lohngyu inge, wen nutik uh, ac tia mulkunla
ma nga fahk nu suwos. **8** Fahsr liki mutan ouinge uh!
Nimet kalukyang nu ke mutunoa sel. **9** Kom fin oru, na
sunak ma tuh orek nu sum meet ac fah orek nu sin
kutu na mwet, na kom ac fah fusr na misa inpoun mwet
wangin pakomuta yoro. **10** Aok, mwetsac uh ac eisla
mwe kasrup lom nukewa, ac ma kom kemkatu nu kac ac
fah ma lun siena mwet. **11** Kom ac fah oan sasao fin
mwe oan kiom. Ikom ac monum ac fah mongola, **12** ac
kom fah fahk, “Efu ku nga koflana etala? Efu ku nga tuh
srunga mwet in lutiyu? **13** Nga tuh tiana lohang nu sin
mwet luti luk nukewa, ac tiana porongalos. **14** Ac inge
nga akilenak lah akmwekinyeyuk nga sin mwet nukewa.”
15 Kom in pwaye nu sin mutan kiom sifacna, ac sang
lungse lom nu sel mukena. **16** Tulik ma kom osweang
nu sin kutena mutan saya uh, ac wangin sripa nu sum.
17 Lela tulik nutum uh in kapak ac kasrekom, a in tia

muta kasru mwet saya. **18** Ke ma inge kom in engan sin
mutan kiom, aok mutan fusr se na ma kom tuh payukyak
se ah, **19** su tuh kato ac wo lumah oana soko deer
mutan. Lela oaskuiyal in mwe akenganye kom. Lela elan
kafiskomi ke lungse lal. **20** Wen nutik, efu ku kom in
sang lungse lom nu sin siena mutan? Efu kom kaukya
iniwen mutan kien siena mukul? **21** LEUM GOD El liye
ma nukewa kom oru. Acn nukewa kom fahsr nu we, El
liye kom. **22** Orekma koluk lun sie mwet koluk oana
sie mwe kwasrip. El ac sremla ke sie nwek ke koluk
lal sifacna. **23** El misa ke sripen el tia sifacna liyaung
orekma lal. Lalfon lal pa kololla nu in kulyuk lal uh.

6 Wen nutik, ya kom wulela in akfalye soemoul lun
siena mwet? **2** Ya kom sremla ke kas lom sifacna, ac
sruhu ke wulela lom sifacna? **3** Ke ouinge, wen nutik,
kom muta ye ku lun mwet sacn, tusruktu pa inge inkanek
se ma ac ku in tulekomla liki uh: sulaklak nu yorol ac
kwafe elan tulekomla. **4** Nimet motulla ku mongla nwe ke
na kom orala. **5** Srola liki kwasrip sacn oana sie won, ku
soko deer ma kaingla liki sie mwet sruh kosro. **6** Mwet
alsrangesr uh enenu in lutlut ke ouiyen moul lun mak uh.
7 Wangin mwet kol, mwet fulat, ku mwet leum lalos, **8** a
elos etu in elosak mwe mongo nalos ke pacl fol, in akola
nu ke pacl mihsrisr. **9** Mwet alsrangesr se ac oan nwe
ngac? El ac tukakek ngac? **10** El fahk, "Nga ac motullana
kutu srisrik. Nga ac elongak pouk ac monglana kitin
pacl." **11** A ke el motul, ma lal nukewa ac wanginla, oana
in pisrapasrla sin sie mwet sulallal. **12** Mwet lusrongten
ac mwet koluk elos forfor ac kinauk kas kikiap. **13** Elos
kotmwet ac oru mwe akul ke lumahlos in kiapwekom,
14 ac pacl se na elos oru ma inge uh elos akoo in oru
pwapa sulallal ma oan selos. Elos pirakak ma koluk yen
nukewa. **15** Ke ma inge mwe ongoiya ac fah sikyak nu
selos tia suiyak pah, ac elos fah kunausyukla ac wangin
kasru ku in orek nu selos. **16** Oasr ma onkosr su LEUM
GOD El srunga; aok, itkosr mwe srungayuk nu sel su El
tia ku in muteng pa inge: **17** Ngetnget filang, Loh kikiap,
Po su aksororye srahn mwet wangin mwata, **18** Sie
inse su kinauk pwapa koluk, Ne su sa in kasrusr nu ke
ma koluk, **19** Sie mwet orek loh kikiap, Ac sie mwet su
pirakak mwe sraclik in masrlon sou. **20** Wen nutik, oru
ma papa tomom el fahk nu sum, ac nik kom mulkunla
ma nina kiom el luti kom kac. **21** Sruokya kas lalos in
oanna insiom pacl nukewa. **22** Mwe luti lalos uh ac kol
kom ke pacl kom fufahsryesr, ac karingin kom ke fong,
ac akkalemye ma kom in oru ke len. **23** Mwe luti lalos uh
sie kalem nu sum, ac kas in kai lalos ac fah luti kom ke
ouiyen moul. **24** Ku in sruokkomi liki mutan koluk, ac
liki kas in akmunas lun mutan kien kutena mukul saya.
25 Nimet sruhfla ke oasku lalos, nimet sremla ke elos
kotmwet nu sum uh. **26** Sie mukul ku in sang na molin
lof in bread se in moli sie mutan kosro su eis molin kosro
lal, tuh el fin orek kosro nu sin mutan kien siena mukul,
ma lal nukewa ac fah wanginla. **27** Ya kom ku in us
e iniwom ac nuknuk lom tia firiryak? **28** Ya kom ku in
fahsr fin mulut fol ac niom tia folla? **29** Sensen ke ma
inge oapana ke kom utyak nu yurin mutan kien siena
mukul. Kutena mwet su oru ouinge uh ac sun keok. **30**
Mwet uh tia arulana srunga mwet pusr el fin pisrapasr in
akkihpyal ke el masrinsral; **31** a el fin koneyukyak, el
enenu in akfalye pacl itkosr — el enenu in sang ma lal
nukewa. **32** Tusruktu sie mukul su orek kosro nu sin
mutan kien siena mukul, wangin etauk lal. El sifacna oru
ma ac kunausulla. **33** Ac fah akkolukyeyuk el, anwuk el,
ac mwekin lal ac fah tiana wanginla nwe tok. **34** Wangin
kasrkusrak lun sie mukul payuk ku in oana kasrkusrak
lal ke el lemta; ac fah wangin nunak munas lal nu sin
mukul sac ke pacl se el ac orek foloksak kac. **35** El ac
fah tia eis kutena mwe moul in akfalye; wangin kutena
mwe kite ku in akwoyela kasrkusrak lal uh.

7 Wen nutik, esam kas luk nu sum, ac nimet mulkunla
ma nga fahk kom in oru. **2** Oru ma nga fahk nu
sum ac kom fah moul. Kom in karinganang mwe luti
luk oana ma se ma saok oemeet sum. **3** Sruokya mwe
luti luk in wi kom pacl nukewa. Simusla insiom. **4** Oru
lalmwetmet uh in oana sie tamtael lom, ac etauk in oana
mwet kawuk fototo lom. **5** Ma inge ac sruokkomi liki
mutan payuk kien mukul saya, ac kas in akmunas lalos.
6 Sie pacl ah ke nga tuh ngetla ke winto in lohm sik
ah, **7** nga liye kutu mukul fusr su soenna oasr etauk
la, na nga akilen sie selos su lalfon lumahl. **8** El fahsr
inkanek ah, apkuranyang nu ke lohm sin sie mutan. **9**
Ke ekela tukun lohsrani acn uh, **10** mutan sac osun
nu sel. El nuknuk oana sie mutan kosro su eis molin
kosro lal, ac oasr nunak koluk se sel. **11** El sie mutan
ku nunak lal ac sumwekin, su lungsena forfor inkanek
uh pacl nukewa, **12** ku muta soano mwet ke sruwasrik
inkanek uh. Kutu pacl uh el ac tu inkanek uh, ac kutu
pacl ke nien kuka. **13** El kaokma mukul fusr sac ac ngok
mutal. El ngetang suilya ac fahk, **14** "Nga oru tari mwe
kisa luk misenge, ac ikwa kac uh oasr yuruk. **15** Na nga
tuku suk kom mweyen nga ke osun nu sum, na pa nga
sun kom. **16** Nga lohala tari mwe oan kiuk ke kaot linen
tuhntun Egypt me. **17** Nga fwela ke ono keng ma orekla
ke myrrh, aloes, ac cinnamon. **18** Fahsru nga kom in oru
lungse lasr fong nufon se. Kut in asruhila ac arulana
pwar sie sin sie. **19** Mukul tumuk uh wangin lohm ah —
el som nu yen loessula. **20** El us mani na yohk welul ac
el ac tia folok nwe ke wik luo." **21** Na el srifella ke kas
emwem lal, ac mwet fusr sac welulla. **22** El sa na in
fahsr tokol oana soko ox kokola nu ke anwuki, ku oana
soko deer ma sroang nu in kwasrip **23** ac osra in pisr uh
ac fakisya insial. El oana sie won su fahsryang nu in sie
nwek ac tia etu lah moul lal oan in fosrnga. **24** Ke ma
inge, wen nutik, porongeyu, ac lohang nu ke ma nga
fahk. **25** Nik kom lela sie mutan ouinge in eisla insiom.
Nimet kuhfla nu yorol. **26** El kunausla mukul puspis tari,
ac pus na selos misa. **27** Kom fin som nu lohm sel ah,

kom alfokfokla nu ke facl lun misa — soko inkanek ma oatui suwoswosyang nu ke acn lun misa. **(Sheol h7585)**

8 Lohng! Lalmwetmet el wowoyak. Etauk el oru pusracl in lohngyuk. **2** El tu fin tohktok uh sisken inkanek, Ac yen inkanek uh osun we. **3** Ke nien utyak nu in siti uh Sisken mutunoa el pang ac fahk: **4** "Nga kwafe suwos nukewa; Nga pang nu sin mwet nukewa faclu. **5** Kowos su srakna elahn tulik, oru kowos in elahn mwet matu. Ya kowos lalfon? Lutlut in oasr etauk lowos. **6** Lohng kas wolana luk. Ma nukewa nga fahk uh suwohs. **7** Kas nukewa luk pwayena; Kas kikiap uh mwe srungayuk sik. **8** Ma nukewa nga fahk uh pwaye, Wangin kutena ma sesuwos ku mwe kiapu mwet. **9** Nu sin mwet liyaten uh, ma inge nukewa kalem, Ac nu selos su oasr etauk la, fisrasr elos in kalem kac. **10** Sulela kas in luti luk liki na silver; Sulela etauk liki na in eis gold nasnas. **11** "Nga pa Lalmwetmet. Nga wo liki mwe naweyuk uh; Wangin ma kom lungse ac ku in lumweyuk nu sik. **12** Nga Lalmwetmet ac liyaten; Oasr etauk ac nunak suwohs in nga. **13** Elos nukewa su akfulatye LEUM GOD elos kwase ma koluk. Nga srunga inse fulat ac filang, Oayapa inkanek koluk ac kas kikiap. **14** Nga orek pwapa, ac nga akfahsrye. Oasr ku ac etauk yuruk. **15** Nga kasru tokosra uh in leumi mwet uh, Ac nga kasru mwet kol in oru ma sap suwohs. **16** Mwet kol nukewa faclu leumi mwet uh ke kasru luk — Fisrak ac mwet leum fin faclu oana sie. **17** Nga lungse elos nukewa su lungse nga; Kutena mwet su sukyu, ku in koneyuyak. **18** Oasr mwe kasrup ac sunak, Wo ouiya ac kapkapak yuruk in kitala. **19** Ma kom ac eis sik uh saok liki gold ma wo emeet, Ac wo liki pac silver ma arulana nasnas. **20** Nga fufahsryesr ke inkanek suwoswos; Nga fahsr tukun inkanek lun nununku suwohs. **21** Nga sang mwe kasrup nu selos su lungse nga, Ac nwakla lohm selos ke ma saok. **22** "LEUM GOD El oreyula meet liki ma nukewa, Orekma se emeet lal in pacl loeloes somla. **23** Orekla nga ke mutaweyen ma nukewa, Meet liki na orekla faclu. **24** Nga isusla meet liki oasr meoa, Pacl ma soenna oasr unon in kof. **25** Nga isusla meet liki oasr fineol uh, Meet liki tohktok uh oakiyuki, **26** Meet liki na ke God El orala faclu, ku inima we — Soenna oasr kutkut srisrik lun infohk uh. **27** Nga oasr we ke El oakiya ma oan inkusrao, Ac ke El asroelik pekusra uh fin meoa, **28** Ke pacl se el filiya pukunyeng yen engyengu, Ke El ikasla unon in kof in meoa, **29** Ac ke El sapkin tuh kof in meoa uh in tia alukela srikasrak ma El oakiya. Nga muta we ke El oakiya pwelung loangeyen faclu. **30** Nga muta siskal oana sie mwet lemlem nu ke musa. Len nukewa nga mwe engan nu sel, Ac nga engan ye mutal pacl nukewa — **31** Nga engan ke faclu, Ac ke mwet su muta fin faclu. **32** "Ke ma inge, tulik nutik, lohngyu inge. Oru oana ke nga fahk, ac kowos ac fah insewowo. **33** Lohng ma lutiyuk kowos kac, Aklalmwetmetye kowos, ac tia pilesru. **34** Insewowo mwet se su muta ke mutunoa sik len nukewa, Ac soano in lohngyu ke nien utyak nu inkul sik. **35** Mwet se su koneyuyak el konauk moul, Ac LEUM GOD El ac fah insewowo sel. **36** Mwet se su tia koneyuyak el sifacna kunausulla; Kutena mwet su srungayu, lungse misa."

9 Lalmwetmet el musaeak lohm sel, ac orala sru itkosr kac. **2** El sapkin in anwuki soko kosro nu ke sie kufwa, ac kurrauk mwe akyu mongo nu ke wain uh, ac akoela tepu nu kac. **3** El supwala mutan fusr kulansap lal nu yen fulat ke siti uh elos in pang ac fahk, **4** "Utyak, kowos su wangin etauk la!" Ac nu sin mwet lalfon el fahk, **5** "Fahsru, kang mwe mongo nak, ac nim ke wain ma nga kurrauk. **6** Fahsr liki mwet nikin ingan ac moul. Fahsr ke inkanek lun etauk." **7** Kom fin kai sie mwet filang, el ac folokin ke kas in akmwekin. Kom fin kai sie mwet koluk, el ac suk in akngalye kom. **8** Nimet kai sie mwet filang; el ac srungakom. A kom fin aksuwosye sie mwet lalmwetmet, el ac akfulatye kom. **9** Kutena ma kom ac fahk nu sin sie mwet lalmwetmet ac akyokye lalmwetmet lal, ac ma nukewa kom ac fahk nu sin sie mwet suwoswos ac laesla etauk lal. **10** Sangeng sin LEUM GOD pa mutaweyen lalmwetmet. Ac eteyen El su Mutal pa etauk. **11** Lalmwetmet uh ac akloesye moul lom. **12** Kom pa ac eis woiya kom fin lalmwetmet, ac kom fin srangesr eis, na kom ac keok. **13** Lalfon el oana sie mutan wowon, su nikin ac sumwekin. **14** El muta ke mutunoa in lohm sel, ku muta fin sie mwe muta fulat in siti uh, **15** ac pang nu selos su fahsr alukella nu ke orekma lalos sifacna. El fahk, **16** "Utyak, kowos su wangin etauk la!" Ac nu sin mwet lalfon el fahk, **17** "Kof pisrapasrla uh arulana emwem. Bread pisrapasrla uh pa arulana yu." **18** Mwet inge tiana etu lah mwet nukewa ma som nu in lohm sel uh misa; ac elos su utyak tari nu yorol, inge elos oan yen loal in facl lun mwet misa. **(Sheol h7585)**

10 Pa inge soakas lal Solomon: Sie wen lalmwetmet el akinsewowoye papa tumal. Sie wen lalfon el mwe toasr nu sin nina kial. **2** Mwe kasrup ma kom eis ke inkanek koluk, wangin ma wo ac tuku kac, a moul suwohs ku in molela moul lom. **3** LEUM GOD El ac fah tia lela mwet wo in masrinsral, a El ac taran tuh mwet koluk in tia eis ma elos lungse. **4** Alsrangesr ac oru kom in sukasrup, a alken in orekma ac oru kom in kasrup. **5** Sie mwet etu nunak el kosrani fukun ima lal ke pacl fal — sie mwe mwekin in motul ke pacl in kosrani. **6** Sie mwet wo ac eis mwe insewowo, a kas lun sie mwet koluk okanla elah sulallal oan in el. **7** Mwet wo uh esamyuk oana sie mwe insewowo, a mwet koluk fah sa in mulkinyukla. **8** Mwet etu nunak elos engan in eis kas in kasru. Mwet kaskas lalfon fah kunausyukla. **9** Mwet moul suwohs uh fah misla ac okak, a mwet sesuwos ac fah sruhu. **10** El su okanla ma pwaye ac ku in pwanang lokoalok, a el su pulaik in kai ke orekma tafongla, ac

orala misla. **11** Kas lun sie mwet wo oana sie unon
in moul, a kas lun sie mwet koluk okanla elah sulallal
oan in el. **12** Srunga uh purakak lokoalok, a lungse
fah nunak munas ke ma tafongla nukewa. **13** Kas lun
mwet lalmwetmet oasr kalmac, a mwet lalfon uh enenu
in kalyeiyuk. **14** Mwet lalmwetmet uh kena akyokye
etauk lalos, a kas lusrongten lun mwet lalfon ac pwanma
lokoalok. **15** Kasrup uh ma karinginyen mwet kasrup;
a sukasrup uh kunausla mwet sukasrup. **16** Lacnen
orekma wo pa moul; a ma koluk uh mwe na akyokye ma
koluk. **17** Mwet su porongo kas in kai ac fah moul, a elos
su tia ku in fahkak lah oasr tafongla lalos, mwe sensen
nu selos. **18** Mwet se su okanla srunga lal uh, el sie
mwet kikiap. El su srumunelik kas in lesrik, el sie mwet
lalfon. **19** Kom fin kaskas pusla, ac ku in pwanang kom
orala ma koluk. Kom fin lalmwetmet, na kom mislana. **20**
Kas lun sie mwet wo oana silver nasnas, a nunak lun sie
mwet koluk wanginna sripa. **21** Kaskas lun sie mwet
wo ac akwoye moul lun mwet puspis, a lalfon lom ku in
unikom sifacna. **22** Mwe akinsewowo sin LEUM GOD pa
oru kom in kasrup. Orekma upa tia ku in akyokye kasrup
lom. **23** Ma lalfon se pa in oru ma koluk. Mwet oasr
etauk yoro elos engankin lalmwetmet. **24** Ac itukyang nu
sin mwet suwoswos ma elos kena kac, a mwet koluk uh
ac sun ma elos arulana sangeng kac. **25** Ke paka uh
tuku, mwet koluk uh ac ukukla, a mwet wo uh muta okak
in pacl nukewa. **26** Nimet eis sie mwet alsrangesr in
orekma lom. El ac oana vinegar nu ke wihsum, ku kulasr
nu ke atronmotom. **27** Akfulatye LEUM GOD na ac fah
loes moul lom, a moul lun mwet koluk ac akfototoyeyuk.
28 Finsrak lun mwet wo uh pa mwe insewowo; a mwet
koluk uh wangin ma elos ac finsrak nu kac. **29** LEUM
GOD El loango mwet suwoswos, a El kunauselosla su
orekma koluk. **30** Mwet suwoswos fah muta okak pacl
nukewa, a mwet koluk uh fah tia ku in mutana fin acn
uh. **31** Mwet suwoswos elos fahk kas lalmwetmet, a loh
ma fahk ma koluk fah tulokinyuki. **32** Mwet suwoswos
elos etu in fahk kas kulang; a mwet koluk uh fahk kas in
aktoasrye mwet pacl nukewa.

11 LEUM GOD El srunga mwe paun kikiap. Mwe
paun suwohs uh mwe insewowo nu sel. **2** Mwet
filang ac sa na in sifacna mwekinla. Mwet moul efal pa
lalmwetmet. **3** Inse pwaye lun mwet wo uh pa kololos.
Kutasrik lun mwet sulallal pa kunauselosla. **4** Ac fah
wangin sripen mwe kasrup ke len in misa lom, a moul
suwohs ac pwaye ac ku in molela moul lom. **5** Moul
suwohs lun sie mwet ac akfisrasrye inkanek lal, a sie
mwet koluk fah ikori ke koluk lal sifacna. **6** Moul suwohs
uh molela mwet suwohs liki ongoiya, a mwet se su tia ku
in lulalfongiyuk el sremla ke oasroasr lal sifacna. **7** Ke
pacl sie mwet koluk el misa, finsrak lal welul na wanginla.
Lulalfongi lal ke mwe kasrup uh ac wanginla sripa. **8**
Mwet suwoswos elos karinginyuk liki mwe lokoalok. Mwe
lokoalok inge ac tuku nu sin mwet koluk. **9** Kas lun
sie mwet nikin God ku in kunauskomla, a lalmwetmet
lun mwet suwoswos ku in molikomla. **10** Siti nufon se
enganak ke mwet suwoswos elos sun mwe insewowo
nu selos, oayapa ac fah oasr sasa ke pacl mwet koluk
elos misa. **11** Mwet suwoswos fin akinsewowoye sie siti
na ac akfulatyeyuk, a kas lun mwet koluk uh kunauselik
siti sac. **12** Ma lalfon se in sufan sie sin sie. Mwet etu uh
elos mislana. **13** Sie mwet lesrik tia ku in lulalfongiyuk,
tuh kom ku in lulalfongi sie mwet oaru, in tia fahkelik ma
lukma. **14** Sie mutunfacl ac ikori fin wangin mwet in kol
we. Mwet pwapa lalmwetmet pus ac oru in oasr misla.
15 Kom fin wulela in akfalye soemoul lun sie mwetsac,
kom ac auli tok. Ac wo nu sum kom fin tia kapsre kom
nu kac. **16** Sie mutan oawe ac fah akfulatyeyuk, a mukul
sulallal uh eis na mwe kasrup. **17** Oasr ma lacne nu sum
sifacna ke pacl kom orek kulang. Kom fin sulallal, kom
akkolukye kom sifacna. **18** Ac wangin kapak pwaye lun
mwet orekma koluk, tuh kom fin oru ma suwohs, kom ac
fah eis mwe moul pwaye. **19** Sie mwet su insianaung in
oru ma suwohs fah moul, a mwet se su sulela na ku sel
in oru koluk fah misa. **20** LEUM GOD El srunga mwet
koluk nunak la, a El lungse elos su oru ma suwohs. **21**
Kom in etu na pwaye lah mwet koluk ac fah kalyeiyuk, a
mwet suwoswos ac fah moliyukla. **22** Sie mutan oasku
su wangin etaten yoro, ac oana sie ring gold infwen
soko pig. **23** Ma mwet wo uh kena nu kac, pacl nukewa
saflaiya uh ac wo. Pacl mwet koluk uh eis ma elos
lungse, saflaiya uh kasrkusrak. **24** Kutu mwet engan in
sang ma lalos, a yokelikna kasrpalos. A kutu mwet uh
arulana tawi ma lalos, a sukasrup lalos yokelikna. **25**
Kom in sang in yohk, na ac fah oasr kapkapak lom. Oru
kasru lom nu sin mwet, na ac fah kasreyuk kom. **26** Mwet
uh selngawi mwet se su sruokya wheat lal in tupan nu ke
pacl yokelik molo, a elos kaksakin mwet se su kukakunla
ke sie moul fisrasr. **27** Mwe finsrak lom fin wo, kom ac
akfulatyeyuk, tuh kom fin suk lokoalok, na lokoalok uh ac
fah sun kom. **28** Mwet su lulalfongi mwe kasrup uh ac
ikori, a mwet suwoswos ac fah kapak oana sra folfol
finsroa. **29** Kutena mwet su use mwe lokoalok nu fin sou
lal, ac wangin ma yorol ke saflaiya. Mwet lalfon uh ac
fah mwet orekma lun mwet lalmwetmet. **30** Suwoswos
ac fah ase moul, a sulallal ac fah eisla moul. **31** Mwet
suwohs elos eis mwe moul lalos fin faclu. Ouinge kom in
etu lah mwet koluk nukewa ac fah kalyeiyuk.

12 Kutena mwet su lungse etauk, el ac engan in eis
kas in kai ke pacl el tafongla. Ma lalfon se mwet
se fin srunga in aksuwosyeyuk el. **2** LEUM GOD El
insewowo sin mwet wo, a El lusla mwet su nunkauk in
oru ma koluk. **3** Wangin moul okak yurin mwet orekma
koluk, a mwet suwoswos elos tu na ku. **4** Sie mutan
payuk efal el mwe engan ac mwe konkin lun mukul
tumal; a mutan payuk se su akmwekinye mukul tumal
uh, el mwe akkulamye srin mukul tumal. **5** Mwet suwohs
uh ac oru ma suwohs ac fal nu sum; mwet koluk elos

kena kiapwekom. **6** Kas lun mwet koluk uh mwe akmas,
a kas lun mwet suwoswos mwe molela nu selos su muta
in fosrnga. **7** Mwet koluk uh fin kutangyukla, na elos
ac wanginla, a sou lun mwet suwoswos ac tutaflana.
8 Kom fin lalmwetmet, ac kaksakinyuk kom. Kom fin
lalfon, mwet uh ac pilesrekom. **9** Ac wo kom in sie mwet
pilesreyuk su sifacna orekma in suk enenu lom, liki na
in orek lumah mu kom sie mwet fulat, a wangin mwe
mongo nom. **10** Sie mwet wo el karingin kosro natul, a
mwet koluk uh sulallal nu sin kosro natulos. **11** Mwet
moniyuk in orek ima, pukanten mwe mongo yorol, a
elos su sisla pacl lalos ke orekma lusrongten elos lalfon.
12 Mwet koluk elos suk na ma koluk in oru, a mwet
suwoswos elos tu na ku. **13** Sie mwet koluk el sremla ke
kas lal sifacna, a sie mwet suwoswos el fah tia sun mwe
ongoiya. **14** Ma lacne nu sum ac fah fal nu ke kas lom
ac orekma lom. Kom ac fah eis fal nu ke ma kom orala.
15 Mwet lalfon uh nunku mu pwaye selos in ma nukewa,
a mwet lalmwetmet uh engan in porongo kas in kasru.
16 Sie mwet lalfon el sa na in foloyak, a mwet etu uh ku
in pilesru kas in akkoluk orek nu sel. **17** Ke pacl kom
fahkak ma pwaye, na nununku uh orekla suwohs, a kas
kikiap uh oru nununku uh in sesuwos. **18** Kas fakfuk uh
ku in kanteya sie mwet oana cutlass, a kas lalmwetmet
uh ku in unwela. **19** Kikiap uh ac oan kitin pacl na; ma
pwaye uh oan ma pahtpat. **20** Kutasrik uh nwakla insien
mwet ma akoo in oru ma koluk, a elos su suk in oru ma
wo elos ac sun engan. **21** Wangin ma koluk sikyak nu
sin mwet suwoswos, a nu sin mwet koluk uh, ma koluk
mukena pa sik nu selos. **22** LEUM GOD El srunga mwet
kikiap, a El insewowo kaclos su akfalye kas lalos. **23** Sie
mwet etu nunak el mislana ke etu lal, a mwet lalfon uh
arulana fahkak nikin lalos. **24** Sie mwet alken in orekma
el ac sie mwet kol; sie mwet alsrangesr el ac sie mwet
kohs. **25** Inse fosrnga ac aksupwarye kom; kas kulang
ac akenganye kom. **26** Sie mwet suwoswos el mwet kol
nu sin mwet kawuk lal, a mwet koluk uh kololos nu ke
ma tafongla. **27** Kom fin alsrangesr, kom ac tia ku in
konauk enenu lom, a kom fin alken, kom ac eis ma wo
puspis. **28** Suwoswos el inkanek nu ke moul; a sesuwos
uh inkanek nu ke misa.

13 Sie tulik lalmwetmet el lohang nu ke mwe luti lun
papa tumal, a sie mwet inse fulat el tia ku in fahkak
mu el tafongla. **2** Mwet wo fah eis mwe insewowo ke
kas wo lalos, a elos su kutasrik elos suk na in oru ma
sulallal. **3** El su karinganang kas lal el karingin moul
lal; a el su kaskas pusla, el sifacna kunausulla. **4** Yohk
kena lun sie mwet alsrangesr, a el ac tia ku in eis. Sie
mwet alken ac eis ma nukewa ma el lungse. **5** Mwet
suwoswos elos srunga kas kikiap, a kas lun mwet koluk
uh mwe mwekin ac mwe srungayuk. **6** Moul suwohs
mwe molela moul lun mwet su wangin mwata; a orekma
koluk mwe kunausla moul lun mwet koluk. **7** Kutu mwet
uh oru mu elos kasrup, a wangin ma lalos; ac kutu mwet
uh oru mu elos sukasrup, a yohk mwe kasrup lalos. **8**
Sie mwet kasrup enenu in orekmakin mani lal in molella
liki mwet pwapa koluk, a wangin mwet aksangengye sie
mwet sukasrup. **9** Mwet suwoswos uh oana sie kalem
saromrom; mwet koluk uh oana sie lam ma apkuran in
kunla. **10** Inse fulat uh mwe sramtauk akukuin mukena.
Elos su suk kas in kasru pa lalmwetmet. **11** Sie mwet fin
eis mwe kasrup ke inkanek fisrasr, ac fah sa na in lisr.
Mwet se ma orekma upa in konauk mwe kasrup lal, ac
fah oasr ma lal pacl nukewa. **12** Mwe finsrak lom fin
pahtlana, kom ku in maskunak; a fin sun finsrak lom
an, kom ac sessesla ke engan. **13** Elos su srangesr
eis kas in kasru, ac fah sun mwe ongoiya; elos su eis
kas in kasru, elos ac fah moul in misla. **14** Mwe luti
lun mwet lalmwetmet uh, sie unon in moul su ac fah
kasrekom in kaingkunla mwe sensen nu ke moul lom.
15 Akfulatyeyuk mwet lalmwetmet, a mwet ma tia ku in
lulalfongiyuk fah sun mwe ongoiya. **16** Mwet ma oasr
nunak la elos nunkala mau in wo meet liki elos oru, a
mwet lalfon uh akkalemye na nikin lalos. **17** Sie mwet
utuk kas soaru, ac sripauk lokoalok; a sie mwet utuk kas
oaru, el orala misla. **18** Sie mwet su srangesr lutlut, el ac
sukasrup ac mwekin. Kutena mwet su porongo kas in
kai uh, fah akfulatyeyuk. **19** Fuka woiya pacl se kom
eis ma kom kena nu kac! A mwet lalfon uh tia lungse
forla liki ma koluk. **20** Kupasr nu sin mwet lalmwetmet,
ac kom fah lalmwetmet. Kom fin asruoki nu sin mwet
lalfon, kom ac fah sun ongoiya. **21** Mwe lokoalok uh
ukwe mwet koluk nu yen nukewa, a ma wo uh ac fah
itukyang nu sin mwet suwoswos. **22** Sie mwet wo ac fah
akola mwe kasrup lal tuh tulik nutin tulik natul in usrui,
a mwe kasrup lun mwet koluk fah som nu sin mwet
suwoswos. **23** Acn ma soenna imaiyuk lukun ku in orala
mwe mongo na yohk nu sin mwet sukasrup, tuh mwet
sesuwos uh sruokya lukelos in tia imaiyuk. **24** Kom fin
tia kai tulik nutum, kom tia lungse el. Kom fin lungse el,
kom ac kael. **25** Mwet suwoswos elos kihp pacl nukewa,
a mwet koluk elos masrinsral.

14 Ke lalmwetmet, sie mutan el musaeak sou se,
a lalfon uh ku in kunausya. **2** Kutena mwet su
moulkin moul suwohs, elos akkalemye lah elos akfulatye
LEUM GOD; elos su tia moul suwohs elos akkalemye
lah elos pilesral. **3** Inse fulat lun sie mwet lalfon oru el
kaskas pusla; a kas lun sie mwet lalmwetmet karinganul
sifacna. **4** Fin wangin ox in amakin plao uh, ac wangin
koanon nien fil mongo sum. A fin oasr, na nien fil mongo
sum ac sessesla ke wheat. **5** Sie mwet loh oaru el
fahkak ma pwaye pacl nukewa, a sie mwet loh soaru el
kikiap pacl nukewa. **6** Sie mwet inse fulat el tia ku in sun
lalmwetmet, a mwet oasr etauk la, fisrasr elos in eis mwe
lutlut. **7** Nimet apkuran nu yurin mwet lalfon. Wangin
ma elos ac ku in luti kom. **8** Efu ku mwet lalkung uh
lalmwetmet? Mweyen el etu ma elan oru. Efu ku mwet

sulalkung uh lalfon? Mweyen el nunku mu el etu ma
nukewa. 9 Wangin fosrnga lun mwet lalfon ke elos orala
ma koluk, a mwet wo elos suk in oasr nunak munas
nu selos. 10 Wangin mwet ku in etu na pwaye lah fuka
engan lom ku asor lom. Kom mukena pa etu. Wangin
mwet ku in wi kom kac. 11 Lohm sin sie mwet wo ac tu
na tukun kunausyukla lohm sin sie mwet koluk. 12 Sahp
inkanek soko ma kom pangon mu suwohs uh, ac ku in
kolkomla nu ke misa. 13 Israsr uh ku in okanla inse asor.
Pacl engan uh wanginla, asor sac srakna oasr. 14 Mwet
koluk uh fah eis ma fal nu ke ma elos oru. Mwet wo uh
fah eis lacnen orekma wo lalos. 15 Sie mwet lalfon el
lulalfongi ma nukewa; a mwet lalkung elos taranna yen
elos fahsr nu we. 16 Mwet etauk elos karinganang in tia
sun mwe lokoalok, a mwet lalfon uh nikin sensen, ac
sa na in mukuila. 17 Mwet mongsa uh oru ma lalfon;
ac mwet kinauk inkanek kutasrik ac fah srungayuk. 18
Mwet nikin ac eis fokin lalfon lalos, a mwet lalkung ac
usrui etauk. 19 Mwet koluk ac fah epasr ye mutun mwet
suwoswos ac pusisel in siyuk kasru selos. 20 Wangin
mwet lungse orek kawuk nu sin sie mwet sukasrup, finne
mwet tulan lal; a sie mwet kasrup, oasr mwet kawuk
puspis lal. 21 Kom fin lungse kom in engan, na kom in
kulang nu sin mwet sukasrup; sie ma koluk pa in pilesru
kutena mwet. 22 Kom fin oru sie orekma wo, mwet uh ac
lulalfongi kom ac sunakin kom, a kom fin wi oru orekma
koluk, kom fahsr ke sie inkanek tafongla. 23 Orekma, na
kom fah eis woiya. Kom fin mutana sramsarm, kom ac
sukasrup. 24 Mwet lalmwetmet uh eis mwe kasrup; a
mwet lalfon eteyuk ke lalfon lalos. 25 Sie mwet loh su
kaskas pwaye el molela moul lun sie mwet; a el fin fahk
kas kikiap, el lafwekin sie mwet. 26 Akfulatye LEUM
GOD, fah sang lulalfongi ku ac moul misla nu sin sie
mwet ac sou lal. 27 Ya kom lungse tuh kom in tia sa
misa? Sie unon in moul pa akfulatye LEUM GOD. 28
Fulat lun sie tokosra tuku ke pisen mwet ma el leumi. Fin
wangin mwet, na el tia oaoa. 29 Kom fin mongfisrasr,
kom lalmwetmet; a kom fin mongsa, kom akkalemye
lupan lalfon lom. 30 Inse misla uh mwe akkeye mano,
a sok uh oana sie mas ma akkulamye mano. 31 Kom
fin akkeokye mwet sukasrup, kom aklusrongtenye God
su oralosla; a ke kom kulang nu sin mwet sukasrup,
kom akfulatye God. 32 Mwet koluk uh putatla ke sripen
orekma koluk lalos, a mwet wo uh molla ke sripen moul
suwohs lalos. 33 Lalmwetmet uh oan in nunak nukewa
lun sie mwet etauk. Mwet lalfon uh wangin etu la ke
lalmwetmet uh. 34 Suwoswos ac oru sie mutunfacl in ku
ac fulat. Ma koluk uh mwe akmwekinye sie mutunfacl.
35 Tokosra uh elos insewowo ke mwet pwapa fulat lalos
su oaru in oru ma kuna; a elos kalyaelos su tia akfalye
ma kunalos.

15 Sie top fisrasr akmisyela kasrkusrak, a sie kas toasr
ac purakak kasrkusrak. 2 Ke mwet lalmwetmet
elos kaskas, mwet uh mwel etauk. A mwet lalfon elos
filakunla kas lusrongten. 3 LEUM GOD El liye ma orek
in acn nukewa; El suiya ma nukewa kut oru — finne wo
ku koluk. 4 Kas kulang mwe akkeye kom, a kas toasr ac
mwe akmunasye kom. 5 Ma lalfon se pa in pilesru kas in
luti lun papa tomom; a lalmwetmet pa in porongo kas in
kai lal. 6 Mwet suwoswos elos karinganang kasrpalos, a
mwet koluk elos sununtei kasrpalos, na ke pacl koluk
tuku, elos kwacola. 7 Mwet lalmwetmet akyokye etauk,
a mwet lalfon elos tia. 8 LEUM GOD El insewowo ke
pre lun mwet wo, a El srunga mwe kisa lun mwet koluk.
9 LEUM GOD El srunga inkanek lun mwet koluk, a El
lungse elos su oru ma suwohs. 10 Kom fin oru ma koluk,
kom ac sun kaiyuk upa; kom ac misa kom fin tia lela in
aksuwosyeyuk kom. 11 LEUM GOD El fin ku in etu ma
nukewa ma oan in facl lun mwet misa, na kalem lah sie
mwet el tia ku in okanla nunak lal liki God. **(Sheol h7585)**
12 Mwet inse fulat tia lungse in aksuwosyeyuk elos; elos
tiana suk kas in kasru sin mwet lalmwetmet. 13 Ke pacl
mwet uh engan, elos israsr srisrik, a ke pacl elos asor,
insialos toasrlana. 14 Mwet lalkung lungse na lutlut, a
mwet sulalkung mansisna in nikin. 15 Mwet sukasrup
elos moul in fosrnga pacl nukewa, a mwet ma insewowo,
elos moul in engan pacl nukewa. 16 Wo in sukasrup ac
in sangeng sin LEUM GOD, liki na in kasrup ac moul in
lokoalok. 17 Ac wo in mongo mahsrik yen oasr lungse
we, liki na in mongo ikwa yuyu yen oasr srunga we. 18
Mwet mongsa elos purakak akukuin, a mwet mongfisrasr
elos akmisye. 19 Kom fin alsrangesr, kom ac sun ma upa
yen nukewa, a kom fin suwohs, wangin mwe lokoalok ac
sun kom. 20 Sie tulik lalmwetmet el akenganye papa
tumal. Sie tulik lalfon el pilesru nina kial. 21 Mwet lalfon
elos engankin orekma lalfon lalos, a mwet lalmwetmet
elos ac oru ma suwohs. 22 Kutena pwapa ma srihk kas
in kasru nu kac, ac tia ku in fahla wo; enenu in oasr
kas in kasru sin mwet pus, na ac fah wo saflaiya. 23
Mwe engan na yohk in konauk kas fal nu ke sripa se lun
pacl sac! 24 Mwet lalmwetmet elos fahsr ke inkanek
ma utyak nu ke moul; tia ke inkanek ma oatula nu ke
misa. **(Sheol h7585)** 25 LEUM GOD El ac fah kunausla
lohm sin mwet filang, a El fah loangela acn sin katinmas.
26 LEUM GOD El srunga nunak koluk, a El insewowo
ke kas kulang. 27 Kom fin oru ma laesla ke inkanek
kutasrik, kom ac pwanma ongoiya nu fin sou lom. Nimet
eis mol in eyeinse, na moul lom fah loes. 28 Mwet wo
elos nunku meet liki elos topuk. Mwet koluk elos sa in
topuk, a kwana orala tukulkul. 29 Ke pacl mwet wo uh
pre, LEUM GOD El porongo, a El ngetla lukelos su oru
ma koluk. 30 Ngetnget kulang ac akenganye kom, ac
pweng wo ac fah akkeyekom. 31 Kom fin porongo pacl
kaiyuk kom uh, kom lalmwetmet. 32 Kom fin srunga
lutlut, kom sifacna akkolukye kom. Kom fin porongo kas
in kai nu sum, ac fah yokelik etauk lom. 33 Sangeng

sin LEUM GOD pa inkanek nu ke etauk. Kom enenu in pusisel, na fah akfulatyeyuk kom.

16 Kut ku in oru pwapa lasr, tusruktu kas safla kac uh ma lun God. **2** Kom ac nunku mu ma nukewa kom oru uh suwohs, tuh LEUM GOD El liye nunak lun insiom. **3** Siyuk LEUM GOD Elan akinsewowoye pwapa lom, na kom ac fah ku in orala. **4** Ma nukewa LEUM GOD El orala ac oasr saflaiya; na saflaiyen mwet koluk uh pa in sikiyukla. **5** LEUM GOD El srunga mwet nukewa su filang. El ac fah tia lela elos in kaingkunla mwe kaiyuk nu selos. **6** Kom in oaru ac inse pwaye, ac God El fah nunak munas ke ma koluk lom. Alfulatye LEUM GOD na wangin ma koluk ac fah sikyak nu sum. **7** Pacl kom akinsewowoye LEUM GOD, mwet lokoalok lom uh ac ekla mwet kawuk lom. **8** Kom fin eis srik ke inkanek suwohs, wo liki ke kom eis yohk ke inkanek sesuwos. **9** Kom ku in lumahla ma kom ac oru, a God pa ac oakiya inkanek lom. **10** Tokosra el kaskas ke ku sin God me; na sulela lal pwaye pacl nukewa. **11** LEUM GOD El lungse tuh mwe paun ac mwe srikasrak nukewa in suwohs, ac molin mwe kuka in fal. **12** Tokosra elos tia ku in lela ma koluk in orek, mweyen nununku suwohs pa oru sie mutunfacl in ku. **13** Sie tokosra el lungse lohng ma pwaye, ac el insewowo selos su kaskas suwohs. **14** Mwet lalmwetmet elos srike in akenganye tokosra, mweyen el fin kasrkusrakak, ac ku in oasr mwet misa. **15** Sie tokosra fin insewowo sum, ac mwe insewowo nu ke moul lom; oana ke pukunyeng use af ke pacl mut. **16** Arulana wo in oasr lalmwetmet ac etauk, liki in oasr gold ac silver. **17** Mwet wo elos fufahsryesr ke soko inkanek ma ac tia kololos nu ke ma koluk; ouinge karinganang acn kom fahsr nu we — mweyen ac ku in molela moul lom. **18** Inse fulat ac kol nu ke ongoiya lulap, ac mwet filang elos ac ikori. **19** Wo kom in inse pusisel ac sukasrup, liki na kom in weang mwet inse fulat ac ipeis ke ma wap ma elos pisrala. **20** Lohang nu ke ma lutiyuk kom kac, na kom ac fah eis moul wo ouiya. Lulalfongi in LEUM GOD ac kom ac fah engan. **21** Sie mwet lalmwetmet akilenyuk ke etauk lal. Fin wo kas in luti lal, mwet uh ac insewowo in lutlut sel. **22** Etauk el sie unon lun moul nu selos su lalmwetmet, a kom fin srike in luti mwet lalfon, kom sisla pacl lom ke wangin. **23** Mwet lalmwetmet elos nunkala mau meet liki elos kaskas; na ma elos fahk uh mwet uh engan in lohng. **24** Kas kulang uh emwem oana honey — wo emah, ac wo pac nu ke mano. **25** Inkanek soko ma kom nunku mu pwaya uh, sahp ac kolkomla nu ke misa. **26** Masrinsral lun sie mwet ac oru el orekma upa, tuh in ku in oasr mwe mongo nal. **27** Mwet koluk elos suk inkanek in aklokoalokye mwet. Kas lalos uh firirrir oana e. **28** Lesrik uh srumunyukelik sin mwet koluk. Elos purakak lokoalok ac kunausla inmasrlon kawuk uh. **29** Mwet sulallal elos kiapwela mwet kawuk lalos, ac kololosla nu ke mwe ongoiya. **30** Taran mwet su kotmwet nu sum ac kikiap in israsr, mweyen oasr ma koluk elos akoo. **31** Lacnen suwoswos pa moul loeleos, ac aunsuf fiaya el oana sie tefuro wolana. **32** Mongfisrasr wo liki orek ku. Sifacna leum fom, wo liki in leumi siti puspis. **33** Mwet uh susfa in konauk ma lungse lun God, tusruktu God pa sulela top nu kac.

17 Wo in kang bread mahi ke inse misla, liki na in wi kufwa in sie lohm ma oasr akukuin we. **2** Sie mwet kulansap su oaru ac lalmwetmet fah fulat liki sie wen sununta nutin mwet kacto lal, ouinge el ac wi usrui ma lun tulik nutin mwet kacto lal. **3** Gold ac silver uh srikeyuk ke e, ac insien mwet uh srikeyuk sin LEUM GOD. **4** Mwet koluk uh lohang nu ke nunak koluk, ac mwet kikiap lungse lohng kas kikiap. **5** Kom fin aksruksruki mwet sukasrup, kom aklusrongtenye God su oralosla. Ac fah kaiyuk kom, kom fin engankin ongoiya lun mwet ngia. **6** Mwet matu uh engankin tulik nutin tulik natulos, oapana ke tulik uh engankin papa tumalos. **7** Sufal mwet leum in fahk kas kikiap, oayapa kas wo tia tuku sin sie mwet lalfon. **8** Kutu mwet uh nunku mu eyeinse uh oana mwenmen. Elos lulalfongi mu ku in sang ma nukewa nu selos. **9** Kom fin lungse mwet in lungse kom, kom nunak munas nu selos ke ma koluk elos oru nu sum. Kom fin sikalani in sramsramkin, ac ku in kunauselik inmasrlon sie kawuk. **10** Kas in kaiyuk sefanna ku in aksuwosyela sie mwet lalmwetmet, a sringsring siofok tia ku in aksuwosyela sie mwet lalfon. **11** Mwet koluk elos purakak akukuin pacl nukewa, na ac fah supweyukla sie mwet roso sulallal in lainulos. **12** Kom fin osun nu sin soko bear ma pisrapasrla natu natul, ac srik sensen lom liki kom fin osun nu sin sie mwet lalfon kafofo ke orekma lusrongten lal. **13** Kom fin eis ma wo ac folokin ke ma koluk, ma koluk fah tia ku in wanginla liki lohm sum. **14** Mutaweyen sie akukuin oana ke sie dam tufahna srasrelik, ke ma inge tulokinya akukuin sac meet liki ac yokelik. **15** Aksukosokye sie mwet koluk, ku kapriya sie mwet wangin mwata — lumah luo inge kewa srungayuk sin LEUM GOD. **16** Wangin sripa sie mwet lalfon in sisla mani nu ke lutlut, mweyen wangin etauk sel. **17** Mwet kawuk uh akkalemye lungse lalos pacl nukewa. Ma kunen sou uh in akasrui ke pacl upa. **18** Mwet na wangin nunak la pa ac orek wulela in akfalye soemoul lun siena mwet. **19** Mwet su lungse ma koluk elos lungse orek lokoalok. Kom fin konkin mwe kasrup lom pacl nukewa, kom purakak lokoalok. **20** Elos su nunak koluk ac kaskas koluk, ac fah wangin ma wo nu selos, a ongoiya mukena. **21** Mwe na asor ac toasr nu sin sie papa ma tulik natul uh oru ma lalfon. **22** Inse engan mwe akkeye monum. A el su kwacna inse toasr, fah akmunasye manol. **23** Mwet nununku sesuwos elos eis mwe eyeinse in lukma. Ke ouinge uh nununku suwohs tiana orekla. **24** Mwet lalkung elos sulela in akwot nu ke soko inkanek lalmwetmet, a mwet lalfon uh takusrkusr ke inkanek puspis. **25** Sie tulik

lalfon el mwe toasr nu sin papa tumal, ac akmwenye
insien nina kiyal. 26 Tia wo in sang kaiyuk nu sin mwet
wangin mwata, ku kalyeiyuk mwet oru ma pwaye. Fin
ouinge, nununku uh kihla. 27 Mwet lalmwetmet na pwaye
elos tia oalinkas. Mwet ma muta misla pa liyaten uh. 28
Sie mwet lalfon fin muta misla ac tia sramsram, ku in
nunkeyuk mu el lalmwetmet.

18 Mwet se ma tia lungse kupasr nu sin mwet, el
nunku kacl sifacna. El ac tiana insese nu ke ma
mwet ngia pangon mu suwohs. 2 Sie mwet lalfon el
lungse fahk nunak lal sifacna. El tia suk elan kalem
ke nunak lun mwet ngia. 3 Ma koluk ac mwekin uh
tukeni fahsr. Kom fin orala sie ma koluk, ac sufanyuk
kom. 4 Kas lun sie mwet ac ku in ase lalmwetmet — loal
oana meoa, ac loslos oana soko infacl. 5 Tia wo in wi
layen lun mwet ma orala ma koluk, mweyen ac ku in
sruokya nununku suwohs liki mwet wangin mwata. 6 Ke
pacl se mwet lalfon el purakak sie akukuin, el sifacna
suk in sringsring el. 7 Ke sie mwet lalfon el kaskas,
el sifacna akkolukyalla; el sruhu ke kas lal sifacna. 8
Arulana wo eman lesrik uh. Kut lungse na ukumya. 9
Koluk lun sie mwet alsrangesr, oapana koluk lun sie
mwet kunausten. 10 LEUM GOD El oana sie tower na
ku, yen mwet suwoswos ku in som ac wikla we. 11 Mwet
kasrup elos nunku mu mwe kasrup lalos ac karinganulos
oana pot fulat ma rauneak sie siti. 12 Sie mwet inse
pusisel ac fah akfulatyeyuk. El su inse fulat ac fah sun
ongoiya. 13 Porongo meet liki kom topuk. Kom fin tia
oru ouinge, kom oana sie mwet lalfon ac kom ac fah
mwekin. 14 Kuiyen nunak lom ku in kasrekom ke pacl
kom mas. Fin wanginla, na finsrak lom ac wanginla pac.
15 Sie mwet lalmwetmet el suk in akyokye etauk lal pacl
nukewa. 16 Kom fin ke osun nu sin sie mwet fulat, us sie
mwe sang an lom nu sel, na ac fah fisrasr kom in sonol.
17 Ke pacl in nununku, mwet se ma sramsram meet ac
lumweyuk mu el pa pwaye, nwe ke pacl se mwet se
lainul uh mutawauk in kisen siyuk sel. 18 Mwet fulat luo
fin amei in acn in nununku, na susfa pa ku in aksafyela.
19 Kasru ma lim ac el ac fah karingin kom oana sie pot
ku lun siti uh. A kom fin akukuin nu sel, el ac fah kaliya
srungul lal nu sum. 20 Kom ac fah kosrani ma wo ku ma
koluk ke kas nukewa kom fahk. 21 Ma kom fahk uh ku in
karingin moul ku kunausla moul; ouinge kom ac sifacna
eis fokin ma kom fahk. 22 El su konauk sie mutan kial el
konauk sie ma arulana wo; ma inge akkalemye kulang
lun LEUM GOD nu sel. 23 Pacl sie mwet sukasrup el
kaskas el enenu in kas fisrasr. A top lun mwet kasrup uh
arulana kou. 24 Kutu kawuk uh tiana kawil, a kutu kawuk
uh wo liki na tamulel.

19 Ac wo kom in sukasrup ac suwohs, liki na in lalfon
ac kikiap. 2 Insienaung fin wangin etauk, tia ma
wo se; ac orekma in sulaklak ku in sot ongoiya nu sum.
3 Kutu mwet uh sifacna kunauselosla ke orekma lalfon
lalos, na toko elos sis nu fin LEUM GOD. 4 Mwet kasrup
uh fisrasr in konauk mwet kawuk puspis, a upa mwet
sukasrup uh in sruokya mwet kawuk pu lalos. 5 Kom fin
fahk kas kikiap ye mutun nununku, kom ac fah kaiyuk, na
ac wangin inkanek in kaingla lom. 6 Mwet nukewa srike
in eis ohi sin mwet fulat; ac mwet nukewa kena in kawuk
nu sin mwet ma ac kitaung mwe sang nu selos. 7 Sie
mwet sukasrup ac pilesreyuk sin sou lal, ac mwet kawuk
lal ac pilesral yohk liki. Pacl el sokolos elos wangin. 8
Kom oru sie ma wo nu sum sifacna ke kom lotela ma
nukewa ma kom ku. Esamya ma kom lotela uh, na kom
ac fah kapkapak. 9 Wangin sie su kaskas kikiap ye
mutun nununku ku in kaingkunla kai nu sel. Pwayena lah
el ac muta in ongoiya. 10 Tiana fal tuh sie mwet lalfon in
yolyak mwe kasrup yorol, oayapa tia fal mwet kohs in
leum fin mwet wal fulat. 11 Kom fin sie mwet etu, kom
ac ku in kutong kasrkusrak lom. Mwet fin oru ma koluk
nu sum, ac arulana wo kom in tia lohang nu kac. 12
Kasrkusrak lun sie tokosra oana ngutngut lun soko lion,
ac kulang lal oana woiyen af uh ke kahkla uh. 13 Sie
wen lalfon ku in aksukapasyela papa tumal, ac wowon
lun mutan kial uh oana kof tultul su tia tui. 14 Sie mukul
ku in usrui lohm ac mani sin papa tumal, tuh LEUM GOD
mukena ku in sang sie mutan lalmwetmet kial. 15 Kom
fin alsrangesr na ac lungse mutul, kom ac masrinsral. 16
Kom in liyaung ma sap lun God, na ac fah loes moul
lom; kom fin pilesru, kom ac misa. 17 Kom fin sang mwe
sang nu sin mwet sukasrup, ac oapana ke kom sang nu
sin LEUM GOD, ac El ac fah folokin nu sum. 18 Kai
tulik nutum ke kom srakna ku in kifasul. Kom fin tia, kom
sifacna oakiya inkanek in ongoiya nu selos. 19 Sie mwet
fin mongkeke, lela elan sifacna akfalyela ma koluk el
orala. Kom fin molella, kom ac enenu in sifilpa molella.
20 Kom fin porongo kas in kasru nu sum ac engan in eis
kas in luti, na sie len kom ac fah lalmwetmet. 21 Mwet uh
ku in pu kain in ma puspis; tusruktu ma lungse lun LEUM
GOD pa ac orek uh. 22 Mwe mwekin se pa in rapku;
mwet sukasrup uh wo liki mwet kikiap. 23 Akfulatye
LEUM GOD na ac fah loes moul lom, ac kom ac fah
inse misla ac tia fosrnga. 24 Lupan alsrangesr lun kutu
mwet uh oru elos srunga sifacna srukak mwe mongo nu
inwalulos. 25 Mwet aksruksruk uh fal in kaiyuk tuh in
mwe luti nu sin mwet sulalkung. Kom fin lalmwetmet,
kom ac eis etauk ke pacl kaiyuk kom. 26 Sie mwet su
oru koluk nu sin papa tumal ku lusla nina kial liki lohm
sel, fah mwe mwekin lulap. 27 Wen nutik, pacl se kom
tui in eis mwe lutlut, kom ac sa na in mulkunla ma kom
lotela tari. 28 Wangin nununku suwohs ku in orek sie
mwet loh fin sulela ku sel in akkolukye sie mwet. Mwet
koluk uh lungse na ma koluk. 29 Pwayena lah mwet
aksruksruk lalfon uh ac pulakin sringsring.

20 Sruhila ke mwe nim ku ac oru kom in wowon ac
orekma lalfon. Sruhi uh orala sie mwet in lalfonla.

2 Kom in sangeng ke kasrkusrak lun sie tokosra oana
ke kom sangeng ke ngutngut lun soko lion. Kom fin
akkasrkusrakye sie tokosra, kom sifacna eiskomyang nu
ke misa. 3 Mwet lalfon uh pa sripauk akukuin uh. Ac fah
kaksakinyuk elos su tia wi akukuin. 4 Sie mwet ima su
alsrangesr in plao in pacl fal la, fah tia kosrani fahko. 5
Nunak ma oan insien sie mwet, oana kof in sie luf loal; a
mwet oasr etauk yoro ku in aketeya in kalem. 6 Pus
na mwet fahk pwaye ac oaru la, tusruktu su selos ku
in akpwayeye? 7 Insewowo tulik su papa tumalos oru
ma pwaye ac suwohs. 8 Sie tokosra su muta ke nien
nununku, el ac ku in akilen ma koluk ke el liye. 9 Ya
oasr sie mwet ku in fahk na pwaye lah nasnas insial
ac wanginla ma koluk lal? 10 LEUM GOD El srunga
mwe paun kikiap ac mwe srikasrak sesuwos. 11 Finne
tulik srisrik se, ac kalem ouiyal ke ma el oru; kom ku
in akilen lah el suwohs ac wo. 12 LEUM GOD El ase
mutasr tuh kut in liye, ac sracsr tuh kut in lohng. 13 Kom
fin sisla pacl lom in motul, kom ac sukasrup. Oru kom
in kafofo, na ac fah oasr sunun mwe mongo nom. 14
Mwet moul ke iwen kuka uh torkaskas pacl nukewa mu
yokla molin mwe kuka uh, a ke el som el konkin mu srik
molin ma el moli uh. 15 Kas lalmwetmet uh yohk sripa
liki gold ac mwe yun saok. 16 Sie mwet su wulela in
fosrngakin soemoul lun sie mwetsac el lalfon, na fal elan
sang nuknuk lal sifacna in mwe akpwaye nu ke soemoul
el wuleang kac. 17 Ma kom eisla ke inkanek sesuwos ac
ku in mwe engan nu sum oana sie mwe mongo na yuyu,
tuh ac tia paht toko na ac oana sie oalu sessesla ke
fikar. 18 Suk kas in kasru wo, na ma kom oru ac fah
fahla wo. Nimet sroang nu ke mweun fin soenna oasr
pwapa. 19 Sie mwet lesrik tia ku in okanla ma lukma.
Nimet fototo nu yurin mwet oalinkas. 20 Kom fin selngawi
papa tomom ku nina kiom, moul lom ac fah oana sie
lam kunla in lohsr uh. 21 Fin fisrasr eisyen mwe kasrup
lom an, ac fah srik woiya nu sum. 22 Nimet sifacna
foloksak ke ma koluk. Tupan ac lulalfongi in LEUM GOD,
ac El fah aksuwosyela. 23 LEUM GOD El tia lungse
mwe paun ac mwe srikasrak sesuwos. 24 LEUM GOD
El oakiya tari inkanek lasr uh, na sie mwet el ac etu
fuka inkanek lun moul lal sifacna? 25 Nunkala akwoya
meet liki kom wulela in oru sie mwe kisa nu sin God.
Sahp kom ac auli kac tok. 26 Sie tokosra lalmwetmet
el ac konauk lah su orala ma koluk uh, na el fah sang
kai nu sel ke wangin pakomuta. 27 LEUM GOD El ase
ngunasr, su oana sie kalem saromrom ma tolak nunak
lukma nukewa lasr. 28 Sie tokosra fah mutana in wal lal
ke lusenna pacl el oru ma pwaye, suwohs, ac fal. 29
Wolana lun mwet fusr pa ku in mano lalos, ac oasku lun
mwet matu pa aunsuf fiaya lalos. 30 Kutu pacl uh kaiyuk
upa ku in ekulla ouiyen moul koluk lasr uh.

21 LEUM GOD El leumi nunak lun sie tokosra, oana
ke El oakiya fahsr lun soko infacl. 2 Sahp kom
nunku mu ma nukewa kom oru uh suwohs, tuh esam
lah LEUM GOD El tuni nunak lun insiom. 3 Oru ma
suwohs ac pwaye; ma inge mwe akenganye LEUM GOD
yohk liki ma kom ac kisakunang nu sel. 4 Mwet koluk uh
kolyuk ke nunak filing ac inse fulat. Ma inge koluk. 5
Motkwala akwoye orekma lom, na ac fah yolyak ma oan
yurum; kom fin orekma sulaklak, ac fah tiana sun enenu
lom. 6 Mwe kasrup kom eis ke inkanek kutasrik ac sa
na in wanginla, tusruktu ac kol kom nu ke misa meet
liki ac wanginla. 7 Mwet koluk uh ac fah kunausyukla
ke sulallal lalos sifacna; elos srunga oru ma suwohs. 8
Mwet oru ma koluk elos fahsr ke inkanek kih; a mwet
wangin mwata elos oru ma suwohs. 9 Ac wo in muta fin
mangon lohm uh, liki in muta in lohm uh wi sie mutan
torkaskas. 10 Mwet koluk elos kena oru ma koluk pacl
nukewa; wangin pakomuta lalos nu sin mwet. 11 Ke pacl
se kaiyuk sie mwet inse fulat, na sie mwet sulalkung el
ac ku in eis etauk kac. Sie mwet lalmwetmet el eis etauk
ke ma lutiyuk el. 12 God, su suwoswoslana, El etu ma
orek in lohm sin mwet koluk, ac El ac fah eisalosyang nu
ke ongoiya. 13 Kom fin srangesr lohng pang lun mwet
sukasrup ke elos suk kasru, na ke kom ac pang in suk
kasru, ac fah tia pac lohngyuk kom. 14 Sie mwet fin mulat
sum, na sie mwe sang in lukma ac ku in akmisyella.
15 Pacl ma orekla sie nununku suwohs, mwet wo uh
insewowo, a mwet koluk elos toasrla. 16 Misa soano
kutena mwet su tafongla liki inkanek lun etauk. 17 El su
sisla mani yohk nu ke mwe kasrup, wain ac mongo yuyu,
ac fah tiana kasrup. 18 Mwet koluk sifacna use nu faclos
mwe keok ma elos srike in oru nu sin mwet wo. 19 Wo in
muta yen mwesis liki in muta yurin sie mutan su lungse
torkaskas. 20 Mwet lalmwetmet uh pus mwe kasrup ac
mwe insewowo lalos, a mwet lalfon uh sa na in sisla
mani lalos. 21 Kom in kulang ac suwosna, na ac fah loes
moul lom; mwet uh fah akfulatye kom ac oru wo nu sum.
22 Sie mwet kol lalmwetmet lun un mwet mweun, ku in
sruokya sie siti ma karinginyuk sin mwet na watwen, ac
kunausla pot ma elos lulalfongi yohk kac. 23 Kom fin tia
lungse sun mwe lokoalok, karinganang ma kom fahk an.
24 Sie mwet inse fulat el nunku kacl sifacna, ac el filang
ac konkin. 25 Sie mwet alsrangesr su srunga orekma, el
sifacna oru elan misa — 26 pwayena ma el nunku pa el
suk in pus ma lal. A sie mwet suwoswos el insewowo in
sang ac tia sruok. 27 LEUM GOD El srunga mwe kisa
lun mwet koluk, yokna elos fin oru ke nunak koluk lalos.
28 Kas lun sie mwet loh kikiap fah tia lulalfongiyuk, a
kas lun sie mwet su nunkala mau wo fah lohngyuk. 29
Mwet suwoswos elos okak in etu lalos; mwet koluk uh tia
sruhk etu a elos kwafelos mwet in liye mu elos etu. 30
Wangin sripen lalmwetmet, etauk, ku liyaten lun mwet,
fin lain LEUM GOD. 31 Kom ku in akoela horse puspis
nu ke mweun, tusruktu LEUM GOD pa ac sot kutangla.

22 Kom ac fin sule inmasrlon elah wo ac mwe kasrup,
sulela elah wo. 2 Oasr ma se mwet kasrup ac

mwet sukasrup oana sie kac: elos kewa orekla sin LEUM
GOD. 3 Ke pacl se mwe lokoalok tuku, mwet etu elos
ac fahsr liki; a sie mwet wangin nunak la ac fahsryang
nu kac, na toko el auli. 4 Akfulatye LEUM GOD ac
inse pusisel, na kom ac fah kasrup, sunakinyuk, ac loes
moul lom. 5 Kom fin lungse moul lom, na fahsr liki mwe
kwasrip ma srumasrla mwet koluk ke inkanek lalos. 6
Luti nu sin sie tulik inkanek fal elan fahsr kac, na ke el
matula el fah tia fahsr liki. 7 Mwet sukasrup elos mwet
kulansap lun mwet kasrup. Ouinge, kom fin ngisre mani
sin sie mwet, na kom mwet kulansap lun mwet sac. 8
Kutena mwet su taknelik fita lun orekma koluk ac fah
kosrani ongoiya, na kasrkusrak upa lalos ac safla. 9
Kom in kulang ac kasru mwet sukasrup ke mwe mongo
nom, na ac fah akinsewowoyeyuk kom. 10 Sisla mwet
se ma inse fulat, na ac fah wanginla akukuin, amei, ac
akkolukye sie sin sie. 11 El su lungse inse nasnas ac
kaskas kulang, tokosra el ac mwet kawuk lal. 12 LEUM
GOD El akkeye mwet orekma pwaye, a El tia akkeye
kas kikiap lun mwet kutasrik. 13 Sie mwet alsrangesr
el mutana in lohm sel; el mu el fin tufoki soko lion ac
sruokilya. 14 Kas lun sie mutan koluk oana sie luf na
loal. Elos su akkasrkusrakye LEUM GOD fah putatyang
nu loac. 15 Tulik srisrik uh ac nuna oru ma lalfon ke elos
srik, tuh kaiyuk wo uh ac lotelos in oru ma fal. 16 Kom fin
sang mwe kite nu sin mwet kasrup, ku akkeokye mwet
sukasrup in akyokye ma laesla lom, kom ac sifacna oru
tuh kom in sukasrup. 17 Porongo, ac nga fah luti nu sum
kas lun mwet lalmwetmet. Lotela mwe luti lalos, 18 ac
kom ac fah insewowo kom fin esam ac kaliya. 19 Nga
lungse kom in filiya lulalfongi lom in LEUM GOD; pa oru
nga akola in fahkak ma inge nu sum misenge. 20 Nga
simusla tari kas lalmwetmet tolngoul nu sum. Oasr kas
in etauk ac kas in kasru 21 su ac fah luti nu sum kalmen
ma suwohs ac pwaye. Na pacl se ac supweyukla kom
in konauk, kom ac foloko use top suwohs. 22 Nimet
pisre ma lun mwet sukasrup ke sripenna kom ku lukelos.
Nimet orek kutasrik nu selos su wangin kasreyalos in acn
in nununku. 23 LEUM GOD El ac fah aululos sramsram,
ac El ac fah kalyaelos su akkeokye mwet sukasrup
ingan. 24 Nimet asruoki nu sin mwet mongsa, 25 sahp
kom ac lotela ouiya lalos ac kofla ekulla tok. 26 Nimet
wulela in fosrngakin soemoul lun kutena mwet. 27 Kom
fin kofla in akfalyela, elos ac eisla ma lom nukewa, finne
mwe oan kiom. 28 Nimet mokle akilenyen sie masrol
matu ma oakwuki sin mwet matu lom somla. 29 Kom
fin konauk sie mwet pah ac wo ke orekma, el ac fal in
orekma nu sin tokosra, ac tia nu sin mwet pilasr.

23 Kom fin wi sie mwet fulat muta mongo, esam
akwoya lah su el uh. 2 Kom finne ke mongo yohk,
kom eis na lupa fal. 3 Nimet oasroasr nu ke mwe mongo
yuyu el kite kom kac. Sahp el oru in mwe srike kom. 4
Kom in lalmwetmet, ac tia kemkatula in suk mwe kasrup.
5 Mani lom uh ku in wanginla ke kitin pacl na — oana
in oasr posohksok kac, na sohkla oana sie eagle. 6
Nimet mongo yurin sie mwet srowohsr, ku mwel mwe
mongo yuyu el oru. 7 El ac fahk mu, “Fahsru eis pac
kutu mongo uh,” tusruktu el tia fahk ke inse pwaye.
Nunak lal siena. 8 Kom ac wihtacla ma kom kangla,
ac kusen eyeinse lom uh wanginla sripa. 9 Nimet srike
in sramsram in lalmwetmet nu sin sie mwet lalfon; el
tia ku in eis in nunku kac. 10 Nimet mokle sie masrol
matu, ku eisla acn lun mwet mukaimtal. 11 LEUM GOD
El ac loangelos ke ku lal, ac aolulos in sramsram lain
kom. 12 Porongo mwet luti lom, ac sang kuiyom in lutlut.
13 Nimet alolo in kai sie tulik. Sie sringsring fal ac tia
unilya, 14 a ma ac molela moul lal. **(Sheol h7585)** 15 Tulik
nutik, kom fin sun lalmwetmet, nga ac arulana insewowo.
16 Nga ac arulana engan ke nga lohng kom fahk kas
lalmwetmet. 17 Nimet sok sin mwet koluk, a kom in
akfulatye LEUM GOD pacl nukewa. 18 Fin ouinge, kom
ac fah sun finsrak nukewa lom. 19 Tulik nutik, porongeyu.
Kom in lalmwetmet ac nunak akloalya ke ouiyen moul
lom. 20 Nimet kupasr nu sin mwet nim wain yokla ac
kainmongo. 21 Mwet lungse nimnim ac mwet kainmongo
elos ac sukasrup. Fin pwayena ma kom oru pa mongo
ac motul, ac tia paht na kom nukum nuknuk mihsasa. 22
Porongo papa tomom — funu tia el, kom lukun wangin.
Ke pacl se nina kiom el matuoh, akkalemye srui lom
nu sel. 23 Pwaye, lalmwetmet, lutlut, ac etauk — ma
inge kewa fal kom in moli, tusruktu kom in tia kukakunla,
mweyen ma inge arulana saok. 24 Mwe insewowo nu
sin sie papa tulik natul fin lalmwetmet ac moul suwohs.
25 Oru ma ac akinsewowoye papa tomom ac nina kiom.
Kom fin oru ouinge, nina kiom el ac arulana engan. 26
Wen nutik, lohang akwoya, ac lela moul luk in mwe
srikasrak nu sum. 27 Mutan kosro su eis molin kosro
lalos, ac mutan koluk uh, elos sie kwasrip nu ke misa.
28 Elos soanekom oana mwet pisrapasr, ac oru mukul
puspis in tia pwaye nu sin mutan kialos. 29 Su oasr
ongoiya yoro? Su oasr asor yoro? Su amei ac lungse
anwuk finne wangin sripa? Su srusrala atronmuta? 30
Elos su muta paht ke wain uh, ac elos su kar mwe nim
ku. 31 Nimet lela wain uh in srifekomla, finne srusra ac
saromrom in cup uh, ac arulana wo emah ke kom ac
ukumya uh. 32 Ke lotutang tok ah, kom ac pula mu oana
soko wet pwasin el ngaliskomi. 33 Motom ac liye ma
sakirik, ac nunak lom ac kaskas lom ac fah tia kalem. 34
Kom ac pula mu kom kalkal meoa — ikwot ikme oana ke
kom muta elucng ke kwesu in oak uh. 35 Na kom ac
fahk, “Oasr mwet puokyu, nga tia pula. Oasr mwet uniyu
tuh nga tiana esam. Efu ku nga kofla in tukakek? Nga
enenu sie pac mwe nim ah.”

24 Nimet sok sin mwet koluk, ac nimet oru kom in
kawuk selos. 2 Pacl nukewa elos pwapa sulal,
ac sramsram lalos mwe na purakak lokoalok. 3 Lohm
uh musaiyuk fin pwelung lun lalmwetmet ac etauk. 4

Acn ma oasr etauk we, infukil uh yunla ke ma saok ac
oaskulana. **5** Wo in lalmwetmet liki na in ku; aok, yohk
sripa in etauk liki in fokoko. **6** Kom enenu na in akola
akwoya meet liki kom srola ke sie mweun, ac kom fin eis
kas in kasru wo puspis na kom ac fah ku in kutangla. **7**
Kas lalmwetmet uh arulana loalla nu sin sie mwet lalfon
in kalem kac. Wangin ma el ac ku in fahk ke pacl ac
srumunyuk ma yohk sripa uh. **8** Kom fin orek pwapa
koluk pacl nukewa, ac fah eteyuk kom lah kom sie mwet
orek lokoalok. **9** Ma nukewa sie mwet lalfon ac nunkauk
in oru uh ac ma na koluk. Mwet uh srunga mwet se ma
kwacna aklusrongtenye mwet. **10** Kom fin munasla ke
pacl kom sun ma upa, kalmac pa ku lom uh srikla. **11**
Nimet alolo in molela sie mwet su akola in anwuki ke
sripen nununku sesuwos. **12** Sahp kom ac fahk mu kom
nikin, a God El etekom ac nunak lom. El ac fah moli
nu sum fal nu ke ma kom orala. **13** Tulik nutik, kom
in mongo honey, mweyen arulana wo. Oana ke honey
emwem in oalum, **14** ouinge lalmwetmet uh wo nu ke
ngunum. Kom fin eis lalmwetmet, na moul lom in pacl
fahsru ac fah wo. **15** Nimet oana sie mwet koluk su
pwapa sulal in pisrala ma lun sie mwet suwohs, ku in
eisla lohm sel. **16** Finne pus pacl sie mwet suwohs el
ikori, el ac sifil tuyak, a mwe ongoiya uh kunausla mwet
koluk. **17** Nimet engan ke pacl mwet lokoalok lom sun
ongoiya uh, ac nimet enganak ke pacl el tukulkul. **18**
LEUM GOD El ac etu lah kom engankin, ac El ac tia
lungse; fin ouinge, sahp El ac tia sang kai nu sel. **19**
Nimet lela mwet koluk in akfosrngaye kom; ac nimet
sok selos, **20** mweyen wangin finsrak lun sie mwet
koluk nu ke pacl fahsru. Wangin ma el akwot nu kac.
21 Tulik nutik, kom in akfulatye LEUM GOD ac sunakin
tokosra. Nimet asruoki nu sin mwet su lainulos. **22** Mwet
ouinge uh ac sa na in kunausyukla. Ya kom akilen luman
ongoiya ma ku in tuku sin God me ac sin tokosra me?
23 Mwet lalmwetmet uh oayapa fahk ma inge: Tia wo sie
mwet nununku in wiwimwet. **24** El fin sang mwata nu
fin mwet se ma suwohs, mwet nukewa ac srungal ac
selngawel. **25** A kutena mwet nununku su kai mwet oasr
mwata, elos fah kapkapak ac mwet uh ac kaksakunulos.
26 El su kawuk na pwaye lom el ac topuk kom ke kas
pwaye. **27** Akola ima lom ac yukwiya ma kom ac moul
kac, na kom fah musai lohm sum ac sou lom. **28** Nimet
orek loh lain sie mwet fin wangin mwatal. Nimet fahk
kutena ma sutuu kacl. **29** Nimet fahk mu, "Nga ac oru
nu sel in oana ke el tuh oru nu sik! Nga ac folokunang
pacna ma el oru nu sik!" **30** Nga fahsr sasla ke ima in
grape lun sie mwet alsrangesr ac lalfon. **31** Kupoi ke
kokul ac mah kap wel, ac pot ma kuhlasak uh mokukla.
32 Nga liye ma inge ac nunku kac, na pa inge mwe luti
nga eis kac: **33** Farpoeni ac mongla kutu srisrik, eis pacl
in motul lom, **34** tusruktu ke kom srakna motul, sukasrup
ac fah tuku nu fom oana sie mwet pisrapasr su us mwe
anwuk inpaol.

25 Pa inge kutu pac soakas lal Solomon, su sifilpa
simla sin mwet sim lal Tokosra Hezekiah lun Judah.
2 Kut akfulatye God ke ma El okanla liki kut, ac kut
akfulatye tokosra uh ke ma elos aketeya nu sesr. **3** Kom
tia ku in etu nunak lun sie tokosra. Nunak lal uh fulat
oana yen engyeng uh ac loal oana meoa uh. **4** Eisla
ma fohkfok liki silver, na mwet orekma kac uh fah ku
in sang orala ma na oasku se. **5** Eisla mwet pwapa
koluk liki ye mutal tokosra, na tokosrai lal fah eteyuk
ke nununku suwohs. **6** Nimet sifacna akfulatye kom
ye mutun tokosra, ku tu yen sin mwet fulat. **7** Ac wo
in supweyuk kom nu ke sie nien muta fulat, liki na in
fwackot nu sum kom in sang nien muta lom nu sin sie su
fulat liki kom. **8** Nimet sulaklak in utyak nu in nununku in
tukakin ma kom liye uh. Sie mwet loh fin utyak tukum in
fahkak lah kom tafongla, na mea kom ac oru? **9** Kom,
ac mwet tulan lom, fin tia insese ke kutu ma, sifacna
aksuwosyela inmasrlomtal, ac nimet sramsramkin nu
saya. **10** Fin tia ouinge, mwet nukewa ac etu lah kom
tia ku in karinganang ma oal in srumunyuk, ac mwekin
lom ac tiana wanginla. **11** Sie nunak ma aketeyuki wo
el arulana saok oana gold nasnas ma oakiyuki ke sie
tefuro silver. **12** Kas in sensenkakin sin sie mwet ma
oasr etauk la nu sin sie su insewowo in lohng, saok liki
ring gold ku mwe naweyuk su orekla ke gold nasnas. **13**
Sie mwet roso su ku in lulalfongyuk el mwe insewowo nu
sel su supwalla, oana kof oyohu ke pacl fol uh. **14** Mwet
su orala wulela ac tia akfalye, elos oana pukunyeng ac
eng ma wangin af kac. **15** Kas fisrasr ac kulang ku in
kutongya alein upa, oayapa ku in kifasla nunak lun mwet
leum uh. **16** Nimet kang honey yohk liki ma fal — ac oru
kom wohtla. **17** Nimet mutwata fususla nu yurin mwet
tulan lom; el ac ku in totola sum ac srungakomla. **18** Sie
mwet su fahkak kas kikiap lain kutena mwet, oapana ke
el sang sie cutlass faksilya, ku puokilya ke sak in anwuk,
ku pisrkilya ke soko osra in pisr kosroh. **19** Kom fin epahl
nu sin sie mwet soaru ke pacl ma upa uh sikyak, na
oana ke kom mongo ke soko wihs furareyak, ku fahsr ke
sie nia sukapasla. **20** Kom fin yuk on in srital nu sin sie
mwet su arulana fohsak nunak la, ac oapana ke kom
eisla nuknuk liki sie mwet ke pacl mihsrisr, ku sang sohl
nu ke sie kinet. **21** Mwet lokoalok lom fin masrinsral,
sang mongo nal; el fin malu, sang kof nimal. **22** Tuh
ke kom oru ouinge el ac arulana mwekinla sum, ac
LEUM GOD El ac fah moli nu sum. **23** Lesrik pwanak
kasrkusrak, oana ke eng tuh epang me uh use af. **24** Ac
wo in muta fin mangon lohm uh, liki in muta in lohm uh
wi sie mutan torkaskas. **25** Ke kom ac lohng sie pweng
na wo yen loesla me, ac oana ke kom nim kof oyohu
ke pacl kom arulana malu. **26** Sie mwet suwoswos su
srifeyukla sin sie mwet koluk, el oana sie unon in kof
loslos su aktaekyeyukla, ku sie lufin kof pwasinla. **27**
Tia wo in kang honey yokla, ac oapana ke kom suk in
nuna kaksakinyuk kom. **28** Kom fin tia ku in sifacna leum

fom, kom ac oana sie siti su wangin pot kac — fisrasr in kunausyukla.

26 Sufal in kaksakinyuk sie mwet lalfon, oana fin oasr snow ke pacl fol, ku fin oasr af ke pacl in kosrani. **2** Kas in selnga tia ku in akkolukyekomla fin wangin ma sufal kom orala. Ac oana won ma sohklana ac tia tuhwi. **3** Eneneyuk in sringsring soko horse, ac kapriya oalin soko donkey, ac puok sie mwet lalfon, tuh elos in oru enenu lom an. **4** Kom fin topuk sie kusen siyuk lalfon, kom lalfon oana mwet se ma siyuk. **5** Sang top lalfon nu ke kusen siyuk lalfon, na mwet se ma siyuk el ac akilen lah el tia etu oana ma el nunku. **6** Kom fin supu sie mwet lalfon in tafwela kas lom, ac oana ke kom pakela niom; kom pwentuki ongoiya nu sum. **7** Sie mwet lalfon tia ku in fahk sie kas lalmwetmet, oana ke sie mwet ul nia tia ku in fahsr. **8** Ma lalfon se in kaksakin sie mwet lalfon, oapana ke kom fin kapriya sie eot luin fuht nutum. **9** Sie mwet lalfon su srike in fahk sie soakas, ac oana ke sie mwet sruhi el srike fwacla otoh se ma fakisya inpaol. **10** Sie mwet kol orekma fin sang orekma nu sin kutena mwet lalfon su fahsryak inkanek uh, el aktukulkulye mwet orekma nukewa lal. **11** Sie mwet lalfon su kalwenina in oru ma lalfon, el oana soko kosro ngalngul ma sifil folokla ac kang woht lal. **12** Sie mwet arulana lalfon, wo liki sie mwet su nunku mu el lalmwetmet tusruk el tia. **13** Efu ku mwet alsrangesr se tia tufoki liki lohm sel? Mea el sangeng kac uh? Ya lion uh? **14** Sie mwet alsrangesr el ikwot ikme fin mwe oan kial. El oana sie srungul ma ikakot ikakma ke hinges uh. **15** Lupan alsrangesr lun kutu mwet uh oru elos srunga sifacna srukak mwe mongo nu inwalulos. **16** Sie mwet alsrangesr el ac nunku mu el etu liki mwet itkosr su ku in aketeya nunak lalos arulana kalem. **17** El su sroang nu ke sie akukuin ma wangin sripal nu kac, oana sie su tufoki nu inkanek uh ac sruokya sren soko kosro ngalngul sulallal. **18** Sie mwet wel su orekmakin osra in pisr ma oasr e firir ke muta ah, **19** el oana sie mwet su kiapwela mwet tulan lal, na tok el fahk mu el aksruksruk. **20** Fin wangin etong, e uh ac kunla. Fin wangin lesrik, ac wangin akukuin. **21** Mulut uh akngengye e, ac etong uh oru e uh in firir, oana ke mwet folkas uh pirik na akukuin in tia tui. **22** Arulana wo eman lesrik uh. Kut lungsena ukumya. **23** Kas wo pusra ma okanla nunak na pwaye lun insiom, oana sie ahlu munas orekla ke kle ma mosrweyukla ke silver. **24** Sie mwet wosounkas el orekmakin kas kulang in okanla srunga lun insial. **25** Ku in arulana wo pusracl, tusruktu nimet lulalfongi, mweyen insial sessesla ke srunga. **26** El ku in okanla srunga lal, tusruktu mwet nukewa ac liye ke orekma koluk lal. **27** Mwet su oakiya mwe kwasrip nu sin mwet ngia, ac fah sifacna sremla kac. Mwet su orala mokuk uh, ac fah toatoa uh kac. **28** Kom fin srunga sie mwet, kom ac ku in suk in akkolukyalla ke kas kikiap. Wosounkas mwe na pwentuki ongoiya.

27 Nimet konkin ke ma kom ako in oru lutu, mweyen kom tia etu lah mea ac sikyak ingela. **2** Lela mwet ngia in kaksakin kom — finne sie mwet kom tia etu. Nimet sifacna kaksakin kom. **3** Toasr lun eot ac puk uh tia ku in lumweyuk nu ke toasr lun mwe lokoalok ma sie mwet lalfon el sripauk. **4** Kasrkusrak el sulallal ac orala ongoiya lulap, tusruktu tia apkuran nu ke lemta! **5** Wo in aksuwosye sie mwet lemtulauk, liki na in fuhlela elan nunku mu wangin nunak lom kacl. **6** Sie mwet kawuk el nunak pwaye nu sum el finne kai kom, a kom in taran sie mwet lokoalok su akukula nu sum. **7** Pacl se kom kihpi uh kom ac srunga kang honey, tusruktu pacl kom masrinsral, finne mongo mukol ac emwem sum. **8** Sie mwet su muta loes liki acn sel oana sie won ma som loes liki ahng lal. **9** Ono keng ac mwe akmusra keng uh mwe akinsewowoye kom, a mwe lokoalok uh kunausla inse misla lom. **10** Nimet mulkunla mwet kawuk lom ku kawuk lun papa tomom. Kom fin sun ongoiya, nimet siyuk tamulel lom in kasrekom; sie mwet tulan su muta apkuran nu yurum ku in kasrekom liki sie tamulel su muta loesla. **11** Tulik nutik, kom in lalmwetmet ac nga fah arulana engan; nga fah ku in topuk mwet nukewa su akkolukyeyu. **12** Ke pacl se mwe lokoalok tuku, mwet etu elos ac fahsr liki; a sie mwet wangin nunak la ac fahsryang nu kac, na toko el auli. **13** Sie mwet su wulela in fosrngakin soemoul lun sie mwetsac, el enenu in sang nuknuk lal sifacna in mwe akpwaye nu ke soemoul el wuleang kac. **14** Kom fin sala okasak mwet kawuk lom ke sie pusra lulap ke lututang, ac fah oana kom in filiya sie selnga nu facl. **15** Sie mutan payuk su lungsena torkaskas, el oana pusren tultul in kof ke len af uh. **16** Kom ac oru fuka elan misla? Ya nu oasr pacl kom srike in tulokinya eng uh, ku sruokya mwe akmusra luin poum? **17** Mwet uh alutluti sie sin sie, oana ke osra uh ac sang tamla osra. **18** Kom fin karingin soko sak fig, kom ac fah kang fahko kac. Sie mwet kulansap su karingin mwet kacto lal, fah akfulatyeyuk. **19** Ngunin motom sifacna pa kom liye in kof uh, ac insiom pa fahkak ouiyom sifacna. **20** Kena lun mwet uh tia ku in safla — oana ke facl lun mwet misa tia ku in nwanala. **(Sheol h7585)** **21** E uh pa likliki gold ac silver; ac elahn sie mwet kalem ke kaksak lun mwet uh. **22** Kom finne sringil sie mwet lalfon nwe ke el apkuran in misa, kom tia ku in sisla lalfon lal. **23** Karinganang sheep ac nani nutum akwoya, **24** mweyen mwe kasrup uh sukawil. Finne mutunfacl lulap uh, ac tia oan nwe tok. **25** Pakela mah nun sheep ac nani uh, ac ke kom soano in sifil srunak, kom ku in eisani mah pe eol uh. **26** Kom ku in orala nuknuk ke unen sheep nutum, ac moul acn ke mani kom sruokya ke nani ma kom kukakunla. **27** Na kom, ac sou lom wi mutan kulansap lom, fah ku in nim milk ke nani lula uh.

28 Mwet koluk uh kaing finne wangin mwet ukwalos, a sie mwet suwoswos el pulaik oana soko lion. **2**

Sie mutunfacl fah arulana ku ac oan paht mwet kol we
uh fin mwet etauk ac lalmwetmet. A sie mutunfacl fin
oru ma koluk, ac fah fusus ayaol lun mwet leum we. **3**
Sie mwet leum su akkeokye mwet sukasrup, ac oana af
matol ma kunausla fokin ima uh. **4** Kom fin pilesru ma
sap, kom akkeye layen lun mwet koluk; a kom fin akos,
na kom lain mwet koluk. **5** Mwet koluk tia etu lah mea
suwohs ac nununku suwohs, a elos su suk ma lungse
lun LEUM GOD elos kalem kac. **6** Wo in sukasrup ac
suwohs, liki na in kasrup ac sesuwos. **7** Sie mwet fusr
su akos ma sap el lalmwetmet. El su asruoki nu sin
mwet pukafukwel, el akmwekinye papa tumal. **8** Kom fin
akkasrupye kom sifacna ke ma laesla yohk ma kom eisla
sin mwet, na mwe kasrup lom an ac fah ma lun mwet su
kulang nu sin mwet sukasrup. **9** Kom fin tia akos ma sap
uh, God El ac fah arulana srunga in lohng pre lom. **10**
Kom fin kiapwela sie mwet suwoswos in oru ma koluk,
kom ac fah putatyang nu in mwe kwasrip lom sifacna.
Mwet wangin mwata ac fah oasr ma lacna nu sel. **11**
Mwet kasrup uh sifacna nunku mu elos lalmwetmet, a
sie mwet sukasrup su oasr etauk yoro el akilen lah elos
tiana lalmwetmet. **12** Ke pacl sie mwet wo el kol, na
mwet nukewa elos engan, a ke mwet koluk uh kol, mwet
uh ac wikelik. **13** Kom fin okanla ma koluk lom, kom tia
ku in kapkapak. Kom fin fahkak ma koluk lom ac forla liki,
na God El ac fah pakoten nu sum. **14** Insewowo mwet se
su sensenkakunul liki ma koluk. Kom fin likkeke, kom ac
musalla. **15** Sie mwet leum koluk el mwe sensen nu sin
mwet sukasrup, oana soko lion ngutngut, ku soko bear
ma forfor in sukok ma elan kang. **16** Sie leum su wangin
etauk yoro fah arulana akupaye kemkatu lun mwet lal. A
el su srunga eis ma laesla ke inkanek kutasrik ac fah
leum paht. **17** Sie mwet su oasr mwata ke akmas el
sifacna pikin lufin misa kial. Nimet srike in ikolol. **18** Oru
ma suwohs ac pwaye, ac kom ac fah muta in misla. Kom
fin oru ma sesuwos, kom ac sa na ikori. **19** Sie mwet ima
alken ac fah oasr sunun mwe mongo yorol, a sie mwet
sisi pacl el ac sukasrup pacl nukewa. **20** Mwet su moul
suwohs ac fah insewowo in moul lalos. Tusruktu kom fin
sulaklak in suk mwe kasrup, kom ac fah sun kai. **21** Tia
wo in wiwimwet. Tusruktu kutu mwet nununku uh elos
oru ma sesuwos tuh elos in eis molin eyeinse na srisrik.
22 Mwet srowohsr elos arulana sulaklak in kasrupi, oru
elos tia akilen lah elos ac sa na sukasrupla. **23** Sang
kas in aksuwos nu sin sie mwet, ac tok el fah insewowo
sum liki na ke kom aklukukyal. **24** Sie mwet su kiapu
papa ac nina kial, ac pangon mu tia koluk, el oana mwet
pisrapasr na pwaye. **25** Rapku pwanak lokoalok pacl
nukewa. Ac wo nu sum kom in filiya lulalfongi lom in
LEUM GOD. **26** Ma lalfon se kom fin lulalfongi nunak
lom sifacna. Kom in fahsr tukun kas in luti lun mwet
lalmwetmet na kom ac fah moul misla. **27** Sang kasru nu
sin mwet sukasrup ac kom ac fah tiana kwacola. Kom
fin kaliya motom liki mwet enenu, mwet puspis ac fah
selngawi kom. **28** Ke pacl mwet koluk tuyak in kol, mwet
uh ac wikelik. Na ke pacl elos tila kol, mwet suwoswos
puspis ac sifil folokeni.

29 Kom fin likkekelana ke pacl mwet uh aksuwosye
kom, sie len kom ac musalla ac tia ku in sifil tuyak.
2 Sie mwet suwoswos fin leum, na mwet nukewa ac
engan. Sie mwet sesuwos fin leum, na mwet nukewa
asor. **3** Kom fin aksaokye lalmwetmet, na papa tomom el
ac engan sum. Ma lalfon se in sisla mani ke mutan kosro
su kukakin mano. **4** Sie tokosra su suk ma suwohs,
mutunfacl sel ac fah arulana ku; a el fin nunku na ke
mani, el ac kunausla mutunfacl sel. **5** Kom fin aklukukye
kawuk lom an, kom sifacna oakiya sie mwe kwasrip
nu sum. **6** Mwet koluk uh sifacna sremla in ma koluk
lalos, a mwet suwoswos elos on ac engan. **7** Mwet
wo elos kalem ke enenu lun mwet sukasrup, a mwet
koluk elos tiana nunku ke ma inge. **8** Mwet folkas uh
ku in akfohsyauk siti nufon se. Elos su lalmwetmet ku
in akmisyela. **9** Ke sie mwet lalmwetmet el usak sie
mwet lalfon nu in nununku, mwet lalfon sac ac israsr
ac wowoyak ke kas in sufan nu sel. **10** Mwet akmas
uh kwase mwet ma oru ma suwohs, a mwet suwoswos
elos ac suk in loango moul lun mwet suwohs. **11** Mwet
lalfon uh mongsa, a mwet lalmwetmet elos muteng ac
ku in kutong. **12** Sie mwet leum fin lohang nu ke kas
kikiap, mwet pwapa lal nukewa ac fah kikiap. **13** Mwet
sukasrup ac mwet su akkeokyalos elos oana sie in lumah
se inge: LEUM GOD pa oru elos in ku in liye. **14** Sie
tokosra fin oaru in liyaung suwohs lun mwet sukasrup,
el ac fah leum ke pacl loeleos. **15** Ma wowo se in kai
ac aksuwosye sie tulik. Fin filfilla elan oru lungse lal
sifacna, ac fah mwe mwekin nu sin nina kial. **16** Ke
pacl mwet koluk uh kol, ma koluk ac yokelik. Tusruktu
mwet suwoswos ac fah moul ac liye ke mwet inge tila
kol. **17** Kai wen nutum, ac kom ac fah insewowo sel
pacl nukewa. El ac fah tiana akmwekinye kom. **18** Sie
mutunfacl ma tia lohang nu ke kolyuk lun God ac fohsak.
Insewowo elos su liyaung ma sap lun God! **19** Kom tia
ku in kai sie mwet kulansap ke kas mukena. El ac ku
in kalem kac, tuh el ac tiana lohang nu kac. **20** Yohk
finsrak lasr nu ke sie mwet lalfon, liki sie mwet ingunyar
in sramsram. **21** Kom fin sang nu sin mwet kulansap
lom ma nukewa ma el lungse ke el srikyak, sie len el ac
sruokya ma lom nukewa. **22** Mwet mongsa uh purakak
akukuin ac lokoalok pacl nukewa. **23** Filang lun sie
mwet ac fah akmwekinyal; ac kom fin inse pusisel, ac
akfulatyeyuk kom. **24** Sie mwet kasru lun mwet pisrapasr
el pwanma mwe lokoalok nu sel sifacna. El fin fahkak
ma pwaye ye mutun nununku, el ac fah eis kai. Ac el fin
wikin, na ac fah selngawiyuk el. **25** Sie mwe sensen in
nunku ke ma mwet uh nunku keim; tuh kom fin lulalfongi
in LEUM GOD, kom ac tiana sensen. **26** Mwet nukewa
lungse suk ohi sin mwet leum uh, a LEUM GOD mukena

ku in sot nununku suwohs. **27** Mwet suwoswos uh kwase
mwet koluk, ac mwet koluk kwase pac mwet suwoswos.

30 Pa inge kas in palu lal Agur, wen natul Jakeh. El
fahk, "God El tia wiyu, God El tia wiyu, Nga munas
ac wangin ku luk. **2** Nga lalfon oana soko kosro, Ac
wangin etauk lun mwet in nga. **3** Nga soenna lutlut ke
lalmwetmet, Ac wanginna etu luk ke God. **4** Su nu sowak
nu inkusrao ac sifilpa oatui? Su nu sruokani eng uh
inpaol? Ku nokomla kof uh in sie ipin nuknuk? Ku oakiya
masrol lun faclu? Kom fin etu, fahkak lah su el an, ac su
wen natul. **5** "God El akpwayei wuleang nukewa lal. El
oana sie mwe loeyuk nu selos nukewa su suk in moulla
yorol. **6** Kom fin laesla kas lal ke kutena kas ma El tia
fahk, El ac fah kai kom, ac akkalemye lah kom sie mwet
kikiap." **7** O God, nga siyuk sum, ase nu sik ma luo inge
meet liki nga misa: **8** kasreyu ngan tia kikiap, ac oru tuh
ngan tia arulana kasrup ku tia pac arulana sukasrup.
Ke ma inge ase nu sik lupan mwe mongo ma ac fal nu
ke enenu luk. **9** Fin yokla ma oan yuruk, sahp nga ac
fahk mu nga tia enenekom. A nga fin arulana sukasrup,
sahp nga ac ku in pisrapasr ac akkolukye Inen God
luk. **10** Nimet akkolukye sie mwet kulansap nu sin mwet
kacto lal. Sahp el ac selngawi kom ac kom ac eis mwata
kac. **11** Oasr mwet su selngawi papa tumalos, ac tia
akkalemye srui lalos ke nina kialos. **12** Oasr mwet nunku
mu nasnas na moul lalos, a pwayeiya uh yohk fohkfok
lalos. **13** Oasr mwet nunku mu elos arulana wo — oru
elos arulana inse fulat! **14** Oasr mwet su eis kasrpalos ke
elos aklalfonye ac pisre ma lun mwet sukasrup ac mwet
kwaco. **15** Oasr fak mutan se nutin wet nim srah soko,
ac ineltal kewa pa, "Use!" Oasr ma akosr ma wangin
saflaiyen enenu la: **16** facl sin mwet misa, sie mutan
talap, sie acn pao ma enenu af, ac sie e firir ma tia ku in
kuniyukla. **(Sheol h7585)** **17** Sie mwet su aksruksrukkin
papa tumal, ku pilesru nina kial ke el matuoh, fal in
mongola sin won vulture, ku tupla atronmutal sin won
raven. **18** Oasr ma akosr ma nga tiana ku in kalem kac:
19 ouiyen sohksok lun sie eagle yen engyeng uh, ouiyen
orakrak lun soko wet fin sie eot, ouiyen soko oak ma
konauk inkanek la fin meoa, ac ouiyen sie mukul ac
mutan se el lungse. **20** Pa inge luman sie mutan payuk
su tia pwaye nu sin mukul tumal: el orek kosro, toko el
yihla ac fahk, "Wanginna ma koluk nga oru!" **21** Oasr ma
akosr faclu tia ku in mutangla: **22** Sie mwet kohs su sun
wal lun tokosra, sie mwet lalfon su arulana kihp, **23** sie
mutan kwaseyuk su payukyak, ac sie mutan kulansap
su eisla acn sin mutan kacto lal. **24** Oasr ma akosr fin
faclu su srik ac arulana lalmwetmet: **25** Mak — elos ne
munas a elos elosak mongo nalos ke pacl fol; **26** Kosro
badger — elos tia pac ku, tuh elos orala nien muta lalos
inmasrlon eot uh. **27** Locust — wangin tokosra lalos,
tuh elos ueni sohk. **28** Kinoul — kom ku in sruokya
soko inpoum, ac kom ku pac in konauk ke inkul fulat sin
tokosra. **29** Oasr ma akosr arulana kato luman fahsr
la uh: **30** lion — kosro soko ma ku emeet ac wangin
sangeng lal sin kutena kosro; **31** nani, won mukul, ac
tokosra uh ke elos tu ye mutun mwet lalos. **32** Kom fin
lalfon ac sifacna akfulatye kom in oru pwapa koluk, tui
ac nunkala akwoya! **33** Kom fin arukak milk, na ac ekla
butter. Kom fin fiskiya infwen sie mwet, ac srahsra. Kom
fin akkasrkusrakyauk mwet, kom ac ongoiya.

31 Kas inge kas oa nu sel Tokosra Lemuel sin nina
kial: **2** "Kom wen kulo nutik, topken pre luk. Mea fal
ngan fahk nu sum? **3** Nimet kom sisla kuiyom ke inkanek
in kosro, ac mani lom ke mutan; ma inge kunausla tari
tokosra puspis. **4** Lemuel, porongeyu. Tokosra uh tia
enenu in nim wain, ku oasroasr ke mwe nim ku. **5** Ke
pacl elos nimnim uh, elos mulkunla ma sap, ac pilesrala
enenu lun mwet ongoiya. **6** Mwe nim ku uh ma na nu sin
mwet ma apkuran in misa, ku elos su keoklana. **7** Lela
elos in nim mwe sruhi elos in mulkunla sukasrup lalos
ac supwar lalos. **8** "Kom in sramsram in aol mwet su
tia ku in sifacna fahkak enenu lalos. Karingin suwohs
lalos nukewa su mukaimtal ac kofla in sifacna. **9** Aolulos
sramsram, ac oru kom in sie mwet nununku suwohs.
Karingin suwohs lalos su sukasrup ac kwaco." **10** Arulana
upa in konauk sie mutan pah in ma nukewa! El saok
liki wek yohk molo! **11** Mukul tumal uh filiya lulalfongi
lal sel, ac el fah tiana enenu kutena ma. **12** Ke lusen
moul lal nufon mutan se inge oru na ma wo nu sin mukul
tumal, ac tia oru kutena ma koluk nu sel. **13** El kafofona
in orek nuknuk ke unen sheep ac linen. **14** El use mongo
nu lohm sel yen loesla me, oana ke oak wiwa kako uh
oru. **15** El ngutalik meet liki lenelik ac akola mongo nu
sin sou lal, ac fahk nu sin mutan kulansap lal ma elos
in oru. **16** El suk sie ipin acn ac molela; el orekmakin
mani el sruokya in yukwiya ima in grape se. **17** El sie
mwet alken, ku, ac moniyuk in orekma. **18** El etu lupan
kapak ke ma nukewa el oru, ac el orekma paht ke fong.
19 El sifacna orek turet, ac sang otwela nuknuk. **20** El
kulang nu sin mwet sukasrup ac mwet enenu. **21** El tia
fosrnga ke pacl ohu ke sripen oasr nuknuk fusrfusr lun
sou lal. **22** El sifacna orala mwe loeyuk bed, ac el nukum
nuknuk wowo orekla ke linen sroninmutuk. **23** Mukul
tumal eteyuk in acn sel, ac el sie mwet kol we. **24** Mutan
se inge el orek nuknuk ac mwe lohl, ac kukakin nu sin
mwet kuka. **25** El sie mutan ku in mano su akfulatyeyuk,
ac el tia elya ke pacl fahsru. **26** Kas lal uh lalmwetmet ac
kulang. **27** El kafofo pacl nukewa, ac karingin enenu
lun sou lal. **28** Tulik natul akkalemye insewowo lalos
sel, ac mukul tumal kaksakunul. **29** El fahk mu, "Oasr
mutan na wo puspis, a kom wo lukelos nukewa." **30**
Kulang uh mwe aklukukye, ac oasku uh tia kawil, a sie
mutan su sangeng sin LEUM GOD fal in kaksakinyuk.
31 Kaksakunul ke ma nukewa el orala. Fallana mwet
nukewa in akfulatyal.

Ecclesiastes

1 Pa inge kas lun sie Mwet Luti Lalmwetmet, wen natul
David, su tuh tokosra in Jerusalem. **2** Mwet Luti
Lalmwetmet el fahk lah ma nukewa ma lusrongten na
lusrongten! Moul uh wangin sripama na lusrongten se. **3**
Kom orekma ac kemkatu in moul lom nufon, na mea
oasr ma kom konauk kac? **4** Sie fwil uh somla ac sie fwil
sifil tuku, a faclu nuna ouiya ah na. **5** Faht ah srakna tak
ac srakna tili, na sa na in folok nu ke acn se ma el ac
sifil takak we. **6** Eng uh tuh eir me ac som nu epang,
ac sifil tuk — raun na raun. **7** Infacl nukewa sororla nu
meoa, a meoa soenna sessesla. Kof uh folok nu yen
infacl uh mutawauk we, ac sifilpa sororma. **8** Saflaiyen
ma nukewa pa totola — sie totola na yohk su wangin
kas fal in aketeya. Mutasr tia muti ke ma kut liye, ac
insresr tia muti ke ma kut lohng. **9** Ma sikyak meet ac
sifilpa sikyak. Ma orekla tari ac sifilpa orek. Wangin ma
sasu in faclu nufon. **10** Mwet uh fahk, "Liye, ma sasu
se pa inge!" Tusruktu sutuu, sikyak tari meet, oemeet
liki na kut isusla ah. **11** Wangin mwet esam ma tuh
sikyak in pacl meet ah, ac in pacl fahsru wangin mwet
fah esam ma sikyak in len ingela. **12** Nga, Mwet Luti
Lalmwetmet, su tuh muta Jerusalem ac tokosra fin acn
Israel nufon. **13** Nga nunkala ku sik mu nga ac tuni ac
lutlut ke ma nukewa ma mwet uh oru fin faclu. God El
ase orekma na toasr nu sesr mwet uh in oru. **14** Nga
liye tari ma nukewa ma orek faclu, ac nga fahk nu sum,
nufonna wangin sripaoana ukweyen eng uh. **15** Kom
tia ku in aksuwosyela ma kihla; kom tia pac ku in oek
ma wangin uh. **16** Nga fahk nu sik sifacna, "Nga sie
mwet na fulat, ac nga arulana lalmwetmet liki kutena
mwet su leumi Jerusalem meet likiyu. Nga etu na pwaye
lah mea lalmwetmet ac etauk." **17** Nga tuh sulela ku
sik in etu ke kalmen etauk ac kalmen lalfon, oayapa ke
lalmwetmet ac wel. Tusruktu nga konauk lah ma inge
oana ukweyen eng uh. **18** Lalmwetmet lom fin yokelik,
na fosrnga lom ac yokelik pac. Fin yokelik etauk lom, ac
yokelik pulakinyen keok sum.

2 Nga sulela ngan suk mwe akpwaryeyu tuh ngan ku
in etu kalmen engan. Tusruktu nga konauk lah ma
se inge wangin pac sripa. **2** Nga konauk lah israsr uh
ma lusrongten, ac mwe akpwar uh wangin pac sripa. **3**
Ke nga suk in akyokye lalmwetmet luk, nga sulela in
akpwarye ikok ke wain, ngan sifacna pulakin lah mea
lalfon. Nga tuh nunku mu ouiya se inge pa wo mwet uh in
oru ke moul fototo lalos fin faclu. **4** Orekma na yohk nga
orala tari. Nga musaela lohm puspis nu sik, ac yukwiya
ima in grape sunuk. **5** Nga yukwiya ima mwe intoe,
oayapa ima in sak nukewa ma ku in mongo fahko kac. **6**
Nga pukanak lulu in kof in akoyohuye ima uh. **7** Nga
moli mwet kohs puspis, mukul ac mutan, ac tulik natulos
ma isusla inkul sik uh ma pac luk. Pisen cow ac sheep
nutik pus liki kutena mwet saya su muta Jerusalem
oemeet me. **8** Tokosra lun mutunfacl nga leumi uh elos
use silver ac gold ac ma saok puspis nu in nien fil ma
saok luk. Mukul ac mutan elos on in akpwaryeyu, ac
oasr mutan kulansap puspis kiuk fal nu ke lungse luk.
9 Pwaye, nga fulat ac pwengpeng liki kutena mwet su
muta Jerusalem emeet me, ac lalmwetmet luk kolyu pacl
nukewa. **10** Kutena ma su nga lungse, nga eis. Nga tia
sifacna ikolyuwi nu ke kutena mwe pwar. Nga konkin ke
ma nukewa nga orala, ac insewowo luk kac uh pa molo
nu sik. **11** Na nga nunku ke ma nukewa nga orala, ac ke
lupan kemkatu luk in orala, ac nga akilen lah wanginna
sripa — ma nukewa ma lusrongten, oana ukweyen eng
uh. **12** Pwayeiya uh, sie tokosra el ac oru na ma tokosra
meet lukel ah oru. Ouinge nga mutawauk nunku lah
mea kalmac tuh sie mwet in lalmwetmet, ku in sununta,
ku in lalfon. **13** Na inge nga etu lah, "Lalmwetmet wo
liki na lalfon, oana ke kalem uh wo liki lohsr. **14** Mwet
lalmwetmet elos ku in liye acn elos fahsr nu we, a mwet
lalfon uh tia ku." Tusruktu nga etu pac lah ouiya sefanna
pa soanekut kewa. **15** Nga sifacna nunku, "Ma ac sikyak
nu sin mwet lalfon uh ac sikyak pacna nu sik. Ouinge
mwe mea ngan lalmwetmet?" Na nga sifacna topuk,
"Wangi — nwanginna pwaye sripa." **16** Wangin mwet
esam mwet lalmwetmet uh, ac wangin mwet esam mwet
lalfon. In len fahsru uh, kut nukewa ac fah mulkinyukla.
Kut nukewa ac fah misa, mwet lalmwetmet ac mwet
lalfon oana sie. **17** Ke ma inge wanginna kalmen moul
nu sik, mweyen wanginna ma nga eis kac sayen mwe
lokoalok mukena. Ma nukewa ma lusrongten. Oana
ngan ukwe na eng uh. **18** Orekma nukewa ma nga orala
wanginna kalmeya nu sik, mweyen nga etu lah ac ma na
lun mwet se ma aolyula, **19** na el ac ku in lalmwetmet, ku
el ac ku in lalfon, su etu? Tusruktu el pa ac la ma nukewa
ma nga kemkatu kac — ma nukewa ma lalmwetmet luk
uh ase nu sik fin faclu. Ma inge nukewa ma lusrongten.
20 Ouinge nga auli lah nga arulana kemkatu kac. **21**
Kom orekmakin lalmwetmet, etauk, ac pisrla lom nufon
in orala sie ma, na kom ac filiya nu sin sie su tia wi
orekma kac. Wanginna sripa, ac tia pac suwohs! **22** Kom
orekma ac fosrnga ke lusen moul lom nufon, ac mea nu
sum kac? **23** Ke lusen na moul lom, ma nukewa kom oru
use na inse fosrnga ac inse toasr. Finne ke fong, nunak
lom koflana mongla ke nunkeya. Ma inge nukewa ma
lusrongten. **24** Ma se wo emeet mwet se in oru pa elan
mongo ac nim ac insewowokin ma el kosrani. Ac nga
akilen lah finne ma inge, ma tuku sin God me. **25** Su ku
in mongo ku insewowokin moul lal God El fin tia sang nu
sel? **26** God El sang lalmwetmet, etauk, ac insewowo
nu selos su oru lungse lal, a El oru tuh mwet koluk uh
in orekma, kosrani, ac karinganang, tuh ma elos eis in
ku in itukyang nu selos su oru ma lungse lal. Ma inge
nukewa ma lusrongten. Oana ukweyen eng uh.

3 Ma nukewa ma sikyak fin faclu sikyak fal nu ke pacl
la. **2** Oasr pacl in isusla, ac pacl in misa, Oasr pacl
in yukwiya, ac pacl in fusak. **3** Oasr pacl in uniya,
ac pacl in akkeye, Oasr pacl in kunausla, ac pacl in
musaeak. **4** Oasr pacl in tung, ac pacl in israsr, Oasr
pacl in mwemelil, ac pacl in onsrosro. **5** Oasr pacl in
sisalik eot uh, ac pacl in eisani eot uh, Oasr pacl in kafis,
ac pacl in tia kafis. **6** Oasr pacl in suk, ac pacl in tila
suk, Oasr pacl in liyaung, ac pacl in sisla. **7** Oasr pacl in
seya, ac pacl in twani, Oasr pacl in kaskas, ac pacl in tia
kaskas. **8** Oasr pacl nu ke lungse, ac pacl nu ke srunga,
Oasr pacl nu ke mweun, ac pacl nu ke misla. **9** Mea
sie mwet el eis ke orekma nukewa lal? **10** Nga etu ke
mwe utuk toasr ma God El filiya facsr. **11** El oaki pacl fal
nu ke ma nukewa. El oaki nu sesr tuh kut in kena etu
ke pacl fahsru, tusruktu El tia ase nu sesr in etu nufon
ma El oru. **12** Ke ma inge nga akilen lah ma kut ku in
oru pa in engan ac oru wo ke kuiyasr nufon ke lusen
moul lasr uh. **13** Kut nukewa enenu in mongo ac nim ac
engankin ma kut orekma nu kac. Ma inge mwe kite lun
God. **14** Nga etu lah ma nukewa God El oru uh ac oan
ma pahtpat. Kut koflana laesla kutena ma nu kac ku
eisla kutena ma liki. Ac God El oru ouinge tuh mwet uh
in sunakunul ac akfulatyal. **15** Kutena ma su sikyak tari,
sikyak pac in pacl inge. Kutena ma su ac fah sikyak in
pacl fahsru, nuna sikyak tari meet. God El oru tuh ma
inge in sikyak na sikyak. **16** Sayen ma inge, nga liye pac
mu fin facl se inge, yen ma nununku suwohs ac pwaye
eneneyuk in oasr we, ma koluk ac sesuwos pa oasr we.
17 Nga fahk nu sik sifacna, "God El fah nununku mwet
suwoswos ac mwet koluk oana sie, mweyen ma nukewa
ac kain in mukuikui nukewa fah sikyak in pacl fal la." **18**
Nga nunku tuh God El srike kut in akkalemye nu sesr lah
kut tia sie na liki ma orakrak uh. **19** Ma kalem uh pa
saflaiyen mwet uh, ac ma orakrak uh, oana sie. Elos
kewa ma orekla ac oasr momong la, ac kewana ac misa.
Mwet uh tia fulat liki ma orakrak uh, mweyen moul uh
ma lusrongten nu seltal kewa. **20** Elos kewa ac som nu
ke yen sefanna — nu infohk uh. Eltal na kewa orekla ke
fohk, ac eltal na kewa fah sifil ekla nu kac. **21** Su ku in
etu na pwaye lah ngunin mwet uh ac sowak nu lucng, ac
ngunin ma orakrak uh ac som nu ten nu infohk uh? **22**
Ouinge nga akilen lah ma se wo emeet kut in oru uh pa
in engankin ma kut orala. Wangin pac ma saya. Kut tia
ku in etu lah mea ac fah sikyak tukun kut misa.

4 Na nga sifilpa liye ma sesuwos puspis ma orek faclu.
Mwet uh akkeokyeyuk ac elos tung, ac wangin mwet
in kasrelos. Wangin mwet in kasrelos, mweyen ku uh
oasr sin mwet akkeokyalos. **2** Nga ke ouiyuk mwet ma
misa tari — wo nu selos liki mwet su srakna moul. **3**
Tusruktu elos su soenna isusla ac tia liye ma sesuwos
ma nuna orek na faclu, elos pa wo nu se liki na mwet
srakna moul, ku mwet misa tari. **4** Nga etala pac lah
efu ku mwet uh arulana orekma upa ac suk in usrnguk
ma elos oru: mweyen elos aorekmai nu sin sie sin sie.
Tusruktu ma inge ma lusrongten — oana ukweyen eng
uh. **5** Oasr soakas se fahk mu mwet lalfon uh farpoeni
ac sifacna masrinsralyal nwe ke el misa. **6** Sahp ac
pwaye, tusruktu ma srisrik yurin sie mwet wi misla, wo
liki kafofo ke ma pus, su oana ukweyen eng uh. **7** Nga
liye sie pacna ma lusrongten ke moul faclu. **8** Oasr
sie mukul mukena muta. Wangin wen natul, ac wangin
pac mwet lel, a el orekma pacl nukewa, ac soenna sun
lungse lal ke mwe kasrup ma oan yorol. Ac ma nu sin su
orekma upa lal uh, ac efu ku el pilesrala pacl in pwar lal
uh? Wangin pac sripa in ouinge — sie ouiya na koluk in
moulkinyuk. **9** Mwet luo wo liki mwet se na, mweyen ke
eltal tukeni uh eltal akasrui ke orekma laltal. **10** Sie seltal
fin ikori, mwet se ngia ac ku in kasrel tulokunulak. A fin
mwet se na ac el ikori, ac koluk nu sel mweyen wangin
mwet in kasrel. **11** Ke pacl mihsrisr, mwet luo fin tukeni
oan eltal ac fusrfusr na, a kom ac fusrfusr fuka kom fin
mukena? **12** Mwet se ku in lain mwet se na ac kutangla,
tuh el tia ku in kutangla kuiyen mwet luo. Soko sucl ma
pipla ke koa tolkwe ac upa in wotla. **13** Sie mwet fusr
finne sukasrup a el lalmwetmet, ac wo liki sie tokosra su
matu ac lalfon, su srangesr eis kas in kasru **14** mwet fusr
sac finne illa liki presin ac akwalyeyukyak nu ke tokosra,
oayapa el finne isusla sukasrup in tokosrai uh. **15** Nga
nunku ke mwet nukewa su muta fin facl se inge, ac nga
akilen lah oasr sie mwet fusr inmasrlolos su ac fah eis
acn sin tokosra. **16** Pisen mwet tokosra se inge leumi uh
arulana pus, koflana oekyukla, a fwil tokol an tiana srui
orekma lal. Ma inge wangin sripa — oana ukweyen eng
uh.

5 Karinganang fahsr lom nu in Tempul uh. Wo kom
in som nu we in eis mwe lutlut, liki in orek kisa oana
mwet lalfon su tia etu inmasrlon ma pwaye ac ma sutuu.
2 Nunkala in wo meet liki kom kaskas, ac nimet oru
kutena wulela ingunyar nu sin God. El muta inkusrao ac
kom muta fin faclu, ouinge nik kom fahk kas pus liki ma
fal kom in fahk. **3** Kom fin nunak yokla kom ac mweme
koluk, ac kom fin kaskas pusla, kom ac ku in fahk kas
lalfon. **4** Ke kom oru sie wulela nu sin God, aksaye in
akfalye. El tia insewowo sin mwet lalfon uh. Oru ma kom
wulela kac. **5** Wo kom in tiana orek wulela, liki na kom in
orek wulela ac tia akfalye. **6** Nimet lela kas lom uh in
eiskomyang nu ke ma koluk, na kom fah tia enenu in
som fahk nu sin mwet tol lun God lah kom tafongla. Efu
kom ku oru God Elan kasrkusrak sum, ac kunausla ma
kom orekma ac kemkatu kac? **7** Finne pukanten mweme
lom, ac finne pukanten orekma lusrongten lom, ac finne
pusla kaskas lom, kom ac enenu na in sunakin God ac
akfulatyal. **8** Nimet lut ke kom liye ke mwet kol lun sie
mutunfacl elos akkeokye mwet sukasrup ac sruokya
nununku suwohs lukelos. Kais sie mwet kol liyeyukyang
sin sie su fulat lukel, ac eltal kewa karinginyuk selos
su fulat lukelos. **9** Fahko lun acn uh ma nu sin mwet

nukewa. Sripa lun sie tokosra pa elan karingin nien
ima uh. 10 Kom fin lungse mani, kom ac tia ku in muti;
kom fin kena kasrup, ma kom ac eis ac fah tiana fal
nu ke lungse lom. Ma inge wangin pac sripa. 11 Mwe
kasrup lom fin yokelik, na ac puseni pac mwet kom kite.
Pwayena ma wo kom ac eis kac uh pa kom ac etu lah
kom kasrup. 12 Sie mwet orekma, finne fal ku sufal ma el
kang, el ku in motulla wo. Tusruktu sie mwet kasrup, ke
sripen puslana ma lal, el ac sensen ac koflana motulla.
13 Pa inge sie lumah na koluk nga liye fin faclu: mwet uh
ac karingin mani lalos nu ke sie pacl elos ac enenu, 14
ac tok tuhlac nufon ke sie orekma koluk oakwuk kac, na
saflaiya wangin ma lula in tutafla nu sin tulik natulos.
15 Ke kut isusla nu faclu, wangin ma kut us, ac ke kut
ac som liki faclu wangin pac ma kut ac us. Kut finne
orekma upa, wangin ma kut ku in us wi kut. 16 Tiana fal
in ouinge! Kut ac som oana ke kut tuku. Kut orekma
kemkatu, oana kut in srike sruokya eng uh, a mea kut
eis kac? 17 Kut moulkin moul in lohsr, asor, fosrnga,
kasrkusrak, ac mas. 18 Pa inge ma nga konauk uh: ma
se wo emeet sie mwet in oru pa elan mongo ac nim ac
engankin ma el orekma kac ke moul fototo lal ma God El
sang nu sel. Pa inge oakwuk lun God nu sin mwet uh.
19 God El fin sang mwe kasrup ac acn nu sin sie mwet
tuh elan engankin, fal elan sang kulo kac ac engankin
orekma lal. Ma inge mwe kite sin God me. 20 Ke God
El oru mwet sac elan engankin ma inge uh, el ac tia
arulana nunku ke fototo moul lal uh.

6 Nga liye pac lah fin facl se inge oasr sie ma koluk na
yohk sikyak, ac mwet puspis wi pulakin. 2 God El ac
sang mwe kasrup, sunak, ac acn nu sin sie mwet, aok el
fas ke ma lungse lal nukewa. Na tok God El tia lela nu
sel in engan kac. Siena mwet pa ac insewowokin, ac tia
el. Tiana suwohs in ouinge. Arulana wangin sripa. 3
Mwet se fin oasr foko tulik natul ac loes moul lal, tusruktu
tu el finne moul paht a el tia insewowo in moul lal, ku fin
tia pukpuki el in wo, na nga ku in fahk mu wo nu sin tulik
fusr se ma misa na osweyukla, liki mwet sac. 4 Wangin
sripa in osweyukla tulik sac — el wanginla nu in lohsr,
yen mulkinyukla el we. 5 El tiana liye kalem lun len uh,
ku etu kutena ma ke luman moul uh, tusruktu el konauk
mongla — 6 yohk liki na mwet se ma tiana insewowokin
moul lal uh el finne moul yac luo tausin. Kalem lah eltal
kewa ac som nu yen sefanna. 7 Sie mwet el oru orekma
lal nukewa ma na in konauk mwe mongo nal, tusruktu
wangin pacl el muti kac. 8 Mea ac wo nu sin mwet
lalmwetmet se liki mwet lalfon se? Oayapa wangin ma
ac wo nu sin sie mwet sukasrup el finne moulkin moul
wo inmasrlon mwet uh. 9 Ma inge ma lusrongten —
oana ukweyen eng uh. Wo kom in falkin ma oasr yurum,
liki kom in mwel kutu pacna ma saya pacl nukewa. 10
Ma nukewa ma sikyak uh nuna oakwuki oemeet me, ac
kut nukewa etu lah sie mwet el tia ku in akukuin nu sin
sie su ku lukel. 11 Kom finne kaskas pusla ke akukuin,
ac nuna wangin sripa wo ac tuku kac, ac kom tia pac eis
wo kac. 12 Su ku in etu lah mea ac wo emeet nu sin sie
mwet ke lusen moul fototo ac lusrongten se inge — sie
moul su ac wanginla oana lul in pukunyeng? Su ku in
etu ma ac sikyak fin faclu tukun kut misa?

7 Sie elah wo el wo liki ono keng yohk molo; ac len in
misa lom wo liki len in isusla lom. 2 Wo in som nu ke
sie lohm ma oasr tung ac mwemelil we liki in som nu
ke sie lohm ma mwet uh orek kufwa we, mweyen fal
mwet moul uh in esam lah misa uh soanekut nukewa.
3 Asor wo liki israsr — sahp ac oru kom ngetnget in
asor, tusruktu ac akyokye etauk lom uh. 4 Mwet se su
nunku ke mwe engan pacl nukewa el sie mwet lalfon.
Sie mwet lalmwetmet el nunku ke misa. 5 Kas in kai sin
sie mwet lalmwetmet, wo liki kas in kaksak lun mwet
lalfon. 6 Pacl se sie mwet lalfon el israsr, oana ke kokul
uh ac kisassasla in sie e. Wanginna kalmeya. 7 Sie
mwet lalmwetmet fin kutasrik nu sin sie pac mwet, el
orekma oana mwet lalfon. Kom fin eis molin eyeinse,
kom sifacna akkolukyekomla. 8 Sie ma aksafyeyukla, wo
liki sie ma tufahna mutawauk. Mongfisrasr uh wo liki inse
fulat. 9 Nimet sa in mulat — sie ma lalfon pa in koko
sripen mulat. 10 Nikmet siyuk, “Efu ku ma meet ah wo liki
na ma pacl inge uh?” Tiana kusen siyuk lalmwetmet se.
11 Mwet nukewa su moul enenu in lalmwetmet. Mweyen
lalmwetmet uh wo oana ke sie mwet el usrui ma wo. 12
Lalmwetmet ac fah asot nu sum inse misla oana mani
uh. Lalmwetmet uh karingin moul lom, na pa inge ma wo
ke etauk uh. 13 Nunku ke ma God El orala. Sie mwet ac
aksuwosyela fuka sie ma God El akkihyela? 14 Ke pacl
ma nukewa wo nu sum uh, engankin; ac ke pacl ma upa
uh sikyak, esam lah God El supu kewana pacl in engan
ac pacl upa; kom koflana etu lah mea ac sikyak tok. 15
Nga liye tari ma nukewa ke moul lusrongten luk. Oasr
mwet sa na misa elos finne oru ma suwohs. Ac oasr
mwet moul paht na elos finne oru ma koluk. 16 Ke ma
inge nik kom arulana orek suwohs ku orek lalmwetmet
— mwe mea kom in sifacna unikomi? 17 Tusruktu nik
kom arulana eiskomyang in oru ma koluk ku oru ma
lalfon — efu ku kom in misa meet liki pacl fal lom? 18
Karinginkomyang liki ouiya inge kewa. Kom fin akfulatye
God, kom ac nuna sun wo ouiya. 19 Lalmwetmet uh ac
akwoye sie mwet yohk liki na ma mwet kol singoul ku in
oru nu ke sie siti. 20 Wangin sie mwet fin faclu oru ma
suwohs pacl nukewa ac tiana orala sie tafongla. 21 Nik
kom lohang nu ke ma nukewa ma mwet uh fahk uh —
sahp kom ac lohngak ke mwet kulansap lom el kaskas
akkolukye kom, 22 ac kom sifacna etu lah kom fahk
kas in akkolukye mwet pacl puspis. 23 Nga orekmakin
lalmwetmet luk in srike ma inge nukewa. Nga wotela na
ku sik ngan lalmwetmet, tusruktu loesla likiyu. 24 Sie
mwet ac konauk fuka lah mea kalmen moul uh? Arulana
loalla nu sesr ac upala kut in kalem kac. 25 Tusruktu
nga eisyuyang nu ke etauk ac lutlut; nga tuh sulela nga

in suk lalmwetmet ac top nu ke mwe siyuk luk, ac in
etu lupan koluk ac lalfon lun nikin uh. **26** Oasr ma nga
konauk mwen liki na misa uh, pa mutan se su lungse lal
uh oana sie sruhf ku sie nwek. Paol ac sruokkomi oana
soko sein. Sie mukul su oru ma lungse lun God el ku in
kaingla liki mutan sac, a funu sie mukul koluk, mutan sac
ac sruokilyana. **27** Na Mwet Luti Lalmwetmet el fahk,
nga kais kutu srisrik na konauk ma inge ke nga suk top
nu ke mwe siyuk luk uh. **28** Nga suk kutu pac top saya
tuh wangin ma nga konauk. Nga konauk mukul sefanna
inmasrlon tausin su nga ku in lulalfongi, ac tia siefanna
mutan nga ku in lulalfongi. **29** Pa inge ma nga lotela:
God El orekutla suwohs ac pwaye, ac kut sifacna oru kut
in arulana fohsak.

8 Mwet lalmwetmet mukena pa etu lah mea na pwaye
kalmen ma uh. Lalmwetmet uh oru elos israsr srisrik
ac tia ngetnget in sulung. **2** Oru ma tokosra el fahk, ac
nik kom oru kutena wuleang ingunyar nu sin God. **3**
Tokosra el ku in oru kutena ma el lungse, ke ma inge
fahsr liki yen el muta we, ac nimet muta in acn sensen
se inge. **4** Tokosra el orekma ke ku lun wal lal; wangin
mwet ku in kusen siyuk ke ma el oru. **5** Ke lusen na pacl
kom akos sap lal, wangin ma koluk ac sikyak nu sum; ac
sie mwet lalmwetmet el etu lah pia pacl wo, ac el ac oru
fuka ma inge. **6** Oasr pacl wo se, ac inkanek pwaye se
in oru kutena ma, tuh sriklana etu lasr! **7** Wangin sesr
etu lah mea ac sikyak uh, ac wangin mwet in fahkma nu
sesr. **8** Wangin sie mwet oasr ku la fin ngun, ac wangin
sie ku in kolla len in misa lal. Pa inge sie mweun kut
koflana kaingkunla. Kom ac tia ku in molla kom fin oru
na ma koluk. **9** Nga liye ma inge nukewa ke nga sang
insiuk in arulana nunku ke ma orek fin facl se inge — sie
facl su kutu mwet uh funmweti kutu, ac kewana ac keok.
10 Aok, nga liye ke mwet koluk uh pukpuki in kulyuk
lalos, sruk ke elos moul elos uti utyak nu in acn mutal.
Na ke mwet uh folok liki kulyuk uh elos kaksakin mwet
misa inge in siti se na ma elos tuh oru ma koluk we.
Ma inge wangin sripa. **11** Efu ku mwet uh pulaikna in
oru ma koluk? Mweyen kaiyen ma koluk uh pahtla in
orek. **12** Sie mwet koluk el ku in orala ma koluk pacl
siofok ac loesna moul lal. Tusruktu nga etu na pwaye
lah, “Elos su sangeng sin God ac akfulatyal pa ac wo nu
se, **13** a ac tia wo nu sin mwet koluk uh. Moul lalos oana
sie ohk, ac elos fah fusr na misa, mweyen elos tiana
sangeng sin God.” **14** Tusruktu ma inge wangin pac
sripa. Liyewin ma sikyak fin faclu: kutu pacl uh kaiyuk
mwet suwoswos uh oana mwet koluk, ac mwet koluk
elos eis mwe insewowo ma fal nu sin mwet suwoswos.
Nga ku in fahk mu arulana wangin sripa. **15** Ke ma inge
nga arulana akkeye tuh sie mwet in engan ke moul lal,
mweyen pwayena mwe akwoyal in moul se inge pa in
mongo, ac nim, ac insewowo ke ma su oasr yorol. Pa
inge ma el ku in oru ke pacl el orekma in moul se inge
su God El sang nu sel fin faclu. **16** Pacl nukewa nga tuh
srike in eis lalmwetmet ac lutlut ke ma orek fin faclu, nga
akilenak lah mwet se ku in ngetngetna ac tia motul ke
fong ac len, **17** ac tiana ku in kalem ke ma God El oru.
Mwet se finne suk ke kuiyal, el tia ku in konauk. Mwet
lalmwetmet uh ac ku in fahk mu elos etu, tusruktu elos
tiana etu.

9 Nga nunak yohk ke ma inge nukewa ke pacl na
loeloes, ac nga liye lah God pa nununku mukuikui
lun mwet lalmwetmet ac mwet suwoswos, finne nu ke
lungse lalos ac srunga lalos. Wangin sie mwet etu lah
mea oan meeto. **2** Oana sie ma nukewa. Lumah sefanna
ac tuku nu sin mwet suwoswos ac mwet sesuwos, nu sin
mwet wo ac nu sin mwet koluk, nu sin mwet alu ac nu
sin mwet tia alu, nu sin mwet orek kisa ac mwet tia orek
kisa. Ma su sikyak nu sin sie mwet wo ac sikyak pacna
nu sin sie mwet koluk. Sie mwet su orek wulela nu sin
God el oapana mwet se ma tia orek wulela nu sin God.
3 Saflaiyen moul lun mwet nukewa ac oana sie, ac ma
se inge tiana suwohs. Ke lusenna moul lun mwet uh,
nunak lalos sessesla ke nunak koluk ac wel, na elos
misa. **4** Tusruktu kutena mwet su moul inmasrlon ma
moul uh, oasr finsrak yorolos. Soko kosro ngalngul ma
moul, wo liki soko lion ma misa. **5** Aok, mwet moul etu
lah elos ac misa, a mwet misa wangin ma elos etu.
Wangin mwe usru elos ac sifil eis. Mulkinyukla na pwaye
elos. **6** Lungse lalos, srunga lalos, kena lalos, nufonna
welulos na misa. Ac fah tia sifilpa oasr ma kunalos ke
kutena ma su sikyak fin faclu. **7** Ouinge kom in kang
mongo nom ac engan. Nim wain nimom ke inse pwar.
God El nuna oaki in ouinge. **8** Pacl nukewa kom in
naweyukla ac akmusrala in fal nu ke pacl in engan. **9**
Engankin moul lom yurin mutan kiom su kom lungse, ke
lusenna moul lusrongten ma God El sot nu sum fin faclu.
Engankin kais sie len lusrongten inge, mweyen pa na
ingan ma kom ac eis ke orekma kemkatu nukewa lom.
10 Kutena ma kom oru, oru ke kuiyom mweyen ac fah
wangin mukuikui, wangin nunak, wangin etauk, wangin
lalmwetmet in facl sin mwet misa, tuh pa ingan acn se
kom ac som nu we uh. **(Sheol h7585)** **11** Oasr sie pac
ma nga akilen ke moul lasr faclu: mwet mui uh tia eis
kutangla pacl nukewa, ac mwet pulaik uh tia eis kutangla
ke mweun pacl nukewa. Mwet lalmwetmet uh tia eis
kasrpalos pacl nukewa, mwet usrnguk uh tia kasrup pacl
nukewa, ac mwet ma fas ke orekma tia eis wal fulat pacl
nukewa. Ma ongla ouiya uh sikyak nu sin mwet nukewa.
12 Kom tia ku in etu lah pacl lom uh ac tuku ngac. Oana
won ma sremla ke sruhf in kitin pacl na, ku oana ik ma
sremla ke kwa, kut ac sremla pac ke sie pacl na koluk ma
kut tiana etu kac. **13** Oasr pac sie ma nga liye, sie mwe
srikasrak na wo ke nunkeyen lalmwetmet uh sin mwet
faclu. **14** Oasr sie siti srisrik ma mwet na pu muta we.
Na sie tokosra na ku tuku mweuni acn sac. El kuhlusya
ac akoo in fokolak pot uh ac utyak. **15** Oasr sie mukul wi

muta in acn sac. El sukasrup, tuh el lalmwetmet, ac el ku
na in molela siti sac. Tusruktu wanginna mwet lohang nu
sel. 16 Nga fahk pacl nukewa lah lalmwetmet uh wo
liki ku, tusruktu wangin mwet nunku mu mwet sukasrup
ku in lalmwetmet, pwanang elos tiana lohang nu ke ma
mwet sukasrup uh fahk. 17 Wo in porongo pusra fisrasr
lun sie mwet lalmwetmet, liki pusren wowoyak lun sie
mwet kol inmasrlon mwet lalfon. 18 Yohk ma wo tuku ke
lalmwetmet liki na kufwen mwe mweun, tusruk sie mwet
koluk el ku in forteya ma wo puspis.

10 Loang misa uh ku in oru sufa nufon soko ke mwe
akmusra keng in kolukla fohlo, ouinge ouiya na
lalfon srisrik se ku in akkolukyela lalmwetmet na lulap.
2 Sie mwet lalmwetmet el pahlana in oru ma suwohs,
ac sie mwet lalfon el pahla in oru ma sutuu. 3 Lalfon
lal uh ac kalem sin mwet nukewa, finne mwetsac ma
fufahsryesr inkanek uh elos ac ku pac in akilen. 4 Mwet
kol lom fin kasrkusrakak sum, nimet kom sisla orekma
lom an, mweyen muteng uh ku in akmisye inse toasr
na yohk. 5 Pa inge sie ouiya sesuwos nga konauk fin
faclu — ouiya se inge ma orek sin mwet kol. 6 Itukyang
kunokon fulat nu sin mwet lalfon, a mwet kasrup elos oru
orekma pusisel. 7 Nga liye tari ke mwet kohs uh kasrusr
fin horse, ac mwet leum elos fahsrna oana mwet kohs
uh. 8 Kom fin pukanak sie luf, kom ac ku in putatyang
nu loac. Kom fin fokolla sie pot, soko serpent in pot
uh ac ku in ngaliskomi. 9 Kom fin orekma ke sie acn
in pukpuk eot, kom ku na in ngalyak kac. Kom fin lip
etong, kom ku in ongoiya kac. 10 Tuhla lom ah fin safit
ac kom tia tamla, kom ac kemkatu ke orekmakinya.
Mwet lalmwetmet uh elos motkwala arulana wo meet,
na saflaiya uh wo. 11 Kom finne etu in akmunaye soko
serpent, ac wangin sripa kom fin fuhlela in ngaliskomi
meet. 12 Kas lun sie mwet lalmwetmet ac oru mwet uh in
akfulatyal, a kas lun sie mwet lalfon sifacna kunausulla.
13 El mutawauk ke kaskas lusrongten, na saflaiya el
arulana kaskas wel. 14 Sie mwet lalfon el sramsram
loeloes. Wangin sie mwet etu lah mea ac sikyak toko, ac
wangin sie mwet ku in fahkma lah mea ac sikyak tukun
kut misa. 15 Sie mwet su sifacna aktotoyella ke orekma
upalana lal, el oana mwet lalfon se su nukanla innek nu
lohm sel ah. 16 Tokosra lun sie mutunfacl fin sie mwet
fusr, ac mwet kol we fin orek kufwa ke fong fon, facl sac
ac fah sun ongoiya. 17 Tusruktu sie tokosra fin ma ke
sou leum, ac mwet kol elos mongo in akkeye manolos
ac sifacna liyalosyang in tia sruhi, na mutunfacl sac fah
insewowo. 18 Mwet se fin alsrangesr in onala fahsu ke
lohm sel, na ac wohn, ac lohm sac ac musalla. 19 Mwe
mongo uh akenganye mwet uh, ac wain uh akpwaryalos,
tusruktu ma inge kewa tia ku in orek fin wangin mani. 20
Nimet akkolukye tokosra finne in nunak lom, ac nimet
akkolukye mwet kasrup finne infukil in motul sum sifacna.
Sie won sohksok ku in tafwela kas inge nu selos.

11 Oasr soakas se fahk mu, "Pahtkakunla ma nom fin
kof u, na tukun len pus kom ac fah sifil konauk." 2
Sang kutu ma oasr yurum nu sin mwet itkosr ku oalkosr,
mweyen kom koflana etu lah ongoiya fuka ac sikyak nu
sum fin faclu. 3 Acn se na ma soko sak ac topla nu we,
ac oanna in sac. Pacl se pukunyeng uh sroalsroalla, na
ac afi. 4 El su tuni yen eng uh tuku we me pa ac etu
pacl tia fal in yok; ac el su tuni pukunyeng uh pa ac etu
pacl tia fal in kosrani. 5 God El orala ma nukewa, ac
kom tia ku in kalem ke ma El oru, oana ke kom tia ku in
kalem ke mutaweyen moul lun sie tulik insien sie mutan
pitutu. 6 Oru yok lom an ke lotutang ac oayapa ke eku.
Kom tia ku in etu lah nufonna ac kapak wo, ku sie fwil
uh ac kapak wo liki ma se ngia. 7 Sie mwe insewowo
ke kut liye kalem wolana lun len uh. 8 Engankin yac
nukewa ma kom moul uh. Finne loes moul lom, esam
lah misa lom fah loes liki. Ma nukewa ma ac sikyak
faclu meet liki kom misa, ma na lusrongten. 9 Mwet fusr,
kowos in engankin moul in mwet fusr lowos an. Kowos in
insewowo ke kowos srakna fusr. Oru ma kowos lungse
oru an, ac suk ma kowos liye mu wo uh. Tusruktu esam
lah God El ac nununkekowos ke kutena ma kowos oru.
10 Finne oasr mwe akasorye kowos ku mwe akngalye
kowos, nimet kowos fosrnga, mweyen pacl in fusr lowos
ac mutaweyen moul lowos uh ma lusrongten.

12 Ke ma inge, esam El su orekomla ke kom srakna
fusr, meet liki len koluk uh tuku ac meet liki yac uh
apkuranme ke kom fah fahk, "Nga tia engankin moul
luk." 2 Pa ingan pacl se ma kalem lun faht, malem, ac
itu uh fah mutawauk in ohkla, meet liki pukunyeng in af
ac lohsreya faclu. 3 In pacl sac, poum su tuh loangekom
meet ac fah rarrar, ac niom su ku inge fah munasla.
Wihsum su pueni ac fah tia ku in kontonauk mongo nom
uh wo, ac atronmotom ac fah ohkla tia ku in liye. 4 Srem
ac fah tia lohng wowon fin inkanek uh. Ac fah upa kom
in lohng pusren mwe ilil wheat ke ac ilil uh, ku pursren
mwe on ke ac sritalkinyuk, a on lun sie won sohksok ku
in okaskomyak liki motul. 5 Kom ac fah langinging ke
acn fulat, ac sensen in forfor. Aunsifom ac fah fiayai, na
ac fah arulana upa kom in sifacna fahsr. Ac fah wanginla
ma kom mwel. Kut ac som nu yen mongla na safla lasr,
na ac fah oasr tung mwemelil inkanek uh. 6 Sein silver
ac fah wotla, ac lam gold fah putatla ac fokelik; sucl ke
lufin kof ac fah wotelik, ac sufa in kof ac fah fokfoki.
7 Manosr ac fah folokla nu in fohk uh oana meet, ac
momong lun moul fah folokyak nu yurin God, su ase nu
sesr. 8 Mwet Luti Lalmwetmet el fahk, "Lusrongten na
lusrongten! Ma nukewa lusrongten!" 9 Tusruktu ke sripen
yohk lalmwetmet lun Mwet Luti sac, el tia tui in luti mwet
uh ke ma el etu. El lutlutkin soakas, ac srike in konauk
na pwaye kalmac uh. 10 Mwet Luti Lalmwetmet sac el
srike in sokak kas in akwoye, tusruktu kas ma el simusla
arulana pwaye. 11 Kas lun mwet lalmwetmet uh oana
soko sak kosroh ma mwet liaung sheep uh orekmakin in

sang kifus sheep uh, ac soakas ma orekeni nu sie ac
oanna nwe tok oana osra ma patputi ku. Soakas inge
ituku sin El su Mwet Shepherd sefanna lasr. **12** Wen
nutik, oasr pac sie ma kom in arulana taran. Sim book
uh sie orekma wangin safla kac, ac fin yokla lutlut lom
kac, ac eisla kuiyom. **13** Tukun ma inge nukewa, ma
sefanna fal in fwack: Sunakin ac akfulatye God, ac akos
ma nukewa El sapkin, mweyen pa inge sripa ma mwet
uh orekla nu kac. **14** God El ac nununku ma nukewa kut
oru uh, finne wo ku koluk, ac finne ma orekla in lukma.

On Lal Solomon

1 Pa inge on ma kato emeet, ma Solomon el orala. **2** Nga ke kom in arulana ngokla mutuk; Lungse lom uh
los liki na wain uh. **3** Oasr foul na keng se keim; Ke
pacl inem ac fwack uh, nga sifil pacna esamak foul keng
sac. Wangin mutan ku in kutongya lungse la nu sum.
4 Usyu nga in wi kom, ac kut ac fah kaingla; Kom in
tokosra luk ac pwenyuwot nu infukil sum. Kut ac fah
tukeni ac arulana engan, Nga yukin lungse lom uh yohk
liki kutena ma. Pwaye sin mutan uh in lungse kom! **5**
Mutan Jerusalem, nga ne sroalsroal tuh nga oasku.
Nga sroalsroal oana lohm nuknuk in acn mwesis Kedar,
Tuh nga kato oana lisrlisr inkul fulat sel Solomon. **6**
Nimet pilesreyu mu nga sroalsroal, Mweyen faht uh pa
tuhneyula uh. Tamulel luk elos tuh kasrkusrak sik Ac
sap nga orekma ke ima in grape. Na wangin pacl luk in
karinginyu sifacna. **7** Kom su nga lungse yohk, fahkma
nu sik, Kom ac pwen un sheep nutum an in mongo oya?
Elos ac mongla ya ke pacl faht uh fol ke infulwen len
uh? Efu ku ngan suk kom Inmasrlon un sheep nutin
mwet shepherd ngia? **8** Ya kom tia etu acn sac, kom su
oasku liki mutan nukewa? Fahla ukweot na un sheep uh
Twe konauk acn nani nutum an in mongo we Apkuran
nu ke lohm nuknuk sin mwet shepherd ngia. **9** Kom
su nga lungse na pwaye, lumom arulana kato Oana
horse mutan ma amakin chariot okoal Tokosra Egypt.
10 Aunsifom oaskulana ke oan likintupom uh, Ac putati
sisken kwawom oana wek saok uh. **11** Kut ac fah orala
soko sein gold ah lom, Ac nawela ke mwe yun silver.
12 Ke tokosra luk el oan infukil sel, Ono keng keik uh
nwakla in lohm uh ke foul wo. **13** Ke mukul kawuk luk
el elongak iniwuk, El oana sie nwana keng orekla ke
myrrh. **14** El su saok sik el oana sie ros inima uh Su
farngelik inima grape in acn Engedi. **15** Mutan saok sik,
kom arulana oasku, Motom saromrom ke ngetnget in
lungse lom! **16** Mukul kawuk luk, kom kato na pwaye sik,
Nga arulana pwar sum! Mah folfol uh pa ac fah mwe oan
kiuktal. **17** Sak cedar pa srulun loaloa nu ke lohm sesr,
Ac sak cypress pa ac srulun siling lasr uh.

2 Ros inima se na in acn Sharon pa nga, Oana sie
ros kiuf infahlfal uh. **2** Oana sie ros kiuf inmasrlon
kokul uh, Ouinge el su saok sik inmasrlon mutan uh. **3**
Oana soko sak apple inmasrlon sak inima uh, Ouinge
lumweyen el su saoklana sik inmasrlon mukul saya uh.
Nga lungse na muta ye lulin sak apple soko inge. Ke
nga ema fahko kac uh arulana emwem. **4** El usyula nu
in acn in orek kufwa lal Ac olak flag in lungse lal fuk. **5**
Folokonak ku luk ke raisin, Ac akwoyela ikok ke apple
uh! Nga kuf na pwaye ke nunkeyen lungse lom. **6** Nga
ilung lac paol lasa, Ac lac paol layot kafisyuyang nu
yorol. **7** Kowos mutan Jerusalem, wulema nu sik Ke
inen kosro mui ac kato inima uh, Lah kowos fah tia oru
kutena ma in lusrong pacl in pwar lasr uh. **8** Nga lohng
pusren el su nga lungse. El kasrma srosro fineol uh, El
yume tupalma inging uh nu yuruk. **9** Kawuk luk ah el
oana soko kosro gazelle, Oana soko deer fusr mukul.
El a tu pesinka uh. El ngetma ke winto ah, Ac yoryor
ke lisrlisr wasengseng uh. **10** Ma se luk ah el kasma
nu sik. Verse Lun Mukul Se Fahsru, kuiyuk, Kom su
oaskulana, fahsru kital som. **11** Pacl mihsrisr uh safla; ac
af uh wanginla; **12** Ros uh fokla yen nukewa inimae.
Inge pacl in on; Pusren wuleoa uh lohngyuk in acn sesr.
13 Fokinsak fig uh mutawauk in mwesrla; Foulin ros ke
grape uh akkengyela acn uh. Fahsru, kom su saok sik,
Kom su oaskulana sik, fahsru wiyu. **14** Kom oana sie
wuleoa su muta In luf pe fulu uh. Nga ke liye ngetnget
oasku se lom an; Nga ke lohngak pusra kato se lom. **15**
Ros ke ima in grape lasr uh farngelik tari, Kut enenu in
sruokya kosro fox srisrik uh meet liki elos kunausla ima
lasr uh. **16** Ma na luk pa mukul se nga lungse, ac nga
ma na lal. El mukena kite un kosro natul uh inmasrlon
ros kiuf uh **17** Nwe ke na engyengsrik in lotu uh tuhme,
Ac lohsr uh wanginla. Folokla, kom su saok sik, kasrla
oana soko gazelle mui, Oana soko deer mukul el kasrusr
ke tohktok lun eol uh.

3 Fong nukewa ke nga oan fin mwe oan kiuk uh Nga
nunkal su nga lungse yohk; Nga sokol, ac tia ku in
konalak. **2** Nga ac tukakek ac som forfor in siti uh; Nga
ac fahsr sasla inkanek nukewa Ac sokol su nga lungse
yohk. Na nga sokol, ac tia ku in konalak. **3** Mwet topang
su forfor taran siti uh elos liyeyuyak. Na nga siyuk selos,
"Kowos tiana liye kawuk se luk ah?" **4** Nga tufahna som
lukelos, na nga konalak. Nga sruokilya ac tia lungse
fuhlella Nwe ke na nga pwanulla nu in lohm sin nina kiuk,
Nu infukil se na nga tuh isusla we. **5** Mutan Jerusalem,
kowos in wulema nu sik Ke inen kosro mui ac kato inima
uh, Lah kowos fah tia lusrong pacl in pwar lasr uh. **6**
Mea se fosryak yen mwesis uh me, oana sru in kulasr
soko, Ac keng fohlo oana foulin myrrh ac franku Ma
mwet kuka uh kukakin? **7** Solomon el a tuku ingo —
utuk na el fin mwe muta lal uh; Mwet mweun onngoul pa
atlol tuku. Elos pa solse ma ku oemeet inmasrlon mwet
mweun lun Israel. **8** Elos nukewa pisrla ke orekmakinyen
cutlass; Elos mwet na pah ke mweun uh. Kais sie selos
us cutlass natul, Akola na nu ke kutena mwe lokoalok ma
ac sikyak ke fong. **9** Utuk Tokosra Solomon fin sie mwe
muta fulat, Su orekla ke sak ma wo oemeet Lebanon. **10**
Kosrusru kac uh nukla ke silver, Ac nuknuk akul uh ke
gold oan fac. Ma loeyen mwe muta uh nukla ke nuknuk
sroninmutuk, Su tutalla arulana wo sin mutan Jerusalem.
11 Mutan in Zion, fahsru liyel Tokosra Solomon. El sunya
tefuro se su nina kial tuh oakiya fin sifal Ke len in marut
lal, Ke len in engan ac pwar lal.

4 Mutan saok sik, kom kato na pwaye! Motom efal
oana mutun sie wuleoa ye nuknuk minini afinyen

motom. Aunsifom sroalsroal ac srosro oana un nani uh
Ke ac putati fineol Gilead me. 2 Wihsum fasrfasr oana
sheep Ma tufahna kalkulla ac owola. Tia soko selos
fulukla; Nufonna arulana fas, ac kais soko oasr lainya. 3
Ngoasrom oana sie ropin srusra; Arulana kato ke pacl
kom kaskas uh. Likintupom srusrsrusrame ye nuknuk
minini lisringyen motom an. 4 Kwawom raraun ac fwel
Oana tower lal David, Naweyukla ke soko ah in walwal
ma oasr tausin mwe loang sripsripi kac. 5 Titi lom uh
oana gazelle fusr lukwa, Oana deer fak uh ke eltal mongo
inmasrlon kiuf uh. 6 Nga ac som ac muta fin inging in
myrrh uh, Oayapa fin inging in mwe keng, Nwe ke na
engyengsrik in lotu uh tuhme, Ac lohsr uh wanginla. 7
Kom su saoklana sik, kom arulana kato, Arulana fwel
monum nufon! 8 Mutan su nga ako se, fahsru liki Fineol
in acn Lebanon; Fahsru wiyu liki acn loessula Lebanon.
Oatui liki Fineol Amana, Liki Eol Senir ac Eol Hermon,
Fahsru liki acn ma lufin lion ac leopard oan we. 9 Mutan
su nga ako in payuk se, ngetnget se lom an Ac ah soko
kom wulu an, Arulana usla insiuk! 10 Mutan saok kiuk,
Nga arulana pwar ke lungse lom uh. Lungse lom uh wo
liki wain uh; Ono keng lom uh wo fohlo liki kain in mwe
keng nukewa. 11 Mutan saok sik, ngoasrom emwem
oana honey; Loum oana milk ac honey nu sik. Nuknuk
lom uh keng oana foulin sak cedar Lebanon me. 12
Mutan se su arulana saok sik, el oana sie ima ma oan
yen lukma, Sie ima kalkalyak, ac sie unon in kof kaul
nu sin mwet saya, 13 Yen sak uh kapak arulana wo
we. Elos kapak oana ima in sak pomegranate, Ac oswe
fahko su arulana wo. Pacl nukewa pus sunun sak keng
inge: henna, nard, 14 Saffron, calamus, ac cinnamon, Ac
kain in mwe keng nukewa. Myrrh ac aloes wi pac kap
we Wi kain in ono ma arulana keng. 15 Kof uh unonak
ac aksroksrokye ima uh, Ac infacl srisrik sororror we,
Ac kof uh asrma liki Fineol Lebanon. 16 Tukakek, Eng
Epang me. Eng Eir me, tuhme nu ke ima luk; Nwakla
yen engyen uh ke foul keng. Lela mukul se su saok sik
in tuku nu ke ima lal Ac mongo ke fokinsak wolana we.

5 Mutan se su saok sik, su nga ako in payuk se, Nga
utyak nu in ima luk. Nga kunsani mwe akkeng luk
wi myrrh; Nga engankin eman honey luk ma oan in
nien honey uh; Ac nga nim wain ac milk nimuk. Komtal
mwet kawuk luo an, mongo ac nim Nwe ke na komtal
mutkakinya lungse lomtal! 2 Ke nga oan in motul, insiuk
ngetnget na. Oana ngan lohng mu el su nga lungse
el towol srungul uh. Ikasla nga in utyak, mutan su
saok sik, Kom su kuiyuk, ac oana wuleoa nutik. Insifuk
sroksroki ke aunfong, Ac aunsifuk olalaek ke ohu uh. 3
Nga sarukla nuknuk luk ah tari; Mwe mea nga in sifil
nuknukyang? Nga ohlla niuk tari; Mwe mea ngan sifil
akfohkfokyela? 4 El su nga pwar se el isongang paol
nu in mutunoa, Ac nga pulakin pwar na yohk insiuk. 5
Nga tukakek in ikasla elan utyak. Pouk mosrweyukla ke
myrrh, Ac kufinpouk ke sronin myrrh Ke nga saplakang
nu ke mwe ikak ke srungul uh. 6 Nga ikasla srungul uh
nu sel su nga lungse, Tuh el nu som tari. Nga lukunna
mulalla ke nga tia lohngak pusracl! Nga sokol tuh tia ku
in konalak; Nga pangnol, a el tia topukyu. 7 Mwet topang
su forfor taran siti uh elos liyeyuyak. Elos puokyuwi ac
kanteyuwi; Mwet liyaung pot uh elos tulakunla nuknuk
se ma afinyu. 8 Kowos mutan Jerusalem, wulema nu
sik Lah kowos fin konauk el su nga lungse, Kowos ac
fahkang nu sel lah nga kuf na pwaye ke nunkeyal. 9
Kom su oaskulana inmasrlon mutan uh, Ya mukul se
ingan sie liki na mukul nukewa? Mea se arulana wo kacl
uh Ku kut in orek wulela nu sum kac? 10 Mukul se nga
lungse inge el ku ac fokoko finsroa; Inmasrlon mukul
nukewa, wangin sie oana el. 11 Mutal oana wolana lun
gold uh; Aunsifal makoskos Ac sroalsroal oana sie won
raven. 12 Atronmutal kato oana wuleoa sisken sie unon
in kof, Wuleoa ma fasrfasr oana milk, ac tu pe infacl
srisrik uh. 13 Foulin likintupal keng oana sie ima Ma
sessela ke mahsrik ac ma keng uh. Ngoasrol oana kiuf
uh, Ma sroksrok ke sronin myrrh. 14 Wo lumweyen paol,
Ac el ringkin ring ma yunla ke wek saok. Manol fwel
oana fweliyen ivory Ma naweyuk ke eot sapphire. 15
Nial oana sru orekla ke eot alabaster Ma loangeyukyak
ke gold. Woiyen lumahl oana Fineol in acn Lebanon, Ac
ku oana sak cedar we. 16 Emwem oalul ke nga ngok uh,
Ac nga lungse ma nukewa kacl. Mutan Jerusalem, Pa
inge luman kawuk luk su nga lungse.

6 Kom su kato oemeet inmasrlon mutan uh, Mukul se
kom lungse ingan som nu oya? Fahkma nu sesr lah
el fahsr nu ya, Kut in mau ku in kasrekom sokolak. 2
Kuiyuk el som nu ke ima lal, Yen sak keng uh kapak
we. El som kite un sheep natul in ima sac, Ac kinkin
ros kiuf. 3 Mukul se nga lungse inge ma na luk, ac nga
ma na lal. El mukena kite un kosro natul inmasrlon ros
kiuf uh. 4 Mutan saok sik, kom arulana oasku oana acn
Jerusalem, Kom kato oana siti fulat Tirzah, Oaskuiyom
mwe kaksak ac arulana insewowo in liyeyuk. 5 Furokla
motom likiyu; Ngetma lom an oru nga kofla in oru kutena
ma. Aunsifom sroalsroal ac srosro oana un nani uh Ke
ac putati fineol Gilead me. 6 Wihsum fasrfasr oana
sheep Ma tufahna kalkulla ac owola. Tia soko selos
fulukla; Nufonna arulana fas, ac kais soko oasr lainya. 7
Likintupom srusrsrusrame ye nuknuk minini lisringyen
motom an. 8 Mansis finne oasr kasra onngoul ac mutan
kulansap oalngoul kial tokosra, Wi mutan fusr puspis
saya su tia ku in oekyukla. 9 Tusruktu mutan sefanna pa
nga lungse uh, El arulana wo ac kato, oana sie wuleoa.
El mutan sefanna nutin nina kial uh, Ac nina kial el kuloel.
Mutan nukewa liyal ac kaksakunul; Kasra ac mutan
kulansap kien tokosra elos yuk on in kaksak kacl. 10 Su
mutan se inge, ku ngetngeta uh oana kalmen lotu uh? El
arulana oasku ac saromrom, Ac srekuti oana faht uh ku
malem uh. 11 Nga oatula inmasrlon sak almond uh In

tuh liye sak fusr ma kap infahlfal uh, Ac liye sra sasu ke
mah orak uh, Ac ros ma farengelik ke sak pomegranate.
12 Nga rrarakkom oru nga tufalak ke lungse luk uh, Oana
sie mwet utuk chariot ke el ac rarala nu ke mweun uh. 13
Mutan fusr Shulam se ingan, foloko, foloko, Tuh nga in
ku in tuni kom. Verse Lun Mutan Se Efu ku kom lungse
tuniyu Ke nga tacn inmasrlon mwet su takla tacn inge?

7 Fisrak mutan, mutan fusr na kato se pa kom an!
Niom arulana oasku in fahluk lom an. Finyepom uh
raraun Oana ma mwet usrnguk ke tufahlfal uh orala. 2
Futom oana sie ahlu pol Ma wain keng uh tia wi lisr loac
uh. Kapin siom oana tohktok in wheat se Ma ros kiuf uh
raunela. 3 Titi lom uh oana deer fak lukwa, Ku kosro
gazelle lukwa. 4 Inkwawom oana sie tower naweyukla ke
ivory. Atronmotom oana lulu in kof in siti Heshbon Su oan
sisken mutunpot lun siti pwengpeng sac. Infwem kato
oana tower lun Lebanon Su tuyak suwohs ac tawi acn
Damascus. 5 Kom pusrukak sifom nu lucng oana Fineol
Carmel. Aunsifom pirakla ac saromrom oana nuknuk
musresre na wowo; Katoiya uh ku in akmunasyela sie
tokosra. 6 Kom arulana kato ac oasku; Lungse lom nu
sik arulana akpwaryeyu. 7 Kom loes oasriksrik oana
soko sak palm, Ac titi lom an oana ungin fokin palm uh.
8 Nga ac fanukya palm soko uh Ac filiya pouk ke fahko
kac uh. Titi lom oana ungin grape uh sik, Ac momong
lom uh keng oana foulin apple uh. 9 Ac oalum oana
wain ma wo oemeet uh. Verse Lun Mutan Se Fin ouinge,
lela wain uh in sororla nu yurin el su saok sik, Ac kahkla
fin ngoasrol ac wihsel. 10 Nga ma na lun el su nga
lungse, ac el mwelyu na. 11 Fahsru, kom su saok sik.
Lela kut in illa nu inimae Ac motullana we. 12 Kut ac fah
toang na tukakek ac som nu ke ima in grape, Ac liye lah
elos mutawauk in kapak, Ac liye lah ros uh mutawauk
in farengelik, Ac oayapa in liye lah sak pomegranate
oasr ros kac. Na nga ac fah akkalemye lungse luk nu
sum uh e we. 13 Kom ac ku na in ngokak foul keng ke
ros mandrake uh, Ac fokinsak wowo nukewa pa na oan
sisken srungul in lohm uh. Ku na safla luk, nga elosak
kain mwe insewowo nukewa nu sum.

8 Nga ke in tamulel se luk pa kom, Ac in nina kiuk
ah pa katiti kom ke titi lal uh, Na nga fin sun kom
inkanek uh, Nga lukun ngokya motom ac mwet uh ac tia
suk lah efu. 2 Nga lukun uskomla nu lohm sin nina kiuk,
Kom in tuh luti nu sik ouiyen lungse uh. Nga lukun sot
pac wain keng ac wo emah uh nu sum, Ac kom ac pula
sronin pomegranate sunuk uh. 3 Nga ilung lac paol lasa,
Ac lac paol layot kafisyuyang nu yorol. 4 Wulema nu sik,
mutan Jerusalem, Lah kowos fah tia oru kutena ma in
lusrong pacl in pwar lasr uh. 5 Su mutan se fahsru yen
mwesis ah me, Fungfungla ke mwet se ma el lungse
yohk? Verse Lun Mutan Se Nga okaskomyak ye sak
apple soko ah, Yen se ma kom tuh isusla we ah. 6 Kaliya
insiom tuh in tia lungse kutena mwet sayuk; Nimet kom
kafisya sie pacna mwet nu iniwom sayuk. Lungse uh
ku, oana misa; Ac nunkeyen lungse uh fokoko oana
kulyuk uh. Lungse ac ngutyak oana sie e firir Ac lalelik
oana sie e lulap ma ac liksreni esukak acn uh. **(Sheol
h7585)** 7 Kof uh tia ku in fwela, Ac wangin pac sronot
ku in konela. Tusruktu mwet se fin ke molela lungse ke
kasrpal, Nunak in sufan mukefanna pa el ac eis kac uh.
8 Oasr tamtael fusr se wiasr, Ac srakna srik tetel. Mea
kut ac oru nu sel Fin oasr mukul ke payuk sel? 9 El
fin oana sie pot Na kut ac musaela sie tower silver fac.
Ac el fin oana sie srungul Na kut ac fah nawella ke sak
cedar. 10 Pot soko pa nga, Ac titi luk uh pa tower kac.
Mukul se nga lungse uh etu lah ke nga welul uh Nga
konauk insewowo ac misla. 11 Oasr ima in grape se lal
Solomon In acn se pangpang Baal Hamon. Oasr mwet
ima ma orekmakin acn sac, Ac kais sie selos moli nu
sel ke sie tausin ipin mani silver. 12 Solomon, eis ipin
silver tausin lom an, Ac sang luofoko nu sin mwet ima
uh. A funu nga, oasr ima in grape luk sefacna! 13 Mutan
saok sik, lela nga in lohng pusrem inima uh me, Mwet
kawuk luk elos soano in lohng ke kom ac kaskas. 14
Kuiyuk, yume nu yuruk oana soko gazelle, Oana soko
deer mukul fusr fineol uh, yen mahsrik keng uh kap we.

Isaiah

1 Book se inge srumun pweng ke acn Judah ac
Jerusalem ma God El akkalemye nu sel Isaiah wen
natul Amoz, ke pacl Uzziah, Jotham, Ahaz, ac Hezekiah
tuh tokosra lun Judah. **2** LEUM GOD El fahk, "Faclu ac
kusrao, porongo ma nga fahk uh! Tulik ma nga tufahla
elos tuyak lainyu. **3** Cow uh etu lah nutin su elos, ac
donkey uh etu yen kitakat elos we. A mwet luk Israel
nikin lukelos. Elos tiana kalem kutu srisrik." **4** We nu
suwos, mutunfacl se su orekma koluk. Kowos oru ma
koluk ac fohkfok! Ma koluk lowos toankowosi! Kowos
pilesru LEUM GOD, God mutal lun Israel, ac kowos
ngetla lukel. **5** Efu ku kowos lainul na? Ya kowos lungse
in kalyeiyuk kowos yohk liki meet ah? Israel, insifom afla
tari ke kinet, ac insiom ac nunak lom mas na. **6** Insifomi
na nwe ke falkom, wangin sie ipin monum fas ku wo.
Kom afinyukla ke futun ac palang ac ruf. Kinet keim tiana
aknasnasyeyukla ku pihpla. Wangin ono itukyang nu
kac. **7** Facl suwos uh arulana musalla, ac siti suwos
uh firiryak nwe ke apatla. Kowos mutana ngetang ke
mwetsac uh eisla acn suwos, ac kunausla ma nukewa.
8 Acn Jerusalem mukena lula, sie siti kuhlusyukla — tia
ku in oru kutena ma, oana luman sie lac lohm mwe lul
lun mwet liyaung ima in grape ku ima in cucumber. **9**
LEUM GOD Kulana El funu tia lela kutu sin mwet uh
in moulla, Jerusalem lukun sikiyukla oana acn Sodom
ac Gomorrah. **10** Jerusalem, mwet leum lom ac mwet
lom elos oana mwet Sodom ac Gomorrah. Porongo ma
LEUM GOD El fahk nu suwos. Lohang nu ke ma God
lasr El luti nu suwos inge. **11** El fahk, "Ya kowos nunku
mu nga lungkin mwe kisa ma kowos oru nu sik? Alukela
tari pisen sheep ma kowos furreak in mwe kisa, ac kiris
ke kosro wowo nutuwos an. Nga totola ke srah in cow
mukul ac sheep ac nani. **12** Su sap kowos in use ma
inge nu yuruk ke kowos tuku in alu nu sik? Nimet sifil
fahsr kihmkim in kalkal sik uh! **13** Wangin sripen mwe
sang lowos. Nga srungala foulin mwe kisa kowos isik
uh. Nga tia ku in muteng Kufwen Malem Sasu lowos,
Sabbath lowos, ac tukeni in alyalu lowos — ma inge
nukewa kolukla ke sripen orekma koluk lowos. **14** Nga
kwase Kufwen Malem Sasu lowos ac len lulap lowos;
ma ingan oana sie mwe utuk toasr su nga totola ke
usya. **15** "Ke kowos srukak pouwos in pre, nga ac fah
tia ngetot nu suwos. Finne arulana yohk pre lowos,
nga fah tia porongo, tuh pouwos nukla ke srah. **16**
Oulkowosla sifacna in nasnas. Tulokinya orekma koluk
ma kowos oru nga liye, **17** ac srike in oru ma suwohs.
Suk nununku suwohs — kasrelos su akkohsyeyuk, sang
nu sin mwet mukaimtal ma fal nu selos, ac kasru enenu
lun katinmas." **18** LEUM GOD El fahk, "Inge fahsru kut
in aksuwosyela ma se inge. Kowos tuhn srusrala ke
ma koluk lowos, tusruktu nga fah oulkowosla in fasrfasr
oana snow — finne srusra fohkfok, ac fah nasnasla oana
unen sheep. **19** Kowos fin akosyu, kowos ac fah kang
fahko wo lun acn uh. **20** A kowos fin lainyu na, kowos ac
fah misa. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." **21** Siti se
ma tuh inse pwaye meet, ekla oana moul lun sie mutan
kosro. Tuh pukanten mwet suwoswos muta we meet, a
inge mwet akmas mukena pa muta we. **22** Jerusalem,
kom tuh oana silver, a inge wanginla sripom; kom tuh
oana wain wowo, a inge kom oana kof. **23** Mwet kol
lom uh elos lungsena alein ac elos kawukyang nu sin
mwet pisrapasr. Pacl nukewa elos lungsena eis mwe
sang ac mwe eyeinse. Elos tia karingin tuh nununku
suwohs in orek nu sin tulik mukaimtal ac katinmas. **24**
Ke ma inge, kom in lipsre ma LEUM GOD Kulana lun
Israel El fahk nu sum: "Nga ac fah foloksak lain kom,
mwet lokoalok luk, na kom fah tia sifil aklokoalokyeyu.
25 Nga fah srukak pouk lain kom. Nga fah aknasnasye
kom oana ke osra uh aknasnasyeyuk ke e, ac eisla ma
fohkfok nukewa liki kom. **26** Nga fah sot mwet nununku
ac mwet kasru su ac fah oana elos su tuh kol kowos
in pacl oemeet ah. Na ac fah pangpang Jerusalem sie
siti suwoswos ac pwaye nu sik." **27** Ke sripen LEUM
GOD El suwoswos, El ac fah molela acn Jerusalem ac
mwet nukewa we su auliyak. **28** A El ac fah kunausla
mwet nukewa su orekma koluk ac lainul. El ac fah uniya
mwet nukewa su ngetla lukel. **29** Kom ac fah mwekin lah
kom tuh alu nu ke sak, ac akoalye ima uh nu ke god
lusrongten. **30** Kom ac fah oana soko sak oak ma sra
kac masla, ku oana sie ima ma wangin kof we. **31** Oana
ke mah pao uh isisyak ke sie e na srisrik, ouinge mwet
su lulalfongi ku lalos ac fah kunausyukla ke sripen ma
koluk lalos sifacna, ac wangin mwet ac ku in sikulya.

2 Pa inge kas in fahkak su God El sang nu sel Isaiah,
wen natul Amoz, ke acn Judah ac Jerusalem: **2** In
pacl fahsru uh, Fineol soko ma Tempul oan we Ac fah
fulat liki eol nukewa, Ac fah ngeti nu fin inging nukewa.
Mutunfacl puspis ac fah rirme nu we, **3** Ac mwet puspis
ac fah fahk, "Lela kut in utyak nu fineol sin LEUM GOD,
Nu ke Tempul lun God lun Israel. El ac fah luti kut ma
El lungse kut in oru; Kut ac fah fahsr ke inkanek lal.
Mweyen mwe luti lun LEUM GOD tuku Jerusalem me;
Ac El kaskas nu sin mwet lal Zion me." **4** El ac fah
aksuwosye alein inmasrlon mutunfacl lulap. Elos ac fah
tuktukya cutlass natulos nu ke mwe pukpuk, Ac osra
natulos nu ke mitmit in kosr lesak. Mutunfacl nukewa ac
fah tia sifilpa mweun, Fah tia pac sifil akoeyuk mweun.
5 Inge, kowos fwilin tulik natul Jacob, lela kut in fahsr
in kalem lun LEUM GOD! **6** O God, kom ngetla liki
mwet lom, su fwilin tulik natul Jacob! Acn uh sessesla ke
mwet inutnut su tuku liki acn kutulap ac liki acn Philistia.
Mwet uh fahsrna tukun ouiya lun mwetsac. **7** Facl selos
sessesla ke silver ac gold, ac tia ku in oaoala mwe
kasrup lalos. Facl selos sessesla ke horse, ac tia ku in
oaoala pisen chariot okoalos. **8** Acn selos sessesla ke
ma sruloala, ac elos alu nu ke ma elos sifacna orala

ke paolos. 9 Mwet nukewa ac fah akpusiselyeyuk ac
akmwekinyeyuk. LEUM GOD, nimet nunak munas nu
selos. 10 Elos ac wikwik ke luf inmasrlon eot fineol uh, ku
pukanak luf infohk uh in srike in kaingkunla kasrkusrak
lun LEUM GOD ac in wikla liki ku ac wonana lal! 11 Sie
len inse fulat lun mwet uh fah akpusiselyeyuk, ac filang
lun mwet uh ac fah wanginla. Na LEUM GOD mukena ac
fah akfulatyeyuk. 12 Ke len sac, LEUM GOD Kulana El
ac akpusiselye mwet nukewa su oasr ku la, oayapa elos
su inse fulat ac filang. 13 El ac kunausla sak cedar fulat
in acn Lebanon, ac sak oak nukewa in facl Bashan. 14 El
ac aktupasrpasrye eol fulat ac inging nukewa. 15 El ac
kunausla tower fulat nukewa ac pot ku lun mweun. 16 El
ac tilmakinya oak na lulap ac kato. 17 Inse fulat lun mwet
uh ac fah akpusiselyeyuk, ac filang lun mwet uh ac fah
wanginla, ac LEUM GOD mukena ac fah akfulatyeyuk
ke len sac. 18 Ma sruloala uh ac fah wanginla ac tia
sifil liyeyuk. 19 Mwet ac fah wikwik ke luf inmasrlon eot
fineol uh, ku pukanak luf infohk uh in srike in kaingkunla
kasrkusrak lun LEUM GOD, ac in wikla liki ku ac wolana
lal, ke El ac tuku in osrokak faclu. 20 Ke len sac ac tuku,
elos ac sisla ma sruloala gold ac silver ma elos orala, ac
sisla nu yen kisrik ac fak uh muta we. 21 Ke LEUM GOD
El ac tuku in osrokak faclu, mwet uh ac wikla luin luf ma
elos pukanak, ku luf inmasrlon eot fineol uh, in srike in
kaing liki kasrkusrak lal, ac in wikla liki ku ac wolana
lal. 22 Kowos in tia sifilpa lulalfongi ku lun mwet — elos
nukewa ac misa, na elos ac kasru fuka?

3 Inge LEUM GOD Kulana El akola in eisla liki acn
Jerusalem ac Judah ma nukewa mwet uh moulkin,
oayapa mwet kol lalos. El ac eisla mwe mongo nalos
ac kof nimalos, 2 mwet pulaik ac mwet mweun lalos,
mwet nununku ac mwet palu lalos, mwet liyaten ac mwet
matu lalos, 3 mwet kol un mwet mweun ac mwet kol lun
government, mwet pwapa fulat ac mwet susfa. 4 LEUM
GOD El ac lela tuh mukul fusr na supah in kololos. 5
Mwet nukewa ac srike in kiapu sie sin sie. Mwet fusr ac
fah tia akfulatye mwet matu lalos, ac mwet lusrongten ac
fah tia sunakin mwet leum lalos. 6 Pacl se ac tuku ke
mwet in sie sruf fah sulela sie sin mwet lalos ac fahk nu
sel, "Kom pa oasr nuknuk la, na pa kom in mwet kol lasr
ke pacl upa se inge." 7 Ac el ac fah topuk, "Mo, nga tia
ku in kasrekowos. Wangin mwe mongo ac wangin pac
nuknuk luk. Nimet oru nga in mwet kol lowos!" 8 Aok,
Jerusalem ac fah musalla! Judah el ikori! Mwet we elos
lain LEUM GOD in ma nukewa elos fahk ac oru. Elos
lemtulauk in akkolukye God. 9 Ac fah nununkeyuk elos
ke sripen srisri lalos. Elos orekma koluk lemtulauk oana
mwet Sodom elos tuh oru. We nu selos! Elos sifacna use
ma koluk nu faclos. 10 Mwet suwoswos fah engan, ac
ma nukewa ac fah wo nu selos. Elos ac engankin fokin
orekma lalos. 11 Tusruktu, we nu sin mwet koluk — ma
koluk elos tuh oru nu sin mwet ngia, ac fah folokyang
nu selos. 12 Tulik srisrik elos akkeokye mwet luk, ac
mutan uh leum fin mwet luk. Mwet kol lowos kol kowos
ke inkanek tafongla, pwanang kowos tia etu acn kowos
ac fahsr nu we. 13 LEUM GOD El akola in oru tukak lal;
El akola in nununku mwet lal. 14 LEUM GOD El use
mwet matu ac mwet kol lun mwet lal nu ke nununku. Pa
inge kas in tukak lal: "Kowos pisrala ima in grape uh,
ac lohm suwos sessesla ke ma kowos eisla sin mwet
sukasrup. 15 Wangin suwohs lowos in oru koluk mwet luk
ac aklalfonye mwet sukasrup. Nga, LEUM GOD Fulat ac
Kulana, pa fahk ma inge." 16 LEUM GOD El fahk, "Liye
luman inse fulat lun mutan Jerusalem inge! Elos forfor
na sengseng infwaclos. Pacl nukewa elos orek lumah.
Mwe lohl ke kapsran nialos erarrar ke elos srala fahsr.
17 Tusruktu nga ac kalyaelos — nga fah mangsrasraela
sifalos." 18 Sie len ac tuku ke LEUM GOD El ac eisla
liki mutan Jerusalem ma nukewa elos filangkin — mwe
naweyuk ke kapin nialos, fin sifalos, inkwawalos, 19
ac ke paolos. El ac eisla nuknuk afinyen mutalos, 20
ac susu lalos, ac mwe lohl inutnut oan ke paolos ac
ke infulwalos; 21 ring ke kufinpaolos ac ke infwaclos,
22 nuknuk loeloes kato lalos, nuknuk in kufwa, coat in
mutan, ac kupwes; 23 nuknuk ngunngun, handkerchief
linen, mwe afyuf insuf, ac mwe susu loeloes fin sifalos.
24 Fohlo keng lalos ac fah foul koluk; wanginla pel kato
lalos na elos ac orekmakin sucl; sifalos ac tila matol, a
elos ac mangsrasrala; elos ac tila nukum nuknuk kato, a
nukum nuknuk mihsasa; oasku lalos ac fah ekla nu ke
mwe mwekin! 25 Mukul in siti uh, aok finne mukul ma
arulana ku, ac fah anwuki ke mweun. 26 Mutunpot lun
siti ac fah tung ac mwemelil, ac siti sac sifacna ac fah
oana sie mutan koflufoliyukla ac muta infohk uh.

4 Ke pacl sac ac tuku, mutan itkosr ac fah sruokya
mukul se ac fahk, "Kut ku in sifacna fosrngakin mwe
mongo nasr ac nuknuk lasr, tusruktu nunak munas
payukyak sesr tuh kut in ku in ekin inem, na kut fah tia
mwekin lah kut tia payuk." 2 Pacl se ac tuku ke LEUM
GOD El ac oru sak in acn uh in kapak fulat ac kato. Mwet
Israel nukewa su painmoulla ac fah engan ac insewowo
ke fokin acn uh. 3 Elos nukewa su lula in Jerusalem, su
God El sulela in moulla, ac fah pangonyuk elos mutal. 4
Leum El fah nununku ac aknasnasye mutunfacl sac ke
ku lulap lal, ac ohlla ma koluk lun Jerusalem ac srah
ma sororla we. 5 Na fin Eol Zion, ac faclos nukewa su
tukeni we, LEUM GOD El ac supwama sie pukunyeng
ke len, ac kulasr ac kalmen e ke fong. Wolana lun God
ac fah afunla ac karingin siti sac nufon. 6 Wolana lal ac
fah luliya siti uh liki fol lun len, ac oru tuh in sie acn in
molela ma kosreyukla liki af ac paka.

5 Porongo ke nga ac yuk on soko inge, On soko lun
kawuk luk ac ima in grape lal: Oasr ima in grape se
lun kawuk luk Fin soko inging wo fohk we. 2 El pukanak
fohk uh ac sisla eot kac; El yukwiya oa in grape na
wowo. El musaela sie nien soan, Pukanak sie luf mwe

fut grape loac. El soano in mwesrla grape uh, Tusruktu
grape nukewa mukol. 3 Na kawuk luk el fahk, “Kowos
mwet su muta in Jerusalem ac Judah, kowos in nununku
inmasrlok ac ima in grape luk. 4 Mea, oasr pac ma
enenu in orek ma nga tia orala? Na efu ku fokla tuh
grape mukol, ac tia grape wowo ma nga finsrak nu kac?
5 “Pa inge ma nga ac oru nu ke ima se luk inge: nga ac
kunausla kalkal kac ac rakinya pot uh, tuh kosro lemnak
uh in ku in utyak, kangla ac lolongya. 6 Nga ac fuhlela
in kupoi ke mah. Nga ac tia kifwi sroa ku imon infohk
we; ac nga ac fuhlela kokul ac pulah in kupoiya. Nga
ac sapkin pac nu ke pukunyeng uh in tia fuhlela af.”
7 Israel pa ima lun LEUM GOD Kulana; Mwet Judah
pa sak ma El yukwiya. El tupan elos in oru ma wo, A
elos orek akmas. El tupan elos in oru ma suwohs, A el
lohng psren mwet akkeokyeyuk ke elos wowoyak in suk
nununku suwohs. 8 We nu suwos! Pusla lohm ac ima
kowos eisla in weang ma oasr yuruwos tari. Ac tia paht
ac fah wanginla acn nu sin kutena mwet i n muta we,
na kowos ac fah mukela muta in facl sac. 9 Nga lohng
LEUM GOD Kulana El fahk, “Lohm lulap wolana inge
nukewa ac fah pisala ac oan musalla. 10 Ima in grape
ma kap ke acre limekosr ac fah orala gallon na limekosr
ke wain. Bushel singoul ke fita uh ac fah orala bushel
sefanna ke wheat,” 11 We nu suwos! Kowos toang
tukakek ke lotutang na mutawauk nimnim, ac ke ekela
kowos nimnim paht ac arulana sruhila. 12 Oasr harp
ac flute ac tambourine, oayapa wain ke kufwa lowos.
Tusruktu kowos tia nunku ke LEUM GOD, ac kowos tia
kalem ke ma El oru. 13 Ouinge kowos ac fah utukla nu
in sruoh. Mwet kol lowos ac fah misa ke masrinsral, ac
mwet ngia ac fah misa ke malu. 14 Facl sin mwet misa
uh mangelik in kangulosla. el ac ukumya mwet leum lun
Jerusalem wi un mwet pilasr puspis ma arulana wohwon.
(Sheol h7585) 15 Mwet nukewa ac fah mwekinla, ac elos
nukewa su inse fulat ac fah akpusiselyeyuk. 16 Tusruktu
LEUM GOD Kulana El akkalemye fulatlana lal ke orekma
suwoswos lal, ac El fahkak mutal lal ke El nununku mwet
lal. 17 In acn musalla in siti uh, sheep fusr fah mongo
mah, ac nani fusr fah konauk acn in mongla. 18 We nu
suwos! Kowos tia ku in kaingla liki sucl in kikiap ma
kaprikowosi, pwanang kowos amakin ma koluk lowos
yen nukewa. 19 Kowos fahk, “Lela LEUM GOD Elan
aksaye oru ma El fahk mu El ac oru, kut in tari liye. Lela
God mutal lun Israel in oru ako lal; tuh kut in ku in kalem
ke nunak lal.” 20 We nu suwos! Kowos pangon ma koluk
uh wo, ac pangon ma wo uh koluk. Kowos ekulla lohsr
uh nu ke kalem, ac kalem nu ke lohsr. Kowos oru ma
mukol in emwem, ac ma emwem in mukol. 21 We nu
suwos! Kowos nunku mu kowos lalmwetmet ac arulana
sumat. 22 We nu suwos! Kowos su ku ke nim wain!
Kowos pulaik ac wangin sangeng lowos ke pacl karyak
mwe nimnim! 23 Tusruktu ke sripen mwe eyeinse kowos
aksukosokyela mwet oasr mwata, ac kowos tia lela nu
sin mwet wangin mwata in eis nununku suwohs 24 Ke
ma inge, oana ke loa ac mah pao uh ac firiryak in e uh,
okah keiwos ac kulawi, ac ros farengla lowos ac fah
uli ac sohkla, mweyen kowos pilesru ma LEUM GOD
Kulana, God mutal lun Israel, El luti nu sesr. 25 LEUM
GOD El kasrkusrak sin mwet lal, ac El asroela paol in
kalyaelos. Eol uh ac fah kusrusryak, ac monin mwet
misa ac fah oanna inkanek uh oana kutkut. Nwe ouinge,
mulat lun LEUM GOD soenna safla, a paol ac srakna
asroeyukla in oru kaiyuk lal. 26 LEUM GOD El kolak sie
akul in pangon sie mutunfacl yen loessula. El oselos
in tuku liki saflaiyen faclu. Ac liye, elos arulana sa in
tuku! 27 Wangin selos totola, wangin selos tukulkul, elos
tiana mwetkeli ku motul. Pel lalos tiana foroti, mwe kapir
fahluk lalos tiana wotelik. 28 Sukan pisr natulos kosroh,
ac mwe pisr natulos akola in pisrikyuk. Falken horse
natulos keke oana eot, ac wheel in chariot natulos for
oana eng fohru. 29 Mwet mweun lalos ngutngut oana
lion ma sruokya ma nalos ac usla nu yen wangin ma ac
ku in eisla selos. 30 Ke len sac ac tuku, pusraclos ac fah
ngirngir fin acn Israel oana pusren noa meoa. Liyewin
facl se inge! Lohsr ac fosrnga mukena! Pukunyeng uh
kosrala kalem.

6 Ke yac se Tokosra Uzziah el misa, nga liye LEUM
GOD. El muta fin tron lal, loangyak ac akfulatyeyuk,
ac nuknuk loeloes lal nwakla in Tempul uh nufon. 2
Oasr seraph apnulla, ac kais sie selos oasr posohksok
onkosr kac. Kais sie seraph afinya mutal ke luo pao
ah, ac afinya manol ke luo, ac el sohksok ke ma luo
lula. 3 Elos apangoni sie nu sin sie, ac fahk: “Mutal,
mutal, mutal! LEUM GOD Kulana El mutal! Wolana lal
nwakla faclu.” 4 Pusraclos mokleak pwelung ke sru in
mutunoa ke Tempul uh, ac in Tempul uh sessesla ke
kulasr. 5 Na nga fahk, “Wanginla finsrak luk! Nga ac
sun ongoiya lulap, mweyen kas nukewa ma fahla liki
ngoasrok uh fohkfok, ac nga muta inmasrlon mwet ma
kas nukewa la uh fohkfok. Ne ouinge, a nga liye Tokosra,
LEUM GOD Kulana, ke mutuk sifacna.” 6 Na sie sin
seraph inge sohkma nu yuruk. El us ipin mulut firir se
ma el tuh sang sruhf se srukak liki loang uh. 7 El sang
mulut firir sac pusralla ngoasrok ac fahk, “Ma se inge
pusralla ngoasrom, ac inge ma sufal lom wanginla, ac
ma koluk lom nunak munas nu sum.” 8 Na nga lohng
Leum El fahk, “Su nga ac supwala uh? Su ac som kacsr
uh?” Na nga topuk, “Nga inge! Supweyula!” 9 Ouinge El
fahk nu sik, “Som ac tafweang kas inge nu sin mwet
uh: Kowos finne sikalani in lohng, kowos ac tia kalem.
Kowos finne suiya na, kowos ac tia etu kalmac.” 10
Na El fahk nu sik, “Orala nunak lun mwet inge in afon,
insraclos in sulohngkas, ac mutalos in kun, tuh elos fah
tia ku in liye ku lohng ku kalem. Mweyen elos funu ku,
elos lukun forma nu sik ac akkeyeyukla.” 11 Ac nga
siyuk, “Leum, ac ouingan putaka?” Ac El topuk, “Nwe
ke na siti nukewa musalla, ac wanginla ma we — nwe

ke wanginna mwet muta in lohm inge — nwe ke facl
sac oan mwesisla. 12 Nga fah supwala mwet uh nu
yen loessula, ac oru facl sac nufon in pisala. 13 Finne
mwet se inmasrlon mwet singoul pa lula muta in facl
se inge, el ac fah kunausyukla pac. El ac fah oana sie
sruen sak oak ma pakpuki." (Kalmen sruen sak sac pa
sie mutawauk sasu nu sin mwet lun God.)

7 Ke Tokosra Ahaz, wen natul Jotham ac nutin natul
Uzziah, el leumi Judah, oasr sie mweun. Tokosra
Rezin lun Syria, ac Tokosra Pekah, wen natul Remaliah
lun Israel, elos tukeni som mweuni acn Jerusalem,
tusruktu elos koflana sruokya. 2 Ke pweng uh sonol
tokosra lun Judah lah un mwet mweun lun acn Syria
elos sun tari acn Israel, el ac mwet lal nukewa arulana
fosrngala, oru elos rarrar oana sak kusrusryak ke eng
uh. 3 LEUM GOD El fahk nu sel Isaiah, "Eisal Shear
Jashub, wen nutum, ac fahla sonol Tokosra Ahaz. Kom
ac konalak ke inkanek yen mwet orek nuknuk elos
orekma we, ke saflaiyen laf in kof ma soror liki inlulu
lucng ah me. 4 Fahk nu sel elan akngusrikye, oakwuki
na muta, ac tia sensen ku fohsak. Mulat lal Tokosra
Rezin ac mwet Syria, oayapa Tokosra Pekah, oana wosr
luo ma oanna fofosr — tiana mwe sensen. 5 Mwet Syria,
wi mwet Israel ac tokosra lalos, tukeni orala sie pwapa
koluk. 6 Elos akola in mweuni Judah, ac aksangengye
mwet we in welulosla lac, na elos ac akleumyauk wen
se natul Tabeel elan tokosrala. 7 "Tusruktu nga, LEUM
GOD, fahkak lah ma se inge ac fah tiana sikyak. 8
Efu? Mweyen Syria el tia ku liki Damascus, siti lulap
lal, ac Damascus el tia ku lukel Tokosra Rezin. Ac funu
Israel, inmasrlon na yac onngoul limekosr ac fah arulana
musalla acn we, tia sifil oaoa mu mutunfacl se pa el.
9 Israel el tia ku liki Samaria, siti lulap lal, ac Samaria
el tia pac ku lukel Tokosra Pekah. "Lulalfongi lowos fin
tia oakwuki ku, kowos ac tia pac ku in okak." 10 LEUM
GOD El supwala soko pac sap nu sel Ahaz, 11 ac fahk,
"Siyuk sin LEUM GOD lom Elan sot sie akul nu sum —
ac ku in tuku liki acn loal faclu in facl sin mwet misa, ku
liki acn fulat lucng inkusrao." **(Sheol h7585)** 12 Na Ahaz el
topuk, "Nga fah tiana siyuk ke sie mwe akul. Nga fah
tiana srike LEUM GOD luk." 13 Na Isaiah el fahk, "Inge
porongeyu, kowos fwilin tulik natul David. Ma na koluk
se ke kowos oru mwet uh in semutengla. Ya kowos ac
oru God Elan semutengla pac? 14 Leum sifacna El ac
fah sot sie akul nu suwos. Sie mutan fusr su pitutu el ac
fah oswela sie wen, ac sang inel 'Immanuel.' 15 Ke pacl
se tulik sac matula, ac ku in sifacna sulela inmasrlon ma
wo ac ma koluk, el ac fah nim milk ac mongo honey.
16 Tusruktu meet liki pacl sacn, facl sin tokosra luo ma
aksangengye kowos ingan ac fah wanginla mwet we. 17
"LEUM GOD El ac fah use nu fom, ac nu fin mwet lom
ac nu fin sou in leum, len in ongoiya ma koluk liki na ma
sikyak tukun pacl se tokosrai lun Israel sriyukla liki Judah
— El ac fah use tokosra lun Assyria in lain kom. 18 "Ke
pacl sac ac tuku, LEUM GOD El ac osla nu sin mwet
Egypt in tuku oana loang uh liki sungan infacl puspis yen
loessula ke Infacl Nile, ac nu sin mwet Assyria in tuku liki
facl selos oana loanginyeir uh. 19 Elos ac osralik acn
nukewa infahlfal uh ac ke luf inmasrlon eot uh, ac elos
ac afunla sak nukewa oasr otoh kac oayapa sroan mah
nukewa. 20 "Ke pacl sac, Leum El ac molema sie mwet
kalkul lefahlo ke Infacl Euphrates — aok, tokosra fulat
lun Assyria — su ac fah resaela alut lowos, aunsifowos
ac monuwos nufon. 21 "Ke pacl sac ac tuku, finne cow
fusr sokofanna ac nani lukwa nutin mwet ima se, 22 ac
yolyak milk kaclos in akfalye enenu lal nukewa. Aok,
mwet pu su painmoulla in facl sac fah oasr milk ac honey
nalos. 23 "Ke pacl sac ac tuku, ima in grape wowo uh —
kais sie ima inge oasr sie tausin oa in grape kac su molo
oasr ke sie tausin ipin silver-ac fah kupoi ke kokul. 24
Mwet uh ac us mwe pisr natulos ac som sruh kosro we.
Aok, facl sac nufon ac fah nwanala ke mah kokul. 25
Inging nukewa ma tuh imaiyuk meet, ac kupoi ke kokul,
pwanang wangin mwet ac sifil som nu we. Ac fah acn in
na mongo lun cow ac sheep."

8 LEUM GOD El fahk nu sik, "Eis sie ipin mwe sim
lulap ac simusla fac ke mutun sim lulap: 'Sulaklak
Eisla, Aksaya Wapi.' 2 Eis mwet lulalfongiyuk luo inge
tuh elos in mwet loh: mwet tol Uriah, ac Zechariah wen
natul Jeberechiah." 3 Kutu pacl tok, mutan kiuk el pitutu
ac oswela wen se. Na LEUM GOD El fahk nu sik, "Sang
inel 'Sulaklak-Eisla-Aksaya-Wapi.' 4 Meet liki tulik mukul
sac ku in fahk 'Papa' ac 'Nina,' mwe kasrup nukewa lun
Damascus ac ma wap nukewa lun Samaria ac fah utukla
sin tokosra lun Assyria." 5 LEUM GOD El sifilpa kaskas
nu sik. 6 El fahk, "Ke sripen mwet inge srangesr eis kof
mihs ma tuku ke Infacl srisrik Shiloah, a elos engan in
eisalosyang nu inpaol Tokosra Rezin ac Tokosra Pekah,
7 nga, LEUM GOD, ac fah use Tokosra Fulat lun Assyria
ac un mwet mweun lal nukewa in mweun lain Judah.
Elos ac fahsryak oana tuku lun sronot uh, oana kof
lulap ke Infacl Euphrates, ac afunla pefacl uh. 8 Elos
ac asrma sasla Judah oana sie sronot ma lapak nu
ke fulatan finpisen mwet uh, ac afunla ma nukewa."
God El wi kut! El karingin acn uh ye posohksok lal. 9
Kowos mutunfacl uh, tukeni nu sie ke sangeng! Porongo,
kowos su muta yen loessula faclu. Akola in mweun,
tusruktu kowos in sangeng! Aok akola, tusruktu kowos in
sangeng! 10 Orala oakwuk lowos an, tusruktu ac fah
tia ku in orekla. Fahk ma nukewa kowos lungse fahk,
tusruktu ac wangin sripa, mweyen God El wi kut. 11 Ke
ku lulap lal, LEUM GOD El sensenkakinyu nga in tia
fahsr ke inkanek ma mwet uh fahsr kac. El fahk, 12 "Nik
kom wela pwapa sulal lun mwet, ac nik kom sangeng
ke ma elos sangeng kac uh. 13 Esam lah nga, LEUM
GOD Kulana, nga mutal. Nga pa kom ac sangeng se uh.
14 Ke sripen mangoliyen mutal luk, nga oana sie eot
ma mwet uh tukulkul kac. Nga oana sie sruhf ma ac

srifusrya mwet in tokosrai lun Judah ac Israel, oayapa
mwet Jerusalem. **15** Mwet puspis fah tukulkul. Elos ac
ikori ac itungyuki. Elos ac fah sruh ac utukla." **16** Kowos,
mwet tumuk lutlut, enenu in karinganang ac sruokya ku
kas nukewa ma God El ase nu sik. **17** LEUM GOD El
okanulla sifacna liki mwet lal uh, tuh nga lulalfongel ac
filiya finsrak luk in El. **18** Nga pa inge, wi tulik ma LEUM
GOD El ase nu sik. LEUM GOD Kulana, su tron lal oan
fin Eol Zion, El supwekut nu sin mwet Israel in oana
mwe akul moul nu selos. **19** Tusruktu mwet uh ac fah
siyuk kom in lolngok yurin mwet susfa ac mwet inutnut,
su ac mahma srisrik ac mungulngul. Elos fah fahk, "Ya
tia fal mwet uh in sukok kas sin ngun, ac lolngok yurin
mwet misa in kasru mwet moul?" **20** Kowos in topkolos
ac fahk, "Lipsre ma LEUM GOD El luti nu suwos! Nimet
porongo mwet inutnut — ma elos fahk nu suwos uh ac
tia ku in kasrekowos." **21** Mwet uh ac fufahsryesr fin
facl sac, ac elos ac munasla ac masrinsralla. Ke sripen
masrinsral lalos elos ac kasrkusrak ac selngawi tokosra
lalos ac God lalos. Elos ac ngetak nu inkusrao, **22** ku
suiya infohk uh, a wangin ma elos ac liye sayen mwe
ongoiya ac lohsr matoltol — aok ac fah sisiyang elos nu
in lohsr, ac wangin inkanek lalos in kaingla liki pacl in
ongoiya se inge.

9 Acn sin sruf lal Zebulun ac sruf lal Naphtali tuh
pilesreyuk meet, tusruktu in pacl fahsru ac fah
akfulatyeyuk, liki Meoa Mediterranean nu layen kutulap
in Infacl Jordan, fahla na nwe Galilee, yen mwet in
mutunfacl saya elos muta we. **2** Mwet su fufahsryesr in
lohsr, Elos liye sie kalem lulap. Elos tuh muta in sie facl
na lohsr, A inge kalem srelosi. **3** Leum, kom akpusye
mwet in mutunfacl sac; Kom akinsewowoyalos. Elos
engankin ma kom orala, Oana ke mwet uh engan ke pacl
in kosrani, Ku ke elos kitalik ma wap. **4** Tuh kom kotalik
srenenu toasrlana faclos Ac sukan sringsring ma sringil
finpisalos. Kom kutangla mutunfacl se Ma akkeokye ac
aklalfonye mwet lom, Oana ke kom kutangla un mwet
mweun lun Midian in pacl somla. **5** Fahluk nukewa lun
un mwet mweun, Ac nuknuk lalos ma afla ke srah, Fah
isisyak ke e. **6** Tuh isusla sie tulik nu sesr! Ituku nu sesr
sie wen! El fah leum facsr. Ac El fah pangpang, "Mwet
Pwapa Wolana," "God Kulana," "Papa Ma Pahtpaht,"
"Fihsrak lun Misla." **7** Ku fulat lal ac fah yokyokelik
ac wangin saflaiya; Tokosrai lal fah oan in misla pacl
nukewa. El fah leum in aolulla Tokosra David; Ku lal ac
fah oakwuk ke pwaye ac suwoswos Ingela ac nu tok.
Pwayena LEUM GOD Kulana El ac oru ma inge! **8** Leum
El fahkak nununku lal nu fin tokosrai lun Israel, nu fin
fwilin tulik natul Jacob. **9** Mwet Israel nukewa, ac elos
su muta in siti lun Samaria, fah etu lah El oru ma inge.
Mweyen elos filang ac inse fulat, elos fahk, **10** "Lohm
orekla ke brick mokukla, tusruktu kut fah aolla ke eot
tufahl. Sak sycamore taltal uh, tusruktu kut fah aolla
ke sak cedar wowo." **11** LEUM GOD El purakak mwet
lokoalok lalos — mwet mweun lal Rezin in tuku mweun
lainulos. **12** Syria layen kutulap ac Philistia layen roto
akola na in okomla acn Israel. Ne ouinge, kasrkusrak
lun LEUM GOD tiana safla. El srakna asroela paol in
kalyei. **13** Mwet Israel tiana auliyak. LEUM GOD Kulana
El ne kalyaelos, elos soenna foloko nu yorol. **14** Ke len
sefanna LEUM GOD El fah kalyei mwet kol lun Israel ac
mwet lalos. El fah wotela sifa ac pula, lah ac sra. **15**
Mwet matu ma akfulatyeyuk pa sifa-ac mwet palu kikiap
pa pula! **16** Elos su kol mwet inge elos aktafongyelosla
ac arulana akfohsyalosyak. **17** Ke ma inge, LEUM GOD
El tia insewowo ke mwet fusr lalos, ac wangin pakomuta
lal nu sin katinmas ac tulik mukaimtal, mweyen mwet
nukewa elos lain God, ac kutasrik, ac ma nukewa elos
fahk uh koluk. Ne ouinge, kasrkusrak lun LEUM GOD fah
tia safla, a El srakna asroela paol in kalyei. **18** Ma koluk
lun mwet uh firir oana sie e ma esukak mahsrik ac kokul
— sie e lulap insak uh ma fosryak oana sruen kulasr. **19**
Mweyen LEUM GOD Kulana El kasrkusrak, kaiyuk lal
firir oana sie e sasla fin acn uh ac esukla mwet, ac kais
sie mwet fah sifacna fosrngakunul. **20** Yen nukewa in
facl sac mwet uh ac alak in kang kutena ipin mwe mongo
ma elos konauk, a masrinsral lalos tiana wanginla. Finne
tulik natulos sifacna, elos kang pac! **21** Mwet Manasseh
ac mwet Ephraim elos sroani aacnwuki, ac elos tukeni
sroang ac mweuni Judah. Ne ouinge, kasrkusrak lun
LEUM GOD tia safla. El srakna asroela paol in kalyei.

10 We nu suwos! Kowos orek ma sap sesuwos ma
akkeokye mwet luk. **2** Ke kowos oru ouinge kowos
kosrala mwet sukasrup liki suwohs lalos ac liki nununku
suwos nu selos, oayapa kowos eisla ma lun katinmas ac
tulik mukaimtal. **3** Mea kowos ac oru ke God El ac kai
kowos— Mea kowos ac oru ke El ac use mwe ongoiya
nu fowos liki sie facl loessula — Kowos ac kasrusr in suk
kasru sin su — Kowos ac okanla mwe kasrup lowos uh
oya? **4** Ac fah anwuki kowos in mweun, ku amala kowos
oana mwet kapir. Ne ouinge kasrkusrak lun LEUM GOD
fah tia safla. El srakna asroela paol in kalyei. **5** LEUM
GOD El fahk, "Assyria! Nga orekmakin Assyria oana
sak in anwuk soko in kaelos su nga kasrkusrak se. **6**
Nga supwala Assyria in mweun nu sin sie mutunfacl
ma wangin god la, su mwet we uh akkasrkusrakyeyu.
Nga supwalos in pisre, wapi, ac lolongya mwet uh oana
fohk inkanek uh." **7** Tusruktu oasr ako yohk lun tokosra
fulat lun Assyria sifacna, in kunausla mutunfacl puspis.
8 El konkin ac fahk, "Mwet kol fulat luk nukewa ke
mweun elos tokosra! **9** Nga kutangla siti lun Calno ac
Carchemish, siti lun Hamath ac Arpad. Nga kutangla
Samaria ac Damascus. **10** Nga asroela pouk in kai
tokosrai ma alu nu ke ma sruloala — ma sruloala ingan
pus liki ma oasr Jerusalem ac Samaria. **11** Nga kunausla
tari acn Samaria ac ma sruloala nukewa we, ac nga ac
oru oapana nu Jerusalem." **12** Tusruktu LEUM GOD

El fahk, “Ke nga ac aksafyela ma nga oru fin Eol Zion
ac Jerusalem, nga ac kalyei tokosra fulat lun Assyria
ke sripen kas in konkin nukewa lal ac inse fulat lal.”
13 Tokosra fulat lun Assyria el konkin ac fahk, “Nga
oru ma inge nukewa ke ku ac lalmwetmet ac pah luk
sifacna. Nga kunausla masrol lun mutunfacl puspis, ac
eisla ma saok ma elos elosak. Nga lolongya mwet uh
oana cow mukul soko. 14 Mutunfacl uh nufon oana ahng
lun won, ac nga orani mwe kasrup lalos arulana fisrasr,
oana ke sie mwet orani atro uh. Tia sie posohksok
pikpikyak in ukweyuyak; wangin oalin won mangelik in
aksangengyeyu!” 15 Na LEUM GOD El fahk, “Ya soko
tuhla ku in fahk mu el ku liki mwet se ma orekmakin uh
— Ya sie tahta yohk sripa liki mwet se ma tahtakin uh —
Soko sak in sringsring tia ku in srukak mwet se; a mwet
se pa ac srukak sak in sringsring soko uh.” 16 LEUM
GOD Kulana El ac supwama mas in kaelos su kihp ke
mwe mongo yuyu. Sie e ac fah firir na firir in manolos.
17 God, su kalem lun Israel, fah oana sie e. God mutal
lun Israel El fah ekla nu ke kosran e ma ac fah esukak
kokul ac sak nukewa ma oasr otoh kac ke len sefanna.
18 Insak lulap oayapa acn in ima wolana ac fah arulana
sikiyukla, oana ke mas upa ac akmunasyela sie mwet
nwe ke el misa. 19 Ac fah arulana supuseni sak, oru sie
tulik srisrik ku in oakla nufon. 20 Pacl se ac fah tuku
ke mwet Israel su painmoulla ac fah tia sifil lulalfongi
mutunfacl se ma apkuran in kunauselosla. Elos ac fah
filiya lulalfongi na pwaye lalos in LEUM GOD, God mutal
lun Israel. 21 Mwet pu sin mwet Israel fah foloko nu
yurin God Kulana lalos. 22 Finne arulana pukanten mwet
Israel in pacl inge, oana puk wekof uh, a mwet na pu
selos fah foloko. Ongoiya lulap lemla nu sin mwet uh, fal
nu ke orekma lalos. 23 Aok, LEUM GOD Fulat ac Kulana
El fah use mwe ongoiya lulap nu fin facl sac nufon, oana
ke El fahk mu El ac oru. 24 LEUM GOD Fulat ac Kulana
El fahk nu sin mwet lal su muta Zion, “Nimet sangeng sin
mwet Assyria, elos finne akkeokye kowos oana ke mwet
Egypt tuh oru. 25 In kitin pacl na nga ac aksafye kaiyuk
luk nu suwos, na nga fah kunauselosla. 26 Nga, LEUM
GOD Kulana, fah srunglulos ke mwe sringsring luk oana
ke nga tuh oru nu sin mwet Midian sisken Eot lal Oreb.
Nga fah kai mwet Assyria oana nga tuh kolak sikal luk
fin meoa ac kai mwet Egypt. 27 In pacl sacn, nga ac
tulekowosla liki ku lun mwet Assyria, ac srenenu lalos ac
fah tia sifilpa toasr nu finpisowos.” 28 Mwet lokoalok elos
eisla siti lun Ai. Elos utyak sasla Migron! Elos filiya ap
lalos Michmash! 29 Elos alukela tari inkanek oasriksrik
inmasrlon eol uh ac motulla Geba! Mwet in siti Ramah
elos arulana sangeng, ac mwet in acn Gebeah, siti sel
Tokosra Saul, elos kaingla. 30 Mwet Gallim, kowos sasa!
Mwet Laishah, kowos in lohng! Mwet Anathoth, kowos in
topokla! 31 Mwet Madmenah ac mwet Gebim elos kaing
in suk moul lalos. 32 Misenge mwet lokoalok elos sun
siti Nob. Elos kolak paolos ac fisik nu ke Eol Zion, ac
nu ke siti Jerusalem. 33 LEUM GOD Kulana El ac fah
siselosi nu in fohk uh oana lesak pakpukla liki sak na
fulat. Mwet ma filang ac inse fulat selos ac fah pakpuki
ac akpusiselyeyuk. 34 LEUM GOD El ac sukelosla, oana
sak ma oan infulwen insak uh ke ac pakpuki ke tuhla,
oana ke sak na wowo Lebanon ac ikriyuki!

11 Takin sou fulat lal David oana sak soko ma pakpuki
nu infohk uh; na, oana ke lah sasu ac srunak ke
sruen sak uh, ouinge sie tokosra sasu fah tuyak liki
inmasrlon fwilin tulik natul David. 2 Ngunin LEUM GOD
ac fah oan facl — Ngunin lalmwetmet ac etauk in leumi
mwet lal. El ac fah etu ma lungse lun LEUM GOD ac
arulana akfulatyal, 3 Ac El ac fah insewowo in aksol.
Nununku lal fah tia wiwimwet ku wiwikas; 4 El ac fah
oru nununku suwohs nu sin mwet sukasrup Ac loango
suwohs lun mwet ma kofla sifacna. Ke sap lal, mwet uh
fah kalyeiyuk, Ac mwet koluk fah misa. 5 El fah leumi
mwet lal ke pwaye ac suwoswoslana. 6 Kosro wolf ac
sheep fusr fah tukeni muta in misla, Ac leopard sulallal
fah wi na nani fusr uh oan. Cow fusr ac lion fusr fah
tukeni mongo Ac tulik srisrik fah ku in karingnalos. 7
Cow ac bear fah tukeni mongo, Ac cow fusr ac bear
fusr natulos fah tukenina oan. Lion ac fah mongo mah,
oana cow. 8 Finne tulik fusr se, ac fah tia sensen In
srital apkuran nu yurin wet pwasin. 9 Fin acn Zion,
inging mutal lun God, Ac fah wangin mwe sensen ku
ma koluk. Acn we ac fah sessesla ke mwet su arulana
etu ke LEUM GOD Oana ke meoa uh nwanala ke kof.
10 Len se ac fah tuku ke tokosra sasu, su sie sin fwilin
tulik natul David, ac fah sie mwe akul nu sin mutunfacl
puspis. Elos ac toeni in siti fulat sel ac akfulatyal. 11 In
len sac, Leum El ac sifilpa orekmakin ku lal in folokonma
mwet lal su lula in acn Assyria ac Egypt, in acn Pathros,
Ethiopia, Elam, Babylonia, Hamath, ac liki acn ma oan
sisken meoa. 12 Leum El ac fah kolak sie flag tuh in
sie mwe akul nu sin mutunfacl uh lah El sifilpa eisani
mwet lisyukla lun Israel ac Judah, ac folokunulosme liki
eng akosr lun faclu. 13 Tokosrai lun Israel fah tia sifil
kwase Judah, ac Judah fah tia sifilpa mwet lokoalok lun
Israel. 14 Elos ac tukeni mweuni acn Philistia layen nu
roto, ac wapi mwet su muta layen nu kutulap. Elos ac
kutangla mwet Edom ac mwet Moab, ac mwet Ammon
fah aksolos. 15 LEUM GOD El ac akmihnyela inalok ke
Meoa Srusra, ac El ac use sie eng fol in akpaoyela Infacl
Euphrates, ac filiya infacl srisrik itkosr na tuh mwet uh
fah ku in tupalla. 16 Ac fah oasr soko inkanek lulap tuku
liki acn Assyria nu sin mwet lal mwet Israel, su srakna
moul oasr we, oana ke tuh orek nu sin mwet matu lalos
ke elos tuku liki facl Egypt.

12 Sie len fah tuku ke mwet uh ac fah on, “Nga
kaksakin kom, LEUM GOD! Kom tuh kasrkusrak
sik, A inge, kom akwoyeyu ac tila mulat. 2 God El lango
luk; Nga fah lulalfongel ac tia sangeng. LEUM GOD El

ase ku lun monuk ac ku lun lulalfongi; El mwet lango luk.
3 Oana ke kof nasnas uh akinsewowoye mwet su malu,
Ouinge mwet lun God fah enganak ke El molelosla." 4
Sie len fah tuku ke mwet uh ac fah on, "Sang kulo nu sin
LEUM GOD! Pang nu sel Elan kasrekowos! Fahkak nu
sin mutunfacl nukewa ke ma El oru! Fahkak nu selos
lupan fulat lal! 5 On nu sin LEUM GOD ke sripen orekma
wolana lal. Sulkakin pweng se inge nu fin faclu nufon. 6
Lela mwet nukewa su muta in Zion in wowoyak ac on!
God mutal lun Israel El fulat, Ac El muta inmasrlon mwet
lal."

13 Kas in fahkak se inge, su Isaiah wen natul Amoz el
tuh eis sin God, ma ke acn Babylon. 2 Amakunak
flag in mweun fin soko eol musrasra! Sapsap nu sin
mwet mweun uh, ac kolak poum in sie akul nu selos in
fahsryang ac mweuni mutunpot lun siti inse fulat sac.
3 LEUM GOD El pangon mwet mweun fulat ac ku lal
nu ke sie mweun mutal, in kalyaelos su El kasrkusrak
se. 4 Porongo pusren wohwon fineol uh — pusren sie
un mwet na lulap, pusren mutunfacl ac tokosrai ke elos
toeni. LEUM GOD lun Un Mwet Mweun El akoo u lal
nu ke mweun. 5 Elos tuku liki acn loessula me, acn
puspis ke saflaiyen faclu. In kasrkusrak lal, LEUM GOD
El tuku in kunausla facl sac nufon. 6 Kowos in tung ke
keok! Len lun LEUM GOD apkuranme — len se ma El
su ku liki ku El ac sukela ma nukewa. 7 Poun mwet
nukewa ac fah munasla, ac inse pulaik lun mwet uh
ac fah wanginla. 8 Elos nukewa ac fah tuninfongla ac
munasla ke waiok, oana sie mutan isus. Elos fah ngetani
nu sie ke sangeng, ac mutalos fah srusrala ke mwekin. 9
Len lun LEUM GOD ac tuku — len in folo ke kasrkusrak
ac ke fol lal. Faclu ac fah orekla sie acn mwesis, ac
mwet orekma koluk nukewa ac fah sikiyukla. 10 Kais
sie itu ac u in itu nukewa fah tila saromrom. Faht uh
ac fah lohsr pacl se el takak, ac ac fah wangin kalem
lun malem. 11 LEUM GOD El fahk, "Nga ac fah use
ongoiya lulap nu fin faclu ac kalyei mwet koluk nukewa
ke ma koluk lalos. Nga ac akpusiselyalos nukewa su
inse fulat, ac toanya nunak fulat nukewa lun mwet filang
ac sulallal. 12 Mwet su ac painmoulla uh ac sesa liki
gold wowo. 13 Nga fah oru kusrao in rarrar, ac faclu
ac fah usrusrla liki acn oan we in len se ke nga, LEUM
GOD Kulana, akkalemye kasrkusrak luk. 14 "Mwetsac
su muta Babylon fah kaingla nu in facl selos sifacna —
kaingelik oana deer kaingkin mwet sruh kosro, ku oana
sheep wangin mwet shepherd la. 15 Kutena mwet su
sruh ac fah fakfuki in misa. 16 Elos ac tu ngetang ac
wangin ma elos ku in oru ke tulik srisrik natulos ac fah
puopo nwe ke misa, ac lohm selos wapiyuki, ac mutan
kialos sruinkuiyuk sin mwet mweun uh." 17 LEUM GOD
El fahk, "Nga fah purakak mwet Media in mweuni acn
Babylon. Wangin enenu lalos ke silver, ac elos tia mwel
gold. 18 Elos ac uniya mwet fusr ke mwe pisr natulos.
Wangin pakomuta lalos nu sin tulik fusr ac tulik srisrik.
19 Babylonia pa tokosrai se ma oasku oemeet uh, mwe
konkin lun mwet we. Tusruktu nga, LEUM GOD, fah
kunausla Babylon oana ke nga tuh oru nu sin Sodom
ac Gomorrah! 20 Wangin mwet ac fah sifilpa muta we.
Mwet takusrkusr lun Arabia ac fah tia sifilpa tulokunak
lohm nuknuk selos we, ac wangin mwet shepherd fah
sifil kite un kosro natulos we. 21 Ac fah sie acn sin kosro
lemnak yen mwesis, ac yen in orek ahng lun won owl.
Won ostrich ac fah muta we, ac nani lemnak fah yuwot
yume fin mahnum we. 22 Nien san, oayapa inkul fulat sin
tokosra, fah sessesla ke pusren tung lun kosro lemnak
uh. Pacl lun Babylon summa! Len lal akuranna safla."

14 LEUM GOD El ac sifilpa pakoten nu sin mwet
Israel, ac sifil sulelosla in mwet lal sifacna. El
ac fah lela elos in sifilpa muta in facl selos, ac mwet
in mutunfacl saya ac fah tuku ac muta yorolos we. 2
Mutunfacl puspis fah kasru mwet Israel in folok nu in
facl se LEUM GOD El tuh sang nu selos, ac mutunfacl
inge ac fah mwet kohs in kulansupu mwet Israel. Elos
su tuh kutangla Israel meet, ac fah kutangyukla sin
Israel, ac mwet Israel ac fah leum faclos su akkeokyalos
meet. 3 LEUM GOD El ac fah sang nu sin mwet Israel
mongla liki ngal ac keok lalos, ac liki orekma upa ma
akkohsyeyuk elos in oru. 4 Ke El ac oru ma inge El mu
elos in aksruksrukye tokosra Babylon ac fahk: "Tokosra
sulallal sac el ikori! El ac tia sifilpa akkeokye kutena
mwet! 5 LEUM GOD El sisla ku lun mwet kol koluk, 6 su
nuna kasrkusrak ac akkohsye mwet uh, ac tiana tui in
kalyei mutunfacl ma elos kutangla. 7 Inge faclu nufon
muta in mongla ac misla, ac mwet nukewa wowoyak
on ke engan. 8 Sak fir ac sak cedar in acn Lebanon
wi enganak ke sripen tokosra sac wanginla, ouinge
wanginla mwet ac sifil pakelosi! 9 "Facl lun mwet misa
akola in paing tokosra Babylon. Inut lalos su tuh oasr ku
yoro fin faclu elos mukuikuiyak. Ngunin tokosra ma misa
elos tukakek liki tron lalos. **(Sheol h7585)** 10 Elos nukewa
pang nu sel ac fahk, 'Inge kom munas oana kut! Kom sie
sesr! 11 Kom tuh akfulatyeyuk ke pusren on ke harp,
tusruktu inge kom oasr in facl sin mwet misa. Ulac uh pa
mwe oan kiom, ac kaot lom pa wet.'" **(Sheol h7585)** 12 O
kom su itu in lotutang, kom putatla liki inkusrao! In pacl
meet ah kom kutangla mutunfacl puspis, a inge sisila
kom nu infohk uh. 13 Kom tuh nunku kom in fanyak nu
inkusrao ac likiya tron lom lucng liki itu ma fulat oemeet.
Kom tuh nunku mu kom ac muta oana tokosra se fineol
soko in acn epang, yen god uh toeni we. 14 Kom tuh
fahk mu kom ac fanyak nu lucng fin pukunyeng uh, in
oana El su Kulana. 15 Tusruktu tia ouinge, a ituki kom
nu yen loallana in facl sin mwet misa. **(Sheol h7585)** 16
Mwet misa fah mangelik ac suikomi. Elos ac siyuk, "Ya
pa inge mwet se ma osrokak faclu ac oru tokosrai uh
rarrar? 17 Ya pa inge mwet se su kunausla siti puspis ac
ekulla faclu nu ke sie acn mwesis? Ya pa inge mwet se

su tiana aksukosokye mwet kohs lal, ku fuhlelosla in
folok nu yen selos?" 18 Tokosra nukewa lun faclu elos
oan in kulyuk kato lalos, 19 a wangin kulyuk lom, ac
mano misa lom sisila in oan kulawi. Afyufi ke monin
mwet anwuki ke mweun, ac welulos na sisila nu in sie laf
loal inmasrlon eot uh ma mwet uh lolongya. 20 Mweyen
kom kunausla facl sum ac onela mwet lom sifacna,
kom ac fah tia pukpuki oana tokosra ngia. Wangin sin
sou koluk lom ac fah esamyuk. 21 Lela akmas uh in
mutawauk! Wen nukewa nutin tokosra se inge fah misa
ke sripen ma koluk lun mwet matu lalos. Wangin selos
ac leumi faclu ku musaela siti puspis fac. 22 LEUM GOD
Kulana El fahk, "Nga ac fah mweuni acn Babylon ac
arulana kunausla acn we. Nga ac fah tia likiya kutena
ma in oan we — wangin siefanna mwet ac painmoulla,
finne tulik ku mwet matu. Nga, LEUM GOD, pa fahk
ma inge. 23 Nga fah ekulla acn Babylon nu ke sie acn
furarrar, ac won owl ac fah muta we. Nga fah imonla
acn we ke sie burum su ac burumela ma nukewa. Nga,
LEUM GOD Kulana, pa fahk ma inge." 24 LEUM GOD
Kulana El oru sie wulela ku ac fahk: "Ma nga lumahla
tari fah sikyak. Ma nga nunkala in oru, ac fah orekla.
25 Nga ac kunausla mwet Assyria in facl sik Israel, ac
longolosi fineol sik. Nga ac tulala mwet luk liki mwe
utuk toasr lun mwet Assyria, ac liki ma upa elos enenu
in polong. 26 Pa inge lemlem luk nu ke faclu, ac nga
asroela pouk in kalyei mutunfacl puspis." 27 LEUM GOD
Kulana El wotela tari in oru ouinge. El asroela paol in
kalyei, ac wangin sie ku in ikolilya. 28 Pa inge kas in
fahkak ma fwackelik ke yac se Tokosra Ahaz el misa. 29
Mwet Philistia, sak in sringsring soko ma sang uni kowos
kaptelik, tusruktu wangin sripa kowos in engan. Ke soko
wet ac misa, soko pacna wet ac tuku koluk lukel. Sie
atro lun soko wet ac sawulla soko dragon sohksok. 30
LEUM GOD El ac fah kite mwet sukasrup inmasrlon
mwet lal, ac El ac oru elos in muta in misla. Tusruktu El
ac supwama sie sracl na upa nu fowos mwet Philistia,
ac El ac fah tia lela kutena suwos in moulla kac. 31 Siti
nukewa in acn Philistia, kowos in wowoyak tung ac suk
kasru. Kowos nukewa in sangeng ac rarrar! Sie pukun
kutkut pa tuku epang me — sie un mwet mweun su
wangin mwet sangengtot inmasrlolos. 32 Kut ac topuk
fuka mwet utuk kas ma tuku Philistia me nu yorosr? Kut
ac fahkang nu selos lah LEUM GOD El musaeak Zion,
ac mwet lal su akkeokyeyuk fah konauk moul misla we.

15 Sie kas in fahkak ke acn Moab pa inge. Siti lun
Ar ac Kir ac kunanula ke fong sefanna, na ac fah
arulana misla acn Moab. 2 Mwet Dibon elos fanyak nu
fineol uh in tung in acn in alyalu lalos. Mwet Moab elos
wowoyak ac tung tutaf ke sripen asor lalos ke siti Nebo
ac Medeba. Elos mangsrasrala ac kalla alut lalos. 3
Mwet inkanek uh elos asor ac nokomang nuknuk yohk
eoa. Mwet uh tung ke nien tukeni in siti uh, ac fin lohm
uh. 4 Mwet Heshbon a Elealeh elos wowoyak, ac pusren
tung lalos ku in lohngyuk yen loessula nwe Jahaz. Finne
mwet mweun uh, elos rarrar pac ke elos lohng, ac
wanginla pulaik lalos. 5 Insiuk tungi acn Moab! Mwet we
elos kaingla nu in siti Zoar ac nu Eglath Shelishiyah.
Kutu mwet uh fanyak ke inkanek nu Luhith, fahsr na
tung; ac kutu kaingla nu Horonaim, arulana wowoyak
ke asor. 6 Infacl srisrik Nimrim paola, ac mah siska uh
uli. Wanginla mah folfol lula we. 7 Mwet uh fahsr sasla
Infahlfal Willow, ac srike in kaing wi ma lalos nukewa. 8
Ke masrol nukewa lun acn Moab, tung uh lohngyuk we.
Lohngyuk pac in siti Eglaim ac Beerelim. 9 Kof ke infacl
soko in acn Dibon, srusrala ke srah, na srakna oasr ma
upa liki inge ma God El akoo nu sin mwet in acn we.
Aok, mwet nukewa su lula in acn Moab ac fah anwuki.

16 Mwet Moab su muta in acn mwesis in siti Sela,
elos supwala soko sheep fusr in mwe lung nu sin
mwet se su leum in acn Jerusalem. 2 Elos muta soano
pe Infacl Arnon, ac foroht forma oana won su lillilyak liki
ahng lalos. 3 Elos fahk nu sin mwet Judah, "Fahk nu
sesr lah mea kut ac oru. Loangekutla oana soko sak su
luliya acn uh in pacl fol ke infulwen len, ac lela kut in
mongla ye lulin karinginyuk lowos. Kut mwet kakaing.
Wikinkutla yen wangin mwet ac konekutyak we. 4 Lela
kut in muta in acn suwos. Molikutla liki mwet su kena
unikutla." (Mwe akkeok ac kunausten ac fah tui, ac mwet
ma kunausla facl se inge ac fah som. 5 In pacl sacn, sie
sin fwilin tulik natul David ac fah tokosra, ac el ac fah
kol mwet uh ke inse pwaye ac ke lungse. El ac fah sa
na in oru ma pwaye, ac el ac liye tuh nununku suwohs
in orek.) 6 Mwet Judah elos fahk, "Kut lohng tari ke
luman inse fulat lun mwet Moab uh. Kut etu lah elos
enum ac ngetnget lucng, tusruktu konkin lalos uh wangin
sripa." 7 Mwet Moab ac fah tung ke sripen mwe keok
nu selos. Elos nukewa ac fah tung ke elos ac esamak
mongo yuyu ma elos tuh kang in acn Kir Heres. Ac fah
wanginla finsrak lalos. 8 Ima ma apkuran nu Heshbon
ac ima in grape lun acn Sibmah kunausyukla. Wain ke
ima in grape inge pa tuh oru mwet leum lun mutunfaclu
sruhila. Sie pacl ah, lah ke ima inge lahelik nwe sun acn
Jazer, ac som nu layen kutulap in acn mwesis, oayapa
nu roto layeno liki Meoa Misa. 9 Inge nga tungi ima lun
acn Sibmah oana ke nga tungi acn Jazer. Sroninmutuk
sororla ke acn Heshbon ac Elealeh, mweyen wangin
kosrani in oru mwet we in engan. 10 Wanginla mwet
engan pacl inge in ima wowo uh. Wanginla mwet sasa,
ku on in ima in grape lalos. Wangin mwet fut grape mwe
orek wain. Pusren sasa ke engan wanginla. 11 Nga
sasao ke acn Moab, ac yohk asor luk ke acn Kir Heres.
12 Mwet Moab elos arulana totola in som nu fineol ac nu
ke acn in alu lalos in pre, a wangin sripen ma elos oru
inge. 13 Pa inge kas ma LEUM GOD El fahk ke acn
Moab in pacl meet ah. 14 Na inge LEUM GOD El fahk,
"Oana ke sie mwet orekma ke mwe moul el tari ke safla

yac in orekma lal uh, ouinge ke yac tolu na fal, kasrup
lulap lun Moab ac wanginla. Inmasrlon mwet puspis we,
mwet na pu fah moulla, ac elos ac fah arulana munas."

17 LEUM GOD El fahk, "Siti Damascus ac fah
kunausyukla, ac ekla yol in na ma musalla. **2** Ac
fah wanginla mwet muta in siti nukewa lun acn Syria nwe
tok. Ac fah ekla acn mahma nien mongo lun sheep ac
cow, ac wangin mwet ac luselosyak. **3** Ac fah wanginla
ma loangeyen Israel, ac siti Damascus ac fah tia sifil
sifacna nununkal. Mwet Syria su painmoulla ac fah
akmwekinyeyuk oana mwet Israel. Nga, LEUM GOD
Kulana, pa fahk ma inge." **4** LEUM GOD El fahk, "Sie
len ac tuku ke wolana lun Israel ac fah wanginla, ac pacl
mut lal ac fah ekla nu ke pacl sracl. **5** Israel ac fah oana
sie ima in wheat ma kosrkosrla tari, ac filfilla oana sie
ima Infahlfal Rephaim ke kinkinla lisr fahko. **6** Mwet na
pu fah moulla, na acn Israel ac fah oana soko sak olive
ma fahko nukewa sifeyukeni sayen ma luo na ku tolu ke
lah oelucng, ku kais kutu na lula ke lah ten ah. Nga,
LEUM GOD lun Israel, pa fahk ma inge." **7** Ke len sac,
mwet uh ac fah forla in suk kasru sin El Su oralosla,
God mutal lun Israel. **8** Elos ac tia sifil alu ke loang ma
elos orala ke paolos sifacna in kisakin mwe keng fac,
ku lulalfongi sru ma elos tulokunak nu sin god mutan
Asherah. **9** Ke len sac, siti ma potyak ku ac fah sisila ac
filfilla in kulawi, oana siti ma mwet Hiv ac mwet Amor tuh
kaingkunla ke elos kaingkin mwet Israel. **10** Israel, kom
mulkunla God su molikomla ac karingin kom oana sie eot
kulana. Ac kom yukwiya sie ima oal nu sin sie god sac.
11 Tusruktu ma inge finne srunak ac farengla ke lotutang
se na kom yukwiya ah, a ac fah wangin fahko in kosrani.
Ac fah oasr lokoalok mukena, ac waiok su koflana tui.
12 Mutunfacl kulana puspis ngisyak ke sie pusra oana
ngirngir lun meoa, oana toki lun noa lulap weacn uh. **13**
Mutunfacl uh ac rirme oana noa toki, tusruktu God El
ac kaelos na elos foloki, pahleyukla oana kutkut pe eol
uh, ku oana ke eng fohru uh pokak mah pao uh. **14** Ke
eku uh elos aktuninfongye mwet uh, a ke lotutang elos
wanginla. Pa ingan ma ac sikyak nu selos nukewa su
utyak kunausla ac pisre ma in facl sesr uh.

18 Layen nu roto ke infacl in acn Ethiopia, oasr sie
facl lohngyuk pusren posohksok we. **2** Mwet roso
fulat elos kal tuku liki facl sac ke Infacl Nile fin oak
okoalos orekla ke loa. Folokla nu yen suwos, kowos
mwet utuk kas mulah! Us sap soko nu in facl suwos ma
masrloeyukelik ke infacl puspis. Facl suwos yohk ac ku.
Mwet we elos loeska ac fwel manolos, ac mutunfacl uh
nufon sangeng selos. **3** Kowos nukewa su muta faclu,
kowos in lohng akwoya! Kowos in tawi flag in mweun
se ma ac amacyak fin mangon eol uh! Porongo pusren
mwe ukuk fin kasla! **4** LEUM GOD El fahk nu sik, "Nga
ac fah ngeti inkusrao me, ac misla oana usren fol ke
faht uh, fol ke faht uh, ku oana sikyak lun aunfong ke
pacl in kosrani. **5** Meet liki orekeni grape uh, ke ros
farengla nukewa putatla ac grape uh mwesrla, mwet
lokoalok fah kunausla mwet Ethiopia — fisrasr oana ke
sie mitmit ac pakela lah ke oa in grape uh. **6** Monin mwet
mweun lalos ac fah sisila nun won ac kosro lemnak
uh. In pacl fol won uh ac fah kang manolos, ac in pacl
mihsrisr kosro lemnak uh ac kang manolos." **7** Pacl se
ac tuku ke mwet loeska ac fwel mano inge, su mutunfacl
uh nufon sangeng se, elos ac us mwe sang lalos nu
sin LEUM GOD Kulana liki facl yohk ac ku se inge ma
masrloeyukelik ke infacl puspis. Elos ac fah tuku nu ke
Eol Zion, yen mwet uh alu nu sin LEUM GOD Kulana
we.

19 Kas in fahkak inge ma ke acn Egypt. LEUM GOD
El ac tuku nu Egypt fin sie pukunyeng na mui.
Ma sruloala in acn Egypt rarrar ye mutal, ac insien
mwet Egypt uh munasla. **2** LEUM GOD El fahk, "Nga
fah purakak mweun inmasrlon mwet Egypt Sifacna —
tamulel ac fah lain tamulel, ac mwet tulan lain mwet
tulan. Siti we ac fah alein sie sin sie, ac tokosra su alein
ac fah amei in sukok lah su kac ac kol. **3** Nga ac fah
akfohsyauk pwapa lun mwet Egypt ac oru in wanginla
finsrak lalos. Elos ac fah siyuk kasru sin ma sruloala
lalos, ac lolngok yurin mwet inutnut ac siyuk kasru sin
ngunin mwet misa. **4** Nga ac fah asang mwet Egypt
nu inpoun sie tokosra sulallal ac koluk, su ac fah leum
faclos. Nga, LEUM GOD Kulana, pa fahk ma inge." **5**
Kof ke Infacl Nile ac sriksrikeni nwe ke na mihnla. **6** Acn
ma kof tuh soror we meet ac mwesia nwe ke kolukla
fohlo. Loa ac mah ma kap pe infacl uh ac fah masla, **7**
ac fita, ac ma nukewa ma yukwiyuk pe Infacl Nile, fah
paola ac ukukla. **8** Elos nukewa su patur ke Infacl Nile
fah sasao ac tung. Ka ac kwa lalos ac wanginla sripa. **9**
Elos su orek nuknuk linen ac fah wanginla finsrak lalos.
10 Mwet otwot ac mwet pah in orala ma usrnguk ac
fosrngala ac supwarlana. **11** Mwet kol lun Siti Zoan elos
lalfon! Mukul ma arulana lalmwetmet in acn Egypt elos
sang kas in kasru na sutuu ac lalfon! Elos ac fahk fuka
nu sin tokosra lah elos ma in sou lun mwet luti fulat ac
tokosra lun pacl meet ah? **12** Tokosra Egypt, pia mwet
kasru lalmwetmet lom uh? Sahp elos ac ku in fahk nu
sum ma LEUM GOD Kulana El akoo in oru nu in facl
Egypt. **13** Mwet pwapa fulat lun siti Zoan ac Memphis
elos lalfon. Fal in elos pa kol mutunfacl se inge, a elos
sang kas in kasru na sutuu. **14** LEUM GOD El oru tuh
kas in kasru lalos in akfohsyeak mwet uh. Ke sripa inge,
ma nukewa Egypt el oru tafongla. Elos tukulkul oana sie
mwet sruhi su musrela fin woht lal sifacna. **15** Wangin
sie mwet fulat ku pusisel, kasrup ku sukasrup, in fahl
Egypt su ku in kasru mutunfacl sac. **16** Oasr pacl se ac
tuku ke mwet Egypt ac fah sangengtot oana mutan uh.
Elos ac rarrar ke tuninfong pacl se ke elos liye lah LEUM
GOD Kulana El asroela paol in kaelos. **17** Mwet Egypt
ac fah arulana sangeng sin mwet Judah ke pacl nukewa

elos ac esamak mwe ongoiya ma LEUM GOD Kulana El
akoo nu selos. **18** Ke pacl sac ac tuku, kas Hebrew ac
fah orekmakinyuk in siti limekosr in acn Egypt. Mwet we
ac fah oru fulahk lalos Inen LEUM GOD Kulana. Sie sin
siti inge ac fah pangpang, "Siti lun Faht." **19** Ke pacl sac
ac tuku, ac fah oasr sie loang nu sin LEUM GOD in acn
Egypt, ac soko sru eot ac kisakinyuk nu sel ke masrol se
siska nu kutulap in acn Egypt. **20** Ma inge ac fah sie mwe
akul lah LEUM GOD El oasr in facl Egypt. Kutena pacl
mwet we elos akkeokyeyuk ac elos pang nu sin LEUM
GOD in kasrelos, El ac supwala sie mwet in molelosla.
21 LEUM GOD El ac fahkulak sifacna nu sin mwet Egypt,
ac elos fah etal ac alu nu sel, ac us mwe kisa ac mwe
sang nu sel. Elos fah orek wulela ku nu sel, ac oru oana
ma elos wulela kac. **22** LEUM GOD El fah kalyei mwet
Egypt, tusruktu El ac fah akkeyalosla. Elos ac forla nu
sel, ac El fah lohng pre lalos ac akkeyalos. **23** Ke pacl
sacn ac tuku, ac fah oasr soko inkanek lulap inmasrlon
acn Egypt ac Assyria. Mwet uh ac fufahsryesr inmasrlon
facl luo inge, ac elos fah tukeni alu. **24** In pacl sacn,
Israel ac fah wela pac Egypt ac Assyria, ac mutunfacl
tolu inge ac fah mwe insewowo nu sin faclu nufon. **25**
LEUM GOD Kulana El fah akinsewowoyalos ac fahk,
"Nga fah akinsewowoye kom, Egypt, mwet luk; ac kom,
Assyria, su nga orala; ac kom, Israel, mwet solla luk."

20 Ye sap ku lal Tokosra Fulat Sargon lun Assyria,
captain lun un mwet mweun lun Assyria el mweuni
Ashdod, sie siti in facl Philistia. **2** Yac tolu meet liki ma
inge, LEUM GOD El tuh fahk nu sel Isaiah wen natul
Amoz elan sarukla fahluk lal ac nuknuk yohk eoa ma
el nukum. El akos ac forfor koflufol ac tia fahluk. **3** Ke
pacl se sruoh acn Ashdod, LEUM GOD El fahk, "Isaiah,
mwet kulansap luk, el forfor koflufol ac tia fahluk ke yac
tolu. Ma se inge sie mwe akul nu ke ma ac sikyak nu sin
Egypt ac Ethiopia. **4** Tokosra Fulat lun Assyria el fah
usla mwet el sruokya sin mutunfacl luo inge koflufolla
som. Mwet fusr ac mwet matu elos fah fahsr koflufol ac
tia fahluk, ac wangin ma afinyen kahpulos — sie mwe
akmwekinye facl Egypt. **5** Elos su filiya lulalfongi lalos ke
Ethiopia ac konkin ke Egypt ac fah oela, ac wanginla
finsrak lalos. **6** Ke pacl sac ac tuku, mwet ma muta
wekof uh in acn Philistia fah fahk, 'Liye ma sikyak nu sin
mwet ma kut lulalfongi in loangekut liki Tokosra Fulat lun
Assyria! Kut ac moulla fuka?'"

21 Pa inge sie kas in fahkak ke acn Babylonia. Mwe
ongoiya lulap ac fah tuku liki sie facl aksangeng,
oana sie eng fohru ma pokla acn mwesis. **2** Nga liye sie
aruruma ke orekma sulallal ma ac sikyak, sie aruruma
ke kutasrik ac kunausten. Un mwet mweun lun Elam,
kowos sroang mweun! Un mwet mweun lun Media,
kowos in kuhlusya siti uh! Mwe keok ma Babylon orala
God El fah tulokinya in tui. **3** Aruruma sac nwekyula ke
sangeng ac ngal — oana sie mutan su keok in pacl in
isus lal. Nga foroti ke ma nga lohng, ac nga tuninfongla
ke ma nga liye. **4** Nunak luk uh fohsak, ac nga rarrar
ke sangeng. Nga salka in tari ekela, tusruktu ke ekela
tuku nga sangeng mukena. **5** In aruruma sac, oasr sie
kufwa akoeyuk; mwe loeyuk lohm elakelik nu sin mwet
uh in muta fac. Na ke elos mongo ac nim, pusra na yohk
se wola ac fahk: "Kowos, captain lun un mwet mweun,
akoela mwe loeyuk lowos an!" **6** Na Leum El fahk nu sik,
"Fahla likiya sie mwet san, ac fahkang nu sel elan fahk
kutena ma el liye. **7** El fin liye mwet kasrusr fin horse
tuku kais luo, ac mwet muta fin donkey ac camel, elan
lohang nu selos akwoya." **8** Na mwet san sac wowoyak
ac fahk, "Leum se, nga nuna tu san in se inge ke len ac
fong." **9** Kitin pacl ah na elos kasrusr tuku fin horse, kais
luo. Mwet san sac sulkakin, "Acn Babylon musalla! Ma
sruloala nukewa ma elos alu nu kac fokfoki oan infohk
uh." **10** Kowos mwet luk mwet Israel, sringsring kowos
oana wheat uh, tusruktu inge nga fahkak tari nu suwos
pweng wo ma nga lohng sin LEUM GOD Kulana, God
lun Israel. **11** Sie kas in fahkak ke acn Edom pa inge.
Mwet se pangma nu sik Edom me, "Mwet san, fukunyen
fong uh inge? Fahkma lah ac lenelik ngac." **12** Na nga
topuk, "Akuranna lenelik, tusruktu fong ac sifil tuku. Kom
fin lungse sifil siyuk, kom tufah foloko siyuk." **13** Sie kas
in fahkak ke acn Arabia pa inge. Mwet Dedan, kowos su
mutangan aktuktuk yen mwesis in Arabia, **14** sang kof
nimen mwet malu su tuku nu yuruwos. Kowos mwet in
facl Tema, sang mwe mongo nu sin mwet kaingla liki acn
selos. **15** Mwet uh kaingkin cutlass ma akoeyukla tari in
onelosi, liki mwe pisr ma akola in pisrikyuk, ac liki mwe
sensen mukewa lun mweun. **16** Na Leum El fahk nu sik,
"Wolana lun sruf Kedar ac fah safla tukun yac na fal
se, in oana ke sie mwet el eis molin orekma lal ke el
akfalye yac nufon se. **17** Inmasrlon mwet Kedar, mwet
pisr lalos pa pulaik oemeet, tusruktu mwet na pu selos
ac painmoulla. Nga, LEUM GOD lun Israel, pa fahk ma
inge."

22 Kas in fahkak inge ma ke Infahlfal in Aruruma.
Mea sikyak inge? Efu ku mwet nukewa in siti
uh fanyak nu fin lohm selos uh? **2** Siti nufon se inge
ngisyak, oayapa wohnak ke pusren engan. Mwet misa
lowos elos tia anwuki ke elos mweun. **3** Mwet kol lowos
nukewa kaing ac sruhu elos meet liki elos pisrik mwe pisr
natulos. **4** Filiyula nga in mukena muta eoksra ke mwet
luk nukewa su misa. Nimet srike in akwoyeyu. **5** Sie pacl
in lofongla, musalsalu, ac fohsak lun Infahlfal in Aruruma
pa inge, ac LEUM GOD Fulat ac Kulana El supwama ma
inge nu facsr. Pot ke siti sesr fokfoki nu infohk uh, ac
pusren mwet su tung in suk kasru lohngyuk oe inmasrlon
eol uh me. **6** Mwet mweun lun facl Elam elos utuk mwe
pisr ac kasrusr tuku fin horse. Mwet mweun lun acn Kir
elos akoela tari mwe loang lalos. **7** Infahlfal wolana lun
Judah nwanala ke chariot; mwet kasrusr fin horse elos tu
likin mutunpot lun Jerusalem. **8** Siti nukewa loangeyen

acn Judah fukulyuki. Pacl se ma ingan sikyak ah, kowos
tuh use kufwen mwe mweun liki acn ma oan we ah. **9**
Kowos tuni pot lun Jerusalem in liye acn ma enenu in
ononla, ac kowos karinganang kof ke lulu se ten ah. **10**
Kowos oakla lohm in acn Jerusalem, ac ikruiya kutu, na
eis eot kac in sang akkeye pot uh. **11** Kowos tuh musai
sie mwe neinyuk kof na lulap in siti uh, in nwanak kof
ma sororma liki lulu in kof matu. Tusruktu kowos tiana
lohang nu sin God su lumahla ma inge nukewa ke pacl
loes somla, ac su oru in sikyak. **12** LEUM GOD Fulat ac
Kulana El tuh pangon kowos in tung ac mwemelil, in
mangsrasrala ac nokomang nuknuk yohk eoa. **13** Kowos
tiana oru ma inge a kowos israsr ac orek kufwa. Kowos
uniya sheep ac cow in kang, ac kowos numla wain.
Kowos fahk, "Kut in mongo ac nimnim, pilani lutu kut ac
misa." **14** LEUM GOD Fulat ac Kulana El sifacna kaskas
nu sik ac fahk, "Ma koluk se inge ac tiana nunak munas
nu selos ke lusenna moul lalos. Nga, LEUM GOD Fulat
ac Kulana, pa fahk ma inge." **15** LEUM GOD Fulat ac
Kulana El fahk nu sik nga in som nu yorol Shebna, mwet
se ma liyaung inkul fulat sin tokosra, ac fahk nu sel, **16**
"Mea kom oru ingan? Su lela nu sum in sifacna taflela
kulyuk se lom in eot pe eol uh? **17** Sahp yohk sripom,
tusruktu LEUM GOD El ac srukkomyak ac tolkomla. **18**
El ac srukkomyak oana sie ball ac siskomla nu in sie facl
lulap. Kom ac misa we sisken chariot ma kom arulana
filangkin. Kom sie mwe mwekin nu sin mwet in lohm
sin mwet kacto lom. **19** LEUM GOD El ac siskomla liki
orekma fulat lom, ac eisla wal fulat lom." **20** LEUM GOD
El fahk nu sel Shebna, "Ke pacl ma ingan ac sikyak,
nga ac sapla nu sin mwet kulansap luk, Eliakim wen
natul Hilkiah. **21** Nga fah nokmulang ke nuknuk oa ac
mwe lohl lun leum, ac sang wal ac ku nukewa lom nu
sel. El ac fah oana sie papa nu sin mwet Jerusalem ac
mwet Judah. **22** Nga fah sang ku nukewa nu sel yal
tokosra, su fwilin tulik natul David. Key nu ke acn fulat
nukewa fah oan sel. Ma nukewa el ikasla wangin mwet
fah kaliya, ac ma nukewa el kaliya wangin sie fah ikasla.
23 Nga fah kaskilya in arulana ku, oana soko kwi osra
sruokyen lohm nuknuk, na ke sripal sou lal nufon ac fah
sunakinyuk. **24** "Tusruktu sou lal ac mwet ma el karingin
ac fah mwe elya nu sel. Elos ac sripsripyak kacl oana
tup ac pol sripsrip ke osra in sripsrip! **25** Pacl se ma inge
ac sikyak, osra in sripsrip soko ah ac tufwacla ac putatla.
Na ac tufah pa ingan saflaiyen ma nukewa ma sripsrip
kac." LEUM GOD pa fahk ma inge.

23 Kas in fahkak inge ma ke acn Tyre. Wowoyak ac
asor, kowos mwet kalkal fin meoa! Acn suwos,
Tyre, kunausyukla; lohm we ac molsron we wanginla.
Ke oak okowos ac foloko liki acn Cyprus, kowos ac fah
lohng pweng kac. **2** Kowos in tung mwemelil, kowos
mwet kuka lun Sidon! Kowos supu mwet **3** in tupalla
meoa in moli ac kukakin wheat ma kap ke acn Shihor
sisken infacl Nile in acn Egypt, ac in oru inkanek in
kuka lalos yurin mutunfacl puspis. **4** Siti Sidon, kom
akmwekinyeyukla! Meoa ac acn loallana meoa siskomla
ac fahk, "Wanginna tulik nga oswela. Nga soenna tufahla
wen ku acn." **5** Finne mwet Egypt elos ac fah lut ac
oela pacl se elos lohng lah kunausyukla acn Tyre. **6**
Mwet Phoenicia, kowos in wowoyak ac tung! Srike in
kaing nu Tarshish! **7** Mea pwaye lah pa inge Tyre, siti
na pwar se ma musaiyukla ke pacl na loes somla? Ya
pa inge siti se ma supwala mwet in tupalla meoa ac
eis acn ingo tuh in acn selos? **8** Su lumahla tuh mwe
ongoiya inge nukewa in sikyak nu fin acn Tyre, siti fulat
sac, su mwet kuka we elos fisrak ac akfulatyeyuk emeet
fin faclu? **9** LEUM GOD Kulana pa lumahla. El oru in
tulokinya filang lalos ke ma elos orala, ac in aktonongyala
mwet fulat lalos. **10** Fahla ac orek ima, kowos mwet
Tyre su muta in acn Tarshish! Wangin sie ac fah sifil
loangekowos. **11** LEUM GOD El asroela paol fin meoa
ac kutangla tokosrai uh. El sap tuh pot ku lun Phoenicia
in kunausyukla. **12** Siti Sidon, insewowo lom safla, ac
mwet lom akkeokyeyuk. Elos finne kaing nu Cyprus,
elos ac tiana konauk misla we. **13** (Tia mwet Assyria
pa oru kosro lemnak uh in utyak ac nwakla acn Tyre, a
mwet Babylonia. Mwet Babylonia pa tulokunak nien fan
sisken pot we, ac fukulya acn ku lun Tyre, ac sisla in
oan musalla.) **14** Wowoyak ac asor, kowos mwet kalkal
meoa uh! Kunausyukla siti se ma kowos kukin. **15** Pacl
se ac tuku ke acn Tyre ac mulkinyukla ke yac itngoul,
lusenna moul lun sie tokosra. Ke ac safla yac inge, acn
Tyre ac fah oana mutan kosro se ke on soko ma fahk
mu: **16** Kom, mutan kosro se ma mulkinyukla, Eis harp
nutum ac forfor in siti uh! Srital ac sifilpa onkakin on lom
In sifil esamyukyak kom. **17** Ke yac itngoul ac safla,
LEUM GOD El ac lela Tyre in folokla nu ke inkanek in
kuka matu lal, ac el ac fah kukakunulla sifacna nu sin
tokosrai nukewa lun faclu. **18** Mani ma el sruokya ke
kuka lal uh ac fah kisaiyukyang nu sin LEUM GOD. Acn
Tyre ac fah tia elosak ma inge nu sel sifacna ku filiya
in nien filma lal, a ac fah orekmakinyuk in kasrelos su
lafwekunulosla nu sin LEUM GOD, in akfalye enenu
lalos ke mwe mongo ac nuknuk lalos.

24 LEUM GOD El ac fah kunausla faclu ac filiya in
wanginla ma oan fac. El ac furalik fin acn uh ac
akfahsryelik mwet fac. **2** Mwet nukewa fah pulakin kain in
ongoiya sefanna — mwet tol ac mwet uh, mwet kohs ac
mwet kacto, mwet kuka ac mwet moli, mwet ngusr mani
ac mwet sang mani, mwet kasrup ac mwet sukasrup. **3**
Faclu ac fah sikiyukla ac mokutkuti. LEUM GOD pa fahk
ouinge, na ac orek oana ma El fahk. **4** Faclu pulamlamla
ac uli; faclu nufon ac munasla. Kewana faclu ac yen
engyeng uh ac mwesri. **5** Mwet uh aktaekyala faclu
ke elos kunausla ma sap lun God, ac ke elos siakos
wuleang se su El orala in oan nwe tok. **6** Ouinge God El
selngawi faclu. Mwet faclu elos eis mwatan orekma lalos.

Pueni na mwet moul lula. 7 Ima in grape uh mwella,
ac fahsr in lisr wain uh. Elos nukewa su engan meet,
inge elos asor. 8 Wanginla pusren on kato ke harp ac
drum. 9 Wanginla on ac engan ke wain; emah uh mwen
selos. 10 Ma nukewa fohsak in siti uh, ac lohm nukewa
lakiyuki, mwet koluk in tia utyak. 11 Mwet uh wowo fin
inkanek uh ke sripen wanginla wain. Engan ac pwar
wanginla na pwaye liki facl se inge. 12 Siti uh musalla,
ac mutunpot we kunausyukla. 13 Ac fah pa inge ma ac
sikyak nu ke mutunfacl nukewa fin faclu. Ac fah oana
ke safla pacl in kosrani — wanginla fahko ke sak olive,
ac grape nukewa kinkinla. 14 Elos su painmoulla ac
fah alullul ke engan. Elos su muta in mutunfacl roto ac
fah fahk lupan fulatlana lun LEUM GOD, 15 ac elos su
muta in mutunfacl kutulap fah kaksakunul. Mwet su muta
wekof uh fah kaksakin LEUM GOD lun Israel. 16 Liki acn
loessulana faclu kut lohng pusren on in kaksakin God
lun suwoswos. Tusruktu wangin finsrak luk! Foroti insiuk!
Mwet kutasrik tia tui in orek kutasrik, ac sulallal lalos
uh koluk liki na meet ah. 17 Porongeyu, mwet nukewa!
Mwe aksangeng, luf loal, ac sruhf oan soanekowos. 18
Kutena mwet su srike in kaingla liki mwe aksangeng inge
ac fah putatla nu in luf loal, ac kutena su kaingla liki luf
sac ac fah sruoh ke sie sruhf. Af upa ac fah kahkla liki
kusrao, ac pwelung lun faclu fah kusrusryak. 19 Faclu
fah srasrelik ac muliplipi, ac ikakelik. 20 Faclu sifacna fah
tukulkul oana mwet sruhi se, wactot wactma oana sie lac
lohm in sie paka. Faclu sringelik ke koluk la; ac fah ikori
ac tiana sifil tuyak. 21 Pacl se ac tuku ke LEUM GOD El
ac kalyei ku lun acn lucng, ac mwet kol lun faclu. 22 God
El fah orani tokosra uh nu sie in iktokeni oana mwet
kapir in sie luf loal. El fah kalelosi in presin nwe ke sun
pacl in kalya nu selos. 23 Malem ac fah lohsrla, ac faht
ac fah tia sifil kalem, mweyen LEUM GOD Kulana El ac
fah tokosra. El fah leum in Jerusalem fin Eol Zion, ac
mwet kol lun mwet uh ac fah liye wolana lal.

25 LEUM GOD, kom God luk; Nga fah akfulatye kom
ac kaksakin Inem. Kom orala ma usrnguk; Ac kom
oaru na in akfahsrye Ma kom lumahla in pacl oemeet ah.
2 Kom ekulla siti uh in oanna sruala, Ac kom kunausla
pot ku we. Inkul fulat sin tokosra ma mwet lokoalok lasr
musaela Wanginla. Ac fah tia sifil musaiyuk. 3 Mwet in
mutunfacl kulana fah kaksakin kom; Mutunfacl sulallal
nukewa ac fah sangeng sum. 4 Mwet sukasrup ac mwet
mukaimtal elos kaing nu yurum Ac elos moulla in pacl in
ongoiya. Kom sang nu selos acn in wikla ke pacl in paka,
Ac acn lul ke pacl fol. Mwet sulallal elos anwuk oana
ke eng upa uh fungulya pesinka, 5 Oana fol upa lun
faht yen mwesis. A Kom, LEUM GOD, kom akmisyela
wohwon lun mwet lokoalok lasr; Kom sikulya sasa lun
mwet sulallal, Oana ke sie pukunyeng akoyohuye sie
len fol. 6 In acn se inge, fin Eol Zion, LEUM GOD
Kulana El fah akola sie kufwa nu sin mutanfahl nukewa
faclu — sie kufwa ke mwe mongo na yuyu ac wain na
wowo. 7 El fah sa na moklela pukunyeng in asor su
sunya mutunfacl nukewa. 8 LEUM GOD Fulatlana El fah
kunausla misa nwe tok! El ac fah eela sroninmuta liki
mutun mwet nukewa, ac usla mwe mwekin ma mwet lal
keok kac yen nukewa faclu. LEUM GOD sifacna pa fahk
ma inge. 9 Pacl se ma inge ac sikyak uh, mwet nukewa
fah fahk, “El inge God lasr! Kut filiya lulalfongi lasr in El,
ac El molikutla. El pa LEUM GOD! Kut filiya lulalfongi
lasr in El, ac inge kut engan ac insewowo mweyen El
molikutla.” 10 LEUM GOD El fah loangela Eol Zion,
tusruktu mwet Moab ac fah futungyuki oana ke mah pao
uh lolongyuki ke fohkon cow uh. 11 Elos ac fah asroela
paolos oana elos in srike in kofkof, tusruktu God El ac
akmwekinyalos, na paolos ac totola ac tili, tia ku in oru
kutena ma. 12 El ac fah kunausla pot ku ac fulat lun
Moab ac rakinya nu infohk uh.

26 Len se ac tuku ke mwet uh fah yuk on soko inge
in facl Judah: Siti sesr uh ku na! God El sifacna
loango pot kac! 2 Ikasla mutunpot lun siti uh Ac lela
mutunfacl se ma oaru ac pwaye in utyak — Mutunfacl
su mwet we oru ma suwohs. 3 Kom, LEUM GOD,
sang misla pwaye Nu selos su filiya lulafongi lalos in
kom, Ac nunak lalos oakwuki ku. 4 Lulalfongi LEUM
GOD pacl nukewa; El ac fah karingin kut nwe tok. 5
El akpusiselyalos su inse fulat; El kunausla siti ku ma
elos muta we, Ac rakinya pot we nu infohk uh. 6 Elos
su akkeokyeyuk meet elos forfor fac in pacl inge Ac
futungya ye nialos. 7 LEUM GOD, kom akfwelye inkanek
uh nu sin mwet wo; Inkanek ma elos fufahsryesr fac
uh fwelna. 8 Ku fahsr tukun ma lungse lom, ac filiya
finsrak lasr in kom; Kom mukena pa kut lungse yohk uh.
9 Ke fong uh nga nunkekom ke insiuk nufon; Ke kom
nununku faclu ac mwet fac, Elos nukewa fah etu lah
mea kalmen nununku suwohs. 10 Kom finne kulang nu
sin mwet koluk uh, Elos ac tiana etala in oru ma pwaye.
Elos finne muta in facl sin mwet suwoswos A elos srakna
oru ma koluk; Elos tia lungse akfulatye kom. 11 Mwet
lokoalok lom elos tiana etu lah kom ac kalyaelos. LEUM
GOD, oru elos in mwekin ac lela elos in keok; Lela elos
in keokkin kaiyuk su kom akoo nu selos. Akkalemye nu
selos lupan lungse lom nu sin mwet lom. 12 LEUM GOD,
kom fah ase misla ac insewowo nu sesr; Ma nukewa ma
kut orala uh Ma tuku ke sripen orekma lom. 13 LEUM
GOD lasr, oasr tari pacl ma leumiyuk kut sin mwet saya,
Tusruktu kom mukena pa LEUM GOD lasr. 14 A inge
elos misa tari, ac elos fah tia sifil moul; Ngunalos fah tia
sifil tukakek, Tuh kom kaelos ac kunauselosla. Wangin
sie mwet ac sifil esamulos. 15 LEUM GOD, kom akkapye
mutunfacl sesr, Ac akyokyelik ke siska nukewa; Ke ma
inge akfulatyeyuk kom. 16 LEUM GOD, kom kalyei mwet
lom, Ac in keok lalos elos pre nu sum. 17 LEUM GOD,
kom oru kut wowoyak ac tung, Oana ke sie mutan el
koek ac tung ke pacl in isus lal. 18 Kut mutana in waiok
ac keok, wanginna ma kut oswe. Wangin kutangla lasr

nu sin facl sesr; Wanginna ma kut orala. **19** Mwet lasr
ma misa ac fah sifil moulyak! Manolos ac fah sifil moul.
Elos nukewa su motul inkulyuk lalos Fah ngutalik ac on
ke engan. Oana ke aunfong saromrom aksasuye faclu,
Ouinge LEUM GOD El fah akmoulyalosyak su misa ke
pacl loes somla. **20** Mwet luk, kowos som nu in lohm
suwos ac kaleang srungul an. Wikla kitin pacl nwe ke na
kasrkusrak lun God wanginla. **21** LEUM GOD El ac tuku
liki acn sel inkusrao in kalyei mwet faclu ke ma koluk
lalos. Akmas ma orek in lukma fin faclu ac fah kalemla,
ac infohk uh fah tia sifil okanla mwet su anwuki we.

27 In len sac LEUM GOD El ac orekmakin cutlass
kulana natul in kalyael Leviathan, dragon soko ma
tipirpir ac worwor, ac El ac uniya kosro sulallal lulap soko
in meoa uh. **2** In len sac LEUM GOD El fah fahk ke ima
in grape kato se lal, **3** "Nga liyaung ac aksroksrokye pacl
nukewa. Nga liyaung na ke len ac fong, tuh in wangin
mwet akkolukye. **4** Nga tila kasrkusrak ke ima grape sac.
Funu oasr kokul ku mah fakfuk nga in lain, nga lukun
seukak nufon. **5** Tusruktu mwet lokoalok lun mwet luk fin
lungse nga in karinganulosyang, lela elos in tuku auliyak
nu sik. Aok, lela elos in suk misla yuruk." **6** In kutu pacl fa
hsru, mwet Israel — filin tulik natul Jacob — fah okahla
oana soko sak, ac elos fah fokla ac farengelik. Faclu ac
fah afla ke fahko lalos. **7** Mwet Israel tiana kaoyeiyuk
sin LEUM GOD in upa oana mwet lokoalok lalos, ac tia
pac us mwet lalos tuhlac. **8** LEUM GOD El kalyei mwet
lal ke El supwalosla nu in ssruoh. El pokolosla ke sie
eng na upa kutulap me. **9** Tusruktu ma koluk lun Israel
ac fah tuleyukla ke pacl se na eot ke loang lun mwet
pegan uh ilili nwe ke mokutkuti, ac ma sruloala ke god
mutan Asherah, oayapa loang in esukak mwe keng uh,
wanginla. **10** Siti ma tuh oasr pot ku we musallana oan
— oana sie scn mwesis ma wangin kutena ma we. Ekla
oana sie acn cow uh mongla ac mongo mah ac lesak
we. **11** Lesak uh paola ac kaptelik, na mutan uh telani
mwe etong. Ke sripen wangin etauk lun mwet uh, oru
God su oralosla El fah tia pakomutalos ku akkalemye
pakoten lal nu selos. **12** Ke len sac, LEUM GOD El ac
fah eisani mwet lal kais sie, oana ke srisrielik wheat liki
kulun wheat uh, mutawauk Infacl Euphrates lac nwe
sisken Egypt. **13** In len sac, sie ukuk ac fah ukuki in
folokonma mwet Israel nukewa su muta in sruoh in acn
Assyria ac Egypt. Elos fah tuku ac alu nu sin LEUM
GOD in Jerusalem, fin eol mutal sel.

28 We nu sin tokosrai lun Israel! Wolana lal efla oana
losr ma oan fin sifen mwet kol sruhi lalos. Insuf
filang lalos onola keng na, tusruktu elos sruhilana oan ac
tia etalos. **2** Leum El akoela tari sie su ku ac fokoko in
mweun nu selos — sie su fah tuku oana sie paka in af
na yohk kosra, oana sie af matol ma oana sie sronot
fungme ac afunla acn uh. **3** Filang lun mwet kol sruhi
lalos ac fah lolongyuki. **4** Wolana lun mwet kol filang
lalos fah wanginla, oana fahko se meet ke sak fig ke
pacl la, sifeyukyak ac mongola ke tufahna mwesrla. **5**
Sie len ac tuku ke LEUM GOD Kulana El ac fah oana
sie losr wolana nu sin mwet lal su moulla. **6** El ac fah
sang ngunin nununku suwohs nu sin mwet nununku, ac
akpulaikyalos su liyaung mutunpot lun siti in lain mwet
lokoalok. **7** Finne mwet palu ac mwet tol, elos arulana
sruhi, oru elos fahsr tukulkul. Yokla nim wain ac mwe
nim ku, oru elos nukanulosla ac fahsr toptop. Mwet palu
elos arulana sruhi ac tia kalem ke aruruma ma God El
supu, ac mwet tol elos arulana sruhi ac tia ku in oru
nununku suwohs nu ke mwe elya lun mwet uh. **8** Tepu
ma elos muta kac afla ke woht, ac wangin acn nasnas
lula fac. **9** Elos torkaskas keik ac fahk, "Ku El nunku
mu su El luti uh? Su enenu kas lal? Ma na nu sin tulik
fusr ma tufahna liktitla! **10** Ma na fisrasr pa El luti nu
sesr: El kalweni kais sie leta, lain nu ke lain, mwe luti nu
ke mwe luti." **11** Kowos fin tia porongeyu, na God El
ac supwaot kutu mwetsac su orekmakin kas sakirik ma
kowos tia kalem kac in luti kowos. **12** El kena akwoye
kowos ac sot mongla nu suwos nukewa, a kowos srunga
porongal. **13** Pa pwanang LEUM GOD El ac kalweni
kais sie leta, lain nu ke lain, ac mwe luti nu ke mwe luti.
Na kowos fah tukulkul yen nukewa kowos fahsr we.
Kowos ac fah kinkineta, sremla ke kwasrip, ac utukla
nu in sruoh. **14** Inge, kowos mwet enum su leum fin
mwet inge in acn Jerusalem, porongo ma LEUM GOD
El fahk. **15** Kowos konkin mu kowos orala sie wuleang
yurin misa, ac kowos insesela yurin mwet in facl sin
mwet misa. Kowos nunku mu mwe ongoiya ac fah aliki
kowos ke pacl se ac tuku, mweyen kowos lulalfongi ke
kikiap ac kutasrik lowos in loangekowos. **(Sheol h7585)**
16 Pa inge ma LEUM GOD Fulatlana El fahk: "Nga
likiya sie pwelung in Zion ma oakwuki ku. Nga filiya sie
eot insruwasrik saok ac ku kac, ac kas inge simla fac:
'Lulalfongi se su ku el oayapa mongfisrasr.' **17** Nununku
suwohs pa mwe srikasrak nu fin pwelung uh, ac pwaya
pa mwe srikasrak nu ke siska ah, tenyak nu lucng." Af
yohk kosra fah pokla kikiap nukewa ma kowos lulalfongi,
ac sronot ac fah kunausla acn kowos lulalfongi in wikla
we. **18** Wuleang ma kowos orala yurin misa ac fah sisila,
ac insesela lowos yurin mwet in facl lun misa fah ikilyukla
wanginla ku la. Ke mwe ongoiya lulap ac tuhme, ac fah
afinkowosi ac kunauskowosla. **(Sheol h7585)** **19** Ac fah
kalkalwen in pokkowosla ke lotutang nukewa. Kowos ac
fah keokkin ke len ac fong. Kais sie kas sin God me ac
fah mwe aksangeng yohk nu suwos! **20** Kowos ac fah
oana mukul se in soakas se inge: mwe oan kial fototola
elan asrosrelik fac, ac kaot lal oasriksrikla elan afinilya
kac. **21** LEUM GOD El ac fah mweun in oana El tuh oru
Fineol Perazim ac infahlfal lun Gibeon, Elan ku in orala
ma El nunku in oru, finne mukuikui lal uh sie liki na ma
mwet uh tawi. El fah aksafye orekma lal su mwet uh tia
ku in kalem kac. **22** Nimet isrun kas in sensenkakin nga

sot nu suwos! Kowos fin isrun, ac fah upala nu suwos in
kaingkunla. Nga lohng pwapa lun LEUM GOD Kulana in
kunausla mutunfacl nufon se inge. 23 Porongo ma nga
fahk uh, ac lohang nu ke ma nga fahk nu suwos. 24
Wangin mwet ima kalwenina in akfisrasrye acn in ima lal
ac tia yukwiya. 25 Ke pacl se el akoela fohk uh wo, na el
yukwiya fiten mahsrik oana dill ac cumin. El yukwi tah in
wheat ac barley, ac ke sisken ima lal el yukwi kutu pac
kain fita. 26 El etu lah el ac oru orekma lal fuka, mweyen
God El lotel. 27 El tia orekmakin sak toasr in puokla fiten
dill ku fiten cumin; a el orekmakin sak mulala ac fal lupa.
28 El ac tia puok na puok wheat uh nwe ke na mukutkuti,
a el etu lah el ac srungulla kolo uh ke el patok sie mwe
wiwa fac in mau tia itungya wheat uh. 29 Lalmwetmet
inge nukewa tuku sin LEUM GOD Kulana. Lemlem ma
God El oru uh lalmwetmet, ac pacl nukewa safla tuh na
wo.

29 We nu sin Jerusalem, Loang lun God! We nu sin
siti se David el aktuktuk we! Kowos in oru na len
in akfulat ac kufwa lowos uh, tusruktu tukun yac se
ku luo, 2 na God El fah use ongoiya nu fin siti se su
pangpang "Loang lun God." Ac fah oasr tung ac tung
tutaf, ac siti nufon sac ac fah oana sie loang afla ke
srah. 3 God El ac kuhlusya siti sac, musaela nien fan
we, ac mweuni ke siska nukewa. 4 Jerusalem el ac fah
oana sie ngun su srike in kaskas ye fohk uh me, sie
pusra kororak ye kutkut uh me. 5 Jerusalem, mutunfacl
sac nukewa su mweuni kom ac fah ukukla oana kutkut,
ac un mwet mweun sulallal lalos fah sohkla oana mah
pao. In kitin pacl na, ke wangin motkweya, 6 LEUM
GOD Kulana El ac fah molikomla ke ku lulap lun paka ac
kusrusr. El ac fah supwama pulahl, eng upa, ac e na
lulap, 7 na un mwet mweun lun mutunfacl su mweuni
siti se pangpang Loang lun God, fah wanginla oana
sie mweme, oana sie aruruma ke fong. Aok, kufwen
mwe mweun ac kufwen sroasr nukewa fah wanginla. 8
Mutunfacl nukewa ma toeni in mweuni Jerusalem ac fah
oana sie mwet masrinsral su mweme mu el mongo, ac
ke el ngutalik el srakna masrinsral, ku oana sie mwet su
arulana malu su mweme mu el nim kof, ac ke el ngutalik
paola kapinsrulyal. 9 Oru na lalfon lowos an! Oru kowos
in sulongintenna! Kowos in sruhila ac tukulkul finne
wanginna wain ku mwe nim ku kowos eis! 10 LEUM
GOD El oru kowos in foroti, ac motul folosuwosla. Mwet
palu pa atronmutun mwet uh, a God El lohsrala mutalos.
11 Kalmen aruruma nukewa mwet palu uh liye ac fah
wikinyukla nu suwos — ac fah oana sie book limlim
siliyuki. Kowos fin us nu sin sie mwet su etu rit ac siyuk
sel elan riti nu suwos, el ac fahk mu el tia ku mweyen
siliyuki. 12 Kowos fin sang nu sin sie mwet su nikin rit ac
siyuk elan riti nu suwos, el ac topuk mu, "Nga nikin rit."
13 Leum El fahk, "Mwet inge fahk mu elos alu nu sik,
a kas lalos wangin kalmeya, ac insialos loesla likiyu.
Wangin sripen alu lalos — elos fahsrna ke ma sap ac
oakwuk ma orekla sin mwet, ma elos kaliya mukena. 14
Ke ma inge nga fah aklutyalosyak ke kutu ma elos tiana
motko mu ac ku in sikyak. Elos su lalmwetmet fah ekla
lalfon, ac etu lalos nukewa fah wangin sripa." 15 We nu
selos su srike in okanla pwapa lalos liki LEUM GOD!
Elos orala pwapa lalos in lukma ac nunku mu wangin
sie fah liyalos ku etu ma elos oru. 16 Elos ekulla ma
nukewa. Su kac yohk sripa uh: mwet orek ahlu ke kle, ku
kle uh? Mwet se fin orala sie ma, ya ma se el orala uh
ku in fahk nu sel, "Tia kom pa oreyula"? ku "Kom tia etu
ma kom oru an"? 17 Oasr sie kas fahk mu, "Ac tia paht,
sie insak matol ac fah ekla acn in ima, ac acn in ima fah
ekla insak matol." 18 In len sac, mwet sulohngkas ac
fah ku in lohng ke sie book ac ritiyuk, ac mwet kun su
muta in lohsr fah ikakla mutalos ac elos ku in liye. 19
LEUM GOD El ac aksasuye engan lun mwet pusisel,
ac mwet sukasrup ac fah enganak sin El su mutal lun
Israel. 20 Ac fah pa inge saflaiyen mwet su akkeokye
mwet uh ac aklusrongtenya God. Mwet koluk nukewa
ac fah kunausyukla. 21 God El ac kunausla mwet su
kinauk kas kikiap lain mwet suwoha, payapa elos su
oru tuh in wangin kaiyuk nu sin mwet kunaus ma sap,
ac elos su fahk kas kikiap in akkolukye mwet su oru
ma pwaye pwanang elos tia eis nununku suwohs. 22
Ouinge LEUM GOD lun Israel, su molella Abraham liki
mwe lokoalok nu sel, El fahk, "Mwet luk, kowos ac fah
tia sifilpa aklusrongtenyeyuk, ac motowos fah tia sifil
ngetnget in tonong ke mwekin. 23 Pacl se kowos liye
tulik ma nga ac sot nutuwos, na kowos ac akilen lah nga
God mutal lun Israel. Kowos fah akfulatyeyu ac arulana
sunakinyu. 24 Mwet tafongla fah etala ma pwaye, ac
elos su lungsena torkaskas ac fah engan in lutiyuk elos."

30 LEUM GOD El fahk ouinge: "We nu selos su leumi
Judah, mweyen elos utuk nunak lainyu. Elos fahsr
tukun pwapa lalos sifacna ac tia ma nga insese nu kac,
ac elos akkeye wulela su tia ou ma lungse luk. Elos
kalwenina in oru ma koluk. 2 Elos som nu Egypt in sukok
kasru ac tia eis kas in kasru sik meet. Elos ke mwet Egypt
in loangelos, na pa elos filiya lulalfongi lalos sin tokosra
lun Egypt. 3 Tusruktu ac fah wangin ku lal tokosra sac in
kasrelos, na saflaiyen karinginyuk lun Egypt pa ongoiya
ac mwekinla. 4 Mwet roso lun Judah finne sun tari siti
lun Zoan ac Hanes in acn Egypt, 5 a mwet Judah fah
auli lah elos tuh lulalfongi mutunfacl se su wangin sripa
nu selos, sie mutunfacl ma tiana kasrelos ke pacl elos
enenu." 6 Kas in fahkak lun God pa inge ke kosro in acn
mwesis eir: "Mwet roso elos fufahsryesr sasla in acn
sensen, yen lion muta we ac oasr wet pwasin ac dragon
sohksok. Elos us mwe lung puspis ma yohk molo fin
donkey ac camel, in mwe sang lalos nu sin sie mutunfacl
ma tia ku in oru kutena kain kasru nu selos. 7 Kasru lun
Egypt wanginna sripa. Ouinge nga sang ine aksruksruk
se lal: 'Dragon Mwalna.'" 8 God El fahk nu sik in simusla
luman moul lun mwet uh in sie book, tuh in oasr ma

simusla kawil in akkalemye ke ouiyen moul koluk lalos.
9 Pacl nukewa elos utuk nunak lain God. Elos kikiap
pacl nukewa, ac srangesr porongo mwe luti lun God. 10
Elos sapkin mwet palu in tia kaskas. Elos fahk, "Nimet
fahk nu sesr ma pwaye uh. Fahk nu sesr ma kut lungse
lohng, finne sutuu. 11 Tiok! Nimet lusrong kut. Kut tasak
ke lohngyen God mutal lun Israel." 12 Tusruktu pa inge
ma God mutal lun Israel El fahk: "Kowos pilesru ma
nga fahk nu suwos, ac kowos kukin orekma sulallal ac
kutasrik. 13 Kowos tafongla na pwaye. Kowos oana sie
pot fulat ma srasrelik acn lucng nwe ten; ac tia paht na
ac fah raki. 14 Kowos ac muliplipi oana sie tup kle —
arulana musalsalu, oru wangin sie ip yohk kac fal in
nwanak ipin mulut fol, ku sang utiya kof ke sie tacng." 15
LEUM GOD Fulatlana, El su Mutal lun Israel, fahk nu sin
mwet uh, "Kowos fin twe foloko ac efalla in lulalfongiyu,
na kowos ac fah ku ac okak na." A kowos tia lungse oru.
16 Kowos tia foloko a kowos akoo kowos in kaingkin
mwet lokoalok lowos fin horse na mui nutuwos. Pwaye
suwos — fal kowos in kaing! Kowos nunku mu horse
nutuwos an mui, a horse nutin mwet ukwe kowos ingan
mui liki na! 17 Sie tausin suwos fah kaing ke kowos
ac liyauk mwet mweun siefanna ukwe kowos, ac mwet
lokoalok limekosr na fah fal in oru kowos nukewa in
kaingelik. Wangin ma ac fah lula sin un mwet mweun
lowos sayen sukan flag sokofanna fin soko eol. 18 Ne
ouinge, LEUM GOD El soano na in fahkak kulang ac
pakoten lal nu suwos, mweyen El oru ma suwohs pacl e
nukewa. Insewowo elos nukewa su filiya lulalfongi lalos
in LEUM GOD. 19 Kowos mwet su muta Jerusalem fah
tia sifilpa tung. LEUM GOD El pakoten, ac pacl kowos
wowoyak nu sel in suk kasru, El ac topuk kowos. 20
Leum El ac oru kowos in pula pac pacl upa, tusruktu El
ac fah apkuran nu yuruwos in luti kowos, ac kowos fah
tia enenu in sifilpa sokol. 21 Kowos fin kuhfla liki inkanek
uh nu layot ku lasa, kowos ac lohng pusral tukuwos su
fah fahk, "Pa inge inkanek uh. Fahsr na kac." 22 Kowos
ac mau us ma sruloala lowos ma nukla ke silver ac ma
su afyufi ke gold, ac kowos ac sisla ma inge oana ma
fohkfok, ac wowoyak ac fahk, "Tiok liki ye mutuk!" 23
Kutena pacl ma kowos yukwi fita sunowos, Leum God El
ac supwama af in akkapye, ac kowos ac fah kosrani
yohk, na ac yohk pac acn in mongo lun kosro nutuwos.
24 Cow mukul ac donkey ma pikin ima lowos fah kang
wheat na nasnas ac wo. 25 Ke len se ma ac sruhu nien
muta ku lun mwet lokoalok lowos ac anwukla mwet we
uh, infacl srisrik ac fah soror liki eol nukewa ac inging
nukewa. 26 Malem ac fah kalem oana faht, ac faht ac
fah kalem pacl itkosr liki pacl nukewa, oana kalem lun
len itkosr ke len sefanna. Ma inge nukewa ac sikyak pacl
se LEUM GOD El ac pwelah ac akkeyala kinet El sang
nu sin mwet lal. 27 Ku ac wolana lun LEUM GOD ku in
liyeyuk yen loesla me. Firir ac fofosr fahkak kasrkusrak
lal. El kaskas, ac kas lal firir oana e. 28 El supu eng
uh meet lukel oana sie sronot in pokla ma nukewa ac
sukela mutunfacl uh, ac aksafyela lemlem koluk lalos. 29
Tusruktu kowos, mwet lun God, fah engan ac on oana
kowos oru ke fong ma kowos akfulatye kufwa mutal.
Kowos ac fah engan oana elos su fahsr ke pusren on
lun mwe on ke inkanek lalos nu in Tempul lun LEUM
GOD, su loangela Israel. 30 LEUM GOD El ac fah oru
mwet nukewa in lohng pusra kulana lun wal lal, ac pula
kuiyen kasrkusrak lal. Ac fah oasr firir, paka, af yohk
kosra, ac af matol. 31 Mwet Assyria ac fah tuninfong ke
elos lohng pusren LEUM GOD, ac pula ke El kalyaelos
ke soko sikal osra. 32 Ke LEUM GOD El ac sringil na
sringil mwet Assyria, mwet lal ac fah puok drum ac harp
natulos in fal nu ke pusren sringsring uh. God El ac
fah sifacna mweun lain Assyria. 33 Oasr acn se nuna
akoeyukla oemeet nu ke sie e lulap in esukak Tokosra
Fulat lun Assyria. Acn sac loal ac sralap, ac yol in etong
uh fulat nwe lucng. Mongin LEUM GOD ac fah oana
soko kosran e in esukak.

31 We nu selos su som nu Egypt in suk kasru!
Elos lulalfongi ke ku lulap lun Egypt — ke horse
ac chariot puspis, ac un mwet mweun lalos. Elos tia
lulalfongi LEUM GOD mutal lun Israel, ku siyuk kasru
sel. 2 El lalmwetmet in ma El oru! El supu mwe ongoiya.
El ac akfalye kas lal in kalyei mwet koluk oayapa elos
su loangelos. 3 Mwet Egypt uh tia god-elos mwet na.
Wangin pac ku mwenmen lun horse natulos. Pacl se
LEUM GOD El ac srukak ku lal, mutunfacl na ku ac fah
tukulkul, ac mutunfacl munas ma kasreyuk ac ikori. Acn
inge kewa ac fah kunausyukla. 4 LEUM GOD El fahk
nu sik, "Mwet shepherd uh finne sasa ac wowo, elos
tia ku in lusla soko lion liki kosro soko ma el uniya. In
ouiya sacna, wangin ma ku in tulokinyuwi, LEUM GOD
Kulana, liki in loango Eol Zion. 5 Oana ke sie won el
pikpik fin ahng lal in loango ma fusr natul, ouinge nga
LEUM GOD Kulana fah karingin Jerusalem ac loangel."
6 God El fahk, "Mwet Israel, kowos orekma koluk lainyu
ac kisrung ma nga oru. Tusruktu inge kowos foloko nu
yuruk! 7 Pacl se ac tuku ke kowos nukewa ac fah sisla
ma sruloala koluk ma kowos orala ke silver ac gold. 8
Acn Assyria ac fah kunausyukla ke mweun, ac tia ke
ku lun mwet. Mwet Assyria ac fah kaing liki mweun, ac
mukul fusr lalos ac fah utukla nu in kohs. 9 Tokosra fulat
lalos ac fah sangeng ac kaingla, ac mwet leum lalos ac
fah arulana tuninfongla, oru elos ac sisla flag in mweun
lalos." LEUM GOD pa fahk ma inge — LEUM GOD su
akfulatyeyuk in Jerusalem, ac su e lal firir we mwe kisa.

32 Sie len ac fah oasr sie tokosra su leumi mwet lal
ke suwoswos, ac mwet kol fulat saya lun mutunfacl
sac ac fah oru nununku suwohs. 2 Kais sie selos ac
fah oana sie acn in wikla liki eng upa ac paka. Elos ac
fah oana infacl srisrik su sororror ke acn mwesis, oana
lulin sie eot lulap in acn turangang. 3 Mutun mwet su

ku in liye fah tia ohkla, ac sren mwet su ku in lohng ac
fah porongo. **4** Elos ac tia sifil semuteng, ac elos ac
orekma ke etauk, ac elos ac fahk kalem ma elos nunku
uh. **5** Wangin mwet ac nunku mu fal in akfulatyeyuk sie
mwet lalfon, ku fahk mu sie mwet sesuwos el wo. **6** Sie
mwet lalfon el kaskas lalfon, ac el nunkauk ma koluk
elan oru. El kikiap lain LEUM GOD in ma el oru ac ma el
fahk. El tia wi kite mwet masrinsral, ku sang ma nimen
mwet malu. **7** Sie mwet kutasrik el koluk ac el suk in
oru ma koluk. El orek pwapa koluk in akkolukye mwet
sukasrup ke kas kikiap, ac kosralosla liki suwohs lalos. **8**
A sie mwet suwohs el oru ma suwohs, ac el tu na ku
ke ma pwaye. **9** Kowos mutan su moulkin moul fisrasr,
ac wangin mwe akfosrngaye kowos, porongo ma nga
ac fahk uh. **10** Sahp kowos insewowo inge, tusruktu
pacl se inge ke yac fahsru kowos ac fah sun ma upa,
mweyen ac wangin grape kowos in kosrani. **11** Moul
lowos finne fisrasr ac wangin mwe sensen, tusruktu
inge kowos in sangeng ac rarrar! Sarukla nuknuk lowos
ac kapriya infulwowos ke nuknuk yohk eoa. **12** Puok
iniwowos ke asor, mweyen ima wo fahko ac ima in grape
kunanula. **13** Inge kokul ac mah fakfuk kapak fin acn
lun mwet luk. Tungi lohm nukewa ma mwet we uh tuh
engan, oayapa ke siti se ma tuh arulana warongrong
meet. **14** Finne inkul sel tokosra ac fah wanginla mwet
we, ac siti fulat sac fah mwesisla. Lohm sin mwet, ac pot
ku ma karinganulos ac fah sruala oan nwe tok. Donkey
lemnak fah forfor we, ac sheep fah konauk acn in mongo
lalos we. **15** Tusruktu God El ac sifilpa okoama ngun
lal nu facsr. Acn mwesisla ac fah folokyak wo fohk we,
ac ima uh fah oswe fahko na wowo. **16** Ma pwaye ac
suwohs ac fah orek acn nukewa in facl se inge. **17** Ke
sripen mwet nukewa ac oru ma suwohs, ac fah oasr
misla ac wangin mwe sensen nwe tok. **18** Mwet lun God
fah tia enenu in fosrnga, ac lohm selos ac fah misla ac
okak. **19** (Tusruktu af yohk kosra ac fah kahki nu fin
sak insak uh, ac siti uh ac kunausyukla.) **20** Fuka lupan
engan lun mwet nukewa ke yohk kof nu ke ima lalos, ac
pus mah yen nukewa nun donkey ac cow uh.

33 We nu sin mwet lokoalok lasr! Elos pisrapasr ac
kiapu mwet uh, finne wangin mwet pisre ma lalos
ku kiapwelos. Tusruktu pacl in pusr ac kikiap lalos ac
safla, ac elos sifacna ac fah kiapweyuk ac pisreyuk ma
lalos. **2** LEUM GOD, pakoten nu sesr. Kut filiya finsrak
lasr in kom. Karingin kut len nu ke len, ac molikutla in
pacl ongoiya. **3** Pacl kom mweun kacsr uh, mutunfacl
uh kaingla ke elos lohng kusen mweun. **4** Ma lalos
nukewa ac fah orekeni ac utukla in ma wap, oana ke
un locust uh kangla sroan ima nukewa. **5** Fuka lupan
fulatlana lun LEUM GOD! El pa nununku ma nukewa.
El fah nwakla acn Jerusalem ke suwoswos ac pwaye,
6 ac oru tuh mutunfacl se inge in oakwuki ku. El karl
ngin mwet lal pacl nukewa, ac sang lalmwetmet ac etauk
nu selos. Ma saok se ma yohk emeet selos pa etu in
sunakin LEUM GOD. **7** Mwet na pulaik elos sukok ka
sru. Mwet tutafpo fulat su suk inka nek in misla elos tung
mwemelil. **8** Inkanek lulap uh yokla mwe sensen we oru
wangin mwet fufahsryesr fac. Oakwuk in insesela ma
orekla inmasrlon mutunfacl uh musalla, ac wanginla pac
akfulatyeyen mwet uh. **9** Acn uh oanna ke wangin, ac
wangin mwet muta we. Insak in acn Lebanon masla,
ac infahlfal Sharon ma wo fohk we uh mwesisla, ac
sroan sak uh in acn Bashan ac fin Eol Carmel putatla.
10 LEUM GOD El fahk nu sin mutunfacl puspis, “Inge,
nga ac mukuila ac akkalemye kuiyuk. **11** Kowos oru
pwapa lusrongten, ac ma nukewa kowos oru wangin
sripa. Ngunik, su oana sie e, ac kunauskowosla.” **12**
Kowos ac mokutkuti oana eot ma isikyak in orek fasr —
oana otonsak ma firirla nwe ke apatla. **13** Lela mwet
nukewa yen apkuran ac yen loessula in lohng ma nga
orala ac akilen ku luk.” **14** Mwet koluk in Zion elos rarrar
ke sangeng. Elos fahk, “Nununku lun God oana sie e ma
firir nwe tok. Ya oasr kutena sesr ku in painmoulla ke
kain in e ouinge uh?” **15** Kowos ku in moul kowos fin oru
ma suwohs ac kaskas pwaye. Nik kowos orekmakin ku
lowos in kiapu mwet sukasrup, ac nik kowos eis molin
eyeinse. Nik kowos kupasryang nu selos su akoo in orek
akmas ku in oru kutena ouiya koluk. **16** Na kowos ac fah
moulla. Kowos ac fah okak na, oana ke kowos in muta
ke sie pot ku yen fulat. Ac fah oasr mwe mongo nowos
ac kof nimowos. **17** Kowos ac fah sifilpa liye sie tokosra
in wolana lal su leumi sie facl na lulap. **18** Kowos ac fah
esamak sangeng lowos ke mwetsac su eisani takma, ac
mwet kalngeyuk ma oakla tower ke siti lowos. **19** Kowos
ac tia sifil liye mwetsac ma orek funmwet ac kaskaskin
sie kas ma kowos tia ku in kalem kac. **20** Ngetla liye acn
Zion, siti se ma kut oru kufwa mutal lasr we. Liye acn
Jerusalem! Sie acn misla su ac wo in muta we! Acn we
ac fah oana sie lohm nuknuk ma tiana mokleyukla, su
kwi kac uh tiana fifyak, ac sucl kac uh tia wi wotla. **21**
LEUM GOD El fah akkalemye wolana lal nu sesr. Kut
fah muta sisken infacl sralap ac sungan infacl srisrik.
Tusruktu oak lulap okan mwet sulallal uh ac fah tiana
kalkal we. **22** Tuh LEUM GOD pa ac nununkekut. El
tokosra lasr su ac leumi kut ac loangekutla. **23** Sucl fin
oak ingan foroti — tia ku in sruokya koesu uh in okak,
ku amakunak nes uh in elakelik. Kut ac sruokya mwe
kasrup nukewa lun mwet lokoalok lasr ac kitalik. Ac fah
yolyak nu sesr, pwanang finne mwet sukapas, ac oasr
pac ip lalos. **24** Wangin mwet in facl sesr ac fah fahk
mu, “Nga mas.” Ma koluk lun mwet nukewa fah nunak
munas nu selos.

34 Fahsru, mwet in mutunfacl nukewa! Tukeni nu sie
ac porongo. Lelu faclu nufon ac mwet nukewa su
muta fac in fahsru ac lohng. **2** LEUM GOD El arulana
kasrkusrak sin mutanfahl nukewa ac sin un mwet mweun
lalos nukewa. El wotela mu elos ac anwuki. **3** Monin

mwet misa lalos ac tia pukpuki, a ac oan nwe kulawi ac
kolukla fohlo, ac eol uh ac fah srusrala ke srah. 4 Faht,
malem, ac itu fah kofelik. Yen engyeng uh fah wanginla
oana sie book limlim ma limlimweni, ac itu uh fah putat
oana sra ma putat liki oa in grape ku sak fig. 5 LEUM
GOD El akoela cutlass natul inkusrao, na inge ac fah
sringil mwet Edom, mwet ma El akoo in kunauselosla. 6
Cutlass natul uh ac fah nukla ke srah ac kiris kaclos,
oana srah ac kiris ke sheep fusr ac nani ma kisakinyukla.
LEUM GOD El ac fah oru mwe kisa se inge in siti lun
Bozrah; El ac fah oru anwuk lulap se inge in acn Edom.
7 Mwet uh ac ikor oana cow mukul lemnak ac cow mukul
fusr, ac faclu ac fah srusrala ke srah ac afyufla ke kiris.
8 Pa inge pacl se ma LEUM GOD El ac molela Zion ac
kutangla mwet lokoalok lal. 9 Infacl in acn Edom ac fah
ekla nu ke koltah, ac fohk we fah ekla nu ke sulfur. Facl
sac nufon fah firir oana koltah. 10 Ac fah firir ke len
ac fong, ac fosr kac fah fofosr nwe tok. Acn we ac fah
oanna wangin sripa ke fwil nu ke fwil, ac wangin mwet
fah sifil fahsr sasla we. 11 Owl ac raven fah nununku
facl sac. LEUM GOD El ac fah oru tuh in sifilpa sie acn
talap wangin sripa, oana ke pacl meet liki orekla faclu.
12 Ac fah wangin tokosra in leumi facl sac, ac mwet kol
nukewa ac fah wanginla. 13 Kokul ac mah oasr otoh
kac fah kapak ke inkul sin tokosra nukewa ac ke siti
kalkalyak nukewa, na kosro jackal ac oayapa owl fah
muta we. 14 Kosro lemnak fah forfor we, ac inut we
fah apangpangi. Ma sulallal lulap lun fong fah tuku nu
we ac sukok acn in mongla. 15 Owl ac fah orek ahng
lalos, atrola, sawulla ma natulos ac liyalosyang we. Won
vulture lulap fah tukeni we, sie tukun sie. 16 Suk in book
lun LEUM GOD ke ma moul nukewa ma orekla, ac riti
ma fahk kac. Wangin soko sin ma orekla uh fah tia wi
— ac fah oasr ma mukul ac ma mutan ke kais sie ma
orekla inge. LEUM GOD El sapkin in ouinge; El ac fah
sifacna orani ma inge. 17 LEUM GOD pa ac kitalik acn
uh inmasrlolos, ac sang ip lun kais sie selos. Elos fah
muta in facl sac fwil nu ke fwil, ac acn we fah ma lalos
ma pahtpat.

35 Yen mwesis ac fah enganak, Ac ros fah fareng
in acn turangang. 2 Yen mwesis fah on ac sasa ke
engan; Ac fah arulana kato oana eol in acn Lebanon,
Ac kasrup fohk we oana ima lun Carmel ac Sharon.
Mwet nukewa fah liye oasku lun LEUM GOD, Elos ac
liye fulatlana ac ku lal. 3 Akkeye po su totola Ac inti ma
rarrar ke munas la. 4 Fahk nu selos nukewa su munasla
nunka, “Kowos in ku, ac tia sangeng! God El ac tuku in
molikowosla, El ac tuku in kalyei mwet lokoalok lowos.”
5 Mwet kun fah ku in liye, Ac mwet sulohngkas fah lohng.
6 Mwet ul fah srosro ac tacn, Ac elos su tia ku in kaskas
fah sasa ke engan. Infacl srisrik fah soror sasla in acn
mwesis; 7 Puk fol fah ekla sie lulu, Ac acn pao ac fah
sessesla ke unon in kof. Acn ma kosro jackal uh muta
we meet, Mah ac loa fah kapak we. 8 Ac fah oasr soko
inkanek sralap we Su fah pangpang “Inkanek Mutallana.”
Wangin mwet koluk ac fah ku in fufahsryesr fin inkanek
soko inge; Wangin mwet lalfon ac wi forfor fac. 9 Ac fah
wangin lion muta we; Wangin kosro sulallal fah forfor
we. Elos na su LEUM GOD El molela Fah fahsr nu yen
selos ke innek soko inge. 10 Elos ac fah arulana engan
ke elos sun acn Jerusalem, Elos ac alullul ac sasa ke
engan. Elos ac fah engan ma pahtpat, Ac fah wanginla
asor ac keok lalos nwe tok.

36 In yac aksingoul akosr ke Hezekiah el tokosra lun
Judah, Sennacherib, Tokosra Fulat lun Assyria, el
mweuni siti nukewa lun Judah ma potiyukyak, ac eisla.
2 Na el sap sie mwet kol fulat lal in som liki Lachish
nu Jerusalem ac us sie un mwet mweun lulap, in sap
Tokosra Hezekiah elan srasrapo ac tia mweun. Mwet
leum se inge el som muta ke inkanek yen mwet orek
nuknuk muta we, sisken laf ma use kof liki lulu se ma
oan tafunyen lucng. 3 Mwet Judah tolu tufokme in sonol
— elos pa Eliakim wen natul Hilkiah, su mwet liyaung
inkul sin tokosra; Shebna, mwet sim ke inkul sin tokosra;
ac Joah wen natul Asaph, su liyaung ma simusla. 4 Na
mwet kol fulat lun mwet Assyria el fahk nu seltal lah
Tokosra Fulat el ke etu lah mea Tokosra Hezekiah el
kukin uh. 5 El fahk ouinge, “Ku kowos nunku mu kas uh
ku in sang alein ku lulap ac pisrla ke mweun? Su kowos
lulalfongi mu ac kasrekowos lain acn Assyria? 6 Kowos
lulalfongi mu acn Egypt ac kasrekowos, tuh fin ouinge
ac oana ke kowos sikalkin loa — ac mau kaptelik ac
kanteya pouwos. Pa ingan luman tokosra lun Egypt nu
sin mwet su tupan kasru sel uh.” 7 Na mwet kol fulat sac
lun mwet Assyria el tafwela ac fahk, “Ku kowos ac fahk
nu sik lah kowos ac lulalfongi na LEUM GOD lowos?
Nien alu sin LEUM GOD ac loang lal pa Hezekiah el tuh
kunausla ke el fahk nu sin mwet Judah ac Jerusalem
elos in alu ke loang sefanna. 8 Nga ac oru sie pwapa nu
suwos inen Tokosra Fulat. Nga ac sot nu suwos tausin
luo ke horse kowos fin ku in konauk pisen mwet ma ac
fal in kasrusr fac. 9 Finne mwet ma srik emeet wal la sin
mwet leum lun Assyria, kowos tia apkuran in lainulos.
Ne ouinge kowos finsrak mu mwet Egypt ac supwama
chariot ac mwet kasrusr fin horse nu suwos. 10 Ya kowos
nunku mu nga mweuni facl suwos ac kunausla sayen
kasru sin LEUM GOD? LEUM GOD sifacna El fahk nu
sik in mweuni ac kunausla.” 11 Na Eliakim, Shebna
ac Joah fahk nu sin mwet kol sac, “Kaskas nu sesr ke
kas Aramaic. Kut kalem na kac. Nimet kas Hebrew —
mwet nukewa fin pot uh lohng na ma kom fahk an.” 12
Ac el topuk, “Mea, komtal nunku mu komtal ac tokosra
mukena pa Tokosra Fulat el supweyume ngan fahk ma
inge nu se uh? Mo, nga tuku in fahk pac nu sin mwet
ma muta fin pot uh, su ac fah kang fohk lalos ac nim
kifwalos oana ke kowos ac mau oru uh.” 13 Na mwet
kol fulat sac tuyak ac wowoyak ke kas Hebrew, “Lohng

ma Tokosra Fulat lun Assyria el fahk nu suwos. **14** El
sensenkakin kowos tuh kowos in tia lela Hezekiah elan
kiapwekowos. Hezekiah el tia ku in molikowosla. **15** Ac
nimet lela elan furokkowosla in lulalfongi ke LEUM GOD.
Nimet nunku mu LEUM GOD El ac molikowos, ac sikulya
un mwet mweun lun Assyria in tia sruokya siti suwos an.
16 Nimet lohngol Hezekiah! Tokosra Fulat lun Assyria el
sap kowos in ilme liki siti an ac srasrapo. Kowos nukewa
ac filfilla in mongo grape ke ima lowos sifacna ac fig ke
sak sunowos sifacna, ac in nim kof ke lufin kof lowos
sifacna — **17** nwe ke na Tokosra Fulat lasr el sifilpa
oaki kowos in sie facl ma oapana acn suwos, acn ma
oasr ima in grape in orala wain, ac wheat mwe orek
bread. **18** Nimet lela Hezekiah elan kiapwekowos in
nunku mu LEUM GOD El ac molikowosla. Ya god lun
mutunfacl saya uh nu molelosla liki poun Tokosra Fulat
lun Assyria? **19** God lun Hamath ac Arpad elos oasr oya
inge? Ac pia god lun Sepharvaim? Ya oasr selos tuh
molela acn Samaria? **20** Ya oasr pacl se sie sin god
lun mutunfacl inge nu molelosla liki Tokosra Fulat lasr
uh? Na mea se oru kowos in nunku mu LEUM GOD
El ku in molela acn Jerusalem?" **21** Mwet uh mislana
tia kas, oana ke Tokosra Hezekiah el sapkin nu selos.
Elos tiana topuk sie kas. **22** Na Eliakim, Shebna ac Joah
seya nuknuk lalos ke asor, ac som fahkak nu sin tokosra
ma mwet kol fulat lun Assyria el fahk ah.

37 Ke na pacl se Tokosra Hezekiah el lohng ma
elos fahk nu sel, el asor ac seya nuknuk lal, ac
nokomang nuknuk yohk eoa, ac som nu in Tempul
lun LEUM GOD. **2** El supwalla Eliakim, mwet liyaung
inkul sin tokosra; Shebna, mwet sim lun inkul fulat;
ac mwet matu inmasrlon mwet tol nu yorol mwet palu
Isaiah wen natul Amoz. Elos wi pac nukum nuknuk
yohk eoa. **3** Pa inge kas ma el sap elos in tuh fahk
nu sel Isaiah: "Misenge sie len in keok. Kalyeiyuk ac
akmwekinyeyuk kut. Kut oana sie mutan su akola in isus
tuh arulana munas in oswela. **4** Tokosra Fulat lun Assyria
el supwama sie mwet kol fulat lal in tuh fahk kas in
akkolukye God moul. Lela LEUM GOD lom in lohng kas
in akkoluk inge, ac kaelos su fahk kas inge. Ke ma inge,
pre nu sin God ke mwet lasr su painmoulla." **5** Ke Isaiah
el eis kas sel Tokosra Hezekiah inge, **6** el folokunulosla
ke top se inge: "Fahkang nu sel tokosra lah LEUM GOD
El fahk mu elan tia lela mwet Assyria in aksangengyal ke
kas in akkoluk ma elos fahk. **7** LEUM GOD El ac oru
Tokosra Fulat lun Assyria elan lohngak sie sramsram ma
ac oru elan folokla nu in facl sel sifacna, na LEUM GOD
El ac oru elan anwuki we." **8** Mwet kol fulat lun Assyria
el lohngak lah Tokosra Fulat el som liki acn Lachish ac
mweuni siti Libnah, su oan apkuran nu Lachish. Ouinge
el som nu we in lolngok yorol. **9** Kas se sun mwet
Assyria lah un mwet mweun lun Egypt, ye kolyuk lun
Tokosra Tirhakah lun Ethiopia, ac tuku in mweunelos. Ke
Tokosra Fulat sac lohngak ma inge el supwala leta se nu
sel Tokosra Hezekiah **10** lun Judah in tuh fahk nu sel,
"God se ma kom lulalfongi kac el fahk nu sum mu kom
ac tia sruhu sik, tusruktu nimet kom lela kas ingan in
kiapwekomla. **11** Kom lohng tari ma kutena tokosra fulat
lun Assyria elos oru nu sin mutunfacl se elos sulela in
kunausla. Ya kom nunku mu kom ku in kaingla? **12** Mwet
matu luk somla elos kunausla siti lun Gozan, Haran, ac
Rezeph, ac onela pac mwet Betheden su muta Telassar,
a wangin god lalos tuh ku in molelosla. **13** Pia tokosra
lun siti Hamath, Arpad, Sepharvaim, Hena, ac Ivvah?"
14 Tokosra Hezekiah el eisla leta sac sin mwet se ma
use ah, ac riti. Na el som nu in Tempul, ac filiya leta sac
ye mutun LEUM GOD, **15** ac pre, **16** "O LEUM GOD
Kulana, God lun Israel, su muta lucng liki cherub luo,
kom mukena pa God su leumi tokosrai nukewa fin faclu.
Kom orala kusrao ac faclu. **17** Inge, LEUM GOD, lohng
kut ac liye ma sikyak nu sesr. Porongo ma nukewa ma
Sennacherib el fahk in akkolukye kom, God moul. **18** O
LEUM GOD, kut nukewa etu lah tokosra fulat lun acn
Assyria elos tuh kunausla mutunfacl puspis, sukela acn
selos, **19** ac esukak god lalos — su tia god pwaye, a ma
sruloala ma poun mwet taflela ke eot ac sak. **20** Ke ma
inge, LEUM GOD lasr, molikutla liki poun mwet Assyria,
tuh mutunfacl nukewa fin faclu fah etu lah kom mukena
pa God." **21** Na Isaiah el supwala kas nu sel Tokosra
Hezekiah in fahk lah lohngyuk pre lal kacl Sennacherib,
tokosra lun Assyria, **22** ac LEUM GOD El fahk ouinge,
"Siti Jerusalem isrun kom, Sennacherib, ac orek tafunkas
keim. **23** Su kom nunku mu kom kaskou nu se, ku
akkolukye uh? Kom arulana akpusiselyeyu, God Mutal
lun Israel! **24** Kom supwama mwet tafweyom in tungak
nu sik mu chariot puspis nutum oru kom fanukya fineol
ma fulat liki nukewa in acn Lebanon. Kom konkin pac mu
kom pakiya sak cedar ma fulat emeet ac sak cypress ma
wo emeet we, ac kom som loallana nu insak uh. **25** Kom
konkin pac mu kom pukanak lufin kof in acn sin mwetsac
ac nim kof kac, oayapa falken mwet mweun lom lolongya
Infacl Nile pulamlamla. **26** "Ya kom soenna lohng lah
nga nuna akoo ma inge ke pacl loeloes somla? Ac inge
nga orala tari. Nga pa sot nu sum ku in ekulla siti potyak
nu ke yol in kutkut. **27** Mwet ma muta in acn ingo wangin
ma elos ku in oru; elos sangeng ac fohsak. Elos oana
mah inimae, ku mah ma kapak fin lohm uh ke pacl eng
fol kutulap me tuhyak ac okla. **28** "Tusruktu nga etu ma
nukewa keim, ma kom oru ac yen kom ac som nu we.
Nga etu lupan mongsa lom lainyu. **29** Nga lohng tari
pungen kasrkusrak lom ac inse fulat lom, ac inge nga ac
sang sie ring srumasrla infwem ac soko osra nu inwalum,
ac amakin kom folokla ke innek soko na kom tuku kac."
30 Na Isaiah el fahk nu sel Tokosra Hezekiah, "Pa inge
sie akul ke ma ac fah sikyak. Yac se inge ac yac fahsru
uh kom ac fah mongo wheat inima mukena, tusruktu ke
yac se toko an kom ac fah ku in yukwiya wheat sunom
ac kosrani pac kac, ac yukwiya oa in grape ac mongo

grape kac. 31 Elos su painmoulla in acn Judah elos ac
kapak oana sak ma okah kac kapla loal nu infohk uh ac
rukruk fahko. 32 Ac fah oasr mwet in Jerusalem ac fin
Eol Zion su ac fah painmoulla, mweyen LEUM GOD
Kulana El wotela tari sel mu ac ouinge. 33 "Ac pa inge
ma LEUM GOD El fahk ke Tokosra Fulat lun Assyria: 'El
ac fah tia utyak nu in siti se inge ku pisrikya sokofanna
osra in pisr natul nu kac. Wangin mwet mweun su us
mwe loeyuk ac fah tuku apkuran nu ke siti uh, oayapa ac
fah wangin ma ac etoatyak elos in fanyak kac nu in siti
uh. 34 El ac fah folokla ke inkanek soko na el tuku kac,
ac tia utyak nu in siti se inge. Nga, LEUM GOD, pa fahk
ma inge. 35 Nga fah loango siti se inge ac liyaung ke
sripen Inek sifacna, ac ke sripen wuleang su nga tuh
orala nu sel David, mwet kulansap luk.'" 36 Sie lipufan
lun LEUM GOD som nu nien aktuktuk lun mwet mweun
Assyria ac onela mwet mweun tausin siofok oalngoul
limekosr. Toangna in len tok ah elos nukewa alapelik
misa! 37 Na Sennacherib, Tokosra Fulat lun Assyria, el
tila mweun a el folokla nu Nineveh, yen sel. 38 Sie len
ah ke el alu in tempul lun Nisroch, god lal, luo sin wen
natul ah, Adrammelech ac Sharezer, unilya ke cutlass
natultal, ac kaingla nu in facl Ararat. Esarhaddon, sie
pac sin wen natul, el aolulla in tokosra fulat.

38 Ke pacl se inge Tokosra Hezekiah el masak ac
apkuran in misa. Mwet palu Isaiah, wen natul
Amoz, el som nu yorol ac fahk nu sel, "LEUM GOD
El fahk mu kom in akoela ma nukewa in wo, mweyen
kom ac tia kwela. Kom ac misa." 2 Hezekiah el forang
nu pe sinka uh ac pre: 3 "LEUM GOD, esam lah nga
kulansupwekom ke inse pwaye ac suwohs, ac pacl
nukewa nga srike na nga in oru ma lungse lom." Na el
mutawauk in tung arulana upa. 4 Na LEUM GOD El
sap Isaiah elan 5 folokla nu yorol Hezekiah ac fahk nu
sel, "Nga, LEUM GOD lal David, papa matu tomom,
lohng pre lom ac liye sroninmotom. Nga ac fah lela
nu sum in sifilpa moul ke yac singoul limekosr. 6 Nga
fah molikomla ac siti Jerusalem lukel Tokosra Fulat lun
Assyria, ac nga fah karinganangna siti se inge." 7 Isaiah
el topuk ac fahk, "LEUM GOD El ac sot sie akul nu sum
in akpwayei lah El ac liyaung wulela lal. 8 Ke nien fan se
ma musaiyukla sel Tokosra Ahaz, LEUM GOD El ac oru
lulin faht uh in foloki fahluk singoul." Na lul sac foloki
ke fahluk singoul. 9 Tukun Hezekiah el kwela liki mas
lal, el simusla on in kaksak soko inge: 10 Nga pangon
mu nga ac som nu in facl sin mwet misa Ke pacl se
nga sun kuiyen moul luk, Ac tiana aksafyela moul luk.
(Sheol h7585) 11 Nga tuh nunku mu in facl sin mwet moul
inge Nga fah tiana sifilpa liye LEUM GOD Ku kutena
mwet moul. 12 Moul luk uh utukla likiyu, Oana sie lohm
nuknuk ma tuleyuki, Oana sie nuknuk ma laslasla liki
mwe tol nuknuk. Nga nunku mu God El aksafyela moul
luk. 13 Nga tung fong nufon se ke ngal, Oana lion soko
in koteya sri keik. Nga nunku mu God El aksafyela moul
luk. 14 Pusrek munasla ac srikeni, Ac nga sasao oana
sie wule. Atronmutuk totola ke nga nget nu inkusrao.
LEUM GOD, moliyula liki mwe lokoalok inge nukewa. 15
Mea nga ku in fahk? LEUM GOD pa oru ma inge. Insiuk
keoklana, ac nga tia ku in motul. 16 LEUM GOD, nga ac
moul nu sum, nu sum mukena; Akeyeyula ac lela nu sik
in moul. 17 Keok luk fah ekla nu ke inse misla. Kom
molela moul luk liki mwe sensen nukewa; Kom sisla ma
koluk luk nukewa. 18 Wangin sie mwet in facl sin mwet
misa ku in kaksakin kom; Mwet misa tia ku in lulalfongi
ke oaru lom. **(Sheol h7585)** 19 Mwet moul pa kaksakin
kom, Oana ke nga kaksakin kom inge. Papa uh fahk nu
sin tulik natulos lupan oaru lom. 20 LEUM GOD, kom
akkeyeyula. Kut fah srital ke harp ac onkakin kom; Kut
fah alullul ke on in kaksak in Tempul lom ke lusen moul
lasr. 21 Na Isaiah el fahk nu sel tokosra elan apisya ono
se orekla ke fokinsak fig nu ke faf kacl ah, na el ac fah
kwela. 22 Na Tokosra Hezekiah el siyuk, "Akul fuka se
ac akpwayei lah nga ac ku in sifilpa som nu in Tempul?"

39 In pacl sac pacna Merodach Baladan, tokosra lun
acn Babylonia su wen natul Baladan, el lohng lah
Tokosra Hezekiah el mas, na el supwala leta se wi mwe
kite se nu sel. 2 Hezekiah el paing mwet tutafpo inge nu
in lohm sel, ac sang elos in liye lupan mwe kasrup lal
inge: silver ac gold lal, mwe akyuye mwe mongo ac ono
keng lal, ac kufwen mwe mweun nukewa lal. Wangin
kutena ma ke nien filma lal, ku kutena acn in tokosrai
lal, su el tia sang elos in liye. 3 Tukun ma inge, mwet
palu Isaiah el som nu yorol Tokosra Hezekiah ac siyuk,
"Mwet inge tuku ya me, ac mea elos fahk nu sum ah?"
Hezekiah el topuk, "Elos tuku Babylonia me, sie facl su
oan yen loessula." 4 "Mea elos liye inkul sin tokosra?"
"Elos liye ma nukewa. Wangin kutena ma in nien filma
su nga tia sang elos liye." 5 Na Isaiah el fahk nu sel
tokosra, "LEUM GOD Kulana El fahk mu 6 pacl se ac
fah tuku ke ma nukewa inkul sum uh, ac ma nukewa
ma mwet matu lom elos tuh elosak nwe misenge, ac
fah utukla nu Babylonia. Wangin ma ac fah oan. 7 Kutu
sin tulik na pwaye ke fwilin tulik nutum ac fah utukla in
orekla mwet eunuch tuh elos in kulansap ke inkul sin
tokosra lun acn Babylonia." 8 Tokosra Hezekiah el eis
mu kalmen ma se inge pa ac fah oasr misla ac wangin
lokoalok wacl. Ouinge el fahk, "Wona kas in palu ma
kom fahk nu sik sin LEUM GOD inge."

40 "Akwoye mwet luk," God lasr El fahk. "Kowos
in akwoyalos! 2 Akkeye insien mwet Jerusalem.
Fahk nu selos lah fal tari lusen pacl elos keok, Ac
inge ma koluk lalos iyukla. Nga kalyaelos tari fal nu
ke ma koluk lalos nukewa." 3 Sie pusra wowoyak,
"Akoela soko inkanek yen mwesis nu sin LEUM GOD!
Sakunla innek yen mwesis uh nu sin God lasr! 4 Infahlfal
nukewa ac fah nwekyukla; Ac eol ac tohktok nukewa fah
akpusiselyeyuk. Acn tohktok uh fah ekla acn tupasrpasr,

Ac acn siruprup ac fah akfwelyeyukla. **5** Na wolana lun
LEUM GOD fah akkalemyeyukla, Ac mwet e nukewa fah
liye. LEUM GOD sifacna El wulela ouinge." **6** Na sie
pusra wowoyak ac fahk, "Sulkakin pweng se inge!" Na
nga siyuk, "Pweng fuka nga ac sulkakin uh?" "Fahkak
lah mwet nukewa oana mah uh; Wo lalos uh ac oanna
ke kitin pacl, oana ros inimae. **7** Mah uh ac uli, ac ros uh
ac efla Ke LEUM GOD El supwama eng in okla. Mwet uh
sukawil oana mah uh. **8** Aok, mah uh uli ac ros uh efla, A
kas lun God lasr oan ma pahtpat." **9** Jerusalem, utyak nu
fin soko eol fulat Ac sulkakin pweng wo! Zion, pangla ke
sie pusra lulap; Ac fahkak ke pweng wo se inge! Kaskas
akyokye, ac nimet sangeng. Fahk nu sin siti lun Judah
Lah God lalos El summa! **10** LEUM GOD Fulatlana El
tuku in leumi ke ku, Ac us mwet El molela uh welul. **11** El
fah karingin un sheep natul oana sie mwet shepherd; El
fah orani sheep fusr nu sie Ac kafiselosyak inpaol; El fah
kakasrisrik akfasrye kientop uh. **12** Ya oasr mwet ku in
srikeya meoa uh ke inpaol, Ku srike kusrao ke sralapan
paol? Ya oasr sie mwet ku in nwanak fohk ke faclu in sie
cup, Ku pauniya eol ac inging uh ke sie mwe paun? **13**
Ya oasr sie mwet ac ku in fahk nu sin LEUM GOD ma
Elan oru? Su ku in lotel, ku sang kas in kasru nu sel? **14**
Su God El lutlut se Tuh Elan ku in etu Ac kalem lah El
ac oru fuka ma uh? **15** Yurin LEUM GOD, mutunfacl uh
ma na pilasr, Oana tul in kof sefanna in sie bucket; Tuka
ma oan yen loessula mulala oana kutkut srisrik ma eng
uh uk. **16** Kosro nukewa ke insak in acn Lebanon Sufalla
nu ke sie mwe kisa nu sin God lasr, Ac sak nukewa we
sufalla in kalmateak sie e in kisa. **17** Mutunfacl uh ma
na lusrongten se sel. **18** Su ac ku in lumweyuk God
nu kac? Kom ac aketeya fuka lah El oana mea? **19** El
tia oana sie ma sruloala ma orekla ke poun mwet, Ma
mwet orekma ke osra uh nokomla ke gold, Ac oakiya in
sie kahpu silver. **20** Mwet se ma wangin silver ku gold
yoro El sulela soko sak ma ac tia kulawi. El ac konauk
sie mwet tufahl pisrla In taflela sie ma sruloala su ac
tia topla. **21** Ya kom tia etu? Ya tiana fwackot nu sum
oemeet? Kom tiana lohng lah faclu mutawauk fuka? **22**
Orekla sin El su muta fin tron lal Lucng liki faclu ac yen
loessula liki yen engyeng uh; Liyeyuk mwet ten uh oana
mak na srisrik. El asroelik yen engyeng uh oana sie mwe
lisrlisr, Oana sie lohm nuknuk mwet uh in muta loac. **23**
El sisya mwet leum na ku Ac aksrikyelosla nu ke ma na
lusrongten. **24** Elos oana sak na fusr, Ma tufahna yoki ac
soenna okahla. Ke LEUM GOD El supwama sie eng, Ma
inge ac uli ac sohkla oana mah pao. **25** Su God mutal El
ac ku in lumweyuk nu se? Oasr sie pac saya oana El?
26 Ngetak nu inkusrao! Su orala itu ma kom liye uh? El
su kololosla oana sie un mwet mweun. El etu pisalos Ac
pangon kais sie ke inelos. Ke ku lulap lal Tia sie selos ku
in tuhlac! **27** Israel, fin ouinge, efu ku kom torkaskas
mu LEUM GOD El tia etu mwe elya lom, Ac El pilesru
keok lom ke sripen nununku sesuwos? **28** Ya kom tia
etu? Kom tiana lohng? LEUM GOD El God ma pahtpat.
El orala faclu nufon. El tiana totola ku mulalla. Wangin
mwet kalem ke nunak lal. **29** El akkeyalos su munas ac
totola. **30** Finne elos su fusr, elos munasla; Mwet fusr uh
ku in totola ac ikori. **31** A elos su filiya lulalfongi lalos
in LEUM GOD Ac fah aksasuyeyuk ku lalos. Elos fah
sohkak ke posohksok oana eagle uh, Elos fah kasrusr
ac tia totola; Elos fah fahsr ac tia munasla.

41 God El fahk, "Misla ac porongeyu, kowos acn
loessula! Akola in fahkak mwe lohngyuk lowos
ke pacl in nununku; Ac fah oasr pacl lowos in kaskas.
Lela kut in tukeni ac konauk lah su kac pwaye se. **2**
"Su tuh use mwet leum se inge liki acn kutulap, Ac oru
elan kutangla yen nukewa el fahsr we? Su sang nu
sel kutangla fin tokosra uh ac mutunfacl uh? Cutlass
natul pakelosi oana in kutkut pa elos. Mwe pisr natul
ukwaloselik oana sruen mah in pacl eng uh tuhme. **3** El
ukwalos ac fahsrna nu meet tia sensen — Arulana mui,
oru oana elan tiana pusral infohk uh! **4** Su oru ma inge
in sikyak uh? Su wotela ma in sikyak ke fwil nu ke fwil?
Nga, LEUM GOD, nuna oasr oe ke mutawauk me, Ac
nga, LEUM GOD, fah oasr pac ke saflaiya. **5** "Mwet yen
loessula elos liye tari ma nga orala; Elos tuninfongla ac
rarrar ke sangeng. Ouinge elos nukewa tukeni tuku. **6**
Mwet pisrla in orekma elos akasrui ac akkeye sie sin
sie. **7** Mwet kamtu el fahk nu sin mwet orekma ke gold,
'Wona orekma lom an!' Mwet se su akfwelye ma sruloala
se El akkeye el su folsani nu sie. Elos fahk, 'Wona
fulusyen osra ingan!' — Na elos patkeni ma sruloala sac
nu yen se. **8** "Tusruktu kowos, mwet Israel, su mwet
kulansap luk, Fwilin tulik natul Abraham, mwet kawuk
luk, Kowos pa nga sulela uh. **9** Nga uskowosme liki
acn loeslana faclu; Nga pangonkowosme liki eng akosr
lun faclu, Ac fahk nu suwos, 'Kowos mwet kulansap
luk.' Nga tiana siskowosla, a nga sulekowosla. **10** Nimet
sangeng — nga wi kowos! Nga God lowos — nimet lela
kutena ma in aksangengye kowos. Nga fah kasrekowos
ac oru kowos in ku; Nga fah loangekowos ac moli kowos.
11 "Elos su kasrkusrak suwos ac fah Kutangyukla ac
mwekinla. Elos su mweun lain kowos fah misa, **12**
Ac elos fah wanginla liki faclu. **13** Nga LEUM GOD
lowos; Nga akkeye kowos ac fahk nu suwos, 'Nik kowos
sangeng; nga fah kasrekowos.'" **14** LEUM GOD El fahk,
"Israel, kom finne srik ac munas, Nik kom sangeng; nga
fah kasrekom. Nga, God mutal lun Israel, nga pa ac
molikomla. **15** Nga fah oru kom in oana sie ipinsak in
kulkul wheat Ma oasr wihs sasu ac kosroh kac. Kom
fah koe eol uh ac kunausla; Inging uh ac fah mokutkuti.
16 Kom fah sisak kutkut uh nu yen engyeng uh Ac eng
uh ac okla, Na paka ac fah sisalik. Na kom fah engan
mweyen nga God lom; Kom fah kaksakinyu, God mutal
lun Israel. **17** "Ke pacl mwet luk oasr enenu lalos ke
kof Ac kapinsrulyalos paola ke malu, Na nga, LEUM
GOD, fah topuk pre lalos. Nga, God lun Israel, fah tiana

som lukelos. **18** Nga fah oru infacl uh in soror inmasrlon
inging turangang, Ac unon in kof in kahkkak infahlfal
uh. Nga fah ekulla yen mwesis nu ke lulu in kof Ac acn
pulamlam nu ke unon in kof. **19** Nga fah oru sak cedar in
kapak yen mwesis Wi pac sak acacia, myrtle, ac olive.
Insak lulap ac fah kapak in acn turangang, Ac sak pine,
juniper, ac cypress puspis ac fah kap we. **20** Mwet uh ac
fah liye ma inge ac etu lah Nga, LEUM GOD, pa oru.
Elos ac kalem kac lah God mutal lun Israel pa oru ma
inge nukewa." **21** Pa inge ma LEUM GOD, tokosra lun
Israel, El fahk: "Kowos god lun mutunfacl uh, fahsru
fahkak mwe tukak lowos, Ac use mwe akpwaye nukewa
ma oasr yuruwos! **22** Fahsru ac palye lah mea ac sikyak
Kut in mau etu ke ac sikyak uh. Fahkak ye mutun mwet
nununku ma sikyak in pacl somla Na fahk nu sesr lah
mea kalmac. **23** Fahk nu sesr ma ac sikyak in pacl
fahsru, Na kut fah etu lah pwaye kowos god! Oru kutu
ma wo an, ku use kutu mwe lokoalok an Ma kut ac lut
ku sangengla kac! **24** Kowos arulana wangin sripa, ac
wangin ma kowos ku in oru! Mwet nukewa su alu nu
suwos elos mwe srungayuk! **25** "Nga sulela mukul se su
muta in acn kutulap! Nga fah usalu elan mweun epang
me. El ac futungya mwet leum uh oana fohk furarrar uh,
In oana ke sie mwet orek ahlu fohk el futung fohk kle. **26**
Su suwos palyeak lah ma inge ac sikyak, Tuh kut fah ku
in fahk lah pwaye sum? Tiana sie suwos fahkla sie kas
kac — Wangin mwet lohng kowos fahkla kutena ma! **27**
Nga, LEUM GOD, pa fahk emeet pweng se inge nu sin
Zion. Nga supwala sie mwet utuk kas nu Jerusalem in
fahk, 'Mwet lom elos tuku! Elos foloko nu yen selos!' **28**
Ke nga suk inmasrlon god uh, Tia sie selos oasr ma se
in fahk; Wangin sie selos ku in topuk ma nga siyuk. **29**
Wangin sripen god inge nukewa; Wangin na pwaye ma
elos ku in orala. Ma sruloala inge munas ac wangin ku
lalos."

42 LEUM GOD El fahk, "Pa inge mwet kulansap
luk su nga akkeye — Sie su nga sulela, ac nga
insewowo sel. Nga nwakulla ke ngunik, Ac el fah use
nununku suwohs nu fin mutunfacl nukewa. **2** El ac tia
wowo ku srukak pusracl, Ku liksreni sramsram inkanek
uh. **3** El fah tia koteya soko loa ma kurula, Ku konela
sie lam ma srik fulac. El fah use nununku suwohs ac
kawil nu sin mwet nukewa. **4** El fah tia fuhleak finsrak
lal, ac pulaik lal ac tia munasla; El fah oakiya nununku
suwohs fin faclu. Facl loessula elos rarala in lohng luti
lal." **5** God El orala kusrao ac asroelik. El lumahla faclu
ac ma nukewa fac. El sang moul ac momong nu sin
mwet nukewa. Ac inge LEUM GOD El fahk nu sin mwet
kulansap lal, **6** "Nga, LEUM GOD, pangon kom ac asot
ku nu sum In liyaung tuh nununku suwohs in orek fin
faclu. Keim nga fah oru sie wuleang yurin mwet nukewa;
Keim nga fah use kalem nu sin mutunfaclu. **7** Kom ac
fah sang liyaten nu sin mwet kun, Ac aksukosokyalosla
su kapir in acn lohsr. **8** "Nga mukena pa LEUM GOD.
Wangin god saya fah ipeis ke wolana luk. Nga fah tia
lela ma sruloala in ipeis ke kaksak ma orek nu sik. **9** Ma
nga palye meeta, inge akpwayeiyuk. Ac inge nga ac
fahkak nu suwos ke kutu ma sasu Meet liki na ma inge
ac sikyak." **10** Yuk soko on sasu nu sin LEUM GOD; On
kaksakunul, faclu nufon! Kaksakunul, kowos su kalkal
meoa; Kaksakunul, ma moul nukewa in kof uh! Kowos
nukewa su muta yen loessula, kowos in wi pac on. **11**
Lela yen mwesis ac siti we in kaksakin God; Lela mwet
Kedar in kaksakunul! Lela mwet su muta in siti Sela In
sasa ke engan liki mangon eol uh! **12** Lela elos su muta
in acn loessula In sang kaksak ac wolana nu sin LEUM
GOD! **13** LEUM GOD El illa oana sie mwet mweun
watwen; El akola ac kena tari mweun. El foloyak ac sala
ke sa in katkat; El fahkak kuiyal in lain mwet lokoalok lal.
14 God El fahk, "In pacl na loeloes nga misla ac tiana
kas; Nga tiana topuk mwet luk. Tusruktu inge pacl luk in
mukuila. Nga wowoyak oana sie mutan su akola in isus.
15 Nga fah kunausla eol ac inging uh, Ac oru tuh mah ac
sak uh in masla. Nga fah ekulla infacl ke infahlfal uh nu
ke acn mwesis, Ac oru lulu in kof uh in paola. **16** "Nga
fah pwen mwet kun luk ke inkanek ma elos soenna fahsr
kac meet. Nga fah ekulla lohsr lalos nu ke kalem, Ac oru
acn siruprup in fwella ye mutalos. Nga wulela ouinge,
Ac nga fah taranna in tia sutuela. **17** Elos nukewa su
lulalfongi ke ma sruloala, Su pangon ma orekla ke poun
mwet pa god lalos, Ac fah akmwekinyeyuk ac elos fah
tonongla." **18** LEUM GOD El fahk, "Porongo, kowos
mwet sulohngkas! Liye akwoya, kowos mwet kun! **19**
Ya oasr mwet sulongin yohk liki mwet kulansap luk,
Ku sulohngkas liki mwet utuk kas su nga supu uh? **20**
Israel, arulana yohk ma kom liye tari, A mea kalmac
nu sum? Oasr srem in lohng, Tuh mea na pwaye kom
lohng uh?" **21** LEUM GOD El sie God su kena molela
mwet uh. Ouinge El akfulatye ma sap lal ac luti lal, Ac El
kena mwet lal in wi pac akfulatye ma inge. **22** Tusruktu
oasr mwet utyak ac kunausla ma nukewa lun mwet lal.
Kauli elos in acn lohsr ye fohk uh, Ac wikinyukla elos
ke acn in kapir. Ma lalos uh pisrapasrla ac wapiyukla,
A wangin mwet in molelosla. **23** Su inmasrlowos ac
porongo ma inge? Ya kowos ac ku in mutawauk ingela
in lohng akwoya? **24** Su fuhleang Israel nu inpoun mwet
pisrapasr uh? LEUM GOD sifacna, su kut orekma koluk
lainul! Kut tia moul fal nu ke lungse lal Ku akos mwe
luti lal nu sesr. **25** Ke ma inge El lela kut in pulakin ku
lun kasrkusrak lal, Ac sun mwe keok lun mweun uh.
Kasrkusrak lal uh firir oana sie e fin acn Israel nufon, A
kut tiana kalem ke ma sikyak inge. Wanginna ma kut
etala kac.

43 Israel, LEUM GOD su orekomla El fahk, "Nimet
sangeng — nga molikomla tari. Nga pangon kom
ke inem — ac kom ma luk. **2** Ke kom fahsr sasla in kof
loal uh, nga fah wi kom, Ac ke kom fahsr sasla infacl

uh, kof uh fah tia afinkomla. Pacl kom fahsr sasla in e
uh, kom fah tia folla. Ac kosran e uh fah tia isikkomyak.
3 Tuh nga LEUM GOD lom, God mutal lun Israel, su
molikomla. Nga aksukosokyekomla, ac nga sang acn
Egypt, Ethiopia ac Seba in molikomla. 4 Nga fuhleak
mutunfacl puspis in molela moul lom, Mweyen kom saok
sik Ac mweyen nga lungse kom ac akfulatye kom. 5
Nimet sangeng — nga wi kom! "Liki acn loesla nu kutulap
ac roto, Nga ac folokonma mwet lom nu yen selos. 6
Nga ac fahk nu sin acn epang in fuhlelosla, Ac nu sin
acn eir in tia sruokolos. Lela mwet luk in foloko liki fahl
loessula, Liki acn nukewa fin faclu. 7 Elos mwet luk,
Ac nga oralosla in akyokye wolana luk." 8 God El fahk,
"Pangoneni mwet luk nu in nien nununku. Oasr mutalos,
tusruktu elos tia liye; Oasr sraclos, a elos tia lohng! 9
Pangon mutunfacl uh in tuku nu ke nununku. Ya ma
sruloala lalos ku in palye ma ac sikyak ke pacl fahsru?
Su selos fahkak meet ma sikyak in pacl inge? Elos in
sifacna use mwet loh lalos In tuh akpwayei kas lalos, Ac
in akkeye ma elos fahk an. 10 "Mwet Israel, kowos mwet
loh luk; Nga sulekowosla tuh kowos in mwet kulansap
luk, Ac tuh kowos in eteyu ac lulalfongiyu, Ac kowos in
kalem kac lah nga God sefanna. Wangin pac sie god
sayuk; Nuna wangin oemeet me — ac fah wangin pac
nwe tok. 11 "Nga mukena pa LEUM GOD, Nga mukena
pa ku in molikowosla. 12 Nga tuh fahkak meet ma ac
fah sikyak, Na nga tuku in kasrekowos. Wangin god
lun mutunfacl saya nu oru ouiya inge; Kowos mwet loh
luk. 13 Nga pa God, inge ac nwe tok. Wangin mwet
ku in kaingla liki ku luk; Ac wangin mwet ku in ekulla
ma nga oru." 14 God mutal lun Israel, LEUM GOD su
molikowosla, El fahk, "Ke sripowos, nga fah supwala sie
un mwet mweun in lain acn Babylon. Nga fah kunausla
mutunpot lun siti we. Pusren sasa in engan lun mwet
we fah ekla nu ke pusren tung. 15 Nga LEUM GOD,
God mutal lowos. Nga orekowosla, mwet Israel, ac nga
tokosra lowos." 16 LEUM GOD El tuh orala innek soko
sasla in meoa uh, Soko inkanek ma sasla in kof lulap.
17 El kolla sie un mwet mweun kulana nu ke ongoiya,
Un chariot ac horse puspis Elos putatla, ac tiana ku in
sifil tuyak. Moul lalos wanginla, oana firir lun sie lam
ma kuniyukla! 18 Tusruktu LEUM GOD El fahk, "Nimet
sripsripla nu ke ma sikyak in pacl somla, Ku sruokyana
ma sikyak meet ah. 19 Tupanang ma na sasu se nga ac
oru. Mutawauk tari — kowos ku in liye inge. Nga ac oru
soko inkanek sasla yen mwesis, Ac orala in oasr infacl in
acn musrasra. 20 Kosro lemnak uh ac fah akfulatyeyu;
Jackal ac ostrich fah kaksakinyu Ke nga fah oru infacl uh
in soror yen mwesis In sang kof nu sin mwet solla luk.
21 Elos inge nga orala in ma na luk, Ac elos fah yuk on
in kaksak nu sik!" 22 LEUM GOD El fahk, "Tusruktu,
Israel, kom totola sik Ac tiana alu nu sik. 23 Kom tia
use sheep nutum in mwe kisa firir lom nu sik. Kom tia
akfulatyeyu ke mwe kisa lom. Nga tiana akkohsye kom
in sapkin ke mwe sang, Ku aktotoye kom ke nga siyuk
mwe keng sum. 24 Kom tia moli mwe keng nu sik Ac
tia pac akenganyeyu ke kiris ke kosro nutum. A kom
aktoasryeyu ke orekma koluk lom; Kom aktotoyeyu ke
ma sutuu ma kom orala. 25 Ne ouinge, nga pa God se su
eela ma koluk lom, Ac nga oru ouinge mweyen nga pa
God. Nga fah tia esam ma koluk lom. 26 "Fahsru kut som
nu ke acn in nununku. Srukak mwe tukak lom! Fahkak
sripa nukewa lom in akpwayei lah kom pa suwohs uh!
27 Papa matu tomom oemeet ah el orekma koluk, Mwet
kol lom elos orekma koluk lainyu, 28 Ac mwet leum
lom aktaekyala acn mutal sik. Ouinge nga kunausla acn
Israel; Ac nga lela tuh in aklusrongtenyeyuk mwet luk."

44 LEUM GOD El fahk, "Porongo inge, Israel, mwet
kulansap luk — Mwet solla luk, fwilin tulik natul
Jacob. 2 Nga LEUM GOD su orekomla; Nga nuna
kasrekom oe ke kom isusla ah me. Nik kom sangeng;
kom mwet kulansap luk, Mwet sulela luk su nga lungse.
3 "Nga fah sang kof nu sin acn malu Ac oru tuh infacl
in soror ke acn pao. Nga fah okoaot ngunik ac mwe
insewowo luk Nu fin fwilin tulik nutum. 4 Elos ac sa in
kap oana mah ma aksroksrokyeyuk wo, Oana sak willow
ma kap sisken infacl ma yohk kof soror we. 5 "Mwet uh
fah kais sie fahk, 'Nga ma lun LEUM GOD.' Elos fah
tuku in weang mwet Israel. Kais sie fah simusla Inen
LEUM GOD fin paol, Ac sifacna fahk mu el sie sin mwet
lun God." 6 LEUM GOD, su leumi ac karingin Israel,
LEUM GOD Kulana, El fahk ouinge: "Nga pa oemeet,
ac oayapa safla, ac nga God sefanna; Wangin sie pac
god sayuk. 7 Ya oasr sie sayuk su ku in oru ma nga
orala tari? Su ku in palyeak ma nukewa ma sikyak Oe ke
mutawauk ah me na nwe ke safla lun faclu? 8 Mwet
luk, nimet sangeng! Kowos etu lah oemeet me nu inge
Nga fahkak tari ma nukewa ma ac sikyak, Ac kowos
mwet loh luk. Mea, oasr pac god saya? Wangin! Wangin
siefanna eot ku ma nga etu kac!" 9 Mwet nukewa su
taflela ma sruloala uh elos mwet lusrongten, ac god
ma elos akfulatye yohk uh wangin sripa. Elos su alu nu
ke god inge elos mwet kun ac lalfon — ac elos ac fah
akmwekinyeyuk. 10 Wanginna ma ac wo ke sie mwet el
orala sie lumah ke osra, ac alu nu kac oana sie god!
11 Mwet nukewa su alu nu kac ac fah akpusiselyeyuk.
Mwet na pa orala ma sruloala uh. Lela elos in tuku ac
tu ye nununku — elos ac fah tuninfongla, na ac fah
yokna mwekinla lalos. 12 Mwet orekma ke osra uh ac
eis sie ipin osra ac esukla ke e. Ke po ku lal el sang sie
hammer tuktukya osra uh nwe ke sikyak lumah se el
nunku an. Ke el orekma, el ac masrinsralla, malula, ac
totola. 13 Mwet sroasr se ac srikeya sie sak. El makiya
lumah se ma el ke orala uh ke mwe sim, supukla ke
kufwen sroasr natul, ac taflela nu ke luman sie mwet na
kato, ac filiya in lohm sel. 14 El ku in pakiya sak cedar
elan orekmakin, ku sulela sak oak ku sak cypress insak
uh me. Ku el ku pac in yukwiya soko sak cedar ac soano

af uh in akkapyauk. **15** Sie mwet ac orekmakin sie ip ke
sak soko ah nu ke etong, ac orek ma sruloala ke sie
ip uh. Sie ip uh el ac sang tanak sie e in akfusrfusryal
sifacna ac um bread; ac ip se ngia el orala nu ke sie
god ac alu nu kac. **16** El ku in sang kutu ipinsak uh,
tanak sie e; manman ikwa, ac kang nwe ke el kihpi. El
akfusrfusryal sifacna ac fahk, "We, fusrfusr! Ngeng in e
oh!" **17** Ma lula ke sak soko ah el orala nu ke sie ma
sruloala, na el pasrla nwe ten ac alu nu kac. El pre nu
kac ac fahk, "Kom god luk — moliyula!" **18** Mwet ouinge
arulana afon ac tia etu ma elos oru. Elos kaliya mutalos
ac nunak lalos liki ma pwaye. **19** Mwet se ma orek ma
sruloala uh el tia ku in nunkauk in fahk, "Kutu sak inge
nga esukak. Nga um bread fin mulut uh, ac nga manman
ikwa ac kangla. Ma lula ke sak soko ah nga orala nu ke
ma sruloala se. Ac inge, nga pasrla nu ke sie polosak!"
20 Ke el oru ouinge uh, oana elan mongo apat. Nunak
lalfon lal uh aktafongyella, oru upa in kasreyuk el. El tia
ku in sifacna fahk lah ma sruloala se el sruok inpaol uh
tia god se. **21** LEUM GOD El fahk, "Israel, esam ma se
inge; Esam lah kom mwet kulansap luk. Nga orekomla
tuh in mwet kulansap luk, Ac nga fah tiana mulkinkomla.
22 Nga pokla tari ma koluk lom, oana ke eng uh okla
pukunyeng uh. Foloko nu yuruk; nga pa molikomla uh."
23 Sasa ke engan, O kowos kusrao! Sala, kowos acn loal
faclu! Sasa ke engan, kowos eol ac sak nukewa insak
uh! LEUM GOD El fahkak fulat lal Ke El molela Israel,
mwet lal. **24** "Nga pa LEUM GOD, su langoekomla. Nga
pa orekomla uh, Nga LEUM GOD, su orala ma nukewa.
Nga mukena pa asroelik kusrao. Ke nga tuh orala faclu,
wangin mwet kasreyu. **25** Nga oru mwet susfa uh in
oana mwet lalfon, Ac aklusrongtenye ma mwet tuni acn
engyeng uh palye. Nga lain kas lun mwet lalmwetmet,
Ac nga akkalemye lah lalmwetmet lalos uh ma lalfon. **26**
A ke pacl mwet kulansap luk oru palu lal, Ac ke nga
supwala sie mwet utuk kas in akkalemye lemlem luk,
Nga oru tuh lemlem ac palu ingan in akpwayeiyuk. Nga
fahk nu sin Jerusalem lah mwet ac fah sifilpa muta we,
Ac nu sin siti in acn Judah lah ac sifilpa musaiyuk. Acn
ma sikiyukla ingan, siti ac fah sifilpa tulokyak we. **27** Ke
sie kas in sap ku luk, nga akpaoyela meoa. **28** Nga fahk
nu sel Cyrus, 'Kom ac fah aolyu in leumi mwet luk, Ac
kom fah oru ma nga lungse kom in oru: Kom fah sapkin
Jerusalem in sifil musaiyukla Ac pwelung in Tempul in
oakwuki.'"

45 LEUM GOD El sulella Cyrus elan tokosra. El
srisrngilya in kutangla mutunfacl pus; El supwalla
in eisla wal in tokosra lukelos. LEUM GOD El ac ikasla
mutunpot lun siti uh nu sel. Ac El fahk nu sel Cyrus, **2**
"Nga sifacna fah akoela inkanek lom, Ac akfwelyela eol
uh ac inging uh. Nga fah fukulya mutunpot bronze Ac
koteya osra ma sang laki. **3** Nga fah sot nu sum wek
saok ma oan in acn lohsr ac lukma; Na kom fah etu lah
nga pa LEUM GOD Ac lah God lun Israel El pangon
kom ke inem. **4** Nga srisrngikomi in kasrel Israel, mwet
kulansap luk, Mutanfahl se su nga sulela. Nga ac fah
sot nu sum sunak lulap Kom finne tia eteyu. **5** "Nga
LEUM GOD; wangin sie pac god sayuk. Nga fah sot
nu sum ku ma kom enenu an Kom finne tia eteyu. **6**
Nga oru ma inge tuh mwet nukewa faclu — Kutulap
lac nwe roto — Fah etu lah nga LEUM GOD, Ac lah
wangin pac sie god saya. **7** Nga oralana kewa kalem
ac lohsr; Ac nga use na kewa mwe insewowo ac mwe
ongoiya. Nga, LEUM GOD, oru ma inge nukewa. **8**
Nga fah oru tuh suwoswos in putati inkusrao me oana
af; Faclu ac fah ikakla in eis, Na ac fah farengla ke
sukosok ac nununku suwohs. Nga, LEUM GOD, fah
oru ma inge in sikyak." **9** Ya sie tup kle ku in akukuin
nu sin mwet se ma oralla uh — Tup se ma oana tup
nukewa saya uh? Ya kle uh ku in siyuk sin mwet orek
tup se lah mea el oru uh? Ya tup sac ku in torkaskas mu
mwet se oralla uh wangin etu lal? **10** Ya oasr mwet ku
in fahk nu sin papa tumal ac nina kial, "Efu ku komtal
oreyula ange?" **11** LEUM GOD, God mutal lun Israel, El
su lumahla pacl fahsru, El fahk: "Wangin suwohs lom in
kusen siyuk sik ke tulik nutik, Ku in fahk nu sik ma nga in
oru! **12** Nga pa orala faclu Ac orala mwet uh in muta fac.
Ke ku luk, nga asroelik kusrao; Nga pa nununku faht,
malem, ac itu uh. **13** Nga sifacna pa purakulak Cyrus
elan mukuila In akfahsrye pwapa luk, ac in aksuwosyela
ma tafongla. Nga fah aksuwosyela inkanek nukewa el
fahsr we. El ac sifilpa musai Jerusalem, siti luk, Ac
aksukosokyela mwet luk su muta in sruoh. Wangin mwet
molel ku sang molin eyeinse elan oru ma inge." LEUM
GOD Kulana pa fahk ma inge. **14** LEUM GOD El fahk nu
sin Israel, "Mwe kasrup lun Egypt ac Ethiopia ac fah
ma lom, Ac mwet loeska in Seba ac fah mwet kohs
lom. Elos ac fah kapir ke sein ac fahsr tukum. Elos ac
fah pasrla nu sum ac sifacna fahk, 'God El oasr yurum
— El mukena God. **15** God lun Israel, su molela mwet
lal, El sie God su sifacna okanulla. **16** Elos nukewa
su orala ma sruloala fah mwekin; Elos nukewa ac fah
akmwekinyeyuk. **17** Tusruktu Israel el moliyukla sin
LEUM GOD, Ac kutangla lal oan ma pahtpat; Mwet lal
ac fah tiana akmwekinyeyuk.'" **18** LEUM GOD El orala
kusrao — El na pa God! El lumahla ac orala faclu — El
orala in okak ac kawil. El tia orala tuh in sie acn mwesis,
A sie acn mwet uh ku in muta we. El pa fahk, "Nga pa
LEUM GOD Ac wangin pac sie god sayuk. **19** Nga tia
kaskas in lukma, Ku okanla sripa luk. Nga tia sapkin
mwet Israel In sukyu in sie acn mwesis. Nga pa LEUM
GOD, ac nga fahk ma pwaye. Nga oru in kalem ma
su suwohs." **20** LEUM GOD El fahk, "Fahsreni nu sie,
kowos nukewa su Kaingla liki kais sie mutunfacl suwos.
Fahsru utyak nu ke pacl in nununku! Mwet su fahsr
inkanek uh ac kolak ma sruloala kihl lalos, Ac pre nu sin
god ma tia ku in molelosla — Mwet ingan wangin na
pwaye etu lalos! **21** Fahsru ac akkalemye sripa lowos

ye mutun mwet nununku. Lela mwet su suk kasru in alolngoki sie sin sie. Su tuh palyeak in pacl somla ma
ac sikyak uh? Ya tia nga, LEUM GOD, su molela mwet
lal? Wangin god saya. 22 "Mwet faclu nufon, Forma nu
sik, tuh kowos in moliyukla. Nga mukena pa God —
wangin pac sie saya. 23 Wulela luk uh pwaye — Ac
fah tiana ekla. Nga fulahk nu suwos ke Inek sifacna:
Mwet nukewa fah tuku ac sikukmutunte ye mutuk, Ac
wulela ku tuh elos ac pwayena nu sik. 24 "Elos ac fah
fahk lah suwoswos ac ku Koneyukyak yuruk mukena; A
elos nukewa su srungayu fah arulana mwekin. 25 Nga,
LEUM GOD, fah molela fwilin tulik natul Jacob nukewa,
Ac elos fah kaksakinyu.

46 "Pa inge saflaiyen god nukewa lun Babylon! Meet,
mwet uh alu nu ke Bel ac Nebo, A inge touyak ma
sruloala ingan nu fin donkey, Na ke toasr ma sruloala
uh, donkey uh totola. 2 Ma sruloala inge tia ku in sifacna
molelosla. Sruoh elos ac utukla. Saflaiyen god nukewa
lun Babylon pa inge! 3 "Porongeyu, fwilin tulik natul
Jacob, Kowos nukewa su lula sin mwet luk. Nga nuna
karingin kowos oe ke kowos isusla ah me. 4 Nga pa
God lowos ac nga fah karingin kowos Nwe ke na kowos
matuoh ac fiayala. Nga orekowosla ac nga fah karingin
kowos. Nga fah kasrekowos ac molikowosla." 5 LEUM
GOD El fahk, "Su kowos ac lumweyu nu kac? Ya oasr
sie saya oana nga? 6 Mwet uh ikasla pak lalos ac okoala
gold uh liki; Elos pauniya silver ke mwe paun. Elos moli
nu sin sie mwet orekma ke gold elan orala sie god, Na
elos epasr ac alu nu kac. 7 Elos srukak nu finpisalos ac
us fahsr. Elos ac tulokinya ke sie acn, ac el tu we — Tia
ku in mukuila liki acn sac. Kutena mwet fin alu nu kac,
ma sruloala sac tia ku in topuk, Ku molella liki ongoiya.
8 "Kowos mwet koluk, esam ma se inge; Nunku ke ma
nga orala uh. 9 Esam ma sikyak pacl loeloes somla.
Kowos in etu lah nga mukena pa God, Ac wangin sie
saya oana nga. 10 Nga tuh fahkak na emeet ke ma ac
sikyak in pacl tok uh. In pacl loeloes somla nga fahkak
mea ac fah tuku. Nga tuh fahk lah pwapa luk ac tia ku
in tafongla. Ac nga fah oru ma nukewa fal nu ke ma
lungse luk. 11 Nga ac pangon sie mwet in tuku kutulap
me. El ac pwesrouli oana sie eagle, Ac orala ma ng
oakiya in orekla. Nga fahk tari, ac ma nga fahk uh ac fah
orekla. 12 "Porongeyu, kowos mwet likkeke, Su nunku
mu kutangla uh arulana loesla liki kowos. 13 Nga ac
use len in kutangla in apkuran — Tiana loes liki kowos.
Kutangla luk fah tia ikolyuki. Nga fah molela Jerusalem,
Ac oru in akfulatyeyuk Israel in acn we."

47 LEUM GOD El fahk, "Babylon, fani liki tron lom,
Ac muta fin kutkut infohk uh. Meet kom oana sie
virgin, sie siti ma soenna kutangyukla, A inge monum
tia sifil fisrasrsrasr ac fwel! Inge kom sie mutan kohs.
2 Furokak eot in ilil flao! Eisla nuknuk afinyen motom!
Sarukla nuknuk kato lom. Olak sikut lom an ac tupalla
infacl uh! 3 Mwet uh ac liye lah kom koflufol; Elos fah
liye ke kom akpusiselyeyuk ac mwekinla. Nga ac oru
foloksak luk, ac wangin mwet ac tulokinyuwi." 4 God
mutal lun Israel El aksukosokyekutla — Inel pa LEUM
GOD Kulana. 5 LEUM GOD El fahk nu sin Babylon,
"Muta in lohsr uh ac mislana. Mwet uh ac tia sifil pangon
kom kasra lun mutunfacl uh! 6 Nga tuh kasrkusrak
sin mwet luk. Nga tia sifil oralos oana mwet luk. Nga
fuhlelosi nu inpoum, Ac kom tiana pakomutalos. Finne
mwet matu, kom arulana akkeokyalos. 7 Kom nunku mu
kom ac kasra nwe tok, Oru wangin nunkeyen ma inge
sum Lah ac mau fuka saflaiya. 8 "Porongo ma se inge,
kom su lungse mwe pwar Ac nunku mu moul lom an
oakwuk ac wanginna sensen kac. Kom fahk mu kom
fulat oana God, Ac wangin sie oana kom. Kom nunku mu
kom ac tiana katinmasla, Ku pulakin keok ke sripen tulik
nutum uh wanginla. 9 Tusruktu in kitin pacl na, ke len
sefanna, Ma inge kewa fah sikyak nu sum. Kom finne
susfa ac orek inutnut, Mukul tomom ac tulik nutum uh
ac fah wanginla. 10 "Arulana wangin fosrnga lom ke
ma koluk lom; Kom nunku mu wangin sie ac ku in liye
kom. Lalmwetmet ac etauk lom kiapwekomla, Ac kom
sifacna nunku mu kom God — Wangin sie saya oana
kom. 11 Mwe ongoiya ac fah tuku nu fom, Ac inutnut lom
an tia ku in sikulya. Musalla ac fah sa na in sun kom, Sie
musalla yohk ma kom tiana nunku mu ac sikyak! 12
Sruokyana mwe inutnut ac mwe susfa lom; Kom nuna
orekmakin ma ingan oe ke kom fusr ah me. Sahp ac
ku in kasrekom, Ku sahp kom ku in sang aksangengye
mwet lokoalok lom. 13 Wangin ku lom, kom finne eis kas
in kasru Sin mwet su suiya itu uh, Ac kitalik pulan pacl
uh fal nu ke ma elos liye inkusrao, Ac fahkak nu sum ma
ac sikyak nu sum Ke malem nu ke malem. Sap mwet
tuni ma oan yen engyeng uh ingan in tuku ac molikomla.
14 "Elos ac fah oana mah pao, Ma sie e ac fah furreak!
Elos ac tia pac ku in sifacna molelosla. Firir sac ac fah
arulana fol nu selos, Tia e in langlung se. 15 Pa na
ingan luman kasru kom ac eis sin Mwet tuni ma oan
yen engyeng uh, su kom muta lolngok yoro in moul lom
nufon. Elos nukewa ac som liki kom ac fahsr innek lalos
sifacna, Ac wangin sie selos fah lula in molikomla."

48 Porongo ma se inge, kowos mwet Israel Su ma
in fwilin tulik natul Judah: Kowos fulahk ke Inen
LEUM GOD Ac fahk mu kowos alu nu sin God lun Israel,
Tusruktu wanginna kalmen ma kowos fahk uh. 2 Kowos
filangkin in fahk mu Kowos mwet in siti mutal sac, Ac lah
kowos filiya lulalfongi lowos in God lun Israel, Su Inel
pa LEUM GOD Kulana. 3 LEUM GOD El fahk nu sin
Israel, "Oemeet nga tuh fahkak ma ac sikyak; Na in kitin
pacl ah na, nga orala sikyak. 4 Nga nuna etu lah pwaye
kowos ac mau likkeke, Upa oana osra, ac keke oana
bronze. 5 Ouinge nga palyeak ma ac sikyak nu suwos
ke pacl loeloes somla — Nga fahkak ke ma ac orek meet
liki na pacl sikyak uh, In oru kowos in tia fahk mu Ma

sruloala ac mwe lemlem lowos pa oru in sikyak. 6 “Ma
nukewa nga tuh fahkak meet, liye pa sikyak tari inge.
Kowos enenu in akilen lah ma nga tuh fahk ah pwayena.
Inge nga ac fahk nu suwos ke ma sasu su ac fah tuku,
Ke kutu ma lukma ma nga tiana fahkak meet. 7 Nga
tufacna oru ma inge in sikyak; Wangin ma ouinge orek
in pacl somla. Funu oasr, kowos lukun fahk mu kowos
etu tari kac. 8 Nga nuna etu lah tia ku in lulalfongiyuk
kowos, Mweyen eteyuk lah kowos mwet utuk nunak. Pa
sis kowos tiana wi lohng ke ma inge, Ac wanginna kas
kac sun insrewos. 9 “In oru tuh mwet uh in kaksakin
Inek, Nga kutongya kasrkusrak luk. Nga sruokyana tuh
nga in tia kunauskowosla. 10 Nga srike kowos ke e lun
keok, Oana ke silver uh liklikiyukla in sie funyu, Ac nga
konauk lah wangin ma wo keiwos. 11 Ma nga oru uh nga
oru ke sripuk — Nga fah tia lela Inek in pilesreyuk Ku
lela kutena mwet saya in ipeis ke wolana Su fal in ma na
luk, ac ma luk mukena.” 12 LEUM GOD El fahk, “Israel,
mwet su nga pangonak, porongeyu! Nga mukefanna pa
God! Nga pa emeet ac nga pa etok! 13 Pouk pa orala
pwelung lun faclu Ac laknelik inkusrao. Ke nga pang nu
ke faclu ac kusrao Elos sulaklak na tuku ac tu ye mutuk.
14 “Kowos nukewa toeni nu sie ac lipsre! Wangin sie
inmasrlon god uh ku in palye Lah mwet se nga sulela
uh ac fah sroang mweuni Babylon. El ac fah oru ma
nga lungse elan oru. 15 Nga pa tuh kaskas ac pangnol
ah; Nga kololma ac nga fah oru tuh in wo ouiyal. 16
“Inge kaluku nu yuruk ac lohng ma nga fahk uh. Ke
mutawauk ah me, nga kaskas kalem na, Ac oru tuh kas
luk in akpwayeiyuk pacl nukewa.” (Inge LEUM GOD
Fulatlana El ase ku lal nu sik ac supweyu.) 17 God mutal
lun Israel, LEUM GOD su molikowosla, El fahk, “Nga pa
LEUM GOD lowos, Su lungse luti kowos ke ma ac wo nu
suwos sifacna, Ac in kol kowos nu ke inkanek ma fal
kowos in fahsr kac. 18 “Kowos funu lohang nu ke ma
sap luk, Mwe insewowo lukun kahkma Oana soko infacl
ma tia wi mihnla. Kutangla lukun tuku nu suwos Oana
noa ma tok weacn uh. 19 Fwilin tulik nutuwos lukun
arulana pusla oana puk uh, Ac nga lukun oru elos in
tiana wi kunausyukla.” 20 Tufokla liki acn Babylon, som
ac sukosok! Kowos in engan ac sulkakin pweng wo se
inge akyokye; oru in eteyuk yen nukewa: “LEUM GOD El
molela Israel, mwet kulansap lal!” 21 Ke LEUM GOD El
pwen mwet lal sasla sie acn fol ac pao yen mwesis, Elos
tiana keok ke malu. El orala kof in tuku liki sie eot nu
selos; El falngelik eot sac, ac kof uh asrma. 22 LEUM
GOD El fahk, “Wangin misla nu sin mwet koluk.”

49 Porongeyu, mutunfacl uh, Kowos mwet su muta
loessula! Ke nga srakna oan insien nina kiuk,
LEUM GOD El pangonyu ke inek, Ac srisrngiyuwi nga in
mwet kulansap lal. 2 El oru kas luk in kosroh oana sie
cutlass. El lisringyuyak ke paol sifacna. El oreyu in oana
soko sukan pisr na kosroh Ma akola in orekmakinyuk. 3
El fahk nu sik, “Israel, kom mwet kulansap luk; Ke sripom,
mwet uh ac kaksakinyu.” 4 Nga fahk, “Nga orekma, a
wangin sripa! Nga sang ku luk nufon, a wanginna ma nga
orala.” Nwe ouinge nga ku in lulalfongi LEUM GOD lah
El ac loangeyu; El ac fah se ma lacne nu sik ke ma nga
oru. 5 Meet liki nga isusla, LEUM GOD El srisrngiyuwi;
El oru nga in mwet kulansap lal in folokonma mwet lal, In
folokonma mwet Israel su fahsrelik fin faclu. LEUM GOD
El akfulatyeyu; Ku luk ma sel me. 6 LEUM GOD El fahk
nu sik, “Mwet kulansap luk, kom ac tia folokonak Ku lun
mwet Israel su painmoulla mukena, A oasr sie kunokon
yohk liki su nga akoo nu sum. Nga fah oru tuh kom in
sie kalem nu sin mutunfacl puspis, Tuh faclu nufon fah
ku in moulla.” 7 God mutal, su Nien Molela lun Israel,
El fahk nu sel su arulana pilesreyuk Ac srungayuk sin
mutunfacl puspis, Ac el mwet kulansap lun mwet leum:
“Tokosra uh ac fah liye ke kom taltalla, Ac fah tuyak in
akkalemye sunak lalos nu sum; Fisrak uh fah oayapa
liye, Ac elos fah faksufi in akfulatye kom.” Ma inge ac
sikyak mweyen LEUM GOD El sulela mwet kulansap
lal; God mutal lun Israel El liyaung wulela lal. 8 LEUM
GOD El fahk nu sin mwet lal, “Ke pacl se ac tuku tuh
nga in molikowosla, Nga fah kasrekowos ac topuk pre
lowos, Nga fah karingin kowos ac lisring kowos, Ac nga
fah orala sie wuleang nu sin mwet nukewa keiwos. Nga
fah lela kowos in sifilpa oakwuki In facl suwos, su oan
musalla in pacl inge. 9 Nga fah fahk nu sin mwet kapir,
‘Kowos sukosokla! Som!’ Ac nu selos su muta in lohsr,
‘Ilme nu ke kalem uh!’ Elos ac fah oana sheep su mongo
mah fin inging uh. 10 Elos ac fah tiana sifil masrinsral ku
malu. Fulen faht yen mwesis uh fah tia akkeokyalos,
Tuh elos ac fah kolyuk sin sie su lungse elos. El fah
pwanulos nu ke unon in kof. 11 “Nga fah orala soko
inkanek lulap fineol uh, Ac akoela soko innek mwet luk
in fufahsryesr fac. 12 Mwet luk fah tuku liki acn loesla,
Liki epang ac roto, Ac liki acn Aswan in acn eir.” 13 On,
kusrao! Sasa ke engan, faclu! Lela eol uh in wowoyak ke
pusren on! LEUM GOD El fah akwoye mwet lal; El ac fah
pakomuta mwet keok lal. 14 Tusruktu mwet Jerusalem
elos fahk, “LEUM GOD El som liki kut! El mulkinkutla.”
15 Na LEUM GOD El topuk ac fahk, “Ku sie mutan ku in
mulkunla tulik natul ma srakna titi, Ku tia lungse tulik se
ma el sifacna oswela? Nina se finne ku in mulkunla tulik
natul, Nga fah tiana mulkinkowosla. 16 Jerusalem, nga
tia ku in mulkinkomla! Nga simusla inem loun pouk. 17
“Elos su ac sifil musaikomyak, elos akuranna tuku, Ac
elos su konauskomla ac fah som. 18 Ngetla ac liye ma
sikyak inge! Mwet lom pa fahsreni ingo — elos foloko
nu yen selos! Ke pwayena lah nga pa God moul, Kom
ac fah yukin mwet lom Oana sie mutan su ac marut el
konkin ke mwe naweyuk lal. 19 “Facl sum tuh arulana
musalla ac wanginla ma fac, A inge ac arulana srikla
Nu selos su ac tuku in muta we. Elos su oru kom in
oan musalla uh Ac fah som loesla liki kom. 20 Sie len,
mwet lom ma isusla in sruoh Fah fahk nu sum, ‘Acn se

inge iktokla, Kut enenu acn yohk kut in muta we!' **21** Na kom ac fahk nu sum sifacna, "Su oswela tulik inge nukewa nu sik uh? Tulik nutik uh wanginla ac nga tia ku in sifilpa isus. Nga tuh lisyukla ac utukla nga mwet sruoh, Na su tufahla tulik inge? Tuh sisila nga ac nga mukefanna muta; Tulik inge tuku oya me?'" **22** LEUM GOD Fulatlana El fahk nu sin mwet lal: "Nga ac kolak sie akul nu sin mutanfahl uh, Ac elos ac kafusak tulik fusr nutuwos ac folokunulos nu yen selos. **23** Tokosra uh ac fah oana papa to se nu sum; Kasra uh ac fah oana nina to se nu sum. Elos ac faksufi ye motom ac arulana akpusiselyalos nu sum. Elos ac akfalye enenu nukewa lom. Na kom fah etu lah nga pa LEUM GOD; Wangin sie mwet su tupan kasru luk fah mwekinla." **24** Ya kom ku in eisla ma wap lun sie mwet mweun? Ya kom ku in usla mwet sruoh liki sie tokosra sulallal? **25** LEUM GOD El topuk, "Pa na ingan ma ac sikyak. Mwet sruoh lun mwet mweun ac fah utukla. Ac ma wap lun tokosra sulallal sac ac fah sruhu. Nga ac anwuk lainulos su anwuk nu sum, Ac nga fah molela tulik nutum. **26** Nga fah oru mwet akkeokye kom in uniya sie sin sie; Elos ac fah sruhi ke akmas ac kasrkusrak. Na mwet e nukewa fah etu lah nga LEUM GOD, El su molikomla ac aksukosokye kom. Elos fah etu lah nga God Kulana lun Israel."

50 LEUM GOD El fahk, "Ya kowos nunku mu nga supwala mwet luk in som likiyu Oana sie mukul su sisla mutan kial? Na, pia pwepu in fahsrelik an? Ya kowos nunku mu nga tuh kukakin kowos in akfalye soemoul luk, Oana sie mwet su kukakin tulik natul tuh elos in mwet kohs? Mo, kowos tuh som nu in sruoh ke sripen ma koluk lowos; Nga supwekowosla ke sripen orekma koluk lowos. **2** "Efu ku mwet luk uh tia porongeyu Ke nga som nu yorolos in molelos? Efu elos ku tia topuk pacl se nga pang? Mea, nga arulana munas in molelosla? Nga ku in akpaoyela meoa ke sap na luk, Ac oru tuh infacl uh in ekla nu ke acn mwesis, Na ik loac fah misa mweyen lisr kof. **3** Nga ku in oru yen engyeng uh in lohsrla, In oana elan asor ke sie mwet misa." **4** LEUM GOD Fulatlana El lutiyu ma nga in fahk, Tuh nga in ku in akkeye mwet munas. Lotutang nukewa El oru nga in kena Tari lohng ma El ac lutiyu kac. **5** LEUM GOD El ase etauk nu sik, Ac nga tiana lainul Ku forla lukel. **6** Nga fuhlelana elos in sringil fintukuk. Nga tia kutongolos ke elos fahk kas in akkolukyeyu Ac fis unen alut luk Ac ani nu in mutuk. **7** Tusruktu kas in akkoluk lalos koflana akmunasyeyu Mweyen LEUM GOD Fulatlana El kasreyu. Nga sikulyuwi na ku, tuh nga in muteng ma elos oru. Nga etu lah nga ac tia akmwekinyeyuk, **8** Mweyen God El apkuran nu sik, Ac El fah akpwayei lah wangin ma koluk luk. Ya oasr mwet ac pulaik in orek tukak keik? Lela nga el in tukeni som nu ke nununku! Lela elan fahk tukak lal an we! **9** LEUM GOD Fulatlana El ac loangeyu, Na su ku in akpwayei lah oasr ma koluk luk? Mwet nukewa ma orek tukak keik ac wanginla, Elos ac wanginla oana sie ipin nuknuk ma watilla uh. **10** Kowos nukewa su akfulatye LEUM GOD Ac akos kas lun mwet kulansap lal, Sahp ac ku in lohsr inkanek ma kowos fahsr kac, Tusruktu lulalfongina in LEUM GOD, ac fungyang nu sel. **11** Kowos nukewa su oru pwapa koluk in kunausla mwet saya Ac fah kunausyukla ke pwapa koluk lowos. LEUM GOD El ac fah oru tuh in ouinge. Ke saflaiya uh kowos ac fah keok ke mwe ongoiya na koluk.

51 LEUM GOD El fahk, "Porongeyu, kowos su lungse moulla, Kowos su tuku nu yuruk in suk kasru. Nunku ke eot su kowos tuku kac me, Ac ke lufin eot ma tafleyukla kowos kac. **2** Nunku kacl Abraham, papa matu tomowos, Ac kacl Sarah, su oswekowosla. Ke pacl se nga tuh pangnol Abraham, srakna wangin tulik natul. Tusruktu nga akinsewowoyal ac sang tulik natul. Nga akpusye pac fwilin tulik natul. **3** "Nga ac fah akkalemye pakomuta luk nu sin Jerusalem, Nu selos nukewa su muta in siti lalos ma musalla. Acn we finne sie acn mwesis, nga fah oru tuh in sie ima, Oana ima se nga yukwiya Eden. Engan ac insewowo ac fah oasr we, Wi on in kaksak ac kulo nu sik. **4** Porongeyu, mwet luk, Porongo ma nga fahk uh. Nga sang mwe luti luk nu sin mutunfacl pus; Ma sap luk fah sang kalem nu selos. **5** Nga fah sa in tuku ac molelosla. Pacl in kutangla luk apkuranme. Nga sifacna fah leumi mutunfacl uh. Acn loessula soano nga in tuku. Elos tupan ke finsrak tuh nga in molelosla. **6** Ngetak ac liye kusrao; ac liye pac faclu! Kusrao fah wanginla oana kulasr uh; Ac faclu fah kulawi oana nuknuk mahi uh, Ac mwet we nukewa fah misa oana loang uh. Tusruktu lango su nga ac use fah oanna nwe tok. Kutangla luk fah tiana safla. **7** "Porongeyu, kowos su etu ma suwohs, Ac su eis mwe luti luk ac oakiya insia. Nimet sangeng ke mwet uh angon kowos ac fahk kas in akkolukye kowos. **8** Elos ac wanginla oana nuknuk ma watil uh kangla. Tusruktu molela su nga use ac fah oan nwe tok. Kutangla luk ac fah oan ke fwil nu ke fwil." **9** LEUM GOD, ngutalik ac kasrekut! Orekmakin ku lom ac molikutla; Orekmakin oana ke kom tuh oru in pacl oemeet ah. Kom pa tuh pakpakilya Rahab, wet lulap soko meoa, nu ke ip srisrik. **10** Kom pac pa tuh akpaoyela meoa ah, Ac orala innek soko sasla inkof uh, Tuh elos su kom ac molela in ku in fahsr kac. **11** Elos su kom tuh molela Fah sun acn Jerusalem ke engan. Elos fah alullul ac sasa ke engan. Elos ac fah engan ma pahtpat, Sukosokla liki asor ac sasao nwe tok. **12** LEUM GOD El fahk, "Nga pa akkeye kowos. Efu ku kowos in sangeng sin mwet ma sukawil moul la, Su ac sa na uli oana mah uh? **13** Ya kowos mulkunla LEUM GOD su orekowosla, Su laknelik kusrao, Ac oakiya pwelung lun faclu? Efu ku kowos in muta in sangeng pacl nukewa Ke folo lalos su akkeokye kowos — Elos su akola in kunauskowosla? Kaskusrak lalos tia ku in sifil tuku nu fowos. **14** Ac tia paht, elos su muta in kapir ac fah aksukosokyeyukla. Elos ac moul arulana paht, Ac ac

fah oasr na mongo nalos. **15** "Nga pa LEUM GOD lowos.
Nga mokleak meoa Ac oru noa uh in ngirngir. Inek pa
LEUM GOD Kulana! **16** Nga asroelik kusrao Ac oakiya
pwelung lun faclu: Nga fahk nu sin mwet Jerusalem,
'Kowos mwet luk! Nga asot tari mwe luti luk nu suwos,
Ac nga loangekowos ke pouk.'" **17** Jerusalem, ngutalik!
Sifacna tukaskomyak ac tuyak! Kom numla tari cup in
kaiyuk Su LEUM GOD El sot nu sum in numla ke sripen
kasrkusrak lal; Kom tuh numla, oru kom tukulkul. **18**
Wangin mwet ac fah pwen kom, Wangin sie inmasrlon
wen nutum Ac sruokya poum in kasrekom. **19** Oasr mwe
ongoiya luo putati fom: Facl sum sikiyukla ke mweun,
Ac mwet lom misa ke masrinsral. Wanginla mwet in
pakomutom. **20** Ke insruwasrik in inkanek nukewa Mwet
lom elos ikori ke munasla lalos. Elos oana deer ma
srifusryuki sin mwet sruh kosro. Elos pulakin kuiyen
kaskusrak lun God. **21** Kowos mwet keok in Jerusalem,
Kowos su tukulkul oana mwet sruhi, **22** LEUM GOD
lowos El loangekowos ac fahk, "Nga eisla cup se ma
Nga tuh sot nu suwos ke nga kaskusrak ah. Kowos ac
tia enenu in sifil nim Wain se ma oru kowos tukulkul.
23 Nga ac fah sang cup sac nu selos su tuh akkeokye
kowos, Nu selos su oru kowos oan fin inkanek uh Na
elos fahsr fowos oana infohk uh pa kowos."

52 Jerusalem, folokonak ku ac pwengpeng lom meet
ah! Siti mutal lun God, nokomang nuknuk oasku
lom! Mwet pegan ac fah tia sifil ilyak ke mutunpot lom. **2**
Jerusalem, osrokla kutkut an liki kom! Tukakek liki kutkut
uh, ac muta fin tron lom! Mwet sruoh lun Zion, Tulala
sein ma kaprikowosi! **3** LEUM GOD Fulatlana El fahk nu
sin mwet lal, "Ke pacl se nga tuh kukakinkowosyang nu
in sruoh, wangin molo. In ouiya sacna, nga aksukosokye
kowos ke wangin pac molo. **4** Ke kowos tuh som
ac mutangan mwetsac in acn Egypt, kowos tuh som
ke lungse lowos sifacna. Ne ouinge, Assyria el tuh
uskowosla ke ku lal, ac wangin moul el oru keiwos. **5** Ac
inge in acn Babylonia, lumah sacna pa orek nu suwos:
kowos mwet sruoh, ac wangin moul orek keiwos. Elos su
leumi kowos elos konkin, orek filang, ac aktaekye Inek
pacl nukewa. **6** In pacl fahsru uh, kowos ac fah sifacna
akilen lah nga God, ac nga pa kaskas nu suwos." **7** Fuka
woiya in liye Ke sie mwet utuk kas kasrma fineol uh me,
Us pweng wo, pweng ke misla! El sulkakin kas in lango,
ac fahk nu sin Zion, "God lom el leum!" **8** Mwet san lun
siti uh elos ac sasa — Tukeni sasa ke engan. Elos ku
in liye ke mutalos sifacna Foloko lun LEUM GOD nu
Zion. **9** Ngisyak ke pusren engan lulap, Kowos acn su
musalla in Jerusalem! LEUM GOD El fah molela siti lal
Ac akwoye mwet lal. **10** LEUM GOD El ac orekmakin ku
mutal lal; El ac molela mwet lal, Ac faclu nufon fah liye.
11 Aklohya in som liki acn Babylonia, Kowos nukewa su
us kufwa lun Tempul. Nimet kahlya kutena ma su tia
fal in pusralyuk; Karingin kowos sifacna in mutal na, ac
som. **12** Pacl se inge kowos ac tia enenu in sulaklak
mukuiyak, Mweyen kowos tia kaing. LEUM GOD lowos
El ac kol kowos. El fahsr meet liki kowos ac oayapa
fahsr tukuwos. **13** LEUM GOD El fahk, "Mwet kulansap
luk el ac aksafyela ma nukewa itukyang kunal; El ac
fah arulana akfulatyeyuk. **14** Mwet puspis tuh arulana
lut ke elos liyal; Arulana kolukla lumahl, oru upa na in
akilenyuk mu mwet se pa el. **15** Tusruktu inge, mutunfacl
puspis fah lut sel, Ac tokosra uh ac fah fwefela sel, ac tia
ku in fahk kutu ma. Elos ac fah liye ac kalem Ke ma elos
tiana etu kac meet."

53 Mwet uh topuk, "Ku su lukun ku in lulalfongi ma kut
srumun inge? Su ac ku in liye poun LEUM GOD
in ma inge? **2** Ma lungse lun LEUM GOD pa inge, tuh
mwet kulansap lal In kapak oana soko sak fusr ma yoki
ac okahla in acn pao. El tia mangol ac el tia pac kato.
Wanginna ma ac oru kut in lohang nu sel. Wangin ma
wo kacl, ku ma fal in pwen mutasr nu sel. Wangin ma
oru kut in ke apkuran nu yorol. **3** Kut srungal ac sisella.
El mutangla keok ac waiok. Wanginna mwet ngetang nu
sel. Kut pilesral ac tiana lohang nu sel. **4** "A el mutangla
keok su fal in orek nu sesr, Ac waiok su ac ma lasr.
Ke orek ouinge nu sel, kut pangon mu Mwe keok inge
kaiyuk lun God nu sel. **5** A kanteyuki el ke sripen ma
koluk lasr, Sringsring el ke ma koluk kut orala. Kut kwela
ke sripen kalya ma el keok kac, Akwoyeyukla kut ke
sringsring ma el eis. **6** Kut nukewa oana sheep tuhlac,
Kais sie sesr fahsr ke inkanek lal sifacna. A LEUM GOD
El filiya facl Kaiyuk su fal in ma nu sesr nukewa. **7** "Orek
El arulana koluk, a el pusisel in mutangla; El tiana fahkla
sie kas. Oana soko sheep fusr ma akola in anwuki, Oana
soko sheep ma kokola in kalkulla, El tiana fahkla sie kas.
8 Elos sruokilya, ac nununkal, ac kololla nu ke misa, A
wangin sie lohang nu ke ongoiya lal. Anwuki el ke sripen
ma koluk lun mwet lasr. **9** Filiyuki el in sie kulyuk yurin
mwet koluk, El pukpuki inmasrlon mwet kasrup, El ne
tia orala kutena ma koluk, Ku fahkla sie kas kikiap." **10**
LEUM GOD El fahk, "Oakwuk luk pa elan keok; Misa lal
uh sie mwe kisa in ase nunak munas. Ouinge el fah
liye fwilin tulik natul; Ac fah loes moul lal, Ac ke sripal,
oakwuk luk fah orekla. **11** Tukun sie moul na keok, el fah
sifil insewowo; El fah etu lah el tia keok ke wangin. Mwet
kulansap oaru luk, su nga insewowo kacl Fah polong
kalyeiyuk lun mwet puspis, Ac ke sripal nga fah nunak
munas nu selos. **12** Ouinge nga fah arulana akfulatyal,
Ac sang acn sel inmasrlon mwet fulat ac ku. El sifacna
asang moul lal Ac ipeis ke mwe ongoiya lun mwet koluk.
El eis acn sin mwet koluk puspis, Ac el pre tuh in nunak
munas nu selos."

54 Jerusalem, meet kom tuh oana sie mutan wangin
tulik natu. A inge kom ku in on ac sasa ke engan,
Mweyen ac fah pus tulik nutum Liki sie mutan su mukul
tuma tiana som lukel. **2** Akyokyelik lohm nuknuk sum an;
Akloesyalik sucl kac, ac akkeyala kwi ma sruok sucl an!

3 Kom fah kulelik masrol lom ke siska nukewa; Mwet lom
ac fah sifil eis facl ma Mutunfacl saya muta fac in pacl
inge. Siti ma wangin mwet we in pacl inge ac fah tingtingi
ke mwet. 4 Nimet sangeng — kom ac fah tia sifilpa
akmwekinyeyuk; Kom ac fah tia sifilpa akpusiselyeyuk.
Ac fah mulkinyukla tafongla lom ke pacl lom payuk
fusr, Ac oayapa supwar lom ke kom katinmas. 5 El su
orekomla El ac oana sie mukul tuma nu sum — LEUM
GOD Kulana pa Inel. God mutal lun Israel fah molikomla
— El pa leumi faclu nufon. 6 Israel, kom oana sie mutan
payuk fusr Su mukul tumal el sisella, ac arulana toasr
insia. Tusruktu LEUM GOD El pangonkomme nu yorol
ac fahk: 7 "Nga tuh siskomla ke kitin pacl, A ke pakoten
lulap luk, nga fah sifil eiskom. 8 Nga tuh kasrkusrak ac
ngetla liki kom ke kitin pacl, Tusruktu inge nga fah fahkak
lungse kawil luk nu sum." Pa inge ma LEUM GOD su
molikomla El fahk. 9 "In pacl lal Noah nga tuh wulela
mu Fahlu ac tiana sifilpa musalla ke sronot. Inge nga
wulela in tiana sifil kasrkusrak sum. Nga fah tia sifilpa
mulat nu sum ku kai kom. 10 Eol uh ac inging uh ku
in mokukla, A lungse luk nu sum fah tiana safla; Nga
fah liyaung wuleang in misla luk nwe tok." LEUM GOD
su lungse kom El fahk ouinge. 11 LEUM GOD El fahk,
"O Jerusalem, sie siti keok su musalla tukun paka se
Ac wangin mwet in akwoye kom, Nga fah sifil musaeak
pwelung lom ke eot saok. 12 Nga fah musai tower lom ke
eot ruby, Ac mutunpot sum ke eot saromrom oana e, Ac
pot ma raunikomyak ke wek saok. 13 "Nga ac fah sifacna
luti mwet lom, Ac oru tuh elos in kapkapak ac moul in
misla. 14 Suwoswos ac pwaye ac fah oru kom in ku.
Kom ac fah tia pulakin mwe keok ac mwe aksangang. 15
Fin oasr kutena mwet mweuni kom, El oru ke tia ma nga
sapkin. Ac fah kutangyukla kutena mwet su mweun lain
kom. 16 "Nga pa orala mwet orekma ke osra, Su tanak
sie e ac orala kufwen mwe mweun. Nga pac pa orala
mwet mweun, Su orekmakin kufwen mwe mweun in
uniya mwet. 17 Tusruktu wangin kufwen mwe mweun ac
fah kunauskomla. Ac fah oasr top lom nu selos nukewa
su akkolukye kom. Nga fah loango mwet kulansap luk Ac
oru tuh elos in kutangla." LEUM GOD pa fahk ma inge.

55 LEUM GOD El fahk, "Fahsru, kowos nukewa su
malu — Kof pa inge! Fahsru kowos su wangin
mani la — Mongo ac nim! Fahsru! Moul wain ac milk —
Ac fah wangin molo! 2 Efu ku kowos sisi mani ke ma
ac tia akinsewowoye kowos? Efu ku kowos sisla molin
orekma lowos ac srakna masrinsral? Porongeyu ac oru
ma nga fahk uh, Na kowos fah engankin mwe mongo
ma wo emeet uh. 3 "Mwet luk, porongeyu ac fahsru nu
yuruk; Fahsru nu yuruk, na ac fah oasr moul lowos!
Nga ac oru sie wuleang inmasrlok ac kowos su wangin
saflaiya, Ac nga fah sot nu suwos mwe insewowo ma
nga tuh wuleang nu sel David. 4 Nga oru tuh elan sie
mwet kol ac leum lun mutunfacl uh, Ac nga akkalemye
ku luk kacl. 5 Inge kowos fah suli mutunfacl saya uh. Sie
pacl ah, elos tuh tia etekowos, A inge elos ac kasrusr
tuku in wi kowos! Nga, LEUM GOD lowos, God mutal lun
Israel, Fah oru ma inge nukewa in sikyak; Nga fah sot nu
suwos sunak ac wolana." 6 Suk LEUM GOD ke kowos
srakna ku in konalak, Pre nu sel inge ke El apkuran. 7
Lela mwet koluk in sisla ouiyen moul lalos, Ac in ekulla
ouiyen nunak lalos. Lela elos in forla nu sin LEUM GOD
lasr; El pakoten ac sa in nunak munas. 8 LEUM GOD El
fahk, "Nunak luk, tia oana nunak lowos, Ac inkanek luk
siena liki inkanek lowos. 9 Oana ke kusrao arulana fulat
liki faclu, Ouinge inkanek luk fulat liki inkanek lowos, Ac
nunak luk liki nunak lowos. 10 "Kas luk oana snow ac
af Ma kahk inkusrao me in aksroksrokye faclu. Af uh
oru sacn uh in kap Tuh in oasr fita mwe yok, ac in isus
fahko mwe mongo. 11 Ac fah oapana inge ke kas ma
nga fahk uh — Ac fah tia tafongla liki ma nga sapkin
uh, A ac fah orekla ma nukewa fal nu ke lungse luk. 12
"Kowos ac fah som liki acn Babylon ke engan lulap; Ac
fah kokola kowos liki siti uh in misla. Eol uh ac inging uh
fah wowoyak ke on, Ac sak uh fah sasa ke engan. 13
Sak cypress fah kap ke acn ma mah fakfuk uh kapak
we. Acn ma oasr kokul we inge, sak myrtle fah kapak
we. Pa inge sie mwe akul ma ac oanna nwe tok, Sie
mwe akesmak ke ma nga, LEUM GOD, orala."

56 LEUM GOD El fahk nu sin mwet lal, "Oru ma suwohs
ac pwaye, mweyen ac tia paht nga ac molikowosla.
2 Nga fah akinsewowoyalos su karinganang len Sabbath
ac tia aklusrongtenye. Nga fah akinsewowoyalos su tia
oru kutena ma koluk." 3 Sie mwetsac su weang mwet
lun God elan tia fahk mu, "LEUM GOD El tia lela ngan
wi mwet lal uh alu." Sie eunuch elan tia nunku mu el tia
ku in wi oaoala nu ke mwet lun God ke sripen el tia ku
in orek tulik. 4 LEUM GOD El fahk nu sin kain mukul
se ingan, "Kom fin akfulatyeyu ke kom karinganang len
Sabbath, ac kom fin oru ma nga lungse ac oaru in liyaung
wuleang luk, 5 na inem ac fah esamyuk in Tempul luk
oayapa inmasrlon mwet luk, paht liki na funu oasr wen
ac acn nutum. Kom ac fah tiana mulkinyukla." 6 Na
LEUM GOD El fahk nu sin mwetsac su wela mwet lal, su
lungse El ac kulansupwal, su akfulatye len Sabbath ac
oaru in liyaung wuleang lal: 7 "Nga fah uskowosme nu
Zion, fineol mutal luk, ac akenganye kowos in iwen pre
sik, ac nga fah insewowo in eis mwe kisa ma kowos
kisakin fin loang luk. Tempul sik fah pangpang iwen
pre nu sin mwet in mutunfacl nukewa." 8 LEUM GOD
Fulatlana, su folokonma mwet Israel lal nu yen selos liki
sruoh, El wulela mu El ac use kutu pac mwet sayalos in
welulosyang. 9 LEUM GOD El fahk nu sin mutunfacl
saya uh in tuku oana kosro lemnak ac kangla mwet
lal. 10 El fahk, "Mwet kol nukewa, su ma kunalos in
sensenkakin mwet luk, elos kun! Wangin ma elos etu.
Elos oana kosro ngalngul in soan ma tiana wowo — elos
oanna ac mweme. Elos lungse na pwaye motul! 11 Elos
oana kosro oasroasr in mongo ma tia etu kihpi. Mwet kol

inge wangin etauk lalos. Kais sie selos oru na ma elos
lungse, ac suk na ma ac wo nu selos sifacna. 12 Mwet
sruhi inge elos fahk, 'Use kutu wain an kut in nim na ke
kuiyasr! Len lutu uh ac fah wo liki na misenge!'"

57 Mwet wo uh misa, a wangin mwet nunku kaclos
ku suk lah efu. Tusruktu ke elos misa tari, wangin
mwe ongoiya ku in sonolos. 2 Elos su moulkin moul wo
elos konauk misla ac mongla tukun misa lalos. 3 Kowos
mwet koluk, fahsru in nununkeyuk kowos! Kowos tia
wo liki mwet inutnut, mwet kosro, ac mutan su lungse
kukakin manolos. 4 Su kowos isrun an? Kowos mwet
kikiap, su kowos yayai uh? 5 Kowos alu nu sin god
lun eslap ke kowos orek kosro ye sak oal sunowos
ingan. Kowos sang tulik nutuwos tuh in mwe kisa ke luf
inmasrlon eot uh apkuran nu pe infacl uh. 6 Kowos eis
eot fwel we, ac alu nu kac in srulun god. Kowos okoala
wain ac use mwe kisa wheat in mwe sang nu selos. Ya
kowos nunku mu nga insewowo ke ma inge? 7 Kowos
som nu fineol fulat in orek kisa nu ke ma sruloala, ouinge
kowos tia pwaye nu sik. 8 Kowos tulokunak ma sruloala
fohkfok lowos in lohm suwos sisken na mutunoa uh.
Kowos sisyula. Kowos susarla ac sroang nu fin mwe
oan kiowos wi mwet kawuk lowos su kowos moli in oan
yuruwos. Ouinge sun lungse koluk lowos. 9 Kowos fifla
ke ono keng ac mosrwekowosla ke mwe akmusra, ac
som alu nu sin god Molech. Kowos supwala mwet utuk
kas nu yen loessula, finne nu in facl lun misa, in suk god
saya in alu nu kac. **(Sheol h7585)** 10 Kowos ne totolana
in suk god saya ingan, a kowos tiana fuhleak. Kowos
tiana munasla ke sripen kowos pangon mu ma sruloala
fohkfok lowos ingan sot ku nu suwos. 11 LEUM GOD El
fahk, "Su god inge ma oru kowos sangeng, pwanang
kowos kikiap nu sik ac tiana esamyu? Ya kowos tila
akfulatyeyu mweyen in pacl na loeloes nga misla ac tia
kaskas nu suwos? 12 Kowos nunku mu ma kowos oru
an pwayena, tusruktu nga fah fahkak luman orekma
koluk lowos in eteyuk, ac ma sruloala lowos ac fah tia ku
in kasrekowos. 13 Pacl kowos wowoyak in suk kasru,
lela ma sruloala lowos ingan in molikowosla! Kitin eng
na srisrik ku in okulosla! A elos su lulalfongiyu elos fah
mutana in facl se inge, ac alu nu sik in Tempul luk." 14
LEUM GOD El fahk, "Musai inkanek uh, ac akoela! Lela
mwet luk in foloko nu yuruk. Eisla ma nukewa su kosrala
inkanek lalos! 15 "Nga God fulat ac mutal, su moul ma
pahtpat. Nga muta in sie acn fulat ac mutal, tusruktu nga
oayapa muta yurin mwet pusisel ac mwet auliyak, tuh
nga in ku in aksasuye lulalfongi ac finsrak lalos. 16 Nga
sang moul nu sin mwet luk, ac nga fah tia kolla mulat luk
ac amei yorolos nwe tok. 17 Nga tuh kasrkusrak selos ke
sripen ma koluk ac nunak in rapku lalos, ouinge nga tuh
kalyaelos ac ngetla lukelos. Tusruktu elos likkekelana ac
fahsrna ke ouiya koluk lalos. 18 "Nga liye tari ma elos
oru, tusruktu ne ouinge nga fah akkeyalosla. Nga fah
kololos ac kasrelos, ac nga fah akwoyalos su tung. 19
Nga sang misla nu selos su muta apkuran ac oayapa
elos su muta loessula! Nga fah akkeyala mwet luk. 20
Tusruktu mwet koluk elos oana noa meoa ma tia tui in
sisak kutkut ac ma fohkfok nu fin acn uh." 21 LEUM
GOD El fahk, "Wangin misla nu sin mwet koluk."

58 LEUM GOD El fahk, "Wowoyak ke kuiyom nufon!
Fahk nu sin mwet luk mwet Israel ke ma koluk
lalos! 2 Elos alu nu sik len nukewa, ac fahk mu elos
kena etu mwe luti luk ac in akos ma sap luk. Elos fahk
mu elos lungse nga in sang nu selos ma sap suwohs, ac
elos insewowo na in alu nu sik." 3 Mwet uh siyuk, "Efu ku
kut in lalo LEUM GOD El fin tiana liye? Mwe mea kut in
tia mongo El fin tia lohma nu sesr?" LEUM GOD El fahk
nu selos, "Mweyen ke pacl kowos lalo uh, kowos oru na
lungse lowos sifacna, ac kowos akkohsye mwet orekma
lowos. 4 Lalo lowos uh oru kowos in mongsa, na kowos
akukuin ac anwuk. Ya kowos nunku mu nga ac lohng pre
lowos ke lalo ouinge? 5 Pacl kowos lalo, kowos sifacna
oru kowos in keok. Kowos suwoli nwe ten oana soko loa
kuruweni, ac kowos laknelik nuknuk yohk eoa ac sang
apat nu fac kowos in ona fac. Ya kowos pangon mu pa
ingan lalo uh? Ya kowos nunku mu nga engankin? 6
"Kain lalo se ma nga lungse uh pa inge: tulalosla su
kapir ke nununku sesuwos, ac aksukosokye mwet su
kowos akkeokye. 7 Sang mongo nun mwet masrinsral,
ac usak mwet sukasrup ma wangin lohm se nu in lohm
suwos. Sang nuknuk nu sin mwet su enenu nuknuk, ac
tia srangesr in kasru mwet in sou lowos sifacna. 8 "Na
kulang luk fah tolkowosyak oana kalmen faht in lotutang,
ac kinet keiwos ac fah sa in mahla. Nga fah wi kowos
pacl nukewa in moli kowos. Ac nga fah loangekowos yen
nukewa. 9 Pacl kowos pre, nga fah topuk kowos. Pacl
kowos pang nu sik, nga fah lohng kowos. "Kowos fin
tulokinya ma upa kowos sang akkeokye mwet, ac tia sifil
aklusrongtenye mwet, ku fahk kas in pirakak lain mwet,
10 ac kowos fin kite mwet masrinsral, ac kasrelos su
muta in enenu, na lohsr su apinkowosla fah ekla oana
kalmen faht ke infulwen len. 11 Na nga fah kol kowos
pacl nukewa, ac akfalye mwe enenu lowos ke kowos
fahsr yen mwesis. Nga fah akkeye kowos ac oru kowos
in ku na. Kowos ac fah oana sie ima yohk kof we, oana
sie unon in kof ma tiana mihnla. 12 Mwet lowos fah sifil
musaela lohm ma musalla pacl na loeloes. Musa sacn ac
orek fin pwelung meet ah. Ac fah eteyuk mu kowos mwet
su sifilpa musaeak pot lun siti uh, ac sifil tulokunak lohm
ma tuh musalla ah." 13 LEUM GOD El fahk, "Kowos
fin oru len Sabbath in sie len mutal, ac tia ukwe lungse
lowos sifacna ke len sac; kowos fin saokkin len mutal luk,
ac akfulatye ke kowos tia fufahsryesr loes, ku orekma,
ac tia fahk kas lusrongten ke len sac, 14 na kowos ac
fah pulakin insewowo ke sripen kowos kulansupweyu.
Nga ac fah oru mwet in mutunfacl nukewa in akfulatye
kowos, ac kowos ac fah usrui facl se su nga tuh sang nu

sel Jacob, papa matu tomowos. Nga, LEUM GOD, pa
fahk ma inge."

59 Nimet nunku mu LEUM GOD El arulana munas
in molikowosla, ku arulana sulohng ke kowos pang
nu sel in suk kasru! **2** Ma koluk lowos srikowosla liki
God ke kowos srike in alu nu sel. Ma koluk lowos pa oru
El tia lohng kowos uh. **3** Oasr mwatan akmas, sulallal,
ac kikiap lowos. **4** Kowos tiana suk inkanek pwaye ac
suwohs. Ke kowos usak mwet nu in nununku, kowos
lulalfongi sramsram kikiap in akwoyekowos. Kowos
akfahsrye pwapa sulal lowos in akkolukye mwet ngia. **5**
Kikiap lowos uh oswela atro lun wet pwasin, ac kutena
mwet su kang atro inge ac misa. Kowos fin itungya sie
atro inge na soko wet sulallal ac tuku kac. Kowos orek
mungangu oana pwepenu, **6** na mungangu ingan tia
ku in nukumyuk, ac tia ku in afinkowosi. Pwapa sulal
lowos an wangin sripa — oana nuknuk ma orekla ke
mungangu. **7** Pacl nukewa kowos lumahla in oru ma
koluk, ac kowos salka in tari orekla. Wanginna alolo
lowos in uniya mwet wangin mwata. Yen nukewa ma
kowos fahsr liki, arulana yohk ma musalla we, **8** ac
wangin mwet inse misla ke pacl kowos ac sikyak uh. Ma
nukewa kowos oru uh sesuwos. Kowos fahsr ke inkanek
kururu soko, ac wangin mwet su fahsr ke innek soko
ingan ac fah moulla. **9** Mwet uh fahk, "Inge kut etu lah
efu ku God El tia molikutla lukelos su akkeokye kut.
Kut finsrak ke kalem kut in fahsr kac, a lohsr mukena
pa kut liye. **10** Kut kahlimin acn uh oana mwet kun.
Kut tukulkul ke infulwen len oana in fong, oana kut in
oasr in facl lohsr lun misa. **11** Kut sangeng ac toasrla.
Kut kena God Elan molikutla liki mwe keok ac tafongla,
tusruktu wangin ma sikyak. **12** "LEUM GOD, orekma
koluk lasr ma lain kom uh puslana. Ma koluk lasr sifacna
fahkkutyak. Kut arulana kalem kac nufon. **13** Kut tuyak
lain kom, siskomla, ac srunga fahsr tukum. Kut akkeokye
mwet saya ac forla liki kom. Nunak lasr tafongla, ac kas
lasr kikiap. **14** Kut sisla nununku suwohs, pwanang ma
suwohs uh loesla liki kut. Ke acn in tukeni lun mwet
uh ma pwaye uh tiana orekmakinyuk, ouinge wangin
acn sin ma suwohs. **15** Ke sripen sriklana ma suwohs,
oru kutena mwet su tila oru ma koluk el sifacna konauk
lah lainyuk el sin mwet orekma koluk." LEUM GOD
El liye ma inge, ac El arulana toasr lah suwoswos uh
wanginla. **16** El lut ke El liye lah wangin mwet in kasru
mwet akkeokyeyuk. Ke ma inge El ac orekmakin ku
lal sifacna in molelosla ac in eis kutangla. **17** El fah
nokomang suwoswos oana sie mwe loeyuk iniwal, ac el
fah sunya lango in oana sie susu osra. El fah nokmulang
ke sulela na ku lal sifacna in oakiya ma suwohs, ac in kai
ac foloksak ke ma sufal ma mwet uh keok kac. **18** El fah
kalyei mwet lokoalok lal fal nu ke ma elos oru, finne elos
su muta in facl loesula. **19** Kutulap lac nwe roto, mwet
nukewa fah sangeng sel ac ke ku lulap lal. El ac fah tuku
oana soko infacl sronoti, ac oana sie eng upa ma tuhyak.
20 LEUM GOD El fahk nu sin mwet lal, "Nga ac fah tuku
nu Jerusalem in loangekowos ac moli kowos nukewa su
forla liki ma koluk lowos. **21** Ac nga oru wuleang se inge
yuruwos: Nga sot ku luk ac mwe luti luk tuh in ma lowos
nwe tok, ac ingela kowos in akosyu ac luti tulik nutuwos
ac filin tulik nutuwos in akosyu ke pacl nukewa fahsru."

60 Jerusalem, tuyak ac tolak oana faht; Wolana lun
LEUM GOD srekomi! **2** Lohsr matoltol ac fah
afinya mutunfacl ngia, A kalem lun LEUM GOD fah
tolkomyak, Ac wolana lal ac fah wi kom. **3** Mutunfacl
puspis ac fah tuku nu ke kalem lom, Ac tokosra uh nu ke
kalmelik lun len sasu lom. **4** Ngetla ac liye ma sikyak
uh: Mwet lom elos fahsreni tuh elos in foloko nu yen
selos! Wen nutum fah tuku liki acn loessula; Acn nutum
ac fah utuk tuku oana tulik srisrik. **5** Kom ac liye ma inge
ac sessesla ke engan, Ac insiom ac fah kihmkimyak
kac. Mwe kasrup lun mutunfacl uh ac fah utukeni nu
yurum; Kasrpalos ac fah utuk tuku fin meoa me. **6** Camel
puspis ac fah tuku liki acn Midian ac Ephah. Ac fah tuku
pac liki acn Sheba, utuk gold ac ma keng. Mwet uh
ac fah sulkakunelik pweng wo Ke ma LEUM GOD El
oru! **7** Sheep nukewa in acn Kedar ac Nebaioth Ac fah
utuku nu yurum in mwe kisa — Ac fah kisakinyuk fin
loang uh in akinsewowoye LEUM GOD. LEUM GOD fah
oru Tempul lal in wolana liki meet ah. **8** Mea kasrusr
tuku mui ingo oana sohk lun pukunyeng uh, Oana wule
ma sohk folok nu acn selos? **9** Oak puspis pa ingo,
su tuku liki acn loessula In folokonma mwet lun God
nu yen selos. Elos utuk silver ac gold in akfulatye Inen
LEUM GOD, God mutal lun Israel, Su oru mutunfacl
nukewa in akfulatye mwet lal. **10** LEUM GOD El fahk
nu sin Jerusalem, "Mwetsac fah sifil musai pot lom, Ac
tokosra lalos fah kulansupwekom. Ke mulat luk nga tuh
kalyei kom, Tusruktu inge nga fah akkalemye Lungse ac
pakoten luk nu sum. **11** Mutunpot lom ac fah ikak ke len
ac fong Tuh tokosra lun mutunfacl puspis Fah ku in us
mwe kasrup lalos nu yurum. **12** Tusruktu mutunfacl ma
tia kulansupwekom Ac fah arulana sikiyukla. **13** "Sak ma
wo oemeet ke insak lun Lebanon — Sak pine, juniper, ac
cypress — Ac fah utuku in sifil musai kom, Jerusalem, In
oru Tempul luk in kato Ac oru siti luk in oasku. **14** Wen
nutin mwet su tuh akkeokye kom Fah tuku ac epasr ac
alu nu sum. Elos nukewa su srungakom meet ac fah
faksufi ke niom. Elos fah pangon kom 'Siti lun LEUM
GOD,' 'Zion, Siti lun God Mutal lun Israel.' **15** "Ac fah tia
sifilpa sisila ac srungayuk kom, Sie siti wangin mwet
muta we ac mwesisla. Nga fah oru kom in pwengpeng
ac kato, Sie acn in engan nwe tok. **16** Mutanfahl ac
tokosra ac fah karingin kom Oana sie nina su katiti tulik
natul. Kom fah etu lah nga, LEUM GOD, pa molikomla,
Lah God Kulana lun Israel El aksukosokyekomla. **17**
"Nga fah usot gold in aolla bronze, Nga fah usot silver ac
bronze in aolla osra ac sak, Ac osra in aolla eot. Mwet

leum lom fah tia sifil akkeokye kom; Nga fah oru elos in
leumi kom ke suwohs ac misla. 18 Sulallal ac fah tia sifil
lohngyuk. Musalla lulap ac fah tia sifilpa osrokak acn
sum uh. Nga fah lisring kom ac loangekom oana sie
pot ku; Kom fah kaksakinyu mweyen nga molikomla.
19 "Kom ac tia sifil enenu faht in kalem lom ke len, Ku
malem in kalem lom ke fong. Nga, LEUM GOD, ac fah
kalem lom nwe tok. Kalem ke wolana luk fah tolkomyak.
20 Len in asor lom ac fah safla. Nga, LEUM GOD, ac fah
kalem lom nwe tok, Su ac oan paht liki faht ac malem.
21 Mwet lom nukewa fah oru ma suwohs, Elos fah usrui
facl se inge nwe tok. Nga oralosla ac oakelosi, In fahkak
wolana luk nu sin mwet nukewa. 22 Finne sruf se ma
srik ac pusisel liki nukewa lom, Ac fah puseni ac yokelik
oana sie mutunfacl na ku. Nga fah oru ma inge in sa
sikyak Ke pacl fal. Nga pa LEUM GOD!"

61 Ngun lun LEUM GOD Fulatlana oan fuk. El
suleyula, mosrweyula ac supweyume In use pweng
wo nu sin mwet sukasrup, In akkeyala insien mwet su
munasla finsrak la, In fahkak lah God El aksukosokye
mwet sruoh, Ac El tulala elos su muta in kapir. 2 El
supweyume in sulkakin Lah pacl uh summa Ke LEUM
GOD El fah molela mwet lal, Ac kutangla mwet lokoalok
lalos. El supweyume in akwoyalos nukewa su asor, 3
Ac in oru tuh elos su mwemelil in Zion In engan ac
insewowo, ac tia asor, Tuh elos in onkakin soko on
in kaksak ac tia on in asor. Elos ac fah oana sak Ma
LEUM GOD sifacna El yukwiya. Elos nukewa fah oru ma
suwohs, Ac mwet uh fah kaksakin God ke ma El orala. 4
Elos fah sifil musaela siti ma oanna sruala ke pacl na
loes, Ac aksasuye acn ma musalla ke fwil puspis somla.
5 Mwet luk, mwetsac ac fah kulansupwekowos. Elos ac
fah karingin un kosro nutuwos Ac imai acn suwos, ac
liyaung ima in grape sunowos. 6 Ac fah eteyuk kowos
lah kowos mwet tol lun LEUM GOD, Mwet kulansap lun
God lasr. Kowos fah engankin mwe kasrup lun mutunfacl
puspis, Ac konkin lah ma ingan ma lowos. 7 Mwe mwekin
ac mwe akkoluk nu suwos uh safla. Kowos fah muta in
facl suwos sifacna, Ac mwe kasrup lowos ac fah yokelik
pacl luo. Engan lowos fah oanna nwe tok. 8 LEUM GOD
El fahk, "Nga lungse nununku suwohs, ac nga srunga
pisrapasr ac orekma sesuwos. Nga fah oaru in sang ma
lacne nu sin mwet luk, Ac nga fah oru sie wuleang kawil
yorolos. 9 Elos ac fah pwengpeng inmasrlon mutunfacl
uh. Mwet nukewa su liyalos fah etu Lah elos mwet su
nga akinsewowoye." 10 Jerusalem el arulana engankin
ma LEUM GOD El oru. God El nokmulang ke molela ac
kutangla, Ac ma inge oana mwe naweyuk lun mutan se
ac mukul se su akola in marut. 11 In oana ke fita uh ac
srunak ac kapak, Ouinge LEUM GOD Fulatlana El fah
molela mwet lal, Ac mutunfacl nukewa fah kaksakunul.

62 Nga fah kaskas na in akkeye Jerusalem; Nga fah
tia misla nwe ke na moliyukla el, Ac kutangla lal
saromrom oana kalem lun sie e ke fong. 2 Jerusalem,
mutunfacl puspis fah liye lah kom kutangla! Tokosra lalos
nukewa fah liye wolana lom. Ac fah pangonyuk kom ke
sie ine sasu Su LEUM GOD sifacna El ac sot nu sum. 3
Kom ac fah oana sie tefuro kato nu sin LEUM GOD. 4
Ac fah tia sifil pangpang kom "Sisla," Ku facl sum ac
tia pangpang "Sikiyukla." Ine sasu lom uh pa "God El
Insewowo Kacl." Facl sum fah pangpang "Sie Payuk
Engan," Mweyen LEUM GOD El insewowo sum, Ac El
ac fah oana sie mukul tuma nu ke facl sum. 5 Oana ke
sie mukul fusr el eis sie mutan virgin in marut sel, El
su lumwekomla fah payuk sum. Oana ke sie mukul el
engankin mutan ma el tufacna marut sel, Ouinge God
lom El fah engan sum. 6 Jerusalem, nga oakiya mwet
san fin pot lom. Elos fah tia misla ke len ac fong. Elos
mwet akesmakye LEUM GOD Tuh Elan tia mulkunla
wuleang lal. 7 Elos in tia lela Elan mongla nwe ke El
sifil tulokunak Jerusalem Ac oru tuh in sie siti ma faclu
nufon kaksakin. 8 LEUM GOD El orala sie wuleang ku,
Ac ke po ku lal El fah akpwayei: "Mwet lokoalok lom
ac fah tia sifil kang wheat nom, Ac mwetsac ac fah tia
sifil nim wain nimom. 9 A kowos su yukwiya ac kosrani
wheat uh Fah mongo bread kac ac kaksakin LEUM
GOD. Kowos su karingin ac orani grape uh Fah nim
wain kac ke inkul in Tempul sik." 10 Mwet Jerusalem,
kowos in illa liki siti uh Ac musai soko inkanek nu sin
mwet lom su ac foloko! Akoo soko inkanek lulap; sisla
eot kac uh! Tulokunak sie akul tuh mutunfacl puspis
fah ku in etu 11 Lah LEUM GOD El sulkakin kas inge
nu sin faclu nufon: "Fahk nu sin mwet Jerusalem Lah
LEUM GOD El tuku in molikowosla, Ac El use mwet su
El molela welul." 12 Kowos ac fah pangpang "Mutanfahl
Mutal lun God," "Mwet Moliyukla sin LEUM GOD." Ac
fah pangpang Jerusalem "Siti se ma Lungkinyuk," "Siti
se ma Tia Sisila."

63 "Su tuku inge liki siti lun Bozrah in acn Edom? Su
nukum nuknuk tuhnla ke srah inge, ac fahsr lal uh
akkalemye lah oasr ku ac fulat lal?" LEUM GOD pa inge,
su kulana in molela, ac El tuku in sulkakin kutangla lal. 2
"Efu ku nuknuk lal uh arulana srusra, oana sie mwet su
futfut grape in orek wain?" 3 LEUM GOD El topuk, "Nga
futungya mutunfacl puspis oana grape uh, ac wangin
mwet tuku kasreyu. Nga fotngolos in kasrkusrak luk,
ac srah kaclos tuhnala acn nukewa ke nuknuk luk uh.
4 Nga sulela mu pa inge pacl fal in molela mwet luk;
pacl fal pac in kalyei mwet lokoalok lalos. 5 Nga lut ke
nga ngetla ac liye lah wangin mwet tuku in kasreyu.
Tusruktu kasrkusrak luk oru nga fokokoi, na nga eis
kutangla ke ku luk sifacna. 6 In kasrkusrak luk, nga
futungya mutunfacl puspis ac kunauselosla. Nga okoala
srah kaclos nu fin fohk uh." 7 Nga fah fahkak ke lungse
kawil lun LEUM GOD. Nga kaksakunul ke ma nukewa
El oru nu sesr. El arulana akinsewowoye mwet Israel

Ke sripen pakoten ac lungse pwaye lal. **8** LEUM GOD
El fahk, “Elos mwet luk; elos ac tia kiapweyu.” Ouinge
El molelosla **9** liki mwe keok lalos nukewa. Tia lipufan
se, a LEUM GOD sifacna pa molelosla ke lungse ac
pakoten lal. In pacl nukewa somla El nuna karinganulos,
10 a elos tuh utuk nunak lainul ac aktoasrye ngun mutal
lal. Ke ma inge LEUM GOD El ekla ac mwet lokoalok
lalos, ac mweun lainulos. **11** Na elos esamak pacl meet
ah, ke pacl lal Moses, mwet kulansap lun LEUM GOD,
ac elos siyuk, “El aya LEUM GOD su molela mwet kol
lun mwet uh liki meoa uh? El aya LEUM GOD su sang
ngun lal nu sel Moses, **12** su sang po ku lal nu ke lac po
layot lal Moses, in sraclik kof uh ye mutalos, in pwanang
Inel in pwengpeng ma pahtpat? **13** Su kololos sasla yen
loal?” Elos tuh oana horse in acn mwesis ma fahsr ac
tia tukukul. **14** Oana un cow ma pwenyukla nu in sie
infahlfal kasrup fohk we, ouinge LEUM GOD El sang
mongla nu sin mwet lal. El kolla mwet lal, ac oru Inel in
pwengpeng ac sunakinyuk. **15** LEUM GOD, ngeti nu
facsr inkusrao me, yen kom muta we in acn mutal ac
wolana sum. Pia nunak yohk lom kacsr uh? Pia ku lulap
lom? Pia lungse ac pakoten lom? Nimet likinsai kut.
16 Kom papa tumasr. Papa matu tumasr, Abraham ac
Jacob, finne tia akilen kut, tusruktu kom, LEUM GOD, pa
papa tumasr, su moli kut pacl nukewa. **17** Efu ku kom
lela kut in kuhfla liki inkanek lom? Efu ku kom akupaye
nunak lasr pwanang kut forla liki kom? Foloko ke sripalos
su kulansupwekom, ac ke sripen mwet su nuna ma lom
emeet me. **18** Kut, mwet mutal lom, tuh lisyukla sin mwet
lokoalok lasr ke kitin pacl. Elos kunausya acn mutal sum.
19 Kom oru nu sesr oana kom in soenna leumi kut, ac
oana kut in soenna mwet lom.

64 Saok kom in seya inkusrao ac oatume! Eol uh
lukun liye kom ac rarrar ke sangeng sum. **2** Oana
ke e uh esukak etong ac oru kof uh in poel, ouinge tuku
lom fah oru Inem in eteyuk sin mwet lokoalok lom, ac
oru mutanfahl uh in rarrar ye motom! **3** Oasr pacl se
meet kom tuh tuku ac oru mwe aksangeng lulap ma kut
tiana nunku mu ac sikyak. Eol uh liye kom ac kusrusryak
ke sangeng. **4** Wangin mwet nu liye ku lohng ke sie God
oana kom, su orek mwenmen ouinge nu selos su filiya
finsrak lalos in El. **5** Kom insewowo in osun nu selos su
engan in oru ma suwohs, elos su esam ouiyen moul ma
kom lungse elos in moulkin. Kom tuh kasrkusrak sesr,
a kut oru na ma koluk. Kom ne arulana toasr sesr, a
kut srakna oru ma sutuu oemeet me. **6** Kut nukewa oru
ma koluk; finne orekma wo ma kut oru, a fohkfok oana
nuknuk fohkfok uh. Ke sripen ma koluk lasr, kut oana sra
ma masla ac ukukla ke eng uh. **7** Wangin sie foroht nu
sum in pre. Wangin sie som nu yurum in suk kasru. Kom
wikinkomla sifacna liki kut, ac som liki kut ke sripen ma
koluk lasr. **8** Tusruktu, LEUM GOD, kom papa tumasr.
Kut oana fohk kle, ac kom oana mwet orek ahlu kle.
Kom orekutla, **9** ke ma inge, nimet arulana kasrkusrak
sesr, ku esam na ma koluk lasr nwe tok. Kut mwet lom.
Pakoten nu sesr. **10** Siti mutal nukewa sum ekla oana
acn mwesis. Acn Jerusalem sikiyukla ac wanginla mwet
we. **11** Tempul lasr uh firriyukyak — acn mutal ac kato se
ma mwet matu lasr meet ah tuh kaksakin kom we. Acn
nukewa ma kut lungse meet ah musalsalu. **12** LEUM
GOD, ya ma inge tiana wakrekom? Ya wanginna ma
kom ac oru, ac kom ac akkeokye kut yohk liki ma kut ku
in mutangla?

65 LEUM GOD El fahk, “Nga tuh akola in topuk pre
lun mwet luk, a elos tiana pre. Nga tuh akola elos
in koneyuyak, a elos tiana srike in sukyu. Mutanfahl se
inge tiana pre nu sik, nga finne akola pacl nukewa in
topkolos, ‘Nga pa inge; nga fah kasrekowos.’ **2** Nga
akola pacl nukewa in paing mwet luk, su likkekelana in
oru ma sutuu ac fahsr ke inkanek lalos sifacna. **3** Elos
tiana mwekin in akkasrkusrakyeyu pacl nukewa. Elos oru
mwe kisa nu ke ma sruloala in ima oal lalos, ac furreak
mwe keng fin loang lun mwet pegan. **4** Ke fong uh elos
som nu in luf ac nu ke kulyuk, in lolngok yurin ngunin
mwet misa. Elos kang ikwen pig ac nim sronin ikwa ma
kisakinyuk ke ouiya lun mwet pegan. **5** Na elos fahk nu
sin mwet ngia, ‘Nimet kaluku nu yorosr. Kut mutallana,
ac sufal kowos in pusral kut.’ Nga koflana muteng kain
mwet ouingan — kasrkusrak luk kaclos oana sie e na
ngeng ma tia ku in kunla. **6** “Nga nunkala tari kalya ma
fal nu selos, ac simla pac tari ma ac orek nu selos. Nga
fah tia likinsai ma elos orala tari, a nga ac fah folokin nu
selos **7** fal nu ke ma koluk lalos ac oayapa ma koluk lun
mwet matu lalos. Elos esukak mwe keng fin inging uh ke
nien alu lun mwet pegan, ac fahk kas koluk keik. Ouinge
nga fah kaelos fal nu ke orekma koluk lalos.” **8** LEUM
GOD El fahk, “Wangin mwet sisla ung in grape fon se,
a elos ac srela ma wo kac in orekmakin nu ke wain.
Ouinge nga fah tia pac kunausla mwet luk nukewa —
nga ac molela mwet su kulansupweyu. **9** Nga ac fah
akinsewowoye mwet Israel su ma in sruf lun Judah,
ac fwilin tulik natulos fah usrui acn sik in eol uh. Mwet
solla luk su kulansupweyu fah muta we. **10** Elos fah alu
nu sik, ac fah pwen sheep ac cow natulos nu insroan
mah in acn Tupasrpasr lun Sharon layen nu roto, ac nu
Infahlfal in Ongoiya layen nu kutulap. **11** “Tusruktu ac
fah tia ouinge nu suwos su ngetla likiyu ac mulkunla
Zion, eol mutal sik, ac alu nu sel Gad — god lun wo
ouiya, ac nu sel Meni — god lun ongoiya. **12** Ac fah
koluk ouiya nu suwos ac kowos ac anwuki ke cutlass,
mweyen kowos tia topuk ke pacl nga pangon kowos, ku
porongo ke pacl nga kaskas. Kowos sulela in seakosyu
ac oru ma koluk. **13** Ouinge nga fahk nu suwos lah elos
su alu nu sik ac akosyu fah pukanten mwe mongo nalos
ac mwe nim nimalos, a kowos fah masrinsral ac malu.
Elos ac fah engan, a kowos ac fah akmwekinyeyuk.
14 Elos ac fah on ke engan, a kowos ac tung ke asor

ac toasr. **15** Inewos fah sie kas in selnga lun mwet
solla luk. Nga, LEUM GOD Fulatlana, fah lela in anwuki
kowos. Tusruktu nga fah sang sie ine sasu nu selos
su akosyu. **16** Kutena mwet in facl se inge su siyuk in
akinsewowoyeyuk el, fah siyuk mwe insewowo sin God
lun ma pwaye. Kutena mwet su orala kas in fulahk ku lal,
fah oru ke Inen God lun ma pwaye. Ma koluk nukewa ke
pacl somla ac fah wanginla ac mulkinyukla." **17** LEUM
GOD El fahk, "Nga orala kusrao sasu ac sie fahlu sasu.
Ma meet ah ac fah mulkinyukla. **18** Kowos in engan ac
insewowo nwe tok ke ma nga oru inge. Jerusalem sasu
ma nga ac oru ac fah sessesla ke engan, ac mwet we ac
fah insewowo. **19** Nga sifacna fah arulana enganak ke
Jerusalem ac mwet we. Ac fah wangin pusren tung ac
asor we. **20** Tulik srisrik ac fah tia sifilpa misa ke srakna
fusr, ac mwet nukewa ac fah loes moul lalos. Elos su
moul nwe sun yac siofok ac fah liyeyuk mu elos srakna
fusr. Mwet se fin misa meet liki pacl sacn, ac fah sie akul
lah nga kalyaelos. **21** Elos fah musai lohm ac muta loac;
elos ac yukwi ima in grape ac kang fahko kac. **22** Elos
ac tia musai na kutepacna mwet muta loac. Elos ac tia
yukwi ima in grape na kutepacna mwet nim wain kac.
Tuh mwet luk fah moul paht, oana lusen moul lun sak
uh. Elos ac arulana engankin fokin orekma lalos. **23**
Orekma elos oru ac fah wo ouiya, ac tulik natulos fah tia
sun ongoiya. Nga fah akinsewowoyalos ac fwilin tulik
natulos nwe tok. **24** Meet liki safla pre lalos nu sik, nga
ac topuk mwe siyuk lalos. **25** Kosro wolf ac sheep fusr
ac fah tukeni mongo. Lion uh ac fah mongo mah oana
cow uh, ac wet pwasin ac fah tia sifil sensenkinyuk.
Fineol Zion, eol mutal sik, ac fah wangin kutena mwe
ngal ku ma koluk we."

66 LEUM GOD El fahk, "Kusrao pa tron luk, ac faclu
ma loangeyen niuk. Na lohm fuka kowos ac ku
in musai nu sik, ac kain in acn fuka kowos ac oru nga
in muta we? **2** Nga na pa orala faclu ac yen engyeng
uh nufon! Nga insewowo selos su inse pusisel ac su
auliyak, elos su sangeng sik ac akosyu. **3** "Tusruktu
mwet uh sulela in oru na lungse lalos sifacna. El su
uniya soko cow mukul el oana mwet se su uniya sie
mwet. El su kisakin soko sheep fusr el oana mwet se su
koteya inkwawen soko kosro ngalngul. El su use sie
mwe kisa wheat el oana mwet se su use srahn pig. El su
orek mwe kisa keng el oana mwet se su pre nu ke sie
ma sruloala. Elos insewowo in oru lumah na srungayuk
ke alu uh. **4** Ke ma inge nga fah sulela pac in use
mwe ongoiya lulap nu faclos — ma na elos arulana
sangeng kac uh — mweyen ke nga pang nu selos elos
tia topuk, ac ke nga kaskas elos tia lohng. Elos sulela in
seakosyu ac in oru ma koluk." **5** Porongo ma LEUM
GOD El fahk inge, kowos su sangeng sel ac aksol: "Ke
sripen kowos inse pwaye nu sik, oru kutu sin mwet lowos
sifacna elos srungakowos ac tiana lohwot nu suwos.
Elos aksruksrukye kowos ac fahk, 'Lela LEUM GOD
Elan akkalemye ku lal ac molikowosla, tuh kut in liye
ke kowos ac enganak.' Tusruktu elos sifacna ac fah
mwekinla! **6** Kowos in porongo! Pusra lulap se kaskas in
siti uh. Pusra se ma tuku liki Tempul uh pa pusren kaiyuk
lun LEUM GOD nu sin mwet lokoalok lal! **7** "Siti mutal
sik el oana sie mutan su sa na oswela sie tulik meet
liki na ngal in isus lal. **8** Ya nu oasr mwet liye ku lohng
lumah ouinge? Ya oasr mutunfacl nu isusla ke len se
na? Zion fah tia enenu in keok paht meet liki mutunfacl
sacn isusla. **9** Nimet nunku mu nga fah use mwet luk in
sun pacl in isusla, a tia lela elos in isusla." LEUM GOD
pa fahk ma inge. **10** Kowos in wi Jerusalem enganak;
Kowos nukewa su lungse siti se inge, enganak kacl!
Kowos nukewa su asor kacl meet Kowos in welul engan.
11 Kowos ac fah engankin mwe insewowo lal, Oana sie
tulik su titi ke nina kial. **12** LEUM GOD El fahk, "Nga
fah sot nu suwos misla ac insewowo kawil. Mwe kasrup
lun mutunfacl puspis fah asrwot oana soko infacl ma
tia ku in mihnla. Kowos ac fah oana sie tulik fusr ma
katitiiyuk sin nina kial, kafisyukyak inpaol, ac oakoakiyuk
ke lungse. **13** Nga fah akwoye kowos in Jerusalem oana
sie nina akwoye tulik natul. **14** Pacl se kowos liye ma
inge, kowos ac fah engan, na ac fah oru kowos in fokoko
ac ku in mano. Ouinge kowos fah etu lah, nga, LEUM
GOD, kasrelos su akosyu, ac nga akkalemye kasrkusrak
luk lain mwet lokoalok luk." **15** LEUM GOD El ac tuku wi
e. El ac kasrusr fin sie paka in kalyaelos su El kasrkusrak
se. **16** El ac fah orekmakin cutlass ac e in kai mwet
nukewa fin fahlu su oasr mwata — ac mwet puspis ac
fah anwuki. **17** LEUM GOD El fahk, "Pacl in safla uh
apkuranme nu selos su aknasnasyalos nu ke alu pegan,
su takla fahsr nu ke ima aol lalos, ac su mongo ikwen
pig ac kisrik in pot ac mwe mongo saya ma srungayuk.
18 Nga etu nunak lalos ac orekma lalos. Nga ac tuku in
eisani mwet in mutunfacl nukewa. Ke elos ac fahsreni,
elos fah liye ma nga oru ke po ku luk, **19** ac elos ac
fah etu lah nga pa kalyaelos. "Tusruktu nga fah filiya
kutu selos, ac supwalosla nu ke mutunfacl, ac nu yen
loessula, ma soenna lohng pweng keik ku liye wolana luk
ac kulana luk: nu Tarshish, nu Pul ac Lud, wi mwet pisr
oalel lalos, ac nu Tubal ac Javan. Inmasrlon mutunfacl
puspis inge, elos fah sulkakin fulatlana luk. **20** Elos
ac fah folokonma mwet wiowos nukewa liki mutunfacl
puspis, oana sie mwe lung nu sik. Elos ac usalosme nu
ke eol mutal sik in acn Jerusalem — fin horse, miul, ac
camel, ac in chariot ac wagon — oana ke mwet Israel
elos use mwe kisa wheat ke ahlu aknasnasyeyukla in
orekmakinyuk in Tempul. **21** Nga fah eis kutu selos in
oru orekma lun mwet tol ac mwet Levi. **22** "Oana ke
faclu sasu ac kusrao sasu fah oan nwe tok ke ku luk,
ouinge fwilin tulik nutuwos ac inewos ac fah oan nwe
tok." **23** LEUM GOD El fahk, "Ke Kufwen Malem Sasu
nukewa ac Sabbath nukewa, mwet in mutunfacl nukewa
fah tuku ac alu nu sik inge in Jerusalem. **24** Ke elos

mukuiyak in som, elos ac liye mano misa lun mwet su tuh lainyu. Wet ma kang manolos fah tiana misa, ac e se ma esukulos fah tiana kunla. Mwet nukewa ac fah arulana srunga liye mano misa inge.”

Jeremiah

1 Book se inge fahkak ke kas lal Jeremiah wen natul
Hilkiah, sie sin mwet tol lun siti srisrik Anathoth ke facl
lun Benjamin. **2** LEUM GOD El kaskas nu sel Jeremiah
in yac se aksingoul tolu ma Josiah wen natul Amon el tuh
tokosra lun Judah, **3** ac El sifilpa kaskas nu sel Jeremiah
ke Jehoiakin wen natul Josiah el tuh tokosra. Tukun pacl
sac, LEUM GOD El kaskas nu sel ke pacl na pus, nwe
ke yac aksingoul sie ma Zedekiah, wen natul Josiah,
el tokosra. Ke malem se aklimekosr in yac sac mwet
Jerusalem elos utukla nu in sruoh. **4** LEUM GOD El fahk
nu sik, **5** "Meet liki nga lumwekomla nga sulekomla, ac
meet liki kom isusla nga srikomla in sie mwet palu nu sin
mutunfacl uh." **6** Na nga topuk, "LEUM GOD Fulatlana,
nga nikin lah mea nga ac fahk. Nga arulana fusrla." **7**
Tusruktu LEUM GOD El fahk nu sik, "Nikmet fahk mu
kom fusrla, a fahla nu yurin mwet ma nga supwekom nu
se uh, ac fahk nu selos ma nukewa nga sapkin kom in
fahk. **8** Nimet sangeng selos, tuh nga ac fah wi kom ac
karingin kom. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge!" **9** Na
LEUM GOD El asroema paol, pusralla ngoasrok, ac fahk
nu sik, "Porongo, nga ac sot nu sum kas kom in fahk. **10**
Misenge nga sot ku nu sum fin mutunfacl ac tokosrai
nukewa, in fusak ac in ikorinya, in kunausla ac sisla,
in musai ac in yukwiya." **11** LEUM GOD El siyuk sik,
"Jeremiah, mea kom liye?" Nga topuk, "Nga liye lesak
almond se." **12** LEUM GOD El fahk, "Pwaye sum, ac nga
tawi in liye lah kas luk akpwayeiyuk." **13** Na LEUM GOD
El sifil kaskas nu sik, ac siyuk, "Mea pac kom liye?" Nga
topuk, "Nga liye pac tup in kof se poel epang, ac apkuran
in topme nu layenu." **14** El fahk nu sik, "Mwe ongoiya ac
fah kahkma epangme nu faclos nukewa su muta in facl
se inge, **15** mweyen nga pangon mutunfacl nukewa in
acn epang in tuku. Tokosra lalos fah oakiya tron lalos ke
mutunpot lun Jerusalem ac rauneak pot we, ac oayapa
rauneak siti saya lun Judah. **16** Nga fah kalyei mwet luk
mweyen elos orekma koluk. Elos fahsr likiyu, sang mwe
kisa lalos nu sin god ngia, ac orek ma sruloala ac alu nu
selos. **17** Jeremiah, akola kom in som ac fahk nu selos
ma nukewa nga sapkin kom in fahk. Nikmet sangeng
selos inge. Kom fin sangeng nga fah akyokye sangeng
lom ke kom ac tu ye mutalos. **18** Misenge nga oru tuh
kom in oana sie siti potiyukyak kulana, soko sru osra,
sie kalkal bronze, ma in lain facl se inge nufon — lain
tokosra nukewa lun Judah, wi fisrak we, mwet tol we, ac
mwet in facl sac. **19** Elos fah mweun lain kom; tusruktu
elos ac fah tia ku in kutangkomla, tuh nga ac fah wi kom
ac karingin kom. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge."

2 LEUM GOD El fahk nu sik **2** in sulkakin mwe fahkak
se inge nu sin mwet nukewa in Jerusalem. "Nga
esam lupan pwaye ac oaru lom nu sik ke kom srakna
mutan fusr, Fuka lupan lungse lom nu sik ke kut tufahna
payukyak. Kom tuh fahsrna tukuk in acn mwesis, Sie acn
ma soenna oasr ma yok we. **3** Israel, kom tuh sriyukla in
ma na luk; Kom sie ma mutal nu sik mukena. Nga fah
supu mwe keok ac mwe ongoiya Nu faclos nukewa su
akkeokye kom. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." **4**
Porongo mwe fahkak lun LEUM GOD, kowos fwilin tulik
natul Jacob ac sruf lun Israel. **5** LEUM GOD El fahk:
"Ma koluk fuka papa matu tomowos ah konauk in nga?
Efu ku elos forla likiyu? Elos alu nu ke ma sruloala ma
wangin sripa, Oru elos ekla pac mwet wangin sripa. **6**
Elos tiana nunku keik, Nga ne molelosla liki acn Egypt
Ac kololosme sasla yen mwesis; Sie acn turangang ac
pukanten luf we, Sie acn pao ac facl in misa, Yen wangin
mwet muta we Ac wangin pac mwet fufahsryesr we. **7**
Nga usalosme nu in sie facl kasrup ac wo fohk we, Elos
in insewowo ke kosrani we ac ke ma wo pac saya. A
elos tuh akkolukyela facl sik; Elos akfohkfokyela facl
se su nga sang nu selos. **8** Mwet tol elos tiana siyuk,
'LEUM GOD El oasr oya?' Elos su sasla ke ma sap elos
tia eteyu. Mwet kol elos tuyak lainyu. Mwet palu kaskas
ke inen Baal, Ac alu nu ke ma sruloala lusrongten. **9**
"Ouinge nga, LEUM GOD, fah akkalemye ma nga lain
kowos kac. Nga fah tia tui in lain fwilin tulik nutuwos.
10 Som nu layen roto, nu ke tuka Cyprus, Ac supwala
sie mwet nu layen kutulap nu in facl Kedar. Kowos fah
liye lah wangin kain inge nu sikyak meet. **11** Wangin sie
mutunfacl nu aolla god la uh, God inge finne tia god
pwaye. A mwet luk uh tuh sisyula, God se su akwoyalos,
Ac elos forla nu ke god ma tia ku in oru kutena ma nu
selos. **12** Ke ma inge nga sapkin yen engyeng uh in
rarrarak ke mwe aksangeng, In fwefela ac oela, **13** Tuh
mwet luk elos orala ma koluk luo: Elos forla likiyu, Nga
su unon in kof loslos nu selos, Ac elos pukanak lufin kof
— Lufin kof su wohn ac tia ku in sruokya kof. **14** "Israel el
tia sie mwet kohs; Tia osweyukla el nu ke moul in kohs.
Na efu ku mwet lokoalok lal suk in sruokilya? **15** Elos
kouyak nu sel oana pusren lion uh. Elos kunausla facl
sel, oan mwesasla, Ac siti we musalla ac wanginla mwet
muta we. **16** Aok, mwet Memphis ac Tahpanhes Elos
fukulya sri in ahlunsifal. **17** Israel, kom na pa sifacna oru
in upa nu sum! Kom sisyula, LEUM GOD lom, Ke nga
tuh pwen kom inkanek uh. **18** Ya oasr ma ac wo nu sum
kom fin som nu Egypt In nim kof ke Infacl Nile? Ya oasr
ma ac wo nu sum kom fin som nu Assyria In nim kof
ke Infacl Euphrates? **19** Ma koluk lom sifacna ac fah
kai kom, Ac forla lom likiyu fah liskomla. Kom ac fah
akilen lah sie ma na koluk ac mwen Pa in sisla LEUM
GOD lom, Ac tila inse pwaye nu sik. Nga, LEUM GOD
Fulatlana ac Kulana, pa fahk ma inge." **20** LEUM GOD
Fulatlana El fahk, "Israel, kom nuna srunga na muta ye
ku luk oemeet me. Kom tiana akosyu ku alu nu sik. Fin
mangon eol nukewa, Ac ye sak folfol nukewa Kom tuh
alu nu ke god eslap uh. **21** Nga yukwikomi oana soko
fain sacnsan Ke fita ma wo oemeet. Na liye ma kom ekla

nu kac inge! Kom oana soko fain kolukla ac wanginla
sripa. 22 Kom finne oulkomla ke soap na ku Nga ac
srakna liye tuhn fohkfok lun ma koluk lom. 23 Efu ku
kom ku in fahk mu kom tiana aktaekye monum, Ac fahk
mu kom tiana wi alu nu sel Baal? Esam lupan ma koluk
kom oru infahlfal uh; Ngetang liye ma kom orala inge.
Kom oana soko camel mutan lemnak Ma yuwot yume
sukok camel mukul, 24 Sasang nu in yen turangang
uh. In pacl el ouinge uh, su ac ku in kutongilya? Camel
mukul ma lungse el uh fah tia enenu in sokol, Mweyen el
pa ac sokolos. 25 Israel, nimet aktotoye niom, Ku lela in
paola kapinsrulyom Ke ukweyen god ngia. A kom fahk,
'Mo! Nga tia ku in forla. Nga lungse god saya uh, ac
nga fah ukwalos.'" 26 LEUM GOD El fahk, "Oana ke sie
mwet pisrapasr el ac mwekinla ke ac sruhu el, kowos
mwet Israel nukewa ac fah mwekinla pac — tokosra,
mwet fulat, mwet tol ac mwet palu lowos. 27 Kowos
nukewa ac fah mwekinla — kowos su fahk mu sak soko
pa papa tomowos ac eot se pa nina kiowos. Ma inge
ac sikyak mweyen kowos forla likiyu ac tia nget nu sik.
Tusruktu ke pacl se kowos ac sun ongoiya, na kowos
ac siyuk nga in tuku ac molikowosla. 28 "Pia god ma
kowos sifacna taflela nu suwos uh? Pacl kowos ac sun
ongoiya, lela elos in molikowosla, elos fin ku! Arulana
pusla god lowos, oana pisen siti in acn Judah. 29 Mea
kowos torkaskas kac uh? Efu kowos orekma koluk na
lainyu? 30 Nga tuh kai kowos, tusruk wanginna sripa
mweyen kowos tia lela nga in luti kowos. Kowos uniya
mwet palu lowos, oana soko lion sulallal. 31 Mwet Israel,
porongo ma nga fahk uh. Ya nga oana sie acn mwesis
nu suwos, oana sie acn lohsr ac sensen? Na efu kowos
ku fahk mu kowos ac oru oana lungse lowos, ac kowos
ac tiana foloko nu yuruk? 32 Ya sie mutan fusr ku in
mulkunla mwe naweyuk lal, ku sie mutan akola in marut
ku in mulkunla nuknuk in marut lal? Tia ku. Tusruktu
nga tia ku in oakla pisen len mwet luk uh mulkinyula.
33 Kom arulana etu in konauk mukul kom lungse orek
pwar se. Finne mutan koluk se, el ku in lutlut sum. 34
Nuknuk lom tuhnla ke srahn mwet sukasrup su wangin
mwata, tia ke srahn mwet pisrapasr. "Tusruktu finne ma
inge nukewa orek, 35 a kom srakna fahk mu, 'Wangin
mwetik! LEUM GOD El tiana kasrkusrak sik.' Tusruktu
nga, LEUM GOD, fah kai kom mweyen kom lafwekin lah
kom orekma koluk. 36 Efu ku arulana fisrasr sum in ikikil
nunak lom? Kom ac toasrla sin Egypt, oana ke kom tuh
toasrla sin Assyria. 37 Kom ac fah forla liki Egypt, ac
suwoli ke mwekin. Nga, LEUM GOD, siselosla su kom
lulalfongi. Wangin kutena ma wo kom ac eis selos."

3 LEUM GOD El fahk, "Mukul se fin sisla mutan kial, ac
mutan sac som ac payuk sin sie pac mukul, mukul se
meet ah tia ku in sifil eis mutan sac, mweyen ac tuh
arulana akfohkfokyela acn uh. Tusruktu, Israel, pukanten
na mwet kom pwar se, ac inge kom lungse foloko nu
yuruk! 2 Ngetak nu yen turangang fin inging uh. Ya oasr
acn kom tia kukakin monum we? Kom mutana soano
mwet kom pwar se pe inkanek, oana sie mwet Arab el
mutana yen mwesis soano sie mwet in fahsryak elan ku
in oru inkanek in sulallal nu sel. Moul in kosro lom uh
akfohkfokyela acn uh. 3 Pa oru af uh tui, ac wangin pac
af ke pacl in taknelik. Ngetnget lom an oapana ngetnget
lun sie mutan kosro su eis molin kosro lal, ac kom tiana
mwekin. 4 "Ac inge kom fahk nu sik, 'Kom pa papa
tumuk, ac kom nuna lungsena nga e ke nga srikyak. 5
Kom ac tia kasrkukrak pacl nukewa. Kom ac tia mulat
sik nwe tok.' Israel, kom fahk ouingan, a kom nuna oru
na ma koluk pacl nukewa." 6 Ke pacl se Josiah el tuh
tokosra, LEUM GOD El fahk nu sik, "Ya kom liye ma
koluk Israel el oru? El forla likiyu oana sie mutan su
tia pwaye nu sin mukul tumal. Fin inging nukewa ac
ye sak folfol nukewa el oru oana sie mutan kosro su
eis molin kosro lal. 7 Nga tuh nunku mu tukun el oru
ma inge nukewa, el ac foloko nu yuruk. Tuh pa el tiana
foloko. Na Judah, tamtael se wial su tia pac pwaye nu
sin mukul tumal, el liye ma inge nukewa. 8 Judah el liye
pac lah nga Israel fahsrelik, ac nga supwalla mweyen
el forla likiyu ac mutawauk in sie mutan kosro su eis
molin kosro lal. Tusruktu Judah, tamtael kutasrik se wial
Israel, tiana sangeng. El oayapa mutawauk in moul oana
sie mutan kosro, 9 ac tia pacna mwekin kutu srisrik.
El akfohkfokyela acn uh, ac orek kosro ke el alu nu ke
eot ac sak. 10 Tukun ma inge nukewa, Judah, tamtael
kutasrik se wial Israel, el orek fwacfa mu el foloko nu
yuruk, sruhk tia pwaye insial. Nga, LEUM GOD, pa fahk
ma inge." 11 Na LEUM GOD El fahk nu sik lah Israel
el finne forla lukel, pwayeiya uh el wo lukel Judah, su
kutasrik. 12 El fahk nu sik in som ac fahkak kas inge
nu epang, "Israel, sifilpa foloko nu yuruk, kom finne tia
pwaye nu sik. Nga pakoten ac nga fah tia kasrkusrak.
Nga ac fah tia sruokya mulat luk nwe tok. 13 Ma sefanna,
kom in fahkak lah oasr ma koluk lom ke kom lain LEUM
GOD lom. Fahkak lah ye sak folfol nukewa kom sang
lungse lom nu sin god lun mutunfacl saya, ac lah kom tia
akos ma sap luk. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge. 14
"Foloko, kowos su tia pwaye nu sik. Kowos ma luk. Nga
ac eis sie suwos liki kais sie siti srisrik, ac luo suwos liki
kais sie sruf, ac nga fah folokinkowosme nu Fineol Zion.
15 Nga fah sot nu suwos mwet kol su akosyu, ac elos fah
kol kowos ke lalmwetmet ac etauk. 16 Na ke kowos ac
puseni in facl sac, mwet uh fah tia sifil kaskas ke Tuptup
in Wuleang luk. Elos fah tia sifil nunku kac ku esam. Elos
ac tia pac enenu, ku nunku in orala pac sie. 17 In pacl
sac, Jerusalem ac fah pangpang 'Tron Lun LEUM GOD,'
ac mutunfacl nukewa fah tukeni we in alu nu sik. Elos fah
tia sifilpa fahsr tukun inse likkeke ac koluk lalos. 18 Mwet
Israel ac mwet Judah ac fah tukeni foloko liki sruoh lalos
in acn epang, ac sifil foloko nu ke facl se nga tuh sang
nu sin papa matu tomowos tuh in mwe usru lalos nwe

tok." 19 LEUM GOD El fahk, "Israel, nga kena eis kowos
oana tulik nutik Ac asot nu suwos sie facl insewowo, Su
sie mwe usru wolana inmasrlon mutunfacl nukewa. Nga
kena kowos in pangonyu papa, Ac tia sifil forla likiyu. 20
Tusruktu kowos tiana pwaye nu sik, Oana sie mutan
su tia pwaye nu sin mukul tumal. Nga, LEUM GOD, pa
fahk ma inge." 21 Sie pusra lohngyuk yen turangang fin
inging uh: Pusren tung ac kwafe lun mwet Israel Mweyen
elos moulkin moul koluk, Ac mulkunla LEUM GOD lalos.
22 Foloko, kowos nukewa su forla liki LEUM GOD. Nga
fah unwe kowos ac oru kowos in pwayena nu sik. Kowos
fahk, "Aok, kut tuku nu yurum, mweyen kom LEUM GOD
lasr. 23 Wanginna kasreyasr ke kut alu nu sin god lun
mwet pegan fin mangon inging uh. Kasru nu sin Israel
tuku sin LEUM GOD lasr mukena. 24 Tusruktu ke kut
alu nu sel Baal, god lun mwekin, wanginla ma nukewa
mwet matu lasr tuh kemkatu kac in pacl meet ah — un
sheep ac un cow, oayapa tulik mukul ac tulik mutan. 25
Lela kut in oan in mwekin lasr, ac lela mwe mwekin lasr
in afinkuti. Kut, ac mwet matu lasr, orekma koluk pacl
nukewa lain LEUM GOD lasr. Kut tiana akos ma sap lal."

4 LEUM GOD El fahk, "Mwet Israel, kowos fin lungse
forla, kowos forma nu sik. Kowos fin pwaye nu sik
ac sisla ma sruloala ma nga srunga ingan, 2 na ac
tufah fal kowos in fulahk ke Inek. Mutunfacl nukewa fah
siyuk sik in akinsewowoyalos, ac elos fah kaksakinyu." 3
LEUM GOD El fahk nu sin mwet Judah ac Jerusalem,
"Akfisrasryeak fohk ke acn ma soenna imaiyuk. Nimet
yukwiya fita sunowos inmasrlon kokul uh. 4 Kowos mwet
Judah ac Jerusalem, kowos in karinganang wuleang su
nga, LEUM GOD lowos, orala inmasrlok ac kowos, ac
kowos in sifacna kisakinkowosme nu sik. Kowos fin tia
oru, na kasrkusrak luk ac tayak oana e, ke sripen ma
koluk kowos oru. Ac fah firir ac wangin sie ku in konela."
5 Ukya mwe ukuk in sasla facl sac nufon! Sasa in yohk
ac kalem! Fahkang nu sin mwet Judah ac Jerusalem In
kaing nu ke siti ma potiyukyak ku. 6 Srisrngi inkanek nu
Zion! Kaing, kom in moulla! Nimet pahtlac! LEUM GOD
El use ongoiya Ac kunausten lulap liki acn epang. 7 Sie
su kunausla mutunfacl uh mukuiyak tari, Oana soko lion
otyak liki acn in wikwik lal. El tuku in kunausla Judah. Siti
lun Judah ac oan musalla, Ac wangin mwet ac muta
we. 8 Ke ma inge nokomang nuknuk yohk eoa, ac tung
ac mwemelil Mweyen kasrkusrak upa lun LEUM GOD
Tiana forla liki Judah. 9 LEUM GOD El fahk, "In len sac,
tokosra ac mwet fulat ac fah wanginla pulaik lalos. Mwet
tol ac arulana lut, ac mwet palu ac fah oela." 10 Na
nga fahk, "LEUM GOD Fulatlana, kom arulana kiapwela
mwet Jerusalem! Kom fahk mu ac fah oasr misla, a
cutlass se pa oanna inkwawalos." 11 Pacl se ac tuku ke
ac fah fwackyang nu sin mwet Jerusalem lah sie eng na
fol ac tuku yen mwesis uh nu yorolos. Ac fah tia sie eng
srisrik mwe na okla kulun wheat — 12 a ac fah sie eng
na upa supweyuku sin LEUM GOD. LEUM GOD sifacna
pa akkalemye nununku lal nu sin mwet lal. 13 Ngetla liye
— mwet lokoalok el tuku oana pukunyeng uh. Chariot in
mweun lal oana eng fohru, ac horse natul uh mui liki
eagle uh. We nu sesr! Kut ac sikiyukla! 14 O Jerusalem,
ohlla ma koluk liki insiom tuh kom in ku in moul. Kom ac
nunku nunak koluk uh nwe ngac? 15 Mwet utuk kas
tuku Dan me, ac liki fineol in acn Ephraim, in sulkakinelik
pweng koluk. 16 Elos tuku in sensenkakin mutunfacl uh,
ac in fahk nu sin Jerusalem lah mwet mweun elos tuku
liki sie facl loessula. Mwet lokoalok inge fah wowoyak
lain siti lun Judah 17 ac elos fah rauneak Jerusalem
oana mwet san elos rauneak ima se, mweyen mwet
lal uh orek likkeke lain LEUM GOD. LEUM GOD pa
fahk ma inge. 18 Judah, kom sifacna oru ma inge in
tuku nu fom. Ouiyen moul lom ac orekma koluk lom pa
pwanang keok se inge in fakiskomi sasla insiom. 19
Nga waiok! Nga tia ku in muteng waiok se inge! Insiuk
kihmkimyak ke sangeng! Nga tia ku in misla. Nga lohng
mwe ukuk Ac pusren sasa lun mweun. 20 Mwe ongoiya
uh kalkalwen in sun kut; Facl sac nufon sikiyukla. Lohm
nuknuk sesr kunausyukla in kitin pacl na. Mwe lisrlisr uh
mihsasa uh. 21 Nga ac liye flag lun mweun nwe ngac,
Ac lohng pusren mwe ukuk putaka? 22 LEUM GOD El
fahk, "Mwet luk elos lalfon; Elos tia eteyu. Elos oana
tulik lalfon; Wangin etauk lalos. Elos sasla ke oru ma
koluk, A tiana etu in oru ma wo." 23 Nga ngetla liye faclu
— wangin lumah ac wangin koano. Nga ngetak nu yen
engyeng uh — wangin kalem we. 24 Nga ngetang nu ke
eol uh, tuh na kusrusrsrusr, Ac tohktok uh wacwat. 25
Nga liye lah wangin mwet. Finne won yen engyeng uh —
sohkla wanginla. 26 Acn ma imaiyukla ekla yen mwesis.
Siti nukewa kunausyukla Ke sripen kasrkusrak upa lun
LEUM GOD. (27 LEUM GOD El fahk mu faclu nufon ac
fah mwesisla ac wangin ma oan fac, tusruktu El fah tia
kunausla nufon.) 28 Faclu ac fah mwemelil; Inkusrao fah
lohsrla. LEUM GOD El fahk ma inge, Ac El fah tia ekulla
nunak lal. El orala tari sulela lal Ac fah tiana ekla liki.
29 Ke kusen kasrusr lun un mwet mweun fin horse ac
mwet pisr, Mwet nukewa ac kaingla. Kutu ac kaing nu
insak uh, Ac kutu ac fanyak nu inmasrlon eot lulap. Siti
nukewa ac pisala, Ac wangin mwet ac sifil muta we. 30
Jerusalem, kom sikiyukla tari! Mwe mea kom in nukum
nuknuk srusra? Mwe mea kom in yunikomla ke mwe
naweyuk gold ac sang sroal in akkatoye motom? Kom
sifacna oru kom in kato ke wangin! Mwet kawuk lom
siskomla Ac kena unikomi! 31 Nga lohng sie sao, oana
pusren sie mutan akola in isus, Oana pusren tung lun
sie mutan oswe tulik se oemeet natul. Pa inge tung lun
Jerusalem, ke el suk mongol Ac asroelik paol ac fahk,
"Nga ac misa! Elos tuku in uniyuwi!"

5 Mwet Jerusalem, yuwot yume ke inkanek nukewa!
Liye akwoya yen nukewa! Suk pac ke acn in kuka!
Suk lah kom ac ku in konauk sie mwet Su oru ma
suwohs ac inse pwaye nu sin God. Kowos fin ku in

konauk sie, na LEUM GOD El fah nunak munas nu sin
mwet Jerusalem nukewa. **2** Kowos finne orala fulahk
lowos ke Inen LEUM GOD moul, A ma kowos fahk
uh kikiap. **3** Pwayena lah LEUM GOD El suk mwet
inse pwaye. El sringil kowos, a kowos tia mayak kac.
El itungkowosi, a kowos tia lungse in aksuwosyeyuk
kowos. Kowos likkeke ac tiana forla liki ma koluk lowos.
4 Na nga nunku, "Mwet inge mwet sukasrup ac mwet
nikin. Ma elos oru uh lalfon; Elos tia etu lah mea God El
enenu selos, Ac mea LEUM GOD El lungse elos in oru.
5 Nga ac som nu yurin mwet kol Ac kaskas nu selos.
Sahp elos pa etu lah mea God lalos enenu selos, Ac
mea LEUM GOD El lungse elos in oru." Tusruktu mwet
kol nukewa tia lungse muta ye ku lun LEUM GOD, Ac
srunga pac aksol. **6** Pa sis lion insak uh fah onelosi;
Wolf yen mwesis me fah seseya manolos, Ac leopard uh
ac forfor in siti selos ac suk ma nac. Mwet ingo fin tufoki
liki lohm selos, ac fah seyuki manolos Mweyen ma koluk
lalos uh arulana pus, Ac pusla pacl elos forla liki God. **7**
LEUM GOD El siyuk, "Efu ku nga in nunak munas nu sin
mwet luk ke ma koluk lalos? Elos ngetla likiyu Ac alu nu
ke god sutuu lun facl saya. Nga kite mwet luk nwe ke
elos kihpi, A elos orek kosro Ac sisla pacl lalos yurin
mutan su kukakin manolos. **8** Kowos wella in suk in oru
lungse koluk lowos nu sin mutan kien mwet tulan lowos,
Oana horse mukul ma kitakat wo ke elos sukna horse
mutan uh. **9** Ya tia fal nga in kalyaelos ke ma elos oru
inge, Ac oru foloksak luk nu sin mutunfacl se su ouinge?
10 Nga fah supwala mwet lokoalok in fahsr inmasrlon
takin grape sunun mwet luk Ac pakpakiya, tusruktu in
tia kunausla nufon. Nga fah fahk elos in kotala lah ke
grape uh, Mweyen lah ingan tia ma luk. **11** Mwet Israel
ac mwet Judah Arulana pilesreyu. Nga, LEUM GOD, pa
fahk ma inge." **12** Mwet lun LEUM GOD elos lafwekunul
ac elos fahk, "Wangin ma El ac oru. Wangin ma upa ac
sikyak nu sesr. Ac fah wangin mweun, ku pacl in sracl.
13 Kas lun mwet palu inge wangin kalmac, oana eng
tuhtuh. Tia God pa kaskas nu selos. Ongoiya ma elos
palye ingan ac ma na nu selos sifacna!" **14** LEUM GOD
Kulana El fahk nu sik, "Jeremiah, mweyen mwet inge
fahk kain kas inge, nga fah oru kas luk in oana sie e
in oalum. Mwet uh ac fah oana etong, ac e uh ac fah
esukulosyak." **15** Mwet Israel, LEUM GOD El ac use sie
mutunfacl yen loesla me in lain kowos. Sie mutunfacl
oemeet me su arulana ku, sie mutunfacl su kowos tia etu
kas la. **16** Mwet pisr lalos elos mwet mweun kulana su
uniya ke wangin pakomuta. **17** Elos fah kangla fokin ima
lowos, oayapa mwe mongo nowos. Elos fah uniya wen
ac acn nutuwos. Elos ac lusluseya un sheep ac un cow
nutuwos, ac sukela ima in grape ac sak fig sunowos.
Mwet mweun lalos ac fah kunausla siti potyak ku lowos,
su yohk lulalfongi lowos kac. **18** LEUM GOD El fahk, "Ne
ouinge, in len ingo nga fah tia sukela nufon mwet luk uh.
19 Ke elos ac siyuk sripen nga oru ma inge nukewa, na
Jeremiah, fahk nu selos lah ke sripen elos forla likiyu
ac orekma nu sin god saya uh in facl selos sifacna,
ouinge elos fah kulansupu mwet saya in sie facl ma tia
ma selos." **20** LEUM GOD El fahk, "Fahkang nu sin fwilin
tulik natul Jacob, ac fahkeng nu sin mwet Judah: **21**
Porongeyu, kowos mwet lalfon ac mwet sulalkung, su
oasr muta tuh tiana liye; su oasr srac tuh tiana lohng. **22**
Nga LEUM GOD. Efu kowos ku tia sangeng sik? Efu
kowos ku tia rarrar ye mutuk? Nga oakiya puk uh mu
pa inge masrol lun meoa uh, sie masrol oakwuk nwe
tok ma meoa uh tia ku in alukela. Noa uh finne ngirngir
ac toki weacn uh, a tia ku in som alukela. **23** A kowos
mwet uh, kowos likkeke ac lungse alein. Kowos kuhfla
nu saya ac som likiyu. **24** Wanginna nunak in sunakinyu,
nga finne supu af in taknelik ac af in kosrani, ac sot nu
suwos pacl in kosrani ke kais sie yac. **25** A ma koluk
lowos kosrala ma wo inge liki kowos. **26** "Oasr mwet
koluk muta inmasrlon mwet luk uh. Elos wikla soano
oana mwet ma likiya mwe sruhf in sruokya won, tusruktu
elos filiya sruhf lalos in sruok mwet. **27** Oana ke sie
mwet sruh won el nwakla kalkal lal uh ke won, ouinge
elos nwakla lohm selos ke ma elos eisla lun mwet uh.
Pa oru elos kulana ac kasrup; **28** pa oru elos fact ac
kihp. Wangin saflaiyen orekma koluk lalos. Elos tia sang
suwohs nu sin tulik mukaimtal ku oru nununku suwohs
nu sin mwet enenu. **29** Tusruktu nga, LEUM GOD, fah
kaelos ke ma elos oru inge. Nga fah orek foloksak nu
sin mutunfacl se inge. **30** Sie ma koluklana ac mwe lut
sikyak tari fin facl se inge: **31** mwet palu tia fahk ma
pwaye a kikiap mukena; ac mwet tol uh kol mwet uh
oana ma mwet palu sapkin, ac mwet luk uh tiana lain.
Na mea elos ac oru pacl se ke ma nukewa sun saflaiya
uh?"

6 Kowos mwet Benjamin, kaing ac suk moul lowos!
Kaingla liki Jerusalem! Ukya mwe ukuk in Tekoa, ac
tanak sie e an in Beth Haccherem in sulkakin lah ongoiya
ac kunausten akuranna tuku liki acn epang. **2** Siti Zion
arulana oasku, tusruktu ac fah kunausyukla; **3** tokosra
uh ac fah mutangan aktuktuk we wi mwet mweun lalos.
Elos ac tulokunak lohm nuknuk selos rauneak siti sac,
ac kais sie selos fah aktuktuk in acn na el lungse. **4**
Elos fah fahk, "Akola in mweuni Jerusalem! Tuyak, kut
ac mweunel ke infulwen len!" Na elos sifilpa fahk, "Tari,
arulana pahtlac. Fongeni pa inge. **5** Kut fah mweunel
ofong. Kut ac kunausla pot ku lun siti uh." **6** LEUM GOD
Kulana El sapkin tokosra inge in pakiya kutu sak ac
elosak fohkon acn uh mwe fanyak nu fin pot Jerusalem.
El fahk, "Nga fah kai siti se inge mweyen yokna akkeok
we. **7** Oana ke sie lufin kof oasr kof sasu loac pacl
nukewa, ouinge oasr ma koluk sasu in Jerusalem pacl
nukewa. Nga lohng na ke akmas ac sulallal orek in siti
uh. Pwayena ma nga liye pa mas ac kinet. **8** Mwet
Jerusalem, lela mwe lokoalok inge in mwe akesmakye
kowos. Fin tia, nga fah siskowosla. Nga ac ekulla siti

lowos nu ke sie acn mwesis, sie acn ma wangin mwet
muta we." 9 LEUM GOD Kulana El fahk nu sik, "Israel
ac fah wanginla mwet we oana sie ima in grape su
fahko nukewa kac uh kinkinla. Ke ma inge kom enenu in
molelosla nukewa su kom ku in molela ke srakna oasr
pacl." 10 Ac nga fahk, "Su ac lohngyu nga fin kaskas
nu selos in akesmakyalos? Elos likkeke ac srangesr
lohng kas lom. Elos isrun ma kom sap nga in fahk. 11
LEUM GOD, kasrkusrak lom selos firir pac in nga, ac
nga koflana in sifil kutong." Na LEUM GOD El fahk nu
sik, "Okoala kasrkusrak luk nu fin tulik srisrik inkanek
uh, ac nu fin tukeni lun mukul fusr. Ac fah utukla pac
mwet payuk nukewa, wi mwet arulana matu. 12 Lohm
selos ac ima lalos ac mutan kialos ac fah itukyang nu
sin kutu pac mwet. Nga ac kalyei mwet in facl se inge.
13 Mwet nukewa, mwet fulat ac mwet srisrik, elos srike
in orek mani ke inkanek kutasrik. Finne mwet palu ac
mwet tol, elos kiapu pac mwet uh. 14 Elos oru oana in
ma na kuretyuki pa kinet ke mwet luk uh. Elos fahk mu,
'Ma nukewa wo na,' sruhk ma uh tiana wo. 15 Ya elos
mwekin ke elos oru ma srungayuk inge? Mo, elos tiana
mwekin kutu srisrik. Elos tia pacna ngetnget in mwekin.
Ke ma inge elos ac fah misa oana mwet misa tari. Pacl
se nga kalyaelos uh, pa ingan saflaiyalos. Nga, LEUM
GOD, pa fahk ma inge." 16 LEUM GOD El fahk nu sin
mwet lal, "Tu ke inkanek sengelik uh ac liye. Siyuk lah pia
inkanek ma matu ac wo emeet uh. Fahsr kac, ac kowos
fah muta in misla." Tusruktu elos fahk, "Mo, kut ac fah tia
fahsr kac!" 17 Na LEUM GOD El srisrngiya mwet san in
porongo ke ukuk uh ac kas. Tuh elos fahk, "Kut ac tia
porongo." 18 Ke ma inge LEUM GOD El fahk, "Porongo,
kowos mutunfacl uh, ac liye ma ac sikyak nu sin mwet
luk. 19 Lohng, O faclu! Nga ac use mwe ongoiya nu
sin mwet inge in kaelos ke pwapa koluk lalos nukewa,
mweyen elos srunga mwe luti luk ac tia akos kas luk. 20
Mwe mea mwe kisa keng elos use Sheba me nu yuruk,
ku mwe akyuye mongo elos use yen loesla me? Nga
fah tia eis mwe sang lalos, ku insewowokin mwe kisa
lalos. 21 Ke ma inge nga ac oru mwet inge in tukulkul ac
ikori. Papa uh ac wen natulos ac fah misa, oayapa mwet
kawuk ac mwet tulan." 22 LEUM GOD El fahk, "Mwet ac
fah tuku liki sie facl in acn epang. Sie mutunfacl kulana
yen loesla el akola nu ke mweun. 23 Elos sruok mwe
pisr ac cutlass natulos; elos mwet sulallal ac wangin
pakomuta lalos. Pusren kasrusr lun horse natulos oana
pusren ngirngir lun meoa uh. Elos akola in mweun lain
Jerusalem." 24 Na mwet Jerusalem elos fahk, "Kut lohng
tari pweng ingan, ac paosr munas ac atla; kut fosrngala
ac keok oana sie mutan isus. 25 Kut tia ku in som likin
siti uh, ku forfor inkanek uh, mweyen mwet lokoalok lasr
uh akoela mwe mweun natulos, ac mwe aksangeng
lulap raunikutla yen nukewa." 26 LEUM GOD El fahk nu
sin mwet lal, "Nokomang nuknuk yohk eoa ac ipippip in
apat uh. Kowos in arulana tung ac mwemelil oana ke
wen sefanna nutuwos el misa, mweyen el su tuku in
sikikowosla ac fah tuku ke pacl na sa in mweuni kowos.
27 Jeremiah, srike mwet luk uh oana ke kom ac srike
osra uh, kom in konauk kuiyalos. 28 Elos nukewa likkeke
ac lainyu na. Elos keke oana osra bronze ac iron. Elos
nukewa koluk. Elos forfor ac srumun kas kikiap ke mwet.
29 Funyu uh arulana folla, ac kutkut ke osra uh tiana
kofelik in nasnasla. Ouinge wangin sripa in tayak e uh in
aknasnasyela mwet luk, mweyen mwet koluk uh tiana
som lukelos. 30 Elos ac fah pangpang kutkut wangin
sripa ma sisila, mweyen nga, LEUM GOD, siselosla."

7 Kas inge tuku nu sel Jeremiah sin LEUM GOD: 2 "Tu
ke mutunpot in lohm sin LEUM GOD ac sulkakin kas
inge we, fahkang: Lohng kas lun LEUM GOD, kowos
mwet Judah nukewa, kowos su ilyak ke mutunpot inge in
alu nu sel. 3 Ouinge LEUM GOD Kulana, God lun Israel,
El fahk: Ekulla ouiyen moul lowos ac ma kowos oru, ac
nga fah lela kowos in mutana in facl suwos. 4 Nimet
lulalfongi kas ma mwet uh kiapwekowos kac, fahk mu,
'Ac wangin ongoiya nu sesr! Tempul lun LEUM GOD pa
inge! Tempul lun LEUM GOD pa inge!' Tempul lun LEUM
GOD pa inge!' 5 "Ekulla ouiyen moul lowos ac tui liki ma
kowos oru ingan. Oru in fal ac suwohs ma kowos oru nu
sin sie sin sie. 6 Tui liki inkanek kutasrik nu sin mwetsac,
mwet mukaimtal, ac katinmas. Tui liki akmuseyen mwet
wangin mwata in facl se inge. Tui liki alu nu sin god
saya, tuh ma inge ac pwanang in kunausyukla kowos. 7
Kowos fin ekla, nga ac lela kowos in mutana in facl se
inge su nga sang nu sin papa matu tomowos tuh in ma
selos nwe tok. 8 "Liye, kowos filiya lulalfongi lowos in
kas kikiap ma wangin sripa. 9 Kowos pisrapasr, akmas,
kunaus wuleang in marut, oru fulahk kikiap, orek kisa nu
sin Baal, ac alu nu sin god ma kowos tia etu meet. 10
Kowos oru ma nga srunga inge, tari kowos tuku tu ye
mutuk in Tempul sik sifacna, ac fahk, 'Ac wangin ongoiya
nu sesr!' 11 Ya kowos nunku mu Tempul sik sie acn in
wikwik lun mwet pisrapasr? Nga liyena ma kowos oru
an. 12 Kowos som nu Shiloh, acn se oemeet nga sulela
tuh mwet in alu nu sik we, ac liye ma nga oru we ke
sripen ma koluk lun Israel, mwet luk. 13 Kowos oru ma
koluk inge nukewa, ac nga finne kalwenina in kaskas
na kaskas, kowos tia lungse lohng. Pacl nga pangon
kowos, kowos tiana topuk. 14 Ke ma inge, ma nga tuh
oru in acn Shiloh nga fah oru pac nu ke Tempul sik inge,
su yohk lulalfongi lowos kac. In acn se inge su nga tuh
sang nu sin mwet matu lowos ac oayapa nu suwos,
nga ac fah oru oapana ma nga tuh oru in acn Shiloh.
15 Nga fah liskowosla liki ye mutuk, oana ke nga lusla
Israel, sou lowos. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge."
16 LEUM GOD El fahk, "Jeremiah, nimet kom pre ke
mwet inge. Nimet tung ku pre nu sik kaclos; nimet kwafe
nu sik in kasrelos, mweyen nga ac tia porongekom. 17
Ya kom tia liye ma elos oru in siti lun Judah ac inkanek

lun Jerusalem? **18** Tulik uh ti etong, ac papa uh ta e, ac
mutan uh aryar flao in orek bread nu sin god mutan se
su elos pangon Kasra lun Kusrao. Elos oayapa okwok
wain in mwe sang lalos nu sin god saya in aktoasryeyu.
19 Tusruktu, ya nga pa elos aktoasrye uh? Mo, elos
aktoasryalos sifacna, ac sifacna akmwekinyalos. **20**
Ke ma inge nga, LEUM GOD Fulatlana, fah okoala
kasrkusrak lulap luk nu fin Tempul se inge. Nga fah
ukuiya nu fin mwet ac kosro oana sie, oayapa nu fin ma
yukwiyuki ac sak inimae. Kasrkusrak luk ac fah oana sie
e ma wangin mwet ku in konela. **21** "Mwet luk, kutu kisa
lowos uh kowos furreak fin loang uh, ac kutu filfilla in
mwe mongo. Tusruktu nga, LEUM GOD Kulana, God lun
Israel, fahk mu mansis kowos in kangla kewa. **22** Ke nga
tuh usla mwet matu lowos liki facl Egypt, wangin ma sap
nga sang nu selos ke mwe kisa firir, ku ke kutepacna
kain in mwe kisa. **23** Ma nga sapkin nu selos pa elos in
akosyu, tuh nga fah God lalos ac elos fah mwet luk. Ac
nga fahkang nu selos in moul fal nu ke ma sap luk, tuh
ma nukewa fah wo nu selos. **24** Tusruktu elos tiana akos
ku porongeyu. Elos likkekena ac oru oana lungse koluk
lalos sifacna — pwanang elos tia wola a elos kolukla
liki meet. **25** Mutawauk ke len se mwet matu lowos
illa liki facl Egypt nwe misenge, nga nuna supuna nu
yuruwos mwet kulansap luk, mwet palu. **26** Ne ouinge,
tia sie porongalos ku lohang nu ke kas lalos. A kowos
likkekelana ac orekma koluk yohk liki mwet matu lowos.
27 "Ke ma inge, Jeremiah, kom ac fahk kas inge nukewa
nu sin mwet luk, a elos ac tiana porongekom. Kom ac
pang nu selos, a elos ac tia topuk. **28** Kom fah fahk
nu selos lah mutunfacl selos uh tiana akosyu, LEUM
GOD lalos. Kaiyuk elos, a elos tiana ekla. Wanginla
inse pwaye, ac tia pacna sramsramkinyuk. **29** "Mwet
Jerusalem, kowos in tung; Kowos in kalla aunsifowos ac
sisla. Onkakin soko on in pukmas fin mangon eol uh,
Mweyen nga, LEUM GOD, nga kasrkusrak, Ac nga sisla
mwet luk. **30** "Mwet Judah elos orala sie ma na koluk.
Elos likiya ma sruloala lalos, ma nga srunga, in Tempul
sik, pwanang Tempul uh taekla. **31** Ke Infahlfal Hinnom
elos etoak sie loang su pangpang Topheth, tuh elos in
ku in kisakin tulik mukul ac tulik mutan natulos fin e. Nga
tia sapkin elos in oru ma inge — nga tia pacna nunkauk
lumah ouinge. **32** Ke ma inge, oasr pacl se ac fah tuku,
ke ac fah tia sifilpa pangpang acn se inge Topheth ku
Infahlfal Hinnom, a ac fah pangpang Infahlfal in Uniya.
Elos fah pikinya mwet misa we nwe ke na lisr acn in
pukmas. **33** Monin mwet misa uh ac fah mwe mongo
nun won ac kosro lemnak, mweyen ac wangin mwet in
luselosla. **34** Facl sac ac fah ekla nu ke sie acn mwesis.
In siti lun Judah ac inkanek Jerusalem nga fah aksafyela
pusren engan ac insewowo, ac oayapa ac fah wanginla
engneyen marut uh.

8 "Ke pacl sac, srin tokosra ac mwet fulat lun Judah,
ac oayapa srin mwet tol ac mwet palu, ac srin mwet
saya su tuh muta in Jerusalem, ac fah pukpukyak liki
kulyuk lalos. **2** Srelos ac fah oanna fin fohk uh oana
fohkon kosro — ac fah oaclik ye faht, malem, ac itu uh,
ma mwet inge elos tuh lungse ac kulansupu, ac su elos
lolngok yoro ac alu nu kac. Ac tia orekeni in sifil pukpuki.
3 Na mwet in mutunfacl koluk se inge su painmoulla, su
muta in acn puspis yen nga akfahsryeloselik nu we, fah
kena misa liki na in moul. Nga, LEUM GOD Kulana, pa
fahk ma inge." **4** LEUM GOD El fahk nu sik in fahkang
nu sin mwet lal, "Ke pacl se mwet se ikori, ya el ac tia
sifil tuyak? Mwet se fin tafongla liki inkanek uh, ya el ac
tia sifil foloko? **5** Na kowos, mwet luk, efu ku kowos forla
likiyu ac tiana sifil foloko? Kowos sruasralana nu ke ma
sruloala lowos ac srunga foloko nu yuruk. **6** Nga arulana
lipsre, tuh kowos tiana kaskas pwaye. Tia sie suwos inse
asor ke orekma koluk lal. Tia sie suwos siyuk, 'Ya oasr
tafongla nga orala?' Kais sie mwet ukwena lungse lal
sifacna, oana soko horse kasrusr akwot nu ke mweun. **7**
Finne won stork uh elos etu na pacl in folok lalos. Won
dove, swallow, ac thrush elos etu pacl in mukuila nu ke
sie pac acn. A kowos, mwet luk, tia etu ma sap su nga
oakiya nu suwos. **8** Kowos ku in fahk fuka lah kowos
lalmwetmet ac etu ma sap luk? Liye, ma sap uh ikla
sin mwet sim kutasrik. **9** Mwet lalmwetmet lowos elos
mwekinla; nunak lalos fohsak ac elos srifusryuki. Elos
likinsai kas luk, na pa lalmwetmet fuka lalos inge? **10**
Ke ma inge nga fah sang ima lalos ac mutan kialos nu
sin kutena mwet. Mwet nukewa, mwet fulat ac mwet
srisrik, elos srike in orek mani ke inkanek kutasrik. Finne
mwet palu ac mwet tol, elos kiapu pac mwet uh. **11** Elos
oru oana in ma na kuretyuki pa kinet ke mwet luk uh.
Elos fahk mu, 'Ma nukewa wo na,' sruhk ma uh tiana
wo. **12** Mwet luk, ya kowos mwekin ke kowos oru ma
srungayuk inge? Mo, kowos tiana mwekin kutu srisrik.
Kowos tia pacna ngetnget in mwekin. Ke ma inge kowos
ac fah misa oana mwet misa tari. Pacl se nga kalyei
kowos, pa ingan saflaiyowos. Nga, LEUM GOD, pa fahk
ma inge. **13** "Nga kena eisani mwet luk, oana ke sie
mwet orani kosrani lal; tusruktu elos oana sak grape ma
wangin grape olo, oana sak fig ma wangin fahko; finne
sra uh, masla pac. Ke sripa inge, nga fuhlela mwet saya
in orekmakin acn inge." **14** Na mwet lun God uh siyuk,
"Efu kut ku mutana? Fahsru, kut kasrusr som nu ke siti
potyak ku uh ac misa we. LEUM GOD lasr El wotela
mu kut in misa. El ase pwasin kut in nim, mweyen kut
orekma koluk lainul. **15** Kut tuh finsrak in oasr misla ac
in oasr imwe nu sesr, a kut pulakin sangeng lulap. **16**
Mwet lokoalok lasr uh sun tari siti Dan. Kut lohng pusren
tungtung lun horse natulos. Acn nukewa kusrusryak ke
horse in mweun natulos apkuranme. Mwet lokoalok lasr
tuku in kunausla acn sesr wi ma nukewa loac, siti sesr
ac mwet nukewa su muta we. **17** Leum El fahk, "Kowos
taran! Nga ac supwama wet nu inmasrlowos — wet
pwasin ma tia ku in akmunayeyukla, ac wet inge ac fah

ngalis kowos." 18 Asor luk tia ku in unweyukla; Insiuk
maskunak. 19 Porongo! Nga lohng pusren mwet luk
Wowoyak sasla fin acn uh, "Ya LEUM GOD El som liki
Zion? Ya tokosra lun Zion wanginla we?" Na LEUM GOD,
tokosra lalos, El topuk, "Efu kowos ku akkasrkusrakyeyu
ke kowos alu nu ke ma sruloala lowos Ac ke kowos
pasrla nu ke god sac ma wangin sripa?" 20 Mwet uh
wowoyak ac fahk, "Pacl fol somla, ac pacl in kosrani
uh safla, A soenna mouliyukla kut." 21 Insiuk itungyuki
Mweyen mwet luk uh itatu; Nga tung nwe mwemelil, ac
arulana oela. 22 Ya wangin ono in Gilead? Ya wangin
mwet ono we? Na, efu mwet luk uh ku tiana kwela?

9 Nga kena insifuk in oana sie lufin kof, Ac mutuk in
oana sie unon in sroninmuta, Tuh nga in ku in tung
len ac fong Ke mwet luk su anwuki. 2 Nga kena in oasr
sie acn nga in muta we in acn mwesis Nga in ku in som
nu we loes liki mwet luk. Elos nukewa tia pwaye nu sin
God, Sie un mwet kutasrik. 3 Elos kurweya lohulos,
oana ke mwet uh ulya sukan pisr natulos, in pisrik kas
kikiap; Acn uh kolyuk ke kikiap, ac tia ke pwaye. LEUM
GOD El fahk, "Mwet luk uh kalwenina in oru ma koluk
Ac tiana akilenyu lah nga God lalos." 4 Kais sie mwet
enenu in sismouk ac taranul liki mwet kawuk lal, Ac
wangin sie ku in lulalfongi ma lel; Tuh tamulel nukewa
kutasrik oana Jacob, Ac mwet nukewa fahk kas kikiap in
akkolukye mwet kawuk lalos. 5 Elos nukewa kiapu mwet
tulan lalos, Ac wangin sie kaskas pwaye; Elos pahla
in kaskas kikiap; Elos oru na ma koluk nwe toloala in
auli. 6 Elos sulallal na sulallal, Ac kutasrik na kutasrik!
LEUM GOD El fahk lah mwet lal elos fahsr lukel. 7 Ke
sripa inge LEUM GOD Kulana El fahk, "Inge nga fah
aknasnasye mwet luk oana ke mwet uh aknasnasye
osra ke e, Ac srikelos. Mwet luk uh orekma koluk — Ku
mea nga ku in sifil oru nu selos? 8 Lohulos oana sukan
pisr ma uniya mwet. Elos fahk kas kikiap pacl nukewa.
Elos nukewa kaskas kulang nu sin mwet tulan lalos,
Sruhk elos akoo in srifusrulosi. 9 Ya nga fah tia kaelos
ke ma inge? Ya nga fah tia foloksak nu sin sie mutunfacl
su oru ouinge? Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." 10
Na nga fahk, "Nga fah tungi eol uh Ac arulana asor ke
acn musrasra, Mweyen elos pulamlamla, Ac wangin
mwet fufahsryesr we. Pusren cow uh tia sifilpa lohngyuk;
Won yen engyeng uh ac kosro inimae kaingelik som." 11
LEUM GOD El fahk, "Nga fah oru acn Jerusalem in sie
yol in ma musalla, Sie acn in muta lun kosro lemnak uh;
Siti in acn Judah fah mwesisla, Acn ma wangin mwet
muta we." 12 Nga siyuk, "LEUM GOD, efu acn inge ku
filfilla ac pulamlamla oana yen mwesis uh, pwanang
wangin mwet fahsr sasla we? Su lalmwetmet in kalem
ke ma se inge? Su kom aketeya nu se tuh elan ku in
fahkak nu sin mwet ngia?" 13 LEUM GOD El topuk,
"Ma inge sikyak mweyen mwet luk elos sisla mwe luti
nga sang nu selos. Elos tiana akosyu, ku oru ma nga
fahk nu selos. 14 A elos likkekena, ac alu nu ke ma
sruloala lal Baal, oana papa tumalos lotelos in oru. 15
Ke ma inge, porongo ma nga, LEUM GOD Kulana, God
lun Israel, fah oru: Nga ac sang nu sin mwet luk sak
mwen elos in kang, ac kof pwasin elos in nim. 16 Nga
fah akfahsryeloselik inmasrlon mutunfacl ma elos, ku
mwet matu lalos, soenna lohng kac, ac nga fah supwala
un mwet mweun in lainulos nwe ke nga kunauselosla
nukewa." 17 LEUM GOD Kulana El fahk, "Nunku ke
ma sikyak inge! Pangonma mutan mwemelil uh in tuku,
Elos in onkakin on in pukmas." 18 Mwet uh fahk, "Fahk
nu selos in sulaklak yuk soko on in pukmas nu sesr,
Nwe ke mutasr nwanala ke sroninmuta, Ac kufinmutasr
sroksroki ke tung." 19 Porongo pusren tung Zion me:
"Kut sikiyukla! Kut arulana aklusrongtenyeyukla! Kut
enenu in som liki acn sesr. Lohm sesr uh kunausyukla."
20 Nga fahk, "Kowos mutan, lipsre LEUM GOD, Ac
lohang nu ke kas lal. Luti nu sin acn nutuwos elos in etu
tung ke mas uh, Ac luti kawuk lowos an in etu yuk on in
pukmas. 21 Misa utyak in winto lasr uh Ac ilyak nu in
lohm lulap wowo sesr; El onela tulik srisrik inkanek uh,
Ac mukul fusr ke nien kuka uh. 22 Monin mwet misa
oaclik yen nukewa, Oana fohkon kosro ke oan inima uh.
Oana wheat ma mwet kosrani pakela ac sisla, Wheat ma
wangin mwet telani. Pa inge ma LEUM GOD El sapkin
ngan fahk." 23 LEUM GOD El fahk, "Mwet lalmwetmet in
tia konkin ke lalmwetmet lalos, Ac mwet ku in tia pac
konkin ke ku lalos. Ac mwet kasrup in tia konkin ke mwe
kasrup lalos. 24 Mwet se fin lungse konkin, Elan konkin
lah el eteyu ac el kalem keik. Mweyen lungse luk oan
ma pahtpat, Ac nga oru ma suwohs ac pwaye fin faclu.
Pa inge ma akinsewowoyeyu. Nga, LEUM GOD, pa fahk
ma inge." 25 LEUM GOD El fahk, "Pwayena lah pacl
se ac fah tuku ke nga fah kaelos nukewa su kosrala in
mano, tusruktu elos tiana moul fal nu ke wuleang lun
kosrala. 26 Nga fah kai mwet Egypt, mwet Judah, mwet
Edom, mwet Amon, mwet Moab, ac elos su muta yen
mwesis su koala aunsuf ke likintupalos. Inmasrlon mwet
inge, oayapa inmasrlon mwet Israel, wangin sie selos
moul fal nu ke wuleang luk."

10 Mwet Israel, porongo kas lun LEUM GOD nu suwos
2 fahkang: "Nikmet ukwe ouiya lun mutanfahl saya;
Nimet fosrnga ke ma sakirik ma ac sikyak inkusrao,
Mutanfahl saya finne tuninfong kac. 3 Alu lun mwet inge
wangin sripa. Soko sak ac pakpuki insak uh, Na kihlyak
ke kufwen sroasr lun mwet tufahl, 4 Ac yunla ke silver
ac gold. Osra pa sang sruokya In tia topla. 5 Kain ma
sruloala inge oana luman mwet kikiap se ma kaskiyuki
ke ima uh. Elos tia ku in kaskas. Enenu in utuk elos
Mweyen elos tia ku in fahsr. Nimet sangeng selos. Elos
tia ku in akkolukye kowos, Ac wangin pac ma wo elos
ku in oru nu suwos." 6 LEUM GOD, wangin sie oana
kom. Kom kulana, Ac Inem fulat ac yoklana ku la. 7 Kom
pa tokosra lun mutunfacl nukewa, na su ac tia sunakin
kom? Fal in akfulatyeyuk kom. Wangin sie oana kom

Inmasrlon mwet lalmwetmet nukewa lun mutunfacl uh,
Ku inmasrlon kutena tokosra lalos. **8** Mwet nukewa su
alu nu ke ma sruloala elos sulalkung ac lalfon. Mea elos
ac ku in etala sin sie ma orekla ke sak? **9** Ma sruloala
lalos nukla ke silver Spain me Ac ke gold Uphaz me,
Orekla sin mwet usrnguk in sroasr. Elos nuknukyang ke
nuknuk folfolnemnem ac sroninmutuk Orekla sin mwet
orek nuknuk na usrnguk. **10** Tusruktu kom, LEUM GOD,
pa God pwaye Ac kom God moul Ac tokosra ma pahtpat.
Ke pacl se kom kasrkusrak, faclu kusrusr; Mutanfahl
uh tia ku in muteng mulat lom. (**11** Kowos enenu in
fahkang nu selos lah god ma tia orala faclu ac kusrao,
ac fah kunausyukla. Elos fah wanginla liki acn nukewa
fin faclu.) **12** LEUM GOD El orala faclu ke ku lal; El
oakiya faclu ke lalmwetmet lal, Ac El asroelik kusrao
ke etu lal. **13** Ke sap lal, kof lucng liki yen engyeng uh
ngirngir; El orama pukunyeng uh liki saflaiyen faclu. El
oru sarom in sarmelik in af uh Ac supwama eng uh
liki nien filma lal. **14** Ke mwet uh liye ma inge, elos
akilen lupan lalfon ac nikin lalos sifacna. Elos su oru ma
sruloala elos mwekinla, Mweyen god ma elos orala uh
tia pwaye ac wangin moul la. **15** Elos ma lusrongten ma
fal in pilesreyuk. Elos ac fah kunausyukla pacl se LEUM
GOD El ac tuku in nununkalos. **16** God lal Jacob El tia
oana ma inge. El pa orala ma nukewa, Ac El sulela mwet
Israel elos in mwet lal. Inel pa LEUM GOD Kulana. **17**
Mwet Jerusalem, apweni! Kuhlusyuki kowos! **18** LEUM
GOD El ac siskowosla liki facl se inge. El ac itungkowosi
nwe ke na wangin sie suwos lula. LEUM GOD pa fahk
ma inge. **19** Mwet Jerusalem elos wowoyak ac fahk,
"Fuka lupan ongoiya uh! Kinet kacsr uh ac tiana mahla.
A kut tuh nunku mu kut ac ku in muteng ma inge! **20**
Lohm nuknuk sesr uh musalsalu; Sucl ma sang sruok uh
wotelik. Tulik natusr nukewa fahsr liki kut; Wangin mwet
lula in sifil tulokunak lohm nuknuk sesr; Wangin mwet in
sripisrya mwe lisrlisr kac uh." **21** Na nga topuk, "Mwet
kol lasr elos lalfon; Elos tia siyuk kolyuk sin LEUM GOD.
Pa inge sripa pwanang elos tia kapkapak, Ac mwet lasr
uh fahsrelik. **22** Porongo! Oasr pweng se tuku! Oasr sie
mukuiyak lulap in sie mutunfacl epang; Mwet mweun we
ac fah ekulla siti lun Judah nu ke sie acn mwesis, Nu
ke acn in muta lun kosro lemnak uh." **23** LEUM GOD,
nga etu lah wangin sie mwet sifacna kol inkanek lal,
Wangin mwet sifacna nununku moul lal. **24** LEUM GOD,
aksuwosye mwet lom, Tusruktu nimet kom arulana upa
nu sesr, Ku kai kut ke pacl kom kasrkusrak, Mweyen ac
tuh pa ingan saflaiyen moul lasr. **25** Furokla kasrkusrak
lom nu fin mutunfacl ma tia etekom, Ac nu fin mwet su
tia alu nu sum. Elos onela mwet lom. Elos kunauskutla
na pwaye Ac likiya acn sesr in oan musalla.

11 LEUM GOD El fahk nu sik, **2** "Porongo kas ke
wuleang uh. Fahk nu sin mwet Judah ac nu selos
su muta Jerusalem **3** lah nga, LEUM GOD lun Israel, fah
selngawi mwet nukewa su tia akos kas in wuleang se
inge — **4** wuleang se su nga tuh orala yurin mwet matu
lalos ke nga tuh usalosme liki acn Egypt, acn se ma
oana funyu firirir se nu selos ah. Nga tuh fahk nu selos
in akosyu ac in oru ma nukewa ma nga sapkin. Nga
fahkang nu selos mu elos fin akos, elos ac fah mwet luk
ac nga ac fah God lalos. **5** Na nga fah akpwayei wuleang
su nga tuh orala yurin mwet matu lalos mu nga ac sang
nu selos facl mut ac kasrup fohk we se su elos muta
fac inge." Ac nga fahk, "Aok pwaye, LEUM GOD." **6** Na
LEUM GOD El fahk nu sik, "Fahla nu in siti lun Judah ac
nu inkanek Jerusalem ac sulkakin kas luk we. Fahk nu
sin mwet uh in porongo kalmen kas in wuleang sac ac
akos. **7** Ke nga tuh use mwet matu lalos liki facl Egypt,
nga wili na nu selos in akosyu, ac nga kalwenina in
akesmakinyalos kac nwe misenge. **8** Tusruktu elos tiana
porongo ku akosyu, a elos nukewa likkekelana ac oru na
ma koluk. Nga sapkin elos in karinganang wuleang sac,
a elos srunga. Ouinge nga use nu faclos mwe kalyai
nukewa ma aketeyuki in wuleang uh." **9** Na LEUM GOD
El fahk nu sik, "Mwet Judah ac mwet Jerusalem elos
orek pwapa koluk in lainyu. **10** Elos sifilpa folokla nu ke
ouiya koluk lun mwet matu lalos meet ah, su srunga oru
ma nga fahk. Elos alu nu ke god saya. Israel ac Judah
kewa kunausla wuleang ma nga tuh oru yurin mwet matu
lalos. **11** Ouinge nga, LEUM GOD, akesmakinyalos lah
nga ac fah use ongoiya lulap nu faclos, ac elos fah tia
ku in kaingkunla. Elos fin mau wowoyak nu sik nga in
kasrelos, nga ac fah tia lohngolos. **12** Na mwet Judah
ac Jerusalem fah som ac wowoyak nu ke god ma elos
esukak mwe kisa keng nu se, tusruktu god ingan ac fah
koflana molelosla ke pacl se ongoiya inge ac tuku uh. **13**
Oasr god puspis lun mwet Judah oana pisen siti lalos. Ac
mwet Jerusalem elos etoak loang puspis in orek kisa nu
sin Baal, god srungayuk sac, oana pisen inkanek in siti
uh. **14** Jeremiah, nimet kom aol mwet inge in pre nu sik
ku kwafe nu sik kaclos. Elos fin sun ongoiya ac pang in
sukok kasru sik, nga ac tia porongalos." **15** LEUM GOD
El fahk, "Mwet su nga lungse yohk elos oru na ma koluk.
Ya oasr suwohs lalos in muta in Tempul sik? Ya elos
nunku mu elos ku in kutongya mwe ongoiya nu selos
ke elos orek wulela ac ke elos kisakin kosro natulos?
Ya elos ku in engan? **16** Sie pacl ah nga pangon elos
oana soko sak olive matol insroa ac rukruk ke fahko
kato. A inge, ke sie ngirngir oana pusren pulal, nga fah
esukak sra uh ac koteya lah kac uh. **17** "Nga, LEUM
GOD Kulana, pa tuh yukwiya Israel ac Judah. Tuh pa
inge nga akkalemye nu selos lah elos ac sun ongoiya.
Elos sifacna use ma inge nu faclos mweyen elos orekma
koluk. Elos akkasrkusrakyeyu ke sripen elos orek kisa
nu sel Baal." **18** LEUM GOD El akkalemye nu sik ke
nunak sulallal ma mwet lokoalok luk elos oru lainyu.
19 Nga oana soko sheep fusr ma tia etu lah ac utukla
in anwuki — nga tiana etu lah pwapa koluk lalos uh
ma nu sik. Elos fahk, "Lela kut in pakiya sak soko uh

ke srakna moul. Kut in uniya tuh in wangin mwet sifil
esamul." 20 Na nga pre ac fahk, "O LEUM GOD Kulana,
nununku lom uh suwohs. Kom srike ac etu nunak ac
insien mwet. Nga filiyuwot nu inpoum, ouinge lela nga in
liye ke kom ac oru foloksak nu sin mwet inge." 21 Mukul
Anathoth elos lungse nga in anwuki, ac elos fahkma
nu sik lah elos ac uniyuwi nga fin tia tui in kaskas Inen
LEUM GOD. 22 Ouinge LEUM GOD Kulana El fahk,
"Nga ac kalyaelos! Mukul fusr natulos ac fah anwuki ke
mweun, ac tulik natulos ac fah misa ke masrinsral. 23
Nga oakiya pacl in ongoiya se tari nu fin mwet Anathoth,
ac ke pacl sac tuku, wangin sie selos fah moul."

12 LEUM GOD, nga fin srukak sie sripa nga kom in
tukeni akukuin kac, Ma kom ac fahk uh pa pwaye
uh. Ne ouinge, nga ke kusen siyuk nu sum ke nununku
suwohs. Efu ku mwet koluk uh kasrupi? Efu ku mwet
kutasrik uh wo ouiyalos? 2 Kom yokwalosi, ac elos
okahla; Elos kapak ac isus fahko. Elos fahk kas wo keim
pacl nukewa A insialos loesla nu sum. 3 Tusruktu, LEUM
GOD, kom eteyu. Kom liye ma nga oru Ac etu lah nga
lungse kom. Amakunla mwet koluk inge oana sheep ma
ac anwuki; Taranulos nu ke pacl lalos in anwuki. 4 Facl
sesr uh ac paola nwe ngac? Mah nukewa inima uh ac
uli putaka? Kosro ac won uh masla Ke sripen orekma
koluk lun mwet lasr — Mwet su fahk mu, "God El tia
liye ma kut oru uh." 5 LEUM GOD El fahk, "Jeremiah,
kom fin totola ke kom akutun nu sin mwet, Na kom ac
akutun fuka nu sin horse uh? Kom fin tukulkul ke sie acn
mwesas, Na kom ac tuyak fuka ke insak matol sisken
Infacl Jordan? 6 Finne ma lim, mwet in sou lom sifacna,
elos kiapwekomla. Elos welulosyang su lain kom. Nik
kom lulalfongelos, elos finne kaskas kulang nu sum." 7
LEUM GOD El fahk, "Nga ngetla liki Israel. Nga sisla tari
mutunfacl se nga sulela in ma luk. Mwet su nga lungse
uh nga eisalosyang Nu inpoun mwet lokoalok lalos. 8
Mwet solla luk elos forma lainyu. Elos ngutngut nu sik
Oana soko lion insak uh. Ke ma inge nga srungalos. 9
Mwet solla luk elos oana sie won Ma won ngia tuku liki
acn nukewa in lainul. Pangonma kosro lemnak nukewa
In tuku kangla nufon! 10 Mwet kol puspis ke mutunfacl
saya elos kunausla ima in grape luk. Elos lolongya ima
luk uh. Elos ekulla facl wolana sik nu ke acn mwesis. 11
Elos oru acn uh sie acn mwesisla, wangin ma oan fac,
Musalla oan ye mutuk. Facl sac nufon ekla nu ke sie acn
mwesis, Ac wanginna mwet lohang nu kac. 12 Mwet uh
tuku liki acn fulat nukewa yen mwesis uh In usla kutena
ma lula we. Nga supwala mweun in kunausla facl sac
nufon; Wangin mwet ac muta in misla. 13 Mwet luk elos
taknelik wheat, a kosrani kokul. Elos kemkatu ke wangin.
Ke sripen kasrkusrak luk Ma sunalos uh tiana fok." 14
LEUM GOD El fahk, "Oasr ma nga ac fahk ke mwet tulan
lun Israel su kunausla facl se nga tuh sang sin mwet luk,
mwet Israel. Nga fah eisla mwet kutasrik inge liki facl
selos, oana ke soko sak ac fifyak uh. Ac nga fah molela
Judah lukelos. 15 Tusruktu tukun nga usalosla, nga fah
pakomutalos. Nga fah folokonma kais sie mutunfacl nu
fin acn selos sifacna, ac nu facl selos sifacna. 16 Elos fin
wi mwet luk alu ke insialos pwaye, ac elos fin fulahk ke
kas inge: 'Oana ke LEUM GOD El moul' — oana ke elos
tuh luti mwet luk in fulahk inen Baal in pacl meet ah —
na elos fah ku in oaoala yurin mwet luk, ac wi eis mwe
insewowo. 17 Tusruktu kutena mutunfacl fin tia akos, na
nga fah fusulosyak ac kunauselosla. Nga, LEUM GOD,
pa fahk ma inge."

13 LEUM GOD El fahk nu sik nga in som ac molela
sie mwe lohl linen ac sang losya infulwuk; a El
fahk mu nga in tia twenya in kof uh. 2 Ke ma inge nga
molela ac sang losyuwi, oana ma LEUM GOD El fahk.
3 Na LEUM GOD El sifilpa kaskas nu sik ac fahk, 4
"Fahla nu Infacl Euphrates ac okanla mwe lohl se ingan
in sie luf ke eot uh." 5 Ouinge nga som ac okanla sisken
Infacl Euphrates, oana LEUM GOD El fahk. 6 Tukun len
puspis, LEUM GOD El fahk nu sik in folokla nu Infacl
Euphrates ac eis mwe lohl sac. 7 Ouinge nga folokla,
ac pacl se nga konauk acn se ma nga okanla we ah,
nga liye lah kulawi ac wanginla sripa. 8 Na LEUM GOD
El sifilpa kaskas nu sik ac fahk, 9 "In ouiya se pacna
inge, nga fah kunausla inse fulat lun Judah ac filang
lulap lun Jerusalem. 10 Mwet koluk inge elos tia lungse
akosyu. Elos likkeke ac orekma koluk oana meet ah,
ac elos alu ac kulansupu god ngia. Ke ma inge, elos
ac fah oana mwe lohl se inge ma wanginla sripa. 11
Oana ke sie mwe lohl ac tingilya infulwen sie mwet,
ouinge nga tuh finsrak mu mwet Israel ac mwet Judah
nukewa in arulana fulme nu sik. Nga oru ouinge tuh elos
fah mwet luk, ac elos in kaksakinyu ac akfulatye Inek.
Tusruktu elos tiana akosyu." 12 LEUM GOD El fahk nu
sik, "Jeremiah, fahk nu sin mwet Israel lah sufa in wain
nukewa in nwanala ke wain. Elos ac fah topuk mu elos
etu lah sufa in wain nukewa enenu in nwanala ke wain.
13 Na kom in fahk nu selos lah nga, LEUM GOD, ac fah
oru tuh mwet uh in sruhila — aok tokosra ke fwilin tulik
natul David, mwet tol, mwet palu, ac mwet Jerusalem
nukewa. 14 Toko nga fah fukulya mwet inge oana ke sufa
uh afokfoki, mwet matu ac mwet fusr oana sie. Wangin
pakomuta, kulang, ku nunak munas fah sruokyuwi liki in
onelosla." 15 Mwet Israel, LEUM GOD El kaskas tari!
Kowos in inse pusisel ac porongel. 16 Akfulatye LEUM
GOD lowos, Meet liki El use lohsr Ac kowos tukulkul
fineol uh; Meet liki El ekulla kalem se su kowos finsrak
nu kac Nu ke lohsr matoltol. 17 Kowos fin tia porongo,
Nga ac tung in lukma ke sripen inse fulat lowos. Nga
fah tung mwemelil, ac sroninmutuk fah kahkla, Mweyen
mwet lun God elos utukla nu in sruoh. 18 LEUM GOD El
fahk nu sik, "Fahk nu sin tokosra ac nina kial in fani liki
tron lalos, mweyen tefuro wolana lalos itukla liki sifalos.
19 Siti lun Judah layen eir kuhlusyuki. Wangin mwet ku in
utyak nu we. Mwet Judah nukewa utukla nu in sruoh."

20 Jerusalem, liye! Mwet lokoalok lom pa tuku liki acn
epang! Pia mwet itukot tuh kom in karingin uh — mwet
lom su kom arulana yukin? 21 Mea kom ac fahk ke
mwet su kom pangon mu kawuk lom elos kutangkomla
ac leum fom? Kom ac keok oana sie mutan isus. 22
Kom fin siyuk lah efu ku ma inge sikyak nu sum — efu
ku nuknuk lom sisala liki monum ac sruinkuiyuki kom —
mweyen ma koluk lom uh arulana yohk. 23 Ya sie mwet
sroalsroal ku in ekulla tuhnal, ku soko leopard ku in sisla
tuhntun kacl? Elos funu ku, na kowos su pahlana in oru
ma koluk lukun ku in lotela in oru ma pwaye. 24 LEUM
GOD El ac akfahsryekowoselik oana ke eng uh okla
kutkut yen mwesis. 25 El fahk mu pa inge ma ac sikyak
nu sum tok. Pa inge ma El sulela in oru nu sum, mweyen
kom mulkunulla ac lulalfongi ke god ma tia pwaye. 26
LEUM GOD sifacna El ac fah sarukkomla in akmwekinye
kom. 27 El liyena ke kom oru ma El srunga. El liye ke
kom fahsr tukun god lun mwet pegan fin inging ac acn
tupasrpasr, oana sie mukul su rapkui mutan kien mwet
tulan lal, ku oana soko horse mukul mwel horse mutan.
We nu suwos, mwet Jerusalem! Kowos ac nasnasla
ngac?

14 LEUM GOD El kaskas nu sik ke sie pacl in tuka.
2 "Judah el muta in asor; Wanginla ma orek ke
mutunpot lun siti we. Mwet lal uh ona in fohk uh in asor,
Ac Jerusalem el wowoyak in suk kasru. 3 Mwet leum uh
supwala mwet kulansap lalos in ut kof; Elos som nu ke
nien kof Tusruktu wangin kof we. Elos foloko ac wangin
koanon mwe neinyuk kof lalos. Ke sripen elos fohsak ac
mwekinla, Elos okanla mutalos. 4 Mwet orek ima uh
arulana supwarla, Ac afinya mutalos Ke sripen wanginna
af, Ac infohk uh paolana. 5 Soko deer mutan isusla
inimae Ac sisla natu natul ac som, Mweyen wanginna
mah. 6 Donkey lemnak uh tu fin mangon inging uh
Ac mongolos tuhyak ke mal, oana kosro jackal. Ohkla
mutalos Mweyen wangin mwe mongo nalos. 7 Mwet luk
elos wowoyak nu sik ac fahk, 'Ma koluk lasr finne fal in
liskutla, LEUM GOD, kasre kut oana ke kom wulema.
Kut forla liki kom pacl pus; Kut orekma koluk lain kom.
8 Kom mukena pa mwe finsrak lun mwet Israel, Kom
na pa molikutla liki mwe ongoiya. Efu kom ku oana sie
mwetsac in facl sesr, Oana sie mwet fufahsryesr su muta
yorosr ke fong se na? 9 Efu kom oana sie mwet ma lut
ke ma sikyak uh, Oana sie mwet mweun ma tia ku in
kasru? LEUM GOD, kom muta inmasrlosr! Eteyuk kut
lah kut mwet lom; Nimet siskutla.'" 10 Pa inge ma LEUM
GOD El fahk ke mwet inge: "Elos lungse in kaingla likiyu,
ac tia sifacna karingin ouiyalos. Ke ma inge, nga tia
insewowo selos. Nga fah esam orekma tafongla lalos,
ac kalyaelos ke sripen ma koluk lalos." 11 LEUM GOD
El fahk nu sik, "Nik kom siyuk sik in kasru mwet inge.
12 Elos finne lalo, nga fah tia lohng pusren tung lalos.
Elos finne oru mwe kisa firir ac mwe kisa wheat nu sik,
nga ac fah tia engan kac. A nga fah onelosi ke mweun
ac ke sracl ac ke mas." 13 Na nga fahk, "LEUM GOD
Fulatlana, kom etu lah mwet palu elos fahkang nu sin
mwet uh lah ac fah wangin mweun ku sracl, mweyen
elos fahk mu kom wulela tari mu ac fah oasr misla
mukena in facl sesr uh." 14 Na LEUM GOD El topuk,
"Mwet palu elos kaskas kikiap Inek. Nga tiana supwalos,
ac nga tia sapkin elos in oru kutena ma, ku fahkang
kutena ma nu selos. Aruruma elos fahk uh tia ma sik.
Kas in palu lalos ma na elos sifacna kinauk ac wanginna
sripa. 15 Nga, LEUM GOD, fahk nu sum ma nga ac oru
nu sin mwet palu ingan su nga tia supu a elos kaskas
Inek, ac fahk mu mweun ac sracl fah tia sun facl se inge.
Nga fah onelosi ke mweun ac ke sracl. 16 Ac funu mwet
ma elos fahk ma inge nu se, ac fah anwuki pac elos ke
mweun ac ke sracl. Manolos ac fah sisilana ke inkanek
Jerusalem. Ac fah wangin mwet in puknelosi. Ma inge ac
sikyak nu selos nukewa — mukul, mutan, ac tulik. Nga
ac fah oru nu selos fal nu ke ma koluk lalos." 17 LEUM
GOD El sapkin nu sik in fahkang nu sin mwet uh ke
asor luk. Na nga fahk: "Lela sroninmutuk in soror ke len
ac fong. Lela nga in tia tui ke tung, Mweyen acn virgin
nutik — su mwet luk — arulana kinkineta Ac apkuran in
misa. 18 Ke nga illa nu likin siti uh, Nga liye monin mwet
anwuki ke mweun. Ke nga som nu in siti srisrik, Nga liye
mwet misa ke masrinsral. Mwet palu ac mwet tol uh oru
na orekma lalos, Tusruktu elos tia etu ma elos oru." 19
LEUM GOD, ya kom ngetla na pwaye liki Judah? Ya kom
srunga mwet Zion? Efu kom ku puok kut Pwanang kut
apkuran in misa? Kut suk misla, a wangin ma wo sikyak;
Kut finsrak mu kut ac kwela, a mwe aksangeng mukena
pa kut liye. 20 Kut orekma koluk lain kom, LEUM GOD;
Kut fahkak ma koluk lasr sifacna Ac ma koluk lun mwet
matu lasr. 21 Esam wuleang lom ac nimet ngetla liki kut;
Nimet akmwekinye acn Jerusalem, Acn sin tron wolana
lom. Karinganang wuleang se kom orala inmasrlosr, ac
tia kunausla. 22 Ma sruloala uh tia ku in supwama af;
Pukunyeng uh tia ku in sifacna oru in afi. Kom na pa oru
ma inge, Pwanang kut filiya finsrak lasr in kom, LEUM
GOD lasr.

15 Na LEUM GOD El fahk nu sik, "Moses ac Samuel
finne tu inge in kwafe nu sik ke mwet uh, nga fah
tiana pakomutalos. Sap elos in som liki ye mutuk. 2 Ke
elos siyuk sum lah elos ac som nu ya, fahkang nu selos
lah nga fahk ouinge: "Kutu selos ac fah misa ke mas —
Na pa ingan acn elos ac som nu we! Kutu selos ac fah
misa ke mweun — Na pa ingan acn elos ac som nu we!
Kutu selos fah misa ke masrinsral — Na pa ingan acn
elos ac som nu we! Kutu selos ac fah utukla nu ke nien
kapir — Na pa ingan acn elos ac som nu we! 3 Nga,
LEUM GOD, sulela tari ma upa akosr inge in sikyak nu
selos: elos fah anwuki ke mweun; kosro ngalngul fah
amakunla manolos; won ac fah kangla ikwalos, ac kosro
lemnak fah kangla ma lula kac. 4 Nga fah oru mwet

nukewa faclu in fwefela kaclos ke sripen ma koluk lulap
Manasseh, wen natul Hezekiah, el oru in Jerusalem pacl
se el tuh tokosra lun acn Judah." **5** LEUM GOD El fahk,
"Mwet Jerusalem, su ac pakomutowos, Ac su ac tungi
kowos? Su ac sisla pacl la in tui Ac siyuk lah kowos
fuka? **6** Kowos sisyula; Kowos totulikla likiyu. Ke ma
inge nga srukak pouk ac itungkowosi Mweyen nga totola
in kutong kasrkusrak luk. **7** In siti nukewa in facl se inge
Nga siskowosyak nu ke eng uh, oana ke kulun wheat uh
sisiyak nu ke eng uh. Nga kunauskowosla, mwet luk.
Nga uniya tulik nutuwos Mweyen kowos tiana tui liki
ouiyen moul koluk lowos. **8** Puslana katinmas in facl
suwos Liki puk wekof uh. Nga uniya mukul fusr nutuwos
an ke pacl na elos sun kuiyalos, Ac oru nina kialos in
keok. In kitin pacl na nga srunglulos Ke mwe akkeok ac
mwe aksangeng. **9** Nina se ma tulik itkosr natul misa El
mulalla ac suk mongol. Kalem lun len uh yorol ekla lohsr.
El mwekinla ac oela insial ke asor. Nga fah lela mwet
lokoalok lowos in onelosla Su srak moul inmasrlowos.
Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." **10** Nga mwet na
supwar se! Efu ku nina kiuk el osweyula nu faclu? Mwet
nukewa in mutunfacl se inge amei ac akukuin yuruk.
Nga tiana sang mani nu sin mwet ma ngisreyu, ac nga
tia pac ngisre mani sin mwet. Ne ouinge elos nuna
selngawiyu na. **11** LEUM GOD, lela selnga nukewa lalos
uh in akpwayeiyuk nga fin tia kulansupwekom wo, ac
nga fin tia kwafe sum ke mwet lokoalok luk in pacl elos
sun ma upa ac ongoiya nu selos. (**12** Wangin mwet
ku in koteya osra uh, yokna osra ma tuku epang me
ma karyak ke bronze.) **13** LEUM GOD El fahk nu sik,
"Nga fah supwala mwet lokoalok in usla mwe kasrup
ac ma saok lun mwet luk, in kaelos ke koluk lalos elos
oru apunla acn selos. **14** Nga ac oru elos in kulansupu
mwet lokoalok lalos in sie facl elos tia etu kac, mweyen
kasrkusrak luk oana e uh, su ac firir nwe tok." **15** Na
nga fahk, "LEUM GOD, kom etu. Esamyu ac kasreyu.
Lela nga in foloksak nu selos su kalyeiyu. Nimet arulana
mongfisrasr nu selos, pwanang elos in uniyuwi. Esam
lah elos akkolukyeyu ke sripom. **16** Kom kaskas nu sik,
ac nga porongo kas nukewa lom. LEUM GOD Kulana,
nga ma lom, ac kas lom nwakla insiuk ke engan ac
insewowo. **17** Nga tia wi sisla pacl luk in israsr ac pwar
yurin mwet ngia. A nga mukena muta oana kom sapkin,
ac sessesla ke kasrkusrak. **18** Efu ku nga nuna keok
na? Efu ku kinet keik uh koflana unweyukla in mahla?
Yah kom ac aksupwaryeyu oana soko infacl srisrik ma
oan nwe mihnla?" **19** Na LEUM GOD El topukyu ouinge:
"Kom fin foloko, nga ac sifil eis kom ac kom ac fah sifilpa
mwet kulansap luk. Kom fin tila fahk ma wangin sripa a
kom fahkak ma yohk sripa, na kom ac fah sifilpa mwet
palu luk. Kom in tia som nu yurin mwet uh — lela elos in
tuku nu yurum. **20** Nga ac orekom in oana sie pot bronze
kulana nu selos. Elos ac mweun lain kom, tusruktu elos
fah tia kutangkomla. Nga fah wi kom in langoekom ac
molikomla. **21** Nga fah liyekomyang ac loangekom liki
inpoun mwet koluk ac mwet sulallal. Nga, LEUM GOD,
pa fahk ma inge."

16 LEUM GOD El sifilpa kaskas nu sik ac fahk, **2**
"Nikmet payuk ku orek tulik in acn se inge. **3** Nga
ac fahk nu sum ma ac sikyak nu sin tulik su ac isusla
in acn se inge, oayapa nu sin papa ac nina. **4** Elos ac
misa ke mas na upa, ac wangin mwet ac tungelos ku
puknelosi. Elos ac fah anwuki ke mweun, ku misa ke
masrinsral, ac manolos ac fah mwe mongo nun won
ac kosro inima uh. Ma lula uh ac fah osralik fin acn uh
oana fohkon kosro. **5** "Kom fah tia utyak nu in lohm ma
oasr eoksra we. Nik kom tungi kutena mwet. Nga ac tia
sifil akinsewowoye mwet luk ke misla, ku akkalemye
lungse ac pakoten luk nu selos. **6** Mwet kasrup ac mwet
sukasrup fah tukeni misa in acn se inge, tusruktu wangin
mwet fah puknelosi ku eoksra kaclos. Wangin mwet fah
sipik manol sifacna ku mangsrasrala in akkalemye asor
lal. **7** Wangin mwet ac mongo ku nim yurin kutena mwet
in akwoyal ke sie mwet saok lal misa. Ac wangin pac
mwet fah fahkak pakomuta la, finne nu selos su papa
tuma ku nina kia misa. **8** "Nimet utyak nu in sie lohm
ma mwet uh orek kufwa we. Kom in tia pituki yorolos in
mongo ac nim. **9** Porongo ma nga, LEUM GOD Kulana,
God lun Israel, fahk inge. Nga fah kutongya pusren
engan ac insewowo, oayapa pusren pwar ke kufwen
marut. Mwet in acn se inge fah moul na in liye ke ma
inge ac sikyak. **10** "Ke pacl se kom fahkang ma inge
nukewa nu selos, elos ac siyuk sum lah efu ku nga
sulela in kalyaelos arulana upa. Elos ac siyuk lah ma
sufal fuka elos eis mwata kac, ac ma koluk fuka elos
orala lain LEUM GOD lalos. **11** Na kom fah fahk nu selos
lah LEUM GOD El fahk, 'Mwet matu lowos forla likiyu, ac
elos alu ac kulansupu god ngia. Elos sisyula ac tia akos
mwe luti luk. **12** Na kowos oru koluk yohk liki mwet matu
lowos. Kowos nukewa likkeke ac orekma koluk, ac tia
akosyu. **13** Ke ma inge, nga fah siskowosla liki facl se
inge nu in sie facl ma kowos, ac mwet matu lowos, tia
etu kac. Na kowos fah kulansupu god saya ke len ac
fong, ac nga fah tiana pakomutowos.'" **14** LEUM GOD El
fahk, "Pacl se ac tuku ke mwet uh ac tia sifil fulahk keik
mu 'Oana ke God El moul, su tuh molela mwet Israel liki
facl Egypt.' **15** A ma elos ac oru pa elos ac fulahk keik
mu, 'Oana ke God El moul, su tuh molela mwet Israel liki
mutunfacl epang ac liki mutunfacl saya nukewa,' yen
nga luselosla nu we. Nga fah folokunulosme nu in facl
selos sifacna, nu yen ma nga sang nu sin mwet matu
lalos. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." **16** LEUM
GOD El fahk, "Nga ac solama mwet patur puspis in
tuku sruok mwet inge. Toko nga fah sapwalik mwet sruh
kosro in sokolos yen nukewa fineol uh ac inging uh ac in
luf inmasrlon eot uh. **17** Nga liye ma nukewa elos oru,
ac wangin ma wikla likiyu. Ma koluk lalos uh kalem ye

mutuk. **18** Nga fah oru elos in moli pacl luo ke tafongla
ac ma koluk lalos, mweyen elos aktaekye facl sik ke ma
sruloala ma wangin moul la oana monin mwet misa, ac
elos nwakla acn uh ke god kikiap lalos." **19** O LEUM
GOD, kom pa langoeyu ac akkeyeyu. Kom kasreyu ke
pacl koluk. Mutunfaclu ac fah tuku nu yurum liki saflaiyen
faclu ac fahk, "Wangin god lun mwet matu lasr sayen
god kikiap mukena, ac ma sruloala wangin sripa. **20** Ya
oasr mwet ku in sifacna orek god la? Tia ku. El fin orala,
ac tiana god pwaye." **21** LEUM GOD El fahk, "Ke ma
inge, nga fah fahkak nu sin mutunfacl uh tuh elos in etu
ke ku luk ac ke ku lun pouk. Inge ac nu tok, elos fah etu
lah nga pa LEUM GOD."

17 LEUM GOD El fahk, "Mwet Judah, ma koluk lowos
simla ke pen osra soko. Kihlisyukyak insiowos ke
mutun pin diamond soko, ac kihlyak ke sruwasrik in
loang lowos. **2** Mwet lowos uh alu ke loang uh ac ke
lumah ma tulokyak nu sin god mutan Asherah, ye sak
folfol nukewa ac fin tohktok uh, **3** ac yen turangang fineol
uh. Nga fah lela mwet lokoalok lowos in usla mwe kasrup
ac ma saok lowos ke sripen ma koluk lowos nukewa
ma kowos orala in acn suwos. **4** Kowos fah enenu in
fuhleak facl se ma nga sot nu suwos, ac nga fah oru tuh
kowos in orekma nu sin mwet lokoalok lowos in sie facl
ma wangin etu lowos kac, mweyen kasrkusrak luk oana
sie e ma ac firir nwe tok." **5** LEUM GOD El fahk, "Nga
fah selngawi mwet se Su forla likiyu Ac filiya lulalfongi
lal sin mwet, Ac lulalfongi ku lun mwet sukawil moul
la. **6** El oana soko mahsrik in acn mwesis Ma kapak
in acn pao, yen wangin ma oan we, Fin acn kifintela,
yen wangin pac ma ku in kapak we. Wangin ma wo ku
in sonol. **7** "Tusruktu nga ac fah akinsewowoye mwet
se Su filiya lulalfongi lal in nga. **8** El oana soko sak
ma kap sisken soko infacl srisrik Ac kapla okahl nwe
ke sun kof uh. Wangin sangeng lal ke pacl fol Mweyen
sroan sak uh folfolna. El tia fosrnga finne wangin af. Pacl
nukewa oasr fahko kacl. **9** "Su ku in etu ma oan insien
mwet? Wangin ma kutasrik oana nunak lun mwet —
Sie ma su tia ku in akkeyeyukla. **10** Nga, LEUM GOD,
iluhs nunak lun mwet, Ac srike insialos. Nga oru nu sin
kais sie mwet fal nu ke ouiyen moul lal, Ac fal nu ke
orekma lal." **11** Mwet se su eis mani lal ke sesuwos El
oana sie won ma sawulla atro ma tia ma natul. Ke mwet
sac el sun kuiyal, na mwe kasrup lal ac wanginla, Ac
saflaiyal el fah sie mwet lalfon. **12** Tempul sesr oana
sie tron oaskulana, Musaiyukyak fin soko eol fulat ke
mutawauk ah me. **13** LEUM GOD, kom mwe finsrak lun
Israel. Elos nukewa su siskomla ac fah akmwekinyeyuk.
Elos ac fah wanginla oana inen mwet ma simla fin fohk
uh, Mweyen elos siskomla, LEUM GOD, Su oana unon
in kof se. **14** LEUM GOD, akkeyeyula ac nga fah kwela
na pwaye. Langoeyula ac nga fah moulla. Kom na pa
nga kaksakin uh! **15** Mwet uh fahk nu sik, "Pia ma LEUM
GOD El fahk mu El ac oru nu sesr ah? Lela Elan orala
ingena!" **16** Tusruktu, LEUM GOD, nga tiana kwafe sum
in kunauselosla. Nga tiana ke in oasr pacl se koluk nu
selos. LEUM GOD, kom etu ma inge. Kom etu ma nga
tuh fahk ah. **17** Nimet kom oana sie mwe aksangeng
nu sik. Kom pa nien molela luk ke pacl koluk sikyak.
18 LEUM GOD, akmwekinyalos su kalyeiyu, tusruktu
nimet akmwekinyeyu. Nwakulosla ke mwe aksangeng,
ac nikmet akfosrngayeyu. Akyokye mwe ongoiya nu
faclos ac kunauselosla nu ke ip srisrik. **19** LEUM GOD
El fahk nu sik, "Jeremiah, fahla nu ke Mutunpot lun Mwet
uh, yen ma tokosra lun Judah elos uti-utyak nu in siti
uh, ac sulkakin kas luk inge we. Toko kom fah som nu
ke mutunpot nukewa saya lun Jerusalem. **20** Fahk nu
sin tokosra ac mwet Judah nukewa, ac elos nukewa su
muta Jerusalem ac orekmakin mutunpot inge, in porongo
ma nga fahk uh. **21** Fahk nu selos lah elos fin seko moul
lalos, elos in tia lippise kutena ma toasr ke len Sabbath.
Elos in tia us kutena ma toasr utyak ke mutunpot lun
Jerusalem, **22** ku us kutena ma toasr illa liki lohm selos
ke len Sabbath. Elos in tiana orekma ke len Sabbath.
Elos in akfulatye oana sie len mutal, oana ke nga tuh
sapkin nu sin mwet matu lalos. **23** Mwet matu lalos ah
tuh tiana porongeyu ku akosyu. A ma elos oru pa elos
likkekeiyu na ac tia lohma nu ke kas in luti luk. **24** "Fahk
nu sin mwet inge lah elos enenu na in akos ma sap
luk nukewa. Elos in tiana us kutena ma toasr fahsr ke
mutunpot in siti se inge ke len Sabbath. Elos enenu in
akmutalye len Sabbath ac tia oru kutena orekma. **25**
Na tokosra lalos, ac fisrak lalos, fah ilyak ke mutunpot
lun Jerusalem ac eis pacna ku fulat se ma tuh oan facl
David. Elos fah wi na mwet Judah ac mwet Jerusalem
kasrusr fin chariot ac fin horse, ac siti Jerusalem fah
sessesla ke mwet pacl nukewa. **26** Mwet uh ac fah
tuku liki siti srisrik lun Judah ac liki inkul ma raunela
Jerusalem. Elos fah tuku liki facl lun Benjamin, liki pe eol
uh, fineol uh, ac liki layen eir in Judah. Elos fah us nu in
Tempul sik mwe kisa firir, ac kisakin mwe kisa wheat ac
mwe keng, oayapa mwe kisa in sang kulo. **27** Tusruktu
elos enenu in akosyu ac karinganang len Sabbath tuh in
sie len mutal. Elos in tia us kutena ma toasr fahsr ke
mutunpot Jerusalem ke len sac, mweyen elos fin oru,
nga ac esukak mutunpot Jerusalem. E uh ac fah furreak
lohm sin tokosra Jerusalem, ac wangin mwet fah ku in
konela."

18 LEUM GOD El fahk nu sik, **2** "Oatula nu ke lohm
sin mwet orek ahlu ke fohk kle, ac ingo nga fah sot
nu sum kas ma nga lungse kom in fahkak." **3** Ouinge
nga som nu we, ac nga liyauk mwet orek ahlu sac ke el
orekma ke wheel in orekma lal. **4** El fin orala sie ahlu tuh
tia sun lungse lal, el ac eis kle sac ac ekulla nu ke sie
pacna lumah. **5** Na LEUM GOD El fahk nu sik, **6** "Ya tia
oasr ku luk in oru nu suwos, mwet Israel, oana ke mwet
orek ahlu se ac oru ke kle lal uh? Kowos muta inpouk
oana ke kle uh oan inpoun mwet orek ahlu. **7** Nga fin

fahk ke kutu pacl mu nga ac fusak, koteya, ku kunausla
kutena mutunfacl ku tokosrai, **8** a toko mutunfacl sac
forla liki orekma koluk lal, na nga ac tila oru ma nga
tuh fahkla mu nga ac oru. **9** Ku nga fin fahk mu nga
ac musaeak ku akkeye sie mutunfacl ku tokosrai, **10**
na toko mutunfacl sac tia akosyu ac orekma koluk, na
nga ac tila oru ma nga fahkla mu nga ac oru. **11** Ke ma
inge, fahkang nu sin mwet Judah ac mwet Jerusalem lah
nga akoo in lainulos ac kalyaelos. Fahkang elos in tui
liki moul koluk lalos, ac aolla ouiya ma elos oru ingan.
12 Elos ac topuk kom ac fahk, "Mo, efu ku kut in tui?
Kut ac likkekena ac oru na ma koluk ke lungse lasr." **13**
LEUM GOD El fahk, "Siyuk sin mutunfacl nukewa lah nu
oasr pacl ma Kain ouiya inge nu sikyak meet. Ouiya
na koluk se pa mwet Israel uh oru inge! **14** Ya nu oasr
pacl wanginla snow fin acn eoteot fulat Lebanon? Ya
sungan infacl oyohu we uh nu oasr pacl mihnla? **15** Ma
inge finne fahsrna wo, a mwet luk uh mulkinyula. Elos
esukak mwe keng nu ke ma sruloala. Elos tukulkul ke
inkanek lalos. Elos tia sifilpa fahsr ke ouiya meet ah, A
elos fahsr ke inkanek ma tia akilenyuki. **16** Elos orala
acn se inge in sie mwe aksangeng, Ma ac srungayukla
nwe tok. Elos nukewa su fahsr we ac fah arulana lut ke
ma elos liye. Elos ac fah usruk sifalos ke fwefela lalos.
17 Nga ac fah luselik mwet luk ye mutun mwet lokoalok
lalos, Oana ke kutkut uh ukukla ke eng kutulap. Nga ac
fah ngetla lukelos, Ac tia kasrelos ke pacl in ongoiya
nu selos." **18** Na mwet uh fahk, "Wona in oasr ma kut
oru nu sel Jeremiah! Oasr mwet tol yorosr in luti kut, ac
mwet lalmwetmet in aknunakye kut, ac mwet palu in
fahkak kas lun God nu sesr. Lela kut in orek loh kikiap
lainul ac tia sifil lohng ma el fahk uh." **19** Na nga pre
ac fahk, "LEUM GOD, lipsre pre luk, ac porongo ma
mwet lokoalok luk inge fahk keik. **20** Ya ma koluk uh pa
molin ma wo? A liye, elos pukanak luf se nu sik nga
in putatyang nu loac. Esam lah nga tuh tuku nu yurum
in kwafe kaclos, ac srike in loangelos liki kasrkusrak
lom. **21** Ke ma inge, LEUM GOD, lela tulik natulos in
misa ke masrinsral, ac in anwuki pac ke mweun. Lela
mukul uh in misa ke mas ac mwet fusr in anwuki ke
mweun. Mutan an in katinmasla, ac wangin tulik natulos.
22 Supwala sie un mwet koluk in kunausya lohm selos
ac usla koano uh ke wangin eteya selos. Oru elos in
wowoyak ke tuninfong. Mwet inge pukanak sie luf nga in
putatyang nu loac, ac oakiya mwe kwasrip in sruokyuwi.
23 LEUM GOD, kom etu nufon pwapa lalos in uniyuwi.
Nikmet nunak munas nu selos ke orekma koluk lalos, ku
tulalosla liki ma sufal lalos. Siselosi nu in fohk uh ac
kutangulosla. Oru ma inge nu selos in kasrkusrak lom."

19 LEUM GOD El fahk nu sik in som ac molela sie
sufa orekla ke kle. El oayapa fahk nu sik in us
kutu mwet matu sin mwet uh, ac kutu mwet tol matu, **2**
ac in fahsr sasla Mutunpot lun Sufa Fokelik, ac illa nu
Infalfal Hinnom. Na ingo nga in fahkak kas ma El ac
fah fahk nu sik. **3** LEUM GOD El fahk nu sik in fahk
ouinge, "Tokosra lun Judah ac mwet Jerusalem, porongo
ma nga, LEUM GOD Kulana, God lun Israel, ac fahk.
Nga fah use mwe ongoiya lulap nu fin acn se inge, tuh
elos nukewa su lohng kac fah fwefela. **4** Nga ac fah oru
ouinge mweyen mwet uh sisyula, ac akfohkfokye acn se
inge ke elos orek kisa lalos nu ke god saya — god su
elos, ac mwet matu lalos somla ac tokosra lun Judah, tia
etu kutena ma kac. Elos nwakla acn se inge ke srahn
mwet wangin mwata, **5** ac elos etoak loang in esukak
tulik natulos fac, tuh in mwe kisa firir lalos nu sel Baal.
Nga tiana sapkin elos in oru ma inge, ac wangin pacna
in nunak luk uh. **6** Ke ma inge, oasr pacl se ac fah tuku,
ke ac fah tia sifilpa pangpang acn se inge Topheth ku
Infahlfal Hinnom, a ac fah pangpang Infahlfal in Uniya.
7 In acn se inge nga fah kunausla pwapa nukewa lun
mwet Judah ac Jerusalem. Nga ac fuhlela mwet lokoalok
lalos in kutangulosla ac onelosi ke mweun. Nga ac sang
mano misa lalos nu sin won ac kosro lemnak tuh in mwe
mongo nalos. **8** Nga fah arulana sukela siti se inge, na
elos nukewa su fahsryak we fah lut ac oela. **9** Mwet
lokoalok ac kuhlusya siti uh ac srike in onela mwet we.
Ke elos kuhlasak, wanginla mwe mongo nun mwet in siti
uh, pwanang elos kang ikwen mwet tulan lalos, oayapa
tulik natulos sifacna." **10** Na LEUM GOD El fahk nu sik
in fukulya sufa sac ye mutun mukul ma wiyu som, **11** ac
in fahk nu selos lah LEUM GOD Kulana El fahk, "Nga ac
fukulya mwet inge ac siti se inge, tuh in oana sufa kle
soko inge ma tia ku in sifilpa akonkoneni nu sie. Mwet
uh ac fah pikinya mwet misa lalos, finne in acn Topheth,
mweyen wangin pac acn saya in puknelosi we. **12** Nga
wulela mu nga ac oru siti se inge ac mwet we uh in oana
acn Topheth. **13** Lohm Jerusalem, lohm sin tokosra lun
Judah, oayapa lohm nukewa ma mwet we uh furreak
mwe keng fin lohm selos nu ke itu uh, ac okoala wain in
mwe kisa nu ke god saya uh — lohm inge nukewa ac
fah fohkfokla oana acn Topheth." **14** Na nga som liki
acn Topheth, yen LEUM GOD El supweyu in fahkak kas
lal we. Nga som ac tu inkul lun Tempul ac fahkak nu
sin mwet nukewa **15** lah LEUM GOD Kulana, God lun
Israel, El fahk, "Nga ac fah use nu fin siti se inge ac
nu fin acn nukewa raunela, mwe kai nukewa ma nga
tuh fahk mu nga ac oru, mweyen kowos likkeke ac tia
porongo ma nga fahk."

20 Pashhur, wen natul Immer, el sie mwet tol su sifen
mwet liyaung inkul in Tempul. Ke el lohng ke nga
fahkak ma inge **2** el sap in sringsring nga ac kapiri ke
mwe kapir apkuran nu ke Mutunpot Benjamin, ma oan
lucng ke Tempul. **3** Lotutang tok ah, tukun Pashhur el
tuleyula liki mwe kapir, nga fahk nu sel, "LEUM GOD El
fahk mu ac tia sifil pangpang kom Pashhur, a ac fah
pangpang kom 'Sangeng Yen Nukewa.' **4** LEUM GOD
El sifacna fahk mu, 'Nga ac fah oru kom in sie mwe
aksangeng nu sum sifacna ac nu sin mwet kawuk lom,

ac kom ac fah liye ke elos nukewa anwuki ke cutlass
nutin mwet lokoalok lalos. Nga ac fah filiya mwet Judah
nukewa ye ku lun tokosra Babylonia. El ac fah usla
kutu selos in mwet kapir nu in facl sel, ac uniya mwet
lula. 5 Nga fah oayapa lela mwet lokoalok lalos in usla
mwe kasrup nukewa in siti se inge, ac sruokya ma lalos
nukewa oayapa acn selos, wi pac ma saok lun tokosra
Judah, ac usla ma nukewa nu Babylonia. 6 A funu kom,
Pashhur, kom ac sou lom nukewa fah oayapa sruoh ac
utukla nu Babylonia. Kom ac fah misa ac pukpuki we,
wi mwet kawuk lom nukewa su kom fahk kas kikiap
puspis nu se.'" 7 LEUM GOD, kom kifasla insiuk Na nga
tari wikomla. Kom ku likiyu, Ac kom kutangyula. Mwet
nukewa aksruksrukyeyu. Elos tia tui in isrunyu. 8 Pacl
nukewa nga kaskas uh, yokla pusrek, Ac nga wowoyak
ac fahk, "Yokna sulallal ac kunausten!" LEUM GOD,
aksruksrukyeyuk nga ac angonyuk nga pacl nukewa
Mweyen nga sulkakin kas lom. 9 A nga fin fahk mu,
"Nga ac fah mulkunla LEUM GOD Ac tia sifilpa kaskas
ke Inel," Na kas lom uh oana sie e in nga Ma firir in sri
keik uh. Nga srike kuiyuk in sruokyana, Tusruktu nga tia
ku in kutongya. 10 Nga lohng ke mwet nukewa mahmah
mu, "Mwe aksangeng oasr yen nukewa! Lela kut in
tukakunulak nu sin mwet fulat lasr!" Finne kawuk fototo
luk elos soano nga in ikori. Elos fahk mu, "Sahp kut ac
ku in kiapwella, Na kut fah sruokilya ac oru foloksak lasr
nu sel." 11 Tusruktu, LEUM GOD, kom wiyu lac, ac kom
kulana, Elos su kalyeiyu tia ku in kutangyula. Elos fah
akmwekinyeyuk nwe tok, Mweyen elos tia ku in sun
finsrak lalos. Mwekin lalos ac fah tiana mulkinyukla. 12
Tusruktu, LEUM GOD Kulana, kom srike mwet uh ke
suwohs; Kom etu nunak lalos ac ma oan insialos. Ke ma
inge lela nu sik in liye ke kom ac foloksak nu sin mwet
lokoalok luk, Tuh nga likiya sripa nukewa luk inpoum.
13 On nu sin LEUM GOD! Kaksakin LEUM GOD! El
molela mwet su akkeokyeyuk liki ku lun mwet koluk.
14 Selngawiya len se nga isusla! Mulkunla len se nina
kiuk el osweyula! 15 Selngawiya mwet se su akenganye
papa tumuk Ke el us pweng wo se nu sel ac fahk, "Tulik
mukul se pa nutum!" 16 Lela elan oana siti nukewa Ma
LEUM GOD El kunausla ac wangin pakomuta lal. Lela
elan lohng tung in mwaiok ke lotutang, Ac sulkakinyen
mweun ke infulwen len, 17 Mweyen el tia uniyuwi meet
liki nga isusla, Na insien nina kiuk lukun pa kulyuk luk.
18 Efu ku nga isusla? Ya ngan tuh sun mwe lokoalok ac
mwe asor, Ac in aksafyela moul luk ke mwekin?

21 Tokosra Zedekiah lun Judah el supwalma Pashhur
wen natul Malchiah, ac mwet tol Zephaniah wen
natul Maaseiah, nu yuruk. Elos use enenu se inge: 2
"Nunak munas, pre nu sin LEUM GOD kacsr, mweyen
Tokosra Nebuchadnezzar lun Babylonia ac mwet mweun
lal elos kuhlusya siti uh. Sahp LEUM GOD El ac oru sie
mwenmen lal ke sripasr, ac ukwalak Nebuchadnezzar
liki kut." 3 Na LEUM GOD El kaskas nu sik, ac nga
fahk nu sin mwet ma supweyuku nu yuruk 4 tuh elos
in fahk nu sel Zedekiah lah LEUM GOD lun Israel El
fahk, "Zedekiah, nga ac kutangla mwet lom su mweun
lain tokosra lun Babylonia ac mwet lal. Nga fah elosak
kufwen mwe mweun nutin mwet lom infulwen siti uh. 5
Nga fah sifacna mweun lain kom ke ku luk nufon, ac
ke mulat ac kasrkusrak luk nufon. 6 Nga fah onela ma
nukewa su moul in siti se inge: kewana mwet ac ma
orakrak ac fah misa ke sie mas upa. 7 A kom, ac mwet
pwapa fulat lom, ac mwet su painmoulla ke mweun,
sracl, ac mas — nga ac fah lela kowos nukewa in sruoh
sel Tokosra Nebuchadnezzar ac mwet lokoalok lowos su
lungse unikowosi. Nebachudnezzar el ac fah unikowosi
nukewa. El ac tiana nunak munas ku pakomuta kutena
suwos. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." 8 Na LEUM
GOD El fahk nu sik nga in fahkang nu sin mwet uh,
"Kowos in porongo! Nga, LEUM GOD, fah sot nu suwos
in sulela inmasrlon inkanek nu ke moul ac inkanek nu ke
misa. 9 Kutena mwet su muta in siti uh ac fah misa ke
mweun ku ke masrinsral ku ke mas. Tusruktu kutena
mwet su illa liki siti uh, ac sifacna eisalosyang nu inpoun
mwet Babylonia su kuhlusya siti uh, ac fah moul. 10 Nga
sulela ku sik lah nga fah tia molela siti se inge, a nga fah
kunausla. Ac itukyang nu inpoun tokosra lun Babylonia,
ac el ac fah esukak nwe ke apatla. Nga, LEUM GOD, pa
fahk ma inge." 11 Fahk nu sin sou oaleum lun Judah:
Lohng kas lun LEUM GOD. 12 Pa inge ma LEUM GOD
El fahk nu suwos su fwilin tulik natul David: "Liyaung tuh
nununku suwohs in orek ke len nukewa. Karinganang
mwet ma pisreyukla ma la liki inpoun mwet pisrapasr.
Kowos fin tia, na kasrkusrak luk ac fah tayak oana sie e
su koflana kuniyukla. 13 Mwet Jerusalem, kowos muta
ke sie acn fulat, lucng liki infahlfal uh, oana sie eot
lulap tuyak yen tupasrpasr. Tusruktu nga fah mweun
lain kowos. Kowos fahk mu wangin mwet ku in mweuni
kowos, ku kunausla pot ku lowos ac utyak nu in siti uh.
14 Nga fah kalyei kowos fal nu ke orekma koluk lowos.
Nga fah esukak inkul fulat sin tokosra lowos, ac e uh fah
esukak ma nukewa ma oan raunela. Nga, LEUM GOD,
pa fahk ma inge."

22 LEUM GOD El fahk nu sik nga in tufokla nu in
lohm sin tokosra lun Judah, ac fahk kas inge: 2
"Lohng kas lun LEUM GOD, O tokosra lun Judah su
muta fin tron lal David — kom, ac mwet pwapa fulat lom,
ac mwet Jerusalem nukewa su ilyak ke mutunpot inge. 3
Nga, LEUM GOD, sapkin nu suwos in oru ma suwohs
ac pwaye. Karinganang mwet ma pisreyukla ma la liki
inpoun mwet pisrapasr. Nimet akkolukye ku akkeokye
mwetsac, mwet mukaimtal ac katinmas, oayapa nimet
uniya mwet wangin mwata in acn mutal se inge. 4 Kowos
fin oru oana ma nga sapkin, na ac fah oasr tokosra
tuku ke fwilin tulik natul David nwe tok. Elos, ac mwet
fulat lalos ac mwet nukewa lalos saya, fah uti-utyak ke

mutunpot lun inkul fulat ke chariot ac fin horse uh. **5**
Tusruktu kowos fin tia akos ma nga sapkin inge, na nga
fulahk ke Inek sifacna lah inkul fulat se inge fah sikiyukla.
Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge. **6** "In nunak luk,
inkul fulat sin tokosra lun Judah oasku oana acn Gilead,
ac oana eol in acn Lebanon. Tusruktu nga ac oru tuh in
sie acn oan musalla ma wangin mwet muta we. **7** Nga
ac supwala mwet in kunausya. Elos ac us tuhla lalos ac
pakiya sru cedar kato we, ac sisla nu in e uh. **8** "Na
toko, mwet in mutunfacl puspis fah fahsr aliki ac asiyuki
sie sin sie lah efu ku nga, LEUM GOD, oru ouinge nu ke
siti pwengpeng se inge. **9** Na elos fah topuk mu mweyen
kowos fahsr sayen wuleang lowos yurin God lowos ke
kowos alu ac kulansupu god saya." **10** Mwet Judah,
nimet tungel Tokosra Josaiah; Kowos in tia eoksra ke
misa lal. A kowos in arulana tung kacl Joahas, wen natul.
Elos ac usalla, ac el ac tia sifil foloko. El ac tiana sifilpa
liye acn el isusla we. **11** LEUM GOD El fahk kacl Joahas
su aolla Josiah, papa tumal, in tokosra Judah, "El som liki
acn inge, ac el ac tiana sifil foloko. **12** El ac misa in facl
se elos usalla nu we, ac el ac tia sifil liye facl se inge."
13 We nu sin mwet se su musai lohm sel ke sesuwos Ac
akyokye ke inkanek kutasrik, Su akkohsye mwet in facl
sel in orekma nu sel Ac tia sang molin orekma lalos. **14**
We nu sin mwet se ma fahk, "Nga ac musaela sie lohm
lulap nu sik sifacna Ac oru tuh infukil lucng uh in yohk."
Ouinge el orala winto in lohm sel Ac sinkaeak acn loac
ke sak cedar, Ac sroalela ke sroal srusra. **15** Ya ma inge
ac oru tuh kom in sie tokosra wo Kom fin musa lohm ke
sak cedar Ma wo liki lohm sin mwet ngia? Papa tomom
el insewowo ke moul lal nufon. Orekma lal pwaye ac
suwohs pacl nukewa, Ac el kapkapak in ma nukewa el
orala. **16** El oru nununku suwohs nu sin mwet sukasrup,
Na ma nukewa fahsr pac wo nu sel. Pa inge kalmen
etu ke LEUM GOD. **17** A kom sukna ma ac wo nu sum
sifacna; Kom uniya mwet wangin mwata Ac arulana
aklalfonye mwet lom. LEUM GOD pa fahk ma inge. **18**
Ouinge LEUM GOD El fahk kacl Tokosra Jehoiakim lun
Judah, wen natul Josiah, "Wangin mwet ac fah mwemelil
ke misa lal, ku fahk mu, 'Pakomuta kawuk se luk! Fuka
koluk in mau!' Wangin mwet ac fah wowoyak ac tung
kacl ac fahk, 'Leum luk, We! Tokosra, We!' **19** Ac fah
orek nu sel oana misa lun soko donkey: Ac fah amala el
Ac sisila likin mutunpot Jerusalem." **20** Mwet Jerusalem,
fahla nu Lebanon ac wowoyak, Fahla nu facl Bashan
ac tung; Som ac wowoyak infulan eol Moab, Mweyen
kutangyukla mutunfacl nukewa su kasrekom ke pacl in
mweun. **21** LEUM GOD El kaskas nu sum ke pacl kom
srak mut, A kom tia lungse porongo. Pa ingan ouiyom
in moul lom nufon — Kom tiana akos LEUM GOD. **22**
Mwet kol lom ac fah ukukla ke eng; Mwet kasrekom
in pacl in mweun ac utukla nu in sruoh. Siti sum ac
fah aklusrongtenyeyuk ac akmwekinyeyuk Ke sripen
ma koluk nukewa kom orala. **23** Kom mongla wo in
lohm sum orekla ke sak cedar ma utuku Lebanon me;
Tusruktu ac fah mwe pakomuta na yohk nu sum ke pacl
se ngal upa ac sun kom — Ngal oana ngal lun sie mutan
isus. **24** LEUM GOD El fahk nu sel Tokosra Jehoiachin,
wen natul Tokosra Jehoiakim lun Judah, "Oana ke nga
pa God moul, fin kom pa ring lun tokosra ma oan lac
po layot sik, nga ac faiskomla **25** ac eiskomyang nu
sin mwet ma lungse unikomi, su kom sangeng se. Nga
ac eiskomyang nu sel Tokosra Nebuchadnezzar lun
Babylonia ac un mwet mweun lal. **26** Nga ac liskomla ac
nina kiom ke ku luk tuh komtal in mwet sruoh in sie facl
ma komtal kewa tia isusla we, ac komtal ac fah misa we.
27 Komtal ac fah kena sifilpa liye facl se inge, tusruktu
komtal ac fah tiana foloko." **28** Ac nga fahk, "Ya Tokosra
Jehoiachin el oana soko sufa fokelik ma sisila ac wangin
mwet enenu? Na efu ku el, ac tulik natul, utukla nu in
sruoh nu ke sie facl ma elos tiana etu?" **29** O fahl Judah,
fahl Judah, fahl Judah! Porongo ma LEUM GOD El fahk:
30 "Filiya ke ma simusla lah ac fah wangin tulik natul
Jehoiachin. Ac fah wangin ma wo el orala in pacl lal.
Wangin sin fwilin tulik natul Ac fah aolulla ke tron lal
David In leum fin acn Judah. Nga, LEUM GOD, pa fahk
ma inge."

23 Fuka upaiyen nununku lun LEUM GOD nu faclos
mwet kol su kunausla mwet lal ac luseloselik. **2**
Pa inge ma LEUM GOD lun Israel El fahk ke mwet kol
su tuh akoeyukla in karingin mwet lal: "Kowos tuh tia
karinganang mwet luk. Kowos ukwalosyak ac luselosla.
Inge nga ac kai kowos ke sripen ma koluk ma kowos
oru inge. **3** Nga fah usani mwet lula luk liki facl ma nga
akfahsryeloselik nu we, ac nga fah folokunulosme nu
in facl selos. Ac fah pukanten tulik natulos, ac elos ac
fah arulana puseni. **4** Nga fah srisrngiya mwet kol in
karinganulos. Mwet luk ac fah tia sifilpa sangeng ku
tuninfongla, ac nga ac tia sifilpa kalyaelos. Nga, LEUM
GOD, pa fahk ma inge." **5** LEUM GOD El fahk, "Pacl
se ac fah tuku ke nga fah sulela sie tokosra, sie mwet
suwoswos ke fwilin tulik natul David. Tokosra sac ac fah
lalmwetmet in kol, ac oru ma pwaye ac suwohs in facl se
inge nufon. **6** Pacl se el ac tokosrala uh, mwet Judah
fah moul in sukosok, ac mwet Israel fah moul in misla.
El ac fah pangpang 'LEUM GOD Suwoswos Lasr.' **7**
LEUM GOD El fahk, "Pacl se ac fah tuku ke mwet uh fah
tia sifilpa fulahk keik mu, 'Oana ke God El moul su tuh
molela mwet Israel liki facl Egypt.' **8** A elos ac fah fulahk
keik mu, 'Oana ke God El moul su tuh molela mwet Israel
liki sie mutunfacl epang ac liki mutunfacl saya nukewa El
tuh akfahsryeloselik nu we.' Na elos fah muta in facl
selos sifacna." **9** Insiuk arulana musalla, Ac nga rarrar.
Nga oana mwet sruhi se, Oana sie mwet ma yokla wain
numla, Ke sripen LEUM GOD Ac ke sripen kas mutal lal.
10 Facl se inge sessesla ke mwet tia pwaye nu sin LEUM
GOD. Elos moulkin moul sulallal, ac elos orekmakin ku
lalos ke inkanek sufal. Acn uh paola Ac sroun ima uh

uli, ke sripen selnga lun LEUM GOD. **11** LEUM GOD
El fahk, “Mwet palu ac mwet tol elos moul oana mwet
tia etu God. Nga sifacna liye ke elos oru ma koluk in
Tempul. **12** Inkanek elos fahsr we ac fah musresre ac
lohsr. Nga fah oru elos in tukulkul ac ikori. Nga ac fah
sang ongoiya nu faclos; Pacl in kalyeiyuk lalos summa.
Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge. **13** Nga liye tari ma
koluk lun mwet palu Samaria: Elos kaskas inen Baal,
Ac kolla mwet luk ke inkanek tafongla. **14** Tusruktu nga
liye tuh mwet palu Jerusalem elos oru koluk yohk liki
na: Elos kosro ac fahsr ke moul tia pwaye. Elos akkeye
mwet uh in oru na ma koluk, Pwanang elos tia forla liki
orekma koluk lalos. In liye luk uh, elos nukewa koluk
Oapana mwet Sodom ac Gomorrah. **15** “Ke ma inge,
pa inge ma nga, LEUM GOD Kulana, fahk ke mwet
palu lun Jerusalem: Nga fah sang nu selos sak mwen
elos in kang Ac pwasin nu selos elos in nim, Mweyen
elos oru tuh moul in pilesru God in fahsrelik fin facl se
inge nufon.” **16** LEUM GOD Kulana El fahk nu sin mwet
Jerusalem, “Nik kowos porongo ma mwet palu elos fahk.
Elos nwekkowosla ke finsrak na sutuu. Ma elos fahk nu
suwos uh ma na elos sifacna nunku, ac tia ma nga fahk.
17 Nu sin mwet ma tia lungse lohng ma nga fahk uh, elos
fahk na mu ma nukewa ac wona nu selos. Ac elos fahk
nu sin mwet likkeke uh mu mwe ongoiya ac fah tiana
sonolos.” **18** Na nga fahk, “Tia sie sin mwet palu inge etu
ke nunak lukma lun LEUM GOD. Wangin selos nu lohng
ku kalem ke kas in fahkak lal, ku porongo ac lohang nu
ke ma El fahk. **19** Kasrkusrak lal oana sie paka, sie eng
na upa ma ac tuhyak ac putati fin sifen mwet koluk, **20**
na ac fah tiana tui nwe ke El orala ma nukewa ma El
nunku in oru. In len fahsru, mwet lal fah kalem na pwaye
ke ma inge.” **21** LEUM GOD El fahk, “Nga tiana supu
mwet palu inge, a elos som. Nga tiana sang nu selos
kutena kas in sulkakinyuk, a elos kaskas na ke Inek.
22 Elos funu wi tu inmasrlon mwet pwapa luk inkusrao,
elos lukun sulkakin kas in fahkak luk nu sin mwet luk, ac
elos lukun furokolosla liki moul koluk elos moulkin ac
ouiya kutasrik elos oru. **23** “Nga pa God se su oasr yen
nukewa, ac tia muta yen sefanna. **24** Wangin sie mwet
ku in wikla ke sie acn ma nga tia ku in liyal. Ya kowos
tia etu lah nga oasr yen nukewa, inkusrao ac fin faclu?
25 Nga etu lah mea mwet palu ingo fahk ke elos kikiap
Inek, ac fahkak mu nga sang nu selos kas in fahkak luk
in mweme lalos. **26** Mwet palu ingo ac aklalfonye mwet
luk uh ke kas kikiap lalos nwe ngac? **27** Elos nunku mu
mweme elos fahkak uh ac oru mwet luk in mulkinyula,
oana ke mwet matu lalos tuh mulkinyula ac forang nu sel
Baal. **28** Sie mwet palu fin mwemei sie mweme, el enenu
in fahk, ‘Mweme se pa inge.’ Tuh mwet palu se su lohng
kas ma nga sang nu sel, lela elan fahkak akoaruye. Mah
pao uh arulana sie liki wheat uh! **29** Kas in fahkak luk
uh oana sie e, ac oana sie hammer ma fukulya eot uh
nu ke ip srisrik. **30** Nga lain mwet palu ma eis kas lun
sie sin sie ac sulkakin oana in kas luk. **31** Nga lain pac
mwet palu ma kaskas ke kas lalos sifacna ac fahk mu
ma tuku sik me. **32** Porongo ma nga, LEUM GOD, fahk
uh! Nga lain mwet palu su srumun mweme kikiap lalos.
Elos fahk mweme inge ac aktafongyela mwet luk ke
kikiap lalos ac kas in konkin lalos. Nga tia supwalos ku
sap elos in som, ac wangin na pwaye sripalos nu sin
mwet uh. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge.” **33** LEUM
GOD El fahk nu sik, “Jeremiah, sie sin mwet luk, ku sie
mwet palu ku sie mwet tol, fin siyuk sum, ‘Mea pweng
sin LEUM GOD?’ na kom fah fahk nu sel, ‘Kom pa sie
mwe toasr nu sin LEUM GOD, ac El ac fah siskomla.’
34 Sie mwet luk, ku sie mwet palu ku sie mwet tol, fin
orekmakin kas se inge, ‘mwe toasr nu sin LEUM GOD,’
nga fah kael ac sou lal. **35** A lela kais sie mwet in siyuk
sin mwet kawuk lal ac sou lal, ‘Mea top sin LEUM GOD?
Mea LEUM GOD El fahk?’ **36** Ouinge elos fah tia sifilpa
orekmakin kas inge: ‘mwe toasr nu sin LEUM GOD,’
mweyen kutena mwet fin fahk ouinge, nga ac oru kas
in fahkak luk in sie ma arulana toasr nu sel. Mwet uh
akkihyela kas lun God lalos, su God moul ac LEUM
GOD Kulana. **37** Jeremiah, siyuk sin mwet palu, ‘Mea
top sin LEUM GOD nu sum? Mea LEUM GOD El fahk?’
38 Ac elos fin seakos kas luk ac orekmakin na kas inge,
‘mwe toasr nu sin LEUM GOD,’ na fahkang nu selos lah
39 nga ac sraklalosyak ac siselosla nu saya in loes likiyu
— kewana, elos ac siti se ma nga tuh sang nu selos ac
mwet matu lalos. **40** Nga fah use mwekin ac oakas nu
faclos ma pahtpat, su ac fah tiana mulkinyukla.”

24 LEUM GOD El akkalemye nu sik fotoh in fig luo
ma filiyuki mutun Tempul. (Ma se inge sikyak tukun
Tokosra Nebuchadnezzar lun Babylonia el usalla Tokosra
Jehoiachin lun Judah, wen natul Jehoiakim, tuh elan sie
mwet sruoh liki acn Jerusalem nu Babylonia, wi mwet kol
lun Judah, mwet tufahl, ac mwet usrnguk ke orekma.) **2**
Fotoh se meet ah fig wowo oan loac, ma sa in mwesrla.
Fotoh se ngia fig na koluk oan loac, tiana ku in mongo.
3 Na LEUM GOD El fahk nu sik, “Jeremiah, mea kom
liye an?” Nga topuk, “Fig — ma wo kac ah arulana wo,
a ma koluk kac ah arulana koluk, tia ku in mongo.” **4**
Ouinge LEUM GOD El fahk nu sik, **5** “Nga, LEUM GOD
lun Israel, nunku tuh mwet ma utukla nu Babylonia elos
oana fig wo inge, ac nga fah kulang nu selos. **6** Nga fah
liyalosyang ac folokunulosme nu in facl se inge. Nga ac
fah musaelosyak ac tia kunauselosla. Nga fah yokwalosi
ac tia fusulosyak. **7** Nga fah oru tuh insialos in kena
eteyu lah nga pa LEUM GOD. Na elos ac fah mwet luk,
ac nga ac fah God lalos, mweyen elos ac foloko nu
yuruk ke inse pwaye. **8** “Ac funu kacl Tokosra Zedekiah
lun Judah, wi mwet fulat ma raunella, ac mwet saya
Jerusalem su muta in facl se inge ku elos su mukuila
nu Egypt — nga, LEUM GOD, fah lumahlos oana fig
koluk inge ma arulana koluk in mongo. **9** Nga fah oru sie
kain kunausten nu faclos ma mutunfacl nukewa faclu

fah arulana sangeng kac. Yen nukewa nga luseloselik
nu we, mwet uh ac fah isrunulos, orek tafukas kaclos,
angnolos, ac orekmakin inelos in mwe selnga lalos. **10**
Nga fah use mweun, sracl, ac mas lulap nu faclos nwe
ke na wanginla mwet in facl se su nga sang nu selos ac
mwet matu lalos."

25 In yac se akakosr ma Jehoiakim, wen natul Josiah,
el tokosra lun Judah, nga eis kas sin LEUM GOD
ke mwet Judah. (Ma se inge ma ke yac se oemeet ma
Nebuchadnezzar el tuh tokosra lun Babylonia.) **2** Nga
fahk nu sin mwet Judah ac mwet Jerusalem nukewa, **3**
"Ke lusen yac longoul tolu, mutawauk ke yac aktolngoul
ma Josiah, wen natul Amon, el tuh tokosra lun Judah,
nwe misenge, LEUM GOD El kaskas nu sik, ac nga
tia tui in fahk ma El fahk uh nu suwos, a kowos tiana
porongo. **4** LEUM GOD El finne kalwenina in supu
mwet kulansap lal mwet palu, a kowos tiana lohngolos,
ku lohang nu selos. **5** Elos fahk nu suwos in forla liki
inkanek koluk kowos moulkin, ac liki orekma koluk kowos
oru tuh kowos fah ku in mutana fin facl se su LEUM GOD
El sot nu suwos ac mwet matu lowos tuh in ma lowos
nwe tok. **6** Elos fahkot kowos in tia alu ac kulansupu god
ngia, ac in tia akkasrkusrakye LEUM GOD ke kowos
alyalu nu sin ma sruloala ma kowos orala. Kowos funu
akos LEUM GOD in pacl sac me, El lukun tia akkeokye
kowos. **7** Na LEUM GOD El sifacna fahk lah kowos
tia lungse lohngol, ac kowos akkasrkusrakyal ke ma
sruloala lowos. Ke ma inge kowos sifacna use kalya
lal nu fowos. **8** "Ouinge LEUM GOD Kulana El fahk,
'Ke sripen kowos tia porongeyu, **9** nga fah sapla nu sin
mwet nukewa in acn epang, ac nu sin mwet kulansap
luk, Tokosra Nebuchadnezzar lun Babylonia. Nga fah
usalosme in mweun lain mwet in acn Judah wi mutunfacl
atulani lalos, ac fuhlelosla in oan musalla nwe tok —
sie mwe lut ac aksangeng in liyeyuk. Nga, LEUM GOD,
pa fahk ma inge. **10** Nga ac sikulya sasa in engan ac
insewowo, ac pusren engan ke kufwen marut. Ac fah
wangin oil nu ke lam lalos, ac wangin pac wheat. **11** Facl
se inge nufon ac fah musallana — sie mwe lut ac mwe
aksangeng. Ac mutunfacl atulani uh ac fah kulansupu
tokosra lun Babylonia ke yac itngoul. **12** Tukun pacl
se inge nga fah kai acn Babylonia ac tokosra lal ke
sripen orekma koluk lalos. Nga fah kunausla mutunfacl
sac, ac filiya in oan musalla nwe tok. **13** Nga fah kai
Babylonia ke mwe ongoiya nukewa ma nga tuh fahk
nu sel Jeremiah mu nga ac oru nu sin mutunfacl inge
kewa — aok, mwe ongoiya nukewa ma simla in book
se inge. **14** Nga ac folokin nu sin mwet Babylonia fal
nu ke ma elos oru, na elos ac fah mwet kohs nu sin
tokosra na fulat in mutunfacl puspis.'" **15** LEUM GOD lun
Israel El fahk nu sik, "Cup in wain se pa inge, sessesla
ke kasrkusrak luk. Usla nu sin mutunfacl nukewa su
nga ac supwekom nu we, ac oru elos in nim kac. **16**
Pacl se elos ac nimya, elos ac fahsr ikorkor ac wella ke
sripen mweun nga supu in lainulos." **17** Ouinge nga eisla
cup se liki poun LEUM GOD, ac sang nu sin mutunfacl
nukewa ma LEUM GOD El supweyu nu we, ac oru tuh
elos in nim kac. **18** Jerusalem ac siti nukewa lun Judah,
weang tokosra ac mwet kol we, elos nim kac, na in pacl
sac me nwe misenge acn inge ekla acn mwesisla —
sie mwe lut ac mwe aksangeng, ac mwet uh orekmakin
inelos in mwe selnga. **19** Mwet inge wi pac nim ke cup
sac: tokosra lun Egypt, mwet pwapa fulat ac mwet kol
lal; mwet Egypt nukewa ac mwetsac in acn Egypt; **20**
tokosra nukewa in facl Uz; tokosra nukewa ke siti in acn
Philistia inge: Ashkelon, Gaza, Ekron, ac mwet lula in
acn Ashdod; **21** mwet nukewa in acn Edom, ac Moab, ac
Ammon; **22** tokosra nukewa lun Tyre ac Sidon; tokosra
nukewa lun acn wekof lun Mediterranean; **23** siti Dedan,
Tema, Buz, elos nukewa su koala aunsuf ke likintupalos;
24 tokosra nukewa Arabia tokosra nukewa lun sruf yen
mwesis; **25** tokosra nukewa lun Zimri, Elam, ac Media;
26 tokosra nukewa in acn epang, elos su muta loessula
ac su apkuran, sie tukun sie. Tokosra nukewa fin faclu
elos ac nim kac, na saflaiya tokosra Babylonia el fah
nim. **27** Toko LEUM GOD El fahk nu sik, "Fahk nu sin
mwet uh lah nga, LEUM GOD Kulana, God lun Israel,
nga sapkin nu selos in nim nwe ke elos sruhila woht,
nwe ke elos ikori ac tia ku in tuyak, ke sripen mweun
ma nga supu lainulos. **28** Ac elos fin srangesr eis cup
sac liki poum ac nim kac, na fahk nu selos lah LEUM
GOD Kulana El fahk mu elos enenu na in nim. **29** Siti
se emeet nga fah kunausla pa siti sik sifacna. Ya elos
nunku mu ac tia kalyeiyuk elos? Mo, ac kalyeiyuk elos,
mweyen nga ac supu mweun nu fin mwet nukewa fin
faclu. Nga, LEUM GOD Kulana, pa fahk ma inge. **30**
"Jeremiah, kom enenu in sulkakin kas nukewa nga fahk
uh. Kom enenu in fahk nu sin mwet inge mu, 'LEUM
GOD El ngirngir inkusrao me, Ac pulahl fah kasla liki acn
fulatlana inkusrao. El fah ngirngir lain mwet lal. El fah
sasa oana mwet ma lolongya grape uh. Mwet nukewa fin
faclu fah lohngol, **31** Ac kusen ngirngir se inge fah kasla
sun saflaiyen faclu. Oasr mwe amei lun LEUM GOD lain
mutunfacl uh. El ac fah use mwet nukewa nu in nununku
Ac uniya mwet koluk nukewa. LEUM GOD pa fahk ma
inge.'" **32** LEUM GOD Kulana El fahk mu kunausten lulap
summa nu fin sie mutunfacl tukun sie, ac sie paka lulap
kilkilukeni oe yen loessula saflaiyen faclu me. **33** Ke len
sac, monin mwet su LEUM GOD El uniya fah oaclik yen
nukewa faclu. Wangin mwet fah tung kaclos, ac elos fah
tia orekeni in pukpuki. Elos fah oanna fin acn uh oana
fohkon kosro. **34** Tung, kowos mwet kol, kowos mwet
sropo lun mwet luk. Kowos in wowoyak tung, ac ipippip
infohk uh. Pa inge pacl in anwuki kowos, ac kowos ac
fah laslaseyuki oana sheep mukul. **35** Ac fah wangin
kutena inkanek in kaingla lowos. **36** Lohng pusren tung
lun mwet shepherd, ac wowoyak lun mwet kol lun un

kosro uh! Tuh LEUM GOD El furokla acn in tohf kosro
natulos. 37 Acn in mongla misla lalos wanginla, ke sripen
fulen kasrkusrak lun LEUM GOD. 38 LEUM GOD El
som liki mwet lal, oana soko lion ma illa liki luf sel. Mwe
aksangeng ke mweun, ac kasrkusrak fol lun LEUM GOD,
ekulla facl se inge nu ke sie acn mwesis.

26 Tia paht tukun Jehoiakim, wen natul Josiah, el
tokosrala lun Judah, 2 LEUM GOD El fahk nu sik,
"Tu in kalkal lun Tempul ac sulkakin ma nukewa nga
sapkin nu sum in fahkak nu sin mwet su tuku liki siti
lun Judah in alu we. Nimet kom sisla siefanna kas. 3
Sahp mwet uh ac porongo ac forla liki ouiya koluk lalos.
Elos fin oru ouinge, na nga fah ekulla nunak luk ac tia
kunauselosla oana ke nga tuh akoo in oru ke sripen
orekma koluk nukewa lalos." 4 LEUM GOD El fahk nu
sik in fahk nu sin mwet uh, "Nga, LEUM GOD, fahk mu
kowos enenu in akosyu, ac fahsr tukun mwe luti nga sot
nu suwos, 5 ac lohang nu ke kas lun mwet kulansap luk
mwet palu, su nga nuna supu nu yuruwos. Kowos tiana
akos ma elos fahk. 6 Kowos fin oeoelana in seakos,
na nga ac oru nu ke Tempul se inge oana ma nga tuh
oru nu ke Shiloh, ac mutunfacl nukewa fin faclu fah
orekmakin inen siti se inge oana sie mwe selnga." 7
Mwet tol, mwet palu, ac mwet nukewa lohng ke nga
fahk ma inge in Tempul, 8 na tukunna nga fahkla tari
ma nukewa ma LEUM GOD El sapkin ngan fahk, elos
sruokyuwi ac wowo ac fahk, "Kom enenu na in anwuki! 9
Efu kom ku fahk ke Inen LEUM GOD mu Tempul se inge
ac fah oana Shiloh, ac siti se inge ac fah kunausyukla
ac wangin mwet ac fah muta we?" Na mwet uh rireni
rauniyula. 10 Ke mwet kol lun Judah lohng ma sikyak
inge, elos sulaklak tuku liki inkul fulat sin tokosra nu ke
Tempul, ac muta ke acn selos ke Mutunpot Sasu. 11 Na
mwet tol ac mwet palu fahk nu sin mwet kol ac nu sin
mwet uh, "Mwet se inge fal in anwuki, mweyen el kaskas
lain siti sesr uh. Kowos sifacna lohng ma el fahk inge."
12 Na nga fahk, "LEUM GOD El supweyume in sulkakin
ma nukewa ma kowos lohng nga fahk lain Tempul se
inge ac lain siti se inge. 13 Kowos enenu in ekulla ouiyen
moul lowos ac ma kowos oru, ac enenu in akos LEUM
GOD lowos. Kowos fin oru ouinge, El ac ekulla pwapa in
kunausten ma El akoo in oru nu suwos. 14 Ac funu keik,
nga oasr inpouwos! Oru kutena ma kowos nunku mu
fal ku suwohs. 15 Tusruktu kowos in arulana etu lah
kowos fin uniyuwi, kowos uniya sie mwet wangin mwata,
na oasr mwatuwos ac mwet in siti se inge ke akmas,
mweyen LEUM GOD pa supweyume in fahk ma inge in
sensenkakin kowos." 16 Na mwet kol ac mwet uh fahk
nu sin mwet tol ac mwet palu, "Mwet se inge kaskas nu
sesr ke Inen LEUM GOD lasr. Tia fal in anwuki el." 17
Tukun ma ine, kutu sin mwet matu tuyak ac fahk nu sin
mwet su tukeni, 18 "Ke pacl se Hezekiah el tuh tokosra
lun Judah, mwet palu Micah lun Moresheth el fahkang
nu sin walil sac nufon lah LEUM GOD Kulana El fahk
mu, 'Zion ac fah pukpukyak oana sie ima. Jerusalem fah
oana sie yol in ma kulawi, Ac inging in Tempul fah ekla
oana insak uh!' 19 Tokosra Hezekiah ac mwet Judah tuh
tiana unilya Micah, a Hezekiah el tuh akfulatye LEUM
GOD ac kwafe tuh Elan pakoten nu sel. Na LEUM GOD
El aolla nunak lal liki kunausten ma El tuh fahk mu El
ac use nu faclos. Ac inge, kut apkuran in sifacna use
sie kunausten lulap nu facsr." (20 Tuh oasr pac mukul
se, pangpang Uriah wen natul Shemaiah in acn Kiriath
Jearim, su tuh kaskas ke Inen LEUM GOD lain siti se
inge ac mutunfacl se inge, oana ke Jeremiah el oru. 21
Ke Tokosra Jehoiakim, ac mwet mweun ac mwet fulat
lal lohng ma Uriah el tuh fahk, na tokosra el tuh srike
in sang elan anwuki. Tusruktu Uriah el lohngak, oru el
sangeng ac kaingla nu Egypt. 22 Na Tokosra Jehoiakim
el supwalla Elnathan wen natul Achbor, ac kutu pac
mukul nu Egypt in usalu Uriah. 23 Elos folokunulma nu
yorol Tokosra Jehoiakim, su sap in anwuki el, ac manol
sisiyang nu in kulyuk lun mwet pusisel.) 24 Tusruktu
ke sripen kasru lal Ahikam wen natul Shaphan, elos tia
eisyuyang nu inpoun mwet uh in anwuki nga.

27 Tia paht tukun Zedekiah wen natul Josiah el
tokosrala lun Judah, LEUM GOD El fahk nu sik 2
ngan orala soko mwe utuk ke sak ac kapriya ke kulun
kosro ac filiya fin kwawuk. 3 Na LEUM GOD El fahk
nu sik in supwala kas nu sin tokosra lun Edom, Moab,
Ammon, Tyre, ac Sidon, sin mwet fulat aolyalos su tuku
nu Jerusalem in sonol Tokosra Zedekiah. 4 LEUM GOD
Kulana, God lun Israel, El fahk nu sik in sapkin nu selos
tuh elos in fahk nu sin tokosra lalos lah LEUM GOD
El fahk ouinge: 5 "Ke ku lulap ac po kulana luk, nga
orala faclu, mwet uh, ac ma orakrak nukewa su oasr
faclu, na nga sang nu sin kutena mwet su nga sulela. 6
Nga pa sang mutunfacl inge nukewa nu ye ku lun mwet
kulansap luk, Tokosra Nebuchadnezzar lun Babylonia,
ac nga oru tuh finne kosro lemnak uh ac wi pac orekma
nu sel. 7 Mutunfacl nukewa fah kulansupwal, ac elos
fah oayapa kulansupu wen natul ac wen nutin natul,
nwe ke sun pacl se mutunfacl sel uh ac musalla. Na
mutunfacl sel ac fah kulansupu mutunfacl kulana ac
tokosra fulat lalos. 8 Tusruktu fin oasr kutena mutunfacl
ku tokosrai su tia akos sap lal, na nga ac kai mutunfacl
sacn ke mweun, sracl, ac mas lulap, nwe ke nga lela
Nebuchadnezzar elan kunauselos nufon. 9 Nik kowos
porongo mwet palu lowos, ku kutena mwet su fahk mu el
ku in palye pacl fahsru uh — ke mweme, ku ke lolngok
yurin mwet misa, ku ke inutnut. Elos nukewa fahk mu
kowos in tia kulansupu tokosra lun Babylonia. 10 Elos
kiapwekowos, ac elos ac oru in utukla kowos nu yen
loesla liki acn suwos. Nga fah liskowosla, ac kowos
fah kunausyukla. 11 Tusruktu fin oasr kutena mutunfacl
su akpusiselyal nu sin tokosra Babylonia ac orekma

nu sel, na nga ac lela elan mutana in facl sel sifacna
ac imai. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." 12 Nga
tuh fahk oapana nu sel Tokosra Zedekiah lun Judah:
"Eiskowosyang nu sin tokosra Babylonia. Kulansupwal
ac mwet lal, ac kowos fah moul. 13 Efu ku kom ac mwet
lom in misa ke mweun, ku ke sracl, ku ke mas upa? Pa
ingan ma LEUM GOD El fahk mu ac sikyak nu sin kutena
mutunfacl ma tia fungyang nu sin tokosra lun Babylonia.
14 Nimet porongo mwet palu su fahk mu kowos in tia
filikowosyang nu sel. Elos kiapwekowos. 15 LEUM GOD
sifacna El fahk mu El tiana supwalos, ac elos kikiap nu
suwos Inel. Ke ma inge El fah liskowosla, ac kowos ac
fah anwuki — kowos ac mwet palu su fahk kas kikiap
inge nu suwos." 16 Na nga fahkang nu sin mwet tol ac
mwet uh lah LEUM GOD El fahk: "Nimet porongo mwet
palu su fahk mu ma saok lun Tempul fah folokinyukme
liki acn Babylonia ke pacl na sa. Elos kikiap nu suwos.
17 Nimet porongalos! Filikowosyang nu inpoun tokosra
Babylonia ac kowos fah moul! Efu ku siti se inge in sie
acn oan musalla? 18 Elos fin mwet palu pwaye, ac fin
kas luk pa oasr selos, lela elos in siyuk sik, LEUM GOD
Kulana, in tia fuhlela ma saok lula in Tempul ac inkul fulat
lun tokosra, in utukla nu Babylonia." (19 Tuh pa inge ma
LEUM GOD Kulana El fahk ke sru, ke tacng bronze,
ke mwe wiwa, ac kutu pac ma saok lula in Tempul. 20
Tokosra Nebuchadnezzar lun Babylonia el tuh tia usla
ma inge ke pacl se el usalla Tokosra Jehoiachin lun
Judah, wen natul Jehoiakim, ac mwet leum nukewa lun
Judah ac Jerusalem, liki Jerusalem nu in sruoh in acn
Babylonia.) 21 "Lohng ma nga LEUM GOD Kulana, God
lun Israel, fahk ke ma saok lula in Tempul, oayapa in
lohm sin tokosra in acn Jerusalem: 22 Ma inge ac fah
utukla nu Babylonia, na ac fah oan we nwe ke pacl se
nga sifil lohang nu kac. Toko nga fah folokonma ac filiya
in acn se inge. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge."

28 In yac sacna, in malem aklimekosr ke yac akakosr
ma Zedekiah el tokosra lun Judah, mwet palu
Hananiah wen natul Azzur mwet Gibeon, el kaskas nu
sik in Tempul. Ye mutun mwet tol ac mwet nukewa el
fahk 2 lah LEUM GOD Kulana, God lun Israel, El fahk:
"Nga koteya mwe utuk toasr lun tokosra Babylonia. 3
Inmasrlon yac luo, nga fah folokonma ma saok nukewa
lun Tempul ma Tokosra Nebuchadnezzar el tuh usla
nu Babylonia. 4 Nga fah oayapa folokunulma Tokosra
Jehoiachin lun Judah, wen natul Jehoiakim, wi mwet
Judah nukewa su tuh mwet sruoh ac som nu Babylonia.
Aok, nga ac fah kunausla ku lun Tokosra lun Babylonia.
Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." 5 Na ye mutun
mwet tol ac mwet nukewa su tu in Tempul uh, nga fahk
nu sel Hananiah, 6 "Wona! Nga finsrak mu LEUM GOD
Elan oru oana ma kom fahk! Nga kena Elan oru kas in
palu lom in pwaye, ac Elan folokunma ma saok nukewa
lun Tempul liki Babylonia, wi mwet nukewa su utukla
mwet sruoh we. 7 Tusruktu, lipsre ma nga ac fahk nu
sum ac nu sin mwet uh. 8 Mwet palu ma tuh kaskas
pacl loeloes somla, meet liki pacl luk kom, elos palye mu
mweun, sracl, ac mas upa ac fah tuku nu fin mutunfacl
puspis ac tokosrai kulana. 9 Tusruktu sie mwet palu su
palye ke misla, ke pacl se na sikyak tuh na pwaye kas in
palu lal, na ac ku in akilenyuk mu el mwet palu pwaye
se su LEUM GOD El supwama." 10 Na Hananiah el
eisla mwe utuk sac liki inkwawuk, ac koteya nu ke ip
srisrik, 11 ac fahk ye mutun mwet nukewa, "In lumah se
pacna inge, LEUM GOD El fahk mu El ac koteya mwe
utuk ma Tokosra Nebuchadnezzar el tuh filiya inkwawen
mutunfacl nukewa! Ac El ac oru ma inge inmasrlon yac
luo." Na nga som. 12 Kutu pacl tukun ma inge, LEUM
GOD El fahk nu sik 13 in som ac fahk nu sel Hananiah:
"LEUM GOD El fahk mu sahp kom ac ku in koteya sie
mwe utuk orekla ke sak, tusruktu El ac aolla ke sie mwe
utuk orekla ke osra. 14 LEUM GOD Kulana, God lun
Israel, El fahk mu El ac filiya sie mwe utuk osra fin
mutunfacl inge nukewa, ac elos ac fah orekma nu sel
Tokosra Nebuchadnezzar lun Babylonia. LEUM GOD
El fahk mu El ac oru tuh finne kosro lemnak, elos ac
kulansupwal pac Nebuchadnezzar." 15 Na nga fahkang
nu sel Hananiah ma se inge, ac tafwelana ac fahk,
"Hananiah, lohng pac! LEUM GOD El tia supwekom,
ac kom oru mwet inge lulalfongi sie kas kikiap. 16 Ke
ma inge LEUM GOD sifacna El fahk mu El ac siskomla.
Meet liki yac se inge safla, kom ac fah misa, mweyen
kom fahk mwet uh in tuyak lain LEUM GOD. 17 Ac
Hananiah el misa ke malem akitkosr in yac sacna.

29 Nga simusla leta se nu sin mwet tol, mwet palu,
mwet kol lun mwet uh, ac mwet nukewa ma
Nebuchadnezzar el usla liki acn Jerusalem nu ke sruoh
in acn Babylonia. 2 Nga simusla tukun pacl se Tokosra
Jehoiachin, wi nina kial, mwet leum inkul fulat, mwet kol
lun Judah ac Jerusalem, mwet usrnguk in sroasr, ac
mwet pah in orekma ke osra elos utukla nu in sruoh. 3
Nga sang leta sac nu sel Elasah wen natul Shaphan, ac
Gemariah wen natul Hilkiah, su Tokosra Zedekiah lun
Judah el ac supwala nu yorol Tokosra Nebuchadnezzar
lun Babylonia. Pa inge kas ke leta sac: 4 "LEUM GOD
Kulana, God lun Israel, El fahk nu sin mwet nukewa
ma El lela Nebuchadnezzar elan usla liki Jerusalem
nu ke sruoh in Babylonia: 5 'Kowos in musaela lohm
suwos ac okaki we. Yukwiya ima ac mongo ke fokin
ima inge. 6 Payukyak ac oswela tulik. Na sang tulik
nutuwos an in payukyak, tuh in oasr pac tulik natulos.
Enenu kowos in puseni ac tia pueni. 7 Kowos orekma
in akwoye siti ma nga supwekowosla in mwet sruoh
we. Pre kaclos nu sik, mweyen elos fin kapkapak, na
kowos ac kapkapak pac. 8 Nga, LEUM GOD lun Israel,
akasmakye kowos in tiana lela mwet palu su muta
inmasrlowos, ku kutepacna mwet su fahk mu ku in palye

pacl fahsru, in kiapwekowos. Nimet kowos lohang nu ke
mweme lalos. **9** Elos fahk kas na kikiap Inek. Nga tiana
supwalos. Nga, LEUM GOD Kulana, pa fahk ma inge.'
10 "LEUM GOD El fahk, 'Ke yac itngoul lun Babylonia
inge ac safla uh, nga fah akkalemye pakomuta luk nu
suwos, ac akpwayei wulela luk in folokinkowosme nu
yen suwos. **11** Nga mukena pa etu ma nga akoo nu
suwos — akoo luk uh pa in oru tuh kowos in kapkapak,
ac tia in kunauskowosla; ac in sot pacl wo ma kowos
finsrak kac. **12** In pacl sacn kowos ac fah pang nu sik.
Kowos ac tuku pre nu sik, ac nga fah topuk kowos.
13 Kowos ac sukyu ac fah koneyuyak, mweyen kowos
ac sukyu ke insiowos na pwaye. **14** Aok, nga fahk mu
kowos ac koneyuyak, ac nga fah folokinkowosla nu yen
suwos. Nga fah uskowoseni liki mutunfacl nukewa ac liki
acn nukewa ma nga akfahsryekowoselik nu we, ac nga
fah folokinkowosme nu in facl se nga supwekowosla
liki nu ke sruoh. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge.'
15 "Kowos fahk mu oasr mwet palu LEUM GOD El
tuh sot nu suwos in Babylonia. **16** Porongo ma LEUM
GOD El fahk ke tokosra su kol tokosrai ma David el
tuh leumi, ac ke mwet in siti se inge — aok, mwet in
sou lowos su tia wi kowos utukla nu in sruoh. **17** LEUM
GOD Kulana El fahk, 'Nga ac use mweun, sracl, ac
mas upa nu faclos, ac nga fah oru elos in oana fig ma
arulana kolukla, tia ku in mongo. **18** Nga fah oru tuh
mweun, sracl, ac mas upa, in ukwalos na, ac mutunfacl
nukewa faclu ac fah sangengla ke elos ac liye uh. Yen
nukewa nga akfahsryeloselik nu we, mwet uh ac fah lut
ac arulana sangeng ke ma sikyak nu selos. Mwet uh ac
fah isrunulos, ac orekmakin inelos in mwe selnga lalos.
19 Ma inge ac sikyak nu selos mweyen elos tia akos kas
su nga supuna nu yorolos sin mwet kulansap luk mwet
palu. Elos tiana lungse lohng. **20** Kowos nukewa su nga
supwala nu ke sruoh Babylonia, porongo ma nga, LEUM
GOD, fahk nu suwos.' **21** "LEUM GOD Kulana, God lun
Israel, El kaskas kacl Ahab wen natul Kolaiah, ac kacl
Zedekiah wen natul Maaseiah, su fahkot kas kikiap nu
suwos Inen LEUM GOD. El fahk mu El ac eisalosyang
nu in paol Tokosra Nebuchadnezzar lun Babylonia, su ac
fah onelosi ye motowos. **22** Ke mwet sruoh ma utukla liki
acn Jerusalem nu Babylonia elos ac selngawi sie mwet,
elos ac fahk, 'Lela LEUM GOD Elan oru nu sum oana El
oru nu sel Zedekiah ac Ahab, su tokosra lun Babylonia
el munanla ke eltal moulna!' **23** Pa inge ma ac sikyak nu
selos ke sripen ma koluk na yohk elos oru — elos orek
kosro yurin mutan kien mwet tulan lalos, ac fahkak kas
na kikiap Inen LEUM GOD. Ma inge lain ma lungse lun
LEUM GOD. El etu ma elos oru, ac El orek loh lainulos.
LEUM GOD pa fahk ma inge." **24** Nu sel Shemaiah,
mwet Nehelam, kom fah fahk, **25** "Ouinge LEUM GOD
Kulana, God lun Israel, El fahk: Kom tuh supwala leta se
inem sifacna nu sin mwet nukewa su muta Jerusalem,
ac nu sel Zephaniah, mwet tol wen natul Maaseiah,
ac nu sin mwet tol nukewa, ac fahk, **26** 'LEUM GOD
El oru kom in sie mwet tol in aolul Jehoiada, ac inge
kom pa kol mwet karingin Tempul uh. Ma kunom in liye
lah kutena mwet wel ma oru mu el sie mwet palu, in
fah kapiri el in sein, wi sie kala osra rauneak inkwawal.
27 Efu ku kom tia oru ouinge nu sel Jeremiah mwet
Anathoth, su kaskas oana sie mwet palu nu sin mwet
uh? **28** Enenu in tulokinyuki el mweyen el fahk nu sin
mwet ma muta Babylonia mu elos ac fah mwet sruoh
ke pacl na loeloes, ac elos in musa lohm, oakwuki we,
yukwiya ima lalos, ac kang fahko kac'" **29** Zephaniah
el riti leta sac nu sik, **30** na LEUM GOD El fahk nu sik
31 in sapwala kas inge nu sin mwet sruoh nukewa, ac
fahk: "Pa inge ma LEUM GOD El fahk kacl Shemaiah
mwet Nehelam: Mweyen Shemaiah el fahk kas in palu
nu suwos ke nga tia supwal, ac oru kowos lulalfongi kas
kikiap lal, **32** nga fah kael Shemaiah ac fwilin tulik natul.
Wangin sie mwet lal ac fah moul in liye ma wo ma nga
ac oru nu sin mwet luk, mweyen el tuh sapkin mwet uh
in lainyu. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge."

30 LEUM GOD, God lun Israel, **2** El fahk nu sik,
"Simusla ma nukewa nga fahkot nu sum uh in
sie book an, **3** mweyen pacl se ac tuku ke nga ac sifil
tulokonak mwet luk, mwet Israel ac mwet Judah. Nga
ac folokunulosme nu in facl se ma nga tuh sang nu sin
mwet matu lalos, ac elos ac fah sifilpa eisla in ma lalos
ac oakwuki we. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." **4**
LEUM GOD El fahk nu sin mwet Israel ac mwet Judah,
5 "Nga lohng pusren tung in fosrngala, Pusren sangeng,
ac tia pusren misla. **6** Na inge, tui ac nunku! Ya sie
mukul ku in isus? Na efu ku nga liye mukul nukewa iseya
sialos Oana sie mutan isus? Efu ku mutun mwet nukewa
fasrfasrla? **7** Sie len na koluk ac tuku; Wangin sie len
saya ku in lumweyuk nu kac — Sie pacl in fosrnga nu
sin mwet luk, Tusruktu elos ac fah moul ac tia misa." **8**
LEUM GOD Kulana El fahk, "Ke len sac ac tuku, nga
ac koteya mwe utuk ma oan fin kwawalos ac tulalik
sein kaclos, ac elos fah tia sifilpa mwet kohs nu sin
mwet in mutunfacl saya. **9** A elos ac fah kulansupweyu,
LEUM GOD lalos, ac kulansupu sie sin fwilin tulik natul
David, su nga fah akleumyalak in tokosra lalos. **10** "Mwet
luk, nimet sangeng; Mwet Israel, kowos in tia fosrnga.
Nga ac molikowosla liki facl loessula sac, Liki acn ma
kowos mwet sruoh nu we. Kowos ac foloko nu yen
suwos ac muta in misla; Kowos fah okak, ac wangin
mwet ac aksangengye kowos. **11** Nga fah wi kowos
ac molikowosla. Nga fah kunausla mutunfacl nukewa
Yen nga akfahsryekowoselik nu we, Tusruktu nga fah
tia kunauskowosla. Nga fah tia lela in wangin kaiyuk
nu suwos, A nga fah oru kai ma fal nu suwos. Nga,
LEUM GOD, pa fahk ma inge." **12** LEUM GOD El fahk
nu sin mwet lal, "Kinet keiwos uh ac tia ku in mahla;
Acn musalla keiwos tiana ku in wola. **13** Wangin mwet
in liyekowosyang, Wangin ono nu ke srolot keiwos uh.

Wangin finsrak mu kowos ac kwela. **14** Mwet nukewa
ma asruoki nu suwos meet ah, elos mulkinkowosla; Elos
tia sifil nunkekowos. Nga tuh anwuk nu suwos oana sie
mwet lokoalok; Kalya nu suwos uh arulana upa Mweyen
pusla ma koluk lowos Ac yokna orekma sulallal lowos.
15 Tia sifil torkaskas ke kinet keiwos uh; Wanginna ono
ac ku in unwekowosla. Nga kai kowos ouinge Mweyen
pusla ma koluk lowos, Ac yokna orekma sulallal lowos.
16 Tusruktu inge, elos nukewa su kunauskowosla ac fah
kunausyukla, Ac mwet lokoalok lowos nukewa ac fah
utukla tuh elos in mwet sruoh. Elos nukewa su akkeokye
kowos fah akkeokyeyuk, Ac elos nukewa su pisre ma
lowos ac fah pusrla pac ma lalos. **17** Nga fah oru tuh
kowos in sifilpa kwela. Nga fah unwala kinet keiwos,
Mwet lokoalok lowos finne fahk mu, 'Zion el sisila,
Wangin mwet nunku kacl.' Nga, LEUM GOD, pa fahk ma
inge." **18** LEUM GOD El fahk, "Nga ac fah folokonma
mwet luk nu in facl selos Ac fahkak pakomuta luk nu sin
sou nukewa. Ac fah sifilpa musaiyuk acn Jerusalem, Ac
inkul fulat lun tokosra ac fah aksasuyeyukla. **19** Mwet su
muta we fah yuk on in kaksak, Ac sasa ke engan. Ke
sripen nga akinsewowoyalos, elos fah puseni. Mutunfacl
saya ac fah akfulatyalos, ke sripen mwe akinsewowo luk
oan faclos. **20** Nga fah folokonak ku lun mutunfacl se
inge in oana meet ah, Ac sifilpa oakiya in ku; Nga fah
kaelos nukewa su akkeokyalos. **21** Tokosra lalos el fah
ma na in facl selos sifacna, Mwet kol lalos el fah tuku na
inmasrlolos me. LEUM GOD El fahk, Nga fah solal elan
tuku nu yuruk, Ac el ac fah tuku, Tuh su ac ku in tuku fin
tia solsol el? **22** Kowos fah mwet luk, Ac nga fah God
lowos." **23** Liye, kasrkusrak lun LEUM GOD oana sie
paka, sie eng na upa ma ac tuhyak ac putati fin sifen
mwet koluk, **24** na ac fah tiana tui nwe ke El orala ma
nukewa ma El nunku in oru. In len fahsru, mwet lal fah
kalem na pwaye ke ma inge.

31 LEUM GOD El fahk, "Pacl se ac tuku ke nga ac
fah God lun sruf nukewa lun Israel, ac elos ac fah
mwet luk. **2** In acn mwesis nga tuh akkalemye pakomuta
luk nu selos su painmoulla. Ke pacl se mwet Israel elos
kena mongla, **3** nga sikyang nu selos liki acn loessula.
Mwet Israel, nga nuna lungse kowos oemeet me, ouinge
nga srakna fahkak lungse kawil luk nu suwos. **4** Nga
fah sifilpa musaikowosyak, na kowos ac sifilpa srukak
tambourine nutuwos, ac onsrosro ke engan. **5** Kowos
ac sifilpa yok ima in grape fin inging Samaria, ac elos
su yukwiya fah kang fahko kac. **6** Aok, pacl se ac tuku
ke mwet san uh ac wowoyak fin inging Ephraim ac
fahk, 'Fahsru, kut utyak som nu Zion, nu yurin LEUM
GOD lasr.'" **7** LEUM GOD El fahk, "On ac insewowo
ke mwet Israel, Mutunfacl se su yohk ac pwengpeng
inmasrlon mutunfaclu. Alullul ke on in kaksak lowos
ac fahk, 'LEUM GOD El molela mwet lal; El loangelos
nukewa su painmoulla.' **8** Nga fah usalosme liki acn
epang, Ac eisaloseni liki saflaiyen faclu. Mwet kun ac
mwet ul fah welulos tuku — Mutan pitutu ac elos su
apkuran in isusla. Elos ac foloko tuh na sie mutunfacl
lulap. **9** Mwet luk fah tung ke elos foloko, Elos ac pre
ke nga pwanulosme. Nga ac kololos nu ke infacl srisrik
Fin soko inkanek fwel, yen elos fah tia tukulkul we. Nga
oana sie papa nu sin Israel, Ac Ephraim pa wen se ma
matu oemeet nutik." **10** LEUM GOD El fahk, "Kowos
mutanfahl uh, lohngyu Ac sulkakin kas luk nwe yen
loessula. Nga tuh akfahsryelik mwet luk, tusruktu nga
ac sifil eisaloseni Ac liyalosyang oana sie mwet sropo
su liyaung un kosro natul. **11** Nga aksukosokyela mwet
Israel, Ac molelosla liki sie mutunfacl kulana. **12** Elos ac
tuku ac on ke engan Fineol Zion, Ac arulana insewowo
ke mwe kite luk inge: Wheat, ac wain, ac oil in olive,
Oayapa sheep ac cow. Moul lalos ac fah oana sie ima
ma aksroksrokyeyuk wo; Ma nukewa elos enenu ac fah
itukyang nu selos. **13** Na mutan fusr fah tacn ac engan,
Ac mukul fusr ac mukul matu ac fah insewowo. Nga
fah akwoyalos ac ekulla sasao lalos nu ke insewowo,
Ac asor lalos nu ke engan. **14** Nga fah akkihpye mwet
tol ke mwe mongo na yuyu, Ac akfalye enenu nukewa
lun mwet luk. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." **15**
LEUM GOD El fahk, "Sie pusra lohngyuk Ramah me,
Pusren tung na upa. Rachel el tungi tulik natul. Elos
wanginla, Ac el tia lungse in akwoyeyuk el. **16** Nimet
tung. Eela sroninmotom. Kom ac fah eis lacnen orekma
nukewa Ma kom oru nu sin tulik nutum an. Elos ac foloko
liki facl sin mwet lokoalok lalos. **17** Oasr mwe finsrak
lom nu ke pacl fahsru; Tulik nutum ac foloko nu yen
selos. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge. **18** "Nga lohng
ke mwet Israel elos fahk ke asor lun insialos, 'LEUM
GOD, kut oana kosro lemnak ma soenna akmunayeyuk.
Tusruktu kom luti kut in akos. Folokinkutwot. Kut akola in
folok nu yurum, LEUM GOD lasr. **19** Kut tuh forla liki
kom, A tia paht na kut kena folokot nu yurum. Tukun
kom kai kut Kut suwoli ke asor lulap. Kut mwekinla
ac tonongla Mweyen kut oru ma koluk ke pacl in fusr
lasr!' **20** "Israel, kom wen saoklana nutik, Tulik se su
nga kuloi. Pacl nukewa nga fahk inem uh Nga asor
yohk keim. Nga arulana nunkekom; Ac pakomutom na
pwaye. **21** Tulokunak kutu akul in akilenya inkanek.
Sifilpa konauk innek ma kowos tuh ut we som. Foloko,
mwet Israel, Fahsru nu yen suwos, nu ke siti srisrik ma
kowos tuh som liki. **22** Kowos su sululalfongi, kowos ac
nikinkowosla nwe ngac? Nga orala sie lumah sasu, sie
liki ma meet ah, Ekla na yohk se, oana ke sie mutan
fin loango sie mukul." **23** LEUM GOD Kulana, God lun
Israel, El fahk, "Ke nga ac folokunla mwet uh nu in facl
selos, elos ac sifilpa fahk in facl Judah ac siti nukewa we
mu, 'Lela LEUM GOD Elan akinsewowoye eol mutal lun
Jerusalem, Acn mutal yen El muta we.' **24** Mwet uh ac
fah muta Judah ac in siti nukewa we, na ac fah oasr
mwet ima, ac mwet shepherd wi un kosro natulos. **25**

Nga ac fah akkeyalos su totola, ac sang mwe mongo
nu selos su munasla. 26 Ouinge mwet uh fah fahk,
'Nga motulla ac ke nga ngutalik monuk arulana kui.' 27
"Nga, LEUM GOD, fahk mu pacl se ac tuku ke nga fah
akpusyelik pisen mwet ac kosro natulos in facl Israel ac
Judah. 28 Na oana ke nga tuh oaru in fusak, amakinya,
topkakunla, kunausla, ac fukulya, in pacl fahsru nga
fah oayapa oaru in yokwalosi ac in musaelosyak. 29
Ke pacl sac summa, mwet uh ac tia sifilpa fahk kas se
inge: 'Papa ac nina kangla grape mukol, A tulik uh isla
wihselos.' 30 A ac fah ouinge: kutena su kang grape
mukol, wihsel sifacna fah isla. Ac kais sie mwet fah misa
ke sripen koluk lal sifacna." 31 LEUM GOD El fahk, "Pacl
se ac tuku ke nga fah oakiya sie wuleang sasu yurin
mwet Israel ac yurin mwet Judah. 32 Ac fah tia oana
wuleang matu su nga tuh orala yurin mwet matu lalos
pacl se nga tuh sruokya paolos ac kololosme liki Egypt.
Nga finne oana sie mukul tuma nu selos, a elos tuh tiana
liyaung wuleang sac. 33 Wuleang sasu se su nga ac oru
yurin mwet Israel fah ouinge: Nga fah likiya ma sap luk
in elos, ac simusla insialos. Nga fah God lalos, ac elos
fah mwet luk. 34 Wangin selos ac fah enenu in luti mwet
in facl sel in etu ke LEUM GOD mweyen mwet nukewa
fah eteyu, mutawauk yurin mwet su arulana pusisel nwe
ke elos su fulatlana. Nga fah nunak munas ke ma koluk
lalos, ac nga fah tia sifil esam ma sutuu lalos. Nga,
LEUM GOD, pa fahk ma inge." 35 LEUM GOD pa sang
tuh faht in kalem ke len, Ac malem ac itu in kalem ke
fong. El pa purakak noa in meoa uh in ngirngir. Inel pa
LEUM GOD Kulana. 36 Ke sripen oakwuk inge nukewa
ac tia wanginla, Ouinge El wulela mu mutunfacl Israel
ac fah tia wanginla. 37 Oana ke koflana srikasrak uh
acn lucng inkusrao, Ac koflana tuniyuk acn loallana ke
pwelung lun faclu, Ouinge nga fah tia sisla mwet Israel
Elos finne orekma koluk. LEUM GOD pa fahk ma inge.
38 LEUM GOD El fahk, "Pacl se ac tuku ke acn nukewa
in Jerusalem ac fah musaiyukla tuh in siti sik, liki Tower
Hananel layen roto, nwe ke Mutunpot Sruwasrik. 39 Na
masrol uh ac fahla liki Mutunpot Sruwasrik suwoslana
nu ke eol Gareb, na kuhfla nu Goah. 40 Infahlfal sac
nufon yen mwet misa pukpuk we ac acn in sisi kutkut,
wi ima nukewa lucng liki Infacl Kidron fahla nwe ke
Mutunpot Horse nu kutulap, ac fah acn mutal nu sik.
Mwet lokoalok ac fah tia sifilpa utyak ac sruokya siti se
inge ku kunausla."

32 LEUM GOD El kaskas nu sik in yac se aksingoul
ke Zedekiah el tokosra lun Judah, su pa yac
aksingoul oalkosr ke Nebuchadnezzar el tokosra lun
Babylonia. 2 In pacl sac, un mwet mweun lun tokosra
lun Babylonia elos kuhlusya acn Jerusalem, ac nga
kauli in kalkal lun mwet san inkul sin tokosra. 3 Tokosra
Zedekiah el kaliyuwi we ke sripen nga fahkak mu LEUM
GOD El fahk, "Nga fah lela tokosra Babylonia in sruokya
siti se inge, 4 ac Tokosra Zedekiah el fah tia ku in
kaingla. Ac fah itukyang el nu inpoun tokosra Babylonia.
Eltal fah ngetani sie sin sie, ac sramsram. 5 Ac fah
utukla Zedekiah nu Babylonia, ac el fah mutana we nwe
ke nga sulela ma fal in orek nu sel. El finne mweuni
mwet Babylonia, el ac fah tiana kutangla. Nga, LEUM
GOD, pa fahk ma inge." 6 LEUM GOD El fahk nu sik lah
7 Hanamel, wen natul Shallum su matu lukel papa, el
ac tuku nu yuruk ac siyuk nga in molela ima se lal in
acn Anathoth in facl sin Benjamin, mweyen nga pa sou
fototo oemeet nu sel, ac oasr suwohs luk in molela ima
sac luk. 8 Na oana ke LEUM GOD El fahk ah, Hanamel
el tuku nu yuruk ke inkul lun tokosra, ac siyuk ngan
molela ima sac. Ke ma inge nga etu lah pwaye LEUM
GOD El kaskas nu sik. 9 Na nga molela ima sac sel
Hanamel, ac pauniya molo ah, su oasr ke ipin silver
singoul itkosr. 10 Nga sainiya inek ke pwepu in kuka acn,
ac siliya ye mutun mwet loh, na nga pauniya molo ah
ke mwe paun. 11 Nga eis pwepu luo ma simla oakwuk
nukewa ke acn kukala sac — sie oasr sil kac, ac sie
wangin sil kac — 12 ac nga sang pwepu inge nu sel
Baruch, wen natul Neriah su ma natul Mahseiah. Nga
oru ma inge nukewa ye mutal Hanamel ac ye mutun
mwet loh su wi pac sain inelos ke pwepu in kuka sac,
oayapa ye mutun mwet su wi muta inkul lun tokosra. 13
Ye mutalos nukewa nga fahk nu sel Baruch, 14 "LEUM
GOD Kulana, God lun Israel, El sap kom in eis pwepu
inge, kewana ma siliyuki ac ma wangin sil kac, ac in filiya
in sie sufa eot tuh in ku in oan kawil nu ke yac puspis
fahsru. 15 LEUM GOD Kulana, God lun Israel, El fahk
mu lohm, ima, ac nien grape fah sifilpa kukakinyuk in
facl se inge." 16 Tukun nga sang pwepu in kuka sac nu
sel Baruch, na nga pre, 17 "LEUM GOD Fulatlana, kom
orala faclu ac kusrao ke ku lulap lom. Wanginna ma upa
nu sum. 18 Kom akkalemye lungse kawil lom nu sin
tausin fwil, tusruktu kom oayapa kai mwet ke sripen ma
koluk lun papa tumalos ac nina kialos. Kom sie God fulat
ac ku. Kom LEUM GOD Kulana. 19 Kom oru lemlem
lalmwetmet ac oru orekma usrnguk ac kulana. Kom liye
ma nukewa ma mwet uh oru, ac kom sang nu selos
fal nu ke orekma lalos. 20 Pacl loes somla kom orek
mwenmen ac ma usrnguk in acn Egypt, ac kom srakna
oru nwe misenge in acn Israel ac inmasrlon mutunfacl
saya nukewa. Inge eteyuk kom yen nukewa. 21 Ke
mwenmen ac usrnguk ma aksangengye mwet lokoalok
lasr, kom orekmakin ku lulap lom in use mwet lom liki
facl Egypt. 22 Kom sang nu selos acn mut ac kasrup
fohk we, oana kom tuh wulela nu sin mwet matu lalos.
23 Tusruktu ke elos utyak nu in facl se inge ac sruokya
tuh in ma lalos, elos tuh tia akos ma sap lom, ku moul
fal nu ke mwe luti lom. Elos tia oru kutena ma kom
sapkin nu selos, pwanang kom use mwe ongoiya inge
nukewa nu faclos. 24 "Liye, mwet Babylonia elos elosak
tari acn in fan lalos nu fin pot uh, ac inge elos mweuni.
Ke sripen mweun, sracl, ac mas upa, elos ac sruokya

siti uh. Kom ku in liye lah ma kom tuh fahk ah nufon
akpwayeiyuk. 25 Tusruktu, LEUM GOD Fulatlana, kom
pa sapkin nga in molela ima sac ye mutun mwet loh, siti
uh finne apkuran in sruhu sin mwet Babylonia." 26 Na
LEUM GOD El fahk nu sik, 27 "Nga LEUM GOD, God lun
mwet nukewa faclu. Wanginna ma upa nu sik. 28 Nga ac
fah sang siti se inge nu inpaol Tokosra Nebuchadnezzar
lun Babylonia ac un mwet mweun lal. Elos ac sruokya
29 ac esukak. Elos ac furreak nwe ke apatla, wi pacna
lohm ma mwet uh akkasrkusrakyeyu we ke elos esukak
mwe keng nu sel Baal fin lohm selos, ac ke elos okoala
mwe kisa wain nu sin god saya. 30 Oe ke mutaweyen
sramsram kaclos me, mutunfacl Israel ac Judah elos
tiana oru lungse luk, ac elso akkasrkusrakyeyu ke ma
elos oru. 31 Mwet in siti se inge elos arulana angonyu ac
akkasrkusrakyeyu, mutawauk na ke tufahna musaeak
siti se inge nwe misenge. Nga wotela ku sik mu nga
ac sukela 32 ke sripen ma koluk nukewa ma orekla sin
mwet Judah ac Jerusalem, weang pac tokosra, mwet
kol, mwet tol, ac mwet palu lalos. 33 Elos totulikiyula, ac
nga nwe kwafeang in lotelos elos tiana porongeyu ku eis
mwe luti luk. 34 Elos oru nwe ke na elos filiya pac ma
sruloala srungayuk lalos uh in Tempul ma musaiyukla
tuh in nien alu nu sik, ouinge elos akfohkfokyela. 35 Elos
etoak loang nu sel Baal ke Infahlfal Hinnom in kisakin
wen ac acn natulos nu sel Molech, god lalos. Nga tiana
sapkin elos in oru ma inge, ac nga tia pacna nunku
mu elos ac ku in oru ouiya inge, in tuh pwanang mwet
Judah elos oru ma koluk." 36 LEUM GOD lun Israel El
fahk nu sik, "Jeremiah, mwet uh fahk mu mweun, sracl,
ac mas upa ac oru siti se inge in itukyang nu inpoun
tokosra lun Babylonia. Inge, porongo pac ma nga ac
fahk uh. 37 Nga ac fah eisani mwet uh liki mutunfacl
nukewa ma nga akfahsryeloselik nu we ke sripen mulat
ac kasrkusrak luk, ac nga ac fah folokunulosme nu in
acn se inge, ac oru tuh elos in mutana we ac tia fosrnga.
38 Elos ac fah mwet luk, ac nga ac fah God lalos. 39
Nga fah sang nu selos sripa sefanna nu ke moul lalos: in
akfulatyeyu pacl nukewa, tuh in wo nu selos sifacna ac
oayapa nu sin fwilin tulik natulos. 40 Nga fah oru sie
wuleang yorolos su ma na nwe tok. Nga fah tiana tui in
oru ma wo nu selos, ac nga fah oru elos in sangeng sik
ke insialos nufon tuh elos fah tiana sifil forla likiyu. 41
Nga fah arulana insewowo in oru ma wo nu selos, ac
nga fah oakelosi in facl se inge nwe tok. 42 "In oana ke
nga tuh sang mwe ongoiya se inge nu fin mwet inge,
nga fah oayapa sang nu selos ma wo nukewa ma nga
wulela kac. 43 Mwet uh fahk mu acn se inge ac fah oana
sie acn mwesis ma wangin mwet ku ma orakrak muta
we, ac lah ac mau itukyang nu inpoun mwet Babylonia.
Tusruktu acn in ima ac fah sifilpa kukakinyuk ac moliyuk
in acn se inge. 44 Mwet uh ac molela acn, ac pwepu kac
ac fah sainiyuki ac siliyuki ye mutun mwet loh. Ma inge
ac fah orek in facl sin Benjamin, in siti srisrik ma rauneak
Jerusalem, inkul srisrik lun Judah, yen tohktok uh, pe eol
uh, ac layen eir in Judah. Nga fah folokunla mwet uh nu
in facl selos. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge."

33 Ke nga srakna muta in presin in kalkal lun mwet
san ke inkul sin tokosra, kas lun LEUM GOD
sifilpa tuku nu sik. 2 LEUM GOD su orala faclu, su
lumahla ac oakiya yen se, su Inel pa LEUM GOD, El
fahk, 3 "Pang nu sik, ac nga fah topuk kom. Nga fah
fahkak nu sum ma wolana ac mwe lut yohk ma kom tia
etu kac. 4 Nga, LEUM GOD lun Israel, fahk mu lohm
Jerusalem ac inkul fulat sin tokosra lun Judah ac fah
kunausyukla ke sripen kuhlusyuki ac mweuniyuk siti uh.
5 Kutu mwet uh fah mweun lain mwet Babylonia, ac lohm
we fah nwanala ke monin mwet misa su nga fah uniya in
kasrkusrak lulap luk. Nga forla tari liki siti se inge ke
sripen ma koluk ma mwet we orala. 6 Tusruktu nga fah
sifilpa akkeyala siti se inge ac mwet we, ac folokonang
ku in mano lalos. Nga fah akkalemye nu selos misla
lulap ac inse okak. 7 Nga fah oru Judah ac Israel in
kapkapak, ac nga fah sifil musaelosyak oana meet ah. 8
Nga ac fah aknasnasyalos liki ma koluk ma elos tuh oru
lainyu, ac nga fah nunak munas nu selos ke ma koluk ac
likkeke lalos. 9 Jerusalem ac fah sie mwe engan, mwe
kaksak, ac mwe konkin luk; ac mutanfahl nukewa faclu
fah sangeng ac rarrar pacl elos lohng ke ma wo ma nga
oru nu sin mwet Jerusalem, ac ke kapkapak ma nga
oru nu ke siti sac." 10 LEUM GOD El fahk, "Mwet uh
fahk mu acn se inge oana yen mwesis se, ma wangin
mwet, ku ma orakrak, muta we. Pwaye selos. Siti srisrik
Judah ac inkanek Jerusalem pisala — wangin mwet, ku
ma orakrak we. Tusruktu, ac fah sifil lohngyuk in acn
inge 11 pusren sasa ac engan, oayapa pusren pwar ke
kufwen marut. Ac fah lohngyuk pac pusren on ke mwet
uh elos us mwe kisa in sang kulo nu in Tempul sik. Elos
fah fahk, 'Sang kulo nu sin LEUM GOD Kulana, Tuh
El wo, Ac lungkulang lal oan ma pahtpat.' Nga fah oru
tuh facl se inge in kapkapak oana meet ah. Nga, LEUM
GOD, pa fahk ma inge." 12 LEUM GOD Kulana El fahk,
"In facl se inge, su oana acn mwesis se ac wangin mwet
ku ma orakrak muta we, ac fah sifilpa oasr nien mongo
lun kosro, yen mwet shepherd ac ku in pwanla sheep
natulos nu we. 13 In siti srisrik infulan eol uh, ac pe
eol uh, ac layen eir Juah, in facl lun Benjamin, in siti
srisrik ma raunela Jerusalem, ac inkul srisrik lun Judah,
mwet shepherd ac fah sifilpa oakla pisen sheep natulos.
Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." 14 LEUM GOD El
fahk, "Pacl se ac fah tuku ke nga fah akfalye wulela ma
nga tuh oru nu sin mwet Israel ac mwet Judah. 15 In
pacl sacn nga fah sulela sie mwet suwoswos sin fwilin
tulik natul David tuh elan tokosra. Na tokosra sac ac
fah oru ma pwaye ac suwohs in facl se inge nufon. 16
Mwet Judah ac mwet Jerusalem ac fah moliyukla, ac
elos fah muta in misla. Siti sac fah pangpang "LEUM

GOD Suwoswos Lasr.' 17 Nga, LEUM GOD, wulela mu
ac fah oasr fwilin tulik natul David in tokosra lun Israel
pacl nukewa, 18 oayapa ac fah oasr mwet tol ke sruf
Levi in kulansupweyu, ac in oru mwe kisa firir, mwe kisa
wheat, ac mwe kisa pac saya pacl nukewa." 19 LEUM
GOD El fahk nu sik, 20 "Nga orala tari wuleang se luk
nu ke len ac nu ke fong, tuh pacl nukewa len ac fong
in tuku ke pacl fal la; ac wuleang se inge ac fah tiana
ku in kunausyukla. 21 In ouiya sac pacna, nga orala
wuleang se yorol David, mwet kulansap luk, mu ac fah
oasr sie sin fwilin tulik natul in tokosra pacl nukewa, ac
nga wuleang pac nu sin mwet tol sin sruf Levi mu elos ac
kulansupweyu pacl nukewa; ac wuleang ingan kewa ac
fah tiana ku in kunausyukla. 22 Nga fah akpusyelik fwilin
tulik natul David, mwet kulansap luk, ac pisen mwet tol in
sruf lal Levi, tuh in fah tiana ku in oaoala elos, oana itu
inkusrao, ku puk weacn uh." 23 LEUM GOD El fahk nu
sik, 24 "Ya kom akilen lah mwet uh fahk mu nga ngetla
liki Israel ac Judah, sou luo ma nga sulela uh, pwanang
elos sufanulos, ac tia sifil oek mu mutunfacl se pa elos?
25 Tusruktu nga, LEUM GOD, oasr wuleang luk nu ke
len ac nu ke fong, ac nga pa orala oakwuk ma karingin
faclu ac yen engyeng uh. 26 Ac in oana ke nga pa orala
ma inge, nga fah sruokyana wuleang luk yurin tulik natul
Jacob ac yorol David, mwet kulansap luk. Nga fah sulela
sie sin fwilin tulik natul David in leum fin fwilin tulik natul
Abraham, Isaac, ac Jacob. Nga fah pakoten nu sin mwet
luk, ac oru elos in sifilpa kapkapak."

34 LEUM GOD El kaskas nu sik ke pacl se Tokosra
Nebuchadnezzar lun Babylonia ac un mwet mweun
lal, wi kasru lun mutunfacl nukewa ac kain in mwet
nukewa su oan ye nununku lal, elos tuh mweuni
Jerusalem ac inkul nukewa ma apkuran. 2 LEUM GOD
lun Israel El tuh fahk nu sik in som nu yorol Tokosra
Zedekiah lun Judah, ac fahk, "Nga, LEUM GOD, fah
sang siti se inge nu inpoun tokosra lun Babylonia, ac el
ac furreak. 3 Kom ac fah tia kaingla. Ac fah sruoh kom
ac utukla kom nu yorol. Komtal ac fah ngetani nu sie, ac
kom fah sifacna kaskas nu sel, na toko kom fah som
nu Babylonia. 4 Zedekiah, porongo ma nga fahk keim
uh. Kom ac fah tia anwuki ke mweun. 5 Kom fah misa
in misla, ac oana ke mwet uh tuh furreak mwe keng
ke pacl elos pikinya papa matu nukewa tomom su tuh
tokosra mwet liki kom, in ouiya sacna elos fah furreak
pac mwe keng keim. Elos fah mwemelil keim ac fahk,
'We! Tokosra lasr el misa!' Nga, LEUM GOD, pa fahk ma
inge." 6 Na nga sang pweng se inge nu sel Tokosra
Zedekiah in Jerusalem 7 ke pacl se un mwet mweun lun
tokosra Babylonia elos mweuni siti sac. Mwet mweun
elos oayapa mweuni Lachish ac Azekah, su pwayena
siti lula ma potiyukyak in acn Judah. 8 Tokosra Zedekiah
ac mwet Jerusalem elos insesela in aksukosokye 9
mwet kohs Hebrew lalos, kewana mukul ac mutan, tuh
in fah wangin mwet Israel akkohsyeyuk sin sie pac mwet
Israel. 10 Mwet nukewa, wi mwet kol lalos, insesela
in tulala mwet kohs lalos ac tia sifilpa akkohsyelos.
Ouinge elos aksukosokyalosla. 11 Tusruktu tok elos
aolla nunak lalos, folokunulosme, ac sifilpa akkohsyelos.
12 Na LEUM GOD, 13 God lun Israel, El tuh fahk nu
sik in fahk nu sin mwet uh: "Nga orala sie wuleang
yurin mwet matu lowos pacl se nga usalosme liki facl
Egypt, ac aksukosokyalosla liki moul in mwet kohs. Nga
fahkang nu selos lah 14 yac akitkosr nukewa elos in
tulala kutena mwet kohs Hebrew su kulansupwalos ke
yac onkosr. Tusruktu papa matu tomowos tuh tiana
lohma nu sik ku lipsre ma nga fahk ah. 15 Na inmasrlon
len na pu somla, kowos aolla nunak lowos ac oru ma nga
insewowo kac. Kowos nukewa insesela in fuhlela mwet
Israel wiowos in sukosok, ac kowos orala sie wuleang ye
mutuk in Tempul, yen mwet uh alu nu sik we. 16 Na
kowos sifilpa aolla nunak lowos ac pilesreyula. Kowos
nukewa folokonma mwet kohs lowos su kowos tuh tulala
oana ma elos lungse, ac kowos sifilpa akkohsyelos.
17 Ke ma inge nga, LEUM GOD, fahk lah ke sripen
kowos seakosyu ac tiana sang tuh mwet Israel wiowos in
sukosokla, na nga fah sot sie sukosok nu suwos. Kowos
sukosok in misa ke mweun, mas upa, ac masrinsracl.
Nga fah oru mutunfacl nukewa fin faclu in sangengla ke
ma nga ac oru nu suwos. 18 Mweyen kowos likinsai
wuleang inmasrlosr, ac tia akpwayeye kas in wuleang
ma kowos oru ye mutuk, nga fah oru nu suwos oana
ke kowos fulungya cow fusr soko, ac fahsr inmasrlon
ip luo kac in akkeye wuleang lowos. 19 Mwet fulat lun
Judah, mwet fulat lun Jerusalem, mwet eunuch, mwet
tol, ac mwet nukewa in facl sac su wi fahsr inmasrlon ip
luo ke cow fusr soko ah, 20 nga ac fah eisalosyang nu
sin mwet lokoalok lalos ac nu selos su suk in onelosi.
Mano misa lalos ac fah mongola sin won ac kosro in ima
uh. 21 Nga fah oayapa eisalang Tokosra Zedekiah lun
Judah, ac mwet fulat lal, nu selos su kena onelosi. Nga
fah eisalosyang nu inpoun mwet mweun lun Babylonia,
su tui in mweuni kowos in pacl se inge. 22 Nga fah
sap elos in foloko nu in siti se inge. Elos fah mweuni,
sruokya, ac esukak. Nga fah oru siti srisrik lun Judah in
oana acn mwesis se su wangin mwet muta we. Nga,
LEUM GOD, pa fahk ma inge."

35 Ke pacl se Jehoiakim wen natul Josiah el tokosra
lun Judah, LEUM GOD El fahk nu sik, 2 "Fahla
nu yurin mwet in sou lun Rechab ac kaskas nu selos.
Na kom usalosme nu in sie sin fukil in Tempul ac sang
wain nu selos elos in nim." 3 Ouinge nga som nu yorol
Jaazaniah (wen nutin sie pac Jeremiah, su ma natul
Habazziniah), ac tamulel lal ac wen nukewa natul, aok
mwet nukewa in sou lun Rechab, 4 ac usalosme nu in
Tempul. Nga eisalos nu infukil sin mwet lutlut lun mwet
palu Hanan, wen natul Igdaliah. Infukil se inge oan fin
infukil sel Maaseiah, wen natul Shallum, sie mwet fulat
oa in Tempul, ac apkuran pac nu ke infukil sin mwet

leum saya ah. **5** Na nga likiya pol sessesla ke wain,
wi cup, ye mutun mwet Rechab, ac nga fahk nu selos,
"Nim wain uh." **6** Tusruktu elos topuk fahk, "Kut tia nim
wain. Jonadab, wen natul Rechab papa matu tumasr,
el sapkin nu sesr mu kut, ac fwilin tulik natusr, in tiana
nim wain. **7** El oayapa fahk kut in tia musa lohm ku
orek ima, ku yok ima in grape ac in tia pac moli ima sin
mwet ngia. El sap kut in mutana in lohm nuknuk pacl
nukewa, kut in mau mutangan mwet fahsr in facl se
inge. **8** Kut akos kas nukewa ma Jonadab el wili nu
sesr. Kut sifacna kut tiana nim wain, oayapa mutan kiasr,
wen natusr, ac acn natusr tia pac nim. **9** Kut oayapa
tia musa lohm in muta loac. Wangin ima in grape ku
ima in wheat lasr, ac kut tia pac yukwi. **10** Kut mutana
in lohm nuknuk, ac kut akos ac oru ma nukewa papa
matu tumasr, Jonadab, el sapkin nu sesr. **11** Tusruktu ke
pacl se tokosra Nebuchadnezzar el tuku mweuni facl se
inge, na kut sulela in tuku nu Jerusalem kut in kaingla
liki un mwet mweun lun Babylonia ac Syria. Pa inge
sripen muta lasr inge." **12** Na kas lun LEUM GOD tuku
nu sel Jeremiah, fahk ouinge: **13** LEUM GOD Kulana,
God lun Israel, El fahk, "Fahla nu yurin mwet Judah ac
elos su muta Jerusalem ac fahk, 'Efu ku kowos srangesr
porongeyu ac akos kas in luti luk? **14** Fwilin tulik natul
Jonadab elos akos na sap lal tuh elos in tia nim wain,
na oru elos tiana nim nwe misenge. A nga kaskas na
kaskas nu suwos, a kowos tiana akosyu. **15** Nga tia
fuhleak in supu nu yuruwos mwet kulansap nukewa su
mwet palu luk, ac elos fahk nu suwos kowos in tui liki
ouiyen moul sufal lowos, ac in oru ma suwohs. Elos
sensenkakin kowos in tia alu ac kulansupu god saya, tuh
kowos in ku in mutana fin facl se nga tuh sang nu sin
mwet matu lowos ac oayapa nu suwos. A kowos tiana
porongeyu ku lohma nu sik. **16** Fwilin tulik natul Rechab
elos akos oakwuk ma Jonadab, papa matu tumalos,
sang nu selos, a kowos tiana akosyu. **17** Ke ma inge,
nga LEUM GOD Kulana, God lun Israel, ac use nu fowos
mwet Judah ac mwet Jerusalem mwe ongoiya nukewa
nga wulela kac. Nga ac oru ma inge ke sripen kowos
tiana porongeyu ke nga kaskas nu suwos, ac kowos tia
pac topukyu ke nga pang nu suwos.'" **18** Na nga fahk nu
sin mwet in sou lal Rechab, lah LEUM GOD Kulana,
God lun Israel, El fahk, "Mweyen kowos akos na ma
sap lal Jonadab, papa matu tomowos, ac fahsr tukun
oakwuk nukewa ma el oakiya nu suwos, ac orala ma
nukewa el sapkin nu suwos, **19** na pa inge, nga, LEUM
GOD Kulana, God lun Israel, wulela mu pacl nukewa ac
fah oasr na wen se ke fwilin tulik natul Jonadab wen
natul Rechab, su fah kulansapweyu."

36 In yac se akakosr ma Jehoiakim, wen natul Josiah,
el tokosra lun Judah, LEUM GOD El fahk nu sik, **2**
"Eis sie book limlim ac simusla ma nukewa ma nga tuh
fahk nu sum lain Israel ac Judah ac mutunfacl nukewa.
Simusla ma nukewa nga tuh fahk nu sum, ke pacl se
emeet nga kaskas nu sum in pacl lal Tokosra Josiah
nwe misenge. **3** Sahp ke mwet Judah ac lohng ke ma
upa nukewa nga akoo in oru nu selos, elos ac forla liki
ouiyen moul koluk lalos. Na nga fah nunak munas ke ma
koluk ac ma sutuu lalos." **4** Ouinge nga pangnol Baruch,
wen natul Neriah, ac fahkang nu sel ma nukewa ma
LEUM GOD El tuh fahkma nu sik. Ac Baruch el simusla
ma inge nukewa in sie book limlim. **5** Na nga fahkang
nu sel Baruch ma elan oru: "Tia filfilla nga in som nu in
Tempul. **6** Ke ma inge kom fah som nu we ke pacl mwet
uh ac sifil tukeni in lalo. Kom fah riti book limlim uh elos
in lohng ma nukewa LEUM GOD El fahk nu sik, ac nga
takin nu sum. Riti ma inge ke sie acn ma mwet nukewa
ku in lohng kom we, weang mwet Judah su tuku liki siti
srisrik selos. **7** Sahp elos fah pre nu sin LEUM GOD,
ac forla liki moul koluk lalos, mweyen LEUM GOD El
akkalemye tari ma El akoo in sang lainulos ke mulat
ac kasrkusrak yohk lal." **8** Ouinge Baruch el riti kas lun
LEUM GOD in Tempul oana ke nga supwal in oru. **9**
In malem se akeu ke yac se aklimekosr ke Jehoiakim,
wen natul Josiah, el tokosra lun Judah, mwet Jerusalem
nukewa, oayapa mwet nukewa su tuku liki siti srisrik lun
Judah, elos tukeni lalo ye mutun LEUM GOD. **10** Na ke
mwet nukewa porongo, Baruch el riti ma nukewa nga tuh
fahk nu sel su simla in book limlim sac. El tu in Tempul
ke infukil sel Gemariah, wen natul Shaphan mwet sim
lun inkul lun tokosra. Infukil se inge oan lucng, apkuran
nu ke acn in utyak lun Mutunpot Sasu lun Tempul. **11**
Micaiah, wen natul Gemariah su ma natul Shaphan, el
lohng ke Baruch el riti kas nukewa lun LEUM GOD ma
simla in book limlim sac. **12** Na el som nu inkul fulat sin
tokosra, nu infukil sin mwet sim lun tokosra, yen mwet
leum nukewa tukeni we. Elishama, su mwet sim lun
tokosra, Delaiah wen natul Shemaiah, Elnathan wen
natul Achbor, Gemariah wen natul Shaphan, Zedekiah
wen natul Hananiah, ac mwet leum saya nukewa elos
oasr we. **13** Micaiah el fahkang nu selos ma nukewa ma
el lohng Baruch el riti nu sin mwet uh. **14** Na mwet leum
elos supwalla Jehudi (wen natul Nethaniah, su ma natul
Shelemiah, su ma natul Cushi) in fahk nu sel Baruch
elan use book limlim se ma el tuh riti nu sin mwet ah. Na
Baruch el use book limlim sac nu yorolos. **15** Na elos
fahk, "Fahsru muta, ac riti book limlim sacn nu sesr." Na
Baruch el riti nu selos. **16** Tukun el riti tari, elos ngetani
nu sin sie sin sie ke lut ac fosrnga, ac elos fahk nu sel
Baruch, "Kut enenu in fahkang ma inge nu sel tokosra."
17 Na elos siyuk sel Baruch, "Fahk nu sesr lah fuka tuh
kom simusla ma inge nukewa? Ya Jeremiah pa fahkot
ma kom in simis uh?" **18** Baruch el topuk, "Jeremiah el
fahk kas inge nukewa nu sik, na nga simusla ke ink nu
in book limlim se inge." **19** Na elos fahk nu sel, "Kom
ac Jeremiah enenu in som wikla. Taran mwet in tia etu
yen komtal wikla we." **20** Mwet leum elos filiya book
limlim sac infukil sel Elishama, mwet sim lun tokosra,

na elos som nu inkalkal lun tokosra, ac srumunang ma
inge nukewa nu sel. **21** Na tokosra el supwalla Jehudi
elan use book limlim sac. El som use liki infukil sel
Elishama ac riti nu sel tokosra ac mwet leum nukewa su
tu raunella. **22** Pacl sac pacl in mihsrisr, ouinge tokosra
el muta sisken e se ke nien ta e in lohm se el muta
we ke pacl in mihsrisr. **23** Tukunna Jehudi el ritela tak
tolkwe ku akosr kac, na tokosra el sang mitmit srisrik se
supukla ac sisang nu in e sac. El sipik, na firri, nwe ke
na lisr book limlim sac. **24** Tokosra ac mwet leum lal
nukewa su lohng ma ritiyuk inge tiana luman sangeng ku
oela kutu srisrik. **25** Elnathan, Delaiah, ac Gemariah
nwe kwafe sel tokosra elan tia isik book limlim sac, a el
tiana lohngoltal. **26** Toko el sapkin Fisrak Jerahmeel,
welul Seraiah wen natul Azriel, ac Shelemiah wen natul
Abdeel, in sruokyuwi ac Baruch mwet sim luk. Tusruktu
LEUM GOD El wikinkutla. **27** Tukun Tokosra Jehoiakim el
esukak book limlim se ma nga sap Baruch elan simusla
kas nukewa nga fahk nu sel, na LEUM GOD El fahk
nu sik **28** ngan eis sie pac book limlim, ac simusla kas
nukewa ma oan in book se meet ah. **29** LEUM GOD El
sapkin nu sik in fahk nu sel tokosra, "Kom esukak book
limlim sac, ac kom tuh siyuk sel Jeremiah lah efu ku el
simusla mu tokosra lun Babylonia ac tuku ac kunausla
facl se inge ac onela mwet fac wi pac ma orakrak. **30**
Ke ma inge, Tokosra Jehoiakim, nga, LEUM GOD, fahk
nu sum lah wangin sin fwilin tulik nutum ac fah leum
fin tokosrai lal David. Mano misa lom ac fah sisila in
oan ye fol lun faht ke len, ac ye ohu lun fong uh. **31**
Nga fah kalyei kom ac fwilin tulik nutum ac mwet leum
lom, ke sripen orekma koluk nukewa kowos oru. Kowos,
oayapa mwet Jerusalem ac mwet Judah, tiana porongo
kas in sensenkakin luk nu suwos. Ouinge nga fah use
nu fowos nukewa mwe ongoiya ma nga fahk tari mu nga
ac oru." **32** Na nga eis sie pac book limlim ac sang nu
sel Baruch mwet sim luk, ac el simusla kas nukewa ma
nga fahk nu sel. El simusla ma nukewa ma tuh oan in
book limlim se ma Tokosra Jehoiakim el tuh esukak, wi
pac kutu kas ma nga sang laesla.

37 Tokosra Nebuchadnezzar lun Babylonia el
akleumyalak Zedekiah wen natul Josiah, tuh elan
tokosrala lun Judah in aolul Jehoiachin wen natul
Jehoiakim. **2** Tusruktu Zedekiah ac mwet leum lal ac
mwet uh tiana akos kas ma LEUM GOD El ase nu sik
in fahkak. **3** Tokosra Zedekiah el supwalma Jehucal
wen natul Shelemiah, ac mwet tol Zephaniah wen natul
Maaseiah, in siyuk sik in aol mutunfacl sesr in pre nu sin
LEUM GOD lasr. **4** In pacl se inge nga soenna kauli
in presin, ac nga srakna sukosok in forfor inmasrlon
mwet uh. **5** Mwet mweun lun Babylonia elos kuhlusya
Jerusalem, tusruktu ke elos lohngak lah un mwet mweun
lun Egypt elos tupalla tari masrol lun Egypt, elos folokla.
6 Na LEUM GOD lun Israel, El fahk nu sik **7** in fahkang
nu sel Zedekiah, "Mwet mweun lun Egypt elos tuku in
kasrekom, tusruktu elos ac folokla nu in facl selos. **8** Na
mwet Babylonia ac sifilpa foloko. Elos ac fah mweuni siti
uh, sruokya, ac esukak. **9** Nga, LEUM GOD, fahk nu
suwos in tia sifacna kiapwekowos ac nunku mu mwet
Babylonia elos ac tia foloko, mweyen elos ac foloko. **10**
Kowos finne kutangla un mwet mweun lun Babylonia
nufon ac mwet kinet mukena lula oan in lohm nuknuk
selos, mwet ingan ac tukakek ac furreak siti se inge nwe
ke apatla." **11** Un mwet mweun lun Babylonia elos folokla
liki acn Jerusalem ke elos etauk lah mwet mweun lun
Egypt uh apkuranme. **12** Ouinge nga ako in mukuila liki
acn Jerusalem ac som nu in facl sin Benjamin nga in eis
ip luk ke acn lun sou. **13** Tusruktu ke nga sun Mutunpot
Benjamin, mwet kol lun mwet karingin mutunpot uh, su
inel pa Irijah wen natul Shelemiah ma natul Hananaiah,
el tulokinyuwi ac fahk, "Kom kaingkinkutla in som kasru
mwet Babylonia!" **14** Na nga fahk, "Mo! Nga tia kaing."
Tusruktu Irijah el tia lohngyu, a el sruokyuwi ac usyula nu
yurin mwet leum. **15** Elos arulana kasrkusrak sik ac sap
in sringsring nga, ac kaliyuwi in lohm sel Jonathan, mwet
sim lun tokosra, mweyen orekmakinyuk lohm sel nu ke
iwen kapir. **16** Elos filiyuwi in sie fukil srisrik oan ye fohk
uh, ac nga muta we ke pacl na loeloes. **17** Tok Tokosra
Zedekiah el sapla suliyu. Ke nga el mukena muta in lohm
sel, el siyuk sik in lukma, "Ya oasr kutena kas sin LEUM
GOD me?" Na nga topuk, "Oasr." Na nga tafwelana in
fahk, "Kom fah itukyang nu inpoun tokosra Babylonia."
18 Na nga siyuk, "Ma koluk fuka nga oru lain kom, ku lain
mwet leum lom ac mwet inge, in pwanang kom filiyuwi in
presin? **19** Pia mwet palu lom ma fahk mu tokosra lun
Babylonia ac fah tia mweuni kom ku facl sum? **20** Na
inge, Leum Fulat luk, nga kwafe sum in porongo mwe
siyuk luk. Nunak munas, nimet folokinyula nu in presin in
lohm sel Jonathan. Kom fin supweyula, pwayena nga
fah misa we." **21** Na Tokosra Zedekiah el sapkin nga in
kauli na inkalkal lun mwet san ke inkul sin tokosra. Nga
mutana we, ac len nukewa ac utuku lof in bread se nak
liki nien manman flao, nwe ke na lihsr bread in siti uh.

38 Shephatiah wen natul Mattan, ac Gedaliah wen
natul Pashhur, ac Jehucal wen natul Shelemiah,
ac Pashhur wen natul Malchiah, elos lohngak lah nga
fahk nu sin mwet uh lah **2** LEUM GOD El fahk mu,
"Kutena mwet su mutana in siti uh fah misa ke mweun
ku ke masrinsral ku ke mas upa. A kutena mwet su illa
ac sifacna eisalosyang nu inpoun mwet Babylonia fah tia
anwuki — elos ac mukaimtalla tuh elos ac moul." **3** Nga
oayapa fahk nu selos lah LEUM GOD El fahk, "Nga fah
sang siti se inge nu inpoun mwet mweun lun Babylonia,
ac elos fah eisla." **4** Na mwet leum elos som nu yorol
tokosra ac fahk, "Enenu mwet se inge in anwuki. Ke el
kaskas ouinge el akmunasye insien mwet mweun in siti
uh, ac el oayapa akmunasye insien mwet nukewa ma
lula in siti uh. El tia srike elan kasru mwet uh; el lungsena

fahk ma in akkolukyalos." 5 Na Tokosra Zedekiah el
topuk, "Wona. Oru ma kowos lungse oru nu sel an. Nga
ac tia ikolkowosi." 6 Ouinge elos usyula ac kukinyuwi ke
sucl nu in lufin kof se lal Fisrak Malchiah, ma oan inkul
sin tokosra. Wangin kof in luf sac, a fohk furarrar na, ac
nga tili nu loac. 7 Ebedmelech, sie mwet Ethiopia ac el
sie eunuch su orekma inkul fulat sin tokosra, el lohng
lah elos filiyuwi in lufin kof uh. In pacl sac tokosra el
muta ke nien nununku ke Mutunpot Benjamin. 8 Ouinge
Ebedmelech el som nu we ac fahk nu sel tokosra, 9
"Leum Fulat luk, arulana koluk ma mwet inge oru ke
elos kukinilya mwet palu Jeremiah nu in lufin kof sac. El
ac misa we ke masrinsral, mweyen wanginla mongo
in siti uh." 10 Na tokosra el sapkin nu sel Ebedmelech
elan eis tolu mwet in welul amakinyuyak liki luf sac meet
liki nga misa. 11 Ouinge Ebedmelech el us mwet inge
som nu nien filma ke lohm sin tokosra, ac eis kutu mahn
nuknuk ac kwiya ke sucl nu yuruk. 12 El sap nga in sang
mahn nuknuk ah nu ye pouk, sucl ah in tia kanteyuwi.
Nga oru oana, 13 ac elos amakinyuyak liki luf sac. Toko
elos sap nga muta ke kalkal lun mwet san ke inkul lun
tokosra. 14 Ke sie pac pacl ah, Tokosra Zedekiah el
sap in utuku nga nu yorol, ke nien utyak se aktolu nu in
Tempul, ac el fahk, "Oasr ma nga ke siyuk sum, na kom
in fahkma nufon pwayeiya uh." 15 Na nga topuk, "Nga
fin fahkot in suwohs, kom ac uniyuwi. Ac nga finne sot
kas in kasrekom, kom ac tiana lohang nu kac." 16 Na
Tokosra Zedekiah el wulema nu sik in lukma, "Nga fulahk
ke Inen God moul, God se su ase moul nu sesr, lah nga
fah tia unikomi ku eiskomyang nu inpoun mwet ma kena
unikomi." 17 Na nga fahkang nu sel Zedekiah lah LEUM
GOD Kulana, God lun Israel, El fahk, "Kom fin sifacna
eiskomyang nu sin Tokosra Babylonia ac mwet lal, kom
ac tia misa, ac siti se inge ac tia isisyak. Kom, ac sou lom
kewa, ac fah moul. 18 Tusruktu kom fin tia eiskomyang
nu selos, na siti se inge ac fah itukyang nu inpaolos, ac
elos ac fah esukak, na kom ac tia ku in kaingla lukelos."
19 Tusruktu tokosra el fahk, "Nga sangeng sin mwet
lasr ma som liki kut nu yurin mwet Babylonia. Sahp ac
ku in itukyang nga nu selos ac elos ac akkeokyeyu."
20 Na nga fahk, "Kom ac fah tia itukyang nu inpaolos.
Nga kwafe sum kom in akos kas lun LEUM GOD; na
ma nukewa ac fah wo nu sum, ac kom ac moulna. 21
Tusruktu LEUM GOD El akkalemye nu sik in sie aruruma
ma ac sikyak kom fin srunga eiskomyang nu selos. 22
In aruruma sac nga liye mutan lula nukewa inkul fulat
sin tokosra Judah, kokola elos nu yurin mwet fulat lun
Tokosra Babylonia. Porongo ma elos fahk ke elos fahla:
'Mwet kawuk saok lun tokosra kifasulla, Elos toanya ma
el nunku. Ac inge, ke nial tilla in fohk furarrar, Mwet
kawuk lal elos som lukel.'" 23 Na nga tafwela ac fahk,
"Mutan kiom nukewa ac tulik nutum nukewa ac fah
utukla nu yurin mwet Babylonia, ac kom sifacna fah tia
ku in kaingla lukelos. Kom ac fah utukla mwet kapir sin
tokosra lun Babylonia, ac siti se inge ac fah isisyak nwe
ke apatla." 24 Zedekiah el topuk, "Nimet srumun nu sin
mwet saya ma kut sramsram kac inge, na kom fah tia
fosrnga ke moul lom. 25 Mwet leum inge fin lohng lah
nga sramsram nu sum, elos ac tuku siyuk sum lah mea
kut srumun ah. Elos ac wuleot mu elos ac tia unikomi
kom fin fahkang ma nukewa nu selos. 26 Fahk na nu
selos mu kom kwafe nga in tia folokinkomla nu in presin
in lohm sel Jonathan, mweyen kom ac tuh misa we." 27
Na mwet leum nukewa elos tuku siyuk sik, na nga fahk
oana ma tokosra el fahk nga in tuh fahk ah. Wangin ma
elos ku in oru, mweyen wangin mwet lohng sramsram se
lasr ah. 28 Na filiyuki nga in kalkal lun mwet san ke inkul
sin tokosra nwe ke na len se ma sruoh acn Jerusalem.

39 In malem se aksingoul in yac akeu lal Zedekiah
in tokosra lun Judah, Tokosra Nebuchadnezzar lun
Babylonia ac un mwet mweun lal nukewa elos tuku ac
kuhlusya acn Jerusalem. 2 Ke len se akeu in malem
akakosr in yac aksingoul sie ma Zedekiah el tokosra,
mwet Babylonia elos fukulya pot uh ac utyak. (3 Ke
pacl se sruoh Jerusalem, mwet fulat nukewa lun tokosra
Babylonia elos tuku ac tu yen srisrngiyuk nu selos ke
Mutunpot Infulwa. Kutu sin mwet inge pa Nergal Sarezer,
Samgar Nebo, Sarsechim, ac sie pac Nergal Sarezer.) 4
Ke Tokosra Zedekiah ac mwet mweun lal nukewa liye
ma sikyak inge, elos srike in kaingla liki siti uh ke fong.
Elos ut ke layen ma ima lun mwet leum uh oan we,
ac som sasla ke mutunpot se ma kapsreni pot luo, ac
kaing ut layen nu ke Infahlfal Jordan. 5 Tusruktu mwet
mweun lun Babylonia ukwalos, ac sruokilya Zedekiah in
acn tupasrpasr apkuran nu Jericho. Na elos usalla nu
yorol Tokosra Nebuchadnezzar, su muta in siti Riblah
in facl lun Hamath in pacl sac, ac Nebuchadnezzar el
woteang ma in orek nu sel Zedekiah we. 6 El uniya wen
natul Zedekiah ye mutal in acn Riblah, ac el oayapa sap
in anwuki mwet leum lun Judah nukewa. 7 Tukun ma
inge, el sap tipulyukla atronmutal Zedekiah, ac kapiri el
ke sein in utukla nu Babylonia. 8 In pacl sacna, mwet
Babylonia elos esukak inkul fulat sin tokosra, oayapa
lohm nukewa sin mwet uh, ac rakinya pot Jerusalem.
9 Na Nebuzaradan, captain lun mwet mweun, el usla
mwet lula nukewa in siti uh nu Babylonia, wi mwet
nukewa ma tuh kaingme nu inpaol. 10 El filiya kutu
sin mwet sukasrup ma wanginna acn ku kutena ma
lalos in mutana Judah, ac el sang nien grape ac acn in
ima lalos. 11 Tusruktu Tokosra Nebuchadnezzar el sap
Nebuzaradan, captain fulat, elan oru na ma el sap in orek
inge: 12 "Som ac konalak Jeremiah, ac karinganulang
akwoya. Nimet oru kutena ma nu sel, a oru kewa ma el
enenu an." 13 Ouinge Nebuzaradan, wi mwet fulat luo
inge: Nebushazban ac Nergal Sarezer, oayapa mwet kol
nukewa saya lun tokosra Babylonia, 14 elos usyume liki
inkalkal lun mwet san ke inkul fulat sin tokosra. Elos

eisyuyang nu inpaol Gedaliah, wen natul Ahikam ac
nutin natul Shaphan. Ma kunal in liye lah nga moul nwe
ke nga ac sun acn sik. Ouinge nga muta we inmasrlon
mwet uh. 15 Ke nga srakna kaul in kalkal lun mwet
san, LEUM GOD El fahk nu sik 16 nga in fahkang nu
sel Ebedmelech, mwet Ethiopia sac, lah LEUM GOD
Kulana, God lun Israel, El fahk, "Nga tuh fahk mu nga ac
sang mwe ongoiya nu fin siti se inge, ac tia sang mwe
insewowo. Inge nga akola in oru oana nga tuh fahk ah,
na kom ac mutana we ac liye ke ma inge ac sikyak. 17
Tusruktu nga, LEUM GOD, fah karingin kom, ac kom ac
fah tia itukyang nu inpoun mwet ma kom sangeng se uh.
18 Nga fah liyekomyang tuh kom in moulna ac tia anwuki.
Kom ac fah painmoulla mweyen kom filiya lulalfongi lom
in nga. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge."

40 Nga tuh kapir ke sein ac utukla wi mwet Jerusalem
ac mwet Judah su ac som mwet sruoh nu Babylonia.
LEUM GOD El kaskas nu sik tukun Nebuzaradan, captain
fulat lun un mwet mweun, el tuleyula in acn Ramah. 2
Captain fulat sac el pangonyu ac fahk nu sik, "LEUM
GOD lom El sulkakin tari lah mwe ongoiya inge ac tuku
nu fin facl se inge. 3 Na inge El oru oana ma El fahk.
Ma inge nukewa sikyak ke sripen mwet lom orekma
koluk lain LEUM GOD ac tia aksol. 4 Inge, nga ac eisla
sein liki poum ac aksukosokyekomla. Kom fin lungse,
kom ku in wiyu som nu Babylonia, ac nga fah karingin
kom. Tusruktu kom fin tia lungse wiyu som, na kom
ku in sifacna sulela kutena acn kom lungse muta we
in facl se inge nufon." 5 Na ke nga pahtlac in topkol,
Nebuzaradan el fahk, "Kom fin lungse mutana inge,
kom ku in folokla nu yorol Gedaliah, wen natul Ahikam
su ma natul Shaphan, su tokosra lun Babylonia el tuh
sulella elan governor ke siti lun Judah. Kom ku in muta
yorol inmasrlon mwet uh, ku kom ku in som nu kutena
acn kom lungse muta we." Na el se nu sik mwe kite
se ac mwe mongo nga in us, ac filiyula in som. 6 Na
nga folokla nu yorol Gedaliah in acn Mizpah, ac muta
inmasrlon mwet ma lula in facl sac. 7 Kutu sin mwet
fulat ac mwet mweun lun mwet Judah su tia eisalosyang
nu inpoun mwet Babylonia, elos lohngak lah tokosra
Babylonia el srisrngilya Gedaliah elan governor lun facl
Judah, ac sang elan leumi mwet nukewa su tia utukla nu
Babylonia. Mwet inge pa sukasrup oemeet in facl sac.
8 Ouinge Ishmael wen natul Nathaniah, Johanan wen
natul Kareah, Seraiah wen natul Tanhumeth, ac wen
ekasr natul Ephai mwet Netophah, ac Jezaniah mwet
Maacah, wi mwet lalos elos som nu yorol Gedaliah in
acn Mizpah. 9 Na Gedaliah el fahk nu selos, "Nga fahk
na pwaye nu suwos lah kowos tia enenu in sangeng in
filikowosyang nu sin mwet Babylonia. Kowos in oakwuki
in facl se inge ac orekma nu sin tokosra lun Babylonia,
ac ma nukewa ac fah wo nu suwos. 10 Ac funu nga, nga
ac mutana Mizpah, ac nga fah aol kowos in sramsram
nu sin mwet Babylonia ke pacl elos ac tuku nu yen
uh. Na kowos in folokla nu in acn kowos muta we, ac
orani kosrani lowos ke wain, fokinsak, ac oil in olive, ac
karinganang ke nien filma lowos." 11 In pacl sac pacna,
mwet Israel nukewa su muta Moab, Ammon, Edom ac
kutu pac facl saya, lohngak lah tokosra lun Babylonia
el lela kutu sin mwet Israel in mutana in facl Judah,
ac el srisrngilya Gedaliah elan governor lalos. 12 Ke
ma inge elos tuku liki acn elos fahsrelik muta we, ac
folokla nu Judah. Elos som nu yorol Gedaliah in acn
Mizpah, na elos usani wain ac fokinsak puspis. 13 Tukun
ma inge, Johanan ac mwet kol lun mwet mweun su tia
wi srasrapo nu sin mwet Babylonia elos tuku nu yorol
Gedaliah in acn Mizpah 14 ac fahk nu sel, "Ya kom etu
lah Tokosra Baalis lun Ammon el supwalma Ishmael
elan akmusekomi?" Tusruktu Gedaliah el tiana lulalfongi.
15 Na Johanan el tuku nu yorol in lukma ac fahk nu sel,
"Lela nga in som unilya Ishmael, ac wangin mwet ac
etu lah su orala. Efu ku in filfilla elan akmusekomi? Ac
oru mwet Jew nukewa su tukeni muta raunikomla inge
in kaingelik, ac ma se inge ac pwanang ongoiya nu fin
mwet nukewa su lula muta in acn Judah." 16 Tusruktu
Gedaliah el topuk, "Nimet oru ma sacn! Tia pwaye ma
kom fahk kacl Ishmael!"

41 Ke malem akitkosr in yac sac, Ishmael, wen natul
Nethaniah ac nutin natul Elishama, su sie sin mwet
in sou in leum ac sie mwet fulat lun tokosra, el som nu
Mizpah. El us mukul singoul welul in tuh osun nu sel
Governor Gedaliah. Ke elos nukewa tukeni mongo, 2
na Ishmael ac mukul singoul ma welul, fwauk cutlass
natulos ac unilya Gedaliah. 3 Ishmael el oayapa onela
mwet Israel nukewa su welul Gedaliah muta Mizpah, wi
mwet mweun lun Babylonia ma oasr we in pacl sac. 4
Len se toko ah, meet liki kutena mwet etauk lah Gedaliah
el anwuki, 5 mwet oalngoul tuku Shechem, Shiloh, ac
Samaria me. Elos tuh resaela altalos, seseya nuknuk
lalos, ac sipik manolos. Elos utuk wheat ac mwe keng in
tuh kisakin in Tempul. 6 Na Ishmael el illa liki Mizpah in
sonolos, ac ke el fahsr el tung. Ke el sonolos el fahk,
"Nunak munas, fahsru liyal Gedaliah." 7 Ke pacl se na
elos ilyak nu in siti uh, Ishmael ac mwet lal elos onelosi
ac siselosyang nu in lufin kof se. 8 Tusruktu oasr mwet
singoul sin u sac su fahk nu sel Ishmael, "Nunak munas,
nimet unikuti! Oasr wheat, barley, oil in olive, ac honey
kut okanla in ima ah." Ke ma inge el tia onelosi. 9 Lufin
kof se ma Ishmael el sisang monin mwet ma el uniya
nu loac ah, pa lufin kof lulap se ma Tokosra Asa el tuh
pukanak ke pacl se Tokosra Baasha lun Israel el mweun
lainul. Ishmael el nwakla lufin kof sac ke mano misa inge.
10 Na el kapriya pac acn nutin tokosra ac mwet saya
nukewa in acn Mizpah, su captain fulat Nebuzaradan
el tuh fililya Gedaliah elan karingnalosyang. Ishmael el
eisalos mwet sruoh ac mukuiyak nu in facl lun mwet
Ammon. 11 Johanan ac mwet kol nukewa lun un mwet
mweun ma welul elos lohng ke akmas ma Ishmael el

oru. 12 Ouinge elos us mwet mweun lalos ac ukwal nwe
ke elos sonol apkuran nu ke lulu in kof na yohk se in acn
Gibeon. 13 Ke mwet nukewa ma sruoh sel Ishmael elos
liyalak Johanan ac mwet kol lun un mwet mweun ma
welul, elos enganak, 14 ac forla ac kasrusr nu yorolos.
15 Tusruktu Ishmael ac oalkosr sin mwet lal kaingla lukel
Johanan, ac som nu in acn sin mwet Ammon. 16 Na
Johanan ac mwet kol lun un mwet mweun su welul,
elos eis mwet mweun, mutan, tulik ac mwet eunuch
su Ishmael el tuh usla liki acn Mizpah tukun el unilya
Gedaliah. 17 Na elos som nu Geruth Chimham, apkuran
nu Bethlehem, ac akoo in mukuiyak som nu Egypt 18
ke sripen elos sangeng sin mwet Babylonia, mweyen
Ishmael el tuh unilya Gedaliah, mwet se tokosra lun
Babylonia el srisrngiya elan governor lun acn Judah.

42 Na mwet kol nukewa lun un mwet mweun, welulang
Johanan wen natul Kareah, ac Azariah wen natul
Hoshaiah, wi mwet nukewa, sin mwet pusisel nwe ke
mwet fulat, elos tuku 2 ac fahk nu sik, "Nunak munas,
oru ma kut ac siyuk sum uh! Pre nu sin LEUM GOD
lasr kacsr. Pre kacsr nukewa su painmoulla. Meet kut
arulana pus suna, a inge kut mwet ekasrna lula, oana
ke kom liye. 3 Pre tuh LEUM GOD lasr fah akkalemye
nu sesr inkanek ma fal kut in fahsr we, ac ma fal kut
in oru." 4 Na nga topuk, "Wona. Nga fah pre nu sin
LEUM GOD lasr, in oana ke kowos siyuk an, ac kutena
ma El fahk nga fah fahk nu suwos. Wangin ma nga ac
okanla liki kowos." 5 Na elos fahk nu sik, "Lela LEUM
GOD, su oaru ac pwaye, Elan orek loh lain kut, kut fin
tia akos ma sap nukewa El sot nu sum kacsr. 6 Finne
ma kut ac insewowo kac ku tia, kut fah akos LEUM
GOD lasr, su kut siyuk kom in pre nu sel kacsr. Ma
nukewa ac wo nu sesr kut fin aksol." 7 Len singoul toko
LEUM GOD El kaskas nu sik. 8 Ke ma inge nga solalma
Johanan, ac mwet kol lun mwet mweun nukewa su welul,
ac mwet nukewa saya, mwet pusisel ac mwet fulat. 9
Nga fahk nu selos, "LEUM GOD lun Israel, su kowos
supweyu nu yoro ke mwe siyuk lowos, El fahk mu, 10
'Kowos fin lungse mutana in facl se inge, na nga ac
musaikowosyak ac tia ikruikowosi. Nga ac yukwikowosi
ac tia fiskowosyak. Nga arulana oela ac asor ke sripen
mwe ongoiya nga tuh akkeokye kowos kac. 11 Nimet
sifil sangeng sin tokosra Babylonia. Nga muta yuruwos,
ac nga fah molikowosla liki ku lal. 12 Nga pakoten, ac
nga fah oru tuh elan pakomutowos, ac lela kowos in
folokla nu yen suwos. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma
inge.' 13 "Tusruktu kowos fin fahk mu, 'Kut ac tia mutana
in facl se inge,' ac kowos seakos pusren LEUM GOD
lowos 14 ac fahk, 'Kut fah som nu in facl Egypt, yen
kut ac tia liye mweun, ku sensen, ku masrinsral,' 15 na
kowos in lohng ma LEUM GOD Kulana, God lun Israel,
El fahk nu sin mwet lula in facl Judah: 'Kowos fin sulela
ku suwos mu kowos ac som nu Egypt ac oakwuki we, 16
na mweun ac masrinsral ma kowos sangeng kac ac fah
ukwekowosla nu we, ac kowos fah misa in acn Egypt.
17 Mwet nukewa su sulela in som ac muta Egypt fah
misa we ke mweun, masrinsral, ku mas. Wangin mwet
ac moul, ac wangin mwet ac kaingkunla mwe ongoiya
nga ac use nu faclos.' 18 "LEUM GOD lun Israel El
fahk, 'Oana ke nga tuh okoala kasrkusrak lulap luk nu
fin mwet Jerusalem, ouinge nga fah okoaot kasrkusrak
luk nu fowos, kowos fin som nu Egypt. Mutanfahl saya
uh ac langinging ke liyeya. Mwet ac fah aksruksruk ac
israsrinkusrai kowos, ac orekmakin inen Jerusalem in
mwe selnga lalos. Kowos ac fah tia sifilpa liye acn se
inge.'" 19 Na nga sifilpa fahk, "LEUM GOD El fahk nu
suwos, mwet su lula in Judah, kowos in tia som nu Egypt.
Ouinge nga sensenkakin kowos inge 20 lah kowos oru
sie tafongla su ac ma nu ke misa. Kowos siyuk sik ngan
pre nu sin LEUM GOD lasr keiwos, ac kowos wulela
mu kowos ac fah oru ma nukewa ma El sapkin. 21 Na
inge nga fahkot tari, a kowos seakos ma nukewa ma
LEUM GOD lasr El supweyume in fahk nu suwos. 22
Ke ma inge, kowos in arulana esam lah kowos ac misa
ke mweun, ku masrinsral ku mas, fin acn se ma kowos
lungse in som ac muta we."

43 Nga aksafyela in fahk ma nukewa nu sin mwet
uh ma LEUM GOD lalos El supweyu in fahk nu
selos. 2 Na Azariah wen natul Hoshaiah, ac Johanan
wen natul Kareah, ac mwet enum saya nukewa elos fahk
nu sik, "Kom kikiap. LEUM GOD lasr El tiana supwekom
in fahk nu sesr kut in tia som muta Egypt. 3 Baruch, wen
natul Neriah, el pirikkomyak lain kut, tuh mwet Babylonia
fah ku facsr ac unikuti, ku uskutla nu Babylonia." 4
Ouinge Johanan, ac mwet fulat lun un mwet mweun, ac
mwet nukewa, tiana akos sap lun LEUM GOD tuh elos
in mutana in facl Judah. 5 Na Johanan, ac mwet fulat
nukewa lun un mwet mweun, elos usla mwet nukewa
su lula in facl Judah nu Egypt, weang mwet nukewa
su foloko liki mutunfacl puspis ma elos fahsrelik nu
we: 6 mukul, mutan, tulik, ac acn nutin tokosra, oayapa
nga ac Baruch — aok, mwet nukewa su captain fulat
Nebuzaradan el tuh filiya ye karinginyuk lal Gedaliah.
7 Elos tia akos sap lun LEUM GOD, a elos som na
nu Egypt, ac fahlana nwe ke siti Tahpanhes. 8 In acn
Tahpanhes LEUM GOD El fahk nu sik, 9 "Eis kutu eot
lulap ac pikinya ye acn se ma pave ke nien utyak nu in
lohm sin tokosra in siti se inge. Lela kutu sin mwet Judah
in liye ke kom oru. 10 Na fahk nu selos lah nga, LEUM
GOD Kulana, God lun Israel, ac fah usalu mwet kulansap
luk, Tokosra Nebuchadnezzar lun Babylonia, nu yenu, ac
el fah likiya tron lal fin eot ma kom pikinya inge, na el fah
laknelik lohm nuknuk sel fac. 11 Nebuchadnezzar el ac
tuku ac kutangla Egypt. Mwet ma srisrngiyuki in misa ke
mas fah misa ke mas, elos su srisrngiyuki in utukla nu
ke sruoh ac fah utukla sruoh, ac elos su srisrngiyuki in
anwuki ke mweun ac fah misa ke mweun. 12 Nga fah

esukak tempul lun god nukewa lun Egypt, ac tokosra lun
Babylonia el fin tia esukak ma sruloala lalos, el ac usla.
Oana ke sie shepherd el ac kunesla kuut uh liki nuknuk
lal, ouinge tokosra lun Babylonia fah sisla ma nukewa
ma akkolukyela facl Egypt. Na tukun el kutangla, el ac
som liki acn we. 13 El fah kunausla sru ma oalkinyuk in
acn Heliopolis in Egypt, ac el fah furreak tempul lun god
lun mwet Egypt."

44 Kas lun LEUM GOD tuku nu sik in fahkang nu
sin mwet Judah nukewa su muta in acn Egypt
— nu selos su muta in siti lun Migdol, Tahpanhes, ac
Memphis, oayapa elos su muta acn layen eir in facl
sac. 2 LEUM GOD Kulana, God lun Israel, El fahk,
"Kowos sifacna liye ke nga kunausla acn Jerusalem ac
siti nukewa in acn Judah. Siti inge srakna oan musalla
nwe misenge, ac wangin mwet muta we 3 mweyen
mwet we elos tuh orekma koluk ac akkasrkusrakyeyu.
Elos oru mwe kisa lalos ac orekma nu sin god saya
— god su elos, ac kowos, ac mwet matu lowos tiana
alu nu kac meet. 4 Nga nuna supu na mwet kulansap
luk, mwet palu, su fahk nu suwos kowos in tia oru ma
koluk inge ma nga srunga. 5 A kowos tiana porongo ku
forla liki inkanek koluk lowos, in tia oru mwe kisa nu sin
god saya. 6 Ke ma inge nga okoala kasrkusrak fol luk
nu fin siti lun Judah ac nu fin inkanek Jerusalem, ac
esukulosyak. Na acn inge oan musalla nwe misenge,
su mwe aksangeng in liye. 7 "Inge, nga LEUM GOD
Kulana, God lun Israel, siyuk suwos lah efu kowos ku oru
kain koluk ouinge nu suwos sifacna. Ya kowos lungse
use mwe ongoiya lulap nu fin mwet lowos nukewa —
mukul, mutan, tulik, ac oayapa tulik fusr — tuh in wangin
mwet lowos lula? 8 Efu kowos ku akkasrkusrakyeyu
ke kowos alu nu ke ma sruloala ac orek kisa nu sin
god saya in Egypt, yen kowos tuku ac muta we inge?
Ya kowos oru ma inge in sifacna kunauskowosla, tuh
mutunfacl faclu nufon fah aksruksrukye kowos ac oru
inewos in sie mwe selnga? 9 Ya kowos mulkunla ma
koluk nukewa ma mwet matu lowos, ac tokosra lun
Judah ac mutan kialos, ac kowos ac mutan kiowos,
tuh oru in siti lun Judah ac ke inkanek Jerusalem? 10
Nwe misenge, kowos tiana akpusiselyekowosla. Kowos
tiana akfulatyeyu ku moul fal nu ke ma sap nga sot nu
suwos ac mwet matu lowos. 11 "Ke ma inge, nga, LEUM
GOD Kulana, God lun Israel, fah foroht lain kowos ac
kunausla facl Judah nufon. 12 Ac funu ke mwet lula lun
Judah su sulela ku selos in som ac muta Egypt, nga
ac oru tuh elos nukewa in kunausyukla. Elos nukewa
fah misa in Egypt ke mweun ku sracl — mwet pusisel
nwe ke mwet fulat. Elos ac fah sie mwe aksangeng in
liye. Mwet uh ac fah aksruksrukelos ac oru tuh inelos in
mwe selnga. 13 Nga fah kalyaelos su muta in Egypt, in
oana ke nga kalyei Jerusalem ke mweun, sracl, ac mas.
14 Wangin sin mwet lula lun Judah su tuku nu Egypt in
muta we, ac fah kaingla ku moulla. Wangin selos ac
folokla nu Judah, yen se elos asroela ac kena in sifilpa
muta we. Wangin mwet fah folokla, sayen mwet na pu
su ac kaingla." 15 Na mukul nukewa ma etu lah mutan
kialos orek kisa nu sin god saya, ac mutan nukewa su tu
we, weang mwet Judah su muta layen eir in Egypt — sie
u na lulap — elos fahk nu sik, 16 "Kut tia lungse porongo
ma kom fahk nu sesr ke Inen LEUM GOD. 17 Kut ac
oru ma nukewa ma kut fahk mu kut ac oru. Kut ac orek
kisa nu sin god mutan lasr, Kasra lun Kusrao, ac kut
fah okoala mwe kisa wain nu sel, oana ke kut, oayapa
mwet matu lasr, tokosra lasr ac mwet kol las, tuh oru
in siti lun Judah ac inkanek Jerusalem. Pukanten mwe
mongo nasr in pacl sac. Wo ouiyasr, ac wangin ma upa
nu sesr. 18 Tusruktu tukunna kut tila orek kisa nu sin
Kasra lun Kusrao, ac tila okwok wain in kisa nu sel, na
wanginla ma lasr, ac mwet lasr misa ke mweun ac sracl."
19 Na mutan ah oayapa fahk, "Pacl kut manman cake ac
orala lumah uh in oana Kasra lun Kusrao, ac orek kisa
nu sel ac okwok mwe kisa wain nu sel, mukul tumasr
elos akkeye kut na in ma kut oru." 20 Na nga fahk nu
sin mukul ac mutan nukewa su topukyu ouinge, 21 "Ya
kowos nunku mu LEUM GOD El tia etu, ku El mulkunla
ke kowos ac mwet matu lowos, tokosra lowos, mwet kol
lowos, ac mwet nukewa lun Judah elos oru mwe kisa
in siti lun Judah ac inkanek Jerusalem? 22 Misenge,
facl suwos oan musalla, ac wangin mwet muta we. Acn
we ekla sie acn ma mwet uh sangeng kac, ac mwet uh
orekmakin inen acn suwos mwe selnga, mweyen LEUM
GOD El tia ku in muteng orekma srungayuk ac koluk ma
kowos oru. 23 Mwe ongoiya inge nukewa tuku nu fowos
mweyen kowos orek kisa nu sin god saya ac orekma
koluk lain LEUM GOD ke kowos tia akos ma nukewa ma
El sapkin." 24 Jeremiah el fahk nu sin mukul ac mutan
nukewa, "Lohng kas lun LEUM GOD, kowos nukewa
mwet Judah su muta in acn Egypt. 25 Ouinge LEUM
GOD Kulana, God lun Israel, El fahk, "Kowos ac mutan
kiowos tuh sifacna fahkla ke oaluwos ac akpwayei ke
orekma lun pouwos, lah kowos ac orek kisa nu sin Kasra
lun Kusrao ac okwok mwe kisa wain nu sel. Kwal, oru
oana ma kowos wulela kac! 26 Tusruktu, inge kowos
porongo fulahk se su nga, LEUM GOD, orala ke Ine fulat
luk nu suwos mwet Judah nukewa in facl Egypt. Nga fah
tia sifil lela kutena suwos in orekmakin Inek in fulahk kac
ac fahk, 'Nga fulahk ke Inen LEUM GOD moul Fulatlana!'
27 Nga ac tiana lela kowos in kapkapak, a nga ac lela in
kunausyukla kowos. Kowos nukewa fah misa — kutu
ke mweun ac kutu ke sracl — nwe ke na tia sie suwos
lula. 28 Tusruktu mwet pu na suwos fah tia misa, a elos
ac folokla liki acn Egypt nu Judah. Na mwet ma moulla
inge ac fah etu lah kas lun su pwaye — kas luk uh ku
kas lalos. 29 Nga, LEUM GOD, ac fah oru sie akul in
akpwayeye nu suwos lah nga fah kalyei kowos in acn se
inge, oayapa lah wulela luk in kunauskowosla ac fah
akpwayeiyuk pac: 30 Nga fah eisalang Tokosra Hophra

lun Egypt nu sin mwet lokoalok lal su kena unilya, in
oana ke nga tuh eisalang Tokosra Zedekiah lun Judah
nu sel Tokosra Nebuchadnezzar lun Babylonia, mwet
lokoalok lal su kena unilya."

45 In yac se akakosr ma Jehoiakim, wen natul Josiah,
el tuh tokosra lun Judah, Baruch el simusla kas
nukewa nga fahkang nu sel. Na nga fahk nu sel, **2** "Pa
inge kas lun LEUM GOD lun Israel nu sum: 'Baruch, **3**
kom fahk mu "Nga fuhleak finsrak! LEUM GOD El ase
mwe asor in laesla mwe lokoalok luk. Nga totola ke sao
luk, ac nga tia ku in konauk mongla!'" **4** "Tusruktu nga,
LEUM GOD, nga ikruiya ma nga musaela, ac nga fusak
ma nga yukwiya. Nga ac oru ouinge nu ke faclu nufon. **5**
Ya kom suk in orek nu sum wo liki mwet ngia? Nimet
nunku ouingan. Nga ac sang mwe ongoiya nu fin mwet
nukewa, tusruktu kom sifacna ac fah moulla in kutena
acn kom ac som nu we. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma
inge."

46 LEUM GOD El kaskas nu sik ke mutunfacl pus,
2 mutawauk ke facl Egypt. Pa inge ma El fahk
ke un mwet mweun lal Tokosra Neco lun Egypt, su
Tokosra Nebuchadnezzar lun Babylonia el kutangla in
acn Carchemish, apkuran nu Infacl Euphrates in yac se
akakosr ma Jehoiakim el tokosra lun Judah: **3** "Mwet
fulat lun Egypt elos wowoyak ac fahk, 'Akola mwe loeyuk
nutuwos, Ac fahsryang nu ke mweun! **4** Tamla osra
nutuwos! Nokomang nuknuk ac susu in mweun lowos!
Akoela horse nutuwos, sroang nu faclos, Ac takla ke
lain lowos an!' **5** LEUM GOD El siyuk, "Ku mea nga
liye uh? Elos tuninfongla ac forla folok. Mwet mweun
lalos kutangyukla; Elos sangengla ac kaing ke kuiyalos,
Ac elos tia tapulla. **6** Finne mwet ma mui ke kasrusr,
elos tia ku in kaingla; Mwet watwen in mweun tia pac
ku in kaingla. In acn epang, sisken Infacl Euphrates,
Elos tukulkul ac ikori. **7** Su sronoti oana Infacl Nile inge,
Oana soko infacl sronoti ac nwakla pefacl uh? **8** Egypt
pa sronoti oana Infacl Nile, Oana soko infacl sronoti ac
nwakla pefahl uh. Egypt el fahk, 'Nga fah sronoti ac
afunla faclu; Nga fah kunausla siti puspis, wi mwet muta
we. **9** Sap horse uh in som, Ac chariot uh in kasrusr!
Supwalik mwet mweun uh: Mukul ma tuku Ethiopia ac
Libya me, su utuk mwe loeyuk, Ac mwet sasla ke pisr ma
tuku Lydia me.'" **10** Pa inge len lun LEUM GOD Fulat ac
Kulana: Sie len in foloksak; Misenge El fah kalyei mwet
lokoalok lal. Cutlass natul ac fah kangulosla nwe ke na
kihpi, Ac nim srah kaclos nwe ke sun lungse lal. Misenge
El su Kulana El oru sie kisa ke mwet ma El uniya In acn
epang, sisken Infacl Euphrates. **11** Mwet Egypt, kowos
fahla nu Gilead Ac sukok ono! Kalem tari lah wangin
sripen ono lowos; Wangin ma ku in unwekowosla. **12**
Mutunfacl pus lohng ke mwekinla lowos; Mwet nukewa
elos lohng ke kom tung. Sie mwet mweun el tukulkul
ac ikori fin sie pac, Na eltal kewa putatla infohk uh. **13**
Ke Tokosra Nebuchadnezzar lun Babylonia el tuku in
mweuni facl Egypt, LEUM GOD El kaskas nu sik, ac
fahk, **14** "Sulkakin in siti Egypt inge, In Migdol, Memphis
ac Tahpanhes: 'Akola in sifacna loangekowos; Ma lowos
nukewa ac fah musalla ke mweun! **15** Efu ku Apis, god
ku lowos, el ikori? Mweyen LEUM GOD El sringlilya!
16 Mwet mweun lowos elos tukulkul ac ikori; Kais sie
fahk nu sin mwet wial, 'Sulaklak! Kut som nu yurin
mwet lasr in acn sesr Ac kaingkunla cutlass nutin mwet
lokoalok lasr inge!' **17** "Sang ine sasu se inge lun tokosra
lun Egypt, 'Wowon Wel Ac Wangin Ma Oru.' **18** Nga,
LEUM GOD Kulana, nga tokosra. Nga pa God moul.
Oana ke Eol Tabor pa fulat inmasrlon eol uh, Ac Eol
Carmel tuyak fulat sisken meoa uh, Ac fah ouinge ku
lun el su ac fah mweuni kowos. **19** Kowos mwet Egypt,
Apweni! Ac utukla kowos nu in sruoh! Siti Memphis ac
fah ekla sie acn mwesis, Sie acn sikiyukla ma wangin
mwet muta we. **20** Egypt el oana soko cow mutan kato
finsroa, Ma ngalisyuk sin sie loang ngalngul kutulap me.
21 Finne mwet ma el moli nu se in kasrel ke mweun
Wanginna sripalos, oana cow fusr uh. Elos tia tuyak
mweun, A elos nukewa forla kaing. Len in ongoiya nu
selos summa; Pacl in kunausyukla elos. **22** Egypt el
kaing, musiksikla oana wet soko Ke un mwet lokoalok
uh sikme. Elos mweunel ke tuhla, Oana mwet pakpuk
sak **23** Su kunausla insak matol. Mwet lalos arulana
pusla, tia ku in oekyukla; Mwet mweun lalos pus liki
u lulap ke locust. **24** Akmwekinyeyukla mwet Egypt;
Kutangyukla elos sin mwet epang. Nga, LEUM GOD, pa
fahk ma inge." **25** LEUM GOD Kulana, God lun Israel, El
fahk, "Nga ac kai Amon, god lun acn Thebes, wi Egypt
ac god nukewa ac tokosra nukewa we. Nga ac eisal
tokosra lun Egypt ac elos nukewa su filiya lulalfongi lalos
in el, **26** ac eisalosyang nu selos su kena onelosi —
nu sel Tokosra Nebuchadnezzar lun Babylonia ac un
mwet mweun lal. Tusruktu tok, mwet uh ac fah sifilpa
muta Egypt, oana ke elos tuh oru in pacl somla. Nga,
LEUM GOD, pa fahk ma inge. **27** "Mwet luk, nik kowos
sangeng; Mwet Israel, nik kowos tuninfongla. Nga fah
molikowos liki facl loessula ingan, Liki acn ma kowos
mwet sruoh we. Kowos fah foloko nu yen suwos ac muta
in misla; Kowos ac fah oakwuki in misla, ac wangin
mwet fah oru kowos in sangen. **28** Nga fah tuku nu
yuruwos ac molikowosla. Nga fah kunausla mutunfacl
nukewa Ma nga akfahsryekowoselik nu we, A nga fah
tia kunauskowosla. Tusruktu nga fah tia lela kowos in
som ke wangin kaiyuk nu suwos; Ke pacl se nga ac kai
kowos, nga fah oru in fal. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma
inge."

47 Meet liki tokosra lun Egypt el mweuni siti Gaza,
LEUM GOD El kaskas nu sik ke acn Philistia. **2**
El fahk: "Liye! Kof ac fah lapak layen epang Ac asrla
oana soko infacl sronoti. Ac fah afunla acn uh ac ma
nukewa fac — Siti uh ac elos su muta we. Mwet uh ac

fah wowoyak in sukok kasru; Mwet nukewa fin faclu
fah arulana tung. 3 Elos fah lohng kusen kihmkim lun
falken horse uh, Ac pusren kasrusr lun chariot, Ac erarrar
lun wheel uh. Papa uh ac fah tia folokla in srukak tulik
natulos, Mweyen paolos munasla ac atla siskalos. 4
Pacl in kunausla acn Philistia summa, Kain in kasru
nukewa Ac fah wotla liki acn Tyre ac Sidon. Nga, LEUM
GOD, fah kunausla mwet Philistia, Elos nukewa su tuku
liki weacn Crete. 5 Asor lulap sun tari mwet Gaza, Ac
mwet Ashkelon elos misla tia kas. Mwet lula Philistia
elos ac mwemelil nwe ngac? 6 Kowos wowoyak ac
fahk, "Cutlass nutin LEUM GOD! Kom ac uni mwet uh
nwe ngac? Isongkomyang nu in mwe nuk lom an Ac
mongla loac!' 7 Tusruktu el ac mongla fuka Ke nga sang
tari orekma se kunal? Nga sapkin nu sel elan mweuni
Ashkelon Ac mwet su muta weacn uh."

48 Pa inge ma LEUM GOD Kulana El fahk ke
acn Moab: "Pakomuta mwet Nebo, Siti selos uh
kunausyukla! Sruoh tari siti Kiriathaim, Pot kulana we
ikruiyuki, Ac mwet we akmwekinyeyuk; 2 Oasku lun Moab
wanginla. Mwet lokoalok elos sruokya acn Heshbon Ac
akoo in sukela mutunfacl Moab nufon. Ac fah wanginla
pusra lohngyuk in siti Madmen; Un mwet mweun ac
fah mukuiyak in mweuni. 3 Mwet in acn Horonaim
wowoyak ac fahk, "Yoklana mwe lokoalok! Yoklana mwe
ongoiya!" 4 "Sikiyukla acn Moab. Lohng ke tulik uh tung.
5 Lohng pusren mwemelil lalos Ke elos ututyak innek
nu Luhith, Ac tung in ongoiya lalos Ke elos tufokla ke
innek nu Horonaim. 6 Elos fahk, 'Sulaklak, kaing! Suk
moul lowos! Kasrusr oana soko donkey lemnak yen
mwesis!' 7 "Moab, kom filiya lulalfongi lom in ku lom
ac mwe kasrup lom, Tusruktu, kom ac fah kutangyukla.
Chemosh, god lom, fah utukla nu in sruoh, Wi fisrak ac
mwet tol lal. 8 Siti nukewa ac fah kunausyukla; Infahlfal
uh ac acn tupasrpasr ac fah sikiyukla pac. Nga, LEUM
GOD, pa fahk ma inge. 9 Tulokunak sie eot in kulyuk
lun acn Moab. Ac tia paht el musalla. Siti we ac fah
filfilla in kulawi, Ac wangin mwet fah sifilpa muta we." (
10 Selngawiyuk mwet se su tia oru orekma lun LEUM
GOD ke insial nufon! Selngawiyuk mwet se su sruokya
cutlass natul in tia aksororye srah!) 11 LEUM GOD El
fahk, "Oemeet me acn Moab oanna okak — soenna
utukla nu in sruoh. Moab el oana wain ma filiyuki in
oan sraholu — tia mokleyuk ku okwok liki sufa nu ke
sufa, pwanang emah uh, ac fohlo, tia ekla; oanna wo.
12 "Tusruktu pacl se ac tuku ke nga fah supwala mwet
in okoala acn Moab oana wain. Elos fah okoala nwe
ke lisr, ac elos fah fukulya sufa uh nu ke ip sririk. 13
Na mwet Moab ac fah tia sifil lulalfongel Chemosh,
god lalos, oana ke mwet Israel tuh fuhleak lulalfongi
lalos kacl Bethel, sie god elos tuh lulalfongi meet. 14
"Mukul Moab, efu kowos ku fahk mu kowos mwet mweun
watwen, Mwet pulaik ac fokoko ke mweun? 15 Moab ac
siti we kunausyukla; Mukul fusr pisrla we anwuki. Nga pa
tokosra, LEUM GOD Kulana, Ac nga pa fahk ma inge.
16 Mwe ongoiya lulap apkunme in sun acn Moab; Mwe
keok lal uh ac sa na sikyak. 17 "Tungi mutunfacl sac,
kowos su muta apkuran, Kowos nukewa su etu pungal.
Fahk mu, 'Ku lun tokosrai lal musalla; Wolana ac ku lal
wanginla.' 18 Kowos su muta Dibon, Tufokme liki acn
fulat suwos Ac muta fin fohk uh in kutkut uh. Mwet se
ma ac kunausla Moab oasr inge, El kunausla tari pot
ku we. 19 Kowos su muta Aroer, Tu sisken inkanek uh
ac soano. Siyuk selos su kaing Lah mea sikyak. 20 Na
elos ac topuk, 'Acn Moab ikori. Kowos in tungi, mweyen
Moab el arulana tonongla. Sulkakinelik pe Infacl Arnon
Lah Moab sikiyukla!' 21 "Nununku tuku tari nu fin siti inge
su oan yen tupasrpasr: Holon, Jahzah, Mephaath, 22
Dibon, Nebo, Beth Diblathaim, 23 Kiriathaim, Bethgamul,
Bethmeon, 24 Kerioth, ac Bozrah. Nununku tuku nu
fin siti nukewa in acn Moab, loes ac apkuran. 25 Ku
lun Moab itungyuki; kufwen mwe mweun lal kipatpatu.
Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." 26 LEUM GOD El
fahk, "Oru acn Moab in sruhila, mweyen el utuk nunak
lainyu. Moab el fah ipippip in woht lal sifacna, ac mwet
uh ac isrunul. 27 Moab, kom esam ke kom aksruksruki
mwet Israel? Kom lumahlos oana un mwet ingunyar.
28 "Kowos su muta in Moab, tuyak som liki siti suwos
ac muta fin fulu uh, oana wuleoa ma oru ahng lalos
sisken acn oatu in eot uh. 29 Moab el arulana inse fulat!
Nga lohng luman filang, enum ac ekak lun mwet we, ac
lah elos arulana nunku kaclos sifacna. 30 Nga, LEUM
GOD, etu ke tungak lalos. Konkin lalos uh wanginna
sripa, ac ma elos oru ac tiana oan paht. 31 Ke ma inge
nga fah tungi mwet nukewa in acn Moab, oayapa ke
mwet Kir Heres. 32 Nga fah tungi mwet Jazer, ac nga
ac tungi mwet Sibmah yohk liki. Siti Sibmah, kom oana
oa in grape soko ma lah kac tupalla sun Meoa Misa,
ac som pacna nwe Jazer. Tusruktu inge grape sunom
ac fokinsak lom ke pacl fol uh sikiyukla. 33 Wanginla
pusren engan ac insewowo in facl Moab, sie acn ma wo
fohk we. Nga tulokinya wain in tia soror liki nien orek
wain. Wanginna mwet in fut grape uh, oru wangin sasa
ke engan. 34 "Mwet Heshbon ac Elealeh wowoyak tung,
ac pusralos ku in lohngyuk oe Jahaz. Ku in lohngyuk pac
sin mwet Zoar, ac lohngyuk pac e Horonaim ac Eglath
Shelishiyah. Finne infacl srisrik Nimrim, paola pac. 35
Nga fah tulokinya mwet Moab liki orek mwe kisa firir ke
acn in alu lalos, ac liki orek kisa nu sin god lalos. Nga,
LEUM GOD, pa fahk ma inge. 36 "Ouinge insiuk eoksra
kacl Moab ac ke mwet Kir Heres, oana sie mwet su oru
on in pukmas ke mwe ukuk natul, mweyen ma nukewa
lalos wanginla. 37 Ke sripen asor lalos, elos nukewa
mangsrasrala ac kalla altalos. Elos nukewa sipik paolos,
ac nukum nuknuk yohk eoa. 38 Fin lohm nukewa Moab
ac ke nien toeni nukewa, wangin ma orek sayen eoksra,
mweyen nga fukulya acn Moab oana soko sufa fukulyuki
ma wangin mwet enenu. 39 Kowos in wowoyak ke tung,

mweyen acn Moab fukulyuki ac akmwekinyeyuk. El
kunanula ac mutunfacl nukewa raunelak israsrinkusrael.
Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." **40** LEUM GOD El
wulela mu sie mutunfacl ac fah tuhwi nu fin Moab, oana
sie eagle ma asroelik posohksok lal, **41** na siti ac pot ku
nukewa ac fah sruoh. In len sac mwet mweun lun Moab
ac fah arulana sangeng, oana sie mutan ke pacl in isus
lal. **42** Moab ac sikiyuk tuh in tia sifilpa sie mutunfacl,
mweyen el likkeke lainyu. **43** Sangeng, ac luf, ac sruhf
oan soano mwet Moab. LEUM GOD pa fahk ma inge. **44**
Kutena mwet su srike in kaingla liki mwe aksangeng inge
fah putatyang nu in luf uh, ac kutena mwet su fanyak
liki luf uh, ac fah sremla ke sruhf, mweyen LEUM GOD
El oakiya tari pacl in kalyei nu sin Moab. **45** Mwet uh
kaing in suk molela in acn Heshbon, siti se ma Tokosra
Sihon el tuh leumi meet, tusruktu firiryak acn we. E uh
esukak mangon eol ac masrol lun acn sin mwet Moab
su lungsena orek mweun. **46** Pakomuta mwet Moab!
Kunausyukla mwet ma alu nu sel Chemosh, ac utukla
wen ac acn natulos nu in sruoh. **47** Tusruktu sie len,
LEUM GOD El ac fah sifil akwoyeak acn Moab. LEUM
GOD El fahk lah ma inge nukewa ac sikyak nu ke acn
Moab.

49 Pa inge ma LEUM GOD El fahk ke mwet Ammon:
"Pia mukul Israel uh? Ya wangin mwet in tuyak
loango facl selos? Fuka tuh mwet ma alu nu sel Molech
elos tuku eisla acn sin sruf lal Gad ac oakwuki we? **2**
Tusruktu pacl se ac fah tuku ke nga fah oru mwet in siti
fulat Rabbah in lohng kusen mweun, na acn we ac fah
sikiyukla, ac inkul we ac fah firirla nwe ke apatla. Na
mwet Israel fah sifil eisla acn selos ma mwet Ammon
tuh eisla. **3** Mwet Heshbon, kowos in wowoyak tung!
Acn Ai kunausyukla! Mutan Rabbah, kowos in eoksra!
Nokomang nuknuk yohk eoa ac muta in asor, ac sifacna
sringil monuwos. Molech, god lowos, fah utukla nu in
sruoh, wi mwet tol ac mwet fulat lal. **4** Kowos mwet
sesuwos, efu kowos ku konkin? Ku lowos uh sriksrikeni.
Efu ku kowos lulalfongi ku lowos sifacna, ac fahk mu
wangin mwet ac pulaik in mweuni kowos? **5** Nga fah
use mwe aksangeng nu fowos liki acn nukewa. Kowos
nukewa fah kaingelik. Kais sie fah kaing in suk moul
lal, ac wangin sie fah ku in orani mwet mweun lowos
uh. **6** Tusruktu tok, nga fah oru mwet Ammon in sifil
kapkapak. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." **7** Pa
inge ma LEUM GOD Kulana El fahk ke acn Edom: "Ya
wanginla pwapa ac oakwuk wo yurin mwet Edom? Ya
mwet kasru lalos tila lotelos ke ma fal elos in oru? Ya
lalmwetmet nukewa lalos wanginla? **8** Mwet Dedan,
kowos in forla, kaing, ac wikla! Nga ac kunausla fwilin
tulik natul Esau mweyen sun pacl ngan kaelos. **9** Ke
mwet uh sifani grape, elos ac likiya kutu in oanna ke
oa in grape ah. Ac finne mwet pusrapasr uh ac tuku ke
fong, elos ac eis na lupa elos enenu. **10** Tusruktu nga
arulana kunausla ma nukewa lun fwilin tulik natul Esau,
ac nga konauk ac kunausla acn in wikwik lalos, na elos
tia ku in sifil wikla we. Mwet Edom nukewa sikiyukla.
Wangin siefanna selos lula. **11** Filiya tulik mukaimtal
nutuwos an yuruk, ac nga fah liyalosyang. Katinmas
lowos an ku in lulalfongiyu in kasrelos. **12** "Fin pa mwet
su wangin mwata enenu in nim ke cup in kaiyuk, ya
kowos nunku mu kowos ac tia wi sun kaiyuk? Mo, kowos
enenu na in nim ke cup sac! **13** Nga sifacna fulahk lah
siti Bozrah ac fah ekla sie acn sikiyukla ac mwet uh ac
tuninfong ke liyeya. Elos ac fah sufan, ac orekmakin
inen acn we oana kas in selnga. Inkul atulani nukewa ac
fah oan srualana nwe tok. Nga, LEUM GOD, pa fahk
ma inge." **14** Na nga fahk, "Edom, nga eis sie kas sin
LEUM GOD me. El supwama sie mwet in sulkakin nu sin
mutunfacl uh tuh elos in orani un mwet mweun lalos ac
akola in mweuni kom. **15** LEUM GOD El ac oru kom in
munas inmasrlon mutunfacl uh, ac elos fah pilesrekom.
16 Inse fulat lom uh kiapwekomla, ac kom nunku mu
mutunfacl saya elos sangeng sum. Kom muta fin fulu uh,
yen fulat fin mangon eol uh; tusruktu kom nwe muta yen
fulat oana eagle uh, LEUM GOD El ac srukkomi nwe
ten. LEUM GOD, pa fahk ma inge." **17** LEUM GOD El
fahk, "Lupan musalla ma ac sikyak in acn Edom ac fah
arulana upa, oru elos nukewa su fahsryak we ac fah lut
ac tuninfongla. **18** Ma ac sikyak nu ke acn Edom inge, pa
pacna tuh sikyak nu ke acn Sodom ac Gomorrah ke tuh
kunausyukla acn we, wi inkul nukewa ma oan raunela.
Wangin mwet ac sifilpa muta we. Nga, LEUM GOD, pa
fahk ma inge. **19** Oana ke soko lion ac sasma liki insak
matol sisken Infahl Jordan yak nu ke inima folfol insroa,
nga fah tuku ac oru mwet Edom in sa kaing liki facl
selos. Na mwet kol se nga sulela uh ac fah leumi facl
sac. Su ku in lumweyuk nu sik? Su pulaik in kisrungyu?
Ma ya mwet leum se ac lainyu? **20** Ouinge, porongo
oakwuk ma nga oru in lain mwet Edom, ac ma nga akoo
in oru nu sin mwet in siti Teman. Finne tulik natulos,
ac amala som, ac mwet nukewa ac fah tuninfongla. **21**
Pacl se Edom ac putatla uh, kusa uh ac arulana yohk,
pwanang faclu nufon kusrusryak, ac pusren tuninfong
lun mwet uh ac fah lohngyuk oe yen loessula, sun Meoa
Srusra. **22** Mwet lokoalok ac fah mweuni Bozrah oana
sie eagle asroelik paol ac pwesroulme. Ke len sac,
mwet mweun lun Edom ac fah sangeng oana sie mutan
ac isus." **23** Pa inge ma LEUM GOD El fahk ke acn
Damascus: "Mwet in siti Hamath ac Arpad elos fosrnga
ac sensen mweyen elos lohng pweng koluk. Mwe sensen
afnulosi oana pulkulak lun noa meoa, ac elos tia ku in
mongla. **24** Mwet Damascus elos munaslana, ac elos
nukewa kaing. Elos fosrnga ac sensen ac keok, oana sie
mutan in pacl in isus. **25** Siti se ma tuh pwengpeng ac
engan meet, inge wanginla mwet muta we. **26** Ke len
sac, mwet fusr lal ac fah anwuki inkanek lun siti uh, ac
mwet mweun lal nukewa sikiyukla. **27** Nga fah esukak
pot lun Damascus, ac nga fah furreak inkul fulat sel

Tokosra Benadad. Nga, LEUM GOD Kulana, pa fahk
ma inge." 28 Pa inge ma LEUM GOD El fahk ke sruf
Kedar ac facl ma karinginyuk sin acn Hazor, su tuh
kutangyukla sel Tokosra Nebuchadnezzar lun Babylonia:
"Mweuni mwet Kedar, ac sukela sruf se ingan su muta
in acn kutulap! 29 Sruokya lohm nuknuk selos ac un
kosro natulos, mwe lisrlisr ke lohm nuknuk selos ac ma
nukewa in lohm selos. Eisla camel natulos ac fahk nu
sin mwet uh, 'Kowos rauniyukla ke mwe aksangeng!'
30 "Mwet Hazor, nga LEUM GOD, sensenkakin kowos
tuh kowos in kaingla nu yen loessula ac wikla. Tokosra
Nebuchadnezzar lun Babylonia el orek pwapa in lain
kowos, ac pa inge ma el fahk, 31 'Tuyak, som mweuni
mwet ingo su muta in misla ac wangin fosrnga lalos! Acn
selos wangin mutunpot, wangin pac polosak in sang
kaliya, ac wangin facl apkuran nu yorolos. 32 "Eisla
camel ac cow nukewa natulos! Mwet ingan su kalla
insifalos fototo, nga fah luselosla nu yen nukewa. Nga
fah oru tuh ongoiya in tuku nu faclos yen nukewa me. 33
Acn Hazor ac fah sie acn mwesis nwe tok, sie acn ma
kosro inima mukena muta we. Wangin mwet ac sifilpa
muta we. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." 34 Tia
paht tukun Zedekiah el tokosrala lun Judah, LEUM GOD
Kulana El kaskas nu sik ke acn Elam. 35 El fahk, "Nga
fah uniya mwet pisr nukewa su oru Elam arulana ku. 36
Nga fah oru eng uh in tuhyak lain Elam liki acn nukewa,
ac nga fah akfahsryelik mwet lal nu yen nukewa, nwe
ke wangin sie mutunfacl ma elos tia kaingelik nu we.
37 Nga fah oru mwet Elam elos in sangeng sin mwet
lokoalok lalos, su lungse onelosi. In kasrkusrak lulap
luk, nga fah kunausla mwet Elam ac supwala un mwet
mweun lainulos nwe ke nga sukelosla nufon. 38 Nga fah
kunausla tokosra ac mwet kol lalos, ac nga fah tulokunak
tron luk we. 39 Tusruktu tok nga fah oru mwet Elam in
sifilpa kapkapak. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge."

50 Pa inge ma LEUM GOD El fahk nu sik ke siti
Babylon ac mwet we: 2 "Fahkelik pweng se inge
nu sin mutunfacl uh! Sulkakinelik! Tulokunak sie mwe
akul in sulkakin pweng uh Ac tia okanla! Itukla tari acn
Babylon! Bel, god lun acn we, lipikyuki, Ma sruloala lun
Babylon akmwekinyeyuk; Ma sruloala orekla in lumahl
fukulyuki! 3 "Sie mutunfacl epang me mweuni Babylonia,
ac akmwesisyela. Wangin ma fin acn we. Mwet, ac ma
orakrak, ac fah kaingelik liki acn we." 4 LEUM GOD El
fahk, "Ke pacl sac ac tuku, kewana mwet Israel ac mwet
Judah fah tung na tuku in sukyu, God lalos. 5 Elos ac
siyuk inkanek nu Zion, na elos ac ut we. Elos ac oru sie
wulela kawil yuruk, ac elos fah tiana kunausla. 6 "Mwet
luk elos oana sheep ma mwet shepherd lalos fuhlela
elos tuhlac fineol uh. Elos foroht forma inmasrlon eol
uh oana sheep ma nukanla acn selos. 7 Mwet nukewa
su liyalos elos onelosi. Mwet lokoalok lalos fahk, 'Elos
orekma koluk lain LEUM GOD, ouinge wangin mwatasr
ke ma kut oru inge. Mwet matu lalos tuh lulalfongi in
LEUM GOD, ac fal na elos in inse pwaye pac nu sel.'
8 "Mwet Israel, kowos in kaing liki Babylonia! Som liki
facl sac! Oru in kowos pa som liki acn we emeet 9 Nga
ac purakak sie u in mutunfacl na ku in acn epang, ac
oru elos in mweuni Babylonia. Elos ac fah takla mweun
lainul ac kutangulla. Elos mwet mweun su pisrla oana
mwet sruh kosro, ac mwe pisr natulos uh tia wi oalla liki
ma elos pisrik uh. 10 Babylonia ac fah wapiyukla, ac
elos su usla ma we fah usla ma nukewa elos lungse.
Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." 11 LEUM GOD El
fahk, "Mwet Babylonia, kowos tuh utyak, kunausla ac
pisrala ma lun mwet in mutunfacl sik. Kowos engan ac
insewowo — kowos forfor oana soko cow mutan ma
lolongya kulun wheat, ku sasa oana soko horse, 12
tusruktu siti fulat suwos, su oana sie nina nu suwos, ac
fah aklusrongtenyeyuk ac akmwekinyeyuk. Babylonia ac
fah mutunfacl se ma pilasr oemeet inmasrlon mutunfacl
uh. Facl suwos ac fah ekla sie acn mwesis su wangin
kof we. 13 Ke sripen kasrkusrak luk, wangin sie mwet ac
fah muta Babylon — ac fah filiyuki in oanna musalla,
ac elos nukewa su fahsryak we ac fah lut ac fwefela
kac. 14 "Mwet pisr, kowos takla in mweun lain Babylon
ac kuhlasulak. Pusrukla kewa mwe pisr nutuwos an nu
Babylon, mweyen el orekma koluk lainyu, LEUM GOD.
15 Wowoyak ke pusren kutangla, ac rauneak siti uh!
Inge Babylon el srasrapo. Pot we fokfoki ac mwet uh
utyak nu we ac eisla siti uh. Nga oru foloksak luk nu fin
mwet Babylonia. Ouinge oru foloksak lowos nu selos, fal
nu ke ma elos oru nu sin mwet saya uh. 16 Mwetsac
nukewa fin acn Babylonia ac fah sangeng sin un mwet
mweun ma mweuni acn we, ac elos fah folokla nu yen
selos. Nimet lela in oasr pacl in yukwiya ku kosrani in
facl sac." 17 LEUM GOD El fahk, "Mwet Israel elos
oana sheep ma lion uh ukwauk ac akfahsryelik. Elos
tuh mweuniyuk meet sin Tokosra Fulat lun Assyria, na
toko Tokosra Nebuchadnezzar lun Babylonia el wela
srelos. 18 Ke sripen ma inge, nga LEUM GOD Kulana,
God lun Israel, fah kael Tokosra Nebuchadnezzar ac facl
sel, oana ke nga tuh kalyael Tokosra Fulat lun Assyria.
19 Nga fah folokonak mwet Israel nu facl selos. Elos
ac fah kang mongo ma kap Fineol Carmel ac in acn
Bashan, ac elos fah kang ma nukewa elos lungse ke
fokin acn Ephraim ac Gilead. 20 Ke pacl sacn, wangin ma
koluk fah koneyukyak in Israel, ac wangin ma sutuu fah
koneyukyak in Judah, mweyen nga ac nunak munas nu
sin mwet pu su nga lela in painmoulla. Nga, LEUM GOD,
pa fahk ma inge." 21 LEUM GOD El fahk, "Mweuni mwet
Merathaim ac mwet Pekod. Onelosla ac kunauselosla.
Oru ma nukewa nga sapkin nu suwos. Nga, LEUM GOD,
pa fahk ma inge. 22 Kusen mweun lohngyuk in facl
sac, ac oasr mwe ongoiya lulap. 23 Babylonia el oana
sie hammer su tuktukya faclu nufon, ac inge hammer
sac arulana musalla. Mutunfacl nukewa elos lut ke ma

sikyak nu ke facl sac. **24** Babylonia, kom tuh mweun
lainyu, ac inge kom sremla ke sruhf se ma nga oakiya in
srifusrkomi, kom finne tia etu lah kom sremla kac. **25**
Nga ikasla acn kufwen mwe mweun luk oan we, ac in
kasrkusrak luk, nga tella nu saya mweyen oasr ma nga,
LEUM GOD Fulat lana ac Kulana, akoo in oru Babylonia.
26 Kowos in tuku liki yen loessula ac mweuni Babylonia,
ac fukulya acn in filma yen wheat lal uh oan we! Yolsani
ma wap in oana yol in wheat! Kunausla facl sac, ac
nimet likiya kutena ma in oan we! **27** Uniya mwet mweun
lal nukewa! Pakelosi! We nu sin mwet Babylonia! Pa
inge pacl in kalya nu selos!" (**28** Mwet ma kaingla liki
Babylonia in suk moul lalos elos tuku nu Jerusalem ac
srumun luman foloksak lun LEUM GOD lasr ke ma mwet
Babylonia elos tuh oru nu ke Tempul lal.) **29** "Solama
mwet pisr nukewa in mweuni Babylon. Supwalik mwet
nukewa ma etu orekmakinyen mwe pisr ac sukan pisr.
Kulasak siti uh ac nikmet lela kutena mwet in kaingla.
Folokonang nu sel ma nukewa ma el tuh orala, ac oru
nu sel oana el tuh oru nu sin mwet, mweyen el orek
inse fulat lainyu, Nga Su Mutallana lun Israel. **30** Ke
ma inge mwet fusr lal ac fah anwuki ke inkanek in siti
uh, ac mwet mweun lal nukewa fah anwukla in len sac.
Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge. **31** "Mwet Babylonia,
yoklana filang lowos. Ke ma inge nga, LEUM GOD
Fulat lana ac Kulana, lain kowos! Pacl fal luk in kalyei
kowos. **32** Mutunfacl filang suwos fah tukulkul ac ikori,
ac wangin mwet ac kasru in tulokinkowosyak. Nga ac fah
esukak siti suwos in firiryak, ac ma nukewa we ac fah
musalla." **33** LEUM GOD Kulana El fahk, "Elos nukewa
su akkeokye mwet Israel ac mwet Judah elos liksreni
taranulos ac tia fuhlelosla in som. **34** Tusruktu El su ac
molelosla El arulana ku — Inel pa LEUM GOD Kulana.
El ac tuyak kaclos in loangelos. El fah ase misla nu faclu,
a mwe ongoiya nu sin mwet Babylonia." **35** LEUM GOD
El fahk, "Mwet Babylonia in misa! Mwet nukewa we in
misa — Mwet leum lalos oayapa mwet lalmwetmet lalos.
36 Mwet palu kikiap lalos in misa — Elos arulana lalfon!
Mwet mweun lalos in misa — Elos arulana tuninfongla!
37 Kunausla horse ac chariot nutin mwet we! Mwet
ke mutunfacl saya ma kasrelos in mweun, in wi pac
misa — Elos munas oana mutan! Kunausla ac wapi
Ma saok lalos. **38** Use sie pacl tuhka nu facl selos Ac
oru infacl nukewa we in mihnla. Babylonia el sie acn
pusla ma sruloala we, Ma aksangengye ac akwelyela
mwet uh. **39** "Ke ma inge Babylon ac fah acn in muta lun
kosro lemnak ma muta yen mwesis, oayapa won ma tia
nasnas. Ac fah wangin mwet sifil muta we nwe tok. **40**
Ma ac sikyak nu sin Babylon inge, pa pacna tuh sikyak
nu sin Sodom ac Gomorrah ke nga tuh kunausla acn we,
wi inkul nukewa ma oan raunela. Wangin mwet ac sifilpa
muta we. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge. **41** "Oasr
mwet ac fah tuku liki sie facl epang, Sie mutunfacl kulana
yen loessula; Tokosra puspis akola in mweun. **42** Elos
srukak tari mwe pisr ac cutlass natulos; Elos mwet na
sulallal ac wangin pakomuta lalos. Ke elos kasrusr tuku
fin horse natulos, Pusren nien horse uh oana ngirngir lun
meoa uh. Elos akola in mweuni Babylonia. **43** Tokosra
Babylonia el lohng ke pweng uh Na paol munasla ac el
kofla mokle. El fosrngalana ac pulakin ngal, Oana sie
mutan akola in isus. **44** "Oana ke soko lion ac sasma
liki insak matol sisken Infahl Jordan yak nu ke inima
folfol insroa, nga fah tuku ac oru mwet Babylonia in sa
kaing liki facl selos. Na mwet kol se nga sulela uh ac fah
leumi facl sac. Su ku in lumweyuk nu sik? Su pulaik in
kisrungyu? Ma ya mwet leum se ac lainyu? **45** Ke ma
inge, porongo ma nga lumahla in oru lain siti Babylon,
ac ma nga akoo in oru nu sin mwet we. Finne tulik
natulos ac fah amala, ac mwet nukewa ac fah arulana
tuninfongla. **46** Pacl se Babylon ac putatla uh, kusa uh
ac arulana yohk pwanang faclu nufon kusrusryak, ac
pusren tung in tuninfongla lun mwet uh ac fah lohngyuk
oe ke mutunfacl loessula."

51 LEUM GOD El fahk, "Nga ac oru sie eng upa in
tuhyak ac kunausla acn Babylonia ac mwet we. **2**
Nga ac supwala mwetsac in kunausla acn Babylonia,
oana ke eng uh okla kulun wheat uh. Ke len in ongoiya
sac, un mwet mweun ac tuku yen nukewa me, ac usla
koanon acn we. **3** Nikmet sang pacl lun mwet mweun
Babylonia in pisrik mwe pisr natulos, ku in nokomang
nuknuk in mweun lalos. Sukela mwet mweun nukewa we
— mwet fusr ac mwet matu! **4** Elos ac fah kineta ac misa
ke inkanek in siti selos. **5** Oasr mwatan mwet Israel ac
Judah ke elos nukewa tuh orekma koluk lainyu, Nga Su
Mutallana lun Israel. Ne ouinge, nga LEUM GOD Kulana
tiana som lukelos. **6** Kaingla liki Babylonia! Kaing tuh
kowos in moul. Nimet oru kowos in misa ke sripen ma
koluk lun mwet Babylonia, mweyen nga fah oru foloksak
luk inge, ac kalyaelos fal nu ke orekma koluk lalos. **7**
Babylonia el tuh oana sie cup gold inpouk, ac oru tuh
faclu nufon sruhila. Mutunfacl pus numla wain nimal
ac wella. **8** Acn Babylonia sa na ikori ac kunausyukla!
Kowos in tung kacl, ac suk ono in unwela kinet kacl.
Sahp el ac ku in kwela! **9** Mwetsac su muta we elos
fahk, 'Kut tuh srike in kasru acn Babylonia, tusruktu
arulana pahtlac. Tari kut folokla nu yen sesr. God El
kalyei Babylonia ke ku lal nufon, ac sukela acn we.'" **10**
LEUM GOD El fahk, "Mwet luk elos wowoyak ac fahk,
'LEUM GOD El fahkak lah kut pa suwohs uh. Lela kut in
som ac fahk nu sin mwet Jerusalem ma LEUM GOD
lasr El orala!'" **11** LEUM GOD El purakak tokosra lun
Media, mweyen El nunku Elan kunaus acn Babylonia.
Pa ingan ma El ac oru in folokin musalla lun Tempul
lal. Mwet kol lun un mwet mweun uh sapkin, "Kowos
tamla mwe pisr nutuwos an! Akola mwe loang lowos!
12 Kolak sie flag in akkalemye lah pacl in mweuni pot
Babylon. Akpusyela mwet san! Oakiya kais sie u nu

yen elos ac karingin. Supwala mwet in wikwik soano
mwet lokoalok. LEUM GOD El orala ma El fahk mu El ac
oru nu sin mwet Babylonia. **13** Pukanten infacl ac mwe
kasrup in facl sac, tusruktu sun pacl in safla lal. Moul
lun Babylonia ac wutiyukla na pwaye. **14** LEUM GOD
Kulana El fulahk ke moul lal sifacna mu El fah use mwet
puspis in mweuni acn Babylonia oana sie u in locust,
ac elos fah sasa ke kutangla lalos. **15** LEUM GOD El
orala faclu ke ku lal; El oakiya faclu ke lalmwetmet lal,
Ac El asroelik kusrao ke etu lal. **16** Ke sap lal, kof lucng
liki yen engyeng uh ngirngir; El orama pukunyeng uh
liki saflaiyen faclu. El oru sarom in sarmelik in af uh
Ac supwama eng uh liki nien filma lal. **17** Ke mwet
uh liye ma inge, elos akilen lupan lalfon ac nikin lalos
sifacna. Elos su oru ma sruloala elos mwekinla, Mweyen
god ma elos orala uh tia pwaye ac wangin moul la. **18**
Elos ma lusrongten ac fal in pilesreyuk. Elos ac fah
kunausyukla pacl se LEUM GOD El tuku in nununkalos.
19 God lal Jacob El tia oana ma inge. El pa orala ma
nukewa, Ac El sulela mwet Israel elos in mwet lal. Inel pa
LEUM GOD Kulana. **20** LEUM GOD El fahk, "Babylonia,
kom hammer nutik, kufwen mwe mweun nutik. Nga
orekmakin kom in tuktukya mutunfacl ac tokosrai. **21**
Keim nga kunausla horse ac mwet kasrusr fac, Nga
kunausla chariot ac mwet kasrusr fac. **22** Keim nga
uniya mukul ac mutan, Nga akmuseya mwet matu ac
mwet fusr, Nga uniya tulik mukul ac tulik mutan. **23** Keim
nga onela mwet shepherd ac un kosro natulos, Nga
onela pac mwet ima ac ox natulos. Keim nga tuktukya
mwet kol fulat ac mwet pwapa fulat." **24** LEUM GOD
El fahk, "Kowos fah liye ke nga ac oru foloksak nu sin
Babylonia ac mwet we ke orekma koluk nukewa elos oru
nu sin Jerusalem. **25** Babylonia, kom oana soko fineol
ma kunausla faclu nufon, tusruktu nga, LEUM GOD,
lain kom. Nga fah sruokkomi, aktupasrpasryekomla,
ac filikomla in oan apatla. **26** Wangin eot ke mahnum
sum fah sifil orekmakinyuk nu ke musa lohm. Kom
ac fah oana sie acn mwesis nwe tok. Nga, LEUM
GOD, pa fahk ma inge. **27** "Kolak sie mwe akul ac
ukya mwe ukuk tuh mutunfacl uh in lohng lah pacl in
mweun! Akoela mutunfacl uh in mweun lain Babylonia!
Pangoneni tokosrai lun Ararat, Minni, ac Ashkenaz elos
in sroang wi mweun. Srisrngia sie mwet fulat in kol
mweun an. Use horse uh in pukanten oana un locust. **28**
Akola mutunfaclu in mweun lain Babylonia. Sapla nu sin
tokosra lun acn Media, wi mwet kol ac mwet fulat lalos,
ac un mwet mweun lun facl nukewa elos leumi. **29** Faclu
kusrusr ac rarrar mweyen LEUM GOD El akfahsrye
pwapa lal in oru Babylonia in sie acn mwesisla, yen
wangin mwet fah muta we. **30** Mwet mweun watwen lun
acn Babylonia elos tia illa in mweun, a elos mutana in
pot ku lalos. Wanginla pulaik lalos ac elos sangeng oana
mutan uh. Mwet lokoalok elos fukulya mutunpot lun siti
uh ac furreak lohm we. **31** Mwet utuk kas uh kasrusr
atutafi ke pweng nu sin tokosra lun Babylonia, lah acn
nukewa ke siti sel uh musalsalu. **32** Mwet lokoalok
elos sruokya acn in tupalla infacl uh, ac esukak pot ku
nukewa lun acn we. Mwet mweun lun Babylonia elos
arulana tuninfongla. **33** Ac tia paht mwet lokoalok lalos
fah pakelosi ac fotongolosi oana wheat ke acn in kulkul
wheat. Nga, LEUM GOD Kulana, God lun Israel, pa
fahk ma inge." **34** Tokosra lun Babylonia el sipsipikya
Jerusalem Ac kangla. El okoala koanon siti sac oana
sufa soko; El okomla acn we oana soko kosro lulap
sulallal. El kangla ma el lungse kac Ac filakunla ma ngia.
35 Lela mwet Zion uh in fahk, "Mwatan orekma sulallal
ma tuh orek nu sesr In oan fin Babylonia!" Lela mwet
Jerusalem in fahk, "Mwatan mwe keok nukewa ma orek
nu sesr In oan fin Babylonia!" **36** Na LEUM GOD El fahk
nu sin mwet Jerusalem, "Nga fah aol kowos in kwafe
keiwos, ac orek foloksak nu sin mwet lokoalok lowos
ke ma elos tuh oru nu suwos. Nga fah oru in wanginla
kof in acn Babylonia, ac infacl nukewa we in mihnla. **37**
Facl sac fah ekla sie yol in kutkut, yen kosro lemnak
mukena muta we. Wangin mwet ac fah muta we, ac
mwet nukewa su liye facl sac ac fah fwefela ac arulana
sangeng. **38** Mwet Babylonia nukewa ngutngut oana
lion, ac kou oana lion fusr. **39** Ya elos kainmongo? Nga
fah akoo sie kufwa nu selos ac oru elos in sruhila ac
engan. Na elos ac motulla ac fah tia sifil ngutalik. **40**
Nga fah usalosla in anwuki, oana sheep fusr, nani, ac
sheep mukul. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." **41**
LEUM GOD El fahk ke acn Babylon: "Siti se ma faclu
nufon tuh kaksakin, inge kutangyukla, ac ekla sie acn
arulana mwe aksangeng nu sin mutunfaclu in liye. **42**
Noa ngirngir meoa uh toki nu fin Babylon ac afunla. **43**
Inkul ma apkuran nu we sikiyukla acn mwesisla, yen
wangin mwet muta we ku forfor we. **44** Nga fah kael Bel,
god lun Babylonia, ac eisla liki inwalul ma nukewa ma
el ukumya. Mutunfacl uh ac fah tia sifilpa alu nu sel.
"Pot lun acn Babylon mokukla. **45** Mwet Israel, kaing liki
acn ingan! Kaing tuh kowos in moulla liki kasrkusrak
lulap luk. **46** Nimet fuhleak finsrak lowos ku sangeng ke
sramsram lusrongten kowos lohng. Yac nukewa oasr
sramsram lusrongten ac fwackelik, ke mwet sulallal in
facl suwos, ac ke sie tokosra lain sie pac tokosra. **47** Ke
ma inge pacl se ac fah tuku ke nga ac oru ma nga akoo
in oru nu ke ma sruloala lun Babylonia. Mutunfacl sac
nufon ac fah akmwekinyeyuk, ac mwet we nukewa ac
fah anwuki. **48** Ma nukewa fin faclu ac yen engyeng
uh fah sasa ke engan pacl se Babylonia putatyang nu
inpoun mwet su tuku epang me in kunausulla. **49** Acn
Babylonia ac fah ikori mweyen el uniya mwet puspis fin
faclu, ac oayapa uniya mwet puspis sin mwet Israel.
Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." **50** LEUM GOD
El fahk nu sin mwet lal in acn Babylonia: "Kowos su
kaingla liki misa, kowos som! Nimet soano! Kowos finne
muta loesla liki acn suwos, nunku keik, LEUM GOD

lowos, ac esam acn Jerusalem. **51** Kowos fahk mu, ‘Kut
mwekinla ac tonongla, ac pula mu wangin ma kut ku
in oru, mweyen mwet in mutunfacl saya elos utyak ac
aktaekyela acn mutal in Tempul.’ **52** Ke ma inge, nga
fahk mu oasr pacl se ac tuku ke nga ac oru ma nga akoo
in oru nu ke ma sruloala lun Babylonia, ac mwet kinet uh
ac sasao yen nukewa fin facl sac. **53** Babylon finne ku in
fanyak nu yen engyeng uh ac musai sie pot ku we, nga
ac nuna supwala mwet in kunausla. Nga, LEUM GOD,
pa fahk ma inge.” **54** Na LEUM GOD El fahk, “Lohng
pusren tung in Babylon, Pusren mwemelil ke sripen
sikiyukla facl sac. **55** Inge nga kunausla acn Babylon Ac
oru in wanginla pusracl. Fwilin mwet mweun uh sasak
nu we oana fwilin noa. Elos sasa ke elos mweuni acn
we. **56** Elos tuku in kunausla Babylon. Mwet mweun we
sruoh, Ac mwe pisr natulos kotkot uh. Nga sie God su
kai mwet su orekma koluk, Ac nga fah folokin nu sin
Babylon fal nu ke ma el orala. **57** Nga fah oru mwet
fulat we in sruhila — Mwet lalmwetmet, mwet kol, ac
mwet mweun. Elos ac motulla ac tia sifil ngutalik. Nga,
tokosra, pa fahk ma inge. Nga LEUM GOD Kulana. **58**
Pot sralap lun Babylon ac fah rakinyuki nu infohk uh, Ac
mutunpot fulat we isisyak. Kemkatu lun mutunfacl puspis
wangin sripa; Orekma upa lalos firiryak. Nga, LEUM
GOD Kulana, pa fahk ma inge.” **59** Seraiah, mwet tutaf
lal Tokosra Zedekiah, el wen natul Neriah ac nutin natul
Mahseiah. In yac se akakosr ma Zedekiah el tokosra lun
Judah, Seraiah el tuh welul som nu Babylonia, ac nga
tuh sapkin ma elan oru. **60** Nga simusla in book se ma
nukewa ma ac sikyak ke ac kunanula acn Babylonia,
oayapa mwe fahkak puspis saya ke acn we. **61** Nga
fahk nu sel Seraiah, “Pacl se kom ac sun acn Babylon,
aklohya riti ma nukewa simla in book se inge mwet uh in
lohng. **62** Toko kom pre ac fahk, ‘LEUM GOD, kom fahk
mu kom ac kunausla acn se inge tuh in wangin kutena
ma moul muta fac, tia mwet ku ma orakrak, a ac fah
oana sie acn mwesis nwe tok.’ **63** Seraiah, kom fin riti
book se inge nu sin mwet uh nwe safla, na kom kapriya
nu ke sie eot an, ac sisla nu Infacl Euphrates, **64** ac fahk,
‘Pa inge ma ac sikyak nu sin Babylonia — el ac tili ac tia
sifil otyak ke sripen kunausten lulap su LEUM GOD El
ac oru nu sin acn we.’” Kas lal Jeremiah safla inse.

52 Zedekiah el yac longoul sie matwal ke el tokosrala
lun Judah, ac el leum in acn Jerusalem yac singoul
sie. Inen nina kial pa Hamutal, acn natul Jeremiah se
su muta in siti Libnah. **2** Tokosra Zedekiah el orekma
koluk lain LEUM GOD, oapana Tokosra Jehoiakim. **3**
LEUM GOD El mutawauk in arulana kasrkusrak sin
mwet Jerusalem ac Judah, oru El siselosla liki ye mutal.
Zedekiah el tuyak lainul Tokosra Nebuchadnezzar lun
Babylonia, **4** ke ma inge Nebuchadnezzar el tuku wi un
mwet mweun lal nukewa ac mweuni Jerusalem ke len
aksingoul in malem aksingoul ke yac akeu ma Zedekiah
el tokosra. Elos tulokunak iwen aktuktuk selos likin siti
uh, musaela acn in fan rauneak acn we, **5** ac kuhlusya
siti uh nwe ke yac aksingoul sie lal Zedekiah. **6** Ke
len akeu in malem akakosr ke yac sacna, ke sracl uh
arulana upa ac wanginla mongo nun mwet uh, **7** mwet
Babylonia elos fukulya pot uh. Elos ne kuhlusya siti
sac, a mwet mweun nukewa in siti uh kaingla in fong
sac. Elos ut yen ima lun tokosra oan we, ac sasla ke
mutunpot se inmasrlon pot luo ah, na elos kaingla ut
layen nu ke Infahlfal Jordan. **8** Tusruktu mwet mweun
lun Babylonia ukwal Tokosra Zedekiah, sruokilya yen
tupasrpasr apkuran nu Jericho, ac mwet mweun lal
nukewa kaingla lukel. **9** Utukla Tokosra Zedekiah nu
yorol Tokosra Nebuchadnezzar, su tuh muta in siti Riblah
in acn Hamath, na Nebuchadnezzar el wotela ma ac
orek nu sel we. **10** In acn Riblah el uniya kewa wen natul
Zedekiah ye mutal, ac el oayapa sap in anwuki mwet
leum lun Judah. **11** Tukun ma inge, el sap tipulyukla
atronmutal Zedekiah, ac kapiri el ke sein, ac utukla el nu
Babylon. Zedekiah el mutana in presin in acn Babylon
nwe ke el misa. **12** Ke len aksingoul in malem aklimekosr
ke yac aksingoul eu lal Tokosra Nebuchadnezzar lun
Babylonia, Nebuzaradan su mwet kasru fulat lal tokosra
ac mwet sap lun un mwet mweun, el utyak nu Jerusalem.
13 El esukak Tempul, inkul fulat sin tokosra, ac lohm sin
mwet leum nukewa in Jerusalem, **14** ac mwet mweun lal
fukulya pot in siti sac. **15** Na Nebuzaradan el usla nu
Babylonia mwet ma lula in siti sac, wi elos su usrnguk
ke orekma, ac elos su sifacna kaingla nu yurin mwet
Babylonia. **16** Tusruktu el filiya kutu sin mwet su arulana
sukasrup in mutana in acn Judah, ac el sang elos in
orekma ke nien grape ac acn in ima saya. **17** Mwet
Babylonia elos kunausla sru bronze, ac mwe wiwa ma
oan in Tempul, weang tacng bronze lulap sac, na elos
usla bronze inge nukewa nu Babylon. **18** Elos usla pac
saful, ac mwe neinyuk apat ma orekmakinyuk nu ke
aknasnasye loang in kisa, mwe kosrkosr wik, pol ma
orekmakinyuk in nein srah ke ma kisakinyuk, pol in akok
mwe keng, ac ma bronze nukewa saya ma orekmakinyuk
in Tempul. **19** Elos usla ma nukewa ma orekla ke gold ac
silver: pol srisrik, pan in utuk mulut firir, pol in nein srah
ke mwe kisa, mwe neinyuk apat, sukan lam, pol in akok
mwe keng, ac pol nu ke okwok wain in kisa. **20** Ma orekla
ke bronze, ma Tokosra Solomon el orala lun Tempul
— sru lukwa, mwe wiwa, tacng lulap sac wi cow mukul
bronze singoul lukwa loangeya — ma inge arulana toasr
ac tia ku in pauniyuki. **21** Sru lukwa uh oana sie lumah
— fit longoul itkosr fulata ac fit singoul oalkosr raunyak,
kewana oalal, ac matoltoliyen bronze kac inch tolu. **22**
Sifen sru inge fit itkosr tafu ke kais soko, orekla mwe yun
kac in luman sein ac pomegranate — ma inge nukewa
orekla ke bronze. **23** Ke acn yunla inge fin kais soko sru,
oasr pomegranate siofok nufon, ac ma eungoul onkosr
ke ma inge pa ku in liyeyuk tenyak. **24** Sayen ma inge,
Nebuzaradan, mwet kol fulat lun mwet mweun, el usalla

pac Seraiah mwet Tol Fulat, Zephaniah mwet tol akluo
yal, ac mwet fulat tolu saya lun Tempul nu in sruoh. **25**
El usla pac liki siti uh leum se su mwet sap lun un mwet
mweun, itkosr sin mwet kasru nu sel tokosra sifacna
su tuh srakna oasr in siti uh, mwet kasru lal mwet kol
fulat su karingin ma simla lun mwet mweun, ac mwet
yohk sripa onngoul saya. **26** Nebuzaradan el usalosla nu
yorol tokosra lun Babylonia, nu in siti Riblah **27** in acn
Hamath. Na tokosra el sap in sringsring elos ac anwuki.
Ouinge mwet Judah utukla liki facl selos nu in sruoh. **28**
Pa inge ma simla ke mwet ma Nebuchadnezzar el usla
nu in sruoh: ke yac akitkosr lal in tokosra, el usla mwet
tolu tausin longoul tolu; **29** in yac aksingoul oalkosr lal, el
usla mwet oalfoko tolngoul luo liki acn Jerusalem; **30**
ac in yac aklongoul tolu lal, Nebuzaradan el usla mwet
itfoko angngaul limekosr. Pisen mwet nukewa ma utukla
nu in sruoh pa tausin akosr onfoko. **31** In yac se ma
Evilmerodach el tokosrala lun Babylonia, el akkalemye
kulang lal nu sel Tokosra Jehoiachin lun Judah ac tulalla
liki kapir. Ma se inge sikyak ke len aklongoul limekosr ke
malem aksingoul luo in yac aktolngoul itkosr tukun utukla
Jehoiachin nu in sruoh. **32** Evilmerodach el oru wo nu
sel, ac akfulatyal liki tokosra nukewa saya su welul sruoh
in Babylonia. **33** Ouinge filfilla nu sel Jehoiachin elan ku
in ayaolla liki nuknuk in kapir lal, ac welul tokosra mongo
ke tepu lal ke lusenna moul lal. **34** Ke kais sie len, ac
itukyang nu sel lupan mwe kasru ma fal nu ke enenu lal,
nwe ke na el misa.

Eoksra

1 Pakomuta! Fuka mukela lun Jerusalem, su sie pacl
ah sessesla ke mwet. Sie pacl ah akfulatyeyuk el sin
faclu nufon, a inge el supwar oana sie katinmas. Meet el
arulana fulat, a inge el putatyang nu in moul in mwet
kohs. **2** El tung ke fong nufon, ac sroninmutal sorori
ke likintupal. Inmasrlon mwet kawuk lal meet ah nufon,
tiana sie lula in akwoyal. Mwet asruoki nu sel meet ah
sisella, ac inge elos nukewa lainul. **3** Mwet Judah elos
mwet kohs ke sripen lillilyak elos liki acn selos. Elos
muta in facl saya, ac wangin acn elos in pangon acn
selos sifacna. Mwet lokoalok lalos raunelosla, ac wangin
innek in kaingla lalos. **4** Wanginla mwet tuku nu ke
Tempul in pacl inge in tuh alu ke len mutal. Tulik mutan
su tuh alullul we elos muta in keok, ac mwet tol elos
sasao na. Mutunpot in siti uh oalallana, ac acn Zion oan
in ongoiya lulap. **5** Mwet lokoalok lal elos kutangulla,
ac el oan ye ku lalos. LEUM GOD El oru elan keok ke
sripen ma koluk puspis lal. Tulik natul uh sruoh ac utukla
lukel. **6** Wolana lun Jerusalem wanginla, Mwet kol lalos
elos oana deer ma munasla ke masrinsral, Su apkuran
in wanginla ku la ke elos kaingkin mwet ma ukwalos
uh. **7** Ke Jerusalem el musalla ac mukaimtalla in pacl
inge, el esamak ma nukewa ma wo nu sel meet ah.
Ke el putatyang nu inpoun mwet lokoalok lal, wangin
sie acn ku in kasrel mweuni mwet lokoalok lal. Mwet
kutangulla uh isrunul ke el ikori. **8** Wanginla sunakinyal;
el koflufolla, ac sununteiyuk el. El sao ac wikin mutal ke
mwekin. Jerusalem el aktaekyal sifacna ke ma koluk
lulap lal. **9** Ma fohkfok lal arulana mohtotla, tusruktu
wanginna nunkeyen ma ac sikyak uh sel. Ikori lal ah
arulana koluk, ac wangin sie mwet ku in akwoyal. Mwet
lokoalok lal elos kutangla, ac el wowoyak nu sin LEUM
GOD ac siyuk ke pakoten lal. **10** Mwet lokoalok lal
elos pisrala ma saok lal nukewa. El sifacna liye ke elos
utyak nu in Tempul, Yen LEUM GOD El tia lela mwet
pegan in utyak nu we. **11** Mwet lal elos sasao ke sukyen
ma elos in kang; Elos sang ma saok lalos ayaol mwe
mongo in sruokya moul lalos. Ac siti uh wowoyak ac
fahk, “Liyeyu, LEUM GOD. Liyeyu in keok luk.” **12** El
pang nu selos nukewa su fufahsryesr yen el muta we,
ac fahk, “Ngetma liyeyu! Wangin sie mwet nu pulakin
waiok oana nga, Waiok su ma LEUM GOD El use nu
fuk in pacl in kasrkusrak lal. **13** “El supwama e lucng
me, sie e su firirrir in nga. El filiya sie kwasrip nu sik
ac sisyuwi nu infohk uh. Na El sisyula ac likiyuwi in
mutana in waiok luk. **14** “El tuni ma koluk luk nukewa ac
kapsreni nu sie; El sripisrya ke kwawuk, ac nga munasla
ke toasriya uh. Leum El eisyuyang nu sin mwet lokoalok
luk, ac wangin ma nga ku in oru in lainulos. **15** “Leum
El isrun mwet mweun fokoko luk nukewa; El supwama
sie un mwet mweun in tuh kunausla mwet fusr luk. El
itungya mwet luk oana grape ke nien fut wain. **16** “Pa
inge sripa se oru sroninmutuk kahkkakla uh. Wangin
mwet ku in akwoyeyula; wangin mwet ku in akkeyeyu.
Mwet lokoalok luk kutangyula; wangin kutena ma lula lun
mwet luk. **17** “Nga asroela pouk, tuh wangin mwet in
kasreyu. LEUM GOD El pangon mwet lokoalok liki acn
nukewa in lainyu. Elos oreyu oana sie ma na olafohkfok.
18 “Tusruktu suwohs ma LEUM GOD El oru, mweyen
nga tuh tia aksol. Porongeyu, kowos mwet yen nukewa;
ngetma liyeyu in waiok luk. Mukul fusr ac mutan fusr
luk elos utukla nu in sruoh. **19** “Nga pang nu sin mwet
ma asruoki nu sik, tuh elos srunga kasreyu. Mwet tol ac
mwet kol elos misa fin inkanek in siti uh Ke elos sukok
mongo in sruokya moul lalos sifacna. **20** “O LEUM GOD,
ngetma liye keok lulap lun ngunik! Insiuk arulana musalla
ke asroeyen ma koluk luk. Oasr akmas orek ke inkanek
uh; finne in lohm uh oasr pac misa. **21** “Porongo sasao
luk; wanginna mwet in akwoyeyu. Mwet lokoalok luk elos
engan lah kom ase ongoiya nu sik. Tari supwama len se
ma kom tuh wulema kac ah; oru mwet lokoalok luk in
keok oapana nga. **22** “Sang mwatalos ke ma koluk lalos
nukewa. Kalyaelos oana ke kom tuh kalyeiyu ke ma
koluk luk. Nga sasao in keok luk, ac insiuk musallana.”

2 In kasrkusrak lun Leum, El afinya Zion ke lohsr
matoltol. El ekulla ma wo nukewa lun acn we nu ke
ma na pilasr. Finne Tempul lal, El ngetla liki pac ke len in
kasrkusrak lal. **2** Leum El kunausla siti srisrik nukewa in
acn Judah, ac tiana pakomuta. El kunausya pot ku ma
lisring acn we. El aklusrongtenye tokosrai sac ac mwet
kol nukewa lun acn we. **3** In kasrkusrak lal El kunausya
ku lun Israel; El tia lungse kasrekut ke mwet lokoalok
elos tuku. El kasrkusrak lain kut oana sie e su esukak ma
nukewa. **4** El aksuwosye mwe pisr natul nu kacsr oana
mwet lokoalok se; El onelosla nukewa su kut tuh lungse
ac insewowokin meet. Inge in acn Jerusalem kut arulana
pulakin usren kasrkusrak lal. **5** Leum El kunausla Israel
oana sie mwet lokoalok; El oru tuh pot ku ac inkul fulat
sin tokosra in arulana mwesri. El use nu fin mwet Judah
mwe asor su wangin saflaiya. **6** El fukulya Tempul su kut
alu nu sel we nu ke ip srisrik. El tulokinya in wanginla len
mutal ac len Sabbath. Tokosra ac mwet tol elos kewa
pulakin kuiyen kasrkusrak lal. **7** Leum El ngetla liki loang
in orek kisa lal, ac som liki Tempul mutal sel. El lela mwet
lokoalok in ikruiya pot kac. Ke elos kutangla, elos sasa in
acn ma kut tuh engan in alu we meet. **8** LEUM GOD El
otela mu pot Zion enenu na in ikori. El srikeya in kalem
na pwaye lupan acn ma ac kunausyukla. Tower ac pot in
kalkal uh tukeni na oan musalla. **9** Mutunpot kac pukpuki
oan mokutkuti, ac osra kac uh kipatpat uh. Inge tokosra
ac mwet leum uh kewa elos oasr in sruoh. Ma Sap uh tia
sifil lutiyuk, ac wanginla aruruma lun mwet palu ma tuku
sin LEUM GOD. **10** Mwet matu lun Jerusalem elos muta
infohk uh tia kas. Kutkut oan fin sifalos ac elos nukum
nuknuk yohk eoa. Mutan fusr elos srimi nwe infohk uh.

11 Mutuk totola ke tung, ac insiuk keoklana. Nga foroti
in asor luk ke mwet luk su kunausyukla. Tulik fusr ac
tulik srisrik uh mulalla na oan fin inkanek in siti uh. 12
Elos tung nu sin nina kialos ke elos masrinsral ac malu;
Elos ikor fin inkanek uh oana in fakfuki elos. Ac kuiyalos
sriksrikeni nwe ke na elos misa inpoun nina kialos. 13 O
Jerusalem, Jerusalem saok sik, mea nga ku in fahk?
Nga ac akwoye kom fuka? Wangin mwet nu pulakin
keok ouinge. Ongoiya nu sum inge yoklana, oana lupan
meoa uh. Wanginna finsrak in sifil akwoyeyuk kom. 14
Wangin ma mwet palu lom tuh fahk nu sum sayen kikiap
mukena. Kas in luti lalos nu sum kiapwekomla, mweyen
elos tia fahkak ma koluk lom. Elos oru kom nunku mu
kom tia enenu in auliyak. 15 Mwet ma fahsryak in siti uh
ngetot liye kom ac srengak sum. Elos usruk sifalos ac
isrun musalla lun Jerusalem, ac fahk, "Ku siti na kato sac
pa inge? Ku pa inge wo se ma faclu yukin uh?" 16 Mwet
lokoalok lom nukewa aksruksrukye kom ac sracsralik
liye kom ke srunga lalos. Elos sralak ngoasrolos ac fahk,
"Kut kunausulla! Pa inge len se kut muta soano ah!" 17
LEUM GOD El tufahna orala ma se El tuh aksangengye
kut fahk mu El ac oru ah; El kunauskutla ac wanginna
pakomuta lal nu sesr, oana ke El tuh fahk nu sesr pacl
loeloes somla ah. El sang kutangla nu sin mwet lokoalok
lasr, ac akenganyalos ke kunausyukla kut uh. 18 O
Jerusalem, lela pot ku lom in wowoyak nu sin Leum!
Lela sroninmotom in sororla oana infacl ke len ac fong.
Oru nwe ke na kom mwemelilla ke tung ac asor. 19 Lela
kom in tukaki tukakyak ac pang nu sin Leum ke fong
nufon se; Fahkak nufon ma oan in nunak lom an nu
sel, ac kwafe sel Elan pakoten nu sin tulik nutum Su
masrinsral ac apkuran in misa ke insruwasrik in inkanek
nukewa! 20 Ngetma, O LEUM GOD! Efu kom ku kalyei
kut ange? Mutan elos kang monin tulik natulos su elos
kuloi! Mwet tol ac mwet palu elos anwuki na in Tempul!
21 Mwet fusr ac mwet matu uh kewa misa oan inkanek
uh. Mukul fusr ac mutan fusr anwuki ke cutlass nutin
mwet lokoalok. Kom onelosi ac tiana pakomutalos ke len
in kasrkusrak lom. 22 Kom solama mwet lokoalok luk
in tuh akpwaryalos ke mwe aksangeng rauniyula, Ac
wangin mwet ku in kaingla ke len in kasrkusrak se lom
uh. Elos akmuseya tulik nutik su nga tufahla ac kuloi.

3 Nga pa sie su pula tari kalyeiyuk sin God. 2 El
pwenyu ac sap nga in som nu yen lohsr matoltol. 3 El
sringilyu na sringilyu ke sringsring na upa. 4 El kanteya
monuk ac kinet keik oan mangelik, ac el koteya sri keik.
5 El kuhlusyuyak ke mwe keok ac fosrnga lulap. 6 El
patokyula in muta in acn na lohsrlosr ac foulin ma misa
oan we. 7 El kapriyuwi ke sein; nga sie mwet kapir su
wangin finsrak la in kaingla. 8 Nga wowoyak nu lucng
in suk kasru, tusruktu God El tia lungse porongeyu. 9
Nga tukulkul ke nga fahsr, ac pot eot uh kosreyula yen
nukewa nga for nu we. 10 El kasrikiyu oana soko bear;
el sroma nu fuk oana soko lion. 11 El ukweyuyak liki
inkanek uh, seseya monuk nu ke ip srisrik, na El som
likiyu. 12 El amakinya mwe pisr natul ah, ac oru tuh
in nga pa El akola in pisrik uh. 13 El pusrukma sukan
pisr natul, na liksreni tilyang nu in monuk. 14 Mwet
uh isrunyu len nufon se; nga mwe tafunkas nu selos
nukewa. 15 Mwe keok upa mukena pa El ase tuh in mwe
mongo nak ac ma nimuk. 16 El ilya mutuk infohk uh,
ac kotalik wihsik fin eot uh. 17 Nga tila esam lah mea
kalmen misla ku engan uh. 18 Tiana loes pacl lula ke
moul luk; wanginla finsrak luk in LEUM GOD. 19 Nunak
luk ke waiok luk ac ke wangin acn in muta luk uh, oana
sie pwasin na mwen. 20 Nga tia tui in nunku kac, ac
ngunik toasrlana. 21 Tusruktu finsrak luk sifilpa foloko ke
nga esamak ma se inge: 22 Lungse kawil ac pakoten
lun LEUM GOD uh tiana wanginla; 23 Aksasuyeyuk ke
lotutang nukewa, ac arulana oaru oana takak lun faht uh
ke len nukewa. 24 LEUM GOD mukena pa oasr yuruk
uh; ke ma inge El na pa mwe finsrak luk. 25 LEUM GOD
El wo nu sin mwet nukewa su lulalfongi in El. 26 Ke
ma inge, wo tuh kut in mongfisrasr in tupan molela lal
— 27 Oayapa wo kut in akpahye kut in mongfisrasr ke
pacl kut fusr uh. 28 In pacl kut keok uh, kut enenu in
mukena muta misla ac muteng. 29 Kut enenu in pasrla
nwe ten ac eiskutyang nu sel, tuh sahp srakna oasr
finsrak. 30 Finne puopo ac akkolukyeyuk kut, enenu kut
in mislana. 31 Leum El pakoten ac El fah tia siskutlana
nwe tok. 32 Sahp El ac akasorye kut, tusruktu lungse
lal nu sesr pwayena ac ku na. 33 El tia insewowo in
oru kut in asor ku waiok. 34 Leum El etu pacl ngunasr
akkeokyeyuk in presin uh; 35 El etu ke pacl ma mwet uh
tia ase suwohs lasr ma El oakiya nu sesr. 36 Ke pacl ma
nununku suwohs uh tia orek, El etu. 37 Ma lungse lun
Leum mukena pa orek pacl nukewa. 38 Ma wo ac ma
koluk kewana ac orekla fal nu ke sap lal. 39 Efu ku kut in
torkaskas ke kalyeiyuk kut ke ma koluk lasr? 40 Lela
kut in tuni ouiyen orekma lasr ac folokla nu yurin LEUM
GOD. 41 Lela kut in ikasla insiasr nu sin God inkusrao,
ac pre ac fahk, 42 "Kut orekma koluk ac lain kom, O
LEUM GOD, ac kom tiana nunak munas nu sesr. 43
"Kom ukwe kut ac unikuti; kasrkusrak lom tuh kosrala
pakoten lom, 44 Ke sie pukunyeng su arulana matoltol,
oru pre lasr tia ku in sasla nu yurum. 45 Kom orekut
oana acn in sisi kutkut lun faclu. 46 "Angonyuk kut ac
aksruksrukiyuk kut sin mwet lokoalok lasr nukewa. 47
Ma lasr nukewa kunausyukla ac sikiyukla; kut muta in
sensen ac sangeng. 48 Sroninmutuk soror oana soko
infacl ke sripen kunausyukla mwet luk. 49 "Sroninmutuk
ac fah kahkkakla ac tia tui 50 Nwe ke LEUM GOD El
ngeti inkusrao me ac liye kut. 51 Insiuk arulana asor ke
nga liye ma sikyak nu sin mutan in siti uh. 52 "Srifusryuki
nga oana sie won sin mwet lokoalok, su wanginna sripa
lalos in srungayu. 53 Nga moul na ac elos sisyuyang
nu in luf se, ac kaliya mutun luf uh ke sie eot lulap. 54
Kof uh mutawauk in afinyula, ac nga nunku mu misa

apkuranme. **55** “Nga wowoyak nu sum, O LEUM GOD,
liki kapin luf sac me, **56** Ac ke nga kwafe sum in lohng
tung luk, kom porongeyu. **57** Kom topukyu ac fahk nu sik
nga in tia sangeng. **58** “O Leum, kom tuku in loangeyu,
ac kom molela moul luk. **59** Oru nununku lom an in
wo nu sik; kom etu ma sufal ma orek lainyu inge. **60**
Kom etu luman srunga lun mwet lokoalok luk nu sik,
ac pwapa koluk elos oru in lainyu. **61** “Kom lohng ke
elos fahk kas in purakak lainyu, O LEUM GOD; kom etu
pwapa koluk nukewa lalos. **62** Elos kaskas keik ac oru
akoo koluk lalos len nufon. **63** Elos isrunyu ke lotutang
lac nwe ke fongeni. **64** “O LEUM GOD, kalyaelos ke ma
elos oru inge. **65** Oru sie selnga na upa nu faclos, ac
oru nunkalos in arulana fosrngala. **66** Sokolosyak ac
sukelosla liki fin faclu.”

4 Gold saromrom lasr arulana ohkla; Eot ke Tempul
oalik na inkanek uh. **2** Mukul fusr lun Zion elos tuh
saok sesr oana gold, A inge pilesreyuk elos oana tup ma
orek ke fohk kle. **3** Finne kientop in wolf soko el ac katitii
ma fusr natul, Tusruktu mwet luk elos sulallal nu sin ma
fusr natulos, oana won ostrich uh. **4** Elos fuhlela tulik fusr
natulos in misa ke masrinsral ac malu; Tulik uh ngusr
mwe mongo, a wangin mwet ac sang nu selos. **5** Mwet
ma kang mwe mongo na yuyu meet elos misa fin inkanek
uh ke masrinsral; Elos su tohfla in kasrup la elos iluhsya
pus uh in sukok mwe mongo. **6** Mwet luk elos kalyeiyuk
upa liki na mwet ma tuh muta Sodom, Su sun ongoiya
ke God El tuh kunausla acn we ke kitin pacl na srisrik. **7**
Fisrak natusr elos tuh tiana akfohkfokyeyukla, ac elos
nasnas oana snow; Wasri ac ku, saromrom finsroalos ke
kuiyen manolos. **8** Inge elos misa oan ke inkanek uh,
tia akilenyuk elos ke sripen sroalsroalla mutalos. Kolo
kaclos pulamlamla oana sak, ac arosrosak oan fin sri
kaclos. **9** Wo nu selos su anwuki ke mweun liki elos
su misa tok, Su wangin mwe mongo in sruokya moul
lalos, pwanang elso misa ke masrinsral. **10** Ongoiya
se ma sun mwet luk inge oru sie mwe aksangeng na
lulap; Nina ma saokkin tulik natulos, elos poeleak tulik
natulos sifacna mwe mongo. **11** LEUM GOD El okoama
nufon fulen kasrkusrak lal; El akosak sie e in Zion su
esukak acn we nwe ke mwesri oan infohk uh. **12** Wangin
sie mwet in kutena acn, finne mwet leum lun mutunfacl
saya, Tuh lulalfongi mu oasr mwet mweun ku in utyak ke
mutunpot lun Jerusalem. **13** Tusruktu ma inge sikyak,
mweyen mwet palu we elos orekma koluk, ac mwet
tol uh oasr mwatalos Ke elos pwanang misa lun mwet
wangin mwata. **14** Mwet kol lun acn we elos foroht forma
inkanek uh oana mwet kun. Elos arulana srahfon, oru
wangin mwet lungse pusralulos. **15** Mwet ah wowoyak
ac fahk, “Tiok! Komtal fohkfok! Nimet pusralyu!” Ouinge
elos takusrkusr som liki mutunfacl nu ke mutunfacl, a
wangin mwet lohang nu selos. **16** Wanginla nunak lun
LEUM GOD kaclos; El sifacna luseloselik. Wangin nunak
lal ke mwet tol ac mwet kol lasr. **17** Kut sukok kasru nwe
wanginla ku lasr in sifilpa suk, a wanginna kasru tuku nu
sesr. Kut tupanna mu mutunfacl se ac tuku kasrekut,
a tiana tuku. **18** Mwet lokoalok lasr elos tawi kut; kut
tiana ku in forfor innek uh. Len lasr uh safla; pacl safla
lasr uh tuku tari. **19** Elos ukwekuti, mui liki ke eagle
uh ac pwesrouli nu facsr lucng me uh. Elos lol acn kut
fahsr we fin inging uh, ac kasriki kut ac sruokkuti in acn
mwesis. **20** Elos sruokya kuiyen moul lasr, aok tokosra
su LEUM GOD El sulela; El su kut tuh lulalfongi mu
ac langoekut liki kutena mwet ma ac utyak in mweuni
kut uh. **21** Mwet Edom ac mwet Uz, kowos in israsr
na; engan ke srak oasr pacl in engan lowos uh. Pacl in
ongoiya lowos ac fah tuku pac; kowos ac fah koflufolla
ac tukulkulwot tukulkulme ke mwekin. **22** Zion el eis tari
molin ma koluk lal; LEUM GOD El ac tia filikuti in sruoh
nwe tok. Tusruktu mwet Edom, LEUM GOD El ac fah kai
kowos; El ac fah akkalemyela orekma koluk lowos.

5 O LEUM GOD, esam ma sikyak nu sesr. Liye kut, ac
liye lupan mwekinla lasr. **2** Acn sesr uh oan inpoun
mwet saya; Ac mwetsac elos muta in lohm sesr. **3** Papa
tumasr elos anwuki sin mwet lokoalok, Ac inge nina
kiasr elos katinmas. **4** Kut enenu in moli kof nimasr; Ac
kut moli pac etong nu ke enenu lasr. **5** Kumakinyuk kut
upa, oana donkey ku camel; Kut totola, a tia lela nu sesr
in mongla. **6** Kut ngusr mongo sin Egypt ac Assyria,
In suk moul lasr. **7** Mwet matu lasr elos tuh orekma
koluk, tusruktu inge elos wanginla, Ac akkeokyeyuk
kut ke ma koluk lalos. **8** Mwet ma oana mwet foko uh
elos leumi kut, Ac wangin mwet ku in molikutla liki ku
lalos. **9** Mwet akmas oalik yen nukewa; Kut pilesrala
sensen lasr ke kut ac suk mongo nasr. **10** Masrinsral lasr
oru manosr folla ke fever, Nwe ke na kulun manosr fol
oana funyu se. **11** Sruinkuiyuk mutan kiasr Fineol Zion
sifacna, Oayapa mutan fusr natusr in siti srisrik nukewa
in acn Judah. **12** Mwet kol lasr utukla ac loksakeyuki;
Ac mwet matu lasr tiana akfulatyeyuk. **13** Mukul fusr
lasr akkohsyeyuk in ilil wheat, Ac tulik srisrik natusr
sringelik ye kahp in etong uh. **14** Mwet matu elos tila
muta ke mutunpot in siti uh, Ac mwet fusr elos tila orek
on. **15** Wanginla engan ke moul lasr; Pacl in tacn lasr uh
ekla pacl in asor. **16** Wangin ma lula ke ma nukewa kut
yukin meet ah. Kut orekma koluk, ac inge kut muta in
ongoiya lulap. **17** Kut maskunak nunak lun insiasr Ac tia
ku in liye wo ke sroninmutasr, **18** Mweyen Eol Zion el
mukelana oan ac wanginla mwet we, Ac kosro jackal
lemnak uh tiltil fin mahnum in acn we. **19** Tusruktu kom,
O LEUM GOD, kom tokosra ma pahtpat, Ac kom fah
leumi nwe ke saflaiyen pacl uh. **20** Efu ku kom siskutla
arulana pahtlac? Ya kom ac tiana sifilpa esam kut? **21**
Folokinkutwot nu yurum, LEUM GOD! Folokinkutwot!
Folokonak wolana lasr meet ah. **22** Ku fuka, kom siskutla
na nwe tok? Ya wanginna saflaiyen kasrkusrak lom uh?

Ezekiel

1 Ke len aklimekosr in malem akakosr in yac aktolngoul,
nga Ezekiel, sie mwet tol, wen natul Buzi, wi mwet
Jew ma sruoh su muta sisken Infacl Chebar in acn
Babylonia. Kusrao ikakla ac nga liye sie aruruma ke God.
2 (Yac aklimekosrla tukun utukla Tokosra Jehoiachin nu
ke sruoh.) **3** Ingo, sisken Infacl Chebar in acn Babylonia,
nga tuh lohng ke LEUM GOD El kaskas nu sik, ac nga
pulakin ku lal oan fuk. **4** Nga ngetak ac liye sie fohru
tuku epang me. Sarom uh sarmelik liki sie pukunyeng
lulap, ac yen nukewa rauneak arulana saromrom. Yen
ma sarom uh sarmelik we, oasr sie ma saromrom oana
osra bronze. **5** Infulwen paka sac nga liye ma orekla
akosr su moul, su oana luman mwet, **6** tusruktu kais sie
selos oasr muta akosr ac posohksok akosr. **7** Nialos
suwohs, ac falkalos oana falken cow mukul uh, su
saromrom oana bronze aksaromromyeyukla. **8** Sayen
muta akosr ac posohksok akosr, oasr pac kais sie poun
mwet ye posohksok kaclos. **9** Kais sie ma moul inge elos
foralik ac asroelik luo sin posohksok kaclos in akupasrila
orala maspang se. Ke elos ac mukuila elos ac tukeni
mukuiyak, a manolos tiana forla. **10** Kais sie ma moul
akosr inge oasr muta akosr kac su tiana oana sie: mutun
mwet se nget nu meet, mutun lion nget nu layot, mutun
cow mukul nget nu lasa, ac mutun eagle nget nu tok. **11**
Luo posohksok ke kais sie ma moul inge asrosrelik in
apusralila nu ke ma soko siska lac lac, ac posohksol lula
elos sang afinya manolos. **12** Kais soko ma moul inge
nget nu ke eng akosr lun faclu, ouinge u sac ku in fahsr
nu yen nukewa, ac tia enenu in forla. **13** Inmasrlon ma
moul inge oasr ma se oana sukan sul soko su mukuiwot
mukuime pacl nukewa, ac e kac uh ngutyak, pusrukla
sarom. **14** Ma moul inge yuwot yume, wi na mui lun
sarom uh. **15** Ke nga ngetang nu ke ma orekla moul
akosr inge, nga liyauk wheel akosr pusralla infohk uh,
kais sie wheel oan sisken kais soko selos. **16** Wheel
inge kewa oana sie — kais sie selos saromrom oana
luman wek saok uh, ac kais sie wheel oasr pac sie wheel
pitukelik loac. **17** Ouinge wheel uh ku in mukui nu ke
eng akosr inge kewa. **18** Sisken acn raun ke wheel inge
nwanala ke atronmuta. **19** Pacl nukewa ma moul inge ac
mukuila, na wheel inge ac mukuiyak pac, ac ma moul
inge fin sohkak liki faclu, na wheel inge ac wi pac sohkak.
20 Ma moul inge som nu yen nukewa elos lungse som
nu we, ac wheel inge ac wi pacna, mweyen ma moul uh
pa leum faclos. **21** Ouinge pacl nukewa ma moul inge
mukuila ku tui ku sohkak nu yen engyeng uh, na wheel
inge ac oru oapana. **22** Lucng liki sifen ma moul inge,
oasr sie ma raun oana luman sie pol lulap oankiyuki,
orekla ke crystal na saromrom. **23** Ma moul inge tu ye
ma raun sac, ac kais sie selos asroela luo sin posohksok
lal ah nu ke ma moul ma tu siskal kewa. Posohksok luo
ngia el sang afinya manol. **24** Ke pacl elos sohksok, nga
lohng pusren posohksok lalos uh oana ngirngir lun noa
tok uh, ku oana pusren un mwet mweun lulap, ku oana
pusren God Kulana. Ac ke pacl elos ac tui tila sohk, elos
ac orani posohksok lalos, **25** tusruktu srakna oasr pusra
se tuku lucng liki ma raun se fin sifalos. **26** Lucng liki
ma raun sac oasr ma se oan we oana luman tron se
orekla ke eot sapphire, ac oasr sie ma su muta fin tron
sac su oana luman mwet se. **27** Infulwalyak nu lucng
oana bronze saromrom infulwen sie e, ac infulwali nu
ten oana luman firirrir lun e uh. Acn nukewa rauneak
arulana kalem, **28** ac tuhn nukewa ke lelakem uh oasr
kac. Kalem se inge, su arulana saromrom, akkalemye
lah LEUM GOD El oasr we. Ke nga liye ma se inge, nga
putati ac oankiyuki infohk uh. Na nga lohng pusra se
kaskas.

2 Pusra sac fahk mu, “Kom, mwet sukawil moul la,
tuyuk. Nga lungse kaskas nu sum.” **2** Ke pusra
sac srakna kaskas, ngun lun God ilyak nu in nga ac
tulokinyuyak, ac nga lohng pusra sac sifil fahk, **3** “Mwet
sukawil, nga ac supwekomla nu yurin mwet Israel. Elos
lainyu ac forla likiyu. Elos srakna lainyu oana papa matu
tumalos tuh oru. **4** Elos likkeke ac tiana akfulatyeyu,
ouinge nga supwekomla in fahkang nu selos ma nga,
LEUM GOD Fulatlana, fahk nu selos. **5** Elos finne lohng
kom ku tia, elos ac etu lah oasr sie mwet palu muta
inmasrlolos. **6** “A kom, mwet sukawil moul la, enenu na
kom in tia sangeng selos ku ke kutena ma elos ac fahk.
Elos ac lain kom ac srungakom. Ac fah oana kom in
muta inmasrlon scorpion uh. Ne ouinge, nikmet sangeng
sin mwet likkeke inge, ku ke kutena ma elos ac fahk
an. **7** Fahkang nu selos ma nukewa nga sapkin kom in
fahk, elos finne lohng ku tia. Esam na lah elos mwet
lungse alein. **8** “Kom, mwet sukawil, lohng ma nga ac
fahk nu sum uh. Nimet lainyu oana elos. Oalngelik oalum
ac kang ma nga ac sot nu sum uh.” **9** Nga liye lac po
kokome nu sik ac sruok sie book limlim. **10** Na pao sac
asroelik book limlim sac, ac nga liye lah oasr sim lac lac
— kas in asor, tung ac wela pa simla kac.

3 God El fahk, “Mwet sukawil moul la, kangla book
limlim se inge, na kom som kaskas nu sin mwet
Israel.” **2** Ouinge nga mangelik, ac El ase book limlim
sac ngan kangla. **3** El fahk, “Mwet sukawil, kangla book
limlim se nga sot nu sum uh, ac nwakla insiom kac.” Na
nga kangla, ac emwem kac uh oana honey. **4** Na God El
fahk, “Mwet sukawil, fahla nu yurin mwet Israel ac fahk
nu selos ma nukewa nga supwekom in fahk nu selos
uh. **5** Nga tia supwekom nu ke sie mutunfacl su kom tia
kalem ke kas lalos, a nu yurin mwet na Israel. **6** Nga
funu supwekom nu in kutu mutunfacl lulap su orekmakin
kas upa ma kom tia kalem kac, elos lukun lohng kom. **7**
A funu mwet Israel, wangin sie selos ac lungse in lohng
kom. Finne nga, elos tia pac lohngyu. Elos nukewa mwet
likkeke ac lungse alein. **8** Inge nga ac oru kom in likkeke

ac ku oana elos. **9** Nga ac oru kom in ku oana sie eot, ac
keke oana sie diamond. Nimet sangeng sin mwet orek
alein ingo." **10** God El sifilpa fahk, "Mwet sukawil, sang
insiom in porongo ac esam ma nukewa nga fahk nu sum
uh. **11** Na kom som nu yurin mwet srahm su muta in
sruoh, ac fahk nu selos ma nga, LEUM GOD Fulatlana,
fahk nu selos, lah elos ac lohng kom ku tia." **12** Na ngun
lun God srukyuyak, ac nga lohng sie pusra tukuk su
fahk, "Kaksakin wolana lun LEUM GOD inkusrao lucng."
13 Nga lohng pusren posohksok lun ma orekla moul uh
tukeni pikpik yen engyeng uh, ac kusen wheel uh su
yohk pusra oana pusren kusrusr lulap. **14** Ac ku lulap
lun LEUM GOD tuku nu fuk, ac ke ngun lal usyula nga
pulakin inse toasr ac kasrkusrak. **15** Na nga tuku nu Tel
Abib sisken Infacl Chebar, yen ma mwet sruoh elos muta
we. Nga muta we len itkosr, ac wela ke ma nga tuh liye
ac lohng. **16** Tukun len itkosr, LEUM GOD El kaskas nu
sik **17** ac fahk, "Mwet sukawil, nga orekomla in sie mwet
san nu sin mutanfahl Israel, ac kom fah fahkang nu selos
kas in sensenkakunulos ke kas ma nga ac sot nu sum.
18 Nga fin akkalemye lah mwet koluk uh ac misa, ac
kom tia fahkang nu selos in aolla moul lalos tuh elos in
moul, na elos ac misa ke ma koluk lalos, tusruk nga ac
filiya mwatan misa lalos fom. **19** A kom fin sang kas in
kai nu sin mwet koluk, ac elos tiana forla liki, na elos ac
misa ke orekma koluk lalos, na kom ac moul. **20** "Ac fin
mwet suwoswos uh mutawauk in oru ma koluk, na nga
fuhlelosi in muta ke moul fosrnga, elos ac misa ke ma
koluk lalos ke sripen kom tia sensenkakunulos. Nga fah
tia esam ma wo elos oru meet ah, ac kom ac fah eis
mwatan misa lalos. **21** A kom fin sensenkakin mwet wo
in tia oru ma koluk, ac elos lohng kom ac tia oru ma
koluk, elos ac moul, ac kom ac oayapa moul." **22** Nga
pulakin ku lun LEUM GOD oan fuk, ac nga lohng ke El
fahk nu sik, "Tukakek ac tufokla nu infahlfal uh. Nga fah
sramsram nu sum we." **23** Ouinge nga som nu infahlfal
uh, ac nga liye wolana lun LEUM GOD oana ke nga tuh
liye sisken Infacl Chebar. Na nga faksufi nu infohk uh. **24**
Ngun lun God ilyak nu in nga ac tulokinyuyak. Ac LEUM
GOD El fahk nu sik, "Fahla, utyak nu in lohm sum an, ac
kaliya. **25** Mwet sukwil, kom ac fah kapriyuki ke sucl, ac
kom ac tia ku in illa nu in wulil uh. **26** Nga fah oru tuh
loum in ulla, kom in tia ku in fahk kas in sensenkakin nu
sin mwet alein inge. **27** Na ke nga ac sifilpa kaskas nu
sum ac sifil oru kom in ku in kaskas, kom fah fahkang
nu selos ma nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk uh. Kutu
selos ac porongekom, ac kutu ac pilesrekom, mweyen
elos sie mutanfahl alein."

4 God El fahk, "Kom, mwet sukawil moul la, eis sie
block an ac filiya ye motom, na sruloala luman acn
Jerusalem fac. **2** Kom in pukanak laf, ac orala yol in fohk
ac nien aktuktuk, ac ma fukulyen mutunpot uh in sang
rauneak block sac, in lumahla ke mwet mweun uh ac
tuku rauneak siti sac. **3** Eis sie pan osra ac tulokunak
inmasrlom ac block sacn. Ngetang nu kac, in mu kom pa
mweuni siti sac. Lumah se inge ac sie mwe akul nu sin
mutanfahl Israel. **4** "Na kom in ona ke layen lasa sum,
ac nga fah filiya mwatan ma koluk lun mutanfahl Israel
fom. Kom ac muta we ac keok ke ma koluk lalos **5** ke
len tolfoko eungoul. Sie len in keok lom ac fah oana sie
yac in kalya nu selos. **6** Fin tari, na kom ikla nu ke layen
layot sum uh, ac keok ke ma koluk lun mwet Judah ke
len angngaul — sie len oana sie yac in kalya nu selos. **7**
Ngetang suiya acn Jerusalem ke ac kuhlusyuki. Usruk
poum nu ke siti an ac fahkak kas in palu lain. **8** Nga ac
kaprikomi kom in tia ku in ikla nu lac lac, nwe ke na safla
mweun an. **9** "Inge eis kutu wheat, barley, bean, pea,
millet, ac spelt. Kulamiseak ma inge in sang orala bread.
Pa ingan ma kom ac kang ke len tolfoko eungoul ke kom
oan ke layen lasa sum. **10** Lupan bread kom ac kang ke
len se pa ounce oalkosr. Pa inge srikasrak nu ke len fon
se. **11** Kof nimom uh ac fah srikasrak pac — cup luo ke
len se. **12** Tanak sie e ke fohkon mwet, ma paola tari, ac
omunla bread an fac, na kang yen mwet uh ku in liye
kom we." **13** LEUM GOD El fahk, "Lumah se inge ma in
akkalemye lah mwet Israel ac fah kang mwe mongo ma
tia nasnas fal nu ke Ma Sap, ke nga ac luselosla nu in
mutunfacl saya." **14** Na nga topuk ac fahk, "LEUM GOD
Fulatlana, in tia ouinge! Nga soenna akfohkfokyeyu e ke
nga tulik ah me, in kang ikwen kosro sifacna misa, ku
ma kosro lemnak uh uniya. Nga soenna kang kutena
mongo ma tia nasnas." **15** Ouinge God El fahk, "Wona.
Nga ac lela kom in oremakin fohkon cow ac tia fohkon
mwet, in sang omunla bread nom an." **16** Na El sifil fahk,
"Mwet sukawil, nga ac fah tulokinya fahsr lun bread nu
Jerusalem, ac mwet we elos ac wela ac inse asor ke
elos ac srikeya mwe mongo nalos ac kof nimalos. **17** Ac
fah wanginla bread ac kof. Mwet uh ac nukanlana ma
elos in oru. Elos ac srila ke sripen ma koluk lalos."

5 LEUM GOD El fahk, "Mwet sukawil moul la, eis sie
cutlass kosroh ac sang kalla alut lom an ac aunsifom
nufon, ac pauniya nufon aunsuf an, ac kitalik nu ke ip
tolu. **2** Esukak sie tafu tolu kac fin block sac ke sruhu tari
siti uh. Eis ip se akluo an ac sipsipikya ke cutlass nutum
an ke kom fahsr rauni block sac. Na sisalik ip se aktolu
nu ke eng uh, ac nga ac fah ukwe ke cutlass nutik uh. **3**
Eis ekasr aunsuf an ac lumwang nu ke pukun nuknuk lom
an. **4** Na eisla kutu sin aunsuf inge, ac sisang nu in e uh
in firiryak. Firir kac an ac fahsrelik nu in mutunfacl Israel
nufon." **5** LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Ngetla liye acn
Jerusalem. Nga likilya ke infulwen faclu, ac mutunfacl
saya nukewa raunella. **6** Tusruktu Jerusalem el lain ma
sap luk, ac akkalemye lah el koluk liki mutunfacl saya, ac
yohk pac seakos lal liki facl ma oan raunella. Jerusalem
el fahsr liki ma sap luk, ac srunga oru oakwuk luk. **7**
Inge, Jerusalem, lohng ma nga, LEUM GOD Fulatlana,
ac fahk. Ke sripen kom tia akos ma sap luk ac tiana

liyaung oakwuk luk, mwe lokoalok kom orala uh yohk liki
na ma mutunfacl raunikomla oru. Kom fahsrna ke ouiya
lun facl saya. 8 Ouinge nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk
nu sum lah nga ac tuyak lain kom. Nga fah nununkekom
ke acn ma mutunfacl nukewa ku in liye. 9 Ke sripen ma
nukewa kom oru su mwe srungayuk ye mutuk, nga fah
kai Jerusalem upa liki na ma nga oru meet, ac upa liki
pac ma nga ac oru tok. 10 Ke sripa inge, nina ac papa in
Jerusalem fah kangla tulik natulos, ac tulik uh ac kangla
papa ac nina kialos. Nga fah kalyei kom, ac lusla kutena
mwet su srakna moul nu yen nukewa. 11 "Ke ma inge,
oana ke nga pa God moul — pa inge kas lun LEUM
GOD Fulatlana — mweyen kom akfohkfokyela Tempul
sik uh ke ouiya koluk nukewa ac mwe srungayuk kom
orala uh, nga ac fah kunauskomla ac tiana pakomutom.
12 Sie tafu tolu sin mwet lom an ac fah misa ke mas
ac masrinsral in siti uh. Ac sie tafu tolu ac fah anwuki
ke cutlass likin siti uh. Nga fah lusla sie tafu tolu se
lula nu ke eng uh, ac ukwalos ke cutlass. 13 "Kom ac
pulakin kuiyen kasrkusrak luk uh nwe ke pacl se nga
muti in oru. Ke pacl ma inge nukewa sikyak, kom fah
etu na pwaye lah nga LEUM GOD pa kaskas nu sum
uh, ke sripen nga arulana kasrkusrak ke soaru lom.
14 Mwet nukewa ke mutunfacl raunikomla uh su fahsr
alikikomla, ac fah israsrinkusra ac tia lungse apkuran
nu yurum. 15 "Ke pacl nga kasrkusrak ac foloyak sum
ac kalyei kom, mutunfacl nukewa raunikomla ac fah
arulana sangeng. Elos ac liye kom ac niwurwur sum, ac
aksruksrukye kom. 16 Nga fah tulokinya inkanek in mwe
mongo nowos, ac oru tuh kowos in misa ke masrinsral.
Kowos ac keokkin masrinsral lowos, oana ke osra in pisr
kosroh ac fakisya insiowos ac kunauskowosla. 17 Nga
ac supwama masrinsral ac kosro lemnak in uniya tulik
nutuwos, ac nga fah supwama mas, mwe lokoalok yohk,
ac mweun in unikowosla. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma
inge."

6 LEUM GOD El kaskas nu sik 2 ac fahk, "Kom, mwet
sukawil moul la, ngetang nu ke fineol in acn Israel
ac sang kas luk nu selos. 3 Fahkang nu sin eol lun
Israel in lohng ma nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk nu
selos ac oayapa nu sin tohktok uh, ac acn oasriksrik
inmasrlon eol uh, ac infahlfal uh: Nga ac supwaot sie
cutlass in kunausla acn nukewa mwet uh alu nu ke ma
sruloalawe. 4 Loang uh ac lipikyuki, ac loang in mwe
kisa keng ac fah kunausyukla, ac mwet nukewa we
ac fah anwuki ye mutun ma sruloala lalos. 5 Nga fah
sisalik monin mwet misa lun Israel. Nga fah sisalik srelos
rauneak loang uh. 6 Siti nukewa in acn Israel ac fah
sikiyukla, tuh loang lalos ac ma sruloala lalos nukewa
ac fah fokfoki nu ke ip srisrik. Loang in mwe kisa keng
lalos uh ac fah mokutkuti, ac ma nukewa elos orala fah
wanginla. 7 Mwet uh ac fah anwuki yen nukewa, ac elos
su painmoulla ac fah akilen lah nga pa LEUM GOD.
8 "Nga ac fah oru tuh kutu selos in tia wi anwuki, na
elos ac fahsrelik nu ke mutunfacl saya, 9 yen elos ac
fah mwet sruoh we. Ingo elos ac fah esamyuyak, ac
etu lah nga kalyaelos ac akmwekinyalos, mweyen elos
selulalfongiyu ac sisyula, ac elos nunku ma sruloala uh
yohk likiyu. Elos ac fah angyang selos sifacna ke sripen
ma koluk ac ma lusrongten su elos orala. 10 Elos ac fah
etu lah nga pa LEUM GOD, ac kas in sensenkakin luk
uh tia kas pilasr." 11 LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Isani
poum, ac futung acn uh ke niom, ac tung ke asor, ke
sripen ma koluk ac mwe srungayuk nukewa mwet Israel
ah oru. Elos ac fah misa ke mweun, ku ke masrinsral,
ku ke mas. 12 Elos su muta yen loesla elos ac mas ac
misa, ac elos su muta apkuran ac fah anwuki ke mweun,
ac elos su lula ac fah misa ke masrinsral. Elos ac fah
pulakin kuiyen kasrkusrak luk. 13 Monin mwet misa ac
fah sisyukelik inmasrlon ma sruloala ac oayapa raunela
loang uh. Elos ac fah oaclik fin tohktok nukewa, ac fin
mangon eol uh, ye sak folfol insroa nukewa ac ye sak ok
ungung sroa nukewa — aok, yen nukewa elos orek kisa
we nu ke ma sruloala lalos. Na mwet nukewa fah etu
lah nga pa LEUM GOD. 14 Nga fah asroela pouk ac
kunausla facl selos, aok, acn nukewa mwet Israel uh
muta we. Nga fah oru tuh in sie acn sikiyukla, mutawauk
yen mwesis layen nu eir, nwe ke siti Riblah layen nu
epang. Na mwet nukewa ac fah etu lah nga pa LEUM
GOD."

7 LEUM GOD El kaskas nu sik ac fahk, 2 "Kom,
mwet sukawil moul la, pa inge ma nga, LEUM
GOD Fulatlana, ac fahk nu ke mutanfacl Israel: Pa
inge saflaiyen facl sum nufon! 3 "Israel, saflaiya uh
summa. Kom ac pulakin kasrkusrak luk, mweyen nga
ac nununkekom ke ma kom orala. Nga ac folokin nu
sum mwe srungayuk nukewa ma kom oru. 4 Nga ac
fah tia molikomla ku pakomutom. Nga fah kalyei kom
ke mwe srungayuk nukewa kom orala, tuh kom in etu
lah nga pa LEUM GOD." 5 Pa inge ma su LEUM GOD
Fulatlana El fahk: "Mwe ongoiya ac tuku na tuku nu
fom. 6 Ma nukewa safla. Pa inge saflaiya uh. Kom sun
saflaiyom. 7 Pacl safla nu suwos, mwet su muta fin acn
se inge. Pacl uh apkuranme ke ac fah tia sifilpa oasr
akfulat orek ke nien alu fineol uh, a fohsak mukena.
8 "Ac tia paht, kom ac pulakin kuiyen kasrkusrak luk
uh. Nga ac nununkekom ke ma kom orala, ac nga fah
folokin nu sum mwe srungayuk nukewa ma kom orala
an. 9 Nga ac fah tia molikomla ku fahkak pakoten luk
nu sum. Nga ac kalyei kom fal nu ke mwe srungayuk
ma kom orala. Ouinge kom fah etu lah nga pa LEUM
GOD, ac nga pa kalyei kom." 10 Len in kunausla ac
tuku. Orekma sulallal yokelikna. Inse fulat uh arulana
yohk. 11 Sulallal uh ac oswela ma koluk pukanten. Ac
fah wangin ma lula lun mwet uh. Ac fah wanginla mwe
kasrup, ma saok, ac ma wolana lalos. 12 Pacl uh ac
tuku, ac len uh apkuranme, ke ac wanginla sripen kuka
ku moul ma, mweyen kalya lun God uh ac putati nu fin

mwet nukewa oana sie. 13 Wangin sie mwet kuka acn
ac fah sifil eis ma el kukakunla, mweyen kasrkusrak lun
God uh ma nu fin mwet nukewa. Mwet koluk uh ac tia
ku in moul. 14 Mwe ukuk uh kasla, ac mwet nukewa
ac akola. Tusruktu wangin mwet ac som nu ke mweun
mweyen kasrkusrak lun God ac tuku nu fin mwet nukewa
oana sie. 15 Oasr anwuk inkanek uh, ac oasr mas ac
masrinsral in lohm uh. Kutena mwet su muta likin siti uh
ac fah misa ke mweun, ac kutena su muta in siti uh ac
fah misa ke mas ac masrinsral. 16 Kutu mwet uh ac
kaing nu fineol uh, oana wule uh ke elos ac sangeng
ac kaing liki infahlfal uh. Elos nukewa ac sasao ke ma
koluk lalos. 17 Poun mwet nukewa ac fah munasla, ac
nialos ac rarrar. 18 Elos ac nokomang nuknuk in asor, ac
manolos nufon ac rarrar. Elos ac mangsrasrala, ac elos
nukewa ac fah muta in mwekin. 19 Elos ac fah sisla gold
ac silver lalos nu inkanek uh oana kutkut, mweyen silver
ac gold tia ku in molelosla ke pacl se LEUM GOD El ac
filakunla kasrkusrak upa lal uh. Elos tia ku in orekmakin
in akfalye enenu lalos ku in akkihpye insialos. Gold ac
silver inge pa kololosla nu ke ma koluk. 20 Sie pacl ah
elos filangkin wek saok lalos, tusruktu ma inge pa elos
sang orala ma sruloala srungayuk lalos uh. Pa pwanang
LEUM GOD El oru elos in wohtwotla ke mwe kasrup
lalos uh. 21 LEUM GOD El fahk, “Nga ac oru mwetsac
uh in pisrala ma lalos, ac mwet kunaus ma sap uh ac
usla mwe kasrup nukewa lalos ac akfohkfokyela. 22 Nga
ac fah tia oru kutena ma in kutongya mwet pisrapasr uh
ke elos ac utyak nu in Tempul saok sik ac akfohkfokye.
23 “Ma nukewa arulana fohsak — acn uh sessesla ke
akmas, ac siti uh nwanala ke sulallal. 24 Nga ac fah use
mutanfahl su arulana koluk in tuku eisla lohm suwos.
Mukul watwen lowos ac fah munasla nunkalos ke nga ac
lela mutanfahl saya in aklusrongtenye acn in alu lowos.
25 Inse fosrnga lulap ac tuku. Kowos ac suk misla, tuh
tia ku in konauk. 26 Mwe ongoiya ac fah takla na tuku
nu suwos, ac pweng koluk uh ac fah asrma oana soko
infacl. Kowos ac kwafe sin mwet palu in fahkak ma elos
liye. Wanginla ma mwet tol in sang luti mwet uh, ac
wangin pac kas in kasru sin mwet matu. 27 Tokosra el
ac asor, fisrak uh ac fah wanginla finsrak lalos, ac mwet
uh fah rarrar ke sangeng. Nga ac kalyei kowos ke ma
nukewa ma kowos orala, ac nununkekowos oana ke
kowos nununku mwet ngia. Ma inge ac akkalemye nu
suwos lah nga pa LEUM GOD.”

8 Ke len aklimekosr in malem akonkosr ke yac akonkosr
ma kut muta in sruoh, mwet kol lun mwet sruoh
Judah elos wiyu muta in lohm sik. In kitin pacl ah, ku lun
LEUM GOD Fulatlana tuku nu fuk. 2 Nga ngetak ac liye
sie aruruma oana luman mwet se. Infulwali nu ten oana
luman e uh, ac infulwalyak nu lucng saromrom oana
in bronze akmusrala. 3 El asroema luman pao se ac
sruokya aunsifuk. Ke aruruma se inge, ngun lun God
srukyuyak nu yen engyeng uh ac usyula nu Jerusalem.
El usyula nu ke nien utyak layen nu epang ke kalkal
se oan loac in Tempul, yen ma sruloala se oan we su
akkasrkusrakye God. 4 Ac nga liye kalem saromrom se
ma akkalemye lah God lun Israel oasr we, oana nga tuh
liyauk ke nga tu pe Infacl Chebar. 5 God El fahk nu sik,
“Mwet sukawil moul la, ngetla nu epang.” Ke nga ngetla
nga liyauk ma sruloala se su akkasrkusrakye God, oan
apkuran nu ke loang se ke mutunoa in utyak ke mutunpot
uh. 6 God El fahk nu sik, “Mwet sukawil, ku kom liye ma
sikyak inge? Liye ma srungayuk mwet Israel elos oru in
acn inge, pwanang nga som loes liki acn mutal sik. Kom
ac fah liye kutu mwe mwekin yohk liki na ma inge.” 7 El
usyula nu ke mutunoa se lik ah, ac srisrngiya pat se
ke pot uh. 8 El fahk, “Mwet sukawil, foklalik pat sacn,
ac tilyak kac.” Na nga fukulya ac konauk srungul se. 9
El fahk nu sik, “Utyak ac liye ouiya koluk elos oru we.”
10 Na nga utyak ac liye pesinka ah sroalla ke wet ac
kutu pac kain in kosro ma tia nasnas, oayapa kutu ma
saya ma mwet Israel uh alu nu kac. 11 Mwet kol itngoul
lun mwet Israel uh muta we, ac Jaazaniah wen natul
Shaphan el tu inmasrlolos. Kais sie selos sruok mwe
akok mwe keng, ac kulasr uh fosryak liki mwe keng ah.
12 God El siyuk sik, “Mwet sukawil, kom liye ma mwet
kol lun mwet Israel elos oru in lukma inge? Elos nukewa
tukeni alu in sie fukil sessesla ke ma sruloala. In nunak
tafongla lalos elos mu, ‘LEUM GOD El tia liye kut! El som
liki facl se inge.’” 13 Na LEUM GOD El fahk nu sik, “Kom
ac liye ke elos ac oru ma koluk yohk liki na ma ingan.” 14
Ouinge El usyula nu nien utyak layen epang in Tempul,
ac fahkak nu sik kutu mutan su tungi misa lun god se
pangpang Tammuz. 15 God El siyuk sik, “Mwet sukawil,
ku kom liye ma inge? Kom ac liye pac kutu ma arulana
koluk liki ma inge.” 16 Ac el usyula nu in kalkal se oan
loac ke Tempul, nu ke acn se ma apkuran nu ke nien
utyak lun acn mutal, inmasrlon loang sac ac sawalsrisr
uh. Oasr mukul longoul limekosr we su totulikla liki acn
mutal. Elos faksufi nu kutulap ac alu nu ke faht ke takak
ah. 17 LEUM GOD El fahk nu sik, “Mwet sukawil, ku
kom liye ma ingan? Mwet Judah inge tiana falkin orekma
koluk ac mwe mwekin ma kom liye inge, oayapa inkanek
sulallal elos oru apunla facl se inge nufon, a elos tuku na
nwe inkul lun Tempul ac oru, pwanang upala kasrkusrak
luk uh. Liye ke elos orek pirakak nu sik ke lumah na
koluk elos oru! 18 Elos ac pula fulen kasrkusrak luk uh.
Nga ac tiana molelosla ku pakomutalos. Elos ac pre nu
sik ac wowoyak ke kuiyalos, a nga ac tiana lohng.”

9 Na nga lohng ke God El wola, “Fahsru nu inge, kowos
su ac kalyei siti uh. Us mwe mweun nutuwos an.” 2 In
kitin pacl ah mukul onkosr tuku liki mutunpot layen epang
ke Tempul uh, ac kais sie selos us kufwen mwe mweun.
Sie pac mukul welulos ac el nukum nuknuk linen. El us
ma se elan sim kac. Elos nukewa tuku ac tu ke loang
bronze sac. 3 Ouinge kalem saromrom se, su akkalemye

lah God lun Israel El oasr, sohkak liki cherub luo, yen el
tuh muta we, ac mukuila nu ke nien utyak nu in Tempul.
LEUM GOD El pang nu sin mwet se su nukum nuknuk
linen ac fahk, **4** "Fahla sasla in siti Jerusalem nufon,
ac akilenya motonsron mwet nukewa su inse toasr ac
asor ke sripen ouiya koluk nukewa ma orek in siti uh." **5**
Ac nga lohng ke God El fahk nu sin mukul ngia, "Fahsr
tokol sasla in siti uh, ac uniya mwet uh. Tia likiya sie, ku
pakoten nu sin sie. **6** Uniya mukul matu, mukul fusr,
mutan fusr, nina, ac tulik. Tusruktu nimet kahlye kutena
mwet su oasr akul ke motonsro. Mutawauk ke Tempul
sik uh fahla." Ouinge elos mutawauk ke mwet kol su
tu ke Tempul uh. **7** God El fahk nu selos, "Kowos in
akfohkfokyela Tempul, ac nwakla kewa acn mwesas ke
inkul uh ke monin mwet misa. Fahsrot, oru ma nga fahk
uh." Ouinge elos mutawauk in uniya mwet in siti uh. **8**
Ke pacl se elos uniya mwet uh nga tuh mukena muta, ac
nga faksufi ac wola ac fahk, "LEUM GOD Fulatlana, ya
kom arulana kasrkusrak sin Jerusalem, pa kom ac uniya
mwet nukewa lula in Israel?" **9** God El topuk ac fahk,
"Mwet Israel ac mwet Judah elos orala ma koluk lulap.
Elos akmas yen nukewa in facl se inge, ac nwakla acn
Jerusalem ke ma koluk. Elos fahk mu, 'LEUM GOD El
ngetla liki facl se inge, ac LEUM GOD El tia liye ma kut
oru.' **10** Tusruktu nga ac tia pakomutalos. Nga ac fah oru
nu selos oana ma elos oru nu sin mwet ngia." **11** Na
mwet se ma nukum nuknuk linen sac el foloko ac fahk
nu sin LEUM GOD, "Nga orala tari sap lom nu sik ah."

10 Nga ngetla liye ma raun se ma oan lucng liki sifen
cherub akosr uh, na lucng liki ma inge nga liye
ma se oana in tron se orekla ke eot sapphire. **2** God El
fahk nu sin mukul se ma nukum nuknuk linen, "Fahsrot
inmasrlon wheel ye cherub uh, ac nwakla inpoum ke
mulut firir, ac sisalik mulut ingan nu in siti uh." Nga liyal
ke el fahla. **3** Ac cherub uh tu layen nu eir in Tempul ke
el utyak, na sie pukunyeng nwakla luin kalkal se oan loac
ke Tempul. **4** Kalem saromrom se, ma akkalemye lah
LEUM GOD El oasr, sowak liki fin cherub uh ac mukuila
nu ke nien utyak nu in Tempul. Pukunyeng sac nwakla
luin Tempul, ac in kalkal sac arulana saromrom ke kalem
wolana lun LEUM GOD. **5** Kusen pikpik ke posohksok
lun cherub uh, su oana pusren God Kulana, lohngyuk e
likin kalkal ah. **6** Ke LEUM GOD El sapkin nu sin mukul
se ma nukum nuknuk linen elan eis kutu mulut firir su
oan inmasrlon wheel ye cherub uh, na mwet sac utyak
ac tu pe sie wheel inge. **7** Sie sin cherub uh el saplakla
nu ke e se ma oan inmasrlolos, ac lafusak kutu mulut
firir ac filiya inpoun mukul se su nukum nuknuk linen. Na
el eis ac som. **8** Nga liye tuh kais sie cherub inge oasr
pao se oana poun mwet uh oan ye kais sie posohksok
lalos. **9** Nga liye pac lah oasr wheel akosr ingo, kewana
oana sie — kais sie wheel oan sisken kais sie cherub.
10 Wheel inge saromrom oana wek saok uh, ac kais
sie wheel oasr pac sie wheel pitukelik loac. **11** Ke pacl
cherub inge ac mukuiyak elos ku in fahsr nu meet, nu
tok, nu lasa ku nu layot ac tiana forla. Elos ac tukenina
mukui nu ke acn elos lungse som nu we, ac tia enenu in
forla. **12** Manolos, fintokolos, paolos, posohksok lalos,
ac wheel kaclos, afyufla ke atronmuta. **13** Nga lohng ke
pusra se pangon wheel inge, "Wheel for." **14** Kais sie
cherub inge oasr muta akosr kac. Ma se meet mutun
cow mukul, ma se akluo mutun mwet, ma se aktolu
mutun lion, ac ma se akakosr mutun eagle. **15** (Nuna
ma orekla moul ma nga tuh liye pe Infacl Chebar ah pa
inge.) Ke pacl se cherub inge sohkak nu yen engyeng uh
16 ac mukuila, na wheel inge ac welulos. Pacl nukewa
ma elos ac asroelik posohksok lalos in sohkak, wheel
inge ac welulos pac. **17** Ke pacl elos ac tui uh, na wheel
uh ac tui pac. Ac ke elos ac sohkla, wheel inge welulos
pac, mweyen ma moul inge pa nununkalos. **18** Ouinge
kalem wolana lun LEUM GOD som liki nien utyak nu
ke Tempul, ac mukuila nu ke sie acn lucng liki cherub
uh. **19** Elos asroelik posohksok lalos ac sohkak liki faclu
ke nga liye ah, ac wheel uh welulos pac. Elos tui ke
mutunpot layen kutulap ke Tempul, ac kalem saromrom
sac oan faclos. **20** Na nga akilen lah cherub inge nuna
ma orekla moul ma nga tuh liye ye God lun Israel e pe
Infacl Chebar ah. **21** Kais sie selos oasr muta akosr la
ac posohksok akosr, ac ye kais sie posohksok oasr ma
se oana luman poun mwet. **22** Mutalos luman na muta
nga tuh liye pe Infacl Chebar. Kais sie cherub inge ac
mukuila suwosna nu meet.

11 Ngun lun God srukyuyak ac usyula nu ke mutunpot
se layen kutulap ke Tempul. Nga liye mukul longoul
limekosr sisken mutunpot sac, ac luo selos mwet kol lun
mutunfacl sac: Jaazaniah wen natul Azzur, ac Pelatiah
wen natul Benaiah. **2** God El fahk nu sik, "Mwet sukawil
moul la, mwet inge elos orek pwapa koluk ac sang kas
in kasru koluk nu sin mwet in siti se inge. **3** Elos fahk,
'Ac tia paht kut ac sifil musai lohm sesr uh. Siti uh oana
luman sie tup, ac kut oana ikwa loac uh, tusruktu tup sac
el loangkutla liki e uh.' **4** Inge, kom mwet sukawil, fahkak
lah ma elos oru uh koluk." **5** Ngun lun LEUM GOD putati
fuk, ac LEUM GOD El fahk nu sik in fahkang kas inge nu
sin mwet uh: "Mwet Israel, nga etu ma kowos fahk, ac
ma kowos akoo in oru. **6** Kowos uniya mwet puspis in
siti uh, oru inkanek uh nwanala ke monin mwet misa.
7 "Na pa inge ma nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk nu
suwos. Pwaye lah siti se inge oana sie tup, a mea ikwa
loac uh? Pa monin mwet misa kowos uniya! Kowos ac
tia muta inge, mweyen nga ac siskowosla liki siti uh. **8**
Ya kowos sangeng ke cutlass? Nga ac use mwet utuk
cutlass in mweuni kowos. **9** Nga ac uskowosla liki siti uh
ac eiskowosyang nu inpoun mutunfacl saya. Nga wotela
mu kowos in misa, **10** ac kowos ac fah anwuki in facl
suwos ke mweun. Na mwet nukewa ac fah etu lah nga
pa LEUM GOD. **11** Siti se inge ac tia loangekowosla in
oana ke tup se ac loangela ikwa loac uh. Nga ac kalyei

kowos yen nukewa kowos muta we in facl Israel. **12** Kowos ac fah etu lah nga pa LEUM GOD. Ke kowos liyaung ma sap lun facl atulani nu suwos, kowos kunaus ma sap luk, ac seakos ma nga sapkin." **13** Ke nga srakna orek palu, Pelatiah el topla misa. Na nga faksufi ac wola, "We, LEUM GOD Fulatlana! Ku kom ac uniya nufon mwet lula in Israel?" **14** LEUM GOD El kaskas nu sik, **15** ac fahk, "Mwet sukawil, mwet su muta in acn Jerusalem elos kaskas keim ac ke mwet Israel wiom su muta in sruoh. Elos fahk mu, 'Mwet sruoh elos muta yen loessula, oru elos tia ku in alu nu sin LEUM GOD, pwanang El ase facl se inge in ma lac sesr.' **16** "Inge, fahkang nu sin mwet wiom su muta in sruoh ma nga ac fahk nu sum uh. Nga pa supwalosla nu in facl loesla, ac akfahsryeloselik nu in mutunfacl saya. Tusruktu in pacl inge nga ac welulos na in kutena facl elos oasr we. **17** "Ouinge fahkang nu selos ma nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk uh. Nga ac fah eisaloseni liki mutunfacl nga tuh akfahsryaloselik we, ac folokunang facl Israel nu selos. **18** Ke elos ac foloko, elos enenu in sisla ma sruloala fohkfok ac srungayuk nukewa elos konauk we. **19** Nga ac sang nu selos inse sasu ac nunak sasu, ac nga ac eisla lukelos inse upa ac likkeke, ac sang nu selos inse akosten. **20** Ouinge elos ac liyaung ma sap luk ac oaru in akos ma nukewa ma nga sapkin. Elos ac fah mwet luk ac nga ac fah God lalos. **21** Tusruk nga ac fah kai mwet su lungsena alu nu ke ma sruloala fohkfok ac srungayuk. Nga ac kalyaelos ke ma elos oru inge." LEUM GOD Fulatlana pa fahk ma inge. **22** Na cherub uh mutawauk in sohkak, ac wheel uh welulos pac. Kalem saromrom lun God lun Israel oan faclos. **23** Na kalem saromrom sac som liki siti uh, ac mukuila nu ke fineol su oan layen kutulap. **24** Ke aruruma se inge, ngun lun God srukyuyak ac folokinyula nu yurin mwet sruoh in acn Babylonia. Ouinge aruruma sac wanginla. **25** Ac nga fahkang nu sin mwet sruoh ma nukewa ma LEUM GOD El tuh akkalemye nu sik.

12 LEUM GOD El fahk nu sik, **2** "Kom, mwet sukawil moul la, kom muta inmasrlon mwet lungsena alein. Oasr mutalos, a elos tia liye mau. Oasr insraclos, a elos tia lohng mau, mweyen elos lungse alein. **3** "Inge, mwet sukawil, apweni kutu ma lom ingan in oana luman sie mwet kaing, ac mukuiyak meet liki fongeni. Lela mwet uh in liye lah kom ac som nu ke sie pac acn. Sahp mwet lungse alein ingan ac akilen kom. **4** Apweni ma kom ac us nu in sruoh ke srakna len. Lela mwet nukewa in liye ke kom ac fahla ke ekela uh, elos in pangon mu kom ac som nu in sruoh. **5** Ke pacl elos ac liye kom an, pukanla sie pat ah ke sinka in lohm sum, ac eis ap lom an ac tufoki kac. **6** Lela elos in liye ke kom ac srukak ap lom nu finpisom ac illa nu in lohsr uh. Afinya motom kom in tia ku in liye acn kom fahsr we. Ma kom oru inge ac fah sie mwe akul in sensenkin mwet Israel." **7** Na nga oru oana LEUM GOD El fahk nu sik. In len sac nga apweni ap se in oana mwet ac kaingla se, ac ke eku sac ke mutawauk in lohsrla, nga pukanla sinka ah ke pouk, ac illa. Na nga srukak ap sac nu finpisuk ac som ke mwet nukewa liye. **8** Ke lotutan tok ah LEUM GOD El kaskas nu sik ac fahk, **9** "Mwet sukawil, inge mwet alein lun Israel fin siyuk lah mea kom oru an **10** kom fahkang ma nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk nu selos. Kas inge ma nu sin fisrak se su leumi acn Jerusalem, oayapa mwet nukewa su muta we. **11** Fahk nu selos lah ma kom oru inge ac sie mwe akul nu ke ma ac sikyak nu selos. Elos ac fah mwet kaing ac mwet sruoh. **12** Fisrak se su leum faclos ac fah lippisauk ap lal in lohsr uh, ac kaingla ke pat se ma elos pukanla nu sel ke sinka ah. El ac fah afinya mutal ac tia liye acn el fahsr nu we. **13** Tusruk nga fah sisalik nwek nutik uh in sruokilya. Na nga fah usalla nu in siti Babylon, yen el ac misa we ac tia liye acn uh. **14** Nga fah akfahsryelik mwet nukewa inkul sel nu yen nukewa — mwet pwapu fulat lal ac mwet mweun karinginyal. Ac mwet uh fah sokolos in onelosi. **15** "Ke nga ac akfahsreloselik nu in mutunfacl saya uh, elos ac fah etu lah nga pa LEUM GOD. **16** Nga ac fah lela kutu selos in moulla liki mweun, sracl, ac mas. Ouinge ke elos muta inmasrlon mwet in facl saya an elos fah akilen lupan moul koluk lalos, ac etu lah nga pa LEUM GOD." **17** LEUM GOD El kaskas nu sik **18** ac fahk, "Mwet sukawil, kom in rarrar ke pacl kom mongo, ac sangeng rarrar ke pacl kom ac nim. **19** Fahk nu sin mwet in facl sacn nufon lah pa inge kas sin LEUM GOD Fulatlana nu sin mwet su muta Jerusalem — elos su srakna muta in facl selos: Elos ac fah rarrar ke pacl elos mongo, ac sangeng ac rarrar ke elos ac nim. Facl selos ac sikiyukla mweyen mwet nukewa su muta we elos moul sulallal ac kunaus ma sap. **20** Siti nukewa ma nwanala ke mwet in pacl inge ac fah kunausyukla, ac facl sac nufon ac fah acn mwesisla. Na elos ac fah etu lah nga pa LEUM GOD." **21** LEUM GOD El kaskas nu sik, **22** ac fahk, "Mwet sukawil, efu ku mwet Israel elos kalwenina soakas se inge: 'Pacl uh somla, a kas in palu uh tiana sikyak.' **23** Inge, fahkang nu selos ma nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk ke ma ingan. Nga ac sisla soakas se ingan, na ac fah tia sifil srumunyuk in Israel. Fahkang nu selos lah pa inge pacl kas in palu uh ac akpwayeiyuk! **24** "Ac fah tia sifil oasr aruruma kikiap ku kas in palu tia pwaye inmasrlon mwet Israel. **25** Nga, LEUM GOD, fah sifacna kaskas nu selos, ac ma nga ac fahk uh ac tia pahtlac in sikyak. Kowos mwet likkeke, nga ac oru ma nga fahk mu nga ac oru ke pacl kowos srakna moul. Nga, LEUM GOD Fulatlana, pa fahk ma inge!" **26** LEUM GOD El fahk nu sik, **27** "Mwet sukawil, mwet Israel elos nunku mu aruruma lom ac kas in palu lom tia ma ac sa sikyak, a ma na nwe tok. **28** Ke ma inge fahkang nu selos lah nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk mu: Ac fah tia sifilpa pahtlac. Ma nga fahkla uh ac orekla. Nga, LEUM GOD Fulatlana, pa fahk ma inge!"

13 LEUM GOD El kaskas nu sik **2** ac fahk, “Kom,
mwet sukawil moul la, fahk kas in lain mwet palu
lun Israel su sifacna kinauk kas in palu lalos. Fahkang
nu selos elos in lohng na kas lun LEUM GOD.” **3** Pa
inge ma LEUM GOD Fulatlana El fahk: “We nu sin mwet
palu lalfon ingan! Elos sifacna orala nunak in akkeyalos,
ac kinauk aruruma lalos. **4** Mwet Israel, mwet palu lowos
uh wangin sripalos. Elos oana kosro lemnak ma muta
ke acn musalla in siti uh. **5** Elos tiana taran acn ma
mokukla ke kalkal uh, ku aksasuyela pot we. Ouinge ac
fah wangin ma loangeyen Israel in pacl in mweun ke len
lun LEUM GOD. **6** Aruruma lalos uh tia pwaye, ac kas in
palu lalos uh kikiap. Elos fahk mu elos fahkak kas luk,
a nga tia supwalos. Elos nunku mu kas lalos inge ac
akpwayeyuk. **7** Nga fahk nu selos: Aruruma ma kowos
liye uh tia pwaye, ac kas in palu lowos uh kikiap. Kowos
fahk mu ma luk pa kas ingan, tuh nga soenna kaskas
nu suwos!” **8** Ouinge LEUM GOD Fulatlana El fahk nu
selos, “Mweyen kas lowos uh tia pwaye, ac aruruma
lowos uh kikiap, nga lain kowos. **9** Nga akola in kalyei
kowos, mwet palu su liye aruruma kikiap ac fahkak kas
in palu tia pwaye. Ke mwet luk uh ac tukeni in orek
pwapu, kowos ac fah tia wi. Ac fah tia simla inewos
inmasrlon mwet Israel. Kowos ac fah tiana folokla nu
in facl Israel. Na kowos ac fah etu lah nga pa LEUM
GOD Fulatlana. **10** Mwet palu elos kiapu mwet luk ke
elos fahk mu ma nukewa wona, sruk tiana wo! Mwet
luk uh etoak pot na munas, na mwet palu tuku fasrela.
11 Fahkang nu sin mwet palu an lah pot lalos uh ac
mokukla. Nga ac supwala af matol, ac tultul in af ma
oana eot ac putat nu fac, ac eng upa ac fah fungulya. **12**
Ouinge pot sac ac raki, na mwet nukewa ac fah siyuk,
‘Mwe mea in fasriyukla?’” **13** Pa inge ma LEUM GOD
Fulatlana El fahk: “Ke sripen kasrkusrak luk, nga ac
supwala eng upa ac af matol ac tultul in af upa in tuh
kunausla pot sac. **14** Nga akola ngan kunausya pot sac
ma elos fasrela, ac rakinya tuh pwelung uh fah mwesisla.
Pot sac ac fah raki ac unikowosi nukewa. Na mwet
nukewa fah etu lah nga pa LEUM GOD.” **15** “Pot sac, ac
elos su fasrela ah, fah pulakin fulen kasrkusrak luk. Na
nga fah fahk nu suwos lah pot sac wanginla, oayapa
elos su fasrela — **16** aok, mwet palu ma tuh fahk mu
ma nukewa in Jerusalem wona, ke tiana wo.” LEUM
GOD Fulatlana pa fahk ma inge. **17** LEUM GOD El fahk,
“Mwet sukawil, inge ngetla liye mutan inmasrlon mwet
lom su kinauk kas in palu lalos. Lainulos **18** ac fahkang
nu selos ma LEUM GOD Fulatlana El fahk inge: “We nu
suwos mutan, su twani mwe lohlpo inutnut lun mwet
nukewa, ac oayapa susu nuknuk inutnut tuh in oasr ku
lalos fin moul lun mwet ngia. Kowos lungse in oasr ku
lowos in nununku moul ac misa fin mwet luk uh, ac
kowos orekmakin ku se inge tuh in wo nu suwos sifacna.
19 Kowos pilesreyu ye mutun mwet luk tuh kowos in eis
kutu srisrik barley ac ipin bread na ekasr. Kowos uniya
mwet su tia fal in misa, ac sruokya moul lun mwet su tia
fal in moul. Ke kowos oru ouinge kowos kiapwela mwet
luk, ac elos lulalfongi kowos.” **20** Pa inge ma LEUM
GOD Fulatlana El fahk: “Nga srunga mwe lohlpo ma
kowos orala in nununku moul ac misa lun mwet. Nga
ac sacla liki pouwos, ac aksukosokyela mwet su tuh
muta ye ku lowos. **21** Nga ac tulakunla susu nuknuk liki
sifowos, ac aksukosokyela mwet luk uh liki ku lowos
nwe tok. Na kowos fah etu lah nga pa LEUM GOD. **22**
“Kas kikiap lowos uh akmunasyela mwet wo, su nga tia
lungse in sun mwe keok. Kowos pirik na mwet koluk
uh in tia tui ke orekma koluk, pwanang elos tia konauk
inkanek in moul. **23** Inge, aruruma kikiap ac kas in palu
sutuu lowos uh safla. Nga ac molela mwet luk liki ye ku
lowos, na kowos fah etu lah nga pa LEUM GOD.”

14 Kutu sin mwet kol lun Israel elos tuku nu yuruk
in siyuk ke ma lungse lun LEUM GOD. **2** Na
LEUM GOD El kaskas nu sik **3** ac fahk, “Kom, mwet
sukawil moul la, mwet inge elos sang insialos nu ke ma
sruloala, ac elos lela tuh ma sruloala uh in kololos nu
ke ma koluk. Ya elos nunku mu nga ac topkolos? **4**
“Inge, kaskas nu selos ac fahk ma nga, LEUM GOD
Fulatlana, fahk nu selos: Kutena mwet Israel su sang
insial nu ke ma sruloala ac lela in kolol nu ke ma koluk,
na tok el suk kasru sin sie mwet palu, el ac fah eis
top sik — sie top ma fal nu ke pusien ma sruloala lal!
5 Ma sruloala inge nukewa oru insien mwet Israel uh
forla likiyu. Tuh ke sripen topuk luk, sahp elos ac sifilpa
forma ac akfulatyeyu. **6** “Na inge, fahkang nu sin mwet
Israel ma nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk nu selos:
Kowos forma, ac fahsr liki ma sruloala srungayuk lowos.
7 “Kutena pacl sie mwet Israel, ku sie mwetsac su muta
Israel, ac forla likiyu ac alu nu ke ma sruloala, na tok el
som siyuk kas in kasru yurin sie mwet palu, nga LEUM
GOD pa ac sang top nu sel uh! **8** Nga ac fah lainul.
Nga fah sisella liki un mwet luk ac oru tuh elan sie
mwe srikasrak in sensenkakin mwet ngia. Ouinge kowos
fah etu lah nga pa LEUM GOD. **9** “Sie mwet palu fin
kiapweyukla ac orala sie top sutuu, nga LEUM GOD
pa oru elan fahk ma tia pwaye uh. Nga ac sisella liki
un mwet Israel. **10** Mwet palu sac ac mwet se ma suk
kasru sel ah, ac fah kaiyuk eltal oana sie. **11** Nga fah
oru ma inge tuh mwet Israel elos in tia sisyula, ac tia
akfohkfokyalos sifacna ke orekma koluk lalos. Elos fah
mwet luk sifacna, ac nga ac fah God lalos.” LEUM GOD
Fulatlana pa fahk ma inge. **12** LEUM GOD El kaskas nu
sik **13** ac fahk, “Mwet sukawil, fin oasr sie mutunfacl oru
ma koluk ac tia pwaye nu sik, nga ac asroela pouk ac
supwala sie pacl in sracl in uniya mwet ac kosro, oana
sie. **14** Finne Noah, Danel, ac Job wi muta we, a moul
suwoswos lalos lukun molela na moul lalos sifacna.”
LEUM GOD Fulatlana pa fahk ma inge uh. **15** “Ku sahp
nga ac supwala kutu kosro lemnak in uniya mwet we ac
oru facl sac in arulana sensen, na wangin mwet ku in

fahsr sasla we. 16 Oana ke nga LEUM GOD Fulatlana
pa God moul, finne mwet tolu inge muta we, elos tia ku
in molela moul lun tulik natulos, a moul na lalos sifacna.
Na facl sacn ac fah sie acn mwesisla. 17 “Ku sahp nga
ac oru tuh in oasr mweun in facl sac, ac supwala kufwen
mwe mweun in sukela mwet ac oayapa kosro. 18 Ac
mwet tolu inge finne muta we — oana ke nga LEUM
GOD Fulatlana pa God moul — elos ac tia ku in molela
moul lun tulik natulos, a moul na lalos sifacna. 19 “Nga
fin supwala sie mas upa nu in facl sac, ac uniya mwet
puspis ac kosro puspis ke sripen kasrkusrak luk, 20 finne
Noah, Danel, ac Job muta we — oana ke nga LEUM
GOD Fulatlana pa God moul — elos ac tia ku in molela
moul lun tulik natulos. Moul suwoswos lalos ac molela na
moul lalos sifacna.” 21 Pa inge ma LEUM GOD Fulatlana
El fahk: “Nga ac supwala mwe akkeok akosr ma upa
emeet luk nu fin acn Jerusalem — mweun, sracl, kosro
lemnak, ac mas — in uniya mwet ac oayapa kosro. 22
Fin oasr mwet painmoulla su molela pac tulik natulos,
kom in ngetang liyalos ke elos ac tuku nu yurum. Liye
lupan koluk lalos, ac akilen lah pwaye fal mwe akkeok
ma nga sang nu fin Jerusalem. 23 Na kom fah etu lah
oasr sripa wo ke ma nukewa nga orala uh.” LEUM GOD
Fulatlana El fahk ma inge.

15 LEUM GOD El kaskas nu sik 2 ac fahk, “Kom,
mwet sukawil moul la, fuka tuh sak grape uh in wo
liki kain sak nukewa saya uh? Ya oasr sripen lahn grape
uh liki lahn sak lulap insak uh? 3 Ya kom ku in orekmakin
fain in orala kutena ma? Ya kom ku in orala mwe sripsrip
kac in sang srupusrak mau? 4 Ma sefanna ac ku in orek
kac, pa in sang tanak sie e ah. Muta luo ah fin firirla ac
infulwa ah mulutla, ya kom ac ku in orala kutena ma
kac? 5 Meet liki firiryak ah nuna wangin sripa; ac inge
ke firiryak tari ac mulutla, wanginla na pwaye sripa.” 6
Pa inge ma LEUM GOD Fulatlana El fahk: “Oana ke ac
utuku fain liki insak uh ac isisyak, ouinge nga fah usla
mwet in acn Jerusalem 7 ac kalyaelos. Elos kaingkunla
sie e uh, a inge sie pac e ac esukulosyak. Ke nga ac
kalyaelos, kom ac fah etu lah nga pa LEUM GOD. 8
Elos tia pwaye nu sik, ouinge nga fah orala facl sac in
acn mwesisla.” LEUM GOD Fulatlana pa fahk ma inge.

16 LEUM GOD El sifil kaskas nu sik, 2 ac fahk, “Mwet
sukawil moul la, fahkang nu sin Jerusalem orekma
srungayuk ma el orala. 3 Fahk nu sin Jerusalem ma
LEUM GOD Fulatlana El fahk nu sel: “Kom tuh isusla in
facl sin mwet Canaan. Papa tomom el sie mwet Amor ac
nina kiom el sie mwet Hit. 4 Ke pacl se kom isusla ah,
wangin mwet lusala futom, ku twetekinkomla, ku sohlela
monum, ku pwikomla ke ipin nuknuk. 5 Wangin mwet
pakomutom in oru kutu sin ma inge nu sum. Ke kom
isusla ah, sisila kom nu inima ke sripen wangin mwet
lungse kom. 6 “Na nga fahsryak ac liye ke kom oan
tipirpir in srah keim an. Monum afla ke srah, tusruktu
nga tia lela kom in misa. 7 Nga tufwe kom in kapak
oana soko sacn ma kapak wo. Kom kapak kui ac mutan
fusrla. Wo aten titi lom, loes aunsifom, tusruktu kom
koflufol. 8 “Ke nga sifil fahsryak insac, nga liye lah kom
nunak in payuk. Na nga afinya monum ke nuknuk lik
luk, ac wuleot mu nga ac lungse kom. Aok, nga orala
sie wuleang in marut inmasrloktal, na kom ma lac luk.”
Pa inge ma LEUM GOD Fulatlana El fahk. 9 “Na nga
otema kutu kof ac twanla srah keim, ac nga sang oil in
olive mosrwekomla. 10 Nga nukumkomyang ke nuknuk
orekla ke mwe akul na kato, ac sot fahluk orek ke kulun
kosro na wowo, ac nga sot sie nuknuk linen mwe lohl
suf, ac sie nuknuk lik orekla ke silk. 11 Nga nawekomla
ke mwe lohlpo, ac ah nu inkwawom ma orekla ke eot
saok. 12 Nga sot sie ring nu ke fwem, oayapa yaring,
ac sie tefuro na oasku. 13 Oasr mwe naweyuk lom
orekla ke gold ac silver, ac pacl nukewa kom nukum
nuknuk linen ac silk ma akul uh. Kom mongo bread ma
orekla ke flao wowo, ac oasr honey ac oil in olive kom
kang. Katoiyom arulana oasku, na kom kasrala. 14 Kom
pwengpeng in mutunfacl nukewa ke sripen kato lom,
mweyen nga pa orekomla in arulana oasku.” Pa inge
ma LEUM GOD Fulatlana El fahk. 15 “Tuh ke sripen
kom konkun kato ac pwengpeng lom, kom oan yurin
kutena mukul su tuku nu yurum. 16 Kom orekmakin
kutu nuknuk lom in sang yuni nien alu sum. Na kom
eiskomyang nu sin kutena mukul, oana sie mutan kosro
su eis molin kosro lal. 17 Kom eisla mwe yun silver ac
gold su nga sot lom, ac kom sang taflela ma sruloala in
luman mukul uh, ac orek kosro nu kac. 18 Kom eisla
nuknuk akul su nga sot lom ac sang nokomang ma
sruloala ingan, ac kom kisakin nu selos oil in olive ac
mwe keng ma nga sot nu sum. 19 Nga sot nom flao na
wowo, oil in olive, ac honey, tuh pa kom kisakin ma inge
in akinsewowoye ma sruloala uh.” Pa inge ma LEUM
GOD Fulatlana El fahk. 20 “Na kom eis tulik mukul ac
mutan ma kom oswela nu sik, ac kisakunulos nu ke
ma sruloala uh. Ya tia fal tari ke kom tia pwaye nu sik?
21 Na efu kom ku sifil sang tulik nutik uh in mwe kisa
nu ke ma sruloala? 22 Ke pacl se kom moulkin lumah
srungayuk oana sie mutan kosro, kom tiana esamak pacl
se kom tulik, koflufol ac tipirpir in srah keim sifacna.” 23
LEUM GOD Fulatlana El fahk, “We nu sum! Kom oru ma
koluk inge nukewa, 24 na sisken inkanek nukewa kom
musaela nien alu nu ke ma sruloala, ac iwen orek kosro.
25 Kom akfohkfokyela kato lom yen furarrar, ac kom
fuhleang monum nu sin kutena mukul su fahsryak, ac
moul in kosro lom uh yokelik len na len. 26 Kom kukakin
monum nu sin mwet Egypt, su mwet tulan elahn kosro,
na kom oru kosro lom uh in akkasrkusrakyeyu. 27 “Na
inge, nga srukak pouk in kai kom, ac in eisla ip lom ke
mwe insewowo luk uh. Nga eiskomyang nu inpoun mwet
Philistia su srungakom ac mwekin ke moul fohkfok lom.
28 “Ke sripen kom tiana muti yorolos, oru kom ukwe

mwet Assyria. Kom kukakin monum nu selos, tuh kom tia
pac muti selos. **29** Kom oayapa orek kosro yurin mwet
Babylonia, sie facl pwengpeng ke kuka, tuh pa kom tia
pac muti selos." **30** Pa inge ma LEUM GOD Fulatlana El
fahk: "Kom oru ma inge nukewa oana sie mutan kosro
na sumwekin. **31** Kom musaela acn in alu nu ke ma
sruloala oayapa iwen orek kosro ke inkanek nukewa.
Tusruktu kom tia sukok mani in oana mutan saya ma
kukakin manolos. **32** Kom oana mutan su lungse orek
kosro yurin mukul saya, ac tia lungse oan yurin mukul
tumal sifacna. **33** Mutan kosro uh elos eis molin kosro
lalos, a kom sang monum, tia moul, nu sin mukul ma
orek pwar nu sum, ac kom sang mani in eyeinse nu
selos in tuku liki acn nukewa ac oan yurum. **34** Kom
tiana oana mutan kosro saya. Wangin mwet akkohsye
kom in sie mutan kosro. Tia moul nu sum, a kom moli nu
selos! Pwayena lah kom siena lukelos." **35** Jerusalem,
kom mutan kosro se! Inge, lohng ma LEUM GOD El fahk
uh. **36** Pa inge ma LEUM GOD Fulatlana El fahk: "Kom
tuh sarukla nuknuk lom, na oana sie mutan kosro kom
tuh eiskomyang sifacna nu sin mukul kawuk lom ac nu
ke ma sruloala srungayuk nukewa lom. Ac kom oayapa
uniya tulik nutum ac kisakunulos nu ke ma sruloala uh.
37 Ke sripa inge, nga ac eisani nufon mwet kom orek
pwar nu se meet ah — elos su kom lungse ac elos su
kom srunga. Nga ac usalosme elos in raunikomla, na
nga ac sarukkomla ac sang elos in liye ke kom koflufol
uh. **38** Nga ac nununkekom ke sripen kom kunausla
wulela in marut lom, ac oayapa akmas. In kasrkusrak
lulap luk, nga wotela mu kom ac misa. **39** Nga ac filikomi
ye ku lalos, ac elos ac kunausya acn kom orekmakin in
kukakin monum, ac nien alu lom nu ke ma sruloala. Elos
ac usla nuknuk lom ac mwe yun lom, ac filikomi koflufol.
40 "Elos ac purakak sie un mwet in tungal kom nwe ke
kom misa, ac elos ac sipsipikya monum nu ke ip srisrik
ke cutlass natulos. **41** Elos ac esukak lohm sum nukewa,
ac oru tuh mutan puspis in liye kaiyuk nu sum uh. Nga
ac oru kom in tui liki moul in kosro lom an, ac oru kom
in tia sifil sang mwe moul nu sin mukul kom orek pwar
yoro. **42** Ouinge kasrkusrak luk ac safla, ac nga fah inse
misla. Nga fah tia sifil kasrkusrak, ac tia sifilpa lemta.
43 Kom mulkunla orekma luk nu sum ke kom srik ah,
ac kom akkasrkusrakyeyu ke ma nukewa kom orala.
Ouinge nga ac oru kom in eis mwatan ma inge nukewa.
Efu kom ku sang elahn kosro in weang ma srungayuk
nukewa ma kom orala?" LEUM GOD Fulatlana pa fahk
ma inge. **44** LEUM GOD El fahk, "Jerusalem, mwet uh
ac fahk soakas se inge keim: 'Tulik mutan se ac kwa
nina kial.' **45** Pwayena lah kom kwa nina kiom uh. El
arulana srunga mukul tumal ac tulik natul. Kom oana
tamtael wiom su srunga mukul tumalos ac tulik natulos.
Kom, ac siti wiom ingan, ma nutin nina Hit se ac papa
Amor se. **46** "Mutan se wiom ma matu pa Samaria layen
epang, wi inkul ma oan raunela. Ac mutan se wiom ma
fusr pa Sodom layen eir, wi inkul ma oan raunela. **47** Ku
kom falkin in fahsr in falkalos ac etai ouiya srungayuk
elos oru? Mo. In kitin pacl ah na kom orekma koluk
yohk lukelos in ma nukewa kom oru." **48** LEUM GOD
Fulatlana El fahk, "Oana ke nga pa God moul, Sodom
mutan se wiom ac inkul ma raunela, tiana oru ouiya
koluk ma kom, ac inkul raunikomla ingan, orala. **49** El,
ac acn natul uh, arulana konkin ke pus mwe mongo
nalos ac elos muta in misla ac insraelak, tusruktu elos
tiana kasru mwet sugasrup ac mwet enenu. **50** Elos inse
fulat ac likkeke ac oru ma nga srunga, pwanang nga
kunauselosla, oana kom etu. **51** "Ma koluk lal Samaria tia
tafu nu ke ma koluk kom orala. Kom oru ma srungayuk
arulana yohk liki ma el orala. Ouiya srungayuk lom uh
arulana yohk, oru oana in wangin ma koluk lun mutan
luo wiom kut fin kapsra ma koluk lalos nu ke ma koluk
lom uh. **52** Inge mwekin lom uh ac fah oanna fom. Moul
koluk lom an arulana yohk liki mutan luo wiom, pwanang
mwet uh pangon mu wangin ma koluk lalos. Kom ac
mwekyekinna, mweyen ma koluk lom uh oru oana in
wangin mwatan mutan luo wiom." **53** LEUM GOD El fahk
nu sin Jerusalem, "Nga ac oru tuh Sodom ac inkul we,
oayapa Samaria ac inkul we, in sifil kapkapak. Aok, nga
ac oru tuh kom in kapkapak pac. **54** Kom ac mwekyekin
orekma koluk lom an, na mwekin lom uh ac oru mutan
wiom an in akilen lah ma koluk lalos uh srik liki kom.
55 Elos ac sifilpa akwoyeyuk oana meet, na kom, ac
inkul lom, ac sifil akwoyeyukla pac. **56** Ya kom tuh tia
orek aksruksruk ke acn Sodom in pacl kom inse fulat, **57**
meet liki ma koluk lom fwackyak? Inge kom oapana el,
sie mwe aksruksruk yurin mwet Edom, mwet Philistia, ac
mutunfacl atulani lom su srungakom. **58** Kom ac fah
keok ke ouiya fohkfok ac srungayuk ma kom orala."
LEUM GOD pa fahk ma inge. **59** LEUM GOD Fulatlana
El fahk, "Nga fah oru nu sum fal nu ke orekma lom,
mweyen kom pilesru wulela lom ac kunausla wuleang
inmasrlosr. **60** Tusruktu nga fah esam na wuleang su
nga orala nu sum ke kom srakna fusr, ac nga fah oakiya
yurum sie wuleang su ac fah oan nwe tok. **61** Kom ac
esam ouiyen moul lom ac mwekin kac ke kom ac sifil
eis tamtael matu ac fusr wiom. Nga fah eisaloswot tuh
elos in oana acn nutum, finne tia ipin wuleang se ma
nga orala yurum ah. **62** Nga ac aksasuyela wuleang luk
yurum, ac kom fah etu lah nga pa LEUM GOD. **63** Nga
fah nunak munas ke ma koluk nukewa ma kom orala,
tusruktu kom fah esam na ma ingan ac mwekin in fahk
kutena ma." LEUM GOD Fulatlana pa fahk ma inge.

17 LEUM GOD El fahk nu sik, **2** "Kom, mwet sukawil
moul la, fahkang nu sin mwet Israel sie pupulyuk,
3 tuh elos in etu ma nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk nu
selos: Oasr sie eagle na lulap su arulana kato unac kac,
ac posohksok lal yohk ac sralap. El sohkla nu fineol in
acn Lebanon ac kotala fien sak cedar soko. **4** Na el usla
nu ke sie facl in kuka, ac likiya lah sac in sie siti sin mwet

kuka. 5 Na el eis soko sacn fusr liki facl Israel ac usla
yukwiya ke sie ima wo fohk we, yen yohk kof we ma ac
akoyohuye sacn uh in kap wo. 6 Sacn soko ah srunak,
na ke lahelik el soko fain grape ma fototo ac sralap. Lah
kac uh kapak ku nu lucng, sukya acn se eagle sac muta
we, ac okah kac uh kapla loal nu infohk uh, ac sropoh
uh afla ke lah ac sra. 7 "Oasr pac sie eagle na lulap
su posohksok la sralap ac unac kac matol. Na okah ac
sra ke fain soko ah kapla ac oanla nu yen eagle sac
muta we, finsrakkin mu in eis kutu pac kof sin eagle
sac sayen kof ma oasr tari inima se el kapak we ah. 8
Tusruktu fain soko ah yoki tari in sie acn wo fohk we ac
yohk kof we, su oru sra kac uh in kapak ac grape uh in
fokla pus, na orala soko fain na wowo. 9 "Ouinge nga,
LEUM GOD Fulatlana, siyuk: Ya fain soko inge ac kapak
ac moul na? Ya eagle se meet ah ac tia fusak, olela
grape kac uh, ac kotala lah kac, in masla? Tia enenu
in oasr ku lulap, ku un mwet mweun pus in fusak. 10
Aok, pwaye lah fain soko ah yoki, tusruk ya ac ku in
kapak? Ya ac tia masla ke eng kutulap me ac tuhme ac
fungulya? Ya ac tia masla na acn kapak we uh?" 11
LEUM GOD El fahk nu sik, 12 "Siyuk sin mwet alein inge
lah elos etu kalmen pupulyuk sac. Fahkang nu selos lah
tokosra lun acn Babylonia el tuku nwe Jerusalem ac
usla tokosra lun Judah wi mwet pwapa fulat lal welul
folokla nu Babylonia. 13 Na el eis sie sin sou lun tokosra
lun Judah ac oakiya sie wulela inmasrloltal, ac oru elan
fulahk tuh el ac pwaye na nu sel. Na el kapriya pac kutu
mwet fulat 14 in oru tuh mutunfacl sac in tia sifil tuyak
ac lainul, oayapa tuh wuleang sac in tia musalla. 15
Tusruktu tokosra lun Judah el lain ma inge, ac supwala
mwet lal nu Egypt in utuk horse ac un mwet mweun pus.
Ya ac ku in wi ma el nunku an? Ya el ku in oru lumah
inge ac tia nununkeyuk el? El tia ku in kunausla wulela
sac ac wangin kaiyuk nu sel!" 16 LEUM GOD Fulatlana
El fahk, "In oana ke nga pa God moul, tokosra se inge
ac misa in acn Babylonia, mweyen el kunausla fulahk lal
ke wulela se el orala inmasrlol ac tokosra lun Babylonia,
su srisrngilya tuh elan tokosra. 17 Finne mwet mweun
fokoko lun tokosra Egypt, elos ac fah tia ku in kasru
tokosra lun Judah ke pacl in mweun, ke mwet Babylonia
ac elosak fohk ke pot, ac pukanak laf tuh elos in ku in
uniya mwet puspis. 18 El kunausla fulahk lal ac wulela se
ma el orala. El oru ma inge nukewa, ac inge el ac tia ku
in kaingla." 19 LEUM GOD Fulatlana El fahk, "In oana ke
nga pa God moul, nga ac kalyael ke el kunausla wulela
ma el fulahk kac Inek mu el ac karinganang. 20 Nga
ac laknelik sie nwek in sruokilya. Na nga ac usalla nu
Babylonia ac sang kai nu sel we, mweyen el tia pwaye
nu sik. 21 Mwet mweun watwen lal ac anwuki nufon ke
mweun, ac mwet lula uh ac fahsrelik nu yen nukewa.
Na kowos ac fah etu lah nga, LEUM GOD, pa fahk ma
inge." 22 Pa inge ma LEUM GOD Fulatlana El fahk:
"Nga ac kotala fien soko sak cedar fulat, Ac kotala sie
srun srisrik kac; Nga ac yukwiya fin soko eol fulat — 23
Fineol fulat emeet in acn Israel. Ac fah kapak, lahelik
ac isus fahko, Na ac orala soko sak cedar yohk ac wo.
Kain in won nukewa yen engyeng uh ac fah muta olo Ac
mongla ye lulin sak uh. 24 Sak nukewa in facl sac ac fah
etu Lah nga pa LEUM GOD. Nga pakiya sak fulat uh
Ac oru sak fototo uh in kapak fulat. Nga oru sak folfol
insroa in masla, Ac oru sak masla in sifil folfol insroa.
Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge. Nga ac oru ma nga
fahk mu nga ac oru."

18 LEUM GOD El kaskas nu sik 2 ac fahk, "Mea
soakas se inge ma mwet uh kalwenina in fahk in
facl Israel? 'Nina ac papa kangla grape mukol, A inwalin
tulik uh mukolla kac.'" 3 LEUM GOD Fulatlana El fahk,
"In oana ke nga pa God moul, kowos ac tia sifil kalweni
soakas se inge in Israel. 4 Moul lun kais sie mwet oan
inpouk — moul lun papa ac nina, oayapa moul lun tulik
uh. Mwet se su orala ma koluk, el pa ac misa. 5 "Fin
pa oasr sie mwet arulana wo moul lal, su sie mwet
suwoswos ac pwaye. 6 El tia alu nu ke ma sruloala lun
mwet Israel, ku mongo ma kisakinyuk ke nien alu ma
oal. El tia pwanla mutan kien siena mukul in orek kosro
yorol, ku oan yurin sie mutan ke pacl el mas mutan. 7 El
tia kutasrik ku pisre ma lun mwet. El folokonang ma el
ngisrala sin sie mwet, ac el kite mwet masrinsral ac sang
nuknuk nu sin mwet koflufol. 8 El tia sang mani lal nu sin
mwet in orek kapak kac, ac el tiana oru ma koluk. El
orala wotela suwohs ke pacl oasr akukuin inmasrlon
mwet uh. 9 Mwet ouinge se el akos ma nga sapkin, ac el
oaru in liyaung ma sap luk. El sie mwet suwoswos, ac el
ac fah moul." LEUM GOD Fulatlana pa fahk ma inge. 10
"Na fin oasr sie mwet, su wen se natul orek pisrapasr ku
akmas, ku oru kutu sin ma inge 11 ma papa tumal tiana
oru. El mongo ke ma kisala nu ke kain alu ma oal, ac
orek kosro nu sin mutan kien siena mukul. 12 El kiapu
mwet sukasrup, ac el pisre ac sruokya ma sie mwet
el sang elan akkapyauk. El som pac nu nien alu lun
mwet pegan, ac alu nu ke ma sruloala 13 ac eis mani in
orekmakin. Ku el ac moul? Mo, el ac tia. El oru ma koluk
inge nukewa, ac ouinge el ac misa, ac el ac eis mwatan
misa lal. 14 "Na mukul se ingan fin oasr wen se natul, su
liye ma nukewa ma papa tumal ah oru tusruk el tia oru
oana papa sac. 15 El tia wi alu nu ke ma sruloala lun
mwet Israel, ku mongo ke ma kisala nu ke ma sruloala
uh. El tia kosro nu sin mutan kien siena mukul 16 ku oru
ma upa nu sin kutena mwet, ku pisre ma lun kutena
mwet. El folokonang ma itukyang nu sel elan akkapye.
El kite mwet masrinsral, ac nokomang mwet koflufol. 17
El srangesr oru ma koluk, ac tia ngusr mani in akkapye.
El karinganang ma sap luk, ac akos ma nga sapkin. El
ac tia misa ke sripen ma koluk lun papa tumal, tuh el ac
moul na pwaye. 18 Ac funu papa tumal ah, el kiapu ac
pisre mwet, ac pacl nukewa oru ma koluk nu sin mwet.
Ke ma inge el ac misa, ke sripen ma koluk su el sifacna

orala. **19** "Tuh pa kom siyuk ouinge, 'Efu ku wen el tia
keok ke ma koluk lun papa tumal an?' Topuk uh pa inge:
mweyen wen el oru ma suwohs ac wo. El liyaung ma
sap luk ac fahsr kac ke suwohs, ac ouinge pwayena lah
el ac moul. **20** Pwayena lah el su oru ma koluk, el pa ac
misa uh. Sie wen ac tia keok mweyen papa tumal el oru
ma koluk, ac papa se ac tia keok mweyen wen natul el
oru ma koluk. Sie mwet wo fah eis molin orekma wo lal,
ac sie mwet orekma koluk ac fah keok ke ma koluk su el
orala. **21** "Sie mwet koluk fin tui liki oru ma koluk, ac el
liyaung ma sap luk, ac el fin oru ma su suwohs ac wo, el
ac fah tia misa — pwayena lah el ac fah moul. **22** Ma
koluk lal nukewa ac fah nunak munas nu sel, ac el ac
moul mweyen el oru ma su suwohs." **23** LEUM GOD
Fulatlana El siyuk, "Ku kom nunku mu nga insewowo in
liye sie mwet koluk misa? Mo, nga ke liye elan auliyak
ac moul. **24** "Tuh sie mwet suwohs el fin tui liki, ac el
mutawauk in oru kain in ma koluk nukewa su mwet koluk
elos oru, ku mea el ac moul? Mo! Ac wanginna ma wo
ac esamyuk kacl. El ac misa ke sripen sesuwos lal ac
ma koluk lal. **25** "A kom fahk mu 'Ma LEUM GOD El
oru tia suwohs.' Kowos mwet Israel, lohngyu. Ku kowos
nunku mu usyen orekma luk uh tia suwohs? Inkanek
in usya suwos uh pa tia suwohs. **26** Sie mwet oru ma
suwohs fin tui liki orekma wo lal, ac mutawauk in oru
ma koluk, na el misa mweyen el oru ma tia wo. **27** Ke
sie mwet tui liki orekma koluk lal, ac oru ma suwohs ac
wo, el molela moul lal. **28** El akilenak ma el oru, tuh na
koluk, na el tui tila oru ma koluk, ouinge pwayena lah el
ac tia misa. El ac moul na. **29** A kowos mwet Israel uh
fahk mu ma LEUM GOD El oru uh tia suwohs. Ya kowos
nunku mu inkanek luk uh tia suwohs? Inkanek lowos an
pa tia suwohs. **30** "Inge nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk
nu suwos mwet Israel, lah nga fah nununkekowos kais
sie ke ma el orala. Forla liki ma koluk su kowos oru, ac
nikmet lela ma koluk in kunauskowosla. **31** Sisla ouiyen
moul koluk nukewa kowos oasr kac, ac eis ngun sasu ac
inse sasu nu in kowos. Efu kowos mwet Israel uh ku
lungse misa?" **32** LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Nga tia
lungse kutena mwet in misa. Forla liki ma koluk lowos
an, ac moul."

19 LEUM GOD El sap ngan yuk on soko inge. On in
asor soko ke fisrak luo lun Israel. **2** Nina kiomtal el
oana soko lion mutan na pulaik! El tufahla lion srisrik
natul wi lion mukul sulallal inge. **3** El tufahla soko lion
srisrik natul ac lotel in suk ma nal. Ac el etala in kang
mwet. **4** Mwet in facl sac lohng kacl Ac orek luf in sang
sruokilya. Elos sang ka sruokilya, ac usalla nu in acn
Egypt. **5** Ma mutan soko ah soano nwe ke na el liye
finsrak lal nukewa wanginla Na el tufahla pac soko lion
srisrik Ac el kapak nu ke lion sulallal soko. **6** Ke pacl se
el sun kuiyal El wi lion uh, Ac el lutlut pac in konauk ma
nal ac in mongo mwet. **7** El fahsr kunaus pot uh, ac
kunausla pac siti srisrik. Mwet in facl sac elos tuninfong
Ke pacl nukewa el ngutngut. **8** Mutunfacl uh tukeni in
mweunel; Mwet uh tuku ke acn nukewa. Elos laknelik
nwek lalos Ac sruokilya ke sruhf lalos. **9** Elos fililya in sie
kalkal Ac usalla nu yurin tokosra lun Babylonia. Elos
eisalang nu sin mwet in liyalang In mau tia sifil lohngyuk
ngutngut lal ah Fineol in acn Israel nwe tok. **10** Nina
kiomtal el oana fain in grape soko Su yoki sisken soko
infacl. Mweyen yohk kof we, Fain soko inge nwanala
ke sra ac fahko. **11** Lah kac arulana ku Ac kapak nu
ke scepter lun leum uh, Fain soko ah kapak nwe ke
sun pukunyeng uh; Mwet nukewa liye lusa ke loes ac
nwanala ke sra. **12** Tusruktu mwet kasrkusrak elos fusak
Ac sisya fin fohk ah, Ac eng kutulap me akpaoyela fahko
kac. Lah kac kipatelik; Elos paola ac isisyak. **13** Inge
yoki yen mwesis Yen pao ac wangin kof we. **14** Sropon
fain soko inge sun e uh, Na e uh esukak fahko ac lah
kac. Lah kac tia ku in sifilpa kui, Ac tia ku in sifilpa
orek scepter lun leum uh. On in asor soko pa inge; su
kalweniyukna in onkakinyuk.

20 In len se aksingoul ke malem aklimekosr in yac
akitkosr ke sruoh lasr, kutu sin mwet kol lun Israel
elos tuku nu yuruk in siyuk ke ma lungse lun LEUM
GOD, ac elos muta ye mutuk. **2** Na LEUM GOD El
kaskas nu sik ac fahk, **3** "Kom, mwet sukawil moul la,
kaskas nu sin mwet inge ac fahkang lah nga, LEUM
GOD Fulatlana, fahk ouinge: Ya pwaye lah kowos tuku
in siyuk ke ma lungse luk? Ke sripen nga pa God moul,
nga ac tia lela kowos in siyuk kutena ma sik. Nga, LEUM
GOD Fulatlana, pa fahk ma inge. **4** "Mwet sukawil,
ya kom akola in oru nununku lom nu selos? Kwal,
oru. Akesmakinyalos ke orekma srungayuk papa matu
tumalos ah tuh oru. **5** Fahkang nu selos ma nga fahk
inge. Ke pacl se nga tuh sulela Israel ah, nga tuh orala
sie wulela yorolos, ac nga sifacna fahkyuyak nu selos in
facl Egypt. Nga tuh fahk mu: Nga pa LEUM GOD lowos.
6 Na nga wulela nu selos mu nga fah usalosme liki fahl
Egypt ac kololosla nu in sie facl su nga sulela in ma
lalos, sie facl mut ac kasrup fohk we, sie facl su wo liki
facl nukewa. **7** Nga tuh fahk elos in sisla ma sruloala
srungayuk ma elos lungse, ac in tia akfohkfokyalos ke
elos alu nu sin god sutuu lun Egypt, mweyen nga pa
LEUM GOD lalos. **8** Tuh pa elos pilesreyu ac tia lungse
lohngyu. Elos tia sisla ma sruloala srungayuk lalos, ku
fuhleak god lun mwet Egypt. Nga tuh akola in sang elos
in pula nufon fulen kasrkusrak luk nu selos. **9** Tuh nga
tiana oru, mweyen ac tuh akkolukye Inek, ke sripen
nga tuh fahkak nu sin mwet Israel ye mutun mwet elos
muta inmasrlo lah nga ac fah usalosla liki acn Egypt. **10**
"Ouinge nga usalosla liki acn Egypt nu yen mwesis. **11**
Nga sang ma sap luk nu selos ac lotelos oakwuk luk,
su ac sang moul nu selos nukewa su akos. **12** Nga
orala tuh karinginyen len Sabbath luk in sie mwe akul ke
wulela inmasrlosr, in akesmakinyalos lah nga, LEUM

GOD, pa oru elos mutal. **13** Tusruktu elos pilesreyu
pac yen mwesis. Elos kunausla ma sap luk ac srunga
oakwuk luk, su ac sang moul nu selos nukewa su akos.
Elos arulana aklusrongtenye len Sabbath, na nga akola
in sang elos in pulakin kasrkusrak upa luk ingo yen
mwesis, ac in kunauselosla. **14** Tuh nga tia oru, mweyen
ac tuh akpusiselye Inek inmasrlon mutunfacl uh su liye
ke nga kololos mwet Israel liki acn Egypt. **15** Ouinge nga
orala sie fulahk yen mwesis mu nga ac tia usalosla nu ke
facl se su nga sang selos ah — sie facl mut ac kasrup
fohk we, sie facl su wo liki facl nukewa. **16** Nga orala
fulahk sac mweyen elos srunga oru ma nga sapkin, ac
kunausla ma sap luk, ac aklusrongtenye len Sabbath
— elos lungse alu nu ke ma sruloala lalos liki in alu
nu sik. **17** "Tusruktu, nga tuh pakomutalos, ac sulela
ngan tia onelosla ke elos muta yen mwesis. **18** Ouinge
nga sensenkakin mwet fusr inmasrlolos ac fahk, 'Nik
kowos orekmakin ma sap ma orekla sin mwet matu
lowos, ac nimet fahsr tukun ouiya koluk lalos, ku sifacna
akfohkfokye kowos ke ma sruloala lalos. **19** Nga LEUM
GOD lowos. Kowos in akos ma sap luk ac oakwuk luk.
20 Akmutalye len Sabbath, tuh in sie akul ke wuleang
inmasrlok ac kowos, tuh kowos fah etu lah nga LEUM
GOD lowos. **21** "Tusruktu fwil sac oayapa likkeke lainyu.
Elos seakos ma sap luk ac tia oru oakwuk luk su ac sang
moul nu selos nukewa su akos. Elos aklusrongtenye
len Sabbath, pwanang nga tuh akola in oru elos in pula
kuiyen kasrkusrak luk uh ke elos oasr yen mwesis, ac
in onelosi nufon. **22** Tuh nga tiana orala, mweyen ac
tuh akpusiselye Inek ye mutun mutunfacl su liye ke nga
usalosme mwet Israel liki facl Egypt. **23** Na nga sifilpa
orala sie wulela yen mwesis uh. Nga wuleang mu nga ac
akfahsryeloselik nu fin faclu nufon. **24** Nga oru ouinge
mweyen elos srunga oru ma nga sapkin, ac seakos ma
sap luk, ac aklusrongtenye len Sabbath, ac alu nu ke ma
sruloala ma mwet matu lalos tuh kulansupu. **25** "Ouinge
nga sang nu selos ma sap su tia wo, ac oakwuk su ac
tia sang moul nu selos. **26** Nga fuhleang nu selos in
sifacna akfohkfokye moul lalos ke mwe sang lalos, ac
nga lela elos in kisakin wen se emeet natulos. Ma inge
ma in kalyaelos ac in akkalemye nu selos lah nga pa
LEUM GOD. **27** "Ke ma inge, mwet sukawil, fahk nu
sin mwet Israel ma nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk nu
selos: Pa inge sie pac lumah ma papa matu tumalos
uh akkasrkusrakyeyu kac ke elos tia moul suwohs ye
mutuk. **28** Nga usalosme nu in facl se su nga wuleang
mu nga ac sang lalos. Ke elos liye tohktok fulat ac sak
folfol insroa, elos orek kisa in acn inge nukewa. Elos oru
nga kasrkusrak ke mwe kisa firir, ac mwe sang lalos, ac
mwe kisa keng, ac wain ma elos use tuh in mwe kisa
lalos nu sik. **29** Nga siyuk selos lah ma ya acn fulat elos
som nu we inge? Ouinge in pacl sac me, pangpang acn
we 'Acn Fulat.' **30** Inge fahkang nu sin mwet Israel ma
nga fahk uh: Efu ku kowos sifil oru ma koluk ma mwet
matu lowos uh tuh oru, ac ukwe na ma sruloala lalos?
31 Nwe misenge kowos srakna oru mwe sang ma mwet
matu lowos oru meet ah, ac sifacna akfohkfokye kowos
ke kowos alu nu ke ma sruloala ac kisai tulik nutuwos in
e. Na kowos mwet Israel tiana tui in siyuk ke ma lungse
luk! Ke sripen nga LEUM GOD Fulatlana ac nga pa God
moul, nga fah tia lela kowos in siyuk kutena ma sik. **32**
Kowos wotela tari mu kowos in oana mutunfacl saya su
alu nu ke sak ac eot. Tusruktu ac fah tiana ouinge. **33**
"Ke sripen nga pa LEUM GOD Fulatlana ac nga God
moul, nga akkalemye nu suwos lah in kasrkusrak luk,
nga asroela pouk ac leum fowos ke ku luk nufon. **34**
Nga ac fahkak ku luk ac kasrkusrak luk nu suwos ke
nga ac uskowoseni, ac folokinkowosme liki facl nukewa
su kowos fahsrelik we. **35** Nga ac uskowosme nu 'Yen
Mwesis Lun Mutunfacl uh,' ac ingo, ke kut ngetani nu
sie, nga fah orala nununku luk keiwos." **36** LEUM GOD
Fulatlana El fahk, "Nga ac nununkekowos in oana ke
nga tuh nununku papa matu tomowos yen mwesis in acn
Sinai." **37** "Nga fah oru kolyuk ku luk fowos, ac oru kowos
in akos wuleang luk. **38** Nga ac eisla mwet lokoalok ac
mwet orekma koluk liki inmasrlowos. Nga ac eisalosla
liki facl nukewa elos muta we inge. Tusruktu nga ac tia
lela elos in foloko nu in facl Israel. Na kowos fah etu lah
nga pa LEUM GOD." **39** LEUM GOD Fulatlana El fahk,
"Inge, kowos mwet Israel nukewa, fahsrot kulansupu
ma sruloala lowos! Tuh nga fahkot lah tukun ma inge
kowos enenu in akosyu, ac tia sifil akpusiselye Ine mutal
luk ke kowos us mwe sang lowos nu ke ma sruloala
lowos. **40** Ingo, fineol fulat ac mutal sik in acn Israel,
kowos mwet Israel nukewa ac fah alu nu sik we. Nga ac
fah insewowo suwos, ac nga fah soano tuh kowos in use
mwe kisa lowos, ac mwe sang wolana ac mutal lowos
nu sik. **41** Tukun nga folokinkowosme liki facl nukewa
kowos fahsrelik we, ac eiskowoseni, nga ac insese in
eis mwe kisa su kowos akosak, na mutunfacl uh ac fah
liye lah nga mutal. **42** Ke nga folokinkowosme nu in
facl Israel, facl se su nga tuh wuleang mu nga ac sang
lun papa matu tomowos, na kowos ac fah etu lah nga
pa LEUM GOD. **43** Kowos ac fah esamak ouiya koluk
nukewa ma kowos oru ac akfohkfokye kowos sifacna
kac. Kowos ac sifacna srungakowos ke sripen ma koluk
nukewa kowos orala. **44** Ouiya ma nga ac oru nu suwos
mwet Israel, ac tia fal nu ke orekma koluk lowos, a ac
fah fal nu ke Ine mutal luk. Ke ma inge kowos ac fah etu
lah nga LEUM GOD." LEUM GOD Fulatlana pa fahk ma
inge. **45** LEUM GOD El fahk nu sik, **46** "Mwet sukawil,
ngetot suwohs nu eir. Kaskas lain acn eir, ac palu lain
insak eir. **47** Fahk nu ke insak lun acn eir in lohng ma
LEUM GOD Fulatlana El fahk uh: Liye, nga fah tanak sie
e, su ac fah esukak sak nukewa sunom, finne ma moul
ku ma masla. Wangin kutena ma ac ku in konela. Ac fah
fahsrelik layen eir me nwe ke sun layen epang, ac mwet
nukewa ac pula fulen fol kac. **48** Elos nukewa ac liye lah

nga, LEUM GOD, pa tanak e sac, ac wangin sie ku in
konela." **49** Tusruktu, nga tia insese nu kac, na nga fahk,
"LEUM GOD Fulatlana, nimet supweyu in fahkak kas
ingan! Mwet nukewa tukakinyu mu elos tiana kalem ke
kas in pupulyuk luk."

21 LEUM GOD El kaskas nu sik ac fahk, **2** "Kom,
mwet sukawil moul la, fahkak kas in lain Jerusalem
ac lain yen mwet uh alu we. Sang kas in sensenkakin
facl Israel **3** lah nga, LEUM GOD, fahk mu: 'Nga mwet
lokoalok lowos. Nga ac fwauk cutlass nutik ac unikowosi
nukewa, mwet wo ac mwet koluk oana sie. **4** Nga
ac orekmakin cutlass nutik uh in uni mwet nukewa,
eir lac nwe epang. **5** Mwet nukewa fah etu lah nga,
LEUM GOD, fwauk tari cutlass nutik, ac nga fah tia sifil
folokonang nu yen se. **6** "Kom, mwet sukawil, sao ac
tung ke asor lulap. Sasao yen mwet nukewa ac ku in
liye kom we. **7** Ke elos siyuk sum lah efu kom ku tung,
fahk nu selos lah ma ke sripen pweng su tuku inge.
Ke pacl se ac tuku, insialos ac arulana sangeng, ac
paolos ac atla ac uli, ac kuiyalos ac munasla, ac nialos
ac rarrar. Pacl sac pa inge." LEUM GOD Fulatlana pa
fahk ma inge. **8** LEUM GOD El fahk nu sik, **9** "Mwet
sukawil, palye ac fahk nu sin mwet uh lah mea nga,
LEUM GOD, fahk inge: Sie cutlass, aok sie cutlass pa
twetela ac aksaromromyeyukla. **10** Temyukla in uniya,
Aksaromromyeyukla in sarmelik oana sarom uh. Na ac
fah wangin enganak yurin mwet luk Mweyen elos pilesru
kas in sensen nukewa, oayapa kas in kai. **11** Cutlass
uh akmusrala tari Ac akola in orekmakinyuk. Temyukla
ac akmusrala Tuh in oan inpoun sie mwet akmas. **12**
Mwet sukawil, wowoyak ke keok; Cutlass se inge ma ac
lain mwet luk Oayapa mwet kol nukewa lun mwet Israel.
Elos ac anwuki Wi mwet luk nukewa. Puokya iniwom
ke supwarla ac wanginla finsrak! **13** Nga srike mwet
luk inge Ac elos fin srunga auliyak, Na ma inge nukewa
ac sikyak nu selos. **14** "Inge, mwet sukawil, palye ac
paspas, na cutlass sac ac pakpuk na pakpuk. Cutlass
sac mwe uniya, mwe aksangeng, ac mwe fakfuk. **15** Ac
oru mwet luk in tila pulaik, ac elos ac fahsr tukulkul. Nga
aksangengye siti selos ke sie cutlass sarmelik oana sie
sarom, su akola in uniya mwet. **16** Kom, cutlass kosroh,
pakpuk nu layot ac nu lasa. Pakpuk nu acn nukewa kom
for we. **17** Nga fah paspas pac, na kasrkusrak luk ac
fah wanginla. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." **18**
LEUM GOD El kaskas nu sik **19** ac fahk, "Mwet sukawil,
akilenya lukwa inkanek ma tokosra Babylonia elan ku in
ut we wi cutlass natul. Mutaweyen inkanek lukwa inge in
tuku ke mutunfacl sefanna. Tulokunak sie akul an yen
ma inkanek an sengelik we. **20** Soko in akkalemye nu
sin tokosra lah ma ac som nu Rabbah, siti lun mwet
Ammon. Ac ma soko ngia, ma ac som nu Judah, nu ke
Jerusalem, siti se ma akkeyeyukla ke pot ku. **21** Tokosra
lun acn Babylonia el ac tu ke akul ke yen inkanek ah
sengelik we. In konauk acn el ac ut we, el usruk sukan
pisr natul, na el siyuk kasru sin ma sruloala lal; na el
ac lohang nu ke esan kosro soko ma kisakinyukla. **22**
Inge, lac po layot sel sruok sukan pisr ma akilenya acn
'Jerusalem'! Ma se inge akkalemye nu sel elan som ac
akola polosak mwe fokfok mutunpot uh, na sala ke sasa
lun mweun, ac likiya mwe fokfok mutunpot uh sisken pot
ah, ac elosak fohk sisken pot uh, ac pukpuk laf. **23** Mwet
Jerusalem ac tia lulalfongi ma inge mweyen elos orala
tari sie wuleang inmasrlolos. Tusruktu kas in palu inge
akesmakyalos ke ma koluk lalos, ac akkalemye nu selos
lah elos ac fah sruoh. **24** Pa inge ma nga, LEUM GOD
Fulatlana, fahk uh: Ma koluk lowos kalem sin mwet e
nukewa, ac elos etu lupan ma koluk lowos uh. Kalem
ke mukuikui nukewa lowos, na nga fah eiskowosyang
nu inpoun mwet lokoalok lowos. **25** "Kom su mwet kol
koluk ac sesuwos lun Israel, len in kaiyuk safla lom
pa ac tuku inge. **26** Nga, LEUM GOD Fulatlana, pa
fahk ma inge. Eisya tefuro lom ac susu lom an. Wangin
ma ac fah sifil oana meet. Akleumye mwet pusisel, ac
akpusiselye mwet leum. **27** Musalla! Musalla! Aok, nga
fah oru tuh siti sac in musalla. Tusruktu ac fah tia sikyak
nwe ke pacl se mwet se ma nga sulela el tuku in kalyei
siti uh. El pa nga fah sang siti uh nu se. **28** "Mwet
sukawil, palye ac fahkak ma nga, LEUM GOD Fulatlana,
fahk nu sin mwet Ammon, su fahk kas koluk lain mwet
Israel. Fahk nu selos: 'Sie cutlass pa akola in kunausla;
Akmusrala tari in uniya, in sarmelik oana sarom uh. **29**
Aruruma kowos liye uh tia pwaye, ac ma kowos motko
mu ac sikyak uh ma kikiap. Kowos mwet sesuwos ac
koluklana. Len in kalya safla lowos ac tuku. Cutlass
uh akola in twacla inkwawowos. **30** "'Filiya cutlass an!
Nga ac nununkekowos in acn kowos orekla we, in facl
su kowos isusla we. **31** Kowos ac pula kasrkusrak luk
ke nga ac fuhleot nu fowos oana sie e firir. Ac nga ac
eiskowosyang nu inpoun mwet sulallal, su arulana etu in
kunaus mau. **32** Kowos ac fah isisyak ke e. Srah keiwos
ac fah sororla fin facl suwos sifacna, ac wangin sie mwet
ac esam kowos.'" LEUM GOD pa fahk ma inge.

22 LEUM GOD El kaskas nu sik ac fahk, **2** "Kom,
mwet sukawil moul la, ya kom akola in nununku siti
se inge su sesseslana ke mwet akmas? Oru in arulana
kalem sel ma srungayuk nukewa ma el orala. **3** Fahkang
nu sin siti sac ma nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk inge:
Ke sripen arulana pus mwet lom sifacna su kom uniya,
ac oayapa kom akfohkfokyekomla ke kom alu nu ke ma
sruloala, ouinge pacl lom apkuranme. **4** Oasr mwatum
ke akmas kom orala inge, ac kom fohkfokla ke sripen
ma sruloala su kom orala. Ke ma inge len se srisrngiyuki
nu sum ac tuku, na safla pacl lom! Pa inge sripa sis nga
lela tuh mwet in facl saya uh in aksruksrukye kom, ac
mutunfacl nukewa in isrun kom. **5** Mutunfacl su apkuran
ac oayapa su loessula ac isrun kom ke sripen kom tia
moul ye ma sap. **6** Mwet kol lun Israel nukewa lulalfongi

ke ku lalos sifacna ac orek akmas. **7** Wangin mwet in siti
uh sunakin papa ac nina kialos. Elos orek kutasrik nu
sin mwetsac, ac aklalfonye katinmas ac tulik mukaimtal.
8 Elos tia akfulatye acn mutal, ac tia pac karinganang
len Sabbath. **9** Kutu sin mwet lom uh fahk kas kikiap
ke mwet ngia in pwanang in anwuki elos. Kutu selos
kang mwe mongo ma kisala nu ke ma sruloala. Kutu
mwet uh tia tui in oru lung koluk lalos. **10** Kutu selos oan
yurin mutan kien papa tumalos. Kutu pac selos sifacna
sruinku ac orek kosro nu sin mutan ke pacl elos musen
malem. **11** Kutu mwet uh orek kosro yurin mutan kien
siena mukul, ac kutu nu sin mutan kien wen natulos, ku
mutan wialos ke siena nina. **12** Kutu sin mwet lom uh
moul nu se in orek akmas. Kutu akyokye lupan kapak
elos eis sin mwet Israel wialos su ngusr mani selos, ac
elos kasrupi ke ma laesla inge. Elos mulkinyula." LEUM
GOD Fulatlana pa fahk ma inge. **13** "Nga fah pasolya
pouk in kasrkusrak luk ke sripen pisrapasr ac akmas lom
uh. **14** Nga fin filiya pouk fom, ya kom nunku mu ac oasr
pulaik lom, ku kom ac ku in sifil srukak poum? Tia ku!
Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge, ac nga ac oru oana
ma nga fahk. **15** Nga ac fah akfahsryelik mwet lom nu in
mutunfacl nukewa, ac tulokinya orekma koluk lom uh. **16**
Ouinge mutunfacl saya ac fah tia sifil akfulatye kom, ac
kom ac fah etu lah nga pa LEUM GOD." **17** LEUM GOD
El fahk nu sik, **18** "Mwet sukawil, wanginla sripen mwet
Israel nu sik. Elos oana pukun osra — copper, tin, iron,
ac lead — tukun kofelik silver uh liki eot ma manman ke
sie funyu. **19** Ke ma inge, nga LEUM GOD Fulatlana,
fahk nu selos lah wangin sripalos nu sik oapana osra
inge. Nga ac fah oraloseni nukewa nu in acn Jerusalem
20 oana ke eot ma oasr silver, copper, iron, lead ac tin
loac uh orekeni in likliki in sie funyu. Fulen kasrkusrak
luk ac fah oru elos in kofelik, oana fulen e uh oru eot uh
in kofelik. **21** Aok, nga fah oraloseni nu Jerusalem, tanak
sie e ah yalos, ac oru elos in kofelik ke kasrukusrak luk.
22 Elos fah kofelik in Jerusalem oana ke silver uh kofelik
in funyu uh, na elos fah etu lah elos oan ye kasrkusrak
lun LEUM GOD." **23** LEUM GOD El sifil kaskas nu sik ac
fahk, **24** "Mwet sukawil, fahk nu sin mwet Israel lah facl
selos uh tiana mutal. Ke ma inge nga ac akkeokye ke
kasrkusrak luk. **25** Mwet kol inge elos oana lion ngutngut
ma sreya monin kosro ma elos uniya uh. Mwet kol elos
uniya mukul puspis, na elos eisla mani ac acn lalos. Ke
akmas lalos inge elos akpusye katinmas uh. **26** Mwet
tol uh kunaus ma sap luk ac wangin sunak lalos ke ma
su mutal. Elos tia akilen inmasrlon ma mutal ac ma tia
mutal. Elos tia luti lah mea inmasrlon ma nasnas ac ma
su tia nasnas, ac elos pilesru len Sabbath. Ke sripa inge,
mwet Israel elos tia sunakinyu. **27** Mwet wal fulat lun
Israel elos oana kosro wolf ma seya kosro ma elos uniya
uh. Elos orek akmas elos in mau kasrupi. **28** Mwet palu
elos okanla ma koluk inge oana ke mwet uh ac sang
fasr sruloala sinka ke lohm uh in okanla acn munas kac.
Aruruma elos liye uh tia pwaye, kas in palu lalos kikiap.
Elos fahk mu elos tafu kas lun LEUM GOD Fulatlana,
tuh nga, LEUM GOD, tiana kaskas nu selos. **29** Mwet
kasrup elos kutasrik ac pisrapasr. Elos oru koluk nu
sin mwet sukasrup, ac aklalfonye mwetsac uh. **30** Nga
suk sie mwet ma ac ku in musaela pot uh, in tu ke acn
ma pot uh raki we, ac in loango acn uh ke kasrkusrak
luk apkuran in kunausla. Tusruktu wanginna mwet nga
konauk. **31** Ke ma inge nga ac okoala kasrkusrak luk nu
faclos, ac kunauselosla oana sie e ke ma elos orala."
LEUM GOD Fulatlana pa fahk ma inge.

23 LEUM GOD El kaskas nu sik ac fahk, **2** "Kom,
mwet sukawil moul la, sie pacl ah oasr tamtael
luo. **3** Ke pacl se elos fusr ac muta in acn Egypt elos sa
in sun mukul, ac ekla nu ke mutan kosro su eis molin
kosro lalos. **4** Inen ma se ma matu ah pa Oholah, (el
aolla acn Samaria), ac inen ma se ma srik pa Oholibah
(el aol acn Jerusalem). Nga payukyak seltal kewa ac
oasr tulik nutik seltal kewa. **5** Oholah el nwe payuk nu
sik, a el srakna orek kosro, ac srakna ke suk mukul ma
el pwar se sin mwet Assyria. **6** Elos mwet mweun su
nukum nuknuk sroninmutuk, mwet leum, ac yohk wal
lalos ke mweun uh. Elos nukewa mwet oasku su kasrusr
fin horse. **7** Mutan sac sie mutan kosro nu sin mwet
leum lun un mwet mweun Assyria, ac lung koluk lal oru
elan akfohkfokyal sifacna ke alu nu ke ma sruloala. **8**
El tafwelana moul in kosro lal su el tuh mutawauk oru
in acn Egypt, acn se el tuh mutawauk in eteya mwet
we. Ke na pacl ma el srakna mutan fusr, mukul uh
mutawauk in oan yorol ac oral oana sie mutan kosro.
9 Ouinge nga tuh eisalang nu sin mukul ma el lung
koluk nu se in acn Assyria, su el arulana pwar selos. **10**
Elos sarukulla el koflufol. Elos sruokya tulik mukul ac
tulik mutan natul, na elos unilya ke cutlass. Mutan in
acn nukewa elos lesrikel ke ma sikyak nu sel inge. **11**
Tamtael wial ah, Oholibah, el ne liye ma inge, el koluk
yohk lukel Oholah ke moul in kosro lal uh. **12** El wi
pac arulana pwar in orek ma koluk nu sin mwet leum
lun Assyria ac mwet mweun fulat su nukum nuknuk in
mweun, oayapa mwet mweun su kasrusr fin horse —
mukul inge kewa mukul fusr ac oasku lumahlos. **13** Nga
liye lah moul lal Oholibah arulana fohkfok. Tamtael se
ma fusr inge koluk oana el su matu. **14** Na el oru moul in
kosro lal inge arulana alukela. El liye petsa ke mukul
ma sroalla ke sinka in lohm uh ke tuhn srusra, **15** wi
pel su losya infulwalos ac mwe lohl na kato ma oan fin
sifalos. Petsa inge nukewa petsaiyen leum lun mwet
mweun Babylonia, su acn selos uh pa Chaldea. **16** Ke
el liye petsa inge, lung koluk lal tuyang nu sel kaclos,
ac el supwala mwet tutafpo in us kas lal nu yorolos in
acn Babylonia. **17** Ac mukul Babylonia inge tuku oan
yorol, ac elos akkolukyalla nwe ke na el srungalosla.
18 El ikasulak ye mutun mwet uh, ac akkalemye lah el

sie mutan kosro. Na nga arulana kasrkusrak sel, oana
ke nga tuh kasrkusrak sin tamtael se wial ah. **19** Elahn
kosro lal ah yokelik liki na meet ah, ke el sifil oru lumah
fohkfok ma el tuh oru ke el mutan fusr ac kukakin manol
in acn Egypt. **20** Arulana yokla lung koluk lal nu sin
mukul ma lungse orekma koluk uh ac moul lalos oana
donkey mukul ku horse mukul uh." (**21** Oholibah, ya
kom lungse sifil kalweni moul koluk su kom tuh moulkin
in facl Egypt, yen ma mukul uh tuh sritalkin titi lom an,
ac kom eteya mwet uh we?) **22** "Ke ma inge, Oholibah,
pa inge ma nga, LEUM GOD Fulatlana, ac fahk nu sum
uh: Kom tasak sin mukul ma pwar sum ingan, tuh nga
ac fah oru elos in kasrkusrak sum, ac tuku raunikomla.
23 Nga fah usani mukul nukewa in acn Babylonia ac
Chaldea — mwet Pekod, mwet Shoa, ac mwet Koa, ac
mwet Assyria nukewa. Nga ac fah usani nufon mwet
leum ac mwet fulat ke mweun su fusr ac oasku, aok
mwet na yohk sripalos, ac mwet mweun fulat su kasrusr
fin horse uh. **24** Elos ac fah mweuni kom liki acn epang,
ac use sie u lulap ke mwet mweun, wi chariot ac wagon
in wun kufwa lalos. Elos ac loangeyuk ke mwe loang
ac susu osra, na elos ac fah raunikomla. Nga ac fah
eiskomyang nu selos, ac elos ac fah nununkekom ke ma
sap lalos sifacna. **25** Ke sripen nga kasrkusrak sum, nga
ac fah lela elos in oru na ma elos lungse oru nu sum
ke na kasrkusrak lalos. Elos ac fah pakela infwem ac
insrem, ac uniya tulik nutum uh. Aok, elos ac fah eisla
wen ac acn nutum liki kom, na elos fah moul na isisyak.
26 Elos ac fah sacla nuknuk lom an, ac eisla mwe yun
saok nukewa lom. **27** Nga fah tulokinya lung koluk lom
ac lumah fohkfok nukewa ma kom tuh oru e ke pacl
kom muta Egypt ah me. Kom fah tia sifil ngetang nu ke
kutena ma sruloala, ku sifil nunku ke acn Egypt." **28**
Pa inge ma LEUM GOD Fulatlana El fahk: "Nga ac fah
eiskomyang nu sin mwet su kom kwase ac kasrkusrak
se. **29** Na mweyen elos kasrkusrak sum uh, elos ac fah
eisla ma nukewa ma kom orekma kac uh, ac oru tuh kom
in koflufolla, ac monum ikakelik oana sie mutan kosro.
Lung koluk ac elahn kosro lom **30** pa pwen ma inge nu
sum uh. Kom tuh sie mutan kosro nu sin mutunfacl uh,
ac sifacna akfohkfokye kom ke ma sruloala lalos. **31**
Kom fahsrna in falken tamtael se wiom, na pa nga ac
sot pac nu sum sie cup in kalya kom in nim." **32** LEUM
GOD Fulatlana El fahk, "Kom fah nimnim ke cup lun
tamtael wiom; Cup se inge yohk ac loal. Mwet nukewa
ac fah aksruksrukye kom ac angon kom; Cup se inge
sessesla. **33** Ac fah oru kom in keok ac sruhila. Cup se
inge mwe aksangeng ac mwe kunausla, Cup se inge ma
lun Samaria, tamtael wiom. **34** Kom fah nim nwe ke na
lisr, Na ke ipin ma fokelik kac uh Kom fah seya iniwom.
Nga, LEUM GOD Fulatlana, pa fahk ma inge." **35** Pa
inge kas ma LEUM GOD Fulatlana El fahk uh: "Mweyen
kom mulkinyula ac forla likiyu, kom ac fah keok ke sripen
lung koluk lom ac ke elahn kosro lom." **36** Na LEUM
GOD El fahk nu sik, "Mwet sukawil, ya kom akola in
nununkal Oholah ac Oholibah? Akkolukyaltal ac fahk
ke orekma koluk ma eltal tuh oru ah. **37** Eltal tuh orek
akmas ac kosro — kosro nu ke ma sruloala, ac akmas
ke wen natultal ma eltal uniya, su ac ma nutik. Eltal
kisakin wen nutik inge nu ke ma sruloala. **38** Tia pa ingan
mukena ma koluk eltal oru uh. Eltal akfohkfokye Tempul
luk, ac aklusrongtenye len Sabbath su nga oakiya. **39**
Len se na ma eltal uniya tulik nutik inge in kisakin nu ke
ma sruloala ah, eltal tuku ac akfohkfokye Tempul luk! **40**
"Eltal nuna sap na sap in suli mukul in tuku nu yoroltal
yen loesla me, ac mwet inge tuku. Tamtael luo inge ac
yihla, ac sang mwe yun ac wek saok nu ke manoltal. **41**
Eltal ac muta fin mwe muta fisrasrsrasr, ac filiya sie tepu
ma nwanala ke ma kato ac wo oan ye mutaltal, su ma
inge pa ma keng ac oil in olive su nga sang nu seltal. **42**
Pusren mwet mutwata yoroltal inge ku in lohngyuk, ac
mwet pus ac tuku oe yen mwesis me nu yoroltal. Elos
sang mwe lohlpo nu ke paoltal, ac mwe yun in tefuro nu
ke sifaltal. **43** Ac nga fahk nu sik sifacna mu elos oru nu
sin mutan se ma totola ke moul in kosro lal uh, oana elan
sie mutan su kukakin manol. **44** Elos nuna kalwenina in
fahsr nu yurin mutan kosro inge. Elos folok na nu yorol
Oholah ac Oholibah, mutan na fohkfok moul la luo inge.
45 Mwet ma suwohs moul la uh ac nununkalos ke kosro
ac akmas, mweyen eltal orek kosro, ac paoltal tuhnla ke
srah." **46** Pa inge kas ma LEUM GOD Fulatlana El fahk
uh: "Use sie un mwet an in aksangengyaltal ac pisrala
ma laltal uh. **47** Lela un mwet se inge in tanglaltal ac
lainultal ke cutlass, uniya tulik natultal, ac esukak lohm
seltal uh. **48** Nga ac fah tulokinya ma koluk in tia sifil
orek in acn inge nufon, in oana sie mwe akkalemye nu
sin mutan tuh elos in tia orek kosro oana ke mutan luo
inge oru ah. **49** Na komtal, tamtael luo ingan, nga fah
kalyei komtal ke ma koluk lomtal ac ke sripen komtal
alu nu ke ma sruloala. Na komtal ac fah etu lah nga pa
LEUM GOD Fulatlana."

24 Ke len se aksingoul in malem aksingoul ke yac
akeu in sruoh lasr, LEUM GOD El kaskas nu sik
ac fahk, **2** "Kom, mwet sukawil moul la, akilenya len se
inge, mweyen pa inge len se ma tokosra lun Babylonia
el mutawauk in kuhlusya acn Jerusalem. **3** Fahkang
nu sin mwet luk su lungse lainyu, pupulyuk se inge ma
nga, LEUM GOD Fulatlana, oru nu selos: Filiya sie tup
an fin e uh Ac nwakla ke kof. **4** Sang ipin ikwa ma wo
emeet nu loac — Pap in pao ac pap in nia — Oayapa
ikwa ma oasr sri kac su yu pac. **5** Orekmakin ikwen
sheep ma arulana wo; Orani etong an nu ye tup an.
Oru kof an in poel; Na poeleak kewa sri ac ikwa an." **6**
Pa inge ma LEUM GOD Fulatlana El fahk: "We nu sin
siti lun mwet akmas uh! El oana sie tup rasla ma tiana
aknasnasyeyuk. Kais sie ipin ikwa ituk na ituk nwe ke
wangin sie ip lula. **7** Akmas orek in siti uh, tusruktu srah
uh tiana sororla nu fin fohk uh, yen kutkut uh ku in afinya,

a sororla nu fin sie eot ma oan kalem. 8 Nga mansis
srah uh in oanna insac, yen ma ac tia ku in wikinyukla,
pwanang mwet uh in kasrkusrak ac suk in foloksak."
9 "Pa inge ma LEUM GOD Fulatlana El fahk: We nu
sin siti akmas sac! Nga ac sifacna elosak eol in etong
uh in yohk. 10 Use pac kutu etong an! Taun in ngeng!
Akmolyela ikwa an! Poeli nwe ke na lisr sroano, ac lela
sri an in firiryak. 11 Filiya pisin tup osra sacn fin mulut
an nwe ke na arulana folla ac srusrala. Na tup sacn ac
fah sifil nasnasla ac ras kac uh ac isisla, 12 finne tia ku
in wanginla nufon ras kac an ke e sac. 13 Jerusalem,
orekma koluk lom uh akfohkfokyekomla. Nga ne srike in
aknasnasyekomla, tuh kom srakna fohkfok. Kom tia ku in
sifil nasnasla nwe ke na kom pula kuiyen kasrkusrak luk
uh. 14 Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge. Sun tari pacl
fal nga in oru ma nga ac oru uh. Nga ac fah tia pilesru
orekma koluk lom, ku pakomutom, ku nunak munas nu
sum. Ac fah kalyeiyuk kom ke ma kom orala." LEUM
GOD Fulatlana pa fahk ma inge. 15 Na LEUM GOD El
kaskas nu sik, 16 ac fahk, "Mwet sukawil, nga ac eisla
moul lun mwet se kom lungse emeet ke sie ouiya na sa.
Kom fah tiana torkaskas, ku tung, ku lela sroninmotom in
sororla. 17 Nimet oru in lohngyuk pusren mwemelil lom.
Nimet kom eisla susu liki sifom, ku sarukla fahluk liki
niom in akkalemye lah kom asor. Nimet afinya motom,
ku kang mwe mongo ma mwet asor uh kang." 18 Ke
lotutang sac, nga tuh sramsram nu sin mwet uh. Ke eku
sacna, mutan kiuk uh misa, ac ke len toko ah nga oru
oana ma sapkinyuk nu sik. 19 Na mwet uh siyuk sik, "Efu
ku kom oru ouingan?" 20 Na nga fahk nu selos, "LEUM
GOD El kaskas nu sik ac fahk nga in 21 tafweot sap
soko inge nu suwos, mwet Israel: Kowos insefulatkin
ku lun Tempul uh. Kowos lungsena fahsri ac intoein.
Tusruktu LEUM GOD El ac fah akfohkfokye. Ac mwet
fusr in sou lowos su lula in acn Jerusalem ac fah anwuki
ke mweun. 22 Na kowos fah oru oana ma nga oru inge.
Kowos fah tia afinya motowos, ku kang mwe mongo nun
mwet asor. 23 Kowos ac fah susuyang ac fahlukyang, ac
tia asor ku tung. Kowos ac fah srila ke sripen ma koluk
lowos, ac kowos fah sasao inmasrlowos sifacna. 24 Na
nga ac fah sie mwe akul nu suwos. Kowos ac fah oru
ma nukewa oana ma nga oru. LEUM GOD El fahk mu
pacl se ma inge ac sikyak uh, kowos ac fah etu lah El
pa LEUM GOD Fulatlana." 25 Na LEUM GOD El fahk,
"Mwet sukawil, inge nga ac fah eisla lukelos Tempul
fokoko se inge, su elos tuh engankin ac insefulatkin, su
elos lungsena fahsri ac intoein. Ac nga fah eisla wen ac
acn natulos lukelos. 26 Ke len se ma nga ac oru ma
inge, sie mwet su kaingkunla ongoiya sac ac tuku ac
fahkak ma inge nu sum. 27 Ke len sacna, oalum ac fah
ikakla ac kom ac ku in sifil kaskas, na kom fah sramsram
nu sel. Ke ouiya se inge kom ac fah sie mwe akul nu sin
mwet uh, na elos ac fah etu lah nga pa LEUM GOD."

25 LEUM GOD El kaskas nu sik ac fahk, 2 "Kom, mwet
sukawil moul la, fahkak lah oasr mwatan mutunfacl
lun mwet Ammon. 3 Fahk nu selos in porongo ma nga,
LEUM GOD Fulatlana, fahk inge: Kowos tuh arulana
engan in liye ke Tempul sik uh aklusrongtenyeyuk, ac ke
tuh kunausyukla facl Israel, ac ke mwet Judah elos som
nu in sruoh. 4 Ke sripen kowos engankin ma inge, nga ac
fah lela tuh sruf in acn mwesis kutulap in kutangkowosla.
Elos ac fah oakiya nien aktuktuk selos in facl suwos ac
muta we. Elos ac fah kangla fokinsak nowos, ac numla
milk nimowos. 5 Nga ac fah oru tuh siti fulat Rabbah
in nien muta lun camel, ac fahl Ammon nufon ac fah
nien muta lun sheep, kowos in mau etu lah nga pa
LEUM GOD. 6 "Pa inge ma LEUM GOD Fulatlana El
fahk: Kowos tuh paspas ac srosro ke engan. Kowos
kwase na facl Israel. 7 Ke sripen kowos oru ouinge
nga ac fah eiskowosyang nu inpoun mutunfacl saya,
tuh elos in pisre ma lowos, ac sukela acn suwos. Nga
ac fah arulana kunauskowosla tuh kowos fah tia sifil
oaoa in sie mutunfacl, ku oasr facl suwos sifacna. Na
kowos fah etu lah nga pa LEUM GOD." 8 LEUM GOD
Fulatlana El fahk, "Mweyen Moab el fahk mu facl Judah
el oapana mutunfacl saya uh, 9 nga ac fah oru tuh siti
ma karingin masrol lun Moab uh in mweuniyuk, weang
pac siti wolana selos — Beth Jeshimoth, Baal Meon, ac
Kiriathaim. 10 Nga fah oru tuh sruf in acn mwesis layen
kutulap in kutangla acn Moab wi acn Ammon, na acn
Moab fah tia sifil akilenyuk mu mutunfacl se. 11 Nga
fah kalyei acn Moab, ac elos fah etu lah nga pa LEUM
GOD." 12 LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Mwet Edom
elos orek foloksak na sulallal nu sin mwet Judah, na
foloksak sac sang mwatan mwet Edom nwe tok. 13 Inge
nga fahkak lah nga ac fah kalyei mwet Edom, ac uniya
mwet ac ma orakrak nukewa we. Nga ac fah sukela acn
we in mwelalla, mutawauk ke siti Teman ac safla ke
siti Dedan, ac mwet we ac fah anwuki ke mweun. 14
Mwet Israel, su mwet luk, elos ac fah aolyu in foloksak
nu sin mwet Edom, ac oru tuh mwet Edom in pulakin
kasrkusrak lulap luk. Na mwet Edom ac fah arulana etu
kalmen foloksak luk." LEUM GOD Fulatlana pa fahk
ma inge. 15 Na LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Mwet
Philistia elos oru foloksak sulallal nu sin mwet su elos
nuna kwase ke pacl na loes, ac kunauselosla. 16 Ke ma
inge nga akkalemye lah nga ac fah lain mwet Philistia,
ac onelosla nufon. Nga ac fah kunausla mwet nukewa
su srakna moul ke Acn Tupasrpasr Philistia. 17 Nga ac
fah sang kai upa nu selos, ac liksrenina oru foloksak luk
nu selos. Elos ac fah pula kasrkusrak luk, na elos ac fah
etu lah nga pa LEUM GOD."

26 Ke len se meet in sie ... malem ke yac aksingoul
sie in sruoh lasr, LEUM GOD El kaskas nu sik ac
fahk, 2 "Kom, mwet sukawil moul la, pa inge ma mwet
in siti Tyre elos engankin. Elos wowoyak ac fahk, 'Acn
Jerusalem musalsalu! Mutunfacl saya uh ac tia sifil som

kuka we, na el ac tia ku in sifilpa alein nu sesr!' 3 "Ke
ma inge, pa inge ma nga, LEUM GOD Fulatlana, ac fahk
uh: Siti Tyre, nga ac lain kom! Nga ac fah use mutunfacl
puspis in tuku mweuni kom, ac elos ac fah tuku oana
noa meoa tok pe acn uh. 4 Elos ac fah kunausla pot
ke siti sum, ac ikruiya tower lom an. Na nga fah pokla
kutkut nukewa nwe ke na ef mukena lula. 5 Mwet patur
uh ac fah laknelik kwa lalos in akpaoyela fin ef ah. Nga,
LEUM GOD Fulatlana, pa fahk ma inge. Mutunfacl saya
ac fah utyak nu in siti Tyre, ac usla ma nukewa we; 6 ac
sang cutlass natulos in uniya mwet nukewa su muta
in siti srisrik fin acn uh. Na Tyre ac fah etu lah nga pa
LEUM GOD." 7 Na LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Nga
ac fah use sie tokosra su fulat liki tokosra nukewa —
Tokosra Nebuchadnezzar lun facl Babylonia — elan tuku
ac mweuni Tyre. El ac fah tuku epang me wi sie un
mwet mweun lulap, ac horse ac chariot, oayapa mwet
mweun su kasrusr fin horse. 8 Elos nukewa su muta
in siti srisrik uh ac fah anwukla ke mweun sac. Mwet
lokoalok uh ac fah pukanak laf, etoak fohk sisken pot uh,
ac orala sie kalkal ke mwe loang natulos raunikomla. 9
Elos ac fah sang sak in fokfok pot ac foklalik pot lom, ac
topkakunla tower lom ke osra lulap. 10 Fusren nien horse
uh ac fosryak afinkomla. Kusen nien horse natulos, ac
wheel ke wagon ac chariot natulos, ac fah osrokak pot in
acn sum ke elos ac kasrusr sasla ke mutunpot lun siti
musalla sac. 11 Mwet mweun fin horse ac fah fokolak
inkanek lom, ac uniya mwet lom ke cutlass. Sru kulana
lom ac fah topla. 12 Mwet lokoalok lom ac fah sifacna eis
mwe kasrup lom ac mwe kuka lom. Elos ac fah ikruiya
pot lom ac kunausya lohm wolana sum nukewa. Elos ac
fah eis eot, sak, ac kutkut nukewa, ac sisla nu meoa. 13
Nga ac fah tulokinya pusren on lom nukewa in wanginla,
ac pusren harp nutum fah tia sifil lohngyuk. 14 Nga fah
oru tuh ef mukena in oan, mwe akpaoye kwa lun mwet
patur uh. Siti uh ac fah tia sifil musaiyuk. Nga, LEUM
GOD Fulatlana, pa fahk ma inge." 15 Pa inge kas lun
LEUM GOD Fulatlana nu sin siti Tyre: "Ke pacl se mwet
mweun uh kutangkomla, mwet su muta wekof uh fah
tuninfongla ke elos lohng pusren wowo lun mwet ma ac
anwuki uh. 16 Tokosra nukewa lun mutunfacl su muta
wekof uh ac tufah fani liki tron lalos. Elos ac fah sarukla
nuknuk in wal lalos ac nuknuk akul kato lalos, ac muta
rarrar fin fohk uh. Elos ac fah tuninfongla ke ongoiya
lulap nu sum uh, pwanang elos ac tia tui ke rarrar. 17
Elos ac fah yuk on in mas misa soko inge nu sum: Siti
pwengpeng sac kunausyukla! Oak okoal pokyukla liki
meoa uh. Mwet in siti uh elos tuh leumi inkof uh meet,
Ac aksangengye mwet ma muta sisken meoa uh. 18
Na inge, ke len se ma el musalla uh, Tuka nukewa
kusrusryak, Ac mwet uh lut ma lulap ke ma sikyak inge."
19 LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Nga ac fah oru tuh
kom in sie siti sikiyukla, in oana siti ma musalla yen
wanginla mwet muta we. Nga ac fah afinkomla ke kof in
acn loal meoa. 20 Nga ac fah supwekomla nu in facl sin
mwet misa in welulos su misa in pacl oemeet ah. Nga
ac fah oru kom in muta ye fohk fin faclu, inmasrlon ma
kulamla in pacl oemeet ah, ac tukeni yurin mwet misa.
Ke sripa inge, kom ac fah tiana sifil foloko liki acn ingo in
muta yen sin mwet moul. 21 Nga ac fah oru tuh kom in
sie mwe aksangeng, na ac fah pa ingan saflaiyom. Mwet
uh finne suk kom, elos ac fah tiana konekomyak." LEUM
GOD Fulatlana pa fahk ma inge.

27 LEUM GOD El fahk nu sik: 2 "Kom, mwet sukawil
moul la, yuk soko on in mas misa an nu sin acn
Tyre, 3 siti se ma oan weacn uh, su orek kuka nu sin
mutunfacl nukewa ma oan weacn uh. Fahk nu sel kas
su LEUM GOD Fulatlana El fahk inge: "Tyre, kom tuh
filangkin oasku lom an. 4 Acn sum pa meoa uh. Mwet
musaikomla uh orekomla oana soko oak na kato. 5 Elos
oru ipinsak lom nukewa ke sak fir Fineol Hermon, Ac
soko sak cedar liki acn Lebanon nu ke kwesu lom. 6
Elos eis sak oak Bashan me in orek oac kac, Ac orala
falful ke oak an ke sak pine Cyprus me, Ac nawela
ke ivory. 7 Nes nu ke oak an orekla ke nuknuk linen,
Aok, nuknuk akul su tuku Egypt me, Arulana mahnek in
liyeyuk yen loesla me. Ac nuknuk sunyen twek orekla ke
nuknuk wowo, Tuhn kac uh folfol ac sroninmutuk, ma
tuku Cyprus me. 8 Mwet in kal lom elos mwet Sidon
ac Arvad, Ac mwet pisrla in us oak an mwet na lom
sifacna. 9 Mwet kamtu fin oak uh mwet na pah, Su tuku
Byblos me. Selu fin oak nukewa su kalkal meoa Elos
tuku moul ke acn in kuka lom. 10 "Mwet mweun lun
Persia, Lydia ac Libya elos inmasrlon mwet mweun lom.
Elos sripisrya mwe loeyuk lalos ac susu in mweun lalos
in lohm sin mwet mweun lom. Elos pa akpwengpengye
kom. 11 Mwet mweun liki siti Arvad pa mwet topang
su karingin pot in siti lom, ac mwet Gamad pa karingin
tower lom uh. Elos sripisrya mwe loeyuk lalos ke pot
lom uh, ac elos inge pa akkatoye kom uh. 12 "Kom som
kukakin ma puspis lom in acn Tarsis, ac kom eis silver,
iron, tin ac lead in sang aol ma kom kukakunla. 13 Kom
oayapa orek kuka in acn Greece, Tubal, ac Meshech, ac
kukakunla mwe kasrup lom in moli mwet kohs ac ma
orekla ke osra bronze. 14 Kom kukakunla ma lom in
moli horse in orekma, horse in mweun, ac mule liki acn
Beth Togarmah. 15 Mwet Dedan elos oayapa tuku moul
yurum, ac mwet in acn puspis su oan sisken meoa uh
oayapa use ivory ac ebony in aolla mwe kasrup lom. 16
Mwet Syria elos molela pac mwe kuka lom ac ma puspis
ma kom orala. Na elos sot nu sum wek emerald ac ruby,
nuknuk sroninmutuk, nuknuk akul, nuknuk srik eoa, ac
ma saok inkof uh, in sang moli ma oasr yurum. 17 Mwet
Judah ac mwet Israel elos moli mwe kuka lom ke wheat,
honey, oil in olive, ac mwe akyuye mongo. 18 Mwet
Damascus elos oayapa moul yurum ke mwe kasrup su
oasr yurum, ac elos moli ke wain lun Helbon ac unen

sheep Sahar me. **19** Vedan ac Javan liki acn Uzal eltal
kukakin osra iron ac mwe akyu mongo, sang aol mwe
kasrup su oan yurum. **20** Mwet Dedan elos kukakin mwe
loeyuk mwe muta fin horse in moli mwe kuka lom. **21**
Mwet Arabia ac mwet leum lun facl Kedar elos moli mwe
kuka lom ke sheep fusr, sheep mukul, ac nani. **22** Mwet
kuka lun acn Sheba ac Raamah elos use mwe keng
na wowo, wek saok, ac gold, in sang moli mwe kuka
lom. **23** Siti lun Haran, Canneh ac Eden, oayapa mwet
kuka lun Sheba ac siti lun Asshur ac Chilmad — elos
kewa orek kuka ac moul yurum. **24** Elos kukakin nu sum
nuknuk na oasku, nuknuk sroninmutuk ac nuknuk akul,
ac mwe loeyuk na kato ma nu in lohm, ac sucl ac ah
na wowo. **25** Mwe kuka lom inge wunyuk ke un oak
na lulap. "Kom oana soko oak meoa Ma sessesla ke
mwe kuka. **26** Ke mwet in kal lom uh kuhlukinkomla nu
meoa, Sie eng kutulap me kunausla oak okom infulwen
meoa. **27** Mwe kasrup ke mwe kuka lom nukewa, Ac
mwet selu lom nukewa, Mwet kamtu fin oak uh wi mwet
in kuka uh, Ac mwet mweun nukewa — Elos nukewa
tuhlac in meoa uh Ke pacl oak uh musalla. **28** Pusren
mwet walomla uh Lohngyuk finmes uh. **29** "Oak nukewa
wanginla mwet fac, Ac mwet nukewa utyak nu finmes
ah. **30** Elos nukewa arulana asor ac tung keim, Na elos
sisak kutkut nu fin sifalos ac oan ipippip in apat uh. **31**
Ke sripom elos mangsrasrala, Ac nokomang nuknuk
yohk eoa. Insialos arulana oela ke elos tung mwemelil.
32 Elos yuk on in mas misa soko inge keim: 'Su ac ku in
lumweyuk nu ke acn Tyre — Tyre, su oan misla ye kof
uh? **33** Meet, ke mwe kuka lom uh sasla meoa uh, Kom
akfalye enenu lun mutunfacl nukewa. Tokosra uh kasrupi
Ke mwe kuka puspis lom. **34** Inge kom musalla in meoa
uh, Ac kom tili nu yen loal inkof uh. Mwe kasrup lom ac
mwet orekma lom nukewa Wi kom na wanginla inkof uh.'
35 "Mwet nukewa su muta weacn uh elos oela ke mwe
ongoiya ma sikyak nu sum. Finne tokosra lalos, elos
sangengla pac, ac mutalos akkalemye sangeng lalos.
36 Kom wanginla, wanginla ma pahtpat. Ac mwet kuka
faclu nufon elos sangeng ma lulap, mweyen elos sensen
mu elos ac sun ongoiya se ma sikyak nu sum uh."

28 LEUM GOD El kaskas nu sik ac fahk, **2** "Kom,
mwet sukawil moul la, fahkang nu sin leum lun
Tyre kas su nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk nu sel inge:
Ke sripen kom inse fulat, kom sifacna pangon mu god
se pa kom. Kom fahk mu kom muta fin sie tron oana
sie god, ac acn meoa raunikomla. Kom finne sifacna
pangon mu god se pa kom, tusruktu kom mwet se na, ac
kom ac fah misa. **3** Kom nunku mu kom lalmwetmet
lukel Danel, ac wangin ma lukma ku in wikinyukla nu
sum. **4** Ke sripen kom lalmwetmet ac pah in orekma,
oru kom kasrup ke gold ac silver. **5** Kom usrnguk in
orala inkanek in kuka, ac yokna kapak lom kac. Kom
arulana inse fulat ke sripen mwe kasrup lom! **6** "Pa inge
ma nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk nu sum: Mweyen
kom nunku mu kom lalmwetmet oana sie god, **7** nga ac
fah use mwet lokoalok sulallal in mweuni kom. Elos ac
fah kunausla nufon ma kato ma kom eisla ke inkanek
in usrnguk ac lalmwetmet. **8** Elos ac fah unikomi ac
siskomla nu inkof uh, su pa ingan kulyuk lom uh. **9** Ke
elos ac tuku in unikomi, ya kom ac srakna fahk mu god
se pa kom? Ke kom ac tu ye mutun mwet ma ac unikom
uh, kom ac mwet se na ac tiana god se. **10** Kom ac
fah misa oana soko kosro ngalngul inpoun mwetsac su
tia etu ke God. Nga, LEUM GOD Fulatlana pa sap in
ouinge." **11** LEUM GOD El sifilpa kaskas nu sik ac fahk,
12 "Mwet sukawil, kom in asor ke ongoiya se ma ac
sikyak nu sin tokosra lun siti Tyre. Fahkang nu sel kas
ma nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk inge: Meet kom tuh
sie mwe srikasrak ke moul suwohs. Kom tuh arulana
lalmwetmet ac oasku! **13** Kom tuh muta in acn Eden, ima
lun God, ac wulu kain eot saok nukewa: ruby, diamond,
topaz, beryl, carnelian, jasper, sapphire, emerald, ac
garnet. Oasr mwe walwal gold pac lom. Ma inge tuh
akoeyuk nu sum ke len se na ma nga orekomla. **14** Nga
filiya sie lipufan na aksangeng ingo in taran kom. Kom
tuh muta fineol mutal sik, ac fufahsryesr inmasrlon wek
saromrom. **15** Ouiya lom tuh suwosna oe ke len se ma
orekla kom, nwe ke pacl se kom mutawauk in oru ma
koluk. **16** Kom tuh kafofo na ke oru orekma in kuka, ac
ma inge kolkomla nu ke sulallal ac orekma koluk. Na pa
nga liskomla liki eol mutal sik, ac lipufan se su taran
kom el ukwekomyak liki inmasrlon wek saromrom uh.
17 Kom tuh konkin ke oaskuiyom, ac pwengpeng lom
uh oru kom orekma in mwet lalfon. Ke sripa inge nga
siskomi nu infohk uh, ac oru tuh tokosra ngia in ku in liye
kom. **18** Yokla ma koluk kom oru ke inkanek in kuka lom,
pwanang acn in alu lom uh kolukla. Ouinge nga esukak
siti uh, nwe ke ma nukewa apatla. Mwet nukewa su liye
kom in pacl inge elos liye lah akpusiselyeyuk kom. **19**
Kom wanginla, wanginla ma pahtpat! Mutunfacl nukewa
ma etekom uh elos sangengla, ac sensen elos in sun
ongoiya oana kom!" **20** Na LEUM GOD El fahk nu sik,
21 "Mwet sukawil, fahkak kas in palu lain siti Sidon. **22**
Fahk nu sin mwet we ma nga, LEUM GOD Fulatlana,
fahk kaclos inge: Sidon, nga lain kom. Mwet uh ac fah
kaksakinyu ke ma su nga ac oru nu sum uh. Elos ac fah
etu lah nga pa LEUM GOD ke nga ac kalyei mwet su
muta inmasrlom. Ma inge ac akkalemye lah nga mutal.
23 Nga fah supwaot mas upa nu fom, ac oru tuh srah in
soror inkanek lom. Un mwet mweun ac fah tuku liki acn
nukewa, ac onela mwet lom. Na kom fah etu lah nga pa
LEUM GOD." **24** Na LEUM GOD El fahk, "Wangin sin
mutunfacl ma raunela Israel su aksruksrukal meet, ac
fah sifilpa oana otonsak ac mwe fahkfuk in akkeokye
Israel. Elos ac fah etu lah nga pa LEUM GOD Fulatlana."
25 LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Nga ac fah folokonma
mwet Israel liki facl nukewa su nga akfahsryeloselik nu
we, na mutunfacl nukewa ac fah etu lah nga mutal. Mwet

Israel elos ac fah muta in facl selos sifacna, su nga tuh
sang nu sel Jacob, mwet kulansap luk. 26 Elos ac fah
muta we in misla. Elos ac fah musai lohm selos, ac
yok ima in grape. Nga fah kalyei mwet tulan lalos su
aklokoalokyalos, ac Israel ac fah muta in misla. Na elos
fah etu lah nga LEUM GOD lalos."

29 Ke len aksingoul luo ke malem aksingoul in yac
aksingoul in sruoh lasr, LEUM GOD El kaskas nu
sik ac fahk, 2 "Kom, mwet sukawil moul la, fahkak kas in
palu lain tokosra lun acn Egypt. Fahkang nu sel lah ac
fah kalyeiyuk el ac facl Egypt nufon. 3 Fahkang lah pa
inge ma LEUM GOD Fulatlana El fahk nu sin tokosra lun
Egypt: Kom oana alligator sulallal soko ma oan Infacl
Nile. Nga lain kom. Kom fahk mu kom pa orala Infacl
Nile, ac lah ma na lom. 4 Nga ac isongang soko ka nu
inwalum, ac oru tuh ik ke infacl soko lom inge in fulfuli
keim. Na nga ac fah amakinkomyak liki infacl uh wi ik
nukewa ma fulfuli keim uh. 5 Nga ac siskomla ac ik
ingan kewa nu yen mwesis. Monum ac fah putati ac
oanna infohk uh, tia pukpuki. Nga ac fah sang tuh in
ma nun won yen engyengu ac kosro in inimae. 6 Na
mwet Egypt nukewa ac fah etu lah nga pa LEUM GOD."
Na LEUM GOD El fahk, "Mwet Israel elos tuh lulalfongi
kowos, mwet Egypt, in kasrelos, tusruktu kuiyowos oana
sak na munas soko. 7 Ke elos fungwot nu suwos, kowos
kaptelik ac fakisya ye paolos, ac oru fintokolos kipatu. 8
Ke ma inge, nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk nu suwos
lah nga ac fah oru tuh mwet in mweuni kowos ke cutlass,
ac elos ac fah uniya mwet lowos oayapa kosro nutuwos.
9 Facl Egypt ac fah mwesisla ac wangin ma oan fac.
Na kowos ac fah etu lah nga LEUM GOD. "Mweyen
kom fahk mu Infacl Nile ma lom ac kom pa orala uh,
10 nga ac fah lain kom ac oayapa lain Infacl Nile lom.
Nga fah oru tuh facl Egypt nufon in mwesisla ac wangin
koano, mutawauk ke siti Migdol layen epang, nwe ke siti
Aswan layen eir, ac som na nwe ke masrol nu Ethiopia.
11 Wangin mwet, ku kosro, ac fah fahsr sasla fin acn
ingan. Ke lusen yac angngaul, ac fah wangin ma moul
ac muta we. 12 Nga ac fah oru tuh acn Egypt in pa
acn se ma wangin oemeet ma fac fin faclu nufon. Ke
lusen yac angngaul, siti lun Egypt ac fah musallana —
musalla yohk liki kutena siti saya. Nga ac fah oru tuh
mwet Egypt in mwet takusrkusr. Elos ac fah kaingelik nu
in facl nukewa, ac muta inmasrlon mwet in mutunfacl
saya." 13 Na LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Tukun yac
angngaul, nga ac fah folokonma mwet Egypt liki facl
nukewa nga akfahsryeloselik nu we, 14 ac nga fah oru
tuh elos in muta layen eir in acn Egypt, acn na elos
muta we meet ah. Ingo elos ac fah oana sie tokosrai na
munas — 15 aok, tokosrai se ma munas oemeet — ac
elos ac fah tiana sifil leumi kutena mutunfacl. Nga ac
fah oru tuh elos in sie facl na pilasr, in pwanang elos in
tia sifil kifus kutena mutunfacl in oru oana lungse lalos.
16 Israel ac fah tia sifil lulalfongelos. Ma sikyak nu sin
facl Egypt inge ac fah mwe akesmakinye Israel lah ke
elos tuh lulalfongelos ah, ma tafongla se. Na Israel fah
etu lah nga pa LEUM GOD Fulatlana." 17 In len se
meet ke malem se meet ke yac aklongoul itkosr in sruoh
lasr, LEUM GOD El kaskas nu sik ac fahk, 18 "Mwet
sukawil, Tokosra Nebuchadnezzar lun Babylonia el tuyak
in mweun lain Tyre. El sang mwet mweun lal uh us ma
na toasr — fahsr ilil insifalos nwe pwanang srahsrala
mangolos, ac finpisalos koekoela ac kinkineta. Tusruktu
wanginna sripen kemkatu lal, ku mwet mweun lal. 19 Na
pa inge ma nga, LEUM GOD Fulatlana, ac fahk uh: Nga
ac sang facl Egypt nu sel Tokosra Nebuchadnezzar. El
ac fah utyak ac pisrala ma nukewa we, ac usla mwe
kasrup nukewa in sang moli mwet mweun lal. 20 Nga ac
sang facl Egypt nu sel in moli orekma lal uh, mweyen un
mwet mweun lal elos orekma nu sik. Nga, LEUM GOD
Fulatlana, pa fahk ma inge. 21 "Ke pacl se ma inge ac
sikyak uh, nga ac fah oru tuh mwet Israel in sifil kui. Na
kom, Ezekiel, ac fah sramsram yen mwet nukewa ac
ku in lohng kom we, tuh elos in etu lah nga pa LEUM
GOD."

30 LEUM GOD El sifil kaskas nu sik ac fahk, 2 "Mwet
sukawil moul la, palye ac fahkak kas su nga, LEUM
GOD Fulatlana, fahk inge. Kom in wowoyak ac fahk kas
inge: Sie len aksangeng summa! 3 Len sac apkuranme,
len se ma LEUM GOD El ac mukuila, Sie len lohsrlosr
ke pukunyeng, ac len in lokoalok nu sin mutunfacl uh. 4
Ac fah oasr mweun in facl Egypt Ac ongoiya lulap in acn
Ethiopia. Mwet puspis in acn Egypt ac fah anwuki. Facl
sac ac fah kunausyukla Ac ma nukewa we fah musalla.
5 "Mwet mweun nukewa ma utuku liki acn Ethiopia,
Libya, Lydia, Arabia, Kub, ac oayapa liki inmasrlon mwet
luk sifacna, ac fah misa ke mweun sac." 6 LEUM GOD
El fahk, "Liki acn Migdol layen epang, nwe in acn Aswan
layen eir, mwet nukewa ma loango acn Egypt ac fah
anwuki ke mweun uh. Un mwet mweun watwen lun acn
Egypt ac fah kunausyukla. Nga, LEUM GOD Fulatlana,
pa fahk ma inge. 7 Facl sac ac fah arulana sikiyukla
yohk liki acn nukewa faclu, ac siti we uh ac fah oan
arulana musalsalu. 8 Ke nga ac esukak acn Egypt, ac
mwet loango acn we nukewa misa uh, na elos ac fah
etu lah nga pa LEUM GOD. 9 "Ke len se ma kunanula
acn Egypt, nga ac fah supwala mwet utuk kas in oayak
som nu Ethiopia, in okasak mwet we su tiana etu ke ma
sikyak inge, ac elos ac fah arulana tuninfongla. Len sacn
akuranna tuku!" 10 LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Nga
ac fah orekmakunul Tokosra Nebuchadnezzar lun acn
Babylonia in tulokinya mwe kasrup lun Egypt. 11 El, ac
mwet mweun sulallal lal, ac fah tuku ac sukela acn we.
Elos ac fah mweuni acn Egypt ke cutlass, na facl sac ac
fah sessesla ke monin mwet misa. 12 Nga ac fah oru
Infacl Nile in paola, ac sang facl Egypt nu inpoun mwet

koluk. Mwet in mutunfacl saya ac fah arulana kunausla
acn we nufon. Nga, LEUM GOD, pa fahk ma inge." 13
Na LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Nga ac fah kunausla
ma sruloala ac god lusrongten nukewa in acn Memphis.
Ac fah wangin mwet in leumi acn Egypt, ac nga fah
oru tuh mwet nukewa in arulana sangeng. 14 Nga ac
oru tuh siti Pathros layen eir in Egypt in sikiyukla, ac
esukak siti Zoan layen epang. Nga ac fah kalyei Thebes,
capital lun acn we. 15 Nga ac fah oru tuh Pelusium,
su potiyukyak arulana ku, in pula kasrkusrak luk. Nga
fah kunausla un mwet mweun lun acn Thebes. 16 Nga
fah esukak acn Egypt, ac siti Pelusium ac fah muta in
keok lulap. Pot lun acn Thebes ac fah kunausyukla, ac
siti uh ac fah sronoti. 17 Mukul fusr in siti Heliopolis ac
Bubastis ac fah misa ke mweun, ac mwet saya ac fah
sruoh ac muta in kapir. 18 Lohsr lulap ac fah putati nu
fin Tahpanhes ke nga ac kunausla ku lun acn Egypt ac
aksafyela ku se ma elos konkin kac. Sie pukunyeng ac
fah afinya facl Egypt, ac mwet in siti nukewa we ac fah
sruoh ac muta in kapir. 19 Ke nga ac kalyei acn Egypt in
lumah se inge, elos ac fah etu lah nga pa LEUM GOD."
20 Ke len akitkosr in malem se meet ke yac aksingoul
sie in sruoh lasr, LEUM GOD El kaskas nu sik ac fahk,
21 "Mwet sukawil, nga koteya poun tokosra lun Egypt.
Wanginna mwet kapriya ku lohsak in mahla tuh elan
ku in sifil sruok cutlass natul. 22 Na pa inge ma nga,
LEUM GOD Fulatlana, ac fahk uh: Nga lainul tokosra
lun Egypt. Nga ac fah kotalik paol kewa — lacpo ma
srakna wo, ac layen ma musalla tari — na cutlass natul
ac fah putatla liki paol. 23 Nga ac fah akfahsryelik mwet
Egypt nu fin faclu nufon. 24 Na nga ac fah akkeye poun
tokosra lun Babylonia, ac sang nu inpaol cutlass nutik
uh. Tusruktu nga ac koteya poun tokosra lun Egypt,
ac el ac fah sasao ac misa ye mutun mwet lokoalok
lal. 25 Aok, nga fah akmunasyal, ac akkeye tokosra lun
Babylonia. Ke nga ac sang cutlass nutik uh nu sel ac el
kolla nu facl Egypt, mwet nukewa ac fah etu lah nga pa
LEUM GOD. 26 Nga ac akfahsryelik mwet Egypt nu fin
faclu nufon. Na elos ac fah etu lah nga pa LEUM GOD."

31 Ke len se meet in malem aktolu ke yac aksingoul
sie in sruoh lasr, LEUM GOD El kaskas nu sik ac
fahk, 2 "Kom, mwet sukawil moul la, fahkang nu sin
tokosra lun Egypt ac mwet lal nukewa: Fuka lupan ku
lom! Mea nga ac ku in lumwe kom nu kac? 3 Kom oana
soko sak cedar in acn Lebanon Ma lesak kac uh kato, ac
arulana yohk acn luliya. Soko sak arulana fulat, ac fiya
kac sun pukunyeng uh. 4 Oasr kof in akkapye, Ac infacl
soror ye fohk uh in akmongoi. Infacl inge aksroksrokye
acn ma sak soko inge kapak we Ac supwala infacl srisrik
nu ke sak nukewa insak uh. 5 Ke sripen wo fahsriyen
kof uh nu kac El kapak loes liki sak nukewa saya. Lah
kac uh kapak loes ac lahlah. 6 Kain in won nukewa
orala ahng lalos in lesak uh, Ac kosro lemnak uh oswe
natu natulos ye lulin sak uh. Mutunfacl nukewa mongla
ye lulin sak soko inge. 7 Fuka oaskuiyen sak soko ah
— Kapak arulana fulat, ac loes lah kac. Okah kac uh
som nwe ke sun kof ye fohk uh. 8 Wangin sak cedar in
ima lun God ma ku in lumweyuk nu kac. Soenna oasr
sak fir ma lahlah oana sak soko ah, Ac lah ke sak saya
nukewa tia wo oana lah ke sak soko inge. Wangin pac
sak in ima lun God ma kato oana. 9 Nga pa orala in
arulana oasku ac lahlah. Sak nukewa in Eden, ima lun
God, ke ouiyalos sak soko inge. 10 "Inge, nga, LEUM
GOD Fulatlana, ac fahk nu sum ma ac sikyak nu ke sak
soko ah, su kapak nwe ke na sun pukunyeng uh. Ke el
kapak fulat, nunak lal uh fulatak pac. 11 Ouinge nga
sisella ac eisalang nu sin sie leum in siena mutunfacl. El
ac fah oru nu sin sak soko ah fal nu ke orekma koluk lal.
12 Mwet sulallal in mutunfacl saya elos ac fah pakiya,
ac som liki. Lah kac, wi lah srisrik uh, ac fah putati nu
fineol nukewa ac infahlfal nukewa in facl sac. Mutunfacl
nukewa ma tuh muta ye lulin sak uh elos ac fahsrelik. 13
Won yen engyeng uh ac fah sohkma ac tuhwi fin sak
ikori soko ah, ac kosro lemnak uh ac fah fahsr fin lesak
uh. 14 Ke ma inge, in pacl se ingela, wangin sak ac ku
in sifil kapak fulat ac sun pukunyeng uh oana fulatiyen
sak soko ah, finne aksroksrokyeyuk wo. Sak nukewa
ac fah misa oana mwet uh, ac welulosyang su som tari
nu in facl lun mwet misa." 15 Pa inge ma LEUM GOD
Fulatlana El fahk: "Ke len se ma sak soko uh ac som nu
in facl sin mwet misa, nga fah oru tuh kof ye fohk uh in
afunla sak soko ah, in oana sie akul in asor. Nga ac
fah sikulya infacl uh, ac tia lela kutena unon srisrik in
sororla. Mweyen sak soko inge misa tari, nga ac fah
oru lohsr matoltol in luliya fineol in acn Lebanon, ac oru
tuh sak nukewa insak uh in uli. **(Sheol h7585)** 16 Ke pacl
se nga ac supweya sak soko uh nu in facl sin mwet
misa uh, ngirla lun ikori lal uh ac fah osrokak mutunfacl
uh. Sak nukewa in Eden, ac sak sacnsan nukewa ma
aksroksrokyeyuk wo in acn Lebanon ma som tari nu ten
ye faclu, ac fah engankin lah ikori. **(Sheol h7585)** 17 Elos
ac fah wi sak soko inge som nu in facl sin mwet misa, in
tuh weang sak nukewa ma ikori tari. Na mwet nukewa
su muta ye lulin sak soko ah, ac fahsrelik nu in facl saya
uh. **(Sheol h7585)** 18 "Sak soko inge pa tokosra lun acn
Egypt ac mwet nukewa lal. Wangin sak in ima Eden ma
fulat ac kato oana sak soko uh. Tusruktu inge el ac oana
sak Eden uh, ac som nu in facl sin mwet misa, ac weang
mwet su tia etu God, ac elos su anwukla ke mweun.
Nga, LEUM GOD Fulatlana, pa fahk ma inge."

32 Ke len se meet in malem aksingoul luo ke yac
aksingoul luo in sruoh lasr, LEUM GOD El kaskas
nu sik ac fahk, 2 "Kom, mwet sukawil moul la, fahkang
sap soko luk inge in akesmakye tokosra Egypt: Kom
oru mu kom oana soko lion inmasrlon mutunfacl uh,
tusruktu kom oana alligator soko ma pikpik infacl uh.
Kom aklohsrngokye inkof uh ke niom, ac akfohkfokyela

infacl uh. 3 Ke mutunfacl puspis ac tukeni, nga ac
sruokkomi in kwa luk uh, ac lela elos in amakinkomyak
nu finmes uh. 4 Nga ac fah siskomi nu fin acn uh, ac
usani won nukewa ac kosro nukewa lun faclu in kang
ikom. 5 Nga ac fah sisalik ma lula ke monum in afunla
fineol ac infahlfal uh. 6 Nga ac fah okoala srah keim
nwe ke na osralik fineol uh, ac nwakla acn nukewa kof
uh soror we. 7 Pacl se nga ac kunauskomla, nga ac
fah afinya yen engyeng uh ac aklohsye itu uh. Faht uh
ac fah kosreyukla ke pukunyeng, ac malem uh ac fah
wangin kalem kac. 8 Nga ac fah konela kalem nukewa
su oan inkusrao, ac tolya facl sum uh nu in lohsr uh.
Nga, LEUM GOD Fulatlana, pa fahk ma inge. 9 Facl
puspis ac fah fosrnga ke nga sulkakin musalla lom nu sin
mutunfacl saya ma kom soenna lohng kac. 10 Ma nga
ac oru nu sum uh ac fah mwe lut lulap nu sin mutunfacl
pus. Pacl se nga ac ngenges cutlass nutik uh, tokosra uh
ac fah rarrar ke sangeng. Ke len se kom ac ikori uh, elos
nukewa ac fah rarrar ac sangeng ke moul lalos sifacna."
11 LEUM GOD Fulatlana El fahk nu sin tokosra Egypt,
"Kom ac fah liye cutlass nutin tokosra lun Babylonia ke
ac tuku lain kom. 12 Nga ac fah lela tuh mwet mweun
sulallal lun facl saya in fwauk cutlass natulos ac uniya
mwet lom nukewa. Mwet lom nukewa, ac ma nukewa
saya ma kom muta insefulatkin, ac fah kunausyukla. 13
Nga ac fah onela kosro nukewa nutum su tu pe infacl uh.
Ac fah wanginla mwet ac cow in sifil aklohsrngokye kof
uh. 14 Nga ac fah oru tuh kof in acn sum uh in mutalelik
ac nasnasla, ac infacl uh in asrla wo. Nga, LEUM GOD
Fulatlana, pa fahk ma inge. 15 Ke nga ac sukela facl
Egypt in mwesisla, ac kunausla mwet nukewa su muta
we, na elos ac fah etu lah nga pa LEUM GOD. 16 Kas in
sensenkakin inge ac fah orala soko on nu ke mas misa.
Mutan in mutunfacl puspis elos ac onkakin in tungi acn
Egypt ac mwet lal nukewa. Nga, LEUM GOD Fulatlana,
pa fahk ma inge. 17 In len aksingoul limekosr ke malem
se meet in yac aksingoul luo in sruoh lasr, LEUM GOD
El kaskas nu sik ac fahk, 18 "Mwet sukawil, tungi mwet
puspis in acn Egypt. Supwalosla, wi mutunfacl ku ngia, in
som nu ten nu ke facl sin mwet misa. 19 Fahk nu selos,
"Ya kowos nunku mu kowos kato liki mwet nukewa?
Kowos ac fah oatula nu in facl sin mwet misa Ac oan
inmasrlon mwet tia etu ke God. 20 "Mwet Egypt uh ac
fah ikori pac yurin mwet su anwuki ke mweun. Oasr
sie cutlass akola in onelosla nukewa. 21 Mwet mweun
pwengpeng, ac elos su wi mwet Egypt mweun, elos
ac paing mwet Egypt nu ke facl sin mwet misa. Elos
ac wowoyak ac fah, 'Mwet su tia etu God, su anwuki
ke mweun, elos pa tuku inge, ac elos ac wi oan inge!'
(Sheol h7585) 22 "Assyria el a ingo, ac kulyuk lun mwet
mweun lal pa oan raunela. Elos nukewa tuh anwuki ke
mweun, 23 ac kulyuk lalos uh oan yen loal emeet in
facl sin mwet misa uh. Mwet mweun lal nukewa anwuki
ke mweun, ac kulyuk lalos raunella kulyuk lal Assyria.
Meet elos pa tuh aksangengye mutunfacl sin mwet moul.
24 "Elam pa ingo, ac kulyuk lun mwet mweun lal pa
oan raunella. Elos nukewa tuh anwuki ke mweun, ac
elos tiana kosrkosrla ke elos oatula nu ke facl sin mwet
misa. Ke pacl se elos moul elos arulana aksangengye
acn uh, a inge elos misa ac mwekinla ke elos weang
mwet nukewa ma anwuki ke mweun. 25 Elam el oan
inmasrlon mwet anwuki ke mweun, ac kulyuk lun mwet
mweun lal uh oan raunella. Elos nukewa tia kosrkosrla
— elos nukewa misa ke mweun. Pacl elos moul ah, elos
aksangengye na acn uh, tusruk inge elos oan misa ac
mwekinla. Elos wi pula ongoiya lun mwet ma anwuki ke
mweun. 26 "Mesech ac Tubal pa ingo, ac kulyuk lun
mwet mweun lalos oan yen nukewa. Elos nukewa tia
kosrkosrla, ac elos anwuki ke mweun. Meet elos tuh
aksangengye mwet moul. 27 Tiana akfulatyeyuk pukmas
lalos, in oana ma orek nu sin mwet mweun pwengpeng
in pacl somla su nukumna nuknuk in mweun lalos, ac
cutlass natulos oan ye sifalos, ac mwe loang natulos
oan iniwalos. Mwet mweun pwengpeng inge tuh yohk
ku lalos in aksangengye mwet moul in pacl meet ah.
(Sheol h7585) 28 "Ac pa inge luman mwet Egypt uh ke
pacl se ac itungyuki elos, ac elos oan inmasrlon mwet tia
kosrkosrla su anwuki ke mweun uh. 29 "Edom pa ingo,
wi tokosra ac mwet leum lal nukewa. Elos tuh mwet
mweun na watwen, ac inge elos oan in facl sin mwet
misa, wi mwet tia kosrkosrla su anwuki ke mweun uh. 30
"Mwet fisrak nukewa lun acn epang pa ingo, wi mwet
Sidon. Kuiyalos tuh arulana mwe aksangeng meet, a
inge elos mwekin ac oatula nu yurin mwet anwuki ke
mweun, ac fili elos tiana kosrkosrla. Elos welulosyang su
mwekin ac oan in facl sin mwet misa." 31 LEUM GOD
Fulatlana El fahk, "Ac fah mwe insewowo nu sin tokosra
lun Egypt ac mwet mweun lal ke elos ac liye mwet inge
nukewa su anwuki ke mweun. 32 "Nga tuh oru tokosra
lun Egypt elan aksangengye mwet moul uh, tusruktu
el, ac mwet mweun lal nukewa, ac fah anwuki, ac fili in
oan inmasrlon mwet tia kosrkosrla su misa ke mweun."
LEUM GOD Fulatlana pa fahk ma inge.

33 LEUM GOD El kaskas nu sik ac fahk, 2 "Kom,
mwet sukawil moul la, fahkak nu sin mwet lom
an ma ac sikyak nga fin oru tuh in oasr mweun nu sin
sie facl. Mwet in facl sac ac sulela sie selos in mwet
san lalos. 3 El fin liya lah mwet lokoalok elos tuku, na
el ac ukya mwe ukuk in sensenkakin mwet uh. 4 Sie
mwet fin lohng ac pilesru, ac mwet lokoalok elos tuku
ac unilya, mwatan misa lal ma na lal sifacna. 5 Misa
lal uh ma el sifacna oru, mweyen el tia lohang nu ke
sulkakinyen tuku lun mwet lokoalok ah. El funu lohang
nu kac, el lukun ku in kaingla. 6 Tusruktu mwet san sac
fin liye ke mwet lokoalok uh tuku ac el tia ukya mwe
ukuk, na mwet lokoalok uh ac tuku ac uniya mwet koluk
inge, ac mwatan misa lalos ac fah ma lun mwet san
sac. 7 "Inge, mwet sukawil, nga ac oru tuh kom in sie

mwet san nu sin mutanfahl Israel. Kom enenu in tafwela
nu selos kas in sensenkakin ma nga ac sot nu sum. **8**
Nga fin fahkak lah sie mwet koluk el ac misa, ac kom
tia sensenkakinul elan ku in forla liki orekma koluk lal
ac molela moul lal, na el ac misa sie mwet koluk, ac
nga ac fah filiya mwatan misa lal uh nu fom. **9** Kom fin
sensenkakin sie mwet koluk ac el tia tui liki orekma koluk
lal, el ac misa ke el srakna sie mwet koluk, a funu kom,
kom ac moulna." **10** Na LEUM GOD El kaskas nu sik
ac fahk, "Mwet sukawil, sifilpa fahk nu sin mwet Israel
ma elos fahk inge: 'Kut toasrna ke ma koluk lasr ac
ma sufal ma kut orala uh. Kut munaslana. Kut ac ku in
moul fuka?' **11** Fahk nu selos lah ke sripen nga LEUM
GOD Fulatlana ac nga God moul, nga tia engankin in
liye ke sie mwet koluk el misa. Nga kena liye elan tui
liki orekma koluk lal, tuh elan moul. Mwet Israel, tui liki
orekma koluk lowos an. Efu ku kowos lungse misa? **12**
"Inge, mwet sukawil, fahk nu sin mwet Israel lah sie
mwet wo el fin oru ma koluk, ma wo ma el orala tari tia
ku in molella. Sie mwet koluk el fin tui liki orekma koluk
lal, el ac fah tia kalyeiyuk, ac sie mwet wo fin mutawauk
in orekma koluk, moul lal uh ac fah tia sekoeyuk. **13** Nga
fin wulela nu sin sie mwet wo mu el ac moul, tusruktu el
fin nunku mu ma wo el orala meet ah ku in molella ac el
mutawauk in orekma koluk, nga ac tia esam kutena ma
wo ma el orala meet. El ac misa ke sripen orekma koluk
lal. **14** Nga ku pac in sensenkakin sie mwet koluk lah
el ac misa, tusruktu el fin tui liki orekma koluk lal, ac
oru ma wo ac suwohs — **15** kalmac pa el fin folokunla
mwe akpwaye nu sin mwet se ma ngusr mani sel, ku el
folokunla ma el tuh pisrala — el fin tui liki orekma koluk
lal, ac moul fal nu ke ma sap su sang moul nu sel, el
ac fah tiana misa, a el fah moul. **16** Nga ac fah nunak
munas ke ma koluk nukewa el tuh orala, na el ac fah
moul mweyen el oru ma wo ac suwohs. **17** "Mwet lom
ingan fahk mu ma nga oru uh tia suwohs! Mo — ma
elos oru uh pa tia suwohs uh. **18** Sie mwet wo fin tui liki
orekma wo lal ac mutawauk in orekma koluk, el ac fah
misa kac. **19** Sie mwet koluk fin tui liki orekma koluk, ac
oru ma suwohs ac wo, el fah moul. **20** A mwet Israel,
kowos fahk mu ma nga oru uh tia suwohs. Nga ac fah
nununkekowos fal nu ke ma kowos oru uh." **21** In len
aklimekosr in malem aksingoul ke yac aksingoul luo in
sruoh lasr, sie mukul su kaingla liki acn Jerusalem el tuku
fahk nu sik lah siti sac musalla. **22** In eku se meet liki el
tuku ah, nga pulakin ku lun LEUM GOD oan fuk. Na ke
mukul sac tuku ke lotu se tok ah, LEUM GOD El sifilpa
folokunma ku nu sik tuh ngan ku in kaskas. **23** LEUM
GOD El kaskas nu sik **24** ac fahk, "Mwet sukawil, mwet
su muta in siti musalla lun Israel elos fahk mu: 'Abraham
el mwet sefanna, ac facl se inge nufon itukyang nu sel.
Inge kut arulana pus, ouinge acn uh ituku in ma lac
lasr.' **25** "Fahk nu selos ma nga, LEUM GOD Fulatlana,
fahk inge: Kowos kang ikwa ma srakna oasr srah kac.
Kowos alu nu ke ma sruloala. Kowos akmas. Efu ku
kowos nunku mu acn uh ma lowos? **26** Kowos filiya
lulalfongi lowos ke cutlass nutuwos. Kowos oru mwe
srungayuk. Mwet nukewa orek kosro. Efu ku kowos
nunku mu acn uh ma lowos? **27** "Fahkang nu selos lah
nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk mu ke sripen nga pa
God moul, mwet su muta in siti musalla uh ac fah anwuki
ke mweun. Elos su muta inima uh ac fah mongola sin
kosro lemnak. Ac elos su wikwik fineol uh ac in luf uh ac
fah misa ke mas upa. **28** Nga fah sukela facl selos in
mwesisla, ac ku se su elos arulana inse fulat kac ac fah
safla. Finne eol in facl Israel, ac fah wanginla ma oan
fac, oru wangin mwet ku in fahla we. **29** Ke pacl se nga
ac kalyei mwet uh ke ma koluk lalos ac oru facl selos in
sie acn sikiyukla, na elos ac fah etu lah nga pa LEUM
GOD." **30** LEUM GOD El fahk, "Mwet sukawil, mwet
lom uh kaskas keim ke pacl elos ac osun sisken pot lun
siti uh, ku ke mutunoa in lohm selos. Elos fahk nu sin
sie sin sie, 'Kut som lohng lah kas fuka tuku sin LEUM
GOD me.' **31** Na mwet luk elos ac fahsreni in lohng lah
mea kom ac fahk, tusruktu elos tia oru ma kom fahk
elos in oru uh. Elos fahk kas na wowo, a elos sikalani in
oru rapku lalos. **32** Elos oru mu kom sie mwet onkakin
on in lungse, mwe na akpwaryalos — wo pusrem ac
kom sumat in srital ke harp. Elos lohng kas nukewa kom
fahk, a tiana akos siefanna. **33** Tusruktu, pacl se kas lom
uh ac akpwayeyeyuk — aok, ac akpwayeyeyuk — na
elos ac fah etu lah oasr sie mwet palu inmasrlolos."

34 LEUM GOD El kaskas nu sik ac fahk, **2** "Kom,
mwet sukawil moul la, fahkak kas in palu lain
mwet kol lun Israel. Kaskas nu selos ac fahk kas ma
nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk nu selos inge: We
nu suwos, kowos mwet shepherd lun Israel! Kowos
sifacna karinginkowosyang, ac tia karingin sheep uh.
3 Kowos numla milk, ac nukum nuknuk ma orekla ke
unen sheep, ac uni sheep ma wo oemeet uh ac kang
ikwa kac. A kowos tiana liyaung sheep uh. **4** Kowos
tiana karingin sheep ma munas, ku akkeyala ma mas
uh, ku pwelah acn kinet kaclos. Kowos tia folokunma ma
som liki un sheep uh, ku suk ma tuhlac uh. Kowos tia
oru ma inge, a kowos oralos arulana koluk. **5** Ke sripen
wangin shepherd lun sheep uh, oru elos fahsrelik nu in
acn puspis, ac kosro lemnak uh onelosi ac kangulosla.
6 Na sheep nutik uh som nu yen fulat fin inging uh ac
nu fineol uh. Elos fahsrelik nu in acn nukewa fin faclu,
ac wangin mwet srike in som sokolos, ku konalosyak.
7 "Ke ma inge, kowos mwet shepherd, porongo ma
nga, LEUM GOD, fahk nu suwos. **8** Ke sripen nga pa
God moul, kowos enenu in porongo kas luk inge. Kosro
lemnak uh elos uniya sheep nutik uh ac kangla mweyen
wangin mwet shepherd lalos. Mwet shepherd luk uh
tiana srike in konalosyak. Elos sifacna taranulos ac tia
liyaung sheep uh. **9** Ouinge, kowos mwet shepherd,
porongeyu. **10** Nga, LEUM GOD Fulatlana, fahkot lah

nga lain kowos. Nga ac fah eisla sheep nutik uh liki
kowos, ac tia sifilpa lela kowos in mwet shepherd lalos.
Nga ac fah tia sifil lela kowos in sifacna taran kowos.
Nga ac fah molela sheep nutik uh liki kowos, ac tia sifil
lela kowos in kang. **11** "Nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk
nu suwos lah nga ac fah sifacna sokak sheep nutik ac
liyalosyang, **12** oana ke sie mwet shepherd ac liyaung
sheep natul ma fahsrelik, ac sifil oraloseni. Nga ac fah
folokunulosme liki acn nukewa ma elos fahsrelik nu we
ke len in ongoiya ac lohsr sac. **13** Nga ac fah eisalos
liki mutunfacl saya nukewa ma elos fahsrelik nu we,
ac oraloseni nu sie, ac folokunulosme nu in facl selos
sifacna. Nga ac fah kololosla nu fineol ac infacl srisrik
lun acn Israel. Ac nga fah kitalos in ima wolana. **14**
Nga fah lela elos in mongo yen tupasrpasr nukewa in
acn Israel — yen folfol insroan mah nalos fineol uh ac
infahlfal uh, yen wangin ma ac akkolukyalos we. **15**
Nga sifacna ac fah mwet shepherd nu sin sheep nutik
uh, ac nga fah sokak acn in mongla lalos. Nga, LEUM
GOD Fulatlana, pa fahk ma inge. **16** "Nga fah sokolos
su tuhlac, folokunulosme su fahla liki un sheep uh, ac
pwelah kinet kaclos, ac akkeyalosla su mas. Tusruktu
elos su fact ac ku nga ac fah kunauselosla, mweyen
nga sie shepherd su oru ma suwohs. **17** "Ke ma inge,
kowos un kosro nutik, nga, LEUM GOD Fulatlana, fahkot
nu suwos lah nga ac fah nununku kais soko suwos,
ac srela ma wo liki ma koluk uh — sheep uh liki nani
uh. **18** Kutu suwos sufalkin mah wowo ma kowos kang,
na lolongya mah kowos tia kangla uh! Kowos nim kof
nasnas, ac lohsrngokeak ma kowos tia numla uh! **19** Na
sheep nutik ngia enenu in kang mah ma kowos lolongya,
ac nim kof kowos lohsrngokeak uh. **20** "Ke ma inge,
nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk nu suwos lah nga ac
fah nununku inmasrlon sheep ku ac sheep munas uh.
21 Kowos sinukunla ma mas uh nu saya, ac fakselosla
liki un kosro uh. **22** Tusruktu nga ac fah molela sheep
nutik uh, ac tia lela in sifil orek elos koluk. Nga ac fah
nununku kais soko sheep nutik, ac srela ma wo uh liki
ma koluk uh. **23** Nga ac fah sang sie tokosra lalos in
oana David, mwet kulansap luk, elan mwet shepherd
sefanna lalos, ac el ac fah liyalosyang. **24** Nga, LEUM
GOD, ac fah God lalos, ac sie tokosra oana David, mwet
kulansap luk, ac fah leum faclos. Nga pa fahk ma inge.
25 Nga fah orala sie wuleang in misla yorolos, tuh in
wangin mwe lokoalok nu selos. Nga ac fah lusla kosro
sulallal nukewa ma muta fin acn uh, tuh sheep nutik uh
in ku in muta wo inima uh, ac motul insak uh. **26** "Nga ac
fah akinsewowoyalos ac oru elos in muta raunella fineol
mutal sik. Ingo nga fah sang af in akinsewowoyalos
ke pacl elos enenu. **27** Sak we ac ima we ac fah isus
fahko, ac mwet nukewa ac fah muta in misla in acn
sel sifacna. Pacl se nga ac aksukosokye mwet luk liki
inpoun mwet akkohsyalos, ac wotela mwe kapir lalos, na
elos ac fah etu lah nga pa LEUM GOD. **28** Mutunfacl
saya ac fah tia sifil pisre ma lalos, ac kosro lemnak ac
fah tia onelosi ac kangulosla. Elos fah mutana in misla,
ac wangin mwet fah sifil aksangengyalos. **29** Nga ac
sang nu selos acn ma wo fohk we, ac elos ac fah tia sifil
masrinsral. Mutunfacl saya ac fah tia sifil isrunulos. **30**
Mwet nukewa ac fah etu lah nga karingin acn Israel,
ac elos mwet luk. Nga, LEUM GOD Fulatlana, pa fahk
ma inge. **31** "Kowos sheep nutik, ac un kosro su nga
kite. Kowos mwet luk, ac nga God lowos." LEUM GOD
Fulatlana pa fahk ma inge.

35 LEUM GOD El kaskas nu sik ac fahk, **2** "Kom,
mwet sukawil moul la, fahkak kas in palu lain facl
Edom. **3** Fahk nu sin mwet we ma nga, LEUM GOD
Fulatlana, fahk inge: "Fineol in acn Edom, nga lain kom!
Nga ac fah oru tuh kom in sie acn sikiyukla ac mwesisla.
4 Nga fah oru tuh siti nukewa sum in arulana musalla, Ac
facl sum in wanginla ma oan fac. Na kom fah etu lah
nga pa LEUM GOD. **5** "Kom nuna mwet lokoalok lun
Israel oemeet me, ac kom fuhlelana in anwuki mwet lal
ke pacl ongoiya nu sel, ke pacl in kaiyuk safla lal ke
ma koluk lal. **6** Ke ma inge, oana ke nga, LEUM GOD
Fulatlana, pa God moul, saflaiyom pa misa, ac kom tia
ku in kaingkunla. Oasr mwata nu sum ke akmas, na
akmas ac fah ukwe kom yen nukewa. **7** Nga ac oru tuh
infulan eol Edom in sikiyukla, ac nga fah uniya mwet
nukewa su fahsryak nu we. **8** Nga ac fah afunla eol uh
ke monin mwet misa, ac manolos su anwuki ke mweun
ac fah afunla inging ac infahlfal nukewa. **9** Nga ac fah
oru tuh kom in sie acn sikiyukla nwe tok, ac wangin
mwet ac sifil muta in siti sum uh. Na kom fah etu lah nga
pa LEUM GOD. **10** "Kom fahk mu mutunfacl Judah ac
Israel ma lom wi acn nukewa lalos, ac kom fah eisla facl
luo inge, finne nga pa LEUM GOD lalos. **11** Ke sripa
inge, oana ke nga LEUM GOD Fulatlana pa God moul,
nga ac fah folokin nu sum mwatan kasrkusrak ac lemta
ac srunga lom nu sin mwet luk. Na elos ac etu lah nga
kalyei kom ke ma kom oru nu selos. **12** Na kom fah
etu lah nga, LEUM GOD, lohng kusen angyang lom ke
kom fahk mu fineol lun Israel sikiyukla, ac kom ac fah
som kunausla. **13** Nga lohng pusra enum nukewa ma
kom fahk lainyu ah." **14** Na LEUM GOD Fulatlana El
fahk, "Nga ac fah oru kom in arulana sikiyukla, na faclu
nufon ac engankin musalla lom uh, **15** oana ke kom tuh
engankin musalla lun Israel, su ma luk. Fineol lun Seir
— aok acn Edom nufon — ac fah arulana sikiyukla. Na
mwet nukewa fah etu lah nga pa LEUM GOD."

36 Na LEUM GOD El fahk, "Kom, mwet sukawil moul
la, kaskas nu sin eol lun Israel ac fahk elos in
porongo kas su nga, **2** LEUM GOD Fulatlana, ac fahk
nu selos: Mwet lokoalok lun Israel elos israsrinkusrai ac
fahk, "Fineol fulat ma oan oemeet me, inge ma lac lasr!'
3 "Fahkak kas in palu ac akkalemye ma nga, LEUM GOD
Fulatlana, ac fahk inge. Ke mutunfacl ma atulani nu sum

elos mweuni kom ac sruokya fineol lun Israel, mwet
nukewa arulana isrun kom. **4** Inge porongo ma nga,
LEUM GOD Fulatlana, ac fahk nu suwos fineol ac inging
uh, infacl srisrik ac infahlfal uh, acn su oan in musalla la
ac siti ma wanginla mwet we, su pisreyukla ma we ac
aksruksrukiyuk sin mutunfacl nukewa ma raunikowosla.
5 "Nga, LEUM GOD Fulatlana, fahk ma inge in fol lun
kasrkusrak luk lain mutunfacl su apunla acn uh — aok
lain facl Edom yokna. Elos tuh israsrinkusra ac filangkin
ke elos eisla facl sik ac sruokya acn in tohf kosro we
tuh in ma lalos. **6** "Ke ma inge, kom in fahk kas in palu
inge nu sin Israel. Fahkang nu sin eol, inging, infacl, ac
infahlfal uh kas ma nga, LEUM GOD Fulatlana, ac fahk
ke kasrkusrak ac lemta luk, ke sripen lumah ma facl saya
uh oru in akmwekinyalos ac aklusrongtenyalos. **7** Nga,
LEUM GOD Fulatlana, wulela ku mu mutunfacl nukewa
ma raunelosla inge ac fah arulana akpusiselyeyuk. **8** Na
sak nukewa fineol in acn Israel ac fah ungungi ke sra
ac isus fahko nu suwos mwet Israel, su mwet luk. Ac
tia paht, kowos ac sifil foloko nu in acn suwos uh. **9**
Nga ac fah wi kowos, ac oru tuh acn in ima lowos in sifil
kihlingyukyak in fisrasr, ac sacn sunowos fah sifilpa yoki
fac. **10** Nga fah akpusye mwet in facl sum. Kowos ac
fah sifilpa muta in siti, ac musaeak ma nukewa ma tuh
musalla we. **11** Nga fah akpusye mwet ac cow nutuwos
uh. Kowos ac fah arulana puseni liki meet, oayapa tulik
nutuwos ac fah arulana puseni. Nga ac fah oru kowos
in sifilpa muta we oana meet ah, ac oru tuh kowos in
kapkapak yohk liki na meet ah. Na kowos fah etu lah nga
pa LEUM GOD. **12** Kowos mwet Israel, mwet luk, nga ac
fah folokinkowosme in sifilpa muta fin acn suwos inge.
Ac fah ma suwos sifacna, ac tulik nutuwos ac fah tia
sifil misa ke masrinsral. **13** "Nga, LEUM GOD Fulatlana,
fahk: Pwaye lah mwet uh pangon facl suwos facl in
mongo mwet, ac elos fahk pac mu facl se inge pisrala
tulik nutin mutunfacl suwos. **14** Tusruktu, ingela facl se
inge ac fah tia sifil mongo mwet, ku pisre tulik nutuwos.
Nga, LEUM GOD Fulatlana, pa fahk ma inge. **15** Nga
fah tia sifil lela kowos in lohng ke mutunfacl saya uh ac
aksruksrukye kowos, ku liye ke mwet uh isrun kowos.
Acn uh ac tia sifil pisre tulik natul uh. Nga, LEUM GOD
Fulatlana, pa fahk ma inge." **16** LEUM GOD El kaskas nu
sik ac fahk, **17** "Mwet sukawil, ke mwet Israel tuh muta
in facl selos, elos tuh akfohkfokyelana acn uh ke ouiyen
moul lalos ac orekma lalos. Nga liye tuh ouiyen moul
lalos inge akfohkfokyalos oana sie mutan el fohkfokla ke
musen malem lal. **18** Nga tuh sang elos in pula upaiyen
kasrkusrak luk ke sripen akmas elos oru fin facl sac,
oayapa ke sripen ma sruloala ma elos akfohkfokyela acn
uh kac. **19** Nga tuh kaskas lainulos ke sripen ouiyen
moul ac orekma lalos, ac nga akfahsryeloselik inmasrlon
mutunfacl puspis. **20** Yen nukewa elos som nu we, elos
aklusrongtenye Ine mutal luk, mweyen mwet uh fahk mu,
'Mwet inge mwet lun LEUM GOD, tusruktu elos lisyukla
liki facl sel.' **21** Ma inge tuh oru nga nunku na yohk
ke Ine mutal luk, mweyen mwet Israel uh akpusiselye
Inek yen nukewa elos som nu we. **22** "Ke ma inge,
fahkang nu sin mwet Israel kas su nga, LEUM GOD
Fulatlana, fahk nu selos uh: Ma nga akola in oru inge
tia ma ke sripowos mwet Israel, a nga ac oru ke sripen
Ine mutal luk, su kowos aklusrongtenye in acn nukewa
ma kowos som nu we uh. **23** Ke nga ac fahkak nu sin
mutunfacl uh lupan mutal lun Ine fulatlana luk — Ine
se su kowos aklusrongtenye inmasrlolos uh — na elos
ac fah etu lah nga pa LEUM GOD. Nga, LEUM GOD
Fulatlana, pa fahk ma inge. Nga ac fah orekmakin kowos
in akkalemye nu sin mutunfacl uh lah nga mutal. **24** Nga
ac fah uskowosme liki facl nukewa ma kowos muta we,
ac folokinkowosla nu in facl suwos sifacna. **25** Nga ac fah
usrukya kof nasnas nu fowos, ac aknasnasyekowosla
liki ma sruloala ac ma nukewa ma akfohkfokyekowosla
uh. **26** Nga ac fah sot nu suwos inse sasu ac nunak
sasu. Nga ac fah eisla liki kowos inse likkeke su oana
eot, ac asot nu suwos inse akosten. **27** Nga ac fah filiya
ngunik in kowos, ac oru tuh kowos in fahsr tukun ma sap
luk, ac liyaung ma nukewa nga sapkin nu suwos. **28**
Na kowos fah muta in facl se su nga tuh sang nu sin
mwet matu lowos meet ah. Kowos ac fah mwet luk, ac
nga fah God lowos. **29** Nga ac fah molikowosla liki ma
nukewa ma akfohkfokyekowosla. Nga ac fah sapkin tuh
fokin ima lowos in arulana puseni, in tia sifil oasr pacl
in sracl. **30** Nga ac fah akpusye fokinsak ac fokin ima
lowos, tuh in tia sifil oasr pacl in sracl in akmwekinye
kowos inmasrlon mutunfacl saya uh. **31** Na kowos ac
fah esamak orekma koluk ac sesuwos lowos meet ah,
ac kowos ac fah sifacna mwekyekin kowos ke sripen
orekma koluk ac sufal lowos. **32** Mwet Israel, nga ke
kowos in etu lah nga tia oru ma inge ke sripowos. Nga
kena kowos in arulana mwekin ac oakasla ke orekma
koluk lowos. Nga, LEUM GOD Fulatlana, pa fahk ma
inge." **33** Na LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Ke nga
ac aknasnasyekowosla liki ma koluk lowos, nga fah
lela tuh kowos in sifil muta in siti suwos, ac musaela
ma nukewa ma musalla we. **34** Mwet nukewa ma tuh
fahsr in ima lowos elos tuh liye lah acn uh turangangla,
tusruktu nga ac oru kowos in sifilpa yokwala. **35** Mwet
nukewa ac fah sramsramkin facl se inge, su tuh oana sie
acn mwesis ac inge ekla oana Ima Eden, ac siti su tuh
arulana musalla ac pisreyukla ma nukewa we, inge sifil
potiyukyak ac mwet uh muta we. **36** Na mutunfacl atulani
lowos su painmoulla uh, fah etu lah nga, LEUM GOD,
sifil musaeak siti musalla ac sifil yukwiya ima mwelalla
uh. Nga, LEUM GOD, wulela mu nga ac oru ma inge, ac
nga fah oru." **37** LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Nga ac
sifilpa lela mwet Israel in siyuk kasru sik, ac nga ac fah
oru elos in arulana puseni, oana un sheep uh. **38** Siti su
oan musalla inge ac fah tingtingi ke mwet oana ke acn

Jerusalem tuh tingtingi ke sheep in kisa ke pacl in kufwa.
Na elos fah etu lah nga pa LEUM GOD."

37 Nga pulakin ku lun LEUM GOD in nga, ac ngun
lal usyula ac filiyuwi in sie infahlfal sessesla ke
sri. **2** El pwenyu raunyak inmasrlon sri uh, ac nga liye
lah arulana pukanten sri mahi ac paola. **3** Na El siyuk
sik, "Kom mwet sukawil moul la, ya sri inge ku in sifilpa
moul?" Ac nga topuk ac fahk, "LEUM GOD Fulatlana,
kom na pa etu." **4** Na El fahk, "Fahkak kas in palu nu
ke sri inge. Fahk nu sin sri paola inge elos in lohng
kas lun LEUM GOD. **5** Fahk nu selos lah nga, LEUM
GOD Fulatlana, fahk mu: Nga ac sot nu suwos momong,
ac oru kowos in sifilpa moulyak. **6** Nga ac fah sot nu
suwos alko ac ikwa, ac afinkowosla ke kolo. Nga ac sot
momong nu in kowos ac akmoulyekowosyak. Na kowos
ac fah etu lah nga pa LEUM GOD." **7** Ouinge nga orek
palu oana ke fwackme nu sik. Ke nga srakna kaskas, nga
lohng sie pusra erarrar, na sri uh mutawauk in kupasreni.
8 Ke nga ngetang liye ma inge, sri uh mutawauk in nukla
ke alko ac ikwa, na fah kolo. Tusruktu wangin momong
in elos. **9** Na God El fahk nu sik, "Mwet sukawil, fahk kas
in palu nu ke eng uh. Fahkang lah LEUM GOD Fulatlana
El sap elan tuku liki acn nukewa ac mongyang nu ke
mano misa inge, ac oru elos in moulyak." **10** Ouinge nga
palye oana ke fwackme nu sik. Na momong ilyak nu ke
mano inge ac elos moulyak ac tuyak. Elos arulana pus,
fal in orala sie un mwet mweun na yohk. **11** Na God El
fahk nu sik, "Mwet sukawil, mwet Israel elos oana sri
inge. Elos fahk mu elos paola, ac elos wotla liki kutena
finsrak lalos nu ke pacl tok uh. **12** Ouinge palye nu sin
mwet luk, mwet Israel, ac fahkang lah nga, LEUM GOD
Fulatlana, fah ikasla kulyuk lalos, ac nga fah eisalosla
ac folokunulosme nu in facl Israel. **13** Ke nga ac ikasla
kulyuk uh yen mwet luk pukpuki we, ac usalosyak liki, na
elos ac fah etu lah nga pa LEUM GOD. **14** Nga ac fah
mongyang nu in elos ac akmoulyalosyak, ac oru elos in
muta in facl selos sifacna. Na elos ac fah etu lah nga pa
LEUM GOD. Nga wulela mu nga ac oru ma inge, ac nga
ac oru. Nga, LEUM GOD Fulatlana, pa fahk ma inge."
15 LEUM GOD El sifil kaskas nu sik ac fahk, **16** "Mwet
sukawil, eis sie polosak ac simusla kas inge kac: 'Ma lal
Judah ac mwet nukewa in tokosrai lal!' Na kom sifilpa eis
sie polosak ac simusla kas inge kac, 'Ma lal Joseph ac
mwet nukewa in tokosrai lun Israel.' **17** Na kom sruokya
muta luo an ac orani in oana luman polosak sefanna. **18**
Ke mwet lom ac siyuk sum lah mea kalmen ma inge, **19**
fahk nu selos lah nga, LEUM GOD Fulatlana, ac fah eis
polosak se ma aolla Israel, ac sang in weang polosak se
ma aol Judah an. Nga ac fah orani polosak luo in orala
sak sokofanna, ac sruokya inpouk. **20** "Sruokya polosak
luo an inpoum, ac lela mwet uh in liye. **21** Na kom in fahk
nu selos lah nga, LEUM GOD Fulatlana, ac fah eis mwet
luk nukewa liki mutunfacl ma elos fahsrelik nu we, ac
oraloseni nu sie, ac folokunulosla nu in facl selos sifacnu.
22 Nga ac fah oraloseni in orala mutunfacl sefanna in acn
selos fineol lun Israel. Ac fah oasr tokosra sefanna in
kololos, ac elos ac fah tia sifil kitakatelik nu ke mutunfacl
luo, ku muta ye poun tokosra luo. **23** Elos ac fah tia
sifil akfohkfokyalos ke ma sruloala, ku akkolukyalos ke
ma srungayuk. Nga ac fah aksukosokyalosla liki ouiya
nukewa su elos orekma koluk ac lafwekinyu kac. Nga ac
fah aknasnasyalosla, na elos ac fah mwet luk, ac nga
ac fah God lalos. **24** Sie tokosra su oana David, mwet
kulansap luk, ac fah tokosra lalos. Elos nukewa ac fah
tukeni ye mwet kol sefanna, ac oaru in liyaung ma sap
luk. **25** Elos ac fah muta fin facl se su nga sang nu sel
Jacob, mwet kulansap luk — facl se mwet matu lalos tuh
muta we. Elos ac fah muta we nwe tok, wi tulik natulos
ac fwilin tulik natulos. Sie tokosra oana David, mwet
kulansap luk, ac fah kololos nwe tok. **26** Nga ac fah
orala sie wulela yorolos su ac fah akkeye lah elos ac fah
muta in misla ingela nwe tok. Nga ac fah musaelosyak
ac akpusyalos, ac oru tuh Tempul luk in oanna yorolos in
facl selos ingela nwe tok. **27** Nga ac fah muta yorolos
we. Nga ac fah God lalos, ac elos ac fah mwet luk. **28**
Ke nga ac oakiya Tempul luk in oan inmasrlolos nwe tok,
na mutunfacl nukewa ac fah etu lah nga, LEUM GOD,
sulela mwet Israel tuh elos in mwet luk."

38 Na LEUM GOD El kaskas nu sik ac fahk, **2** "Kom,
mwet sukawil moul la, fahk kas in lainul Gog, mwet
kol fulat lun mutunfacl Meshech ac Tubal in acn Magog.
Kaskas lainul **3** ac fahk nu sel lah nga, LEUM GOD
Fulatlana, nga mwet lokoalok lal. **4** Nga ac fah furokulla,
ac srumasrla soko ka ah ke kapin oalul, ac ololla wi
mwet mweun lal liki acn uh. Mwet mweun lal wi horse uh
ac mwet kasrusr fin horse su nukum nuknuk in mweun,
elos arulana pus ac ku, ac kais sie selos us mwe loeyuk
lal ac sruok cutlass natul. **5** Mukul Persia, Sudan, ac
Libya elos welul pac, ac elos nukewa utuk mwe loeyuk
ac susuyang ke susu in mweun. **6** Mwet mweun nukewa
lun acn Gomer ac Beth Togarmah layen nu epang elos
welul pac, wi pac mukul ke mutunfacl puspis saya. **7**
Fahkang nu sel elan akola, ac mwet mweun lal nukewa
in akola pac in soano sap lal uh. **8** Tukun yac puspis,
nga ac fah sap nu sel elan utyak ac mweuni sie facl
su mwet we tukeni folokinyukme liki mutunfacl puspis,
ac elos muta ac tia sensen ke mweun. El ac fah utyak
ac eisla fineol lun Israel su sikiyukla ac pisala ke pacl
na loes, tusruktu inge mwet we elos muta in misla. **9**
El, ac un mwet mweun lal, ac mutunfacl saya su welul,
ac fah mweuni acn se inge oana sie paka, ac afunla
acn uh oana sie pukunyeng." **10** Pa inge kas lun LEUM
GOD Fulatlana nu sel Gog: "Ke pacl sac ac tuku, kom ac
mutawauk in nunkauk sie pwapa koluk. **11** Kom ac sulela
in utyak lain sie facl munas, su mwet uh mutana in misla
ac wangin sensen lalos, pwanang siti selos tiana potyak,
ac wangin pac nien wikla lalos. **12** Kom ac fah utyak in
ku lom ac pisrala ma lun mwet su muta in siti ma musalla

meet. Orekeni elos liki mutunfacl saya, ac inge oasr un
kosro natulos ac acn selos, ac elos muta infulwen acn in
fufahsryesr lun faclu. 13 Mwet Sheba ac Dedan ac mwet
kuka ke siti in acn Tarshish elos ac fah siyuk sum, 'Ya
kom orani mwet mweun lom ac akola kom in utyak ac
pisre ma lun mwet ingo? Ya kom ako in eisla gold, silver,
kosro natulos, ac ma lalos saya, ac us som?'" 14 Ouinge
LEUM GOD Fulatlana El supweyu in tuh fahk nu sel
Gog, "Inge, ke mwet luk mwet Israel elos muta in misla,
kom in mukuiyak, 15 ac tuku liki acn sum in acn epang,
ac pwen un mwet mweun na lulap ac ku su fahsreni liki
facl puspis ac elos nukewa kasrusr fin horse. 16 Kom ac
fah mweuni mwet luk Israel oana sie paka su tuhyak ac
kunausak acn uh. In pacl fal, nga ac fah lela kom in som
mweuni facl sik, tuh mutunfacl nukewa in ku in eteyu, ac
ma nga oru keim uh ac fah fahkak mutal luk nu selos. 17
Kom pa mwet se nga tuh kaskas kac in pacl loeloes
somla. Nga tuh fahkak nu sin mwet kulansap luk mwet
palu lun Israel mu in pacl fal nga ac fah use sie mwet in
mweuni Israel." LEUM GOD Fulatlana pa fahk ma inge.
18 LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Ke len se Gog el ac
utyak mweuni Israel, nga ac fah arulana kasrkusrak. 19
Ke folak lun kasrkusrak luk nga fahk lah in len sacn ac
fah oasr sie kusrusr lulap in facl Israel. 20 Ik ac won
nukewa, kosro lulap ac kosro srisrik nukewa, ac mwet
nukewa fin faclu elos ac fah rarrar ke sangeng sik. Eol
uh ac fah mokukla, acn fulu uh ac fah musalsalu, ac pot
nukewa ac fah raki. 21 Nga ac fah aksangengyal Gog
ke mwe ongoiya puspis. Nga, LEUM GOD Fulatlana,
pa fahk ma inge. Mwet lal uh ac forani ac aacnwuki ke
cutlass natulos. 22 Nga ac fah kael ke mas ac aksororye
srah. Af na matol ac af yohk kosra, oayapa e ac sulphur,
ac fah kahki nu facl, ac nu fin un mwet mweun lal ac
mutunfacl nukewa su welul. 23 In ouiya inge nga fah
akkalemye nu sin mutunfacl nukewa lah nga fulat ac nga
mutal. Na elos ac fah etu lah nga pa LEUM GOD."

39 LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Kom, mwet sukawil
moul la, fahkak kas in palu lainul Gog, leum fulat
lun mutunfacl Meshech ac Tubal, ac fahk nu sel lah nga
lainul. 2 Nga ac fah furokolla nu ke siena inkanek, ac
kololla liki acn loes nu epang nwe ke na el sun fineol
lun Israel. 3 Na nga fah puokla pisr natul liki lac paol
lasa, ac sukan pisr natul liki lac paol layot. 4 Gog, ac un
mwet mweun lal wi mwet nukewa ma kasrel uh, ac fah
topelik misa fineol Israel, ac nga ac fah lela tuh manolos
in fah mwe mongo nu sin won nukewa, ac kosro lemnak
nukewa. 5 Elos nukewa ac fah misa in acn turangang.
Nga, LEUM GOD Fulatlana, pa fahk ma inge. 6 Nga ac
fah tanak sie e in acn Magog, ac weacn nukewa yen
ma mwet uh muta misla we, na mwet nukewa ac fah
etu lah nga pa LEUM GOD. 7 Nga ac fah oru tuh mwet
luk Israel elos in arulana etu lah Inek mutal, ac nga ac
fah tia lela Inek in sifil aklusrongtenyeyuk. Na mutanfahl
nukewa fah etu lah nga pa LEUM GOD mutal lun Israel."
8 LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Len se ma nga tuh
fahk ah, pwayena lah ac tuku. 9 Mwet su muta in siti lun
Israel elos ac fah illa ac orani kufwen mwe mweun ma
sisila uh mwe ta e lalos. Elos ac fah sang mwe loeyuk,
pisr, sukan pisr, osra in fakfuk, ac sak in anwuk in mwe
etong. Ma inge ac fal in orekmakinyuk in mwe ta e ke
yac itkosr. 10 Elos ac tia enenu in ti etong inima uh,
ku pakpuk sak mwe etong insak uh, mweyen pukanten
kufwen mwe mweun elos in etongkin. Elos ac fah pisrala
ma lun mwet su tuh utyak ac pisre ma lalos meet ah."
LEUM GOD Fulatlana pa fahk ma inge. 11 LEUM GOD
El fahk, "Ke pacl se sikyak ma inge uh, nga ac fah sang
sie acn in facl Israel, ke Infahlfal Lun Mwet Fufahsryesr
kutulap in Meoa Misa, tuh Gog elan pukpuki we. Na Gog
ac mwet mweun lal nukewa ac fah pukpuki, ac infahlfal
sac ac fah pangpang 'Infahlfal Lal Gog Ac Mwet Mweun
Lal.' 12 Mwet Israel ac fah pikinya mwet misa inge ac
sifil aknasnasyela acn inge ke malem itkosr. 13 Mwet
nukewa in facl sac ac fah akasrui in pikinya mwet misa,
na ac fah akfulatyeyuk elos ke sripa se inge ke len in
kutangla luk uh. Nga, LEUM GOD Fulatlana, pa fahk
ma inge. 14 Ac fah solla pac kutu mwet in forfor apunla
facl sac ke lusen malem itkosr, ac pikinya mano nukewa
ma oan soenna pukpuki, elos in aknasnasyela acn uh.
15 Ke elos ac fahsr sasla in acn uh, pacl nukewa ma
elos ac konauk sri in mwet, elos ac akilenya acn sac,
mwet pukpuk in tuku ac usla pikinya ke Infahlfal Lal Gog
Ac Mwet Mweun Lal. 16 (Oasr sie siti srisrik apkuran
nu ke acn se inge, su ac fah ekin mwet mweun inge.)
Ouinge facl sac ac fah sifil aknasnasyeyukla." 17 LEUM
GOD Fulatlana El fahk nu sik, "Mwet sukawil, pangonma
won nukewa, ac kosro lemnak nukewa in tuku liki acn
nukewa, ac mongo ke mwe kisa se su nga akoo nu
selos. Ac fah sie kufwa na lulap fineol in acn Israel, yen
elos ac mongo ikwa ac nim srah. 18 Elos ac tuku mongo
monin mwet mweun, ac nim srah ke mwet leum lun
faclu, su ac fah anwuki oana sheep mukul, ku sheep
fusr, ku nani, ku cow mukul factfat. 19 Ke nga ac uniya
mwet inge oana mwe kisa, won ac kosro nukewa ac fah
kangla kiris nwe ke na elos kihpi, ac nim srah nwe ke na
elos sruhila. 20 Ke tepu se luk inge, elos ac arulana
kihpi ke kangyen ikwen horse ac ikwen mwet kasrusr fin
horse, oayapa ikwen kain in mwet mweun nukewa. Nga,
LEUM GOD Fulatlana, pa fahk ma inge." 21 LEUM GOD
El fahk, "Nga ac fah lela mutunfacl saya in liye wolana
luk, ac fahkak nununku suwohs luk in oru ma nga sulela
in oru uh. 22 In pacl sacn fahla, mwet Israel ac fah etu
lah nga pa LEUM GOD lalos. 23 Ac mutunfacl uh fah
etu lah mwet Israel elos som nu in sruoh ke sripen ma
koluk elos oru lainyu. Nga ngetla lukelos ac oru tuh mwet
lokoalok lalos in kutangulosla ac onelosla ke mweun. 24
Nga oru nu selos fal nu ke koluk ac moul fohkfok lalos,
ac nga forla lukelos." 25 LEUM GOD Fulatlana El fahk,
"Tusruktu, inge nga ac fah pakoten nu sin fwilin tulik

natul Jacob, mwet Israel, ac sifil folokonak moul wo lalos
meet ah. Nga fah karingin Ine mutal luk. **26** Ke pacl se
elos ac sifilpa muta in misla in facl selos sifacna, ac
wangin mwet sifilpa aklokoalokyalos, elos ac fah tia sifil
esam pacl se akmwekinyeyuk elos ke sripen seakos
ac likkeke lalos nu sik. **27** Nga ac fah folokonma mwet
luk liki facl nukewa ma mwet lokoalok lalos muta we, in
akkalemye nu sin mutunfacl nukewa lah nga mutal. **28**
Na mwet luk ac fah etu lah nga pa LEUM GOD lalos,
mweyen nga tuh supwalosla nu in sruoh, ac inge nga sifil
eisaloseni ac folokunulosme nu in facl selos sifacna, ac
tia sisla siefanna selos. **29** Nga ac fah okoala ngunik nu
fin mwet Israel, ac tiana sifil ngetla lukelos. Nga, LEUM
GOD Fulatlana, pa fahk ma inge."

40 In len aksingoul ke yac sasu, su pa yac aklongoul
limekosr tukun utukla kut nu in sruoh, ac yac
aksingoul akosr tukun sruoh acn Jerusalem — in len sac
nga pulakin ku lun LEUM GOD oan fuk, ac El usyula
liki acn sac. **2** In aruruma se inge, God El usyula nu in
facl Israel ac filiyuwi fin soko eol fulat. Nga liye lohm
puspis ye mutuk, oana luman sie siti. **3** El sifil usyu
apkuranyang kutu, na nga liye sie mukul su saromrom
oana osra bronze. Mwet se inge el tu ke sie mutunpot,
ac sruok sie ah linen ac soko sak in srikasrak. **4** Na
mukul sac fahk nu sik, "Mwet sukawil moul la, ngetang
liye. Lohng akwoya, ac lohang nu ke ma nukewa nga ac
fahk nu sum inge, mweyen pa inge sripen utuku kom nu
inse inge. Kom enenu kom in fahk nu sin mwet Israel
ma nukewa kom liye inge." **5** Ma se nga liye ah pa sie
pot rauneak acn se Tempul uh oan we. Na mukul sac
el eis sak in srikasrak soko lal, su fit singoul lusa, ac
sang srikeya pot sac. Fulatan pot sac fit singoul, ac
matoltoliya fit singoul. **6** Na el som nu ke mutunpot se
ma oan ngetla nu kutulap. El fanyak ke step we, ac ke el
sun acn lucng, el srikeya acn in utyak, su oasr ke fit
singoul loaliya. **7** Meet kutu liki acn sac, oasr acn in uti-
utyak, su oasr fukil onkosr lun mwet topang we, tolu oan
layot ac tolu oan lasa. Kais sie infukil inge maspang,
fit singoul ke siska akosr ah, na sinka inmasrlon fukil
inge fit oalkosr. Oasr sie pac acn in uti-utyak nu meet fit
singoul lusa, su som nu ke sie infukil ma oan ngetang nu
ke Tempul, pangpang fukil in utyak. **8** Na mukul sac
srikeya infukil se inge tuh na fit singoul akosr loaliya.
9 Acn se inge pa safla ke infukil se ma oan ngetang
nu ke Tempul ah, ac sinka we uh fit akosr matoltol. **10**
(Infukil lun mwet topang inge nufon lupa sefanna, ac
sinka ma oan inmasrlon fukil inge oana sie matoltol kac
uh.) **11** Tok, mwet sac srikeya sralapan acn in uti-utyak
se ma oan ke mutunpot sac. Nufonna lusen acn sac fit
longoul luo, ac masrol se ke mutunpot luo ma ikak ah
fit singoul onkosr. **12** Meet liki kais sie fukil lun mwet
topang inge oasr otolyuk pusisel se, inch longoul fulata
ac inch longoul matoltoliya. (Infukil inge fit singoul siska
akosr ah kewa.) **13** Na el srikeya pac masrlon pesinka
se tok ke sie fukil ah, nwe ke pesinka se tok ke fukil se
ma oan tulame ah, ac lusa se inge oasr ke fit angngaul
luo. **14** Infukil se ma oan oe ke saflaiyen acn se inge
oan nget nu ke acn mwesas se inmasrlon Tempul ac
kalkal uh. El srikeya infukil sac tuh na fit tolngoul akosr
sralap. **15** Lusen acn sac nufon, fahla ke mutunpot sac
nwe ke pesinka se lik ke infukil se tok ah, oasr fit oalnoul
akosr. **16** Oasr winto srisrik ke sinka lik ke infukil inge, ac
oayapa ke sinka loac inmasrlon infukil uh. Oasr petsa
in sak palm kihlyak ke acn loac ma oan ngetang nu
ke acn in uti-utyak sac. **17** Mwet sac pwenyula liki acn
in uti-utyak sac nu ke acn mwesas sac luin kalkal uh.
Oasr infukil tolngoul musala pe kalkal se lik ah, ac ke
mutun infukil inge oasr acn se loeyukla ke eot fwel, **18**
su rauneak acn mwesas sac nufon. Acn mwesas se lik
inge pusisel kutu liki acn mwesas se loac ah. **19** Oasr
mutunpot se oan fulatak kutu su pa acn in utyak nu ke
acn mwesas se loac ah. Mwet sac srikeya inmasrlon
mutunpot luo ah tuh na fit siofok onngoul oalkosr lusa.
20 Na mwet sac srikeya mutunpot se oan layen epang,
su nien utyak nu ke acn mwesas se lik ah. **21** Fukil tolu
lac lac lun mwet topang, ma oan sisken acn in uti-utyak,
oayapa sinka inmasrlon fukil inge, ac infukil se ma oan
ngetang nu ke Tempul, nufonna oana lupan ma oan ke
mutunpot layen kutulap. Lusen acn in uti-utyak sac pa fit
oalngoul akosr, ac sralap kac pa fit angngaul luo. **22**
Fukil in utyak sac, winto ah, ac petsa in sak palm ma
kihlyak ah, oapana ma ke mutunpot layen kutulap. In acn
sac oasr step itkosr in fanyak nu ke mutunpot ah, ac fukil
in utyak sac oan ke saflaiya ngetang nu ke acn mwesas
se inmasrlon kalkal luo ah. **23** Oasr pac sie mutunpot
lainang mutunpot se inge ma ac utyak nu ke acn mwesas
se loac, su oapana mutunpot layen kutulap ah. Na mwet
sac srikeya lusen inmasrlon mutunpot luo inge tuh na
fit siofok onngoul oalkosr lusa. **24** Na mwet sac sifil
pwenyula nu ke layen nu eir ah, na kut sifil liye sie pac
mutunpot we. El srikeya sinka kac ah, oayapa infukil in
utyak sac, tuh na lupan pacna mutunpot tafunyen ngia.
25 Oasr pac winto ke fukil inge oana acn ngia. Lusen acn
in uti-utyak sac nufon pa fit oalngoul akosr, ac sralap ah
pa fit angngaul luo. **26** Oasr step itkosr ma utyak nu kac,
ac infukil in utyak ah oan pac ke saflaiyen acn se ma
oan ngetang nu ke acn mwesas sac. Oasr pac petsa in
sak palm kihlyak ke sinka loac ma oan ngetang nu ke
acn in uti-utyak ah. **27** In acn se inge, oasr pac acn in
utyak se ma ac fahla nwe ke acn mwesas se loac. Mwet
sac srikeya lusen acn sac tuh na oasr fit siofok onngoul
oalkosr nwe ke nien utyak se akluo ah. **28** Mwet sac
pwenyu utyak ke mutunpot layen nu eir fahla nwe ke acn
mwesas se luin kalkal ah. El srikeya mutunpot sac tuh
na oapana mutunpot ke kalkal lik ah. **29** Infukil lun mwet
topang, ac infukil in utyak ah, ac sinka loac ah, oapana
lupan ma ke mutunpot saya. Oasr pac winto ke infukil

ke mutunpot se inge. **30** Lusen mutunpot se inge pa
fit oalngoul akosr ac sralap kac pa fit angngaul luo. **31**
Fukil in utyak ah oan ngetang nu ke acn mwesas se
ngia, ac oasr pac petsa in sak palm kihlyak ke sinka
in acn in uti-utyak uh. Step oalkosr pa fanyak nu ke
mutunpot se inge uh. **32** Mwet sac pwenyu ke mutunpot
layen kutulap ac utyak nu in acn mwesas se loac. El
srikeya mutunpot sac tuh na lupanna ma saya ah. **33**
Infukil lun mwet topang, infukil in utyak, ac sinka loac
ke acn in uti-utyak ah, oapana lupan ma ke mutunpot
saya ah. Oasr winto raunela acn inge, oayapa ke fukil
in utyak sac. Lusa nufon oasr ke fit oalngoul akosr, ac
sralap kac pa fit angngaul luo. **34** Infukil in utyak sac oan
ngetang nu ke acn mwesas se lik ah. Oasr pac petsa in
sak palm kihlyak pesinka ke acn in uti-utyak sac. Step
oalkosr pa fanyak nu ke mutunpot se inge uh. **35** Na
mwet sac pwenyula nu ke acn in uti-utyak ke mutunpot
layen epang. El srikeya tuh na lupanna mutunpot saya
ah. **36** Oasr pac infukil lun mwet topang, ac sinka loac
uh yunla pac, oasr pac infukil in utyak se, ac winto uh
raunela, oapana acn saya uh. Lusen ma inge kewa pa fit
oalngoul akosr, ac sralapa uh fit angngaul luo. **37** Fukil
in utyak sac oan ngetang nu ke acn mwesas se lik ah.
Oasr pac sak palm kihlyak pesinka ke acn in uti-utyak
ah. Step oalkosr pa fanyak nu ke mutunpot se inge uh.
38 Ke acn mwesas se lik ah, oasr lale se kupasryang nu
ke mutunpot layen epang — ikakla nu ke infukil in utyak
ma oan ngetla nu ke acn mwesas sac. Pa inge acn se
ma elos ac ohlla monin kosro ma ac fonna kisakinyuk.
39 Ke fukil in utyak se inge, oasr tepu akosr — luo lac ac
luo lac. Fin tepu inge pa elos ac uniya kosro ma elos ac
kisakin uh — finne ma ac fonna kisakinyuk, ku mwe kisa
ke ma koluk, ku mwe kisa in akfalye ma koluk lukma. **40**
Likinum ke fukil in utyak ah oasr pac tepu akosr, kais
luo oan sisken acn in utyak ke mutunpot epang uh. **41**
Ouinge oasr tepu oalkosr, yen kosro ma ac kisakinyuk
uh ac anwuki fac: akosr oan in lale sac, ac akosr oan
ke acn mwesas sac. **42** Tepu akosr ma oan in lale sac
orekmakinyuk in akoela kosro ma ac fonna kisakinyuk.
Tepu inge orekla ke eot tufahl, inch longoul fulata, ac
fin tepu uh inch tolngoul maspang. Kufwa nukewa ma
orekmakinyuk in akoela kosro nu ke kisa oan fin tepu
inge. **43** Oasr ipinsak inch tolu sralap sang kuhlasak
fin sisken tepu uh. Ikwa nukewa ma ac kisakinyuk uh,
ac fili oan fin tepu inge. **44** Na mukul sac pwenyula nu
in acn mwesas se oan loac. Oasr infukil luo ikakla nu
ke acn mwesas sac — sie nget nu eir sisken mutunpot
epang ah, ac sie nget nu epang sisken mutunpot eir. **45**
Mwet sac fahk nu sik mu infukil se ma nget nu eir ah
ma lun mwet tol su kulansap in Tempul, **46** ac infukil se
ma nget nu epang uh ma lun mwet tol su kulansap ke
loang uh. Mwet tol inge kewa fwilin tulik natul Zadok.
Elos mukena ke sruf lal Levi pa filfilla in utyak nu ye
mutun LEUM GOD in kulansupwal. **47** Mwet sac srikeya
acn mwesas se loac tuh na fit siofok onngoul oalkosr
maspang. Tempul ah oan layen nu roto, ac loang in
kisa oan mutun Tempul uh. **48** Na el pwenyula nu ke
sawalsrisr ke Tempul. El srikeya: fit longoul akosr lusa,
ac fit eu sralap, ac oasr sinka lac lac su fit limekosr
matoltol. **49** Oasr nien fan nu ke infukil in utyak ah, su fit
tolngoul akosr lusa ac fit longoul sralap. Oasr sru lukwa
ke nien utyak ah — soko lac ac soko lac.

41 Na mukul sac pwenyuyak nu ke infukil se inkain
lohm uh, pangpang Acn Mutal. El srikeya acn in
utyak se nu we ah: fit singoul sralap, **2** ac fit singoul
oalkosr lusa, su oasr sinka ma fit oalkosr matoltoliya
ke layen luo ah kewa. El srikeya infukil sac tuh na fit
onngoul oalkosr lusa, ac fit tolngoul akosr sralap. **3** Na
el utyak nu infukil se ma oan oe loac uh. El srikeya acn
in utyak nu kac: fit tolu sralap ac fit singoul lusa, ac
oasr pac sinka su fit singoul luo matoltol ke siska luo
ah kewa. **4** El srikeya infukil se inge, tuh na fit tolngoul
akosr maspang. Fukil se inge oan meet liki fukil lulap
sac. Na el fahk nu sik, “Pa inge Acn Mutal Na Mutal.” **5**
Mwet sac srikeya matoltoliyen sinka loac ke Tempul uh
tuh na fit singoul. Sisken sinka se inge oasr infukil srisrik
puspis ma fit itkosr sralapa musaiyukla rauneak Tempul.
6 Infukil inge orala twek tolu, ac oasr infukil tolngoul ke
kais sie twek. Sinka lik ke Tempul uh oasriksrik liki ma ke
twek se ten ah, oru infukil inge ku in fulyang ke pesinka
uh ac tia patputyang nu kac. **7** Ouinge, fin liyeyuk sinka
in Tempul uh lik ah me, ac oana in matoltol sefanna
tenyak nu lucng. Na ke sinka lik ke Tempul uh likin infukil
inge, oasr nien fan na sralap luo orekla, na mwet uh
ku in fanyak ke twek se eten ah yak nu ke twek se
infulwa, oayapa nu ke twek se lucng ah. **8** Nga liye lah
oasr sawalsrisr se fit oalkosr sralap rauneak Tempul, su
fulatak liki infohk uh ke fit singoul. **9** Sinka lik ke infukil
inge fit oalkosr matoltol. **10** Inmasrlon sawalsrisr sac
ac lohm ekasr ma orekmakinyuk sin mwet tol, oasr acn
mwesas se rauneak Tempul uh su sralapa fit tolngoul
akosr. **11** Oasr sie srungul nu ke infukil ekasr ma oan
layen epang ke Tempul uh, ac sie pac srungul nu ke
infukil ke layen nu eir. Sawalsrisr sac fulatanna pwelung
ke infukil ma oan pe sinka ke Tempul. **12** Oasr pac sie
lohm ma ngetang nu ke layen nu roto ke Tempul, su fit
siofok lumngaul lusa ac fit siofok singoul onkosr sralap.
Sinka kac ah fit eu matoltol raunyak. **13** Mwet sac srikeya
acn lik ke Tempul tuh na oasr fit siofok onngoul oalkosr
lusa. Na el srikeya pac acn tok ke Tempul uh nwe ke
acn tok ke lohm se oan layen nu roto, wi acn mwesas se
inmasrlo, tuh na oasr fit siofok onngoul oalkosr pac. **14**
Lusen mutun Tempul uh, weang acn mwesas luo lac lac
kewa, oasr pac fit siofok onngoul oalkosr. **15** El srikeya
pac lusen lohm ma oan nu roto ah, weang sawalsrisr
luo kewa, oasr pac fit siofok onngoul oalkosr kac. Acn
in utyak nu ke Tempul uh, oayapa Acn Mutal, ac Acn
Mutal Na Mutal **16** sinka kac uh panuliyukla ke falful uh

yak nwe ke winto ah. Winto inge ku in kauli. **17** Luin
Tempul ah yak nwe fin srungul ah, yuniyukla nufon ke
ma kihlyak **18** in luman sak palm, ac cherub uh — palm
soko ac cherub se atupali nwe ke na rauneak nufon
infukil uh. Kais soko cherub inge oasr muta luo kac: **19**
mutun mwet se ngetla nu ke sak palm layen lasa, ac
mutun lion soko ngetla nu ke sak palm soko layen layot.
Ouinge lumah uh rauneak nufon sinka uh, **20** liki falful in
lohm uh yak nwe fin srungul ah. **21** Sru ke Acn Mutal uh
maspang. Meet liki acn in utyak nu ke Acn Mutal Na
Mutal oasr ma se oan we oana **22** luman loang sak se.
Fulata fit limekosr, sralapa fit akosr. Sru ke sruwasrik
kac, acn ten kac, ac siska ah nufon, orekla ke sak. Na
mukul sac fahk nu sik, "Pa inge tepu se ma oan ye
mutun LEUM GOD." **23** Oasr mutunoa oan ke saflaiyen
acn in uti-utyak nu ke Acn Mutal, ac sie pac oan ke
saflaiyen acn in uti-utyak nu ke Acn Mutal Na Mutal. **24**
Kais sie mutunoa inge oasr srungul luo kac ma ac ku in
ikak ke infulwa uh. **25** Oasr petsa in sak palm ac cherub
kihlyak oan ke srungul nu ke Acn Mutal uh, oana ma oan
pesinka ah. Ac mwe afyuf sak se sang kosrala acn lik ke
mutunoa ke infukil in utyak ah. **26** Ke sisken infukil se
inge oasr winto kac, ac sinka uh yunla pac ke sak palm.

42 Na mukul sac pwenyula nu ke acn mwesas se
lik ah, ac pwenyuyak nu ke lohm se ma oan layen
nu epang ke Tempul uh, tiana loes liki lohm se ma oan
layen nu roto ah. **2** Lohm se inge fit siofok onngoul
oalkosr lusa, ac fit oalngoul akosr sralap. **3** Sie siska
inge oan ngetang nu ke acn mwesas se ma fit tolngoul
akosr sralap, su oan sisken Tempul uh. Ac layen ngia
eloan ngetang nu ke acn se ma loeyuk ke eot fwel ke
acn mwesas se lik ah. Lohm se inge musaiyukla ke
fulata tolu, kais sie srengla nu lik kutu liki ma se ma oan
ten liki ah. **4** Siska nu epang ke lohm se inge, oasr acn
in forfor se fit singoul onkosr sralap ac fit siofok onngoul
oalkosr lusa. Oasr pac kutu mutunoa ke sisken la lohm
ah. **5** Infukil ma oan lucng ke lohm se inge oasriksrik
liki ma oan infulwa ac ma oan ten ah, mweyen elos
srengla kutu nu tok. **6** Nufonna infukil ke fulata tolu inge
musaiyuk fin fohk uh, ac tiana loangyak ke sru, oana
lohm ngia ma musaiyuk ke acn mwesas se lik ah. **7** Acn
lucng ah oasr infukil ke lusen pot nufon sac. **8** Acn se
eten, pot se lik ah fonlana ke lusen fit oalngoul akosr, su
pa tafun pot sac, na oasr infukil ke fit oalngoul akosr ma
lula ke pot sac. **9** Ye infukil inge, ke layen nu kutulap ke
lohm uh, yen ma pot nu ke acn mwesas se lik oan we,
oasr mutunoa ma ac tufoki nu ke acn mwesas se lik
ah. **10** Ke layen eir ke Tempul uh, oasr pac lohm se ma
oapana, su tia oan loes liki lohm se ma oan layen roto
ke Tempul uh. **11** Ke mutun fukil inge oasr acn in forfor
se, oana ma se ma oan layen nu epang ah. Srikasrak
kac uh, lumah uh, ac acn in utyak nukewa kac oapana
lohm se ngia. **12** Oasr srungul se ye infukil ma oan layen
nu eir ke lohm sac, ke tafunyen nu kutulap yen pot ah
mutawauk we. **13** Na mukul sac fahk nu sik, "Lohm luo
inge kewa mutal. Luin lohm inge mwet tol su ac utyak nu
ye mutun LEUM GOD elos ac kang mwe kisa ma mutal
oemeet uh we. Mweyen fukil inge mutal, na mwet tol uh
enenu in filiya mwe kisa ma mutal oemeet uh we: mwe
kisa wheat, ac mwe kisa ke ma koluk, ku mwe kisa in
akfalye ma koluk lukma. **14** Ke pacl mwet tol uh elos
muta in Tempul uh, elos fin illa liki infukil mutal inge in
som nu ke acn mwesas se lik ah, elos enenu in filiya
nuknuk mutal ma elos nukum ke elos kulansupu LEUM
GOD in fukil inge. Elos enenu in aolla nuknuk lalos meet
liki elos oatui nu yen mwet uh tukeni we." **15** Tukun
mwet sac aksafyela srikasrak lal luin kalkal se loac ma
rauneak Tempul uh, el pwenyula ac oatula ke mutunpot
kutulap, na el srikeya acn lik ah nufon. **16** El eis sak in
srikasrak soko ac srikeya layen kutulap, tuh na oasr fit
oalfoko angngaul kac. **17** Na el srikeya layen nu epang,
tuh na fit oalfoko angngaul pac. **18** El sifil srikeya layen
nu eir, tuh na fit oalfoko angngaul pac. **19** Na el srikeya
layen nu roto, tuh na fit oalfoko angngaul pac. **20** Ouinge
lupan acn se potyak inge, fit oalfoko angngaul ke kais
sie siska. Pot se inge kuhlasak acn ma mutal liki acn ma
tia mutal.

43 Na mukul sac pwenyula nu ke mutunpot se ma
nget nu kutulap, **2** ac nga ngetla ac liye kalem
saromrom tuku kutulap me su fahkak wolana lun God
lun Israel. Pusren God ngirngir oana pusren noa meoa
uh, ac faclu kalmelik ke kalem sac. **3** Aruruma se inge
oana ma se ma nga liye ke God El tuku in kunausla acn
Jerusalem, ac oapana ma se nga tuh liye sisken Infacl
Chebar. Na nga faksufi. **4** Kalem wolana lun God tuku
sasla mutunpot kutulap ac utyak nu in Tempul. **5** Ngun
lun LEUM GOD srukyuyak ac usyula nu ke acn mwesas
se loac, yen ma nga liye lah wolana lun LEUM GOD
nwakla luin Tempul uh. **6** Na mukul sac tu siskuk ingo,
ac nga lohng LEUM GOD El kaskas nu sik in Tempul ah
me, ac fahk: **7** "Kom, mwet sukawil moul la, pa inge tron
luk uh. Nga fah muta inse inge inmasrlon mwet Israel, ac
leum faclos nwe tok. Mwet Israel, ac tokosra lalos, ac fah
tia sifil aklusrongtenye Ine mutal luk ke elos alu nu ke
kutena ma sruloala, ku ke elos musai mwe esmakinyen
tokosra misa lalos. **8** Tokosra inge elos tulokunak sru
in mutunoa ke lohm selos fungulyana sru in mutunoa
ke Tempul sik, na sinka se na pa masrloekutelik. Elos
aklusrongtenye Ine mutal luk ke ma srungayuk nukewa
elos oru, ouinge nga kunauselosla in kasrkusrak luk.
9 Inge elos enenu in tui liki alu nu ke ma sruloala, ac
sisla mwe esmakinyen tokosra misla lalos. Elos fin oru
ouinge, na nga ac fah muta inmasrlolos nwe tok." **10** Na
LEUM GOD El sifilpa fahk, "Mwet sukawil, fahkang nu
sin mwet Israel ke Tempul se inge, ac lela elos in lohang
nu ke srikasrak nukewa kac. Oru elos in mwekin ke
orekma koluk lalos uh. **11** Elos fin mwekin ke ma koluk
elos oru, na kom aketeya lemlem ke Tempul uh nu selos:

oakwuk lun musa kac, acn in utyak ac tufoki nukewa,
lumah uh, ac takinyen ma nukewa kac, wi ma sap ac
oakwuk nukewa nu kac. Simusla ma inge nukewa nu
selos elos in ku in etu lah ma nukewa oakwuk fuka, ac
elos in oru oana ma sapkinyuk inge nukewa. **12** Pa inge
ma sap nu ke Tempul: acn nukewa apunla Tempul wi
mangon eol uh, acn oal ac mutal." **13** Pa inge srikasrak
nu ke loang uh, su srikeyuki ke mwe srikasrak se na ma
sang srikeya Tempul. Oasr laf soko rauneak pwelung ke
loang sac, loaliya inch longoul ac sralapa inch longoul.
Oasr pac patun se sisken laf ah layen nu lik, inch singoul
fulata. **14** Ip se ten, fin pwelung ah yak ke loang uh,
fit akosr fulata. Ip se akluo uh kilukeni ke inch longoul
raunyak, fit itkosr fulata. Ip se aktolu uh sifilpac kilukeni
ke inch longoul raunyak. **15** Ip se elucng inge, acn ma
mwe kisa uh ac isis fac uh, fit itkosr pac fulata. Sak
kosroh akosr ma tuyak ke sruwasrik akosr ah pa fulat
emeet ke acn lucng fin loang uh. **16** Acn se lucng inge
maspang, fit longoul ke siska akosr an kewa. **17** Ip se
infulwa ah maspang pac, fit longoul akosr ke siska uh
kewa, na oasr patun se rauneak siska, inch singoul
fulata. (Laf soko an inch longoul sralap.) Nien fan ke
loang uh oan layen nu kutulap. **18** LEUM GOD Fulatlana
El fahk nu sik, "Mwet sukawil, porongo ma nga fahk nu
sum uh. Ke musaiyukla tari loang uh, kom enenu in
kisakunla ke kom furreak mwe kisa uh fac, ac osrokang
srahn kosro ma kisakinyuk uh fac. **19** Mwet tol in sruf lal
Levi, su tuku ke fwilin tulik natul Zadok, elos na pa ku in
tuku nu ye mutuk in kulansupweyu. Nga, LEUM GOD
Fulatlana, pa sapkin ma inge. Kom ac fah sang soko
cow mukul fusr nu selos in mwe kisa ke ma koluk. **20**
Kom ac fah eis kutu srah kac, ac sang nu ke sak kosroh
ke sruwasrik lucng ke loang uh, ac nu ke sruwasrik ke
infulwen loang uh, ac nu ke patun nukewa siska uh. Ke
kom oru ouinge uh, kom ac aknasnasyela loang uh,
ac akmutalyela. **21** Kom ac fah usla cow soko ma ac
kisakinyuk ke ma koluk, ac esukak ke acn ma sriyukla
nu ke sripa se inge su oan likin kalkal lun Tempul. **22**
Len se na toko an, kom ac fah eis soko nani mukul ma
wangin ma koluk ke manol, ac kisakin tuh in mwe kisa
ke ma koluk. Aknasnasyela loang uh ke srah kacl, oana
ke kom tuh oru ke cow mukul soko ah. **23** Kom fin orala
tari, kom eis soko cow mukul fusr, ac soko sheep mukul
fusr, kewana in wangin ma koluk ke mano, **24** ac use
kewa nu yuruk. Mwet tol elos ac fah osrokang kutu sohl
nu fac, ac kisakin tuh in mwe kisa firir nu sik. **25** Len
itkosr kom ac fah orek kisa ke ma koluk. Kais sie len
kom ac kisakin nani soko, cow mukul soko, ac sheep
mukul soko, su wangin ma koluk ke manolos. **26** Ke
len itkosr, mwet tol uh ac fah akmutalye loang uh, ac
akoela nu ke pacl in orekmakinyuk. **27** Ke saflaiyen wik
sac, mutawauk ke len akoalkosr fahla, mwet tol uh ac
orek kisa fin loang uh ke mwet uh, ke mwe kisa firir ac
mwe kisa in akinsewowo. Na nga fah insewowo keiwos
nukewa. Nga, LEUM GOD Fulatlana, pa fahk ma inge."

44 Na mukul sac pwenyula nu ke mutunpot se lik
ke layen nu kutulap ke Tempul uh. Mutunpot sac
kaul, **2** na LEUM GOD El fahk nu sik, "Mutunpot se
inge ac kaul na. Wangin pacl ac ikakla. Wangin mwet
ac orekmakin, mweyen nga, LEUM GOD lun Israel, tuh
utyak kac, na ac fah kaul na. **3** Tusruktu, fisrak se ma
leum fin mwet uh ac ku in tuku ac mongo ke bread
mutal ye mutuk we. El ac fah ilyak ac illa ke mutunpot
uh ke infukil in utyak se oan e loac." **4** Na mwet sac
pwenyu ut ke mutunpot epang ah nu ke mutun Tempul
uh. Ke nga ngetak nga liye lah kalem wolana lun LEUM
GOD nwakla luin Tempul. Na nga faksufi, **5** ac LEUM
GOD El fahk nu sik, "Kom, mwet sukawil moul la, lohang
akwoya nu ke ma nukewa kom liye ac lohng uh. Nga ac
fahkot nu sum ma sap ac oakwuk luk nu ke Tempul. Liye
akwoya lah mwet fuka ac ku in ilyak ac illa liki Tempul,
ac mwet fuka ac tia lela nu se. **6** "Fahkang nu sin mwet
Israel ingan su lungsena alein lah nga, LEUM GOD
Fulatlana, ac fah tia sifil muteng orekma srungayuk ma
elos muta oru uh. **7** Elos akfohkfokye Tempul sik ke elos
lela mwetsac, su tia kosrala ac tia akosyu, in utyak nu
we ke pacl kiris uh ac srah uh kisakinyuk nu sik. Ouinge
mwet luk uh kunausla wuleang luk nu selos ke sripen
ma srungayuk nukewa elos oru. **8** Elos tiana oru ma
kunalos ke oakwuk mutal ke Tempul uh, a elos sang
tuh in ma kunen mwetsac inge in oru. **9** "Nga, LEUM
GOD Fulatlana, fahkak lah wangin mwet tia kosrala, ku
mwet su tia akosyu, fah utyak nu in Tempul sik, finne
mwetsac ma muta inmasrlon mwet Israel." **10** LEUM
GOD El fahk nu sik, "Nga fah kalyai mwet Levi su tuh wi
mwet Israel ngia fahsr likiyu ac alu nu ke ma sruloala.
11 Elos ac ku in kulansupweyu ke Tempul in liyaung
mutunpot ac oru pac orekma lun Tempul. Elos ku in
uniya kosro ma mwet uh ako in kisakin nu ke mwe kisa
firir, ac mwe kisa saya, ac elos ac fah oru orekma in
kulansupu mwet uh. **12** Tusruktu, ke sripen elos pa kolla
mwet Israel in alu nu ke ma sruloala, ac in ouiya se
inge elos kololosla nu ke ma koluk, nga LEUM GOD
Fulatlana, orala fulahk luk lah enenu in kalyeiyuk elos.
13 Elos ac fah tia sifil kulansapweyu in oru orekma lun
mwet tol, ku apkuranyang nu ke kutena ma mutal sik,
ku utyak nu in Acn Mutal Na Mutal. Pa inge mwe kalya
nu selos ke orekma srungayuk elos oru. **14** Nga ac
sang orekma pusisel ke Tempul tuh in ma kunalos."
15 LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Mwet tol ke sruf lal
Levi su ma ke fwilin tulik natul Zadok, elos oaru na in
kulansapweyu in Tempul ke pacl mwet Israel saya uh
forla likiyu. Ke ma inge, elos pa ac kulansapweyu, ac
tuku nu ye mutuk in kisakin ma kiris ac srah ke mwe
kisa uh. **16** Elos mukena pa ac utyak nu in Tempul sik,
ac kulansap ke loang luk, ac kol alu in Tempul. **17** Ke
elos ac utyak ke mutunpot nu in acn mwesas se loac

ke Tempul uh, elos fah nokomang nuknuk linen. Elos
fah tiana orekmakin kutena nuknuk ma orekla ke unen
sheep ke pacl elos kulansap in acn mwesas se loac ku
luin Tempul uh. **18** Elos in susu linen ac turasis linen, ac
elos in tia pel, elos in mau tia fio. **19** Meet liki elos ac
tufoki nu ke acn mwesas se lik ah yen mwet uh muta we,
elos enenu na in sarukla nuknuk ma elos nukum ke pacl
elos kulansap in Tempul uh, ac filiya infukil mutal. Elos in
nokomang nuknuk na lalos, tuh mwet uh in tia pusralla
nuknuk mutal uh in tuh akongoiyalosla. **20** "Mwet tol uh
tia enenu in mangsrasrala ku akloesye aunsifalos. Elos
enenu in oru tuh in lusa na fal. **21** Mwet tol enenu in tia
nim wain meet liki elos ilyak nu in acn mwesas loac uh.
22 Wangin mwet tol ac fah payuk sin mutan ma sisila sin
sie pacna mwet. El enenu in payuk na sin sie mutan
Israel su virgin, ku sie katinmas ma mukul tuma uh mwet
tol. **23** "Mwet tol uh enenu in luti nu sin mwet luk in ku
in akilen inmasrlon ma mutal ac ma tia mutal, oayapa
inmasrlon ma nasnas ac ma tia nasnas fal nu ke oakwuk
lun alu uh. **24** Pacl ma oasr alein yohk sikyak, mwet
tol uh pa ac oru nununku fal nu ke ma sap luk. Elos
enenu in karingin pacl in kufwa lun alu uh fal nu ke ma
sap ac oakwuk luk, ac elos enenu in karinganang len
Sabbath tuh in mutal. **25** "Sie mwet tol enenu na in tia
akfohkfokyal sifacna ke el kahlye monin sie mwet misa,
sayen mwet sacn el fin papa tumal ku nina kial, ku sie
sin tulik natul, ku sie tamulel lal, ku sie tamtael wial ma
soenna payuk. **26** Tukun el sifilpa aknasnasyeyukla, el
enenu in soano ke len itkosr, **27** na el fah ilyak nu in acn
mwesas se loac ke Tempul ac oru sie mwe kisa ke ma
koluk, elan mau ku in sifilpa kulansap in Tempul. Nga,
LEUM GOD Fulatlana, pa fahk ma inge. **28** "Mwe usru
lun mwet tol ke ma nga sang nu sin mwet Israel tuh in
ma lalos fwil nu ke fwil, pa orekma lun mwet tol. Ac fah
wangin acn lalos in Israel. Nga na pa ac sang enenu
lalos. **29** Pa inge mwe mongo nun mwet tol uh: mwe kisa
wheat, mwe kisa ke ma koluk, ac mwe kisa in akfalye ma
koluk lukma. Oayapa ma nukewa in Israel ma sriyukla
nu sik, ac fah ma lalos. **30** Ma wo ke kosrani se meet in
ma nukewa, ac oayapa ma wo ke ma kisakinyuk nu sik,
ac fah ma lun mwet tol. Pacl nukewa mwet uh manman
flao, elos in sang lof soko emeet nu sin mwet tol oana
sie mwe kisa. Mwe insewowo luk ac fah oan fin lohm sin
mwet su oru ouinge. **31** Mwet tol fah tia mongo kutena
won ku kosro ma sifacna misa, ku ma anwuki sin kosro
lemnak."

45 Ke pacl se facl Israel ac kitakatelik nu ke kais sie
sruf, sie ip uh ac fah sriyukla nu sin LEUM GOD.
Lupan acn se inge ac fah mael singoul lusa ac mael
oalkosr sralap. Acn sac nufon ac fah acn mutal. **2** Acn
lun Tempul uh, su fit oalfoko angngaul maspang, ac fah
oan luin acn mutal se inge. Na ac fah oasr acn mwesas
se fit oalngoul akosr sralap rauneak Tempul. **3** Srikeya
pac tafun acn se inge, su pa mael singoul lusa ac mael
akosr sralap. Acn se inge pa Tempul uh ac fah oan we,
sie acn mutal liki acn nukewa. **4** Ac fah sie acn ma mutal
in facl sac, sriyukla nu sin mwet tol su kulansupu LEUM
GOD in Tempul sel. Acn se inge pa lohm selos ac fah
oan we, wi acn se ma sriyukla nu ke Tempul. **5** Ip se lula
uh pa ac sriyukla tuh in acn sin mwet Levi su oru orekma
lun Tempul. Acn selos uh ac fah oasr in acn se inge.
6 Sisken acn mutal se inge, sie pac ipin acn ma mael
singoul lusa ac mael luo sralap ac fah sriyukla nu ke sie
siti ma kutena sin mwet Israel uh ac ku in muta we. **7** Ac
fah oasr pac sie acn sriyukla nu sin fisrak su leumi Israel.
Acn sac ac fah mutawauk ke masrol roto ke acn mutal
uh, fahla nwe ke sun Meoa Mediterranean; oayapa ke
masrol layen kutulap ke acn mutal, fahla nwe ke sun
masrol kutulap ke facl Israel. Ouinge lusen acn sin leum
uh ac fah oana lupan acn ma itukyang nu sin sie sruf lun
mwet Israel. **8** Ip se inge ac fah ma na lun fisrak ma
kol Israel, elos in tia akkwacoye mwet uh, a elos in lela
tuh acn lula uh in ma na lun mwet in sruf lun Israel. **9**
LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Kowos mwet leum lun
Israel, loeslana pacl kowos orekma koluk! Kowos in tui
liki orekma sulallal su akkeokye moul lun mwet uh. Oru
ma pwaye ac suwohs. Kowos in tia sifil lusla mwet luk
liki acn selos. Nga, LEUM GOD Fulatlana, fahkot ma
inge nu suwos. **10** "Mwet nukewa in orekmakin mwe
paun ac mwe srikasrak suwohs. **11** "Srikasrak fal uh pa
sie ephah fah oana lupan sie bath. bath 10, ku ephah,
oana lufan 1 homer Pa inge oakwuk kalem ke mwe
srikasrak. **12** "Srikasrak ke mwe paun pa inge: 20 gerah
orala 1 shekel 60 shekel orala 1 mina **13** "Pa inge lupa
ma oakwuki nu ke mwe kisa lowos uh: Wheat: sie tafu
onngoul ke ma kowos kosrani Barley: sie tafu onngoul
ke ma kowos kosrani **14** Oil in olive: sie tafu siofok ke
sak olive sunowos. (Srikeya ke bath: bath 10 orala 1
homer, su oana 1 kor.) **15** Sheep: ma soko liki sheep
luofoko nukewa in acn ma oasr mah we in Israel. "Kowos
fah usani mwe kisa ke wheat, ac kosro ma ac fonna
kisakinyuk, ac kosro nu ke mwe kisa in akinsewowo, tuh
kowos fah ku in eis nunak munas ke ma koluk lowos.
Nga, LEUM GOD Fulatlana, pa sapkin in ouinge. **16**
"Mwet nukewa in facl suwos enenu in usla mwe sang
inge nu sin fisrak su leumi acn Israel. **17** Ac fah ma
kunal in srukak kosro ma ac fonna isisyak, oayapa mwe
kisa ke wheat ac mwe kisa ke wain, inen mutunfacl
Israel nufon ke pacl in kufwa — ke Malem Sasu, ke len
Sabbath, ac ke kufwa saya. El pa ac srukak pac mwe
kisa ke ma koluk, mwe kisa ke wheat, mwe kisa ma ac
fonna kisakinyuk, ac mwe kisa in akinsewowo, in eisla
ma koluk lun mwet Israel." **18** LEUM GOD Fulatlana
El fahk, "Ke len se meet in malem se meet, kowos fah
kisakin soko cow mukul fusr ma wangin ma koluk ke
manol in aknasnasye Tempul uh. **19** Mwet tol el fah eis
kutu srah ke mwe kisa ke ma koluk se inge, ac sang

mosrwela sru in Tempul uh, ac sruwasrik akosr ke loang
uh, ac ke sru in mutunpot nu ke acn mwesas se loac
uh. 20 Ke len se akitkosr ke malem sac, kom ac sifilpa
oru ma inge in aolla mwet nukewa su orala kutena ma
koluk ma el tia akoo in oru, ku oru ke nikin lal. Ke kom
oru ouinge, kom oru Tempul uh in mutal na. 21 "Ke len
aksingoul akosr ke malem se meet, kom fah mutawauk
Kufwen Alukela. Ke len itkosr, mwet uh ac fah mongo
bread ma wangin mwe pulol kac. 22 Ke len se meet lun
kufwa uh, fisrak se su leumi mwet uh ac fah kisakin soko
cow mukul nu ke ma koluk lal, ac lun mwet nukewa. 23
Ke kais sie len ke len itkosr inge kewa, el ac fah kisakin
cow mukul itkosr ac sheep mukul itkosr nu sin LEUM
GOD, su kosro inge in fah wangin ma koluk ke mano, ac
in fonna isisyak. El ac fah oayapa kisakin nani mukul
soko ke kais sie len, in mwe kisa ke ma koluk. 24 Nu ke
kais soko cow mukul ku sheep mukul ma kisakinyuk
inge, ac fah oasr pac kisaiyen tafun bushel ke wheat,
ac quart tolu ke oil in olive. 25 "Nu ke Kufwen Iwen
Aktuktuk, su ac mutawauk ke len aksingoul limekosr ke
malem akitkosr, leum sac ac fah kisakin ke kais sie len
itkosr ah, lupa se pacna ke mwe kisa lun ma koluk, ac
lupa se pacna ke mwe kisa ma ac fonna isisyak, oayapa
lupa se pacna ke wheat ac oil in olive ma kisakinyuk uh."

46 LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Mutunoa nu kutulap
ke acn mwesas se loac, enenu in kaul na ke len in
orekma onkosr, tusruktu ac fah ikakla ke len Sabbath ac
ke Kufwen Malem Sasu. 2 Fisrak se su leum fin mwet
uh fah som liki acn mwesas se lik ke infukil in utyak
se sisken mutunoa sac, ac tu sisken sru ke mutunpot
ke pacl mwet tol uh kisakin mwe kisa fon lal ac oru
mwe kisa in akinsewowo lal. El fah alu insac, na tufokla.
Mutunoa sac ac fah tiana kauli nwe ke ekela. 3 Ke kais
sie len Sabbath, ac kais sie Kufwen Malem Sasu, mwet
nukewa enenu in wi pac epasrla ac alu nu sin LEUM
GOD sisken mutunpot sac. 4 Ke len Sabbath, fisrak sac
el fah use sheep fusr onkosr, ac sheep mukul soko tuh
in mwe kisa fon nu sin LEUM GOD. Ma inge nukewa
in wangin ma koluk kac. 5 In weang kais soko sheep
mukul el fah use tafun bushel ke wheat, ac in weang
kais soko sheep fusr el fah use kutena ma el lungse
sang. In weang kais sie tafun bushel ke mwe kisa wheat
el fah use pac quart tolu ke oil in olive. 6 Ke Kufwen
Malem Sasu uh, el fah kisakin soko cow mukul fusr,
sheep fusr onkosr, ac soko sheep mukul, kewana in
wangin ma koluk ke manolos. 7 In wi kais soko cow
mukul ac sheep mukul uh elan kisakin pac tafun bushel
ke wheat. Na in wi sheep fusr soko, fisrak sac ku in
srukak ma na el lungse sang. Quart tolu ke oil in olive
enenu in kisakinyuk wi tafun bushel ke wheat. 8 Ke pacl
fisrak sac tufoki liki infukil in utyak se ke mutunpot sac, el
ac tufoki ke acn na el utyak we. 9 "Ke mwet uh ac tuku
in alu nu sin LEUM GOD ke kutena pacl in kufwa, elos
su utyak ke mutunpot epang fah tufoki ke mutunpot eir
tukun alu uh, ac mwet su utyak ke mutunpot eir fah tufoki
ke mutunpot epang. Wangin mwet ac illa ke mutunpot se
na ma el ilyak kac uh, a el enenu in tufoki ke mutunpot
lainyen acn el utyak we ah. 10 Fisrak sac fah utyak ke
pacl mwet uh ac utyak, ac illa ke pacl mwet uh illa. 11
Ke len in kufwa uh ac len lulap uh, lupan mwe kisa ke
wheat pa tafun bushel, weang kais soko cow mukul ac
sheep mukul, na mwet uh ku in sang kutena ma elos
lungse sang in wi kais soko sheep fusr. Quart tolu ke
oil in olive ac fah kisakinyuk wi tafun bushel nukewa
ke wheat. 12 "Ke pacl fisrak sac el lungse orek kisa nu
sin LEUM GOD ke engan na lal sifacna, finne ke mwe
kisa ma fonna isisyak, ku mwe kisa in akinsewowo, na
mutunoa kutulap ac fah ikakla nu sel. El ac fah oru kisa
lal an oana ke el oru ke len Sabbath uh, na mutunoa uh
ac fah kauli tukun el tufoki." 13 LEUM GOD El fahk, "Ke
lotutang nukewa, soko sheep fusr ma yac se matwa,
su wangin ma koluk ke mano, ac fah kisakinyuk nu sin
LEUM GOD. Kisa se inge ac fah orek ke len nukewa.
14 Oayapa sie kisa ke paun limekosr ke flao enenu in
orek ke lotutang nukewa, wi sie quart ke oil in olive in
sang kurrauk flao uh. Ma sap nu ke mwe kisa nu sin
LEUM GOD inge ac fah karinginyuk nwe tok. 15 Sheep
fusr soko, ac flao, ac oil in olive ac fah kisakinyuk nu sin
LEUM GOD ke lotutang nukewa nwe tok." 16 LEUM
GOD Fulatlana El sapkin ouinge: "Fisrak se fin kitaung
sie ipin acn lal nu sin sie sin wen natul tuh in mwe sang
lal nu sel, ac tufah ma lun wen sac, oana sie usru lun
sou lal. 17 Tusruktu, fisrak sac fin kitaung sie ipin acn
lal nu sin kutena sin mwet kulansap lal, acn sac ac fah
sifil folokyang nu sin fisrak sac ke Yac in Folokyang. El
mukena, ac tulik natul, pa ac ku in la nwe tok. 18 Sie
fisrak tia ku in eisla acn lun kutena mwet lukelos. Kutena
acn ma el sang lun tulik natul uh enenu in ma ke acn lal
sifacna tuh elan tia akkeokye mwet luk ke el luselosla liki
acn in usru lalos." 19 Na mukul sac pwenyula nu ke nien
utyak nu ke infukil ma ngetang nu epang, apkuran nu ke
mutunpot layen eir ke acn mwesas se loac ah. Infukil
inge infukil mutal lun mwet tol. El srisrngiya acn se nu
roto ke infukil inge 20 ac fahk, "Pa inge acn ma mwet tol
uh ac poeleak ikwa ma ac kisakinyuk nu ke ma koluk,
ku mwe kisa in akfalye ma koluk lukma, ac munanla
mwe kisa flao, tuh in wangin ma mutal utukla nu ke acn
mwesas se lik ah, yen ac ku in pwen sacn nu sin mwet
uh." 21 Na el pwenyula nu ke acn mwesas se lik ah,
ac kut fahsr alukela sruwasrik akosr we. 22 Ke kais sie
sruwasrik inge, nga liya lah oasr pac kalkal srisrik kac, fit
onngoul oalkosr lusa ac fit angngaul oalkosr sralap. 23
Kais sie kalkal inge oasr sinka eot rauneak acn loac,
ac oasr sunun nien ta e musaiyukla pesinka uh. 24 Na
mukul sac fahk nu sik, "Pa inge acn in orek mongo ma
mwet kulansap ke Tempul uh ac poeleak ikwa ma mwet
uh use mwe kisa."

47 Na mukul sac pwenyu folokla nu ke nien utyak nu
ke Tempul. Oasr kof ye nien utyak uh ac soror nu
kutulap, acn ma Tempul uh nget nu we. Kof uh soror ut
ye tafunyen nu eir ke Tempul, ac alukela layen eir ke
loang uh. **2** Na mwet sac usyula liki acn Tempul uh oan
we ut ke mutunpot epang ah, ac raunyak nwe ke kut sun
mutunpot nu kutulap. Oasr infacl srisrik soko sororma ke
layen nu eir ke mutunpot uh. **3** Mukul sac oatui fahla
layen nu kutulap, ac srikeya yact lumfoko onngoul ke
mwe srikasrak natul, na el sap nga in fahla infacl uh
lac. Loaliyen kof insac oanna e ke pukun niuk. **4** Na
el sifilpa srikeya yact lumfoko onngoul nu ten liki acn
se el srikeya meet ah, ac el sap nga in fahla infacl uh
lac. Loaliyen kof uh insac oan ke intik. El sifilpa srikeya
yact lumfoko onngoul nu ten, ac sap nga in fahla infacl
uh lac. Loaliyen kof uh insac oasr e ke infulwuk. **5** El
sifil srikeya yact lumfoko onngoul nu kutulap, na kof
uh arulana loal. Nga tia ku in fahla nu layen ah, sayen
kofkof na. **6** Na el fahk nu sik, "Kom, mwet sukawil moul
la, tuni ma inge akwoya." Na mwet sac folokinyula nu pe
infacl ah, **7** ac ke nga sun acn we, nga liye lah arulana
pukanten sak oan pe infacl lac lac. **8** Na el fahk nu sik,
"Kof se inge soror sasla facl se inge nu kutulap, nwe
ke sun Infahlfal Jordan ac som nwe ke Meoa Misa. Ke
pacl se ac sun Meoa Misa uh el ac ekulla kifinte we uh
nu ke kofonot. **9** Yen nukewa ma infacl soko inge ac
soror nu we uh, ac oasr kain in kosro ac kain in ik puspis
we. Infacl soko inge ac aklosye kof in Meoa Misa, ac
yen nukewa el soror we uh ac fah sang moul nu ke ma
nukewa. **10** Mutawauk ke unon in kof Engedi som na
nwe ke unon in kof Eneglaim, ac fah oasr mwet patur
weacn uh, ac elos ac fah asroelik nwek natulos in oayuk.
Ac fah pus kain in ik we, oana pusiyen kain in ik ke Meoa
Mediterranean. **11** Tusruktu kof ma oan yen furarrar, ac
inlulu weacn uh, ac tia wi ekla nu ke kofonot. Kof inge
ac oanna mwe orek sohl. **12** Kain in sak nukewa ma
oasr fahko kac ac fah kapak pe infacl uh kewa. Sra kac
uh ac fah tiana uli, ac fahko kac ac fah tiana wanginla.
Ac fah oasr fahko kac ke malem nukewa mweyen sak
inge aksroksrokyeyuk ke kof ma sororma liki Tempul
uh. Sak uh ac fah oswe fahko mwe mongo, ac sra kac
uh ac orekmakinyuk in akkeye mas lun mwet uh." **13**
LEUM GOD Fulatlana El fahk, "Pa inge masrol ke facl
Israel ma ac kitakatelik nu sin sruf singoul luo. Sruf lal
Joseph ac eis ipin acn luo. **14** Nga tuh wulela na ku
nu sin mwet matu lowos mu nga ac fah sang facl se
inge lalos. Inge kowos in kitalik tuh in oana sie inmasrlon
sruf nukewa. **15** "Masrol layen nu epang uh mutawauk
sisken Meoa Mediterranean fahla nu kutulap nwe ke
siti Hethlon, ac nu ke Innek In Utyak Nu Hamath, nu ke
siti Zedad, **16** nu ke siti Berothah ac Sibraim (siti luo
inge oan inmasrlon acn ma taranyuk sin Damascus ac
acn Hamath), fahla nwe ke siti Ticon (su oan sisken
acn Hauran). **17** Ouinge masrol nu epang uh som liki
Meoa Mediterranean kutulapyak nwe ke siti Enon, su
oan sisken Damascus ac Hamath layen nu epang. **18**
"Masrol nu kutulap uh fahla nu eir liki sie acn inmasrlon
acn Damascus ac acn Hauran, na Infacl Jordan pa orala
masrol inmasrlon acn Israel layen roto, ac acn Gilead
layen kutulap, nwe ke sun acn Tamar ke Meoa Misa. **19**
"Masrol nu eir uh mutawauk Tamar fahla nu roto nwe
ke sun acn se oasr kof we pangpang Kadesh Meribah,
sifilpa utyak nu roto epang sisken masrol nu Egypt, ac
som nwe ke Meoa Mediterranean. **20** "Masrol nu roto uh
pa Meoa Mediterranean, utyak nu epang nwe ke acn se
roto in Innek In Utyak Nu Hamath. **21** "Kowos in kitalik
facl se inge inmasrlon sruf lowos an. **22** Ac fah ma na
lowos nwe tok. Mwetsac su muta inmasrlowos, su oasr
tulik isusyang nu selos in facl se inge, ac fah oasr pac ip
lalos ke kowos ac kitalik acn uh. Ac fah orek elos oana
mwet na pwaye lun Israel, ac elos ac fah wi pac susfa
ke acn lalos oapana mwet in sruf lun Israel. **23** Kais
sie mwetsac ac fah eis acn lal yurin sruf lun Israel ma
el muta yoro. Nga, LEUM GOD Fulatlana, pa fahk ma
inge."

48 Pa inge inen sruf uh. Masrol layen nu epang,
mutawauk ke Meoa Mediterranean fahla nu kutulap
ac ut ke siti Hethlon nu ke Innek In Utyak Nu Hamath,
ac safla ke siti Hazarenon, apkuran nu ke masrol lun
Damascus ac Hamath. Ip se inge ma lun sruf lal Dan. **2**
Sisken acn lal Dan, kutulap lac nu roto, ip se inge ma
lun sruf lal Asher. **3** Sisken acn lal Asher, kutulap lac nu
roto, ip se inge ma lun sruf lal Naphtali. **4** Sisken acn
lal Naphtali, kutulap lac nu roto, ip se inge ma lun sruf
lal Manasseh. **5** Sisken acn lal Manasseh, kutulap lac
nu roto, ip se inge ma lun sruf lal Ephraim. **6** Sisken
acn lal Ephraim, kutulap lac nu roto, ip se inge ma lun
sruf lal Reuben. **7** Sisken acn lal Reuben, kutulap lac
nu roto, ip se inge ma lun sruf lal Judah. **8** Ipin acn se
sisken acn lal Judah, kutulap lac nu roto, ac fah sriyukla
in orekmakinyuk nu ke sie sripa yohk. Acn se inge fah
mael singoul sralap epang lac nu eir, ac lusa uh ac fah
oana lusen acn ma itukyang nu sin sruf uh. Tempul ac
fah oan in acn se inge. **9** Ke infulwen acn se inge, oasr
ip se mael singoul lusa ac mael oalkosr sralap, su ac fah
kisakinyukyang nu sin LEUM GOD. **10** Ac fah oasr ip se
nu sin mwet tol ke ipin acn mutal se inge. Acn selos inge
ac fah mael singoul lusa, kutulap nu roto, ac mael akosr
epang nu eir. Tempul lun LEUM GOD ac fah oan infulwen
acn se inge. **11** Acn mutal se inge ac fah ma sin mwet
tol su ma ke fwilin tulik natul Zadok. Elos tuh pwayena in
kulansap lalos nu sik, ac tia wi mwet Israel saya uh in
oru ma koluk, oana ke mwet wialos in sruf lal Levi elos
oru. **12** Ke ma inge, ac fah oasr ipin acn se sriyukla nu
selos ma ac oanna sisken acn ma itukyang nu sin sruf
lal Levi. Acn se lalos inge pa mutal oemeet. **13** Mwet in
sruf Levi ac fah oasr pac ipin acn se sriyukla nu selos ke
layen eir in acn lun mwet tol. Acn se inge ac fah oayapa

mael singoul lusa kutulap nu roto, ac mael akosr sralap
epang lac nu eir. **14** Acn se ma kisakinyukla nu sin
LEUM GOD pa wo oemeet ke acn nukewa, na wangin
ip kac ac fah kukakinyukla, ku ayaolla, ku itukyang nu
sin kutena mwet. Acn mutal se pa inge, ac ma na lun
LEUM GOD. **15** Ip se ma lula ke acn srisrila se inge, su
lupa uh oasr ke mael singoul lusa ac mael luo sralap, tia
acn mutal se, na ku in orekmakinyuk sin mwet uh nu ke
kutena enenu saya. Elos ku in muta we ac orekmakin
acn sacn. Siti se we ac fah oan infulwen acn se inge, **16**
na ac fah maspang — yact luo tausin lumfoko longoul ke
kais sie siska. **17** Rauneak siti sac nufon ac fah oasr
acn mwesas se su lupa oasr ke yact siofok angngaul
lac nwe lac. **18** Acn ma ac lula tukun musaiyukla siti
sac, sisken na acn mutal sac layen nu eir — su mael
akosr lusa ac mael luo sralap layen nu kutulap, ac mael
akosr lusa ac mael luo sralap nu roto — acn inge ac fah
orekmakinyuk nu ke acn in ima sin mwet ma muta in siti
uh. **19** Kutena mwet ma muta in siti uh ac ku in imai acn
se inge, oana sie sin sruf nukewa. **20** Ouinge, lupan
acn ma oan infulwen acn se ma sriyukla inge ac fah
orala sie maspang, su lupa uh oasr ke mael singoul ke
siska nukewa, na ac fah oaoayang pacna acn se ma
siti sac oan we. **21** Acn ma lula ke layen kutulap, su
mael oalkosr kutu lusa, ac ke layen roto mael oalkosr
kutu lusa, ac fah ma lun fisrak se su leumi Israel. Acn
inge fahla nwe ke sun masrol nu kutulap, ac nu roto nwe
ke Meoa Mediterranean. Tempul, ac acn sin mwet tol,
ac acn sin mwet Levi, ac siti sac, pa oan in acn mutal
se ingan. **22** Masrol nu epang uh pa ip se ma itukyang
nu sin sruf lal Judah, ac masrol nu eir pa ke acn lun
sruf lal Benjamin. **23** Pa inge acn ma itukyang nu sin
sruf nukewa saya uh. Acn lun sruf lal Benjamin oan
ten liki acn lun fisrak uh, kutulap lac nu roto. **24** Sisken
acn lal Benjamin, kutulap lac nu roto, ip se inge ma lun
sruf lal Simeon. **25** Sisken acn lal Simeon, kutulap lac
nu roto, ip se inge ma lun sruf lal Issachar. **26** Sisken
acn lal Issachar, kutulap lac nu roto, ip se inge ma lun
sruf lal Zebulun. **27** Sisken acn lal Zebulun, kutulap
lac nu roto, ip se inge ma lun sruf lal Gad. **28** Masrol
nu eir ke acn lun Gad, srola liki acn Tamar ut roto eir
nu yen oasr kof we in acn Kadesh, na kuhfla nu roto
epang sisken masrol nu Egypt fahla nwe ke sun Meoa
Mediterranean. **29** LEUM GOD Fulatlana El fahk, “Ac
fah pa ingan luman kiteyen facl Israel tuh in mwe usru
nu sin kais sie sruf lun Israel.” **30** Pa inge nien illa liki
siti Jerusalem. Ke pot se layen nu epang, su lusa uh
yact luo tausin lumfoko longoul, **31** ac fah oasr mutunpot
tolu. Kais sie mutunpot ac fah ekin sruf lun Israel. Inen
mutunpot tolu inge pa Mutunpot Reuben, Mutunpot
Judah, ac Mutunpot Levi. **32** Ke pot se nu kutulap, su
oayapa yact luo tausin lumfoko longoul, ac fah oasr pac
mutunpot tolu: Mutunpot Joseph, Mutunpot Benjamin,
ac Mutunpot Dan. **33** Ke pot se nu eir uh, su oayapa
yact luo tausin lumfoko longoul lusa, oasr pac mutunpot
tolu: Mutunpot Simeon, Mutunpot Issachar ac Mutunpot
Zebulun. **34** Ke pot se nu roto uh, su oayapa yact luo
tausin lumfoko longoul lusa, oasr pac mutunpot tolu:
Mutunpot Gad, Mutunpot Asher, ac Mutunpot Naphtali.
35 Lusen pot se inge nufon ma rauneak siti se inge pa
yact singoul tausin oalngoul. Ke pacl se ingela, inen siti
se inge ac fah pangpang, “LEUM GOD El Oasr Inge!”

Daniel

1 In yac aktolu ke Jehoiakim el tokosra in acn Judah,
Tokosra Nebuchadnezzar lun acn Babylonia el tuh
mweuni acn Jerusalem ac kuhlasla siti uh. **2** Leum El
lela tuh elan sruokilya Tokosra Jehoiakim ac usla kutu
mwe kasrup lun Tempul uh. El tuh usla kutu mwet sruoh
welul folokla nu ke tempul lun god lal in acn Babylon, ac
filiya ma saok inge ke nien filma in tempul lalos uh. **3**
Tokosra el tuh sapkin nu sel Ashpenaz, su leum fin mwet
pwapa lal, elan sulela kutu mukul fusr Israel su ma in
sou lun tokosra ac sou lun mwet leum, su wi muta in
sruoh. **4** Elos su solla inge enenu in mwet na oasku,
lalmwetmet, pah in orekma, lalkung, ac wangin ma koluk
ke manolos, tuh elos fah fal in kulansap inkul lun tokosra.
Ma kunal Ashpenaz in lotelosyang in ku in rit ac sim ke
kas Babylonia. **5** Tokosra el oayapa sapkin tuh in kitakat
elos len nukewa ke mwe mongo ac wain su ma mwet
inkul fulat elos eis uh. Tukun lutiyuk elos ke yac tolu, elos
ac utuku nu ye mutal tokosra. **6** Inmasrlon mwet ma tuh
solla inge pa Daniel, Hananiah, Mishael, ac Azariah —
elos kewa ma in sruf lun Judah. **7** Leum fulat lun mwet
pwapa uh sang ine sasu inge nu selos: Belteshazzar,
Shadrach, Meshach ac Abednego. **8** Daniel el tuh sulela
elan tia kang mwe mongo ac nim mwe nim ma kitakat
mwet inkul fulat uh kac, pwanang ac tuh akfohkfokye
manol. Ouinge el siyuk sel Ashpenaz tuh elan kasrel, **9**
ac God El oru tuh Ashpenaz elan etaten nu sel Daniel.
10 Tusruktu Ashpenaz el sangeng sel tokosra, ac el fahk
nu sel Daniel, “Tokosra el pakiya tari ma kom in kang ac
nim, ac fin tia wo finsroam oana tulik sayom inge, na el
ac ku na in uniyuwi.” **11** Ouinge Daniel el som nu yurin
mwet se ma Ashpenaz el tuh srisrngiya in liyalang ac
mwet kawuk tolu lal. **12** Ac el fahk nu sel, “Srike kut ke
len singoul, ac use na fokinsak kut in kang, ac kof kut in
nim. **13** Na kom fah liye lah manosr ac oa kac monin
tulik ma kang mongo ke inkul lun leum uh, na kom fah
oru sulela lom an fal nu ke ma kom liye an.” **14** Na mwet
sac insese elos in srike ke len singoul. **15** Tukun len
singoul ah, Daniel ac mwet kawuk tolu lal ah arulana
fokoko ac wo finsroalos liki tulik nukewa ma kang mongo
nun mwet leum uh. **16** Ouinge in pacl sac lac, mwet
se ma liyaltalang ah lela eltal in mongo fokinsak na, ac
tia kang mongo ma tokosra el sang elos in kang. **17**
God El sang nu sin mwet fusr akosr ah etauk yohk,
ac sasla in riti sramsram matu ac lalmwetmet. Sayen
ma inge, El sang pac nu sel Daniel in ku in akkalemye
kalmen aruruma ac mweme. **18** Ke sun saflaiyen yac
tolu ma tokosra el pakiya, Ashpenaz el pwanla mwet
fusr nukewa nu ye mutal Nebuchadnezzar. **19** Tokosra
el sramsram nu selos nukewa, ac arulana fwefela sel
Daniel, Hananiah, Mishael ac Azariah yohk liki mwet fusr
nukewa saya ah. Ouinge elos weang kulansap nu sin
tokosra. **20** Finne kain siyuk fuka ma tokosra el siyuk, ku
kain elya ma el ac srukak, mwet fusr akosr inge etu pacl
singoul yohk liki kutena mwet susfa ku mwet inutnut su
oasr ke tokosrai lal uh nufon. **21** Daniel el mutana inkul
fulat se inge nwe ke na Cyrus, tokosra fulat lun Persia,
el kutangla acn Babylonia.

2 Ke yac se akluo in pacl Nebuchadnezzar el tokosra,
el oru sie mweme. Yokla fohs lal kac, oru el kofla
motul. **2** Ouinge el sapla solama mwet susfa lal, mwet
inutnut, mwet sramsram nu sin inut, ac mwet mwenmen
lal in tuku ac aketeya mweme sac nu sel. Ke elos tuku
ac tu ye mutun tokosra, **3** el fahk nu selos, “Nga arulana
fohsak ke mweme se nga oru. Nga ke etu lah mea
kalmac.” **4** Elos topuk tokosra ke kas Aramaic, “Lela in
loes moul lun tokosra! Fahkma nu sesr mweme sacn,
ac kut ac fah aketeya nu sum.” **5** Ac tokosra el fahk
nu selos, “Nga sulela tari mu komtal ac fahkma nu sik
mweme sac, na aketeya lah mea kalmac. Komtal fin tia
ku, nga ac sap in sreyuki monumtal nu ke ip srisrik, ac
lohm sumtal an in rakinyuki nwe ke orala yol in kutkut. **6**
A komtal fin fahkma nu sik mweme sac oayapa kalmac,
na nga ac fah akfulatye komtal ac sot mwe moul yohk.
Kwal, fahkma lah mea mweme sac, ac mea kalmac.” **7**
Elos sifilpa topkol tokosra ac fahk, “Leum lasr fin fahkma
na lah mweme fuka se, na kut ac fah akkalemye kalmac
an.” **8** Ke elos fahk ouinge ah, na tokosra el liksreni
na fahk, “Ma na nga nunku ah ingan! Komtal suk na
ma in eisla pacl, mweyen komtal etu na lah nga akola
9 in sot nu sumtal lupan kaiyuk sefanna komtal fin tia
fahkma kalmen mweme sac. Komtal pwapani komtal
in tuku fahk kas kikiap in sisla pacl, mweyen komtal
nunku mu nga ac ku in ekulla ma nga fahk uh. Fahkma
lah mea mweme sac, na nga ac etu lah komtal ac ku
in aketeya pac kalmac uh nu sik.” **10** Ac mwet kasru
fulat inge topuk ac fahk, “Wangin sie mwet fin faclu
nufon ac ku in fahkot nu sin tokosra ma kom ke etu an.
Wangin sie tokosra, finne tokosra se ma pwengpeng, ku
yohk oemeet ku la, nu oru kain sap upa se ingan nu sin
mwet susfa lal, mwet inutnut, ac mwet mwenmen lal. **11**
Ma tokosra siyuk ingan arulana upa, oru wangin mwet
ku in fahkot nu sin tokosra sayen god uh, a god inge
tia muta inmasrlon mwet uh.” **12** Ke elos fahk ouinge,
tokosra el foloyak, ac sap in anwukla nufon mwet kasru
fulat lal in acn Babylon. **13** Ouinge sapkakinyuk tuh in
anwuki elos nufon, welulang pac Daniel ac mwet kawuk
lal ah. **14** Na Daniel el som nu yorol Arioch, su leum
fin mwet karinginyal tokosra, su itukyang kunal in uniya
mwet inge. Daniel el arulana sulela wo kas elan fahk,
15 ac el siyuk sel Arioch lah efu ku tokosra el orala ma
sap na upa se inge. Ouinge Arioch el aketeya nu sel
Daniel ma sikyak uh. **16** In pacl sacna Daniel el som ac
eis ku sin mwet fulat lun inkul uh in kolla kutu srisrik
pacl uh, elan ku in akkalemye nu sin tokosra kalmen
mweme sah. **17** Na Daniel el folokla nu yen el muta we,
ac fahk nu sin mwet kawuk lal, Hananiah, Mishael, ac

Azariah ke ma su sikyak inge. **18** El fahk nu selos in
pre nu sin God inkusrao tuh Elan pakoten nu selos ac
ikasla kalmen ma lukma se inge nu selos, tuh elos fah
tia anwuki wi mwet kasru fulat saya in acn Babylon. **19**
Na in fong sacna ma lukma se inge ikakla nu sel Daniel
in sie aruruma, ac el kaksakin God inkusrao, ac fahk, **20**
"God El lalmwetmet ac kulana! Kaksakunul nwe tok ma
pahtpat. **21** El nununku pacl uh ac ekyek lun pulan pacl
uh; El tulokunak ac ikruiya tokosra uh; El pa sang etauk
ac lalmwetmet. **22** El ikasla kalmen ma lukma ac ma
loal kalmac; El etu ma su oan wikla in lohsr uh, Ac El
sifacna rauniyukla ke kalem. **23** Nga kaksakin kom ac
akfulatye kom, God lun mwet matu luk. Kom ase ku nu
sik ac etauk luk; Kom topokma pre luk, Ac akkalemye nu
sesr ma kut in fahk nu sin tokosra." **24** Na Daniel el som
nu yorol Arioch, su tuh supweyuk in uniya mwet kasru
fulat lun tokosra inge, ac el fahk nu sel, "Nimet kom
onelosla. Usyula nu yorol tokosra ac nga fah fahkang
nu sel kalmen mweme se lal ah." **25** Kitin pacl ah na
Arioch el usalak Daniel nu ye mutal tokosra ac fahk nu
sel, "Nga konauk sie sin mwet Israel ma wi sruoh, su ac
ku in fahkak nu sin tokosra kalmen mweme se lom." **26**
Na tokosra el fahk nu sel Daniel (su oayapa pangpang
Belteshazzar), "Kom ku in fahkma mweme se luk ah, ac
aketeya lah mea kalmac?" **27** Ac Daniel el topuk, "O
Tokosra, wangin mwet mwenmen, mwet inutnut, mwet
susfa, ku mwet tuni ma oan yen engyeng uh, su ac ku
in fahkak nu sum ma se ingan. **28** Tusruktu, oasr sie
God inkusrao su ikasla ma lukma uh. El akkalemye nu
sin Tokosra ma su ac sikyak in pacl fahsru uh. Ac inge
nga ac fahkot mweme sacn, su kom arurumai ke kom
motul. **29** "Ke pacl se tokosra tuh motul ah, tokosra
mwemei ma ac sikyak in pacl tok uh; ac God, su ikasla
kalmen ma lukma, El akkalemye ma ac sikyak uh. **30** Ma
lukma se inge akkalemyeyukme nu sik, tia ke sripen nga
lalmwetmet liki kutena mwet, a tuh Tokosra in ku in etu
kalmen mweme sac, ac in kalem ke nunak su sikyak
nu sin tokosra. **31** "O Tokosra, in aruruma sac, tokosra
tuh liye sie ma sruloala na yohk tu ye mutun tokosra
— arulana kalem ac saromrom, ac mwe aksangeng in
liyeyuk. **32** Sifa ah orekla ke gold ma wo emeet; iniwa ah
ac pao ah orek ke silver; ac infulwal nu ke intwel orekla
ke bronze. **33** Nial orekla ke osra, ac falkal orekla ke
osra ac fohk kle akulamisak. **34** Ke kom tuh ngetang
liye ah, eot na lulap se tufwacla liki fin fulu se, a tia ma
mwet moklela, twe sunna nia su orek ke osra ac kle, ac
koteya. **35** In pacl sacna osra, kle, bronze, silver, ac gold
nukewa kac ah mokutkuti, oana kulun wheat ma kulkulla
ke pacl fol uh, ac ipsriki oana apat uh. Eng ah okla ma
inge nufon ac tia sie ip kac lula. A eot sac yokelik nwe
oana eol soko su afinya faclu nufon. **36** "Pa inge mweme
sac. Inge nga ac akkalemye nu sin tokosra kalmac uh.
37 O Tokosra, kom pa fulat oemeet sin tokosra nukewa
uh. God inkusrao El orala tuh kom in tokosra fulat, ac El
sot nu sum wal, ku, ac sunak. **38** El orala tuh in kom
pa leum fin acn nukewa faclu ma oasr mwet muta we,
ac oayapa leum fin kosro ac won nukewa. Kom pa sifa
se ma orekla ke gold inge. **39** Ac fah mau oasr pac
sie tokosrai tukum, su ac tia arulana pwengpeng oana
tokosrai se lom inge, ac toko ac oasr pac sie tokosrai
aktolu, ma orekla ke bronze, su ac leumi faclu nufon. **40**
Toko, ac oasr tokosrai se pac akakosr su ac fokoko oana
osra uh. Tokosrai se ingan ac fah fukulya ac kunauselik
tokosrai nukewa meet ah, oana ke osra uh ac fukulya ac
kunauselik ma nukewa. **41** Kom tuh liye pac lah falkal ac
kufinnial orekla ke fohk kle ac osra. Kalmac pa tokosrai
se inge ac mau kitakatelik, na ku se la uh ac ku in srifal
mweyen oasr osra ac fohk kle akulamisi kac. **42** Kufinnial
— su kutu ip uh osra ac kutu fohk kle — akkalemye lah
tafu tokosrai se inge ac ku, ac tafu ac munas. **43** Kom
oayapa liye lah osra ah akulamisi ke fohk kle. Kalmen
ma se inge pa mwet leum ke tokosrai se inge ac srike in
orani sou lalos in ma se lac ke elos ac oru mwet lalos uh
in tukeni apayuki, tusruktu elos ac tia ku in orani, oana
ke osra ac fohk kle tia ku in akonoki. **44** In pacl lun mwet
leum inge, God inkusrao El ac fah oakiya sie tokosrai su
ac fah wangin saflaiya. Ac fah tiana ku in kutangyukla, a
ac fah kunausla nufon tokosrai ingan, na ac fah oanna
nwe tok. **45** Kom tuh liye pac ke eot sac ipipla liki fin
fulu sac a wanginna mwet mokleak, ac ke eot sac tukya
ma sruloala sac ma orekla ke osra, bronze, fohk kle,
silver ac gold. God fulat El fahk nu sum, O Tokosra, ma
ac sikyak in pacl fahsru uh. Nga fahkot kewa ma kom
mwemei, ac akkalemye pac nu sum kalmac uh." **46** Na
Tokosra Nebuchadnezzar el pasrla nwe ten ac sapkin
tuh in orek mwe kisa ac mwe sang nu sel Daniel. **47**
Tokosra el fahk, "God lom El fulat liki god nukewa. El
Leum fin tokosra uh, ac El ikasla kalmen ma lukma.
Nga etu ouinge mweyen kom ku in aketeya ma lukma
se inge." **48** Ouinge el akfulatyalak Daniel nu ke sie
wal fulat, ac sang nu sel mwe lung na wowo puspis, ac
oru elan leumi acn Babylon, ac oru tuh in el pa leum
fin un mwet kasru fulat nukewa lun tokosra. **49** Fal nu
ke siyuk se lal Daniel, Tokosra el eisalang Shadrach,
Meshach, ac Abednego in karingin mukuikui nukewa in
acn Babylon; a Daniel el mutana inkul fulat sin tokosra.

3 Tokosra Nebuchadnezzar el sap orekla ma sruloala
gold se, fit eungoul fulata ac fit eu sralap, ac el sap
tulokyak in acn tupasrpasr se pangpang Dura, apkuran
nu ke siti Babylon. **2** Na tokosra el sapkin mwet pwapa
lal nukewa in fahsreni — mwet fisrak nukewa, governor
nukewa, governor akluo nukewa, mwet kol lun kais
sie kain in orekma, mwet liyaung mwe kasrup, mwet
nununku, mwet pwapa fulat ke kais sie acn, ac mwet
kol saya nukewa lun acn we. Elos in fahsreni ac wi
kisaela ma sroloala se ma Tokosra Nebuchadnezzar
el tulokunak ah. **3** Ke mwet fulat inge nukewa fahsreni
nu ke kisa sac, ac tu ye mutun ma sruloala sac, **4** sie

mwet in sulkakin pweng lun tokosra el fahk ke sie pusra
lulap, “Kowos, mwet mutunfacl nukewa, su sramsram
ke kain in kas nukewa! 5 Kowos ac fah lohng pusren
mwe ukuk, ac toko pusren oboe, lyre, zither ac harp, ac
oayapa kain mwe srital nukewa saya ac fah weang ma
inge. Ke pacl se na mwe on inge ac kasla uh, kowos
in pasrla ac alu nu ke ma sruloala gold se su Tokosra
Nebuchadnezzar el tulokonak inge. 6 Kutena mwet su
tia pasrla ac alu nu kac ac fah sisiyang nu in sie funyu
in e firir uh.” 7 Ouinge ke elos lohng pusren mwe on
uh kasla, mwet in mutunfacl nukewa ac kain in kas
nukewa elos pasrla ac alu nu ke ma sruloala gold se
ma Tokosra Nebuchadnezzar el tulokunak ah. 8 In pacl
sac, kutu sin mwet Babylonia elos konauk pacl wo lalos
in akkolukye mwet Jew ah. 9 Elos fahk ouinge nu sel
Tokosra Nebuchadnezzar, “Lela in loes moul lun tokosra!
10 Tokosra tuh sapkin mu pusren mwe on uh fin kasla,
mwet nukewa in pasrla ac alu nu ke ma sruloala gold
sac, 11 ac kutena mwet su tia pasrla ac alu nu kac
ac fah sisiyang nu in sie funyu in e firir. 12 Oasr kutu
mwet Jew ma kom sang in karingin acn ma apkuran nu
Babylon — Shadrach, Meshach ac Abednego — su tia
akos sap lun tokosra. Elos tiana alu nu sin god lom uh,
ku pasrla nu ke ma sroloala se kom tulokunak ah.” 13
Ke elos fahk ouinge, tokosra el arulana kasrkusrakak ac
sap in utuku mwet tolu ah nu ye mutal. 14 Ac el fahk
nu seltal, “Shadrach, Meshach, Abednego, ya pwaye
lah komtal srangesr alu nu sin god luk uh, ac tia pasrla
nu ke ma sroloala se nga tulokunak ah? 15 Komtal fin
lohng pusren mwe ukuk, oboe, lyre, zither, harp, ac mwe
on saya nukewa in kasla,’tal pasrla nu ke ma sroloala
sac ac alu nu kac. Komtal fin tia, na ac sisiyang komtal
nu ke funyu in e firir. Ku komtal nunku mu oasr god
ac ku in molikomtalla?” 16 Na Shadrach, Meshach, ac
Abednego topuk ac fahk nu sel, “O Tokosra, kut ac tia
srike in fahk kutena kas in akwoye kut. 17 God se su kut
kulansap nu se uh fin ku in molikutla liki e firir ingan, ac
liki ku lom, na El ac molikutla. 18 Tusruktu El finne tia
molikutla, lela in arulana kalem sin tokosra lah kut tia
ku in alu su sin god lom an, ac kut ac fah tiana pasrla
nu ke ma sruloala gold se ma kom tulokunak an.” 19
Na Nebuchadnezzar el arulana rarak ke kasrkusrak, ac
ngetang suilya Shadrach, Meshach ac Abednego. Na el
sap mwet lal uh in tanak e uh in fol pacl itkosr yohk liki
pacl nukewa. 20 Ac el sap mwet ma ku oemeet sin mwet
mweun lal in kapriya mwet tolu inge ac siselosyang nu in
funyu in e firir sac. 21 Ouinge elos kaprelosi ke elos
putena nuknuk, susu, ac ma nukewa, ac siselosyang
nu in funyu sac. 22 Ac ke sripen tokosra el tuh sap in
tayak e sac in arulana fol, oru e sac tuh esukak pac
mwet ma us mwet tolu ah ac siselosyang nu ke e sac.
23 Na Shadrach, Meshach, ac Abednego srakna kapir,
ac sisiyang elos nu in fiten e sac. 24 In kitin pacl ah
na Nebuchadnezzar el atuyak ke lut ac fwefela lal. Ac
el siyuk sin mwet pwapa lal, “Ku tia mwet tolu pa kut
kapriya ac sisang nu in e sac ah?” Ac elos fahk, “Aok,
pwaye.” 25 Na el sifil siyuk, “Ac efu ku mwet akosr
pa nga liye forfor in e se ingo? Eltal tiana kapir ac
wanginna akilenya mu eltal fol — ac mwet se akakosr
ingo oana luman lipufan se.” 26 Ouinge Nebuchadnezzar
el fahsryang nwe ke mutun funyu firir sac, pangyak ac
fahk, “Shadrach! Meshach! Abednego! Kowos su mwet
kulansapu God Fulatlana, oatume!” Na elos tukenina
oatui. 27 Mwet nukewa: fisrak, governor, governor akluo,
ac mwet leum saya nukewa lal tokosra, elos fahsreni
in liye mwet tolu ah, su tiana folla ke e sac. Aunsifalos
ac nuknuk lalos tiana firiryak, ac elos tia pac fokulasrla
ke e sac. 28 Na tokosra el fahk, “Kaksakin God lal
Shadrach, Meshach, ac Abednego! El supwama lipufan
lal ac molela mwet su orekma nu sel ac lulalfongel inge.
Elos tuh pilesrala moul lalos ac tia akos ma sap luk ke
sripen elos tia lungse epasr nu sin kutena god sayen
God lalos sifacna. 29 “Na inge, nga sapkin tuh mwet in
kutena mutunfacl, ku kutena kain in kas, fin fahk kutena
kas ma ac akkolukye God lal Shadrach, Meshach, ac
Abednego, ac fah sreyuki manol ke kupasr nukewa kacl,
ac lohm sel fah rakinyuki nwe ke oana sie yol in kutkut.
Wangin siena god su ku in oru inkanek in molela ouinge.”
30 Ac tokosra el sifilpa kulak wal lal Shadrach, Meshach,
ac Abednego in acn Babylon.

4 Tokosra Nebuchadnezzar el supwalik sap soko inge
nu sin mwet in mutunfacl nukewa ac kain kas nukewa
fin faclu, su fahk ouinge: “Paing kowos! 2 Porongo ma
nga ac fahk ke ouiya sakirik ac usrnguk su God Fulatlana
El akkalemye nu sik. 3 “Fuka yokiyen ma usrnguk God
El ikasla nu sesr! Fuka lupan kuiyen mwenmen ma El
oru! God El tokosra nwe tok ma pahtpat. El ac fah leum
fin ma nukewa in pacl nukewa! 4 “Nga, Nebuchadnezzar,
tuh muta arulana misla inkul sik, ac insewowokin kasrup
luk. 5 Tusruktu nga tuh oru sie mweme na aksangeng,
ac liye kutu aruruma su nga arulana tuninfongla kac
ke nga motul. 6 Nga tuh sapkin in utukeni mwet kasru
fulat nukewa in acn Babylon elos in tuh fahkma nu sik
kalmen mweme sac. 7 Na mwet susfa, mwet inutnut,
mwet mwenmen, ac mwet lutlut ke ma oan yen engyeng
uh nukewa utukeni, ac nga fahkang nu selos mweme
se luk ah, a elos tia ku in aketeya nu sik. 8 Na Daniel
el utyak. (Itukyang pac inel Belteshazzar, tuh elan us
inen god se luk.) Ngunin god mutal uh oan in el, na
nga fahkak mweme se luk ah nu sel. Nga fahk ouinge
nu sel: 9 “Belteshazzar, su fulat inmasrlon mwet susfa
uh, nga etu lah ngunin god mutal uh oan in kom, ac
kom etu ma lukma nukewa. Pa inge mweme se luk uh.
Fahkma lah mea kalmac uh. 10 “Ke nga tuh motul ah,
nga arurumai soko sak na lulap su tu infulwen faclu. 11
Sak soko inge kap na kap nwe ke na sun acn elucng,
ac mwet faclu nufon ku in liye. 12 Sra kac uh arulana
kato, ac fahko kac arulana ungung, fal in kiteya mwet

faclu nufon. Kosro lemnak uh mongla ye lulin sak uh,
won uh orala ahng lalos ke lesak uh, ac kain in ma
moul nukewa mongo ke fokin sak soko inge. 13 "Ke nga
srakna nunku ke aruruma se inge, nga liye sie mwet
na mutal oatume inkusrao me, su arulana liyaten in ma
nukewa. 14 Ac el fahkak ke sie pusra lulap, 'Pakiya sak
soko an, ac wotela lah kac an; yolla sra kac, ac sisalik
fahko an. Lusak kosro ingan liki ye sak soko an, ac won
uh liki lesak an. 15 Ac filiya sruen sak sacn in oanna
infohk uh, ac loseni ke mwe lohl orekla ke osra iron
ac bronze. Filiya in oanna ke mah inima uh. "'Na lela
aunfong uh in sroksrokkinya mwet se inge, ac lela elan
muta inmasrlon kosro lemnak uh, ac sak inima uh. 16
Ke lusen yac itkosr el ac fah tia nunak oana mwet uh,
a el ac nunak oana kosro uh. 17 Pa inge ma lipufan
liyaten ac asmak uh wotela uh. Ke ma inge lela mwet
in acn nukewa in etu lah oasr ku lun God Fulatlana fin
tokosrai nukewa lun mwet uh, ac El ku in eisalosyang
nu sin kutena mwet ma El lungse eisalosyang nu se —
finne mwet ma pilesreyuk oemeet uh.'" 18 Ac Tokosra
Nebuchadnezzar el fahk, "Pa inge mweme se luk ah.
Inge, Belteshazzar, fahkma lah mea kalmac uh. Wangin
sie sin mwet kasru luk inge ku in akkalemye nu sik, a
kom ku mweyen ngunin god mutal uh oan in kom." 19 Ke
ma inge, Daniel su oayapa pangpang Belteshazzar, el
arulana lut ac koflana fahk kutena ma. Na tokosra el fahk
nu sel, "Belteshazzar, nimet lela mweme sac, ku kalmen
mweme sac in akfohsye kom." Belteshazzar el topuk ac
fahk, "O Tokosra, nga kena tuh mweme sac ac aketeya
kac uh in ma nu sin mwet lokoalok lom, ac in tia ma nu
sum. 20 Sak soko ma arulana fulat ac sun acn elucg
ingan, ku in liyeyuk sin mwet nukewa fin faclu. 21 Sra
kac uh arulana kato, ac fahko uh ku in kiteya mwet fin
faclu nufon. Kosro lemnak uh mongla ye lulin sak soko
ah, ac won uh orek ahng ke lesak uh. 22 "O Tokosra,
kom pa sak soko ma arulana fulat ac fokoko inge. Kom
kapak nwe arulana fulat, oru kom sun acn elucng, ac
ku lom uh fahsrelik nu fin faclu nufon. 23 Ke Tokosra
srakna intoein ma inge, lipufan se oatui inkusrao me ac
fahk, 'Pakiya sak soko an ac kunausla, tusruk filiya srua
an in oanna. Loseni ke sie mwe lohl ma orekla ke osra
iron ac bronze, ac filiya in oanna ke mah inima uh. Lela
aunfong uh in sroksrokkinya mwet se inge, ac lela elan
mutana inmasrlon kosro lemnak uh ke yac itkosr.' 24 "O
Tokosra, pa inge kalmen mweme sac, ac pa inge ma
God Fulatlana El fahk mu ac sikyak nu sum uh. 25 Ac
fah lillilyak kom liki inmasrlon mwet uh, ac kom fah muta
inmasrlon kosro lemnak uh. Ke lusen yac itkosr kom ac
fah mongo mah oana soko ox, ac motul inima uh, yen
kom ac aksroksrokyeyuk ke aunfong uh. Tukun ma inge,
kom ac fah fahk lah pwaye God Fulatlana El nununku
tokosrai nukewa lun mwet uh, ac El ku in sang tokosrai
nu sin kutena mwet El lungse sang nu se. 26 Lipufan sac
tuh sapkin mu sruen sak sac in fili in oanna infohk uh.
Kalmac pa kom ac sifilpa tokosrala tukun kom akilenak
lah God El leumi faclu nufon. 27 Ke ma inge, O Tokosra,
oru oana ma nga ac fahk nu sum uh. Nimet kom sifil oru
ma koluk, a oru ma wo ac kulang nu sin mwet sukasrup.
Kom fin oru ouinge, na ac srakna wo ouiyom." 28 Ma
inge nukewa sikyak nu sel Tokosra Nebuchadnezzar. 29
Malem na singoul luo tukun ma inge, ke el forfor fin acn
lucng ke lohm sel in Babylon, 30 el fahk, "Liye oaskuiyen
acn Babylon! Nga musaela tuh in pa siti fulat in tokosrai
luk, in akkalemye wal, ku, wolana, ac fulatlana luk." 31
Soenna safla ma el fahk uh, na sie pusra kasla inkusrao
me ac fahk, "Tokosra Nebuchadnezzar, porongo ma nga
ac fahk uh! Inge wal in tokosra lom itukla liki kom. 32
Ac fah lisyukyak kom liki inmasrlon mwet uh, ac kom
fah muta inmasrlon kosro lemnak, ac mongo mah oana
soko ox ke lusen yac itkosr. Tukun pacl sacn, na kom ac
fah akilenak lah pwaye oasr ku lun God Fulatlana fin
tokosrai nukewa lun mwet uh, ac El ku in sang tokosrai
uh nu sin kutena mwet El lungse sang nu se." 33 In kitin
pacl ah na kas inge akpwayeiyuk. Nebuchadnezzar el
lisyukyak liki inmasrlon mwet uh, ac mongo mah oana
soko ox. Aunfong uh aksroksrokye manol, ac unac kacl
uh loeselik oana unen eagle uh, ac tokinpaol loes oana
tokinnien won uh. 34 Tokosra el fahk, "Ke safla yac itkosr
ah, nga ngetak nu inkusrao ac sifil kalemak nunak luk.
Nga kaksakin God Fulatlana, ac sang sunak ac wolana
nu sel su moul nwe tok. "El fah leumi ma nukewa nwe
tok ma pahtpat, Ac ac fah wangin safliyen tokosrai lal. 35
El ngeta liye mwet fin faclu oana ma lusrongten; Lipufan
inkusrao ac mwet fin faclu Muta ye ku lal. Wangin sie
mwet ku in lain lungse lal. Ku kusen siyuk ke ma El oru.
36 "Ke pacl ma sifil kalemak nunak luk, na folokinyukme
sunak, wal fulat luk ac wolana nukewa lun tokosrai luk.
Mwet pwapa fulat luk ac mwet leum elos paingyu, ac wal
fulat luk folokinyukme yohk liki na meet ah. 37 "Ac inge,
nga, Nebuchadnezzar, sunakin, kaksakin, ac akfulatye
Tokosra in Kusrao. Ma nukewa El oru uh pwaye ac
suwohs, ac El ku in akpusiselyela kutena mwet su inse
fulat in orekma lal."

5 Sie fong ah, Tokosra Belshazzar el solani sie tausin
mwet leum nu ke kufwa se lal, ac elos tukeni nim
wain. 2 Ke elos nimnim ah, Belshazzar el sap in utuku
cup ac pol ma orek ke gold ac silver ma Nebuchadnezzar,
papa tumal, el tuh usla liki Tempul in Jerusalem. Tokosra
el sap utuku ma inge tuh el, mwet wal fulat lal, mutan kial
kewa, ac mutan kulansap kial kewa, elos in nimnimkin. 3
In pacl sacna ahlu ac cup gold uh utuku, ac elos nukewa
tukeni nim wain kac 4 ac kaksakin god nukewa lalos ma
orekla ke gold, silver, bronze, osra, sak ac oayapa eot. 5
In kitin pacl ah na poun mwet se sikyak, ac mutawauk in
sim yen ma mosrweyukla ke fasr pesinka in lohm uh,
yen ma kalmen lam uh tolak arulana kalem. Ac tokosra
el liye ke lac po sac sim ah. 6 El arulana sangeng, oru
efla mutal ac intwel rarrarak. 7 El wola ac fahk sie mwet

in use mwet inutnut, mwet mwenmen, ac mwet lutlut
ke ma oan yen engyeng uh. Ke elos tuku, tokosra el
fahk nu selos, “Mwet se fin ku in riti ma simla inge ac
fahkma kalmac an nu sik, el ac fah nukumyukyang ke
nuknuk sroninmutuk lun leum uh, ac wuleang soko ah
gold lun mwet wal, ac el ac fah mwet leum se aktolu in
tokosrai se inge.” **8** Mwet pwapa fulat inkul sin tokosra
elos fahsryang nu yorol, tusruktu wangin sie selos ku in
riti ma simla uh, ku fahkak kalmac uh nu sin tokosra. **9**
Na fosrnga lal Tokosra Belshazzar oru el efla yohk liki
meet ah, ac mwet lal su wal fulat elos nukanla ma elos in
oru. **10** Na Kasra, nina kial tokosra, el lohngak wowon lal
tokosra ac mwet wal fulat lal, na el utyak nu yen kufwa
uh orek we. El fahk, “Lela in loes moul lun tokosra! Nimet
kom arulana fohsak ac efla angan. **11** Oasr sie mwet in
tokosrai lom uh su ngunin god mutal uh oan in el. Ke
papa tomom el tuh tokosra, mwet se inge el akkalemye
lah el lalkung ac lalmwetmet, ac yohk etauk lal oana
etu lun god uh. Ac Tokosra Nebuchadnezzar, papa
tomom, el akleumyal fin mwet susfa, mwet inutnut, mwet
mwenmen, ac mwet lutlut ke ma oan yen engyeng uh
nukewa. **12** Oasr kain in ku se yorol ma sesa yurin mwet
uh, ac el lalmwetmet ac usrnguk in aketeya mweme. El
ku pac in akkalemye kas in pupulyuk ac aketeya ma
lukma. Ke ma inge kom sapla ac solama mwet se inge,
Daniel, su tokosra el tuh sang inel Belteshazzar, ac el ac
fah fahkot kalmen ma inge nukewa nu sum.” **13** In pacl
sacna, utuku Daniel nu ye mutal tokosra, ac tokosra el
siyuk sel, “Ya kom pa Daniel se inmasrlon mwet Jew ma
tokosra, papa tumuk, el tuh use Judah me nu in sruoh
ah? **14** Nga lohng mu ngunin god mutal uh wi kom, ac
lah kom usrnguk, lalmwetmet, ac oasr pac etauk lom. **15**
Utuku mwet kasru ac mwet inutnut uh elos in tuh riti ma
simla inge ac fahkma kalmac uh nu sik, tusruktu elos tia
ku in konauk kalmac uh. **16** Ac oasr pac lohngya sik mu
kom ku in konauk kalmen kas in pupulyuk, ac aketeya ma
lukma uh. Kom fin ku in riti ma se simla inge, ac fahkma
kalmac uh nu sik, ac fah nukumyukyang kom ke nuknuk
sroninmutuk lun mwet leum, ac kom fah wuleang soko
ah gold, ac kom ac fah mwet leum se aktolu in tokosrai
se inge.” **17** Ac Daniel el topkol ac fahk, “Sruokyana
mwe kite lom an, ku sang lun sie pacna mwet. Tusruktu
nga ac fah riti nu sin tokosra ma simla uh, ac akkalemye
kalmac uh. **18** “God Fulatlana El oru tuh papa tomom,
Nebuchadnezzar, elan sie tokosra na pwengpeng, ac
sang ku ac wal fulat nu sel. **19** Yoklana pwengpeng lal,
pwanang mutanfahl nukewa ac kain in kas nukewa elos
sangeng ac rarrar sel. El fin lungse uniya sie mwet, na el
uniya na; ac el fin lungse mwet se in moulna, el lela in
moul. El ac akfulatye, ku aklusrongtenye, kutena mwet
oanalungse lal. **20** Ke sripen fulatak nankal ac likkeke
lal, ac sulallal orekma lal nu sin mwet uh, na sisila el liki
nien muta fulat lal, ac tila akfulatyeyuk el. **21** Lisyukla el
liki inmasrlon mwet uh, ac nunak lal tuh ekla oana nunak
lun kosro uh. El tuh muta yurin donkey lemnak, mongo
mah oana soko ox, ac motul na inima uh, ac wangin
ma afinilya liki aunfong uh. Tok, el akilenak lah pwaye,
God Fulatlana El nununku tokosrai nukewa lun mwet
uh, ac El ku in eisalosyang nu sin kutena mwet su El
lungse sang nu se. **22** “Ac kom, su ma natul, kom ne etu
ma inge nukewa a kom tiana akpusiselye nunak lom.
23 Kom orekma lain Leum God inkusrao, ac orekmakin
cup ac pol ma utuku liki Tempul lal. Kom, ac mwet wal
fulat lom, mutan kiom kewa ac mutan kulansap kiom
nukewa nim wain kac, ac kaksakin god lowos ma orekla
ke gold, silver, bronze, osra, sak ac eot — god inge su
tia ku in liye ku lohng, ac tia etu kutena ma. Ac kom
tiana akfulatye God su ac ku in wotela lah kom ac misa
ku moulna, ac su nununku ma nukewa kom oru uh. **24**
Pa ingan sripa se oru God El supwama lac po sac in
tuku simusla kas inge uh. **25** “Pa inge kas ma simla uh:
“MENE, MENE, TEKEL, PARSIN.” **26** Ac pa inge kalmac
uh: “MENE pa OAKLA — God El oakla pisen len lula
ke tokosrai lom uh, na ac safla pa inge. **27** “TEKEL pa
PAUNIYA — pauniyuki kom tari ke mwe paun uh, ac
koneyukyak tuh na kom sufalla. **28** “PARSIN pa KITALIK
— tokosrai lom uh kitakatelik ac itukyang nu sin mwet
Mede ac mwet Persia.” **29** In pacl sacna Belshazzar el
sap mwet kulansap lal in nokmulang Daniel ke nuknuk
sroninmutuk lun mwet leum, ac in sripisrya soko ah gold
ke kwawal. Na el sang in el pa mwet leum aktolu in
tokosrai uh. **30** In fong sacna, Belshazzar, tokosra lun
Babylonia, el anwuki, **31** ac Darius mwet Mede, su yac
onngoul luo matwal in pacl sac, el eisla tokosrai sac.

6 Darius el sulela sel elan srisrngiya governor siofok
longoul in karingin acn nukewa ma el leumi uh. **2**
Sayen mwet inge, el sulella Daniel ac mwet luo pac
sayal in liyaung orekma lun governor inge, ac in taran
pac fahsriyen mwe kasrup lal tokosra uh. **3** Tiana paht
toko, arulana kalem lah orekma lal Daniel uh wo liki
mwet wial ma kol orekma, oayapa governor uh kewa.
Ac ke sripen el arulana pisrla ke orekma lal, tokosra el
nunkauk elan oakilya Daniel tuh elan leumi tokosrai sac
nufon. **4** Na mwet kol wial, ac governor uh, elos srike in
suk mwatal ke ouiyen orekma kunal nu ke tokosrai uh,
tusruktu elos tiana konauk kutena sripa ma elos ku in
akkolukyal kac, mweyen Daniel el arulana pwaye ac
suwohs in orekma lal, ac el tia orala kutena ma sufal ku
sesuwos. **5** Na elos fahk nu sin sie sin sie, “Kut ac tia ku
in konauk kutena ma in akkolukyalla Daniel kac, sayen
ma nu ke alu lal uh.” **6** Ouinge elos som nu yorol tokosra
ac fahk nu sel, “Tokosra Darius, lela in loes moul lun
Leum Fulat luk! **7** Kut nukewa su karingin tokosrai lom
uh — mwet kol ke orekma, governor uh, governor akluo
uh, ac mwet fulat pac saya — nunak sela tuh tokosra
in orala sie ma sap, ac akkeye in arulana ku. Kom in
sapkin ouinge, tuh ke lusen len tolngoul, wangin mwet

in siyuk ke kutena ma sin kutena god, ku sin kutena
mwet, a in siyuk sum mukena ke mwe enenu lal. Mwet
se fin kunausla ma sap se inge in fah sisiyang el nu
in luf se ma sessesla ke lion uh. 8 Ke ma inge, lela
tokosra in orala ma sap se inge ac sainiya, na ac fah
akkeyeyuk tuh in sie ma sap lun mwet Mede ac mwet
Persia, su ac fah tia ku in ikilyukla." 9 Ouinge Tokosra
Darius el sainiya ma sap sac. 10 Daniel el ne lohng
lah ma sap sac sainiyuki, a el som nu ke twek se ke
lohm sel su oasr winto tulwala nu Jerusalem, ac oru
oana ke el oru pacl nukewa. El ikasla sie winto ah, ac
sikukmutunteyak ac pre nu sin God pacl tolu ke len se.
11 Ke mwet lokoalok lal Daniel elos liye lah el pre nu sin
God, 12 elos nukewa som nu yorol tokosra in akkolukyal
Daniel. Elos fahk, "O Tokosra, kom tuh sainiya ma sap
se fahk mu ke inmasrlon len tolngoul, kutena mwet su
siyuk kutena ma sin kutena god ku kutena mwet sayom,
ac fah sisiyang nu in luf se ma sessesla ke lion." Ac
tokosra el fahk, "Pwaye, ma sap na ku se pa ingan, sie
ma sap lun mwet Mede ac mwet Persia, su ac tia ku in
ikilyukla." 13 Na elos fahk nu sel tokosra, "Daniel, sie
sin mwet sruoh Judah, el tia akfulatye tokosra, ku akos
ma sap se tokosra el orala ah. El srakna pre pacl tolu
ke len se, oana ke el oru pacl nukewa." 14 Ke tokosra
el lohng ma inge el arulana supwarla kac, ac sang na
kuiyal in suk inkanek in molella Daniel. El srike nwe ke
na fongeni. 15 Na mwet lokoalok lal Daniel elos foloko
nu yorol tokosra ac fahk nu sel, "Tokosra etu na tari lah
ke oakwuk lun mwet Mede ac mwet Persia uh, wangin
ma sap ma tokosra oakiya ku in ikilyukla." 16 Ke ma
inge tokosra el sapkin in utukla Daniel ac sisiyang el nu
in luf se ma sessesla ke lion. Ac el fahk nu sel Daniel,
"Lela God lom, su kom arulana oaru in kulansupu, Elan
loangekom." 17 Itukyang eot lulap se in afinya mutun luf
sac, na tokosra el filiya sil lal sifacna ac sil lun mwet wal
fulat lal fin eot sac, tuh in fah wangin mwet ku in ikasulla
Daniel. 18 Na tokosra el folokla nu inkul fulat sel, ac
koflana motulla in fong sac. El tiana mongo, ac tia pacna
lela in oasr mwe akpwar orek nu sel. 19 Toang na in lutu
se tok ah tokosra el sulaklak som nu ke luf sac. 20 Ke el
apkuranyang nu kac, el orala pang na elya se ac fahk,
"Daniel, mwet kulansap lun God moul! Ku God se lom,
su kom arulana moniyuk in kulansup nu se, El molikomla
liki lion uh?" 21 Ac Daniel el fahk nu sin tokosra, "Lela in
loes moul lun tokosra! 22 God El supwama lipufan lal in
tuh kaliya oalin lion uh, oru elos tia ku in ngalisyuwi,
mweyen El etu lah wangin ma sufal luk, ac wangin pac
ma nga orala koluk nu sum, O Tokosra." 23 Tokosra el
arulana enganak, ac sap in amacyak Daniel liki luf sac.
Ouinge elos amakunulak ac liye lah wangin kutena ma
sikyak nu sel, mweyen el lulalfongi God. 24 Na tokosra
el sap in sruhu nufon mwet ma tuh akkolukyal Daniel, ac
el sap in sisiyang elos, wi mutan kialos ac tulik natulos,
nu in luf se ma sessesla ke lion ah. Meet liki na elos
sun kapin luf sac, lion uh atuyang nu selos ac kotkoteya
nufon sri kaclos uh. 25 Na Tokosra Darius el sim nu sin
mwet in mutunfacl nukewa ac kain in kas nukewa fin
faclu, ac fahk: "Paing kowos nukewa! 26 Nga sapkin nu
sin mwet in mutunfacl nukewa su nga leumi, tuh mwet
nukewa in sangeng ac akfulatye God lal Daniel. "El sie
God moul, Ac El fah leum nwe tok. Tokosrai lal fah tiana
kunausyukla, Ac ku lal ac fah wangin saflaiya. 27 El
molela ac loangela; El oru ma usrnguk ac mwenmen In
kusrao ac fin faclu. El molella Daniel liki ku lun lion uh."
28 Arulana yokyokelik wal lal Daniel in we lal Tokosra
Darius, oayapa in we lal Tokosra Cyrus, mwet Persia.

7 In yac se meet ke Belshazzar el tokosra lun acn
Babylonia, nga tuh oru mweme se, ac liye sie aruruma
ke fong sac. Nga tuh simusla koanon mweme sac,
ac pa inge ma nga simusla ke 2 ma nga liye in fong
sac: Eng uh tuhtuh yen nukewa me, ac oru meoa uh
in arulana pulkulakyak. 3 Kosro na lulap sulallal akosr
otyak in meoa uh me, ac tia oana sie lumahlos. 4 Ma
soko oemeet ah oana luman lion soko, tusruktu oasr
posohksok kacl oana eagle se. Ke nga srakna ngetang
liye, na posohksok kacl uh kipatla. Na kosro soko ah
touyak ac tulokyak in tu oana mwet se. Itukyang nu sel
elan nunak in mwet. 5 Kosro soko aklukwa ah lumahl
oana bear soko ma tuyak fin nial tok. El ngalis sri in pap
tolkwe ke oalul, ac pusra se fahk nu sel, "Kangla nufon
ikwa ma kom ku in kang an!" 6 Ke nga srakna tu liye,
na soko pacna kosro lulap sikyak. Lumahl oana kosro
leopard soko, tusruk oasr posohksok akosr oan fintokol,
oana posohksok ke won uh, ac oasr sifa akosr kacl.
Lumahl oana in oasr wal na fulat lal. 7 Ke nga srakna
tu liye, kosro lulap soko akakosr ah sikyak. El arulana
fokoko, koluk lumahl ac aksangeng ngetngetal. El ac
sang wihs osra na lulap kacl uh ac itungya ma el ac
sruokya uh, na el ac lolongya in mokutkuti. El tia oana
kosro saya uh, mweyen oasr koac singoul kacl. 8 Ke
nga ngetang liye koac inge, nga liye koac srisrik soko
kapak inmasrlo. El sinukunla tolkwe sin koac ma oan
meet ah. Koac srisrik soko inge oasr atronmutun mwet
kac, ac sie oalu su arulana yokla tungak la. 9 Ke nga
ngetang liye ma inge, oasr kutu nien muta fulat oakwuki
in acn sac. Sie su nuna moul oemeet me el muta fin sie
mwe muta inge. Nuknuk lal uh fasrfasr oana snow, ac
aunsifal nasnas oana unen sheep. Mwe muta se lal inge
oan fin wheel ma firir, ac sarmelik oana e, 10 ac soko
koa in e uh sroma liki mwe muta fulat sac oana soko
infacl. Oasr tausin puspis mwet su akola in kulansupwal,
ac million puspis mwet tu ye mutal. Na nununku uh
mutawauk, ac book uh ikakla. 11 Ke nga ngetang liye
ah, nga srakna lohng pusren tungak ac sifacna konkin
lun koac srisrik soko ah. Nga srakna ngetang a kosro
soko akakosr ah anwuki, ac manol sisiyang nu in e uh ac
isisyak. 12 Kosro saya ah itukla wal lalos, tusruktu filfilla
elos in sifilpa muta ke kitin pacl. 13 Ke pacl se nga liye

aruruma se inge in fong sac, nga liye sie ma su oana
luman mwet se. El fahsru ac pukunyeng uh apnulla, na
el fahla nu yurin el su moul oemeet me, ac kolyukla el
nu ye mutal. **14** Itukyang nu sel wal, sunak, ac ku fulat,
tuh mwet in mutunfacl nukewa ac kain in kas nukewa
fah kulansapwal. Ku fulat lal ac fah oan ma pahtpat, ac
tokosrai lal ac fah wangin saflaiya. **15** Aruruma ma nga
liye inge oru nga fosrngala ac arulana fohsak. **16** Nga
fahsryang nu yurin sie selos su tu insac, ac siyuk lah el
ac ku in akkalemye kalmen ma inge nu sik. Na el fahkma
kalmac uh. **17** El fahk ouinge, "Kosro lulap akosr inge pa
tokosrai lulap akosr ma ac sikyak fin faclu. **18** Ac mwet
lun God Fulatlana elos ac fah eis ku fulat ac sruokya nwe
tok ma pahtpat." **19** Ac nga sifilpa ke lohng kutu ke kosro
soko akakosr ma tia oana kosro saya nufon — kosro
aksangeng soko ma ac sang wihs osra kacl uh ac nia
bronze kacl uh in itungya ma el sruokya uh, na lolongya.
20 Ac nga ke etu pac ke koac singoul ke sifal, ac ke koac
soko ma sikyak pac tok ac oru tolkwe koac uh in putatla
ah. Oasr atronmutal ac oalul, ac arulana upa tungak lal
uh. Yohk aksangeng lal uh liki koac nukewa saya ah.
21 Ke nga ngetang liye ma inge, na koac srisrik soko
ah mweun lain mwet lun God ac kutangulosla. **22** Na
el su nuna moul oemeet me tuku, ac akkalemye lah
nununku lal wi layen mwet lun God Fulatlana. Sun tari
pacl fal tuh mwet lun God in eis ku fulat lun tokosra. **23**
Pa inge ma el aketeya nu sik: "Kosro soko akakosr ah
pa tokosrai lulap se akakosr ma ac sikyak nu fin faclu, ac
el ac fah siena liki tokosrai lulap nukewa saya uh. El ac
fah itungya faclu nufon, ac futfutungya. **24** Koac singoul
ah pa tokosra singoul ma ac leumi tokosrai lulap sac. Na
sie pac tokosra ac fah sikyak, ac el ac arulana sie liki na
tokosra nukewa ma tuku meet ah, ac el ac fah sinukunla
tokosra tolu. **25** El ac fah kaskas lain God Fulatlana, ac
akkeokye mwet lun God. El ac fah srike elan ekulla ma
sap lun lulalfongi lalos ac len in kufwa lalos, na mwet lun
God uh ac fah muta ye ku lal ke lusen yac tolu tafu. **26**
Na nununku uh ac fah mutawauk, ac eisla ku lal uh, ac
arulana kunausulla. **27** Ku ac pwengpeng lun tokosrai
nukewa fin faclu ac fah itukyang nu sin mwet lun God
Fulatlana. Ku fulat lalos ac fah wangin saflaiya, ac mwet
kol nukewa fin faclu ac fah kulansupwalos ac akos sap
lalos." **28** Pa inge saflaiyen ma srumunyuk uh. Yoklana
sangeng luk, oru nga arulana efla, ac nga sruokyana ma
inge oan sik.

8 In yac aktolu ke pacl Belshazzar el tokosra, nga tuh
liye aruruma se akluo. **2** In aruruma se inge, nga liye
mu nga oasr in siti potyak lun Susa in acn Elam. Nga tu
sisken Infacl Ulai, **3** ac nga liye soko sheep mukul sisken
infacl ah, su oasr koac na loeloes lukwa kac. Koac soko
ma sikyak tok tuh loes liki ma soko ma sikyak meet. **4**
Ac nga liye sheep mukul soko ah sang koacl sinukin acn
roto, epang, ac eir. Wangin kosro ku in tulokinilya, ku
kaingkunla kuiyal. El oru na oana lungse lal, ac arulana
orek funmwet. **5** Ke nga srike in suk kalmen ma se inge,
na nani soko sasma tuku liki acn roto, upala mui lal
ah oru nial tiana pusral acn uh. Oasr koac soko tume
inmasrlon atronmutal ma arulana kalem. **6** Nani soko ah
yume nwe yurin sheep mukul soko ma nga liye tu sisken
infacl ah, ac atuyang nu sel ke kuiyal nufon. **7** Nga liye
na ke el uni sheep mukul soko ah. Upala kasrkusrak lal,
oru el atuyang nu kacl twe koteya koac lukwa ah. Wangin
ku lun sheep mukul soko ah in lainul. Toloki el nu infohk
uh ac futfutungyuki el, ac wangin sie su ku in molella. **8**
Nani soko ah yokyokelik na funmwet lal, tusruktu in pacl
se na ma yokelik ku lal uh, na kaptelik koac soko kacl ah,
na koac akosr sifilpa kapak aolla, ac kais soko koac inge
foralik nu epang, eir, kutulap ac roto. **9** Ac soko koac
srisrik srunak liki soko sin koac akosr inge, su kuiyal
fahsrelik nwe sun acn eir ac kutulap, ac sun pac Fulan
Wuleang. **10** Kuiyal yokyokelik nwe ke na el ku pac in
mweun lain un mwet mweun lun kusrao, ac mweuni pac
itu uh ac sisla kutu selos nu fin fohk uh, ac longolosi. **11**
Na koac srisrik soko ah oru nwe ke na el lain pac Fisrak
lun un mwet mweun lun kusrao, ac tulokinya kisa ma
orek nu sel ke len nukewa, ac aktaekyala Tempul uh. **12**
Mwet uh orekma koluk in Tempul, ac tila oru mwe kisa
ma fal in orek we ke len nukewa uh, ac alu pwaye uh
sisila. Koac srisrik soko ah orala nukewa ma el ke oru
uh. **13** Na nga lohng sie lipufan uh siyuk sin sie pac, "Ma
liyeyuk in aruruma se inge ac orek nwe ngac? Ma koluk
lulap inge ac eisla acn sin orek kisa uh nwe ngac? Ac
lolongyuki un mwet mweun lun kusrao ac Tempul uh
nwe ngac?" **14** Ac nga lohng lipufan se ngia topuk ac
fahk, "Ac orek ouinge ke len sie tausin siofok lumngaul,
su orala pacl in kisa luo tausin tolfoko ke eku ac lotu,
ma wangin kisa ac orek. Toko, na Tempul uh ac fah sifil
akmutalyeyuk." **15** Nga srike in suk kalmen aruruma se
inge, na in kitin pacl ah na sie ma su oana luman mwet
se tume nu sik. **16** Nga lohng sie pusra pangme liki Infacl
Ulai ac fahk, "Gabriel, fahkak nu sel kalmen aruruma se
el liye an." **17** Na Gabriel el kaluku ac tu siskuk, na nga
arulana sangengla ac putati nu infohk uh. El fahk nu
sik, "Mwet sukawil, ne mwet se na pa kom, a nga ke in
kalem sum kalmen aruruma uh. Aruruma sac fahkak ke
saflaiyen faclu." **18** Ke el kaskas ah, nga putati nu infohk
uh ac nikinyula. Tusruk el sruokyuwi, ac tulokinyuyak,
19 ac fahk, "Nga akkalemye nu sum ma ac sikyak ke
sripen kasrkusrak lun God. Aruruma sac fahkak ke ma
ac sikyak ke safla lun ma nukewa. **20** "Sheep mukul
soko kom liye ma koac lukwa oan kac ah, pa tokosrai
lun Media ac Persia. **21** Nani soko ah pa tokosrai lun
Greece, ac koac soko ma kom tuh liye tume inmasrlon
atronmutal ah pa tokosra se emeet uh. **22** Koac akosr
ma kom tuh liye sikyak tukun koac soko meet ah kaptalik
ah, kalmac pa ac fah kitakatelik mutunfacl lulap sac nu
ke tokosrai akosr, su ac fah tia ku oana kuiyen tokosrai
se meet ah. **23** "Ke ac apkuran in safla pacl lun tokosrai

akosr inge, ac koluk lalos uh arulana yokelik pwanang
ac enenu in akkeokyeyuk elos, na ac fah oasr sie pac
tokosra sikyak su ac arulana likkeke, kutasrik, ac akmas.
24 Ku lal ac fah yokyokelik — tusruktu tia ke ku lal
sifacna. Yohk ma el ac fah kunausla, ac ma nukewa
el oru ac fah wo ouiyal kac. El ac fah pwanang mwet
na yohk ku la in kunausyukla, ac mwet lun God uh ac
musalla pac. 25 Ke sripen kutasrik ac orek fwacfa lal
uh, el ac fah eis pac wo ouiya ke inkanek kikiap lal. El
ac fah sifacna yukunul ke ma el oru, ac kunausla mwet
puspis ke inkanek lukma lal. El ac lain pac Tokosra se
ma fulat liki nukewa, tusruktu ac kunausyukla el, tuh tia
ke ku lun mwet uh. 26 Aruruma se kom tuh liye ke pacl
in kisa in eku ac lotu ma aketeyuki nu sum ah, ac fah
pwayena. Tusrktu mansis kom in tia srumun in pacl inge,
mweyen ac fah akpwayeiyuk ke pacl na loes fahsru uh."
27 Nga arulana toasrla ac mas ke len na pus. Na nga fah
tukakek ac folokla nu ke orekma ma tokosra el pakiya nu
sik, tusruktu nga fohs na ke aruruma sac, ac tia ku in etu
kalmac.

9 Darius mwet Mede, su wen natul Xerxes, el pa leumi
tokosrai lun Babylonia. 2 In yac se oemeet in pacl el
leum ah, nga lutlut ke book mutal uh, ac nunku na ke
yac itngoul ma acn Jerusalem ac musalla uh, oana ke
LEUM GOD El tuh fahk nu sel mwet palu Jeremiah. 3
Ac nga arulana moniyukla in pre nu sin Leum God, ac
kwafe nu sel, ac oru lalo luk, nukum nuknuk yohk eoa,
ac muta in apat. 4 Nga pre nu sin LEUM GOD luk, ac
fahkak nu sel ma koluk lun mwet luk. Nga fahk, "Leum
God, kom fulatlana, ac kut akfulatye kom. Kom pwayena
ke wuleang lom, ac akkalemye lungse kawil lom nu selos
su lungse kom ac oru ma kom sapkin. 5 "Kut oru ma
koluk, moul lasr arulana koluk, ac orekma lasr sesuwos.
Kut tia oru ma kom sap kut in oru, ac forla liki ma kom
akkalemye nu sesr mu ma pwaye. 6 Kut tia porongo
pusren mwet kulansap lom mwet palu, su kaskas ke
Inem nu sin tokosra lasr, mwet kol lasr, mwet matu lasr
somla, ac nu sin mutunfacl se inge nufon. 7 O Leum,
kom oru na ma pwaye pacl e nukewa, a kut oru na ma
su akmwekinye kut sifacna. Aok, yokna nu sesr su muta
in Judea ac Jerusalem, ac nu sin mwet Israel nukewa su
kom akfahsryelik in muta in acn apkuran ac acn loessula
ke sripen elos tia inse pwaye nu sum. 8 Tokosra lasr,
mwet kol lasr, oayapa mwet matu lasr su somla, elos oru
na mwe akmwekin ac orekma koluk lain kom, LEUM
GOD. 9 Kom pakoten ac ku na in nunak munas, kut
finne likkeke nu sum. 10 Kut tiana porongekom, O LEUM
GOD lasr, ke kom fahk mu kut in moul fal nu ke ma sap
ma kom ase nu sesr sin mwet kulansap lom mwet palu.
11 Israel nufon kunausla ma sap lom, ac tia lungse lohng
ma kom fahk. Kut orekma koluk lain kom, pwanang kom
ase mwe selnga nu facsr ma simla in Ma Sap lal Moses,
mwet kulansap lom. 12 Kom oru oana ma kom tuh fahk
mu kom ac oru nu sesr, ac nu sin mwet kol lasr. Kom
sang kalya nu sin Jerusalem yohk liki siti nukewa saya
fin faclu, 13 ac ase nu sesr kain in kaiyuk nukewa ma
aketeyuki in Ma Sap lal Moses. A nwe ingena, O LEUM
GOD lasr, kut tia pacna srike in akinsewowoye kom, in
forla liki ma koluk lasr, ac fahsr tukun ma pwaye lom. 14
Kom, O LEUM GOD lasr, tuh akola kom in kalyei kut,
ac kom oru oana, mweyen kom oru na ma pwaye in
pacl nukewa, a kut tia porongekom. 15 "O Leum God
lasr, kom akkalemye ku lom ke kom use mwet lom liki
acn Egypt, ac ku lom uh srakna esamyuk. Kut orekma
koluk, ac oru ma sutuu. 16 Kom tuh loangekutla in pacl
somla, ke ma inge nimet kom sruokyana toasr lom sin
acn Jerusalem. Siti se inge ma lom, eol mutal sum. Mwet
nukewa in facl atulani nu sesr elos oru acn Jerusalem ac
mwet lom mwe aksruksruk ke sripen ma koluk lasr ac
ouiya koluk su mwet matu lasr somla elos tuh oru. 17 O
God, lohng pre luk ac mwe kwafe luk. Sifilpa folokonak
Tempul lom su tuh kunausyukla. Sifilpa folokonak, tuh
mwet nukewa fah etu lah kom God. 18 Porongekut, O
God. Ngetma nu sesr, ac liye mwe ongoiya su oan facsr
inge, ac keok lun siti se su us Inem. Kut pre nu sum
mweyen kom pakoten, ac tia mweyen ma kut oru uh
pwaye. 19 O Leum, porongekut. O Leum, nunak munas
nu sesr. O Leum, lohng pre lasr, ac kasrekut! Ac kom in
tia pahtlac, tuh mwet nukewa in etu lah kom God. Siti se
inge ac mwet inge ma lom." 20 Nga tafwelana pre luk, ac
fahkak ma koluk luk ac lun mwet luk Israel, ac kwafe sin
LEUM GOD luk tuh Elan folokonak Tempul mutal lal. 21
Ke nga pre ah, Gabriel, su nga tuh liye pac in aruruma
se meet ah, el sohkma ac tuhwi yen se ma nga tu we ah.
Pacl se el sunyu inge pacl in orek kisa in eku ah. 22 El
fahk nu sik, "Daniel, nga tuku in sot nu sum lalmwetmet
ac etauk. 23 Ke kom tuh mutawauk in kwafe sin God, El
tuh topuk kom. El lungse kom, na pa nga tuku in fahkot
top lal ke kwafe lom an. Lohang nu ke ma nga ac fahk
inge, ac nga fah aketeya aruruma sac. 24 "Itkosr pacl
itngoul yac pa lusen pacl se ma God El oakiya mu ac
fah aksukosokyeyuk mwet lom ac siti mutal sac liki ma
koluk ac ma fohkfok uh. Ma koluk uh ac fah tuleyukla,
ac nununku suwohs ac fah oakwuki ma pahtpat, tuh
aruruma sac ac kas in palu sac in fah akpwayeiyuk,
ac Tempul mutal sac in fah sifil kisaiyukla. 25 Esamya
ma inge, ac kalem kac: Liki pacl se sapkinyuk in sifil
musaiyuk Jerusalem ah nwe ke el su mosrweyukla ac
tuku, yac itkosr pacl itkosr ac fah somla. Acn Jerusalem
ac fah sifil musaiyukla, na ac oasr inkanek we ac kalkal
kulana loangeyen siti uh, ac siti sac ac fah oanna nwe
ke yac itkosr pacl onngoul luo somla, tusruktu in pacl se
inge ac fah pus na mwe lokoalok. 26 Ac ke safla pacl
sac, na el su mosrweyukla inge ac fah anwuki ke wangin
mwatal. Siti sac ac Tempul ac fah kunausyukla sin mwet
mweun lun sie mwet kol na ku, su ac utyak mweuni ac
sruokya. Pacl safla sac ac fah tuku oana sie sronot, ac
use mweun ac kunausten su God El akoela uh. 27 Mwet

leum sac ac fah oru sie wulela na ku nu sin mwet puspis
ke yac itkosr, ac ke tafu yac itkosr inge ac somla uh,
el ac fah kutongya kisa ac mwe sang in tia sifil orek.
Mwe Aksangeng na Upa ac fah mau fili fin acn fulat ke
Tempul uh, na ac oanna we nwe ke na mwet se ma filiya
uh el sun safla se ma God El akoela nu sel."

10 In yac aktolu ke Cyrus el Tokosra Fulat lun Persia,
sie pweng akkalemyeyuk nu sel Daniel, su oayapa
pangpang Belteshazzar. Pweng sac pweng na pwaye se,
tusruktu arulana upa in eteyuk kalmac uh. Tuh aketeyuki
nu sel Daniel in sie aruruma. **2** In pacl sac, nga, Daniel,
tuh muta in asor lulap luk ke wik tolu. **3** Nga tuh tiana
kang kutena mongo yuyu, ku mongo ikwa, ku nim wain,
ku mosrwela sifuk nwe ke na wik tolu ah safla. **4** Ke len
aklongoul akosr in malem se meet ke yac sac, nga tuh
tu pe facl ke Infacl lulap Tigris. **5** Nga ngetak ac liye sie
mwet su nukum nuknuk linen, ac infulwal losyuki ke sie
pel ma orekla ke gold na wowo. **6** Manol saromrom oana
sie wek na saok. Mutal kalem oana sarmelik lun sarom
uh, ac atronmutal firir oana e se. Paol ac nial saromrom
oana bronze su aksaromromyeyukla, ac pusracl oana
pusren wowo lun sie un mwet na lulap. **7** Nga mukena
pa liye aruruma sac. Mwet ma wiyu ah elos tiana liye
kutena ma, tusruktu elos arulana sangengla, kaingelik ac
wikla. **8** Nga mukena lula insac, ke nga liye aruruma
na usrnguk se inge. Wanginla ku luk, ac mutuk arulana
ekla, oru wangin mwet ku in akilenyuyak. **9** Ke nga lohng
pusracl, nga putati nu infohk uh, nikinyula ac oanna insac
oankiyuki. **10** Na poun mwet se sruokyuwi ac tukasyuyak
nu fin intik ac pouk, ac nga srakna rarrar. **11** Na lipufan
sac fahk nu sik, "Daniel, God El lungse kom. Tuyak ac
lohng akwoye ma nga ac fahk nu sum uh. Supweyukme
nga nu yurum." Ke el fahk ma se inge, na nga tuyak,
tusruktu nga srakna rarrar. **12** Na el fahk, "Daniel, nimet
kom sangeng. God El lohng pre lom oe ke len se oemeet
ma kom sulela in akfwilpapyekom tuh kom in ku in eis
etauk. Tuku luk uh pa topken pre lom uh. **13** Lipufan
se su oana fisrak se in karinganang tokosrai lun Persia
el lainyu ke len longoul sie. Na Michael, sie sin lipufan
fulat, el tuku in kasreyu, mweyen nga tuh sisila mukena
muta in acn Persia. **14** Nga tuku in oru kom in kalem
ke ma ac sikyak nu sin mwet lom uh ke pacl fahsru.
Aruruma se inge ma nu ke pacl fahsru." **15** Ke el fahk
ma inge, nga suwoli ac tia ku in fahk kutena ma. **16** Na
lipufan se ma oana in mwet se ah saplakme ac kahlya
ngoasrok. Ac nga fahk nu sel, "Leum luk, aruruma se
inge arulana eisla kuiyuk, oru nga tia ku in tila rarrar. **17**
Nga oana sie mwet foko su tu ye mutun leum lal. Nga ac
kaskas nu sum fuka? Wanginla ku luk, ac wanginla pac
monguk." **18** Na el sifilpa sruokyuwi, ac nga pula lah
oasri kutu ku luk. **19** Ac el fahk, "God El lungse kom,
ke ma inge nimet kom fosrnga ku sangeng ke kutena
ma." Ke el fahk ouinge, nga kui liki na meet ah, ac nga
fahk, "Leum luk, fahkma nu sik ma kom ac fahk an. Kom
arulana akkeyeyula." **20** Na el fahk, "Ku kom etu lah efu
ku nga tuku nu yurum? Inge nga ac sifilpa folokla ac lain
lipufan se ma karinganang tokosrai lun Persia, ac nga fin
safla yorol, na lipufan se ma karinganang tokosrai lun
Greece el ac fah tuku. **21** Tusruktu nga tuku in fahkot nu
sum ma simla in book lun ma pwaye uh. Wangin sie ac
wiyu alein nu sin lipufan inge sayal Michael, lipufan se
su karinganang tokosrai lun Israel.

11 El pa kasreyu ac loangeyu. **2** Ac ma nga ac fahk
nu sum inge ma na pwaye." Na lipufan sac fahk,
"Ac fah oasr tokosra tolu su ac fah leumi acn Persia, na
toko ac oasr pac tokosra se akakosr, su ac fah kasrup
liki tokosra meet ah kewa. In pacl se na ma yohk ku ac
kasrup lal uh, na el ac fah lain tokosrai lun Greece. **3**
"Toko, na tokosra na pwengpeng se ac fah sikyak. El ac
fah leumi tokosrai na lulap se, ac oru na ma el ac lungse
oru uh. **4** Tusruktu pacl se na ma tokosrai lal uh ac kui
na pwaye uh, na ac musalelik ac kitakatelik nu ke ip
akosr. Mwet in sou lal ac fah tia eis wal lal, a mwet saya
ac fah aolul in leum, tusruktu elos ac tiana ku oana ke
pacl ma el tuh tokosra uh. **5** "Tokosra lun Egypt el ac
arulana ku. Tusruktu siena sin mwet mweun fulat lal ac
mau yohk ku la lukel, ac leumi sie tokosrai yohk liki na
tokosrai lal uh. **6** In kutu yac toko, tokosra lun Egypt el
ac fah orala sie akupasri nu sin tokosra lun Syria, ac
sang acn se natul in payuk sel. Tusruktu, asruoki se
inge ac tia oan paht, mweyen mutan sac, mukul tumal,
tulik se natul, ac mutan kulansap ma welul som uh,
nufon ac fah anwuki. **7** Ac tia paht tukun ma inge, na
sie sin mukul in sou lun mutan sac ac fah tokosrala.
El ac fah tuyak mweuni un mwet mweun lun tokosra
lun Syria, utyak nu in pot ku lalos, ac kutangulosla. **8**
El ac fah eis ma sruloala in luman god lalos, ac ma
saya su orekla ke gold ac silver ma kisakinyukla nu sin
god inge, ac folokunla nu Egypt. Tukun kutu yac ma
oasr misla inmasrlolos, **9** tokosra lun Syria el ac sifil
utyak nu fin acn Egypt, tusruktu ac folokinyukla el liki
acn we. **10** "Wen nutin tokosra lun acn Syria elos ac fah
akoo elos in mweun, ac orani sie un mwet mweun na
lulap. Sie selos ac fah pokla ma fin acn uh nufon oana
sronot se, ac mweuni nien muta ku lun mwet lokoalok
su ma kuhlusyukyak ke pot na ku. **11** In kasrkusrak lal,
tokosra lun Egypt el ac tuyak mweuni tokosra lun Syria,
ac sruokya un mwet mweun na lulap se lal ah. **12** El ac
mau insefulatak ke kutangla lal, ac ke mwet mweun pus
ma el uniya uh, tusruktu ac tia sifilpa oasr kutangla lal
tok. **13** "Tokosra lun Syria el ac folokla ac sifilpa orani
sie un mwet mweun lal su ac yohk liki ma meet ah. Na
ke kutu yac tok, el ac foloko wi sie un mwet mweun na
lulap ac kufwen mwe mweun puspis. **14** Na mwet puspis
ac fah tukeni lain tokosra lun Egypt. Ac kutu mwet ma
lungse orek lokoalok in facl sum, Daniel, ac fah wi tuyak

lain tokosra lun Egypt ke sripen sie aruruma ma elos
liye, tusruktu ac fah kutangyukla elos. **15** Ouinge tokosra
Syria el ac fah kuhlasla sie siti su arulana akkeyeyukla,
ac sruokya. Mwet mweun lun Egypt elos ac fah tia sifil
mweun — finne elos su wo emeet ke mweun, ac fah
wanginla pac ku lalos. **16** Mwet Syria se ma utyak ac
eisla acn inge uh ac oru na ma el lungse oru nu selos, ac
wanginna lainyal. El ac fah tu in Fulan Wuleang ac leumi
nufon acn we. **17** "Tokosra lun Syria el ac akoo elan
oru fahsr se lal nu in acn inge, ac el ac us nufon mwet
mweun lal welul. Na ke sripen el kena kunausla tokosrai
lun mwet lokoalok lal, el ac fah oru sie pwapa in akasrui
inmasrloltal, ac sang acn natul in payuk nusel. Tusruktu
ma el ako in oru inge ac tiana fahla oana ma el nunku.
18 Tukun ma inge, el ac fah mweuni facl ma muta sisken
meoa uh, ac kutangla acn pus selos. Tusruktu, sie mwet
kol sac ac fah kutangulla, ac tulokinya orek funmwet lal.
Aok, el ac folokonang ouiya koluk lun tokosra Syria nu
facl sifacna. **19** Na tokosra sac el ac fah folokla nu nien
muta ku lun mwet mweun in acn sel sifacna, tusruktu ac
kutangyukla pac el, na ac pa ingan saflaiyal. **20** "Na sie
pacna tokosra ac fah aolul, su ac fah supwala sie mwet
leum lal in akkeokye mwet inge ke el akyokye tax lalos
in akkasrupye tokosrai lal. Ac ke pacl na fototo, tokosra
sac ac fah anwuki, tusruktu tia ye mutun mwet uh, ac tia
pac ke mweun." **21** Lipufan sac sifilpa fahk, "Tokosra se
lun acn Syria tok uh ac mwet na koluk se su wangin
suwohs la elan tokosrala, tusruktu el ac mahsrikyak na
sruokya wal uh ke inkanek kutasrik lal. **22** Kutena mwet
ma lainul uh, finne mwet Tol Fulat lun God uh, ac fah
pokyukla ac sisila elos. **23** Ke inkanek kikiap lal, el ac
orek wuleang nu sin mutunfacl saya, na ku lal uh ac
yokyokelik, finne kitin facl na srisrik pa el leumi. **24** El
ac utyak na eisla ipin acn na kasrup in lukma, ac oru
kais kutu ouiya ma mwet matu in sou lal uh tia wi oru
meet. Na el ac kitalik acn, ac kutena ma elos sruokya ke
mweun uh, nu sin mwet ma welul uh. El ac oru akoo
lal in sruokya kutu nien muta ku ma potyak, tusruktu
pacl lal uh ac sa na in safla. **25** "El ac fah tuyak na
orani sie un mwet mweun na lulap in mweuni tokosra lun
Egypt, su ac akola pacna in mweun lainul ke sie pacna
un mwet mweun na lulap ac fokoko. Tusruktu tokosra lun
Egypt ac fah kiapweyukla, ac tiana orala ma el akoo in
oru uh. **26** Mwet pwapa fulat ma el lulalfongi emeet sin
mwet lal uh ac kunausulla. Pus sin mwet mweun lal ac
fah anwuki, ac un mwet mweun lal uh ac fah sikiyukla.
27 Na tokosra luo inge ac fah tukeni muta mongo ke
tepu sefanna, tusruktu ma eltal akoo uh ma na koluk,
ac eltal ac tukenina kiapu sie sin sie. Eltal ac tiana eis
ma eltal lungse uh, mweyen soenna sun pacl lun ma
inge. **28** Tokosra lun Syria el ac us ma wap nukewa ma
el sruokya ke mweun ac folokla nu yen sel, ac el wotela
sel mu el ac kunausla alu lun mwet lun God uh. Tusruktu
el ac oru oana ma el lungse nwe tari, na el fah folokla nu
in acn sel. **29** "Ac tok, el ac fah sifilpa utyak ac mweuni
acn Egypt, tusruktu ma ac sikyak ke fwil se inge ac tia
oana fahsr se meet ah. **30** Mwet Rome ac fah tuku ke
oak meoa ac lainul, ac el ac fah arulana sangengla. "Na
in kasrkusrak lal, el ac fah folokla ac srike in kunausla
alu lun mwet lun God uh. El ac porongo ac oru oana kas
in kasru ma mwet tila wi alu inge fahk nu sel uh. **31** Kutu
sin mwet mweun lal ac arulana akfohkfokyela Tempul
uh. Elos ac tulokinya kisa ma orek ke len nukewa uh, ac
tulokunak Mwe Aksangeng na Upa sac. **32** Ke inkanek
kutasrik lal, tokosra el ac eisla insien mwet ma srola
liki alu lalos uh, ac elos fah akkeyal, tusruktu elos su
srakna fahsr tukun God elos ac tu na ku ac lainul. **33**
Mwet kol ma lalmwetmet inmasrlon mwet uh ac fah sang
etauk lalos in kasru mwet puspis. Tusruktu ke pacl na
fototo, kutu selos ac fah misa ke mweun, ac kutu ac
fah isisyak, ac kutu ac fah pusrla ma lalos, ac utukla
elos nu in presin. **34** Ke pacl ma anwuk inge orek uh,
ac fah oasr kitin kasru nu sin mwet lun God, finne kutu
mwet uh welulosla ke na sripen elos suk ma in wo nu
selos sifacna. **35** Kutu sin mwet kol ma lalmwetmet ac
fah anwuki, ac ke sripen misa lalos, mwet uh ac fah
aknasnasyeyukla. Ac fah oana inge nwe ke safla pacl
uh, pacl se ma God El oakiya. **36** "Tokosra lun Syria el
ac oru na ma el lungse oru. El ac konkin ac fahk mu el
fulat liki kutena god, ac fulat liki pac God Fulatlana. El ac
ku in oru ouinge nwe ke na sun pacl se ma God El akola
in sang kai nu sel. God El ac oru oana ma El ako mu El
ac oru. **37** Tokosra el ac fah pilesru god su mwet matu
lal elos tuh kulansap nu se, ac oayapa god se su mutan
elos lungse. Aok, el ac pilesru god nukewa, mweyen el
pangon el fulat lukelos nukewa. **38** A el ac akfulatye
na god se ma karingin nien muta lun mwet mweun ma
potiyukyak uh, ac sang mwe sang ke gold, silver, wek
saok, ac kutu pac mwe lung wowo nu sin god ma mwet
matu lal elos tia wi alu nu se uh. **39** El ac orekmakin
mwet su alu nu sin sie god lun mwetsac in loango inkul
potyak lun mwet mweun lal uh. El ac arulana akfulatye
mwet ma akilen mu el mwet kol lalos, ac sang nien muta
fulat nu selos, oayapa kitalos acn, in mwe srui nu selos.
40 "Ke apkuran in sun ao safla lun tokosra lun Syria,
tokosra lun Egypt el ac tuyak mweunel, ac tokosra Syria
el ac lainul pac ke kuiyal nufon. El ac orekmakin chariot,
horse, ac oak meoa pukanten. El ac utyak oana kof ke
sie sronot, ac eisla mutunfacl puspis. **41** El ac fah utyak
pac mweuni Fulan Wuleang, ac uniya ngoul tausin mwet,
tusruk acn Edom, acn Moab, ac acn lula lun Ammon
ac fah painmoulla. **42** Ke el ac utyak mweuni acn inge
nukewa, acn Egypt ac fah sruhu pac. **43** El ac fah usla
pac gold, silver, ac ma saok saya nukewa ma wikinyukla
oan in acn Egypt. El ac fah kutangla pac acn Libya ac
Ethiopia. **44** Na pweng ma ac tuku liki acn kutulap ac eir
uh ac fah aksangengyal, ac el ac mweun arulana upa,
ac uniya mwet na pukanten. **45** El ac fah tulokunak pac

lohm nuknuk na lulap lal inmasrlon meoa ac eol soko ma
Tempul uh oan we. Tusruktu el ac misa, ac wangin mwet
ac muta yorol in kasrel."

12 Na lipufan se ma nukum nuknuk linen sac fahk, "In
pacl sac, lipufan fulat Michael, su karingin mwet
lom uh, el ac fah sikyak. Na ac fah oasr mwe lokoalok
sikyak, su pa koluk oemeet ke tufahna oakwuki mutunfacl
uh ah me nwe misenge. Ke sun pacl sac, mwet nukewa
in facl sum ma simla inelos tari in book lun God, ac fah
moulla. **2** Mwet puspis sin mwet ma misa tari ac fah sifil
moulyak: kutu selos ac fah engankin moul ma pahtpat,
ac kutu ac fah keok ac mwekin ma pahtpat. **3** Mwet kol
lalmwetmet uh elos ac fah saromrom ke kalem wolana
lun acn lucng, ac elos su luti nu sin mwet in oru ma
pwaye uh ac fah saromrom oana itu nwe tok." **4** El fahk
nu sik, "Inge, Daniel, lumwani book sacn, ac sang sie
sil an nu kac nwe ke na safla faclu. Ac in pacl se inge,
mwet puspis ac fah sisla wel pacl lalos in suk kalmen ma
sikyak inge." **5** Na nga liye mwet luo tu pe infacl soko,
sie ke la infacl uh, ac sie ke la. **6** Sie seltal siyuk sin
lipufan se ma tu lucng lukeltal ke infacl uh, ac fahk, "Ma
usrnguk inge ac orek nwe safla ngac?" **7** Lipufan sac
sralak kewa paol nu lucng ac orala sie wulela ku ke Inen
God su moul ma pahtpat. Ac nga lohng el fahk, "Ac oan
yac tolu tafu. Ac safla akkeok nu sin mwet lun God uh,
tuh na ma inge nukewa orekla tari." **8** Nga lohng ma
el fahk ah, tuh nga tiana kalem kac. Na nga siyuk sel,
"Leum se, ac fuka saflaiya?" **9** Na el fahk, "Daniel, enenu
kom in som inge, mweyen kas inge ac fah wikinyukla ac
oanna in lukma nwe ke pacl safla uh. **10** Mwet puspis ac
fah aknasnasyeyukla. Mwet koluk uh ac fah tia kalem
kac, ac elos ac nuna oru na ma koluk. Mwet lalmwetmet
uh mukena pa ac kalem kac. **11** Oe ke pacl se na ma
kisa ke len nukewa uh tila orek ah, aok pacl se ma Mwe
Aksangeng na Upa sac tuh sikyak ah, oasr len sie tausin
luofoko eungoul lac. **12** Insewowo elos su tu na ku in
tawi lalos nwe ke na safla pac len sie tausin tolfoko
tolngoul limekosr uh! **13** "Ac kom, Daniel, kom in oaru
nwe ke safla. Na kom ac fah misa, tusruktu kom ac sifil
moulyak in eis mwe usru lom ke pacl safla uh."

Hosea

1 Pa inge kas su LEUM GOD El sang nu sel Hosea,
wen natul Beeri, ke pacl Uzziah, Jotham, Ahaz ac
Hezekiah elos tokosra lun Judah, ac Jeroboam, wen
natul Jehoash, el tokosra lun Israel. **2** Ke pacl se emeet
LEUM GOD El kaskas nu sin Israel ke oalul Hosea,
El fahk nu sel Hosea, "Som payukyak. Mutan kiom an
ac fah mutan na aklalfon se, ac tulik nutumtal ac fah
oana el. In ouiya sacna, mwet luk uh elos aklalfonyeyu
ac sisyula." **3** Na Hosea el payukyak sin mutan se
pangpang Gomer, acn natul Diblaim. Tukun wen se
oemeet natultal isusla. **4** LEUM GOD El fahk nu sel
Hosea, "Sang inel Jezreel, mweyen ac tia paht, nga ac
kai fwilin tulik natul Tokosra Jehu ke sripen akmas ma el
orala ke Infahlfal Jezreel. Nga fah oru tuh wangin tulik
natul Jehu in tokosrala nwe tok. **5** Ac nga fah kunausla
mwe mweun lun Israel in pacl sacn ke Infahlfal Jezreel."
6 Tulik se akluo natul Gomer, tulik mutan se. LEUM GOD
El fahk nu sel Hosea, "Sang inel Lo-ruhama mweyen
nga ac tia sifil pakomuta mwet Israel, ku nunak munas
nu selos. **7** Tusruktu, nga fah pakomuta mwet Judah.
Nga, LEUM GOD lalos, fah molelosla, tusruk nga ac
tia oru ke inkanek in mweun — tia ke cutlass ku ke
mwe pisr ac sukan pisr, ku ke horse ac mwet kasrusr fin
horse." **8** Tukun Gomer el liktitela acn natul, el sifilpa
pitutuyak ac oswela sie wen. **9** LEUM GOD El fahk nu
sel Hosea, "Sang inel Lo-ammi mweyen mwet Israel
elos tia mwet luk, ac nga tia God lalos." **10** Pisen mwet
Israel ac fah oana puk weacn uh, su tia ku in oekyukla
ku srikeyuki. Inge God El fahk nu selos, "Kowos tia mwet
luk," tusruktu in pacl fahsru uh, El ac fah fahk nu selos,
"Kowos pa tulik nutin God moul." **11** Mwet Judah ac
mwet Israel ac fah sifil folokeni ac ma sefannala. Elos ac
fah sulela mwet kol sefanna lalos, ac elos fah puseni ac
kapkapak in facl selos. Aok, len lal Jezreel fah sie len na
pwengpeng.

2 Ke ma inge, pangon mukul Israel wiowos "Ammi," ac
mutan Israel wiowos, "Ruhamah.". **2** Tulik nutik, fahla
nu yurin nina kiomtal, el finne tila mutan se kiuk ac nga
tila mukul tumal. Fahla kwafe sel elan tui liki elahn kosro
lal ac moul fohkfok lal. **3** El fin tiana tui, nga fah selya
elan koflufolla oana ke len se el isusla ah. Nga fah oru
elan oana sie acn musrasrla ac el fah misa ke malu. **4**
Nga fah tia pakomuta tulik natul, mweyen elos tulik nutin
sie mutan kosro. **5** Mutan sac el sifacna fahk mu, "Nga
ac som nu yurin mukul nga orek pwar se — elos se mwe
mongo nak ac kof nimuk, unen sheep ac nuknuk linen,
oil in olive ac wain." **6** Ke ma inge, nga ac kalsalak ke
kokul, ac etoak sie pot in kosralla. **7** El ac kasrusr ukwe
mukul el orek pwar nu se tuh el ac fah tia sonolos. El ac
fah sokolos tuh el ac fah tia konalosyak. Na el ac fah
fahk, "Nga ac folokla nu yurin mukul tumuk ah. Wo nu
sik ke pacl se nga muta yorol ah liki na inge." **8** El ac fah
tiana akkalemye lah nga pa kital wheat, wain, oil in olive,
ac silver ac gold nukewa ma el alyalukin nu sel Baal.
9 Ouinge ke pacl in kosrani nga fah folokonma mwe
sang luk nu sel ke wheat ac wain, ac nga fah eisla unen
sheep ac nuknuk linen ma nga tuh sang elan nukum. **10**
Nga fah akkoflufolyal ye mutun mwet el orek pwar yoro,
ac wangin sie fah ku in molella liki ku luk. **11** Nga fah oru
tuh pacl in engan lal nukewa in wanginla — pwar lal
ke yac nukewa, malem nukewa, Sabbath nukewa —
aok, toeni in alyalu nukewa lal. **12** Nga fah kunausla
ima in grape lal ac sak fig sunal su el fahk mu mukul
kawuk lal sang lal. Nga fah ekulla ima in grape lal ac sak
sunal tuh in oana yen mwesis. Kosro lemnak uh ac fah
kunausla. **13** Nga fah kael ke pacl el tuh mulkinyula ac
esukak mwe keng nu sel Baal, ac pacl el naweyukla
som ukwe mukul kawuk lal. Pa inge ma LEUM GOD El
fahk. **14** Ouinge nga fah sifil folokunulla nu yen mwesis,
ac nga fah kaskas kulang nu sel in akwoye insial. **15**
Nga fah folokonang nu sel ima in grape lal meet ah, ac
oru tuh Infahlfal in Lokoalok in ekla mutunoa lun finsrak.
El fah topukyu we oana el tuh topukyu ke el fusr ac ilme
liki facl Egypt. **16** Na el fah sifilpa pangon mu nga mukul
tumal — el ac fah tia sifilpa pangon mu nga Baal lal.
17 Nga fah tiana fuhlela elan sifilpa fahkla ine se inge
"Baal." **18** Ke pacl sac, nga fah oru sie wulela yurin kosro
lemnak nukewa ac won sohksok uh, elos in tia akkolukye
mwet luk. Nga fah oayapa eosla kufwen mwet mweun
nukewa liki acn uh — cutlass ac mwe pisr nukewa —
ac nga fah oru tuh mwet luk uh in muta in misla ac tia
sensen. **19** Israel, nga fah eis kom in mutan kiuk nwe
tok; Nga ac fah pwayena ac suwosna nu sum; Nga fah
akkalemye pakoten ac lungse kawil luk nu sum. **20** Nga
fah karinganang wulela luk nu sum, Ac kom fah akilen
lah pwaye nga pa LEUM GOD. **21** In pacl sac nga fah
topuk pre lun Israel, mwet luk. **22** Nga fah oru af in kahk
nu faclu, Na faclu fah fokkakin wheat, grape ac olive.
23 Nga fah oaki mwet luk fin acn uh, ac oru tuh elos in
sun wo ouiya. Nga fah pakoten nu selos su ekin "Tia
Pakomuteyuk," Ac nu selos su ekin "Tia Mwet Luk," Nga
fah fahk, "Kowos mwet luk," Ac elos fah topuk, "Kom
God lasr."

3 LEUM GOD El fahk nu sik, "Sifilpa fahla ac fahkak
lungse lom nu sin sie mutan su orek kosro yurin
mukul kawuk lal. Kom enenu in lungse el oana ke nga
srakna lungse mwet Israel, elos finne forla nu sin god
ngia ac orek mwe kisa ke raisin nu ke ma sruloala." **2**
Ouinge nga sang ipin silver singoul limekosr ac bushel in
barley itkosr in molela mutan sac kiuk. **3** Nga fahk nu sel
lah el enenu in mutana yuruk ke pacl na loeloes ac tia
oan yurin kutena mukul, ku orek kosro ac eis molin kosro
lal. Ac ke pulan pacl sacn nga fah tia pac oan yorol. **4** In
ouiya se pacna inge, mwet Israel fah muta ke sie pacl
na loes ke wangin tokosra ku mwet kol lalos, wangin

mwe kisa, wangin sru eot mutal, wangin ma sruloala ku
mwe lemlem in orekmakinyuk nu ke palye pacl tok ah. **5**
Tusruktu oasr pacl se ac fah tuku ke mwet Israel ac fah
sifilpa forla nu sin LEUM GOD lalos, ac nu sin sie mwet
ke fwilin tulik natul David tuh in tokosra lalos. Na elos ac
fah sangeng sin LEUM GOD, ac El ac fah sang ma wo
nu selos.

4 Oasr kas toasr lun LEUM GOD lain mwet su muta
in acn se inge. Israel, porongo ma El fahk: "Wangin
inse pwaye ku kulang fin acn uh, ac mwet uh tiana etu
ke God. **2** Elos orala wulela ac kunausla. Elos kikiap,
akmas, pisrapasr ac kosro. Ma koluk uh yokelik, ac
akmas uh fususeni. **3** Ke ma inge kof fin acn uh ac fah
wanginla, ac ma nukewa fin acn uh ac fah misa. Kain
kosro nukewa ac won uh, oayapa ik, ac fah misa." **4**
LEUM GOD El fahk, "Kowos in tia sufan kutena mwet
ku kaelos — kowos mwet tol pa nga lain uh. **5** Kowos
tukulkul na ke len ac fong, ac mwet palu elos oapana
kowos, tukulkul na. Nga fah kunausla Israel, su nina
kiowos. **6** Mwet luk elos ac fah lisyukla mweyen wangin
etu lalos keik. Kowos mwet tol, kowos tia pac eteyu, ac
kowos pilesru luti luk. Ke ma inge, nga fah pilesrekowos
ac nga fah tia akilen wen nutuwos su pangon mu elos
mwet tol luk. **7** "Ke pisen mwet tol uh puseni, ma koluk
lainyu uh yokelik pac; ke ma inge nga fah ekulla fulat
lowos nu ke mwekin. **8** Kowos kasrupi ke sripen ma
koluk lun mwet luk, ouinge kowos lungse tuh ma koluk
lalos in yokelik na. **9** Mwe kai nu sin mwet uh ac fah
orek pac nu suwos. Nga fah kai kowos ac kowos fah eis
molin ma koluk lowos. **10** Kowos fah mongo ac tia kihpi.
Kowos fah orek kosro ke nien alu lun mwet pegan in oasr
tulik nutuwos, tuh ac fah wangin tulik nutuwos, mweyen
kowos forla likiyu in fahsr tukun god saya." **11** LEUM
GOD El fahk, "Wain mah ac wain sasu, kewa na akwelye
nunak lun mwet luk. **12** Elos sukok kas in kasru sin sie
polosak! Ac elos nunku mu soko sikal sak ku in fahk
nu selos ma elos ke etu. Elos sisyula. Oana sie mutan
su orek kosro ac eis molin kosro lal, elos eisalosyang
sifacna nu sin god ngia. **13** Elos oru kisa lalos ke nien
alyalu fin mangon eol uh, ac esukak mwe keng yen lullul
ye sak lulap fin inging uh. "Ke ma inge acn nutuwos elos
orek kosro in eis molo, ac mutan kien wen nutuwos elos
orek kosro. **14** Tusruk, nga ac fah tia kaelos ke ma elos
oru inge, mweyen kowos sifacna fahsri mutan kosro ke
nien alu lun mwet pegan ac orek kisa yorolos. Oana
soakas se ma fahk mu, 'Mutanfahl se ma wangin etauk
la ac fah musalla.' **15** "Kowos mwet Israel finne tia inse
pwaye nu sik, lela mwet Judah in tia tafongla ke lumah
sac pacna. Nimet alu in acn Gilgal ku Bethaven, ku orek
wulela we ke Inen LEUM GOD moul. **16** Mwet Israel
elos srangesr lohng kas oana soko cow fusr. Nga ac ku
in kitalos fuka oana sheep fusr in imae? **17** Mwet Israel
elos oan ye ku lun ma sruloala. Tari, sang lungse laltal.
18 Ke pacl elos arulana sruhila ke nim wain, elos orek
pwar yurin mutan kosro su kukakin manolos; ouinge elos
pilesrala fulat lalos ac sifacna akmwekinyalos. **19** Elos
fah ukyukla oana ke ku lun eng uh okla ma uh, ac elos
fah mwekin ke mwe kisa pegan ma elos oru."

5 "Kowos mwet tol, lohng ma inge. Mwet Israel, kowos
in lohang akwoye. Kowos mwet ke sou lun tokosra,
porongo. Kowos enenu in orekmakin nununku suwohs
— ke ma inge ac fah nununkeyuk kowos. Kowos oana
sie sruhf in acn Mizpah, oana sie nwek elakelik Fineol
Tabor, **2** oana sie luf na loal in Siti Acacia, ac nga fah kai
kowos nukewa. **3** Nga arulana etu ouiya lun mwet Israel
— elos tia ku in wikla likiyu. Tiana pwaye insialos nu
sik. Elos arulana fohkfokla, ac tia fal in alu nu sik." **4**
Ma koluk ma mwet uh oru pa ikololosi in tia folokla nu
yurin God lalos. Lungse lalos in alu nu ke ma sruloala
sruokolosi ku, pwanang elos tia akilen LEUM GOD. **5**
Filang lun mwet Israel folokyang lainulos. Ma koluk lalos
oru elos tukulkul ac ikori, ac mwet Judah welulos ikori. **6**
Elos us sheep ac cow natulos in kisakin nu sin LEUM
GOD, a wangin sripa. Elos koflana konalak, mweyen El
ngetla lukelos. **7** Elos tia pwaye nu sin LEUM GOD; tulik
natulos tia ma natul. Ke ma inge elos, ac acn selos, ac
fah sa na kunausyukla. **8** Ukya mwe ukuk lun mweun
in acn Gibeah! Sulkakin kusen mweun in acn Ramah!
Akyokye pusren sasa lun mweun in acn Bethaven! Mwet
Benjamin, kowos in fahsrot nu ke mweun! **9** Len in kai
ac fah tuku, na Israel ac fah sikiyukla. Mwet Israel, nga
fahk na pwaye lah ma inge ac sikyak! **10** LEUM GOD El
fahk, "Nga kasrkusrak, mweyen mwet kol lun Judah elos
moklela masrol in acn Israel ac pisrala acn selos. Ke ma
inge nga fah okoala kasrkusrak luk nu faclos oana sie
sronot. **11** Israel el muta ye keok upa. Acn sel na pwaye
itukla lukel, mweyen el ngosrngosrlana in sukok kasru
selos su tia ku in sang kasru nu sel. **12** Nga fah oana
ulac uh nu sin Israel, ac nga fah oana ma kulam nu sin
Judah. **13** "Ke Israel el tuh liye lah el arulana mas, ac
ke Judah el liye kinet kacl sifacna, na Israel el som nu
Assyria in siyuk kasru sin tokosra fulat we, tuh tokosra
sac el tia ku in akkeyalosla ku unwela kinet kaclos. **14**
Nga fah atuyang ac lain mwet Israel ac Judah oana soko
lion. Nga fah saclosi nu ke ip srisrik ac siselosla. Ke nga
ac amakunulosla, wangin mwet ku in molelosla. **15** "Nga
fah som liki mwet luk nwe ke elos keok fal nu ke ma
koluk lalos, ac tuku sukyu. Sahp in keok lalos elos ac
srike in koneyuyak."

6 Na mwet uh fahk, "Lela kut in folokla nu yurin LEUM
GOD! El sekuti, ac El ac fah akkeyekutla. El kantekuti,
tuh El ac fah pwelah kinet kacsr uh. **2** Inmasrlon len luo
ku tolu, El ac akmoulyekutyak, ac kut ac sifilpa muta
yorol. **3** Lela kut in srike in etu LEUM GOD. Pwayena lah
El ac tuku nu yorosr oana ke faht uh takak ke lotutang
nukewa, ac oana ke af uh ac kahki meet liki pacl in fokla
fokinsak uh." **4** Tusruktu LEUM GOD El fahk, "Israel ac

Judah, mea nga ac oru nu suwos uh? Lungse lowos nu
sik uh sa na wanginla oana ohk ke kusrun len, ac oana
aunfong su sa na in wanginla ke lotutang. **5** Pa inge
sripa se sis nga supwaot mwet palu luk in fahkak kas in
nununku ac kunausla nu suwos. Ma nga enenu suwos
uh arulana kalem: **6** Nga enenu lungse kawil lowos, ac
tia mwe kisa ke kosro. Wona sik mwet luk uh in eteyu,
liki na elos in orek kisa firir nu sik. **7** "Tusruk, in pacl se
na elos utyak nu in acn Adam, elos kunausla wuleang
luk su nga orala yorolos. **8** Siti Gilead sie acn su tingtingi
ke mwet koluk ac mwet akmas. **9** Mwet tol elos oana u
in mwet sulallal su wikwik in soano mwet. Finne inkanek
nu yen mutal in acn Shechem, elos orek akmas pac we.
Elos pwapani in oru ma koluk inge nukewa. **10** Nga liye
sie ma arulana koluk in Israel: mwet luk elos tiana pwaye
nu sik ke sripen elos alu nu ke ma sruloala. **11** "Ac nu
suwos mwet Judah, nga oakiya tari sie pacl in kai nu
suwos ke sripen orekma lowos.

7 "Ke pacl ma nga lungse akkeye mwet luk Israel ac
sifilpa musaelosyak, ma nga liye uh pa ma koluk
lalos ac orekma sutuu lalos. Elos kutasrik nu sin sie sin
sie. Elos kunauselik lohm uh ac utyak pisrapasr loac.
Elos pisre pac mwet uh inkanek uh. **2** Elos tiana nunku
lah nga ac esam ma koluk inge nukewa. Koluk lalos uh
raunelosla, ac nga tia ku in tia liye." **3** LEUM GOD El
fahk, "Mwet uh kiapu tokosra ac mwet fulat lal ke pwapa
sulallal lalos. **4** Elos nukewa kutasrik in nunak, ac tia
pwaye insialos. Srunga lalos musrasri oana sie e ke
stove in manman flao, su oanna soano mwet manman
uh in oralik ke pacl se flao uh akola in manman. **5** In len
in akfulat nu sin tokosra, elos oru tokosra ac mwet fulat
lal uh in sruhi ac lalfonla ke mwe sruhi. **6** Aok, pwapa
sulallal lalos fol oana sie nien manman. Kasrkusrak lalos
uh musrasri fong nufon se, ac ke lotutang uh ngutyak. **7**
"Ke fol lun kasrkusrak lalos elos uniya mwet kol lalos.
Tokosra lalos akmuseyuki sie tukun sie, tusruk wangin
sie mwet pre nu sik in siyuk ke kasru." **8** LEUM GOD El
fahk, "Mwet Israel elos oana soko lof in flao ma molla na
tafu. Elos kupasryang nu sin mutunfacl ma raunelosla **9**
ac tia akilen lah akupasri lalos nu sin mwet sac inge
pusrala kuiyalos. Elos oana sie mukul fiaya su tia akilen
lah el munasla. **10** Filang lun mwet Israel folokyang
lainulos sifacna. Mwe lokoalok inge nukewa ne lainulos
a elos tiana foloko nu yuruk, LEUM GOD lalos. **11** Mwet
Israel elos srooht sroma oana wule lalfon se. Meet elos
pang nu sin Egypt in kasrelos, na toko elos kasrusr nu
Assyria in suk kasru we! **12** Tusruktu, nga fah asroelik sie
nwek in sruokolosi ke elos sohksok. Nga fah kalyaelos
ke ma koluk elos oru. **13** "Elos ac wanginla! Elos sisyula
ac tuyak lainyu. Elos ac fah kunausyukla. Nga kena
molelosla, tuh alu lalos nu sik tia pwaye. **14** Elos tiana
inse pwaye ke elos pre nu sik, a elos sasao fin mwe oan
kialos. Ke pacl elos pre ke wheat ac wain, elos sipik
manolos sifacna. Yoklana tunyuna lalos nu sik! **15** Finne
nga pa tufahlosla ac oru elos in ku, elos orek pwapa
koluk in lainyu. **16** Pus na pacl elos forla likiyu nu sin sie
god wangin ku la. Tiana ku in lulalfongiyuk elos mweyen
elos oana soko sukan pisr kururu. Mweyen kaskas lun
mwet kol lalos enum, elos ac misa ke cutlass, ac mwet
Egypt ac fah isrunulos."

8 LEUM GOD El fahk, "Ukya mwe ukuk in okasak acn
uh! Mwet lokoalok pa tuhwi fin acn sik oana eagle uh!
Mwet luk elos kunausla wulela nga tuh orala yorolos
ac kisrung mwe luti luk. **2** Elos finne pangon mu nga
God lalos ac fahk mu elos mwet luk ac elos eteyu, **3** a
elos likinsai ma wo. Ke sripa inge mwet lokoalok lalos ac
fah ukwalos." **4** "Mwet luk sifacna akwalyeak tokosra
lalos, tuh tia ma sik. Elos sulela mwet kol lalos, su nga
tia akkeye. Elos srukak silver ac gold lalos sang orala
ma sruloala, ma ac kunauselosla sifacna. **5** Nga srunga
cow mukul gold ma mwet uh alu nu kac in siti Samaria.
Nga kasrkusrak selos. Nga ac soano nwe ngac elos in
sisla alyalu lalos nu ke ma sruloala? **6** Mwet tufahlfal se
lun Israel pa orala ma sruloala sac su tiana god se! Cow
mukul gold ma alukinyuk in Samaria ac fah fokfoki. **7**
Mwet elos taknelik eng uh, na elos kosrani paka! Sie ima
in wheat ma tia fokla tia ku in orala flao. Tusruk finne
oasr fahko, mwetsac uh pa ac kangla. **8** Inge Israel el
oapana mutunfacl saya uh. El oana sie tup fokelik ma
wanginla sripa. **9** Mwet Israel elos likkeke oana donkey
lemnak, forfor wel. Elos som in suk kasru sin Assyria,
ac moli nu sin mutunfacl saya in loangelos. **10** Elos
ne pwapa ouinge yurin mutunfacl saya, a inge nga fah
eisaloseni ac kalyaelos. Ac tia paht elos ac arulana keok
ye poun tokosra fulat lun Assyria. **11** "Ke mwet Israel
elos akpusye loang mwe sisla ma koluk lalos uh, acn in
orekma koluk lalos uh puseni pac. **12** Puslana mwe luti
nga simusla nu sin mwet uh, tuh elos pilesru — oana
ma sasu nu selos ac elos supah kac. **13** Elos orek kisa
nu sik, ac kang ikwa lun mwe kisa. Tuh nga, LEUM
GOD, nga tia insewowo selos, ac inge nga fah esam
ma koluk lalos ac kalyaelos kac. Nga fah folokunulosla
nu Egypt. **14** "Mwet Israel elos musaela inkul fulat sin
tokosra, a elos tiana esam El Su Oralosla. Mwet Judah
elos musaela siti pus ke pot ku. Tuh nga ac fah supwala
e in esukak inkul fulat sin tokosra lalos ac siti selos."

9 Mwet Israel, kowos in tia sifil orek engan ke len lulap
lowos oana mwet pegan. Kowos forla liki God lowos
ac tiana pwaye nu sel. In acn nukewa fin facl se inge
kowos kukakin monuwos oana mutan kosro uh nu sin
Baal, ac kowos lungse na wheat ma kowos nunku mu
Baal el moli nu suwos! **2** Tusruktu ac tia paht na ac
sufalla wheat ac oil in olive nu suwos, ac ac fah mau
wangin wain. **3** Mwet Israel ac fah tia mutana in facl sin
LEUM GOD. Kutu selos ac folokla nu Egypt, ac elos su
som nu Assyria fah kang mwe mongo ma tia lela nu
selos. **4** In acn sac ingo elos ac fah tia ku in orek kisa

wain nu sin LEUM GOD, ku use mwe kisa lalos nu sel.
Mwe mongo nalos fah akkolukye mwet nukewa ma kang
uh, oana mwe mongo ke pacl in pukmas. Orekmakinyuk
na in eisla masrinsral lalos; wangin ip kac ac utukla
in mwe kisa in Tempul lun LEUM GOD. **5** Fin sun len
pakpuki in orek kufwa in akfulatye LEUM GOD, na mea
elos ac oru? **6** Ke len in ongoiya lulap tuku ac mwet
uh oalik acn uh, na mwet Egypt fah oraloseni — aok
elos fah puknelosi in acn Memphis! Ma saok ke silver
lalos ac acn ma lohm selos oan we meet ah, fah kupoi
ke mah ac kokul. **7** Pacl in kalyeiyuk tuku tari — pacl
mwet uh fah eis lacnen orekma lalos. Mwet Israel ac fah
etu kac. Kowos fahk mu, "Mwet palu se inge el lalfon.
Mwet se ma ngun oan facl uh el wel." Kowos arulana
srungayu yohk mweyen koluk lowos uh arulana yohk. **8**
God El supweyume ngan sie mwet palu in sensenkakin
mwet Israel. A yen nukewa nga som nu we, kowos srike
in srifusryuwi oana sie won. In acn sin God sifacna,
mwet uh pa mwet lokoalok lun mwet palu. **9** Yoklana
koluk lalos in ma nukewa elos oru, oana ke elos tuh
oru in acn Gibeah. God El ac esam ma koluk lalos ac
kalyaelos kac. **10** LEUM GOD El fahk, "Ke nga tufahna
konekowosyak, mwet Israel, oana ke mwet uh konauk
grape kapak yen mwesis. Ke nga tufahna liye mwet matu
lowos somla ah, oana ke mwet uh konauk fahko se meet
ke sak fig in pacl in fok uh. Tusruk pacl se kowos tuku nu
eol Peor kowos mutawauk in alu nu sel Baal, na kowos
sa na ekla mwe srungayuk ye mutuk, oana ma sruloala
ma kowos lungse uh. **11** Pwengpeng lun Israel ac sohkla
oana sie won, na ac fah wangin tulik sifilpa srimetak
insien mutan, wangin mutan ac pitutu, ac wangin tulik fah
isusla nu selos. **12** Tuh elos finne tohf tulik, nga ac fah
eisla lukelos ac tia likiya sie in moul. Ma upa puspis ac
sikyak nu sin mwet inge pacl se nga som lukelosla uh."
13 LEUM GOD, nga ku in liye tulik natulos ke ukok uh ac
anwukla. **14** Mea nga ac siyuk kom in oru nu sin mwet
inge? Oru mutan inge in talap. Oru elos in tia ku in katiti
tulik natulos! **15** LEUM GOD El fahk, "Orekma koluk
nukewa lalos mutawauk in acn Gilgal. Pa ingan acn se
nga mutawauk in srungalosla we. Na ke sripen ma koluk
elos oru inge, nga fah luselosla liki facl sik uh. Nga ac
fah tia sifil lungse elos. Mwet kol nukewa lalos elos tuyak
lainyu. **16** Mwet Israel elos oana soko sak ma oka kac
uh pulamlamla ac tia isus fahko. Ac fah wangin tulik
natulos. Ac elos finne isus, nga fah onela tulik natulos su
elos saokkin." **17** God se su nga kulansupu fah ngetla
liki mwet lal, mweyen elos tia porongel. Elos ac fah oana
mwet takusrkusr inmasrlon mutunfacl uh.

10 Mwet Israel elos oana ima in grape ma nwanala ke
grape. Ke ma wo nu selos yokyokelik, na puseni
loang elos musai uh. Ac ke fokin acn selos uh arulana
kapak wo, na elos arulana akkatoye sru eot ma elos
tulokunak in alu nu kac. **2** Mwet kutasrik nunak la fah
keokkin ma koluk lalos. God El ac kunausla loang lalos
ac koteya sru in alyalu lalos. **3** Mwet inge ac sa na in
fahk, "Wangin tokosra lasr mweyen kut tia sangeng sin
LEUM GOD. Ac mwe meawin tokosra uh nu sesr?" **4**
Elos kaskas lusrongten, ac orek wulela kikiap, ac pwapa
lalos wangin sripa. Nununku suwohs uh ekla sesuwos,
ac yokyokelik oana mah pwasin in sie acn ma akoeyukla
in yok. **5** Mwet su muta in siti Samaria ac fah sangeng
ac tung ke wanginla lun cow mukul gold Bethel. Elos ac
mwet tol su kulansupu ma sruloala sac, fah mwemelil
kac. Elos ac tungi ke mwe yun gold uh wanginla liki
uh. **6** Ma sruloala sac fah utukla nu Assyria tuh in mwe
takma nu sin tokosra fulat we. Ac fah pilesreyuk mwet
Israel, ac elos fah arulana mwekin ke sripen kas in kasru
ma elos ukwala. **7** Tokosra lalos ac fah utukla oana sie
lesak pahtpat fin kof uh. **8** Acn in alyalu ke inging in acn
Aven, yen mwet Israel alu nu sin ma sruloala we, ac
fah kunausyukla. Mah ac kokul ac fah kupoiya loang
lalos we. Mwet uh ac fah wowoyak nu fineol uh ac fahk,
"Wikinkutla!" ac nu fin tohktok uh, "Afinkutla!" **9** LEUM
GOD El fahk, "Tukunna pacl mwet Israel elos orekma
koluk in acn Gibeah me nwe inge, elos soenna tui in
orekma koluk lainyu. Ke ma inge mweun ac fah sonolos
pac in acn Gibeah. **10** Nga ac anwuk nu sin mwet koluk
inge ac kalyaelos. Mutunfacl uh ac fah toeni lainulos, ac
elos ac fah kaiyuk ke ma koluk puspis lalos. **11** "Sie pacl
ah, Israel el tuh oana soko cow fusr ma akpahyeyuk wo,
su lungsena futfut wheat. Tusruktu, nga sulela tari sik in
likiya soko mwe utuk nu fin kwawa oasku lal, ac sang
sucl in kifusul nu ke orekma upa. Nga oru Judah elan
amakin mwe pukpuk, ac Israel amakin mwe kuhlkul. **12**
Na nga fahk, 'Pukanak infohk sasu nu suwos sifacna,
yukwiya suwoswos, ac kosrani mwe insewowo su tuku
ke oaru lowos in alu nu sik. Pacl fal lowos in forma nu
sik, ac nga LEUM GOD lowos fah tuku ac okoaot mwe
insewowo nu fowos.' **13** Kowos tia oru ouinge, a kowos
taknelik ma koluk ac kosrani fahko kac. Kowos kang
fahko ke kas kikiap lowos. "Mweyen kowos lulalfongi ke
chariot nutuwos, ac pusiyen solse lowos, **14** mweun ac
fah tuku nu yurin mwet lowos, ac pot ku lowos nukewa
ac fah kunausyukla. Ac fah oana len lal Tokosra Shalman
ke el kunausla siti lun Betharbel ke mweun uh, ac nina
ac tulik natulos itungyuki misa. **15** Pa inge ma ac sikyak
nu suwos, mwet Bethel, ke sripen ma koluk yoklana
lowos. Pacl se na mweun ac mutawauk uh, tokosra lun
Israel ac fah misa."

11 LEUM GOD El fahk, "Pacl ses Israel el sie tulik,
nga lungse el, Ac pangnolma liki Egypt oana ke el
wen nutik. **2** Ke pus na pacl nga pang nu sel, Puseni pac
pacl el forla likiyu. Mwet luk uh orek kisa nu sel Baal;
Elos esukak mwe keng nu ke ma sruloala. **3** Tusruktu,
nga pa luti Israel in etu fahsr. Nga kafisak mwet luk in
pouk, A elos tiana akilen lah nga karinganulos. **4** Nga

amakunulosme nu yuruk ke pakomuta ac lungse yohk
luk. Nga sraklalosyak ac kaosulosme nu likintupuk. Nga
kui nu ten ac kitalos. 5 “Elos srunga foloko nu yuruk, na
pa elos enenu in folokla nu Egypt, ac Assyria fah leum
faclos. 6 Mweun ac fah pokla siti selos ac kunausla
mutunpot we. Mweun ac fah sukela mwet luk mweyen
elos oru na lungse lalos sifacna. 7 Elos sruasrala in
forla likiyu. Elos ac wowoyak ke sripen srenenu ma oan
faclos, tuh wangin sie fah srukak lukelos. 8 “Israel, nga
ac filikomla fuka? Nga ac siskomla fuka? Ya nga ku
in kunauskomla, oana nga tuh oru nu sel Admah, Ku
orekom oana ke nga oru nu sel Zeboim? Insiuk ac tiana
lela ngan oru ouinge, Lungse luk nu sum arulana ku na
pwaye. 9 Nga fah tia kai kom in kasrkusrak luk. Nga fah
tia sifil kunausla Israel. Mweyen nga God, ac nga tia
mwet. Nga pa El Su Mutal, su wi kom na. Nga fah tia
tuku nu yurum in kasrkusrak. 10 “Mwet luk fah fahsr
tukuk pacl nga ngutngut oana soko lion nu sin mwet
lokoalok lalos. Elos fah sulaklak nu yuruk roto me. 11
Elos ac tuku Egypt me, mui oana won yen engyeng
uh, ac liki acn Assyria me oana wuleoa uh. Nga fah
sifilpa usalosme nu in lohm selos. Nga, LEUM GOD, pa
fahk ouinge.” 12 LEUM GOD El fahk, “Mwet Israel elos
apinyula ke kikiap ac kutasrik, a mwet Judah elos srakna
oaru in fahsr tukun God mutal.

12 Ma nukewa mwet Israel uh oru ke lotutang lac nwe
ke fong uh, wangin sripa ac mwe na kunausten.
Kutasrik ac orekma sulallal yokelik inmasrlolos. Elos
orek wulela yurin mwet Assyria, ac kukakin oil in olive
nu sin mwet Egypt.” 2 LEUM GOD El ac fahkak ma
sutuu lun mwet Judah; El ac oayapa kai mwet Israel
ke ouiyen mukuikui lalos. El ac folokin nu selos fal nu
ke orekma lalos. 3 Jacob, papa matu tumalos, el tuh
alein nu sel Esau, tamulel lal, ke eltal srakna oan insien
nina kialtal. Ke Jacob el matula, el anwuk lain God. 4
El anwuk nu sin sie lipufan ac katangulla. El tung ac
siyuk ke sie mwe insewowo. In acn Bethel God El tuku
nu yurin papa matu tumasr Jacob, ac kaskas nu sel. 5
LEUM GOD Kulana pa inge — Inel pa LEUM GOD. 6
Ouinge, kowos fwilin tulik natul Jacob, kowos in lulalfongi
God lowos, ac foloko nu yorol. Kowos in inse pwaye
nu sel ac oru ma suwohs, ac mongfisrasr in tupan God
lowos. 7 LEUM GOD El fahk, “Mwet Israel elos kikiap
oana mwet Canaan. Elos lungsena orekmakin mwe paun
kikiap nu sin mwet ma som moul yorolos. 8 Elos fahk,
‘Kut kasrup. Kut eis mwe insewowo puspis, ac wangin
mwet ku in fahk mu kut kasrupi ke inkanek kutasrik.’ 9
Tusruktu nga, LEUM GOD lowos, su pwenkowosla liki
Egypt, nga ac sifilpa oru kowos in muta in lohm nuknuk
oana ke pacl se nga tuh sun kowos yen mwesis. 10 “Nga
sramsram nu sin mwet palu, ac sang elos in liye aruruma
puspis, ac sang kas in sensenkakin nu selos in fahkak
nu sin mwet luk. 11 Ne ouinge, elos srakna alu nu ke ma
sruloala in acn Gilead, ac elos su alu nu kac fah misa.
Cow mukul uh kisakinyuk in acn Gilgal, na loang in kisa
we fah yolin eot se na inima uh.” 12 Papa matu tumasr,
Jacob, el tuh enenu in kaing nu Mesopotamia, na el tuh
orekma lun siena mukul ac liyaung sheep natul tuh elan
ku in eis sie mutan kial. 13 LEUM GOD El supwala sie
mwet palu in molela mwet Israel liki moul in kohs lalos in
facl Egypt, ac in karinganulosyang. 14 Mwet Israel elos
arulana akkasrkusrakye LEUM GOD, ac fal na elos in
misa ke sripen orekma koluk lalos. LEUM GOD El fah
kaelos ke sripen elos aklusrongtenyal.

13 In pacl somla, ke sruf lun Ephraim kaskas, sruf
saya lun Israel elos sangeng. Elos akfulatye
Ephraim. Tuh mwet uh orekma koluk ke elos alu nu
sel Baal, ac ke sripa se inge elos fah misa. 2 Elos
srakna orekma koluk ke elos orala ma sruloala ke osra,
ac alu nu kac — ma sruloala ke silver, lumweyukla ke
nunak lun mwet, ac orekla ke poun mwet. Na elos fahk,
“Orek kisa nu selos.” Fuka tuh mwet uh ngok mutun ma
sruloala inge, ma orekla in luman cow mukul! 3 Ke ma
inge, mwet inge fah wanginla oana ohk ke kusrun len,
ac oana aunfong su sa na in sarla ke lotutang. Elos
ac oana kulun wheat ma eng uh okla liki nien kulkul
wheat uh, oana kulasr liki infunyu uh. 4 LEUM GOD
El fahk, “Nga pa LEUM GOD lowos, su pwenkowosme
liki Egypt. Wangin God lowos sayuk. Nga mukena ku in
molikowosla. 5 Nga tuh karinginkowosyang yen mwesis,
yen wangin kof we. 6 Tuh ke kowos ilyak nu in facl mut
sac, kowos kihp ac insewowo, na sifilpa fulatak insiowos
ac kowos mulkinyula. 7 Ke ma inge nga fah anwuk nu
suwos oana soko lion. Oana soko leopard nga ac fah
mahsriki kowos sisken inkanek uh. 8 Nga fah anwuk nu
suwos oana soko bear ma natu natul uh tuhlac, ac nga
fah tiekowosla. Nga fah osrekowosla oana soko lion acn
se na nga sun kowos we; aok oana soko kosro lemnak,
nga fah srekowosi in ip srisrik. 9 “Mwet Israel, nga fah
kunauskowosla! Na su ac ku in kasrekowos? 10 Kowos
siyuk ke sie tokosra ac ke mwet kol, tuh elos ac ku in
molela mutunfacl uh fuka? 11 Ke kasrkusrak luk, nga sot
tokosra uh nu suwos, ac ke nga foloyak nga eisalosla liki
kowos. 12 “Ma koluk ac sutuela lun Israel oan in ma
simusla, ac ma simusla inge oan in acn karinginyuk wo.
13 Oasr pacl wo nu sin Israel in ku in moul, a el lalfon
tiana akilen — oana sie tulik fusr su sun pacl in isusla
lal, a el koflana illa liki insien nina kial. 14 Nga fah tia
molela mwet inge liki facl lun misa, ku kaingkunulos liki
ku lun misa. Misa, srukak mwe lokoalok lom! Facl lun
misa, srukak kunausten lom! Nga fah tia sifilpa pakomuta
mwet inge. **(Sheol h7585)** 15 Israel finne kap wel oana
mah inima uh, nga ac supwala sie eng fol kutulap me liki
yen mwesis, na unon lalos ac lufin kof lalos ac fah paola.
Eng sac ac fah okla ma saok nukewa. 16 Samaria enenu
in kalyeiyuk ke el tunyuna lainyu. Mwet lal uh ac fah
misa ke mweun. Tulik fusr ac fah sisila nu infohk uh, ac
mutan pitutu ac fah tiatla insialos.”

14 Mwet Israel, foloko nu yurin LEUM GOD lowos.
Ma koluk lowos oru kowos in tukulkul ac ikori. **2**
Foloko nu yurin LEUM GOD, ac oru tuh pre se inge in
mwe kisa lowos nu sel: “Sisla ma koluk lasr ac porongo
pre lasr, ac kut fah kaksakin kom oana ke kut tuh wulela
nu sum kac. **3** Tuh Assyria tia ku in molikutla, ac horse
in mweun tia pac ku in loangekut. Kut fah tiana sifilpa
fahk nu ke ma sruloala lasr mu elos god lasr. O LEUM
GOD, kom fahkak pakoten nu sin mwet mukaimtal!”
4 LEUM GOD El fahk, “Nga fah folokonma mwet luk
nu yuruk. Nga fah lungse elos ke insiuk nufon; Nga
tia sifilpa mulat selos. **5** Nga fah oana af yen pao Nu
sin mwet Israel. Elos ac farengelik oana ros; Elos ac
okahla arulana ku, Oana sak in acn Lebanon. **6** Elos fah
moulyak ke srun sasu Ac kato oana sak olive. Elos ac
fah fo loslos Oana sak cedar in acn Lebanon. **7** Elos ac
sifilpa muta ye karinginyuk luk. Elos fah taknelik fiten
wheat, Ac fahko kac ac fah pus oana ima in grape. Elos
ac fah pwengpeng oana wain in acn Lebanon. **8** Mwet
Israel ac fah tia sifil alu nu ke ma sruloala. Nga ac fah
topuk pre lalos ac karinganulos. Nga fah sonolosi oana
soko sak folfol insroa, Mwe insewowo lalos nukewa fah
tuku yuruk me.” **9** Lela elos su lalmwetmet in kalem ke
ma simla inge, ac in filiya in oan insialos. Inkanek lun
LEUM GOD suwohs, ac mwet suwoswos elos moul ke
sripen elos fahsr kac, a mwet orekma koluk elos tukulkul
ac ikori mweyen elos tia fahsr kac.

Joel

1 Pa inge kas lun LEUM GOD nu sel Joel, wen natul
Pethuel. **2** Kowos mwet matu, lohng ma inge, Mwet
Judah nukewa in porongo. Ku nu oasr kain ouiya inge
sikyak in pacl lowos uh, Ku ke pacl lun papa tomowos?
3 Srumun ma inge nu sin tulik nutuwos, Ac elos fah
srumun nu sin tulik natulos, Su ac fah srumun pac nu
sin fwil tok ah. **4** Fwilin locust puspis tuhwi tari fin ima
lowos uh, Fahko ma lula tukun sie u in locust, u se
toko ah kangla. **5** Ngutalik ac tung, kowos mwet sruhi;
Tung, kowos mwet lungse nimnim, Mweyen grape mwe
orek wain sasu kunausyukla. **6** Sie un locust na matol
utyak tari nu in acn sesr oana un mwet mweun. Elos
arulana fokoko ac pusla, tia ku in oaoala. Wihselos
arulana kosroh oana wihsen soko lion. **7** Elos kunausla
ima in grape lasr, Ac kontonauk sak fig sunasr. Elos
ngalesla kulun sak uh Nwe ke na lah nukewa fasrfasrla.
8 Mwet uh in tung, oana sie mutan fusr su mwemelil ke
misa Lun mukul se el akola in payuk nu se. **9** Wangin
wheat ku wain kowos ac kisakin in Tempul uh. Mwet
tol elos asor mweyen wangin ma elos ac kisakin nu sin
LEUM GOD. **10** Ima uh sikiyukla, Ac infohk uh mwemelil
Mweyen wheat uh kunausyukla, Grape uh masla, Ac sak
olive uli. **11** Kowos mwet ima in arulana asor, Kowos su
karingin ima in grape in tung, Mweyen wheat ac barley
— Aok, mwe yok nukewa kunanula. **12** Ima grape ac
sak fig nukewa uli; Sak nukewa ma isus fahko uli ac
masla. Mwe akenganye mwet uh wanginla. **13** Kowos
mwet tol su kulansap ke loang uh, Nokomang nuknuk
yohk eoa ac tung. Utyak nu in Tempul ac mwemelil fong
fon! Wangin wheat ku wain in sang nu sin God lowos.
14 Sapkin in oasr sie tukeni lulap, Ac mwet nukewa in
lalo. Pangoneni mwet kol Ac mwet Judah nukewa Nu in
Tempul lun LEUM GOD lowos Ac pang nu sel! **15** Len
lun LEUM GOD apkuranme, Len se ma God Kulana El
ac kunausla ma nukewa. Fuka lupan sangeng ac rarrar
ac sikyak ke len sac! **16** Kut ngetang na liye ke ima lasr
uh masla, ac wangin ma kut ku in oru. Wanginla pwar in
Tempul lun God lasr. **17** Infohk uh paola ac fita uh masla.
Wanginla wheat in oan ke nien filma, Ouinge lohm in
filma uh musalla. **18** Cow uh wowoyak ke keok lalos
Mweyen wangin acn elos in mongo we. Un sheep uh wi
pac keok. **19** O LEUM GOD, nga pang nu sum, Mweyen
ima uh ac insak uh paola ac masla, Oana in isisyak. **20**
Finne kosro lemnak elos wowoyak pac nu sum, Mweyen
infacl uh paola.

2 Ukya mwe ukuk in okasak mwet uh Fineol Zion, inging
mutal lun God. Kowos mwet Judah in rarrar! Len lun
LEUM GOD apkuranme. **2** Ac fah sie len lohsrlosr ac
ohk, Sie len nukla ke pukunyeng sroalsroal. Un locust
uh sikme oana un mwet mweun, Oana lohsr matoltol
lohsreya fineol uh. Soenna sikyak kain ouiya inge meet,
Ac fah wangin pac tok. **3** Elos kangla ma kap fin acn uh
oana in e uh pa esukla. Meet liki elos tuku, acn uh oana
Ima Eden, Tukun elos som, acn uh mwesisla. Wangin
ma ku in kaingla lukelos. **4** Elos oana horse uh; Elos
kasrusr oana horse in mweun uh. **5** Na ke elos srosro fin
mangon eol uh, Elos erarak oana kusen chariot; Elos
kisassas oana mah pao ke ac firir uh. Elos takla oana un
mwet mweun lulap ma akola nu ke mweun. **6** Ke elos
sikla, mwet nukewa tuninfongla; Mutun mwet nukewa
fasrfasrla. **7** Elos anwuk oana mwet mweun; Elos fanuk
pot uh oana solse uh. Elos nukewa fahsr suwohs nu
meet Ac tia kuhfla nu saya, **8** Ac tia pac asinuki nu
sin sie sin sie. Elos fahsryang na alukela kutena mwe
kutong nu selos, Ac wangin ma ku in tulokunulosi. **9** Elos
yuyak nu in siti uh; Elos fanukya pot uh; Elos fanyak nu
fin lohm uh Ac utyak ke winto uh oana mwet pisrapasr
uh. **10** Faclu usrusryak ke elos fahsr nu meet; Ac yen
engyeng uh rarrar. Faht uh ac malem uh lohsrlosrani, Ac
itu uh tila saromrom. **11** LEUM GOD El ac sapsap nu
sin un mwet mweun lal oana pusren pulahl. Un mwet
mweun su aksol Arulana pukanten ac fokoko. Ac fuka
lupan mwe aksangeng ke len lun LEUM GOD! Su ac
fah ku in painmoulla? **12** LEUM GOD El fahk, “Nwe
ouinge, kowos srakna ku in auliyak Ke lalo, tung, ac
mwemelil, Ac foloko nu yuruk. **13** Lela inse musalla
lowos in akkalemye asor lowos; Seya nuknuk mukena
srakna sufal.” Foloko nu yurin LEUM GOD lowos. El
kulang ac sessesla ke pakoten. El mongfisrasr ac El
karinganang wuleang lal. Pacl nukewa El akola in nunak
munas ac tia sa in kai. **14** Sahp LEUM GOD lowos El ac
aolla nunak lal, Ac akinsewowoye kowos ke fokin ima
puspis. Na kowos fah ku in sifil kisakin wheat ac wain nu
sel. **15** Ukya mwe ukuk Fineol Zion; Sapkin in oasr sie
tukeni lulap, ac mwet nukewa in lalo. **16** Eisani mwet
nukewa nu sie; Akoelosla nu ke sie tukeni mutal. Usani
mwet matu, Oayapa tulik srisrik Ac tulik fusr. Finne mwet
ma tufahna payuk an, Elos in filiya lohm selos ac wi pac
tuku. **17** Mwet tol su kulansupu LEUM GOD Inmasrlon
loang mutal ac acn in utyak lun Tempul, Enenu in tung
ac pre: “O LEUM GOD, pakomuta mwet lom. Nikmet
fuhlela mutunfacl saya in pilesrekut ac aksruksrukye kut
Ke elos fahk, ‘Pia God lowos an?’” **18** Na LEUM GOD El
sifil akkalemye nunak lal nu ke acn uh, Ac sifil pakomuta
mwet lal. **19** El topuk pre lalos ac fahk, “Inge nga fah
sot nu suwos, Wheat, wain ac oil in olive, Ac kowos ac
fah mut. Mutanfahl saya ac fah tia sifil aksruksrukye
kowos. **20** Nga fah kunauselik un mwet mweun matol
se ma tuku epang me, Ac fah lusla kutu selos nu yen
mwesis. U se ma fahsr meet ah, ac ukohkyak nu in
Meoa Misa, U se ma fahsr etok ah, ac ukohkyak nu
in Meoa Mediterranean. Mano misa lalos ac fohlelana
acn uh. Nga fah kunauselosla ke sripen ma nukewa ma
elos oru nu suwos. **21** “Acn inima uh, nikmet sangeng,
A kowos in engan ac insewowo Ke ma nukewa LEUM

GOD El oru nu suwos. **22** Kosro inimae, nikmet sangeng.
Insroan mah uh srunak folfol; Sak uh isus fahko, Ac
arulana pus fokin fig ac grape. **23** "Mwet Zion, kowos in
insewowo, Ac engankin ma LEUM GOD lowos El oru
nu suwos. El sot lupan af fal nu suwos ke pacl la. El
supweya af se meet ke pacl in taknelik, Ac af se tok ke
pacl in kosrani, oana meet ah. **24** Nien sisi kulun wheat
fah sessesla ke wheat, Luf sisken acn in orek wain fah
kahkkakla ke wain ac oil in olive. **25** Nga fah folokonot
ma lowos ma tuh musalla Ke yac ma u in locust uh tuh
kangla fokin ima lowos. Nga pa tuh supwama u in locust
matol ingan in lain kowos. **26** Inge ac fah pukanten ma
kowos in kang ac kowos fah kihp. Kowos fah kaksakin
LEUM GOD lowos, Su tuh oru ma usrnguk inmasrlowos.
Mwet luk ac fah tia sifilpa akmwekinyeyuk. **27** Na mwet
Israel, kowos fah etu lah nga oasr inmasrlowos, Ac lah
nga, LEUM GOD, pa God lowos, Ac wangin pac sie
sayuk. Mwet luk ac fah tiana sifilpa aksruksrukyeyuk.
28 "Tukun ma inge, nga fah okoala ngunik nu fin mwet
nukewa: Wen nutuwos ac acn nutuwos fah sulkakin kas
luk, Mukul matu lowos fah mweme, Ac mukul fusr lowos
fah liye aruruma. **29** In pacl sac nga fah okoala ngunik
Nu fin mwet kulansap pac, kewana mukul ac mutan. **30**
"Nga fah oru ma sakirik yen engyeng uh ac fin faclu In
fahkak ke len sac. Ac fah oasr srah sororla, ac firir lun e,
ac pukunyeng in kulasr. **31** Faht uh ac fah lohsrla, Ac
malem ac fah srusrala oana srah Meet liki len lulap ac
aksangeng lun LEUM GOD ac tuku. **32** Tusruktu elos
nukewa su siyuk kasru sin LEUM GOD ac fah moliyukla.
Oana ke LEUM GOD El tuh fahk, 'Kutu sin mwet su
muta Fineol Zion ac in Jerusalem ac fah tia sun mwe
ongoiya inge. Elos su nga sulela fah painmoulla.'"

3 LEUM GOD El fahk, "In pacl sac, nga fah folokonak
Ma wo puspis lun Judah ac Jerusalem. **2** Nga fah
eisani mutunfacl nukewa Ac usalosme nu Infahlfal lun
Nununku. Ingo nga fah nununkalos Ke ma nukewa elos
tuh oru nu sin mwet luk. Elos akfahsryelik mwet Israel nu
in mutunfacl saya, Ac kitalik Israel, facl sik. **3** Elos susfa
in konauk lah Mutunfacl su ac eis mwet sruoh. Elos moli
mutan kosro ke tulik mukul, Ac moli wain ke tulik mutan.
4 "Tyre, Sidon, ac Philistia nufon, mea kowos srike in
oru nu sik uh? Ya kowos srike in folokin molin ma se
nu sik? Fin pwaye, nga ac sa na folokonot! **5** Kowos
eisla silver ac gold luk, ac usla mwe kasrup luk nu in
tempul lowos. **6** Kowos usla mwet Judah ac Jerusalem
loesla liki facl selos sifacna, ac kukakunulosyang nu sin
mwet Greek. **7** Inge nga fah usalosme liki acn nukewa
ma kowos kukakunulosla nu we. Nga ac oru nu suwos
oana ke kowos tuh oru nu selos. **8** Nga fah oru tuh
mwet Judah in moli wen nutuwos ac acn nutuwos, ac
elos ac fah kukakunulosla nu sin mwet Sabean, sie acn
oan loessula. Nga, LEUM GOD, fahk ouinge. **9** "Kowos
in fahkelik kas inge inmasrlon mutunfacl uh: 'Akola
nu ke mweun. Solani mwet ku nukewa; Usani mwet
mweun lowos ac takla fahsrot. **10** Tamla mutun osra in
pukpuk nutuwos an nu ke cutlass, Ac mitmit nutuwos
an nu ke osra in mweun. Finne mwet munas, elos in
wi pac mweun. **11** Mutunfacl nukewa su raunikutla,
Kowos sulaklak fahsru, Ac tukeni nu ke infahlfal uh.'"
O LEUM GOD, supwama un mwet mweun lom in wi
lainulos. **12** "Mutunfacl nukewa enenu in akola Ac tuku
nu Infahlfal lun Nununku. Ingo, nga LEUM GOD ac fah
nununku Mutunfacl ingan nukewa. **13** Elos arulana koluk;
Pakelosla oana wheat Ke pacl in kosrani. Futfutungya
oana kowos futungya grape uh In nien fut wain, Nwe
ke sessesla kahk." **14** Tausin nu ke tausin mwet Oasr
Infahlfal lun Nununku. Acn we pa len lun LEUM GOD
Fah sa tuku. **15** Faht ac malem lohsrlosrani, Ac itu uh
tila saromrom. **16** LEUM GOD El ngutngut Fineol Zion
me; Pusracl ngirngir Jerusalem me, oana pusren pulahl;
Faclu ac inkusrao kusrusr, Tusruktu, El fah loangela
mwet lal. **17** "Na kowos mwet Israel, fah etu lah nga pa
LEUM GOD lowos. Nga muta Zion, inging mutal sik.
Jerusalem fah sie siti mutal. Mwet sac fah tiana sifil
kutangulla. **18** In pacl sac, ima in grape ac fah afunla
fineol uh, Ac cow uh fah osralik fin inging nukewa: Infacl
nukewa in Judah fah sessesla ke kof. Sie unon in kof ac
fah sororla liki Tempul lun LEUM GOD, Ac aksroksrokye
Infahlfal Acacia. **19** "Egypt ac fah ekla sie acn mwesis,
Ac Edom sie acn sikiyukla, Mweyen elos tuh mweuni acn
lun Judah Ac onela mwet we finne wangin mwatalos. **20**
Tusruktu, ac fah oasr na mwet muta Judah ac Jerusalem
nwe tok. **21** Nga fah foloksak kaclos su anwuki; Nga fah
kai mwet ma onelosla. Ac nga, LEUM GOD, fah muta
Fineol Zion."

Amos

1 Pa inge kas lal Amos, sie mwet liyaung sheep, ac el
mwet in siti srisrik Tekoa. Yac luo meet liki kusrusr se
ma sikyak in acn Israel, God El fahkak nu sel Amos ke
ma inge nukewa su ma nu sin mwet Israel. In pacl sac
Uzziah el tokosra lun Judah, ac Jeroboam wen natul
Jehoash, el tokosra lun Israel. **2** Amos el fahk, "Pusren
LEUM GOD ngirngir Fineol Zion me. Pusracl kasla oana
pusren pulahl Jerusalem me. Insroan mah uh paola,
Ac sak folfol insroa Fineol Carmel uli." **3** LEUM GOD
El fahk, "Mwet Damascus elos kalweni na in oru ma
koluk, ac ke sripa inge pwayena nga fah kalyaelos. Elos
arulana sulallal in anwuk nu sin mwet Gilead. **4** Ouinge
nga fah supwala e nu fin lohm sin tokosra su musaiyukla
sel Tokosra Hazael, ac nga fah esukak pot ku lal Tokosra
Benhadad. **5** Nga fah lipikya mutunpot ke siti Damascus,
ac moklela leum lun Betheden ac mwet muta Infahlfal
Aven. Mwet Syria ac fah sruhu ac utukla nu Kir." **6** LEUM
GOD El fahk, "Mwet Gaza elos kalweni na in oru ma
koluk, ac ke sripa inge pwayena nga fah kalyaelos. Elos
usla un mwet puspis ac kukakunulosyang in mwet kohs
nu sin mwet Edom. **7** Ouinge nga fah supwala e nu fin
pot kuhlusyen siti Gaza, ac esukak pot ku lun acn we. **8**
Nga fah sisla mwet leum lun siti Ashdod ac Ashkelon.
Nga fah kalyei siti Ekron, ac mwet Philistia nukewa su
lula fah misa." **9** LEUM GOD El fahk, "Mwet Tyre elos
kalweni na in oru ma koluk, ac ke sripa inge pwayena
nga fah kalyaelos. Elos usla un mwet puspis nu ke sruoh
in acn Edom, ac tia karinganang wuleang in akasrui
ma elos tuh orala. **10** Ke ma inge nga fah supwala e
nu fin pot kuhlusyen siti Tyre, ac esukak pot ku we."
11 LEUM GOD El fahk, "Mwet Edom elos kalweni na
in oru ma koluk, ac ke sripa inge pwayena nga fah
kalyaelos. Elos ukweya mwet wialos mwet Israel, ac tia
pakoten nu selos. Kasrkusrak lalos arulana upa, tiana
ku in wanginla. **12** Ouinge nga fah supwala e nu fin siti
Teman, ac esukak pot ku lun Bozrah." **13** LEUM GOD El
fahk, "Mwet Ammon elos kalweni na in oru ma koluk, ac
ke sripa inge pwayena nga fah kalyaelos. Ke sripen elos
kena akyokye acn selos elos som mweuni acn Gilead ac
tiyala insien mutan pitutu we. **14** Ke ma inge nga fah
supwala e nu fin pot kuhlusyen siti Rabbah, ac esukak
pot ku we. Na ac fah oasr pusren sasa ke len in mweun,
ac mweun uh fah ngisyak oana paka se. **15** Tokosra ac
mwet pwapa lal fah utukla nu in sruoh."

2 LEUM GOD El fahk, "Mwet Moab elos kalweni na
in oru ma koluk, ac ke sripa inge pwayena nga fah
kalyaelos. Elos aklusrongtenye srin tokosra lun Edom ke
elos esukla nwe ke apatla. **2** Nga fah supwala e nu fin
acn Moab ac esukak pot ku lun siti srisrik Kerioth. Mwet
Moab fah misa ke ngisyak lun mweun, pacl mwet mweun
elos sasa ac mwe ukuk uh kas. **3** Nga fah uniya mwet se
ma leum in acn Moab, oayapa mwet kol nukewa in acn
we." **4** LEUM GOD El fahk, "Mwet Judah elos kalweni
na in oru ma koluk, ac ke sripa inge pwayena nga fah
kalyaelos. Elos srunga lohng mwe luti luk ac tia akos ma
sap luk. Elos aktafongyeyukla sin god sutuu ma mwet
matu lalos tuh kulansupu. **5** Ke ma inge nga fah supwala
e nu fin acn Judah ac esukak pot ku lun Jerusalem." **6**
LEUM GOD El fahk, "Mwet Israel elos kalweni na in oru
ma koluk, ac ke sripa inge pwayena nga fah kalyaelos.
Elos kukakin mwet orekma suwohs, su tia ku in akfalye
soemoul la, nu ke mwet kohs, aok mwet sukasrup su
tia ku in molela sunun sori se. **7** Elos akkeokye mwet
munas ac mwet mukaimtal, ac sinukunla mwet sukasrup.
Sie mukul ac papa tumal tukeni na fahsri mutan fusr
se na in akkolukyal. Ma inge aktaekye ine mutal luk.
8 Ke acn in alu nukewa, mukul uh oan fin nuknuk ma
elos eisla sin mwet sukasrup uh. Nuknuk inge ma in oan
soano pacl se akfalyeyukla soemoul lun mwet sukasrup.
Ac in Tempul lun God lalos elos nim wain ma elos eisla
sin mwet ma soemoul ke mani nu selos. **9** "Tusruktu ke
sripowos nga tuh kunausla nufon mwet Amor, mwet su
arulana fulat oana sak cedar, ac fokoko oana sak oak.
10 Nga uskowosme liki facl Egypt, pwen kowos sasla
yen mwesis ke yac angngaul, ac sot nu suwos acn sin
mwet Amor tuh in ma lowos. **11** Nga sulela kutu sin wen
nutuwos in mwet palu, ac kutu sin mwet fusr nutuwos in
mwet Nazirite. Mwet Israel, ya pwaye lah ouinge? Nga,
Leum God, fahk ouinge. **12** A kowos oru mwet Nazirite
ingan in nim wain ac kunausla wulela lalos, ac sang sap
ku nu sin mwet palu in tia fahkak kas luk. **13** Inge nga
fah toankowosi nu infohk uh, oana ke sie mwe wiwa su
nwanala ke wheat inkeya acn uh. **14** Finne mwet kasrusr
mulah fah tia kaingla; mwet ku ac fah munasla, ac mwet
mweun fah tia ku in molela moul lalos sifacna. **15** Mwet
pisr uh fah kaingla liki acn elos tu we. Mwet mui fah tia
ku in kaingla, ac mwet kasrusr fin horse fah tia ku in
sifacna molelosla. **16** Finne mwet mweun na pulaik, elos
ac sisla kufwen mweun natulos ac kaing in len sac." Pa
inge kas lun LEUM GOD.

3 Mwet Israel, porongo kas inge su LEUM GOD El
fahk keiwos, mutunfacl nufon se su El kolma liki
Egypt, ac fahk: **2** "Inmasrlon mutunfacl nukewa fin faclu,
kowos mukena pa nga sulela ac arulana nunku kac, pa
pwanang ma koluk kowos orala arulana yohk nunkeya
sik. Ac pa inge sripa se oru nga enenu in kalyei kowos."
3 Ya mwet luo ku in tukeni fahsr nu yen se elos fin tia
aetuila meet? **4** Ya lion soko ku in ngutngut insak uh fin
wangin ma el akola in uniya? Ya soko lion fusr el kou in
luf sel fin wangin ma el sruokya? **5** Ya sie won ku in
sruhu in sruhf se fin wangin pa itukyang nu kac? Sruhf se
ku in pisryak fin wangin ma toanya in pusrukak? **6** Mwe
ukuk lun mweun fin kasla in siti uh, ya mwet uh ku in tia
sangeng? Ya mwe ongoiya ku in sun sie siti fin tia ma
LEUM GOD El supwama? **7** LEUM GOD Fulat El tia ku

in oru kutena ma El fin tia akkalemye meet nu sin mwet
kulansap lal, mwet palu. 8 Lion soko fin ngutngut, su ac
tia sangeng kac? Pacl LEUM GOD Fulat El kaskas, su
ku in kutongya ac tia fahkelik? 9 Fahkak nu selos su
muta inkul fulat in acn Egypt ac in siti Ashdod, ac fahk,
"Fahsreni nu fin inging rauneak Samaria, ac liye fohs
lulap ac ma koluk yohk ma orek in acn we." 10 LEUM
GOD El fahk, "Mwet inge nwakla lohm lulap selos ke ma
elos eisla ke inkanek koluk ac sulallal. Elos tiana etu in
moul suwohs ac pwaye. 11 Ke ma inge mwet lokoalok
fah raunela acn selos, kunausla nien wikwik ku lalos,
ac pisrala koanon lohm lulap selos." 12 LEUM GOD
El fahk, "Oana ke sie mwet shepherd el ac srukak nia
luo na, ku la insren soko sheep ma soko lion kangla,
ouinge mwet pu na sin mwet Samaria ac fah moulla, wi
siena ipin mwe oan kialos, ku ip srisrik ke mwe muta
fisrasrsrasr lalos. 13 LEUM GOD Fulat ac Kulana El
fahk, "Inge kowos in porongo, ac sulkakin ma inge nu sin
fwil natul Jacob. 14 Ke pacl se nga ac kalyei mwet Israel
ke sripen ma koluk lalos uh, nga ac fah kunausla loang
in siti Bethel. Insruwasrik ke loang nukewa fah kipatpat
uh ac putatla nu infohk uh. 15 Nga fah kunausla lohm
ma musaiyuk nu ke pacl mihsrisr, ac lohm nu ke pacl
fol. Lohm nukewa ma naweyukla ke ivory fah ikori ac
mwesri, ac lohm lulap nukewa fah musalla."

4 Porongo kas inge, kowos mutan Samaria, su fatelik
oana cow fact in acn Bashan. Kowos oru koluk
nu sin mwet munas, ac akkeokye mwet sukasrup, ac
kowos kifasten nu sin mukul tomowos in usot mwe sruhi
nimowos. 2 LEUM GOD Fulat El wulela ke Ine mutal
lal, ac fahk, "Pwayena len se ac fah tuku ke mwet uh
fah srumasrkowosla ke ka, ac amakinkowosla. Kais sie
suwos ac fah oana soko ik sremla ke ka uh. 3 Ac fah
amala kowos nu ke acn ma patla ke pot uh, ac tolokla
kowos nu likin kalkal uh." 4 LEUM GOD Fulat El fahk,
"Mwet Israel, ke kowos lungse na oru ma koluk, tari fahla
nu Bethel, acn mutal, ac oru ke kuiyowos nufon! Fahla
nu Gilgal ac laesla orekma koluk lowos! Use kosro uh
ac orek kisa ke lotutang nukewa, ac use pac sie tafu
singoul ke len aktolu nukewa. 5 Us na bread tuh in mwe
sang kulo lowos nu sin God, ac konkin ke ma kowos
sang in laesla mwe sang lowos an. Mweyen pa ingan
ma kowos muta lungse oru. 6 "Nga pa pwanang in oasr
sracl in acn suwos nukewa. Ne ouinge, kowos tiana
foloko nu yuruk. 7 Nga tulokinya in tia af ke pacl se sacn
sunowos enenu na af yohk. Nga lela in af ke sie siti, a
wangin af ke sie pac siti. Af kahkla nu fin sie ima, a ima
saya pulamlamlana. 8 Ke sripen elos kofla muteng malu
lalos, mwet in siti puspis som sukok kof in sie pacna
siti, tuh tiana fal in kitalos. Ne ouinge kowos tia pacna
foloko nu yuruk. 9 "Nga supwala sie eng fol tuh in fulokla
sacn sunowos. Locust uh kangla ima in mahsrik, ima
in grape, sak fig ac sak olive sunowos, a kowos srak
pacna tia foloko nu yuruk. 10 "Nga sot sie kain mas upa
nu fowos oana ke nga tuh oru nu fin acn Egypt. Nga
onela mukul fusr nutuwos ke mweun, ac eisla horse
nutuwos. Nga nwakla infwewos ke foulin mwet misa in
nien aktuktuk lowos. A kowos tia pacna foloko nu yuruk.
11 "Nga kunausla kutu suwos oana nga tuh kunausla
Sodom ac Gomorrah. Kowos su moulla, kowos oana
wosr se itukla liki e. A kowos tia pacna foloko nu yuruk."
LEUM GOD El fahk ouinge. 12 "Ke ma inge, nga fah
kalyei kowos, mwet Israel. Ac ke sripa se inge, kowos in
akola in tu ye mutuk ke pacl in nununku luk!" 13 God pa
orala fineol uh, Ac orala eng uh. El oru tuh nunak lal in
eteyuk sin mwet uh. El ekulla len uh nu ke fong. El leumi
faclu nufon. Inel pa inge: LEUM GOD Kulana!

5 Mwet Israel, porongo on in asor soko su nga onkakin
keiwos: 2 Israel el oana sie mutan fusr su anwuki
oan infohk uh, Su ac fah tiana sifilpa tukakek! Sisilana el,
oan fin fohk uh, Ac wangin mwet in sraklalak. 3 LEUM
GOD Fulat El fahk, "Sie siti in Israel supwala sie tausin
mwet mweun, ac mwet siofok na painmoul foloko. Ac sie
pac siti supwala mwet mweun siofok, ac mwet singoul
na foloko." 4 LEUM GOD El fahk nu sin mwet Israel,
"Fahsru nu yuruk, ac kowos fah moul. 5 Nikmet som nu
Beersheba in alu. Nimet srike in sukyu in acn Bethel —
Bethel ac fah wanginla. Nikmet som nu Gilgal-mwet we
uh ac fah som nu in sruoh." 6 Suk LEUM GOD, ac kowos
fah moul. Kowos fin tia sokol, El fah putati oana sie e
nu fin mwet Israel. E sac fah esukak mwet in Bethel,
ac wangin sie fah ku in konela. 7 We nu suwos su
furokla ma pwaye, ac aklalfonye mwet in eisla ma lalos!
8 LEUM GOD El orala itu uh, El orala Nasren ac oakiya
acn sin itu saya. El ekulla lohsr lun fong nu ke kalem lun
len, Ac ekulla len nu ke fong. El eis kof liki fin meoa uh
Ac okoala nu fin faclu. Inel pa LEUM GOD. 9 El uniya
mwet ku ac kunausla pot ku lalos. 10 Kowos srunga
kutena mwet su lain orekma sesuwos ac kaskas pwaye
ke pacl in nununku. 11 Kowos akkeokye mwet sukasrup
ac pisrala mwe mongo nalos. Ke ma inge kowos ac fah
tia muta in lohm wowo kowos musaela ke eot tufahl, ku
nim wain liki ima in grape kato su kowos yukwiya. 12
Nga etu upaiyen ma koluk lowos, ac pusiyen pacl kowos
kunausla ma sap uh. Kowos akkeokye mwet wo, kowos
eis molin eyeinse, ac ke pacl in nununku kowos ikol tuh
suwohs lun mwet sukasrup in tia fwackyuk. 13 Ke pacl
koluk ouinge uh, el su oasr kalem yoro el ac mislana ac
tia fahk ma el nunku. 14 Suk in oru ma suwohs ac tia ma
koluk, tuh kowos in ku in moul. Na LEUM GOD Kulana
El fah wi kowos, oana ke kowos fahk. 15 Srunga ma
koluk, ac lungse ma wo, ac akkeye tuh ma suwohs in
sikyak ke pacl in nununku. Sahp LEUM GOD El ac fah
pakoten nu sin mwet na pu su painmoulla in mutunfacl
se inge. 16 Ouinge LEUM GOD Fulat ac Kulana El fahk,
"Ac fah oasr pusren tung mwemelil inkanek in siti uh.
Ac fah solsolme mwet orekma in ima elos in wi mwet
ma oasr moul nu se in tung, tuh elos kewa in tungi mas

misa. **17** Ac fah oasr pac pusren tung ac mwemelil ke
ima in grape nukewa. Ma inge nukewa ac fah sikyak
mweyen nga ac tuku kalyei kowos." LEUM GOD pa fahk
ma inge. **18** Ac mau fuka upaiya nu suwos su salka len
lun LEUM GOD! Mea ac wo nu suwos ke len sac? Ac
fah mau sie len na lohsr ac tia kalem. **19** Ac fah mau
oana sie mwet su kaingkin soko lion twe sun bear soko!
Ku oana sie mwet su utyak tari nu in lohm sel ac siungya
pesinka uh, a wet pwasin soko ngalsilya! **20** Len lun
LEUM GOD ac fah len na lohsr matoltol, ac wangin kutu
srisrik kalem kac. **21** LEUM GOD El fahk, "Nga srunga
kufwa kowos oru ke pacl in alu lowos. Nga tia kuhnkuni!
22 Kowos fin use mwe kisa firir ac mwe kisa wheat lowos
nu sik, nga ac fah tia eis. Nga fah tia pac engan ke
kosro fact ma kowos kisakin nu sik. **23** Tulokinya on
oraru lowos ingan. Nga tia lungse lohng pusren mwe on
nutuwos an. **24** A lela nununku suwohs in asrla oana sie
unon in kof, ac ma suwoswos in soror oana soko infacl
su tia ku in mihnla. **25** "Mwet Israel, ke nga tuh pwen
kowos sasla yen mwesis ke lusen yac angngaul, kowos
tuh tiana enenu in use mwe kisa ku mwe sang nu sik. **26**
Tusruktu inge, ke sripen kowos alu nu ke ma sruloala
pangpang Sakkuth ac Kaiwan, kowos fah enenu in us
ma sruloala lowos ingan **27** ke nga ac eiskowosyang nu
in sruoh in sie facl alukela Damascus." Pa inge kas lun
LEUM GOD, su pangpang God Kulana.

6 Ac mau fuka upaiya nu suwos su muta insraelak in
Zion, ac nu suwos su moul in misla Samaria. Kowos
pa mwet fulat lun mutunfacl pwengpeng se inge Israel,
su mwet uh fahsri in suk kasru se. **2** Fahlawin ac liye siti
Calneh. Na sifilpa oatula fahsr nu in siti lulap Hamath, na
tufokla nu in siti Gath lun mwet Philistia. Ya acn ingan
ku liki tokosrai lun Judah ac Israel? Ya acn lalos yohk
liki acn lowos? **3** Kowos tia lungse in fwack mu sie len
in ongoiya ac tuku. A ma kowos oru ingan aksayema
len sac. **4** Ac mau fuka upaiya nu suwos su lungse
oanoanla fin mwe muta wowo lowos, ac mongo ikwen
cow fusr ac sheep fusr! **5** Kowos lungse na kinala on
sasu oana David, ac sritalkin ke mwe on nutuwos. **6**
Kowos nwakla ahlu na lulap ke wain ac numla, ac kowos
akmusrakin ono na keng, a kowos tiana asor ke musalla
lun Israel. **7** Ke ma inge kowos pa ac som emeet nu
in sruoh. Kufwa lowos ac warongrong lowos an ac fah
wanginla. **8** LEUM GOD Fulat ac Kulana El orala sie
wulela ku ke Inel, ac fahk, "Nga kwase inse fulat lun
mwet Israel, ac nga tia pac kuhnkuni lohm lulap ac kato
selos. Nga fah kitala siti fulat selos ac ma nukewa loac
nu sin mwet lokoalok lalos." **9** Fin pa oasr mwet singoul
lula in sie lohm, elos kewa ac misa. **10** Sie mwet ma sou
lun sie mwet misa, su ma kunel in esukak monin mwet
misa, fah usla mano sac liki lohm sac. El fah pang nu sin
kutena su srakna muta in lohm ah, ac siyuk, "Oasr mwet
lula ingan?" Na sie pusra ac fah topuk, "Wangin!" Na
sou se lun mas uh fah fahk, "Koasrlong! Kut enenu in
karinganangna kut in tia fahk Inen LEUM GOD." **11** Pacl
se LEUM GOD El sapkin, na lohm lulap ac lohm srisrik
nukewa fah kunanula nu ke ip srisrik. **12** Mwet uh tia ku
in sang cow uh kihling in meoa uh, oayapa horse uh
tiana ku in kasrusr fin eot lulap. A kowos furokla nununku
suwohs nu ke pwasin, ac ma pwaye nu ke ma sutuu
uh. **13** Kowos filangkin mu kowos sruokya siti srisrik
Lodebar lowos. Kowos konkin ac fahk, "Kut sruokya pac
acn Karnaim ke ku lasr sifacna." **14** LEUM GOD Kulana
El sifacna fahk, "Mwet Israel, nga ac supwaot sie un
mwet mweun liki sie facl sac in sruokya acn suwos ac
mutala we. Elos ac fah akkeokye kowos, mutawauk ke
Innek In Utyak Nu Hamath tafunyen epang, fahla nwe ke
Infacl srisrik soko Arabah tafunyen eir."

7 Oasr aruruma se nga liye sin LEUM GOD Fulat. In
aruruma se inge nga liye El orala u in locust na lulap
se tukunna pacl se kosreyukla mah nun kosro nutin
tokosra, ac sruen mah uh mutawauk in srunak. **2** Ke
aruruma sac nga liye ke locust uh mutawauk in kangla
mah ac sra nukewa fin acn uh, na nga fahk, "LEUM GOD
Fulat, nunak munas nu sin mwet in fwil natul Jacob! Elos
ac moulla fuka? Elos arulana munas!" **3** Na LEUM GOD
El ekulla nunak lal ac fahk, "Ma kom liye uh ac fah tia
sikyak." **4** Nga sifil liye sie aruruma sin LEUM GOD
Fulat. In aruruma sac, nga liye El akoo in kalyei mwet lal
ke e. E sac furreak meoa lulap ye faclu, ac mutawauk in
esukak acn uh. **5** Na nga fahk, "O LEUM GOD Fulat,
tulokinya e u! Mwet lom uh ac moulla fuka? Elos arulana
pu ac munas!" **6** Na LEUM GOD El sifilpa ekulla nunak
lal ac fahk, "Ma se inge ac fah tia pac sikyak." **7** Na
nga sifil liye sie aruruma sin LEUM GOD. In aruruma se
inge nga liye El tu sisken soko pot, ma mwet musa elos
tuh orekmakin soko ah in aksuwos ke elos musai, ac
LEUM GOD El sruok ah in aksuwos soko in paol. **8** El
siyuk sik, "Amos, mea kom liye?" Na nga fahk, "Ah in
aksuwos soko." Na El fahk, "Nga orekmakin ah soko
inge in akkalemye lah mwet luk elos oana soko pot ma
kihla. Nga ac fah tia sifil ekulla nunak luk lah nga ac
kalyaelos. **9** Acn nukewa mwet in fwil natul Isaac alu
we ac fah kunanula. Acn mutal lun Israel ac fah sruala.
Nga ac wotela tokosrai lun sou lal Tokosra Jeroboam in
wanginla." **10** Na Amaziah, mwet tol fulat in acn Bethel,
el supwala kas nu yorol Tokosra Jeroboam lun Israel, su
fahk ouinge: "Amos el fahk kas in lain kom inmasrlon
mwet uh. Sramsram lal uh ac kunausla facl se inge. **11**
Pa inge ma el fahk, 'Jeroboam el fah misa ke mweun, ac
mwet Israel fah utukla liki acn selos nu in sruoh.'" **12** Na
Amaziah el fahk nu sel Amos, "Mwet palu, folokla nu
Judah ac oru luti lom in acn we. Lela mwet we in moli nu
sum. **13** Nimet sifilpa palu in acn Bethel. Acn in alu sin
tokosra ac mwet in facl se inge nufon pa inge." **14** Na
Amos el topuk, "Nga tia palu in moul nu sik. Nga sie
mwet liyaung sheep, ac nga orekma ke sak fig. **15** Tuh

pa LEUM GOD El eisyula liki orekma in mwet shepherd,
ac sap nga in tuku ac palu nu sin mwet lal, mwet Israel.
16 Inge, lohng ma LEUM GOD El fahk. Kom fahk nu
sik nga in tia palu ac in tia kaskas lain mwet Israel. 17
Ke kom fahk ouinge, Amaziah, LEUM GOD El fahk nu
sum, 'Mutan kiom an ac fah ekla sie mutan kosro su eis
molin kosro lal in siti uh, ac tulik nutum ac fah anwuki ke
mweun. Acn sum ac fah kitakatelik ac itukyang nu sin
kutu pacna mwet, ac kom sifacna ac fah misa in facl sin
mwet pegan. Pwayena mwet Israel fah utukla liki acn
selos nu in sruoh.'"

8 Nga liye sie pac aruruma sin LEUM GOD Fulat. Ke
aruruma se inge nga liye sie fotoh in fokinsak. 2 Na
LEUM GOD El siyuk, "Amos, mea kom liye?" Ac nga
topuk, "Fotoh in fokinsak se." Na LEUM GOD El fahk nu
sik, "Pacl safla lun mwet luk, mwet Israel, summa. Nga
fah tia sifil ekulla nunak luk in kalyaelos. 3 In len sac, on
engan ke inkul sin tokosra fah ekla nu ke pusren tung.
Monin mwet misa ac fah oalik acn uh. Ke pacl se sisila
elos, ac fah wangin pusra lohngyuk." 4 Porongo ma inge,
kowos su lolongya mwet enenu, ac srike in kunausla
mwet sukasrup in facl se inge. 5 Kowos sifacna nunku
ouinge: "Pahtla kufwen Malem Sasu in tari, tuh kut in
kukakin wheat lasr uh. Ac safla ngac len Sabbath, kut in
ku in sifil mutawauk kuka? Na kut ac kulak molo uh in
yohk, ac orekmakin mwe srikasrak sutuu, ac urokla mwe
paun in kiapu mwet moul yorosr. 6 Kut ku in kukakin
wheat kolukla ke mol yohk. Kut fah molela kutu mwet
sukasrup su tia ku in akfalye soemoul lalos — finne
molin sori se elos tia ku in molela — tuh elos in mwet
kohs lasr." 7 LEUM GOD, su mwet Israel elos akfulatye,
El orala sie wulela ku ac fahk, "Nga fah tiana mulkunla
orekma koluk lalos. 8 Ouinge faclu fah kusrusryak, ac
mwet nukewa ac fah tuninfongla. Facl se inge nufon ac
fah usrusryak — ac fah mutyak ac putati oana Infacl
Nile. 9 Pacl se ac fah tuku ke nga fah oru faht uh in
tili ke infulwen len, ac faclu ac fah lohsrla ke srakna
len. Nga, LEUM GOD Fulat, pa fahk ouinge. 10 Nga
fah ekulla len in kufwa lowos nu ke len in asor, ac on
engan lowos nu ke pusren tung. Nga fah oru kowos in
mangsrasraela insifowos ac nukum nuknuk yohk eoa,
ac kowos fah oana papa ac nina su mwemelil ke wen
sefanna natultal misa. Ma nukewa ma sikyak ke len
sac mwe asor mukefanna. 11 "Pacl se ac fah tuku ke
nga fah supwama sracl nu fin acn uh. Mwet uh ac fah
masrinsral, tuh tia nu ke mwe mongo. Elos ac fah malu,
tuh tia nu ke mwe nim. Elos ac masrinsral ac malu nu ke
kas in luti sin LEUM GOD. Nga, LEUM GOD, pa fahk
ouinge. 12 Mwet uh ac fah foroht forma liki Meoa Misa
nu ke Meoa Mediterranean, ac ke tafunyen epang nu ke
layen kutulap. Elos ac fah suk kas in luti sin LEUM GOD
yen nukewa, tuh elos ac fah tiana konauk. 13 In len sac,
finne mukul fusr ac mutan fusr su ku in mano, elos fah
mulalla ke malu. 14 Elos su fulahk ke ma sruloala lun
Samaria ac fahk, 'Ke inen god lun Dan,' ku 'Ke inen god
lun Beersheba,' elos ac fah ikori ac tia sifil tukakek."

9 Nga liye LEUM GOD El tu sisken loang uh. El sap,
"Liksreni puok sifen sru in Tempul tuh pwelung uh fah
kusrusryak, ac acn lucng musalsalu ac raki nu fin sifen
mwet uh. Nga fah onela mwet lula nukewa ke mweun.
Wangin sie selos ac fah moulla, tia siefanna ac fah
kaingla. 2 Elos finne pikin nu ten in oatui nu ke facl lun
mwet misa, nga ac fah sruokolosi. Elos finne fanyak nu
inkusrao, nga ac fah tulakunulosi nu ten. (Sheol h7585) 3
Elos fin wikla fin mangon Eol Carmel, nga ac fah sokolos
ac sruokolosi. Elos fin wikla likiyu oe yen loal meoa,
nga ac fah sap tuh ma sulallal in meoa in ngalselosi.
4 Mwet lokoalok lalos fin usalosla nu in sruoh, nga ac
fah sap in anwuki mwet sruoh ingan. Nga wotela tari
in kunauselosla, ac tia kasrelos." 5 LEUM GOD Fulat
ac Kulana El kahlye faclu Ac faclu kusrusryak. Mwet
nukewa su muta we elos asor. Faclu nufon ac fah mutyak
ac putati oana Infacl Nile. 6 LEUM GOD El musai acn
sel inkusrao, Ac oru tuh acn engyeng uh in sunya faclu.
El eis kof liki fin meoa uh Ac okoala nu fin faclu. Inel
pa LEUM GOD! 7 LEUM GOD El fahk, "Mwet Israel,
nga saokkin mwet Ethiopia oana ke nga sekoekowos.
Nga use mwet Philistia liki acn Crete, ac mwet Syria liki
acn Kir, oana ke nga tuh uskowosme liki acn Egypt. 8
Nga, LEUM GOD Fulat, nga suiya tokosrai koluk se lun
Israel inge, ac nga fah sukela liki faclu. Tusruktu nga fah
tia kunausla nukewa mwet in fwil natul Jacob. 9 "Nga
fah sapkin in likliki mwet Israel oana ke mwet uh likliki
puk. Nga fah osrokolosyak inmasrlon mutunfacl uh in
srela mwet wangin sripa. 10 Mwet koluk inmasrlon mwet
luk fah anwuki ke mweun — elos nukewa su fahk, 'God
El fah tia lela kutena mwe ongoiya in tuku nu facsr.'"
11 LEUM GOD El fahk, "Len se ac fah tuku ke nga ac
fah sifil folokonak tokosrai lal David, su oana sie lohm
ma ikori ac sruala. Nga fah tulokunak ac aksasuyela
sinka kac. Nga fah sifilpa musaela ac orala tuh in oana
pacl meet ah. 12 Ouinge mwet Israel fah kutangla acn
nukewa lula ke facl lun mwet Edom, oayapa mutunfacl
nukewa su tuh ma luk meet. LEUM GOD El fahk ouinge,
ac El ac fah oru oana ke El fahk. 13 LEUM GOD El
fahk, "In kutu len fahsru, Matula lun wheat uh ac pisrpisr
liki mwet kosrani, Ac kap lun grape uh fah sa liki na
in orekla nu ke wain. Sronin grape uh ac fah sororla
fineol ma kapak we, Ac kahkla pe eol uh. 14 Nga ac fah
folokonma mwet luk nu in acn selos. Elos fah sifil musai
siti selos ma musalla, ac muta we. Elos ac yukwi ima in
grape ac nim wain kac. Elos ac yukwi ima srisrik lalos ac
kang fahko kac. 15 Nga fah yukwiya mwet luk fin acn ma
nga tuh sang selos, Ac elos fah tia sifilpa fifyak." LEUM
GOD lom pa fahk ouinge.

Obadiah

1 Pa inge kas in palu lal Obadiah — ma LEUM GOD
Fulatlana El fahk ke acn Edom. LEUM GOD El
supwala mwet roso lal nu sin mutunfacl uh Ac kut lohng
kas lal: “Akola! Kut som mweun acn Edom!” 2 LEUM
GOD El fahk nu sin Edom, “Nga fah oru tuh kom in
munas inmasrlon mutunfacl uh. Mwet nukewa ac fah
kwase kom. 3 Inse fulat lom kiapwekomla. Siti fulat
sum kalkalyak ke eot ku. Acn in muta lom oan yen fulat
fineol uh, Ouinge kom nunku sum sifacna, ‘Su ac ku in
amakinyuwi nu ten?’ 4 Kom finne oakiya acn sum in
oan fin acn fulat Oana ahng lun eagle uh, Ac lumweyuk
mu oan inmasrlon itu uh, Nga ac fah amakinkomi nu
ten. 5 “Pacl se mwet pisrapasr uh tuku ke fong, Eltal eis
na ma eltal lungse mukena. Pacl se mwet uh kosrani
grape uh, Elos ac filiya kutu in oanna. A funu mwet
lokoalok lowos uh, elos ac sikikowosla nufon! 6 Kowos
fwil natul Esau, ma saok lowos ayukla suwos. 7 Mwet ma
asruoki nu suwos, elos kiapwekowosla, Elos liskowosla
liki facl suwos. Elos misla yuruwos meet, a inge elos
kutangkowosla. Elos su wi kowos na mongo meet, inge
elos oakiya mwe kwasrip nu suwos. Elos aksruksruk
keiwos ac fahk, ‘Pia sruk usrnguk lalos an?’ 8 “Ke len se
nga ac kalyei Edom, Nga ac kunausla mwet usrnguk
lalos, Ac eisla lalmwetmet lalos. 9 Mwet watwen in acn
Teman ac arulana tuninfongla, Ac mwet mweun nukewa
in Edom ac fah anwukla. 10 “Mweyen kowos onela ac
pisre Ma lun sou lowos, su tulik natul Jacob, Kowos
ac fah kunausyukla ac aklusrongtenyeyuk nwe tok. 11
Kowos tu na ngetang ke len se ma Mwet lokoalok uh
kunausla mutunpot lalos. Lupan koluk lowos an oana
koluk lun mwetsac Su usla mwe kasrup in acn Jerusalem
Ac kitalik inmasrlolos. 12 Tiana wo ke kowos tuh pwarkin
Ongoiya ma sikyak nu sin mwet Judah wiowos. Tiana
wo ke kowos tuh engan Ke len in musalla lalos. Tia pac
wo ke kowos tuh isrunulos Ke elos muta in keok. 13
Tiana wo ke kowos tuh utyak nu in siti lun mwet luk In
pwarkin keok lalos, Ac in eisla mwe kasrup lalos Ke len
in ongoiya lalos. 14 Tiana wo ke kowos tuh ke inkanek
sengelik In sruokolos su srike in kaing. Tiana wo ke
kowos tuh eisalosyang nu inpoun mwet lokoalok lalos
Ke len in ongoiya lalos. 15 “Len se apkuranme ke nga,
LEUM GOD, Fah nununku mutunfacl nukewa. Edom, ma
kom orala tari Ac fah orek nu sum. Orekma sufal lom
nukewa ac fah folokot pacna nu sum. 16 Mwet luk elos
numla sie cup in kalya arulana mwen Fineol mutal sik,
Tusruktu, mutunfacl nukewa raunela ac fah nim pac Sie
cup in kalya su mwen liki na. Elos fah numla nufon, na
elos wanginla. 17 “Tusruktu kutu ac fah tia sruh Fineol
Zion, Na acn we ac fah sie acn mutal. Ac fah ma lun
mwet lal Jacob Acn se su nuna ma lalos meet. 18 Mwet
lal Jacob ac mwet lal Joseph ac fah oana firir in e; Elos
ac fah sukela mwet lal Esau Oana e uh esukla sroan
mah. Wangin mwet in fwil natul Esau fah moul. Nga,
LEUM GOD, pa fahk. 19 “Mwet in acn eir in Judah fah
muta fin acn Edom. Elos su muta ke eol srisrik layen nu
roto, fah sruokya acn Philistia. Mwet Israel fah eis acn
lun Ephraim ac Samaria. Mwet Benjamin fah eis acn
Gilead. 20 Mwet epang in Israel su muta in sruoh elos
fah orala sie un mwet mweun Su fah foloko ac sruokya
acn Phoenicia, fahla nwe Zarephath su oan epang. Mwet
sruoh lun Jerusalem su muta Sardis Fah sruokya siti
srisrik layen eir in Judah. 21 Tukun mwet Jerusalem elos
kutangla acn inge nukewa Elos fah utyak mweuni acn
Edom ac leumi acn we. Ac LEUM GOD El fah leum fin
tokosrai sac nufon.”

Jonah

1 Sie len ah LEUM GOD El kaskas nu sel Jonah, wen
natul Amittai. **2** El fahk, "Fahla nu Nineveh, siti lulap
sac, ac fahkak nu sin mwet we lah nga arulana etu lupan
koluk lalos." **3** Tusruktu Jonah el mukuiyak ac som nu
siena acn elan kaingla liki LEUM GOD. El som nu Joppa
ac konauk lah oasr oak soko akola in som nu Tarshish.
El molella nu fin oak uh ac sroang in som nu Tarshish,
wi mwet orekma fin oak uh, in kaingla nu ke sie acn loes
liki LEUM GOD. **4** Tuh LEUM GOD El supwala sie paka
nu meoa, ac eng uh arulana upa pwanang oak soko ah
apkuran in musalla. **5** Selu fin oak uh tuninfongla, ac
kais sie selos wowoyak in suk kasru sin god lal sifacna.
Na elos sis koanon oak uh nu in meoa uh in akmulalaye
oak uh. In pacl se inge Jonah el fani nu ten ac ona motul
folosuwosla. **6** Captain lun oak uh liyalak ac fahk nu
sel, "Efu kom ku motul? Tukakek ac pre nu sin god lom.
Sahp el ac pakomutasr ac molikutla." **7** Na selu ah fahk
nu sin sie sin sie, "Wona kut in susfa in konauk lah su
pwanma mwe fosrnga inge nu sesr uh." Elos orala fa uh,
na inel Jonah fwacfeyak. **8** Na elos fahk nu sel, "Mea
kom oru inge uh? Kom tuku ya me? Kom mwet ya? Ya
kom pa pwanang ma sikyak inge uh?" **9** Jonah el topuk,
"Nga mwet Hebrew. Nga alu nu sin LEUM GOD, God
inkusrao, su orala acn ac meoa uh." **10** Jonah el fahk
pac nu selos lah el kaing liki LEUM GOD. Mwet fin oak
uh arulana sangengla ac fahk nu sel, "Ma na koluk se pa
kom oru ingan!" **11** Ac ke paka uh sifilpa upala liki meet
ah, mwet fin oak uh siyuk sel, "Mea kut ac oru nu sum in
kutongya paka uh?" **12** Jonah el topuk, "Sisyula nu in
meoa uh na ac fah mihsi. Nga etu lah nga pa pwanang
kowos sun eng na upa se inge." **13** Elos tia sisella, a
elos srike na ke kuiyalos in kalang nu weacn uh, tuh elos
tia ku mweyen paka uh upala liki na meet. **14** Na elos
wowoyak nu sin LEUM GOD ac fahk, "O LEUM GOD,
kut siyuk, nikmet eisla moul lasr ke kut ac eisla moul lun
mwet se inge! Kom, O LEUM GOD, pa pwanang ma
inge nukewa. Ma inge kut ac oru fal nu ke lungse lom."
15 Na elos sraklalak Jonah ac sisella nu in meoa, na eng
uh tui in kitin pacl ah na. **16** Ma se inge oru mwet fin oak
uh arulana sangeng sin LEUM GOD, pwanang elos oru
sie mwe kisa nu sin LEUM GOD, ac wulela mu elos ac
kulansap nu sel. **17** Ac LEUM GOD El oru tuh soko ik
lulap in okomulla Jonah, ac el muta insien ik soko ah ke
len tolu ac fong tolu.

2 Na ke Jonah el muta insien ik soko ah, el pre nu sin
LEUM GOD lal ac fahk: **2** "O LEUM GOD, ke nga
muta in ongoiya nga pang nu sum, Ac kom topukyu.
Nga pang nu sum infulan facl sin mwet misa me in suk
kasru, Ac kom lohngyu. **(Sheol h7585)** **3** Kom sisyula nu
yen loallana in meoa uh, Acn ma kof uh apinyula Ac
noa lulap toki fuk. **4** Nga nunku mu kom sisyula liki ye
motom Ac nga fah tia ku in sifilpa liye Tempul mutal lom.
5 Kof uh tilmakinyuwi ac tulokinya monguk. Meoa uh
apinyula, Ac kormwek uh punla insifuk. **6** Nga tilla nwe
ke nga sun kapin eol ye kof uh, Nu in acn su mutunpot
kac kaul ma pahtpat. Ne ouinge, O LEUM GOD luk,
Kom folokinyume liki acn loal sac, ac nga moulla. **7** Ke
nga pula lah moul luk apkuran in safla, Nga pang nu
sum, O LEUM GOD, Ac kom lohngyu in Tempul mutal
lom. **8** Elos su alu nu ke ma srulaola lusrongten, Elos
ngetla liki kom ac tia sifil inse pwaye nu sum. **9** Tusruktu
nga fah yuk on in kaksak nu sum. Nga fah orek kisa nu
sum Ac oru oana ma nga wulela kac. Molela tuku sin
LEUM GOD me!" **10** Na LEUM GOD El sap ik soko ah in
wihtaclla Jonah nu weacn uh, ac el wihtaclla.

3 LEUM GOD El sifilpa kaskas nu sel Jonah. **2** El fahk,
"Fahla nu Nineveh, siti lulap sac, ac sulkakin nu sin
mwet we pweng su nga fahkot nu sum." **3** Ouinge Jonah
el akos LEUM GOD ac som nu Nineveh, sie siti yoklana,
su enenu mwet se in fahsr len tolu in sasla kac. **4** Jonah
el utyak nu in siti sac, ac tukun el fahsr len fon se el
sulkakin pweng sac ac fahk, "Len angngaul na lula, na
Nineveh ac fah kanausyukla!" **5** Mwet Nineveh elos
lulalfongi ma God El fahk inge. Ouinge elos wotela mu
mwet nukewa in lalo, na mwet fulat nwe ke mwet srisrik
nukewa nokomang nuknuk yohk eoa in akkalemye lah
elos auliyak. **6** Ke tokosra lun Nineveh el lohngak, el
tuyak liki tron lal, sarukla nuknuk in tokosra lal, nokomang
nuknuk yohk eoa, ac pituki fin apat uh. **7** El supwalik
sie sap nu sin mwet Nineveh, su fahk: "Sap soko sin
tokosra ac mwet pwapa lal pa inge: Wangin mwet, ku
cow, ku sheep, fah kang ku nim kutena ma. **8** Mwet
nukewa enenu in nokomang nuknuk yohk eoa, ac ma
orakrak nukewa enenu in afyufi ke nuknuk yohk eoa.
Mwet nukewa enenu in pre akoaruye nu sin God, ac
sisla ouiya sulallal ac orekma koluk lalos. **9** Sahp God El
ac ekulla nunak lal. Sahp El ac tila kasrkusrak, ac kut
fah tia misa!" **10** God El liye ma elos oru. El liye lah elos
sisla ouiya koluk lalos. Ouinge El ekulla nunak lal ac tia
sang kai nu selos, oana El tuh fahk mu El ac oru.

4 Jonah el inse toasr ac kasrkusrak ke ma se inge.
2 Na el pre ac fahk, "LEUM GOD, ya nga tuh tia fahk
meet liki nga som liki acn sik lah pa inge ma kom ac
mau oru uh? Pa pwanang nga tuh suk na ngan kaingla
nu Tarshish! Nga etu lah kom sie God su yohk lungse ac
pakoten la, ac kom mongfisrasr pacl nukewa, kulang pacl
nukewa, ac akola pacl nukewa in ekulla nunak lom tuh
kom in tia kalyei mwet uh. **3** Ke ma inge, LEUM GOD,
eisla moul luk. Nga fin misa, ac wo liki na nga in moul."
4 LEUM GOD El topuk, "Ya fal kom in kasrkusrak?" **5**
Jonah el illa liki siti uh ac muta layen kutulap in siti sac.
El orala sie iwen aktuktuk nu sel sifacna ac muta ye lul
kac, ac tupan elan liye lah mea ac sikyak nu Nineveh.
6 Na LEUM GOD El orala soko mah orak in kapak ac

sunilya Jonah, ac lul kac akwoyal. Ac Jonah el arulana
insewowo ke mah orak soko ah. **7** Tusruktu toang na
ke lutu tok ah, God El sap wet soko in kunausla mah
orak soko ah, na mah soko ah masla. **8** Tukun faht ah
takak tari, God El supwama sie eng na fol kutulap me,
ac Jonah el apkuran in mulalla ke fulen faht ah sreya
fin sifal. Ouinge el kena elan misa. El fahk, "Nga fin
misa, ac wo liki na nga in moul." **9** Tuh God El fahk nu
sel, "Ya fal kom in kasrkusrak ke mah orak soko ah?"
Jonah el topuk, "Aok, nuna fal ngan kasrkusrak — lupan
kasrkusrak luk inge ku na ngan misa kac!" **10** LEUM
GOD El fahk nu sel, "Mah orak soko inge kapak ke
fong se na, ac masla pacna ke fong se toko an. Wangin
orekma lom nu kac, ac tia pac kom pa oru in kap uh, a
kom asor kac! **11** Ac fal nu sik in arulana yohk pakomuta
luk ke acn Nineveh, siti lulap sac, ke sripen oasr tulik
siofok longoul tausin we wangin mwatalos, oapaya ma
orakrak!"

Micah

1 In pacl ma Jotham, ac Ahaz, ac Hezekiah elos tuh
tokosra lun acn Judah, LEUM GOD El sang kas inge
nu sel Micah, su sie mwet in siti srisrik Moresheth. LEUM
GOD El ikasla nu sel Micah kalmen ma inge nukewa
ke Samaria ac Jerusalem. **2** Lohng ma se inge, kowos
mutanfahl nukewa; Porongo ma se inge, kowos nukewa
su muta fin faclu! LEUM GOD Fulatlana El ac fah kaskas
lain kowos. Lipsre! El kaskas liki Tempul lal inkusrao
me. **3** LEUM GOD El tuku liki acn mutal sel. El fah
oatui ac fahsr fin mangon eol uh. **4** Na eol uh ac fah
kofelik ye nial Oana kiris ma oan ke e uh. Ma inge ac fah
kahkla nu infahlfal uh, Oana kof uh ke sororla pe eol
uh. **5** Ma inge nukewa ac sikyak mweyen mwet Israel
elos orekma koluk ac tunyuna lain God. Tunyuna lun
Israel ac sisi nu fin su? Nu fin Samaria sifacna, siti fulat
selos! Ac su ac eis mwatan alu nu ke ma sruloala in acn
Judah? Jerusalem sifacna! **6** Ouinge LEUM GOD El
fahk, "Nga fah kunausla Samaria tuh in oana sie yol in
ma musalla in acn turangang, yen grape uh yok we. Nga
fah okoala eot musalsal lun siti uh nu infahlfal uh, ac
oru tuh in wangin ma oan fin pwelung lun siti sac. **7** Ma
sruloala nukewa ma saok sin mwet we ac fah fokfoki nu
ke ip srisrik, ac ma nukewa ma itukyang nu sin mutan
ma kosro in tempul lul ma sruloala ac eis molo kac fah
isisyak ke e. Mwe alyalu saya nukewa ac fah orala sie
yol in ma sisila. Samaria el tuh eisani molin mutan kosro
uh in akkasrupye fokin acn uh, a inge mwet lokoalok lun
Samaria ac fah usla ma inge ac sang nu sin mutan kosro
ke tempul lun ma sruloala in acn saya." **8** Na Micah el
fahk, "Ke sripa se inge nga ac fah mwemelil ac eoksra.
Nga ac fah koflufolla foroht forma, ac tia loeyuk niuk,
in akkalemye asor luk. Nga fah wowoyak oana kosro
inima, ac mwemelil oana pusren sie kakowa ke fong. **9**
Kinet ke Samaria tiana ku in mahla, ac Judah el apkuran
in sun pac luman keok sacna. Mwe ongoiya sun tari
mutunpot lun Jerusalem, acn su mwet luk muta we."
10 Nimet fahk nu sin mwet lokoalok lasr in acn Gath
lah kutangyukla kut. Nimet lela elos in liye ke kowos
tung. Mwet in Beth Leaphrah, kowos ipippip infohk uh in
akkalemye inse toasr lowos! **11** Kowos mwet Shaphir,
kowos ac som nu in sruoh, koflufol ac mwekin. Elos su
muta in Zaanan tiana ku in ilme liki siti selos. Pacl se
kowos lohng pusren tung in acn Bethezel, kowos ac etu
na lah wangin nien wikla we. **12** Mwet Maroth elos tawi
ac tupan in kasreyuk elos, mweyen LEUM GOD El oru
tuh ongoiya lulap apkuranyang nu Jerusalem. **13** Kowos
su muta in Lachish, kapriya horse an nu ke chariot an.
Kowos etai ma koluk lun Israel, pwanang Jerusalem
oru pac ma koluk. **14** Ac kowos mwet Judah, wilkasla
nu sin acn Moresheth Gath. Ac fah wangin kasru lun
siti srisrik Achzib nu sin tokosra lun Israel. **15** Mwet
Mareshah, LEUM GOD El fah eiskowosyang nu inpoun
mwet lokoalok, su ac fah sruokya acn in muta lowos.
Mwet kol lun Israel fah som ac wikla in sie luf in acn
Adullam. **16** Mwet Judah, kalla aunsifowos in asor ke
tulik kowos kuloi. Koala insifowos in mangsrasrala oana
sifen won vulture uh, mweyen tulik nutuwos ac fah utukla
liki kowos nu in sruoh.

2 Ac mau fuka upaiya nu selos su oan na ngetnget
ke fong, ac akoo in oru ma koluk. Toang na ke
lotutang tok ah, elos orala ma koluk se elos akoo in
oru fin mwesas nu selos. **2** Elos fin mwel ima se, na
elos sruokya. Ac elos fin mwet lohm se, elos eisla pac.
Wangin acn lun mwet, ku mwe usru lun sou se, ac oan
okak. **3** Na pa LEUM GOD El Fahk, "Nga akola in use
ongoiya nu fowos, ac kowos fah tia ku in kaingkunla.
Kowos ac sun ongoiya, na kowos fah tia sifil farengreng.
4 Ke pacl sac, mwet uh ac mau sramsramkin kowos
oana sie pupulyuk ke mwe ongoiya lulap, ac elos fah yuk
on soko inge ke ma upa ma kowos sun uh: Kut arulana
musalla! LEUM GOD El eisla acn sesr liki kut Ac sang
nu selos su uskutla nu in sruoh." **5** Ouinge, ke pacl se
acn uh folokyang nu sin mwet lun LEUM GOD, ac fah
wangin acn lun kutena suwos. **6** Mwet uh kaskas nu sik
ac fahk, "Nimet luti nu sesr. Nimet fahk ma ingan nufon.
God El ac tia aklusrongtenye kut. **7** Ya kom nunku mu
mwet Israel uh selngawiyuki? Ya wanginla mongfisrasr
lun LEUM GOD? Ya pwaye El ac oru kain ouiya ingan?
Ya El tia kaskas kulang nu sin mwet ma oru ma suwohs
uh?" **8** A LEUM GOD El topuk ac fahk, "Kowos sroang
orek anwuk nu sin mwet luk oana elos in mwet lokoalok
lowos. Mukul su foloko liki mweun elos nunku mu elos
wo ouiya sun lohm selos — elos tiana etu lah kowos
muta soanelos in tuh pisrala nuknuk elos nukum uh. **9**
Kowos lusla mutan inmasrlon mwet luk liki acn selos
su elos nunku yohk, ac kowos oru tuh tulik natulos in
tia sifil eis mwe insewowo sik mwe tok. **10** Tuyak ac
fahla liki acn inge. Wanginla nien molela yenu. Orekma
koluk lowos arulana akfohkfokyela acn uh, pwanang ac
fah sikiyukla. **11** "Mwet inge lungkin kain mwet palu su
foroht forma, sessesla ke kikiap ac kutasrik, ac fahk,
'Nga palye mu ac fah arulana yohk wain ac mwe nim ku
nimowos.' **12** "Tuh nga fah eiskowoseni nu sie, kowos
mwet Israel nukewa su lula. Nga fah uskowoseni oana
sheep su foloko nu in kalkal lalos uh. Acn suwos ac
fah sifilpa sessesla ke mwet puspis, oana sie insroan
mah su nwanala ke sheep." **13** God El fah ikasla sie
inkanek nu selos ac kololosla liki sruoh. Elos ac fah
fokolla mutunpot ke siti uh ac sukosokla. LEUM GOD
sifacna, su tokosra lalos, fah kololosla.

3 Kowos mwet kol lun Israel, porongeyu! Pwayeiya uh
kowos pa ac arulana nunku ac suk ma suwohs, **2** a
kowos tuh srunga ma wo ac lungse ma koluk. Kowos
sukela kulun mwet luk ke elos moul na, ac takusla
ikwalos liki srelos. **3** Kowos kangla mwet luk. Kowos

kolosla kolo kaclos, koteya srelos, ac pakpukiya manolos
oana ikwa ma ac manman in sie tup. 4 Pacl se ac tuku
ke kowos fah wowoyak nu sin LEUM GOD, tuh El ac fah
tia topuk kowos. El ac fah tia lohng pre lowos, mweyen
kowos oru ma na koluk. 5 Mwet luk uh kiapweyukla sin
mwet palu su wuleang nu sin mwet ma moli nu selos mu
ac oasr misla, ac elos aksangengye mwet ma tia moli nu
selos mu ac oasr mweun. A LEUM GOD El fahk nu sin
mwet palu ingan, 6 "Mwet palu, len lowos apkuran in
safla. Faht uh ac tili fowos. Mweyen kowos kiapwela
mwet luk, ac fah tia sifilpa oasr ku lowos in liye aruruma,
ac kowos ac fah tia sifilpa ku in palye kutena ma." 7 Elos
su palye pacl fahsru ac fah akmwekinyeyuk ke sripen
palu lalos tia pwaye. Elos ac fah mwekinla mweyen God
El tia topkolos. 8 A funu nga, LEUM GOD El nwekyula
ke ngun ac ku lal, ac ase nu sik in kalem ke nununku
suwohs, ac pulaik in fahk nu sin mwet Israel lah mea ma
koluk lalos. 9 Porongeyu, kowos mwet kol lun Israel,
kowos su srunga nununku suwohs ac furokla ma pwaye
nu ke ma sutuu. 10 Kowos musai Jerusalem, siti lun
God, fin pwelung in akmas ac nununku sesuwos. 11
Mwet leum lun acn uh oru nununku lalos wiwi lupan
mol nu selos, ac mwet tol elos lungas Ma Sap in eis
mwe moul kac, ac mwet palu oru fahkak lalos in mol
nu selos. A elos inge nukewa fahk mu LEUM GOD El
welulos. Elos fahk, "Wangin mwe sensen fah sun kut.
LEUM GOD El wi kut." 12 Na pa ke sripowos, Zion ac
fah pukpukyak oana sie acn in ima, ac Jerusalem ac fah
oana sie yol in ma kulawi, ac fin tohktok se ma Tempul
oan we ac fah ekla sie insak.

4 In len fahsru uh, Fineol yen Tempul uh tu we Pa ac
fah fulat liki fineol nukewa; Ac fah ngeta nu fin inging
nukewa. Mutanfahl puspis ac fah aleni nu we, 2 Ac elos
fah fahk, "Kut in utyak nu fineol lun LEUM GOD, Nu ke
Tempul lun God lun Israel. El fah luti nu sesr lah mea El
lungse kut in oru. Kut ac fah fahsr ke inkanek ma El
sulela. Tuh mwe luti lun LEUM GOD tuku Jerusalem me;
El kaskas nu sin mwet lal Zion me." 3 El fah akmisyela
amei inmasrlon mutunfacl puspis, Inmasrlon ku lulap,
yen apkuran ac yen loes. Elos ac fah tuktukya cutlass
natulos ac ekulla nu ke mwe pukpuk, Ac osra in fakfuk
natulos nu ke mitmit. Mutunfacl uh ac fah tia sifilpa
mweun, Ac tia sifilpa akoeyuk mweun. 4 Mwet nukewa
fah muta in misla Inmasrlon ima in grape lalos ac ye sak
fig sunalos, Ac wangin sie fah aksangengyalos. LEUM
GOD Kulana El wulela ouinge. 5 Kais sie mutunfacl fah
alu nu sin god lal ac akos god lal sifacna, a kut fah alu
ac akos LEUM GOD lasr nwe tok ma pahtpat. 6 LEUM
GOD El fahk, "Pacl se ac fah tuku ke nga fah eisani
nu sie mwet su nga tuh kalyei, elos su keok in pacl in
sruoh. 7 Elos sukapasla ac muta loesla liki acn selos,
tuh nga ac fah oru sie mutawauk sasu yorolos su lula, ac
elos ac fah ekla sie mutunfacl lulap. Nga ac fah leum
faclos Fineol Zion in pacl sac lac mwe tok." 8 Ac kom,
Jerusalem, kom oana sie tower su God El muta we,
ngeti liye mwet lal oana sie shepherd el liyaung sheep
natul. God El ac fah sifilpa oru tuh in kom pa siti fulat lun
tokosrai se su nuna ma lom. 9 Efu kom ku wowoyak
arulana yokla? Efu kom ku keok oana sie mutan apkuran
in isus? Ya mweyen wangin tokosra lom, ac mwet kasru
lom misa? 10 O Jerusalem, kom in worwor ac sao oana
sie mutan su ac isus, tuh inge kom fah lillilyak liki siti uh
nu yen turangang inimae. Ac fah utukla kom nu Babylon,
tusruktu in acn ingo LEUM GOD El fah molikomla liki
mwet lokoalok lom. 11 Mutanfahl puspis fahsreni tari in
akkolukyekomla. Elos fahk, "Enenu na in aktaekyeyukla
Jerusalem! Kut ac liye na ke ac arulana musalla!" 12
Tusruktu, mutanfahl inge tia etu lah mea LEUM GOD El
akoo nu selos. Elos tia akilen lah utukeni elos in tuh
kalyeiyuk elos, oana ke wheat uh ac itat uh ke nien
kulkul wheat. 13 LEUM GOD El fahk, "Mwet Jerusalem,
fahla ac kalyei mwet lokoalok lowos. Nga fah oru tuh
kowos in arulana ku oana soko cow mukul su koacl
orek ke osra, ac falkal orek ke bronze. Kowos ac fah
itungya mutunfacl puspis, ac mwe kasrup su elos eis ke
funmwet, kowos fah ase nu sik, Leum lun faclu nufon."

5 Mwet Jerusalem, orani mwet mweun lowos!
Rauniyukyak kut! Elos ac sringil inwalin leum se lasr
inge! 2 LEUM GOD El fahk, "Bethlehem Ephrathah, kom
sie sin acn ma srik oemeet in acn Judah, tusruktu nga
fah use sie mwet kol lun Israel keim me, su takin sou lal
nuna ma oemeet me." 3 Ouinge LEUM GOD El ac fah
fuhleang mwet lal nu inpoun mwet lokoalok lalos nwe ke
pacl se mutan se ma ac oswela tulik mukul se inge el
isusla. Na mwet Israel wial su muta in sruoh fah folokeni
nu yurin mwet lalos sifacna. 4 Ke pacl se el tuku, el fah
leumi mwet lal ke ku su tuku sin LEUM GOD me, ac
ke wal fulatlana lun LEUM GOD sifacna. Mwet lal fah
muta in misla mweyen mwet fin faclu nufon fah akilen
fulatlana lal, 5 ac el fah use misla. Ke mwet Assyria elos
ac utyak nu fin acn sesr ac fokolla pot ku lasr, kut fah
supwala mwet kol ma ku oemeet lasr in lainulos. 6 Ke
ku lun mwe mweun lalos elos fah kutangla Assyria, acn
lal Nimrod, ac elos fah molikutla liki mwet Assyria ke
mwet Assyria elos utyak nu fin acn sesr. 7 Mwet Israel
su painmoulla ac fah oana aunfong su tuku sin LEUM
GOD me in akoyohuye mutunfacl puspis, ac oana af nu
fin ma kapak inima uh. Elos ac fah lulalfongi God, ac tia
mwet uh. 8 Elos su ac lula inmasrlon mutunfacl uh ac
fah oana soko lion su suk mwe mongo nal in ima uh, ku
oana soko lion fusr inmasrlon un sheep in acn musrasra.
El ac mahsrikyak inmasrlon sheep uh, atuyang nu faclos
ac srelosi in ip srisrik, ac wangin sie in molelosla. 9
Israel ac fah kutangla mwet lokoalok lal ac kunauselosla
nukewa. 10 LEUM GOD El fahk, "In pacl sac nga fah
eisla horse nutuwos ac kunausla chariot nutuwos. 11
Nga fah kunausla siti nukewa ac ikruiya pot ku nukewa

lowos. 12 Nga fah kunausla inutnut lowos ac eisla mwet
nukewa su muta palye ma ac sikyak uh. 13 Nga fah
kunausla ma sruloala ac sru oal lowos, ac kowos fah
tia sifil alyalu nu ke ma kowos sifacna orala. 14 Nga
fah koteya ma sruloala ma orekla in lumahl god mutan
Asherah in acn suwos, ac kunausla siti lowos nukewa.
15 Ac in kasrkusrak lulap luk, nga fah oru folok sak luk
nu fin mutunfacl nukewa ma tiana akosyu."

6 Kowos in lohng ma LEUM GOD El lain Israel kac.
Tuyak, O LEUM GOD, ac fahk ma kom lain Israel
kac. Lela fineol uh ac inging uh in lohng ma kom fahk
an. 2 Kowos eol uh, su pwelung kawil lun faclu, porongo
mwe nununku lun LEUM GOD! Oasr ma se LEUM GOD
El nununku mwet lal kac. El ac srukak sie kas in tukak in
lain Israel. 3 LEUM GOD El fahk, "Mwet luk, mea nga
oru koluk nu suwos uh? Nga aktoasrye kowos fuka?
Topukyu. 4 Nga uskowosme liki Egypt. Nga tulekowosla
liki kohs. Nga supwalot Moses, Aaron, ac Miriam in tuh
pwenkowosla. 5 Mwet luk, esam ma Tokosra Balak lun
Moab el tuh akoo in oru nu suwos, ac mea Balaam,
wen natul Beor, el topuk nu sel. Esam ma tuh sikyak ke
kowos fahsr liki nien aktuktuk Acacia nu Gilgal. Esam ma
inge ac kowos fah akilen ma nga tuh oru in molikowosla."
6 Mea nga ac use nu sin LEUM GOD lun kusrao, ke nga
ac tuku in alu nu sel? Ya nga ac use cow fusr ma wo
emeet in mwe kisa firir nu sel? 7 Ya LEUM GOD El fah
insewowo nga fin use pus liki tausin sheep mukul nu
yorol, ku pus liki singoul infacl in oil in olive? Ya nga ac
kisakin wounse se nutik in sang moli ma koluk luk? 8
Mo, LEUM GOD El fahk tari nu sesr lah mea wo uh. Ma
El enenu sesr uh inge: in oru ma suwohs, in moulkin
lungse pacl e nukewa, ac in moul in inse pusisel yurin
God lasr. 9 Sie mwet fin lalmwetmet el ac etu in sangeng
sin LEUM GOD. LEUM GOD El pang nu sin mwet in
siti Jerusalem ac fahk, "Lohng, kowos mwet su fahsreni
nu in siti uh! 10 Oasr ma saok in lohm sin mwet koluk
uh, su elos eisla ke inkanek kutasrik. Elos orekmakin
mwe srikasrak kikiap, sie ouiya su nga kwase. 11 Nga
ac nunak munas fuka nu sin mwet su orekmakin mwe
paun sutuu ac srikasrak kikiap? 12 Mwet kasrup lowos
aklalfonye mwet sukasrup, ac kowos nukewa mwet
kikiap. 13 Ke ma inge nga mutawauk tari in sot mwe
ongoiya nu suwos, in kunauskowosla ke sripen ma koluk
lowos. 14 Kowos ac mongo ac tia kihpi — aok, kowos
ac masrinsral na. Kowos ac telak ma uh, a ac tia ku
in oan paht yuruwos. Kutena ma lula yuruwos nga fah
kunausla ke mweun. 15 Kowos ac taknelik wheat, tuh tia
ku in kosrani kac. Kowos ac fule oil liki olive, tuh koflana
orekmakin. Kowos ac orek wain, tuh tiana nim kac. 16
Ma inge fah sikyak mweyen kowos fahsr tukun ouiya
koluk lal Tokosra Omri ac Tokosra Ahab, wen natul,
ac tafwelana in oru oakwuk laltal. Ke ma inge nga fah
kunauskowosla, ac mwet nukewa ac fah srungakowos.
Mutanfahl nukewa fah aklusrongtenye kowos."

7 Wanginla finsrak luk! Nga oana sie mwet masrinsral
su tia ku in konauk fokinsak ulun sak uh, ac wangin
pac grape ke oa in grape uh. Grape nukewa ac fig
emwem nukewa kinkinla tari. 2 Wanginna sie mwet
suwohs lula fin acn uh, wangin sie su inse pwaye nu
sin God. Mwet nukewa suk pacl fal in orek akmas. Elos
suk na in oru koluk nu sin mwet Israel wialos. 3 Elos
nukewa mwet na pisrla in oru ma koluk. Mwet fulat ac
mwet nununku soano in oasr mol nu selos meet liki
elos fah oru ma kunalos. Mwet pweyen uh elos fahk
ma elos kena kac, na mwet kol ingan insese nu kac ac
tukeni orek pwapa lukma. 4 Finne mwet su srulun wo ac
lulalfongiyuk inmasrlolos, a elos mwet lusrongten oana
mah uh. Len sac summa tari ke God El ac kalyei mwet
uh, oana ke El tuh sensenkakinulos meet ke pusren
mwet palu. Inge elos arulana fohsak. 5 Nimet lulalfongi
mwet tulan lom ku mwet kawuk lom. Liyaung ma kom
fahk, finne nu sin mutan kiom. 6 In pacl inge tulik mukul
nutin papa uh oru papa uh oana mwet lalfon, ac tulik
mutan uh supangkas nu sin nina kialos uh, ac mutan
fusr akukuin nu sin nina talupalos. Mwet lokoalok lun sie
mwet pa mwet na in sou lal sifacna. 7 Tusruktu nga fah
tawi na LEUM GOD; nga fah tupan God, mweyen nga
lulalfongi lah El ac moliyula. God luk El fah porongeyu. 8
Wangin sripa mwet lokoalok lasr in niankusri kut. Kut ne
ikori, tuh kut ac fah sifilpa tuyak. Kut ne oasr in lohsr in
pacl inge, tuh LEUM GOD El kalem lasr. 9 Kut tuh oru ma
Koluk lain LEUM GOD, na pa inge kut enenu in muteng
kasrkusrak lal ke kitin pacl. Tusruktu ke saflaiya El ac fah
loangekut ac akwoyela ma koluk su tuh orek nu sesr. El
ac fah uskutme nu ke kalem. Kut fah moul ac liye ke El
ac molikutla. 10 Na mwet lokoalok lasr fah liye ma inge
ac mwekinla — nuna mwet lokoalok pacna su tuh isrun
kut ac fahk, "Pia sruk LEUM GOD se lowos an?" Kut ac
fah liye ke kutangyukla elos, ac lolongyuki oana fohk
furarrar inkanek uh. 11 Mwet Jerusalem, pacl in sifilpa
musai pot in siti uh summa. In pacl sac acn lowos ac fah
akyokyeyukelik. 12 Mwet lowos fah folokeni nu yuruwos
liki acn nukewa — liki acn Assyria layen kutulap, liki
Egypt layen eir, liki acn nukewa apunla Infacl Euphrates,
liki meoa ac fineol yen loessula uh. 13 Tusruktu faclu ac
fah ekla sie acn mwesis ke sripen ma koluk lalos su
muta fac. 14 LEUM GOD, kom in oana sie shepherd
nu sin mwet lom, mwet su kom sulela. Elos finne muta
mukaimtal insak uh, oasr na ima wowo raunelosla. Lela
elos in som mongo in ima wowo lun Bashan ac Gilead,
oana ke elos tuh oru in pacl meet ah. 15 Orek mwenmen
nu sesr, LEUM GOD, in oana ke kom tuh oru in len ingo
ke kom uskutme liki acn Egypt. 16 Mutanfahl puspis ac
fah liye ma inge ac arulana mwekinla kac, finne yohk
ku lalos. Elos fah kaliya oallos ac fonosya insraclos ke
sripen elos toasrla. 17 Elos fah orak infohk uh oana wet
uh. Ke sripen sangeng lalos elos ac rarrar ac tuku liki pot
ku lalos, ac forla nu sin LEUM GOD lasr. 18 Wangin

sie pac god oana kom, O LEUM GOD. Kom nunak
munas ke ma koluk lun mwet lom su painmoulla. Kom
tia sruokya kasrkusrak lom nwe tok, ac kom insewowo in
fahkak nu sesr lungse kawil lom. **19** Kom ac fah sifilpa
pakoten nu sesr. Kom fah futungya ma koluk lasr nu ye
niom, ac supweya nu yen loallana in meoa uh! **20** Kom
fah akkalemye oaru ac lungse kawil lom nu sin mwet
lom, mwet in fwil natul Abraham ac Jacob, oana ke kom
wuleang nu sin mwet matu lasr pacl loes somla ah.

Nahum

1 Pa inge kas ke acn Nineveh, oana ma liyeyuk in
sie aruruma lal Nahum, sie mwet Elkosh. **2** LEUM
GOD El sie God loloik, El kalyaelos su lainul. El foloksak
nu selos ke kasrkusrak lal. **3** LEUM GOD El tia sa in
kasrkusrakak, Tusruktu El arulana ku, Ac pacl nukewa
El kalyei mwet su oru ma koluk. Yen LEUM GOD El
fahsr we, eng upa ac sikyak; Kutkut in ye nial orala
pukunyeng uh! **4** El sap ku nu sin meoa, ac meoa
paola! El akpaoyela pac infacl uh. Ima in acn Bashan uli,
Insroan fineol Carmel srusrala, Ac ros in acn Lebanon
efla. **5** Eol uh kusrusr ye mutun LEUM GOD, Eol srisrik
uh kofelik ye mutal. Faclu usrusryak ke pacl LEUM GOD
El sikla; Faclu ac mwet nukewa fac rarrar. **6** Ke pacl El
kasrkusrak, su ku in moulla? Su ku in moulla liki foloyak
lal? El okoala fulen kasrkusrak lal; Eot uh mwesri nu ke
kutkut ye mutal. **7** LEUM GOD El wo; El loango mwet lal
in pacl in ongoiya; El karinganulos su nget nu sel. **8** El
arulana kunausla mwet lokoalok lal oana sie sronot lulap
su fungla. El supwala mwet su lainul nu infulan misa. **9**
Mea kowos pwapa sulali sang lain LEUM GOD? El ac
kunauskowosla. Wangin mwet ku in alein nu sel pacl luo.
10 Kowos su lungse sruhi ac fah isisyak Oana kokul su
pinpinla ac sroan mah pao. **11** Oasr sie mwet su tuku
liki kom, Nineveh, sesseslana ke pwapa sulal elan oru
lain LEUM GOD. **12** Pa inge ma LEUM GOD El fahk
nu sin mwet Israel, mwet lal: "Mwet Assyria finne ku ac
pus suna, elos ac fah kunausyukla ac wanginla. Mwet
luk, nga tuh akkeokye kowos meet, tusruktu nga fah
tia sifilpa oru. **13** Inge nga fah aksafyela ku lun Assyria
fowos, ac wotyalik sein ma kaprikowosi." **14** Pa inge
ma LEUM GOD El wotela ke mwet Assyria: "Ac fah
wangin tulik natulos in folokonak inen sou lalos. Nga fah
kunausla ma sruloala su oan in tempul lun god lalos.
Nga akoo sie kulyuk nu sin mwet Assyria — tia fal elos
in moul!" **15** Liye, mwet roso se pa tuku fineol uh me
ingo, ac use pweng wo! El fahsr in sulkakin ke kutangla!
Mwet Judah, oru kufwa in akfulat lowos an, ac sang nu
sin God ma kowos wulela ku mu kowos ac sang nu sel
an. Mwet koluk fah tia sifilpa utyak mweuni acn lowos.
Wutiyukla na pwaye elos!

2 Nineveh, ac mweuniyuk kom pa nge! Ku se ma ac
ipsrikikomi tuku tari. Akoela mwet loang lom an! Taran
inkanek an! Akola in mweun! (**2** LEUM GOD El akola
in folokonak ku ac wolana lun Israel, in oana woiyen
acn we meet liki mwet lokoalok elos kunausla.) **3** Mwet
lokoalok elos us mwe loeyuk srusra, Ac nukum nuknuk
in mweun srusra. Elos akola in mweun! Chariot natulos
sarmelik oana e uh! Horse natulos rarala in tari kasrusr!
4 Chariot uh kasrla fin inkanek uh, Sasot sasma in acn
mwesas infulwen siti uh. Elos kalmelik oana srokom
in e, Ac yuwot yume oana sarom. **5** Leum lun mwet
mweun uh solsoleni. Ingyak lalos uh oru elos tukulkul.
Mwet lokoalok uh kasryak nu ke kalkal uh, Ac akoela
acn in sunya sak in kunausla mutunpot an. **6** Mutunpot
nu sisken infacl uh mulipwelik ikakla; Ac mwet inkul sin
tokosra arulana tuninfongla. **7** Kasra el sruhu utukla.
Mwet kulansap lal elos sasao oana wuleoa Ac puok
iniwalos ke asor. **8** Mwet uh kaingelik liki acn Nineveh,
Oana kof ma pisrelik liki dam fokelik se, Pusra lulap
se wowoyak ac fahk, "Tui! Tui!" Tusruktu wangin mwet
folokla. **9** Srukak kewa silver ac gold an! Siti uh sessesla
Ke kain in mwe kasrup puspis! **10** Acn Nineveh kunanula,
mwet uh kaingelik, ac wangin ma lula we! Insialos kofelik
ke sangeng, Intwelos rarrar, mutalos efla, Ac wanginla
ku lalos. **11** Pia siti se Ma tuh oana luf in lion ah in pacl
inge? Acn ma lion fusr uh tuh tohfla we, Yen lion mukul
ac lion mutan uh fahsri, Ac lion fusr natultal mutana
in misla? **12** Lion mukul uh ac uniya ma el sruokya
nal, Ac eiya in ip srisrik nu sin lion mutan ac lion fusr
natul. El nwakla luf sel ke ipin ikwa ma eiyuki. **13** LEUM
GOD Kulana El fahk, "Nga mwet lokoalok lowos! Nga ac
esukak chariot nutuwos an. Mwet mweun lowos ac fah
anwuki ke mweun, ac nga fah usla ma nukewa kowos
tuh eisla sin mwet saya. Sap ku su mwet utuk kas lowos
tuh tafwekowos in fahkak ac fah tia sifil lohngyuk."

3 We nu sin siti kikiap ac akmas se Su sessesla ke
mwe kasrup ma ac fah pusrla ac utukelik. **2** Porongo
kusen sringsring lun mwe sringsring, Erarak lun wheel in
mwe kasrusr uh, Pusren kasrusr lun horse uh, Ac srosro
lun chariot uh! **3** Mwet kasrusr fin horse yuyak in mweun,
Cutlass uh sarmelik, ac osra uh saromrom! Mwet misa
uh tia ku in oekyukla — Manolos yolyak oan, Ac mwet
uh ikorkor faclos. **4** Nineveh, su oana sie mutan kosro,
el kalyeiyuk. El oasku ac sessesla ke mwe inutnut. El
kiapwela mutunfacl puspis nu ke moul in kohs. **5** LEUM
GOD Kulana El fahk, "Nineveh, nga ac kalyei kom! Nga
ac fah sarukkomla, Ac lela mutunfacl uh in liye koflufol
lom — Aok liye kom ke kom ac mwekinla uh. **6** Nga ac
fah arulana aklusrongtenye kom, Ac afinkomla ke ma na
fohkfok ma mwet uh wohtwot kac. Mwet ac fah intoein
kom ac sangeng ke liyeyom. **7** Elos nukewa su liye kom
ac kohloli liki kom. Elos fah fahk, 'Nineveh el musalla na
pwaye! Su srakna pakomutal? Su ac lungse akwoyal?'"
8 Nineveh, ya kom pangon kom wo liki Thebes, siti fulat
lun Egypt? Oasr pac infacl soko we in karinganul oana
sie kalkal — Infacl Nile ma loangeyal. **9** El leumi facl
Ethiopia ac Egypt, ac wangin saflaiyen kuiyal. Libya el
asruoki pac nu sel. **10** Ne ouinge, a mwet Thebes elos
utukla nu in sruoh. Tulik srisrik natulos sringsring pac
nwe ke misa ke sruwasrik in inkanek nukewa. Mwet kol
lalos kapiri ke sein, utukla elos, ac kitakatelik elos nu
sin mwet ma sruokolosi. **11** Nineveh, kom pac, kom fah
sruhilana ac nikinkomla. Kom ac fah suk pac in kaingla
liki mwet lokoalok lom. **12** Pot ku lom nukewa ac fah
oana sak fig su mwesrla fahko: osrokak sropon sak an,

na fokinsak olo fah putat nu inwalum! **13** Mwet mweun
lom elos munas oana mutan uh, ac mutunpot in facl
sum ikakelik nu sin mwet lokoalok lom. Firir in e ac fah
esukak polosak lulap sruokyen mutunpot lom. **14** Ut kof
me, ac akkeyala pot ku lom meet liki ac kuhlusyuki kom!
Futungya fohk kle in orek brick, ac akoela form nu kac!
15 Kom finne akoo ma inge nukewa, kom ac nuna misa
na ke e, ku anwuki ke mweun. Ac fah pokyukla kom
oana fokinsak ma mongola nufon sin won srisrik locust.
Mwet lom elos puseni oana locust uh! **16** Kom akpusye
mwet kuka lom nwe pus liki na itu inkusrao! Tusruktu
inge elos nukewa wanginla, oana won locust su sralelik
pao ac sohkla. **17** Mwet leum lom uh oana sie u in won
locust su kaukya pesinka uh ke len mihsrisr uh. Na ke
faht uh sikyak, elos sohkelik ac wangin mwet etu yen
elos som nu we! **18** Tokosra Fulat lun Assyria, governor
lom elos misa, ac mwet wal fulat lom motullana nwe tok!
Mwet lom elos fahsrelik fineol uh, ac wangin mwet in
sifilpa usalosme nu yen selos. **19** Wangin unweyen kinet
keim uh, pwanang ac tia ku in mahla. Elos nukewa su
lohng pweng ke musalla lom, elos fah paspas ke engan.
Ya oasr mwet su tuh kaingkunla mwe keok upa ma kom
oru?

Habakkuk

1 Pa inge mwe fahkak su LEUM GOD El akkalemye
nu sin mwet palu Habakkuk. **2** O LEUM GOD, lusa
kac pacl nga ac pang in suk kasru na kom fah lohngyu,
ac nga ac tung putaka na kom fah molikutla liki mwe
keok? **3** Efu ku kom oru ngan liye kain in mwe lokoalok
inge? Efu ku kom ku in muteng kain orekma sufal inge?
Mwe kunausla ac mwe keok rauniyuyak, ac oasr amei
ac anwuk orek yen nukewa. **4** Ma sap uh munasla ac
wanginla sripa, ac nununku suwohs tiana orek. Mwet
koluk uh kutangla mwet wo, ouinge nununku suwohs
ikilyukelik. **5** Na LEUM GOD El fahk nu sin mwet lal,
"Suiyana mutunfacl su raunikowosyak, ac kowos fah
fwefela ke ma kowos liye. Nga ac oru sie ma, ac kowos
ac tia lulalfongi ke kowos ac lohngak uh. **6** Nga ac sang
ku nu sin mwet Babylonia tuh elos in leumi mutunfacl uh.
Mwet inge mwet na sulallal ac irpit. Elos oatula som sasla
faclu in kutangla acn saya. **7** Elos akyokyelik sangeng ac
tuninfong, ac in nunak fulat lalos elos tiana akilen kutena
ma sap sayen ma elos lungse oru. **8** "Horse natulos uh
mui liki kosro leopard, ac sulallal liki wolf masrinsralla
uh. Mwet kasrusr fin horse lalos tuku yen loesla me.
Horse natulos kihling infohk uh. Elos pwesroulme oana
luman won eagle ke elos putati in sruokya ma nalos. **9**
"Mwet mweun lalos sikla ac sulallal in anwuk, ac mwet
e nukewa elos tuninfongla ke elos ac sikme uh. Pisen
mwet elos sruokya uh pukanten oana puhk uh. **10** Elos
aklusrongtenye tokosra uh ac isrun mwet leum. Wangin
pot ku ac ku in sikululosi — elos ac yolsani fohk uh nu pe
pot uh, fanyak kac ac eisla acn uh. **11** Na elos ac tuhyak
oana eng uh sasla som. Mwet inge oru mu ku lalos uh
pa god lalos." **12** O LEUM GOD, nuna kom na pa God
oe ke mutawauk ah me. Kom God luk, su mutal ac moul
ma pahtpat. LEUM GOD luk ac Mwet Lango luk, kom
sulela mwet Babylonia ac sang ku nu selos elos in mau
ku in kalyei kut. **13** Tusruktu, efu ku kom ku in muteng
orekma lun mwet koluk inge? Motom arulana mutalla in
liye ma koluk, ac kom arulana srunga liye ke mwet uh
oru ma koluk. Ke ma inge efu ku kom mislana ke elos
kunausla mwet su arulana suwohs lukelos? **14** Efu ku
kom ku in oru mwet uh oana ik uh, ku oana ma orakrak
ma wangin leum lalos? **15** Mwet Babylonia orekmakin ka
in sruokya mwet uh, oana ik uh. Elos amakunulos in
nwek natulos, ac sasa ke engankinyen ma elos sruokya!
16 Elos alyalu pacna nu ke nwek natulos ac orek kisa nu
kac, mweyen nwek natulos uh pa sang mwe insewowo
nu selos. **17** Ya elos ac orekmakinna cutlass natulos nwe
tok, ac nuna kunausna mutanfahl uh ac tia pakomuta?

2 Nga ac fanyak nu fin tower in soan luk, ac tupan
lah mea LEUM GOD El ac sap nga in fahk, ac top
fuka El ac oru nu ke torkaskas luk. **2** Pa inge top
ma LEUM GOD El ase nu sik. El fahk, "Simusla ma
nga ac akkalemye nu sum inge fin eot kle in arulana
kalem, mwet uh in mau ku in ngetang na liye ac kalem
kac. **3** Simusla ma inge mweyen soenna pacl in sikyak.
Tusruktu in pacl na sa, ma nga akkalemye nu sum uh
ac fah akpwayeiyuk. Sahp ac nunkeyuk mu ac paht
in tuku, tusruktu soano na. Pwayena lah ac sikyak —
ac fah tia kohtla nwe tok. **4** Pa inge kas sac: 'Elos su
koluk elos ac tia painmoulla, a elos su suwosna fah
moul mweyen elos inse pwaye nu sin God.'" **5** Kasrup
uh kiapwekutla. Mwet rapku uh elos orek funmwet ac
koflana okaki — elos oana fulan misa, tia ku in muti.
Pa sis elos srike in mweun ac eisla mutunfacl puspis
nu selos sifacna. **(Sheol h7585)** **6** Mwet sruoh uh ac fah
israsrinkusrai mwet ma sruokolosi, ac akkalemye sulung
lalos ac fahk, "Kowos eis ma su tia ma lowos; tusruktu
ac kunausyukla kowos! Kowos ac oru ange nwe ngac,
in eis kasrpowos ke funmwet selos su srakna akfalye
soemoul la nu suwos?" **7** Tusruktu ac tiana paht, kowos
su sruokya mwet saya ac fah oasr pac soemoul lowos,
na ac fah oasr sap ku nu suwos in akfalye soemoul
lowos wi ma laesla. Mwet lokoalok fah tuku ac oru kowos
in rarrar ke sangeng. Elos ac fah utyak nu in acn suwos
ac eisla ma nukewa lowos! **8** Kowos muta eis ma lun
mwet fin mutunfacl puspis, na inge elos su painmoulla
fah eisla ma lowos ke sripen akmas ac lokoalok kowos
oru nu sin mwet faclu ac siti selos. **9** We nu suwos!
Kowos akkasrupye sou lowos sifacna ke ma kowos eisla
ke funmwet, ac srike in oakiya lohm suwos yen wangin
mwe lokoalok fah sun! **10** A inkanek koluk lowos an
akmwekinye sou lowos. Ke kowos kunausla mutunfacl
puspis, kowos pwanma ongoiya nu fowos sifacna. **11**
Finne eot ke kalkal uh elos wowoyak pac lain kowos, ac
loaloa in lohm uh etai pusren wowo lun eot uh. **12** We nu
suwos! Kowos oakiya sie siti fin ma koluk, ac musaela ke
akmas. **13** Mwet in acn ma kowos kutangla elos kemkatu
ke wangin mweyen ma nukewa elos musaela firiryak.
LEUM GOD Kulana pa oru ma inge. **14** Tusruktu faclu ac
fah arulana sessesla ke eteyen wolana lun LEUM GOD
oana ke meoa uh sessesla ke kof. **15** We nu suwos!
Kowos akpusiselye ac aklusrongtenye mwet tulan lowos
in kasrkusrak lowos, ac kowos oru elos tukulkul oana
elos in sruhi. **16** Ke ma inge, kowos ac fah apinyukla ke
mwekin ac tia ke akfulat. Kowos sifacna ac fah nimnim
ac tukulkul. LEUM GOD El ac fah oru tuh kowos in nim
ke cup in kalyei lowos sifacna, na akfulat nu suwos ac
fah ekla nu ke akmwekin. **17** Kowos tuh pakiya insak in
Lebanon; inge ac fah pakpuki kowos. Kowos onela kosro
in acn we; inge kosro ac fah aklangingye kowos. Ma
inge ac sikyak ke sripen akmas ma kowos tuh oru, ac ke
sripen lokoalok yohk lowos lain mwet faclu ac siti lalos.
18 Mea, oasr sripen ma sruloala uh? Ma sruloala se ma
na orekla ke poun mwet, ac wangin ma el ku in fahk.
Mea wo el ac oru nu sin mwet ma oralla uh ku elos in
lulalfongel — god na tia ku in kaskas se pa el. **19** We nu

suwos! Kowos fahk nu sin sie polosak, “Tukakek!” ku nu
sin sie eot, “Tuyak!” Ya sie ma sruloala ku in akkalemye
kutena ma? Finne mosrweyukla manol ke silver ac gold,
tusruktu wangin moul in el. **20** LEUM GOD El oasr in
Tempul mutal lal; lela mwet e nukewa fin faclu in misla
ye mutal.

3 Pre se inge ma lal Habakkuk, mwet palu: **2** O LEUM
GOD, nga lohng tari ke pungom, Ac nga arulana
fwefela ke orekma lom. Sifilpa oru in pacl lasr uh Orekma
usrnguk ma kom tuh oru meet ah. Pakoten nu sesr, finne
pacl kom kasrkusrak. **3** God El ac sifilpa tuku Edom
me; God mutal El tuku liki eol srisrik lun Paran, Wolana
lal afunla inkusrao, Ac faclu sessesla ke kaksakinyal.
4 El tuku wi kalmen sarom; Kalem sarmelik liki inpaol,
Yen ku lal wikla we. **5** El supu mas upa uh in fahsr
meet lukel, Ac sapkin tuh misa in fahsr tokol. **6** Ke pacl
se El tui, faclu kusrusr; Ke ngetang lal, mutunfacl uh
rarrar. Fineol ma nuna oan oemeet me muliplipi, Ac
eol srisrik su ac oan nwe tok tili, Aok eol srisrik yen El
fahsr we in pacl oemeet ah. **7** Nga liye ke mwet Cushan
elos sangeng, Ac ke mwet Midian elos rarrar. **8** LEUM
GOD, ya infacl uh pa tuh oru kom kasrkusrakak ah? Ya
meoa uh pa tuh oru kom foloyak ah? Kom kasrusr fin
pukunyeng uh; Pukunyeng in paka uh pa chariot nutum
Ke kom tuh use kutangla nu sin mwet lom. **9** Kom akola
in orekmakin mwe pisr nutum, Akola in pisrik sukan pisr
nutum. Sarom lom foklalik faclu. **10** Pacl se ke eol uh tuh
liye kom, elos rarrar; Kof uh kahkla inkusrao me. Kof ye
faclu ngirngir, Ac noa kaclos pisryak nwe lucng. **11** Ke
usren mui lun pisr nutum Ac saromla lun osra saromrom
nutum Faht uh ac malem uh tui, tia mukuikui. **12** Kom
fahsr sasla fin faclu ke kasrkusrak, Kom futfutungya facl
puspis ke folo lom. **13** Kom illa in molela mwet lom, In
molela tokosra lom su kom sulela. Kom uniya mwet kol
lun mwet koluk Ac sukela mwet lal nukewa. **14** Mwe
pisr nutum fakisya ac sasla ke mwet kol fulat lun un
mwet mweun Ke elos tuku oana sie paka in liskutelik.
Elos engnu oana mwet su akkeokye mwet sukasrup
in lukma. **15** Horse nutum uh futungya inkof uh, Oru
inkof uh wiawala. **16** Nga lohng ma inge nukewa, ac nga
rarrar; Ngoasrok rarak ke sangeng. Monuk ulla, Ac niuk
tukulkul. Nga fah misla tupan pacl se Ke God El ac fah
kalyei mwet ma mweuni kut uh. **17** Sak fig finne wangin
fahko Ac wangin grape ke oa in grape uh, Sak olive finne
tia fokla Ac ima uh finne tia isus fahko, Sheep nukewa
finne misa Ac kalkal in cow uh pisala, **18** Nga fah srakna
insewowo ac engan Mweyen LEUM GOD El langoeyu.
19 LEUM GOD Fulatlana El ase ku nu sik. El oru niuk in
oakwuk oana soko deer, Ac karinginyu fineol uh.

Zephaniah

1 Pa inge pweng ma LEUM GOD El tuh sang nu sel
Zephaniah in pacl ma Josiah wen natul Amon el
tokosra lun Judah. (Zephaniah el ma in fita lal Tokosra
Hezekiah kacl Amariah, Gedaliah, ac Cushi.) **2** LEUM
GOD El fahk, "Nga ac kunausla ma nukewa fin faclu, **3**
mwet nukewa wi kosro, won, ac ik. Nga fah kunausla
mwet koluk nukewa. Nga fah kunausla mwet nukewa,
ac wangin kutena mwet ac fah painmoulla. Nga, LEUM
GOD, fahk ouinge. **4** "Nga fah akkeokye mwet Jerusalem
ac mwet Judah nukewa. Nga fah eela tuh in wanginla
nufon inken alu nu sel Baal in acn we, ac wangin sie fah
ku in esam mwet tol pegan su kulansupwal. **5** Nga fah
kunausla kutena mwet su fanyak nu fin lohm uh ac alu
nu ke faht, malem, ac itu uh. Nga fah oayapa kunausla
mwet su alu nu sik ac wuleang mu elos ac orekma na nu
sik, a elos sifilpa orek wulela ku nu sin god Molech. **6**
Nga fah kunauselosla su forla ac tia sifil kulansupweyu,
elos su tila fahsr nu yuruk ku suk kolyuk luk." **7** Len in
nununku lun LEUM GOD apkuranme, ke ma inge kowos
in misla ye mutal. LEUM GOD El akoo in onela mwet lal
oana kosro nu ke mwe kisa, ac El suli mwet lokoalok in
orani ac usla nufon koanon acn Judah. **8** LEUM GOD El
fahk, "Ke len sac, nga fah onela mwet kol ac sou lun
tokosra, ac elos nukewa su oru facsin lun mwetsac. **9**
Nga fah kaelos nukewa su alu oana mwet pegan, ac
elos su uniya mwet ac pisre ma lalos in nwakla lohm
sin mwet leum lalos ke ma wap." **10** Ac LEUM GOD El
oayapa fahk, "In len sac, kowos ac fah lohng pusren tung
sisken Mutunpot Ik in Jerusalem. Kowos ac fah lohng
pac tung tutaf in acn su tufahna musaiyuk in siti uh, ac
sie pusra lulap su ngirla fineol uh me. **11** Kowos su muta
tafunyen ten in siti uh in tung ac wowoyak ke pacl se
kowos lohngak ma inge, mweyen mwet kuka nukewa
elos misa! **12** "In pacl sac nga fah eis kutu lam ac tolak
acn nukewa Jerusalem. Nga fah kalyei mwet su pangon
elos fas in ma nukewa ac su lulalfongi kaclos sifacna, ac
fahk nu selos sifacna, 'LEUM GOD El tiana oru kutena
ma, finne nu ke wo ku nu ke koluk.' **13** Mwe kasrup lalos
ac fah pusrla, ac lohm selos kunausyukla. Elos fah tiana
muta in lohm ma elos musaela, ku nim wain ma tuku
ke ima in grape lalos." **14** Len lulap lun LEUM GOD
apkuranme — arulana fototome, ac ac sa na tuku! Len
sac ac fah sie len na upa, mweyen finne mwet mweun
na pulaik se, el ac wowoyak pac ke keok. **15** Ac fah
sie len in kasrkusrak, sie len in ongoiya ac keok, len in
musalla ac kunanula ma nukewa, sie len lohsr ac ohk
lulap, sie len pukunyeng ac lohsr matoltol, **16** sie len
sessesla ke pusren mwe ukuk lun mweun, ac pusren
sasa lun mwet mweun ke elos mweuni pot ku ac tower
fulat lun siti uh. **17** LEUM GOD El fahk, "Nga fah sang
mwe ongoiya lulap nu fin mwet uh ac elos nukewa fah
fahsr kahlimin acn uh oana mwet kun. Elos orekma koluk
lainyu, ac inge srah kaclos ac fah okwokla oana kof, ac
mano misa lalos ac fah oan kulawi fin fohk uh." **18** Ke
len se LEUM GOD El ac akkalemye kasrkusrak lal uh,
finne gold ku silver nukewa lalos tiana ku in molelosla.
Faclu nufon ac fah firiryak ke fulen kasrkusrak lal. El ac
fah aksafyela moul lun mwet nukewa su muta fin faclu
ke sie safla su ac sikyak in kitin pacl na.

2 Mutunfacl sumwekin, kom in asmakla **2** meet liki kom
fah ukyukla oana kulun wheat ma eng uh okla, meet
liki kasrkusrak upa lun LEUM GOD tuku nu fom oana firir
lun e uh, meet liki len se El akkalemye kasrkusrak lal. **3**
Suk LEUM GOD, kowos mwet pusisel nukewa fin acn
uh, su akos ma sap lal. Oru ma suwohs, ac akpusiselye
kowos sifacna ye mutun LEUM GOD. Sahp kowos fah
ku in kaingla liki kaiyuk in len se LEUM GOD El ac fah
akkalemye kasrkusrak lal. **4** Wangin sie mwet ac fah lula
in siti Gaza. Ashkelon ac fah wanginla mwet muta we.
Mwet in Ashdod ac fah lisyukla ke tafun len na, ac mwet
in Ekron ac fah ukohkyak liki siti selos. **5** Kowos mwet
Philistia su muta weacn uh, kowos ac fah kunausyukla.
LEUM GOD El orala tari nununku lal nu suwos. El ac
kunauskowosla, ac tia sie suwos fah lula. **6** Acn lowos
sisken meoa uh ac fah mwesisla, ac lohm sin mwet
shepherd ac kalkal in sheep fah oan we. **7** Mwet Judah
su moulla ac fah utyak ac muta fin acn lowos. Elos ac fah
orala acn uh nu ke nien mongo lun un kosro natulos, ac
motul in lohm sin mwet Ashkelon. LEUM GOD lalos fah
welulos ac sifilpa akkasrupyalos. **8** LEUM GOD Kulana
El fahk, "Nga lohng ke mwet Moab ac mwet Ammon
elos fahk kas in akkolukye ac aksruksruki mwet luk, ac
konkin mu elos ac eisla acn selos. **9** In oana ke nga pa
LEUM GOD moul, God lun Israel, nga fahkot na pwaye
lah acn Moab ac Ammon ac fah kunausyukla oana acn
Sodom ac Gomorrah. Elos ac fah ekla oana sie luf in
sohl ac musalla nwe tok, ac mah uh ac fah kapak ac
kupoiya acn uh. Mwet luk su moulla ac fah utyak ac usla
ma lalos nukewa, ac eisla acn selos." **10** Pa ingan luman
kaiyuk su ac fah orek nu sin mwet Moab ac Ammon ke
sripen filang ac inse fulat lalos, ac ke sripen elos angon
mwet lun LEUM GOD Kulana. **11** LEUM GOD El ac fah
aklangingingyalos. El ac fah aksrikyela god lun faclu nwe
ke na wanginla, na mutunfacl nukewa fah alu nu sel,
kais sie in acn sel sifacna. **12** LEUM GOD El fah oayapa
uniya mwet Ethiopia. **13** LEUM GOD ac fah orekmakin
ku lal in kunausla Assyria. El fah oru tuh siti Nineveh
in oana sie mahnum su wanginla mwet muta we, ac in
oana sie acn mwesis wangin kof we. **14** Ac fah sie acn
in oan lun un sheep ac un cow ac kain in kosro nukewa.
Owl fah muta inmasrlon acn musalla ac tung in winto ah
me. Wa ac fah kaskas fin acn in utyak uh. Sak cedar ke
lohm uh ac fah taktakla. **15** Pa inge ma ac sikyak nu ke
siti se su arulana insefulatkin ku lal sifacna, ac nunku
mu wangin ma ac aklokoalokyal. Mwet we nunku mu
siti selos pa ku ac fulat oemeet fin faclu. Ac fuka lupan

musallaiyen acn sac, ke ac fah ekla sie acn in mongla
lun kosro lemnak. Mwet nukewa su fahsryak we ac fah
sangeng ac kohloli liki acn we.

3 Acn Jerusalem ac musalla, sie siti olafohkfok ac
tunyuna, su akkeokye mwet lal sifacna. **2** El tuh tia
porongo LEUM GOD, ku insewowo in eis kas in kaiyuk
lal. El tia filiya lulalfongi lal in LEUM GOD, ku suk kasru
sel. **3** Mwet leum lun acn we elos oana lion ngutngut;
mwet nununku we oana kosro wolf masrinsral su arulana
rapku ac tia lela soko sri in oan nu ke lotu tok uh. **4**
Mwet palu elos tiana oru ma kunalos ac elos kutasrik;
mwet tol elos akfohkfokyela ma mutal ac ikil ma sap lun
God in wo nu selos sifacna. **5** Tusruktu LEUM GOD El
srakna oasr in siti uh; El oru ma suwohs ac tia ku in
oru ma sufal. Lotutang nukewa El tia tui in oru nununku
suwohs nu sin mwet lal. A ne ouinge, mwet sesuwos we
srakna oru na ma koluk ac tia mwekin. **6** LEUM GOD
El fahk, "Nga sukela mutunfacl puspis. Nga kunausla
siti selos ac filiya pot ac tower ke siti inge in musalla
na oan. Siti uh wanginla mwet we, inkanek uh oalalla
— wangin mwet lula. **7** Nga tuh nunku mu ma inge ac
tuh oru mwet luk in asmakla ac akfulatye kaiyuk luk, ac
tia mulkunla mwe luti luk nu selos. A tia paht na elos
sifil oru koluk oana meet ah. **8** Ac LEUM GOD El fahk,
"Soano na. Tupan len se nga ac tuyak ac orek loh lain
mutunfacl uh. Nga wulela tari tuh nga fah orani mutunfacl
ac tokosrai, ac oru elos in pula ku lun kasrkusrak luk.
Faclu nufon ac fah kunausyukla ke kasrkusrak luk, su
oana sie firir in e. **9** "Na nga fah ekulla ouiyen kaskas
lun mwet in mutunfacl nukewa, ac elos fah pre nu sik
mukena, ac tia nu sin kutena god saya. Elos nukewa fah
akosyu. **10** Finne acn Ethiopia su oan loeslana, mwet
luk su fahsrelik elos ac fah use mwe kisa nu sik we me.
11 In pacl sac, kowos mwet luk fah tia sifilpa enenu in
mwekin lah kowos tuh tuyak lainyu. Nga fah lusla mwet
nukewa su filang ac inse fulat, ac kowos fah tia sifilpa
tunyuna lainyu fin eol mutal sik. **12** Nga fah oakiya sie
mutunfacl pusisel ac efal in acn we, su fah tuku ac sukok
kasru sik. **13** Mwet Israel su lula ac fah tia oru kutena
ouiya koluk nu sin kutena mwet, ku fahk kas kikiap, ku
srike in aklalfonye mwet. Elos fah kapkapak ac muta
in misla, ac tia sangeng sin kutena mwet." **14** On ac
sasa ke engan, kowos mwet Israel! Jerusalem, engan ke
insiom nufon! **15** LEUM GOD El tulokinya kaiyuk lal nu
sum. El lusak mwet lokoalok lom nukewa. LEUM GOD,
su tokosra lun Israel, El wi kom. Inge kowos tia enenu in
sifilpa sangeng. **16** Pacl se apkuran me ke elos fah fahk
nu sin Jerusalem, "Nikmet sangeng, siti Zion! Nikmet
lela poum in munasla! **17** LEUM GOD lom El wi kom;
Ku lal ac fah sot kutangla nu sum. LEUM GOD El fah
enganak keim, Ac ke lungse yohk lal El fah sot nu sum
sie moul sasu. El fah on ac arulana engan keim, **18** Aok,
oana engan lun mwet uh ke pacl in kufwa." LEUM GOD
El fahk, "Nga aksafyela tari mwe aksangeng lun ongoiya
Ac eisla mwe mwekin lom. **19** Pacl se apkuranme! Nga
fah akkeokye mwet ma akkolukye kom; Nga fah molela
mwet ul nukewa Ac folokonma mwet sruoh nu yen selos.
Nga fah ekulla mwekin lalos nu ke akfulat, Ac faclu nufon
fah kaksakunulos. **20** Pacl se apkuranme! Nga fah oru
tuh mwet lom nukewa su fahsrelik in folokeni nu yen
selos. Nga fah oru kom in pwengpeng fin faclu nufon Ac
sifilpa akkasrupye kom." LEUM GOD El fahk ouinge.

Haggai

1 In yac se akluo ma Darius el tokosra fulat lun Persia,
ke len se oemeet in malem se akonkosr, LEUM GOD
El tuh kaskas nu sin mwet uh sel mwet palu Haggai. Kas
inge ma nu sel Zerubbabel, governor lun Judah su wen
natul Shealtiel, ac nu sel Joshua, Mwet Tol Fulat su wen
natul Jehozadak. **2** LEUM GOD Kulana El fahk nu sel
Haggai, "Mwet inge fahk mu tia pacl fal se pa inge in
sifilpa musai Tempul." **3** Na LEUM GOD El fahk kas inge
nu sin mwet uh sel mwet palu Haggai: **4** "Mwet luk, efu
ku kowos muta in lohm ma musaiyukla arulana wo, a
Tempul luk musallana oan? **5** Ku kowos tiana akilen ma
sikyak nu suwos uh? **6** Kowos yukwiya fita na pukanten,
a ma kowos kosrani uh arulana pu. Oasr mwe mongo
nowos, a kowos tia ku in kihpi kac. Oasr wain kowos in
nim, a kowos tia muti kac! Oasr nuknuk lowos, tuh tia ku
in akfusrfusrye kowos. Ac mwet orekma uh, molol tia
fal in sang enenu lal. **7** Kowos tiana akilen lah efu ku
sikyak ouinge? **8** Kowos utyak inge nu fineol uh, pakema
kutu sak, ac sifil musaela Tempul, na nga fah insewowo,
ac kowos fah alu nu sik we. **9** "Kowos finsrak nu ke
kosrani yohk, a ma kowos kosrani uh arulana srik. Ac ke
kowos use ma kowos kosrani nu lohm suwos, nga okla
wanginla. Efu ku nga oru ouinge? Mweyen Tempul luk
oanna musalla, a kais sie suwos kafofona in orekma ke
lohm sel sifacna. **10** Pa inge sripen wangin af, ac wangin
ma ku in kapak uh. **11** Nga use tuka nu fin acn uh — aok
nu fin inging uh, ac inima in wheat, inima in grape, inima
in sak olive, ac nu fin fohk nukewa su oswe fokin ima
uh, oayapa nu fin mwet ac ma orakrak, ac nu fin ma
nukewa kowos srike in yukwiya." **12** Na Zerubbabel ac
Joshua ac mwet nukewa su foloko liki sruoh in Babylonia
elos oru ma LEUM GOD lalos El fahk nu selos in oru.
Elos tuh sangeng sin LEUM GOD, oru elos akos na ma
Haggai, mwet palu su mwet kulansap lun LEUM GOD, el
fahk. **13** Na Haggai el sang kas lun LEUM GOD inge nu
sin mwet uh: "Nga ac fah wi kowos — pa inge wulela
luk." **14** LEUM GOD El pirik mwet nukewa in orekma
ke Tempul: Governor Zerubbabel lun Judah; Mwet Tol
Fulat Joshua, ac mwet nukewa su foloko liki sruoh. Elos
mutawauk in orekma ke Tempul lun LEUM GOD Kulana,
su God lalos, **15** ke len aklongoul akosr ke malem se
akonkosr ke yac se akluo in pacl Darius el tokosra fulat.

2 In len se aklongoul sie ke malem se akitkosr in yac
sacna, LEUM GOD El sifilpa kaskas nu sin mwet
uh sel Haggai mwet palu. **2** El fahkang nu sel Haggai
in kaskas nu sel Governor Zerubbabel lun Judah, nu
sel Joshua, su Mwet Tol Fulat, ac nu sin mwet uh ac
fahk, **3** "Ya oasr kutu mwet inmasrlowos su srakna esam
lupan wolana lun Tempul se meet ah? Ac inge kowos
liye tuh fuka? Sahp kowos liye mu ma na lusrongten se.
4 Tusruktu inge, nimet lela kutena suwos in munasla
nanka. Kowos orekma na, tuh nga wi kowos. **5** Ke
kowos tuh ilme liki facl Egypt, nga tuh wuleot mu nga ac
wi kowos pacl nukewa. Nga srakna wi kowos, ouinge
nimet kowos sangeng. **6** "Ac tia paht, nga ac osrokak
kusrao ac faclu, finmes ac meoa. **7** Nga ac fah kunausla
mutunfacl nukewa, ac ma saok lalos ac fah utukeni nu in
acn se inge, ac Tempul ac fah sessesla ke mwe kasrup.
8 Silver ac gold nukewa fin faclu ma luk. **9** Tempul sasu
se inge ac fah arulana oasku liki Tempul se meet ah, ac
in Tempul se inge pa nga fah sang kasrup ac misla nu
sin mwet luk we." LEUM GOD Kulana pa kaskas inge.
10 In len se aklongoul akosr ke malem se akeu in yac
se akluo in pacl Darius el tokosra fulat, LEUM GOD
Kulana El sifilpa kaskas nu sel Haggai, mwet palu. **11**
El fahk, "Siyuk sin mwet tol elos in orala sie oakwuk
nu ke mwe siyuk se inge: **12** Mwet se fin eis sie ipin
ikwa mutal liki ma kisakinyuk ac nokmani nu in pulun
nuknuk loeloes lal, na el fin lela nuknuk se lal uh in
pusralla kutena bread, ku mongo molla, ku wain, ku oil in
olive, ku kutena kain in mwe mongo, ya nuknuk sac ac
akmutalyela pac mongo ingan?" Ke mwe siyuk se inge
touyak ah, mwet tol uh topuk ac fahk mu, "Mo." **13** Na
Haggai el siyuk, "Ac fin mwet se fohkfokla ke sripen el
pusralla sie mano misa, ac el fin pusralla mongo inge,
ya mongo ingan ac fohkfokla pac?" Mwet tol uh topuk,
"Aok." **14** Na Haggai el fahk, "LEUM GOD El fahk mu
kain oakwuk se na ingan ac orekmakinyuk nu sin mwet
ke mutunfacl se inge ac oayapa nu ke ma nukewa elos
orala ke paolos. Ke ma inge, ma nukewa elos kisakin fin
loang uh ac fohkfok." **15** LEUM GOD El fahk, "Ku kowos
tiana akilen ma sikyak nu suwos uh? Meet liki kowos tuh
mutawauk in sifil musai Tempul, **16** kowos ac som nu ke
yol in wheat uh ac finsrak mu kowos ac konauk bushel
longoul kac, a kowos eis bushel na singoul. Kowos ac
som in uti gallon lumngaul ke tacng in wain, a kowos
konauk gallon longoul na. **17** Nga supwaot eng na fol ac
af yohk kosra in kunausla ma nukewa kowos srike in
akkapye, a kowos tia pacna auliyak. **18** Misenge pa len
se aklongoul akosr ke malem se akeu — len se inge pa
pwelung lun Tempul uh tuh aksafyeyukla ah. Liye ma
ac sikyak ingela. **19** Finne wangin wheat lula, ac oa in
grape, sak fig, sak pomegranate, ac sak olive soenna
fokla, a nga ac akinsewowoye kowos inge fahla." **20** In
len sacna, len aklongoul akosr in malem sac, kas se
akluo sin LEUM GOD tuku nu sel Haggai, **21** su ma nu
sel Zerubbabel, governor lun Judah, fahkang: "Nga akola
in osrokak kusrao ac faclu, **22** ac kunausla tokosrai ac
aksafyela ku lalos. Nga fah lungasla chariot ac mwet
us chariot uh. Horse uh fah misa, ac mwet muta fac
ac fah forani aacnwuki. **23** In len sac nga fah eis kom,
Zerubbabel mwet kulansap luk, ac nga fah srisrngikomi
in kol ke Inek. Kom pa mwet se nga sulela." LEUM GOD
Kulana pa kaskas inge.

Zechariah

1 In malem se akoalkosr ke yac se akluo in pacl Darius
el Tokosra Fulat lun Persia, LEUM GOD El sang
kas inge nu sel mwet palu Zechariah, su wen natul
Berechiah, su ma natul Iddo. **2** LEUM GOD Kulana El
fahkang nu sel Zechariah in fahk nu sin mwet uh, "Nga,
LEUM GOD, tuh arulana kasrkusrak sin mwet matu
lowos, **3** tusruktu inge nga fahk nu suwos, 'Kowos foloko
nu yuruk, ac nga fah folokot nu yuruwos. **4** Nimet kowos
oana mwet matu lowos. In pacl loes somla, mwet palu
elos tuh fahkak kas luk nu selos, ac fahk mu elos in tia
sifil moulkin moul koluk, ac tia sifil oru ma koluk.' A elos
tiana porongeyu ku akosyu. **5** Mwet matu lowos ac mwet
palu ingo elos wanginla. **6** Nga tuh sang sap luk nu sin
mwet kulansap luk, mwet palu, kas in akesmakyalos,
tusruktu elos tiana lohang nu kac, oru elos tuh keokkin
seakos lalos. Na elos auliyak ac fahkak lah elos akilen
lah nga, LEUM GOD Kulana, tuh kalyaelos fal nu ke
ouiyalos, oana ke nga sulela in oru." **7** In yac se akluo lal
Tokosra Fulat Darius, ke len aklongoul akosr in malem
se aksingoul sie (malem in Shebat), LEUM GOD El
ikasla nu sik sie mwe fahkak in sie aruruma ke fong. **8**
Nga tuh liye mwet se kasrusr fin soko horse srusra. El tui
inmasrlon sak myrtle infahlfal se, ac oasr pac kutu horse
tokol — kutu srusra, kutu tuhntun, ac kutu fasrfasr. **9** Na
nga siyuk sel, "Leum se, mea kalmen horse ingan?" Na
lipufan se ma kaskas nu sik ah topuk ac fahk, "Nga fah
akkalemye nu sum lah mea kalmac. **10** LEUM GOD El
sap elos in som ac tuni lah mea orek faclu." **11** Na elos
tuh fahk nu sin lipufan sac, "Kut foroht forma fin faclu
nufon ac konauk tuh na faclu arulana wanginla ku la, ac
misla na." **12** Na lipufan sac fahk, "LEUM GOD Kulana,
kom tuh kasrkusrak sin Jerusalem ac sin siti nukewa
lun Judah ke yac itngoulla. Ac putaka lula na kom fah
akkalemye pakomuta lom nu selos?" **13** LEUM GOD
El topuk lipufan sac ke kas in akwoye, **14** ac lipufan
sac fahk nu sik nga in sulkakin kas ma LEUM GOD
El fahk inge: "Nga arulana nunku yohk ke Jerusalem,
siti mutal luk, **15** ac nga kasrkusrak sin mutunfacl su
okak ac mutana in misla, mweyen ke pacl se ma nga
srusruok mulat luk sin mwet luk, mutunfacl ingan tuh
akyokye keok nu sin mwet luk upa liki meet ah. **16** Na
pa nga foloko nu Jerusalem in tuh akkalemye pakomuta
luk nu ke siti sac. Tempul luk ac fah folokyak, ac siti uh
ac fah sifil musaiyukla." **17** Lipufan sac fahk pac nu sik
in sulkakin kas inge: "LEUM GOD Kulana El fahk mu
siti nukewa lal ac fah sifilpa akkasrupyeyuk, ac El fah
sifilpa eisla Jerusalem tuh in ma lal sifacna." **18** In sie
pac aruruma nga liye koen cow akosr. **19** Na nga siyuk
sin lipufan se ma kaskas nu sik ah, "Mea kalmen koac
inge?" El topuk ac fahk, "Elos akkalemye ku lulap lun
faclu ma akfahsryelik mwet Judah, mwet Israel, ac mwet
Jerusalem." **20** Na LEUM GOD El ikasla nu sik ac nga
liye mwet orekma akosr utuk hammer. **21** Ac nga siyuk,
"Mea mwet inge tuku in oru uh?" El topuk ac fahk, "Elos
tuku in aksangengye ac kunausla mutunfacl nukewa su
tuh arulana itungya acn Judah ac akfahsryelik mwet
we."

2 In sie pac aruruma nga liye mwet se sruok ah in
srikasrak soko inpaol. **2** Nga siyuk, "Kom ac som nu
ya?" Ac el fahk, "Nga ac som in srikeya acn Jerusalem,
ngan konauk lusa ac sralapa." **3** Na nga liye lipufan
se ma tuh kaskas nu sik meet ah fahsryak, ac sie pac
lipufan tuku in osun nu sel. **4** Lipufan se meet ah fahk
nu sin ma se ngia, "Kasrusr ac fahk nu sin mwet fusr
se ma sruok ah in srikasrak soko ingo, lah ac mau
arulana pukanten mwet ac oayapa ma orakrak in acn
Jerusalem, pwanang ac arulana yokla acn ma enenu in
kuhlusyukyak. **5** LEUM GOD El wulema mu El sifacna ac
fah sie kalkal e in rauneak siti sac Elan karinganang, ac
tuh El fah muta we in wolana lal nukewa." **6** LEUM GOD
El fahk nu sin mwet lal, "Tuyak! Tuyak ac kaingla liki
acn eir, tuh nga tuh akfahsryekowoselik nu yen nukewa
faclu, oana eng akosr lun kusrao. **7** Tuyak, kowos su
mwet sruoh in acn Babylonia, ac folokla nu Jerusalem.
8 Kutena mwet su sringil kowos, el sringil sie ma su
arulana saok nu sik." Ouinge LEUM GOD Kulana El
supweyume in us kas inge nu sin mutunfacl nukewa su
kunauselik mwet lal ac usalik ma lalos: **9** "LEUM GOD
sifacna El ac fah mweun lain kowos, ac ma lowos ac fah
utukelik liki kowos sin mwet su tuh mwet kulansap lowos
meet." Ke pacl se ma inge ac sikyak uh, mwet nukewa
ac fah etu lah LEUM GOD Kulana pa supweyume. **10**
LEUM GOD El fahk, "Mwet Jerusalem, kowos on ke
engan! Nga ac tuku in muta inmasrlowos!" **11** In pacl sac
mutunfacl puspis ac fah forla nu sin LEUM GOD, ac ekla
mwet lal. El ac fah muta inmasrlowos, ac kowos fah etu
lah El pa supweyume nu yuruwos. **12** Na Judah el ac
fah sifilpa sie ma na saok sin LEUM GOD in acn mutal
sel, ac Jerusalem ac fah siti se su El lungse yohk liki siti
nukewa. **13** Kowos nukewa mislawin ye mutun LEUM
GOD, tuh El oatume liki acn mutal sel.

3 In sie pac aruruma LEUM GOD El ikasla nu sik ac
nga liye Mwet Tol Fulat Joshua el tu ye mutun lipufan
lun LEUM GOD. Ac Satan el tu layen layot sel Joshua,
akola in sruk sie mwe tukak in lainul. **2** Na lipufan lun
LEUM GOD fahk nu sel Satan, "Lela LEUM GOD Elan
fahkot lah kom pa koluk, Satan! Lela LEUM GOD, su
lungse Jerusalem, Elan arulana lain kom. Mwet se inge
oana sie polosak ma tulakinyukla liki e uh." **3** Joshua
el tu insac, nukum nuknuk na fohkfok. **4** Lipufan sac
fahk nu selos su kulansap lal inkusrao, "Sarukla nuknuk
fohkfok ma mwet se inge nukum uh." Na el fahk nu sel
Joshua, "Nga eisla tari ma koluk lom, ac nga fah sot nu
sum nuknuk sasu kom in nokomang." **5** Na el sapkin
mwet ma kulansap nu sel uh in filiya sie susu nasnas fin

sifal Joshua. Elos orala oana ke el fahk, na elos filiya
nuknuk sasu facl ke lipufan se lun LEUM GOD srakna tu
insac. 6 Na lipufan sac fahk nu sel Joshua lah 7 LEUM
GOD Kulana El fahk: “Kom fin akos na ma sap luk ac
oru kunokon ma nga srisrngi kom nu kac, na kom ac
fah srakna leum fin mwet karingin Tempul luk ac kalkal
kac uh, ac nga ac fah porongo pre lom, oana ke nga
porongo pac pre lun lipufan su tu ye mutuk. 8 Ke ma
inge Joshua, kom su Mwet Tol Fulat, oayapa kowos su
mwet tol wial, su mwe akul lun pacl wo ma ac fah tuku,
kowos in porongo: nga fah akkalemye mwet kulansap
luk, su pangpang Lesak! 9 Nga ac filiya ye mutal Joshua
sie eot su oasr siska itkosr kac. Nga fah kihlisya sie sim
fac, ac in len sefanna nga fah eisla ma koluk lun facl se
inge. 10 Ke len sac ac mau tuku, kais sie suwos ac fah
suli mwet tulan lal in tuku wi engankin moul in misla,
rauniyukla ke ima in grape ac sak fig sunowos.”

4 Lipufan se ma sramsram nu sik ah sifilpa tuku ac
okasyuyak, oana in mu nga motul. 2 Ac el siyuk,
“Oasr ma kom liye?” Ac nga fahk, “Nga liye soko sukan
lam orekla ke gold, ac pol in neinyuk oil se oan oelucng.
Oasr lam itkosr oan fin sukan lam soko ah, kais sie oasr
acn sin wik itkosr kac. 3 Oasr sak olive lukwa sisken
sukan lam sac, soko oan lac ac soko oan layen ngia.” 4
Na nga siyuk sin lipufan sac, “Leum luk, mea kalmen ma
inge?” 5 Na el siyuk sik, “Mea, kom nikin?” Ac nga fahk,
“Nga nikinna.” 6 Lipufan sac fahk nu sik nga in sang nu
sel Zerubbabel kas sin LEUM GOD inge: “Ma nukewa
kom oru ac fah fahla wo, tia ke ku lun mwet mweun ku
ke ku lom sifacna, a ke ku lun ngunik. 7 Mwe kutong na
yohk ac fulat oana fineol, fah wanginla ye motom. Kom
ac fah sifil musaela Tempul uh, ac ke kom ac oakiya
eot se ma safla uh, mwet uh fah sala ac fahk, “Arulana
wo! Arulana wo!” 8 Sie pac kas sin LEUM GOD tuku nu
sik. 9 El fahk, “Zerubbabel el oakiya tari pwelung lun
Tempul, ac el ac aksafyela musa kac uh. Pacl se ma
inge ac orekla uh, na mwet luk uh ac fah etu lah nga pa
supwekom nu selos uh. 10 Elos ac toasrla mweyen tia
yohk ma orekla uh. Tusruktu ke elos ac liyal Zerubbabel
lah el srakna musai Tempul, na elos ac fah engan.” Na
lipufan sac fahk nu sik, “Lam itkosr inge pa muta itkosr
lun LEUM GOD, su liye faclu nufon.” 11 Na nga siyuk
sel, “Mea kalmen sak olive lukwa ma oan lac lac ke
sukan lam uh? 12 Ac mea kalmen lesak olive luo sisken
paip gold lukwa ma oil in olive uh soror kac uh?” 13 Ac el
siyuk sik, “Mea, kom nikin?” Ac nga fahk, “Leum luk, nga
tiana etu.” 14 Na el fahk, “Mwet luo inge pa God El sulela
ac mosrwela in kulansupu Leum God lun faclu nufon.”

5 Nga sifilpa ngetak, ac ke pacl se inge nga liye sie
book limlim sohksok yen engyeng uh. 2 Lipufan sac
siyuk sik lah mea nga liye. Ac nga topuk mu, “Nga liye
sie book limlim sohksok yen engyeng uh: fit tolngoul lusa
ac fit singoul limekosr sralap.” 3 Na el fahk nu sik, “Oasr
selnga se simla kac, ma ac fahsrelik nu fin acn uh nufon.
Simla ke la book sac fahk mu mwet pisrapasr nukewa ac
fah utukla liki acn uh; ac ke layen ngia simla mu mwet
nukewa ma fahk kas kikiap tukun elos orala fulahk lalos
uh ac fah utukla pac. 4 LEUM GOD Kulana El fahk mu
El ac supwalik selnga se inge, na ac fah ilyak nu in lohm
sin mwet pisrapasr nukewa, ac lohm sin mwet fulahk
kikiap nukewa. Ac fah oanna in lohm selos nwe ke na
kulweya lohm uh.” 5 Lipufan sac sifilpa sikyak ac fahk,
“Liye! Sie pacna ma pa tuku inge!” 6 Nga siyuk, “Mea
se?” El topuk ac fahk, “Fotoh se, su mwe akkalemye
ma koluk lun acn uh nufon.” 7 Oasr kafa se ke fotoh
sac orekla ke lead. Ke nga ngetang liye ah, na kafa sac
ikakak, ac mutan se muta in fotoh sac! 8 Na lipufan sac
fahk, “Kalmen mutan se inge pa ma su arulana koluk.”
Na el sinukunang mutan sac nu in fotoh sac ac sang
kafa ac afinya. 9 Nga sifilpa ngetak ac liye mutan luo
sohkma nu yuruk ke posohksok su arulana ku, oana
poun won stork u. Eltal srukak fotoh sac ac us sohkla.
10 Na nga siyuk sin lipufan sac, “Ku eltal ac us nu ya?”
11 Ac el fahk, “Nu Babylonia, yen ma ac musaiyukla sie
tempul nu kac. Pacl se ac safla tempul sac, na fotoh sac
ac filiyuki we, mwet uh in alu nu kac.”

6 Oasr pac sie aruruma nga liye. In aruruma se inge
nga liye chariot akosr sasma liki inmasrlon eol bronze
lukwa. 2 Chariot soko meet ah amakinyuk sin horse
srusra, ac ma soko aklukwa ah sin horse sroalsroal, 3
ma soko aktolkwe ah sin horse fasrfasr, ac ma soko
akakosr ah amakinyuk sin horse tuhntun. 4 Na nga siyuk
sin lipufan sac, “Leum luk, mea kalmen chariot inge?” 5
Ac el fahk, “Eng akosr faclu pa inge. Eng inge tufahna
tuku liki ye mutun Leum lun faclu nufon.” 6 Chariot se ma
amakinyuk sin horse sroalsroal uh ac som nu epang nu
Babylonia, ac horse fasrfasr uh ac som nu roto, ac horse
tuhntun uh ac som nu in acn eir. 7 Ke horse tuhntun uh
ilme ah, eltal arulana elyala eltal in tari som ac tuni lah
mea orek faclu. Na lipufan sac fahk, “Komtal fahla ac liye
lah mea orek fin faclu!” — na eltal som. 8 Na lipufan sac
wowome nu sik ac fahk, “Horse ma som nu epang nu
Babylonia, elos akmisyela kasrkusrak lun LEUM GOD.”
9 LEUM GOD El ase nu sik sap soko inge. 10 El fahk,
“Eis mwe kite ma ituku sin mwet sruoh Heldai, Tobijah,
ac Jedaiah, ac sulaklak som ingena nu in lohm sel
Josiah, wen natul Zephaniah. Mwet inge nukewa tufahna
foloko liki sruoh in acn Babylonia. 11 Orala sie tefuro ke
silver ac gold ma elos eisani inge, ac filiya fin sifen Mwet
Tol Fulat Joshua, wen natul Jehozadak. 12 Fahkang
nu sel lah LEUM GOD Kulana El fahk, ‘Mwet se su
pangpang Lesak el ac fah kapak yen el oasr we, ac sifil
musai Tempul lun LEUM GOD. 13 El pa ac fah musaela
ac eis akfulat ma fal in orek nu sin sie tokosra, ac el fah
leumi mwet lal. Sie mwet tol ac fah tu sisken tron lal, ac
eltal ac fah tukeni orekma in misla ac nunak sefanna.
14 Tefuro se inge ac fah sie mwe esmakin in Tempul

lun LEUM GOD, tuh in mwe akfulatyal Heldai, Tobijah,
Jedaiah, ac Josiah." 15 Mwet su muta yen loessula elos
ac fah tuku ac wi kasru in sifil musai Tempul lun LEUM
GOD. Pacl se ac safla musa se inge, kom ac fah etu
lah LEUM GOD Kulana pa supweyume nu yuruwos.
Ma inge nukewa ac fah sikyak kowos fin akos nufon
masapkinyuk sin LEUM GOD lowos.

7 In yac se akakosr ma Darius el Tokosra Fulat, in
len se akakosr ke malem se akeu (malem in Kislev),
LEUM GOD El ase nu sik sie kas in sulkakinyuk. 2 Mwet
Bethel elos supwal Sharezer, Regemmelech ac mwet
mukul sayalos, in som nu in Tempul lun LEUM GOD
Kulana, in pre ke akinsewowo lun LEUM GOD 3 ac in
siyuk sin mwet tol ac mwet palu mwe siyuk se inge; "Ya
kut enenu in srakna orek asor ke musalla lun Tempul, ac
lalo ke malem se aklimekosr, oana kut muta oru ke yac
puspis nwe inge uh?" 4 Ac pa inge kas lun LEUM GOD
ma tuku nu sik. 5 El fahk, "Fahkang nu sin mwet in facl
se inge ac mwet tol, lah ke pacl ma elos lalo ac tung
ke malem aklimekosr ac akitkosr ke pulan yac itngoul
inge, elos tia oru in akfulatyeyu. 6 Ac ke pacl se ma elos
mongo ac nim uh, elos oru na nu ke lungse lalos sifacna."
7 Pa inge ma LEUM GOD El tuh fahk nu sin mwet palu
meet ah, ke pacl se Jerusalem tuh yohk kasrup la ac
sessesla ke mwet, ac ke pacl se ma pukanten mwet tuh
muta, tia in acn ma rauneak siti ah mukena, a oayapa ke
tafunyen eir ac pe eol layen nu roto ah. 8 LEUM GOD
El sang kas inge nu sel Zechariah: 9 "Pacl loes somla
nga tuh sang sap soko inge nu sin mwet luk: 'Kowos in
liyaung tuh nununku suwohs in orek, ac tuh kowos in
kulang ac pakoten nu sin sie sin sie. 10 Nimet kowos
akkemkatuye katinmas, tulik mukaimtal, mwetsac su
muta inmasrlowos, ku kutena mwet su enenu. Ac nimet
suk inkanek in akkeokye sie sin sie.' 11 "Tusruktu mwet
luk elos likkekelana ac tia lungse porongo. Elos kaliya
nunak lalos 12 ac akupaye insialos in keke oana eot
uh. Mweyen elos tia lohng kas in luti su nga supu sin
mwet palu su tuh muta in pacl meet ah, ma inge arulana
akkasrkusrakyeyu. 13 Ke sripen elos tuh tia lipsre ke
pacl nga kaskas uh, oru nga tia pacna topkolos ke pacl
elos pre uh. 14 Nga pokolosla oana sie paka, tuh elos in
muta fin acn lun mwet saya. Acn na wowo se inge tuh
filfillana oan, wanginna mwet muta fac."

8 LEUM GOD Kulana El tuh sang kas in sulkakinyuk
se inge nu sel Zechariah: 2 "Nga arulana ke kasru
acn Jerusalem ke sripen lungse yohk luk nu sin mwet
we, sie lungse su pwanang nga kasrkusrak sin mwet
lokoalok lal. 3 Nga ac foloko nu Jerusalem, siti mutal sik,
ac muta we. Ac fah eteyuk acn we mu sie siti su inse
pwayena nu sik, ac eol sin LEUM GOD Kulana ac fah
pangpang eol mutal. 4 Mukul matu ac mutan matu, su
arulana matu pwanang elos orekmakin sikal, elos ac fah
sifil tukeni muta ke acn in tukeni in siti uh. 5 Ac inkanek
uh fah sifilpa sessesla ke tulik mukul ac tulik mutan ma
srisrital. 6 "Ma se inge ac nunkeyuk mu upa sin mwet
lula in mutunfacl se inge, tusruktu ac tia upa sik. 7 Nga
fah molela mwet luk liki facl ma elos utukla sruoh we,
8 ac folokunulosme liki acn kutulap ac roto elos in tuh
muta in Jerusalem. Elos fah mwet luk, ac nga fah God
lalos, ac nga fah leum faclos ke suwohs ac pwaye. 9
"Kowos in pulaik na, tuh inge kowos sifil pacna lohng
kas su mwet palu elos tuh kaskaskin ke pacl se ma tuh
oakwuk pwelung nu ke sifil musaiyuk Tempul luk. 10
Meet liki pacl sac, wangin sunun mani in sang moli mwet
orekma ku kosro in orekma, ac wangin mwet moul in
misla ke sripen mwet sulallal. Nga tuh furokla mwet uh in
alein nu sin sie sin sie. 11 Tusruktu ingela nga ac oru in
sie na liki meet ah nu sin mwet in mutunfacl se inge
su painmoulla. 12 Elos ac fah yukwiya sacn sunalos in
misla. Ima grape lalos ac fah isus fahko, fohkon acn uh
ac fah sranom, na ac fah yohk af. Nga fah sang mwe
insewowo inge nukewa nu sin mwet in mutunfacl sik su
ac painmoulla. 13 Mwet Judah ac mwet Israel! In pacl
meet ah mwet in mutunfacl saya uh ac selngai sie sin
sie ac fahk, 'Lela kain ongoiya ma tuh putati nu fin mwet
Judah ac mwet Israel in putati nu fowos!' Tusruktu nga
fah molikowosla, na mwet in mutunfacl saya uh ac fah
fahk nu sin sie sin sie, 'Lela kowos in insewowo oana
mwet Judah ac mwet Israel!" Ouinge kowos in pulaik
ac tiana sangeng." 14 LEUM GOD Kulana El fahk, "Ke
mwet matu lowos meet ah tuh oru nga kasrkusrakak
ah, nga lumahla mwe ongoiya nu selos, ac tiana ekulla
nunak luk, a nga orala na ma nga akoo nu selos uh. 15
Tusruktu inge, nga lumahla tari nga in akinsewowoye
mwet Jerusalem ac mwet Judah. Ke ma inge, nimet
kowos sangeng. 16 Pa inge ma kowos enenu in oru:
Kaskas in pwaye nu sin sie sin sie. In pacl in nununku,
kowos oru nununku lowos an in suwohs ac pwaye, tuh in
oasr misla. 17 Nimet oru kutena kain oakwuk ma ac
kunausla sie sin sie. Ac nimet orek loh kikiap ye fulahk.
Nga srunga kikiap, sesuwos, ac kutena ma ac kunausla
moul lun mwet." 18 LEUM GOD Kulana El sang kas in
sulkakinyuk inge nu sel Zechariah: 19 "Lalo ma orek ke
malem akakosr, aklimekosr, akitkosr, ac aksingoul uh,
ingela ac fah pangpang kufwa in engan ac insewowo nu
sin mwet Judah. Kowos fah lungse ma pwaye ac ma
misla." 20 LEUM GOD Kulana El fahk, "Pacl se ac fah
tuku ke mwet in siti puspis ac fah tuku nu Jerusalem.
21 Elos su tuku liki sie siti ac fah fahk nu selos su tuku
liki sie pacna siti, 'Kut ac som alu nu sin LEUM GOD
Kulana, ac pre Elan akinsewowoye kut. Fahsru wi kut!"
22 Mwet puspis, oayapa mutunfacl ku puspis, ac fah tuku
nu Jerusalem in alu nu sin LEUM GOD Kulana, ac pre
ac siyuk ke mwe akinsewowo lal. 23 In len ingo, mwet
saya singoul ac fah tuku nu yurin sie mwet Jew ac fahk,
'Kut ke wi kom, mweyen kut lohng lah God El wi kowos,
mwet Jew.'"

9 Pa inge kas in sulkakinyuk sin LEUM GOD: El orala
tari sie sap fulat lal in kalyei acn Hadrach ac siti
Damascus. Tia sruf lun Israel mukena pa ma lun LEUM
GOD, a siti fulat se lun acn Syria ma pac lal. **2** Acn
Hamath, su masrol nu Hadrach, oayapa siti lun Tyre
ac Sidon wi kain in usrnguk nukewa yorolos, ma pac
lal. **3** Acn Tyre musaela mwe akkeye pot ku lal, ac yohk
pac silver ac gold lal, oru pilasr oana puk weacn uh. **4**
Tusruktu LEUM GOD El ac fah eisla ma inge nukewa. El
ac fah sisla mwe kasrup lun acn we nu in meoa uh, ac
siti sac ac fah firirla nu infohk uh. **5** Siti Ashkelon ac fah
liye ma inge ac sangeng. Ac siti Gaza ac fah liye ac
keok ke waiok lulap. Acn Ekron ac fah liye pac, ac ma
nukewa el finsrak nu kac ac wanginla nufon. Tokosra lun
Gaza ac fah anwuki, ac Ashkelon ac fah wanginla mwet
we. **6** Kain in tafun mwet puspis fah muta in Ashdod.
LEUM GOD El fahk, "Nga fah akpusiselyela mwet inse
fulat lun acn Philistia inge. **7** Elos ac tia sifil kang ikwa
ma srakna srahsra, ku kutena kain mwe mongo saya
ma tia lela in mongo. Mwet nukewa ma painmoulla uh
ac fah wela mwet luk, ac elos fah oana sie sou in sruf
lun Judah. Ekron ac fah wela pac mwet luk, oana ke
mwet Jebus elos tuh oru meet ah. **8** Nga fah liyaung acn
sik, ac karingin tuh mwet mweun in tia fahsr sasla fin
acn uh. Nga ac fah tia lela mwet kol sulallal in sifilpa
akkeokye mwet luk. Nga liye tari lupan keok lun mwet
luk. **9** Enganak! Kowos mwet Zion, enganak! Sasa ke
engan, kowos mwet Jerusalem! Liye, tokosra lowos
el tuku nu yuruwos! El tuku ke ku lulap ac kutangla,
Tusruktu el pusisel ac el muta fin soko donkey — Aok,
fin soko donkey fusr. **10** LEUM GOD El fahk, "Nga fah
sisla chariot in mweun liki Israel, Ac eisla horse uh liki
Jerusalem; Mwe pisr su orekmakinyuk ke mweun ac
fah kunausyukla. Tokosra lowos el ac fah orek misla
inmasrlon mutunfacl; El fah leumi liki sie meoa nu ke
sie pac meoa, Mutawauk Infacl Euphrates lac nwe ke
saflaiyen faclu." **11** LEUM GOD El fahk, "Ke sripen
wuleang luk yuruwos, Su tuh akkeyeyukla ke srah lun
mwe kisa uh, Nga fah aksukosokye mwet lowos — Liki
luf lun sruoh, su oana sie lufin kof ma wangin kof loac.
12 Foloko, kowos mwet sruoh su oasr finsrak yoro in pacl
inge uh; Foloko nu yen suwos, yen kowos ac moul in
misla we. Inge nga fahk nu suwos tuh nga fah sifil folokin
nu suwos mwe insewowo pacl luo yohk liki, Ke sripen
ma nukewa kowos tuh keok kac. **13** Nga fah orekmakin
Judah oana sie mwe pisr nutin sie mwet mweun, Ac
Israel oana soko sukan pisr. Nga fah orekmakin mwet
mukul in Zion oana sie cutlass, In mweuni mwet Greece."
14 LEUM GOD El ac fah sikyak lucng liki mwet lal, Ac
pisrik sukan pisr natul oana sarom uh. LEUM GOD
Fulatlana El fah ukya mwe ukuk; El ac fah tuku in ku
lal in sie paka liki acn eir. **15** LEUM GOD Kulana El ac
fah loangela mwet lal, Ac elos ac fah kunausla mwet
lokoalok lalos. Elos ac fah sasa in mweun oana mwet
sruhi uh, Ac elos fah aksororyela srahn mwet lokoalok
lalos. Ac srah uh ac fah soror oana srah in sie mwe kisa,
Su okwoki nu fin loang uh in sie pol! **16** Ke len sac ac
tuku uh, LEUM GOD El ac fah molela mwet lal, Oana ke
sie mwet shepherd el molela un kosro natul liki mwe
sensen uh. Elos ac fah saromrom in acn sel Oana wek
saok ke sie tefuro. **17** Ac fuka lupan wo ac oasku lun
acn sac! Mwet fusr ac fah kapak ac fokokoi ke wheat ac
wain lun acn we.

10 Siyuk sin LEUM GOD in oasr af ke pacl ma
mutawauk in fusrfusr lun yac uh. Tuh LEUM GOD
pa supu pukunyeng in af ac af sringsring uh, ac oru in
folfol sroan acn uh nu sin mwet nukewa. **2** Mwet uh orek
lolngok nu sin ma sruloala ac mwet susfa, tusruktu top
nu selos uh kikiap mukena ac wangin sripa. Kutu mwet
uh aketeya mweme uh, tuh ma na in kiapu mwet, a
kas in akwoye ma elos sang nu sin mwet uh wanginna
sripa. Oru mwet uh forfor wel oana sheep tuhlac uh.
Elos muta in ongoiya mweyen wangin mwet kol lalos. **3**
Ac LEUM GOD El fahk, "Nga kasrkusrak sin mwetsac
ingo su leumi mwet luk, ac nga ac kalyaelos. Mwet
Judah elos mwet luk, ac nga, LEUM GOD Kulana, fah
karinganulosyang. Elos ac fah oana horse in mweun
kulana luk. **4** Na ac fah oasr mwet leum, mwet kol, ac
leum fulat lun mwet mweun tuku liki inmasrlolos in tuh
liyaung mwet luk. **5** Mwet Judah ac fah kutangla oana
mwet mweun su lolongya mwet lokoalok lalos nu in fohk
furarrar inkanek uh. Elos ac fah mweun mweyen LEUM
GOD El welulos, na finne mwet lokoalok ma kasrusr fin
horse uh, elos ac fah kutangyukla pac. **6** "Nga ac fah
oru mwet Judah in ku in mano; Nga ac molela mwet
Israel. Ac fah oasr pakomuta luk nu selos, Ac nga fah
folokunulosme nukewa nu yen selos. Elos ac fah muta
yuruk oana in wanginna pacl nga tuh siselosla meet.
Nga pa LEUM GOD lalos; ac nga fah topuk pre lalos.
7 Mwet Israel elos ac fah fokoko oana mwet mweun
uh, Ac engan oana luman mwet nim wain uh. Fwilin
tulik natulos ac fah esam kutangla se inge, Ac engan
ke sripen ma LEUM GOD El oru. **8** "Nga fah pangon
mwet luk Ac eisaloseni nu sie. Nga fah loangelosla Ac
oru elos in arulana pukanten oana meet ah. **9** Nga
ne akfahsryeloselik inmasrlon mutunfacl uh, Elos ac
fah esamyu elos finne muta yen loessula. Elos ac tulik
natulos ac fah painmoulla Ac tukeni foloko nu yen selos.
10 Nga fah usalosme liki acn Egypt ac acn Assyria nu
yen selos, Ac oakelosi in facl selos sifacna. Nga fah
oakelosi in acn Gilead oayapa in acn Lebanon. Acn we
nufon ac fah sessesla ke mwet. **11** Ke elos ac fahsr sasla
in meoa lun ongoiya nu selos, Nga, LEUM GOD, ac fah
sringilya noa uh, Ac acn loal lun infacl Nile ac fah paola.
Mwet inse fulat lun Assyria ac fah akpusiselyeyukla, Ac
acn Egypt su kulana, ac fah wanginla ku lal. **12** Nga fah

oru mwet luk in arulana ku; Ac elos fah alu nu sik ac
akosyu." LEUM GOD El fahk ouinge.

11 Lebanon, ikasla kewa srungul lom, Tuh e uh in
ku in esukak sak cedar nukewa sunom! **2** Sak
cypress, komtal in tung ac mwemelil — Tuh sak cedar
uh nukewa ikorla; Sak na wowo ingo kunausyukla! Sak
oak lun Bashan, komtal in tung ac mwemelil — Tuh
insak matol uh pakpukla sak we uh! **3** Mwet leum elos
wowoyak ke asor; Wolana lalos wanginla! Porongo
ngutngut lun lion uh. Insak ma elos muta we sisken Infacl
Jordan uh, kunausyukla! **4** LEUM GOD luk El fahk nu
sik, "Oru acnu mu kom pa mwet shepherd se ma un
sheep natu ah akola in anwuki. **5** Mwet ma natu sheep
uh elos uniya, a tiana kalyeiyuk elos. Elos kukakin ikwa
kac uh ac fahk, 'Kaksakin LEUM GOD! Kut kasrupi!'
Finne shepherd uh, elos tia pac pakomuta sheep elos
karingin uh." **6** (LEUM GOD El fahk, "Nga fah tia sifilpa
pakomuta kutena mwet fin faclu. Nga sifacna ac fah
sang mwet nukewa nu ye ku lun mwet leum lalos. Mwet
leum inge fah sukela faclu, ac nga fah tia molela faclu
liki ku lalos.") **7** Elos su molela ac kukakunla sheep uh
elos moli nu sik nga in orekma lalos, ac nga lac pa mwet
shepherd lun sheep ma akola in anwukla uh. Nga tuh
srukak polosak lukwa. Soko nga pangon "Pakoten" ac
nga sang inen ma soko ngia "Nunak Sefanna." Ac nga
karingin un sheep uh. **8** Nga semutengla sin tolu pac
mwet shepherd su srungayu, ac nga siselosla nufon ke
malem sefanna. **9** Na nga fahk nu sin un sheep uh, "Nga
ac tila mwet shepherd lowos. Lela ma ac misa uh in tari
misa, ac ma ac kunausyukla uh in tari kunausyukla. Na
elos su lula fah forani sifacna kunausla sie sin sie." **10**
Na nga eis sak soko ma pangpang "Pakoten" ah, ac
koteya, in kunausla wuleang se su LEUM GOD El tuh
orala yurin mutunfacl nukewa ah. **11** Ouinge wulela sac
sisila ke len sac. Elos su molela ac kukakunla sheep
uh liyeyu, ac etu lah LEUM GOD El kaskas in ma nga
oru ah. **12** Na nga fahk nu selos, "Fin wo suwos, kowos
molema nu sik molin orekma luk uh. Tusruktu kowos
fin tia lungse, tari nimet moli". Ke ma inge elos ase nu
sik ipin silver tolngoul, in moli orekma luk. **13** LEUM
GOD El fahk nu sik, "Filiya silver ingan in nien fil mwe
kasrup lun Tempul." Ouinge nga usla ipin silver tolngoul
— su elos pangon lupa na yohk se, ma ac fal nu sik
— ac filiya in nien fil mwe kasrup lun Tempul. **14** Na
nga kotalik sak soko aklukwa ma pangpang "Nunak
Sefanna," ah, ac nunak sefanna inmasrlon Judah ac
Israel wanginla. **15** Na LEUM GOD El fahk nu sik, "Sifilpa
oru acnu mu kom pa mwet shepherd se, a ke fwil se
inge kom in mwet shepherd na wangin sripa se. **16** Nga
filiya mwet shepherd se in taran un sheep nutik, tusruktu
el tiana kasru sheep su apkuran in kunausyukla ah, ac
tia pacna suk sheep ma tuhlac kac ah, ku unwala sheep
ma kinet uh, ku kite ma ku kac uh. A el kang ikwen
sheep fact oemeet uh, ac olela falkalos kewa. **17** Mwet
shepherd wangin sripa sac el ac sun lukelos. Mweun ac
fah arulana kunausla kewa ku lal. La paol ac fah ulla, ac
la mutal layot ac fah kunla."

12 Pweng se inge ma sin LEUM GOD me ke acn
Israel, LEUM GOD su asroelik kusrao, orala faclu,
ac sang moul nu sin mwet uh. El fahk, **2** "Nga fah oru acn
Jerusalem in oana sie cup in wain. Mutanfahl su raunella
elos ac fah nim kac ac tukulkul oana mwet sruhi. Ac
ke elos ac utyak ac raunela in mweuni acn Jerusalem,
na siti lula lun Judah nukewa ac fah rauniyukla pac. **3**
Tusruktu in pacl sac, nga ac fah oru tuh acn Jerusalem in
oana sie eot toasr — kutena mutunfacl su srike in srukak
eot sac ac fah sun ongoiya lulap. Mutunfacl nukewa
fin faclu ac fah toeni in mweunel. **4** In pacl sac nga
ac fah aklangingye horse natulos nukewa, ac oru tuh
mwet kasrusr fin horse uh in wella. Nga ac karingin mwet
Judah, tusruktu nga fah konela mutun horse nutin mwet
lokoalok lalos. **5** Na sou lulap lun Judah fah fahk nu
selos sifacna, 'LEUM GOD Kulana El sang ku lal nu sin
mwet lal su muta Jerusalem.' **6** "Ac in pacl sac nga fah
oru sou lulap lun Judah in oana sie e lulap insak uh, ku
in sie ima in wheat ma matula — elos ac fah kunausla
mutunfacl nukewa ma raunelosyak. Ac mwet Jerusalem
ac fah muta na misla in siti uh. **7** "Nga, LEUM GOD,
fah sang kutangla nu sin mwet mweun lun Judah meet,
tuh akfulat ma fwilin tulik natul David oayapa akfulat ma
mwet muta Jerusalem uh ac eis, fah tia yohk liki ma acn
saya lun Judah ac eis. **8** Ke pacl sac LEUM GOD El ac
fah loango mwet su muta in Jerusalem, ac oru tuh finne
mwet munas oemeet inmasrlolos in fah ku oana kuiyal
David meet. Fwilin tulik natul David ac fah kololos oana
lipufan lun LEUM GOD, aok, oana God sifacna. **9** In
pacl sac nga fah kunausla mutunfacl nukewa su srike
in mweuni Jerusalem. **10** "Nga fah nwakla fwilin tulik
natul David ac mwet saya in acn Jerusalem ke ngunin
pakoten ac ngunin pre. Elos ac fah ngetang liye el su
elos tuh fakisya ah misa, ac elos fah asor kacl oana elos
su asor ke tulik sefanna natu. Elos fah arulana tungi,
oana elos su wounse mukul natu uh misa. **11** In pacl
sac asor in acn Jerusalem ac fah yohk oana asor kacl
Hadad Rimmon in acn tupasrpasr lun Megiddo. **12** Mwet
in facl sac ac fah srisrielik in oru asor lalos: mukul in
sou lal David ac fah sifacna oru asor lalos, ac mutan
kialos fah sifacna oru pac asor lalos; mukul in sou lal
Nathan fah sifacna oru asor lalos, ac mutan kialos fah
sifacna oru pac asor lalos; **13** mukul in sou lal Levi fah
sifacna oru asor lalos, ac mutan kialos fah sifacna oru
pac asor lalos; ac mukul in sou lal Shimei fah oru asor
lalos, ac mutan kialos fah sifacna oru pac asor lalos. **14**
Ac sou nukewa su lula, kais sie fah sifacna oru asor la,
ac mutan kialos fah sifacna oru pac asor lalos."

13 LEUM GOD Kulana El fahk, "Ke pacl sac ac tuku,
sie unon in kof ac fah ikakla in aknasnasye fwilin

tulik natul David ac mwet Jerusalem liki ma koluk lalos
ac alu nu ke ma sruloala lalos. 2 In pacl sac nga ac
fah eisla inen ma sruloala inge liki acn uh, ac wangin
sie mwet ac fah sifilpa esamulos. Nga fah sisla kutena
mwet su nunku mu el sie mwet palu, ac eisla lukel nunak
in lungse lal in alu nu sin ma sruloala. 3 Na fin oasr
kutena su srakna sikalani in orek palu, na papa tumal
ac nina kial fah fahkang nu sel lah ac enenu in anwuki
el, mweyen el sifacna fahk mu el fahkak kas lun LEUM
GOD, a kas na kikiap pa el fahk uh! El fin sifilpa fahk kas
in palu, na papa tumal ac nina kial sifacna fah faksilya
elan misa. 4 Ke pacl sacn ac tuku uh, wangin mwet palu
ac fah konkin ke aruruma lal, ku orekma oana sie mwet
palu, ku nukum nuknuk okarkar lun sie mwet palu, in
kiapwela mwet uh. 5 A el ac fah fahk, 'Nga tia sie mwet
palu, nga mwet ima se — nga nuna imae acn uh in
moul luk nufon!' 6 Na mwet se fin siyuk sel, 'Ac mea
kalmen kinet iniwom ingan?' Na el ac fah topuk ac fahk,
'Ma orekla in lohm sin mwet kawuk se luk.'" 7 LEUM
GOD Kulana El fahk, "Tukakek, cutlass, ac uni mwet
shepherd se ma orekma luk inge! Unilya, na sheep uh ac
fah fahsrelik. Nga ac fah mweuni mwet luk 8 ac in facl
se inge nufon, luo tafu tolu sin mwet uh ac fah misa. 9
Ac nga fah srike sie tafu tolu se ma ac painmoulla uh, ac
aknasnasyalos oana ke silver uh ac aknasnasyeyuk ke
e. Nga fah srikalos oana ke ac srikeyuk gold uh. Na elos
fah pre nu sik, ac nga fah topkolos. Nga fah fahkang nu
selos lah elos mwet luk, ac elos fah fahkak lah nga God
lalos!"

14 Len in nununku lun LEUM GOD apkuranme. Na
ac fah pusrla mwe kasrup lun acn Jerusalem, ac
ma wap inge ac fah kitakatelik ye motowos. 2 LEUM
GOD El ac fah usani mutunfacl nukewa nu sie in tuh
mweuni Jerusalem. Siti uh fah sruhu, lohm in acn we fah
pusrla koano, ac mutan uh fah sruinkuiyuk. Tafu mwet
we ac fah utukla nu in sruoh, tusruktu mwet lula selos ac
fah tia utukla liki siti uh. 3 Na LEUM GOD El fah illa
ac mweun lain mutunfacl ingo, oana ke El tuh oru in
pacl meet ah. 4 In pacl sac El ac fah tu Fineol Olive,
layen nu kutulap in acn Jerusalem. Na Fineol Olive ac
fah ip luoelik ku tulap lac nwe roto, ke sie infahlfal lulap.
Tafu eol uh ac fah mukuila nu epang, ac tafu nu eir. 5
Kowos ac fah kaing ut ke infahlfal se ma oralik eol soko
inge nu ke ip luo ah. Kowos ac fah kaing oana ke mwet
matu lowos meet elos tuh oru ke kusrusr se tuh sikyak in
pacl lal Tokosra Uzziah lun Judah. LEUM GOD luk El ac
fah tuku ac us lipufan nukewa welul. 6 Ke pacl sac ac
tuku uh, ac fah tia sifilpa oasr mihsrisr ku kekela lun
aunfong. 7 Ac fah wangin pac lohsr. Ac fah kalem pacl
nukewa, finne ke infulwen fong uh. LEUM GOD mukena
pa etu pacl se ma inge ac sikyak uh. 8 Len sac fin mau
tuku, kof loslos fah soror liki Jerusalem — tafu ac kahk
nu Meoa Misa, ac tafu nu Meoa Mediterranean. Ac fah
soror ke yac nufon, ke pacl in tuka ac oayapa ke pacl
in af uh. 9 Na LEUM GOD El ac fah tokosra fin faclu
nufon. Mwet nukewa ac fah alu nu sel tuh El God, ac
elos fah etal ke Ine sefanna. 10 Ac fah akfwelyeyukla in
polo acn sac nufon, mutawauk Geba in acn epang, nwe
Rimmon in acn eir. Jerusalem el ac fah ngeta nu fin acn
nukewa ma raunelak. Ac siti sac ac fah mutawauk ke
Mutunpot Benjamin nwe ke Mutunpot Insruwasrik, acn
ma mutunpot se tuh oan we meet, oayapa liki Tower lun
Hananel nwe ke nien fut wain lun tokosra. 11 Mwet uh
ac fah muta we in misla, na ac fah tiana sifil oasr mwe
aksangeng nu selos. 12 LEUM GOD El ac fah sang sie
mas na upa nu fin mutunfacl nukewa ma orek mweun nu
sin Jerusalem. Ikwalos ac fah kulamla ke elos srakna
moul. Atronmutalos ac lohulos ac fah kulawi. 13 In pacl
sac LEUM GOD El ac fah oru elos in arulana fohsak ac
sangeng, pwanang kais sie selos ac fah sruokya mwet
se ma tu siskal uh ac anwuk nu sel. 14 Mukul in acn
Judah ac fah mweun in loango acn Jerusalem. Elos ac
fah eisani mwe kasrup lun mutunfacl nukewa: gold, silver
ac nuknuk na pukanten. 15 Sie mas na upa ac fah putati
pac nu fin horse, miul, camel, ac donkey uh — aok nu
fin kosro nukewa ma muta ke nien aktuktuk lun mwet
lokoalok lalos. 16 Na mwet nukewa ma painmoulla ke
mutunfacl ma mweun nu sin Jerusalem, elos ac fah som
nu Jerusalem ke kais sie yac in alu nu sin LEUM GOD
Kulana su tokosra, ac in akfulatye Kufwen Iwen Aktuktuk.
17 Fin oasr kutena sin mutunfacl inge tia lungse wi som
ac alu nu sin LEUM GOD Kulana su tokosra, na af ac
fah tia kahk nu fin acn selos. 18 Mwet Egypt fin tia
lungse akfulatye Kufwen Iwen Aktuktuk, na mas upa
se inge ac fah sonelos pac, oana ke LEUM GOD El ac
supwalik nu fin mutunfacl nukewa su tia lungse som. 19
Pa inge mwe kalya se su ac fah putati nu fin Egypt ac nu
fin mutunfacl nukewa saya ma tia lungse wi akfulatye
Kufwen Iwen Aktuktuk. 20 Ke pacl sac, finne tepweng
srisrik ma sang yuni mwe kapir ke sifen horse uh, ac fah
simla kas inge kac: "Kisakinyukyang nu sin LEUM GOD."
Tup in manman mongo in Tempul ac fah mutal oana ahlu
pol ma oan mutun loang uh. 21 Tup in manman mongo
nukewa in Jerusalem ac in Judah nufon ac fah srisrila
in orekmakinyuk nu ke alu nu sin LEUM GOD Kulana.
Mwet ma oru mwe kisa elos fah orekmakin tup inge in
poeli ikwa nu ke kisa uh. In pacl sac, ac fah wanginla
mwet kuka in Tempul lun LEUM GOD Kulana.

Malachi

1 Pa inge kas su LEUM GOD El sang nu sel Malachi in
fahkak nu sin mwet Israel. **2** LEUM GOD El fahk nu
sin mwet lal, “Nga nuna lungse kowos pacl nukewa.”
Tusruktu elos topuk fahk, “Kom akkalemye lungse lom
nu sesr fuka?” LEUM GOD El topuk, “Esau ac Jacob
eltal tamulel, tuh nga lungse Jacob ac fwil natul, **3** ac
nga srungal Esau ac fwil natul. Nga sukela acn sel Esau
ac sang fulan eol we tuh in nien muta lun kosro lemnak.”
4 Mwet Edom, su fwil natul Esau, fin fahk, “Siti sesr
kunausyukla, tusruktu kut ac fah sifilpa musaeak,” na
LEUM GOD El fah topuk, “Lela elos in sifil musai — nga
fah sifil kunausla. Ac fah pangpang elos, ‘Sie facl koluk,’
ac ‘Mutunfacl se su LEUM GOD El kasrkusrak se nwe
tok!’” **5** Mwet Israel elos fah sifacna liye ma inge ke
mutalos, ac elos ac fahk, “LEUM GOD El arulana ku,
ac ku lal liyeyuk sayen facl Israel pac!” **6** LEUM GOD
Kulana El fahk nu sin mwet tol uh, “Sie wen el sunakin
papa tumal, ac sie mwet kulansap el sunakin mwet kacto
lal. Nga papa tomowos — efu kowos ku tia sunakinyu?
Nga Mwet Kacto lowos — efu kowos ku tia akfulatyeyu?
Kowos aksruksrukeyu, a kowos siyuk, ‘Kut aksruksruke
kom fuka?’ **7** Ke kowos kisakin mwe mongo kolukla fin
loang luk uh. Na kowos sifil siyuk, ‘Kut tia akfulatye kom
fuka?’ Nga ac fahk nu suwos: ke kowos aklusrongtenye
loang luk. **8** Ke kowos use soko kosro kun ku mas ku
osaksak in kisakin nu sik, ya kowos nunku mu wangin
ma koluk kac? Srike sangwin soko kain kosro se ingan
nu sel governor — ya el ac insewowo suwos, ku oru
kutena ma in kasrekowos?” **9** Inge, kowos mwet tol,
srike siyuk sin God Elan oru wo nu sesr. El ac tia topuk
pre lowos uh, na ac fah ma lowos pa koluk uh. **10** LEUM
GOD Kulana El fahk, “Nga ke sie suwos in kaliya srungul
ke Tempul, in kosrala kowos in tia akosak e fin loang luk
uh ke wangin sripa. Nga tiana insewowo suwos. Nga fah
tia eis mwe sang ma kowos us nu yuruk. **11** Ke pacl
faht uh takak nwe ke pacl faht uh tili, mwet in mutunfacl
nukema faclu elos sunakinyu. Yen nukewa elos esukak
mwe keng ac ase mwe kisa wowo nu sik. Elos nukewa
akfulatyeyu! **12** Tusruktu kowos akkolukye loang luk
ke kowos fahk mu wangin sripa, ac ke kowos kisakin
mwe mongo koluk fac. **13** Kowos fahk mu, ‘Kut totola
ke oreyen ma inge uh!’ ac sungalik infwewos nu sik.
Kowos use kosro pusrla, ku ma osaksak, ku mas, in
kisakin nu sik. Ya kowos nunku mu nga ac eis ma ingan
suwos? **14** In selngawiyuk mwet kutasrik se su kisakin
soko kosro koluk lumah nu sik, ke oasr ma na wo ac
fas soko inmasrlon un kosro natul, su el tuh wulema
in kisakin nu sik! Tuh nga sie tokosra fulat, ac mwet in
mutunfacl nukewa sangeng sik.”

2 LEUM GOD Kulana El fahk nu sin mwet tol uh,
“Ma sap se inge ma nu suwos: **2** Kowos enenu in
sunakinyu ke ma kowos oru uh. Kowos fin tia porongo
ma nga fahk, na nga ac selngawi kowos, ac nga fah
oayapa selngawi mwe insewowo nu suwos. Aok, nga
selngawi tari ma ingan mweyen kowos tiana arulana
lohang nu ke sap luk. **3** Nga ac fah kai tulik nutuwos uh,
ac ilya motowos ke fohkon kosro ma kowos kisakin —
ac kowos fah utukla nu yen yol in fohkon kosro uh oan
we. **4** Na kowos fah etu lah nga pa sapkin ma inge nu
suwos, tuh wuleang luk nu sin mwet tol uh, aok mwet in
sruf lal Levi, in oanna ku. **5** “In wuleang luk ah nga tuh
wulela mu nga ac sang moul ac misla nu selos, ac pa
ingan ma nga oru nu selos, tuh elos in akfulatyeyu. In
len ingo elos tuh akfulatyeyu ac sangeng sik. **6** Elos
tuh luti ma pwaye, ac tia ma sutuu. Elos tuh moul fal
nu ke ma lungse luk. Elos sifacna oru ma suwohs, ac
elos oayapa kasru mwet puspis saya in tui liki orekma
koluk. **7** Ma kunen mwet tol uh in luti mwet uh in etu ma
pwaye. Mwet uh enenu in som nu yorolos ac lutlut ke
ma lungse luk, mweyen elos pa mwet in fahkak kas lun
LEUM GOD Kulana. **8** “Tusruktu inge, kowos mwet tol
uh srola tari liki inkanek pwaye. Luti lowos furokla mwet
puspis in oru ma sutuu. Kowos kunausla wuleang su
nga orala yuruwos ah. **9** Ke ma inge, pacl luk in oru tuh
mwet Israel in kwase kowos, mweyen kowos tia akos
lungse luk, ac ke kowos luti mwet luk uh kowos tia oru in
oana sie nu sin mwet nukewa.” **10** Ya tia papa sefanna
tumasr? Ya tia God sefanna pa orekutla nukewa uh?
Na efu ku kut kunausla wulela lasr nu sin sie sin sie,
ac srunga wuleang su God El orala yurin mwet matu
lasr meet ah? **11** Mwet Judah elos kunausla wuleang
lalos nu sin God, ac oru sie ma koluk lulap in Jerusalem
ac in facl sac nufon. Elos aktaekyala Tempul su LEUM
GOD El lungse. Mukul uh payuk sin mutan su alu nu
sin god lun mutunfacl saya. **12** Lela LEUM GOD Elan
lusla kutena mwet su oru ma inge liki sruf nukewa lun
Israel, ac tiana sifil lela in oasr ip kunalos ke mwe sang
su mutunfacl sesr us nu yurin LEUM GOD Kulana. **13**
Pa inge sie pac ma kowos oru: kowos tung mwemelil
ac nwakla loang lun LEUM GOD ke sroninmotowos,
mweyen El tia sifilpa engan in eis mwe sang kowos us
nu yorol. **14** Kowos siyuk lah efu ku El tia sifil engan in
eis ma inge. Mweyen El etu lah kowos kunausla wulela
lowos nu sin mutan kiowos su kowos payukyak se ke
pacl kowos mwet fusr. El pa mutan tafweyom, ac kom
kunausla wulela lom nu sel, kom ne orala wuleang lom
ye mutun God lah kom ac fah pwaye nu sel. **15** Ya
God El tia orala tuh komtal in mano sefanna ac ngun
sefanna? Mea sripa lal ke El oru ouinge uh? El oru tuh
in oasr tulik nutumtal su ac mwet na pwaye lun God. Ke
ma inge, arulana karinganang tuh wangin sie suwos in
kunausla wulela lal nu sin mutan kial. **16** LEUM GOD
lun Israel El fahk, “Nga srunga payuk fahsrelik uh. Nga
srunga ke pacl se sie suwos oru ouiya sulallal se inge
nu sin mutan kial. Karinganang tuh kom in tia kunausla

wulela lom nu sin mutan kiom, a kom in pwayena nu sel.”
17 Kowos aktotoyalla LEUM GOD ke sramsram lowos. A
kowos siyuk, “Mea kut aktotoyal kac?” Ke kowos fahk
mu, “LEUM GOD Kulana El nunku mwet orekma koluk
nukewa elos wona, ac El insewowo kaclos.” Oayapa ke
kowos siyuk, “Pia God se su nununku suwohs?”

3 LEUM GOD Kulana El topuk ac fahk, “Nga fah
supwaot mwet utuk kas luk in akoela inkanek luk. Na
Leum su kowos suk ac fah sa na in tuku nu ke Tempul
lal. Mwet utuk pweng se su kowos kena liye inge ac fah
tuku ac sulkakin wuleang luk.” 2 Tusruktu su ac fah ku in
muteng len sac ke El tuku? Su ac fah ku in painmoulla
ke El ac sikme? El ac fah oana sie e arulana ku ma
aknasnasye osra, ac oana soap kulana. 3 El ac fah
tuku in orek nununku oana sie mwet orekma ke osra su
munanak silver ac gold in aknasnasyela. Ouinge mwet
utuk kas lun LEUM GOD fah aknasnasye mwet tol uh,
na elos fah use mwe sang wo ma fal nu sin LEUM GOD.
4 Na mwe sang su mwet Judah ac mwet Jerusalem us
nu sin LEUM GOD fah mwe insewowo nu sel, oana in
pacl meet ah. 5 LEUM GOD Kulana El fahk, “Nga ac
fah tuku nu yuruwos in nununkekowos, ac nga fah sa
in orek loh lainulos su inutnut, oayapa mwet kosro, ac
elos su orek loh kikiap, ac elos su kutasrik ke molin
mwet orekma lalos, ac elos su oru koluk nu sin katinmas,
tulik mukaimtal, ac mwetsac — aok, lainulos nukewa
su tia sunakinyu. 6 “Nga pa LEUM GOD, ac nga tia
ekyek. Ouinge kowos, fwilin tulik natul Jacob, kowos
soenna tuhlac na pwaye. 7 Kowos oapana mwet matu
lowos meet liki kowos, su forla liki ma sap luk ac tia
liyaung. Foloko nu yuruk, ac nga fah folokot nu yuruwos.
Na kowos siyuk, ‘Mea kut ac enenu in oru tuh kut in
folokot nu yurum?’ 8 Nga siyuk suwos, ya fal sie mwet
in kutasrik nu sin God? Kalem lah tiana fal, a kowos
orek kutasrik nu sik. Na kowos siyuk, ‘Kut kutasriki kom
fuka?’ Ke mwe sang ac sie tafu singoul lowos. 9 Sie
selnga oan fowos nukewa, mweyen mutunfacl se inge
nufon kutasrik nu sik. 10 Use nufon lupan sie tafu singoul
lowos nu ke nien filma in Tempul, tuh in pus mwe mongo
we. Srikeyu ac kowos fah liye ke nga ac ikasla winto
inkusrao ac ukuiya nu fowos kain in ma wo nukewa, in
arulana yolyak nu suwos. 11 Nga fah tia lela wet srisrik
in kunausla sacn sunowos, ac ima in grape lowos uh
ac fah rukruk ke fahko. 12 Na mutunfacl nukewa fah
pangon kowos mwet insewowo, mweyen facl suwos uh
ac fah sie acn wowo in muta we.” 13 LEUM GOD El fahk,
“Kowos fahk kas in akkolukyeyu. A kowos siyuk, ‘Mea
kut fahk keim?’ 14 Kowos fahk mu, ‘Wangin sripa kut in
orekma nu sin God. Mwe mea kut in oru ma El fahk uh,
ku in akkalemye nu sin LEUM GOD Kulana lah kut asor
ke ma kut oru uh? 15 Ke liye lasr uh, mwet filang uh pa
insewowo. Mwet koluk uh elos kapkapak, ac ke elos
srike muteng lun God ke orekma koluk lalos, wanginna
ma sikyak nu selos.’” 16 Na mwet su akfulatye LEUM
GOD elos asramsrami, ac LEUM GOD El lipsre ac lohng
ma elos fahk uh. Na simisyukla inen mwet nukewa su
sangeng sin LEUM GOD ac akfulatyal, ke sie book in
esmakin ye mutal. 17 LEUM GOD Kulana El fahk, “Elos
inge ac fah mwet luk. In len se ke nga ac oru nununku
luk, elos ac fah ma luk sifacna. Nga ac fah pakomutalos
oana ke sie papa el pakomuta sie wen su aksol. 18 Na
mwet luk elos ac fah sifilpa liye lah oasr ekla inmasrlon
ma ac sikyak nu sin mwet suwoswos ac mwet koluk, ac
nu selos su kulansupweyu ac elos su tia.”

4 LEUM GOD Kulana El fahk, “Len se ac fah tuku ke
mwet inse fulat ac mwet koluk nukewa fah firir oana
mah paola. Ke len sac, elos ac firiryak ac ac fah wangin
ma lula kaclos. 2 A nu suwos su akfulatye inek, ku lun
molela lulap luk fah srekowosi oana kalmen faht uh, ac
akkeyekowosla. Kowos ac fah sukosokla ac srosro ke
engan oana cow fusr ma ikakla liki kalkal lalos. 3 Len se
su nga ac oru nununku luk uh, kowos ac fah kutangla
mwet koluk, ac elos ac fah oana kutkut ye niowos. 4
“Esam na luti lal Moses, mwet kulansap luk, ke ma sap
ac ma oakwuk su nga sang nu sel Fineol Sinai, tuh mwet
Israel nukewa in akos. 5 “Tusruktu meet liki len lulap
ac aksangeng lun LEUM GOD tuku, nga ac supwalot
mwet palu Elijah nu yuruwos. 6 El ac fah sifilpa akwoye
inmasrlon papa uh ac tulik uh; mweyen fin tia ouinge, na
nga fah enenu in tuku ac kunausla facl suwos.”

NEW TESTAMENT

Jesus el fahk, "Papa, nunak munas nu selos, tuh elos tia etu ma elos oru uh."
Elos kitalik nuknuk lal inmasrlolos ke susfa.
Luke 23:34

Matthew

1 Pa inge takin filin sou lun Jesus Christ, su tuku
ke filin tulik natul David, su ma ke filin tulik natul
Abraham. **2** Abraham el papa tumal Isaac, Isaac papa
tumal Jacob, Jacob papa tumal Judah ac tulik wial, **3**
Judah papa tumal Perez ac Zerah sel Tamar, Perez papa
tumal Hezron, Hezron papa tumal Ram, **4** Ram papa
tumal Amminadab, Amminadab papa tumal Nahshon,
Nahshon papa tumal Salmon, **5** Salmon papa tumal
Boaz sel Rahab, Boaz papa tumal Obed sel Ruth,
Obed papa tumal Jesse, **6** Jesse papa tumal David, su
tokosra. David el papa tumal Solomon sin mutan kial
Uriah, **7** Solomon papa tumal Rehoboam, Rehoboam
papa tumal Abijah, Abijah papa tumal Asa, **8** Asa papa
tumal Jehoshaphat, Jehoshaphat papa tumal Joram,
Joram papa tumal Uzziah, **9** Uzziah papa tumal Jotham,
Jotham papa tumal Ahaz, Ahaz papa tumal Hezekiah,
10 Hezekiah papa tumal Manasseh, Manasseh papa
tumal Amos, Amos papa tumal Josiah, **11** Josiah papa
tumal Jehoiachin ac tulik wial, ke pacl se mwet Israel tuh
som nu ke sruoh in acn Babylon. **12** Tukun safla sruoh
lalos in acn Babylon: Jehoiachin el papa tumal Shealtiel,
Shealtiel papa tumal Zerubbabel, **13** Zerubbabel papa
tumal Abiud, Abiud papa tumal Eliakim, Eliakim papa
tumal Azor, **14** Azor papa tumal Zadok, Zadok papa tumal
Achim, Achim papa tumal Eliud, **15** Eliud papa tumal
Eleazar, Eleazar papa tumal Matthan, Matthan papa
tumal Jacob, **16** ac Jacob papa tumal Joseph, mukul
tumal Mary su oswella Jesus, su pangpang Messiah. **17**
Ouinge fil nukewa kacl Abraham me nwe kacl David
oasr fil singoul akosr, ac kacl David me nwe ke sruoh in
Babylon oasr fil singoul akosr, ac tukun sruoh in Babylon
me nwe ke isusla lun Messiah oasr pac fil singoul akosr.
18 Pa inge luman isusla lun Jesus Christ. Mary, nina kien
Jesus, el tuh ako nu sel Joseph, tusruktu meet liki eltal
ac payukyak uh, Mary el etauk lah el pitutu ke Ngun
Mutal. **19** Joseph el sie mwet suwoswos, tusruktu el tia
lungse akmwekinyal Mary ye mutun mwet uh, ke sripa
se inge el suk elan tari sel in lukma. **20** Ke el srakna
nunku ma inge, sie lipufan lun Leum sikyang nu sel in
sie mweme ac fahk, “Joseph, fita lal David, nimet kom
sangeng in eisal Mary tuh elan mutan kiom. El pitutuyak
ke Ngun Mutal. **21** El ac fah oswela sie wen, ac kom
fah sang inel Jesus — mweyen El ac molela mwet lal
liki ma koluk lalos.” **22** Ma inge nukewa sikyak tuh in
akpwayeye kas ma Leum El tuh fahkak ke oalin mwet
palu, su fahk, **23** “Sie mutan fusr su soenna etu mwet,
ac fah pitutuyak ac oswela sie wen, su ac fah pangpang
Immanuel” (kalmac pa “God El oasr yorosr”). **24** Ouinge
ke Joseph el asmakla, el eisal Mary tuh elan mutan kial,
oana ke lipufan lun Leum tuh fahk nu sel. **25** Tusruktu
wangin osun laltal in mano meet liki Mary el oswela wen
se natul ah. Ac Joseph el sang inel Jesus.

2 Jesus El tuh isusla in acn Bethlehem in Judea, ke
pacl se ma Herod el tokosra. Tia paht tukun ma inge,
kutu mwet ma yohk etu la ke itu uh elos tuku Kutulap me
nu Jerusalem, **2** ac siyuk, “Pia tulik fusr se ma isusla tuh
in tokosra lun mwet Jew uh? Kut tuh liye itu lal ke sikyak
in acn kutulap, ac kut tuku in alu nu sel.” **3** Ke Tokosra
Herod el lohng ma inge, nunak lal arulana toasrla kac, ac
mwet nukewa in acn Jerusalem elos welul pac toasrla. **4**
El solani mwet tol fulat nukewa ac mwet luti ke Ma Sap
uh ac siyuk selos, “Pia acn Messiah el ac isusla we?”
5 Ac elos topuk, “In siti Bethlehem in acn Judea, tuh
pa inge ma simla sin mwet palu: **6** ‘Bethlehem, in acn
Judah, Kom tia srik inmasrlon siti srisrik lun Judah; Tuh
sie mwet kol ac fah tuku liki kom Su ac fah kol mwet
luk, Israel.’” **7** Ke ma inge Herod el pangnolos su tuku
Kutulap me nu ke sie osun lukma, ac siyuk selos ke pacl
na pwaye ma itu sac sikyak ah. **8** Na el supwalosla nu
Bethlehem, ac fahk ouinge nu selos, “Komtal som, suk
tulik sacn aklohye; ac komtal fin konalak, akkalemye nu
sik tuh ngan ku in som ac wi pac alu nu sel.” **9** Ke elos
lohng tari kas lal tokosra, na elos som, ac itu se na ma
elos tuh liye Kutulap ah sifil sikyak ac fahsr meet lukelos
nwe ke na el tui fin acn se ma tulik sac oan we ah. **10**
Ke elos liye itu sac, elos arulana sessesla ke engan. **11**
Elos ilyak nu in lohm uh, ac ke elos liye tulik sac yorol
Mary, nina kial, elos sikukmutuntei ac alu nu sel. Elos
srukak mwe sang saok lalos ke gold, franku, ac myrrh,
ac sang nu sel. **12** Na elos folokla nu yen selos ke soko
na inkanek, mweyen God El sensenkakunulos in sie
mweme elos in tia folokla nu yorol Herod. **13** Tukun elos
som, sie lipufan lun Leum sikyang nu sel Joseph ac
fahk, “Herod el ac suk tulik sacn elan unilya. Ke ma inge,
tukakek, eis tulik sacn wi nina kial, ac kaingla nu Egypt,
ac muta we nwe ke na nga fahk kom in som.” **14** Na
Joseph el tukakek, eis tulik sac wi nina kial ac som nu
Egypt in fong sac, **15** ac elos muta we nwe ke na Herod
el misa. Ma inge orek in akpwayeye ma Leum el tuh fahk
sin mwet palu me, “Nga pangonma Wen nutik Egypt
me.” **16** Ke Herod el akilenak lah mwet tuku Kutulap me
elos kiapella, el arulana foloyak. El sapkin in anwukla
tulik mukul srisrik nukewa su matwa oasr ke yac luo nu
ten in Bethlehem ac acn ma oan apkuran nu we. El oru
ma inge in fal nu ke ma el lohng sin mwet ma tuh tuku nu
yorol ke sikyak lun itu sac. **17** Ouinge, kas lun mwet palu
Jeremiah akpwayeiyuk, su fahk: **18** “Sie pusra lohngyuk
in acn Ramah, Pusren tung na mwemelil. Rachel el tungi
tulik natul; El tia lungse in akwoyeyuk el, Mweyen tulik
inge elos misa.” **19** Tukun Herod el misa, sie lipufan
lun Leum sikyang nu sel Joseph in sie mweme in acn
Egypt, **20** ac fahk, “Tukakek, eis tulik sacn ac nina kial
ac folokla nu in acn Israel, mweyen elos su suk in unilya
elos misa.” **21** Ouinge Joseph el tukakek, eis tulik sac
ac nina kial, ac folokla nu Israel. **22** Ac ke Joseph el
lohngak lah Archelaus el aolla Herod, papa tumal, in

tokosra lun Judea, el sangeng in som nu we. Na sifilpa
fwackyang nu sel in sie mweme ma elan oru. Ouinge el
somla nu in acn Galilee, 23 ac muta in sie siti srisrik
pangpang Nazareth. Ke ma inge akpwayeiyuk kas ma
mwet palu elos simusla, su fahk, "El ac fah pangpang
sie mwet Nazareth."

3 In pacl sac John Baptais el tuku nu in acn mwesis
in Judea ac mutawauk in luti we. 2 El fahk, "Forla liki
ma koluk lowos, tuh Tokosrai lun kusrao apkuranme!"
3 John pa mwet se mwet palu Isaiah el tuh kaskaskin
ac fahk, "Oasr sie pusra su wowoyak yen mwesis ac
fahk, 'Akoela soko inkanek nu sin Leum; Aksuwosyela
elan fahsr kac!'" 4 Nuknuk lal John uh orekla ke unen
camel, ac infulwal losyuki ke mwe lohl orek ke kulun
kosro, ac mwe mongo nal pa locust ac honey inima. 5
Mwet uh tuku nu yorol liki acn Jerusalem, liki acn Judea
nufon, ac liki acn nukewa ma apkuran nu Infacl Jordan.
6 Elos fahkak ma koluk lalos, ac el baptaiselosla ke
Infacl Jordan. 7 Ke John el liye mwet Pharisee ac mwet
Sadducee puspis tuku nu yorol in tuh baptaisla, el fahk
nu selos, "Kowos wet pwasin! Su fahk mu kowos ac ku in
kaingkunla mwe keok ma God El akoo in oru? 8 Kowos
in oru ma ac ku in akkalemye lah pwaye kowos forla liki
ma koluk lowos an. 9 Ac nimet nunku mu kowos ac ku
in kaingkunla mwe keok ke kowos fahk mu Abraham
pa papa matu tumowos uh. Nga fahk nu suwos lah
God El ku na in eis eot inge ac ekulla nu ke tulik natul
Abraham! 10 Tuhla uh akola tari in pakiya sak uh nwe
ke oka uh. Sak nukewa ma tia oswe fahko wo, ac fah
pakpuki ac sisila nu in e uh. 11 Nga baptaisi kowos ke
kof, in akkalemye lah kowos auliyak, tusruktu el su ac
tuku tukuk el ac fah baptaisi kowos ke Ngun Mutal ac
ke e. Arulana yohk sripal likiyu; finne faluk lal uh nga
kupansuwol in us. 12 Fork in sraclik lal oasr inpaol, ac el
akola in sraclik fiten wheat liki kulun wheat. El ac fah
orani wheat lal nu in nien filma lal, tusruk kulun wheat uh
ac fah isisyak in sie e su ac fah tiana kunla." 13 In pacl
sac Jesus el tuku Galilee me nu yorol John ke Infacl
Jordan tuh John elan baptaisella. 14 Tusruktu John el
srike in oru Jesus elan ekulla nunkal. John el fahk, "Fal
in nga pa baptaisla sum uh, a kom tuku nu yuruk!" 15
Tuh Jesus El fahk, "Pwaye, tuh ke pacl se inge oru oana
nga fahk. Ke lumah se inge kut ac akfalye ma nukewa
ma God El enenu in orekla uh." Ouinge John el insese
nu kac. 16 Tukunna Jesus El baptaisla ah, el otyak liki
kof uh. Na ikakla acn inkusrao nu sel ac el liye Ngun lun
God oatume oana sie wuleoa ac tuhwi facl. 17 Na sie
pusra inkusrao me fahk, "El inge Wen kulo nutik, su nga
insewowo kacl."

4 Na Ngun kololla Jesus nu yen mwesis in tuh srifeyuk
el sel Devil. 2 Jesus el lalo len angngaul ac fong
angngaul, na toko el masrinsral. 3 Na Devil el tuku nu
yorol ac fahk, "Kom fin Wen nutin God, kom sap eot inge
in ekla bread." 4 Ac Jesus El fahk, "Ma Simusla fahk
mu, 'Mwet tia moul ke bread mukena, a elos enenu pac
kas nukewa ma tuku sin God me.'" 5 Na Devil el usalak
Jesus nu Jerusalem, Siti Mutal, ac fililya ke acn se ma
fulat oemeet ke Tempul uh, 6 ac fahk nu sel, "Kom fin
Wen nutin God, kom atula nu ten, tuh Ma Simusla uh
fahk, 'God El ac fah sap nu sin lipufan lal keim; Ac
elos fah tapukkomyak inpaolos, Tuh finne niom, ac fah
tia ngalyak ke eot uh.'" 7 Ac Jesus el fahk, "Tuh Ma
Simusla uh fahk pac mu, 'Nik kom srike Leum God lom.'"
8 Na Devil el usalak Jesus nu fin eol na fulat soko, ac
srisrngiya tokosrai nukewa fin faclu ac fahkak wolana la
nu sel. 9 Na Devil el fahk, "Ma inge nukewa nga ac fah
sot lom, kom fin pasrla ac alu nu sik." 10 Na Jesus el
fahk nu sel, "Fahla likiyu, Satan! Ma Simusla uh fahk,
'Kom in alu nu sin Leum God lom, ac kulansap nu sel
mukena!'" 11 Na Devil el som lukel Jesus, ac lipufan uh
tuku ac kulansupwal. 12 Ke Jesus El lohngak lah John el
kapiri in presin, el som nu Galilee. 13 El tuh tia muta
Nazareth a el som ac muta Capernaum, sie siti srisrik su
oan sisken Lulu Galilee ke acn lun Zebulun ac Naphtali.
14 Ma inge orek tuh in akpwayei kas ma mwet palu
Isaiah el fahk, 15 "Facl lun Zebulun ac facl lun Naphtali,
Su oan inkanek nu ke Lulu Galilee, layen roto ke Infacl
Jordan, Galilee, facl sin mwet pegan! 16 Mwet su muta
in lohsr Elos liye sie kalem lulap. Nu selos su muta in
acn lohsr lun ngunin misa, Kalem sac tololosyak tari."
17 In pacl sac me Jesus El mutawauk in fahkak mwe
luti lal ouinge: "Forla liki ma koluk lowos, tuh Tokosrai
lun kusrao apkuran me!" 18 Ke Jesus el fahsr pe Lulu
Galilee, el liye tamulel se — sie pa Simon (su pangpang
Peter), ac Andrew ma lel — ke eltal orekmakin nwek in
patur. 19 Jesus El fahk nu seltal, "Fahsru wiyu ac nga
fah luti komtal ouiyen paturi mwet." 20 In pacl sacna eltal
filiya nwek natultal ac welul som. 21 El fahsr nu meet
kutu ac liyauk pac tamulel se, James ac John wen natul
Zebedee. Eltal welul Zebedee papa tumaltal muta in oak
soko onoh kwa lalos uh. Jesus El pangnoltal, 22 ac in
pacl sacna eltal som liki oak uh ac papa tumaltal, ac
fahsr tokol. 23 Jesus el fufahsryesr in acn Galilee nufon
ac luti in iwen lolngok. El fahkak Pweng Wo ke Tokosrai
uh, ac akkeyala kain in mas ac munas puspis yurin mwet
uh. 24 Pweng kacl fahsrelik in acn Syria nufon, ouinge
mwet uh use nu yorol mwet nukewa su mas ac keok
ke kain in mas nukewa ma oasr yorolos: mwet su oasr
demon yoro, mwet musen pulkoa, mwet ul — ac Jesus
el akkeyalosla nukewa. 25 Un mwet puspis fahsr tokol
liki acn Galilee ac Siti Singoul, liki Jerusalem, Judea, ac
acn su oan layen kutulap ke Infacl Jordan.

5 Jesus el liye un mwet puspis ac el fahsryak nu fineol
uh, ac ke el muta, mwet tumal lutlut elos fahsr nu
yorol, 2 ac el mutawauk in luti nu sin mwet uh ac fahk: 3
"Insewowo elos su sukasrup in ngun; Tuh Tokosrai lun
kusrao ma lalos! 4 "Insewowo elos su asor, Tuh elos

fah pwarak! 5 “Insewowo elos su fakpap, Tuh faclu fah
ma lalos. 6 “Insewowo elos su masrinsral ac malukin
ma suwoswos, Tuh elos fah kihp! 7 “Insewowo elos su
pakomuta; Tuh elos fah eis pakomuta! 8 “Insewowo elos
su nasnas insialos; Tuh elos fah liye God! 9 “Insewowo
elos su akiwe mwet uh; Tuh pangpang elos tulik nutin
God! 10 “Insewowo elos su kalyeiyuk ke ma suwoswos;
Tuh Tokosrai lun kusrao ma lalos. 11 “Insewowo kowos
ke mwet akangonye kowos, ac kalyei kowos, ac fahk
kain koluk nukewa lain kowos in kikiap keik. 12 Kowos
enganak ac arulana insewowo, tuh yohk ma lacne lowos
inkusrao; tuh ouinge elos kalyei mwet palu su muta meet
liki kowos. 13 “Kowos sohl lun faclu. Tuh fin wanginla
eman sohl uh, wangin ma ku in sifil folokunang eman
sohl. Ouinge wanginla sripa, ac fal in sisila in longyuki
ye nien mwet uh. 14 “Kowos kalem nu sin faclu nufon.
Sie siti su musaiyukla fin eol uh, tia ku in wikla. 15
Wangin mwet akosak sie lam ac filiya ye sie ahlu, a el ac
filiya fin sukan lam uh, yen ma kalem kac ac tolak in
lohm uh nufon. 16 Ouinge, kowos sang kalem lowos in
tolak ye mutun mwet uh, tuh elos in ku in liye orekma
wo lowos, ac kaksakin Papa tomowos su inkusrao. 17
“Nimet nunku mu nga tuku in kunausla Ma Sap lal Moses
ac mwe luti lun mwet palu uh. Nga tia tuku in kunausla,
a in akpwayei mwe luti lalos. 18 Pwayena nga fahk
nu suwos, lah ke lusenna pacl ma kusrao ac faclu ac
oan uh, sie leta ku akul srisrik ke Ma Sap uh koflana
wanginla, nwe ke akpwayeyuk ma nukewa. 19 Ke ma
inge, kutena mwet su tia akos kutena sin ma sap uh,
finne ma sap srisrik se, ac luti nu sin mwet saya in oru
oapana, el ac fah srik liki nukewa in Tokosrai lun kusrao.
Ac kutena mwet su akos ma sap ac luti nu sin mwet
saya in oru oapana, el pa ac yohk in Tokosrai lun kusrao.
20 Nga fahk nu suwos lah moul in oaru lowos in oru ma
lungse lun God, fin tia wo liki moul lun mwet luti ke Ma
Sap ac mwet Pharisee, kowos fah tia ku in ilyak nu in
Tokosrai lun kusrao. 21 “Kowos lohng lah fwack nu sin
mwet in pacl meet ah mu, ‘Nik kom akmas; kutena mwet
su akmas ac fah utukyak el nu ke nununku.’ 22 Tuh
inge nga fahk nu suwos: Kutena mwet su kasrkusrak sin
mwet lel, ac fah utukyak el nu ke nununku; el su fahk nu
sin mwet wial, ‘Wangin sripom!’ ac fah utukyak nu ye
mutun Un Mwet Pwapa Fulat; ac kutena mwet su fahk nu
sin mwet wial, ‘Kom lalfon!’ fal elan fosrgna ke e in hell.
(Geenna g1067) 23 Ke ma inge kom fin akola in oru mwe
kisa lom nu sin God fin loang in kisa uh, ac kom esamak
ingo lah oasr ma sufal lom nu sin mwet lim, 24 filiya
mwe kisa lom an sisken loang an, ac folokla akwoyela
inmasrlomtal meet, na kom fah foloko ac oru mwe kisa
lom nu sin God. 25 “Fin oasr mwet akola in us kom nu
ke nununku, kom in aksaye akwoyela inmasrlomtal meet
liki komtal sun acn in nununku. Kom fin tia, na el ac ku
in eiskomyang nu ye mutun mwet nununku, su ac fah
eiskomyang nu sin mwet roso, ac elos fah siskomyang
nu in presin. 26 Pwayena nga fahk nu sum, kom ac fah
muta we nwe ke na kom akfalyela ma nukewa pakpuki
kom in moli uh. 27 “Kowos lohng tuh fwack tari, ‘Nik kom
kosro.’ 28 A inge nga fahk nu suwos: Kutena mwet su
ngetang nu sin sie mutan ac oasr nunak in kena lal nu
sel, el orek kosro nu sel tari in nunak lun insial. 29 Ke
ma inge, atronmotom layot fin akkolukye kom, tipalla ac
sisla! Ac wo nu sum in tuhlac sie ip ke monum, liki na
monum nufon in sisila nu in hell. (Geenna g1067) 30 Lac
poum layot fin akkolukye kom, pakela ac sisla! Ac wo nu
sum in wanginla la poum, liki na monum nufon in som nu
in hell. (Geenna g1067) 31 “Oasr pac fahkya meet, ‘Kutena
mwet su sisla mutan kial, enenu in orala sie pwepu in
fahsrelik ac sang nu sin mutan sac.’ 32 Tusruktu, inge
nga fahk nu suwos: Sie mukul fin sisla mutan kial ke
kutena sripa sayen ke kosro, na oasr mwatan mukul sac
ke el oru mutan sac in orek kosro el fin sifilpa marut nu
sin siena mukul. Ac mukul se su marut nu sel el oayapa
orek kosro. 33 “Kowos lohng tari ma fwack nu sin mwet
uh in pacl meet, ‘Nik kom kunausla wulela lom, a kom in
akfalye ma kom wulela kac nu sin Leum God.’ 34 A inge
nga fahk nu suwos: Nik kom fulahk ke kutena ma ke
kom orala wulela lom nu sin God. Tia ke kusrao, tuh nien
muta lun God; 35 ac tia ke faclu, tuh faclu ma loangeyen
nial; ac tia pac ke acn Jerusalem, tuh acn we siti lun
Tokosra fulat. 36 Nimet kom fulahk pac ke insifom, tuh
kom tia ku in orala soko aunsuf in fasrfasr ku sroalsroal.
37 Fahk na ‘Aok’ ku ‘Mo’ — kutena ma saya ma kom
ac fahk, ma tuku sin el su Koluklana. 38 “Kowos lohng
tari oakwuk meet ah: ‘Atronmuta molin atronmuta, ac
wihs molin wihs.’ 39 Tusruktu inge nga fahk nu suwos:
Nimet foloksak nu sin kutena mwet su oru ma koluk lain
kom. Mwet se fin puokya la oalum layot, sang pac elan
puokya layen lese an. 40 Ac mwet se fin uskomyak nu in
nununku in eisla nuknukfon lom an, sang pac nu sel coat
lom an. 41 Ac sie mwet fin sap kom in us pak lal uh
ke mael se, kom welul us ke mael luo. 42 Mwet se fin
siyuk sum ke kutena ma, kom sang nu sel; mwet se fin
ngisre in orekmakin kutena ma lom ac sifil folokonma,
kom sang. 43 “Kowos lohng tuh fwack tari, ‘Lungse
mwet tulan lom, ac srunga mwet lokoalok lom.’ 44 A
inge nga fahk nu suwos: Lungse mwet lokoalok lowos
ac pre kaclos su kalyei kowos, 45 tuh kowos fah ku in
pangpang tulik nutin Papa tomowos su inkusrao. Tuh
El oru kalmen faht lal uh in sreya mwet koluk ac mwet
wo oana sie, ac El sang pac af nu fin mwet suwohs ac
mwet sesuwos. 46 Efu ku God Elan sot mwe moul nu
suwos fin kowos lungse na mwet ma lungse kowos?
Finne mwet ma eisani tax uh elos oru pac ouingan! 47
Ac kowos fin paing mwet kawuk lowos mukena, kowos
tia sie liki mwet ngia, mweyen finne mwet pegan uh, elos
oru pac ouingan! 48 Kowos enenu in suwosna, oana ke
Papa tomowos inkusrao El suwosna.

6 “Liyaung tuh kowos in tia oru orekma wo lowos ye
mutun mwet uh tuh elos in liye ma kowos oru. Kowos
fin oru ouinge, ac fah wangin topken ma inge nu suwos
sin Papa tomowos su inkusrao. **2** “Ke ma inge, kowos
fin sang kutena mwe kasru nu sin mwet enenu, nimet
oru in liyeyuk, oana ke mwet wosounkas elos oru in
lohm alu uh ac pe inkanek uh. Elos oru ouinge mwet
uh in kaksakunulos. Pwayena nga fahk nu suwos, elos
eis tari molin orekma lalos. **3** A ke kowos sang mwe
kasru lowos nu sin sie mwet enenu, oru ke ouiya se
ma wanginna mwet etu kac, finne kawuk na fototo se
lom. **4** Fin ouinge, na ac fah sie ma lukma, ac Papa
tomowos, su liye ma kowos oru in lukma, El ac fah sot
molin orekma lowos. **5** “Ke kowos pre, nimet pre oana
ke mwet wosounkas elos oru uh! Elos lungse tuyak ac
pre ke lohm alu ac ke sruwasrik inkanek uh tuh mwet
nukewa in liyalos. Pwayena nga fahk nu suwos, elos
eis tari molin orekma lalos. **6** A ke kom pre, utyak nu
infukil sum, kaliya srungul uh ac pre nu sin Papa tomom
su in lukma. Ac Papa tomom, su liye ma kom oru in
lukma, El fah sot mwe moul nu sum. **7** “Ke kowos pre,
nimet orekmakin kas puspis su wangin kalmac oana ke
mwet pegan elos oru. Elos nunku mu god lalos elos ac
lohngolos ke sripen loes pre lalos. **8** Nimet kowos oru
oana elos. Papa tomowos El etu tari ma kowos enenu
meet liki kowos siyuk sel. **9** Ke ma inge kowos pre
ouinge: ‘Papa tumasr su inkusrao; Eelos oal pwaye; **10**
Tokosrai lalos tuku; Ma lungse lalos in orek fin faclu, ou
elos oru inkusrao. **11** Kite kut len se inge ma kut mongo
misenge. **12** Ac nunak munas nu sesr ke ma koluk lasr,
Oana kut nunak munas nu sin mwet su orekma koluk
nu sesr. **13** Ac tia kol kut in mwel, a eiskutla liki ma
koluk!’ [Tuh Tokosrai lalos, ac ku, ac wolana ma pahtpat,
Amen.] **14** “Kowos fin nunak munas nu sin mwet su
orekma koluk nu suwos, Papa tomowos su inkusrao El
ac fah oayapa nunak munas nu suwos. **15** A kowos fin
tia nunak munas nu sin mwet uh, na Papa tomowos El
ac fah tia pac nunak munas ke ma koluk ma kowos
orala uh. **16** “Ac kowos fin lalo, nimet oru motowos in
ngetnget in asor, oana ke mwet wosounkas elos oru.
Elos pilesru in nawela manolos tuh mwet uh in akilen
lah elos lalo. Pwayena nga fahk nu suwos, elos eis tari
molin orekma lalos. **17** A kowos fin lalo, kowos twanla
motowos ac kawia sifowos, **18** tuh mwet uh in tia kalem
kac lah kowos lalo, a Papa tomowos in lukma mukena
etu. Ac Papa tomowos, su etu ma kowos oru in lukma,
fah sot mwe moul nu suwos. **19** “Nimet elosak mwe
kasrup nu suwos fin faclu, yen watil ac ras ac kunausla,
ac mwet pisrapasr elos ac kunausla acn ma oan we ac
pisrala. **20** A kowos in elosak mwe kasrup nu suwos
inkusrao, yen watil ac ras tia ku in kunausla, ac mwet
pisrapasr elos tia ku in utyak nu we ac pisrala. **21** Tuh
yen ma saok lowos oasr we, nunkowos ac oan pac we.
22 “Atronmutun mwet uh oana sie lam nu ke manolos.
Fin wo atronmotom, monum nufon ac fah sessesla ke
kalem; **23** a atromotom fin koluk, monum ac fah sessesla
ke lohsr. Ke ma inge, kalem se ma oan in kom fin lohsr,
ac fuka yokiyen lohsr uh! **24** “Wangin mwet kulansap ku
in kulansapu leum luo. El ac srunga sie, ac lungse el
ngia; el ac pwaye nu sin sie, ac kwase el ngia. Kowos
koflana kulansupu God ac mani. **25** “Pa inge sripa se
nga fahk nu suwos mu: Kowos in tia fosrnga ke mwe
mongo ac mwe nim su kowos enenu nu ke moul lowos,
ku ke nuknuk nu ke monuwos. Ya moul uh tia saok liki
mwe mongo? Ac mano uh tia saok liki nuknuk uh? **26**
Liye won yen engyeng uh — elos tiana orek ima, ku
kosrani ac eisani fahko nu in nien filma; a Papa tomowos
inkusrao El sang enenu lalos! Ya kowos tia arulana saok
lukelos? **27** Ya kutena suwos ku in akloesyalik moul lal
el fin fosrnga kac? **28** “Ac efu kowos ku fosrnga ke ma
kowos ac nukum? Liye luman kapak lun ros inima uh:
elos tia orekma, ku tuta nuknuk lalos. **29** A nga fahk nu
suwos: finne Tokosra Solomon in mwe kasrup lal, tia
ku in yunulla in kato oana sie sin ros inge. **30** God pa
yunela mah inima uh, su oan misenge na lutu isisyak ac
wanginla. Ya El ac fah tia yunikowosla in arulana wo liki?
Sriklana lulalfongi lowos uh! **31** “Ke ma inge, nik kowos
mutawauk in fosrngala mu: ‘Mwe mongo nak ac tuku
ya me — ku kof nimuk, ku nuknuk luk?’ **32** (Pa inge
ma mwet pegan uh fosrnga kac in pacl nukewa.) Papa
tomowos su inkusrao El etu lah kowos enenu ma inge
nukewa. **33** A kowos in nunku meet ma nu ke Tokosrai
lun God ac ma lungse lal, na El ac fah asot ma inge
nukewa nu suwos. **34** Ke ma inge, nimet fosrnga ke ma
ac fah sikyak lutu; tuh ma sikyak lutu fal in fosrngakinyuk
lutu. Tia enenu in laesyuk mwe fosrnga lun kais sie len.

7 “Nik kowos nununku mwet, tuh God Elan tia
pac nununkekowos, **2** mweyen God El ac fah
nununkekowos oana ke kowos nununku mwet saya, ac
El ac fah folokonot nu suwos srikasrak se na ma kowos
oru nu sin mwet saya. **3** Efu ku kom liye kutkut srisrik
ma oan luin mutun mwet lim, ac tia lohang nu ke polosak
lulap luin motom uh? **4** Efu ku kom ku in fahk nu sin ma
lim, ‘Lela nga in eisla kutkut se ke luin motom an,’ ke
oasr pac polosak na lulap se oan in motom uh? **5** Kom
mwet wosounkas! Eisla meet sak lulap in motom an, na
kom fah ku in liye kalem kutkut srisrik ke mutun mwet
lim. **6** “Nimet sang ma mutal nu sin kosro ngalngul uh —
elos ac foroht ngaliskomi. Nimet sisla ma saok lowos nu
ye mutun pig uh, tuh elos ac longya ye nialos. **7** “Siyuk,
na kowos fah eis; suk, na kowos fah konauk; towolak na
srungul uh ac fah ikakla nu suwos. **8** Tuh elos nukewa
su siyuk elos ac fah eis; ac elos su suk fah konauk,
ac srungul uh ac fah ikakla nu selos su towolak. **9** Su
inmasrlowos ac sang sie eot nu sin tulik natul el fin siyuk
ke bread? **10** Ku sang soko wet, el fin siyuk ke ik? **11**
Kowos finne koluk, kowos etu in sang ma wo nu sin tulik
nutuwos uh. Ac fuka lupan woiyen ma Papa tomowos

inkusrao El ac sang nu selos nukewa su siyuk sel! **12** "Oru nu sin mwet saya ma kowos lungse elos in oru nu suwos: pa inge kalmen Ma Sap lal Moses ac mwe luti lun mwet palu. **13** "Utyak ke mutunpot oasriksrik, mweyen mutunpot nu in hell uh sralap, ac inkanek nu kac uh fisrasr, ac pus mwet fahsr kac. **(questioned)** **14** A funu mutunpot nu ke moul uh oasriksrik, ac inkanek nu kac uh upa, ac pu na mwet konauk. **15** "Kowos liyekowosyang liki mwet palu kikiap. Elos ac tuku nu yuruwos oana luman sheep, a nunak lalos oana luman wolf lemnak. **16** Kowos ac akilenulos ke orekma lalos. Kokul uh tia oswe grape, ac sak ma oasr otoh kac tia oswe fig. **17** Soko sak wo fah oswe fahko wo, ac soko sak koluk el ac oswe fahko koluk. **18** Soko sak wo koflana oswe fahko koluk, ac soko sak koluk tia ku in oswe fahko wo. **19** Ac kutena sak su tia oswe fahko wo, fah pakpuki ac sisila nu in e uh. **20** Ke ma inge, kowos ac akilen mwet palu kikiap uh ke orekma lalos. **21** "Tia mwet nukewa ma pangonyu 'Leum, Leum' ac fah ilyak nu in Tokosrai lun kusrao, a elos na su oru ma lungse lun Papa tumuk inkusrao. **22** Ke Len in Nununku ac tuku, mwet puspis ac fah fahk nu sik, 'Leum, Leum! Kut tuh fahkak kas lun God inem, ac sisla demon puspis inem, ac oru ma usrnguk puspis!' **23** Na nga ac fahk nu selos, 'Nga tiana etekowos. Fahla likiyu, kowos mwet koluk!' **24** "Ke ma inge, kutena mwet su lohng kas luk inge ac akos, el oana sie mwet lalmwetmet su musai lohm sel fin eot ku. **25** Na af uh kahkla, ac infacl uh sronoti, ac eng uh tuhme arulana upa nu fin lohm sac, a lohm sac tiana ikori, mweyen musaiyuk fin eot ku. **26** "A kutena mwet su lohng kas luk inge ac tia akos, el oana sie mwet lalfon su musai lohm sel fin puk uh. **27** Ke af uh kahkla, ac infacl uh sronoti, ac eng uh tuhme arulana upa nu fin lohm uh, na lohm sac ikori, ac musalla na pwaye!" **28** Tukun Jesus el fahkak ma inge, mwet uh arulana fwefela ke luti lal uh. **29** El tia oana mwet luti Ma Sap uh; a el luti ke ku yohk ma oasr in el sifacna.

8 Ke Jesus el oatui liki fineol uh, un mwet puspis fahsr tokol. **2** Na sie mwet musen lepa tuku nu yorol, ac sikukmutunte ye mutal ac fahk, "Leum, fin ou lungse lom, kom ku in aknasnasyeyula." **3** Jesus el asroela paol, kahlilya ac fahk, "Nga lungse. Kom in nasnasla!" Ke kitin pacl ac na mwet sac kwela liki mas lal. **4** Na Jesus el fahk nu sel, "Liyaung tuh kom in tia fahk nu sin kutena mwet, a fahla ingena ac fahkkomyak nu sin mwet tol. Sang mwe kisa ma Moses el sap in orek uh, tuh in mwe akpwayeye nu sin mwet nukewa lah kom kwela." **5** Ke Jesus el utyak nu Capernaum, sie mwet leum lun solse Rome sonol ac kwafe sel, **6** "Leum, mwet kulansap luk el mas na oan in lohm sik ah, tia ku in mukuikui ac el arulana keok." **7** Ac Jesus el fahk, "Nga ac som ac akkeyalla." **8** Na leum sac fahk, "Leum, nga arulana kupansuwol kom in tuku nu in lohm sik ah. Tari kom sap mukena, ac mwet kulansap luk el ac kwela. **9** Nga wi pac muta ye ku lun mwet leum, ac oasr pac mwet mweun muta ye kolyuk luk. Nga ku in fahk nu sin sie, 'Fahla!' ac el ac fahla. Ac nu sin sie pac, 'Fahsru!' na el ac fahsru. Ac nga ac sap nu sin mwet kulansap luk, 'Orala ma se inge!' na el oru." **10** Ke Jesus el lohng ma inge, el lut ac fahk nu sin mwet ma fahsr tokol uh, "Pwayena nga fahk nu suwos, nga soenna liye lupan lulalfongi ouinge in acn Israel. **11** Nga fahk nu suwos lah mwet puspis ac fah tuku kutulap me ac roto me, ac muta yorol Abraham, Isaac ac Jacob ke pacl in kufwa in Tokosrai lun kusrao. **12** Tusruktu mwet puspis su fal in wi nu in Tokosrai se inge ac fah sisila nu in acn lohsr uh, yen ma elos ac fah tung, keok ac ngalis inwihselos." **13** Na Jesus el fahk nu sin leum sac, "Folokla nu in lohm sum, na ac fah orek nu sum oana ma kom lulalfongi." Ac in pacl sacna mwet kulansap se lun mwet leum sac kwela. **14** Jesus el som nu in lohm sel Peter, ac el liye nina kien mutan kial Peter, folla manol ac el oan fin mwe oan kial. **15** Jesus el kahlye paol, ac musen fol lal som lukel, na el tukakek ac mutawauk in kulansap nu sel Jesus. **16** Ke ekela, mwet uh use mwet mas puspis nu yorol su oasr demon yoro. Jesus el lusak ngun koluk uh ke kas na lal, ac akkeyala mwet mas nukewa. **17** El oru ma inge in akpwayeye kas ma mwet palu Isaiah el tuh fahk, "El sifacna eisla munas lasr, ac usla kain in mas nukewa ma oan yorosr." **18** Ke Jesus el liye un mwet puspis su raunella, el sap mwet tumal lutlut in som lefahl ngia ke lulu uh. **19** Sie mwet luti ke Ma Sap uh tuku nu yorol ac fahk, "Mwet Luti, nga akola in wi kom nu yen nukewa kom ac som nu we uh." **20** Jesus el topuk ac fahk, "Oasr luf lun kosro fox uh, ac oasr ang lun won uh, a Wen nutin Mwet wangin acn el ku in mongla we." **21** Ac sie pac sin mwet tumal lutlut uh fahk, "Leum, lela ngan som meet ac pikinya papa tumuk ah." **22** Ac Jesus el fahk, "Fahsr tukuk, ac lela mwet misa in sifacna pikinya mwet misa lalos." **23** Jesus el sroang nu fin oak soko, ac mwet tumal lutlut welul. **24** In kitin pahl ah na eng na upa se tuhyak in lulu uh, ac oak uh apkuranna in moti. A Jesus el motul. **25** Mwet tumal lutlut elos oaksalak ac fahk, "Leum, molikutla! Kut akuranna misa!" **26** Ac Jesus el fahk, "Efu ku komtal sangeng? Efu ku srikla fuk lulalfongi lomtal an!" Na el tukakek, ac sap ku nu sin eng uh ac noa uh, na in pacl sacna arulana mihsla. **27** Elos nukewa arulana fwefela ac fahk, "Mwet na fuka se inge? Finne eng uh ac noa uh elos aksol pac!" **28** Ke Jesus el tuku nu in acn apkuran nu Gadara ke lefahl laco in lulu uh, mwet luo sonol su tuku liki acn ma kulyuk uh oan we. Mwet inge oasr demon in elos, ac eltal arulana fokoko, oru wangin mwet fahsr ke inkanek soko inge. **29** Pacl se na eltal sonol Jesus eltal wowoyak ac fahk, "Kom Wen nutin God, mea kom lungse sesr an? Ya kom tuku in kalyei kut meet liki Len in Nununku?" **30** Tiana loes liki acn sac, oasr un pig na lulap se mongo we. **31** Ouinge demon uh kwafe sin Jesus ac fahk, "Kom

fin ac liskutla, supwekutla nu in un pig se ingo." **32** Na
Jesus el fahk, "Fahsrot," na elos illa ac utyak nu in pig
uh. Na un pig nufon sac riryak som liki mutun fulu sac,
ac atula nu inkof uh, ac walomla. **33** Mwet ma karingin
pig uh kaingla som nu in siti uh ac fahkak ma nukewa
ma sikyak, ac oayapa ke mwet luo ma musen demon
uh. **34** Na mwet nukewa in acn sac som in sonol Jesus;
ac ke elos liyel elos kwafe sel elan som liki acn selos.

9 Jesus el sroang nu fin oak uh ac folokla nu in acn
sel. **2** Ac mwet uh use sie mwet ul nu yorol, su oanna
fin mwe oan kial. Ke Jesus el liye lupan lulalfongi lalos,
el fahk nu sin mwet ul sac, "Wen nutik, akkeye kom!
Ma koluk lom nunak munas tari nu sum." **3** Na kutu sin
mwet luti ke Ma Sap elos sifacna nunku in elos, "Mwet
se inge el kaskas enum lain God!" **4** Jesus el etu ma
elos nunku, ac el fahk nu selos, "Efu ku kowos nunak
koluk? **5** Pia kac ma fisrasr in fahk: 'Ma koluk lom nunak
munas tari nu sum,' ku in fahk, 'Tuyak ac fahsr'? **6** Nga
ac akpwayei nu suwos lah oasr ku lun Wen nutin Mwet
in nunak munas ke ma koluk fin faclu." Ouinge el fahk nu
sin mwet ul sac, "Tuyak, srukak mwe oan kiom ac fahsr
nu lohm sum!" **7** Mwet sac tuyak ac som nu lohm sel.
8 Ke mwet uh liye elos sangeng ac kaksakin God lah
El sang ku ouinge nu sin mwet uh. **9** Jesus el som liki
acn sac, ac ke el fahsr el liye sie mwet eisani tax su
muta ke nien orekma lal — inel pa Matthew. Na Jesus el
fahk nu sel, "Fahsr tukuk." Ac el tuyak ac fahsr tokol. **10**
Ke Jesus el muta ac mongo in lohm sel Matthew, mwet
eisani tax ac mwet koluk saya puspis tuku welul Jesus
ac mwet tumal lutlut mongo. **11** Kutu sin mwet Pharisee
liye ac siyuk sin mwet tumal lutlut, "Efu ku mwet luti
lowos uh wi kain in mwet ingan mongo?" **12** Jesus el
lohng ma elos fahk, ac topuk nu selos, "Mwet ku elos
tia enenu mwet ono, a mwet mas mukena. **13** Kowos
som ac suk lah mea kalmen kas se in Ma Simusla ma
fahk mu, 'Pakoten pa nga lungsik, ac tia mwe kisa.' Nga
tia tuku ke sripen mwet wo, a ke mwet koluk." **14** Na
mwet lutlut lal John Baptais elos tuku nu yurin Jesus ac
fahk, "Efu ku kut ac mwet Pharisee uh lalo in pacl pus, a
mwet lutlut lom uh tiana lalo?" **15** Jesus el topuk ac fahk,
"Ya kowos nunku mu mwet ma solsol nu ke kufwa in
marut uh ac asor ke pacl mukul se ac marut uh oasr
inmasrlolos? Elos ac tiana asor! Tusruktu len se ac fah
tuku ke mwet kacto sac ac fah itukla lukelos, na in pacl
sacn elos ac fah lalo. **16** "Wangin mwet sang ipin nuknuk
sasu pinis nuknuk mah uh, tuh ipin nuknuk sasu sac fin
tulakeni el ac seya nuknuk mah uh, ac mihsa sac ac
yokelik liki meet ah. **17** Oayapa wangin mwet okoaung
wain sasu nu in pak in neinyuk wain mah, tuh mwe
neinyuk mah sac ac mihsalik ac wain uh ac kahkla, ac
pak sac ac musalla. Tia ouinge, a itukyang wain sasu nu
ke mwe neinyuk sasu, na kewana ac fah wona." **18** Ke
Jesus el srakna fahk ma inge, sie mwet leum lun mwet
Jew tuku nu yorol, sikukmutunte ye mutal ac fahk, "Acn
nutik el tufahna misa, tusruktu fahsru ac filiya poum facl,
ac el fah moulyak." **19** Ouinge Jesus el tuyak ac fahsr
tokol, ac mwet tumal lutlut welul. **20** Sie mutan su musen
srah ke lusen yac singoul luo el fahsryang tukun Jesus
ac kahlye pulan nuknuk lal. **21** Mutan sac el nunku in el
sifacna mu, "Nga fin kahlye na pulan nuknuk lal, nga
ac kwela." **22** Jesus el tapulla ac liyal, na el fahk, "Acn
nutik, akkeye kom! Lulalfongi lom oru kom in kwela." In
pacl sacna mutan sac kwela. **23** Na Jesus el som nu in
lohm sin mwet leum sac. Ke el liye mwet srital ke mwe
on ke mas misa sac, ac mwet saya uh arulana wonak ke
tung lalos, **24** el fahk, "Mwet nukewa illa! Tulik mutan se
inge tia misa — el motul na!" Na elos nukewa mutawauk
in isrunul. **25** Ac ke mwet nukewa illa, Jesus el utyak nu
infukil lun tulik mutan sac, sruokya paol, ac el tukakek.
26 Pweng ke ma se inge sulkakinyukelik nu in polo acn
sac nufon. **27** Jesus el som liki acn sac, ac ke el fahsr,
mwet kun luo fahsr tokol ac wowoyak ac fahk, "Wen
nutin David, pakomutasr!" **28** Ke Jesus el ilyak nu in
lohm uh, mwet kun luo ah tuku nu yorol ac el siyuk seltal,
"Komtal lulalfongi mu nga ku in akkeyekomtalla?" Na
eltal fahk, "Aok!" **29** Na Jesus el kahlye mutaltal ac fahk,
"Lela in orek nu sumtal oana lulalfongi lomtal an!" **30** Na
ikakla mutaltal eltal ku in liye. Na Jesus el arulana wili nu
seltal ac fahk, "Nimet komtal fahk nu sin kutena mwet!"
31 Tuh eltal som ac fahkelik pweng kacl Jesus inge in
polo acn sac nufon. **32** Ke mwet luo ah som lukel Jesus,
oasr pac kutu mwet sifilpa tuku nu yorol ac use sie mukul
su tia ku in kaskas, mweyen oasr ngun fohkfok in el. **33**
Tusruk ke pacl se ma ngun fohkfok sac lisyukla liki mwet
sac, mwet sac mutawauk in kaskas, ac mwet uh arulana
fwefela kac. Elos fahk, "Kut soenna liye in orek ouinge in
acn Israel meet." **34** Tusruk mwet Pharisee elos fahk,
"Leum lun ngun fohkfok uh pa sang kain in ku inge nu
sel, pwanang el ku in lusla ngun fohkfok uh." **35** Jesus el
som ac forfor in siti nukewa in polo acn sac. El luti in
iwen lolngok uh, ac fahkak Pweng Wo ke Tokosrai uh,
ac akkeyala kain in mas ac munas nukewa lun mwet uh.
36 Ke el liye un mwet puspis el arulana pakomutalos,
mweyen elos fosrnga ac tia ku in kasrelos sifacna, oana
sheep su wangin mwet sropo la. **37** Ke ma inge el fahk
nu sin mwet tumal lutlut, "Pwaye kosrani uh yohk, a pu
mwet in orekma. **38** Kowos pre nu sin leum lun kosrani,
tuh elan supwala mwet in kosrani ima lal."

10 Jesus el pangoneni mwet tumal lutlut singoul luo
ac sang ku nu selos in sisla ngun fohkfok ac
akkeyala kain in mas nukewa. **2** Pa inge inen mwet sap
singoul luo ah: mwet se meet uh pa Simon (su pangpang
Peter), ac Andrew mwet lel; James, ac John mwet lel, su
wen natul Zebedee; **3** Phillip ac Bartholomew; Thomas
ac Matthew, mwet eisani tax; James wen natul Alphaeus,
ac Thaddaeus; **4** Simon mwet Zealot; ac Judas Iscariot,
su tukakunak Jesus. **5** Jesus el supwala mwet singoul
luo inge ac fahk nu selos ma elos in oru: "Nimet kowos

som nu in kutena acn sin mwet pegan, ku nu in acn sin
mwet Samaria. 6 A kowos in som nu yurin sheep tuhlac
lun Israel. 7 Kowos som ac luti ac fahk, 'Tokosrai lun
kusrao apkuran me!' 8 Akkeyala mwet mas, akmoulyauk
mwet misa, aknasnasyela mwet musen lepa, ac lusak
ngun fohkfok uh. Kowos eis ku inge ke wangin molo,
ouinge kowos in tia pac eis molin ma kowos oru. 9 Nimet
kowos us kutena mani orek ke gold, silver, ku copper in
mwe neinyuk mani lowos an. 10 Nimet us kutena pak,
ku nuknuk in ayaol, ku fahluk, ku sikal in fahsr lowos
an. Tuh fal in itukyang nu sin sie mwet orekma mwe
enenu lal. 11 "Ke kowos tuku nu in sie acn, kowos suk
lah ac oasr mwet insewowo in eis kowos, ac muta yorol
nwe ke na pacl kowos ac som liki acn sacn. 12 Kowos
fin utyak nu in sie lohm, paing mwet in lohm sac. 13
Mwet in lohm sacn fin eis kowos, lela painguk in misla
lowos in oan faclos; a elos fin tia eis kowos, na painguk
lowos in folok nu fowos. 14 Ac fin wangin mwet in lohm
sac ku siti sac engan in eis kowos ku lohng mwe luti
lowos, na kowos som liki acn sacn, ac osrokla kutkut ye
niowos an we. 15 Pwayena nga fahk nu suwos lah ke
Len in Nununku, God El ac akkalemye pakomuta lal nu
sin mwet in acn Sodom ac Gomorrah liki na mwet in acn
sac! 16 "Porongo ma nga fahk inge! Nga supwekowosla
oana sheep nu inmasrlon un kosro wolf uh. Kowos in
ngusrik oana serpent, ac efahl oana wuleoa uh. 17
Taran kowos, tuh oasr mwet ac fah sruokkowosi ac
uskowosyak nu in nununku, ac elos ac fah sringil kowos
in iwen lolngok uh. 18 Ke sripuk, ac fah utukyak kowos in
nununkeyuk ye mutun mwet leum ac tokosra, tuh kowos
in fahkak Pweng Wo nu selos ac nu sin mwet pegan.
19 Mwet uh fin uskowosyak nu in nununku, nik kowos
fosrngakin kas ma kowos ac fahk, ac lah kowos ac fahk
fuka; in pacl sacn, ac fah itukot ma kowos in fahk. 20
Tuh kas su kowos ac fahk uh ac tia kas lowos; ac fah
tuku sin Ngun lun Papa tomowos tuh kowos in fahk. 21
"Mwet uh ac fah sifacna kitala mwet wialos in anwuki, ac
papa uh ac fah oru oapana nu sin tulik natulos uh. Tulik
ac fah forla lain papa ac nina kialos, ac eisalosyang in
anwuki elos. 22 Mwet nukewa ac fah kwase kowos ke
sripuk. Tusruktu elos nukewa su muteng nwe ke safla,
elos fah moul. 23 Elos fin akkeokye kowos in sie siti, na
kowos kaingla nu in sie pacna siti. Pwayena nga fahk nu
suwos, kowos ac soenna aksafyela orekma lowos in
acn Israel a Wen nutin Mwet el ac foloko. 24 "Wangin
mwet lutlut el fulat liki mwet luti lal; ac wangin mwet kohs
el fulat liki leum lal. 25 Ke ma inge, sie mwet lutlut in
falkin el fin sun lupan etu lun mwet luti lal, ac sie mwet
kohs in falkin el fin sun lupan ku lun mwet kacto lal.
Fin pangpang sifen sou se Beelzebul, mwet in sou lal
uh ac fah pangpang ke ine ma koluk liki. 26 "Ke ma
inge, nimet kowos sangeng sin mwet uh. Kutena ma su
afyufi inge ac fah ikakla, ac ma lukma nukewa ac fah
akkalemyeyuk. 27 Ma su nga fahkot nu suwos in lohsr
uh, kowos fahkelik in acn kalem; ac kutena ma su kowos
lohng in lukma, kowos fahkelik fin mangon lohm uh. 28
Nik kowos sangeng selos su ac uniya mano mukena, a
elos tia ku in uniya ngun. A kowos in sangeng sin God,
su ku in kunausla kewana mano ac ngun in hell. (Geenna
g1067) 29 Tuh kowos ku in molela won sparrow luo ke
ipin cent se na, a tia siefanna sin sparrow inge ku in
putatla nu infohk uh Papa inkusrao El fin tia lela. 30
A funu kowos, finne aunsifowos, oaoala pac tari. 31
Ke ma inge, nik kowos sangeng, tuh kowos arulana
saok liki won sparrow puspis! 32 "Mwet se fin fahkak ye
mutun mwet uh lah el ma luk, nga ac fah oru oapana nu
sel ye mutun Papa tumuk inkusrao. 33 A mwet se fin
lafwekinyu ye mutun mwet uh, nga ac fah lafwekunul ye
mutun Papa tumuk inkusrao. 34 "Nimet nunku mu nga
tuku in ase misla nu faclu. Mo, nga tia tuku in ase misla,
a sie cutlass. 35 Nga tuku in oru tuh wen uh in lain papa
tumalos, ac acn uh in lain nina kialos, ac mutan payuk
uh in lain nina talupalos. 36 Mwet lokoalok lun sie mwet
ac fah mwet na in sou lal uh. 37 "Kutena mwet su lungse
papa tumal ku nina kial yohk likiyu, el tia fal tuh elan
mwet tumuk lutlut. Kutena mwet su lungse wen ku acn
natul yohk likiyu, el tia fal in mwet tumuk lutlut. 38 El su
tia srukak sakseng lal ac fahsr tukuk, el tia fal in mwet
tumuk lutlut. 39 El su suk in molela moul lal, ac fah tuhlac
lukel; a el su tuhlac moul lal ke sripuk, fah konauk moul
lal. 40 "El su eis kowos, el eisyu; ac el su eisyu, el eisal
su supweyume. 41 El su engan in eis sie mwet tutafpo
lun God ke sripen el sie mwet tutafpo, ac fah wi eis molin
orekma lun sie mwet tutafpo. Ac el su engan in eis sie
mwet wo ke sripen el wo, ac fah wi eis molin orekma wo
lal. 42 Kowos in etu lah el su sang finne ahlu in kof ohu
se nu sin sie su pusisel oemeet sin mwet luk mweyen el
fahsr tukuk, pwayena lah el ac fah eis molin orekma lal."

11 Tukun Jesus el fahk kas inge nu sin mwet tumal
lutlut singoul luo, el som liki acn sac in luti ac
fahkak in siti ma oan apkuran nu in acn sac. 2 Ke John
Baptais el lohng in presin ke ma Christ el oru inge,
el supwala kutu sin mwet tumal lutlut nu yorol. 3 Ac
elos siyuk sin Jesus ac fahk, "Fahkma nu sesr, ya kom
pa el su ac fah tuku, ku kut ac soano sie pacna?" 4
Jesus el topuk ac fahk, "Folokot ac fahk nu sel John
ma kowos lohng ac liye inge: 5 mwet kun elos ku in
liye, mwet ul elos ku in fahsr, mwet musen lepa elos
aknasnasyeyukla, mwet sulohngkas elos ku in lohng,
mwet misa elos akmoulyeyukyak, ac Pweng Wo uh
lutiyuk nu sin mwet sukasrup. 6 Fuka lupan insewowo
lalos su tia alolo keik!" 7 Ke mwet lal John elos mukuiyak
in som, Jesus el sramsram kacl John nu sin u lulap
sac ac fahk, "Ke kowos tuh som nu yorol John nu yen
mwesis ah, mea kowos tuh finsrak mu kowos ac tuh
liye? Ya soko ah ma kusrusr ke eng uh? 8 Mea kowos
som in liye ah? Ya sie mwet su yunla ke nuknuk kato?
Mwet ma nukum nuknuk kato uh elos muta inkul fulat

sin tokosra! 9 Fahkma nu sik, mea kowos som in liye
uh? Ya sie mwet palu? Aok pwaye, tusruktu nga fahk nu
suwos, el su kowos liye ah fulat liki na sie mwet palu. 10
Mweyen John pa mwet se Ma Simusla uh fahk kacl:
'Nga ac supwaot mwet sulkakin se luk meet liki kom, in
tuh sakunla inkanek lom uh.' 11 Pwayena nga fahk nu
suwos, tuh John Baptais el fulat liki kutena mwet su moul
oemeet me. Tusruktu, el su pusisel oemeet in Tokosrai
lun kusrao el fulat lukel John. 12 Oe ke pacl John el
mutawauk in luti nwe misenge, yohk mwe akkeok sikyak
in lain Tokosrai lun kusrao, ac mwet sulallal elos kena
sikulya ma lungse lun God uh. 13 Meet liki pacl lal John,
mwet palu ac Ma Sap lal Moses uh fahkak ke Tokosrai
uh, 14 ac kowos fin lulalfongi ke kas lalos inge, na John
pa Elijah su tuh oasr fahkyen tuku lal uh. 15 Ke ma inge
kowos porongo, fin oasr srewos! 16 "Na inge, mea nga
ac ku in luma mwet in pacl inge uh nu kac? Elos oana
tulik srisrik su muta ke nien kuka uh. Sie un tulik uh wowo
nu sin sie pac u, ac fahk, 17 'Kut nikaruru nu sumtal,
a komtal tiana srosro nu kac! Ac kut yuk on in asor, a
komtal tiana tung!' 18 Ke John el tuh tuku, el lalo ac tia
nim wain, ac mwet nukewa fahk, 'Oasr ngun fohkfok in
el!' 19 Ac ke Wen nutin Mwet el tuku, el mongo ac nim,
ac mwet nukewa fahk, 'Liye mwet se inge! El sie mwet
kainmongo ac nim wain, sie mwet kawuk nu sin mwet
eisani tax ac mwet koluk saya!' Tusruktu, lalmwetmet
lun God uh akpwayeyuk ke fahko la." 20 Mwet in acn
ma Jesus el oru inkaiyen orekma usrnguk lal we elos
tiana forla liki ma koluk lalos, ouinge el kai acn inge. 21
El fahk, "We nu suwos, mwet Chorazin! We nu suwos,
mwet Bethsaida! Orekma usrnguk ma orek yuruwos
uh funu orek in acn Tyre ac Sidon, mwet we uh lukun
nokomang na nuknuk yohk eoa oengi tari, ac okoaung
apat nu fin sifalos in akkalemye lah elos forla liki moul
koluk lalos! 22 Pwayena nga fahk nu suwos lah ke Len
in Nununku, God El fah akkalemye pakomuta lal nu sin
mwet Tyre ac Sidon liki kowos! 23 A funu kowos, mwet
Capernaum! Ya kowos lungse akfulatye kowos sifacna
nu inkusrao? Kowos ac fah sisila nu in hell! Orekma
usrnguk ma orek yuruwos uh funu orek in acn Sodom,
acn we lukun srakna oan nwe misenge! **(Hadēs g86)** 24
Tuh nga fahk nu suwos lah ke Len in Nununku, God El
fah akkalemye pakomuta lal nu sin Sodom liki kowos!"
25 In pacl sac Jesus el fahk, "Papa, Leum lun kusrao ac
faclu! Nga kulo nu sum tuh kom ikasla nu sin mwet nikin
ma su kom okanla liki mwet lalmwetmet ac mwet etu.
26 Aok, Papa, ma inge orek fal nu ke lungse lom. 27
"Papa tumuk El ase nu sik ma nukewa. Wangin mwet
etu ke Wen, a Papa mukena; ac wangin pac mwet etu
ke Papa, a Wen mukena, ac elos su Wen el sulela in
fahkulak nu se. Nu suw 28 "Fahsru nu yuruk, kowos su
orekma ac totola, tuh nga fah sot mongla nu suwos. 29
Eis srenenu luk nu fowos ac lutlut sik, tuh nga fakpap
ac inse pusisel; ac kowos fah konauk mongla. 30 Tuh
srenenu luk fisrasr, ac mwe utuk luk mulala."

12 Tia paht tukun ma inge, Jesus el fahsryak in sie
ima in wheat ke len Sabbath. Mwet tumal lutlut
elos masrinsral, ouinge elos mutawauk in kunesla wheat
uh ac kang. 2 Ke mwet Pharisee liye ma inge, elos fahk
nu sin Jesus, "Liye, mwet tumom lutlut elos lain Ma Sap
lasr ke elos oru ma inge ke len Sabbath!" 3 Na Jesus el
topuk ac fahk, "Ku kowos soenna rit ma David el tuh oru
ke pacl se el ac mwet lal elos tuh masrinsral ah? 4 El tuh
utyak nu in lohm sin God, na el, ac mwet lal, elos mongo
ke bread ma kisakinyukyang nu sin God, finne lain Ma
Sap elos in mongo kac — mwet tol mukena pa lela nu
se in kang bread inge. 5 Ku kowos tia pac rit in Ma Sap
lal Moses lah ke len Sabbath nukewa, mwet tol su muta
in Tempul elos kunaus pac ma sap lun len Sabbath a
wangin mwatalos kac? 6 Nga fahk nu suwos lah oasr
sie inge su yohk liki Tempul. 7 Ma Simusla fahk mu,
'Pakoten pa nga lungsik, ac tia mwe kisa.' Kowos funu
etu kalmen kas inge, kowos lukun tiana sang mwatan
mwet su wangin ma koluk la; 8 tuh Wen nutin Mwet el
Leum lun len Sabbath." 9 Jesus el fahsr liki acn sac
ac som nu in sie iwen lolngok. 10 Sie mukul su ul lac
paol el muta we, wi kutu mwet su kena konauk mwatan
Jesus. Na elos siyuk sin Jesus, "Ya ac lain Ma Sap lal
Moses in akkeyala mas ke len Sabbath?" 11 Jesus el
topuk ac fahk nu selos, "Ac fuka fin soko sheep nutin sie
suwos putatyang nu in sie luf na loal ke len Sabbath?
Ya el ac tia som sraklalak liki luf sac? 12 Arulana yohk
sripen sie mwet liki soko sheep! Ke ma inge, Ma Sap
uh lela tuh kut in kasru mwet ke len Sabbath." 13 Na
el fahk nu sin mwet se ma ulla lac pao uh, "Asroela
poum." Mwet sac asroela paol, na paol kwela oana lac
po ngia. 14 Na mwet Pharisee elos som ac pwapa in
unilya Jesus. 15 Ke sripen Jesus el etu pwapa koluk
lalos inge, el fahsr liki acn sac; ac un mwet puspis fahsr
tokol. El akkeyalosla nukewa su mas, 16 ac wili nu selos
in tiana fahk kacl nu sin kutena mwet. 17 El oru ouinge in
akpwayei ma mwet palu Isaiah el fahkak kacl: 18 "El inge
mwet kulansap luk su nga sulela, El su nga lungsik, ac
su nga insewowo kac. Nga ac fah sang Ngunik nu facl,
Ac el ac fah fahkak nununku luk nu sin mutunfacl uh. 19
El ac fah tia alein, ku wowoyak, Ku orek sramsram oraru
inkanek uh. 20 El fah tia koteya soko loa ma kuruweni,
Ku konela sie lam su apkuran in kunla. El ac kwafeang
nwe ke pacl se ma suwohs uh kutangla. 21 Ac mwet in
mutunfacl nukewa ac fah filiya finsrak lalos in el." 22
Na kutu mwet elos use sie mwet kun nu yurin Jesus
su tia pac ku in kaskas mweyen oasr sie ngun fohkfok
in el. Jesus el akkeyala mwet sac, na el ku in kaskas
ac liye. 23 U lulap sac arulana fwefela ke ma Jesus el
oru. Na kutu selos fahk, "Ya tia el inge pa Wen nutin
David?" 24 Ke mwet Pharisee elos lohng ma inge, elos
fahk, "El lusla ngun fohkfok inge ke sripen Beelzebul,

leum lun ngun fohkfok uh, el sang ku nu sel in oru." **25**
Jesus el etu ma elos nunku, ke ma inge el fahk nu selos,
"Kutena facl lulap su sifacna amei inmasrlolos, ac fah tia
oan paht. Ac kutena acn, ku sou, ma tukeni alein, ac
fah musalla. **26** Ke ma inge, Satan el fin sisla Satan,
kalmac pa el sifacna lainul, na tokosrai lal tia ku in oan
paht. **27** Kowos fahk mu nga lusla ngun fohkfok mweyen
Beelzebul el se ku nu sik in oru ouinge. Fin pwaye, na
su sang ku nu sin mwet lowos in oru ma inge? Ma mwet
lowos uh oru sifacna akkalemye lah kowos sutuela! **28**
Mo, tia Beelzebul, a Ngun lun God pa ase nu sik ku
in lusla ngun fohkfok inge, su akpwayei lah Tokosrai
lun God tuku tari nu fowos. **29** "Wangin sie mwet ku in
sifacna utyak nu in lohm sin sie mwet ku, ac usla ma lal
el fin tia kapriya mwet ku sacn meet, na toko el fah ku in
usla ma in lohm sel uh. **30** "Kutena mwet su tia wiyu,
pwayena lah el lainyu; kutena mwet su tia kasreyu in
orani, pwayena lah el akfahsryelik. **31** Ke sripa se inge,
nga fahk nu suwos: Mwet uh ku in eis nunak munas
ke kutena ma koluk, ku kutena kas fohkfok elos fahk;
tusruktu, kutena mwet su fahk kutena kas koluk ke Ngun
Mutal, fah tiana nunak munas nu sel kac. **32** Kutena
mwet su fahk kutena kas lain Wen nutin Mwet, ac ku
in nunak munas nu sel kac; tusruktu, kutena mwet su
fahk kutena kas lain Ngun Mutal, ac fah tia ku in nunak
munas nu sel-tia inge, ku nwe tok. **(aiōn g165)** **33** "Fahko
wo tuku ke sak ma ku; fin oasr soko sak ma munas,
fahko kac ac fah koluk. Soko sak eteyuk ke fahko la. **34**
Kowos wet pwasin — kowos ku in fahk kas wo fuka ke
kowos mwet koluk? Tuh oalu el kaskas ac fahk ma su
insia sessesla kac. **35** Sie mwet wo el ac use ma wo liki
ma wo el elosak in el; ac sie mwet koluk el ac use ma
koluk liki ma koluk el elosak in el. **36** "Nga fahk nu suwos
lah ke Len in Nununku, kais sie mwet ac fah enenu in
fahkak sripa lal ke kas lusrongten nukewa ma el fahkla.
37 Kas lom sifacna ac fah touyak in nununkekom, in
fahkak lah ac oasr mwatum, ku wangin." **38** Na kutu sin
mwet luti ke Ma Sap ac kutu mwet Pharisee elos tuku ac
fahk, "Mwet Luti, kut ke liye kom in oru sie mwe akul
lulap sin God me." **39** Na Jesus el fahk, "Fuka lupan
koluk ac pilesru God lun mwet in pacl inge uh! Ya kowos
ke liye sie mwe akul lulap? Mo! Pwayena mwe akul
kowos ac liye pa mwe akul su tuh sikyak nu sel mwet
palu Jonah. **40** In ouiya se na ma Jonah el tuh muta len
tolu ac fong tolu ke sien ik lulap soko ah, ouinge Wen
nutin Mwet el ac fah oan ye fohk uh len tolu ac fong tolu.
41 Ke Len in Nununku uh, mwet Nineveh elos ac mau
tuyak ac orek loh lain kowos, mweyen elos tuh forla liki
ma koluk lalos ke elos lohng luti lal Jonah. Ac nga fahk
nu suwos lah oasr sie inge su yohk lukel Jonah! **42** Ke
Len in Nununku uh, Kasra lun Sheba el ac mau tuyak
ac orek loh lain kowos, mweyen el tuh tuku liki acn sel
su oan yen loeslana, in tuh porongo kas lalmwetmet lal
Solomon. Ac nga fahk nu suwos lah oasr sie inge su
arulana yohk lukel Solomon! **43** Ke pacl sie ngun fohkfok
el illa liki sie mwet, el ac forfor yen wangin kof we in suk
acn elan muta we. El fin tia ku in konauk, **44** na el ac
nunku in el sifacna, 'Nga ac folokla nu in lohm se nga
muta we meet ah,' na ke el folokla, el liye lah lohm sel
uh wangin koano-imonyukla ac arulana nasnas. **45** Na el
ac sifil illa ac solama itkosr pac ngun ma koluk lukel, na
elos ac tuku ac muta in lohm sac. Na saflaiyen mwet sac
arulana koluk liki meet ah. Pa inge ma ac sikyak nu sin
mwet koluk in len inge uh." **46** Jesus el srakna sramsram
nu sin un mwet sac ke nina kial ac mwet lel elos tuku.
Elos tu na likinuma ac siyuk elos in sramsram nu sel. **47**
Na sie sin mwet uh fahk nu sin Jesus, "Liye, nina kiom
ac mwet lim elos oasr likinuma ac elos ke sramsram nu
sum." **48** Na Jesus el fahk nu sin mwet sac, "Su nina
kiuk? Ac su mwet wiuk?" **49** Na el srisrngiya mwet tumal
lutlut ac fahk, "Liye! Pa inge nina kiuk ac mwet wiuk
uh! **50** Kutena mwet su oru ma lungse lun Papa tumuk
inkusrao, el pa mwet lik ac mwet louk ac nina kiuk."

13 In len sacna, Jesus el fahsr liki lohm sac ac som
nu sisken lulu uh, ac muta in luti. **2** Un mwet su
tuku raunella uh arulana pus, ouinge el sroang nu fin
oak soko ac muta fac, ac mwet uh tu finmes uh. **3** El
orekmakin kas in pupulyuk in luti nu selos ke ma puspis.
El fahk, "Mwet se som in taknelik. **4** Ke el sisalik fita uh
nu fin fohk uh, kutu fita uh putatla nu sisken inkanek
inima uh, ac won uh tuku kangla. **5** Kutu putatla nu yen
eoteot, yen minini fohk fac. Tia paht na fita uh srunak. **6**
Tusruktu ke faht uh takak, sacn ma srunak uh folla ac
uli, ke sripen srikla fohk nu ke oka. **7** Kutu fita uh putatla
inmasrlon kokul uh, su kapak ac kupoiya sacn ma kapak
we. **8** A kutu fita uh putatla nu fin fohk wo, ac kapak ac
isus fahko puspis: kutu pacl siofok, kutu pacl onngoul, ac
kutu pacl tolngoul." **9** Ac Jesus el fahk, "Ke ma inge
kowos porongo, fin oasr srewos!" **10** Na mwet tumal
lutlut elos kalukyang nu yurin Jesus ac siyuk sel, "Efu ku
kom orekmakin kas in pupulyuk ke kom sramsram nu sin
mwet uh?" **11** Ac Jesus el topuk ac fahk, "Etauk ke ma
lukma lun Tokosrai lun kusrao uh itukot nu suwos, ac tia
nu selos. **12** El su oasr etauk yoro ac fah itukyang tuh
in arulana yohk liki meet; a el su wangin etauk yoro,
etauk srisrik su oasr yorol ac fah itukla lukel. **13** Sripa
se sis nga orekmakin kas in pupulyuk nu selos uh pa,
elos liye a tiana kalem kac, ac elos lohng a tiana akilen.
14 Ouinge mwet inge elos akpwayeye kas in palu lal
Isaiah, su fahk: 'Mwet inge ac fah lohng na lohng, a tia
kalem kac; Elos ac fah liye na liye, a tiana akilenak, **15**
Mweyen nunak lalos uh upa, Ac elos fonosya insraclos,
Ac kaliya mutalos. Funu tia ouinge mutalos lukun liye, Ac
sraclos lukun lohng, Ac nunkalos lukun kalem kac, Ac
elos lukun forma nu sik, Tuh nga in akkeyalosla. Ouinge
God El fahk.' **16** "A kowos arulana insewowo, mweyen
motowos liye, ac srewos lohng. **17** Pwayena nga fahk nu

suwos lah mwet palu puspis ac mwet lun God puspis
kena liye ma kowos liye ac lohng ma kowos lohng, a
elos tiana. 18 “Ke ma inge, kowos porongo ac lutlut ke
kalmen pupulyuk ke mwet taknelik. 19 Elos su lohng
pweng ke tokosrai ac tia kalem kac, elos oana fita ma
putatla nu sisken inkanek inima uh. El su Koluklana el
tuku ac tulakunla fita se su yoki insialos. 20 Ac kalmen
fita ma putatla yen eoteot, ma nu selos su engan in eis
pweng wo ke elos tufahna lohng. 21 Tusruktu, tiana tili
nu in elos, ke ma inge ac tiana oan paht in elos. Na mwe
lokoalok ku ma upa fin tuku nu selos ke sripen pweng
sac, elos sa na in fuhleak. 22 Ac fita su putatla inmasrlon
kokul uh el oana elos su lohng pweng uh, tusruktu elya
lun faclu ac lungse lalos nu ke mwe kasrup uh kupoiya
pweng sac, na tiana isus fahko. (aiōn g165) 23 Ac fita ma
yoki in fohk wo uh, elos pa mwet su lohng kas inge ac
kalem kac, na elos isus fahko puspis — kutu siofok, kutu
onngoul, ac kutu tolngoul.” 24 Na Jesus el sifilpa fahk nu
selos sie pac pupulyuk: “Tokosrai lun kusrao ouinge: Sie
mwet el yukwiya fita wo in ima lal. 25 Sie fong ah ke
mwet nukewa motulla, mwet lokoalok se tuku ac yukwiya
mah koluk inmasrlon wheat uh, na el som. 26 Ke sacn
uh kapak ac mutawauk in sikyak fahko, na mah koluk uh
sikyak pac. 27 Na mwet kulansap lun leum sac tuku
nu yorol ac fahk, ‘Leum se, fita wo mukena pa kom tuh
yukwiya ke ima se lom ah. Na mah koluk ke ima sac tuku
ya me?’ 28 Ac leum sac fahk, ‘Kalem lah mwet lokoalok
se pa oru ma inge uh.’ Na elos siyuk sel, ‘Kom lungse
kut in som fusak mah koluk uh?’ 29 Ac el fahk, ‘Mo,
mweyen kowos fin fis mah koluk uh, sahp kowos ac tuh
fusak pac kutu sin sacn wo uh. 30 Lela wheat ac mah
koluk uh in tukenina kap nwe ke na pacl in kosrani, na
nga fah fahk mwet telani uh in fusak mah koluk uh meet,
loseni nu sie ac esukak. Na elos fah orani wheat uh ac
filiya in lohm in filma uh.’” 31 Jesus el sifilpa fahkak nu
selos sie pac pupulyuk. “Tokosrai lun kusrao ouinge:
Mwet se el eis sie fiten mustard ac yukwiya in ima lal. 32
Pa inge fita se ma srik oemeet, tusruktu el fin kapak el
pa yohk oemeet ke sacn uh, na orala soko sak lulap,
ac won yen engyeng uh tuku orala ahng lalos ke lesak
uh.” 33 Jesus el sifilpa fahkak sie pupulyuk nu selos:
“Tokosrai lun kusrao uh oana luman mwe pulol uh, ma
sie mutan el sang kulamiseak ke sie pak in flao, na tok
nufonna pak sac ac pulolak.” 34 Jesus el orekmakin kas
in pululyuk in fahkak ma inge nukewa nu sin un mwet
uh. El tia fahk kutena ma nu selos el fin tia orekmakin
kas in pupulyuk. 35 El oru ouinge in akpwayei kas lun
mwet palu su fahk, “Nga ac fah orekmakin pupulyuk ke
nga sramsram nu selos; Nga fah fahkak nu selos ma su
tia eteyuk oe ke orekla faclu ah me.” 36 Ke Jesus el
fahsr liki un mwet sac ac utyak nu in lohm uh, mwet
tumal lutlut elos tuku nu yorol ac fahk, “Aketeya nu sesr
lah mea kalmen pupulyuk ke mah koluk inima uh.” 37 Ac
Jesus el topuk ac fahk, “Mwet taknelik fita wo sac pa
Wen nutin Mwet; 38 ac ima sac pa faclu; ac fita wo uh
pa mwet lun Tokosrai lun kusrao uh; mah koluk uh pa
mwet su ma lun el su Koluklana; 39 ac mwet lokoalok se
ma taknelik fita koluk uh pa Devil. Pacl in kosrani uh pa
saflaiyen faclu, ac mwet kosrani uh pa lipufan. (aiōn g165)
40 Oana ke mah koluk uh ac orekeni ac isisyak in e uh,
pa inge luman ma ac sikyak ke saflaiyen faclu. (aiōn g165)
41 Wen nutin Mwet el ac fah supwalik lipufan lal tuh elos
in orani mwet nukewa in Tokosrai lal su oru ma koluk,
oayapa elos su kolla mwet uh in oru ma koluk. 42 Ac
elos ac fah siselosyang nu in funyu in e, yen ma elos ac
fah tung, keok ac ngalis inwihselos. 43 Na mwet lun God
elos ac fah saromrom oana faht uh in Tokosrai lun Papa
tumalos. Kowos porongo ma inge, fin oasr srewos. 44
“Tokosrai lun kusrao ouinge: Sie mwet el konauk sie ma
saok wikinyukla in ima se. El sifilpa afinya, ac som ac
kukakunla ma lal nukewa, na el folokla ac molela ima
sac. 45 “Ac Tokosrai lun kusrao ouinge pac: Sie mwet
kuka el forfor ac sukok pearl saok, 46 ac ke el konauk sie
pearl ma arulana yohk molo, el som kitala ma lal nukewa
ac molela pearl saok sac. 47 “Tokosrai lun kusrao ouinge
pac: Kutu mwet patur elos sisla nwek lalos nu in lulu uh,
ac sruokya kain ik puspis. 48 Ke nwek sac sessesla ke
ik, elos amakunak nu finmes uh, ac sraclik ik uh: ik ma
wo uh itukyang nu in mwe neinyuk uh, a ma koluk uh
sisila. 49 Ac fah ouinge ke safliyen faclu. Lipufan uh ac
mau fahsrelik ac orani mwet koluk liki inmasrlon mwet
wo, (aiōn g165) 50 ac siselosyang nu in e uh, yen ma elos
ac fah tung ke keok ac ngalis in wihselos we.” 51 Na
Jesus el siyuk selos, “Ya kowos etu kalmen ma inge?”
Ac elos topuk, “Aok.” 52 Na el fahk nu selos, “Kalmen
ma inge pa mwet nukewa su mwet luti ke Ma Sap uh su
ekla nu ke mwet lutlut in Tokosrai lun kusrao, elos oana
sie mwet ma oasr sie lohm sel, ac el eisla ma sasu ac
ma mah liki nien filma lal.” 53 Tukun Jesus el fahkak
pupulyuk inge, na el som liki acn sac, 54 ac folokla nu in
acn sel sifacna. El luti in iwen lolngok selos, ac elos su
lohng luti lal elos arulana fwefela. Ac elos siyuk, “El eis
ya me kain in lalmwetmet inge, ac mwenmen ma el oru
inge? 55 Ya el tia ma nutin mwet kamtu sac? Ya tia nina
kial pa Mary, ac tia ma wial pa James, Joseph, Simon ac
Judas? 56 Ya tamtael lal nukewa elos tia oasr pac inge?
Na el eis ma inge oya me?” 57 Ke ma inge elos tiana
lohang nu sel Jesus. Jesus el fahk nu selos, “Mwet palu
se el akfulatyeyuk in acn nukewa sayen acn sel sifacna
ac sin sou lal sifacna.” 58 Tiana pus mwenmen el oru in
acn sac mweyen wangin lulalfongi lalos.

14 In pacl sac Herod, leum lun acn Galilee, el lohng
pweng kacl Jesus. 2 El fahk nu sin mwet pwapa
lal, “El inge pa John Baptais a sifil akmoulyeyukyak el,
pa oru oasr ku lal in oru mwenmen inge uh.” 3 Herod pa
tuh sap in sruhu John, ac in kapiri el ac itukyang nu in
presin. El oru ouinge ke sripacl Herodias, su tuh payuk
meet sel Phillip, tamulel lal. 4 In kutu pacl meet, John

Baptais el tuh fahk nu sel Herod, “Tia fal kom in payuk
sel Herodias!” 5 Na Herod el tuh kena unilya John, tuh el
sangeng sin mwet Jew, mweyen elos pangon John el sie
mwet palu. 6 Ke sun len lal Herod, acn natul Herodias el
tuh tacn ye mutun walil sac. Ac ke sripen yohk engan lal
Herod, 7 el tuh wuleang nu sel ac fahk, “Nga fulahk lah
nga ac sot nu sum kutena ma kom lungse!” 8 Na mutan
sac fahk oana ke nina kial ah tuh fahk nu sel, “Ase nu
sik ingena insifal John Baptais in sie ahlu!” 9 Tokosra el
arulana oela kac, tuh mweyen el tuh wulela ye mutun
mwet loh puspis, ouinge el sap in itukyang enenu lun
mutan sac. 10 Ke ma inge el sap in pakpukla sifal John
in presin. 11 Na sifa sac oan in sie ahlu ac utuku nu
sin mutan fusr sac, ac el usla nu sin nina kial ah. 12
Mwet tuma lutlut lal John elos tuku, ac usla manol ac
pikinya; tari elos som ac fahkang nu sin Jesus. 13 Ke
Jesus el lohng pweng kacl John, el oayak ac som nu ke
sie acn ma wangin mwet muta we. Mwet uh lohngak, na
elos som tokol, ut na finmes uh. 14 Jesus el srola liki
oak uh, ac ke el liye un mwet na pus sac, el arulana
pakomutalos ac el akkeyala mwet mas lalos. 15 Ke
ekela, mwet tumal lutlut elos kalukyang nu yorol ac fahk,
“Ac fongeni pa inge, ac acn uh loesla nu ke acn mwet uh
muta we. Supwala mwet uh elos in som nu in siti srisrik
ac sifacna moul mongo nalos.” 16 Na Jesus el fahk,
“Elos tia enenu in som. Komtal sang kutu mongo an elos
in kang!” 17 Na elos fahk, “Pwayena ma oasr yorosr pa
lof in bread limekosr ac ik lukwa.” 18 Na el fahk, “Use nu
sik.” 19 El sap mwet uh in muta fin mah uh. Na el eis
lof limekosr ac ik lukwa ah, ngetak nu lucng ac sang
kulo nu sin God. El kunsalik bread uh ac sang nu sin
mwet tumal lutlut, na elos sang nu sin mwet uh. 20 Mwet
nukewa mongo ac kihpi. Na mwet tumal lutlut elos orani
fotoh singoul luo ke luwen mongo uh. 21 Pisen mwet
mukul ma mongo uh sahp ac oasr ke tausin limekosr,
tia oaoa mutan ac tulik uh. 22 Na Jesus el sap mwet
tumal lutlut in sroang nu fin oak uh ac kalot meet nu
lefahlo ke el supwalik mwet uh. 23 Tukun el supwalik
mwet uh, el utyak nu fineol uh in pre we. Ke ekela,
Jesus el mukena muta in acn sac, 24 ac ke pacl se inge,
oak soko ah som loes tari in lulu ah, ac noa uh sisot
sisma mweyen eng uh tuhyak ac fungulya oak uh. 25
Inmasrlon ao tolu ac ao onkosr ke lotutang, Jesus el
tuku sun mwet tumal lutlut, ac el fahsr na fin kof uh. 26
Ke elos liyal ke el fahsr fin kof uh elos arulana sangeng,
ac kutu selos fahk, “Inut se!” ac wowoyak ke sangeng.
27 In kitin pacl ah na Jesus el kasang nu selos ac fahk,
“Akkeye kowos, nga na pa inge. Nimet sangeng!” 28 Na
Peter el kasla ac fahk, “Leum, fin kom pa ingan, sap nga
in fahsrot fin kof uh nu yurum.” 29 Na Jesus el fahk,
“Fahsru!” Na Peter el srola liki oak uh ac mutawauk in
fahsr fin kof uh nu yurin Jesus. 30 Tusruktu ke el liye
upa lun eng uh, el sangeng ac mutawauk in tili nu inkof
uh. Na el wowoyak ac fahk, “O Leum, moliyula!” 31 In
kitin pacl ah na Jesus el asroela paol, sruokilya ac fahk,
“O kom su srikla lulalfongi la! Efu kom ku alolo?” 32 Eltal
kewa sroang nu fin oak uh, na eng uh mihsla. 33 Mwet
tumal lutlut su muta in oak uh elos epasr ac alu nu sin
Jesus. Elos fahk, “Pwayena kom Wen nutin God!” 34
Elos tupalma in lulu sac ac oai in acn Gennesaret, 35 ac
mwet we akilenul Jesus. Ouinge elos sapwalik mwet nu
yurin mwet mas nukewa in acn ma oan apkuran nu we
tuh elos in usalosme nu yurin Jesus. 36 Elos kwafe sel
elan lela mwet mas uh in kahlyena finne pulan nuknuk
lal uh; ac mwet nukewa su kahlye, elos kwela.

15 Na kutu mwet Pharisee ac mwet luti Ma Sap elos
tuku liki acn Jerusalem ac siyuk sin Jesus, 2 “Efu
ku mwet tuma lutlut lom elos tia akos mwe luti ma ituku
nu sesr sin mwet matu lasr oemeet me uh? Elos tiana
akfalye ma oakwuki ke ouiyen aknasnasye paolos meet
liki elos mongo!” 3 Na Jesus el topuk ac fahk, “Ac efu
ku kowos tia akos ma sap lun God, a kowos fahsr na
ke mwe luti lowos sifacna? 4 Tuh God El fahk mu,
‘Sunakin papa tomom ac nina kiom,’ ac ‘Kutena mwet
su selngawi papa tumal ku nina kial ac fah anwuki.’ 5
A kowos luti ac fahk mu fin oasr kutena ma yurin sie
mwet ma el ku in sang kasru papa tumal ku nina kial, a
el fahk mu, ‘Ma se inge ma lun God,’ 6 na el tia enenu
in sunakin papa tumal. Ke kowos oru ouinge kowos
tia akos ma God El sapkin, tuh kowos in oru na mwe
luti lowos sifacna. 7 Kowos mwet wosounkas! Arulana
pwaye ke Isaiah el tuh palye keiwos fahk mu, 8 ‘Mwet
inge sunakinyu na ke oalulos, A insialos loes likiyu. 9
Wangin sripen alu lalos nu sik, Mweyen elos luti mwet
uh ke ma sap ma elos sifacna orala, oana in ma sap
luk!’” 10 Na Jesus el pangonma un mwet uh nu yorol ac
fahk nu selos, “Lohng, tuh in kalem suwos! 11 Tia ma
su utyak nu in oalin sie mwet pa akfohkfokye moul lal
uh, a ma su illa liki oalul pa akfohkfokyal uh.” 12 Na
mwet tumal lutlut elos tuku nu yorol ac fahk, “Ku kom etu
lah mwet Pharisee elos toasrla ke ma kom fahk ah?”
13 Ac Jesus el topkolos ac fahk, “Sak nukewa su Papa
tumuk inkusrao el tia yukwiya, ac fah fifyak. 14 Nimet
elya selos! Elos mwet kol kun; ac mwet kun se fin pwen
sie pac mwet kun, eltal kewa ac putatyang nu in luf uh.”
15 Na Peter el fahk nu sel, “Aketeya nu sesr kalmen kas
lom nu sin mwet Pharisee uh.” 16 Na Jesus el fahk nu
selos, “Ya kowos srakna oana mwet saya uh, soenna
kalem? 17 Ya kowos tia etu? Kutena ma su utyak nu in
oalin sie mwet ac fah som nu in sial, ac illa liki manol. 18
A ma su illa liki oalin sie mwet, ma inge tuku liki nunak
lun insial, ac ma inge pa akfohkfokye moul lun sie mwet.
19 Mweyen nunak koluk uh tuku liki insial me, ac kolol in
orek akmas, kosro, ac oru kutepacna lumah koluk saya
uh; in pusr, kikiap, ac kaskas koluk lain mwet. 20 Pa inge
ma su akfohkfokye sie mwet. A in tia ohlla pao meet liki
mongo, oana lumah ma elos fahk kowos in oru — ma

inge tia akfohkfokye moul lun mwet." **21** Jesus el fahsr
liki acn sac, ac som nu in acn ma oan apkuran nu Tyre
ac Sidon. **22** Sie mutan Canaan su muta in acn sac tuku
nu yorol, ac wowoyak ac fahk, "Wen nutin David, nunak
munas, pakoten nu sik. Oasr musen demon in acn se
nutik, ac el arulana keok kac." **23** Tusruktu wanginna
ma Jesus el fahk nu sel. A mwet tumal lutlut elos kwafe
nu sel ac fahk, "Supwalla! El fahsr tokosr ac arulana
wowon!" **24** Na Jesus el fahk, "Supweyukme nga nu sin
sheep tuhlac sin mwet Israel mukena." **25** A mutan sac
tuku ac putati nu ke nial ac fahk, "Leum, kasreyu!" **26** Ac
Jesus el fahk, "Tia fal in eis mongo nun tulik ac sisla nu
sin kosro ngalngul." **27** Na mutan sac fahk, "Aok, pwaye
Leum, tusruktu finne kosro ngalngul uh, elos kang pac
kutkut in mongo ma putatla liki tepu lun leum lalos uh."
28 Ke ma inge Jesus el fahk, "Kom sie mutan su arulana
yohk lulalfongi la! Enenu lom an ac fah orek nu sum
oana siyuk lom an." Na in kitin pacl ah na tulik mutan se
natul ah kwela. **29** Jesus el som liki acn sac ac fahsr
ut sisken lulu Galilee. El fanyak nu ke sie acn fulat ac
muta nu ten. **30** Un mwet puspis tuku nu yorol, ac elos
us mwet ul, mwet kun, mwet sukapas, mwet tia ku in
kaskas, ac mwet mas puspis saya, ac filiya yurin Jesus;
ac el akkeyalosla. **31** Mwet uh arulana fwefela ke elos
liye mwet nikin kas elos kaskas, mwet sukapas elos
kwela, mwet ul elos fahsr, ac mwet kun elos liye. Ouinge
elos kaksakin God lun Israel. **32** Jesus el pangonma
mwet tumal lutlut ac fahk, "Nga pakomuta mwet inge,
mweyen elos wiyu len tolu lah ac inge wangin ma elos in
kang. Nga tia lungse supwalosla ac tia kitalosi, mweyen
elos ac ku in mulalla inkanek uh." **33** Na mwet tumal
lutlut elos siyuk sel, "Kut ac konauk oya mongo ma ac fal
nu sin u lulap se inge in acn mwesis se inge?" **34** Na
Jesus el siyuk selos, "Bread ekasr oasr yuruwos?" Elos
fahk, "Lof itkosr, ac ik srisrik ekasr." **35** Na Jesus el sap
mwet uh in muta fin fohk uh. **36** Na el eis lof itkosr ac ik
uh, ac sang kulo nu sin God. El kunsalik ac sang nu sin
mwet tumal lutlut, ac elos sang nu sin mwet uh. **37** Mwet
nukewa mongo nwe kihpi na. Na mwet tumal lutlut elos
orani fotoh itkosr ke luwen mongo uh. **38** Pisen mwet ma
mongo uh oasr ke tausin akosr mukul, sayen mutan ac
tulik. **39** Na Jesus el supwalik mwet uh, ac sroang nu fin
oak soko ac som nu in acn Magadan.

16 Kutu sin mwet Pharisee ac mwet Sadducee su
tuku nu yurin Jesus elos kena sruokilya ke kas lal,
ouinge elos sap elan oru sie mwe akul lulap nu selos in
akkalemye lah God El welul. **2** Tusruk Jesus el topuk ac
fahk nu selos, "Ke pacl se faht uh ac tili uh, kowos fahk
mu, 'Len lutu uh ac wona mweyen srusra pe kusra uh.'
3 Ac toang na ke lotutang uh kowos ac fahk mu, 'Ac
afi, mweyen srusra ac lohsrlosr pe kusra uh.' Kowos
ku in palye pacl uh ke kowos liye pe kusra uh, tusruk
kowos tia ku in aketeya kalmen akul ma sikyak in pacl
inge uh! **4** Fuka lupan koluk ac pilesru God lun mwet in
pacl inge uh! Ya kowos ke liye sie mwe akul lulap? Mo!
Pwayena mwe akul kowos ac liye pa mwe akul su tuh
sikyak nu sel Jonah." Na el fahsr lukelos ac som liki acn
sac. **5** Ke mwet tumal lutlut elos kalla nu lefahl laco ke
lulu uh, elos mulkunla in utuk bread. **6** Jesus el fahk
nu selos, "Karinginkowosyang liki mwe pulol lun mwet
Pharisee ac mwet Sadducee." **7** Na elos mutawauk in
asiyuki inmasrlolos sifacna ac fahk, "El fahk ma inge
mweyen kut mulkunla in utuk bread tuku." **8** Jesus el
etu ma elos fahk uh, na el siyuk selos, "Efu ku kowos
sramsram inmasrlowos lah wangin bread yuruwos?
Arulana srikla lalulalfongi lowos an! **9** Ya soenna kalem
suwos? Ya kowos tia esam ke nga kunsalik lof limekosr
nu sin mwet tausin limekosr ah? Fotoh ekasr kowos
tuh nwakla ke luwen mongo ah? **10** Ac ke lof itkosr
nu sin mwet tausin akosr ah? Fotoh ekasr kowos tuh
nwakla ah? **11** Efu ku tia kalem suwos lah nga tia kaskas
ke bread? Karinginkowosyang liki mwe pulol lun mwet
Pharisee ac mwet Sadducee uh!" **12** Na mwet tumal
lutlut elos fah akilenak lah el tia kas in sensenkunulos ke
mwe akpulolye bread, a ke mwe luti lun mwet Pharisee
ac mwet Sadducee. **13** Jesus el som nu yen ma oan
apkuran nu Caesarea Philippi, ac el siyuk sin mwet tumal
lutlut, "Mwet uh fahk mu su Wen nutin Mwet uh?" **14** Ac
elos fahk, "Kutu fahk mu John Baptais, ac kutu mu Elijah,
ac kutu fahk mu Jeremiah, ku sie sin mwet palu." **15** Na
el siyuk selos, "Ac kowos, kowos mu su nga uh?" **16**
Na Simon Peter el topuk ac fahk, "Kom pa Christ, Wen
nutin God moul." **17** Ac Jesus el fahk, "Mwe insewowo
nu sum, Simon, wen natul John! Ma pwaye se inge tia
fwackyuk nu sum sin kutena mwet, a itukot nu sum sin
Papa tumuk inkusrao. **18** Ke ma inge nga fahk nu sum,
kom pa Peter, su kalmac uh pa 'eot,' ac fin eot se inge
nga ac fah musai church luk; na finne misa, tia pac ku in
kunausla. **(Hadēs g86)** **19** Nga fah sot nu sum key nu ke
Tokosrai lun kusrao. Ma kom tia lela fin faclu ac fah tia
pac lela inkusrao, ac ma kom lela fin faclu ac fah lela
pac inkusrao." **20** Na Jesus el sap mwet tumal lutlut in
tiana fahk nu sin kutena mwet lah el pa Christ. **21** In pacl
sac lac, Jesus el kaskas kalem na nu sin mwet tumal
lutlut ac fahk, "Nga enenu na in som nu Jerusalem ac
akkeokyeyuk sin un mwet matu, mwet tol fulat, ac mwet
luti Ma Sap uh. Ac fah anwuki nga, tusruktu tukun len
tolu, nga fah sifil akmoulyeyukyak." **22** Peter el solalla nu
saya, ac mutawauk in kael ac fahk, "God El tia ku in
lela in ouingan, Leum! Ma inge tia ku in sikyak nu sum!"
23 Jesus el forang nu sel Peter ac fahk, "Fahla likiyu,
Satan! Kom sie mwe tukulkul nu sik, mweyen nunak lom
ingan tia ma tuku sin God me, a ma sin mwet uh." **24** Na
Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut, "Kutena mwet
fin lungse wiyu, el enenu in lafwekunul sifacna, srukak
sakseng lal ac fahsr tukuk. **25** Tuh el su lungse molela
moul lal, ac fah tuhlac lukel; a el su moul lal tuhlac lukel

keik, el fah konauk moul lal. **26** Ac tuh mwe mea nu
sin sie mwet el fin eis lal faclu nufon, a moul lal tuhlac?
Wangin sripa, mweyen wangin ma el ac ku in sang in
sifil molela moul lal. **27** Tuh Wen nutin Mwet el apkuran
in tuku in wolana lun Papa tumal wi lipufan lal, na el
ac fah sang ma lacne nu sin kais sie mwet, fal nu ke
orekma lal. **28** Pwayena nga fahk nu suwos, oasr kutu
sin mwet inge su ac fah tiana misa nwe ke na elos liye
ke Wen nutin Mwet el tuku in tokosrai lal."

17 Tukun len onkosr, Jesus el eisal Peter ac tamulel
se, James ac John, ac elos utyak nu fin soko eol
fulat, ac elos mukena we. **2** Ke elos liye na, Jesus
el ekla ye mutaltal: saromrom mutal oana faht uh, ac
nuknuk lal arulana fasrfasr pikapakla. **3** Na mwet tumal
lutlut tolu ah liyalak Moses ac Elijah sramsram nu sin
Jesus. **4** Na Peter el kasla ac fahk nu sin Jesus, "Leum,
arulana wo ke kut muta inge uh! Kom fin lungse, nga
ac musaela tolu iwen aktuktuk: sie sum, sie sel Moses,
ac sie sel Elijah." **5** Ke el kaskas, sie pukunyeng na
saromrom sonolosi, ac sie pusra in pukunyeng uh me
fahk, "El inge Wen kulo saok nutik, su nga insewowo
kac. Kowos lohngol!" **6** Ke mwet tumal lutlut elos lohng
pusra sac, elos arulana sangengla, na elos faksufi. **7**
Jesus el tuku nu yorolos ac kahlulosi, ac fahk, "Tuyak,
nimet sangeng!" **8** Na elos ngetak ac wangin mwet elos
liye, a Jesus mukena. **9** Ke elos oatui liki fineol uh,
Jesus el sap nu selos, "Nimet fahk nu sin kutena mwet
ma su komtal liye inge nwe ke na Wen nutin Mwet el
akmoulyeyukyak liki misa." **10** Na mwet tumal lutlut elos
siyuk sin Jesus, "Efu ku mwet luti Ma Sap elos fahk mu
Elijah el ac tuku meet?" **11** Ac Jesus el fahk, "Pwaye lah
Elijah el ac tuku meet, ac el ac fah akoela ma nukewa.
12 Tusruktu, nga fahk nu suwos lah Elijah el tuku tari, ac
mwet uh tiana akilenul, a elos oru ma na koluk nu sel
oana ma elos lungse. Ac elos ac fah oru oapana nu sin
Wen nutin Mwet." **13** Na mwet tumal lutlut elos kalemak
lah el kaskas kacl John Baptais. **14** Ke elos folokla nu
yurin un mwet uh, oasr sie mukul tuku nu yurin Jesus, su
faksufi ye mutal **15** ac fahk, "Leum se, pakomuta wen
nutik! El musen pulkoa, ac pacl se ac tuyang nu sel uh
arulana upa, oru el kwacna putatyang nu in e uh, ku
nu inkof uh. **16** Nga tuh usalu nu yurin mwet tomom
lutlut, tuh elos koflana akkeyalla." **17** Na Jesus el fahk,
"Fuka lupan selulalfongi ac sesuwos in orekma lomtal
uh! Nga ac muta yurumtal nwe ngac? Nga ac muteng
komtal nwe ngac? Use tulik sacn nu yuruk!" **18** Jesus el
sap ku nu sin demon sac, na el illa liki tulik sac, ac in
pacl sacna tulik sac kwela. **19** Na mwet tumal lutlut elos
tuku nu yurin Jesus in lukma ac siyuk sel, "Efu kut ku
kofla lusla demon sac?" **20** Na Jesus el fahk, "Mweyen
srikla lulalfongi lowos. Pwayena nga fahk nu suwos,
lulalfongi lowos fin oana luman fiten mustard se, kowos
ac ku in fahk nu sin eol soko inge, 'Fahsrot liki acn se
inge nu ingo!' na ac som. Kowos ac ku in oru kutena
ma!" [**21** "Tusruktu pre ac lalo mukena pa ku in sisla
kain inge; wangin ma saya ku in sisla."] **22** Ke mwet
tumal lutlut nukewa fahsreni nu Galilee, Jesus el fahk nu
selos, "Wen nutin Mwet el ac fah itukyang nu inpoun
mwet **23** su ac fah unilya, tusruktu tukun len tolu, el fah
sifil akmoulyeyukyak." Mwet tumal lutlut elos arulana
asor ke elos lohng ma inge. **24** Ke Jesus ac mwet tumal
lutlut tuku nu Capernaum, mwet eisani tax lun Tempul
elos tuku nu yorol Peter ac siyuk, "Ku mwet luti lom el wi
moli tax lun Tempul uh?" **25** Ac Peter el fahk, "Aok." Ke
Peter el ilyak nu in lohm uh, Jesus el kasla meet ac fahk,
"Simon, mea kom nunku? Su moli tax ac mwe takma
saya nu sin tokosra lun faclu? Ya mwet na in acn se, ku
mwet sac uh?" **26** Ac Peter el fahk, "Mwet sac uh." Na
Jesus el fahk, "Fin ouingan, kalem lah mwet in acn se ac
tia moli. **27** Tusruktu kut tia lungse aktoasrye mwet inge.
Ke ma inge, kom som nu in lulu uh ac sisla soko ah an.
Amakunak ik soko ma kom ahsak oemeet an, ac kom ac
fah konauk ipin silver se in oalul ma fal in molela tax luk
kom uh nu in Tempul uh. Usla ac sang akfalyela."

18 In pacl sac, mwet tumal lutlut elos tuku ac siyuk
sin Jesus, "Su fulat oemeet in Tokosrai lun kusrao
uh?" **2** Na Jesus el pangonma tulik srisrik se ac sap
elan tu ye mutalos, **3** ac el fahk, "Pwayena nga fahk
nu suwos, kowos fin tia ekla in oana tulik srisrik, kowos
ac koflana ilyak nu in Tokosrai lun kusrao. **4** El su fulat
oemeet in Tokosrai lun kusrao uh pa el su akpusiselyal
in oana tulik se inge. **5** Ac kutena mwet su eis sie tulik
srisrik ouinge inek, el oayapa eisyu. **6** "Kutena mwet su
fah aktukulkulye sie selos inge su srik su lulalfongiyu, ac
wona nu sin mwet sacn in sripsripi sie eot wen inkwawal
ac sisella elan walomla yen loal in meoa uh. **7** Fuka
kolukiya nu sin faclu ke oasr na ma su aktukulkulye
mwet uh! Kain lumah inge ac nuna sikyak pacl nukewa,
tusruktu ac fah arulana koluk nu sin mwet se su pwanang
tuh ouiya inge in sikyak uh! **8** "Lac poum ku lac niom fin
aktukulkulye kom, pakela ac sisla! Ac wo fin wanginla lac
poum ku lac niom ac kom utyak nu in moul ma pahtpat,
liki monum in fas ac sisiyang kom nu in e kawil. **(aiōnios
g166)** **9** Ac la atronmotom fin aktukulkulye kom, tipalla
ac sisla! Ac wo kom in utyak nu ke moul ma pahtpat
wi atronmuta se na, liki atronmotom kewa in oasr ac
sisiyang kom nu ke e lun hell. **(Geenna g1067)** **10** "Liyaung
tuh kowos in tia pilesru kutena selos su srik inge. Nga
fahk nu suwos, tuh lipufan lalos elos mutana ye mutun
Papa tumuk inkusrao pacl e nukewa." [**11** Tuh Wen
nutin Mwet el tuku in tuh molelosla su tuhlac."] **12** "Mea
kowos nunku mu sie mwet ac oru fin oasr sheep siofok
natul, ac soko tuhlac? Ya el ac tia filiya ma eungoul
eu in muta mongo pe eol uh, ac som suk ma soko ma
tuhlac uh? **13** Ke el konauk, nga fahk nu suwos lah el ac
engan yohk ke sheep soko ah, liki ma eungoul eu ma
tia tuhlac uh. **14** In ouiya se na inge, Papa tomowos

inkusrao El tia lungse kutena selos su srik inge in tuhlac.
15 "Sie mwet lulalfongi fin orekma koluk lain kom, fahla
nu yorol ac akkalemye ma sufal lal. Tusruktu, oru ma
inge inmasrlomtal na. El fin porongekom, na orekma
wo lom folokonulma. 16 A el fin tia porongekom, kom
eis sie ku luo mwet in wi kom, tuh kas in alein nukewa
in oasr akpwayeye sin mwet loh luo yak, oana ke Ma
Simusla uh fahk. 17 Ac el fin tia pacna porongalos, na
kom fahkak ma nukewa nu sin church. Ac el fin srangesr
lohng church, na kom tari oral oana sie mwet pegan,
ku sie mwet eisani tax. 18 "Ke ma inge nga fahk nu
suwos nukewa: Kutena ma kowos kapriya fin faclu, ac
fah kapiri pac inkusrao; ac kutena ma kowos tulala faclu,
ac fah taltalla pac inkusrao. 19 "Ac nga fahk pac nu
suwos: Pacl nukewa ma luo suwos insese nu ke sie ma
su kowos pre kac fin faclu, Papa tumuk inkusrao El ac
fah oru nu suwos. 20 Tuh yen nukewa ma oasr mwet
luo ku tolu tukeni we inek, nga fah welulos pac." 21
Na Peter el tuku nu yurin Jesus ac fahk, "Mwet Luti,
sie mwet lulalfongi wiuk fin nuna orekma koluk nu sik,
pacl ekasr nga ac nunak munas nu sel kac? Ya pacl
itkosr?" 22 Ac Jesus el topuk ac fahk, "Mo, tia pacl itkosr,
a itngoul pacl itkosr, 23 mweyen Tokosrai lun kusrao uh
ouinge: Sie pacl ah tuh oasr sie tokosra su sulela in tuni
soemoul lun mwet orekma lal. 24 El tufahna akoo in oru
ma inge na utukyak sie selos su soemoul lal alukela
million dollar. 25 Mani su oasr yurin mwet kulansap sac
tia fal in molela soemoul lal, ke ma inge tokosra el sap
in kukakinyukla el oana sie mwet kohs, wi mutan kial,
tulik natul ac ma nukewa lal, in akfalye misa lal. 26 Ke
ma inge mwet kulansap sac putati nu ye mutun tokosra
sac ac fahk, 'Nunak munas, mongfisrasr nu sik, ac nga
ac fah akfalye nu sum ma nukewa!' 27 Tokosra sac
pakomutal ac nunak munas nu sel ac eela soemoul lal,
na el fuhlella el som. 28 "Na ke mwet sac el oatula, el
sun sie sin mwet orekma wial su soemoul nu sel ke sie
lupa na srisrik. El sruokilya ac iseya kwawal ac fahk,
'Molema soemoul lom nu sik uh!' 29 Mwet kulansap sac
putati ye mutal ac fahk, 'Nunak munas, mongfisrasr nu
sik, ac nga fah akfalyela soemoul luk nu sum!' 30 A el
tia lungse lohng, ac el eisalang nu in presin tuh elan
muta nwe ke na el akfalyela soemoul lal. 31 Ke mwet
orekma wial saya elos liye ma inge, elos arulana toasr
kac, ac som fahk ma nukewa nu sin tokosra sac. 32 Na
tokosra sac solama mwet sac ac fahk nu sel, 'Kom sie
mwet kulansap arulana koluk! Nga nunak munas nu sum
ke ma nukewa kom soemoul nu sik kac, mweyen na
kom kwafe nu sik. 33 Ya tia fal kom in nunak munas pac
nu sin mwet kulansap se wiom ah, oana ke nga oru nu
sum?' 34 Tokosra el arulana kasrkusrak sel, ac supwalla
nu in presin elan muta keok we nwe ke na el akfalyela
soemoul lal nukewa." 35 Ouinge Jesus el fahk nu selos,
"Papa tumuk inkusrao El ac oru oapana inge nu suwos,
kowos fin tia nunak munas nu sin mwet lulalfongi wiowos
ke insiowos na pwaye."

19 Tukun Jesus el fahk ma inge tari, el som liki acn
Galilee ac ut kutulap in Infacl Jordan nu Judea. 2
Un mwet puspis fahsr tokol, ac el akkeyalosla nukewa su
mas we. 3 Kutu mwet Pharisee tuku nu yorol tuh elos in
srikal ke mwe siyuk se inge, "Ya Ma Sap uh lela sie mwet
in sisla mutan kial ke kutena sripa?" 4 Jesus el topuk
ac fahk, "Ya kowos soenna riti Ma Simusla se ma fahk
mu, Ke mutawauk, El su orala ma nukewa El orala pac
mukul ac mutan? 5 Ac God El fahk, 'Ke sripa se inge,
sie mukul el fah fahsr liki papa ac nina, ac fah fulyang
nu sin mutan kial, ac eltal fah ma sefanna.' 6 Ouinge
eltal fah tia sifil ma luo, a eltal ac ma sefannala. Ke ma
inge, ma God El falsani lela mwet uh in tia eisalik." 7
Na mwet Pharisee elos siyuk sel, "Ac efu ku Moses el
tuh sapkin mu mukul se ac ku in sang sie pwepu in
fahsrelik nu sin mutan kial, ac supwalla lukel?" 8 Jesus
el topuk ac fahk, "Moses el tuh lela nu suwos in sisla
mutan kiowos mweyen arulana upa insiowos. Tusruktu,
tia ouinge ke mutawauk me. 9 Ke ma inge nga fahk
nu suwos, kutena mwet su sisla mutan kial ke kutena
sripa sayen mutan sac orek kosro, na mukul sac el orek
kosro el fin sifil payukyak sin siena mutan." 10 Mwet
tumal lutlut elos fahk, "Fin pa ingan oakwuk inmasrlon
sie sianyan, ac wona in tia payuk." 11 Na Jesus el fahk,
"Tia mwet nukewa ku in eis mwe luti se inge, a elos na
su God El akkalemye nu se. 12 Mweyen oasr sripa pus
ma oru sie mukul in tia payuk: kutu, mweyen elos nuna
isusla ouinge; ac kutu, mwet uh pa oru elos in ouinge; ac
kutu tia payuk ke na sripen Tokosrai lun kusrao. Lela el
su ku in eis mwe luti se inge in eis." 13 Na mwet uh use
tulik srisrik nu yurin Jesus elan filiya paol faclos ac pre
kaclos, a mwet tumal lutlut elos multikin nu sin mwet uh.
14 Na Jesus el fahk nu selos, "Lela tulik in tuku nu yuruk
ac nimet ikololosi, tuh Tokosrai lun kusrao ma lalos su
oana tulik srisrik uh." 15 Na el filiya paol nu faclos, ac
som liki acn sac. 16 Sie pacl ah mwet fusr se tuku nu
yurin Jesus ac siyuk sel, "Mwet Luti, orekma wo fuka se
nga enenu in oru tuh nga fah ku in eis moul ma pahtpat?"
(aiōnios g166) 17 Na Jesus el fahk, "Efu kom ku siyuk sik
ke ma su wo uh? God mukena pa wo. Kom fin lungse
eis moul ma pahtpat, liyaung ma sap." 18 Na mwet fusr
sac siyuk, "Ma sap fuka?" Ac Jesus el topuk, "Nik kom
akmas, nik kom kosro; nik kom pisrapasr; nik kom orek
loh kikiap lain mwet; 19 sunakin papa tomom ac nina
kiom; ac lungse mwet tulan lom oana kom lungse kom
sifacna." 20 Na mwet fusr sac fahk, "Nga liyaung ma sap
inge nukewa. Mea pac nga enenu in oru?" 21 Na Jesus
el fahk nu sel, "Kom fin ke kom in suwosna, kom som
kukakunla ma lom nukewa ac sang molo an nu sin mwet
sukasrup, na ac fah oasr mwe kasrup lom inkusrao; na
kom fahsru fahsr tukuk." 22 Ke mwet fusr sac lohng
ma inge, el som ac arulana toasrla kac, mweyen el sie

mwet na kasrup. 23 Na Jesus el fahk nu sin mwet tumal
lutlut, "Pwayena nga fahk nu suwos, ac fah arulana upa
sie mwet kasrup in utyak nu in Tokosrai lun kusrao. 24
Ac nga sifilpa fahk, ac fisrasr tuh soko camel in fahsr
sasla ke mutun soko nilul, liki sie mwet kasrup in ilyak
nu in Tokosrai lun God." 25 Ke mwet tumal lutlut elos
lohng ma inge elos arulana fwefela. Na elos fahk, "Fin
ouingan, su ac ku in moul?" 26 Jesus el ngetang nu
selos ac fahk, "Ma inge ac koflana orek sin mwet uh, a
God El ku in oru ma nukewa." 27 Na Peter el kasla ac
fahk, "Liye, kut filiya ma nukewa ac fahsr tukum. Na mea
kut ac eis kac?" 28 Na Jesus el fahk nu selos, "Pwayena
nga fahk nu suwos, ke Wen nutin Mwet el ac muta fin
tron wolana lal ke We Sasu, na kowos mwet singoul luo
su fahsr tukuk inge ac fah wi pac muta fin tron singoul
luo, in nununku sruf singoul luo lun Israel. 29 Ac mwet
nukewa su filiya lohm ac acn, ku mwet lel ac mwet lohl,
ku papa ac nina, ku tulik natul ke sripuk, ac fah eis lanen
ma inge pacl siofok yohk liki, ac elos ac fah usrui pac
moul ma pahtpat. (aiōnios g166) 30 A mwet puspis su
meet in pacl inge ac fah tok, ac mwet puspis su tok in
pacl inge elos ac fah meet.

20 "Tokosrai lun kusrao uh ouinge: ac oana sie mwet
kacto ma toang na oatula ke lotutang in konauk
kutu mwet in orekma ke ima in grape lal. 2 Elos insese
elan moli nu selos ipin silver se ke len se, fal nu ke molo
se orek in pacl sac, na el supwalosla nu in ima lal. 3
Ke ao eu ke lotu sacna, el sifilpa folokla nu ke acn in
kuka uh, ac konauk kutu pac mwet su tu we ac wangin
ma oru. 4 Na el fahk nu selos, 'Kowos som ac wi pac
orekma in ima in grape uh, ac nga fah moli nu suwos
ke sie moul fal.' 5 Na elos som. Ac ke ao singoul luo
ac ao tolu, el sifilpa som ac oru oana ma el oru meet
ah. 6 Apkuran nu ke ao limekosr ke ekela, el sifil folokla
nu ke acn in kuka uh ac sifilpa liyauk kutu mwet tu we,
ac el fahk, 'Efu ku kowos muta wel len fon se inge?' 7
Na elos fahk, 'Wangin mwet srukkutyak in orekma.' Na
el fahk, 'Fin ouingan, kowos som wi orekma ke ima in
grape ah.' 8 "Ke ekela, mwet kacto sac fahk nu sin mwet
karingin mwet orekma uh, 'Pangonma mwet orekma ac
moleang orekma lalos, mutawauk kaclos su tuku oetok
nwe ke mwet ma tuku oemeet.' 9 Na kais sie mwet ma
mutawauk orekma ke ao limekosr ke eku, elos eis ipin
silver se. 10 Ouinge ke mwet ma mutawauk oemeet in
orekma elos tuku in eis molin orekma lalos, elos nunku
mu ac yohk ma elos ac eis; tusruktu elos eis pacna kais
sie ipin silver. 11 Elos eis mani lalos ac mutawauk in
torkaskas lain mwet kacto sac 12 ac fahk, 'Mwet ma
touyak oetok inge elos orekma ke ao sefanna, a kut
orekma len fon se ye faht uh, ac kom moli nu selos oana
ke kom moli nu sesr!' 13 Na mwet kacto sac fahk nu sin
sie selos, 'Mwet kawuk, porongeyu. Nga tiana kutasrik
nu sum. Kom tuh insese in orekma len fon se ke ipin
silver se na. 14 Inge kom eis mani lom an ac folokla nu
lohm sum. Nga lungse sang nu sin mwet se ma tuku
oetok inge lupa se na ma nga sot nu sum ah. 15 Ya tia
ma luk in sulela ma nga ac oru ke mani luk sifacna? Ya
kom loloik mweyen nga oru wo nu selos?'" 16 Na Jesus
el fahk, "Ouinge, elos su tok ac fah meet, ac elos su
meet ac fah tok." 17 Ke Jesus el ututyak nu Jerusalem,
el srela mwet tumal lutlut ac kaskas nu selos inkanek uh
18 ac fahk, "Kut ac som nu Jerusalem pa inge, ac Wen
nutin Mwet el ac fah itukyang nu inpoun mwet tol fulat
ac mwet luti Ma Sap uh. Elos ac fah wotela elan misa,
19 na elos fah eisalang nu inpoun mwet pegan, su ac
fah aksruksrukel, srunglul, ac unilya fin sakseng soko.
Tusruktu ke len se aktolu el ac fah sifil akmoulyeyukyak."
20 In pacl sac, mutan kial Zebedee el tuku nu yurin
Jesus, wi wen luo natul. El epasrla ye mutal ac fahk lah
oasr ma el ke siyuk. 21 Ac Jesus el fahk, "Mea kom
lungse?" Na nina sac fahk, "Wulema nu sik lah wen luo
nutik inge ac fah muta, sie lac poum layot ac sie lac
poum lasa, ke kom ac tokosrala uh." 22 Na Jesus el fahk
nu sin tamulel sac, "Komtal tia etu ma komtal siyuk an.
Ya komtal ac ku in nim ke cup in keok se ma nga akola
in nim kac?" Ac eltal fahk, "Kut ku." 23 Na Jesus el fahk,
"Pwaye lah komtal ac nim kac, tusruktu tia ma luk in fahk
lah su ac muta layot ac lasa sik. Acn inge ma sin mwet
su Papa tumuk El akoela nu se." 24 Ke mwet tumal lutlut
singoul saya elos lohng ma inge, elos arulana kasrkusrak
sin tamulel sac. 25 Ouinge Jesus el pangnoloseni ac
fahk nu selos, "Kowos etu lah mwet kol lun mwet pegan
uh lungse na sapsap nu fin mwet lalos, ac mwet leum uh
elos akkalemye lah ku nukewa oasr selos. 26 Tusruktu,
ac fah tia ouinge yuruwos. Sie suwos fin ke elan fulat
inmasrlowos, el enenu in mwet kulansap lowos; 27 ac
sie suwos fin lungse in el emeet, enenu elan mwet foko
lowos, 28 oana ke Wen nutin Mwet el tia tuku in tuh
kulansupweyuk el, a tuh elan sie mwet kulansap, ac
sang moul lal in molela mwet puspis." 29 Ke Jesus ac
mwet tumal lutlut elos som liki acn Jericho, oasr sie un
mwet na yohk fahsr tokolos. 30 Mwet kun luo su muta
sisken innek uh lohng lah Jesus el fahsr in alukeltalla, na
eltal wowoyak ac fahk, "Wen nutin David! Pakoten nu
sesr!" 31 Mwet in u sac elos mulat nu seltal ac fahk eltal
in koasrlong. A eltal wowoyak yohk liki meet ac fahk, "O
Leum, Wen nutin David! Pakomutasr!" 32 Jesus el tui, ac
pangnoltal ac siyuk, "Mea komtal lungse ngan oru nu
sumtal?" 33 Ac eltal fahk, "Leum, oru tuh kut in ku in
liye!" 34 Jesus el pakomutaltal ac kahlye mutaltal. In
pacl sacna eltal ku in liye, ac eltal fahsr tokol.

21 Ke Jesus ac mwet tumal lutlut elos apkuranyang
nu Jerusalem, elos tuku nu Bethphage, su oan
sisken Fineol Olive. Ke elos muta we, Jesus el supwala
luo sin mwet tumal lutlut in som meet lukeltal, 2 ac pa
inge ma el sap eltal in oru: "Komtal som nu in siti srisrik

se ma oan meeto, na ke komtal ac utyak, komtal ac
konauk soko donkey ma kapir oan we, su oasr soko
natu tu siskal. Tulala ac use kewa nu yuruk. **3** Ac kutena
mwet fin kaskas nu sumtal, komtal fah fahk, ‘Leum el
enenaltal,’ na el ac sa na in fuhleltalma.” **4** Ma inge orek
tuh in akpwayei kas lun mwet palu su fahk, **5** “Fahkang
nu sin siti Zion, Liye, tokosra lom el tuku nu yurum! El
inse pusisel, ac muta fin soko donkey, Aok, fin natu
soko ah.” **6** Ouinge mwet tumal lutlut luo ah som ac oru
oana ma Jesus El fahk nu seltal. **7** Eltal use donkey
soko ac ma fusr soko natul, ac filiya nuknuk laltal nu
facltal, na Jesus el sroang ac muta fac. **8** Sie un mwet
na lulap elos laknelik nuknuk lalos inkanek uh, ac kutu
mwet uh pakela lesak ac sang lohala inkanek uh. **9**
Mwet su fahsr meet liki Jesus, ac elos su fahsr tokol,
elos nukewa wowoyak ac fahk, “Kaksakin Wen nutin
David! God Elan akinsewowoye el su tuku Inen Leum!
Kaksakin God!” **10** Ke Jesus el utyak nu Jerusalem,
mwet nukewa in siti uh wonak, ac elos asiyuki, “Su mwet
se inge?” **11** Ac u se ma welul Jesus ah fahk, “El inge
Jesus, mwet palu su tuku liki Nazareth in Galilee.” **12**
Jesus el utyak nu in Tempul ac luselosyak nukewa su
kuka ac moul in Tempul uh. El topkakunla tepu lun mwet
ayaol mani uh, ac oayapa mwe muta lalos su kukakin
wule uh, **13** ac el fahk nu selos, “Simla in Ma Simusla
lah God El fahk, ‘Tempul luk ac fah pangpang iwen pre,’
a kowos oru nien wikla lun mwet pisrapasr!” **14** Mwet
kun ac mwet sukapas elos tuku nu yorol in Tempul, ac
el akkeyalosla. **15** Mwet tol fulat ac mwet luti Ma Sap
elos arulana kasrkusrak ke elos liye orekma wolana ma
el oru inge, ac ke tulik uh wowoyak in Tempul ac fahk,
“Kaksakin Wen nutin David!” **16** Na elos siyuk sin Jesus,
“Ku kom lohng ma elos fahk inge?” Na Jesus el fahk,
“Aok, nga lohng. Ya kowos soenna riti Ma Simusla?
Fahk mu, ‘O God, kom loteang nu sin tulik srisrik ac tulik
fusr in etu in oru kaksak pwaye nu sum.’” **17** Jesus el
fahsr lukelos ac som liki siti uh nu Bethany, ac mongla
we ke fong sac. **18** Toang na in len tok ah, ke Jesus el
folokla nu in siti uh, el masrinsralla. **19** El liye soko sak
fig su tu sisken innek uh ac el kuhfla nu kac, tusruktu
wangin fahko kac, a sra mukena. Na el fahk nu sin sak
soko ah, “Kom ac fah tiana sifil isus fahko!” In kitin pacl
ah na sak soko ah uli. **(aiōn g165)** **20** Mwet tumal lutlut
elos liye ma inge, ac elos arulana fwefela kac. Ac elos
siyuk, “Fuka tuh sak fig soko inge arulana sa in uli?”
21 Na Jesus el topuk ac fahk, “Pwayena nga fahk nu
suwos, kowos fin lulalfongi na ac tia alolo, kowos ac ku
in oru ma nga oru nu sin sak fig soko inge. Ac tia ma
inge mukena, a kowos ac ku pac in fahk nu sin eol soko
inge, ‘Mukuiyak ac srola nu in meoa uh,’ na ac srola. **22**
Fin oasr lulalfongi lowos, ma nukewa ma kowos siyuk
kac in pre lowos uh kowos ac eis.” **23** Jesus el foloko nu
in Tempul; ac ke el luti, mwet tol fulat ac mwet matu
elos tuku nu yorol ac siyuk sel, “Ma ya ku lom in oru
ma inge? Su sot ku ingan nu sum uh?” **24** Na Jesus el
fahk, “Nga ac siyuk suwos mwe siyuk sefanna, ac kowos
fin ku in topuk, na nga ac fahkot lah ma ya ku ma nga
orekmakin in oru ma inge uh. **25** Ku lal John in baptaisi
mwet uh tuku ya me — ma sin God, ku ma sin mwet
uh?” Elos mutawauk in asiyuki inmasrlolos, “Mea kut ac
fahk uh? Kut fin fahk mu, ‘Ma sin God,’ na el ac ange,
‘Ac efu kowos ku tia lulalfongel John?’ **26** A kut fin fahk
mu, ‘Ma sin mwet uh,’ na kut ac sangeng ke ma mwet
ac oru nu sesr, mweyen elos nukewa lulalfongi mu John
el sie mwet palu.” **27** Ke ma inge elos topuk Jesus ac
fahk, “Kut tia etu.” Na el fahk nu selos, “Fin ouinge, nga
ac tia pac fahk nu suwos lah ma ya ku luk in oru ma inge
uh.” **28** “Na mea kowos nunku ke sramsram se inge?
Oasr wen luo nutin mwet se. El som nu yurin el su matu
ac fahk, ‘Wen nutik, fahla ac orekma ke ima in grape
uh misenge.’ **29** Ac wen sac fahk, ‘Nga ac tia som,’ a
tok el aolla nunak lal ac som. **30** Na papa sac som nu
yurin wen se ma fusr ac fahk oapana nu sel, na wen sac
fahk, ‘Aok, papa, nga ac som,’ a el tiana som. **31** Su
kac sin wen luo ah oru ma lungse lun papa sac?” Na
elos fahk, “Wen se ma matu ah.” Ouinge Jesus el fahk
nu selos, “Pwayena nga fahk nu suwos, mwet eisani
tax ac mutan kosro uh ac ku in utyak nu in Tokosrai lun
God meet liki kowos. **32** Tuh John Baptais el tuku nu
yuruwos ac akkalemye ouiyen moul pwaye, ac kowos
tia lulalfongel; a mwet eisani tax ac mutan kosro elos
lulalfongel. Kowos ne liye ma inge a toko kowos tiana
ekulla nunak lowos in lulalfongel.” **33** Na Jesus El fahk,
“Lohng pac pupulyuk se inge. Oasr ima in grape se lun
mwet kacto se. El kuhlasak, ac pukanak luf se mwe itat
wain, na el musaela nien soan se. Tukun ma inge el
sang ima se inge nu sin kutu mwet in karingin, ac el
som liki facl sac. **34** Ke sun pacl in korsrani grape uh, el
supwala mwet kulansap lal nu yurin mwet karingin ima
uh in eis ip lal ke fokin ima uh. **35** Mwet karingin ima sac
sruokya mwet kulansap inge — srungulak sie, uniya sie,
ac tungalak sie. **36** Na mwet kacto sac sifilpa supwala
mwet kulansap pus liki meet, ac mwet karingin ima sac
oru nu selos oapana elos oru meet ah. **37** Na tok, el
supwala wen natul sifacna nu yorolos. In nunak lal el
mu, ‘Pwayena elos ac sunakin wen se nutik inge.’ **38**
Tusruktu, ke mwet karingin ima uh liye wen sac, elos
fahk nu sin sie sin sie, ‘Wen se nutin mwet kacto sac pa
inge. Fahsru kut unilya, na ima se inge ac fah ma lac
lasr!’ **39** Ouinge elos sruokilya, sisella liki ima sac, ac
unilya.” **40** Na Jesus el siyuk, “Mwet se la ima sac fin
tuku, mea el ac oru nu sin mwet karingin ima sac?” **41**
Na elos fahk, “Kalem lah el ac uniya mwet koluk inge, ac
sang ima sac nu sin kutu pac mwet in karingin, su ac fah
sang ip lal ke fokin ima uh in pacl fal.” **42** Na Jesus el
fahk nu selos, “Ya kowos soenna rit in Ma Simusla, ‘Eot
se ma mwet musa uh sisla, Pa yohk sripa oemeet uh.
Leum pa oru ma inge uh; Fuka lupan usrngukiya in liye!’”

43 Na Jesus el fahk pac nu selos, “Ke ma inge nga fahk
nu suwos: Tokosrai lun God ac fah itukla liki kowos,
ac itukyang nu sin mwet su ac orala fahko pwaye.” [
44 Kutena mwet su putatla nu fin eot se inge ac fah
musalsalu mano. Ac eot se inge fin putatla nu fin sie
mwet, manol ac fah pusraksrakelik.] 45 Ke mwet tol
fulat ac mwet Pharisee elos lohng kas in pupulyuk lun
Jesus inge, elos etu lah el kaskas kaclos. 46 Ouinge elos
srike in sruokilya, tusruktu elos sangeng sin un mwet uh,
mweyen mwet uh pangon mu Jesus el sie mwet palu.

22 Jesus el sifilpa orekmakin kas in pupulyuk ke el
kaskas nu sin mwet uh. 2 El fahk, “Tokosrai lun
God ouinge: Oasr sie tokosra su akoo sie kufwen marut
nu sin wen se natul. 3 El supwalik mwet kulansap lal in
som solama mwet ma solsol tari nu ke kufwen marut
uh elos in tuku, tuh elos tia lungse tuku. 4 Na el sifilpa
supwala kutu pac mwet kulansap in fahk nu selos su
solsol: ‘Kufwa luk uh akola tari, cow mukul wowo nutik
ac cow fusr ma akfatyeyuk anwuki tari, ac ma nukewa
akola. Fahsru nu ke kufwen marut uh!’ 5 Tusruktu mwet
ma solsol uh pilesru na ac oru na lungse lalos uh: sie
som nu ke ima lal, sie som nu ke nien kuka lal, 6 ac kutu
elos sruokya mwet kulansap inge, srunglulos ac onelosi.
7 Tokosra sac arulana kasrkusrakak, ac supwala mwet
mweun lal ac uniya mwet akmas ingo ac esukak siti
selos uh. 8 Na el pangonma mwet kulansap lal ac fahk
nu selos, ‘Kufwen marut luk akola, tusruk mwet ma nga
tuh suli ah elos tia fal in wi. 9 Ke ma inge kowos som
nu inkanek uh ac pangonma mwet nukewa kowos ac
liyauk we nu ke kufwa uh.’ 10 Ouinge mwet kulansap
elos som nu inkanek uh ac eisani nufon mwet elos liyauk
we, mwet wo ac mwet koluk oana sie; ac iwen marut uh
arulana tingtingi ke mwet. 11 “Na tokosra sac el som in
liye mwet su tuku, ac konauk lah sie mwet uh tia nukum
nuknuk fal nu ke marut. 12 Ac tokosra sac fahk nu sel,
‘Mwet kawuk, kom utyak fuka nu in acn se inge ke kom
tia nukum nuknuk fal nu ke marut?’ Tuh wanginna ma
mwet sac fahk. 13 Na tokosra sac fahk nu sin mwet
kulansap uh, ‘Kapriya nial ac paol, ac sisella nu in acn
lohsr likinum uh. El ac fah tung ac ngalis inwihsel we.’”
14 Na Jesus el aksafyela pupulyuk se inge ac fahk,
“Mwet pus na pangonyuk, a mwet na pu suleyukla.” 15
Mwet Pharisee elos som ac tukeni pwapa in sruokilya
Jesus ke kutu mwe siyuk kutasrik. 16 Na elos supwala
kutu sin mwet lutlut lalos ac oayapa kutu sin mwet in u
lal Herod nu yurin Jesus. Elos som ac fahk, “Mwet Luti,
kut etu lah kom fahk ma pwaye. Kom luti kas pwaye
ke ma lungse lun God, ac tia suk lah acnu fuka nunak
lun mwet uh kac, mweyen kom tia wiwimwet. 17 Fahk
nu sesr lah mea nunak lom? Ya ac lain Ma Sap lasr
uh mwet uh in moli tax nu sin Caesar, tokosra in acn
Rome, ku tia?” 18 Tusruktu Jesus el akilen pwapa koluk
lalos, ac el fahk nu selos, “Kowos mwet wosounkas!
Efu kowos ku srike in srifeyu? 19 Ase nu sik sie ipin
mani ma sang akfalye tax an!” Na elos use sie ac sang
nu sel, 20 ac el siyuk selos, “Inen su, ac petsa lun su
oan kac inge?” 21 Ac elos fahk, “Ma lun Caesar.” Na
Jesus el fahk nu selos, “Fin ouingan, kowos sang nu
sel Caesar ma lun Caesar, ac sang nu sin God ma lun
God.” 22 Ke elos lohng ma inge, elos fwefela kac, ac
som lukel. 23 In len sacna kutu mwet Sadducee tuku nu
yurin Jesus. (U se inge lulalfongi mu wangin sifil moulyak
tokin misa.) 24 Elos fahk, “Mwet Luti, Moses el tuh fahk
mu mwet se fin misa ac wangin tulik natul, mukul se
wien mas sac uh enenu in payukyak sin katinmas sac,
in mau oasr tulik natultal su ac fah pangpang ma nutin
mas sac uh. 25 Tuh oasr tamulel itkosr su muta in acn
se inge meet. Mukul se ma matu oemeet uh tuh payuk
nwe misa a wangin tulik natul, ouinge mukul se tokol el
payukyak sin katinmas sac. 26 Ouiya se inge sikyak pac
nu sin mukul se akluo, ac mukul se aktolu, nwe sun pac
wen se akitkosr. 27 Na tok katinmas sac misa. 28 Fin
sun len in moulyak lun mwet misa uh, ac mau kien su
katinmas sac, mweyen eltal nufon tuh payuk nu sel?” 29
Na Jesus el topuk ac fahk nu selos, “Kowos arulana
tafongla! Mweyen kowos tia etu ke Ma Simusla, ku ke ku
lun God. 30 Tuh ke mwet misa elos ac moulyak, elos ac
mau oana lipufan inkusrao, ac elos ac tia payuk. 31 Ac
funu ke moulyak lun mwet misa uh, ya kowos soenna rit
ke ma God El fahk nu suwos uh? El fahk mu, 32 ‘Nga
God lal Abraham, God lal Isaac, ac God lal Jacob.’ El
God lun mwet moul, ac tia lun mwet misa.” 33 Ke u lulap
sac lohng ma inge, elos arulana fwefela ke luti lal. 34
Ke mwet Pharisee elos lohng lah Jesus el kaliya oalin
mwet Sadducee, elos fahsreni ac tukeni som nu yurin
Jesus. 35 Ac sie selos, su pisrla ke Ma Sap, el srike in
srife Jesus ke sie mwe siyuk. 36 El fahk, “Mwet Luti,
pia ma sap se ma yohk oemeet ke Ma Sap uh?” 37 Ac
Jesus el fahk nu sel, “‘Kom fah lungse Leum God lom ke
insiom kewa, ke ngunum kewa, ac ke nunkom kewa.’
38 Pa inge ma sap se ma yohk oemeet ac yohk sripa
oemeet. 39 Ma sap se akluo yohk sripa oapana ma se
meet an: ‘Kom fah lungse mwet tulan lom oana kom
lungse kom sifacna.’ 40 Ma sap nukewa lal Moses ac
mwe luti nukewa lun mwet palu oan ye ma sap luo inge.”
41 Ke mwet Pharisee elos srakna tukeni muta, Jesus el
siyuk selos, 42 “Mea kowos nunku ke Christ? Kowos
nunku mu el wen nutin su?” Ac elos fahk, “El wen natul
David.” 43 Na Jesus el siyuk selos, “Fin ouingan, efu
ku Ngun tuh oru David elan pangnol, ‘Leum’? Oana ke
David el tuh fahk, 44 ‘Leum God El tuh fahk nu sin Leum
luk: Muta siskuk layot, Nwe ke nga filiya mwet lokoalok
lom ye niom.’ 45 Na David el fin pangnol ‘Leum,’ ac fuka
tuh Christ elan wen natul David?” 46 Wangin sie selos
ku in topuk Jesus, ac tukun len sac wangin sie mwet
pulaik in sifil siyuk kutena mwe siyuk sel.

23 Tok kutu, Jesus el kaskas nu sin un mwet uh wi
mwet tumal lutlut, 2 ac fahk, “Mwet luti Ma Sap ac

mwet Pharisee pa fal in aketeya Ma Sap lal Moses uh. **3** Ke ma inge kowos enenu in akos ac oru ma nukewa ma elos fahk kowos in oru uh; tusruktu, nimet kowos etai orekma lalos, mweyen elos tia oru oana ma elos fahk. **4** Elos kapreni mwe utuk toasr ac upa ac filiya finpisen mwet uh, ac elos tia sang sokofanna kufinpaolos in kasrelos us ma toasr inge. **5** Ma nukewa elos oru, elos oru mwet uh in liye. Ngetang liye ke elos arulana akyokye box in nein verse in Ma Simusla ma elos kapriya ke motonsrolos ac paolos! Liye pac ke arulana loes mwe yun ke pulun nuknuk lalos uh! **6** Elos lungse muta ke acn wowo ke pacl in kufwa, ac ke acn ma sriyukla nu sin mwet fulat in iwen lolngok uh. **7** Elos lungse mwet uh in paingulos ac srim nu selos ke nien tukeni lun mwet uh, ac lungse mwet in pangnolos 'Mwet Luti.' **8** Tia enenu in pangpang kowos 'Mwet Luti,' mweyen kowos nukewa mwet lili ac lulu lun sie sin sie, ac oasr Mwet Luti sefanna lowos nukewa. **9** Ac kowos in tia pangon kutena mwet fin faclu 'Papa,' mweyen Papa sefanna tomowos su inkusrao. **10** Kowos in tia pac lela mwet uh in pangon kowos 'Mwet Kol,' mweyen mwet kol sefanna lowos uh pa Messiah. **11** Eneneyuk tuh el su fulat emeet inmasrlowos elan mwet kulansap lowos. **12** El su sifacna akfulatyal ac fah akpusiselyeyuk, ac el su sifacna akpusiselyal el ac fah akfulatyeyuk. **13** "We nu suwos, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee! Kowos mwet wosounkas! Kowos kaliya nien utyak nu in Tokosrai lun kusrao nu sin mwet uh, a kowos sifacna tia utyak nu we ku fuhlela mwet su lungse utyak in utyak! [**14** We nu suwos, kowos mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee. Kowos mwet wosounkas! Kowos kiapu katinmas ac pusrala lohm selos, tari kowos filangkin pre loeloes lowos! Ke kowos oru ouinge ac fah arulana yohk kaiyuk nu suwos!] **15** "We nu suwos, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee! Kowos mwet wosounkas! Kowos kalkal in meoa uh ac tupalla facl lulap in furokla moul lun sie mwet nu ke alu lun mwet Jew; ac tukun el forla kowos oru tuh elan ilyak nu in Hell ac koluk yohk liki kowos pacl luo. **(Geenna g1067)** **16** "We nu suwos, kowos mwet kol kun! Kowos luti mwet uh ac fahk, 'Kutena mwet su fulahk ke Tempul, el tia enenu in akfalye fulahk lal; a el fin fulahk ke gold ma oan in Tempul, na el enenu na in akfalye.' **17** Kowos mwet sulonginten ac lalfon! Ma ya kac yohk uh: gold uh, ku Tempul su oru gold uh in mutal? **18** Kowos oayapa luti ac fahk mu, 'Kutena mwet su fulahk ke loang in kisa uh, el ac tia enenu in akfalye fulahk lal uh; a el fin fulahk ke mwe kisa ma oan fin loang uh, na el enenu na in akfalye.' **19** Kowos arulana kun! Pia ma se ma yohk sripa uh: mwe kisa uh, ku loang se su oru tuh mwe kisa uh in mutal? **20** Ke ma inge, mwet se fin fulahk ke loang uh, el fulahk ke loang uh ac ma nukewa ma oan fac, **21** ac el fin fulahk ke Tempul, el fulahk kac ac oayapa ke God su muta we. **22** Ac mwet se fin fulahk ke acn inkusrao, el orek fulahk ke tron lun God ac ke El su muta fac. **23** "We nu suwos, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee! Kowos mwet wosounkas! Kowos sang nu sin God sie tafu singoul, finne ke mahsrik mwe akyuye mongo, oana mint, dill, ac cumin; a kowos tiana akos ma yohk sripa ke Ma Sap inge uh: moulkin nununku suwohs, pakoten, ac inse pwaye. Fal kowos in oru ma inge, ac tia pilesru ma saya uh. **24** Kowos mwet kol kun! Kowos srengak ke won srisrik ngalngul ma putati nu ke ma nimowos uh, a kowos okomla camel na fon soko! **25** "We nu suwos, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee! Kowos mwet wosounkas! Kowos aknasnasye likin cup lowos ac ahlu lowos uh, a acn luac uh sessesla ke ma kowos eis ke inkanek in funmwet ac sulallal. **26** Kom sie mwet Pharisee kun! Aknasnasyela luin cup uh meet, na acn lik uh ac fah nasnasla pac! **27** "We nu suwos, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee! Kowos mwet wosounkas! Kowos oana kulyuk ma sroalla fasrfasr luku uh, a acn loac uh sessesla ke srin mwet misa ac ke ma kulawi. **28** In lumah sac pacna, wona lumowos lik, a insiowos sesseslana ke wosounkas ac ke ma koluk. **29** "We nu suwos, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee! Kowos mwet wosounkas! Kowos oru kulyuk na wowo nu sin mwet palu, ac nawela eot ke kulyuk lun mwet ma wo moul la, **30** a kowos fahk mu kowos funu oasr in pacl lun mwet matu lowos, kowos lukun tia oru ma elos tuh oru, ke elos uniya mwet palu ah. **31** Ke fahk lowos inge, kowos sifacna akkalemye lah kowos ma nutin mwet akmas su tuh uniya mwet palu ah! **32** Fin ouinge, kowos tafwelana orekma su mwet matu lowos ah tuh mutawauk ah! **33** Kowos wet sulallal ac wen nutin wet pwasin! Kowos ac kaingla fuka in tia anwuki kowos in hell? **(Geenna g1067)** **34** Ke ma inge nga fahkot nu suwos lah nga ac supwaot nu yuruwos mwet palu, mwet lalmwetmet, ac mwet luti. Kowos ac fah uniya kutu, srupusrak kutu fin sakseng, ac sringil kutu in iwen lolngok ac ukwalos liki sie siti nu ke sie pac siti. **35** Ac ke ma inge, kaiyuk nu ke akmas ma orek nu sin mwet wangin mwata nukewa ac fah putati fowos, mutawauk oe ke akmas nu sel Abel, su wangin mwatal, nwe ke anwuki lal Zechariah wen natul Berechiah, su kowos akmuseya inmasrlon Tempul ac loang in kisa uh. **36** Pwayena nga fahk nu suwos, kaiyuk nu ke akmas inge nukewa ac fah putati nu fin mwet in fwil se inge! **37** "Jerusalem, Jerusalem! Kom uniya mwet palu, ac tungal nu ke misa elos su God El supwalosme in fahkak kas lal nu sum! Pacl ekasr nga tuh kena sruokkomi inpouk oana ke sie won el kafisani torokrok natul ye paol, a kom tia lela! **38** Ke ma inge, Tempul lom uh ac fah pisinmala mweyen mwet uh ac fahsrelik liki. **39** Nga fahkot nu suwos, ingela kowos fah tia sifil liyeyu nwe ke na kowos fahk, 'God Elan akinsewowoyal su tuku Inen Leum.'"

24 Jesus el fahsr liki Tempul ac ke el som, mwet tumal lutlut elos tuku nu yorol ac srisrngi nu sel musaiyen

lohm ke Tempul uh. **2** Ac el fahk, “Aok, wo komtal in liye
ma inge nukewa. Pwayena nga fahk nu suwos, wangin
sie sin eot inge ac fah oan yen oan we uh — nufonna ac
fah oeyuki.” **3** Ke Jesus el muta Fineol Olive, mwet tumal
lutlut elos tuku nu yorol in lukma ac siyuk sel, “Fahkma
nu sesr lah ma inge ac sikyak ngac, ac pia akilenyen
tuku lom uh ac saflaiyen faclu.” **(aiōn g165)** **4** Jesus el
topuk ac fahk nu selos, “Liyekowosyang, tuh kowos in tia
kiapweyukla sin kutena mwet. **5** Mwet puspis ac mau
tuku, su fahk mu elos kaskas inek, ac fahk, ‘Nga pa
Messiah!’ Ac elos ac kiapwela mwet puspis. **6** Kowos
ac fah lohng pusren mweun yen apkuran, ac pweng ke
mweun yen loessula me, tusruktu nik kowos fosrnga. Ma
inge ac nuna sikyak, tusruktu tia pa inge saflaiyen faclu.
7 Mutanfahl ac fah tuyak lain mutanfahl, tokosrai ac fah
lain sie sin sie. Ac fah oasr sracl lulap ac kusrusr in acn
nukewa. **8** Ma inge nukewa oana polo ngal se meet
lun sie mutan su akola in isus. **9** “Na mwet uh ac mau
sruokkowosi ac eiskowosyang in akkeokye kowos nwe
ke anwuki kowos. Mwet e nukewa ac fah srungakowos
ke sripuk. **10** Mwet puspis ac fah fuhleak lulalfongi lalos
ke pacl sacn; elos ac tukakunak sie sin sie, ac kwase sie
sin sie. **11** Na mwet palu kikiap puspis ac fah sikyak ac
kiapwela mwet puspis. **12** Ke sripen ma koluk uh ac
yokyokelik in acn nukewa, oru lungse lun mwet uh ac
sriksrikeni. **13** Tusruktu, kutena mwet su muteng nwe ke
safla, el ac fah moul. **14** Ac Pweng Wo inge ke Tokosrai
uh ac fah lutiyuk fin faclu nufon in mwe loh nu sin mwet
nukewa; na faclu fah safla. **15** “Kowos ac fah liye Mwe
Srungayuk Lulap ma mwet palu Daniel el tuh fahkak
kac. Ma sruloala se inge ac fah tulokyak in acn mutal
uh.” (El su rit kas inge, lela elan etu kalmac!) **16** “Na
elos su muta Judea elos ac enenu in kaingla nu fineol
uh. **17** Sie mwet su muta fin mangon lohm sel uh elan
tia sisla pacl in oatui ac eis kutena ma lal liki lohm sel
uh. **18** Mwet se su muta in ima uh elan tia folokla in
eis coat lal. **19** Ac fah arulana koluk nu sin mutan su
pitutu in pacl sac, ac mutan su tufahna isusla uh. **20**
Pre nu sin God tuh kowos fah tia enenu in kaingla in
pacl in mihsrisr, ku ke len Sabbath! **21** Tuh mwe ongoiya
in pacl sac ac fah arulana yohk liki kutena kain koluk
ma sikyak oemeet me nwe misenge. Ac fah tia pac
sikyak ouinge nwe tok. **22** Tusruktu God El akpuyela tari
pisen len uh; El funu tia oru ouinge, lukun wangin mwet
moulla. Tusruktu ke sripen mwet su El sulela, God El ac
akpuyela len uh. **23** “Na kutena mwet fin fahk nu suwos,
‘Liye! Messiah el a inge!’ Ku el fin fahk, ‘El a ingo!’ —
nimet kowos lulalfongi. **24** Tuh Messiah kikiap ac mwet
palu kikiap ac fah sikyak; elos ac fah oru ma usrnguk ac
ma sakirik puspis in kiapwela mwet sulela lun God, elos
fin ku. **25** Lohng akwoye! Nga akkalemye ma inge nu
suwos meet liki pacl ac sikyak. **26** “Mwet fin fahk nu
suwos, ‘Liye! El oasr yen mwesis ah!’ — nimet som nu
we; ku, elos fin fahk, ‘Liye, el a wikla in lohm uh!’ —
nimet kowos lulalfongi. **27** Tuh Wen nutin Mwet el ac
tuku oana sarom uh su sarmelik apunla kusrao nufon,
kutulap nwe roto. **28** “Kutena acn ma oasr mano misa
we, won ma kang mano misa uh elos ac ueni we. **29**
“Ac tia paht tukun mwe ongoiya in len ingo, faht uh ac
fah lohsrla, malem uh ac fah tia sifil kalem, itu uh fah
putatla liki kusrao, ac ku su oan yen engyeng uh ac fah
lisyukla liki acn selos. **30** Na mwe akul lun Wen nutin
Mwet ac fah sikme yen engyeng uh; ac mwet nukewa fin
faclu ac fah tung ke elos liye Wen nutin Mwet el tuku
inkusrao me fin pukunyeng uh ke ku ac wolana yohk
lal. **31** Pusren mwe ukuk lulap ac fah kasla, ac Wen
nutin Mwet el fah supwalik lipufan lal nu fin faclu nufon,
ac elos ac fah eisani mwet sulosolla lal liki acn nukewa
faclu. **32** “Lela sak fig uh in luti kowos ke sie mwe luti.
Ke pacl se lesak uh tufahna srunak sroa, na kowos etu
lah pacl fol uh apkuran me. **33** In luma sac pacna, ke
kowos ac liye ma inge nukewa, kowos ac etu lah pacl uh
apkuran me, akuranna mutauauk. **34** Pwayena nga fahk
nu suwos, lah ma inge nukewa ac sikyak meet liki mwet
ma moul in pacl se inge ac misa. **35** Kusrao ac faclu
ac fah wanginla, a kas luk ac fah tiana wanginla. **36**
“Tusruktu, wangin mwet etu lah len sac ku ao sac ac
tuku ngac — tia pac lipufan inkusrao, ku Wen. Papa
mukefanna pa etu. **37** Pacl in tuku lun Wen nutin Mwet
ac fah oana ke ma tuh sikyak in len lal Noah ah. **38** Kutu
len meet liki sronot sac, mwet uh mongo ac nim, mukul
ac mutan orek payuk, nwe ke na len se ma Noah el
sroang nu fin oak ah. **39** Elos tiana etu ke ma ac sikyak
uh, nwe ke na sronot ah tuku, ac pahtkakunulosla. Ac
fah ouinge pac ke pacl se Wen nutin Mwet el ac tuku uh.
40 In pacl sacn, mukul luo ac tukeni orekma inima uh: sie
ac fah utukla, ac sie ac mutana. **41** Mutan luo ac fah
tukeni ilil flao ke sie mwe ilil: sie ac fah utukla, ac sie
ac mutana. **42** Ke ma inge kowos tawi ac karinganang,
mweyen kowos tia etu len se Leum lowos el ac tuku. **43**
Funu sie mwet etu ke pacl sie mwet pisrapasr ac tuku
nu lohm sel an, kalem lah el ac ngetnget na ac tia lela
mwet pisrapasr sac in kunauselik lohm sel ac utyak.
44 Ke ma inge, kowos pac, kowos enenu in akola pacl
nukewa, mweyen Wen nutin Mwet el ac tuku ke sie ao
ma kowos tia etu kac. **45** “Na su sie mwet kulansap oaru
ac lalmwetmet? El pa mwet se su leum lal el filiya in kol
mwet kulansap wial, ac elan kitalos ke pacl fal uh. **46**
Fuka lupan insewowo lun mwet kulansap se inge leum
lal el fin foloko nu lohm sel ac konauk lah el oru ma inge!
47 Pwayena nga fahk nu suwos, leum sac el ac sang tuh
mwet kulansap se inge in liyaung ma lal nukewa. **48**
Tusruktu, el fin mwet kulansap koluk se, el ac sifacna
nunku sel mu leum se lal inge ac tia sa in foloko, **49** na
el ac mutawauk in uni mwet kulansap wial, ac mongo ac
nimnim yurin mwet sruhi. **50** Na leum lun mwet kulansap
sac ac foloko ke len se ac ao se ma mwet kulansap sac
tia etu kac. **51** Leum lal ac sang kai na upa nu sel, oana

ma fal nu sin sie mwet wosounkas. Ingo el ac fah tung, keok ac ngalis inwihsel.

25 "Na Tokosrai lun kusrao ac fah mau ouinge: oasr mutan fusr singoul su us lam lalos ac som in osun nu sin sie mwet pisrla. **2** Limekosr selos lalfon, ac limekosr lalmwetmet. **3** Ma limekosr ma lalfon uh us lam lalos, tuh wangin oil elos us saya. **4** A ma limekosr ma lalmwetmet uh us pac sufa sessesla ke oil welulos. **5** Mwet pisrla el pahtla in tuku, ouinge elos nukewa mutawauk in mwetkeli ac motulla. **6** "Ke sun infulwen fong, sie pusra kasla ac fahk, 'Mwet pisrla el a tuku 'nge! Fahsru osun nu sel!' **7** Mutan fusr nukewa ngutalik ac akoela lam lalos. **8** Na mutan lalfon limekosr ah fahk nu sin ma lalmwetmet limekosr ah, "Se lasr kutu oil lomtal an, mweyen lam lasr uh ac kunla.' **9** Na ma lalmwetmet limekosr ah fahk, 'Kut fin ac sot, na ac sufalla nu sesr kewa. Fahla molela kutu lomtal ke nien kuka ah.' **10** Ouinge mutan lalfon uh som moul oil lalos, ac ke elos som, mwet pisrla el tuku. Mutan limekosr ma lalmwetmet uh welul utyak nu ke kufwen marut uh, na kauli srungul ah. **11** Tok, na mutan limekosr saya elos tuku, ac fahk, 'Leum! Leum! Ikasla nu sesr!' **12** Na mwet pisrla el fahk, 'Tia ku! Nga tia etekomtal!'" **13** Na Jesus el fahk, "Ke ma inge kowos taran, tuh kowos tia etu len sac ku ao sac." **14** "Na Tokosrai lun kusrao ac fah mau ouinge: Oasr sie mwet ma ako in som mutwata ke sie pac facl, na el pangonma mwet kulansap lal ac sang elos in liyaung ma lal nukewa. **15** El sang nu sin kais sie fal nu ke lupan ku lal: nu sin sie el sang ipin mani gold limekosr tausin, ac nu sin sie pac el sang luo tausin, ac nu sin sie pac el sang sie tausin. Na el som. **16** Na mwet se ma eis limekosr tausin uh som, orekmakin mani yorol uh ac laesla pac ke limekosr tausin ah. **17** In lumah sac pacna, mwet se ma eis tausin luo ah orekmakin ac laesla pac ke luo tausin. **18** Tusruktu mwet se ma eis sie tausin el som, pukanak luf se infohk uh, ac okanla mani lun leum lal uh loac. **19** Tukun pacl na loeloes se, leum se lun mwet kulansap inge foloko ac siyuk selos koanon orekma lalos. **20** Mwet se ma eis tausin limekosr ah tuku ac sang pac tausin limekosr saya, ac fahk, 'Kom tuh ase limekosr tausin ipin mani gold, ac liye nga orekmakin ac laesla ke tausin limekosr pac.' **21** Na leum sac fahk, 'Kom mwet kulansap wo ac oaru. Wona orekma lom. Kom oaru in liyaung ma pu, inge nga ac fah sot tuh kom in karingin ma pus. Fahsru ac wiyu engankin mwe insewowo luk!' **22** Toko, el su eis tausin luo el tuku ac fahk, 'Leum, kom tuh ase luo tausin ipin mani gold, ac liye nga orekmakin ac laesla ke tausin luo pac.' **23** Na leum sac fahk, 'Kom mwet kulansap wo ac oaru. Wona orekma lom. Kom oaru in liyaung ma pu, inge nga ac fah sot tuh kom in karingin ma pus. Fahsru ac wiyu engankin mwe insewowo luk!' **24** Na mwet kulansap se ma eis ipin mani gold tausin se ah, el tuku ac fahk, 'Leum, nga etu lah kom mwet na upa se. Kom kosrani yen kom tia taknelik we, ac kom orani fokin ima yen kom tia sisalik fita nu we. **25** Nga tuh sangeng, oru nga som ac okanla mani lom uh infohk uh. Liye! Pa inge ma lom uh.' **26** Na leum sac fahk, 'Kom mwet kulansap koluk ac alsrangesr! Kom etu na lah nga kosrani yen nga tia taknelik we, ac orani fokin ima yen nga tia sisalik fita uh we. **27** Kom funu sang mani luk uh nu in bank, nga lukun foloko ac eis nufon wi kap kac uh. **28** Eisla mani an lukel ac sang nu sel su oasr tausin singoul yoro. **29** Tuh el su oasr ma yoro, ac fah itukyang pac kutu nu sel, na ac fah yohk ac yolyak ma yorol. A el su wangin ma yoro, finne ma srisrik ma oan yorol, ac fah itukla lukel. **30** Ac funu mwet kulansap wangin sripa se inge, sisella nu acn lohsr likinum uh, yen el ac fah tung ac ngalis inwihsel we.' **31** "Ke Wen nutin Mwet el ac tuku in wolana lal wi lipufan lal, el ac fah muta fin tron fulat lal, **32** ac mwet in mutunfacl nukewa fah tukeni nu ye mutal. Na el ac fah sraclik mwet uh nu ke u luo, oana ke mwet liyaung sheep uh ac srela sheep liki goat uh. **33** El ac fah filiya mwet suwoswos uh lac paol layot, ac mwet ngia layen lasa. **34** Na tokosra el ac fah fahk nu sin mwet su muta layot, 'Fahsru, kowos su akinsewowoyeyuk sin Papa tumuk! Fahsru ac usrui tokosrai se su nuna akoeyukla nu suwos oe ke mutaweyen orekla faclu. **35** Mweyen nga tuh masrinsral ac kowos kiteyu mongo; nga malu ac kowos se ma nimuk; nga sie mwet sac ac kowos suliyuyak nu in lohm suwos; **36** wangin nuknuk luk ac kowos ase nuknuk luk; nga mas ac kowos kasreyu, nga muta in presin ac kowos liyeyume.' **37** Na mwet suwoswos elos ac fah fahk nu sel, 'Leum, ku ngac kut liye kom masrinsral ac kut sot ma nom, ku malu ac kut sot ma nimom? **38** Ngac kut liye kom sie mwet sac ac sulikomyak nu in lohm sesr, ku wangin nuknuk lom ac kut sot nuknuk lom? **39** Ac ngac kut liye kom mas, ku muta in presin, ac kut tuku nu yurum?' **40** Na Tokosra el ac fahk, 'Pwayena nga fahk nu suwos, ke kowos oru ma inge nu sin sie su srik liki nukewa sin mwet lik, kowos oru nu sik.' **41** "Na el ac fah fahk nu selos su muta lasa, 'Fahla likiyu, kowos su selngawiyuk sin God! Fahla nu ke e su ac fah firir ma pahtpat su akoeyukla nu sel Satan ac mwet lal! **(aiōnios g166)** **42** Mweyen nga tuh masrinsral a kowos tia kiteyu mongo; nga malu a kowos tia ase ma nimuk; **43** nga sie mwet sac a kowos tia suliyuyak nu in lohm suwos; wangin nuknuk luk a kowos tia ase nuknuk luk; nga tuh mas ac muta in presin a kowos tia liyeyume.' **44** Na elos ac topuk nu sel, 'Leum, ngac kut tuh liye kom masrinsral, ku malu, ku sie mwet sac, ku wangin nuknuk lom, ku mas, ku muta in presin, ac tia kasrekom?' **45** Na Tokosra el ac fahk, 'Pwayena nga fahk nu suwos, ke kowos tia kasru sie mwet su srik liki nukewa sin mwet inge, kowos tia oru nu sik.' **46** Na mwet inge ac fah supweyukla nu ke kai ma pahtpat, ac mwet suwoswos elos ac fah som nu ke moul ma pahtpat." **(aiōnios g166)**

26 Tukun Jesus el luti ma inge nukewa nu selos, el
fahk nu sin mwet tumal lutlut, **2** "Tukun len luo,
oana kowos etu, ac fah pacl lun Kufwen Alukela, na
Wen nutin Mwet el ac fah itukyang in anwuki fin sakseng
soko." **3** In pacl se inge un mwet tol fulat ac mwet matu
elos toeni ke inkul fulat sel Caiaphas, su Mwet Tol Fulat,
4 ac oru pwapa lalos in sruokilya Jesus in lukma tuh in
anwuki el. **5** Na elos fahk, "Enenu kut in tia oru ke pacl
in kufwa uh, mweyen ac ku in pirakak lokoalok." **6** Jesus
el som nu Bethany ac muta in lohm sel Simon, sie mwet
su musen lepa meet. **7** Ke Jesus el mongo, oasr sie
mutan tuku nu yorol us mwe akmusra keng ac yohk molo
ma oan in sie mwe neinyuk orek ke eot alabaster, ac el
okoaung nu fin sifal Jesus. **8** Mwet tumal lutlut elos liye
ma inge ac elos arulana toasrla kac. Elos siyuk, "Mwe
mea in sununteiyuk ma inge? **9** Mwe akmusra inge ku in
kukakinyukla ke moul na yohk, ac mani kac uh sang
kasru mwet sukasrup!" **10** Jesus el etu ma elos fahk, ac
el fahk nu selos, "Efu kowos ku kaskas akkolukye mutan
se inge? Orekma na wo se pa el oru nu sik inge. **11** Ac
oasr mwet sukasrup in masrlowos pacl nukewa, a nga
ac tia muta yuruwos pacl nukewa. **12** Ke el mosrweyula
ouinge, el akoela monuk nu ke pukpuki. **13** Pwayena nga
fahk nu suwos, lah yen nukewa ma Pweng Wo se inge
lutiyuk we fin faclu, ma el orala inge ac fah srumunyuk in
esamyuk el kac." **14** Na sie sin mwet lutlut singoul luo
lun Jesus, el su pangpang Judas Iscariot, el som nu
yurin un mwet tol fulat **15** ac siyuk selos, "Mea kowos ac
se nu sik nga fin tukakunulak Jesus nu suwos?" Na elos
oakla ipin silver tolngoul ac sang nu sel. **16** In pacl sac
lac, Judas el suk na sie pacl wo lal in eisalang Jesus nu
selos. **17** Ke len se meet lun Kufwen Bread Tia Akpulol,
mwet tumal lutlut elos tuku nu yurin Jesus ac siyuk sel,
"Pia acn kom lungse kut in akoela Kufwen Alukela lom
an we uh?" **18** Na Jesus el fahk, "Fahla nu yurin sie
mukul su oasr in siti uh ac fahk nu sel, 'Mwet Luti el
fahk mu: Pacl luk apkuran me. Nga ac mwet tumuk lutlut
ac fah oru Kufwen Alukela lasr in lohm sum.'" **19** Mwet
tumal lutlut elos oru oana ke Jesus el fahk nu selos,
ac elos akoela Kufwen Alukela. **20** Ke ekela, Jesus ac
mwet tumal lutlut singoul luo elos mutani in mongo. **21**
Ke elos mongo, Jesus el fahk, "Pwayena nga fahk nu
suwos, sie suwos ac tukakinyuyak." **22** Mwet tumal lutlut
elos arulana supwarla ke kas inge, ac kais sie selos
mutawauk in siyuk sel, "Leum, ya nga pa kom fahk uh?"
23 Na Jesus el fahk, "El su wiyu isongya bread nal nu
in ahlu se inge, el pa ac tukakinyuyak. **24** Wen nutin
Mwet el ac fah misa oana ke Ma Simusla fahk, a we nu
sin mwet se su ac tukakunulak uh! Funu el tiana isusla
lukun wo nu sel!" **25** Na Judas, el su ac tukakunulak, el
siyuk sel, "Mwet Luti, ya nga pa kom fahk uh?" Na Jesus
el fahk, "Kom fahk na." **26** Ke elos mongo, Jesus el eis
bread se, sang kulo kac, na el kunsalik ac sang nu sin
mwet tumal lutlut ac fahk, "Kowos eis ac mongo; ma
inge monuk." **27** Na el eis sie cup, sang kulo kac, ac
sang nu selos ac fahk, "Kowos nukewa nim kac. **28** Ma
inge srahk lun wuleang su ukuiyukla in eela ma koluk lun
mwet puspis. **29** Nga fahk nu suwos, nga ac fah tia sifil
nim wain nwe ke na nga wi kowos nim ke wain sasu in
Tokosrai lun Papa tumuk." **30** Na tukun elos yuk soko
on in kaksak, elos illa ac som nu Fineol Olive. **31** Na
Jesus el fahk nu selos, "Ofong na, kowos nukewa ac fah
kaingelik likiyu, oana ke Ma Simusla uh fahk: 'God El ac
uniya mwet shepherd, ac sheep uh fah kaingelik.' **32**
Tusruktu ke nga ac sifil akmoulyeyukyak, nga ac fah som
meet liki kowos nu Galilee." **33** Na Peter el kasla ac fahk
nu sin Jesus, "Nga ac fah tiana som liki kom, elos inge
nukewa finne som liki kom!" **34** Na Jesus el fahk nu sel
Peter, "Pwayena nga fahk nu sum, meet liki won uh ac
kahkla ofong, kom ac lafwekinyu pacl tolu." **35** Ac Peter
el fahk, "Nga ac tiana lafwekin kom, nga finne ac wi kom
misa!" Ac mwet lutlut saya nukewa elos fahk oapana. **36**
Na Jesus ac mwet tumal lutlut elos som nu in acn se
pangpang Gethsemane, ac el fahk nu selos, "Kowos
muta inge ac nga ac som nu meeto in pre." **37** El eisal
Peter ac wen luo natul Zebedee welul, ac el mutawauk in
asor ac toasrlana, **38** ac el fahk nu seltal, "Yoklana asor
ac toasr lun insiuk, apkuranna nga in misa kac. Komtal
mutana inge ac wiyu ngetnget ac soano." **39** El fahsr
kutu nu meet, ac faksufi ac pre, "O Papa, fin ku, nga
siyuk kom in eisla cup in keok se inge likiyu! Tusruktu in
tia ou lungse luk, a in ou lungse lom." **40** Na el folokla nu
yurin mwet tumal lutlut tolu ah, tuh eltal nu motul, ac el
fahk nu sel Peter, "Ya komtal koflana wiyu soano ke ao
sefanna? **41** Soano ac pre tuh komtal in tia putatyang nu
in mwe sruhf. Pwaye, ngun lungse, a ikwa munas." **42**
Na Jesus el sifilpa som ac pre ac fahk, "O Papa, cup
in keok se inge fin tia ku in itukla likiyu nwe ke na nga
numla, lela ma lungse lom in orek." **43** Na el sifil folokla
nu yurin mwet tumal lutlut ac liye ke eltal motulna ac tia
ku in ngutalik ke mwetkel laltal. **44** Na Jesus el sifilpa
som lukeltal, ac pre ke pacl se aktolu, ac kalweni pacna
ma el fahk meet ah. **45** Na el foloko nu yurin mwet tumal
lutlut ac fahk, "Ya komtal srakna motul ac mongla? Liye!
Sun tari ao se ma Wen nutin Mwet ac tukakinyukyak ac
itukyang nu inpoun mwet koluk. **46** Tukakek, kut som.
Liye, pa inge mwet se ma ac tukakinyuyak ah!" **47** Jesus
el srakna kaskas ke Judas, sie sin mwet singoul luo el
tuku. El wi sie un mwet na pus su supweyukme sin un
mwet tol fulat ac mwet matu, ac elos us cutlass ac sak in
anwuk inpaolos. **48** Mwet se ma tukakunulak ah el tuh
fahkang sie mwe akul nu sin u lulap sac: "Mwet se ma
nga ac ngokya muta uh pa kowos ac sruokya uh!" **49**
Judas el fahsryang na nwe yorol Jesus ac fahk, "Paing
kom, Mwet Luti," na el ngokya mutal. **50** Na Jesus el fahk
nu sel, "Mwet kawuk, oru aksaye ma kom tuku in oru an!"
Na elos tuku ac sruokilya Jesus, ac kaprilya. **51** Ac sie
selos su welul Jesus el faesak cutlass natul ac pakela la

sren mwet kulansap se lun Mwet Tol Fulat. **52** Na Jesus
el fahk nu sel, “Folokunang cutlass nutum an nu yen oan
we an. Elos nukewa su orekmakin cutlass, ac fah misa
ke cutlass. **53** Ya kom nunku mu nga tia ku in pang nu
sin Papa tumuk, na in kitin pacl ah na El ac supwama
pus liki legion singoul luo ke lipufan lal? **54** Tusruktu fin
ouinge, na ac akpwayeiyuk fuka Ma Simusla ma fahk
mu ma inge enenu na in sikyak?” **55** Na Jesus el kaskas
nu sin un mwet su tuku inge ac fahk, “Ya kowos enenu
na in us cutlass ac sak in anwuk in tuh sruokyuwi, oana
in mwet pisrapasr sulallal se pa nga? Len nukewa nga
muta ac luti in Tempul, a kowos tia sruokyuwi. **56** Tuh ma
inge nukewa orek in akpwayei Ma Simusla ac kas lun
mwet palu.” Na mwet tumal lutlut nukewa elos som lukel
ac kaingelik. **57** Mwet ma sruokilya Jesus elos kololla nu
lohm sel Caiaphas, Mwet Tol Fulat, yen un mwet luti
Ma Sap ac mwet matu elos tukeni we. **58** Peter el fahsr
loessula tokol nwe ke inkul lun Mwet Tol Fulat. El utyak
nu we ac muta yurin mwet karingin inkul uh in liye lah
mea ac sikyak. **59** Un mwet tol fulat ac Un Mwet Pwapa
Fulat kewa elos tukeni suk ma loh kikiap lain Jesus elos
in ku in unilya, **60** tusruktu elos tia ku in konauk mwatal,
finne pus mwet ma tuku ac fahk kas kikiap kacl. Na tok,
mwet luo tuyak **61** ac fahk, “Mwet se inge tuh fahk mu,
‘Nga ku in kunausla Tempul lun God ac sifil musaela ke
len tolu na.’” **62** Mwet Tol Fulat el tuyak ac fahk nu sin
Jesus, “Ya wangin ma kom ac fahk in topuk kas in lain
kom inge?” **63** Tusruktu Jesus el mislana tia kas. Na
Mwet Tol Fulat el sifil fahk nu sel, “Nga fahk nu sum
tuh kom in fulahk nu sesr Inen God moul, ya kom pa
Messiah, Wen nutin God?” **64** Na Jesus el topuk ac fahk
nu sel, “Kom fahk na. Tuh nga fahk nu suwos nukewa,
ingela kowos ac fah liye Wen nutin Mwet ke el muta
layen layot Sel su Kulana, ac tuku fin pukunyeng lun
kusrao!” **65** Ke El fahk ma inge, Mwet Tol Fulat el seya
nuknuk lal ac fahk, “El kaskas enum lain God! Kut tia
sifil enenu mwet loh! Kowos lohng tari enum in kaskas
lal uh! **66** Mea kowos wotela?” Na elos nukewa fahk,
“Oasr mwatal. Fal elan misa.” **67** Na elos aniya mutal ac
srunglul, ac elos su puok mutal **68** elos fahk, “Kom pa
Christ. Palya nu sesr lah su puok kom uh!” **69** Peter el
srakna muta inkul lun Mwet Tol Fulat, na sie sin mutan
kulansap lun Mwet Tol Fulat el tuku nu yorol ac fahk nu
sel, “Kom pac pa sie mwet ma welul Jesus, mwet Galilee
sac.” **70** Tuh Peter el lafwekin ye mutun mwet nukewa,
ac fahk, “Nga tia etu ma kom fahk an.” **71** Na el oatula
nu ke mutunpot uh, ac sie pac sin mutan kulansap uh
liyalak ac fahk nu sin mwet ma muta we uh, “Mukul se
inge tuh welul Jesus lun Nazareth.” **72** Na Peter el sifilpa
lafwekin ac fahk, “Nga fulahk lah nga tia etu mwet sacn!”
73 Tok kutu srisrik na mwet ma tu in sac tuku nu yorol
Peter ac fahk, “Pwayena lah kom sie selos, mweyen
ah in pusrem fahkkomyak!” **74** Na Peter el fahk, “Nga
fulahk lah nga kaskas pwaye! God Elan selngawiyu nga
fin kikiap! Nga tia etu mwet sacn!” In pacl sacna won
kahkla, **75** na Peter el esamak kas ma Jesus el tuh fahk
nu sel: “Meet liki won uh ac kahkla, kom ac lafwekinyu
pacl tolu.” El tufokla liki acn sac, ac tung arulana upa.

27 Toang na ke lotutang tok ah, mwet tol fulat ac
mwet matu nukewa elos pwapa in unilya Jesus.
2 Elos kaprilya ke sein, ac pwanulla nu yorol Pilate,
governor Rome se su karingin acn Judea. **3** Judas, su
tukakunulak Jesus, ke el lohngak lah wotla mu in anwuki
Jesus, el auli insial, ac folokunla ipin silver tolngoul ah
nu sin mwet tol fulat ac mwet matu ah. **4** Ac el fahk,
“Nga orala ma na koluk se ke nga tukakunak sie mwet
su wangin mwata in anwuki!” Ac elos fahk nu sel, “Ac
mea lasr nu kac? Ma na nu sum pa ma ingan.” **5** Judas
el sisya ipin silver uh in Tempul ac illa. Na el som sifacna
loksakla. **6** Mwet tol fulat elos srukak ipin mani uh ac
fahk, “Mani inge ma moliyen srah — Ma Sap lasr uh tia
lela kut in likiya mani ouinge ke nien fil mani lun Tempul.”
7 Na elos insesela in orekmakin mani sac in molela
acn se lun sie mwet orek ahlu kle, tuh in nien kulyuk
nu sin mwetsac uh. **8** Pa inge sripa se oru pangpang
acn sac “Acn lun Srah” nwe misenge. **9** Ke ma inge
akpwayeiyuk kas lal Jeremiah mwet palu su fahk, “Elos
eis ipin silver tolngoul, lupa se mwet Israel elos insese in
sang molella kac, **10** ac orekmakin in sang molela acn
se lun mwet orek ahlu kle se, oana ke Leum El sapkin
nu sik.” **11** Jesus el tu ye mutun Governor, ac Governor
el siyuk sel, “Ya kom pa tokosra lun mwet Jew?” Na
Jesus el fahk, “Kom fahk na.” **12** Na ke mwet tol fulat ac
mwet matu elos fahk kas in tukak kacl, wanginna ma
el fahk. **13** Na Pilate el fahk nu sel, “Ya kom tia lohng
kas in tukak puspis ma elos lain kom kac inge?” **14**
Tusruktu Jesus el tiana fahkla siefanna kas, su arulana
mwe lut nu sel Governor. **15** In pacl in Kufwen Alukela
nukewa, oasr oakwuk se lun governor lun acn Rome in
aksukosokyela sie sin mwet kapir in presin ma mwet
uh ac siyuk in ikakla. **16** In pacl se inge, oasr sie mwet
presin pwengpeng ke koluk la. Inel pa Barabbas. **17**
Ouinge ke mwet Jew puspis tukeni, Pilate el siyuk selos,
“Su kac kowos lungse nga in aksukosyela nu suwos
uh? Barabbas, ku Jesus su pangpang Christ?” **18** El
arulana etu lah mwet kol lun mwet Jew elos eisalang
Jesus nu sel mweyen elos sok sel. **19** Ke Pilate el muta
ke nien nununku, mutan kial el sapla nu sel ac fahk,
“Nimet kom oru kutena ma nu sin mwet se ingan su
wangin mwatal, mweyen mweme se nga mwemei fong
kacl arulana aklokoalokyeyu.” **20** Mwet tol fulat ac mwet
matu elos pirakak insien mwet uh in siyuk Pilate elan
tulalla Barabbas ac unilya Jesus. **21** Ac Pilate el siyuk
sin mwet uh, “Su kac sin mwet luo inge kowos lungse
nga in aksukosokyela?” Ac elos fahk, “Barabbas!” **22** Na
Pilate el siyuk selos, “Ac mea nga ac oru nu sin Jesus
su pangpang Messiah?” Elos nukewa fahk, “Unilya fin
sakseng!” **23** Ac Pilate el sifil siyuk, “Ma koluk fuka el

orala uh?" Na elos wowoyak ke kuiyalos ac fahk, "Unilya
fin sakseng soko!" **24** Ke Pilate el akilen lah wangin ma
el ku in oru in kutong wowon lun un mwet uh, el eis kutu
kof ac ohlla paol ye mutalos nukewa, ac fahk, "Wangin
mwetik ke misa lun mwet se inge! Ma inge ma na lowos!"
25 Na mwet e nukewa elos topuk ac fahk, "Lela mwatan
misa lal in oan facsr ac tulik natusr!" **26** Na Pilate el
tulalla Barabbas nu selos; ac tukun el sap in sringsring
Jesus, el eisalang tuh in anwuki el fin sakseng soko. **27**
Na mwet mweun lal Pilate elos usalla Jesus nu inkul
fulat lal governor, ac mwet mweun wialos nukewa toeni
apnulla. **28** Elos sarukla nuknuk lal ac nokmulang ke sie
nuknuk srusra. **29** Na elos pirakela sie tefuro ke lah ma
oasr otoh kac ac sang nu fin sifal, ac sang sak soko nu
inpaol layot; ac elos epasrla ye mutal ac aksruksrukel ac
fahk, "Paing kom, Tokosra lun mwet Jew!" **30** Elos anel,
ac eisla sak soko ah ac sang puok sifal. **31** Tukun elos
aksruksrukel tari, elos sarukla nuknuk srusra sac, ac sifil
nokmulang ke nuknuk se lal ah, na elos pwanulla in tuh
anwuki el fin sakseng. **32** Ke elos illa liki siti uh, elos sun
sie mwet Cyrene su pangpang Simon, na mwet mweun
elos sap ku nu sel elan us sakseng lun Jesus. **33** Elos
tuku sun acn se pangpang Golgotha, su kalmac pa "Sri
In Ahlunsuf." **34** Na elos sang nu sin Jesus wain karyak
ke ma mwen; tuh ke el ema tari el tia lungse nim. **35**
Elos srupsrulak fin sakseng soko ah, na elos susfa ke
nuknuk el nukum ah, in konauk lah ac ma lun su. **36**
Tukun ma inge, elos muta in acn sac ac taranul Jesus.
37 Ac elos patikya sie ma simla oan lucng liki sifal, ma
akkalemye sripen anwuki el, su fahk, "El inge Jesus,
Tokosra lun mwet Jew." **38** Na elos oayapa srupusrak
mwet pisrapasr sulallal luo welul, sie layot ac sie lasa.
39 Mwet su fahsryak we elos usruk kwawalos ac fahk
kas koluk in angnol Jesus, **40** ac fahk, "Kom pa tuh fahk
mu kom ac kunausla Tempul ac sifil musaela tukun len
tolu! Kom fin Wen nutin God, sifacna molikomla! Fani
liki sakseng soko an!" **41** In lumah se na inge, mwet tol
fulat ac mwet luti Ma Sap ac un mwet matu elos oayapa
aksruksrukel ac fahk, **42** "El molela mwet ngia, a el tia
ku in sifacna molella! Ya tia el pa tokosra lun Israel uh?
El fin fani liki sakseng soko ingan ingena, na kut fah
lulalfongel! **43** El lulalfongi God, ac sifacna fahk mu el
Wen nutin God. Kolya kut in liye lah God El ac lungse
molella!" **44** Finne mwet pisrapasr ma welul sripsripyak
uh, eltal wi pac aksruksrukel. **45** Ke infulwen len, in polo
acn sac nufon lohsrla ke lusen ao tolu. **46** Na apkuran
nu ke ao tolu tafun len tok, Jesus el wowoyak ac fahk,
["Eli, Eli, lema sabachthani"]? su kalmac uh pa, "God luk,
God luk, efu kom ku fahsr likiyu?" **47** Kutu sin mwet ma
tu in sac elos lohngol ac elos fahk, "El pangnol Elijah!"
48 Na sie selos kasrusr ac eis sie insroal, twenya ke
wain mwen, ac sang nu ke soko sak, na kolak elan nim.
49 A mwet ngia elos fahk, "Kolyawin, kut soano lah Elijah
el ac tuku molella!" **50** Jesus el sifil wola ke sie pusra
lulap, ac sisla mongol. **51** Na in pacl sacna, lisrlisr se
lisringyen Acn Mutal Na Mutal in Tempul ah mihsalik
ip luo lac lucngi nwe ten. Faclu kusrusryak, eot lulap
uh fokelik, **52** inkulyuk uh ikakla, ac mwet puspis sin
mwet lun God su misa meet elos sifilpa akmoulyeyukyak
53 ac illa liki kulyuk lalos. Ac tukun Jesus el moulyak
liki misa, elos som nu in Siti Mutal, yen mwet puspis
liyalos we. **54** Ke mwet kol se lun un mwet mweun, ac
mwet lal su taran Jesus, elos pula kusrusr lun faclu,
ac liye ma nukewa ma sikyak inge, elos tuninfongla ac
fahk, "Pwayena lah el inge Wen nutin God!" **55** Mutan
puspis wi pac muta in sac, su tu loes kutu ac liye ma
orek uh. Elos inge tuh welul Jesus tuku Galilee me ac
kulansupwal. **56** Kutu selos pa Mary Magdalene, Mary
nina kial James ac Joseph, ac mutan kial Zebedee. **57**
Ke ekela, sie mwet kasrup in acn Arimathea el tuku. Inel
pa Joseph, ac el sie pac mwet lutlut lun Jesus. **58** El
utyak nu ye mutal Pilate ac siyuk ke monin Jesus, ac
Pilate el sap in itukyang monin Jesus nu sel Joseph. **59**
Ouinge Joseph el eisya manol ac nokmulla ke nuknuk
linen sasu se, **60** ac filiya in kulyuk se lal sifacna su el
tufahna taflela in eot uh. Tari el epusang eot na lulap
se sang kosrala mutun kulyuk uh, na el som. **61** Mary
Magdalene ac Mary se ngia eltal muta we tulanot kulyuk
sac. **62** In len tok ah, len Sabbath, un mwet tol fulat ac
mwet Pharisee elos tukeni som osun nu sel Pilate, **63**
ac fahk nu sel, "Governor, kut esam lah ke mwet kikiap
sac srakna moul ah, el tuh fahk mu, 'Nga ac fah sifil
akmoulyeyukyak tukun len tolu.' **64** Ke sripa se inge, wo
kom in sap in arulana taranyuk kulyuk sac nwe ke sun
len se aktolu, tuh mwet tumal lutlut elos fah tia ku in
som ac pisrala manol, tari elos fahk nu sin mwet uh mu
akmoulyeyukyak el liki misa. Kikiap se tok inge ac koluk
liki na kikiap se meet ah." **65** Ouinge Pilate el fahk nu
selos, "Eis kutu mwet soan, ac kowos som taran kulyuk
sac akwoye." **66** Ouinge elos som ac siliya eot se ke
kulyuk uh in ku, ac elos filiya kutu mwet in taran.

28 Tukun len Sabbath, ke kusrun len in Sunday, Mary
Magdalene ac Mary se ngia eltal som in liye kulyuk
uh. **2** In kitin pacl ah na kusrusr na upa se sikyak; na
sie lipufan lun Leum oatui inkusrao me, epusla eot sac
ac muta fac. **3** Mutal arulana saromrom oana sarom
lucng, ac nuknuk lal arulana fasrfasr oana snow. **4** Ac
mwet soan ke kulyuk uh elos arulana sangeng ac rarrar,
ac elos putati oan infohk uh oana mwet misa. **5** Na
lipufan sac fahk nu sin mutan luo ah, "Komtal tia enenu
in sangeng. Nga etu lah komtal suk Jesus su anwuki fin
sakseng soko. **6** El wangin inge. Akmoulyeyukyak el,
oana el tuh fahk. Fahsru liye acn se ma el tuh oan we
uh. **7** Komtal sulaklak som ac fahkang nu sin mwet tumal
lutlut ouinge, 'Akmoulyeyukyak el tari liki misa, ac inge el
a som meet liki kowos nu Galilee; ac kowos ac fah liyal
we!' Esam ma nga fahk nu sumtal inge." **8** Ouinge eltal
sulaklak som liki kulyuk uh. Eltal sangeng a eltal oayapa

sessesla ke engan, ac eltal kasrusr in sulkakin kas inge
nu sin mwet tumal lutlut. **9** In kitin pacl ah na Jesus el
sonoltal ac fahk nu seltal, “Paing komtal.” Eltal kalukyang
nu yorol, sruokya nial, ac alu nu sel. **10** Ac Jesus el fahk
nu seltal, “Nimet komtal sangeng. Fahla ac fahk nu sin
mwet wiuk elos in som nu Galilee, ac elos ac fah liyeyu
we.” **11** Ke pahl se mutan inge som, kutu sin mwet soan
ma taran kulyuk uh elos folokla nu in siti uh ac fahkak nu
sin mwet tol fulat ma nukewa ma sikyak uh. **12** Mwet
tol fulat elos osun yurin un mwet matu ac elos tukeni
orala pwapa lalos, ac elos sang mani na yohk se nu
sin soan uh **13** ac fahk, “Kowos in fahk mu mwet tumal
lutlut elos tuku ke fong ac pisrala manol ke kowos motul.
14 Governor el fin lohngak, kut ac akwoyal ac fahk lah
wangin ma koluk lowos, na komtal tia enenu in fosrnga
ke kutena ma.” **15** Mwet soan elos eis mani uh ac oru
oana ma fwack nu selos. Na kas se inge srumunyuk
inmasrlon mwet Jew in pacl sac me nwe misenge. **16**
Mwet tumal lutlut singoul sie elos som nu fineol soko in
acn Galilee, yen ma Jesus el tuh sapkin elos in som nu
we. **17** Ke elos liyal elos alu nu sel, a kutu selos alolo.
18 Jesus el kalukyang nu yorolos ac fahk nu selos, “Ku
nukewa inkusrao ac fin faclu ituku nu sik. **19** Ke ma inge
kowos som nu yurin mwet in mutunfacl nukewa fin faclu,
ac oru tuh elos in mwet tumuk lutlut: baptaiselos Inen
Papa, Wen, ac Ngun Mutal, **20** ac luti nu selos in akos
ma nukewa nga sapkin nu suwos. Ac nga ac fah wi
kowos pacl nukewa nwe ke safla faclu.” **(aiōn g165)**

Mark

1 Pa inge Pweng Wo ke Jesus Christ, Wen nutin God.
2 Pweng Wo se inge mutawauk oana ke Isaiah mwet
palu el simusla ac fahk: “Liye, nga ac supwaot mwet palu
luk meet liki kom Su fah akoo inkanek lom. **3** Sie pusra
wowoyak yen mwesis ac fahk, ‘Kowos akoo inkanek lun
Leum, Ac aksuwosye elan fahsr kac!’” **4** Ouinge John el
tuku nu yen mwesis ac el baptaisi mwet ac lotelos ac
fahk, “Kowos auliyak ac baptaisla, na God El fah eela
ma koluk lowos.” **5** Mwet puspis tuku liki acn Judea
ac siti Jerusalem, ac som in lohng luti lal John. Elos
fahkak ma koluk lalos, ac el baptaiselosla Infacl Jordan.
6 John el nokomang nuknuk orekla ke unen camel, ac
mwe lohl losyen infulwal orekla ke kulun kosro, ac mwe
mongo nal pa locust ac honey inima. **7** Ac el fahkak nu
sin mwet uh, “Oasr sie ac tuku tukuk su arulana fulat
likiyu. Nga tia fal in suwoli ac tulala ah losyen faluk lal. **8**
Nga baptaisikowosla ke kof, a el ac fah baptaisi kowos
ke Ngun Mutal.” **9** Tia paht toko na Jesus el tuku liki
Nazareth in acn Galilee, ac John el baptaisella Infacl
Jordan. **10** Ac ke pacl se na el tufahna utyak liki inkof uh,
el liye inkusrao ikakelik ac Ngun oatui oana sie wuleoa,
ac tuhwi nu facl. **11** Ac pusra se tuku inkusrao me ac
fahk, “Kom Wen kulo nutik. Nga insewowo sum.” **12** Ke
pacl sacna, Ngun kololla nu yen mwesis, **13** ac el muta
we len angngaul, ac Satan el srifel. Oasr kosro lemnak in
acn sac, ac lipufan elos tuku ac kulansupwal. **14** Tukun
John el kauli in presin, Jesus el som nu Galilee ac luti ke
Pweng Wo sin God me. **15** El fahk, “Sun tari pacl fal sac
— Tokosrai lun God apkuran me. Kowos auliyak ac forla
liki ma koluk lowos, ac lulalfongi ke Pweng Wo.” **16** Ac ke
Jesus el fahsr sisken Lulu Galilee el liye mwet patur luo,
Simon ac Andrew mwet lel, ke eltal fuhlalik nwek natultal
in lulu uh. **17** Ac Jesus el fahk nu seltal, “Fahsru wiyu, ac
nga fah luti komtal ouiyen paturi mwet.” **18** In pacl sacna
eltal filiya nwek natultal ac welul som. **19** Ac ke el fahsr
kutu nu meet el liye pac tamulel se, James ac John, wen
natul Zebedee. Eltal muta in oak okoaltal ac onon kwa
lalos. **20** Ke Jesus el liyaltal el pangnoltal, ac eltal fililya
Zebedee, papa tumaltal, in oak uh wi mwet orekma lun
oak uh, ac fahsr tokol Jesus. **21** Jesus ac mwet tumal
lutlut tuku nu in siti Capernaum, ac ke len Sabbath se
toko, Jesus el som nu iwen lolngok ac mutawauk in luti.
22 Mwet uh arulana lut ke ouiyen luti lal, mweyen el luti
nu selos oana sie su oasr wal fulat yoro, ac tia oana
mwet luti Ma Sap uh. **23** In pacl sacna sie mwet su oasr
ngun fohkfok yoro ilyak nu in iwen lolngok ac wowoyak
ac fahk, **24** “Jesus mwet Nazareth, mea kom lungse
sesr uh? Ya kom tuku in kunauskutla? Nga etu lah su
kom an — kom pa el su mutallana sin God me!” **25** Ac
Jesus el kai ngun sac ac fahk, “Misla, ac illa liki mwet
sacn!” **26** Ac ngun fohkfok sac oru mwet sac tipirpirelik
infohk uh, na el wowoyak ke pusra lulap ac illa liki mwet
sac. **27** Mwet nukewa elos arulana fwefela ac asiyuki
inmasrlolos ac fahk, “Mea se inge? Ya mwe luti sasu se
pa inge? Mwet se inge oasr ku lulap lal in kaskas nu sin
ngun fohkfok ac elos aksol!” **28** Na pungen Jesus sa
na fahsrelik yen nukewa in Galilee. **29** Jesus ac mwet
tumal lutlut elos illa liki iwen lolngok ac som utyak nu
in lohm sel Simon ac Andrew. James ac John welultal
pac. **30** In pacl se inge nina kien mutan kial Simon el
oanna mas ke folla lun manol, ac ke Jesus el sun acn
we elos sulkakin mutan sac nu sel. **31** Ac Jesus el tuku
nu yorol ac sruokya paol ac taksalak; ac mas fol sac
wanginla lukel ac el tukakek ac kulansapwalos. **32** Ke
ekela tukun faht uh tili, mwet uh usalosla nukewa su
mas ac oayapa elos su oasr demon yorolos nu yurin
Jesus. **33** Mwet nukewa in siti sac fahsreni nu ke mutun
lohm sac. **34** Jesus el akkeyala mwet puspis su maskin
kain in mas puspis, ac lusla pac demon puspis; a el tia
lela demon uh in kaskas ke sripen elos etu lah su el uh.
35 Toang na ke lotu tok ah, Jesus el tukakek meet liki
lenelik, ac illa liki lohm uh ac som liki siti sac nu yen
ma el ac muku we in pre. **36** Na Simon ac mwet su
welul elos som ac sokol, **37** ac ke elos konalak elos fahk
nu sel, “Mwet nukewa suk kom.” **38** A Jesus el fahk
nu selos, “Kut enenu in som pac nu in siti srisrik saya,
tuh nga enenu in luti pac we, mweyen pa inge sripen
tuku luk uh.” **39** Ouinge el fufahsryesr nu in acn Galilee
nufon ac luti in iwen lolngok lalos, ac sisla demon uh liki
mwet uh. **40** Sie mwet su musen lepa el tuku nu yurin
Jesus. El faksufi ac kwafe nu sel ac fahk, “Fin ou lungse
lom kom ku in aknasnasyeyula.” **41** Jesus el arulana
pakomutal, na el asroela paol ac kahlilya ac fahk, “Nga
lungse. Kom in nasnasla.” **42** In kitin pacl ah na musen
lepa sac wanginla lukel ac el kwela. **43** In pacl sacna
Jesus el supwalla tukun el arulana wili nu sel mu, **44**
“Liyaung tuh kom in tia fahk ma inge nu sin kutena mwet;
a fahla ingena ac fahkkomyang nu sin mwet tol. Na kom
fah sang mwe kisa ma Moses el sapkin, tuh in mwe
akpwayeye nu sin mwet nukewa lah kom kwela.” **45** A
mukul sac som ac mutawauk in sulkakin ma inge yen
nukewa. Ke sripen yokla srumunyen ma inge sel, Jesus
el koflana ilyak lemtulauk nu in kutena siti. A el muta likin
siti uh, ac mwet uh tuku nu yorol liki acn nukewa.

2 Kutu len tok Jesus el folokla nu Capernaum ac solyak
lah el oasr in lohm sel. **2** Mwet pukanten tuku tingilya
in lohm ah lac nwe ke mutunoa ac likin mutunoa. Na ke
Jesus el fahkak kas lun God nu selos, **3** mukul akosr
tuku us sie mwet musen ul nu yorol. **4** Tusruktu ke sripen
iktokla lohm uh, elos tia ku in kalukyang in usak mwet
mas sac nu yurin Jesus. Ouinge elos fanyak ac ikasla
mangon lohm uh suwosna nu ke acn se Jesus el muta
we. Na elos koela kilus se ma mwet ul sac oan fac. **5** Ke
Jesus el liye lupan lulalfongi lalos, el fahk nu sin mwet ul
sac, “Wen nutik, ma koluk lom nunak munas nu sum.”
6 Kutu sin mwet luti Ma Sap su muta we elos sifacna

nunku in elos, 7 “Efu mwet se inge ku kaskas ouinge? El
kaskas enum ke God! Wangin mwet ku in nunak munas
ke ma koluk, a God mukena!” 8 In pacl sacna Jesus el
etu ma elos nunku uh, na el fahk nu selos, “Efu kowos
ku nunku ouingan? 9 Pia kac ma ac fisrasr in fahk nu sin
mwet ul se inge uh, ‘Ma koluk lom nunak munas nu sum,’
ku in fahk, ‘Tukakek, srukak mwe oan kiom, ac fahsr’?
10 Nga fah akpwayei nu suwos lah oasr ku lun Wen nutin
Mwet in nunak munas ke ma koluk fin faclu.” Ouinge el
fahk nu sin mwet ul sac, 11 “Nga fahk nu sum, tuyak,
srukak mwe oan kiom ac som nu lohm sum ah!” 12 Ke
elos ngetang liye mwet sac, el tukakek, srukak mwe oan
kial ac sulaklak som. Mwet nukewa arulana fwefela ac
kaksakin God ac fahk, “Kut soenna liye lumah ouinge
oemeet me!” 13 Jesus el sifilpa folokla nu sisken Lulu
Galilee. Un mwet puspis tuku nu yorol ac el mutawauk in
lotelos. 14 Ac ke el fahsr kutu nu meet, el liye sie mwet
eisani tax su muta in nien eisani tax; inel pa Levi wen
natul Alphaeus. Ac Jesus el fahk nu sel, “Fahsr tukuk.”
Na Levi el tuyak ac fahsr tokol. 15 Na tok Jesus el fungla
in mongo in lohm sel Levi. Pukanten mwet eisani tax ac
mwet koluk pac saya elos wi fahsr tukun Jesus, na in
pacl se inge pus selos utyak welul ac mwet tumal lutlut
mongo. 16 Kutu sin mwet luti Ma Sap su mwet Pharisee,
elos liye ke Jesus el wi mwet koluk ac mwet eisani tax
inge mongo, na elos siyuk sin mwet tumal lutlut lah efu
el ku mongo ac nim yurin kain in mwet ouinge. 17 Ac
ke Jesus el lohng, el fahk nu selos, “Mwet ku elos tia
enenu mwet ono, a mwet mas mukena. Nga tia tuku in
pangon mwet suwoswos, a mwet koluk.” 18 Sie pacl ah,
mwet lutlut lal John Baptais ac mwet Pharisee elos lalo.
Na kutu mwet tuku nu yurin Jesus ac siyuk sel, “Efu ku
mwet lutlut lal John ac mwet lutlut lun mwet Pharisee
elos lalo, a mwet lutlut lom tiana lalo?” 19 Ac Jesus el
topuk, “Ya mwet kawuk lun mwet pisrla elos ac lalo ke
mwet pisrla el muta yorolos? Tia ku! Lusen na pacl mwet
pisrla el muta yorolos elos ac tia lalo. 20 Tuh sie len,
mwet pisrla el ac fah utukla lukelos, na pacl sacn elos ac
fah lalo. 21 “Wangin mwet sang ipin nuknuk sasu in pinis
nuknuk mah, mweyen ipin nuknuk sasu sac ac tulakeni
ac sacla kutu nuknuk mah sac, ac oru mihsa sac ac
yokelik liki meet ah. 22 Oayapa wangin mwet okoaung
wain sasu nu in pak in neinyuk wain matu, mweyen wain
uh ac foklalik pak sac, na kewana wain ac mwe neinyuk
wain ac musalla. Ouinge wain sasu enenu na in itukyang
nu in mwe neinyuk sasu.” 23 Jesus ac mwet tumal lutlut
elos fahsr sisken ima in wheat ke sie len Sabbath, ac
mwet tumal lutlut mutawauk in olela wheat uh. 24 Na
mwet Pharisee elos fahk nu sel Jesus, “Liye, ma mwet
lutlut lom oru inge ke len Sabbath lain Ma Sap lasr!”
25 Jesus el topuk ac fahk, “Ya kowos soenna rit ke ma
David el oru ke pacl se oasr enenu lal ke mwe mongo?
El ac mwet ma welul uh elos masrinsral, 26 na el som
nu in lohm sin God ac mongo ke bread ma kisala nu sin
God. Ma inge tuh sikyak ke pacl se Abiathar el Mwet Tol
Fulat. Ke oakwuk lun Ma Sap lasr uh, mwet tol mukena
ku in mongo ke bread inge, a David el mongo kac ac el
sang pac kutu nu sin mwet lal.” 27 Na Jesus el fahk
nu selos, “Len Sabbath orekla ke sripen mwet uh, ac
tia mwet uh ke len Sabbath. 28 Ke ma inge Wen nutin
Mwet el oayapa Leum lun len Sabbath.”

3 Na Jesus el sifil folokla nu in iwen lolngok, ac oasr sie
mwet we su ul la paol. 2 Oasr kutu mwet we su kena
suk mwatan Jesus, ouinge elos arulana lohang in liye lah
el ac akkeyala mwet sac ke len Sabbath. 3 Jesus el fahk
nu sin mwet sac, “Fahsru nu meet uh.” 4 Na el siyuk sin
mwet uh, “Mea Ma Sap lasr uh lela kut in oru ke len
Sabbath uh? In kasru, ku in akkeokye? In molela moul
lun sie mwet, ku in kunausla?” A elos tiana fahk kutena
ma. 5 Jesus el arulana kasrkusrak ke el ngetang liyalos,
tusruktu el oayapa pakomutalos lah elos arulana likkeke
ac tafongla. Na el fahk nu sin mwet sac, “Asroela poum.”
Ac el asroela, na paol kwela. 6 Na mwet Pharisee elos
illa liki iwen lolngok, ac som in pacl sacna in osun yurin
kutu sin mwet in u lal Herod, ac elos oru pwapa lalos in
unilya Jesus. 7 Jesus ac mwet tumal lutlut elos som nu
ke Lulu Galilee ac mwet puspis fahsr tokolos. Mwet inge
elos tuku liki acn Galilee, acn Judea, 8 liki Jerusalem, liki
acn Idumea, ac layen kutulap in Infacl Jordan, oayapa
acn ma oan sisken siti Tyre ac Sidon. Mwet inge nukewa
tuku nu yurin Jesus ke sripen elos lohng ke ma el oru. 9
Ke sripen pusla lun mwet uh pwanang Jesus el fahk nu
sin mwet tumal lutlut elos in akoela soko oak nu sel tuh
mwet uh in tia itungilya. 10 El tuh akkeyala mwet puspis,
na mwet mas nukewa alak nu yorol tuh elos in ku in
kahlilya. 11 Ac pacl nukewa mwet ma oasr ngun fohkfok
yoro ac liyal uh, elos ac putati ye mutal ac wowoyak
ac fahk, “Kom Wen nutin God!” 12 Jesus el kai ngun
fohkfok inge elos in tia fahkulak nu sin kutena mwet. 13
Na Jesus el utyak nu fineol uh ac pangoneni mwet su el
lungse in welul. Elos som nu yorol, 14 ac el sulela mwet
singoul luo su el pangon mwet sap. El fahk nu selos,
“Nga sulekowosla kowos in wiyu. Nga ac fah oayapa
supwekowosla in fahkak, 15 na ac fah oasr ku lowos in
sisla demon uh.” 16 Pa inge mwet singoul luo ma el
sulela: Simon (Jesus el sang inel Peter); 17 James ac
John ma lel, wen natul Zebedee (Jesus el pangnoltal
Boanerges, kalmac pa “Wen nutin Pulahl”); 18 Andrew,
Philip, Bartholomew, Matthew, Thomas, James wen natul
Alphaeus, Thaddaeus, Simon mwet Zealot 19 ac Judas
Iscariot su tukakunulak Jesus. 20 Na Jesus el folokla nu
in acn sel, ac mwet puspis sifilpa tuku nu yorol, ouinge
wangin pacl in mongo lal Jesus ac mwet tumal lutlut.
21 Ke mwet in sou lal lohngak, elos som in usalu ke
sripen mwet uh fahk mu, “El wella!” 22 Kutu sin mwet
luti ke Ma Sap su tuku Jerusalem me elos fahk, “Oasr
ngunal Beelzebul in el! Kalem lah el pa sang ku nu sel in
sisla demon uh, mweyen Beelzebul pa leum lun demon

uh." 23 Na Jesus el pangnolosme nu yorol ac fahk nu
selos ke kas in pupulyuk: "Satan el ac ku in sisella Satan
fuka? 24 Sie mutunfacl fin srisrielik ac sifacna forani
amei sie sin sie, mutunfacl sac ac musalla. 25 Sie sou fin
kitakatelik ac forani lokoalok lain sie sin sie, sou sacn ac
musalla. 26 Ouinge tokosrai lal Satan fin kitakatelik nu in
u, ac tia ku in oan paht, a ac musalla ac wanginla. 27
"Wangin sie mwet ku in utyak nu in lohm sin sie mwet ku
ac usla ma lal, el fin tia kapriya mwet ku sac meet, na el
fah ku in pisrala koanan lohm sel. 28 "Pwayena nga fahk
nu suwos, mwet uh ku in eis nunak munas ke ma koluk
lalos nukewa ac ke kaskou lalos nukewa. 29 Tusruktu
kutena mwet su fahk kaskou ke Ngun Mutal fah tia ku in
eis nunak munas, ke sripen el orala sie ma koluk su oasr
mwatal kac nwe tok." **(aiōn g165, aiōnios g166)** 30 (Jesus
el fahk ma inge mweyen kutu mwet uh fahk mu, "Oasr
ngun fohkfok in el.") 31 Na nina kial Jesus ac mwet lel
elos tuku. Elos tu likinum uh ac sapak nu in lohm ah in
siyukul. 32 Mwet puspis muta raunella Jesus ac elos
fahk nu sel, "Liye, nina kiom ac mwet wiom elos oasr
likinum uh, ac elos siyuk kom." 33 Jesus el topuk ac
fahk, "Su nina kiuk? Su mwet wiuk?" 34 El ngetang nu
sin mwet ma muta raunella ac fahk, "Liye! Pa inge nina
kiuk ac mwet wiuk! 35 El su oru ma lungse lun God pa
ma lik, ma louk, ac nina kiuk."

4 Jesus el sifilpa luti sisken Lulu Galilee. Mwet puspis
tukeni nu yorol we, ouinge el sroak nu fin soko oak ac
muta fac in kof uh, ac mwet uh tu weacn uh. 2 El luti ma
puspis nu selos ke kas in pupulyuk, ac fahk ouinge: 3
"Porongo! Tuh oasr sie mwet som in taknelik fiten wheat.
4 Ac ke el sisalik fita inima uh, kutu putatla nu pe inkanek
uh, ac won uh tuku ac kangla. 5 Kutu pac putati nu yen
eoteot, yen ma srikla fohk we. Fita inge sa na in srunak
mweyen fohk we suloal. 6 Na ke fulen faht uh sreya
elos uli, ac ke sripen oka uh tia kapla in loal pwanang
sa na in masla. 7 Ac kutu fita uh putatla nu in fohk ma
oasr okan kokul we, ac kokul uh kapak ac kupoiya, oru
sacn uh tia ku in fokla. 8 Tuh kutu fita uh putatla nu in
fohk wo ac srunak ac kapak arulana wo, ac fokla: fokin
kutu tolngoul, fokin kutu onngoul, ac fokin kutu siofok." 9
Ac Jesus el fahk, "Ke ma inge, kowos porongo fin oasr
srewos!" 10 Ac ke Jesus el mukena muta, mwet tumal
lutlut ac kutu sin mwet su lohng mwe luti lal elos tuku
nu yorol ac siyuk elan akkalemye kalmen pupulyuk lal
ah. 11 El topuk nu selos, "Itukot nu suwos in etu ma
lukma ke Tokosrai lun God. A elos su muta sayowos,
elos lohng ke pusren pupulyuk mukena. 12 Ouinge, in
oana ma simla, 'Elos ac liye na liye A tia akilen; Ac elos
ac lohng na lohng A tia etu. Mweyen elos fin etu, elos
ac ku in forla nu sin God, Na ku in nunak munas nu
selos.'" 13 Na Jesus el siyuk selos, "Ya kowos tia kalem
ke pupulyuk se inge? Na kowos ac etu fuka pupulyuk
nukewa saya? 14 Mwet taknelik el taknelik kas lun God.
15 Kutu mwet uh oana fita ma putatla pe inkanek uh.
Ke pacl se na elos lohng kas uh, Satan el tuku ac eisla
lukelos. 16 Kutu mwet uh oana fita ma putatla yen eoteot
uh. Ke pacl se na elos lohng kas uh, elos sa na in eis ac
insewowo kac. 17 Tusruktu tiana sremla wo in nunak
lalos pwanang ac tiana oan paht. Ouinge ke pacl mwe
lokoalok ac mwe ongoiya sikyak ke sripen kas inge, elos
ac sa na in fuhleak. 18 Kutu mwet uh oana fita ma putati
yen ma oasr okan kokul we. Elos inge pa mwet su lohng
kas uh, 19 tusruktu elos nunkala yohk ke moul lun faclu,
ac lungse mwe kasrup, ac mwel ma puspis saya, na
ma inge kupoiya kas uh, na elos tia isus fahko. **(aiōn
g165)** 20 Tusruktu, kutu mwet uh oana fita ma putati fin
fohk wo uh. Elos lohng kas, ac eis, ac isus fahko: kutu
pacl tolngoul, kutu pacl onngoul, ac kutu pacl siofok." 21
Jesus el sifil tafwela ac fahk, "Ya nu oasr mwet akosak
sie lam ac usak filiya ye tup uh ku ye bed uh? Ya el ac
tia filiya fin sukan lam uh? 22 Kutena ma su wikla ac fah
ikakla lemtulauk, ac ma nukewa ma afyufi ac fah ikakelik.
23 Kuwos in porongo, fin oasr srewos." 24 El oayapa
fahk nu selos, "Kowos porongo akwoye ma kowos lohng
uh! Tuh kutena mwe srikasrak kowos orekmakin in sang
nununku mwet uh, God El ac fah orekmakin in sang
nununkekowos, tusruktu ku pac in upa liki. 25 Mwet su
oasr ma lal, fah itukyang pac kutu nu sel; a el su wangin
ma lal, finne ma srisrik ma oan yorol, ac fah itukla lukel!"
26 Na Jesus el sifilpa fahk, "Tokosrai lun God oana ke sie
mwet el sisalik fita inima lal. 27 Na el ac motul ke fong
uh ac ngetnget ke len uh, ac fita uh srunak ac kapak na,
tusruktu mwet sac tiana etu lah fuka tuh sikyak ouinge.
28 Fohk uh sifacna oru fita uh in kapak ac isus fahko. Ma
se sikyak meet uh pa srun, na fah ung mangosr tuku
toko, na saflaiya fokla ung in wheat uh. 29 Ke pacl se
matula wheat uh, mwet sac el ac pakela ke mitmit natul
uh, mweyen sun pacl in kosrani." 30 Na Jesus el fahk,
"Mea kut ac luma Tokosrai lun God nu kac uh? Mwe
pupulyuk fuka kut ku in sang akkalemye uh? 31 Ac fah
ouinge: sie mwet el eis sie fiten mustard, fita se ma
srik emeet fin faclu, ac el yukwiya infohk uh. 32 Na tok
fita sac kapak ac yohk liki sacn nukewa. Lesak kac uh
matol, pwanang won yen engyeng uh elos tuku ac oru
ahng lalos olo ac muta ye lulin sak uh." 33 Ke Jesus
el fahkak kas lun God nu sin mwet uh, el orekmakin
kas in pupulyuk puspis pac saya oana inge. El luti nu
selos fal nu ke lupan ma elos ku in kalem kac. 34 El
ac tia kaskas nu selos el fin tia orekmakin pupulyuk;
tusruktu pacl ma el ac mukena muta yurin mwet tumal
lutlut uh, el ac aketeya ma nukewa nu selos. 35 Ke eku
in len sacna, Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut,
"Kut som nu lefahlo." 36 Ouinge elos som liki un mwet
uh. Mwet tumal lutlut elos sroang nu fin oak soko ma
Jesus el muta fac ah, ac elos tukeni kalot. Oasr pac
oak saya welulos som. 37 Tia pact na eng na upa se
tuhyak ac noa uh fungulya oak uh, ac oak uh apkuran in
moti. 38 Jesus el motul ke kapin oak uh, ac ilung ilul se.

Mwet tumal lutlut elos oaksalak ac fahk, “Mwet Luti, ya
wanginna sum lah kut ac misa?” **39** Jesus el tukakek ac
kai eng uh, “Misla!” Ac el fahk pac nu sin noa uh, “Tui!”
Na eng uh wanginla, ac arulana mihsi. **40** Na Jesus el
fahk nu sin mwet tumal lutlut. “Efu kowos ku sangeng?
Ya srakna wangin lulalfongi lowos?” **41** A elos arulana
sangeng ac fahk nu sin sie sin sie, “Mwet se su mwet se
inge? Finne eng uh ac noa uh elos aksol pac!”

5 Jesus ac mwet tumal lutlut sun acn lefahlu in Lulu
Galilee, ac oai ke acn sin mwet Gerasa. **2** Ke Jesus
el tufahna srola liki oak ah, sie mwet ma oasr ngun
fohkfok yoro el tuku ac sonol. El tuku liki yen inkulyuk
uh oan we **3** mweyen pa inge acn el muta we. Wangin
mwet ku nu sin mukul se inge — finne kapinkasrlap elos
tia pac ku in kaprilya kac. **4** Pacl puspis kapiri nial ac
paol, tuh pacl nukewa el ac wotyalik sein uh ac koteya
osra sruokyen nial. El arulana fokokola, pwanang wangin
mwet ku in kutongol. **5** Ke len ac fong el fufahsryesr
inmasrlon kulyuk ac fin inging uh, wowoyak ac sifacna
kantu manol ke eot. **6** El srakna fahsr loessula ke pacl
se el liyalak Jesus, na el kasrusr ac putati ye mutal, **7** ac
wowoyak ke pusra lulap ac fahk, “Jesus, Wen Nutin God
Fulatlana! Mea kom lungse sik uh? Nga kwafe nu sum
ke Inen God, kom in tia akkeokyeyu!” **8** (El fahk ouinge
mweyen Jesus el fahk, “Ngun fohkfok, fahla lukel!”) **9**
Na Jesus el siyuk sel, “Su inem an?” Mukul sac fahk,
“Inek pa ‘Legion’— mweyen kut u na pus se!” **10** Ac el
arulana kwafe sel Jesus elan tia supwala ngun fohkfok
uh liki facl sac. **11** Oasr un pig na pus se mongo pe
eol uh. **12** Ouinge ngun fohkfok uh kwafe sin Jesus
ac fahk, “Supwekutla kut in tilyang nu in pig uh.” **13** El
fuhlelosla ac elos som liki mukul sac ac ilyak nu in pig
uh. Na un pig sac nufon, sahp oasr tausin luo pisalos,
elos kasrusr ac atula nu in lulu uh ac walomla. **14** Mwet
ma liyaung pig uh elos kaingla ac fahkak pweng se
inge nu in siti uh ac nu likin siti uh, na mwet uh illa ac
som in liye ma sikyak inge. **15** Ac ke elos tuku nu yurin
Jesus, elos liye mukul se ma tuh oasr demon puspis
yoro lah el nuknukyang, muta yorol, ac tila wel, na elos
nukewa sangeng. **16** Elos su tuh liye ma usrnguk sac ke
mutalos, elos srumun nu sin mwet ngia ke ma sikyak
nu sin mukul se su oasr demon yorol, ac oayapa nu ke
un pig sac. **17** Ke ma inge mwet uh kwafe sin Jesus
elan som liki facl selos. **18** Ac ke Jesus el sroang nu
fin oak uh, mwet se ma tuh oasr demon yorol meet el
kwafe nu sel tuh elan welul. **19** Tuh Jesus el tia lela, a el
fahk nu sin mukul sac, “Fahla nu lohm sum, ac nu yurin
sou lom, ac fahkak nu selos lupan ma Leum El oru nu
sum, ac ke pakoten lal nu sum.” **20** Na mwet sac som
ac fahkak nu in acn nukewa in Siti Singoul ah ke ma
Jesus el oru nu sel. Ac elos nukewa su lohng kac, elos
arulana lut. **21** Jesus el sifil folokla nu lefahlo. Ke el sun
acn we, oasr mwet puspis tukeni raunella. **22** Jairus, sie
mwet kol lun iwen lolngok, el wi pac tuku, ac ke el liyal
Jesus el putati nu ke nial **23** ac arulana kwafe nu sel ac
fahk, “Tulik mutan se nutik el arulana mas, apkuran in
misa. Nunak munas fahsru ac filiya poum nu facl tuh
elan ku in kwela ac moul!” **24** Na Jesus el welul som, ac
u lulap sac ukwalla pac, oru elos arulana iktokeni. **25**
Oasr sie mutan inmasrlolos su maskin musen srah ke
yac singoul luo. **26** El nwe unweyuk sin mwet ono puspis
a el tiana kwela. El sisla mani lal nukewa a el keoki yohk
liki meet. **27** El lohng kacl Jesus, na el wi un mwet uh
fahsr tokol. El kalukyang nu tukun Jesus, **28** ac sifacna
nunku in el, “Nga fin kahlye na nuknuk lal uh, nga ac
kwela.” **29** El kahlye nuknuk lal Jesus, na musen srah lal
ah wanginla in pacl sacna, ac el sifacna pulauk lah el
kwela liki mas lal. **30** In pacl sac pacna, Jesus el pulauk
lah kutu ku lal uh som lukel, na el forla nu inmasrlon
mwet uh ac siyuk, “Su kahlye nuknuk luk uh?” **31** Mwet
tumal lutlut topkol ac fahk, “Kom liye na lah mwet puspis
inge fungulkomi. Efu kom ku siyuk lah su kahlkomi uh?”
32 A Jesus El srakna ngetot ngetma suk lah su oru ma
sac. **33** Mutan sac pulakunak ma sikyak nu sel, na el
sangeng ac rarrar ac tuku putati nu ke nial Jesus, ac
fahk pwayeyen ma nukewa nu sel. **34** Ac Jesus el fahk
nu sel, “Acn nutik, lulalfongi lom oru kom kwela. Som
in misla, mweyen kom kwela liki mas lom an.” **35** Ke
Jesus el srakna kaskas, oasr mwet tuku liki lohm sin
mwet kol lun iwen lolngok ac fahk nu sel, “Jairus, acn
nutum el misa. Mansis kom in tia sifil aklokoalokye Mwet
Luti sacn.” **36** Jesus el tia lohang nu ke ma elos fahk, a
el fahk nu sel Jairus, “Nimet fosrnga, a lulalfongi na.” **37**
Jesus el tia lela kutena mwet in welul som, sayal Peter
ac tamulel luo, James ac John. **38** Ke eltal sun lohm sel
Jairus, Jesus el liye fohsak lun mwet uh ac lohng pusren
tung lulap lalos. **39** El utyak nu in lohm uh ac fahk nu
selos, “Efu kowos ku arulana wowon ac tung ouingan?
Tulik se inge el tia misa, a el motul!” **40** Elos mutawauk
in aksruksrukel, ouinge el luselosla nukewa, ac eis na
papa ac nina kien tulik sac wi mwet tumal lutlut tolu ah,
ac ilyak nu infukil se ma tulik sac oan we. **41** Ac el eis
poun tulik sac ac fahk nu sel, [“Talitha, koum”]. Kalmeya
pa, “Tulik mutan, nga fahk nu sum, tukakek!” **42** In pacl
sacna tulik mutan sac tukakek ac fahsr. (El yac singoul
luo matwal.) Mwet uh arulana fwefela ke ma sikyak inge.
43 A Jesus el wili yohk nu selos elos in tia fahk ma inge
nu sin kutena mwet, na el sap elos in sang ma nun tulik
mutan sac.

6 Jesus el som liki acn sac ac folokla nu in acn
sel, ac mwet tumal lutlut elos welul. **2** Ke len
Sabbath el mutawauk in luti in iwen lolngok. Mwet puspis
muta we, ac ke elos lohng luti lal elos arulana lut ac
asiyuki inmasrlolos, “Mwet se inge eis ma inge ya me?
Lalmwetmet fuka itukyang nu sel inge? Fuka tuh el ku in
oru ma sakirik inge? **3** Ya tia mwet kamtu sac pa inge,
wen natul Mary, ac ma lel James, Joseph, Judas ac
Simon? Ya ma lohl elos tia muta yorosr inge?” Ouinge

elos tiana lohang nu sel. **4** Ac Jesus el fahk nu selos,
"Oasr akfulatyeyen sie mwet palu in acn nukewa sayen
in facl sel sifacna, ac sin sou lal, ac mwet in lohm sel." **5**
Ac el koflana oru kutena mwenmen we, sayen el filiya
paol nu fin kutu mwet mas we ac akkeyalosla. **6** El
arulana lut ke selulalfongi lun mwet uh. Na Jesus el
som nu in siti srisrik in acn we ac luti mwet uh. **7** El
pangonma mwet tumal lutlut singoul luo ac supwalosla
kais luo. El sang nu selos ku fin ngun fohkfok, **8** ac
el fahk nu selos, "Nimet us kutena ma ke fufahsryesr
lowos sayen sikal lowos mukena — tia mwe mongo,
tia mwe ap, ac tia pac us mani in pakit lowos an. **9**
Kowos in faluk, a kowos in tia nukum nuknuk luo." **10** El
oayapa fahk nu selos, "Kutena acn ma paingyuk kowos
we, kowos ilyak nu in lohm sacn ac mutana we nwe ke
pacl se kowos ac som liki acn sac. **11** Kowos fin tuku
nu in sie siti srisrik ac mwet we uh tia paing kowos ku
porongekowos, fahla liki acn sacn, ac osrokla kutkut in
niowos tuh in mwe loh lainulos!" **12** Ouinge elos fahsrelik
ac luti tuh mwet uh in forla liki ma koluk lalos. **13** Ac
elos sisla demon puspis, ac mosrwela mwet mas puspis
ke oil in olive ac akkeyalosla. **14** Ac Tokosra Herod el
lohng ke ma inge nukewa, ke sripen pweng kacl Jesus
fahsrelik nu yen nukewa. Kutu mwet uh fahk mu, "John
Baptais el sifil moulyak liki misa, pa pwanang oasr ku lal
in oru ma usrnguk inge uh." **15** A kutu mwet uh fahk mu,
"El pa Elijah." Ac kutu pac fahk mu, "El sie mwet palu,
oana mwet palu in pacl oemeet ah." **16** Ac ke Herod
el lohng, el fahk, "El pa John Baptais! Nga pa sap in
tahtla sifal, a el sifil moulyak liki misa!" **17** Herod pa tuh
sap elos in sruokilya John ac kaprilya ac fililya in presin.
El tuh oru ouinge ke sripal Herodias, su ma kial Philip,
mwet lel, a Herod el eisal tuh elan mutan kial. **18** John el
tuh kalwenina in fahk nu sel Herod, "Tia fal kom in payuk
sin mutan kien ma lim!" **19** Ke sripa se inge Herodias
el toasr sel John, ac el kena unilya, tuh el koflana ke
sripal Herod. **20** Herod el tuh sangeng sel John mweyen
el etu lah John el sie mwet suwoswos ac mutal, oru el
liyalangna in tia oasr ma sikyak nu sel. El lungsena in
lohng kas lal uh, finne ma el fahk uh mwe fosrnga nu
sel. **21** Tusruktu, Herodias el konauk pacl wo se lal ke
len lal Herod, ke Herod el oru sie kufwa lulap nu sin
mwet pwapa fulat lal, captain lun un mwet mweun lal, ac
mwet kacto lun Galilee. **22** Ke acn natul Herodias el tuku
ac onsrosro, el akinsewowoyal Herod ac elos su welul
muta ke kufwa uh. Ouinge tokosra el fahk nu sin tulik
mutan sac, "Fahk nu sik kutena ma kom lungse, ac nga
fah sot nu sum." **23** Ac Herod el sifilpa fulahk nu sel
ac fahk, "Nga ac sot nu sum kutena ma kom siyuk sik,
finne tafu tokosrai luk uh." **24** Na tulik mutan sac illa ac
siyuk sin nina kial, "Mea nga ac siyuk kac uh?" Nina sac
topuk, "Siyuk ke sifal John Baptais." **25** Tulik mutan sac
el sulaklak na folokla nu yorol tokosra ac fahk, "Nga ke
kom in use sifal John Baptais ingena, in oan in sie ahlu!"
26 Tokosra el arulana toasrla kac, tuh el kofla folokunla
ma el fulahk kac tari ye mutalos nukewa su welul. **27**
Ouinge el sa na supwala sie sin mwet mweun lal ke sap
ku tuh elan som ac use sifal John, na mwet mweun sac
som nu in presin ac pakela sifal John, **28** ac el use sifa
sac oan ke sie ahlu, ac sang nu sin tulik mutan sac, na
tulik mutan sac usla sang nu sin nina kial. **29** Ke mwet
tumal lutlut lal John elos lohngak, elos tuku eis manol
ac pikinya. **30** Ac mwet sap elos folokeni ac osun nu
sin Jesus, ac fahkak ke ma nukewa elos orala ac ma
nukewa elos luti. **31** Arulana pusla mwet foroht forma nu
yorolos, oru wangin pacl lal Jesus ac mwet tumal lutlut in
mongoi. Na el fahk, "Kut som nu ke sie acn ma kut ku in
mukena we, tuh kowos in ku in mongla kutu." **32** Na elos
sroang nu ke soko oak ac kalla nu ke sie acn ma elos ac
muku we. **33** Tusruktu mwet puspis liyalos ke elos som,
ac elos etu lah su elos uh. Na elos kasrusr liki siti srisrik
nukewa ac sun acn ma elos ac oai we meet lukelos. **34**
Ke Jesus el srola liki oak ah, el liye un mwet puspis ac el
pakomutalos, ke sripen elos oana sheep su wangin mwet
shepherd lalos. Ouinge el mutawauk in luti ma puspis nu
selos. **35** Ac ke ekela, mwet tumal lutlut elos tuku nu
yorol ac fahk, "Ac fongeni, a acn se inge acn mwesis. **36**
Supwalik mwet uh in som nu in siti srisrik ac acn ma
apkuran, elos in sifacna moli mongo nalos." **37** Jesus el
topkolos ac fahk, "Komtal sifacna sang kutu mwe mongo
nalos." Elos topuk ac fahk, "Ya kom lungse kut in som
sisla luofoko ipin silver ke bread in sang kitalos?" **38** Na
Jesus el siyuk selos, "Lof ekasr oasr yuruwos? Fahla
liye." Ke elos oakla elos fahk nu sel, "Lof limekosr ac ik
lukwa." **39** Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut elos in
kitalik un mwet uh nu ke u, ac sap elos in muta fin mah
folfol uh. **40** Ouinge mwet uh takla muta in u, kais siofok
ac kais lumngaul ke u se. **41** Na Jesus el eis lof limekosr
ac ik lukwa, ac ngetak nu inkusrao ac sang kulo nu sin
God. El kunsalik lof ah ac sang nu sin mwet tumal lutlut
in kitalik nu sin mwet uh. El oayapa kitalik ik lukwa ah nu
sin mwet nukewa. **42** Mwet nukewa mongo ac kihpi. **43**
Na toko, mwet tumal lutlut elos orani fotoh singoul luo ke
luwen bread ac ik uh. **44** Pisen mwet ma kitakat uh oasr
mukul limekosr tausin. **45** In pacl sacna Jesus el sap
mwet tumal lutlut in sroang nu fin oak uh ac som meet
lukel nu Bethsaida, nu layeno in lulu uh, a el muta in
supwalik mwet uh. **46** Ke el wilkas nu sin mwet ah, na el
som nu fineol uh in pre. **47** Na ke ekela, oak uh sun tari
infulwen lulu, ac Jesus el mukena muta fin acn uh. **48** Ac
el liye lah elos liksreni kal ke sripen eng uh kisrungulos,
ouinge inmasrlon ao tolu nu ke ao onkosr ke tafunfong
tok, el fahsr fin kof uh ac tuku nu yorolos. El oru elan
fahsr alukelosla, **49** na elos liyelak ke el fahsr fin kof uh,
ac elos wowoyak mweyen elos nunku mu inut se. **50**
Elos nukewa arulana tuninfongla ke elos liyal. Na in pacl
sacna Jesus el fahk nu selos, "Akkeye kowos! Nga pa
inge. Nimet sangeng!" **51** Na el sroang nu yorolos nu fin

oak uh, ac eng uh mihsi. Ac mwet tumal lutlut elos lut na
pwaye, **52** mweyen elos soenna etu kalmen mwenmen
Jesus el tuh oru ke el kiteya tausin limekosr ah. Nunak
lalos srakna fohs kac. **53** Elos kal sasla in lulu sac ac oai
Gennesaret, ac kawukkinya oak okoalos we. **54** Ac ke
elos fahsr liki oak uh, mwet uh sa na in akilenulak Jesus.
55 Ouinge elos kasrusr apneni acn sac nufon. Na acn
nukewa ma elos lohng mu el oasr we elos ac use nu
yorol mwet mas, oan fin kiaka kialos. **56** Ac acn nukewa
Jesus el som nu we — nu in siti srisrik, ku siti lulap, ku
finne likin siti uh — mwet uh ac use mwet mas lalos nu
ke nien tukeni lun mwet uh ac kwafe sel elan lela mwet
mas uh in kahlyena sisken nuknuk lal. Ac elos nukewa
su kahlye, elos kwela.

7 Kutu mwet Pharisee, oayapa kutu mwet luti Ma Sap
ma tuku Jerusalem me, elos tukeni nu yurin Jesus. **2**
Ac elos liye lah kutu sin mwet tumal lutlut elos mongo
ke elos tiana aknasnasye paolos in oana ouiya se ma
mwet Pharisee elos oakiya nu sin mwet uh. **3** (Tuh mwet
Pharisee ac mwet Jew nukewa elos oru oana ke mwet
matu lalos tuh luti nu selos: elos tia ku in mongo elos
fin tia aknasnasye paolos oana oakwuk lalos; **4** ku tia
pac kang kutena ma su tuku nien kuka me elos fin tia
aknasnasye meet. Ac elos akfalye pac ouiya puspis
ma elos eis sin mwet matu lalos, oana ouiya nu ke
aknasnasye cup, tup, ahlu bronze, ac mwe oan.) **5**
Ouinge mwet Pharisee ac mwet luti Ma Sap elos siyuk
sel Jesus, "Efu ku mwet tomom lutlut elos tia fahsr fal
nu ke mwe luti ma kut eis sin mwet matu lasr, a elos
mongo ke paolos tia aknasnasyeyukla?" **6** Jesus el fahk
nu selos, "Pwayena kas in palu lal Isaiah keiwos! Kowos
mwet wosounkas, oana ma el simusla ke el fahk, 'God El
fahk, Mwet inge sunakinyu ke kas lalos, A insialos loesla
likiyu. **7** Wangin sripa elos in alu nu sik, Mweyen elos luti
oakwuk ma mwet uh orala Oana in ma sap luk!' **8** "Kowos
pilesru ma God El sapkin, ac ukwe mwe luti lun mwet
uh." **9** Ac el fahk pac nu selos, "Kowos arulana usrnguk
in konauk inkanek in sisla ma sap lun God tuh kowos
in sruokyana kas matu lowos. **10** Tuh Moses el fahk,
'Sunakin papa tomom ac nina kiom,' oayapa el fahk, 'El
su selngawi papa tumal ku nina kial, fah anwuki el.' **11** A
kowos fahk mu sie mwet fin oasr ma el ku in sang kasru
papa ku nina kial, a el fahk mu 'Corban,' (kalmac pa,
Itukyang nu sin God), **12** na kowos fuhlella mu el tia
enenu in kasru papa tumal ku nina kial. **13** Ke kowos oru
ouinge, kowos aklusrongtenye kas lun God ke kowos luti
nu sin mwet uh oakwuk lun mwet matu lowos. Ac oasr
pac ma puspis ouinge ma kowos oru." **14** Na Jesus el
sifil pangonma un mwet uh nu yorol ac fahk nu selos,
"Kowos nukewa in porongeyu ac kalem kac. **15** Tia ma
ilyak nu in sie mwet pa ku in akfohkfokyal, a ma su illa
liki sie mwet pa ac akfohkfokyal. **16** Kowos in porongo,
fin oasr srewos." **17** Ke el som liki un mwet uh ac ilyak
nu in lohm uh, mwet tumal lutlut elos siyuk elan aketeya
pupulyuk se inge. **18** Ac el fahk nu selos, "Ya kowos
nikin oapana mwet uh? Mea, kowos tia kalem lah wangin
kutena ma su ilyak nu in mwet se ku in akfohkfokyal,
19 mweyen mau tia ilyak nu in nunak lal, a nu insial
ac illa liki insial." (Ke el fahk ouinge, el akkalemye lah
mwe mongo nukewa nasnas in mongo kac.) **20** Ac El
sifilpa fahk, "Ma su illa liki sie mwet pa ac akfohkfokyal.
21 Tuh liki insien sie mwet nunak koluk uh sikyak ma
kolol in kosro, pisrapasr, akmas, **22** kosro inmasrlon
mwet payuk, rapku, oru ouiya koluk; kutasrik, elah koluk,
ngetnget in mwel, lesrik, inse fulat, ac supoklot. **23** Ma
koluk inge nukewa tuku luin sie mwet ac akfohkfokyalla."
24 Na Jesus el illa ac som nu in acn apkuran nu ke siti
Tyre. El utyak nu in sie lohm ac tia lungse mwet uh in
etu lah el oasr we, tusruktu el koflana wikla. **25** Ac sie
mutan su acn natul oasr ngun fohkfok yorol, ke el lohng
ke Jesus, el sulaklak na tuku nu yorol ac putati nu ke
nial. **26** Mutan sac el sie mutan pegan su isusla in acn
Phoenicia in facl Syria. El kwafe sin Jesus elan sisla
demon uh liki acn natul. **27** A Jesus el topuk ac fahk,
"Lela kut in kiteya tulik uh meet. Tia wo in eisla mongo
nun tulik ac sisla nu sin kosro ngalngul." **28** Mutan sac
topuk ac fahk, "Aok Leum, tusruktu finne kosro ngalngul
ye tepu uh, elos kang pac kutkut in mongo nun tulik uh."
29 Ouinge Jesus el fahk nu sel, "Ke sripen top lom an,
folokla nu in lohm sum ac kom ac fah liye lah demon sac
illa tari liki acn nutum!" **30** Na mutan sac som nu lohm
sel ac liye lah tulik se natul ah oan fin mwe oan kial, ac
demon sac som lukel tari. **31** Ac Jesus el sifil som liki
acn atulani in acn Tyre ac fahsr sasla acn Sidon nu ke
Lulu Galilee, ut ke inkanek ma fahsr nu ke Siti Singoul
ah. **32** Kutu mwet elos use sie mwet sulohngkas ac kas
lohlo nu yurin Jesus, ac elos kwafe sel tuh elan filiya
paol nu facl. **33** Ac Jesus el usalla liki un mwet uh nu yen
eltal mukena we, na el sang kufinpaol nu insracl, ac el
anila ac kahlye lohul. **34** Na Jesus el ngetak nu inkusrao
ac saola ac fahk nu sin mwet sac, ["Ephphatha"], oana
fahk, "In ikakla!" **35** In pacl sacna sren mukul sac ikakla,
ac ma kapriyen lohul taltalla, ac el kaskas kalem. **36** Na
Jesus el sap ku nu sin mwet uh elos in tia fahk nu sin
kutena mwet. A ke el akyokye in wili tuh elos in tia fahk,
elos arulana akyokye fahkak lalos ke ma el oru. **37** Ac
elos nukewa su lohng kac, elos arulana lut ac fahk, "Ma
nukewa el oru uh wolana! El oru mwet sulohngkas in ku
in lohng, ac mwet kofla kas in ku in kaskas!"

8 Tia paht toko, sie pac u lula sifil fahsreni. Ac ke
wangin ma nalos, Jesus el pangon mwet tumal lutlut
nu yorol ac fahk. **2** "Nga pakomuta mwet inge ke sripen
elos muta yuruk len tolu lac, ac inge wangin mongo
nalos. **3** Nga fin supwalosla nu yen selos ke elos tia
mongo, elos ac mulalla inkanek uh, mweyen kutu selos
tuku yen loesla me." **4** Ac mwet tumal lutlut elos siyuk

sel, “Mwe mongo ma ac fal in kiteya mwet inge nukewa
ac tuku ya me, ke acn se inge acn mwesis se?” 5 Jesus
el siyuk selos, “Lof ekasr oasr yuruwos?” Ac elos topuk,
“Lof itkosr.” 6 Ac el sap nu sin u lulap sac in muta infohk
uh. Na el eis lof itkosr inge, ac sang kulo nu sin God. El
kunsalik ac sang nu sin mwet tumal lutlut tuh elos in
kitalik nu sin u lulap sac, ac elos oru oana el fahk. 7
Oayapa oasr kutu ik srisrik yorolos. Ac Jesus el pre kac
ac el sap mwet tumal lutlut in kitalik pac nu selos. 8 Elos
nukewa mongo ac kihpi. Ac elos srukak luwen mongo uh,
oasr kuom itkosr. 9 Pisen mwet uh akuran tausin akosr.
Tukunna Jesus el supwalosla, 10 el sroang nu fin oak
soko wi mwet tumal lutlut, ac elos kalla nu Dalmanutha.
11 Kutu mwet Pharisee tuku nu yurin Jesus ac mutawauk
in akukuin nu sel. Elos kena srikal, ouinge elos siyuk
tuh elan oru sie mwe akul in akkalemye lah ku lal ma
inkusrao me. 12 Jesus el arulana oela ac fahk, “Efu ku
mwet in pacl inge suk sie mwe akul? Pwayena nga fahk
nu suwos, wangin mwe akul ac fah itukyang nu sin mwet
inge!” 13 Ac el fahsr lukelos, ac sroang nu fin oak uh ac
som nu lefahlo. 14 Mwet tumal lutlut elos mulkunla in us
bread ma ac fal nu selos, na lof soko na oasr yorolos fin
oak uh. 15 Jesus el sensenkakinulos ac fahk, “Kowos
in taran ac liyekowosyang liki mwe akpulol lun mwet
Pharisee ac lal Herod.” 16 Na elos mutawauk in asiyuki
inmasrlolos ac fahk, “El fahk ma inge mweyen wangin
bread yorosr.” 17 Jesus el etu ma elos fahk, ouinge el
siyuk selos, “Efu kowos ku kaskaskin lah wangin bread?
Ya kowos soenna etu ku kalem kac? Ya arulana lohsr
nunkowos? 18 Oasr motowos, ya kowos tia liye? Oasr
pac insrewos, ya kowos tia lohng? Ya kowos tia esam
19 ke nga tuh kunsalik lof limekosr nu sin mwet tausin
limekosr ah? Kuom ekasr sessesla ke luwen mongo
kowos tuh srukak ah?” Elos fahk nu sel, “Kuom singoul
luo.” 20 Ac el siyuk selos, “Ac ke pacl se nga kunsalik lof
itkosr nu sin mwet tausin akosr ah, kuom ekasr sessesla
ke luwen mwe mongo kowos tuh srukak ah?” Elos fahk,
“Kuom itkosr.” 21 Ac el fahk nu selos, “Ac kowos soena
kalem kac?” 22 Elos tuku nu Bethsaida, ac kutu mwet
ah use sie mwet kun nu yurin Jesus, ac kwafe sel elan
kahlilya. 23 Jesus el sruokya paol ac kololla liki siti uh.
Ac ke el aniya mutal, el filiya paol nu facl ac siyuk sel,
“Ya oasr ma kom ku in liye?” 24 Ac mwet sac ngetak ac
fahk, “Aok, nga ku in liye mwet, elos forfor tuh elos oana
luman sak.” 25 Na Jesus el sifil filiya paol fin mutal. Ac
mukul sac ngetang na suiya, na el kwela ac el ku in liye
ma nukewa arulana kalem. 26 Na Jesus el supwalla nu
yen sel, ac wili nu sel ac fahk, “Nik kom folokla nu in siti
ah.” 27 Na Jesus ac mwet tumal lutlut elos som nu in siti
srisrik oan apkuran nu Caesarea Philipi. Ke elos fahsr
inkanek uh, el siyuk selos, “Mea mwet uh fahk keik? Elos
mu su nga uh?” 28 Ac elos topuk ac fahk, “Kutu mwet
uh fahk mu kom pa John Baptais, ac kutu fahk mu kom
pa Elijah, ac kutu fahk mu kom pa siena sin mwet palu
ah.” 29 Ac el siyuk selos, “A kowos? Kowos fahk mu su
nga uh?” Ac Peter el topuk ac fahk, “Kom pa Messiah.”
30 Na Jesus el sap ku nu selos, “Nik kowos fahkak ma
inge nu sin kutena mwet.” 31 Na Jesus el mutawauk in
luti mwet tumal lutlut ac fahk, “Wen nutin Mwet el ac fah
keok ke ma puspis. Un mwet matu ac mwet tol fulat ac
mwet luti Ma Sap elos fah sisella. El ac fah anwuki, tuh
tukun len tolu el fah sifilpa moulyak.” 32 El fahkak ma
inge lemtulauk nu selos. Ouinge Peter el usalla nu saya
ac mutawauk in kael. 33 A Jesus el tapulla ac liye mwet
tumal lutlut, na el kael Peter ac fahk nu sel, “Fahla likiyu,
Satan! Nunak lom tia ma sin God, a nunak lun mwet!”
34 Na Jesus el pangonma un mwet uh wi mwet tumal
lutlut nu yorol ac fahk nu selos, “Kutena mwet fin lungse
wiyu, el enenu in sifacna lafwekunulla, srukak sakseng
lal ac fahsr tukuk. 35 Tuh el su lungse molela moul lal,
ac fah tuhlac lukel. A el su moul lal tuhlac lukel keik ac
ke Wosasu, fah molela moul lal. 36 Ac tuh mwe mea nu
sin sie mwet el fin eis faclu nufon tuh in ma lal, a moul
lal tuhlac lukel? Wangin sripa! 37 Ac fah wanginna ma el
ku in sang aolla moul lal. 38 Sie mwet fin mwekyekinyu
ac mwe lutlut luk inmasrlon fil se inge su arulana koluk
ac tia inse pwaye nu sin God, na Wen nutin Mwet el ac
fah oayapa mwekyekunul ke pacl se el ac tuku in wolana
lun Papa tumal wi un lipufan mutal.”

9 Ac el fahk pac nu selos, “Pwayena nga fahk nu
suwos, oas rkutu selos inge su ac fah tiana misa
nwe ke elos liye Tokosrai lun God tuku ke ku.” 2 Tukun
len onkosr Jesus el eisal Peter, James ac John, ac el
usaltalak nu fin soko eol fulat yen ma elos muku we. Ke
eltal ngetang liyal, Jesus el ekla, 3 ac nuknuk lal ekla
saromrom, arulana fasrfasr liki na ma kutena mwet faclu
ku in akfasrfasrye. 4 Ac mwet tumal lutlut tolu ah liyal
Elijah ac Moses ke eltal sramsram nu sin Jesus. 5 Na
Peter el fahk nu sin Jesus, “Mwet Luti, seyal wo ke kut
muta inge uh! Kut ac orala tolu iwen aktuktuk — sie nu
sum, sie nu sel Moses, ac sie nu sel Elijah.” 6 El ac
mwet wial uh arulana sangeng, pwanang el nikanla lah
mea el ac fahk. 7 Na sie pukunyeng sikyak ac sonolosi,
ac sie pusra tuku in pukunyeng uh me ac fahk, “El inge
el Wen kulo nutik — kowos lohngol!” 8 Ac ke eltal sa na
in lohang nu kac, eltal tia liyauk kutena mwet, a Jesus
mukena oasr yoroltal. 9 Ac ke elos oatui liki fineol uh,
Jesus el wili nu seltal ac fahk, “Nimet komtal fahkak
nu sin kutena mwet ke ma komtal tuh liye, nwe ke na
pacl se Wen nutin Mwet el sifil moulyak liki misa.” 10
Elos akos fahk lal, tusruktu elos mutawauk in asiyuki
inmasrlolos sifacna ac fahk, “Mea kalmen ‘sifil moulyak
liki misa’ se inge?” 11 Ac elos siyuk sin Jesus, “Efu ku
mwet luti Ma Sap uh elos fahk mu Elijah el ac tuku
meet?” 12 Ac el topuk nu selos, “Pwayena lah Elijah
el ac tuku meet tuh elan aksuwosye ma nukewa. Na
fuka tuh Ma Simusla uh fahk mu Wen nutin Mwet el ac
fah keok ke ma puspis ac pilesreyuk? 13 A nga fahk

nu suwos lah Elijah el tuku tari, ac mwet uh oru nu sel
kutena ma elos lungse oru nu sel, oana ke Ma Simusla
fahkak kacl." **14** Ke elos foloko nu yurin mwet tumal lutlut
wialos, elos liye u lulap se raunelosla, ac mwet luti Ma
Sap elos akukuin yorolos. **15** Ac ke mwet uh liyal Jesus
elos arulana lut, ac kasrusr nu yorol ac paingul. **16** Na
Jesus el siyuk sin mwet tumal lutlut, "Mea kowos akukuin
nu selos kac uh?" **17** Ac sie sin mwet in u sac topuk nu
sel ac fahk, "Mwet Luti, nga use nu yurum wen nutik ke
sripen oasr ngun fohkfok yorol ac el tia ku in kaskas. **18**
Pacl nukewa ngun fohkfok ac aklokoalokyal uh el ac
kipakinilya nu infohk uh, ac atinfilak fahsr inwalul, ac el
ngalseni inwihsel, ac kekela manol nufon. Nga siyuk sin
mwet tomom lutlut elos in sisla ngun sac, a elos koflana."
19 Ac Jesus el fahk nu selos, "Fuka lupan selulalfongi
lowos uh! Nga ac muta yuruwos putaka? Nga ac muteng
kowos nwe ngac? Usalu nu yuruk!" **20** Ac elos usalla
nu yorol Jesus. Ke pacl se na ngun fohkfok sac liyalak
Jesus, el sisya tulik sac ac tuyang musal, ac el putatla
nu infohk uh ac tipirpir, ac atinfilak tuku inwalul me. **21**
Ac Jesus el siyuk sin papa tumal, "Mas se inge oan yorol
putaka?" Ac el topuk ac fahk, "Ke el tulik ah me. **22** Pacl
puspis ngun fohkfok uh srike in unilya ke el ac siselang
nu in e, ku nu in kof uh. Pakomutasr ac kasrekut, kom
fin ku!" **23** Ac Jesus el fahk nu sel, "Aok, kom sifacna
fin ku! Ma nukewa ku nu sel su lulalfongi." **24** In pacl
sacna papa sac wowoyak ac fahk nu sel, "Nga lulalfongi,
tuh soenna fal. Kasreyu akyokye lulalfongi luk uh!" **25**
Ac Jesus el liye lah mwet uh kilukeni nu yorolos, na el
kai ngun fohkfok sac ac fahk nu sel, "Kom ngun se su
sulohng ac sukas, nga sap kom in fahla liki tulik sacn, ac
tia sifil ilyak nu in el!" **26** Ngun sac wowoyak ac sisya
tulik sac nu infohk uh, na el illa lukel. Tulik sac oan oana
elan misa, ac mwet uh fahk, "El misa!" **27** A Jesus el
sruokya paol ac tulokunulak, ac el tuyak. **28** Tukun Jesus
el utyak nu in lohm ah, mwet tumal lutlut elos siyuk sel in
lukma ac fahk, "Efu ku kut kofla in sisla ngun fohkfok
sac?" **29** Ac Jesus el topuk ac fahk, "Wangin ma ku in
sisla ngun ouinge uh sayen pre mukena." **30** Jesus ac
mwet tumal lutlut som liki acn sac ac fahsr sasla Galilee.
Jesus el tia lungse mwet uh in etu acn el oasr we, **31**
mweyen el luti nu sin mwet tumal lutlut ac fahk nu selos,
"Wen nutin Mwet el ac fah itukyang nu inpoun mwet
su ac fah unilya. Tusruktu tukun len tolu el ac fah sifil
moulyak." **32** A elos tia etu kalmen ma el luti inge, ac
elos sangeng in siyuk sel. **33** Elos tuku nu Capernaum,
ac ke elos ilyak nu in lohm uh, Jesus el siyuk selos,
"Mea kowos asiyuki kac inkanek uh?" **34** A elos tiana
topkol, mweyen elos akukuin inmasrlolos sifacna lah
su kac ac fulat emeet selos uh. **35** Na Jesus el muta
ac pangonma mwet tumal lutlut singoul luo ac fahk nu
selos, "Kutena mwet fin lungse tuh elan meet, el fah oru
tuh elan tok liki nukewa, ac elan mwet kulansap nu sin
mwet nukewa." **36** Na el eis sie tulik srisrik ac sap elan
tuyak ye mutalos nukewa, na el kaosulma ac fahk, **37**
"Kutena mwet su eis sie sin tulik srisrik ouinge inek, el
eisyu; ac el su eisyu el tia eisyu mukena, a el eisal pac
su supweyume." **38** John el fahk nu sel, "Mwet Luti, kut
tuh liye mwet se sisla demon uh inem; a kut kutongilya
mweyen el tia ma in u lasr uh." **39** Ac Jesus el fahk nu
selos, "Nik kowos srike in kutongilya, mweyen wangin
sie mwet su oru ma sakirik ke inek fah ku in fahk ma
koluk keik tukun el oru ma inge. **40** Tuh kutena mwet su
tia lain kut, el wi kut. **41** Pwayena nga fahk nu suwos,
kutena mwet su sot nu suwos sie cup in kof nimowos ke
sripen kowos mwet luk, fah eis lacnen orekma wo lal. **42**
"Fin oasr kutena mwet su aktukulkulye sie sin tulik srisrik
inge in tila lulalfongiyu, fal nu sin mwet sacn in sripsripi
sie tapweng eot inkwawal ac sisila el nu in meoa uh. **43**
La poum fin aktukulkulye kom, pakela! Ac wo nu sum
kom in utyak nu in moul wi la na poum, liki in oasr po luo
lom ac kom som nu in hell, nu in e se koflana kunla. [
(Geenna g1067) **44** "Yen wet ma kang manolos tiana misa,
ac e uh tiana kunla.] **45** Ac la niom fin aktukulkulye kom,
pakela! Wo kom in ilyak nu in moul ke lac ne liki in oasr
niom kewa ac sisila kom nu in hell. [**(Geenna g1067)** **46**
Yen wet ma kang manolos tiana misa, ac e uh tiana
kunla.] **47** Ac la motom fin aktukulkulye kom, tipalla! Wo
kom in lac atronmuta na ilyak nu in Tokosrai lun God, liki
in fas atronmotom kewa ac sisila kom nu in hell. **(Geenna
g1067)** **48** 'Yen wet ma kang manolos tiana misa, ac e uh
tiana kunla.' **49** "Mwet nukewa ac fah aknasnasyeyuk
ke e, oana ke mwe kisa uh aknasnasyeyuk ke sohl uh.
50 Sohl uh wo, tuh fin wangin eman sohl kac, ac fuka
oreya in sifil oasr emah? "Lela sohl lun insese in oasr
inmasrlowos, ac kowos in moul in misla yurin sie sin
sie."

10 Na Jesus el fahsr liki acn sac ac som nu in facl
Judea ac tupalla Infacl Jordan. Ac un mwet puspis
sifilpa fahsreni nu yorol, ac el luti nu selos oana ke el oru
pacl nukewa. **2** Ac kutu mwet Pharisee elos tuku nu
yorol ac srike in srikal ac siyuk sel, "Fahk nu sesr, ku
Ma Sap lasr uh lela sie mukul in sisla mutan kial?" **3**
Ac Jesus el topkolos ke sie kusen siyuk, "Ma sap fuka
Moses el sot nu suwos?" **4** Elos topuk ac fahk, "Moses
el lela sie mukul in simusla sie pwepu in fahsrelik na
el fah supwala mutan kial in som lukel." **5** Ac Jesus
el fahk nu selos, "Moses el simusla ma sap se ingan
nu suwos ke sripen upa in lutiyuk kowos. **6** Tusruktu,
ke mutaweyen orekla faclu, 'God El oralosla mukul ac
mutan,' oana ke Ma Simusla fahk. **7** 'Pa ingan sripa
se oru sie mukul el som liki papa tumal ac nina kial,
ac fulyang nu sin mutan kial, **8** ac eltal ma sefannala.'
Ouinge eltal fah tia sifil ma luo, a ma sefanna. **9** Ke ma
inge, ma God El falsani lela mwet in tia eisalik." **10** Ke
elos folokla nu in lohm ah, mwet tumal lutlut elos siyuk
sel Jesus ke ma inge. **11** Ac el fahk nu selos, "El su sisla
mutan kial ac marut nu sin sie pac mutan, el orek kosro

lain mutan kial. 12 In ouiya se pacna inge, sie mutan su
sisla mukul tumal ac payuk nu sin sie pac mukul, el orek
kosro." 13 Kutu mwet uh use tulik natulos nu yurin Jesus
tuh elan filiya paol faclos, a mwet tumal lutlut elos kai
mwet ah. 14 Ke Jesus el liye, el arulana toasr ac fahk nu
sin mwet tumal lutlut, "Lela tulik srisrik ingan in tuku nu
yuruk ac nimet ikololosi, tuh Tokosrai lun God ma lalos
su ou elos. 15 Pwayena nga fahk nu suwos, el su tia eis
Tokosrai lun God oana sie tulik srisrik, fah koflana ilyak
nu loac." 16 Na el srukak tulik srisrik uh ac filiya paol fin
kais sie selos, ac akinsewowoyelosla. 17 Ac ke Jesus el
mukuiyak in som liki acn sac, sie mwet kasrusr nu yorol
ac sikukmutuntei ye mutal ac siyuk sel, "Mwet Luti wo,
mea nga ac oru tuh ngan ku in eis moul ma pahtpat?"
(aiōnios g166) 18 Ac Jesus el siyuk sel, "Efu kom ku
pangonyu wo? Wangin sie mwet wo sayen God mukena.
19 Kom etu ma sap: 'Nik kom akmas, nik kom kosro, nik
kom pisrapasr, nik kom orek loh kikiap lain mwet, nik
kom kutasrik in kiapu mwet, sunakin papa tomom ac
nina kiom.'" 20 Na mwet sac fahk nu sel, "Mwet Luti, nga
liyaung ma inge nukewa in pacl nga fusr me." 21 Jesus
el lungse el, ac el ngetang suilya ac fahk, "Ma sefanna
kom srak fos kac. Fahla ac kukakunla ma lom nukewa
ac sang mani kac an nu sin mwet sukasrup, na ac fah
oasr mwe kasrup lom inkusrao; na kom fahsru fahsr
tukuk." 22 Ke mwet sac lohng ma inge, mutal arulana
supwarla ac el som lukel ke inse toasr, mweyen el sie
mwet na kasrup. 23 Jesus ngetang nu sin mwet tumal
lutlut ac fahk nu selos, "Arulana upa mwet kasrup uh
in utyak nu in Tokosrai lun God!" 24 Mwet tumal lutlut
elos arulana lut ke kas inge, ac Jesus el sifilpa fahk,
"Tulik nutik, kowos in etu lah ma na upa se in utyak nu in
Tokosrai lun God! 25 Ac fisrasr tuh soko camel in fahsr
sasla ke mutun soko nilul, liki sie mwet kasrup in ilyak nu
in Tokosrai lun God." 26 Ke el fahk ma inge, mwet tumal
lutlut elos arulana fwefela kac, ac asiyuki inmasrlolos
ac fahk, "Fin ouinge, su ac ku in moulla?" 27 Jesus
el ngetang nu selos ac fahk, "Ma inge upa sin mwet
uh, tusruktu tia upa sin God; tuh God El ku in oru ma
nukewa." 28 Na Peter el kasla ac fahk, "Liye, kut filiya
ma nukewa ac fahsr tukum." 29 Na Jesus el fahk nu
selos, "Aok pwaye, ac nga fahk nu suwos, kutena mwet
su filiya lohm sel, ku mwet lel ac mwet lohl, ku papa ac
nina kial, ku tulik natul, ku facl sel ke sripuk ac ke sripen
Wosasu, 30 el ac fah eis ma yohk liki na in pacl inge. El
ac fah eis pacl siofok yohk liki ke lohm, mwet lel ac mwet
lohl, nina kial ac tulik natul, facl sel, ac oayapa mwe
keok nu sel. Ac in moul se tok ah, el ac fah eis moul ma
pahtpat. (aiōn g165, aiōnios g166) 31 A mwet puspis su
meet in pacl inge, elos ac fah tok, ac mwet puspis su
tok in pacl inge elos ac fah mau meet. 32 In pacl se
inge Jesus ac mwet tumal lutlut elos fahsr inkanek uh in
som nu Jerusalem. Ac Jesus el fahsr meet lukelos, ac
elos arulana inse fosrnga, ac mwet ma fahsr tokolos
elos sangeng. Na Jesus el sifilpa srela mwet tumal lutlut
singoul luo ac fahkak ke ma ac sikyak nu sel. 33 El fahk
nu selos, "Lohng akwoye. Kut ac som nu Jerusalem,
yen Wen nutin Mwet el ac fah itukyang nu inpoun mwet
tol fulat ac mwet luti Ma Sap uh. Elos ac fah wotela in
anwuki el, ac eisalang nu sin mwet pegan, 34 su ac fah
aksruksrukel, anel, srunglul, ac unilya. Na tukun len tolu
el fah sifil moulyak." 35 Na James ac John, wen natul
Zebedee, eltal kalukyang nu yurin Jesus ac fahk nu sel,
"Mwet Luti, oasr ma se kut lungse siyuk kom in oru nu
sesr." 36 Ac Jesus el siyuk seltal, "Mea se?" 37 Na eltal
fahk, "Ke pacl se kom ac muta fin tron wolana in Tokosrai
lom, kut lungse wi kom muta, sie lac po layot ac sie lac
po lasa sum." 38 Ac Jesus el fahk nu seltal, "Komtal tia
etu ma komtal siyuk an. Ya komtal ku in nim ke cup in
keok su nga ac fah nim kac? Ya komtal ku in baptais ke
baptais su nga enenu in baptais kac?" 39 Eltal topuk,
"Kut ku." Na Jesus el fahk nu seltal, "Pwaye lah komtal
ac nim ke cup su nga enenu in nim kac, ac baptais ke
ouiyen baptais su nga enenu in baptais kac. 40 Tuh
nga tia ku in fahk lah su ac fah muta lac pouk layot
ac lac pouk lasa. God pa ac fah sang acn inge nu sin
mwet su El akola nu se." 41 Ke mwet tumal lutlut singoul
ah lohng ke siyuk se inge, elos arulana kasrkusrak sel
James ac John. 42 Ouinge Jesus el pangnoloseni ac
fahk nu selos, "Kowos etu lah mwet kol lun mwet pegan
uh lungsena sapsap nu fin mwet lalos, ac mwet leum uh
elos akkalemye lah ku nukewa oasr selos. 43 Tusruktu
tia ouinge inmasrlowos. El su lungse in fulat, el enenu in
kulansupu mwet ngia; 44 ac sie suwos fin lungse in meet
inmasrlowos, el enenu in mwet foko lowos nukewa. 45
Finne Wen nutin Mwet, el tia tuku tuh in kulansupweyuk
el; a el tuku in kulansap ac sang moul lal in molela mwet
puspis." 46 Jesus wi mwet tumal lutlut ac u lulap se elos
fahsr sasla in acn Jericho, ac ke elos illa sie mwet kun el
muta ngusr pe innek uh. Inel pa Bartimaeus, wen natul
Timaeus. 47 Ke el lohng tuh Jesus mwet Nazareth pa
ac fahsryak uh, el wowoyak ac fahk, "Jesus, Wen nutin
David, pakomutuk!" 48 Pus sin mwet uh mulat nu sel ac
fahk elan misla. A el wowoyak yohk liki meet ac fahk,
"Wen nutin David, pakoten nu sik!" 49 Ac Jesus el tui ac
fahk, "Pangnolma." Ouinge elos pangon mwet kun sac
ac fahk nu sel, "Kom in enganak! Tuyak, el pangon kom."
50 Na el sisla nuknuk lik lal ac sroak ac tuku nu yurin
Jesus. 51 Ac Jesus el siyuk sel, "Mea kom lungse ngan
oru nu sum?" Ac mwet kun sac fahk, "Mwet Luti, nga
kena ngan ku in sifil liye." 52 Ac Jesus el fahk nu sel,
"Kom ku in som. Lulalfongi lom akkeyekomla." In pacl
sacna, el ku in liye, ac el fahsr tokol Jesus inkanek uh.

11 Ac ke elos apkuranyang nu Jerusalem, sisken siti
srisrik lun Bethphage ac Bethany, elos tuku nu
Fineol Olive. Ac Jesus el supwala luo sin mwet tumal
lutlut in som meet lukelos. 2 Ac el fahk nu seltal, "Fahla
nu in siti srisrik se oan meeto, ac ke komtal ac sun acn

we komtal ac liye soko donkey fusr kapir we ma soenna
oasr mwet muta fac. Tulalla ac usalu. 3 Fin oasr mwet
siyuk lah efu komtal ku tulala, komtal fahk mu Leum el
enenal ac el ac fah sa in folokunulma." 4 Na eltal som
ac konauk donkey fusr soko kapriyuki nu ke mutunoa in
lohm se, ac ke eltal tulalla, 5 kutu mwet ma tu we siyuk
seltal, "Mea komtal oru an, ku tulala donkey fusr soko
an?" 6 Ac eltal topuk oana ke Jesus el fahk nu seltal, na
mwet uh lela eltal in us som. 7 Eltal use donkey fusr
soko ah nu yurin Jesus, ac filiya nuknuk laltal nu fin
kosro soko ah, ac Jesus el sroang nu fac. 8 Ac mwet
puspis laknelik nuknuk lalos inkanek uh, ac kutu pac
mwet uh pakela lesak inima uh ac loela inkanek uh. 9
Ac elos su fahsr meet ac elos su fahsr tok mutawauk in
wowoyak ac fahk, "Kaksakin God! Insewowo el su tuku
Inen Leum! 10 God Elan akinsewowoye tokosrai se su
ac tukutokosrai lal David, papa tumasr! Kaksakin God!"
11 Jesus el ilyak nu in Jerusalem, som nu in Tempul, ac
el ngetang ac liye ma nukewa. Na ke sripen ekela tari,
el folokla nu Bethany wi mwet tumal lutlut singoul luo.
12 In len tok ah, ke elos som liki acn Bethany, Jesus
el masrinsralla. 13 Ac ke el liye soko sak fig oan loes
kutu nu yorol su oasr sra puspis olo, el som in liye lah
oasr fahko kac. Na ke el sun, el liye tuh sra mukena
pa kac, mweyen tia pacl in fok lun sak fig uh. 14 Na
Jesus el fahk nu ke sak fig soko ah, "Wangin mwet ac
fah sifil mongo fig keim nwe tok!" Ac mwet tumal lutlut
elos lohng ke el fahk ah. (aiōn g165) 15 Ke elos sun acn
Jerusalem, Jesus el ilyak nu in Tempul ac mutawauk in
ukwauk mwet nukewa su kuka ac elos su moli ma in
Tempul uh. El topkakunla tepu lun mwet ayaol mani,
ac mwe muta lun mwet su kukakin wuleoa, 16 ac el tia
lela kutena mwet in utuk ma, foroht forma in kalkal lun
Tempul. 17 Na el luti mwet uh ac fahk, "Simla in Ma
Simusla lah God El fahk, 'Tempul sik ac fah pangpang
iwen pre nu sin mwet in mutunfacl nukewa,' a kowos
oru nien wikwik lun mwet pisrapasr!" 18 Mwet tol fulat
ac mwet luti Ma Sap elos lohng ke ma inge, ac elos
mutawauk in suk lah elos ac unilya Jesus fuka. Elos
sangeng sel mweyen mwet nukewa arulana fwefela ke
luti lal. 19 Ac ke ekela, Jesus ac mwet tumal lutlut illa
liki siti uh. 20 Toang na ke lotu tok ah, ke elos fahsryak
inkanek uh elos liye sak fig soko ah, uli ac masla acn
nukewa kac nwe ke oka ah. 21 Peter el esamak ma
sikyak ah, na el fahk nu sel Jesus, "Mwet Luti, liye, sak
soko kom selngawiya ah pa masla'nge!" 22 Jesus el
topuk ac fahk, "Kowos in lulalfongi God. 23 Pwayena
nga fahk nu suwos, sie mwet fin fahk nu ke eol soko
inge in tuyak ac sifacna srola nu in meoa, ac el tia alolo
insial a el lulalfongi lah ma el fahk uh ac orekla oana, na
ac itukyang nu sel ma el siyuk kac. 24 Ke sripa se inge
nga fahk nu suwos, ke kowos pre ac siyuk ke kutena
ma, lulalfongi lah kowos eis tari, na ac fah itukot nu
suwos ma kowos siyuk kac. 25 Ac ke kowos tuyak pre,
kowos in nunak munas nu sin kutena mwet su aktoasrye
kowos, tuh Papa tomowos su inkusrao Elan oayapa
nunak munas nu suwos ke ma koluk lowos. [26 A kowos
fin tia nunak munas, Papa tomowos su inkusrao El fah
oayapa tia nunak munas nu suwos ke ma koluk lowos.]"
27 Na elos sifilpa tuku nu Jerusalem. Ac ke Jesus el
fahsr in Tempul, mwet tol fulat, mwet luti Ma Sap, ac un
mwet matu elos tuku nu yorol 28 ac siyuk sel, "Ma ya ku
lom in oru ma inge? Su sot ku ingan nu sum uh?" 29 Ac
Jesus el topuk ac fahk, "Nga ac siyuk suwos kusen siyuk
sefanna, ac kowos fin topukyula, na nga ac fahkot lah
ma ya ku ma nga orekmakin in oru ma inge. 30 Fahkma
nu sik, ku lal John in oru baptais lal tuku ya me-ma sin
God me, ku ma sin mwet uh?" 31 Ac elos mutawauk in
asiyuki inmasrlolos ac fahk, "Mea kut ac fahk uh? Kut
fin fahk mu 'Ma sin God me,' na el ac fahk mu, 'Na efu
kowos ku tia lulalfongel John?' 32 A kut fin fahk mu 'Ma
sin mwet uh...'" (Elos sangeng sin mwet uh, mweyen
mwet nukewa lulalfongi mu John el sie mwet palu.) 33
Na elos topuk Jesus ac fahk, "Kut tia etu." Ac Jesus el
fahk nu selos, "Nga ac tia pac fahk nu suwos lah ma ya
ku luk in oru ma inge uh."

12 Na Jesus el kaskas nu selos ke kas in pupulyuk
ac fahk, "Sie mwet el yukwiya sie ima in grape. El
orala kalkal se rauneak, ac pukanak luf in itat wain se,
ac musaela nien soan se. Na el sang ima se inge nu
sin kutu mwet in karingin, na el som liki acn sel nu in
sie pac facl. 2 Ac ke sun pacl in telani fokin grape uh,
el supwala sie mwet kulansap nu yurin mwet karingin
ima sac, tuh elan eis selos ip lal ke kosrani lun grape
uh. 3 Ac mwet karingin ima sac elos sruokilya, srunglul,
ac folokunulla pusin po. 4 Na mwet kacto sac el sifil
supwala sie pac mwet kulansap; ac mwet liyaung nien
grape uh elos kanteya sifal, ac oru ma na koluk nu sel. 5
Na el supwala pac sie mwet kulansap, ac elos unilya.
Elos oru ouinge pac nu sin mwet puspis. Elos puok kutu
ac uniya kutu. 6 Ac mwet sefanna lula yorol, pa wen
kulo se natul. Na tok, el supwala wen natul nu sin mwet
liyaung nien grape uh. Ac el sifacna nunku in el, 'Nga
lulalfongi mu elos ac fah sunakin wen nutik.' 7 Tusruktu
mwet liyaung nien grape uh fahk nu sin sie sin sie, 'Wen
se nutin mwet kacto sac pa inge. Fahsru kut unilya, ac
ima se inge fah ma lac lasr!' 8 Ouinge elos sruokilya,
unilya ac sisla manol liki nien grape uh." 9 Ac Jesus
el siyuk, "Na mea mwet se la nien grape uh fah oru?
El fah tuku ac onelosi, ac sang nien grape uh nu sin
kutu pac mwet in liyaung. 10 Ya kowos soenna rit Ma
Simusla se inge? 'Eot se ma mwet musa uh sisla, Pa
yohk sripa oemeet uh. 11 Leum pa oru ma inge uh; Fuka
lupan usrngukiya in liye!" 12 Mwet fulat lun mwet Jew
inge srike in sruokilya Jesus ke sripen elos etu mu el
fahk pupulyuk inge in lainulos. Tuh elos sangeng sin un
mwet puspis, ouinge elos som lukel. 13 Kutu sin mwet

Pharisee ac kutu mwet in u lal Herod supweyukla nu
yurin Jesus in tuh srifal ke kutu mwe siyuk. **14** Ke elos
tuku nu yorol elos fahk, “Mwet Luti, kut etu lah kom fahk
ma pwaye ac tia suk lah mea mwet uh ac nunku kac.
Kom tia kolak sin kutena mwet, a kom luti ma pwaye ke
lungse lun God. Fahk nu sesr, ya ac lain Ma Sap lasr kut
in akfalye tax nu sin Caesar, tokosra fulat in acn Rome?
15 Ya kut ac sang, ku tia?” Tuh Jesus el etu kutasrik
lalos, na el topuk ac fahk nu selos, “Efu kowos ku srike in
srifeyu? Use sie ipin mani silver an nu sik ngan liye.” **16**
Ac elos use, na el fahk nu selos, “Mutun su kac inge, ac
inen su inge?” Na elos topuk ac fahk, “Ma lun Caesar.”
17 Ouinge Jesus el fahk nu selos, “Na fin pa ingan, sang
nu sin Caesar ma lun Caesar, ac nu sin God ma lun
God.” Ac elos arulana fwefela sel. **18** Na kutu mwet
Sadducee su fahk mu wangin sifil moulyak liki misa, elos
tuku nu yurin Jesus ac fahk, **19** “Mwet Luti, Moses el
simusla sie ma sap nu sesr fahk mu, ‘Sie mukul fin misa,
ac wangin tulik natul nu sin mutan kial, na sie ma lel fah
eis katinmas sacn kial ac eltal fah oswela tulik su ac fah
pangpang ma nutin ma lel su misa.’ **20** Tuh oasr tamulel
itkosr, ac el su matu el payuk nwe misa a wangin tulik
natul. **21** Na el se akluo el eis katinmas sac kial, ac el
oayapa misa a wangin tulik natul. Sikyak ouinge pac
nu sin el su aktolu, **22** oayapa tamulel wial ah nufon.
Kewana marut nu sin katinmas sac, ac elos nukewa
misa wangin tulik natulos. Na tok, katinmas sac oayapa
misa. **23** Ke len in sifil moulyak lun mwet nukewa, na
katinmas sac ac fah ma kien su, ke tamulel itkosr ah
kewa tuh payuk sel ah?” **24** Jesus el topuk ac fahk,
“Kowos arulana tafongla! Ac kowos etu lah efu? Ma ke
kowos tia etu ke Ma Simusla ku ke ku lun God. **25** Tuh
ke mwet misa uh ac sifil moulyak, elos ac oana lipufan
inkusrao, ac elos ac tia payuk. **26** Ac funu ke moulyak
lun mwet misa, ya kowos soenna rit in book lal Moses ke
ma sikyak ke e se firir in kupo sac? Simla mu God El
fahk nu sel Moses ouinge, ‘Nga God lal Abraham, God
lal Isaac, ac God lal Jacob.’ **27** Kalmeya pa El God lun
mwet moul, ac El tia God lun mwet misa. Kowos arulana
tafongla!” **28** Ac sie sin mwet luti Ma Sap el wi muta
we, ac lohng ke elos asiyuki. El liye tuh arulana wo top
lal Jesus nu sin mwet Sadducee, na el kalukyang nu
yorol ke sie mwe siyuk ac fahk, “Pia ma sap su yohk
oemeet ke Ma Sap uh?” **29** Jesus el topuk ac fahk, “Ma
Sap se ma yohk emeet pa inge: ‘Lohng, O Israel. Leum
God lasr, El God sefanna. **30** Ac kom fah lungse Leum
God lom ke insiom kewa, ac ke ngunum kewa, ac ke
nunkom kewa, ac ke ku lom kewa.’ **31** Ac ma sap se
akluo pa inge: ‘Kom fah lungse mwet tulan lom oana ke
kom lungse kom sifacna.’ Wangin sie pac ma sap yohk
liki ma luo inge.” **32** Na mwet luti sac fahk nu sin Jesus,
“Pwaye sum, Mwet Luti! Kom fahk suwohs, Leum God
El mukena pa God, ac wangin pac sie god saya. **33** Ac
mwet se enenu in lungse God ke insial kewa, ke nunkal
kewa, ac ke ku lal kewa; ac el enenu pac in lungse mwet
tulan lal oana ke el lungse el sifacna. Wo in akos ma sap
luo inge liki na in kisakin kosro fin loang uh, ku oru pac
kutu mwe kisa saya nu sin God.” **34** Ac ke Jesus el liye
tuh el topuk suwohs, el fahk nu sel, “Kom tiana loesla liki
Tokosrai lun God.” Tukun ma inge, wangin mwet pulaik
in sifil siyuk kutena ma sel. **35** Ke Jesus el luti in Tempul,
el srukak kusen siyuk se inge: “Fuka tuh mwet luti Ma
Sap elos fahk mu Christ el wen natul David? **36** Ngun
Mutal tuh akkaskasyal David, ac el fahk ouinge: ‘Leum
God El tuh fahk nu sin Leum luk: Muta siskuk layot Nwe
ke nga filiya mwet lokoalok lom ye niom.’ **37** David el
sifacna pangnol ‘Leum’; na fuka tuh Christ elan wen natul
David?” Oasr sie un mwet na pus su engan in lohng luti
lal Jesus. **38** Ac ke el lotelos, el fahk, “Liyekowosyang liki
mwet luti Ma Sap, su nokomang nuknuk loeloes ke elos
fufahsryesr inmasrlon mwet uh, ac kena tuh mwet uh in
akfulatyalos ac paingulos ke nien kuka; **39** su sulela
nien muta fulat in iwen lolngok ac acn ma wo emeet ke
pacl in kufwa. **40** Elos aklalfonye katinmas ac pisrala ma
lalos, ac oayapa oru pre loeloes lalos mwe na lumah. Ke
ma inge ac fah akyokyeyuk mwe kai nu selos in arulana
upa!” **41** Ke Jesus el muta apkuran nu ke nien eisani
mani in Tempul, el tuni ke mwet uh ac filiya mani lalos
uh. Mwet kasrup puspis elos filiya mani na yohk. **42**
Na sie katinmas su sukasrup el tuku ac filiya luo ipin
mani srisrik, sununna cent srusra se. **43** Na Jesus el
pangonma mwet tumal lutlut ac fahk nu selos, “Pwayena
nga fahk nu suwos, mwe sang ma katinmas sukasrup se
inge el filiya in nien mani uh arulana yohk liki mwe sang
lun mwet ngia nukewa. **44** Tuh elos nukewa filiya ma
elos srela liki ma puspis lalos, a el, el nwe sukasrup, el
sang ma lal nukewa, aok nufon ma oasr yorol.”

13 Ac ke Jesus el illa liki Tempul, sie sin mwet tumal
lutlut fahk nu sel, “Mwet Luti, liye woiyen eot uh ac
musaiyen lohm ke Tempul uh!” **2** Jesus el topuk ac fahk,
“Kom liye lohm na lulap inge? Wangin sie sin eot inge ac
fah oan yen oan we uh. Eot inge nukewa ac fah rakelik.”
3 Ac ke Jesus el muta Fineol Olive tulayang nu ke
Tempul uh, Peter, James, John, ac Andrew elos tuku nu
yorol **4** ac siyuk sel ke el mukena muta, “Fahkak nu sesr
lah ac sikyak ngac ma kom fahk an, ac mea akilenyen
pacl se ma inge nukewa ac fah akpwayeyuk?” **5** Jesus
el topuk ac fahk, “Liyekowosyang tuh kutena mwet in tia
kiapwekowosla. **6** Mwet puspis ac kikiap mu elos tuku
inek ac fahk, ‘Nga pa el!’ ac elos ac fah kiapwela mwet
puspis. **7** Ac nik kowos fosrnga ke pacl kowos lohng
kusen mweun su apkuran nu yuruwos, ku pweng ke
mweun su orek yen loessula. Ma inge ac nuna sikyak,
tusruktu tia pa inge saflaiyen faclu. **8** Mutunfacl ac fah
tuyak lain mutunfacl; tokosrai fah lain sie sin sie. Ac fah
oasr kusrusr yen nukewa, oayapa ac fah oasr sracl. Ma
inge nukewa oana polo ngal se meet lun sie mutan su
akola in isus. **9** “Kowos in liyekowosyang sifacna, tuh

mwet uh ac fah kaprikowosi ac tukakinkowosyang nu sin
mwet nununku. Elos ac fah sringil kowos in iwen lolngok.
Kowos ac fah tu ye mutun mwet leum ac tokosra ke
sripuk, tuh kowos in ku in fahkak Pweng Wo nu selos.
10 Tuh Pweng Wo ac fah lutiyuk meet nu sin mutunfacl
nukewa, na faclu fah safla. **11** Ac ke elos ac sruokkowosi
ac uskowosyak nu in nununku, nimet kowos loalela ke
ma kowos ac fahk. Kowos fahk na kas ma ac itukot nu
suwos in pacl sacn. Tuh kas ma kowos ac fahk uh tia
ma suwos, a ma sin Ngun Mutal. **12** Mwet uh ac fah
sifacna sang mwet lelos in anwuki. Papa uh ac fah oru
oapana nu sin tulik natulos, ac tulik uh ac fah tuyak lain
papa tumalos ac eisalosyang in anwuki elos. **13** Mwet
nukewa ac fah srungakowos ke sripuk. A el su muteng
nwe ke safla ac fah moulla. **14** "Kowos ac fah liye 'Mwe
Srungayuk Lulap' el tu yen ma tia fal elan tu we." (El su
riti ma inge, lela elan etu kalmac!) "Ouinge, elos su muta
in Judea elos ac enenu in kaingla nu fineol uh. **15** Sie
mwet su muta fin mangon lohm sel, elan tia sisla pacl in
oatui ac eis kutena ma lal liki lohm sel. **16** Mwet se su
muta inima uh, elan tia folokla nu lohm sel in eis coat lal.
17 Ac fah arulana koluk nu sin mutan su pitutu uh in pacl
sac, ac mutan su tufahna isusla uh. **18** Kowos in pre nu
sin God tuh ma inge in tia sikyak in pacl in mihsrisr. **19**
Tuh mwe ongoiya in len ingo ac fah koluk liki kutena
ma upa su sikyak fin faclu oemeet me ke God El orala
faclu nwe misenge. Ac fah tia pac sikyak ouinge nwe
tok. **20** Tusruktu Leum God El akpuyela tari pisen len
uh. El funu tia oru ouinge, lukun wangin mwet moulla.
A ke sripen mwet su El sulela, El akpuyela len uh. **21**
"Na kutena mwet fin fahk nu suwos, 'Liye, Messiah el
a inge!' ku 'Liye, el a ingo!' — nik kowos lulalfongi. **22**
Tuh Messiah kikiap ac mwet palu kikiap ac fah sikyak.
Elos ac fah oru mwe akul lulap ac ma sakirik in kiapwela
mwet, elos fin ku — aok, finne mwet sulela lun God. **23**
Liyekowosyang! Nga fahkot ma inge nu suwos meet liki
pacl ac sikyak uh. **24** "In len ingo, tukun pacl in ongoiya
sac, faht uh ac fah lohsrla ac malem uh ac fah tia sifil
kalem; **25** itu uh fah putatla liki kusrao, ac ku su oan yen
engyeng uh fah mokleyukla liki inkanek na pwaye lalos.
26 Na Wen nutin Mwet fah sikme in pukunyeng uh ke ku
lulap ac wolana. **27** Ac el fah supwalik lipufan lal nu fin
faclu nufon in eisani mwet sulela lun God liki acn nukewa
faclu. **28** "Lela sak fig uh in luti kowos ke sie mwe luti.
Ke pacl se lesak uh tufahna srunak sroa, na kowos etu
lah pacl fol uh apkuran me. **29** In lumah sac pacna, ke
kowos ac liye ke ma inge sikyak uh, kowos ac etu lah
pacl uh apkuran me, akuranna mutawauk. **30** Pwayena
nga fahk nu suwos, lah ma inge nukewa ac sikyak meet
liki mwet ma moul in pacl se inge ac misa. **31** Kusrao ac
faclu ac fah wanginla, a kas luk ac fah tiana wanginla. **32**
"Tusruktu, wangin sie mwet etu ke len sac ku ke ao sac
— tia lipufan inkusrao ku Wen, a Papa mukefanna etu.
33 Kowos liyekowosyang ac tupan, tuh kowos tia etu ke
pacl se ac sikyak. **34** Ac fah oana ke sie mwet ac som
liki facl sel, ac filiya mwet kulansap lal in karingin ma lal.
El sang orekma kunen kais sie, ac el fahk pac nu sin
mwet liyaung mutunoa in arulana taran. **35** Ke ma inge,
kowos in arulana taran, mweyen kowos tia etu lah pia
pacl se leum lun lohm uh ac foloko — sahp ke eku, ku
ke infulwen fong, ku ke tafun lutu, ku ke lotutang ke faht
uh takak. **36** El fin sa tuku, tia wo elan konekowosyak
tuh kowos motul. **37** Ma nga fahk nu suwos uh, nga fahk
nu sin mwet nukewa: Taran ac soano!"

14 Ke pacl se inge, len luo lula nu ke pacl in Kufwen
Alukela ac Kufwen Bread Tia Akpulol uh. Mwet
tol fulat ac mwet luti Ma Sap elos suk oreya elos in
kaprilya Jesus in lukma ac unilya. **2** Na elos fahk, "Enenu
kut in tia oru ke pacl in kufwa uh, mweyen ac ku in
purakak lokoalok." **3** Jesus el som nu Bethany ac muta
in lohm sel Simon, sie mwet su musen lepa meet. Ke el
fungyang in mongo, mutan se tuku us sufa soko orekla
ke eot alabaster sessesla ke mwe akmusra keng su
arulana yokla molo, pangpang nard. El foklalik sufa sac
ac okoaung nu fin sifen Jesus. **4** Kutu sin mwet su
muta we elos mulat ac fahk nu sin sie sin sie, "Mwe
mea in sununteiyuk mwe akmusra keng inge? **5** Fin
kukakinyukla, ac yohk liki ipin silver tolfoko, na ac ku in
sang kasru mwet sukasrup!" Ac elos arulana torkaskas
lain mutan sac. **6** A Jesus el fahk nu selos, "Nimet
angnol! Efu kowos ku lusrongol? Orekma na wo se pa
el oru nu sik inge. **7** Mwet sukasrup uh oasr yuruwos
pacl nukewa, ac kutena pacl ma kowos ac lungse in oru
ma wo nu selos uh kowos ku in oru. A nga ac tia muta
yuruwos pacl nukewa. **8** Mutan se inge el oru ma el ku
in oru. El mosrwela monuk in akoela meet liki pacl in
pukpuki luk. **9** Pwayena nga fahk nu suwos, lah yen
nukewa ma ac lutiyuk Pweng Wo se inge we fin faclu,
ma se el orala inge ac fah srumunyuk in esamyuk el
kac." **10** Na Judas Iscariot, sie sin mwet tuma lutlut
singoul luo lun Jesus, el som nu yurin mwet tol fulat
tuh elan tukakunulak Jesus nu selos. **11** Elos engan
in lohng ma el fahk, ac wuleang in sang mani nu sel.
Ouinge Judas el mutawauk in suk pacl fal in tukakunulak
Jesus nu selos. **12** Ke len se meet lun Kufwen Bread Tia
Akpulol, len in uniya sheep fusr in kisakin nu ke Kufwen
Alukela, mwet tuma lutlut lun Jesus elos siyuk sel, "Pia
acn kom lungse kut in akoela Kufwen Alukela lom an
we uh?" **13** Na Jesus el supwala luo sin mwet tumal
lutlut, ac fahk nu seltal, "Fahla nu in siti uh, ac sie mwet
su us sufa in kof soko fah sun komtal. Fahsr tokol **14**
nu ke lohm se el ac ilyak nu we, na komtal fahk nu sin
mwet ma la lohm sacn, 'Mwet Luti el fahk, Pia infukil
se ma nga ac mwet tumuk lutlut ac mongo ke Kufwen
Alukela we uh?' **15** Na el ac fah fahkot nu sumtal sie
infukil lulap ma oan lucng su akoeyukla tari, yen ma
komtal in akola ma nukewa nu sesr we." **16** Mwet tumal
lutlut luo ah illa ac som nu in siti uh ac konauk lah ma

nukewa orekla oana ke Jesus el fahk nu seltal, ac eltal
akoela Kufwen Alukela. **17** Ac ke ekela, Jesus el wi mwet
tumal lutlut singoul luo tuku. **18** Ac ke elos fungyang in
mongo, Jesus el fahk, "Pwayena nga fahk nu suwos, sie
suwos ac tukakinyuyak — aok, siena su wiyu mongo."
19 Elos arulana supwarla ke kas inge, ac kais sie selos
mutawauk in siyuk sel, "Ya nga pa kom fahk uh?" **20**
Jesus el topuk nu selos, "Siena suwos mwet singoul
luo — el su wiyu isongya bread nal in ahlu uh. **21** Wen
nutin Mwet el ac fah misa oana ke Ma Simusla fahk, a
we nu sin mwet se su ac tukakunulak uh! El funu tiana
isusla, lukun wo nu sel!" **22** Ac ke elos mongo, Jesus el
eis bread se, ac ke el pre kac tari, el kunsalik ac sang
nu sin mwet tumal lutlut ac fahk, "Kowos eis, ma inge
monuk." **23** Na el eis sie cup ac sang kulo nu sin God
kac, tari el sang nu selos ac elos nukewa nim kac. **24**
Ac Jesus el fahk nu selos, "Ma inge srahk lun wuleang
su ukuiyukla ke mwet puspis. **25** Pwayena nga fahk nu
suwos, nga fah tia sifil nim ke wain inge nwe ke len se
nga ac nim wain sasu in Tokosrai lun God." **26** Na elos
yuk soko on in kaksak, tari elos illa ac som nu Fineol
Olive. **27** Na Jesus el fahk nu selos, "Kowos nukewa
ac fah kaingelik ac fahsr likiyu, tuh Ma Simusla fahk,
'God El fah uniya mwet sropo uh ac un sheep uh fah
fahsrelik.' **28** Tusruktu tukun God El sifil akmoulyeyuyak,
nga fah som meet liki kowos nu Galilee." **29** Ac Peter
el fahk nu sel, "Nga fah tiana som liki kom, elos inge
nukewa finne fahsr liki kom!" **30** Na Jesus el fahk nu
sel Peter, "Pwayena nga fahk nu sum, meet liki won uh
kahk ke pacl akluo ofong, kom ac fah lafwekinyu pacl
tolu." **31** Ac Peter el akyokye fahk lal mu, "Nga ac fah
tiana fahk ouingan, nga finne ac wi kom misa!" Mwet
tumal lutlut nukewa ngia fahk oapana ke Peter el fahk.
32 Elos tuku nu in acn se pangpang Gethsemane, ac
Jesus el fahk nu selos, "Kowos muta inge ke nga ac
pre." **33** Ac el eisal Peter, James, ac John welul. Ac el
mutawauk in toasr ac keoklana in ngunal, **34** ac el fahk
nu seltal, "Ngunik arulana sessesla ke asor, apkuranna
nga in misa kac. Komtal muta inge, tawi ac soano." **35**
Ac el fahsr kutu nu meet ac faksufi ac pre tuh fin ku, ao
in keok se inge in alukella. **36** El pre ac fahk, "Papa,
Papa! Kom ku in oru ma nukewa. Eisla cup in keok se
inge likiyu. Tusruktu, in tia ou lungse luk, a in ou lungse
lom." **37** Na el folokla ac liye lah mwet tumal lutlut tolu ah
motul, ac el fahk nu sel Peter, "Simon, ya kom motul? Ya
kom kofla in soano finne ao sefanna?" **38** Ac el fahk nu
seltal, "Komtal soano ac pre tuh komtal in tia srifeyukla.
Pwayena, ngun lungse a ikwa munas." **39** Ac el sifil
folokla pre, ac fahk pacna kas el fahk meet ah. **40** Na el
sifil foloko nu yurin mwet tumal lutlut ac liyalos lah elos
srakna motul, tuh eltal tia ku in kutong mwetkel laltal. Ac
eltal tia etu ma eltal ac topuk nu sel. **41** Ke el foloko pacl
se aktolu, el fahk nu seltal, "Ya komtal srakna motul ac
mongla? Tari, fal! Sun tari ao sac! Liye, Wen nutin Mwet
el itukyang inge nu inpoun mwet koluk. **42** Tukakek, kut
som. Liye, pa inge mwet se ma ac tukakinyuyak ah!" **43**
Jesus el srakna kaskas ke pacl se Judas, sie sin mwet
tumal lutlut singoul luo, el tuku. El wi sie un mwet na
pus su supweyukme sin un mwet tol fulat, mwet luti Ma
Sap ac mwet matu, ac elos us cutlass ac sak in anwuk
inpaolos. **44** Mwet se ma tukakunulak ah el tuh fahkang
sie mwe akul nu sin u lulap sac ac fahk, "Mwet se ma
nga ac ngokya muta uh pa kowos suk uh. Sruokilya,
ac eisalang nu sin mwet soan in usalla." **45** Pacl se na
Judas el sun acn we, el fahsryang nwe yurin Jesus ac
fahk nu sel, "Mwet Luti," ac el ngok mutal. **46** Na elos
tuku ac sruokilya Jesus ac kaprilya. **47** Ac sie selos su
tu we el faesak cutlass natul ac pakela la sren mwet
kulansap se lun Mwet Tol Fulat. **48** Na Jesus el kasang
nu selos ac fahk, "Ya kowos enenu na in us cutlass ac
sak in anwuk in tuh sruokyuwi, oana in mwet pisrapasr
sulallal se pa nga? **49** Nga muta yuruwos len nukewa ac
luti in Tempul, a kowos tia sruokyuwi. Tusruktu ma inge
orek in akpwayeyuk Ma Simusla." **50** Na mwet tumal
lutlut nukewa fahsr lukel ac kaingelik. **51** Oasr sie mukul
fusr su nukum ipin nuknuk linen se na, el fahsr tukun
Jesus. Ac elos srike in sruokilya **52** tuh el kaingla, sisla
ipin nuknuk linen lal ac koflufol na. **53** Na elos usalla
Jesus nu in lohm sin Mwet Tol Fulat, yen mwet tol fulat
nukewa ac un mwet matu ac mwet luti Ma Sap elos
tukeni we. **54** Ac Peter el fahsr tokol loessula ac utyak
nu in kalkal in lohm sin Mwet Tol Fulat. El wi mwet soan
uh muta ac langlung. **55** Un mwet tol fulat ac Un Mwet
Pwapa Fulat kewa elos srike in suk ma loh lain Jesus
elos in mau ku in unilya, tuh elos tia ku in konauk. **56**
Mwet puspis orek loh kikiap lain Jesus, tuh sramsram
lalos ah tia ma sefanna. **57** Na kutu selos tuyak ac orek
loh kikiap ke Jesus ac fahk: **58** "Kut lohng ke el fahk
mu, 'Nga fah kunausla Tempul se inge su orekla ke
poun mwet, ac tukun len tolu nga fah musaela sie su tia
orek ke poun met.'" **59** Sramsram lalos inge tia pac ma
sefanna. **60** Na Mwet Tol Fulat el tuyak ye mutalos ac
siyuk sin Jesus, "Ya wanginna ma kom ac topuk ke ma
elos uh srukak in lain kom inge?" **61** Tuh Jesus el misla
ac tia kas. Na Mwet Tol Fulat el sifilpa siyuk sel, "Ya kom
pa Messiah, Wen nutin El su Mutallana?" **62** Ac Jesus el
fahk, "Aok, nga. Ac kowos ac fah liye ke nga, Wen nutin
Mwet, fah muta lac po layot sin El su Kulana, ac tuku fin
pukunyeng inkusrao!" **63** Mwet Tol Fulat el salik nuknuk
lal ac fahk, "Kut tia sifil enenu kutu pac mwet loh! **64**
Kowos lohng kaskas enum lal, na mea nunak lowos?"
Ac elos nukewa insese in fahk mu fal in anwuki el. **65** Ac
kutu selos mutawauk in anel, ac elos kapriya mutal ac
fuskel, ac siyuk sel, "Palye lah su fiski kom uh!" Ac mwet
soan elos usalla ac puokol. **66** Peter el srakna muta in
kalkal uh ke sie mutan kulansap lun Mwet Tol Fulat el
fahsryak. **67** Ac ke el liyal Peter langlung, el suilya ac
fahk, "Kom welul pac Jesus lun Nazareth." **68** A Peter el

lafwekin ac fahk, “Nga nikin … nga tia kalem ke ma kom
fahk an.” Ac el illa nu mutunpot uh. Ke pacl sacna won
se kahkla. 69 Ac mutan kulansap sac liyal ac sifilpa fahk
nu selos su tu we, “El an el sie selos.” 70 Ac Peter el
sifilpa lafwekin. Kitin pacl toko, elos su tu we elos sifilpa
fahk nu sel Peter, “Kom tia ku in lafwekin lah kom sie
selos, mweyen kom oayapa mwet Galilee.” 71 Na Peter
el fahk nu selos, “Nga fulahk lah nga kas na pwaye! God
Elan kalyeiyu nga fin kikiap! Nga tia etu mwet se kowos
kaskas kac an!” 72 In pacl sacna, won se kahkla ke pacl
se akluo, na Peter el esamak kas lun Jesus nu sel ke el
fahk mu, “Meet liki won uh ac kahkla pacl se akluo, kom
ac fah lafwekinyu pacl tolu.” Na el mutawauk in tung ma
lulap.

15 Toang na ke lotu tok ah, Mwet Tol Fulat el sa na
osun nu sin un mwet matu, mwet luti Ma Sap ac
Un Mwet Pwapa Fulat nukewa, ac elos orala lemlem se
lalos. Elos kaprilya Jesus ac pwanulla nu yorol Pilate.
2 Ac Pilate el siyuk sel Jesus, “Ya kom pa tokosra lun
mwet Jew?” Jesus el topuk, “Pa kom fahk an.” 3 Mwet
tol fulat elos tukakunul Jesus ke ma puspis. 4 Na Pilate
el sifilpa siyuk sel, “Ke kom lohng ma puspis ma elos
tukakin kom kac inge, ya wanginna ma kom ac sang
topuk?” 5 Ac Jesus el sifil pacna tia kas, ac Pilate el lut
na pwaye. 6 Ke pacl in Kufwen Alukela nukewa, Pilate
el fahsr ke oakwuk se in tulala sie sin mwet kapir ma
mwet uh siyuk kac. 7 Ke pacl se inge, oasr sie u muta in
presin ke sripen elos tuh akmas ke alein se ma sikyak
lain government. Sie sin mwet inge pa Barabbas. 8 Ke
mwet puspis tukeni ac mutawauk in kwafe sel Pilate elan
oru nu selos oana el muta oru in pacl in kufwa nukewa,
9 na el siyuk selos, “Ya kowos lungse tuh ngan tulala nu
suwos tokosra lun mwet Jew?” 10 El arulana etu lah
mwet tol fulat elos eisalang Jesus nu sel ke sripen elos
sok sel. 11 A mwet tol fulat elos purakak insien mwet uh
in siyuk sel Pilate tuh elan tulalla Barabbas nu selos. 12
Pilate el sifil fahk nu sin u lulap sac, “Na mea nga fah
oru nu sel su kowos pangon tokosra lun mwet Jew?”
13 Elos wowoyak ac fahk, “Unilya fin sakseng!” 14 Ac
Pilate el siyuk selos, “Efu, ma koluk fuka el orala uh?”
Elos arulana wowoyak yohk liki meet ac fahk, “Unilya fin
sakseng!” 15 Na ke Pilate el lungse akinsewowoye mwet
uh, ouinge el tulalla Barabbas nu selos, ac el sap mwet
mweun in srunglul Jesus arulana upa, ac usalla in anwuki
el fin sakseng. 16 Na mwet mweun elos eisal Jesus ac
kololla nu inkul fulat lun governor, (acn se pangpang
Praetorium) ac elos pangoneni mwet mweun wialos. 17
Ac elos nokmulang ke sie nuknuk sroninmutuk, ac elos
pirakela sie tefuro ke lah ma oasr otah kac ac filiya fin
sifal. 18 Na elos aksruksruk in paingul ac fahk, “Paing
kom, Tokosra lun mwet Jew!” 19 Ac elos puok sifal
ke soko sak, elos anel, ac sikukmutuntei ac epasrla
nu sel. 20 Ac ke elos aksruksrukel tari, elos sarukla
nuknuk sroninmutuk sac, ac sifil nokmulang ke nuknuk
lal sifacna. Na elos kololla in unilya fin sakseng soko.
21 Ke elos fahsr inkanek uh, elos sun sie mwet su inel
pa Simon, su tuku in acn saya me nu in siti uh, ac
mwet mweun elos akkohsyel ac sang elan us sakseng
lun Jesus. (Simon el mwet Cyrene, ac el papa tumal
Alexander ac Rufus.) 22 Ac elos usalla Jesus nu ke acn
se pangpang Golgotha, su kalmac pa, “Sri in Ahlunsuf.”
23 Elos srike in sang nu sel wain karyak ke ono se
pangpang myrrh, tuh Jesus el tia lungse nim. 24 Na elos
srupsrulak fin sakseng, ac kitalik nuknuk lal inmasrlolos.
Elos susfa kac in suk ip lun kais sie selos. 25 Ao eu
ke lotutang pa elos srupsrulak fin sakseng soko. 26 Ac
kas ma akkalemye sripen anwuki el, simla oan lucng liki
sifal: “Tokosra Lun Mwet Jew.” 27 Elos oayapa srupusrak
mwet pisrapasr sulallal luo welul — sie lac paol layot
ac sie lac paol lasa. [28 Akpwayeuk Ma Simusla su
fahk, “Elos oakulang yurin mwet koluk.”] 29 Mwet su
fahsryak we elos usruk kwawalos, ac fahk kas koluk in
angnol Jesus ac fahk, “Pwe! Kom pa tuh fahk mu kom
ac kunausla Tempul ac sifil musaela tukun len tolu! 30
Sifacna molikomla ac fani liki sakseng soko an!” 31 In
ouiya sac pacna, mwet tol fulat ac mwet luti Ma Sap
elos aksruksruke Jesus, ac fahk nu sin sie sin sie, “El
molela mwet ngia, a el kofla molella sifacna! 32 Kut fin
liye Messiah, tokosra lun Israel, elan fani liki sakseng
soko ah, na kut fah lulalfongel!” Ac mwet luo su welul
Jesus sripsripyak fin sakseng eltal wi pac angnol. 33 Ke
infulwen len, in polo acn sac nufon lohsrla ke lusen ao
tolu. 34 Ac ke ao se aktolu, Jesus el wowoyak ke pusra
lulap ac fahk, [“Eloi, Eloi, lema sabachthani]?” su kalmac
pa, “God luk, God luk, efu kom ku fahsr likiyu?” 35 Kutu
sin mwet ma tu in sac elos lohngol ac elos fahk, “Lohng,
el pangnol Elijah!” 36 Sie selos kasrusr ac eis sie insroal,
twenya ke wain mwen, ac sang nu ke soko sak, na el
kolak nu sin Jesus tuh elan nim kac, ac fahk, “Kolyawin,
kut in liye lah Elijah el ac tuku sruhkilya liki sakseng
soko uh!” 37 Ac Jesus el wola ke sie pusra lulap, na el
misa. 38 Na lisrlisr se lisringyen Acn Mutal Na Mutal
in Tempul ah mihsalik ip luola, lucngi nwe ten. 39 Ke
mwet kol se lun un mwet mweun, su tu sisken sakseng
uh, el liye luman misa lun Jesus, el fahk, “Pwayena
lah mwet se inge el Wen nutin God!” 40 Ac oasr kutu
mutan su tu loes kutu ac liye ma orek inge. Tolu selos pa
Mary Magdalene, ac Mary nina kial James su srik ac
Joseph, oayapa Salome. 41 Elos tuh fahsr tukun Jesus
ac kasrel ke el muta Galilee. Mutan puspis su welul
tuku nu Jerusalem, elos wi pac tu we. 42 Ke ekela in
len in Akola, su len se meet liki Sabbath, 43 Joseph
mwet Arimathea, sie sin Un Mwet Pwapa Fulat su mwet
uh akfulatye, su oayapa wi tupan tuku lun Tokosrai lun
God, el pulaik ac utyak nu ye mutal Pilate ac siyuk ke
monin Jesus. 44 Ac Pilate el lut ke el lohng lah Jesus
el misa tari; ac el solama mwet kol se lun un mwet

mweun ac siyuk lah pwaye Jesus el misa tari. **45** Ac ke
el etu sin mwet kol sac lah el misa, na el sang ku nu sel
Joseph elan us mano sac. **46** Na Joseph el molela sie
nuknuk linen, ac ke el sruhkya monin Jesus, el pwelah
ke nuknuk linen sac, ac filiya in sie kulyuk ma tufahlla in
eot uh; na el epusang sie eot lulap nu ke mutun kulyuk
sac. **47** Mary Magdalene ac Mary nina kial Joseph, eltal
tuni ma inge ac liye na acn eltal filiya mano sac we.

16 Ke safla len Sabbath, Mary Magdalene, Mary nina
kial James, ac Salome eltal molela kutu mwe keng
eltal in us som ac mosrwela monin Jesus. **2** Ac toang
na ke len se meet in wik elos som nu ke kulyuk sac,
ke faht ah tufahna takak. **3** Ac eltal fahk nu sin sie sin
sie, "Su ac kasrekut epusla eot sac liki mutun kulyuk
sac?" **4** Na ke eltal ngetang nu ke kulyuk uh, eltal liye
lah eot sac ipisyukla tari. (Eot sac arulana yohk.) **5**
Ouinge eltal ilyak nu in kulyuk sac, ac liye sie mukul
fusr muta layen layot. El nukum nuknuk fasrfasr, ac eltal
arulana lut ac sangeng. **6** Ac el fahk nu seltal, "Nik
komtal sangeng. Nga etu lah komtal sokol Jesus mwet
Nazareth, su anwuki fin sakseng. El wangin inge — el
moulyak liki misa! Liye, pa inge acn elos fililya we ah. **7**
Som ac fahkak nu sin mwet tumal lutlut ac Peter, lah el
ac som meet liki kowos nu Galilee. Kowos ac fah liyal
we, oana ke el tuh fahk nu suwos." **8** Ouinge eltal illa ac
kaingla liki kulyuk sac, ac eltal arulana rarla ke sangeng.
Wangin ma eltal fahk nu sin kutena mwet ke sripen eltal
sangengla. **9 (note: The most reliable and earliest manuscripts
do not include Mark 16:9-20.)** [Tukun Jesus el sifil moulyak
liki misa, ke toang na ke len se meet in wik, el sikyang nu
sel Mary Magdalene, su Jesus el tuh sisla demon itkosr
lukel. **10** Mary el som ac fahkak nu sin mwet ma welul
Jesus meet, ke elos srakna tung ac asor. **11** Ke elos
lohng ke el fahk mu Jesus el moulyak ac sikyak nu sel,
elos tia lulalfongi ma el fahk. **12** Tukun ma inge, Jesus el
sikyang nu sin luo pac selos, in sie pacna lumah, ke eltal
fahsr inkanek laltal nu likin siti uh. **13** Eltal folokla ac
fahkak nu sin mwet lula, a elos tia pac lulalfongeltal.
14 Oetok, na Jesus el sikyang nu sin mwet tumal lutlut
singoul sie ke elos mongo. El kaelos ke selulalfongi
lalos, ac ke upaiyen insialos in lulalfongelos su liyal tari
tukun el moulyak. **15** Ac el fahk nu selos, "Kowos som
nu fin faclu nufon, ac fahkak Pweng Wo nu sin mwet
uh nukewa. **16** Kutena mwet su lulalfongi ac baptaisla
fah moul; a elos su tia lulalfongi fah lisyukla. **17** Mwet
lulalfongi uh ac fah itukyang ku nu selos in oru mwe akul
inge: elos fah sisla demon uh inek; elos fah kaskas ke
kain in kas sasu; **18** elos fin srukak wet pwasin ku nim
ke kutena mwe nim ma ac ku in sang misa nu selos, ma
inge ac fah tia ku in akkolukyalos; ac elos ac fah filiya
paolos nu fin mwet mas ac elos ac kwela." **19** Tukun
Leum Jesus el kaskas nu selos, utukyak el nu inkusrao
ac muta lapo layot sin God. **20** Na mwet tumal lutlut
elos som ac luti yen nukewa. Leum Jesus el welulos
ke orekma elos oru, ac el akpwayeye luti lalos ke mwe
akul ma elos oru.] [[SIE PAC KAS IN AKSAFYE BUK SE
INGE IN PACL EMEET Mutan ah som ac fahk nu sel
Peter ac elos su oelul, ma nukewa ma fwackyang nu
seltal. Tukun ma inge, Jesus el sifacna supwalik mwet
tumal lutlut in fahkak kas mutal, kas in loango ke moul
ma pahtpat nu fin faclu nufon.]]

Luke

1 Nu sum, Theophilus, su fal in akfulatyeyuk: Pus mwet
ma arulana oaru in orani ac simusla ma su sikyak
inmasrlosr. **2** Elos simusla ma su fwackme nu sesr
sin mwet ma sifacna liye ma inge ac sulkakinelik ke
tufahna mutawauk me. **3** Ke ma inge, leum fulat luk,
ke sripen nga liksreni na lohang in lutlut ke ma inge ke
mutawauk me, nga sifacna nunku mu ac wona ngan
takunla nu sum ma sikyak uh. **4** Nga oru ma inge kom
in mau etu na pwaye ke ma nukewa ma lutiyuk kom
kac. **5** In pacl se ma Herod el tuh tokosra in acn Judea,
tuh oasr mwet tol se pangpang Zechariah, su ma in
u lal Abijah, mwet tol. Mutan kial ah pa Elizabeth, su
ma in fwilin tulik natul Aaron, mwet tol. **6** Eltal kewa
moulkin moul na suwohs ye mutun God, ac arulana oaru
in akos ma sap ac oakwuk nukewa lun Leum God. **7**
Wangin tulik natultal, mweyen Elizabeth el tia ku in orek
tulik, ac el ac Zechariah tukenina matuoh. **8** Sie len ah
Zechariah el oru orekma in tol lal ke sun pacl lun u lal in
kulansap in Tempul. **9** In oana oakwuk nu sin mwet tol
uh, srisrngiyuki ke fa mu ac ma kunal in akosak mwe
keng fin loang uh. Ouinge el utyak nu in Tempul lun Leum
God, **10** ac mwet puspis elos pre likinum uh ke ao in
kisa mwe keng uh. **11** Sie lipufan lun Leum God sikyang
nu sel, ac tu layen layot ke loang uh, yen mwe keng uh
akokyak we. **12** Ke Zechariah el liyalak el arulana lut ac
sangengla. **13** Na lipufan sac fahk nu sel, “Zechariah,
nimet sangeng. God El lohng pre lom. Elizabeth, mutan
kiom, el ac fah oswela sie wen nutum. Kom ac fah sang
inel John. **14** Kom ac fah arulana engan, ac mwet puspis
ac fah wi pac engan ke el ac isusla. **15** El ac fah sie
mwet saok ye mutun Leum God. El ac fah tia nim wain,
ku kutena mwe nim ku. El ac fah sesseslana ke Ngun
Mutal, mutawauk ke el isusla me, **16** ac el ac fah forokla
mwet puspis sin mwet Israel nu sin Leum God lalos. **17**
El ac fah fahsr meet liki Leum God, ke ngunin ku lal
Elijah, mwet palu. El ac fah akwoyela inmasrlon papa ac
tulik uh; el ac fah oru tuh mwet seakos in sifil nunak oana
mwet suwoswos; el ac fah oru tuh mwet lun Leum God
in akola nu sel.” **18** Na Zechariah el fahk nu sin lipufan
sac, “Nga ac etu fuka lah ac ouingan? Nga matuoh, ac
mutan kiuk uh matuoh pac.” **19** Na lipufan sac fahk,
“Nga pa Gabriel. Nga tu ye mutun God, su supweyume
in tuh kaskas nu sum, ac fahkot pweng wo se inge nu
sum. **20** Tusruktu kom tia lulalfongi kas luk, su ac fah
akpwayeiyuk in pacl fal. Ke sripen selulalfongi lom, kom
ac fah tia ku in sramsram. Kom ac mutana tia kaskas
nwe ke na akpwayeiyuk ma nga fahk nu sum inge.” **21**
In pacl se inge, mwet uh mutana soanel Zechariah, ac
suk lah efu ku el utyak arulana pahtlac in Tempul. **22**
Ke el oatula, el tia ku in kaskas nu selos, ouinge elos
akilen mu el liye sie aruruma in Tempul. Ke el tia ku
in kaskas nu selos, el orekmakin na paol ac srisrsrisr
nu selos. **23** Ke safla pacl in kulansap lal Zechariah in
Tempul uh, el folokla nu lohm sel ah. **24** Tia paht toko,
Elizabeth, mutan kial, el pitutuyak ac tiana illa liki lohm
sel ke malem limekosr. **25** Ac el fahk, “Inge nga etu
tuh Leum God El kasreyu. El eisla mwekin luk likiyu ye
mutun mwet uh.” **26** Ke Elizabeth el pitutu malem onkosr,
God El supwalla lipufan Gabriel nu in siti srisrik se in acn
Galilee pangpang Nazareth. **27** Oasr sap soko el us nu
sin sie mutan fusr virgin, su ako in payuk nu sin mukul
se pangpang Joseph, su ma in fwilin tulik natul Tokosra
David. Inen mutan fusr sac pa Mary. **28** Lipufan sac tuku
nu yorol ac fahk, “Paing kom! Leum God El wi kom, ac El
arulana akinsewowoye kom!” **29** Mary el arulana fohsak
ke kas lun lipufan sac, ac el suk na lah mea kalmen
ma el fahk uh. **30** Na lipufan sac fahk nu sel, “Mary,
nikmet sangeng, tuh kom ohi yurin God. **31** Kom ac fah
pitutuyak ac oswela sie wen, ac kom fah sang inel Jesus.
32 El ac fah arulana fulat — ac fah pangpang el Wen
nutin God Fulatlana. Leum God El ac fah oru tuh elan
sie tokosra oana David, papa matu tumal, **33** ac el ac
fah leum fin fwilin tulik natul Jacob nwe tok. Tokosrai lal
ac fah wangin saflaiya!” **(aiōn g165)** **34** Na Mary el fahk nu
sin lipufan sac, “Ma inge ac sikyak fuka, ke nga soenna
etu mwet?” **35** Ac lipufan sac topuk ac fahk, “Ngun Mutal
ac fah tuku nu fom, ac ku lun God ac fah oan fom. Ke
sripa se inge, wen mutal se inge ac fah pangpang Wen
nutin God. **36** Esamul Elizabeth, sie nina in sou lom an.
Tuh fwack mu el tia ku in isus, a inge el pitutu malem
onkosr lac, el finne arulana matuoh. **37** Mweyen wangin
ma God El kofla in oru.” **38** Na Mary el fahk, “Nga mwet
kulansap lun Leum God. Lela ma inge in orek nu sik
oana ke kom fahk.” Na lipufan sac som lukel. **39** Tiana
paht tukun ma inge, Mary el akola ac sulaklak na som
nu in sie siti srisrik inmasrlon eol in acn Judea. **40** El
utyak nu in lohm sel Zechariah ac paingul Elizabeth.
41 Ke pacl se Elizabeth el lohng kusen paing lal Mary,
tulik se insial ah mokuikui, ac Elizabeth el sesseslana
ke Ngun Mutal, **42** ac fahk nu sel Mary ke pusra lulap,
“Kom pa insewowo emeet sin mutan nukewa uh, ac
insewowo tulik se su kom ac oswela an! **43** Efu ku ouiya
na yohk se inge in sikyak nu sik, tuh nina kien Leum
luk in tuku nu yuruk? **44** Ke pacl se na nga lohngak ke
kom paingyu ah, tulik se insiuk inge srosro ke engan.
45 Fuka lupan insewowo lom ke kom lulalfongi lah kas
lun Leum God nu sum ac fah akpwayeyuk!” **46** Mary
el fahk, “Insiuk kaksakin Leum God; **47** Ngunik engan
ke sripen God, Mwet Lango luk, **48** Tuh El esamyu,
mutan kulansap pusisel lal! Ingela mwet in fwil nukewa
ac fah pangonyu insewowo, **49** Ke sripen orekma yohk
su God Kulana El oru nu sik. Inel mutallana; **50** Liki
fwil nu ke fwil El akkalemye pakoten lal nu selos su
sunakunul. **51** El asroela po kulana lal, Ac kunauselik
pwapa lun mwet inse fulat. **52** El akpusiselye tokosra
kulana liki tron lalos, Ac El akfulatye mwet pusisel. **53** El

akkihpye mwet masrinsral ke ma wo, Ac supwalik mwet
kasrup uh pisinpo. **54** El sruokyana wulela lal nu sin
mwet matu lasr, Ac tuku in kasru Israel, mwet kulansap
lal. **55** El esam in akkalemye pakoten lal nu sel Abraham
Ac fwilin tulik nukewa natul nwe tok!" **(aiōn g165)** **56** Mary
el muta yorol Elizabeth malem tolu, na el folokla nu yen
sel. **57** Sun pacl lal Elizabeth in isusla, ac el oswela sie
wen. **58** Mwet tulan lal ac sou lal lohngak lah Leum
God El arulana akinsewowoyal, ac elos welul engan.
59 Ke tulik sac el sun len oalkosr matwal, elos tuku in
tuh kosreyukla el, ac elos akoo in sang inel Zechariah,
in folokin inen papa tumal ah. **60** Tusruktu nina kial ah
fahk mu, "Mo! Inel pa John." **61** Ac elos fahk nu sel,
"Wangin sou lom ma us ine sacn!" **62** Na elos kaskas
srisrsrisr nu sin papa tumal ac siyuk sel lah ac su inen
tulik sac. **63** Zechariah el siyuk sie ma elan sim kac, ac
el simusla mu, "Inel pa John." Elos nukewa arulana lut.
64 In pacl sacna Zechariah el sifilpa ku in kaskas, ac el
mutawauk in kaksakin God. **65** Mwet tulan lalos nukewa
arulana sangeng, ac pungen ma inge fahsrelik nu infulan
eol nukewa in acn Judea. **66** Mwet nukewa su lohng
ke ma inge elos nunku kac ac siyuk, "Tulik se inge fin
kapak el ac mau mwet fuka se?" Mweyen kalem na lah
ku lun God oan facl. **67** Zechariah, papa tumal John, el
sessesla ke Ngun Mutal, ac el fahkak kas inge sin God
me: **68** "Lela kut in kaksakin Leum God lun Israel! El tuku
tari in kasru mwet lal ac aksukosokyalosla. **69** El ase nu
sesr sie Mwet Lango kulana, Sie sin fwilin tulik natul
David, mwet kulansap lal. **70** El nuna wulela sin mwet
palu mutal lal oemeet mu **(aiōn g165)** **71** El ac molikutla
liki mwet lokoalok lasr, Liki ku lalos nukewa su kwase
kut. **72** El tuh fahk mu El ac akkalemye pakoten lal nu
sin mwet matu lasr somla, Ac esam pac wulela mutal lal.
73 Ke sie wulela oa su El orala nu sel Abraham, papa
matu tumasr, El wuleang in **74** Tulekutla liki inpoun mwet
lokoalok lasr, Tuh kut in kulansupwal ac tia sangeng, **75**
Ac tuh kut in mutal ac suwoswos ye mutal Ke lusenna
moul lasr. **76** "Wen nutik, ac fah pangpang kom mwet
palu lun God Fulatlana. Kom ac fah fahsr meet liki Leum
In akoela inkanek lal, **77** In fahkak nu sin mwet lal lah
elos ac fah moliyukla Mweyen El ac nunak munas nu
selos ke ma koluk lalos. **78** God lasr El pakoten ac
mongfisrasr. El ac fah oru tuh kalmen molela lal in takak
ac srekuti, **79** Ac in tololosyak nukewa su muta in lohsr
ac ngunin misa, In kol niasr nu ke inkanek lun misla." **80**
Tulik sac kapak ac kui in manol ac in ngunal. El muta yen
mwesis nwe ke pacl se el sikyang nu sin mwet Israel.

2 In pacl sac Tokosra Fulat Augustus el sapkin sie
oaoa lulap in orek in acn nukewa ma oan ye nununku
lun acn Rome. **2** Quirinius pa governor lun acn Syria ke
oaoa se emeet inge srola. **3** Ouinge mwet nukewa elos
som, kais sie nu in acn sel sifacna, in simla inel we. **4**
Joseph el som liki siti srisrik Nazareth in acn Galilee nu
in siti srisrik Bethlehem in acn Judea, acn ma Tokosra
David el isusla we. Joseph el tuh som nu we mweyen el
ma in sruf lal David. **5** Ke sripen el akoo in payukyak sel
Mary, oru eltal tukeni som in tuh simla inelos. Mary el
pitutu, **6** ac ke eltal muta Bethlehem, sun pacl in isus
lal. **7** El oswela wounse mukul natul, nokmulla ke ipin
nuknuk, ac fililya in nien mongo lun kosro — mweyen
wangin acn elos in muta we ke lohm in mongla lun mwet
fahsr. **8** Oasr kutu mwet shepherd in acn sac, su muta
inima uh ke fong sac in karingin un sheep natulos. **9** Sie
lipufan lun Leum sikyang nu selos, ac wolana lun Leum
kalmelik ac tololosyak. Elos arulana sangengla kac. **10**
Tuh lipufan sac fahk nu selos, "Nimet sangeng! Nga
us pweng wo nu suwos, su ac fah arulana akenganye
mwet nukewa. **11** Tuh isusla nu suwos misenge in siti
sel David, sie Mwet Lango, su Leum Christ! **12** Pa inge
mwe akpwaye nu suwos uh: kowos ac fah konauk tulik
fusr se pipla ke ipin nuknuk, ac oan in nien mongo lun
kosro." **13** In kitin pacl ah na, oasr sie u lulap ke lipufan
inkusrao sikyang wi lipufan sac; elos on ac kaksakin
God: **14** "Wolana nu sin God in fulatlana, Ac misla fin
faclu nu sin mwet su El insewowo kaclos!" **15** Ke lipufan
uh som lukelos nu inkusrao, mwet shepherd elos fahk
nu sin sie sin sie, "Kut som nu Bethlehem ac liye ma se
sikyak inge, su God El fahkak nu sesr kac." **16** Ouinge
elos sulaklak som ac konalak Mary ac Joseph, ac liye
tulik fusr sac oan in nien mongo lun kosro. **17** Ke mwet
shepherd uh liyal, elos srumun kas ma lipufan sac fahk
nu selos ke tulik sac. **18** Mwet nukewa ma lohng ah
elos arulana fwefela ke kas lun mwet shepherd ah. **19**
A Mary el esam ma inge nukewa, ac el arulana nunku
yohk kac. **20** Mwet shepherd elos folokla, ac yuk on in
kaksakin God ke ma nukewa elos lohng ac liye. Ma
nukewa sikyak oana ke lipufan sac fahk nu selos ah.
21 Tukun len oalkosr, ke sun pacl fal nu sin tulik sac in
kosreyukla, itukyang inel Jesus — ine se ma lipufan sac
tuh sang nu sel meet liki tulik sac srimetak insien nina
kial ah. **22** Sun pacl fal in oru alu in aknasnas, oana ma
simla in Ma Sap lal Moses. Ke ma inge Joseph ac Mary
eltal usla tulik sac nu Jerusalem in eisalang nu sin Leum
God, **23** oana ke simla in Ma Sap lun Leum God, fahk
mu: "Wounse mukul nukewa enenu in kisakinyukyang nu
sin Leum God." **24** Eltal oayapa som in tuh kisakin luo
wuleoa ku luo wule fusr, oana ke oakwuk lun Ma Sap
lun Leum God. **25** In pacl sac oasr mukul se muta in
Jerusalem pangpang Simeon. El sie mwet suwoswos su
arulana akfulatye God in moul lal, ac el soano moliyukla
lun Israel. Ngun Mutal welul, **26** ac akkalemyeang nu
sel mu el ac fah tiana misa nwe ke na el liye Messiah,
su Leum God El wulela kac. **27** Ngun Mutal el kololla
Simeon nu in Tempul. Ke papa ac nina kien tulik Jesus
usalak nu in Tempul in oru oana ma oakwuk lun Ma Sap,
28 Simeon el eis tulik sac, kafsalak inpaol, ac kaksakin
God ac fahk: **29** "Leum God, wulela lom akpwayeyuk.
Inge kom ku in fuhlela mwet kulansap lom in som in

misla. **30** Ke mutuk sifacna nga liye tari molela lom, **31**
Su kom akoela ye mutun mwet in mutanfacl nukewa: **32**
Sie kalem in fahkak ma lungse lom nu sin mwet pegan,
Ac in ase wolana lom nu sin mwet lom, mwet Israel." **33**
Papa ac nina kien tulik sac arulana lut ke ma Simeon el
fahk kacl. **34** Simeon el akinsewowoyaltal ac fahk nu
sel Mary, nina kial, "Tulik se inge solla sin God nu ke
musalla ac musaiyukyak lun mwet puspis in Israel. El ac
fah sie akul sin God me, su mwet puspis ac fah kaskas
lainul, **35** ac ma inge ac fah fahkak nunak lukma su oan
in elos. Ac kom ac fah arulana asor, oana ke sie cutlass
kosroh fakisya in ngunum." **36** In pacl sac tuh oasr pac
mutan palu se, inel pa Anna, acn natul Phanuel sin sruf
lal Asher. El arulana matuoh. El tuh payuk ke el mutan
fusr ac muta yurin mukul tumal ah yac itkosr, **37** na el
katinmasla, ac mukena muta nwe ke el sun yac oalngoul
akosr. El tiana illa liki Tempul, a el mutana we in alu, lalo
ac pre ke len ac fong. **38** In pacl sacna el kalukyang nu
yoroltal ac sang kulo nu sin God, na el kaskas ke tulik
sac nu sin mwet nukewa su tupan molela lun God nu sin
Jerusalem. **39** Ke Joseph ac Mary eltal akfalyela ma
nukewa ma oakwuki ke Ma Sap lun Leum God, na eltal
folokla nu Galilee, nu in acn seltal Nazareth. **40** Tulik
sac kapak ac kui ac el sesseslana ke lalmwetmet, ac
lungkulang lun God oan facl. **41** In yac nukewa, papa ac
nina kial Jesus eltal ac som nu Jerusalem in wi Kufwen
Alukela. **42** Ke Jesus el sun yac singoul luo matwal, eltal
som pac nu ke kufwa uh oapana pacl nukewa. **43** Ke
safla kufwa uh, eltal mutawauk in folok nu yen seltal,
tusruk Jesus el mutana Jerusalem tia welultal. Papa
ac nina kial tiana etu lah ouinge. **44** Eltal nunku mu el
oasr na inmasrlon un mwet uh, oru eltal fahsr len fon
se, na eltal fah mutawauk in sokol inmasrlon sou ac
mwet kawuk lalos. **45** Eltal tiana konalak, na eltal sifil
folokla nwe Jerusalem in sokol. **46** Ke len se aktolu, eltal
konalak in Tempul uh. El muta inmasrlon mwet luti in
lohngolos ac kusen siyuk selos. **47** Mwet nukewa su
lohngol elos arulana fwefela ke top lalmwetmet lal. **48**
Papa ac nina kial eltal arulana lut ke eltal liyalak, ac nina
kial el fahk nu sel, "Wen, efu kom ku oru ouinge nu sesr?
Nga ac papa tomom ah arulana fosrngala ke sukyom."
49 Ac el topuk ac fahk, "Efu ku komtal sukyu? Ya komtal
tia etu tuh fal nga in muta in lohm sin Papa tumuk?" **50**
Tusruktu eltal tiana kalem ke top lal ah. **51** Na Jesus el
welultal folokla nu Nazareth, yen ma el aksoltal we. Nina
kial el esam ma inge nukewa ac filiya in oanna in nunak
lal. **52** Ac Jesus el kapkapak in lalmwetmet ac in lumahl,
ac el arulana ohi yurin God ac yurin mwet uh.

3 Ke yac aksingoul limekosr in we lal Tokosra Fulat
Tiberius, Pontius Pilate pa governor in acn Judea,
Herod pa leumi acn Galilee, ac Philip, tamulel lal Herod,
pa leumi acn Iturea ac Trachonitis; Lysanias el leumi
acn Abilene; **2** ac Annas ac Caiaphas eltal mwet Tol
Fulat. In pacl se inge pa kas lun God tuku nu sel John,
wen natul Zechariah, ke el muta yen mwesis. **3** Ouinge
John el fufahsryesr in acn nukewa su oan apkuran nu ke
Infacl Jordan, ac oru luti lal we, ac fahk, "Kowos auliyak
ac baptaisla, na God El fah eela ma koluk lowos." **4**
Oana ma simla in book lal Isaiah mwet palu: "Sie pusra
wowoyak yen mwesis ac fahk, 'Kowos akoo inkanek
lun Leum, Ac aksuwosye Elan fahsr kac! **5** Infahlfal
nukewa ac fah nwekyukla, Ac eol ac tohktok nukewa ac
fah akfwelyeyuk. Inkanek kururu ac fah aksuwosyeyuk,
Ac innek siruprup fah akfwelyeyuk. **6** Mwet nukewa
fin faclu ac fah liye molela sin God me!'" **7** Un mwet
puspis som nu yorol John in tuh baptaisla sel. El fahk
nu selos, "Kowos wet pwasin! Su fahk mu kowos ac ku
in kaingkunla mwe keok ma God El akola in supwama
uh? **8** Oru ma ac akpwayei lah kowos forla liki ma koluk
lowos an. Ac nimet sifacna nunku mu Abraham el papa
tomowos. Nga fahk nu suwos lah God El ku na in eis eot
inge ac ekulla nu ke tulik natul Abraham! **9** Tuhla uh
akola tari in pakiya sak uh nwe ke oka uh. Sak nukewa
ma tia oswe fahko wo uh ac fah pakpuki ac sisila nu in e
uh." **10** Na mwet uh siyuk sel, "Na mea kut ac oru?"
11 El topuk ac fahk, "Kutena mwet su oasr nuknuk luo
lal, lela elan sang sie lun el su wangin la, ac kutena
mwet su oasr mwe mongo yorol, lela elan sang kutu
nun mwet ma wangin ma nac." **12** Kutu mwet eisani tax
elos tuku in wi baptaisla, ac elos siyuk sel, "Mwet Luti,
ac kut — mea kut in oru?" **13** El fahk nu selos, "Nimet
eis tax yohk liki lupa ma oakwuki ke ma sap an." **14**
Ac kutu mwet mweun elos oayapa siyuk sel, "Ac kut —
mea kut ac oru?" El fahk nu selos, "Nimet eisla mani sin
kutena mwet ke funmwet, ku orek loh kikiap lain mwet.
Kowos in falkinna molin orekma lowos an." **15** Mutawauk
in yokelik finsrak lun mwet uh kacl John lah acnu el
pa Messiah. **16** Ouinge John el fahk nu selos nukewa,
"Nga baptaisi kowos ke kof, tusruktu oasr sie su ac fah
tuku, su arulana fulat ac ku likiyu. Nga kupansuwol in
tulala ah losyen fahluk lal ah. El ac fah baptaisi kowos
ke Ngun Mutal ac e. **17** Fork in sraclik lal oasr inpaol, ac
el akola in sraclik fiten wheat liki kulun wheat. El ac fah
orani wheat lal nu in nien filma lal. Tusruktu kulun wheat
uh ac fah isisyak in sie e su ac fah tiana kunla." **18** In
lumah puspis John el fahkak Pweng Wo nu sin mwet
uh, ac kwafe nu selos in ekulla ouiyen moul lalos. **19**
Tusruktu John el kael Herod, su leumi Galilee, mweyen
el payukyak sel Herodias, mutan se kien tamulel lal, ac
oru pac kain koluk puspis saya. **20** Na Herod el eisalang
John nu in presin, su koluk liki na ouiya ma el oru meet
ah. **21** Tukun mwet nukewa baptaisla tari, Jesus el
oayapa baptaisla. Ke pacl se el pre ah, kusrao ikakla, **22**
ac Ngun Mutal tuhwi nu facl oana luman sie wuleoa.
Ac sie pusra tuku inkusrao me ac fahk, "Kom Wen kulo
nutik. Nga arulana insewowo sum." **23** Ke pacl se Jesus
el mutawauk in oru orekma lal sahp el yac tolngoul

matwal. Mwet uh pangon mu el wen natul Joseph, su
ma natul Heli, 24 wen natul Matthat, wen natul Levi,
wen natul Melchi, wen natul Jannai, wen natul Joseph,
25 wen natul Mattathias, wen natul Amos, wen natul
Nahum, wen natul Esli, wen natul Naggai, 26 wen natul
Maath, wen natul Mattathias, wen natul Semein, wen
natul Josech, wen natul Joda, 27 wen natul Joanan, wen
natul Rhesa, wen natul Zerubbabel, wen natul Shealtiel,
wen natul Neri, 28 wen natul Melchi, wen natul Addi, wen
natul Cosam, wen natul Elmadam, wen natul Er, 29 wen
natul Joshua, wen natul Eliezer, wen natul Jorim, wen
natul Matthat, wen natul Levi, 30 wen natul Simeon, wen
natul Judah, wen natul Joseph, wen natul Jonam, wen
natul Eliakim, 31 wen natul Melea, wen natul Menna,
wen natul Mattatha, wen natul Nathan, wen natul David,
32 wen natul Jesse, wen natul Obed, wen natul Boaz,
wen natul Salmon, wen natul Nahshon, 33 wen natul
Amminadab, wen natul Admin, wen natul Arni, wen natul
Hezron, wen natul Perez, wen natul Judah, 34 wen natul
Jacob, wen natul Isaac, wen natul Abraham, wen natul
Terah, wen natul Nahor, 35 wen natul Serug, wen natul
Reu, wen natul Peleg, wen natul Eber, wen natul Shelah,
36 wen natul Cainan, wen natul Arphaxad, wen natul
Shem, wen natul Noah, wen natul Lamech, 37 wen natul
Methuselah, wen natul Enoch, wen natul Jared, wen
natul Mahalaleel, wen natul Kenan, 38 wen natul Enosh,
wen natul Seth, wen natul Adam, wen nutin God.

4 Ke Jesus el foloko liki Infacl Jordan el sesseslana
ke Ngun Mutal. Ngun el kololla nu yen mwesis, 2 ac
Devil el srifel we ke lusen len angngaul. Jesus el tiana
mongo ke lusen pacl sac nufon, pwanang el masrinsralla.
3 Devil el fahk nu sel, “Kom fin Wen nutin God, sap eot
se inge in ekla bread.” 4 A Jesus el fahk, “Ma Simusla
fahk mu mwet uh tia ku in moul ke bread mukena.” 5 Na
Devil el pwanulak nu sie acn fulat ac fahkak tokosrai
nukewa lun faclu nu sel in kitin pacl ah na. 6 Ac Devil
el fahk nu sel, “Nga ac fah sot nu sum ku nukewa ac
mwe kasrup inge nukewa. Ma inge nukewa ituku tari
nu sik, ac nga ku in kitala nu sin kutena mwet ma nga
lungse sang nu se. 7 Kom fin alu nu sik, na ma inge
nukewa fah ma lom.” 8 Jesus el fahk, “Ma Simusla uh
fahk mu, ‘Kom fah alu nu sin Leum God lom ac kulansap
nu sel mukena!’” 9 Na Devil el usalla nu Jerusalem, ac
fililya ke acn se ma fulat oemeet ke Tempul, ac fahk nu
sel, “Kom fin Wen nutin God, atula nwe ten. 10 Tuh Ma
Simusla fahk mu, ‘God El ac fah sap nu sin lipufan lal
in liyekomyang ac karingin kom.’ 11 Oayapa fahk mu,
‘Elos ac fah tapukkomyak inpaolos, tuh kom in tia tokelik
niom ke eot uh.’” 12 A Jesus el fahk, “Ma Simusla uh
fahk, ‘Nik kom srike Leum God lom.’” 13 Tukun Devil
el srife Jesus in ouiya pus, na el fahsr lukel nu ke sie
pac pacl. 14 Na Jesus el folokla nu Galilee, ac ku lun
Ngun Mutal oan facl. Pweng kacl fahsrelik nu in polo
acn sac nufon. 15 El luti in iwen lolngok lalos, ac mwet
nukewa kaksakunul. 16 Na Jesus el som nu Nazareth,
yen ma el matula we, ac ke len Sabbath el som nu in
iwen lolngok oana el oru pacl nukewa. El tuyak in rit
Ma Simusla, 17 ac itukyang nu sel book lal Isaiah mwet
palu. El laknelik book limlim sac ac konauk acn se ma
simla kas inge, fahk mu: 18 “Ngun lun Leum God oan
fuk, Mweyen El mosrweyula in fahkak pweng wo nu sin
mwet sukasrup. El supweyume in sulkakin lah mwet
sruoh ac fah sukosokla, Ac mwet kun ac fah sifil eis
liyaten; In aksukosokye mwet su muta in keok, 19 Ac
fahkak lah pacl sac tuku tari Ke Leum God El fah molela
mwet lal.” 20 Jesus el lumwani book sac ac folokonang
nu sin mwet liyaung, na el muta nu ten. Mwet nukewa in
lohm uh ngetang suilya 21 ke el fahk nu selos, “Misenge
Ma Simusla se inge akpwayeiyuk ke pacl se na kowos
lohng ke nga riti ah.” 22 Elos nukewa arulana lut sel, ac
fwefela ke kas na wo ma el fahk ah. Elos fahk, “Ku tia
wen se natul Joseph ah pa inge?” 23 El fahk nu selos,
“Nga etu na lah kowos ac fahk soakas se inge nu sik,
‘Mwet ono, sifacna unwekomla.’ Kowos ac oayapa fahk
nu sik, ‘Ma kut lohng mu kom tuh oru Capernaum, oru
pac acn sesr uh.’” 24 El tafwelana in fahk, “Nga ac fahk
ma se inge nu suwos: sie mwet palu el tiana lungkinyuk
in acn sel sifacna. 25 Nga fahk pwaye nu suwos lah pus
katinmas in Israel in pacl lal mwet palu Elijah, ke pacl se
ma tuh wangin af ke lusen yac tolu tafu, ac sracl lulap
se tuh sikyak we ah. 26 Ne ouinge, a Elijah el tuh tia
supweyukla nu yurin sie selos in Israel, a tuh supweyukla
el nu yurin sie katinmas su muta Zarephath, apkuran
nu Sidon. 27 Ac pus pac mwet ma maskin musen lepa
su muta Israel in pacl lal mwet palu Elisha, ac tia sie
selos kwela, a Naaman mukena, sie mwet Syria.” 28 Ke
mwet in iwen lolngok uh lohng ma inge, elos arulana
kasrkusrakak. 29 Elos tuyak, amakunulla Jesus nu likin
siti uh, ac usalak nu fineol soko ma siti selos uh musala
fac. Elos ako in sinukunulla fin fulu se, 30 a el fahla na
inmasrlolos ac som lukelos. 31 Na Jesus el som nu
Capernaum, sie siti srisrik in Galilee, yen el luti mwet
uh we ke len Sabbath. 32 Elos nukewa arulana lut ke
ouiyen luti lal, mweyen el sramsram ku, oana sie su oasr
wal la. 33 Oasr sie mwet ma wi muta in iwen lolngok uh,
su oasr demon ac ngun fohkfok in el. El liksreni wola ke
sie pusra lulap ac fahk, 34 “Kom! Jesus mwet Nazareth,
mea kom lungse sesr an? Ya kom tuku in kunauskutla?
Nga etu lah su kom an: kom pa el su mutallana sin God
me!” 35 Jesus el kai ngun sac ac fahk, “Misla, ac illa liki
mukul sacn!” Ngun fohkfok sac kipakinya mwet sac nu
infohk uh ye mutalos nukewa ac illa lukel, ac tia sifil oru
kutena ma nu sel. 36 Mwet uh nukewa fwefela, ac fahk
nu sin sie sin sie, “Ku kas fuka inge? Ke ku ac wal lulap
mwet se inge el sap ku nu sin ngun fohkfok uh, ac elos
illa!” 37 Na pungen Jesus fahsrelik nu in polo acn sac
nufon. 38 Jesus el illa liki iwen lolngok ac som nu in lohm

sel Simon. Nina kien mutan kial Simon el maskin musen
fol ke mano, ac mwet uh fahkang nu sel Jesus. **39** El
som tu sisken mwe oan kial, ac sap mas sac in som
lukel. Fol sac wanginla lukel, na mutan sac tukakek ac
kulansap nu selos. **40** Tukun faht uh tili, mwet nukewa
ma oasr mwet kawuk la su maskin kain in mas puspis
elos use mwet inge nu yurin Jesus. El filiya paol fin kais
sie selos ac akkeyalosla nukewa. **41** Ngun fohkfok uh wi
pac illa liki mwet puspis, ac wowoyak ac fahk, "Kom Wen
nutin God!" Jesus el kai ngun fohkfok inge ac tia lela
elos in kaskas, mweyen elos etu lah el pa Messiah. **42**
Ke apkuran in lenelik, Jesus el som liki siti sac nu in sie
acn wangin mwet we. Mwet uh mutawauk in sokol, ac ke
elos konalak elos srike in ikolilya elan tia som. **43** Tuh el
fahk nu selos, "Nga enenu in fahkak pac Pweng Wo ke
Tokosrai lun God uh in kutu pac acn saya, mweyen pa
inge sripa se God El supweyume kac uh." **44** Ouinge el
oru luti lal in iwen lolngok in acn Judea nufon.

5 Sie len ah Jesus el tu pe Lulu Gennesaret ke mwet
uh aikusiyak nu yorol in lohng kas lun God. **2** El liye
oak lukwa oai pe acn ah; mwet patur ah filiya oak uh
ac oul kwa lalos uh. **3** Jesus el sroang nu in soko oak
uh, ma okal Simon, ac siyuk elan sokla oak uh kutu liki
pe acn uh. Jesus el muta fin oak uh ac luti mwet uh. **4**
Ke safla luti lal uh el fahk nu sel Simon, "Sifilpa kulla
oak uh liki pe acn uh nu yen loal, na kom ac mwet wi
kom an sifilpa sisya kwa lowos an nu in kof uh." **5** Ac
Simon el fahk, "Leum, kut patur fong fon se a wangin ik
kut sruokya. Tusruktu kom fin sap, nga ac sifilpa sisya
kwa uh." **6** Elos sisya kwa lalos uh, ac sruokya ik na
pukanten, oru kwa uh apkuran in mihsalik. **7** Ouinge
elos pounseti mwet wialos fin oak soko ngia in tuku ac
kasrelos. Elos tuku ac tukeni nwakla oak lukwa ah nwe
arulana nwanala kewa ke ik, oru oak uh apkuranna in
moti. **8** Ke Simon Peter el liye ma sikyak inge, el putati
ye mutun Jesus ac fahk, "O Leum, fahla likiyu, tuh nga
sie mwet koluk!" **9** El ac mwet welul uh arulana fwefela
ke pusiyen ik ma elos sruokya ah. **10** Oayapa James ac
John, wen natul Zebedee, mwet patur wial Simon ah,
eltal wi pac fwefela. Jesus el fahk nu sel Simon, "Nimet
sangeng. Ingela kom ac fah mwet kwa mwet." **11** Elos
amakunak oak uh nu weacn ah, filiya ma nukewa, ac
fahsr tukun Jesus. **12** Sie pacl ah Jesus el muta in sie
siti, ac oasr mukul se muta we su arulana afla manol ke
musen lepa. Ke el liyal Jesus, el faksufi ac kwafe sel,
"Leum, fin wo sum, kom ku in aknasnasyeyula!" **13** Jesus
el asroela paol ac kahlilya ac fahk, "Nga lungse! Kom in
nasnasla!" In kitin pacl ah na musen lepa ah wanginla
lukel. **14** Jesus el fahk nu sel, "Nimet srumun nu sin
kutena mwet, a kom in fahsr suwosot nwe yurin mwet tol
tuh elan liye kom. Na sang mwe kisa ma Moses el sap
in orek, tuh in mwe akpwayeye nu sin mwet nukewa lah
kom kwela." **15** Tusruktu pweng ke Jesus sa na fahsrelik
nu in acn nukewa, ac un mwet puspis tuku sokol in lohng
luti lal, ac in akkeyeyukla liki kain mas puspis lalos. **16**
A Jesus el wacna som lukelos nu yen wangin mwet
muta we tuh elan pre. **17** Sie len ah ke Jesus el luti,
kutu mwet Pharisee ac mwet luti Ma Sap, su tuku liki
siti srisrik nukewa in acn Galilee ac Judea ac liki acn
Jerusalem, elos wi pac muta we. Ku lun Leum God oan
facl Jesus elan akkeyala mwet mas uh. **18** Oasr mwet
ekasr tuku ac us mwet ul se fin mwe oan kial, ac elos
srike in usalak nu in lohm uh nu ye mutun Jesus. **19**
Tusruktu ke sripen tingtingi lohm uh ke mwet, elos tia ku
in usalak. Ke ma inge elos fanyak nu fin lohm uh, srakla
kutu afyuf fin mangon lohm uh, ac kukunya mwet ul sac
fin mwe oan kial ah nu ten, inmasrlon mwet uh ye mutal
Jesus. **20** Ke Jesus el liye lupan lulalfongi lalos, el fahk
nu sin mwet ul sac, "Ma lik, ma koluk lom nunak munas
nu sum." **21** Mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee elos
mutawauk in asiyuki ac fahk, "Su mwet se inge, ku enum
in kaskas lain God! God mukena ku in nunak munas ke
ma koluk!" **22** Jesus el etu ma elos nunku, ac el fahk nu
selos, "Efu kowos ku asiyuki insiowos? **23** Pia kac ma
fisrasr in fahk uh, 'Ma koluk lom nunak munas nu sum,'
ku, 'Tuyak ac fahsr!' **24** Inge nga ac akpwayei nu suwos
lah oasr ku lun Wen nutin Mwet fin faclu in nunak munas
ke ma koluk." Ouinge el fahk nu sin mwet ul sac, "Nga
fahk nu sum tuyak, srukak mwe oan kiom ac som nu
lohm sum!" **25** In pacl sacna mwet sac tuyak ye mutalos
nukewa, srukak mwe oan kial ac som nu lohm sel ac
kaksakin God. **26** Elos nukewa arulana lut ac fwefela!
Elos kaksakin God ac fahk, "Seyal usrnguk na pwaye
ma kut liye misenge!" **27** Tukun ma inge, Jesus el oatula
ac liye sie mwet eisani tax su muta in nien orekma lal.
Inel pa Levi. Ac Jesus el fahk nu sel, "Fahsr tukuk." **28**
Levi el tuyak, filiya ma nukewa ac fahsr tokol. **29** Na Levi
el oru sie kufwa na yohk in lohm sel in akfulatyal Jesus,
ac pus sunun mwet eisani tax ac mwet pac saya elos wi
pac kufwa sac. **30** Kutu mwet Pharisee oayapa kutu
mwet wialos su luti Ma Sap elos torkaskas nu sin mwet
tumal lutlut lun Jesus ac fahk, "Efu kowos ku mongo ac
nim inmasrlon mwet eisani tax ac mwet koluk inge?"
31 Ac Jesus el topkolos ac fahk, "Mwet ku in mano tia
enenu mwet ono, a mwet mas na. **32** Nga tia tuku in suk
mwet suwoswos, a mwet koluk." **33** Kutu mwet uh fahk
nu sin Jesus, "Mwet lutlut lal John oayapa mwet lutlut
lun mwet Pharisee kwacna lalo ac pre, a mwet lutlut lom
uh elos mongo na ac nim." **34** Ac Jesus el topuk, "Ya
kowos nunku mu kowos ac ku in sap mwet solsol nu ke
kufwen marut uh in lalo, ke mwet kacto lun kufwa sacn
oasr yorolos? Tia ku! **35** Tusruktu, len se ac fah tuku
ke mwet kacto sac ac fah utukla lukelos, na pa ingan
pacl se elos fah lalo." **36** Jesus el oayapa fahk pupulyuk
se inge: "Wangin mwet seya nuknuk sasu sang pinis
nuknuk mah. El fin oru ouinge, el kunausla nuknuk sasu
sac, ac ipin nuknuk sasu sac ac tia oana nuknuk mah
sac. **37** Oayapa wangin mwet okoaung wain sasu nu in

mwe neinyuk mah, mweyen wain sasu uh ac seya mwe
neinyuk sac, na mwe neinyuk sac ac mihsalik, ac wain
uh ac kahkla. **38** Ac tia ouinge, a wain sasu uh enenu in
okwokyang nu in mwe neinyuk sasu! **39** Oayapa wangin
mwet lungse nim wain sasu tukun el nim tari wain matu.
El ac fahk mu, 'Eman ma matu uh wo liki ma sasu.'"

6 Jesus el tuh fahsr in sie ima in wheat ke sie len
Sabbath. Mwet tumal lutlut elos mutawauk in kinis
fokin wheat uh, ac ilya inpaolos ac mongo kac. **2** Kutu
mwet Pharisee elos siyuk, "Efu kowos ku oru ma su Ma
Sap lasr uh tia lela in orek ke len Sabbath?" **3** Jesus el
topkolos ac fahk, "Ya kowos soenna riti ma David el tuh
oru ke el ac mwet lal elos masrinsral? **4** El tuh utyak
nu in lohm sin God, eis bread ma kisayang nu sin God
ac kang, ac sang pac nu sin mwet ma welul in wi pac
kang. A ma inge lain Ma Sap, mweyen wangin mwet
ku in kang bread inge sayen mwet tol." **5** Ac Jesus el
fahk pac nu selos, "Wen nutin Mwet el Leum lun len
Sabbath." **6** Ke sie pac len Sabbath uh Jesus el utyak
nu in iwen lolngok ac luti we. Oasr sie mwet muta we su
lac paol layot ulla. **7** Kutu mwet luti Ma Sap ac mwet
Pharisee tuh kena suk sripa elos in tukakunulak Jesus
kac, ke ma inge elos tuni na lah Jesus el ac akkeyala
mwet ke len Sabbath. **8** Tuh Jesus el etu nunak lalos, ac
el fahk nu sin mwet se ma ul paol, "Tuyak ac fahsru nu
meet uh." Mwet sac tuyak ac som tu insac. **9** Na Jesus
el fahk nu selos, "Nga siyuk suwos: mea Ma Sap lasr
uh lela nu sesr in oru ke len Sabbath? In oru ma wo,
ku in oru ma koluk? In molela moul lun sie mwet, ku in
kunausla?" **10** El ngetang liyalos nukewa su raunella, na
el fahk nu sin mukul sac, "Asroela poum." El oru, ac
paol kwela. **11** Elos arulana kasrkusrak ac mutawauk
in pwapa inmasrlolos ke ma elos ac ku in oru nu sin
Jesus. **12** In pacl sac Jesus el utyak nu fin eol soko in
pre, ac el sisla fong nufon se we in pre nu sin God.
13 Ke lenelik el pangon mwet tumal lutlut nu yorol ac
sulela singoul luo selos, ac pangnolos mwet sap: **14**
Simon (su el sang inel Peter) ac Andrew ma lel; James
ac John, Philip ac Bartholomew, **15** Matthew ac Thomas,
James wen natul Alphaeus, ac Simon mwet Zealot. **16**
Judas wen natul James, ac Judas Iscariot, su tuh forla
tukakunulak tok. **17** Ke Jesus el oatui liki fineol uh wi
mwet sap lal, el tu yen tupasrpasr se wi sie u na lulap
sin mwet lutlut lal. Oasr pac sie u lulap tukeni we su
tuku liki acn Judea nufon ac Jerusalem, oayapa liki siti
lun Tyre ac Sidon su oan sisken meoa uh. **18** Mwet
inge tuku in tuh lohng luti lal, oayapa in akkeyeyukla
ke mas lalos. Elos su keok ke ngun fohkfok elos wi
pac muta we ac akkeyeyukla. **19** Mwet nukewa srike
na in kahlilya, mweyen ku na yohk tuku kacl me, ac
akkeyalosla nukewa. **20** Jesus el ngetang nu sin mwet
lutlut lal ac fahk, "Insewowo kowos su sukasrup, Tuh
Tokosrai lun God ma lowos! **21** "Insewowo kowos su
masrinsral inge, Tuh kowos fah kihp! "Insewowo kowos
su tung inge, Tuh kowos fah israsr! **22** "Insewowo kowos
ke mwet uh srungakowos, srikowosla, angon kowos, ac
kunausla inewos ke sripen Wen nutin Mwet! **23** Kowos in
insewowo ke pacl ouinge uh, ac srosro ke engan, tuh
yoklana ma lacne lowos inkusrao. Tuh mwet matu lalos
oru oapana inge nu sin mwet palu su somla meet. **24** "A
we nu suwos su kasrup in pacl inge, Tuh kowos eis tari
mwe insewowo lowos! **25** "We nu suwos su kihp in pacl
inge, Tuh kowos ac fah masrinsral! "Ac we nu suwos
su israsr in pacl inge, Tuh kowos ac fah asor ac tung!
26 "We nu suwos ke mwet nukewa kaskas wo keiwos,
tuh mwet matu lalos elos oru oapana inge nu sin mwet
palu kikiap su somla." **27** "Tusruktu nga fahk nu suwos
su lohng kas luk: Lungse mwet lokoalok lowos, ac oru
wo nu selos su srungakowos. **28** Akinsewowoyalos su
selngawi kowos, ac pre kaclos su oru koluk nu suwos.
29 Kutena mwet fin puokya la oalum, sang pac elan
puokya layen ngia. Mwet se fin eisla coat lom, kom sang
pac nuknuk fon lom an nu sel. **30** Sang nu selos nukewa
su siyuk sum ke kutena ma, ac mwet se fin eisla kutena
ma lom, nimet siyuk elan sifil folokonot nu sum. **31** Oru
nu sin mwet ngia oapana ma kom lungse elos in oru nu
sum. **32** "Kowos fin lungse mwet na ma lungse kowos
uh, mwe insewowo fuka kowos nunku mu kowos ac eis
kac? Finne mwet koluk uh, elos lungse pac mwet ma
lungse elos! **33** Ac kowos fin oru wo nu sin mwet na
ma oru wo nu suwos uh, mwe insewowo fuka kowos
nunku mu kowos ac eis kac? Finne mwet koluk, elos oru
pac ouingan! **34** Ac kowos fin sang ma lowos in kasru
na mwet ma kowos etu mu kowos in sifilpa eis selos
uh, ya kowos nunku mu kowos ac eis mwe insewowo
kac? Finne mwet koluk, elos sang pac kasru nu sin
mwet koluk saya uh, elos in mau ku in sifilpa eis ke
lupan na maelos sang ah! **35** In tia ouinge. A kowos in
lungse mwet lokoalok lowos, ac oru wo nu selos; sang
mwe kasru ac tia soano in sifil folokinyuk nu suwos. Ac
tufah yohk ma lacne nu suwos, ac kowos ac fah tulik
nutin God Fulatlana. Tuh El kulang nu sin mwet koluk
su tia etu in sang kulo. **36** Kowos in pakoten oana ke
Papa tomowos El pakoten. **37** "Nimet nununku mwet
saya, ac God El fah tia nununkekowos; nimet lusla mwet
saya, na God El fah tia liskowosla. Nunak munas nu sin
mwet saya, ac God El fah nunak munas nu suwos. **38**
Sang mwe kite nu sin mwet saya, ac God El fah asot
nu suwos. Aok, ac fah itukot nu suwos ke sie lupa na
suwohs — ma toanyuki, usrukyuki ac sifil tohktokak nwe
ke kahkla, ac fah okwoki nu inpouwos. Srikasrak se ma
kowos orekmakin nu sin mwet saya pa srikasrak se God
El ac fah orekmakin nu suwos." **39** Ac Jesus el fahk nu
selos pupulyuk se inge: "Sie mwet kun el tia ku in pwen
sie pac mwet kun. El fin oru, eltal na kewa ac fah putatla
nu in luf uh. **40** Wangin sie mwet lutlut fulat liki mwet luti
lal; a kais sie mwet lutlut ke el aksafyela lutlut nukewa

lal, el ac fah fulat oana mwet luti lal. **41** "Efu ku kom tuni
kutkut srisrik ke mutun mwet lim, ac tiana liye polosak
in motom? **42** Efu ku kom ku in fahk nu sin ma lim,
'Ma lik, lela nga in kunesla kutkut se luin motom an,' a
kom tia kulun liye polosak in motom sifacna? Kom mwet
wosounkas! Eisla meet polosak in motom an, na kom fah
ku in liye kalem kutkut se ke mutun mwet lim." **43** "Soko
sak wo koflana oswe fahko koluk, oayapa soko sak koluk
koflana oswe fahko wo. **44** Sak nukewa eteyuk ke fahko
ma el oswe; mwet uh tia kunesla fig liki mu soko, ku eis
grape liki kokul uh. **45** Sie mwet wo el fahkak ma wo liki
nunak wo su oan insial, ac sie mwet koluk el fahkak ma
koluk liki nunak koluk su oan insial. Tuh oalu el kaskas
ac fahk ma su inse sessesla kac." **46** "Efu kowos ku
pangonyu 'Leum, Leum,' a tia oru ma nga fahk kowos in
oru uh? **47** Kutena mwet su tuku nu yuruk, ac lohng
ac akos ma nga fahk, nga ac fahkak nu suwos lah el
oana mea. **48** El oana sie mwet ma musai lohm sel. El
pukanak acn uh nwe ke el sun eot ku uh, ac el oakiya
pwelung lal fac. Sronot uh ac fah tuku fungulya lohm uh,
tuh koflana ikruiya, mweyen ku oakwuk lal. **49** A kutena
mwet su lohng kas luk ac tia akos, el oana sie mwet ma
musai lohm sel fin fohk ac wangin pwelung kac. Ke pacl
se sronot uh fungulya lohm uh, kitin pacl ah na ikori, ac
arulana musalla!"

7 Tukun Jesus el fahk kas inge nukewa nu sin mwet
uh, el som nu Capernaum. **2** Oasr sie leum lun mwet
mweun Rome muta we, ac oasr yorol sie mwet kulansap
su el arulana lungse yohk, ac mwet sac mas apkuranna
in misa. **3** Ke leum sac lohng kacl Jesus, el supwala
kutu sin un mwet matu lun mwet Jew in som solalma
elan tuku ac akkeyala mwet kulansap se lal ah. **4** Elos
tuku nu yurin Jesus ac arulana kwafe sel ac fahk, "Mwet
se inge arulana fal kom in kasrel. **5** El arulana lungse
mwet in mutunfacl sesr, ac el sifacna musaela iwen
lolngok se sesr." **6** Ouinge Jesus el welulos som. Ke el
apkuranyang nu ke lohm sac mwet leum sac supwala
kutu sin mwet kawuk lal in som fahk nu sel, "Leum,
nimet akelyaye kom. Nga kupansuwol kom in utyak nu in
lohm sik uh, **7** ac nga tia pac fal in sifacna fahsrot nu
yurum. Tari, kom fahklana ke kas lom, ac mwet kulansap
se luk inge fah kwela. **8** Nga wi pac muta ye ku lun
mwet leum, ac oasr pac mwet mweun muta ye kolyuk
luk. Nga ku in fahk nu sin sie, 'Fahla!' ac el ac fahla.
Ac nu sin sie pac, 'Fahsru!' na el ac fahsru. Ac nga ac
sap nu sin mwet kulansap luk, 'Orala ma se inge!' na
el oru." **9** Jesus el lut ke el lohng ma inge, na el forla
ac fahk nu sin u lulap se ma fahsr tokol, "Nga fahk nu
suwos, nga soenna liye lupan lulalfongi ouinge meet,
finne in Israel!" **10** Mwet utuk kas uh folokla nu in lohm
sin leum sac, ac konauk lah mwet kulansap sac kwela.
11 Tia paht tukun ma inge, Jesus el som nu in sie siti
pangpang Nain, ac mwet tumal lutlut, oayapa sie u lulap,
elos welul. **12** In pacl se na ma el sun mutunpot nu in
siti uh, pukmas se akola in orek, ac mwet uh oatui ke
mutunpot uh. Mwet se ma misa uh el wen sefanna nutin
katinmas se, ac sie un mwet na pus elos wi katinmas
sac tufoki. **13** Ke Leum el liyal, el arulana pakomutal,
ac el fahk nu sel, "Nimet tung." **14** Na el fahsryang ac
kahlye box in mas sac, ac mwet ma us uh elos tui. Jesus
el fahk, "Wen se! Nga fahk nu sum, tukakek!" **15** Na
mwet misa sac tukakek ac el mutawauk in kaskas, ac
Jesus el eisalang nu sin nina kial ah. **16** Elos nukewa
arulana sangeng, ac elos kaksakin God ac fahk, "Sie
mwet palu fulat sikyak inmasrlosr! God El tuku in molela
mwet lal!" **17** Pweng kacl Jesus inge fahsrelik nu in facl
Judea nufon, ac oayapa ke acn nukewa apunla. **18** Ke
mwet tumal lutlut lal John elos fahkak ma inge nu sel, el
pangonma luo selos **19** ac supwaltalla nu yurin Leum
in siyuk sel, "Ya kom pa el su ac fah tuku, ku kut ac
soano sie pacna?" **20** Ke eltal tuku nu yurin Jesus, eltal
fahk, "John Baptais el supwekut in tuh siyuk lah kom
pa el su ac fah tuku, ku kut ac soano sie pacna?" **21**
In pacl sacna pus tari mwet ma Jesus el akkeyala liki
kain in mas puspis lalos, sisla ngun fohkfok in elos, ac
sang liyaten nu sin mwet kun. **22** El topuk mwet utuk
kas lal John ac fahk, "Folokla nu yorol John ac fahk
nu sel ma komtal liye ac lohng: mwet kun elos ku in
liye, mwet ul elos ku in fahsr, ac mwet musen lepa elos
nasnasla, mwet sulohngkas elos ku in lohng, mwet misa
elos akmoulyeyukyak, ac Pweng Wo uh lutiyuk nu sin
mwet sukasrup. **23** Fuka lupan insewowo lalos su tia
alolo keik!" **24** Tukun mwet lal John folokla, Jesus el
mutawauk in sramsram kacl John nu sin u lulap sac, ac
fahk, "Ke kowos tuh som nu yorol John nu yen mwesis
ah, mea kowos tuh finsrak mu kowos ac tuh liye? Ya
soko ah ma kusrusrsrusr ke eng uh? **25** Mea kowos som
in liye ah? Ya sie mwet su yunla ke nuknuk kato? Mwet
ma nukum nuknuk kato, ac pukanten pac mwe kasrup
lalos, elos muta inkul fulat sin tokosra uh. **26** Fahkma nu
sik, mea kowos som in liye uh — ya sie mwet palu? Aok
pwaye, tusruktu nga fahk nu suwos, el su kowos liye ah
fulat liki na sie mwet palu. **27** Mweyen John pa mwet se
Ma Simusla uh fahk kacl mu: 'Nga ac supwaot mwet in
sulkakin se luk meet liki kom, in tuh sakunla inkanek
lom uh.'" **28** Ac Jesus el sifilpa fahk, "John el fulat liki
kutena mwet su moul oemeet me. Tusruktu el su pusisel
oemeet in Tokosrai lun God uh el fulat lukel John." **29**
Mwet nukewa, oayapa mwet eisani tax uh, elos lohng
ma inge ac akilen suwoswos lun God ke sripen elos
baptaisla sel John. **30** Tusruktu mwet Pharisee ac mwet
luti Ma Sap elos pilesru oakwuk lun God nu selos, ac
tiana lungse baptaisla sel John. **31** Ac Jesus el sifilpa
fahk, "Inge, mea nga ac ku in luma mwet in pacl inge uh
nu kac uh? Elos oana mea? **32** Elos oana tulik srisrik su
muta ke nien kuka. Sie un tulik uh wowo nu sin sie pac u
ac fahk, 'Kut nikaruru nu sumtal, a komtal tiana srosro nu
kac! Kut yuk on in asor, a komtal tiana tung!' **33** Ke John

Baptais el tuh tuku, el lalo ac tia nim wain, ac kowos
fahk, 'Oasr ngun fohkfok in el!' **34** Wen nutin Mwet el
tuku, ac el mongo ac nim, ac kowos fahk, 'Liye mwet
se inge! El kainmongo ac lungse na nim mwe sruhi,
ac el kawuk nu sin mwet eisani tax ac mwet koluk pac
saya!' **35** Tusruktu lalmwetmet lun God uh akkalemyeyuk
in moul lun mwet nukewa su moulkin." **36** Sie mwet
Pharisee solal Jesus elan welul mongo in eku, na Jesus
el som nu lohm sel ac pituki in mongo. **37** Oasr sie
mutan in siti sac su moul lal uh tiana wo. El lohngak lah
Jesus el mongo oasr in lohm sin mwet Pharisee sac, na
el use sufa soko ma orekla ke eot alabaster ac nwanala
ke ono keng. **38** Na el tu sisken nial Jesus ac tung, ac el
mutawauk in aksroksrokye nial ke sroninmutal. Na el
eela nien Jesus ke aunsifal, ngokya nial, ac mosrwela ke
ono keng sac. **39** Ke mwet Pharisee sac liye, el nunku
sel sifacna, "Fin mwet palu na pwaye se pa inge, el ac
etu lah su mutan se kahlul inge, oayapa ouiyen moul lal
lah el sie mutan koluk." **40** Jesus el kasla ac fahk nu sel,
"Simon, oasr ma nga lungse fahk nu sum." Na Simon el
fahk, "Kwal, Mwet Luti, fahkma." **41** Na el Jesus el fahk,
"Oasr mwet luo soemoul nu sin sie mwet liyaung mani.
Sie seltal soemoul ke ipin silver lumfoko, ac ma se ngia
ipin silver lumngaul. **42** Kewana mwet luo ah tia ku in
akfalye ma el soemoul kac, na mwet liyaung mani sac el
tari sisla soemoul laltal ah kewa. Ke ouinge, su kac seltal
ac lungse mukul sac yohk uh?" **43** Na Simon el fahk,
"Nga nunku mu ac el su yohk soemoul la." Na Jesus el
fahk, "Fal fahk lom an." **44** Na el ngetang nu sin mutan
sac ac fahk nu sel Simon, "Kom liye mutan se inge?
Nga utyak nu in lohm sum ac wangin kof kom ase in
ohlla niuk, a mutan se inge el ohlla niuk ke sroninmutal
ac akpaoyela ke aunsifal. **45** Kom tia pac paingyu ke
angokmwet, a mutan se inge el tia tui in ngok niuk oe ke
nga utyak ah me. **46** Kom tia mosrwela sifuk ke oil in
olive, a mutan se inge el mosrwela nufon niuk ke ono
keng. **47** Pwayena nga fahk nu sum, lungse yohk su el
akkalemye inge akpwayei lah ma koluk puspis lal nunak
munas nu sel tari. Tusruktu el su eis nunak munas ke
ma srik, lungse lal uh ac srik pac." **48** Na Jesus el fahk
nu sin mutan sac, "Ma koluk lom nunak munas nu sum."
49 Mwet saya ma wi muta ke tepu sac sifacna nunku
insialos, "Su mwet se inge, ku elan nunak munas ke
ma koluk uh?" **50** A Jesus el fahk nu sin mutan sac,
"Lulalfongi lom molikomla. Som in misla."

8 Kutu pacl tok Jesus el fufahsryesr in siti srisrik ac siti
lulap in fahkak Pweng Wo ke Tokosrai lun God. Mwet
singoul luo ah welul, **2** ac oayapa kutu mutan ma el tuh
akkeyala liki kain in mas ac ngun fohkfok ma oan yorolos
elos welul pac: Mary (su pangpang Magdalene), su ngun
fohkfok itkosr lisyukla lukel; **3** Joanna, mutan kial Chuza,
mwet kulansap fulat inkul sel Herod; ac Susanna — wi
mutan pus pac saya su sang ma lalos sifacna in kasrel
Jesus ac mwet tumal lutlut. **4** Mwet uh nuna fahsrna nu
yurin Jesus liki acn nukewa; ac ke sie u na lulap fahsreni,
Jesus el fahk pupulyuk se inge: **5** "Mwet se som in
taknelik wheat. Ke el sisalik fita uh nu infohk uh, kutu fita
uh putati nu sisken inkanek uh, yen mwet uh longya, ac
won uh kangla. **6** Kutu putati nu in acn eoteot, ac ke
srunak, sa na masla mweyen wangin kof ke fohk uh. **7**
Kutu sin fita uh putati nu in acn ma oasr okan kokul we,
wi na sacn uh kapak ac kupoiya. **8** Ac kutu putati nu in
fohk wo — ma inge kapak ac oswe fahko wo, kais siofok
ke ma soko." Na Jesus el fahk ke pusra lulap, "Kowos in
lohng ma inge fin oasr srewos!" **9** Mwet tumal lutlut elos
siyuk sin Jesus lah mea kalmen pupulyuk sac, **10** ac el
topuk ac fahk, "Etauk ke ma lukma ke Tokosrai lun God
uh itukot tari nu suwos, tusruktu nu sin mwet saya uh ma
inge tuku in luman pupulyuk, elos in mau suk a tia liyauk,
ac elos in lohng a tia kalem kac." **11** "Pa inge kalmen
pupulyuk sac: Fita inge pa kas lun God. **12** Fita ma putati
sisken inkanek uh pa mwet su lohng kas lun God, na
Devil el tuku ac eisla kas inge liki insialos elos in mau tia
lulalfongi ac moulla kac. **13** Fita ma putati nu in fohk
eoteot uh pa mwet su lohng kas inge ac insewowo kac.
Tusruktu kas uh tiana putati loal in elos. Elos lulalfongi
na ke kitin pacl, a ke mwe sruhf uh sonolos, na elos
ikori. **14** Fita ma putati nu yen kokul uh oan we pa elos
su lohg — a elya lalos, ac mwe kasrup ac mwe pwar
lun moul se inge ekosla acn sin kas uh, na fahko uh
tiana mwesrla. **15** Fita ma putati in fohk wo uh pa mwet
su lohng kas uh, ac sang nu insielos ke nunak wo ac
akosten. Ac elos sruokya ku nwe ke na isus fahko. **16**
"Wangin sie mwet ac akosak lam uh ac filiya ye sie ahlu
ku ye sie bed, a el ac filiya fin sukan lam uh, tuh mwet in
liye kalem uh ke elos ac utyak nu in lohm uh. **17** "Kutena
ma su wikla ac fah liyeyuk lemtulauk sin mwet uh, ac
kutena ma su lukmaiyuk, ac fah akkalemyeyuk. **18** "Ke
ma inge, kowos lohng akoaruye, mweyen el su oasr ma
yoro, ac fah itukyang pac kutu nu sel; a el su wangin ma
yoro, ac fah itukla lukel, finne ma srisrik ma el nunku mu
oasr yorol." **19** Nina kial Jesus ac tamulel lal elos tuku
nu yorol, tusruktu ke sripen iktokeni lun mwet uh, elos tia
ku in kalukyang nu yorol. **20** Sie sin mwet uh fahk nu
sel Jesus, "Nina kiom ac tamulel lom ah pa tu likinum
uh, ac elos ke osun nu sum." **21** Jesus el fahk nu selos
nukewa, "Nina kiuk ac mwet lik uh pa elos su lohng kas
lun God ac akos." **22** Sie len ah Jesus el sroang nu fin
oak soko wi mwet tumal lutlut, ac el fahk nu selos, "Kut
kalot nu lefahlo." Na eltal oacla. **23** Ke elos kalkalla in
lulu uh, Jesus el motulla. Kitin pacl ah na eng na upa
se tuhyak ac oak uh mutawauk in sessesla ke kof, ac
elos nukewa arulana fosrngala. **24** Mwet tumal lutlut elos
som ac oaksalak Jesus ac fahk, "Leum, Leum! Kut ac
misa pa'nge!" Jesus el tukakek ac kai eng upa sac ac
noa uh, na eng uh mihsi ac noa uh tui, ac mihs na lulap
se sikyak. **25** Na el fahk nu sin mwet tumal lutlut, "Pia
lulalfongi lowos an?" A elos arulana fwefela ac sangeng,

ac fahk nu sin sie sin sie, “Su mwet se inge? El sapsap
nu sin eng uh ac noa uh, ac elos aksol!” **26** Jesus ac
mwet tumal lutlut elos kalla na som nu Gerasa, su oan
lefahl laco in lulu uh tulanya acn Galilee. **27** Ke Jesus
el srola nu finmes uh, el sun mwet se in acn sac su
oasr ngun fohkfok pus in el. Ke lusen pacl na loes se
mwet se inge tiana nuknuk, ac tia muta lohm sel, a el
mutana inmasrlon kulyuk uh. **28** Ke el liyalak Jesus, el
wowoyak ac putati nu ke nial, ac fahk ke sie pusra lulap,
“Jesus, Wen nutin God Fulatlana! Mea kom lungse sik
an? Nga kwafe sum, nimet akkeokyeyu!” **29** El fahk ma
inge mweyen Jesus el tuh sap ngun fohkfok sac in som
lukel. Pacl na pus ngun fohkfok sac sruokilya, ac el nwe
sruhu in presin ac paol ac nial kapiri na ke sein, a el ac
wotyalik sein inge, ac ngun fohkfok sac ac kololla nu
yen mwesis. **30** Jesus el siyuk sel, “Su inem an?” El
fahk, “Inek pa ‘Legion’”— mweyen pus na ngun fohkfok
ilyak tari nu in el. **31** Ngun fohkfok uh kwafe sel Jesus
elan tia luselosla nu in luf loal wangin saflaiya. **(Abyssos g12)** **32** Tuh oasr un pig na lulap se muta in acn sac
mongo pe eol uh. Ouinge ngun fohkfok uh kwafe tuh
Jesus elan fuhlelosla elos in ilyak nu in pig uh, na el
fuhlelosla. **33** Elos illa liki mwet sac nu in pig uh. Na un
pig na fon sac riryak som liki mutun fulu sac ac atula
nu in kof uh ac walomla. **34** Mwet ma karingin un pig
uh liye ma sikyak uh, na elos kasrusr som ac fahkelik
pweng sac in siti uh ac yurin mwet orek ima uh. **35** Mwet
uh som in liye ma sikyak inge, ac ke elos tuku nu yurin
Jesus elos liyauk mwet se ma ngun fohkfok uh itukla
lukel lah el muta ke nien Jesus — el nuknukyang ac tila
wel; ac elos nukewa arulana sangeng. **36** Mwet ma liye
ma inge elos fahkak ouiyen kwela lun mwet sac liki mas
lal. **37** Na mwet nukewa in acn Gerasa siyuk Jesus elan
som liki acn we, mweyen elos nukewa arulana sangeng.
Ouinge Jesus el sroang nu fin oak uh in som. **38** Mwet
se ma ngun fohkfok uh som lukel el kwafe nu sin Jesus
ac fahk, “Nga ku in wi kom som?” A Jesus el fahk, **39**
“Folokla nu in acn sum ac fahkak ma nukewa ma God El
oru nu sum.” Na mwet sac fahsr sasla in siti sac, ac
fahkak ke ma nukewa Jesus el oru nu sel. **40** Ke Jesus
el foloko mwet uh insewowo in paingul, mweyen elos
nukewa muta soanel. **41** Na mwet se pangpang Jairus el
tuku — el sie mwet kol lun iwen lolngok we. El putati
nu ke nien Jesus, ac kwafe sel elan som nu lohm sel
ah, **42** mweyen acn sefanna natul su yac singoul luo
matwal, el mas ac apkuran in misa. Ke Jesus el welul
som, u lulap sac ukwalla pac, oru elos arulana iktokeni.
43 Oasr pac sie mutan wi un mwet sac fahsr su maskin
musen srah ke yac singoul luo. El sisla mani lal nukewa
nu sin mwet ono, tuh wanginna sie ku in akkeyalla.
44 El fahsryak inmasrlon mwet uh nu tokol Jesus ac
kahlye pulan nuknuk lal ah, ac kitin pacl ah na musen
srah se lal ah tui. **45** Na Jesus el fahk, “Su kahlyuwi
uh?” Mwet nukewa fahk mu tia etu, na Peter el fahk,
“Leum, mwet uh arulana raunikomla ac ikuskomyak.” **46**
A Jesus el fahk, “Oasr mwet se kahlyuwi, mweyen nga
pula mu oasr ku luk som likiyu.” **47** Mutan sac akilen
lah eteyukyak ma el oru uh, ouinge el fahsryak rarrar
ac putati nu ke nien Jesus. Ye mutun mwet nukewa el
fahkak nu sel lah efu ku el kahlilya, ac fahk pac lah mas
lal wanginla in pacl sacna. **48** Jesus el fahk nu sel, “Acn
nutik, lulalfongi lom akkeyekomla. Som in misla.” **49** Ke
Jesus el srakna fahk ma inge, sie mwet supweyukme
liki lohm sin mwet kol lun iwen lolngok sac ac fahk nu
sel, “Jairus, acn nutum el misa. Nimet sifil aklokoalokye
mwet luti sacn.” **50** Tusruk Jesus el lohng sap soko ah,
ac el fahk nu sel Jairus, “Nikmet fosrnga. Lulalfongi na,
ac tulik sac ac fah sifil moul.” **51** Ke Jesus el sun lohm
sac, el tia lela kutena mwet in welul utyak sayal Peter,
John, ac James, oayapa papa ac nina kien tulik sac. **52**
Mwet in lohm sac nufon elos tung ac asor ke tulik sac.
Ac Jesus el fahk, “Nimet kowos tung. Tulik se inge tia
misa, el motul na!” **53** Elos nukewa isrunul, mweyen
elos etu lah tulik sac misa tari. **54** A Jesus el sruokya
paol ac fahk ke pusra lulap, “Tulik se, tukakek!” **55** Na el
moulyak, ac in kitin pacl ah na el tukakek, ac Jesus el
sap elos in sang kutu mongo nal. **56** Papa ac nina kial
eltal arulana lut, tusruk Jesus el fahk eltal in tiana fahk
nu sin kutena mwet ma sikyak uh.

9 Jesus el pangoneni mwet tumal lutlut singoul luo uh,
ac sang ku ac wal nu selos in lusla ngun fohkfok
ac oayapa in akkeyala kain in mas nukewa. **2** Na el
supwalosla in luti ke Tokosrai lun God, ac in akkeyala
mwet mas, **3** tukun el fahk nu selos, “Nik kowos us
kutena ma wi kowos: tia sikal, tia mwe ap, tia mwe
mongo, tia mani, ac tia pac nuknuk sayen ma kowos
nukum an. **4** Kutena lohm ma paingyuk kowos we,
kowos mutana in lohm sacn nwe ke na kowos som liki
acn sacn. **5** Kutena acn ma mwet uh tia paing kowos
we, kowos fahsr liki acn sacn ac osrokla kutkut in niowos
an we, tuh in mwe akul nu selos lah kowos siselosla.” **6**
Mwet tumal lutlut elos som ac fufahsryesr in siti srisrik
nukewa. Elos luti ke Pweng Wo, ac akkeyala mwet mas
in acn nukewa. **7** Ke Herod, su leumi acn Galilee, el
lohng ke ma sikyak inge, el arulana fohsak, mweyen kutu
mwet uh fahk mu John Baptais el sifilpa moulyak. **8** Ac
kutu pac mwet uh fahk mu Elijah mwet palu el sikyak, ac
kutu pac mwet uh fahk mu sie sin mwet palu oemeet ah
sifilpa moulyak. **9** Herod el fahk, “Nga tuh sap in tahtla
sifal John; na su mwet se inge nga lohng kac uh?” Ac el
srike in suk pacl wo elan sonol Jesus. **10** Mwet tumal
lutlut elos foloko ac fahkak nu sin Jesus ma nukewa elos
oru. El srelosla liki mwet uh elos in welul som mukelana
muta in siti se pangpang Bethsaida. **11** Ke un mwet uh
lohngak, elos ukwalla. Jesus el paingulos, ac fahkak
nu selos ke Tokosrai lun God, ac akkeyalosla nukewa
su oasr mas yoro. **12** Ke faht uh apkuran in tili, mwet
tumal lutlut elos tuku nu yorol ac fahk, “Supwala mwet

uh in som nu in siti srisrik ac acn ma apkuran, elos in
konauk mongo nalos ac nien mongla lalos, mweyen acn
se inge wangin mwet muta we." 13 A Jesus el fahk nu
selos, "Kowos sang kutu mongo an nalos." Ac elos fahk,
"Pwayena ma oasr yorosr pa srukwal in bread limekosr
ac ik lukwa. Ya kom lungse kut in som moul mongo nu
sin u na fon se inge?" 14 (Mukul apkuran in limekosr
tausin oasr in acn sac.) Jesus el fahk nu sin mwet tumal
lutlut, "Oralik mwet uh nu ke u srisrik, kais lumngaul ke u
se, ac sap elos in muta." 15 Tukun mwet tumal lutlut elos
oru mwet uh in muta, 16 Jesus el eis srukwal limekosr
ac ik lukwa ah; el ngetak nu inkusrao ac sang kulo nu
sin God kac, el kunsalik ac sang nu sin mwet tumal lutlut
elos in kitalik nu sin mwet uh. 17 Elos nukewa mongo ac
kihpi, ac mwet tumal lutlut elos orani fotoh singoul luo
ke luwen ma elos kang uh. 18 Sie len ah ke Jesus el
mukena pre, mwet tumal lutlut elos tuku nu yorol, ac el
siyuk selos, "Mwet uh fahk mu su nga uh?" 19 Ac elos
topuk ac fahk, "Kutu fahk mu kom pa John Baptais, ac
kutu mu kom pa Elijah, ac kutu pac fahk mu sie sin mwet
palu oemeet uh sifil moulyak." 20 Na el siyuk, "A kowos?
Kowos fahk mu su nga uh?" Ac Peter el fahk, "Kom pa
Christ lun God." 21 Na Jesus el sap ku nu selos in tiana
fahk ma inge nu sin kutena mwet. 22 El oayapa fahk
mu, "Wen nutin Mwet el ac enenu na in akkeokyeyuk ac
lisyukla sin un mwet matu, mwet tol fulat, ac mwet luti
Ma Sap uh. El ac fah anwuki, tusruktu tukun len tolu
el ac fah sifil akmoulyeyukyak." 23 Ac el fahk nu selos
nukewa, "Kutena mwet fin lungse fahsr tukuk, el enenu
in lafwekunul sifacna, srukak sakseng lal ac fahsr tukuk.
24 Tuh el su lungse molela moul lal ac fah tuhlac lukel, a
el su moul lal tuhlac lukel keik, fah molela moul lal. 25 Ac
tuh mwe mea nu sin sie mwet el fin eis faclu nufon tuh in
ma lal, a moul lal kunausyukla ac tuhlac lukel? Wangin
sripa! 26 Mwet se fin mwekyekinyu ac mwe luti luk, na
Wen nutin Mwet el ac fah mwekyekunul ke el tuku in
wolana lal ac in wolana lun Papa ac lun lipufan mutal lal.
27 Nga fahk pwaye nu suwos lah kutu sin mwet su oasr
inge ac fah tia misa nwe ke na elos liye Tokosrai lun
God." 28 Sahp ac wik se tukun el fahk ma inge, Jesus el
eisal Peter, John, ac James in welul utyak in pre fineol
uh. 29 Ke pacl se el pre ah, mutal ekla, ac nuknuk lal
uh ekla nu ke fasrfasr na saromrom. 30 In kitin pacl ah
na mwet luo sikyak tu siskal ac sramsram nu sel. Mwet
luo inge pa Moses ac Elijah, 31 su sikyak in wolana
lun kusrao, ac sramsram nu sin Jesus ke luman ma ac
sikyak ke el ac akpwayeyela oakwuk lun God, ke el ac
misa in Jerusalem. 32 Peter ac mwet wial uh arulana
mwetkel in pacl sac, tusruk elos ngutalik ac liye wolana
lun Jesus ac mwet luo ma tu siskal. 33 Ke mwet luo
ah fahsr lukel Jesus, Peter el fahk nu sel, "Leum, wo
ke kut muta inge! Kut ac orala tolu iwen aktuktuk: sie
sum, sie sel Moses, sie sel Elijah." (El tia arulana etu
ma el fahk ah.) 34 Ke el srakna kaskas, pukunyeng se
sikyak ac afnulosi, ac mwet tumal lutlut elos sangengla
ke pukunyeng sac sonelosi. 35 Ac sie pusra tuku in
pukunyeng uh me ac fahk, "El inge Wen nutik su nga
sulella — kowos porongal!" 36 Ke pusra sac wanginla,
eltal liyal Jesus el mukena muta. Mwet tumal lutlut eltal
tiana fahk kutena ma elos liye inge nu sin kutena mwet
in pacl sac, a eltal mislana. 37 Ke len tok ah, Jesus
ac mwet tumal lutlut tolu ah tufoki liki fineol uh, ac sie
u na lulap sonol Jesus. 38 Sie mwet inmasrlon u sac
wowoyak ac fahk, "Mwet Luti! Nga kwafe sum, liye wen
sefanna nutik inge! 39 Ngun fohkfok se muta sikyang nu
sel, ac el ac wowo ac kipakinilya nu infohk uh ac oru
atinfilak in fahsr ke inwalul. Ma se inge akkeokyal ac
upana in wanginla lukel! 40 Nga kwafe sin mwet tomom
lutlut in sisla ngun sac, a elos tia ku." 41 Jesus el fahk,
"Fuka lupan selulalfongi ac sesuwos in orekma lowos uh!
Nga ac muta yuruwos putaka? Nga ac muteng kowos
nwe ngac?" Na el fahk nu sin mukul sac, "Use wen
nutum an nu inse." 42 Ke tulik sac tuku ah, ngun fohkfok
uh kuhlukinilya nu infohk uh, ac mas lal ah sifil tuyang
nu sel. Jesus el sap ku nu sin ngun sac ac akkeyala
tulik sac, na el eisalang nu sin papa tumal uh. 43 Mwet
nukewa arulana fwefela ke ku lulap lun God. Mwet uh
srakna oela ke ma Jesus el oru, ke el fahk nu sin mwet
tumal lutlut, 44 "Nimet mulkunla ma nga ac fahk nu
suwos inge! Wen nutin Mwet el ac fah itukyang nu ke
ku lun mwet uh." 45 Tusruktu mwet tumal lutlut elos tia
kalem ke kas inge. Ma inge wikinyukla lukelos, oru elos
tia ku in etu kalmeya, ac elos sangeng in siyuk sel kac.
46 Sie akukuin sikyak inmasrlon mwet tumal lutlut lah su
selos fulat oemeet uh. 47 Jesus el etu ma elos nunku,
ouinge el srukak sie tulik fusr, ac tulokinya siskal 48 ac
fahk nu selos, "Kutena mwet su eis tulik se inge inek
el eisyu; ac kutena mwet su eisyu, el oayapa eis El su
supweyume. Tuh el su srik oemeet inmasrlowos nukewa,
el pa fulat oemeet." 49 John el kasak ac fahk, "Leum, kut
tuh liye sie mwet sisla demon uh inem, ac kut tulokinilya
mweyen el tia wi kut fahsr tukum." 50 A Jesus El fahk
nu sel ac nu sin mwet lutlut saya uh, "Nimet kutongol,
mweyen kutena mwet su tia lain kowos, el wi kowos." 51
Ke apkuranme pacl in utukyak Jesus nu inkusrao, el
wotela sel mu el ac som nu Jerusalem, na el mukuiyak
in som. 52 El supwala kutu sin mwet tumal lutlut in som
meet lukel nu in sie siti srisrik in acn Samaria in tuh
akoela ma nukewa nu sel. 53 Tuh mwet in acn sac tia
lungse eisal nu we, mweyen kalem mu el ac som nu
Jerusalem. 54 Ke luo sin mwet tumal lutlut, James ac
John, liye ma inge, eltal fahk, "Leum, kom lungse kut in
sap e in tuku inkusrao me ac esukulosyak?" 55 Jesus El
forang ac kaeltal. 56 Na Jesus ac mwet tumal lutlut elos
som nu in sie pacna siti srisrik. 57 Ke elos fahsr inkanek
lalos, oasr mwet se fahk nu sin Jesus, "Nga ac fahsr
tukum nu yen nukewa kom som nu we uh." 58 Jesus
el fahk nu sel, "Oasr luf sin kosro fox, ac oasr ang lun

won yen engyeng uh, a funu Wen nutin Mwet, wangin
acn elan ona ac mongla we." **59** El fahk nu sin sie pac
mwet, "Fahsru, fahsr tukuk." A mwet sac fahk nu sel,
"Lela nga in folokla ac pikinya papa tumuk ah meet."
60 Jesus el topuk ac fahk, "Filiya nu sin mwet misa in
pikinya mwet misa lalos. A kom fahla ac sulkakinelik
Tokosrai lun God." **61** Sie pac mwet uh fahk, "Nga ac
fahsr tukum, Leum, tusruktu lela nga in somwin ac wilkas
nu sin sou luk ah meet." **62** Jesus el fahk nu sel, "Mwet
se fin mutawauk in pikin ima lal ke plao, a el tapulla nu
tok, el tia fal nu ke Tokosrai lun God."

10 Tukun ma inge Jesus el sifilpa sulela mwet itngoul
ac supwaloselik kais luo in fahsr meet lukel nu
in acn nukewa ma el akola in som nu we. **2** El fahk
nu selos, "Oasr sie kosrani na yohk, a puelac mwet in
kosrani. Pre nu sin Leum lun kosrani uh Elan supwala
mwet orekma in oru orekma in kosrani lal uh. **3** Kowos
som! Nga supwekowosla oana sheep fusr nu inmasrlon
kosro wolf uh. **4** Nimet kowos us mwe neinyuk mani, ku
mwe ap, ku fahluk. Nimet tui in paing mwet inkanek uh.
5 Kutena pacl kowos ac ilyak nu in sie lohm, ma se meet
kowos ac fahk pa, "Misla nu sin mwet in lohm uh." **6** Fin
oasr mwet se in lohm sacn su lungse ipeis ke misla, na
kas in misla lowos fah ma nu sel; ac fin wangin, na ac
fah foloko nu yuruwos. **7** Nimet kowos uti-utyak nu in
lohm pukanten, a kowos mutana in lohm sefanna, ac
mongo ac nim ke ma elos ac sot nu suwos an; tuh fal sie
mwet orekma in eis molin orekma lal. **8** Pacl nukewa
kowos som nu in sie siti ac mwet we uh paing kowos,
kowos in eis ac mongo ke ma elos ac sot nu suwos, **9** ac
akkeyala mwet mas in acn sacn, ac fahk nu sin mwet in
acn sac, 'Tokosrai lun God tuku apkuran nu suwos.' **10**
Tusruktu, pacl nukewa ma kowos utyak nu in sie siti ac
mwet we uh tia paing kowos, na kowos illa nu inkanek
uh ac fahk, **11** 'Finne kutkut ke inkanek lowos ma sremla
ye niasr uh, kut eela in lain kowos. Tusruktu, esam lah
Tokosrai lun God tuku apkuran!' **12** Nga fahk pwayena
nu suwos lah ke Len in Nununku, God El ac akkalemye
pakomuta lal nu sin Sodom liki na siti se ingan! **13** "We
nu suwos, mwet Chorazin! Ac we nu suwos pac, mwet
Bethsaida! Orekma usrnguk ma orek yuruwos uh funu
orek in acn Tyre ac Sidon, mwet we lukun pituki na
oengi, ac nokomang nuknuk yohk eoa ac muta fin apat
in akkalemye lah elos auliyak liki ma koluk lalos! **14** God
El ac fah akkalemye pakoten lal nu sin acn Tyre ac Sidon
ke Len in Nununku, liki kowos. **15** Ac funu kowos, mwet
Capernaum! Ya kowos lungse akfulatye kowos sifacna
nwe inkusrao? Ac fah sisila kowos nu in hell!" **(Hadēs g86)**
16 Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut, "Kutena mwet
su porongekowos, el porongeyu; ac kutena mwet su
pilesrekowos, el pilesreyu; ac kutena mwet su pilesreyu,
el pilesru El su supweyume." **17** Mwet itngoul elos foloko
arulana engan. Elos fahk, "Leum, ngun fohkfok uh wi pac
akos kut ke kut sapsap nu selos ke inem!" **18** Ac Jesus
el topkolos ac fahk, "Nga liyal Satan ke el putatla lucng
me oana sarom uh. **19** Lohng akwoya! Nga sot tari ku nu
suwos kowos in ku in longya wet pwasin ac scorpion,
ac kowos fah kutangla ku nukewa lun Mwet Lokoalok
sac, ac wangin ma ac ku in aklokoalokye kowos. **20**
Tusruktu nik kowos engankin lah ngun fohkfok uh akos
kowos, a kowos in engan lah inewos simla inkusrao." **21**
In pacl sacna, Ngun Mutal oru tuh Jesus elan sessesla
ke engan, ac el fahk, "Papa su Leum lun Kusrao ac
faclu! Nga kulo nu sum tuh kom ikasla nu sin mwet nikin
ma su kom okanla liki mwet lalmwetmet ac mwet etu.
Aok, Papa, ma inge orek fal nu ke lungse lom. **22** "Papa
tumuk El ase ma nukewa nu sik. Wangin mwet etu lah
su Wen sayen Papa, ac wangin pac mwet etu lah su
Papa, sayen Wen ac elos su Wen El sulela in fahkulak
nu se." **23** Na Jesus El forang nu sin mwet tumal lutlut
ke elos mukena muta ac fahk nu selos, "Kowos arulana
insewowo lah motowos liye ma kowos liye inge! **24** Nga
fahk nu suwos lah mwet palu puspis ac tokosra puspis
kena liye ma kowos liye inge, a elos tia ku in liye, ac in
lohng ma kowos lohng, a elos tiana." **25** Sie mwet luti
Ma Sap el tuku in srikal Jesus. El fahk, "Mwet Luti, mea
nga ac oru tuh nga in eis moul ma pahtpat?" **(aiōnios**
g166) **26** Jesus El topuk ac fahk, "Mea simla in Ma Sap
uh? Kom ac aketeya fuka?" **27** Na mwet sac fahk, "'Kom
fah lungse Leum God lom ke insiom kewa, ke ngunum
kewa, ke ku lom kewa, ac ke nunkom kewa', ac 'Lungse
mwet tulan lom oana ke kom lungse kom sifacna.'" **28**
Ac Jesus el fahk, "Pwaye sum. Oru ma inge, ac kom
fah moul." **29** A mwet luti Ma Sap sac kena akkalemye
suwohs lal sifacna, na el siyuk sin Jesus, "Su mwet tulan
luk uh?" **30** Ac Jesus el topuk, "Sie pacl ah mwet se
oatui liki acn Jerusalem nu Jericho ke mwet pisrapasr
elos sruokilya, onel nwe sarukla nuknuk lal ac sisella el
oan apkuran in misa. **31** Na in pacl sacna, sie mwet tol
el tufoki ke innek soko ah, tusruk ke el liyauk mwet sac,
el kuhfla lukel ac ut lac inkanek ngia, ac som na. **32** In
ouiya sac pacna, oasr pac mwet Levi se fahsryak. Ke el
liye mwet sac, el kuhfla nu lac inkanek ngia ac fahla
na som. **33** Na sie mwet Samaria oayapa fahsryak ke
inkanek sac. Ke el liye mwet sac, el arulana pakomutal.
34 El kalukyang nu yorol, okoaung oil in olive ac wain nu
ke kinet kacl, ac losya kinet kacl uh, ac srakulang nu
fin kosro natul uh, ac usalla nu in lohm sin mwet fahsr,
ac karinganulang we. **35** Ke len tok ah el eis ipin silver
luo, sang nu sin mwet se ma liyaung lohm sac, ac fahk,
"Liyalang nwe ke nga foloko, na nga ac fah akfalye nu
sum kutena ma kom sisla kacl.'" **36** Na Jesus el siyuk,
"Su kac sin mwet tolu ah kom nunku mu el mwet tulan
nu sin mwet se ma mwet pisrapasr ah uni uh?" **37** Na
mwet luti Ma Sap sac fahk, "Mwet se ma kulang nu sel
ah." Jesus el fahk, "Kom som, ac oru oapana." **38** Ke
Jesus ac mwet tumal lutlut elos sifil som, el utyak nu in

sie siti srisrik, na sie mutan pangpang Martha el solalak
nu in lohm sel. 39 Oasr tamtael se lal pangpang Mary,
su tuku muta sisken nien Leum ac lohng kas in luti lal.
40 Martha el arulana inse toasrla ke sripen el kafofo in
oru ma puspis, na el tuku ac fahk, “Leum, ya pilasr sum
ke tamtael se luk inge fuhlela ngan mukena oru orekma
uh? Sap elan tuku kasreyu!” 41 Leum el topuk ac fahk
nu sel, “Martha, Martha! Kom fosrnga ac lokoalok ke ma
puspis, 42 a ma sefanna pa eneneyuk uh. Mary el sulela
ma se ma wo uh, su ac fah tiana itukla lukel.”

11 Sie len ah Jesus el pre in sie acn. Ke el tari, sie
sin mwet tumal lutlut fahk nu sel, “Leum, luti kut in
pre, oana ke John el luti nu sin mwet tumal lutlut ah.” 2
Jesus el fahk nu selos, “Kowos in pre ouinge: ‘Papa:
Lela Ine mutal lom in akfulatyeyuk; Lela Tokosrai lom
in tuku. 3 Kite kut mwe mongo ma kut enenu pingana
len. 4 Nunak munas nu sesr ke ma koluk lasr, Mweyen
kut nunak munas nu sin mwet nukewa su oru koluk nu
sesr. Ac tia kol kut nu ke mwe srike upa.’” 5 Ac Jesus el
fahk nu sin mwet tumal lutlut, “Fin pa sie suwos som nu
lohm sin mwet kawuk se lal ke infulwen fong ac fahk
nu sel, ‘Mwet kawuk, sewin tolkwe lof in bread an. 6
Kawuk se luk fahsr nu ke sie pac acn tuh pa tui yuruk, a
wangin ma ngan sang kital!’ 7 Na kawuk se lom el fin
kasma luin lohm uh me, ‘Nimet tukasru! Ku kom tia liye
lah srungul uh kauli tari? Nga ac tulik nutik inge mutulla
tari. Nga tia ku in tukakek ac sot enenu lom an.’ 8 Na
fuka? Nga fahk nu suwos lah el finne tia tukakek ac sot
bread uh nu sum ke sripen kom mwet kawuk lal, tusruk
ke sripen sumwekin ac kuinsrim lom an, el ac tukakek
ac sot mwe enenu lom nukewa. 9 Ouinge nga fahk nu
suwos: Siyuk, ac ac fah itukot nu suwos; suk, ac kowos
fah konauk; towolak, ac ac fah ikakla nu suwos. 10 Tuh
elos nukewa su siyuk ac fah eis, ac el su suk el fah
konauk, ac srungul ac fah ikakla nu sin kutena mwet su
towolak. 11 Su suwos su oasr tulik natu ac sang nu sin
wen natul soko wet pwasin el fin siyuk ke soko ik? 12
Ku el fin siyuk ke sie atro, ya kom ac sang nu sel soko
scorpion? 13 Kowos finne koluk, a kowos etu in sang ma
wo nu sin tulik nutuwos uh. Kalem na lah Papa tomowos
inkusrao El ac oru arulana yohk liki, ac El ac fah sang
Ngun Mutal nu selos su siyuk sel!” 14 Jesus el lusla
sie demon su oru mwet se kofla kaskas, ac ke pacl se
demon sac illa ah, mwet sac mutawauk in kaskas. Un
mwet se ma liye ah arulana fwefela, 15 tusruktu kutu
selos fahk mu, “Beelzebul, leum lun demon uh, pa sang
ku nu sel in luselosyak uh.” 16 Ac kutu pac selos kena
srikal Jesus, ouinge elos siyuk sel elan oru sie mwe
akul in akkalemye lah ku lal ma inkusrao me. 17 Tuh
Jesus el etu ma elos nunku, na el fahk nu selos, “Kutena
mutunfacl su srisrielik ac alein sie sin sie fah tia oan paht;
sie sou su srisrielik ac fah musalelik. 18 Ke ma inge, u
lun Satan uh fin tukeni aacnwuki, na tokosrai lal uh ac
ku fuka? Kowos fahk mu nga lusla demon uh mweyen
Beelzebul el se ku luk in oru. 19 Fin pa ingan ouiya nga
oru uh, na mwet lowos uh luselosla fuka? Mwet lowos uh
sifacna akpwayei lah kowos sutuela! 20 Tiana ouingan,
a ku lun God pa oru nga in lusla demon uh, ac ma inge
akpwayei lah Tokosrai lun God tuku tari nu yuruwos. 21
“Ke sie mwet fokoko el akoela tari kufwen mwe mweun
lal nukewa in karingin lohm sel, na ma lal nukewa ac
oanna wo. 22 Tusruktu sie mwet ma ku lukel fin tuku
lainul ac kutangulla, el ac usla kufwen mweun nukewa
ma mwet sac tuh lulalfongi, ac kitalik ma el pisrala uh.
23 “El su tia wiyu, el lainyu. Ac el su tia wiyu eisani, el
sisalik. 24 “Ke pacl se sie ngun fohkfok ac illa liki sie
mwet, el ac forfor in acn ma wangin kof we, in suk acn
elan mongla we. El fin tia ku in konauk, el ac fahk nu sel
sifacna, ‘Nga ac folokla nu in lohm se nga muta we meet
ah.’ 25 Ouinge el ac folokla ac liye lah acn sac nasnasla
ac arulana akoeyukla wo. 26 Na el ac illa ac sifil solama
itkosr pac ngun fohkfok ma arulana koluk lukel, na elos
ac tuku ac muta we. Na ac oru tuh moul lun mwet sac ac
koluk liki na meet ah.” 27 Ke Jesus el fahk ma inge,
mutan se kasak liki inmasrlon mwet uh ac fahk nu sel,
“Insewowo mutan se su oswekomla ac katitii kom!” 28 A
Jesus el topuk, “Aok pwaye, tuh elos su lohng kas lun
God ac akos, ac insewowo yohk liki!’” 29 Ke mwet uh
iktokeni nu yorol Jesus, el sifilpa fahk, “Fuka lupan koluk
lun mwet in pacl inge uh! Elos siyuk sie mwe akul lulap,
tuh wangin ma ac itukyang nu selos sayen mwe akul
kacl Jonah. 30 In oapana ke mwet palu Jonah el tuh sie
mwe akul nu sin mwet Nineveh, ouinge Wen nutin Mwet
el ac fah sie mwe akul nu sin mwet in pacl inge. 31 Ke
Len in Nununku uh, Kasra lun Sheba el ac mau tuyak
ac orek loh lain mwet in pacl inge uh, mweyen el tuh
tuku liki acn sel su oan yen loeslana in tuh porongo kas
lalmwetmet lal Solomon; ac nga fahk nu suwos lah oasr
sie inge su arulana yohk lukel Solomon. 32 Ke Len in
Nununku, mwet Nineveh elos ac mau tuyak ac orek loh
lain kowos, mweyen elos tuh forla liki ma koluk lalos ke
elos lohng luti lal Jonah; ac nga fahk nu suwos lah oasr
sie inge su arulana yohk lukel Jonah! 33 “Wangin sie
mwet ac akosak sie lam ac okanla, ku afinya ke sie ahlu.
El ac filiya fin sukan lam uh, tuh mwet uh in liye kalem
kac ke elos ac utyak nu in lohm uh. 34 Atronmutun
mwet uh oana sie lam nu ke mano. Atronmotom fin
nasnas, na monum nufon ac sessesla ke kalem; tusruktu
atronmotom fin koluk, monum nufon ac fah lohsr. 35
Kowos karinganang tuh kalem su oan in kowos an in tia
lohsr. 36 Monum nufon fin sessesla ke kalem ac wangin
kitin acn lohsr kac, ac fah arulana kalem, oana ke sie
lam ac tolkowosyak ke kalem yohk la.” 37 Tukun Jesus
el kaskas tari, sie mwet Pharisee solal elan welul mongo;
ouinge el utyak ac akola in mongo. 38 Mwet Pharisee
sac lut ke el liye lah Jesus el tiana winwinla meet liki el
mongo. 39 Ouinge Leum el fahk nu sel, “Kowos mwet
Pharisee uh oaru na in ohlla acn lik ke cup ac ahlu in

mongo lowos uh, a insiowos sesseslana ke sulallal ac
ma koluk. 40 Kowos mwet nikin! God, su orala acn lik
El oayapa orala acn loac! 41 A kowos in sang ma oan
in cup ac ahlu lowos an nu sin mwet sukasrup, na ma
nukewa ac fah nasnas nu suwos. 42 "We nu suwos
mwet Pharisee! Kowos sang nu sin God sie tafu singoul,
finne ke mahsrik mwe akyuye mongo oana mint ac rue,
a kowos pilesru nununku suwohs ac lungse nu sin God.
Fal kowos in oru ma inge, ac tia pilesru ma saya uh. 43
"We nu suwos mwet Pharisee! Kowos lungse nien muta
fulat in iwen lolngok uh, ac in paingyuk kowos ke kas in
sunak ke nien kuka uh. 44 We nu suwos! Kowos oana
kulyuk ma wangin akul kac, na mwet uh fahsr fac ac
tia akilen." 45 Sie sin mwet luti Ma Sap uh fahk nu sel,
"Mwet Luti, ke kom fahk ma inge, kom akkolukye kut
pac!" 46 Jesus el topuk ac fahk, "We nu suwos pac,
mwet luti Ma Sap! Kowos sang mwe utuk toasr nu fin
mwet uh, a kowos tia asroela sokofanna kufinpouwos in
kasrelos us ma inge. 47 We nu suwos! Kowos orala
kulyuk na wowo nu sin mwet palu uh — nuna mwet palu
na ma papa matu tomowos elos tuh onela. 48 Kowos
sifacna akkalemye lah kowos insese nu ke ma mwet
matu lowos elos oru meet ah. Elos uniya mwet palu ah,
na kowos musaela kulyuk lalos uh. 49 Ke sripa se inge,
Lalmwetmet lun God fahk mu, 'Nga ac fah supwala mwet
palu ac mwet sap nu yorolos; elos ac fah uniya kutu
selos, ac kalyei kutu.' 50 Ke ma inge mwet in pacl inge
ac fah eis mwatan akmas ma papa matu tumalos tuh oru
ke elos onela mwet palu nukewa ke mutaweyen orekla
faclu ah me, 51 mutawauk ke akmas kacl Abel me nwe
ke akmas kacl Zechariah, su tuh anwuki inmasrlon loang
in kisa ac Acn Mutal in Tempul uh. Aok, nga fahk nu
suwos, mwet in fil se inge ac fah kalyeiyuk kaclos inge
nukewa! 52 "We nu suwos mwet luti Ma Sap uh! Kowos
sruok key nu ke mutunoa lun etauk, a kowos sifacna tia
utyak nu we, ac kowos kutongolos su kena utyak!" 53 Ke
Jesus el som liki lohm sac, mwet luti Ma Sap ac mwet
Pharisee elos mutawauk in arulana lainul, ac srikal ke
mwe siyuk puspis, 54 mweyen elos kena sruokilya ke
kutu ma el ac fahk.

12 Ke tausin puspis mwet fahsreni ac elos asinukiyak
ac longya sie sin sie, na Jesus el mutawauk
in sramsram meet nu sin mwet tumal lutlut, "Kowos
karinginkowosyang liki mwe pulol lun mwet Pharisee
inge — nga kaskas ke wosounkas lalos uh. 2 Kutena
ma afyufi ac fah ikakla, ac ma wikla nukewa ac fah
eteyuk. 3 Ke ma inge, kutena ma kowos fahkla yen lohsr
uh ac fah lohngyuk in acn kalem, ac kutena ma kowos
mahmai in lukma, ac fah sulkakinyuk ke pusra lulap nu
sin mwet nukewa. 4 "Nga fahk nu suwos, mwet kawuk
luk, nik kowos sangeng sin mwet su ku in uniya mano,
a wangin ma elos ku in oru toko. 5 Nga ac fahkak nu
suwos lah su fal kowos in sangeng se uh: Sangeng sin
God, su tukun El uniya, oasr ku lal in sisla nu in hell.
Aok, El na pa kowos in sangeng se uh! **(Geenna g1067)**
6 "Ya tia kukakinyukla won sparrow limekosr ke cent
luo? Ne ouinge a God El tiana mulkunla siefanna selos.
7 Finne aunsifowos, oaoala nukewa tari. Ke ma inge,
nik kowos sangeng; kais sie suwos arulana saok liki
sparrow puspis! 8 "Nga fahk nu suwos, kutena mwet su
fahkyuyak ye mutun mwet uh, nga, Wen nutin Mwet, fah
oayapa fahkulak ye mutun lipufan lun God. 9 A kutena
mwet su lafwekinyu ye mutun mwet uh, nga, Wen nutin
Mwet, fah oayapa lafwekunul ye mutun lipufan lun God.
10 "Kutena mwet su kaskas lain Wen nutin Mwet, ac
ku in nunak munas nu sel; a kutena mwet su fahk kas
enum lain Ngun Mutal, ac fah tia nunak munas nu sel
kac. 11 "Ke elos ac uskowosyak in nununkeyuk kowos in
iwen lolngok uh, ku ye mutun governor ku mwet leum
saya uh, nimet sensen lah mea kowos ac sang topkolos,
ku lah mea kowos ac fahk in aksuwosye kowos. 12
Mweyen Ngun Mutal ac fah luti nu suwos in pacl sac ma
kowos in fahk." 13 Sie sin mwet ke u lulap sac fahk nu
sin Jesus, "Mwet Luti, fahk nu sin tamulel luk in kitalik in
fal mwe usru lasr sin papa tumasr." 14 Jesus el topuk nu
sel, "Mukul, su srisrngiyuwi in mwet nununku lomtal, ku
in kitalik mwe usru inmasrlomtal uh?" 15 Ac el sifilpa
fahk nu selos nukewa, "Liyaung ac karingin kowos liki
kain in rapku nukewa, mweyen moul na pwaye lun sie
mwet tia ma ke ma su oasr lal, el finne arulana kasrup."
16 Na Jesus el fahk nu selos pupulyuk se inge: "Oasr
mwet kasrup se su acn lal uh oswe kain fokinsak na
wowo. 17 El mutawauk in sifacna nunku in el, 'Wangin
acn in nwanak fokin ima nukewa luk inge we. Mea nga
ac oru uh?' 18 Na el sifacna nunku mu, 'Pa inge ma
nga ac oru: nga ac kunausya lohm in filma luk inge ac
musaela pac kutu in yohk liki, yen nga ac filiya fokin
ima ac ma luk nukewa we. 19 Na nga fah fahk nu sik
sifacna, Wo nu sum! Ma puspis ma lom ilusyukyak oan,
yolyak in akfalye enenu lom nu ke yac puspis fahsru uh.
Inge kom mongla na, mongo, nim ac akinsewowoye kom
sifacna!' 20 A God El fahk nu sel, 'Kom mwet lalfon!
Ofong moul lom ac fah itukla liki kom; na ac lun su ma
inge nukewa ma kom elosak?'" 21 Na Jesus el fahk nu
selos, "Pa inge ma ac sikyak nu sin mwet su elosak mwe
kasrup nu selos sifacna, ac tia kasrup ye mutun God
uh." 22 Na Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut, "Pa
inge sripa se oru nga fahk nu suwos kowos in tia fosrnga
ke mwe mongo ma kowos enenu nu ke moul lowos, ku
ke nuknuk nu ke monuwos. 23 Tuh moul lowos arulana
saok liki mwe mongo, ac monuwos saok liki na nuknuk.
24 Nunku ke won yen engyeng uh: elos tia taknelik ku
kosrani, ac wangin nien filma lalos ku iwen mongo nalos,
a God El kitalos. Ya kowos tia arulana saok liki won uh?
25 Su suwos ac ku in akloesye moul lal el fin fosrnga
kac? 26 Na kowos fin kofla orala ma na srisrik ouinge,
efu kowos ku fosrnga ke ma saya uh? 27 Liye luman
kapak lun kiuf inima uh. Elos tia orekma ku tuta nuknuk

lalos. Ac nga fahk nu suwos lah finne Tokosra Solomon
su arulana yohk kasrup lal, nuknuk lal uh tia kato oana
sie sin ros kiuf inge. **28** God pa yunela mah inima inge
uh, su oan misenge, na lutu isisyak ac wanginla. Ya El
ac fah tia yunikowosla in arulana wo liki? Arulana srikla
lulalfongi lowos uh! **29** "Ke ma inge, nik kowos sisla pacl
lowos in suk ac arulana fosrnga ke ma kowos ac kang
ku nim. **30** (Tuh mwet pegan fin faclu elos suk ma inge
in pacl nukewa.) Papa tomowos El etu lah kowos enenu
ma inge. **31** A kowos in suk Tokosrai lal, ac El ac fah
asot pac ma inge nu suwos. **32** Nikmet sangeng, kowos
finne u srisrik se, tuh Papa tomowos El insewowo in asot
Tokosrai nu suwos. **33** Kukakunla ma lowos nukewa
ac sang mani an nu sin mwet sukasrup uh. Akoela nu
suwos mwe neinyuk mani ma ac tia kulawi, ac elosak
mwe kasrup lowos inkusrao, yen ma ac fah tiana srikeni
we, mweyen wangin mwet pisrapasr ac fah utyak nu
we, ac wangin watil ac fah kunausla. **34** Tuh yen ma
saok lowos oasr we, insiowos ac fah oan pac we. **35**
"Loseni infulwowos in ku, ac akosak lam lowos an, tuh
kowos in akola nu ke kutena ma ac sikyak, **36** oana
mwet kulansap su tupan foloko lun mwet kacto lalos liki
kufwen marut uh. Ke pacl se leum lalos el tuku ac towol
srungul uh, elos ac sa na ikasla nu sel. **37** Insewowo
mwet kulansap inge su ke leum lalos tuku el konalosyak
tuh elos na ngetnget ac akola! Nga fahk nu suwos, el ac
sarukla coat lal, sap elos in muta ke tepu in mongo, na
el ac sang ma nalos. **38** Ac fuka lupan engan lalos el
fin konauk tuh elos na akola, el finne tuku ke infulwen
fong ku paht liki! **39** Kowos arulana etu lah mwet se la
lohm se fin etu ke pacl sie mwet pisrapasr ac tuku, el
tia ku in lela elan utyak nu in lohm uh. **40** Ke ma inge,
kowos pac, kowos in akola, tuh Wen nutin Mwet el ac
fah sikme ke ao se su kowos tia etu kac." **41** Peter el
fahk, "Leum, ku pupulyuk se inge ma na nu sesr, ku kom
fahk nu ke mwet nukewa?" **42** Ac Leum el topuk, "Su sie
mwet kulansap oaru ac lalmwetmet? El pa mwet se ma
leum lal ac filiya in kol mwet kulansap wial, ac sang mwe
mongo nalos in pacl fal uh. **43** Fuka lupan insewowo lun
mwet kulansap se inge leum lal fin foloko nu lohm sel ac
konauk lah el oru ma inge! **44** Pwayena nga fahk nu
suwos, leum sac el ac sang tuh mwet kulansap se inge
in liyaung ma lal nukewa. **45** Tusruk, mwet kulansap sac
fin sifacna nunku sel mu leum se lal inge ac tia sa in
foloko, ac el fin mutawauk in uni mwet kulansap wial
— kewana mukul ac mutan — ac el mongo, nimnim ac
sruhila, **46** na leum lal el ac foloko ke sie len ma mwet
kulansap sac tia nunku mu el ac tuku, ac el tiana akola.
Leum sac ac fah sang kai na upa nu sel, ac eisalang tuh
elan keok yurin mwet sululalfongi ac seakos. **47** "Sie
mwet kulansap su etu ma leum lal lungse elan oru, a el
tiana akola in oru, ac fah sringsring el upa na. **48** A sie
mwet kulansap su tia etu ma leum lal lungse elan oru,
a el orala sie ouiya ma fal in sringsring el kac, ac fah
sringsring el fisrasr na. Mwet se ma itukyang ma pus
nu se, ac fah siyukyuk ma pus sel; ac el su eis arulana
yohk, arulana yohk pac ma enenu in ituk sel. **49** "Nga
tuku in akosak sie e fin faclu, ac nga kena in tari tayak!
50 Oasr baptais se nga enenu in baptais kac, ac nga ac
arulana toasr nwe ke na orekla! **51** Ya kowos nunku mu
nga tuku in ase misla nu faclu? Mo, tia misla, a sraclik.
52 In pacl se ingela, sou ma oasr mwet limekosr kac ac
fah srisrielik, tolu lain luo, ac luo lain tolu. **53** Papa ac fah
lain wen natulos, ac wen ac fah lain papa tumalos; nina
ac fah lain acn natulos ac acn ac fah lain nina kialos;
nina ac fah lain mutan kien mukul natulos, ac mutan
payuk fah lain nina kien mukul tumalos." **54** Jesus el
fahk pac nu sin mwet uh, "Ke kowos liye sie pukunyeng
sikyak roto, pacl sacn na kowos ac fahk mu ac afi — na
mu afi. **55** Ac ke kowos ac pula ke eng eir ac tuhme
uh, na kowos fahk mu ac arulana fol — na mu fol na.
56 Kowos mwet wosounkas! Kowos ku in liye faclu ac
kusrao, ac aketeya pulan pacl uh, na efu kowos ku tia
etu kalmen pacl se inge?" **57** "Efu ku kowos tia sifacna
nunku lah mea fal kowos in oru? **58** Fin oasr mwet se
akola in us kom nu ke nununku, srike na in akmisye
inmasrlomtal meet liki komtal sun acn in nununku. Kom
fin tia, na el ac amakin kom nu ye mutun mwet nununku,
su ac eiskomyang nu sin mwet liyaung presin, na ac fah
sisiyang kom nu in presin. **59** Nga fahk nu sum, kom
ac fah muta we nwe ke na kom akfalyela ma nukewa
pakpuki kom in moli uh."

13 In pacl sac oasr kutu mwet in acn sac su fahk nu
sin Jesus ke mwet Galilee su Pilate el tuh uniya ke
elos orek kisa nu sin God. **2** Jesus el topuk nu selos ac
fahk, "Ya ke tuh anwuki mwet Galilee ingo in ouiya sac,
kowos nunku mu elos koluk liki mwet Galilee saya uh? **3**
Mo! Ac nga fahk nu suwos lah kowos fin tia forla liki ma
koluk lowos uh, kowos nukewa ac fah misa oapana elos.
4 Ac fuka mwet singoul oalkosr in Siloam ma tuh misa ke
sripen tower sac putatla nu faclos ah? Ya kowos nunku
mu ma inge akkalemye lah elos koluk liki mwet nukewa
su muta Jerusalem uh? **5** Mo! Nga fahk nu suwos lah
kowos fin tia forla liki ma koluk lowos uh, kowos nukewa
ac fah misa oapana elos." **6** Na Jesus el fahk nu selos
pupulyuk se inge, "Oasr mwet se su sak fig soko sunal
kapak ke ima in grape se lal. El som suk lah oasr fahko
kac, tuh wangin. **7** Na el fahk nu sin mwet orek ima
se lal ah, 'Liye, nga fahsri acn se inge ke yac tolu ac
suk lah oasr fahko ke sak fig soko uh, a nga soenna
konauk sie. Pakiya! Mwe mea in oan akokarkarye acn
uh ke wangin!' **8** A mwet ima sac fahk nu sel, 'Leum
luk, filiya in oan ke sie pac yac; nga ac srike in pukanak
sropoh an ac sang kutu mwe akmongo ah nu kac. **9**
Na fin fokla, arulana wo; ac fin tia, na kom ku in sap in
pakpuki.'" **10** Sie len Sabbath ah Jesus el luti in iwen
lolngok. **11** Mutan se muta we su ngun koluk se oru el
mas ke lusen yac singoul oalkosr; el foingyak ac tiana ku

in suwoselik. 12 Ke Jesus el liyal el pangnolma ac fahk,
“Mutan, kom kwela liki mas lom an!” 13 El filiya paol facl,
ac in pacl sacna mutan sac suwoselik ac kaksakin God.
14 Mwet kol lun iwen lolngok el kasrkusrak lah Jesus
el akkeyala mwet sac ke len Sabbath, na el kasak ac
fahk nu sin mwet uh, “Oasr len onkosr fal mwet uh in
orekma kac ke wik se. Ke ma inge, kowos tuku ke len
ingan in akkeyeyukla kowos, a in tia ke len Sabbath!” 15
Na Leum el topkol ac fahk, “Kowos mwet wosounkas!
Kais sie suwos ku in tulala cow ku donkey natul ke len
Sabbath ac pwanla liki kalkal uh in sang kof nimal. 16
Liye, mutan se inge ma ke fwilin tulik natul Abraham,
su Satan el kapriya ke yac singoul oalkosr. Ya tia fal in
tuleyukla el ke len Sabbath?” 17 Top se lal inge oru mwet
lokoalok lal uh mwekinla, a mwet saya uh engankin ma
wolana nukewa Jesus El oru uh. 18 Na Jesus el fahk,
“Fuka luman Tokosrai lun God uh? Mea nga ku in luma
nu kac uh? 19 Pa inge lumah uh. Sie mwet el eis sie
fiten mustard ac yukwiya in ima lal uh. Fita sac kapak ac
orala sak soko, ac won uh tuku orala ang lalos uh in
lesak uh.” 20 Na Jesus El sifilpa siyuk, “Mea nga ku in
luma Tokosrai lun God nu kac uh? 21 Pa inge lumah
uh. Mutan se eis kutu mwe pulol ac kulamiseak nu ke
sie srikasrak in flao na yohk, nwe ke na flao nufon sac
pulolak.” 22 Jesus el fufahsryesr in siti srisrik ac acn
srisrik, ac luti mwet uh ke el fahsr in som nu Jerusalem.
23 Oasr mwet se siyuk sel, “Leum, ku mwet na pu pa ac
ku in moulla uh?” Jesus El topuk ac fahk, 24 “Kwafeang
tuh kowos in utyak ke mutunoa oasriksrik; mweyen mwet
puspis ac srike in utyak kac, tuh elos ac tia ku. 25 Leum
lun lohm sac ac fah tuyak ac kaliya mutunoa uh; na ke
kowos tu likin lohm uh ac mutawauk in towol srungul
uh ac fahk, ‘Ikasla nu sesr!’ el ac fah topuk ac fahk nu
suwos, ‘Nga tia etekowos. Kowos tuku ya me?’ 26 Na
kowos fah fahk, ‘Kut tuh wi kom mongo, ac kom tuh luti
in acn sesr ah!’ 27 Tusruktu el ac sifilpa fahk, ‘Nga tia
etu yen kowos tuku we me an. Fahla likiyu, kowos mwet
orekma koluk!’ 28 Kowos ac fah arulana tung ac ngalis
inwihsuwos ke kowos liyal Abraham, Isaac, Jacob, ac
mwet palu nukewa in Tokosrai lun God, a kowos sifacna
fah sisila! 29 Mwet uh ac fah tuku liki acn kutulap ac
roto, liki acn eir ac epang, ac muta ke kufwa lun Tokosrai
lun God. 30 Na elos su tok inge ac fah meet, ac elos
su meet in pacl inge, elos ac fah mau tok.” 31 In pacl
sacna kutu mwet Pharisee tuku nu yurin Jesus ac fahk,
“Enenu na kom in som liki acn inge, mweyen Herod
el ako in unikomi.” 32 Jesus el fahk, “Kowos som ac
fahkang nu sin fox sulallal soko ah lah nga sisla demon
ac akkeye mwet mas misenge ac lutu, na ulela nga
fah aksafye orekma luk uh. 33 Tusruktu, nga ac fah
fahsr na ke inkanek luk misenge, lutu, ac ulela. Tia fal in
anwuki sie mwet palu in kutena acn sayen Jerusalem. 34
Jerusalem, Jerusalem! Kom uniya mwet palu, ac tungal
nu ke misa elos su God El supwalosme in fahkak kas
lal nu sum. Pacl ekasr nga tuh kena sruokkomi inpouk,
oana ke sie won el kafisani torokrok natul ye paol, a kom
tia lela. 35 Ke ma inge, lohm sum ac fah pisala. Ac nga
fahk nu suwos, kowos ac fah tia sifil liyeyu nwe ke pacl
se kowos ac fah fahk, ‘God Elan akinsewowoyal su tuku
Inen Leum.’”

14 Sie len Sabbath Jesus el som in mongo in lohm
sin sie sin mwet kol lun mwet Pharisee, ac mwet
uh arulana tonel Jesus. 2 Oasr mukul se fafwak paol
ac nial el tuku nu yurin Jesus, 3 ac Jesus el siyuk sin
mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee uh, “Ku Ma Sap
lasr uh lela in akkeyala mas ke len Sabbath, ku tia?” 4
A elos tiana fahkla sie kas. Jesus el eis mwet sac ac
akkeyalla ac supwalla. 5 Na el fahk nu selos, “Fin sie
suwos oasr wen se natul ku soko ox natul su putatla nu
in sie luf loal ke len Sabbath, ku kowos ac tia sulaklak
sraklalak liki luf sac ke na len Sabbath?” 6 Na elos tiana
ku in topkol ke ma se inge. 7 Jesus el liye lah kutu
mwet uh lungsena sulela acn in muta wowo, ouinge el
fahk pupulyuk se inge nu selos nukewa: 8 “Mwet se
fin suli kom nu ke kufwen marut, nimet kom som muta
ke acn ma wo emeet uh. Sahp ac oasr pac mwet se
solsolma su fulat liki kom, 9 na mwet se la kufwa uh su
suli komtal kewa, ac tuku ac fahk nu sum, ‘Sang el uh
elan muta insacn.’ Na kom ac tononglа ac som muta
ke acn ma pusisel oemeet uh. 10 In tia ouinge, a ke
suliyuk kom, wo kom in som ac muta ke acn ma pusisel
oemeet uh, na mwet se ma suli kom uh fah fahk nu
sum, ‘Kawuk, fahsru muta ke acn wowo se inge.’ Ouiya
se inge ac akkatoye kom ye mutun mwet nukewa ma
suliyuk uh. 11 Tuh kutena mwet su sifacna akfulatyal
ac fah akpusiselyeyuk, a el su sifacna akpusiselyal ac
fah akfulatyeyuk.” 12 Na Jesus el fahk nu sin mwet se
la kufwa uh, “Kom fin orek mongo infulwen len ku eku,
nimet kom suli mwet kawuk lom, ku mwet wiom ku sou
lom saya, ku mwet tulan kasrup lom — mweyen elos ac
mau suli kom pac tok, na fin ouinge kom ac eis tari molin
orekma wo se kom oru ah. 13 Kom fin orek kufwa, kom
suli mwet sukasrup, mwet sukapas, mwet ul, ac mwet
kun; 14 na ac fah akinsewowoyeyuk kom, mweyen elos
ac tia ku in folokin orekma wo lom. God El ac fah folokin
orekma lom ke len se mwet wo uh moulyak liki misa.” 15
Ke sie sin mwet su welul mongo el lohng ma inge, el fahk
nu sin Jesus, “Fuka lupan engan lun mwet su wi ipeis ke
kufwa lun Tokosrai lun God!” 16 Jesus el fahk nu sel,
“Oasr mwet se tuh oru kufwa na lulap se, ac suli mwet
na pus nu kac. 17 Ke mongo in kufwa sac akola tari,
el supwala mwet kulansap lal in som fahk nu sin mwet
ma el suli uh, ‘Fahsru, ma nukewa akola!’ 18 Tusruk
elos nukewa mutawauk in fahk sripa lalos in tia ku in
som. Mwet se oemeet uh fahk nu sin mwet kulansap
sac, ‘Nga tufahna molela ipin acn se, ac nga enenu in
som liye. Nunak munas, fahk elan tuleyula.’ 19 Ac sie

pac fahk, ‘Nga tufahna molela cow mukul singoul, ac
nga ac som srikalos. Nunak munas, fahk elan tuleyula.’
20 Ac sie pac fahk, ‘Nga tufahna marutla, ac ke sripa se
inge nga tia ku in fahsrot.’ **21** Na mwet kulansap sac
folokla ac fahkak ma inge nukewa nu sin leum lal. Leum
sac arulana foloyak ac fahk nu sin mwet kulansap lal,
‘Sulaklak fahla nu pe inkanek uh ac nu inmasrlon lohm in
siti uh ac pwanma mwet sukasrup, mwet sukapas, mwet
kun, ac mwet ul.’ **22** Tiana paht toko, mwet kulansap sac
fahk, ‘Sap lom ah orekla tari, tusruk srak pacna oasr
acn lula nu sin kutu pac mwet.’ **23** Ouinge leum sac sifil
fahk nu sin mwet kulansap lal, ‘Fahsrot nu ke inkanek
in ima uh ac acn pac likin siti uh, ac sap mwet uh in
tuku, tuh lohm sik fah sessesla. **24** Nga fahk nu suwos
nukewa lah tia siefanna sin mwet suliyuk meet ah ac fah
wi ema mongo ke kufwa se luk inge!’” **25** Sie pacl ah ke
un mwet puspis elos welul Jesus fahsr, el forla ac fahk
nu selos, **26** “Kutena mwet su tuku nu yuruk, el koflana
mwet tumuk lutlut el fin tia lungse nga yohk liki papa
tumal ac nina kial, mutan kial ac tulik natul, mwet lel ac
mwet lohl, oayapa moul lal sifacna.” **27** Kutena mwet su
tia us sakseng lal sifacna ac fahsr tukuk, koflana mwet
tumuk lutlut. **28** Fin sie suwos akoo in musai sie tower, el
enenu in muta ac motkwala lupan molo an meet, ac liye
lah ac fal mani ma oasr yorol in aksafyela ma el oru uh.
29 El fin tia oru ouinge, na tukun el oakiya pwelung uh
el ac tia ku in aksafyela tower sac, ac mwet nukewa
ma liye ac fah isrunul. **30** Elos ac fahk, ‘Mwet se inge
mutawauk in musai, a el tia ku in aksafyela!’ **31** Fin
sie tokosra el oatula wi mwet singoul tausin, in mweun
lain sie pac tokosra su tuku in lainul wi mwet longoul
tausin, el ac enenu in muta ac nunkala meet lah pwaye
oasr ku lal in lain tokosra se ngia. **32** El fin tia ku, na el
ac supwala mwet utuk kas in osun nu sin tokosra se
ngia in pwapa ke sukyen inkanek in misla ke el srakna
loes lukel.” **33** Ac Jesus el sifil fahk, “In ouiya se pacna
inge, wangin sie suwos ku in mwet tumuk lutlut el fin tia
fuhleak ma lal nukewa.” **34** “Sohl uh ma wo se, tusruktu
fin wanginla emah, wanginna ma ac ku in orek in sifil
folokonak emah. **35** Ac wanginla sripa nu ke fohkon acn
uh, oayapa nu ke mwe akmongo sacn uh. Ac fah sisila.
Ke ma inge kowos porongo, fin oasr srewos!”

15 Sie len ah ke mwet eisani tax ac mwet koluk
puspis saya fahsreni in lohng luti lun Jesus, **2**
mwet Pharisee ac mwet luti Ma Sap uh mutawauk in
torkaskas ac fahk, “Mwet se inge eisani mwet koluk ac el
welulos pac mongo!” **3** Ouinge Jesus el fahk pupulyuk
se inge nu selos: **4** “Fin sie suwos oasr sheep siofok
natul, ac soko tuhlac, mea el ac oru? Ya el ac tia filiya
ma eungoul eu inima an ac som suk ma soko ma tuhlac
nwe ke na el konauk? **5** Ke el konalak el ac arulana
engan, na el ac srakalak nu finpisal, **6** ac usal folokla nu
yen sel ah. Na el ac pangoneni mwet kawuk lal ac mwet
tulan lal ac fahk nu selos, ‘Fahsru wiyu engan, mweyen
nga konauk sheep soko nutik ma tuhlac!’ **7** Nga fahk
nu suwos, in ouiya se pacna inge, ac fah oasr engan
lulap inkusrao ke sie mwet koluk su auliyak, liki mwet
suwoswos eungoul eu su nunku mu elos tia enenu in
auliyak. **8** “Ku sie mutan fin oasr ipin mani singoul lal, ac
sie tuhlac, mea el ac oru? Ya el ac tia akosak lam uh,
imonla lohm uh, ac moniyuk in suk nwe ke na el konauk?
9 Ke pacl se el konauk uh el ac pangoneni mwet kawuk
lal ac mwet tulan lal ac fahk nu selos, ‘Fahsru wiyu
engan, mweyen nga konauk ipin mani se luk ma tuhlac!’
10 Nga fahk nu suwos, in ouiya se na inge, yohk engan
yurin lipufan lun God ke sie mwet koluk su auliyak.” **11**
Ac Jesus el sifilpa fahk, “Oasr wen luo nutin sie mwet.
12 Wen se ma fusr ah fahk nu sin papa tumal, ‘Papa,
ase nu sik inge ip luk ke mwe usru lom uh.’ Ouinge papa
sac kitalik usru lal nu seltal. **13** Tukun kutu len, wen se
ma fusr ah el eisani ma lal nukewa ac som nu ke sie facl
loessula, ac sununtei mani lal uh ke ma na wangin sripa.
14 Tukun el sisla ma lal nukewa, na sie sracl lulap sikyak
in facl sac, ac el muta in kwaco na lulap. **15** Ke ma
inge el som ac sukok orekma yurin sie mwet in facl sac,
su supwalla nu inima lal in liyaung pig uh. **16** El kena
akkihpye insial ke kulun bean nun pig uh, a wanginna
mwet sang nu sel. **17** Tok, el asmakla ac nunkauk in el
mu, ‘Yolyak mwe mongo nun mwet orekma lun papa
tumuk, a nga akuran misa ke masrinsral! **18** Inge nga ac
tuyak ac folokla nu yurin papa tumuk ac fahk nu sel,
“Papa, nga orekma koluk lain God ac lain kom. **19** Tia fal
in sifil pangpang nga wen nutum. Oreyu oana sie sin
mwet orekma lom.’” **20** Ke ma inge, el tuyak ac folokla
nu yurin papa tumal. “Ke el srakna fahsr loesla liki lohm
sel uh, papa tumal ah liyalak ac arulana pakomutal, ac el
kasrusr nu yurin wen natul, kafiselma inpaol ac ngok
mutal. **21** Na wen sac fahk, ‘Papa, nga orekma koluk
lain God ac lain kom. Tia fal in sifilpa pangpang nga
wen nutum.’ **22** Tusruktu papa sac fahk nu sin mwet
kulansap lal, ‘Sulaklak, use sie nuknuk na kato ac sang
nokmulang. Sang pac sie ring nu ke paol, ac fahluk nu
ke nial. **23** Na kowos som ac use cow fusr soko ma
fact oemeet uh ac uniya, kut in orek kufwa ac engan.
24 Mwehen wen se nutik inge tuh misa, ac inge el sifil
moul; el tuhlac, ac inge koneyukyak el.’ Ouinge kufwa
ah mutawauk. **25** “In pacl se inge, wen se ma matu ah
orekma oasr inimae. Ke el foloko ac apkuranyang nu ke
lohm uh, el lohng pusren mwe on ac onsrosro. **26** Na el
pangonma sie sin mwet kulansap uh ac siyuk sel, ‘Mea
orek uh?’ **27** Ac mwet kulansap sac fahk, ‘Tamulel se lom
el foloko, ac papa tomom el uniya cow fusr soko ma fact
oemeet uh, mweyen wen se natul ah painmoul foloko ac
ku na.’ **28** Wen se ma matu arulana kasrkusrak, ac tia
lungse utyak nu in lohm ah. Ouinge papa tumal el tufoki
ac kwafe elan utyak. **29** Tusruktu el topuk papa tumal ac
fahk, ‘Liye, yac puspis nga orekma nu sum oana sie
mwet foko, ac tiana seakos ma sap lom uh. Ac mea kom

se nu sik? Ne nani soko, kom tia pac use nga in orek
kufwa kac yurin mwet kawuk luk uh! 30 A wen se nutum
inge el sununtei ma lom nukewa yurin mutan kosro su
eis molin kosro lalos, ac ke el foloko kom uniya cow fusr
soko ma fact oemeet uh nu sel!' 31 Papa sac fahk nu
sel, 'Wen nutik, kom muta yuruk pacl nukewa, ac ma
luk nukewa ma lom. 32 A kut enenu na in orek kufwa
ac engan, mweyen tamulel se lom inge el misa ac sifil
moul. El tuhlac, ac inge sifil koneyukyak el.'"

16 Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut, "Oasr
sie mwet na kasrup, su filiya sie mwet tutafpo
in liyaung ma lal nukewa. Na fwackyang nu sin mwet
kasrup sac lah mwet tutafpo se lal ah supoklotina ma lal
uh. 2 Ouinge el pangnolma ac fahk nu sel, 'Mea nga
lohng keim inge? Ase nu sik sie pwepu in akkalemye
orekmakinyen ma luk uh sum, mweyen kom ac tia sifil
karingin ma luk uh.' 3 Ac mwet tutafpo sac sifacna nunku
in el, 'Mea nga ac oru, ke leum luk el akola in sisyula liki
orekma luk uh? Nga munas in wi puk laf, ac nga mwekin
in ngusr. 4 Kwal, nga etu lah mea nga ac oru, tuh mwet
uh in suliyu nu in lohm selos tukun sisila nga liki orekma
luk.' 5 Ouinge el solama kais sie mwet ma oasr soemoul
la nu sin leum sac. El siyuk sin mwet se meet ah, 'Lupa
su soemoul lom nu sin leum luk?' 6 Ac el topuk, 'Barrel
siofok ke oil in olive.' Na mwet tutafpo sac fahk nu sel,
'Pa inge pwepu in misa lom uh. Muta insacn, simusla
ma lumngaul.' 7 Na el sifil siyuk sin sie pac, 'Ac kom,
lupa su soemoul lom?' Ac mwet sac topuk, 'Sie tausin
bushel in wheat.' Na mwet tutafpo sac fahk ouinge, 'Pa
inge pwepu in misa lom uh. Simusla ma oalfoko.' 8
Ouinge, leum lun mwet tutafpo kutasrik sac kaksakunul
ke inkanek usrnguk ma el oru, mweyen mwet facl se
inge arulana yohk usrnguk lalos ke ma elos oru, liki mwet
lun kalem uh." **(aiōn g165)** 9 Ac Jesus el sifilpa fahk, "Ke
ma inge nga fahk nu suwos: orekmakin mwe kasrup
lun faclu tuh kowos in konauk mwet kawuk lowos, na
ke pacl se lisr, ac fah suliyuk kowos nu in lohm kawil.
(aiōnios g166) 10 Kutena mwet su oaru in ma srik, ac fah
oaru pac ke ma yohk; ac kutena mwet su sesuwos in ma
srik ac fah sesuwos pac ke ma yohk. 11 Kowos fin soaru
in karingin mwe kasrup lun faclu, ac ku in lulalfongiyuk
kowos fuka in karingin mwe kasrup pwaye uh? 12 Ac
kowos fin soaru in karingin ma lun siena mwet, su ac
ku in sot ma lowos? 13 "Wangin mwet kulansap ku in
kulansapu leum luo. El ac srunga sie, ac lungse el ngia;
el ac pwaye nu sin sie, ac kwase el ngia. Kowos koflana
kulansupu God ac mani." 14 Ke mwet Pharisee elos
lohng ma inge elos isrun Jesus, mweyen elos lungse
mani. 15 Jesus el fahk nu selos, "Kowos sifacna oru
lumowos in suwohs ye mutun mwet uh, tusruk God El
etu insiowos. Tuh ma su mwet uh pangon yohk sripa
selos, ma inge pilasr ye mutun God. 16 "Ma Sap lal
Moses ac ma simusla lun mwet palu uh orekmakinyuk
na nwe ke pacl lal John Baptais ah. In pacl sac me,
Pweng Wo ke Tokosrai lun God uh fwackyak, ac mwet
uh aikusiyak in utyak nu loac. 17 Tusruktu, fisrasr tuh
kusrao ac faclu in wanginla, liki sie akul srisrik ke sie leta
ke Ma Sap uh in wanginla. 18 "Kutena mukul su sisla
mutan kial ac payuk nu sin sie pacna mutan, el orek
kosro; ac sie mukul su payuk nu sin mutan sisila se, el
oayapa orek kosro. 19 "Oasr sie mwet kasrup su nukum
nuknuk na yohk molo, ac el moul in mut len nukewa. 20
Na oasr pac sie mwet sukasrup pangpang Lazarus, su
manol nuklana ke ruf, ac kwacna utukla el in muta ke
mutunoa in lohm sin mwet kasrup sac, 21 mweyen el
finsrak na elan ku in kang kutkut in mongo ma ac putatla
liki tepu lun mwet kasrup sac. Kosro ngalngul uh ac
tuku pac lohi ruf kacl uh. 22 Mwet sukasrup sac misa,
ac lipufan uh usalla elan tuh muta siskal Abraham ke
kufwa inkusrao uh. Mwet kasrup sac misa ac pukpuki
el, 23 ac ke el muta in Hades, yen ma el pulakin keok
upa nu sel, el ngetak ac liyal Abraham yen loessula, ac
Lazarus el muta siskal. **(Hadēs g86)** 24 Na el pangyak ac
fahk, 'Papa Abraham! Pakomutuk, ac supwalma Lazarus
elan isongya kufinpaol in kof an ac kahlye mutun louk in
akoyohuyauk, tuh nga muta in keok lulap in e se inge!' 25
Ac Abraham el fahk, 'Ma nutik, esam lah pacl kom moul
muta fin faclu ma nukewa wo ac fisrasr nu sum, a funu
Lazarus el muta in ongoiya ac moul upa. Inge el muta
insewowo inse, a kom muta in keok. 26 Sayen ma inge,
oasr luf na lulap se srikutelik, pwanang kutena mwet ma
ac ke fahsrot ingewot nu yurum ac tia ku in orala, ac
wangin pac mwet ac ku in tuku yurum me nu yorosr.' 27
Na mwet kasrup sac fahk, 'Fin ouingan nga kwafe sum,
Papa Abraham, supwalla Lazarus nu in lohm sin papa
tumuk, 28 yen tamulel limekosr luk oasr we. Lela elan
som ac sensenkunulos, tuh elos in mau tia tuku nu yen
waiok se inge.' 29 Abraham el fahk, 'Kas lal Moses ac
lun mwet palu uh oasr yorolos. Elos in porongo kas lalos
an.' 30 Mwet kasrup sac fahk, 'Papa Abraham, srakna
sufal ma kom fahk ingan! Tuh fin oasr mwet se moulyak
liki misa ac som nu yorolos, na elos fah ku in auliyak ac
forla liki ma koluk lalos.' 31 Ac Abraham el fahk, 'Elos
fin tia lohngol Moses ac mwet palu uh, elos ac tia pac
lulalfongi finne oasr mwet se moulyak liki misa.'"

17 Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut, "Ma su
aktukulkulye mwet uh in oru ma koluk ac nuna
sikyak, tuh ac fuka kolukiya nu sin mwet se su oru tuh
ma inge in sikyak! 2 Ac wona in sripsripi sie eot wen
inkwawal ac sisila el nu in meoa uh, liki elan oru sie selos
inge su srik in oru ma koluk. 3 Ke ma inge kowos sifacna
liyekowosyang! "Sie sin mwet lim fin oru ma koluk lain
kom, kom kael; ac el fin auliyak, kom nunak munas nu
sel. 4 El fin oru ma koluk lain kom pacl itkosr ke len se,
ac tuku nu yurum ke kais sie pacl inge in taltal koluk nu
sum, kom enenu na in nunak munas nu sel." 5 Mwet
sap elos fahk nu sin Leum, "Akyokye lulalfongi lasr." 6

Ac Leum el topuk, “Lulalfongi lowos fin oana lupan sie
fiten mustard, na kowos ac ku in fahk nu sin sak lulap
soko inge, ‘Sifacna fiskomyak ac yukwikomi in meoa uh!’
na ac akos kowos. 7 “Fin sie suwos oasr mwet kulansap
se lal ac el orekma inima ku karingin sheep uh, na ke el
foloko liki ima uh, ya kom ac fahk elan sulaklak som
mongoi? 8 Kalem lah kom tia ku in oru ouinge, a kom ac
fahk nu sel, ‘Fahla orek mongo, tari kom ayaolla ac use
mwe mongo nak an, ac soano ngan mongo tari, na kom
fah mongoi.’ 9 Tia enenu tuh kom in fahk kulo nu sin sie
mwet kulansap ke el orala ma kom sap elan oru. 10 Ac
oapana nu suwos — ke kowos ac orala ma nukewa ma
fwackot kowos in orala uh, na kowos fahk, ‘Kut mwe na
kulansap, ac kut oru na ma kunasr uh.’” 11 Ke Jesus el
fahsr in som nu Jerusalem, el fahsr ut ke inmasrlon acn
Samaria ac Galilee. 12 Ke el oru elan utyak nu in sie
siti srisrik, el sun mukul singoul su oasr musen lepa ke
manolos. Elos tu yen loes kutu 13 ac wowoyak ac fahk,
“Jesus! Leum! Pakoten nu sesr!” 14 Ke Jesus el liyalos
el fahk nu selos, “Fahsrot ac fahk mwet tol uh in liye
kowos.” Ke elos srakna fahsr in som, elos nasnasla. 15
Ke sie selos liye lah el nasnasla, el foloko ac kaksakin
God ke pusra lulap. 16 El faksufi sisken nien Jesus ac
sang kulo nu sel. El sie mwet Samaria. 17 Na Jesus el
fahk, “Ya tia mwet singoul pa aknasnasyeyukla ah; na
pia eu? 18 Mea pwaye lah mwetsac se inge mukena
foloko in sang kulo nu sin God?” 19 Ac Jesus el fahk
nu sel, “Tuyak ac som; lulalfongi lom akkeyekomla.” 20
Kutu mwet Pharisee siyuk sin Jesus lah Tokosrai lun
God uh ac tuku ngac. Ac el topuk, “Tokosrai lun God
ac fah tia tuku in ouiya ma ac ku in liyeyuk. 21 Wangin
mwet ac fah fahk, ‘Liye, pa inge!’ ku ‘Pa ingo!’ mweyen
Tokosrai lun God oasr na in kowos.” 22 Na el fahk nu sin
mwet tumal lutlut, ‘Pacl se ac fah tuku ke kowos ac kena
liye sie sin len lun Wen nutin Mwet, a kowos ac tia liye.
23 Ac fah oasr mwet fahk nu suwos, ‘El a ingo!’ ku ‘El a
inge!’ Tusruk nimet som sokol. 24 Ke pacl se sarom uh
sarmelik inkusrao ac tolak acn lucng layen inge nwe
layen ingo, ac fah ouinge Wen nutin Mwet ke len lal. 25
Tusruktu meet liki ma inge, el ac enenu in akkeokyeyuk
ac sisila sin mwet in fwil se inge. 26 Oana ma tuh orek ke
pacl lal Noah ah, ac fah ouinge pac in len lun Wen nutin
Mwet. 27 Mwet nukewa tuh mongo na ac nim, ac orek
marut nwe ke na len se Noah el sroang nu fin oak soko
ah, na sronot uh tuku ac onelosla nukewa. 28 Ac fah
oana ma orek ke len lal Lot. Mwet uh elos mongo na ac
nim, elos moli, elos kuka, elos yok, ac elos musa. 29 Ke
len se Lot el som liki acn Sodom, e ac sulfur tuh kahkla
lucng me ac onelosla nufon. 30 Ac fah ouinge len se ma
Wen nutin Mwet el ac sikme uh. 31 “Ke len sacn, mwet
se ma muta fin mangon lohm sel uh elan tia oatui in eis
ma lal in lohm sel uh. Oapana nu sin mwet se su muta in
ima lal uh, elan tia folokla in eis kutena ma. 32 Esam
mutan kial Lot! 33 Kutena mwet su srike in loangela
moul lal, ac fah tuhlac lukel; ac el su lafwekunla moul lal,
moul lal fah loangeyukla. 34 Nga fahk nu suwos, in fong
sac mwet luo ac fah tukeni motul fin bed se. Sie selos
ac itukla, ac sie mutana. 35 Mutan luo ac fah tukeni ilil
wheat ke mwe ilil se. Sie selos ac itukla, ac sie mutana.”
36 Mwet luo fah muta in ima uh, ac fah utukla sie ac
filiyuki sie. 37 Ac mwet tumal lutlut elos siyuk sel, “Leum,
ma inge ac sikyak oya?” Jesus el fahk, “Kutena acn ma
mano misa oan we, won vulture ac fah toeni pac we.”

18 Na Jesus el fahk sie pupulyuk nu sin mwet tumal
lutlut in akkalemye nu selos lah elos enenu in pre
pacl nukewa ac tia fuhleak. 2 “Oasr sie mwet nununku in
sie siti srisrik su tiana sangeng sin God, ku akfulatye
kutena mwet. 3 Oasr pac katinmas se su muta pac in
acn sac, su fahsri na mwet nununku sac ac kwafe sel
elan kasrel aksuwosye lokoalok se inmasrol ac mwet
se ma alein nu sel. 4 Pacl na paht mwet nununku sac
tiana oru kutu ma, na tok el sifacna nunku in el mu, ‘Nga
finne tia sangeng sin God, ku sunakin kutena mwet, 5
tusruk ke lupan lokoalok mutan se inge oru nu sik, nga
ac kasrel elan eis suwohs ma el suk uh. Nga fin tia, na
el ac sifil pacna fahsriyu nwe ke na nga totola na sel!’” 6
Ac Jesus el sifilpa fahk, “Porongo ma mwet nununku
koluk sac fahk inge. 7 Na mea, ya God El ac tia oru pac
nununku lal in wo nu sin mwet lal su pang nu sel ke len
ac fong in suk kasru sel? Ya El ac pahtlac in kasrelos?
8 Nga fahk nu suwos, El ac fah sa na in oru kasru lal
nu selos. Tusruktu, ke Wen nutin Mwet el tuku, ya el
ac konauk lulalfongi fin faclu?” 9 Jesus el oayapa fahk
pupulyuk se inge nu sin mwet su pangon mu elos mwet
suwoswos, ac elos pilesru mwet nukewa sayalos. 10
“Sie pacl ah mwet luo utyak nu in Tempul in pre. Sie
selos mwet Pharisee, ac el ngia mwet eisani tax. 11
Mwet Pharisee sac tuyak ac mukena pre, ‘O God, nga
kulo nu sum lah nga tia oana mwet ngia, su rapku ac oru
ma sesuwos ac kosro. Nga kulo pac lah nga tia oana
mwet eisani tax se ingo. 12 Nga lalo len luo ke wik se, ac
nga sot nu sum sie tafu singoul ke ma nukewa luk!’ 13 A
mwet eisani tax sac tu oetok ah, ac el tia pacna keyak
nu lucng ke el pre, a el puok iniwal ac fahk, ‘O God,
pakoten nu sik, tuh nga sie mwet koluk!’” 14 Ac Jesus el
fahk, “Nga fahk nu suwos, mwet eisani tax sac pa God
El insewowo se ke el folokla nu lohm sel ah, ac tia mwet
Pharisee sac. Tuh kutena mwet su sifacna akfulatyal ac
fah akpusiselyeyuk, ac el su sifacna akpusiselyal fah
akfulatyeyuk.” 15 Kutu mwet uh use tulik srisrik natulos
nu yurin Jesus tuh elan filiya paol faclos. Ke mwet tumal
lutlut elos liye, elos multikin nu sin mwet ah. 16 A Jesus
el pangon tulik uh in tuku nu yorol, ac el fahk, “Lela
tulik in tuku nu yuruk, ac nikmet ikololosi, tuh Tokosrai
lun God ma lalos su oana elos. 17 Pwayena nga fahk
nu suwos, elos na su eis Tokosrai lun God oana sie
tulik srisrik ac fah utyak nu we.” 18 Sie mwet kol lun

mwet Jew el siyuk sin Jesus, “Mwet Luti wo, mea nga
enenu in oru tuh nga fah usrui moul ma pahtpat?” **(aiōnios**
g166) **19** Ac Jesus el siyuk sel, “Efu kom ku pangonyu
wo? Wangin sie mwet wo, a God mukena. **20** Kom etu
ma sap uh: ‘Nik kom kosro; nik kom akmas; nik kom
pisrapasr; nik kom orek loh kikiap lain mwet; sunakin
papa tomom ac nina kiom.’” **21** Ac mwet sac topuk, “Nga
nuna akos ma sap inge nukewa oe ke nga tulik me.” **22**
Ke Jesus el lohng ma inge, el fahk nu sel, “Oasr pac ma
se lula kom enenu in oru. Kukakunla ma lom nukewa ac
sang mani kac an nu sin mwet sukasrup, na ac fah oasr
mwe kasrup lom inkusrao; na kom fahsru fahsr tukuk.”
23 Tusruk ke mwet sac lohng ma inge, arulana toasrla
insial, mweyen el arulana kasrup. **24** Jesus el liye lah
mwet sac toasrla ac el fahk, “Arulana upa nu sin mwet
kasrup in ilyak nu in Tokosrai lun God! **25** Ac fisrasr
soko camel in fahsr sasla ke mutun soko nilul, liki sie
mwet kasrup in utyak nu in Tokosrai lun God. **26** Na
mwet ma lohng kas ma el fahk uh siyuk, “Fin ouingan,
su ac ku in moul?” **27** Jesus el topuk, “Ma su kofla orek
sin mwet uh, God El ku in oru.” **28** Na Peter el fahk,
“Liye, kut filiya ma lasr nukewa ac fahsr tukum.” **29** Ac
Jesus el fahk nu selos, “Pwayena nga fahk nu suwos,
kutena mwet su filiya lohm sel, ku mutan kial, ku mwet
wial, ku papa tumal ac nina kial, ku tulik natul ke sripen
Tokosrai lun God, **30** el ac fah eis ma yohk liki ke moul
se inge, oayapa ke moul se tok uh el ac fah eis moul
ma pahtpat.” **(aiōn g165, aiōnios g166)** **31** Jesus el srela
mwet singoul luo uh nu saya ac fahk nu selos, “Lohng
akwoye! Kut ac som nu Jerusalem pa inge, yen se ma
nukewa mwet palu elos tuh simusla ke Wen nutin Mwet
ac akpwayeyuk we. **32** Ac fah itukyang el nu inpoun
mwet pegan, su ac fah aksruksrukel, fahk kas koluk
kacl, ac anel. **33** Elos ac fah srunglul ac unilya, tusruktu
tukun len tolu el ac fah sifil moulyak.” **34** Mwet tumal
lutlut elos tiana kalem ke ma inge; kalmen kas inge wikla
nu selos, ac elos tia etu ma Jesus el kaskas kac uh. **35**
Ke Jesus el tuku apkuranyang nu Jericho, oasr mwet
kun se muta sisken inkanek uh ac ngusr. **36** Ke el lohng
ke un mwet uh fahsr alukella el siyuk, “Mea se inge?” **37**
Ac elos fahk nu sel, “Jesus lun Nazareth el a fahsryak
ngi.” **38** Mwet kun sac wowoyak ac fahk, “Jesus! Wen
nutin David! Pakomutuk!” **39** Mwet ma fahsr meet uh
mulat nu sel ac fahk elan misla. Tusruk el wowoyak yohk
liki meet, “Wen nutin David! Pakoten nu sik!” **40** Ke ma
inge Jesus el tui, ac sap in utuku mwet sac nu yorol.
Ke el tuku apkuranyang, Jesus el siyuk sel, **41** “Mea
kom lungse nga in oru nu sum?” Ac el topuk, “Leum,
nga ke nga in sifilpa ku in liye.” **42** Jesus el fahk nu sel,
“Kwal, kom in liye! Lulalfongi lom akkeyekomla.” **43** In
pacl sacna el ku lac in liye, ac el fahsr tukun Jesus ac
sang kulo nu sin God. Ke un mwet uh liye ma inge, elos
nukewa kaksakin God.

19 Jesus el utyak nu Jericho, ac fahsr sasla we. **2**
Oasr sie mwet kol lun mwet eisani tax in acn sac,
inel pa Zacchaeus, su sie mwet na kasrup. **3** El srike
elan wi liye lah su Jesus, tusruk ke sripen el mwet na
fototo se, oru el kofla liyalak Jesus mweyen mwet uh
arulana pus. **4** Na el kasrusr nu meet ac fanyak nu ulun
sak sycamore soko elan ku in liyal Jesus ke el fahsryak
in acn sac. **5** Ke Jesus el sun acn sac, el ngetak ac fahk
nu sel Zacchaeus, “Zacchaeus, sulaklak fani, mweyen
misenge nga ac muta in lohm sum.” **6** Zacchaeus el
sulaklak fani, ac el engan ma lulap in eisal Jesus nu in
lohm sel. **7** Mwet nukewa su liye ma inge elos mutawauk
in torkaskas ac fahk, “Mwet se inge utyak ac muta in
lohm sin sie mwet koluk!” **8** Zacchaeus el tuyak ac fahk
nu sin Leum, “Leum, nga ke fahk nu sum lah nga ac
sang tafu mwe kasrup luk nu sin mwet sukasrup, ac
nga fin tuh kiapwela kutena mwet ke ma lalos, nga ac
fah akfalye nu sel pacl akosr yohk liki ma nga eisla.” **9**
Jesus el fahk nu sel, “Mwet nukewa lohm uh langoeyukla
misenge, tuh mwet se inge el oayapa ma in fwilin tulik
natul Abraham. **10** Wen nutin Mwet el tuku in suk ac in
molela mwet su tuhlac.” **11** Ke mwet uh srakna lohng ma
inge, Jesus el sifilpa fahkak nu selos sie pupulyuk. In
pacl se inge el apkuran in sun acn Jerusalem, ac elos
nunku mu Tokosrai lun God akuranna sikyak. **12** Ouinge
el fahk, “Oasr sie mwet leum su ako in som nu in sie
acn loessula in tuh touyak el nu ke tokosra. Ac el akoo
mu el ac sifil foloko nu yen sel tukun el walak uh. **13**
Meet liki el som, el pangonma mwet kulansap singoul
lal, ac sang nu sin kais sie selos ipin mani gold se, ac
fahk nu selos, ‘Liye lah mea kowos ac ku in konauk in
laesla ma inge ke nga ac som uh.’ **14** A mwet in facl sel
arulana kwasel, na elos supwala kutu mwet utuk kas
in som tokol ac fahk, ‘Kut tia lungse mwet se inge in
tokosra lasr.’ **15** “Mwet sac tokosrala, na el foloko. Na
el sap mwet kulansap lal uh in tuku elan liye lah lupa
su elos akyokyelik ke ipin mani el tuh sang nu selos
ah. **16** Mwet se oemeet ah tuku ac fahk, ‘Leum luk, nga
laesla ipin mani gold se ma kom tuh ase nu sik ah ke
ipin gold singoul.’ **17** Tokosra sac fahk, ‘Wo orekma lom.
Kom sie mwet kulansap oaru! Ke sripen kom oaru ke
ma srik, nga ac fah sot kom in leum fin siti singoul.’ **18**
Mwet se akluo ah tuku ac fahk, ‘Leum luk, nga laesla
mani se kom tuh ase nu sik ah ke ipin gold limekosr.’
19 Na tokosra sac fahk nu sin mwet sac, ‘Kom ac fah
leum fin siti limekosr.’ **20** Sie pac mwet kulansap uh tuku
ac fahk, ‘Leum luk, pa inge ipin mani gold se lom ah.
Nga liyaung na ac nokomla ke sie ipin nuknuk. **21** Nga
sangeng sum mweyen kom sie mwet na upa. Kom eis
ma su tia ma lom, ac kosrani ke ma kom tia taknelik.’ **22**
Na tokosra sac fahk nu sel, ‘Kom mwet kulansap koluk!
Nga ac fah orekmakin kas lom sifacna in nununkekom!
Kom etu lah nga mwet upa se, su eis ma su tia ma luk,
ac kosrani ke ma nga tia taknelik. **23** Ke ouingan uh, efu

ku kom tia filiya mani luk an in bank, na ke nga foloko
nga lukun eis wi kap kac?' 24 Na tokosra sac fahk nu sin
mwet ma tu insac uh, 'Eisla ipin mani gold sacn lukel,
ac sang nu sin mwet kulansap se ma ipin mani gold
singoul oasr yoro an.' 25 A elos fahk nu sel, 'Leum,
oasr tari ipin mani gold singoul yorol!' 26 Ac el topuk,
'Nga fahk nu suwos, kutena mwet su oasr ma lal, ac
fah itukyang pac kutu ma yohk liki nu sel. A mwet su
wangin ma lal, finne ma srisrik su oan sel ac fah itukla
lukel. 27 Inge, nu sin mwet lokoalok luk su tia lungse
ngan tokosra lalos, usalosme ac onelosla nukewa ye
mutuk!'" 28 Tukun Jesus el fahk ma inge, el fahsr meet
lukelos in som nu Jerusalem. 29 Ke el apkuranyang nu
Bethphage ac Bethany ke Fineol Olive, el supwala luo
sin mwet tumal lutlut uh in som meet, 30 ac el fahk nu
seltal: "Komtal fahsrot nu in siti srisrik se meeto ingo. Ke
komtal tufahna utyak nu we komtal ac liye soko donkey
fusr kapir in acn sac su soenna oasr mwet muta fac.
Tulalla ac usalu. 31 Fin oasr mwet siyuk lah efu komtal
ku tulalla, komtal fahk mu, 'Leum el enenal.'" 32 Eltal
som ac liye tuh ma nukewa oana ma Jesus el fahk nu
seltal ah. 33 Ke pacl se eltal tulala donkey fusr soko ah,
mwet ma natu ah siyuk seltal, 'Efu ku komtal tulala?"
34 Ac eltal fahk, "Leum el enenal." 35 Na eltal pwanla
donkey fusr soko ah nu yurin Jesus. Elos filiya nuknuk
lalos nu fac, ac kasrel Jesus elan sroang. 36 Ke el som,
mwet uh laknelik nuknuk lalos uh fin inkanek uh. 37 Ke
el tuku apkuran nu Jerusalem, ke acn se ma inkanek
uh oatui ke Fineol Olive, sie u na lulap sin mwet tumal
lutlut elos mutawauk in engan ac kaksakin God ke pusra
lulap ke ma usnguk puspis ma elos wi liye. 38 Elos fahk,
"God Elan akinsewowoye tokosra su tuku Inen Leum!
Misla in kusrao, ac wolana nu sin God!" 39 Na kutu sin
mwet Pharisee inmasrlon un mwet uh fahk nu sin Jesus,
"Mwet Luti, fahk nu sin mwet tomom lutlut inge elos in
misla!" 40 Ac Jesus el topuk, "Nga fahk nu suwos, elos
fin misla, na eot uh ac fah mutawauk in wowoyak." 41 El
tuku apkuranyang nu ke siti uh, ac ke el liye, el tung
kac, 42 ac fahk, "Saok kom in etu misenge ma ac ku in
sot misla nu sum! A inge kom tia ku in liye! 43 Pacl se
ac fah tuku ke mwet lokoalok lom ac fah raunikomla ac
kuhluskomla, ac kosrekomla ac putati nu fom liki acn
nukewa. 44 Elos ac fah arulana kunauskomla wi mwet
nukewa su muta in pot fulat lom. Wangin sie eot ac fah
oan yen se, mweyen kom tuh tia akilen pacl se God El
tuku in tuh molikomla ah!" 45 Na Jesus el som nu in
Tempul ac mutawauk in lusak mwet kuka uh, 46 ac el
fahk nu selos, "Simla in Ma Simusla mu God El fahk,
'Tempul luk ac fah sie lohm in pre,' a kowos ekulla nu ke
sie acn in wikla lun mwet pisrapasr!" 47 Len nukewa
Jesus el luti in Tempul. Un mwet tol fulat, ac mwet luti
Ma Sap, ac mwet kol lun mwet uh elos kena unilya, 48
tusruk elos koflana konauk lah elos ac oru fuka, mweyen
mwet uh lungse lohng kas nukewa ke luti lal uh.

20 Sie len ke Jesus el muta in Tempul in luti mwet uh
ac fahkak ke Pweng Wo, mwet tol fulat ac mwet
luti Ma Sap, wi pac un mwet matu elos tuku 2 ac fahk nu
sel, "Fahkma nu sesr, ma ya ku lom in oru ma inge? Su
sot ku ingan nu sum uh?" 3 Jesus el topuk ac fahk nu
selos, "Inge nga ac siyuk suwos sie mwe siyuk. Fahkma
nu sik, 4 ku lal John in baptaisi mwet tuku ya me? Ya
ma sin God me, ku ma sin mwet uh?" 5 Elos mutawauk
in asiyuki inmasrlolos, "Mea kut ac fahk? Kut fin fahk
mu, 'Ma sin God,' el ac mu, 'Fin ouingan, efu kowos ku
tia lulalfongel John?' 6 A kut fin fahk mu, 'Ma sin mwet
uh,' un mwet na lulap se inge ac tungal kut nwe ke kut
misa, mweyen elos lulalfongi mu mwet palu se pa John."
7 Ouinge elos fahk, "Kut tia etu lah tuku ya me." 8 Ac
Jesus el fahk nu selos, "Fin ouingan, nga ac tia pac fahk
nu suwos lah ma ya ku luk in oru ma inge." 9 Na Jesus
el fahk pupulyuk se inge nu sin mwet uh: "Oasr sie mwet
ma yukwiya ima in grape se, ac sang nu sin kutu mwet
in karingin, na el som liki facl sel ke pacl na loeloes. 10
Ke sun pacl in telani grape in ima uh, el supwala mwet
kulansap se nu yurin mwet karingin ima uh in tuh use ip
lal ke ma elos kosrani uh. Tusruktu mwet liyaung ima uh
uni mwet kulansap sac nwe folokunulla pisinpo. 11 Na el
sifilpa supwala sie pac mwet kulansap; ac mwet liyaung
ima elos sifilpa onel, oral arulana koluk, ac folokunulla
pisinpo pac. 12 Na el sifilpa supwala mwet kulansap se
aktolu. Mwet karingin ima elos kanteya pac ac sisella.
13 Na mwet se ma la ima uh fahk, 'Mea nga ac oru uh?
Nga ac supwala wen kulo se nutik inge. Pwayena lah
elos ac akfulatyal!' 14 Tusruktu, ke mwet liyaung ima uh
liyalak elos fahk nu sin sie sin sie, 'Wen se nutin mwet
se la ima uh pa inge. Kut unilya, na ma lal inge ac fah
lasr lac!' 15 Ouinge elos sisella liki ima uh ac unilya.
Na Jesus el siyuk, "Mea mwet se la ima uh ac oru nu
sin mwet ma karingin ima uh? 16 El ac tuku ac uniya
mwet inge, ac sang ima uh nu sin kutu pacna mwet." Ke
mwet uh lohng ma inge elos fahk, "Tia ku in ouinge!"
17 Jesus el ngetang suelosi ac fahk, "Ac pia kalmen
Ma Simusla se inge? 'Eot se ma mwet musa uh nunku
mu wangin sripa ac sisla, Pa yohk sripa oemeet uh.'
18 Kutena mwet su putatyang nu fin eot sacn, ac fah
musalsalu mano nu ke ip srisrik. Ac eot sac fin putati nu
fin sie mwet, ac fah mokutkuti oana kutkut." 19 Mwet luti
Ma Sap ac mwet tol fulat elos kena kapriya Jesus in
pacl sacna, mweyen elos etu lah el fahk pupulyuk sac
lainulos; tuh elos sangeng sin mwet uh. 20 Ke ma inge
elos suk sie pacl wo lalos. Elos moli nu sin kutu mwet
in som ac oru lumahlos in oana elos mwet suwoswos,
sruhk elos supwalosla in sruokilya Jesus ke mwe siyuk
kutasrik lalos, elos in mau eisalang nu ke ku fulat lun
Governor lalos, su siemwet Rome. 21 Mwet kutasrik
inge fahk nu sin Jesus, "Mwet Luti, kut etu lah kas lom
ac ma kom luti inge ma pwaye. Kut etu lah kom tia wiwi
mwet, a kom luti ma pwaye ke ma lungse lun God. 22

Fahkma nu sesr, ya ac lain Ma Sap lasr uh mwet uh in
moli tax nu sin Caesar, Tokosra Fulat lun acn Rome, ku
tia?" 23 Tuh Jesus el akilen kutasrik lalos, ac el fahk nu
selos, 24 "Use sie ipin mani silver an nu sik ngan liye.
Mutun su ac inen su oan kac inge?" Ac elos fahk, "Ma
lun Caesar." 25 Na Jesus el fahk, "Kwal, sang nu sin
Caesar ma lun Caesar, ac sang nu sin God ma lun God."
26 Ouinge elos koflana sruokilya ye mutun mwet uh ke
kutena kas lal, na elos misla ac arulana lut ke top lal uh.
27 Na kutu mwet Sadducee, su fahk mu mwet uh ac fah
tia sifil moulyak, elos tuku nu yurin Jesus ac fahk, 28
"Mwet Luti, Moses el tuh simusla ma sap se inge nu sesr,
'Mukul se fin misa ac wangin tulik natul, mwet lin mukul
sacn enenu in payukyak sin katinmas sacn eltal in mau
ku in oswela kutu tulik ma ac pangpang ma nutin mukul
se ma misa uh.' 29 Tuh oasr tamulel itkosr — ma se ma
matu el payuk nwe misa, a wangin tulik natul. 30 Na el
su akluo el payukyak sin katinmas sac, 31 na sifilpa ma
se aktolu uh. Lumah sacna sikyak nu sin tamulel itkosr
ah nufon — elos misa ac wangin tulik natulos. 32 Na
tok katinmas sac misa. 33 Na fuka, ke ac mau sun len
in sifil moulyak uh, ac kien su katinmas sac? Nufonna
mwet itkosr uh tuh payuk nu sel." 34 Jesus el topuk ac
fahk nu selos, "Mukul ac mutan in pacl se inge uh elos
marut, (aiōn g165) 35 tusruktu mukul ac mutan ma fal
in wi moulyak ke pacl se fahsru, ac fah tia marut. (aiōn
g165) 36 Elos ac fah oana lipufan, ac tia ku in misa. Elos
ma nutin God, mweyen elos moulyak liki misa. 37 Moses
el arulana akpwayei lah mwet misa elos sifil moulyak. Ke
sramsram ke firir se in kupo sac, el kaskas kacl Leum
ouinge: 'El God lal Abraham, God lal Isaac, ac God lal
Jacob.' 38 Ke ma inge El God lun mwet moul, tia lun
mwet misa, tuh nu sel mwet nukewa moul." 39 Na kutu
sin mwet luti Ma Sap elos fahk nu sel, "Mwet Luti, wona
top lom an!" 40 Ac elos koflana sifil siyuk kutena ma
sel. 41 Jesus el siyuk selos, "Efu ku fwack mu Christ el
wen natul David? 42 Ku David el sifacna fahk in book in
Psalm mu, 'Leum God El fahk nu sin Leum luk: Muta
siskuk layot 43 Nwe ke nga oru mwet lokoalok lom oana
sie ma loangeyen niom.' 44 David el pangnol 'Leum.' Fin
ouinge, fuka tuh Christ elan wen natul David?" 45 Ke
mwet uh nukewa lohng, Jesus el fahk nu sin mwet tumal
lutlut, 46 "Kowos karinginkowosyang liki mwet luti Ma
Sap uh, su lungse forfor nukum nuknuk loeloes lalos,
ac oayapa tuh mwet uh in paingulos ac akfulatyalos ke
nien kuka uh; ac sulela nien muta fulat in iwen lolngok
ac yen ma wo emeet in pacl in kufwa; 47 su lungsena
kiapu katinmas ac pisre lohm selos, tari elos filangkin
pre loeloes lalos! Kai nu selos uh ac fah arulana upa!"

21 Jesus el tuni ac liye ke mwet kasrup elos sang
mwe sang lalos nu in nien eisani mani in Tempul
uh, 2 ac el oayapa liye sie katinmas su arulana sukasrup
sang luo cent srusra. 3 Ac el fahk, "Nga fahk nu suwos,
katinmas se inge el sang yohk liki mwet saya nukewa. 4
Mweyen mwet saya uh elos sang ke ma yolyak ke mwe
kasrup lalos; a el, el finne sukasrup a el sang nufon ma
ac karingin moul lal uh." 5 Kutu sin mwet tumal lutlut
uh sramsram ke kato lun Tempul uh, ac ke woiyen yun
ma orekla ke eot uh, ac ke mwe sang ma itukyang nu
sin God. Ac Jesus el fahk, 6 "Ma nukewa ma kowos
liye inge — pacl se ac fah tuku ke tia sie sin eot inge
ac fah oan ke acn se — kewana ac fah rakinyuki." 7
Ac elos siyuk, "Mwet luti, pia pacl ma ingan ac sikyak
uh? Ac akul fuka ac akkalemye lah ma inge apkuran
in sikyak?" 8 Jesus el fahk, "Kowos taran mwet in tia
kiapwekowosla! Mwet puspis ac fah sramsram ac fahk,
'Nga pa el!' oayapa, 'Pacl uh summa!' Tuh nik kowos
welulos. 9 Nik kowos sangeng ke kowos ac lohng ke
mweun ac alein; ma inge ac sikyak meet, tusruktu tia
kalmac pa pacl uh apkuran me." 10 Ac el sifilpa fahk,
"Mutanfahl ac fah tuyak lain mutanfahl; tokosrai ac fah
wi pac alein. 11 Ac fah oasr kusrusr lulap, sracl upa,
ac mas sensen yen nukewa. Ac fah oasr pac ma na
koluk ac aksangeng ac fah tuku lucng me. 12 Tusruktu,
meet liki ma inge nukewa ac sikyak uh, ac fah kapiri ac
akkeokyeyuk kowos; ac kowos ac fah nununkeyuk in
iwen lolngok uh ac fili in presin. Ac fah utukyak kowos
nu ye mutun tokosra ac mwet leum ke sripuk. 13 Ac
fah pa inge pacl wo lowos in fahk ke Pweng Wo uh.
14 Akoela nunak lowos an meet liki pacl sac, kowos
in tia fosrnga lah kowos ac loangekowos sifacna fuka,
15 mweyen nga ac fah asot nu suwos kain in kas ac
lalmwetmet ma mwet lokoalok lowos uh ac tia ku in lain
ku iluhs ke kas kowos ac fahk uh. 16 Kowos ac fah mau
tukakinyukyak sin papa ac nina kiowos, tamulel lowos,
mwet sou lowos, ac mwet kawuk lowos; ac kutu suwos
ac fah anwuki. 17 Mwet nukewa ac fah kwase kowos ke
sripuk. 18 Tusruktu, tia soko aunsifowos ac fah putatla.
19 Kowos tu na ku, ac kowos fah sifacna molikowosla.
20 "Kowos fin liye tuh acn Jerusalem rauniyukla ke mwet
mweun, na kowos ac etu na lah kunausyukla lun acn we
apkuran me. 21 In pacl sacn mwet ma muta in acn Judea
enenu in kaingla nu fineol uh, ac mwet ma muta in siti uh
enenu in som liki, ac mwet su muta in ima uh in tia folok
nu in siti uh. 22 Tuh len ingo ac fah pangpang 'Len in
Kalyeiyuk,' in akpwayei ma nukewa ma fwackyak in Ma
Simusla uh. 23 We nu sin mutan su pitutu in pacl sac, ac
nu sin mutan su tufahna isusla uh! Mwe keok yohk ac
fah tuku nu fin acn se inge, ac kasrkusrak lun God ac fah
oan fin mwet inge. 24 Kutu ac fah anwuki ke cutlass, ac
kutu ac fah mwet sruoh ac utukla nu in facl puspis saya;
ac mwet pegan uh ac fah longya acn Jerusalem nwe ke
na pacl lalos safla. 25 "Oasr mwe akul ac fah sikyak ke
faht, ac malem, ac itu uh. Mutunfacl nukewa fin faclu ac
fah tuninfong ac sangeng ke ngirngir lun meoa uh, ac
ku lun noa uh. 26 Mwet uh ac fah mulalla ke sangeng
ke elos ac tupan lah mea ac sikyak nu fin faclu nufon,
mweyen ku lulap lun yen engyeng uh ac fah kifusyukla

liki acn selos. **27** Na Wen nutin Mwet ac fah sikme — el
tuku in sie pukunyeng ke ku lulap ac wolana. **28** Ke pacl
ma inge mutawauk in sikyak, kowos in tuyak ac keyak
sifowos nu lucng, tuh molela lowos apkuran me." **29** Na
Jesus el fahk nu selos pupulyuk se inge: "Nunku ke sak
fig ac kain in sak nukewa saya uh. **30** Ke pacl se lesak
uh tufahna srunak sroa, na kowos etu lah pacl fol uh
apkuran me. **31** In ouiya sacn pacna, ke kowos ac liye
ke ma inge sikyak uh, kowos ac etu lah Tokosrai lun God
apkuran me. **32** Pwayena nga fahk nu suwos, ma inge
nukewa ac sikyak meet liki mwet ma moul in pacl inge
ac misa uh. **33** Kusrao ac faclu ac wanginla, a kas luk
ac fah tiana wanginla. **34** "Liyekowosyang tuh kowos in
tia sisla pacl lowos ke kufwa yohk ac mwe nim ku, ac
fosrnga ke ma lun facl se inge, pwanang Len sac ac
mau sa na in sruokkowosi **35** oana sie mwe kwasrip.
Ac fah sikyak nu sin mwet in acn nukewa fin faclu. **36**
Kowos in soano ac pre pacl nukewa tuh kowos in ku in
lainla ma inge nukewa ma ac sikyak, ac kowos fah ku in
tu ye mutun Wen nutin Mwet." **37** Len nukewa Jesus el
muta luti in Tempul, ac ke fong uh el ac som muta Fineol
Olive. **38** Ke lotutang nukewa mwet nukewa ac toang
tukakek ac som nu in Tempul in lohng mwe luti lal.

22 Apkuranyang nu ke pacl lun Kufwen Bread Tia
Akpulol, su pangpang Kufwen Alukela. **2** Mwet tol
fulat ac mwet luti Ma Sap elos sangeng sin mwet uh, oru
elos suk in unilya Jesus ke lukma. **3** Na Satan el ilyak
nu in Judas, su pangpang Iscariot, sie sin mwet lutlut
singoul luo. **4** Ouinge Judas el som ac pwapa yurin mwet
tol fulat ac mwet kol lun mwet soan ke Tempul lah mea
el ac oru in tukakunak Jesus nu selos. **5** Elos insewowo
kac, ac wulela in moli nu sel ke mani. **6** Judas el insese
kac, ac mutawauk in suk pacl wo lal in tukakunak Jesus
nu selos ke mwet uh tia etu kac. **7** Sun len se ke Kufwen
Bread Tia Akpulol ma elos ac uniya sheep fusr nu ke
Kufwen Alukela. **8** Jesus el supwalla Peter ac John,
ac el fahk ouinge nu seltal: "Fahla ac akoela Kufwen
Alukela nu sesr tuh kut fah mongo kac." **9** Ac eltal siyuk
sel, "Kom lungse kut in akoo ya?" **10** Jesus el topuk
ac fahk, "Ke komtal ac utyak nu in siti uh, sie mukul su
us sufa in kof soko ac fah sun komtal. Fahsr tokol nu
ke lohm se ma el ac utyak nu loac uh, **11** ac fahk nu
sin mwet se la lohm uh, 'Mwet Luti el fahk nu sum, pia
infukil se ma nga ac mwet tumuk lutlut ac mongo ke
Kufwen Alukela we uh?' **12** El ac fah pwenkomtalak
nu in sie fukil na lulap su oan lucng ac akoeyukla tari,
yen komtal ac akoela ma nukewa we." **13** Eltal som ac
konauk ma nukewa oana ke Jesus el fahk nu seltal ah,
ac eltal akoela Kufwen Alukela uh we. **14** Ke sun ao in
mutawauk kufwa uh, Jesus el muta ke tepu ac mwet sap
elos welul. **15** El fahk nu selos, "Nga tuh arulana ke wi
kowos mongo ke Kufwen Alukela se inge meet liki keok
luk! **16** Tuh nga fahk nu suwos, nga fah tia sifil mongo
kac nwe ke na akpwayeiyukla kalmac uh in Tokosrai lun
God." **17** Na Jesus el eis cup se, sang kulo nu sin God,
ac fahk, "Eis cup se inge, ac kowos nukewa nim kac.
18 Nga fahk nu suwos lah ingela nga ac tia sifil nim ke
wain nwe ke na Tokosrai lun God tuku." **19** Na el eis sie
bread, sang kulo nu sin God, kunsalik ac sang nu selos
ac fahk, "Ma inge monuk su itukot keiwos. Oru ma inge
in esamyu." **20** In ouiya sacna, el sang nu selos sie cup
tukun mongo uh ac fahk, "Cup se inge pa wuleang sasu
ke srahk, su ukuiyukla keiwos. **21** "Tusruktu liye, el su ac
tukakinyuyak el wiyu oasr ke tepu se inge! **22** Wen nutin
Mwet el ac misa oana ke God El oakiya, tusruktu we nu
sin mwet se su tukakunulak uh!" **23** Na elos mutawauk
in asiyuki inmasrlolos lah su kac selos ac oru ma se inge
uh. **24** Sie pac akukuin sikyak inmasrlon mwet tumal
lutlut lah su selos ac fal in fulat oemeet inmasrlolos. **25**
Jesus el fahk nu selos, "Tokosra lun mwet pegan uh
oasr ku lalos fin mwet lalos, ac mwet leum uh lungsena
mwet uh in fahk ma wo kaclos. **26** Tusruktu in tia ouinge
yuruwos; a el su fulat oemeet elan ekla oana el su srik
oemeet, ac mwet kol se elan ekla oana mwet kulansap
se. **27** Su kac fulat uh, el su muta in mongo, ku el su
kulansupal? Ma se ma muta uh. A nga muta inmasrlowos
oana el su kulansap. **28** "Kowos tuh wiyu in pacl nukewa
ma srikeyuk nga ah; **29** ac in oana ke Papa tumuk El
ase ku nu sik in kol, ouinge nga asot pac ku sacna nu
suwos. **30** Kowos ac fah mongo ac nim ke tepu luk in
Tokosrai luk, ac kowos ac fah muta fin tron in nununku
sruf singoul luo lun Israel. **31** "Simon, Simon! Lohngyu!
Filfilla tari nu sel Satan elan srike kowos nukewa, oana
ke sie mwet ima el srela wheat uh liki kulun wheat uh.
32 Tusruktu nga pre tari keim, Simon, tuh lulalfongi lom
in tia wanginla. Ac ke pacl se kom sifil foloko nu yuruk,
kom fah akkeye mwet wiom inge." **33** Na Peter el fahk,
"Leum, nga akola in wi kom nu in kapir, ac in wi kom
misa!" **34** Ac Jesus el fahk, "Nga fahk nu sum, Peter,
won uh ac fah tia kahkla ofong nwe ke na kom fahkla
pacl tolu mu kom tia eteyu." **35** Na Jesus el siyuk sin
mwet tumal lutlut, "Ke nga tuh supwekowosla meet ah,
kowos tia utuk mwe neinyuk mani, ku ap, ku fahluk. Ya
oasr ma kowos tuh enenu?" Ac elos fahk, "Wangin." **36**
Na Jesus el fahk, "A inge, el su oasr mwe neinyuk mani
lal ku ap lal, lela elan us; ac el su wangin cutlass natu, el
enenu in kukakunla coat lal in molela sie. **37** Tuh nga
fahk nu suwos lah Ma Simusla se ma fahk mu, 'Elos
oakulang yurin mwet koluk,' ac fah akpwayeiyuk keik,
mweyen ma su simla keik uh ac akpwayeiyuk." **38** Ac
mwet tumal lutlut elos fahk, "Leum, liye — cutlass luo pa
inge!" Ac el fahk, "Tari fal!" **39** Jesus el som liki siti uh nu
Fineol Olive oana ke el oru pacl nukewa; ac mwet tumal
lutlut elos welul som. **40** Ke el sun acn we el fahk nu
selos, "Pre tuh kowos in tia putatyang nu in mwe sruhf."
41 Na el fahsr lukelos ke lusa se ma mwet se ac ku in
sisla sie eot nu we, ac el sikukmutuntei ac pre. **42** El
fahk, "Papa, fin ou lungse lom, eisla cup in keok se inge

likiyu. Tusruktu, in tia ou lungse luk, a lela ma lungse
lom in orek." [**43** Sie lipufan inkusrao sikme nu sel ac
akkeyal. **44** Ke arulana yohk keok lal ke nunkeya, el
kwafeang na in pre; ac fio kacl uh tultul oana srah nu
fin fohk uh.] **45** El tuyak liki pre lal, ac folokla nu yurin
mwet tumal lutlut ac konauk lah elos motul, ke sripen
totola lalos ke asor. **46** Ac el fahk nu selos, "Efu kowos
ku motul? Ngutalik ac pre tuh kowos in tia putatyang
nu ke mwe sruhf." **47** Jesus el srakna kaskas ke sie u
lulap sun acn sac. Judas, sie sin mwet tumal lutlut, pa
pwanulos. El kalukyang nwe yurin Jesus in ngok mutal.
48 Ac Jesus el fahk nu sel, "Judas, ya kom ac tukakunak
Wen nutin Mwet ke angokmwet?" **49** Ke mwet tumal
lutlut ma welul Jesus elos liye ma ac sikyak uh, elos
siyuk, "Leum, ya kut ac orekmakin cutlass natusr uh?"
50 Ac sie selos uni sie sin mwet kulansap lun Mwet Tol
Fulat ac pakela lac sracl layot. **51** Ac Jesus el fahk, "Tui,
nimet sifil oru!" El kahlye sren mwet sac, ac akkeyalla.
52 Na Jesus el fahk nu sin mwet tol fulat ac mwet kol
lun mwet soan ke Tempul, wi un mwet matu ma tuku in
sruokilya uh, "Ya kowos enenu na in us cutlass ac sak in
anwuk tuku, oana in mwet kunaus ma sap se pa nga?
53 Nga muta yuruwos in Tempul len nukewa, a kowos tia
srike in sruokyuwi. A pa inge ao lowos in mukuila, ac
pacl se ku lun lohsr uh leumi." **54** Elos sruokilya Jesus
ac kololla nu in lohm sin Mwet Tol Fulat; ac Peter el
fahsr loes kutu nu tokolos. **55** Oasr e se tayak infulwen
inkul lun Mwet Tol Fulat, ac Peter el welulos su tukeni
muta raunela e sac. **56** Ke sie sin mutan kulansap uh
liyal, ke e sac tolak mutal, el ngetang suilya ac fahk,
"Mwet se inge welul pac Jesus!" **57** Tusruktu Peter el
lafwekin ac fahk, "Mutan, nga tiana etal!" **58** Tukun pacl
na fototo, sie sin mukul uh liyalak Peter ac fahk, "Kom
pa sie selos!" Tusruk Peter el topuk ac fahk, "Mukul, tia
nga!" **59** Sahp ac tukun ao se tok, sie pac mukul uh
fahk na ku, "Ma na pwaye se lah mwet se inge tuh welul
Jesus, mweyen el mwet Galilee se pac!" **60** Tusruktu
Peter el sifil pacna fahk, "Mukul, nga tiana etu ma kom
fahk an!" In kitin pacl ah na, ke el srakna kaskas, won
se kahkla. **61** Leum el forla ac suilya Peter, na Peter el
esamak lah Leum el tuh fahk nu sel, "Meet liki won uh
ac kahkla ofong, kom ac fahkla pacl tolu lah kom tia
eteyu." **62** Peter el tufokla liki acn sac, ac tung arulana
upa. **63** Mwet ma taranul Jesus elos aksruksrukel ac
puokol. **64** Elos nokomla mutal ac fahk, "Palye lah su
puok kom uh!" **65** Elos fahk pac kas in akkoluk puspis nu
sel. **66** Ke lenelik, un mwet matu, mwet tol fulat, ac mwet
luti Ma Sap elos toeni, ac utuku Jesus nu ye mutun Un
Mwet Pwapa Fulat inge. **67** Ac elos fahk, "Fahk nu sesr,
ya kom pa Christ?" Ac el topuk, "Nga fin fahk nu suwos,
kowos ac tia lulalfongiyu; **68** ac nga fin kusen siyuk nu
suwos, kowos ac tia topuk. **69** Tusruktu, in pacl se ingela
Wen nutin Mwet el ac fah muta lac po layot sin God
Kulana." **70** Ac elos nukewa fahk, "Na mea, kom Wen
nutin God?" Ac el topuk nu selos, "Kowos sifacna fahk
lah nga pa el." **71** Ac elos fahk, "Kut tia enenu kutu pac
mwet loh! Kut sifacna lohng ke ma el fahk uh!"

23 U sac nufon tuyak ac pwanulla Jesus nu yorol
Pilate, **2** ac mutawauk in fahk kas in tukakunul
we: "Kut konauk mwet se inge ke el kiapu mwet lasr
uh, ac fahk nu selos in tia moli tax nu sin Caesar, ac el
oayapa fahk mu el pa Christ, sie tokosra!" **3** Ac Pilate
el siyuk sel, "Ya kom pa tokosra lun mwet Jew?" Ac el
fahk, "Kom fahk na." **4** Na Pilate el fahk nu sin mwet
tol fulat ac un mwet uh, "Nga tia konauk sie sripa in
nununkeyuk mwet se inge kac." **5** Tusruk elos kwafe
yohk liki meet ah, ac fahk, "Ke na luti lal uh el purakak
tukulkul yohk inmasrlon mwet uh in acn Judea nufon.
El tuh mutawauk Galilee, na pa inge el sun acn inge."
6 Ke Pilate el lohng ma inge, el siyuk selos, "Ya mwet
se inge el mwet Galilee?" **7** Ke el etauk lah Jesus el
mwet in acn se ma Herod el leumi, el supwalla nu yorol,
mweyen Herod el oayapa oasr Jerusalem in pacl sac. **8**
Herod el arulana insewowo ke el liyal Jesus, mweyen el
lohng kacl, ac loes pacl ma el soano elan liyal. El finsrak
mu Jesus elan oru kutu mwenmen elan liye. **9** Ouinge
Herod el siyuk mwe siyuk puspis sin Jesus, tusruktu
wanginna top lun Jesus nu sel. **10** Mwet tol fulat ac
mwet luti Ma Sap elos kilukyak nu meet ac akyokye kas
in tukak lalos lain Jesus. **11** Herod ac mwet mweun lal
elos aksruksrukel Jesus ac aklusrongtenyal; tari elos
nokmulang ke sie nuknuk na kato ac folokunulla nu
yorol Pilate. **12** Herod ac Pilate eltal kawukyak in len
sacna, a meet eltal asrungai. **13** Pilate el solani kewa
mwet tol fulat, mwet kol, ac mwet uh, **14** ac fahk nu
selos, "Kowos use mwet se inge nu yuruk ac fahk mu el
kiapwelana mwet uh. Inge nga srikal tari ye motowos, a
nga tiana konauk mu oasr sufal lal ke kutena ma kowos
fahk kacl uh. **15** Oayapa Herod el tiana konauk mu oasr
ma sufal lal, oru el folokunulma nu yorosr. Wanginna ma
mwet se inge orala ma fal in anwuki el kac. **16** Ke ma
inge, nga ac sang in sringsring el, tari nga fah tulalla. [
17 Ke pacl in Kufwen Alukela nukewa oasr oakwuk se
lal Pilate in tulala sie mwet kapir ma mwet uh siyuk in
taltalla.] **18** Ac un mwet nufon sac tukeni wowoyak ac
fahk, "Unilya! Tulalla Barabbas nu sesr!" (**19** Barabbas
el muta in kapir ke sripen sie alein ma sikyak in siti uh
lain government, oayapa ke sripen akmas ma el oru.) **20**
Pilate el kena aksukosokye Jesus, oru el sifilpa kusen
siyuk nu sin mwet uh kac, **21** a elos sifilpa wowoyak
ac fahk, "Srupsrulak! Srupsrulak fin sakseng soko!" **22**
Pilate el sifil fahk pacl se aktolu, "Ku meawin ma koluk
lal uh? Nga tia ku in konauk kutena ma lainul ma fal in
anwuki el kac! Nga ac sang na in sringsring el, tari nga
tulalla." **23** Tusruk elos sikalang in wowoyak ke kuiyalos
mu Jesus elan sripsripyak fin sakseng, nwe ke na wela
siyuk lalos. **24** Ouinge Pilate el wotela mu in wi ma elos

siyuk uh. **25** El tulala mwet se ma elos siyuk in ikakla
uh, mwet se ma tuh muta in kapir ke sripen alein ac
akmas, ac el eisalang Jesus nu selos in oru oana ma
elos lungse oru nu sel. **26** Mwet mweun elos pwanul
Jesus som, ac ke elos fahsr elos sun sie mwet Cyrene
pangpang Simon, su fahsr in utyak nu in siti uh liki acn
el muta we likin siti uh. Elos sruokilya, filiya sakseng
soko ah nu facl, ac sap elan us fahsr tukun Jesus. **27**
Oasr sie un mwet na lulap wi pac fahsr tokol; inmasrlon
mwet inge oasr pac kutu mutan su wowoyak ac tung
ke Jesus. **28** Jesus el forang nu selos ac fahk, "Mutan
Jerusalem, nimet kowos tung keik, a keiwos sifacna ac
ke tulik nutuwos an. **29** Oasr len ac tuku ke mwet uh
ac fah fahk, 'Insewowo mutan su talap, su tiana oswe
tulik ku katiti!' **30** Pacl se ingan pa mwet uh ac fahk
nu ke eol uh, 'Putati nu facsr!' ac nu sin eol srisrik uh,
'Wikinkutla!' **31** Tuh fin pa inge ma ac orek nu ke sak
folfol insroa, faska ma ac orek nu ke sak paola uh?" **32**
Oasr pac mwet luo saya, kewana mwet orekma koluk, wi
pac pwenyukla in tuh wi Jesus anwuki. **33** Ke elos tuku
nu ke acn se pangpang "Sri in Ahlunsuf" elos patkilya
Jesus nu fin sakseng soko, oayapa mwet koluk luo ah,
sie layen layot ac sie layen lasa sel. **34** Jesus el fahk,
"Papa, nunak munas nu selos, tuh elos tia etu ma elos
oru uh." Elos kitalik nuknuk lal inmasrlolos ke susfa. **35**
Mwet uh tu na liye ma uh ke mwet kol lun mwet Jew elos
aksruksrukel ac fahk: "El molela mwet saya uh — lela
elan sifacna molella, fin pwaye el pa Christ se ma God
El sulela uh!" **36** Mwet mweun uh oayapa aksruksrukel.
Elos tuku nu yorol ac sang wain vinegar nu sel, **37** ac
fahk, "Sifacna molikomla, fin pwaye kom tokosra lun
mwet Jew." **38** Kas inge simla oan lucng liki sifal, "El
inge Tokosra lun mwet Jew." **39** Sie sin mwet koluk ma
wi sripsripyak uh fahk kas in angonkas nu sin Jesus:
"Mea, tia kom pa Christ? Molikomla sifacna, ac kital uh!"
40 A mwet se ngia kael ac fahk, "Ku kom tia sangeng sin
God? Kom welul eis kain kaiyuk sefanna. **41** Fal ma orek
nu sik kom uh, mweyen kut eis lacnen orekma koluk
lasr. A el, wangin kutena ma koluk el oru." **42** Na el fahk
nu sin Jesus, "Jesus, esamyu ke kom tuku ke ku lun
Tokosra!" **43** Jesus el fahk nu sel, "Pwayena nga fahk
nu sum, misenge na kom ac wiyu in Paradise." **44** Ke
apkuran nu ke infulwen len, in polo acn sac nufon lohsrla
ke lusen ao tolu. **45** Kalmen faht uh wanginla, ac nuknuk
lisringyen Acn Mutal Na Mutal ke Tempul uh mihsalik
infulwa, ip luo lac. **46** Jesus el wola ke sie pusra lulap ac
fahk, "Papa! Nga asot ngunik nu inpoum!" El fahkla ma
inge, na el misa. **47** Mwet kol lun un mwet mweun el liye
ma sikyak inge, ac el kaksakin God ac fahk, "Pwayena
mwet se inge el sie mwet na suwohs!" **48** Ke mwet
ma fahsreni in tuh intoein ma orek uh liye ma sikyak
inge, elos nukewa usruk kwawalos ac folokelik nu lohm
selos ac arulana asor. **49** Ac mwet kawuk nukewa lun
Jesus, wi mutan ma welul tuku Galilee me, elos tu loes
kutu ac liye ma inge. **50** Oasr mukul se, inel pa Joseph
mwet Arimathea, sie siti in acn Judea. El sie mwet wo ac
suwoswos, su sie sin mwet ke Un Mwet Pwapa Fulat lun
mwet Jew. **51** Tusruktu el tia insese nu ke pwapa lalos
ku ma elos oru uh, ac el tupan tuku lun Tokosrai lun God.
52 El tuh som nu yorol Pilate ac siyuk ke monin Jesus.
53 Na el sruhkya manol, pwela ke nuknuk linen se, ac
filiya in sie kulyuk su pukpukyak in eot uh, ma soenna
oasr mwet misa filiyuki loac. **54** Len sac pa Friday, ac
apkuranyang nu ke len Sabbath. **55** Mutan ma tuh welul
Jesus tuku Galilee me elos welul Joseph in liye kulyuk
sac, ac oayapa in liye onangan mano sac. **56** Na elos
folokla nu lohm elos muta we, ac mutawauk in akoela
ono ac mwe keng nu ke mano sac. Elos mongla ke len
Sabbath, oana ke oakwuk lun Ma Sap uh.

24 Toang na ke len se emeet in wik, mutan inge som
nu ke kulyuk uh ac us mwe keng ma elos akoela
ah. **2** Elos liyauk lah eot sac ipisyukla liki mutun kulyuk
sac, **3** na elos utyak nu loac; tusruktu elos tiana konauk
monin Leum Jesus. **4** Elos arulana fohsak ke ma inge,
na in kitin pacl ah na mwet luo tu me siskalos su nukum
nuknuk na saromrom. **5** Mutan uh arulana sangeng ac
faksufi ke mwet luo ah fahk nu selos, "Efu kowos ku suk
el su moul inmasrlon mwet misa? **6** El tia oasr inge; el
akmoulyeyukyak tari. Esam ma el tuh fahk nu suwos
ke el muta Galilee ah: **7** 'Wen nutin Mwet el ac fah
itukyang nu inpoun mwet koluk, ac el ac fah anwuki fin
sakseng soko, na tukun len tolu el ac fah sifil moulyak.'"
8 Na mutan uh elos esamak kas lal inge, **9** ac folokla
liki kulyuk uh, ac fahkak ma inge nukewa nu sin mwet
singoul sie, weang pac mwet wialos saya. **10** Mutan inge
pa Mary Magdalene, Joanna, ac Mary nina kial James.
Eltal, ac kutu pac mutan saya ma welultal, pa tukeni
fahkak ma inge nu sin mwet sap uh. **11** A mwet sap
elos nunku mu mutan inge sramsram wel, oru elos tiana
lulalfongelos. [**12** Tusruktu Peter el tuyak ac kasrusr
nu ke kulyuk uh. El kui nu ten ac liyauk nuknuk linen
mukena. Na el folokla nu lohm sel ac arulana fwefela
ke ma sikyak uh.] **13** In len sac pacna, luo pac selos
fahsr in som nu in sie siti srisrik pangpang Emmaus,
sahp ac mael itkosr liki acn Jerusalem, **14** ac eltal tukeni
sramsramkin ma nukewa ma sikyak uh. **15** Ke eltal
kaskas ac asiyuki ke ma inge, Jesus sifacna el kalukyang
nu yoroltal ac welultal fahsr. **16** Eltal liyal, tusruktu eltal
tiana akilenul. **17** Jesus el fahk nu seltal, "Mea komtal
fahsr srumun an?" Eltal tukeni tui, ac ngetnget in asor.
18 Sie seltal su pangpang Cleopas el siyuk sel, "Mea,
kom mukena pa mwet mutwata se nu Jerusalem ma
tia etu ke ma orek we ke len ekasr somla me?" **19** Ac
Jesus el siyuk, "Mea ingan?" Na eltal fahk, "Ma uh ma
sikyak nu sel Jesus lun Nazareth. Mwet se inge el sie
mwet palu, su kas in luti ac orekma lal arulana ku ye
mutun God ac mwet uh. **20** Mwet tol fulat lasr ac mwet
kol saya elos eisalang in nununkeyuk, na elos wotela

elan anwuki fin sakseng. **21** Ac kut tuh finsrak mu el pa
ac aksukosokyela Israel uh! Sayen ma inge, misenge
len se aktolu tukun ma inge sikyak. **22** Kutu sin mutan
ke u lasr uh aklutye kut. Elos toang na som nu ke kulyuk
sac, **23** tuh tia ku in konauk manol. Elos foloko ac fahk
lah elos liye sie aruruma ke lipufan, su fahk nu seltal
mu el sifil moul. **24** Kutu sin mwet wiasr uh som nu
ke kulyuk sac ac konauk oana ma mutan elos srumun
ah, tusruk elos tiana liyalak." **25** Na Jesus el fahk nu
seltal, "Pwaye lah komtal arulana afon! Efu ku pahtlac
fuk komtal in lulalfongi ma nukewa ma mwet palu ah
fahk? **26** Ya tia eneneyuk tuh Christ elan keok ke ma
inge, na el fah utyak nu in wolana lal?" **27** Ac Jesus el
aketeya nu seltal ma fwack kacl in Ma Simusla nukewa,
mutawauk ke book lal Moses, fahsru nu ke ma simla
sin mwet palu nukewa. **28** Ke eltal apkuran in sun siti
srisrik se eltal fahsr nu we ah, Jesus el oru acnu mu
el ac fahla na. **29** Tuh eltal ikolilya ac fahk, "Tari muta
yorosr, mweyen fongeni pa inge." Ouinge el utyak ac
mongla yoroltal. **30** El muta in welultal mongo, na el eis
bread ac pre lac kac, na el kunsalik ac sang nu seltal.
31 Na ikakla mutaltal ac eltal akilenulak, ac in pacl sacna
el wanginla liki ye mutaltal. **32** Na eltal fahk nu sin sie
sin sie, "Ya insiasr tia fusrfusryak ke engan, oana sie
e tayak in kut, ke el sramsram nu sesr inkanek uh ac
aketeya nu sesr ke Ma Simusla?" **33** Eltal sulaklak na
tuyak ac folokla nu Jerusalem ac konauk mwet tuma
lutlut singoul sie, wi kutu pac mwet saya uh, **34** su fahk
nu seltal, "Pwayena lah Leum el moulyak! El sikyang
nu sel Simon!" **35** Na mwet luo ah akkalemye nu selos
ma sikyak inkanek ah, ac ke eltal akilenak Leum ke el
kunsalik bread uh. **36** Ke pacl se eltal srakna srumun ma
inge, Jesus sifacna el sikyak inmasrlolos [ac fahk nu
selos, "Misla nu suwos."] **37** Elos arulana tuninfongla, ac
nunku mu elos liyauk inut se. **38** Na el fahk nu selos,
"Efu kowos ku sangeng? Efu kowos ku alolo in nunak
lowos uh? **39** Ngetma liye pouk ac niuk, ac liye lah
nga pa inge. Kahlyuwi na kowos ac fah etu na pwaye,
tuh inut uh wangin ikwa ac sri kac oana ke kowos liye
keik uh." [**40** El fahk ma inge, ac kolang paol ac nial
nu selos.] **41** Elos srakna tia ku in lulalfongi, ke sripen
arulana yohk fwefela ac engan lalos. Na el siyuk selos,
"Ya oasr mongo yuruwos inge?" **42** Elos sang nu sel ipin
ik manman se, **43** ac el eis ac kang ye mutalos. **44** Na el
fahk nu selos, "Pa inge ma nga tuh fahk nu suwos ke
nga srakna muta yuruwos ah: Ma nukewa ma simla keik
in Masap lal Moses, in ma simusla lun mwet palu, ac
in book in [Psalm] uh enenu na in akpwayeiyukla." **45**
Na el ikasla nunak lalos in kalem ke Ma Simusla uh,
46 ac fahk nu selos, "Pa inge ma simla uh: Christ el
ac fah keok, ac el ac fah moulyak liki misa ke len se
aktolu, **47** ac ke inel, pweng ke auliyak ac nunak munas
ke ma koluk enenu in lutiyuk in facl nukewa, mutawauk
Jerusalem. **48** Kowos mwet loh ke ma inge. **49** Ac nga
ac fah supwama nu fowos ma su Papa tumuk El wulela
kac. Tusruktu kowos enenu in mutana in siti uh nwe ke
na ku lucng me fah tuku nu fowos." **50** Na el kololosla nu
likin siti uh ac som apkuran nu Bethany, ac el srukak
paol nu faclos ac akinsewowoyalos. **51** Ke pacl se el
akinsewowoyalos inge, el som lukelos, [ac utukyak el
nu inkusrao.] **52** Elos alu nu sel, tari elos folokla nu
Jerusalem, sesseslana ke engan, **53** ac len nukewa elos
muta in Tempul ac sang kulo nu sin God.

John

1 Meet liki orekla faclu, Kas el nuna oasr yurin God, ac
el oapana God. **2** Kas se inge el oasr yurin God meet
liki mutaweyen faclu. **3** God El orala ma nukewa kacl.
Wangin kutena ma orekla saya, fin tia ke Kas. **4** Moul uh
tuku liki Kas, ac moul se inge pa ase kalem nu sin mwet
uh. **5** Kalem el tolak in lohsr, ac lohsr uh kofla konela. **6**
God El supwama mwet fahkak se lal, pangpang John, **7**
su tuku in fahkak nu sin mwet uh ke kalem sac, tuh mwet
nukewa in lohng mwe fahk se inge ac lulalfongi. **8** Tia el
pa kalem sac, a el tuku in fahkak ke kalem sac. **9** Pa
inge kalem na pwaye — kalem se ma tuku nu faclu ac
tolak mwet nukewa. **10** Kas el nuna oasr faclu, ac God El
nwe orala faclu kacl, a faclu tiana akilenul. **11** El tuku nu
yen sel sifacna, a mwet lal sifacna tia eisal. **12** Tusruktu,
oasr kutu sin mwet uh eisal ac lulalfongi in el; ke ma inge
el oru tuh elos in ku in ekla tulik nutin God. **13** Elos tia
ekla tulik nutin God ke inkanek in isusla lun mwet, ku ke
lungse lun mwet, a ke oakwuk lun God. **14** Kas el ekla
mwet ac muta inmasrlosr, sessesla ke kulang ac pwaye.
Kut liye wolana lal, wolana su el eis ke sripen el Wen
sefanna nutin Papa. **15** John el kaskas kacl. El wowoyak
ac fahk, "Pa inge el su nga tuh kaskas kac ke nga fahk,
'El tuku tukuk, tusruktu el fulat likiyu, mweyen el nuna
oasr meet liki nga tuh isusla.'" **16** Liki lungkulang yoklana
lal el kalwenina in ase mwe insewowo nu sesr nukewa.
17 God El ase Ma Sap kacl Moses, a kulang ac pwaye
tuku kacl Jesus Christ. **18** Wangin sie mwet na liye God,
a wen sefanna natul, su oana God ac muta sisken Papa
pacl nukewa, el pa arulana fahkulak kalem nu sin mwet
uh. **19** Mwet fulat lun mwet Jew in Jerusalem supwala
kutu mwet tol ac mwet Levi nu yorol John in tuh siyuk
sel, "Su kom an?" **20** John el tia srunga topuk, ac el fahk
lemtulauk, "Tia nga pa Christ." **21** Elos siyuk, "Na fin
ouingan, su kom an? Kom pa Elijah?" John el topuk,
"Mo, tia nga pa el." Elos siyuk, "Kom pa Mwet Palu sac?"
El topuk, "Mo." **22** Elos fahk, "Na fahk nu sesr lah su kom
an. Mea kom ac fahk keim sifacna? Enenu kut in us sie
top folokla nu yorolos su supwekutme." **23** John el topuk
ke kas ma mwet palu Isaiah el simusla: "Nga pa 'pusren
sie su wowoyak yen mwesis: Oru sie innek suwohs nu
sin Leum elan fahsr kac!'" **24** Na mwet utuk kas ma
supweyukla sin mwet Pharisee, **25** elos siyuk sel, "Fin
tia kom pa Christ ku Elijah ku Mwet Palu sac, efu ku
kom baptaisi mwet uh?" **26** John el topuk ac fahk, "Nga
baptais ke kof, tusruktu oasr sie su muta inmasrlowos
su kowos tiana akilen. **27** El tuku tukuk, tusruktu nga
kupansuwol in tulala ah losyen fahluk lal." **28** Ma inge
nukewa sikyak in acn se pangpang Bethany, ma oan
kutulap in Infacl Jordan, yen John el orek baptais we. **29**
Len se toko ah, John el liyalak Jesus ke el tuku nu yorol,
ac el fahk, "Liye, Lamb nutin God pa ingo, su eela ma
koluk lun faclu! **30** Pa inge el su nga tuh kaskas kac ke
nga fahk, 'Mwet se ac tuku tukuk, tusruktu el fulat likiyu,
mweyen el nuna oasr meet liki nga tuh isusla.' **31** Nga
tuh tiana etu lah su el, tusruktu nga tuku baptaisi mwet
ke kof in fahkulak nu sin mwet Israel." **32** Ac John el
fahkak pac ouinge, "Nga sifacna liye ke Ngun oatui oana
sie wuleoa inkusrao me, ac oan facl. **33** Nga srakna
tia etu lah el pa mwet sac, a God, su supweyume in
baptais ke kof, El fahk nu sik, 'Kom fah liye Ngun oatui
ac oan fin sie mwet. El pa mwet se ma ac baptais ke
Ngun Mutal.'" **34** Na John el fahk, "Nga liye tari, ac nga
fahk nu suwos lah el pa Wen nutin God." **35** In len se
toko ah, John el sifilpa tu insac, wi luo sin mwet tuma
lutlut lal. **36** El liye ke Jesus el fahsryak, na John el fahk,
"Pa ingo Lamb nutin God!" **37** Mwet lutlut luo lal eltal
lohng ke el fahk ouinge, na eltal fahsr tokol Jesus. **38**
Jesus el tapulla ac liye lah eltal fahsr tokol, ac el siyuk,
"Mea komtal suk an?" Na eltal topuk, "Rabbi, kom muta
oya?" (Kalmen Rabbi pa "Mwet luti.") **39** Jesus el topuk,
"Fahsru liye." (In pacl sac ac ao akosr ma ke tafun len
tok.) Ouinge eltal welul som ac liye yen el muta we, ac
mutana yorol nwe ke ekela. **40** Sie seltal pa Andrew, ma
lel Simon Peter. **41** El sa na konalak Simon, ma lel, ac
fahkang nu sel, "Kut konalak Messiah." (Kalmen kas
se inge pa "Christ.") **42** Na el pwanulla Simon nu yurin
Jesus. Jesus el ngetang nu sel ac fahk, "Kom pa Simon
wen natul John, tusruktu ac fah pangpang kom Cephas."
(Ine se inge oapana Peter, ac kalmac pa "eot.") **43** Len
se tok ah, Jesus el nunkauk elan som nu Galilee. El
liyalak Philip ac fahk nu sel, "Fahsru wiyu!" **44** (Philip el
mwet Bethsaida, siti se na ma Andrew ac Peter muta
pac we.) **45** Philip el konalak Nathanael ac fahk nu sel,
"Kut konauk mwet se ma Moses el sim kacl in book in
Ma Sap, oayapa su mwet palu simusla kacl. El pa Jesus,
wen natul Joseph, mwet Nazareth." **46** Na Nathanael el
siyuk, "Ya oasr ma wo ku in tuku Nazareth me?" Philip el
fahk, "Fahsru ac liye." **47** Ke Jesus el liyal Nathanael lah
el fahsr nu yorol, el kaskas kacl ac fahk, "Mwet Israel na
pwaye se pa inge. Wangin ma sufal in el!" **48** Nathanael
el siyuk sel, "Kom ku eteyu?" Ac Jesus el fahk, "Nga liye
kom ke kom muta ye sak fig soko, meet liki Philip el
pangon kom ah." **49** Na Nathanael el fahk, "Mwet Luti,
kom Wen nutin God! Kom Tokosra lun Israel!" **50** Jesus
el fahk nu sel, "Ya kom lulalfongi mweyen na nga fahkot
lah nga liye kom ye sak fig soko ah? Kom ac fah liye ma
yohk liki ma inge!" **51** Ac el fahk nu selos, "Nga fahk na
pwaye nu suwos: kowos ac fah liye kusrao ikakelik, ac
lipufan lun God sowak ac oatui nu fin Wen nutin Mwet."

2 Len luo toko marut se orek in Cana, sie siti srisrik
in acn Galilee. Nina kial Jesus el tuh oasr we, **2** na
Jesus ac mwet tumal lutlut elos wi pac suliyuk nu ke
marut sac. **3** Ke pacl se lisr wain ah, nina kial Jesus el
fahk nu sel, "Lisr wain uh." **4** Jesus el fahk nu sel, "Nina,
kom in tia fahk nu sik ma nga in oru. Pacl luk uh soenna
tuku." **5** Na nina kial el fahk nu sin mwet kulansap uh,

"Oru ma nukewa ma el fahk kowos in oru." **6** Oasr ma
sap ke alu lun mwet Jew nu ke aknasnasye pao, na
ke sripa se inge tuh oasr sufa eot onkosr mwe neinyuk
kof oan we. Kais sie sufa inge sufa na lulap, ku in nein
sunun gallon longoul nu ke tolngoul. **7** Jesus el fahk nu
sin mwet kulansap uh, "Nwakla sufa inge ke kof." Na
elos nwakla nwe ke na nwanala. **8** Na el fahk nu selos,
"Inge, utiya kutu kof an ac usla nu yurin mwet se ma
liyaung kufwa uh." Elos usla kof ah nu yorol, **9** ac el ema
tuh na ekla nu ke wain. El tiana etu lah wain inge tuku
ya me (tusruktu mwet kulansap ma utiya kof ah elos
etu). Ouinge el pangonma mukul se ma ac marut **10** ac
fahk nu sel, "Mwet uh mutana srukak wain wowo meet,
na tukun mwet uh ac nim yohk kac, elos fah srukak wain
ma tia arulana wo. A kom sruokya na wain ma wo uh
nwe ke pacl se inge!" **11** Jesus el oru mwenmen se
oemeet inge in Cana in Galilee. El akkalemyela wolana
lal we, ac mwet tumal lutlut elos lulalfongel. **12** Tukun ma
inge, Jesus ac nina kial ac mwet lel, oayapa mwet tumal
lutlut, elos som nu Capernaum ac muta we ke kutu len.
13 In pacl sac tuh apkuranyang nu ke Kufwen Alukela,
ouinge Jesus el som nu Jerusalem. **14** Ke el som nu
in Tempul, el liye lah oasr mwet kukakin cow, sheep,
wule, ac oayapa mwet ayaol mani elos muta pac ke tepu
lalos we. **15** Ke ma inge el orala mwe sringsring sucl
soko ac sang lusla sheep ac cow nukewa liki Tempul
uh. El oankiya pac tepu lun mwet ayaol mani, ac mani
lalos rakelik. **16** El sap nu sin mwet ma kuka wule, "Usla
ma inge liki acn inge! Tia sifil orekmakin lohm sin Papa
tumuk mu acn in kuka se!" **17** Mwet tumal lutlut elos
esam lah Ma Simusla uh fahk, "O God, moniyuk luk nu
ke Tempul lom firirrir in nga oana sie e." **18** Mwet fulat lun
mwet Jew elos forang nu sel ac siyuk, "Mwe akul fuka
kom ku in oru in akkalemye nu sesr lah oasr suwohs lom
in oru ma inge?" **19** Jesus el fahk, "Kunausla Tempul
se inge, ac in len tolu nga fah sifilpa musaela." **20** Ac
elos fahk nu sel, "Yac angngaul onkosr pa tuh musaiyuk
Tempul se inge! Ya kom ac sifilpa musaela ke len tolu?"
21 Tusruktu tempul se ma Jesus el sramsram kac inge
pa manol sifacna. **22** Ouinge ke el akmoulyeyukyak liki
misa, mwet tumal lutlut elos esamak lah el tuh fahk ma
se inge, ac elos lulalfongi Ma Simusla ac ma Jesus
el fahk. **23** Ke Jesus el muta Jerusalem ke pacl lun
Kufwen Alukela, mwet puspis lulalfongi in el ke elos liye
mwenmen ma el oru. **24** Tusruktu Jesus el tia sifacna
fuhlelang nu selos, mweyen el arulana etu moul lun
mwet uh. **25** Tia enenu kutena mwet in fahkak nu sel ke
ouiyen mwet uh, mweyen el sifacna etu ma nukewa ma
oan in nunak lalos.

3 Oasr sie mwet kol lun mwet Jew pangpang
Nicodemus, su ma in u lun mwet Pharisee. **2** Sie
fong ah el som nu yurin Jesus ac fahk nu sel, "Rabbi,
kut etu lah kom sie mwet luti supweyukme sin God.
Wangin sie mwet ku in oru mwenmen ma kom oru God
El fin tia welul." **3** Jesus el fahk, "Nga fahk na pwaye
nu sum: sie mwet el fin tia sifil isusla, el koflana liye
Tokosrai lun God." **4** Na Nicodemus el siyuk sel, "Sie
mwet matu ac sifilpa osweyukla fuka? Mea, el ku in
sifil ilyak nu insien nina kial ac isusla pacl se akluo?" **5**
Jesus el topuk, "Nga fahk na pwaye nu sum: sie mwet
el fin tia isusla ke kof ac Ngun, el koflana ilyak nu in
Tokosrai lun God. **6** Mwet su isusla ke ikwa, ma lun
ikwa; a mwet su isusla ke Ngun, ma lun ngun. **7** Nik kom
lut mweyen nga fahk lah kowos nukewa enenu in sifilpa
isusla. **8** Eng uh tuh nu yen el lungse. Kom lohng kusa,
a kom tia etu yen el tuku we me, ku yen el ac som nu
we. Ac oapana inge elos nukewa su isusla ke Ngun." **9**
Nicodemus el siyuk, "Mea, ku in ouingan?" **10** Jesus
el topuk, "Kom sie mwet luti fulat in Israel, ya pwaye
kom tia etu ma se inge? **11** Nga fahk na pwaye nu sum:
kut kaskas ke ma kut etu, ac fahkak ma kut liye uh. Ne
ouinge, wangin sie suwos lulalfongi ma kut fahk uh. **12**
Kowos tia lulalfongiyu ke nga fahk nu suwos ke ma lun
faclu, na kowos ac lulalfongiyu fuka nga fin kaskas ke
ma nu inkusrao? **13** Soenna oasr sie mwet na sowak
nu inkusrao sayen Wen nutin Mwet, su oatui inkusrao
me." **14** Oana ke Moses el tuh srupusrak serpent bronze
soko fin sak soko in acn mwesis ah, in ouiya sacna Wen
nutin Mwet el fah sripsripyak, **15** tuh elos nukewa su
lulalfongi in el elos fah ku in ilyak nu ke sie moul sasu
wangin saflaiya. **(aiōnios g166)** **16** Tuh God El lungse
faclu ouinge: El ase Wen sefanna natul, tuh elos nukewa
su lulalfongi in el fah tia misa, a elos fah eis moul ma
pahtpat. **(aiōnios g166)** **17** Tuh God El tia supwama Wen
natul in tuh nununku faclu, a tuh faclu in eis moul kacl.
18 Kutena mwet su lulalfongi in Wen el tia nununkeyuk;
tusruktu kutena mwet su tia lulalfongi, el nununkeyuk
tari, mweyen el tia lulalfongi in Wen sefanna nutin God.
19 Pa inge luman nununku sac: kalem tuku tari nu faclu,
a mwet uh elos lungse lohsr yohk liki kalem sac, mweyen
orekma lalos uh koluk. **20** Kutena mwet su oru ma koluk
el srunga kalem, ac el fah tia tuku nu ke kalem, mweyen
el tia lungse orekma koluk lal in liyeyuk. **21** A kutena
mwet su oru ma pwaye el tuku nu ke kalem, tuh in kalem
lah ma el oru el oru in akos God. **22** Tukun ma inge,
Jesus ac mwet tumal lutlut elos som nu in acn Judea, ac
el muta yorolos we ke kutu pacl, ac el baptaisi mwet. **23**
John el oayapa oru baptais lal in acn Aenon apkuran nu
Salim, mweyen yohk kof in acn sac. Mwet uh fahsrel ac
el baptaiselos. **24** (Ma inge ma meet liki John el kapiri
in presin.) **25** Kutu sin mwet lutlut lal John mutawauk
in akukuin yurin sie mwet Jew ke ouiyen aknasnas ke
alu lun mwet Jew. **26** Ke ma inge elos som nu yorol
John ac fahk nu sel, "Mwet Luti, kom esam mwet se ma
tuh wi kom layen kutulap ke infacl Jordan, mwet se ma
kom tuh fahkak kac ah? Inge el wi pac orek baptais, ac
mwet uh rirla nu yorol!" **27** John el topuk, "Wangin ma ku
in sikyak nu sin sie mwet, fin tia ma sin God me. **28**

Kowos sifacna mwet loh luk ke nga tuh fahk, 'Tia nga
pa Christ, a supweyukme nga meet lukel.' **29** In pacl in
marut, mukul se ma marut uh ac ma kial pa mutan sac.
Tusruktu mwet kawuk se lun mukul sac el engankin lah
el tu siskal ac lohng pusren mukul marut sac. Ouinge
engan luk uh oapana engan lun mukul se ma kawuk lun
mukul marut sacn. **30** Ac fah puseni mwet fahsr tukun
Jesus, ac mwet luk uh ac fah pueni." **31** El su tuku lucng
me el fulat liki nukewa. El su ma faclu me el ma lun faclu
ac el kaskas ke ma lun faclu, a el su tuku inkusrao me el
fulat liki nukewa. **32** El fahkak ke ma el liye ac lohng tari,
a wangin mwet lulalfongi ma el fahk uh. **33** Kutena mwet
su lulalfongi ma el fahk, el akkalemye lah el lulalfongi lah
ma God El fahk uh ma pwaye. **34** El su God El supwama
el fahk kas lun God, mweyen God El sang nufon Ngun
lal nu sel. **35** Papa El lungse Wen natul, ac El sang elan
ku fin ma nukewa. **36** Kutena mwet su lulalfongi ke Wen
oasr moul ma pahtpat lal. Kutena mwet su seakos Wen
fah wangin moul lal, a el ac fah mutana ye kaiyuk lun
God. **(aiōnios g166)**

4 Jesus el etu lah mwet Pharisee elos lohng tuh pus
mwet el baptaisela, oayapa pus mwet tuma lutlut
lal lukel John. **2** (Pwayeiya uh, Jesus sifacna el tiana
baptaisela kutena mwet. Mwet tumal lutlut mukena pa
baptaisi mwet.) **3** Ouinge ke Jesus el lohng ma fwack
inge, el fahsr liki acn Judea ac som nu Galilee. **4** Ke el
folok nu Galilee, el enenu in fahsr sasla acn Samaria. **5**
Na el sun sie siti srisrik in Samaria pangpang Sychar,
ma apkuran nu ke ipin acn se ma Jacob el tuh sang
lal Joseph, wen natul. **6** Lufin kof lal Jacob oan we, ac
Jesus el pituki siska ke sripen el totola ke fahsr lal. Pacl
se inge apkuran nu ke infulwen len. **7** Sie mutan Samaria
el tuku in ut kof, ac Jesus el fahk nu sel, "Ase nimuk
kutu kof an." **8** (Mwet tumal lutlut elos som tari in moul
mongo in siti uh.) **9** Mutan sac fahk, "Kom sie mwet Jew,
a nga mwet Samaria se — na fuka tuh kom ku in ngusr
kof sik kom in nim?" (Mwet Jew tia ku in orekmakin ahlu
ma mwet Samaria orekmakin.) **10** Jesus el fahk, "Kom
tia etu ke mwe sang ma God El akoo in sot nu sum, ac
kom tia pac etu lah su siyuk mwe nim sum. Kom funu
etu, kom lukun siyuk sik ac nga sot nu sum kof in moul."
11 Ac mutan sac fahk, "Leum se, wangin mwe ut kof lom,
ac lufin kof se inge loal. Kom ac eis kof in moul an fuka?
12 Jacob, papa matu tumasr, pa pukanak lufin kof se
inge ac likiya nu sesr. El, ac wen natul, ac un kosro natul
nukewa elos nim kof kac. Ya kom pangon kom yohk
lukel Jacob?" **13** Jesus el topuk, "Kutena mwet su nim
kof se inge fah sifilpa malu, **14** a kutena mwet su nim ke
kof se ma nga fah sang nu sel, ac fah tiana sifilpa malu.
Tuh kof se ma nga fah sang nu sel ac fah ekla sie unon
in kof in el, su ac fah sang nu sel kof in moul, oayapa
moul ma pahtpat." **(aiōn g165, aiōnios g166)** **15** Ac mutan
sac fahk, "Leum se, use nimuk kutu kof sacn! Na nga fah
tia sifilpa malu, ac nga fah tia enenu in tuku nu inse inge
in ut kof." **16** Jesus el fahk nu sel, "Fahla solama mukul
tomom an, na komtal foloko nu yuruk." **17** Ac mutan sac
fahk, "Wangin mukul tumuk." Jesus el fahk, "Pwaye fahk
lom an lah wangin mukul tomom. **18** Kom tuh payuk sin
mukul limekosr, ac mukul se kom muta yoro inge tia ma
tomom. Kom kaskas pwaye nu sik." **19** Na mutan sac
fahk, "Nga akilen tuh kom mwet palu se. **20** Mwet matu
tumuk meet ah elos tuh alu nu sin God fineol soko inge,
a kowos mwet Jew fahk mu Jerusalem mukena pa acn
se ma fal mwet uh in alu nu sin God we." **21** Jesus el
fahk nu sel, "Mutan, lulalfongiyu, mweyen pacl se ac
tuku ke mwet fah tia alu nu sin Papa fineol soko inge ku
in Jerusalem. **22** Kowos mwet Samaria tia arulana etu
lah su kowos alu nu se, tusruktu kut mwet Jew etu lah
su kut alu nu se, mweyen molela lun God nu sin mwet
uh ac tuku ke mwet Jew. **23** Tusruktu pacl se ac tuku,
aok tuku tari, ke mwet alu pwaye elos ac kolyuk ke ngun
in alu nu sin Papa fal nu ke ma pwaye. Pa inge elos
su Papa El suk in alu nu sel. **24** God El Ngun, ac ku
lun Ngun lal mukena pa oru mwet uh in alu nu sel ke
pwaye." **25** Mutan sac fahk nu sel, "Nga etu lah Messiah
el ac tuku — el su kut pangon 'Christ.' Ac ke el ac tuku
el fah aketeya ma nukewa nu sesr." **26** Ac Jesus el fahk,
"Nga pa el, nga su kaskas nu sum." **27** In pacl sac mwet
tumal lutlut lun Jesus elos foloko, ac elos arulana lut
in liye lah el kaskas nu sin mutan se. Tusruktu wangin
sie selos fahk nu sin mutan sac, "Mea kom lungse?" ku
siyuk sin Jesus, "Efu kom ku sramsram nu sin mutan
sac?" **28** Na mutan sac filiya sufa in kof lal ac folokla nu
in siti uh, ac fahk nu sin mwet we, **29** "Fahsru liye mwet
se su fahkma nu sik ma nukewa nga oru meet ah. Ya
acnu tia el pa Christ?" **30** Ouinge elos som liki siti uh
ac tuku nu yurin Jesus. **31** In pacl sac, mwet lutlut elos
kwafe sin Jesus, "Mwet Luti, eiswin kutu mwe mongo
uh!" **32** A el topuk ac fahk nu selos, "Oasr mwe mongo
nak ma kowos tia etu kac." **33** Ouinge mwet tumal lutlut
elos mutawauk in asiyuki inmasrlolos sifacna, "Ya oasr
mwet use mwe mongo nu yorol?" **34** Jesus el fahk nu
selos, "Mwe mongo nak pa in akos ma lungse lun El su
supweyume, ac in aksafye orekma El ase nu sik in oru.
35 Oasr soakas se lowos ma fahk mu, 'Malem akosr lula
na pacl in kosrani.' Tusruktu nga fahk nu suwos, ngetla
liye imae akwoya. Fahko kac matula inge, ac akola nu
ke kosrani! **36** Mwet se su kosrani el eis molin kosrani
lal ke el eisani fahko nu ke moul ma pahtpat. Ke ma
inge, el su yukwiya ac el su sifani fah tukeni engan.
(aiōnios g166) **37** Tuh soakas sac pwaye ma fahk mu, 'Sie
mwet yukwiya, ac sie pacna mwet fah kosrani.' **38** Nga
supwekowosla in eisani fahko in sie ima ma kowos tia
orekma kac. Kutena mwet tuh orekma kac, a kowos eis
woiyen orekma lalos." **39** Mwet puspis sin mwet Samaria
in siti sac lulalfongi ke Jesus ke sripen mutan sac fahk,
"El fahkma nu sik ma nukewa su nga tuh oru meet ah."
40 Ouinge ke mwet Samaria elos tuku nu yurin Jesus,

elos kwafe sel elan muta yorolos, na el muta we len luo.
41 Mwet puspis wi pac lulalfongi ke sripen fahkak lal, 42
ac elos fahk nu sin mutan sac, “Inge kut lulalfongi, tia ke
sripen ma kom fahk, a ke sripen kut sifacna lohngol,
ac kut etu lah pwaye, el pa Mwet Lango lun faclu.” 43
Tukun Jesus el muta we ke len luo, el mukuiyak ac som
nu Galilee. 44 El tuh sifacna fahk, “Sie mwet palu el
tia akfulatyeyuk in facl sel sifacna.” 45 Ke el sun acn
Galilee, mwet in acn sac paingul mweyen elos wi som
nu ke Kufwen Alukela se ma orek Jerusalem, ac elos
tuh liye ma nukewa ma el oru ke pacl in kufwa sac. 46
Toko Jesus el folokla nu Cana in Galilee, acn se ma el
tuh ekulla kof nu ke wain we. Oasr sie mwet fulat lun
government tuh muta we su wen se natul mas in acn
Capernaum. 47 Ke el lohng lah Jesus el tuku liki acn
Judea nu Galilee, el som nu yorol ac siyuk sel elan som
nu Capernaum ac akkeyala wen se natul, su apkuran in
misa. 48 Jesus el fahk nu sel, “Kowos fin tia liye orekma
usrnguk ku mwenmen, kowos fah tia lulalfong.” 49 Na
mwet sac fahk, “Leum, fahsru wiyu meet liki tulik se nutik
ah misa.” 50 Jesus el fahk nu sel, “Fahsrot, wen nutum
el ac moul na!” Mwet sac lulalfongi kas lun Jesus ac el
som. 51 Ke el srakna fahsr inkanek uh, mwet kulansap
lal ah sonol ac fahk nu sel, “Wen nutum el kwela!” 52 El
siyuk selos lah ac pacl su wen se natul ah kwela, ac
elos topuk, “Fol lal ah wanginla lukel ke ao se ma tafun
len tok ekea.” 53 Na papa sac esamak lah ac ao sac
pacna pa Jesus el fahkang nu sel mu, “Wen nutum el ac
moul na.” Ouinge el, ac sou lal nukewa lulalfongila. 54
Pa inge mwenmen se akluo ma Jesus el oru tukun el
foloko liki acn Judea nu Galilee.

5 Tukun ma inge, Jesus el som nu Jerusalem nu ke
sie kufwa lun mwet Jew. 2 Oasr lulu in kof se oan
apkuran nu ke Mutunpot lun Sheep in Jerusalem, ac
oasr sawalsrisr limekosr kac. Inen lulu sac pa Bethesda
in kas Hebrew. 3 Mwet mas puspis oan fin sawalsrisr
inge — mwet kun, mwet maskin nia, ac mwet ul. [Elos
soano kof uh in noanoayak, 4 mweyen kutu pacl uh, sie
lipufan lun Leum ac oatui nu in lulu sac ac oru kof uh in
noanoayak. Mwet mas se ma ac sroang oemeet nu in
lulu uh tukun kof uh noanoayak uh ac kwela liki mas
lal uh.] 5 Oasr sie mukul muta we su mas yac tolngoul
oalkosr. 6 Jesus el liye lah el oan we, ac el etu lah mukul
sac mas ke pacl na loeloes; ouinge el siyuk sel, “Ya kom
lungse kwela?” 7 Mwet mas sac topuk nu sel, “Leum,
wangin mwet luk in filiyuwi in lulu uh ke pacl se kof uh
noanoayak uh. Pacl nukewa nga ac srike in sroang nu in
kof uh, oasr na mwet ac sroang meet likiyu.” 8 Jesus el
fahk nu sel, “Tukakek, srukak mwe oan kiom, ac fahsr.”
9 Na mukul sac kwela in pacl sacna. El srukak mwe oan
kial ac mutawauk in fahsr. Len sac len Sabbath. 10 Ke
ma inge mwet fulat lun mwet Jew elos fahkang nu sin
mukul se ma kwela ah, “Len Sabbath se pa inge. Lain
Ma Sap lasr kom in lippise mwe oan kiom ac fahsr.”
11 El topuk, “Mwet se ma akkeyeyula pa sap nga in
srukak mwe oan kiuk ac fahsr.” 12 Elos siyuk sel, “Su
mwet se sap kom in oru angan uh?” 13 Tuh mukul se
ma kwela ah tiana etu lah su Jesus, mweyen arulana
pukanten mwet in acn sac, ac Jesus el illa na som. 14
Tok, Jesus el sonol in Tempul ac fahk nu sel, “Liye, kom
kwela inge. Ke ma inge nimet sifil oru ma koluk, mweyen
kom fin sifil oru, ac oasr ma na koluk liki ku in sikyak nu
sum.” 15 Na mukul sac som ac fahk nu sin mwet fulat
lun mwet Jew lah Jesus pa mwet se akkeyalla ah. 16
Ke ma inge elos mutawauk in aklokoalokye Jesus, ke
sripen el akkeyala mwet se ke len Sabbath. 17 Jesus el
fahk nu selos, “Papa tumuk El orekma pacl nukewa,
pwanang nga enenu in orekma pac.” 18 Fahk se inge
oru mwet fulat lun mwet Jew arulana suk in unilya. Tia
ke sripen el kunausla Ma Sap ke len Sabbath mukena, a
el fahk mu God pa Papa tumal, su kalmac uh pa el oana
God. 19 Ke ma inge Jesus el topkolos ac fahk, “Nga
fahk na pwaye nu suwos: Wen el tia ku in oru kutena
ma ke ku lal sifacna. El oru na ma el liye Papa tumal
El oru. Ma Papa El oru, Wen el oru pac. 20 Tuh Papa
El lungse Wen, ac akkalemye nu sel ma nukewa ma
El sifacna oru. El fah fahkak nu sel orekma yohk liki
inge tuh elan oru, ac kowos nukewa fah fwefela kac.
21 Oana ke Papa El akmoulyauk mwet misa ac sang
moul nu selos, ouinge Wen el fah sang moul nu selos su
el lungse sang nu se. 22 Papa sifacna El tia nununku
kutena mwet. El sang nu sin Wen natul ku nukewa in
nununku, 23 ouinge mwet nukewa fah akfulatye Wen
in oana ke elos akfulatye Papa. Kutena mwet su tia
sunakin Wen elos tia pac sunakin Papa su supwalma.
24 “Nga fahk na pwaye nu suwos: kutena mwet su lohng
kas luk ac lulalfongi in El su supweyume, el ilyak tari nu
ke moul kawil. El fah tia nununkeyuk, a el illa liki misa nu
ke moul. **(aiōnios g166)** 25 Nga fahk na pwaye nu suwos:
pacl se ac fah tuu — kaok tuku tari — ke mwet misa fah
lohng pusren Wen nutin God, ac elos su porongo fah
moulyak. 26 Oasr ku lun Papa in sang moul, ac El sang
ku sac pacna nu sin Wen natul. 27 Ac El asang nu sin
Wen tuh in el pa ac nununku mwet uh, mweyen el Wen
nutin Mwet. 28 Nik kowos lut ke ma se inge: pacl se
ac tuku ke mwet misa nukewa fah lohng pusracl 29 ac
ilme liki kulyuk lalos. Elos su oru ma wo fah moulyak
nu ke moul, a elos su oru ma koluk fah moulyak nu ke
nununku ac lisyukla. 30 “Wangin ma nga ku in oru ke ku
luk sifacna. Nga oru nununku luk fal nu ke ma God El
fahk nu sik, ke ma inge nununku luk suwohs, mweyen
nga srike in oru ma lungse lun El su supweyume, ac tia
ma lungse luk sifacna. 31 “Nga fin orek loh keik sifacna,
mwet uh tia ku in etu lah pwaye. 32 Tusruktu oasr pac
mwet se saya su orek loh keik, ac nga etu lah ma el fahk
keik uh ma pwaye. 33 Kowos tuh supwala mwet utuk kas
lowos nu yorol John, ac el fahkak kas na pwaye keik.
34 Nga tia enenu sie mwet in orek loh keik. Nga fahk

na ma inge tuh kowos in moulla. **35** John el oana sie
lam ma firirrir ac kalem, ac kowos tuh engankin kalem
sac ke kitin pacl. **36** Tusruktu oasr ma loh keik su yohk
liki ma loh lal John: pa orekma ma nga oru, su Papa
tumuk El ase nu sik in oru. Ma inge pa kaskas keik, ac
fahkak pac lah Papa pa supweyume. **37** Oayapa Papa,
su supweyume, El orek loh keik. Kowos soenna lohng
pusracl ku liye mutal, **38** ac kowos tia pacna sang kas
lal uh in oan in kowos, mweyen kowos tiana lulalfongi
kacl su El supwama. **39** Kowos lutlut ke Ma Simusla
mweyen kowos nunku mu kowos ku in konauk moul
ma pahtpat kac. Ac Ma Simusla inge fahkak pac keik!
(aiōnios g166) **40** Ne ouinge, a kowos tia lungse tuku nu
yuruk tuh kowos in eis moul. **41** "Nga tia suk kaksak
sin mwet. **42** A nga etekowos, ac nga etu lah wangin
lungse lowos nu sin God. **43** Nga tuku ke ku fulat lun
Papa tumuk, a kowos tia eisyu. A siena mwet fin tuku
ke ku lal sifacna, kowos ac eisal. **44** Kowos lungsena
kaksakin sin sie sin sie, a kowos tia srike in suk kaksak
sel su mukefanna God. Na kowos ac lulalfongiyu fuka?
45 Nik kowos nunku mu nga pa ac tukakin kowos nu sin
Papa tumuk. Moses, su kowos filiya finsrak lowos se, el
na pa ac fah tukakin kowos uh. **46** Kowos funu lulalfongi
na pwaye kacl Moses, kowos lukun lulalfongiyu, mweyen
oasr na ma el simusla keik. **47** A ke kowos tia lulalfongi
ma el simusla uh, kowos ac lulalfongi fuka ma nga fahk
uh?"

6 Tukun ma inge, Jesus el kal sasla in Lulu Galilee (su
oayapa pangpang Lulu Tiberias). **2** Oasr sie un mwet
na lulap fahsr tokol, mweyen elos liye mwenmen el oru
ke el akkeyala mwet mas. **3** Jesus el utyak fin soko
inging ac pituki wi mwet tumal lutlut. **4** Pacl in Kufwen
Alukela apkuran me. **5** Jesus el ngetla liye lah sie un
mwet na lulap tuku nu yorol, ke ma inge el siyuk sel
Philip, "Kut ac konauk oya mongo ma fal in kiteya u na
lulap se inge?" **6** (El fahk ma se inge in srikal Philip — el
etu tari ma el ac oru.) **7** Philip el topuk ac fahk, "In kitalos
nukewa ke ipin bread na srisrik se, ac yohk liki ipin silver
luofoko kut ac enenu." **8** Andrew, sie pac sin mwet tumal
lutlut, su ma lel Simon Peter, el fahk, **9** "Tulik mukul
se oasr inge su oasr lof in bread barley limekosr ac ik
lukwa sel. Tusruktu sufal na pwaye in sang kiteya mwet
inge." **10** Jesus el fahk nu selos, "Fahk nu sin mwet uh
in muta nu ten." (Acn na mahma se pa inge.) Ouinge
mwet nukewa muta; sahp ac oasr tausin limekosr ma
mwet mukul. **11** Jesus el eis bread uh, sang kulo nu sin
God, ac kitalik nu sin mwet nukewa su muta in acn sac.
El oru oapana nu ke ik ah, na elos nukewa eis fal nu ke
enenu lalos. **12** Ke elos nukewa kihpi, el fahk nu sin
mwet tumal lutlut, "Orani ma yolyak an, tuh kut in tia
kunausten." **13** Ouinge elos orani luwen mongo uh ac
nwakla fotoh singoul luo ke ma yolyak ke lof limekosr
ma mwet ah mongo kac. **14** Ke mwet uh liye mwenmen
ma Jesus el oru inge, elos fahk, "Pwayena lah pa inge
Mwet Palu se ma ac tuku nu faclu!" **15** Jesus el etu lah
elos akoo in tuku sruokilya ke ku in oru elan tokosra,
ouinge el sifilpa mukena utyak nu fin inging uh. **16** Ke
ekela, mwet tumal lutlut lun Jesus elos tufokla nu ke
lulu sac, **17** sroang nu fin oak soko, ac kal in folokla nu
Capernaum. Inge lohsrani tari, a Jesus el soenna tuku
nu yorolos. **18** In pacl sac eng na upa se tuhyak, ac fin
kof uh pulkulakyak. **19** Mwet lutlut elos kal mael tolu ku
akosr, na elos liyalak Jesus lah el fahsr fin kof uh, ac
apkuranyang nu ke oak okoalos, na elos tuninfongla. **20**
Jesus el fahk nu selos, "Nik kowos sangeng. Nga pa
inge!" **21** Na elos enganak ac srakulang nu fin oak uh,
ac in pacl sacna oak uh sun pe acn ah, yen ma elos kal
nu we. **22** Len se tok ah, un mwet se ma mutana lefahl
sac, elos esam lah oak soko na pa tuh oan pe acn ah,
ac elos etu lah Jesus el tia wi mwet tumal lutlut sroang
nu fin oak soko ah, a eltal mukena oayak. **23** Oak saya
ma tuku Tiberias me oai pe acn ah, fototo nu ke acn se
ma un mwet ah tuh mongo bread we tukun Jesus el
sang kulo ah. **24** Ke un mwet uh liye lah Jesus, oayapa
mwet tumal lutlut, elos tukeni wangin, na elos sroang
nu fin oak inge ac kal som nu Capernaum in tuh sokol
we. **25** Ke mwet ah konalak Jesus lefahl lac ah, elos
fahk nu sel, "Mwet Luti, kom tuku ngac nu inge?" **26** Ac
Jesus el fahk, "Nga fahk na pwaye nu suwos: kowos
sukyu mweyen kowos tuh mongo bread ac kihpi kac,
ac tia ke sripen kowos kalem ke mwenmen luk ah. **27**
Nik kowos orekma nu ke mwe mongo su ac kolukla; a
kowos in orekma nu ke mwe mongo ma ac oan nwe
tok, su Wen nutin Mwet el ac sot nu suwos, mweyen
God, Papa, El akkalemye tari mu El insemowo kacl."
(aiōnios g166) **28** Ke ma inge elos siyuk sel, "Mea kut
ku in oru tuh kut in akfahsrye ma God El lungse kut in
oru?" **29** Jesus el topuk, "Ma God El lungse kowos in
oru pa kowos in lulalfongel su El supwama." **30** Elos
topkol ac fahk, "Mwenmen fuka kom ac oru tuh kut in ku
in liye ac lulalfongi kom? Mea kom ac oru? **31** Papa
matu tumasr meet ah mongo manna yen mwesis, oana
Ma Simusla fahk, 'El sang bread nalos inkusrao me.'"
32 Jesus el fahk, "Nga fahk na pwaye nu suwos: ma
Moses el tuh sot nu suwos tia bread inkusrao me. Papa
tumuk pa asot nu suwos bread pwaye inkusrao me. **33**
Tuh bread ma God El asot pa el su oatui inkusrao me
ac sang moul nu faclu." **34** Ac elos fahk nu sel, "Leum,
ase nu sesr bread se inge pacl nukewa." **35** Jesus el
fahk nu selos, "Nga bread in moul. El su tuku nu yuruk
fah tiana masrinsral. El su lulalfongiyu fah tiana malu.
36 Tuh nga fahk tari nu suwos lah kowos nwe liyeyu a
kowos soenna lulalfongiyu. **37** Elos nukewa su Papa El
ase nu sik fah tuku nu yuruk. Nga fah tiana folokunla
kutena mwet su tuku nu yuruk, **38** mweyen nga oatui
inkusrao me, tia in oru lungse luk sifacna, a ma lungse
lal su supweyume. **39** Ac lungse lal su supweyume pa

nga in tia lela kutena selos su El ase nu sik in tuhlac,
a nga in akmoulyalosyak nukewa ke len safla. **40** Tuh
pa inge ma Papa tumuk El lungse: elos nukewa su liye
Wen ac lulalfongel in eis moul ma pahtpat. Ac nga fah
akmoulyalosyak ke len safla." **(aiōnios g166)** **41** Mwet uh
mutawauk in mungulngulyak kacl, mweyen el fahk, "Nga
pa bread se ma oatui inkusrao me." **42** Elos fahk, "Ya tia
Jesus pa inge, wen natul Joseph? Kut etu papa tumal ac
nina kial. Fuka tuh elan fahk inge mu el oatui inkusrao
me?" **43** Jesus el topuk, "Nimet kowos mungulngul
inmasrlowos sifacna. **44** Wangin sie mwet ku in tuku nu
yuruk, Papa su supweyume El fin tia kololma. Ac nga
fah akmoulyalak ke len se safla. **45** Sie mwet palu el
simusla kas inge: 'God El fah luti mwet nukewa.' Kutena
mwet su lohng kas lun Papa ac lutlut sel, el ac tuku nu
yuruk. **46** Tia kalmeya pa oasr mwet liye tari Papa. El na
su tuku sin God, el mukena pa liyal tari. **47** Nga fahk
na pwaye nu suwos: el su lulalfongiyu, oasr moul ma
pahtpat yorol. **(aiōnios g166)** **48** Nga bread in moul. **49**
Papa matu tomowos elos mongo manna yen mwesis,
tusruktu elos misa. **50** A funu bread su tuku inkusrao me,
kutena mwet su mongo kac el fah tiana misa. **51** Nga pa
bread in moul su tuku inkusrao me. Kutena mwet fin
kang bread se inge, el fah eis moul ma pahtpat. Bread
se su nga fah sang nu sel pa ikok, su nga sang tuh
faclu fah ku in moul." **(aiōn g165)** **52** Kas se inge purakak
sie akukuin upa inmasrlolos, na elos asiyuki ac fahk,
"El ac ku in ase fuka ikwal kut in kang?" **53** Jesus el
fahk nu selos, "Nga fahk na pwaye nu suwos: kowos fin
tia mongo ke ikwen Wen nutin Mwet ac nim srahl, ac
fah wangin moul in kowos. **54** Kutena mwet su mongo
ke ikok ac nim srahk fah oasr moul ma pahtpat yorol,
ac nga fah akmoulyalak ke len se safla. **(aiōnios g166)**
55 Tuh ikok pa mwe mongo pwaye, ac srahk pa mwe
nim pwaye. **56** Kutena mwet su mongo ke ikok ac nim
srahk, el moul in nga, ac nga moul in el. **57** Papa su
moul El supweyume, ac ke sripal nga oayapa moul. In
ouiya sacna, kutena mwet su mongo ke ikok fah moul
ke sripuk. **58** Pa inge bread se ma tuku inkusrao me.
Tiana oana bread ma papa matu tomowos mongo kac,
na tok elos misa. Mwet se ma mongo ke bread se inge
fah moul ma pahtpat." **(aiōn g165)** **59** Jesus el fahk ma
inge ke el luti in iwen lolngok in acn Capernaum. **60**
Mwet puspis sin mwet tumal lutlut elos lohng ma inge,
ac elos fahk, "Mwe luti inge arulana upa. Su ku in kalem
kac?" **61** Wanginna mwet fahkang ma inge nu sin Jesus,
a el sifacna etu lah elos mungulngul kac, ouinge el fahk
nu selos, "Ya ma inge oru kowos ke fuhleak? **62** Na ac
fuka kowos fin liye Wen nutin Mwet el folokyak nu yen
el muta we meet? **63** Ngun lun God pa asang moul.
Wangin sripen ku lun mwet uh. Kas su nga kaskaskin
nu suwos, ma sin Ngun lun God su ase moul. **64** Ne
ouinge, kutu suwos tia lulalfongi." (Jesus el nuna etu
oe ke mutawauk lah su mwet ma ac tia lulalfongi, ac
su mwet se ac tukakunulak.) **65** Ac el fahk pac, "Pa na
inge sripa se oru nga tuh fahk nu suwos mu wangin sie
mwet ku in tuku nu yuruk Papa El fin tia kasrel elan ku in
tuku." **66** Ke sripa se inge, mwet puspis sin mwet fahsr
tokol elos folokla ac tia sifilpa welul. **67** Ouinge el siyuk
sin mwet tumal lutlut singoul luo, "Ac kowos, ya kowos
lungse pac som?" **68** Simon Peter el topuk, "Leum, kut
ac som nu yurin su? Kas ma ase moul ma pahtpat oasr
yurum. **(aiōnios g166)** **69** Ac inge kut lulalfongi ac etu lah
kom pa El su Mutal su tuku sin God me." **70** Jesus el
topuk, "Nga pa sulekowosla mwet singoul luo, pwaye?
Ne ouinge, a sie suwos el devil!" **71** El kaskas kacl
Judas, wen natul Simon Iscariot. Tuh Judas, el ne sie sin
mwet tumal lutlut singoul luo, el pa ac tukakunulak uh.

7 Tukun ma inge, Jesus el fufahsryesr in Galilee. El tuh
tia lungse forfor in acn Judea, mweyen mwet fulat lun
mwet Jew we kena unilya. **2** Apkuran me pacl in Kufwen
Iwen Aktuktuk, **3** ke ma inge mwet lel Jesus elos fahk nu
sel, "Fahla liki acn inge ac som nu Judea, tuh mwet ma
tuh fahsr tukum fah liye ma kom oru an. **4** Mwet se fin
lungse in eteyuk el, el ac tia oru orekma lal in lukma. Ke
kom oru ma inge, lela faclu nufon in etu keim!" **5** (Finne
tamulel lal elos tiana lulalfongi kacl.) **6** Jesus el fahk nu
selos, "Pacl luk uh soenna tuku. A funu kowos, oana
sie pacl nukewa. **7** Faclu koflana srungakowos, a faclu
srungayu mweyen nga kalweni in fahk lah ouiya lun faclu
koluk. **8** Kowos som na nu ke kufwa an. Nga ac tia wi
som ingena nu ke kufwa se inge, mweyen pacl fal luk
soenna tuku." **9** El fahk ouinge ac mutana in acn Galilee.
10 Tukun mwet lel som tari nu ke kufwa ah, Jesus el som
pac; tusruktu el tia som lemtulauk, a el som in lukma. **11**
Mwet fulat lun mwet Jew elos sokol ke kufwa ah. Elos
siyuk, "El a ya?" **12** Oasr na mungulngul lun un mwet uh
kacl. Kutu mwet uh fahk, "El mwet na wowo se," a kutu
fahk, "Mo, el aklalfonye mwet uh." **13** Tusruktu wangin
sie mwet kaskas lemtulauk kacl, mweyen elos sangeng
sin mwet fulat lun mwet Jew. **14** Ke sun infulwen wik in
kufwa sac, Jesus el som ac mutawauk in luti in Tempul.
15 Mwet fulat lun mwet Jew elos arulana lut ac fahk,
"Fuka tuh mwet se inge arulana yohk etu lal, a el tia
mwet lutlut se?" **16** Jesus el fahk, "Ma nga luti uh tia
mwe luti luk sifacna, a ma lun God, su supweyume. **17**
Kutena mwet su kena oru ma lungse lun God, el fah etu
lah mwe luti luk ma sin God me ku ma sik sifacna. **18** Sie
mwet su kaskas ke ku lal sifacna el srike in akfulatyal
sifacna. A el su lungse akfulatye El su supwalma, el inge
pa kaskas pwaye ac wangin sutuu in el. **19** Ya tia Moses
pa asot nu suwos Ma Sap? Tusruktu tia sie suwos akos
Ma Sap. Efu kowos ku srike in uniyuwi?" **20** Un mwet uh
topkol ac fahk, "Su srike in unikowi an? Oasr demon se
yurum!" **21** Jesus el fahk, "Nga orala sie mwenmen, ac
kowos nukewa lut. **22** Moses el sap kowos in kosrala
wen nutuwos (sruhk tia Moses, a papa matu tomowos pa

mutawauk lumah se inge), ac ouinge kowos kosrala tulik
mukul se ke len Sabbath. **23** Sie tulik mukul fin kosrla ke
len Sabbath tuh in akfalye Ma Sap lal Moses, efu kowos
ku kasrkusrak sik ke nga oru sie mwet in arulana kwela
ke len Sabbath? **24** Nimet nununku ke ma motowos liye,
a nununku fal nu ke ma su suwohs." **25** Kutu sin mwet
Jerusalem elos fahk, "Ya tia mwet se inge pa mwet fulat
elos srike in uniya uh? **26** Liye! El kaskas lemtulauk ye
mutalos, ac wanginna ma elos fahk lainul! Ya pwaye
elos etu lah el pa Christ? **27** Tusruktu pacl se Christ el
ac tuku, wangin sie mwet ac etu lah el tuku oya me — a
kut nukewa etu acn mwet se inge tuku we me uh." **28** Ke
Jesus el luti in Tempul, el fahk ke sie pusra lulap, "Ya
pwaye kowos eteyu ac etu yen nga tuku we me? Nga tia
tuku ke ku luk sifacna. El su supweyume El pwayena.
Kowos tia etal, **29** a nga etal, mweyen nga tuku yorol
me ac El supweyume." **30** Na elos srike in sruokilya,
tusruktu wangin sie mwet filiya pao facl, mweyen pacl
lal soenna tuku. **31** A mwet puspis inmasrlon un mwet
uh lulalfongel, ac elos fahk, "Ke pacl se Christ el tuku,
ya el ac orek mwenmen pus liki na ma mwet se inge
oru uh?" **32** Kutu mwet Pharisee elos lohng ke mwet
uh mungulngul kacl Jesus, pwanang elos ac mwet tol
fulat supwala kutu mwet soan lalos in Tempul in som
sruokilya. **33** Jesus el fahk, "Nga ac fah muta yuruwos ke
kitin pacl na, na nga fah som nu yurin El su supweyume.
34 Kowos ac fah sukyu, a kowos fah tia koneyuyak,
mweyen kowos koflana som nu yen nga ac muta we."
35 Mwet fulat lun mwet Jew elos fahk nu sin sie sin sie,
"Pia acn el ac som nu we tuh kut in tia ku in konalak uh?
Ya el ac som nu in facl saya, yen mwet lasr uh fahsrelik
ac muta we, ac luti mwet Greek? **36** El fahk mu kut ac
sokol tuh kut ac tia ku in konalak, ac kut ac tia ku in som
nu yen el oasr we. Mea kalmen ma el fahk uh?" **37** Ke
len se safla lun kufwa sac, len se ma yohk sripa oemeet,
Jesus el tuyak ac fahk ke pusra lulap, "Kutena mwet
su malu, lela elan tuku nu yuruk ac nim. **38** Oana Ma
Simusla fahk, 'Kutena mwet su lulafongi keik, unon in
kof in moul fah sororme liki insial.'" **39** Jesus el fahk ma
se inge ke Ngun su God El ac fah sang nu selos su
lulalfongi. Ke pacl sac, Ngun soenna itukyang nu sin
kutena mwet, mweyen Jesus el soenna utukyak nu in
wolana lal. **40** Kutu sin mwet inmasrlon un mwet uh
lohng ke el fahk ma se inge, ac elos fahk, "Pwayena lah
mwet se inge el Mwet Palu sac!" **41** Ac kutu fahk, "El pa
Christ!" A kutu pac fahk, "Christ el ac tia tuku Galilee
me! **42** Ma Simusla fahk mu Christ el ac sie sin fita natul
Tokosra David, ac el ac fah isusla in Bethlehem, siti
srisrik yen David el tuh muta we." **43** Ouinge srisrielik
inmasrlon un mwet uh ke sripen Jesus. **44** Kutu selos
kena sruokilya, tusruktu wangin sie mwet filiya pao facl.
45 Ke mwet soan elos folokla, mwet tol fulat ac mwet
Pharisee siyuk selos, "Efu kowos ku tia usalu?" **46** Mwet
soan elos topuk, "Soenna oasr mwet sramsram oana
mwet sac!" **47** Mwet Pharisee siyuk selos, "Ya kowos wi
pac kiapweyukla? **48** Ya kowos na lohng mu oasr sie
mwet fulat ku sie mwet Pharisee lulafongel? **49** Un mwet
inge tia etu ke Ma Sap lal Moses, ke ma inge elos oasr
ye selnga lun God!" **50** Sie sin mwet Pharisee su muta
we pa Nicodemus, mwet se ma tuh som nu yorol Jesus
meet. El fahk nu sin mwet ah, **51** "Fal nu ke Ma Sap lasr
uh, kut tia ku in nununku sie mwet meet liki kut lohng
pusracl sifacna, ac konauk lah mea el oru." **52** Na elos
fahk, "Mea, kom sie pac mwet Galilee? Riti Ma Simusla
ac kom ac etu lah wangin mwet palu ku in sikyak Galilee
me." [**53** Na elos nukewa folokelik nu in acn selos.

8 ac Jesus el som nu Fineol Olive. **2** Toang na in lotu
tok ah el folokla nu ke Tempul. Mwet nukewa fahsreni
raunella, ac el muta nu ten ac mutawauk in lotelos. **3**
Mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee use mutan se su
sruoh mweyen el orek kosro, ac elos sap elan tu ye
mutun mwet nukewa. **4** Ac elos fahk nu sin Jesus, "Mwet
luti, mutan se inge sruoh ke el orek kosro. **5** In Ma Sap
lasr uh Moses el sapkin mu kain in mutan se inge enenu
in tatngal nu ke misa. A kom, mea kom ac fahk kac?"
6 Elos fahk ma inge in srikal Jesus, tuh elos in ku in
tukakunulak ke kas lal. A el suwoli ac simis infohk uh
ke kufinpaol. **7** Ac ke elos sikalani na in kusen siyuk
nu sel, el keyak ac fahk nu selos, "Mwet se su soenna
oru ma koluk inmasrlowos, elan tanglal meet." **8** Na el
sifilpa suwoli ac simis infohk uh. **9** Ke elos lohng kas
lal inge, elos nukewa fahsrelik kais sie, mutawauk ke
mwet ma matu selos. Jesus mukena lula yurin mutan
sac, su srakna tu insac. **10** El keyak ac fahk nu sel, "Pia
mwet ah? Wangin mwet lula in nununkekom?" **11** Mutan
sac topuk, "Leum, wanginna." Na Jesus el fahk, "Kwal,
nga ac tia pac nununkekom. Kom ku in som, tusruktu
nimet sifilpa oru ma koluk."] **12** Jesus el sifilpa kaskas
nu sin mwet Pharisee ac fahk, "Nga kalem lun faclu.
Kutena mwet su fahsr tukuk fah oasr kalem lun moul
yorol, ac el fah tiana fahsr in lohsr." **13** Mwet Pharisee
elos fahk nu sel, "Inge kom orek loh keim sifacna. Ma
kom fahk an tia akpwayei kutena ma." **14** Jesus el topuk
ac fahk, "Nga finne orek loh keik sifacna, ma nga fahk
uh pwaye, mweyen nga etu acn nga tuku we me, ac acn
nga ac som nu we. Kowos tia etu acn nga tuku we me
ku acn nga ac som nu we. **15** Kowos orek nununku fal
nu ke nunak lun mwet. Nga tia nununku kutena mwet. **16**
Tusruktu nga fin oru, nununku luk ac suwosna, mweyen
tia nga mukena kac, a Papa su supweyume el wiyu.
17 Simla in Ma Sap lowos mu ke mwet loh luo nunak
sefanna, ma eltal fahk uh pwaye. **18** Nga orek loh keik
sifacna, ac Papa su supweyume El oayapa orek loh
keik." **19** Elos siyuk sel, "Pia papa tomom an?" Jesus
el topuk, "Kowos tia eteyu, ac kowos tia pac etu Papa
tumuk. Kowos funu eteyu kowos lukun etu pac Papa
tumuk." **20** Jesus el fahk ma inge ke el luti in Tempul,
apkuran nu ke infukil se ma box in mwe sang uh oan

we. A wangin mwet sruokilya, mweyen pacl lal soenna
tuku. 21 Jesus el sifilpa fahk nu selos, “Nga fah som liki
kowos, ac kowos fah sukyu, tusruktu kowos ac misa
in ma koluk lowos. Kowos koflana som nu yen nga ac
som nu we.” 22 Ke ma inge mwet fulat lun mwet Jew
elos fahk, “El fahk mu kut tia ku in som nu yen el ac
som nu we. Ya kalmac pa el ac sifacna unilya?” 23
Jesus el topuk, “Kowos ma ten me, a nga tuku lucng me.
Kowos ma lun faclu, a nga tia ma lun faclu. 24 Pa sis
nga fahkot mu kowos ac misa in ma koluk lowos. Kowos
fin tia lulalfongi lah ‘Nga Nuna Nga Ah Na,’ kowos ac
misa in ma koluk lowos.” 25 Elos siyuk sel, “Su kom
an?” Jesus el topuk, “Nuna mwet se na nga tuh fahk
nu suwos ke mutawauk ah. 26 Yohk ma nga enenu in
fahk nu suwos; yohk ma fal nga in nununkekowos kac.
Tusruktu El su supweyume El pwayena, ac nga fahkak
nu sin faclu ma na nga lohng sel mukena.” 27 Elos tiana
kalem kac lah Jesus el kaskas nu selos ke Papa. 28
Ouinge el fahk nu selos, “Ke kowos ac srupusrak Wen
nutin Mwet, kowos ac fah etu lah ‘Nga Nuna Nga Ah
Na,’ ac kowos fah etu lah wangin ma nga oru ke ku
luk sifacna, a nga fahk na ma Papa El fahk nu sik in
fahk. 29 Ac El su supweyume El wiyu. El tiana filiyuwi
nga in mukena, mweyen pacl nukewa nga oru ma El
insewowo kac.” 30 Mwet puspis su lohng ma Jesus el
fahk inge elos lulafongel. 31 Ke ma inge Jesus el fahk
nu sin mwet Jew su lulalfongel, “Kowos fin akos na luti
luk, kowos mwet tumuk lutlut na pwaye. 32 Kowos fah
etu ma pwaye, ac ma pwaye fah aksukosokye kowos.”
33 Elos topuk, “Kut mwet ke filin tulik natul Abraham, ac
soenna oasr pacl kut mwet kohs lun kutena mwet. Efu
kom ku fahk mu, ‘Kowos ac fahaksukosokyeyuk?’” 34
Jesus el fahk nu selos, “Nga fahk na pwaye nu suwos:
mwet nukewa su orekma koluk, elos mwet kohs nu ke
ma koluk. 35 Sie mwet kohs el ac tia ma lun sou se nwe
tok, a sie wen el ma na nutin sou sacn nwe tok. (aiōn
g165) 36 Ac Wen el fin aksukoskyekowosla, na kowos ac
fah sukosokla na pwaye. 37 Nga etu lah kowos filin tulik
natul Abraham. Ne ouinge, a kowos srike in uniyuwi,
mweyen kowos tia lungse eis mwe luti luk uh. 38 Nga
kaskas ke ma Papa tumuk El akkalemye nu sik, a kowos
oru ma papa tomowos fahk nu suwos.” 39 Elos topkol ac
fahk, “Papa tumasr pa Abraham.” Jesus el topkolos ac
fahk, “Kowos fin tulik natul Abraham na pwaye, kowos
ac oru oana ma el tuh oru ah. 40 Ma nga oru uh pa in
fahk nu suwos ma pwaye su nga lohng sin God. Ne
ouinge a kowos suk in uniyuwi. Abraham el tiana oru
kain ingan! 41 Ma na papa tomowos el tuh oru pa kowos
oru.” Elos topuk, “Kut tia temti. Papa sefanna tumasr, pa
God.” 42 Jesus el fahk nu selos, “Fin pwaye lah God
El Papa tomowos, kowos lukun lungse nga, mweyen
nga tuku yurin God me, ac inge nga oasr yuruwos. Nga
tia tuku ke ku luk sifacna, a El supweyume. 43 Efu ku
kowos tia kalem ke ma nga fahk uh? Mweyen na kowos
tia lungse lohng fahkak luk. 44 Kowos tulik nutin papa
tomowos, Devil, ac kowos kena ukwe ma lungse lun
papa tomowos an. Oe ke mutawauk ah me, el nuna
mwet akmas se ac tia wi layen ma suwohs uh, mweyen
wangin ma pwaye in el. Pacl el kikiap uh el oru na fal
nu ke elah lal, mweyen el mwet kikiap se, ac el papa
tumun kikiap nukewa. 45 A ma nga fahk uh ma pwaye,
pa pwanang kowos tia lulalfongiyu. 46 Su suwos ku in
akpwayei lah oasr mwetik ke ma koluk? Nga fin fahkak
ma pwaye uh, efu kowos ku tia lulalfongiyu? 47 El su
tuku sin God me el porongo kas lun God. A kowos tia ma
sin God me, pa pwanang kowos ac tia porongo uh.” 48
Elos siyuk sin Jesus, “Ya tia pwaye ke kut fahk mu kom
mwet Samaria se, ac oasr demon in kom?” 49 Jesus
el topuk, “Wangin demon yuruk. Nga akfulatye Papa
tumuk, a kowos akpusiselyeyu. 50 Nga tia suk mwet uh
in akfulatyeyu. Tusruktu oasr sie su suk in akfulatyeyuk
nga, ac nununku lal suwohs ac insese nu sik. 51 Nga
fahk na pwaye nu suwos: kutena mwet su akos luti luk
fah tiana misa.” (aiōn g165) 52 Elos fahk nu sel, “Inge kut
etu suwohs lah oasr demon se yurum! Abraham el misa,
ac mwet palu elos misa, a kom fahk mu kutena mwet su
akos luti lom fah tiana misa. (aiōn g165) 53 Abraham,
papa tumasr, el misa. Ya kom fahk mu kom fulat lukel
Abraham? Ac mwet palu elos misa pac. Ku kom nunku
mu su kom an?” 54 Jesus el topuk, “Nga fin sifacna
akfulatyeyu, na akfulat sacn ac wanginna sripa. Papa
tumuk pa akfulatyeyu — El na su kowos fahk mu El
God lowos. 55 Kowos tiana etal, tusruktu nga etal. Nga
fin fahk mu nga tia etal, nga ac mwet kikiap se oana
kowos. A nga etal, ac nga akos kas lal. 56 Abraham,
papa tomowos, el tuh insewowo lah el ac ku in liye pacl
in tuku luk. El tuh liye ac el enganak kac.” 57 Elos fahk
nu sel, “Kom soenna sun yac lumngaul — ac fuka tuh
kom liyal Abraham?” 58 Jesus el topkolos, “Nga fahk na
pwaye nu suwos: meet liki Abraham el tuh isusla ah,
‘Nga Nuna Nga Ah Na.’” 59 Na elos tou eot in tanglal,
tusruku Jesus el imla ac som liki Tempul.

9 Ke Jesus el fahla, el liyauk sie mwet su nuna isusla
kun. 2 Mwet tumal lutlut siyuk sel, “Mwet Luti, su kac
koluk pwanang el uh el isusla tuh kun? Ya ma koluk lal
sifacna, ku ma lun papa tumal ac nina kial?” 3 Jesus el
topuk, “Tia ke sripen ma koluk lal sifacna ku koluk lun
papa tumal ac nina kial pa pwanang el kun, a tuh ku lun
God in ku in akilenyuk in el. 4 Kut enenu in kwafeang
oru orekma lun El su supweyume ke srakna len. Fong
apkuran me ke wangin mwet ac ku in orekma. 5 Ke nga
oasr faclu, nga kalem lun faclu.” 6 Tukun el fahk ma
inge, Jesus el anila nu infohk uh ac arukak ani nu ke
fohk uh, ac sang mosrwela mutun mwet sac, 7 na el fahk
nu sel, “Fahla ac twanla motom ke Lulu in Kof Siloam.”
(Kalmen ine se inge pa “Supweyukla.”) Ouinge mwet
sac som, twanla mutal, ac el foloko tuh liyaten. 8 Na

mwet tulan lal ac elos su liyal ke el mwet ngusr se meet,
elos asiyuki, “Tia pa inge mwet se ma muta ngusr ah?”
9 Kutu selos fahk, “Pwaye, el pa ingan,” a kutu pac fahk,
“Mo, tia el. El oana mwet sac.” Ouinge mwet sac sifacna
fahk, “Nga pa mwet sac.” 10 Elos siyuk sel, “Fuka tuh
kom ku in liye inge?” 11 El topuk, “Mwet se pangpang
Jesus el orala fohk furarrar, ac sang mosrwela mutuk, ac
fahk nga in som nu Siloam ac twanla mutuk. Na nga
som, ac pacl se na nga twanla mutuk, nga ku in liye.” 12
Elos siyuk, “El oasr oya?” El topuk, “Nga nikin.” 13 Na
elos pwanla mwet se ma tuh kun meet nu yurin mwet
Pharisee. 14 Len Sabbath se pa Jesus el orala fohk
furarrar ac sang akwoyela mutun mwet kun sac. 15 Na
mwet Pharisee elos sifilpa siyuk sin mwet sac lah fuka
nwe el ku in liye. El fahk nu selos, “El sang fohk furarrar
nu ke mutuk. Nga twanla mutuk, ac inge nga ku in liye.”
16 Kutu sin mwet Pharisee fahk, “Mwet se ma orala ma
se inge tia ku in ma sin God me, mweyen el tia akos
Ma Sap ke Sabbath.” A kutu mwet uh fahk, “Fuka tuh
mwet koluk se in ku in oru kain luman mwenmen inge?”
Na elos srisrielik. 17 Ke ma inge mwet Pharisee elos
sifilpa siyuk sin mwet sac, “Kom fahk mu el akkalemyela
motom — kwal, mea kom ac fahk kacl?” Mwet sac topuk,
“El mwet palu se.” 18 Tusruktu mwet fulat lun mwet
Jew elos tia lungse lulalfongi mu el kun meet ac inge
el ku in liye, nwe ke na elos pangonma papa ac nina
kial 19 ac siyuk seltal, “Ma nutumtal pa mukul se inge?
Komtal fahk mu el isusla tuh kun. Na fuka tuh inge el ku
in liye?” 20 Papa ac nina kial topuk, “Kut etu lah el wen
natusr, ac kut etu pac lah el isusla kun. 21 Tusruktu kut
tia etu lah fuka tuh inge el ku in liye. Kut tia pac etu lah
su akkeyalla ke kun lal uh. Siyuk sel. El matu ac el ku
in sifacna topuk!” 22 Papa ac nina kial ah fahk ouinge
mweyen eltal sangeng sin mwet fulat lun mwet Jew, su
insesela tari mu mwet se ma fahk mu el lulalfongi lah
Jesus pa Christ, ac sisila el liki iwen lolngok. 23 Pa oru
papa ac nina kial ah fahk mu, “El matu. Siyuk sel!” 24
Elos sifilpa solama mwet se su isusla kun, ac fahk nu
sel, “Wulela ye mutun God lah kom ac kaskas na pwaye!
Kut etu lah mwet se su akkeyekomla inge el mwet koluk
se.” 25 Mwet sac topuk, “Nga tia etu lah el mwet koluk
se ku tia. Ma sefanna nga etu: nga mwet kun se meet,
ac inge nga liye.” 26 Elos siyuk, “Mea el oru nu sum
pwanang kom kwela liki kun lom ah?” 27 El topuk, “Nga
fahk tari nu suwos, a kowos tiana porongo. Efu kowos
ku lungse sifilpa lohng? Mea, kowos lungse wela pac
mwet tumal lutlut?” 28 Elos suwoswosyang nu sel ac
fahk, “Kom pa mwet tuma lutlut lun mwet sacn, a kut
mwet lutlut lal Moses. 29 Kut etu lah God El kaskas nu
sel Moses, a funu ke mwet sacn, kut tiana etu lah el tuku
ya me!” 30 Mwet sac topuk, “Mea sakirik se! Kowos tia
etu lah el tuku ya me, a el akkeyeyula liki kun luk uh! 31
Kut etu lah God El porongo mwet su inse pwaye nu sel
ac akos ma lungse lal. El tia porongo mwet koluk uh. 32
Oe ke mutawauk lun faclu, wangin sie mwet lohng mu
sie mwet ku in sang liyaten nu sin sie mwet su isusla
kun. (aiōn g165) 33 Mwet se inge fin tia ma sin God me,
el koflana oru kutena ma.” 34 Ac elos topuk, “Kom isusla
in ma koluk ac matula in ma koluk, a kom srike in luti
kut?” Na elos sisella liki iwen lolngok uh. 35 Ke Jesus el
lohngak ma sikyak inge, el konauk mwet sac ac siyuk
sel, “Ya kom lulalfongi ke Wen nutin Mwet?” 36 Mwet
sac topuk, “Leum, fahk nu sik su el uh, tuh ngan ku in
lulalfongel!” 37 Jesus el fahk nu sel, “Kom liyal tari, ac el
pa kaskas nu sum inge.” 38 Mwet sac fahk, “Leum, nga
lulalfongi,” ac el pasrla ye mutal ac alu nu sel. 39 Jesus
el fahk, “Nga tuku nu faclu in nununku, tuh mwet kun fah
ku in liye, ac elos su liye fah ekla kun.” 40 Kutu mwet
Pharisee su welul elos lohng ma el fahk inge, na elos
siyuk sel, “Ya kut kun pac?” 41 Jesus el fahk, “Kowos fin
kun, na ac wangin mwatuwos. Tusruktu ke kowos fahk
mu kowos ku in liye, kalmac pa oasr na mwatuwos.”

10 Jesus el fahk, “Nga fahk na pwaye nu suwos:
mwet se ma tia ut ke mutunoa nu in kalkal lun
sheep, a sroak ke kutena acn, el sie mwet pisrapasr
sulallal. 2 Mwet se ma ut ke mutunoa, el mwet liyaung
sheep, 3 ac mwet liyaung mutunoa el ikasla nu sel.
Sheep natul uh akilen pusracl ke el pangnolos ke inelos,
ac el pwanulosla. 4 Ke el usalosme nu likin kalkal uh, el
fahsr meet ac sheep uh fahsr tokol, mweyen elos etu
pusracl. 5 Elos fah tia fahsr tukun kutena mwet, a elos
ac kaingla liki mwet sac, mweyen elos tia etu pusracl.” 6
Jesus El fahk pupulyuk se inge nu selos, tusruktu elos
tiana kalem ke kalmen ma el fahk ah. 7 Ke ma inge
Jesus el sifilpa fahk, “Nga fahk na pwaye nu suwos: Nga
pa mutunoa nu ke sheep uh. 8 Mwet nukewa su tuku
meet likiyu elos mwet pisrapasr sulallal, ac sheep uh
tiana porongelos. 9 Nga pa mutunoa. Kutena su utyak
keik el fah moulla, ac keik el fah ilyak ac illa ac konauk
ma nal. 10 Mwet pisrapasr elos tuku na in pusr, uniya,
ac kunausla. Nga tuku tuh mwet uh in ku in eis moul —
aok, moul se ma fas ke ma wo nukewa. 11 “Nga mwet
shepherd wo, su akola in misa ke sheep uh. 12 Sie
mwet su orekma in eis moul, su tia mwet shepherd na
pwaye ac tia ma natul sifacna pa sheep uh, ke el liye
soko wolf tuku, el ac kaingla liki sheep uh. Na wolf uh el
ac sruok soko, ac ma ngia kaingelik. 13 Mwet orekma
sac kaingla mweyen el orekma na ke moul, ac tia nunku
ke sheep uh. 14 Nga mwet shepherd wo. Nga etu ma
nutik ac ma nutik eteyu, 15 oana ke Papa El eteyu, ac
nga etu Papa. Ac nga engan in sang moul luk ke sheep
nutik. 16 Oasr kutu pac sheep nutik su tia muta in kalkal
se inge. Nga enenu in usalosme pac. Elos fah lohng
pusrek, ac elos nukewa fah u sefannala, yurin mwet
shepherd sefanna. 17 “Papa El lungse nga, mweyen
nga engan in fuhleak moul luk, tuh nga fah ku in sifilpa
eis. 18 Wangin mwet eisla moul luk likiyu. Nga sifacna
fuhlela ke lungse luk. Oasr suwohs luk in fuhleak, ac

oasr suwohs luk in sifilpa eis, mweyen pa inge ma Papa
tumuk El sapkin nga in oru." 19 Sifilpa oasr srisrielik
inmasrlon mwet uh ke sripen kas inge. 20 Pus selos
fahk, "Oasr demon se yorol! El lofongla! Efu kowos ku
porongel?" 21 A kutu selos fahk, "Mwet ma oasr demon
yoro uh tia ku in kaskas ange! Fuka tuh sie demon in
sang liyaten nu sin mwet kun uh?" 22 Ke pacl se inge,
Kufwen Kisa ke Tempul orek in acn Jerusalem. 23 Pacl
in mihsrisr, ac Jesus el fahsr ke Sawalsrisr lal Solomon
in Tempul, 24 ke mwet uh fahsreni raunella ac siyuk sel,
"Kom ac wikin lah su kom an nwe ngac? Fahk in kalem
nu sesr: ya kom pa Christ?" 25 Jesus el topuk, "Nga
fahkot tari nu suwos, a kowos tiana lulalfongiyu. Orekma
nga oru ke ku lun Papa tumuk pa sifacna fahkak lah su
nga. 26 A kowos ac tia lulalfongi, mweyen kowos tia
sheep nutik. 27 Sheep nutik porongo pusrek. Nga etalos,
ac elos fahsr tukuk. 28 Nga sang moul kawil nu selos, ac
elos fah tiana misa. Wangin mwet ku in tulakunulosla
likiyu. **(aiōn g165, aiōnios g166)** 29 Elos su Papa El ase
nu sik elos saok liki ma nukewa, ac wangin mwet ku in
tulakunulosla liki karinginyuk lun Papa tumuk. 30 Nga
ac Papa ma sefanna." 31 Na mwet uh sifilpa tou eot in
sang tanglal. 32 Jesus el fahk nu selos, "Ma wo puspis
nga orala ye motowos su Papa El ase nu sik in oru. Ma
ya kac sin ma inge kowos ke tungalyu kac an?" 33 A
elos fahk, "Kut tia lungse tungal kom ke sripen kutena
orekma wo, a ke sripen kas enum lom lain God! Mwet se
na pa kom, a kom srike in oru mu kom pa God!" 34 Ac
Jesus el fahk, "Simla in Ma Sap lowos sifacna lah God
El fahk mu, 'Kowos god uh!' 35 Kut etu lah ma fahkak in
Ma Simusla uh pwayena nwe tok; ac God El pangon
mwet ingan god — aok, mwet ma kas lal uh tuh itukyang
nu se. 36 Funu keik, Papa El suleyula ac supweyume nu
faclu. Na fuka tuh kowos fahk mu nga kaskas enum ke
nga fahk mu nga Wen nutin God? 37 Nimet lulalfongiyu
nga fin tia oru ma Papa tumuk El lungse ngan oru. 38
Tusruktu nga fin oru, kowos finne tia lulalfongiyu, kowos
in lulalfongi orekma luk, tuh kowos fah ku in etu na
pwaye lah Papa El oasr in nga, ac nga in Papa." 39
Elos sifilpa srike in sruokilya Jesus, tusruktu el worla liki
inmasrlolos. 40 Toko Jesus el sifilpa folokla tupalla Infacl
Jordan nu yen John el oru baptais lal we, ac el muta we.
41 Mwet puspis tuku nu yorol ac fahk, "John el tiana orek
mwenmen, tusruktu ma nukewa el fahk ke mwet se inge
pwayena." 42 Ac mwet puspis we lulafongel.

11 Sie mukul pangpang Lazarus su muta Bethany,
el masak. Bethany pa siti srisrik se ma Mary ac
Martha, tamtael lal, muta we. 2 (Mary se inge pa tuh
ukuiya ono se nu ke nien Leum ac sang aunsifal eela.
Lazarus se ma mas inge ma wial.) 3 Tamtael se inge
supwala kas nu sin Jesus ac fahk, "Leum, mwet kawuk
saok lom el mas." 4 Ke Jesus el lohngak el fahk, "Mas
se inge tia ma nu ke misa, a ma in nawela God, oayapa
Wen nutin God fah eis wolana kac." 5 Jesus el lungse
Martha ac Mary, su ma wial, ac Lazarus. 6 Tusruktu ke
el lohng lah Lazarus el mas, el mutana yen el muta we
ke len luo pac. 7 Toko el fahk nu sin mwet tumal lutlut,
"Kut folokla nu Judea." 8 A mwet tumal lutlut elos fahk,
"Mwet Luti, in pacl na fototo se somla, mwet in acn we
tuh srike in tungal kom. Ya kom nunku kom in folok nu
we?" 9 Jesus el topuk, "Ya tia oasr ao singoul luo ke len
se? Ke ma inge kutena mwet su fahsr ke len el ac tia
tukulkul, mweyen el liye kalem lun faclu. 10 A el fin fahsr
ke fong el tukulkul, mweyen wangin kalem yorol." 11
Jesus el fahk ma inge na el sifil fahk, "Lazarus, kawuk
lasr, el motulla, tusruktu nga ac som okasulak." 12 Mwet
tumal lutlut elos topuk ac fahk, "Leum, el fin motul, el ac
kwela." 13 Kalmen ma Jesus el fahk uh pa Lazarus el
misa, a elos nunku mu el kaskas ke motul in mongla. 14
Ke ma inge Jesus el fahkang nu selos ke kas na kalem,
"Lazarus el misa, 15 tusruktu ke sripowos nga wokin lah
nga wangin yorol, tuh kowos fah lulalfongi. Kut som nu
yorol." 16 Thomas (su pangpang Fak) el fahk nu sin
mwet lutlut wial, "Fahsru, kut nukewa welul som, tuh
kut in wi pacna Mwet Luti misa!" 17 Ke Jesus el sun
acn we, el lohngak lah Lazarus el pukpuki len akosr lac
tari. 18 Tia sun mael luo Bethany nu Jerusalem, 19 ac
mwet puspis tuku liki acn Judea in akpwaryal Martha ac
Mary ke misa lun mukul se wialtal inge. 20 Ke Martha el
lohngak lah Jesus el tuku, el illa som in osun nu sel, a
Mary el mutana in lohm ah. 21 Martha el fahk nu sel
Jesus, "Leum, kom funu oasr inge, mukul se wiuk inge
lukun tia misa! 22 Tusruktu finne inge pacna, nga etu lah
God El ac sot nu sum kutena ma kom siyuk sel." 23
Jesus el fahk nu sel, "Ma wiom el ac sifil moulyak." 24
Martha el topuk, "Nga etu lah el ac sifil moulyak ke len
safla." 25 Jesus el fahk nu sel, "Nga pa akmoulyauk
mwet uh liki misa nu ke moul. Kutena mwet su lulalfongi
in nga fah moul, el finne misa. 26 Ac kutena mwet su
moul ac lulalfongiyu fah tiana misa. Ya kom lulalfongi ma
se inge?" **(aiōn g165)** 27 Martha el topuk, "Aok, Leum! Nga
lulalfongi lah kom pa Christ, Wen nutin God, el su God
El wulela kac mu ac tuku nu faclu." 28 Tukun Martha el
fahk ma inge, el folokla ac mahma nu sel Mary, tamtael
lal, ac fahk, "Mwet Luti el oasr inge, ac el siyuk kom." 29
Ke Mary el lohng, el tuyak ac sulaklak som in osun nu
sel. (30 Jesus el soenna tuku nu yen mwet uh walil we,
a el srakna oasr yen se Martha el sonol we ah.) 31 Mwet
ma muta lohm ah yorol Mary in akpwaryal, ke elos liye
lah el tuyak ac sulaklak tufoki som, elos ukwalla mweyen
elos nunku mu el ac som in tung ke kulyuk ah. 32 Mary
el tuku nu yen Jesus el muta we, na ke el liyalak Jesus,
el putati nu ke nial ac fahk, "Leum, kom funu muta inge,
mukul se wiuk inge lukun tia misa!" 33 Jesus el liye lah
el tung, oayapa mwet ma welul elos wi pac tung, na
insial arulana asor ac el liksreni na oela. 34 El siyuk
selos, "Kowos piknilya oya?" Elos topuk, "Leum, fahsru
liye." 35 Jesus el tung. 36 Ac mwet uh fahk, "Liye lupan

nunak lal kacl!" **37** A kutu selos fahk, "El tuh sang liyaten
nu sin mwet kun sac, na efu ku elan kofla in oru tuh
Lazarus elan tia misa?" **38** Jesus el srakna asor yohk,
na el som nu ke kulyuk ah, sie luf oan pe eol ah ac eot
se itukyang kosrala mutun luf sac. **39** Jesus el fahk,
"Eisla eot sacn!" Martha, su ma wien mas sac, el fahk,
"Leum, ac arulana koluk fohlo, mweyen el pukpuki len
akosr lac!" **40** Jesus el fahk nu sel, "Mea, nga tia fahk
nu sum tari lah kom fin lulalfongi kom ac liye wolana
lun God?" **41** Elos eisla eot sac nu saya. Na Jesus el
ngetak nu lucng ac fahk, "Papa, nga kulo nu sum tuh
kom porongeyu. **42** Nga etu lah kom porongeyu pacl
nukewa, tusruktu nga fahk ma inge tuh mwet inge in
lulalfongi lah kom supweyume." **43** Tukun el fahk ma
inge, el pang ke pusra lulap, "Lazarus, ilme!" **44** Na el
ilme. Paol ac nial srakna pihpla ke nuknuk in misa, ac
ipin nuknuk se pwelah mutal. Jesus el fahk nu selos,
"Tulala nuknuk in misa lal lukel, ac lela elan som." **45**
Mwet puspis sin mwet Jew ma tuku nu yorol Mary elos
liye ma Jesus el oru, ac elos lulalfongi kacl. **46** Tusruktu
kutu selos folokla nu yurin mwet Pharisee ac fahkak nu
selos ma Jesus el oru. **47** Ke ma inge mwet tol fulat ac
mwet Pharisee elos osun yurin Un Mwet Pwapa Fulat ac
fahk, "Mea kut ac oru, ke arulana pus mwenmen ma
mwet se inge orala? **48** Kut fin fuhlela elan oru na lumah
inge, mwet nukewa ac lulalfongel lac, ac mwet leum lun
acn Rome elos ac sroang nu kac, ac kunausla Tempul
lasr oayapa mutunfacl sesr." **49** Sie selos pangpang
Caiaphas, su tuh Mwet Tol Fulat ke yac sac, el fahk, "Efu
kowos ku lalfon fuk? **50** Kowos tia akilen lah ac wo nu
suwos tuh mwet se na in misa ke mwet uh, liki mutunfacl
nufon se in kunausyukla?" **51** Pwayeiya uh, Caiaphas el
tia fahk ma inge ke nunak na lal, a ke sripen el pa Mwet
Tol Fulat ke yac sac el fahk kas in palye kacl Jesus
lah el ac misa ke sripen mwet Jew, **52** ac tia kaclos
mukena, a oayapa in eisani nu sie mwet nukewa lun
God su fahsrelik nu yen nukewa uh. **53** Tukun len sac
lac, mwet fulat lun mwet Jew elos suk na oreya in unilya
Jesus. **54** Ke ma inge Jesus el tia sifil fahsr lemtulauk
inmasrlon mwet Jew, a el som nu ke sie acn apkuran nu
yen mwesis, nu ke sie siti srisrik pangpang Ephraim, ac
el muta we yurin mwet tumal lutlut. **55** Inge apkuran me
pacl in Kufwen Alukela, ac mwet puspis fahsryak liki acn
selos nu Jerusalem in aknasnasyalosla fal nu ke oakwuk
lun Ma Sap meet liki kufwa uh. **56** Elos sokol Jesus, ac
ke elos tukeni in Tempul elos asiyuki sie sin sie, "Mea
kowos nunku? El ac tuku nu ke kufwa uh ku tia?" **57**
Mwet tol fulat ac mwet Pharisee elos sapkin mu kutena
mwet fin etu acn Jesus el oasr we, elan tuku akkalemye
tuh elos in sruokilya.

12 Len onkosr meet liki Kufwen Alukela, Jesus el
som nu Bethany, acn sel Lazarus, mwet se el
akmoulyauk liki misa. **2** Elos akoo mongo in eku se nu
sel we, ac Martha el kasru in kulansap kac. Lazarus el
sie selos su welul Jesus fungyang nu ke tepu uh. **3** Na
Mary el use sie sufa in ono na yohk molo, ma orekla
ke sak keng soko pangpang nard, ac ukuiya nu ke nial
Jesus, ac eela ke aunsifal. Foulin ono keng sac fohlela in
lohm sac nufon. **4** Judas Iscariot — sie sin mwet tumal
lutlut lun Jesus, el su ac fah tukakunulak — el fahk, **5**
"Efu ku ono soko inge tia kukakinyukla ke tolfoko ipin
silver, ac itukyang nu sin mwet sukasrup uh?" **6** El tia
fahk ma inge mweyen el nunku ke mwet sukasrup, a
mweyen el mwet mutunpo koluk se. El pa sruok pak in
mani uh, ac oasr na pacl el orekmakin nu ke mwe enenu
lal sifacna. **7** Tusruktu Jesus el fahk, "Nimet lusrongol!
Lela elan esam lah ma el oru inge ma nu ke len in
pukpuki luk. **8** Ac oasr mwet sukasrup yuruwos pacl
nukewa, a nga ac tia muta yuruwos pacl nukewa." **9**
Mwet puspis elos lohngak lah Jesus el oasr Bethany, na
elos som nu we. Elos tia som in liyal Jesus mukena, a
oayapa tuh elos in liyal Lazarus, su Jesus el akmoulyauk
liki misa. **10** Ke ma inge mwet tol fulat elos pwapa tuh
elos in oayapa unilya Lazarus, **11** mweyen ke sripal,
mwet Jew puspis elos ngetla lukelos ac lulalfongi ke
Jesus. **12** Ke len se tok ah, un mwet na lulap se ma tuku
nu ke Kufwen Alukela elos lohng lah Jesus el ac tuku nu
Jerusalem. **13** Ke ma inge elos us lesak palm ac illa
som in sonol. Elos sasa ac fahk, "Hosanna! Insewowo el
su tuku Inen Leum! God Elan akinsewowoye Tokosra
lun Israel!" **14** Jesus el konauk donkey soko ac sroang
muta fac, oana ke Ma Simusla fahk: **15** "Siti Zion, nikmet
sangeng! Liye, Tokosra lom el tuku, Ac el muta fin soko
donkey fusr." **16** Mwet tumal lutlut tia kalem ke ma inge
in pacl sac, tusruktu ke pacl se Jesus el akmoulyeyukyak
in wolana, elos fah esamak lah Ma Simusla fahkak ma
inge kacl, ac elos esamak pac lah elos tuh oru ma
inge nu sel. **17** Mwet ma tuh welul Jesus ke pacl se
el pangnolma Lazarus liki inkulyuk uh ac akmoulyalak
liki misa ah, elos tuh fahkak ke ma sikyak inge. **18** Pa
inge sripa se oru un mwet uh tuku sonol — mweyen
elos lohng lah el oru mwenmen se inge. **19** Na mwet
Pharisee elos fahk nu sin sie sin sie, "Wanginna ma kut
ku in oru! Ngetla liye, faclu nufon welul lac!" **20** Oasr
mwet Greek inmasrlon mwet ma som nu Jerusalem in wi
alu ke pacl in kufwa uh. **21** Elos som nu yorol Philip ac
fahk, "Leum se, kut kena liyal Jesus." (Philip el mwet
Bethsaida in Galilee.) **22** Na Philip el som fahk nu sel
Andrew, ac eltal tukeni som fahk nu sin Jesus. **23** Jesus
el topkolos ac fahk, "Sun pacl fal tuh Wen nutin Mwet in
eis wolana lulap. **24** Nga fahk na pwaye nu suwos: fiten
wheat se fin tia putatla nu in fohk uh ac misa, na tia ku in
puseni, a ac nuna fita se na. A fin misa, na ac osweya
fita pukanten. **25** El su seko moul lal, ac fah tuhlac lukel;
a el su lafwekunla moul lal fin facl se inge, fah eis moul
kawil. **(aiōnios g166)** **26** El su lungse kulansupweyu el
enenu in fahsr tukuk, tuh mwet kulansap luk fah wiyu
yen nga oasr we. Ac Papa tumuk El fah akfulatyal su

kulansupweyu. **27** “Inge insiuk toasrlana — mea nga ac
fahk? Ya nga ac fahk mu, ‘Papa, nik kom lela ao in keok
se inge in putati fuk’? Tusruktu pa inge sripen tuku luk
uh — tuh nga in ku in mutangla ao in keok se inge. **28**
Papa, akkalemye wolana lun Inem!” Na pusra se kasla
inkusrao me ac fahk, “Nga akkalemye tari wolana luk, ac
nga fah sifilpa oru.” **29** Un mwet se ma tu in acn sac elos
lohng pusra sac, ac kutu selos fahk mu pusren pulahl,
a kutu mu, “Lipufan se kaskas nu sel!” **30** A Jesus el
fahk nu selos, “Pusra sac tia kaskas ke sripuk, a ke
sripowos. **31** Inge pacl in nununkeyuk faclu. Inge leum
lun faclu fah sisila. **32** Pacl se nga ac sripsripyak liki
faclu, nga fah kolma mwet nukewa nu yuruk.” (**33** Ke el
fahk ma inge el akkalemye luman misa se su el ac keok
kac.) **34** Un mwet sac topuk ac fahk, “Ma Sap lasr uh
fahk mu Christ el ac moul ma pahtpat. Na efu ku kom
fahk mu Wen nutin Mwet ac fah sripsripyak? Su Wen
nutin Mwet se inge?” **(aiōn g165)** **35** Jesus el topuk ac
fahk, “Ac fah oasr kalem inmasrlowos ke kitin pacl na.
Oru orekma lowos ke srakna oasr kalem yuruwos, tuh
lohsr uh in tia tuku nu fowos. Tuh el su fahsr in lohsr
el tia etu acn el fahsr nu we. **36** Kowos lulalfongi ke
kalem ke srakna oasr yuruwos, tuh kowos fah mwet
lun kalem.” Tukun Jesus el fahk ma inge, el som liki
acn sac ac wikla lukelos. **37** El nwe orala ma usrnguk
puspis ye mutalos, elos tiana lulalfongi in el, **38** tuh kas
in palu lal Isaiah fah akpwayeiyuk: “Leum, su lulalfongi
pweng ma kut srumun? Leum God El akkalemye ku
lal nu sin su?” **39** Ke ma inge elos koflana lulalfongi,
mweyen Isaiah el oayapa fahk: **40** “God El konela
mutalos Ac kaliya nunak lalos, Tuh mutalos fah tia liye,
Ac nunak lalos fah tia kalem Ac elos fah tia forma nu
sik, God El fahk, Tuh ngan akkeyalos liki mas lalos.”
41 Isaiah el fahk ma inge mweyen el liye wolana lun
Jesus, ac en kaskas kacl. **42** In pacl sac, mwet fulat
puspis sin mwet Jew lulalfongi ke Jesus Tusruktu ke
sripen mwet Pharisee, elos tia sramsramkin lemtulauk,
mweyen elos tia lungse in sisila elos liki iwen lolngok. **43**
Elos lungse tuh mwet uh in kaksakunulos, liki elos in eis
kaksak sin God. **44** Jesus el fahk ke sie pusra lulap, “El
su lulalfongiyu el tia lulalfongiyu mukena, a el oayapa
lulalfongi ke El su supweyume. **45** El su liyeyu, el liyal
pac El su supweyume. **46** Nga tuku nu faclu oana kalem
se, tuh elos nukewa su filiya lulalfongi lalos in nga, fah
tia mutana in lohsr. **47** Kutena mwet fin lohng kas luk ac
tia akos, nga fah tia nununkal. Nga tia tuku in nununku
faclu, a in molela. **48** El su tia eisyu ac tia eis kas luk,
oasr sie su ac fah nununkal. Kas ma nga fahkak uh pa
ac nununkal ke len safla! **49** Mwe luti luk uh tia ma sik
sifacna, a Papa su supweyume pa sapkin nu sik ma nga
in fahk ac kaskaskin. **50** Nga etu lah ma El sapkin uh ma
ac ase moul ma pahtpat. Ke ma inge, nga fahk oana ma
Papa El fahk nu sik.” **(aiōnios g166)**

13 Len se meet liki Kufwen Alukela pa inge. Jesus el
etu lah fototome pacl lal in som liki faclu nu yurin
Papa. El nuna lungse mwet lal fin faclu, ac el lungse
elos nwe ke safla. **2** Jesus ac mwet tumal lutlut elos
fungyang nu ke mongo in eku. Devil el purakulak Judas,
wen natul Simon Iscariot, elan fah tukakunulak Jesus.
3 Jesus el etu lah Papa El sang tari ku e nukewa nu
sel. El etu lah el tuku sin God me ac el ac som nu yurin
God. **4** Ke ma inge el tuyak liki tepu uh, ac eisla nuknuk
loeloes lal, ac losya infulwal ke sie taol. **5** Na el okoala
kof nu in sie ahlu, ac mutawauk in oul nien mwet tumal
lutlut, ac eela ke taol se kapir infulwal ah. **6** El tuku nu
yorol Simon Peter, su fahk nu sel, “Leum, ya kom ac
oul niuk?” **7** Jesus el topuk nu sel, “Kom tiana kalem
ke ma nga oru inge, tusruktu kom ac fah kalem kac
tok.” **8** Na Peter el fahk, “Kom fah tiana ohlla niuk ke
kutena pacl!” Jesus el topuk, “Nga fin tia oul niom, kom
ac fah tila mwet tumuk lutlut.” **(aiōn g165)** **9** Simon Peter
el fahk, “Leum, fin angan, tia oul niuk mukena, a ohlla
pac pouk ac sifuk!” **10** Jesus el fahk, “Kutena mwet su
yihla tari el nasnas, ac el tia enenu in oul kutena acn
ke manol sayen nial. Kowos nukewa nasnas — sayen
sie.” (**11** Jesus el etu tari lah su ac tukakunulak uh, pa
oru el fahk mu, “Kowos nukewa nasnas, sayen sie.”) **12**
Tukun Jesus el ohlla nialos, el sifilpa nokomang nuknuk
loeloes lal, ac folokla nu acn sel ke tepu sac. El siyuk
selos, “Ya kowos kalem ke ma se nga tufahna oru nu
suwos ah? **13** Kowos pangonyu Mwet Luti ac Leum,
ac fal kowos in fahk ouingan, mweyen pwaye. **14** Nga
Leum ac Mwet Luti lowos, ac nga tufahna ohlla niowos.
Ke ma inge, kowos enenu pac in oul nien sie sin sie.
15 Nga oakiya sie srikasrak nu suwos, tuh kowos fah
oru oana nga oru nu suwos. **16** Nga fahk na pwaye nu
suwos: wangin mwet kohs el fulat liki leum lal, ac wangin
mwet utuk kas fulat lukel su supwalla. **17** Inge ke kowos
etu ma pwaye se inge, ac fah mwe insewowo yohk nu
suwos kowos fin moulkin!” **18** “Nga tia kaskas keiwos
nukewa. Nga arulana etalos su nga sulela. Tusruktu Ma
Simusla enenu in akpwayeyuk su fahk. ‘Mwet se ma
ipeis ke mongo nak el forla lainyu.’ **19** Nga fahk ma inge
nu suwos, meet liki ac sikyak, tuh ke pacl se fin sikyak,
kowos fah lulalfongi lah, ‘Nga Nuna Nga Ah Na.’ **20** Nga
fahk na pwaye nu suwos: el su insewowo in eisal su
nga supwaot, el oayapa eisyu; ac el su insewowo in
eisyu, el oayapa eisal su supweyume.” **21** Tukun Jesus
el fahk ma inge, el arulana toasr insial, ac akkalemye
nu selos mu, “Nga fahk na pwaye nu suwos: sie suwos
ac tukakinyuyak.” **22** Mwet tumal lutlut elos ngetani sie
sin sie. Elos arulana nukanla lah su el kaskas kac uh.
23 Sie sin mwet lutlut, el su Jesus el lungse yohk, el
muta sisken Jesus. **24** Simon Peter el pounsetel ac
fahk, “Siyuk sel lah su el kaskas kac uh?” **25** Ouinge
mwet lutlut sac keyang nu sel Jesus ac siyuk, “Leum, ku
su?” **26** Jesus el topuk, “Mwet se ma nga ac twenya ipin

bread se ac sang nu se uh pa mwet sac." Ouinge el eis
ipin bread se, ac twenya ac sang nu sel Judas, wen
natul Simon Iscariot. **27** Pacl se na Judas el sruokya ipin
bread sac, na Satan el ilyak nu in el. Jesus el fahk nu
sel, "Aksaye oru ma kom ac oru an!" **28** Tia sie selos su
muta ke tepu sac kalem kac lah efu ku Jesus el fahk ma
se inge nu sel. **29** Ke sripen Judas pa mwet liyaung pak
in mani lalos, kutu sin mwet lutlut uh nunku mu Jesus el
fahk elan som moli ma eneneyuk nu ke kufwa sac, ku
elan som sang mwe kasru nu sin mwet sukasrup. **30**
Tukunna Judas el eis ipin bread sac ah, na el tufoki.
Fongeni tari. **31** Tukun Judas el tuyak som, Jesus el
fahk, "Inge wolana lun Wen nutin Mwet akpwayeiyuk.
Inge wolana lun God akkalemyeyukla kacl. **32** Ac wolana
lun God fin akkalemyeyukla kacl, na God sifacna El
fah sang wolana lun Wen nutin Mwet, ac El ac fah sa
in orala ma inge. **33** Tulik nutik, nga ac fah tia muta
yuruwos paht. Kowos ac fah sukyu, tusruktu nga fahk nu
suwos inge ma nga tuh fahk nu sin mwet fulat lun mwet
Jew, 'Kowos koflana som nu yen nga ac som nu we.'
34 Inge nga sot nu suwos sie ma sap sasu: kowos in
lungse sie sin sie. Oana ke nga lungse kowos, kowos in
oayapa lungse sie sin sie. **35** Kowos fin lungse sie sin
sie, na mwet nukewa ac fah etu lah kowos mwet tumuk
lutlut." **36** Simon Peter el siyuk sel, "Leum, kom ac som
nu ya?" Jesus el topuk, "Kom tia ku in ukweyu inge nu
yen nga ac som nu we, tusruktu tok kom ac fah fahsr
tukuk." **37** Peter el siyuk, "Leum, efu ku ngan tia ku in
fahsr tukum inge? Nga akola in misa keim!" **38** Jesus
el fahk, "Ya pwayena lah kom akola in misa keik? Nga
fahk na pwaye nu sum: meet liki won uh kahkla, kom ac
lafwekinyu pacl tolu."

14 Jesus el fahk nu selos, "Nik kowos fosrnga ku inse
toasr. Lulalfongi in God ac lulalfongi pac in nga. **2**
Pukanten acn in muta in lohm sin Papa tumuk, ac nga
ac som in akoo acn suwos. Funu tia ouinge nga lukun tia
ku in fahk ma inge nu suwos. **3** Ac tukun nga ac som
akoo acn suwos, nga ac fah foloko ac eis kowos nu
yuruk, tuh yen nga muta we kowos fah oayapa muta
we. **4** Kowos etu inkanek nu yen nga ac som nu we." **5**
Thomas el fahk nu sel, "Leum, kut tia etu yen kom ac
som nu we, na kut ac etu fuka inkanek nu we uh?" **6**
Jesus el topkol ac fahk, "Nga pa inkanek, ac pwaye, ac
moul; wangin mwet som nu yurin Papa fin tia ke nga." **7**
Ac el fahk nu selos, "Inge ke kowos eteyu tari, kowos
fah oayapa etu Papa tumuk, ac ingela kowos etal ac
kowos liyal." **8** Philip el fahk nu sel, "Leum, fahkulak
Papa nu sesr — pwayena ma kut enenu." **9** Jesus el
topuk, "Nga muta yuruwos pacl na loeloes, na Philip, ya
pwaye kom tiana eteyu? Kutena mwet su liyeyu tari el
liyal pac Papa. Na efu kom ku fahk mu, 'Fahkulak Papa
nu sesr?' **10** Philip, ya kom tia lulalfongi lah nga muta in
Papa, ac Papa El muta in nga?" Na Jesus el fahk nu sin
mwet tumal lutlut, "Kas ma nga kaskaskin nu suwos tia
ma sik sifacna. Papa, su mutana in nga, El na pa oru ma
inge. **11** Lulalfongiyu ke nga fahk mu nga muta in Papa,
ac Papa El muta in nga. Kowos fin tia lulalfongi ma nga
fahk inge, na kowos lulalfongi ke ma nga oru. **12** Nga
fahk na pwaye nu suwos: kutena mwet su lulalfongi in
nga, fah oru ma nga oru uh — aok, el ac fah oru pac ma
yohk liki, mweyen nga ac som nu yurin Papa. **13** Ac nga
fah oru kutena ma kowos siyuk kac inek, tuh wolana
lun Papa fah akkalemyeyuk in Wen. **14** Kowos fin siyuk
sik kutena ma inek, nga fah oru." **15** "Kowos fin lungse
nga, kowos ac akos ma sap luk. **16** Nga fah siyuk sel
Papa, ac el ac fah sot Ngun Mutal nu suwos, su ac fah
kasrekowos ac muta yuruwos nwe tok. **(aiōn g165)** **17** El
pa Ngun su akkalemye na pwaye ke God. Faclu koflana
eisal, mweyen faclu koflana liyal ku etal. Tusruktu kowos
etal, mweyen el mutana yuruwos ac el oasr in kowos. **18**
"Nga fah tia filikowosi mwet mukaimtal. Nga fah foloko
nu yuruwos. **19** In kitin pacl na faclu fah tia sifil liyeyu,
tusruktu kowos ac liyeyu; ac ke sripen nga moul, kowos
fah oayapa moul. **20** In len sac, kowos fah etu tuh nga
oasr in Papa ac kowos oasr in nga, oana ke nga oasr in
kowos uh. **21** "Kutena mwet su lohng ac liyaung ma sap
luk, el lungse nga. Ac el su lungse nga, Papa tumuk El
fah lungse pac el. Nga fah oayapa lungse el ac sifacna
fahkyuyak nu sel." **22** Judas (tia Judas Iscariot) el fahk,
"Leum, ac fuka kom in fahkkomyak nu sesr, a tia nu
sin faclu?" **23** Jesus el topuk nu sel, "El su lungse nga
fah akos kas luk. Papa tumuk fah lungse el, na nga ac
Papa tumuk fah tuku nu yorol ac muta yorol. **24** El su tia
lungse nga el tia akos kas luk. Ac kas ma kowos lohng
sik tia ma luk sifacna, a ma sin Papa, su supweyume.
25 "Nga fahkot ma inge nu suwos ke nga srakna oasr
yuruwos. **26** Ngun Mutal el fah tuku ac kasrekowos,
mweyen Papa El fah supwama inek, el fah luti kowos
ma nukewa, ac oru kowos in esamak ma nukewa ma
nga fahk tari nu suwos. **27** "Nga filiya misla yuruwos.
Misla luk sifacna pa nga asot nu suwos. Nga tia asot
oana ke faclu asot. Nikmet fosrnga ku toasr, oayapa
nikmet sangeng. **28** Kowos lohng ke nga fahk nu suwos,
'Nga ac som, tusruktu nga ac foloko nu yuruwos.' Kowos
fin lungse nga, kowos ac engankin lah nga ac som nu
yurin Papa, mweyen El fulat likiyu. **29** Nga fahk ma inge
nu suwos meet liki ac sikyak, tuh ke pacl se sikyak uh
kowos fah lulalfongi. **30** Nga fah tia sifilpa kaskas paht
yuruwos, mweyen leum lun faclu el ac tuku. Wangin ku
lal fuk, **31** tusruktu faclu enenu in etu lah nga lungse
Papa, pa pwanang nga oru ma nukewa El sapkin ngan
oru. "Fahsru, lela kut in som liki acn se inge."

15 "Nga fainpwaye, ac Papa tumuk El mwet yukwiya.
2 El kotala lah nukewa in nga ma tia isus fahko, ac
el kofela lah nukewa ma isus fahko tuh in nasnas ac isus
fahko pus liki meet ah. **3** Kowos aknasnasyeyuk tari ke
kas su nga fahkak tari nu suwos. **4** Kowos in kupasrme

nu sik, ac nga fah kupasr na nu suwos. Sie lah koflana in
sifacna isus fahko. El fah isus fahko el fin kupasryang na
nu ke inkain fain uh. In lumah sacna, kowos tia ku in orek
fahko kowos fin tia mutana in nga. **5** "Nga fain, ac kowos
pa lah kac uh. Kutena mwet su mutana in nga, ac nga in
el, fah isus fahko puspis, tuh kowos koflana oru kutena
ma kowos fin muta sayuk. **6** Kutena mwet su tia muta in
nga fah sisila, oana mah paola ma mwet uh ac sifani ac
sisang nu in e uh in firiryak. **7** Kowos fin mutana in nga
ac kas luk oanna in kowos, na kowos fah siyuk sin Papa
ke kutena ma kowos lungse, ac El fah sot nu suwos. **8**
Wolana lun Papa tumuk ac fah kalem ke kowos isus
fahko puspis; ac in ouiya se inge kowos fah mwet tumuk
lutlut. **9** Nga lungse kowos oana ke Papa El lungse nga;
kowos mutana in lungse luk. **10** Kowos fin akos ma sap
luk, kowos ac oanna in lungse luk, oana ke nga akos ma
sap lun Papa tumuk ac mutana in lungse lal. **11** "Nga
fahk ma inge nu suwos tuh engan luk fah oan in kowos,
ac tuh engan lowos fah arulana yohk. **12** Pa inge ma
sap luk nu suwos: kowos in lungse sie sin sie, oana ke
nga lungse kowos. **13** Wangin lungse yurin mwet yohk
liki lungse se inge: tuh sie mwet fah filiya moul lal ke
mwet kawuk lal. **14** Ac kowos mwet kawuk luk, kowos fin
oru ma nga sapkin nu suwos. **15** Nga tia sifilpa pangon
kowos mwet kulansap, mweyen sie mwet kulansap el tia
etu ma mwet kacto lal el oru. A nga pangon kowos mwet
kawuk, mweyen nga fahkot ma nukewa ma nga lohng
sin Papa tumuk. **16** Kowos tia suleyula; nga sulekowosla
ac srisrngikowosi kowos in som ac isus fahko puspis
— kain fahko ma ac oan paht. Ke kowos oru ouinge,
na Papa El fah asot nu suwos kutena ma su kowos
siyuk sel inek. **17** Ke ma inge, nga sapkin nu suwos
tuh kowos in lungse sie sin sie." **18** "Mwet faclu fin
srungakowos, esam na lah elos tuh srungayu meet liki
elos srungakowos. **19** Kowos funu ma lun faclu, na mwet
faclu lukun lungse kowos oana mwet lalos. Tusruktu
kowos tia ma lun faclu mweyen nga sulekowosla liki
faclu, pa pwanang mwet faclu srungakowos. **20** Esam
ma nga tuh fahk nu suwos: 'Wangin sie mwet kulansap
fulat liki mwet kacto lal.' Elos tuh akkeokyeyu, na elos ac
akkeokye kowos pac. Oayapa oasr mwet su tuh akos
mwe luti luk, na ac fah oasr pac mwet akos kowos. **21** A
elos ac oru ma inge nukewa nu suwos mweyen kowos
ma luk, tuh elos tia etal su supweyume. **22** Nga funu
tia tuku ac sramsram nu selos lukun wangin mwatalos
ke ma koluk. A ke ouinge uh, wangin sripa elos ku in
srukak in tulalosla liki ma koluk lalos. **23** Kutena mwet su
srungayu el srunga pac Papa tumuk. **24** Nga oru ma
su wangin mwet nu orala meet. Elos funu tia liye ke
nga oru ma inge, lukun wangin mwatalos. A elos tuh
liye na ke nga oru ma inge inmasrlolos, ac elos srakna
srungayu ac oayapa Papa tumuk. **25** Tusruktu ma inge
ac nuna sikyak tuh ma simla in Ma Sap lalos in ku in
akpwayeiyuk: 'Elos srungayu ke wangin sripa.' **26** "Ngun
Mutal el ac tuku — aok, Ngun lun pwaye, su tuku sin
Papa me. Nga ac fah supwalot nu yuruwos sin Papa, ac
el ac fah orek loh keik. **27** Ac kowos ac oayapa orek loh
keik, mweyen kowos nuna wiyu oe ke mutawauk ah me.

16 "Nga fahk ma inge nu suwos tuh kowos fah tia
fuhleak lulalfongi lowos. **2** Kowos ac fah sisila
liki iwen lolngok, ac pacl se fah tuku ke kutena mwet
su unikowosi ac fah nunku mu el kulansupu God ke
el oru ma inge. **3** Mwet uh ac oru ouinge nu suwos
mweyen elos tia etu Papa ac tia pac eteyu. **4** A nga
fahk ma inge nu suwos, tuh ke pacl se elos ac oru ma
inge, kowos ac esam lah nga fahkak tari nu suwos."
"Nga tuh tiana fahk ma inge nu suwos ke mutawauk ah,
mweyen nga muta yuruwos. **5** Tusruktu inge nga ac
som nu yorol su supweyume, a wangin sie suwos siyuk
sik lah nga ac som nu ya. **6** Ac inge ke nga fahkot nu
suwos uh, insiowos sessesla ke asor. **7** Tusruktu nga
fahk na pwaye nu suwos: ac wo nu suwos lah nga som
liki kowos, mweyen nga fin tia som, Ngun Mutal el ac
tia tuku nu yuruwos in kasrekowos. A nga fin som liki
kowos, na nga ac supwalma nu yuruwos. **8** Ac pacl se
el tuku, el ac akpwayei nu sin mwet faclu lah arulana
tafongla nunak lalos ke ouiya lun ma koluk, ac ke ma su
suwohs, ac ke nununku lun God. **9** Tafongla nunak lalos
ke ma koluk, mweyen elos tiana lulalfongi in nga. **10**
Tafongla nunak lalos ke ma suwohs, mweyen nga ac
som nu yurin Papa, ac kowos fah tia sifil liyeyu. **11** Ac
elos tafongla ke nununku, mweyen el su leum lun faclu
el nununkeyuk tari. **12** "Srakna pus ma nga kena fahk nu
suwos, tusruktu ac arulana upa nu suwos in kalem kac
inge. **13** Tuh ke pacl se Ngun el ac tuku, Ngun se su
akkalemye pwayeiyen ma ke God, el ac fah pwen kowos
nu ke ma pwaye nukewa. El fah tia kaskas ke ku lal
sifacna, a el ac kaskas ke ma el lohng, ac el ac fahkak
nu suwos ke ma ac fah tuku. **14** El ac fah akkalemye
wolana luk, mweyen el ac eis ma nga fahk ac fahkak nu
suwos. **15** Ma nukewa lun Papa ma luk, pa pwanang
nga fahk mu Ngun ac fah eis ma nga sang nu sel ac
fahkak nu suwos." **16** "In kitin pacl na, kowos fah tia sifil
liyeyu, na tok kutu kowos fah liyeyu." **17** Kutu sin mwet
tumal lutlut elos asiyuki inmasrlolos, "Mea kalmen ma el
fahk inge? El fahk mu in kitin pacl na kut ac tia sifil liyal,
na tok kutu kut ac liyal. Ac el oayapa fahk, 'Ma inge ma
ke sripen nga ac som nu yurin Papa.' **18** Mea kalmen,
'Kitin pacl na?' Kut tia etu lah mea el kaskas kac uh!"
19 Jesus el etu lah elos kena siyuk sel, ouinge el fahk
nu selos, "Nga fahk mu, 'In kitin pacl na kowos ac tia
sifil liyeyu, na tok kutu kowos fah liyeyu!' Ya pa inge ma
se kowos asiyuki kac inmasrlowos uh? **20** Nga fahk na
pwaye nu suwos: kowos ac fah tung mwemelil, a faclu
ac fah engan. Kowos fah asor, tusruktu asor lowos fah
ekla nu ke engan. **21** Ke pacl se sie mutan el apkuran in
isusla, el laloela mweyen pacl in keok lal apkuran me.
Tusruktu pacl se tulik sac isusla, el mulkunla keok lal,

mweyen el engan lah tulik se isusla nu faclu. 22 Ac fah
oapana nu suwos: kowos asor inge, tusruktu nga ac
sifilpa liye kowos, ac insiowos ac fah sessesla ke engan,
ke sie kain engan ma wangin mwet ku in eisla liki kowos.
23 "Ke len sac ac tuku, kowos fah tia siyuk sik ke kutena
ma. Nga fahk na pwaye nu suwos: Papa El ac fah sot nu
suwos kutena ma kowos siyuk sel kac inek. 24 Kowos
soenna siyuk kutena ma inek. Siyuk ac kowos fah eis,
tuh engan lowos fah arulana yohk. 25 "Nga orekmakin
kas in pupulyuk in fahk ma inge nu suwos. Tusruktu pacl
se ac fah tuku ke nga fah tia orekmakin pupulyuk, a nga
ac fah kaskas lemtulauk nu suwos kacl Papa. 26 Ke
len sac ac tuku, kowos fah siyuk sel inek, ac nga fah
tia enenu in siyuk sel keiwos, 27 tuh Papa sifacna El
lungse kowos. El lungse kowos mweyen kowos lungse
nga ac lulalfongi lah nga tuku sin God me. 28 Aok, nga
tuku sin Papa me, ac nga tuku nu faclu; ac inge nga ac
som liki faclu, ac som nu yurin Papa." 29 Na mwet tumal
lutlut elos fahk nu sel, "Inge kom kaskas kalem na ac tia
orekmakin pupulyuk. 30 Inge kut etu lah kom tia enenu
sie mwet in kusen siyuk nu sum, mweyen kom etu ke
ma nukewa. Ma se inge oru kut in lulalfongi lah kom tuku
sin God me." 31 Jesus el topkolos ac fahk, "Ya kowos
lulalfongi inge? 32 Pacl se ac fah tuku, aok tuku tari,
ke kowos nukewa ac fah fahsrelik, kais sie nu yen sel
sifacna, ac nga ac fah mukena muta. Tusruktu nga tia
arulana mukela, mweyen Papa El oasr yuruk. 33 Nga
fahkot nu suwos ma inge tuh in oasr misla yuruwos ke
kowos kupasrme nu sik. Ke kowos muta faclu kowos ac
keok. Tusruktu kowos in pulaik na! Nga kutangla faclu
tari!"

17 Tukun Jesus el fahk ma inge, el ngetak nu inkusrao
ac fahk, "Papa, pa inge pacl sac ke kom ac fahkak
wolana lun Wen nutum, tuh Wen fah oayapa fahkak
wolana lom. 2 Tuh kom sang nu sel tuh in oasr ku lal
fin mwet nukewa, tuh El fah sang moul ma pahtpat nu
selos nukewa su kom sang nu sel. **(aiōnios g166)** 3 Ac
kalmen moul ma pahtpat pa inge: in etekom, God pwaye
sefanna, ac in etu Jesus Christ, su kom supwama.
(aiōnios g166) 4 Nga fahkak tari wolana lom nu faclu,
ke nga aksafyela orekma ma kom ase nu sik in oru. 5
Inge, ye motom O Papa, sifilpa ase nu sik wolana lom
— wolana su tuh oan yuruk ke nga muta yurum meet
liki faclu orekla. 6 "Nga fahkkomyak tuh elos su kom
ase nu sik liki faclu in etekom. Elos tuh ma lom, ac kom
eisalosme nu sik. Elos akos tari kas lom, 7 ac inge elos
etu lah ma nukewa kom ase nu sik tuku sum me. 8 Nga
sang nu selos mwe fahkak ma kom tuh se nu sik, ac elos
eis tari. Elos etu lah pwaye nga tuku yurum me, ac elos
lulalfongi lah kom supweyume. 9 "Nga pre kaclos. Nga
tia pre ke faclu, a kaclos su kom ase nu sik, mweyen elos
ma lom. 10 Ma nukewa yuruk ma lom, ac ma nukewa
lom ma luk; ac wolana luk sikyak kalem in elos. 11 Ac
inge, tari muta luk fin faclu ac nga fahsrot nu yurum.
A elos ac mutana faclu. Papa Mutal! Karinganulos ke
ku lun Inem, Ine se su kom tuh ase nu sik. Tuh elos
fah ma sefanna, oana ke nga kom ma sefanna. 12 Pacl
se ke nga welulos, nga liyalosyang ke ku lun Inem —
Ine se ma kom se nu sik. Nga karinganulos ac tia sie
selos tuhlac, sayen el su nuna kalem mu ac tuhlac —
tuh Ma Simusla fah akpwayeiyuk. 13 Ac inge nga fahsrot
nu yurum, ac nga fahk ma inge fin faclu, tuh elos fah
sesseslana ke engan lulap luk. 14 Nga sang kas lom nu
selos tari, ac faclu srungalos, mweyen elos tia ma lun
faclu, oana ke nga tia ma lun faclu. 15 Nga tia siyuk
kom in eisalosla liki faclu, tusruktu nga siyuk kom in
liyalosyang liki el su Koluklana. 16 In oana ke nga tia
ma lun faclu, elos tia pac ma lun faclu. 17 Eisalos nu
sum sifacna ke ma pwaye. Kas lom ma pwaye. 18 Nga
supwaloselik nu fin faclu, oana ke kom supweyume nu
faclu. 19 Ac ke sripalos nga eisyuwot sifacna nu sum,
tuh elos fah ku pac in sifacna eisaloswot na pwaye nu
sum. 20 "Nga tia pre kaclos inge mukena, a nga oayapa
pre kaclos su lulalfongi keik ke sripen fahkak lalos. 21
Nga pre tuh elos nukewa fah ku in ma sefanna. Papa,
lela elos in muta in kut, oana ke kom muta in nga ac nga
in kom. Lela elos in ma sefanna, tuh faclu fah lulalfongi
lah kom supweyume. 22 Wolana se ma kom tuh ase nu
sik, nga sang nu selos, tuh elos fah ku in ma sefanna,
oana ke nga kom ma sefanna: 23 aok, nga muta in elos
ac kom muta in nga, tuh elos fah ku in ma sefanna, tuh
faclu fah ku in etu lah kom supweyume, ac lah kom
lungse elos oana ke kom lungse nga. 24 "Papa! Kom
eisalosma nu sik, ac nga lungse elos in wiyu yen nga
muta we, tuh elos fah ku in liye wolana luk — wolana su
kom ase nu sik, tuh kom lungse nga meet liki orekla
faclu. 25 O Papa Suwoswos! Faclu tia etekom, a nga
etekom, ac elos inge etu lah kom supweyume. 26 Nga
fahkkomyak tuh elos in etekom, ac nga fah tafwelana in
oru, tuh lungse lom nu sik fah ku in oan in elos, ac tuh
nga fah oayapa ku in muta in elos."

18 Tukun Jesus el pre tari, el wi mwet tumal lutlut illa,
ac som tupalla Infacl Srisrik Kidron. Oasr ima se in
acn sac, ac Jesus ac mwet tumal lutlut elos utyak nu we.
2 Judas, el su ac tukakunulak Jesus, el etu acn sac,
mweyen pus pacl Jesus ac mwet tumal lutlut elos tukeni
we. 3 Ouinge Judas el som nu in ima sac, ac pwen
sie un mwet mweun lun acn Rome welul, oayapa kutu
mwet soan ke Tempul ma supweyukla sin mwet tol fulat
ac mwet Pharisee. Elos us mwe mweun, lam ac kahp
welulos. 4 Jesus el etu na ma nukewa ma ac sikyak nu
sel, ouinge el kalukyang nu yorolos ac siyuk selos, "Su
kowos suk an?" 5 Elos topuk, "Jesus lun Nazareth." El
fahk, "Nga pa el." Judas el wi tu inmasrlon un mwet sac.
6 Ke Jesus el fahk nu selos, "Nga pa el," elos kohloli ac
topla nu infohk ah. 7 Jesus el sifilpa siyuk selos, "Su
kowos suk an?" Ac elos fahk, "Jesus lun Nazareth." 8
Jesus el fahk, "Nga fahk tari nu suwos lah nga pa el. Fin

nga pa kowos suk an, fuhlela mwet inge in som." (**9** El
fahk ouinge tuh in akpwayeiyuk kas se el tuh fahk meet:
"Papa, tia sie selos su kom ase nu sik tuhlac likiyu.") **10**
Oasr cutlass se yorol Simon Peter, na el faesak ac sang
paki sie sin mwet kulansap lun Mwet Tol Fulat, ac wotela
sracl layen layot. Inen mwet kulansap sac pa Malchus.
11 Jesus el fahk nu sel Peter, "Isongya cutlass nutum an
nu ke ma nukumyen! Mea, kom nunku mu nga ac tia nim
ke cup in keok se ma Papa El se nu sik uh?" **12** Toko
mwet mweun Rome ac captain lalos, wi mwet soan lun
mwet Jew, elos sruokilya Jesus ac kaprilya, **13** ac kololla
meet nu yorol Annas. Annas pa papa tumun mutan kial
Caiaphas, su Mwet Tol Fulat ke yac sac. **14** Caiaphas pa
tuh sang kas in kasru nu sin mwet fulat lun mwet Jew
mu, ac fal tuh mwet sefanna in misa ke mwet nukewa.
15 Simon Peter ac sie pac mwet lutlut eltal fahsr tokol
Jesus. Mwet lutlut se saya ah eteyuk sin Mwet Tol Fulat,
ouinge el welul Jesus utyak na nwe ke inkul lun Mwet
Tol Fulat, **16** a Peter el mutana likin kalkal ah sisken
mutunpot ah. Na mwet lutlut se ngia el tufoki ac kaskas
nu sin mutan kulansap se su karingin mutunpot uh, ac
pwanulak Peter nu in kalkal ah. **17** Mutan sac fahk nu sel
Peter, "Ku kom tia sie sin mwet lutlut lun mwet sacn?"
Peter el topuk, "Mo, tia nga." **18** Mwet kulansap ac mwet
topang elos tanak tari sie e ke mulut ke sripen arulana
ohu, ac elos tu raunela ac langlung kac. Na Peter el
welulosyang tu langlung. **19** Mwet Tol Fulat el lolngok
sin Jesus ke mwet tumal lutlut ac ke luti lal ah. **20** Ac
Jesus el fahk, "Pacl nukewa nga kaskas lemtulauk nu
sin mwet uh. Luti luk nukewa orek in iwen lolngok ac in
Tempul, yen mwet nukewa tukeni we. Wangin kutena ma
nga fahk in lukma. **21** Na efu kom ku kusen siyuk sik?
Siyuk sin mwet ma lohngyu ah lah mea nga fahk nu
selos. Elos etu ma nga fahk." **22** Ke Jesus el fahk ma
inge, sie sin mwet soan su tu we puokya likintupal ac
fahk, "Kom ku kaskas angan nu sin Mwet Tol Fulat!" **23**
Jesus el fahk nu sel, "Fin oasr ma nga fahk tuh sufal,
akkalemye nu sesr nukewa. A fin pwaye ma nga fahk uh,
efu kom ku puokyu?" **24** Jesus el srakna kapir ke Annas
el supwalla nu yorol Caiaphas, Mwet Tol Fulat. **25** Peter
el srakna tu langlung insac, na kutu sin mwet uh fahk nu
sel, "Ku tia kom pa sie sin mwet lutlut lun mwet sacn?" A
Peter el sifil lafu ac fahk, "Mo, tia nga." **26** Sie sin mwet
kulansap lun Mwet Tol Fulat, su sou lun mwet se ma
Peter el pakela insrac ah, el kasla ac fahk, "Kom pa nga
liye welul Jesus in ima sac — pwaye?" **27** Peter el sifilpa
fahk, "Mo" — na in pacl sacna, won se kahkla. **28** Toang
na in lotu sac, utukla Jesus liki lohm sel Caiaphas nu
inkul fulat sel governor. Mwet fulat lun mwet Jew uh
elos tuh tia wi utyak nu inkul fulat sac ke sripen elos
tia lungse akfohkfokyalos, elos in mau ku in mongo ke
Kufwen Alukela. **29** Ouinge Pilate el ilme nu yorolos ac
siyuk, "Mea kowos tukakin mwet se inge kac uh?" **30**
Top lalos nu sel pa, "El funu tia orala sie ma koluk lulap,
kut lukun tia usalu nu yurum." **31** Pilate el fahk nu selos,
"Fin angan, kowos sifacna usal ac nununkal fal nu ke ma
sap lowos an." Elos topuk ac fahk, "Ma sap lowos, mwet
Rome, tia lela nu sesr in wotela sie mwet in anwuki." (
32 Ma inge sikyak in akpwayei ma Jesus el fahk ke el
fahkak luman misa ma el ac misa kac.) **33** Pilate el sifil
utyak nu in lohm sel ac sap in utuku Jesus nu yorol, na el
siyuk sel, "Ya kom pa tokosra lun mwet Jew?" **34** Jesus
el topuk, "Ya ma na kom sifacna siyuk, ku mwet pa fahk
nu sum keik?" **35** Pilate el topkol ac fahk, "Ya kom nunku
mu nga sie mwet Jew? Mwet lom sifacna ac mwet tol
fulat pa eiskomme nu sik. Mea kom orala uh?" **36** Jesus
el fahk, "Tokosrai luk uh tia ma lun facl se inge. Funu ma
lun faclu, mwet ma fahsr tukuk lukun anwuk in taranyu
liki poun mwet fulat lun mwet Jew. Mo. Tokosrai luk tia
ma faclu!" **37** Ke ma inge Pilate el siyuk sel, "Fin angan,
ya tokosra se pa kom?" Jesus el topuk, "Kom pa fahk
mu tokosra se pa nga uh. Nga isusla ac tuku nu faclu ke
na sripa se inge: in kaskas ke ma pwaye. Kutena mwet
su ma lun ma pwaye elos porongeyu." **38** Pilate el siyuk,
"Ac mea ma pwaye?" Na Pilate el sifil illa nu yurin mwet
uh ac fahk nu selos, "Nga tia ku in konauk kutena ma
koluk lun mwet se inge. **39** Tusruktu in fal nu ke oakwuk
uh, yac nukewa ke pacl in Kufwen Alukela nga muta
aksukosokyela sie mwet kapir nu suwos. Kowos lungse
nga in aksukosokyela tokosra lun mwet Jew?" **40** Elos
wowoyak ac fahk, "Mo, tia el! Kut lungse Barabbas!"
(Barabbas el sie mwet pisrapasr sulallal.)

19 Na Pilate el sap in utukla Jesus ac in sringsring
el. **2** Mwet mweun uh pwelah tefuro se ke lah ma
oasr otoh kac ac oakiya fin sifal, na elos nokmulang
ke nuknuk sroninmutuk loeloes se **3** ac tuku nu yorol
ac fahk, "Paing kom, Tokosra lun mwet Jew!" Ac elos
fahsryang ac srunglul ke paolos. **4** Pilate el sifilpa
tufoki nu yurin mwet uh ac fahk, "Liye, nga ac usalu
nu yuruwos tuh kowos in etu lah nga koflana konauk
kutena ma koluk lun mwet se inge." **5** Ouinge Jesus
el ilme, susuyang ke tefuro in otoh sac ac nuknukyang
ke nuknuk sroninmutuk loeloes sac. Pilate el fahk nu
selos, "Liye! Pa inge mwet sac!" **6** Ke mwet tol fulat ac
mwet topang lun Tempul elos liyal, elos wowoyak ac
fahk, "Srupsrulak! Srupsrulak fin sakseng soko!" Pilate el
fahk nu selos, "Kowos sifacna usal ac srupsrulak. Nga
tia konauk kutena ma koluk lal." **7** Un mwet uh topuk
ac fahk, "Oasr ma sap lasr ma fahk mu fal elan misa,
mweyen el oru mu el Wen nutin God." **8** Ke Pilate el
lohng ma se inge, el arulana sangeng liki meet ah. **9** El
sifilpa utyak nu in lohm sel ac siyuk sin Jesus, "Kom tuku
oya me?" Tuh Jesus el tiana topuk. **10** Pilate el fahk nu
sel, "Ya kom ac tia kas nu sik? Esam, oasr ku luk in
tulekomla ac oayapa in unikowi fin sakseng." **11** Jesus el
topuk ac fahk, "God El funu tia asot ku nu sum, lukun
wangin ku lom fuk. Ke ma inge, mwet se ma eisyuwot
nu inpoum uh, mwatal yohk liki kom." **12** Ke Pilate el

lohng ma inge, el srike in suk elan tulalla Jesus. Tuh un
mwet uh wowoyak ac fahk, “Kom fin tulalla, kalmac pa
kom tia mwet kawuk lal Caesar! Kutena mwet su oru
mu el sie tokosra el lain Leum Fulat lun acn Rome!” **13**
Ke Pilate el lohng kas inge, el pwanulla Jesus nu likin
lohm ah, ac muta fin mwe muta in nununku in acn se
ma pangpang “Falful Eot.” (In kas Hebrew pangpang
“Gabbatha.”) **14** In pacl sac apkuran in sun infulwen len
ke len se meet liki Kufwen Alukela. Pilate el fahk nu sin
mwet uh, “Pa inge tokosra lowos an!” **15** Elos wowoyak
ac fahk, “Unilya! Unilya! Srupsrulak fin sakseng soko!”
Pilate el siyuk selos, “Mea, kowos lungse nga in uniya
tokosra lowos fin sakseng soko?” Mwet tol fulat elos
topuk, “Tokosra sefanna lasr, pa Caesar!” **16** Na Pilate el
eisalang Jesus nu selos elos in unilya fin sakseng. **17**
Ouinge elos eisal Jesus, ac el illa ac sifacna us sakseng
lal, som nu ke acn se pangpang “Sri In Ahlunsuf.” (In kas
Hebrew pangpang “Golgotha.”) **18** Elos srupsrulak we fin
sakseng soko, ac elos srupusrak pac mwet luo saya, sie
lac ac sie lac, ac Jesus infulwa. **19** Pilate el simusla sie
mwe fahkak ac sang in sripsripi ke sakseng soko ah.
Kas el simusla kac uh pa, “Jesus Lun Nazareth, Tokosra
Lun Mwet Jew.” **20** Mwet puspis riti, mweyen acn se
Jesus el sripsripyak we ah tia loes liki siti uh. Ma simla
sac simla ke kas Hebrew, kas Latin, ac kas Greek. **21**
Mwet tol fulat elos fahk nu sel Pilate, “Nik kom simis mu,
‘Tokosra Lun Mwet Jew,’ a wo in fahk mu, ‘Mwet se inge
fahk mu, Nga pa Tokosra Lun Mwet Jew.’” **22** Pilate el
topuk, “Ma nga simusla tari ac wi na.” **23** Tukun mwet
mweun elos srupsrulak Jesus tari fin sakseng, elos eis
nuknuk lal ac kitalik nu ke ip akosr, kais sie ip nu sin kais
sie selos. Elos eis pac nuknuk loeloes lal ma tollac ke
ip sefanna, wangin kwatuta kac. **24** Mwet mweun elos
fahk nu sin sie sin sie, “Wona kut in tia seseya, a kut
susfa kac in konauk lah su ac la uh.” Ma inge sikyak in
akpwayei Ma Simusla su fahk: “Elos kitalik nuknuk luk
inmasrlolos Ac susfa ke nuknuk loeloes luk.” Na pa inge
ma mwet mweun elos oru. **25** Mwet su tu apkuran nu ke
sakseng soko ah pa nina kial Jesus, tamtael lun nina
kial, Mary mutan kial Clopas, ac Mary Magdalene. **26**
Jesus el liye nina kial ac mwet lutlut se su el lungse ke
eltal tukeni tu insac; na el fahk nu sin nina kial, “El inge
el wen nutum.” **27** Na el fahk nu sin mwet lutlut sac, “El
inge el nina kiom.” Tukun pacl sac mwet lutlut sac eisal
nina sac nu in lohm sel sifacna in muta yorol. **28** Ke
pacl se inge Jesus el etu lah ma nukewa aksafleyukla
tari. In akpwayeye Ma Simusla el fahk, “Nga malu.”
29 Ahlu se oan we, sessesla ke wain vinegar, ouinge
twenyuki insroal se ke wain uh, na itukyang nu ke sak
hyssop soko ac kokoyang nu ke oalul. **30** Jesus el nimya
wain sac ac fahk, “Safla tari!” Na kipatu kwawal ac el
fuhleak ngunal. **31** Len sac len Friday se, len in akoo
nu ke Sabbath, na mwet fulat lun mwet Jew elos tia
lungse mano inge in oanna fin sakseng ke len Sabbath,
mweyen Sabbath se inge arulana mutal nu selos. Ke ma
inge elos siyuk sel Pilate elan lela elos in kotalik nien
mwet ma sripsripyak, ac eisya manolos liki sakseng uh.
32 Ouinge mwet mweun elos som koteya nien mwet se
meet ah, na toko mwet se akluo ma welul Jesus anwuki
ah. **33** A ke pacl se elos tuku nu yorol Jesus, elos liye
lah el misa tari, ke ma inge elos tiana koto nial. **34** Ne
ouinge, sie sin mwet mweun el fakisang osra natul ah nu
ke la sial Jesus, ac in pacl sacna srah ac kof tukenina
sororla kacl. (**35** Mwet se ma liye ke ma inge sikyak el
orek loh kac, tuh kowos in ku pac in wi lulalfongi. Ma el
fahk kac ma pwaye, ac el etu lah el kaskas pwaye.) **36**
Ma inge orekla tuh in akpwayei Ma Simusla su fahk: “Tia
sokofanna sri kacl fah kaptelik.” **37** Ac oasr pac sie Ma
Simusla su fahk, “Elos ac fah ngetang liye el su elos tuh
fakisya.” **38** Tukun ma inge Joseph, su sie mwet in siti
srisrik Arimathea, el siyuk sel Pilate lah el ac ku in eisya
monin Jesus. (Joseph el sie mwet fahsr tukun Jesus,
tusruktu in lukma, mweyen el sangeng sin mwet fulat lun
mwet Jew.) Pilate el fahk nu sel mu el ku in eis mano
sac, ke ma inge Joseph el som ac usla. **39** Nicodemus,
mwet se su tuh som meet nu yorol Jesus ke fong, el
welul Joseph, ac el us akuran paun siofok ke mwe keng
luo inge: myrrh ac aloes akulamisiyak. **40** Mwet luo inge
eis monin Jesus ac pwella ke nuknuk linen wi mwe keng,
fal nu ke ouiya lun mwet Jew ke akoeyen sie mano nu
ke pukpuki. **41** Oasr sie ima ke acn se ma Jesus el
anwuki we, ac in acn sac oasr kulyuk na sasu se su
soenna oasr mwet pukpuki loac. **42** Ke sripen luf sac
oan apkuran, oayapa ke sripen len se inge len se meet
liki len Sabbath, elos filiya monin Jesus we.

20 Toang na ke lotutang in Sunday, ke srakna lohsrlosr,
Mary Magdalene el som nu ke kulyuk ah tuh liyauk
lah eot sac ipisyukla liki mutun kulyuk sac. **2** El kasrusr
som nu yorol Simon Peter ac mwet lutlut se ngia su
Jesus el lungse, ac fahk nu seltal, “Elos eisalla Leum
liki kulyuk ah, ac kut tia etu lah elos fililya oya!” **3** Na
Peter ac mwet lutlut se ngia eltal som nu ke kulyuk ah.
4 Eltal tukeni kasrusr, a mwet lutlut se ngia mui lukel
Peter ac sun kulyuk ah meet. **5** El kui nu ten ac liyauk
nuknuk linen ah, tusruktu el tiana utyak nu loac. **6** Ac
Simon Peter el tuku tokol ac suwosla na nwe in kulyuk
ah. El liye nuknuk linen oan we **7** ac nuknuk se ma sang
pwelah insifen Jesus ah — tia wi nuknuk linen uh oan,
a limlimla na oan saya. **8** Na mwet lutlut se ngia ma
sun kulyuk ah meet, el utyak pac nu in luf uh. El liye ac
lulalfongi. (**9** Eltal soenna kalem ke Ma Simusla ma fahk
mu el enenu na in moulyak liki misa.) **10** Na mwet lutlut
luo ah folokla nu lohm seltal ah. **11** Mary el tu na tung
likin kulyuk ah. Ke el srakna tung, el suwoli ac ngetang
nu in luf sac, **12** ac liyauk lipufan luo nuknuk fasrfasr.
Eltal muta yen se ma monin Jesus tuh oan we ah, sie ke
acn sifal oan we, ac sie ke acn nial oan we. **13** Eltal
siyuk sel, “Mutan, efu kom ku tung?” Mary el topuk ac

fahk, “Elos usalla Leum luk, ac nga tia etu acn elos fililya
we!” 14 Na el tapulla ac liyalak Jesus tu insac, tusruktu
el tiana akilen lah Jesus. 15 Jesus el siyuk sel, “Mutan,
efu kom ku tung? Su kom suk an?” Mary el nunku mu el
mwet ima se, ouinge el fahk nu sel, “Fin kom pa usalla,
fahk nu sik acn kom fililya we, ac nga fah som eisal.” 16
Jesus el fahk nu sel, “Mary!” Mary el forang nu sel ac
fahk ke kas Hebrew, “Rabboni!” (Kalmac pa “Mwet Luti.”)
17 Jesus el fahk nu sel, “Nik kom sruokyuwi, mweyen
nga soenna sowak nu yurin Papa. Tusruktu, fahla nu
yurin mwet lili ac fahk nu selos lah nga sowak nu yurin
Papa tumuk ac Papa tumalos, God luk ac God lalos.” 18
Ouinge Mary Magdalene el som ac fahk nu sin mwet
tumal lutlut lah el liyalak Leum, ac el srumun ma Jesus el
tuh fahk nu sel ah. 19 Ke eku in len Sunday sac, mwet
lutlut elos tukeni in sie acn ac lakiya srungul uh mweyen
elos sangeng sin mwet fulat lun mwet Jew. Na Jesus el
tuku ac tu inmasrlolos ac fahk, “Misla nu suwos.” 20
Tukun el fahk ma se inge, el kolang paol ac fahkak pac
la siyal nu selos. Mwet tumal lutlut elos arulana engan
ke elos liye Leum. 21 Jesus el sifil fahk nu selos, “Misla
nu suwos. Oana ke Papa El supweyume, ouinge nga
supwekowosla.” 22 Na el mongyang nu faclos ac fahk,
“Kowos eis Ngun Mutal. 23 Kowos fin nunak munas ke
ma koluk lun mwet, elos fah eis nunak munas. Kowos fin
tia nunak munas nu selos, elos ac tia pac eis nunak
munas.” 24 Thomas (su pangpang pac Fak,) el wangin
yorolos ke Jesus el sikyang nu selos. 25 Ouinge elos
fahk nu sel, “Kut liyal Leum!” Thomas el fahk nu selos,
“Nga fin tia liye inken kinet in osra inpaol ah, ac filiya
kufinpouk fin kinet ah, ac isongang pouk nu ke la sial,
nga ac tia lulalfongi.” 26 Wik se toko mwet lutlut elos
sifilpa tukeni in lohm ah, ac Thomas el welulos. Srungul
uh lakiyuki, a Jesus el tuku ac tu inmasrlolos ac fahk,
“Misla nu suwos.” 27 Na el fahk nu sel Thomas, “Filiya
kufinpoum inse inge, ac liye pouk. Na asroema poum ac
isongang nu ke la siuk. Nimet kom alolo, a lulalfongi na!”
28 Thomas el fahk nu sel, “Leum luk ac God luk!” 29
Jesus el fahk nu sel, “Ya kom lulalfongi mweyen na kom
liyeyu? Insewowo elos su tiana liyeyu a elos lulalfongi!”
30 Jesus el oru pac mwenmen puspis ye mutun mwet
tumal lutlut, a tiana simla in book se inge. 31 Tusruktu
ma inge simla tuh kowos fah ku in lulalfongi lah Jesus pa
Christ, Wen nutin God, ac tuh ke lulalfongi lowos in el,
kowos fah ku in eis moul.

21 Tukun ma inge, Jesus el sifil sikyang pacl se nu sin
mwet tumal lutlut sisken Lulu Tiberias. El sifacna
fahkulak ouinge. 2 Simon Peter, Thomas (su pangpang
Fak), Nathanael (mwet Cana in Galilee), wen luo natul
Zebedee, ac luo pac sin mwet tumal lutlut lun Jesus elos
tuh tukeni we. 3 Simon Peter el fahk nu sin mwet inge,
“Nga ac som patur.” Elos fahk nu sel, “Kut ac wi kom.”
Ke ma inge elos kalla fin soko oak, tusruktu ke fong sac
nufon elos tiana sruokya soko ik. 4 Ke tufahna lenelik,
Jesus el tu we kof ah, tusruktu mwet lutlut ah tia etu lah
Jesus. 5 Na el siyuk selos, “Tulik, oasr ik?” Elos topuk,
“Wanginna.” 6 El fahk nu selos, “Sisla kwa lowos an nu
yem oh, na ac fah oasr ma kowos sruokya.” Ouinge elos
sisla, ac koflana amakunak mweyen arulana pukanten ik.
7 Mwet lutlut se ma Jesus el lungse el fahk nu sel Peter,
“Leum pa ingo!” Ke Peter el lohng lah Leum, el sifilpa
nokomang nuknuk lik lal (mweyen el tuh sarukla) ac
atula nu in kof ah. 8 Oak soko ah tia oan loes liki finmes
uh — sahp ac yact siofok ma. Na mwet lutlut ngia kalang
nu finmes ah, amakin kwa ah, sessesla ke ik. 9 Ke elos
srola nu finmes ah elos liye e mulut se we, ac ik oan fac,
ac oasr pac bread. 10 Na Jesus el fahk nu selos, “Use
kutu ik ma kowos tufahna sruokya an.” 11 Simon Peter
el sroang nu fin oak ah, ac amakin kwa ah nu finmes ah
sessesla ke ik lulap — ik siofok lumngaul tolu nufon. Ne
arulana pukanten, nwek sac tiana mihsalik. 12 Jesus el
fahk nu selos, “Fahsru mongo.” Tia siefanna sin mwet
lutlut ah pulaik in siyuk lah su el uh, mweyen elos etu
lah el pa Leum. 13 Jesus el som ac eis bread, ac sang
nu selos. El oru oapana ke ik ah. 14 Pa inge pacl se
aktolu Jesus el sikyang nu sin mwet tumal lutlut tukun
akmoulyeyak el liki misa. 15 Tukun elos mongo tari,
Jesus el siyuk sel Simon Peter, “Simon wen natul John,
ya kom lungse nga yohk liki lungse lun mwet inge nu
sik uh?” El topuk, “Aok, Leum, kom etu lah nga lungse
kom.” Jesus el fahk nu sel, “Karinganang sheep fusr
nutik.” 16 Jesus el fahk nu sel pacl se akluo, “Simon
wen natul John, ya kom lungse nga?” El topuk, “Aok,
Leum, kom etu lah nga lungse kom.” Jesus el fahk nu
sel, “Karinganang sheep nutik.” 17 Jesus el fahk pacl se
aktolu, “Simon wen natul John, ya kom lungse nga?”
Peter el mutawauk toasrla mweyen Jesus el siyuk sel
pacl aktolu, “Ya kom lungse nga?” Ke ma inge el fahk nu
sel, “Leum, kom etu ma nukewa; kom etu lah nga lungse
kom!” Jesus el fahk nu sel, “Karinganang sheep nutik.”
18 Nga fahk na pwaye nu sum: pacl se ke kom mwet
fusr, kom sifacna loskomi ac fahsr nu yen kom lungse
som nu we. Tusruktu ke pacl se kom matuoh, kom ac
asroela poum ac siena mwet fah loskomi ac pwen kom
nu yen kom tia lungse fahsr nu we. 19 (Ke Jesus el fahk
ouinge, el fahkak luman misa ma Peter el ac mau sun ac
sang wolana nu sin God kac.) Na Jesus el fahk nu sel,
“Fahsr tukuk!” 20 Peter el tapulla ac liyauk mwet lutlut se
ma Jesus el lungse yohk ah fahsryak tokol — mwet se
ma tuh keyang nu sin Jesus ke mongo in eku se safla ac
siyuk sel, “Leum, su ac tukakinkomyak uh?” 21 Ke Peter
el liyalak, el siyuk sin Jesus, “Leum, ac mwet se inge
ac mea?” 22 Jesus el topkol ac fahk, “Nga fin lungse
elan moul nwe ke nga foloko, mea lom nu kac? Fahsr
tukuk!” 23 Ouinge kas se fwackelik inmasrlon mwet su
fahsr tukun Jesus lah mwet lutlut se inge ac tiana misa.
Tusruktu Jesus el tiana fahk mu el ac tia misa. El fahk
mu, “Nga fin lungse elan moul nwe ke nga foloko, mea

lom nu kac?” **24** Pa inge mwet lutlut se ma orek loh ke
ma inge, ac el pacna pa simusla ma inge; ac kut etu
lah ma el fahk uh pwaye. **25** Inge, pukanten pac ma
saya ma Jesus el oru. Fin simisyukla nukewa kais sie,
nga pangon faclu nufon ac tia ku in nwauk book ma ac
simisyukla inge.

Orekma

1 Nu sum, Theophilus: In book se luk meet ah, nga
tuh simusla ma nukewa su Jesus el tuh oru ac luti
nu sin mwet uh ke el mutawauk orekma lal **2** nwe ke
na sun len se ma tuh utukyak el nu inkusrao. Meet liki
utukyak el, ke ku lun Ngun Mutal el sang kas lal nu
sin mwet el tuh sulela in mwet sap lal. **3** Ke lusen len
angngaul tukun el misa, el tuh sikyang nu selos pacl na
pus in ouiya su liksreni na akpwayei lah pwaye el sifil
moulyak. Elos liyal, ac el kaskas nu selos ke Tokosrai lun
God. **4** Ac ke el srakna muta yorolos, el fahk sap soko
inge nu selos: "Nimet som liki acn Jerusalem, a kowos
in soano na mwe kite se su nga tuh fahk nu suwos,
su Papa El wulela kac. **5** John el tuh baptais ke kof, a
in len ekasrna fahsru, kowos ac fah baptais ke Ngun
Mutal." **6** Ke mwet sap elos tukeni nu yurin Jesus, elos
siyuk sel, "Leum, ya kom ac folokonak tokosrai lun mwet
Israel ke pacl se inge?" **7** Jesus el fahk nu selos, "Pacl
uh, ac ma ac orek uh, oakwuk ke ku lun Papa tumuk,
ac tia ma lowos in etu lah ma inge ac sikyak ngac. **8**
Tusruktu kowos ac fah eis ku ke Ngun Mutal ac tuku nu
fowos, ac kowos ac fah mwet loh keik in acn Jerusalem,
ac in acn Judea nufon, oayapa Samaria, ac nu in acn
nukewa fin faclu." **9** Tukun el fahk ma inge tari, utukyak
el nu inkusrao ye mutalos, na pukunyeng se kosralla
lukelos. **10** Elos srakna suiya acn lucng ke utukyak el
ah, na mwet luo sikme welulosyang, nukum nuknuk na
fasrfasr **11** ac fahk, "Mwet Galilee, efu kowos tu nget na
nu lucng? Jesus se ma utukla liki kowos nu inkusrao
inge, ac fah sifilpa foloko in lumah se na ma kowos
liye el som nu inkusrao kac ah." **12** Na mwet sap elos
folokla nu Jerusalem liki fineol Olive, su lusa oasr ke
tafun mael. **13** Elos folokla nu in siti uh, ac utyak nu
in lohm se elos muta we ah: Peter, John, James ac
Andrew, Philip ac Thomas, Bartholomew ac Matthew,
James wen natul Alphaeus, Simon mwet Zealot, ac
Judas wen natul James. **14** Elos inge kwacna tukeni nu
sie in pre, wi mutan uh, ac Mary nina kien Jesus, ac
mukul wial ah. **15** In kutu len tok, un mwet lulalfongi elos
toeni — sahp ac oasr mwet siofok longoul nufon — na
Peter el tuyak in sramsram. **16** El fahk, "Mwet lili ac lulu,
ac nuna akpwayeiyuk Ma Simusla se ma fahk ke Ngun
Mutal tuh palye in kas lal David, ke ma ac sikyak kacl
Judas, mwet se ma pwanulos su sruokilya Jesus ah. **17**
Judas el tuh sie sesr, ke sripen solla el in wi ipeis ke
orekma se inge." **18** (Mani se ma Judas el tuh eis ke
sripen ma koluk se ma el orala, el sang molela sie ipin
acn. Acn sacna pa el tuh putatla ac misa we, ac sial
fokelik ac koanonsial nufon raki. **19** Mwet nukewa su
muta Jerusalem elos lohng ke ma inge, ouinge in kas
lalos sifacna elos pangon ipin acn sac Akeldama, su
kalmac pa "Acn Moulla ke Srah.") **20** "Tuh simla in book
in Psalm, 'Lela lohm sel in pisinmala; Ac in wangin mwet
muta we,' Oayapa simla mu, 'Lela siena mwet in eis
orekma lal.' **21** "Ke ma inge enenu na tuh sie sin mwet
ma wi kut na fufahsryesr ke pacl Jesus el muta yorosr, **22**
mutawauk na oe ke pacl ma John el tuh fahkak mwe luti
lal ke baptais, nwe ke utukyak Jesus liki kut nu inkusrao.
Mwet ouinge se pa enenu in wikutyang in orek loh ke
moulyak lun Jesus Christ." **23** Ouinge elos sulela mwet
luo: Joseph (su pangpang pac Barsabbas ku Justus), ac
Matthias. **24** Na elos pre ac fahk, "O Leum, kom etu
nunak lun mwet nukewa. Ke ma inge, ikasla nu sesr lah
su sin mwet luo inge kom sulela **25** in eis orekma lun
mwet sap in aolul Judas, su som tari nu in acn fal nu
sel." **26** Tari na elos susfa ke mwet luo inge, ac oayang
nu sel Matthias, su weang mwet sap singoul sie ah.

2 Ke sun len in Pentecost, mwet lulalfongi nukewa
fahsreni nu in acn sefanna. **2** In pacl sacna sie pusra
lulap kasla yen engyeng uh, oana pusren sie eng na
upa, ac nwakla in lohm se elos muta loac ah nufon.
3 Na elos liye kutu ma su oana luman loh ma firir, su
fahsrelik ac tuhwi fin kais sie mwet in acn sac. **4** Elos
nukewa sessesla ke Ngun Mutal ac mutawauk in kaskas
ke kutena kain in kas, oana ke Ngun sang nu selos in
fahk. **5** Oasr mwet Jew su muta in Jerusalem, mwet lun
alu, su tuku liki mutunfacl nukewa fin faclu. **6** Ke elos
lohng pusra se inge, sie u na lulap fahsreni nu in acn
sac. Elos nukewa arulana lut, mweyen kais sie selos
lohng ke mwet lulalfongi inge elos sramsram ke kas lalos
sifacna. **7** Ke lut lulap ac fwefela lalos elos fahk, "Mwet
inge su kaskas ouinge uh elos mwet Galilee! **8** Na fuka
tuh kut lohng elos sramsram ke kain in kas lun kais sie
mutunfacl sesr uh? **9** Kut mwet Parthia, Media, ac Elam;
oayapa Mesopotamia, Judea, ac Cappadocia; Pontus ac
Asia, **10** oayapa liki acn Phrygia ac Pamphylia, liki Egypt
ac kutu acn in Libya ma apkuran nu ke siti Cyrene. Kutu
sesr ma tuku Rome me **11** kut isusla mwet Jew, a kutu
sesr forla in wela alu lun mwet Jew. Ac kutu sesr tuku liki
acn Crete ac Arabia. Ne ouinge a kut nukewa lohng ke
elos sramsram ke kain in kas nukewa lasr, ke orekma
yohk su God El oru!" **12** Ke lut lulap ac fohsak lalos, elos
asiyuki na inmasrlolos, "Mea kalmen ma inge?" **13** A
kutu sin mwet uh aksruksruk ke mwet lulalfongi, ac fahk
mu, "Mwet inge sruhi!" **14** Na Peter el tuyak wi mwet
sap singoul sie, ac fahkak ke sie pusra lulap nu sin un
mwet uh: "Mwet Jew wiasr, ac kowos nukewa su muta in
Jerusalem, porongeyu ke nga ac aketeya kalmen ma
inge nu suwos. **15** Mwet inge tia sruhi oana ke kowos
nunku an; tufahna ao eu ke lotutang uh pa inge. **16**
A pwayeiya uh, pa inge ma se mwet palu Joel el tuh
fahk kac: **17** 'God El fahk, Pa inge ma nga ac oru ke
len safla uh, Nga fah oru tuh ngun mutal luk in tuku nu
fin mwet nukewa. Wen nutuwos ac acn nutuwos elos
ac fah sulkakin kas luk; Mukul fusr lowos elos ac fah
liye aruruma sin God me, Ac mukul matu lowos elos ac

fah mwemei ma pwaye lun God. **18** Aok, finne mwet
kulansap luk, mukul ac mutan, Nga ac fah sang ngun luk
nu faclos in len ingo, Ac elos ac fah wi pac sulkakin kas
luk. **19** Nga ac fah oru ma usrnguk in acn engyeng uh,
Ac ma sakirik fin faclu ten. Ac fah oasr pac srah, e, ac
kulasr matoltol; **20** Faht uh ac fah lohsrla, Ac malem uh
srusrala oana srah, Meet liki Len lulap ac wolana lun
Leum ac fah tuku. **21** Na kutena mwet su pang in suk
kasru sin Leum elos fah moul.' **22** "Kowos mwet Israel,
porongo kas luk! Jesus lun Nazareth el sie mwet, su
ku lulap lal akpwayeiyuk tari ye motowos nukewa ke
mwenmen ac orekma usrnguk su God El sang ku nu
sel in oru. Kowos sifacna etu ma inge, mweyen orek
inmasrlowos. **23** God El sifacna oakiya meet lah El ac
eisalot Jesus nu inpouwos, ac kowos sang tuh mwet
koluk in unilya fin sakseng soko. **24** Tusruk God El
akmoulyalak liki misa, ac aksukosokyal liki ku lun misa,
mweyen misa tia ku in sruokilya oana sie mwet kapir. **25**
Tuh David el fahk ouinge kacl, 'Nga liye Leum God ye
mutuk in pacl nukewa; El apkuran nu sik, ac nga ac fah
tiana fosrnga. **26** Ke ma inge nga arulana insewowo, Ac
kas luk sessesla ke engan. Mensis nga ac finne misa,
A nga fah inse misla ke sripen finsrak luk, **27** Mweyen
kom ac fah tiana sisyula in facl lun mwet misa; Kom ac
fah tia lela mwet kulansap oaru lom in kulawi in kulyuk
uh. **(Hadēs g86)** **28** Kom fahkak tari nu sik inkanek nu
ke moul, Ac apkuran lom nu sik ac fah nwekyula ke
engan.' **29** "Mwet lili luk, nga enenu in kaskas na kalem
nu suwos kacl David, papa matu pwengpeng tumasr. El
tuh misa ac pukpuki, ac kulyuk lal uh pa na oan yorosr
nwe misenge. **30** El sie mwet palu, ac el etu ma God El
wuleang nu sel ah: God El orala wulela na ku se nu sel
mu El ac fah oru tuh sie sin fita natul pa ac tokosra oana
el. **31** David el liye ma God El ako in oru inge, ouinge el
kaskaskin sifil moulyak lun Christ ke el fahk mu, 'Tiana
sisyukla el in facl sin mwet misa; Manol tuh tiana kulawi
oan inkulyuk uh.' **(Hadēs g86)** **32** God El tuh akmoulyauk
Jesus se inge liki misa, ac kut nukewa mwet loh kac.
33 Akmoulyeyukyak el tari nu ke lac po layot sin God
Papa tumal, ac el eis Ngun Mutal sin God, oana ke tuh
wiliyukyang nu sel kac. Ma kowos liye ac lohng inge pa
mwe sang se inge su El supwama nu facsr. **34** Mweyen
tia David pa tuh som nu lucng ah; a David el tuh fahk,
'Leum God El fahk nu sin Leum luk: Muta inge, ke lac po
layot sik, **35** Nwe ke nga filiya mwet lokoalok lom in oana
ma loangeyen niom.' **36** "Ke ma inge, wona kowos mwet
Israel nukewa in arulana etu kalem, lah Jesus se inge su
kowos srupusrak fin sakseng, pa God El orala tuh elan
Leum ac Christ!" **37** Ke mwet uh lohng ma inge, arulana
fakisya insialos, na elos fahk nu sel Peter ac mwet sap
ngia, "Mwet lili, mea kut ac oru uh?" **38** Peter el fahk nu
selos, "Kais sie suwos enenu in forla liki ma koluk lal,
ac baptaisla inen Jesus Christ, tuh ma koluk lowos fah
nunak munas nu suwos; ac kowos fah eis mwe kite lun
God ke Ngun Mutal. **39** Tuh wulela lun God orekla nu
suwos ac nu sin tulik nutuwos, oayapa mwet nukewa
su muta yen loessula — elos nukewa su Leum God
lasr El pangonma nu yorol." **40** Peter el kwafe ouinge
nu selos ke kas in akku puspis saya, ac fahk, "Sifacna
molikowosla liki mwe kai su ac sikyak nu sin fwil se inge
su arulana koluk." **41** Mwet puspis selos lulalfongi kas lal
Peter ac baptaisla, ac akuran tolu tausin mwet pa wela u
sac ke len sac. **42** Elos arulana eisalosyang in porongo
ac lutlut sin mwet sap uh, oayapa aengani yurin sie sin
sie, ac wi pac ipeis ke kufwa in kunsalik bread, ac pre.
43 Mwet sap elos oru ma sakirik ac mwenmen puspis,
ac mwet uh arulana lut ke ma inge. **44** Mwet lulalfongi
nukewa elos arulana insese ac tukeni akasrui sie sin
sie ke ma lalos. **45** Elos kukakunla acn ac ma lalos, ac
kitalik mani kac uh nu sin mwet nukewa, fal nu ke lupan
enenu lun kais sie. **46** Len nukewa elos tukeni nu in
Tempul, ac ke pacl in mongo elos tukeni in lohm selos
ke engan ac inse pusisel. **47** Elos kaksakin God ac elos
ohi yurin mwet nukewa. Ac Leum El akpusyelik mwet in
u sac len nukewa ke mwet su moliyukla.

3 Sie len ah Peter ac John som nu in Tempul ke ao tolu
tafun len tok, ke pacl in pre. **2** Ke eltal sun mutunoa
su pangpang Mutunoa Oasku, eltal liye sie mukul muta
we, su nuna ul nial oe ke el isusla me. Len nukewa ac
utukla el nu ke mutunoa sac elan muta ngusr mani sin
mwet su utyak nu in Tempul uh. **3** Ke el liye lah Peter ac
John ac utyak, el ngisraltal. **4** Eltal ngetang suilya, na
Peter el fahk nu sel, "Ngetma nu sesr!" **5** Na el ngetang
ac nunku mu eltal ac kital. **6** Ac Peter el fahk nu sel,
"Wangin na pwaye mani yuruk, tuh nga ac sot nu sum
ma su oasr yuruk: Ke inen Jesus Christ lun Nazareth,
nga sap kom in tuyak ac fahsr!" **7** Na el sruokya lac paol
layot, ac tulokunulak. In pacl sacna nial ac kapsran nial
kui. **8** El sroak tu, ac mutawauk in fahsr. Na el welultal
utyak nu in Tempul, fahsr ac srosro ac kaksakin God. **9**
Mwet in acn sac liye ke el fahsr ac kaksakin God, **10** ac
ke elos akilenak lah el pa mwet ul se ma muta ngusr ke
Mutunoa Oasku ah, elos nukewa lut ac fwefela ke ma
sikyak nu sel. **11** Ke mwet sac sripsriplana kacl Peter ac
John fin Sawalsrisr lal Solomon, mwet uh fwefela ac
kasrusr nu yoroltal. **12** Ke Peter el liye mwet uh, el fahk
nu selos, "Mwet Israel wiasr, efu ku kowos lut ke ma
inge, ac efu kowos ku ngetma suikuti? Ya kowos nunku
mu ku lasr, ku wo lasr sifacna pa oru ma inge? **13** God
lal Abraham, Isaac, ac Jacob, God lun mwet matu lasr
somla, pa nawella Jesus, Mwet Kulansap lal, ke wolana
mutal. Tusruktu kowos tuh eisalang nu sin leum fulat lun
acn uh, ac kowos lusulla ye mutal Pilate, finne Pilate el
tuh sulela tari in aksukosokyalla. **14** Jesus el sie mwet
mutal ac suwoswos, a kowos srungal ac sisella, ac siyuk
sel Pilate elan wi nunak lowos an ac tulala sie mwet
akmas. **15** Kowos tuh uniya mwet se ma ac kol mwet uh
nu ke moul, tuh pa God El akmoulyalak liki misa — ac

kut mwet loh nu ke ma inge. **16** Ku lun inen Jesus pa
sang ku nu sin mwet ul se inge. Sikyak ma su kowos
liye ac etu inge ke sripen lulalfongi ke inel. Lulalfongi
ke Jesus pa akkeyalla, oana ke kowos nukewa liye. **17**
"Ac inge, mwet lili luk, nga etu lah ma kowos ac mwet
kol lowos tuh oru nu sin Jesus, orekla ke sripen nikin
lowos. **18** God El nuna fahkak oemeet sin mwet palu
nukewa lah Christ el ac enenu in keok; ac El akpwayei
ke ma sikyak inge. **19** Ke ma inge, kowos in auliyak ac
forla nu sin God, tuh El fah nunak munas ke ma koluk
lowos. Kowos fin auliyak, **20** na Leum God El ac fah
oru in oasr pacl in aksasuyeyuk ngunuwos, ac El ac fah
supwalma Jesus, aok Christ su El nu sulella tari keiwos.
21 Enenu elan mutana inkusrao nwe ke na sun pacl fal in
aksasuyeyuk ma nukewa, oana ke God El tuh wulela
meet sin mwet palu mutal lal. **(aiōn g165)** **22** Mweyen
Moses el tuh fahk, 'Leum God lowos El ac fah supwama
sie mwet palu oana ke El tuh supweyume, ac el ac fah
siena sin mwet lowos. Kowos enenu in akos ma nukewa
ma el sap kowos in oru. **23** Kutena mwet su tia akos
mwet palu sac ac fah sriyukla liki mwet lun God uh, ac
kunausyukla.' **24** Ac mwet palu nukewa su oasr kas
sin God nu se, welulang pac Samuel ac elos su tuku
tokol, elos tuh wi fahkelik ma sikyak in pacl inge uh. **25**
Wuleang lun God ma El tuh orala sin mwet palu lal, ma
inge ma nu suwos, ac kowos wi pac ipeis ke wulela se
su God El tuh oakiya yurin mwet matu lowos meet ah.
Oana ke El tuh fahk nu sel Abraham mu, 'Ke fita lom
nga fah akinsewowoye mwet nukewa faclu.' **26** Ouinge
God El tuh sulela Mwet Kulansap se lal, ac supwalma nu
yuruwos emeet, in tuh akinsewowoye kowos ke el oru
kowos nukewa in forla liki orekma koluk lowos."

4 Peter ac John srakna sramsram nu sin mwet uh ke
kutu mwet tol, ac mwet se ma sifen mwet topang ke
Tempul uh, ac kutu mwet Sadducee elos tuku. **2** Elos
toasr ke sripen mwet sap luo ah luti nu sin mwet uh lah
Jesus el akmoulyeyukyak liki misa, mweyen ma inge
mwe akpwayeye lah mwet misa uh ac sifil moulyak. **3**
Ouinge elos sruokoltal uh ac siseltalang nu in presin nu
ke len tok ah, mweyen apkuran in fongeni. **4** Tusruktu
pus sin mwet ma lohng luti laltal uh lulalfongi; ac pisen
mwet ke u sac apkuran in sun tausin limekosr. **5** In len
se tok ah, mwet kol lun mwet Jew ac un mwet matu ac
mwet luti Ma Sap elos fahsreni nu Jerusalem. **6** Elos
osun nu sel Mwet Tol Fulat Annas, oayapa Caiaphas,
John, Alexander ac kutu pac mwet in sou lun Mwet Tol
Fulat. **7** Elos sap mwet sap luo ah in tu ye mutalos,
na elos siyuk seltal, "Ma ya ku se lomtal an, ku inen
su komtal orekmakin in oru ma inge uh?" **8** Peter el
sessesla ke Ngun Mutal, ac el topuk nu selos ac fahk:
"Mwet kol lun mwet uh, ac mwet matu: **9** kowos fin
kusen siyuk nu sesr misenge ke orekma wo su orekla
nu sin sie mwet ul, ac lah akkeyeyukla el fuka, **10** lela
kowos nukewa in etu, ac mwet Israel nukewa in etu pac,
lah mwet se tu ye motowos inge el kwela na pwaye ke
sripen ku lun inen Jesus Christ lun Nazareth, su kowos
tuh uniya fin sakseng, ac su God El akmoulyauk liki
misa. **11** Jesus pa Ma Simusla uh tuh kaskas kac, ma
fahk mu, 'Eot se ma kowos mwet musa uh pilesru Sikyak
tuh pa yohk sripa oemeet uh.' **12** El mukena pa oasr ku
lal in molela mwet uh. Fin faclu nufon, wangin sie ine
saya su God El sang ku nu se in molikutla." **13** Mwet
ke Un Mwet Pwapa Fulat arulana fwefela ke elos liye
lupan pulaik lal Peter ac John, yokna ke elos liye lah
eltal mwet na lusrongten ac tia wi lutlut. Na elos tufah
akilenak lah mwet luo inge tuh welul Jesus meet. **14**
Tusruk wangin ma elos ku in fahk, mweyen elos liye na
mwet se ma akkeyeyukla ah tu yorol Peter ac John. **15**
Na elos sap eltal in som liki nien pwapa fulat lalos, ac
elos mutawauk in sramsram inmasrlolos sifacna. **16** Elos
asiyuki ac fahk, "Mea kut ac oru nu sin mwet inge uh?
Mwet nukewa in acn Jerusalem etu ke mwenmen ma
orek inge lah eltal pa oru uh, ac kut tia ku in lafu mu
tia pwaye. **17** Tusruktu, kut ku in kai mwet inge in tia
sifil kaskas nu sin kutena mwet ke inen Jesus, tuh in
tia fahsrelik pweng se inge nu saya." **18** Ouinge elos
sifilpa pangnoltalak nu in lohm uh, ac fahk nu seltal
eltal in tiana sifil kaskaskin, ku luti, ke inen Jesus. **19**
Na Peter ac John topkolos ac fahk, "Kowos in sifacna
nunku lah pia ma ac wo sin God — in akos kowos, ku
in akos God? **20** Kut tia ku in tia fahk ma kut sifacna
liye ac lohng uh." **21** Na Un Mwet Pwapa Fulat sifilpa
sang kas in kai yohk liki meet, ac fuhlelosla. Elos akilen
lah elos tia ku in konauk pac sie sripa in kaeltal kac,
mweyen mwet uh elos kaksakin God ke ma sikyak inge.
22 Mwet se ma akkeyeyukla ke mwenmen se inge el
matu liki yac angngaul. **23** Tukunna aksukosokyeyukla
Peter ac John, eltal folokla nu yurin mwet laltal uh, ac
fahk nu selos ma mwet tol fulat ac mwet matu elos fahk
nu seltal. **24** Ke un mwet lulalfongi elos lohng, elos
nukewa tukeni ac pre nu sin God ac fahk, "Leum Fulat,
su orala kusrao ac faclu ac meoa ac ma nukewa su oan
loac! **25** Kom tuh kaskas ke Ngun Mutal nu sel David,
su papa matu tumasr ac mwet kulansap lom, ke el tuh
fahk, 'Efu ku mwet pegan elos kasrkusrak; Efu ku mwet
uh orek pwapa lusrongten? **26** Tokosra lun faclu elos
akoelosla nu ke mweun, Ac mwet kol nukewa tukeni nu
sie In lain Leum God ac Christ, mwet solla lal.' **27** Tuh
pwayena lah Herod ac Pontius Pilate, wi mwet pegan ac
mwet Israel uh, tuh tukeni in siti uh ac lainul Jesus, Mwet
Kulansap mutal lom su kom oru tuh elan Christ. **28** Elos
tukeni nu sie in oru ma nukewa su kom nuna wotela mu
ac sikyak, fal nu ke ku ac lungse lom. **29** Ac inge, O
Leum God, porongo kas in aksangeng lalos, ac lela tuh
kut, mwet kulansap lom, in fahkak kas lom ke pulaik.
30 Asroela poum in akkeyala mas, ac lela tuh orekma
usrnguk ac mwenmen in ku in orek ke inen Jesus, Mwet
Kulansap mutal lom." **31** Tukun tari pre lalos uh, na acn

se elos toeni we ah kusrusryak. Elos nukewa sessesla
ke Ngun Mutal, ac mutawauk in fahkak kas lun God ke
pulaik. **32** Un mwet lulalfongi uh elos nunak se ac inse
sefanna in ma nukewa. Wangin sie inmasrlolos fahk mu
ma lal uh ma lal sifacna, a elos nukewa tukenina ke
ma lalos nukewa. **33** Ke ku lulap mwet sap elos fahkak
kalem ke moulyak lun Leum Jesus, ac God El arulana
akinsewowoyalos nukewa. **34** Wangin sie mwet ke u sac
oasr enenu la ke kutena ma. Elos su oasr acn ku lohm
se, elos kukakunla ac use mani ma elos eis kac, **35** ac
sang nu sin mwet sap uh, na mani inge kitakatelik nu sin
kutena mwet, fal nu ke enenu lal. **36** Ouinge Joseph, sie
mwet Levi su isusla in acn Cyprus ac mwet sap elos
pangon "Barnabas" (kalmac pa "Sie su Akkeye"), **37** el
kukakunla sie ipin acn lal, ac use mani uh ac sang nu
sin mwet sap uh.

5 Oasr mukul se pangpang Ananias, ac inen mutan kial
pa Sapphira. Ananias el kukakunla sie ipin acn laltal.
2 Tusruk el ac mutan kial insesela in sruokya kutu mani
uh, ac sang ma lula nu sin mwet sap. **3** Peter el fahk nu
sel, "Ananias, efu ku kom lela Satan elan leum fom, oru
kom kikiap nu sin Ngun Mutal ac sruokya kutu mani ke
acn lom an? **4** Meet liki kom tuh kitala acn se lom ah,
acn sac ma na lom; ac tukun kom kitala ah, mani kac ma
pacna lom. Na efu ku kom sulela kom in oru ouingan?
Kom tia kiapu mwet uh, a kom kiapu God!" **5** Ke pacl se
na Ananias el lohng ma inge, el topla misa; ac mwet
nukewa su lohng ma inge elos arulana tuninfongla. **6** Na
mukul fusr uh tuku, nokomla manol, ac usla pikinya. **7**
Na tukun ao tolu ma, mutan kial ah utyak, a el tiana etu
ma sikyak inge. **8** Peter el siyuk sel, "Fahk nu sik, ya pa
inge nufon lupan mani ma kom ac mukul tomom ah eis
ke molin acn lomtal ah?" Ac mutan sac fahk, "Aok, pa
ingan nufon." **9** Na Peter el fahk nu sel, "Efu ku kom
ac mukul tomom ah tuh sulela in srike Ngun lun God?
Mwet ma pikinya mukul tomom ah pa tu ke mutunoa an,
ac elos ac uskomla pac!" **10** In pacl sacna el putatla
ke nial Peter ac misa. Mukul fusr elos utyak ac liye lah
el misa, na elos usalla ac piknilya sisken mukul tumal
ah. **11** Mwet nukewa lun church, wi mwet nukewa saya
ma lohng ke ma inge, elos arulana sangengla. **12** Mwet
sap uh elos oru mwenmen ac ouiya usrnguk puspis
inmasrlon mwet uh. Ac mwet lulalfongi nukewa elos
kwacna tukeni ke Sawalsrisr lal Solomon. **13** Wangin
mwet sayen u sac pulaik in utyak nu inmasrlolos, mwet
uh finne kaskas wona kaclos. **14** Tusruktu srakna oasr
mwet sifilpa weang u sac — mukul ac mutan puspis su
lulalfongi in Leum. **15** Ke sripen orekma ku lun mwet sap
uh, mwet mas uh utuki nu sisken inkanek uh ac fili in
mwe oan kialos, tuh pacl Peter el fahsryak we, ngunal in
ku in luliya kutu selos. **16** Mwet puspis tuku liki siti srisrik
ma oan apkuran nu Jerusalem, ac use mwet mas lalos
wi pac mwet ma oasr ngun fohkfok yoro; ac elos nukewa
akkeyeyukla. **17** Na Mwet Tol Fulat ac mwet lal kewa su
oasr ke u lun mwet Sadducee, elos arulana sokyak sin
mwet sap uh, ouinge elos wotela selos in lainulos. **18**
Elos sruokya mwet sap uh, ac siselosyang nu in presin.
19 Tusruktu in fong sac, lipufan se lun Leum God ikasla
presin uh, ac kolla mwet sap uh liki nien kapir uh, ac
fahk nu selos, **20** "Kowos som ac tu in Tempul, ac fahk
nu sin mwet uh ma nukewa ke moul sasu se inge." **21**
Mwet sap elos akos ma el fahk, ac toang na ke lotu
tok ah, elos utyak nu in Tempul ac mutawauk in luti.
Mwet Tol Fulat ac mwet lal uh elos pangoneni un mwet
matu lun mwet Jew nu ke sie meeting lulap lun Un Mwet
Pwapa Fulat. Na elos sapla nu in presin in tuh utuku
mwet sap uh nu ye mutalos. **22** Tusruktu, pacl se mwet
ma supweyuk inge elos sun presin ah, elos tiana liyauk
mwet sap we, ouinge elos folokla ac fahkang nu sin Un
Mwet Pwapa Fulat, **23** "Ke kut som nu in nien kapir ah,
kut liye mutunoa nukewa lak, ac mwet topang nukewa
elos tu ke mutunoa uh; tusruktu, ke kut ikasla utyak, kut
liye tuh wangin mwet we!" **24** Ke sifen un mwet topangi
Tempul uh ac mwet tol fulat elos lohng ma inge, elos
sukna lah mea se sikyak nu sin mwet sap ah. **25** Na
mwet se utyak ac fahk nu selos, "Lohngwin! Mwet ma
kowos filiya in presin ah pa tu in Tempul ac luti mwet
uh!" **26** Na sifen mwet topangi Tempul el us mwet lal ah
som, ac use mwet sap ah. Tusruk elos tia orek keke
nu sin mwet sap ah, mweyen elos sensen mwet uh ac
tanglalos. **27** Elos use mwet sap uh, ac tulokunulosi ye
mutun Un Mwet Pwapa Fulat uh, ac Mwet Tol Fulat el
kusen siyuk nu selos. **28** El fahk, "Kut fahkot na kalem
nu sumtal komtal in tia sifil luti ke inen mwet sacn, a liye
ma komtal oru inge! Komtal oru mwe luti lomtal ingan
fahsrelik in acn Jerusalem nufon! Ac komtal sis mwatan
misa lal nu facsr!" **29** Peter ac mwet sap wial uh fahk,
"Kut enenu in akos God, ac tia mwet uh. **30** God lun
mwet matu lasr somla uh pa akmoulyalak Jesus liki misa,
tukun kowos unilya ke kowos srupsrulak fin sakseng.
31 God El akmoulyalak nu lac po layot sel, oana sie
Mwet Kol ac Mwet Lango, in sang pacl lun mwet Israel
in auliyak, ac tuh ma koluk lalos fah nunak munas nu
selos. **32** Kut mwet loh nu ke ma inge — kut ac Ngun
Mutal, su mwe kite lun God nu selos su aksol." **33** Ke
Un Mwet Pwapa Fulat elos lohng ma inge, elos arulana
foloyak, ac kena uniya mwet sap inge. **34** Tusruktu sie
selos, sie mwet Pharisee su pangpang Gamaliel, su sie
mwet luti Ma Sap ac su arulana akfulatyeyuk sin mwet
nukewa, el tuyak ye mutun Un Mwet Pwapa Fulat. El
sap in utuklawin mwet sap uh lukelos ke kitin pacl, **35**
na el fahk nu sin Un Mwet Pwapa, "Mwet Israel wiuk,
liyaung ma kowos oru nu sin mwet inge. **36** Kowos esam
lah ke kutu pacl somla Theudas el sikyak, ac sifacna
fahk mu el mwet fulat se, na apkuran in mwet angfoko
tuh welulla. Tusruk el tuh anwuki, ac mwet ma welul ah
fahsrelik, na u sac wanginla. **37** Tukun ma sac, Judas
mwet Galilee el tuh sikyak ke pacl in oaoala mwet uh. El

tuh orani pac un mwet se lal, tusruktu anwuki pac el,
ac mwet lal nukewa elos fahsrelik. **38** Na ke pacl se
inge, nga fahk nu suwos, Nimet kowos oru kutena ma nu
sin mwet inge, a kowos fuhlelosla na! Fin ma se elos
oru inge ma ke pwapa lun mwet, ac fah wanginla. **39**
A fin ma sin God me, kowos koflana kutangulosla. Ac
safla tuh kowos alein nu sin God!" Un Mwet Pwapa Fulat
uh nunak se nu ke sramsram lal Gamaliel ah. **40** Elos
pangonak mwet sap uh, ac sap in sringsring elos, tari
elos fahkang eltal in tia sifil luti ke inen Jesus; na elos
ikasulosla. **41** Ke mwet sap uh som liki Un Mwet Pwapa
Fulat sac, eltal insewowo lah God El oru mu eltal fal in
wi keok ke inen Jesus. **42** Na len nukewa in Tempul, ku
in lohm sin mwet uh, elos sikalani in luti ac fahkak ke
Pweng Wo ke Jesus su Christ.

6 In kutu pacl tok, ke pusenina un mwet lulalfongi, oasr
sie akukuin sikyak inmasrlon mwet Jew su kas Greek,
ac mwet Jew su kas Aramaic. Mwet Jew ma kas Greek
elos fahk mu katinmas lalos uh tiana wo karinginya ke
pacl in kitakat pengana len. **2** Ouinge mwet sap singoul
luo elos pangoneni mwet lulalfongi nukewa ac fahk nu
selos, "Ac sufal kut in lohla ke karinginyen mwe kasru
nu sin mwet uh, oru srikla pacl lasr in fahkak kas lun
God. **3** Ke ma inge, mwet lili ac lulu, kowos sulela itkosr
mwet inmasrlowos su eteyuk mu yohk ngun mutal yoro
ac lalmwetmet, na kut fah sang kunalos orekma se inge.
4 A funu kut, kut ac sang nufon pacl lasr nu ke pre ac
fahkak kas." **5** U sac nufon arulana insewowo ke nunak
se lun mwet sap uh, ouinge elos sulella Stephen (sie
mwet su yohk lulalfongi lal ac sessesla ke Ngun Mutal),
oayapa Philip, Prochorus, Nicanor, Timon, Parmenas, ac
Nicolaus (sie mwet Antioch su tuh wela alu lun mwet
Jew meet.) **6** U sac pwanla mwet inge nu ye mutun
mwet sap uh, ac elos pre kaclos ac filiya paolos faclos.
7 Ouinge arulana puseni mwet su lohng kas lun God ac
lulalfongi kac. Pisen mwet lulalfongi in acn Jerusalem
arulana puseni, ac pus sin mwet tol weang pac lulalfongi
ke Christ. **8** Stephen, sie mukul su God El arulana
akinsewowoye ac sang ku lulap nu se, el oru mwenmen
puspis inmasrlon mwet uh. **9** Tusruktu oasr kutu mwet
lainul Stephen. Mwet inge elos mwet Jew ma tuku
Cyrene ac Alexandria me, ac elos ma in iwen lolngok se
pangpang Mwet Sukosokla. Sayen mwet inge, oasr pac
mwet Jew su tuku liki acn ma oan apneni acn Cilicia ac
Asia, su wi pac akukuin nu sel Stephen. **10** Tusruk Ngun
Mutal nakulla Stephen ke sie kain lalmwetmet, pwanang
wangin mwet ku in topkolla. **11** Ouinge elos moleang nu
sin kutu mwet in orek loh kikiap kacl, ac fahk, "Kut lohng
el tuh kaskas lainul Moses ac oayapa lain God!" **12**
Kas inge purakak nunak lun mwet uh, oayapa un mwet
matu ac mwet luti Ma Sap. Na elos sruokilya Stephen ac
usalak nu ye mutun Un Mwet Pwapa Fulat. **13** Ac elos
use pac kutu mwet in tuh kikiap in kaskas kacl, su fahk
mu, "Pacl nukewa mwet se inge el kaskas lain Tempul
mutal lasr uh, ac lain Ma Sap lal Moses. **14** Kut lohng el
fahk pac mu mwet se inge Jesus lun Nazareth, el ac
fah kunausla Tempul ac ekulla ouiya matu nukewa su
ma tuh ituku nu sesr sel Moses ah!" **15** Mwet nukewa
ma muta in walil lun Un Mwet Pwapa Fulat elos suilya
Stephen, ac liye lah mutal oana mutun sie lipufan.

7 Mwet Tol Fulat el siyuk sel Stephen, "Ya pwaye
ma mwet inge fahk keim uh?" **2** Ac Stephen el
fahk, "Mwet lili ac papa an, kowos porongeyu! Meet
liki Abraham, papa matu tumasr, el tuh som ac muta
lac Haran, God lun wolana El sikyang nu sel in acn
Mesopotamia, **3** ac fahk nu sel, 'Tuyak ac fahla liki facl
sum ac mwet lom, ac som nu ke sie acn su nga ac fah
akkalemye nu sum.' **4** Na el som liki facl sel, su ma
lun mwet Chaldea, ac muta in siti se pangpang Haran.
Tukun papa tumal Abraham ah misa, God El sap elan
tuku nu in acn se ma kowos muta we inge. **5** God El
tiana sang kutu srisrik ipin acn inge nu sel Abraham in
pacl sac tuh in ma lal. Tusruktu God El tuh wuleang mu
El ac fah sang acn inge lal, oayapa nu sin fwilin tulik
natul. In pacl se God El orala wulela se inge, wangin
tulik natul Abraham. **6** Pa inge ma God El fahk nu sel:
'Fita lom uh ac fah muta in sie facl sac, yen elos ac fah
mwet kohs we, ac elos ac fah akkeokyeyuk ke lusen
yac angfoko. **7** Tusruk nga ac fah nununku mwet ma
ac akkeokyalos uh, na tok elos ac illa liki facl se ingo
ac alu nu sik in facl se inge.' **8** Na God El sang nu sel
Abraham sie mwe akul nu ke wulela sac, pa kosrala.
Ouinge Abraham el kosralla Isaac ke el len oalkosr
matwa, ac Isaac el kosralla Jacob, ac Jacob el kosrala
wen singoul luo natul, su mwet matu pwengpeng lun
sou lasr uh. **9** "Joseph el sie sin mwet matu pwengpeng
lasr, ac tamulel lal elos sok sel ac kukakunulla tuh elan
sie mwet kohs in acn Egypt. Tusruktu, God El welul **10**
ac karinganulang ke mwe ongoiya nukewa nu sel. Ke
Joseph el utukyak nu ye mutal Pharoah, tokosra lun
Egypt, God El sang ohi ac lalmwetmet nu sel, na tokosra
sac el oakilya Joseph tuh elan governor fin acn we, ac
oayapa fin mwet nukewa inkul fulat lun tokosra. **11** Na
oasr sracl na lulap se sikyak fin acn Egypt nufon oayapa
in facl Canaan, su pwanang keok lulap nu in acn we.
Mwet matu lasr elos tuh tia ku in konauk mwe mongo, **12**
ac ke Jacob el lohngak lah oasr wheat in acn Egypt, el
supwala wen natul, aok papa matu tumasr, ke fahsr se
meet lalos nu we. **13** Ke fahsr se akluo lalos ah, Joseph
el sifacna fahkulak nu sin mwet lel, ouinge tokosra Egypt
el tufah etu ke sou lal Joseph. **14** Na Joseph el sapla nu
sel Jacob, papa tumal, ac fahk tuh el ac sou lal in tuku
nu Egypt — mwet itngoul limekosr nufon. **15** Na Jacob el
oatula som nu Egypt, yen ma el, ac papa matu tumasr,
misa we. **16** Manolos utukla nu Shechem, ac pukpuki ke
kulyuk se ma Abraham el tuh molela sin mwet in sruf
lal Hamor. **17** "Ke apkuran me pacl se ma God El tuh

wuleang kac nu sel Abraham ah, pisen mwet lasr in acn
Egypt arulana puseni. **18** Fahsr nwe sie tokosra su tia
etu kacl Joseph el mutawauk in leum fin acn Egypt. **19** El
kiapwela mwet matu lasr, ac arulana sulallal nu selos, ac
el orek sap ku nu selos in sisla tulik fusr natulos liki lohm
selos elos in misa. **20** Pa inge pacl se Moses el isusla,
ac el sie tulik na oasku. Mwet in lohm sel uh liyalang ke
malem tolu, **21** ac ke sisila el liki lohm sel ah, acn se
natul tokosra nutella ac tufahlla oana in ma na natul. **22**
Lutiyuk el ke kain in etauk nukewa lun mwet Egypt, ac el
sie mwet arulana pah in kas ac ku ke orekma. **23** "Ke
Moses el yac angngaul matwal, el nunkauk in som liye
lah mwet Israel wial uh fuka. **24** Ke el som el liye lah sie
selos tuh orek arulana koluk sin mwet Egypt se, sruk
wangin mwatal. Ouinge Moses el som in kasrel, na el
foloksak nu sin mwet Egypt sac ac unilya. (**25** El nunku
mu mwet lal uh ac kalem kac lah God El orekmakunul in
aksukosokyalosla, tuh elos tiana kalem kac.) **26** In len
tok ah el liye ke mwet Israel luo anwuk, na el srike in
akmisyeltalla, ac el fahk nu seltal, 'Porongeyu. Komtal
kewa mwet Israel, na efu ku komtal anwuk angan?'
27 Tusruktu mwet se ma oru koluk mwet se ngia el
sinukunulla Moses ac siyuk sel, 'Su oru kom in leum
facsr ac nununkekut uh? **28** Ya kom lungse uniyuwi,
oana ke kom uniya mwet Egypt se ekea ah?' **29** Ke
Moses el lohng kas inge, el kaingla liki acn Egypt ac som
muta in facl Midian. Ke el muta we, oasr wen luo natul
we. **30** "Tukun yac angngaul, lipufan se sikyang nu sel
Moses liki e se ma firir in sak srisrik soko in acn mwesis
apkuran nu fineol Sinai. **31** Moses el arulana lut ke ma
se el liye inge, ac el kalukyang nu kac elan liye in wo.
Na el lohngak pusren Leum, ke El fahk: **32** 'Nga God lun
papa matu tomom somla — God lal Abraham, Isaac, ac
Jacob.' Moses el rarrar ke sangeng, ac tia ku in ngetang
nu kac. **33** Ac Leum God El fahk nu sel, 'Eisla fahluk lom
an, tuh acn se kom tu we inge acn mutal se. **34** Nga liye
lupan ongoiya lun mwet luk in acn Egypt. Nga lohng
sasao lalos, ac inge nga oatui in molelosla. Fahsru, ac
nga fah supwekomla nu Egypt.' **35** "Moses se inge pa
mwet Israel tuh srangesr lohngol, ac fahk nu sel mu, 'Su
oru kom in leum facsr ac nununkekut uh?' El pa mwet se
ma God El supwala in tuh kol mwet uh, ac molelosla ke
kasru lun lipufan se su sikyang nu sel in e se ma firir in
sak srisrik soko ah. **36** El kolla mwet uh liki acn Egypt,
orek mwenmen ac ma sakirik in acn Egypt ac in Meoa
Srusra, ac oayapa in acn mwesis uh ke yac angngaul.
37 Moses se inge pa mwet se ma tuh fahk nu sin mwet
Israel, 'God El ac fah supwama mwet palu se nu suwos,
oana ke El tuh supweyume, ac el ac fah mau sie mwet
in mutunfacl suwos.' **38** El pa tuh wi u na lulap se lun
mwet Israel su toeni in acn mwesis; el tuh wi mwet matu
lasr muta we, ac wi pac lipufan se ma tuh kaskas nu sel
fineol Sinai, ac el tuh eis kas moul lun God in tafwema
nu sesr. **39** "Tusruktu mwet matu lasr elos tia lungse
aksol Moses. Elos sisella ac kena folokla nu Egypt. **40**
Ouinge elos fahk nu sel Aaron, 'Orala kutu god ah in kol
kut. Kut tiana etu lah mea acnu sikyak nu sin mwet se
Moses uh, su uskutme liki acn Egypt ah.' **41** In pacl sac
pa elos tuh orala ma sruloala se in luman cow mukul
soko, ac orek kisa nu kac, ac orek kufwa in akfulatye ma
se elos sifacna orala. **42** Ke sripa se inge God El tuh
ngetla lukelos, ac eisalosyang in alu nu ke itu inkusrao
uh, oana ma fahkak in Ma Simusla lun mwet palu uh, su
fahk: 'Kowos mwet Israel! Ma kowos uniya ac kisakin Ke
yac angngaul in acn mwesis ah, Kowos tia oru nu sik. **43**
Lohm nuknuk lal god Molech ah pa kowos tuh us forfor
ah, Ac ma sruloala in lumal Rephan, god itu lowos; Ma
inge kewa ma sruloala ma kowos orala tuh kowos in alu
nu kac. Ouinge nga ac fah supwekowosla nu in sruoh nu
in sie acn loes liki acn Babylon.' **44** "Mwet matu lasr
elos tuh us Lohm Nuknuk su Nien Muta lun Leum God
welulos yen mwesis ah. Tuh orekla oana ke God El fahk
nu sel Moses, ac fal nu ke srikasrak ma itukyang Moses
el liye ah. **45** Tok, mwet matu lasr elos tuh eis lohm
nuknuk sacna, ma papa tumalos tuh sang nu selos, ac
elos us welulos ke elos tuh welul Joshua sruokya acn
sin mutanfahl ma God El tuh lusak ye mutalos. Na lohm
nuknuk sac oanna we nwe ke pacl lal David. **46** God El
tuh insewowo sel David, ac David el siyuk God Elan lela
nu sel in musai sie lohm sin God lal Jacob. **47** Tuh tia
el, a Solomon pa tuh musaela lohm se nu sel ah. **48**
"Tusruktu God Fulatlana El tia muta in lohm ma orekla
ke poun mwet; oana ke mwet palu el fahk, **49** 'Leum
God El fahk, Kusrao nien muta fulat luk, Ac faclu ma
loangeyen niuk. Lohm fuka se kowos ac musaela sik
an? Pia acn nga ac muta we uh? **50** Ya tia nga pa orala
ma inge nukewa uh?'" **51** Ac Stephen el fahk, "Seyal
kowos arulana likkeke ac lohsr insiowos! Kowos mwet
srangesr lohng kas sin God me! Kowos wi pac lain Ngun
Mutal oana mwet matu lowos somla! **52** Ku oasr mwet
palu ma mwet matu lowos ah tuh tia akkeokye? Elos
tuh uniya mwet utuk kas lun God su fahkak oemeet ke
Mwet Kulansap suwoswos se lun God su ac tuku. Ac
inge kowos tukakunulak ac unilya. **53** Kowos pa tuh eis
Ma Sap lun God su tutafme sin lipufan ah — ne ouinge,
a kowos tiana akos!" **54** Ke Un Mwet Pwapa Fulat elos
lohng kas lal Stephen, elos arulana foloyak ac ngalseni
wihselos ke kasrkusrak lalos sel. **55** Tusruktu Stephen
el sesseslana ke Ngun Mutal. El ngetak nu inkusrao
ac liye wolana lun God, ac Jesus el tu lac po layot sin
God. **56** Na el fahk, "Ngetak liye! Nga liye kusrao ikakla,
ac Wen nutin Mwet el tu lac po layot sin God!" **57** Un
Mwet Pwapa Fulat uh wola ke sie pusra lulap ac fonosya
insraclos. Na elos nufon tukenina yuyang nu sel, **58**
sisella nu likin siti uh, ac mutawauk in tanglal. Mwet orek
loh lainul elos filiya nuknuk lik lalos yurin sie mwet fusr
pangpang Saul. **59** Elos nuna tanglal na Stephen ke el
pang nu sin Leum ac fahk, "Leum Jesus, eis ngunik!" **60**

El sikukmutuntei, ac wowoyak ke sie pusra lulap ac fahk,
"Leum, nimet filiya mwatan ma koluk se inge nu faclos!"
Tukun el fahk ma inge, na el misa.

8 Ac Saul el wi akkeye in anwuki Stephen. In len sacna,
mwet lun church in acn Jerusalem mutawauk in pula
mwe akkeok na upa nu selos. Mwet lulalfongi nukewa,
sayen mwet sap uh, fahsrelik nu in acn nukewa Judea
ac Samaria. **2** Kutu mwet ma inse pwaye in lulalfongi
elos arulana tungel Stephen, ac piknilya. **3** A Saul el
srike in kunausla church. El uti-utyak inkul nukewa, ac
amakunla mukul ac mutan su lulalfongi liki lohm selos, ac
siselosyang nu in presin. **4** Mwet lulalfongi ma fahsrelik
elos fahkak ke Pweng Wo yen nukewa elos som nu we.
5 Ac Philip el som nu in sie siti in Samaria ac fahkak ke
Christ nu sin mwet we. **6** Un mwet puspis arulana lohang
nu sel Philip, in lohng ma el fahk uh ac in liye mwenmen
ma el oru. **7** Ngun fohkfok uh illa liki mwet puspis ac
wowoyak ke pusra lulap, ac mwet ul ac mwet sukapas
puspis akkeyeyukla. **8** Ouinge mwet in siti sac elos
arulana engan. **9** Oasr sie mwet in acn sac pangpang
Simon, su orek susfa ke pacl na loeloes we, ac aklutye
mwet Samaria. El sifacna oru mu el mwet fulat se, **10** ac
mwet nukewa in siti sac, kewana mwet fulat ac mwet
pusisel, arulana lohang nu ke ma el oru. Elos fahk mu
el pa ku se lun God su pangpang "Ku Lulap." **11** Elos
tuh lohang ouinge nu sel ke sripen polo pacl na loes se
el arulana aklutyalos ke susfa ma el oru. **12** Tusruktu
ke pacl se elos lulalfongi mwe luti lal Philip ke pweng
wo ke Tokosrai lun God ac ke inen Jesus Christ, elos
baptaisla, mukul ac mutan. **13** Simon el wi pac lulalfongi
ac tukun baptaisla el, el ukwal Philip pacl nukewa, ac el
arulana fwefela ke el liye ma sakirik yohk ac mwenmen
ma orek uh. **14** Ke mwet sap ma muta Jerusalem elos
lohngak lah mwet Samaria elos eis kas lun God, elos
supwalla Peter ac John nu yorolos. **15** Ke eltal sun acn
Samaria, eltal pre ke mwet lulalfongi we tuh elos in eis
Ngun Mutal. **16** Tuh Ngun Mutal soenna putati nu faclos;
elos baptaisla mukena ke inen Leum Jesus. **17** Na Peter
ac John filiya paolos faclos, ac elos eis Ngun Mutal.
18 Simon el liye lah Ngun Mutal itukyang nu sin mwet
lulalfongi ke mwet sap uh filiya paolos faclos, ouinge el
ke sang kutu mani nu sel Peter ac John, **19** ac fahk, "Se
pac ku se inge nu sik, tuh kutena mwet ma nga filiya
pouk fac, fah eis Ngun Mutal." **20** Tuh Peter el topuk
ac fahk nu sel, "Lela tuh kom ac mani lom an in som
nu in hell, ke kom nunku mu kom in moli mwe kite lun
God ke mani! **(questioned)** **21** Wangin ma lom ke orekma
se inge, mweyen insiom tia pwaye ye mutun God. **22**
Ke ma inge, kom in auliyak liki nunak koluk lom an, ac
pre nu sin Leum tuh elan nunak munas nu sum ke kom
oru kain in nunak ingan uh. **23** Tuh nga liye mu kom
sessesla ke sok, ac ma koluk uh kaprikomi." **24** Simon el
fahk nu sel Peter ac John, "Nunak munas, pre nu sin
God keik, tuh ma komtal fahk ingan in fah tia sikme nu
sik." **25** Tukun Peter ac John fahkak kas lun Leum ac
sramsram ke lulalfongi laltal sifacna, eltal fahkak pac
Pweng Wo uh in siti srisrik puspis in Samaria ke eltal
folok nu Jerusalem. **26** Sie lipufan lun Leum God fahk nu
sel Philip, "Akola ac oatula nu eir, nu ke inkanek soko
ma som Jerusalem lac nu Gaza." (Inkanek soko inge
tia orekmakinyuk in pacl inge.) **27** Na Philip el tuyak ac
som. El liye sie mwet eunuch Ethiopia me, su sie mwet
fulat inkul sin kasra lun acn Ethiopia. Mwet se inge pa
liyaung mwe kasrup nukewa lun kasra sac. El tuh tuku
nu Jerusalem in alu. **28** In pacl se inge el folokla nu yen
sel. El muta fin chariot natul ac riti kas lal Isaiah mwet
palu. **29** Ac Ngun Mutal fahk nu sel Philip, "Kalukyang
nu ke chariot soko ingo, ac fahsr apkuran nu kac." **30**
Philip el yula nu yorol, ac lohng lah el riti book lal Isaiah
mwet palu, na el siyuk sel, "Ku kom kalem ke ma kom
riti an?" **31** Na mwet fulat sac fahk, "Nga ac kalem fuka
fin wangin mwet aketeya nu sik?" Na el sap Philip elan
sroak ac welul muta fin chariot uh. **32** Pa inge mwe rit
se ma el riti ah: "El oana soko sheep ma pwenyukla in
anwuki, Oana soko lamb ma mislana ke pacl in kalkul
lal, El tiana fahkla kutena kas. **33** Akpusiselyeyuk el, ac
wangin nununku suwohs orek nu sel. Wangin mwet ac
ku in srumun ke fwilin tulik natul Mweyen moul lal fin
faclu uh safla." **34** Mwet fulat sac siyuk sel Philip, "Su
mwet palu se inge kaskas kac uh? Kacl sifacna, ku ke
siena mwet?" **35** Na Philip el mutawauk in sramsram.
El mutawauk ke mwe rit se inge, ac fahkang nu sel ke
Pweng Wo ke Jesus. **36** Eltal kasrusr nwe sun sie acn
ma oasr kof we. Na mwet fulat sac fahk, "Liye, kof pa
inge. Ya oasr ma ac ikolyuwi nga in baptaisla?" [**37**
Philip el fahk nu sel, "Kom fin lulalfongi ke insiom kewa,
kom ku in baptaisla." Ac el topuk, "Nga lulalfongi lah
Jesus Christ El Wen nutin God."] **38** Na mwet fulat sac
sap chariot sac in tui, na el ac Philip tukenina oatui nu in
kof uh, ac Philip el baptaisella. **39** Ke eltal utyak liki kof
uh, Ngun lun Leum usalla Philip. Mwet fulat sac tiana
sifil liyal Philip tok, a ke el som inkanek lal el arulana
engan. **40** Philip el esmakla tuh na el muta Ashdod. Na
el luti ke Pweng Wo in siti srisrik nukewa nwe ke el sun
acn Caesarea.

9 In pacl se inge, Saul el tiana fuhleak in aksangengye
mwet lulalfongi lun Leum Jesus, ke el suk inkanek
in onelosla. El som nu yurin Mwet Tol Fulat **2** ac siyuk
in orekla kutu leta nu sin mwet ke iwen lolngok in acn
Damascus, in akkalemye sripen som lal, tuh fin oasr
mwet el konauk in acn we su wi u se pangpang Mwet
Fahsr ke Inkanek lun Leum, elan ku in sruokolosi, mukul
ac mutan, ac usalosme nu Jerusalem. **3** Ke Saul el
tuku apkuran nu ke siti Damascus, sie kalem sarmelik
inkusrao me ac apnulla. **4** El putatla nu infohk uh, ac
lohng sie pusra fahk nu sel, "Saul, Saul! Efu kom ku
kalyeiyu?" **5** Na el siyuk, "Leum, su kom an?" Na pusra

sac fahk nu sel, “Nga Jesus, su kom kalyei. **6** Tuyak ac
utyak nu in siti uh. Na ac fah fwackot ma kom in oru.” **7**
Mwet ma welul Saul fahsr ah elos tui, a wanginna ma
elos fahk. Elos wi lohng pusra sac, tuh elos tia liyauk
kutena mwet. **8** Saul el tuyak liki infohk uh ac ngutalik,
tuh el tia ku in liye kutena ma. Na elos sruokya paol ac
pwenulak nu Damascus. **9** Ke lusen len tolu el tia ku in
liye, ac ke pacl sac el tiana mongo ku nim kutena ma.
10 Oasr mwet lulalfongi se in acn Damascus pangpang
Ananias. Leum el fahk nu sel in sie aruruma, “Ananias!”
Ac el fahk, “Leum, nga pa inge.” **11** Na Leum el fahk nu
sel, “Akola ac fahla nu ke inkanek se pangpang Suwohs,
ac ke kom sun lohm sel Judas, kom siyuk ke sie mwet
Tarsus su pangpang Saul. El pre, **12** ac el liye sie mwet
ke sie aruruma, su el pa Ananias, su tuku ac filiya paol
facl tuh el fah ku in sifilpa liye.” **13** Ananias el topuk ac
fahk, “Leum God, mwet puspis fahk tari nu sik ke mwet
se ingan, ac ma na koluk ma el oru nu sin mwet lom in
acn Jerusalem. **14** Ac inge el tuku nu Damascus, ke ku
se ma itukyang nu sel sin mwet tol fulat, in tuh sruokya
nufon mwet ma alu nu sum uh.” **15** Na Leum el fahk nu
sel, “Fahla, mweyen nga sulella tari elan kulansapweyu,
ac oru tuh Inek in eteyuk sin mwet pegan, ac tokosra,
ac oayapa mwet Israel. **16** Ac nga ac fah akkalemye
nu sel ma nukewa su el ac fah enenu in keokkin ke
sripuk.” **17** Ouinge Ananias el som, utyak nu in lohm se
ma Saul el muta we, ac filiya paol facl ac fahk, “Saul, ma
lik, Leum el supweyume — aok, Jesus su tuh sikwot
nu sum inkanek ah ke kom fahsr in tuku nu yenu. El
supweyume tuh kom fah ku in sifil liye, ac in sessesla ke
Ngun Mutal.” **18** In pacl sacna, ma se oana unen ik uh
putatla liki mutal Saul, ac el ku in sifil liye. El tuyak ac
baptaisla; **19** ac tukun el mongoi, el sifil kui. Saul el muta
yurin mwet lulalfongi in Damascus ke kutu len. **20** El sa
na som nu in iwen lolngok ac mutawauk in luti lah Jesus
el Wen nutin God. **21** Mwet nukewa su lohng luti lal ah
arulana lut, ac asiyuki, “Ku tia el pa tuh uniya mwet ma
alu nu sin Jesus se inge in Jerusalem ah? Ac mea, el tia
tuku nu yenu ke sripen el ke sruokya pac mwet inge ac
usalosla nu yurin mwet tol fulat?” **22** Tusruktu luti lal Saul
ah kui liki na meet, ac ke sripen arulana kalem kas lal in
akpwayeye lah Jesus pa Christ, oru wanginla ma mwet
Jew su muta Damascus ku in fahk. **23** Ke kutu pacl tok,
mwet Jew elos fahsreni pwapa in unilya Saul, **24** tusruktu
fwackyang ako lalos nu sel. Elos tawi mutunpot ke siti uh
len ac fong, elos in unilya. **25** Tuh sie fong ah, mwet ma
welul Saul elos usalak nu fin pot uh ac koella nu ten ke
sie fotoh lulap. **26** Saul el som nu Jerusalem ac srike in
weang mwet tuma lutlut. Tusruktu elos sangeng na sel,
ac tiana lulalfongi mu el sie selos. **27** Na Barnabas el
kasrel, ac pwanulla nu yurin mwet sap uh. El aketeya nu
selos lah Leum el tuh sikyang ac sramsram nu sel Saul
ke el fahsr inkanek ah. El oayapa fahk nu selos lupan
pulaik lal Saul ke el luti ac fahkak ke inen Jesus in acn
Damascus. **28** Ouinge Saul el muta yorolos, ac forfor
luti in acn Jerusalem nufon, ac arulana pulaik in fahkak
ke inen Leum Jesus. **29** El oayapa luti ac alein nu sin
mwet Jew su kas Greek, a elos srike na in unilya. **30**
Ke mwet lulalfongi elos etauk ke ma inge, elos usalla
Saul nu Caesarea, ac supwalla nu Tarsus. **31** Na in pacl
se inge church in acn Judea, Galilee, ac Samaria elos
muta in misla. Ke sripen kasru lun Ngun Mutal, church
inge kui ac puseni mwet kac, ac elos akfulatye Leum
God ke ouiyen moul lalos. **32** Peter el fufahsryesr in
acn puspis, ac sie pacl ah el som in osun yurin mwet
lun God su muta in acn Lydda. **33** Ke el muta we, el
sun sie mwet ul pangpang Aeneas, su oanna fin mwe
oan kial uh ke lusen yac oalkosr. **34** Peter el fahk nu
sel, “Aeneas, Jesus Christ el akkeyekomla. Tukakek ac
orani mwe oan kiom an.” In pacl sacna Aeneas el tuyak.
35 Mwet nukewa ma muta Lydda ac Sharon elos liyal,
ac elos forla nu sin Leum. **36** In acn Joppa oasr mutan
lulalfongi se we pangpang Tabitha. (Inel in kas Greek pa
Dorcas.) Pacl nukewa el oru ma wo nu sin mwet uh, ac
yohk kasru lal nu sin mwet sukasrup. **37** In pacl sac, el
masak ac misa. Elos nawella ac fililya in sie fukil ma
oan lucng. **38** Acn Lydda oan apkuran nu Joppa, na ke
mwet lulalfongi in acn Joppa elos lohngak lah Peter el
oasr Lydda, elos supwala mwet luo nu yorol ke sap soko
inge, “Nunak munas sulaklak me nu yorosr.” **39** Ouinge
Peter el akola ac welultal som. Ke el sun acn we, elos
usalak nu ke infukil se lucng ah. Katinmas uh tu raunella
Peter, ac elos tung ac tafu kain in nuknuk ma Dorcas el
tuh orala ke el srakna moul. **40** Peter el sap elos nufon
in oatula liki infukil sac, na el sikukmutuntei ac pre; tari
na el forang nu ke mano sac ac fahk, “Tabitha, tukakek!”
El ngutalik, ac ke el liyal Peter, na el tukakek. **41** Peter
el sruokya paol ac tulokunulak, na el pangonma mwet
lulalfongi uh kewa, wi pac katinmas uh, elos in liye lah el
moulyak. **42** Pweng se inge sulkakinyukelik in acn Joppa
nufon, ac mwet puspis lulalfongila in Leum. **43** Peter el
muta in acn Joppa ke len pus, yurin mwet se pangpang
Simon, sie mwet orekma ke kulun kosro.

10 Oasr sie mwet muta in acn Caesarea, inel pa
Cornelius, ac el sie mwet leum lun un solse lun
acn Rome, su pangpang “Un Mwet Mweun lun Acn Italy.”
2 El sie mwet akfulatye God, na el ac sou lal nufon alu
nu sin God. Yohk pac kasru ma el oru nu sin mwet Jew
ma sukasrup, ac el sikalani na in pre nu sin God. **3** Sahp
ac ao tolu tafun len tok sie len ah, el liye sie aruruma na
kalem, ac el liye sie lipufan lun God tuku nu yorol su
fahk, “Cornelius!” **4** Ke el suiya lipufan sac el sangeng,
ac el fahk, “Leum, mea se?” Ac lipufan sac fahk, “God El
insewowo ke pre lom ac orekma kulang kom oru uh, ac
El akola in topuk kom. **5** Inge, supwala kutu mwet an nu
Joppa, nu yurin sie mwet su inel pa Simon Peter. **6** El
muta yurin sie mwet pangpang Simon, sie mwet orekma
ke kulun kosro, ac lohm sel oan wekof uh.” **7** Tukun

lipufan sac som, na Cornelius el pangonma luo mwet
kulansap in lohm sel ah, oayapa sie mwet mweun su
akfulatye God ac su el lulalfongi yohk. 8 El fahkang nu
seltal ma sikyak uh, ac supwaltalla nu Joppa. 9 In len tok
ah ke elos som ac apkuran nu Joppa, Peter el fanyak nu
ke mangon lohm sac ke akuran infulwen len elan tuh
pre. 10 El masrinsralla ac ke nal kutu mongo. Ke srakna
akoeyuk mongo uh, el liye sie aruruma. 11 El liye kusrao
ikakla, ac ma se koeyukla lucng me oana luman sie kaot
na lulap, kukla ke sruwasrik akosr kac ah nu faclu. 12
Ma oan loac uh pa kain in kosro ac ma orakrak nukewa,
oayapa won lemnak. 13 Pusra se fahk nu sel, "Peter,
tuyak! Uni ma inge ac kang." 14 Ac Peter el fahk, "Leum,
nga tia ku! Nga soenna kang kutena ma su tia nasnas ku
oal nu sik uh." 15 Na pusra sac sifilpa fahk nu sel, "Nimet
kom nunku mu kutena ma ac sufal in mongo, God El fin
fahk mu ku in mongo." 16 Ouiya se inge sikyak pacl
tolu, na kaot sac folokyak nu inkusrao. 17 Ke Peter el
srakna suk lah mea kalmen aruruma se inge, na mwet
ma Cornelius el tuh supu ah konauk lohm sel Simon,
ac inge eltal tu ke mutunoa. 18 Eltal pangyak ac siyuk,
"Oasr mwet se pangpang Simon Peter lohm uh?" 19
Peter el srakna suk lah mea kalmen aruruma sac, ke
Ngun Mutal fahk nu sel, "Liye, mwet tolu pa suk kom
inge. 20 Ke ma inge, kom akola ac tufoki welultal som.
Nimet fosrnga — nga pa supwaltalma uh." 21 Ouinge
Peter el tufoki nu ten ac fahk nu seltal, "Nga pa mwet se
komtal suk an. Mea sripen tuku lowos an?" 22 Na eltal
fahk, "Captain Cornelius el supwekut. El mwet na wowo
se, ac el alu nu sin God, ac mwet Jew nukewa arulana
akfulatyal. Lipufan se lun God fahkang nu sel mu elan
sapma suli kom nu in lohm sel ah, tuh el fah ku in lohng
ma kom ac fahk uh." 23 Peter el solauk mwet uh nu in
lohm uh, ac eltal motulla we ke fong sac. Len tok ah,
el akola ac welultal som; ac kutu sin mwet lulalfongi in
acn Joppa wi pac som. 24 Len se toko ah el sun acn
Caesarea, yen Cornelius el muta soanel we, wi pac sou
lal ac mwet kawuk ma el solama ah. 25 Ke Peter el akola
in utyak, Cornelius el osun nu sel, faksufi ac alu nu sel.
26 Tuh Peter el tulokunulak ac fahk nu sel, "Tuyak. Mwet
se na pa nga." 27 Peter el kaskas na nu sel Cornelius ke
eltal utyak nu in lohm uh, ac el konauk lah mwet puspis
toeni we. 28 Peter el fahk nu selos, "Kowos arulana etu
lah alu lun mwet Jew uh tia lela mwet lalos in aengani ku
fahsr nu yurin mwet ke mutunfacl saya uh. Tusruktu God
El akkalemye nu sik nga in tia pangon mu kutu mwet uh
tia nasnas ku sufal nga in aengani yoro. 29 Pwanang ke
kowos sapma nu sik uh, nga tia alolo in tuku. Tuh nga ke
siyuk suwos lah efu kowos ku suliyu?" 30 Cornelius el
fahk, "Sahp ac pacl se pacna inge ke len tolu somla, pa
nga tuh pre in lohm sik ah ke ao tolu tafun len tok. Na in
kitin pacl ah na mwet se sikme nu sik. El nukum nuknuk
na saromrom ac tu ye mutuk 31 ac fahk, 'Cornelius!
God El lohng tari pre lom, ac El liye orekma in pakoten
lom. 32 Supwala sie mwet ah nu Joppa nu sin mwet se
su inel pa Simon Peter. El muta in lohm sin sie mwet
orekma ke kulun kosro, su pangpang Simon, su lohm
sel oan wekof uh.' 33 Na pa nga tuh sapot suli kom in
pacl sacna, ac kom arulana kulang lah kom tuku. Inge
kut nukewa tukeni inse inge ye mutun God, ac akola in
lohng ma nukewa ma God El ac sap kom in fahk nu sesr
uh." 34 Peter el mutawauk in sramsram ac fahk, "Inge
nga akilen lah pwayena God El oru mwet nukewa oana
sie. 35 Kutena mwet su sangeng sel ac oru ma suwohs,
God El insewowo sel, el finne tuhn fuka ku mwet oya. 36
God El supwama kas lal nu sin mwet Israel, in fahkak
Pweng Wo ke misla ma tuku ke Jesus Christ, su Leum
fin mwet nukewa. 37 Kowos etu ke ouiya pwengpeng se
ma sikyak in acn Judea nufon, mutawauk in acn Galilee
tukun John el fahkak mwe luti lal ke baptais ah. 38
Kowos etu pac kacl Jesus lun Nazareth, ac ke God El
sang Ngun Mutal ac ku lulap nu sel. El tuh forfor in acn
nukewa ac oru ma wo, ac akkeyalos nukewa su oan ye
ku lun Devil, mweyen God El welul. 39 Kut mwet loh ke
ma nukewa ma el tuh oru in Jerusalem ac in facl lun
mwet Jew. Na elos unilya ke elos srupsrulak fin sakseng
soko. 40 Tuh God El akmoulyalak liki misa tukun len
se aktolu, ac oru tuh elan sifilpa sikyak nu sin mwet uh
— 41 tia nu sin mwet nukewa, a nu sesr mukena, su
God El nuna sulela tuh kut in orek loh kac. Aok, kut
tuh welul mongo ac nim tukun el moulyak ah. 42 Ac el
sapkin nu sesr in luti ke Wosasu nu sin mwet uh, ac
in fahkak lah el pa God El srisrngiya in tuh nununku
mwet moul ac mwet misa. 43 Mwet palu nukewa tuh
fahkak kacl. Elos fahk lah mwet nukewa su lulalfongi
kacl ac fah eis nunak munas ke ma koluk lalos ke ku lun
inel." 44 Ke Peter el srakna sramsram, na Ngun Mutal
putati nu fin mwet nukewa ma lohng luti lal ah. 45 Mwet
lulalfongi sin mwet Jew su welul Peter tuku Joppa me
elos arulana lut lah God El sang mwe kite lal ke Ngun
Mutal nu sin mwet pegan pac. 46 Mweyen elos lohng ke
mwet inge sramsram ke pusra ma siena liki kas lalos, ac
kaksakin fulatlana lun God. Na Peter el kasak ac fahk,
47 "Mwet inge elos eis Ngun Mutal oana ke kut tuh eis
ah. Ke ouinge uh, ya oasr mwet ac ku in ikolya elos in
tia baptaisla ke kof?" 48 Na el sap in baptaisiyukla elos
inen Jesus Christ. Tukun ma inge, elos siyuk sel elan
mutawin yorolos ke kutu len.

11 Mwet sap ac mwet lulalfongi saya in acn Judea
elos lohngak lah oasr mwet pegan su wi pac eis
kas lun God. 2 Ke Peter el som nu Jerusalem, mwet ma
lungse in kosrkosrla mwet pegan uh elos akukuin nu sel
ac fahk, 3 "Kom tuh utyak ac muta in lohm sin mwet ma
tia kosrkosrla, ac kom mongo pac yorolos!" 4 Na Peter
el srumun nu selos ma nukewa ma orek, ke mutawauk
ah me. 5 El fahk ouinge: "Ke nga tuh pre in siti Joppa,
nga liye sie aruruma. Nga tuh liye ma se tuku inkusrao
me oana luman kaot na lulap se, kukinyuki ke sruwasrik

akosr kac ah, twe tuina yuruk. **6** Nga ngetang nu loac
ac liye kain kosro muna ac kosro lemnak puspis, wi
pac ma orakrak ac won lemnak. **7** Na nga lohng pusra
se kaskas ac fahk nu sik, ‘Peter, tuyak. Uni ma inge
ac mongo.’ **8** Ac nga fahk, ‘Leum, nga tia ku! Soenna
oasr mwe mongo ma tia nasnas ku oal pusralla oalik.’
9 Na pusra sac sifil kasla inkusrao me ac fahk, ‘Nimet
kom nunku mu kutena ma ac sufal in mongo, God El
fin fahk mu ku in mongo.’ **10** Ouiya se inge sikyak pacl
tolu, na kaot sac sifil folokyak nu lucng. **11** In pacl sacna
mwet tolu su supweyuk Caesarea me nu yuruk elos tuku
nu ke lohm se nga muta we ah. **12** Ngun el fahk mu
nga in tia sulosol mwet, ac nga in welultal som. Mwet
lulalfongi onkosr inge, su mwet Joppa, elos wiyu som nu
Caesarea, ac kut nukewa utyak nu in lohm sel Cornelius.
13 El fahk nu sesr lah el liye lipufan se tu in lohm sel ah,
su fahk nu sel, ‘Supwala sie mwet ah nu Joppa nu yurin
mwet se su inel pa Simon Peter. **14** El ac fah fahk kutu
kas nu sum su ac fah molikomla ac sou lom an nufon.’
15 Ac ke nga mutawauk in kaskas, Ngun Mutal putati nu
faclos oana ke tuh putati nu facsr ke mutawauk ah. **16**
Na nga esamak ma Leum el tuh fahk, ‘John el baptais ke
kof, a kowos ac fah baptais ke Ngun Mutal.’ **17** Kalem na
lah God El sang nu sin mwet pegan ingo nuna mwe kite
se na ma El tuh ase nu sesr ke kut lulalfongila ke Leum
Jesus Christ. Na su nga uh, tuh ngan srike in ikolya
God!” **18** Ke elos lohng ma inge, elos tia sifil akukuin,
a elos kaksakin God ac fahk, “Inge God El sang pac
nu sin mwet pegan uh tuh elos in ku in auliyak ac eis
moul!” **19** Kutu sin mwet lulalfongi ma kaingelik ke sripen
kalya ma tuh sikyak ke Stephen el anwuki ah, elos tuh
som na nwe Phoenicia, Cyprus, ac Antioch. Elos inge
fahkak pweng wo nu sin mwet Jew mukena. **20** A kutu
pac mwet lulalfongi, su mwet Cyprus ac Cyrene, elos
som nu Antioch ac fahkak Pweng Wo ke Leum Jesus
nu sin mwet pegan pac. **21** Ku lun Leum welulos, ac
mwet puspis lulalfongi ac forla nu sin Leum. **22** Pweng
inge sun church Jerusalem, na elos supwalla Barnabas
nu Antioch. **23** Ke el sun acn we ac liye lah God El
akinsewowoye mwet we, el arulana engan ac kwafelos
in oaru ac pwaye nu sin Leum ke insielos nufon. **24**
Barnabas el sie mwet wo, sessesla ke Ngun Mutal ac
lulalfongi, ac mwet puspis forla nu sin Leum. **25** Tukun
ma inge Barnabas el som nu Tarsus in sokol Saul. **26**
Ke el konalak, el usella nu Antioch, ac ke lusen yac na
fon se eltal tukeni yurin mwet in church ac luti sie u na
lulap. Acn Antioch pa mwet lulalfongi uh mutawauk in
pangpang mwet Christian we oemeet ah. **27** In pacl sac,
oasr mwet palu som Jerusalem lac nu Antioch. **28** Sie
selos pangpang Agabus, el tuyak, ac ke ku lun Ngun, el
palye lah sie sracl na lulap akuranna sikyak fin faclu
nufon. (Sracl se inge sikyak ke pacl Claudius el Tokosra
Fulat in acn Rome.) **29** Mwet lulalfongi elos tuh otela mu
kais sie selos in supwala lupan na ma elos ac ku, in
kasru mwet lulalfongi wielos su muta in Judea. **30** Elos
oru oana pwapa lalos, ac orani mani uh, ac sang nu sel
Barnabas ac Saul in usla nu sin mwet kol ke church.

12 Ke pacl se inge Tokosra Herod el mutawauk in
akkeokye pac kutu mwet in church uh. **2** El sap
anwuki James, tamulel lal John, ke cutlass. **3** Ke el liye
lah ma se inge akinsewowoye mwet Jew uh, na el sifilpa
sap in sruoh Peter. (Ma se inge sikyak ke pacl in Kufwen
Bread Tia Akpulol.) **4** Tukun sruoh Peter, sisiyang el
nu in presin, yen ma el taranyuk sin u in mwet mweun
akosr, kais akosr mwet mweun ke kais u se. Herod
el ako in nununkeyuk Peter ye mutun mwet uh tukun
Kufwen Alukela uh. **5** Ouinge elos fililya na in presin,
tusruktu mwet in church uh arulana moniyuk in pre nu
sin God kacl. **6** Fong se meet liki Herod el akoo in usalu
Peter in nununkeyuk el, Peter el oan motul inmasrlon
mwet mweun luo. Sein lukwa sang kaprilya, ac oasr pac
mwet mweun topang ke mutunoa ah. **7** In kitin pacl ah
na lipufan se lun Leum tu insac, ac kalem se sarmelik
infukil in presin. Lipufan sac sruokya finpisal Peter ac
oaksalak ac fahk, “Sulaklak, tukakek!” In pacl sacna sein
ah putatla liki paol Peter. **8** Na lipufan sac fahk, “Losya
infulwom ac fahlukyang.” Peter el oru oana ke el fahk ah,
na lipufan sac fahk, “Sang nuknuk lik lom an afinkomi,
ac fahsru fahsr tukuk.” **9** Peter el fahsr tokol ac illa liki
presin, tusruktu el tia arulana etu lah ma na pwaye pa
lipufan sac oru ah; el nunku mu aruruma se pa el liye
ah. **10** Eltal fahsr alukela un mwet topang se meet ac
oayapa u se akluo ah, na eltal fah sun mutunpot osra
se ma oatula nu ke siti ah. Mutunoa sac sifacna ikakla
nu seltal, na eltal illa nu lik ah. Eltal fahla ke inkanek
soko, na in kitin pacl ah na lipufan sac wanginla. **11** Na
Peter el akilenak ma orek nu sel uh, ac el fahk, “Inge
nga etu lah ma na pwaye se pa inge! Leum El supwama
lipufan se lal in tuleyula liki ku lal Herod uh, ac liki ma
nukewa ma mwet Jew uh kena in sikyak nu sik uh.” **12**
Ke el akilenak ma orek nu sel inge, el som nu ke lohm
sel Mary, nina kial John Mark, yen mwet puspis tukeni
we ac pre. **13** Peter el tongol srungul ke mutunpot ah,
na sie mutan kulansap pangpang Rhoda el tuku in liye
lah su tongol. **14** El akilenak pusracl Peter, ac ke yohk
engan lal el tia ikasla srungul uh, a el kasrusr folokyak
nu in lohm ah, ac fahkak lah Peter el a tu likinum ah. **15**
Ac elos fahk nu sel, “Kom wella!” A el sruasralana in
fahk mu pwayena, na elos fahk, “Sahp lipufan se lal pa
ingan.” **16** In pacl sac Peter el srakna towol srungul ah.
Na elos ikasla srungul uh, ac ke elos liyal elos arulana
fwefela. **17** El oru paol tuh elos in misla, na el fahkak nu
selos ouiya ma Leum el oru nu sel in tulalla liki presin.
Na el fahk, “Fahkang ma inge nu sel James ac mwet
lulalfongi ngia.” Na el som lukelos nu ke sie pacna acn.
18 In lotu tok ah oasr fohsak na yohk inmasrlon mwet
topang ke presin uh — elos suk lah mea sikyak nu sel

Peter. **19** Herod el sapkin in sukok el, tuh elos tia ku in
konalak. Ke ma inge el sap in siyukyuk sin mwet topang
ke presin uh, tari el sap in anwuki elos. Tukun ma inge
Herod el som liki acn Judea ac muta in Caesarea ke
kutu pacl. **20** Herod el arulana kasrkusrak sin mwet Tyre
ac Sidon, ke ma inge elos toeni nu ke u sefanna ac som
in osun nu sel. Ma se meet elos oru pa elos sakunla
inkanek lalos yorol Blastus su karingin inkul fulat uh,
ac el insese in kasrelos. Toko elos som nu yorol Herod
ac siyuk sel ke misla, mweyen acn lal tokosra uh pa
kite acn selos ke mwe mongo uh. **21** Ke sun len se ma
solla nu selos, Herod el nokomang nuknuk in tokosra lal,
muta fin tron lal ac oru sramsram lal nu sin mwet uh. **22**
Elos wowoyak ac fahk, "Tia mwet se pa kaskas inge, a
god se!" **23** In pacl sacna lipufan se lun God kipakinilya
Herod nu infohk uh, mweyen el tia akfulatye God. Wet
uh kangla insial ac el misa. **24** In pacl se inge kas lun
God uh fahsrelik na ac kapkapak. **25** Barnabas ac Saul
aksafyela orekma laltal uh ac folokla liki acn Jerusalem.
Eltal usal John Mark welultal.

13 Oasr kutu mwet palu ac mwet luti in church Antioch
— inelos pa Barnabas, Simeon (su pangpang
Sroalsroal), Lucius (sie mwet Cyrene), Manaen (su
srikyak yorol Governor Herod), ac Saul. **2** Ke elos
kulansap nu sin Leum ac lalo, Ngun Mutal fahk nu selos,
"Srella Barnabas ac Saul nu sik eltal in oru orekma su
nga pangnoltal nu kac." **3** Elos lalo ac pre, na elos filiya
paolos facltal ac supwaltalla. **4** Ke Ngun Mutal supwalla
Barnabas ac Saul, eltal som nwe Seleucia, ac kal we lac
nu Cyprus. **5** Ke eltal sun siti Salamis, eltal fahkak kas
lun God in iwen lolngok lun mwet Jew we. John Mark
el welultal in kasreltal. **6** Eltal fahsr sasla fin tuka sac
nwe ke eltal sun siti Paphos, ac sun sie mwet susfa
pangpang Bar-Jesus. El sie mwet Jew, ac el sifacna
fahk mu el mwet palu se. **7** El kawuk nu sin governor
lun tuka sac su pangpang Sergius Paulus, sie mwet na
lalmwetmet. Governor el pangnolma Barnabas ac Saul
nu ye mutal, mweyen el ke lohng ke kas lun God. **8**
Tusruktu mwet susfa sac (su pangpang Elymas in kas
Greek) el lainultal, ac el srike elan kifasulla governor liki
moul in lulalfongi uh. **9** Na Saul (su pangpang pac Paul)
el sessesla ke Ngun Mutal, ac el ngetang suiya mwet
susfa sac **10** ac fahk, "Kom wen nutin Devil! Kom mwet
lokoalok lun ma nukewa ma wo uh. Kom nwanala na ke
kain kutasrik koluk nukewa, ac pacl nukewa kom srike
in ekulla ma pwaye lun God nu ke ma kikiap! **11** Poun
Leum God ac fah putati nu fom ingena. Kom ac fah
kunla, ac tia ku in liye kalem lun len uh nwe ke sie pacl
God El ac fah pakiya." In pacl sacna Elymas el pulauk
ohk se fahsryak kosrala mutal, ac el forfor suk sie mwet
ah in pwanul. **12** Ke governor el liye ma sikyak inge,
na el lulalfongila, ac el arulana lut ke mwe luti ke Leum
Jesus. **13** Paul ac mwet ma welul eltal kal som Paphos
lac nu Perga, sie siti in acn Pamphylia. John Mark el tuh
folokla Perga lac nu Jerusalem. **14** Eltal som Perga lac
nu Antioch in Pisidia, ac ke len Sabbath eltal som nu in
iwen lolngok ac muta. **15** Tukun ritiyuk tari kutu Ma Sap
lal Moses ac kutu ma simusla lun mwet palu, mwet kol
lun iwen lolngok uh supwala kas nu seltal ac fahk, "Mwet
lili, kut lungse kowos in kaskas nu sin mwet uh, fin oasr
kas in akkeye lowos nu selos." **16** Paul el tuyak, sralak
paol mwet uh in misla, na el mutawauk in kaskas. El
fahk, "Mwet Israel wiuk, oayapa mwet saya nukewa su
alu nu sin God: kowos porongeyu! **17** God lun mwet
Israel El tuh sulela mwet matu lasr meet, ac oru tuh elos
in sie mutunfacl ke elos tuh moul in mwetsac in facl
Egypt. God El tuh usalosla liki acn Egypt ke ku lulap lal,
18 ac ke yac angngaul, El mutangalos in acn mwesis. **19**
El kunausla mutunfacl itkosr in facl Canaan, ac sang
acn inge tuh in ma lac lun mwet lal. Ma inge nukewa
orekla ke inmasrlon yac angfoko lumngaul. **20** "Tukun ma
inge, El sang tuh mwet nununku in kololos nwe ke sun
pacl lal Samuel, mwet palu. **21** Toko, elos siyuk ke sie
tokosra, ac God El eisalang Saul, wen natul Kish in sou
lal Benjamin, elan tokosra lalos ke lusen yac angngaul.
22 Tukun God El sisella Saul, God El akleumyalak David
elan tokosra lalos. Pa inge ma God El fahk kacl: 'Nga
konauk lah David, wen natul Jesse, el kain mwet se ma
nga insewowo se, su ac oru ma nukewa ma nga lungse
elan oru uh.' **23** Jesus, sin fwilin tulik natul David, pa God
El tuh orala in Mwet Lango nu sin mwet Israel uh, oana
ke El tuh wulela kac ah. **24** Meet liki Jesus el mutawauk
orekma lal, John el tuh luti nu sin mwet Israel nukewa
lah enenu elos in forla liki ma koluk lalos ac baptaisla.
25 Ac ke apkuran in safla orekma lal John, el tuh fahk
nu sin mwet uh, 'Kowos nunku mu su nga uh? Tia nga
pa el su kowos soano uh. A kowos in porongo! El ac
tuku tukuk, ac nga kupansuwol in sarukla fahluk lal uh.'
26 "Mwet Israel wiuk su fwilin tulik natul Abraham, ac
mwet saya nukewa lohm uh su alu nu sin God: pweng
ke molela se inge ma nu sesr nukewa! **27** Tuh mwet ma
muta Jerusalem, ac oayapa mwet kol lalos, tiana etu
lah el pa Mwet Lango, ac elos tia pac kalem ke kas lun
mwet palu ma ritiyuk ke Sabbath nukewa uh. Ne ouinge
a elos oru tuh kas lun mwet palu akpwayeiyuk ke elos
unilya Jesus. **28** Ac elos finne tia konauk kutena sripa fal
in anwuki el kac, a elos kwafe sel Pilate elan unilya.
29 Ac tukun elos orala ma nukewa su Ma Simusla uh
fahk kacl, elos eisya manol liki sakseng, ac filiya in
kulyuk uh. **30** Tusruktu God El akmoulyalak liki misa,
31 ac ke len pus, el sikyang nu sin mwet su tuh welul
in fufahsryesr lal Galilee me nu Jerusalem. Inge elos
mwet loh kacl nu sin mwet Israel. **32** Ac kut tuku in use
Pweng Wo ma God El tuh wulela nu sin mwet matu
lasr meet ah, **33** ac inge El akpwayei nu sesr su ma
natulos, ke El akmoulyalak Jesus. Oana ma simla in
Psalm luo uh, su fahk, 'Kom wen nutik; Misenge nga
papala tomom.' **34** Ac pa inge ma God El fahk ke El ac

akmoulyalak liki misa uh, tuh elan tia kulawi in kulyuk uh:
'Nga fah sot nu sum mwe insewowo mutal ac pwaye Su
nga tuh wulela kac nu sel David.' **35** Aok, El oayapa fahk
ke sie pac verse ma fahk mu, 'Kom fah tia lela mwet
kulansap oaru lom in kulawi in kulyuk uh.' **36** Tuh ke
pacl David el moul el akfalye ma lungse lun God, na el
misa, ac pukpuki el yurin mwet matu lal, ac manol kulawi
in kulyuk uh. **37** Tusruktu el su God El akmoulyauk liki
misa, el tia wi kulawi. **38** Ke ma inge, mwet Israel wiuk,
lela in arulana kalem suwos lah nunak munas ke ma
koluk su kut fahkak nu suwos uh, ma tuku ke mwet se
inge, Jesus. **39** Kowos in etu pac lah mwet nukewa
su lulalfongi in el, elos sukosokla liki ma koluk nukewa
su Ma Sap lal Moses uh tia ku in aksukosokyekowosla
liki. **40** Ke ma inge kowos liyekowosyang tuh kas inge
ma fwackyak sin mwet palu fah tia tuku nu fowos: **41**
'Ngetma, kowos su aksruksrukye God! Kowos in lut ac
misa! Tuh ma nga oru misenge ye motowos, Sie ma
su kowos ac tia ku in lulalfongi Mwet finne aketeya nu
suwos!'" **42** Ke Paul ac Barnabas illa liki iwen lolngok uh,
mwet uh kwafe eltal in sifilpa foloko ke Sabbath se tok
uh, ac sifilpa akyokye srumunyen ma inge. **43** Tukun
mwet uh fahsrelik liki toeni sac, mwet puspis sin mwet
Jew ac oayapa mwet saya ma forla ac weang alu lun
mwet Jew, elos ukwalla Paul ac Barnabas. Mwet sap
uh kaskas nu selos ac akkeyalos elos in oaru na in
fungyang nu ke kulang lun God. **44** Ke Sabbath se tok
ah, apkuran mwet nukewa in siti uh tuku in lohng kas lun
Leum. **45** Ke mwet Jew elos liye pusiyen mwet uh elos
sokyak na pwaye. Elos sramsram lainul Paul ac sufanul.
46 Ne ouinge a fahkak lal Paul ac Barnabas arulana
pulaik liki meet ah, ac eltal fahk: "Kowos pa kut enenu
na in fahkak kas lun God nu se oemeet. Tuh ke kowos
pilesru ac sifacna nunku mu kowos sufal in eis moul ma
pahtpat, kut ac fahsr liki kowos ac som nu yurin mwet
pegan uh. **(aiōnios g166)** **47** Tuh pa inge ma Leum God El
sapkin nu sesr: 'Nga oakikomi tuh kom in sie kalem se
nu sin mwet pegan, Tuh faclu nufon fah ku in moliyukla.'"
48 Ke mwet pegan elos lohng, elos arulana engan ac
kaksakin pweng wo lun God; ac elos su solla tari nu ke
moul ma pahtpat elos mwet lulalfongila. **(aiōnios g166)** **49**
Kas lun Leum uh fahsrelik in acn nukewa in polo acn
sac. **50** Tusruktu mwet Jew elos purakak nunak lun mwet
kol in siti sac, oayapa mutan kacto sin mwet pegan su wi
pac alu nu sin God uh. Elos mutawauk in kalyael Paul ac
Barnabas, ac luselosla liki acn selos uh. **51** Na mwet
sap uh osrokla kutkut ke nialos in akkalemye lah elos
lain mwet in acn sac, na elos som nu Iconium. **52** Mwet
lulalfongi in Antioch elos arulana sessesla ke engan ac
ke Ngun Mutal.

14 Ouiya sacna sikyak pac in Iconium: Paul ac
Barnabas som nu iwen lolngok lun mwet Jew, ac
ke sripen fahkak laltal uh, mwet puspis sin mwet Jew
ac mwet pegan elos weang mwet lulalfongi. **2** Tusruktu
mwet Jew su tia lulalfongi ke Jesus, elos purakak nunak
lun mwet pegan uh elos in forang lain mwet lulalfongi
uh. **3** Mwet sap uh muta we ke pacl na loeloes se, ac
elos pulaikna in fahkak ke Leum, su sang ku nu selos in
orek mwenmen ac ma usrnguk. Ma inge akpwayeye lah
ma elos fahk ke kulang lal uh pwayena. **4** Mwet in siti
sac nunak luoelik: kutu wi mwet Jew, ac kutu wi mwet
sap ah. **5** Na kutu mwet pegan ac kutu mwet Jew, wi
mwet kol lalos, elos otela in orek lokoalok nu sin mwet
sap uh, ac tanglaltal. **6** Ke mwet sap elos etauk pwapa
se inge, elos kaingla nu in siti Lystra ac Derbe in acn
Lycaonia, ac nu in kutu pac acn saya. **7** Ac elos fahkelik
Pweng Wo in acn ingo. **8** Oasr mukul se in acn Lystra
su nuna ul nial oe ke el isusla me, ac tia ku in fahsr. **9**
El muta porongo kas lal Paul uh. Paul el akilen lah el
lulalfongi ac ku in akkeyeyukla, na el ngetang suilya **10**
ac fahk ke sie pusra lulap, "Tuyak suwohs fin niom!"
Na mwet sac tuyak ac mutawauk in fahsr. **11** Ke un
mwet uh liye ma Paul el oru ah, elos wowoyak ke kas
lalos Lycaonia, ac fahk, "God uh mwet lac, ac oatui nu
yorosr!" **12** Elos sang inel Barnabas 'Zeus,' ac pangnol
Paul 'Hermes,' mweyen el pa aolultal sramsram. **13**
Mwet tol lun god Zeus, su tempul lal uh tu na likin siti
uh, el us cow mukul ac ros nu mutunpot uh, mweyen el
ac un mwet uh kena orek kisa nu sin mwet sap uh. **14**
Ke Barnabas ac Paul lohngak ma elos ako in oru inge,
eltal seya nuknuk laltal uh ac yuyang nu inmasrlon mwet
uh, wowoyak ac fahk, **15** "Efu ku kowos oru ma inge?
Mwet pacna pa kut, oapana kowos! Kut tuku nu inge
in sulkakin Pweng Wo uh, ac in kifuskowosla liki ma
lusrongten inge nu sin God moul, su orala kusrao, faclu,
meoa ac ma nukewa loac. **16** In pacl meet ah, El tuh lela
mwet in mutunfacl nukewa in oru na ma elos nunku mu
wo. **17** Tusruktu pacl nukewa El nuna akkalemye oasr lal
ke ma wo ma El oru uh: El sot nu suwos af inkusrao me,
ac fokin ima in pacl fal; El sot mwe mongo nu suwos, ac
nakla insiowos ke engan." **18** Eltal nwe fahk kas inge,
upa na eltal in kutongya lungse lun mwet uh in orek mwe
kisa nu seltal. **19** Kutu mwet Jew tuku liki acn Antioch
in Pisidia ac Iconium. Elos furokla insien mwet uh in
welulosla, na elos tanglal Paul ac amakunulla nu likin
siti uh, mweyen elos nunku mu el misa tari. **20** Tusruk
ke mwet lulalfongi elos fahsreni raunella, el tuyak ac
folokyak nu in siti uh. In len tok ah, el ac Barnabas som
nu Derbe. **21** Paul ac Barnabas luti ke Pweng Wo in acn
Derbe, ac mwet puspis weang un mwet lulalfongi ke
Jesus. Tok eltal som nu Lystra, nu Iconium, ac som pac
nwe Antioch in Pisidia. **22** Eltal akkeye mwet lulalfongi
uh, ac kwafe nu selos in tu na ku ke lulalfongi lalos. Eltal
fahk nu selos, "Kut enenu in sun mwe keok puspis, na
kut fah ku in utyak nu in Tokosrai lun God." **23** Eltal
pakiya mwet kol in kais sie church, ac ke pre ac lalo eltal
eisalosyang nu ye karinginyuk lun Leum, su elos filiya
lulalfongi lalos se. **24** Tukun eltal forfor fin acn nukewa

lun Pisidia, eltal tuku nu Pamphylia. 25 Ac eltal fahkak
pac Pweng Wo in acn Perga, na toko eltal oatula nu
Attalia. 26 Eltal kal ingo lac in folok nu Antioch, acn se
ma tuh itukyang eltal nu ye karinginyuk kulang lun God
nu ke orekma se su eltal aksafye inge. 27 Ke eltal sun
acn Antioch, eltal eisani mwet in church we nu sie, ac
fahkang nu selos ma nukewa ma God El kasreltal in
oru, ac oayapa ke El ikasla nu sin mwet pegan tuh elos
in ku in wi pac lulalfongi. 28 Na eltal muta yurin mwet
lulalfongi in acn we ke lusen pacl na loeloes se.

15 Oasr kutu mwet tuku liki acn Judea nu Antioch,
ac mutawauk in luti mwet lulalfongi uh ac fahk,
"Kowos fin tia kosrkosrla oana ke fwackyak in Ma Sap lal
Moses, kowos tia ku in moliyukla." 2 Paul ac Barnabas
akukuin na upa nu selos kac, ouinge wotla mu Paul,
Barnabas ac kutu mwet in Antioch in som nu Jerusalem
ac osun yurin mwet sap ac mwet kol lun church we
ke sripa se inge. 3 Mwet in church supwalosla, ac ke
elos fahsr sasla Phoenicia ac Samaria elos srumun
lah mwet pegan elos forla nu sin God. Pweng se inge
arulana akenganye mwet lulalfongi nukewa. 4 Ke elos
sun acn Jerusalem, mwet in church we ac mwet sap ac
mwet kol lun church elos paingulos, na elos fahkak ma
nukewa God El tuh kasrelos in oru. 5 Tusruktu kutu mwet
lulalfongi ma wi u lun mwet Pharisee elos tuyak ac fahk,
"Mwet pegan elos enenu na in kosrkosrla, ac kowos in
lotelos tuh elos in akos Ma Sap lal Moses." 6 Mwet sap
ac mwet kol uh elos tukeni nu sie in nunku ke ma se
inge. 7 Tukun elos sramsram kac ke pacl na loes, Peter
el tuyak ac fahk, "Mwet lili luk, kowos etu na lah God El
tuh suleyula inmasrlowos ke pacl na loes somla, tuh nga
in fahkak ke Pweng Wo nu sin mwet pegan, tuh elos in
ku in lohng ac lulalfongi. 8 Ac God, su etu nunak lun
mwet nukewa, El akkalemye lah oasr insewowo lal yurin
mwet pegan ke El sang Ngun Mutal nu selos, oana ke El
tuh ase nu sesr. 9 El tia oru mu oasr ekla inmasrlolos ac
kut, a ke sripen elos lulalfongi, El aknasnasyalos liki ma
koluk lalos. 10 Na inge, efu ku kowos ke srike God ke
kowos filiya sie ma toasr nu fin mwet lulalfongi uh, su
mwet matu lasr ac kut sifacna tia ku in us? 11 Mo! Kut
lulalfongi ac moliyukla ke sripen kulang lun Leum Jesus,
oapana elos." 12 U nufon sac mislana ke Barnabas ac
Paul srumun ma usrnguk nukewa ac mwenmen ma God
El oru kacltal inmasrlon mwet pegan. 13 Ke eltal kaskas
tari, na James el kasla ac fahk, "Mwet lili luk, kowos
porongeyu! 14 Simon el tufahna aketeya nu sesr luman
nunak lun God nu sin mwet pegan uh, ke El eisla kutu
selos tuh elos in mwet lal. 15 Kas lun mwet palu arulana
akkeye nunak se inge. Oana ke Ma Simusla uh fahk,
16 'Leum God El fahk, Tukun ma inge nga ac fah sifil
foloko, Ac sifil tulokunak Tokosrai lal David. Nga fah
sifil musaela acn ma musalla kac ah, Ac oru tuh in ku
oana meet ah. 17 Ouinge mwet lula nukewa fah tuku
nu yuruk, Ac mwet pegan nukewa su nga pangnolos
tuh elos in mwet luk. 18 Pa inge ma Leum El fahk, su
akkalemye ma inge in pacl loeloes somla.'" (aiōn g165) 19
Na James el sifilpa fahk, "Nunak luk uh pa kut in tia filiya
ma toasr nu fin mwet pegan su forla nu sin God. 20
A kut in simusla sie leta nu selos, ac fahk mu elos in
tia kang kutena mwe mongo ma tia nasnas ke sripen
kisakinyuk nu ke ma sruloala, oayapa elos in tia kang
kutena kosro ma loksakla, ku kutepacna ma oasr srah
kac. Ac elos in liyalosyang liki ouiya fohkfok lun orek
kosro. 21 Tuh ke pacl na loeloes, Ma Sap lal Moses uh
ritiyuk in iwen lolngok uh ke len Sabbath nukewa, ac kas
lal uh lutiyuk in siti nukewa." 22 Na mwet sap ac mwet
kol uh, wi pac mwet nukewa in church, elos insesela
in sulela kutu sin mwet inmasrlolos, ac supwalosla nu
Antioch welul Paul ac Barnabas. Elos sulela mwet luo
ma yohk akilenya sin mwet lulalfongi uh: elos pa Judas
su pangpang Barsabbas, ac Silas. 23 Elos sang leta se
inge eltal in us: "Kut, mwet wiowos — mwet sap ac mwet
kol in acn se inge — kut lungse paing kowos nukewa
su mwet wiasr ma isusla mwet pegan, su muta in siti
Antioch, oayapa acn Syria ac Cilicia. 24 Kut lohng tari
lah oasr kutu mwet yenu fahsrot akfohsyekowosyak ke
kas lalos. Tusruktu tia kut pa supwalos uh. 25 Ke ma
inge kut nukewa aetuila ac insese in sulela kutu mwet in
utuk kas lasr nu suwos. Elos ac wi mwet kawuk saok
lasr, Barnabas ac Paul, 26 su tuh pilesrala moul lalos in
kulansupu Leum Jesus Christ. 27 Kut supwaot nu suwos
mwet inge, Judas ac Silas, su ac fah sifacna fahk nu
suwos ma kut simis inge. 28 Kut, ac Ngun Mutal, tukeni
insesela in tia filiya kutena ma toasr fowos sayen Ma
Sap ma eneneyuk inge: 29 Kowos in tia kang kutena
mongo ma kisala nu sin ma sruloala, tia mongo srah,
tia kang kutena ma loksakla, ac karinginkowosyang liki
fohkfok lun orek kosro. Ac fah wo nu suwos kowos fin
liyaung ma inge. Lung lulap lasr nu suwos." 30 Mwet
utuk kas inge supweyukla, ac elos som nu Antioch, ac
elos solani mwet lulalfongi nukewa ac sang leta sac nu
selos. 31 Ke mwet uh riti leta sac, elos arulana engan ke
kas in akku ma simla in leta sac. 32 Judas ac Silas,
su oaoa in mwet palu, eltal sramsram paht na yurin
mwet lulalfongi, ac akpulaikyalos ac akkeyalos. 33 Tukun
eltal muta yorolos ke kutu pacl, na mwet lulalfongi elos
supwalosla in misla, ac elos folokla nu yurin mwet ma
supwalosme ah. [34 Tusruktu Silas el sulela elan muta
we.] 35 Paul ac Barnabas eltal muta Antioch ke kutu
pacl, ac eltal wi mwet puspis in acn we luti ac fahkak
kas lun Leum. 36 Kutu pacl tok, Paul el fahk nu sel
Barnabas, "Kut folokla ac liye mwet lulalfongi wiasr in
siti nukewa ma kut fahkak kas lun Leum we, ac liye lah
elos fuka in pacl inge." 37 Barnabas el lungse usal John
Mark welultal, 38 tuh Paul el tiana nunku mu ac wo elan
wi, mweyen el tuh tia welultal aksafyela fahsr se meet
laltal ah, a el forla ac folokla Pamphylia lac. 39 Oasr sie
akukuin na upa inmasrloltal, na eltal fahsrelik. Barnabas

el eisal Mark, ac kal som nu Cyprus, **40** a Paul el sulella
Silas ac som. Ac mwet lulalfongi elos eisaltalang tuh
kulang lun Leum in karinganulos. **41** Paul el fahsr sasla
acn Syria ac Cilicia, ac akkeye mwet in church we.

16 Paul el sifilpa som nu Derbe ac Lystra, ac sun sie
mwet Christian in acn we su pangpang Timothy.
Nina kial el sie mwet Christian, sie mutan Jew, tusruk
papa tumal ah mwet Greek. **2** Mwet lulalfongi nukewa in
acn Lystra ac Iconium elos fahk ma wo kacl Timothy. **3**
Paul el lungse usal Timothy welul, ouinge el kosralla. El
oru ouinge mweyen mwet Jew nukewa in acn inge elos
etu lah papa tumal Timothy el mwet Greek. **4** Ke elos
forfor in siti inge, elos fahkak nu sin mwet lulalfongi we
ma mwet sap ac mwet kol lun church in acn Jerusalem
elos oakiya mu elos in fahsr kac, ac elos fahk pac
nu selos in akos ma sap inge. **5** Ouinge church uh
akkeyeyukla ke lulalfongi lalos, ac puseni mwet in church
uh ke len nukewa. **6** Elos fahsr sasla acn Phrygia ac
Galatia, mweyen Ngun Mutal tia lela elos in fahkak kas
in acn Asia. **7** Ke elos sun masrol nu Mysia, elos srike
in som nu in acn Bithynia, tusruktu Ngun lun Jesus tia
lela. **8** Ke ma inge elos fahsr sasla acn Mysia ac som nu
Troas. **9** Ke fong sac Paul el liye sie aruruma, ac liye sie
mwet Macedonia el tu ac kwafe sel ac fahk, "Fahsru
nu Macedonia ac kasrekut!" **10** Tukunna Paul el liye
aruruma se inge, na kut akola in som nu Macedonia,
mweyen kut liye mu God El pangon kut in luti Pweng
Wo nu sin mwet we. **11** Kut oayak liki acn Troas, ac
kal suwoslana nwe Samothrace, ac in len tok ah kut
kalla nu Neapolis. **12** Na kut utyak weyak nu Philippi,
sie siti lun mwet Rome in acn Macedonia, ac kut muta
we ke kutu len. **13** Ke len Sabbath kut illa liki siti uh ac
som nu pe infacl ah, sie acn ma kut nunku mu ac oasr
mwet Jew fahsreni in pre we. Kut muta in acn sac ac
sramsram nu sin kutu mutan su tukeni we. **14** Sie sin
mutan ma lohng kas lasr uh pa Lydia, sie mutan Thyatira
su kukakin nuknuk sroninmutuk. El sie mutan alu nu
sin God, ac Leum El ikasla nunak lal elan lohang nu
ke ma Paul el fahk uh. **15** Mutan sac ac sou lal elos
baptaisla, na el suli kut ac fahk, "Fahsru muta lohm sik
ah, kowos fin liye mu nga sie mwet lulalfongi pwaye ke
Leum." Na ke sripen kas lal inge, kut som nu lohm sel.
16 Sie len ah ke kut fahsr in som nu ke acn in pre, kut
sun sie tulik mutan kohs su oasr ngun fohkfok yorol
ma oru el ku in palye ma ac sikyak in pacl fahsru uh.
Yohk mani el sruokya lun leum lal ah ke sripen palu
lal uh. **17** El fahsr tokosr ac Paul, ac wowoyak, "Mwet
inge elos mwet kulansap lun God Fulatlana! Elos ac
fahkak nu suwos lah kowos ac moliyukla fuka!" **18** El oru
ouinge ke len na pus, nwe ke na Paul el semutengyak
sel, ac tapulla fahk nu sin ngun fohkfok sac, "Ke inen
Jesus Christ nga sapkin nu sum, illa lukel!" Ngun sac
som lukel in pacl sacna. **19** Ke leum lun mutan sac elos
akilenak lah ac wanginla inkanek in orek mani lalos sel,
elos sruokilya Paul ac Silas, ac amakunutalla nu ke nien
toeni in siti uh, in nununkeyuk eltal ye mutun mwet fulat.
20 Elos usalosme nu ye mutun mwet leum lun Rome ac
fahk, "Mwet inge elos mwet Jew, ac elos orek lokoalok in
siti sesr uh. **21** Elos luti ke kutu ouiya ma kisrung ma
sap lasr uh. Kut mwet Rome, ac kut tia ku in eis kain
facsin ma elos luti inge ac moulkin." **22** Na un mwet uh
welulosyak lainul Paul ac Silas. Na mwet leum Rome
uh seya nuknuk lal Paul ac Silas, ac sap in sringsring
eltal. **23** Tukun sringsring upa eltal, na sisiyang eltal nu
in presin, ac fwackyang nu sin mwet liyaung presin uh in
lakiya ku, eltal in tia kaingla. **24** Ke mwet liyaung presin
uh lohng ma sap nu sel uh, na el siseltalang nu infukil se
oeloac uh, ac kapriya nialtal ke sak in kapir lulap. **25** Ke
infulwen fong uh, Paul ac Silas pre ac on ke on in alu nu
sin God, ac mwet kapir saya uh lohng ke eltal on uh. **26**
Tia paht na kusrusr na upa se sikyak, su osrokak pac
pwelung ke presin uh. Srungul nukewa ikakla, ac sein
ma kapri mwet kaul uh putatla lukelos nukewa. **27** Mwet
liyaung presin el ngutalik, ac ke el liye lah srungul ke
presin uh ikakla, el nunku mu mwet kapir uh kaingla.
Na el faesak cutlass natul ac oru elan sifacna unilya.
28 Ac Paul el liksrenina wola ac fahk, "Nimet sifacna
unikomi! Kut pa na inge." **29** Mwet liyaung presin el
sap in utuku sie lam, na el yuyang nu luin presin, ac el
arulana rarrar ke el putati sisken nial Paul ac Silas. **30**
Na el pwanultalla nu lik uh ac siyuk seltal, "Leum luo,
mea nga ac oru tuh nga in moliyukla?" **31** Eltal topuk ac
fahk nu sel, "Lulalfongi in Leum Jesus, na kom fah moul
— kom ac mwet in lohm sum." **32** Na eltal fahkak kas
lun Leum nu sel ac nu sin mwet nukewa in lohm sel. **33**
Ke ao sacna in fong sac, mwet liyaung presin el usaltalla
ac ohlla kinet kacltal. Na el ac mwet nukewa in lohm sel
baptaisla in pacl sacna. **34** Na el usalak Paul ac Silas
nu in lohm sel ah, ac kitaltal mwe mongo. El ac sou lal
uh sessesla ke engan mweyen inge elos lulalfongi ke
God. **35** In lotu tok ah, leum lun mwet Rome uh supwala
kutu policeman in fahk nu sin mwet liyaung presin uh,
"Tulala mwet luo ingan eltal in som." **36** Ouinge mwet
liyaung presin el fahk nu sel Paul, "Mwet leum uh sapma
in tuh ikakla kom ac Silas. Komtal ku in som ac fahsr
in misla." **37** Tusruk Paul el fahk nu sin policeman uh,
"Wangin ma koneyukyak mu oasr mwatasr kac, a elos
uni kut ye mutun mwet uh — ac kut mwet Rome! Na
elos siskutyang nu in presin, ac inge elos ke supwekutla
in lukma. Tia ku in ouingan! Enenu mwet leum lun Rome
ingan in tuku ac sifacna ikuskutla." **38** Policeman inge
som ac fahkak kas laltal inge nu sin leum lun acn Rome
uh; ac ke elos lohngak lah Paul ac Silas mwet Rome,
elos arulana sangeng. **39** Ouinge elos som ac taltal
koluk nu seltal; ac ikasultalla liki presin, ac fahk eltal in
som liki siti uh. **40** Paul ac Silas som liki presin, ac som
nu lohm sel Lydia. Eltal osun nu sin mwet lulalfongi uh
we, ac sang kas in akku nu selos, na eltal som.

17 Paul ac Silas fahsr sasla Amphipolis ac Apollonia
ac tuku nu Thessalonica, yen ma oasr iwen lolngok
se we. **2** In oana ke el oru pacl nukewa uh, Paul el som
nu in iwen lolngok. Ac ke len Sabbath tolu el sramsram
nu sin mwet uh, ac rit ke kas in Ma Simusla, **3** ac aketeya
kas inge, ac akpwayei lah Christ el enenu in keok ac
sifil moulyak liki misa. Paul el fahk, "Jesus se ma nga
fahkak nu suwos kac inge, el pa Christ." **4** Kutu selos
lulalfongi ac welulang Paul ac Silas; oayapa kutu mutan
ma eteyuk fin acn we, ac pus pac mwet Greek su alu nu
sin God. **5** Tusruktu mwet Jew elos sok selos, ac orani
kutu mwet lusrongten ma forfor wel inkanek uh, ac orala
sie u in orek lokoalok. U se inge akfohsyauk mwet in siti
uh nufon, ac utyak nu in lohm sel Jason, in sokol Paul ac
Silas ac usaltal uh nu yurin mwet uh. **6** Tusruktu ke elos
tia konaltalak, elos amakunulma Jason ac kutu pac mwet
lulalfongi nu ye mutun mwet fulat in siti uh, ac wowoyak
ac fahk, "Mwet inge orek fohs yen nukewa! Ac inge elos
tuku pac nu in siti sesr uh, **7** ac Jason el solaltalak nu in
lohm sel ah. Elos nukewa kunaus ma sap lal Tokosra
Fulat, ac fahk mu oasr pac siena tokosra saya, suh inel
pa Jesus." **8** Ke un mwet uh, oayapa mwet fulat lun siti
uh lohng kas inge, elos arulana wonak kac. **9** Mwet
fulat lun siti uh sap tuh Jason ac mwet lulalfongi wial uh
in moli lupan mani ma oakwuki in aksukosokyalos, na
filfilla elos. **10** Ke tufahna fongeni, mwet lulalfongi elos
supwalla Paul ac Silas nu Berea. Ke eltal sun acn we
eltal som nu ke iwen lolngok lun mwet Jew uh. **11** Mwet
in acn sac elos engan liki mwet Thessalonica in eis mwe
lutlut. Elos arulana oaru in lohng kas ma srumunyuk uh,
ac elos lutlut len nukewa ke Ma Simusla uh in liye lah
pwayena ma Paul el srumun uh. **12** Mwet puspis selos
lulalfongi, ac pus mutan kacto sin mwet Greek, oayapa
mukul Greek puspis elos lulalfongi pac. **13** Tusruktu
ke mwet Jew in acn Thessalonica lohngak lah Paul
el fahkak kas lun God in acn Berea, elos tuku nu we
ac mutawauk in pirik ac akfohsyauk nunak lun mwet
puspis. **14** In pacl sacna, mwet lulalfongi elos supwalla
Paul nu ke sie acn wekof uh; a Silas ac Timothy eltal
mutana Berea. **15** Mwet ma usal Paul ah welul na kalla
nwe Athens, na elos folokla nu Berea, us sap soko sel
Paul nu sel Silas ac Timothy, eltal in tuh sa na som nu
yorol. **16** Ke Paul el tuh muta soanel Silas ac Timothy
in acn Athens, el arulana toasrla ke el liye lah puslana
ma sruloala in acn we. **17** Ouinge el som nu in iwen
lolngok ac alolngoki yurin mwet Jew ac oayapa mwet
saya su alu nu sin God. Ac len nukewa el sramsram
yurin kutena mwet ma tuku nu in acn in tukeni in siti
uh. **18** Oasr pac kutu mwet luti ke u se pangpang mwet
Epicurus ac mwet Stoic elos wi pac alein nu sel. Kutu
selos siyuk mu, "Mea mwet filanginkas se inge fahk uh?"
Ac kutu mwet uh topuk, "El luman kaskas ke kutu god
lun mutanfahl saya." Elos fahk ouinge mweyen Paul el
luti ke Jesus oayapa ke sifil moulyak uh. **19** Ouinge elos
usalla Paul nu yurin un mwet pwapa fulat lun siti uh,
su pangpang Areopagus, ac fahk, "Kut ke etu lah mea
kalmen luti sasu se kom sramsramkin inge. **20** Kutu ma
kut lohng kom fahk uh luman sakirik sesr in lohng, ac
kut ke etu lah mea kalmac." (**21** Mweyen mwet Athens
nukewa, ac mwetsac su muta we, lungse sisla pacl lalos
in sramsramkin ac lohng ke kutena pweng sasu.) **22**
Paul el tuyak ye mutun mwet pwapa fulat lun siti uh ac
fahk, "Nga liye lah in ouiya nukewa kowos mwet Athens
uh arulana akfulatye alu. **23** Mweyen ke nga forfor in siti
lowos uh ac liye acn kowos alu we, nga konauk sie loang
su simla kac, 'Nu sin Sie God su Tia Eteyuk.' Ma se ma
kowos alu nu kac ingan kowos finne tia akilen, pa nga ac
fahkak nu suwos. **24** God su orala faclu ac ma nukewa
loac uh, El Leum lun kusrao ac faclu, ac El tia muta in
tempul ma orekla ke poun mwet. **25** Ac El tia pac enenu
kutena ma su kut ac sang nu sel ke orekma lun paosr,
mweyen El pa sang moul ac momong ac ma nukewa nu
sin mwet nukewa. **26** El orala mutanfahl nukewa sin
mwet sefanna, ac oru tuh elos in muta apunla fin faclu
nufon. El sifacna oakiya meet lusen pacl ac lupan acn
elos in muta we. **27** El oru ma inge nukewa tuh mwet uh
in sokol, ac elos in mau ku in konalak ke elos kahlimunul.
Tusruktu pwayeiya uh, God El tiana muta loes liki kutena
sesr, **28** oana ke sie mwet tuh fahk, 'In El kut moul,
kut mukuikui, ac kut oasr.' Oana ke kutu mwet kuhn on
lowos uh fahk, 'Kut pac, kut tulik natul.' **29** Na ke kut
tulik nutin God uh, wo kut in tia nunku mu ouiya lal uh ku
in lumahyuk ke gold, ku silver, ku eot, ma tafleyukla in
luman ma sruloala ke lalmwetmet ac usrnguk lun mwet.
30 God El tuh nunak munas nu sin mwet ke nikin lalos in
pacl meet, a inge El sap nu selos nukewa yen nukewa in
forla liki ouiya koluk lalos. **31** Tuh El oakiya tari sie len
ma El ac nununku faclu nufon ke nununku suwohs, ke
sie mwet su El sulela tari. El akpwayei ma se inge nu sin
mwet nukewa ke El akmoulyauk mwet se inge liki misa!"
32 Ke elos lohng lah Paul el kaskaskin akmoulyauk sie
mwet liki misa, kutu selos aksruksrukel, a kutu mwet uh
fahk, "Kut ke lohng kom in sifil srumun ke ma se inge
ke sie pac pacl." **33** Na Paul el illa liki tukeni sac. **34**
Kutu mwet uh welulang in lulalfongi, ac sie selos inge
pa Dionysius, sie sin un mwet pwapa fulat, ac oasr pac
mutan se pangpang Damaris, ac kutu pac mwet saya.

18 Tukun ma inge Paul el fahsr liki acn Athens ac
som nu Corinth. **2** In acn Corinth el sun sie mwet
Jew pangpang Aquila, su isusla in acn Pontus ac tufahna
foloko liki acn Italy welul Priscilla mutan kial, mweyen
Tokosra Fulat Claudius el sap mwet Jew nukewa in som
liki acn Rome. Paul el som nu yoroltal, **3** ac ke sripen
eltal mwet orekma ke lohm nuknuk oapana Paul, el muta
yoroltal ac welultal orekma. **4** Ke Sabbath nukewa el
sramsram ac topuk mwet uh in iwen lolngok, ac srike in
kifus mwet Jew ac mwet Greek in wela lulalfongi. **5** Ke

Silas ac Timothy tuku Macedonia me, Paul el sang pacl
lal nukewa nu ke fahkak kas, ac el fahkak kalem nu sin
mwet Jew uh lah Jesus pa Christ. 6 Ke elos lainul ac
fahk ma koluk kacl, el osrokla kutkut ke nuknuk lal uh
in akkalemye lah el lainulos pac, ac el fahk nu selos,
"Kowos fin tuhlac, ma na kowos sifacna oru! Wangin ma
luk kac. Ingela nga ac som nu yurin mwet Gentile." 7
Ouinge el som lukelos ac muta in lohm sin sie mwet
Gentile su alu nu sin God, pangpang Titius Justus. Lohm
sel uh fototo na nu ke iwen lolngok uh. 8 Crispus, sie sin
mwet kol lun iwen lolngok, el lulalfongi ke Leum, wi pac
sou lal nukewa; ac pus pac mwet saya in Corinth lohng
kas lal Paul, ac lulalfongi ac baptaisla. 9 Sie fong ah
Paul el liye aruruma se, ac el liye mu Leum El fahk nu
sel, "Nimet kom sangeng, a kom in kaskas na ac tia
fuhleak, 10 tuh nga ac wi kom. Wangin mwet ac ku in
oru kutena ma koluk nu sum, mweyen pus mwet luk in
siti se inge." 11 Ouinge Paul el muta we ke yac se tafu,
ac luti nu sin mwet uh ke kas lun God. 12 Ke touyak
Gallio elan governor lun Rome in acn Achaia, mwet Jew
uh tukeni nu sie, sruokilya Paul ac usalak nu in nununku.
13 Elos fahk, "Mwet se inge srike in kifasla mwet uh in
alu nu sin God in ouiya su lain ma sap uh!" 14 Paul el
akola in sramsram ke Gallio el fahk nu sin mwet Jew
uh, "Mwet se inge funu orala sie ma sutuu ku ma koluk
na lulap, lukun oasr sripa nga in mongfisrasr nu suwos
mwet Jew an. 15 Tuh ke sripen akukuin lowos an ma na
ke kas, ac inen mwet, ac ke ma sap lowos sifacna uh,
kowos sifacna aksuwosyela. Nga ac tia nununku kain
ouiya ingan." 16 Ac el luselosyak liki acn in nununku uh.
17 Elos nufon sruokilya Sosthenes, sie pac sin mwet kol
lun iwen lolngok uh, ac onel ke mutun acn in nununku
uh. Tuh Gallio el tiana mayak kac. 18 Paul el mutana
yurin mwet lulalfongi uh in Corinth ke len pus, na el
wilkas nu selos, ac usal Priscilla ac Aquila welul in kal
som nu Syria. Meet liki el oayak liki acn Cenchreae, el
sang mangsrasraiyukla sifal ke sripen el tuh orala sie
wulela ku nu sin God. 19 Elos sun acn Ephesus, ac Paul
el fahsr lukel Priscilla ac Aquila we. El utyak nu ke iwen
lolngok, ac sramsram ac asiyuki yurin mwet Jew uh. 20
Kutu mwet we elos siyuk elan muta paht, tuh el srangesr.
21 El wilkas nu selos ac fahk, "Fin ou lungse lun God,
nga fah sifilpa foloko nu yuruwos." Na el kal som liki acn
Ephesus. 22 Ke el oai Caesarea, el som nu Jerusalem
ac paing church in acn we, na el som nu Antioch. 23
Tukun el muta we kitin pacl, el som ac fahsr sasla in acn
Galatia ac Phrygia, ac akkeye mwet lulalfongi nukewa.
24 In pacl sac mwet Jew se pangpang Apollos, su isusla
in Alexandria, el tuku nu Ephesus. El sie mwet na pah in
kas, ac arulana yohk etu lal ke Ma Simusla. 25 Lutiyuk
el tari ke Inkanek lun Leum, ac el arulana moniyuk ac
oaru in sulkakin mwe luti pwaye ke Jesus. Tusruktu
baptais na lal John pa el etu kac uh. 26 El mutawauk
in kaskas pulaik in iwen lolngok. Ke Priscilla ac Aquila
eltal lohng sramsram lal, eltal usalla nu lohm seltal ah,
ac aketeya nu sel ac akkalemye suwohs ke Inkanek
lun God. 27 Na Apollos el sulela elan som nu Achaia.
Mwet lulalfongi Ephesus elos kasrel ac sim nu sin mwet
lulalfongi in Achaia, ac kwafe elos in paingul. Ke el sun
acn we, el arulana kasrelos su wela tari lulalfongi ke
sripen kulang lun God. 28 El arulana lain mwet Jew ke
elos sramsram in walil uh, ac el orekmakin kas in Ma
Simusla in akpwayei lah Jesus pa Christ.

19 Ke Apollos el muta Corinth, Paul el fahsr apunla
facl ma oan epang, ac tuku nu Ephesus. Ke el sun
acn we el osun nu sin kutu mwet lulalfongi 2 ac siyuk
selos, "Ku kowos tuh eis Ngun Mutal ke pacl se kowos
ekla mwet lulalfongi?" Ac elos topuk, "Kut tiana lohng mu
oasr Ngun Mutal." 3 Ac Paul el sifilpa siyuk selos, "Na
baptais fuka kowos eis ah?" Elos topuk nu sel, "Baptais
se John el luti kac." 4 Na Paul el fahk, "Baptais lal John
ma nu selos su auliyak liki ma koluk lalos, ac el oayapa
fahk nu sin mwet Israel mu elos in lulalfongi in el su ac
tuku tokol — aok, Jesus." 5 Ke elos lohng ma inge,
elos baptaisla inen Leum Jesus. 6 Paul el filiya paol
faclos; ac Ngun Mutal tuku nu faclos; ac elos kaskas ke
pusra ma siena liki kas lalos, ac fahkak kas lun God. 7
Mwet singoul luo nufon pa ke u sac. 8 Paul el utyak
nu ke iwen lolngok ac el kaskas pulaikna nu sin mwet
uh ke malem tolu. El sramsram ac asiyuki yorolos, ac
srike in furokolos in lulalfongi ke Tokosrai lun God. 9
Tusruktu kutu selos arulana upa insialos ac tia lulalfongi,
ac ye mutun walil sac elos fahk kas in akkolukye u se
pangpang Mwet Fahsr ke Inkanek lun Leum. Ke ma inge
Paul el fahsr lukelos ac usla mwet lulalfongi uh welul, ac
el lotelos len nukewa ke lohm in tukeni se su ma sel
Tyrannus. 10 Ouiya se inge orek ke lusen yac luo, oru
mwet nukewa su muta in acn Asia, kewana mwet Jew
ac mwet Greek, elos lohng ke kas lun Leum. 11 God El
sang ku nu sel Paul in oru mwenmen na usrnguk. 12
Finne handkerchief ku apron ma pusralla manol Paul, fin
utukla nu yurin mwet mas uh, na mas lalos ac wanginla,
ac ngun fohkfok uh ac illa lukelos. 13 Kutu mwet Jew
ma forfor ac sisla ngun fohkfok elos srike in wi pac
orekmakin inen Leum Jesus in oru ma inge. Elos ac fahk
nu sin ngun fohkfok, "Nga sapkin nu sum ke inen Jesus
su Paul el fahkak kac." 14 Tamulel itkosr su wen natul
Sceva, sie Mwet Tol Fulat lun mwet Jew, pa oru ma inge.
15 Tusruk ngun fohkfok el fahk nu selos, "Nga etal Jesus,
ac nga etu pac kacl Paul; a kowos — su kowos an?"
16 Mwet se ma ngun fohkfok ah oan sel el sroang nu
selos ac ku lukelos. Elos kaingla liki lohm uh, koflufol ac
kinkineta. 17 Mwet Jew ac mwet pegan nukewa ma muta
Ephesus elos lohng ke ma sikyak inge; ac elos nukewa
arulana sangeng, ac inen Leum Jesus akfulatyeyuk yohk
liki meet. 18 Pus sin mwet lulalfongi uh tuku, ac sifacna
fahkak ma koluk lalos ye mutun mwet uh. 19 Pus pac sin

mwet ma orek inutnut elos orani book natulos nukewa
ac esukak in walil uh. Fin sisani molin book inge ac
tuh oasr ke ipin silver lumngaul tausin. **20** Ke sripen
orekma ku inge nukewa, kas lun Leum uh yokyokelik
ac kui. **21** Tukun ma inge, Paul el sulela sel in fahsr
sasla Macedonia ac Achaia, na ingo lac nu Jerusalem.
Ac el fahk, "Tukun nga ac sun acn inge, nga enenu na in
som pac nu Rome." **22** Ouinge el supwalla Timothy ac
Erastus, luo sin mwet kasru lal, nu Macedonia, ac el
muta kitin pacl in Asia. **23** In pacl se inge lokoalok na
upa sikyak in acn Ephesus ke sripen u se pangpang
Mwet Fahsr ke Inkanek lun Leum. **24** Oasr mwet orekma
ke silver se pangpang Demetrius, su orek ma sruloala
srisrik ke silver ma oana luman tempul lulap lun god
mutan Artemis. Mwet orekma lal Demetrius eis mani na
yohk ke orekma se inge. **25** Na Demetrius el pangoneni
mwet nukewa ma wi oru kain in orekma se inge, ac fahk
nu selos, "Mwet wiuk in orekma, kowos etu lah kasrpasr
tuku ke orekma se lasr inge. **26** Kowos sifacna liye ac
lohng ma mwet se inge Paul el oru. El fahk mu god ma
orekla sin mwet uh tiana god pwaye, ac el oru mwet
puspis in acn Ephesus, ac apkuran in acn Asia nufon, in
lulalfongi ma el fahk uh. **27** Sensen lasr uh pa mwet
uh ac orala kas in akkolukyela orekma lasr uh. Ac tia
ma sacn mukena, a kut sensen pac mu tempul lun god
mutan Artemis ac wanginla kalmac, ac mwet uh ac fah
tia sifil akfulatyal — god mutan se su mwet in acn Asia
ac faclu nufon alu nu se uh!" **28** Ke u sac lohng kas inge,
elos arulana kasrkusrakak, ac wowo fahk, "Artemis lun
Ephesus el fulatlana!" **29** Fohsak se inge fahsrelik in siti
sac nufon. U sac sruokilya Gaius ac Aristarchus, mwet
Macedonia luo su welul Paul forfor, ac usaltalla nu nien
intoe srital lulap ke siti uh. **30** Paul sifacna el ke som ac
sramsram nu sin u lulap sac, tuh mwet lulalfongi elos tia
lela. **31** Kutu sin mwet fulat lun acn we, su mwet kawuk
lal, supwala pac sap soko nu sel ac kwafe elan tia som
nu nien intoe srital ah. **32** In pacl sac tukeni sac arulana
fohsak: kutu mwet wowo ke siena ma, ac kutu ke sie
pacna, ac pusiyen mwet uh tia etu sripen toeni lalos. **33**
Kutu mwet uh nunku mu Alexander pa sripauk, mweyen
mwet Jew uh pahtkolak elan tu meet. Na Alexander el
kolak paol nu sin mwet uh in akmisyelos, ac el srike in
aketeya nu selos ma orek uh. **34** Tuh ke elos akilenak
lah el sie mwet Jew, elos nukewa tukeni wowoyak ke
lusen ao luo, ac fahk, "Artemis lun Ephesus el fulatlana!"
35 Na mwet sim lun siti uh el akmisyela u sac, ac fahk,
"Mwet Ephesus, mwet nukewa etu lah siti lun Ephesus
pa liyaung tempul lun Artemis fulatlana, ac oayapa eot
saok se ma putatla inkusrao me uh. **36** Wangin mwet
ku in lafwekin ma inge. Ouinge kowos in misla, ac tia
oru kutena ouiya lalfon. **37** Kowos use mwet inge nu
inge, a wangin ma elos pisre in tempul, ku fahk kas
koluk ke god mutan lasr uh. **38** Fin oasr mwe tukak lal
Demetrius ac mwet orekma lal uh lain kutena mwet, na
oasr mwet fulat lasr, ac oasr pac len in nununku. Elos
ku in oru tukak lalos we. **39** A fin oasr pac ma yohk liki
ma kowos suk, enenu in aksuwosyeyuk ke meeting lun
mwet fulat lun siti uh, fal nu ke ma sap lasr. **40** Tukun
ma sikyak misenge uh, oasr sensen lasr lah mwet uh ac
fahk mu kut pa purakak wowon sac. Ke wangin sripa ma
sramtauk fohs sac, oru wangin sripa wo ma kut ac ku in
fahk kac." **41** Tukun el fahk ma inge, el folokonelik u sac.

20 Tukun fohsak sac, Paul el solani mwet lulalfongi
uh, ac sang kas in akku nu selos ac wilkas nu
selos. Na el fahsr lukelos ac som nu Macedonia. **2** El
fahsr sasla in polo acn sac nufon, ac akkeye mwet uh
ke kas wo puspis, na el tuku nu Achaia, **3** ac muta we
ke malem tolu. El akola in som nu Syria ke el etauk
lah mwet Jew elos pwapa in lainul; ouinge el sulela
elan folokla sasla in acn Macedonia. **4** Sopater, wen
natul Pyrrhus sie mwet Berea, el welul som; oayapa
Aristarchus ac Secundus su mwet Thessalonica; Gaius
liki siti Derbe; Tychicus ac Trophimus liki acn Asia; ac
Timothy. **5** Elos som meet ac soanekut in acn Troas. **6**
Kut kal Philippi lac tukun Kufwen Bread Tia Akpulol, ac
tukun len limekosr kut sonolos in acn Troas, ac muta we
wik se. **7** Ke eku in Saturday ah, kut tukeni nu sie in oru
kufwa in kunsalik bread. Paul el kaskas nu sin mwet uh
ac luti nu selos nwe ke infulwen fong, mweyen el ac som
ke len tok ah. **8** Lam na pukanten akokak fin twek se
lucng, yen kut tukeni we ah. **9** Mukul fusr se pangpang
Eutychus el muta ke winto se, ac ke Paul el sramsram
na paht, Eutychus el arulana mwetkeli ac motulla, ac
putatla liki twek se aktolu ac nwe infohk ah. Elos som
sraklalak tuh el na misa tari. **10** Paul el fani ac asrosrelik
facl ac apsilya. Na el fahk, "Kowos in tia fosrnga. El moul
na." **11** Na el folokyak nu fin twek sac, kunsalik bread
uh ac mongo. Tukun el welulos sramsram ke pacl na
loes se, aok nwe ke lenelik, Paul el som. **12** Mukul fusr
sac moul na, ac elos pwanulla nu lohm sel ah, ac elos
arulana enganak. **13** Kut som meet nu ke oak soko, ac
oayak nu Assos, kut in tuh srakalak Paul nu fin oak
uh we. El tuh sap kut in oru ouinge mweyen el mu el
ac fahsrna ut finmes nwe we. **14** Ke el sun kut in acn
Assos, kut sraklalak ac kal som nwe Mitylene. **15** Kut
oayak liki acn sac ac oai Chios ke len tok ah. Na in len
se toko ah kut tuku nu Samos, ac len tok ah kut sun acn
Miletus. **16** Paul el wotela sel in ut sisken Ephesus lac,
elan mau tia sisla pacl in acn Asia. El sulaklak elan sun
acn Jerusalem meet liki len in Pentecost, el fin ku. **17**
Paul el sapla Miletus lac nu Ephesus, ac siyuk mwet kol
in church we ah in tuku osun nu sel. **18** Ke elos sun acn
we el fahk nu selos, "Kowos etu ma nukewa ma nga
tuh oru ke nga muta yuruwos, mutawauk na ke len se
oemeet nga sun acn Asia ah. **19** Oana ke nga mwet
kulansap lun Leum, nga tuh oru orekma kunuk ke inse
pusisel, ac pus pacl nga tung ke ma upa sikyak nu sik ke
sripen pwapa koluk lun mwet Jew uh. **20** Kowos etu lah

ke nga fahkak ku luti ye mutun mwet uh oayapa in lohm
suwos kais sie, nga tia okanla kutena ma liki kowos fin
ma ac kasrekowos, **21** Nga sensenkakin mwet Jew ac
oayapa mwet pegan tuh elos in forla liki ma koluk lalos
nu sin God, ac lulalfongi in Leum lasr Jesus. **22** Ac inge,
nga ac akos Ngun Mutal ac som nu Jerusalem, ac nga
tia etu lah mea ac sikyak nu sik we. **23** Ma sefanna nga
etu pa Ngun Mutal el akkalemye nu sik tari, lah kapir
ac mwe lokoalok soaneyu in siti nukewa nga ac som
nu we. **24** Nga tia seko moul luk sifacna, a nga kena
aksafyela kunokon se ma Leum Jesus el ase nga in oru,
pa in fahkelik Pweng Wo ke kulang lun God. **25** "Nga tuh
forfor inmasrlowos nukewa, ac fahkak ke Tokosrai lun
God. Ac inge nga etu lah wangin sie suwos ac fah sifil
liyeyu. **26** Ouinge nga wili nu suwos misenge, lah kutena
suwos fin tuhlac, wangin ma luk kac. **27** Tuh nga tia
okanla liki kowos in fahkak oakwuk nukewa lun God. **28**
Ke ma inge kowos liyekowosyang sifacna ac liyaung pac
elos nukewa su oana un sheep ma Ngun Mutal filiya
inpouwos uh. Kowos in mwet shepherd nu ke church lun
God, su El oru in ma lal ke sripen misa lun Wen natul,
su sifacna kisakunulla keiwos. **29** Nga etu lah tukun nga
ac som liki kowos uh, mwet ma oana wolf sulallal ac fah
tuku nu inmasrlowos ac kunausla un sheep uh. **30** Pacl
se ac fah tuku, ke mwet na in u lowos an ac fah fahk kas
kikiap in kolla mwet lulalfongi uh in fahsr tokolos. **31** Ke
ma inge kowos arulana taran ac esam lah nga tung ke
len ac fong ke nga luti kowos nukewa ke yac tolu. **32** "Ac
inge nga eiskowosyang nu ke karinginyuk lun God ac nu
ke kas kulang lal, su ku in musaikowosyak ac asot nu
suwos mwe insewowo su God El akola nu sin mwet lal.
33 Wangin kena luk nu ke silver ku gold ku nuknuk lun
kutena mwet. **34** Kowos sifacna etu lah nga orekmakin
na pouk in sokak ma su nga, ac mwet wiyu inge, enenu
uh. **35** Nga tuh filiya sie srikasrak nu suwos, tuh ke kut
insianaung in orekma, kut enenu pac in kasru mwet
munas, ac esam kas ma Leum Jesus el sifacna fahk,
'Insewowo in sang yohk liki insewowo in eis.'" **36** Ke
safla ma Paul el fahk uh, na el sikukmutunteiyak ac pre.
37 Elos nukewa tung ke elos kaosulma ac ngok mutal in
wilkas nu sel. **38** Elos asor yohk ke sripen el tuh fahk mu
elos ac fah tia sifil liyal. Na elos welul som nu ke oak ah.

21 Kut wilkas nu selos ac oayak. Ke kut kal suwosla
liki acn we kut sun acn Cos, ac len tok ah kut oai
Rhodes, ac sifil kalla nu Patara. **2** Ke kut sun acn we,
kut konauk lah oasr oak soko ac som nwe Phoenicia, na
kut sroang wela. **3** Kut kal nwe ke kut liyauk acn Cyprus,
na kut ut layen nu eir in Cyprus ac kalla nu Syria. Kut
srola Tyre, yen ma koanon oak uh ah titila we. **4** Kut
konauk kutu mwet lulalfongi in acn we, ac muta yorolos
ke wik se. Ke ku lun Ngun Mutal elos fahkang nu sel
Paul elan tia som nu Jerusalem. **5** Na ke safla wik sac,
kut mukuiyak in som. Elos nukewa, wi mutan kialos ac
tulik natulos, wi kut som liki siti uh nu wekof ah, ac kut
nukewa sikukmutunteiyak ac pre. **6** Kut wilkas nu sin sie
sin sie, na kut sroak nu fin oak uh, ac elos folokla nu yen
selos. **7** Ke kut kalot liki acn Tyre kut sun acn Ptolemais,
ac kut paing mwet lulalfongi in acn we, ac muta yorolos
len se. **8** In len tok ah kut som ac sun acn Caesarea, ac
kut tuh muta in lohm sel Philip, mwet fahkak ke Pweng
Wo, su sie sin mwet itkosr ma tuh solla mwet kasru in
Jerusalem. **9** Oasr mutan fusr lolap akosr natul, su wi
pac fahkak kas lun God. **10** Kut muta we ke kutu len,
na mwet palu se pangpang Agabus el tuku Judea me.
11 El tuku nu yorosr, eisla ma losyen infulwal Paul ac
sifacna sang kapriya paol ac nial kac. Na el fahk, "Pa
inge ma Ngun Mutal fahk: Mwet Jew in acn Jerusalem
elos ac fah kapriya mwet se la mwe lohl se inge uh in
lumah se inge, na elos ac fah eisalang nu inpoun mwet
pegan." **12** Ke kut lohng ma inge, kut ac mwet wiasr
in acn sac, tukeni kwafe na sel Paul elan tia som nu
Jerusalem. **13** A el topuk ac fahk, "Mea kowos oru an ku
kowos tung ouingan, ac aktoasrye insiuk? Nga akola tari
in kapiri in acn Jerusalem, ac nga akola pac in misa we
ke sripen Leum Jesus." **14** Kut tia ku in furokla nunak lal
ah, pwanang kut tari fuhleak ac fahk, "Kut pre tuh ma
lungse lun Leum in orek." **15** Tukun kut muta we ke kutu
pacl, kut apweni ma lasr ac som nu Jerusalem. **16** Kutu
sin mwet lulalfongi ma tuku Caesarea me elos wi kut
pac som, ac pwenkutla nu ke lohm sin mwet se ma kut
ac muta yoro ah — inel pa Mnason, sie mwet Cyprus,
su nuna sie mwet lulalfongi emeet me. **17** Ke kut sun
acn Jerusalem, mwet lulalfongi in acn we arulana engan
in paing kut. **18** Ke len tok ah Paul el wi kut som in
osun yorol James; ac mwet kol nukewa lun church muta
we. **19** Paul el paingulos, na el fahkak ke ma nukewa
ma God El kasrel in oru ke pacl el orekma inmasrlon
mwet pegan uh. **20** Tukun elos lohng ma el fahk, elos
nukewa kaksakin God. Na elos fahk, "Paul, mwet lili
lasr, kom ku in liye lah tausin puspis sin mwet Jew elos
wela lulalfongi, ac elos arulana moniyuk in akos Ma Sap
uh. **21** Fwackyang tari nu selos lah kom luti mwet Jew
nukewa su muta in facl sin mwet pegan uh elos in sisla
Ma Sap lal Moses, ac kom fahk tuh elos in tia kosrala
tulik natulos, ku fahsr tukun ouiya lun mwet Jew uh. **22**
Kalem lah elos lohng tari lah kom sun acn inge. Na mea
ac orek uh? **23** Pa inge ma kut lungse kom in oru uh.
Oasr mwet akosr inmasrlosr su orala wulela ku nu sin
God. **24** Welulos som ac tukeni wi alu in aknasnas, ac
sang molin kalkul lalos, na elos fah ku in mangsrasrala.
Kom fin oru ouinge, na mwet nukewa ac fah etu lah
tiana pwaye kas elos lohng mu kom fahk uh, ac lah kom
moul fal nu ke Ma Sap lal Moses uh. **25** A funu mwet
pegan ma wela lulalfongi uh, kut supwala leta se nu
selos ac fahk lah kut wotela mu elos in tia kang kutena
mwe mongo ma kisala nu sin ma sruloala, ku kutena
srah, ku kosro ma loksakiyuki, ac elos in liyalosyang liki
ouiya fohkfok lun mwet kosro." **26** Na Paul el eis mwet

akosr inge, ac ke len tok ah el orala alu in aknasnas
yorolos. Na el som nu in Tempul ac akkalemye len lula
in safla pacl in aknasnas uh, na fah pacl in orek kisa
ke kais sie selos. 27 Tusruktu ke fahsr in safla len in
aknasnas itkosr ah, na kutu mwet Jew su tuku Asia
me elos liyalak Paul in Tempul uh. Elos purakak insien
mwet puspis, ac sruokilya Paul. 28 Na elos wowoyak
ac fahk, “Mwet Israel, kasrekut! Pa inge mwet se forfor
yen nukewa ac luti nu sin mwet nukewa in lain mwet
Israel, ac lain Ma Sap lal Moses, ac lain Tempul se inge.
Ac inge el use pac mwet pegan nu in Tempul uh ac
akfohkfokyela acn mutal se inge!” (29 Elos fahk ma inge
mweyen elos tuh liyalak Trophimus, sie mwet Ephesus
ke el welul Paul in siti uh, ac elos nunku mu Paul el
usalak nu in Tempul.) 30 Fohs lulap sikyak in siti sac
nufon, ac mwet uh kasreni nu sie, sruokilya Paul ac
amakunulla liki Tempul uh. Na elos sulaklak na kaliya
srungul ke Tempul. 31 Ke un mwet uh srike in unilya
Paul, supweyukla kas nu sin leum lun mwet mweun
Rome uh, fahk mu acn Jerusalem nufon arulana fohsak.
32 In pacl sacna leum sac el eis kutu mwet mweun wi
mwet kol lalos, ac sulaklak na oatui nu yen lokoalok uh
orek we. Ke mwet uh liyal wi mwet mweun uh, elos tila
onel Paul. 33 Leum sac som nu yorol Paul, sruokilya ac
sap kapiri el ke sein lukwa. Na el siyuk, “Su mwet se
inge, ac mea el orala uh?” 34 Kutu mwet uh wowoyak
fahk sie ma, ac kutu fahk kutepacna ma. Yokla fohs uh,
oru leum sac tia ku in konauk na pwaye lah mea sikyak
uh. Na el sap mwet lal uh in usalak Paul nu ke nien
muta ku lun mwet mweun. 35 Elos usal nwe sun nien
fan nu inkul selos uh, na mwet mweun uh sraklalak usal,
mweyen arulana upa kasrkusrak lun mwet uh. 36 Elos
nukewa tuku tokol wowoyak ac fahk, “Unilya!” 37 Ke
mwet mweun uh akola in usalak Paul nu inkul uh, na
Paul el kasla nu sin leum sac ac fahk, “Nga ku in fahk
ma se nu sum?” Leum sac siyuk, “Kom etu kas Greek?
38 Fin angan, kalem lah tia kom pa mwet Egypt se ma
tuh oru fohs se nwe pwanla tausin akos mwet akmas nu
yen mwesis ah!” 39 Na Paul el fahk, “Nga mwet Jew
se. Nga isusla Tarsus, sie siti pwengpeng in acn Cilicia.
Nunak munas, lela ngan kaskas nu sin mwet uh.” 40
Leum sac fuhlela elan kaskas, na Paul el tu fin nien fan
uh, ac kolak paol mwet uh in misla. Ke elos misla, Paul
el kaskas nu selos in kas Aramaic.

22 El fahk, “Mwet kacto ac mwet matwuk, porongo ke
nga ac sifacna aksuwosyeyu nu suwos uh!” 2 Ke
elos lohng ke el kaskas nu selos ke kas na lalos, na elos
misla yohk liki meet ah. Na Paul el sifilpa fahk: 3 “Nga sie
mwet Jew, su isusla Tarsus in Cilicia, tusruk nga matula
in acn Jerusalem. Nga tuh sie mwet lutlut lal Gamaliel
ac nga eis kas in luti na yohk ke Ma Sap lun mwet
matu lasr meet ah. Nga srike in arulana moniyuk nu sin
God, oana kowos nukewa su oasr inse inge misenge
uh. 4 Nga kalyei mwet ma fahsr ke Inkanek sasu se
inge, ac pus selos misa. Nga kapriya mukul ac mutan
ac siselosyang nu in presin. 5 Mwet Tol Fulat oayapa
Un Mwet Pwapa Fulat nukewa elos ku in akpwayei lah
pwaye ma nga fahk uh. Nga eis selos leta ma simla
nu sin mwet Jew wiasr su muta in Damascus, oru nga
tuh som nu we in sruokya ac kapriya mwet inge, ac
usalosme nu Jerusalem in tuh kalyeiyuk elos. 6 “Ke nga
fahsr ac apkuran nu Damascus, akuran nu ke infulwen
len, sie kalem sarmelik inkusrao me ac apinyula. 7 Nga
putatla nu infohk uh ac lohng sie pusra fahk nu sik,
‘Saul, Saul! Efu kom ku kalyeiyu?’ 8 Ac nga fahk, ‘Leum,
su kom an?’ Na el fahk, ‘Nga Jesus lun Nazareth, su
kom kalyei.’ 9 Mwet ma wiyu elos liye kalem sac, tusruk
elos tiana lohng pusren el su kaskas nu sik. 10 Ac nga
siyuk, ‘Leum, mea nga ac oru?’ Ac Leum el fahk nu sik,
‘Tuyak ac fahla nu Damascus, na ac tufah fwackot ma
nukewa Leum El wotela kom in oru uh.’ 11 Kunla mutuk
ke sripen kalem sac, ouinge mwet wiyu elos sruokya
pouk ac pwenyuyak nu Damascus. 12 “Oasr mukul se
muta in siti sac pangpang Ananias, sie mwet alu nu sin
God, su akos Ma Sap lasr uh ac arulana akfulatyeyuk el
sin mwet Jew nukewa su muta we. 13 El tuku tu yuruk
ac fahk, ‘Saul, ma lik, kom in sifilpa liye!’ In pacl sacna
nga ku lac in liye, ac nga ngetang nu sel. 14 Na el fahk,
‘God lun mwet matu lasr somla El sulekomla in etu ma
lungse lal, ac in liye Mwet Kulansap suwoswos lal, ac in
lohng pusracl ke el kaskas nu sum. 15 Kom ac fah sie
mwet loh lal, in fahk nu sin mwet nukewa ma kom liye ac
lohng. 16 Na mea kom soano an? Tuyak ac baptaisla,
tuh ma koluk lom in nasnasla ke kom pre inen Leum.’ 17
“Nga folokla nu Jerusalem, ac ke nga pre in Tempul, nga
liye sie aruruma, 18 ac in aruruma sac Leum el fahk nu
sik, ‘Sulaklak som liki acn Jerusalem, mweyen mwet
yenu inge ac tia lulalfongi ma kom ac fahk keik uh.’ 19
Ac nga fahk, ‘Leum, elos arulana etu lah nga tuh som nu
iwen lolngok uh, sruokya ac uni mwet ma lulalfongi in
kom uh. 20 Ac ke pacl se ma anwuki Stephen, mwet
kulansap lom, nga tuh wi pac muta insac. Nga insese nu
ke ma orek nu sel ah, ac nga pa muta liyaung nuknuk lun
mwet ma unilya ah.’ 21 Ac Leum el fahk nu sik, ‘Fahla,
tuh nga ac supwekomla nu yen loessula, nu yurin mwet
sayen mwet Jew.’” 22 Mwet uh lipsre kas lal Paul uh
nwe ke el fahkla ma inge; na elos mutawauk in wowoyak
ke kuiyalos nufon ac fahk, “Sisulla! Unilya! Tia fal elan
moul!” 23 Elos wowoyak, furok nuknuk lalos uh, ac sis
fohkfok uh nu lucng. 24 Leum se lun mwet mweun Rome
uh sap mwet lal in eisal Paul nu inkul lalos uh, ac el sap
elos in srunglul ac konauk lah efu ku mwet Jew uh wowo
lainul ouinge. 25 Tusruktu ke elos kaprilya in sringsring
el, Paul el siyuk sin sie pac mwet leum lun solse su tu
insac, “Ya ma sap uh lela in sringsring sie mwet Rome
meet liki nununkeyuk el?” 26 Ke mwet leum sac lohng
ma se inge, el som nu yurin leum fulat sac ac siyuk sel,
“Mea se kom nunku in oru uh? El ah el mwet Rome!”

27 Ouinge leum fulat sac som nu yorol Paul ac siyuk
sel, “Fahkma nu sik, ya kom mwet Rome?” Ac Paul el
fahk, “Aok.” 28 Na leum sac fahk, “Nga tuh moli sie mani
na yohk tuh nga in oaoa sie mwet Rome.” Ac Paul el
fahk, “Nga nuna mwet Rome se e ke nga isusla.” 29
In pacl sacna mwet ma ako in kusen siyuk nu sel Paul
uh elos kilukla lukel, ac leum sac fosrngala ke el etauk
lah el kapriya sie mwet Rome. 30 Mwet leum sac kena
konauk lah mea mwet Jew uh srukak in lainul Paul kac
uh; ouinge ke len se tok ah el sap in itukla sein uh lukel
Paul, ac el sap mwet tol fulat ac Un Mwet Pwapa Fulat
nukewa elos in toeni. Na el usalla Paul ac sap elan tu ye
mutalos.

23 Paul el ngetang suiya Un Mwet Pwapa Fulat uh
ac fahk, “Mwet Israel wiuk! Nga pulakin sik lah
nga kulansupu God ke inse pwaye in moul luk nwe
misenge.” 2 Mwet Tol Fulat Ananias el sap mwet ma tu
apkuran nu yorol Paul ah in sringilya oalul. 3 Paul el
fahk nu sel, “Pwayena lah God El ac fah sringilkomi —
kom orun luku! Kom muta insacn nununkeyu ke Ma Sap,
sruk kom kunausla Ma Sap ke kom sap elos in sringilyu
uh!” 4 Mwet ma tu apkuran nu sel Paul ah fahk nu sel,
“Kom aklusrongtenye Mwet Tol Fulat lun God!” 5 Paul el
fahk, “Mwet Israel wiuk, nga tiana akilen mu el Mwet Tol
Fulat. Ma Simusla uh fahk mu, ‘Kom fah tia fahk kutena
kas koluk ke mwet kol lun mwet lowos uh.’” 6 Ke Paul
el akilen lah kutu selos mwet Sadducee ac kutu mwet
Pharisee, na el wowoyak ye mutun Un Mwet Pwapa
Fulat ac fahk, “Mwet Israel wiuk! Nga sie mwet Pharisee,
wen nutin mwet Pharisee. Nununkeyuk nga inge ke
sripen finsrak se ma oan yuruk lah mwet misa uh ac sifil
moulyak!” 7 Pacl se na el fahkla ma se inge ah, na mwet
Pharisee ac mwet Sadducee mutawauk in akukuin, ac u
sac nunak luoelik. (8 Tuh mwet Sadducee elos fahk
mu mwet misa uh ac tia sifil moulyak liki misa, ac elos
fahk pac mu wangin lipufan ku ngun, a mwet Pharisee
elos lulalfongi ke ma tolu inge kewa.) 9 Pusren akukuin
uh yokelik na, ac kutu mwet luti Ma Sap uh su mwet
Pharisee elos tuyak ac liksrenina lain ac fahk, “Kut tia
konauk kutena ma sutuu lun mwet se inge! Sahp acnu
pwaye lah ngun se, ku lipufan se, kaskas nu sel!” 10
Akukuin sac arulana upala, oru leum se lun mwet mweun
uh sensenak lah ac eiyuki manol Paul. Ouinge el sap
mwet mweun lal uh in oatui ac eisalla Paul liki inmasrlon
u sac, ac usalla nu inkul lalos uh. 11 In fong sac, Leum
el tu siskal Paul ac fahk nu sel, “Kom in pulaik na! Kom
fahkyuyak tari in acn Jerusalem, ac kom ac fah oru
oapana in acn Rome.” 12 In lotu tok ah, oasr kutu mwet
Jew fahsreni nu sie ac orek pwapa. Elos wulela na ku
mu elos ac tia mongo ku nim kutena ma nwe ke na elos
unilya Paul. 13 Pus liki mwet angngaul pa oru pwapa se
inge. 14 Na elos som nu yurin mwet tol fulat ac un mwet
matu ac fahk, “Kut orala tari wulela na ku lasr mu kut ac
tiana kang kutena ma nwe ke na kut unilya Paul. 15 Ke
ma inge, kowos ac Un Mwet Pwapa Fulat uh in sapla nu
sin leum lun mwet mweun Rome, ac fahk elan eisalu
Paul nu yuruwos. Oru acnu mu kowos srakna enenu in
etu kutu ma sel. A kut ac akola kut in unilya meet liki el
sun acn inge.” 16 Tusruktu wen se nutin mutan se wial
Paul lohngak pwapa kutasrik se inge, na el som nu inkul
sin mwet mweun uh ac fahkang nu sel Paul. 17 Na Paul
el pangonma sie mwet kol lun mwet mweun uh ac fahk
nu sel, “Eis mwet fusr se inge nu yurin leum fulat lun
un mwet mweun uh. Oasr ma se el ke fahk nu sel.” 18
Mwet leum sac eisal, pwanulla nu yurin leum fulat sac ac
fahk, “Paul, mwet kapir sac, el pangonyu ac siyuk nga in
pwanma mwet fusr se inge nu yurum, mweyen oasr ma
el ke fahk nu sum.” 19 Leum fulat sac sruokya paol, ac
pwanulla nu saya ac siyuk sel, “Mea kom ke fahk nu sik
uh?” 20 Ac mukul fusr sac fahk, “Mwet fulat lun mwet
Jew elos insesela in siyuk sum lutu kom in usalla Paul
nu yurin Un Mwet Pwapa Fulat, na elos ac oru acnu
mu srakna oasr ma elos ke etu kacl Paul. 21 Tusruktu
nimet lohngolos, mweyen pus liki mwet angngaul wikwik
soanel. Elos fulahk mu elos ac tia mongo ku nim nwe
ke na elos unilya. Elos akola tari, tuh elos soano lah
mea ac wotla sum.” 22 Leum fulat sac fahk, “Nimet kom
fahk nu sin kutena mwet lah kom fahk ma inge nu sik.”
Na el supwalla mwet fusr sac in som. 23 Na leum fulat
sac solama luo sin mwet leum lun solse lal ac fahk,
“Akoela luofoko mwet mweun an in som nu Caesarea,
wi mwet kasrusr fin horse itngoul ac mwet utuk osra in
mweun luofoko, ac mukuiyak ke ao eu ofong. 24 Akoela
kutu horse an Paul elan kasrusr fac, ac liyalang akwoye
nwe ke na el sonol Governor Felix.” 25 Na leum sac
simusla leta se, fahk ouinge: 26 “Claudius Lysias, nu
sel Governor Fulat Felix: Paing kom. 27 Mwet Jew elos
sruokya mwet se inge ac akola in unilya. Nga lohngak
lah el mwet Rome, pa nga us mwet mweun luk som, ac
molella. 28 Nga tuh kena etu lah mea elos tukakunul kac
uh, ouinge nga usalla nu yurin Un Mwet Pwapa Fulat
lalos. 29 Nga konauk lah wangin ma el oru ma ac fal
elan misa ku kapir kac. Ma elos nununkal kac uh ma
na nu ke kusen siyuk ke ma sap lalos sifacna. 30 Ac
ke nga lohngak lah oasr kutu mwet Jew pwapa sulallal
lainul, in pacl sacna nga wotela mu nga in supwalot nu
yurum. Nga fahk nu sin mwet ma nununkal uh in oru
tukak lalos uh ye motom.” 31 Mwet mweun uh oru oana
ma sapkinyuk nu selos uh. Elos eisal Paul ac usalla in
fong sac nwe sun acn Antipatris. 32 In len tok ah mwet
mweun ma fahsr elos folokla nu yen selos, na mwet
kasrusr ke horse uh welul na Paul som. 33 Elos usalla
na nwe Caesarea, ac sang leta sac nu sel Governor, ac
eisalang pac Paul nu sel. 34 Governor el ritela leta sac
ac siyuk sel Paul lah el mwet ya. Ke el konauk lah el
mwet Cilicia, 35 el fahk, “Nga fah oru lohngyuk keim ke
pacl mwet ma tukakin kom uh sun acn inge.” Na el sap
mwet topang in taranul Paul ke inkul lal Governor uh.

24 Len limekosr toko, Mwet Tol Fulat Ananias el som
nu Caesarea wi kutu mwet matu lun mwet Jew
oayapa Tertullus, sie mwet sasla ke ma sap lun mwet
Rome. Elos utyak ye mutal Governor Felix ac oru tukak
lalos lainul Paul. **2** Na pangyak Paul, ac Tertullus el
mutawauk in sramsram lainul, ac pa inge ma el fahk
uh: "Governor Fulatlana, woiyen kol lom uh ase moul
in misla nu sesr ke lusen pacl na loes se, ac ouiya
puspis ma enenu in ikilyukla in akwoye facl sesr uh
orekla tari. **3** Kut insewowo ke ma inge yen nukewa ac
ke pacl nukewa, ac kut arulana kulo nu sum kac. **4**
Nga tia lungse eisla pacl lom, tusruktu nga siyuk kom in
nunak munas porongo kas fototo ma kut ac fahk inge. **5**
Kut konauk tuh na mwet se inge mwet na sensen se,
su purakak lokoalok lulap inmasrlon mwet Jew in acn
nukewa fin faclu, ac el mwet kol se lun u se pangpang
Nazarene. **6** El oayapa srike in aktaekye Tempul, ac
kut sruokilya. **8** Kom fin kusen siyuk sin mwet se inge,
kom ac fah ku in sifacna etu ma nukewa sel ke ma kut
tukakunul kac uh." **9** Mwet Jew elos akkalemye lah elos
insese nu ke kas in tukak inge nukewa. **10** Na Governor
el srisrsrisr nu sel Paul elan sramsram, na Paul el fahk,
"Nga etu lah kom pa nununku mutunfacl se inge ke yac
na pus, ouinge nga insewowo in sifacna loangeyu ye
motom. **11** Kom ku in sifacna akpwayeye lah len na
singoul luo somla pa nga tuh som nu Jerusalem in alu.
12 Mwet Jew uh tiana liye ngan akukuin nu sin kutena
mwet in Tempul, ac elos tia pacna liye ngan purakak
mwet uh — tia in iwen lolngok ku kutena acn saya in siti
uh. **13** Ac elos tia pac ku in akpwayei nu sum ke ma elos
tukakinyu kac inge. **14** Nga ku in fahk nu sum lah pwaye
nga alu nu sin God lun mwet matu lasr uh ke nga fahsr
ke Inkanek lun Leum — Inkanek se ma elos inge fahk
mu ma kikiap. Tusruktu nga wi lulalfongi ma nukewa
simla in Ma Sap lal Moses ac book lun mwet palu uh. **15**
Finsrak luk in God oapana finsrak lalos uh, aok finsrak
se ma fahk mu mwet nukewa — mwet suwohs ac mwet
sesuwos — ac fah moulyak liki misa. **16** Ke ma inge,
in pacl nukewa nga sang kuiyuk nufon tuh in nasnas
insiuk ye mutun God ac ye mutun mwet uh. **17** "Tukun
nga muta sayen Jerusalem ke kutu yac, nga tuh folokla
nu we in us kutu mani in kasru mwet Jew wiuk, ac in
tuh orek kisa. **18** Pacl se ma nga tuh oru ma inge pa
elos koneyuyak in Tempul, tukun nga aksafyela alu in
aknasnas luk ah. Wangin un mwet wiyu, ac wangin pac
fohs. **19** Tusruktu oasr kutu mwet Jew su tuku Asia me
wi muta we in pacl sac. Elos pa enenu in oru tukak lalos
nu sum, fin oasr ma elos ac fahk in lainyu. **20** Ku, kom
ku in sap mwet inge in fahk nu sum lah mea elos liye mu
nga sutuela kac ke nga tuh tu ye mutun Un Mwet Pwapa
Fulat ah — **21** sayen kas sefanna nga tuh wowoyak
ac fahk ke nga tu ye mutalos: 'Nununkeyuk nga ye
motowos misenge mweyen nga lulalfongi mu mwet misa
uh ac fah sifil moulyak.'" **22** Na Felix, su yohk etu lal ke
Inkanek lun Leum, el aksafyela lohngyuk sac. Ac el fahk,
"Nga fah wotela ma ac orek ke lohngyuk se inge ke pacl
Lysias, leum fulat lun un mwet mweun uh, el tuku." **23** El
sap mwet mweun ma taranul Paul in liyalang na, tusruk
in sang kutu pacl sukosok lal, ac fuhlela mwet kawuk
lal in kasrel ac in sang kutena enenu lal uh. **24** Tukun
kutu len, Felix el usal Drusilla, mutan kial, tuku. Mutan
se inge mwet Jew. Felix el solalma Paul, in lohng ke el
sramsram ke ouiyen lulalfongi lal ke Christ Jesus. **25**
Tuh ke Paul el srumun ke ouiyen moul suwohs, oayapa
ke sifacna leum fac, ac ke Len in Nununku se su ac
fah tuku, Felix el sangeng ac fahk, "Kom ku in tari som.
Nga fah sifil pangon kom fin oasr pacl luk." **26** El tuh
finsrak mu Paul el ac sang mani nu sel, ac ke sripa se
inge el solal pacl pus in sramsram nu sel. **27** Tukun yac
luo, Porcius Festus el aolulla Felix in governor. Felix
el lungse akinsewowoye insien mwet Jew, ouinge el
fililyana Paul in presin.

25 Len tolu tukun Festus el tuku nu in facl sac, el som
Caesarea lac nu Jerusalem, **2** yen ma mwet tol
fulat ac mwet kol lun mwet Jew elos tukakunul Paul nu
sel. Elos kwafe sel Festus **3** elan welulos ke nunak lalos
in usalu Paul nu Jerusalem, mweyen elos akoo in unilya
inkanek uh ke el tuku uh. **4** A Festus el fahk, "Paul el
kapir oasr Caesarea, ac nga ac folokla nu we ke pacl na
sa. **5** Lela mwet kol lowos an in wiyu som nu Caesarea,
ac srukak mwe alein lowos an we, fin oasr ma koluk
el orala." **6** Festus el muta yorolos ke len oalkosr ku
singoul, na el fah som nu Caesarea. Ke len se tok ah,
el muta ke acn in nununku ac sap in utuku Paul. **7** Ke
Paul el utyak, mwet Jew ma tuku Jerusalem me elos
tu raunella, ac tukakunul ke ma koluk na yohk puspis,
a elos tia ku in akpwayei. **8** Tusruktu Paul el sifacna
loangel ac fahk, "Wangin ma koluk nga orala lain Ma Sap
lun mwet Jew, ku lain Tempul, ku lain Tokosra Fulat lun
mwet Rome." **9** Tusruktu Festus el lungse akinsewowoye
mwet Jew uh, oru el siyuk sel Paul, "Ya kom lungse som
nu Jerusalem in tuh nununkeyuk kom we ye mutuk, ke
ma tukakinyuk kom kac inge?" **10** Paul el fahk, "Inge nga
tu ke acn in nununku lun Tokosra Fulat, yen se ma fal
in nununkeyuk nga we. Wangin ma sufal nga orala nu
sin mwet Jew uh, oana ke kom sifacna etu uh. **11** Nga
fin kunausla ma sap, ku orala kutena ma koluk su fal
in anwuki nga kac, nga tia suk in kaingkunla ma inge.
Tusruk, fin tia pwaye ma elos tukakinyu kac uh, wangin
mwet ku in eisyuyang nu selos. Nga lungse sruhk ma
inge nu ke nununku lun Tokosra Fulat." **12** Na tukun
Festus el lolngok yurin mwet kasru lal, el fahk, "Kom
siyuk tari tuh kom in nununkeyuk sel Tokosra Fulat,
ouinge ac fah supweyukla kom nwe yorol Tokosra Fulat."
13 In kutu pacl tok, Tokosra Agrippa ac Bernice tuku nu
Caesarea in tuh paingul Festus nu we. **14** Tukun eltal
muta we ke kutu len, Festus el aketeya nu sin tokosra
sac tukak ma orek lainul Paul. El fahk, "Mwet se oasr

inge su Felix el tuh filiyana in presin ke el som. **15** Ac ke
nga tuh som nu Jerusalem, mwet tol fulat ac un mwet
matu lun mwet Jew elos tukakunul nu sik ac siyuk ngan
fahk mu oasr mwatal. **16** Tuh nga fahkang nu selos mu
kut mwet Rome uh tia wi sang mwatan mwet tukakyak
ke ma koluk nwe ke na el, ac mwet ma tukakunul uh,
ngetani in nununku, elan ku in loangel sifacna ye mutun
mwet lainul uh. **17** Ke elos tuku nu yenu, nga tia sisla
pacl, a ke len se na tok ah nga som nu ke nien nununku,
ac sap in utuku mwet sac. **18** Mwet ma lainul uh elos
tuyak, tusruktu elos tiana lainul ke kutena ma koluk ma
nga nunku mu elos ac tukakunul kac uh. **19** Pwayena
ma elos lainul kac uh pa akukuin na ke alu lalos uh, ac
ke mwet se pangpang Jesus su misa tari, tuh Paul el
fahk mu el moul. **20** Nga tuh tia ku in etu lah nga ac
eis fuka mwe akpwayeye ma inge, pwanang nga tuh
siyuk sel Paul lah el ac tia lungse som nu Jerusalem
in orek lohngyuk se inge we ke ma tukakinyuk el kac
uh. **21** Tusruktu Paul el tuh sruhk lohngyuk kacl uh in
nununkeyuk sel Tokosra Fulat, ac elan mutana ke acn se
ac taranyuk el sin mwet liyaung presin. Na pa nga sap
elan mutana in presin nwe ke na nga ku in supwalla nu
yorol Tokosra Fulat." **22** Agrippa el fahk nu sel Festus,
"Nga ke sifacna lohng sramsram lun mwet se inge." Na
Festus el fahk, "Kom ac fah lohngol lutu." **23** Ke len tok
ah Agrippa ac Bernice eltal tuku nu ke lohm in tukeni
lulap, ac ke eltal utyak mwet uh akfulatyaltal ke kain
in akfulat puspis. Mwet kol fulat lun un mwet mweun,
oayapa leum lun siti uh wi pac tukeni sac. Na Festus el
sap in utuku Paul. **24** Festus el fahk, "Tokosra Agrippa,
ac kowos nukewa su wi tukeni se inge! Kowos liye mwet
se inge, su mwet Jew nukewa in acn Jerusalem, ac elos
su muta yenu, elos use kas in lain puspis kacl nu yuruk.
Elos wowoyak mu in tia lela elan moul. **25** Tuh nga tiana
ku in konauk lah oasr ma koluk el orala ma fal in anwuki
el kac. Ac ke el sifacna siyuk lohngyuk kacl uh in orek
sel Tokosra Fulat, nga wotela tari nga in supwalla nu
yorol. **26** Tuh wanginna kas kalem kacl yuruk ma fal nga
in sim fahk nu sin Tokosra Fulat. Pa inge sripa se oru
nga usalu nu ye motowos — yokna nu sum, Tokosra
Agrippa! — tuh ke tari lohngyuk kacl uh, na ac fah oasr
ma nga ku in simis fahk kacl. **27** Mweyen wangin sripa
nga in supwala sie mwet kapir, nga fin tia akkalemye ma
lainyuk el kac uh."

26 Tokosra Agrippa el fahk nu sel Paul, "Inge kom
ku in sifacna kaskas keim." Paul el asroela paol
ac mutawauk in fahkak kas in aksuwos lal ouinge: **2**
"Tokosra Agrippa! Nga arulana srui lah nga ku in sifacna
loangeyu ye motom misenge liki kain kas nukewa ma
mwet Jew uh elos akkolukyeyu kac — **3** yokna mweyen
kom arulana etu ouiyen moul lun mwet Jew, ac sramsram
in alein lalos. Ke ma inge nga siyuk kom in mongfisrasr
in porongeyu. **4** "Mwet Jew nukewa arulana etu ouiyen
moul luk oe ke nga fusr me. Elos etu ma nga oru in facl
sik ah meet, ac tok in Jerusalem. **5** Na elos funu engan
in orek loh keik, elos lukun fahkak lah oemeet me nga
sie sin mwet Pharisee — u se ma suwoswos emeet in
akfalye ma sap ke alu lasr uh. **6** Ac inge nga tu inse
inge in nununkeyuk ke sripen finsrak se ma oasr sik
ke wulela lun God nu sin mwet matu lasr somla — **7**
nuna finsrak se na ma sruf singoul luo lun mwet lasr
uh finsrak nu kac ke elos alu nu sin God ke len ac
fong. O Tokosra, finsrak se inge pa oru mwet Jew elos
tukakinyuyak uh! **8** Efu ku kowos su oasr inse inge kofla
lulalfongi lah God El akmoulyauk mwet misa uh? **9** "Nga
sifacna, nga tuh nunku mu nga ac oru kuiyuk nufon in
lain Jesus lun Nazareth. **10** Pa inge ma nga tuh oru in
acn Jerusalem. Nga tuh eis ku luk sin mwet tol fulat,
ac kaliya mwet lun God puspis in presin; ac ke pacl
wotla mu ac anwuki elos, nga wi pac akkeye. **11** Pacl
puspis nga sap akkeokyeyuk elos in iwen lolngok uh, ac
nga srike in oru elos in lafwekin lulalfongi lalos. Nga tuh
arulana kasrkusrak selos, oru nga som pac nwe in siti ke
mutunfacl saya in kaprelosi. **12** "Sripa se pacna inge
pa nga tuh som nu Damascus kac, wi sap ku ac lela
sin mwet tol fulat. **13** O Tokosra, nga tuh fahsr inkanek
uh ke infulwen len, ke nga liye sie kalem — saromrom
liki faht uh — sarmelik lucng me ac sreyuwi ac oayapa
mwet ma wiyu ah. **14** Kut nukewa putati nu infohk uh, ac
nga lohng sie pusra fahk nu sik in kas Hebrew, 'Saul,
Saul! Efu ku kom kalyeiyu? Ke kom lainyu kom sifacna
oru kom ngalyak, oana soko kosro ox ma futungya sak
kosroh inpoun mwet kifasul uh.' **15** Na nga siyuk, 'Leum,
su kom an?' Ac Leum el fahk, 'Nga pa Jesus, su kom
kalyei. **16** Tuyak. Nga sikme nu sum in srisrngikomi tuh
kom in mwet kulansap luk. Kom ac fah fahkak nu sin
mwet uh ma kom liye misenge, ac ma su nga ac fah
akkalemye nu sum tok. **17** Nga fah molikomla liki inpoun
mwet Israel, ac liki inpoun mwet sayen mwet Jew su
nga ac supwekomla nu yorolos. **18** Kom ac fah ikasla
mutalos ac furokolosla liki lohsr nu ke kalem, ac liki ku
lal Satan nu sin God, tuh ke lulalfongi lalos in nga ma
koluk lalos uh fah nunak munas nu selos, ac elos fah eis
acn selos inmasrlon mwet sulosolla lun God.' **19** "Ke ma
inge, Tokosra Agrippa, nga tiana seakos aruruma se
ma sikyak nu sik inkusrao me ah. **20** Nga fahkak nu sin
mwet in Damascus meet, ac in Jerusalem, na in facl
Judea nufon, oayapa inmasrlon mwet sayen mwet Jew,
tuh elos in auliyak liki ma koluk lalos ac forla nu sin God,
ac oru ma su ac akpwayei lah elos auliyak. **21** Sripa
se inge oru mwet Jew elos sruokyuwi ke nga muta in
Tempul ah, ac elos srike in uniyuwi. **22** Tusruktu God El
kasreyu na nwe misenge, ouinge nga tu inse inge ac
orek loh keik sifacna nu sin mwet nukewa, mwet fulat ac
mwet pusisel oana sie. Ma nga fahk uh oapana ma mwet
palu ac Moses tuh fahk mu ac sikyak: **23** lah Christ el ac
keok, ac el pa mwet se oemeet ma ac moulyak liki misa,
in fahkak ke kalem lun molela nu sin mwet Jew, oayapa

mwet sayen mwet Jew." **24** Ke Paul el fahk ma inge in
sifacna loangel, Festus el woilya ac fahk, "Paul, kom
wel! Lupan lutlut lom an oru kom wella!" **25** Ac Paul el
fahk, "O Festus Fulatlana, nga tia wel! Ma na pwaye pa
nga fahk uh. **26** Tokosra Agrippa! Nga arulana pulaik
in kaskas nu sum, mweyen yohk etu lom ke ma inge.
Nga lulalfongi mu kom akilen ma inge nukewa, mweyen
tia lukmaiyuk insruwasrik uh. **27** Tokosra Agrippa, ku
kom lulalfongi kas lun mwet palu ah? Nga etu lah kom
lulalfongi!" **28** Na Agrippa el fahk nu sel Paul, "Mea, kom
nunku in furokyula nu ke moul in Christian ke kitin pacl
na?" **29** Na Paul el fahk, "Finne kitin pacl na, ku pacl
loes se, nga pre nu sin God lah kom, ac mwet nukewa
ingan su lohng ma nga fahk uh, in ekla oana nga —
sayen mwe kapir keik inge!" **30** Na Tokosra Agrippa,
Governor Festus ac Bernice ac mwet nukewa saya elos
tuyak, **31** ac ke elos illa, elos fahk nu sin sie sin sie,
"Wanginna ma mwet se inge orala su fal elan misa kac,
ku elan kapir kac in presin." **32** Na Agrippa el fahk nu sel
Festus, "Funu mwet se inge tia ngisre in nununkeyuk sel
Tokosra Fulat Rome, lukun el taltalla."

27 Ke wotla tari mu kut ac kalla nu Italy, elos eisalang
Paul ac kutu pac mwet kapir nu sel Julius, sie
captain lun un mwet mweun lun Rome ma pangpang "U
in Mweun lal Tokosra Fulat." **2** Kut sroang nu fin oak
soko ma tuku Adramyttium me, ma akola in oayak nu ke
siti ma oan weacn in Asia, na kut oacla. Aristarchus, sie
mwet Macedonia su tuku Thessalonica me, el wi kut. **3**
Ke len tok ah kut oai Sidon. Captain Julius el tuh kulang
nu sel Paul, ac lela elan som sun mwet kawuk lal uh,
elos in ku in kasrel sang ma el enenu. **4** Kut kalot liki
acn we, ac ke kut iwe eng uh, kut ut layen ma mihs ke
tuka Cyprus. **5** Ke kut kal alukela meoa se sisken Cilicia
ac Pamphylia, kut sun acn Myra in Lycia. **6** Na Captain
Julius el konauk oak soko we ma tuku Alexandria me, su
akola in oayak nu Italy, na el sap kut sroang nu fac. **7** Ke
sripen arulana upa eng uh, kut kakasrisrikna kal ke lusen
len ekasr, oru kut pahtlac in oai ke sie acn apkuran nu
Cnidus. Ke sripen kut iwauk eng uh oru kut tia ku in kal
suwosot, na kut putati ut ten ke layen ma mihs ke tuka
Crete, sasla sisken Foko Salmone. **8** Ke sripen arulana
upa kal sac, kut pihn pe acn uh nwe ke na kut sun acn
se pangpang "Molsron Wowo," apkuran nu ke siti Lasea.
9 Kut muta we ke pacl na loes se, sun pacl na sensen in
kalkal, oayapa in pacl sac alukela tari Len in Eela Ma
Koluk. Ouinge Paul el sensenkakunulos ac fahk, **10** "Nu
suwos kewa, nga akilen lah kal se lasr ingela ac arulana
mwe fosrnga yohk. Koanon oak uh oayapa oak uh ku
in musalla, ac ku pac in oasr mwet misa." **11** Tusruktu
Captain Julius el tuh porongo kas lun mwet se us oak uh
ac mwet se oka oak uh, liki kas lal Paul. **12** Molsron sac
sufal in muta we ke pacl in mihsrisr, oru inkaiyen mwet
uh ke elos in oayak nu meoa, ac srike in sun Molsron
Phoenix fin ku, elos in tuh muta we ke pacl in mihsrisr
uh. Molsron Phoenix oasr ke tuka Crete, su oan tulanya
roto eir ac roto epang. **13** Eng na fisrasr se tuhtuh layen
nu eir me, ac mwet uh nunku mu elos ac ku in orala ma
elos akoo uh, ouinge elos olak kawuk uh, ac oayak ut na
sisken acn Crete. **14** Tusruk tia paht na eng na upa se
— eng se ma pangpang "Kuta Epang" tuhme fin tuka uh
me. **15** Eng sac sun oak uh, ac ke upa kut in kisrung eng
uh, kut tila srike in lain, a kut fuhlela eng uh in pahtkakin
na oak uh. **16** Mihs kutu ke kut kal nu eir in tuka srisrik
Cauda. Ke kut sun mihs sac, finne upa nu sesr kut tuh
ku in kapriya reoa fin oak uh. **17** Elos amakunak reoa
uh nu fin oak ah, ac sang sucl lulap awiya oak lulap
soko ah. Elos sensen mu elos ac ku in loangyak fin puk
se sisken acn Libya, ouinge elos amakinya nes uh, ac
fuhlela oak uh in pahtkakinyuk ke eng uh. **18** Paka sac
srakna tuhtuh, ouinge in len se tok ah elos mutawauk
in sisla kutu koanon oak uh nu in kof ah, **19** ac ke len
toko ah, elos sisla pac kutu kufwen orekma ke oak uh
nu in kof ah. **20** Ke len na pus kut tiana ku in liye faht
oayapa itu uh, ac paka uh upalana. Na wanginla finsrak
lasr mu kut ac moul. **21** Tukun mwet uh tiana mongo
pacl na loeloes se, Paul el tuyak inmasrlolos ac fahk,
"Mwet kawuk, kowos funu lohng ma nga fahk ah, ac tia
oayak liki acn Crete, lukun tiana oasr ma musalla ku
tuhlac. **22** Tusruktu, inge nga kwafe nu suwos in akkeye
kowos! Wangin siena suwos ac fah tuhlac moul la, a oak
uh mukena ac fah musalla. **23** Tuh sie lipufan lun God
su nga alu nu se ac nga ma lal, tuku nu yuruk fong **24** ac
fahk, 'Paul, nikmet sangeng! Kom ac fah nununkeyuk ye
mutun Tokosra Fulat. Ac ke kulang lun God nu sum,
El molela moul lun mwet nukewa ma wi kom ke kal se
inge.' **25** Ke ma inge kowos akkeye kowos! Tuh nga
lulalfongi in God mu ma nukewa ac fah sikyak oana ke
fwackme nu sik ah. **26** Tusruktu, kut ac mau ipipyak
likin sie tuka." **27** Ke fong aksingoul akosr ah, eng uh
pahtkakin oak uh in Meoa Mediterranean. Ke infulwen
fong sac, selu uh lumauk mu kut apkuranna nu pe acn
uh. **28** Ouinge elos koela ah soko, kapriya ma toasr se
nu kac, ac elos konauk tuh na fit siofok longoul loaliyen
acn sac; na tok kutu elos sifilpa oru tuh na fit eungoul
na. **29** Elos sensen mu oak uh ac ipipyak fin eot uh, oru
elos koela kawuk akosr ke kapin oak uh, ac salka in
tari lenelik. **30** Selu uh srike in kaingla liki oak uh. Elos
koela reoa ah nu in kof uh, ac oru mu elos ac sisla pac
kutu kawuk ke mutun oak uh. **31** A Paul el fahk nu sel
Captain Julius ac mwet mweun lal uh, "Selu uh fin tia
mutana fin oak uh, kowos ac tia ku in moulla." **32** Ouinge
mwet mweun uh supukla sucl ma kapri reoa soko ah, ac
fuhlela in pahtlah. **33** Ke tufahna kalmelik len uh, Paul el
kwafe nu selos nukewa in mongoi. El fahk, "Len singoul
akosr lac nu misenge kowos soenna kang kutena ma.
34 Inge nga kwafe kowos in mongoi. Kowos enenu na in
mongoi kowos in kui. Tia soko aunsifowos ac fah tuhlac."
35 Tukun Paul el fahk ma inge, el eis kutu bread, sang

kulo kac nu sin God ye mutalos nukewa, ac kunsalik ac
mutawauk in mongo. **36** Ma inge akkeye nunak lalos,
na elos nukewa eis pac kutu mongo uh ac mongoi. **37**
Pisen mwet fin oak uh, luofoko itngoul onkosr. **38** Tukun
mwet nukewa mongo tari, elos mutawauk in akmulalaye
oak uh, ac sisla nufon wheat uh nu in kof uh. **39** Ke
lenelik selu fin oak uh tia akilen pe acn uh, tuh elos liye
inalok se oasr likinpot we, ac elos wotela selos mu fin ac
ku elos ac orauk oak uh in mwesia we. **40** Ouinge elos
wotela kawuk uh ac tilmakinya nu in kof uh. In pacl sac
pacna, elos tulala sucl ma sang kapriya sukan ikwik uh.
Na elos amakunak nes se ke mutun oak ah, eng uh in
mau usak oak uh nu finmes ah. **41** Tusruktu oak uh sun
fin puk se ye kof uh ac mwesia kac. Mutun oak uh fulfuli
tia ku in mukuikui, ac kapin oak uh fokfoki ipsrisrikla ke
noa lulap uh. **42** Mwet mweun uh nunkauk in uniya mwet
kapir uh nufon, elos in mau tia kofyak nu pe acn uh ac
kaingla. **43** Tusruktu captain lun mwet mweun uh kena
molella Paul, na el kutongya pwapa lalos ac sap mwet
nukewa ma ku in kofkof in atula meet nu inkof uh ac
kofyak nu pe acn uh; **44** ac mwet ma tia ku in kofkof in
sruokya ipinsak ku polosak ma musalla ke oak uh, ac
kofkofkin. Na pa inge ma kut oru pwanang kut ku in sun
finmes ah.

28 Ke kut sun finmes ah kut etauk lah inen tuka sac
pa Malta. **2** Mwet in acn sac arulana kulang nu
sesr. Elos tanak e se, paing kut, ac suli kut nu kac,
mweyen mutawauk in af ac arulana upa ohu ah. **3** Paul
el orani kahp in etong se ac mutawauk in sang nu ke
e uh, na serpent pwasin soko pulauk fol uh ac orakak
ac ngalisya paol ac atlana kac. **4** Mwet in acn sac liye
ke serpent soko ah atla ke paol Paul, ac elos fahk nu
sin sie sin sie, “Sahp mwet se inge mwet akmas se,
mweyen el nwe tia misa meoa, tusruk Oakwuk Lucng uh
pa el ac misa.” **5** Tusruktu Paul el osroklana serpent
soko ah nu in e uh, ac wangin ma musalla kacl. **6** Elos
soano na lah ac fafwak paol, ku el ac topla misa. Tusruk
tukun elos soano ke pacl na loes se ac tia liye kutena
ma sikyak nu sel, na elos ekulla nunak lalos ac fahk,
“god se pa el!” **7** Oasr sie acn apkuran nu in acn sac
su ma lal Publius, leum lun tuka sac. El paing kut ac
arulana kulang nu sesr, ac kut muta yorol len tolu. **8**
Papa tumal Publius uh mas ac oanna fin mwe oan kial
uh ke mas fol ac musen fohk srah. Paul el utyak nu
infukil sel uh ac pre kacl, el filiya paol facl ac akkeyalla.
9 Ke ma se inge orekla ah, na mwet mas nukewa fin
tuka sac tuku ac wi pac akkeyeyukla. **10** Elos use mwe
kite puspis nu sesr, ac tok ke kut mukuiyak in som, elos
use ma nukewa kut enenu uh nu fin oak uh. **11** Tukun
malem tolu, kut kalla fin oak soko Alexandria me, ma
tuh muta ke tuka sac ke pacl in mihsrisr uh. Inen oak
soko ah pa “God Fak.” **12** Kut oai ke siti Syracuse ac
muta we len tolu. **13** Kut sifilpa kal we lac ac oai ke siti
Rhegium. Ke len tok ah eng se mutawauk in tuhtuh eir
me, ac tukun len luo kut sun siti srisrik Puteoli. **14** Oasr
kutu mwet lulalfongi we su siyuk kut in muta yorolos ke
wik se. Na kut fah som nu Rome. **15** Mwet lulalfongi
in acn Rome elos lohngkutyak, ac tuku osun nu sesr e
ke acn se pangpang “Nien Kuka lun Appius” ac “Lohm
in Mongla Tolu Lun Mwet Fahsr.” Ke Paul el liyelosyak
el sang kulo nu sin God, ac arulana kui nunkal. **16** Ke
kut sun acn Rome, elos lela Paul elan sifacna muta ke
sie lohm, tusruktu oasr sie mwet mweun in taranul. **17**
Tukun len tolu, Paul el pangon mwet kol lun mwet Jew in
acn sac elos in tukeni nu sie. Ke elos fahsreni, el fahk
nu selos, “Mwet Israel wiuk, nga nwe tia orala kutena
ma koluk lain mwet wiasr, ku kunausla kutena ouiya ma
mwet matu lasr somla elos oakiya nu sesr, a elos tuh
filiyuwi sie mwet kapir in acn Jerusalem, ac eisyuyang
nu sin mwet Rome uh. **18** Tukun mwet Rome elos kusen
siyuk nu sik, elos ke tuleyula mweyen elos tia konauk
kutena ma koluk fal in anwuki nga kac. **19** A ke mwet
Jew elos tia insese nu kac, pwanang nga tuh suk in
nununkeyuk nga sin Tokosra Fulat, finne wangin mwe
tukak luk in lain mwet luk kac. **20** Pa inge sripen nga
siyuk nga in liye kowos ac in sramsram nu suwos. Aok,
nga kapiri ke sein inge ke sripen el su mwet Israel elos
finsrak kac.” **21** Ac elos fahk nu sel, “Wanginna leta kut
eis Judea me keim, ac wangin pac mwet lasr tuku we
me in tuh srumun nu sesr ma orek we, ku in fahk kutena
ma koluk keim. **22** Tusruktu kut ke lohng nunak lom,
mweyen kut lohng lah in acn nukewa, mwet uh lain u
sasu se ma kom wi ingan.” **23** Na elos pakiya sie len
elos in osun nu sel Paul, ac ke sun len sac mwet puspis
tukeni nu yorol yen el muta we. Mutawauk ke lotutang
nwe ke fongeni, el aketeya nu selos kalmen Tokosrai lun
God, ac el srike in furokolosla in lulalfongi ke Jesus ke el
luti ke Ma Sap lal Moses ac ke ma simusla lun mwet
palu. **24** Kutu selos lulalfongi lah ma el fahk uh pwaye,
ac kutu tiana lulalfongi. **25** Na ke elos tiana nunak se
lac inmasrlolos ke mwe luti lal Paul, elos mutaweak in
fahsrelik, tukun Paul el fahkla kas se inge: “Pwayena
kas lun Ngun Mutal nu sel mwet palu Isaiah, ma el tuh
fahk nu sin mwet matu lowos somla, **26** fahk mu: ‘Som
ac fahk nu sin mutunfacl se inge: Kowos ac fah lohng na
lohng, a tia kalem kac; Kowos ac fah liye na liye, a tia
akilenak, **27** Mweyen nunak lun mutunfacl se inge upa,
Ac elos fonosya insraclos Ac kaliya mutalos. Funu tia
ouinge mutalos lukun liye, Ac sraclos lukun lohng, Ac
nunak lalos lukun kalem kac, Ac elos lukun forma nu sik,
God El fahk, Ac nga lukun akkeyalosla.’” **28** Na Paul
el aksafye sramsram lal uh ac fahk, “Kowos in etu lah
pweng ke molela sin God me uh supweyukla tari nu sin
mwet sayen mwet Jew, ac elos ac fah porongo!” [**29**
Tukun Paul el fahk ma inge, na mwet Jew elos fahsrelik,
akukuin na upa inmasrlolos.] **30** Ke lusen yac luo, Paul
el muta in sie lohm ma el moli elan muta kac, ac el paing
mwet nukewa su tuku nu yorol. **31** El pulaik in fahkak ke

Tokosrai lun God, ac wangin mwet ikolilya in luti nu sin mwet uh ke Leum Jesus Christ.

Rome

1 Ma sel Paul, mwet kulansap lun Christ Jesus, ac
sie mwet sap su God El sulela ac pangon in fahkak
Pweng Wo lal. **2** Pweng Wo se inge God El tuh wulela
kac in kas lun mwet palu lal in pacl loeloes somla, oana
ke simla in Ma Simusla Mutal. **3** Pweng se inge ma
ke Wen natul, Leum lasr Jesus Christ. Ke el moul in
mwet, el isusla sie sin fwilin tulik natul David, **4** ac ke
el moul in luman God, akkalemyeyuk ke ku lulap lah
el Wen nutin God ke akmoulyeyukyak el liki misa. **5**
God El ase lungkulang se inge tuh nga in sie mwet sap
inen Christ, ac tuh nga in pwanma mutanfahl nukewa
nu ke moul in lulalfongi ac akos. **6** Na kowos su muta
in acn Rome, kowos wi pac oaoala yurin mwet inge,
mweyen God El pangon kowos tuh kowos in mwet lun
Jesus Christ. **7** Ke ma inge nga sim nu suwos nukewa in
acn Rome. God El lungse kowos ac El pangon kowos
tuh kowos in mwet lal: Lela God Papa tumasr ac Leum
Jesus Christ in asot lungkulang ac misla nu suwos. **8**
Ma se meet, nga kulo nu sin God luk keiwos nukewa
inen Jesus Christ, mweyen mwet faclu nufon elos lohng
ke lulalfongi lowos. **9** God El mwet loh luk lah ma nga
fahk uh pwayena — God se su nga orekma nu se ke
insiuk nufon ke nga luti Pweng Wo ke Wen natul. God El
etu lah nga esam kowos **10** pacl nukewa ke nga pre.
Nga siyuk tuh, fin ou lungse lun God, El fah oru tuh nga
in ku in fahsrot nu yuruwos ke pacl na sa. **11** Mweyen
nga kena liye kowos, tuh nga in akkeye kowos ke mwe
akinsewowo lun ngun. **12** Kalmen ma nga fahk uh pa
kut kewa fah akasrui — lulalfongi lowos ac kasreyu,
ac lulalfongi luk ac fah kasrekowos. **13** Mwet wiuk in
lulalfongi, nga ke kowos in etu lah pacl puspis nga akoo
in fahsrot nu yuruwos, tusruktu pacl nukewa oasr na
ma se ikolyu ngan tia orala. Nga kena tuh nga in ku in
kifasla kutu inmasrlowos, oapana ke nga oru inmasrlon
mwet in mutunfacl saya. **14** Nga enenu na in kasru mwet
nukewa: mwet ma muta in kalem oayapa mwet srakna
muta in lohsr; nu sin mwet etauk, ac nu sin mwet nikin.
15 Pa oru nga arulana ke fahkak Pweng Wo nu suwos
pac su muta Rome. **16** Arulana yohk yukinyen Wosasu
sik; tuh pa inge inkanek in molela na ku lun God nu
selos nukewa su lulalfongi — nu sin mwet Jew meet, ac
oayapa nu sin mwet sayen mwet Jew. **17** Tuh Wosasu
uh akkalemye ma God El oru in aksuwosyela mwet uh
ye mutal: pa ke lulalfongi mukena, mutawauk nu ke
safla. Oana Ma Simusla uh fahk, "El su aksuwosyeyuk
ye mutun God ke lulalfongi fah moul." **18** Kasrkusrak
lun God akkalemyeyuk inkusrao me, lain ma koluk ac
ma sufal nukewa lun mwet, mweyen ouiya koluk lalos
lohsrala ma pwaye in tia eteyuk. **19** God El kaelos,
mweyen ma mwet uh ku in etu ke God kalem na selos,
mweyen God sifacna El oru in kalem selos. **20** Finne tia
ku in liyeyuk ku lun God su kawil ac elah mutal lal, a oe
ke mutaweyen orekla faclu God El akkalemye ma inge
ke ma El orala. Ouinge elos tia ku in oru kutena kas in
taltal ke ma koluk lalos. **(aïdios g126)** **21** Elos etu God,
tusruktu elos tia akfulatyal oana ma fal elos in oru, ac
elos tia pac sang kulo nu sel. A nunak lalos wangin sripa,
ac lalfon, ac lohsrlana. **22** Elos fahk mu elos lalmwetmet,
tusruktu elos lalfon. **23** Elos tia alu nu sin God su moul
ma pahtpat, a elos alu nu sin ma lumweyukla nu ke
luman mwet, ku won, ku kosro, ku ma orakrak. **24** Ke
sripen ouiya fohkfok lalos, God El lela elos in oru na
lungse lalos, ac nunak fohkfok lalos kololos in oru mwe
mwekin yurin sie sin sie. **25** Elos forla liki ma pwaye
ke God nu ke ma kikiap. Elos alu ac kulansupu ma
God El orala, ac tia alu nu sel su orala ma uh, su fal in
kaksakinyuk nwe tok! Amen. **(aiōn g165)** **26** Ke sripen elos
oru ma inge, God El fuhlelosla nu ke lung lun ikwa su
mwe akmwekin yoklana. Finne mutan uh, wanginla kena
lalos nu ke mukul, a elos oru ma na sufal inmasrlolos
sifacna. **27** In lumah sacna, mukul uh oayapa wanginla
kena lalos nu ke mutan, ac arulana upa nunak in kosro
lalos yurin mukul nu sin mukul. Elos oru mwe akmwekin
yurin sie sin sie, ouinge elos sifacna eis in elos kaiyuk
ma fal nu selos ke sripen orekma koluk lalos. **28** Ke
sripen mwet uh srangesr in nunku ke etauk pwaye ke
God, na pa El fuhlelana elos in sifacna oru nunak sakirik
lalos, pwanang elos oru ma na sufal elos in oru. **29** Elos
sessesla ke kain koluk nukewa: nunak koluk, rapku, ac
wenteisr; elos arulana sok, akmas, anwuk, kutasrik ac
sulallal. Elos mwet lesrik **30** ac kaskas in akkolukye sie
sin sie. Elos srunga God, enum in kaskas, inse fulat ac
filang. Elos kinauk inkanek in alein, ac seakos papa
nina. **31** Elos koflana akilen inmasrlon ma wo ac ma
koluk. Elos tia liyaung wulela lalos, ac wangin kulang
ac pakoten lalos nu sin mwet. **32** Elos etu lah ma sap
lun God fahk mu mwet su moulkin ouiya inge, fal elos
in misa. Tusruktu elos nuna oru na ma inge, ac elos
oayapa akkeye mwet saya ma oru ma inge.

2 Ac kom, kawuk luk, ya kom nununku mwet saya?
Wanginna sripa kom in nununku mwet, finne su kom
an. Mweyen ke kom nununku mwet saya u, a kom wi
pac oru ouiya ma elos oru, kom sifacna liskomla. **2** Kut
etu lah God El suwohs ke El nununkalos su oru kain in
ouiya inge. **3** A kom, kom wi oru kain in ouiya ma kom
nununku mwet ngia kac! Ya kom nunku mu kom ac ku in
kaingkunla nununku lun God? **4** Ku sahp kom pilesru
kulang lulap ac muteng ac mongfisrasr lun God! Ya kom
tia akilen lah God El kulang ke sripen El kena kolkomla
nu ke auliyak? **5** Tusruktu ke sripen upa na insiom ac
kom likkeke, kom sifacna akyokye kaiyuk nu sum ke Len
se God El fah akkalemye kasrkusrak ac nununku suwohs
lal. **6** Tuh God El ac fah moli nu sin mwet nukewa fal nu
ke orekma lalos. **7** Oasr mwet su oaru na in oru ma wo,
ac elos suk ohi, wolana, ac moul kawil sin God. Na God
El ac fah sang nu selos moul ma pahtpat. **(aiōnios g166)**

8 Ac kutu mwet uh nunku kaclos sifacna ac tia lungse
ma suwohs, pwanang elos ukwe na ma sesuwos. God
El fah fahkak lupan mulat ac kasrkusrak lal nu selos su
ouinge. 9 Ac fah oasr keok ac waiok nu selos nukewa
su oru ma koluk — nu sin mwet Jew meet, ac oayapa nu
sin mwet sayen mwet Jew. 10 Tusruktu God El fah sang
wolana, sunak, ac misla nu selos nukewa su oru ma
wo — nu sin mwet Jew meet, ac oayapa nu sin mwet
sayen mwet Jew. 11 Tuh God El tia sulosol mwet. 12
Ma Sap lal Moses finne wangin yurolos su tia mwet
Jew, ke elos oru ma koluk elos ac nuna tuhlac na. Ma
Sap u ma nu sin mwet Jew, na ke mwet Jew elos oru
ma koluk, elos ac fah nununkeyuk fal nu ke Ma Sap.
13 Tuh mwet uh tia aksuwosyeyuk ye mutun God ke
sripen elos lohng Ma Sap uh, ac ke sripen elos akos ma
sapkinyuk ke Ma Sap uh. 14 Ma Sap lal Moses tuh tia
itukyang nu sin mwet sayen mwet Jew. Tusruktu kutena
pacl elos moul fal nu ke ma sap mweyen na elos sifacna
nunkauk mu fal, na elos akkalemye lah elos oakiya ma
sap nu selos sifacna, finne wangin Ma Sap lal Moses
yurolos. 15 Ouiyen moul lalos sifacna fahkak lah ma
sapkinyuk in Ma Sap u simla insialos. Oayapa elahlos wi
pac akpwayeye ma se inge, mweyen kutu pacl u nunak
na lalos akkalemye nu selos ma su wo ac ma su koluk.
16 Fal nu ke Pweng Wo su nga luti kac, ac fah ouinge ke
Len se ma God El fah nununku nunak lukma lun mwet
nukewa ke Jesus Christ. 17 A funu kom — kom sifacna
fahk mu kom mwet Jew, ac kom filiya finsrak lom fin Ma
Sap, ac konkin mu oasr kupasr lom nu sin God. 18 Kom
etu ma lungse lun God, ac kom lotela ke Ma Sap u in
sulela ma suwohs. 19 Kom sifacna oru mu kom mwet
kol nu sin mwet kun, ac kalem nu selos su muta in lohsr.
20 Kom aketeya nu sin mwet lalfon, ac kom mwet luti
nu selos su sulalkung. Kom lulalfongi mu ke sripen Ma
Sap u oasr sum, kom etu ma nukewa ac ma nukewa
kom fahk u pwayena. 21 Kom luti mwet saya — ac efu
kom tia luti kom sifacna? Kom fahkak mu, “Nik kom
pisrapasr,” ac kom, kom tia pisrapasr? 22 Kom fahk mu,
“Nik kom kosro,” ac kom, ya kom tia kosro? Kom kwase
ma sruloala. Ac kom, ya kom tia pisre ma in tempul lalos
u? 23 Kom konkin mu Ma Sap lun God oasr yurum. Ac
kom, ya kom tia akmwekinye God ke kom kunausla Ma
Sap lal? 24 Ma Simusla u fahk, “Mwet in mutunfacl saya
elos kaskas kupatol ke Een God, ke sripowos mwet
Jew.” 25 Kom fin akos Ma Sap, oasr sripen kosrala
lom; tusruktu kom fin seakos Ma Sap, wangin sripen
kosrala lom. 26 Mwet pegan elos tia kosrala, tusruktu
elos fin akos ma sapkinyuk ke Ma Sap, ya God El ac tia
akilenulos oana elos in mwet kosrala? 27 Ouinge mwet
pegan elos ac fah nununkekowos mwet Jew, mweyen
kowos kunausla Ma Sap, finne Ma Sap u simla oasr
yuruwos ac kowos kosrala. A elos akos Ma Sap, elos ne
tia kosrala in mano. 28 Na su win mwet Jew na pwaye,
ma kosrala na pwaye? Tiana mwet se ma mwet Jew ke
luku, su kosrala na ke manol. 29 Mwet Jew na pwaye pa
mwet Jew ke insia, su kalmeya pa mwet se su kosrala
lal oan insial. Ma inge orekma lun Ngun lun God, tia ke
Ma Sap ma simla uh. Kain mwet se inge eis kaksak sin
God, ac tia sin mwet.

3 Na mea, oasr ma ac wo nu sin mwet Jew yohk
liki mwet saya uh? Ya oasr sripen kosrala? 2 Aok,
arulana yohk na pwaye, in ouiya nukewa! Ma se meet,
God El tuh sang kas lal nu sin mwet Jew. 3 Tusruktu
fuka, kutu selos fin tia oaru nu ke kas lal? Ya kalmac
pa God El ac tia pac oaru? 4 Tia ku! God El pwayena,
finne mwet nukewa mwet kikiap. Oana ke Ma Simusla
fahk, “Suwohs lom ac fah kalem ke kas lom; Ke pacl
kom orek nununku, suwohs uh ac fah ma lom.” 5 Na
ma koluk kut oru uh fin akkalemyela suwoswos lun God
nu sin mwet uh, na fuka? Ya kut ku in fahk mu God El
tafongla ke El kai kut? (Ke nga fahk ouinge, nuna ma
na mwet uh ac siyuk.) 6 Tiana ku! God El fin sesuwos,
El ac nununku faclu fuka? 7 Tusruktu fuka fin orekma
sesuwos luk pa oru mwet uh in arulana akfulatye wolana
lun God, ke sripen suwoswos lal kalemla liki meet? Efu
ku ngan srakna nununkeyuk oana sie mwet koluk? 8 Na
efu kut tia tari fahk mu, “Lela kut in oru ma koluk, tuh ma
wo uh in sikyak”? Pwaye lah kutu mwet uh akkolukyeyu
ac fahk mu nga kaskas ouinge! Elos ac fah eis lusla, fal
nu ke ma elos oru. 9 Na fuka, ya kut mwet Jew wo liki
mwet in mutunfacl saya? Mo, kut tiana wo lukelos! Nga
akkalemye tari lah mwet Jew ac mwet saya uh tukenina
muta ye ku lun ma koluk. 10 Oana Ma Simusla uh fahk:
“Wangin sie mwet suwohs ye mutun God, 11 Wangin
mwet kalem ke ma suwohs, Wangin mwet suk God.
12 Elos nukewa forla liki God; Elos nukewa tafongla;
Wangin sie mwet oru ma suwohs, tiana sie. 13 Kaskas
kutasrik lalos kolla mwet nu ke misa; Kikiap sulallal
sroma fin lohulos, Ac kas in aksangeng tuku liki oalulos,
oana pwasin tuku liki oalin serpent; 14 Sramsram lalos
sessesla ke kas in selnga na koluk. 15 Elos sa na in
akkeokye ac uniya mwet; 16 Yen nukewa elos fahsr we,
elos kunausla acn ac sang ongoiya nu sin mwet. 17
Elos tia etu inkanek in orek misla inmasrlon mwet, 18 Ac
elos tia pac etu in sangeng sin God.” 19 Inge kut etu
lah ma nukewa ma sapkinyuk in Ma Sap uh ma na nu
selos su muta ye Ma Sap, tuh in tulokinya kas in laflafu
nukewa lun mwet, ac oru tuh faclu nufon in nununkeyuk
sin God. 20 Tuh wangin mwet aksuwosyeyuk ye mutun
God ke sripen el akfalye Ma Sap. Pwayena ma Ma Sap
uh oru pa in akkalemye nu sin mwet uh lah elos orekma
koluk. 21 Na inge, God El fahkak tari nu sin mwet uh
inkanek lal in aksuwosyelos ye mutal. Tiana ma ke ma
sap, finne Ma Sap lal Moses ac mwet palu elos tuh
orek loh kac. 22 God El aksuwosye mwet uh nu sel ke
lulalfongi lalos in Jesus Christ. El oru ouinge nu sin mwet
nukewa su lulalfongi ke Christ, mweyen yorol wangin
srisri: 23 mwet nukewa orekma koluk, ac elos nukewa

tia sun lupan wolana se ma God El akoo nu selos. **24** A
ke lungkulang lun God su El ase ke wangin molo, mwet
nukewa aksuwosyeyuk ye mutal ke Christ Jesus, su
aksukosokyelosla. **25** Ac God El eisalang Christ, tuh
ke sripen misa lal fin sakseng, mwet uh fah ku in eis
nunak munas ke ma koluk lalos ke elos lulalfongi in el.
God El oru ouiya se inge in fahkak suwoswos lal. In pacl
meet ah, El tuh mongfisrasr ac sifacna sulela Elan tia
lohang nu ke ma koluk lun mwet uh. **26** A in pacl inge El
lohang nu ke ma koluk lalos, in akkalemye suwoswos
lal. Ouinge El sifacna fahkulak lah El suwoswos, ac lah
El aksuwosye mwet nukewa su lulalfongi ke Jesus. **27**
Na mea kut ku in konkin kac? Wangin! Ac efu? Ya kut ku
in fahk mu mweyen kut akos Ma Sap? Mo! Ma na ke
sripen kut lulalfongi. **28** Tuh kut etu tari lah sie mwet el
aksuwosyeyuk yurin God ke lulalfongi mukena, ac tia
ke el oru ma sapkinyuk in Ma Sap. **29** Ku mea, God El
God lun mwet Jew mukena? Ya El tia God lun mwet
sayen mwet Jew an pac? Aok, El God pac lalos. **30** Oasr
God sefanna, ac El ac aksuwosye mwet Jew ac oayapa
mwet sayen mwet Jew ke lulalfongi lalos. **31** Na fuka —
kalmen ma inge pa ke sripen lulalfongi se inge kut ac
sisla Ma Sap? Mo, tia ouinge; a kut akkeye Ma Sap.

4 Na mea kut ac srumun inge kacl Abraham, papa
matu tumun mwet Jew uh? Mea tuh sikyak nu sel? **2**
God El fin aksuwoswosyal ke sripen orekma lal, na oasr
ma el ku in konkin kac — tusruktu tia ye mutun God. **3**
Ma Simusla uh fahk, "Abraham el filiya lulalfongi lal in
God ac ke sripen lulalfongi lal, God El oakulla sie mwet
suwoswos." **4** Sie mwet su orekma el eis molin orekma
lal, na moul se inge tia mwe kite se, a molin orekma lal.
5 A mwet se su lulalfongi in God, ac tia filiya lulalfongi lal
ke orekma wo lal sifacna, pa inge mwet se su God El ku
in nunak munas nu sel ke ma koluk lal, ac ke sripen
lulalfongi lal, God El oakulla sie mwet suwohs. **6** Pa inge
kalmen ma David el fahk ke el kaskas ke insewowo lun
mwet se su God El oakla mu el suwohs, finne wangin
ma el oru: **7** "Insewowo elos su ma koluk lalos nunak
munas nu selos, Su orekma koluk lalos tuleyukla! **8**
Insewowo el su Leum El tia oakla ma koluk lal!" **9** Ya
insewowo se ma David el kaskas kac inge, ma na nu
sin mwet kosrala mukena? Mo, ma pac nu selos su tia
kosrala. Tuh oana ma nga fahk tari, Ma Simusla uh fahk
mu, "Abraham el filiya lulalfongi lal in God ac ke sripen
lulalfongi lal, God El oakulla sie mwet suwoswos." **10**
Ma se inge sikyak ngac? Meet liki Abraham el kosrala
ku tukun el kosrala? Ma meet, tia ma toko. **11** El tuh
kosrkosrla tok, ac kosrala lal sie akul in akkalemye lah,
ke sripen lulalfongi lal, God El oakal sie mwet suwoswos
meet liki el kosrala. Ke ma inge Abraham el oana papa
tumun mwet nukewa su lulalfongi in God, ac God El
oakalos mwet suwoswos ye mutal, elos finne tia kosrla.
12 El papa pac tumalos su kosrala, aok, elos su oayapa
moul in lulalfongi oana papa tumasr Abraham el moulkin
meet liki el tuh kosrala. **13** Ke God El wulela nu sel
Abraham ac fwilin tulik natul mu faclu ac fah ma lal, El
oru ouinge, tia mweyen Abraham el akos Ma Sap, a
mweyen el lulalfongi ac el oaoala sie mwet suwoswos
ye mutun God. **14** Tuh fin ma God El wuleang kac ac
itukyang na nu selos su akos Ma Sap, na ac wangin
kalmen lulalfongi lun mwet uh, ac wuleang lun God
wangin sripa. **15** Seakos lun mwet nu ke Ma Sap lun
God pwanang kasrkusrak lal, tusruktu yen ma wangin
ma sap we, wangin pac seakos ma sap. **16** Ke ma inge,
wuleang se inge oakwuki fin lulalfongi, tuh in arulana
kalem lah wuleang se inge oanu sie mwe kite lun God su
wangin molo, nu sin fwilin tulik natul Abraham nukewa
— tia nu selos mukena su akos Ma Sap, a oayapa
nu selos su lulalfongi oana Abraham. Tuh Abraham el
papa tumasr nukewa in ngun; **17** oana Ma Simusla uh
fahk, "Nga ac oru kom in papa tumun mutanfahl puspis."
Ke ma inge wulela sac pwayena mweyen ma sin God
me, su Abraham el lulalfongi — God su akmoulyauk
mwet misa, ac su sap lal uh oru in sikyak ma su wangin
meet. **18** Abraham el sruokya lulalfongi ac finsrak lal,
finne pacl ma upa na in oasr finsrak. Pa oru el "papa
tumun mutanfahl puspis." In oana ke Ma Simusla uh
fahk, "Fwilin tulik nutum ac fah pus oana itu uh." **19**
In pacl sac Abraham el apkuran in sun yac siofok, ac
lulalfongi lal tiana munasla, el finne nunku ke manol lah
apkuran in misa, ku kacl Sarah lah el kofla orek tulik. **20**
Lulalfongi lal tiana wanginla, ac el tiana alolo ke wulela
lun God nu sel. Lulalfongi lal akkeyal, ac el kaksakin
God. **21** El etu na pwaye lah God El ku in oru ma El
wulela kac. **22** Pa oru, ke sripen lulalfongi lal Abraham,
"God El oakulla sie mwet suwoswos." **23** Kas inge "God
El oakulla sie mwet suwoswos" tia simla kacl Abraham
mukena. **24** Simla pac kacsr, su ac fah oaoala mwet
suwoswos ke sripen kut lulalfongi in God su akmoulyalak
Jesus Leum lasr liki misa. **25** God El eisalang Jesus nu
ke misa ke sripen ma koluk lasr, ac El akmoulyalak tuh
Elan aksuwosye kut ye mutal sifacna.

5 Inge, ke kut aksuwosyeyukla tari yurin God ke sripen
lulalfongi lasr, oasr misla lasr yurin God ke Leum
lasr Jesus Christ. **2** Ke sripen lulalfongi lasr in Christ, el
pwenkutme in pulakin lungkulang lun God, su kut moul
kac in pacl inge. Ouinge kut arulana engan mweyen oasr
finsrak lasr lah kut ac fah ipeis ke wolana lun God! **3** Kut
oayapa engan ke mwe keok nu sesr, mweyen kut etu
lah mwe keok uh orala muteng, **4** ac ke sripen muteng
lasr God El insewowo sesr, ac insewowo lal kacsr ase
finsrak lasr. **5** Finsrak se inge ac tia aktoasrye kut, tuh
God El ase lungse lal nu in kut ke Ngun Mutal, su mwe
kite lal nu sesr. **6** Tuh ke pacl se kut srakna munas,
Christ El misa kacsr su mwet koluk, ke pacl ma God El
pakiya. **7** Ma na upa se sie mwet in misa ke sie mwet
suwoswos. Tuh sahp ac oasr mwet lungse in misa ke sie

mwet wo. **8** Tusruktu God El akkalemye lupan lungse lal
nu sesrmweyen ke pacl se kut srakna mwet koluk, Christ
el misa kacsr. **9** Ke sripen misa lal fin sakseng, inge kut
aksuwosyeyukla yurin God; na arulana kalem pac lah el
ac fah molikutla liki kasrkusrak lun God! **10** Tuh meet kut
mwet lokoalok lun God, tusruktu El orala kut in mwet
kawuk lal ke misa lun Wen natul. Inge ke kut mwet kawuk
lun God uh, arulana kalem lah kut ac fah moliyukla ke
sripen moul lun Christ! **11** Ac tia ma inge mukenakut
insewowo pac ke sripen ma God El oru nu sesr in Jesus
Christ Leum lasr, su orala tuh kut in mwet kawuk lun
God. **12** Ma koluk tuku nu faclu ke mwet se, ac ma koluk
lal use pac misa. Ke sripa se inge, misa ma nu sin mwet
nukewa, mweyen mwet nukewa orekma koluk. **13** Tuh
oasr ma koluk faclu meet liki God El sang Ma Sap nu
sel Moses; tusruktu yen wangin ma sap we, wangin
akilenyen ma koluk we. **14** In pacl lal Adam me nu ke
pacl lal Moses, misa el leum fin mwet nukewa, ac faclos
pac su tia orekma koluk in ouiya se ma Adam el oru ke
el seakos sap lun God. Adam el mwe lemlem nu ke sie
su ac fah tuku. **15** Tusruktu mwet luo inge tia oana sie,
mweyen mwe kite kulang lun God tia oana ma koluk lal
Adam. Pwaye lah mwet puspis misa ke sripen ma koluk
lun mwet sac. Tusruktu lungkulang lun God arulana yohk
liki, oayapa luman mwe kite ke kulang lal su ma nu sin
mwet puspis, ma ke sripen lungkulang lun mwet se, su
Jesus Christ. **16** Oayapa oasr ekla inmasrlon mwe sang
lun God ac ma koluk lun sie mwet. Tukun ma koluk sac,
nununku tuku ac fahk "Oasr mwatal." A tukun ma koluk
puspis orekla, mwe kite ke kulang lun God fahk "Wangin
mwatalos!" **17** Pwaye lah ke sripen ma koluk lun sie
mwet, misa leum fin mwet uh. Na faska lupan kutangla
lun mwet su God El sang mwe kite kulang ac suwohs
lal nu selos ke sripen mwet se ngia, Jesus Christ! **18**
Ouinge, ke ma koluk sefanna tuh sang lusla nu sin mwet
uh nukewa, in ouiya sacna orekma in aksuwos sefanna
tuh aksukosokye mwet uh nukewa, ac sang moul nu
selos. **19** Na oana ke mwet nukewa elos mwet koluk ke
sripen seakos lun mwet sefanna, in ouiya sacna, mwet
nukewa ku in aksuwosyeyuk ye mutun God ke sripen
akos lun mwet se, Jesus Christ. **20** Ma Sap uh ituku
in pwanang orekma koluk in yokelik; tusruktu yen ma
koluk uh yokelik we, lungkulang lun God yokelik liki. **21**
Ouinge, in oana ke ma koluk uh leumi mwet uh ke misa,
in ouiya sac pacna, lungkulang lun God leumi kut ke El
aksuwosye kut ye mutal, ac pwen kut nu ke moul ma
pahtpat ke sripen Jesus Christ, Leum lasr. **(aiōnios g166)**

6 Na mea kut ac fahk? Ya kut ac oru na ma koluk
tuh lungkulang lun God fah yokelik? **2** Mo, in tia
ouinge! Kut misa tari nu ke ma koluk — na fuka tuh kut
in srakna moulkin ma koluk? **3** Tuh kowos tia etu lah ke
kut baptaisla in ma sefannala yurin Christ Jesus, kut
oayapa baptaisla in ma sefannala yorol ke misa lal. **4**
Ke kut baptaisla, kut welul pukpuki ac welul misa, tuh
in oana ke akmoulyeyukyak el liki misa ke ku wolana
lun Papa, kut fah oayapa ku in moulkin sie moul sasu.
5 Tuh ke sripen kut ma sefannala yorol ke kut welul
in misa lal, in ouiya sacna kut ac fah akmoulyeyukyak
oana el nu ke moul. **6** Ac kut etu lah moul matu lasr wi
Christ anwuki fin sakseng, tuh God Elan kunausla kena
lasr nu ke ma koluk, na kut fah tia sifilpa mwet kohs
nu ke ma koluk. **7** Tuh ke pacl se sie mwet el misa, el
aksukosokyeyukla liki ku lun ma koluk. **8** Ke kut misa
tari yurin Christ, kut lulalfongi lah kut fah oayapa moul
yorol. **9** Tuh kut etu tuh Christ el akmoulyeyukyak liki
misa, ac el ac fah tia sifil misa, mweyen el tia sifil muta
ye ku lun misa. **10** Ouinge, ke el misa el kunausla ku
lun ma koluk ke pacl sefanna, su ma na nwe tok. Ac
moul su el moul kac inge, el moul in sie sin sie yurin
God. **11** In lumah sacna, kowos in sifacna lumwekowos
oana mwet misa nu ke ma koluk, a kowos moul in sie
sin sie yurin God ke Christ Jesus. **12** Ma koluk in tia sifil
leumi monuwos, su ma ac kulawi, ac kowos in tia sifil
akos kena lun monuwos. **13** Ac kowos in tia pac sang
kutena lahn monuwos nu ke ma koluk, in orekmakinyuk
nu ke sripa koluk. A kowos in eiskowosyang sifacna nu
sin God, oana elos su utuku liki misa nu ke moul, ac
eiskowosyang fon nu sel in orekmakinyuk nu ke sripa
suwohs. **14** Ma koluk in tia leumi kowos; tuh kowos tia
moul ye ma sap a ye lungkulang lun God. **15** Na mea?
Ya kut ac oru ma koluk, mweyen kut tia muta ye Ma Sap
a ye kulang lun God? Mo, ac tia ouinge! **16** Kowos etu na
lah ke pacl se kowos eiskowosyang sifacna oana mwet
kohs in akos sie mwet, kowos mwet kohs nu sin leum
sac su kowos akos uh. Kowos fin mwet kohs lun ma
koluk, kowos ac misa. Ku kowos fin mwet kohs nu sin
God ac aksol, na El ac fah aksuwosye kowos ye mutal.
17 Tusruktu kulo nu sin God! Tuh meet, kowos mwet
kohs nu ke ma koluk, a inge kowos akos ma pwaye
ma lutiyuk kowos kac ke insiowos nufon. **18** Kowos tuh
tuleyukla liki ku lun ma koluk, ac kowos mwet kohs lac
nu ke ma suwoswos. **19** (Ke sripen srikla kalem lowos,
nga ac orekmakin kas ma kowos pahla in lohng.) In pacl
meet ah kowos sifacna eiskowosyang nufon oana mwet
kohs nu ke lumah fohkfok ac ma koluk, su ma nu ke sripa
koluk. In lumah sacna, kowos enenu in eiskowosyang
nufon oana mwet kohs nu ke suwoswos, su ma nu ke
sripa mutal. **20** Ke pacl se kowos tuh mwet kohs nu ke
ma koluk, kowos tuh sukosok liki ma suwoswos. **21**
Ma wo fuka kowos tuh eis ke kowos oru ma kowos
mwekin kac inge? Saflaiyen ma ingan: misa! **22** Tusruktu
inge kowos sukosokla liki ma koluk, ac kowos mwet
kohs nu sin God. Ma wo kowos ac eis pa sie moul su
kisakinyukyang nufon nu sin God, ac saflaiya: moul ma
pahtpat. **(aiōnios g166)** **23** Tuh molin ma koluk pa misa; a
mwe kite lun God pa moul ma pahtpat yurin Christ Jesus
Leum lasr. **(aiōnios g166)**

7 Mwet lili ac lulu, kowos ac kalem ke ma nga akola in
fahk uh, mweyen kowos nukewa etu ke ma sap. Ma
sap uh leum fin mwet uh ke lusen na pacl elos moul. **2**
Fin pa sie mutan payuk, el kapiri nu sin mukul tumal ke
lusen na moul lun mukul tumal. Tusruktu mukul sac fin
misa, na mutan kial el sukosokla liki ma sap su sruokol
nu sin mukul tumal. **3** Ke ma inge, mutan sac fin muta
pac yurin sie mukul ke pacl se mukul tumal el srakna
moul, el ac fah pangpang sie mutan kosro. Tusruk,
mukul tumal ah fin misa, mutan sac sukosokla liki ma
sap ma sruokol, ac el tia orek kosro el fin payukyak sin
sie pac mukul. **4** Ac oapana inge nu suwos, mwet lili
ac lulu. Kut fin nunku nu ke Ma Sap, kowos misa tari,
mweyen kowos lahn monin Christ; ac inge kowos ma lal
su akmoulyeyukyak liki misa, tuh moul lasr ac orekma
lasr in oasr sripa nu sin God. **5** Tuh ke kut moul fal nu ke
moul in ikwa, Ma Sap uh pirakak lung koluk in kut ac ma
inge orekma in manosr, pwanang ma nukewa kut oru uh
pwenkutla nu ke misa. **6** Tusruktu inge, kut sukosokla
liki Ma Sap, mweyen kut misa nu ke ma se ma tuh sruok
kut oana mwet kapir. Kut tia sifilpa kulansap in ouiya
matu lun sie ma sap simla, a in ouiya sasu lun Ngun
Mutal. **7** Na mea, kut ac fahk mu Ma Sap uh koluk?
Mo, tia ouinge! Tusruktu pwaye lah Ma Sap pa oru nga
etu lah mea ma koluk uh. Ma Sap funu tia fahk, "Nik
kom rapku," nga lukun tia etu ngan rapku. **8** Tusruktu ke
sripen ma sap sacn, ma koluk uh konauk inkanek wo lal
in pirikyu nu ke kain in mwel koluk puspis. Fin wangin
Ma Sap, na ma koluk el ma misa se. **9** Nga sifacna, nga
tuh moul sayen ma sap meet, a ke Ma Sap tuku, ma
koluk uh moulyak, **10** ac nga misa. Na ma sap se su
ituku in mwe moul nu sik, tuh ekla mwe misa. **11** Ma
koluk konauk pacl wo lal, ac el orekmakin ma sap sac
in kiapweyula ac uniyuwi. **12** Ke ma inge, Ma Sap uh
mutal, ac ma sapkinyuk nukewa loac mutal, suwohs, ac
wo. **13** Na mea, pwaye lah ma wo uh pa oru nga misa?
Mo! Ma koluk pa oru! Ma koluk el orekmakin sie ma wo
in ase misa nu sik, in akkalemye lupan koluk la. Ouinge,
ke sripen ma oakwuk in Ma Sap, ma koluk el sifacna
akkalemye lah arulana yohk kolukiya. **14** Kut etu lah
Ma Sap uh ma lun ngun; a nga sie mwet moul in ikwa,
kukakinyukla oana sie mwet kohs nu ke ma koluk. **15**
Nga tia kalem ke ma nga oru; mweyen nga tia oru ma
nga lungse, a nga oru ma nga srunga. **16** Ke sripen nga
oru ma nga tia lungse oru, ma se inge fahkak lah Ma
Sap uh suwohs. **17** Ouinge tia nga pa oru ma inge; a ma
koluk su oan in nga. **18** Nga etu lah wangin ma wo in
nga — aok, in moul in ikwa luk. Mweyen nga finne ke
oru wo, nga tia ku in oru. **19** Nga tia oru ma wo ma nga
lungse oru; a nga oru ma sufal su nga tia lungse oru. **20**
Nga fin oru ma nga tia lungse oru, kalmac pa tia nga pa
oru; a ma koluk su oan in nga pa oru. **21** Ke ma inge
nga konauk lah ma sap se inge pa orekma in nga; ke
pacl nga lungse oru ma wo, ma koluk mukena pa nga
sulela in oru uh. **22** Insiuk engankin ma sap lun God.
23 Tusruktu nga liye siena kain ma sap pa orekma in
monuk — sie ma sap su lain ma sap su nunak luk uh
akkeye. El oru nga mwet kapir nu ke ma sap lun ma
koluk su orekma in monuk. **24** Nga supwarla na pwaye!
Su ac fah moliyula liki mano se inge, ma pwenyula nu ke
misa? **25** Nga kulo nu sin God, su moliyula ke Leum
lasr Jesus Christ! Pa inge ouiyuk: in ku luk sifacna nga
kulansupu ma sap lun God ke nunak luk mukena, ac
moul in ikwa luk pa kulansupu ma sap lun ma koluk.

8 Inge wangin lusla nu selos su moul in ma sefanna
yurin Christ Jesus. **2** Tuh ma sap lun Ngun, su ase
nu sesr moul pwaye ke kut ma sefanna yurin Christ
Jesus, aksukosokyeyu liki ma sap lun ma koluk ac misa.
3 Ma su Ma Sap uh tia ku in oru ke sripen munas lun
mwet, God El orala. El lain ma koluk lun moul in mwet ke
El supwama Wen natul, su tuku in lumasr mwet koluk, in
lusla ma koluk. **4** God El oru ouinge tuh ma suwohs su
sapkinyuk ke Ma Sap fah ku in arulana akpwayeyuk in
kut su moul fal nu ke Ngun lal, ac tia nu ke ma lungse
lun ikwa. **5** Elos su moulkin moul in ikwa, nunak lalos
sukna ma lun ikwa. Elos su moulkin moul in Ngun, nunak
lalos suk ma lungse lun Ngun. **6** Elos su nunkalana ke
ma lungse lun ikwa elos fah misa; a elos su nunkalana
ke ma Ngun lun God uh lungse, elos fah eis moul pwaye
ac misla. **7** Ouinge mwet se su moul in ikwa uh leum
facl, el lain God, mweyen el tia akos Ma Sap lun God;
aok, el koflana akos. **8** Elos su akos lungse lun ikwalos
koflana akinsewowoye God. **9** Tusruktu kowos tia moul
fal nu ke ma lungse lun ikwa, a kowos moul fal nu ke ma
lungse lun Ngun — fin pwaye lah Ngun lun God oan in
kowos. Kutena mwet su Ngun lun Christ wangin yoro, el
tia ma lal. **10** Tusruktu Christ el fin muta in kowos, Ngun
el mwe moul nu suwos, mweyen aksuwosyeyuk kowos
tari ye mutun God, monuwos finne ac misa ke sripen
ma koluk. **11** Ngun lun God su akmoulyelak Jesus liki
misa fin muta in kowos, na El su akmoulyelak Christ fah
oayapa asot moul nu ke mano sukawil lowos, ke Ngun
lal oan in kowos. **12** Ke ma inge, mwet wiuk in lulalfongi,
oasr ma se kut enenu in oru, pa kut in tia moulkin ma
lungse lun ikwa. **13** Mweyen kowos fin moulkin lungse
lun ikwa, kowos ac misa; a kowos fin uniya orekma
koluk lowos ke ku lun Ngun, kowos fah moul. **14** Elos su
kolyuk sin Ngun lun God elos ma nutin God. **15** Mweyen
Ngun se su God El asot nu suwos el tia akkohsye kowos
ku aksangengye kowos; a Ngun sac oru tuh kowos in
ma nutin God, ac ke ku lun Ngun kut ku in pang nu sin
God ac fahk, "Papa! Papa!" **16** Ngun lun God sifacna
kupasrme nu ke ngunasr, in akkalemye lah kut tulik nutin
God. **17** Ac ke kut ma natul, mwe insewowo su El akoela
nu sin mwet lal ac fah ma lasr, ac kut fah oayapa ipeis
yurin Christ ke ma God El akoo nu sel; tuh kut fin wi
Christ keok, kut fah oayapa welul in wolana lal. **18** Nga
lulalfongi mu ma kut keok kac in pacl se inge tiana ku in

lumweyuk nu ke wolana su God El ac fah akkalemye nu
sesr. **19** Ma orekla nukewa tawi ac salka in liye ke God
El ac akkalemye lah su tulik natul. **20** Tuh ma orekla
nukewa mutawauk in wanginla sripa, tia ke lungse lalos
sifacna, a ke lungse lun God. Tusruktu oasr na mwe
finsrak se inge: **21** lah sie len, ma orekla nukewa ac
fah aksukosokyeyukla liki ma su ac kulawi, ac ipeis ke
sukosok wolana lun tulik nutin God. **22** Tuh kut etu lah
oemeet me nwe inge, ma orekla nukewa sao ke ngal,
oana ngal lun sie mutan su akola in isus. **23** Tusruktu tia
ma orekla mukena pa sao — kut su oasr Ngun lun God
yorosr, oana mwe kite se meet lal nu sesr, kut oayapa
sao in kut sifacna ke kut tupan tuh God Elan oru kut
in ma natul, ac aksukosokyela manosr nufon. **24** Tuh
finsrak lasr uh pa molikutla. Na kut fin liye ma kut finsrak
nu kac, na tia finsrak se pa inge, mweyen su ac finsrak
nu ke ma su el liye tari? **25** A kut fin finsrak nu ke ma
su kut tia liye, kut ac mongfisrasr in tupan. **26** Oayapa,
Ngun el tuku in kasrekut in munas lasr. Tuh kut tia etu
lah kut ac pre fuka; Ngun El sifacna kwafe sin God kacsr
ke pusren sasao ma wangin kas fal nu kac. **27** Ac God,
su liye insien mwet uh, El etu nunak lun Ngun, mweyen
Ngun el kwafe sin God ke mwet lal, fal nu ke lungse
lal. **28** Kut etu tuh in ma nukewa, God El oru tuh in
oasr wo tuku kac nu selos su lungse El, aok elos su El
pangon fal nu ke sripa lal. **29** Elos su God El sulela tari
El oayapa srelosla tuh elos in oana Wen natul, tuh Wen
el fah wounse inmasrlon mwet puspis wial. **30** Ouinge
elos su God El srela, El pangon; ac elos su El pangon,
El aksuwosyelos ye mutal, ac El sang wolana lal nu
selos. **31** Kut fin nunku ke ma inge nukewa, mea kut ku
in fahk? God El fin wi kut, su ku in lain kut? **32** Finne
God, El tia sruokya Wen natul sifacna, a El kisakunul
kacsr nukewa! El ase Wen natul nu sesr — ya El fah
tia oayapa insewowo in ase nu sesr ma nukewa? **33**
Su fah lusla mwet sulosolla lun God? God El sifacna
fahkulosyak mu wangin mwatalos! **34** Na fin ouingan,
su fah luselosla? Tia Christ Jesus, su misa, ku wo in
fahk mu el su akmoulyeyukyak liki misa, ac inge el muta
lapo layot sin God ac kwafe kacsr nu sin God! **35** Na su
ku in srikutla liki lungse lun Christ? Ya mwe lokoalok,
ku keok, ku kalya, ku masrinsral, ku sukasrup, ku mwe
sensen, ku misa? **36** Tuh oana Ma Simusla uh fahk, "Ke
sripom kut lemla nu ke misa in pacl nukewa; Kut oana
sheep su kokola in anwuki." **37** Mo, in ma inge nukewa
yohk kutangla lasr in el su lungse kut! **38** Tuh nga etu na
pwaye lah wangin ma ku in srikutla liki lungse lal: tia
misa ku moul, tia lipufan ku kutena ku inkusrao, tia ma
oasr inge ku ma ac fah tuku, **39** tia ma oan lucng liki
faclu, ku ma oan ten liki faclu — wangin sin ma orekla
nukewa su ac fah ku in srikutla liki lungse lun God, su
ma lasr ke Christ Jesus Leum lasr.

9 Nga kaskas pwayena. Nga ma lun Christ, ac nga tia
kikiap. Nunak lun insiuk, su kolyuk sin Ngun Mutal,
akpwayeye nu sik lah nga tia kikiap **2** ke nga fahk lah
nga arulana asor yohk, ac keok lun insiuk tia ku in
wanginla **3** ke sripen mwet srahk sifacna, mwet Jew!
Ke sripalos nga kena tuh ngan sifacna eisyuyang nu
ye selnga lun God ac sriyukla liki Christ, fin ac tuh ku
in kasrelos. **4** Elos mwet sulosolla lun God; El oru tuh
elos in ma natul ac sang wolana lal nu selos; El oakiya
wulela saok lal yorolos ac sang nu selos Ma Sap; alu
pwaye oasr selos; elos eis wuleang puspis sin God; **5**
elos tuku ke fwilin tulik nutin papa matu pwengpeng lun
mwet Israel; ac Christ, ke el moul in luman mwet, el
ma pac wialos. Lela God, su Leum fin ma nukewa, in
kaksakinyuk nwe tok! Amen. **(aiōn g165)** **6** Nga tia fahk
mu wuleang lun God tia akpwayeyuk; mweyen tia mwet
Israel nukewa elos mwet sulosolla lun God. **7** Tia pac
fwilin tulik nukewa natul Abraham pa tulik nutin God. Tuh
God El fahk nu sel Abraham, "Isaac pa ac sot fwilin tulik
nutum ma nga wuleot nu sum." **8** Kalmen ma se inge
pa tulik ma isus ke ouiya lun mwet, elos tia pangpang
tulik nutin God; a tulik ma isusla ke sripen wuleang lun
God, elos inge pa fwilin tulik na pwaye natul. **9** Mweyen
wuleang lun God tuh orekla ke kas inge: "Ke pacl fal nga
fah foloko, ac Sarah el fah oswela sie wen." **10** Ac tia
ma inge mukena. Tuh wen luo natul Rebecca eltal papa
sefanna, su Isaac, papa matu tumasr. **11** Meet liki eltal
isusla ku oru kutena ma wo ku koluk, God El oru sulela
lal sifacna ac akkalemye lah siena sin tulik luo ah pa
ac akfalye sripa lal. **12** Ouinge El fahk nu sel Rebecca
mu, "El su matu fah kulansupu el su fusr." Na pa kalem
lah sulela se inge orekla fal nu ke pang lun God, ac tia
ke sripen kutena ma eltal oru. **13** Oana Ma Simusla uh
fahk, "Nga tuh lungse Jacob, a nga tia lungse Esau." **14**
Na mea, kut ac fahk mu God El sesuwos? Mo, tiana ku.
15 Tuh El fahk nu sel Moses, "Nga fah kulang nu sin
kutena su nga lungse kulang nu se; nga fah pakoten nu
sin kutena su nga lungse pakomuta." **16** Ke ma inge, ma
nukewa orek fal nu ke kulang lun God, ac tia ke lungse
ac orekma lun mwet. **17** Tuh Ma Simusla fahk nu sin
tokosra lun acn Egypt, "Nga orekom in tokosra tuh nga
fah orekmakin kom in akkalemye ku luk, ac tuh pweng
keik fah sulkakinyukelik fin faclu nufon." **18** Ouinge, God
El fin lungse kulang nu sin sie mwet, na El oru oana
lungse lal, ac El fin lungse akupaye insien sie mwet, na
El oru oapana. **19** Sahp sie suwos ac siyuk sik, "Fin
ouinge, na efu ku God Elan nununku mwet uh ke ma
koluk lalos? Mea, oasr mwet ku in lain lungse lun God?"
20 Na su kom an, mwet kawuk luk, tuh kom in kaskas lain
God? Sie ahlu orekla ke fohk kle tia ku in kusen siyuk nu
sin mwet se ma oralla, "Efu ku kom oreyula in lumah se
inge?" **21** Tuh mwet se ma orala ahlu sac, oasr suwohs
lal in orekmakin kle sac oana lemlem lal, ac in oru ahlu
luo ke srukwal in kle sefanna — sie ma nu ke len lulap
mukena, ac sie ma in orekmakinyuk len nukewa. **22**
In ouiya se pacna inge, God El tuh lungse akkalemye

mulat lal, ac oru tuh ku lal in eteyuk. Tusruktu El arulana
mongfisrasr in mutangalos su sripauk kasrkusrak lal,
su El akola in kunauselosla. 23 Ac El oayapa lungse
akkalemye kasrpen wolana lal, su El ase nu sesr su
El pakomuta. Aok, El nuna akola meet tuh kut in eis
wolana lal. 24 Na kut pa mwet su El pangon uh, tia
inmasrlon mwet Jew mukena a oayapa inmasrlon mwet
sayen mwet Jew. 25 Pa inge ma El fahk in book lal
Hosea: "Mwet su tia ma luk meet, Nga fah pangon 'Mwet
Luk.' Mutanfahl ma nga tia lungse meet, Nga fah pangon
'Mwet Kulo Luk.' 26 Ac in acn se na ma fwackyang nu
selos, 'Kowos tia mwet luk,' Elos ac fah pangpang wen
nutin God moul." 27 Ac Isaiah el fahkak ke mwet Israel
mu: "Pisen mwet Israel finne arulana pukanten oana puk
weacn uh, tusruktu mwet pu na selos ac fah moulla;
28 tuh Leum El fah sa in wotela nununku lal ke faclu
nufon." 29 Ac oana ke Isaiah el tuh fahk meet, "Leum
God Kulana El funu tia filiya kutu sin mwet ke fwilin
tulik natusr in moul na, kut lukun kunausyukla oana acn
Sodom, ku oana acn Gomorrah." 30 Na mea kut fah
fahk? Mwet sayen mwet Jew, su tia srike elos in suwohs
yurin God, aksuwosyeyuk elos ke sripen lulalfongi lalos;
31 a mwet sulosolla lun God, su tuh suk sie ma sap in
aksuwosyalos yurin God, elos tiana konauk. 32 Ac efu
ku ouinge? Mweyen elos nunku mu elos ac moulla ke
sripen orekma lalos, ac tia ke sripen lulalfongi. Ke ma
inge elos ikori fin "eot in tukulkul" 33 su Ma Simusla
kaskaskin: "Liye, Nga likiya in Zion sie eot Su fah oru
mwet in tukulkul, Sie eot su fah oru elos ikori. Tusruktu
elos su lulalfongi in el fah tiana toasrla."

10 Mwet lili ac lulu luk, ke insiuk nufon, nga kena
ma lulap tuh mwet srahk fah ku in eis molela sin
God! Ac nga arulana pre nu sin God kaclos! 2 Nga
ku in fahk lah elos arulana sang insialos nu sin God;
tusruktu moniyuk lalos tia oakwuk ke etauk pwaye.
3 Elos tia etu ouiya ma God El aksuwosye mwet uh
nu sel kac, a elos srike in oakiya ouiya lalos sifacna.
Ouinge elos tia eisalosyang nu ke inkanek ma God El
orekmakin in aksuwosye mwet uh nu ye mutal. 4 Tuh
Christ el aksafyela ku lun Ma Sap, ouinge mwet nukewa
su lulalfongi elos aksuwosyeyukla ye mutun God. 5
Moses el simusla kas inge ke ma mwet uh enenu in oru
tuh elos in suwohs ye mutun God. El fahk mu, "Kutena
mwet su akos ma sapkinyuk in Ma Sap fah moul." 6
Tusruktu, pa inge ma simla in Ma Simusla ke ouiyen
aksuwosyeyukla ke sripen lulalfongi: "Kom fah tia siyuk
sum sifacna, Su fah utyak nu in kusrao?" (su kalmac pa
siyuk tuh Christ elan oatui). 7 "Kom fah tia pac siyuk,
Su fah oatula nu yen laollana ye faclu?" (su kalmac pa
in usalak Christ liki misa). **(Abyssos g12)** 8 Na pa inge
ma fwack uh: "Mwe fahkak lun God apkuran nu sum, in
oalum ac oan insiom" — aok, pa inge kas ke lulalfongi
ma kut luti kac uh. 9 Kom fin fahkak lemtulauk lah Jesus
el Leum, ac lulalfongi ku lah God El akmoulyalak liki
misa, kom ac fah moulla. 10 Tuh ke lulalfongi lasr kut
aksuwosyeyuk yurin God, ac kut eis moul ke sripen
fahkak lasr. 11 Ma Simusla uh fahk mu, "El su lulalfongi
in el, fah tiana toasrla." 12 Kas inge ma nu sin mwet
nukewa, mweyen wangin ekla inmasrlon mwet Jew ac
mwet sayen mwet Jew. God sefanna El Leum lun mwet
nukewa, ac El arulana akinsewowoyalos nukewa su pre
nu sel. 13 Oana Ma Simusla uh fahk, "Elos nukewa su
pang nu sin Leum fah moliyukla." 14 Tusruktu elos ac
pang nu sel fuka elos fin tia lulalfongi in el? Ac elos ac
lulalfongel fuka elos fin tia lohng mwe luti kacl? Ac elos
ac lohng mwe luti fuka fin wangin mwet fahkak nu selos?
15 Ac mwe fahkak ac sulkakinyuk fuka fin tia supweyukla
mwet in sulkakin? Oana na ke Ma Simusla uh fahk,
"Fuka woiyen tuku lun mwet su us pweng wo uh?" 16
Tusruktu tia mwet nukewa eis Pweng Wo. Isaiah sifacna
el fahk, "Leum, su lulalfongi mwe fahkak lasr uh?" 17
Ke ma inge, mwet uh elos lulalfongi ke elos lohng mwe
fahkak, ac mwe fahkak uh pa kas in luti ke Christ. 18
Inge nga siyuk: Ya pwaye lah elos tiana lohng kas ma
fwackyak ah? Aok, elos lohng — tuh oana Ma Simusla
fahk: "Pusralos fahsrelik nu fin faclu nufon; Kas lalos sun
saflaiyen faclu." 19 Nga sifilpa siyuk: Ku mwet Israel elos
tia kalem? Mwet se oemeet in topuk pa Moses sifacna,
su fahk: "Nga fah orekmakin sie mutunfacl lusrongten In
oru mwet luk in sok; Ac ke sie mutunfacl lalfon Nga fah
oru mwet luk in kasrkusrak." 20 Ac Isaiah el arulana
pulaik ke el fahk mu, "Elos su tia sukyu elos koneyuyak;
Nga sikyang nu selos su tia siyuk keik." 21 A funu ke
mwet Israel, Isaiah el fahk, "Nga asroela pouk len fon in
paing mwet su likkeke ac seakos."

11 Na nga siyuk: Ya God El sisla mwet lal sifacna?
Mo, tia ku in ouingan! Nga sifacna nga sie mwet
Israel, sie mwet in fwilin tulik natul Abraham, ac sie sin
mwet in sruf lal Benjamin. 2 God El tiana sisla mwet lal,
su El nuna sulela ke mutawauk ah me. Kowos etu kas
in Ma Simusla ma fahk ke Elijah el kwafe sin God lain
mwet Israel. 3 El fahk, "Leum, elos onela mwet palu
lom nukewa ac kunausla loang lom; nga mukena pa
lula sin mwet palu uh, ac elos suk pac in uniyuwi." 4
Na mea top lun God nu sel? God El fahk, "Nga filiya
nu sik sifacna mwet itkosr tausin su tia alu nu sin Baal,
sie god sutuu." 5 Nuna lumah sacna nwe inge: oasr
pisa na pu se lula selos su God El sulela ke sripen
lungkulang lal. 6 Sulela lal uh ma na ke kulang lal, ac tia
ke ma elos orala. Tuh sulela lun God fin ma ke sripen
ma mwet uh oru, na wangin kalmen kulang lal. 7 Na
mea? Mwet Israel tia konauk ma elos suk. A mwet na pu
selos su God El sulela pa konauk; mwet saya ah tia
lungse lohng pang lun God. 8 Oana ke Ma Simusla uh
fahk, "God El oru elos in folosuwosla — elos nikanulosla
ac wangin ma elos pula; nwe misenge elos tia ku in liye
ku lohng." 9 Ac David el fahk, "Finsrak in sruoh elos, ku

srifusryuki elos ke kufwa lalos; Finsrak elos in ikori; lela
elos in akkeokyeyuk! 10 Lela mutalos in lohsrla tuh elos
in koflana liye, Ac fintokolos in foingyak pacl nukewa."
11 Na nga siyuk: Ke mwet Jew elos tukulkul, ya elos ikori
ac koflana sifil tuyak? Mo! Ke sripen elos oru ma koluk,
pwanang molela tuku nu sin mwet sayen mwet Jew, tuh
in oru mwet Jew in sok selos. 12 Ma koluk lun mwet Jew
uh pwanang insewowo lulap nu sin faclu, ac sukasrup
in ngun lalos use insewowo lulap nu sin mwet sayen
mwet Jew. Na ac lupa kac insewowo ac fah tuku ke pacl
se mwet Jew nukewa weang! 13 Inge nga kaskas nu
suwos, mwet sayen mwet Jew: Ke lusen pacl nga sie
mwet sap nu sin mwet sayen mwet Jew, nga kulo nu
sin God ke orekma se inge su El kuneyuwi nu kac. 14
Sahp nga ac ku in oru mwet srahk sifacna in sok, na
ke sripuk God El ac molelosla. 15 Tuh ke pacl God El
ngetla liki mwet Jew, mutanfahl saya uh elos iweyukla
nu sin God. Na ac fuka, ke pacl se mwet Jew elos ac
sifil folokinyukme uh? Ac fah oana sie mwet misa su sifil
moulyak! 16 Ipin bread se oemeet uh fin itukyang nu sin
God, na lof nufon soko ac ma pac lal; ac okan sak soko
fin itukyang nu sin God, lesak kac uh ac ma pac lal. 17
Kipatla kutu lesak ke soko sak olive, na lesak se ke sak
olive wet soko kupasryang in aolla. Kowos oana lesak
ke sak olive wet uh; ac inge kowos ipeis ke moul lun
sak olive sacnsan soko ah. 18 Ke ma inge, kowos tia
enenu in kwase mwet su oana lesak uh kipatla. Efu ku
kowos in konkin, ke lesak se na pa kowos. Kowos tia
akkeye oka uh, a oka uh akkeye kowos. 19 Na sahp
sie suwos ac fahk, "Aok, lesak uh kipatla in sakunla
acn sik." 20 Pwaye. Lesak uh kipatla ke sripen elos
tiana lulalfongi, ac kowos kupasryang ke sripen kowos
lulalfongi. Tusruktu nik kowos fulatak insiowos kac; a
kowos in sensen. 21 God El fin tia molela mwet Jew, su
oana lesak na pwaye ke sak soko ah; ya kowos nunku
mu El ac molikowosla? 22 Inge kut ku in liye luman
kulang ac luman upa lun God. El upa nu selos su oru ma
koluk, tusruktu El kulang nu suwos — kowos fin mutana
ye kulang lal. A kowos fin tia, kowos ac fah kipatla pac.
23 Ac mwet Jew fin sisla selulalfongi lalos, elos ac fah
folokinyukyang nu yen elos muta we meet; mweyen God
El ku in oru ouinge. 24 Kowos mwet sayen mwet Jew,
kowos oana luman sie lesak ke sak olive wet ma kipatla,
na itukyang kowos nu ke soko sak olive sacnsan. Mwet
Jew uh elos oana sak sacnsan soko ah, na kalem lah ac
arulana fisrasr God Elan kapsreni lesak kipatla inge nu
ke sropo lalos sifacna. 25 Mwet lulalfongi wiuk, oasr sie
ma pwaye su tia eteyuk kac meet, ac inge nga lungse
kowos in etu kac, tuh ac fah karingin kowos liki nunak
in nunku mu kowos lalmwetmet. Ma se inge pa: inse
upa lun kutu sin mwet Israel ac tia ma nwe tok, a ac fah
oanna nwe ke pacl se mwet sayen mwet Jew nukewa
tuku nu yurin God, fal nu ke pisa se El nuna pakiya. 26
Na pa inge luman inkanek in molela nu sin mwet Israel
nukewa. Oana Ma Simusla uh fahk, "Mwet Lango ac fah
tuku Zion me Ac eela ma koluk nukewa liki fwilin tulik
natul Jacob. 27 Nga fah oru wuleang ku se inge yorolos
Ke pacl se nga eisla ma koluk lalos." 28 Ke sripen mwet
Jew elos pilesru Pweng Wo, elos mwet lokoalok lun
God, ac ma inge tuh wo nu suwos, mwet sayen mwet
Jew. Tusruktu ke sulela lun God, elos mwet kawuk lal
ke sripen wuleang lal yurin papa matu tumalos. 29 Tuh
God El tia ekulla nunak lal kaclos su El sulela ac su El
akinsewowoye. 30 Ac funu kowos, mwet sayen mwet
Jew; kowos tuh seakos God in pacl meet ah, a inge
kowos eis pakoten sin God ke sripen seakos lun mwet
Jew. 31 In ouiya sacna, ke sripen pakoten ma kowos
eis, mwet Jew elos seakos God inge, in pwanang elos
in mau eis pakoten lun God. 32 Tuh God El oru mwet
nukewa in mwet kapir ke sripen seakosten lalos, tuh El
fah ku in fahkak pakoten nu selos nukewa. **(eleēsē g1653)**
33 Fuka lupan kasrpen lungkulang lun God! Fuka loaliyen
lalmwetmet ac etauk lal! Su ku in aketeya oakwuk lal?
Su ku in kalem ke inkanek lal? 34 Oana Ma Simusla uh
fahk, "Su etu nunak lun Leum God? Su ku in sang kas in
kasru nu sel? 35 Su na sang kutena ma nu sin God Tuh
Elan sifil akfalye?" 36 Tuh El pa orala ma nukewa, ac El
pa karingin ma nukewa, ac El orekmakin ma nukewa nu
ke sripa lal. Fal in kaksakinyuk El ma pahtpat! Amen.
(aiōn g165)

12 Ke ma inge, mwet lili ac lulu, ke sripen pakoten
lulap lun God nu sesr, nga kwafe suwos: kowos
in eiskowosyang sifacna nu sin God oana sie mwe
kisa moul ac mutal ac mwe akinsewowoyel. Pa inge
ouiyen alu pwaye ma fal kowos in oru. 2 Kowos in
tia etai luman moul lun mwet faclu, a kowos in ekla
ke sripen God El arulana aksasuye nunak lowos. Na
kowos fah ku in etu ma lungse lun God — ma su wo, ac
mwe akinsewowoyel, ac suwoswoslana. **(aiōn g165)** 3
Ke sripen mwe kite kulang lun God nu sik, nga fahk nu
suwos nukewa: kowos in tia sifacna nunku mu kowos
fulat liki mwet ngia, a kowos in pusisel in nunak lowos,
ac tuni ouiyen moul lowos fal nu ke lupan lulalfongi ma
God El asot nu suwos. 4 Oasr lah puspis in sie mano, ac
kais sie lah inge tia oana sie orekma lalos. 5 In ouiya se
pacna inge, kut finne mwet puspis, kut mano sefanna ke
kut ma sefannala yurin Christ, ac kut nukewa akupasri,
oana kais sie lah ma tia oana sie ke sie mano. 6 God El
ase kais sie mwe kite nu sesr su tia oana sie, na kut in
orekmakin mwe kite inge fal nu ke kulang ma God El
ase nu sesr. Kut fin ku in fahkak kas lun God, kut enenu
in oru fal nu ke lulalfongi ma oasr yorosr. 7 Kut fin ku in
kulansapu mwet, kut enenu in kulansap; kut fin ku in luti,
kut enenu in luti; 8 kut fin ku in akkeye insien mwet,
kut enenu in akkeyalos. Fin oasr yurin sie mwet ma el
ku in sang kasru mwet ngia, lela elan sang in yohk.
Kutena mwet su kol, elan oru ke kuiyal. Kutena mwet
su oru mwe kulang lal, lela elan oru ke inse engan. 9

Kowos in lungse ke inse pwaye. Kwase ma koluk, ac
sruokya ku ma wo. 10 Kowos in arulana lungse sie sin
sie oana mwet lili ac lulu in Christ, ac kowos in engan in
akfulatye sie sin sie. 11 Kowos in alken in orekma ac tia
alsrangesr, ac insianaung in kulansupu Leum. 12 Engan
in finsrak, mongfisrasr in keok, ac sikalani in pre. 13
Sang ma lowos in kasru mwet wiowos in lulalfong su
oasr enenu la, ac paing mwet sac nu in lohm suwos.
14 Siyuk sin God Elan akinsewowoyalos su oru koluk
nu suwos — aok, siyuk Elan akinsewowoyalos ac tia
selngawelos. 15 Engan yorolos su engan; tung yorolos
su tung. 16 Kowos in nunku ke mwet nukewa oana
sie. Kowos in tia inse fulat, a kowos in engan in oru
orekma pusisel. Kowos in tia sifacna nunku mu kowos
lalmwetmet. 17 Fin oasr kutena mwet oru ma koluk nu
suwos, kowos in tia folokin nu sel ke ma koluk. Srike
in oru ma su wo ye mutun mwet nukewa. 18 Kowos in
oru kuiyowos nufon tuh kowos in moul misla yurin mwet
nukewa. 19 Mwet kawuk luk, kowos in tia foloksak, a
lela God Elan multikin. Tuh Ma Simusla uh fahk, "Leum
God El fahk, Ma luk in foloksak; nga fah folokin molin
ma koluk." 20 A kowos in oru oana Ma Simusla uh
fahk: "Mwet lokoalok lom fin masrinsral, sang ma nal; el
fin malu, sang kof nimal; tuh ke kom oru ouinge kom
arulana akmwekinyalla." 21 Nik kom lela ma koluk in
kutangkomla, a kom in kutangla ma koluk ke ma wo.

13 Mwet nukewa enenu in akos mwet kol fin acn uh,
mweyen God mukena pa sang ku nu sin mwet
inge, ac wal fulat inge ma oakwuk sin God. 2 Mwet
se fin lain ku lun acn uh el lain oakwuk lun God; ac el
sifacna oru in nununkeyuk el. 3 Elos su oru ma wo elos
tia sangeng sin mwet kol fin acn uh, a elos na su oru ma
koluk. Kom fin lungse in tia sangeng sin mwet kol fulat,
na oru ma wo, ac el ac fah kaksakin kom, 4 mweyen el
mwet kulansap lun God in akwoye kom. Tusruktu kom
fin orekma koluk, fal kom in sangeng sel mweyen oasr
suwohs lal in kai kom. El mwet kulansap lun God, ac el
akkalemye mulat lun God nu selos su orekma koluk.
5 Ke sripa se inge kowos enenu in akos mwet kol fin
acn uh — tia ke sripen kowos sangen ke kaiyuk lun
God mukena, a mweyen kowos sifacna etu insiowos
lah pa inge ma suwohs. 6 Pa pac inge sripa se ma
pwanang kowos in moli tax, mweyen mwet kol fin acn uh
elos orekma nu sin God ke elos akfalye ma kunalos.
7 Ke ma inge, kowos in akfalye kutena kain in tax ma
oakwuk nu suwos in moli; ac akkalemye akfulat ac sunak
lowos nu selos nukewa. 8 Kowos in tia soemoul nu sin
kutena mwet — soemoul sefanna ma oasr yuruwos pa
lungse sie sin sie. El su lungse mwet ngia el akfalye
Ma Sap lal Moses. 9 Ma sap uh fahk: "Nik kom kosro;
nik kom akmas; nik kom pisrapasr; nik kom rapku" —
ma inge nukewa, ac kutena ma sap saya, tukeni oan
ye ma sap sefanna: "Kom fah lungse mwet tulan lom
oana ke kom lungse kom sifacna." 10 Kom fin lungse sie
mwet, kom ac tiana orekma koluk nu sel; ke ma inge
lungse el mwe akfalye nufon ma sapkinyuk in Ma Sap
uh. 11 Kowos enenu in oru ouinge, mweyen kowos etu
lah pacl fuka inge: pacl in ngutalik liki motul. Tuh pacl se
God El ac fah molikutla fototo me in pacl inge, liki ke kut
tufahna mutawauk in lulalfongi ke Jesus Christ. 12 Fong
uh akuran in safla, ac len uh apkuran me. Lela kut in tila
oru orekma lun lohsr uh, ac lela kut in srukak kufwen
mwe mweun lun kalem. 13 Lela ouiyen moul lasr uh
in suwohs, oana mwet su moul in kalem lun len — tia
oror koluk ku sruhi, tia oru elahn kosro ku kutena lumah
fohkfok, tia pac anwuk ku sok. 14 A kowos in eis Leum
Jesus Christ tuh in oana mwe loeyuk lun mweun, ac tia
sifil suk in akfalyela ma kena lun ikwa.

14 Eisal su munas in lulalfongi, ac nimet akukuin yorol
ke nunak na lal sifacna. 2 Lulalfongi lun kutu mwet
uh oru elos kang kain mongo nukewa, tusruktu kutu
mwet su munas in lulalfongi lalos elos kang fokinsak ac
fokin acn uh a elos tia mongo ikwa. 3 Mwet se ma kang
kain mwe mongo nukewa elan tia akkolukye mwet se
ma mongo fokinsak mukena; ac el su mongo fokinsak
mukena elan tia nununkal su kang kain mongo nukewa;
tuh God El insewowo kacltal kewa. 4 Su kom an ku kom
in nununku mwet kulansap lun siena mwet? Ma na lun
mwet kacto lal sifacna in fahk lah ma el oru uh suwohs
ku tia. Ac el fah oru in suwohs, mweyen God El ku in
kasrel. 5 Sie mwet el ac nunku mu oasr len se oa liki len
ngia, a sie pacna mwet el nunku mu len nukewa oana
sie. Kais sie mwet in sifacna sulela sel lah mea nunak lal
kac. 6 Kutena mwet su aksaokye sie len liki sie, el oru in
akfulatye Leum God. Kutena mwet su kang kutena kain
mwe mongo, el oru in akfulatye Leum God, mweyen
el sang kulo nu sin God kac. Kutena mwet su tia kang
kutena kain mwe mongo, el oru in akfulatye Leum God,
ac el sang kulo nu sin God kac. 7 Wangin sie sesr moul
na nu sel sifacna; oayapa wangin sie sesr misa nu sel
sifacna. 8 Kut fin moul, kut moul nu sin Leum; ac kut fin
misa, kut misa pac nu sin Leum. Ouinge kut fin moul ku
misa, kut ma lun Leum. 9 Tuh Christ el misa ac moulyak
tuh elan Leum lun mwet moul ac mwet misa. 10 Na efu
ku kutu suwos nununku mwet wiowos in lulalfongi? Ac
efu ku kutu suwos akkolukye mwet wiowos in lulalfongi?
Kut nukewa fah tu ye mutun God in nununkeyuk sel.
11 Tuh Ma Simusla uh fahk, "Leum El fahk, in oana ke
nga pa God moul, Mwet nukewa ac fah sikukmutunte ye
mutuk, Ac kais sie mwet fah fahkak lemtulauk lah nga
pa God." 12 Ke ma inge, kais sie sesr ac fah sifacna
fahkulak ye mutun God. 13 Ke ma inge, kut in tia sifil
nununku sie sin sie, a kowos in sifacna sulela in tia oru
kutena ma su ac aktukulkulye mwet wiowos in lulalfongi,
ku oru tuh elos in putatyang nu ke ma koluk. 14 Kupasr
luk nu sin Leum Jesus oru nga etu na pwaye lah wangin
mwe mongo ma sufal in mongo. A mwet se fin lulalfongi

mu oasr mwe mongo tia fal in mongo, na mwe mongo
sac ac koluk nu sel. 15 Kom fin aktoasrye sie sin mwet
wiom in lulalfongi ke sripen mwe mongo su kom kang,
na kom tila kolyuk ke lungse. Nik kom lela mwe mongo
ma kom kang in akkolukyela sie mwet su Christ el misa
kac! 16 Nik kom oru kutena ma su ac pwanang ma kom
nunku mu wo uh in mwe akkolukyeyuk sin mwet ngia.
17 Tuh Tokosrai lun God tia ma ke mwe mongo ac mwe
nim, a ke suwoswos, misla, ac engan, su kut eis sin
Ngun Mutal. 18 Ke sie mwet el kulansupu Christ in ouiya
inge, el akinsewowoye God, ac mwet uh insewowo pac
sel. 19 Ke ma inge, kut enenu in suk ma su ac orala
misla pacl nukewa, oayapa ma su ac kasru in akkeye sie
sin sie. 20 Nikmet kunausla ma God El oru ke sripen na
mwe mongo. Mwe mongo nukewa kowos ku in kang,
tusruktu tia wo in kang kutena mwe mongo ma ac oru
mwet saya uh in putatyang nu in ma koluk. 21 Ma se
ma ac wo in orek uh pa in karinganang in tia mongo
ikwa, ku nim wain, ku oru kutena ma ac pwanang mwet
wiowos in lulalfongi in ikori kac. 22 Ke ma inge, ma kom
lulalfongi ke ouiya inge ma na inmasrlom sifacna ac God.
Insewowo mwet se su tia pula mu oasr mwata nu sel ke
pacl se el oru kutu ma el nunku mu suwohs! 23 Tusruktu
fin oasr alolo lal ke ma el kang, God El nununkal ke pacl
se el kang, mweyen ma el oru uh tia ma ke lulalfongi. Ac
kutena ma su tia ma ke lulalfongi, ma inge koluk.

15 Lulalfongi lasr fin ku, na kut in kasrelos su munas
ke ma toasr lalos. Kut in tia srike in akinsewowoye
kut sifacna, 2 a kais sie sesr in akinsewowoye mwet
wiasr in lulalfongi, ac oru ma ac wo nu selos tuh in mwe
akkeyalos in lulalfongi lalos. 3 Finne Christ, el tuh tia
moul in akinsewowoyal sifacna. A oana Ma Simusla
fahk, “Kas in akkoluk lun mwet keim, putati nu fuk.” 4 Ma
nukewa su simla in Ma Simusla uh ma in luti kut, tuh ke
sripen mongfisrasr ac pulaik ma kut eis kac, oru in oasr
finsrak lasr. 5 Ac lela God, su sessesla ke mongfisrasr
ac mwe akkeye, Elan oru tuh kowos in inse sefanna
ke kowos fahsr tukun mwe srikasrak lun Christ Jesus,
6 tuh kowos nukewa fah tukeni ke pusra sefanna in
kaksakin God ac Papa tumun Leum lasr Jesus Christ.
7 Oana ke Christ el eis kowos, kowos in oayapa eis
sie sin sie nu inmasrlowos, tuh ouinge kowos akfulatye
God. 8 Tuh nga fahk nu suwos lah Christ el tuku oana
sie mwet kulansap nu sin mwet Jew in akkalemye oaru
lun God, ac in akpwayei wuleang lal nu sin papa matu
tumalos, 9 oayapa in oru tuh mwet sayen mwet Jew
elos in kaksakin God ke pakoten lal. Oana Ma Simusla
fahk, “Ke ma inge, nga fah kaksakin kom inmasrlon
mutanfahl uh; Nga fah onkakin on in kaksak nu sum.”
10 Ma Simusla sifilpa fahk, “Kowos, mwet sayen mwet
Jew, in enganak yurin mwet lun God!” 11 Ac sifilpa fahk,
“Kaksakin Leum, kowos mutanfahl nukewa; Kaksakinul,
kowos mwet nukewa!” 12 Isaiah el oayapa fahk, “Sie
sin fita natul Jesse fah sikyak; El ac tuku in leumi mwet
sayen mwet Jew, Ac elos fah filiya finsrak lalos in el.” 13
Lela God, su sessesla ke finsrak, Elan oru tuh kowos in
tingtingi ke engan ac misla ke sripen lulalfongi lowos
in El, tuh finsrak lowos fah yokyokelik ke ku lun Ngun
Mutal. 14 Mwet lili ac lulu, nga lulalfongi mu pwaye
kowos sessesla ke ma wo, ac yohk pac etauk yuruwos,
ac kowos ku in luti sie sin sie. 15 Tusruktu in leta se
inge nga pulaikna in fahkak kutu sripa su nga enenu
in akesmakinye kowos kac. Nga pulaik in kaskas ke
sripen kunokon fulat ma God El ase nu sik, 16 tuh nga
in sie mwet kulansap lun Christ Jesus in orekma yurin
mwet sayen mwet Jew. Nga kulansap oana sie mwet
tol in luti ke Pweng Wo sin God me, in oru tuh mwet
sayen mwet Jew fah ku in oana sie mwe kisa su God
El insewowo kac, su Ngun Mutal el akmutalyela nu sin
God. 17 Ke sripen asruoki luk yurin Christ Jesus, nga
ku in konkin ke kulansap luk nu sin God. 18 Nga ac tia
pulaik in kaskas ke kutena ma sayen ma Christ el oru
keik in kolma mwet sayen mwet Jew tuh elos in akos
God. Ma inge sikyak ke sripen kas luk ac orekma luk, 19
ke sripen mwenmen ac mwe akul, ac ke ku lun Ngun
lun God. Ouinge, in fufahsryesr loeloes luk, apneni acn
Jerusalem lac nwe ke sun facl Illyricum, nga sulkakinelik
Pweng Wo ke Christ yen nukewa. 20 Finsrak yohk luk
pacl nukewa pa nga in sulkakinelik Pweng Wo in acn ma
soenna lohng ke Christ, tuh nga in tia musa fin pwelung
se ma oakwuki sin siena mwet. 21 Oana Ma Simusla
fahk, “Ma su tia fwackyuk nu selos, elos fah liye, Ac elos
su soenna lohng fah kalem kac.” 22 Pacl puspis ikolyuk
nga tuh nga in tia fahsrot nu yuruwos. 23 A inge, ke
nga aksafyela orekma luk in acn inge, ac oayapa ke
sripen yac puspis nga kena fahsrot liye kowos, 24 nga
finsrak in orala inge ke nga ac som nu Spain. Nga ke
osun nu suwos, ac tukun nga aengani yuruwos ke pacl
fototo, nga finsrak kowos in kasreyu ke inkanek luk nu
Spain. 25 Tusruktu, inge nga ac som nu Jerusalem in
us mwe lung nu sin mwet lun God in acn we. 26 Tuh
church in acn Macedonia ac Achaia elos sifacna sulela
in oru mwe kite lalos in kasru mwet sukasrup inmasrlon
mwet lun God in acn Jerusalem. 27 Sulela se inge ma
na lalos sifacna; tusruktu elos ac nuna enenu na in oasr
kasru lalos nu sin mwet Jew we. Mweyen mwet Jew elos
tuh kasru mwet sayen mwet Jew ke mwe insewowo lun
ngun ma oasr yorolos, ouinge fal tuh mwet sayen mwet
Jew in sang mwe insewowo lun faclu ma oasr yorolos in
kasru mwet Jew. 28 Pacl se nga ac aksafyela ma se
kunuk inge, ac sang nu selos mani nukewa ma orekeni
lalos, na nga ac mukuiyak som nu Spain, ac nga akoo
nga in tuiwin yuruwos ke inkanek luk nu we. 29 Ke pacl
se nga ac sun kowos, nga etu lah kowos fah eis mwe
insewowo puspis sin Christ. 30 Ke sripen lulalfongi lasr
in Leum lasr Jesus Christ, ac ke sripen lungse su Ngun
Mutal ase nu sesr, nga kwafe suwos, mwet lili luk, kowos
in wiyu pre akoaruye nu sin God keik. 31 Pre tuh God

Elan liyeyuyang liki poun mwet selulalfongi in acn Judea,
ac tuh orekma luk in Jerusalem in ku in mwe insewowo
nu sin mwet lun God we. **32** Ac, fin ou lungse lun God,
nga fah fahsrot nu yuruwos ke engan ma lulap, ac nga
fah eis ku sasu ke pacl nga mongla yuruwos. **33** Lela
tuh God, su ase misla nu sesr, Elan wi kowos nukewa.
Amen.

16 Nga lungse tukakunul Phoebe, sie mutan su mwet
kol ke church in acn Cenchreae. **2** Eisal nu
inmasrlowos Inen Leum, oana ma fal mwet lun God in
oru nu sin sie sin sie, ac kasrel ke kutena enenu lal
suwos; tuh el kulang nu sin mwet puspis, ac oayapa
nu sik. **3** Sang lung luk nu sel Priscilla ac Aquila, mwet
wiyu orekma in kulansupu Christ Jesus. **4** Eltal pilesrala
moul laltal keik. Nga tarila seltal — ac tia nga mukena,
a oayapa church nukewa lun mwet sayen mwet Jew
uh wi pac. **5** Oayapa sang lung luk nu sin mwet in
church su tukeni in lohm seltal. Lung luk pac nu sel
Epaenetus, mwet kawuk saok luk. El mwet se oemeet
in acn Asia su lulalfongi in Christ. **6** Lung luk nu sel
Mary, su arulana oaru in orekma keiwos. **7** Paingul pac
Andronicus ac Junias, mwet Jew wiuk su tuh wiyu muta
in presin. Eteyuk eltal yohk inmasrion mwet sap, ac eltal
weang mwet Christian meet likiyu. **8** Lung luk nu sel
Ampliatus, kawuk fototo luk su wiyu lulalfongi in Leum. **9**
Oayapa lung luk nu sel Urbanus, su wi kut orekma in
kulansupu Christ, ac nu sel Stachys, mwet kawuk luk.
10 Paingul Apelles, su arulana kalem moniyuk lal nu sin
Christ. Paingulos pac mwet in sou lal Aristobulus. **11**
Lung luk nu sel Herodion, sie mwet Jew wiasr, ac nu
sin mwet Christian in sou lal Narcissus. **12** Lung luk nu
sel Tryphaena ac Tryphosa, su orekma in kulansapu
Leum, ac oayapa nu sel Persis, mwet kawuk saok luk su
oru orekma yohk pac nu sin Leum. **13** Sang pac lung
luk nu sel Rufus, su ouiyen orekma lal nu sin Leum
arulana pwengpeng, ac nu sin nina kial, su oana nina
se pac nu sik. **14** Lung luk nu sel Asyncritus, Phlegon,
Hermes, Patrobas, Hermas, ac mwet Christian nukewa
yorolos. **15** Paingul Philologus ac Julia, oayapa Nereus
ac mutan se wial, ac Olympas ac mwet lun God nukewa
su welulos. **16** Kowos in paing sie sin sie ke lungse
pwaye lowos. Church lun Christ nukewa supwaot lung
lalos nu suwos. **17** Mwet lili ac lulu, nga kwafe nu suwos:
taranulos su pwanang in oasr srisri, su furokla lulalfongi
lun mwet, ac elos kaskas lain mwe luti su kowos eis.
Nimet welulos! **18** Tuh elos su oru ouiya ingan elos tia
kulansupu Christ, Leum lasr, a elos kulansupu mwel
lalos sifacna. Ke kas in aklukuk ac eyeinse lalos elos
kiapu mwet ma srik etauk la. **19** Mwet nukewa lohng tari
ke inse pwaye lowos nu ke Wosasu, ac ke sripa se inge
nga engan keiwos. Nga kena kowos in lalmwetmet ke
ma su wo, a in wangin mwatuwos ke ma koluk. **20** Ac
God, su ase misla nu sesr, fah sa in itungilya Satan ye
niowos. Lungkulang lun Leum lasr Jesus in wi kowos. **21**
Timothy, mwet wiyu orekma, el supu lung lal nu suwos.
Lucius, Jason, ac Sosipater, mwet Jew wiasr, elos wi pac
supu lung lalos nu suwos. **22** Nga, Tertius, nga pa simis
kas lal Paul ke leta se inge, ac nga wi pac paing kowos
in Leum. **23** Gaius el paing kowos. El pa nga muta yoro,
ac mwet in church yenu elos toeni in lohm sel. Erastus,
mwet liyaung mani lun siti se inge, oayapa Quartus,
mwet lili wiasr, eltal paing kowos. [**24** Lungkulang lun
Leum lasr Jesus Christ in wi kowos nukewa. Amen.] **25**
Lela kut in kaksakin God! El pa oru kowos in tu ku in
lulalfongi lowos, fal nu ke Pweng Wo su nga luti kowos
ke Jesus Christ, ac fal pac nu ke ma pwaye su tia eteyuk
ke fwil puspis somla. **(aiōnios g166)** **26** Tusruktu, inge ma
pwaye sac fwackyuk lemtulauk ke sripen ma simusla lun
mwet palu; oayapa mweyen God, su moul ma pahtpat,
El sap in akkalemyeyuk nu sin mutanfahl nukewa, tuh
mwet nukewa in ku in lulalfongi ac akos. **(aiōnios g166)** **27**
Ke sripen ma Jesus Christ el oru, lela kut in kaksakin
God sefanna, su mukena pa lalmwetmet, nwe tok ma
pahtpat! Amen. **(aiōn g165)**

Sie Corinth

1 Ma sel Paul, su tuh pangonyuk ke lungse lun God
in sie mwet sap lun Christ Jesus, ac oayapa sel
Sosthenes, mwet lulalfongi wiasr — **2** Nu sin church lun
God in acn Corinth, nu selos nukewa su pangonyuk tuh
elos in mwet mutal lun God, su ma lal ke elos kupasryang
nu sin Christ Jesus, weang mwet yen nukewa su alu nu
sin Leum lasr Jesus Christ, su Leum lalos ac oayapa
lasr: **3** Lungkulang ac misla nu suwos sin God Papa
tumasr ac Leum Jesus Christ. **4** Nga sang kulo nu sin
God luk keiwos pacl nukewa, ke sripen kulang su El asot
nu suwos ke Christ Jesus. **5** Tuh ke kowos kupasryang
nu sin Christ kowos kasrupi in ma nukewa, ke kas in
luti nukewa ac etauk nukewa. **6** Mwe fahkak ke Christ
oakwuki ku in kowos **7** pwanang kowos tia oalla liki
in eis kutena mwe insewowo sin God ke kowos tupan
sikme lun Leum lasr Jesus Christ. **8** God El fah akkeye
kowos in tu ku nu ke safla, tuh in wangin mwatuwos ke
Len lun Leum lasr Jesus Christ. **9** God El oaru, ac fal in
lulalfongiyuk El, su pangon kowos in sie sin sie yurin
Wen natul, Leum lasr Jesus Christ. **10** Ke inen Leum
lasr Jesus Christ, nga kwafe nu suwos nukewa, mwet
lili ac lulu, tuh kowos in insese ke ma kowos fahk, tuh
in fah wangin srisrielik inmasrlowos. Kowos nukewa in
tukenina nunak sefanna ac pwapa sefanna. **11** Mwet lili
ac lulu, kutu mwet in sou lal Chloe elos tuku fahk nu
sik lah oasr akukuin inmasrlowos. **12** Kalem sik lah kas
lowos uh tia oana sie. Sie fahk mu, “Nga ma lal Paul”,
sie fahk mu, “Nga ma lal Apollos”, ac sie fahk mu, “Nga
ma lal Peter”, ac sie fahk mu, “Nga ma lun Christ.” **13** Ya
Christ el kitakatelik nu ke u pus? Ya Paul pa misa fin
sakseng keiwos? Ya kowos baptaisla tuh kowos in mwet
tuma lutlut lal Paul? **14** Nga kulo nu sin God lah nga tuh
tia baptaisi kutena suwos, sayal Crispus ac Gaius. **15** Ke
ma inge, wangin kutena suwos ku in fahk mu kowos
baptaisla inek. **16** (O nga esamak lah nga baptaisella
pac Stephanas ac sou lal; tusruktu nga tia esam lah oasr
pac mwet saya nga baptaisela.) **17** Christ el tia supweyu
ngan baptaisi mwet. El supweyu in fahkak ke Pweng Wo,
ac fahkak luk in tia orekmakin kas lalmwetmet lun mwet,
tuh ku lun misa lun Christ fin sakseng in tia pilesreyuk.
18 Tuh pweng ke misa lun Christ fin sakseng, ma lalfon
nu selos su fahsr ke inkanek nu ke tuhlac; a nu sesr su
fahsr ke inkanek in molela, pweng se inge ku lun God.
19 Tuh Ma Simusla uh fahk, “Nga fah kunausla etauk lun
mwet lalmwetmet Ac akfohsyauk nunak lun mwet yohk
etu la.” **20** Ke ouinge, mea sripen mwet lalmwetmet?
Ku mwet sasla ke ma sap? Ku mwet pah in sramsram
lun faclu? God El akkalemye tari lah lalmwetmet lun
faclu ma lalfon. **(aiōn g165)** **21** Tuh ke lalmwetmet lun
God, El oru tuh mwet uh in tia ku in etal ke lalmwetmet
lalos sifacna. A El sulela in molela mwet su lulalfongi
ke kas in luti lasr ma pangpang “kas lalfon.” **22** Mwet
Jew elos kena liye mwenmen, ac mwet sayen mwet
Jew elos suk ke lalmwetmet. **23** A funu kut, kut fahkak
Christ su sripsripyak fin sakseng, sie pweng su mwe
srungayuk nu sin mwet Jew, ac kas lalfon nu sin mwet
sayen mwet Jew. **24** Tusruktu nu selos su pangonyuk
tari sin God — mwet Jew oayapa mwet sayen mwet Jew
— pweng se inge pa Christ, su fahkak ku lun God ac
lalmwetmet lun God. **25** Tuh ma su oana mwe lalfon
lun God, lalmwetmet liki lalmwetmet lun mwet uh; ac
ma su oana munas lun God, ku liki ku lun mwet uh. **26**
Inge, mwet lili luk, kowos in esam ouiyowos meet liki
pacl se God El pangon kowos. Ke liye lun mwet uh, pu
na suwos lalmwetmet, ku oasr ku la, ku oaoa in mwet
fulat. **27** God El tuh sulela ma faclu pangon mu lalfon
in akmwekinye mwet lalmwetmet, ac El sulela ma su
faclu pangon mu munas in akmwekinye mwet ku. **28** El
sulela ma faclu pilesru ac srunga ac pangon mu wangin
sripa, in kunausla ma faclu nunku mu yohk sripa. **29**
Kalmen ma inge pa wangin mwet ku in konkin ye mutun
God. **30** Tusruktu God El oru tuh kowos in kupasryang
nu sin Christ Jesus, ac tuh Christ elan ase lalmwetmet
nu sesr. Ke Christ kut aksuwosyeyuk ye mutun God; kut
ekla mwet mutal lun God ac aksukosokyeyuk kut. **31**
Ouinge, oana Ma Simusla uh fahk, “Kutena mwet su
kena konkin, lela elan konkin ke ma Leum El oru.”

2 Mwet lili luk, ke pacl se nga tuh tuku nu yuruwos
in fahkak nu suwos ma pwaye lun God su tia
eteyuk meet, nga tuh tia orekmakin kas loal ku kas in
lalmwetmet. **2** Ke pacl nga muta yuruwos ah, nga tuh
sulela sik in mulkunla ma nukewa sayen Jesus Christ,
ac yokna ke misa lal fin sakseng. **3** Ouinge ke nga
tuku nu yuruwos ah, nga tuh munas ac rarrar monuk
nufon ke sangeng, **4** ac mwe luti ac fahkak luk ah tuh
tiana fahla ke kas oa ku kas lalmwetmet lun mwet, a
ke kas ma arulana akkalemye ku lun Ngun lun God.
5 Ouinge, lulalfongi lowos tia oakwuki ke lalmwetmet
lun mwet, a ke ku lun God. **6** Ne ouinge, nga sulkakin
pweng lalmwetmet nu selos su matu tari ke moul in
ngun. Tusruktu lalmwetmet se inge tia ma lun faclu, ac
tia pac ma lun ku su leumi faclu — ku sac fahfahla in
wanginla. **(aiōn g165)** **7** Lalmwetmet se su nga sulkakin
inge pa lalmwetmet lukma lun God, su wikla liki mwet
uh, ac su El nuna sulela nu ke wolana lasr meet liki
orekla faclu. **(aiōn g165)** **8** Wangin sie sin leum fin faclu
etu ke lalmwetmet se inge. Elos funu etu, elos lukun
tia srupusrak Leum lun wolana. **(aiōn g165)** **9** Tusruktu,
in oana Ma Simusla uh fahk, “Ma su mwet uh soenna
liye ku lohng, Ma se su mwet uh soenna nunkauk mu
ku in sikyak, Pa ma se ma God El akola nu selos su
lungse El.” **10** Tuh God El akkalemye ma inge nu sesr ke
Ngun lal. Ngun el tuni ma nukewa, finne sripa loallana
lun God. **11** Ngunin mwet se sifacna pa etu ma nukewa
kacl; in lumah sacna, Ngun lun God mukena pa etu ma
nukewa ke God. **12** Kut tia eis ngun lun faclu, a kut eis

Ngun se su supweyukme sin God, tuh kut fah ku in etu
ma nukewa ma God El ase nu sesr. 13 Ke ma inge,
kut tia luti ke kas su lutiyuk ke lalmwetmet lun mwet, a
ke kas ma lutiyuk sin Ngun Mutal, oana ke kut aketeya
ma pwaye lun ngun nu selos su oasr Ngun yoro. 14
Kutena mwet su Ngun Mutal tia oasr in el, el koflana
eis mwe sang ma tuku sin Ngun lun God. El su ouinge
koflana kalem kac; ma inge ma lalfon nu sel, mweyen
saokiyen ma inge akilenyuk ke ngun mukena. 15 Kutena
mwet su oasr Ngun yoro, oasr kalem lal in nununku ma
nukewa, tusruktu wangin sie ac ku in nununkal. 16 Oana
Ma Simusla uh fahk, "Su etu nunak lun Leum? Su ku in
sang kas in kasru nu sel?" Tusruktu, nunak lun Christ
oasr yorosr.

3 Mwet lili luk, nga koflana kaskas nu suwos oana nu
sin mwet ma oasr Ngun Mutal yoro; nga enenu in
kaskas nu suwos oana kowos in mwet lun faclu, oana
tulik srisrik ma srikla etu lalos ke moul in Christian uh.
2 Nga tuh enenu in kite kowos titi ac tia mwe mongo
keke, mweyen kowos soenna akola nu kac. Ac nwe
inge, kowos tia pacna akola nu kac, 3 mweyen kowos
srakna moul oana moul lun mwet in facl se inge. Ke
pacl se oasr sok inmasrlowos ac kowos amei yurin sie
sin sie, ya ouiya inge tia akpwayei lah kowos ma lun
faclu, ac kowos moul oana mwet faclu? 4 Ke sie suwos
fahk mu, "Nga ma lal Paul," ac sie pac fahk mu, "Nga
ma lal Apollos" — ya kowos tia moul oana mwet lun
faclu? 5 Ku suwin Apollos? Ac su Paul? Kut mwet na
kulansap lun God, su pwenkowosme nu ke lulalfongi.
Kais sie sesr oru na orekma ma Leum el ase nu sesr
in oru: 6 nga yukwiya, ac Apollos el aksroksrokye, a
God pa akkapye. 7 El su yukwiya ac el su aksroksrokye
tia pa yohk sripa. A God pa yohk sripa, mweyen El pa
akkapye. 8 Wangin ekla inmasrlon el su yukwiya ac el
su aksroksrokye; God El fah sang mwe mol nu sin kais
sie, fal nu ke orekma lal. 9 Tuh kut tukeni orekma nu sin
God, ac kowos ima lun God. Kowos oayapa mwe musa
lun God. 10 Ke nga orekmakin mwe kite ma God El
ase nu sik, nga oru orekma lun sie mwet musa usrnguk
ac oakiya pwelung uh, na sie pacna mwet musa fac.
Tusruktu kais sie enenu in karinganang luman musa
lal. 11 Wangin sie pac pwelung ku in oakwuki sayen
ma God El oakiya tari, pa Jesus Christ. 12 Kutu mwet
uh fah orekmakin gold ku silver ku eot saok in musa
fin pwelung sac; ac kutu ac orekmakin sak ku mah ku
loa. 13 Ac ouiyen orekma lun kais sie mwet musa ac fah
kalem ke Len lun Christ. Tuh in Len sac, e uh ac fah
akpwayei orekma lun kais sie mwet, ac srikeya in fahkak
woiya. 14 Ma musaiyuk fin pwelung sac fin oanna ac
tia firirla ke e sac, na mwet musa sac fah eis sie mwe
moul. 15 Tusruktu orekma lun sie mwet fin firiryak, na
orekma lal fah tuclac; a el sifacna fah moulla, oana mwet
se ma muta in e firir sac ac kaingla. 16 Kowos etu na
lah kowos tempul lun God, ac Ngun lun God muta in
kowos! 17 Ouinge kutena mwet fin kunausla tempul lun
God, God El ac kunausella. Mweyen tempul lun God
mutal, ac kowos pa tempul sac. 18 Kowos in tia sifacna
kiapwekowosla. Kutena mwet inmasrlowos fin nunku mu
el lalmwetmet ke lalmwetmet lun faclu, el enenu in ekla
sie mwet lalfon, elan mau ku in lalmwetmet na pwaye.
(aiōn g165) 19 Tuh ma su mwet faclu pangon lalmwetmet,
ma lalfon yurin God. Oana Ma Simusla uh fahk, "God El
srumasrla mwet lalmwetmet in kutasrik lalos sifacna." 20
Ac sie pac kas in Ma Simusla uh fahk mu, "Leum El etu
lah nunak lun mwet lalmwetmet uh ma lusrongten." 21
Ke ma inge, lela mwet in tia konkin ke ma mwet uh ku
in oru. Pwayeiya uh, ma nukewa ma lowos: 22 Paul,
Apollos, ac Peter; facl se inge, moul ac misa; pacl inge
ac pacl fahsru uh — ma inge nukewa ma lowos, 23 ac
kowos ma lun Christ, ac Christ el ma lun God.

4 Kowos in nunku kacsr lah kut mwet kulansap lun
Christ, ac ituku kunasr in karingin ma pwaye lun God
su tia eteyuk meet. 2 Ma se eneneyuk sin sie mwet
kulansap uh pa elan orekma oaru nu sin mwet kacto
lal. 3 Inge, wangin elya luk kowos ku mwet saya uh fin
nununkeyu; nga sifacna nga tia pac nununkeyu. 4 Nga
pulakin sik sifacna mu wangin ma sufal luk, tusruktu nga
tia ku in sifacna akpwayei lah wangin mwetik. Leum pa
ac nununkeyu. 5 Ouinge kowos in tia nununku kutena
mwet meet liki pacl fal. Nununku safla uh ac fah soano
tuku lun Leum. El ac fah use ma nukewa ma oan yen
lohsr uh nu ke kalem, ac akkalemye ma lukma nukewa
insien mwet uh. Na kais sie mwet ac fah eis kaksak sin
God, fal nu ke orekma lal. 6 Mwet lili luk, nga fahk ma
inge keik ac Apollos tuh in mwe srikasrak nu suwos, tuh
kowos fah ku in etu kalmen fahk se inge, "Tia alukela
ma oakwuk in Ma Simusla." Kowos in tia konkin ke sie
sesr ac pilesru el ngia. 7 Su oru tuh kom in fulat liki
mwet ngia? Ya tia God pa asot ma nukewa nu sum?
Na fuka tuh kom in konkin, srulun oana ma su oan
yurum tia ma itukot nu sum? 8 Ku kowos falkin tari ma
nukewa kowos enenu? Ya kowos kasrupi tari? Ya kowos
tokosrala tari, a kut tia? Kwal, nga kena tuh in pwaye lah
kowos tokosra, tuh kut in wi kowos pac tokosra. 9 Tuh
nga nunku mu God El filiya tuh acn sin mwet sap uh pa
etok, oana mwet su wotla mu in misa ye mutun mwet
uh, tuh in mwe intoe nu sin lipufan ac mwet fin faclu
nufon. 10 Tuh ke sripen Christ kut mwet lalfon, a kowos
mwet lalmwetmet yurin Christ! Kut munas, a kowos ku!
Pilesreyuk kut, a akfulatyeyuk kowos. 11 Nwe ke pacl se
inge, kut masrinsral ac malu; kut nukum mahn nuknuk;
anwuk kut; kut takusrkusr mweyen wangin acn sesr;
12 ac kut orekma upa in akfalye enenu lasr. Ke mwet
uh kaskas koluk kacsr, kut pre in akinsewowoyalos;
ke akkeokyeyuk kut, kut muteng na, 13 ke mwet uh
akkolukye inesr, kut topuk ke kas kulang. Nwe ke pacl
se inge, orek kut oana pus ma sisila lun faclu, ku kutkut

ma arulana fohkfok! **14** Nga simis ma inge nu suwos,
tia mweyen nga lungse in akmwekinye kowos, a in luti
kowos oana tulik saok nutik sifacna. **15** Tuh finne oasr
singoul tausin mwet karingin kowos in moul in Christian
lowos, a papa sefanna tomowos. Tuh ke kowos ma
sefannala yurin Christ Jesus, nga pa papa tomowos, ke
sripen nga use Pweng Wo nu suwos. **16** Ke ma inge
nga kwafe suwos, kowos in oru oana ke nga oru uh.
17 Ke sripa se inge nga supwalot Timothy nu yuruwos,
su tulik saok ac oaru nutik in moul in Christian. El fah
akesmakinye kowos ke ouiya nukewa su nga fahsr kac
ke moul sasu in kupasryang nu sin Christ Jesus, ac su
nga luti in church nukewa yen nukewa. **18** Kutu suwos
mutawauk inse fulat mweyen kowos nunku mu nga ac
tia fahsrot nu yuruwos. **19** Fin ou lungse lun Leum, nga
ac sa fahsrot nu yuruwos, ac nga fah sifacna liye fin
pwaye oasr ku yurin mwet inse fulat ingan, ku mwe na
sramsram wel. **20** Tuh Tokosrai lun God tia ma ke kas,
a ke ku. **21** Pia kac ma kowos lungse nga in oru? In
fahsrot nu yuruwos ke sie mwe sringsring, ku ke ngunin
lungse ac kulang?

5 Inge, oasr srumunya mu kutu mwet inmasrlowos oru
inkanek in kosro koluk liki na ouiya lun mwet pegan.
Nga lohng mu sie mukul el oan yurin mutan se akluo
kien papa tumal! **2** Ke ouinge uh, efu kowos ku inse
fulat? Fal na kowos in arulana asor kac, ac lusla mwet
se ma oru kain ouiya se inge liki inmasrlowos. **3** Tuh nga
finne wangin yuruwos in mano, nga oasr na yuruwos
in ngun, na ke sripa se inge **4** inen Leum Jesus nga
nununku tari mwet se su oru kain in ouiya koluk inge uh.
Ke pacl kowos tukeni uh, ac ngunik wi kowosr pac, ke ku
lun Leum lasr Jesus su muta yorosr, **5** kowos in fuhleang
mwet se inge nu sel Satan, tuh manol in kunausyukla,
ac tuh ngunal fah ku in moul in Len lun Leum. **6** Tia fal
kowos in inse fulat. Kowos in esam soakas se ma fahk,
"Kitin mwe akpulol na srisrik, oru kar nufon se in pulolak."
7 Kowos enenu in eisla mwe pulol matu lun ma koluk liki
kowos, tuh kowos fah nasnas na pwaye. Na kowos fah
oana sie fwilin kar in flao sasu ma wanginna mwe pulol
kac, oana ke nga nuna etu lah pa inge ouiyowos. Tuh
Kufwen Alukela lasr akola inge, mweyen kisakinyukla
tari Christ, su lamb lun Kufwen Alukela lasr. **8** Lela kut in
akfulatye Kufwen Alukela lasr, tia ke bread ma oasr mwe
akpulol matu lun ma koluk ac sulallal kac, a ke bread ma
wangin mwe akpulol kac, bread ma mutal ac pwaye. **9**
In leta se nga tuh simus nu suwos, nga tuh fahk kowos
in tiana tukeni yurin mwet moulkin moul in kosro. **10** Nga
tia kaskas ke mwet pegan su moulkin moul in kosro, ku
rapku, ku mwet pisrapasr, ku alu nu sin ma sruloala.
Kowos fin srikowosla liki mwet ouinge uh, kowos ac
enenu in som liki na faclu. **11** Kalmen ma nga fahk uh pa
kowos in tia tukeni yurin sie mwet su eteyuk mu el mwet
wiasr in lulalfongi a el moulkin moul in kosro, ku rapku,
ku alu nu sin ma sruloala, ku el kaskas in akkolukye
mwet, ku sie mwet sruhi, ku sie mwet pisrapasr. Kowos
in tiana welulos su oru ouinge, ku mongo yorolos. **12**
Tia ma kunuk in nununku mwet sayen church. Ya tia
mwet na in church pa kowos ac nununku? **13** God El
fah nununku mwet saya uh, oana Ma Simusla uh fahk,
"Lusla mwet koluk sac liki inmasrlowos."

6 Fin oasr alein inmasrlon sie suwos ac sie pac mwet
Christian, mwe mea elan usak nu ye mutun mwet
nununku lun mwet pegan, ac tia sang nu sin mwet lun
God in aksuwosye? **2** Mea, kowos tia etu lah mwet
lun God pa ac nununku faclu? Na fuka, kowos fin ac
nununku faclu, ya kowos tia ku in nununku alein srisrik?
3 Ya kowos tia etu lah kut ac nununku pac lipufan uh?
Na kalem lah kut arulana yolyak in nununku ma lun
moul se inge! **4** Kain ouiya inge fin sikyak, ya kowos ac
usak in nununkeyuk sin mwet su tia mwet in church?
5 Mea, kowos tia mwekin? Ya pwaye lah wangin sie
mwet lalmwetmet inmasrlowos su ku in akmisyela alein
inmasrlon mwet Christian? **6** A kowos tiana oru ouiya
— sie mwet lulalfongi el usak mwet lulalfongi se wial
nu ke nien nununku, ac sang tuh sie mwet tia lulalfongi
in orekma kac. **7** Ke kowos usak alein lowos nu ke
nien nununku, ma se inge akkalemye lah kowos arulana
loesla liki ma pwaye. Mwet uh finne pisre ma lowos
ku kutasrik nu suwos, ac wo liki ke kowos usak nu in
nununku. **8** Kowos tia sruhk muteng lumah ouinge, a
kowos sifacna forang ac pisre ac kutasrik nu sin mwet
lulalfongi wiowos. **9** Kowos arulana etu lah mwet koluk
fah tia wi ipeis ke Tokosrai lun God. Nimet kiapwekowos
sifacna; mwet orekma kupatol, ku alu nu ke ma sruloala,
ku kosro, ku oru ouiya sufal inmasrlon mukul nu sin
mukul, **10** ku pisrapasr, ku rapku, ku sruhi, ku kaskas in
akkolukye mwet, ku pisrapasr sulallal — wangin sin kain
mwet inge fah ipeis ke Tokosrai lun God. **11** Kutu suwos
tuh moul ouinge meet. Tusruktu kowos aknasnasyeyukla
tari liki ma koluk; kowos kisakinyukyang nu sin God;
ac Leum Jesus Christ, oayapa Ngun lun God lasr,
aksuwosye kowos ye mutun God. **12** Kutu suwos fahk,
"Wangin ma sap sruokyu in oru kutena ma nga lungse."
Pwaye, tusruktu tia ma nukewa wo nu sum. Nga ku pac
in fahk mu wangin ma sap sruokyu in oru kutena ma nga
lungse, tusruktu nga ac tia fuhlela kutena ma in oru tuh
nga in mwet kohs nu kac. **13** Oasr pac mwet ac fahk,
"Mwe mongo uh ma nu insia, ac insia uh ma in eis mwe
mongo." Pwaye, tusruktu God El ac kunausla kewana ma
luo inge. Mano uh tia ma in orekmakinyuk nu ke inkanek
in kosro, a in mwe kulansupu Leum God; ac Leum God
El sang mwe enenu lun mano. **14** God El akmoulyelak
Leum liki misa, ac El fah oayapa akmoulyekutyak ke ku
lulap lal. **15** Kowos etu lah monuwos pa lahn Christ.
Ya nga ac eisla sie lahn Christ ac oru tuh in lahn sie
mutan kosro? Tiana ku! **16** Ya kowos tia etu lah sie
mwet su sang manol nu ke monin sie mutan kosro eltal

mano sefannala? Ma Simusla uh fahk kalem na, “Mwet
luo ac fah mano sefannala.” 17 A el su kupasryang nu
sin Leum, el ma sefannala yorol in ngun. 18 Kaing liki
inkanek in kosro. Kutena ma koluk saya ma sie mwet
el orala ac tia akkolukye manol; tusruktu mwet se su
kosro el oru ma koluk nu ke manol sifacna. 19 Ya kowos
tia etu lah monuwos tempul lun Ngun Mutal su oasr in
kowos, ac su itukot nu suwos sin God? Kowos tia ma
lowos sifacna, a ma lun God. 20 God El molikowosla ke
sie mwe moul. Ke ma inge orekmakin monuwos nu ke
wolana lun God.

7 Inge nga ac sroang nu ke ma kowos tuh sim nu sik
kac. Ac wona mwet se in tiana payuk. 2 Tusruktu ke
sripen yokna mwe sruhf nu ke kosro, pwanang fal tuh
kais sie mukul in oasr mutan kial sifacna, ac kais sie
mutan in oasr mukul tumal sifacna. 3 Sie mukul enenu
in akfalye ma kunal nu sin mutan kial, ac sie mutan in
akfalye ma kunal nu sin mukul tumal, ac kais sie seltal in
akfalye enenu lun el se ngia ke moul in payuk. 4 Sie
mutan payuk el tia leum fin manol sifacna, a mukul tumal
pa leumi. In ouiya sacna sie mukul payuk el tia leumi
manol sifacna, a mutan kial pa leumi. 5 Nimet srangesr
in akfalye enenu lun sin sie sie, sayen komtal fin insesela
meet in oru ouinge ke kitin pacl tuh komtal in eis pacl
lomtal in pre; na toko komtal fah sifil tukeni fal nu ke
ouiya lun payuk se. Ke kowos oru ouinge, Satan el tia ku
in srife kowos ke sripen kowos munas in sifacna leum
fowos. 6 Nga fahk ma se inge nu suwos, mweyen God
El lela nu sik in fahk, a tia ma sapkinyuk. 7 Pwayeiya uh
nga kena tuh kowos nukewa in oana nga; tusruktu oasr
kain in mwe sang nu sin kais sie mwet sin God, su tia
oana sie lumah. 8 Inge, nu sin mwet tia payuk ac oayapa
katinmas, nga fahk mu ac wo nu suwos in mutana tia
payuk, oana nga. 9 Tusruktu kowos fin tia ku in kutong
lungse lowos an, tari payukyak — wo in payuk liki tuh
kena lowos in sokoela insiowos. 10 Nu sin mwet payuk
an, oasr sie sap ku yuruk, su tia ma sik sifacna a ma
sin Leum God: sie mutan payuk fah tia som liki mukul
tumal; 11 tusruktu el fin som, el enenu in mutana ac tia
sifil payuk, ku elan suk in akwoye inmasrloltal ac sifil
folokla nu yurin mukul tumal. Ac sie mukul payuk enenu
in tia sisla mutan kial. 12 Nu sin mwet saya an, nga fahk
(nga sifacna, tia Leum God): sie mukul Christian fin oasr
mutan kial su tia sie mwet Christian, ac mutan sac el
insese in mutana yorol, mukul sac enenu in tia sisella.
13 Ac sie mutan Christian fin payuk sin sie mukul su
tia mwet Christian, ac mukul sac el insese in mutana
yorol, mutan sac fah tia sisella. 14 Tuh mukul sac ma
tia Christian el akmutalyeyuk ye mutun God ke sripen
el payuk sin mutan Christian se. Ac mutan sac ma tia
Christian el akmutalyeyuk ye mutun God ke sripen el
payuk sin mukul Christian se. Fin tia ouinge, tulik natultal
ac fah oana tulik nutin mwet pegan; tusruktu ke ouinge
uh, tulik inge elos akmutalyeyuk ye mutun God. 15
Tusruktu, fin sie mwet su tia mwet Christian el ke fahsr
liki mwet Christian se el payuk se, lela elan som. In ouiya
se inge, el su Christian seltal, finne mukul ku mutan, el
sukosokla. God El pangon kowos in moul in misla. 16
Mutan Christian, kom ac etu fuka lah kom ac tia ku in
molela mukul tomom an? Ku mukul Christian, kom ac
etu fuka lah kom ac tia ku in molela mutan kiom an? 17
Kais sie mwet in moul fal nu ke mwe sang lun Leum nu
sel, oana moul el moulkin ke pacl se God El tuh pangnol.
Pa inge oakwuk se su nga luti in church nukewa. 18 Sie
mwet el fin kosrala tari meet liki pacl se God El pangnol,
el fah tia srike in kunausla inken kosrala lal; ac sie mwet
fin soenna kosrala ke God El pangnol, el tia enenu in
kosrala. 19 Tuh kosrala ac tia kosrala wangin sripa; ma
se ma yohk uh pa in akos ma God El sapkin. 20 Kais sie
suwos enenu in mutana ke ouiya se el oasr kac ke pacl
se God El pangnolak ah. 21 Ya kom sie mwet kohs ke
pacl se God El pangon kom ah? Finne ouingan, mansis;
tusruktu fin oasr pacl nu sum in ekla sie mwet sukosok,
tuyak eis. 22 Tuh sie mwet kohs su pangonyuk sin Leum
God, el mwet sukosokla lun Leum. In lumah sacna, sie
mwet sukosok su pangonyuk sin Christ el mwet kohs lun
Christ. 23 God El molikowosla ke sie mwe moul; ke ma
inge nimet kowos mwet kohs lun mwet uh. 24 Mwet lili
ac lulu, kais sie suwos in mutana yurin God in ouiya se
na el oasr kac ke pacl se God El pangnol. 25 Inge, ke
mwet lolap ku mwet lolapla: wangin ma sap sin Leum nu
sik, tusruktu nga fah fahk nunak luk sifacna, oana ke nga
sie su ku in lulalfongiyuk ke sripen lungkulang lun Leum.
26 Nga nunku mu ac wo sie mukul in mutana ke ouiya
ma el oasr kac inge, ke sripen upa lun pacl uh. 27 Fin
oasr mutan kiom, nimet kom srike in sisella. Fin wangin
mutan kiom, nimet kom suk in oasr. 28 Tusruktu kom fin
payukyak, wangin ma koluk lom kac; ac sie mutan lolap
fin payukyak, wangin pac ma koluk lal kac. Tusruktu
nga ke karinginkowosyang liki mwe akfohs lun faclu ma
kwacna sikyak inmasrlon mwet payuk uh. 29 Mwet lili luk,
kalmen ma nga fahk uh pa inge: tia yohk pacl lula, na
pacl se ingela, mukul ma payuk uh enenu in moul oana
elos tia payuk; 30 elos su tung, elos in oru oana elos in
tia asor; elos su israsr, elos in oru oana elos tia engan;
elos su moli kutena ma, elos in oru oana in tia ma lalos
ma elos molela; 31 elos su orekmakin ma lun faclu, elos
in orekma oana elos in tia liksreni kafofo kac. Tuh ouiya
lun faclu in pacl inge ac sa na wanginla. 32 Nga kena in
wangin fosrnga lowos. Sie mukul lolap el nunku yohk ke
orekma lun Leum, ke sripen el srike in akinsewowoye
Leum. 33 Tusruktu sie mukul payuk el nunku yohk ke
ma lun faclu, mweyen el kena akinsewowoye mutan kial,
34 ac ouinge el inseluoelik. Sie mutan tia payuk ku sie
mutan soenna payuk el nunku yohk ke orekma lun Leum,
mweyen el kena kisakunla kewana manol ac ngunal. A
sie mutan payuk el nunku yohk ke ma lun faclu, mweyen

el kena akinsewowoye mukul tumal. **35** Nga fahk ma
inge mweyen nga kena kasrekowos. Nga tia srike in
sikulkowosi, a nga kena kowos in oru ma su suwohs ac
fal, ac in sifacna eiskowosyang nufon nu ke orekma lun
Leum, ac wangin ma ikolkowosi. **36** Funu mwet luo ma
srakna ako ac eltal sulela in tia payuk: mukul sac fin pula
mu ouiya lal tia fal nu sin mutan fusr sac, ac nunak lal fin
arulana upa ac el pula mu eltal enenu in payuk, na fal
eltal in payukyak, oana lungse lal. Wangin ma koluk ke
ma se inge. **37** Tusruktu sie mukul fin sulela ku sel mu
el ac tia payuk, ac nunak se inge ma lal sifacna ac tia
ma ke sripa saya, el fin ku in kutongya nunak lal uh ac
el sulela tari ma el ac oru — na ac wo elan tia payuk
sin mutan fusr sac. **38** Ke ma inge mukul se fin payuk,
wo ma el oru uh, a mukul se fin tia payuk ac wo liki na.
39 Mutan payuk se el tia sukosok ke lusenna moul lun
mukul tumal. Tusruktu mukul tumal ah fin misa, na el fah
sukosokla in payukyak sin siena mukul ma el lungse,
tusruktu mukul sac enenu in mwet Christian se. **40** El fah
engan yohk liki el fin mutana tia payuk. Pa inge nunak
luk, ac nga nunku mu Ngun lun God oasr pac yuruk.

8 Inge, ke mwe mongo ma mwet uh kisakunang nu
ke ma sruloala. Pwaye kas se ma mwet uh fahk
mu, "Kut nukewa oasr etauk lasr." Tusruktu, etauk mwe
akfulatye insien mwet uh, a lungse mwe musaeak mwet
uh. **2** Kutena mwet su nunku mu el etu sie ma, pwayena
lah el soenna sun etu ma fal elan etu kac. **3** Tusruktu
mwet se su lungse God, God El etal. **4** Ouinge, ke mwe
mongo ma itukyang nu ke ma sruloala: kut etu lah sie
ma sruloala tia ma pwaye ac wangin moul la. Kut etu
lah oasr God sefanna. **5** Finne oasr ma pangpang "god
uh," in kusrao ku fin faclu, ac finne pukanten kain "god"
ac "leum" ingan, **6** a nu sesr oasr God sefanna, Papa,
su orala ma nukewa ac kacl kut moul. Ac oasr Leum
sefanna, Jesus Christ, ke su ma nukewa orekla ac ke
su kut moul. **7** Tusruktu tia mwet nukewa etu ma inge.
Kutu mwet uh arulana pahla ke ma sruloala, pwanang
nwe misenge elos fin kang kain in mongo inge elos
srakna nunku kac mu ma nun ma sruloala. Ke sripen
lulalfongi lalos munas, elos nunku mu mongo inge ac
akfohkfokyalos. **8** Finne fuka, mwe mongo uh tia ku in
akfototoye kut nu sin God. Kut fin tia kang kut tia kolukla
kac; ku kut finne kang, kut tia pac wola kac. **9** Tusruktu
kowos in karinganang tuh sukosok lowos ke ma kowos
oru inge in tia aktukulkulyelos su munas in lulalfongi
lalos. **10** Fin pa mwet se su nunak la munas in ouiya se
inge el liye kom su pangpang oasr "etauk" yoro, ke kom
mongo in tempul lun ma sruloala, ya ouiya se inge ac tia
akkeyal elan kang pac mwe mongo ma kisayang nu ke
ma sruloala? **11** Na ke sripen "etauk" lom an, mwet se
su munas lulalfongi la el kunausyukla — a el inge mwet
Christian se wiom su Christ el misa kacl. **12** Ac in lumah
se inge, kowos orekma koluk lain Christ ke kowos oru
ma koluk lain mwet Christian wiowos, ac sifil akmunasye
nunak in elos su munas. **13** Ke ma inge, mwe mongo
uh fin aktukulkulye mwet wiuk in lulalfongi, nga fah tia
sifilpa mongo ikwa, tuh nga in tia pwanang ma wiuk in
putatyang nu in ma koluk. **(aiōn g165)**

9 Ya nga tia mwet sukosok se? Ya nga tia mwet sap?
Ku nga soenna liyal Jesus Leum lasr? Ac kowos tia
fokin orekma luk nu sin Leum? **2** Mwet saya uh finne tia
akilen lah nga sie mwet sap, tuh kowos eteyu! Ke sripen
moul lowos kupasryang nu sin Leum, kowos sifacna
mwe akpwayeye lah nga sie mwet sap. **3** Pacl mwet
uh akkolukyeyu uh, pa inge top luk nu selos: **4** Ya tia
fal nga in eis mwe mongo ac mwe nim ke orekma luk
uh? **5** Ya ac tia fal nga in eis sie mutan Christian kiuk in
wiyu in fufahsryesr luk, oana mwet sap ngia ac mwet
wien Leum ac Peter elos oru? **6** Ku mea, ya nga na
Barnabas pa enenu in orekma tuh kut in suk ma kut in
moul kac? **7** Ma ya solse se su enenu in sifacna moli ma
el orekmakin ke pacl in mweun uh? Pia mwet ima se
su tia kang fahko ke ima grape lal sifacna? Su mwet
shepherd se su tia nim titi ke sheep natul sifacna? **8**
Mwe srikasrak ma nga fahk inge tia ma sik sifacna, a
Ma Sap lal Moses fahk oapana. **9** Kut rit in Ma Sap
fahk mu, "Nik kowos kapriya oalin soko cow mukul ke
kom orekmakunul in lolongya wheat uh." Na fuka, ya
God El nunku yohk ke cow mukul mukena? **10** Ya El tia
fahk ma inge kacsr ke El fahk ouingan? Aok, pwaye lah
ma ingan tuh simla kacsr. Mwet se ma pikin fohk uh in
akfisrasryela, ac mwet se ma kosrani, fah oru orekma
lalos ac finsrak tuh elos fah ipeis ke ma kosrani sac. **11**
Kut yukwiya fita lun ngun insiowos — ya tia fal tuh kut in
eis kosrani lasr suwos ke mwe kasru lun mano? **12** Fin
oasr ku lun mwet saya in eis ma inge suwos me, ya ku
lasr uh tia yohk lukelos? Tusruktu kut tiana orekmakin ku
se inge. A kut muteng ma nukewa in oru tuh in wangin
kutena mwe tukulkul in kutong Pweng Wo ke Christ.
13 Kowos etu na lah mwet su kulansap in Tempul elos
eis mwe mongo nalos ke ma lun Tempul, ac ke elos
kisakunang mwe kisa fin loang uh elos eis ip lalos kac.
14 In ouiya sacna, Leum God El sap tuh elos su fahkak
Pweng Wo fah eis mwe moul lalos ke fahkak lalos ke
Pweng Wo. **15** Tusruktu nga soenna orekmakin suwohs
inge, ac nga tia pac simis ma inge in pwanang ngan
mutawauk in orekmakin keik sifacna. Mansis nga in misa
liki tuh sie mwet in eisla likiyu suwohs luk in konkin ke
ma inge! **16** Wangin sripa nga in konkin lah nga fahkak
Pweng Wo. God El nuna sapkin nu sik tuh nga in oru. Ac
fuka kolukiya nu sik nga fin tia fahkak Pweng Wo! **17**
Nga fin oru orekma luk ke lungse luk sifacna, na fal nga
in eis mwe moul kac. Tusruktu nga oru oana kunokon
se nu sik, mweyen God El ase nu sik in oru orekma se
inge. **18** Na mea molin ma nga oru uh? Ac pa na inge:
nga insewowo in fahkak Pweng Wo ac tiana siyuk in
moul nu sik, ac nga tia pacna suk in akfalyeyuk orekma
luk ke Pweng Wo uh. **19** Nga mwet sukosok se, ac nga

tia mwet kohs lun kutena mwet. Tusruktu nga sifacna
oru tuh nga in mwet kohs lun mwet nukewa, tuh nga
in pwanma mwet puspis tuh elos in lulalfongi in Christ.
20 Ke nga orekma yurin mwet Jew, nga moul oana sie
mwet Jew, tuh nga in kifasulosme. Finne nga sifacna
nga tia oan ye Ma Sap lal Moses, a nga moul oana ngan
oan ye Ma Sap ke nga orekma yorolos su oan ye Ma
Sap, tuh nga in oayapa kifasulosme. **21** In lumah sacna,
ke nga orekma yurin mwet sayen mwet Jew, nga moul
oana sie selos, ac nga tia fahsr tukun Ma Sap lun mwet
Jew, tuh nga in pwanma mwet sayen mwet Jew nu ke
moul. Tia kalmen ouiya se inge pa nga seakos ma sap
lun God, tuh pwayeiya uh nga oan ye ma sap lun Christ.
22 Inmasrlon mwet su munas in lulalfongi, nga oru tuh
nga in munas oana sie selos, tuh nga in kifasulosme. Ke
ma inge nga ekla ma nukewa nu sin mwet nukewa, tuh
nga in ku in molela kutu selos ke kutena inkanek nga ku
in orekmakin. **23** Nga oru ma inge nukewa ke sripen
Pweng Wo, tuh nga in wi ipeis ke mwe insewowo kac.
24 Kowos etu na lah mwet kasrusr puspis wi kasrusr
akutun, a mwet sefanna selos eis molin kutangla. Ke
ma inge, kasrusr ouingan tuh kowos in ku in eis molin
kutangla. **25** Mwet srital nukewa eisalosyang nu ke mwe
akpah upa puspis, tuh elos fah ku in sunya sie tefuro
sukawil, a kut orekma nu ke sie tefuro su ma na nwe tok.
26 Pa oru nga kasrusr suwosna in sun saflaiya, ac nga
oana sie mwet fisik su tia fisik ke wangin sripa. **27** Nga
arulana akkeye monuk ke puopo, ac sifacna karinginyu
tuh nga in tia sufalla tukun nga fahkak Pweng Wo ac
pwanma mwet nu ke moul in srike.

10 Mwet lili luk, nga kena kowos in esam ma sikyak nu
sin mwet matu lasr su welul Moses meet ah. Elos
nukewa muta ye karinginyuk lun sru in pukunyeng sac,
ac elos nukewa fahsr sasla Meoa Srusra ke wo ouiya. **2**
In pukunyeng uh ac in meoa uh elos nukewa baptaisla
oana mwet fahsr tokol Moses. **3** Elos nukewa kang mwe
mongo lun ngun se na, **4** ac nim mwe nim lun ngun se
na. Elos nim ke eot ngun se na ma welulos fahsr; ac eot
sac pa Christ sifacna. **5** Tusruk ne ouinge, pus selos
God El tia insewowo se, pwanang mano misa lalos oalik
in acn mwesis. **6** Ma inge nukewa mwe srikasrak nu
sesr, in sensenkakin kut tuh kut in tia kena nu ke ma
koluk, oana elos; **7** in tia pac alu nu ke ma sruloala, oana
kutu selos tuh oru. Oana Ma imusla uh fahk, "Mwet uh
pituki in mongo ac nimnim, na elos tuyak ac onsrosro." **8**
Kut in tia moulkin inkanek in kosro, oana kutu selos —
ac in len sefanna, tausin longoul tolu selos misa. **9** Kut
in tia srike Leum, oana kutu selos oru — ac anwuki elos
ke serpent. **10** Kut in tia torkaskas, oana kutu selos tuh
oru — ac elos kunausyukla sin Lipufan lun Misa. **11** Ma
inge nukewa sikyak nu selos tuh in mwe srikasrak nu
sin mwet saya, ac simla tuh in mwe sensenkakin kut.
Mweyen we se kut moul kac inge apkuran nu ke pacl
safla. **(aiōn g165)** **12** Kutena mwet su nunku mu el tu na
ku, wo elan liyaung tuh elan tia putatyang nu in mwe
sruhf. **13** Mwe srife nukewa ma kowos sun uh, mwet
saya elos wi pac sun tari. Tusruktu God El liyaung na
wuleang lal, ac El ac tia fuhlela in srifeyuk kowos alukela
ku lowos. Ke pacl se srifeyuk kowos, El ac fah akkeye
kowos ac sot inkanek in mutangla ac kaingkunla ma
inge. **14** Ouinge, mwet kawuk saok luk, kowos in karingin
kowos liki alyalu nu ke ma sruloala. **15** Nga kaskas nu
suwos oana mwet kalem in nunak. Kowos in sifacna
motkwala ma nga fahk uh. **16** Cup se ma kut sang kulo
nu sin God kac ke Kufwa lun Leum, ya kut tia ipeis ke
srahn Christ ke pacl se kut nim kac? Ac bread se su kut
kunsalik, ya kut tia ipeis ke monin Christ ke kut mongo
kac? **17** Ke sripen oasr lof in bread sefanna, kut finne
mwet pus a kut mano sefanna, mweyen kut nukewa
ipeis ke bread sefanna. **18** Nunku ke mwet Israel: elos
su kang ma kisakinyuk fin loang uh, elos tukeni kulansap
ke loang uh nu sin God. **19** Ya kalmen fahk luk uh pa,
ma sruloala ku mwe mongo ma kisayang nu kac, oasr
sripa? **20** Mo! Kalmen ma nga fahk uh pa ma kisakinyuk
fin loang lun mwet pegan ma itukyang nu sin demon uh,
ac tia nu sin God. Ac nga tia lungse kowos in asruoki
yurin demon uh. **21** Kowos tia ku in nim ke cup lun Leum
ac oayapa ke cup lun demon uh. Kowos tia ku in mongo
ke tepu lun Leum ac oayapa ke tepu lun demon uh. **22**
Kut fin oru ouinge kut ac akkasrkusrakye Leum ac oru
elan lemta. Na mea, kut nunku mu kut ku lukel? **23**
Kutu mwet uh fahk, "Ma nukewa filfilla nu sesr." Pwaye,
tusruktu tia ma nukewa wo, ac tia ma nukewa mwe
musaeak mwet uh. **24** Wangin sie mwet in suk ma ac wo
nu sel sifacna, a elan suk ma ac wo nu sin mwet ngia.
25 Kowos sukosok in kang kutena ikwa ma kukakinyuk
ke nien kuka, ac nimet elya in siyuk lah oal ku tia oal.
26 Tuh oana Ma Simusla uh fahk, "Faclu ac koano ma
lun Leum God." **27** Sie mwet su tia lulalfongi ke Christ
fin suli kowos in welul mongo, ac kowos fin som nu
kac, kang ma filiyuki ye motowos ac tia kusen siyuk lah
oal ku tia oal. **28** Tusruktu fin oasr sie mwet fahk nu
suwos, "Mwe mongo inge ma kisakinyukyang nu ke ma
sruloala," na nimet kang mwe mongo ingan, ke na sripen
mwet se su fahkot nu suwos an. Finne ac wo suwos,
29 tuh mwet se ingan ku in fohsak mweyen el pangon
mu oal. Na mwet se fin siyuk, "Efu ku elya in nunak lun
mwet saya in tuh sikulyuki sukosok luk? **30** Nga fin sang
kulo nu sin God ke mwe mongo nak, efu ku kutena mwet
in akkolukyeyu ke mwe mongo ma nga sang kulo kac?"
31 Ke ma inge, kowos fin mongo ku nim, ku kutena ma
kowos oru, oru ma nukewa nu ke wolana lun God. **32**
Ouiyen moul lowos in tia mwe aklokoalokye mwet Jew,
ku mwet sayen mwet Jew, ku mwet in church lun God.
33 Oru oana ke nga oru — ke ma nukewa nga oru, nga
srike in akinsewowoye mwet nukewa. Nga tia nunku ke

ma ac wo nu sik sifacna, a ke ma ac wo nu sin mwet
nukewa, tuh elos fah ku in moulla.

11 Kowos in etawiyu, in oana ke nga etawi Christ. **2**
Nga kaksakin kowos mweyen kowos esamyu pacl
nukewa, ac kowos fahsrna tukun mwe luti su nga tuh eis
ac tafweot nu suwos. **3** Tusruktu nga kena kowos in
kalem kac lah Christ el sifen mukul nukewa, ac mukul
tuma el sifen mutan kial, ac God El sifen Christ. **4** Ouinge
sie mukul su pre ku fahkak kas lun God ye mutun mwet
uh ke pacl in alu, fin sunya sifal, el aklusrongtenye sifal,
su Christ. **5** Ac kutena mutan su pre ku fahkak kas
lun God ye mutun mwet uh a wangin ma sunyen sifal,
el aklusrongtenye mukul tumal, su sifal. Wangin ekla
inmasrlon mutan sac ac mutan se su resaiyukla sifal. **6**
Mutan se fin tia sunya sifal, ac fal na nu sel elan kalla
aunsifal. Na ke sripen mwe mwekin se nu sin sie mutan
in resaela sifal ku kalla aunsifal, enenu elan sunya sifal.
7 Mukul se tia enenu in sunya sifal, mweyen el orekla in
luman God ac in wolana lal. A mutan el orekla in fahkak
wolana lun mukul; **8** tuh mukul uh tia orekla liki mutan, a
mutan uh orekla liki mukul. **9** Oayapa mukul uh tia orekla
ke sripen mutan, a mutan orekla ke sripen mukul. **10**
Ouinge, ke sripen lipufan uh, sie mutan enenu in sunya
sifal in fahkak lah el oan ye ku lun mukul tumal. **11** A funu
nu ke moul lasr in Leum, mutan el tia ku in sifacna fin
wangin mukul, ac mukul tia pac ku in sifacna fin wangin
mutan. **12** Tuh oana ke mutan el tuh orekla liki mukul,
in ouiya sacna, inge mukul uh isusla sin mutan; ac ma
nukewa ma orekla sin God me. **13** Kowos in sifacna
nunku lah ac fal sie mutan in pre nu sin God ke pacl in
alu a wangin ma sunyen sifal. **14** Ya tia ma kalem se
suwos, lah oemeet me aunsuf loeloes lun mukul uh mwe
mwekin se, **15** a fin loes aunsifen sie mutan, sie ma
kato? Itukyang aunsuf loeloes nu sin mutan tuh in ma
afinyen sifal. **16** Tusruktu kutena mwet fin lungse akukuin
kac, pwayena ma nga ac fahk pa: yorosr, oayapa yurin
church lun God nukewa, pa inge ouiya lasr ke pacl in
alu uh. **17** Tusruktu, kas in kasru luk nu suwos inge
ma nu ke pacl kowos tukeni in alu — nga tia kaksakin
kowos, mweyen yohk ma koluk sikyak liki ma wo. **18** Ma
se meet, nga lohng mu oasr srisrielik inmasrlowos ke
pacl kowos tukeni uh; ac nga lulalfongi mu kutu ma nga
lohng uh pwaye. **19** (Ac nuna oasr srisrielik inmasrlowos,
tuh elos su inse pwaye inmasrlowos in akilenyuk.) **20**
Pacl kowos tukeni nu sie, tia Kufwa lun Leum pa kowos
oru. **21** Tuh ke kowos mongo, kais sie sa na kang ma
nal sifacna, pwanang kutu mwet uh masrinsral a kutu
sruhila. **22** Mea, wangin lohm suwos sifacna kowos in
mongo ac nim we? Ya ac wo suwos in pilesru church lun
God ac akmwekinyalos su muta in enenu? Mea kowos
nunku mu nga ac fahk nu suwos ke ma inge? Ya nga ac
kaksakin kowos? Tiana ku! **23** Tuh mwe luti nga tuh eis
sin Leum nga tafweot tari nu suwos: tuh Leum Jesus,
in fong se ke tukakinyukyak el, el eis bread, **24** ac ke
el sang kulo tari, el kunsalik ac fahk, "Eis, mongo; ma
inge monuk ma musalla keiwos. Kowos oru ma inge in
esamyu." **25** Oayapa, tukun el mongo tari, el eis cup sac
ac fahk, "Cup se inge wuleang sasu ke srahk. Ke kowos
nim, kowos in oru ma inge in esamyu." **26** Tuh pacl e
nukewa kowos mongo bread inge ac nim ke cup se inge,
kowos fahkak misa lun Leum nwe ke pacl se el sifil tuku.
27 Ke ma inge, el su mongo bread inge ac nim ke cup
lun Leum ke sie ouiya tia suwohs, oasr mwatal ke monin
Leum ac srahn Leum. **28** A lela kais sie mwet in sifacna
tuni ouiyen moul lal meet liki el mongo ke bread inge ac
nim ke cup se inge. **29** Mweyen el fin tia akilen kalmen
monin Leum ke pacl el mongo bread ac nim ke cup, el
use nununku nu facl sifacna ke el mongo ac nim. **30**
Pa ingan sripa se oru mwet puspis inmasrlowos mas
ac munas, ac kutu misa tari. **31** Kut fin sifacna tuni kut
meet, kut fah tia nununkeyuk. **32** Tusruktu Leum God El
nununkekut ac kai kut tuh kut fah tia wi faclu lisyukla.
33 Ke ma inge, mwet lili luk, ke kowos tukeni nu sie in
mongo ke Kufwa lun Leum, kowos in tupan sie sin sie.
34 Ac fin oasr mwet masrinsral, lela elan mongoi in lohm
sel, tuh kowos fah tia nununkeyuk ke kowos tukeni nu
sie. Ac sripa saya an, nga fah akkalemye ke nga fahsrot
nu yuruwos.

12 Inge, ke ma kowos sim kac ke mwe sang sin
Ngun Mutal. Mwet lili, nga kena kowos in etu ma
pwaye kac uh. **2** Kowos etu lah ke pacl se kowos srakna
moulkin moul in lohsr, kowos tuh kolyukla ke inkanek
tafongla puspis tuh kowos in alu nu ke ma sruloala
ma wangin moul la. **3** Nga lungse kowos in etu lah
wangin sie mwet su kolyuk sin Ngun lun God ku in fahk,
"Jesus elan selngawiyuk!" Oayapa wangin sie mwet ku
in sifacna fahkak, "Jesus el Leum," el fin tia kolyuk sin
Ngun Mutal. **4** Oasr kain in mwe sang puspis lun ngun
ac ma inge tia oana sie, tusruktu ma sin Ngun sefanna.
5 Oasr kain in kulansap ma tia oana sie, tusruktu ma
inge kulansupu Leum sefanna. **6** Oasr kain in talan
itukyang nu sin mwet uh ma tia oana sie, tusruktu God
sefanna pa sang talan inge nu sin mwet nukewa. **7** God
El akkalemye nu sin kais sie mwet lah ngunal oasr in
elos, tuh in mwe akwoye mwet nukewa. **8** Ngun el sang
nu sin sie mwet mwe fahkak ke lalmwetmet, ac Ngun
sacna el sang nu sin sie pacna mwet mwe fahkak ke
etauk. **9** Nuna Ngun sacna el sang lulalfongi nu sin sie
mwet, ac nu sin siena mwet el sang ku in akkeyala mas.
10 Ngun se inge el asang nu sin sie mwet ku in orek
mwenmen; ac nu sin siena, ku in fahkak kas lun God; ac
nu sin sie pac, ku in akilen inmasrlon mwe sang ma tuku
sin Ngun me ac ma tia tuku sin Ngun me. Nu sin sie
mwet el sang ku in kaskaskin siena kain in pusra, ac nu
sin sie el sang ku in aketeya pusra inge. **11** Tusruktu
Ngun sacna pa oru ma inge nukewa. El sang nu sin kais
sie mwet mwe sang su tia oana sie, fal nu ke lungse lal.
12 Christ el oana sie mano ma oasr lah puspis kac; finne

lah puspis oasr kac, a mano sefanna. 13 Ouinge, kut
nukewa baptaisla ke Ngun sacna nu ke mano sefanna —
kut finne mwet Jew ku mwet sayen mwet Jew, kut finne
mwet kohs ku mwet sukosok; ac God El okoama Ngun
sefanna nu in kut nukewa. 14 Tuh mano se tia orekla
ke lah sefanna, a ke lah puspis. 15 Sie nia fin fahk,
"Mweyen nga tia pao, nga tia ma lun mano," na mea
pwaye lah el tia lahn mano sac? 16 Ac insrac fin fahk,
"Mweyen nga tia atronmuta se, nga tia lahn mano sacn,"
na mea, pwaye lah el tia lahn mano sac? 17 Mano nufon
se fin atronmuta mukena, ac ku in lohng fuka? Ac fin
insrac mukena, ac ku in ngok fuka? 18 A God El oakiya
lah nukewa tia oana sie in mano se, fal nu ke lungse
lal. 19 Ac tuh wangin mano fin lah nukewa kac kain
sefanna! 20 Tusruktu, oasr lah puspis, a mano sefanna.
21 Ouinge, atronmuta el tia ku in fahk nu sel pao, "Nga
tia enenekom!" Ac sifa tia pac ku in fahk nu sel nia, "Nga
tia enenekom!" 22 Pwayeiya uh, lahn mano ma luman
munas uh, arulana eneneyuk; 23 ac lah ma kut nunku
mu tia arulana yohk sripa, pa kut karingin wo uh; ac lah
ma tia arulana wo in liyeyuk, kut nokomla in wo, 24 a lah
ma wo in liyeyuk tia enenu in orek ouinge. God sifacna
El orani lah nukewa ke mano in sie ouiya ma ac akwoye
lah ma oasr enenu la. 25 Ac ouinge wangin sralik in
mano se, a lah nukewa akaringini. 26 Sie lah fin keok,
lah nukewa wi keok; sie lah fin kaksakinyuk, lah nukewa
wi engan. 27 Kowos nukewa monin Christ, ac kais sie
suwos lahn manol. 28 God El oakikowosi nukewa in
acn suwos in church: acn se meet nu sin mwet sap,
akluo mwet palu, aktolu mwet luti; na tufah elos su orek
mwenmen, elos su itukyang ku nu se in akkeyala mas,
ku mwet kasru, mwet kol, ku elos su kaskaskin siena
kain pusra. 29 Tia elos nukewa mwet sap ku mwet palu
ku mwet luti. Tia mwet nukewa oasr ku yoro in orek
mwenmen 30 ku in akkeyala mas ku in kaskaskin siena
kain pusra, ku aketeya kalmen pusra inge. 31 Ke ma
inge kowos in sang insiowos in suk mwe sang ma yohk
sripa uh. Tusruktu inge nga ac akkalemye ouiya se ma
wo liki nukewa.

13 Nga finne ku in kaskas ke kas lun mwet ac kas lun
lipufan, a fin wangin lungse yuruk, nga ac oana
pusren brass su tungtung, ku cymbal su erarrar. 2 Nga
finne ku in fahkak kas lun God, ac etu ma lukma nukewa
ac etauk nukewa; ac fin oasr yuruk lulalfongi nukewa in
mokle eol, a fin wangin lungse yuruk, nga wangin. 3 Nga
finne kitala ma luk nukewa ac sang monuk in firiryak
— a fin wangin lungse yuruk, nga tia akwoyeyuk kac.
4 Lungse el mongfisrasr ac kulang; lungse el tia sok,
lungse el tia sifacna konkin, el tia inse fulat; 5 lungse el
tia oru ma sufal, el tia nunku kacl sifacna, el tia sa in
mulat, el tia oakla ma koluk orek nu sel. 6 Lungse el tia
engan ke ma koluk, a el engan ke ma pwaye. 7 Lungse
el tiana fuhleak; el lulalfongi ac finsrak ac muteng in pacl
nukewa. 8 Lungse el tiana wanginla. A funu ke kas in
palu, ma nu ke kitin pacl; ac mwe sang in kaskas ke
siena kain pusra ac fah tui; ac etauk ac fah wanginla
pac. 9 Tuh etauk lasr ac fahkak lasr ke kas lun God tiana
fonla; 10 a ke ma su fonla ac suwoslana ac tuku, na ma
su tia fonla ac fah wanginla. 11 Ke nga tulik, nga kaskas
oana tulik, etu luk oana etu lun tulik, ac nga nunku oana
tulik; a inge ke nga mwet matu, nga sisla ouiya lun tulik.
12 Liye lasr ke God in pacl inge, oana ke kut ngetang nu
ke sie selngun ohk; a tok kut fah ngetani sie sin sie. Inge
nga etu tafu na; a tok ac fah fonla etu luk — oana ke God
El arulana eteyu. 13 Ac inge oasr lulalfongi, finsrak ac
lungse; ac ma se ma yohk sin ma tolu inge pa lungse.

14 Ke ma inge, lungse pa kowos ac kwafe kowos nu
kac. Kowos in oayapa kwafe kowos nu ke mwe
sang lun ngun, yokna ke mwe sang lun sulkakin kas lun
God. 2 Mwet se ma kaskaskin siena kain pusra el tia
kaskas nu sin mwet uh a nu sin God, mweyen wangin
mwet kalem kac. El kaskas ke ma lukma ke ku lun Ngun.
3 Tusruktu mwet se su sulkakin kas lun God el kaskas
nu sin mwet uh ke kas in kasrelos, kas in akkeyalos, ac
kas in akwoyalos. 4 Mwet se ma kaskaskin siena kain
pusra el kasrel sifacna, a mwet se ma sulkakin kas lun
God el kasru mwet nukewa su tukeni in church. 5 Wo
sik kowos nukewa in kaskaskin siena kain pusra; a wo
liki na tuh in oasr mwe sang yuruwos in sulkakin kas lun
God. Tuh yohk sripen mwet se su sulkakin kas lun God
liki el su kaskaskin siena kain pusra — sayen fin oasr sie
su ku in aketeya ma el fahk, tuh church nufon sac fah
eis kasru kac. 6 Ke ma inge, mwet wiuk in lulalfongi, nga
fin fahsrot nu yuruwos, ya oasr sripa nu suwos nga fin
kaskaskin siena kain pusra? Ac wanginna, nga fin tia
fahkak nu suwos sie mwe fahkak sin God me, ku kas in
etauk, ku kas in purakak nunkowos, ku kas in luti. 7
Nunku ke sie flute ku harp, kain in mwe srital on ma
wangin moul la — mwet uh ac etu fuka ahyen on soko
fin tia kalem pusren kais sie note kac? 8 Ac mwet ukuk
se fin tia ukya mwe ukuk uh in kalem, su ac akola nu
ke mweun? 9 In ouiya sacna, mwet uh ac kalem fuka
ke ma kowos fahk uh kowos fin kaskaskin siena kain
pusra ma tiana kalem uh? Kas lowos uh ac wanginla
yen engyeng uh! 10 Pukanten kain in kas fin faclu ma
tia oana sie, a kain in kas inge nukewa oasr kalmeya.
11 Sie mwet fin sramsram ke kas ma nga tia etu, na el
oana sie mwet sac nu sik, ac nga mwet sac se pac nu
sel. 12 Ke kowos kena eis mwe sang lun Ngun, kowos
enenu in akyokye orekmakinyen mwe sang ma ac kasru
in musaeak mwet in church. 13 Mwet se ma kaskaskin
siena kain pusra, elan pre tuh in itukyang nu sel mwe
sang in akkalemye ma el fahk. 14 Tuh nga fin pre ke
siena kain pusra, ngunik el pre, a nunkuk wangin kac.
15 Na mea nga ac oru? Nga fah pre ke ngunik, ac nga
fah oayapa pre ke nunak luk; nga fah on ke ngunik,
ac nga fah oayapa on ke nunak luk. 16 Ke kom sang
kulo nu sin God ke ngun mukena, mwet saya se su wi

tukeni sac el ac ku in wi fahk “Amen” fuka nu ke pre
in sang kulo lom, ke el tia ku in etu ma kom fahk an?
17 Pre in sang kulo lom nu sin God finne wo, ac tiana
kasru mwet se ngia. 18 Nga kulo nu sin God lah nga
kaskaskin siena kain pusra yohk liki kowos nukewa. 19
Tusruktu ke pacl in alu in church, wo sik in kaskaskin kas
limekosr na ma mwet uh ku in kalem kac ac eis etauk
kac, liki na in kaskaskin tausin puspis kas in siena kain
pusra. 20 Mwet Christian wiuk, kowos in tia elahn tulik
in nunak lowos. Tusruktu in ma koluk, lela in wangin
mwatuwos oana tulik srisrik; a in nunak lowos, kowos
in nunak oana mwet matu. 21 In Ma Simusla oasr ma
simla su fahk: “Ke kaskas lun mwet su siena kas lalos,
Nga fah kaskas nu sin mwet luk, Leum El fahk. Nga fah
kaskas ke oalin mwet sac uh, Tusruktu, ne ouinge, mwet
luk fah tia porongeyu.” 22 Ouinge, mwe sang lun kaskas
ke siena kain pusra el oana sie mwe akul nu sin mwet
selulalfongi, ac tia nu sin mwet lulalfongi. Ac sulkakinyen
kas lun God pa sie mwe akul nu sin mwet lulalfongi, ac
tia nu sin mwet selulalfongi. 23 Ke ouinge uh, fin oasr
tukeni lun mwet in church, ac mwet nukewa mutawauk
in kaskaskin siena kain pusra — ac kutu mwet saya, ku
mwet sululalfongi utyak wi, ya elos ac tia fahk mu kowos
mwet wel? 24 A elos nukewa fin sulkakin kas lun God ke
sie mwet selulalfongi ku sie mwet saya utyak, na el ac
ku in akilenak ma koluk lal ke ma el lohng uh. El ac fah
nununkal sifacna ke ma el lohng inge, 25 ac el ac fahkak
nunak lukma lal ye mutun mwet tukeni uh, ac el ac fah
faksufi ac alu nu sin God ac fahk, “Pwayena lah God El
oasr yuruwos!” 26 Mwet lulalfongi wiuk, pa inge kalmen
ma nga fahk uh. Ke kowos tukeni nu ke alu, sie mwet
uh ac on, sie elan luti, sie elan fahkak mwe fahkak sin
God me, sie pac elan kaskaskin siena kain pusra, ac sie
pac elan aketeya pusra inge. Ma nukewa enenu in mwe
musaeak mwet in church. 27 Kutena mwet fin kaskaskin
siena kain pusra, lela in tia pus liki mwet luo ku tolu, ac
elos in kais sie eis pacl lalos, ac sie pac mwet in aketeya
ma srumunyuk uh. 28 Tusruktu fin wangin mwet ku in
aketeya, na mwet se ma kaskaskin siena kain pusra el
enenu in misla, ac kaskas na nu sel sifacna ac nu sin
God. 29 Mwet luo ku tolu su oasr mwe fahkak sin God
me elos in eis kunalos, na mwet ngia in lohang akwoya
nu ke ma elos fahk. 30 Tusruktu mwet se fin muta in
tukeni uh ac el eis sie mwe fahkak sin God, mwet se ma
kaskas uh enenu in tui. 31 Kais sie suwos ku in eis pacl
la in fahkak kas lun God, tuh mwet nukewa in ku in lutlut
kac ac eis ku lalos kac. 32 Sie mwet su sulkakin kas lun
God el enenu in karinganang mwe sang se ma itukyang
nu sel, 33 mweyen God El tia pangon kut nu ke ouiya
oraru, a nu ke ouiya misla. Oana in church nukewa lun
mwet lun God, 34 mutan elos enenu in misla ke pacl in
tukeni uh. Elos in tia kaskas, a elos in pusisel, fal nu ke
Ma Sap lun mwet Jew. 35 Elos fin lungse etu ke kutena
ma, elos fah siyuk sin mukul tumalos in lohm selos. Sie
mwe mwekin fin sie mutan el kaskas ke pacl in tukeni lun
church. 36 Kowos mwet in church Corinth, mea pwaye
lah kas lun God tuku yuruwos me? Ya kowos mukena
pa kas lun God tuku nu se uh? 37 Mwet se fin nunku
mu el mwet utuk kas lun God, ku oasr mwe sang lun
ngun yorol, elan akilen lah ma nga simis nu suwos inge
ma Leum Jesus el sapkin. 38 Tusruktu el fin tia lohang
nu ke kas luk inge, nimet kowos lohang nu sel. 39 Ke
ma inge, mwet lulalfongi wiuk, kowos in insianaung in
sulkakin kas lun God, tusruktu nimet ikol mwet lulalfongi
su kaskaskin siena kain pusra. 40 Kowos in oru ma
nukewa in ouiya fal ac in takla wo.

15 Inge, mwet lili ac lulu, nga lungse akesmakinye
kowos ke Pweng Wo su nga fahkak kac nu suwos,
ac su kowos eis, ac su lulalfongi lowos tu ku kac. 2 Pa
inge Wosasu su nga fahkak nu suwos. Kowos moliyukla
ke sripen Wosasu, kowos fin sruokya na ku — a kowos
fin tia, na lulalfongi lowos wangin sripa. 3 Nga tafweot nu
suwos ma nga eis tari, su arulana yohk sripa: tuh Christ
el misa ke ma koluk lasr, oana simla in Ma Simusla; 4 el
tuh pukpuki, ac akmolyeyukyak el ke len se aktolu, fal nu
ke Ma Simusla; 5 el sikyang nu sel Peter, ac toko nu sin
mwet sap singoul luo. 6 Na sie pacl tok, el sikyang nu
sin mwet pus liki lumfoko sin mwet fahsr tokol meet.
Pus selos srakna moul, a kutu selos misa tari. 7 Na el
sikyang nu sel James, ac toko nu sin mwet sap nukewa.
8 Na e tok, el sikme pac nu sik — finne nga oana sie su
isusla meet liki pacl fal. 9 Tuh nga srik sin mwet sap
nukewa — nga tia pac fal in pangpang sie mwet sap,
mweyen nga tuh kalyei church lun God. 10 Tuh kulang
lun God pa oru nga sie mwet sap inge, ac kulang lal nu
sik tia wangin sripa. Tuh nga orekma yohk liki kutena
mwet sap saya. Tusruktu tia nga pa oru uh, a lungkulang
lun God su orekma in nga. 11 Ke ma inge, oana sie finne
ma sik ku ma selos, tuh pa inge ma kut nukewa fahkak
in luti lasr, ac pa inge ma kowos lulalfongi. 12 Inge, mwe
fahkak lasr uh pa Christ el akmoulyeyukyak liki misa, na
efu ku kutu suwos fahk mu wangin moulyak liki misa?
13 Fin pwaye, kalmac pa Christ el tiana moulyak; 14
ac Christ el fin tia moulyak liki misa, na wangin sripen
mwe luti lasr, ac wangin pac sripen lulalfongi lowos.
15 Tia ma inge mukena, a kut orek loh kikiap ke God,
mweyen kut fahk mu El akmoulyelak Christ liki misa — a
fin pwaye lah mwet misa elos tia moulyak, na El tia pac
akmoulyelak Christ. 16 Tuh mwet misa fin tia moulyak,
Christ el tia pac moulyak. 17 Ac Christ el fin tia moulyak,
na lulalfongi lowos wangin sripa, ac kowos srakna tuhlac
in ma koluk lowos. 18 Ac oayapa kalmac pa mwet
lulalfongi in Christ su misa tari, elos wanginla. 19 Finsrak
lasr in Christ fin ma na nu ke moul se inge mukena,
na fal mwet uh in pakomutasr yohk liki mwet nukewa.
20 Tusruktu suwosiya pa Christ el akmoulyeyukyak liki
misa, in mwe akpwayei lah elos su motul in misa fah
oayapa akmoulyeyukyak. 21 Tuh oana ke misa tuku ke

sie mwet, in lumah sacna moulyak liki misa tuku pac
ke sie mwet. 22 Tuh oana ke mwet nukewa misa ke
sripen kupasr lalos nu sel Adam, in lumah sacna mwet
e nukewa fah akmoulyeyukyak ke sripen kupasr lalos
nu sin Christ. 23 Tusruktu kais sie fah akmoulyeyukyak
fal nu ke pacl oakwuki nu sel: Christ pa emeet; na elos
nukewa su ma lal fah akmoulyeyukyak pac ke pacl se el
ac foloko. 24 Na ac fah safla faclu. Christ el fah kutangla
ku nukewa lun ngun koluk, oayapa mwet kol ac wal lun
ngun inge, ac el ac fah sang Tokosrai nu sin God Papa.
25 Tuh Christ el fah leum nwe ke God El kutangla mwet
lokoalok nukewa ac fuhlelosi ye nien Christ. 26 Mwet
lokoalok se ma ac fah kutangyukla oetok uh pa misa. 27
Tuh Ma Simusla uh fahk, "God El likiya [ma] nukewa nu
ye nial." Kalem lah God sifacna El tia oasr in kas se inge
"ma nukewa" mweyen El pa filiya ma nukewa ye Christ.
28 Tusruktu ke ma nukewa filiyuki tari nu ye kolyuk lun
Christ, na el, Wen, fah sifacna likilya ye God, su likiya
ma nukewa yal; ac God El fah leum fin ma nukewa. 29
Inge, fuka mwet su baptaisla inen mwet misa? Efu ku
elos in oru? Fin pwaye lah mwet misa tia moulyak, oana
ke kutu mwet uh fahk, na efu ku mwet inge baptaisla
ke inen mwet misa? 30 Ac funu kut, efu ku kut moul in
sensen ke ao nukewa? 31 Mwet lili ac lulu, nga suiya
misa len nukewa! Konkin luk keiwos, ke sripen kupasr
lasr yurin Christ Jesus Leum lasr, pa oru ngan fahkla
ma se inge. 32 Fin pa nga anwuk lain mwet su oana
"kosro sulallal" in Ephesus, oana mwet su ac nuna misa
na, ac mwe mea nu sik? Tusruktu fin mwet misa ac
tia akmoulyeyukyak, na tari kut in oru oana kas se ma
fahk mu, "Lela kut in mongo ac nim, tuh kut ac misa
lutu." 33 Kowos in tia kiapweyukla. "Mwet kawuk koluk
uh ku in kunausla elah wo uh." 34 Kowos in asmakla
ac tulokinya ouiya koluk lowos. Nga fahk ma inge in
akmwekinye kowos: kutu suwos tia etu God. 35 Oasr
mwet ac siyuk, "Mwet misa uh ac akmoulyeyukyak fuka?
Ac kain in mano fuka lalos?" 36 Kom lalfon! Ke kom
yukwiya sie fita infohk uh, tia ku in srunak fin tia misa
meet. 37 Ac ma kom yukwiya uh tia monin sak nufon
soko, a fita se na — sahp fiten wheat se ku fiten sie
pacna kain. 38 God El sang sie mano nu ke kais sie fita,
fal nu ke lungse lal; El sang nu sin kais sie fita mano
se ma ac fal nu kac. 39 Ac ikwen ma moul nukewa tia
kain ikwa sefanna. Ikwen mwet uh sie kain, ikwen ma
orakrak uh sie pac kain, ikwen won uh sie pac kain, ac
ikwen ik uh sie pacna kain. 40 Ac oasr pac mano lun ma
inkusrao, ac mano lun ma fin faclu. Wolana lun mano
ke ma inkusrao sie liki wolana lun mano ke ma oan fin
faclu. 41 Oasr wolana lun faht uh, ac sie pac wolana lun
malem, ac oasr sie pacna wolana lun itu uh, tuh kais sie
itu tia oana sie wolana la. 42 Ac fah oapana inge ke
pacl se God El ac akmoulyauk mwet misa. Ke mano se
pukpuki, ma ac kulawi; ke ac akmoulyeyukyak, mano sac
ac tia kulawi. 43 Mano se ma pukpuki, sukato ac munas;
a mano se ma akmoulyeyukyak ac fah oasku ac ku. 44
Ke pukpuki, el sie mano ikwa; ke akmoulyeyukyak, el
ac fah sie mano ngun. Ke sripen oasr mano ikwa se,
ouinge enenu pac in oasr mano ngun se. 45 Tuh Ma
Simusla uh fahk, "Mwet se oemeet ah, Adam, el orekla
tuh sie ma moul"; a Adam se safla el Ngun in sang moul.
46 Tia moul in ngun pa meet, a moul in ikwa, na toko
fah moul in ngun. 47 Adam se meet orekla ke fohk lun
faclu; Adam se akluo el tuku inkusrao me. 48 Elos su
ma lun faclu, elos oana el su orekla ke fohk lun faclu;
elos su ma lun kusrao elos oana el su tuku inkusrao
me. 49 Oana ke kut nukum luman mwet se ma orekla ke
fohk uh, ouinge kut ac fah nokomang luman Mwet se
ma tuku inkusrao me. 50 Mwet lulalfongi wiuk, kalmen
ma nga fahk uh pa ma orekla ke ikwa ac srah koflana
ipeis ke Tokosrai lun God, ac ma kulawi koflana ipeis
ke ma ac tia kulawi. 51 Porongo ke nga ac akkalemye
sie ma lukma: tia kut nukewa ac fah misa, tusruktu kut
nukewa fah ekla 52 in kitin pacl na, oana sarup se, ke
mwe ukuk safla uh ac kasla. Tuh pacl se mwe ukuk
uh kas, mwet misa ac fah akmoulyeyukyak ac tia sifil
misa, ac kut nukewa ac fah ekla. 53 Tuh ma su kulawi
enenu in ekla ac nokomang ma su ac tia kulawi; ma
su ac misa enenu in ekla ac nokomang ma su tia ku in
misa. 54 Na ke ma su misa ac kulawi ekla tari nu ke
ma ac tia ku in misa ku kulawi, na Ma Simusla se inge
ac fah akpwayeiyuk, "Misa kutangyukla tari!" 55 "Misa,
pia kutangla lom an? Misa, pia mwe anwuk lom an?"
(Hadēs g86) 56 Mwe anwuk lun misa pa ma koluk, ac
ku lun ma koluk pa Ma Sap. 57 A kulo nu sin God, su
ase kutangla nu sesr ke Leum lasr Jesus Christ! 58 Ke
ma inge, mwet wiuk in lulalfongi su arulana saok sik,
kowos in tu na ku ac tia mokuikui. Kowos in moniyuk in
orekma nu sin Leum pacl nukewa, ke sripen kowos etu
lah orekma lowos nu sin Leum tia ma pilasr.

16 Inge, ke mani se ma kowos ac orani in sang kasru
un mwet lun God in acn Judea: kowos enenu in
oru oana ma nga tuh fahk nu sin church in acn Galatia.
2 Sunday nukewa kais sie suwos in srela kutu mani,
fal nu ke lupan molin orekma lun kais sie. Orani ac
karinganang ma inge, tuh in fah wangin sifil orani mani
ke pacl se nga ac tuku. 3 Tukun nga sun kowos, nga
ac fah supwala mwet ma kowos sulela in usla mwe
sang lowos nu Jerusalem, wi leta in tukakunulos. 4 Fin
fal nga in wi som, na elos ku in wiyu som. 5 Nga fah
tuku nu yuruwos tukun nga oru fufahsryesr luk in acn
Macedonia, mweyen nga akoo nga in som nu we. 6
Nga finsrak ngan muta yuruwos ke kutu pacl, sahp ke
pacl in mihsrisr uh nufon, na kowos fah ku in kasreyu
ke fufahsryesr luk nu in kutena acn nga ac som nu we
toko. 7 Nga tia lungse sa fahsrot inge ac muta yuruwos
ke kitin pacl na, a nga finsrak mu ngan fah fahsrot ac
muta paht yuruwos, fin ou lungse lun Leum. 8 Nga ac

mutana Ephesus nwe ke len in Pentecost. **9** Oasr pacl
na wowo nu sik in oru sie orekma yohk sripa in acn se
inge, finne oasr mwet puspis lainyu. **10** Timothy el fin
fahsrot, kowos in arulana liyalang wo tuh in wangin mwe
fosrnga nu sel, mweyen el mwet orekma lun Leum, oana
nga. **11** Nimet lela kutena mwet in pilesral, a kowos in
kasrel ke fufahsryesr lal tuh in misla, elan ku in foloko
nu yuruk; mweyen nga soano foloko lal wi mwet wiasr
pac in orekma uh. **12** Ac funu kacl Apollos, sie pac
mwet wiasr in orekma uh, pacl pus nga kwafe sel elan
fahsrot nu yuruwos wi mwet lulalfongi pac wiasr saya,
a el soenna nunku mu pacl fal elan fahsrot. Tusruktu
el fin konauk pacl wo, el ac fah fahsrot. **13** Kowos in
ngusrikyak, tu na ku in lulalfongi; kowos in pulaik na,
ac akkeye insiowos. **14** Oru orekma lowos nukewa ke
lungse. **15** Kowos etu kacl Stephanas ac sou lal; elos pa
forla oemeet in acn Achaia, ac eisalosyang sifacna tuh
elos in orekma in kasru mwet lun God. Mwet wiuk in
lulalfongi, nga kwafe suwos, **16** tuh kowos in akos mwet
kol ouinge, ac kutepacna mwet ma welulos orekma ac
kulansap. **17** Nga engan ke Stephanas, Fortunatus, ac
Achaicus elos tuh tuku ah, mweyen elos aolkowosla
ke kowos wangin, **18** ac akkeyeyu, oana ke elos tuh
akkeye kowos. Fal in akilenyuk mwet ouinge. **19** Church
in kais sie acn in Asia paing kowos. Aquila ac Priscilla ac
church se ma muta tukeni in lohm selos ah elos wi pac
arulana paing kowos inen Leum lasr. **20** Mwet lulalfongi
nukewa wiowos in acn se inge elos paing kowos. Kowos
in paing sie sin sie ke lungse pwaye. **21** Nga simis kas
inge ke pouk sifacna: [Lung luk nu suwos, nga Paul]. **22**
Kutena mwet su tia lungse Leum — fal in selngawiyuk
el! [Marana tha — Leum lasr, fahsru]! **23** Lungkulang lun
Leum Jesus in wi kowos. **24** Lung luk nu suwos nukewa
inen Christ Jesus.

Luo Corinth

1 Ma sel Paul, sie mwet sap lun Christ Jesus ke lungse
lun God, ac oayapa Timothy, mwet wiasr in lulalfongi
— Nu sin church lun God in acn Corinth, ac nu sin mwet
lun God nukewa apunla acn Achaia: **2** Lungkulang ac
misla nu suwos sin God Papa tumasr ac Leum Jesus
Christ. **3** Lela kut in sang kulo nu sin God, Papa tumun
Leum lasr Jesus Christ, Papa su arulana pakoten, ac
God su kasrekut ac akwoyekut! **4** El kasrekut in mwe
lokoalok nukewa lasr, tuh kut in ku in kasru mwet ngia
ke kutena mwe lokoalok ma oasr yorolos, ke ouiyen
kasru se pacna ma God El kasrekut kac. **5** In oana ke
kut wi ipeis ke mwe keok puspis lun Christ, ouinge in
Christ kut oayapa ipeis ke kasru lulap lun God. **6** Kut fin
keok, ma inge mwe kasru ac mwe molela nu suwos;
fin kasreyuk kut, na kasreyuk pac kowos, ac ac fah
itukot pac ku nu suwos tuh kowos in ku in mongfisrasr in
mutangla mwe keok pacna ma kut mutangla. **7** Ke ma
inge finsrak lasr in kowos arulana ku, ac kut etu lah ke
kowos wi ipeis ke keok lasr, kowos oayapa ipeis ke mwe
kasru nu sesr. **8** Mwet lili ac lulu, kut kena akesmakye
kowos ke ma upa su kut tuh pulakin in acn Asia. Ma
toasr su filiyuki facsr arulana yohk ac toasrlana, oru
kut fuhleak finsrak nukewa lasr mu kut ac moul. **9** Kut
nunku mu kut ac misa. Tusruktu ma inge sikyak tuh
kut in tia lulalfongi kacsr sifacna, a kut in lulalfongi God
mukena, su akmoulyauk mwet misa. **10** El molikutla liki
mwe sensen puspis ma kut ac ku in misa kac, ac El
ac fah sifil molikutla; ouinge kut filiya finsrak lasr in El
tuh El ac fah sifilpa molikutla **11** oana ke kowos oayapa
kasrekut ke pre lowos. Ouinge pre puspis lun mwet uh
kacsr ac fah topukyuk, ac God El fah akinsewowoye kut,
ac mwet puspis fah sang kulo nu sin God kacsr. **12** Kut
sifacna konkin lah ma kut pulakin insiasr uh akkalemye
lah ouiyen moul lasr fin faclu pwayena ac suwohs ye
mutun God, ac yokna ke kut tuh muta inmasrlowos, ke
sripen ku lun kulang lun God, ac tia ke lalmwetmet lun
mwet. **13** Tuh kut sim nu suwos ke ma na kowos ku in riti
ac kalem kac. Nga finsrak kowos in arulana kalem kac,
14 kowos finne soenna arulana kalem kac inge — tuh
ke Len lun Leum Jesus, kowos ac fah ku in insewowo
kacsr oana ke kut insewowo keiwos. **15** Ke sripen nga
etu na lah ouinge, pwanang nga tuh akoo in fahsrot nu
yuruwos meet, tuh kowos in akinsewowoyeyuk pacl luo.
16 Mweyen nga lumahla tari ngan mutwata yuruwos ke
fahsr se luk nu Macedonia, ac sifilpa ke folok luk we me
uh, tuh nga in eis kasru luk suwos nu ke fahla luk nu
Judea. **17** Ke nga ako ouinge, ya kowos nunku mu nga
oana mwet ma sa in ekulla nunak la uh? Pacl nga oru
pwapa luk uh, ya nga oru ke lungse luk sifacna, akola
na in fahk, "Aok, aok" meet, na tok nga ekulla fahk mu
"Mo, mo?" **18** A oana ke God El pwaye ke ma El fahk
uh, wulela luk nu suwos tiana "Aok' ac oayapa "Mo."
19 Tuh Jesus Christ, Wen nutin God, su nga ac Silas
ac Timothy tuh luti nu suwos kacl, el tia sie su sisani
"Aok" ac "Mo." Pacl nukewa el "Aok" na. **20** Mweyen el
pa "Aok" nu ke wuleang nukewa lun God. Ke ma inge
kut fahk "Amen" inen Jesus Christ, nu ke wolana lun
God. **21** God sifacna pa akkeye kut oayapa kowos ke kut
kupasryang nu sin Christ. God sifacna pa srikutelik, **22**
ac filiya sie mwe akul facsr in akkalemye lah kut ma lal,
ac El ase Ngun Mutal in oan insiasr tuh in mwe akpwayei
ke ma nukewa su El akoela nu sesr. **23** Nga pang nu sin
God tuh El etu nunak lun insiuk! Nga tuh tila fahsrot nu
Corinth ke sripen nga tia lungse akelyaye kowos. **24** Kut
tia srike in sapkin ma kowos in lulalfongi; kut etu lah
kowos tu ku in lulalfongi. A kut wi kowos orekma, tuh in
mwe akenganye kowos.

2 Ouinge nga tuh sifacna sulela sik in tia sifilpa fahsrot
nu yuruwos, tuh nga in tia akasorye kowos. **2** Mweyen
nga fin oru kowos in asor, na su ac ku in akpwaryeyu?
Elos na su nga tuh akasorye. **3** Pa inge sripen nga
tuh sim nu suwos meet ah — nga tia lungse fahsrot
nu yuruwos ac aksupwaryeyuk sin mwet na ma fal in
akenganyeyu. Tuh nga pula tari lah nga fin engan, na
kowos nukewa wi pac engan. **4** Ke nga tuh sim nu
suwos, nga tuh inse asor ac supwarlana ac nga tung
pac; tia tuh nga in akasorye kowos, a tuh kowos in ku in
akilen lupan lungse luk nu suwos nukewa. **5** Inge, fin
oasr sie inmasrlowos su akasorye siena mwet, el tia oru
nu sik, a nu suwos nukewa — ku sahp kutu na suwos.
(Nga fahk ouinge mweyen nga tia lungse in upala nu
sel.) **6** Fal tari kaiyuk ma inkaiyowos tuh sang nu sin
mwet se ingan. **7** Na inge, kowos enenu in nunak munas
nu sel ac akkeyal, tuh asor lal in tia yokelik, pwanang
el fuhleak lulalfongi lal. **8** Ouinge nga kwafe suwos in
akkalemye nu sel lah pwaye kowos lungse el. **9** Nga tuh
sim nu suwos mweyen nga ke srike kowos, ac liye lah
kowos akola pacl nukewa in akos kas in luti luk. **10** Ke
kowos nunak munas nu sin sie mwet, nga wi pac nunak
munas nu sel. Tuh pacl nga nunak munas — fin oasr
ma fal nga in nunak munas kac — nga oru ma inge ye
mutun Christ, ke sripowos, **11** in kutongilya Satan elan
tia kutangkutla, mweyen kut etu ouiya kutasrik lal. **12** Ke
nga sun acn Troas in fahkak Pweng Wo ke Christ we,
nga konauk lah Leum el ikasla tari inkanek nu ke orekma
uh. **13** Tusruktu nga tuh arulana fosrnga, mweyen nga
tia ku in konalak Titus, mwet wiasr in orekma uh. Ke ma
inge nga wilkas nu sin mwet we, ac som nu Macedonia.
14 A kut in sang kulo nu sin God! Tuh ke kut ma sefanna
yurin Christ, God El kol kut in kutangla pacl nukewa. Ac
El orekmakin kut in oru tuh etauk ke Christ in fahsrelik
nu yen nukewa oana sie foul na keng. **15** Tuh kut oana
sie mwe kisa keng fohlo, ma Christ el kisakin nu sin
God, ac fohlo se inge fahsrelik nu inmasrlolos su fahsr
ke inkanek in moul, oayapa nu inmasrlolos su fahsr ke
inkanek in tuhlac. **16** Tuh nu selos su ac tuhlac, ma inge

oana foulin ma misa su mwe uniya; a nu selos su ac
moulla, ma inge sie foul keng ma ase moul. Na su ac fal
in oru orekma ouinge uh? 17 Kut tia oana mwet puspis
saya, su orekma ke kas lun God oana ma lusronten ma
elos kukakin; a ke sripen God El supwekut, kut fahk ma
na pwaye ye mutal, oana mwet kulansap lun Christ.

3 Ya kut sifilpa konkin kacsr sifacna ke kut kaskas
ouinge? Ya kut oana mwet saya ma enenu leta in
tukakin kut nu suwos, ku leta in tukakin kut suwos me?
2 Kowos sifacna pa leta lasr ma simla insiasr, tuh mwet
nukewa in riti ac kalem kac. 3 Kut etu lah Christ sifacna
pa simusla leta se inge ac kut tafwela. Simla, tia ke ink,
a ke Ngun lun God moul; tia fin eot, a ke insien mwet. 4
Kut fahk ouinge mweyen ke sripen Christ, yohk lulalfongi
lasr ke God. 5 Wangin kutena ma yorosr ma oru tuh
kut in fahk mu kut fal in oru orekma se inge. Kutena ku
ma oasr yorosr ma sin God me. 6 El pa ase ku nu sesr
in kulansupu sie wuleang sasu, su tia orekla oana ma
sap simla uh, a ma ke Ngun. Tuh ma sap ma simla uh
use misa, a Ngun ase moul. 7 Kais sie leta ke Ma Sap
tuh tafleyuk ke eot, ac wolana lun God sikme ke pacl
se orekla ah. Saromrom ke mutal Moses finne fahsr in
efla, a srakna yohk kuiya pwanang mwet Israel koflana
ngetang suilya. Wolana ke Ma Sap uh (su pwanang in
oasr misa) fin ouinge, 8 fuka yokiyen wolana su tuku
ke orekma lun Ngun! 9 Oasr wolana ke oakwuk se ma
pwanang mwet uh lisyukla, na ac fuka yokiyen wolana
ke oakwuk se su pwanang mwet uh moliyukla! 10 Ke
sripen arulana yohk kalem lun wolana se inge, kut ku in
fahk mu wolana se meet ah wanginla wolana kac. 11
Fin pwaye lah oasr wolana ke ma su tuh oan ke kitin
pacl, ac fuka lupan yokiyen wolana ke ma su ac oan ma
pahtpat! 12 Ke sripen oasr finsrak se inge yorosr, kut
arulana pulaik. 13 Kut tia oana Moses, su tuh sang ipin
nuknuk se in afinya mutal tuh mwet Israel in tia liye ke
saromrom sac efla ac wanginla. 14 Aok pwaye lah nunak
lalos kauli; ac nwe misenge nunkalos srakna afyufi ke
elos riti book lun wuleang matu. Mwe afyuf se inge ac
fah tia itukla nwe ke pacl se sie mwet el kupasryang nu
sin Christ. 15 Finne misenge, ke pacl elos riti Ma Sap lal
Moses, mwe afyuf sac srakna lisringya nunak lalos. 16
Tusruktu ac ku in itukla, oana ke Ma Simusla uh fahk
kacl Moses: “Ma se ma afinya mutal itukla ke pacl el
forang nu sin Leum.” 17 “Leum” se ma srumunyuk in
verse se inge pa Ngun, ac yen Ngun lun Leum oasr we,
oasr sukosok we. 18 Ouinge kut nukewa tolyukyak ke
wolana lun Leum, ac kalmelik nu saya ke wangin ma
afinyen mutasr. Wolana se inge, su ma sin Leum, aok
Ngun, pa ikilkutla nu ke lumahl sifacna, ac yokyokelik in
pacl nukewa.

4 Ke sripen pakoten lun God, El ase orekma se inge
kunasr, ouinge kut tia fuhleak. 2 Kut sisla orekma
lukma ac mwe mwekin nukewa; kut tiana orekma in kiapu
mwet, kut tia pac aktafongye kas lun God. Ke kalem
lulap lun ma pwaye, kut moul ye mutun God ac srike in
fahkkutyak tuh mwet nukewa in etekut ac lulalfongi kut.
3 Tuh Wosasu se su kut fahkak fin wikla, el wikla na nu
selos su tuhlac. 4 Elos tia lulalfongi, mweyen god koluk
lun facl se inge el aklohsrye nunak lalos. El kosrala tuh
elos in tia liye kalem se ma srelosi — kalem se ma tuku
liki Pweng Wo ke wolana lun Christ, su oapana luman
God. **(aiōn g165)** 5 Tuh kut tia fahkak kacsr sifacna; a kut
fahkak ke Jesus Christ lah el Leum, ac kut fahkak lah
kut mwet kulansap lowos inen Jesus. 6 God se na su
tuh fahk, “Lela kalem in tolak in lohsr uh!” pa God se su
oru kalem lal in tolak insiasr, in akkalemye nu sesr lah
wolana lal pa kalem ke mutun Jesus Christ. 7 Tusruktu
kut, su ma saok lun Ngun uh oasr yorosr, kut oana ahlu
orekla ke fohk kle, tuh in kalem lah ku fulatlana ma lun
God, ac tia ma lasr. 8 Pacl puspis akkeokyeyuk kut,
tusruktu kut tiana kunausyukla; kutu pacl uh kut alolo,
tusruktu kut tiana fuhleak; 9 kalyeiyuk kut, a kut tiana
mukaimtalla; ac finne anwuk kut, kut tia misa. 10 Pacl
nukewa kut pulakin misa lun Jesus in manosr, tuh mwet
uh fah ku pac in liye moul lal in kut. 11 In moul lasr
nufon kut apkuran in misa ke sripen Jesus, tuh moul
lal in ku in liyeyuk in manosr. 12 Kalmeya pa, misa
pa orekma in kut, a moul pa orekma in kowos. 13 Ma
Simusla uh fahk, “Nga lulalfongi, na pa nga kaskas.”
Kain in lulalfongi sacna oasr yorosr, pa oru kut kaskas.
14 Kut etu lah God, su akmoulyauk Leum Jesus, El
ac fah oayapa akmoulyekutyak yurin Jesus, ac eis kut
nukewa, wi kowos, nu ye mutal. 15 Ma inge nukewa
orek keiwos; ac ke ac puseni mwet su eis kulang lun
God, ac fah oayapa puseni pre in sang kulo lalos, nu ke
wolana lun God. 16 Ke sripa inge nunak lasr uh tiana
munasla. Manosr finne mutawauk in munasla, a moul in
ngun lasr uh aksasuyeyuk len nu ke len. 17 Ac mwe
lokoalok srisrik ma kut keok kac inge, su ma nu ke kitin
pacl na, ac fah pwanma wolana lulap ac kawil, su yohk
liki na mwe lokoalok nu sesr uh. **(aiōnios g166)** 18 Tuh kut
tiana lohang nu ke ma kut ku in liye, a nu ke ma su kut
tia ku in liye. Ma ku in liyeyuk uh sukawil, a ma tia ku in
liyeyuk uh pa kawil uh. **(aiōnios g166)**

5 Tuh kut etu lah ke manosr fin faclu ac fah musalla,
su oana sie lohm nuknuk, oasr lohm sesr inkusrao
su tia musa ke poun mwet a musaiyukla sin God, ac
lohm se inge fah oan ma pahtpat. **(aiōnios g166)** 2 Ac
inge kut sasao ke sripen kut arulana ke utyak nu in
lohm sesr inkusrao. 3 Na ke kut ac muta loac, oana kut
in nuknukyang kac ac kut tila koflufol. 4 Ke kut muta
in lohm nuknuk sesr faclu, kut sasao ke ma upa su
toankuti; tia mweyen kut lungse sisla mano lasr fin faclu,
a mweyen kut kena tari eis mano lasr inkusrao, tuh ma
su moul in kutangla misa. 5 God pa akoekutla nu ke ekla
se inge, ac El ase nu sesr Ngun lal in mwe akpwayei ke
ma nukewa su El akoela nu sesr. 6 Ouinge kut arulana

pulaik in pacl nukewa. Kut etu lah lusen na pacl kut oasr
in mano lasr fin faclu, kut srakna loesla nu ke lohm sin
Leum. 7 Tuh kut moul ke ma kut lulalfongi, tia ke ma
kut liye. 8 Nga sifilpa fahk, kut arulana pulaik ac kena
yohk in fahsr liki mano lasr faclu ac som nu yen sesr
yurin Leum. 9 Tusruktu ma se ma yohk sripa oemeet uh
pa kut kena akinsewowoyal, finne in acn sesr inge, ku
in kusrao. 10 Tuh kut nukewa fah tu ye mutun Christ
in nununkeyuk sel. Kais sie sesr fah eis molin orekma
lal ke el moul in mano, fal nu ke ma nukewa el oru,
finne wo ku koluk. 11 Kut etu lah mea kalmen sangeng
sin Leum, ouinge kut srike in pwanma mwet ngia. God
El etu ma nukewa kacsr, ac nga finsrak mu nunak na
pwaye lowos in arulana eteyu pac. 12 Kut tia srike in sifil
yukin kut sifacna nu suwos; a kut srike in asot sie sripa
wo ma kowos ac ku in konkin kacsr, tuh kowos fah ku in
topkolos su konkin ke lumah lun mwet se, ac tia ke elahl.
13 Ya pwaye mwet uh fahk mu kut wel? Fin pwaye, kut
wel nu sin God. A kut fin etekut na, ma ke sripowos.
14 Inge, lungse lun Christ pa leum facsr, ke kut akilen
lah sie mwet el misa ke mwet nukewa, su kalmac pa
mwet nukewa wi ipeis ke misa lal. 15 El misa ke mwet
nukewa, tuh elos su moul fah tia moul nu selos sifacna,
a nu sel su misa ac akmoulyeyukyak kaclos. 16 Ke ma
inge, kut tia sifilpa nunku ke kutena mwet fal nu ke liye
lun mwet uh. Meet, kut tuh nunku kacl Christ fal nu ke
liye lun mwet uh, a inge kut tia sifilpa oru. 17 Ke sie
mwet el kupasryang nu sin Christ, el sie mwet sasu; ma
matu wanginla, ac ma sasu tuku. 18 Ma inge nukewa
oakwuk sin God, su, ke Christ, ikilkutla liki mwet lokoalok
nu ke mwet kawuk lal, ac El ase nu sesr kunokon se
inge, in oru tuh mwet ngia in mwet kawuk pac lal. 19
Pweng ma kut sulkakin uh pa inge: God El oru tuh mwet
nukewa in mwet kawuk lal ke Christ. God El tia oakla
ma koluk lalos, ac El akkalemye nu sesr ouiya se ma
El oru tuh elos in mwet kawuk lal. 20 Ke ma inge, kut
mwet in tafwema kas lun Christ, oana in God pa sifacna
sensenkakin kowos ke mwe luti lasr. Kut kwafe suwos ke
inen Christ: lela God Elan ikilkowosla liki mwet lokoalok
nu ke mwet kawuk lal! 21 Wangin ma koluk lun Christ, a
ke sripasr God El oru tuh elan ipeis ke ma koluk lasr, tuh
ke kut kupasryang nu sel kut ku in ipeis ke suwoswos
lun God.

6 Kut, su wi God in oru orekma lal, kut kwafe suwos
tuh kowos in tia pilesru kulang lun God su kowos
eis tari. 2 Lohng ma God El fahk, “Ke sun pacl fal in
fahkak kulang luk nu sum, Nga tuh porongekom; Ke len
in molela tuku, Nga tuh kasrekom.” Kowos porongo! Pa
inge pacl wo in eis kulang lun God; misenge pa len in
eis molela! 3 Kut tia lungse kutena mwet in pangon mu
oasr ma sutuu ke orekma lasr, ke ma inge kut srike in tia
oru mwe tukulkul nu sin kutena mwet. 4 A in ma nukewa
kut oru, kut mongfisrasr in muteng ke mwe lokoalok, ma
upa, ac mwe keok, tuh in kalem lah kut mwet kulansap
lun God. 5 Anwuk kut, kapiri kut, mwet uh wonak lain
kut; akkemkatuyeyuk kut, ac wangin pacl in motul ku
mongo. 6 Kut sifacna fahkkutyak lah kut mwet kulansap
lun God ke moul nasnas lasr, ke etauk, ke mongfisrasr,
ke kulang — oayapa ke Ngun Mutal, ke lungse pwaye
lasr, 7 ke fahkak lasr ke ma pwaye, ac ke ku lun God.
Suwoswos pa mwe mweun lasr, in lain ma koluk ac in
loangekut. 8 Akfulatyeyuk ac oayapa aklusrongtenyeyuk
kut; akkolukyeyuk ac kaksakinyuk pac kut. Orek kut oana
mwet kikiap, sruk kut kaskas na pwaye; 9 oana kut in
mwet nikinyuk, sruk mwet nukewa etekut; oana kut in
mwet misa, a kut moul na, oana ke kowos liye. Finne
kalyeiyuk kut, a kut tiana anwuki; 10 ne aksupwaryeyuk
kut, a kut insewowo pacl nukewa; oana kut in sukasrup,
sruk kut akkasrupye mwet puspis; oana in wangin ma
lasr, a pwayeiya uh ma nukewa oasr yorosr. 11 Mwet
kawuk saok in Corinth! Kut fahk ma na pwaye nu suwos;
kut fahkak nufon ma oan insiasr. 12 Tia kut pa kaliya
insiasr nu suwos; a kowos pa kaliya insiowos nu sesr.
13 Inge nga kaskas nu suwos oana kowos in ma na
nutik: kowos in oayapa lungse kut ke insiowos nufon.
14 Kowos in tia kupasryang nu sin mwet tia lulalfongi
ke orekma lowos, mweyen tiana ku. Ma suwohs ac ma
koluk ac akasrui fuka? Kalem ac lohsr ac tukeni fuka?
15 Ya Christ ac Devil ku in insese ke kutena ma? Mea
mwet lulalfongi se ac mwet selulalfongi se oana sie kac
uh? 16 Ya Tempul lun God ac ma sruloala lun mwet
pegan ku in tukeni? Kut tempul lun God moul! In oana ke
God El sifacna fahk, “Nga fah oru lohm sik yurin mwet
luk Ac muta inmasrlolos; Nga fah God lalos, Ac elos fah
mwet luk.” 17 Ouinge Leum God El fahk, “Kowos fah
tuyak ac som lukelos, Ac sifacna srikowosla lukelos. Tia
kahlya kutena ma su fohkfok, Na nga fah insewowo in
eis kowos. 18 Nga ac fah papa tomowos, Ac kowos ac
fah wen ac acn nutik, Leum God Kulana El fahk.”

7 Mwet kawuk soak luk, wulela inge nukewa ma nu
sesr. Ke ma inge, lela kut in sifacna aknasnasye kut
liki ma nukewa su ac akfohkfokye manosr ku ngunasr,
ac lela kut in arulana mutal ke kut moul in akfulatye
God. 2 Lela kowos in inse pwaye nu sesr. Wangin mwet
kut orekma sufal nu se; wangin mwet kut akkolukyela,
wangin mwet kut kiapwela. 3 Nga tia fahk ma inge
in aktoasrye kowos; tuh oana ke nga fahk tari, kowos
arulana saok sesr, ouinge insese lasr uh ac oanna, kut
finne moul ku misa. 4 Nga arulana lulalfongi kowos; nga
arulana yukin kowos! In mwe ongoiya nu sesr nukewa
nga srakna sessesla ke pulaik; nga tingtingi ke engan. 5
Finne tukun kut sun tari acn Macedonia, wangin pacl in
mongla lasr. Oasr lokoalok yen nukewa — oasr amei sin
mwet saya nu sesr, ac oasr sangeng insiasr. 6 Tusruktu
God, su akkeye mwet su sun ongoiya, El akkeye kut ke
tuku lal Titus. 7 Tia tuku lal mukena pa akpwaryekutyak,
a el srumun luman akku lowos nu sel. El fahkak nu sesr

lupan kena lowos in liyeyu, lupan pakomuta lowos, lupan
akola lowos in kasreyu; na ke sripa inge engan luk uh
arulana yokelik. 8 Tuh leta luk ah finne aktoasrye kowos,
nga tia auli lah nga simusla. Nga lukun pakomuta ke
nga liye lah leta sac oru kowos oela ke kitin pacl. 9
Tusruktu inge nga engan — tia mweyen nga oru kowos
asor, a mweyen asor lowos tuh oru kowos auliyak. Asor
sac orekmakinyuk sin God ke sripa wo nu suwos, ac
kut tia akkolukye kowos kac. 10 Tuh asor su God El
orekmakin uh pa oru ekla lun nunak, su ac kolla mwet
nu ke molela — ac wangin auli ke ma inge! A asor lun
faclu ac kolla mwet nu ke misa. 11 Liye ma God El oru
ke asor se lowos inge: pa oru kowos arulana moniyukla,
ac oru kowos kena akpwayei lah wangin mwatuwos!
Inge kowos koase ma koluk, yohk lohang lowos, ac
kena lowos, ac insianaung, ac kowos akola na in kai ma
koluk! In ma inge nukewa kowos akkalemye lah wangin
ma sufal lowos. 12 Ke ma inge, nga ne simusla leta
sac, tia ma ke sripen mwet se ma orala ma koluk, ku
mwet se ma akkolukyeyuk. A nga tuh simusla in oru
in kalem suwos, ye mutun God, lupan nunak pwaye
lowos nu sesr. 13 Sripa inge nukewa oru kut arulana
kui. Tia akkeyeyuk kut mukena, a Titus el akpwarye kut
ke engan lal ke sripen kasru su kowos nukewa tuh oru
ac akpwaryal kac! 14 Nga tuh yukin kowos nu sel, ac
kowos akpwayela konkin luk keiwos. Kas lasr pwaye
nu suwos pacl nukewa, ac in lumah sacna, konkin lasr
keiwos nu sel Titus ah akpwayeiyukla. 15 Ke ma inge,
lungse lal nu suwos uh yokyokelik ke el esam luman
akola lowos nukewa in akos mwe luti lal, ac ke kowos
eisal nu yuruwos ke akfulat na yohk. 16 Yohk engan luk
lah nga ku in arulana lulalfongi kowos!

8 Mwet lili ac lulu, kut kena kowos in etu ma orekla
in church nukewa in acn Macedonia ke sripen
lungkulang lun God nu selos. 2 Srikeyuk elos ke mwe
lokoalok ac mwe keok puspis. Ne ouinge, engan lalos
arulana yohk, pwanang mwe sang lalos wi pac yohk,
elos finne arulana sukasrup. 3 Nga ku in fahk pwaye nu
suwos lah elos sang ke kuiyalos nufon, ac yohk liki pac.
Ke engan lalos sifacna, 4 elos siyuk ac kwafe sesr in
oasr kasru lalos nu sin mwet lun God in Judea. 5 Ma
elos oru inge alukela mwe finsrak lasr nu kac! Meet,
elos eisalosyang sifacna nu sin Leum; ac toko, elos
eisalosme pac nu sesr, fal nu ke lungse lun God. 6
Ke ma inge kut kwafel Titus, su sramtauk orekma oa
se inge inmasrlowos, elan tafwelana ac kasrekowos in
aksafyela. 7 Kowos arulana kasrup in ouiya nukewa ma
oasr yuruwos: in lulalfongi, in pah in sramsram, ac in
etauk; oayapa ke kowos akola in kasru, ac ke lungse
lowos nu sesr. Ke ma inge kut lungse kowos in oayapa
etaten in orekma oa se inge. 8 Nga tia oakiya ma sap nu
suwos. Tusruktu ke nga fahkak lupan moniyuk lun mwet
lulalfongi saya in kasru, nga srike in konauk lupan lungse
pwaye lowos uh. 9 Kowos etu lah ke sripen lungkulang
lun Leum lasr Jesus Christ, el ne arulana kasrup a el
sifacna aksukasrupyal tuh kowos in ku in kasrupi. 10 Pa
inge nunak luk ke ma se inge: ac wo kowos in aksafyela
inge ma kowos tuh mutawauk oru ke yac tari ah. Kowos
pa sramtauk ouiya se inge, ac tia ma inge mukena a
kowos tuh arulana engan in oru. 11 Ke ma inge, kowos
in oru na nwe ke na kowos aksafyela! Kowos in moniyuk
in aksafyela oana ke kowos tuh moniyuk in lumahla,
ac oru ke ma oasr yuruwos. 12 Kowos fin inse akola in
sang, God El ac engan in eis mwe sang lowos, fal nu
ke ma oasr yuruwos in sang, ac tia ke ma su wangin
yuruwos. 13 Nga tia fahk mu in fisrasr nu sin mwet saya
ac in toasr nu suwos, 14 a ke sripen oasr suna yuruwos
ke pacl se inge, ac fal na kowos in kasrelos su muta in
enenu. Na tok, pacl kowos enenu ac mau oasr suna
yorolos, na elos fah kasrekowos. In ouiya se inge kowos
nukewa akasrui oana sie. 15 Oana Ma Simusla uh fahk:
"El su sifani yohk, wangin ma lula yorol; ac el su sifani
srik, wangin enenu lal." 16 Kut kulo nu sin God lah El
oru tuh Titus elan kena kasrekowos oana kut! 17 Ke
kut tuh siyuk elan kasru enenu lasr, el insese nu kac,
tusruktu ke sripen lungse yohk lal el sifacna sulela elan
fahsrot in kasre kowos. 18 Ac kut oayapa supwaot, welul
Titus, sie mwet wiasr su arulana lulalfongiyuk in church
nukewa ke sripen orekma lal in fahkak Pweng Wo. 19
Sayen ma ingan, el sulosolla ac srisrngiyuki in church
puspis in wi kut fufahsryesr ke kut us mwe lung inge, su
ma nu ke wolana lun Leum, ac mwe akkalemye lah kut
lungse kasru. 20 Kut arulana karinganang tuh in wangin
kas in akkoluk lun mwet ke luman usyen mwe sang yohk
lowos inge sesr. 21 Kut kena oru ma suwohs, tia ye
mutun Leum God mukena, a oayapa ye mutun mwet uh.
22 Ke ma inge kut supwaot sie mwet wiasr in welulos.
Kut srikal pacl pus ac kut konauk lah el kena kasru pacl
nukewa. Ac inge, ke oasr lulalfongi yohk lal keiwos, el
akola tari elan akyokye orekma in kasru lal. 23 Ac funu
kacl Titus, el mwet wiyu orekma in kasrekowos. Ac ke
mwet wiasr saya su ac welul fahsrot, elos aol kais sie
church in fahkak wolana nu sin Christ. 24 Akkalemye
lungse lowos nu selos, tuh church nukewa fah akpwayei,
ac etu lah pwaye sesr in konkin keiwos.

9 Nga tia enenu in sim nu suwos ke mwe kasru ma
supweyuk nu sin mwet lun God in Judea. 2 Nga
etu lah kowos engan in kasru, ac nga konkin nu sin
mwet Macedonia yohk keiwos. Nga fahk, "Mwet wiasr in
Achaia elos nuna akola in kasru oe ke yac tari ah." Pwar
in kasru lowos inge purakak mwet puspis selos. 3 Na pa
nga supu mwet wiasr inge. Kowos in akola mwe kasru
lowos, oana nga tuh fahk nu selos mu kowos ac akoo, in
akpwayeye kas in konkin lasr keiwos. 4 Tusruktu, mwet
ac wiyu tuku Macedonia me inge fin konauk lah kowos
tia akola, ac fuka lupan mwekinla lasr — ac kowos yohk
liki — ke sripen kut tuh arulana lulalfongi ma kowos fahk
uh! 5 Ke ma inge nga nunku mu ac wo nga in supwaot

mwet wiasr inge in fahsrot nu yuruwos meet likiyu, tuh
mwe lung ma kowos wulela kac in ku in akoeyukla meet.
Na fin akola meet liki nga sun kowos, ac fah akkalemye
lah kowos sang ke lungse lowos sifacna, ac tia mweyen
sapkinyuk nu suwos. 6 Esam lah mwet se su yukwiya
fita pu ac fah kosrani ma pu; ac el su yukwiya fita pus ac
fah kosrani ma pus. 7 Ke ma inge, kais sie mwet in sang
fal nu ke ma el sifacna sulela, tia ke inse toasr ku ke
sripen sapkinyuk; tuh God El lungse el su insewowo in
sang. 8 Ac God El ku in sot mwe insewowo nu suwos
yohk liki ma kowos enenu, tuh pacl nukewa in fas ma
yuruwos nu ke enenu lowos sifacna, ac oayapa in fal nu
ke orekma wo nukewa saya. 9 Oana ke Ma Simusla uh
fahk, "El sang yohk nu sin mwet enenu; Kulang lal oan
ma pahtpat." **(aiōn g165)** 10 Ac God, su asang fita nu sin
mwet yukwiya, ac mwe mongo nu sin mwet uh, El fah
oayapa asot nu suwos fita nukewa su kowos enenu,
ac El fah akkapye fita inge tuh in fokkakin sie kosrani
lulap ke sripen kulang lulap lowos. 11 El fah akkasrupye
kowos in ouiya nukewa tuh kowos fah ku in sang in yohk,
ac mwet puspis fah sang kulo nu sin God ke mwe sang
lowos su elos eis sesr. 12 Tuh orekma in kasru se inge
su kowos oru, tia mwe akfalye enenu lun mwet lun God
mukena, a ac oayapa oru tuh mwet puspis saya in sang
kulo lulap nu sin God. 13 Ke sripen orekma lowos inge
akkalemye lupan inse pwaye lowos nu ke Wosasu lun
Christ, su kowos lulalfongi, ouinge mwet puspis ac fah
kakasakin God kac, oayapa ke mwe sang yohk lowos nu
selos ac nu sin mwet pac saya. 14 Ouinge, ke lungse
yohk lalos nu suwos elos fah pre keiwos ke sripen kulang
yoklana su God El akinsewowoye kowos kac. 15 Kulo
nu sin God ke mwe kite lal su yohk liki in fahk!

10 Nga Paul, kwafe nu suwos ke nunak luk sifacna
— nga, su kutu mwet uh fahk mu nga filpap ac
tupwek ke pacl nga wi kowos, a nga kaskas upa ke nga
muta loes liki kowos. Ke pusisel ac kulang lun Christ
nga kwafe suwos 2 in tia oru tuh nga in kaskas upa ke
pacl nga ac tuku; tuh nga etu na pwaye lah nga ku in
kaskas upa nu selos su fahk mu kut orekma ke ouiya lun
faclu. 3 Pwaye lah kut moul fin faclu, tusruktu kut tia
mweun ke lumah lun faclu. 4 Kufwen mweun ma kut
orekmakin in mweun lasr tia kufwen mweun lun faclu, a
kufwen mwe mweun kulana lun God, ma kut orekmakin
in kunausla pot ku lun mwet mweun. Kut kunausla kas in
akukuin kikiap; 5 kut kunausla nunak fulat nukewa su
kosrala mwet in etu ke God. Kut kutongya nunak nukewa
lun mwet uh, ac oru elos in akos Christ. 6 Ac tukun
kowos akpwayeye inse pwaye lowos, kut ac fah akola in
kai kutena mwet su seakos. 7 Kowos liye na likin ma
uh. Ya oasr sie mwet inmasrlowos su nunku mu el ma
lun Christ? Lela elan sifacna tonel, mweyen kut ma lun
Christ oapana el. 8 Tuh nga tia mwekin, nga finne konkin
yokla ke ku se ma Leum El ase nu sesr — ku se inge
ma in musaikowosyak, ac tia in kunauskowosla. 9 Nga
tia lungse kowos in nunku mu nga srike in aksangengye
kowos ke leta luk uh. 10 Oasr mwet ac fahk, "Leta
lal Paul uh upa ac ku, tusruktu pacl el muta yorosr, el
munas ac kas lal uh wangin sripa!" 11 Kain mwet se
ingan enenu in kalem kac lah wangin ekla inmasrlon
ma kut simus ke leta lasr ke pacl kut muta loesla, ac
ma kut ac oru ke pacl kut oasr yuruwos. 12 Kut ac
fah tiana lumwekut sifacna oana elos su oakalos mu
elos mwet fulat. Elos arulana lalfon! Elos sifacna orala
mwe srikasrak lalos ac sifacna srikalos nu kac, na elos
nununkalos sifacna fal nu ke oakwuk lalos inge! 13 A
funu kut, konkin lasr fah tia alukela lupa fal; a ac fah fal
na nu ke orekma se su God El oakiya nu sesr, su kowos
oasr pac kac. 14 Ac ke sripen kowos oasr ke orekma
kunasr inge, kut tiana alukela ma fal ke kut tuh tuku nu
yuruwos ac us Pweng Wo ke Christ. 15 Ke ma inge kut
tia konkin ke orekma ma mwet saya orala, su alukela ma
God El oaki nu sesr. A kut finsrak mu lulalfongi lowos
fah kapak, ac orekma lasr yuruwos fah ku in yokelik, ac
pacl nukewa in fal nu ke srikasrak ma God El oakiya.
16 Na kut fah ku in fahkak Pweng Wo in kutu pac acn
loesla liki kowos, ac tia enenu in konkin ke ma orekla tari
sin kutu pac mwet in acn se ma God El sang elos in
orekma we. 17 A oana ke Ma Simusla uh fahk, "Kutena
mwet su lungse konkin, lela elan konkin ke ma Leum El
orala." 18 Tuh mwet se ma Leum El insewowo kac pa ac
akfulatyeyuk, ac tia mwet se ma sifacna kaksakunul.

11 Nga ke kowos in nunak munas nu sik ke ma nga
ac fahk uh, fin tuh oana luman kas lun mwet lalfon
se. Aok, mongfisrasr nu sik! 2 Nga lemtai kowos, oana
God El lemtai kowos. Kowos oana sie mutan nasnas
su soenna payuk, su nga wulela kac mu elan payuk
sin mukul sefanna, pa Christ. 3 Nga sensen tuh nunak
lowos an ac ku in aktafongyeyukla, na kowos ac fuhleak
moniyuk ac inse pwaye lowos nu sin Christ, oana ke
tuh kiapweyukla Eve sin serpent kutasrik soko ah. 4
Mweyen kowos lela tuh kutena mwet in tuku nu yuruwos
ac luti ke sie pacna Jesus sayen el su kut luti kowos
kac; ac kowos eis sie ngun ac sie wosasu su arulana
sie liki Ngun se ac Wosasu se su kowos eis sesr! 5
Nga tia nunku mu nga srikla lukelos su oru mu elos
"mwet sap fulat" lowos! 6 Sahp nga mwet supah in
kaskas se, tusruktu yohk etu luk. Kut akkalemye ma
inge nu suwos pacl nukewa ac in ouiya nukewa. 7 Nga
tiana siyuk kowos in moli nu sik ke nga fahkak Pweng
Wo lun God nu suwos. Nga sifacna akpusiselyeyu tuh
kowos in akfulatyeyuk. Ya sutuela ma nga oru? 8 Ke
pacl nga orekma inmasrlowos, church saya pa moli
orekma luk. Oana ngan pisre mani lalos, tuh nga in ku in
kasrekowos. 9 Ac in pacl se nga tuh muta yuruwos, nga
tiana akkwacoye kowos ke kutena mwe enenu luk. Mwet
wiasr in lulalfongi su tuku Macedonia me use ma nukewa
nga enenu. Oana in pacl somla, ac fah ouinge pac in

pacl fahsru: nga fah tiana akelyaye kowos! **10** Oana ke
ma pwaye lun Christ oan in nga, nga wuleang mu konkin
se luk inge ac tiana tulokinyuki in acn Achaia nufon. **11**
Ya nga fahk ma inge mweyen nga tia lungse kowos?
God El etu lah nga lungse kowos! **12** Nga ac fah oru
oana ma nga muta oru uh, tuh "mwet sap fulat" ingan
in tia ku in konkin ac srumun mu ouiyen orekma lalos
oapana ma kut oru. **13** Mwet ingan tia mwet sap pwaye
— elos mwet sap sutuu, su kikiap ke orekma lalos, ac
elos kiapu mwet in nunku mu elos mwet sap lun Christ.
14 Ma inge tia mwe lut nu sesr! Finne Satan sifacna,
el ku pac in ekulla lumahl elan oana sie lipufan lun
kalem! **15** Ouinge tiana ma upa se mwet kulansap lun
Satan in sifacna ekulla lumahlos in oana mwet kulansap
lun suwoswos. Saflaiyalos elos ac fah eis kai fal nu ke
orekma lalos. **16** Nga sifilpa fahk: wangin mwet in nunku
mu nga lalfon. Tusruktu kowos fin nunku ouinge, tari
eisyu oana sie mwet lalfon, tuh nga fah ku in wi pac
konkin kutu srisrik. **17** Aok, ma nga fahk inge tia ma
sin Leum. Ke nga kaskas in konkin ouinge, nga kaskas
oana sie mwet lalfon. **18** Tusruktu ke sripen pus na mwet
su konkin ke ouiya lun faclu, nga fah oru oapana. **19**
Lalmwetmet yohk lowos ingan, oru kowos ku in muteng
mwet lalfon uh! **20** Kowos muteng kutena mwet su
akkohsye kowos, ku aklalfonye kowos, ku kiapwekowos,
ku pilesrekowos, ku sringil motowos. **21** Mwe mwekin
nu sik in fahkak lah ke sripen tupwek luk nga tiana oru
lumah ingan nu suwos! Tusruktu kutena mwet fin pulaik
in konkin ke kutu ma, nga fah wi pac konkin. (Inge nga
kaskas oana mwet lalfon.) **22** Ya elos mwet Hebrew?
Nga pac. Ya elos mwet Israel? Nga pac. Ya elos filin tulik
natul Abraham? Nga pac. **23** Ya elos mwet kulansap lun
Christ? Nga finne kaskas oana sie mwet lalfon, a moul in
kulansap luk wo lukelos! Nga orekma upa lukelos, nga
kapir in presin pacl pus lukelos, sringsring nga pacl pus
lukelos, ac pus na pacl nga apkuran in misa lukelos.
24 Oasr pacl limekosr mwet Jew elos sringilyu-kais sie
pacl inge oasr sringsring tolngoul eu. **25** Pacl tolu puopo
nga ke sak sin mwet Rome; ac pacl se tatngal nga ke
eot. Pacl tolu nga wi oak musalla meoa, ac sie pacl ah
nga muta in kof len se ac fong se. **26** Pus pacl nga sun
fosrnga in fufahsryesr luk: ke sronot, ke mwet pisrapasr
sulallal, sin mwet Jew wiuk, oayapa mwet sayen mwet
Jew. Oasr pacl nga sun fosrnga in siti uh, ac yen loesla
liki siti uh, fin meoa, ac sin mwet su tia mwet Christian
pwaye. **27** Oasr orekma na upa ac toasr luk; pus pacl
nga tia motul; oasr pacl nga masrinsral ac malu; pus
na pacl tia fal mwe mongo, nuknuk ac nien muta luk.
28 Nga ac tia takin ma saya, a len nukewa nga keok
ke nunkeyen church nukewa. **29** Ke pacl sie mwet el
munas, na nga pula pac munas; ke pacl sie mwet el
aktukulkulye sie pac in oru ma koluk, nga kasrkusrak ac
arulana toasr kac. **30** Nga fin ac konkin, nga ac konkin
ke ma su akkalemye munas luk. **31** God ac Papa tumun
Leum Jesus El etu lah nga tia kikiap. Fal in kaksakinyuk
Inel nwe tok ma pahtpat! **(aiōn g165)** **32** Ke nga muta
Damascus, mwet se ma governor ke pacl lal Tokosra
Aretas el filiya mwet topang ke mutunpot lun siti uh, in
sruokyuwi. **33** Tusruktu kwiyukla nga ke sie fotoh ke sie
winto sisken pot sac, ac nga kaingla lukel.

12 Nga enenu na in konkin, finne ac wangin sripa.
Tusruktu inge nga ac kaskas ke aruruma ac kutu
pac ma saya ma Leum el akkalemye nu sik. **2** Nga etu
sie mwet Christian su utukyak nu yen fulatlana inkusrao
ke yac singoul akosr somla. (Nga tia etu lah utukyak el
in manol ku ngunal mukena — God mukena pa etu.) **3**
Ac nga etu lah mwet se inge utukyak nu in Paradise
(nga tia pac etu lah ma se inge sikyak na pwaye ku
aruruma se na — God mukena etu), **4** ac el lohng kutu
ma we su el tia ku in aketeya, ma su tia fal mwet uh
in sramsramkin. **5** Na nga fah konkin ke mwet sac —
a nga fah tia konkin keik sifacna, sayen ma su fahkak
munas luk. **6** Nga fin ke konkin nga tia sie mwet lalfon,
mweyen nga ac kaskas ke ma pwaye. Tusruktu nga
fah tia konkin, mweyen nga tia lungse kutena mwet in
akfulatyeyu in nunak lal yohk liki ma el sifacna liye nga
oru, ac lohng nga fahk. **7** Tusruktu in taranyu in tia
fulatak nunak luk ke sripen ma wolana puspis su nga tuh
liye, ituku nu in monuk sie mwe munas na akkeok, su
oana in sie ma supweyuk sel Satan in fiskiyu ac sikulyu
ngan tia inse fulat. **8** Pacl tolu nga pre nu sin Leum
Jesus ke ma se inge, ac siyuk sel elan eisla likiyu. **9**
Ac El fahk nu sik: "Pwayena ma kom enenu pa kulang
luk, tuh ku luk uh arulana yohk ke pacl kom munas." Ke
ma inge, nga arulana engan in konkin ke munas luk,
tuh ku lun Christ in oan in nga. **10** Nga engankin mwe
munas, kas in akkoluk, ma upa, mwe kalya, ac mwe
keok ke sripen Christ. Tuh ke nga munas, pa inge pacl
nga ku. **11** Nga kaskas oana sie mwet lalfon — tusruktu
kowos pa oru in ouinge uh. Kowos pa fal in akkalemye
lulalfongi lowos keik. Tuh nga finne mwet pilasr, nga
tia srik liki "mwet sap fulat" lowos ingan. **12** Mwenmen
oayapa mwe akul puspis orek inmasrlowos in akpwayei
lah nga sie mwet sap, ac nga muteng in oru ma inge.
13 Ya oasr ma orek nu suwos koluk liki church ngia?
Ma sefanna, nga tuh tia ngusr mani suwos. Kwal, nga
siyuk kowos in nunak munas nu sik ke tafongla se inge.
14 Pa inge pacl se aktolu ma nga akoo in fahsrot nu
yuruwos — ac nga fah tia oru kutena ma in akkwacoye
kowos. Kowos pa nga enenu, tia mani lowos an. Nuna
fal tulik uh in tia fosrngakin papa tumalos ac nina kialos,
a papa ac nina in fosrngakin tulik natulos. **15** Nga fah
engan in sot ma nukewa ma oasr yuruk, oayapa moul
luk sifacna, tuh nga in kasrekowos. Ya kowos ac fah
aksrikyela lungse lowos nu sik ke lungse luk nu suwos
arulana yohk? **16** Nga mu kowos ac insese nu sik lah
nga tiana akkwacoye kowos. Tusruktu sahp ac oasr

mwet ac fahk mu nga aklalfonye kowos, ac sruokkowosi
ke kas kikiap. **17** Fuka? Ya oasr mwet ma nga supwaot
nu yuruwos tuh aklalfonye kowos? **18** Nga kwafel Titus
elan fahsrot, ac nga supwaot pac sie mwet lulalfongi
wiasr in welul. Ya kowos ku in fahk mu Titus el aklalfonye
kowos? Ya nga Titus tia nunak sefanna ac oru ouiya
sefanna? **19** Sahp kowos nunku mu ma nukewa kut oru
fahfahsru ma in akwoye kut sifacna ye motowos. Mo, tia
ouinge! Kut kaskas in ou lungse lun Christ ye mutun
God, ac ma nukewa kut oru, kut oru in kasrekowos,
mwet kawuk saok lasr. **20** Nga sensen mu ke nga ac
sun kowos nga ac konauk lah kowos sie liki na ma nga
motko kowos nu kac, ac kowos ac liye lah nga sie liki na
motko lowos keik uh. Nga sensen lah ac oasr akukuin ac
sok, mongsa ac nunku kac sifacna, akkasrkusrak ac
lesrik, inse fulat ac fohs. **21** Ac mwe pakomuta nu sik lah
ke nga ac sifil fahsrot, God luk El ac akmwekinyeyu ye
motowos, ac nga fah tung ke mwet puspis su orekma
koluk in pacl somla ac tiana auliyak ke lumah kupatol
elos oru — orekma in kosro ac lung lun ikwa.

13 Pa inge pacl se aktolu nga ac fahsrot nu yuruwos.
"Kas in alein nukewa enenu in oasr akpwayeye sin
mwet loh luo yak," oana ke Ma Simusla uh fahk. **2** Nga
lungse fahk nu suwos su oasr koluk la ke pacl somla,
ac mwet nukewa saya — nga tuh fahk meet ke fahsr
akluo luk nu yuruwos, ac nga ac sifilpa fahk inge ke nga
wangin yuruwos: ke nga ac fahsrot inge, wangin sie fah
tia eis mwe kai nu sel. **3** Kowos fah eis mwe akpwaye
nukewa ma kowos enenu, in akkalemye lah Christ El
kaskas in nga. Ke Christ el aksuwosye kowos, el tia
munas; a el ac akkalemye ku lal inmasrlowos. **4** Tuh
finne anwuki el fin sakseng ke munas, a inge God pa oru
el moul. Ke kut ma sefanna yorol kut wi pac munas,
tusruktu in akupasri lasr yuruwos kut fah ipeis ke ku lun
God ke moul lal. **5** Kowos in sifacna srike kowos ac
nununkekowos, in konauk lah kowos moul in lulalfongi
ku tia. Mea, kowos tia akilen lah Jesus Christ el oasr
in kowos? Kowos fin arulana tafongla liki ma pwaye,
pa kowos ac tia akilen. **6** Nga lulalfongi mu kowos ac
etu lah kut kutangla mwe srike nu sesr. **7** Kut pre nu
sin God tuh kowos fah tia oru kutena ma koluk, a tuh
kowos fah oru na ma suwohs. Kut tia suk in pwaye sesr,
mansis kowos finne pangon mu kut tia orala. **8** Tuh kut
koflana oru kutena ma in lain ma pwaye, a kut akkeye
mukena. **9** Kut engan ke pacl kut munas a kowos ku
na. Ouinge kut pre pac tuh in aksuwosyeyuk kowos.
10 Pa oru nga simis ma inge ke pacl ma nga wangin
yuruwos; tuh ke pacl se nga ac sun kowos nga fah tia
enenu in kai kowos ke ku ma Leum el ase nu sik — ku
se ma ac musaikowosyak, ac tia in mwe kunauskowosla.
11 Inge, mwet lili ac lulu, nga ac aksafyela sim luk uh.
Kowos in aksuwosye moul lowos; porongo mwe kwafe
luk nu suwos; kowos in tukeni nunak se; ac in oasr misla
inmasrlowos. Ac God lun lungse ac misla fah wi kowos.
12 Paing sie sin sie ke lungse pwaye. **13** Mwet lun God
nukewa supwaot lung lalos nu suwos. **14** Lungkulang
lun Leum Jesus Christ, lungse lun God, ac sie sin sie lun
Ngun Mutal in wi kowos nukewa.

Galatia

1 Ma sel Paul, su kuneyuk nu ke orekma lun mwet
sap, tia sin mwet ku ke oakwuk lun mwet, a sin
Jesus Christ ac God Papa, su akmoulyalak Jesus liki
misa. **2** Mwet lili nukewa su muta yuruk elos wiyu in
supu lung lasr nu sin church nukewa in acn Galatia: **3**
Lela God Papa tumasr ac Leum lasr Jesus Christ in
asot lungkulang ac misla nu suwos. **4** Christ el sifacna
eisalang ke ma koluk lasr in tulekutla liki pacl koluk se
inge. Ke el oru ouinge el akos ma lungse lun God Papa
tumasr. **(aiōn g165)** **5** Lela in kaksakinyuk God nwe tok ma
pahtpat! Amen. **(aiōn g165)** **6** Nga lut suwos! Tuh kowos
sa na in forla liki God, su pangon kowos ke lungkulang
lun Christ, ac wela siena kain wosasu. **7** Pwayeiya uh,
wanginna sie pac "wosasu saya," tusruktu nga fahk
ouinge ke sripen oasr mwet akfohsyauk nunak lowos
ke elos srike in ekulla Pweng Wo ke Christ. **8** Tusruk
finne kut, ku sie lipufan lucng me, ac luti nu suwos siena
wosasu ma ekla liki ma kut luti nu suwos tari, lela God
Elan lusulla nu in hell! **(questioned)** **9** Kut fahk tari meet,
ac inge nga sifilpa fahk: fin oasr kutena mwet luti kowos
ke siena wosasu ma ekla liki ma su kowos eis tari, lela
mwet sacn in keok in hell! **(questioned)** **10** Ya kas luk
inge oru kowos nunku mu nga suk ohi sin mwet? Mo, tia
ouinge! Ma nga lungse uh pa nga in ohi sin God! Ya nga
suk in akinsewowoye mwet? Nga fin oru ouinge, na nga
tia mwet kulansap lun Christ. **11** Mwet lili ac lulu, nga ke
fahk nu suwos lah wosasu se ma nga luti uh tia ma sin
mwet. **12** Nga tia eis sin kutena mwet ac wangin mwet
luti nu sik. A Jesus Christ sifacna pa fahkak nu sik uh. **13**
Kowos lohng tari ke ouiyen moul luk in pacl se nga tuh
wi alu lun mwet Jew, ke nga tuh arulana kalyei church
lun God upana, ac nga sang kuiyuk nufon in kunausla.
14 Inmasrlon mwet Jew puspis su matwana nga, nga
pa emeet in akfalye ouiya nukewa ke alu lalos, ac nga
arulana moniyuk nu ke mwe luti lun mwet matu tumasr.
15 A ke lungkulang lun God, El nuna sriyula meet liki nga
isusla, ac pangonyu ngan kulansupal. Ac ke El sulela
tari **16** in akkalemye Wen natul nu sik, tuh nga in ku in
fahkak Pweng Wo kacl nu sin mwet pegan, nga tuh tiana
som nu yurin kutena mwet in eis kas in kasru selos. **17**
Nga tuh tia pac som nu Jerusalem in sonolos su mwet
sap meet likiyu. A nga sa na som nu Arabia, ac toko nga
folokla nu Damascus. **18** Tukun yac tolu, na nga tufah
som nu Jerusalem in osun nu sel Peter, ac nga muta
yorol wik luo. **19** Nga tia liye kutena pac mwet sap sayal
James, ma lin Leum. **20** Ma nga simis uh ma na pwaye.
God El etu lah nga tia kikiap! **21** Toko nga som nu in acn
Syria ac Cilicia. **22** In pacl sac mwet lun church nukewa
in acn Judea elos tiana eteyu. **23** Elos lohng na ke mwet
uh fahk: "Mwet se ma tuh kalyei kut meet, inge el luti
ke lulalfongi se ma el tuh srike in kunausla ah!" **24** Ac
ouinge elos kaksakin God ke sripuk.

2 Tukun yac singoul akosr nga welul Barnabas folokla
nu Jerusalem, ac nga eisal Titus wiyu. **2** Nga som
mweyen God El akkalemye nu sik lah nga enenu in
som. Ke sie meeting lun mwet kol mukena, nga tuh
aketeya ke Pweng Wo su nga luti nu sin mwet pegan.
Nga tia lungse tuh orekma luk ke pacl somla, ku ke
pacl inge, in wangin sripa. **3** Na elos tiana sapkin tuh
Titus, su wiyu som, elan kosreyukla, el finne sie mwet
Greek, **4** tusruktu oasr kutu mwet su nunku mu enenu na
elan kosreyukla. Mwet inge oru mu elos mwet lulalfongi
sruk elos tiana, na elos ilyak nu in u lasr oana mwet
kalngeyuk elos in mau konauk ouiyen sukosokla lasr ke
sripen kut ma sefannala yurin Christ Jesus. Elos lungse
in oru mu kut mwet kohs nu ke oakwuk nukewa lun
Ma Sap uh, **5** tusruktu kut tiana munasla kutu srisrik in
lainulos, ke sripen kut kena karingin pwayeiyen wosasu
nu suwos. **6** A elos su srulun mwet kol inmasrlolos —
nga fahk ouinge mweyen oana sie sik elos finne mwet
kol ku tia; mweyen God El tia sulosol mwet. Aok, mwet
kol ingan nga ku in fahk mu wanginna nunak sasu elos
fahk tuh sie liki na ma nga oru. **7** Tuh elos liye lah God
El ase ku nu sik in fahkak wosasu nu sin mwet pegan,
in oana ke El sang nu sel Peter elan fahkak wosasu
nu sin mwet Jew. **8** Mweyen ke ku lun God El oru tuh
ngan mwet sap nu sin mwet pegan, oana ke Peter el
orekla in mwet sap nu sin mwet Jew. **9** James, Peter, ac
John, su pa mwet kol lun u sac, elos akilen lah God El
srisrngiyuwi in oru orekma se inge; ouinge elos usrusrpo
nu sik ac Barnabas in akkalemye lah kut nukewa tukeni
sie sin sie in orekma. Kut insesela mu nga Barnabas in
orekma yurinmwet pegan, ac elos in orekma yurin mwet
Jew. **10** Pwayena ma elos wili sesr pa kut in esam mwet
sukasrup lalos, su nuna pa ingan ma nga ke oru. **11** A
ke Peter el tuku nu Antioch, nga lainul ye mutun mwet
lulalfongi nukewa, ke sripen kalem na lah el tafongla. **12**
Meet liki kutu mwet uh tuku yorol James me, Peter el tuh
mongo yurin kutu mwet pegan su ekla mwet lulalfongi. A
tukun mwet ingan tuku, el srella ac tila wi mwet inge
mongo, mweyen el sangeng selos su fahk mu mwet
pegan su lulalfongi, elos enenu in kosreyukla. **13** Mwet
lili saya sin mwet Jew uh elos oapana Peter, wikwik in
orekma ke sripen elos sangeng. Finne Barnabas, el wela
pacna usren orekma lalos. **14** Ke nga liye lah elos tia
fahsr suwohs fal nu ke mwe luti pwaye lun wosasu, nga
fahk nu sel Peter ye mutalos nukewa, "Kom sie mwet
Jew, a kom moul oana sie mwet pegan ac tia oana mwet
Jew uh. Na efu ku kom srike in akkohsye mwet pegan
in moul oana mwet Jew?" **15** Kut mwet Jew na pwaye
mweyen kut isusla sin mwet Jew ac tia sin mwet pegan,
su pangpang "mwet koluk." **16** Tusruktu kut etu lah God
El aksuwosye sie mwet ke sripen lulalfongi lal in Jesus
Christ, ac tia ke el akos ma sap lun Moses. Kut pac, kut
lulalfongi ke Christ Jesus tuh kut fah ku in aksuwosyeyuk
ye mutun God ke sripen lulalfongi lasr in Christ, ac tia

ke sripen kut akfalye Ma Sap uh. Tuh wangin mwet
aksuwosyeyuk ye mutun God el finne akos Ma Sap. **17**
Na ke kut suk in aksuwosyeyuk kut ye mutun God ke kut
asruoki yurin Christ, ac fin koneyukyak lah kut oru ma
koluk oana mwet pegan, na fuka — ya kalmac pa Christ
el kulansupu ma koluk? Tiana ku in ouinge! **18** Nga ac
fin sifil folokonak ma nga tuh lain meet, na nga sifacna
fahkyuyak lah nga sie mwet lain Ma Sap. **19** Tusruktu,
nga misa tari nu ke ku lun Ma Sap — aok, Ma Sap uh
sifacna uniyuwi — ac ma inge sikyak tuh nga fah moul
nu sin God. **20** Nga wi Christ misa tari fin sakseng lal,
ouinge ke pacl sac me tia nga pa moul, a Christ su moul
in nga. Moul su nga moulkin inge, nga moul ke lulalfongi
ke Wen nutin God, su lungse nga ac sifacna asang moul
lal keik. **21** Nga tia lungse aklusrongtenye lungkulang
lun God. Tuh sie mwet fin aksuwosyeyuk nu sin God ke
Ma Sap, na kalmac pa wangin sripen misa lun Christ.

3 Mwet Galatia, kowos mwet lalfon! Su intikowosla uh?
Fwackyuk arulana kalem ye motowos ke misa lun
Jesus Christ fin sakseng soko! **2** Fahkma nu sik ma
se inge: ya kowos eis ngun lun God ke kowos oru ma
sapkinyuk ke Ma Sap, ku ke kowos porongo wosasu
ac lulalfongi? **3** Efu kowos ku arulana lalfon? Kowos
tuh mutawauk moul sasu lowos ke ngun lun God; ya
inge kowos lungse aksafye ke ku lowos sifacna? **4** Ya
ma kowos pulakin in moul in Christian lowos uh wangin
sripa? Tia ku in wangin sripa! **5** Ya God El asot ngun
nu suwos ac oru mwenmen inmasrlowos ke sripen ma
sapkinyuk ke Ma Sap, ku ke sripen kowos porongo
wosasu ac lulalfongi? **6** Nunku kacl Abraham, in oana ke
Ma Simusla fahk: "Abraham el filiya lulalfongi lal in Leum
God ac ke sripen lulalfongi lal, God El oakulla sie mwet
suwoswos." **7** Ke ma inge, kowos in kalem kac lah elos
na su lulalfongi, pa fita na pwaye natul Abraham. **8** Ma
Simusla uh fahkak tari meet lah God El ac aksuwosye
mwet pegan nu sel sifacna ke lulalfongi lalos. Ouinge, Ma
Simusla fahkak Pweng Wo nu sel Abraham in kas inge:
"Keim God El ac fah akinsewowoye mutanfahl nukewa."
9 Abraham el lulalfongi ac akinsewowoyeyuk kac; ouinge
elos nukewa su lulalfongi elos ac akinsewowoyeyuk oana
el. **10** Elos su filiya finsrak lalos ke ma elos oru in akfalye
Ma Sap uh, elos muta ye selnga. Tuh Ma Simusla fahk,
"Elos su tia akos ma nukewa ma simla in book lun Ma
Sap in pacl nukewa, elos oan ye selnga lun God." **11**
Inge kalem lah God El tia aksuwosye kutena mwet ke
Ma Sap, mweyen Ma Simusla fahk mu, "Mwet se su God
El aksuwosye ke sripen lulalfongi, el na pa ac moul." **12**
Wangin kupasr lun Ma Sap nu ke lulalfongi. Mweyen
Ma Simusla fahk, "Elos su oru ma nukewa sapkinyuk in
Ma Sap fah moul ke Ma Sap." **13** Christ el molikutla liki
selnga lun Ma Sap, ke el sifacna selngawiyuk kacsr; tuh
Ma Simusla fahk, "Kutena mwet su sripsripyak fin sak uh
el oan ye selnga lun God." **14** Christ el oru ma inge tuh
mwe insewowo ma God El wulela kac nu sel Abraham,
in itukyang nu sin mwet pegan ke Christ Jesus, tuh ke
sripen lulalfongi, kut fah ku in eis Ngun su God El wulela
kac. **15** Mwet lili, nga ac srumun sie mwe srikasrak ma
kowos arulana kalem kac: ke pacl se mwet luo insesela
ke sie ma, ac sainiya inelos kac, na wangin mwet ku
in kunausla ku laesla kutena ma nu kac. **16** Ouinge,
God El tuh orala wulela lal uh nu sel Abraham ac nu
sin sie fita natul. Ma Simusla tia fahk ke fita puspis, a
nu ke fita sefanna, su Christ. **17** Kalmen ma nga fahk
uh pa God El orala sie wulela ku yorol Abraham, ac El
wulela mu El ac karinganang na. Na Ma Sap, su tuh
itukyang ke yac angfoko tolngoul toko, tia ku in kunausla
ku akwanginyala sripen wulela sac. **18** Tuh mwe kite
lun God fin ma ke sripen Ma Sap, na tila ma ke wulela
sac. Tusruktu, ma ke sripen wulela sac pa pwanang
God El asang mwe kite sac nu sel Abraham. **19** Na fin
ouinge, mea sripen Ma Sap uh? Ma itukyang toko in
akkalemye lah mea ma koluk uh, ac ku lun Ma Sap uh in
oanna nwe ke fita se lal Abraham el tuku, su wulela sac
orekla nu se. Ma Sap uh tuh ituku nu sin lipufan nu sin
mwet uh, ac srisrngiyuki mwet se in tafwema. **20** Tuh, tia
enenu in oasr mwet se tafwema fin mwet sefanna pa
oru ma inge — ac God El ma sefanna. **21** Ya kalmac
pa Ma Sap uh lain wulela lun God? Mo, tiana ouinge!
Tuh fin oasr ma sap su ku in asang moul nu sin mwet,
na mwet nukewa lukun ku in aksuwosyeyuk ye mutun
God ke elos akos ma sap sac. **22** Tuhsruktu Ma Simusla
fahk lah faclu nufon oan ye ku lun ma koluk; ouinge
mwe kite su God El wulela kac ke sripen lulalfongi ke
Jesus Christ, ac fah itukyang nu selos na su lulalfongi.
23 Tuh meet liki pacl lun lulalfongi ke Christ uh tuku,
Ma Sap uh tuh kalikuti oana mwet kapir, nwe ke pacl
lulalfongi se inge akkalemyeyukla. **24** Ouinge Ma Sap
pa liyekutyang nwe ke Christ el tuku, na kut tufah ku in
aksuwosyeyuk ye mutun God ke lulalfongi. **25** Inge, ke
pacl in lulalfongi ke Christ tuku tari, Ma Sap el tia sifil
liyekutyang. **26** Ke sripen lulalfongi, kowos nukewa tulik
nutin God ke kowos ma sefannala yurin Christ Jesus. **27**
Kowos baptaisla in kupasryang nu yurin Christ, ac inge
kowos nokomang tari moul lun Christ sifacna. **28** Ouinge
wangin ekla inmasrlon mwet Jew ac mwet pegan, ku
inmasrlon mwet kohs ac mwet sukosok, ku inmasrlon
mukul ac mutan — kowos nukewa ma sefannala yurin
Christ Jesus. **29** Kowos fin ma lun Christ, na kowos ma
ke fita lal Abraham, ac kowos fah usrui ma God El wulela
tari kac.

4 Inge nga sifilpa tafwela in fahk — sie wen su ac
fah usrui ma lun papa tumal el tia ekla liki sie mwet
kulansap in kutena ma ke el srakna fusr, finne pwaye ma
lal pa ma nukewa. **2** Ke pacl el srak fusr, oasr mwet
liyalang ac oru orekma lal nwe ke pacl se papa tumal
sulela. **3** In ouiya se pacna inge, ke pacl se srakna srikla
etauk lasr ke moul in ngun, kut oana mwet sruoh nu sin

ngun lusrongten ma leumi faclu. **4** Na ke sun pacl fal,
God El supwama Wen natul, su isusla sin sie mutan
ac moul ye Ma Sap lun mwet Jew, **5** in tuh molelosla
su muta ye Ma Sap, tuh kut nukewa in ku in ekla tulik
nutin God. **6** In akkalemye lah kowos ma natul, God El
supwama Ngun lun Wen natul nu insiasr — ngun se su
oru kut ku in wi fahk, "Papa, Papa." **7** Ke ma inge kom
tia sifilpa mwet kulansap, a kom sie wen. Ac ke kom wen
natul, na kom fah usrui ma nukewa su God El karingin
nu sin tulik natul. **8** In pacl meet ah kowos tia etu God,
ouinge kowos kulansupu ma pilasr su tia god pwaye. **9**
A inge ke kowos etu God tari — ku fal pac ngan fahk
mu, ke God El etekowos — fuka tuh kowos lungse in sifil
folokla nu yurin ngun lusrongten lun faclu su munas ac
tia ku in oru kutena ma? Efu kowos ku lungse in sifilpa
mwet kohs nu ke ma ingan? **10** Kowos arulana oaru in
srela ac akfulatye kutu len, ku malem, ku pulan pacl, ku
yac. **11** Nga fosrnga keiwos! Ya pwaye lah orekma luk
yuruwos uh ac wangin sripa? **12** Nga kwafe nu suwos,
mwet lili ac lulu, tuh kowos in oana nga. Tuh nga oapana
kowos. Wangin ma kowos oru koluk nu sik. **13** Kowos
esam na lah nga tuh mas ke pacl se oemeet ma nga
fahkak ke wosasu nu suwos. **14** Mas luk uh finne mwe
elya yohk nu suwos, a kowos tia pilesreyu ku sisyula.
A kowos tuh eisyu oana sie lipufan inkusrao me, ac
paingyu oana kowos in paing Christ Jesus. **15** Na pia
engan se ma kowos tuh pulakin meet ah? Nga ku na in
fahk mu funu ma ku, kowos lukun tipalla atronmotowos
use luk. **16** Ya nga ekla mwet lokoalok lowos ke sripen
nga fahkak ma pwaye nu suwos? **17** Mwet luti saya
ingan elos arulana lohwot nu suwos, tusruktu nunak lalos
an tia ma ac wo nu suwos. Elos kena srikowosla likiyu,
tuh kowos in mau lohang yohk nu selos oana ke elos oru
nu suwos. **18** Pacl nukewa, ma na wo se in lohang nu ke
ma oasr sripa, nga finne tia muta yuruwos. **19** Tulik kulo
nutik, keok luk keiwos oana keok se ma mutan uh pula
ke elos isus uh, nwe ke na ouiyen moul lun Christ oan in
kowos. **20** Aok nga kena nga in muta yuruwos inge, tuh
ngan ku in ekulla ouiyen nunak luk keiwos. Nga arulana
fosrnga keiwos! **21** Kutu suwos lungse na in muta ye Ma
Sap. Nga ke siyuk suwos, ya kowos tia lohng ma Ma
Sap uh fahk? **22** Fahk mu oasr wen luo natul Abraham:
sie ma natul sin mutan kulansap se, ac sie ma natul sin
mutan kial, su tia mutan kulansap se, a sukosok. **23**
Wen se nutin mutan kulansap sac isusla oana isus lun
tulik nukewa, a wen se natul sin mutan kial el isusla ke
sripen oasr Wuleang lun God kacl. **24** Ma inge oana sie
pupulyuk, mweyen mutan luo inge ku in lumweyuk nu ke
wuleang luo. El su oswela tulik nu ke sruoh pa Hagar, su
oana wuleang se ma orekla Fineol Sinai. **25** Hagar se
inge pa Eol Sinai in Arabia, ac ku in lumweyuk nu ke siti
lun Jerusalem in pacl inge, su muta in sruoh wi mwet
we nukewa. **26** A Jerusalem se inkusrao el sukosok,
ac el pa nina kiasr. **27** Tuh Ma Simusla fahk mu, "Kom
in engan, kom su talap ac tia isus! Srukak pusrem ac
wowoyak ke engan, kom su tia pulakin keok in isus! Tuh
mutan se su mukul tumal ah sisulla, ac fah pus tulik
natul Liki mutan se su mukul tumal el mutana yorol." **28**
Inge, mwet lili ac lulu, kowos tulik nutin God, fal nu ke
wuleang lal, oapana Isaac. **29** In pacl sac, wen se su tuh
isusla oana tulik nukewa, el kalyei el su isusla fal nu ke
wuleang lun Ngun lun God; na ouiya se inge orek na
nwe ke pacl inge. **30** Na mea Ma Simusla fahk? "Lusla
mutan kulansap sac ac wen natul, tuh wangin ip lun wen
nutin mutan kulansap sac ke mwe usru lun papa tumal,
yurin wen nutin mutan sokosok sac." **31** Ke ma inge,
mwet lili ac lulu, kut tia tulik nutin mutan kulansap, a kut
ma nutin mutan sukosok.

5 Inge kut mwet sukosok — Christ el aksukosokyekutla!
Ke ma inge, kowos in tu ku oana mwet sukosok, ac
nik kowos sifilpa folokla nu ke moul lun mwet kohs. **2**
Porongeyu! Nga, Paul, fahk nu suwos lah kowos fin lela
in kosreyukla kowos, kalmac pa wangin na pwaye sripen
Christ nu suwos. **3** Aok, nga sifilpa sensenkakin kutena
mukul su sifacna eisalang tuh elan kosreyukla, lah el ac
enenu in akfalye ma sap nukewa. **4** Kowos su nunku mu
akos Ma Sap uh pa mwe aksuwosye kowos nu sin God,
kowos sifacna srikowosla liki Christ. Kowos muta loes
liki lungkulang lun God. **5** Funu kut, finsrak lasr pa God
Elan aksuwosye kut nu yorol ke lulalfongi lasr; ac kut
tupan ku lun Ngun lun God in kasrekut. **6** Tuh ke kut
kupasryang nu sin Christ Jesus, wangin sripen kosrala
ku tia kosrala, a ma se ma yohk uh pa lulalfongi na, su
orekma ke lungse. **7** Orekma lowos tuh arulana wo. Na
su oru kowos in tila akos ma pwaye? El kifuskowosla
fuka? **8** Tia ku in God, su pangon kowos nu yorol. **9**
Oana soakas se ma fahk, "Kitin mwe pulol na srisrik ku in
oru srukwal nufon se in pulolak." **10** Ke sripen kut kewa
ma sefanna yurin Leum, nga lulalfongi lah kowos ac tia
ekla liki nunak luk, ac el na su aktafongyekowos, God El
fah kai. **11** A funu nga, mwet lili, nga fin srakna luti ac
fahk mu enenu in kosrala, na efu ku srakna kalyeiyuk
nga? Ma inge fin ma pwaye, na luti luk ke sakseng
lun Christ ac tia aktukulkulye mwet. **12** Nga kena tuh
mwet su aklokoalokye kowos uh in oru na nwe ke na
elos sifacna tahla acn ten kaclos! **13** A funu kowos,
mwet lili, pangonyuk kowos nu ke sukosok. Tusruktu
nikmet oru sukosok lowos in lela tuh lung lun ikwa in
leum fowos; a ke lungse, kowos in kulansupu sie sin sie.
14 Tuh ma sap nukewa akfalyeyuk ke ma sap sefanna:
"Kom in lungse mwet tulan lom oana ke kom lungse kom
sifacna." **15** A kowos fin anwuk oana kosro lemnak uh
in ngalisya ac kangla sie sin sie, taran tuh kowos in
tia akwanginyekowosla kewa. **16** Ma nga fahk uh pa
inge: sang tuh Ngun Mutal in kol moul lowos, a in tia
lung lun ikwa. **17** Tuh lungse lun ikwa uh lain lungse lun
Ngun, ac ma Ngun uh lungse, lain lungse lun ikwa. Ma

luo inge lain sie sin sie, na kalmac pa kowos tia ku in
oru oana ma lungse lowos sifacna. **18** Ngun el fin kol
kowos, na Ma Sap uh tia leum fowos. **19** Orekma lun
ikwa uh arulana kalem: pa ke kosro, lumah fohkfok, ac
ouiya sufal inmasrlon mukul ac mutan; **20** alu nu sin
ma sruloala, inutnut, asrungai, amei, lemta, kasrkusrak,
nunku kac sifacna, sraclik ac srikasrak kas, **21** sok,
sruhi, wowon, ac ma ouinge. Nga sensenkakin kowos
inge oana ke nga oru meet: elos su oru ma inge fah tia
usrui Tokosrai lun God. **22** A fahko lun Ngun pa lungse,
engan, misla, mongfisrasr, kulang, orekma wo, oaru, **23**
pusisel, sifacna leum fac. Wangin ma sap lain ma inge.
24 Elos su ma lun Christ Jesus, elos uniya tari moul in
ikwa lalos, wi ma nukewa ma ikwalos mwel. **25** Ngun pa
ase moul lasr, ouinge enenu pac tuh Ngun in kol moul
lasr. **26** Kut enenu in tia konkin, akangonye sie sin sie,
ku sok sin sie sin sie.

6 Mwet lili ac lulu, sie mwet fin koneyukyak in oru kutena
ma koluk, kowos su moul in ngun enenu in kasrel
aksuwosyalla ke kas fisrasr; tusruktu liyekowosyang tuh
kowos in tia oayapa srifeyukla. **2** Kowos in kasru us ma
toasr lun sie sin sie; tuh ke kowos oru ouinge kowos
akfalye ma sap lun Christ. **3** Sie mwet fin nunku mu el
mwet fulat se ke el tia ouinge, el sifacna kiapwella. **4**
Lela kais sie mwet in sifacna tuni orekma lal. Fin wo, na
ac oasr ma el ku in konkin kac, tusruktu elan tia srikani
nu ke orekma lun mwet ngia. **5** Mweyen kais sie mwet
enenu in sifacna fosrngakin ma kunal. **6** El su eis mwe
luti ke Wosasu, fal elan kasru mwet luti lal ke kutena ma
wo su oasr yorol. **7** Kowos in tia sifacna kiapwekowosla,
tuh God El tia ku in kiapweyukla. Kutena ma sie mwet el
taknelik, el fah oayapa kosrani. **8** El fin taknelik ke ma
lungse lun ikwa, el fah kosrani ke ma ac fah kulawi. El
fin taknelik ke ma lun Ngun, el fah kosrani ke moul ma
pahtpat. **(aiōnios g166)** **9** Ke ma inge, lela kut in tia totola
in oru ma wo — ke pacl fal kut fah eis kosrani lasr, kut
fin tia fuhleak. **10** Ouinge, ke oasr pacl fal lasr, lela kut in
oru wo nu sin mwet nukewa, ac yokna nu selos su mwet
wiasr in lulalfongi. **11** Liye sim yohk in muta luk inge, ma
nga simis nu suwos ke pouk sifacna! **12** Elos su srike in
sap ke ku nu suwos tuh kowos in kosrala, elos pa mwet
su lungse orekma nu ye mutun mwet, ac konkin ke ma
lun ikwa. Elos oru ouinge tuh elos in tia kalyeiyuk ke
sripen elos luti ke misa lun Christ fin sakseng. **13** Finne
elos su kosreyukla, elos tiana liyaung Ma Sap. Elos ke
kowos in kosreyukla tuh elos in konkin lah kowos asang
monuwos nu ke lumah se inge. **14** A funu nga, wanginna
ma nga ac konkin kac sayen sakseng lun Leum lasr
Jesus Christ; tuh ke sripen sakseng, nga luma mu faclu
oana ma misa nu sik, ac nga oayapa misa nu sin faclu.
15 Tuh wangin sripen kosrala ku tia kosrala; a ma se ma
eneneyuk uh pa mwet uh in orekla sasu sin God. **16**
Ac nu selos su moul fal nu ke oakwuk inge, lela misla
ac lungkulang lun God in welulos, ac oayapa mwet lun
God nukewa! **17** In aksafye sim luk uh: lela in wangin
mwet sifilpa aklokoalokyeyu, mweyen inken sringsring
ke monuk akkalemye lah nga mwet kohs lun Jesus. **18**
Mwet lili, lungkulang lun Leum lasr Jesus Christ in wi
kowos nukewa. Amen.

Ephesus

1 Ma sel Paul, su suleyukla sin God tuh in sie mwet
sap lun Christ Jesus — Nu sin mwet lun God in
Ephesus, su oaru ke moul lalos in ma sefannala yurin
Christ Jesus: **2** Lela God Papa tumasr ac Jesus Christ
Leum lasr in asot lungkulang ac misla nu suwos. **3** Lela
kut in sang kulo nu sin God, Papa tumun Leum lasr
Jesus Christ! Ke sripen kut ma sefanna yurin Christ,
God El akinsewowoye kut ke El ase mwe insewowo
nukewa lun ngun nu sesr ke ma oan inkusrao. **4** Meet
liki na orekla faclu, God El nuna sulekutla kut in ma lal
ke kut ma sefannala yurin Christ, tuh kut in ku in mutal
ac wangin mwatasr, ac kut in moul in lungse ye mutal. **5**
God El nuna sulela tari tuh kut in tulik nutla natul sifacna
ke sripen ma Jesus Christ el oru. Ma inge sikyak fal nu
ke oakwuk wolana lal. **6** Lela kut in kaksakin God ke
lungkulang wolana lal, ke mwe sang yoklana lal nu sesr
ke Wen kulo natul! **7** Tuh ke sripen Christ el sifacna
kisakunla moul lal ac srahl sororla, kut sukosokla — aok,
ma koluk lasr nunak munas nu sesr. Yoklana lungkulang
lun God, **8** su El ase nu sesr! In lalmwetmet ac etauk
nukewa lal **9** God El orala oakwuk lal ac akkalemye
nu sesr pwapa lal su tia eteyuk sesr a El nuna sulela
in aksafye ke Christ. **10** Pwapa se inge, su God El ac
fah aksafye ke pacl fal, pa ke El ac eisani ma orekla
nukewa nu sie, ke ma inkusrao ac fin faclu, ac Christ pa
ac leumi ma inge. **11** Ma nukewa orekla fal nu ke pwapa
ac sulela lun God; ac ke oakwuk lal sifacna El sulela tuh
kut in mwet lal ke kut ma sefannala yurin Christ, fal nu
ke ma El lumahla ke mutaweyen faclu. **12** Lela kut, su
oasr finsrak lasr ke Christ omeet, in kaksakin wolana
lun God! **13** Ac kowos oayapa ekla mwet lun God ke
kowos lohng kas ke Pweng Wo su fahkak inkanek in
molela nu suwos. Ke kowos lulalfongi in Christ, God El
akilenkowosi in akkalemye lah kowos ma lal, ke El sot
nu suwos Ngun Mutal su El tuh wulela kac. **14** Ke sripen
Ngun Mutal oasr yorosr, kut etu na pwaye lah kut fah
eis ma God El wulela kac nu sin mwet lal, ac ma inge
akpwayei nu sesr lah God El ac aksukosokye mwet lal.
Lela kut in kaksakin wolana lal! **15** Ke sripa se inge, oe
ke pacl se nga tuh lohngak ke lulalfongi lowos in Leum
Jesus, ac ke lungse lowos nu sin mwet nukewa su mwet
lun God, **16** nga tia tui in sang kulo nu sin God keiwos.
Nga esam na in siyuk keiwos in pre luk **17** ac nga siyuk
sin God lun Leum lasr Jesus Christ, Papa Wolana, Elan
asot Ngun nu suwos, su ac fah aklalmwetmetye kowos,
ac fahkak God nu suwos, tuh kowos in etal. **18** Nga siyuk
tuh nunak lowos in ikakla tuh kowos in ku in liye kalem
lal, tuh kowos fah etu ke finsrak su El pangon kowos nu
kac, oayapa kowos in etu kasrpen wolana ke mwe usru
su El wuleang kac nu sin mwet lal, **19** ac ke yokiyen ku
lal su orekma in kut su lulalfongi. Ku se pacna inge pa El
tuh orekmakin **20** ke El akmoulyauk Christ liki misa, ac
oakilya ke lapo layot sel inkusrao. **21** Christ el fulat liki
leum nukewa inkusrao, oayapa wal, ac ku, ac tokosra
nukewa. Wal lal uh fulat liki wal nukewa fin facl se inge
ac fin facl se su ac fah tuku. **(aiōn g165)** **22** God El filiya
ma nukewa ye nien Christ, ac El eisalang nu sin church
tuh elan Leum fulat fin ma nukewa. **23** Church pa monin
Christ, ac ke sripen church, monin Christ fonla, oana ke
ma nukewa yen nukewa fonla ke Christ.

2 In pacl meet ah kowos misa in ngun ke sripen
seakosten lowos ac ke ma koluk lowos. **2** Ke pacl
sac, kowos tuh fahsr tukun ouiya koluk lun faclu; kowos
tuh akos leum koluk su kol ngun koluk yen engyeng uh,
ngun su leumi mwet su seakos God in pacl inge. **(aiōn
g165)** **3** Pwayeiya uh, kut nukewa oana elos in moulkin
moul in mwet. Kut tuh ukwe na ma lungse lun manosr
ac nunak lasr. In ouiyen moul lasr uh kut ac nuna eis
mwatan kasrkusrak lun God, oana mwet nukewa. **4**
Tusruktu yoklana pakoten lun God, ac lungse lal nu
sesr arulana yohk, **5** pwanang ke kut misa in ngun ke
seakos lasr, El akmoulyekutyak oana ke El akmoulyalak
Christ. Kowos moliyukla ke lungkulang lun God. **6** Ke kut
kupasryang nu sin Christ Jesus, God El akmoulyekutyak
yurin Christ liki ngunin misa, tuh kut fah welul leumi
acn inkusrao. **7** El oru ma inge in akkalemye nu ke fwil
nukewa fahsru, kasrpen lungkulang lulap lal, ke lungse
lal su El akkalemye in Christ Jesus. **(aiōn g165)** **8** Tuh ke
lungkulang lun God, kowos moliyukla ke lulalfongi. Tia
ma kowos sifacna oru, a mwe kite sin God me. **9** Ke
sripen tia ma ke orekma lun mwet, na wangin mwet in
ku in konkin kac. **10** God El orekutla inge tuh ke kut
kupasr nu sin Christ Jesus kut in oru ma wo, fal nu
ke lemlem lal nu sesr ma El akola nu sesr in oru. **11**
Kowos in tia mulkunla lah ke kowos isusla kowos mwet
sayen mwet Jew. Mwet Jew elos pangon kowos “mwet
tia kosrala,” ac elos pangnolos sifacna “mwet kosrala”
(sruk “kosrala” pa ouiya se na ma mukul lalos uh oru nu
ke manolos in akilenya lah elos mwet lun God.) **12** In
pacl sac wanginna etu lowos ke Christ. Kowos tuh mwet
sac ac tia oaoa kowos yurin mwet sulosolla lun God.
Wangin ip lowos ke wulela lun God su El tuh oakiya in
wuleang lal nu sin mwet lal. Kowos moul muta fin faclu
ke wangin finsrak lowos, ac wangin kupasr lowos nu
sin God. **13** Meet kowos muta loesla, a inge ke kowos
kupasryang nu sin Christ Jesus, kowos muta apkuran,
ke sripen srahn Christ. **14** Tuh Christ sifacna pa akmisye
inmasrlosr ke el orani mwet Jew ac mwet sayen mwet
Jew in ma sefannala. Ma se ma tuh sreloselik ac oru elos
in mwet lokoalok, Christ el kunausla ke manol sifacna
ke el misa fin sakseng. **15** Christ el sisla Ma Sap lun
mwet Jew ac oakwuk puspis kac tuh elan orani kain in
mwet luo inge nu ke sie u sasu su kupasryang nu sel,
na ouinge oasr misla. **16** Misa lun Christ fin sakseng
pa kunausla asrungai lalos; ac ke sripen sakseng el
orani kain in mwet luo inge nu ke mano sefanna, ac

folokunulosme nu sin God. **17** Ouinge Christ el tuku
ac fahkak Pweng Wo ke misla nu sin mwet nukewa —
nu suwos mwet sayen mwet Jew su muta loesla liki
God meet, ac nu sesr mwet Jew su muta apkuran nu
sel. **18** Ke sripen Christ, kut nukewa — mwet Jew ac
mwet sayen mwet Jew — ku in tukeni in Ngun sefanna
nu ye mutun Papa. **19** Ouinge kowos su mwet sayen
mwet Jew tia sifil mwet sac ku mwet takusrkusr; a kowos
mwet wien mwet lun God ac mwet in sou lun God. **20**
Kowos wi pac musaiyukyak fin pwelung su oakwuki sin
mwet sap ac mwet palu, ac Christ Jesus sifacna pa
eot insruwasrik. **21** El pa sruokani musa se inge nufon
nu sie, ac oru in kapkapak nu ke sie tempul mutal, ma
kisakinyukyang nu sin Leum God. **22** Ke sripen akupasri
lowos nu sin Christ, kowos wi pac musaiyukyak yorolos
inge nukewa, nu ke sie nien muta lun Ngun lun God.

3 Ke sripa se inge, nga, Paul, nga sie mwet kapir lun
Christ Jesus keiwos su mwet sayen mwet Jew. **2** Nga
lulalfongi mu kowos lohng tari lah ke sripen lungkulang
lun God, El ase orekma se inge kunuk in akwoye kowos.
3 God El ikasla pwapa lukma lal nu sik tuh nga in kalem
kac. (Nga sim tari ke ma inge ke kas pu, **4** ac kowos
fin rit ke ma nga simusla inge, kowos ac etu ke ma
nga kalem kac ke ouiyen pwapa lun God su tia eteyuk
meet, a sikyak inge ke Christ.) **5** In pacl meet ah tiana
fwackyuk ma lukma inge nu sin mwet uh, a inge Ngun
lun God akkalemye nu sin mwet sap mutal ac mwet
palu lal. **6** Ma lukma se inge pa: mwet sayen mwet
Jew elos wi mwet Jew ipeis ke mwe insewowo lun God
ke sripen Wosasu. Elos lahn mano sefanna, ac elos
tukeni ipeis ke wulela lun God ma akpwayeyuk in Christ
Jesus. **7** Ke sripen lungkulang lun God nu sik, ac ku lal
su orekma in nga, El kuneyuwi sie mwet kulansap in
fahkak Wosasu. **8** Nga srik liki el su srik oemeet sin
mwet lun God nukewa. Ne ouinge, God El ase kunokon
se inge nu sik, su arulana yohk sripa ac saok, tuh nga in
sulkakinelik Pweng Wo ke kasrpen wolana lun Christ su
wangin eteyen saflaiya, nu sin mwet sayen mwet Jew. **9**
God, su orala ma nukewa, El okanla pwapa lukma lal
liki fwil nukewa meet ah, na ma kunuk in oru tuh mwet
nukewa in kalem kac lah pwapa sac ac akpwayeyuk
fuka. **(aiōn g165)** **10** Na in pacl inge, God El orekmakin
church in akkalemye nu sin leum ac lipufan su oasr ku
la inkusrao, ke lalmwetmet yoklana lun God in ouiya
puspis ac in ma nukewa. **11** God El oru ouinge fal nu
ke ma El pu oemeet me, ac El akpwayeyela ke Christ
Jesus, Leum lasr. **(aiōn g165)** **12** Ke kut kupasryang nu
sin Christ ac lulalfongi in el, kut pulaik in utyak nu ye
mutun God ac arulana etu lah El ac lohme nu sesr. **13**
Ke ma inge nga kwafe nu suwos tuh kowos in tia fuhleak
ke sripen keok luk keiwos; tuh ma inge nukewa ma in
akwoye kowos. **14** Ke sripa se inge, nga sikukmutuntei
ye mutun Papa, **15** su asang ine na pwaye lun sou
nukewa inkusrao ac fin faclu. **16** Nga siyuk sin God ke
kasrpen wolana lal, tuh El fah asot ku lun Ngun lal nu
suwos in akkeye moul in ngun lowos. **17** Ac nga pre tuh
Christ elan muta insiowos ke sripen lulalfongi lowos.
Nga oayapa pre tuh kowos in tu ku ac okala in lungse,
18 tuh kowos, ac oayapa mwet lun God nukewa, fah ku
in akilen sralapa, lusa, fulata ac loaliyen lungse yoklana
lun Christ nu suwos. **19** Aok, nga kena tuh kowos in etu
ke lungse lal — finne alukela ma kut ku in kalem kac —
tuh kowos ac arulana sessesla ke ouiya lun God. **20** Nu
sel, su ku in oru arulana yohk liki ma nukewa kut siyuk
ku nunku kac, ke sripen ku lal ma orekma in kut: **21**
wolana nu sin God, in church ac in Christ Jesus, inge ac
nwe tok ma pahtpat! Amen. **(aiōn g165)**

4 Ke ma inge, nga su sie mwet presin ke sripen nga
kulansupu Leum, nga kwafe nu suwos tuh kowos
in moulkin ouiyen moul ma fal nu ke srikasrak se ma
God El oakiya ke El pangon kowos. **2** Kowos in pusisel,
efal, ac mongfisrasr pacl nukewa. Akkalemye lungse
lowos nu sin sie sin sie ke muteng. **3** Kowos in moniyuk
in karingin inse sefanna su Ngun el asot nu suwos, ke
misla se su kaprikowosi nu sie. **4** Oasr mano sefanna ac
Ngun sefanna, oana ke oasr finsrak sefanna su God El
pangon kowos nu kac. **5** Oasr Leum sefanna, lulalfongi
sefanna, ac baptais sefanna; **6** oasr God sefanna, su
Papa tumun mwet nukewa, ac su leumi ma nukewa,
ac El orekma in ma nukewa ac muta in ma nukewa. **7**
Kais sie sesr eis tari mwe sang ke lungkulang, fal nu
ke ma Christ el ase nu sesr. **8** Oana ke Ma Simusla
uh fahk: “El utyak nu yen fulatlana, El us mwet sruoh
puspis welul, El asang mwe sang nu sin mwet uh.” **9** Na
mea kalmen “El utyak”? Kalmac pa el oatui meet nu yen
loallana lun faclu. **10** Ouinge el su oatui, el pacna pa
utyak nu yen fulatlana inkusrao, tuh el fah ku in oasr
yen nukewa. **11** El pacna pa “asang mwe sang nu sin
mwet uh” — el sang nu sin kutu tuh elos in mwet sap, ac
kutu in mwet palu, ac kutu in mwet sulkakinelik Pweng
Wo, ac kutu in mwet sropo ac mwet luti. **12** El oru ma
inge in akoela mwet lun God nukewa nu ke orekma lun
mwet Christian in musaeak monin Christ. **13** Ouinge kut
nukewa fah ma sefannala in lulalfongi ac in etauk lasr
ke Wen nutin God. Kut kwafe kut in sun moul in mwet
pwaye, ac kut oayapa akwot in sun fulatan woiyen moul
su oan in Christ. **14** Na kut fah tia sifil moul in tulik, ikwot
ikme ke noa ac eng uh, oana elos su srifeyuk ke mwe
luti lun mwet kutasrik su kiapwelos ac kololosla nu ke
moul tafongla. **15** A ke kut fahkak ma pwaye in ngun lun
lungse, kut in kapkapak in ouiya nukewa lun Christ, su
sifa. **16** Ye karinginyuk lal, kain in lah nukewa ke mano
kupasreni wo, ac mano nufon sac fah sruokyukeni ke
kais sie kupasr kac. Ouinge, ke kais sie lahn mano el
oru ma kunal in fal, na mano nufon sac kapkapak ac
musaiyukyak ke lungse. **17** Ke ma inge nga sensenkakin
kowos inen Leum: kowos in tia sifil moul oana mwet
pegan, su wangin sripen nunak lalos **18** ac nunkalos

lohsrla. Ke sripen lalfon ac likkeke lalos, wangin ip lalos
ke moul su God El ase. 19 Wangin pulakinyen mwekin
selos; elos sifacna eisalosyang nu ke lung lun ikwa, ac
oru ma fohkfok nukewa ac kofla sifacna tulokinya. 20 Tia
pa ingan ma kowos luti ke Christ! 21 Kowos lohng na
pwaye kacl, ac ke kowos mwet lulalfongi in el, lutiyuk
kowos tari ke ma pwaye lun Jesus. 22 Ouinge kowos in
sisla ouiyen moul matu lowos ma kowos moulkin in pacl
meet — moul se su kunauskowosla ke sripen kena lowos
nu ke ma kikiap. 23 Insiowos ac nunkowos enenu in
arulana aksasuyeyukla, 24 ac kowos enenu in nokomang
mwet sasu, su orekla in luman God, ac su fwackyuk in
moul pwaye, su suwoswos ac mutal. 25 Ke ma inge
kowos in tia sifil kikiap! Kais sie mwet enenu in kaskas
pwaye nu sin mwet wialos in lulalfongi, mweyen kut
nukewa lahn sie sin sie in Christ. 26 Kowos fin mulat, nik
kowos lela mulat lowos in kolkowosla nu ke ma koluk, ac
kowos in tia sruokya mulat lowos len fon se. 27 Nikmet
sang pacl lun devil. 28 El su pisrapasr meet el enenu
elan tia sifil pusr, a elan orekma tuh elan akfalye enenu
lal sifacna, ac elan ku pac in kasru mwet sukasrup. 29
Nikmet orekmakin kas in akkolukye mwet, a kas in kasru
mukena — kain in kas ma ac musaeak ac su fal nu
ke enenu, tuh ma kowos fahk uh ac fah akwoyalos su
lohng. 30 Ac nikmet aktoasrye Ngun lun God; tuh Ngun
el mwe akul lun God keiwos in akpwayeye lah Len sac
ac fah tuku ke God El ac fah aksukosokyekowosla. 31
Sisla liki kowos lumah inge nukewa: sulung, mongsa,
kasrkusrak, wowon, wenteisr, ac kutena nunak koluk lain
mwet. 32 A kowos in kulang ac mongfisrasr nu sin sie
sin sie, ac kowos in nunak munas nu sin sie sin sie,
oana ke God El nunak munas nu suwos ke Christ.

5 Ke kowos tulik kulo nutin God uh, kowos enenu in
srike in oana El. 2 Lela lungse in kalem in ma nukewa
kowos oru, oana ke Christ el lungse kut, ac sifacna
lafwekunla moul lal kacsr, tuh in oana sie mwe kisa keng
su akinsewowoye God. 3 Ke sripen kowos mwet lun
God, tia wo in fwack keiwos mu oasr kutena lumah inge
inmasrlowos: kosro, ouiya fohkfok, ku rapku. 4 Tia pac fal
kowos in sopoklot in kas, kaskas suoac, ku aksruksruk
koluk. A fal kowos in sang kulo nu sin God. 5 Kowos etu
na lah mwet kosro, ku mwet moulkin ouiya fohkfok, ku
mwet rapku ac fah tia wi ipeis ke Tokosrai lun Christ ac
lun God. (Tuh rapku el oapana alu nu ke ma sruloala.) 6
Nik kowos lela kutena mwet in kiapwekowosla ke kas
lusrongten; mweyen lumah inge nukewa ac oru tuh mulat
lun God in oan faclos su tia aksol. 7 Ke ma inge kowos
in tiana wi mwet ouinge uh. 8 Kowos sifacna tuh muta
in lohsr meet, na inge ke kowos ekla mwet lun God,
kowos muta in kalem. Ke ma inge kowos enenu in moul
oana mwet su ma lun kalem. 9 Pa inge fahko lun kalem:
ma wo nukewa, ma suwoswos nukewa, ac ma pwaye
nukewa. 10 Kowos in suk in etu ma ac akinsewowoye
Leum. 11 Kowos in tia wi mwet su oru orekma in lohsr,
su ma lusrongten. A kowos in use ma inge nu ke kalem.
12 (Mwe mwekin se fin srumunyuk ma elos oru in lukma.)
13 Kutena ma su utuku nu ke kalem uh, ac fah ku in
eteyuk wo; 14 tuh ma nukewa ma akkalemyeyukla uh ac
ekla ma kalem. Oana ke fwack mu, "Ngutalik, kom su
motul, Ac tukakek liki misa, Ac Christ el fah tolkomyak."
15 Ke ma inge kowos in liyaung ouiyen moul lowos.
Nikmet moul oana mwet nikin, a kowos in moul oana
mwet lalmwetmet. 16 Molela pacl, mweyen len inge len
koluk. 17 Kowos in tia lalfon, a kowos in suk ma Leum
el lungse kowos in oru. 18 Nik kowos sruhi ke wain
mweyen ac kunauskowosla, a moul lowos in nwanala ke
Ngun Mutal. 19 Kaskas nu sin sie sin sie ke kas lun
psalm ac on mutal; alullul ac onkakin psalm nu sin Leum
ac kaksakunul ke insiowos kewa. 20 Pacl nukewa kowos
in sang kulo ke ma nukewa nu sin God Papa, ke inen
Leum lasr Jesus Christ. 21 Kowos in akpusiselye kowos
nu sin sie sin sie in akkalemye lah kowos akfulatye
Christ. 22 Mutan kia, kowos in akpusiselye kowos nu sin
mukul tomowos, oana nu sin Leum. 23 Tuh mukul tuma
el sifen mutan kial, oana ke Christ el sifin church; ac
Christ sifacna el Mwet Lango lun church, su manol. 24
Ouinge, mutan kia elos enenu in arulana akpusiselyalos
nu sin mukul tumalos, oana ke church el akpusiselyal
nu sin Christ. 25 Mukul tuma, kowos in lungse mutan
kiowos, oana ke Christ el lungse church ac asang moul
lal kac. 26 El oru ma inge tuh elan akmutalye church
ke ku lun kas lal, ac el aknasnasyela ke kof, 27 tuh
elan eis nu sel sifacna sie church su wolana — wangin
tuhn kac, tia pac lupolop uh ku tuhneyukla ke kutena
ma. 28 Ouinge mukul tuma elos enenu in lungse mutan
kialos oana ke elos lungse manolos sifacna. Mukul se
fin lungse mutan kial, el lungse el sifacna. 29 (Wangin
mwet srunga manol sifacna, a el kitaung ac arulana
karinganang, oana ke Christ el oru nu ke church. 30 Kut
etu lah ouinge mweyen kut lahn manol.) 31 Oana simla
in Ma Simusla: "Pa ingan sripa se oru sie mukul el som
liki papa tumal ac nina kial, ac fulyang nu sin mutan kial,
ac eltal fah ma sefannala." 32 Oasr sie kalmac na yohk in
kas inge ma tia eteyuk meet, su nga etu mu ma fahkyen
Christ ac church. 33 Ma inge ma nu suwos pac: kais sie
mukul tuma elan lungse mutan kial oana el sifacna, ac
kais sie mutan kia elan akfulatye mukul tumal.

6 Tulik srisrik, kowos in akos papa tomowos ac nina
kiowos, mweyen kowos ma lun Leum, ac ma inge
suwos. 2 "Akfulatye papa tomom ac nina kiom" pa ma
sap se emeet ma oasr wuleang kac, 3 fahk mu: "tuh in
wo nu sum ac moul lom ac fah loes fin faclu." 4 Papa
ac nina, nik kowos akangonye tulik nutuwos an, ku oru
ouiya ma ac akkasrkusrakyalos, a kowos in kaelos ac
lotelos elos in kapkapak ke ouiya lun mwet lulalfongi.
5 Mwet kohs, kowos in akos leum lowos fin faclu ac
arulana akfulatyalos; ac kowos in oru ke inse pwaye,

oana nu sin Christ. **6** Tia oru ye mutalos mukena in
mwe aklung nu selos; a ke sripen kowos mwet kohs
lun Christ, kowos in oru ma God El lungse ke insiowos
kewa. **7** Oru orekma lowos ke inse engan, oana kowos
in oru nu sin Leum ac tia nu sin mwet uh. **8** Kowos etu
lah Leum el ac sot molin orekma wo nukewa lowos,
kowos finne mwet kohs ku mwet sukosok. **9** Ac kowos
mwet leum, kowos in oru oapana inge nu sin mwet kohs
lowos, ac tia sifil aksangengyalos. Esam lah kowos ac
mwet kohs lowos uh oasr Leum sefanna lowos inkusrao,
su ac nununku mwet nukewa oana sie. **10** In aksafye
sim luk uh, lela ku lulap lun Leum in akkeye kowos ke
kowos ma sefannala yorol. **11** Kowos in nokomang mwe
mweun nukewa ma God El asot nu suwos, tuh kowos in
ku in tu lain kutasrik lun Devil. **12** Mweyen tia un mwet
se pa kut mweuni uh, a ngun fohkfok yen engyeng uh,
ac mwet leum ac wal ac ngun koluk ma leumi mwet uh,
ac ku lun we lohsr se inge. **(aiōn g165)** **13** Inge kowos in
nokomang mwe loeyuk ma God El asot! Na ke len koluk
ac tuku, kowos fah ku in lain mwet lokoalok lowos; ac
ke saflaiya kowos ac tu na ku ac tia fuhleak. **14** Ke ma
inge, kowos in tuyak ac akola. Loseni infulwowos in ku
ke pwaye, ac nokomang suwoswos tuh in mwe loeyuk
nu ke iniwowos, **15** ac kena lowos in fahkelik Pweng Wo
ke misla, in pa fahluk lowos. **16** Pacl nukewa kowos in
us lulalfongi oana mwe loang lowos; kowos in ku in sang
konela pisr firir nukewa sin el su Koluklana. **17** Ac kowos
in eis lango sin God tuh in oana sie helmet, ac kas lun
God in oana cutlass su Ngun Mutal sot nu suwos. **18**
Oru ma inge nukewa ke pre, ac siyuk kasru sin God.
In kutena ma kowos oru kowos in pre fal nu ke kolyuk
lun Ngun. Ke sripa se inge, kowos in oaru in tupan ac
tia fuhleak. Pre pacl nukewa ke mwet lun God nukewa.
19 Ac oayapa pre keik, tuh God El fah ase nu sik sie
mwe fahkak ke pacl nga akola in kaskas, ac tuh nga in
ku in kaskas pulaik, ac oru tuh mwet uh in kalem ke
ma lukma lun Wosasu. **20** Ke sripen Wosasu se inge,
nga sie mwet tutafpo fulat lun Jesus Christ, nga finne
muta in presin. Pre tuh nga in ku in pulaik in fahkak ke
Wosasu oana ma fal. **21** Kowos fin ke etu keik lah nga
fuka, Tychicus el ac fah fahkak nu suwos. El sie mwet lili
saok ac oaru ke orekma lun Leum. **22** Pa inge sripa se
oru nga supwalot nu yuruwos uh — tuh elan fahkak nu
suwos lah fuka ouiyasr nukewa, ac oayapa elan akkeye
kowos. **23** Misla, lungse, ac lulalfongi sin God Papa, ac
sin Leum Jesus Christ, nu sin mwet wiasr in lulalfongi
nukewa. **24** Lungkulang nu selos nukewa su lungse
Leum lasr Jesus Christ ke lungse su koflana wanginla.

Philippi

1 Ma sel Paul ac Timothy, mwet kulansap lun Christ
Jesus — Nu sin mwet nukewa lun God in church
Philippi su asruoki nu sin Christ Jesus, wi pac mwet
kol lun church ac mwet kasru lalos: **2** Lungkulang ac
misla nu suwos sin God Papa tumasr, ac Leum Jesus
Christ. **3** Nga sang kulo nu sin God luk pacl nukewa ma
nga nunku keiwos; **4** ac pacl nukewa nga pre keiwos
nga pre wi engan, **5** ke sripen kasreyuk su kowos oru
nu sik ke orekma lun Wosasu ke mutawauk me nwe
misenge. **6** Nga etu suwohs lah God, su mutawauk
orekma wo se inge in kowos, El ac fah tafwela nwe ke
safla ke Len lun Christ Jesus. **7** Kowos oan in nunak
luk pacl nukewa! Ke ma inge fal nga in pulakin ouinge
in nunak luk keiwos. Tuh kowos nukewa wiyu ipeis ke
mwe insewowo su God El ase nu sik, in pacl se inge ke
nga muta in presin, oayapa ke pacl nga tuh sukosok
ac nga topuk kas nukewa lun mwet su lain Wosasu, ac
nga tuh orekma in akkeye lulalfongi lun mwet kac tuh
in oakwuki ku insialos. **8** God El etu lah nga kas na
pwaye ke nga fahk mu lungse luk keiwos nukewa tuku
liki insien Christ Jesus sifacna. **9** Nga pre tuh lungse su
oan in kowos in yokyokelik in pacl e nukewa, tuh etauk
lowos in pwaye ac nununku lowos in suwohs, **10** ac
kowos fah ku in akilen ma su arulana wo. Na kowos
fah nasnas ac wangin mwatuwos ke Len lun Christ. **11**
Moul lowos ac fah sessesla ke ouiya wowo su Jesus
Christ mukena ku in ase, nu ke wolana ac mwe kaksak
nu sin God. **12** Mwet lili, nga ke kowos in etu lah ma su
sikyak nu sik uh arulana kasru yokyokelik lun Wosasu.
13 Ke sripa se inge mwet mweun su karingin lohm sin
Tokosra Fulat ac mwet nukewa yenu elos etu lah nga
muta in kapir mweyen nga mwet kulansap lun Christ.
14 Ac muta luk in presin uh oru tuh mwet pus wiasr in
lulalfongi, yokelik finsrak lalos in Leum, na pacl nukewa
elos pulaik in fahkak pweng wo sac ac tia sangeng. **15**
Pwaye lah oasr kutu mwet fahkak Christ mweyen elos
sok ac folkas, a kutu fahkulak ke inse na pwaye. **16**
Elos inge oru ke lungse pwaye lalos, mweyen elos etu
lah God El ase tuh in ma kunuk in akfahsrye Wosasu.
17 Mwet saya uh tiana fahkak Christ ke inse pwaye,
a ke ngunin nunku kac sifacna. Elos nunku mu elos
ac akyokyelik ma upa nu sik ke nga muta in kapir. **18**
Mansis in ouinge! Nga engan kac. Ma sefanna ma yohk
sripa uh pa mwet uh in fahkulak Christ ke kutena ouiya
ma ku in lutiyuk kac, finne ma ke nunak wo ku ke nunak
koluk. Nga srakna insewowo, **19** mweyen nga etu lah ke
sripen pre lowos, ac ke sripen kasru su tuku sin Ngun
lun Jesus Christ, ac fah aksukosokyeyuk nga. **20** Ma
se nga kena ac yohk finsrak luk nu kac oemeet pa nga
in tiana fuhleak in oru ma kunuk, a nga in sessesla ke
pulaik in pacl nukewa, yohkna nu ke pacl se inge, tuh
moul luk nufon in mwe akfulatye Christ, nga finne moul,
ku misa. **21** Tuh mea kalmen moul uh? Nu sik, kalmac
pa in kulansupu Christ. Ac misa, mwe akyokyelik ma wo
uh. **22** Nga fin ku in moul paht na, ac srakna ku in oru
kutu orekma ma ac oasr sripa, na nga tia etu lah pia
kac ma nga ac sulela. **23** Nga nikanla inmasrlon ma luo
inge. Nga kena yohk tuh nga in som liki moul se inge ac
muta yurin Christ, su pa inge ma se ma ac arulana wo
nu sik uh. **24** Tusruktu ke sripowos, ac arulana yohk
sripa nga in moulwin. **25** Ke sripen arulana kalem sik
lah ouinge, nga etu lah nga ac moulna. Nga ac fah wi
kowos nukewa in akyokyelik kapkapak lowos ac engan
in lulalfongi lowos. **26** Na nga fin sifil fahsrot nu yuruwos,
ac fah yohk sripen konkin lowos keik liki meet, ke moul
in asruoki lowos yurin Christ Jesus. **27** Inge ma se ma
oa uh pa ouiyen moul lowos in fal nu ke Pweng Wo ke
Christ, na nga finne fahsrot nu yuruwos ku tia, nga fah
lohng mu kowos tu na ku ke nunak sefanna, ac insese in
tukeni kwafeang in orekma ke sripen lulalfongi fal nu
ke Wosasu. **28** Nik kowos sangeng sin mwet lokoalok
lowos; a kowos in pulaik pacl nukewa, ac ma inge ac
fah akpwayei nu selos lah elos ac munas, ac kowos fah
kutangla, mweyen God pa asot kutangla nu suwos. **29**
Tuh ke sripen kulang lun God, itukot nu suwos tuh kowos
in kulansapu Christ, tia ke lulalfongi mukena, a ke kowos
ac keok pac kacl. **30** Inge kowos ku in wiyu mweun.
Nuna mweun se na ma kowos liye nga mweuni in pacl
meet, ac kowos lohng pac lah nga srakna mweuni.

2 Moul lowos yurin Christ mwe akkeye kowos, ac
lungse lal akwoye kowos. Oasr aengani lowos yurin
Ngun Mutal, ac oasr kulang ac pakoten lowos nu sin
sie sin sie. **2** Ke ma inge nga kwafe nu suwos tuh
kowos in oru tuh engan luk keiwos in arulana yohk, ke
sripen kowos nunak sefanna, ipeis ke lungse sefanna,
ac kowos ma sefanna in nunak ac in ngunuwos. **3**
Nimet oru kutena ma ke nunku kac sifacna, ku ke konkin
lusrongten, a kowos in pusisel nu sin sie sin sie, ac
kowos in tia nunku mu kowos wo liki mwet ngia. **4** Suk
pac ma ac wo nu sin mwet ngia, ac tia ma na ac wo nu
suwos sifacna. **5** Ouiyen nunak lowos in oana ouiyen
nunak lun Christ Jesus: **6** El nuna oana luman God in
pacl nukewa, Tusruktu el tiana srike in orekmakin ku lal
elan fulat oana God. **7** El tia oru ouinge, a ke sulela lal
sifacna el fuhleak ma nukewa, Ac ekla nu ke lumah lun
sie mwet kulansap. El ekla oana sie mwet, Ac sikme nu
faclu in luman mwet. **8** El pusisel, ac fahsr inkanek lun
akosten nwe ke el sun misa — Aok, misa lal fin sakseng.
9 Ke ma inge, God El srakalak nu yen fulatlana lucng, Ac
sang nu sel ine se su fulat liki ine nukewa. **10** Ouinge,
in akfulatye inen Jesus, Ma moul nukewa inkusrao, ac
fin faclu, ac ye faclu Fah sikukmutuntei, **11** Ac mwet
nukewa fah pulaik in fahkak lah Jesus Christ el Leum,
Nu ke wolana lun God Papa. **12** Ke ma inge, mwet
kulo luk, oana ke kowos tuh akosyu in pacl nukewa

ke nga muta yuruwos, ac arulana yohk sripa kowos in
akosyu inge ke nga muta loes liki kowos. Kowos sikalani
in orekma tuh kowos in eis molela lun God ke kowos
sunakunul ke inse pwaye, **13** mweyen God El orekma
in kowos pacl nukewa, tuh kowos fah ku ac engan in
akos ma lungse lal. **14** Kowos in oru ma nukewa, tia
ke torkaskas ku akukuin, **15** tuh kowos in nasnas ac
in wangin mwatuwos, oana tulik pwaye nutin God su
muta in facl koluk se inge inmasrlon mwet koluk. Kowos
in kalem inmasrlolos oana itu su tolak inkusrao, **16** ke
kowos sulkakunelik kas in moul nu selos. Kowos fin oru
ouinge, ac fah oasr sripen yukin luk keiwos in Len lun
Christ, mweyen ma inge ac fah akkalemye lah kemkatu
luk ac orekma luk yuruwos tia wangin sripa. **17** Sahp
srah keik ac enenu in ukwiyukla oana sie mwe kite
fin lulalfongi lowos ma kowos kisakin nu sin God. Fin
ouinge, nga engan ac kut nukewa fah tukeni insewowo.
18 In lumah sac pacna, kowos in oayapa engan, ac
wiyu insewowo. **19** Fin ou lungse lun Leum Jesus, nga
finsrak mu nga in supwalot Timothy nu yuruwos in pacl
na sa, tuh pweng keiwos in ku in akkeyeyuyak. **20**
El mukefanna pa oana nga in nunku yohk keiwos. **21**
Mwet nukewa saya uh nunkalana ke ma lalos sifacna,
ac tia ke sripa lun Jesus Christ. **22** Ac kowos sifacna
etal ac akpwayei lah arulana yohk sripal, ac lah nga el
tukeni orekma ke sripen Wosasu oana sie papa ac wen
se natul. **23** Ke ma inge nga finsrak mu nga in sa na
supwalot nu yuruwos, tukun nga konauk lah mea ac
sikyak nu sik. **24** Ac nga arulana lulalfongi lah fin ou
lungse lun Leum, nga ac ku in sa pac fahsrot. **25** Nga
tuh nunku mu fal pac nga in supwalot Epaphroditus, su
ma wiasr in lulalfongi, su kowos supwalma in aol kowos
kasreyu. El wiyu orekma ac tu siskuk in lain ma koluk.
26 El arulana ke tari liye kowos nukewa, ac el arulana
supwarla lah kowos lohng mu el tuh mas. **27** Aok, pwaye
lah el tuh mas ac lukunna misa. Tusruktu God El kulang
nu sel, ac tia el mukena a nu sik pac, mweyen ke El
sruokya moul lal oru asor lulap tia sunyu. **28** Ma inge
liksreni na purakak nunak luk in supwalot nu yuruwos,
tuh kowos in sifil enganak ke kowos liyalak, ac asor luk
fah wanginla. **29** Ke ma inge, kowos in eisal ke engan,
oana sie mwet lili in Christ. Akkalemye sunak lowos nu
selos nukewa su oana el, **30** mweyen el pilesrala moul
lal ac apkuran in misa ke sripen orekma lun Christ, in
kasreyu ke ma su kowos tia ku in kasreyu kac.

3 Mwet lili ac lulu, in aksafyela sim luk, kowos in arulana
engan ke kowos ma sefanna in Leum. Nga tia totola
in kalweni ma nga tuh simis nu suwos meet ah, mweyen
ke nga sifilpa fahk uh ac fah mwe molela nu suwos. **2**
Liyekowosyang lukelos su oana kosro ngalngul ac orek
ma koluk inmasrlowos, su lungse sipik mano. **3** Kut pa
eis kosrala pwaye uh ac tia elos, mweyen kut alu nu
sin God fal nu ke Ngun lun God, ac kut engankin ma
sefanna lasr yurin Christ Jesus. Kut tia filiya lulalfongi
lasr in kutena lumah ma orek nu ke mano. **4** Pwaye nga
lukun ku in filiya lulalfongi luk ke ma ouinge uh. Fin oasr
mwet nunku mu el ac lulalfongi ke kain in lumah ouingan
in molella, nga alukela in akfalye ma ingan nukewa tari. **5**
Nga tuh kosrkosrla ke nga len oalkosr matwa. Nga isusla
sie mwet Israel sin sruf lun Benjamin, sie mwet Hebrew
na pwaye. Ac fin nu ke in liyaung Ma Sap lun mwet Jew,
nga sie mwet Pharisee, **6** ac ke sripen yohk moniyuk luk
oru nga akkeokye church. Ac funu ke suwoswos se ma
sie mwet el eis ke sripen el akos Ma Sap, wanginna
ma nga tafongla kac. **7** Tusruktu, ma nukewa su nga
tuh oakla mu ac ase wo ouiya nu sik, inge nga pilesrala
oana ma tuhlac ke sripen Christ. **8** Tia ma inge mukena;
a nga oakla ma nukewa oana ma tuhlac ke sripen sie
ma su arulana saok liki, aok, etu luk ke Christ Jesus,
Leum luk. Nga sisla ma nukewa ke sripal; nga oakla ma
inge oana kutkut, tuh nga fah eis Christ **9** ac in arulana
fungyang nu sel. Wanginla suwoswos luk sifacna — kain
suwoswos ma kut eis ke akos Ma Sap. Inge oasr yuruk
suwoswos se ma ituku ke sripen lulalfongi in Christ, su
ma sin God me ac oakwuki ke lulalfongi. **10** Ma sefanna
nga enenu pa nga in etu Christ, tuh nga in pulakin ku lun
sifil moulyak lal, ac in welul keok; in oana el ke misa lal,
11 ke sripen nga finsrak tuh nga fah sifil akmoulyeyukyak
liki misa nu ke moul. **12** Nga tia fahk mu nga sun tari, ku
lah nga fas in ma nukewa. A nga kwafeyu na in sruokya
molin kutangla, ke sripen Christ el eisyu tari tuh nga in
ma lal. **13** Aok, mwet lili ac lulu, nga tia nunku mu nga
eis tari; ma sefanna nga oru, nga mulkunla mau ma oan
tukuk ac saplakot nu ke ma su oan meet. **14** Ke ma
inge, nga kwafeyu na in sun kutangla, tuh nga fah eis
molin kutangla, su pa inge: pang lun God nu ke moul
sasu ke Christ Jesus. **15** Kut nukewa su matu tari in
moul in ngun, lela kut in nunak se nu ke ouiya se inge.
Tusruktu kutu suwos fin nunku siena, God El ac fah oru
in kalem suwos. **16** Ouinge lela kut in fahsrna nu meet,
fal nu ke oakwuk ma kut fahsru kac nwe misenge. **17**
Mwet lili, kowos in etawi ma nga oru, ac lohang nu selos
su fahsr ke srikasrak pwaye su kut tuh oakiya nu suwos.
18 Nga fahk ma se inge tari nu suwos ke pacl na pus,
a inge nga tung ke nga sifilpa kalweni in fahk: Mwet
puspis fahkak ke ouiyen moul lalos lah elos lain misa
lun Christ fin sakseng. **19** Saflaiyalos, elos ac som nu
in hell, mweyen god lalos pa lung lun ikwa lalos. Elos
filangkin ma su fal elos in mwekyekin, ac nunku na ke
ma lun facl se inge. **(questioned)** **20** A funu kut, acn na
pwaye sesr pa inkusrao, ac kut kena tuh Mwet Lango
lasr, Leum Jesus Christ, elan tari tuku liki inkusrao. **21**
El ac fah aolla mano munas ac sukawil se lasr inge,
ac orala in oana mano wolana lal, ke ku se na ma el
orekmakin in eisani ma nukewa nu ye kolyuk lal.

4 Ke ma inge, mwet lili kulo luk, nga arulana
asroekowosla! Kowos arulana akenganyeyu, ac nga

arulana yukin kowos! Mwet lili saok sik, pa inge ma
su enenu kowos in tu na ku kac, tuh moul lowos ma
sefannala yurin Christ. **2** Euodia ac Syntyche, nga kwafe
sumtal tuh komtal in nunak sefanna, in oana sie tamtael
in Leum. **3** Ac kom pac, mwet kasru oaru luk, komin
kasru akwoyela inmasrlon mutan luo inge; tuh orekma
laltal arulana yohk in wiyu sulkakinelik Pweng Wo uh,
welul Clement ac mwet orekma nukewa saya wiuk, su
inelos oasr in book in moul lun God. **4** Kowos in engan
pacl nukewa ke kowos ma sefanna yurin Leum. Nga
sifilpa fahk, enganak! **5** Lela in kalem mongfisrasr lowos
nu sin mwet nukewa. Leum el apkuran in tuku. **6** Nikmet
fosrnga ke kutena ma, a in pre lowos nukewa, siyuk sin
God ke mwe enemu lowos, ac pacl nukewa kowos in
siyuk sel ke inse kulo. **7** Ac misla lun God, su yohk
liki ma mwet uh ku in kalem kac, ac fah karinganang
insiowos ac nunak lowos liki kutena mwe fosrnga, ke
kowos ma sefannala yurin Christ Jesus. **8** In aksafye
kas luk, mwet lili, pacl nukewa kowos in nunku ke ma
su wo ac su fal in kaksakinyuk: ma su pwaye, ma su
yohk sripa, ma su suwohs, ma su nasnas, ma su ohi,
ac ma su pwengpeng wo. **9** Orekmakin ma su kowos
lotela ac eis sik, kewana ke kas luk ac orekma su nga
oru. Ac God, su ase misla nu sesr, El fah wi kowos. **10**
Arulana yohk engan luk ke nga moul in asruoki yurin
Leum, oayapa ke kowos sifilpa akkalemye lah kowos
nunkeyu tukun sie pacl na loes. Nga tia fahk mu kowos
tui ac tila nunkeyu, a tuh mweyen wangin pacl wo lowos
in akkalemye. **11** Ac nga tia pac fahk ma inge mweyen
nga mu kowos pilesreyu, tuh nga lotela tari in sifacna
falkin ma su oasr yuruk. **12** Nga pula tari moul lun sie
mwet enenu, ac nga pula pac moul lun mwet ma oasr
ma lalos yohk liki ma elos enenu. Nga lotela ouiya lukma
se inge, tuh in acn nukewa ac ke pacl nukewa, nga inse
misla nga finne kihp ku masrinsral, ku fin ma su oasr
yuruk srikla ku yohkla. **13** Oasr ku luk in oru ma nukewa
ke ku su Christ el ase nu sik. **14** Tusruktu arulana wo ke
kowos tuh kasreyu in pacl ongoiya nu sik. **15** Kowos
mwet Philippi arulana etu lah ke nga tuh som liki acn
Macedonia ke pacl nga mutawauk in fahkak Pweng
Wo, kowos mukena pa church se ma tuh kasreyu ah;
kowos mukena pa tuh insese nu sik ac supwama mani
in kasreyu. **16** Pus liki pacl se ke oasr enenu luk in acn
Thessalonica, kowos supwama ma nga enenu. **17** Tia
tuh nga lungse in eis mwe sang, a nga kena liye tuh in
oasr kapak lowos ke sripen mwe sang lowos. **18** Pa inge
pwepu in fahkak mwe lung nukewa ma kowos ase nu
sik, su arulana yohk! Oasr yuruk ma nukewa ma nga
enenu, ke sripen mwe kite lowos ma Epaphroditus el
use. Ma inge oana sie mwe kisa keng nu sin God, su wo
ac mwe insewowo nu sel. **19** God luk El ac fah asot
mwe enenu lowos nukewa liki mwe kasrup yoklana lal in
Christ Jesus. **20** Wolana ac kaksak nu sin God Papa
tumasr, inge ac nu tok ma pahtpat! Amen. **(aiōn g165)** **21**
Sang lung luk nu sin mwet lun God nukewa su ma lun
Christ Jesus. Mwet wiasr in lulalfongi elos supwaot pac
lung lalos nu suwos. **22** Mwet lun God nukewa yenu elos
oayapa supwaot lung lalos, ac yokna selos su muta inkul
sin Caesar. **23** Lungkulang lun Leum Jesus Christ in wi
kowos nukewa.

Colossae

1 Sel Paul, sie mwet sap lun Christ Jesus ke sripen
oakwuk lun God, oayapa sel Timothy, mwet wiasr in
lulalfongi — **2** Nu sin mwet lun God in acn Colossae,
mwet wiasr su oaru in fahsr tukun Christ: Lela tuh God
Papa tumasr Elan asot kulang ac misla nu suwos. **3** Pacl
nukewa kut sang kulo nu sin God, Papa tumun Leum
lasr Jesus Christ, ke kut pre keiwos. **4** Tuh kut lohng tari
ke lulalfongi lowos in Christ Jesus, ac ke lungse lowos
nu sin mwet lun God nukewa. **5** Ke kowos tufahna lohng
kas pwaye ke Pweng Wo uh, kowos lohng ke finsrak
se ma pweng se inge asot nu suwos. Ouinge lulalfongi
ac lungse lowos uh oakwuki fin ma su kowos finsrak
kac, su oan soanekowos inkusrao. **6** Pweng wo uh tiana
tui in ase mwe insewowo ac el fahsrelik nu fin faclu
nufon, oana ma sikyak inmasrlowos, mutawauk ke len
se emeet kowos tufahna lohng ke lungkulang lun God,
ac mutawauk in kalem ke pwayeiya uh. **7** Kowos tuh
lohng ke lungkulang lun God uh sel Epaphras, mwet
kulansap kulo wiasr, su sie mwet orekma oaru lun Christ
in aol kut inmasrlowos. **8** El srumun nu sesr ke lungse
su Ngun asot nu suwos. **9** Ke sripa se inge, ke pacl
se kut tufahna lohng keiwos nwe misenge kut pre na
keiwos, ac siyuk God Elan oru tuh kowos in arulana
kalem ke ma lungse lal, ke etauk ac lalmwetmet nukewa
su Ngun lal uh ase. **10** Na kowos fah ku in moul fal nu ke
ma lungse lun Leum, ac oru ma su akinsewowoyal pacl
nukewa. Moul lowos uh ac ku in oswe kain orekma wo
nukewa, ac kowos fah kapkapak in etauk lowos ke God.
11 Lela God Elan akkeye kowos ke ku wolana lal, tuh
kowos fah ku in mutangla ma nukewa ke mongfisrasr, ac
kowos in engan **12** ac sang kulo nu sin Papa, su oru tuh
kut in fal in wi ipeis ke ma su El akoela nu sin mwet lal
in tokosrai lun kalem. **13** El molikutla liki ku lun lohsr
uh, ac uskutme nu in tokosrai lun Wen kulo natul. **14**
Ke sripal kut aksukosokyeyukla, su kalmeya pa God
El nunak munas nu sesr ke ma koluk lasr. **15** Christ el
oana luman God, su kut tia ku in liye, ac el pa Wounse,
su fulat liki ma orekla nukewa. **16** Tuh ke el, God El
orala ma nukewa inkusrao ac fin faclu, ma liyeyuk ac ma
tia ku in liyeyuk, weang pac ku lun ngun inge nukewa:
leum, ac mwet kol, ac wal fulat ma oan yen engyeng
uh. God El orala ma nukewa inkusrao, fin faclu, ac yen
engyeng uh kacl ac nu sel. **17** Christ el nuna oasr meet
liki orekla ma nukewa, ac ma nukewa oakwuki wo in acn
se ke sripal. **18** El pa sifen church, su pa manol, ac el
pa sang kuiyen moul nu ke mano. El pa Wounse, su
akmoulyeyukyak liki misa, tuh in el pa oemeet in ma
nukewa. **19** God El sifacna sulela in akkalemye ouiyal
sifacna ac ma pwaye nukewa kacl in Wen natul. **20** Ke
ma inge, God El sulela in folokoneni ma orekla nukewa
nu sel sifacna ke Wen natul. God El iwekutla nu sel ke
srahn Wen natul ke el misa fin sakseng, ac ouinge God
El folokoneni ma nukewa nu sel sifacna, ma inkusrao
lucng ac fin faclu ten. **21** Meet kowos muta loesla liki
God, ac kowos mwet lokoalok lal ke sripen orekma koluk
ac nunak koluk lowos. **22** A inge, ke sripen misa in mano
lun Wen natul, God El orala kowos mwet kawuk lac lal,
tuh kowos in ku in tuku nu yorol ke mutal ac nasnas
ac wangin mwatuwos. **23** Kowos enenu in sruokyana
moul in lulalfongi lowos fin sie pwelung na ku ac pwaye,
ac tia lela in mokleyukla kowos liki finsrak se kowos
eis tari ke kowos lohng Wosasu. Nga, Paul, ekla sie
mwet kulansap lun Wosasu se inge — Wosasu se ma
fwackyuk nu sin mwet nukewa fin faclu. **24** Ac inge nga
engan ke moul in keok luk keiwos, tuh ke sripen keok
lun monuk, nga wi kasru in aksafyela ma lula ke keok
lun Christ su el keok kac ke sripen mano se inge, su
pa church. **25** God El kuneyuwi tuh nga in sie mwet
kulansap lun church. El ase kunokon se inge nu sik nga
in oru in kasrekowos. Kunokon se inge pa in fahkak
nufon ke kas lal, **26** su oana sie ma saok ma God El
okanla liki fwil puspis somla, a inge El akkalemyela nu
sin mwet lal. **(aiōn g165)** **27** God El kena tuh mwet lal
in etu ma su El tia akkalemye meet — ma su arulana
saok ac wolana, su El akoo nu sin mwet nukewa. Ac pa
inge ma wolana se ma tia eteyuk meet: Christ el oasr in
kowos, ac kowos in arulana etu lah kowos ac wi ipeis
ke wolana lun God. **28** Ouinge kut fahkak Christ nu sin
mwet nukewa. In etauk nukewa su oasr yorosr, kut srike
in sensenkakin ac luti nu selos tuh kut fah ku in pwanma
kais sie selos nu ye mutun God, oana sie mwet matula
in nunak ac ma sefanna yurin Christ. **29** Nga orekma
upa in ku in orala ma se inge, ac kwafeang in oru ma
kunuk ke nga orekmakin ku lulap su Christ el ase nu sik,
su orekma in nga.

2 Nga ke kowos in etu lupan kwafe luk keiwos ac ke
mwet lulalfongi in acn Laodicea, ac oayapa kaclos
nukewa su nga soenna sonolos. **2** Nga oru ma inge
in akkeye insialos, ac in akfototoyalos nu sin sie sin
sie ke lungse, tuh elos fah ku in arulana lulalfongi ke
sripen etauk lalos ke ma pwaye. In ouiya se inge elos
fah etu ma lukma lun God ma tia eteyuk meet, su pa
kacl Christ sifacna. **3** El na pa ku in ikasla kalmen etauk
ac lalmwetmet nukewa lun God, su oana sie ma saok
wikinyukla meet. **4** Ke ma inge nga fahk nu suwos,
nikmet lela kutena mwet in kiapwekowosla ke kas in
eyeinse lusrongten, finne wo srumunya selos. **5** Tuh nga
finne wangin yuruwos, a nga wi kowos na in ngun. Ac
nga engan ke nga lohng ke asruoki wo lowos, pwanang
kowos tu na ku in lulalfongi lowos in Christ. **6** Ke sripen
kowos eis tari Christ Jesus tuh elan Leum lowos, kowos
in moul in ma sefanna nu sel. **7** Kowos in okala ac
kapkapak in el, ac musaeak moul lowos an facl, ac
akkeye lulalfongi lowos an oana ke lutiyuk nu suwos, ac
kowos in sessesla in sang kulo. **8** Ke ma inge, kowos in
arulana liyaung tuh wangin mwet in akkohsye kowos nu

ke kutena lalmwetmet kikiap lun mwet, su elos eis ke
sramsram matu lusrongten lun fwil somla ac liki ngun
koluk ma leumi faclu ac yen engyeng uh, ac tia ma
sin Christ. **9** Tuh ouiya mutal ac ma pwaye nukewa
lun God kalem in Christ, ke el moul in mwet lac. **10**
Ac kw kowos fungyang nu sel, itukot nu suwos moul
pwaye. El leum fin ku ac wal nukewa lun ngun. **11** Ke
kowos kupasryang nu sin Christ, kowos kosreyukla, tia
ke kosrala ma orek sin mwet, a ke kosrala lun Christ, su
aksukosokyekowosla liki ku lun lung koluk ma oan in
mano se inge. **12** Mweyen ke kowos baptaisla, kowos
wi Christ pukpuki ac kowos oayapa akmoulyeyukyak
yurin Christ, ke sripen lulalfongi lowos ke ku lun God, su
akmoulyalak liki misa. **13** In pacl meet ah, kowos misa
in ngun ke sripen ma koluk lowos, ac mweyen kowos
mwet pegan su muta sayen Ma Sap. Tusruktu God El
akmoulyekowosyak yurin Christ. God El nunak munas
nu sesr nukewa ke ma koluk lasr. **14** El sacla ma simla
in akkalemye soemoul lasr, oayapa oakwuk lun ma sap
ma lain kut, ac patikya ma inge nu ke sakseng. **15** Fin
sakseng soko ah, Christ el sifacna aksukosokyalla liki
ku ac wal nukewa lun ngun koluk yen engyeng uh, ac
oru tuh elos in sie mwe intoe ke elos takla fahsr tokol
oana mwet sruoh ke el akkalemye kutangla lal. **16** Ke
ma inge, nik kowos lela kutena mwet in oakiya ma sap
nu suwos ke ma kowos in kang ku nim, ku nu ke Kufwen
Malem Sasu, ku ke len Sabbath, ku kutena len mutal
saya. **17** Kain inge nukewa ngunnguninna ma su ac fah
tuku in pacl tok uh. Ma sefanna ma pwaye uh pa Christ.
18 Nikmet lela kutena mwet in akkolukye kowos ke el
sifacna fahk mu el fulat mweyen el liye aruruma, ac el
sapkin tuh mwet uh in oru lumahlos in pusisel ac alu nu
sin lipufan uh. Mwet ouinge inse fulat ke wangin. **19**
El tila kupasr nu sin Christ, su sifen mano. Ye ku lun
Christ, mano nufon se inge kiteyuk, ac kupasr ac alko
nukewa kupasreni wo ac kapkapak fal nu ke lungse lun
God. **20** Kowos wi Christ misa, na kowos sukosokla liki
ku lun ngun koluk ma leumi faclu ac yen engyeng uh.
Fin ouinge, efu ku kowos moul oana kowos in ma lun
faclu? Efu ku kowos akos kain in ma sap su fahk, **21**
"Nimet sruok ma se inge," ku "Nimet ema ma se ingan,"
ku "Nimet kahl ma se ingo"? **22** Oakwuk inge nukewa
fin orekmakinyukla tari na wanginla sripa. Ma sap inge
ac mwe luti inge ma na mwet oru. **23** Aok, kutu mwet
uh nunku mu kain oakwuk inge orekla ke lalmwetmet,
ma fahk mu in alu nu sin lipufan uh, ac oru lumahlos in
pusisel, ku akkeokye manolos sifacna. Tusruktu wangin
na pwaye sripen ma inge in sang kutongya ma lungse
lun ikwa.

3 Kowos akmoulyeyukyak yurin Christ, ke ma inge,
kowos in sang insiowos in nunku ke ma su oan lucng,
yen Christ el muta fin tron lal, lac po layot sin God. **2**
Lela nunak lowos in suiya ma su oan lucng, ac tia nu
ke ma oan fin faclu. **3** Tuh kowos misa tari, ac moul
lowos wikla yurin Christ in God. **4** Moul na pwaye lowos
uh pa Christ, na ke el ac sikme kowos ac fah oayapa
welul sikme, ac wi ipeis ke wolana lal! **5** Ke ma inge
kowos enenu in lela ma lungse lun faclu su orekma in
kowos an in misa: kain ma koluk lun moul in kosro,
kutena lumah fohkfok, lung lun ikwa, lungse koluk, ac
rapku (tuh rapku el oapana alu nu ke ma sruloala). **6** Ke
sripen ouiya inge kasrkusrak lun God ac fah tuku nu
faclos su tia aksol. **7** Kowos sifacna moulkin kain in lung
koluk inge meet, ke pacl lumah inge srakna leumi moul
lowos. **8** A inge kowos enenu in tiana sifil oru lumah
inge: kasrkusrak, mongsa, srangesroa; in wangin kas in
akkolukye mwet ku kaskas enum in tuku liki oaluwos. **9**
Nimet kaskas kikiap nu sin sie sin sie, tuh kowos sisla
tari moul matu lowos, wi orekma koluk meet ha, **10** ac
inge kowos moulkin sie moul sasu. God pa orala moul
sasu se inge, ac El aksasuye pacl nukewa nu ke lumahl
sifacna, tuh kowos in ku in arulana etu ouiyal na pwaye.
11 Ke sripa inge, tia sifilpa oasr ekla inmasrlon mwet Jew
ac mwet sayen mwet Jew, mwet kosrala ku mwet tia
kosrala, mwet lohsr moul la, mwet sulallal, mwet kohs ac
mwet sukosok, tuh Christ pa yohk sripa in ma nukewa,
ac el moul in kut nukewa. **12** Kowos mwet lun God. El
lungse kowos ac sulekowosla tuh kowos in mwet lal. Ke
ma inge kowos enenu in moulkin pakoten, kulang, inse
pusisel, mongfisrasr, ac muteng. **13** Ke pacl nukewa
ma kutena suwos oasr toasr la inmasrlowos, kowos in
muteng ac nunak munas nu sin sie sin sie, oana ke
Leum El nunak munas nu suwos. **14** Ac kowos in sang
lungse in kapreni ma inge nukewa in ma sefanna lac,
mweyen lungse pa yohk sripa oemeet. **15** Misla, su
Christ el ase, in kol kowos ke sulela lowos nu ke ma
kowos ac oru; tuh God El pangon kowos nu ke misla
se inge, in oru tuh kowos in mano sefanna. Ac kowos
in sang kulo nu sin God kac. **16** Lela kas wolana ke
Christ in oan in kowos pacl nukewa. Kowos in arulana
lalmwetmet in luti ac sensenkakin sie sin sie. Kowos in
onkakin psalm, on in kaksak, ac on mutal; alullul nu sin
God ke inse kulo. **17** Ma nukewa kowos oru, in kas ku
orekma, kowos in oru ke inen Leum Jesus, ac kowos in
sang kulo nu sin God Papa kacl. **18** Mutan kia, kowos in
akpusiselye kowos nu sin mukul tomowos, tuh pa inge
ma fal mwet Christian uh in oru. **19** Mukul tuma, kowos
in lungse mutan kiowos ac tia oru koluk nu selos. **20**
Tulik, kowos in akos papa tomowos ac nina kiowos pacl
nukewa, tuh ma inge mwe akinsewowoye God. **21** Papa
ac nina, kowos in tia kas kou nu sin tulik nutuwos pacl
nukewa, tuh elos ac mau sangengla ac fuhleak in oru
kutena ma. **22** Mwet kohs, kowos in akos mwet kacto
lowos an in ma nukewa, tia ke pacl elos liye kowos an
mukena ke sripen kowos sukok ohi selos; a kowos in oru
ke insiowos na pwaye, ke sripen akfulat lowos nu sin
Leum. **23** Kutena ma kowos oru, kowos in oru ke inse
pwaye, oana kowos in orekma nu sin Leum ac tia nu sin

mwet. **24** Esam lah Leum el ac fah asot sie mwe moul
nu sum, ma se su el akola nu sin mwet lal. Tuh Christ pa
mwet Leum na pwaye lom su kom kulansupu. **25** Ac
kutena mwet su orekma koluk ac fah eis kai fal nu ke ma
koluk el oru, tuh God El tia srisri in nununku lal.

4 Mwet kacto, kowos in oru in pwaye ac suwohs ma
kowos oru nu sin mwet kohs lowos an. Esam lah
oasr pac sie mwet Kacto lowos inkusrao. **2** Kowos in
sikalani in pre, ac esmak in pre lowos, wi sang kulo nu
sin God. **3** Ac ke kowos pre, kowos in oayapa pre kacsr,
tuh God El fah ase nu sesr sie pacl wo in fahkak kas lal
ke Christ — kas se ma tia eteyuk meet. Tuh pa ingan
sripen kapir luk in presin. **4** Ouinge kowos in pre tuh
nga in ku in aketeya in kalem, oana ma fal nga in oru.
5 Kowos in aklalmwetmetye ke ma kowos oru nu sin
mwet su tia lulalfongi uh, ac nwakla in wo pacl lowos
yorolos. **6** Pacl nukewa kowos in oru sramsram lowos
nu selos in akinsewowoyalos ac mwe pirakak nunak
lalos, ac kowos in akola in topuk kutena mwe siyuk lalos
ke top fal ac suwohs. **7** Tychicus, su mwet lili saok lasr,
ac el oaru ke el wi kut kulansap in orekma lun Leum, el
ac fah srumun pweng keik nu suwos. **8** Pa ingan sripa
se sis nga supwalot nu yuruwos uh, elan tuh akpwarye
kowos ke el srumun lah kut fuka inge. **9** Onesimus,
mwet lili kulo ac oaru, su ma pac in u lowos an, el ac
welul fahsrot. Eltal ac fah tuh srumun nu suwos ma
nukewa ma orek inge uh. **10** Aristarchus, su wiyu oasr
in presin, el supweyuk lung pac nu suwos, ac oayapa
Mark, ma nutin ma lohl Barnabas. (Kowos eis tari kas
kacl Mark, tuh kowos in eisal nu in masrlowos el fin
ac fahsrot nu ingan.) **11** Joshua, su oayapa pangpang
Justus, el supweyuk lung pac nu suwos. Mwet tolu inge
mukena sin mwet Jew su ekla mwet lulalfongi Christ,
pa wiyu orekma ke Tokosrai lun God, ac elos arulana
kasreyu yohk. **12** Lung pac lal Epaphras, sie pac sin
mwet in u lowos an, ac mwet kulansap lun Christ Jesus.
El arulana moniyuk in pre keiwos pacl nukewa, ac siyuk
God Elan akkeye kowos tuh kowos in tu na ku, oana
mwet matu in nunak su okak ke moul in Christian, ke
kowos akos ma lungse lun God. **13** Nga ku in sifacna
akpwayeye lupan orekma yohk lal keiwos, ac oayapa ke
mwet in acn Laodicea ac Hierapolis. **14** Luke, mwet ono
kulo lasr, ac Demas eltal supweyuk lung pac nu suwos.
15 Sang lung lulap lasr nu sin mwet lulalfongi wiasr in
Laodicea, ac nu sel Nympha ac oayapa mwet in church
ma toeni alu in lohm sel. **16** Kowos fin rit tari leta se
inge, esam na in supwala nu sin church in Laodicea.
Oayapa kowos in riti pac leta se ma mwet lili in Laodicea
elos ac supwaot nu suwos. **17** Fahk nu sel Archippus,
"Esam na in aksafyela orekma se itukot kunom nu sin
Leum." **18** Nga simusla kas inge ke pouk sifacna: [Lung
luk nu suwos. Nga Paul] Kowos in tia mulkunla lah nga
muta in kapir. Lungkulang lun God in wi kowos.

Sie Thessalonica

1 Sel Paul, Silas, ac Timothy — Nu sin mwet lun church
in Thessalonica, su ma lun God Papa ac Leum Jesus
Christ: Lungkulang ac misla in oan yuruwos. **2** Kut sang
kulo nu sin God keiwos nukewa, ac esam kowos in pre
lasr pacl nukewa. **3** Kut esam na ye mutun God ac
Papa tumasr ouiyen orekmakinyen lulalfongi lowos, ac
lungse lowos su pwanang kowos moniyuk in orekma,
ac finsrak ku lowos ke Leum lasr Jesus Christ. **4** Mwet
wiasr in Leum, kut etu lah God El lungse kowos ac
sulekowosla tuh kowos in mwet lal. **5** Tuh kut fahkak
Pweng Wo nu suwos, tia ke kas mukena, a ke ku ac ke
Ngun Mutal, ac oayapa ke etu na pwaye lasr lah ma
inge kas pwaye. Aok, kowos etu ouiyen moul lasr ke kut
tuh muta yuruwos, lah ma kut oru ma in akwoye kowos.
6 Kowos etawi kut ac oayapa Leum; ac finne yohk keok
lowos, kowos tuh eis pweng ke Jesus wi engan su tuku
sin Ngun Mutal. **7** Ouinge kowos ekla mwe srikasrak nu
sin mwet lulalfongi nukewa in acn Macedonia ac Achaia.
8 Ke sripowos, kas ke Leum inge sulkakinyukelik, tia
nu in acn Macedonia ac Achaia mukena, a pweng ke
lulalfongi lowos ke God fahsrelik nu yen nukewa. Ouinge
wanginna ma kut enenu in fahk. **9** Mwet nukewa srumun
ouiyen painguk wowo lowos nu sesr ke kut tuh fahsrot
nu yuruwos, oayapa ke kowos forla liki alu nu ke ma
sruloala, ac inge kowos kulansapu God pwaye ac moul,
10 ac kowos soano tuku lun Wen natul inkusrao me
— aok Jesus, su God El akmoulyauk liki misa, ac su
molikutla liki kasrkusrak lun God ke len in nununku ac
tuku.

2 Mwet wiasr in lulalfongi, kowos sifacna etu lah muta
lasr inmasrlowos ah tia wangin sripa. **2** Kowos nuna
etu luman mwe keok ac kas in akkoluk ma orek nu sesr
in acn Philippi meet liki kut tuku nu yuruwos. Ac finne
oasr alein yohk orek, God lasr El akpulaikye kut in fahkak
nu suwos Pweng Wo su tuku sel me. **3** Kas in kwafe lasr
nu suwos tia ma ke ma sutuu, ku ke inkanek fohkfok,
ku ma in kiapwela kutena mwet. **4** A pacl nukewa kut
fahkak ma God El lungse kut in fahk, mweyen El srike
kut tari, ac ase kunasr in fahkak Pweng Wo. Ouinge
kut tia srike in akinsewowoye mwet, a in akinsewowoye
God. **5** Kowos arulana etu lah kut tia orekmakin kas in
aklukuk nu suwos, ku srike in eis ma lowos ke sripen kut
nunku kacsr sifacna — God El etu lah pwaye. **6** Kut
tia suk kaksak sin kutena mwet — tia ma suwos me
ku sin mwet ngia, **7** finne pwaye lah kut mwet sap lun
Christ, ac fal tuh kut in eis mwe enenu lasr suwos. A kut
tuh inse kulang na ke kut muta yuruwos ah, oana sie
nina ke el karingin tulik natul sifacna. **8** Ke sripen lungse
lasr nu suwos, kut tuh akola in sot nu suwos Pweng Wo
lun God ac oayapa moul lasr sifacna, mweyen kowos
arulana saok sesr! **9** Mwet lili ac lulu, kowos esam
na ouiyen orekma upa ac toasr lasr inmasrlowos! Kut
orekma ke len ac fong tuh kut in tia akkwacoye kowos
ke kut fahkak Pweng Wo sin God. **10** Kowos mwet loh
lasr, ac oayapa God, lah orekma lasr inmasrlowos mwet
lulalfongi, tuh nasnas, suwohs, ac wangin kutu srisrik
mwatasr. **11** Kowos etu na lah kut karingin kais sie
suwos oana ke sie papa el karingin tulik natul sifacna.
12 Kut tuh akkeye kowos ac akwoye nunkowos, ac pacl
nukewa kut tuh kwafe kowos in moulkin ouiyen moul
ma ac akinsewowoye God, su pangon kowos in welul
in tokosrai lal ac ipeis ke wolana lal. **13** Oasr pac sie
sripa ma pwanang kut in sang kulo nu sin God pacl
nukewa: ke kut tuh fahkak kas lun God nu suwos, kowos
tuh porongo ac eis, tia oana kas lun mwet uh, a kas
na pwaye sin God me. Tuh God El orekma in kowos
su lulalfongi. **14** Mwet wiasr in lulalfongi, ma orek nu
suwos ingan orek pac nu sin mwet in church lun God
in acn Judea, aok nu sin mwet lun Jesus Christ in acn
we. Akkeokyeyuk kowos sin mwet wiowos oapana mwe
keok ma orek nu selos sin mwet Jew, **15** su unilya Leum
Jesus ac mwet palu, ac oayapa liskutla liki acn sesr.
Elos tuh arulana akkasrkusrakye God, ac elos nunak
sulallal nu sin mwet nukewa! **16** Elos srike pac in ikol kut
tuh kut in tia fahkak kas lun God nu sin mwet sayen
mwet Jew — kas su ac mwe molela nu selos. Ma koluk
lalos inge arulana alukela ma koluk nukewa elos oru pacl
nukewa. Ac inge, kasrkusrak lun God putati nu faclos!
17 Inge, mwet lili ac lulu, ke kitin pacl ma lisyukla kut liki
kowos — aok ke manosr, tuh tia in nunak lasr — kut
asroekowosla ac srike ke kuiyasr in sifilpa liye kowos! **18**
Kut kena in sifil folokot nu yuruwos. Pacl pus nga sifacna
srike ngan folokot nu yuruwos, tuh Satan el ikolkuti. **19**
Aok, ye mutun Leum lasr Jesus ke el ac tuku, kowos
— ac tia kutena mwet saya! — pa mwe finsrak lasr, ac
mwe engan lasr, ac mwe konkin lasr, oana sie tefuro
in kutangla. **20** Pwaye, kowos pa mwe konkin ac mwe
engan lasr uh.

3 Ke ma inge, ke kut tia ku in sifil muteng in soano,
kut sulela in mutana Athens, **2** ac supwalot Timothy,
su wi kut orekma nu sin God in fahkak Pweng Wo ke
Christ. Kut supwalot tuh elan akkeye kowos ac kasru
lulalfongi lowos, **3** tuh wangin suwos in sisla lulalfongi lal
ke sripen mwe keok inge. Kowos sifacna etu lah mwe
keok inge ipin pacna oakwuk lun God nu sesr uh. **4** Tuh
ke kut srakna muta yuruwos, kut tuh fahk nu suwos lah
ac mau oasr mwe keok ac orek nu sesr; na pa sikyak nu
sesr, oana ma kowos etu. **5** Pa ingan sripa pwanang nga
supwalot Timothy. Nga tia ku in sifilpa muteng in soano,
ouinge nga supwalot tuh elan ku in liye lah fuka lulalfongi
lowos. Nga arulana fosrnga mu Devil el srifekowosla,
oru orekma nukewa lasr yuruwos wanginla sripa! **6** Ac
inge Timothy el foloko ac fahkak pweng na wowo nu
sesr ke lulalfongi ac lungse lowos. El akkalemye nu sesr
lah kowos esam kut ac kena in liye kut, oapana ke kut

nunku keiwos ac kena liye kowos. **7** Ke ma inge, mwet
saok wiasr, in mwe lokoalok ac mwe keok nukewa nu
sesr, kowos arulana akkeye kut. Lulalfongi lowos an pa
akkeye kut uh, **8** mweyen inge oasr moul sasu in kut,
ke sripen kowos tu ku ke moul in asruoki lowos yurin
Leum. **9** Inge kut ku in sang kulo nu sin God keiwos. Kut
kulo nu sel ke engan lulap lasr ye mutal, ke sripowos.
10 Kut pre nu sel ke len ac fong ke insiasr kewa, tuh
Elan ku in lela nu sesr in sifil liye kowos ac kasrekowos
ke mwe enenu lun lulalfongi lowos. **11** Lela God, Papa
tumasr, ac Leum lasr Jesus in akoela inkanek lasr kut in
ku in fahsrot nu yuruwos! **12** Lela Leum Jesus in oru tuh
lungse lowos nu sin sie sin sie ac nu sin mwet nukewa,
in yokyokelik in oana lupan lungse lasr nu suwos. **13** In
ouiya se inge, El ac fah akkeye kowos, ac kowos fah
mutal ac suwohs ye mutun God, Papa tumasr, ke Leum
lasr Jesus el ac tuku wi mwet lal nukewa.

4 Na inge, mwet saok wiasr, kut luti kowos tari ouiyen
moul su mwe akinsewowoye God. Aok, kut etu lah
kowos moulkin ouiya inge, ac kut siyuk ac kwafe suwos
inen Leum lasr Jesus, tuh kowos in akyokye ouiya inge
in kowos. **2** Tuh kowos etu tari mwe luti kut sot nu suwos
ke ku lun Leum Jesus. **3** God El lungse tuh kowos in
mutal ac arulana liyekowosyang liki lumah fohkfok lun
kosro. **4** Kais sie suwos mukul tuma enenu in etu ouiyen
moul fal nu sin mutan kiowos, tuh in mutal ac in oasr
sunak, **5** tia ke lungse lun ikwa mukena, oana mwet
pegan su tia etu God. **6** In ouiya se inge, wangin mwet
in oru ma sufal ku aklalfonye sie mwet Christian wial.
Kut fahk ma inge nu suwos meet, ac sensenkakin kowos
tari lah Leum el ac kalyaelos su oru lumah ouinge. **7**
God El tia pangon kut nu ke moul fohkfok, a nu ke moul
mutal. **8** Ke ma inge, el su pilesru mwe luti inge el tia
pilesru mwet, a God, su sot nu suwos Ngun Mutal lal. **9**
Kut tia enenu in sim nu suwos ke lungse lowos nu sin
mwet wiowos in lulalfongi, mweyen God El sifacna luti
nu suwos ke ouiyen lungse sin sie sin sie. **10** Ac kowos
akkalemye lungse lowos nu sin mwet wiowos nukewa in
acn Macedonia nufon. Ke ma inge, mwet saok wiasr, kut
kwafe kowos in akyokye oru lowos. **11** Oru moul lowos in
okak ac misla; lohang nu ke ma kunowos, ac sifacna suk
ma ac karingin kowos, oana ke kut tuh fahk nu suwos
meet. **12** Kowos fin oru ouinge, na elos su tia lulalfongi
fah sunakin kowos, ac kowos ac tia tupan kutena mwet
in asot mwe enenu lowos. **13** Mwet lulalfongi wiasr, kut
lungse kowos in etu ma pwaye kaclos su misa tari, tuh
kowos fah tia asor oana elos su wangin finsrak la. **14**
Kut lulalfongi lah Jesus el tuh misa ac sifil moulyak,
ouinge kut lulalfongi lah mwet su lulalfongi in Jesus ke
elos misa, God El ac fah eisalos nu yorol. **15** Ma kut luti
nu suwos inge ma sin Leum me: kut su srakna moul ke
len se Leum el ac tuku, ac fah tia som meet lukelos su
misa. **16** Ac fah oasr sie pusra lulap, oayapa pusren
lipufan fulatlana, ac pusren mwe ukuk lun God, na Leum
sifacna ac fah oatui inkusrao me. Ac mwet su lulalfongi
in Christ ke elos misa, fah moulyak meet; **17** na kut su
moul in pacl sac fah welulos utukyak nu in pukunyeng
uh in osun nu sin Leum yen engyengu. Ouinge kut fah
muta yurin Leum ma pahtpat. **18** Ke ma inge, kowos in
akkeye sie sin sie ke kas inge.

5 Mwet lulalfongi wiasr, nga tia enenu in sim nu suwos
ke pacl ku len ma inge ac sikyak uh. **2** Tuh kowos
sifacna arulana etu lah Len lun Leum ac tuku oana sie
mwet pisrapasr ke fong. **3** Ke pacl se mwet uh ac fahk,
“Ma nukewa misla ac wona,” na in pacl sacna mwe keok
lulap ac fah sonolos! Ac sikyak ke pacl na sa, oana
mwaiok lun sie mutan su akola in isus, ac mwet uh tia ku
in kaingkunla. **4** A kowos, mwet saok wiasr, kowos tia
muta in lohsr; ke ma inge kowos ac fah tia lut ke Len lun
Leum ac tuku oana sie mwet pisrapasr. **5** Kowos nukewa
mwet lun kalem, su ma lun len. Kut tia ma lun fong ku
lohsr. **6** Ke ma inge, lela kut in tia motul oana mwet ngia,
a kut in ngetnget ac ngusrik na. **7** Mwet uh motul ke
fong, ac elos oayapa sruhi ke fong. **8** A kut ma lun len,
ouinge kut in arulana ngusrik. Kut enenu in nokomang
lulalfongi ac lungse in mwe loango iniwasr, ac finsrak lasr
nu ke molela in loango sifasr. **9** Tuh God El tia sulekutla
in keokkin kasrkusrak lal, a in eis molela ke Jesus Christ,
10 su misa kacsr tuh kut in ku in tukeni moul yorol, kut
finne misa ku moul ke el ac tuku. **11** Ke ma inge kowos
in akkeye sie sin sie ac kasru sie sin sie, oana ke kowos
oru inge. **12** Mwet lulalfongi wiasr, kut kwafe suwos tuh
kowos in akfulatyalos su orekma inmasrlowos, tuh elos
inge pa kol kowos ac luti kowos ke moul in lulalfongi. **13**
Kowos in arulana akfulatyalos ac lungse elos ke sripen
orekma lalos. Kowos in moul in misla yurin sie sin sie.
14 Mwet lulalfongi wiasr, kut kwafe suwos tuh kowos
in kaelos su alsrangesr, ac akpulaikyalos su sangeng,
kasrelos su munas, ac mongfisrasr nu sin mwet nukewa.
15 Liyaung tuh in wangin mwet folokin ma koluk ke ma
koluk, a in pacl nukewa kowos in oru wo nu sin sie sin
sie, ac oayapa nu sin mwet nukewa. **16** Kowos in engan
pacl nukewa, **17** pre pacl nukewa, **18** ac sang kulo in ma
nukewa. Pa inge ma God El lungse kowos in oru ke
moul in asruoki lowos in Christ Jesus. **19** Nik kowos
kutongya Ngun Mutal; **20** nikmet pilesru kas lun mwet
su luti ke Inen God. **21** Kowos in arulana tuni ac srike
ma nukewa; sruokya ma wo, **22** ac fahsr liki kutena ma
koluk. **23** God, su ase misla nu sesr, Elan akmutalye
kowos in ma nukewa, ac karinganang moul lowos —
ngunuwos ac monuwos — tuh in wangin mwatuwos
ke sikme lun Leum lasr Jesus Christ. **24** El su pangon
kowos El ac fah oru ma inge, mweyen El oaru. **25** Mwet
wiasr in lulalfongi, kowos in pre pac kacsr. **26** Paing
pac mwet lulalfongi nukewa ke lungse pwaye. **27** Nga
arulana kwafe suwos ke Inen Leum, kowos in riti leta se

inge nu sin mwet lulalfongi nukewa. **28** Lungkulang lun
Leum lasr Jesus Christ in wi kowos.

Luo Thessalonica

1 Ma sel Paul, Silas, ac Timothy — Nu sin mwet in
church Thessalonica, su mwet lun God Papa tumasr,
ac Leum lasr Jesus Christ: **2** Lungkulang ac misla nu
suwos sin God Papa tumasr, ac Leum Jesus Christ. **3**
Mwet wiasr in lulalfongi, kut enenu in sang kulo nu sin
God keiwos pacl nukewa. Fal nu sesr in oru ouinge ke
sripen lulalfongi lowos arulana kapkapak, ac lungse lun
kais sie suwos nu sin mwet ngia oayapa yokyokelik. **4**
Pa ingan sripa se pwanang kut konkin keiwos nu sin
mwet in church nukewa lun God. Kut konkin ke ouiyen
muteng lowos ac lulalfongi lowos ke pacl in kalya ac
keok nukewa ma sun kowos. **5** Ma inge mwe akpwayeye
lah nununku lun God suwosna, ac ke sripa inge kowos
fal in wi oaoala nu ke Togosrai lal, su kowos keok kac. **6**
God El ac fah oru ma suwohs: El ac fah akkeokyalos su
akkeokye kowos, **7** ac El ac fah sot mongla nu suwos
su akkeokyeyuk, ac nu sesr oayapa. El ac fah oru ma
inge ke pacl se Leum Jesus el ac sikme inkusrao me
wi lipufan kulana lal, **8** ac wi e firir, in sang kalyaelos
su pilesru God, oayapa elos su tia akos Pweng Wo ke
Leum lasr Jesus Christ. **9** Ac fah kaiyuk elos, ac God El
ac fah kunauselosla ma pahtpat, ac elos ac fah sisila liki
ye mutun Leum ac liki ku wolana lal, **(aiōnios g166)** **10** ke
el ac tuku ke Len sac in eis wolana sin mwet lal nukewa,
ac eis sunak selos nukewa su lulalfongi. Kowos ac fah
welulos pac mweyen kowos lulalfongi kas ma kut fahkak
nu suwos. **11** Pa inge sripa se pwanang kut pre keiwos
pacl nukewa. Kut siyuk sin God lasr tuh Elan oru tuh
kowos in moul fal nu ke moul su El pangon kowos nu
kac. Kut pre tuh ku lun God in kasrekowos in oru ma
wo nukewa ma kowos kena oru, ac oayapa aksafyela
orekma in lulalfongi lowos. **12** In ouiya se inge, kowos ac
fah sang wolana nu ke Inen Jesus Leum lasr, ac el ac
fah sot wolana nu suwos, ke sripen lungkulang lun God
lasr ac lun Leum Jesus Christ.

2 Inge, ke tuku lun Leum lasr Jesus Christ ac ke tukeni
lasr yorol: nga kwafe nu suwos, mwet lulalfongi wiasr,
2 kowos in tia sa in fohsak ke nunak lowos, ku toasrla ke
kas se ma fahk mu Len lun Leum sikme tari. Sahp oasr
mwet nunku mu kut pa fahk ma inge ke kas in palu lasr,
ku kas in luti lasr, ku ke leta lasr. **3** Kowos in tia lela
tuh kutena mwet in kiapwekowosla in kutena ouiya. Tuh
Len sac ac fah tia tuku nwe ke na Amei safla sac orekla
tari, ac El Su Koluklana el sikme, su ac fah kunausyuki
in hell. **(questioned)** **4** El Su Koluklana ac fah lain ma
nukewa ma mwet uh pangon ma mutal ac alu nu kac, ac
el ac fah sifacna akfulatyal ac fahk mu el ku liki kutena
ngun ac god saya. El ac oayapa utyak ac muta in Tempul
lun God ac fahk mu el pa God. **5** Ya kowos tia esam?
Nga nuna fahk ma inge tari ke nga tuh muta yuruwos. **6**
Tusruktu oasr ma ikolya ma inge in tia sikyak inge, ac
kowos etu lah mea se inge. Ke ma inge, in pacl fal, El Su
Koluklana fah sikme. **7** Ma Koluk Lukma se mutawauk
orekma tari, tuh ma ac sikyak uh ac tia orek nwe ke na
el su ikolya ma inge utukla. **8** Na El Su Koluklana fah
sikme, tuh ke Leum Jesus el ac tuku el ac fah unilya
ke mongin oalul, ac tuku wolana lal ac fah kunausulla
El Su Koluklana. **9** El Su Koluklana ac fah tuku ke ku
lal Satan ac oru kain in mwenmen kikiap ac mwe akul
sakirik puspis, **10** ac oru kain in kutasrik nukewa nu
selos su fah tuhlac. Elos ac fah tuhlac mweyen elos tia
insewowo in eis ac lungse ma pwaye, tuh elos in mau ku
in moliyukla. **11** Ac ke sripa se inge God El supwama
nu selos ku lun ma sutuu in orekma in elos tuh elos in
lulalfongi ma kikiap. **12** Na saflaiyen ma inge pa: elos
nukewa su tia lulalfongi ma pwaye, a engankin ma koluk,
fah lisyukla. **13** Mwet wiasr su saok sin Leum God, kut
enenu in sang kulo nu sin God keiwos pacl nukewa.
Tuh God El sulekowosla tuh kowos emeet in moliyukla
ke ku lun Ngun Mutal, tuh Elan orekowos mwet mutal
lal. El oayapa sulekowosla ke sripen lulalfongi lowos
in mapwaye. **14** God El pangon kowos nu ke ma inge
ke Pweng Wo su kut luti nu suwos. El pangon kowos
tuh kowos in wi ipeis ke wolana lun Leum lasr Jesus
Christ. **15** Ke ma inge, mwet wiasr in lulalfongi, kowos in
tu na ku ac sruokya ma pwaye su kut fahkak nu suwos
ke kas in luti lasr ac oayapa in leta lasr. **16** Inge, Leum
lasr Jesus Christ sifacna, ac God Papa tumasr, su ke
lungkulang lal El lungse kut ac ase nu sesr pulaik ac
finsrak ku, su ac tiaa wanginla, **(aiōnios g166)** **17** Elan
akpulaikye kowos ac akkeye kowos in oru ma wo ac
kaskaskin ma wo pacl nukewa.

3 In aksafyela, mwet wiasr in lulalfongi, kowos in pre
kacsr tuh kas lun Leum fah sa in pwengelik, ne ke
mwet uh elos ac eis, in oasr srui ac kaksak lalos oana
ke kowos oru. **2** Kowos in oayapa pre tuh God El fah
karingin kut liki mwet koluk uh; tuh tia mwet nukewa
lulalfongi kas in luti lasr. **3** Tuh God El oaru, ac El
ac fah akkeye kowos, ac karinginkowosyang liki El su
Koluklana. **4** Leum pa oru kut in lulalfongi kowos, ac
kut etu lah kowos oru na ma kut luti kowos kac, ac
kowos ac fah tafwelana in oru. **5** Lela Leum elan kol
kowos ac akyokye kalem lowos ke lungse lun God, ac
tuh kowos in ku in muteng oana Christ. **6** Mwet saok
wiasr, kut sapkin nu suwos inen Leum lasr Jesus Christ
tuh kowos in tia ukwe kutena mwet lulalfongi wiowos su
alsrangesr ac tia fahsr tukun mwe luti lasr nu selos. **7**
Kowos arulana etu lah kowos enenu in orekma oana ke
kut oru. Kut tiana alsrangesr ke kut tuh muya yuruwos. **8**
Kut tiana eis kasru sin kutena mwet ke wangin molo.
A kut sang kuiasr in orekma ke len ac fong tuh kut in
tia akkwacoye kowos. **9** Kut oru ma inge, tia ke sripen
sufal kowos in kasru enenu lasr, a kut oru tuh in mwe
srikasrak nu suwos. **10** Ke kut muta yuruwos ah kut fahk
nu suwos mu, “Kutena mwet fin srunga orekma, lela

elan tia mongo." **11** Kut fahk ma inge ke sripen kut lohng
lah oasr mwet alsrangesr inmasrlowos su tia wi orekma,
a elos isongolos na in akfohsye orekma lun mwet saya.
12 Kut sap nu sin mwet ingan, ac kwafelos inen Leum
Jesus Christ, tuh elos in suk moul suwohs ac okak, ac
elos in orekma in sifacna fosrngakunulos. **13** A kowos,
mwet lulalfongi wiasr, nik kowos totola in oru ma wo.
14 Sahp ac oasr sie suwos su ac tia akos kas lasr in
leta se inge. Fin ouinge, kowos akilenya mwet sac, ac
tia aengani yorol, elan mau mwekin. **15** Tusruktu, nik
kowos oral srulun mwet lokoalok se, a kael oana sie
mwet lulalfongi wiowos. **16** Lela Leum sifacna, su ase
misla lasr, elan asot misla nu suwos in pacl nukewa ac
in ouiya nukewa. Leum elan wi kowos nukewa. **17** Nga
simis kas inge ke poul sifacna: [Lung luk nu suwos, nga
Paul]. Pa inge sainiyen leta luk nukewa. **18** Lungkulang
lun Leum lasr Jesus Christ in wi kowos nukewa.

Sie Timothy

1 Ma sel Paul, sie mwet sap lun Christ Jesus fal nu
ke sap lun God Mwet Lango lasr, ac Christ Jesus, su
mwe finsrak lasr — **2** Nu sel Timothy, tulik pwaye nutik
in lulalfongi: Lungkulang, pakoten ac misla nu sum sin
God Papa, ac Christ Jesus Leum lasr. **3** Nga lungse
kom in mutana Ephesus, oana ke nga tuh kwafe sum
ke nga fahsr in som nu Macedonia. Kutu sin mwet we
ah elos luti ke mwe luti sutuu, ac kom enenu in sap
elos in tui. **4** Fahk nu selos elos in tia sisla pacl lalos
ke sramsram matu lusrongten lalos, oayapa ke tak sou
loeloes ke fwil matu lalos su mwe na purakak akukuin,
ac tia ma ac kasru mwet nu ke orekma lun God, su ma
ke lulalfongi mukena. **5** Sripen sap ku se inge ma in
mokleak lungse, su tuku ke inse nasnas ac elah wo ac
lulalfongi pwaye. **6** Kutu mwet uh forla liki ma inge ac
kuhfla nu ke kaskas lusrongten. **7** Elos lungse tuh elos
in mwet luti ke ma sap lun God, a elos tia kalem ke ma
elos sifacna fahk, ku ke kalmen ma elos lulalfongi yohk
kac. **8** Kut etu lah Ma Sap uh wo, fin orekmakinyuk oana
ma oakwuk nu kac. **9** Kut enenu in esam lah ma sap uh
tia orekla nu sin mwet suwoswos, a ma nu sin mwet su
kunaus ma sap, mwet orekma koluk, mwet su nikin God,
mwet koluk, mwet tia etu alu, mwet pilesru ma lun ngun,
mwet su uniya papa ac nina, mwet akmas, **10** mwet
kosro, mukul ma oru ouiya sufal nu sin mukul, mwet su
kukakin mwet tuh elos in mwet kohs, mwet kaskas kikiap
ac mwet orek loh kikiap, ac kutepacna mwet su oru ma
in lain mwe luti pwaye. **11** Mwe luti inge oasr ke Wosasu
se su ituku nu sik in fahkak, aok Pweng Wolana sin God
su fal in kaksakinyuk. **12** Nga sang kulo nu sin Christ
Jesus Leum lasr, su akkeyeyu ke orekma luk. Nga sang
kulo nu sel tuh el oekyu mu nga fal ac el srisrngiyuwi
in kulansap nu sel, **13** nga finne sie mwet su fahk kas
koluk kacl in pacl meet, ac sie su akkolukye ac kalyei
orekma lal. Tusruktu God El pakoten nu sik mweyen nga
oru ma inge in ninikin, ac in selulalfongi luk. **14** Ac Leum
lasr el akkalemye lungkulang yoklana lal nu sik, ac ase
nu sik lulalfongi ac lungse, su ma lasr ke kut kupasryang
yurin Christ Jesus. **15** Kas pwaye se pa inge, su fal in
porongeyuk ac lulalfongiyuk: tuh Christ Jesus el tuku nu
faclu in molela mwet koluk. Ac nga koluk yohk lukelos
nukewa, **16** tusruktu pa inge sripa se God El pakoten nu
sik, in akkalemye lupan muteng lun Christ Jesus nu sik,
su koluk liki mwet koluk nukewa, tuh in mwe srikasrak nu
selos su ac mau lulalfongi in el ke pacl tok, ac eis moul
ma pahtpat. **(aiōnios g166)** **17** Inge, nu sin Tokosra se su
moul ma pahtpat, su ac tia misa ac su koflana in liyeyuk,
God sefanna — in kaksakinyuk ac akfulatyeyuk El ma
pahtpat ac ma pahtpat! Amen. **(aiōn g165)** **18** Timothy, ma
nutik, nga filiya kas in kai inge nu sum, su fal nu ke kas in
palu ma fwack keim in pacl meet ah. Orekmakin kas inge
in oana kufwen mwe mweun tuh kom fah mweun wo, **19**
ac sruokya lulalfongi lom oayapa elah wo in kom. Kutu
mwet uh tia taran elah wo in elos, pwanang lulalfongi
lalos kunausyukla, oana soko oak ma musalla in meoa
uh. **20** Ac luo selos pa Hymenaeus ac Alexander, su nga
kaeltal ke nga eisaltalang nu ke ku lun Satan; ac ma
inge ac lotelos in tia sifil kaskas enum lain God.

2 Ma se meet, nga kwafe tuh mwet uh in sikalani in
pre ac fahkak mwe enenu lalos, oayapa pre ke mwet
ngia ac sang kulo nu sin God ke mwet nukewa; **2** yokna
ke tokosra ac mwet leum nukewa, tuh kut fah ku in moul
misla ke wangin mwe lokoalok, ac akfulatye God ac oru
ma wo. **3** Pa inge ma wo ac mwe akinsewowoye God,
Mwet Lango lasr, **4** su lungse tuh mwet e nukewa in
moliyukla ac in ku in etu ke ma pwaye. **5** Tuh oasr God
sefanna, ac mwet akiwe sefanna su ku in eiskuteni nu
sin God, ac mwet se inge pa Christ Jesus, **6** su sifacna
eisalang in mwe molela nu sin mwet e nukewa. Pa inge
ma sikyak in pacl fal in akpwayeye lah God El lungse
tuh mwet e nukewa in moliyukla, **7** ac pa inge sripen
srisrngiyuki nga in sie mwet sap ac mwet luti nu sin
mwet sayen mwet Jew, in fahkak kas ke lulalfongi ac ke
ma pwaye. Nga kaskas pwaye ac tia kikiap! **8** In pacl
nukewa kowos tukeni alu, nga lungse tuh mukul uh in
pre — elos su eisalosyang pwaye nu sin God, ac su
ku in kolak paolos in pre ac tia mulat ku akukuin. **9** Ac
nga lungse pac mutan uh in efal ac in etu ma wo nu ke
naweyuk lalos; in tia yunela karak lun sifalos ke gold ku
pearl, ac elos in tia nukum nuknuk yohk molo, **10** a mwe
yun lalos pa orekma wo, oana ma fal nu sin mutan su
fahkak lah elos mwet alu nu sin God. **11** Ke pacl in lutlut,
mutan uh in misla ac pusisel. **12** Nga tia fuhlela nu sin
mutan in luti ku in leum fin mukul; elos enenu in muta
misla. **13** Tuh Adam el orekla meet, na toko Eve. **14** Ac
tia Adam pa kiapweyukla, a mutan sac pa kiapweyukla
ac kunausla ma sap lun God. **15** Tusruktu, sie mutan fah
moliyukla ke el oswela tulik, el fin kwafeang ke moul in
lulalfongi, ac lungse, ac mutal, wi efal.

3 Kas pwaye se pa inge: sie mwet fin kena tuh elan
sie mwet sropo lun church, el sulela sie orekma
arulana wo. **2** Sie mwet sropo lun church enenu in sie
mwet wangin mwatal, su mukul tumun mutan sefanna; el
sifacna etal, sifacna leum facl, wo elahl, engan in eis
mwet sac nu in lohm sel, ac etu in luti. **3** Elan tia sie
mwet sruhi, ku sie mwet anwuk, a elan kulang ac tia
lungse akukuin; oayapa elan tia sie mwet nunkun mani.
4 Elan liyaung tuh ma nukewa in lohm sel in fahsr wo,
ac oru tuh tulik natul in akosten ac etu sunak. **5** Tuh
sie mwet fin tia ku in liyaung mwet in lohm sel sifacna,
ac fuka tuh elan ku in liyaung church lun God? **6** Tia
enenu elan tufahna forla nu ke moul in Christian, tuh
el fah tia filangak insial ac lisyukla oana Devil. **7** Ac el
fah sie su akfulatyeyuk sin mwet sayen mwet in church,
ouinge el fah tia akmwekinyeyuk ac putatyang nu in

mwe kwasrip lun Devil. 8 Oayapa deacon ke church
enenu in mwet ohi, ac mwet kaskas suwohs. Elos in tia
mwet mwel wain ac tia rapkui mani. 9 Elos enenu in
sruokya ku ma pwaye su akkalemyeyuk ke lulalfongi,
ke inse okak. 10 Elos enenu in srikeyuk meet, na fin
wangin mwatalos, elos fah ku in oru orekma lun deacon.
11 Mutan uh enenu pac in mwet ohi, tia lesrik, sifacna
etalos, ac oaru in ma nukewa. 12 Lela sie deacon elan
mukul tumun mutan sefanna, ac liyaung wo tulik natul
ac mwet nukewa in sou lal. 13 Tuh deacon nukewa su
kulansap wo in ma kunalos ac fah ohi yurin mwet uh, na
elos ac pulaik in fahkak lulalfongi lalos in Christ Jesus.
14 Ke nga simis leta se inge nu sum, nga finsrak tuh nga
in sa tuku nu yurum. 15 Tusruktu, nga fin pahtlac, leta
se inge ac fah akkalemye ouiya ma fal nu sin mwet in
sou lun God, aok church lun God moul, elos su sru ac
pwelung lun ma pwaye. 16 Wangin mwet ku in lafwekin
yokiyen mwe luti pwaye lun God ma akkalemyeyuk nu
sesr: El sikyak in luman mwet, Ac Ngun el akkalemye
pwaye ac suwohs lal, El oayapa liyeyuk sin lipufan.
Fwackyak el inmasrlon mutanfahl uh, Ac lulalfongiyuk el
fin faclu nufon, Na utukyak el nu inkusrao.

4 Tuh Ngun el fahkak kalem na lah in pacl tok ah kutu
mwet uh ac sisla lulalfongi lalos, ac porongo ngun
kikiap ac fahsr tukun mwe luti lun dimon u. 2 Mwe luti
inge sulkakinyuk sin mwet su lungse kinauk kas kikiap.
Akilenyuk elos oana ke soko osra fol sang akilenelosi,
pwanang wanginla nunkalos in etu inmasrlon ma wo ac
ma koluk. 3 Mwet ouinge elos luti mu tia wo in payuk, ac
oasr kutu mwe mongo tia wo mwet uh in kang. Tusruktu
God El orala mwe mongo inge tuh mwet su lulalfongi ac
etu ma pwaye elos in eis tukun elos sang kulo kac. 4 Ma
orekla nukewa sin God u wo; wangin ma in pilesreyuk, a
mwet uh in eis ma inge ac sang kulo kac, 5 mweyen kas
lun God ac pre lalos u ac akwoye ma inge ye mutun
God. 6 Kom fin akesmakinye mwet wiom in lulalfongi ke
mwe luti inge, kom fah mwet kulansap wo lun Christ
Jesus, ac kom in oayapa akkeye ngunum ke kas lun
lulalfongi ac mwe luti pwaye su kom nuna fahsr kac. 7
Tusruktu, kom in taran kom liki sramsram lusrongten ac
tia pwaye, su wangin sripa. Ac sifacna akpahye kom
in moulkin moul in akinsewowoye God. 8 Oasr sripen
asrosr in akkeye mano, tusruktu yohk sripa in ouiya
nukewa kom in akkeye kom ke moul in ngun, su oasr
wuleang kac nu ke moul se inge, oayapa nu ke moul se
su ac fah tuku. 9 Kas pwaye se pa inge, su arulana fal
in eteyuk ac lulalfongiyuk. 10 Kut kwafe kut ac orekma
upa mweyen kut filiya finsrak lasr in God moul, su Mwet
Lango nu sin mwet e nukewa, ac yokna nu selos su
lulalfongi. 11 Sang mwe luti inge nu selos ac kwafelos in
fahsr kac. 12 Nik kom lela kutena mwet in pilesru fusr
lom; a kom in mwe srikasrak nu selos su lulalfongi, in
kas, in ouiyen moul, in lungse, in lulalfongi ac in moul
nasnas. 13 Kom in moniyuk in riti Ma Simusla nu sin
walil u, ac in fahkak ac luti nwe ke pacl se nga sun kom.
14 Nikmet pilesru mwe sang lun ngun su oan in kom,
su itukot nu sum ke kas in palu, ac ke un mwet elder
elos filiya paolos fwom. 15 Kom in alken in oru ma inge
ac sifacna eiskomyang nu kac, tuh kapkapak lom in ku
in kalem sin mwet e nukewa. 16 Kom in sifacna taran
kom ac mwe luti lom. Akkeye kom in oru na ma inge,
mweyen kom fin oru ouinge, kom ac sifacna molikomla
ac oayapa elos su lohng kom.

5 Kom in tia kai sie mukul su matu liki kom, a kwafe
nu sel oana elan papa tomom; ac oru nu sin mukul
fusr an oana elos in tamulel lom, 2 ac nu sin mutan
matu oana nina kiom, ac mutan fusr oana ma wiom, ke
ouiya nasnas nukewa. 3 Sunakin katinmas su mukaimtal
na pwaye. 4 Tusruktu fin oasr tulik nutin sie katinmas,
ku tulik nutin tulik natul, lela elos in etu in akfalye ma
kunalos meet nu sin sou lalos, mweyen ma inge ipin na
moul in lulalfongi lalos, in folokin orekma wo lun papa
ac nina, ac ma inge mwe akinsewowoye God. 5 Sie
katinmas su muku ac wangin kasreyal, el filiya finsrak lal
nukewa in God, ac sikalani in pre ac siyuk kasru sel ke
len ac fong. 6 A sie katinmas su suk na mwe akpwar
lusrongten, el misa tari el finne srakna moul. 7 Kom
in fahkak mwe luti inge nu selos, tuh in wangin mwet
fahk kas in akkolukyalos. 8 Sie mwet fin tia karinganang
sou lal, yokna kaclos su muta in lohm sel, el lafwekin
lulalfongi lal, ac ke el oru ouinge el koluk liki na mwet se
ma tia lulalfongi. 9 Nikmet simusang inen sie katinmas
nu ke takin katinmas uh el fin soenna sun yac onngoul,
ac oayapa enenu elan tuh payuk pacl sefanna, 10 ac in
oasr pweng wo kacl ke orekma lal. Elan sie su liyaung
wo tulik natul, el kulang nu sin mwetsac in eisalos nu in
lohm sel, pusisel in oru ma kunal nu sin mwet lulalfongi,
kasru mwet muta in ongoiya, ac moniyuk in oru ma wo.
11 A kom in tia simusang inen sie katinmas fusr, mweyen
elos fin mau kena yohk in sifil payukyak, elos ac forla liki
Christ, 12 pwanang ac oasr mwatalos ke sripen elos
kunausla wuleang se ma elos oru meet nu sin Christ. 13
Elos oayapa pahla in uti utyak nu in lohm sin mwet; ac
koluk liki na, elos ac lesrik ac sifacna isongulos nu ke
ma su tia ma kunalos, ac sramsramkin ma tia eneneyuk
in srumunyuk. 14 Ke ma inge, ac wo sik katinmas fusr
in payukyak, isus tulik, ac liyaung lohm selos, na ac
kosrala mwet lokoalok lasr in tia ku in kaskas akkolukye
kut. 15 Tuh kutu sin katinmas uh forla tari in fahsr tukun
Satan. 16 Tuh fin oasr katinmas ke sou lun kutena mutan
Christian, lela elan karinganulosyang ac tia sang in
aktoasrye ma kunen church, tuh church in ku in karingin
katinmas su muku ac enenu na pwaye. 17 Mwet kol lun
church su oaru in ma kunalos, fal in akyokye mololos,
yokna nu selos su insianaung in fahkak kas ac luti. 18
Tuh Ma Simusla uh fahk, “Nik kom kapriya oalin soko
cow mukul ke kom orekmakunul in lolongya wheat” ac

“Fal sie mwet orekma in eis molin orekma lal.” **19** Nik
kom porongo kas in akkoluk lain sie mwet kol fin tia sin
mwet loh luo ku tolu. **20** Fin oasr mwet kol su nuna oru
na ma koluk, kom in kaelos ye mutun mwet lulalfongi,
tuh mwet lula elos in sensen. **21** Ye mutun God ac Christ
Jesus ac lipufan sulosolla lal, nga wili nu sum tuh kom in
liyaung kas inge ac tia srisri ku wiwi mwet in kutena ma.
22 Kom in tia sulaklak in filiya poum fin kutena mwet in
kisakunulosyang nu ke orekma lun Leum. Nimet kom wi
mwet koluk ke ma elos oru. Sifacna karinginkomyang tuh
kom in nasnas. **23** Kom in tia nim kof mukena, a karrauk
ke kutu srisrik wain in kasru mas su fusus in sikyak ke
insiom. **24** Ma koluk lun kutu mwet uh arulana kalem ac
kololos nu ke nununku; a ma koluk lun kutu mwet uh fah
kalem tok. **25** In ouiya se pacna inge, orekma wo uh
liyeyuk kalem; ac finne ma su tia kalem uh, tia pac ku in
wikinyukla.

6 Elos nukewa su mwet kohs elos in akilen lah fal
elos in sunakin mwet leum lalos, tuh mwet uh in
tia kaskas koluk ke Inen God ac ke kas in luti lasr. **2**
Ac elos su mwet kohs lun mwet lulalfongi elos in tia
pilesralos, mweyen elos ma wialos in lulalfongi. Na elos
in kulansupwalos in wo, mweyen elos su eis woiyen
orekma lalos elos mwet lulalfongi su elos lungse. Kom
enenu in luti ac fahkak kas inge. **3** Kutena mwet fin
luti sie pacna kas in luti, ac tia insese nu ke mwe luti
pwaye lun Jesus Christ Leum lasr ac kas in luti ke ouiyen
alu lasr uh, **4** el sie mwet filang ac wangin etu lal. El
lungse kusen siyuk wel ac akukuin ke kalmen kas, ac
ouiya inge purakak sok, amei, sufan, ac fweni koluk,
5 ac kwacna alein yurin mwet su lofongla ac wangin
pwaye yoro. Elos nunku mu alu uh mwe akkasrupye
mwet. **6** Pwaye, alu uh oru sie mwet in arulana kasrup,
el fin falkin ma su oasr yorol. **7** Tuh wangin ma kut
tuh us tuku nu faclu, ac wangin pac ma kut fah usla
liki faclu! **8** Ouinge fin oasr yorosr mwe mongo nasr
ac nuknuk lasr, lela kut in falkin ma inge. **9** A elos su
lungse in kasrup, elos putatyang nu in mwe sruhf, ac
sremla ke lung lun ikwa puspis lun ma lalfon ac mwe
fosrnga, su amakunulosi ac kunauselosla. **10** Tuh lungse
mani uh okan kain koluk nukewa, ac ke nunkun mani
lun kutu mwet uh, oru elos fuhleak lulalfongi lalos ac
sokoela nunak lalos ke mwe asor puspis. **11** A kom,
Timothy, kom mwet lun God, na kom in sensenkin kom
liki ma inge nukewa. Kwafeang tuh kom in suwoswos,
mutal, lulalfongi, lungse, muteng, ac fakpap. **12** Kom in
sang kuiyom ke kasrusr lun lulalfongi, ac sruokya ku
moul ma pahtpat su kom pangonyuk nu kac ke kom tuh
pulaik in fahkak lulalfongi lom ye mutun mwet loh puspis.
(aiōnios g166) **13** Ye mutun God, su asang moul nu ke
ma nukewa, ac ye mutun Christ Jesus, su tuh pulaik
in fahkak ma el lulalfongi ye mutal Pontius Pilate, nga
sap nu sum, **14** kom in liyaung ma sapkinyuk nu sum,
tuh in nasnas moul lom ac wangin mwatum nu ke Len
se Jesus Christ, Leum lasr, el ac sikme. **15** Sikme lal
ac fah tuku ke pacl fal, su ma ac srisrngiyuki sin God
— El su fal in kaksakinyuk, ac wangin pac sie Leum
saya, Tokosra lun tokosra uh, ac Leum lun leum uh. **16**
El mukena pa moul oemeet me ac nu tok ma pahtpat, ac
tia ku in misa. El muta in kalem su mwet uh tia ku in
ngetang nu kac. Soenna oasr mwet liyal; ac wangin pac
mwet ac fah ku in liyal. Lela mwet uh in akfulatyal ac etu
lah ku lal oan ma pahtpat! Amen. **(aiōnios g166)** **17** Kom
in sap nu selos su kasrupkin ma lun moul se inge elos in
tia inse fulat, a elos in filiya finsrak lalos, tia ke mwe
kasrup ma sukawil, a ke God, su ase yohk nu sesr ma
nukewa in akenganye kut. **(aiōn g165)** **18** Sap nu selos in
oru ma wo, in kasrup ke orekma wo, in insewowo in
sang, ac akola in sang ma lalos in kasru mwet. **19** Elos
fin oru ouinge, elos ac fah oakiya sie pwelung wo nu
selos sifacna nu ke pacl fahsru, na elos fah ku in sruokya
moul pwaye su moul ma pahtpat. **20** Timothy, liyaung
ma itukot kom in karingin. Forla liki sramsram lusrongten
ac akukuin wangin sripa, ma kutu mwet uh tafongla in
nunku mu “Etauk” pa ingan. **21** Kutu mwet uh fahk mu
etauk ouinge oasr selos, oru elos tuhlac liki inkanek in
lulalfongi. Lungkulang lun God in wi kowos nukewa.

Luo Timothy

1 Ma sel Paul, sie mwet sap lun Christ Jesus ke lungse
lun God, su supweyuk in fahkak ke moul se su oasr
wuleang kac, su kut eis ke kut kupasryang nu sin Christ
Jesus — **2** Nu sel Timothy, tulik kulo nutik: Lungkulang,
pakoten, ac misla nu sum sin God Papa, ac Christ Jesus
Leum lasr. **3** Nga sang kulo nu sin God su nga kulansupu
ke inse okak oana ke mwet matu luk elos tuh oru. Nga
sang kulo nu sel oana ke nga esam kom pacl nukewa in
pre luk ke len ac fong. **4** Nga esamak sroninmotom, ac
nga kena liyekomyak ngan mau arulana enganak. **5**
Nga esam pac ke luman lulalfongi pwaye lom, su oan
sel Lois nina matu kiom, ac Eunice nina kiom, ac nga
lulalfongi lah oasr pac sum. **6** Ke sripa se inge, nga
akesmakinye kom tuh kom in purakak mwe sang su God
El sot nu sum ke pacl se nga tuh filiya pouk nu fom. **7**
Tuh Ngun su God El ase nu sesr uh tia mwe aktonongye
kut; a ma in nwekkutla ke ngunin ku, ac lungse, ac in
sifacna leum facsr. **8** Ke ma inge, nik kom mwekin in
fahkak ma kom etu ke Leum lasr; ku mwekin keik, sie
mwet kapir ke sripen Christ. A kom in wi keok ke sripen
Pweng Wo, fal nu ke ku ma God El ac sot nu sum. **9**
El molikutla ac pangon kut tuh kut in mwet lal sifacna,
tia ke sripen ma kut orala, a ke sripa lal ac lungkulang
lal sifacna. El ase nu sesr lungkulang se inge ke Christ
Jesus meet liki na mutaweyen pacl uh, **(aiōnios g166)** **10**
a inge, fwackyuk nu sesr ke tuku lun Christ Jesus, Mwet
Lango lasr, su aksafyela ku lun misa, ac ke Wosasu
el akkalemye nu sesr ke sie moul su wangin saflaiya.
11 God El srisrngiyuwi in sie mwet sap ac mwet luti in
fahkak Pweng Wo, **12** ac ke sripa se inge akkeokyeyuk
nga. Tusruktu srakna ku lulalfongi luk, mweyen nga etu
el su nga lulalfongi, ac nga etu na pwaye lah el ku in
liyaung na ma El ase ngan karingin nwe ke Len sac. **13**
Sruokya ku kas pwaye su nga luti nu sum tuh in mwe
srikasrak nu sum, ac mutana in lulalfongi ac lungse su
ma lasr ke kut kupasryang nu sin Christ Jesus. **14** Ma
wo su itukot nu sum in liyaung, kom in karinganang ke
ku lun Ngun Mutal su oan in kut. **15** Kom etu lah mwet
nukewa su muta Asia elos forla likiyu, ac luo selos pa
Phygelus ac Hermogenes. **16** Leum elan pakoten nu sel
Onesiphorus ac sou lal, ke sripen el akkeyeyu pacl pus.
El tuh tia mwekyekinyu lah nga muta in kapir, **17** a ke
pacl se na el sun acn Rome el tuh sukyu nwe ke na el
koneyuyak. **18** Nga pre tuh Leum elan pakoten nu sel ke
Len sac! Ac kom arulana etu lupan kasru ma el oru nu
sik ke nga muta Ephesus.

2 Ke ma inge, wen nutik, kom in akkeye kom ke
lungkulang su ma lasr ke kut kupasryang nu sin
Christ Jesus. **2** Eis mwe luti su kom lohng sik ke nga
fahkak ye mutun mwet puspis, ac sang ma inge nu sin
mwet kom lulalfongi, su fah ku in luti pac nu sin mwet
ngia. **3** Kom in wi pac keok, oana sie mwet mweun
oaru lun Christ Jesus. **4** Sie mwet mweun su oru ma
kuna el lungse akinsewowoye mwet kol lal, pwanang el
tia akfohsyal sifacna ke orekma lun mwet ma tia mwet
mweun. **5** Sie mwet srital su kasrusr in akutun el tia ku
in eis molin kutangla el fin seakos ma sap uh. **6** Sie
mwet ima su orekma upa, fal elan eis ip lal meet ke
pacl in kosrani. **7** Nunku ke ma nga fahk nu sum inge,
mweyen Leum El ac ku in oru kom in kalem kac nufon.
8 Esamul Jesus Christ, su akmoulyeyukyak liki misa,
su sie sin fwilin tulik natul David, oana ma lutiyuk ke
Pweng Wo su nag fahkak kac. **9** Ke sripen fahkak luk ke
Pweng Wo nga akkeokyeyuk ac kapiri ke sein, oana sie
mwet kunausla ma sap. Tusruktu kas lun God tia ku in
kapriyuki. **10** Ke ma inge nga mutangla ma nukewa ke
sripen mwet sulosolla lun God, tuh elos fah oayapa eis
molela su tuku ke Christ Jesus, oayapa eis wolana su
wangin saflaiya. **(aiōnios g166)** **11** Kas pwaye se pa inge:
"Fin pwaye kut tuh welul misa, Kut fah oayapa welul
moul. **12** Kut fin kwafeang in muteng, Kut fah oayapa
welul leumi. Kut fin lafwekunul, El ac fah oayapa lafwekin
kut. **13** Kut fin soaru nu sel, El ac nuna oaru na nu sesr,
Mweyen el tia ku in sifacna aksufalyal." **14** Akesmakinye
mwet lom ke ma inge, ac sensenkakunulos ye mutun
God tuh elos in tia akukuin ke kalmen kas. Tuh wangin
ma wo ac tuku kac, a mwe na akkolukyela mwet su
lohng. **15** Kom in akkeye kom tuh God Elan liye kom wo,
sie mwet orekma su tia enenu in mwekin, su orekmakin
suwosna kas lun God. **16** Kom in forla liki sramsram
lusrongten wangin sripa, tuh ma inge mwe akloesyalik
mwet uh liki God. **17** Mwe luti ouinge oana ruf aryur su
kangla ikwa. Hymenaeus ac Philetus pa luo sin mwet
ma luti ouinge. **18** Elos kuhfla liki ma pwaye ac fusauk
lulalfongi lun kutu mwet, ke elos fahk mu sifil moulyak
lun mwet uh sikyak tari. **19** Tuh pwelung ku su God
El oakiya tia ku in mokleyukla; ac kas inge simla fac:
"Leum El etu mwet lal" ac "Elos su fahk mu elos ma lun
Leum, enenu elos in forla liki orekma koluk lalos." **20**
In sie lohm lulap, oasr kain in ahlu ac pol puspis: kutu
orekla ke silver ac gold, kutu ke sak ac kle; kutu ma
nu ke tukeni fulat, ac kutu nu ke pacl nukewa. **21** Ke
ma inge kutena mwet fin aknasnasyal liki ma koluk inge
nukewa, ac fah orekmakinyuk el nu ke ma yohk sripa, ke
sripen el akmutalyeyuk tari ac fal in orekmakinyuk sin
leum lal, ac el akola nu ke orekma wo nukewa. **22** Kaing
liki lung koluk lun mwet fusr, ac fahsr tukun suwoswos,
lulalfongi, lungse, ac misla, welulos su pang nu sin Leum
ke inse nasnas. **23** A kom in forla liki akukuin lalfon ma
wangin kalmeya; kom etu na lah ma inge ac pruakak
lokoalok. **24** Mwet kulansap lun Leum uh tia fal elan
mwet akukuin, a elan kulang nu sin mwet nukewa; elan
sie mwet luti wo ac mongfisrasr. **25** Elan mongfisrasr ke
pacl el aksuwosye mwet alein nu sel, sahp God El ac
sang pacl wo nu selos elos in auliyak ac etu ma pwaye.

26 Ac toko elos fah asmakla ac kaingla liki mwe kwasrip
lun Devil, su sruokolosi ac oru elos in akos lungse lal.

3 Kom in esam lah ke len safla uh ac fah oasr mwe
ongoiya lulap sikyak. 2 Tuh mwet ac fah nunku
kaclos sifacna, lungse mani, konkin, ac filang. Elos ac
fah kaskas in akkolukye mwet, seakos papa ac nina,
nikin sang kulo, ac wangin nunkeyen alu selo. 3 Elos ac
tia kulang, tia pakoten; a elos mwet lesrik, sulallal, folo,
ac kwase ma wo. 4 Elos ac mwet kutasrik, sopoklot,
arulana inse fulat; elos fah lungse mwe pwar yohk liki
God. 5 Elos oru alu lalos mwe na lumah, a wangin ku
elos eis kac. Kom in srikomla liki mwet su ouinge. 6 Kutu
selos ac utyak nu in lohm sin mwet ke inkanek kutasrik
ac eis insien mutan lalfon su toanyuki ke ma koluk lalos,
su kolyuk ke kain lung koluk puspis. 7 Pacl nukewa
mutan inge srike na in lutlut, a elos koflana in kalem ke
ma pwaye. 8 Aok, oana ke Jannes ac jambres tuh lainul
Moses, mwet ouinge elos oayapa lain ma pwaye —
nunak lalos uh lofongla, ac lulalfongi lalos tiana pwaye.
9 Na orekma lalos ac tia ku in fahla wo, mweyen mwet
nukewa ac akilen lupan lalfon lalos, oana ma tuh sikyak
nu sel Jannes ac Jambres. 10 A kom nuna fahsr tukun
mwe luti luk, ouiyen moul luk, ac sripa su nga kwafeyu in
sun; kom liye tari lulalfongi luk, mongfisrasr luk, lungse
luk, muteng luk, 11 mwe kalya nu sik ac keok luk. Kom
etu ma nukewa ma sikyak nu sik in Antioch, Iconium, ac
Lystra — ke mwe kalya upa nukewa su nga mutangla!
Tuh God El moliyula liki ma inge nukewa. 12 Aok elos
nukewa su lungse in moulkin moul mutal yurin Christ
Jesus, elos ac fah kalyeiyuk. 13 Mwet koluk ac mwet
wosounkas ac fah yokyokelik in ma koluk lalos; elos fah
kiapwela mwet ac oayapa ac fah kiapweyukla elos. 14 A
funu kom, kom in mutana in ma pwaye su lutiyuk kom
kac ac kom arulana lulalfongi ku kac. Tuh kom etu lah
su mwet luti lom, 15 ac tuh ke pacl se kom tulik me
kom nuna etu ke Ma Simusla mutal, su ku in asot nu
sum lalmwetmet in kol kom nu ke molela su tuku ke
lulalfongi in Christ Jesus. 16 Ma Simusla nukewa ituku
ke Ngun lun God, ac oasr sripa in luti ma pwaye, in kai,
in aksuwosye, ac in aketeya ouiyen moul suwohs, 17 tuh
mwet lun God in suwosna ac akola fal nu ke orekma wo
nukewa.

4 Nga kwafe sum ye mutun God ac ye mutun Christ
Jesus, su ac fah nununku mwet moul ac mwet misa,
ac ke sripen el ac tuku leumi oana sie Tokosra: 2 kom in
luti pweng wo, ac kom in moniyuk in fahkak in pacl fal ac
in pacl sufal. Kom in kaelos su tafongla, aksuwosyalos,
akkeyalos, ac mongfisrasr in luti nu selos. 3 Pacl se ac
fah tuku ke mwet uh fah tia porongo mwe luti pwaye, a
elos fah fahsr tukun ma lungse lalos sifacna, ac akpusye
nu selos mwet luti su ac fah luti nu selos ma elos kena
lohng. 4 Elos ac srungala lohngyen ma pwaye, ac fah
lohang nu ke sramsram lusrongten. 5 A kom in okak in
ma nukewa; muteng mwe keok, oru orekma lun mwet
fahkak Pweng Wo, ac akfalye ma kunom oana ke kom
sie mwet kulansap lun God. 6 A funu nga, nga akola in
kisakunla moul luk, tuh apkuran me pacl luk in som liki
moul se inge. 7 Nga sang nufon kuiyuk ke akutun luk;
nga aksafyela kasrusr luk, ac nga sruokya ku lulalfongi.
8 Ac inge, oasr sie tefuro in kutangla lemla soaneyu, su
ma nu sin mwet moul suwohs. Leum, Mwet Nununku
suwohs, el fah ase nu sik in Len sac — ac tia nu sik
mukena, a oayapa nu selos nukewa su lungse ac tawi
sikme lal. 9 Srike ke kuiyom kom in sa in tuku nu
yuruk. 10 Demas el fahsr likiyu ac som nu Thessalonica,
mweyen el lungse ma lun faclu. Crescens el somla nu
Galatia, ac Titus nu Dalmatia. (aiōn g165) 11 Luke mukena
oasr yuruk. Solal Mark elan wi kom tuku mweyen el ku
in kasreyu ke orekma uh. 12 Nga supwalla Tychicus
nu Ephesus. 13 Kom fin tuku, kom use nuknuk loeloes
se luk nga tuh likiya Troas yorol Carpus, ac use pac
book limlim nutik, ac yokna book ma orekla ke kulun
kosro ah. 14 Alexander, mwet orekma ke osra, el oru
ma koluk na lulap nu sik. Leum El ac fah folokin nu sel
fal nu ke ma el oru ah. 15 Sifacna taran kom liki mwet
sacn, mweyen el lain na pwaye luti lasr. 16 Ke pacl se
emeet ma tuh nununkeyuk nga, wangin sie mwet wiyu
lac. Elos nukewa fahsr likiyu. Nga finsrak God Elan tia
sang mwatalos ke ma se inge! 17 Tuh Leum el muta
yuruk ac akkeyeyu, oru nga ku in sulkakinelik Pweng
Wo tuh mwet sayen mwet Jew nukewa in lohng; ac nga
painmoulla liki misa. 18 Ac Leum El ac fah moliyula liki
ma koluk nukewa, ac El fah loangeyu ac usyuyak nu
in Tokosrai lal inkusrao. Lela mwet uh in kaksakunul
ac akfulatyal ma pahtpat ac ma pahtpat! Amen. (aiōn
g165) 19 Lung luk nu sel Priscilla, ac Aquila, ac nu sin
sou lal Onesiphorus. 20 Erastus el mutana Corinth, ac
nga filiya Trophimus in acn Miletus ke sripn el mas. 21
Kom in sulaklak tuku meet liki pacl mihsrisr. Eubulus,
Pudens, Linus, Claudia, ac oayapa mwet nukewa wiasr
in lulalfongi elos supu lung lalos nu sum. 22 Leum elan
muta in ngunum. Lungkulang lun God in oan yuruwos
nukewa.

Titua

1 Ma sel Paul, mwet kulansap lun God ac mwet sap lun
Jesus Christ. Nga suleyukla ac supweyukla in kasru
lulalfongi lun mwet sulosolla lun God, ac kololos nuh
ke ma pwaye su lutiyuk in alu lasr uh, **2** su oakwuki ke
finsrak nu ke moul ma pahtpat. God, su koflana kikiap,
El wulema nu sesr moul se inge meet liki na mutaweyen
pacl uh, **(aiōnios g166)** **3** ac ke pacl fal, El akkalemyela ke
kas lal. Ma inge ituku nu sik, ac nga sulkakinelik fal nu ke
sap lun God, Mwet Lango lasr. **4** Nga sim nu sum, Titus,
wen na pwaye nutik in lulalfongi su kut tukeni ipeis kac.
Lungkulang ac misla nu sum sin God Papa, ac Christ
Jesus, Mwet Lango lasr. **5** Nga tuh likikomi fin acn Crete
tuh kom in ku in aksafyela ma su soenna suwosla, ac
tuh kom in sulela mwet elder lun church ke kais sie siti.
Esam mwe luti luk nu sum inge: **6** sie mwet elder enenu
elan mwet wangin mwatal, elan mukul tumun mutan
sefanna, tulik natul in mwet lulalfongi ac tia tulik sununta
ac seakosten. **7** Ke sripen sie mwet kol lun church el
liyaung orekma lun God, enenu in wangin mwatal, elan
tia orek lumah ke ma kunal, tia mongsa, tia sie mwet nim
mwe sruhi, tia sie mwet lungse anwuk, ku rapkui mani. **8**
Enenu elan kulang nu sin mwet nukewa, ac lungse oru
ma wo. Elan leum facl sifacna, suwohs in orekma lal,
mutal, ac ku in sifacna kutong lungse lal. **9** Enenu elan
sruokya ku kas su fal in lulalfongiyuk, ac luti in suwohs
oana ma oakwuki tari. Fin ouinge, el ac ku in akkeye
mwet ke mwe luti pwaye, ac oayapa aksuwosye tafongla
lalos su lain mwe luti inge. **10** Tuh oasr mwet puspis,
yokna sin mwet Jew su forla ac weang mwet Christian,
su utuk nunak ac kiapu mwet uh ke kaskas lusrongten
lalos. **11** Enenu in sikulyuki sramsram lalos uh ke sripen
elos akfohsye mwet in sou nufon se ke ma su tia fal in
lutiyuk, ac elos oru ma inge in eis mani lalos kac. **12**
Sie sin mwet palu lalos sifacna el fahk, "Mwet Crete uh
elos kaskas kikiap pacl nukewa. Elos oana kosro lemnak
inima uh, ac elos mwet alsrangesr ac kainmongo." **13**
Kas na pwaye se pa inge. Ouinge kom in arulana kaelos,
tuh lulalfongi lalos in suwohs ac pwaye, **14** ac elos in tia
sifil lohang nu ke sramsram lusrongten lun mwet Jew,
ku nu ke ma sap ma oakiyuki sin mwet su forla liki ma
pwaye. **15** Ma nukewa nasnas nu selos su inse nasnas;
a wangin ma nasnas nu selos su fohkfok insialos ac elos
selulalfongi, tuh akfohkfokyeyukla tari nunak lalos ac
insialos. **16** Elos fahk mu elos etu God, a orekma lalos
siena liki fahk lalos. Elos mwet srungayuk ac seakosten
ac tia fal in oru kutena orekma wo.

2 A kom in luti ma fal nu ke mwe luti pwaye. **2** Luti
mukul matu tuh elos in asmak ac tia sruhi, elos in
etu nunak ac sifacna karingin ouiyalos; elos in okak in
lulalfongi, in lungse, ac in muteng. **3** Oayapa kom in luti
mutan matu tuh moul lalos in mutal, fal nu ke mutan
kulansap lun Leum. Elos in tia utukinmasrol ku mwel
mwe sruhi, a elos in mwet luti ke ma wo, **4** tuh elos fah
ku in luti mutan fusr in lungse mukul tumalos ac tulik
natulos, **5** ac in sifacna liyaung ouiyen moul lalos in
nasnas ac kulang, in karinganang wo lohm selos, ac in
akos mukul tumalos, tuh in wangin kutena kas mwet
uh ac ku in fahk in akkolukye kas lun God. **6** In ouiya
se pacna inge, kom in oayapa kwafe nu sin mukul fusr
elos in sifacna liyaung ouiyen moul lalos. **7** Ouiyen moul
lom in mwe srikasrak in ma nukewa, ac kom in oaru ac
moniyuk in mwe luti lom. **8** Orekmakin kas suwohs ma
ac tia ku in sufanyuk, tuh mwet lokoalok lom elos fah
mwekin ac tia ku in fahk kas koluk kacsr. **9** Mwet kohs
elos in pusisel nu sin leum lalos ac akinsewowoyalos in
ma nukewa. Elos in tia folkas nu selos, **10** ku pisre ma
lalos. A elos in akkalemye lah elos mwet wo ac oaru
in pacl nukewa, tuh elos in ku in nawela mwe luti ke
God, Mwet Lango lasr, in ma nukewa elos oru. **11** Tuh
God El akkalemye tari lungkulang lal ke El ase molela
nu sin mwet e nukewa. **12** Lungkulang lal luti kut in
fahsr liki ma lungse lun faclu ac ouiyen moul ma pilesru
God; ac tuh kut in karingin kut sifacna, ac moulkin moul
suwohs ac mutal fin facl se inge **(aiōn g165)** **13** ke kut
tupan Len insewowo se kut finsrak kac, ke wolana lun
God Fulat lasr ac Jesus Christ Mwet Lango lasr fah
sikme. **14** El sifacna eisalang kacsr tuh elan molikutla liki
ma koluk nukewa, ac oru tuh kut in mwet nasnas su ma
lal mukena, ac kena in oru ma wo. **15** Luti ma inge ac
orekmakin ku lom nufon ke pacl kom akkeye ac kaelos
su porongekom. Nik kom lela elos in pilesrekom.

3 Kom in akesmakinyalos tuh elos in pusisel nu sin
mwet kol ac mwet wal fulat, in aksolos ac akola in
oru ma wo in ouiya nukewa. **2** Fahk nu selos tuh elos
in tia fahk kas koluk ke kutena mwet, a elos in misla,
kulang ac fakpap nu sin mwet nukewa. **3** Meet kut tuh
oayapa lalfon, seakos, ac tafongla. Kut tuh kulansupu
lung lun ikwa ac kain in mwe akpwar puspis. Kut kwacna
nunak koluk ac sok; mwet uh srungakut ac kut oayapa
srungalos. **4** Tusruktu ke kulang ac lungse lun God Mwet
Lango lasr akkalemyeyuk tari, **5** El loangekutla. Tia ke
sripen kutena orekma wo su kut oru, a El molikutla ke
sripen pakoten lal sifacna. El molikutla ke Ngun Mutal su
oulkutla in ase isusla sasu ac moul sasu nu sesr. **6** Ke
lungkulang yoklana lun God, El okoama Ngun Mutal nu
facsr ke Jesus Christ Mwet Lango lasr, **7** tuh ke sripen
lungkulang lal kut fah aksuwosyeyuk yurin God ac usrui
moul ma pahtpat su kut finsrak kac. **(aiōnios g166)** **8** Kas
pwaye se pa inge. Nga lungse kom in akyokye fahk lom
ke ma inge, tuh elos su lulalfongi ke God elos in ku in
nunku kac ac sang pacl lalos in oru orekma wo, ma ac
oasr sripa nu sin mwet nukewa. **9** A kom in sensenkin
kom liki mwe siyuk lalfon, ac tak sou loeloes ke fwil meet
ah, ku akukuin, ac alein ke Ma Sap. Ma inge nukewa

pilasr ac wangin sripa. **10** Sang kas in kai pacl se ku luo
nu sin mwet se su oru tuh in oasr sraclik inmasrlowos,
na toko kom fah tia sifil aengani yorol. **11** Tuh kom etu
lah mwet ouinge mwet koluk nunka, ac ma koluk lalos
sifacna fahkak lah elos tafongla. **12** Ke pacl se nga ac
supwalot Artemas ku Tychicus nu yurum uh, kom aksaye
na tuku nu yuruk nu Nicopolis, mweyen nga wotela sik
in muta we ke pacl in misrisr uh. **13** Sang kuiyom in
kasrel Zenas, mwet orekma ke ma sap, ac Apollos, in
akoelos nu ke fufahsryesr lalos, ac liye tuh ma nukewa
elos enenu in oasr yorolos. **14** Mwet lasr uh enenu in
akpahyeyuk in sang pacl lalos in oru ma wo, ac in kasru
ke ma eneneyuk na pwaye. Elos in tia sununtei moul
lalos. **15** Elos nukewa su muta yuruk inge paing kom.
Sang lung lasr nu sin mwet kawuk lasr in lulalfongi.
Lungkulang lun God in wi kowos nukewa.

Philemon

1 Ma sel Paul, sie mwet kapir ke sripen Christ Jesus,
ac sel Timothy, sie mwet lulalfongi wiasr — Nu sel
Philemon, su mwet kawuk ac mwet orekma wiasr, 2 ac
nu sin mwet in church su tukeni in lohm sum; oayapa
Apphia, sie mutan wiasr in lulalfongi, ac Archippus, mwet
wiasr in mweuni ma koluk. 3 Lela God Papa tumasr,
ac Leum Jesus Christ in asot nu suwos lungkulang
ac misla. 4 Philemon, mwet kawuk luk, pacl nukewa
nga pre uh nga esam kom na, ac nga sang kulo nu
sin God luk keim. 5 Mweyen nga lohng ke lungse lom
nu selos nukewa mwet lun God, ac ke lulalfongi lom
ke Leum Jesus. 6 Nga pre tuh sie sin sie lasr kewa
mwet lulalfongi, fah mwe akyokye kalem lasr ke mwe
insewowo nukewa su kut eis ke sripen moul in asruoki
lasr yurin Christ. 7 Mwet kawuk saok luk, lungse lom
inge akenganyeyu ac akkeyeyu ma lulap! Kom arulana
akpwaryeak insien mwet lun God nukewa. 8 Sripa inge
oru oasr pulaik luk, oana ke nga mwet lili lom in Christ,
in sapkin ma fal kom in oru. 9 Tusruktu ke sripen lungse
luk nu sum, nga tia sap, a nga ngisre kom. Nga oru
ouinge finne nga pa Paul, mwet tutafpo lun Christ Jesus,
ac inge nga oayapa sie mwet kapir ke sripal. 10 Ouinge
nga siyuk sum kacl Onesimus, su oana sie wen nutik in
Christ; tuh ke nga muta in presin nga oana sie papa
tumal in ngun. 11 Sie pacl ah tuh wangin sripal nu sum,
tusruktu inge oasr sripal nu sum ac oayapa nu sik. 12
Inge nga folokunulot nu yurum, ac nunak luk kacl uh
welul fahsrot. 13 Nga kena sruokilya elan wiyu muta
inge, ke nga muta in presin ke sripen Wosasu, elan ku in
aol kom kasreyu. 14 Tusruktu, nga tia lungse akkohsye
kom in kasreyu; a nga ke kom in oru ke lungse na lom.
Ke ma inge nga ac tia oru kutena ma kom fin tia insese
nu kac. 15 Sahp Onesimus el tuh som liki kom ke kitin
pacl tuh kom in mau ku in sifil eisal elan mutana yurum
nwe tok. **(aiōnios g166)** 16 El ne mwet kohs se lom, tuh el
tia ana mwet kohs se, mweyen inge el sie mwet lulalfongi
saok wiom in Christ. Yohk na pwaye sripal nu sik! Ac el
fah arulana yohk pac sripal nu sum, ke el sie mwet foko
lom ac oayapa sie mwet lulalfongi wiom in Leum! 17 Ke
ma inge, kom fin motko mu kital tukeni in orekma se
inge, kom in engan in sifilpa eisal nu yurum oana ke
kom ac eisyu uh. 18 El fin tuh orala kutu ma tafongla, ku
soemoul nu sum ke kutena ma, kom oakla mu ma nga
ac akfalye. 19 Nga fah simis ma inge ke pouk sifacna:
[Nga, Paul, ac fah moli nu sum]. (Nga tia sruk enenu
in akesmakinye kom lah kom soemoul nu sik ke moul
lom sifacna.) 20 Ouinge, mwet lili luk, nunak munas oru
enenu se luk inge Inen Leum. Akpwaryeyuyak, oana
ke kital tukeni lulalfongi ke Christ! 21 Ke nga simis ma
inge nga etu na lah kom ac fah oru ma nga siyuk uh
— aok, nga etu lah kom ac fah laesla in oru yohk liki.
22 Ac oayapa nga siyuk kom in akoela nien muta luk,
mweyen nga finsrak mu God El ac fah topuk pre lowos
an, ac folokinyuwot nu yuruwos. 23 Epaphras, su wiyu
pac kapir ke sripen Christ Jesus, el supu lung lal nu
suwos, 24 ac oayapa mwet ma wiyu orekma inge: Mark,
Aristarchus, Demas, ac Luke. 25 Lungkulang lun Leum
Jesus Christ in wi kowos nukewa.

Hebrew

1 In pacl meet ah, God El kaskas nu sin mwet matu
lasr pacl na pus, ac in ouiya pus sin mwet palu, **2**
a in len safla inge, El kaskas nu sesr sin Wen natul.
God El orala kusrao ac faclu kacl, ac God El sulella
tuh ma nukewa in ma lal ke safla uh **(aiōn g165)** **3** Wen
el kalmeak kalem wolana lun God, ac lumahl oapana
luman God, ac el sruokya faclu ac kusrao ke ku lun kas
lal. Tukun el oakiya tari inkanek in nunak munas ke ma
koluk lun mwet uh, el muta inkusrao ke lapo layot sin
God, su Kulana. **4** Akfulatyeyuk Wen liki lipufan uh, oana
ke ine se ma God El sang nu sel fulat liki inelos. **5** Tuh
God El tiana fahk nu sin kutena lipufan, "Kom Wen nutik;
Misenge nga Papa lac tomom." Oayapa God El tiana
fahk ke kutena lipufan, "Nga ac fah Papa tumal, Ac el ac
fah Wen nutik." **6** A ke God El akola in supwama Wounse
se natul nu faclu, El tuh fahk, "Lipufan lun God nukewa
enenu in alu nu sel." **7** A God El fahk ke lipufan uh, "God
El orala lipufan lal in oana eng uh, Ac mwet kulansap lal
in oana firir in e uh." **8** Tusruktu God El fahk ke Wen:
"Tokosrai lom, O God, ac fah oan nwe tok ma pahtpat!
Kom leum fin mwet lom ke nununku suwohs. **(aiōn g165)**
9 Kom lungse ma suwohs, ac srunga ma sesuwos. Pa
inge sripa se God, aok God lom, El tuh sulekomla Ac sot
nu sum insewowo ac sunak arulana yohk liki Kutena
mwet su wi kom." **10** El oayapa fahk, "Kom, Leum God,
ke mutawauk kom orala faclu, Ac ke poum sifacna, kom
orala kusrao. **11** Ma inge ac fah wanginla, a kom ac
mutana; Ma inge nukewa ac kulawi oana nuknuk uh.
12 Kom ac fah lumwani oana sie nuknuk lik, Ac elos ac fah
ayaolla oana nuknuk uh. A kom nuna oaya ah na, Ac
moul lom wangin saflaiya." **13** God El tiana fahk nu sin
kutena sin lipufan lal: "Muta lapo layot sik Nwe ke na
nga filiya mwet lokoalok lom In ma loangeyen niom."
14 Na fin ouinge, mea orekma lun lipufan uh? Elos ngun su
kulansupu God, ac El supwalosme elos in tuh kasrelos
su ac eis molela.

2 Pa inge sripa se sis kut in sruokya na ku ma pwaye
su kut lohng tari kac, tuh kut fah tia tuhlac. **2** Kas su
tuh itukyang nu sin mwet matu lasr sin lipufan uh kas na
pwaye, ac kutena mwet su tia fahsr kac ku tia akos uh,
ac fah eis kaiyuk ma fal nu sel. **3** Na kut ac kaing fuka
kut fin tia lohang nu ke molela na yohk se inge? Leum El
tuh sifacna fahkak meet ke inkanek in molela se inge, ac
elos su tuh lohng kac elos akpwayei nu sesr lah ma inge
pwaye. **4** In pacl sac pacna, God El sang mwe akpwaye
lal sifacna in weang ma loh lalos, ke El tuh oru kain in
mwenmen ac ma usrnguk puspis, ac ke El kitalik mwe
kite ke Ngun Mutal, fal nu ke lungse lal. **5** God El tiana
filiya tuh lipufan in leumi facl sasu se ma ac fah tuku —
aok, facl se su kut kaskaskin uh. **6** A oasr verse in Ma
Simusla fahk mu: "O God, mea mwet, tuh kom in nunku
kacl; Ac mea se mwet uh, tuh kom in saokkin? **7** Kom
tuh oru elos in pusisel liki lipufan uh ke kitin pacl; Kom
sonelosi ke wolana ac sunak, **8** Ac oru tuh elos in leumi
ma nukewa." Oasr fahkya mu God El tuh oru mwet uh
in "leumi ma nukewa"; ac kalmac pa wangin ma tia wi.
Tusruktu kut tiana akilen mu mwet uh leumi ma nukewa
in pacl inge. **9** A kut liye Jesus, su tuh orekla in pusisel
liki lipufan uh ke kitin pacl, tuh ke lungkulang lun God,
elan misa ke mwet nukewa. Inge kut liye lah akfulatyeyuk
el ke sie tefuro lun wolana ac sunak ke sripen misa su
el keok kac. **10** Nuna fal tuh God, su orala ac karingin
ma nukewa, Elan oru tuh Jesus el fah arulana fulat ke
sripen keok lal, in tuh pwanma wen puspis in ipeis ke
wolana lal. Tuh Jesus pa pwanulosme nu ke molela se
inge. **11** El aknasnasyela mwet uh liki ma koluk lalos,
ouinge Jesus, ac elos nukewa su aknasnasyeyukla, elos
ma nutin Papa sefanna. Ke sripa se inge, Jesus El tia
mwekin in pangnolos mwet wial. **12** El fahk nu sin God,
"Nga ac fahk nu sin mwet wiuk ke ma kom orala; Nga
fah kaksakin kom in pacl in tukeni lalos." **13** El oayapa
fahk, "Nga fah filiya lulalfongi luk in God." Ac El oayapa
fahk, "Nga pa inge, yurin tulik su God El ase nu sik."
14 Ke sripen elos inge su el pangon "tulik" elos orekla ke
ikwa ac srah, ouinge Jesus el oayapa ekla in oana elos
ac moulkin moul in mwet. El oru ma inge tuh ke sripen
misa lal elan ku in kunausla Devil, su oasr ku la fin misa,
15 ac in ouiya se inge el aksukosokyelosla su mwet kohs
in moul lalos nufon ke sripen elos sangeng ke misa.
16 Tuh kalem na lah tia lipufan pa el kasru uh. A "El kasru
filin tulik natul Abraham," oana simla in Ma Simusla.
17 Kalmen ma inge pa el enenu in ekla in oana tulik wial uh
in ouiya nukewa, tuh elan ku in Mwet Tol Fulat oaru ac
pakoten lalos ke kulansap lal nu sin God, tuh mwet uh in
ku in eis nunak munas ke ma koluk lalos. **18** Ac inge el
ku in kasrelos su srifeyuk, mweyen el wi pac srifeyuk ac
keok.

3 Mwet Christian wiuk, su pangonyuk pac sin God!
Kowos in nunku ke Jesus, su God El supwama tuh in
Mwet Tol Fulat ke lulalfongi se ma kut fahkak kac. **2**
El tuh oaru in oru ma kunal nu sin God, su tuh sulella
in oru orekma se inge, oana ke Moses el tuh oaru in
oru orekma kunal in lohm sin God. **3** Sie mwet musa
lohm el akfulatyeyuk yohk liki lohm sac. In ouiya se
pacna inge, fal in akfulatyeyuk Jesus yohk lukel Moses.
4 Aok pwaye lah lohm nukewa musaiyuk sin mwet — ac
God pa musaela ma nukewa. **5** Moses el tuh sie mwet
kulansap oaru in lohm sin God, ac el tuh kaskaskin ma
su God El ac mau fahk in pacl fahsru uh. **6** A Christ El
oaru oana ke el pa Wen, su leum fin lohm sin God. Kut
pa lohm sel kut fin sruokyana ku pulaik lasr ac lulalfongi
lasr ke ma kut finsrak nu kac. **7** Ke ma inge, in oana
ke Ngun Mutal el fahk, "Kowos fin lohng pusren God
misenge, **8** Kowos in tia akupaye insiowos, oana mwet
matu lowos elos tuh oru ke elos forla lain God, Oana ke

elos tuh oru ke len se elos tuh srikal yen mwesis. **9** Ac
God El fahk, In acn mwesis uh elos tuh srikeyu, Elos ne
liye ma nga oru nu selos ke yac angngaul. **10** Ouinge
nga tuh arulana toasr sin mwet ingo ac sifacna fahk,
'Pacl nukewa elos likkeke, Ac srangesr akos ma sap
luk!' **11** Nga tuh kasrkusrak selos ac orala wulela na ku
luk: 'Elos ac fah tiana utyak nu in facl se ma nga akoo in
sang mongla nu selos we!'" **12** Mwet lulalfongi wiuk,
kowos in arulana liyaung tuh in tia oasr sie inmasrlowos
su inse koluk ac selulalfongi, pwanang el forla liki God
moul. **13** In tia ouinge, a ke lusen na pacl ma kas se
inge "Misenge," su oan in Ma Simusla, ma nu sesr — na
kowos in kasru sie sin sie len nukewa, tuh in wangin sie
suwos kiapeyukla ke ma koluk ac ekla sie mwet likkeke.
14 Lulalfongi lasr tuh arulana ku ke kut tufahna mutawauk
in eis Christ. Lela kut in sruokya ku lulalfongi se inge nu
ke safla, na kut fah ku in mwet ipeis pwaye yurin Christ.
15 Pa inge ma fahk in Ma Simusla uh: "Kowos fin lohng
pusren God misenge, Kowos in tia akupaye insiowos,
oana mwet matu lowos elos tuh oru Ke elos forla lain
God." **16** Su mwet ma tuh lohng pusren God ac forla
lainul ah? Elos pa mwet nukewa su Moses el tuh kolla
liki acn Egypt. **17** Ac su God El tuh kasrkusrak se ke yac
angngaul ah? Elos su orekma koluk, su putatla ac misa
in acn mwesis ah. **18** Ke God El tuh orala wulela ku se
lal ma fahk mu, "Elos ac fah tiana utyak nu in facl se
ma nga akoo in sang mongla nu selos we" — su El tuh
kaskas kac inge? Kaclos su forla lainul. **19** Ke ma inge
kut liye lah elos tuh tia ku in utyak nu in facl sac mweyen
elos tuh tia lulalfongi.

4 Wulela se lun God inge ma pac nu sesr, tuh kut in
ku in utyak ac mongla yorol. Ke ma inge lela kut in
karinganang tuh in wangin sie suwos tia wi sun mongla
sac. **2** Tuh kut lohng tari Pweng Wo uh oapana elos.
Tusruktu wangin sripa nu selos mweyen ke elos lohng
ah, elos tiana lulalfongi. **3** Ke ma inge, kut su lulalfongi
ac fah eis mongla se ma God El wulela kac. Na oana
ke El tuh fahk mu, "Nga tuh kasrkusrak selos ac orala
wulela na ku luk: 'Elos ac fah tiana utyak nu in facl se
ma nga akoo in sang mongla nu selos we!'" El tuh fahk
ma inge, finne safla orekma lal ke pacl se el tuh orala
faclu ah. **4** Tuh oasr fahkiyen len se akitkosr ke sie verse
in Ma Simusla, fahk mu: "Ke len se akitkosr, God El
aksafyela ma El oru ac mongla liki orekma lal." **5** Oasr
pac fahkiyen ma se inge in kutu verse tok, fahk mu: "Elos
ac fah tiana utyak nu in facl se ma nga tuh akoo in sang
mongla nu selos we." **6** Elos su tuh lohng Pweng Wo
sac meet, elos tiana eis mongla sac, mweyen elos tia
lulalfongi. Ouinge God El fuhlela tuh in oasr mwet saya
su ac fah eis mongla sac. **7** Ma inge akkalemyeyuk ke
God El sifil oakiya sie pacna len su pangpang "Misenge."
Tukun yac puspis, El sifil kaskas kac in kas lal David,
oana ma nga fahk tari: "Kowos fin lohng pusren God
misenge, Kowos in tia akupaye insiowos." **8** Joshua el
funu sang mongla se ma God El wulela kac inge nu
sin mwet uh, God El lukun tia sifil sramsramkin tok ke
sie pac len. **9** Tusruktu ke ouinge uh, ac srakna oasr
pac mongla se nu sin mwet lun God oana mongla lun
God ke len se akitkosr ah. **10** Tuh kutena mwet su eis
mongla se ma God El wulela kac inge, el ac fah mongla
liki orekma lal, oana ke God El mongla liki orekma lal uh.
11 Ke ma inge, lela kut in oru kuiyasr nufon in eis mongla
sac, tuh in fah wangin sie sesr tia orala oana elos, ke
sripen wangin lulalfongi lalos. **12** Kas lun God uh moulna
ac oasr ku kac, ac kosroh liki kutena cutlass ma oasr
muta luo kac. El fakisya na nwe yen ma moul ac ngun
oasr we, yen ma kupasr ac koanon sri uh oasr we. El
akilen nunak ac kena lun inse. **13** Wangin ma ku in
wikla liki God; ma orekla nukewa fin faclu oan lemtulauk
ye mutal. Ac kut nukewa fah enenu in fahkkutyak nu
sel. **14** Oasr sie Mwet Tol Fulatlana lasr — Jesus, Wen
nutin God — su som tari nu inkusrao, yen God El oasr
we. Ke ma inge, lela kut in sruokya ku lulalfongi se su
kut fahkak kac. **15** Mwet Tol Fulat se lasr inge el tia
nikin pulakinyen pakomuta nu ke mwe munas lasr uh,
mweyen tuh srifeyuk el in ouiya nukewa ma srifeyuk kut
kac uh, a el tiana oru ma koluk. **16** Ke ma inge, lela
kut in pulaik in utyak nu ye mutun tron lun God, yen
lungkulang oasr we, ac kut ac fah eis pakoten ac konauk
lungkulang in kasrekut ke pacl kut enenu.

5 Kais sie mwet tol fulat solla sin mwet uh ac srisrngiyuki
tuh elan aolulos in kulansap nu sin God, in orek kisa
ac mwe sang ke sripen ma koluk lalos. **2** Ke sripen
el sifacna el munas in ouiya pus, pwanang el ku in
mongfisrasr nu sin mwet su nikin ac oru ma tafongla. **3**
Ac ke sripen el sifacna el munas, el enenu in orek mwe
kisa, tia nu ke ma koluk lun mwet lal mukena, a nu ke ma
koluk pac lal sifacna. **4** Wangin sie mwet sifacna sulella
in eis wal lun mwet tol fulat. Pang lun God mukena pa
ac sulela sie mwet nu ke mwet tol fulat — oana ke tuh
oayang nu sel Aaron. **5** Oapana Christ — el tia sifacna
sulella nu ke wal lun mwet tol fulat. A God pa srisrngilya
ke El fahk mu, "Kom Wen nutik; Misenge nga Papa lac
tomom." **6** El oayapa fahk in sie pac verse, "Kom ac fah
sie mwet tol ma pahtpat, In oana Melchizedek." **(aiōn g165)** **7** Ke Jesus el moul muta faclu, el pre ac siyuk ke
pusra lulap ac tung nu sin God, su ku in molella liki misa.
Ac ke sripen pusisel ac inse pwaye lal, God El porongel.
8 Tusruktu el ne Wen nutin God, el lotela in akos ke
keok lal. **9** Ke el aksafyela ma nukewa supweyukme el
nu kac, el pa ku in sang molela ma pahtpat nu selos
nukewa su aksol, **(aiōnios g166)** **10** ac God El fahkla mu
el sie mwet tol fulat, in oru orekma lun mwet tol oana
Melchizedek. **11** Yohk ma kut ku in fahk ke ma se inge,
tusruktu ac upa in aketeyuki nu suwos, mweyen kowos
arulana selalkung. **12** Fal tari pacl tuh kowos in mwet

luti lac — a kowos srakna enenu mwet in luti kowos ke
mwe luti ma fal nu sin mwet ma tufahna lohng ke kas
lun God. Fal kowos in mongo ke mwe mongo keke, a
kowos srakna nim titi. 13 Kutena mwet su srakna nim titi,
el srakna tulik srisrik, ac wangin etu lal ke ma pwaye
ac ma tia pwaye. 14 A mongo ma keke u ma nu sin
mwet matu, su ke orekma ac pahla lal, el ku in akilen
inmasrlon ma wo ac ma koluk.

6 Ke ma inge, lela kut in tia kalwenina mwe luti ma fal
nu sin mwet tufahna lutlutyak, a kut in fahsr nu meet
nu ke mwe luti ma fal nu sin mwet pah tari. Lela kut in
tia kalwenina in oaki pwelung lun lulalfongi ke God, ma
fahk ke auliyak liki orekma wangin sripa; 2 ku ke ouiyen
baptais ac ke filiya pao fin sifa; ku ke sifil moulyak lun
mwet misa ac nununku su ma nwe tok. **(aiōnios g166)** 3
Lela kut in fahsr nu meet! Ac pa inge ma kut ac oru,
fin ou lungse lun God. 4 Ac folokinyukme fuka mwet
ma sisla lulalfongi lalos, tuh elos in sifil auliyak? Elos
tuh muta ke kalem lun God meet; elos pulakin tari mwe
kite sin God me, ac wi pac ipeis ke Ngun Mutal; 5 elos
pulakin tari woiyen kas lun God, ac oayapa pulakin ku
lun pacl se su ac fah tuku. **(aiōn g165)** 6 Na elos sisla
lulalfongi lalos! Wangin mwet ku in sifil folokunulosma tuh
elos in sifil auliyak, mweyen elos sifil pacna srupusrak
Wen nutin God fin sakseng, ac akmwekinyal ye mutun
mwet uh. 7 Sie ima ma aksroksrokkinyuk ke af pacl
puspis, na akkapye fahko ma oasr sripa nu sin mwet
orekma kac — ima se inge God El ac akinsewowoye. 8
Tusruktu ima se fin akkapye kokul ac mah wet, na ac
wangin sripa — ac mau mwe sensen mweyen ku in oan
ye selnga lun God, ac tok ac fah isisyak. 9 Mwet kawuk
saok lasr, kut finne kaskas ouinge, a yohk lulalfongi lasr
keiwos. Kut etu lah oasr tari mwe insewowo yuruwos ke
sripen molela su kowos eis. 10 God El tia oru ma sufal.
El ac fah tia mulkunla orekma su kowos orala, ku lungse
su kowos akkalemye nu sel ke kasru lowos, su kowos
srakna oru pac nu sin mwet Christian wiowos. 11 Ma kut
kena yohk uh pa kais sie suwos in kwafeang nwe ke
safla, tuh ma su kowos finsrak nu kac fah akpwayeiyuk.
12 Kut tia lungse kowos in alsrangesr, a kowos in oana
elos su lulalfongi ac muteng, na kowos fah eis ma God
El wulela kac. 13 Ke God El tuh orala wulela lal nu sel
Abraham, El tuh orala fulahk lal mu El ac fah oru oana
ke El wulela. Ke sripen wangin sie wal fulat liki God, El
tuh orekmakin Inel sifacna in akkeye fulahk lal. 14 El
fahk, “Nga wulela nu sum lah nga ac akinsewowoye kom
ac sot fwilin tulik puspis nutum.” 15 Ke sripen muteng lal
Abraham, el eis ma God El wulela kac. 16 Ke sie mwet
el orala sie fulahk, el ac orekmakin inen sie su fulat lukel,
na fulahk sac ac akmisyela kain in alein nukewa. 17
Nu selos su ac eis ma God El wulela kac, God El kena
tuh in arulana kalem selos lah El ac tiana ekulla nunak
lal uh; ouinge el sang fulahk lal in weang wulela sac.
18 Ma luo inge tia ku in ekla, ac God El tia ku in kikiap
kac. Ke ma inge, nu sesr su kaing nu yorol in konauk
nien molela lasr, ma inge arulana akkeye kut tuh kut in
sruokya ku finsrak se ma filiyuki ye mutasr. 19 Finsrak
se lasr inge oana sie mwe kawuk ma kawukkinya moul
lasr, su arulana ku ac pwaye. El su kut finsrak kac pa
Jesus, su ac fahsr sasla ke lisrlisr lun tempul inkusrao,
nu in acn mutallana e loac. 20 Jesus El aolkutla ac utyak
tari nu in acn mutal se inge meet liki kut, ac inge el sie
mwet tol fulat nwe tok in oru orekma lun mwet tol oana
Melchizedek. **(aiōn g165)**

7 Melchizedek se inge el tuh tokosra lun acn Salem,
ac el mwet tol lun God Fulatlana. Ke Abraham el tuh
foloko liki mweun se ma el kutangla tokosra akosr ah,
Melchizedek el tuh osun nu sel ac akinsewowoyalla.
2 Ac Abraham el tuh sang nu sel sie tafu singoul ke
ma nukewa ma el sruokya ah. (Kalmen Melchizedek
pa “Tokosra lun Suwoswos”; na ke sripen el pa tokosra
lun Salem, pangpang pac el “Tokosra lun Misla.”) 3
Wangin ma simla ke papa tumal Melchizedek ku nina
kial, ku kutena fwilin mwet matu lal. Wangin pac ma
simla in akkalemye isusla ku misa lal. El oana Wen
nutin God; el mwet tol na nwe tok. 4 Kowos ku in akilen
lah el arulana fulat. Abraham, mwet matu pwengpeng
lasr, el sang nu sel sie tafu singoul ke ma nukewa
ma el sruokya ke mweun ah. 5 Ma Sap uh fahk mu
mwet in fwilin tulik natul Levi su mwet tol, elos enenu
in eisani sie tafu singoul sin mwet Israel wialos, mwet
inge finne oayapa mwet in fwilin tulik natul Abraham.
6 Melchizedek el tia ma ke fwilin tulik natul Levi, a el
tuh eis sie tafu singoul sel Abraham ac akinsewowoyal.
Abraham pa mwet se wulela lun God oasr se. 7 Arulana
kalem lah el su akinsewowoye sie mwet, el fulat liki mwet
se ma akinsewowoyeyuk. 8 Fin nu ke mwet tol uh, sie
tafu singoul tuh orekeni sin mwet ma ac misa; a funu
Melchizedek, el moulna ac el pa eis sie tafu singoul sac,
oana ke Ma Simusla uh fahk. 9 Na kut ku in fahk mu ke
Abraham el sang sie tafu singoul sac, Levi (su fwilin tulik
natul pa orani sie tafu singoul uh) el oayapa moli. 10
Mweyen Levi el soenna isusla in pacl sac, tuh kut ku
in fahk mu el oasr na in manol Abraham, papa matu
se tumal, ke pacl se Melchizedek el tuh sonol ah. 11
Orekma lun mwet tol ke sruf lal Levi pa sie oakwuk yohk
in Ma Sap ma tuh itukyang nu sin mwet Israel. Na, funu
ku in oasr suwoswos lun mwet ke sripen orekma lun
mwet tol Levi inge, lukun tia eneneyuk in oasr sie pacna
mwet tol saya sikyak in oana Melchizedek, su tia ma ke
sruf lal Aaron. 12 Tuh ke oakwuk nu ke suleyen mwet tol
fin ayaolla, na enenu pac in oasr ayaol nu ke ma sap uh.
13 Ac Leum lasr, su ma inge fwack kacl, el ma in siena
sruf, ac soenna oasr mwet tol sikyak in sruf se lal inge.
14 Arulana eteyuk lah el tuh isusla in sruf lal Judah; ac
Moses el tiana srumun sruf se inge ke el kaskaskin mwet
tol uh. 15 Ma inge sifilpa arulana kalemla; sie pacna kain
mwet tol sikyak tari su oapana Melchizedek. 16 El tuh tia

orekla sie mwet tol ke sripen ma sap ku oakwuk lun sruf
lal uh, a ke ku lun moul lal ma wangin safla kac. **17** Tuh
Ma Simusla uh fahk, "Kom ac fah sie mwet tol nwe tok,
in oana mwet tol Melchizedek." **(aiōn g165)** **18** Ke ma
inge ma sap meet ah sisila tari ke sripen ma sap sac
munas ac wangin sripa. **19** Tuh ma sap lal Moses tia ku
in aksuwosyela kutena ma. Ac inge ituku nu sesr sie
finsrak su wo liki na ma kut tuh finsrak kac meet ah, su
akfototoye kut nu yurin God. **20** Sayen ma inge, oasr
fulahk se God El orala. Wangin kain in fulahk ouinge tuh
orek ke srisrngiyuki mwet tol ngia. **21** A ke Jesus el tuh
orekla sie mwet tol, God El orala sie fulahk ac fahk nu
sel, "Leum El tuh orala sie wulela ku Ac El ac fah tiana
ekulla, su fahk: 'Kom ac fah sie mwet tol nwe tok.'" **(aiōn
g165)** **22** Kalmen ma inge pa Jesus el mwe akpwaye nu
sesr lah ac fah oasr sie wuleang inmasrlosr ac God su
wo liki ma meet ah. **23** Oasr pac sie ma ekla: pus sunun
mwet tol in pacl meet ah, mweyen elos misa ac tia ku in
sifil oru orekma kunalos. **24** A Jesus el ac moulna nwe
tok, ac orekma in tol lal uh ac tia sifil itukyang nu sin
sie mwet saya. **(aiōn g165)** **25** Ouinge el ku in molelosla
nukewa su tuku nu yurin God kacl, inge ac nwe tok,
mweyen el moul ma pahtpat tuh elan siyuk nu sin God
kaclos. **26** Ke ma inge, Jesus pa kain Mwet Tol Fulat se
ma kut enenu. El mutal; wangin mwatal ac wangin ma
fohkfok in el. El srisrila liki mwet koluk, ac akfulatyeyuk
el nu yen fulatlana inkusrao. **27** El tia oana mwet tol fulat
ngia; el tia enenu in orek kisa ke len nukewa — nu ke ma
koluk lal sifacna meet, na tufah nu ke ma koluk lun mwet
uh. El oru kisa sefanna, ke pacl sefanna in akfalye pacl
nukewa, ke el kisakunul sifacna. **28** Ma Sap lal Moses
uh srisrngi mwet sesuwos elos in mwet tol fulat; a wulela
se lun God wi fulahk sac, ma orekla tukun Ma Sap uh,
pa orekmakinyuk in sulela Wen natul nu ke mwet tol
fulat, ac Wen se inge suwoswoslana nwe tok. **(aiōn g165)**

8 Kalmen ma nukewa ma kut fahk inge pa oasr sie
Mwet Tol Fulat ouinge lasr, su muta lapo layot ke tron
lun God Fulatlana inkusrao. **2** El oru orekma lun Mwet
Tol Fulat in acn Mutal Na Mutal, aok, ke iwen aktuktuk
na pwaye, su tulokinyukyak sin God ac tia sin mwet. **3**
Mwet tol fulat nukewa srisrngiyuki in orek kisa ke kosro
ac mwe sang nu sin God, ke ma inge Mwet Tol Fulat lasr
uh enenu in oasr pac ma el kisakin. **4** El funu muta fin
faclu el lukun tiana sie mwet tol, mweyen oasr mwet tol
in oru mwe kisa oana ma sapkinyuk ke Ma Sap lun mwet
Jew. **5** Ke elos oru orekma lun tol uh, elos etai na ac
lumahla mukena ma orek inkusrao. Oapana ma Moses
el tuh oru ah. Ke el akoo in orala iwen aktuktuk mutal,
God El tuh fahk nu sel, "Srike kom in oru ma nukewa in
oana srikasrak ma akkalemyeyuk nu sum fineol ah." **6** A
inge, orekma kunen mwet tol su itukyang nu sin Jesus,
yohk sripa liki kunokon ma itukyang nu sin mwet tol ngia
— oapana ke wuleang su el orala inmasrlon God ac
mwet lal uh wo liki na wuleang se meet ah, mweyen
God El oakiya wuleang se inge fin ma su ac fah akwoye
moul lun mwet uh wo liki meet ah. **7** Wuleang se meet
ah funu ku in orala sripa ma orekla nu kac uh, lukun
tia enenu in oasr sie pac. **8** Tusruktu God El konauk
tuh oasr tafongla lun mwet lal uh ke El tuh fahk, "Len
ac fah tuku Ke nga ac sifilpa oakiya sie wuleang sasu
yurin mwet Israel, ac yurin mwet Judah. **9** Ac fah tia
oana wuleang se su nga tuh orala yurin mwet matu lalos
Ke len se nga tuh sruokya paolos, ac kololosla liki acn
Egypt. Elos tiana fahsr fal nu ke wuleang se su nga tuh
orala yorolos, Ouinge nga ngetla lukelos. **10** Leum God
El fahk ouinge, Pa inge wuleang se ma nga ac orala
yurin mwet Israel In pacl fahsru: Nga ac fah filiya ma sap
luk in nunak lalos Ac simusla insialos. Nga ac fah God
lalos, Ac elos fah mwet luk. **11** Wangin sie selos ac fah
enenu in fahk nu sin mwet in mutunfacl sel, Ku fahk nu
sin mwet wial, 'Kom in etu Leum God.' Mweyen elos
nukewa ac eteyu, Sin mwet srisrik nwe ke mwet lulap.
12 Nga fah mulkunla ma koluk lalos, Ac tia sifil esam ma
sutuu lalos." **13** Ke God El sramsram ke sie wuleang
sasu, El oru tuh wuleang se meet ah in mahi; ac kutena
ma su mahi ac kulawi, ac fah sa na wanginla.

9 Wuleang se meet ah oasr ma sap nu ke alu, ac
oayapa sie acn in alu ma orekla sin mwet. **2** Oasr
lohm nuknuk se tulokyak, acn lik kac pangpang Acn
Mutal. In lohm se inge, oasr nien lam se, ac tepu se
neinyen bread ma kisakinyukla nu sin God. **3** Tukun mwe
lisrlisr se akluo uh pa lohm nuknuk se ma pangpang Acn
Mutal Na Mutal. **4** Ma oan infukil se inge pa loang gold
se ma in sang esukak mwe keng we, oayapa Tuptup in
Wuleang nukla ke gold nufon, su nein sufa gold soko
neinyen manna, wi pac sikal soko lal Aaron ma sra ah
tuh srunak kac ah, oayapa eot luo ma ma sap uh simla
fac. **5** Ma tufahlla luo oan fin Tuptup se inge, akilenyen
acn God El muta we, ac posohksok laltal asrosrelik
fin acn se ma nunak munas ke ma koluk uh orek we.
Tusruktu srikla pacl se inge in aketeya ma inge nukewa.
6 Pa inge luman takinyen ma inge. Len nukewa mwet
tol uh ac som nu ke lohm nuknuk se ma oan lik, in oru
orekma kunalos. **7** Tusruktu mwet tol fulat mukena pa ac
utyak nu ke infukil se akluo, ac el ac utyak nu loac pacl
sefanna ke yac se. El ac us srah ma el ac kisakin nu sin
God kacl sifacna, ac oayapa ke ma koluk ma mwet uh
orala ke elos tia akilen mu ma koluk. **8** Ngun Mutal el luti
arulana kalem ke oakwuk inge lah inkanek nu ke Acn
Mutal Na Mutal tiana ikakla ke lusen na pacl ma lohm se
ma oan lik ah srakna orekmakinyuk. **9** Ma inge oana sie
mwe akul in akkalemye ma orek in pacl inge. Kalmeya
pa mwe sang ac kosro ma kisakinyuk nu sin God tia ku
in aksuwosye insien mwet ma tuku in alu, **10** mweyen
ma inge ma na ke mwe mongo, mwe nim ac ouiya nu
ke aknasnas. Lumah inge nukewa ma na nu ke likin
mwet uh, su ac orekmakinyuk na nwe ke God El orala

oakwuk sasu lal. 11 A Christ el tuku tari tuh elan Mwet
Tol Fulat nu ke ma wo su oasr yorosr. Lohm nuknuk se
ma el utyak nu loac fulat liki ac suwohs liki — tia ma
orek ke poun mwet, aok, tia sie sin ma orekla faclu.
12 Ke Christ el fahsr sasla lohm nuknuk sac ac utyak
nu in Acn Mutal Na Mutal ke pacl sefanna in akfalye
pacl nukewa, el tiana us srahn nani ku srahn cow mukul
mwe kisa; a ke srahl sifacna el ase nu sesr molela ma
pahtpat. (aiōnios g166) 13 Srah ke nani ac cow mukul
ac apat ke cow fusr ma isisyak uh, mwet tol uh muta
osrokang nu fin mwet ma tia nasnas fal nu ke oakwuk
ke alu lun mwet Jew, na ma inge aknasnasyalosla liki
ma elos fohkfok kac. 14 Fin ac pwaye, na lupa kac
yokiyen ma srahn Christ ac ku in oru! El eisalang sifacna
nu sin God oana sie mwe kisa suwoswos ke Ngun su
moul ma pahtpat. Srahl ac aknasnasyela nunak nukewa
lasr liki alyalu wangin sripa, tuh kut fah kulansapu God
moul. (aiōnios g166) 15 Ke sripa se inge, Christ pa orala
wuleang sasu se inge, tuh elos su pangonyuk tari sin
God fah eis mwe insewowo su ac oan ma pahtpat, su
God El wulela tari kac. Ma se ma oru in ouinge uh pa
oasr sie su misa tari in aksukosokyela mwet uh liki ma
sufal su elos tuh orala ke elos srakna muta ye wuleang
se meet ah. (aiōnios g166) 16 Fin nu ke oakwuk nu ke
pwepu in usru uh, enenu in oasr akpwayeya lah mwet
se ma simusla uh el misa tari. 17 Tuh sie pwepu in
usru, wangin ku kac mwet se ma orala uh fin srakna
moul; ac fah oasr ku la mwet se orala uh fin twe misa.
18 Pa inge sripa se oru oasr ku ke wuleang se meet
ah, mweyen srah tuh orekmakinyuk. 19 Ma se meet,
Moses el fahkak nu sin mwet uh ke ma sap nukewa
ma simla in Ma Sap uh. Toko el eis sie lesak hyssop ac
sie nuknuk srusra orekla ke kulun kosro, ac twenya ke
srahn cow mukul ac nani ma karyak ke kof, ac sang
aksroksrokye book limlim ke Ma Sap ac oayapa mwet
nukewa. 20 Ac el fahk, “Pa inge srah su mwe akkeyala
wuleang su God El sap kowos in akos uh.” 21 In ouiya
sacna, Moses el osrokang pac srah nu fin lohm nuknuk
mutal sac, ac nu fin kufwa nukewa ma orekmakinyuk ke
alu uh. 22 In oakwuk lun Ma Sap, akuran ma nukewa
ac aknasnasyeyuk ke srah, ac wangin ma koluk fah
tuleyukla, fin wangin srah ukuiyukla. 23 Ma inge nukewa
orek in etai na ouiya ma orek inkusrao, na pa enenu in
aknasnasyeyuk in lumah inge ma akkalemyeyuk tari.
Tusruktu ouiya na pwaye inkusrao enenu mwe kisa ma
wo liki na ma inge. 24 Tuh Christ el tia utyak nu in Acn
Mutal ma orekla sin mwet, su orek in etai ouiya na pwaye
uh. El som nu inkusrao, ac el muta we inge in kwafe
kacsr ye mutun God. 25 Ke Mwet Tol Fulat lun mwet Jew
el utyak nu in Acn Mutal Na Mutal ke yac nukewa, el us
srahn kosro. A Christ el tia utyak in kisakunul sifacna ke
pacl pukanten, 26 mweyen funu ouinge el lukun keok
pacl puspis oe ke mutaweyen orekla faclu me. El tia oru
ouinge, a inge ke apkuran in safla faclu, el sikyak ke
pacl sefanna mwe akfalye pacl nukewa, in eela ma koluk
ke el sifacna kisakunulla. (aiōn g165) 27 Oakiyuki tuh kais
sie mwet in misa pacl se, na toko elos fah nununkeyuk
sin God. 28 In ouiya se na inge, Christ el oayapa sifacna
kisakunul pacl se, in eela ma koluk lun mwet puspis. El
ac fah sifil sikyak pacl se akluo, tia tuh elan sifil orekma
ke ma koluk, a in tuh molelosla su soanel.

10 Ma Sap lun mwet Jew uh tia sie mwe srikasrak
kalem ku suwohs nu ke ma na pwaye uh — lumah
se na ma in akilenya ma wo su ac sikyak in pacl fahsru.
Kain in kisa sefanna orek na pacl nukewa, yac nu ke
yac. Ke ma inge, Ma Sap uh tia ku in aksuwosyela mwet
su oru mwe kisa inge tuh elos in fototo nu sin God. 2
Mwet su alu nu sin God funu nasnasla na pwaye liki ma
koluk lalos, elos lukun tia sifil pula mwatan ma koluk, na
kain in kisa nukewa ac tui, tia sifil orek. 3 A ke kisa uh
orek ke yac nukewa, mwe na akesmakinye mwet uh
ke ma koluk lalos. 4 Mweyen srahn cow mukul ac nani
tiana ku in eela ma koluk. 5 Ke sripa se inge, ke Christ
el tuh akola in tuku nu faclu, el fahk nu sin God: “Kom tia
lungse mwe kisa ac mwe sang, A kom akoela sie mano
nu sik. 6 Kom tia insewowo ke kosro ma fonna isisyak
fin loang uh, Ku ke mwe kisa in eela ma koluk. 7 Na
nga fahk, ‘O God, nga pa inge In oru ma lungse lom,
Oana ke simla keik in book in Ma Sap.’” 8 El fahk meet
mu, “Kom tia lungse ku insewowo ke mwe kisa ac mwe
sang, ku ke kosro ma isikyukyak fin loang uh, ac ke kisa
in eela ma koluk.” El fahk ouinge finne mwe kisa inge
nukewa orek fal nu ke Ma Sap. 9 Na el tufah fahk, “O
God, nga pa inge, in oru ma lungse lom.” Ouinge God El
sisla mwe kisa nukewa ma orek meet, ac El sang kisa
lun Christ in aolla. 10 Ac ke sripen Jesus Christ el oru
ma lungse lun God, kut nukewa aknasnasyeyukla liki ma
koluk, ke sripen el sifacna kisakin manol pacl sefanna in
akfalye pacl nukewa. 11 Mwet tol nukewa lun mwet Jew
uh elos oru orekma kunalos len nukewa, ac oru kain in
kisa se na pacl nukewa. Tusruktu mwe kisa inge tiana ku
in eela ma koluk uh. 12 A Christ el oru kisa sefanna nu
ke ma koluk, su ma na nwe tok, na el muta ke lapo layot
sin God. 13 El muta we ac soano pacl se ma God El ac
oru tuh mwet lokoalok lal in oana sie ma loangeyen nial.
14 Ke mwe kisa sefanna el aksuwosyalosla nwe tok su
aknasnasyeyuk tari liki ma kolok. 15 Ac Ngun Mutal el
oayapa orek loh nu sesr ke el fahk mu, 16 “Leum God El
fahk, Pa inge wuleang se ma nga ac oru yorolos Ke len
su ac fah tuku: Nga ac fah filiya ma sap luk insialos Ac
simusla in nunak lalos.” 17 Na El fahk, “Nga ac fah tia
sifil esam ma koluk ac orekma sufal lalos.” 18 Ouinge
ke ma koluk uh iyukla tari, sie mwe kisa nu ke eela ma
koluk uh tia sifil eneneyuk. 19 Ke ma inge, mwet wiuk in
lulalfongi, oasr sukosok lasr inge in utyak nwe in Acn
Mutal Na Mutal ke sripen misa lun Jesus. 20 El ikasla
nu sesr sie inkanek sasu, sie inkanek nu ke moul, ma
sasla luin lisrlisr sac, aok, ke manol sifacna. 21 Oasr

mwet tol fulat se lasr su ma kunal pa in leumi lohm sin
God inkusrao. 22 Ke ma inge lela kut in kalukyang nu
yurin God ke inse pwaye ac lulalfongi pwaye, ke inse
su aknasnasyeyukla tari liki ouiya koluk, ac mano su
oulyukla tari ke kof nasnas. 23 Lela kut in sruokyana ku
finsrak se su kut fahkak inge, mweyen kut ku in lulalfongi
lah God El ac oru oana ma El wulela kac. 24 Lela kut in
arulana nunku ke sie sin sie, ac akasrui in akkalemye
lungse lasr nu sin sie sin sie ac in oru ma wo. 25 Lela
kut in tia fuhleak tukeni lasr nu ke pacl in alu, oana ke
kutu mwet uh oru. A kut in akkeye sie sin sie yohk liki
meet, oana kowos liye tuh Len lun Leum apkuranme. 26
Kut fin sulela in oru na ma koluk tukun ma pwaye uh
akkalemyeyuk tari nu sesr, na wangin mwe kisa ac ku
in eela ma koluk lasr. 27 Ac wangin ma kut ku in oru
sayen soano ac sangeng ke nununku se su ac fah tuku,
oayapa ke e upa se ma ac fah kunauselosla su lain
God! 28 Kutena mwet su seakos Ma Sap lal Moses uh
ac anwuki, ac wangin pakoten nu sel fin koneyukyak tuh
na oasr mwatal ke sripen mwe loh lun mwet luo ku pus
liki. 29 Na mea ac orek nu sin mwet se su kwase Wen
nutin God; su aklusrongtenye srah in wuleang lun God
ma aknasnasyalla liki ma koluk; su kaskas enum lain
Ngun in kulang? Nunku lah fuka lupan mwe keok ac fal
nu sin mwet se inge! 30 Tuh kut etu El su fahk, “Nga ac
fah foloksak, nga fah moli”, ac su oayapa fahk, “Leum El
ac fah nununku mwet lal.” 31 Sie mwe sangeng na lulap
mwet se fin putatyang nu inpoun God moul! 32 Esam
ouiya ma orek nu suwos in pacl meet ah, ke pacl se
kalem lun God tufahna tolkowosyak. Kowos tuh keok
ke ma puspis, tusruktu kowos tiana kutangyukla ke ma
upa inge. 33 Oasr pacl mwet uh kaskas koluk keiwos
ac orekowos koluk ye mutun mwet uh, ac kutu pacl uh
kowos wi ipeis ke mwe keok ma orek nu sin mwet ngia.
34 Kowos wi pac pulakin keok lun mwet kapir, ac ke
sruoh ma lowos nukewa, kowos mutangla ac tia toasr
kac, mweyen kowos etu lah srakna oasr ma lowos su wo
liki ma inge, su ac oanna nwe tok. 35 Ke ma inge, kowos
in pulaik ac tia fuhleak, mweyen pulaik lowos ac sot sie
mwe moul na yohk. 36 Kowos enenu in muteng, kowos
in mau oru ma lungse lun God ac eis ma su El wulela
kac. 37 Tuh oana ke Ma Simusla uh fahk, “Kitin pacl na
lula, Na el su ac tuku el fah tuku; El fah tia paht. 38
Mwet suwoswos luk elos ac lulalfongi ac moul; A kutena
selos fin forla likiyu, Nga ac fah tia insewowo sel.” 39 Kut
tia oana mwet ma forla ac tuhlac. Oasr lulalfongi lasr,
pwanang kut ac fah moliyukla.

11 Kalmen lulalfongi pa kut etu suwohs ke ma su kut
finsrak nu kac, ac oasr mwe akpwayeye lasr ke
ma su kut tia ku in liye. 2 Ke sripen lulalfongi lun mwet
matu lasr meet ah, God El insewowo kaclos. 3 Lulalfongi
pa oru kut in etu lah kusrao ac faclu orekla ke kas lun
God, ac tuh ma su ku in liyeyuk orekla ke ma su tia ku in
liyeyuk. (aiōn g165) 4 Ke sripen lulalfongi lal, Abel el tuh
oru sie mwe kisa nu sin God su wo liki mwe kisa lal Cain.
Ke sripen lulalfongi lal, God El insewowo sel ac oakalla
mu el sie mwet suwoswos, mweyen God El insewowo
ke mwe sang lal ah. Ke sripen lulalfongi lal, Abel el ne
misa, ma el oru uh srakna kaskas nu sesr. 5 Ke sripen
lulalfongi lal Enoch, oru el tia pula misa, a utukyak el nu
yurin God. Wangin mwet ku in konalak, mweyen God
El usalak nu lucng. Ma Simusla uh fahk mu meet liki
utukyak Enoch nu lucng, el tuh akinsewowoye God.
6 Wangin mwet ku in akinsewowoye God fin wangin
lulalfongi lalos. Tuh kutena mwet su tuku in alu nu sin
God, el enenu in lulalfongi lah pwaye oasr God moul se,
ac El oru wo nu selos su sokol. 7 Lulalfongi lal Noah pa
oru elan lohng kas in sensenkakin lun God nu sel ke ma
ac tuku tok, su el tia ku in liye. El akos God ac orala
oak soko, su el ac sou lal moulla kac. Ke sripen ma el
oru inge, Noah el akkalemye lah faclu koluk, ac el pa
sie su aksuwosyeyuk yurin God ke sripen lulalfongi lal.
8 Lulalfongi lal Abraham pa oru el akos ke God El tuh
pangnol elan som nu in sie facl su God El tuh wuleang
mu El ac sang nu sel. El tuh som liki facl sel ac tia
etu lah el ac som nu ya. 9 Ke sripen lulalfongi lal, el
muta oana sie mwet sac in facl se su God El wulela nu
sel kac. El tuh muta in lohm nuknuk oapana Isaac ac
Jacob, su oayapa eis wulela sac pacna sin God. 10 Tuh
Abraham el tuh soano siti se su God El ac fah lumahla
ac musaela — sie siti su pwelung kac ac fah oan ma
pahtpat. 11 Lulalfongi lal Abraham pa oru elan tuh ekla
papa se el finne arulana matuoh, ac Sarah el mutan
talap se. El tuh lulalfongi God lah El ac oru ma El wulela
kac. 12 Abraham el finne apkuranna in misa, tulik puspis
ac fwil puspis tuku kacl me, oana pisen itu inkusrao, ac
pisen puk su tia ku in oekyukla weacn uh. 13 Mwet inge
nukewa lulalfongi nwe ke na elos misa, a elos tiana eis
ma God El wulela kac. Tusruktu elos liye ma inge ke
oan yen loessula ac elos insewowo kac, ac elos sifacna
fahk lah elos mwet sac nu in acn inge, ac mwet fahsr
su muta sayen acn selos fin faclu. 14 Elos su kaskas
ouinge elos oru tuh in kalem lah elos suk sie facl su ac
ma lalos sifacna. 15 Elos tia nunku na ke facl se ma
elos fahsr liki. Elos funu nunku na kac, lukun oasr na
pacl wo lalos in folokla. 16 Elos tia nunku ouinge, a elos
kena konauk sie facl ma ac wo liki, aok facl se inkusrao.
Ke ma inge God El tiana mwekin tuh elos in pangnol
God lalos, mweyen El akoela tari siti se nu selos. 17
Lulalfongi lal Abraham pa oru el eisalang Isaac, wen se
natul, tuh in sie mwe kisa ke God El srikal. Abraham pa
God El tuh orala wulela lal nu se ah, a Abraham el tuh
akola na elan kisakunla wen sefanna natul ah. 18 God El
tuh fahk nu sel meet, “Fwilin tulik puspis nga wulela nu
sum kac ac fah tuku kacl Isaac me.” 19 Abraham el tuh
nunku mu God El ku in akmoulyalak Isaac liki misa, na
kut ku in fahk mu Abraham el sifilpa eisal Isaac liki misa.
20 Lulalfongi lal Isaac pa oru elan wulela nu sel Jacob ac

Esau ke mwe insewowo su ac fah tuku in pacl tok uh. **21** Lulalfongi lal Jacob pa oru el akinsewowoye tulik luo natul Joseph meet liki el misa. El fungyang nu fin sikal lal ac alu nu sin God. **22** Lulalfongi lal Joseph, ke el apkuran in misa, oru elan sramsram ke som lun mwet Israel liki facl Egypt, ac ke ma elos in oru ke srel tukun el misa. **23** Lulalfongi lun papa ac nina kial Moses oru eltal okanulla ke malem tolu tukun el isusla ah. Eltal liye lah tulik na oasku se pa el, ac eltal tia sangeng in seakos ma sap lun tokosra. **24** Lulalfongi lal Moses ke pacl se el matula, oru el srangesr in pangpang el wen nutin acn natul tokosra Egypt. **25** El sifacna sulela in keok yurin mwet lun God, liki na in pwarkin ma koluk ke kitin pacl. **26** El nunku tuh el fin keokkin mwe akkoluk ma orek pac nu sin Christ, ac yohk sripa liki mwe kasrup nukewa lun facl Egypt, tuh el nunkala yohk ke ma lacne su el ac fah eis tok. **27** Lulalfongi lal Moses pa oru el som liki acn Egypt ac tia sangeng ke kasrkusrak lal tokosra. El srunga folokla, mweyen oana elan liye God, su tia ku in liyeyuk. **28** Lulalfongi lal pa oru el tuh oakiya Kufwen Alukela. El sap in mosrweyukla mutunoa uh ke srah, tuh Lipufan su ac uniya wounse mukul in fah tia uniya wounse nutin mwet Israel. **29** Lulalfongi lun mwet Israel pa oru elos in ku in fahsr sasla luin Meoa Srusra oana elos in fahsr na fin acn pao; ac ke mwet Egypt elos srike in oru oana, na elos walomla inkof uh. **30** Lulalfongi lun mwet Israel pa oru pot in acn Jericho tuh mukukla tukun mwet Israel elos fahsr rauni ke len itkosr. **31** Lulalfongi lal Rahab, mutan kosro sac, pa oru el tia wi anwuki yurin mwet ma seakos God, mweyen el tuh kulang in kasru mwet kalngeyuk lun Israel. **32** Mea pac nga ac fahk? Sufalla pacl ngan srumun kacl Gideon, Barak, Samson, Jephthah, David, Samuel, ac mwet palu ah. **33** Ke sripen lulalfongi lalos elos tuh mweuni mutunfacl saya ac kutangulosla. Elos oru ma suwohs, ac eis ma God El wulela kac. Elos kaliya oalin lion uh, **34** konela firir lulap, ac kaingkunla misa ke cutlass. Elos tuh munas, a ekla ku; elos pulaik ke mweun, ac kutangla un mwet mweun lun mutunfacl saya. **35** Ke lulalfongi lun kutu mutan uh, elos sifil eis sou lalos ma misa ac sifil akmoulyeyukyak. A kutu mwet tia lungse in sukosokla, na elos lungkin in misa ke keok, elos in mau ku in sifil moulyak nu ke sie moul wo liki. **36** Kutu selos aksruksrukiyuk ac sringsring, ac kutu kapiri ke sein ac sisiyang nu in presin. **37** Ac kutu pac tatngal nu ke misa, kutu tahtaelik nu ke ip luo, ac kutu anwuki ke cutlass. Kutu forfor ac wangin ma in nukum sayen kulun sheep ac nani — elos sukasrup, akkeokyeyuk ac orek koluk, **38** ac faclu kupansuwolla nu selos! Elos forfor wel yen mwesis ac fineol, ac muta in luf pe eol uh ac luf infohk uh. **39** Arulana akilenyuk mwet inge nukewa in Ma Simusla ke sripen lulalfongi lalos. Tusruktu elos tiana eis ma God El wulela kac, **40** mweyen oasr akoo lun God nu selos ac oayapa nu sesr su wo liki. Ac akoo lal pa elos in wikutyang, tuh kut in tukeni aksuwosyeyukla.

12 A funu kut, oasr un mwet loh na lulap sin mwet lulalfongi inge su raunikutla. Ke ma inge lela kut in sisla ma nukewa ma ikus kut uh, ac ma koluk ma liksreni na sruokkuti, ac lela kut in moniyukyang in kasrusr lasr su oan ye mutasr uh. **2** Lela kut in suilya na Jesus, su kol kut ac aksuwosye lulalfongi lasr. El finne ac misa fin sakseng a el tiana fuhleak! A ke sripen engan su el akwot nu kac, el pilesrala mwekin lun misa fin sakseng, ac inge el muta lapo layot ke tron lun God. **3** Nunku ke ma upa ma orek nu sel; ac ma el mutangla ke sripen srunga lulap lun mwet koluk nu sel! Ke ma inge kowos in tia munasla ac fuhleak. **4** Tuh ke kowos alein lain ma koluk, kowos soenna sun alein ma ac oru in anwuki kowos. **5** Ya kowos mulkunla kas in akku su God El fahk nu suwos ke kowos ma natul? "Wen nutik, kom in arulana loang ke pacl Leum El aksuwosye kom, Ac kom in tia inse toasr ke El kai kom. **6** Tuh Leum El aksuwosye mwet nukewa su El lungse, Ac sang kai nu selos nukewa su El eis tuh in ma natul." **7** Kowos in muteng ma kowos keok kac oana kai lun sie papa; keok lowos an akkalemye lah God El orekowos oana ma natul. Mea, na oasr sie tulik ma papa tuma uh tia kai? **8** Fin tia kaiyuk kowos, oana ke orek nu sin tulik natul nukewa uh, kalmac pa kowos tia ma natul na pwaye, a kowos oana temti. **9** Kut fin nunku nu ke papa tumasr fin faclu uh, elos kai kut ac kut sunakunulos na. Ouinge, arulana fal kut in akpusiselye kut nu sin Papa tumasr in Ngun, tuh kut in moul! **10** Papa tumasr faclu uh elos kai kut ke kitin pacl, fal nu ke liye lalos; a God El kai kut tuh in wo nu sesr, tuh kut in ipeis ke mutal lal. **11** Ke pacl ma kaiyuk kut uh, kut ac liye oana in ma aksupwarye kut ke pacl sac, ac tia ma in akenganye kut. Tusruktu tok, elos su aksuwosyeyuk ke kain kaiyuk inge elos kosrani moul in misla lun sie moul suwohs. **12** Ke ma inge kowos in asroela po totola lowos, ac akkeyala inti rarrar lowos! **13** Sikalani in fahsr ke inkanek suwohs, tuh ne osaksak in fah tia munasla, a in kwela. **14** Kowos in srike in moul in misla yurin mwet nukewa, ac srike in moulkin sie moul mutal, mweyen wangin mwet ku in liye Leum el fin tia moul ouinge. **15** Liyaung tuh kowos in tia forla liki lungkulang lun God. Tia lela kutena suwos in ekla oana soko sak mwen su kapak ac oru kain in lokoalok puspis inmasrlowos. **16** Nimet lela kutena mwet in moulkin lumah fohkfok lun kosro, ku pilesru moul in ngun in el oana Esau, su kitala mwe usru in wounse lal ke ahlu in mongo se. **17** Ac tok, oana ke kowos etu, el tuh siyuk papa tumal in akinsewowoyal; tusruktu folokinyukla el mweyen wangin ma el ku in oru in ekulla ma el orala tari, el nwe tung ac suk in wola. **18** Kowos tia oana mwet Israel, su tuh tuku nu ke ma su elos ku in pula, aok nu Fineol Sinai yen oasr e firir we, ac lohsr lulap, ac eng upa, **19** ac pusra lulap ke mwe ukuk, ac pusren God ke El kaskas. Ke mwet uh

lohng pusra sac elos kwafe tuh elos in tia sifil lohng, **20** mweyen elos tia ku in muteng ma sapkinyuk nu selos, ma fahk mu, “Kutena mwet, ku finne kosro soko, fin pusralla eol uh, kowos fah tanglal nwe ke el misa.” **21** Ma elos liye inge arulana aksangengyalos, pwanang Moses el fahk, “Sangeng luk uh oru nga rarrar!” **22** A funu kowos, kowos tuku nu Fineol Zion, ac nu ke siti lun God moul, Jerusalem inkusrao, yen tausin puspis lipufan oasr we. **23** Kowos tuku nu ke tukeni engan se lun un mwet pangpang wounse nutin God, su inelos simla tari inkusrao. Kowos tuku nu yurin God su nununku mwet nukewa, ac nu yurin ngunin mwet wo su aksuwosyeyukla tari. **24** Kowos tuku nu yurin Jesus, mwet akiwe su oakiya wuleang sasu inmasrlon God ac mwet uh, ac nu ke srah in aknasnas su kaskas ke ma su wo liki ma srahl Abel tuh kaskas kac. **25** Ke ma inge kowos liyaung tuh kowos in tia srunga porongo pusren el su kaskas. Elos su tuh srangesr lohng pusren el su fahkak kas lun God fin faclu, elos tuh kofla kaingkunla. Na faska kut — kut ac kaingla fuka kut fin tia lohng el su kaskas inkusrao me! **26** In pacl meet ah, pusral osrokak faclu, tusruktu inge El wulela ac fahk, “Ke nga ac sifilpa osrokak faclu, kusrao ac wi pac.” **27** Kas se inge, “sifilpa” arulana akkalemye lah ma orekla nukewa ac fah usrusryak ac sisila, tuh ma su tia ku in usrusryak in oanna. **28** Ke ma inge, lela kut in sang kulo, mweyen kut eis tari sie tokosrai su tia ku in mokleyukla. Lela kut in sang kulo ac alu nu sin God ke sie ouiya su ac akinsewowoyal, ke sunak ac arulana akfulatyal; **29** mweyen pwaye lah God lasr El oana sie e ma ku in kunausla ma nukewa.

13 Kowos in sikalani na in lungse sie sin sie oana ke kowos sou sefanna in Christ. **2** Esam in eis mwet sac nu in lohm suwos ke kulang. Oasr mwet tuh oru ouinge, ac solauk lipufan nu in lohm selos ke elos tia etu lah lipufan. **3** Esamulos su muta in kapir, oana kowos in welulos muta in kapir. Esamulos pac su keok, oana kowos in welulos keok. **4** Payuk uh enenu in sunakinyuk sin mwet nukewa, ac mwet payuk uh enenu in inse pwaye nu sin sie sin sie. God El ac fah nununkalos nukewa su moul in elahn kosro. **5** Kowos in tia nunkun mani, a kowos in falkin ma oasr yuruwos, tuh God El fahk, “Nga ac fah tiana fahsr liki kom; nga fah tiana siskomla.” **6** Ke ma inge kut ku in pulaik in fahk, “Leum El kasreyu, Nga fah tiana sangeng. Mea mwet ac ku in oru nu sik?” **7** Esam mwet kol lowos meet, su tuh fahkak kas lun God nu suwos. Esamak ouiyen moul ac misa lalos, ac etai ouiyen lulalfongi lalos. **8** Jesus Christ el tia ekyek — el oana sie, ekea, misenge, ac nu tok ma pahtpat. **(aiōn g165)** **9** Nikmet lela kutena kain in mwe luti sutuu in kifuskowosla liki inkanek pwaye uh. Wo tuh insiasr in akkeyeyuk ke lungkulang lun God, ac tia ke kut akos ma sap ke mwe mongo. Elos su akos ma sap inge tiana eis kasru kac. **10** Mwet tol su oru orekma kunalos ke iwen aktuktuk lun mwet Jew uh, wangin suwohs lalos in mongo ke kutena mwe kisa ma orek ke acn in alu lasr uh. **11** Mwet tol fulat lun mwet Jew el ac us srahn kosro nu in Acn Mutal Na Mutal in tuh oru mwe kisa nu ke eela ma koluk; tusruktu monin kosro inge isisyak likin acn in aktuktuk. **12** Ke sripa se inge Jesus el oayapa misa likin siti uh, in tuh aknasnasye mwet uh liki ma koluk lalos ke srahl sifacna. **13** Ke ma inge, lela kut in som nu yorol nu likin siti uh, ac welul keokkin mwe akmwekin ma tuh orek nu sel. **14** Tuh wangin siti kawil sesr fin facl se inge. Kut tawi na siti se su ac fah tuku. **15** Ouinge lela kut in kaksakin God inen Jesus pacl nukewa tuh in oana mwe kisa lasr — sie mwe kisa ma tuku ke oalin kutena mwet su fahkulak Jesus tuh el Leum. **16** Nikmet mulkunla in oru ma wo ac in kasru sie sin sie, tuh pa inge mwe kisa ma God El insewowo kac. **17** Kowos in akos mwet kol lowos ac fahsr tukun ma elos sapkin nu suwos. Elos tia tui in karingin ngunuwos, mweyen elos enenu in akkalemye nu sin God fokin orekma lalos. Kowos fin aksolos, elos ac engan in oru ma kunalos; a kowos fin tia, na elos ac orekma ac toasr. Na fin ouinge, ac fah wangin kasru nu suwos kac. **18** Kowos in tia tui in pre kacsr. Kut pulakin na pwaye lah wangin ma sufal lasr, mweyen kut kena tuh orekma lasr in suwohs pacl nukewa. **19** Ac nga kwafe ma lulap tuh kowos in pre nu sin God tuh Elan sa in supweyuwot nu yuruwos. **20** God El akmoulyalak Jesus Leum lasr liki misa. El mwet Shepherd Fulat lun sheep uh ke sripen el aksororye srahl in oakiya sie wuleang kawil. **(aiōnios g166)** **21** Lela tuh God lun misla in sot ma wo nukewa ma kowos enenu in oru ma lungse lal, ac Elan orekma in kut tuh kut fah oru ma su akinsewowoyal. El fah oru ma inge ke Jesus Christ, su fal in kaksakinyuk nwe tok ma pahtpat! Amen. **(aiōn g165)** **22** Nga kwafe suwos, mwet wiuk in lulalfongi, kowos in mongfisrasr in porongo kas in akkeye luk inge; tuh leta se nga simusla inge tiana loes. **23** Nga ke kowos in etu lah Timothy, mwet wiasr, el ikakla liki kapir. El fin sa in tuku, nga ac fah usal elan wiyu ke nga ac fahsrot nu yuruwos. **24** Sang lung lasr nu sin mwet kol lowos an kewa, ac nu sin mwet lun God nukewa. Mwet lulalfongi wiasr in acn Italy elos supu pac lung lalos nu suwos. **25** Lungkulang lun God in wi kowos nukewa.

James

1 Ma sel James, sie mwet kulansap lun God ac lun
Leum Jesus Christ: Paing mwet lun God nukewa
su fahsrelik fin faclu nufon. **2** Mwet lulalfongi wiuk, ke
kain in mwe srike puspis sun kowos, kowos in oakla
mu ma inge mwe insewowo nu suwos, **3** tuh kowos
etu lah ke pacl se lulalfongi lowos kutangla fin mwe
srike inge, saflaiya muteng lowos uh yokelik. **4** Kowos in
sruokyana muteng lowos nwe ke safla, in tia munasla,
tuh kowos in suwohs ac fal in ouiya nukewa, ac wangin
ma kowos sufalla kac. **5** Tusruktu kutena suwos fin
enenu in akyokye lalmwetmet lal, enenu elan pre nu sin
God, su ac fah sang nu sel; mweyen God El tia srowohsr
a El insewowo in sang yohk nu sin mwet nukewa. **6** Ac
ke pacl kowos pre, kowos enenu in lulalfongi ac in tia
alolo. Elos su alolo elos oana noa in meoa su tuhyak ac
eng uh pahlela. **7** Mwet ouinge in tia nunku mu elos
ac eis kutena ma sin Leum. **8** Elos tafu luo in nunak
lalos, ac seokak in ma nukewa. **9** Sie mwet Christian su
sukasrup enenu in engan lah God El akfulatyalak, **10**
ac mwet Christian se su kasrup el enenu pac in engan
lah God El ac akpusiselyal. Tuh mwe kasrup lal uh ac
fah wanginla oana sie ros inima uh. **11** Fulen faht uh
ke ac takak ac fulokla mah inima uh, na ros kac uh
ac putatla ac wanginla katoiya. In lumah sacna, mwet
kasrup se ac fah mwella ke el forfor ac oru orekma lal.
12 Insewowo mwet se su oaru na ke pacl srikeyuk el, tuh
ke pacl se el kutangla ma upa inge, God El ac fah sang
nu sel tefuro lun moul, tuh pa inge ma God El wuleang
nu selos su lungse El. **13** Mwet se fin srifeyuk, elan tia
fahk, "Mwe sruhf se inge ma sin God me," tuh God El
tia srifeyuk ke ma koluk, ac El tia pac srife mwet uh.
14 A mwet se el srifeyuk ke sripen lungse lal sifacna,
su amakunulla nu ke ma koluk ac el sruhfla. **15** Ac ke
kena koluk lal kui in el, ac oswela ma koluk lulap; ac
ke ma koluk inge yokelikna, ac kololla nu ke misa. **16**
Mwet kawuk saok luk, kowos in tia kiapweyukla! **17** Mwe
kite wo ac fal nukewa, tuku lucng me; ma inge tuku sin
God me su orala kalem nukewa inkusrao, ac su tiana
ekyek pwanang lohsr uh tiana sikyak. **18** Ke lungse lal
sifacna El oswekutla ac ase moul nu sesr ke kas pwaye
lal, tuh kut fah oana fahko se meet inmasrlon ma orekla
lal nukewa. **19** Mwet kawuk saok luk, esam ma se inge!
Mwet nukewa enenu in sa lohng, a tia sa in kaskas,
ac tia pac sa in kasrkusrakak. **20** Mweyen ke mwet uh
kasrkusrak, elos tia ku in orala sripa suwoswos lun God.
21 Ke ma inge, sisla elah fohkfok nukewa ac orekma
koluk nukewa. Ac kowos in akpusiselye kowos nu sin
God, ac eis kas ma El oakiya insiowos, su ac ku in
molikowosla. **22** Kowos in oru oana ma kas lun God
uh fahk, ac tia lohng mukena; tuh kowos fin lohng ac
tia oru, kowos sifacna kiapwekowos. **23** Kutena mwet
su lohng na kas ac tia moulkin, el oana mwet se ma
ngetang ac liye lumahl in selngun uh. **24** Tukun el liye
tari, el ac som ac sa na mulkunla lah fuka lumahl. **25**
Kutena mwet su arulana lohang nu ke ma sap wowo su
aksukosokye mwet uh, ac el kwafeang in nunku na kac,
ac el tia lohng mukena ac mulkunla, a el orekmakin —
mwet ouinge uh God El ac fah akinsewowoye in ma el
oru. **26** Ya oasr mwet nunku mu el akfalye oakwuk lun
alu uh? El fin tia karingin lohul, ac wangin sripen alu
lal ac el sifacna kiapwella. **27** Alu pwaye ac nasnas ye
mutun God Papa pa inge: in karinganang tulik mukaimtal
ac katinmas su muta in ongoiya, ac sifacna liyaung tuh
ma koluk lun faclu in tia akfohkfokye kom.

2 Mwet kawuk luk, ke kut mwet lulalfongi in Leum lasr
Jesus Christ, Leum lun wolana, kowos in tia srisri,
ku sule mwet ke lumahlos. **2** Fin pa mwet kasrup se el
ring gold ac nukum nuknuk wowo utyak nu ke tukeni se
lowos, ac mwet sukasrup se wi pac utyak ac el nukum
nuknuk mihsasa. **3** Kom fin akfulatye mwet se ma nukum
nuknuk wowo ac fahk nu sel, "Muta fin mwe muta wowo
se inge," a kom fahk nu sin mwet sukasrup sac, "Tu
inse ingo, ku muta infohk uh sisken niuk," **4** ya kom tia
sifacna oru in oasr mwatum ke kom srisri ac nununku
mwet ke ouiya sufal? **5** Mwet kawuk saok luk, kowos
in porongo! God El sulela mwet sukasrup fin faclu tuh
elos in kasrup in lulalfongi, ac in ipeis ke tokosrai se su
El wuleang kac nu sin mwet su lungse El. **6** A kowos
pilesru mwet sukasrup! Ya tia mwet kasrup pa akkolukye
kowos ac uskowosyak nu in nununku? **7** Elos pa mwet
ma kaskas enum ke ine wolana se su itukot nu suwos ac
kowos ekin. **8** Ma se ma wo ac suwohs kowos in oru uh
pa akos ma sap lun Tokosrai, su simla in Ma Simusla:
"Kom fah lungse mwet tulan lom oana ke kom lungse
kom sifacna." **9** A kowos fin srisri, kowos orekma koluk,
ac Ma Sap uh ac nununkekowos oana mwet kunaus ma
sap. **10** Kutena mwet su srike in karinganang ma sap
nukewa a el kunausla sie, oasr mwatal kac nufon. **11**
Tuh El su fahk, "Nik kom kosro," El oayapa fahk, "Nik
kom akmas." Kom finne tia kosro, kom srakna sie mwet
kunausla ma sap, kom fin akmas. **12** Kowos in kaskas
ac orekma oana mwet su etu lah God El ac nununku
mwet fal nu ke ma sap su ase sukosok. **13** Tuh ke God
El ac nununku mwet uh, ac fah wangin pakomuta lal
nu sin mwet su tia pakoten; a mwet se su pakoten el
ac fah kutangla nununku. **14** Mwet lulalfongi wiuk, mea
sripa sie mwet el fin fahk mu oasr lulalfongi lal, a orekma
lal tia akpwayei? Lulalfongi sac ku in molella? **15** Fin
oasr mwet lulalfongi wiasr, mukul ku mutan, su enenu
nuknuk ac wangin ma nalos. **16** Mea sripa sie suwos fin
fahk nu selos, "God Elan akinsewowoye kom! Kom in
fusrfusr ac kihp!" — kom fin tia sang mwe enenu lun
manolos? **17** Oapana lulalfongi uh: el fin mukena ac
wangin orekma wi, na lulalfongi sac misa. **18** Sahp oasr
sie mwet ac fahk mu, "Lulalfongi oan sum ac orekma oan
sik." Na nga ac topuk ac fahk, "Akkalemye lulalfongi lom

sayen orekma. Ac nga ac akkalemye nu sum lulalfongi
luk ke orekma luk." 19 Ya kom lulalfongi lah oasr God
sefanna? Wona! Demon uh elos lulalfongi pac, ac rarrar
ke sangeng. 20 Kom sie mwet lalfon! Ya kom lungse
in oasr mwe akpwayeye nu sum lah lulalfongi sayen
orekma wanginna sripa? 21 Abraham, papa matu tumasr
meet ah, el aksuwosyeyuk fuka ye mutun God? Ke
sripen orekma lal, ke el kisakunul Isaac, wen natul, fin
loang uh. 22 Kom tia akilen? Lulalfongi lal ac orekma lal
tukenina orekma. Lulalfongi lal aksuwosyeyuk ke orekma
lal. 23 Na akpwayeyuk Ma Simusla se inge: "Abraham el
lulalfongi God, ac ke sripen lulalfongi lal, God El oakalla
sie mwet suwoswos." Ouinge pangpang el kawuk lun
God. 24 Inge, kowos liye lah sie mwet el aksuwosyeyuk
yurin God ke orekma lal, ac tia ke lulalfongi lal mukena.
25 Oapana Rahab, mutan kosro sac — God El tuh oakal
sie mwet suwoswos ke sripen orekma lal, ke el tuh
kulang nu sin mwet kalngeyuk lun Israel ac kasrelos ke
el supwalosla in kaing ke soko pacna inkanek. 26 Na
oana ke mano sayen ngun el misa, ouinge lulalfongi
sayen orekma el misa.

3 Mwet lulalfongi wiuk, in tia pus suwos weang mwet
luti, tuh kowos etu lah kut mwet luti uh fah nununkeyuk
upa liki mwet ngia. 2 Kut nukewa tafongla pacl puspis.
Tusruktu fin oasr mwet tia tafongla ke kas lal, el sie mwet
suwohs su ku in leumi manol nufon. 3 Kut kapriya mwe
kuhf se nu in oalin horse uh in sang kifasul elan akos
kut ac fahsr nu yen kut lungse fahsr nu we. 4 Nunku
pac ke oak nes lulap uh, finne yohk ac el kasrusr ke
eng upa uh, ac ku in kifusyuk ke kitin ikwik na srisrik,
ac ku in kasrusr nu kutena acn ma captain el lungse in
som nu we. 5 Ouinge loh uh: ma na srisrik se, a el ku in
konkin ke ma lulap. Nunku ke insak na lulap se ac ku in
firirla ke kitin firir na srisrik! 6 Ac loh uh el oana sie e.
El oana sie faclu ma sessesla ke ma sutuu, su oan in
manosr ac osralik ma koluk in manosr nufon. El ku in
furreak moul lasr nufon ke sie e na ngeng ma tuku in hell
me. **(Geenna g1067)** 7 Ku in akmunayeyuk kain in kosro
nukewa, ac mwet uh akmunaye tari kosro lemnak ac
won, ma orakrak ac ik. 8 Tusruktu soenna oasr sie mwet
ku in akmunaye loh uh — ma na koluk se ac koflana
kifusyukla, sessesla ke pwasin in misa. 9 Kut orekmakin
loh uh in sang kulo nu sin Leum ac Papa tumasr, ac
oayapa in selngawi mwet wiasr, su orekla in lemluman
God. 10 Kas in sang kulo ac kas in selnga tukeni illa liki
oalu sefanna. Mwet wiuk, tiana wo in ouinge! 11 Kof
loslos ac kof taek tia ku in tukeni sororme liki unon in kof
sefanna. 12 Mwet lulalfongi wiuk, sak fig soko tia ku in
fokla tuh olive pa fahko, ac oa in grape tia ku in fokla tuh
fig pa fahko uh. Unon in kof kifinte tia ku in use kofonot.
13 Ya oasr sie inmasrlowos su oasr etauk ac lalmwetmet
yoro? Elan akpwayei ke moul wo lal, ac ke orekma wo el
orala ke inse pusisel ac lalmwetmet. 14 Tusruktu insiom
fin sessesla ke sok, srunga, ac nunku kac sifacna, nik
kom orekma koluk in kisrung ma pwaye ke kom konkin
lalmwetmet lom. 15 Lalmwetmet ouinge tia ma tuku
lucng me, a ma lun faclu — tia ma lun ngun, a ma lun
Devil. 16 Yen ma oasr sok ac nunku kac sifacna we,
fohs ac kain in ma koluk nukewa oasr pac we. 17 Ma se
meet ke lalmwetmet lucng me uh pa nasnas; el oayapa
misla, okak, ac kulang; sessesla ke pakoten ac fahko
wo puspis; wangin srisri ac kutasrik. 18 Mwet iwe elos
yukwiya fita lun misla, na elos ac fah kosrani fahko lun
misla, su pa suwoswos.

4 Tuku ya me anwuk ac akukuin inmasrlowos inge?
Ma inge tuku liki kena lowos nu ke mwe pwar koluk,
su amei na in kowos. 2 Kowos mwel ma lun mwet ac
koflana eis, oru kowos akola in akmas; yokla nunkunma
suwos, ac ke kowos tia ku in eis na kowos akukuin ac
anwuk. Kowos tia eis ma kowos lungse mweyen kowos
tia siyuk sin God kac. 3 Ac pacl kowos siyuk uh kowos
tiana eis, mweyen sripa lowos uh koluk. Kowos siyuk ke
ma kowos in orekmakin nu ke pwar lowos sifacna. 4
Tiana pwaye insiowos nu sin God! Ya kowos tia etu lah
kowos fin mwet kawuk lun faclu, kalmac pa kowos mwet
lokoalok lun God? Kutena mwet su lungse ma lun faclu
el sifacna oru elan mwet lokoalok lun God. 5 Nik kowos
nunku mu sutuu uh Ma Simusla ma fahk mu, "God El
lemtai ngun se su El filiya in kut." 6 Tusruktu lungkulang
se su God El ase, el ku liki na. Oana Ma Simusla uh fahk,
"God El lainulos su inse fulat, a El sang lungkulang nu
selos su pusisel." 7 Ke ma inge, eiskowosyang sifacna
nu sin God. Kowos in lain Devil, ac el fah kaingkin
kowos. 8 Kowos in kalukyang nu yurin God, ac El ac fah
apkuranwot nu yuruwos. Ohlla pouwos, kowos mwet
koluk! Aknasnasye insiowos, kowos mwet wosounkas!
9 Kowos in arulana asor, ac tung ac mwemelil; ekulla
israsr lowos an nu ke tung, ac engan lowos nu ke inse
toasr! 10 Akpusiselye kowos sifacna ye mutun Leum,
ac El fah akfulatye kowos. 11 Mwet wiuk in lulalfongi,
kowos in tia kaskas in sufan sie sin sie. Kutena mwet
su sufan mwet lulalfongi wial ku nununkal, el lain Ma
Sap ac orek nununku nu kac. Kom fin nununku Ma Sap,
na kom tila sie su akos Ma Sap, a kom mwet nununku
se. 12 God mukena pa orala Ma Sap ac orek nununku.
El mukena ku in molela ac kunausla. Su kom an ku in
nununku mwet wiom? 13 Ac inge porongeyu, kowos su
fahk mu, "Misenge ku lutu kut ac som nu ke sie siti ac
muta we yac se, sramtauk sie business lasr ac konauk
mani na yohk." 14 A kowos tia ku in etu lah moul lowos
ac fuka lutu! Kowos oana sie kulasr, su sikyak ke kitin
pacl na wanginla. 15 Ma fal kowos in fahk pa inge: "Fin
oh lungse lun God, kut fah moul ac oru ma se inge, ku
ma se ingo." 16 A inge kowos inse fulat ac tungak. Koluk
kain konkin inge kewa. 17 Ke ma inge, nu sel su etu in
oru wo a el tia oru, ac ma koluk se lal.

5 Ac inge, kowos mwet kasrup, porongeyu! Kowos in
tung ac mwemelil ke mwe ongoiya su ac tuku nu
fowos! **2** Mwe kasrup lowos kulamla, ac nuknuk lowos
mongola ke watil. **3** Gold ac silver lowos nukla ke ras, ac
ras se inge ac fah sie mwe loh lain kowos, su ac fah
kangla ikowos oana e uh. Kowos elosak mwe kasrup
in len safla inge. **4** Kowos tia moleang molin orekma
lun mwet orekma inima lowos ah. Porongo torkaskas
lalos! Pusren tung lun mwet su sifeni fokin ima lowos
sun insren God, Leum Kulana. **5** Moul lowos fin faclu
sessesla ke mwe kasrup lulap ac mwe engan. Kowos
sifacna akfatye kowos nu ke len in anwuki. **6** Kowos lusla
ac uniya mwet wangin mwata, ac elos tiana lain kowos.
7 Ke ma inge, mwet lulalfongi wiuk, kowos in mongfisrasr
nwe ke pacl Leum el ac tuku. Liye luman mongfisrasr lun
sie mwet ima ke el soano na ima lal in fokkakin fahko
wowo kac. El mongfisrasr na in soano af in taknelik ac
af in kosrani. **8** Kowos enenu in wi pac mongfisrasr ac
akkeye insiowos, tuh len in tuku lun Leum apkuran. **9**
Mwet lulalfongi wiuk, nik kowos torkaskas lain sie sin
sie, tuh God Elan tia nununkekowos. Mwet Nununku El
apkuran — El akola na in utyak. **10** Mwet kawuk luk,
esam mwet palu puspis su fahkak ke Inen Leum. Elos
in mwe srikasrak nu suwos mweyen elos nwe keok ke
ma puspis a elos mongfisrasr na. **11** Kut pangon mu
elos mwet engan mweyen elos mutangla mwe keok nu
selos. Kowos lohng ke muteng lal Job, ac kowos etu
luman kasreyuk lun Leum nu sel ke saflaiya. Tuh Leum
El sessesla ke kulang ac pakoten. **12** A yohk liki ma
nukewa, mwet lulalfongi wiuk, kowos in tia fulahk ke pacl
kowos orek wulela. Nikmet fulahk ke inkusrao ku faclu
ku ke kutena ma saya. Fahk na “Aok” ke ma ac aok, ac
“Mo” ke ma ac mo, na God El ac fah tia nununkekowos.
13 Fin oasr mwet inmasrlowos su oasr in ongoiya, el
enenu in pre. Fin oasr mwet su engan, el enenu in on ke
on in kaksak. **14** Fin oasr mwet mas, el enenu in suli
mwet kol lun church, su fah pre kacl ac mosrwella ke oil
in olive ke Inen Leum. **15** Pre su orek ke lulalfongi fah
akkeyala mwet mas. Leum El fah taksalak elan kwela,
ac fin oasr ma koluk el orala, ac fah nunak munas nu
sel. **16** Ke ma inge, kowos in fahkak ma koluk lowos nu
sin sie sin sie, ac pre ke sie sin sie, tuh kowos fah ku
in kwela. Pre lun sie mwet suwohs arulana kalem ku
kac. **17** Elijah el mwet se oapana kut. El pre ke inse
pwaye tuh in fah wangin af, na wangin af putati nu faclu
ke yac tolu tafu. **18** Na el sifilpa pre, ac af na matol tuku
inkusrao me, ac faclu sifil isus fahko. **19** Mwet lulalfongi
wiuk, sie suwos fin fahsr liki inkanek pwaye, ac sie pac
suwos sifil folokunulma, **20** esam na ma se inge: kutena
mwet su folokonma sie mwet koluk liki tafongla lal, el
molela ngunin mwet koluk sac liki misa, ac oru tuh in
oasr nunak munas ke ma koluk puspis.

Sie Peter

1 Ma sel Peter, mwet sap lun Jesus Christ — Nu sin
mwet sulosolla lun God su fahsrelik ac mwet sac
in acn Pontus, Galatia, Cappadocia, Asia, ac Bithynia.
2 God Papa El sulekowosla fal nu ke oakwuk lal, ac
Ngun lal akmutalye kowos tuh kowos in mwet lal, ac
kowos in akos Jesus Christ, ac aknasnasyeyukla ke
srahl. Lungkulang ac misla in arulana yokelik in kowos.
3 Lela kut in sang kulo nu sin God, Papa tumun Leum
lasr Jesus Christ! Ke sripen pakoten lulap lal, El ase
nu sesr sie moul sasu ke El akmoulyalak Jesus Christ
liki misa. Ma se inge nwekkutla ke sie finsrak moul. **4**
Ouinge kut tawi nu ke pacl se kut ac eis kasrpen mwe
insewowo su God El karingin nu sin mwet lal uh. El
karingin ma inge nu suwos in kusrao, yen ma ac tia ku in
kulawi, ku kolukla, ku efla. **5** Ma inge ma lowos su, ke
sripen lulalfongi lowos, God El karingin kowos ke ku lal
nu ke molela lal su akola in akkalemyeyuk ke pacl safla
uh. **6** Kowos in engan ke ma inge, kowos finne enenu
in asor ke kitin pacl inge ke sripen kain in mwe srike
puspis ma kowos keok kac. **7** Sripen mwe srike inge pa
in suk lah lulalfongi lowos an ku na. Finne gold, su ku in
kunausyukla, ac srikeyuk ke e. Ouinge lulalfongi lowos,
su arulana saok liki gold, ac fah srikeyuk pac, in liyeyuk
kuiya. Na kowos fah eis kaksak ac wolana ac sunak
ke Len se ma Jesus Christ el ac sikme. **8** Kowos finne
soenna liyal, a kowos lungse el. Ac kowos lulalfongel,
kowos finne tia liyal inge. Ke ma inge kowos engan ma
lulap ke sie engan su sessesla ke ma wolana, su kas
uh tia ku in aketeya, **9** mweyen inge kowos eis molela
nu ke ngunuwos, su pa sripen lulalfongi lowos in el. **10**
Mwet palu elos tuh arulana oaru in suk kalmen lango se
inge, ac elos orek palu kac lah ac fah mau sie mwe sang
lun God nu suwos. **11** Elos tuh srike in konauk lah pia
pacl sac, ac fuka luman tuku lun len sac. Pa inge pacl se
ma Ngun lun Christ su oan in elos tuh srisrngi nu kac, ke
mwe keok su Christ el ac enenu in keok kac, ac wolana
se su ac tuku toko. **12** God El akkalemye nu sin mwet
palu inge lah orekma lalos uh tia ma ac wo nu selos
sifacna, a ma nu suwos, ke elos kaskaskin ma su kowos
tufahna lohng inge sin mwet utuk kas su fahkak Pweng
Wo ke ku lun Ngun Mutal, su supweyuk inkusrao me.
Pa inge ma lipufan uh elos kena wi kalem kac. **13** Ke
ma inge, akola nunak lowos an nu ke orekma. Kowos
in ngusrik ac arulana finsrak nu ke mwe insewowo su
ac fah itukot nu suwos ke Jesus Christ el ac sikme. **14**
Kowos in akos God, ac tia lela moul lowos an in sifil
forla nu ke lungse lowos oana ke pacl se kowos srakna
nikin. **15** A kowos in mutal in ma nukewa kowos oru
an, oana ke God su pangon kowos El mutal. **16** Ma
Simusla uh fahk, "Kowos in mutal, mweyen nga mutal."
17 Kowos fahk mu "Papa tumasr" ke kowos pre nu sin
God, su nununku mwet nukewa ke srikasrak sefanna,
fal nu ke orekma lun kais sie mwet. Ouinge kowos in
orekmakin pacl lula lowos fin faclu in sunakunul. **18**
Tuh kowos etu ma su tuh aksukosokye kowos liki moul
wangin sripa ma tutafma sin papa matu tomowos meet
ah. Tia kutu ma su ac ku in kunanula oana silver ku gold;
19 a ke srah saoklana lun Christ, su oana soko lamb
su wangin kutena ma koluk ke manol. **20** God El nuna
sulella meet liki orekla faclu, ac tufahna fwackyuk Christ
in len safla inge ke sripowos. **21** Ke el, kowos lulalfongi
in God, su akmoulyalak liki misa ac sang wolana nu sel.
Ouinge lulalfongi ac finsrak lowos an oan in God. **22**
Inge, ke sripen akosten lowos nu ke ma pwaye, kowos
aknasnasyekowosla ac etala in moulkin lungse nu sin
mwet lulalfongi wiowos, na kowos in arulana lungse sie
sin sie ke insiowos nufon. **23** Tuh ke sripen kas moul
lun God su ac oan ma pahtpat, kowos sifilpa isusla,
oana tulik nutin El su moul lal uh kawil, ac tia ma nutin
mwet ma moul lalos uh sukawil. **(aiōn g165)** **24** Tuh Ma
Simusla uh fahk, "Mwet e nukewa oana mah uh, Ac
wolana nukewa lalos oana ros inima uh. Mah uh ac uli,
ac ros uh putatla, **25** A kas lun Leum God ac fah oan
nwe tok." Kas se inge pa Pweng Wo su fwackyak nu
suwos. **(aiōn g165)**

2 Ke ma inge kowos in sisla liki kowos kain in ma koluk
nukewa; tia sifil kikiap, ku kaskas wosounkas, ku sok,
ku kas in akkolukye sie sin sie. **2** Kowos in oana tulik
tufahna isusla, malu pacl nukewa nu ke sronin titi mutal
lun Ngun, tuh ke kowos nim kowos in kapak ac moulla.
3 Oana ke Ma Simusla uh fahk, "Kowos sifacna konauk
woiyen kulang lun Leum God." **4** Kowos in fahsr nu
yurin Leum, eot moul su mwet uh pilesrala, a God El
sulela ac aksaokye. **5** Kowos in fahsru oana eot moul,
ac lela in orekmakinyuk kowos in musaela tempul lun
ngun, yen ma kowos ac fah kulansap oana mwet tol
mutal in sang mwe kisa su mwe akinsewowoye God, ac
akkalemyeyuk nu suwos sin ngun lal ke Jesus Christ. **6**
Tuh Ma Simusla uh fahk, "Liye, nga sulela sie eot saok,
Su nga ac filiya tuh in eot in sruwasrik in Zion; Ac kutena
mwet su lulalfongi ke el, ac fah tiana auli." **7** Eot se
inge yohk sripa nu suwos su lulalfongi; a nu selos su tia
lulalfongi: "Eot se su mwet musa sisla mu wangin sripa
Ekla pa yohk sripa oemeet uh." **8** Ac sie pac Ma Simusla
uh fahk, "Pa inge eot se ma ac oru mwet uh in tukulkul,
Eot se ma ac oru elos in ikori." Elos tukulkul mweyen
elos tia lulalfongi ke kas sin God me; ma inge fal nu ke
oakwuk lun God kaclos. **9** Tuh kowos pa mutanfahl se
ma suleyukla, mwet tol lun Tokosra, sie mutanfahl mutal,
mwet lun God sifacna, suleyukla in sulkakin orekma
wo lun God, su pangonkowosme liki lohsr nu ke kalem
wolana lal. **10** Meet kowos tuh tia mwet lun God, a inge
kowos mwet lal. Meet kowos tia etu ke pakoten lun God,
a inge kowos eis tari pakoten lal. **11** Mwet kawuk luk, su
moul oana mwet sac ac mwet fufahsryesr fin faclu, nga
kwafe tuh kowos in sisla ma koluk su monuwos kena nu

kac, su mweun lain moul in ngun. 12 Ouiyen moul lowos
inmasrlon mwet selulalfongi uh enenu in arulana wo,
elos fin mau akkolukye kowos ac fahk mu kowos mwet
orekma koluk, elos ac akilen orekma wo lowos uh, ac
kaksakin God ke Len se El ac tuku uh. 13 Ke sripen
Leum, kowos in akos mwet kol nukewa fin faclu — nu sin
Tokosra Fulat, tuh el fulat oemeet, 14 ac nu sin governor
uh, su srisrngiyuk sin Tokosra Fulat tuh elos in kalyei
mwet orekma koluk, ac kaksakin mwet orekma wo. 15
Tuh God El lungse kowos in tulokinya sramsram lalfon
lun mwet nikin, ke orekma wo lowos. 16 Kowos in moul
oana mwet sukosok, tusruktu nimet orekmakin sukosok
lowos in afinya kutena ma koluk, a kowos in moul oana
mwet kohs lun God. 17 Kowos in sunakin mwet nukewa,
ac lungse mwet lulalfongi wiowos, ac akfulatye God, ac
sunakin Tokosra Fulat. 18 Kowos mwet kulansap, kowos
in akos mwet kacto lowos an, ac arulana akfulatyalos
— tia nu selos na su kulang ac nunak wo keiwos, a
nu selos pac su kou. 19 Kowos fin mutangla ngal lun
mwe keok su tia fal in orek nu suwos, mweyen kowos
akilen lah pa inge ma lungse lun God nu suwos, ma
inge ac mwe insewowo nu suwos. 20 Tuh mwe mea in
kaksakinyuk kom, kom fin muteng ke anwuk ma orek
nu sum ke sripen kom orala sie ma koluk? A kom fin
muteng mwe keok su orek nu sum ke kom oru ma wo,
God El ac fah akinsewowoye kom. 21 Pa inge ma God
El pangon kowos nu kac, tuh Christ sifacna el tuh keok
keiwos ac oakiya sie mwe srikasrak nu suwos tuh kowos
fah fahsr in falkal. 22 Wangin ma koluk el orala, ac
wangin kas kikiap lohngyuk sel. 23 Ke mwet uh fahk kas
in akkolukyal, el tia topkolos ke kas koluk; ke el keok, el
tia fahk kutena kas in aksangeng, a el eisalang nu sin
God, El su nununku suwohs. 24 Christ el sifacna usla
ma koluk lasr in manol nu fin sakseng, tuh kut in wi ma
koluk lasr uh misa ac moulkin moul suwoswos. Kowos
kwela ke sripen kinet kacl. 25 Kowos tuh oana sheep su
tuhlac, tusruktu inge folokinyukme kowos tuh kowos in
fahsr tukun Mwet Shepherd, su karingin ngunuwos.

3 In ouiya sacna, mutan payuk kowos in akos mukul
tomowos, tuh kutena selos fin tia lulalfongi ke kas
lun God, orekma wo lowos an ac fah pwanulosme in wi
lulalfongi. Ac tia enenu kowos in fahkla kutena kas, 2
mweyen elos ac liye na moul nasnas lowos, ac luman
akfulatyen God suwos. 3 Kowos in tia orekmakin mwe
yun ma liyeyuk lik tuh in akkatoye kowos, oana mwe
naweyuk nu ke aunsuf, ku mwe walwal orek ke gold, ku
nuknuk yohk molo. 4 A kato lowos uh in tuku liki nunak
pwaye lun insiowos, su kalem ke inse misla ac efal,
tuh ma inge ac fah oan paht, ac pa saok na pwaye ye
mutun God. 5 Tuh mutan in pacl oemeet ah su lulalfongi
ac finsrak yohk in God, elos sifacna nawelosla ke elos
akos mukul tumalos uh. 6 Sarah el tuh ouinge; el aksol
Abraham ac pangnol leum lal. Inge kowos acn natul
Sarah kowos fin oru ma wo ac tia sangeng ke kutena
ma. 7 In ouiya se pacna inge, mukul payuk uh kowos
in muta yurin mutan kiowos ac esam lah elos munas
liki kowos. Oralos in wo ac akfulatyalos, tuh elos ac
wi kowos ipeis ke moul ma pahtpat, su mwe kite lun
God. Oru ma inge, tuh in fah wangin ma lusrong pre
lowos uh. 8 In aksafye mwe sramsram luk uh: kowos
nukewa enenu in nunak sefanna ac ku in pulakin ma
mwet wiowos in lulalfongi elos pulakin. Kowos in lungse
sie sin sie, ac kowos in kulang ac inse pusisel nu sin
sie sin sie. 9 Nimet folokin ma koluk ke ma koluk, ku
sang kas koluk in lain kas koluk. A kowos in folokin ke
kas in akinsewowoye, mweyen mwe insewowo pa God
El wulela kac mu El ac sot nu suwos ke El tuh pangon
kowos ah. 10 Oana ke Ma Simusla uh fahk, “Kutena
mwet su lungse engankin moul lal Ac kena liye pacl wo,
Enenu elan tia fahk kutena kas koluk Ac tia sifil kikiap.
11 El enenu in forla liki ma koluk ac oru ma wo; El enenu
in suk moul misla ke insial nufon. 12 Tuh Leum El tawi
mwet suwoswos Ac lipsre pre lalos; A El lainulos su
oru ma koluk.” 13 Kowos fin moniyuk in oru ma wo,
su ac fah akkolukye kowos? 14 Tusruktu kowos finne
keok ke kowos oru ma wo, kowos insewowo na! Nimet
sangeng sin kutena mwet, ac nimet fosrnga. 15 A kowos
in akfulatye Christ insiowos, ac akleumyal in moul lowos.
Akola pacl nukewa in topuk kutena mwet su siyuk ke
finsrak se su oan in kowos, 16 tusruktu oru ke kas fisrasr
ac ke sunak. Karingin nunak lun insiowos in nasnas na,
tuh mwet fin fahk kas in akkolukye kowos, elos su fahk
kas koluk ke orekma wo lowos ke Christ, ac fah mwekin
ke ma elos fahk uh. 17 Tuh wo kowos in keok ke sripen
orekma wo lowos, fin pa inge ma lungse lun God, liki
keok ke sripen kowos oru ma koluk. 18 Tuh Christ el
misa ke ma koluk pacl sefanna in akfalye pacl nukewa;
sie mwet suwohs el misa in aolla mwet sesuwos, tuh
elan pwen kowos nu yurin God. Anwuki el in mano, a
akmoulyeyuk el in ngun, 19 ac ke el moul in ngun, el
som ac luti nu sin ngun su muta in kapir. 20 Ngun inge
ma lun mwet su tia akos God ke El tuh mongfisrasr
in tupanulos ke Noah el tuh musai oak soko ah. Mwet
oalkosr na su muta in oak soko ah pa tuh moliyukla ke
kof uh. 21 Kof se inge akilenyen baptais, su pa mwe
molela nu suwos in pacl inge uh. Tia orek in olla fohkfok
liki mano, a orek tuh in sie wulela nu sin God ke sulela
pwaye lun kais sie mwet. Ma se inge molikowosla ke
sripen sifil moulyak lun Jesus Christ, 22 su sowak tari nu
inkusrao ac muta lac po layot sin God. El leum fin lipufan
nukewa, ac kain in wal ac ku nukewa yen engyeng uh.

4 Ke sripen Christ el tuh keok ke moul in mano, kowos
enenu in oayapa sifacna akkeye kowos tuh nunak
lowos in oana nunak lun Christ, tuh kutena mwet su
keok ke manol el tia sifil ke oru ma koluk. 2 Ac ingela,
moul in mano lowos uh enenu in fal nu ke ma lungse lun

God, ac tia nu ke ma lungse lun mwet. **3** Fal tari pacl ma
kowos sisla in oru ouiya ma mwet tia lulalfongi God uh
oru. Moul lowos tuh som yokna nu ke ouiya fohkfok,
lung lun ikwa, nim mwe sruhi, tukeni warongrong in oru
ma koluk, kufwen sruhi, ac alu nu ke ma sruloala su sie
mwe srungayuk yohk. **4** Ac inge, mwet tia lulalfongi God
uh elos lut lah kowos tila welulos ke moul in sununta
ac lumah fohkfok meet ah, pwanang elos fahk kas in
akkolukye kowos. **5** Tusruktu elos ac fah enenu in
sifacna fahkulosyak ye mutun God, su akola in nununku
mwet moul ac mwet misa. **6** Pa inge sripen Pweng Wo
uh tuh lutiyuk pac nu sin mwet misa uh, aok elos su tuh
nununkeyuk ke elos srakna moul, oana ke mwet nukewa
nununkeyuk uh. Lutiyuk nu selos tuh in moul in ngun
lalos elos fah ku in moul oana ke God El moul. **7** Safla
lun ma nukewa apkuran me. Ouinge kowos in sifacna
liyekowosyang ac ngusrik in nunak lowos, tuh kowos in
pre fal. **8** Yohk liki ma nukewa, kowos in lungse sie sin
sie ke inse pwaye, mweyen elos su lungse elos akola
pacl nukewa in nunak munas ke ma koluk mwet uh oru
nu selos. **9** Paing sie sin sie nu in lohm suwos ac tia
torkaskas. **10** Kais sie suwos eis tari sie mwe sang saok
sin God me, na kowos in orekmakin mwe sang lowos in
akwoye mwet ngia, oana sie mwet tutafpo wo. **11** Kutena
mwet su ku in luti, elan fahkak kas lun God; kutena mwet
su kulansap, enenu in oru ke ku su God El sang nu sel,
tuh in kaksakinyuk God in ma nukewa ke Christ Jesus,
su ma lal wolana ac ku nwe tok ma pahtpat. Amen. **(aiōn
g165)** **12** Mwet kawuk saok luk, nimet kowos lut ke mwe
srike upa ma kowos keok kac, oana in sufal in sikyak nu
suwos. **13** A kowos in engan lah kowos ipeis ke keok lun
Christ, tuh ac fah arulana yohk engan lowos ke wolana
lal ac fah akkalemyeyuk. **14** Insewowo nu suwos mwet
fin kaskas koluk lain kowos ke sripen kowos fahsr tukun
Christ; kalmen ma inge pa Ngun wolana lun God oan
fowos. **15** Kutena suwos fin keok, lela in tia ma ke el
akmas, ku el pisrapasr, ku el sie mwet kunausla ma sap,
ku el sifacna isongol in oru ma kunen mwet ngia. **16**
Tusruktu, kowos fin keok mweyen kowos mwet Christian,
nimet kowos mwekin kac, a kowos in sang kulo nu sin
God lah kowos ekin inen Christ. **17** Mutawauk tari pacl in
nunuku, ac mwet lun God uh pa ac nununkeyuk oemeet
uh. Fin mutawauk yorosr, ac mau fuka nu sin mwet su
tia lulalfongi ke Pweng Wo sin God uh? **18** Tuh Ma
Simusla uh fahk, "Upa tuh mwet wo uh in moliyukla;
Na ac fuka nu sin mwet koluk su selulalfongi God uh?"
19 Ouinge, elos su keok mweyen pa inge ma lungse
lun God nu selos, fal elos in sukalani in oru ma wo, ac
sifacna eiselosyang nu sin God su oralosla ac su liyaung
wulela lal in pacl nukewa.

5 Nga kwafe nu suwos, mwet elder lun church. Nga
mwet elder se pac, ac nga sie mwet loh ke keok lun
Christ, ac nga ac fah wi ipeis ke wolana se su ac fah
akkalemyeyuk. Nga kwafe nu suwos **2** tuh kowos in
liyaung un mwet lulalfongi su God El asot nu inpouwos,
oana sie shepherd el liyaung un sheep natul. Kowos
in tia srangesr, a kowos in insewowo in oru, mweyen
pa inge ma God El lungse. Oru orekma lowos, tia tuh
in moul nu suwos, a ke lungse na lowos in kulansap.
3 Nimet orek funmwet nu sin mwet su itukot kowos
in karingin, a kowos in mwe srikasrak nu selos. **4** Ac
ke Mwet Shepherd Fulat el sikme, kowos ac fah eis
tefuro saromrom ac wolana, su ac fah tia ku in efla.
5 In ouiya sacna, kowos mwet fusr enenu in sunakin
ac akos mwet matu. Ac kowos nukewa, mwet fusr ac
mwet matu, in nokomang nuknuk in loeyuk lun pusisel
ac kulansupu sie sin sie, tuh Ma Simusla uh fahk, "God
El lain mwet fulat nunak la, a El kulang nu sin mwet
pusisel." **6** Ke ma inge kowos in akpusiselye kowos ye
po kulana lun God, tuh El fah srukkowosyak ke pacl El
sifacna oakiya. **7** Sang mwe fosrnga lowos nukewa nu
sel, mweyen El nunkekowos. **8** Kowos in ngusrik ac
tawi! Devil, mwet lokoalok lowos, el forfor oana soko
lion ngutngut, sukok mwet elan kangla. **9** Tu na ku ke
lulalfongi lowos an, ac lainul mweyen kowos etu lah
mwet lulalfongi wiowos fin faclu nufon elos pulakin pac
kain keok ma kowos pula uh. **10** Tukun kowos keok kitin
pacl, na God lun lungkulang, su pangon kowos in ipeis
ke wolana lal ke kowos kupasryang nu sin Christ, El ac
fah akwoyekowosla, ac akkeye kowos tuh kowos in tu
na ku. **(aiōnios g166)** **11** God pa leum fin ma nukewa nwe
tok ma pahtpat! Amen. **(aiōn g165)** **12** Silas, su nga nunku
kacl oana sie mwet Christian oaru wiuk, pa kasreyu simis
leta fototo se inge nu suwos. Nga lungse akkeye kowos,
ac fahkak lupan lulalfongi luk lah pa inge lungkulang
pwaye lun God. Kowos in tu na ku kac. **13** Mwet wiowos
ke church in acn Babylon, su oapana kowos solla sin
God, elos supu lung lalos nu suwos. Ac Mark, wen nutik
in lulalfongi, el oayapa supu lung lal. **14** Kowos in paing
sie sin sie ke lungse pwaye lun mwet Christian. Misla in
wi kowos nukewa su ma lun Christ.

Luo Peter

1 Ma sel Simon Peter, sie mwet kulansap ac mwet sap
lun Jesus Christ — Nu sin mwet su itukyang tari nu
selos sie lulalfongi su saok oana lulalfongi lasr uh, ke
sripen suwoswos lun God ac Mwet Lango lasr Jesus
Christ: **2** Lela in arulana yohk lungkulang ac misla in
kowos ke sripen etu lowos ke God ac ke Jesus, Leum
lasr. **3** Ku lun God ase tari nu sesr ma nukewa su kut
enenu tuh kut in moul fal nu ke ma lungse lun God. Ku in
ouinge ke sripen etu lasr ke El su pangon kut in ipeis ke
fulatlana ac wolana lal. **4** In ouiya se inge El ase nu sesr
mwe sang yohk ac saoklana su El wulela kac, tuh ke
sripen mwe sang inge kowos fah ku in kaingla liki lung
koluk su kunausla moul lun mwet fin faclu, ac kowos in
ku wi ipeis ke moul mutal su ma lun God sifacna. **5** Ke
sripa se inge, kowos in insianaung in akyokye lulalfongi
lowos ke orekma wo; ac akyokye orekma wo lowos ke
etauk ke God, **6** ac akyokye etauk lowos ke sifacna leum
fowos, ac sang muteng in weang sifacna leum fac, na
sang moul mutal nu ke muteng lowos; **7** ac kowos in
akyokye moul mutal lowos ke kowos alungsei sie sin
sie; ac akyokye alungsei sie sin sie ke lungse nu sin
mwet nukewa. **8** Kowos enenu tuh ouiya inge nukewa
in yokyokelik in kowos, na ac fah yohk sripowos ac
orekmakinyuk kowos ke sripen etauk lowos ke Leum
lasr Jesus Christ. **9** A ouiya inge fin wangin yurin sie
mwet, el oana mwet se ma supal ngetnget lal, pwanang
el mulkunla lah el aknasnasyeyukla tari liki ma koluk lal
meet ah. **10** Ke ma inge, mwet lulalfongi wiuk, sifilpa
liksreni srike in oru tuh sulela ac pang kawil lun God
nu suwos in ku in kalem ke moul lowos. Kowos fin oru
ouinge, kowos ac fah tiana fuhleak lulalfongi lowos. **11** In
ouiya se inge, ac fah itukot nu suwos ku suwoswos in
ilyak nu in Tokosrai kawil lun Leum ac Mwet Lango lasr
Jesus Christ. **(aiōnios g166)** **12** Na nga fah akesmakye
kowos pacl nukewa ke ma inge, kowos finne etu tari kac,
ac arulana okak ke mwe luti pwaye ma kowos eis tari.
13 Nga nunku mu fal na nu sik in akesmakinye kowos
ke ma inge ke lusen na moul luk. **14** Nga etu lah ac
tia paht na nga ac misa, oana ke Leum Jesus Christ el
fahkma kalem nu sik. **15** Ouinge, nga fah sang kuiyuk in
oru sie ma in akesmakye kowos, tuh tukun nga misa
kowos in ku in esam ma inge pacl nukewa. **16** Kut tiana
orekmakin sramsram lusrongten ma mwet uh kinauk
ke kut fahkak nu suwos ke tuku lun Leum lasr Jesus
Christ. Kut sifacna liye ke mutasr lupan wolana lal. **17**
Kut wi liye ke itukyang sunak ac wolana nu sel sin God
Papa, ke pusra se tuku nu sel liki El Su Fulatlana ac
fahk, "El inge Wen kulo nutik, su nga insewowo kac!" **18**
Kut sifacna lohng pusra se inge ke tuku inkusrao me, ke
kut welul tu fineol mutal. **19** Inge arulana kui lulalfongi
lasr ke kas se su sulkakinyuk sin mwet palu. Ac fah wo
kowos fin lohang nu kac, mweyen ma inge oana sie lam
su kalmelik acn lohsr uh, nu ke Kusrun Len uh sikyak ac
Nasren in Lotutang sreya insiowos. **20** Tusruktu, ma se
ma yohk sripa emeet uh, kowos in esam lah wangin sie
ku in sifacna aketeya sie kas in palu in Ma Simusla. **21**
Tuh wangin kas in palu fwackyak ke na lungse lun mwet,
a mwet su kolyuk ke ku lun Ngun Mutal elos fahkak kas
su tuku sin God me.

2 Mwet palu sutuu tuh sikyak inmasrlon mwet uh in
pacl meet ah, ac in ouiya sacna mwet luti sutuu ac
fah sikyak pac inmasrlowos. Elos ac use mwe luti sutuu
ma ac pwanma ongoiya nu suwos. Elos ac fah lafwekin
Leum se su molelosla, pwanang ongoiya ac fah sa na in
tuku nu faclos. **2** Finne ouinge, mwet puspis ac fah fahsr
tukun moul fohkfok lalos; ac ke sripen orekma lalos,
mwet saya ac fah kaskas in akkolukye Inkanek pwaye. **3**
Ke sripen rapku lun mwet luti sutuu inge, elos ac kasrupi
ke elos ac srumun nu suwos sramsram ma elos sifacna
kinauk. Ke pacl na loeloes Mwet Nununku lalos El akola
tari, ac El Su ac Kunauselosla El tiana mutul! **4** God El
tia molela lipufan su orekma koluk, a El siselosla nu in
hell, yen elos kapir we in acn lohsr lulap, ac soano Len
in Nununku. **(Tartaroō g5020)** **5** God El tia molela faclu se
meet ah, a El use sronot nu fin faclu su sessesla ke
mwet su tia akos God. El molella Noah, su fahkak kas
suwoswos lun God, wi mwet na itkosr saya. **6** God El
furreak siti Sodom ac Gomorrah nwe ke apatla, ac oru
tuh in mwe srikasrak ke ma ac fah sikyak nu sin mwet
seakos God. **7** El molella Lot, sie mwet wo su toasrlana
ke ouiyen moul fohkfok lun mwet koluk. **8** Mwet wo
sac tuh muta in masrlolos, ac len nu ke len el keok ac
toasr ke el liye ac lohng orekma koluk lalos. **9** Ouinge
Leum God El etu lah El ac molela fuka mwet wo liki mwe
srike nu selos, ac El ac fah tia tui in kalyei mwet koluk
nwe ke Len in Nununku, **10** yokna nu selos su fahsrna
tukun lung koluk lun ikwa, ac pilesru ku lun God. Mwet
luti sutuu inge elos sumwekin ac likkeke, ac wangin
sunakinyen wolana lun mwet muta lucng; a elos kaskas
in akkolukyalos. **11** Finne lipufan uh, su arulana ku liki
mwet muta lucng inge, elos tia fahk kas in akkolukye
mwet lucng ye mutun Leum God. **12** Tusruktu mwet inge
elos oana kosro lemnak ma wangin nunka, su nuna
isusla in sruhu ac anwuki. Elos kaskas akkolukye kutena
ma su elos tia kalem kac. Ac fah kunausyukla elos oana
kosro lemnak uh, **13** ac elos ac fah akkeokyeyuk oana
ke elos akkeokye mwet ngia. Elos pwarkin in orekma
koluk ke srakna len, in akwoye lungse lun manolos. Elos
mwe mwekin ac kupatol ke elos wi kowos in mongo, sruk
elos mutana engankin inkanek kutasrik lalos! **14** Wangin
ma elos lungse liye sayen mutan kosro; elos tiana muti
in oru ma koluk. Elos pwen mwet munas nu ke mwe
kwasrip. Insialos arulana pahla in rapku. Elos oan ye
selnga lun God! **15** Elos fahsr liki inkanek suwohs, ac
elos tuhlac. Elos fahsr ke inkanek ma Balaam wen natul
Beor el fahsr kac, su lungse mani ma el eis ke sripen

orekma koluk lal, **16** na kaiyuk el ke ma koluk lal. Donkey
natul ah kaskas ke pusren mwet, ac tulokinya orekma
lalfon lun mwet palu sac. **17** Mwet inge oana unon paola,
oana pukunyeng su ukyukla ke paka. God El akoela acn
selos in acn lohsr matoltol. **(questioned)** **18** Elos fahk kas
filang ac lalfon, ac orekmakin ouiya fohkfok lun mano in
sang srifalos su tufahna mutawauk in kaingkunla mwet
su moul koluk. **19** Mwet luti sutuu inge elos wuleang mu
elos ac aksukosokye mwet uh, sruk elos sifacna mwet
kohs nu ke ouiyen moul koluk — tuh sie mwet el mwet
kohs nu ke kutena ma su el kofla kutangla. **20** Ke mwet
uh eis etauk lalos ke Leum ac Mwet Lango lasr Jesus
Christ, elos kaingla liki ku kunausten lun faclu. Na elos
fin sifil sruhu ac kutangyukla ke ma inge, saflaiyalos ac
koluk liki na meet ah. **21** Ac wona nu selos elos funu tia
etu inkanek suwohs, liki na in etu tari ac sifil forla liki mwe
luti mutal ma itukyang nu selos. **22** Ma sikyak nu selos
uh akkalemye lah soakas inge pwayena: “Soko kosro
ngalngul ac sifil lohela ma el wihtacla” ac “Soko pig ma
tetekinyukla tari el ac folokla ipippip ke fohk furarrar uh.”

3 Mwet kawuk saok luk, leta akluo nga simis nu suwos
pa inge. In leta inge kewa, nga srike in pirakak nunak
nasnas lowos ke nga akesmakinye kowos ke ma inge. **2**
Nga ke kowos in esam kas ma fwackyak nu suwos pacl
loeloes somla sin mwet palu mutal, oayapa sap lun Leum
ac Mwet Lango ma tuh itukot nu suwos sin mwet sap
lowos ah. **3** Ma se meet, kowos enenu in akilen lah ke
len safla ac oasr mwet ac sikyak su moul lalos leumiyuk
ke lung koluk lalos sifacna. Elos ac aksruksrukye kowos,
4 ac siyuk, “Ya El tia wuleot mu El ac foloko? Ac El aya?
Papa tumasr ah misa tari, ac ma nukewa srakna oaya
ah, oana ke faclu tufahna orekla!” **5** Elos nuna sulela in
pilesru lah pacl loeloes somla God El orala kusrao ke
kas lal. El sraclik faclu liki kof uh ke kas lal, ac oru tuh
facl pao in sikyak liki kof uh, **6** ac oayapa ke kof, sronot
uh tuh kunausla faclu se meet ah. **7** Tusruktu ke kas
sacna, kusrao ac faclu se ma oasr inge karinginyuk tuh
in fah kunausyukla ke e. Ma inge ac oanna nu ke len
se ac fah nununkeyuk ac kunausyukla mwet su seakos
God. **8** Tusruktu, mwet kawuk saok luk, kowos in tia
mulkunla ma se inge: wangin ekla inmasrlon sie len ac
sie tausin yac sin Leum God; yorol ma luo inge oana sie.
9 Leum God El tia pahtlac in oru ma El wulela kac, oana
ke kutu mwet uh nunku uh. A El mongfisrasr nu suwos,
mweyen El tia lungse kutena mwet in tuhlac, a El kena
mwet nukewa in forla liki ma koluk lalos. **10** A Len lun
Leum ac fah tuku oana sie mwet pisrapasr. In Len sac,
kusrao ac fah wanginla ke sie pusra na lulap; ma su oan
in kusrao ac fah firiryak ac kunausyukla, ac faclu ac ma
nukewa loac fah wanginla. **11** Ke sripen ma inge nukewa
ac fah kunausyukla in lumah se inge, moul lowos enenu
in mutal ac kisakinyukyang nu sin God **12** ke kowos
tupan Len lun God. Kowos in sang kuiyowos in oru tuh
Len sac in sa tuku — Len se ke kusrao ac firiryak ac
kunausyukla, ac ma su oan inkusrao ac fah kofelik ke
fol uh. **13** A kut tupan ma God El wulela kac: kusrao
sasu ac faclu sasu, acn ma mwet nukewa ac oru ma
suwohs. **14** Ouinge, mwet kawuk luk, ke kowos soano
Len sac, kowos in kwafeang tuh moul lowos in nasnas
ac in wangin mwatuwos, ac kowos in moul in misla ye
mutun God. **15** Kowos in nunku ke mongfisrasr lun Leum
lah El asot pacl wo nu suwos tuh kowos in ku in moulla,
oana ke Paul, mwet saok wiasr, el sim fahk nu suwos ke
el orekmakin lalmwetmet ma God El asang nu sel. **16** Pa
inge ma el srumun kac in leta lal nukewa. Oasr kutu ma
upa in leta lal ma mwet selalkung ac mwet seokak elos
tia aketeya pwaye kac, oana elos muta oru pac ke kutu
kas in Ma Simusla uh. Ke ma inge elos sifacna oru tuh
moul lalos in kunausyukla. **17** A kowos, mwet kawuk luk,
kowos etu ma inge tari. Kowos in sifacna liyekowosyang
tuh kowos fah tia aktafongyeyukla ke ma sutuu lun mwet
pilesru ma sap, pwanang kowos putatla liki acn kowos
muta okak we. **18** A kowos in kapkapak in lungkulang ac
etauk lowos ke Leum ac Mwet Lango lasr Jesus Christ.
Lela in kaksakinyuk el, inge ac nu tok ma pahtpat! Amen
(aiōn g165)

Sie John

1 Kut sim nu suwos ke Kas in moul, su nuna oan oe ke
mutawauk ah me. Kut tuh lohng, ac kut sifacna liye
ke mutasr; aok, kut liye tari, ac paosr kahlya tari. **2** Ke
pacl se moul sac ku in liyeyuk, kut tuh wi liye; ouinge
kut kaskaskin ac srumun nu suwos ke moul kawil se
ma oan yurin Papa, su akkalemyeyuk nu sesr. **(aiōnios**
g166) **3** Ma su kut tuh liye ac lohng, kut fahkak pac nu
suwos, tuh kowos in wikutyang ke moul in sie sin sie lasr
yurin God Papa, ac yurin Jesus Christ, Wen natul. **4** Kut
simusla ma inge tuh engan lasr in arulana yohk. **5** Inge,
mwe luti se ma kut lohng tari sin Wen natul ac fahkak uh
pa inge: God El kalem, ac wangin kutena lohsr in El. **6**
Kut fin fahk mu kut aengani yorol, a kut fufahsryesr in
lohsr, kut kikiap ke ma kut fahk ac oayapa ke ma kut
oru. **7** Tusruktu, kut fin fufahsryesr in kalem — oana
ke El oasr in kalem — na oasr aengani lasr yurin sie
sin sie, ac srahn Jesus, Wen natul, aknasnasyekutla liki
ma koluk nukewa. **8** Kut fin fahk mu wangin ma koluk
lasr, kut sifacna kiapwekutla ac wangin ma pwaye in kut.
9 A kut fin fahkak ma koluk lasr nu sin God, El ac fah
akpwayei wulela lal ac oru ma suwohs: El ac fah nunak
munas nu sesr ke ma koluk lasr, ac aknasnasye kut liki
ma sesuwos nukewa lasr. **10** Kut fin fahk mu kut soenna
oru ma koluk, kut oru srulun God El kikiap, ac kas lal tia
oan in kut.

2 Tulik kulo nutik, nga simis ma inge nu suwos tuh
kowos fah tia oru ma koluk. Tusruktu mwet se fin
oru ma koluk, oasr sie Mwet Iwe lasr nu sin Papa —
aok Jesus Christ — el su suwoswoslana. **2** Ac Christ
sifacna pa ku in iwala ma koluk lasr, ac tia ma koluk
lasr mukena, a ma koluk pac lun mwet nukewa. **3** Kut
fin akos ma God El sapkin, na pwaye lah kut etal. **4**
Mwet se fin fahk mu el etal, a el tia akos ma El sapkin, el
sie mwet kikiap ac wangin ma pwaye in el. **5** A kutena
mwet su akos kas lal, el pa akkalemye lah lungse lal
nu sin God pwayena. Pa inge mwe akpwayei lah kut
mwet lun God: **6** kutena mwet su fahk mu el mwet lun
God, moul lal enenu in oana moul lun Jesus Christ.
7 Mwet kawuk saok luk, nga tia simis kutena ma sap
sasu nu suwos, a ma sap matu se. Nuna ma sap se
ma tuh oan yuruwos oe ke mutawauk me ah. Ma sap
matu se inge pa mwe luti se na ma kowos lohng tari.
8 Tusruktu ma sap se nga simis inge sasu, mweyen
akpwayeyuk in Christ ac oayapa in kowos. Tuh lohsr
uh fahsr in wanginla ac kalem pwaye uh mutawauk
kalmelik. **9** Kutena mwet su fahk mu el muta in kalem a
el srunga sie sin mwet lulalfongi wial, el muta in lohsr
nwe ke pacl se inge. **10** Kutena mwet su lungse mwet
lulalfongi wial, el muta in kalem, ouinge wangin kutena
ma ac aktukulkulyal. **11** A kutena mwet su srunga mwet
lulalfongi wial, el muta in lohsr; el fufasryesr in lohsr ac
tia etu acn el fahsr nu we, mweyen el tia ku in liye in
lohsr uh. **12** Nga sim nu suwos, tulik nutik, mweyen ma
koluk lowos nunak munas nu suwos ke sripen Christ. **13**
Nga sim nu suwos, papa, mweyen kowos etal su nuna
muta ke mutawauk me. Nga sim nu suwos, mukul fusr,
mweyen kowos kutangla el su Koluklana. **14** Nga sim
nu suwos, tulik nutik, mweyen kowos etal Papa. Nga
sim nu suwos, papa, mweyen kowos etal su nuna muta
oe ke mutawauk me. Nga sim nu suwos, mukul fusr,
mweyen kowos ku — kas lun God oan in kowos, ac
kowos kutangla el su Koluklana. **15** Nimet kowos lungse
faclu, ku kutena ma lun faclu. Kowos fin lungse faclu,
kowos tia lungse Papa. **16** Ma nukewa lun faclu — lung
lun ikwa, ma mwet uh liye ac mwel, ac ma lusrongten
nukewa ma mwet uh konkin uh — ma inge tia tuku sin
Papa me, a ma inge nukewa tuku sin faclu me. **17** Faclu
ac ma nukewa loac ma mwet uh mwel uh mutawauk in
wanginla; a el su oru ma lungse lun God fah moul ma
pahtpat. **(aiōn g165)** **18** Tulik nutik, pacl safla uh apkuran
me! Fwackot tari nu suwos lah el su Lain Christ ac fah
tuku; ac inge mwet lain Christ puspis sikyak tari, ke ma
inge kut etu lah pacl safla uh apkuran me. **19** Mwet
ouinge uh tia ma wiasr, pa pwanang elos som liki kut uh.
Elos funu ma wiasr elos lukun mutana yorosr, a elos
som tuh in arulana kalem lah wangin sie selos ma wiasr.
20 A Christ el mosrwekowosla tari ke Ngun Mutal, ouinge
kowos nukewa etu ke ma pwaye uh. **21** Nga tia sim nu
suwos mweyen kowos soenna etu ma pwaye, a mweyen
kowos etu tari, ac kowos etu pac lah wangin kas kikiap
ku in tuku liki ma pwaye uh. **22** Na fin ouinge, su kac
kikiap— El su fahk mu Jesus el tia Christ. Kain in mwet
se inge pa Mwet Lain Christ — el tia lulalfongi ke Papa,
ac el tia pac lulalfongi ke Wen. **23** Tuh kutena mwet su
tia lulalfongi ke Wen, el tia pac lulalfongi ke Papa, ac
kutena mwet su lulalfongi ke Wen, Papa El oasr pac
yorol. **24** Ke ma inge kowos in sruokyana ku mwe luti su
kowos lohng tari ke mutawauk me tuh in oanna insiowos.
Kowos fin sruokyana kas inge, na kowos ac moul in ma
sefannala yurin Wen ac yurin Papa pacl nukewa. **25** Ac
pa inge ma Christ el sifacna wulela mu el ac ase nu sesr
— moul ma pahtpat. **(aiōnios g166)** **26** Nga simis ma inge
nu suwos kaclos su srike in kiapekowosla. **27** A funu
kowos, Christ el mosrwekowosla tari ke Ngun lal. Na ke
lusenna pacl Ngun lal oan in kowos, kowos tia enenu
kutena mwet in luti kowos. Mweyen Ngun lal luti kowos
ke ma nukewa, ac ma el luti nu suwos uh ma pwaye, ac
tia kikiap. Ke ma inge kowos in akos mwe luti lun Ngun,
ac moul lowos in kupasrna nu sin Christ. **28** Aok, tulik
nutik, kowos in mutana in el, tuh ke pacl se el sikme kut
fah arulana pulaik ac tia mwekin ye mutal ke Len sac. **29**
Kowos etu lah Christ el arulana suwohs; na fal kowos in
etu lah kutena mwet su oru ma suwohs el tulik nutin
God.

3 Liye lupan lungse lun Papa nu sesr! Lungse lal uh
arulana yohk, pwanang El pangon kut tulik natul —
ac ma se inge ma na pwaye. Ke sripa se inge faclu tia
etekut, mweyen faclu tia pac etu God. **2** Mwet kawuk
saok luk, inge kut tulik nutin God, tusruktu soenna kalem
lah kut ac mwet fuka tok. A kut etu lah ke Christ el ac
sikme, kut ac fah oana el, mweyen kut ac fah liyal ke
lumahl na pwaye. **3** Mwet nukewa ma oasr finsrak la
ouinge in Christ, ac fah sifacna karinganang moul lalos
in nasnas, oana ke Christ el nasnas. **4** Kutena mwet
su orekma koluk, oasr mwatal ke kunausla ma sap lun
God, mweyen ma koluk uh lain ma sap. **5** Kowos etu lah
Christ el tuku in usla ma koluk lun mwet uh, ac wangin
ma koluk in el. **6** Ouinge kutena mwet su kupasryang nu
yurin Christ el ac fah tia tafwelana in oru ma koluk; a
kutena mwet su nuna oru na ma koluk el soenna liyal
ku etal. **7** Tulik nutik, kowos in tia lela tuh kutena mwet
in kiapekowosla! Kutena mwet su oru ma suwohs, el
suwoswos, oana ke Christ el suwoswos. **8** Kutena mwet
su srakna oru ma koluk, el ma lun Devil, mweyen Devil
el nuna oru ma koluk oe ke mutawauk me. Wen nutin
God el tuku ke na sripa se inge, tuh elan kunausla ma
Devil el orala uh. **9** Kutena mwet su tulik nutin God, el
tila oru ma koluk, mweyen ouiya lun God oasr in el. Na
ke sripen God El Papa tumal, el tia ku in srakna orekma
koluk. **10** Arulana kalem ekla inmasrlon tulik nutin God
ac tulik nutin Devil. Kutena mwet su tia oru ma suwohs
ku tia lungse mwet wial, el tia tulik nutin God. **11** Pa inge
mwe luti su kowos lohng ke mutawauk me: kut enenu in
lungse sie sin sie. **12** Kut in tia oana Cain — el tuh ma
lun el su Koluklana, ac el sifacna akmuselya Abel, ma
lel. Efu ku Cain el unilya Abel— Mweyen orekma lal Cain
sifacna koluk, ac ma tamulel se lal ah oru uh suwohs. **13**
Ouinge, mwet lulalfongi wiuk, kowos in tia lut mwet faclu
fin srungakowos. **14** Kut etu lah kut som liki misa tari
ac utyak nu in moul, mweyen kut lungse mwet wiasr in
lulalfongi. Kutena mwet su wangin lungse yoro, el srakna
muta ye ku lun misa. **15** Kutena mwet su srunga mwet
wial, el sie mwet akmas, ac kowos etu lah moul ma
pahtpat wangin yorolos su akmas. **(aiōnios g166)** **16** Ma
se oru kut in etu lah mea se lungse uh pa inge: Christ el
sifacna asang moul lal kacsr, ke ma inge fal kut in asang
pac moul lasr ke mwet wiasr uh! **17** Fin oasr sunun
mwe kasrup lun faclu yurin sie mwet, ac el liye lah oasr
enenu lun sie mwet lulalfongi wial, a el kaliya insial nu
sel, na kalem lah lungse lun God tia oasr in el! **18** Tulik
nutik, lungse lasr uh in tia mwe na kaskas ku sramsram;
enenu in lungse na pwaye su kalem ke orekma lasr. **19**
Fin ouinge, kut ac etu lah kut ma lun ma su pwaye, ac
pa inge ma ac akpulaikye insiasr ke kut ac fah tu ye
mutun God. **20** Ma kut pulakin ke insiasr na pwaye uh
fin akkolukye kut, kut etu lah God El fulat liki nunak lun
insiasr, ac El etu ma nukewa. **21** Ouinge, mwet kawuk
saok luk, ma kut pulakin insiasr uh fin tia akkolukye kut,
ac oasr pulaik lasr ye mutun God. **22** Kutena ma kut
siyuk sin God kac El ase nu sesr, mweyen kut akos ma
El sapkin, ac oru ma El insewowo kac. **23** Ma El sapkin
uh pa kut in lulalfongi Jesus Christ, Wen natul, ac lungse
sie sin sie, oana ke Christ el sapkin nu sesr. **24** Kutena
mwet su akos ma God El sapkin uh fah kupasryang nu
sin God, ac God El fah muta yorol. Ac kut etu lah God El
muta in kut ke sripen Ngun su El ase nu sesr.

4 Mwet kawuk saok luk, kowos in tia lulalfongi mwet
nukewa ma sifacna fahk mu oasr Ngun lun God
yorolos, a kowos in srikalos ac konauk lah ngun yorolos
an ma sin God me ku tia. Tuh mwet palu kikiap puspis
fahsrelik tari nu yen nukewa. **2** Pa inge ma ac akkalemye
lah ngun sac ma sin God me: kutena mwet su fahkak
lah Jesus Christ el tuku in luman mwet uh, Ngun yorol
uh ma sin God me. **3** A kutena mwet su tia lulalfongi
lah Jesus el tuku in luman mwet, wangin Ngun lun God
yorol. Ngun su oan yorol uh ma lun el su Lain Christ;
kowos lohng tari lah ac tuku, ac inge tuku tari oasr faclu.
4 Tulik saok nutik, kowos ma lun God, ac kowos kutangla
tari mwet palu kikiap uh, mweyen Ngun se su oasr in
kowos uh ku liki ngun su oan in elos su ma lun faclu. **5**
Mwet palu kikiap elos kaskaskin ma lun faclu, ac faclu
porongelos mweyen elos ma lun faclu. **6** A kut ma lun
God. Kutena mwet su etu God elos porongekut; ac mwet
su tia ma lun God elos tia lohng kut. Pa inge ma ac
akkalemye nu sesr lah pia ngun pwaye, ac pia ngun
sutuu. **7** Mwet kawuk saok luk, lela kut in lungse sie sin
sie, mweyen lungse uh ma sin God me. Kutena mwet
su lungse, el tulik nutin God ac el etu God. **8** Kutena
mwet su tia lungse, el tia etu God, tuh God El lung. **9** Ac
God El akkalemye lungse lal nu sesr ke El supwama
Wen sefanna natul nu faclu tuh, kut fah ku in moul kacl.
10 Pa inge lungse uh: tia tuh kut lungse God, a tuh El
lungse kut, ac El supwama Wen natul tuh kut fah ku in
eis nunak munas ke ma koluk lasr kacl. **11** Mwet kawuk
saok luk, God El fin lungse kut ouinge, kut enenu pac in
lungse sie sin sie. **12** Soenna oasr sie mwet nu liye God,
a kut fin lungse sie sin sie, God El muta in kut ac lungse
lal uh akfalyeyuk in kut. **13** Kut etu na lah kut kupasryang
nu sin God, ac El oasr in kut, mweyen El ase tari Ngun
lal nu sesr. **14** Ac kut liye tari ac fahk pac nu sin mwet
ngia, lah Papa El supwama Wen natul tuh elan Mwet
Lango lun faclu. **15** Kutena mwet fin fahkak tuh Jesus el
Wen nutin God, na moul lal kupasryang nu sin God, ac
God El oasr in el. **16** Ac kut sifacna etu ac lulalfongi ke
lungse lun God nu sesr. God El lung, ac kutena mwet
su muta in moul in lungse, el muta in God ac God El
muta in el. **17** Lungse el akfalyeyukla in kut tuh kut fah
akpulaikyeyuk ke Len in Nununku uh. Ac kut ac fah eis
ku lasr mweyen moul lasr fin faclu oana moul lun Christ.
18 Wangin sangeng in lungse. Lungse pwaye uh lusak
sangeng nukewa lasr uh. Ke ma inge lungse el tia oan
fonla in kutena mwet ma sangeng uh, mweyen sangeng

el ma wien akkeok uh. **19** Kut lungse, mweyen God El
lungse kut meet. **20** Mwet se fin fahk mu el lungse God,
a el srunga mwet lulalfongi wial, el sie mwet kikiap. Tuh
el tia ku in lungse God, su el tia liye, el fin tia lungse
mwet lulalfongi wial, su el liye. **21** Ma sap se ma Christ
el ase nu sesr uh pa inge: kutena mwet su lungse God,
enenu elan lungse pac mwet lulalfongi wial.

5 Kutena mwet su lulalfongi lah Jesus pa Christ, el ma
nutin God; ac kutena mwet su lungse papa tumal
fah lungse pac tulik natul. **2** Kut fin lungse God ac akos
ma sap lal, ouiya se inge akkalemye lah kut lungse tulik
natul. **3** Kut akkalemye lungse lasr nu sin God ke kut
akos ma sap lal. Ac ma sap lal uh tia toasrla nu sesr, **4**
mweyen tulik nutin God nukewa ku in kutangla faclu. Ac
kut kutangla faclu ke lulalfongi lasr. **5** Su ku in kutangla
faclu? Mwet na su lulalfongi lah Jesus el Wen nutin God.
6 Jesus Christ pa el su tuku ke kof lun baptais lal ac ke
srah lun misa lal. El tia tuku ke kof mukena, a el tuku ke
kewana kof ac srah. Ac Ngun el sifacna orek loh kac lah
pwaye ma inge, mweyen Ngun pa ma pwaye uh. **7** Oasr
mwe loh tolu: **8** ngun kof, ac srah; ac ma tolu inge kewa
fahkak mwe loh sefanna. **9** Kut lulalfongi ma loh lun
mwet uh; tusruktu ma loh lun God uh arulana ku liki loh
lun mwet uh, ac God El orek loh tari ke Wen natul. **10**
Ouinge kutena mwet su lulalfongi ke Wen nutin God, ma
loh lun God oasr insial. A kutena mwet su tia lulalfongi
God, el oru mu God El kikiap, mweyen el tia lulalfongi
ma God El fahk ke Wen natul. **11** Pa inge ma loh lun
God: God El ase nu sesr moul ma pahtpat, ac kut eis
moul se inge sin Wen natul. **(aiōnios g166)** **12** Kutena
mwet su Wen el oasr yorol, oasr moul in el. Kutena mwet
su Wen nutin God el tia oasr yorol, wangin moul in el. **13**
Nga simis ma inge nu suwos, tuh kowos fah etu lah moul
ma pahtpat oasr yuruwos — aok, kowos su lulalfongi ke
inen Wen nutin God. **(aiōnios g166)** **14** Oasr pulaik lasr ye
mutun God, mweyen kut etu na lah El lohng kut ke kut
siyuk sel ke kutena ma su fal nu ke ma lungse lal. **15** Ke
kut etu lah pwaye El lohng kut pacl nukewa kut siyuk, na
kut etu pac lah El ac ase nu sesr ma kut siyuk sel. **16**
Kom fin liye tuh sie mwet wiom in lulalfongi el orala ma
koluk se su tia ma nu ke misa, kom enenu in pre nu sin
God, su ac fah sang moul nu sel. Ma se inge ma nu
sin kutena mwet su oru ma koluk su tia ma nu ke misa.
Tusruktu oasr ma koluk su ma nu ke misa, ac nga tia
fahk mu kom in pre nu sin God kac. **17** Orekma sesuwos
nukewa oaoala nu ke ma koluk, tusruktu oasr kain in ma
koluk su tia ma nu ke misa. **18** Kut etu lah elos su tulik
nutin God elos tia sruokyana in orekma koluk, mweyen
Wen nutin God el liyalosyang, ac el su Koluklana el tia
ku in akkolukyalos. **19** Kut etu lah kut ma lun God, faclu
nufon finne oan ye ku lun el su Koluklana. **20** Kut etu lah
Wen nutin God tuku tari ac ase etauk nu sesr, pwanang
kut etu ke God pwaye. Moul lasr uh kupasryang nu
sin God pwaye ke sripen kut kupasryang nu sin Jesus
Christ, Wen natul. Pa inge God pwaye uh, ac pa inge
moul ma pahtpat. **(aiōnios g166)** **21** Tulik kulo nutik, kowos
in karinginkowosyang liki god sutuu nukewa!

Akluo John

1 Ma sel Mwet Elder — Nu sin sie Mutan Saok ac tulik
natul, su nga lungse na pwaye. Ac tia nga mukena, a
elos nukewa su etu ma pwaye, elos lungse pac kowos,
2 mweyen ma pwaye uh oan in kut, na ac fah oan yorosr
ma pahtpat. (aiōn g165) 3 Lungkulang, pakoten, ac misla,
sin God Papa ac sin Jesus Christ, Wen nutin God, in
oan in kut su etu ma pwaye ac su lungse sie sin sie.
4 Nga arulana engan ke nga konauk lah kutu sin tulik
nutum uh mutana in ma pwaye, oana ke Papa El sapkin
nu sesr uh. 5 Ke ma inge nga kwafe sum, Mutan Saok,
lela kut nukewa in lungse sie sin sie. Tia ma sap sasu se
pa nga simis inge — nuna ma sap se ma tuh oan yorosr
oe ke mutawauk ah me. 6 Kalmen lungse se nga fahk
inge pa kut in moul in akos ma sap lun God. Ac pa inge
ma sap lal, oana ma kowos lohng ke mutawauk me,
tuh kowos nukewa in moulkin moul in lungse. 7 Mwet
kutasrik puspis fahsrelik tari nu fin faclu in kiapu mwet
uh. Mwet inge pa elos su tia lulalfongi lah Jesus Christ el
tuku in luman mwet. Kain in mwet ouinge mwet kikiap,
ac Mwet Lain Christ. 8 Kowos in taran tuh ma nukewa
kut tukeni kwafe kut nu kac in tia wangin sripa, a kowos
in eis nufon ma God El akoo nu suwos. 9 Kutena mwet
su tia sruokyana mwe luti lun Christ a el som alukela,
God El wangin yorol. Ac elos nukewa su mutana in mwe
luti lal uh, Papa ac Wen tukeni na oasr yorol. 10 Ke ma
inge kutena mwet fin tuku nu yuruwos ac tia luti ke mwe
luti se inge, nimet eisal nu in lohm suwos uh, ac tia pac
paingul. 11 Tuh kutena mwet su paing mwet ouinge,
elos mwet ipeis ke orekma koluk lal. 12 Pus pac ma nga
ke fahk nu suwos, tuh nga tia lungse simis ke ink ac
pwepu. Nga finsrak nga in osun nu suwos ac sifacna
sramsram nu suwos, tuh kut nukewa fah arulana engan.
13 Tulik nutin Mutan Saok pac wiom elos supu lung lalos
nu sum.

Tolu John

1 Ma sel Mwet Elder — Nu sel Gaius, kawuk saok luk,
su nga lungse na pwaye. **2** Mwet kawuk saok luk,
nga pre tuh in wo ouiyom in ma nukewa, ac tuh kom in
ku in mano, oana ke nga etu lah kom ku in ngun. **3** Nga
arulana engan ke kutu mwet Christian wiasr elos foloko
tuh srumun nu sik ke ouiyen oaru lom nu ke ma pwaye,
oana ke kom moulkin ma pwaye pacl nukewa. **4** Wangin
ma nga engankin yohk liki ke nga ac lohng lah tulik nutik
elos moul fal nu ke ma pwaye. **5** Mwet kawuk saok luk,
kom arulana oaru ke ma kunom ke kom kasru mwet
lulalfongi, elos finne mwet sac. **6** Elos tuku tuh srumun
nu sin church se inge ke lungse lom nu selos. Nunak
munas, kasrelos in tafwela fufahsryesr lalos an ke ouiya
ma ac akinsewowoye God. **7** Mweyen ke elos mukuiyak
in fahsr lalos in kulansupu orekma lun Christ, elos tuh tia
eis kutena kasru sin mwet su tia lulalfongi. **8** Ouinge, kut
mwet Christian, enenu in kasru mwet inge, tuh kut fah
ku in ipeis in orekma lalos nu ke ma pwaye. **9** Nga tuh
simusla leta fototo se nu sin church se ingan; tusruktu
Diotrephes, su musmusen mwet kol, el tiana lohang nu
ke ma nga fahk uh. **10** Ke ma inge, nga fin fahsrot, nga
fah srumun ma nukewa el oru: ma na koluk el fahk kacsr
ac kas kikiap ma el fahk! Ac tia ma inge mukena, a el tia
pac lungse eis mwet lulalfongi wiasr ke pacl elos ac sun
acn ingan, ac el oayapa sikululos su engan in eisalos, ac
el srike elan luselosla liki church! **11** Mwet kawuk saok
luk, nimet kom etai ma koluk, a kom in etai ma wo. Elos
nukewa su oru wo elos ma nutin God; ac elos nukewa
su oru ma koluk elos soenna liye God. **12** Mwet nukewa
kaskas wo kacl Demetrius; ouiyen moul lal wi pac fahkak
lah pwaye el wo. Ac kut wi pac loh ke orekma wo lal, ac
kom etu lah ma kut fahk uh pwaye. **13** Pus na ma yuruk
in fahk nu sum, tusruktu nga tia lungse simis ke pen ac
ink. **14** Nga finsrak mu ngan sun kom ke pacl na fototo,
na kut ac fah ngetani ac sramsram. Misla nu sum. Mwet
kawuk lom inge nukewa supweyuk lung nu sum. Sang
lung lasr nu sin kais sie sin mwet kawuk lasr ingan.

Jude

1 Ma sel Jude, mwet kulansap lun Jesus Christ, ac
tamulel lal James — Nu selos su pangonyuk tari sin
God, su moul ac pulakin lungse lun God Papa, ac su
karinginyuk sin Jesus Christ: 2 Lela pakoten, misla, ac
lungse in yokyokelik in kowos. 3 Mwet kawuk saok luk,
nga tuh kena ma lulap in sim nu suwos ke molela se
su kut tukeni ipeis kac. Tusruktu nga pulauk lah oasr
enenu yohk nga in sulaklak sim nu suwos inge in akkeye
kowos tuh kowos in sruokya ku lulalfongi se su God El
tuh sang tari nu sin mwet lal, ke pacl sefanna ma in
akfalye pacl nukewa. 4 Tuh kutu mwet su pilesru God
elos mahsrikyak nu inmasrlosr ke kut tia akilen — mwet
su ekulla mwe luti ke lungkulang lun God lasr tuh elos in
oru na lumah fohkfok lalos, ac elos lafwekin Jesus Christ,
su el mukena pa Mwet Kol Fulat lasr ac Leum lasr. In
pacl oemeet ah Ma Simusla nuna fahk lah elos ac fah
mau lisyukla. 5 Tuh kowos finne etu ma inge nukewa, a
nga kena akesmakinye kowos ke Leum El tuh molela
mwet Israel liki facl Egypt, na toko El kunausla mwet
ma tia lulalfongi. 6 Kowos in esam pac lipufan su tia
akfalye ku se ma itukyang nu selos, a elos sisla acn ma
oakwuk elos in muta we: elos kapiri ke sein in acn lohsr
ma pahtpat, yen God El fuhlelosi we in soano Len lulap
sac su ac fah nununkeyuk elos. **(aïdios g126)** 7 Esam
acn Sodom ac Gomorrah, ac inkul ma oan apkuran, su
mwet we orekma oana ma lipufan inge elos tuh oru, ac
elos orek kosro ac oru pac lumah na fohkfok: elos keok
ke kaiyuk lun e su firir ma pahtpat, su oana sie mwe
srikasrak na kalem nu sin mwet nukewa. **(aiōnios g166)**
8 In ouiya sac pacna, mwet inge liye aruruma su oru
elos in oru ma koluk lain manolos sifacna; elos kwase
ku lun God, ac fahk kas enum ke lipufan wo su muta
lucng. 9 Finne Michael, su leum lun lipufan, el tia oru
ouinge. Ke amei lal yorol Devil ke pacl se eltal akukuinla
ke manol Moses lah su ac eis mano sac, Michael el
tiana akkolukyal Devil ke kas enum, a el fahk, "Leum
God Elan kai kom!" 10 A mwet inge kaskas enum in
lain kutena ma su elos tia kalem kac; ac ma su elos
pulakin ke lungse lun ikwa oana kosro lemnak, ma inge
pa kunauselosla. 11 Ac fah arulana koluk nu selos! Elos
fahsr tukun ouiya ma Cain el tuh oru. Ke sripen lungse
mani, elos eisalosyang sifacna nu ke ouiya tafongla lal
Balaam. Elos tunyuna lain God oana Korah el tuh oru,
na ac fah kunausyukla elos oana el. 12 Ke elos orek
wohwon ac sumwekin, elos oana tuhn fohkfok ke pacl in
kufwen sie sin sie lowos. Elos nunku kaclos sifacna.
Elos oana pukunyeng tuhwot tuhme ma eng uh uk a
wangin af kakla kac. Elos oana sak ma wangin fahko,
finne ke pacl in fok — oana sak ma fifyak ac masla.
13 Elos oana noawot fin kof uh, ac orekma fohkfok
lalos pahtak oana wiawa uh. Elos oana itu ma fahsr
sayen inkanek lalos, su God El srela sie acn nu selos in
acn lohsr matoltol. **(aiōn g165)** 14 Enoch, su ma ke fwil
akonkosr natul Adam, pa tuh palye in pacl oemeet ah ke
ma ac sikyak nu selos, mu: "Leum God El fah tuku wi
tausin puspis sin lipufan mutal lal, 15 in nununku mwet
nukewa, ac in sang mwatalos nukewa ke orekma koluk
ma mwet su tia akfulatye God elos oru, oayapa ke kas
koluk nukewa elos fahk lainul!" 16 Pacl nukewa mwet
inge torkaskas ac sis koluk nu fin mwet ngia; elos fahsr
tukun lung koluk lalos sifacna, ac sifacna yukunulos,
ac oru kas in eyeinse nu sin mwet uh elos in welulos.
17 Tusruktu, mwet kawuk luk, kowos in esam kas ma
mwet sap lun Leum lasr Jesus Christ elos tuh fahk nu
suwos in pacl meet ah. 18 Elos tuh fahk nu suwos, "Ke
len safla ac tuku, oasr mwet ac mau sikyak su ac fah
aksruksruki kowos. Mwet inge elos pilesru God ac fahsr
ke lungse koluk lalos sifacna." 19 Pa inge mwet ma oru
in oasr srisrielik; lungse lun faclu leum faclos, ac Ngun
lun God wangin in elos. 20 A funu kowos, mwet kawuk
luk, kowos in sifacna musaikowosyak fin lulalfongi mutal
lowos. Pre ke ku lun Ngun Mutal, 21 ac liyekowosyang
sifacna in mutana in lungse lun God, oana ke kowos
tupan Leum lasr Jesus Christ ke lungkulang lal in asot
moul ma pahtpat nu suwos. **(aiōnios g166)** 22 Kowos in
pakoten nu selos su alolo; 23 kowos in molela mwet su
enenu in moliyukla, oana elos su kowos tulakunla liki
e uh; ac nu sin mwet ngia, kowos in kulang nu selos
ac sifacna sensenkin kowos; tusruktu kowos in kwase
nuknuk fohkfok elos nukum su tuhnla ke lung koluk
lalos. 24 Nu sel su ku in sruokkowosi tuh kowos in tia
ikori, ac su ac fah uskowosme ke engan lulap ac wangin
mwatuwos nu ye mutal in wolana lal — 25 nu sin God
sefanna, Mwet Lango lasr, ke Jesus Christ Leum lasr —
nu sel wolana, fulatlana, ku, ac wal, ke fwil oemeet me,
nu inge, ac nu tok ma pahtpat! Amen. **(aiōn g165)**

Fwackyuk

1 Pa inge ma God El fahkak nu sel Jesus Christ, tuh
elan ku in fahkak nu sin mwet kulansap lal ke ma su
ac fah sa in sikyak. Christ el akkalemye ma inge nu sel
John, mwet kulansap lal, ke el supwala lipufan lal nu
yorol, **2** ac John el fahkak ma nukewa ma el liye. Pa
inge ma el fahkak ke kas ma tuku sin God me, ac ke ma
pwaye su fwackyuk sin Jesus Christ. **3** Insewowo mwet
su riti book se inge, ac elos su lohng kas in palu inge ac
akos ma simla in book se inge! Tuh apkuran me pacl ac
sikyak ma inge nukewa. **4** Ma sel John, nu sin church
itkosr in acn Asia: Lungkulang ac misla nu suwos sin
God, su oasr in pacl inge, ac su nuna oasr oemeet, ac
su ac fah oasr ke pacl fahsru; oayapa sin ngun itkosr ye
mutun tron lal, **5** ac sin Jesus Christ, mwet loh oaru,
su akmoulyeyukyak oemeet liki misa, ac el leum fin
tokosra nukewa fin faclu. Christ el lungse kut, ac ke srahl
su sororla kacsr el tulekutla liki ma koluk lasr; **6** ac el
orekutla in sie tokosrai in mwet tol, tuh kut in kulansupu
God, Papa tumal. Wolana ac ku in ma lun Jesus Christ
nwe tok ma pahtpat ac ma pahtpat! Amen. **(aiōn g165)** **7**
Liye, el tuku fin pukunyeng uh. Mwet nukewa ac fah liyal,
ac elos su faksilya elos ac wi pac liyal. Mwet nukewa fin
faclu ac fah tungel. Aok, ac fah ouinge! **8** Leum God
Kulana, su oasr inge, ac omeet, ac ke pacl fahsru, El
fahk, "Nga Alpha ac Omega." **9** Nga John, ma liwos su
wi kowos fahsr tukun Jesus, ac kut tukeni mongfisrasr
in muteng mwe keok su tuku nu sin mwet nukewa in
Tokosrai Lal. Utuku nga nu fin tuka Patmos ke sripen
nga sulkakin kas lun God ac oayapa ma pwaye su Jesus
el fahkak nu sik. **10** Ke len lun Leum, ku lun Ngun ilyak
nu in nga, ac nga lohng sie pusra lulap tukuk, oana
pusren sie ukuk, **11** su fahk, "Simusla ma kom liye,
ac supwala nu sin church itkosr in siti inge: Ephesus,
Smyrna, Pergamum, Thyatira, Sardis, Philadelphia, ac
Laodicea." **12** Nga tapulla in liye lah su kaskas nu sik, ac
nga liye nien lam gold itkosr, **13** ac inmasrlon nien lam
uh oasr sie ma su oana luman mwet se, ac el nokomang
sie nuknuk loes nu ke nial, ac lolani iniwal ke mwe lohl
gold. **14** Aunsifal fasrfasr oana unen sheep ku snow,
ac atronmutal firir oana e; **15** ac nial saromrom oana
bronze su aknasnasyeyukla ac aksaromromyeyukla, ac
pusracl oana pusren kof putat. **16** El sruok itu itkosr ke
lac paol layot, ac sie cutlass kosroh ma oasr muta luo
kac tume liki oalul. Mutal saromrom oana kalem lun faht
ke infulwen len uh. **17** Ke nga liyal nga putati nu ke nial
oana mwet misa se. Ac el likiya lac paol layot nu fuk
ac fahk, "Nimet kom sangeng! Nga mutawauk ac nga
oayapa safla. **18** Nga el su moul! Nga tuh misa, a inge
nga moul ma pahtpat ac ma pahtpat. Oasr ku luk fin
misa ac fin facl sin mwet misa. **(aiōn g165, Hadēs g86)** **19**
Ke ma inge, simusla ma kom liye, kewana ke ma in pacl
inge ac ke ma ac fah tuku tok uh. **20** Kalmen ma lukma
ke itu itkosr ma kom liye ke lac pouk layot, ac ke nien
lam gold itkosr uh pa inge: itu itkosr uh pa lipufan lun
church itkosr, ac nien lam itkosr uh pa church itkosr.

2 "Simusla kas inge nu sin lipufan lun church Ephesus:
"Pa inge kas sin el su sruok itu itkosr ke lac paol
layot ac forfor inmasrlon nien lam gold itkosr. El fahk,
2 'Nga etu ma kom oru, ac upaiyen orekma lom, ac
lupan mongfisrasr lom. Nga etu lah kom tia ku in muteng
orekma lun mwet koluk, ac kom srikalos tari su sifacna
fahk mu elos mwet sap a elos tia, ac kom konalosyak
lah elos mwet kikiap. **3** Kom mongfisrasr na ac keok
ke sripuk, ac kom tiana fuhleak. **4** Tusruktu oasr ma
nga lain kom kac: kom tia lungse nga oana meet ah. **5**
Kom in esam acn se kom muta we meet liki kom tuh
ikori! Forla liki ma koluk lom, ac oru oana ma kom oru
meet ah. Kom fin tia auliyak liki ma koluk lom, nga ac
fah fahsrot ac eisla nien lam lom liki acn oan we. **6** Tuh
oasr ma se wo sum: kom srunga orekma lun mwet lal
Nicolas, oana ke nga srunga uh. **7** "Fin oasr srem, lela
kom in lohng ma Ngun el fahk nu sin church uh! "Nu sel
su kutangla, nga fah sang tuh elan mongo fokinsak ke
sak lun moul su kapak in Ima lun God. **8** "Simusla kas
inge nu sin lipufan lun church Smyrna: "Pa inge kas sin
el su oemeet ac el su safla, su misa ac sifil moul. **9** Nga
etu mwe lokoalok nu sum; nga etu lah kom sukasrup —
tuh pwayeiya uh kom kasrup! Nga etu kas in akkoluk nu
sum selos su fahk mu elos mwet Jew a elos tia. Elos
inge ma in u lal Satan! **10** Nimet kom sangeng ke kutena
mwe keok ma ac fah sun kom. Lohng! Devil el ac fah
srike kowos ke el ac sisang kutu suwos nu in presin, ac
kowos ac fah keok ke len singoul na. Kom in oaru nwe
ke misa, na nga ac fah sot tefuro lun moul. **11** "Fin oasr
srem, lela kom in lohng ma Ngun el fahk nu sin church
uh! "El su kutangla fah tia pula keok ke misa akluo. **12**
"Simusla kas inge nu sin lipufan lun church Pergamum:
"Pa inge kas sin el su oasr sie cutlass kosroh ma oasr
muta luo kac. **13** Nga etu yen kom muta we, aok yen
tron lal Satan oan we. Kom pwayena nu sik ac kom tia
fahsr liki lulalfongi lom keik, finne ke pacl ma anwuki
Antipas, mwet loh oaru luk, yen Satan el muta we. **14**
Tusruktu oasr ma ekasr na ma nga lain kom kac: oasr
kutu inmasrlowos su fahsr tukun luti lal Balaam, su luti
nu sel Balak elan pwen mwet Israel in oru ma koluk ke el
fahk elos in kang mwe mongo ma kisakinyukla nu ke ma
sruloala, ac tuh elos in orek kosro. **15** In ouiya se pacna
inge, oasr pac kutu suwos su fahsr tukun luti lun mwet lal
Nicolas. **16** Inge, kom in auliyak liki ma koluk lom! Kom
fin tia, nga fah sa in fahsrot ac mweuni mwet ingan ke
cutlass lun oalik. **17** "Fin oasr srem, lela kom in lohng ma
Ngun el fahk nu sin church uh! "Nu sel su kutangla, nga
fah sang kutu manna wikla. Nga fah oayapa sang nu sin
kais sie mwet sie eot fasrfasr su simla sie ine sasu kac,
su wangin mwet etu kac sayen el na su eis. **18** "Simusla

kas inge nu sin lipufan lun church Thyatira: "Pa inge kas
sin Wen nutin God, su atronmutal firir oana e, ac nial
saromrom oana bronze aksaromromyeyukla. **19** Nga etu
ma kom oru. Nga etu lungse lom, oaru lom, orekma lom,
ac mongfisrasr lom. Nga etu lah yohk ma kom oru in
pacl inge liki ma kom oru meet ah. **20** Tusruktu pa inge
ma se nga lain kom kac uh: ma ke mutan sac Jezebel,
su sifacna fahk mu el mwet kulansap lun God. Kom
fuhlela na elan luti ac kiapwela mwet kulansap luk, tuh
elos in orek kosro ac mongo ke ma kisakinyukla nu ke
ma sruloala. **21** Nga sang pacl lal in auliyak ke ma koluk
lal, tuh el tia lungse forla liki moul in kosro lal. **22** Ouinge
nga fah sisella nu fin sie mwe oan, yen ma el, ac elos
su kosro yorol, fah keok upa we. Nga fah oru ingena,
elos fin tia auliyak liki ma koluk ma elos welul oru. **23**
Nga fah oayapa onela mwet nukewa su fahsr tokol, na
church nukewa fah etu lah nga pa etu nunak ac kena lun
mwet nukewa. Nga fah moli nu sin kais sie suwos fal
nu ke orekma lun kais sie. **24** "A funu kowos su lula
in Thyatira, su tia fahsr tukun mwe luti koluk inge, ac
kowos tia wi luti ke ma mwet ingan pangon 'ma lukma
loal lun Satan' — nga fahk nu suwos lah nga ac fah tia
filiya kutena ma toasr nu fowos. **25** Tusruktu, kowos in
sruokya ku mwe luti ma oan yuruwos nwe ke na nga
foloko. **26** Ac nu sel su kutangla, ac su oru na ma lungse
luk nwe ke safla, nga fah sang nu sel tuh in oasr ku lal
fin mutanfahl uh, **27** ac nga fah sang nu sel ku se na ma
nga eis sin Papa tumuk. El fah leum fin mutanfahlu ke
soko sikal osra, ac el fah kunauselosla nu ke ip srisrik
oana ahlu orek ke kle uh. **28** Nga fah oayapa sang nu
sel itu in lotutang. **29** "Fin oasr srem, kom in lohng ma
Ngun el fahk nu sin church uh!

3 "Simusla kas inge nu sin lipufan lun church Sardis:
"Pa inge kas sin el su oasr ngun itkosr lun God ac itu
itkosr yorol. Nga etu ma kom oru. Nga etu lah mwet uh
fahk mu kom moul, sruk kom misa! **2** Tukakek, ac akkeye
ma su srakna oan yurum meet liki ac misa na pwaye.
Tuh nga liye lah orekma lom u soenna suwohs ye mutun
God luk. **3** Esam ma kom luti ac lohng tari; akos ma inge
ac forla liki ma koluk lom. Kom fin tia esmakla, nga ac
fah tuku nu yurum oana sie mwet pisrapasr, ac kom ac
tiana etu pacl se nga ac tuku u. **4** Tusruktu, srakna oasr
mwet ekasr in Sardis su soenna akfohkfokye nuknuk
lalos. Elos ac nuknukyang ke nuknuk fasrfasr ac wiyu
fwas, mweyen elos fal in oru ouinge. **5** El su kutangla el
fah nokomang nuknuk fasrfasr, ac nga fah tia eela ineel
liki book in moul. Ye mutun Papa tumuk ac lipufan lal,
nga fah fahkak lemtulauk lah el ma luk. **6** "Fin oasr srem,
lela kom in lohng ma Ngun el fahk nu sin church uh! **7**
"Simusla kas inge nu sin lipufan lun church Philadelphia:
"Pa inge kas sin el su mutal ac pwaye. Key lal David
oasr sel, ac ke el ikasla srungul uh, wangin mwet ku in
kaliya; ac ke el kaliya, wangin mwet ku in ikasla. **8** Nga
etu ma kom oru. Nga etu lah oasr kutu srisrik ku lom;
kom akos mwe luti luk ac kom oaru na nu sik. Nga ikasla
sie srungul ye motom su wangin sie mwet ku in kaliya. **9**
Lohng! Kaclos su ma in U lal Satan, su mwet kikiap ac
fahk mu elos mwet Jew a elos tia — nga fah oru elos in
tuku ac faksufi ke niom. Elos ac fah etu lah nga lungse
kom. **10** Mweyen kom liyaung sap luk ac muteng, nga ac
fah oayapa liyekomyang liki pacl fosrnga su ac fah tuku
nu faclu in srike mwet nukewa fin faclu. **11** Nga ac fah
sa tuku. Karinganang ma su oasr yurum, tuh wangin
mwet in eisla tefuro in kutangla lom. **12** Nga fah oru tuh
el su kutangla elan soko sru in tempul lun God luk, ac el
ac fah tiana illa liki. Nga fah simusla Inen God luk facl,
oayapa inen siti lun God luk — Jerusalem sasu — su
ac oatui yurin God luk inkusrao me. Nga fah oayapa
simusla ine sasu luk facl. **13** "Fin oasr srem, lela kom in
lohng ma Ngun el fahk nu sin church uh! **14** "Simusla
kas inge nu sin lipufan lun church Laodicea: "Pa inge kas
sin el su pangpang Amen, su mwet loh oaru ac pwaye,
ac el pa mutaweyen ma orekla nukewa lun God. **15** Nga
etu orekma kom orala tari. Nga etu lah kom tia mihsrisr
ku fol, a nga kena kom in oasr ke sie sin ma luo inge!
16 Tuh ke sripen kom tia fol ku mihsrisr, a kom fusrfusr
na, nga fah wihtekomla liki oalik! **17** Kom fahk mu, 'Nga
kasrup ac ma nukewa wo nu sik, ac wangin ma nga
enenu.' A kom tiana akilen lah kom muta in kwao ac
elya lulap! Kom sukasrup, koflufol ac kun. **18** Ke ma
inge, kas in kasru luk nu sum pa kom in moli gold yuruk,
gold nasnas, tuh kom in kasrup. Ac oayapa moli nuknuk
fasrfasr tuh kom in nokomang in afinya mwe mwekin
lun koflufol lom. Kom in moli pac kutu mwe akmusra
in mosrwe motom tuh kom in ku in liye. **19** Nga kai ac
kalyei mwet nukewa su nga lungse. Ke ma inge kom in
akkeye kom ac forla liki ma koluk lom. **20** Lohng! Nga
tu ke mutunoa uh ac towolak; kutena mwet fin lohng
pusrek ac ikasla mutunoa uh, nga fah utyak ac mongo
yorol, ac el fah mongo yuruk. **21** Nu sel su kutangla, nga
fah sang tuh elan muta siskuk ke tron luk, in oana ke
nga kutangla ac inge nga muta sisken Papa tumuk ke
tron lal. **22** "Fin oasr srem, lela kom in lohng ma Ngun el
fahk nu sin church uh!"

4 Tukun ma inge, nga liye pac sie aruruma, ac nga liye
sie srungul ikakla in kusrao. Ac pusra se ma nga tuh
lohng meet ah, ma oana pusren mwe ukuk, el kaskas
nu sik ac fahk, "Fwanyak nu inge, ac nga fah fahkak
nu sum ma ac fah sikyak tok." **2** In pacl sacna, ku lun
Ngun ilyak nu in nga. Ac nga liye sie tron in kusrao su
oasr mwet se muta fac. **3** Mutal saromrom oana eot
oa ma pangpang jasper ac carnelian, ac lelakem soko
rauneak tron sac, ac tuhn kac ah oana eot oa emerald.
4 Ac oasr pac tron longoul akosr apunla tron se inge, ac
mwet elder longoul akosr elos muta fin tron inge. Elos
nukum nuknuk fasrfasr, ac tefuro gold oan fin sifaclos. **5**
Sarom u sarmelik, ac ngirngir, ac pusren pulahl tuku liki
tron se infulwa ah. Ac srokom in e itkosr firir ye mutun

tron sac, su pa inge ngun itkosr lun God. **6** Oayapa ye
mutun tron se inge, oasr sie ma oana sie meoa in glass,
su kalem oana eot oa crystal. Apunla siska kewa ke
tron se inge, oasr ma moul akosr su oasr atronmutalos
meet ac oayapa tokolos. **7** Luman ma moul soko meet
ah oana lion soko; ma moul soko akluo el oana cow
mukul soko; ac mutun ma moul soko aktolu ah oana
mutun mwet se; ac ma moul soko akakosr ah oana eagle
sohksok se. **8** Kais soko sin ma moul akosr inge oasr po
sohksok onkosr kaclos, ac elos afla ke atronmuta loac
ac lik. Wangin mongla lalos ke len ac fong in on ac fahk:
"Mutal, mutal, mutal, Leum God Kulana, Su meet, su
inge, ac su ac fah tuku." **9** Ac ma moul akosr inge elos
onkakin on in kaksak ac on in akfulat ac on in sang kulo
nu sel su muta fin tron sac, su moul ma pahtpat ac ma
pahtpat. Ke elos oru ouinge, **(aiōn g165)** **10** na mwet elder
longoul akosr elos epasr ye mutun el su muta fin tron, ac
elos alu nu sel su moul ma pahtpat ac ma pahtpat. Elos
sisya tefuro lalos ye mutun tron sac ac fahk, **(aiōn g165)**
11 "Leum lasr ac God lasr! Fal nu sum In eis wolana, ac
kaksak, ac kulana. Tuh kom orala ma nukewa, Ac ke
lungse lom elos orekla ac moul."

5 Nga liye sie book limlim ke lac po layot sin el su
muta fin tron; afla ke sim lik ac loac, ac siliyuki ke sil
itkosr. **2** Ac nga liye sie lipufan kulana su fahk ke pusra
lulap, "Su fal in kunausla sil inge ac ikasla book limlim se
inge?" **3** A wangin sie inkusrao, ku fin faclu, ku ye faclu,
su ku in ikasla book limlim sac ac liye ma oan loac. **4** Ac
nga tung ma lulap, mweyen wangin sie koneyukyak su
fal in ikasla book limlim sac, ku liye ma oan loac. **5** Na
sie sin mwet elder uh fahk nu sik, "Nimet tung. Liye, Lion
soko ke sruf lal Judah, su ma ke fwilin tulik natul David,
el kutangla, ac el ku in kunausla sil itkosr kac ac ikasla
book sac." **6** Na nga liye soko Lamb tu infulwen tron, ac
ma moul akosr ac mwet elder elos raunella. Lamb soko
ah oana elan anwuki. Oasr koac itkosr ac atronmuta
itkosr kacl, su pa ngun itkosr lun God ma supweyukelik
nu fin faclu nufon. **7** Lamb soko ah som ac eisla book
limlim sac liki lac po layot sin el su muta fin tron. **8** Ke el
oru ouinge, ma moul akosr ac mwet elder longoul akosr
elos epasr ye mutun Lamb soko ah. Kais sie selos oasr
sie harp yorol, ac ahlu gold sessesla ke mwe keng, su pa
pre lun mwet lun God. **9** Elos yuk soko on sasu ac fahk:
"Fallana nu sum in eis book limlim se inge Ac kunausla
sil kac. Tuh kom anwuki, ac ke srahm kom sang molin
sukosok nu sin God Ke mwet lun sruf nukewa ac kain
in kas nukewa, mutanfahl nukewa, ac kain in tuhnin
mwet nukewa. **10** Kom oru tuh elos in sie tokosrai in
mwet tol, in kulansupu God lasr, Ac elos fah leumi faclu."
11 Ac nga sifilpa ngetak ac nga lohng pusren lipufan
puspis — tausin ac million selos! Elos tu raunela tron
ac ma moul akosr ac mwet elder uh, **12** ac elos on ke
pusra lulap ac fahk: "Fallana tuh Lamb soko ma anwuki
tari Elan eis wal ac kasrup, lalmwetmet, ac ku, Sunak,
ac wolana, ac kaksak!" **13** Ac nga lohng ke ma orekla
nukewa inkusrao, ac fin faclu, ye faclu, ac in meoa —
aok ma moul nukewa inkusrao lucng oayapa fin faclu ten
— elos on ac fahk, "Kaksak, ac sunak, ac wolana, ac ku
Ma pahtpat ac ma pahtpat, Nu sel su muta fin tron ac nu
sin Lamb!" **(aiōn g165)** **14** Ac ma moul akosr elos topuk ac
fahk, "Amen!" Ac mwet elder elos faksufi ac alu.

6 Na nga liye ke Lamb el kunausla sil se meet ke sil
itkosr ah, ac nga lohng ke sie sin ma moul akosr ah
fahk ke sie pusra oana pusren pulahl, "Fahsru!" **2** Nga
ngetak ac liye soko horse fasrfasr. El su muta fac el
sruok sie pisr, ac itukyang nu sel sie tefuro. Ac el kasrusr
som, oana sie mwet su eis kutangla ac el ac sifilpa
kutangla. **3** Na Lamb el kunausla sil akluo; ac nga lohng
ma moul akluo el fahk, "Fahsru!" **4** Ac soko pac horse
sikme, ma srusra firirrir soko. El su muta fac, itukyang
nu sel ku lun mweun fin faclu, tuh mwet uh in uniya sie
sin sie. Ac itukyang pac nu sel sie cutlass lulap. **5** Na
Lamb el kunausla sil se aktolu. Ac nga lohng ma moul
aktolu el fahk, "Fahsru!" Nga ngetak ac liye soko horse
sroalsral. El su muta fac oasr sie mwe paun in paol. **6**
Ac nga lohng ma se oana pusra se tuku inmasrlon ma
moul akosr ah, su fahk, "Molin sie srikasrak in wheat pa
in orekma len fon se, ac molin tolu srikasrak in barley
pa in orekma len fon se. Tusruktu nimet kunausla sak
olive uh ac ima in grape uh!" **7** Na Lamb el kunausla
sil se akakosr; ac nga lohng ma moul akakosr el fahk,
"Fahsru!" **8** Nga ngetak ac liye soko horse ef tuhnal. El
su muta fac pangpang Misa, ac Fulan Misa fahsr tokol.
Itukyang nu seltal ku fin sie tafu akosr faclu, in uniya
mwet uh ke mweun, sracl, mas, ac ke kosro sulallal.
(Hadēs g86) **9** Na Lamb el kunausla sil se aklimekosr. Ac
nga liye ngunin mwet oan ye loang in kisa uh. Mwet
inge anwuki ke sripen elos fahkak kas lun God, ac ke
sripen elos oaru in orek loh ke lulalfongi lalos. **10** Elos
wowoyak ke pusra lulap ac fahk, "Leum God Kulana, su
mutal ac pwaye! Kom ac soano nwe ngac in nununku ac
kalyei mwet faclu su unikuti?" **11** Kais sie selos itukyang
nuknuk fasrfasr se lal, ac fwackyang nu selos tuh elos
in mongla pac ke kitin pacl, nwe ke faseni pisin mwet
wialos su welulos orekma, ac fah anwukla in oana ke
tuh orek nu selos. **12** Ac nga liye ke Lamb el kunausla
sil se akonkosr. Ac oasr kusrusr lulap faclu, ac faht u
ekla sroalsroal oana nuknuk sroalsral matoltol, ac malem
u ekla arulana srusra oana srah. **13** Itu inkusrao uh
putatla nu faclu, oana ke eng uh usruk sak fig soko ac fig
mangosr uh putatla nu infohk uh. **14** Kusrao wanginla,
oana sie book limlim ma limlimeni, ac eol nukewa ac
tuka nukewa mokleyukla liki acn oan we. **15** Na tokosra
lun faclu, ac leum, ac mwet kol fulat lun un mwet mweun,
mwet kasrup, mwet oasr ku la, ac mwet nukewa, wi
mwet kohs ac mwet sukosok, elos wikwik in luf uh ac ye
eot in eol uh. **16** Elos wowoyak nu ke eol u ac nu ke eot

u ac fahk, “Putati nu facsr ac wikinkutla liki mutun el su
muta fin tron, ac liki mulat lun Lamb! 17 Tuh len koluk
lun mulat lalos tuku tari, ac su ku in tuyak lain?”

7 Tukun ma inge nga liye lipufan akosr elos tu ke
sruwasrik akosr lun faclu, ac elos sruokya eng akosr
lun faclu, tuh in wangin eng fah tuhtuh fin faclu, ku fin
meoa, ku nu ke kutena sak. 2 Ac nga liye sie pac lipufan
tuku kutulap me, us sil se lun God moul. El wowoyak
ke pusra lulap in pangon lipufan akosr su God El sang
ku nu selos in kunausla faclu ac meoa. 3 Lipufan sac
fahk, “Nimet kunausla faclu, ku meoa, ku sak uh, nwe ke
kut akilenya mwet kulansap lun God lasr ke sie sil fin
motonsrolos.” 4 Ac nga lohng lah pisalos su akilenyuki
ke sil lun God fin motonsrolos, oasr siofok angngaul
akosr tausin. Mwet inge ma ke sruf singoul luo lun Israel.
5 Sin sruf lal Judah: siliyuki singoul luo tausin; sin sruf lal
Reuben: singoul luo tausin; sin sruf lal Gad: singoul luo
tausin; 6 sin sruf lal Asher: singoul luo tausin; sin sruf
lal Naphtali: singoul luo tausin; sin sruf lal Manasseh:
singoul luo tausin; 7 sin sruf lal Simeon: singoul luo
tausin; sin sruf lal Levi: singoul luo tausin; sin sruf lal
Issachar: singoul luo tausin; 8 sin sruf lal Zebulun:
singoul luo tausin; sin sruf lal Joseph: singoul luo tausin;
ac sin sruf lal Benjamin: singoul luo tausin. 9 Tukun ma
inge, nga ngetak ac liye u na lulap se, su wangin mwet
ku in oakla pisalos. Elos ma ke kain in mwet nukewa, ke
sruf nukewa, ke mutunfacl nukewa, ac ke kain in kas
nukewa, ac elos tu ye mutun tron ac ye mutun Lamb,
nuknukyang ke nuknuk fasrfasr ac elos sruok lesak palm
in paolos. 10 Elos wowoyak ke pusra lulap ac fahk,
“Molela tuku sin God lasr su muta fin tron, ac sin Lamb.”
11 Ac lipufan nukewa tu raunela tron ac mwet elder ac
ma moul akosr ah. Na elos faksufi ye mutun tron, ac
alu nu sin God 12 ac fahk, “Amen! Kaksak, wolana,
lalmwetmet, sang kulo, sunak, wal fulat, ac kulana ma
lun God lasr ma pahtpat ac ma pahtpat! Amen!” **(aiōn
g165)** 13 Ac sie sin mwet elder uh siyuk sik, “Su mwet
ma nukum nuknuk fasrfasr inge, ac elos tuku oya me?”
14 Ac nga fahk nu sel, “Nga nikin. Kom pa etu.” Ac el
fahk nu sik, “Elos inge pa mwet su painmoulla ke pacl in
akkeok lulap. Elos ohlla nuknuk lalos ac akfasrfasrye
ke srahn Lamb. 15 Ke sripa se inge elos tu ye mutun
tron lun God ac kulansupal in tempul ke len ac fong. El
su muta fin tron el fah muta yorolos ac karinganulos.
16 Elos fah tia sifil masrinsral ku malu; ac faht uh, ku
kutena fol upa, ac tia sifil akfolyalos, 17 ke sripen Lamb,
su muta infulwen tron, el ac fah mwet shepherd lalos, ac
el ac fah kololos nu ke unon in kof in moul. Ac God El ac
fah eela sroninmutalos.

8 Ke pacl se Lamb el kunausla sil akitkosr ah, inkusrao
misla ke tafun ao ma. 2 Na nga liye lipufan itkosr su
tu ye mutun God — itukyang mwe ukuk itkosr nu selos.
3 Ac sie pac lipufan el tuku tu ke loang uh. Oasr sie mwe
neinyuk ma keng yorol, ma orekla ke gold. Itukyang nu
sel mwe keng puspis in sisani nu ke pre lun mwet lun
God nukewa, ac in kisakin fin mwe loang gold su oan
mutun tron uh. 4 Ac kulasr lun mwe keng uh, wi pre
lun mwet lun God, sowak nu lucng liki poun lipufan su
tu ye mutun God. 5 Na lipufan sac eisla ahlu se nein
mwe keng uh, ac nwakla ke e liki loang uh, ac sisla nu
fin faclu. Toko oasr ngirngir ac pusren pulahl, sarmelik
lun sarom, ac faclu kusrusryak. 6 Na lipufan itkosr elos
akola in ukya mwe ukuk itkosr natulos. 7 Lipufan se
meet el ukya mwe ukuk natul. Toko, af yohk kosra ac
e karkarak ke srah kahkla nu faclu. Sie tafu tolu faclu
firiryak, ac sie tafu tolu ke sak firiryak, ac mah folfol
nukewa firiryak. 8 Na lipufan se akluo el ukya mwe ukuk
natul. Ma se oana fineol na lulap soko firiryak ac sisila nu
meoa. Sie tafu tolu lun meoa ekla nu ke srah, 9 ac sie
tafu tolu ke ma moul meoa misa, ac sie tafu tolu ke oak
meoa uh kunausyukla. 10 Na lipufan se aktolu el ukya
mwe ukuk natul. Sie itu lulap, ma firir oana sie srokom in
e, putatla liki acn lucng nu fin sie tafu tolu ke infacl ac
nu fin unon in kof uh. 11 (Inen itu sac pa “Mwen.”) Sie
tafu tolu ke kof uh ekla mwen, ac mwet puspis misa ke
elos nim, mweyen kof uh ekla mwen. 12 Toko, lipufan se
akakosr el ukya mwe ukuk natul. Na puokyuki sie tafu
tolu ke faht, ac sie tafu tolu ke malem, ac sie tafu tolu ke
itu, ouinge lohsrla sie tafu tolu in kalem lalos. Na wangin
kalem ke sie tafu tolu ke len uh, ac wangin pac kalem ke
sie tafu tolu ke fong uh. 13 Na nga ngetak ac nga lohng
pusren sie eagle sohksok oelucng yen engyeng uh ke el
fahk, “We! Sensen! Sensen! We nu selos nukewa su
muta faclu — pusren mwe ukuk lun lipufan tolu saya uh
akuranna kasla!”

9 Na lipufan se aklimekosr el ukya ukuk natul uh. Ac
nga liye itu se putatla nu faclu, ac itukyang nu sel key
nu ke luf loallana pangpang abyss. **(Abyssos g12)** 2 Ac itu
sac ikasla mutun luf sac, na kulasr fosryak oana kulasr
ke sie funyu na lulap; ac kalmen faht ac yen engyeng uh
lohsrla ke kulasr ma tuku liki luf sac. **(Abyssos g12)** 3
Ac locust uh tuku nu faclu liki kulasr inge, ac itukyang
nu selos ku oana ku lun scorpion. 4 Fwackyang nu
selos elos in tia kunausla mah, ku sak, ku kutena ma
folfol finsroa; a mwet na su wangin mwe akul ke sil lun
God fin motonsrolos pa elos ku in kunausla. 5 Tia lela
nu sin locust inge in uniya mwet inge, a tuh elos in
akkeokyalos ke malem limekosr. Waiok ke mwe akkeok
inge oana waiok ke pacl se scorpion uh ngalisya mwet
uh. 6 Ac ke lusen malem limekosr, mwet elos ac suk
elos in misa, tuh elos ac tia ku. Elos ac kena in misa,
tuh misa ac kaingla lukelos. 7 Locust inge oana luman
horse ma akola nu ke mweun; oasr ma oan fin sifalos
oana luman tefuro gold, ac mutalos oana mutun mwet.
8 Ac aunsifalos oana aunsifen mutan, wihselos oana
wihsen lion. 9 Iniwalos loeyukla ke ma su oana mwe
loeyuk osra; ac pusren posohksok lalos oana kusen

horse puspis ke elos amakin chariot ac kasrusr nu ke
mweun. 10 Oasr pula kaclos oana pulun scorpion uh, ac
mwe fakfuk ke pulalos pa elos sang akwaiokye mwet uh
ke malem limekosr. 11 Oasr tokosra se leum faclos, pa
lipufan se su karingin luf lun abyss. Inel in kas Hebrew
pa Abaddon, ac inel in kas Greek pa Apollyon (kalmac
pa "Mwet Kunausla"). (Abyssos g12) 12 Mwe aksangeng
se meet uh safla. Tukun ma se inge oasr pac luo fwilin
keok ac sifil tuku. 13 Na lipufan se akonkosr el ukya ukuk
natul uh, ac nga lohng sie pusra tuku liki sruwasrik akosr
ke loang in kisa gold ma oan ye mutun God. 14 Pusra
sac fahk nu sin lipufan se akonkosr, "Tulala lipufan akosr
su kapiri sisken Infacl lulap Euphrates!" 15 Na lipufan
akosr ah tuleyukla. Elos nuna akola nu ke ao se inge ke
len se inge ke malem se inge, ac ke yac se na inge, elos
in uniya sie tafu tolu sin mwet nukewa. 16 Fwackme nu
sik pisen mwet mweun kasrusr fin horse uh, su oasr
ke mwet luofoko million. 17 Ac in aruruma luk ah, nga
liye horse uh ac elos su muta fac. Mwe loeyuk iniwalos
srusra oana e, ac folfol oana sapphire, ac rangrang oana
sulphur. Sifen horse uh oana sifen lion uh. E, kulasr, ac
sulphur tuku liki oalulos. 18 Mwe lokoalok tolu inge: e,
kulasr, ac sulphur ma tuku liki oalin horse uh, uniya sie
tafu tolu sin mwet nukewa. 19 Ku lun horse inge oan in
oalulos ac oayapa ke pulalos. Pulalos oana serpent ma
oasr sifa. Horse uh elos orekmakin pulalos in akkeokye
mwet uh. 20 Ac mwet nukewa lula, su tia misa ke mwe
lokoalok inge, elos tia forla liki ma elos sifacna oru ke
paolos. Elos tiana tui in alu nu sin demon, ku ma sruloala
orek ke gold, silver, bronze, eot, ku sak — ma inge tia ku
in liye, ku lohng, ku fahsr. 21 Elos tia pac auliyak liki
akmas lalos, susfa lalos, kosro lalos, ku pisrapasr lalos.

10 Ac nga liye sie pac lipufan na ku sikme inkusrao
me. Nukumyukla el ke sie pukunyeng, ac lelakem
oan fin sifal; mutal oana faht, ac nial oana sruen e. 2
Oasr sie book limlim srisrik ikakelik inpaol. El filiya lac ne
layot lal fin meoa, ac lac ne lasa lal fin acn uh, 3 ac el
wowoyak ke pusra lulap, oana pusren ngutngut lun lion
uh. Tukun el wowoyak, na pulahl itkosr ngirla ke pusra
na lulap in topkol. 4 Ke pacl se na pulahl uh kasla, nga
ako in sim. A nga lohng pusra se tuku inkusrao me ac
fahk, "Nimet simis ma pulahl itkosr ah fahk. Liyaung in
tia eteyuk!" 5 Na lipufan se ma nga liye tu fin meoa ac
fin acn uh, el kolak lac paol layot nu inkusrao 6 ac el
fulahk ke Inen God su moul ma pahtpat ac ma pahtpat,
su orala kusrao, faclu, meoa, ac ma nukewa loac. Ac
lipufan sac fahk, "Wanginla pacl in sifil tupan! (aiōn g165)
7 Ke pacl se lipufan akitkosr el ukya mwe ukuk natul uh,
God El ac fah akpwayeye pwapa lukma lal, oana ke El
tuh fahkak nu sin mwet kulansap lal, su mwet palu." 8
Na pusra se ma nga lohng kaskas inkusrao me sifilpa
kaskas nu sik ac fahk, "Fahla ac eis book limlim sac su
ikakla oan inpoun lipufan se ma tu fin meoa ac fin acn
uh." 9 Na nga som nu yurin lipufan sac ac siyuk sel elan
ase book limlim srisrik sac nu sik. El fahk nu sik, "Eis ac
kangla; ac fah akmwenye insiom, a ke ac oan inwalum
uh ac fah emwem oana honey." 10 Nga eisla book limlim
srisrik sac liki inpoun lipufan sac, ac kangla, ac emwem
oana honey in oalik. Ac ke nga ukumya, mwenla insiuk
kac. 11 Na pusra se sifilpa fahk nu sik, "Kom enenu in
sifilpa sulkakinelik kas lun God nu sin mutanfahl puspis,
oayapa sruf, ac kain in kas, ac tokosra puspis."

11 Na ituku nu sik soko sak su oana sak in srikasrak
soko, ac fwackme nu sik ouinge, "Fahla ac srikeya
tempul lun God ac loang in kisa uh, ac oakla pisen mwet
alu in tempul. 2 Tusruktu nimet srikeya kalkal se likin
tempul uh, mweyen itukyang tari nu sin mwet su tia
alu nu sik, su ac fah lolongya Siti Mutal uh ke malem
angngaul luo. 3 Nga ac fah supwaot mwet loh luo luk,
nuknukyang ke nuknuk yohk eoa, ac eltal fah fahkak kas
lun God ke len sie tausin luofoko onngoul." 4 Mwet loh
luo uh pa sak olive lukwa ac lam luo su tu ye mutun
God, Leum lun faclu nufon. 5 Kutena mwet fin srike in
akkeokyaltal, e ac fah tuku liki oalultal ac kunauselosla;
ac in ouiya se inge, kutena mwet su akkeokyaltal uh
ac fah anwuki. 6 Oasr ku ac suwohs laltal in kaliya
kusrao tuh in tia af ke pacl se eltal fahkak kas lun God.
Oasr pac ku yoroltal in ekulla kof uh nu ke srah, ac
oasr pac ku yoroltal in uniya mwet faclu ke kain in mwe
akkeok nukewa, pacl na eltal lungse. 7 Ke pacl se eltal
ac aksafyela fahkak laltal uh, kosro sulallal soko su ac
utyak liki luf in abyss ac fah anwuk lainultal. El ac fah
kutangultalla ac oneltal uh, (Abyssos g12) 8 ac manoltal ac
fah oan innek in siti lulap, yen ma Leum laltal el anwuki
we fin sakseng soko. Ac fah mau lumweyuk siti sac nu
ke siti Sodom, ku facl Egypt. 9 Ac mwet in mutunfacl
nukewa, sruf nukewa, kain in kas ac kain in tuhnin mwet
nukewa, ac fah liye manoltal ke len tolu tafu, ac elos fah
tia lela manoltal in pukpuki. 10 Ac mwet faclu ac fah
engan ke sripen misa lun mwet luo inge. Elos ac fah
orek engan ac supwalik mwe sang nu sin sie sin sie ke
sripen mwet palu luo inge tuh arulana akkeokye mwet
uh. 11 Tukun len tolu tafu, sie momong in sang moul
tuku sin God me ac ilyak nu in eltal, ac eltal tuyak; ac
mwet nukewa su liyaltal elos arulana sangengla. 12 Na
mwet palu luo ah lohng sie pusra lulap tuku inkusrao me
ac fahk nu seltal, "Utyak nu inge!" Ac mwet lokoalok laltal
elos liye ke eltal sowak nu inkusrao fin sie pukunyeng.
13 In pacl sacna, faclu kusrusryak; ac sie tafu singoul ke
siti uh musalla, ac mwet itkosr tausin misa. Mwet lula
uh sangeng ac kaksakin fulatlana lun God inkusrao. 14
Mwe aksangeng akluo safla, ac ma se aktolu uh apkuran
me! 15 Na lipufan akitkosr el ukya mwe ukuk natul uh, ac
toko oasr pusra lulap puspis tuku inkusrao me ac fahk,
"Inge, Leum God lasr, ac Christ Mwet Sulosolla lal, pa
leumi faclu nufon, ac God El ac fah leum ma pahtpat ac
ma pahtpat!" (aiōn g165) 16 Na mwet elder longoul akosr
su muta fin tron lalos ye mutun God elos faksufi ac alu

nu sin God, 17 ac fahk: “Leum God Kulana, El su oasr
inge ac oemeet me! Kut kulo nu sum, tuh kom eis ku
lulap lom Ac mutawauk in leumi faclu! 18 Mutanfahl su
tia alu nu sum arulana kasrkusrak, Mweyen pacl in mulat
lom tuku tari, Pacl in nununkeyuk mwet misa uh. Pacl in
sang ma lacna nu sin mwet palu, su mwet kulansap lom,
Ac nu sin mwet lom nukewa su akfulatye kom, Kewana
mwet fulat ac mwet pusisel. Inge pacl fal in kunausla
mwet su kunausla faclu!” 19 Tempul lun God in kusrao
ikakla, ac Tuptup in Wuleang lun God liyeyuk we. Toko
sarom uh sarmelik, oasr kusen ngirngir ac pulahl, faclu
kusrusr, ac af upa ma yohk kosra kahkla.

12 Na sie mwe akul na yohk ac sakirik sikyak yen
engyeng uh. Oasr sie mutan su nukumyukla ke
faht, ac malem ah oan ye nial, ac itu singoul luo oan fin
sifal oana sie tefuro. 2 Apkuran me pacl in isus lal, ac ke
sripen el keok ke ngal in isus lal uh, el wowoyak ac tung.
3 Ac sie pac mwe akul na sakirik sikyak yen engyeng
uh. Oasr soko dragon srusra lulap su oasr sifa itkosr ac
koac singoul kacl, ac sie tefuro oan fin kais sie sifa inge.
4 Ac el sang pulal amakinya sie tafu tolu ke itu inkusrao
ac siselosla nu fin faclu. Na el tu ye mutun mutan sac
ac akola elan kangla tulik fusr se natul ke pacl se el
oswela. 5 Ac mutan sac oswela sie wen, su fah leum fin
mutunfacl uh nufon ke soko sikal osra. Tusruktu tulik sac
tulakinyukla ac utukla nu sin God nu ke tron lal. 6 Ac
mutan sac kaingla nu yen mwesis, nu ke sie acn ma
God El akola nu sel, yen ma ac karinginyuk el we ke len
sie tausin luofoko onngoul. 7 Na oasr sie mweun orek
inkusrao. Michael ac lipufan lal mweun lainul dragon, ac
dragon soko ac lipufan lal elos mweun lainulos pac. 8
Na kutangyukla dragon, ac tia sifil lela nu sel ac lipufan
lal in muta inkusrao. 9 Ac dragon lulap soko ah sisila —
el inge serpent soko in pacl oemeet ah, su pangpang
Devil, ku Satan, ac el pa tuh kiapwela faclu nufon. Sisila
el nu faclu, wi lipufan lal nukewa. 10 Na nga lohng sie
pusra lulap inkusrao me fahk, “Inge, God El fah molela
mwet lal! Inge God El akkalemye ku in tokosra lal! Inge
Christ, Mwet Sulosolla lun God, el akkalemye ku lal! Tuh
el su tu ye mutun God lasr ac akkolukye inen mwet
lulalfongi wiasr len ac fong, el sisila tari liki inkusrao. 11
Mwet lulalfongi wiasr elos kutangulla ke srahn Lamb, ac
ke mwe luti pwaye ma elos fahkak uh; oayapa elos tia
seko moul lalos in misa. 12 Ke ma inge, acn inkusrao
ac kowos nukewa su muta we, kowos in enganak! A
we nu sin faclu ac meoa; tuh Devil el oatuwot tari ac el
arulana kasrkusrak, mweyen el etu lah fototo pacl lula
lal.” 13 Ac ke dragon el akilen tuh el sisila tari nu faclu,
el mutawauk in ukwe mutan se ma oswela tulik mukul
sac. 14 Ac itukyang nu sin mutan sac luo poun eagle
lulap tuh elan ku in sohkla nu yen sel in acn mwesis,
yen ac fah karinginyuk el we ke yac tolu tafu, tuh el fah
moulla liki lokoalok lal dragon. 15 Ke ma inge dragon el
filakunla kof liki oalul tukun mutan sac, oana sie sronot,
in pahtkakunulla. 16 Tuh faclu kasru mutan sac; ac faclu
mangelik ac okomla kof ma dragon el filakunla liki oalul
uh. 17 Na dragon el arulana kasrkusrakak sin mutan
sac, ac el som in mweuni fwilin tulik lula natul, aok elos
nukewa su akos ma sap lun God, ac sruokya ku ma
pwaye su Jesus el fahkak.

13 Ac dragon el tu fin puk weacn uh. Ac nga liye
kosro sulallal soko tuku inkof ah me. Oasr koac
singoul ac sifa itkosr kacl; ac fin kais soko koac inge
oasr kais sie tefuro kac, ac fin kais sie sifa oasr sie ine
su mwe aklusrongtenye God. 2 Kosro sulallal soko uh
oana luman soko leopard, ac nial oana nien bear ac
oalul oana oalin lion. Ac dragon el sang ku lal sifacna
nu sin kosro sulallal soko ah, wi tron lal ac wal lulap
lal. 3 Sie sin sifa ke kosro sulallal soko ah oana in ma
kanteyuki in misa, tuh mahla tari kinet kacl. Ac mwet
faclu nufon arulana lut sin kosro soko, ac ukwal. 4 Mwet
nukewa alu nu sel dragon soko ah ke sripen el sang
wal lal nu sin kosro sulallal soko. Elos oayapa alu nu
sin kosro sulallal soko ac fahk, “Wangin sie oana kosro
soko inge! Wangin mwet ku in lainul!” 5 God El lela
nu sin kosro soko ah in fahk kas enum mu ku lun God
itukyang nu sel, ac filfilla ku se inge nu sel ke lusen
malem angngaul luo. 6 Kosro soko ah mutawauk in
selngawi God, oayapa Inen God, acn God El muta we,
ac elos nukewa su muta inkusrao. 7 Itukyang nu sel tuh
elan mweuni mwet lun God ac kutangulosla, ac itukyang
pac ku nu sel in leumi sruf nukewa, ac mutunfacl, ac
kain in kas, ac tuhn nukewa faclu. 8 Ac mwet nukewa su
muta faclu fah alu nu sel, sayalos na su simla inelos in
book in moul meet liki orekla faclu, tuh book se inge ma
lun Lamb su anwuki tari. 9 “Kutena mwet fin oasr srac,
lela elan lohng! 10 Kutena mwet fin ma nu ke sruoh, el
ac som nu ke sruoh; kutena mwet ma ac nuna anwuki
ke cutlass, ac fah anwuki el ke cutlass. Kalmac pa mwet
lun God enenu in oasr muteng ac lulalfongi lalos.” 11 Na
nga liye soko pac kosro sulallal sikyak faclu me. Oasr
koac lukwa kacl oana koen Lamb, ac el kaskas oana
soko dragon. 12 El orekmakin ku lulap lun kosro sulallal
soko meet ah ke el tu ye mutal. El sap ku nu sin faclu ac
nu sin mwet nukewa su muta fac in alu nu sin kosro
soko meet ah, su mahla tari kinet kacl. 13 Kosro soko
aklukwa inge oru mwenmen lulap; el oru tuh e in tuku
inkusrao me nu faclu ye mutun mwet nukewa. 14 Ac el
kiapwela mwet nukewa muta faclu ke mwenmen ma
itukyang nu sel elan oru ye mutun kosro soko meet ah.
Kosro soko ah fahk nu selos in oru sie ma sruloala in
akfulatye kosro soko ma tuh kinet ke cutlass ac srakna
moul. 15 Ac kosro soko aklukwa ah itukyang nu sel in
sang momong in moul nu ke ma sruloala se lun kosro
soko meet ah, tuh elan ku in kaskas ac onelosla nukewa
su tia wi alu nu ke ma sruloala sac. 16 Kosro soko ah
sap ku nu sin mwet nukewa — mwet pusisel ac mwet

fulat, mwet kasrup ac mwet sukasrup, mwet kohs ac
mwet sukosok — in akilenyuki lac po layot selos ku
motonsrolos. **17** Wangin mwet ku in moli ku kukakunla
kutena ma, sayalos su akilenyuk ke inen kosro soko ah,
ku ke nempu ma aolla inel uh. **18** Eneneyuk lalmwetmet
nu ke ma inge. El su oasr etauk yorol el ku in konauk
kalmen nempu lun kosro soko uh, mweyen nempu se
inge orekla nu ke inen mwet se. Nempu lal uh pa onfoko
onngoul onkosr.

14 Ac nga ngetla ac liye Lamb el tu Fineol Zion, ac
oasr mwet siofok angngaul akosr tausin yorol,
su simla inel ac Inen Papa tumal fin motonsrolos. **2**
Ac nga lohng sie pusra tuku inkusrao me oana kusen
kof putat uh, oana pusren pulahl lulap. Pusra ah oana
pusren on lun mwet srital ke harp natulos uh. **3** Mwet
siofok angngaul akosr tausin inge tu ye mutun tron ac
ye mutun ma moul akosr ac mwet elder; elos yuk soko
on sasu su elos mukena ku in etu. Ac elos mukena sin
mwet nukewa faclu pa moliyukla. **4** Elos inge pa mukul
su soenna oan yurin mutan, pwanang elos nasnas na.
Elos fahsr tukun Lamb yen nukewa el fahsr we. Elos
pa moliyukla inmasrlon mwet uh, ac elos pa fahko se
meet ma itukyang nu sin God ac nu sin Lamb. **5** Elos tia
fahk kas kikiap, ac wangin ma koluk in elos. **6** Ac nga
liye sie pac lipufan sohksok oelucng yen engyeng uh,
oasr yorol sie Pweng Wo ac kawil ma el enenu in fahkak
nu sin mwet su muta faclu — mwet lun sruf nukewa ac
kain in kas nukewa, mutanfahl nukewa, ac kain in tuhnin
mwet nukewa. **(aiōnios g166)** **7** El fahk ke sie pusra lulap,
"Kowos in akfulatye God ac kaksakin fulatlana lal! Tuh
pacl in nununku lal nu sin mwet faclu tuku tari. Kowos
alu nu sel su orala kusrao, faclu, meoa, ac unon in kof
uh!" **8** Ac lipufan se akluo el tuku tukun ma se meet, ac
fahk, "El munasla! Babylon pwengpeng el munaslana! El
oru mwet nukewa nim ke wain la — wain ku lun moul
in kosro lal!" **9** Lipufan se aktolu tuku tukun lipufan luo
meet ah, ac fahk ke sie pusra lulap, "Kutena mwet su
alu nu sin kosro sulallal soko ah, ac nu ke ma sruloala
lal, ac akilenyuki motonsrol ku paol, **10** el ac fah nim
wain lun God, aok wain in kasrkusrak lal, su tia karak
ac El okoaung nu in cup in mulat lal! Elos nukewa su
oru ouinge fah keok ke e ac sulfur ye mutun lipufan
mutal puspis ac ye mutun Lamb. **11** Kulasr ke e se ma
akkeokyalos sowak nu lucng ma pahtpat ac ma pahtpat.
Ac fah wangin mongla ke len ku fong nu selos su alu
nu sin kosro sulallal soko, ac ma sruloala lal, ac oasr
akul lun inel yorolos." **(aiōn g165)** **12** Kalmen ma inge
nukewa pa enenu na in oasr muteng yurin mwet lun
God, aok elos su akos ma sap lun God ac inse pwaye
nu sin Jesus. **13** Na nga lohng sie pusra tuku inkusrao
me ac fahk, "Simusla ma inge: Insewowo mwet su misa
ingela ke sripen elos oaru in fahsr tukun Leum!" Ngun el
fahk, "Aok, pwaye! Elos fah insewowo ke elos mongla
liki orekma upa lalos, mweyen fokin orekma lalos ac
welulos na." **14** Na nga ngetak ac liye sie pukunyeng
fasrfasr, ac ma se oan fac oana luman mwet se. Oasr
sie tefuro gold fin sifal, ac oasr sie mitmit in kalkul na
kosroh oan inpaol. **15** Ac sie pac lipufan uh tuku liki
tempul ac wowoyak ke sie pusra lulap nu sin el su muta
fin pukunyeng uh ac fahk, "Orekmakin mitmit nutum in
sang kosrani fahko lun kosrani, mweyen pacl uh summa
tari; tuh faclu mwesrla nu ke pacl in kosrani!" **16** Ac
mwet se su muta fin pukunyeng uh furok mitmit natul nu
fin faclu, ac sifani fahko in kosrani lun faclu. **17** Na nga
liye sie pac lipufan illa liki tempul inkusrao, ac oasr pac
sie mitmit in kalkul kosroh yorol. **18** Ac sie pac lipufan
su liyaung e uh el tuku liki loang uh, ac wowoyak ke
pusra lulap nu sin lipufan su oasr mitmit in kalkul kosro
yorol ac fahk, "Orekmakin mitmit nutum, ac sang kosrani
ungin grape liki ima in grape lun faclu, mweyen grape uh
matula!" **19** Ouinge lipufan sac furok mitmit natul nu fin
faclu, ac sifani grape liki ima in grape, ac sisang nu nien
fut wain in kasrkusrak lun God. **20** Grape uh futungyuki
in nien fut wain likin siti uh, ac srah sororma liki nien fut
wain uh oana sie sronot, akuran mael luofoko lusa ac fit
limekosr loaliya.

15 Ac nga liye sie pac mwe akul na yohk kalmeya
ac mwe lut inkusrao. Oasr lipufan itkosr su oasr
yorolos mwe lokoalok itkosr safla, mweyen ma inge pa
fahkak saflaiyen mulat lun God. **2** Ac nga liye sie ma
oana luman meoa glass se karak ke e. Nga oayapa
liyalos su kutangla kosro sulallal soko ah, ac ma sruloala
lal, ac el su eekin sie nembu. Elos tu sisken meoa glass
u, ac sruok harp ma God El sang nu selos, **3** ac elos
yuk on soko lal Moses, mwet kulansap lun God, ac
on lun Lamb, ac fahk: "O Leum God Kulana, Orekma
lom yoklana ac wolana! Kom pa tokosra lun mutunfacl
uh, Ma nukewa kom oru suwohs ac pwaye! **4** O Leum
God, mwet nukewa ac fah akfulatye kom, Ac kaksakin
Ine fulatlana lom! Tuh kom mukena mutal. Mwet in
mutunfacl nukewa fah tuku Ac alu nu sum, Mweyen
elos liye oakwuk suwoswos lom." **5** Tukun ma inge, nga
liye tempul inkusrao ikakla, ac Lohm Nuknuk su Nien
Muta lun Leum God oan loac. **6** Ac lipufan itkosr su oasr
mwe lokoalok itkosr yorolos elos illa liki tempul. Elos
nuknukyang ke nuknuk linen nasnas ac saromrom, ac
lolani iniwalos ke mwe lohl gold. **7** Na sie sin ma moul
akosr el sang nu sin lipufan itkosr inge ahlu gold itkosr,
sessesla ke mulat lun God su moul ma pahtpat ac ma
pahtpat. **(aiōn g165)** **8** Tempul u sessesla ke kulasr ma
tuku ke wolana ac ku lun God, ac wangin mwet ku in
utyak nu in tempul nwe ke na pacl se ac aksafyeyukla
mwe lokoalok itkosr sin lipufan itkosr u.

16 Na nga lohng sie pusra lulap kasma in tempul
me su fahk nu sin lipufan itkosr, "Fahla ac okoala
ahlu in mulat itkosr lun God nu fin faclu!" **2** Lipufan se

meet ah som ac okoala ahlu se sel nu fin faclu. Ruf
aryur ac waiok upa sikyak fin mwet ma akul lun kosro
sulallal soko ah oan kaclos, ac oayapa fin mwet su tuh
alu nu ke ma sruloala lal. 3 Na lipufan se akluo el okoala
ahlu lal nu fin meoa uh, na kof uh ekla oana srahn sie
mwet misa, ac ma moul nukewa in meoa uh misa. 4
Na lipufan se aktolu el okoala ahlu se sel nu fin infacl
ac nu ke unon in kof uh, na kof inge ekla nu ke srah.
5 Ac nga lohng lipufan se ma karingin kof uh el fahk,
"Nununku lom suwoswos, O Kom su Mutal, su oasr inge
ac su oasr oemeet me! 6 Elos okoala srahn mwet lun
God ac srahn mwet palu, ac inge kom sang nu selos
srah tuh elos in nim. Elos eis ma fal nu selos!" 7 Ac
nga lohng sie pusra tuku liki loang ah su fahk, "Leum
God Kulana! Pwayena lah nununku lom uh suwohs ac
pwaye!" 8 Na lipufan se akakosr el okoala ahlu se sel nu
fin faht uh, tuh in akfolye mwet uh ke fol na upa. 9 Elos
firriyukyak ke fol upa uh, ac elos selngawi Inen God, su
pa ku fin mwe lokoalok inge. Tusruktu elos tiana forla liki
ma koluk lalos, ku kaksakin fulatlana lal. 10 Na lipufan
se aklimekosr el okoala ahlu se sel nu fin tron lun kosro
sulallal soko ah. Ac tokosrai lun kosro soko inge lohsrla,
ac mwet uh ngalis lohulos ke sripen keok lalos, 11 ac
elos selngawi God lun kusrao ke sripen keok lalos ac ke
ruf aryur kaclos. Tusruktu elos tiana forla liki orekma
koluk lalos. 12 Ac lipufan akonkosr el okoala ahlu se sel
nu fin infacl lulap Euphrates, na infacl uh paola in sang
inkanek nu sin tokosra su tuku liki acn kutulap. 13 Na
nga liye ngun fohkfok tolu ma oana luman frog uh. Elos
illa liki oalin dragon soko ah, ac liki oalin kosro sulallal
soko, ac liki oalin mwet palu kikiap sac. 14 Elos inge
pa ngun lun demon su orek mwenmen. Ngun tolu inge
fahsrelik nu yurin tokosra nukewa fin faclu in usaloseni
nu ke sie mweun ke Len lulap lun God Kulana. 15 Leum
el fahk, "Lohng! Nga ac tuku oana sie mwet pisrapasr!
Insewowo el su tawi na ac liyaung nuknuk lal, tuh el
fah tia fufahsryesr koflufol ac mwekin ye mutun walil
uh." 16 Na ngun inge elos usani tokosra nukewa nu in
acn se pangpang Armageddon in kas Hebrew. 17 Na
lipufan se akitkosr el okoala ahlu se sel nu yen engyeng
uh. Na sie pusra lulap tuku liki tron in tempul me, ac
fahk, "Safla ma nukewa!" 18 Oasr sarom, ac ngirngir,
ac pulahl, ac kusrusr lulap. Wangin kusrusr ouinge fin
faclu oemeet me ke pacl se orekla mwet uh — kusrusr
se inge pa koluk emeet! 19 Kusrusr lulap se inge oru
tuh siti lulap sac in musalelik nu ke ip tolu, ac siti lun
mutunfacl nukewa kunausyukla. God El esamak siti
pwengpeng Babylon ac El oru tuh elan nim wain ke cup
lal, aok wain in kasrkusrak lal. 20 Tuka nukewa ac fineol
nukewa wanginla. 21 Af yohk kosra kahki inkusrao me
nu fin mwet uh. Kain af se inge oana eot lulap puspis,
ac toasriyen kais sie kosra sun paun siofok. Mwet uh
selngawi God ke sripen upala mwe lokoalok se inge ke
af yohk kosra uh.

17 Na sie sin lipufan itkosr ma oasr ahlu itkosr
yorolos el tuku ac fahk nu sik, "Fahsru, ac nga fah
akkalemye nu sum luman kalya se ma ac orek nu sin
mutan kosro sac su eis molin kosro lal, aok siti lulap se
ma musaiyukla sisken infacl puspis. 2 Tokosra nukewa
fin faclu elos orek kosro yorol, ac ouiyen moul fohkfok lal
oana wain ma mwet faclu elos sruhi kac ke elos nim." 3
Ku lun Ngun ilyak nu in nga, ac sie lipufan usyula nu yen
mwesis. Ac nga liye sie mutan we su muta fin kosro
srusra sulallal soko, ma oasr ine su mwe angyang nu sin
God simla yen nukewa kacl; ac oasr sifa itkosr ac koac
singoul ke kosro soko ah. 4 Mutan sac nuknukyang ke
nuknuk sroninmutuk ac srusra firirrir, ac el yunla ke mwe
naweyuk gold, eot saok, ac pearl. El sruok sie cup gold
inpaol, sessesla ke ma fohkfok ac ma srungayuk ke
moul in kosro lal. 5 Ac fin motonsrol simla sie ine su oasr
kalmac lukma kac, ma fahk mu, "Nga Babylon Kulana,
nina kien mutan kosro nukewa, ac nga pa sramtauk
lumah fohkfok nukewa fin faclu." 6 Ac nga liye lah mutan
sac sruhi ke srahn mwet lun God, ac ke srahn mwet su
anwuki ke sripen elos moniyuk in fahsr tukun Jesus. Ac
ke nga liyal, nga arulana lut. 7 Ac lipufan sac siyuk sik,
"Efu kom ku lut? Nga fah fahkak nu sum kalmac lukma
lun mutan se inge ac ke kosro soko ma el muta fac —
kosro soko ma oasr sifa itkosr ac koac singoul kacl. 8
Kosro soko ma kom tuh liye ah el tuh moul meet, a inge
el misa. El apkuran in fanyak liki luf lun abyss tuh elan
som in kunausyukla el. Mwet su muta faclu, su tiana
simla inelos in book in moul meet liki orekla faclu, elos
nukewa ac fah arulana lut ke elos liye kosro soko ah. El
tuh moul meet ac inge el wanginla, tusruktu el ac fah
sifil sikyak. **(Abyssos g12)** 9 "Eneneyuk lalmwetmet ac
etauk nu ke ma inge. Sifa itkosr inge pa eol itkosr su
mutan sac el muta fac. Elos oayapa tokosra itkosr: 10
limekosr selos misa tari, ac sie selos el leum inge, ac
sie el soenna tuku; na ke el ac tuku, el ac leum ke kitin
pacl na. 11 Ac kosro sulallal soko ma moul meet ac inge
el tia moul, el sie sin tokosra itkosr, tusruktu el ac sifil
foloko tokosra akoalkosr, ac el ac som in kunausyukla el.
12 "Koac singoul ma kom liye ah, pa tokosra singoul su
soenna mutawauk in leumi, tusruktu ac fah itukyang wal
nu selos in leumi ke ao sefanna wi kosro soko ah. 13
Tokosra singoul inge elos inse sefanna tuh elos in sang
ku ac wal lalos nu sin kosro sulallal soko ah. 14 Elos
inge nukewa ac fah mweun lainul Lamb; tusruktu Lamb,
ac elos su fahsr tokol, fah kutangulosla mweyen Lamb el
Leum lun leum uh ac Tokosra lun tokosra uh. Elos su
fahsr tokol pa mwet su God El pangnolos ac sulelosla,
ac elos oaru nu sel." 15 Lipufan sac el oayapa fahk nu
sik, "Kof ma kom liye mutan kosro sac muta fac, pa
mutanfahl uh, un mwet puspis, kain in tuhnin mwet, ac
kain in kas. 16 Koac singoul ac kosro sulallal soko kom
tuh liye, elos ac fah srungala mutan kosro sac. Elos ac
fah eisla ma lal nukewa ac sarukulla elan koflufol. Elos

ac fah kangla ikwal, na esukulak ke e. **17** God pa oru
tuh elos in nunak sefanna ac sang ku in leum lalos nu
sin kosro sulallal soko ah, pwanang elos oru ma lungse
lun God nu ke pacl se kas lun God akpwayeiyuk. **18**
"Mutan se ma kom tuh liye ah, pa siti lulap se ma leumi
tokosra lun faclu."

18 Tukun ma inge nga liye sie pac lipufan oatui
inkusrao me. Oasr ku lulap lal, ac wolana lal
kalmelik faclu nufon. **2** El wowoyak ke sie pusra lulap ac
fahk, "El musalla! Babylon kulana el musalla! Inge, ngun
fohkfok ac demon, ac kain in won fohkfok ac srungayuk
nukewa pa muta we. **3** Mutanfahl nukewa elos nim ke
wain lal — wain ku lun moul in kosro lal. Tokosra lun faclu
elos kosro yorol, ac mwet kuka lun faclu elos kasrupi ke
sripen yoklana lungse lal nu ke moul in kosro." **4** Na nga
lohng sie pac pusra inkusrao me fahk, "Mwet luk, kowos
in kaingla liki siti sac! Illa liki, Tuh kowos in tia ipeis ke
ma koluk lal; Ac kowos in tia wi eis kaiyuk nu sel! **5** Tuh
ma koluk lal ilusyukyak nwe sun inkusrao, Ac God El
esam orekma koluk lal. **6** Oru nu sel in oana ke el oru
nu sin mwet uh; Akfalye nu sel pacl luo ke ouiya nukewa
el tuh oru. Nwakla cup lal ke mwe nim ku, ac in ku pacl
luo Liki ma el tuh orala ac sang nu sin mwet uh. **7** Sang
in yohk mwe keok ac asor nu sel In oana lupan wolana
ac mwe kasrup el tuh sifacna insewowo kac. El fahk nu
sel sifacna mu: 'Nga kasra se, ac nga muta fin tron luk!
Ke sripen wangin mukul tumuk, Nga fah tia pulakin asor
lun katinmas!' **8** Ke sripa se inge, mwe akkeok nu sel ac
fah sonol ke len sefanna — Mas upa, asor, ac sracl. Ac
el fah firirla ke e, Mweyen Leum God, su nununkal, El
arulana ku." **9** Tokosra lun faclu su tuh kosro yorol ac
welul ke lung lun ikwa lal elos wowoyak ac tung ke siti
uh ke elos ac liye kulasr lun e ma esukulak. **10** Elos ac
tu loessula mweyen elos sangeng in wi ipeis ke keok
lal. Elos fahk, "Pakomuta Babylon! Pakomuta siti lulap
ac ku sac! Kaiyuk kom ke ao sefanna!" **11** Mwet kuka
lun faclu elos oayapa wowoyak ac tung kacl, mweyen
wanginla mwet sifil moli mwe kuka lalos. **12** Wanginla
mwet moli gold, silver, eot saok, ac pearl; nuknuk linen
srik eoa, nuknuk sroninmutuk, silk, ac nuknuk srusra
firirrir; ac kain in sak keng ac yohk molo, ac ma orekla
ke ivory, bronze, osra, ac marble; **13** oayapa cinnamon,
mwe akyuye mongo, ma keng, myrrh, ac franku; wain
ac oil, flao ac wheat, cow ac sheep, horse ac chariot,
ac oayapa mwet su kohs. **14** Mwet kuka elos fahk nu
sel, "Ma wo nukewa ma kom lungse ac rapkui wanginla,
ac mwe kasrup lom nukewa ac oasku lom wanginla
pac, ac kom ac fah tia ku in sifil konauk!" **15** Mwet
kuka su kasrupi ke elos orek kuka in siti sac, elos tu
loessula ke sripen elos sangeng in ipeis ke keok lal.
Elos ac wowoyak ac tung, **16** ac fahk, "Pakomuta na
pwaye siti lulap se ingan! Meet el lungse nukum nuknuk
linen, sroninmutuk, ac srusra firirrir, ac el naweyukla ke
gold, eot saok, ac pearl pukanten! **17** Ac in ao sefanna
mwe kasrup lal inge nukewa tuhlac!" Captain ac selu
ac mwet wi oak nukewa, oayapa elos nukewa su eis
mwe kapak lalos meoa, elos tu loessula, **18** ac wowoyak
ke elos liye kulasr lulap ke e se ma esukak siti sac, ac
fahk, "Wangin sie pac siti oana siti lulap se inge!" **19**
Ac elos sisak fohkfok nu fin sifalos in akkalemye asor
lalos, ac wowoyak ke tung ac fahk, "Pakomuta siti lulap
sac, acn se ma mwet nukewa su oasr oak okoalos fin
meoa uh elos eis mwe kasrup lalos we! A in ao sefanna
mwe kasrup lal nukewa wanginla!" **20** Acn inkusrao ac
kowos nukewa su muta we, kowos in enganak mweyen
sikiyukla el! Kowos in enganak, mwet lun God, mwet
sap, ac mwet palu, tuh God El nununkal ac sang kai
nu sel ke ma el tuh oru nu suwos! **21** Ac sie lipufan na
ku el srukak sie eot oana lupan eot in ilil lulap, ac sisla
nu meoa ac fahk, "Pa inge luman ma ac orek nu ke siti
lulap Babylon: ac fah liksreni sisila el ac el fah tili ac tia
ku in sifil otyak. **22** Pusren on lun mwet srital ke harp ac
pusralos su on, ac elos su srital ke flute ac mwe ukuk
fah tia sifil lohngyuk in kom! Wangin mwet pah in orekma
ke kutena kain ac fah sifil liyeyuk in kom, ac pusren eot
in ilil fah tia sifilpa lohngyuk! **23** Wangin mwet ac sifil
liye kalmen lam in kom, ku lohng kusen wuleang lun
mwet marut in kom. Mwet kuka lom pa ku ac pwengpeng
emeet fin faclu nufon, ac kom kiapela mwet nukewa fin
faclu ke susfa lom!" **24** Kaiyuk acn Babylon ke sripen
srahn mwet palu ac mwet lun God u koneyukyak in el —
aok, srah kaclos nukewa su anwuki fin faclu.

19 Tukun ma inge, nga lohng pusra se oana pusren
u na lulap se ke mwet inkusrao, ac elos fahk,
"Kaksakin God! Molela, wolana, ac ku ma lun God lasr!
2 Nununku lal uh pwaye ac suwohs! El sulela tari mwe
kalya nu sin mutan kosro se su akkolukyela faclu ke moul
in kosro lal uh. God El kalyael mweyen el uniya mwet
kulansap lal." **3** Elos sifilpa wowoyak ac fahk, "Kaksakin
God! Kulasr ke e ma furreak siti lulap se ingo fosryak
ma pahtpat ac ma pahtpat!" **(aiōn g165)** **4** Ac mwet elder
longoul akosr ac ma moul akosr elos epasr ac alu nu sin
God su muta fin tron. Elos fahk, "Amen! Kaksakin God!"
5 Ac sie pusra tuku liki tron ac fahk, "Kowos in kaksakin
God lasr, kowos mwet kulansap lal nukewa ac mwet
nukewa su sunakunul — mwet fulat ac mwet pusisel!" **6**
Na nga lohng sie pusra oana pusren sie u lulap, oana
kusen kof putat ac oana kusen pulahl upa. Nga lohng ke
elos fahk, "Kaksakin God! Leum, God Kulana lasr, El pa
Tokosra! **7** Lela kut in arulana engan ac insewowo; lela
kut in kaksakin fulatlana lal! Tuh pacl in marut lun Lamb
pa inge, ac mutan kial el akola. **8** Itukyang nu sin mutan
sac nuknuk linen nasnas ac saromrom elan nokomang."
(Nuknuk linen inge pa orekma wo lun mwet lun God.) **9**
Na lipufan se fahk nu sik, "Simusla ma inge: Insewowo
nu selos su suliyuk nu ke kufwen marut lun Lamb." Ac
lipufan sac sifilpa fahk, "Kas inge kas pwaye lun God."

10 Ac nga putati nu ke nial in alu nu sel, a el fahk nu
sik, “Nimet oru ouingan! Nga sie mwet kulansap wiom
ac ma wien mwet lulalfongi nukewa su sruokya ku kas
pwaye su Jesus El fahkak. Kom in alu nu sin God!” Tuh
ma pwaye ma Jesus El fahkak kac pa akkeye mwet su
fahkak kas lun God. 11 Na nga liye kusrao ikakla, ac
oasr soko horse fasrfasr we. El su muta fac pangpang
Oaru ac Pwaye; el oru nununku lal ac mweuni meun
lal ke suwoswos. 12 Atronmutal firirrir oana e, ac oasr
tefuro puspis fin sifal. Oasr sie ee simla kacl, su wangin
mwet etu kac a el mukena. 13 El nokomang sie nuknuk
loeloes twenyuki ke srah, ac ineel pa “Kas lun God.” 14
Ac un mwet mweun inkusrao elos kasrusr tokol fin horse
fasrfasr pac, ac nuknukyang ke nuknuk linen nasnas ac
fasrfasr. 15 Sie cutlass kosroh tume liki oalul, ma el ac
sang kutangla mutunfaclu. El ac fah leum faclos ke soko
sikal osra. Ac el ac fac lolongya grape ke nien fut wain in
kasrkusrak lun God Kulana. 16 Simla ke nuknuk lal ac
finyepal ee se inge: “Tokosra lun tokosra uh, ac Leum
lun leum uh.” 17 Ac nga liye sie lipufan tu fin faht uh. El
wowoyak ke sie pusra lulap nu sin won nukewa sohksok
yen engyeng uh ac fahk, “Fahsru wi tukeni ke kufwa
lulap lun God! 18 Fahsru ac kang ikwen tokosra, ikwen
captain, ikwen mwet mweun, ac ikwen horse ac elos
su muta fac, ac ikwen mwet nukewa — mwet kohs ac
mwet sukosok, mwet fulat ac mwet pusisel!” 19 Na nga
liye kosro sulallal soko ah ac tokosra lun faclu ac un
mwet mweun lalos ke elos toeni in mweun lain el su
muta fin horse soko ac un mwet mweun lal. 20 Sruoh
kosro sulallal soko ah, wi mwet palu kikiap se su tuh oru
mwenmen ye mutal. (Ke mwenmen inge el kiapwelosla
su tuh eis akul lun kosro soko ah, oayapa elos su alu nu
ke ma sruloala lun kosro soko ah.) Kosro soko ah ac
mwet palu kikiap sac moul na sisiyang nu ke lulu in e
su firirrir ke sulfur. **(Limnē Pyr g3041 g4442)** 21 Un mwet
mweun lalos uh anwuki ke cutlass se ma tume liki oalin
el su muta fin horse soko ah. Ac won nukewa elos kang
ikwalos nwe ke na elos kihpi.

20 Ac nga liye sie lipufan oatui inkusrao me, el sruok
key nu ke luf lun abyss ac soko sein lulap. **(Abyssos
g12)** 2 Ac el sruokilya dragon — el inge serpent soko in
pacl oemeet ah, su pangpang Devil ku Satan — ac el
kaprilya ke sie tausin yac. 3 Ac lipufan sac sisella nu in
luf in abyss, ac lakiya ac siliya tuh elan tia sifil kiapu
mutanfahl uh nwe ke safla sie tausin yac. Tukun ma inge
el ac fah tuleyukla ke kitin pacl. **(Abyssos g12)** 4 Ac nga
liye tron puspis, ac itukyang nu selos su muta fac ku
in orek nununku — elos inge pa ngunalos su anwuki
ke sripen elos sulkakin ma pwaye su Jesus el fahkak,
oayapa kas lun God. Elos tia wi alu nu sin kosro sulallal
soko ah ku ma sruloala lal, ac elos tia pac wi eis akul
lun kosro soko ah fin motonsrolos ku fin paolos. Elos
moulyak ac elos welul Christ leumi ke sie tausin yac.
5 (Mwet misa ngia elos tia moulyak nwe ke safla sie
tausin yac.) Pa inge moulyak se meet lun mwet misa.
6 Engan ac arulana insewowo elos su wi moulyak se
meet. Wangin ku lun misa akluo nu faclos. Elos fah
mwet tol lun God ac lun Christ, ac elos fah welul leumi
ke sie tausin yac. 7 Tukun safla sie tausin yac, na Satan
el ac fah tuleyukla liki presin lal, 8 ac el ac fah ilme in
kiapu mutunfacl nukewa fin faclu nufon, su pangpang
Gog ac Magog. Satan el ac fah eisaloseni nukewa in
mweun; pisalos oana puk weacn uh. 9 Elos fahsrelik ac
apunla siti se ma God El lungse, yen mwet lal muta we.
Tusruktu, e tuku inkusrao me ac esukulosyak. 10 Na
Devil, su kiapwelosla, el sisila nu in lulu in e ac sulfur,
yen ma kosro sulallal soko ac mwet palu kikiap eltal
sisila tari nu we; ac elos fah akkeokyeyuk ke len ac fong
nwe tok ma pahtpat. **(aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442)** 11
Na nga liye sie tron lulap fasrfasr, ac el su muta fac.
Faclu ac kusrao wanginla ac tia sifil liyeyuk. 12 Ac nga
liye mwet misa uh, mwet fulat ac mwet pusisel, elos tu
ye mutun tron. Book nukewa ma fahkak ouiyen orekma
lun mwet uh ikakla. Ac sie pac book ikakla, su simla inen
mwet nukewa su ac fah moul ma pahtpat yurin God —
pa inge book in moul. Ac mwet misa elos nununkeyuk fal
nu ke ma simla in book inge. 13 Na meoa el fuhleak
mwet misa in meoa uh. Misa ac facl sin mwet misa elos
srukak pac mwet misa su oasr yorolos. Ac elos nukewa
nununkeyuk fal nu ke orekma lalos. **(Hadēs g86)** 14 Na
misa, ac facl sin mwet misa, tukeni sisila nu in lulu in e.
(Lulu in e se inge pa misa akluo.) **(Hadēs g86, Limnē Pyr
g3041 g4442)** 15 Elos nukewa su tia simla inelos in book
in moul elos sisila nu in lulu in e. **(Limnē Pyr g3041 g4442)**

21 Ac nga liye sie kusrao sasu ac sie faclu sasu.
Kusrao se meet ac faclu se meet ah wanginla, ac
meoa wanginla pac. 2 Ac nga liye Siti Mutal, Jerusalem
sasu, oatui liki kusrao yurin God me, naweyukla tari
oana sie mutan akola in osun nu sin mukul tumal ke
pacl in marut uh. 3 Ac nga lohng sie pusra lulap tuku liki
tron ac fahk, “Inge, lohm sin God oan yurin mwet uh!
El ac muta yorolos, ac elos fah mwet lal. God sifacna
El ac fah muta yorolos ac El ac fah God lalos. 4 El ac
fah eela sroninmutalos nukewa. Ac fah wangin misa,
wangin asor ku tung ku keok, mweyen ma nukewa
meet ah wanginla.” 5 Na El su muta fin tron el fahk,
“Inge nga oru ma nukewa sasu!” El oayapa fahk nu sik,
“Simusla ma inge, mweyen kas inge kas pwaye ac fal
in lulalfongiyuk.” 6 Ac El fahk, “Safla ma nukewa! Nga
Alpha ac Omega, mutawauk ac safla. Nga fah sang nu
sin kutena mwet su malu tuh elos in nim ke unon in
kof in moul, ke wangin molo. 7 Nga fah sang ma inge
nukewa nu selos su kutangla. Ac nga ac fah God lalos
ac elos ac fah ma nutik. 8 Tuh elos su sangengtot, elos
su forla liki lulalfongi, elos su moulkin lumah fohkfok,
mwet akmas ac mwet kosro, elos su orek inutnut, elos
su alu nu ke ma sruloala, ac mwet kikiap nukewa — acn

selos pa lulu su firir ke e ac sulfur, su pa misa akluo.”
(Limnē Pyr g3041 g4442) **9** Sie sin lipufan itkosr, su oasr
ahlu itkosr yorolos ma sessesla ke mwe lokoalok itkosr
safla, el tuku ac fahk nu sik, “Fahsru, ac nga fah fahkak
nu sum mutan se su akola in marut nu sin Lamb.” **10** Ku
lun Ngun ilyak nu in nga, ac lipufan sac usyuyak nu fin
mangon soko eol fulat, ac el fahkak Jerusalem nu sik,
Siti Mutal su oatui inkusrao me yurin God. **11** Wolana lun
God oru siti sac arulana saromrom ac kalem, oana eot
saok jasper, ac nasnas oana crystal. **12** Oasr pot lulap
ac fulat kac; ac oasr singoul luo mutunpot, ac singoul
luo lipufan tu karingin mutunpot inge. Simla inen sruf
singoul luo lun mwet Israel fin kais sie mutunpot. **13** Tolu
mutunpot uh oan siska nu kutulap, tolu nu epang, tolu nu
eir, ac tolu nu roto. **14** Pot lun siti sac tuh musaeak fin
eot in pwelung singoul luo, ac kais sie inen mwet sap
singoul luo lun Lamb simla fin kais sie eot lulap inge.
15 Lipufan se su kaskas nu sik oasr sie mwe srikasrak
gold yorol, ma in srikeya siti uh, pot uh, ac mutunpot uh.
16 Siti se inge maspang — lusa ac sralapa oana sie.
Lipufan sac srikeya siti sac ke mwe srikasrak lal: lusa
ah oasr sie tausin lumfoko mael, ac sralapa ac fulata
oapana lusa. **17** Ac lipufan sac srikeya pac pot uh, tuh
oasr luofoko singoul onkosr fit fulata, fal nu ke mwe
srikasrak ma mwet uh orekmakin. **18** Pot uh orekla ke
eot jasper, ac siti sac nufon orekla ke gold na pwaye,
su kalem oana glass uh. **19** Eot in pwelung ke pot lun
siti uh yunla ke kain in eot saok nukewa. Pwelung se
meet ah orekla ke eot jasper, akluo sapphire, aktolu
agate, akakosr emerald, **20** aklimekosr onyx, akonkosr
carnelian, akitkosr quartz rangrang, akoalkosr beryl, akeu
topaz, aksingoul chalcedony, aksingoul sie turquoise, ac
aksingoul luo amethyst. **21** Mutunpot singoul luo kac
inge orekla ke pearl singoul luo; kais sie orekla ke kais
sie pearl. Inkanek lun siti sac orekla ke gold na pwaye,
su kalem oana glass nasnas. **22** Wangin tempul nga
liye in siti sac, mweyen tempul la uh pa God Kulana ac
Lamb. **23** Tiana eneneyuk faht ku malem in tolak siti
uh, mweyen wolana lun God pa tolak uh, ac Lamb el
kalem la. **24** Mwet faclu nufon ac fah fahsr in kalem lun
siti se inge, ac tokosra lun faclu elos fah usak ma saok
lalos nu loac. **25** Mutunpot lun siti se inge ac fah ikak
pacl nukewa; ac fah tiana kaul mweyen wangin fong we.
26 Mwe kasrup ac ma oa nukewa lun mutunfacl uh ac
fah utuku nu in siti uh. **27** Ac wangin ma fohkfok ac fah
utuku nu in siti uh, ku mwet su oru ma kupatol, ku fahk
kas kikiap. Elos na su simla inelos in book in moul lun
Lamb fah ilyak nu in siti uh.

22 Ac lipufan sac oayapa fahkak nu sik infacl lun kof
in moul, su saromrom oana crystal, ac sororma
liki tron lun God ac lun Lamb **2** ac sororla ke infulwen
inkanek lulap in siti sac. Ac sak lun moul oan sisken
infacl uh, lefahlo ac lefahlu, su isus fahko pacl singoul
luo ke yac se, pacl se ke malem se. Sra ke sak soko
inge mwe akkeyala mas lun mutunfacl uh. **3** Wangin
kutena ma God El selngai ac fah ku in koneyukyak in
siti uh. Tron lun God ac lun Lamb ac fah oan in siti uh,
ac mwet kulansap lal ac fah kulansupal. **4** Elos ac fah
liye mutal ac Inen God ac fah simla fin motonsrolos. **5**
Ac fah tia sifil oasr fong, ac elos fah tia enenu kalmen
lam ku kalmen faht, mweyen Leum God El ac fah kalem
lalos, ac elos ac fah leumi oana tokosra nwe tok ma
pahtpat. **(aiōn g165)** **6** Na lipufan sac fahk nu sik, “Kas
inge nukewa kas pwaye ac fal in lulalfongiyuk. Leum
God su sang Ngun lal nu sin mwet palu, El supwama
lipufan lal in fahkak nu sin mwet kulansap lal ke ma ac
fah sa in sikyak.” **7** Jesus el fahk, “Kowos in lohng! Nga
ac sa na tuku! Insewowo elos su akos kas in book se
inge su fahkak ke ma sikyak in pacl inge ac ke ma ac
fah tuku tok!” **8** Nga, John, nga lohng ac liye ma inge
nukewa. Ac ke nga lohng ac liye ma inge tari, nga putati
nu ke nien lipufan se su fahkak ma inge nu sik tuh nga
in alu nu sel. **9** Tuh el fahk nu sik, “Nimet oru ouingan!
Nga sie mwet kulansap wiom ac ma wien mwet palu
wiom ac elos nukewa su akos kas in book se inge. Kom
in alu nu sin God!” **10** Ac el fahk nu sik, “Nimet lukmai
kas in palu in book se inge, mweyen apkuranme pacl in
sikyak ma inge nukewa. **11** El su orekma koluk lela elan
oru na ma koluk, ac el su moul fohkfok lela elan oru
na ma fohkfok; ac el su oru ma wo lela elan oru na ma
wo, ac el su mutal lela elan mutana in moul mutal.” **12**
Jesus el fahk, “Kowos in lohng! Nga ac sa na tuku! Nga
ac us ma lacne in sang nu sin kais sie mwet fal nu ke
orekma lal. **13** Nga Alpha ac Omega, ma se meet ac
ma se tok, mutawauk ac safla.” **14** Insewowo elos su
ohlla nuknuk lalos in nasnas, tuh elos in ku in mongo ke
fahko ke sak lun moul, ac ilyak ke mutunpot nu in siti
uh. **15** Tusruktu, likin siti uh oasr mwet su moul kupatol,
mwet inutnut, mwet kosro ac mwet akmas, elos su alu
nu ke ma sruloala, ac elos su kikiap in kas lalos ac in
orekma lalos. **16** “Nga, Jesus, su supwaot tari lipufan luk
in sulkakin ma inge nu suwos in church. Nga ma in fwilin
tulik natul David; nga pa itu saromrom in lotutang.” **17**
Ngun ac Mutan su akola in marut eltal fahk, “Fahsru!”
Mwet nukewa su lohng ma inge, elos in wi pac fahk,
“Fahsru!” Kutena mwet su malu lela elan fahsru. Kutena
mwet su enenu kof in moul, elan tuku ac eis oana sie
mwe sang, wangin molo. **18** Nga, John, nga fahk kas in
wili luk in sensenkakinulos nukewa su lohng kas in palu
in book se inge: kutena mwet fin laesla kas inge, God El
ac fah laesla mwe kai nu sel ke mwe lokoalok nukewa
ma akkalemyeyuk in book se inge. **19** Ac kutena mwet
fin eisla kutena ma liki kas in palu in book se inge, God
El ac fah eisla lukel mwe insewowo ma akkalemyeyuk in
book se inge. Ac fah itukla ip lal ke fahko ke sak lun
moul, oayapa acn sel in Siti Mutal. **20** El su fahkak ma
inge nukewa el fahk, “Aok, pwaye lah nga ac sa na tuku!”

Lela in ouinge. Leum Jesus, fahsru! **21** Lungkulang lun
Leum Jesus in wi mwet lun God nukewa.

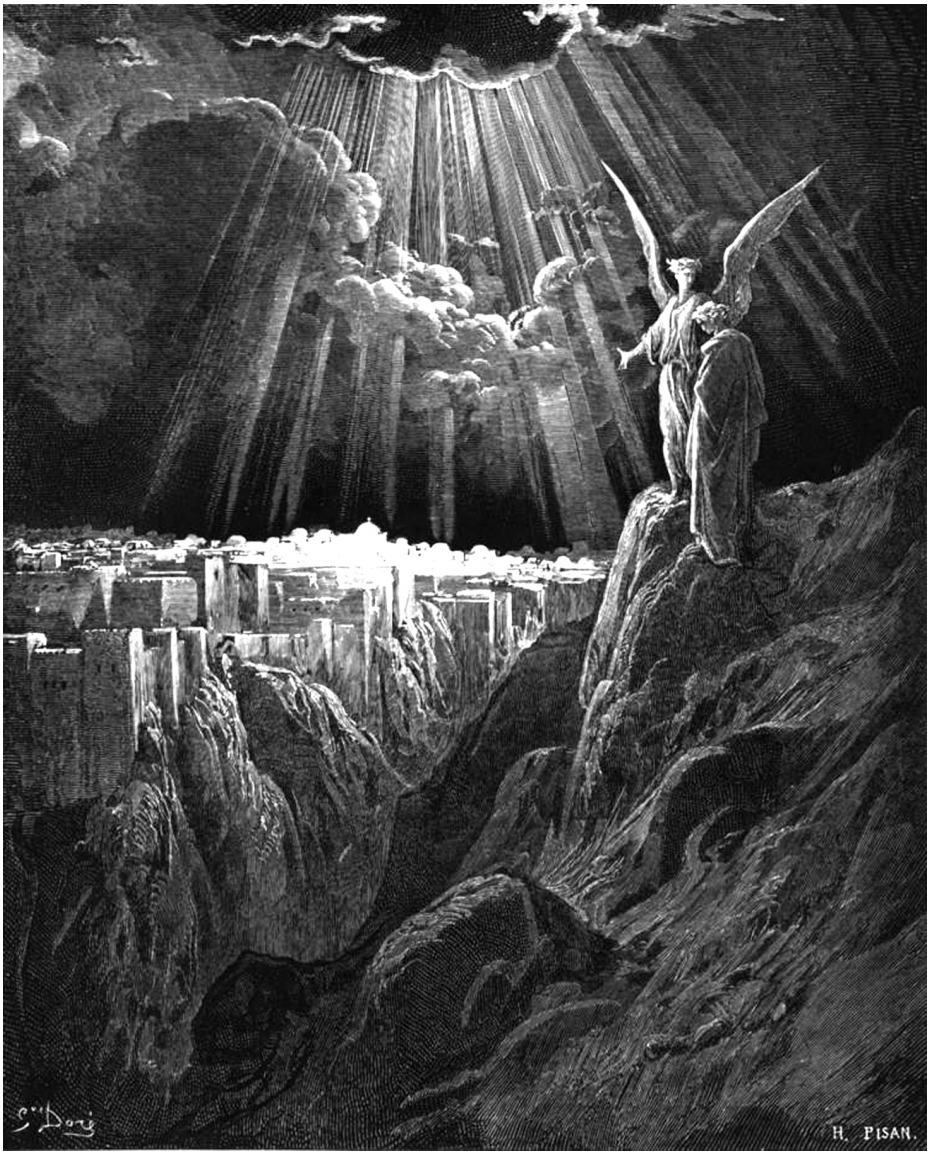

Ac nga liye Siti Mutal, Jerusalem sasu, oatui liki kusrao yurin God me, naweyukla tari oana sie mutan akola in osun nu sin mukul tumal ke pacl in marut uh. Ac nga lohng sie pusra lulap tuku liki tron ac fahk, "Inge, lohm sin God oan yurin mwet uh! El ac muta yorolos, ac elos fah mwet lal. God sifacna El ac fah muta yorolos ac El ac fah God lalos.

Fwackyuk 21:2-3

Reader's Guide

Kusaiean at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Kusaiean at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Kosraean---Kosraean-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luke 8:31
Rome 10:7
Fwackyuk 9:1
Fwackyuk 9:2
Fwackyuk 9:11
Fwackyuk 11:7
Fwackyuk 17:8
Fwackyuk 20:1
Fwackyuk 20:3

aïdios

Rome 1:20
Jude 1:6

aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luke 1:33
Luke 1:55
Luke 1:70
Luke 16:8
Luke 18:30
Luke 20:34
Luke 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16
Orekma 3:21
Orekma 15:18
Rome 1:25
Rome 9:5
Rome 11:36
Rome 12:2
Rome 16:27
Sie Corinth 1:20
Sie Corinth 2:6
Sie Corinth 2:7
Sie Corinth 2:8
Sie Corinth 3:18
Sie Corinth 8:13
Sie Corinth 10:11
Luo Corinth 4:4
Luo Corinth 9:9
Luo Corinth 11:31
Galatia 1:4
Galatia 1:5
Ephesus 1:21
Ephesus 2:2
Ephesus 2:7
Ephesus 3:9
Ephesus 3:11
Ephesus 3:21
Ephesus 6:12
Philippi 4:20
Colossae 1:26
Sie Timothy 1:17
Sie Timothy 6:17
Luo Timothy 4:10
Luo Timothy 4:18
Titua 2:12
Hebrew 1:2
Hebrew 1:8
Hebrew 5:6
Hebrew 6:5
Hebrew 6:20
Hebrew 7:17
Hebrew 7:21
Hebrew 7:24
Hebrew 7:28
Hebrew 9:26
Hebrew 11:3
Hebrew 13:8
Hebrew 13:21
Sie Peter 1:23
Sie Peter 1:25
Sie Peter 4:11
Sie Peter 5:11
Luo Peter 3:18
Sie John 2:17
Akluo John 1:2
Jude 1:13
Jude 1:25
Fwackyuk 1:6
Fwackyuk 1:18
Fwackyuk 4:9
Fwackyuk 4:10
Fwackyuk 5:13
Fwackyuk 7:12
Fwackyuk 10:6
Fwackyuk 11:15
Fwackyuk 14:11
Fwackyuk 15:7
Fwackyuk 19:3
Fwackyuk 20:10
Fwackyuk 22:5

aiōnios

Matthew 18:8
Matthew 19:16
Matthew 19:29
Matthew 25:41
Matthew 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luke 10:25
Luke 16:9
Luke 18:18
Luke 18:30
John 3:15
John 3:16
John 3:36
John 4:14
John 4:36
John 5:24
John 5:39
John 6:27
John 6:40
John 6:47
John 6:54
John 6:68

John 10:28
John 12:25
John 12:50
John 17:2
John 17:3
Orekma 13:46
Orekma 13:48
Rome 2:7
Rome 5:21
Rome 6:22
Rome 6:23
Rome 16:25
Rome 16:26
Luo Corinth 4:17
Luo Corinth 4:18
Luo Corinth 5:1
Galatia 6:8
Luo Thessalonica 1:9
Luo Thessalonica 2:16
Sie Timothy 1:16
Sie Timothy 6:12
Sie Timothy 6:16
Luo Timothy 1:9
Luo Timothy 2:10
Titua 1:2
Titua 3:7
Philemon 1:15
Hebrew 5:9
Hebrew 6:2
Hebrew 9:12
Hebrew 9:14
Hebrew 9:15
Hebrew 13:20
Sie Peter 5:10
Luo Peter 1:11
Sie John 1:2
Sie John 2:25
Sie John 3:15
Sie John 5:11
Sie John 5:13
Sie John 5:20
Jude 1:7
Jude 1:21
Fwackyuk 14:6

eleēsē

Rome 11:32

Geenna

Matthew 5:22
Matthew 5:29
Matthew 5:30
Matthew 10:28
Matthew 18:9
Matthew 23:15
Matthew 23:33
Mark 9:43
Mark 9:45
Mark 9:47
Luke 12:5
James 3:6

Hadēs

Matthew 11:23
Matthew 16:18
Luke 10:15
Luke 16:23
Orekma 2:27
Orekma 2:31
Sie Corinth 15:55
Fwackyuk 1:18
Fwackyuk 6:8
Fwackyuk 20:13
Fwackyuk 20:14

Limnē Pyr

Fwackyuk 19:20
Fwackyuk 20:10
Fwackyuk 20:14
Fwackyuk 20:15
Fwackyuk 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Oekyuk 16:30
Oekyuk 16:33
Deuteronomy 32:22
Sie Samuel 2:6
Luo Samuel 22:6
Sie Tokosra 2:6
Sie Tokosra 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalm 6:5
Psalm 9:17
Psalm 16:10
Psalm 18:5
Psalm 30:3
Psalm 31:17
Psalm 49:14
Psalm 49:15
Psalm 55:15
Psalm 86:13
Psalm 88:3
Psalm 89:48
Psalm 116:3
Psalm 139:8
Psalm 141:7
Soakas 1:12
Soakas 5:5
Soakas 7:27
Soakas 9:18
Soakas 15:11
Soakas 15:24
Soakas 23:14
Soakas 27:20
Soakas 30:16
Ecclesiastes 9:10
On Lal Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 7:11
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

Luo Peter 2:4

Questioned

Matthew 7:13
Orekma 8:20
Galatia 1:8
Galatia 1:9
Philippi 3:19
Luo Thessalonica 2:3
Luo Peter 2:17

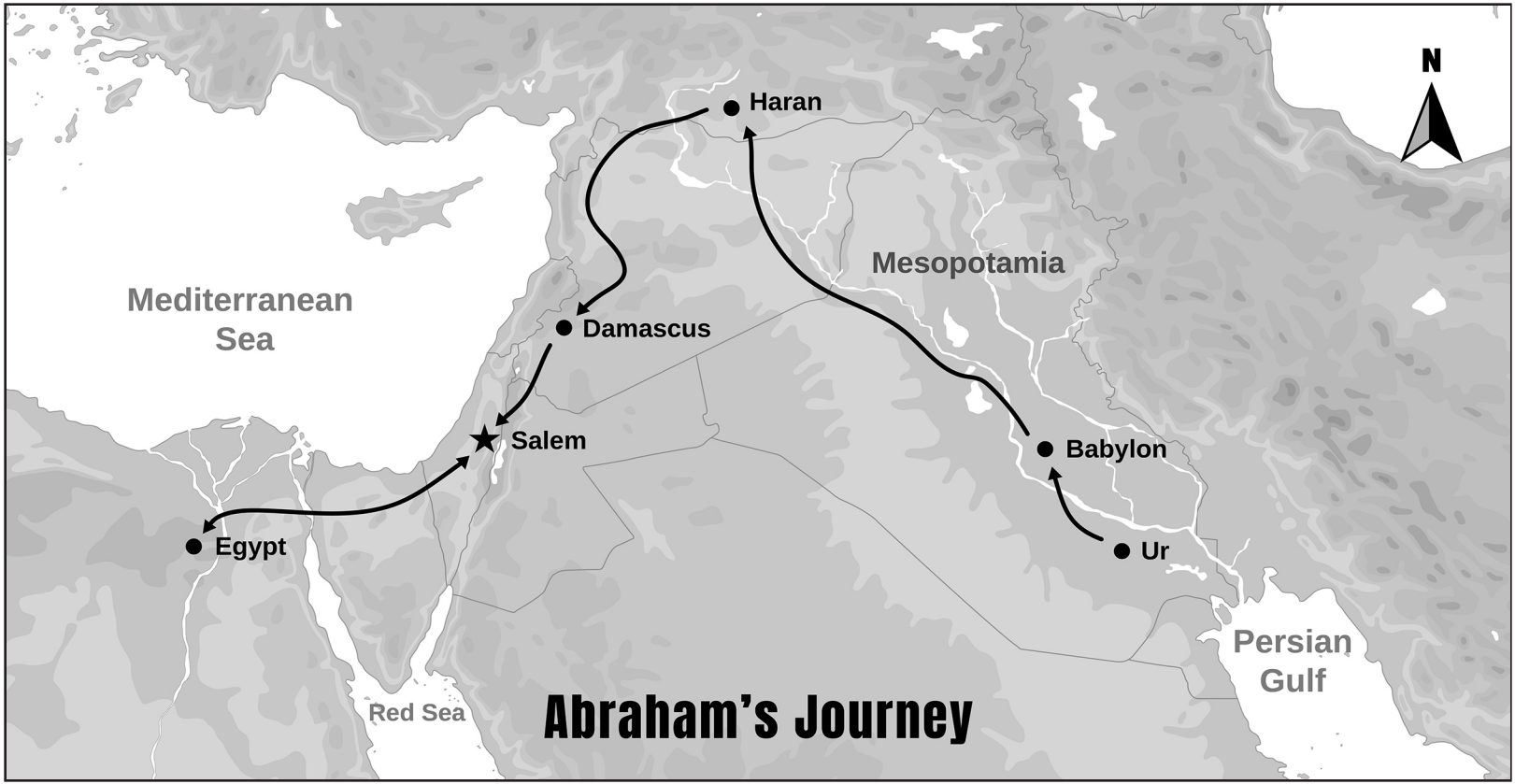

Lulalfongi lal Abraham pa oru el akos ke God El tuh pangnol elan som nu in sie facl su God El tuh wuleang mu El ac sang nu sel. El tuh som liki facl sel ac tia etu lah el ac som nu ya. - Hebrew 11:8

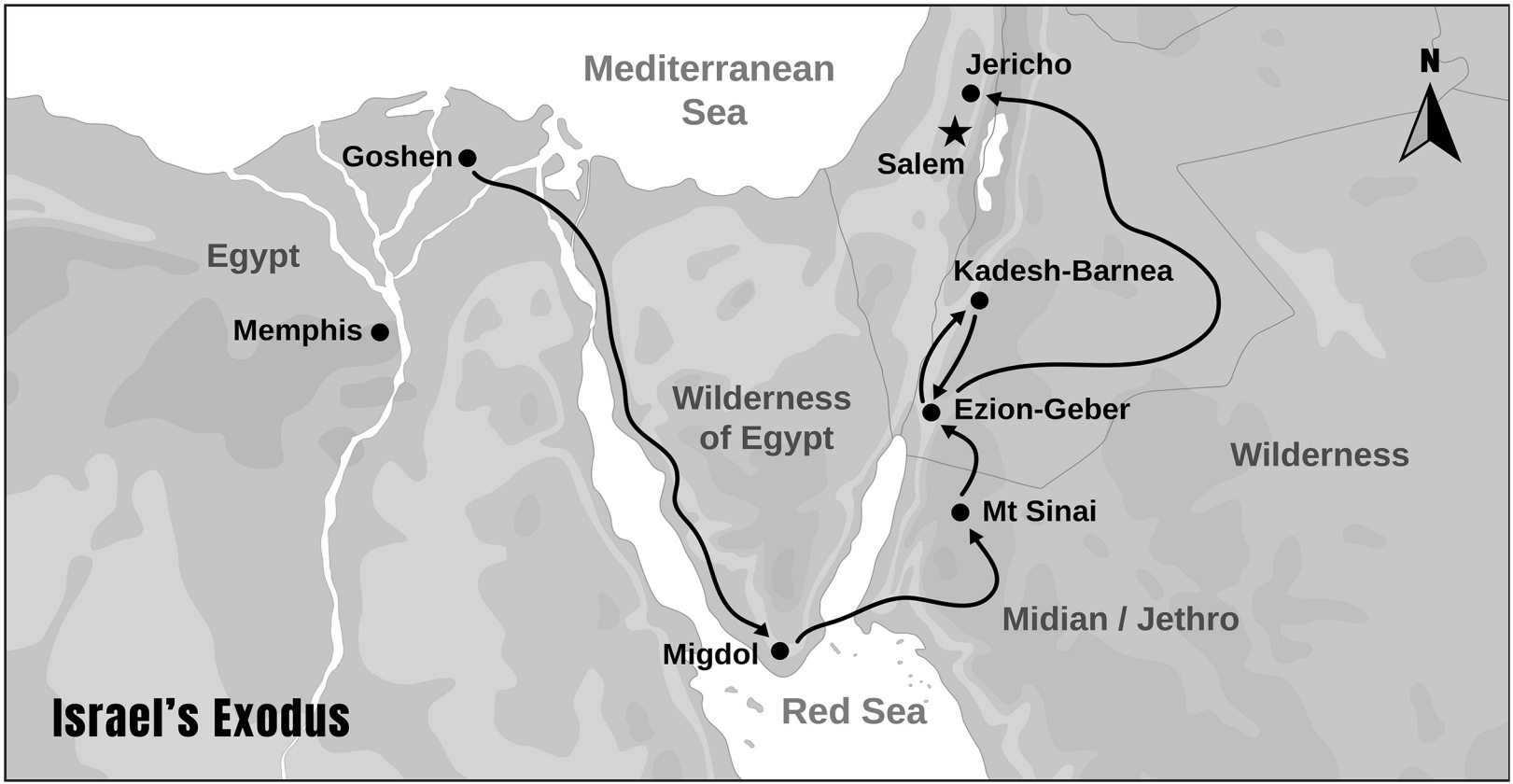

Pacl se ke tokosra lun Egypt el fuhlela mwet uh in som, God El tia usalos ke inkanek soko ma ut weacn uh nu Philistia, finne pa fototo uh. God El fahk mu, "Nga tia lungse mwet uh in ekulla nunak lalos ac folok nu Egypt ke elos liye lah elos ac enenu in mweuni mwet lokoalok lalos." - Exodus 13:17

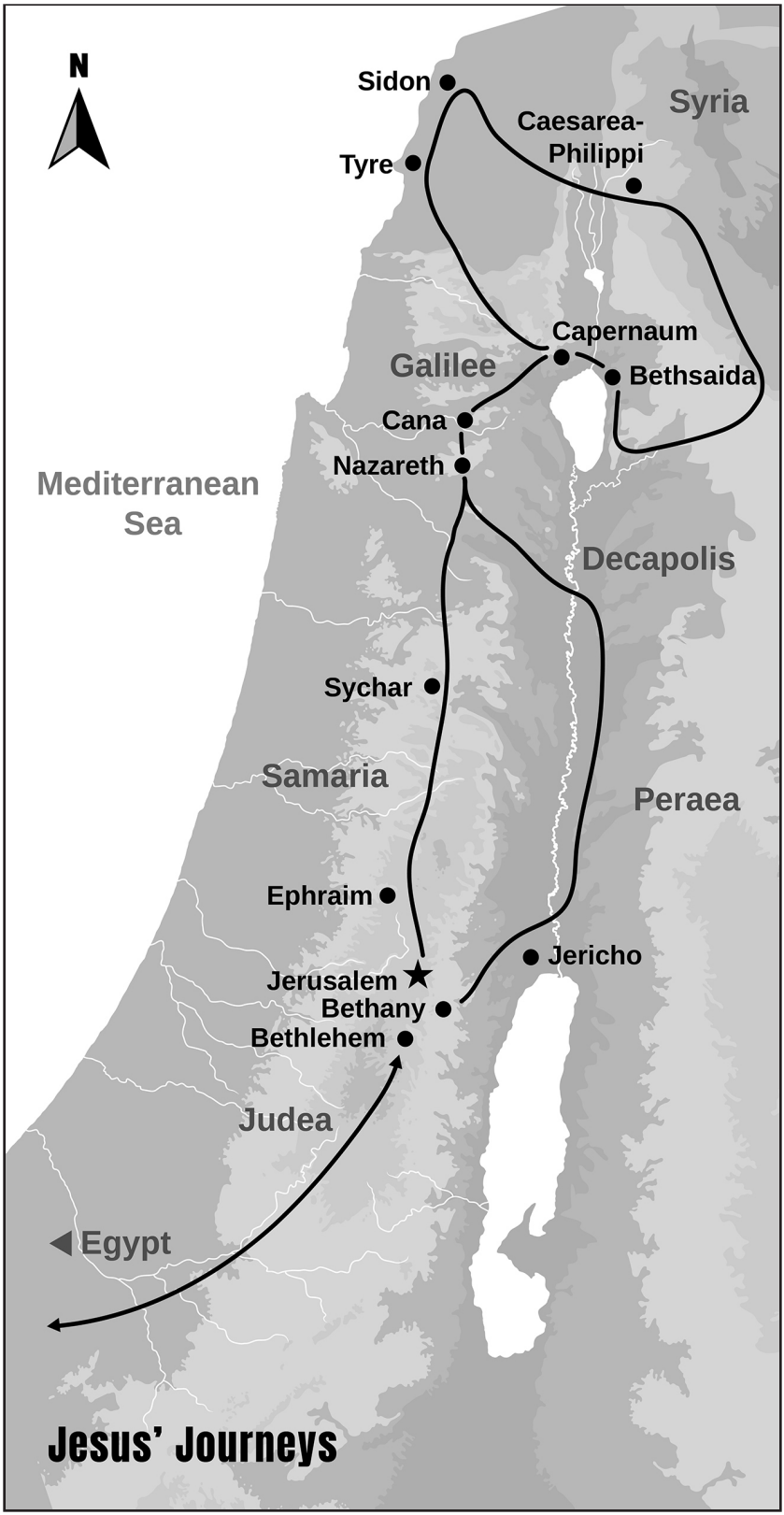

Finne Wen nutin Mwet, el tia tuku tuh in kulansupweyuk el; a el tuku in kulansap ac sang moul lal in molela mwet puspis. - Mark 10:45

Ma sel Paul, mwet kulansap lun Christ Jesus, ac sie mwet sap su God El sulela ac pangon in fahkak Pweng Wo lal. - Rome 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful?			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we?			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

<table>
<tr><td colspan="4">Fallen</td><td>Glory</td></tr>
<tr><td>Fall to sin
No Law</td><td>Moses' Law
1500 B.C.</td><td>Christ
33 A.D.</td><td>Church Age
Kingdom Age</td><td>New Heavens
and Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">1 Timothy 6:16
Living in unapproachable light</td><td rowspan="7">Acts 3:21
Philippians 2:11
Revelation 20:3

God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City</td></tr>
<tr><td colspan="2">John 8:58
Pre-incarnate</td><td>John 1:14
Incarnate</td><td>Luke 23:43
Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="2">Psalm 139:7
Everywhere</td><td colspan="2">John 14:17
Living in believers</td></tr>
<tr><td colspan="4">Ephesians 2:1-5
Serving the Savior or Satan on Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:22
Blessed in Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:23, Revelation 20:5,13
Punished in Hades until the final judgment</td></tr>
<tr><td colspan="4">Hebrews 1:14
Serving mankind at God's command</td></tr>
<tr><td colspan="4">2 Peter 2:4, Jude 6
Imprisoned in Tartarus</td><td rowspan="4">Matthew 25:41
Revelation 20:10

Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels</td></tr>
<tr><td rowspan="3" colspan="3">1 Peter 5:8, Revelation 12:10

Rebelling against Christ
Accusing mankind</td><td>Revelation 20:13
Thalaasa</td></tr>
<tr><td>Revelation 19:20
Lake of Fire</td></tr>
<tr><td>Revelation 20:2
Abyss</td></tr>
</table>

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Kusaiean at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. *"If the first fruit is holy, so is the lump,"* Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

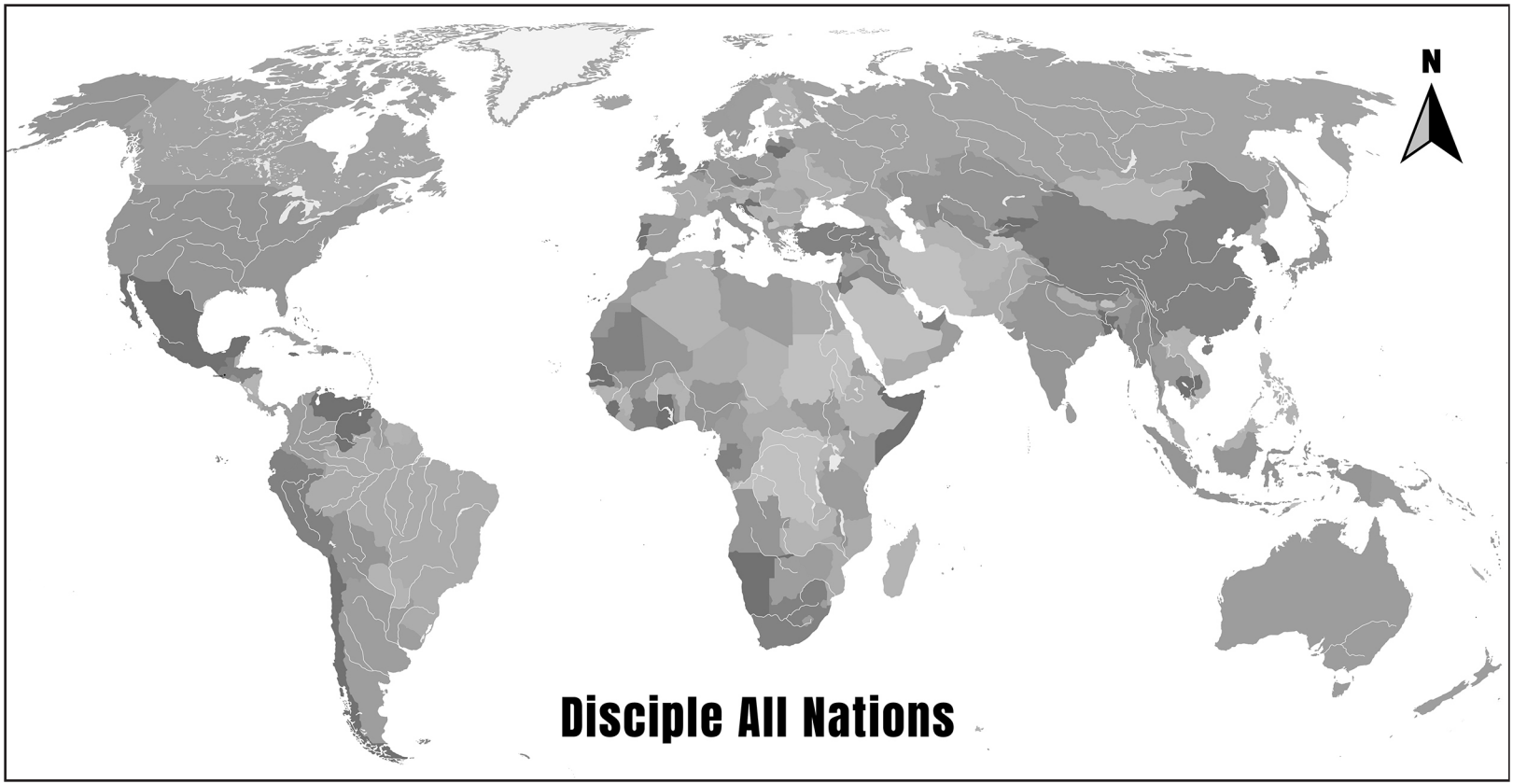

Ke ma inge kowos som nu yurin mwet in mutunfacl nukewa fin faclu, ac oru tuh elos in mwet tumuk lutlut: baptaiselos Inen Papa, Wen, ac Ngun Mutal, - Matthew 28:19